

B. DE' BVSTIS

SERMONES

II

HAGENAW

1500

~~I 92~~

me. 25

**Secunda pars a
Bernardini de B**

*Del loco di Castro nuovo di s^{ri} Agostino,
del detto ordine al loco di Termini, p^a*

*Del luogo di comunione di s^{ri} Agostino
il d^{to} p^a p^a del d^{to} ordine al loco
del medesimo*

Conf. us. v^o d^{to} p^a v^o
42

Tabula rubricarum

fuerit in ea. Itē ibidē ostendit quatuor rōnes q̄
dolor quē habuit saluator noster i passiōe fuit
maxim⁹ oim dolor p̄sentis vite. Et eodē sermo
necipit. xij. dolores q̄ p̄ssima vixit. ba
buit de passiōe dilecti filij sui. Ser. xv. fo. cxxvj.

Sabbato s̄cō de septem generib⁹ hoim indi
gne sumēti corp⁹ xp̄i: q̄b⁹ debet sacra cōmuniō
denegari. Et ibi declarat q̄lter puniant dī q̄ cū
mortali peccō ad recipiendū sc̄illimū corp⁹ do
mini sacramentū accedere p̄sumūt. Ibidē etiam
ostēdit q̄ p̄ quatuor signa pōt q̄ p̄gnoscere vix
sit in gr̄a dei. Sermo. xv. fo. cxi.

In sacratissima solēnnitate pascale de oratione
cōgruitate: seu necessitate: ac iocūditate iurres
citiōis dñi n̄rī Jesu xp̄i. Ser. xvij. fo. cxi.

Feria s̄cda de magnitudine gl̄ie padis vbi p̄
bat q̄ oēs mūdi p̄solatōes sunt minūte in cō
paratōe celestij gaudiō: q̄ nulla lingua exp̄i
mere pōt: nec intellectu b̄rianus in p̄sentia in
telligere. Itē ibidē demonstrat q̄ apper̄ n̄r nō
pōt in hoc seculo q̄erari: sed solū plene solabi
in gl̄ia celesti. Sermo. xvij. fo. cxi.

Feria t̄cia de sepiē audij⁹ padis. Ser. xix.

De se pueniēdi ad vīrā eternā. vbi
dñib⁹ q̄ si nō pcedet defect⁹ ex
n̄fā: oēs ad vīrā pueniētiū
c. fo. cxxij.

Septē terribilib⁹ penis inferni.
fo. cxxvj.

Calij⁹ septem infernalib⁹ penis.
fo. cxxvj.

De dñi n̄rī saluāz p̄ respectu illoz
ānā. inf. Sermo. xxi. fo. cxxvj.

Dñica p̄ma de donis in testamēto et dñi. Sermo.
xii. q̄nq; gēnerib⁹ psonaz. s. religionis: regi
s siue rectorib⁹ subdinisq; ac senib⁹ et iuueni
Sermo. xxiij. fo. cxi.

Eodē die post prandij⁹ de documētis relictis
p̄ cōiugaz parētib⁹q; ac filijs. Et ibi d̄ bo
clacrdōnib⁹ exhibēdo. Ser. xxi. fo. cxiij.

Dñica. ij. post pasca de consilijs dñi xp̄i: ab
bo: parochianis: et p̄orib⁹: atq; oib⁹ aiaz
onib⁹. Sermo. xxi. fo. cxi.

Eodē die post prandij⁹ de documētis dñi se
anib⁹. s. de imitatōe dñi xp̄i. Et ibi de religione
n̄rī: et de mūdi p̄p̄tū. Ser. xxi. fo. cxiij.

Dñica. iij. post pasca de documētis dñi xp̄i
ac vīdūis. Et ibi tractat de v̄ginitate ac vī
p̄ate: ac de remedijs suādi castitatē et de mū
stati ac de vanitātib⁹ eaz. Sermo. xxi. fo. cxiij.

Eodē die post prandij⁹ de documētis dñi xp̄i
māgistr⁹ et scolari⁹: aduocaz et p̄curatoz
ab⁹: iudicib⁹ ac notarijs: cōsiliarijs et medicis
Ser. xxi. fo. cxiij.

Dñica. iij. p̄ pasca de p̄ssim⁹ donis dñi xp̄i
vīr de cōz stati. Ser. xxi. fo. cxiij.

Eodē die post prandij⁹ de veritate quō est
vīr⁹ potēntissima: opugnāntissima: et triūphāntis
sima. Sermo. xxi. folio. cxi.

Dñica q̄nta post pasca de documētis dñi xp̄i
uersis oparj⁹: et ibi de opandōe diabolica cho
rāandi. Itē de varijs aruifab⁹ et mercatorib⁹:
vbi etiā ponunt. xvi. offensiones q̄ fiunt in mer
cantij⁹. Sermo. xxi. fo. cxi.

Eodē die post prandij⁹ de cōsciētie q̄ditate et
opandōe atq; varianōe. s. q̄ varie sunt hominū
p̄sāe. Itē de eius cōseruatōe. s. gr̄a dei q̄ eam cō
seruat: et de eiusdē bone p̄sāe fructificandōe ac cō
tranatōe. s. p̄cū mortali⁹: q̄d lepre assimilaf. et
ibi de regulis cognoscēdi p̄cū mortale. et in vl
tima reglā ponit de fracta correctōe. In exor
dio autē sermonis ponunt duodecim leges p̄s
grini. Sermo. xxi. fo. cxi.

In ascensione dñi quō christ⁹ ascēdit in celuz
p̄ vīā q̄draginta s̄tūm: q̄ nobis ostēdit exēpl⁹
plo suo. s. humiliatōis: obediētiōis: dilectōis:
p̄uatiōis. s. p̄aliū salte q̄ ad affectū: custodiōis
nis. s. castitatis: oratōis: cōuersatōis. s. cum bo
nis: sup̄atōis. s. demonū et rēptatōnū: toleratiōis
nis. s. tribulatiōnū: mortificatiōis. s. p̄nē: locu
tatiōis: accessiōis. s. ad ecclesiās: veridicatiōis:
iudicatiōis vī. s. nō iudicem⁹ p̄mū de oculis:
discrētiōis: ostēsiōis. s. boni exēplī: recorda
tiōis. s. moris: opandōis. s. bone p̄sāe: quō
debeat officiū exerceri: sc̄ificatiōis: iustificatiōis:
purificatiōis: miseratōis: gratificatiōis: las
chymatōis: receptiōis: glorificatiōis: doctri
natiōis: ministratiōis: adiplatiōis: sepanōis: at
renōis: vitatiōis. s. dignitatū huius seculi: cō
fessiois: cōmuniōis: abnegatiōis: remissiōis
p̄fectionis. s. de bono in melius: saluatōis: ac
correctiōis fraternit: et perseueratiōis. Sermo
xxi. fo. cxi.

Eodē die post prandij⁹ de sachomano padis
s̄r de bono milite. Sermo. xxi. fo. cxiij.

Dñica infra octauā ascēsiōis d̄ mori⁹ q̄dita
te: vilitate: generalitate: et terribilitate. Sermo
xxi. fo. cxi.

Eodē die post prandij⁹ de excōicatiōis diffis
natiōe: inflictiōe: iustificatiōe: obseruatōe: ma
lignatiōe: participatiōe: et absolūtiōe. Sermo
xxi. fo. cxi.

In die pentecostes de sp̄ss̄ci veritate: p̄es
sionalitate: p̄sonalitate: nōmīatiōe: cognitiōe: ap
paritiōe: donatiōe: opandōe: et dispositiōe. s. ad
recipiendū et gr̄am. Ser. xxi. fo. cxi.

Feria s̄cda de amore dei erga p̄orēz. vbi
ponunt duodecim signa diuine dilectiōis erga
illos. Sermo. xxi. folio. cxi.

Feria t̄cia de duodecim excellētijs diuinis
amoris. Sermo. xl. et vltimus folio. cxi.

Tabula Alphabetica

Presentatio chri

a
Itē a matre cum ire veller ad passiōes
fuit valde dolorosa. sermone. xv. pte
v. p. totam.

Abinthū significat cōmitionē et penitentiā. ser.
ix. parte. ij. D.

Abfolui ab excōicatiōe pōt q̄ post mortem q̄n
in morte ostēdit signa p̄mōis. sermo. xxi. vj.
parte. v. L.

Abfolūtiō excōicatiōis ad q̄a spectat. eodē ser/
mone. parte. vj. p. totam.

Acidia q̄d sit et q̄d mali faciat. ser. vj. p. ij. D.

Acidens sine subiecto pōt deus in esse cōserua
re et ab eo seq̄strare: sicut facit in hostia conse
crata. sermo. xxi. pte. ij. D.

Accusatio christi corā pilato. ser. xv. par. vij. p.

Adoptiui filij succedunt adoptiui. sermone. vj.
parte. j. L.

Aduocati esse non possunt multe p̄sone. sermo
ne. xxi. parte. iij. p.

Aduocato dant consilia que seruare debēt. ca/
dem pte p. totam.

Aduocati quales esse debent. ibidem.

Aduocare volēs debet studuisse p̄ q̄nq; annos
et esse p̄batus a doctorib⁹. ibidem D.

Aduocatoz salariū. ibidem X.

Aduocati debent iudex dare nō habēti. ibidē Z.

Aduocatoz fallacie et deceptiōes. ibidē B et Z.

Aduocatoz dignitas. ibidem L.

Adulatiōis peccatū. sermone. iij. pte. ij. D. et ser
mone. xxi. pte. ij. p.

Adulatores sunt euitandi quaduplici ratione
ser. iij. parte. ij. D.

Affectiōis et sanguinis habēda est ratio. sermo
ne. j. in exor.

Affectiō moderata dānabilis est matie in pla/
tis. ser. xxi. pte. j. U. vsq; in finē illi⁹ p̄s.

Agens requit dispositiōe bonā patiēti. ser. iij.
parte. ij. in p̄n.

Agnū pascale nō poterant comedere q̄nto: ge
nera p̄sonaz. ser. xxi. parte. iij. D.

Agni pascalis caput et pedes cum intestinis co
medi debere cur p̄cipit deus. ibidem R.

Agriculture exercitium qualiter fieri debet. ser.
xxi. parte. j. S. la. ij.

Alterano rei quō reddat venditiōne nullam. ser
mone. xxi. pte. iij. B.

Aliqui boies sunt paupes: aliq; diuites: et aliq;
nec diuites nec paupes. ser. xxi. parte. j. D.

Alitudo et magnitudo celoz. ser. x. par. ij. p.

Aliud est corripere: aliud corrigere: et aliud mone
re. ser. xxi. parte. iij. S. d. ij.

Ambino q̄d sit et quō sit p̄m. ser. ix. pte. ij. D. et
R. et sermo. xxi. pte. iij. L. circa mediū.

Ambino totū mundū conturbat. sermone. xxi.
parte. j.

Ambino est detestanda. ibidem D.

Amicitie cōmendatio. ser. v. parte. ij. X. et parte
iij. S. vsq; ad X.

Amat aliq̄d ppter ser. eadē pte. iij. E.

Amor dei erga nos. ibidem f.

Amor debet esse reciprocus. ibidem.

Amor n̄r erga deū. ibidem p. totā illā p̄m.

Amare sc̄pm q̄re d̄ nō p̄cepit homini exp̄lic/
te. ibidem D.

Amare quō debemus nosip̄os. ibidē D.

Amare plus debemus aiam p̄mū q̄ corpus
nostri et oia t̄palia. ibidem D.

Amari q̄ vult debet alios amare. ibidem R.

Amicoz oia debent esse cōia. ibidem S et Z.

Amor erga p̄mū q̄lis esse debet. ibidem X.

Amicitie depictio. ibidem.

Amicitie vere septem signa. ibidē. p. post mediā

Amor p̄ q̄nto: signa manifestat. ibidē pte finē

Amicitia est triplex. s. bonoz cū bonis: maloz
cū malis: et bonoz cū malis. ibidem. p. p.

Amor q̄druplex rep̄t. ibidē post mediū

Amicitia quō corripit et corroborat in p̄obes
mio istius partis p̄n.

Amici mortē flere an sit p̄m. ser. j. in exor.

Amicoz morte non debemus nimis contrista
ri. ser. j. pte. j. L. et ser. ij. in exor. vbi ad hoc casu
gnant multe cause.

Amor virginis v̄nitiac erga filij suū. ser. xv
in exor. ij. D.

Amorē suū erga boiem q̄nq; signis ostendit
deus. ser. xxi. pte. iij. circa mediū.

Amicitie valitas et p̄solatio. ser. xxi. in exor.

Amor cōiugij q̄ntus esse debet. ser. xxi. pte. j. D.

Amicitie excellētia et bonū. ser. xxi. pte. j. D.

Amicitie p̄ponit v̄nitiac. ibidē D. la. q. cir
cediū.

Amor dei erga p̄orēz. ser. xxi. p. totam.

Amoris dei duodecim excellētijs. ser. xl. p. totā

Amor dei d̄r auz igniti et p̄bati: q̄ extirpantur
oga nostra. ibidem in exor.

Amor dei infundit a deo et est semp cum deo:
et directe p̄duot ad ip̄m deū. eodē sermo:
ne pte. ij. p. totam.

Amoris dei q̄nq; sūt species. ibidē vsq; ad D.

Amoris dei p̄dositus. eodē ser. pte. iij. et iij.

Amoris diuini tres sunt actus. ibidē D et P.

Amor dei purgat aiam a p̄is. eodē ser. pte. v.

Amor dei facit habet. eodē ser. par. vj.

Amorē dei q̄nto: comitant. eodē ser. pte. vj.

vbi de iocunditate diuini amoris.

Amans deum potest credere se saluandum. eodē
ser. pte. vj.

Amicitia quantum debet durare. sermo. xxi. pte.
vltima. v.

Angeli si non peccassent nunquid deus homo
nem creasset. ser. x. pte. j. L. et f.

Angeloz dignitas ac excellētia et beneficia
que boio impendūt. eodē sermone. pte. iij.

B vsq; ad D. et ibi pōt accipi sermo d̄ angel⁹
ij.

Labula

lio. et marie de sancto Michael.
Angelica natura veru sit dignior q̄ hūana. ibi/
dem L. circa medium.
Angeli descendūt de celo in cōsecratione corpo
ris christi. ser. iij. parte. j. f.
Angeli testificauerūt christū resurrexisse. sermo/
ne. xxiij. parte. j. L.
Angeloru creatio: locatio: et sublimatio. sermo/
ne. iij. parte. vj. B. vsq; ad L.
Angeli verū sint oēs eiusdē speciei. ibidem J.
Angeloz numerositas. ibidem L.
Angeli gaudent et letant de pace hominū. sermo/
ne. xxiij. parte. iij. B.
Angeli pacificas sociant. ibidem
Angeli an deserūt custodiā obstinatoz. f. xxiij.
parte. iij. p. totam.
Anie decedēt ad vnu q̄mō: loco: p̄fascun/
tur. ser. ij. parte. j. p. totam.
Anias defunctorz q̄nq; deus mimit ad faciēdā
pniaz suoz p̄tōz in hoc mūdo multiplicat et
causa. ibidē L. vsq; in finē illius p̄tō.
Anie defunctorz an q̄nq; creant de purgatorio
et inferno. ibidem O. et P.
Anie defunctorz p̄tō viuo: suffragijs adiua/
ti. eodem ser. parte. ij. O. et L.
Ania rationalis tres habet potentias. f. intellectu:
memoriā et voluntatē. ser. v. in exor.
Anima rationalis de quo et a quo est creata: et
quid est: ac quomōdō nominat. ser. x. parte
j. L. vsq; ad p.
Ania q̄n et vbi creata est. ibidē g. vsq; ad B.
Ania qd est. ibidem. L. circa mediū.
Anima quare et corpi cōiungat. ibidem. L. et Z.
Ania q̄ licet et ad qd et a quo. ibidem. B. vsq; in
finē illius p̄tō.
Ania quomodo est in corpore et in omni. f. parte
iij. ibidem B.
Ania quō est facta ad imaginē et similitudinē dei.
ibidem B. vsq; in finē illius p̄tō.
Anima quare deus creauit ad imaginē suā. ibi/
dem L. circa mediū.
Ania nra est immortalis. eodē ser. parte. ij. vsq; ad L.
Anie nobilitas. ibidē L. vsq; in finē illius p̄tō.
Anie sedes altissima. ibidem L.
Anie formositas. ibidem L.
Ania christi fuit plena triplia thesauro. ser. xviij.
parte. iij. circa principiu.
Anielū genera qd significant. f. lepores: caprio
lis: ap̄ccatō: asinus: leones: tigres: simie: por/
ci: iue ap̄p̄p̄: vulpes: lupi: canes: rabi: dū: re
p̄tō: serpēs et dracones: volucres: ac p̄/
fēs. ser. iij. parte. j. L. vsq; ad L. exclusiue.
Animalia qdam nō p̄mūt serā: et qd signi/
ficant. ser. xviij. parte. iij. B. circa mediū.
Aniositas et audacia laudat in milibz. ser. xxiij.
parte. j. L.
Anichristi ania nunq̄d habebit angelicā custo
diā. ser. ij. in exor.

Anichristi p̄nūciatio. eodē ser. parte. j. p. totam.
Anichristus cōfundet tripliciter. ibidem O. ad
finem.
Anichristi nominatio. eodem ser. parte. ij. p. totā.
Anichristus in oibus cōtrariabit christo. f. in
natiuitate: p̄genie: generatione: dispositione
corpis et ibidem.
Anichristi pater et mater vñ erūt. ibidem g.
Anichristus nunq̄d erit diabolus incarnatus
ibidem L.
Anichristi tēpus in proximo iminet. eodē ser/
mone. parte. iij. p. totam.
Anichristi p̄secutio q̄ terribilis et quōd erit. co/
dē ser. parte. iij. p. totā. et parte. v. in p̄m.
Anichristi tēpē quō adiuuabit christ⁹ ecclesiam
suam. eodē ser. parte. v. J. duplex.
Anichristi tēpus q̄re deus voluit esse b̄: cue
et populis annūciari. ibidē. et R. et L.
Anichristi finis et mors. ibidem M.
Anichristo mortuo an statim mundus finiet.
ibidem N.
Anichristo mortuo conuertent iudei ad fidem
christi. ibidem.
Anulū aureū rotundū et vnicū q̄re ponit spon/
sus in q̄to digito sp̄ose. ser. xxiij. parte. j. D.
Annūciavit christ⁹ totā passionē suā matri sue.
ser. xxiij. parte. iij. E. vsq; in finē illius p̄tō.
Ap̄petus noster non p̄t in aliquo terrore aut
alijs creatur̄ saturari vel q̄tari. sed solū in ef
na felicitate q̄tabit. ser. xviij. parte. iij. p. totam
et ser. xxiij. parte. vj. f.
Archa testamēti nra cōtinebat. p. que significan
tur tria que requirunt in plato. ser. xxiij. parte. v
ante medium.
Archa Noe figurauit p̄niam. sermone. vj. parte
ij. g. ante medium.
Ars charitatis: alacritatis: et tacitudo: faciēdoru an sit
licita. ser. xxiij. parte. j. O.
Ars de se bona quando sit male debet evitari
ibidem D.
Ars lausificum: pellicario: et sacrificiū an sit bo/
na. ibidem. L. la. ij.
Arte aliqua facere est laudabile. ibidē. J. et ij.
Artem aliqua ad discere valde vtile est: etiā nō/
bilis et diuino. ser. xxiij. parte. ij. D.
Artium inuentores qui fuerunt. sermo. xxiij.
parte. vj. L.
Artroganac peccatum. ser. xxiij. parte. ij. U.
Artroganatio: officiu: hūane vite est valde ne/
cessariū. ser. xxiij. parte. j. g. la. ij.
Asserens se penitum in arte ad qd tenet damnu/
mificatio. ser. xxiij. parte. vj. q.
Ascendit christus in celū p viam quadraginta
virtutū. ser. xxiij. p. totam.
Auarus est cecus. sermone. vj. parte. j. D. la. ij.
Auarus ois mortis: q̄re. ibidē. L. L. an finem
Auaroz derectario. ser. xxiij. parte. ij. p. totā. vbi
cōtra auariciā multa dicunt.

Alphabetica

Auarus quando quis esse dicat. eodem sermo
ne. parte. j. O.
Auarus cui assimilatur. ibidem R. et parte. ij. eiusdē
sermone L. in fine. et U. et v.
Auarus infanabilis est eodē ser. parte. ij. S. et L.
Auarus semper est in labore. ibidē L. et in timo
re. ibidem L.
Auaricia facit oia p̄tā cōmittere. ibidem X.
Aurificum exercitum est liam. ser. xxiij. parte.
re. j. B. et ij.
Auscere alteri aliqd nō debem⁹ vt de eo demo/
strā faciamus. ser. iij. parte. ij. E.
Austeritas laudatur in milibz: et mollicies ac
sensualitas reprobatur. ser. xxiij. parte. j. g. et Z.
Aue maria in contrariū mutata fuit in passiōe
christi. ser. xxiij. in exor.
Blisterij exercitus dei qui sūt. sermo/
ne. xxiij. parte. j. B.
Baptismus agit paradysum. sermo/
ne. xxiij. parte. iij.
Baptismus ad qd tenet. ser. xxiij. parte. j. L. la. ij.
Barbifores sunt hūane vite viles. et de coru
defectu. ser. xxiij. parte. j. g. la. ij.
Blasthemie penū q̄ sit bo: ribile. f. iij. parte. ij. R.
vsq; in finem illius p̄tō.
Beati iniuriā faciūt q̄ orat p̄ eis. ser. ij. parte. j. f.
Beati ac damnati et q̄nq; boies pon⁹ debent
velle esse in inferno sine p̄tō q̄ extra cū offe
sa dei. ser. vj. parte. j. R. et ij.
Beatiudinis celestis magnitudo nō p̄t ver/
bis explicari nec plene excogitari. ser. xxiij. parte.
ij. p. totam.
Beati an gaudeant de damnatione ac penis re
probōz. ser. xxiij. parte. ij. R.
Beoz impudum et chorea. ibidem X.
Beatiudo non cōparat secū aliqd malū nec mi/
stabile. eodē ser. parte. iij. p. totam.
Beati oēs verū in patria sint equales. eodē ser/
mone parte. vj. O. vsq; ad B.
Beati in mibz erūt eq̄les. ibidem O.
Beati in mibz erunt ineq̄les. ibidem R. vsq;
ad B.
Beati vñ omnia videant et sciant in deo. Jbi/
dem U. vsq; ad B.
Beatus quilibet enā de minimis habet maio/
re sciam et cognitionē q̄ habet vñ habuerunt
oēs homines sciētia in hoc mūdo: excepto
christo et matre ei⁹. Jbidē U. post mediū et L.
Beati gaudēt de bono alteri⁹ sic de ip̄io: et p̄/
glie habere nō desiderāt q̄ habet. ibidē B. et
eodē ser. parte. vj. M. et N.
Beati sunt filij dei et b̄e et ḡnis ac fratres christi.
f. eodē ser. parte. vj. B.
Beati sunt secū de eternitate sue felicitatis. co/
dem ser. parte. vj. p. totam.
Beati non habebūt ma q̄ cōiter regunt in vita
ista. f. inuidia: discō: dia: et dōna. ibidē N.
Beati ad inuicem colloquunt. ibidē O.

Beati quō stant locati in celo. ibidem O.
Beatiudo nō potest esse in bonis corporis: vt
in fortitudine: pulcritudine: et nec in nobilitate
sanguinis: nec in sciētia: nec in bonoz
bus: nec in diuitijs: nec in plandis: nec in vo
luptatibz sensualitatis. sermone. xxiij. parte. j.
B. vsq; ad R.
Beatiudo in q̄ cōsistit. ibidem R. et ij.
Bellum vt sit iustum quid requirit. sermone. xxiij.
parte. j. L.
Bellum geritur vt pat habeatur. sermo. xxiij.
parte. ij. L. et ij.
Bellū q̄re sit. ser. xxiij. in exor. in fine.
Beneficia dei etiam peccatoribz exhibita et pa/
rata. ser. xxiij. p. totam.
Benedicat deus facientes pacē cū inimicis. ser.
xviij. parte. ij. D.
Benignitas valde cōmēdabilis est in plar. ser.
xviij. parte. vj. S.
Bigamus clericus an amiserit priuilegiū deri
cale. ser. xxiij. parte. vj. O.
Bona ab alijs facta et sunt valiora q̄ ea q̄ relin
q̄t faciēda post mortē. ser. ij. parte. ij. S.
Bona ac sana et nō corrupta vñ marada debet
paupibz erogari. ser. iij. parte. ij. Z.
Bona tria regunt. f. cor: palat: et palia: et spirita
lia. ser. vj. parte. j. D. et ij. q̄n vsq; in finem illi
us p̄tō.
Bonū maius semp esse digēdū q̄nq; leges dei
monstrant. ibidem S.
Bonū semp securitate cōfide et exultationē ani
mi habet. ser. xxiij. parte. ij. N.
Bonū oia dei. ser. xxiij. in exor.
Bona et gaudia in dōna sunt in cōpandē et
f. tū. eodē ser. parte. j. p. totam.
Bonitas re: creatur: qualis sit. ibidem D.
Bona mūdāna ip̄e nō sunt bona. ibidē f.
Bonū naturaliter cōicat sc̄pm. ser. xxiij. p. it.
Bona facta et voto sūt maioris meriti q̄ facta
sine voto. ser. xxiij. parte. j. B. et ij.
Bonitatem diuinā diligunt naturaliter om̄/
nes creature etiam damnate. sermone. el. par.
j. p. totam.
Blicos tres habet de⁹ in hac vita. vñ
plenum balsamo. alium plenum absin/
thio vel sanguine. et alium plenum ira et
furore. ser. xxiij. parte. ij. N. et O.
Calices tres habet deus in alia vita. Triplex
nū vino puro. alium plenum muto. et aliam
plenum fecē. de q̄o dat homibz potare: et quo/
modo. ibidem P. et O.
Clamant homines ad deū diuersimode. sermone.
ne. xxiij. parte. ij. L.
Clamamus p̄pter q̄mō: causas. ibidem M.
Claritate sui corpi gloriā potest ania b̄e ostē
dere et occultare ad libitū. ser. xxiij. parte. v. D.
Claritate corpi gloriā an videre possit oculus
nō glorificans sine miraculo. ibidem.
ij

Tabula

Claritatem sui corporis que christus non ostendit
discipulis post resurrectionem sicut in trans-
figuratione. ibidem in fine.
Elitias paradisi unde procedit eodem sermone
parte. vii. R.
Campus exercituum verum sicut dicitur. ser. xxiij. par-
te. i. D. la. q.
Lania de peccator multis de causis. ser. vi. par-
te. i. D.
Lania de dicitur predicatore. sermone. ix. parte
q. T. d. q. z. p.
Canon misse quando incipit. sermone. xxvij. pte
vi. S. post mediu.
Lantus vocalis ut in paradiso. ser. xix. pte
ii. T. U. z. X.
Lantus quod inuenit an canere sic licet. ser. xxiij.
par. i. E. d. q.
Lancellarij et notarij exercitus christi qui sunt. ser-
mone. xxv. pte. i. T. z. U.
Lapacitas formalis et obiectiva quid sit. ser. xix.
par. vi. D. an mediu.
Lapite languescit cetera membra dolent. ser. xvi.
parte. vi. N. an fine. z. D.
Lapirani siue duces duodecim exercitus christi
qui sunt. ser. xxv. pte. i. Z. vsq. ad M.
Lapirantiorum seu fabrorum lignorum exercitus est
bonum vite. ser. xxiij. pte. i. B. d. q.
Lapirantia incipit a sapientia et fine ea nihil valet ea
habere ad primum. ser. iij. par. iij. U.
Lapirantia est nobilior inter fructus fundameta-
les. ser. v. in exor.
Lapirantia est nobilior omnium fructuum. eodem ser-
mone. pte. i. p. totam.
Lapirantia non habens nullam bonam et veram fructum
Ibidem X.
Lapirantia est forma omnium fructuum. ibidem p.
Lapirantia in eternum durabit. sed fides et spes de-
ficient. ibidem Z.
Lapirantia est deus. ibidem B. z. pte. ij. B.
Lapirantia bonis habet omne bonum. eodem ser. p. ij. B.
Lapirantia purgat peccata. ibidem L.
Lapirantia cumulat merita. ibidem D.
Lapirantia bonis plus meretur in una die quam non ha-
bens eam in mille annis. ibidem. z. E.
Lapirantia impetrat gratias a deo. ibidem F.
Lapirantia bonis cum impetrat gratiam in una ora-
tione quam viginti milia hominum non habentium eam
in mille orationibus. ibidem.
Lapirantia animam famosam reddit. ibidem G.
Lapirantia facit hominem fortem. ibidem D.
Lapirantia facit terram preminere. ibidem. J. z. v.
parte. L.
Lapirantia nos consolatur et facit patienter aduersa
tolerare. ibidem R. z. v. parte. B. z. D.
Lapirantia custodit nos in mundicia mentis et pu-
ritate et fugat timorem servilem et copulat amicitia.
eodem ser. par. ij. Z.
Lapirantia facit nos servare divina mandata. ibi-

dem M. z. v. pte. F.
Lapirantia dirigit corda nostra ad deum et producit
ad vitam eternam. eodem ser. pte. ij. M. z. N.
Lapirantia est causa omnium bonorum. ibidem N.
Lapirantia facit nos intelligere secreta dei et via
pne facit dulcem. ibidem circa finem.
Lapirantia est necessaria ad salutem. eodem sermo.
par. iij. p. totam.
Lapirantia deficere nullum opus bonum est deo ac-
ceptum vel meritorium. ibidem p. z. B.
Lapirantia deficere sumus dei inimici. ibidem Z.
Lapirantia impugnat et vincit nostros inimicos
Ibidem B.
Lapirantia timet diabolus. Ibidem.
Lapirantia deficere nihil valet fides nostra. ibidem.
Lapirantia necessarie exempla. ibidem. z. B. vsq. in
finem illius partis.
Lapirantia dicitur vestis nuptialis et pignus multipli-
cat figurat. Ibidem L.
Lapirantia quod debet esse ordinata. eodem ser. parte
iij. p. totam.
Lapirantia quoniam est in nobis nunquam scire possumus
eodem ser. pte. v. per totam.
Lapirantia signa. ibidem B. vsq. in finem illius partis.
Lapirantia directe opponit peccatum. ibidem D.
Lapirantia conditiones. ibidem L. in finem.
Lapirantia preciositas et valor. ser. d. p. iij. p. totam.
Lapirantia commendatio. ser. viij. par. iij. per totam
Lapirantia oculo sunt propter quod communis tot pars. ser-
mone. xxvij. pte. i. Z. la. q.
Lapirantia de peccator. ser. vi. pte. i. F. la. q.
Lapirantia corporalis et spiritualis decem cause sunt a quibus
procedit. ibidem B.
Lapirantia mentis grauior est corporali. ibidem J.
Lapirantia qualiter curetur. ibidem R.
Lapirantia spiritualis quoniam sit illuminatus quod cognoscit
potest. ibidem L.
Lapirantia aperit tribus generibus personarum recto tramite
ad ipsum ascendendum post hanc vitam. ser. ij.
parte. i. E.
Lapirantia non est animum ut credidit Boetius et alij qui
dant philosophiam. ser. vi. pte. i. D. d. q.
Lapirantia empiria glitares. ser. xij. p. i. Z. z. ser. xix. p. vi.
M. z. pte. viij. D. vsq. ad finem illius partis.
Lapirantia extendit deus sicut pellem mulieris modis
Ibidem S. circa medium.
Lapirantia figurat religionem. ser. xxvij. pte. i. Z. la. q.
Lapirantia est subueniendum primum necessitatibus et
non perastinandum. ser. iij. pte. iij. T.
Lapirantia adeo contraria fuit tenebris ipsi. ser. xxiij. i. exor. D.
circa finem.
Lapirantia domini duodecim requirit que debent esse in qua
libet cena mundiali. eodem sermone. pte. iij. D.
vsq. in finem illius partis.
Lapirantia marime conuenit principibus. ser. xxiij.
parte. ij. R.
Lapirantia commendatio. sermone. xxxiij. par. iij.
D. d. q.

Alphabetica

Lapirantia nunquam possint testari de rebo ab ecclesia
preceptis. ser. i. pte. ij. S.
Lapirantia glitares debent vivere et conuersari. ser. xxiij.
parte. i. p. totam.
Lapirantia privilegio gaudent illi de tercio ordine
beati francisci. ser. xxvij. parte. ij. U. d. q.
Lapirantia peccatores vel renentes superfluos reddit
quod peccat. ser. xxiij. parte. ij. D.
Lapirantia an se peccent mortaliter corripiendo. ser-
mo. xxvij. pte. i. D. circa medium.
Lapirantia an possint mercari. eodem ser. par. iij. R.
Lapirantia peccatores quem incurrat excommunicatio
nem. sermone. xxvij. parte. viij. D. vsq. in finem
illius partis.
Lapirantia verberatus in sedecim casibus non est excom-
municatus. ibidem L. vsq. ad T.
Lapirantia quoniam amittat privilegium clericali. ibidem
L. vsq. ad J.
Lapirantia de gradibus vel bigamus an possit per-
cui sine periculo excommunicationis. ibidem
D. et R.
Lapirantia peccatores potest in multis casibus absol-
ui sine recursum ad sedem apostolicam. ibidem U.
vsq. in finem illius partis.
Lapirantia benedictus. ser. xxix. pte. i.
Lapirantia omnia mala et contraria in alia vita.
ser. xix. pte. iij. per totam.
Lapirantia quoniam sumebat christus post resurrectionem
in qua resoluatur. ser. xxiij. par. i. D.
Lapirantia in corpore suo post resurrectionem chris-
tus retinuit multis de causis. ibidem X.
Lapirantia remanebunt in corpore martyrum.
ibidem B.
Lapirantia nemo debet proximum suum. sermone
xxij. par. iij. Z.
Lapirantia debet quodque vni privilegio et gratia ne amittat
ea. ser. xxiij. in exor.
Lapirantia celestis glitares sit et que habeat et que por-
tas. ser. xxv. p. q. B. z. D.
Lapirantia malis peccatis. sermone. xxxiij. parte
iij. T. et U.
Lapirantia superfluous qui sit homini utilis et neces-
saria. ser. x. in exor.
Lapirantia tria contra cecitatem. sermone. vi. parte
i. R. d. q.
Lapirantia sedecim proprietates. ser. xxviij. par. iij.
B. vsq. ad L.
Lapirantia figurat spiritum sanctum. Ibidem.
Lapirantia quoniam quis tenet. sermone. xxiij.
parte. i. P. z. Q.
Lapirantia in bebdomada sancta vel infra octa-
uam pasce sanctificat precepto ecclesie. ibidem. Q.
Lapirantia nolentium puniunt. eodem sermone. par-
te. ij. per totam.
Lapirantia facienda est cum multiplici preparatione
eodem ser. par. iij. p. totam.
Lapirantia in peccato mortali quantum peccent. ser-
mo. pte. i. L. z. D.

Lapirantia indigne recipientes qualiter puni-
ant. ibidem D. z. E.
Lapirantia aliquem quem sit esse in peccato morta-
li an semper peccet mortaliter. eodem sermone.
parte. ij. F.
Lapirantia an sit danda suspensio vel decapi-
tatio vel leprosis. eodem ser. pte. vi. Q.
Lapirantia unitas et dñificatio discordie. ser-
mo. par. i. B.
Lapirantia quibus cognoscatur quod est sine pecca-
to mortali. ser. xxiij. pte. ij. D. post pn.
Lapirantia tenet qui commisit peccatum mortale an eum co-
munionem recipiat si habet copiam confessionis
idonee licet sit de peccato contritus. sermone
xxij. parte. iij. in pn.
Lapirantia nullus debet de propria virtute vel natu-
rali completionem ad conuersandum familiariter
cum mulieribus. ser. xxxiij. parte. i. F.
Lapirantia laudatur et inconstancia vituperatur. ser-
mone. viij. pte. viij. L. z. F.
Lapirantia impatoris virtus. sermone. xij. pte
ij. B. d. q.
Lapirantia perire a sapientibus debemus et de vali-
tate boni consilij. sermone. ix. pte. ij. F. la. q.
Lapirantia quoniam esse debent. sermone. xxiij. parte
viij. per totam.
Lapirantia qualiter et de quo debet dari. ibidem.
Lapirantia debet esse secretus. ibidem S.
Lapirantia perens qualis esse debet. ibidem U.
in fine.
Lapirantia bene aliquis et male sibi cui est filius. ser-
mo. viij. pte. iij. S.
Lapirantia debet purgari ab omni peccato. ser-
mo. xxiij. parte. iij. D.
Lapirantia quid sit. ser. xxxiij. parte. i. Z.
Lapirantia triplex actus. ibidem B. L. z. D.
Lapirantia an in omnibus obedire teneamur et
vtrum de quod sit contra conscientiam sit peccatum
mortale. Ibidem D.
Lapirantia aliqui habent malam et sciunt se ha-
bere et hec conscientia mala etiam appellatur
cauterata: coinquinata: et conturbata. Alij cre-
dunt se habere bonam conscientiam et habent
malam et hec dicitur erronea. Alij habent ser-
pulosam. Alij timorata. Alij vero bona. ibi-
dem L. vsq. in finem illius partis.
Lapirantia erronea vni procedit. ibidem F.
Lapirantia scrupulosa unde procedit. Ibidem
G.
Lapirantia vite eterne que sint. sermo. xxviij.
parte. iij. E.
Lapirantia vis. sermone. xxiij. parte. pte. na
P.
Lapirantia mala reprobat. ibidem P. d. q.
et R. d. q.
Lapirantia detestatio: et cum quibus malis
me non debet pendi. sermone. ix. parte. secun-
da. Z. la. q.

Tabula

Concupis mundi. ser. xxv. par. iij. p. totam.
 Conuasio est uolus. ser. xix. par. iij. R.
 Conuasio oia qd sit. ser. xxij. pte. vii. f.
 Contrahentes an possint se deage in pccato. ser. mone. xxij. pte. iij. L.
 Conuasio qd de qd dupliciter. sermone. xxvij. parte. iij. D.
 Conuasio cu malis quam sit noctua. ser. v. parte. iij. f. f.
 Conuasio t couerit gaudet p uilegio sue religio nis. ser. xxvij. pte. vii. D.
 Cor humanu desiderat deus t diabolus. ser. v. parte. iij. R. in fine.
 Corpus nostru q modo debemus diligere. ser. mone. v. pte. iij. f.
 Corp^o christi soli sacerdotes cōficere pnt: t non aliq alij boies nec angeli. ser. iij. in croi.
 Corpus christi uere in hostia psecrata continet eodē ser. pte. iij. p. totam.
 Corp^o christi figure. ser. iij. in croi.
 Corp^o t sanguis sui sacramentu qre christus instituit sub duplia specie. ibidem R. t L.
 Corp^o sui sacramentu qre christus ordinauit. ibidem D.
 Corpus christi est medicina curaua: cōfortati ua: psecratiua: t melioratiua. ibidē D.
 Corp^o christi est uice necessarius. eodē ser. par. j. p.
 Corp^o ipi debet a ieiunio sumi. eodē f. p. iij. B.
 Corp^o christi reage volēs debet habere mūdū a t puritatē multiplicē. ibidē L. vsq ad p.
 Corp^o christi cōmuniōe remittunt nob pccā eodē ser. pte. iij. f.
 Corpus christi de uice pcepti defēdit nos ab oib^o hostib^o. ibidē Z.
 Corpus christi cōseruat nobis uitā spūalem et carnalē. ibidē B.
 Corpus christi indigne sumēdo nō pdest sed nocet. ser. xvj. pte. j. B.
 Corp^o christi in terra inuentū nunqd secularis possit sine pccō erigere. ibidē D. in fine.
 Corp^o ipi nō est dandū suspēct^o de crimine t q^o modo. eodē sermone. pte. iij. f.
 Corpus christi nō debet reage dubiis de pccō mortali. ibidē J.
 Corpus christi nunqd possit recipi a sacerdote malo qui est in peccato mortali. eodē sermo ne. pte. iij. D.
 Corpus christi an debeat dari amēdo t demoniis. eodē ser. pte. iij.
 Corp^o ipi an possit dari pueri: t qmū tēpus re/ qnt ad illud recipiendū eodē ser. par. v.
 Corpus christi non debeat dari lufonib^o p suen dinarijs: nec diuinarijs: aut sacrilegijs: nec choranijs: aut ornanib^o se in bonis: uel tibus: uel faciem fucantib^o: aut adulterinos crines portantib^o: nec meretricib^o aut p uibina/ rjs: nisi se penit^o cū pposito nō reciduiādū nec

exercitūdo se in duello uel torneamentis: nec alicui infami psonē. Eodē sermone. parte. vij. p. totam.
 Corpus christi an recipere debeat q in pollundēs cecidit. eodē ser. pte. vij. R.
 Corp^o brōz sūt impassibilia: agilia: darata: ac lu minosa: t sublimata dote decorata. ser. iij. pte. v. per totam.
 Corp^o brōz qia erunt in statura: t an oēs san ci erunt equalis magnitudinis corporalis. ibidē R. post pñ.
 Correctio sub diu quō est necessaria: t qūter de/ ber fieri. ser. xvj. pte. iij. J. vsq in finē illi^o part^o et ser. xxvj. parte. v. D.
 Correctio fraterna an sit de pcepto: t qbo: t quō er quādo fieri debet. ser. xxij. parte. iij. B. vsq in finē illius pñ. t ibi pōt accipi sermo de ipsa correctione.
 Correctiois fraternitatis utilitas. ibidē L.
 Corona aurea habent oēs bñ in capite. ser. xij. parte. j. D. circa mediū.
 Eborizare uerū liceat. ser. xxij. par. j. D.
 Eboria debet habere septē cōditiones ut sit licit^o ra. ibidē vsq ad f.
 Eborie qe mala faciunt: t qūter debent euitari. ibidē Z. vsq ad L.
 Eboris vacates in festis faciūt cōtra pceptum scificandi festi. ibidē J. d. ij.
 Eboras qe inuenit. ibidē R. in fine.
 Eborie pibent multiplici lege. ibidē L. d. ij. vsq ad D.
 Eborizantiū punitiō. ibidē N. vsq ad D.
 Eborizantes faciūt cōtra oia sacramenta ecclē sic. ibidē D. d. ij.
 Corruptas res vendentes qualiter peccent. ser. mone. xxij. par. iij. L.
 Curiositas qd sit: t quō modis qe dicat^o curio sus. ser. ix. pte. iij. S. la. ij. vsq ad Z.
 Curiosus curiosa qrentio est qstio p qstioe red/ denda. ibidē S. ubi multa mirabilia ponū/ tur q curiosi cognoscere nō possunt.
 Custodes uicelli exercitus christi qui sūt. sermo ne. xxvj. parte. j. L.
 Damnan nullo mō possunt deo san/ scificari p pccatis: nec ab alijs adiuuari. ser. iij. pte. j. D.
 Damnatōiū pena maior: est amissio diuine uisionis t glie celest^o t recordatiō ei^o. ser. xij. pte. j. p. totam.
 Damnan an sciant qui sūt in paradiso: t utruq habeant memoriā eoz que sciebant an mori/ tem. ibidē L.
 Damnan stant in inferno sicut oues. eodē ser mone. pte. iij. J.
 Damnan quō stabūt pculcati: t vnus sup aliū. ibidē post mediū.
 Damnan an videbunt se mutuo: t an aliqñ ali qd videbūt. ibidē R. an mediū.

Alphabetica

Damnati erunt turpissimi t resurgent cū omni bus deforimantib^o qe prius habebant: cum oib^o tamē membris ut in eis crucient. ibidē p. finem.
 Damnat^o apparebūt demonē: et quid eis faci/ ent. eodē sermone. pte. v. p. totam.
 Damnatos ualde cruciabit mala pscia. eodē sermone. pte. vij. D.
 Danatōz dolores et cruciatus ac planct^o: t q/ modo cruciabunt in oib^o sensib^o t diuersi mode. eodē ser. pte. vij. p. totam.
 Damnan uerū resurgēt in etate iuuenili. sermo ne. xxij. in croi. L.
 Danatōria desiderabūt que nunq habere po/ terūt. scilicet eternam felicitatem: carnales volupta/ tem: et suam annihilationem. eodē ser. par. j. per totam.
 Damnan an potius uellent non esse q^o esse. ibi/ dem. f.
 Damnan qre mori nō poterunt. ibidē Z.
 Damnan famē suam somnū t oia alia incōmo da sp patient. eodē ser. parte. iij.
 Damnan an simul in eodē tpe patient frigus et calorē in summo. eodē ser. par. iij.
 Damnat cruciabunt ab omnibus elementis. ibidē.
 Damnan igne inflāmabunt. eodē sermone. pte iij. per totam.
 Damnan blasphemant deum t scōs: et sūt in odio dei t primi confirmati. eodē sermone parte. v. p. totam.
 Damnatōz lamētatio. eodē sermone. par. vij. p. totam.
 Damnatōz cantus qualis est. ibidē in pñ.
 Damnatōz desperatio. eodē sermo. parte. vij. per totam.
 Damnan quomō iuste puniunt^o eternaliter de peccato temporaliter ppetrato. ibidē L. vsq ad p.
 Damnan qntuz in se fuit pmerunt multa que erāt uel esse poterāt infinita t eterna. ibidē D.
 Danan an plures erunt q saluan. sermone. xxij. per totum.
 Declinauerūt omnes diuersimode. ser. xxij. p. iij. B. in fine.
 Defect^o rei uendende an quis manifestare tene/ atur emptori. ser. xxij. par. iij. B.
 Degradatio denotōz quō fiat. ser. xxvij. p. vij. R.
 Delinquentes q corrigunt regunt in tripla gene re. ser. xxvj. pte. v. D. circa mediū.
 Delectationes cogitatiois sūt. ser. ser. xxij. par te. iij. U.
 Delectari debem^o de deo triplr. ser. v. p. v. R.
 Delectant homines in diuersis exercitijs. sermo ne. xxij. pte. j. R.
 Denunciantōne debet pcedere fraterna moni tiō. ser. xxij. par. iij. J. d. ij.
 Denunciatio differt ab accusatiōe. ibidē L. la. ij.

Denarius datus labori: sicut in uinea diuersa bonis ueniens quid significat. sermo. xij. p. vij. D. post pñ.
 Desperatio qd sit: et de eius deestatione. ser. xij. parte. iij. R.
 Desperatio uñ pcedit. ibidē L. t M.
 Desperatiois curā de uel curā de remedio. ibi/ dem. N. vsq in finē illi^o part^o.
 Descensus xpi ad inferos. ser. xxij. pte. iij. R.
 Desideria nostra oia cōplebunt in edo qñ cri/ mus beati. ser. iij. parte. iij. p. totū.
 Detractiois deestatio. ser. iij. pte. iij. S. vsq ad D. t ibidē p.
 Detractioiū linguam nullus vitare potest. ibi/ dem L. t L.
 Detractōz vba debem^o uilipēdere. ibidē U. t B.
 Detractō: ea qre tantū murmurant. ibidē L.
 Detractores sūt similes po: eis. ibidē f. t leo nib^o. ibidē Z.
 Detractōrum consortia vitare debemus. ibidē. et J. et L.
 Detractores non debent admitti ad testifican/ dum. ibidē B.
 Detractores seruorū dei sūt alijs piores. ibi/ dem L.
 Detractio qe modis fiat. ibidē D. vsq ad D.
 Detractio hypocritaz. f. t B.
 Detractiois remedia. ibidē D. vsq ad p.
 Detrahendo uultum mīse ostendere debem^o. ibidē R.
 Detractioiū credere nō debemus. ibidē M.
 Detractiois suppartate utilitas. ibidē N.
 Detractōz satisfactio. ibidē D. vsq in finē sermone.
 De^o qd sit. ser. v. pte. iij. D. t ser. vij. p. j. D. la. ij.
 Deo nō adiuuare nihil boni agere possum^o. ser mone. vij. pte. iij. L.
 Deus semp parat^o est pccōres reage etiā si infis mites cū offendissent. ibidē N.
 Deus solus est bon^o p essentia. ser. xxij. p. j. D.
 Deus solus pōt nostrū appetitū qrare t sanare eodē ser. par. iij. p. totū.
 Deus an possit in hac uita clare uideri. ser. iij. p. j. per totam.
 Dei essentia nō pōt totaliter cōprehendi ab aliq pura creatura. eodē ser. pte. vij. p.
 Deus sp est paratus pccōi indulgere si penite/ at. ser. x. in croi.
 Dei electio est eterna. eodē ser. parte. j.
 Dei intēto est ut saluemur t glorificemur t ad hoc nos creauit. eodē ser. p. ij.
 Deus non est acceptator personaz sed merito/ rum. sermone. xxij. parte. j. f. t pte. ij. D.
 Deus uult omnes homines saluos fieri quo/ modo intelligitur. eodē sermone. parte. ij. B. et B.
 Deus quare creauit quos sciebat damnandos. ibidē f.

Tabula

Deus an diligat peccatorem. ser. ccc. in exor.
Deus an possit odio haberi ab aliquo. ser. xl. p. 1. per totam.
Diabolus est malus remunerator: suorum seruus. ser. vi. parte. j. p. cl. q.
Diabolus insidit. ser. xxv. parte. j. D. ad finem.
Diabolus gaudet de perniciem et discordijs. ser. xxv. parte. j. p. cl. q.
Diaboli filij sunt perniciem et discordia. ibidem. S. la. q.
Diabolus tribus modis vulnerat hominem. ser. xxv. parte. j. E.
Diabolus habitat in peccatoribus et diabolus serpens: coruus et po. ser. xxv. parte. j. B.
Diffundis commendatio. ser. xij. parte. j. in pn.
Dignitatem non facit aliquem beatum. ser. xij. parte. j. S. la. q.
Diligens dominum deum tuum ex toto corde tuo et. quod intelligit. ser. v. parte. j. p. vsq. ad U.
Diligenda sunt quatuor: ordinant. eodem sermone parte. iij. D.
Diligendus est deus super omnia. ibidem. E.
Diligens primum suum sicut caput quod intelligit. ibidem. D.
Dilectio dei erga hominem. ser. x. parte. iij. et. xxij. ser. p. totum. et. etiam p. totum.
Diligere debemus hominem et odire eorum vicia. ser. xxij. parte. iij. S.
Dilectionis diuine erga homines etiam peccatores duodecim signa. ser. xxx. p. totum.
Dilectio dei est impulsio naturaliter oibus creaturis. ser. xl. parte. j. p. totum.
Diligat se quantum diligat deus. eodem ser. parte. vj. p. totum.
Diligat deus quilibet sanctum amore singulari et unico. ibidem.
Diogenes vir? sermone. xij. parte. j. S. la. q.
Discipuli quomodo se debent habere cum magistris et sciencia addiscenda. sermone. xij. parte. iij.
Discretio est moderatrix omnium virtutum. sermone. viij. parte. iij. O.
Discretio multipliciter facit nos discernere et per se bene ordinare. ibidem. U.
Disputatio est utilis. ser. xij. parte. j. S.
Distributio accommodata secundum communem modum loquendi: distributio secundum importationem terminorum quod sit. ser. xij. parte. j. B.
Discordiaz sedecim malignitates. ser. xxij. parte. iij. O. cl. q. vsq. in finem illius partis.
Discordiaz diuersitates: et quoniam discordia est peccatum et quoniam non. ibidem. D. la. q.
Dispositio volentium reage spiritum sanctum. sermone. xxv. parte. vj. p. totum.
Diuinitas christi nunquam fuit separata ab eius carne mortua. sed semper fuit coniuncta cum anima et corpore eius: etiam post mortem. ser. xv. parte. j. D.
Diuini amoris duodecim excellentie. sermone. xl.

per totum.
Diuisiones causant et mulio. ser. xxv. parte. j. p. ad finem.
Diuisio res rationabiliter facta est post peccatum triplici causa. ser. xxij. parte. iij. B.
Diuitio stat? an sit melior quam paupertas vel eorum. ser. x. p. totum.
Diuitiaz impugnatio: et mala conditio. eodem sermone. parte. j. D. et E. parte. j. p. totum.
Diuitiarum commendatio. eodem ser. parte. j. S.
Diuine quando cum bona conscientia retineri possint. ibidem. J.
Diuine quoniam nocent anime possidentibus eas. ibidem. O.
Diuine acquirunt cum magno labore: et possident cum magno timore: et dimittunt cum magno dolore. eodem ser. parte. j. X. vsq. in finem illius partis.
Diuine non sunt alicuius proprie. ibidem. U. U.
Diuine non faciunt aliquem felicem. ser. xxij. parte. j. S. cl. q.
Doctores ecclesie quo tempore fuerunt. sermone. xxv. parte. j. R.
Doctores dant consilia. scilicet quales debent esse respectu suorum discipulorum. ser. xx. parte. j.
Doctores iuris an sint digniores doctoribus medicorum. ibidem. L.
Doctores et magistri quales esse debent. sermone. xxij. parte. iij. D.
Domini et superiores quod se habere debent erga subditos. ser. xxij. parte. j. p. totum.
Dominaciones non faciunt aliquem beatum. ser. xxij. parte. j. D. la. q.
Dona spiritus sancti. ser. xxv. parte. j. p. totum.
Dona predicta figurata fuerunt in operibus septem dierum. ibidem. D. vsq. in finem illius partis.
Dotes corporis gloriosi sunt quatuor: scilicet immutabilitas: agilitas: subtilitas: et claritas. sermone. x. parte. v. p. totum.
Dotes anime et corporis beatorum. eodem sermone. parte. vj. p.
Dubius est eventus belli. ser. xij. parte. j. p. cl. q.
Dubia sunt in fauorabiliorem partem interpretanda. ser. x. parte. j.
Duces suos oves nanctes habent. ser. xxv. in exor.
Dulcedo et consolatio marie semper a beato dispositio in receptione corporis christi. sermone. xij. parte. iij. B.
Dulcedo paradisi. ser. x. parte. vj. X.
Lecio platonum qualiter fieri debet. sermone. xxv. p. totum.
Electores an peccent mortaliter non eligendo meliorem. eodem ser. parte. vj. O.
Eligere non possunt excommunicati nec eligi. ser. xxv. parte. j. S. et D. ante finem. et B.
Elemosyna facta in vita est multo fructuosior quam post mortem adimplenda ab hereditibus. ser. j. parte. j. S.

Alphabetica

Elemosyna facere est opus magne virtutis. ser. iij. in exor.
Elemosyna facere oibus est preceptum. ibidem.
Elemosyna satisfait deo pro peccatis plusquam alie partes satisfactiois. eodem ser. parte. j. E.
Elemosyna est valde grata deo. ibidem. S.
Elemosyna facit multiplicari bona temporalia. ibidem. D.
Elemosyna liberat ab omni malo temporalis et eterno. ibidem. D. J. et K.
Elemosyna non faciens recipit iudicium sine misericordia. ibidem. R.
Elemosyna facit orationes nostras exaudiri et impetrat gratias et benedictionem dei. ibidem. L.
Elemosyna illuminari facit cor nostrum a deo. ibidem. D.
Elemosyna magna remunerationes recipit a deo in gloria celesti. ibidem. N.
Elemosyna non faciens cum potest nunquam se peccet mortaliter. eodem ser. parte. j. R.
Elemosyna debet habere nouem conditiones ut sit deo grata. eodem ser. parte. iij. per totum.
Elemosyna quod est facienda. ibidem. D.
Elemosyne orationes: et ieiunia facta in charitate quantum differant a factis in peccato mortali. ibidem. U.
Elemosyna assimilatur semini. propter decem rationes. ibidem. X. ante medium.
Elemosyna posset esse etiam magna quod ea faciens consequitur indulgentiam plenam omnium penarum purgatorij. ser. xxv. parte. j. D. cl. q.
Elongat homo a deo propter amorem. ser. vj. parte. j. Z.
Enormis percussio quod dicitur. ser. xxv. parte. vj. B. et C. cl. q.
Enoch et Noe quod veniunt contra antichristum. ser. x. parte. iij. E. circa medium.
Episcopus debet subditos discordes etiam inuitos ad pacem reducere et conciliare. ser. xxij. parte. iij. S. la. q.
Equales sumus oibus quod ad generationem primam et creationem. ser. x. parte. j. D.
Equites exercitus dei qui sunt. ser. xxv. parte. j. J.
Euates mundi et homines qui sunt. ser. x. parte. iij. B.
Exempla tolerandi omnia mala ponuntur quod deus ostendit. ser. vj. parte. j. L. la. q. ante medium.
Exemplar debet esse vita platonum. ser. xxv. parte. j. O.
Expellit quis de domo propter maiorem sermonem. xxv. parte. vj. Z. Z.
Empio et venditio quoniam non valeant: quoniam sit iniusta. ser. xxij. parte. iij. X.
Exercitus potentia. ser. xxij. parte. j. D.
Excommunicati non debent quod nisi pro mortali peccato. ser. xxv. parte. iij. E.
Excommunicatio est valde timenda. eodem sermone. in exor.
Excommunicationis malignitas. ibidem. et parte. j. X. parte. v. p. totum. vbi ponuntur viginti sex malignitates.

Excommunicatio quod sit et quod plerumque eodem sermone. parte. j. per totum.
Excommunicatio minor: quomodo incurritur. ibidem. J.
Excommunicatio quomodo infligitur et qui eam possit infligere. eodem sermone. parte. j. p. totum et parte. v. in pn.
Excommunicationes maiores multi incurritur ipso facto. ibidem. Z. et parte. vj. p. totum.
Excommunicari potest quis licite et hoc aliquando est valde conueniens. eodem sermone. parte. iij. B.
Excommunicans debet seruare triplicem ordinem. ibidem. L. vsq. ad J.
Excommunicari non debet vnus pro peccato alterius. ibidem. E.
Excommunicari non debet vniuersitas vel collegium: quod. ibidem. circa medium.
Excommunicari non potest mortuus nisi in aliquo casibus. ibidem. S.
Excommunicare non potest aliquis seipsum. ibidem. ante medium.
Excommunicatione a seclata an quis possit incurritur. ibidem. circa medium.
Excommunicatione an incurritur possit papa. ibidem. ante finem.
Excommunicatus uerum potest excommunicari. ibidem. in fine.
Excommunicatione debet precedere trina monitio. ibidem. S.
Excommunicatio debet in scriptis fieri: et quomodo. ibidem. et B.
Excommunicationes an incurrat ille qui non obediit precepto facto sub pena excommunicationis. ibidem. J.
Excommunicatio quando est iniusta. eodem sermone. parte. iij. L.
Excommunicatio etiam iniusta est timenda. ibidem.
Excommunicatio est nulla ipso iure multipliciter incurritur. ibidem. D. vsq. ad O.
Excommunicatio quoniam non est timenda. ibidem.
Excommunicatus alium excommunicare non potest. ibidem. D.
Excommunicari faciens an progando terminus impediat vel tollat excommunicationem. ibidem. N. post medium.
Excommunicatus iniuste quomodo se debet habere. ibidem. P.
Excommunicatione plura propter non reuocato aliquid qui teneant reuocare et qui. ibidem. O.
Excommunicatio minor in qua nocet. eodem ser. parte. v. in pn. vsq. ad U.
Excommunicatus excommunicatione minori an possit intrare ecclesiam ad orandum et audiendum diuina. ibidem. L. et parte. vj. S. circa medium.
Excommunicatus excommunicatione maiori priuatur est oibus sacramentis ecclesie et officio diuino non potest interfici sed predicari. ibidem. U.

Tabula

Ereclatus an possit contrahere matrimonium. ibidem in fine.
Ereclatus nō pōt cū alio dicere officiū cū extra eccliam. nec debet dicere: dñs vobiscū. ibidē. p.
Ereclatus nō pōt ordinari nec ordinare. ibidem X.
Ereclatus nō pōt recipi ad religionē nec p̄fessi onē facere q̄ sit valida. ibidem Z.
Ereclatus est p̄uar^o oīdo acito legitimis. Qñ nō pōt esse accusator: nec iudex: aut testis: nec pcurator: nec statuta p̄ eum facta valent. ibidē B.
Ereclatus oculus an faciat aliqd qd sit valī dū. ibidem circa mediū.
Ereclatus nō pōt aliquē in iudicio conuenire sed bene ipse pōt cōueniri. Ibidē in fine. z p̄te vj. U. circa mediū.
Ereclatus excludit a cōuersatione fidelū. z q̄ modo. ibidem B. z p̄te. vj. p̄ totū.
Ereclatus p̄uat ecclīasticas suffragiis. ibidē L. et D.
Ereclatus nō pōt eligi ad aliquā dignitatē ecclīasticā v̄l secularē. ibidē S. z D. an si. z B.
Ereclatus an teneant obedire cō subditi: eius debitor: an teneant ei solvere donec in ecclīa munitur. ibidē L. f. z D.
Ereclatus nō debet sepeliri in sacro: z sepulchrum debet exhumari. Ibidem L.
Ereclatus an post mortē possit absolui. ibidē post mediū.
Ereclatus imp̄rogia. ibidem M.
Ereclatus depurat eternis suppliciis: z bonis p̄uat sempiternis. ibidē circa mediū. z N.
Ereclatus participatio p̄cedit in ser. casibz p̄n. apalibz. ibidē U. vsq; in finē illius p̄tis.
Ereclatus a q̄to possunt absolui. eodem sermōe parte. vij. p̄ totam.
Ereclatus p̄uentionis denat quō intelligat z a q̄ possit tolli. ibidem D. vsq; in finē illius p̄tis.
Ereclatus dei munitiones. ser. xxxv. p. q̄. J. an finē.
Ereclatus sunt viles bellantibus. eadē p̄te in p̄no.
Ereclatus p̄uentionis. ser. ix. p̄te. q̄. Z.
Ereclatus siue ferratus exercitū qd in/ uenit. ser. xxxij. p̄te. q̄. B. et q̄.
Ereclatus mēsuras z pōdera z dñs v̄tēs q̄lī puniant. eodē ser. p. q̄. D.
Ereclatus figurat sp̄m sanctū. ser. xxxvij. p̄te. q̄. D.
Ereclatus chisti fuit ap̄theca oīm charismatum. ser. xvij. parte. q̄. circa mediū.
Ereclatus rectores q̄les esse debēt. ser. xxiij. par. q̄. p̄ totam.
Ereclatus libellos cōponentes vel publicātes quō puniant. ser. iij. p̄te. q̄. D.
Ereclatus ablata difficulter restituit. ibidem P.
Ereclatus primi tripliciter aufert. ibidem Q.
Ereclatus ablata quō debet restitui. ibidem vsq; in finem illius sermonis.

Fama bona est valde valio. ser. ix. par. q̄. X. z ser. mone. xxx. parte. q̄. S.
Fama bona qd habeat. ibidem R. la. q̄.
Famaria exercit^o dei q̄ sit. ser. xxxv. p̄te. q̄. D.
Fragilitas humana. sermōe. xxxvij. p. q̄. R. R. an mediū.
Framis nomē multipliciter accipit in sacra sermōe. ser. v. p̄te. q̄. Q.
Frautes dicunt oēs boies. ser. xxxij. parte. q̄. Z.
Franctus quō tres ordines instituit. ser. xxxij. parte. q̄. L. vsq; ad X.
Franctus fuit figurat^o p̄ vitē que p̄durit tres p̄p̄ines. ibidem L.
Franctus q̄ tpe ordines suos instituit. ibidē S.
Franctus ad qd fuit a deo in mūdū destinatus. Ibidem p̄.
Frat^o dispositio. ser. xxx. par. j. N.
Febus significat p̄m. ser. vj. p̄te. q̄. L. et q̄.
Febus diuerse species diuersa denotat crimia. ibidem L. et C.
Fecet oēs erūt in inferno. ser. ix. p̄te. q̄. Q.
Felicitatē oēs naturalit^o appetit. ser. xvij. i. et q̄.
Felicitatis celestis iocunditatē nec in minima p̄te explicare valemus. eodē ser. p̄te. q̄. p̄ totam.
Felicitas est plena oī bono: z sine aliq̄ malo. eodē ser. p̄te. q̄. L. circa mediū.
Felicitas eterna z secura. eodē ser. p. q̄. B. L. z Z.
Felicitatis iocunditas. ibidem X.
Felicitas in quo consistit. sermone. xxx. parte. q̄. R. et q̄.
Femina secus cōmendatio de multis virtutibus sermone. xxxij. in et q̄.
Femine fortitudo. ser. xxx. p̄te. q̄. U.
Festinitas pentecostes est inter alias p̄cipua. ser. xxxvij. in et q̄.
Fiducia qd sit: z quō est duplex. f. cōmēdabilis et virgabilis. ser. vij. p̄te. q̄. Z.
Fidelitas z beniuolentia irrationaliū erga boī minē. ser. v. p̄te. q̄. X. X. circa finem.
Fidelitas debet seruari. ser. vij. par. j. D.
Fidelitas triplex requirit in plato. ser. xxx. parte. q̄. p̄ totam.
Filios multiplici iure debet hereditas p̄ctia. ser. mone. vij. p̄te. q̄. p̄ z Z. B. z B.
Filius bona patris dī possidere viuente patre q̄ ei debent de iure z ex voto patris. ser. ix. p̄te v. p̄ totam.
Filij p̄digi parabola declaratur. eodem ser. par. te. q̄. p̄.
Filij quid teneant facere parentibz suis. ser. xvj. parte. q̄. p̄ totam.
Filij patres spirituales tenentur honorare: z p̄pter quid. Ibidem M. vsq; in finem illius p̄tis.
Filios spurios an parentes possint aliqd legare. et filios spurios donare. ser. xxx. p̄te. q̄. J.
Finis creaturaz qualiter dī bō. ser. ix. par. j. f. a parte. q̄.

Alphabetica

Finem attingere nō possumus sine medio. ser. mone. xxxij. in et q̄. circa finem.
Fini ad infinitū nō est p̄p̄tio nec comprehensio. eodem ser. p̄te. q̄. D.
Finito cognito opantem mouet ad agendū. ser. mone. xxx. in et q̄.
Finito consideratio est valde valio. ser. xxxvj. p̄te. q̄. Clante mediū.
Fons z fluuius dī sp̄s sanctus. ser. xxxvij. p. q̄. N.
Fons z fluuius mūdi habet aq̄s delectabiles putridas: turbidas: amaras: z cū difficultate habitas. ibidem post mediū.
Formositas nō facit aliqd bonū. ser. xxx. p. q̄. L.
Formitudo qd sit: z de eius cōmendatōe. sermōe. vij. p̄te. q̄. P. vsq; in finē illius p̄tis.
Formitudo necessaria est milibz. sermone. xxxvj. p̄te. q̄. D.
Fortius qd sit. vinū: aut rex: aut mulieres: an venias. ser. xxx. p. q̄. X. vsq; ad finē illius p̄tis.
Fortitudo corpis nō pōt dominē b̄nificare. ibidē B.
Fortune potentia. ibidem O.
Fortuna nō b̄nificat boiem. ibidem O. et q̄.
Futura quantum possumus cōsiderare debem^o. sermone. vij. p̄te. q̄. X.
Frugalitas implet regis in plato. ser. xxx. par. vj. N. vsq; in finē illius p̄tis.
Fru industrialia. ser. vij. p̄te. q̄. B.
Gaudia angelī de cōuersione peccator. ser. vij. par. q̄. Q.
Gaudia paradisi que erunt. sermone. p̄te. p̄ totam.
Gaudia accidentalīa brōz. eodē ser. p. q̄. p̄ totū.
Gaudij valitas. ser. xxx. in et q̄.
Gaudendi nō habent^o causam in hoc mūdo: sed stendi. ser. xxx. parte. q̄. Z.
Gratiose z bilari vultu debet q̄libet pangibus subuenire z nō ex misticia aut cū indignatōe. ser. q̄. p̄te. q̄. S.
Gratissimū est deo q̄ deuote cōicemus z p̄cipiamus eucharistie sacramētū. ser. xij. p. q̄. X.
Gratie esse debemus benefactoribz nostris. ser. mone. ix. p̄te. q̄. S. et q̄. D.
Gratia dei gratia data qd sit. ser. xxxij. p̄te. q̄. R.
Gratia grati facit qd est. z de ei^o dignitate ac excellentia. ibidem L. z M.
Gratia ipsa est nob^o necessaria ad salutē. ibidē N.
Gratie valitas z effect^o. ibidem O. vsq; in finē illius p̄tis.
Gratia assimilaf soli. ibidem.
Gratia dei deficientē nō possumus b̄n opari. et ipsa gra est oī bono licet pater z mater filio generando. ibidem B.
Gratiam dei volentes recipere oportet se p̄parare. ibidem B.
Gratia non habenti imputabit deus. qd ex sua culpa non habuit. ibidem.
Gratia dei eringuit sitim omniū mūdātorum

et in dulcedinē cōuertit sup̄lida ac anis. et d̄tar ad desideria sup̄no. ibidem L.
Generis nobilitas nō facit aliquē felīcē. nec de ea debet aliq̄s gloriari. sermone. xxx. p̄te. q̄. D.
Generati sumus omnes ab eodem patre. ibidē circa finem.
Glorie celestis imensitas z incōparabilitas. ser. mone. xxx. p̄te. q̄. p̄ totam.
Gloriani nō debet aliquis de ornata vestī. ser. mone. xxx. p̄te. q̄. f.
Gubemat z regit deus bomicos etia sceleratos peccatores. ser. xxx. parte. q̄. p̄ totam.
Habitat de^o cū pacific^o. f. xxx. p. q̄. E.
Hereditas regni celestis debet nob^o q̄ duplici iure. ser. vij. par. j. q̄.
Hereticus non seruans testamentū dei: functi: v̄l iniurias ei ingerens p̄uat hereditate illi^o. ser. xxx. p̄te. q̄. L. et q̄. ad finem.
Hereticus sunt falsari bullaz regi celestis z falsi p̄phete. ser. ix. p̄te. q̄. L. et q̄.
Hereticus fraudulenta. ibidem vsq; ad q̄.
Hereticus sequina. ibidem p̄.
Hereticus cognitus. ibidem Z.
Hypocrita qd sit z quot sunt genera hypocritarum. ser. ix. p̄te. q̄. A.
Hypocrita cui assimilaf. ibidem. z L. et q̄. z O.
Hypocrita est falsus. p̄ba. ibidē B. et q̄.
Hypocrita quō cognoscit. ibidē B. et q̄.
Hypocritis detestatio. ibidem E.
Homines cuncti dicunt fratres. ser. v. p. q̄. Q.
Homo in diuersis etia assimilaf diuersis bōstis. ser. xxx. p̄te. q̄. D.
Homo in hac vita nunq̄ est sine angustijs. ibidē R.
Homem nō p̄nt sanare oīa terrena. ibidem L.
Homis vita mirabilis est. ibidem P.
Hō cui similis est. ibidem N. circa mediū. z O.
Homis societatis habitatio z cōdicio. ibidē O.
Homines regunt in triplī statū. sermone. xxx. parte. q̄. M.
Honestas in omnibus est seruanda. ser. xxx. parte. q̄. U.
Honores an possint desiderari. sermone. ix. p̄te. q̄. J. z R.
Honores mūdāti nō faciūt aliquem esse bonū. sermone. xxx. p̄te. q̄. f. la. q̄.
Honores tria mala inducūt boni. ibidem.
Hortus omni suauitate replet^o est religio fratrum. ser. xxx. par. j. M. la. q̄. z. p. la. q̄. vbi enī dī: q̄ est paradisus voluptatis et bonis deliciis.
Hortus vt bene fructificet debet a decem p̄seruari. ibidē N. la. q̄. vsq; ad q̄.
Hospitiū triplex habuit chistus in b̄ mundo. ser. xxx. par. q̄. Z. an finem.
Hospites suos tria male remiserant. ser. xxx. parte. q̄. Z. Z.
Huilitas cōmendatio. f. ix. in et q̄. z p. q̄. p̄ totū.

Tabula

Dumilitas quid sit. ibidem L.
 Dumilitas liberat a peccatis. ibidem.
 Dumilitas est deo grata: homini valissima: et
 diabolo contrariissima. ibidem D.
 Dumilitas lectio de deo: nō Iesus sepius re
 pliauit et q̄re. ibidem ante mediū.
 Dumilitas sedat iram dei. ibidem.
 Dumilitas meret gr̄e infusionē: augmentatio
 nē: cōseruatiōē et glorificatiōē. ibidē.
 Dumilitas p̄seruat a peccatis. ibidē circa finem.
 Dumilitas est necessaria ad receptiōē spiritus
 sancti. ser. xxxviii. par. vii. L.
 Dumilitas exaltat hominem. ser. ix. pte. iij. L.
 Dumilitatis exempla. ibidem f vsq; ad R.
 Dumilitas gradus duodecim. ibidē R. vsq; ad P.
 Dumilitatis inductio ad est que ad eā inducit
 ibidem P. vsq; in finē illius partē.
 Secunia quid sit et quomodo sit pec
 catum. sermone. ix. parte. ij. B et D. vs
 q; ad S.
 Joannē abominatio et detestatio. ibi
 dem S.
 Jeunij cōmendatio. sermone. vii. parte. iij. J. ar
 ca medium.
 Ignis purgatorij quomodo cruciat aīas sepa
 ratas. ser. ij. parte. iij. B. ipe finem.
 Ignis inferni an sit corpus? sermone. xxiij. pte
 iij. D.
 Ignis inferni quomodo cruciat spūs a corpore
 re separatos. ibidem L.
 Ignis infernalis quō vrat corpora damnatos
 rū et nō cōsumat. ibidem E.
 Ignis inferni an equaliter omnes cruciat. ibi
 dem S. in finē.
 Ignis lingue q̄re apparuerunt aplis qm̄ accepe
 rūt spūm sanctum. ser. xxxviii. pte. iij. J.
 Ignis figurat spūm sanctum. ibidē R. et R. duplex.
 Ignis p̄phetarum. ibidem.
 Ignis apparens aplis q̄re nō fuit carbo nec flā
 ma sed lux. ibidem R. ante finem.
 Ignis spūm sanctus quō exinguit et cōseruatur
 ibidem R. duplex.
 Ignorantia duplex reperit in homine scz natura
 lis et criminalis. ser. vi. pte. j. D. cl. ij. et L.
 Ignorantia deceptio et malignatio. ibidem D. cl. ij.
 Ignorantia detestatio et malignatio. ibidem L.
 Imitari nō debemus peccatores sed a peccato re
 surgentes. ser. ix. pte. ij. L. et L.
 Imago dei q̄liter sit in homine. ser. i. pte. j. B.
 Immortalitas antecōnatio p̄bat eodē sermo
 ne. pte. ij. R. vsq; ad L.
 Imperator habere debet oīa iura in serinio peccato
 ris. ser. xxiij. in exor. L.
 Imperator est dñs mūdī. eodē sermone. pte. j. f.
 Imperatoris excellentia. ibidem.
 Imperator coronatur tribus coronis et quid si
 gnificent. ibidem.
 Incurribiles debent de suis excessibus puniri

duplici et causa. ser. xxiij. pte. v. R.
 Infamie malū. ser. xxiij. pte. ij. U.
 Infamatio eo facit a malis non sunt curande
 ser. xxiij. pte. j. R. la. ij.
 Infernus nullam habet redemptionē. sermo
 ne. ij. pte. j. D.
 Inferni memoria valde est utilis. ser. xxiij. et xxiij.
 in exor. v. iusq;.
 Infernus ubi est. ser. xxiij. parte. ij.
 Infernum esse. ibidem p̄bat in p̄nd.
 Inferni nomina. ibidem f.
 Infernus quatuor habet loca. ibidem S.
 Ad infernū qui descendat. ibidem D.
 Inferni p̄funditas. ibidem in finē.
 Inferni obscuritas. eodē ser. pte. iij. p̄ totam.
 In inferno oīa erūt p̄fusa et sine ordine. et elemē
 ta an seruabūt suas p̄prietates. ibidē R.
 Inferni fetor. eodē ser. par. iij. p̄ totam.
 Infernaliū penarū grauitas. eodē ser. p. vii. R.
 Inferni pessime cōditiones. sermone. xxiij. parte
 iij. circa finem.
 Infirmitas corporis plerūq; est utilis anime. ser
 mone. xxiij. pte. j. S. la. ij.
 Ingratitudo viciū quantū sit detestabile. ser. ij.
 pte. ij. S. cl. ij. et D. et ser. xxiij. p. xxiij. D.
 Iniurias remittēdo est valde cōmendandus. ser.
 xxiij. par. iij. L. circa medium.
 Iniuriarū antecōnatio damnum remittere. ibi
 dem N. la. ij.
 Inimicum verum diligere et amare. ibidē R.
 la. j. vsq; ad D.
 Innocentia quid sit. et de eius cōmendatione.
 ser. vii. parte. j. L.
 Inobediētie detestatio et punitiō. sermone. ix.
 par. ij. J. cl. ij. et R.
 In oībus generib; specieb; vnū est matrū et men
 sura alioz. ser. xxiij. in exor.
 Interdictū t̄pe an aliqui liceat i sacro sepelire cor
 pora mortuoz. ser. j. pte. j. P et Q.
 Intentio recta et sincera debet in oī ore haberi.
 ser. iij. pte. iij. B. et ser. v. parte. v. S.
 Ira primi triplici modo mitigat. sermo. ix. par
 te. ij. B. cl. ij.
 Iter agentes quibus viciis debent. sermone. xxiij.
 in exor. O in finē.
 Iudex nō debet esse nimis festinus in iudican
 do. ser. iij. par. iij. S.
 Iudex debet habere multas cōditiones. sermo
 ne. vii. pte. j. f. vsq; ad O.
 Iudex debet diligenter audire ambas partes.
 ibidem D.
 Iudices esse p̄hibentur mltē p̄sone. ser. xxiij. p.
 v. L. et f.
 Iudex qualiter se debet habere in iudiciō. ibi
 dem S. vsq; ad finem illius p̄nd.
 Iudex corruptus munerib; ibidem J.
 Iudex an aliquid accipere possit a partibus. ibi
 dem R. et L.

Alphabetica

Judiciū humanū quattuor: p̄uocant. ibidē J.
 in finē.
 Iudex male iudicans p̄ pecunia vel alia et cau
 sa ad qd̄ tenet. ibidem L. et M.
 Iudicare an debeat iudex fm̄ cōsciam. An vō
 fm̄ p̄batōes. ser. xxiij. pte. iij. X. vsq; ad B.
 Iudicib; caput. Dolo sermo abscondēdo qd̄ signi
 ficat. ser. xxiij. par. j. Q. cl. ij.
 Juramenta nō seruantes quō puniant. ser. xxiij.
 parte. iij. J.
 Juramentū de malo non ligat. ser. xxiij. parte
 iij. R. cl. ij.
 Justitia acapit p̄ oī v̄tute. ser. vii. in exor.
 Justitia cōmendat rōmbo: autotranib; et exem
 plis. eodē ser. pte. j. S. vsq; ad L.
 Justitie sunt diuēse p̄tes de quibus tractat. ibi
 dem L. vsq; ad f.
 Justitia volens alq̄s m̄strare et eos punire de
 bet b̄te q̄nq; p̄ditiōes. ibidē f. vsq; ad O.
 Justitia generalit̄ oīo est admistrada. ibidē S.
 Justitia debet admistrari cū discretione. et q̄nq;
 et rōnabili causa pōt moderari ei⁹ rigor: et de
 bet esse cōmūta cū misericōdia. ibidē L. et M.
 Justitie quatuor cōtrariānt. s. amor: odiū: timor:
 et cupiditas. ibidem O.
 Just⁹ valde cōmendat. ser. xxiij. pte. ij. f. et S.
 Justitia laudat. ser. xxiij. pte. iij. U. cl. ij.
 Iuvenes quō debent viuere. ser. xxiij. parte. v.
 per totam.
 Iuuenum defectus. ibidem.
 Iuvenes sunt p̄spiciatōres senib; ser. xxiij. par
 te. ij. S.
 Iuorantiū cōmendatio: et ecōtrario
 de nō laborantib; sermo. vii. par. iij.
 O. circa finem.
 Labor omnis requirit suū premium
 sermo. xxiij. in exor.
 Lancee spezate exercit⁹ dei que sint. sermo. xxiij.
 parte. j. L.
 Largiter debet qd̄ subuenire primo. ser. iij. par
 te. ij. X et f.
 Laudes maloz nobis sunt vitup̄ia. ser. iij. par
 te. ij. U.
 Laudes de suis operib; nunq̄d sine p̄as possit
 qd̄ desiderare. ser. ix. pte. ij. f.
 Laudari in hac vita nullus debet velle. ibidē
 B. in finē.
 Laudare seipm̄ qm̄ sit peccat⁹ et quando nō. ibidē
 B. vsq; ad S.
 Lazarus qd̄ diuiduus qd̄ significat. ser. xxiij. par
 te. vj. P.
 Legata nō soluētes q̄ntū peccat. ser. j. p. ij. L.
 Lepia significat peccatū. ser. xxiij. p. ij. L. et f. S.
 Leprosi septem designant septē peccata capita
 lia. ibidem S.
 Lepia citat septē modis. ibidē D. vsq; ad N.
 Lethalia q̄re nō p̄hibet oīa vicia. ser. xxiij. pte
 j. R. cl. ij. post mediū.

Lex naturalis qd̄ vult. ser. xxiij. pte. ij. L. cl. ij.
 Lex mortis toti hūanūz gēti occupauit. ser.
 xxiij. par. iij. B.
 Libertatis cōmendatio. ser. vii. par. j. D. et ser. xxiij.
 parte. ij. f.
 Libertū arbitriū vtrū homo amittere possit. ser.
 vii. parte. iij. f.
 Libertū arbitriū quid sit et quomodo cogi non
 potest: et de ei⁹ dignitate et utilitate. sermone. x.
 pte. ij. L. vsq; ad X.
 Libertū arbitriū qualiter sit in deo: in angelis: et
 in hominib; ibidem L.
 Liberalitas cōmendat. ser. xxiij. pte. ij. J.
 Liber vite et mortis. ser. xxiij. p. j. P. circa mediū.
 Limbū q̄ inuenit an possint inde extrahi p̄ sus
 fragia. ser. ij. parte. j. S.
 Lingua refrenanda est. ser. iij. in exor. et parte. j.
 p̄ totam.
 Lingua p̄culosior est omni bestia eodē sermo
 ne. parte. j. S.
 Lingua mltā mala facit. ibidē L. et p. ij. S.
 Lingue bone utilitas magna. eodē ser. par. j.
 J. et M.
 Lingua dedit de⁹ homi multiplicē et causa. ibi
 dem R.
 Lingua triplex sine lingua gūi reperitur. ibidē et
 ser. xxiij. pte. iij. X. vbi dicit qd̄ aliud est lingua
 gūi in celo: aliud in mūdo: et aliud in inferno
 Lingua bebr̄ca fuit prima: et erit vltima. ser. iij.
 pte. j. R.
 Lingua male vtentes merent loquelam amitte
 re. ibidem.
 Lingue refrenande exempla. ibidem L.
 Linguositas detestatio. ibidem M.
 Lingua scire refrenare est p̄fecta scia. ibidem.
 Linguosus est filius cornū et coruoz: debet ex
 pelli de boim cōsortio. ibidem.
 Lingua qd̄ sit. eodē ser. p. ij. P. post mediū.
 Linguas tres aliqui vn⁹ bō dicit habere. sermo
 ne. xxiij. par. iij. B.
 Lingue ignee q̄re apparuerunt aplis qm̄ recepe
 runt spūm sanctum. ser. xxxviii. par. iij. J.
 Locutio boīs demonstrat q̄lis sit inter. ser. iij.
 parte. j. f. et R.
 Loquēdi quadrigitā est ratio. ibidem R.
 Loquarē sequēs stultus est. ibidem M.
 Liganonis detestatio: et cū quib; matienō de
 bemus ligare. ser. ix. par. ij. L. la. ij.
 Lites sunt curande. ser. xxiij. pte. iij. in finē.
 Loc⁹ debet esse p̄portionat⁹ locato et econtra. ser
 mone. xxiij. pte. j. L.
 Loc⁹ in q̄ nō pōt mercari. ser. xxiij. pte. ij. L.
 Ludi et recreandōes an liceāt. ser. xxiij. p. j. R. cl. ij.
 Lupoz fallacia triplex. ser. ix. p. ij. L. cl. ij. et L.
 Lupus rectus pelle ouina p̄ tria cognoscit. ibi
 dem B. cl. ij.
 Lutine cause sunt multe in mltēre. ser. vii. par.
 iij. D. circa finem.

Tabula

Magdalena conversio. ser. vi. in exor. et
pre. iij. E. E. duplex. et ibi de vita eius
et de septem demonibus que ante conversio-
nem habebat de eius finitione.
Magdalene que christus primo apparuit post re-
surrectionem que apostolica. ser. xviij. par. iij. T. et U.
Magdalena amor diuinus multiformis in-
mutabilis. ser. cl. parte. ij. E.
Magnificencia que sit. ser. viij. p. ij. U.
Magnanimitas que sit. Ibidem.
Magnificus deus que facere tria. ser. xxiij. p. iij. T.
Magistri aliorum quales esse debent. ser. xxi. par. ij.
per totam.
Magistri muros sine edificiorum sunt bene vi-
te valles. ser. xxiij. par. ij. Z. la. ij.
Magistratus et officiales ad quod tenentur. ser. xxiij.
pre. iij. p. la. ij. ad finem. et P. cl. ij.
Magis inbulato in hac vita dabitur consolatio
maior in alia. ser. xix. pre. iij. D.
Magnus et multus deus aliquid absolute quod est par-
uum et modicum respectu eius. ser. xxiij. p. ij. E.
Maledicere creaturam non licet. ser. iij. pre. ij. O.
Mali plures diuersis nominibus appellantur. ser. xvi.
pre. vj. in fine.
Malo punire est bonorum consolatio et queritio
eodem ser. pre. v. R. circa medium.
Manna de celo descendens multipliciter figura-
uit eucharistie sacramentum. ser. xvi. in exor.
Maria virgo fuit priusquam mater. sermone. xv.
in exor. ij. D.
Maria ego quare tantum doluit in passione filij
Ibidem. J.
Martires que sunt precesserunt ad sepulchrum christi
et non separe. ser. xvi. pre. iij. U. circa medium.
Matrimonialis amor verum impedire debeat com-
munionem ne fiat: quanto tempore debent coniugati
in munio abstinere antequam communicent. ser.
xvi. parte. vj. S.
Mane et vrorum quod debet inuicem conuersari et se
habere. ser. xvi. pre. j. per totam.
Matrimonij fides et honestas. ibidem. Z. et B.
Matrimonialis amor que tempore non debet exerceri. ibi-
dem. B. ante medium.
Medicus noster ipse Christus est noster infirmitates
et ideo nobis valde copiosus. ser. x. p. t. T.
Media quales esse debent. ser. xxi. par. viij. p. tota.
ubi cum ponit qualiter peccat in suo exercitio
Media sunt in triplici differentia. ibidem. Z.
Medicus verum curare debeat illud quod non vult co-
fiteri. ibidem. B.
Mediores stant. i. eorum quod necessarii pauperes nec di-
uites: sed bene necessaria est melior que magnorum
diuinum vel pauperum si voluntarios. f. x. p. j. O.
Medius est duo esse simul que unus solus: et que.
ser. xvi. par. j. B.
Mediorum est status religiosus que secularis. ibidem.
B. cl. ij. et Z. B. cl. ij.
Memoria precentorum ad tria est utilis. ser. viij.

parte. iij. S.
Memorie debemus conservare que discimus.
ser. xxi. pre. iij. J.
Memorie commendatio. ibidem.
Memoria mortis ad multa est utilis. ser. xxiij.
par. ij. p. totam.
Memori ventiler quod non debet ut alium a mor-
tali liberet. ser. xxi. par. ij. P. nec ut alium libe-
ret a morte. ibidem. nec ut sapientiam liberet. ibidem. R.
Mercenarius bonus et malus quod sit. ser. viij. in exor.
Mercantia est licita et necessaria. ser. xxi. par. ij.
et vsque ad D.
Mercari quod potest de causis. ibidem. O.
Mercantia ars est periculosa que ad animam. ibidem. in fi.
Mercatorum fraudes et peccata. eodem ser. p. ij. p. tota.
Mercatorum finis et intentio quales esse debent. ibidem. P.
Mercari an possint clerici et religiosi. ibidem. R.
Mercari que tempore non potest. Ibidem. S.
Mercari quo in loco est prohibetur. ibidem. T.
Mercantia exercere licite tria genera hominum. ibidem. P.
Mercatorum mendacia. ibidem. F.
Mercator plus rem vendens ratione termini que
ter peccat. ibidem. D.
Mercantia diuini amoris. ser. cl. in exor.
Meriti magni acquiruntur per mortis elemose-
nas faciunt vel alia bona. ser. ij. pre. iij. E.
Merita illius qui peccat mortaliter applicantur a
deo aliis saluandis. ser. vi. parte. j. B.
Meriti veri eterni an possint aliquid de condigno.
ser. x. par. viij. p. tota.
Militum christi monstra et descriptio. ser. xxi. pre.
j. per totam.
Milites assistant ad personam christi qui sunt.
ibidem. B.
Militum conditiones et quod facere debent. ibidem.
M. et N. vsque ad O. cl. ij.
Militum qualem personam habere debent et quod in
pugna se habere debent. ibidem.
Militum singule armature quod significant. ibidem.
O. cl. ij. vsque ad B.
Militum equi et ipsorum equorum armature quod spiritualiter
significant: et similes alia ornamenta. ser. xxi.
par. j. B. cl. ij. vsque ad finem illius generis.
Milites sunt fortiores et audaciores et fortius
nomine capitanei. eodem ser. parte. ij. J.
Milites dei sunt boni. et mali sunt milites diabolus
boni. ser. vi. par. ij. O.
Milites ipsi sunt religiosi. ser. xxi. par. j. T.
Militum leges sunt septem. Ibidem.
Milibus dantur consilia. sermone. xxi. parte.
j. p. totam.
Militer excellentia et utilitas. ser. xxi. pre. j. D.
Militer soluit quod tardius soluit. et contra. ser. j.
par. ij. B.
Miracula et prodigia multa facta sunt in resurre-
ctione christi. ser. xvi. par. j. F. et S.
Miracula facientes non omnes sunt sancti. ser.
xvi. par. ij. in fine.

Alphabetica

Misericordie opera omnia sunt necessaria. ser. iij.
in exor.
Misericordie operum fructificatio est utilitas. co-
dem ser. pre. j. per tota.
Misericordia quantum est deus grata. ibidem. N.
Misericordia deus esse debemus exemplo omni crea-
turarum. eodem ser. par. ij. R. circa medium. et ibi
multa de misericordia et contra misericordiam que
est detestanda.
Misericordia dei maxima est. ser. x. pre. x. p. to-
ta. et par. ij. ante p. tota.
Misericordia plenius est tempore et in quantum deus: et in
quantum homo. eodem ser. pre. x. R. vsque ad U.
Misericordia dei est alta: profunda: larga et lon-
ga: ac quod data. ibidem. S.
Misericordie dei nullus est terminus nec me-
sura. ibidem. U.
Misericordie dei exempla. eodem ser. pre. ij. p. tota.
Misericordie dei magnitudo. ser. xxi. p. j. T.
Missa quod sit: et quod primo eam dicitur: et a qua cerimo-
nie eius instituta sunt. ser. xxi. parte. j. U.
Missa que sit appellata. ibidem. D.
Missam verum in festo quodlibet audire teneat: et quod
sine excusatione. ibidem. B.
Misse principium non audiens in festo verum peccat
mortaliter. ibidem. D.
Missam parochiani sui verum in festo omnes audi-
re teneant. ibidem. J.
Missam audiens an aliquid debeat offerre. ibidem.
in fine.
Missa boni sacerdotis verum sit melior: que missa
mali. ibidem. R.
Misse obia verum audire distate teneantur: et de
deuotione que statim debet ad missam. ibidem. Z.
Misse audire utilitates. eodem ser. pre. iij. p. tota.
Missam propria de festo nunquam quilibet audire
teneat. ibidem. Z. et Z.
Modelle commendatio. ser. viij. pre. iij. p. tota.
Monachum bonum tria faciunt. ser. xvi. p. j. P.
Monopolium exercere quodlibet puniunt. ser. xxi.
par. ij. in fine.
Mors et tarditas est noxia. ser. xxi. in exor.
Mortui dicuntur dormientes multis de causis
ser. j. parte. j. E.
Mortui prius viuendum suffragiis adiuvant. ser.
ij. par. ij. per tota.
Mortuos debet unusquisque suffragiis adiuvare
et ibidem. Q. in fine.
Mortui quadrupliciter intelliguntur bona que per eis fi-
unt a viuente. eodem ser. pre. iij. X.
Mortui corporales et spiritualiter adiuvant facientes
per eis suffragia. ibidem.
Mortuorum memoria fieri in bonis canonice et
in die mortuorum que ecclesia ordinavit. ibidem. G.
Mortui triplex subiectus bonis partem. ser. vi. par. j.
O. vsque ad Z.
Mortui resuscitati a christo quod significant spua-
liter. ibidem. R.
Mortua dicuntur opera facta in peccato mortali. co-
dem ser. par. ij. Z.
Mors malorum quod est horribilis: et que consolatio
bonis mortuorum bonis. ser. vi. pre. ij. J.
Mors virginum est valde dolorosa. ser. xv. in
exor. ij. R.
Mortale peccatum quantum precipoderat veniale
bus. ser. xxi. parte. j. R.
Mors damna ad auaros: delictuosos et super-
bos. ibidem. Z. cl. ij.
Mortui considerande debemus a dissolutione
abstinere. eodem ser. pre. ij. D.
Mors magnorum plurimum de meritis. ibidem. O.
Mortui nullus euadere potest. ibidem. R. et S.
Mortui Bileadi et cedari misericordiam ab
idem. U.
Mortale peccatum est quod opponit charitati dei
et primi. ser. xxi. par. ij. N.
Mortale peccatum est transgressio legis naturalis
vel scripture decem preceptorum aut euangelice. ibi-
dem. O. P. et O.
Mortale peccatum est contemptus platonum et inobedi-
entia illorum qui precepta bonorum. ibidem. R. et S.
Mortale peccatum est mortosa cogitatio et delectatio
non naturalem. ibidem. T. et U.
Mortale peccatum est periculo mortis corporalis vel
spiritualis se vel primum sine necessitate exponere
ibidem. X.
Mortaliter peccat agere et consentientes pecca-
to mortali. et quodlibet. ibidem. F. ubi etiam ostendit quod
diuersimode quod cooperatur.
Mortaliter peccant proximum scandalizantes de
mortali peccato: et quod. ibidem. Z.
Mortis inevitabilitas. ser. xxi. in exor.
Mortis quid sit. eodem ser. pre. j. per totam.
Mors a quo sit facta. ibidem. T.
Mortis memoria est valde utilis ad plura. co-
dem ser. parte. ij. p. totam.
Mors totum humanum genus occupauit et inua-
sit. eodem ser. par. ij. B.
Mortui omnes in infamia an essent meliores. ibidem. in fine.
Mortui omnes bonos plures de causis. ibidem. B.
vsque ad F.
Mortui fugere nullus valet nec potest nec sapi-
ens nec fortis nec diues nec sanctus nec formosus
sua nec nobilis nec alius quodlibet. ibidem. B. vsque
in finem illius generis.
Mors bonorum est optima. in. ij. pre. eiusdem ser.
monis in fine. et pre. ij. R.
Mortis quod sit ferocitatis et mala. eodem ser. p.
ij. per totam.
Mortis peccatis lamentatio. ibidem. T.
Multitudo saluandorum. ser. xxi. p. j. X.
Mulieres sunt naturaliter magis pie que viri. ser.
mone. xv. in exor. ij. J.
Mulier que deus fecit de costa viri. f. xvi. p. j. D.
Mulierum commendatio. ser. xxi. in exor. et par.
te. ij. E.

Zabula

Mulier male conditiōe. eadem par. ij. D.
Mulier fm qd dignior est viro. ibidem E.
Mulierū ornatu. ibidē f. vsq; in finem illius
partis. vbi declarat quō possunt se ornare. et
quā et causa et intentione.
Mulierū fornicatio. ser. xxiij. par. j. U.
Mulier vana et pulchra tandem decurpat et cō/
temnit. ibidem Z.
Mulierij et cariores ceteras dei q sunt. ser.
xxv. parte. j. D.
Mulaplicans bona tpalia tpe pacis. ser. xxxij
parte. ij. R.
Munerū donatiōe cōtrahit et cōfirmat amicit/
cia. In plogo totius voluminis huius.
Munera excēat oculos iudiciū. ser. xxiij. p. v. J.
Mūdo cito deficiat q ad superbiam. auariciā. et
luxuriā. ser. x. pte. ij. R.
Mūdane res qre nō pnt nos cōtētos reddere
et satiare. ser. xviij. p. ij. Z. et ser. xxvij. p. ij. Z.
Mūdo est cōtemnendus multiplici rōne. ser.
monē. xxvij. parte. ij. p. totam.
Mundus qnta mala facit hoībo. ibidē X. vsq;
ad E.
Mūdi amic⁹ qre d: inimic⁹ dei. ibidē E.
Mundus deapit amatores suos. ibidem f.
Mundana strax vilissima. ibidem G.
Mundū an diligere debemus. ibidē M.
Mundū instabilitas ibidem N. vsq; in finē il/
lius partis.
Mundū cōtemnere debemus exēplo xpī. ibidē
in pncipio eiusdē pte. et S. an finem.
Mūdani hoīes qtuor desidēt q sibi rapiūt
qtuor heredes. ser. xxi. pte. ij. A et B.
Mūdana cito transcūt. ser. xxvj. par. ij. g.
Mūdane cōsolatiōes sunt defecibiles: turbī
deamare: et difficiles ad habendū. et ecōtra/
rio est de spūalib⁹. ser. xxvij. parte. ij. N. post
medium.
Mūdiac cōmēdatio. ser. xviij. p. vi. M. an finē
Murmuratiōis panti. ser. iij. pte. ij. p. totam.
Musicoz ceterānū an sit licitū: et qd cū inuenit.
ser. xxij. par. j. E. d. ij.
n Bruta naturata cōuertere pōt vnam
substantiā in aliā: et mltō magis natu/
ra naturās. ser. iij. pte. ij. M.
Nature potentia et fornicatio. ser. xxij.
parte. j. J.
Natura est imutabilis et vincit artē. Ibidem.
Natura triplex nos ad pacē inuitat. ser. xxiiij. p.
ij. Z. la. ij.
Nauis d: pnia q duplīci de causa. ser. vj. par. ij
p. circa medium.
Nauis d: religio duodecim de causis. ser. xxvij
pte. j. B. vsq; ad Z.
Negligentiē detestatio. ser. xxvj. pte. v. in pn.
Nobilitas in q cōsistit. ser. v. pte. j. X. in pn. et ser.
xxij. D. post mediū.
Nobilitas anie. ser. x. parte. ij. Z.

Nobilitas generis nō facit aliquem dñm. et in ea
 nō debet qđ gloriari. ser. xxxj. par. j. D.
 Nobilis viciuosus est aliquis ignobilior. ibidē.
 Noia debet esse recta psona. ser. iij. p. j. D.
 Nostra sunt mīa. ser. xxxj. in exo.
 Notari⁹ quādo instituit ser iurat facere. ser. xxiij.
 par. vj. D.
 Notarij salariū. Ibidem.
 Nouicij gaudent pūlegio religioso. sermone
 xxxvj. pte. vij. D.
 Nubere qñco liceat viduar. ser. xxvij. par. ij. X.
 Nubere an statim liceat mulieri post mortē vi
 ri. ibidem B.
 Nubes figurat spūm scām. ser. xxxvij. par. iij. E
 vsqz ad D.
 Numerus reproboꝝ an erit maior qđ bonoꝝ.
 ser. xxiij. p. totum.
 Nūerando decipiunt qñqz cūpsores. p̄imum.
 ser. xxiij. p. iij. E.
 Obedientie cōmēdatio et quō fieri de
 bet hilariter: celeriter: sine murmura
 tione: simpliciter: inuariabiliter: itegra
 liter: veraciter: seruenter: cōstanter: hu
 militer: sinceriter et pseuerāter. ser. ix. pte. ij. L
 la. ij. vsqz ad S.
 Obedientie exempla. ibidem R.
 Obedientia est p̄mū fundamētū religiōis et val
 de vtile. ser. xxvij. pte. j. L et U.
 Obedientia fratū minoꝝ excedit obedientiam
 oim alioꝝ religiosoꝝ. ibidem U.
 Obediēte trāsgressio ē grau⁹ p̄cām qđ trās gres
 sio paup̄at et castitatis. ibidem B.
 Obediendū est sup̄ioribz. ser. xxxij. pte. iij. R.
 Obstinatio est filia supbie. ser. ix. p. ij. f. la. ij.
 Ociōsa v̄ba debent evitari. ser. iij. pte. j. K.
 Ociūm est vitandū. ser. xxxij. pte. j. L et M.
 Oculi mentis et corp̄is inquinat animaz. ser.
 xxxij. par. iij. B.
 Odiū erga p̄mū summe est detestandum. ser.
 xxxij. par. iij. B.
 Oleū spūale dī spūss cūis. ser. xxxvij. p. ij. O.
 Olua significat misericōdīe opus: eodem ser. parte
 vij. B. circa finem.
 Officiales ad qđ teneant. ser. xxxij. p. iij. f. la. iij.
 ad finem. et P. cl. iij.
 Oia ad nihilū tenderent nisi ea deus in esse con
 seruaret. ser. v. pte. iij. E. post mediū.
 Omnia creauit deus ad vtilitatē nostrā: et quō.
 Ibidem J.
 Omnia agunt opa sua fm nature sue p̄ditiōis.
 ser. xxiij. par. j. E.
 Opa misericōdīe corp̄alia sunt septem: et declarant
 ser. iij. pte. ij. O et P.
 Opa misericōdīe spūalia sunt septem: et declarantur
 ibidem O.
 Opa sine charitate facta quibz sunt similia. ser.
 ix. pte. ij. S.
 Oparij sunt oēs hoīes. ser. xxxij. pte. j. in p̄m

Alphabetica

Oratio nra debet hñc mra. ibidē J. circa mediū.
Orationē illā bonā assumere debem⁹ cui ma-
gis inclinari sumus. ibidem K.
Orationū mundanarū aliquę sunt licite ⁊ alię
non ibidem D.
Opa alię nō pñt male fieri: alię nō pñt bñ fieri
et alia sunt in differentia. eodē scr. pre. ij. R.
Orationes septē dieꝝ figurauerūt septē dona
spūs sancti. sermone. xxxviij. parte. v. 2D. vsq;
in finem illius pñs.
Opinio antiqꝝ an mag⁹ seq; debeat q̃ moder-
noꝝ. ser. xxxj. pre. iij. L.
Oratio cōmendatio ⁊ necessitas ad grāz spi-
ritualis recipiendā. ser. xxxviij. pre. viij. D.
Oratio potest q̃druplicat variari. ser. xxxj. p. ij. X
Ordo sacrum sacramentū verū iam venerit. ser. ij
parte. iij. L.
Ordinis terciij bñ francisci institutio: pfectio: et
exaltatio. ser. xxxvij. pre. ij. p. totā.
Ordo minorū: p̃dicatoꝝ: carthusiensis: ⁊ cister-
ciensis q̃ tpe incipit. ibidem S.
Orandū nō est publice p malis mortuis sine si-
gnis pñe. ser. ciiij. pre. ij. f.
Orator vultū qñ sit licitus. ser. xxxviij. p. iij. f. vsq;
q̃ in finē illius pñs.
Ossa corporis ecclie dicunt apostoli. fmo. xxxviij
pre. iij. R. circa pñ.
Pancientia qd sit: et de eius cōmendandē
et valitate ac inducendē ad illā. ser. viij.
par. ij. Z. vsq; in finē illi⁹ partis.
Pacientie p̃sequēde remedia. ibidē E.
vsq; in finem illi⁹ p̃mo.
Pancientia est necessaria religiosis. sermo. xxxvij.
pre. j. E.
Pacis p̃dicatio habet sermone. xxxviij. pre. iij. D
vsq; in finē illius pñs.
Pac simplex rep̃t. s. in q̃nata: simulata: ⁊ ordina-
ta. ibidem T ⁊ U ⁊ X.
Pacē cū inimicis oēs hñc tenent. ibidē. S vsq;
ad D.
Pacē annuntiās nobis non est m̃ vt colūba re-
cipiendus. ibidē U.
Paasia sunt securi. ibidem J.
Pacē seruantes totā legē adiplēt. ibidē D. cl. ij.
Paasia sunt filij dei. ibidē P.
Pacis duodecim vnitates. ibidē D. cl. j. vsq;
ad D. cl. ij.
Pac est valde grata deo. ibidē S. la. j. circa fi-
nem. ⁊ f. la. j.
Pacis cōmendatio ac ad eā exhortatio. ibidē
D R ⁊ S. cl. ij.
Pacis diuersitas. ibidē X. la. ij.
Pacem oīa appetit. ibidem f.
Pacē verā nō habēt mali. ibidē T. cl. j. ⁊ f. la. ij.
Pacē ⁊ p̃cor: diā habere ⁊ q̃rere multa inducit.
ibidē Z. la. ij. ⁊ A. cl. ij. vsq; ad D.
Pac qualiter fieri debet. ibidem D. cl. iij.
Pac celestis. ser. xxxv. pre. iij. D

Placere omnibus vni debeat. ser. v. par. iij.
p. ante mediū.
Papa debet habere omnia iura in scrinio pectoris. sermone. xxiij. in exor. E.
Pape excellētia et q̄re sic appellat. eodē sermone parte. j. B.
Paradisus terrestris q̄lis sit et qd ibi hō faciebatur quōd et q̄d ibi stetit si nō peccasset. ser. vij. pte. j. M et N.
Paradisus terrestris est religio. ser. xxiij. parte j. f. la. iij.
Paradisus quōd facio manas. ser. xxiij. p. totū.
Paradisum volēs appbēdere necesse habet sapere tria vicia. eodē ser. pte. ij. R. et Z.
Parochian⁹ sacerdos quōd corrigere debet subditos malos. ser. iij. par. ij. S.
Para sine suo toto est imperfecta. ser. xxiij. p. ij. R.
Participas diuersimode cū excōicaris. ser. xxiij. parte. vij. O vsq; ad U.
Participantes cū excōicatis quā excōicationes et penā incurrāt. ibidem.
Participans p̄ meritū q̄liter peccet. et an excōicatus nonē incurrat. ibidem R.
Participās cum excōicato an peccet mortaliter ibidem T.
Participari pōt sine peccō cū excōicatis ppter causas. ibidē U. vsq; in finē illius parti.
Participās in crinice quomōdō puniat. in defension. trac. j. pte. j. Z.
Partialitatis malignitas. ser. xxiij. parte. iij. O vsq; in finē illius parti.
Partiales habēt q̄druplicē afflictionē et laborem. ibidē B. d. iij. vsq; ad E.
Partialiū puniō. ibidem D. d. iij.
Partē habens in corde vlt̄ ore pferēs se habere aut opere actū partialitatis facies peccat mortaliter. J. vsq; ad O.
Partialitates quomōdō debent cōparari. ibidem N O et P.
Parentes tenent filios educare. erudire. et corrigere. ser. xxiij. pte. ij. p. totū.
Pastor bonus q̄s sit. ser. xxiij. p. totū.
Pastor oues suas occidit impliciter sine manū iniectione. eodē ser. pte. v. N. post mediū.
Pastores animalū qualiter se habere debēt. ser. xxiij. pte. j. T. d. ij. et U.
Passio xp̄i et br̄e virginis lachrymosa describitur. ser. xv. p. totū.
Passio dñi oia creata cōpassa sunt. eodem sermone in exor. j.
Passionis christi lachrymansio quanta sit meritis eodem ser. in exor. ij. B.
Passio visa magis cōmouet q̄ audita. ibidē N.
Passio indebita incōpabilius affligit q̄ meritis. ibidē O.
Passionē et dolorē xp̄i augebat cognitiō ingratitudinis humane. ibidem R et S.
Passionis xp̄i future suspensiones quōd mal⁹ a⁹

Tabula

habuit eodem sermone. parte. j. in pn.
 Parua celestis comendat de ser. ser. xix. gre. vij.
 D. vsq; in finem illius pns.
 Parua celestis est valde amena: pulchra et bene
 ordiata: maria atq; clarissima. ibidē R et S.
 Parua celestis habet diuersas mansiones. ibidē
 dem R.
 Paternitas implet regit in plato. ser. xviij. parte
 v. p. totam.
 Paucos saluari pbat rōnib; exemplis: figuris
 et autoritatib; ser. xxiij. par. iij. p. totam.
 Paupib; omnia distribuere amore dei est val
 de meritorium. ser. iij. parte. iij. X.
 Paupiorib; et iustiorib; est magis subuenien
 dū. ibidem D.
 Paupras comendat. ser. xviij. gre. j. J.
 Paupras status an sit melior: statu diuidat
 ser. xxi. p. totum.
 Paupras christi. eodē ser. gre. j. D. in fine.
 Paupras q̄ mala faciat. ibidem S.
 Paupras comendano. ibidē D. vsq; ad M.
 Paupras voluntaria valde est meritoria et lau
 danda. ibidē M. Ubi enā d; q̄ laudabilius
 est oīa simul p̄ xpo relinq̄re q̄ illa pauperib;
 distribuēda seruare.
 Paupras inuoluntaria qū sit meritoria et q̄ado
 nō. ibidem N.
 Peccatū in nobis non esse an scire valeam⁹. ser
 monē. v. par. v. D.
 Peccatū opponit diuine grē et charitati. ibidē.
 Peccatū malignatio. ser. vij. gre. j. p. totam.
 Peccatū p̄mo: parentū qd̄ mali fecerit. ibidē
 M N et O.
 Peccatū d; frigidū duabo ex causis. ibidē P.
 Peccatū d; mortuus et mortuo assimilaf qnq; d
 causis. ibidem vsq; ad R.
 Peccatū est ponderosū et horribiliter feridū. ibidē
 Peccatū in inferno oīs scie obliuiscit. ibidem.
 Peccatū elōgat hō a deo. ibidem Z.
 Peccatū qm̄ in se est d; occidere patrē et filiū ac
 spūm sc̄m. ibidem B.
 Peccatū abominabile et odiosū est deo. ibidē B.
 Peccatū feret corā deo et angelis. ibidem L.
 Peccatū facit angelos contristari: et demones leti
 ficat. ibidem. et S.
 Peccator est seruus diaboli et p̄ci. ibidem D. et
 sermone. xij. gre. ij. y.
 Peccatū bestia esse cōfessio: imo bestia p̄ciōr. ser. vij.
 gre. j. E. et ser. xij. gre. j. Q et R.
 Peccatū vni ad aliud trahit. ser. vij. parte. j. f.
 Peccatū septem gradus. ibidem.
 Peccatū facit hominem stultū. ibidem N.
 Peccatū cececat hominem. ibidem f. la. ij.
 Peccatū vulnerat aīam: et eā oībo bonis expoliat
 ibidem O. cl. ij. et P.
 Peccato offendunt septē. scz deus: paradysus:
 prim⁹: ipse peccat⁹: purgator: iū infem⁹: et to
 tū mundus. ibidem Q.

Peccatū in aīa falsificat imaginē dei. ibidem S.
 Peccatū expellit grām deit: nō potest stare cū eo
 spūscat⁹. ibidem P. cl. ij. et Z.
 Peccatū facit orationem inaudibilem. ibidem
 B. cl. ij.
 Peccatū significat p̄ febrē. ibidē L et L duplex.
 Peccata enā venialia sunt maxime cauēda. ser.
 xviij. parte. j. R.
 Peccare non debet aliquis p̄ q̄cumq; cōmodo
 consequendo: vel malo euitando. sermōe. vij.
 par. j. D. cl. ij. vsq; in finem illius p̄nis.
 Peccatū in cēna p̄niē debet ponere ma sercula. eo
 dem sermone. gre. ij. N.
 Peccatū nō potest resurgere a peccatō p̄niā et tunc
 hī a deo adiuvet. eodē ser. gre. iij. M.
 Peccatū q̄libet enā sceleratissimus ad p̄niā cō
 uersus recipit a deo. ibidem N et O.
 Peccatū trahit ad infernū. ser. xij. gre. j. N.
 Peccatū an debeat corrigere peccatorem. ser. xxiij.
 parte. iij. E. cl. ij.
 Peccatū euitant mortis memoria: maritima. ser.
 xviij. parte. ij. X.
 Peccatores nō possūt recipere spūm sc̄m. ser. xviij.
 gre. ij. f. et Z.
 Peccatores non habent esse spūale: nec viuere: nec
 sentire: nec ratio cinari: nec intelligere. ibidē. f. p̄
 ante mediū.
 Peccatores an diligat deus. ser. xxiij. p. totum.
 Peccatorem p̄destinati an de⁹ mag⁹ diligat q̄ iu
 stum plātū. eodē ser. gre. iij. p. totū.
 Peccatores qdam maximi postea facti sunt mas
 gni sc̄i. eodē sermone. gre. xij.
 Pentecostes festū est maximū. ser. xviij. i. etor.
 Penam p̄ peccis venialib; debet an dānan par
 tē et eternaliter. ser. ij. gre. j. J.
 Pnia est necessaria saluti p̄ciōis: et figurata est
 per archā noē et diā nauis multis de causis
 ser. vij. gre. j. f. ante mediū.
 Pniā agētes faciunt gaudere angelos et con
 tristari demones. eodē ser. parte. ij. Q.
 Pnia facit gaudere totam trinitatem. ibidē: an
 mediū.
 Penitētiā peccatū an lenificet deū mag⁹ q̄ bon⁹ sp̄
 bñ faciens. ibidem R.
 Penitētiā debet esse aspera. ibidem in fine.
 Pniē fructificatio. eodē ser. gre. iij. p. totam.
 Penitētiā facit reuiscere opa mortificata per
 peccatū. ibidem B.
 Pnia est valde delectabilia anic. ibidem B.
 Pnia pacificat boiem cū deo: et multiplicē pacē
 ei acquirit. ibidem D.
 Pnia magdalene et conuersio ac finis ei⁹. ibidē
 dem E.
 Penitere potest homo etiam in articulo mortis.
 eodē ser. parte. iij. N et O.
 Pnia benigna pon⁹ q̄ seuerā est imponēda de
 linquentib; multiplicē ex causa. ser. xviij. R. v.
 S. circa mediū.

Alphabetica

Percutens primū ostendit esse stultum. ser.
 vij. parte. j. R.
 Percutens clericū quā excommunicationē incurrat: et
 q̄liter absolui possit. ser. xviij. gre. vij. D. vsq;
 in finem illius p̄nis.
 Percussio enotmis q̄ dicat. ibidē B et B. cl. ij.
 Peregrin⁹ fuit xps in hoc mundo multiplicē ex
 causa. ser. xviij. gre. iij. f. et Z.
 Peregrini sum⁹ omnes in hoc mūdo. sermone
 xxiij. in etor: dīo.
 Peregrini duo decim leges. ibidem.
 Peregrinus portat manellū: capellū: et bacu
 lū quid significet. ibidem U.
 Perfecta lenitas in q̄ consistit. ser. xij. parte. ij. B.
 post mediū.
 Perfectū qd̄ dicat. ser. xxiij. par. vi. B.
 Persecutionū utilitas. ser. xij. par. ij. Z. vsq; in
 finē illius p̄nis.
 Persecutores sunt nobis sicut apes fabi et cō
 flatores. ibidem f.
 Perseuerantia necessaria est maxime religiosi
 ser. xviij. gre. j. f.
 Perseuerantie utilitas. sermone. xxiij. par. iij. R
 et ser. xxiij. X.
 Perseuerare oportet in bonis actiōib; sermo.
 xxiij. gre. j. L et M.
 Perseuerantia qd̄ sit et de eius necessitate. sermōe
 xxiij. parte. vltima p. totam. et ibi sermo de
 ipsa virtute.
 Perseuerantia sume affligit diabolu. ibidē X.
 Perseuerantia est duplex. ibidē S.
 Personarū nō est acceptator de⁹. ser. xxiij. p. j. f.
 Peritū qd̄ sit et q̄ tria obseruare debem⁹ vt
 p̄niā tu gām⁹. ser. ix. gre. ij. f. la. ij.
 Petro q̄re christ⁹ voluit annūciari p̄culariter
 suā resurrectionē a Marij. ser. xviij. p. j. E.
 ante mediū.
 Precepta ecclēsie que sint tam q̄ ad ieiunia q̄ q̄
 ad alia. sermone. xxiij. parte. iij. S.
 Preca rex que esse debent. sermone. xxiij. par.
 te. iij. U.
 Preca rei pōt tripliciter cōsiderari. ibidem.
 Predicator: ad plausum populi p̄dicat⁹ d; etor
 ser. vij. gre. j. f. la. ij.
 Predicator: eo dicunt canes dei. ser. ix. par. ij. Z
 cl. ij. et y.
 Predicator debet in suo recessu aliq̄ dona spū
 ritualia relinq̄re ipso suo. ser. xviij. in etor.
 Predicatio dei an oēs cōp: ebēdat. ser. xxiij.
 par. j. f. et q. D.
 Predicatio dei vel p̄scientia nō est causa ne
 cessitatis ad bñ opandū vel male. eodē ser.
 parte. ij. D et E.
 Predicatio includit mediū dirigens in finē
 ibidem S.
 Predatio nunq̄d possit desiderari absq; pecca
 to. ser. ix. gre. ij. J.
 Predatio est fugienda. ibidē R.

Predatio est necessaria in hac vita. sermōe. xxiij.
 in etor.
 Predatio bonorū cōditio. eodē ser. p. totū.
 Predatio bonitas salus est subditio. eodē
 ser. parte. vij. P.
 Predati enā mali bonorū andi sunt. ser. xxiij. gre
 ij. Q.
 Predatio nō facit aliq̄ bñ. sermone. xxiij. par
 te. j. D. la. ij.
 Preparati ire debemus ad sacra cōmunionē.
 ser. xxiij. gre. iij. p. totam.
 Preparatio ad recipiendā grām spūscat⁹. ser.
 xviij. gre. vij. p. totam.
 Presumptio p̄niē: et q̄ qd̄ dicat p̄sumptuo
 sus. ser. ix. gre. ij. B. cl. ij.
 Pictor: etorū est hīc. ser. xxiij. par. j. D. cl. ij.
 Pignora detestaf. ser. xviij. gre. j. U. cl. ij.
 Pilatus testificat⁹ est de resurrectione xpi. ser. xviij.
 parte. j. E. circa mediū.
 Princeps debet mag⁹ appetere amari q̄ timeri
 ser. xxiij. gre. ij. L.
 Principū status. ser. xxiij. in etor.
 Princeps debet habere omnia iura i serinio p̄ci
 onis sui. ser. xxiij. in etor.
 Principis bonorū est par sui populi. ser. xxiij.
 gre. ij. E. an finem.
 Pollutio q̄ in somnis accidit: an impedire de
 beat cōmunionē ne fiat. ser. xviij. gre. vij. R.
 Potētiā in solo obiecto suo possunt q̄tari et p̄
 fia. ser. xviij. gre. iij. R.
 Potētiā: nō debet despiciere debiliōr: et q̄re ser
 mone. xxiij. p. j. R.
 Potētiā: eo hōis ad sepulchrū materialē: cor
 porale: et inferuale q̄unt. ser. vij. gre. j. Z.
 Potētiā p̄ quā defert mortuus ad sepulchrū q̄
 sit. ibidem U.
 Processio palmarū et oliuarū q̄re fiat. ser. xxiij.
 par. ij. R. la. iij.
 Procuratores q̄les esse debēt. ser. xxiij. gre. iij.
 B. vsq; in finē illius p̄nis.
 Procuratoris officū est necessariū. ibidē D.
 Proditio p̄niē est valde graue. ser. iij. p. j. N.
 Propheciā falsi sunt ser. f. mūdus: caro: diabo
 lus: mali christiani: heretici: et hypocritē. ser. ix.
 gre. ij. L. vsq; ad B.
 Propheciā de christi passione. ser. xviij. gre. j. vsq;
 in finē illius sermonis.
 Promissa sunt seruāda. ser. ix. gre. vij.
 Promisit nob de⁹ vitā eternā multiplicē. ibidē.
 Propria bona et nō aliena debēt paupib; etor
 gari. ser. iij. gre. iij. L.
 Proportio attingit et cōparant qd̄ sit. ser. ix.
 par. vij. P. ante mediū.
 Prouisor: eo campi et etor⁹ dei q̄ sint. ser. xviij.
 gre. j. R.
 Prouidere futurā mltū esse vale. f. viij. p. ij. X
 Prouisio et p̄p̄nōib; est mag⁹ subuēdiū
 q̄ etorandū. ser. iij. gre. ij. D.

Tabula

Prosimi diligere tenemur: qre. ser. v. par. iij.
O vsq; ad p.

Pudore cōmendatio. ser. viij. parte. iij. M.

Pueri quō debent educari. ser. xvj. par. ij. J. an
medium.

Pugna et dimicatio ad capiendū paradisu
quō fiat. ser. xvj. gre. ij. p. totam.

Pulcritudo anie. ser. x. gre. q. Z.

Pulcritudo corpis nō felicitat boiem. ser. xij.
parte. j. L.

Puniri debent malefactor ea. ser. viij. gre. j. E.

Punire aliu volēs nō debet ipse in eodē crimi
ne esse. ibidem f.

Punio et punitio maior debet dari fm maio
ra merita et demerita. ser. xij. p. vj. O. circa finē

Purgatoriū unde dicitur: et quadruplex ē. ser. ij. par. j. L

Purgatoriū pena q̄ sit bonis. ibidem. codē ser. par.
ij. B. et L.

Purgatoriū pena cuius misterio iūgit. ibidē B.

Prudentia qd sit: et de eius cōmendatiōe et q
magis inuenit in vno q̄ in alio. ser. viij. par.
ij. p.

Prudentie diuersitas. ibidē P. P.

Prudentia mala et falsa qd sit. ibidem.

Prudentia mala tandē vincta a bona. ibidē. O

Prudentia industriosa qd sit. ibidem R.

Prudentia vana ac carnalis et falsa qd sit. ibidē
dem S.

Prudentie officia q̄ sint. ibidem T. et Z. vsq; ad
finem illius sermonis.

Prudentia quō depingit. ibidem T.

Prudentia serpentis q̄ sit. ibidem U. circa finē.

Prudentie exempla. ibidem f.

Prudentia maris req̄r in planis: q̄ in tribus p̄ci
pue d̄bet esse prudentes. ser. xvj. gre. ij. p. totā.

Pusillanimitas quid sit. ser. viij. par. ij. U. post
medium.

Quando qd teneat corrigere primum
ser. xxiij. gre. ij. B. cl. ij. post p̄n.

Quatuor tenemur diligere ex chari
tate. ser. v. gre. iij. D

Quatuor sunt bono viro necessaria. ser. xxiij.
gre. ij. S. ad finem.

Quatuor sūt q̄ de facile diffundūt. ser. xxiij.
parte. vj. S. post mediū.

Quatuor comitant amorē diuinū. ser. xl. p. viij

Quatuor sūt boni diffialia. codē ser. p. ij. p̄n.

Quatuor modis ostēdi pōt amor. ser. xxiij. p.
ij. circa mediū.

Questiones hereticor cōtra sacramētū corpis
christi soluunt sermone. ij. gre. ij. U. vsq; in
finem illius partis.

Quicquid nō potest inuenire homo in delicijs: di
uinijs: vlt bononib. ser. ix. gre. ij. M

Quicquid oia appetit. ser. xxiij. gre. ij. B. d. ij.

Quicquid cōmendatio. ser. xxiij. gre. vj. q.

Quilibet sanctus habet singulārē prerogatiua:
et in ea nullus habet p oia silem. ser. xl. gre. vj.

Laica medium.

Quinquagesima die post resurrectionē suam qre
christus misit aplis spūm sanctū. ser. xxiij. an
cordio.

Ritus facit rē esse charaz. et cōtra est
de abundantia. ser. xxiij. gre. ij. U.

Ratio debet dñari sensualitatem. sermo
ne. xxiij. gre. ij. J. cl. ij.

Rectores terraz ad qd teneant. ibidem. q. la. ij.
ad finē. et P. cl. ij.

Redemptionis bñficiū nos sup oia ad amorē
dei accedere debet. ser. v. gre. ij. K.

Regule nouē cognoscēdi p̄m mortale. sermo
ne. xxiij. p. ij. M. an finē. et N. vsq; ad finē illi
us partis.

Regula tercij ordis bñi frācis cōmēdabil est:
et in sacra scriptura figurata. ser. xxiij. gre. ij. B

Regula ipsaz qd inueniunt q̄ p̄t: et q̄l ea institu
it. ibidem L. vsq; ad X.

Regula ipa fuit spūi p̄phetico p̄nūciata. ibidē E

Regula hec diuio fuit oratio ad o reuelata. ibidē D

Regula ipsam ordinauit bñis frācis m̄plicā
medio. ibidem f. Z. et B.

Regula hec cōtinet duodeciz p̄fectiōes. ibidem
B. cl. ij. vsq; ad O.

Regnū celoz acq̄rit p beatitudines euāgelicas
ser. xxiij. gre. vltima

Religiose p̄sone sūt illi de tercio o: die bñi frāci
sai: et p̄cūctes eas sunt excoicati. ibidē U.

Religiosoz oim p̄uilegijs gaudēt illi de tercio
ordine p̄dicto. ibidem in fine.

Religionis potētia. ser. xxiij. gre. j. R

Religiosi debent in veritate ambulare. ibidem
O. cl. ij.

Religiosi an sp̄ peccēt mortaliter choroizando.
ser. xxiij. gre. j. O. circa mediū.

Religionē ingredi parū p̄dest si nō abnegent p
p̄nē voluntates et sensualitates. ser. xij. p. ij. U.

Religiosi q̄les esse debent: et quō cōuersari et vi
uere. ser. xxiij. gre. j. p. totam.

Religionis fūdamēta sūt tria. f. xxiij. p. j. an p̄n.

Religionē fundauit ip̄s. ibidem

Religiosi dicunt milites ip̄i. ibidem T.

Religio cōp̄at milicie. ibidē vsq; ad B.

Religiosi suspecta p̄sona p̄bident. ibidem X.

Religio d̄: via trium diez. ibidē B.

Religio d̄: nauis duodecim et causis. ibidē B
vsq; ad Z.

Religiosi debēt celestibz attēdere: et a mūdānis
seq̄strari. ibidem B. et J.

Religiosus mal⁹ non poterit diu p̄seuerare qn
alios inficit. ibidem D.

Religiosi debēt amare vitā solitariā. ibidē J.

Religiosi debent cauere etiam minima peccata
ibidem K.

Religiosus nō debet nimis occupari nec oīos
suo stare. ibidē L.

Religiosi obediētia d̄bet esse p̄mpta. ibidē M.

Alphabetica

Religiosi debent esse vnanimēs et p̄cordes. ibi
dem N. et O.

Religionis societas est valde vtilis. ibidem.

Relig. o vnit diuersas naturas et complectēs.

Religiosoz vit⁹ an debeat esse ibidem O

equalis. ibidem post mediū.

Religiosum bonū tria faciūt. ibidem P.

Religio verā est deo grata: angelo iocunda: bo
mini vtilis: et diabolo terribilis. ibidem.

Religio aufert materiā diuisionū. ibidē in fine.

Religiosoz alio q̄lis esse debet. ibidem Q.

Religio in p̄ncipio et in fine videt. stricta. sed in
medio laxa. ibidem R.

Religiosus bonus dormiēdo: comedēdo: q̄s
secudo: ac oīo alio ope suo meret. ibidē S. la. ij

Religiosis nauē q̄tuor: veni exagitat. ibidē U.

Religiosi boni marie merent: et sunt opam inf
oēs ip̄ianos et cōtra d mal. ibidē f. et J. cl. ij.

Religiosa vita melior est et magis meritoria q̄
seculari. ibidem Z. vsq; ad D.

Religiosus melius potest abstinere a vicijs q̄
mūdānis. q̄ multe cause p̄dōz sunt remote
a religione. ibidem B. cl. ij.

Religiosus magis meret in q̄cunq; bona opa
none q̄ seculari in maria. ibidem B. et L.

Religiosus in p̄fessione cōsequit indulgētiā
plenariā. ibidem D.

Religiosis p̄at martiriū spūale for⁹ corpa
li. ibidem E.

Religiosus sp̄ qn est p̄t⁹ se fecisse p̄fessionē: et
si nō fecisset ea de nouo faceret: p̄sequit indul
gētiā plenariā. ibidem f.

Religionis cōsolatio. ibidem B. et M.

Religiosi soli dicunt vere perfecti. ibidem J.

Religiones q̄tuor significant per q̄tuor semi
na de q̄bo in euāgelio. ibidem L.

Religiosi mali inueniuntur in triplici statu. et si
gnificant per tria semina. ibidem.

Religio minor cōmēdat. ibidem M

Religiosus impeditur a fructificatione in vinea
dñi decē impedimēta. ibidem N.

Religio d̄: paradisu terrestri: vinea et bor⁹
dei. ibidem f. la. ij.

Religio figurat per celū empireū: cristallinum:
stellatū: et planeticū. ibidem Z.

Religiosi an possint merari. ser. xxiij. par. ij. R

Religiosi q̄ ceterā facere possint. ibidem.

Remedia duodecim p̄tra luxuriā. ser. xxiij. gre
j. L. vsq; in finē illi⁹ partē.

Remissio iniuriar est valde laudabilis sermo
ne. xxiij. par. ij. L. circa mediū.

Remittēs iniurias: et ipse recipit a deo remissio
nē culpaz et penaz suaz ac amicor. ibidem
M. la. j.

Remittere iniurias d̄bet⁹ inimic. ibidē O. cl. j
vsq; in finē illi⁹ partē: marie B. cl. ij. vsq; ad O

Remittere nolēs iniurias nunq̄ habebit remis
sionē p̄dōz suo p̄ a deo. ibidē K. cl. ij. et L.

Remittit deus p̄at penitētibz q̄niscunq; con
uertunt. sermone. xxiij. parte. vj. per totā.

Renouamur multipliciter spūscis. ser. xxiij.
par. vj. S. et S. duplex. circa mediū.

Res nō debet vendi plusq̄ valet ratione termi
ni. ser. xxiij. parte. ij. M.

Resurgere a p̄dō statim debet bō. ser. vj. par. ij.
S. vsq; ad p.

Resurrectionis dñi diē magnis debemus solēz
njs celebrare: in q̄ enā insensibilia ostēderūt
signa leticie. ser. xxiij. in exor.

Resurrectionis eiusdē vitas. codē ser. gre. j. p. totā

Resurrectionis ei⁹ cōgruitas et necessitas. codem
ser. par. ij. p. totam.

Resurrectionis ipsius hora. ibidē in fine.

Resurrectionis christi vilitas. ibidē M. vsq; in
finē illius partis.

Resurrectionis ei⁹ iocūditas. codē ser. p. ij. p. totā

Resurrectionē suā demonstrauit ip̄s discipulis
suis p oēs sensus corpis. ibidem B.

Resurrectionē ip̄i bñi vgo Maria p̄ma vidit
et mirabiliter cōsolata fuit. ibidem B.

Resurrectio mortuorū in quā cōtēstet. ser. xij.
gre. v. K.

Resurgent mortui cū oim mēbz: et integritate.
et bñ erunt pulcherrimi ac sine vilo vicio et des
fectu in corpibz suis. ibidem.

Reudat qnq; deus boni suam saluationem.
ser. v. parte. v. B.

Risus nimis ostendit quem esse stultum. ser
mone. vj. gre. j. L.

Risus multiplex regit. ser. xxiij. par. j. B.

Sacerdotalis dignitas. sermone. xxiij. in
exor.

Sacerdos est mediator inf deū et ho
mines. codē ser. parte. j. E.

Sacerdos parochialis nunq̄ possit dare bo
stiam nō cōsecratam loco cōsecrate illi quem
indigne videt ad communionem accedere: et
non potest cum cobibere. sermone. xvi. parte
ij. D.

Sacerdos parochialis nunq̄ subdito dicenti
se esse cōfessum teneat credere et ei dare cōmu
nionē. codem ser. gre. ij. L.

Sacerdotes etiā mali bonorandī sunt. sermo
ne. xxiij. parte. ij. O. et sermone. xvj. parte vlti
ma R.

Sacerdotū bonorū dignitas et potestas. ser. xvj
parte. ij. M. vsq; in finē illius partis.

Sacramētū altaris dignitas et vilitas. sermo
ne. xxiij. parte. ij. f.

Sacramēta ecclesiastica non videntur p̄o
pter malos ministros. ser. xvj. par. vltima. R

Sachomanari quomodo potest gadius. ser
mone. xvj. p. totū.

Sachomani errant⁹ dei q̄ sint. codē ser. p. j. B.

Scandalū est summe vitandū: et q̄l peccant
scandalizantes. primū. ser. xxiij. par. ij. Z.

Tabula

Salutis aduocatio dandū quantū esse potest. ser. xix. pte. iij. X.
 Saluatio deuota crucis. ser. xv. in exo. f.
 Samson capē a philistinis qd significet. ser. xij. parte. i. O.
 Sanctus qsqz habuit hic aliquā singularē grā nā et aliqd meritum: ac in patria habet aliqd particulare pmiū in q nemo est sibi per oia si multis. ser. d. pte. vj. T. circa mediū.
 Scōz patrū ecclutano cū viderunt animā chri sti ad lumbū descendēte. ser. xvij. pte. iij. R. et S.
 Sancti intercedūt p nobis. ser. x. pte. vj.
 Sanctitas magna requir in plar. sermone. xxvj. parte. vj. O.
 Sancti homines desiderat mori et qre. ser. xxvj. parte. iij. R.
 Sanitas corpis vilitas et preciositas. ser. xxi. parte. j. T.
 Sanitas corpis qnqz nocet. ibidem S. la. ij.
 Sapientia necessaria est pncipibz et alioz. recto rbo. ser. xxiij. pte. ij. D.
 Squadronus militū dei qd sit. ser. xxvj. p. j. f.
 Stabilitas cōmendat: et instabilitas vitupat. ser. viij. pte. ij. X. et g.
 Studium quid sit. ser. xvij. par. iij. p. in fine.
 Status diuini an melior sit qz pauper: vel eō tra. ser. xxi. p. totum.
 Statuū qz solū pmo genitū patri succedat: vel qz existētibz masculis femine nō succedant: nū qd sit licitū. ser. vij. parte. j. B.
 Seculares qre tot pctā cōmittūt. ser. xxvij. pte. j. Z. la. ij.
 Securitas qd sit et quō est duplex. f. cōmēdabi lis et vitupabilis. ser. viij. pte. ij. T.
 Secreta cui debet reuelari. ser. iij. pte. j. L. et ser. xxi. pte. vj. S. vbi etiā cōmendat ille qui est secretus.
 Semia qmōz diuersimode cadentia qd signi ficet. ser. xxvij. pte. j. L. la. ij.
 Semel deo dicatū nō est ampli⁹ ad vsus ppha nos trāferendū. ser. xxiij. p. vi. Z. circa mediū
 Sensualitates scqz: et cas rōni nō submittes appellat bestia: et in beluam trāformari dī: et est deterior: qz bestia. ser. xij. par. j. O. et R.
 Sensus omnes pter auditū decipiunt circa sa cramentū eucharistie. ser. xij. pte. ij. R.
 Sensus oēs corpis erunt in paradiso plene satu rati et consolati: et quō. ser. xix. pte. iij. p. vsqz in finem illius partis.
 Sensus p̄dici vtrū in paradiso habebunt acc⁹ suos. ibidem Z. et B.
 Sensus p̄dici dicunt fratres aie in parabola de qnqz fratribz virginis habētis lapidē p̄s osum. ibidem B.
 Sensus nostri oēs in christo recipiūt p̄fectā cō solationē. eodē ser. pte. vj. E.
 Sensualitati adimpletio nō facit aliquē bñm. ser. xxi. pte. j. J.

Sensus corpis diligenter sunt custodiēdi. ser. xxvij. pte. j. L.
 Sensualitas qmōz sagittis vulnerat animas. Ibidem circa finem.
 Sensualitates carnales quanta mala faciunt. eodē ser. pte. iij. X. vsqz ad L.
 Senes qles esse debent: et quō debet viuere. ser mone. xxiij. pte. iij. p. totā.
 Senū defectus. ibidem in fine.
 Senes nō debent dedignari addiscere a iunio ribz. ser. xxi. pte. ij. B.
 Sepē facere debem⁹ possessiōi aie nostre. ser. xxvij. pte. j. X. la. ij. post mediū.
 Sepē legibz tenet qd p̄mo indigēt subueni re. p. posse. ser. iij. pte. ij. R. post p̄m. vsqz in fi nem illius p̄tis.
 Sepelire mortuos vtrū sit bonū. ser. j. pte. j. L.
 Sepulture mortuoz cōmendatio. ibidē an me j dium. et D.
 Sepeliunt mortui multiplici et causa. ibidem L. et f.
 Sepultura ecclesiastica vtrū p̄sit defunctio. ibi j dem B. et J.
 Sepulture exēge decē modis suuāt defunctos Ibidem D.
 Sepultura qd possit eligere: et qd nō. ibidē R.
 Sepulturam nō eligens vbi debet sepeli. ibi j dem L.
 Sepultura ecclesiastica vtrum malis nocet. ibi dem M.
 Sepultura ecclesiastica qd demerget. ibidē N.
 Sepeliēs mortuū in sacro tpe iudici quō pec cet: et an sit exōicat⁹. ibidem P. et Q.
 Sepulture ip̄sa q̄lis fieri debet. ibidē R. i fine
 Sepeliēs mortuos re gratā faciūt deare v̄gū ni Marię si sint eius deuoti. ibidē S.
 Sepulchra p̄dici sunt tria. ser. j. pte. j. S.
 Sepultura maloz q̄lis esse debet. ser. xij. par te. ij. T.
 Sepama et trigesima qre fuit p mortuis. ser. ij. parte. ij. U.
 Spei cōmendatio. ser. vij. in exo. in fine. et eodē sermone. par. j. O. et pte. ij. p. totā.
 Spem vtrū habeat beat⁹ et illi q sunt in purga torio. eodē ser. pte. j. R.
 Spem vtrū habeant dānari et diabolus ac bo s mines in p̄tis obstinā. ibidem S.
 Specu vana est multiplex. ibidem T.
 Sperare pōt et debet qlibet bon⁹ xpian⁹ q ad vtrā etnā pueniet. q Z. et B. et ser. x. p. totū.
 Spei vilitas. eodē ser. vj. pte. ij. p. totā.
 Seruit⁹ triplex regitur in plar. ser. xxvj. parte. ij. p. totam.
 Seruitus detestatio. ser. vj. parte. j. D. et ser. iij. parte. ij. f.
 Seruus est omnis p̄dici. vbi sup: a prime.
 Serui habent qnqz cōmunita cū suis dñis. ser. xxiij. pte. ij. K. circa finem.

Alphabetica

Seruus quō debet aie suo dñis viuere et stare. eodē sermone. pte. iij. p. totā.
 Severitas qd sit et q̄lter debet exerceri. ser. viij. par. j. L. et 11.
 Sex generibz idoloꝝ eqparant mali plati: q di cunt idola. ser. xxvj. parte. vj. M.
 Sibille p̄dicerūt de passiōe et resurrectione chri sti. ser. xvij. parte. j. L.
 Sibijpsi pncipali⁹ debet bō attendere qz aliq. ser mone. xxiiij. parte. xxxij.
 Schiopeterij exercit⁹ dei q sunt. ser. xxvj. p. j. L.
 Scolares qles esse debent: et qd facere tenent. ser mone. xxi. parte. ij.
 Scire aliqd possumus tripliciter. ser. v. p. v. Z.
 Scientia mundana facit boiem stultū. ser. vj. parte. j. U.
 Scientia qus requir in plar. ser. xxvj. par. vj. 11.
 Scia est necessaria. ser. xxi. p. ij. D. vsqz ad B.
 Scia p̄ aliq digēda q sit. ibidē M. et N.
 Scia liberales qre sic appellant. ibidē M. i p̄n.
 Scia singulari excellētie. ibidē post p̄n.
 Scie ad dūcunt diuersis intētiōibz. ibidē O.
 Scia est p̄fectio et io cunditas aie: ac ab oibz de siderat. ser. xxi. in exo.
 Scientia est necessaria planis ac alioz rectoribz Ibidem.
 Scie vilitas et excellētia. eodē ser. pte. j. K.
 Scia nō facit aliquē felicē. ibidem E.
 Scia inuētores q fuerūt. ser. xxvij. p. vj. X.
 Sicut oppositi in oppositiōe. ppositi in ppos sito. ser. xxvij. in exo.
 Signa duodecim ad cognoscēdū qn qd est in charitate et grā dei. ser. v. pte. v. B. vsqz in finē illius p̄tis. et ser. ic. pte. ij. 11.
 Signū autēntici qle esse dicat. ser. xxvij. p. j. U.
 Signilli sc̄m tpe venit bñis francisc⁹. ser. xxvij. pte. ij. B.
 Sigilla septē veteris ac noui testamēti declarā tur. ibidem vsqz ad L.
 Similitudo est causa dilectiōis. ser. v. pte. iij. B.
 Similitudo dei q̄lter sit in homie. ser. x. p. j. A.
 Similiū idē est iudiciū. ser. x. pte. ij. an p̄n.
 Simulationis p̄m. ser. iij. pte. ij. P.
 Simulare stulticiā aliqū est bonū. ser. vj. p. j. L.
 Sindereis qd est. ser. xxij. parte. j. B.
 Sine grā dei nemo potest bene opari. eodē ser. pte. ij. B.
 Sinceritas triplex requir in plar. ser. xxvj. par te. iij. p. totam.
 Spūm aie esse verū deū a patre et filio pcedē te p̄bas. ser. xxvij. pte. j. p. totā.
 Spūm aie duodecim nota declarant. eodē ser. pte. ij. p. totā.
 Spūm aie qre dī: fons et flumēs. ibidem. 11.
 Spūm aie quō cognoscat esse in aliq. eodē ser. par. iij. p. totam.
 Spūm aie qre missus est in specie colūbe: nu bis: lac⁹: et ignis. eodē ser. pte. iij. p. totā.

Spūm aie qre apparuit pon⁹ in specie creaturę irrationalis qz rōnalis. ibidē R. circa finē.
 Spūm aie qre solūmodo post resurrectionē chri sti dat⁹ est in specie visibili. ibidem.
 Spūm aie grā quō p̄dici et cōseruat. ibidē R. du plex. et S. duplex.
 Spūm aie dona. eodē ser. pte. v. p. totam.
 Spūm aie quō venit in discipulos et qd opas tus sit in eis: et qd opes aie venit in nos: et de vilitate grē ei⁹. eodē ser. par. vj. p. totā.
 Spūm aie dī: colūba celestis: hospes bonoz bilis: amic⁹ dulcis: et balsami odor: suauis: et ideo vult bonū ac mūdū receptaculū. ibidē R. duplex post mediū.
 Spūm aie quō nos renouat. ibidē S. et S. duplex. circa mediū.
 Spūm aie docuit oēs scias et artes. ibidem X.
 Spūm aie receptiōi q̄lis fieri debet pparatio. eodē ser. pte. vj. p. totam.
 Spūm aie in aliqbo nō pōt q̄lcer: in aliqbo q̄lcer sed nō p̄fecte: et in aliqbo quidat p̄fecte. ibidem. f. f. vsqz ad B. duplex.
 Spūm aie in p̄dici nō potest habitare. ibi dem f.
 Spūm malign⁹ habitat in p̄dici. ibidē A.
 Spūm aie vult eos in qbo habitare esse pacifi cos et vnitos p p̄cordiā. ibidē B. duplex.
 Spūm aie vbi libet venit. ibidem L.
 Spūm aie qre dī: ferri sup aqz: et nō sup aqz terrā: vel ignē. ibidem.
 Societ⁹ bone cōmendatio. ser. v. par. iij. XX. et ser. xxvij. par. j. 11.
 Societ⁹ amat qmōz genera psonaz. ibidem.
 Societas io cū dñis: supnoꝝ ciuū. ser. x. p. vj. 11. et B.
 Soli assimilat grā dei. ser. xxij. par. ij. O.
 Solis eminētia et p̄piciō. ibidē vsqz in finē illius partis.
 Solitudo cōmendatio. ser. xxvij. pte. vj. B.
 Solliciti esse debemus ad opa spūalia. sermo. xxij. par. j. 11.
 Somus vtrū erit in paradiso. sermo. xix. par. iij. T. U. et L.
 Somus triplex paradisi. eodē ser. par. vj. U.
 Sonare in ecclesijs et alibi an sit licitū. sermone xxij. parte. j. f. la. ij.
 Subdit quomodo debent se cum suis patros nis et planis deportare. sermone. xxiij. par. iij. p. totam.
 Subdit tunc libenter onera subeūt cū plaros suos anteire cernūt. ser. xxvj. p. vj. P. et O.
 Subdit an debeat corrigere plaros: et quō. ser. xxij. par. iij. f. la. ij.
 Subiectū theologie et aliarū sciētiāz oim. ser. xxi. par. iij. 11. circa p̄n.
 Sudo: sanguineus a facie et corpore chri sti: ma nans tempore passiōis vnde p̄cessit. sermo. xxi. par. vj. J.

Tabula

Suffragia et orationes ecclesie ad qd valent. ser. xxv. parte. v. d.
 Suffragiorum accedentes ignem spissam q sunt. ser. xxv. parte. iij. R. duplex.
 Summū bonū in q consistit. sermone. xxij. parte. i. R. d. ij.
 Supbia est cecus. sermone. vj. pte. j. S. d. ij. circa finem.
 Supbie derelictio. sermone. ix. in exor. et par. j. p totam.
 Supbia qd sit. eodē ser. pte. j. in pñ.
 Supbia est qddam muiū ducēs ad tres pessimos fines. ibidem post pñ.
 Supbie qdam est in affectu. qdaz in sensu. et qdam in actu. ibidem.
 Supbia est grauissimū peccatū. eodē parte per totam.
 Supbos permittit deus cadere in alia peccata grauia. ibidem. f.
 Supbi mores. ibidem R. et L.
 Supbia auiditate multiplici reprobat. ibidem O vsqz ad R.
 Supbia esse fugiendā multa exempla ostēdūt. ibidem R.
 Supbie duodecim filie declarant. eodē ser. pte. ij. p totam.
 Supiorū est obediendū. ser. xxij. pte. ij. R.
 Supporat de pccatōes vt conueniant. ser. xxij. parte. v. p totam.
 Suspecta cōsona debent curari. ser. xxv. parte. j. X. post mediū.
 Suidet boies diuerso fine. ser. xxij. pte. ij. O.
 Stultus si in tpe tacere sciret sapiēs reputaret. ser. ij. pte. j. f.
 Stultorū finonē accipei. ser. vj. p. j. D vsqz ad O. d. ij. de q poterit fieri octo finones et pl.
 Ibi em declarant septuaginta spēs stulticie. Stult. et vbi cognoscit. ibidem J. in fine.
 Stultus se putat sapientē. ibidem M. la. ij.
 Stultus et sapiēs si pñant simul stultus sepe ducit sapientē in interitū. ibidē N. la. ij.
 Tabernacula tria in religiōe cōstruere debem. ser. xxv. pte. j. B.
 Trabis aliqd multis modis. ibidem Traianiana an sit ab inferno libera. ser. ij. pte. j. D.
 Theologie excellētia. ser. xxij. parte. ij. N. vbi aparet q credit oēs alias scias.
 Teptationū peccatū qmōdō modis euadere debemus. ser. xxv. pte. j. X. la. ij.
 Teptus q nō debet mercari. ser. xxij. pte. ij. S.
 Teptantia qd sit. ser. vj. parte. ij. J. vbi tractatur de teptantia q ad gustū. maciū. et mundū vsqz in finē illius pñ.
 Temperantie cōmendatio. ibidem.
 Temperantie exēpla. ibidem R. et L.
 Terre et aliorū elementorū ac celorū magnitudo et altitudo. ser. x. parte. ij. g.

Terra ne fructificet decet impediri. ser. xxv. pte. j. N. la. ij.
 Tercia diem qre christus expectauit ad resurgēdum. ser. xxv. parte. ij. J.
 Tercij ordinis bñ franciscā institutio. pfectio. et excellētia. ser. xxv. pte. ij. per totā.
 Testamentū qū est irrationabile et nō debet seruari. ser. j. parte. ij. S. vsqz ad B.
 Testari q nō possunt. ibidem S. vsqz ad g.
 Testamentū cū duobz vel tribz testibz facit an debeat seruari. ibidem B.
 Testamentorū exēcutores an teneant statim exequi testamētū post mortē testatoris. ibidē B.
 Testamēta qū epō exequi possit ex suo officio. ibidem.
 Testamentorū exēcutio dilata et nō impleta vtz puidet anialo defunctorū. ibidē L.
 Testamenta nō exēcutores quantū peccāt. ibidē.
 Testibz venditis dat fides. ser. xxv. pte. j. B.
 Tribulationes debet cōmuni tolerari. et de earū utilitatibz. ser. vj. pte. ij. Z. vsqz in finē illi pñ.
 Tribulationū et amaritudinū in hac vita panis terpestis. recordano dabit beat. in padulo magnā solationē. et faciet eorū consolandōes suauiores. ser. xij. pte. ij. D.
 Triamōdo sunt nostra. ser. xxij. in exor.
 Triamōdo sunt opes humanorū genera. eodē sermone. pte. ij. R.
 Triamōdo sibi reseruat de. ser. xxij. pte. ij. M. la. j.
 Triplex potest esse peccatū corrigibile in pñio. ser. xxij. parte. ij. R. d. ij.
 Triphas tenemur amare inimicos. scilicet corde. ore et opere. ser. xxij. pte. ij. S. la. j. post mediū.
 Triplex est pars. ibidem L. lo. j.
 Triamōdo male remunerat hospites suos. sermone. xxv. parte. vj. Z. Z.
 Triamōdo expellit boiem de domo. ibidem
 Thomas aplos qūter dubitauit in fide resurrexerit dñi. ser. xxv. pte. j. f.
 Tubiane exēcutionis cōsiliū sunt. sermone. xxv. parte. j. S. et L.
 Vnē glorie patū qū cōmuni. sermone ix. parte. ij. X.
 Vana gloria aliqñ venit in pñcio ogis. aliqñ i medio. et aliqñ i fine. ibi
 Vana gloria difficilis vincit. ibidē B. (de Z.
 Vapon et vmbre assimilaf bō. ser. xxv. parte. ij. N. circa mediū.
 Vastatores ecclesiā dei q sunt. ser. xxv. pte. j. Z.
 Venatores dicunt pccatores. ser. xij. pte. j. S.
 Venatio aialū. ibidem vsqz ad L.
 Vendi nō debet misericōdia. ser. ij. pte. ij. B.
 Venderē chari q emere an liceat. ser. xxij. parte. ij. P. et R. circa finem.
 Venderē suam an qd inuicē possit cogi. ibidē L. in fine.
 Venderē aliqd plus q valet ratione termini est illicitū. ibidem.

Alphabetica

Veni dare et misericordias facere peccatōibz de q est paratus. ser. vj. pte. ij. N. O. et P.
 Veni qmōdō insurgit cōtra nauē religiōis. sermone. xxv. pte. j. Q. d. ij.
 Veritas cor paleo et alia anialia an cruciabunt dñatos in inferno. ser. xxij. parte. vj. O.
 Veritas est obiectū intellectus. et ab oibz sanis desiderat. ser. xxij. in exor.
 Veritas cōmendatio. eodē ser. pte. j. Z. et L. la. ij. vsqz in finē illius pñ.
 Veritate inuēta mutat ipator leges suas. ibidē.
 Veritate tenet papa vsqz ad sanguinē defensare. ibidem.
 Veritas utilitas. ibidem Q. lo. ij.
 Veritas est oim rex impugnatissima. et a qñde am genitō psonarū impugnat. eodē ser. pte. ij. p totam.
 Veritas quomodo est in re. in sermone. et i mēte. ibidem X.
 Veritate facis aliqñ cā negare dñi. ibidem Z.
 Veritatem dicentes aliqñ patiunt malum. ibidē f. et B.
 Veritate audire nolētes male habebūt. ibidē B.
 Veritas edgat lucis odorē. et sapon. ibidem.
 Veritate pccare nolētes quomodo peccāt. ibidē D.
 Veritas ē mplex. scilicet vite. doctrine. et iusticie. ibidē
 Veritate facere veritate dedinare. et veritatem negare quō intelligit. ibidem J.
 Veritas potest taceri causa bñlicans. ibidem
 Veritate dicere q damna dñi vtz liceat. ibidē R.
 Veritate an teneat dicere dñandus iudici contra se. ibidem L.
 Veritate tenet qlibet dicere ad releuandū eū q in iuste debet dñari. ibidem M.
 Veritate dicere de bñis q bō habet i sigillo secreto licitū est in duobz casibz. ibidem N.
 Veritate potest aliqñ predicator tacere bono respectu. ibidem O.
 Veritate negare nunq licet. ibidem P.
 Veritas bodie a multis deservit. ibidē S.
 Veritas est oim triumphatissima. eodē ser. parte. ij. p totam.
 Veritas pualer legibz. ibidem T.
 Veritas vincit pferuēdinē et a pfer. ibidem.
 Veritas pualer oibz erroribz. ibidem.
 Veritate an seqt teneat iudex in iudicādo fm suam cognitiōes pñcularē. An dō debeat iudicare fm allegata et pbat. licet falsa. ibidē X. vsqz ad B.
 Veritas serenat cōscientiā. et seipsas manifestat. ibidem B.
 Veritas defendit boiem q calūnias. ibidem L.
 Veritas debet esse in pccatoribz. ibidem D.
 Veritas cōmendat boiem et opa eius. ibidē E.
 Veritas manifestabit patā oim in iudicio. et virtutes bonorū. ibidem f.
 Veritatem ois sciētia perscrutat. et oēs sapiēs

res viri inqsiunt eam. ibidem B.
 Verba nostra qualia esse debent. sermo. iij. pte. j. R. et L. et M.
 Vestis ouina berencorū est triplex. ser. ix. parte. ij. Z. d. ij. et U. et L.
 Vestimenta christi sunt fideles. ibidem B. d. ij.
 Uellum ipi portat scūs franciscus in ceteram eius. ser. xxv. parte. j. f.
 Viam malā ponis digēs q bonā est stultus. ser. vj. parte. j. P. d. ij.
 Via huius mudi est lubrica. fossata. et illa qata. ser. vj. parte. ij. P. circa mediū.
 Via pueniendi ad vitam eternā que sit melior. eadem parte per totā.
 Via huius seculi est tenebrosa. periculosa. longa et ignota. sermone. xij. in exor. O duplex. in fine.
 Vias quales tenuit christus in hac vita. ser. vj. parte. ij. Z. post mediū.
 Vie ducentes ad paradysum. sermo. xxv. parte. ij. M. et N.
 Victoria sui ipsi. ser. xij. per totū. vbi tractat de necessitate et utilitate ipsiū victorie.
 Vincere tenemur. pñas passiōes et sensualitates. eodē ser. in exor. et parte. j. per totā.
 Vincere seipsum est maior gloria q omēs mudi thesauros cōgregare et omnē sciētiā acq̃rere. et totum mundum subiugare. eodē ser. parte. ij. per totā.
 Vidualis status est cōmendabilis. qz deus visitat viduas. earum orationes exaudiat. et sacrificia acceptat. qz illas defendit iudex et opprimentes eas punit. ser. xxv. parte. ij. Z. et U.
 Vidua seruans viri dñi illibata et nō nubēs secundo viro valde cōmendat. ibidem X. vsqz ad B.
 Viduay vita qualis esse debet. ibidem B. vsqz in finem illius pñ.
 Vigilie de pcepto q sunt. ser. xxij. pte. ij. S.
 Unitas et cōcordia est necessaria volentibz habere grām spiritus sancti. sermone. xxv. parte. vj. B. duplex.
 Unum voluit deus esse oim boim parentes vt se inuicem amaret et in pace viveret. ser. xxij. parte. ij. Q. circa mediū.
 Unitas et cōcordie virtus. ibidem R. la. ij.
 Virum regia que sit. sermone. j. parte. j. X. circa mediū.
 Virum debet felicitas eterna. ser. ix. pte. vj. p totā.
 Virides herbas comedūt oues dñi. et que sunt. ser. ix. pte. vj. E.
 Virginitatis cōmendatio. ser. vj. pte. ij. Z. et M. et ser. xxv. pte. j. B. vsqz ad J.
 Virginitas exēdit matrimoniu. ibidem.
 Virginitas superat viduitatem. ibidē in pñ.
 Virginitas huius temporis non est magis memoranda matrimonio anqz patrū vāno et stamēti. ibidem D.

Virginitas amissa an recuperari possit. ibidē D.
 Virgo violata an pdat virginitatē: et virū pos-
 sit inter alias virgines consecrari: et an habe-
 bit aureolā virginat. ibidē J.
 Virginitas an amittat p pollutionē. ibidē circa
 medium.
 Virgines fame q̄ sint. ibidē R.
 Virginitatē pferuā de duodecim remedia. ibidē
 L. vsq; in finem illius partis.
 Visionis dei suauitas et excellentia. ser. xix. pte. j.
 N. in finem. et D.
 Videntes et cognoscentes deū: an alia videant
 et sciāt. ibidē D. et eiusdem sermonis pte. vj.
 U. vsq; ad B.
 Videri an possit deus in hac vita. eodē ser. par-
 te. j. in pñ.
 Visionem triplicē habebūt sancti de christo. co-
 dē ser. pte. vij. D. circa mediū.
 Vita contemplatiua est securior et pulcior acti-
 ua. ser. viij. pte. iij. D. circa mediū.
 Vita actiua est fertilior contemplatiua. ibidē
 pte. finem.
 Vita comunē debent tenere plati. xvj. p. vj. Q.
 Vitam eternā acquirimus bonis opibus. ser. xx.
 pte. viij. p. totam.
 Vita eterna nō acq̄rit sine contēptu p̄sentis. ser.
 xxvij. pte. iij. L.
 Vitis illa fuit sc̄us franciscus q̄ tres p̄pagies
 cū multis florib; et fructibus pduxit. eodē ser.
 par. ij. L.
 Vivebant multū antiqui plurib; de causis. ser.
 mone. xxxvj. p. iij. F.
 Voces septē inuitant p̄tōres ad pñiam. ser. vj.
 pte. ij. per totam.
 Vocat deus p̄tōrem ad pñiam quinq; modis
 ibidē a pñ. vsq; ad Q.
 Voluntas est potentia nobilior intellectu et me-
 moria. ser. v. in exor. T.
 Voluntatē dei expleri necesse est. ser. xxiij. p. j. U.
 Volūtas dei antecedens: absoluta et cōditiōnata
 qd sit. eodē ser. p. ij. B et B.
 Voluptates carnales quanta mala faciant. ser.
 mone. xxvj. pte. iij. X. vsq; ad L.
 Voluptates corp̄is nō faciūt aliquē beatū. ser.
 xij. parte. j. J. lo. ij.
 Vinctio spūalis dī: spūscūs. ser. xxvij. p. ij. Q.
 Usurarioz p̄cām est grauissimū. ser. vj. pte. j. L.
 duplex. an finem.
 p̄ amor erga nos superauit oēm amo-
 rem naturālē: matrimonialem: socia-
 lem: et animalē. ser. v. par. iij. F. an
 mediū. et ser. xxxij. pte. iij. P.
 Xp̄s more philocapi eunt; ad amasiā suā: ve-
 nit ad boiē. eodē ser. v. pte. iij. F. duplex.
 Xp̄s tres mortuos resuscitauit: et qd p b signifi-
 cauit. sermo. vj. pte. j. R.
 Xp̄s oia mala n̄ra suscepit: ut ea nobis in bona
 cōmutaret. ibidē B. post pñ.

Xp̄s quō venit in hostia. ser. xij. par. j. D.
 Xp̄i cor: pus et sanguis quō in sacramento altaris
 veracit cōtinet. eodē ser. par. ij. p. totā.
 Xp̄i dolor in passiōe fuit maximus omnīū do-
 loz. istius mundi. sermone. xv. in exor. d. ij. Q.
 vsq; ad L.
 Xp̄i copletio delicatissima. ibidē Q.
 Xp̄i venditio. eodē ser. parte. iij. B et L.
 Xp̄i timor et tristitia tpe passiōis q̄lis fuerit. eo-
 dem sermone. pte. vj. B et D.
 Xp̄i traditio et captio. ibidē L.
 Xp̄i deductio ad annā. eodē ser. pte. vij. M.
 Xp̄i accusatio. eodē ser. pte. viij. P.
 Xp̄i illusio. eodē ser. parte. ix.
 Xp̄i flagellatio et coronatio. eodē ser. pte. x.
 Xp̄s q̄renō statim post mortē suā resurrexit. ser-
 mone. xvij. pte. ij. J.
 Xp̄s p resurrectionē suā de m̄tis nos instru-
 it. ibidē D et P.
 Xp̄s quare in latere et manib; ac pedib; voluit
 vulnerari. eodē ser. pte. iij. B. circa pñ.
 Xp̄s p passiōē suā soluit obita nostra. ser. x.
 parte. xij.
 Xp̄s nos vocat et inuitat ut ad eū recurramus.
 ibidē circa mediū.
 Xp̄i vitā imitari debemus. ser. xxvij. i. exor. et ser.
 xxxij. in exor.
 Xp̄s ostēdit nobis viā q̄draginta p̄mū: q̄bo p-
 uenit ad celū. eodē ser. p. totum.
 Xp̄s dedit nobis exēplū bñilitatis. eodē sermo-
 ne. pte. j.
 Xp̄s pacem p̄dicauit: et sibi valde placere multa
 mode ostendit. eodē ser. pte. iij. Q.
 Xp̄s nobis dedit exēplū pacis ac p̄cordie: nascen-
 do: viuendo: ac moriēdo. ibidē B. cl. ij.
 Xp̄m ducē seq̄ debemus. ser. xxxv. in exor.
 Xp̄s incarnatus est. ppter salutē p̄tōz. ser. xxxix.
 pte. vj. et vij.
 Xp̄s q̄re māducabat et cōuersabat cum p̄tōib;
 bus. eodē ser. pte. ix.
 Xp̄s multipliciter inuitat p̄tōres ad pñiam. eo-
 dem ser. pte. x.
 Xp̄s p p̄tōib; suscepit mortē et apud patrē in-
 tercessit. eodē sermone. pte. xj.
 Esūm multi querunt et nō inueniūt. q̄a
 i nō querunt eum suo tpe: loco: et modo.
 ser. xxxij. pte. vij. X. vsq; ad L.
 Iesus vbi inuenit et vbi non. ibidē p.
 Iesus querendus est tripli modo. ibidē Z.
 vsq; ad L.
 Iesus amittit ppter q̄tuor: ibidē L. vsq; ad B.
 Iesus amissus recuperat per q̄tuor. ibidē B.
 vsq; ad R.
 Iesus qualiter custoditur in corde nostro. ibi-
 dem R.

Virginitas amissa an recuperari possit. ibidē D.
 Virgo violata an pdat virginitatē: z virū pos-
 sit inter alias virgines consecrari: z an babe-
 bit aureolā virginis. ibidem J.
 Virginitas an amittat p pollutionē. ibidē circa
 medium.
 Virgines fame q̄ sint. ibidem R.
 Virginitas p̄servā de duodecim remediis. ibidē
 L. vsq; in finem illius partis.
 Visionis dei suavitatis z excellētia. ser. xix. pte. j.
 N. in finem. z D.
 Videntes z cognoscentes deus: an alia videant
 et sciāt. ibidē O. z eiusdem sermonis pte. vi.
 U. vsq; ad B.
 Videri an possit deus in hac vita. eodē ser. par-
 te. j. an p̄n.
 Visionem triplicē habebūt sancti de christo. eo-
 dē ser. pte. vii. D. circa mediū.
 Vita contemplatiua est securior: z pulcrior acti-
 ua. ser. vii. pte. iij. O. circa mediū.
 Vita actiua est fertilior: contemplatiua. ibidem
 pte. finem.
 Vita cōmunē debent tenere plati. xvi. p. vi. Q.
 Vitam eternā acq̄rimus bonis opibus. ser. xx.
 pte. vii. p. totam.
 Vita eterna nō acq̄rit sine contēptu p̄sentis. ser.
 xxv. pte. iij. L.
 Vitis illa fuit sc̄ns franciscus q̄ tres p̄pagies
 cū multis florib; z fructibus p̄duxit. eodē ser.
 par. ij. L.
 Vivebant multū antiqui plurib; de causis. ser.
 mone. xxxv. p. iij. F.
 Voces septē inuitant p̄dōres ad p̄niam. ser. vi.
 pte. ij. p. totam.
 Vocat deus p̄dōrem ad p̄niam quinq; modis
 ibidē a p̄n. vsq; ad Q.
 Voluntas est potentia nobilior intellectu z me-
 moria. ser. v. an exor. L.
 Voluntatē dei expleri necesse est. ser. xxiij. p. j. U.
 Volūtas dei antecedens: absoluta z cōditiōnata
 qd sit. eodē ser. p. ij. A z B.
 Voluptates carnales quanta mala faciant. ser.
 mone. xxv. pte. iij. L. vsq; ad L.
 Voluptates corpis nō faciūt aliquē beatū. ser.
 xij. parte. j. J. lo. ij.
 Unctio sp̄ualis dī: sp̄ssctio. ser. xxv. p. ij. Q.
 Usurarioz p̄ccm̄ est grauissimū. ser. vi. pte. j. L.
 duplex. an finem.
 p̄ amor: erga nos sup̄auit oēm amo-
 rem naturalē: matrimonialem: socia-
 lem: et animale. ser. v. par. iij. F. an
 mediū. z ser. xxv. pte. iij. P.
 Xps more philocapi cūnt: ad amaliā suā: ve-
 nit ad boiē. eodē ser. v. pte. iij. F. duplex.
 Xps tres mortuos resuscitauit: z qd p b signifi-
 cauit. sermo. vi. pte. j. R.
 Xps oia mala n̄ra suscepit: vt ea nobis in bona
 cōmutaret. ibidem B. post p̄n.

Xps quō venit in hostia. ser. xij. par. j. D.
 Xpi corpus z sanguis quō in sacramento altar-
 vera cōtinet. eodē ser. par. ij. p. totā.
 Xpi dolor in passioe fuit maximus omnīū do-
 loz istius mundi. sermone. xv. an exor. d. q. O.
 vsq; ad L.
 Xpi cōplētiō delicatissima. ibidem Q.
 Xpi venditio. eodē ser. parte. iij. B z L.
 Xpi amor z tristitia tpe passiois q̄lis fuerit. eo-
 dem sermone. pte. vi. B z D.
 Xpi traditio z captio. ibidem L.
 Xpi deductio ad annā. eodē ser. pte. vii. M.
 Xpi accusatio. eodē ser. pte. vii. P.
 Xpi illusio. eodē ser. parte. it.
 Xpi flagellatio z coronatio. eodē ser. pte. t.
 Xps q̄re nō statim post mortē suā resurrexit. ser-
 mone. xvi. pte. ij. J.
 Xps p resurrectionē suā de m̄tis nos instru-
 it. ibidem O z P.
 Xps quare in latere et manib; ac pedib; voluit
 vulnerari. eodē ser. pte. iij. A. circa p̄n.
 Xps p passionē suā soluit d̄bita nostra. ser. x.
 parte. xij.
 Xps nos vocat z inuitat vt ad eū recurremus.
 ibidem circa mediū.
 Xpi vitā imitari debemus. ser. xxv. i. exor. z ser.
 xxv. an exor.
 Xps ostēdit nobis viā q̄draginta h̄m̄: q̄bo p̄
 uenit ad celū. eodē ser. p. totam.
 Xps dedit nobis exēplū b̄ilitatis. eodē sermo-
 ne. pte. j.
 Xps pacem p̄dicauit: z sibi valde placere multa
 mode ostendit. eodē ser. pte. iij. Q.
 Xps nobis dedit exēplū pacis ac p̄cordie: nascen-
 do: viuendo: ac moriēdo. ibidē B. cl. ij.
 Xpm ducē seq̄ debemus. ser. xxv. an exor.
 Xps incarnatus est ppter salutē p̄dōz. ser. xxix.
 pte. vi. z. vii.
 Xps q̄re māducabat z cōuersabatur cum p̄dōz
 bus. eodē ser. pte. ix.
 Xps multipliciter inuitat p̄dōres ad p̄niam. eo-
 dem ser. pte. x.
 Xps p p̄dōzib; suscepit mortē z apud patrē in-
 tercessit. eodē sermone. pte. ij.
 Esūm multi querunt z nō inueniūt. q̄a
 i nō querunt eum suo tpe: loco: z modo.
 ser. xxv. pte. vii. X vsq; ad L.
 Iesus vbi inuenit z vbi non. ibidem p.
 Iesus querendus est triplici modo. ibidem L.
 vsq; ad L.
 Iesus amittit ppter q̄tuor. ibidē L. vsq; ad B.
 Iesus amissus recuperat per q̄tuor. ibidem B.
 vsq; ad R.
 Iesus qualiter custoditur in corde nostro. ibi-
 dem R.

Incipit secunda

parā q̄dragimalis editi p̄ fratrem Bernardinū
de Bultis ordinis minorū: ac vbi dei p̄dicatores:
q̄d Rosariū sermonū appellat.

Olenit gene

rosi aucto bi q̄ nouā corabe
re amicitia vel antiquā con/
firmare affectat aliquid ad
amoris indicium suis amato
ribus ac beniuolis largiri.

Hic em̄ Quidē. ij. de arte amandī. Burea nunc
vere sunt secūda: plimius auro Uenit bonos: au
ro cōciliat amor. Un̄ vulgaris est sentētia q̄ ex
datōe ac receptōe munerū cōseruat atq; corro
borat amicitia. Eap̄ op̄t eximī ille patriarcha
Jacob anteq̄ ad fratris sui Esau aspectū acce/
deret: cū de Mesopotamia reuertere ei dona
nō modica p̄misit vt ad amorē sui illi animū
inclinaret. vt Gen. xxxij. habet. Un̄ vt sequenti
cap̄lo scriptū est. cum ei obuiā Esau accessisset:
interrogauit illū quare tot sibi munera transmi/
sisset. Lūi Jacob rēdit. Ut inuenire grām corā
dño meo. Que munera suscipiens Esau fratrem
suū Jacob maḡ q̄ atea dilexit. Qua instruct⁹
ergentia patriarcha p̄dic⁹ cū post nōnulla rēs
p̄p̄ curricula filios suos in egyptū mittere sta
tuisset vt in cōspectu p̄ncipis terre illi grāciam
inueniret: p̄cepit eis illud Gen. xliij. dicēs. Su/
mite d̄ optimis terre fructib;: et deserte viro mu
nera. iij. q̄ Regū. x. c. d̄: q̄ cum regina Sabba
Mirlim ingressa esset vt videret Salomonē atq;
ei sapiētiā audiret: centū ac viginti talēta auri
illi obtulit et aromata multa nimis gemmasq;
p̄ciosas. q̄d p̄culdubio ad amoris effectū aug/
mentū. Que oīa ego cōsiderāo cupiensq; tā diu
contractā vobiscū amicitia āptiare: atq; singu/
larē erga vos dilectionē qua vobis afficior ali/
quib; beniuolētiē indicis demonstrare: d̄ libera
ui p̄ cōplēnēto incepti optis quedā et si inaudi/
ta: p̄nitiā tamē ac necaria documēta vobis tra
dere. sperās nris in sermonib; poeticū illud ad
impleri Gratij in poetria dicēti. Decies repeti/
ta placebunt.

Dñica de passione de morientium religiosa
sepelitiōe: atq; de eorū dē testamētaria disposi/
tione. Sermo primus.

Abraham mor

tuus est et p̄phete Job. viij. c. et in
euāgelio occurrētis dñice. Sen
tentia est iurisperitoz quā notat
in. l. si domus. §. qui confitef. ff. de lega. i. et in. l.
aurelius. §. titius. ff. de l. l. et i. l. si seruus. in fi.
ff. de ser. expo. dicētes q̄ affectū dñis et sanguinis

habēda est rō. Qua ex re cōdudī p̄tē licitū esse
mortē amīci sui deslere: dūmō ille scē non exce
dat līmites rōnis: et rō cōsentiat volūtatī diuīe.
Unde vt d̄ Gen. vltimo. Duo decz patriarche
euz magnis lachrymis sepelierūt Jacob p̄sem
suū. Similr scriptū est Actū. viij. q̄ sepelierūt
Stephanū viri timorati: et fecerūt planctū ma/
gnū sup eū. Dñs q̄z noster Iesus xp̄s Lazarus
mortuū fleuit. Un̄ dicebāt iudei ei bo euidentēs.
Ecce quomō diligebat eū: vt b̄ Job. xj. Amic⁹
em̄ debet cōicare et sentire cōmoda et incōmoda
amīci sui. ff. fami. her. l. i. et ex diuerso. in fi. Lau/
dabile igit et deo grātū est ad funera defunctoz
rū accedere: et eoz cōsanguineos atq; affines d̄
illoz obitu dolētes et afflictoz solari: et hoc est
q̄d inq̄t sapiēs Eccli. viij. d̄. Ne desis plorātib;
in cōsolatiōe. Sup quib; vbi duas p̄sidera/
tiōes faciē. P̄ia dicet religiose sepelitiōis
Secūda appellabit testamētaria dispositiōis.

Parā prima de morientium religiosa sepe/
litiōe.

Pro expeditiōe p̄me p̄tis querunt scē
ptem dubia. Primo vtrū cōgruū
sit et laudabile mortuos sepelire. Et
rident quidā q̄ nō. Hic em̄ Seneca

in li. de remedijs fortuitoz. Si nihil sentio:
nō p̄ncet ad mei iactura corporis in sepulchro
si sentio: sepultura mihi tormētū est. Et Tuli⁹
in tuscula. q̄stidiō dicit. q̄ Socrates et Anaxa
goras crediderunt sepulturae esse supuacuas:
nihilq; mali aut honesti eē iacere cadauer in bu
matū. quē ritum fuant Laspj. Diogenes isup
Linicus iussit se ibumātū p̄ici volucib; canī
bus et feris dicēs. Quid feraz mihi nil sentiētī
oberit laniat⁹. Refert q̄z Eusebi⁹ p̄ amphili in
p̄mo de euangelica p̄paratiōe q̄ bircani corpa
defunctoz rapacis generis quib; p̄icere cōsue
uerūt. Anchises etiā pater Eneē videbat parū
curare d̄ sepultura dicēs: vt b̄ in. ij. Eneidos
Facili⁹ iactura sepulchri. Et Lucanus li. vij. sui
opis inquit. Edo regis qui nō habet vīnā. Sz
p̄tra p̄dicta q̄ sint irrationabilia est om̄is scrī
ptura tam scōz q̄ moralū p̄bōz. Nam Gen.
xxij. laudat Abrahāz de pietate: quia sepeliuit
Saraē vxorē suā mortuā in Ebron in terra
Ebanaā in spelūca duplici. Et Gen. xxv. et. xij.
q̄ ij. c. Ebron dicitur. q̄ Isaac et Jīmael sepelie/
runt abrahā patrem eorū in eadem spelun/
ca. Et Gen. xxv. habetur: q̄ Esau et Jacob sepe
lierunt Isaac patrem suū et posuerunt in eadez
spelunca: vt etiā dicitur in eodē. c. Ebron. Scri
ptum quoq; est Gen. xlij. q̄ Jacob in extremo
vite sue p̄cepit filiis suis dicēs. Ego cōgregor
ad populū meū: sepelīte me cum patribus meis
in spelūca duplici que est in agro Ebron in
terra Ebanaā quā emic Abrahāz in qua sepul
tus est Adam et Eva: Abrahāz et Sara Isaac

rebecca Jacob & Liar postea Joseph filius
a^o veridicus dicit. Et Josue ultimo b^e qual^r co-
moctio sepelitur cu filij israel in finitio posses-
sionis sue. Idem etia d^r q ossa Joseph que tu-
lerit de egypto sepelientur in Sichem. Item q
Elcariu filiu Baroni sepelientur in Gabaath
fres & filij o^o. Judicu q. xvi. fit menio de sepul-
tura Samsonis. Et pmi Reg. xvi. de sepul-
tura Samuelis. Et pmi Macha. ix. d sepultura
Jude machabei. Et scdi Reg. q. dicit dauid vi-
rio Jades Galaath Benedicte vos a dno q se-
oissis misericordia hanc cu dno vso Saul & sepe-
litis eu. Thobias qz laudat qz sepeliebat co-
pa mortuoz vt b^e a^o. j. z. q. c. Et pcepit filio suo
vt cu mortui sepeliret: vtore sua mte: eiusde
filij p^r eum Thob. iij. Laudat qz Judas ma-
chabe^o interfecto^r corpora sepeliens scdi Mach.
xij. z discipuli Jobanis cum sepelientes Mar.
vi. z Matth. xij. Saluator qz n^o vnguentuz
sepulture sue fuari iussit Job. xij. Comendatur
etia Joseph ab animabus cu: Nichodemus qz
ipm sepelientur Matth. xviij.

Ego qz ciuiles approbat: et privilegio
decorat sepulturas mortuoz. vnde i. l.
ossa in p^r n. ff. de reli. z sup^r p^r n. fu. d^r qz si
ossa mortui sepeliant i agro alieno no pot d^ris
agni eicere illa nec extrahere sine licentia p^rinci-
pis vel p^ronathiculi: aliter p^rtra eum pot agi actio-
ne iniuriaru. Et in. l. sunt p^rone. circa finem co. ti.
inquit iuris cōsul^r: qz p^rter publicā utilitatē ca-
dauera mortuoz sepeliunt. Quapropter dicit
glosa in. c. alias. q. nūc aut. xxi. di. qz si q^o man-
daret corpus suū nō sepeliri: sicut fecit Marcel-
linus papa in detestationē idolatrie cōmisit nō
est iplendū a^o mandari. Et idē b^e in. l. qdaz. ff.
de p^r di. isti. Ad officiū ergo pietatis p^rinet mor-
tuos sepelire. Ea p^rter Valer^o marim^o li. v. ti. d
ingratis rep^rebendit ardeniēcia qz Debiadē
in carcere mortui sepeliri nō p^rmiserūt nisi Li-
mo a^o fili^o carcerē p^r eo irasset. Un^o sic inq^r idē
Valer^o. Necte Lino silētio inuoluā qz p^ru tuo
sepulturā volūtarijs vinculis emere nō dubi-
tasti. Et in li. j. ti. de somn^o p^r dicit^r Valer^o nar-
rat qual^r Simonides poeta peregre vadens:
cū nauis in qua erat applicuisset ad lit^o: z cor-
pus inhumatū iacens vidisset sepulture tradi-
dit. Quo beneficio is qui sepul^r fuerat mortuus
nocte sibi in somnis apparuit: cuqz ne primo
die nauigaret amonuit. Qui somnio parēs in
terra remansit. Illi vero qui inde recesserūt na-
uigantes in eius conspectu p^rcellis z fluctib^o
absorpti sunt z suffocati. et ipse letatus est: quia
vitam suam magis somnio qz nauis cōmiserat
Idem quoqz Valerius li. v. ti. de humanitate
comendat Lefarem qui caput sui hostis pom-
pei sibi p^r regē egypti destinatum honorifice cre-
mari z sepeliri fecit: fleuitqz vidēs illud. de quo
franciscus petrarca in suis triumphis ait.

Lefar postqz traditor de egypto donū honora-
ti capitis fecerat fleuit madidus z mell^o oculis.
Idē etia Valer^o ibidē laudat africanū Danti-
balē qui successiue tres romanos duces: Pau-
lum. i. graccū z marcellū hostes ipi^o honorifice
fecit sepeliri.

Eūdo querit quare corpora mortuoz
rum sepeliunt. Et respōdet Rich. in. iij.
dist. xlv. art. vi. q. q. q. p^rter tria. Primo
p^rter astruēdā futurā resurrectionē: p^rter quā
Paulus appellat mortuos dormientes. i. ad
Thes. iij. Ut ergo subleues spes ad resurrectio-
nem vere fiendā corpora sepulture tradunt. De
qua resurrectione dicit Dan. xij. Qui dormiūt in
terre puluere cuius labunt. alij in v^rā eternā: alij
v^o in obprobriū sempiternū. Dicunt aut mor-
tui dormientes tribus de causis. Primo p^rter
spem resurrectionis: quia sicut de dormiente est
spes qz debeat euigilare: sic de mortuo est spes
qz debeat resurgere. Et ideo ait Bp^o sololus. i. ad
Thes. iij. Nolumus vos ignorare de dormiē-
tibus vt non contristemi sicut z ceteri qui spem
nō habent. Secundo p^rter facilitatē resurrex-
tionis. Ait enī Aug^o. D^ris tanta facilitatē ex-
citāt de sepulchro quāta tu excitās dormiētem d^r
lecto. Tercio p^rter meliorationē imutatiois.
Sicut enī dormiētes surgunt meliorati: id est
in melius mutati: sic z mortui boni resurgunt
in meli^o mutati. Unde. j. ad Thes. x. ait Pau-
lus. Semina in corruptiōe resurget in incor-
ruptionē. Et ideo nemo debet nimis cōtristari
de morte amicorū cum eos nō amittamus sed
p^remittam^o. c. qz est p^reposterū. xij. q. ij. Un^o di-
citur qz qui nimis tristat de suozū morte vide-
bitur desperare de futurozū bonoz resurrectione.
c. habent. xij. q. vltima. z. c. vbi dicit qz eadē q. z
causa. vbi etia dicit qz talis cōtristatio z luctus
inordinat^r puenit ex pusillanimitate. Secū-
do sepeliunt corpora defunctorū p^rter amouen-
dum horrore. Unde Quinilian^o libro. v. decla-
mationū ait. Ad operiendū feditatē subtrahen-
dāqz dolori materiā mortuus viuētiū causa
sepelitur.

Terio sepeliunt defuncti p^rter meritatio-
nem: vt illos sepeliētes p^rter talē misericor-
diā magnā in celesti gl^ria remunerationē
mereantur. vt inq^r Aug. j. de ciu. dei. c. xij. S
Terio querit. vtz p^rofit in charitate mo-
riētib^o ecclesiastica sepultura quādo ha-
bent aliquid purgabile. Et rōdet Rich.
in. iij. di. xlv. ar. vi. q. j. q. sic: nō p^r se s^r p^r accidēs.
Et hoc p^rter tria. Primo p^rter inspicuū exa-
tionē in quātū p^roximi z amici ipozū mortuoz
rum cōueniētes ad ecclesias in quib^o sepulti sūt.
z inspicuētes sepulturā eozum de his recordan-
tur z deū pro illis deprecantur. Et hoc inq^r Gre-
gon^o in. iij. di. d^rialogoz. z habet in. c. cū gra-
uia. xij. q. ij. Ideo locus sepulture dicit monū

mentū eo qz moueat mentē. s. ad orandū pro de-
functio. vt inquit Aug^o. in libro de cura agēda
pro mortuis. Et fm hoc potest icelligi illd poe-
ticū qd refert glosa i. ca. vbi dicit qz. xij. q. q. De-
linus ossa cubat manib^o tumulata suozū. Dicit
autē quilibet mortuus illud Eccl. xxiij. De
mēto iudicij mei: sic enī erit z tuū. mihi veri tū
bi bodie.

Liendū est qz qz cultus exequiarū z ceri-
monie que in eis fiunt nō modicū p^ro-
sunt defunctio. Et p^rmo fm Thomā in
iij. di. xlv. cetera z oleū prodest defunctis in quā-
tum offertur eccle^o vel pauperib^o datur: z inq^rn-
tum in reuerentiā dei expendit. Unde dicit ceri-
monie velut quoddā holocaustū sunt deo acce-
pte: fm Damasco. Secūdo p^rofunt eis circū-
dāria feretū in quātū ex ipis ecclesia decoratur.
quia fiunt ex eis paramēta: vel paupes ex ipis
fructū capiūt: vnde ad rogādū deū pro defuncto
obligant. Tercio pecunie distribute in sepul-
turis: in quātū ex eis eccle^o edificatur vel restau-
rantur: aut ministri eccle^o sustentant: z pro hoc
ad orandum pro defunctis ipis incitantur.

Quarto incensum: in quātū per hoc apparet
qz sacrificiū defuncti z o^rdes pro eo facere sunt
accepte in cōspectu d^ri z ad illū dirigunt: dicē-
te Psalmista. Diriga^r domine oratio mea sicut
incensum in cōspectu tuo. Quinto aqua be-
nedicta: in quātū per aspersionē eius a peccat^o
venialib^o purgatur. Sexto cōpana pulsans
vt popul^o audies o^rat pro defuncto. Septi-
mo amia associātes corpus z p^r defuncto oran-
tes. Nā quia caro est pars hois. q. de aia. ideo
naturaliter homo ad carnē suā afficitur: iuxta
illud Apli ad Ephe^o. v. Nemo vnqz carnē suā
odio habuit. z sicut afficitur ad carnē amia: z
videns eam mortuā ad cōpassionē mouetur.

Orauo p^rdicato: in quātū per eius predica-
tionē homines incitantur ad cōpatiendū defun-
cto: z per consequēs ad orādū p^r eo. Nono
p^rinquus plorans pro anima z p^r corpore: in
domo defuncti post oblationē corporis rema-
nens. Lachryme enī moderare z ex pietate effu-
se sunt deo grātē. Et ideo dicit Eccl. viij. Mo-
dicum super mortuo plora. Decimo officiu
sepulture ab ecclesia ordinatū z deuote adim-
pletū. Undecimo cruce que ante feretū por-
tantur. Duodecimo cleria ac sacerdotes z re-
ligiosi funus associātes. Nam omia hec vidē-
tes incitant ad deuotionē z ad orandū pro de-
functo. Secūdo p^rncipaliter prodest mor-
tuū sepeliri in locis sacratis: maxime vbi sunt
deuon ministri ratiōe impetratiois. Licet enim
omēs cleria z religiosi teneant orare pro mor-
tuis: imo oēs christiani p^rcepto charitatis. ca-
men magis particularit^r tenetur ministri eccle-
siarū siue religiosi orare p^r defunctis sepultis in
cimiterijs eozū: vt inq^r Rich. vbi supra. Quā

to autē ipi fuerint deuotionis tanto facili^o etia
diunt a deo. j. q. j. c. p^ri sacerdotes: z ceteri libe-
rant a penis purgatorij aias defunctorū p^r q^o
deprecantur.

Terio p^rdest mortuis ecclesiastica sepul-
tura ratione interuētiois. quia scī ad quo-
rum honore fabricate sunt eccle^o orat p^r
illis qui sepeliuntur in suis eccle^o vel cimiterijs
vt inquit Aug. xij. q. q. c. nō emmem^o.

Quarto querit: nunqd quilibet possit di-
gere sepulturā. Et respōdet magi Gra-
cianus. xij. q. iij. s. cōtra. z. c. seqⁿ. q. vbi
quisqz sit tumulatus in volūtate sua cōstituit
imo potest quis eligere sepulturā in loco min^o
religioso relicta sepultura antiq^r. extra de sepul-
turiis. c. cū quis. libro. vj. l. hoc esset illicitum de
iure antiquo. extra. co. c. firmitatē. Medius ta-
men est vt eligat quisqz sepulturā in locis deuo-
tis ratiōibus supradictis. Religiosi tamē non
possunt eligere sepulturā: sed in suis eccle^o et
monasterijs debent tumulari. Possunt tamen
eligere si quādo moriūtur adeo sunt remoti qz
cōmode portari non possunt ad sua monaste-
ria. extra de sepul. c. religiosi. libro. vj. Impu-
beres etia nō possunt sibi eligere sepulturā: sed
parētes eoz possunt eos sepeliri facere vbiqz
voluerint si consuetudo patrie hoc habeat: alio
nō. extra de sepul. can. nostra. in textu z in glosa.
Et idē dicit glosa in. c. de vtore. eodē tit. Itē qui
nō est compos mētis nō potest eligere sepul-
turā. extra de succed. ab intesta. c. cū dilect^r.

Quinto querit: vbi debet sepeliri ille qui
morit sine dectioe sepulture. Et respon-
det Jobānes andree in. c. animaz. de se-
pul. lib. vj. debet sepeliri in sepulchro maio-
rum suoz: exēplo patriarchaz. xij. q. ij. c. ebron
Et extra de sepul. c. nos instituta. z. c. fraternitas
rem. vbi est textus ad litterā. Vel in parochiali
ecclesia si sit p^rueto. Et de hoc etia habet in. c.
is qui. de sepul. lib. vj. Si autē decedēs non ha-
beat aliquod sepulchru in quo sepeliri cōsue-
runt maiores sui debet sepeliri in parochiali ec-
clesia nisi aliud velit cōsuetudo patrie que ha-
betur p^r lege. De quib^o. ff. de legib^o. Si autē mo-
riens sit alienigena vel viator: debet sepeliri ap^d
eccle^o in cuius parochia mortu^o est quādo
nō elegit sepulturā specialē. xij. q. j. c. ecclesias. v^o
in ecclesia cathedrali si sit cōsuetudo. xvi. q. j. c. j.
Moshēis aut dicit qz si defacili sine ferore por-
tari posset: tumuland^r est cum suis parētib^o
extra de sepul. c. j. z. c. fraternitatē. nisi contraria
cōsuetudo appareret cui standū esset. vt inquit
etiā Rich. in. iij. di. xlv. Et ideo vt ait Innocē.
in. c. j. extra de sepul. Dec omia discretio iudic
cōmittunt. Clerici qz si nō elegerint sepulturam
debent sepeliri in ecclesia in qua sunt cleria: fm
Innocē. vt notat in summa cōfessor lib. j. ti. vj.
q. t. facit. xvi. q. j. c. j. Itē ille qui habz domiliū

in ciuitate vel castro: licet morietur in villa i qua
terat cu recreandis vl vt ruralia exerceret: debet
sepeliri i sepulchro maior: suo: vl in parochia
li ecclesia fm superiorē determinatōis: t nō i ecclesia
dicte ville in qua morietur. Ut inquit Archie. t
Job. an. in. cis qui. de sepul. li. vj. qd intelligit si
cōmode portari pōt: alio non. ar. in. c. religiosi
codē li. t titulo. Itē mulier que morietur sine electio
ne sepulture debet sepeliri in sepulchro cū viro
suo. dicto. cis qui. t. c. vnaqz mulier. xij. q. ij.
Si autē habuerit plures viros debet sepelin in
sepulchro vltimi viri. vt inquit glosa. in dicto. c.
vnaqueqz mulier. Sicut enī accepit domiciliū
vltimi viri. l. filij. §. j. ff. ad municip. ita debet ac
cipere requiē in tumulo vltimi viri qū alibi nō
elegit sepulturā: vt expresse dicitur in dicto. cis
qui. de sepul. li. vj.

ad hoc in c. neri. n. i. d. i. r. n. i. q. i. i. c. de oed.
d. d. i. s. t. c. o. c. o. d. a. r. N. o. t. i. c. i. s. u. m. a. Q. u. a. r. o. p.
b. i. b. e. t. u. r. s. e. p. u. l. t. u. r. a. i. l. l. i. s. q. u. i. n. o. c. o. n. f. e. s. i. t. u. r. v. e. l. n. o.
c. o. m. u. n. i. c. a. t. s. e. m. e. l. i. n. a. n. n. o. e. x. t. r. a. d. e. p. e. i. t. z. r. e. m. i. s.
c. a. o. m. i. s. E. t. h. o. c. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. n. i. s. i. i. n. a. r. t. i. c. u. l. o. m. o. i.
t. i. s. s. i. g. n. a. c. o. m. m. u. n. i. c. a. t. i. o. n. i. s. z. e. m. e. d. a. n. t. i. o. n. i. s. o. n. d. a. t. Q.

q. Vinto monachos et religiosos qui reperiuntur peccari in fine vite sue debet prohi in iherosolimis et ibi sepeliri. extra de statu monachorum. c. super quodam. Sexto blasphemus si moriatur absque penitentia postquam blasphemauit non debet sepeliri in loco sacro. c. si de malicio. Septimo excommunicatus priuatus est ecclesiastica sepultura. c. xlii. q. ii. c. sane quod super. Et extra de priuilegiis episcoporum. lib. vi. Excommunicatus etiam iniuste non debet in sacro sepeliri quoniam est notorie excommunicatus: et non constat manifeste quod excommunicatio sit nulla: ut nota. extra de restitutio. spoliarum. c. litteras. circa finem. Octauo quilibet notorius peccator. ut manifestum versus in ecclesia sepeliri. extra de usuris. c. quis in omnibus. c. ca. quodam. c. de ri. lib. vi. Nonnulli raptorum qui moriuntur sine satisfactione debet sepeliri in ecclesia: imo quisque ad mortem ueniens sit male contentus de rapina et uellet restituere si posset: licet ei eucharistia ministretur: tamen sepultura denegatur alioquin terrore quando usque ad mortem in malicia perseverauit licet tunc peniteat. extra de rapto. ca. super eo.

¶ Primo tempore interdicti non potest quis
in sacro sepeliri. Et hoc intelligitur de laicis
et secularibus quibus interdictum sepulture
etiam si penitentiam acceperint et confessi fuerint. de
pen. et re. c. qd in re. quia interdicti sunt etiam si pec-
catores non sunt. arg. in. c. miro. xvij. q. iij. cu ibi
nota. p. glossam et doctores. Debet ergo in loco
non sacro sepeliri: et si mortui fuerint boni christiani
post ablatum interdictum talium corpora erunt ad
ecclesiam transferenda. arg. in. c. cu illorum. et in. c. a no-
bis. el. ij. de sen. et com. Clerici tamen qui non sunt
specialiter interdicti quando interdictum est gene-
rale cum modo possunt sepeliri sine pulsatione cam-
panarum. dicto. c. quod in re. et calma. in argum.
eod. titu. lib. vj. dummodo officium sepulture fiat
submissis ianuis clausis et interdictis exclusis.
Si autem clerici essent interdicti vel ecclesie essent spe-
cialiter interdictae: non possent in ecclesia sepeliri.
Ex quibus omnibus patet quod grauissime peccat illi
seculares qui tempore interdicti portant nocte ad
sepeliendum in cimiterijs corpora defunctorum. fm
cni Innocen. et Hostie. in suma: peccat mortu-
liter et debet per ecclesiam puniri. vt etiam dicitur in su-
ma confessor. lib. iij. c. xxij. q. cdiij. Sacerdos
vero sepelicio vel sepeliri permittens in suo cimiterio
fm Hostie. in suma: irregularis fit et suspens
suo. extra de de. ex. mu. c. postulatio. §. ultimo. et
de sen. et co. c. i. §. lib. vj. et remouetur est a benefi-
cio. vt in. d. c. postulatio.

Aliudū etiā q̄ quilibet sepeliēdus in sa-
 cro tēpore interdicti in casibz nō cōcessis
 est interdict⁹ ab ingressu ecclie. c. episcop⁹
 porū. de priuilegiis. lib. vi. Licet autē antiquit⁹ q̄libet
 sepeliēs in sacro tēpore interdicti nō esset ipso fa-
 cto excoīcat⁹: hodie tamē excoīmunicatōne incur-
 rit ipso facto: per demē. eos. de sepul. Depoziti-
 ribus autē ad sepulturā nō tamē sepeliētibz: et de
 comitātibz funus: et sodietibz vel aperiētibz se-
 pulchrā: et de plantis clerici vel ministris ecclie
 hārū: in quorū cimiterijs sepeliunt: qui id non
 phibēt cū possent: et de clericis portantibz crucē
 et similia faciētibz: utrū sint excoīmunicati: de glo-
 sa ordinaria Jobis an. i dicta demē. eos. q̄ hoc
 magis indiget pape declaratione q̄ glosatoz.
 Deinde ponit opinionē quorūdā dicētiū q̄ nō
 sunt excoīmunicati. Et vltimo subiūgit dicēs. In
 contrariū est quia esset hec cōstitutio ludibrio:
 si vnus solus ribaldus vel seruic⁹ per quē pos-
 terit id impleri dicat ligari: reliq̄s vltimis pos-
 se et solēnter expeditis. hec ille. Et huic opini-
 oni videt⁹ magis adberere cū doctores cōmū-
 ter in fine ponāt opinionē que eis magis plas-
 cet. Nunc etiā opinionē q̄ sint excoīmunicati te-
 net Paulus de hazarijs in dicta de eos. dicēs
 q̄ nō solum predicti s; etiā dicētes diuinū offi-
 cium sup funus: et oēs mādātes et cooperātes:
 aut dātes consiliū auxiliū vel fauorē. c. mulier⁹
 res. et c. nuper. et c. quāto. et c. si cōcubine. de sen-
 tenciā. excoī. facit. c. siue dignū. §. illi. de homi. Unde di-
 cit Lapus et Stephan⁹ super dicta demē. q̄ de
 hoc non est dubiū cum omīs participās in cri-
 mine criminoso incurrat eandē penā cū princī-
 palis: vt in dictis iuribz. Francisc⁹ tamē zamba-
 in dicta demē. eos. et in c. vnico. de bap. tenet cō-
 trariū. Et Jobānes cal. in suo tractatu de ecclie
 iusticiā interdicto sic dicit. Si tēpore interdicti
 in casu nō pmissio a iure quis cū diuino officio
 sepeliat: omīs predicti s; sepulchrū aperiētes:
 fabricātes: aut sodietes: vel associātes funus:
 et nō phibētes: et similes sunt excoīmunicati. fa-
 cit. c. precipue. ij. q. iij. Si vō sine officio clero-
 rum talis defunct⁹ sepeliat in cimiterio a laicis
 s; sit tutius dicere omēs predictos fore ligatos
 excoīmunicatōis sentētia: tamē s; trepidus credo
 istos nō ligari dicta pena: sed quia vidētur con-
 temnere generalē phibitionē ecclie poterūt ar-
 bitraria pena puniri per iudicē ecclie iusticiā. iij.
 q. iij. c. engeltrudā. hec ille. Pro hac opinioe fa-
 cit q̄ dicta demētia solū notat sepeliētes: et ideo
 quibuscūq̄ videt⁹ nō debere errēdi ad alios: quia
 pene sunt restringēde. Interpretatione legū. ff. de
 penis. et c. odia. de regu. iur. lib. vi. Pro declara-
 tiōe autē hui⁹ questiōis dico: q̄ cū multi doctores
 dicāt hos esse excoīcatos etiā si nō interfuerit
 aliquis cleric⁹: cū i dubijs tutior pars sit tenē-
 da. c. ad audiētiā. de homi. c. illud. de def. ex. mi-
 ca. iuncta. de spon. qui p̄dicta cōmisit ad cau-

relā debet se facere absolutū ab excoīcāōe. Sā
endū tamē fm oēs doc. in dicta de col. q. nō so
lum ignorātia faci s; etiā iuris excusat ab hac
excoīcāōe illas psonas que nō tenent sacre iu
ra. Tales em̄ nō sunt excoīcati. j. q. iij. §. notan
dū. 7 de sen. ex. c. cum illorum. R

Concludo igitur quo ad prohibitionem sepul-
ture: quod quilibet moriens in peccato mortali
debet parari ecclesiastica sepultura: quan-
do etiam peccatum est notum. c. ij. q. ij. c. non etiam. 7. c.
quibus. 7. c. p. ob excommunicato et hoc verum est nisi talis
sit reconciliatus ecclesie: vel saltem fecerit aliquod
signum penitentie: tunc enim sepeliri potest: et heretici
et excommunicati satisfacere per eos. extra de sepul. c. pa-
rochiano. 7. c. a nobis. cl. ij. de sen. exco. nisi in illis
casibus in quibus etiam post penitentiam negatur
sepultura: ut supradictum est de raptore. Simili-
ter si quis excommunicatus in morte ostendat se contritum: et
mortuus antequam absolui possit non debet sepeliri
in sacro nisi prius absolvas ab excommunicatione. extra
de sen. exco. c. a nobis. cl. ij. Si autem iam fuerit se-
pultus in sacro talis excommunicatus non debet exhumari
sed ibi absolui post mortem: ut notatur in dicto
c. a nobis. quando in morte ostendit signa contritionis
et penitentiae: ut etiam dicitur in summa confel. libro. iij. titu-
l. xxiij. q. cxxj. Quando autem aliquis dicitur ostendi-
sse signa contritionis sufficiat probare per unum testem.
xxvj. q. v. c. qui recedunt. 7. c. se. et ibi nota. glo. qz
et hoc nulli preiudicium generat. ar. in. c. placuit.
Et. c. cum ira. q. cum ibi nota. p. glo. de con. di. iij.
Et idem notatur in summa confel. libro. j. di. xvj. q.
iij. O benedicite deus quos sceleratissimi homines
morientes in peccatis mortalibus: et publici peccato-
res publice in ecclesiis sepeliunt cum maxi-
mis honoribus. Profecto clerici seu religiosi
tales sepeliunt mortaliter peccant. extra de rap-
t. c. ij. Et talium corpora si possunt ab alijs discer-
ni debent exhumari et poni extra sacrum. c. sacris.
de sepul. et ecclesia siue cimiterium debet reconciliari
c. consuluit. de con. ec. vel al. Secundum tamen Mo-
stien. Rap. et Bos. ut nota. in summa. confel. vbi. ij.
occuli peccatores possunt sepeliri nisi sint excommuni-
cati vel heretici: quod quibus non contritum viuis: nec mor-
tuis excommunicare debemus. c. sacris. de sepul. 7. c. sane
quod sup. xxiij. q. ij. 7. c. a nobis. cl. ij. de sen. exco.
Alij autem christiani quibus non est prohibita sepultura
nec ratione peccatorum suorum: nec ratione incredulitatis debent
sepeliri a viuis cum diligentia. Unde dicit Ric. in
iij. di. xlv. quod illi qui sepeliunt mortuos suos cum
honore licet faciant aliquam peccata in exequijs:
dummodo solum id faciant secundum consuetudinem patrie: et
non excedant statum suum non sunt reprehendendi. ut etiam
dicitur in. l. si quis sepulchrum. §. super funeria. ff. de
rel. et sum. su. Superius funeria debet fieri secundum
facultatem et dignitatem defuncti. Et ut habet in. l.
et si quis. eod. tit. Sanctum est testamento funeri
de suo: quod legatarios legata consequi vel heredes
Talium namque funeralia sunt opera pietatis et mi-

seruandis. Et si qd. §. sed interdū. ff. de reli. et sum pabo su. cum ibi nota. Hoc etiam verū in magna solandis viro: et bonore mortuo: et est opus laudabile. vñ laudat magn⁹ Alexander qui vt inquit qñtus curius inuenio dario inimico suo a ppeis seruus derelicto vulnerato et mortuo in vehiculo suo fudit lachrymas: et fecit eū more regio sepeliri. Et hec sufficiant p prima parte nostri sermonis.

¶ Pars secunda de morientium testamentaria dispositione.

¶ Iuxta scōam partē huius sermonis de morientium testamentaria: et ultimis dispositionibus queruntur tria dubia.

Primo nūqd oia testamēta debeant seruari. Et videt pma facie q sic. Nam dicit in c. indicante alio. indicante. extra de testa. voluntas testatoris obet p oia adimpleri. Facit ad hoc c. consideratio. et c. admonere. xvj. q. j. vbi idē bñ. Leges qz ciuiles fauent ultimis defunctorum voluntatibus: vñ dicit q attendēda sp est voluntas testatoris. l. si mihi et tibi. l. si. et l. ab oibz hereditibz. §. j. ff. de lega. j. sed ptra argui potest. Nam dicit glo. in c. admonere. xvj. q. j. super verbo. pie. q si voluntates defunctorum non sunt pie fuari non debet. xvj. q. vñ. c. quicunqz. et c. ff. de reli. et sum. fu. l. si quis. §. hui⁹ actio. v. quid q. et l. quidā. ff. cod. l. i. et l. nō oportet. ff. de his qbz vt indi. Ad hanc qñtionē respōdet Ric. in. iij. di. xlv. ar. iij. q. j. dicens: q testamēta rōnabiliter facta debet fuari: et nullo modo infringi. Non aut quādo cōtinent irrationabilitatē. Est aut testamētū rōnabile tripliciter. Primo rōne testatoris. l. qñ nō pōt facere testamētū: vt sunt derici: qui nō possunt testari d rebz ecclesie: vt inqz glo. in c. quia nos. de testa. Et notat dominus Dōminicus de sancto geminiano in c. presen. de officio or. li. vj. et Antonius de butrio in c. relatum. et c. de testa. et Innocen. in c. cum in officio. co. n. p dictum caplm. et per caplm. ad hoc de testa. et per c. j. q. iij. Dicit tamen glo. in dicto. c. presen. de officio or. post Hostien. q derici possunt testari et dispōere de redditibz quos papūit solum vt stipendia psonalia. Et ita videt esse de consuetudine. Et idē inquit Panoz. in dicto. c. cum officio. de testa. vñ de distribu. tionibz quotidianis que sibi proueniunt p stipendio psonali testari possunt et disponere. c. unico. de de. nō reli. li. vj. possunt etiam testari de bonis acqñtis intuitu dignitatis dericalis: vt p missis dicendis et bñi modis fm Petrus que sequitur Linus in aul. licentiam. l. de episcopis et dericis. Et hanc andem sententiā tenent Hostien. et Innocen. in c. quia nos. de testa. vbi dicunt: q si dericus ratiōe officij aliqua acqñsiuit: vt puta: quia fuit capellanus alius pncipis qui ei multa donauit potest de talibz donatis ad libitū disponere: et multo magis

de acqñsitis intuitu psonis: vel ex successione cognatorum: aut donatis amicis: vel industria p pta. vt puta doctrina vel exercitio licito. vt in dicto. c. quia nos. et qd ibi nota. De alijs aut rebz mobilibz ecclesie et de fructibz pceptis et bñficijs habētibz dōtē assignatā: l. dicat. Unde. vt referet in sūma cōfessor lib. ij. n. v. q. xij. q. de ipis dericis pnt testari vbi est cōsuetudo. quā opinionem etiā tenuit Hostien. et Lau. in. c. si episcop⁹. xij. q. v. tamē tū⁹ est tenere q nō possint per iura pallegata nisi dimitterēt causa elemosine pauperibz vel religiosis locis et bñdi. c. ad hoc. et c. relatum. et c. de testa. vel causa remūerādi fu itia honesta tam a cōsanguineis qz ab extraneis recepta. dicto. c. relatum. §. licet. Ultra prefatos aut casus pon⁹ dicēda est corruptela qz cōsuetudo et ideo est reprobāda. qz quicqd habet derici de talibz redditibz ecclesie est pauper: et obet distribui in pios vsus. c. dericos. j. q. ij. et c. aurum. xij. q. ij. et c. si. xvj. q. j. possent tamē d pdictis bonis testari ad libitū si tantū dē expēdissent de ppijs bonis in vtilitatē ecclesie. vt inquit Panoz. in dicto. c. cum in officio. per. c. si quis. xij. q. j. et c. si episcop⁹. xij. q. v. Limito tamē hoc et illd quod dicitur est supra. l. dericos posse testari de redditibus quos perceperūt tanqz stipēdia psonalia: et bñdi: nō cōuerū quādo dicit derici essent obligati reddere ipi ecclesie. vt puta quia dolo vel culpa sua etiā leui dñificauerūt ecclesiam. tunc em tenent satisfacere dicte ecclesie fm Bern. et Hostien. in c. ea que. de officio archi. Et de hoc videt esse rect⁹ agrus i. l. quicqd. l. arbi. cu. Facit. l. si res. ff. de admi. tu. Item si de bonis ecclesie aliqui fecerūt gratiā. fm Inno. in c. cum in officio. de testa. allegat. l. ostēdim⁹. ff. de fidei i. cu. et l. ij. et l. timā. l. eo. Item si passi sunt ppter negligētiā suā rem ecclesie prescribi: fm Panoz. in c. et presentiū. de pignoribz. et allegat. c. placuit. et c. xvj. q. iij. Item si reddit⁹ ecclesie in vsus inonestos cōsumauerūt. xij. q. iij. c. j. In his em casibz et si milibz tenentur satisfacere ecclesie atqz alijs disponant. Et dicit Panoz. in c. cum fm. de preben. et digni. q debent satisfacere de patrimonio vel aliūde. xij. q. iij. c. j. et ij. quia de altari viuere debent nō lucrari. Et accipit luxuria p oī luxur: seu illicita et cupiscētia. xlvj. di. in pn. Et idē aliter testari de pdictis nō licet.

¶ Eligiosi qz proficētes tria vota substantia testari nō possunt. c. q. iij. c. quia ingrediētibz. et in aul. de mona. §. illud. et l. de sacrosanc. eccle. aul. ingressi. et c. q. de testa. et xij. q. ij. c. nō dicatis. salua tamē determinacione. c. si qua mulier. c. q. iij. et c. si qua mulier. in aul. de san. episcopis. vbi concedit patri qui ingressus est religionē anteqz disponeret de bonis suis postea diuidere dicta bona int filios. Religiosi tamē nouitij anteqz fecerint pfessiōz testari possunt cū etiā ad seculū reuertantur.

extra de regu. c. statum⁹.

¶ Pubes qz. i. masculus ante quartū de annū annū: et femina ante duodecimum annū nō potest condere testamētū. si tamen cōtingit vltimū annū quartūdecimū. l. in masculo et duodecimū in femina: potest testari. l. qua etate. ff. de testa. et §. pterea. et ibi glosa. in it. quibz nō est per. fa. re. Farus etiā nō potest testari nec furiosus si nō habet lucidū interuallū. §. item nec furiosi. in it. codē tit. et c. cū dilectus. de suc. ab intesta. et c. si. de testa. et l. furiosus. l. qui testam. fa. pos. Item nec filiusfamilias nō hēs peculiū castrēse nec qsi castrēse. in it. qbz nō ē p. fa. re. in pn. et §. j. et l. eo. l. penul. et c. licet. de sepul. lib. vj.

¶ Ervus qz nō potest testari. in it. co. in prin. et c. illud. xij. q. ij. facit. l. quod actus. ff. de regu. iur. Item nec p digus cui est administratio bonorum interdicta. l. i. ff. de testa. et §. itē p digus. in it. co. Item nec mutus qui nihil loqui potest: et surdus q oīno nil audit. vt patet in it. quibz nō est per. fa. test. §. item mutus. Si tamē predicta impedimēta infancie vel p digalitatē aut surditatē et bñdi venerūt postqz confectū fuit testamētū: non vitiatur p hoc nec fragit. vt patet in it. co. §. sed si quis. In alijs quibz etiā casibz surdi et muti possunt facere testamētū: quādo sunt litterati et sciunt scribere. §. sepe. in it. co. quibz nō est per. fa. testa. Lecus qz potest testari cū solēnitatē que habet. l. q testa. pos. l. hac cōsultissima. Testamēta etiā vsurarium publicorū nō valēt sed sunt irrita ipso iure. ca. quāqz. de vsuris. lib. vj. l. quādo nō fecerunt prius cautionē seu satisfacionē fm formaz ibi traditā. Quādo igitur testamētū est factū a surdū vel ab alijs quibz a iure prohibitiū est testari nō est seruādū. Item si quis faciat hereditem incapacē: vt sunt fratres minores. c. et qz q seminat. de verborū signi. et per Bar. in mino. rita sua.

¶ Et cū testamētū est irrationabile quādo aliquis testat de re quā nō habet: nec habere potest. Nemo em in aliū trāstere potest quod nō habet. l. nemo. ff. de regu. iur. Et tale fuit testamētū: l. ipso qui fecit testamētū in quo multa milia ducatorū reliquit ad pias causas. Et cū interrogaret eum circūstantes quomō possent solui tante pecunie: respon. dit. Dicat pūcus. Ideo dicit vulgarit. Dicat punctus dicit pediculus. Similiter nō valet testamētū de re que acqñita fuit per rapinam vel aliū malū contractū quādo debet per sonis certis. secus vō quādo illoz restitutio est incerta: quia tūc pōt reliqui ad pias causas. ca. cū tu. extra de vsu.

¶ Erro testamētū est irrationabile ratiōe: et modo di testadi. vt puta cū quis exheredat suos filios qui exheredari nō merue

rūt et totū dat alijs. Et idē qz Aug. i. fmōe dicitur dē heredi: et habet. xvij. q. vltima. caplo quicqd Quicqd exheredato filio herede facit ecclesiam querat aliū q suscipiat: nō Augustinū.

¶ Quando aut testamētū nō est illicitum q ex his tribz causis debet fuari etiā si nō sint testes qui rōgrunt de iure ciuili: vt i caplo cum esse. et c. relatum. extra de testa. vbi duo vel tres testes sufficiūt: et maxime ad pias causas. Ut etiā habet in sūma cōfessor. l. ij. n. v. q. cū. Un dicit dñs Ant. de bu. in dicto. c. cū cō. qz pbario duobz testibz idoneis videt reddere oīno certam voluntatē defuncti: et qualitercūqz consistet p certo de voluntate testatoris oīno debet seruari in foro conscientie si legitima est: qz nō potest cōtraueniri sine peccato. xij. q. ij. c. vltima. vbi dicit. vltima voluntas testatoris modis omnibus seruari debet: et sunt verba Gregorij. beccille.

¶ Secundo queritur nunquid executores testamento teneantur statim adimplere voluntatē defuncti. Et respōdet Ric. vbi. §. art. v. q. ij. Q aut testator determinauit temp⁹ iura quod vult testamētū executioni de mandari: aut nō. Si pmo modo nō tenent executores tētiōe necessitatis ante illud temp⁹ testamētū executioni demandare: nisi viderint citius explēdo maiore posse facere defuncto vtilitatē: tūc em et si in foro iudiciali cōpelli nō possint ad citius implendū. l. cedere dicit. ff. de vbo. si. tamē ad hoc eos conscientia debet cōpellere quā id facere possunt sine detrimento: qz presupponendū est q voluntas defuncti fuit: vt illo modo: et illo tempore testamētū implerent: quod esset expedientius et vtilius anime sue. Si autē nō determinauit temp⁹: aut executores habet libere bona de quibus possunt statim testamētū exequi: et tenent qz cit⁹ possunt executioni de mandare. l. in oībo. ff. de reg. iur. vbi dicit. In oībo obligatiōibz in qbz dies nō ponitur: pñti die debet. plongetes aut solutionē min⁹ dicunt solvere. l. si cui. in fi. ff. de vbo. si. vbi Paul⁹ iuris cōsultus ait. Min⁹ soluit qui tardius soluit. Nā et de tempore min⁹ soluit. q aut cito dat: bñ dat: vt nota. in. §. itē si ille. In it. de fidei. plus aut solvere dicit q an tps soluit. §. pñt aut. In it. de acti. Si igit testamētū executores iura anū ab admōitiōe epī pias defunctorū voluntates nō adimpleuerint cū possent p epm debet adimpleri et exequi: extra de testa. c. eos qdē. et c. etia nobis et c. iohānes. Et hoc etiā si testator interdixit: ne ep⁹ se intromittat. Un in dicto. c. etia nobis: et in sūma cōfessor. l. ij. n. v. q. iij. fm Hostien. ibi. et c. q. xvij. fm Ray. et glo. Si vō nō bñt bona in promptu nō credo inquit Ric. vbi. §. q de uolunt post annū potestas ad epm. Tenentur tamē facere qd in se est: vt bona habeat et distribuat suo tpe. Quod si nō fecerint tenent solui

re penas quas in testamento testator imposuit herediti suae non crequentibus voluntate sua in re potest. Et illa pena potest licite accipi. §. pene si nomen. vii. sed huiusmodi. insti. de legatio. imo in. §. item iura. insti. de acti. dict. q. ille qui relicta ecclesia vel alio venerabili loco dare distulerit usq. dñ in iudicio vocet ipm relicto dare compellat et aliud rñdemp. pena. Tales heredes nō adimplētes voluntate defuncti: pnt priuari hereditate: vt notat dñs Anthoni⁹ de butrio in. c. si heredes. extra de testa. et oēs doc. in. c. Jobānes. co. ci.

Etio querit an talis dilatio prauidet animabo defuncto. Et respondetur fm Thomā in quadā questioe de qdlibet. Et Rich. in. iiij. di. xlv. arti. v. q. iij. et vt etiā habetur in summa confessio p. co. lib. 7. tit. 1. q. cxiij. q. anime defuncto. ppter hoc patiunt aliqd detrimentū. Quia operatio exterior: vltra operatiōis actus interioris valet ad aliqd accidentale pñmū. Ergo a simili executio voluntatis testatoris vltra bonā voluntatē quā habuit valet sibi ad aliqd alluamē quo priuat per dilationē. Itē quarto cñus ecclie ministri et paupes recipiūt legata: tanto cñius p illis defunctis orat cum ad b. teneant. Similiter quādoq. ipsi testatores fuerūt negligētes in faciendis illis elemosynis quas facere tenebātur vel i restituēdo male ablatā. Et ideo diuino iudicio sepe pmanere coguntur in purgatorio donec ab eorū hereditib. sit satisfactū. Unde legat in cronica ordinis nri de quodā qui tenebat ab ingressu paradisi qusq. facta fuit restitutio ad quā tenebat. Si tamē legata sua nunq. soluerētur: nō tamen ppter hoc ppetuo remanērēt in pñia: tardius ab ea liberentur defūti. Et de hoc habet exemplū quod accidit nō sunt adhuc viginti q. anni in ciuitate Mediolani. Nam i quadā domo habitabat quedā aia que duob. diebus in hebdomada videbat de nocte ad modū magni fantasma: et cuiusdā magni gigantis nigri. In ea autē domo habitabat qdā vidua que cōfitebat fratrib. nostris: vix pñ fratri Jacobo de castiliano: et habebat filiū viginti q. annos: deuotiū ordi nri. Qui cū esset infirm⁹ et qdā nocte deberet rege medicinā tenebat lucernā i camera tota nocte: et sicut matre eius q. dormiebat in anticamera cū ancillis habebat aliā lucernā accēsā. Lū autē dicta vidua veller surgere ad pparādā medicinā filio vidit dictū fantasma trāsire p. camerā suā ex quo multū timuit. Intrauit autē dicta aia in camerā filij eius: quā vidēs ille iuuenis cepit inuocare dñm vt ipm adiuuaret. Nox tō ipa aia cepit alloqui ipm dicens. Noli timere q. nō venit tibi nocē. Tūc ille assumpsit animis interrogauit qd. esset. Et rñdit. Ego sum aia talis nobilis cui⁹ fuit hec dom⁹: et venio ad faciēdas pñiam in hoc loco de pñis meis bis in hebdo

mada: et etiā vado ad domus filioz meoz. Et q. sunt scelerati et male viuūt et ad infernū ibūt si nō emēdēt vitā: facio eis multa mala: frango lebetes et alia que sunt in domo dissipō: et hac nocte talia et talia mala eis īcū. Que omia ille postmo dū intellexit et cognouit esse verissima. Et post multas interrogatiōes quas ei fecit de mortuis audiēte oia matre sua cum ancillis ille interrogauit dñm. Quid est de tali patre meo? Bīa autē rñdit. Est in purgatorio. Tūc ille dixit. Quōd hoc esse pōt cū iam p. decē ānos mortuus fuerit: et tot misse p. aia eius dicte sint. Respon. dit illa aia. Tuus pater⁹ bene mortu⁹ est: et iā esset liberat⁹ a purgatorio: q. dū viueret fuit negligēs in tali restitutioe faciēda: ideo in purgatorio morat⁹ diuino iudicio donec filij ei⁹ restituant. Tūc ille rñt. Quid pcedit q. consanguinei mei filij isti mei patris cū habeat equale possessionē cū mea que est in eodē loco: contine quolibz āno venit eis rēpēstas et terra eorū nō fructificat: mea autē est fertilis et nō venit i ea rēpēstas. Itē illi cōsanguinei mei mltas faciūt mercēdās ppter quas multas deberēt habere diuitias: et tñ cōtinue efficiunt paupiores et sp. sunt debitis pleni. Rñdit illa aia. Hoc iō pcedit: q. pater eorū scēs se remanere in purgatorio: q. ipi nō satisfaciūt legatis et restitutioib. p. ipm ordinatis: omi die dat eis maledictionē. et cum sit in grā dei exaudiat ab eorū veniunt dicte maledictiōes sup filios: et tandē veniūt ad nibi lū nisi satisfaciāt voluntati patris. Quib. dictis pulsādo matutinis aia disparuit. Mater tō ei⁹ postq. ille sanas est misit eū ad locū nostrū scī Angeli: q. hec oia fratrib. enarrauit me pñ sentē. Ideo d. in. c. qui oblatiōes. xij. q. ij. Qui oblatiōes defūtorū negant ecclis aut difficulter reddūt tanq. egētiū necatores excoicent. hec ibi. Immo etiā mortuoz sunt pñtores: vt ppter pcedēdo. et in. c. seqn. ca. q. 7. cā. dict. Qui oblatiōes defūtorū retinēt et q. ecclis tradere de morant: vt infideles sunt ab ecclia excoicdi. Sed audite aliū terribile exēplū. Nā in quadā terra q. d. Balbiare que ē ppe burgū leucis dio cesis mediolancē. et est in monte briantie: mortuus qdā q. multa bona reliq. ecclis et pauperib. frater autē ei⁹ nolēs adimplere voluntates defuncti oia illa bona sibi vsurpabat et faciēbat ecclias litigare. In quo pñ dū pmaneret vxor ei⁹ cōcepit ex ipso filiū q. nat⁹ habebat effigie senis. et narrauerūt mibi frēs nri q. cū viderūt visum: q. videbat vnus senex decrepitus. et hoc fuit a viginti annis citra. Lū autē ego in vigilia pñbecosco trāsire p. illas pñas errās in via pueni in sero in illā terrā. vñ rogat⁹ a socio pñcaui i illa terra illis trib⁹ dicto pñbecosco. Ultimo autē die cū discedere vellē multa nobilis me asso ciatō narrauerūt mibi de hoc puero quō illa die erat mortu⁹ et adhuc nō erat sepult⁹. Quod

audito pñcaui ad domū i qua erat puer mortu⁹ q. adhuc nō habebat nisi tres mēses et pñtēte mēse eius vidi cū nudū. O terribilis dei sentētia sup malos testamētōrū excoitores. Nā ille puerulus habebat effigie senis decrepiti nonaginta annos: et nō solū in vultu s. etiā in toto corpore oia mēbra eius: et pellis ei⁹ videbat vñ⁹ senis valde ātūci: et appebat filio illi latroni dēspāto q. depingit in cruce cum xpō. Et hoc terribile miraculū ostēdit deus vt declararet q. ille puer vitasset vsq. ad illū tēpus. i. nonaginta annorū si pater ei⁹ impleset voluntatē defuncti. O pñti heredes quot inueniunt q. habēt multas obligatiōes legatorū: nō solū patris s. etiā supiorū: profecto vos estis pñti fures et latrones. arg. in. c. derici. xij. q. ij. et c. amico. xij. q. ij. vbi etiam dicit q. sacrilegi estis et scitote q. taliter faciēt hec de vñ vob. licet vos facitis mortuis vñs: dicite dño Mart. xij. Quā mēsurā mēsi fueris remeniet et vobis. Quod notat in. c. cū oēs. de cōstitū. Ecce vñ si erga defunctos vñs pietatē exercebitis: dabit vobis deus heredes pños: q. suis elemosynis et pñis operib. vos a purgatorio liberātes ad requiē puenire facient sempiternam. Ad quā illos pducit q. sine fine viuūt et regnat. Amen.

Eodem die post prandiu de suffragijs mortuorū. Sermo secundus.

De tuo nepro

in bibeo gratia. Scribunt hec verba Eccl. vij. trāsumptiue. xij. q. ij. ca. in ecclastico. Lū nequeat defū

ti viuētium lachrymis ad vitā reduci non debet quis de morte alicui⁹ nimis contristari vel dolere exemplo scilicet Dauid pñbere. De quo legitur. ij. Reg. xij. q. cum filius eius quē pepererat ei pñmo Barsabee vxor: Urie esset infirm⁹ ieiunabat et faciēbat penitētiā segregatus ab alijs ac male indutus iacensq. super terrā. Lū autē intellexisset ipm filiū suū cē mortuū postulat vestes regales et solito more iussit cōuinia pparari. Quapropter dixerūt ei serui ei⁹. Quis ē fmo quē fecisti. Propē infantē dū adhuc viuēret ieiunasti et flebas. mortuo autē puero surrexisti et cōedisti panē. Qui ait. Propē infantē cū adhuc viuēret ieiunasti et fleui. Dicebā cñ. Quis scit si forte donet eis mibi dñs et viuāt infans. Nūc autē cū mortuus sit quare ieiuno. Nunqd potero cum reuocare amplius. Ego vadā magis ad eum. Ille vñ nō reuertet ad me. Aliud quoq. exemplum recitat Valerius maximus libro sexto. q. Anaxagoras cum a quodam audisset mortuū esse filium suū. Respon. dit: nūb. mibi nouū vel inexpectatum nūciās. Ego enim illum ex me natum sciebam illū esse mor

talē. Non solum autē ppter reuocandī impossibilitatem et moriendi cōsideratam necessitatē debet patienter tolerari mors a mico. et etiā propter dei beneplacitū et voluntatē. Et hec sola causa etiā si alia nō esset: deberet sufficere. Unde Hiero. ait. Resurgere credim⁹ nostros et plangimus. Quid faceremus si mori nñ pñt q. perit deus. Voluntas eius vñq. sola sufficit at ad solaciū: cui nullū preponere debemus affectum. Item ppter seruendi deo maiorem satisfactionē. vñde Hiero. ad Paulas scribit de sancta Medodia: q. mortuo sibi marito: et adhuc eius corpore calido: et necdum sepulchro: cum pñdidisset duos filios nō est pñbata s. stetit immobilis atq. obuoluta christi pedibus ait. Et pedibus tibi seruicula suz dñe: q. tanto onere me liberauit. Itē ppter miseriarum huius mūdi euasione et immortalis vite adeptione. Quā refert Solinus: q. apud plurimos luctuosa sūt puerperia: et lera sunt funera. Quādo cñ puer nascitur parentes et amici faciunt magnū plancum: ex quo q. in istum mūdū venit: in quo passurus est multiplicatē miseriarū. Sed quādo moritur faciūt magnū festū: et eo q. de mīserijs hui⁹ mūdi exiit: et ad vite immortalitātē vadit. hec ille. Requiescat cñ a laboribus suis et Epoca. xij. et verificatur illud Esa. xij. Et erit in illa die cum requiē dederit tibi dñs a labore tuo quē patiebare: et a cōcussione tua et a seruicute dura qua ante fuisti et. Et ideo inquit Ambro. in li. de bono mortis. Si plena miseria est ois vita: vñq. finis alleuiamētū est: alleuiamētū autē bonū mors aut finis. Ergo mors ē bona. Et ideo vt inqt Leprian⁹ ad Fortunatū. Cūstūi debet desiderare de corpe fragili exire vt possint in anima stola glorie possidere: licet desiderat nauis exire de naufragio et pegrin⁹ de exilio: ac habitator d. hospitio ruinoso. Quibus oibus consideratis dimittendo supfluas lamentationes et lachrymas de morte amicorū: que viciose et repētibiles sunt cum terminis rōnis excedūt debet pñ q. rere quō illis aliqd spūale adiutorū ipēdere valeat. Bit cñ Iuuenalis libro v. satira. 1. Ponam⁹ nimios gemit⁹ Et Auctor. li. q. d. pñpbi. x. c. sui opia dicit. Stulte quid infans cum dolor vrget inanis. Requirat gemitus premia nulla tuus. Temperet ergo tuū modus et prudentia fletū. Terge tuas lachrymas prospice quid facias. Saluat p. liberando animas ipsorum defūtorū a pñis purgatorij mediādo suffragijs. De quibus in pñenti sermone tres considerationes faciemus. Prima dicitur distinctionis. Secūda liberationis. Tercia et vltima fructificationis.

Paro pma hui⁹ pñdia de distinctione locorū ad q. vadūt anime eorū egrediunt de corpore: q. pñs debeant fieri suffragia: et quādo nō.

De ad primā partē nostrī sermonis
scilicet fūm Richardū de media
villa in. iij. dist. dv. art. q. j. et Tho-
mā eadē di. art. q. iij. q. anime des-
cedenti et hac vita aut vadit in paradisu vel in
limbu: aut in infernu vel in purgatoriu. In pa-
radisu vadit statim post mortem tres species
dominū quesunt significare per illos tres ho-
mines quibz apertū est celū. Primo apertū est
Christo baptizato Luce. ij. p. quod significatur
q. celum aperit baptizans. Quicūq. enim recte
baptizati sunt sine parvuli sine adulti si decede-
rent statim post baptismū ad celos recto trami-
te euolarent. Baptism⁹ em virtute passiois xpi
mūdat ab omī peccato tam originali q. actua-
li fūm Aug. in libro de baptismo parvulor. ut
enā habet in. c. per baptismū. de consecra. di. iij.
et per magistrū i. iij. sen. di. iij. Secūdo aper-
tum est celū Stephano lapidato et martyri-
zato. vñd dicit Actū. viij. Ecce video celos apertos
per quod significat q. celū aperit omībz marty-
ribz: ita q. statim post mortē euolat ad celos
et omīa peccāta que habent falce martyrii rescanit
quo ad oēm penā. c. baptismi vice. et c. carbecu-
minū. de conse. dist. iij. et c. firmissime. xv. q. j.

Tertio apertū est celū Jobā nī euāgeliste vi-
ro pfectissimo. vñd ipse dixit Apoc. iij. Uidi
ostiu apertū in celo. p. quod significat q. viris
perfectis qui totaliter penitentiā de peccatis cō-
pleuerūt: vel nulla peccata mortalia cōmiserūt
et si qua venialia fecerūt a seruoze charitatis p-
tinus absorpta sunt: celū ipm pūno aperitur
et mor in illud perpetuo regnatūri ingredunt.
ut habet Apoc. iij. vbi dicit aquila volās. Bu-
diui vocē de celo dicēti mihi: scribe. Beati mor-
tui qui in dño moriunt: a modo em is dicit spī-
ritus ut requiescant a laboribz suis. Opera em
illoz sequuntur illos.

Quādo igit fūm Rich. et Tho. vbi sup
et Aug. in libro Enchi. q. suffragia non
debēt fieri p. existētibz in paradiso cū ipi
et nris orōtibz nō possint percipere aliquā utilita-
tem: cū sint imunes ab omī indigētia et habeat
quicqd habere cupiūt fūm oēs theolo. in. iij. di.
xlii. Ideo dicit Aug. vbi s. Inturia facit marty-
ri vel beo q. orat p. ipso. Tamē si quis orauerit p.
aliq. qui sit in paradiso de cui statu nō est certus
nō amittit mercedē suā q. oratio ei⁹: ut ait psal-
mistā in sinu suo cōuertit.

Secūdo dico q. ad limbū vadūt omī illi
qui moriunt solū cū peccō originali fūm
pdictos theolog. vñz Rich. et Tho. vbi
supra. Et scidū est fūm Rich. in. iij. di. dv. art. j.
q. ij. q. subter terrā sunt q̄tuor loca. vñ supra
alterū: que oīa possunt appellari infern⁹: quasi
infern⁹ generalr accipiēdo: sed p̄cularia habēt
noīa. Nā vñm⁹ dī: infern⁹ p̄ric. Scōs p̄p̄ ipm
dī limb⁹. Tertio purgatoriu. Quarto lim⁹ abia-

be. Lu. xvj. In quo nūc nō est aliqd sed ibi stete-
rūt scī p̄s an xpi aduentū: et aliqñ etiā appel-
lat limb⁹. Qui vadūt ad limbū sunt mortuoz
sine baptismo sine aliq. actuali peccō. Et pro his
nō debem⁹ suffragia facere q. nihil eis p̄fuit. si-
cut p̄bat fran. de may. in tract. suo de suffra. Et
pōt sic p̄bat. fundamētū oīm sacramētor. est
baptism⁹. de cōse. di. iij. c. cū itaq. et sine eo alia
sacramēta cōferri nō p̄nt. j. q. j. c. si q. p. ignoran-
tiā. Lū ergo in limb⁹ nō sunt nisi illi q. nō sunt
baptizati: et p. peccō originali puniunt pena dā-
ni. carētia visiois diuine. Ergo nō poterūt ad-
iuuari p. suffragia cū nō sint vniti p. baptismū
corpi mystico ecclē. Et quo apparet q. grane sit
peccā illoz qui occidūt pueros ante baptismū
q. nunq. p̄nt restituere illis qd auferūt. i. vitam
eternā et glīaz celestē. Et hec carētia est maior pe-
na q. pena sensus. ut inq. Rich. i. iij. di. l. ar. v.
q. vltima.

Errō ad infernū descēdūt omīes illi qui
moriunt cū peccō mortali. Ideo cuiuslibet
sic moriet dī. Esa. liij. Ad infernū detra-
beris in profundū lacū. Et de his scidū fūm Aug.
in lib. Enchi. et magis in. iij. di. xlv. et scm Bo-
nauē. Scō. et Rich. et Tho. ea. di. et habet extra
d. cele. mis. c. cū marthe. et. xij. q. ij. c. in p̄sent. et c.
p. obeūtibz. q. p. dānat nō debēt fieri suffragia.
q. nihil eis p̄desse p̄nt. Nā sicut mēbra p̄ciosa
a corpe nō possūt recipere alimētū de cibo assum-
pto ab ipso corpe. Ita dānati cū sint p̄cisi a cor-
pore mystico ecclē: q. nō hnt charitatē per quā
mēbra corpi mystici vniant nō poterūt sentire
aliqd iuuamē p. suffragia ecclē. Unde cōdudic
scūs Bona. in. iij. di. xlvj. ar. j. q. j. q. in inferno
nulla est redēptio nec quo ad totālē liberationē
nec quo ad penē diminutionē vel mitigationē:
nec quo ad t̄p̄is suspēsiōz: nec quo ad fortifica-
tionē ad leu⁹ tolerādū. Et hoc est qd dī puerb.
ij. Mortuo homie impio nulla erit vltima spes.
Et dicit scūs Bona. vbi s. q. ecclia nō intendit
villo modo p. damnatis orare: quia necipi nec
aliq. possunt p. eis deo satisfacere. Quāvis enim
ipi dānati semp ieiunabūt: tamē hoc illis non
erit ad meritū sed ad suppliciu. Nere. iij. Lūz
ieiunauerint nō eradiā preces eorum. et c. Nō
etiā poterūt satisfacere deo per oratiōes. Pro-
p̄terea. Tūc inuocabūt et ego non eradiā dicit
verb. j. Tūc inuocabūt et ego non eradiā dicit
dñs. Unde de dānato ait psal. Et oratio ei⁹ fi-
at in peccm. Nec etiā p. opa misericordie. Non em
poterūt aliq. induere: q. ipi erūt totalit dēnu-
dati. Ezech. xvj. Eris nuda et confusione plena.
Nō cibū vel potū alicui porrigere: q. erūt p̄p̄s
tua fame et siti afflicti. Esa. lvi. Ecce fui mei cos
medēt et vos esuriētis et c. Nec hospitio aliquos
recipere: q. erūt a ciuitate dei bāniti. Apoc. xxiij.
Foris canes et venēdia et impudiā et c. Nec mis-
mos visitare q. iacebūt p̄p̄uio doloribz cruci-
ati. Esa. l. In doloribz dormietis et c. Nec ad ier-

erraros ire: quia erūt p̄p̄uio vinculis cōpediti.
ti. Sap. xvj. Vinculis tenebrarū et lōge noctis
cōpediti et c. Nec aliquos sepelire: q. ipi erūt in
inferno in eternū sepulti. Luce. xvj. Mortu⁹ est
diues et sepul⁹ in inferno. Nec etiā sancti poter-
unt eis veniā impetrare: dicēte dño Nere. vij.
Tu noli orare p. populo hoc: nec assumas p. eo
laudē quia nō eradiā te. Sed cōtra p̄dicta in-
ducit aliqui ecclē Gregorij: de quo legit in vi-
ta ei⁹ q. cū semel trāsissēs per forū Traiani recor-
dare de eius mansuetudine. Nā cum quodaz
die ipse Traian⁹ festiaret ad bellū vidua quedā
occurre ei dicēs. Obsecro vel sanguinē filij mei
innocētiā p̄p̄ri vindicare digneris. Lūq. tra-
ianus dixit q. si sanus reuerteret vindicā fa-
ceret. Tunc vidua dixit. Quis mihi hoc p̄stabit
si tu in p̄dicto mortu⁹ fueris. Respondit traian⁹
Ille qui post me impabit. Lū vidua. Et quid
tibi p̄derit si alter mihi iusticiā fecerit. Respon-
dit traian⁹. Unq. nihil. Et vidua ait. Nōne me-
lius est vt tu mihi iusticiā facias q. alteri trans-
mittas. Tūc traian⁹ p̄cē cōmotus de equo de-
scendit et vidue iusticiā ministravit. Inuenitq.
q. filius suus dū per urbē equitādo nimis la-
sone discurreret filiū vidue infemit. Quare tra-
ianus filiū suū qui hoc fecerat vidue loco filij
sui defuncti tradidit: et magnifice tam dotauit.
Quā mansuetudinē considerās beūs Grego-
rius in ecclia scī Petri p. anima traiani ama-
rissime fleuit. Et ibi diuinit⁹ sibi respōsum fuit
Ecce penitentiā tuā cōpleui et traiano penā eter-
nam peperci. De cetero aut caue ne p. damnato
aliquo preces fundas. Nec oīa habent in legē
da beati Gregorij. Damascen⁹ aut i quodā ser-
mone dicit q. Gregorij audiuit vocē sibi diui-
nit⁹ dicēte. Vocē tuā audiri et traiano veniā
do. Et quibz videt cōdudic q. oratio Gregorij
p̄fuit Traiāo dānato. Sed sup. bōt diuersiva-
na senserūt. Aliqui em dixerūt q. traian⁹ fuit re-
uocatus ad vitā et fecit penitentiā et sic veniā me-
rit et glīam obtinuit. Sed hec responsio non
colle argumētū. Alij dixerūt q. aīa Traiani nō
fuit simpliciter a reatu penē eterne absoluta: s.
eius pena vsq. ad rep⁹. i. vsq. ad diē iudicij fuit
suspensa. Et etiā hec respōsio nō tollit argumē-
tū. q. dictū est i supioribz q. nullū adiutorū
possunt dare suffragia dānatis. Johannes vñ
diacon⁹ qui vitā bī Gregorij descripsit inquit.
q. nō legit Gregorij orasse s. fleuisse p. anima
Traiani impatoris et frequēter de miseri⁹ con-
cedit qd homo q̄uis desiderās petere nō presu-
mit. Et ideo inq. q. aīa Traiani nō fuit ab infer-
no liberata et in paradiso posita: sed tñ ab inferni
crudiandis facta cōtempa. Potest em aīa in infer-
no existere et inferni crudari p. dei misericordiaz
nō sentire. Nec tamē opinio nō tollit argumē-
tū. Un aliorū est opinio venio: et cōmuniōz q.
Traian⁹ nō fuerat dānat⁹ a deo p. diffinitiaz

sententiā. Diuina em sapia p̄uidēs beūs Grego-
riū debere orare p. Traiano et singulari dispē-
satiōe distulit sententiā diffinitiuā. Et ideo orōe
bī Gregorij p̄p̄it Traiano penā ad quā me-
rebat dānari: et glīam eternā illi cōcessit. Et ideo
nō est dicēdū et hoc vñico et singularissimo exem-
plo q. dānatio p. diffinitiuā sniam suffragia ec-
clē p̄fuit cum nec in mīmo possint eis fauere.
Ius em singulare nō trahit ad cōsequentiā. qd
hō cōtra. ff. de legibz.

Quis dicat Scōr in. iij. di. xij. q. p
e penis venialibz et sui naturarū etiā mor-
talibz factis venialibz p. contritiōe dā-
nati tolerādo penā illā tēporālē liberātur ab ip-
sa pena post terminū vsq. ad quē talia peccā me-
rebat corqueri: et nō patiūtur penas etnas p.
illis peccis venialibz. q. quādo passi sunt illā pe-
nam quā dicta peccā merent fūm se de. nō facit il-
lis misericordiā p̄mittēdo eos liberari ab illa pe-
na peccōū venialiu. imo iusticia hoc requirit cum
plus nō meruerint tamē p. suffragia ecclē non
possunt adiuari nec liberari ab illa pena etiā
p. peccat⁹ venialibz sibi debita. Quia talis libe-
ratio per suffragia nō potest fieri sine grā et mis-
ericordiā dei cui⁹ nō est capax qui est in morta-
li. Et hoc inq. Rich. i. iij. di. xij. ar. ij. q. iij. Ideo
inq. Salomon Eccl. ix. Quod cūq. p̄t man⁹
tua facere instant operari: q. nec op⁹ nec ratio
nec sciētia nec sapiētia erit apud inferos quo tu
p̄p̄ras.

Itē ergo Aug. in lib. Enchi. de suffra-
gijz que fiunt p. malis. Talia oīa et si p.
valde malis nulla sunt adiūmēta quoz
lesciq. tñ sunt cōsolatiōes viuoz. beuile. Pro
cōdusiōe q. quo ad hoc dico q. q. nescim⁹ sepe
numero vtrū qd sit saluus vel dānat⁹. Et mul-
ti sunt q. vident bonitē in morte credūt et alit⁹
re ad celum: et tamē vadūt ad purgatoriu p̄pter
aliq. peccā secreta q. nō purgauerāt. Alij vñ q. s.
fuerūt mali aliqñ i morte accipiūt talē cōmisiō-
z q. ab inferno liberātur et ad purgatoriu mittū-
tur: et de eorū contritiōe nobis nō cōstat possu-
mus rogare deū cū p̄dicō. s. si sunt in tali statu
q. nra oīo illis p̄desse valeat: et tales orōnes nō
erūt frustratorie. q. si nō p̄derūt illis p̄derūt
nobis. iuxta illō saluatoris dictū Mat. et Lu. x. c.
Si ibi fuerit fili⁹ pacis requiescat sup. ei par vīa
sinatē ad vos reuertet.

Quarto dico fūm p̄dictos doctores q. ali-
que aīe vadūt ad purgatoriu: et sunt ille
q. moriūtur cū peccis venialibz solū: vel si
qua mortalia cōmiserūt: et t̄p̄e mortis cōmisiōez
habuerūt s. p̄niam debitā nō impleuerūt. Ta-
les em nō debēt ire ad infernū: q. nō sunt mor-
tali in peccō mortali. nec ad limbū q. sunt bap-
tizati. nec paradisu p̄nt intrare: q. scriptū est in. c.
nō potest. de pen. di. j. Nō potest quisq. gratias
vite celestis accipere nisi purgat⁹ fuerit ab oīa

deperi. Scriptum est enim Spoc. penult. Nihil co-
inquinatum intrabit in illa. Un dicit Rich. in. iij.
di. c. i. art. j. q. j. q. nullus potest de lege comuni
intrare vitam eternam donec est obligatus alicui pe-
ne. Quia ergo iusticia requirit ut peccata purgantur et
purgantur. Et si loquar. cu. libro. ff. de iudicio. Ideo
necesse est dicere q. tales aie que in hoc mundo
non fuerint purgati: et non suppositauerunt penas
quas meruerunt p. peccatis: postmodum vadunt
ad aliquem locum in quo purgantur. Et ille loc. dici
tur purgatorium a purgatio: ut inquit francisc.
de mar. in suo tractatu de purgatorio. Unde de
igne purgatorii potest exponi illud qd dicit Nu-
meri. c. x. Omne quod potest transire per flamas
igne purgabitur. et illud pueri. c. xv. Buser rubigi-
nem de argento et egredietur vas purissimum. Sed
notandum fm Rich. in. iij. di. c. i. art. j. q. iij. et dis-
t. xlv. art. j. q. iij. et sancti Bona. in. iij. di. c. i. art. j.
q. xj. q. est unum purgatorium commune et genera-
le sub terra super infernum ad quod cuncti vadunt
aie purgandi. Sicut et alia purgatoria particula-
ria ad que aliquando aie a deo mittuntur ad faciendam
penitentiam etiam in hoc mundo. Et hoc facit fm pre-
dictos doctores quos de causis. Primo. propter
earum levitatem punitionem: quia aliquando non me-
ruerunt horribilia tormentum purgatorii communis:
et ideo mittuntur in hunc mundum ut eorum peccata levia
sic purgantur. Unde Greg. in. iij. dialog. refert ali-
quid reuelatum fuisse animas quorundam defun-
ctorum esse in umbra ad faciendam penitentiam. Et cuiusdam
sancto patri reuelatum fuisse aiam cuiusdam defuncti
esse in glacie ad faciendam penitentiam. **¶**

Secundo. propter earum celeritatem liberationem:
ut possint cunctis spem indigentiam reuelare
et eos ad orandum pro ipsis provocare. Un-
de retulit mihi quidam frater noster: q. in civitate
Medie in quodam pulchro palatio non poterat
habitari: adhuc non sunt quadraginta anni. Quia
propter quidam iuvenes papieles marchionis ca-
merarii et armigeri quorum unus hoc ei retulit: ad
dictum palatium cum armis preceperat: sed propter strepitum et
lapides factos stare non potuerat. non dividebantur
eos iactabant. Deinde in eo palatio accessit quidam
qui solares aptabat qui igne magno accenso
in quadam principali camera aptabat solares
suos. Media autem nocte post magnam auditum
strepitum vidit venire tres senes vestitos qui se
ad ignem cum illo posuerunt nihil dicentes sed seden-
tes. Deinde unus ex eis videns q. ille psecu-
bat in suendo surrexit et p. lium ante eum stetit:
aspiciens quomodo bene laboraret quasi vellet ad-
discere. Deinde cum ipse non desisteret ab incepto sed
trepidaret: ille surrexit et cum alijs loqui cepit sed
eorum loquela ipse pauper non intelligebat: tandem
animum assumens rogavit eos ut diceret ei q. esset.
Qui promissi sibi fecerunt ab eo q. faceret una eis
gratia. Quo promisso dixerunt q. erant tres mar-
chiones illius terre qui faciebant ibi penitentiam

sed super premitteret ire p. tio quibusdam viato ad
quendam ecclesiam sancte Marie campestre extra illam
civitatem et hoc nudis pedibus: statim intraret glo-
riam paradisi. Quo promisso statim disparuerunt et
ampli. ibi tremor non fuit. Tercio mittit
eos deus in hunc mundum ad penitentiam faciendam ut
nobis aliquid dicant vel nos de aliquo instruant.

Unde in civitate Mediolani adhuc non in-
Medietate. cuiusdam iuvenis annoz octo et decem
appetit quodam sabbato hora sexta noctis pater
suus q. erat mortuus et indur. erat vestitus albis
Et cum cepisset velle aliquid illi ipse cecidit quasi mor-
tua. In die etiam duico hora prima noctis appetit
eidem cum esset cum alia puella et vocavit eam dicens
Bianchina: q. sic erat nomen eius. que statim cecidit
in terram quasi mortua. Alia autem nocte cum
illa iuvenis esset in lecto non dormiens et esset ostium
camere clausum: ipse audiuit patrem suum p. lectum
venire: q. ibi cum accessisset dixit. Bianchina. Et
illa tremefacta exclamavit voce tremebunda.

O Jesus q. es iste. Et ille inquit. Noli timere
q. sum pater tuus. Et postea addidit. Vocavi
te his duabus noctibus p. teritis et noluit mihi re-
spondere sed nunc non potes fugere. Tunc illa in-
quit. Quid vultis. Ipse etiam ait. Dic dñe Jobani
ne amice tue q. faciat fieri annuale p. aia matris
tue: quia transiit tempus et ipse eo indiget. In-
rogatus autem q. reponeret ipse non appuisset: tunc
quia ita fuit dei dispositio ut ego venire. Post-
ea interrogat. quid sciret ipse et quidam alij sui co-
sanguinei mortui: respondit. Nos omnes bene stabimur
in beati q. erubimur a purgatorio: sed fa-
cias fieri orationes p. nobis et ampli. non apparebo
et his dictis disparuit. Mane autem facto misit
predicta dña Jobanina de ruffinis ad sanctum An-
gelum et fecit fieri annuale p. aia matris illius puelle
et fecit fieri orationes p. illis mortuis predictis: ma-
xime pro illo qui apparuerat. et ampli. non ap-
paruit mortuus. Et hanc veritatem mihi narra-
vit dicta iuvenis cui appuerat mortuus et me-
cum erat pater frater Justus de Jpporegia con-
fessor: dicte puelle: et ipse dña Jobanina erat pre-
sens. Quarto hoc facit de. ut ostendat vitas
penas purgatorii: et diuine iusticie eos q. dicunt
non esse purgatos: sed q. p. sbyteri fecerunt hac ad-
inventionem ut caperet elemosinas. De vitate autem
huius purgatorii habet exemplum frater mei Bar-
tholomei q. mortuus est octo annos. Et post mor-
tem eius in camera in qua mortuus est dormientibus
duobus nutritibus puerorum cum quibusdam alijs mulie-
ribus: propter periculum puerorum tenentibus lucernam
accensam tota nocte veniebat dictus frater me-
us et extinguere lucernam omni nocte licet ab
aliquo non videretur. Deinde dicebat alta voce.
Pater noster. et Credo in deum. et quasdam alias
orationes. Cuius vocem audiebant omnes qui
erant in camera predicta et cognoscebant eam. Quibus
dictis discedebat. Et sic continuavit multa

diebus. Ideo autem ibi dicebat predictas orationes
quia cum mater nostra nobis precepisset ut de quibus
lectum iterarem ipse dicerem: ipse fortassis illas
dicere aliquando preceperat. **¶**

Quinto mittunt mortui ad aliquem locum
q. particulari ad peragendam penitentiam ut ibi sa-
tisfaciant per penitentiam deliquerunt. Quod
etiam est de iure quo determinatum est latrones de-
bere suspendi in loco malefici. Capitulum. §. sa-
mosa. ff. de penis. Et hoc ponit Hugo de sacro
victore in. q. libro de sacramentis: p. c. xv. c. vii. et
de hoc habet exemplum. Nam in civitate Papie
quedam aia habitabat in domo cuiusdam doctoris
qui appellabatur dñs Matheus de curia: et
tanti strepitum faciebat in nocte in camera ipsius
doctoris q. non sinebat cum dormiret multum
terrore ei imittebat. Tandem ille doctor rogavit
quendam nepotem suum socium nostrum qui et ipse erat
doctor ut dormiret secum. Dormiendo autem illis si-
mul venit ille mortuus magnam faciens strepitum
in illa camera in qua faciebat penitentia. Deinde
deinceps trahere pannos quibus illi cooperie-
bantur: quia erat tempus magni frigoris. Illi autem
duo doctores ceperunt manibus et pedibus atque
dentibus tenere pannos ne discooperirentur: sed il-
le mortuus pualuit dimisit eos nudos. Qua
et re ille iunior doctor surgens iuravit illum mor-
tuum dicere. Si es anima alicuius mortui que in-
digeat aliquo suffragio vade et ampli. noli reuer-
ti ad locum istum et cras in mane faciemus dicere
missas p. te et elemosinas pauperibus erogabi-
mus: ut a penis eruaris. Quibus dictis illa ani-
ma discessit. Mane autem facto fecerunt celebrare
missas pro anima illa. et sic liberata fuit a penis
et nunquam ibi amplius rediit. Et hoc mihi narrauit il-
le doctor iuvenis qui fecit hac consuetudinem qui
tunc erat me. socius: nunc autem est frater noster
predicator et appellatur frater Lucas de Papia
Sciote q. fm sententia Rich. in. iij. di. c. lvi. art. j.
q. iij. q. anime quodamque creunt de paradiso et ve-
niunt in hunc mundum divina dispensatione ad
aliquid faciendum. Quandoque creunt de inferno
aut de purgatorio: et postea ad sua loca reuertun-
tur. Unde in civitate Sciote quidam furarius mor-
tuus erat depositus in quodam monasterio ut in
die sequenti sepeliret. Cum ergo duo fratres in
nocte corpori facerent custodiam: comedentes et
dissolutes facientes: unus voluit in ore eius bo-
lum calidi ponere. Quapropter ille defun-
tus surgens accepit candelabrum de metallo ibi existens
et insecutus est eos. Unus autem ex illis fratri-
bus in quadam capella fugiens mortuus est. Alius
fugiens ad sacristiam cum aperuisset ostium ille de-
functus projecit candelabrum post illum cum tanto im-
petu q. illud in ostio fregit. et adhuc apparere sig-
na in ostio et monstrare illud candelabrum ruptum
in testimonium huius rei. Que omnia vidit quidam
frater noster q. bec mihi narrauit. Ille etiam frater

insecutus a mortuo infra unum diem vel duos
mortuus est: ille mortuus amplius non est visus.

In civitate etiam Papie mortuus est quidam no-
mine Matheus de lorchonibus qui post mortem
sua apparuit duobus de domo sua stans in por-
ta domus. Quem illi videntes preceperunt ad illum. Il-
le autem videns eos venire recessit longe forte per
quadraginta brachia: et deinde reuoluit se alpe-
ciens eos. Et illis sequentibus preceperat paulo ante et
silenter retrospexit. et sic fecit quousque pervenit ad
ecclesiam in qua erat sepultus. Et illi sequentes vi-
derunt eum disparere in loco sepulchri sui: de quo
tremores et attoniti domum pervenientes se pieces-
runt in lectum. Et narrata hac visio mortui sunt
paucis diebus clapsis. Et hoc narrauit mihi qui-
dam cuius papieles noie dominus. Hieronymus
de lorchonibus frater dicti Mathei: qui presens
erat mortui illorum duorum q. ex pauore mortui sunt
et hoc ei dixerunt. Quidam etiam iuvenis medio-
lanensis transiens cum armis p. quodam amite-
ris iuxta Mediolanum vidit unum mortuum sur-
gere de sepultura armatum et contra se venire: con-
tra quem cum ille iuvenis gladium vibraisset ille dis-
paruit: et iuvenis ad domum suam reuersus infra
biduum mortuus est. Et hoc mihi retulit quidam
frater noster eiusdem iuvenis germanus. Item in
quodam monasterio p. Mediolanum ante horam
matutini euigilatus fuit sacrista cum socio suo a
mortuis dicentibus horam esse matutini. Illi etiam cre-
dentes se vocatos fuisse ab aliquo fratre viro
surrexerunt: et intrantes ecclesiam invenerunt chorum
plenum fratribus mortuis p. multos annos ante
qui habebant in manibus luminaria et caputis visus
ad oculos et dicebant ostium. Quorum aspectum ter-
rit infra paucos dies ambo mortui sunt.

In civitate etiam Notarie cum esset mortuus in
quadam domo quedam vetula nocte quadam desce-
dente per quadam scalam eiusdem domus una puella
decem et octo annos invenit illam mortuam. Quamvis
deus cepit fugere dicta iuvenis illa autem mortua
apprehendens eam per vestes tantum ei terrore im-
misit q. ad lectum se ponens sanguine ad eam currere
infra paucos dies expiravit. Et q. hoc fuit factum
non sunt adhuc decem et octo anni: et ego illam puel-
lam agnoui. Legit etiam q. quidam denotat vos
lens consurgere in manilla a quodam mortuo per-
cussus est. Et forte hoc fuit quia p. aia eius non
orabat aut orari faciebat sicut tenebat. Retu-
lit etiam mihi quidam frater noster q. tres armigeri
transientes per locum in quo erat unus p. gulam
suspensus: interrogabant eum de ratione si vellet ire
cum eis. Ipse autem respondit. volo. Et fugiens illo
damabat currens post eos dicens. Expectate: ex-
pectate. Tandem illi introierunt in quadam ecclesia
et ibi se clauserunt cum porta: et lapide gradi debet
perro. Ille autem ad ianuam damabat dicens. Re-
nite mihi: et sic fecit tota nocte. Mane autem sa-
cro venientes multi ad dictam ecclesiam invenerunt

runt corpus illi⁹ suspensi ad ianuā. Illi aut ar-
migeri erant inuis id est: nec poterāt amovere
lapidē a ianuā licet illi ipi posuissent ibi timo-
re illis viris dante: vñ p fenestā intrātes mul-
ti cū magna difficultate lapidē amouerūt. vñ
autē in illo corpore intraverit aia sua diuina di-
spensatione ad terrore dēdennū mortuos an-
dēabol⁹ nesciūt. Dicit hq: t mibi retulit qdaz
frater noster: q in quadā terra omni nocte p sin-
gula ostia ibat qdā pulsans t pcutiens: t nō vñ
debat qd esset. Quidā autē custo diens vigilias
sup quadā turrim ex qua poterat videre supra
amiteriū ecclie aspiciens supra dictū amiteriū
vidit de qdā tumulo surgere mortuū q depoli-
tis linteaminibz qbz erat involut⁹: ibat p lingu-
la ostia pulsando. Quibz visis ille descendit de
turri: et ibi asportauit linteamina illi⁹ mortui.
Qui mortuus reuersus: t nō inueniēs linte-
mina sua statim affuit sup dictā turrim vbi erat.
Et dixit illi qui abstulerat ea. Quare abstulisti
linteamina mea. Et q tantū terrore ille habuit:
q tota pellis de eius corpore cecidit: t p multū tē-
pus infirmus stetit. Ille autē mortuus reuersus
est ad tumulum suum.

Qdō apparet q mortui mittunt mltro
c nens a deo i hūc mundū ad nram puni-
tionē. Et nō solū illi q sunt in purgato-
rio sed etiā q in inferno sunt ex aliqua speciali di-
spositiōe diuina aliqñ ad tempus erunt inde:
fm Ric. in. iij. di. clv. ar. j. q. iij. nō m iteriz mu-
rato loco carēt sibi debito supplicio. Predicta
autē de egressu aiarū de locis penalibz probari
possunt mltis exemplis. Nā in quadā terra no-
uariensis dioecsis que dicit Trebate. 1482. iter-
fecit fuit qdaz suoz post cui⁹ mortē qnto decio
die vn⁹ ei⁹ famul⁹ nocte frāsc⁹ dū p qndā agrū
pgeret: vn⁹ quē nō videbat cū retro impellebat.
Et cū conaret antire ille magis cū retrocedere
cogebat. Quapropter pdictus frāsc⁹ inq⁹ illi
mortuo quē nō videbat. Quis eras vñ⁹. Rñ-
dit ille: sum Jacobin⁹: q fui interfect⁹. Et postea
subiūxit. Si alias nbi acciderit q retro ipella-
ris noli antire. tūc frāsc⁹ dixit. Quō statis.
Et ille rñdit. Nō possuz nbi dicere nec aliau an-
teq⁹ venerit ipso in quo naturalr debebā mori.
Ille vero domū rediēs cū magno timore t tre-
more ac febre qndic desiccabāt. Et post sex mē-
ses torus desiccāt mortu⁹ est. Retulit autē mibi
quedā deuota mulier q becab ipso frāsc⁹ au-
diuit. Et etiā ipa dixit mibi: q dū ille Jacobin⁹
esset vulnerat⁹: vixit p aliqñ dies t nūq⁹ voluit
cōfiteri. Nocte vñ pcedēte mortē ei⁹ dum dicta
mulier sibi faceret vigiliā ille media nocte roga-
uit illā: vt cū aliquaten⁹ leuati⁹ sustētarer. Quo
facto ille oculis toruis terribilē faciē reuoluēs:
leuauit pugillos: t signa faciebat quasi pcutēs
re veller aliquos. De qua re timēs dicta mulier
dixit. O iesu. Et ille dixit. Noli timere quia non

offendēte. Ipā vñ rogabat eū vt confiteretur
At ipse ait. Jam pteriret tēpus. t sic mortu⁹ est.

In vallē siada quidā post mortē pme vxor⁹
durit aliā. Nocte autē qua durit cū apparuit in
ea domo vxor prima discurrens per totā domū
aperiēs ostia: clamās ac vocēs noiatim duos
filios qui erāt fratres ordinis nostri: quasi vel-
let cū eis lamētari de iniuria sibi facta a patre co-
rum: t videbat lamētari t multū dolere de hoc
Et hoc mibi retulit quidā frater noster nepos
illius mulieris q audiuit eā clamātem. Itēz
in ciuitate Jppo: egie. Mcccclxxij. die octauo
nouēbris apparuit in nocte quidā Jobāni no-
mine quidā magister Christop⁹ barbitonsor
mortu⁹ habēs secū quēdā presbyterū fratrem suū
etiā mortuū: t appbendit brachiū ei⁹. Ille autē
interrogauit eū qd veller. Rñdit q faceret dice-
re aliquā missā pro eo. qd ipse pmissit: de qua p-
missiōe ille valde gauisus recessit. Mlti qdā
bō notabilis t magnē nobilitatis mortu⁹ per
multos dies in domo sua in forma porci appa-
ruit. t cū vberaret t ejceret dicebat. Nō facias
q: talis sum. Et hoc mirabile multis innotuit.
Ipse aut fuerat voluptu⁹ dedit⁹.

Udite qz aliud terribile exemplū quod
a accidit nōdū multis annis transactis.
Nam cū in quodā conuentu essent duo
magistri in theologia qui cōtinue erant in rita
simul: t multas iniurias sibi intulerāt. Vñ⁹ ex
eis veniēs ad mortē fecit rogari aliū vt sibi par-
ceret de iniurijs illatis t secū reconciliaret. Qui
alius fecit respōderi q nolebat parcere. Quod
audiēs ille positus in despectiōe dixit. Nec ego
sibi parco sed vindictā faciā. t sic desparus mor-
tuus est. Postq⁹ aut fuit sepultus quonidie ap-
parebat per claustrū monasterij pilā lapideam
magnā pedibz proijciēs: que adeo erat grauis
vt quattuor viri eā mouere nō possent. Ipse vñ
eam quasi pennā leuabat. Et sic faciēs p seu-
rauit per multos mēses nūq⁹ aliquid dicēs ali-
cui nec rñdēs. Qua de re cū fama bui⁹ rei proce-
deret deliberauerūt fratres illi⁹ ordinis facere
ibi suū capitulū vt aliquo modo intelligerent
qdā hoc significare veller. Lū autē quadā die
vocati illi⁹ capitulo paderēt in quodā cenaculo
super solariū t posuissent custodes ad ianuās
cū seris ostia claudētes ne ille mortu⁹ intraret.
Ille venit ad dicta ostia t baiulās dictū lapidē
ptra clausuras aguit oīa ostia. Et cenaculū in-
trans pexit vbi erat ille mgt inimic⁹ su⁹ qui t
ipse prandeat: t cū sic allocut⁹ est. O maledicte
tu noluisti mibi parcere in morte mea ex q ego
desparus dānatus sum. nūc ego faciā vindictā
meā. Quibz dictis baiulās dictū lapidē super
caput illi⁹ totū penit⁹ confregit t qsi ad nihilū
redegit. Sicq⁹ ille mortu⁹ est t secū ad tartara
perrexit. In loco qz nō sancti Angeli apud
Mediolanū quadā nocte i dormitorio appa-

rūt quidā fratri vn⁹ defunctus vestit⁹ veste ni-
gra cū multis alijs siliis indutus. Ipse autē fra-
ter nesciebat eū mortuū essē: nā erat suus fami-
liaris de terra varijs. Tamen ex hac apparitiōe
suspiciō cum esse mortuum: vidēs illum ad se
venire intrauit eccliam in qua se posuit āte sa-
cramentū altaris: t ille mortuus ibi semp cū so-
cis decambulauit. Demū pulsato maturino re-
cessit t ille frater qsi mortuus ex timore remāsit
inuētū: q est illū q appuerat ea nocte mortuum
fuisse. In ciuitate hqz Mediolani adhuc non
sunt decē anni accidit hoc qd mibi narrauerūt
quidā fratres nri. scz q in quadā domo mora-
batur quidā paup q habebat ynicā filiā parvā
t cū essent ambo infirmi iacebāt in eodē tug-
rio. Mortu⁹ est autē pater illi⁹ puelle t sepul⁹:
post cuius sepulturā omni nocte audiebat ma-
gnus strepit⁹ in illa camera in qua mortu⁹ erat
Quidā aut dormiētes desup illā camerā audie-
bant quēdā p illā camerā pergentē t ad lecticā
pulsantē t pcutiētē. deinde audiebāt vocē illius
puelle infirmē diceñ. Deus: pater mi dimittat
me aliquātulū dormire. Ille autē magis percu-
tiebat. Postmodū autē illi descendentes in illā
camerā inuenerunt t ipam puellā mortuam.
In territorio Jppo: egie die octauo nouēbris
Mcccclxxij. quidā q fuerat interfect⁹ ab ho-
stibus bis appuit vxori sue. et hoc fuit duob⁹
diebus añ pdictū diē. Supradicto autē die itēz
rū appuit ei cū candela in manu. t interrogat⁹
ab ea qd facere veller de illa candela: rñdit. Jsta
est cādela quā posuisti āte imaginē vginis ma-
rie in ecclia maior: Jppo: egie p aima mea. Et
postea dixit. Fac aliqd boni pro me: ego em sū
i purgatorio: t qz nō faciebā elemosinas p pie-
meo: ipse vsqz nūc remāsit in purgatorio sz mō
est liberat⁹. qz de⁹ dedit sibi oīa bona que ego
fecerā p me t voluit q itēz p aia illi⁹ t ego nunc
remanco i purgatorio. dicas q filijs meis q be-
faciant p me aliter de⁹ faciet eis sicut mibi fecit.
t in signū bui⁹ dicas illis q crepuerit eis bos: et
vas plenū vino euacuātū est t effusum est vinū
in terra. qd factū est illis qz nō recordant⁹ d me.
et his dictis disparuit. Jlla autē mulier venit vt
diceret mibi hāc apparitiōe sz cū nō potuisset
me alloqui vocato patre guardiano loci nostri
Jppo: egie in quo erā: narrauit sibi hec oīa.
t ipse postea mibi retulit. Aliō etiā mibi nar-
rauit quidā pbyter secularis soci⁹ me⁹. scz q dū
quadā nocte euigilasset a somno sensit in lecto
ad pedes suos iacere quēdā valde frigidū: quē
interrogauit qd esset. Et ille rñdit. Ego sum pater
vñ t statim discessit. Qua re ille sacerdos de mane
p aia pñis sui celebrauit t ab alijs celebrari fe-
cit. et ille apl⁹ nō cōpuit. Et hoc sufficiat ad pri-
mā cōsideratiōe de suffragijs.

Paro secūda bui⁹ fmonis de liberatiōe ani-
marū a penis purgatorij.

Edida cōsideratiōe dīal liberationis.

Pro cui⁹ declaratiōe ppono hāc cōs-
ideratiōe fm canonistas in. c. d. mar-
the. extra de cele. missarū. t francisc⁹
de may. i tractatu de suffragijs. t magist⁹ Pes-
trū lombardū in. iij. sen. di. clv. t ibi sanctū Bo-
naucū. t Ricb. ar. q. q. j. t beatū Tho. in. ca. dī.
ar. j. q. q. q. anime i purgatorio cōstitutes possūt
viuozū suffragijs adiuari intelligēdo purga-
torij siue fm legē cōmunē siue fm diuinā dī-
spensationē. Et hoc probat⁹ sic. Inquit cōmenta-
tor Buerrois in pbenio pbiic. Sicut i natura
libus ita suo modo in spūalibz. Quo p suppo-
sito dico fm sentētiā Pauli ad Ro. xij. q multi
vnū corpus sum⁹ in xpo singuli autē alter alie-
rius mēbra. Et. j. ad Lhorj. xij. de idē apl⁹. Si
cui corpus vnū est t multa habet mēbra: oīa
autē mēbra corporis cū sint multa vnū corpus
sunt: ita t nos in xpo. Et cū vno spū oīs nos
in vnū corpus sum⁹ baptizati: t oēs vno spū
tu potati sumus. Ecce ergo q de mente Pauli
est q similitudo que est inter mēbra vnus corpus
naturalis illa est inter oīes xpianos fideles:
sed inter mēbra naturalis corporis ista est vnitas
q remediū addibitū vni mēbro redūdat in oīa
mēbra. Et abus autē medicina sumpta pro vno
mēbro adiuvat aliquatū oīa mēbra t prodest
toti corpi. Itē vñ mēbrū dat auxiliū alteri mē-
bro: ergo a sili in corpore mystico qd est vnuer-
sa multitudo xpianozū: cuius caput est xpus
vt ait Apl⁹ ad Ephe⁹. j. suffragia ecclie que
sunt cibaria t medicamina spūalia que qndic
sunt p sunt oībus mēbris. Et vn⁹ bō pōt adiu-
uare alie⁹ sicut vnū mēbrū adiuvat aliud t ei
debet cōpati t succurrere in neccitandis spūalibz.
Et hoc est qd inq⁹ apl⁹ vbi s. l. j. ad Lhorj. xij.
di. Proinuicē solliciti sint mēbra: t si qdē partē
vnū mēbrū cōpatiāt oīa mēbra: siue glia⁹ vnū
mēbrū cōgaudeat oīa mēbra. Nos autē est⁹ cor-
pus xpi t mēbra de mēbro Lū q aie cōstitutes in
purgatorio sint mēbra viua ipi corpi ecclie vñ
ta per vinculū charitatis que morte corporis nō
finiunt. iuxta illd. j. ad Lhorj. xij. Charitas nū-
qz erudit. Item per vnionē grē diuine sequit⁹ q
oēs mediāne spūales quas assumit ecclia t fa-
cit ipis animabz p sunt. t p cōsequēs oēs ordēs
t elemosyne viuo⁹ profunt illis pro qbus fiūt
Ideo Bug. in lib. Enchi. c. lxx. t ponit a magis
sen. in. iij. di. clv. c. q. t a Bradano. xij. q. q. cob-
euntibz. t. c. in pñci. t habet in. c. rēpus. cadē q. t
causa: dicit. Non est negandū aīas defunctorū
pietate suozū viuētiū releuari: dum pro eis sa-
crificiū mediatoris offert vel elemosyne in ecclie
sua fiunt: sed hec illis profunt qui cū viuētiū: hec
eis vt postea possent prodesse meruit. hec illi.
Et cui⁹ dicens pater respōsio ad auctoritē que
posset in oppositū allegari. Ecclia. vbi dicit de
mortuis q nō hnt partē in ope qd sub sole gerit

cur. q. suffragia viuoꝝ que sunt p. existēdo in purgatorio dicunt opa corū: inq̄rū in bacina meruerūt ve eis p. dēssent si pro eis fieret. Uel dī cōdū q. is tali operi nō cooperetur actualit: ba- benetamē patre in fructu ipsius opis rante pre- dicti meriti. Ad p̄firmationē q̄ predictoꝝ facit qd̄ dicit in las q. suis. ff. d. manumiss. q. f. uuo pōt redimi nō solū opibus p̄p̄is sed etiā alie- nis. Modus autē liberandi aias est q̄druplex vel q̄drupliciter reduabilis. Nā scriptū est. xij. q. ij. ca. de defunctoꝝ. et sunt vba Grego. Sic defun- toꝝ h̄ q̄tuor modis soluitur. aut oblatiōibus sacerdotū: aut orōibus scōrū: aut charoꝝ de- mosynis: aut ieiunio cognatoꝝ. Et idē habet i- cōnō cōmemus. ca. q. et cū. Ideo Bug. in finē de cathedra sci Petri ait. Ostēdā boibus qua- ratōe defūtoꝝ suorū aias iuuare vni⁹ possint. Orent quotidie p. charis suis: interpellēt deus voce flebili: depēcēt p. corꝝ errore veniā: lapsū remissionē: pascant esuriētes: vestiant nudos: et si quid boiū defūtoꝝ negligētia min⁹ actū est fide viuētiū suppleat. Adhibeat q̄ vni⁹ q̄q. p. charis suis sanctoꝝ p̄ces: sacrificia offerat: et sacerdotali eos p̄secutiōe dño cōmēdet. Nec em̄ sunt que charos n̄fos iuuare possunt: bec sunt refrigētia quiescentiū: bec remedia defun- toꝝ. bec ille. De qua re ille idē dicit dur Judas machabeus laudat. ij. Machab. xij. vbi dicit. Vir fortissim⁹ Judas collatōe sacra duo- decim milia dragmas argēti misit Microsol⁹ mā offerri eas ibi p. peccatis mortuoꝝ: iuste et religiose de resurrectione cogitās. Nisi em̄ eos q̄ ceciderāt resurrecturos speraret supflūū videre tur et vanū orare p. mortuo. Sed q. cōsidera- bat q. hi qui cū pietate dormitiōe acceperant: optimā haberēt repositā grām. Sācta ḡ et salu- bris est cogitatio p. defunctis exorare et p̄cis soluat. bec ibi. Et ideo debet se vni⁹ q̄q. solici- tare vt orōibus et elemosynis atq. alijs bonis opib⁹ aias defūtoꝝ absoluti faciat a vinculis penarū. iuxta illd̄ ad Heb. xij. Memōte vni⁹ toꝝ tanq̄ simul vincit: et laboratiū tāq. et ipsi in corpore moriētes. Ad hoc autē nos inducere d̄z exēplū aialitū etiā irrōnālitiū sc̄nūicē adiūuatiū et subleuatiū in nēccitantiū. Būes q̄q. vidētes so- das suas debiles ab estu et calore solis terre p. stratas opponūt seradijs solarib⁹ et faciūt eis vmbriā dōcc̄ resumptis virib⁹ resurgāt. Et ideo et nos debem⁹ p̄mis n̄fis i purgatorio existē- tibus: ac maximo penarū feruore p̄stratis no- stris suffragijs apud diuinā clemētiā facere vmbriā donec resumptis virib⁹ resurgāt a laco penarū et miserie. Unde Job. xij. dicit. Inroga iumēta et docebūt te volantiā celi et indicabunt tibi. Propterea si ex p̄cepto diuino exhibēda est cura iumēto cadēti: iuxta illd̄ Deut. xij. Si videris asinū aut bonem fratris tui in via cecidisse non despicias sed subleuabis eū: multo

magis debem⁹ p̄mis n̄fos qui in penis pur- gatorij ceciderūt subleuare: maxime cū ipsi p. se ipso nō p̄t erigere cū sint extra statū merēdi p. bona opa iuxta illud Job. ix. Venit nox in qua nemo pōt opari. Nos vō possum⁹ satisfacere deo p. p̄cis eorum et pro illis p̄niam agere. Uā legit in cronias ordinis n̄fi: q. in p̄uincia marchie accidit q. vni⁹ magn⁹ p̄cōr veit ad mor- tē: s̄ in iherimite cōfessus est cū magna p̄nitētia oia p̄cā sua. Cui p̄fessor pro satisfactiōe iniūit vt diceret quedā p̄saleria et aliq̄bus dieb⁹ ieiua- naret ac faceret nōnullas disciplinas. Cum autē guardian⁹ n̄fi cōuētus post cōfessionē illū visi- taret: et quō se haberet q̄reret. Ille r̄ndit. Gratias ago deo q. sine p̄nia nō morior: sed de hoc do- leo q. p̄nias p. p̄cis mibi iniūctā implere n̄ possū. Tunc guardian⁹ confortauit eū dī. Ne timeas fili: ego em̄ p. te faciā satisfacere. Statimq. abiēs vocatis fratrib⁹ suis rem exposuit: et ad charis- tate hortat⁹ est eos. q. libēter ipam p̄niam susce- perūt atq. cū sil cū ipso guardiano facere ceperūt. Tūc ipse guardian⁹ ad infirmū reuersus dixit. Erquo fili tua p̄nia est a me fratrib⁹ meis pro te incepta et cito p̄ficiet: perge secur⁹ q. a penis purgatorij liberaberis. Ille igit mortu⁹ postea fratrib⁹ ipis p. se orātib⁹ apparuit dicens. Grās vobis ago pater guardiane et vobis oib⁹ frēs: q. vestra charitatiūā p̄nias a vobis p. me factā deus accepit. et ideo liberat⁹ a pena purga- torij ad celū euolo.

Ad hic querit: nūq̄d suffragia facta pro vno p̄sint eq̄liter oib⁹ in purgatorio exis- tentib⁹. Et r̄ndet p̄positiōē cū sequenti- bus q. sic dās exēplū de candelā q̄ accēda p̄vno reddit lumē oib⁹ existētib⁹ in eadē camera cū illo. Similiter lectio lecta p. vno oib⁹ p̄dest cū il- lo existētib⁹: q. vō oib⁹ cōicāt. Ergo sic dicēs dū videt ei de suffragijs. Sed hec opinio ē falsā: cōtra quā tenet magi sen. in. iij. dist. xlv. et ibi Rich. n̄. ar. ij. q. iij. et sc̄n⁹ Bona. ibidē p. oia. et Fran. de may. tract. d. suffragijs. et b̄n⁹ Tho. in. iij. di. xlv. ar. iij. q. ij. et Pet⁹ de palu. in. ca. di. et docto: subnlio in suo q̄dlibet. q. x. Et bec snia p̄positiōē est Bug. in. lib. de cura agēda p. mortuo. et Grego. ad Bonifaciū. et cōtra cōsue- tudinē eccl̄ie q̄ erraret si opinio ipsius p̄positiōē esset vera. Nā eccl̄ia q̄q. facit officiū p̄vno defuncto p̄cularit: et quādoq. p. p̄lib⁹: qd̄ esset iunle si om̄e suffragiū ḡnāliter oib⁹ defunctis p̄dēsset. Nō est ergo tenēda opinio p̄positiōē q̄ est p̄tra rōnē naturalē. Nam vir⁹ vnica fortior est multiplicata. vt ait autōr in lib. de causis. Et iō suffragiū factū p. vno efficiat⁹ operat⁹ q̄ si ad multos extēderet. Nā oē suffragiū est bonū limi- tatū: nullū autē bonū limitatū pōt esse eq̄lū vir- tute ad plura et ad vni⁹: suffragia nāq. sūt ad soluēdā penā seu reatū. S; plus est satisfacere p. debito multoꝝ q̄ vni⁹ em̄: et facili⁹ facit pro

debito vni⁹ q̄ multoꝝ. Ergo p̄lib⁹ suffragijs indigēt duo q̄ vni⁹: si autē diuidunt inter eos vterq. min⁹ habet. P̄fecta eadē ratiōe qua suf- fragiū posset p̄desse duob⁹ posset et trib⁹ et quat- tuor et centū: et sic in infinitū. Cū non sit magis dare ratiōes in vno q̄ in alio: ergo finitiū suffra- giū haberet infinitū valorē. qd̄ est impossibile. Itē si hoc esset ver⁹ q. suffragiū tantū valeret pro p̄lib⁹ quātū pro vno: et q. factū pro vno defū- to p̄dēsset generalit oib⁹: seq̄ret q. qualibet die posset tot aie liberari quos sunt in purga- torio cū om̄ia suffragia q̄tidiana totius eccl̄ie videant sufficere pro vna quātūcūq. scelerata. et sic seq̄ret q. nullus staret in purgatorio vl- tra vni⁹ diē. et p. cōsequēs eccl̄ia erraret q. ordina- ur septima: trigēima: ac anniuersalia fieri pro defunctis: et quolibet anno cōmēorationē gene- rale oim̄ defūtoꝝ. Dicit ergo p̄dicti doctores q. potest diminui pena alicui⁹: vl p. diminutio nem virtutis ex parte agēis: vel per diminutio- nem dispositiōis ad patiēdiū ex parte sustinēis. Quia actus actiuoꝝ sunt in patiēte bene dispositi- to. ij. de aia. Et videt⁹ ista p. exp̄ientiā. Nā pena magnū onus portantis diminui potest: vel p. di- minutionē grauitatis oneris. vt si q̄ ipm̄ on⁹ auferat in toto vel in parte. vel p. aliquā cōforta- tiōē illi⁹ et tūc q̄ portat onus qua minuit in ipso dispositio ad patiēdiū ab onere. vt si q̄ cū fortificet p. abū vl p. aliq̄d bonū vinū quo red- dat fortior ad onus ipm̄ portandū: et aliq̄ten⁹ nō auferat ab eo nec diminuat grauitas oneris in se. Et sic dico in. p̄posito q. suffragia facta de- terminate p. vno tñ nō p̄sunt alijs quo ad di- minutionē pene eis debite sed tñ illi. p. quo sūt quia solū illi subtrahit quātitas pene p. modo suffragioꝝ. Quātū vō ad diminutionē doloris et grauedinis que puenit ratiōe cōfortatiōis be- ne p̄sunt oib⁹ alijs. q. se p̄fecte amant cū sint in charitate cōfirmati. Et ideo vidētes primo s. suos p. suffragia liberari a penis tantū gaudent q. pena sua eis tolerabilior efficiat ratiōe bu⁹ cō- solatiōis et leticie. Sicut em̄ multū disposit⁹ ad tristitiā ex modica causa forit tristitā fm̄ Bui- cennā. vj. naturalū. c. vlr. Ita leticia mēis facit supportari meli⁹ afflictiones et nō tñ sentiri eap- misticias fm̄ p̄b. m. ij. et bi. Nō obstat mō argu- menti p̄positiōē. q. r̄ndet Rich. vbi d. q. lumē candelę vno doctoꝝ se cōicāt p. nature necessi- tate: suffragia autē cōicāt p. suffragiōis interio- nem. Et ideo d̄t magi sen. in. iij. lib. di. xlv. et bea- tus Tho. in. ij. suo q̄dli. ar. xij. q. ille an⁹ erit de purgatorio p. quo sūt plura suffragia. dato q. in eodē instāti plures intrauerint eq̄lib⁹ p̄- nis obligati. Et in hoc valde vtile est habere be- redea deuotoꝝ: posset em̄ esse q. duo existētes in purgatorio merant p̄manere ibi per centūz ānos: et p. vno sicut tot suffragia et elemosyne q. ista bona liberabit ab illis penis. Et alijs pro

quo nulla sūt suffragia p̄cularia p̄manebis ibi p. multos ānos. S. Aut querat qua ex causa sūt septima et trigēima. R̄ndet b̄n⁹ Bmb. in lib. de obitu Theodosij imp̄atoris. et habetur xij. q. ij. c. quis aliq. q. filij israel interūt septez dieb⁹ post sepulturā Jacob patrē suū. vt habet Gen. vlr. et Moysen triginta dieb⁹ Deut. vlr. Ideo adiecta est bec cōsuetudo. Sed meli⁹ est q̄ citius pōt facere officia et elemosynas p. mor- tuis et nō expectare vt post multa tpa fiant. Si em̄ q̄ esset infirm⁹ et grauib⁹ anctaret dolorib⁹ nō esset cōtēnt⁹ expectare vt in sequēti āno p. me dico vel medicinis mitteret. Itē si quis q̄n die i eculeo torqueretur nō esset cōtēnt⁹ vt vsq. ad annū expectaret ad impetrādā ei⁹ liberatiōis. Et similiter habēs filiū infirmū et cruciat⁹ et tormē- tis angustiatū q̄ citius ei posset subuenire pecu- rarer. Meli⁹ est q̄ missas et officia celeb̄ari fa- cere et elemosynas distribuere in vita vt statim post mortē ipa bona inuenias et nō expectare vt ab alijs fiat. Si em̄ eris negligēs in vita facere bona p. aia tua multo erit negligētiore herē- des tui. Et ad p̄dicta potest adduci exēplū qd̄ legit de quodā vsurario q̄ tres habēs filios dī- uisit inter eos pecuniā suā faciēs q̄tuor partes de ea et vni⁹ tñ partē sibi reseruās. Postmodū vō ad quādā predicationē p̄uersus misit eis rogans vt satisfacere vellēt et restituere pecuniā ipam male acquisitā ne dānaret. Maior autē si lius ei⁹ p̄misit ei magna magnalia facere. vt ca- pellas facere edificare et dotare: atq. missas cele- briari facere: et b̄nōi multa. Secundus vō p̄misit puellas multas nuptui tradere: et q̄plura si- milia bona p. eius aima facere. Minor autē no- luit p̄mittere se p. aia ei⁹ aliq̄d facturū: sed cū cū fratrib⁹ suis ad cenā inuitauit quā splēdidissī- me parauerat: paruāq. candelā tñ posuit i mē- sa ante patrē suū: retro vō cereū magnū atq. lu- minosum post corinā. Cū aut patrē suū ad co- medēdi inuitaret: ille dixit. Ego lumē nō video quid est q. tam abūde mēsam p̄parasti et cibis tñ modo candelā in mensa posuisti. Ad quē filij- lino inq̄t. Respice retro pater amoue q. corinā et videbis ibi cereū magnū positiū. Cui pater ait. Et quid tibi prodest nisi ate me posueris. Ita inquit fili⁹ minimū bonū qd̄ āte mortē tuā fece- ris plus p̄derit tibi q̄ multa et magna que post mortē tuā p. te reliq̄is faciēda. Quapropt̄ nolī aspiciere q. p. te q̄q. boni factur⁹ sum post mor- tem tuā: imo nec volo nec p̄mitto. bona vō oia que tibi dedisti cū tua sint accipe: et de eis dūz viuīs fac quicqd̄ boni tibi videf. Qd̄ audiens filius: et restituit illis quib⁹ p. vsurā abstulerat. sicq. ab inferno aiam suā liberauit. Dū ḡ san- ctus et facultatē habetis facite manib⁹ vris qd̄

ab hereditate vñs fieri post mortem optaretis. et
mutare candelam ante vos. Ad qd adduci potest
exemplū qd legis d quada vñs quā habuit qdā
bonū hereditate. Vidit enī vñs defunctū sedentē
et aī se habere mēsa repletā oībus bonis: post
tergū autē vidit mēsam vacuā. A quo querēs
qd significaret. Rndit. Mēsa hec que stat ante
me sunt opa mīsericordie et alia bona que feci aī
mortē et illis bonis mōvto. Mēsa vñs post me
posita sunt bona et elemosine q mādauit vñs
et filijs: et amicis ac hereditas meis fienda post
mortē meā vt aī mee subuenirēt. Et ecce hec mē
sa adhuc stat vacua: q mei obliti sunt. Et ideo
qdā sapiēs ait. fac bñ dū vivis post mortē vive
re si vis. Et itē Munera q donas mortuis hec
munera nō sunt. Ad p dīctā etiā facit q elemo
sina est ad instar candelae lumē prebēt. Et ideo
de ea dicit Tobie. iij. q nō parit ire i tenebras.
Qui igit aī post mortē elemosinas vult face
re eius aīa cū de corpore egredit lumē habet post
tergū suū. ideo vñs qua itur ad celū nō pōt da
re videre. Itē oculos habet post caput suū: et iō
sepe cōtingit in foueā purgatorij ipm incidere.
Prefata bona facta in vita custodiūt animā ne
in ipam purgatorij foueā cadat: et ne in carcere
purgatorij includat: et ne in igne ipi purgato
rij cōburat. Bona autē facta p ipa aīa post hāt
vitā adiuuāt eam vt ab ea ipa fouea resurgat: et
vt a carcere purgatorij educatur: et vt post com
bustionē ab igne liberet. Mēsa autē est in foueā
nō cadere q inde resurgere: et nō incarcerari q
de carcere educi: et nō cōburi q post cōbustionē
ab igne liberari. Ergo multo mēsa est in vita q
post mortē bona p nobis fieri. Vñs tamē et lau
dabile est etiā aliqua suffragia ordinare q post
mortē fiant. Sed illd qd vultis fieri per lōga tē
pora ordinare vt post vñm decessum q actus
fiat. Vñs si desideratis p vobis dici centū mī
sas: statuite q dicant in die vñs obitus vel seqn
ti si possibile sit. Et aīuērsaria q vult fieri vsq
ad viginti et triginta ānos facite celebrari in vi
ginti vel triginta dieb: vt veloci⁹ exire possitis
de coramētis. Illi nāq q ordināvt vsq ad cen
tū ānos vel in ppetuū fiat p eis ānuale: vident
habere animū seu intētiōē pmanēdi vsq ad il
lud tēpus in purgatorio: a quo tāto cit⁹ libe
rabunt quāto veloci⁹ a viuis adiuuabunt. Et
iō stult⁹ dīci pōt quī magis qrit cōmoda here
dis sui in elemosinis p se faciēdis q liberatōē
aīe sue a tormētis.

Uod autē vñs sit mortuos a penīs p suf
fragia liberari pater p exemplū qd ponit
Greg. iij. dial. di. q cū quidā monach⁹
suus noīe Iust⁹ ad extremū veniēs tres seba
bere oculos aureos indicasset et de hoc inge
mīscēs mortu⁹ fuisset: pcepit Gregori⁹ fratrib⁹
vt corp⁹ ei⁹ cū trib⁹ aureis i sterquilio sepelirēt.
tamē quidā e fratrib⁹ Gregorius pcepit vt vsq

ad dies triginta oīis die p eo corp⁹ ipi hostiā
imolaret. Qui cū iusta cōpless⁹ is qui defunct⁹
fuerat in die trigesimo quidā fratri sibi german⁹
no appuit. Quē german⁹ requisit dicens. Quō
co. Qui ille rndit. Duculq male fui s tam mō
bene sum q bodie cōsōnē accepi. Et vñs virtute
triginta missarū et impositiōē bñ Greg. dīctariū
aīma illa fuit liberata a penīs purgatorij: ideo
laudabilis cōsuetudo in xpianis exorta est vt
p defunctis suis faciāt celebrari triginta missas
q dicunt missae scti Gregorij ppter p dīctā causā
quo nūl gran⁹ facere pnt ipis mortuis. Sicut
Grego. in p dīcto lib. ostēdit quātū orōes p sine
cūstentib⁹ in purgatorio. Narrat enī de Pasca
sio q cū vir mure scitatis et vñs erant et suo
tpe duo fuissent sūmī pōtiffices electi: puenisset
q tandē ecclia in vñs: ipse tñ Pascasius quasi re
errore aliū papā pūlit et in hac sentētia vsq ad
mortē pūlit. Qui cū ē defunct⁹ et dalmaticā
sup feretro suppositā demoniac⁹ terigisset statī
sanat⁹ est. Post multū vñs tñ cū german⁹ ca
puan⁹ epus balneū ob grām sanitatis petiit
p dīctū Pascasium diaconē ibi stantē et obsequē
tem inuenit. Quo viso ille vehemētē extimuit:
et qd illiē tant⁹ vir faceret in q suū. Qui p nulla
alia causa se i illo loco penali deputatū asseruit.
nisi q in illa causa pontificis plus iusto sensu.
et addidit dīcēs. Quē te deprecare deū pro me:
atq in hoc cognosces q exauditus sis si buere
dies me nō iueneris. Qui cū pro eo orasset et il
luc post paucos dies rediisset p dīctū Pascasium
in eodē loco nō inuenit. Legit qz q i quodā
mōasterio vñs deuot⁹ frater sp dicebat missas
et officia pro mortuis ita q multū tēp cōsumē
bat in dīctis officijs. vñs prohibuit cū prior su⁹
nec tāta officia diceret. Nocte vñs seqnēti dū ius
tra cimiteriū p dīct⁹ prior pgeret audiuit mor
tuos clamātes. Dimitte nobis adiutorē nīm:
redde nobis aduocatū nīm. De quo terr⁹ ille
prior pcepit ei vt solita officia diceret. minas
nāq fuerāt ei mortui: q si eis pcuratorē suū
nō restituiisset illū mori faceret. In ciuitate etiā
Mediolani mortu⁹ est qdā doctor: q appella
bat dñs Jacobo de arzonib⁹ et morabatur p pa
trē meū: quē doctorē ego vidi portari ad tumu
lū veste purpura idutū. Nocte vñs trigēsimi sui
die mortu⁹ appuit ad ostiū p bñ illi⁹ ecclie in
qua erat sepult⁹ et ibi pulsabat. Q vñs p dīctus
ostiū erat p mediū dom⁹ pñs me qdā d domo
nra dormiēs in quadā camera respiciēte vñs
portā sacerdotis audīēs pulsari ad dīctū ostiū
surrexit et aspiciēs vidit illū doctorē mortuū q
indut⁹ veste purpurea pulsabat et vocabat p bñ
terū dīcēs. O dñe surgite et ppare vos ad faciē
dū meū trigēsimū. itē dīcite vñs mee q faciāt
elemosinas paupib⁹ p aīa mea. Et bis dīct⁹ res
dīct ad eccliam. Et iste doctor fuit p cūstodiam
frat⁹ nri p dīcatōis. In ciuitate qz Ferrarie

sicut retulit mihi qdā fide dign⁹ soc⁹ me⁹ tunc
doctor: nūc autē frater nri p dīcatōis. In qdā pa
lacio nō poterat bitari ppter terribiles strepit⁹
ibi factos. Quidā autē scolaris vltimōtanus
aiosus pmissit dñs ipius pallaciū ibi bitare dū
mō pmitteret euz morari ibi p decē annos sine
solutiōe alicui⁹ pñs de q ille fuit cōtē. Per
rent q dīct⁹ scolari⁹ ad dñm pallaciū faciēs por
tari libros suos et oīa q hēbat: et q i mane seqn
ti hēbat facere qndā disputatiōē posuit se ad
studendū tota nocte in qdā pulchra camera: et
hēbat cāddas bñdīctas: qñs lumine studebat.
Lū autē p modicū tēp ibi fuisset: audiuit horri
bilē strepitū p totā domū. Deinde audiuit veni
re qndā q hēbat mītras carbenas circū qz q cū
magno strepitu ascendit scalā et intravit illā ca
merā in q tpe erat. Aspiciēs autē ille scolaris q
esset: vidit qdā magnū fatasma ad modū sta
tue magne et nigre q venit. ppe cū ad sedēdū sup
qdā scānū. Ille autē scolari⁹ nō dimisit studiū
suū s voluebat libros sicut pps. Tūc ille mor
tuus q apparebat dixit illi. Quid qris. Rndit
scolaris. Quero talē legē q volo facere vñs ar
gumentū p tali disputatiōe. Dixit autē ille mor
tuus. Si vis bñ disputare istam materiam: vide
talē doctorē in tali loco: et mītra pulchra puncta
ostēdit ei in materia illi⁹ disputatiōis postmodū
sonantib⁹ matutinis: ille surrexit. Quē defun
dere vidēs scolaris pcepit post euz cum cāddis
bñdīctis: et tandē puenit ad qdā penū et vidit
in qdā loco eiusdē disparere illū mortuū: et po
sui illo loco cāddā bñdīctā. Mane autē facto
vocatis socijs cepit fodere ibi terrā et iuenit cor
pus vñs mortui: qd sedē vt decebat ad ecclias
portari et sepeliri: et p aīa illius fecit missas cele
brari: et ampli⁹ strepit⁹ nō fuit audire in illo pal
acio. Et idē exemplū qsi p oīa accidit i ciuitate
Taurini vt mihi retulit qdā frater nri.

Ua ex re nos debem⁹ cōsolari circa se
pulturam mortuorū. Bñ nō solū plac
deo. s etiā vñs gloriose rez gratā facim⁹
mortuos sepeliētes marie deuotos suos. Vñ
legit q qdā dñe deuot⁹ vñs qñdīe aī altra
re eiusdē deuote dicebat aue maria s tñ erat il
la qat⁹ in rebo mūdānis: et mītra mala cōmūte
bat. Vñ qdā die ab inimicis suis oclusus est: et
q malā durerat vitā p bñ nōlueit eū sepelire
in sacro s posuerūt eū in loco p bano: post tri
ginta autē dies gloriose vñs maria appuit sacri
ste ecclie i qua bñficiū hēbat ille dñe mortu⁹:
et dicit ei. Quare fecisti tantā iniusticiā cōtra
suū meū ponētes eū extra cimiteriū. Et ille dñe
cui dicit. Quis est ille seru⁹ vester. Rndit dñs.
Ille dñe q iā triginta dieb⁹ clapsus sepult⁹ fu
it in loco p bano. Itē ergo cito et extrahite eum
de loco illo: et ponite in loco p dīcti et honesto.
Fuit enī sp me⁹ fidelis fuit et cum deuotione
me saluabat qñdīe ante altare meū. Mane ac

facto bona tēpestiua oīs dñe ptefē ad dīctū
corp⁹ et exanātes terrā inuenerūt in ore ei⁹ vñs
pulchrū florē et linguā ei⁹ sanā pulchrā et intes
grā. Et q gloriose vñs significare voluit quātū
sibi placuit agēlica salutatio. Quā bñdīctā vñs
gine p nris mortuis hac orōe vñs rogitem⁹.
O Maria cācellaria eterni creatoris tu ita nob
bilē habeo consuetudinē q oīs homo te amat.
O maria nra curda p fortēs hostes non dimi
tas brurā scā vñs moritō nra. O dñs nra
tu poteris nos leuare extra oīm agōnē. ppter
velis esse p dīctio o pia virgo maria.

Paro tertia bui⁹ fmonis de fructificatiōe et
utilitate quā cōsequunt facientes suffragia et de
mosinas p mortuis.

Eritia et vñs cōsideratio de suffragi
is et fructificatiōis. Magnas enī
cōsequit utilitates ille q facit aliq bonū
na p mortuis. S: due sunt pnapa
les. Prima ē adiuuatiōis. Adiuuāt enī nos
tā spali⁹ q spūali⁹. Vñ est scēdū q illi q sunt in
purgatorio sciūt bōa q fiunt a viuis. Et b duos
bus modis fm Bug. in li. de cura agēda p mor
tuos. et b in. c. fatēdū. xij. q. i. aut relatiōe corū
q moriunt et ea sciūt: aut relatiōe agēloz. marie
illoz q habuerūt eos in cura q sunt solati de il
lorū salute et cōsolatiōe. q debet ppe eos stare in
celo. et ideo eis refert bona q p illis fiūt et a qb⁹.
Doctores autē i. iij. di. el. v. addūt duos modos
vñs inspiratiōes diuinam: q de hoc facit eos
intelligere. Et penariū subtractionē. q: cū deberēt
mīto tpe stare i purgatorio et pati magnā quā
ritatē penarū. vident sibi subtrahi penas et dimi
nui tēpus. et q intelligunt suffragia p se facta
ab amicis suis. vñs cū sint in grā dei sprecant
cū p illis et obtinēt illis dona spūalia et tpalia.
imo ipi qñq apparētes et pmissiōe diuina eos
defendūt a piculis. Vñ legit de quodā q semp
qñ trāsibat p qdā cimiteriū dicebat De pfun
dis p illis mortuis qui ibi iacebāt. Quada autē
nocte cū deberet inde trāsire iūmici eius volētes
ipm occidere eū sup dīctū cimiteriū expectabāt.
Lū autē ille veniret et cepisset dicere De pfundis
statī appuerūt cū eo multi mortui in forma ho
minū armatorū. Quos vidētes iūmici ei⁹ terr⁹
ti abierūt. Legit etiā de qdā alio q qñdīe dice
bat orōes p mortuis: q semel denocte rediens
domū associat⁹ fuit cū qñuo: luariis: duob⁹
aī et duob⁹ post ipi: et nō videbat q ea portaret
Lū autē puenisset ad domū suā audiuit vocē dīcē
tem sibi. Uade in pace q nos sum⁹ mortui q te
sociauim⁹: et nisi nos fuissetis infest⁹ essem⁹: et
statī illa luaria discesserūt. Nō solū autē defuncti
existētes in purgatorio p talib⁹ oratiōib⁹ etiā oīs
scī. q cū dīgāt illos q sūt in purgatorio pñs
ma bñt suffragia q p eis fiunt. Nā ex liberatiōe
illoz augeb nuer⁹ iadē. et iō pñsue rogāt deū p
bis q defunctis opa pīcatōis exhibēt. Et aī sūnt i

gta dei ab eo exaudiat: fm theolo. i. iij. di. xlv. et ibi Ric. ar. viij. q. ij. et scilicet Bona. ca. di. ar. iij. q. ij. Marie autem orabunt pro nobis ipse aie a penis liberare suffragio nris qui erunt in paradiso. Et idem inquit Bug. i. f. m. de ad bere. Ora g. p. defunctis ut de fuent i eterna vita p te orare no negligat. Expectant enim nos: na ipse orandi is pfugit ab eis. Clamant igitur qd die q iacet i tormentis: pauca sunt q mdeat. Ululat et no e q colofet eos. O q gratus crudelitas frs mei: o q gratus ibi manitas. Clamant ad nos qndie qui du vixerunt multa p nobis sustinere voluerunt: nec eis subuenire curam? o vere magna ibi manitas. Ecce enim infirmus iacet et medicus colofet. cadit alius? et oes cu subleuare festinant: clamant i tormentis fidelis et no e q mdeat. Ecce nra ibi manitas frs. Eya g. no sic: s. memore frs q scia et salubris: pia et felix: et suavis deo et angelis est cogitatio p defunctis orare ut a penis quas patiuntur soluantur. bec ille.

Et idem ecclesia ordinauit i oibo bono cano-
mias qndie fiat oio p defunctis: et dicat.
Fidelis aie p misericordia dei reqdesat in
pace. Jte istius die comemoratio oium fidelium
defunctorum. Cuius cam assignat auctor ronalis di-
uinoz officioz li. viij. dices. q sicut festus oium
scroz ordinatu est multis de causis: marie ppter
omissioz festoz suppletionem: q ppter ipaz ml-
titudine de oibo spcali festuare no valem. Jte
ppter negligetiaz i festis q celebrantur commissaz
expiatione. Un in f. m. de oioz scroz d. Decretum
est ut die ista oium scroz memoria beaf: ut qd d
huana fragilitas p ignorantia: aut negligetia: vel
p occupatione rei familiaris i solenitatis scroz
min' pegerit in hac scia obfuatione p soluat. Ita
giformit' comemoratio oim fidelium defunctorum in
stituta est fieri ab ecclesia tali die ut gualib' bnfici-
cis adiuvet qui spalia bne non pnt. Sic enim
Petrus damianus ait. Scitis bedibo compies q
apud vulcanu calie crebre voces et ululat' de-
monu audiebat lamentantiu: p eo q aie defun-
ctorum p elras et orones de locis penalib' eripie-
bant: ordinauit i suis monasterijs ut post festu
oim scroz fieret comemoratio defunctorum: qd fuit
postmodu a tota ecclesia approbatu. Et idem tales
die expectant mortuoz aie cu maris desiderio:
sperantes a penis eripi per fidelium suffragia in
toto vel in parte.

Ad b qri posset ut suffragia scz p oiu-
cis ab illis q sunt in pto mortali eis p sine
Lui qstioi ruder Tho. i. iij. di. xlv. ar. i.
q. ij. et Ric. i. ca. di. ar. ij. q. iij. et cote alij theologi
in pfata distinctioe q talia facies aut bec agit ut
mister: aut ut auctor noie pto. Si pmo mo: et
distinguedu e: q aut agit bec ut mister publicus
oim sic sacerdos q e sic iudic' ronalis ecclesie: et mi-
ster gualis a do ordiat' p sacrificijs offerendis: et
ipse opa sacralia ut missa: officium mortuoz et

bmofilia p sunt defunctio: q illa a deo no ab
operante efficaciam habet. Jte q: malicia ministri
no tollit efficaciam opis boni auctoris: nec sacra-
menta pnt pollui aut infia malicia ministratio.
vnd. i. q. i. c. dno. diaf. Dns declarauit in vno ce-
tu boim eade sacra sumenti no obesse mundis
aliquoz imudiciis. bec ibi. Spus enim scus dat
sacramentis efficaciam per quoscunq ministrant.
ca. multe. et. ca. fit. et rito sequit. ca. 7. c. no nocet
ca. q. 7. co. Et ideo ipa sacramenta ab imudis mi-
nistri in qnari nequeunt. c. remissione ptoz. i. q.
q. i. nam alicui' malicia no pbonat sacra. c. no-
ne. ca. q. 7. co. et sacramenta virtute sua no amittunt
si per malu ministrum in forma ecclesie exhibentur.
xxij. di. s. veru. et. s. pto. et. i. q. i. c. si fuerit. et. c.
sequenti viq ad fine. De em in administratione
sacramentoz no pensat merita ministroz. s. offi-
cia. i. q. i. c. cum scriptura. But qo talis est mini-
ster alicui' picular' psona: et tuc etia distinguunt
pdicti doctores. i. q. aut talis psona q sibi pre-
cepit tale opus erat in charitate: aut no. Si p-
mo modo: et tuc dicta opa pietatis p sunt ofun-
ctis siue talis madaas viuat siue no: q hoc opus
pncipaliter ipse est q illud fieri mandauit. Qui
em madaat solus ipse soluere d. et q per aliu facit
p seipm facere videt. l. ita aut. s. gessisse. ff. de ad-
mi. tuto. et. l. i. s. dicens. ff. de vi et vi ar. Sicut
gseru' in pto mortali existet pto opus merito-
riu facere: no putat suu sed putat illud opus fa-
cit ex pcepto dni sui charitate habentis. Ita oio
et alia suffragia ptoz cuiuscuq: quis no sint
meritoria ex parte sui sunt tñ meritoria ex par-
te pncipalis agentis: q ille intelligit agere cuius
vice vel noie fit. ut d. Dionys. xij. c. celestis biera.
Sic ite si aliq in charitate decessit pncipaliter
bi suffragia fieri: illa suffragia sibi p deit quis
illi p quos sunt sint i pto mortali. Si qo psona
q suffragia fieri mandauit erat in pto mortali
dicunt pdicti doctores. q aut hoc erat qm mada-
uit fieri: aut qm opus executioni fuit demadatu.
Si pmo modo: dicunt q talia suffragia no pro-
sunt quis sit in charitate eo tpe quo ei manda-
tu adimplet nisi illis itez fieri maderat: aut dema-
datione facta d nouo acceptet. q opus illis fm
eos no est ipse in gra existens nisi inqartu illis
fieri maderat vel fieri acceptet in gra. Si qo erat i
pco mortali qm opus illud demadatu fuit execu-
tio: sed erat in charitate qm pcepit fieri: dicunt q
p deit defunctis p quib' fit. q: tale opus est ma-
ximie a papiete rone illi' actus volutat' qua ba-
buit qm illud fieri madauit. Magis tñ p deit
suffragia si ministri etia forit i charitate: q tuc
meritoria essent ex vtraq pte. Si autem talis sa-
ciens suffragia no alieno s. pmo noie bec agit
vi pncipalis actor: dicunt q no p deit defunctis.
q oio ptoz caret celesti gra et dei amicitia ac
spuali vita: et ptoz deo no exaudiat. Jthias.
Un Greg. in pastor. ait. Dns q displicet ad m-

terpellat' dñi mital' trati iudicio aius ad deterio-
ra puocat. bec ille. Sed Secus in. iij. di. xlv. et
fract' de mayo. in tractatu de suffragijs. ar.
v. conit de directo oppositu dices q a qbuscuq
q existit in pto mortali fiat talia suffragia
p aiabo defunctorum p sunt eis: q licet sint mor-
tua tñ fm oes doctores bona facta i pto mor-
tali p sunt ad bona repalia: et ad penas repales
evadendas ac mitigandas. Lu igit pene purga-
toz sint repales tñ: sequitur q talia opa valeant
ad ipas mitigandas et evadendas. bec illi. Quo-
ru dictu p corroborari p illis qd ait bñf Tho.
in. iij. di. xlv. ar. ij. q. i. in solutioe pmi argumeti
di. q oio et alia suffragia acceptant a deo magis
p mortuo q p viuo: q magis idiget mortuus
cu no possit sibi auxiliari sicut pte vius. Dicit m
fract' de mayo. ut sup: q si bona sunt eglia sp
p sunt magis a meliori facta: q sunt magis me-
ritoria. Si autem sint in eglia plus pmereri pnt q
ad hoc etia a deteriori: q etia mali boies repalia
pnt pmereri. Buctor q: ronalis diuinoz vbi. s.
reprobat opinionem dicens q suffragia a malis
facta nihil p sunt defunctis: et ait sic post q op ar-
gumeta recitauit. Uex cu pauci sine crimine vi-
uat talis snia q misericordia et tot suffragia defu-
ctis adimic et viuo charitate ad illos refrige-
scere facit est nimis dura: et idem si sequenda videt. Si
em oim qd p de culpe arguit suffragia codena-
mus: illi paucorum suffragijs iuuabunt. Et idem di-
cedu videt: q quia suffragia ei' q et si in chari-
tate tñ i fide illi q in charitate decessit no pnt
ex merito vite agentis supplet tñ meritum fidei: et
charitas ecclesie talia dicit' ac defuncti capacitas
suscipit: necno et liberalitas diuinitas q fm
Ambrosiu bnficia no reuocantur: cumulo li-
beralitate ampliat: et sua liberalitate opus ab
alio fm pnde reputat ac si p illu p q sit factus
ei. Na fm iura aliq alieni debitu exoluente ipse
debito: liberat. Et si suo legata sit libertas si ri-
tio decessit pntent qd illa decessit pntent liber est.
S3 et p cu q capax est no est alteri legata et bere-
ditas acqri pot. et fm Bug. Quia i lapideo ca-
nali nil gnet tñ aq in de trahit' terra fecundat. Et
Diero. inqt. Si qm viderit iter multa opa ptoz
quos facere aliq q iusta sunt: no est tñ iust' de
ut ppter multa mala paucorum bonorum obliuiscat.
bec auctor ronalis diuinoz. Et idem oes no solu:
boni s. etia scelerati ptoz debet p defunctis
orare et ieiunare atq elemosinas: et alia opera
pietatis facere.

Ad vilitas d: meritoria. vñ sciedu
est fm Tho. in. iij. di. xlv. ut etia bñ in su-
ma pfectu. iij. di. xlv. q. d. v. q facit suffragia
p mortuis multu meret: et possum sic pbare.
Nam sicut tanto magis demeret qd et peccat.
qnto mai' danu ifert pto. Ar. in. s. arto. cum
glo. insti. de iur. et pbat in. laue scia. s. qntitas
ff. de pe. et l. pedit. s. j. ff. de inc. rui. et nau. et l.

s. j. s. j. et d. ff. de abigelo. Ergo qto qd mo-
rem vilitate et charitate impedit pmo tanto
mai' habet meritum: et maiore coequit gram dis-
uina et gliam eterna q acquirat p opa charitat'.
j. ad Thimo. iij. Lu ergo p suffragia liberentur
aie ab horribilissimo igne purgatorio: ergo qui
illis facit maiore eis gram et charitate impendit
dñi q si illis viuis et indigebis totu mudu lar-
giret. darit enim mille mudos imo etia mille mi-
lia si tot haberet ut possent ab illis cruciantu li-
berari. Na ut inqt Greg. in. iij. di. xlv. Sub eode
igne decessit purgat: et damnat' cremat. De quo
igne inqt idem Greg. vbi. s. q est corpus? et mas-
terialis. ut etia refert bñf Bona. in. iij. di. xlv.
ar. ij. Et ideo naturalr ex sua vtute no possit ani-
mas separatas cruciare: q ut d. j. de Sen. Omne
corpus agens agit p contactu. Inter igne autem et
spm no pot esse contactus. q ut. v. pbi. d. 2. Illa
se tangit quoz vltima sunt fil. In spu autem non
est assignare pmi vel mediu aut fine. ergo i cu
no pot ignis naturalr agere. sed ut de fran. de
may. in quoda f. m. de. et Ric. i. iij. di. xlv. agit
in aias et eas cruciat inqartu est instrumentu di-
uine iusticie. Et quo apper guitas et acerbitas
ipse purgatorio. Na quato agens est vigorosius
taro actio est vigorosior. de autem est vigorosior
agens q sit aliqua creatura. Et ideo illa actio q
fit ab eo imediate aut mediate aliq creatura: vi-
gorosior est. Et ideo cruciat' purgatorio ex pte
agens est vigorosissim'. Jte ex parte patientia.
Quato enim natura patiens est nobilis: taro ipsa
passio est vigorosior. Un si nobilis et delicatus
panis febrez ut duo: et rusticus ut tria: maior est
passio pmi q scdi. Lu igit i purgatorio patian-
tur aie que oibus corporib' nobiliores sunt. ruij.
q. iij. c. si habes. et. ruij. q. v. c. ille q. sequit vera ce-
lentia Bug. in f. m. de igne purgatorio dicens.
Ignis ille aspiro: e q qd in seculo penaz aut
videre aut sentire: aut cogitare qd pot.

Autem querat' cu' misterio pena purga-
toz intelligat. ruder Ric. in. iij. di. ij. ar.
ij. q. iij. et scis Bona. ca. di. ar. i. q. v. q no
videt conueniens nec verisile q demones exerceant
hoc misteriu. Na no decessit cu q iuste d aliq m-
phauit postea puniri per ipm et illi subia post
muphu. S3 aie q sunt in purgatorio iusticie ad
beredo diabolu deuicentur de co muphauerunt
in hac vita. g no est ratioabile q a' ministerio
puniant: iniustu q est q diabolus habeat super
ipas pntat post hac vita. Pntes ista pena pur-
gatorioz scit demones indubitan' certu illis q
ibi cruciant: q ad hoc puniunt ut purgentur et
ad deu introducant. S3 demones vilitate boiz
no qrit sed danu: abhorret q aiaz liberand: et
purgand: ergo tale punitione no administrat
s. fugit. Jte ali' est q punit filiu et ali' q punit
latrone. Na filiu punit dñs domus et doctor: sed
latrone punit commissan' et tortor: sed demones

funt rortore: et ipse sicut filij: et id non est co-
nitiens illos a demonio puniri. Preterea ut
Aug. in q. si diabolus cognouisset penam Job:
et q. de a. reprobatione debebat p. scire: neq. ipm
verasset: si sciat cert. signis q. ille aie iuste no
fuit iust: et ex pena fuit meliorand. no videt q.
cas vllaten. vter. Si aut. q. rat. vtru hoc fiat mi
nisteno bono. ag. d. R. d. f. Bona. vbi. s.
q. no q. no est vllate q. ipi. ta. grauit. affligat. co
cues suos. Cruciant. g. illi. q. sunt i. purgatorio
nullo alio misterio cor. tor. q. n. e. s. solu. illa. pena
ut. instrum. diuic. iusticie. ipso. cruci. at. Et. id
em. i. purgatorio. inq. ill. Job. xix. Man.
d. n. i. t. me. Ipe. n. aie. iuste. cu. creunt. de. cor
poris. ergastulo. p. ministeriu. angeloru. deferunt.
ad. purgatoriu. si. bnt. aliqd. purgandu. z. finita
purgatione. educunt. ab. eis. de. z. ad. celu. deferunt.
ita. q. ipi. angeli. boni. snt. p. dictay. aiaz. solum.
adiutores. z. non. rortores.

Sec. aut. ignis purgatorij. quatu. sit. cer.
nibilis. b. de. pe. di. vii. c. null. s. hic. aut.
vbi. d. Dic. at. ignis. z. si. etern. n. sit. miro. n. mo
gram. est. Excedit. em. oem. pena. qua. vnq. ali
qs. in. hac. vita. passus. sit. Nūq. i. carne. iusta. est
rata. pena. et. si. mirabilia. passi. sunt. martyres. cor
m. t. a. dec. ibi. Et. sunt. v. ba. Aug. in. li. de. pe. z. ca.
de. snia. q. p. oia. b. r. x. di. c. q. in. ali. d. z. id. dicit.
Magister. sen. in. iij. di. xij. z. ibi. f. Bona. ar. j.
q. ij. z. b. Tho. in. ead. di. ar. j. q. ij. Et. fr. a. scus
de. mapro. i. tractatu. de. purgatorio. Ric. q. n. i.
iij. sen. di. r. ar. ij. q. j. dicit. q. pena. causat. dupl.
ses. ex. ab. s. e. n. a. boni. amari. z. p. n. a. mali. oditi. Et.
vtr. q. i. s. t. o. r. u. mod. o. r. pena. purgatorij. e. maior.
q. libet. pena. t. p. a. l. i. d. e. d. a. r. a. d. o. v. t. i. b. i. z. e. a. d. e. z. di. q.
se. a. i. r. q. p. a. z. de. pena. qua. b. o. v. o. l. u. n. t. a. r. i. e. a. s. s. u. m. i. t.
in. hoc. m. u. d. o. liberat. cu. a. magna. p. o. r. n. o. e. illius.
pene. q. est. i. purgatorio. Algazel. q. j. v. li. p. b. i. c.
iij. de. pena. purgatorij. d. r. q. est. cruciat. i. c. f. a. b. i. s.
lis. Un. scribit. Jaco. eps. tusculan. q. q. d. a. mor
tu. p. a. b. o. cuius. d. a. s. c. i. f. u. i. t. e. r. e. p. t. de. purgatorio.
ad. agend. p. n. i. a. m. in. t. e. r. r. i. s. Qui. post. modu. ita.
se. affligebat. q. in. sepulchris. habitabat. et. in. igne.
ac. n. i. u. e. z. glacie. se. i. u. o. l. u. e. b. a. t. Un. i. t. e. r. r. o. g. a. t. q. u. i. r.
b. faceret. r. i. d. i. t. Si. lac. a. n. eccliam. cor. i. g. n. e. u. s.
e. e. r. d. i. g. e. r. e. i. e. o. e. e. v. s. q. ad. diez. iudicij. ut. possem.
e. u. a. d. e. r. e. p. e. n. a. purgatorij. It. leg. de. b. Gre. q.
post. q. o. r. a. u. i. t. p. T. r. a. i. a. n. o. app. u. i. t. e. i. a. g. e. l. z. a. i. r.
Quia. p. d. a. n. a. r. o. r. o. g. a. s. t. i. d. u. o. r. u. n. i. b. i. d. a. f. o. p. n. o.
But. in. purgatorio. duobus. dieb. cruciaberis:
aut. toto. t. p. e. v. i. t. e. t. u. e. fatigaberis. doloribus. et.
infirmis. t. a. n. b. u. s. q. d. i. p. e. p. o. n. i. u. s. e. l. e. g. i. t. q. d. u. o. b.
dieb. in. purgatorio. cruciari. Leg. q. de. quo.
d. a. z. s. c. i. o. v. i. r. o. q. cum. e. e. r. i. n. f. i. r. m. a. d. m. o. r. t. e. p. r. e. r.
q. d. a. p. e. n. a. q. a. d. b. u. c. n. o. purgauerat. dedit. de. b. a. c.
illi. d. e. c. t. i. o. n. e. q. aut. stare. p. b. o. r. a. in. purgatorio:
aut. sept. a. n. i. s. i. b. m. u. d. o. cu. z. magnis. z. p. r. i. u. i. s.
infirmis. t. a. n. b. u. s. Quo. d. i. g. e. t. e. purgatoriu. cum. ibi.
fuisset. p. s. p. a. c. i. u. m. m. i. m. u. cepit. clamare. ad. a. g. e. d. u. q.

cu. d. e. u. l. e. r. a. t. Tu. non. seruasti. p. m. i. s. s. u. n. a. m. e. d. e.
m. i. s. i. s. t. i. b. u. c. p. a. n. n. u. q. u. o. d. i. c. e. r. e. q. n. o. i. t. e. r. a. t. n. i. s. i.
p. m. e. d. i. u. v. n. i. a. u. e. m. a. r. i. a. u. l. l. e. p. o. n. i. e. l. e. g. i. t. r. e. h. e. r. u.
ad. corp. z. stare. sept. a. n. i. s. in. hoc. m. u. d. o. cu. o. i. b. o.
p. e. n. i. s. p. n. i. b. u. s. q. i. l. l. u. c. i. l. l. d. p. a. r. u. t. p. i. s. q. d. r. e. s. i. d. u. u. z.
e. r. a. t. O. d. e. u. o. n. i. x. p. i. a. m. s. i. v. o. s. v. u. l. n. t. o. p. o. t. e. s. t. i. s. f. a. c. i.
l. i. t. e. r. l. i. b. e. r. a. r. e. m. o. r. t. u. o. s. v. i. o. s. a. t. a. n. i. s. c. o. r. m. e. n. i. s. f.
o. r. d. i. b. o. d. e. m. o. s. y. n. e. a. r. q. i. c. i. u. n. i. o. s. a. c. a. l. i. q. u. s. s. u. f. f. r. a.
g. i. s. Legitur. em. in. c. r. o. n. i. c. i. s. o. r. d. i. n. i. s. n. i. s. q.
q. d. a. f. r. a. t. e. r. m. o. r. t. u. s. a. p. p. u. i. t. b. r. o. L. o. r. a. d. o. s. o. f. f. i. d. a.
c. i. u. s. d. e. o. r. d. i. s. z. i. n. t. r. o. g. a. t. a. b. e. o. q. u. o. d. f. l. a. r. e. t. R. n. s.
d. i. t. q. e. r. a. t. i. p. u. r. g. a. t. o. r. i. o. s. r. o. g. a. b. a. t. e. u. i. p. e. o. f. a. c.
e. r. e. a. l. i. q. u. a. o. r. d. e. z. T. u. c. b. r. u. s. L. o. r. a. d. o. d. i. c. i. t. v. n. u.
p. i. n. p. a. i. a. e. t. Q. u. o. d. i. c. i. t. o. i. l. l. e. m. o. r. t. u. s. d. i. c. i. t. O. p. i.
c. a. n. i. s. i. m. e. q. n. t. a. z. s. o. l. a. t. i. o. n. e. d. e. d. i. t. m. i. b. i. o. s. o. v. e. s. t. r. a.
c. e. r. t. e. v. i. d. e. t. m. i. b. i. q. m. a. g. n. a. s. p. e. n. a. s. m. i. b. i. a. b. s. t. u. s.
l. e. n. t. i. t. a. q. s. u. m. v. a. l. d. e. a. l. l. e. u. i. a. t. T. u. c. b. r. u. s. L. o. n. s.
r. a. d. u. s. d. i. c. i. t. i. t. e. r. u. c. e. n. t. u. p. a. t. e. r. n. i. p. e. o. Q. u. i. b. u. s.
f. i. n. i. s. d. i. c. i. t. i. l. l. e. m. o. r. t. u. s. B. r. a. s. v. o. b. i. s. i. m. e. n. s. a. s.
a. g. o. p. a. t. e. r. v. e. n. e. r. a. d. e. q. z. p. e. r. o. r. d. e. o. v. i. s. a. s. s. u. m. l. i. b. e.
r. a. t. a. b. o. i. b. u. s. p. e. n. i. s. p. u. r. g. a. t. o. r. i. j. z. v. a. d. o. a. d. g. l. o.
r. i. a. c. e. l. e. s. t. e. z. b. i. s. d. i. c. i. s. a. d. c. e. l. o. s. a. s. c. e. d. i. t. Leg. i.
q. z. i. n. c. i. u. s. d. e. c. r. o. n. i. c. i. s. q. d. u. b. e. a. t. f. r. a. t. e. r. J. o. h. e. s. d. e.
a. l. u. e. r. n. a. c. i. u. s. d. e. o. r. d. i. s. i. n. d. i. e. m. o. r. t. u. o. r. u. m. m. i. s. s. a. d. i.
c. e. r. e. t. p. a. i. s. v. i. d. i. t. q. i. s. i. n. f. i. n. i. t. a. s. a. i. a. s. d. e. p. u. r. g. a. t. o. r. i. o.
e. r. e. u. n. t. e. s. z. p. a. d. i. s. i. u. m. a. s. c. e. d. e. r. e. s. t. a. n. q. s. s. c. a. n. i. l. l. a. s.
d. e. a. r. d. e. n. t. i. f. o. r. n. a. c. e. e. r. e. u. n. t. e. s. z. i. n. a. e. r. a. t. r. a. s. u. o. l. a. t. e. s.
O. s. i. p. o. s. s. e. m. a. u. r. e. s. a. d. o. s. p. u. r. g. a. t. o. r. i. j. p. o. n. e. r. e. a. u.
d. i. r. e. m. p. f. e. c. t. o. m. o. r. t. u. o. s. n. r. o. s. d. a. m. a. t. e. s. i. n. i. g. n. e.
b. o. r. i. b. i. l. i. z. d. i. c. e. r. e. s. O. q. u. i. t. e. r. r. i. b. i. l. i. s. e. s. t. i. s. t. a. f. l. a. m. a.
o. q. u. e. r. u. d. e. l. e. i. n. c. e. n. d. i. u. o. q. u. a. r. d. e. n. t. i. s. i. m. i. g. n. i. s. q. s.
n. o. b. a. l. i. q. d. r. e. f. r. i. g. e. r. i. u. p. s. t. a. b. i. t. U. t. e. m. i. n. q. d. e. G. r. e. g.
i. i. j. d. i. a. l. n. o. e. d. i. a. i. t. e. r. i. g. n. e. p. u. r. g. a. t. o. r. i. j. z. i. f. e. r. n. i. n. i. s.
s. i. q. i. l. l. i. q. s. u. n. t. i. p. u. r. g. a. t. o. r. i. o. b. n. t. s. p. e. m. a. l. i. q. n. e. r. e. u.
d. i. i. d. e. q. u. a. n. o. b. n. t. d. a. n. a. r. i. C. l. a. m. a. t. g. p. r. e. s. z. m. a. s.
t. r. e. s. i. n. p. u. r. g. a. t. o. r. i. o. d. i. c. e. n. t. O. f. i. l. i. j. i. n. g. r. a. t. i. q. b. o. b. o.
n. a. n. r. a. d. i. m. i. s. i. m. s. u. c. c. u. r. r. i. t. e. n. o. b. i. s. C. l. a. m. a. t. m. a.
r. i. t. i. v. r. o. z. e. s. v. o. c. a. t. e. s. z. d. i. c. e. r. e. s. O. v. r. o. z. e. s. i. m. p. i. e. i.
q. u. i. b. o. c. o. f. i. d. e. n. t. i. a. b. a. b. e. r. e. s. d. i. u. i. t. i. a. s. n. r. a. s. v. o. b. i. s.
d. i. m. i. s. i. m. s. z. d. o. r. e. s. a. c. c. r. e. u. i. m. a. r. q. d. n. a. s. n. r. o. z. u. z.
b. o. n. o. r. u. v. o. s. r. e. l. i. q. m. s. u. b. u. e. n. i. t. e. m. i. s. e. r. i. s. z. n. o. s.
a. d. i. u. a. n. e. r. e. t. e. x. a. m. u. r. a. b. b. i. s. a. c. r. o. c. i. s. i. m. i. s. p. e. n. i. s.
U. b. i. e. s. t. a. m. o. r. q. u. e. n. o. b. i. s. o. n. d. e. b. a. r. i. s. B. e. n. e. a. p.
p. a. r. e. t. q. v. a. e. s. t. i. n. i. a. i. l. l. a. q. u. e. d. r. Q. u. i. l. o. n. g. e. a. b. e. s. t.
o. c. u. l. i. s. z. c. o. r. d. i. l. o. g. e. a. b. e. s. t. N. e. u. n. o. b. i. s. q. z. q. l. i. b. e. r.
n. r. m. d. i. c. e. r. e. p. o. t. e. s. t. P. s. O. b. l. i. u. i. d. i. d. a. t. s. u. m. r. a. d. i. s.
m. o. r. t. u. s. a. c. o. r. d. e. Et. d. e. n. o. b. i. s. p. p. h. a. u. i. d. e. z. P. s.
d. i. P. e. r. i. t. m. e. o. r. i. a. c. o. r. p. u. m. s. o. n. i. t. u. s. f. a. p. a. n. a. z. z.
f. l. e. t. u. s. i. n. m. o. r. t. e. z. s. e. p. e. l. i. t. d. e. n. r. a. O. i. g. i. t. p. i. n. q. u. i. z.
a. f. f. i. n. e. o. n. f. i. s. i. n. o. s. d. i. l. i. g. i. t. o. n. d. i. r. e. m. o. d. o. i. n. r. a. t. i. s.
c. a. l. a. m. i. t. a. n. t. i. b. u. s. n. r. i. s. C. l. a. m. a. t. q. z. a. l. i. j. m. o. r. t. u. i. d. i. c. e. n.
t. e. s. O. c. o. m. i. s. s. a. r. i. j. n. r. i. o. e. x. e. c. u. t. o. r. e. s. t. e. s. t. a. m. e. n. t. o. s. i.
n. o. s. t. r. o. z. u. e. p. e. d. i. t. e. f. i. d. e. l. r. q. u. e. v. o. b. i. s. c. o. m. i. s. i. m. s.
A. u. d. i. r. e. t. p. f. e. c. t. o. s. i. n. g. u. l. i. s. i. p. o. s. s. e. n. t. a. d. p. u. r. g. a. t. o. r.
i. u. s. d. e. s. c. e. d. e. r. e. m. o. r. t. u. o. s. s. u. o. s. p. l. a. g. e. t. e. s. z. d. i. c. e. r. e. s.
i. l. l. u. d. J. o. b. x. i. j. C. l. a. m. a. t. e. m. q. l. i. b. e. r. m. o. r. t. u. s. d. i. c. e. s.
N. i. s. e. m. i. n. i. m. e. m. i. s. e. r. e. m. i. m. e. i. s. a. l. t. e. v. o. s. a. m. i. q.
m. e. i. q. e. m. a. n. d. n. i. t. e. n. i. g. i. t. m. e. P. r. i. m. o. d. i. c. i. t. m. i. s. e.

sereni. f. quo ad effectū. q. j. f. Job. iij. d. Qui vult
denic fratre suū necessitate habere z clausit ab
eo viscera misericordie: quod charitas dei manet i
illo. S. cō addunt misericordie alia vice. f. quo ad
affectū. q. d. nō Dat. xviij. d. Nonne z te opor
tuit misereri cōserui tui sicut ego tui miseris
sum. Tertio assignat bñt. cōpassionis rationē
dicētes. salte vōs amia nri. Omī etem tpe dili
git q. amie. est. Prover. xviij. Et fm. P. b. m. x.
et b. c. Propriū amia est alteri cōpati: z p. b. a. n. o.
dilectionis exhibitio est opia. ut inq. Grego. in
omī. paschali. Un. Mōtan. in luna celeri inq.
Quisq. amat seruit. Nabete. cōpassionē des
functis vris z bñfacite p. eis. Scriptum est em.
Matth. v. c. Beati misericordes qm. ipi misicor
diā cōsequēt. Ad quā zc.

Feria secūda post dñicam de passione de de/
mosyna. Sermo tertius.

Idit deus ope

Vra corū z miser. est p. p. o. suo: Jone
iij. z in epla occurrēns ferie. Inquit
moralis Seneca ad Lucillū. Nō pōt. q. s. bea
te degere q. se tñ intuet: q. oia ad vtilitates su
as cōuertit. alteri viuas op. t. si vis vivere tibi.
Et idē in lib. de bñ. vita ait. Ubicūq. bō est bñ
ficio locus est. Scōm. em. Bler. de ales. i. iij. p. r.
sūme in tract. de elemosyna. q. ij. z. Ric. in. iij.
di. xv. ar. ij. q. j. z. Tho. ibidē. ar. j. q. ij. facere be
neficiū z elemosynā p. m. o. est acc. magne. v. u.
tis. Ideo Tull. in. j. de offi. inq. Quicq. sine
detrimēto cōmodari potest: id tribuat cuiq. vcl
ignoto. Et Plato in t. b. i. m. e. o. ait. Bonos viros
debet cōmodos esse. Quid. q. z. in lib. ij. de p. n. o.
inq. Regia crede mibi res ē succurrere lapsis.
Cōueniēs boi est boiem square voluptas. Qd
scāes xpianissim. impator. Justinian. inq. in. l.
p. u. l. e. g. i. a. s. f. i. l. e. d. e. s. a. f. a. n. e. c. Humanitatis no
stre est egenis p. s. p. i. c. e. r. e. z. d. a. r. e. o. p. e. r. a. v. t. p. a. u. p. i. b. o.
a. l. i. m. e. n. t. a. n. o. d. e. l. i. n. t. Bñ. em. David psal. xl. Be
t. u. s. v. i. r. q. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. s. u. p. e. g. e. n. u. z. p. a. u. p. e. r. e. Et. T. o.
b. i. e. r. i. j. d. i. Bona est o. i. o. cū ieiunio z elemosyna
Et Eccl. v. j. Facere elemosynas ne despicias. Et
Esa. l. viij. Frāge duriēti panē tuū. z egenos va
g. o. s. q. i. n. d. u. c. i. n. d. o. m. u. t. u. a. Lū. vider. nudū ope
r. e. u. i. z. c. a. r. n. e. t. u. a. n. e. d. e. s. p. e. r. e. n. i. s. Bñ. em. Hieron.
l. x. v. j. d. i. n. c. q. d. e. m. e. n. t. a. Q. u. i. d. e. m. e. n. t. a. n. o. b. a. b. z.
n. e. c. i. n. d. u. r. e. s. t. v. i. s. c. e. r. a. m. i. s. i. c. o. r. d. i. e. q. u. i. s. s. p. u. a. l. i. s.
s. i. r. n. o. a. d. i. m. p. l. e. t. l. e. g. e. x. p. i. Et. i. n. c. a. n. s. i. n. g. u. l. i. s. c. a.
d. i. n. q. d. Am. b. Misicordie cōis est v. s. u. s. i. d. e. o. p.
c. e. p. t. u. c. o. e. s. t. o. i. b. o. o. f. f. i. c. i. j. o. o. i. b. u. s. e. r. a. n. i. b. o. n. e. c. a. r. i. a.
z. a. b. o. i. b. u. s. d. e. f. e. r. e. d. a. Nō publican. non miles
t. r. a. p. i. t. nō agricola nō vrbān. diues z pauper
o. e. s. i. n. c. o. m. u. n. i. a. d. m. o. n. e. n. t. v. t. c. o. s. e. r. a. t. nō b. a. b. e. n. i.
N. e. c. i. l. l. e. d. e. q. u. a. d. e. m. o. s. y. n. a. t. r. a. c. t. a. t. u. r. i. t. r. e. s. c. o. n.
s. i. d. e. r. a. t. i. o. e. s. f. a. d. e. m. P. r. i. m. a. d. i. c. e. t. f. r. u. c. t. i. f. i. c. a. t. i. o. n. i. s.
S. c. o. d. a. o. b. l. i. g. a. t. i. o. n. i. s. T. e. r. t. i. a. c. o. d. i. n. d. i. s. a.

Par. p. ma. de elemosyne fructificatione. E
Liedū est fm. magistrū in. uij. sm. di.
xv. z. o. s. t. h. e. o. i. b. i. d. e. m. z. Bler. d. de
ales. vbi sup. q. tres sunt ptes satisfas
t. i. o. n. i. s. v. i. d. e. l. z. o. r. a. t. i. o. i. c. i. u. n. i. u. z. d. e. m. o.
s. y. n. a. M. a. i. o. r. a. u. t. z. e. f. f. i. c. a. c. i. o. r. i. s. t. a. z. a. d. s. a. t. i. s. f. a. c. i. e. n. s.
d. u. m. p. p. e. c. c. a. t. i. s. n. o. s. t. r. i. s. e. s. t. d. e. m. o. s. y. n. a. v. t. i. n. q. u. i. t.
Ric. h. a. r. n. f. i. n. i. i. j. d. i. x. v. a. r. i. j. q. i. j. v. b. i. b. o. c. p. b. a. t.
p. r. a. t. i. o. n. e. s. Et. P. e. t. r. o. s. t. h. a. c. a. d. i. a. r. q. q. j. Et. b.
T. h. o. i. b. i. d. e. a. r. j. q. i. j. A. r. c. h. q. u. o. q. i. n. c. n. o. s. u. f. f. i. c. i. e.
d. e. p. e. d. i. j. d. i. a. t. q. d. e. m. o. s. y. n. a. p. l. u. s. v. a. l. e. t. q. o. r. a.
t. i. o. z. o. r. a. t. i. o. p. l. u. s. q. i. c. i. u. n. i. u. Et. i. d. o. p. r. i. m. a. f. r. u. c. t. i.
f. i. c. a. t. i. o. d. e. m. o. s. y. n. e. d. i. a. t. s. a. t. i. s. f. a. c. i. o. n. i. s. E. a. p. r. o. p. t. e. r.
d. i. c. i. t. s. a. l. u. a. t. o. r. n. o. s. t. r. e. L. u. c. i. j. D. a. t. e. d. e. m. o. s. y. n. a. m.
e. t. e. c. c. e. o. i. a. m. u. d. a. s. u. n. t. v. o. b. i. s. Et. T. h. o. b. i. j. d. i. a. t.
E. l. e. m. o. s. y. n. a. a. b. o. m. n. i. p. e. c. c. o. l. i. b. e. r. a. t. U. n. d. D. a. n. i. e. l.
i. i. j. i. n. q. u. i. t. D. a. n. i. e. l. N. a. b. u. c. h. o. d. o. n. o. s. o. r. r. e. g. i. P. e. c.
c. a. t. a. t. u. a. d. e. m. o. s. y. n. i. s. r. e. d. i. m. e. t. i. n. i. q. u. i. r. a. t. e. s. t. u. a. s.
m. i. s. e. r. i. c. o. r. d. i. e. s. p. a. u. p. u. m. t. r. a. s. s. u. m. p. t. a. u. e. i. n. c. q. u. a.
o. b. i. e. z. i. i. s. b. e. c. e. r. g. o. s. e. c. r. e. t. a. d. e. p. e. d. i. j. J. o. L. a. t. a.
i. n. v. j. d. i. u. i. n. a. z. i. n. s. t. i. t. u. t. i. o. n. u. a. d. u. e. r. s. u. s. g. e. n. t. e. s. c.
r. i. j. i. n. q. u. i. t. M. a. g. n. a. e. s. t. m. i. s. e. r. i. c. o. r. d. i. e. m. e. r. c. e. s. a. u. i. d. e. u. s.
p. o. l. l. i. c. e. t. o. i. a. s. e. p. e. c. c. a. d. i. m. i. s. s. u. z. E. a. p. r. o. p. t. i. n. q. d. B. u.
g. u. s. t. i. i. n. s. e. r. m. o. e. i. j. d. e. i. c. i. u. n. i. o. c. l. J. e. i. u. n. i. a. n. r. a. d. e.
m. o. s. y. n. a. z. p. i. n. g. u. e. d. o. c. o. m. e. d. e. t. q. i. t. a. l. e. e. s. t. i. c. i. u. n. i. u.
s. i. n. e. d. e. m. o. s. y. n. a. q. u. a. l. i. s. s. i. n. e. o. l. e. o. e. s. t. l. u. c. e. r. n. a. N. a. z.
s. i. c. u. t. s. i. l. u. c. e. r. n. a. s. i. n. e. o. l. e. o. a. c. c. e. n. d. i. t. s. u. m. i. g. a. r. e. p. o. t. e.
l. u. m. e. a. u. t. b. a. d. e. r. e. n. o. p. o. t. i. t. a. i. c. i. u. n. i. u. s. i. n. e. d. e. m. o. s. y.
n. a. c. a. r. n. e. q. u. i. d. e. c. r. u. c. i. a. t. i. s. z. c. h. a. r. i. t. a. t. l. u. m. i. c. a. i. a. m.
n. o. i. l. l. u. s. t. r. a. t. P. e. t. r. u. s. e. t. i. a. r. a. u. e. n. a. s. a. i. r. q. d. e. m. o. s.
y. n. a. z. p. u. e. n. i. t. i. c. i. u. n. i. o. s. i. c. u. t. o. l. e. u. l. u. c. e. r. n. e. z. s. i. c. u. t. s. o. l.
d. i. c. i. t. a. c. s. i. c. a. i. a. c. o. r. p. i. A. m. b. r. o. s. i. u. s. q. u. o. q. i. n. q. u. o.
d. a. s. e. r. m. o. e. v. t. b. a. b. e. t. d. e. p. e. d. i. j. i. n. c. m. e. d. i. c. i. n. a. d. i.
c. i. t. M. e. d. i. c. i. n. a. m. i. s. e. r. i. c. o. r. d. i. e. t. o. l. l. i. t. m. a. g. p. e. c. c. a. b. a. b. e. m.
p. l. a. s. u. b. d. i. a. q. b. o. p. e. c. c. a. n. r. a. r. e. d. i. m. i. m. s. P. e. c. u. n. i. a. m.
b. a. b. e. s. r. e. d. i. m. e. p. e. c. c. a. t. u. s. N. o. v. e. n. a. l. e. s. t. d. n. o. s. z. m.
i. p. e. v. e. n. a. l. i. s. e. s. z. p. e. c. c. i. s. t. u. o. s. v. e. n. u. d. a. t. r. e. d. i. m. e. g.
t. e. o. p. i. b. o. t. u. i. s. z. p. e. c. u. n. i. a. t. u. a. t. r. i. m. i. a. e. m. d. e. m. o. s. y.
n. i. s. r. e. d. i. m. u. n. t. S. a. p. i. e. n. s. e. t. i. a. E. c. c. l. i. i. j. i. n. q. u. i. t. f. a.
c. i. e. n. i. d. e. m. o. s. y. n. a. S. i. c. u. t. i. n. s. e. r. e. n. o. g. l. a. c. i. e. s. s. o. l. u. e. n. t.
p. e. c. c. a. t. u. a. L. b. r. e. f. q. z. v. t. b. a. b. e. t. i. p. d. i. c. t. a. d. i. n. c. m. e. s.
d. i. c. a. m. e. n. t. i. i. n. q. d. M. e. d. i. c. a. m. e. n. t. u. f. o. r. n. q. d. m. a. r. i. e.
i. n. p. n. i. a. o. p. a. f. e. s. t. d. e. m. o. s. y. n. a. P. a. t. e. r. i. s. t. a. p. e. r. b. i. m. o.
l. o. g. i. a. d. e. m. o. s. y. n. e. E. l. e. m. o. s. y. n. a. e. m. d. i. a. t. a. b. e. l. i. s. q. d.
e. s. t. m. i. s. e. r. i. t. z. m. o. r. s. q. d. e. s. t. a. q. u. a. q. s. i. m. i. s. e. r. a. t. i. o. n. u.
d. i. l. u. e. n. s. p. e. c. c. a. U. e. l. d. i. a. b. e. l. i. q. d. e. s. t. d. e. u. s. z. m. o. r. s.
q. d. e. s. t. a. q. u. a. q. s. i. a. q. u. a. d. e. i. t. r. i. n. g. u. i. s. p. e. c. c. a. J. d. e. o.
s. c. r. i. p. t. u. e. s. t. E. c. c. l. i. i. j. J. g. n. e. a. r. d. e. n. t. e. t. r. i. n. g. u. i. t. a. q. z.
d. e. m. o. s. y. n. a. p. e. c. c. a. t. i.

Secūda fructificatio elemosyne d. gñoli
tatis. Facit em. boiem gñuz deo z boibo.
vñ Eccl. xix. dicit. Elemosyna vini qñ
sacculus cū eo z gram eius qñ pupillā pseruas
bit. Quātū em. habeat gratū dñs elemosynas
factas amore suo oñdit. Martb. xvj. c. vbi dī.
Qd vñ

principali inellectu de fructu minoribus. Unde
nec pbatat de ordine fructu minoribus quia dicit
q in iudicio dicit deus. Amē dico vobis quicquid
fecistis vni ex his fratribus meis minimis mihi feci-
stis. et q reprobus dicit. Amē dico vobis quicquid
non fecistis vni de minoribus his: nec mihi fecistis.
Per ista mēda etiam subsequenter videtur de oībo
alijs religiosis et pauperibus. Unde Hiero. ad Ne-
potianū ait. Mensam tuā pauperes et pegrini si
nouerint: tu cū illis xpm cōmūas noueris. Jo
inquit Aug. sup. Ps. cxiij. Cuius domus elemosine
nā pauperi nō dantur? qm de nro: sicut tanq de do-
no xpi nec dare debem? qm medico sicut tanq pī.
Q autem hoc sunt vera: pēp g exēplū scti Martini
q dū paup nudo pēp damidiū sue dedisset:
noctē sequenti vidit xpm illa vestitum: audiuitq
eū dicēte magne multitudini angelorū que cum
circūdabāt. Martinus adhuc carbecuminus hac
me veste cōtēte. Sicut legi i cronico ordiis nō
fuit q dū dñs frāscus adhuc secularis cristē
cuidā paup mlti veste nouā quā in dorso ha-
bebat dedisset: noctē sequenti ipse pulcherrimū
palaciū ei ondit pleni armis fulgētib: crucis
signaculo insignis di. Nec oīa tua erūt militū
q tuorū. Lūorū fratrū. Legi q in legenda Jo-
hannis elemosinarij: q dū quadā die qdā nocte
par optimis vestimentis induit pegrino cuidā
naufrago et nudo vestimentis suis dedisset: ille
accipiens illud: statim vendidit. Quapropter pe-
trus de hoc misticā habuit di. Nō fui dignus
ut mēoria mei haberet egenus. Et ecce dū dormi-
ret: vidit quendam fulgentē sup solē hūit induitū
vestimentū qd ille tradiderat egeno: q dicit ei.
Quid peristis petre. cognosce vestimentū
istud. Cum ergo ille rēderet q dū cognoscebat
Rēdit ipse. Ego illo vestitū: et quo dedisti pau-
per amorem meo. Legi quoq q quadā vice ipse
appuit beato Greg. in specie peregrini petens
sibi dari ser argētos: qd et accepit. Qui et eadez
die itē rediēs: scutellā vñ argēteā valde grātā
beato Greg. petijt: quāz beatus Greg. amore xpi
illi dedit: postea tō apparuit ipse beo Gre. di.
Ego eram pauper ille cui scutellā argēteā dedi-
sti. Recitat etiā Petrus damianus q abbas qdā
fecerat em vñ lampredā viginti numis par-
ficientib: que cū esset cocta: illi appositā ad mē-
sam: ecce paup ad ianuā venit petēs sibi dari p
elemosina illud qd abbat appositum erat. ab-
bas ergo pietate motus misit ei totū piscē itegrū.
Ecce mirabile dictū. Ilico pauper cum parapli
de plena piscē in sublime se extulit et celū cū cōis
videntibus penetravit. Multotiens quoq le-
gitur ipse apparuisse in forma peregrini aut le-
prosi: et in domo deuororū suorū hospitalariū: ut
cognoscat fideles se recipere xpm in pauperi-
bus. Ideo Petrus rauēnates in quodā s mo-
ne ait. In regno celi corā oībus angelis in con-
uentu resurgentib: q Abel passus sit: q Noe
mundū saluauit: q Abrahā fidē custodiuit: q

Moyse legem tulit: q petrus crucis ascendit:
dñs tacet et clamat q paup comedit.
Etena fructificatio dicit multiplicandū
est bonorū. Inq etiam saluator: Lu. vi. Da-
te et dabit vobis. et Martinus ait. Lēnplū
accipietis et vitā eternā possidebitis. et puerb. q.
ait Salomō. Alij diuidūt ppriā et diuites fiunt
aliq rapiūt aliena et semp in egestate sunt. Ideo
cuidē lib. nr. cadē ait. Generat dñs q miseretur
paup et vassitudine suam reddet ei. et puerb.
xxvij. Qui dat paup nō indigebit: q autē despi-
at deprecātem sustinebit penuriā. Sicut q bee ve-
nissima cōdusio: q boi pietatis opibus dedito
nō dērit ad vitā pntē necessaria: et postcaruit
psequē eternā. Qd patuit in illo gēnti: de quo
legi i vindario ordiis: q cū fuisset a quodā epō
baptizatus audito ab eo pōdici illud euāgēlij.
Lēnplū accipietis et. dedit ei trecentos ducā-
tos: facies sibi fieri ab epō scripturā manu ipi
factā q p illis ducatis dandis paupib amore
dei redderet ei cēntos tōndē in vitā eterna. Un
ad mortē veniēs iussit in manu sua poni illam
scripturā cūz poneret in monumēto. Sed post
aliquos dies appuit epō dicēs se recepisse pro-
missū et multo plus. Un epus cū filijs illi fecit
aperiri sepulchrū ei: et iuenit illā scripturā mas-
nu ppriā dicti mortui recēter subscripā in qua
prestabat pōdici. Ista etiā fructificatio patet di-
cro Ps. q ait. Nunq vidi iustū derelictū nec se-
men ei querēs panē. Pater qz p exēplū qd recit-
at Petrus damianus. di. q fuit qdā pifamilias ma-
gnas facies elemosinas. Cū autē semel em bas-
beret vñū numū de quo emere aliqd ad cōdēdū
dū cū pane intēdebat venit paup elemosinā po-
stulans. cui ille dictū numū dedit. Cū q pades
re cepisset et solū panē ad comedēdū haberet: ec-
ce vir quidā ignor festinus venit et viginti soli-
dos in manu ei posuit dicēs. Dñs me cos mi-
sit vobis. et statim discessit et apli nō fuit visus
in illis partib. Legi qz q quidā epus val-
de misticorū et pi dū semel sinit sibi vinū offer-
ri pcepit. Cūqz pincerna totum illud qd erat in
vasculo hāuisset et potū epō detulisset: ecce sub-
bito paup vn illū sibi dari postulauit amore
dei. Epus itaqz pcepit vinū illi dari. Et cū post-
ea epus apli sinit qz ātea iussit itē in vas vi-
nariū inspicere si aliqd forte supellet: et repertū est
pleniū vino. Et ptra de illis q nolūt facere ele-
mosinā timore ne eis deficiat legi exēplū de
quodā hortulano solitario bonēvite: q totū la-
borē suū in pioa vsus cōuertebat vir sibi victū
retinēs. Qd vidēs humani gñis iūmē inuidēs
bonis opib illi ipm rēptare cepit dicēs in cor-
de illi. Cōgrega in iuuetute vt possis puidere
tibi in senectute et infirmirate. Cui ille cōsensit
et magnā quantitātē pecunie collegit et ab opib
misticorū die cessauit. Cōgit autē deo pmitere vt
putresceret pec ei: cōsumptisqz numis suis in
medicis et medicinis liberari nō valuit: sed cū

iusdā boni medici cōsilio vt viuere posset pedes
abladi fecit. Eadē nocte cū ad se reuēsus sic
ret affuit ei angelus dicēs. Ubi sunt numi qd col-
legisti in qto posueras spes tuā q te adiuuaret
in senectute et infirmirate. Et ille inq. Peccavi:
et si potero laborabo nec aliqd cōgregabo de ce-
tero. Tūc agē vidēs ipm penitere de auaricia
et ingit pedē ei et sanat est. Medico autē mane
ad ipm rediēs iuenit eū in agro operantē et deu-
landatē. Aliud miraculū q mltiplicent bona
tam spalia q eterna facit elemosinā. Legi
vix q vn archiepū et qdā epus sil pgebāt ad
quoddā cōliū. Accidit autē quodā sero eos bo-
spitari in vno paup hospitali: hospitalari autē
petuit elemosinā ab archiepō amore dei p lo-
co suo releuādo: q decē libras dedit ei p demo-
sinā. Qd vidēs ille petuit etiā ab epō vt sibi pui-
deret in aliq. Epus tō plus pfectū diā archi-
epi et aliorū q pietate motus tristis et dolēs dedit
illi qnq libras. Cūqz mane parit ad ciuitatem
venissent et vnusqzqz p se hospitij acciperet: archi-
epus p quodā negotio misit quēdā suū clientē
epō q inuenit illū tristitia pleniū. Cui causā cū
quereret a familia didicit illū em tristiari ppter pec-
cunā quā dederat hospitali. Archiepō autē aus-
ditō s fecit cū ad seruari rogā vt acceptis qn-
q libris videret et cōcederet sibi meriti demo-
sine quā dederat hospitali. Qd miser fecit et pec-
cunā recepit. Noctē autē sequenti ille epus vidit in
sōnis quēdā angelū ducēte ipm in quēdā locū
pulcherrimū in quo erāt oīa q in corde hominis
pnt desiderari. vbi iter alia vidit qdā palaciū
pulcherrimū et magnū in cuius anteriori gre erat
tūc sic scripē notando ipm epm. Hoc palaciū
est talis epī q pecuniā dedit hospitali. Quē
titulū añqz recederet vidit ab angelis abradi et
sic scribi. hoc palaciū est talis archiepī q ipz emit
ab epō tali. Vidēs tō epō nomē suū abradi: et
scribi nomē archiepī vebemēt doluit q tale pa-
laciū sēvēdēdo pdidit. Et i bis exatit statim line-
mora ad archiepū suū et ei qd viderat idicauit
Et sic vēditionē quā fecerat palio multis recu-
perauit. Recitat qz beatus Greg. in lib. dyal. q
qdā raptus fuit in spu et vidit in paradiso ex lateri-
bus aureis edificari pulchrū palaciū die sabba-
ti. et audiuit vocē dicēte sibi. Nec domus est talis
ogari: qui qdā p totā septimanā acqrit paup
penib erogat. Qēs em elemosine q fiut ex cha-
ritate scribunt i celo lris aureis: et et noia caesa
ciētiū ab angelis corā deo recitant. Un Tob. xij.
dicit angē. Qū orabas cū lachrymis et sepe lie-
bas mortuos ego obtuli ordēs tuā dño. V-
tanta vilitas elemosine di liberatōis
q liberat em ab omni malo tā repositi q
eterno. Un David psal. xl. de faciente ele-
mosinā inq. In die mala liberabit eum dñs.
Et puerb. q. ait Salomō. Munus absconditūz
extinguit iras: et donū in sinu indignationē ma-

nimā. Appellat aut elemosina munus absconditū
tū q a laude humana debet abscondi. qd quidē
munus cū deo offerim? et cōtra nos ira mitiga-
mus. vñ Tob. iij. di. Elemosina a morte eter-
na liberat. Quapropter in die iudicij nos debent
sabit aduocata nra et dicite David psal. cxiij.
Iocūdus bō q miseret: cōmodat: disponet ser-
mones suos in iudicio qz in eternū nō cōmoue-
bit. et Tob. iij. di. Elemosina nō pmutat ire i re-
nēbras inferni. Jo Eccl. xij. de sapie. Lēdū
de elemosinā in sinu paupis et otabit p te et libe-
rabit te ab omni malo. Patet ista p exēpla. Le-
gitur em i cronico oīdū nri q quidā frater
minor: elemosinā ab vna misere petijt q illi pī-
diū obtulit et amore dei bdit. Erat autē hūc mu-
lier filia q perisima domus i cista extra portabat
vt de altissima ripa deiceret. Cū tō ad ripā ves-
nisset nō aduertēs vbi pedes poneret cum cista
etiā de ripa in profundū cecidit tota lacrydā: etiā
si vt sic dixerim ferrea fuisset. Et ecce in medio ca-
su sibi appuit frater ille mane illo a mīe ei aba-
tus q cadentē filiā apprehēdēs eū illedam in ter-
ra posuit. Sicqz sana domū reuerfa mīi retulit
qra magnalia elemosine fratre de sibi fecisset et
quō eā ab horribili morte liberasset. Legitur
qz in legēda Jobis elemosinarij q qdā nocte
Petrus valde diues sed durus paupib. intēdū ba-
bebat eos et oīos q ad domū suā accēdēs cū
indignatōe maris repellebat. Quadā autē die
cū paupes sil loqrēt de duricia istius vnus ex eis
dixit. Ego vobiscū facio pactū qz hodie ab ipso
recipiā elemosinā. Facto autē pacto et pignore
posito: paup ad domū illi iuit et elemosinā pe-
tuit. Quē cū Petrus videret pte fontis stāte circa
se aspiciēs cū lapidē inuenire nō posset: panem
vñ siliginis factū p comib accepit in manib
et cū furore et indignatōe pēdit paup. Paup
tō illū accepit et p elemosina se accepisse ab eo
socijs retulit. Post duos autē dies infirmus ē
Petrus ad mortē et vidit se duā corā iudice: de
inde vire quosdā ethiopes portātes oīa mala
q fecerat in sēptis et ponētes i statera. et alia autē
gre erāt duo vini dealban misteo: dicētes nihil se
habere qd ibi ponerēt nisi vnum panē siliginis
quē dederat paup i coact et cū indignatōe: quē
posuerūt sup staterā. Et cū nō esset facta eqūitas
ageli dixerūt ei. Bdaugē aliqd ad siliginē hāc
alioqn ethiopes te apprehēdēt. Quidō dicitis re-
uersus est spūs in eo et sanat ab infirmirate de-
re. Si vna siligo quā furore iactam tātū pfuit
q dānatus nō fuit: quāto magis pderit facere
mltas elemosinas. Quapropter mutar? i altēz
virū elemosinar? fac? est magnus. Nō solū ac-
liberāt elemosine facietes a malis etiā eos p q
bus fiut. vñ legi i eadē legēda Jobis elemos-
inar? cū qdā cap? fuisset ab hostib sil cū mltis
alijs. cadē aliq et p capnū suis ad pānā illi
reuerētēs dixerūt ipm et mortuū: qz simul sibi

sepeliri videretur illū cū parabāt. Parētes q̄ illū singulis annis q̄l p̄ mortuo elemosinas faciebāt. post q̄m: aut̄ annos ille rediit: cū cognouisset ea que p̄ eo facta fuerāt dixit se illo tēpore quo elemosine fiebāt a quodā candidato solutum fuisse a vinculis ferris q̄bo erat ligatus et tota die libere ambulasse. Et sic fiebat singulis annis in die elemosinarū.

Egit q̄ q̄ quedā bona dñā q̄ credebatur virū suū defunctū: q̄ cū foederet aux̄ sub rupe quadā q̄ sup̄ euz ceciderat videbat ip̄ possibile cū esse virū: quoniam p̄ aia ei⁹ offerebat sacerdoti vñū panē et vñā candelā misse apponebat. Qui postea trāsito multo tēpore virū regit⁹ est et dicit q̄ oī die euz esset opp̄ssus lapidib⁹ in illa caverna obscurissima panē illū recipiebat ad mōdū cādū: et candelā accēsā cū qua videbat. Legit q̄ aliū exēplū quo pater valere defunctis elemosinas ad liberatōis penā. Nā cū qdā miles tēpore Karoli magni bellū intrare deberet: rogauit cognatū suū: vt si in bello moreretur equū suū videret et pretiū paupib⁹ daret. Quo mortuo equ⁹ illi placuit ip̄ p̄ se retinere: et post modū gūter infirmat⁹ equū vendi fecit et pauperib⁹ pau distribuit: qd nō fecisset si viuere credidisset. Hoc factū ille defunct⁹ tāq̄ sol fulgēs appuit cognato suo infirmo dicens. Cognate tu me p̄ octo dies fecisti penas purgatorij parip̄ equū cui⁹ p̄cū sicut dixerā paupib⁹ nō dedisti: s̄ nō feres ip̄unc. q̄ aiaz tuā portabūt demōes in infernū. Un̄ seq̄nti nocte venerūt qdā demōes sicut conui nigerrimi et sustulerūt eū in aere clamātes sicut leones lupi et vñq̄: et postea illū dimiserūt cadere: et sic miser exspirauit: et p̄didit aiam p̄ elemosinā quā dare noluerat.

Eueredo q̄ ad p̄positū. Si vultis liberari ab oībus piculis habere curā pauperū. Sicut enī habēs bonum factorē studet euz longo tēpore retinere: et cū tucl⁹ defendit q̄ntū p̄or. ita de⁹ facientes elemosinas pauperib⁹. q̄ in hac distributiōe sunt ei⁹ factores longo facit viuere tēpore et virū illis plōgat: et ab aduersitatib⁹ et malis defendit. Et ideo dicit Tobie. iij. Noli auertere faciē tuā ab illo paupere. Ita enī si et vt nō auertat a refectis dñi. Et quo dāt̄ intelligi q̄ de⁹ habet specialē curā facientū elemosinas: elemosina enī aduocat pauperes vt patronos corā deo. Un̄ Bern. ait. Pauperes nō sunt cōtemnēdi vt egent: sed exorādī vt patroni. Elemosina q̄ est armatura fortis ad defendendū nos ⁊ diabolu et alios hostes. Un̄ Eccl. xix. dicit. Elemosina sup̄ scutū potētis et lanceā ip̄ugnabit p̄ te inimicos tuos. Id̄ Hiero. i. qdā eplā ait. Nō memini me mala morte vidisse mortuū q̄ misericordē duxerit vitā. Et Aug⁹. ad beremitanos inq̄t. frēs mei charissimi nūq̄ recordor me legisse mala morte perisse illū q̄ libere in hac vita opa pietatis et charitatis voluit exercere. nec

ille. Erō bñ? est: q̄ misericordia bñem semper associat et egredietē aiam de corpe comitat. Un̄ Amb. inq̄t. Nō sunt boī opes quas secū ferre nō potest: sola misericordia comes est defunctorum. At cōtra de illo q̄ est crudelis paupib⁹ *Psalmograph⁹* canit. Disperat de terra memoriam ei⁹ p̄ eo q̄ nō ē recordat⁹ facere misericordiam. Scriptū est enī Jacobi. ij. Iudiciū sine misericordia fiet ei⁹ q̄ nō fecerit misericordiam. Paruit hoc exēplū quod retulit mihi qdā soc⁹ me⁹ predicator. Nā ad huc nō sunt viginti anni q̄ quidā nobilis valde diues in ciuitate Mediolani infirmat⁹ ad mortē visitatus fuit a p̄dicto socio meo. Qui cū hortaret eū ad cōfessionē et p̄niam ille desperatus dicebat. Nō possum cōfiteri q̄ sū dānatus. Lū ergo lōgo tēpore ei⁹ p̄dicasset de misericordia dei: ille sp̄ dicebat. sum dānatus. Tandem ille soc⁹ meus q̄siuit causā sue dānatiōis ab eo. Qui r̄ndit. Q: fui durus paupib⁹. ideo durus est mihi deus. Et q̄ nō habui misericordiam ad pauperes: ideo nō possum misericordiam a deo impetrare. et sic desperatus mortu⁹ est. Aliis q̄ terribile exēplū accidit in puincia terre laboris. vbi quidā diues sed erga pauperes impi⁹ cū esset mortu⁹: et solēnter ad eccliam deportatus atq̄ sepeliri deberet. Ecce canis terribilis niger rim⁹ aduenit et ad cadauer appropriāns mortu⁹ ac si cēt frustū panis dilaniādo deuorauit. Quo facto disparuit: nec corp⁹ nec canis ap̄li vñ sunt. In cronica enī ordinis n̄rī legit⁹: q̄ in Angliā inter lādoniā et oroniā erat hospitale celeberrimū in quo prior hospitalis euz q̄rtu or socijs erat. Sero aut̄ ibi applicauerunt tres pauperes frēs a scō frāisco missi i Angliā ad p̄dicandū et hospitij p̄tēntes: sed p̄ illū priore sū ne misericordia repulsi sūt. Iuuenis aut̄ quidā ex socijs prioris hoc vidēs misericordiam cōmor⁹ est et clam p̄tinario dicit. Lū p̄or ierit dormitū introduc eos in domū senariā: et ego de relijs q̄s p̄uidebo. qd et factū est. Stantib⁹ igit̄ fratrib⁹ sup̄ fenū iuuenis ille panē et aquam portauit: et se corū orōib⁹ cōmēdauit ac in lectū suū intrauit. In p̄mo aut̄ somno hāc habuit visionē. Vidit nāq̄ xpm̄ in throno terribili ad iudiciū cūctos euocātē: et singularit̄ audiuit citari rectores ill⁹ hospitalis. Lū q̄ adducti fuissent oēs: vñ dicit quēdā pauperē in habitu illoz fratrū āre iudicē cōquerētē et dicētē. Iustissime iudex clama bat ad te sanguis fratris meorū: qui ista nocte p̄ istos rectores in tāta necessitate hospitij p̄tētes sine cibo et potu repulsi sūt. Lū tamē ip̄i fratres p̄ amore tuo cuncta reliq̄runt et huc venerūt vt aias tuo sanguine p̄cioso redemptas ad te cōuerterat: et isti suis tuis negauerūt q̄ ioculatorib⁹ canib⁹ et accipitrib⁹ tribuit. Tūc xpus terribili vultu rectores illos respiciēs ait. O bonoz meorū infideles dispensatores et dissipatores sic dispensatis res vobis p̄ me cōmissas. Et illis ob

mutescēdo p̄cepit iudex suspēderet oēs: qd et factū est. Iuuenis aut̄ ille hoc vidēs ad pauperē illū corā iudice cōquerētē q̄ etat scūs frāscus abijt dicens. O pater roga p̄ me obsecro ego enī feci qd potui fratrib⁹ tuis: et mihi displicuit seueritas et impietas illoz sociorū meorū. Qui dixit bñs frāisc⁹. Neminem fili ego enī te i meū fratrē recipio et nūc cepit illū āpterari i cui⁹ āpleu iuuenis ille excitat⁹ est. et cor⁹ fuit et tali visioe ad portū camerā cucurrit vt hoc illi nūciaret: et intrā camerā illūz reppit desolatus: suffocāt⁹ et mortu⁹. Quo mag⁹ territ⁹ ad alios socios p̄perauit ip̄os sicut reppit strāglatos. Qd vidēs veritatē visiois iudicarie cognouit: et fratru pedib⁹ obvoluit frater minor effectus est et scē p̄seuerauit in ordine. Lū aut̄ fama tēre rā diuulgata esset multi magni viri et nonnulli epi ordine intrauerūt. Et q̄ p̄digio patet duo p̄mo seueritas dei ⁊ nō faciens misericordiam paupib⁹. t̄cō ei⁹ benignitas erga misericordes respectu illi⁹ iuuenis fratrib⁹ subueniēs. O igit̄ scā elemosina quāta ē potētia tua p̄fecto tu eo illa q̄ oīa nobis bona ipetras: tu eo illa q̄ placas deū vt nō mittat nobis flagella que p̄ peccatis n̄ris meremur. Un̄ Eccl. iij. dicit. Elemosina pauperis nō erit in obliuione. Nā p̄ ea restituet tibi bonū et iusticia edificabit tibi et i diemulationis cōmētorabit. Quinta fructificatio elemosine dicitur ipetratōis. Facit enī orōes n̄ras exaudi. vñ glo. sup̄ illd̄ ps. Iudica me de⁹. in f. ait. Si orōem tuā vis volare ad deū fac duas alas sicut auis et elemosinā. Id̄ Eccl. i. dicit. frange esurienti panē tuū et sequit̄. Tūc inuocabis et ip̄e exaudiet te: clamabis et dicit assum. Facit q̄ nobis grās diuinas ipetraret bñdictiones. vñ p̄uerb. xij. sc̄ptū ē. Qui p̄nus est ad misericordiam bñdicit. Dicit enī de⁹ paup̄ illud Ruth. ij. Sic bñdicit⁹ q̄ misert⁹ est tui.

Sexta fructificatio elemosine dicitur illuatiōis. Illuānt enī boīes a deo p̄ elemosinas. Paruit de Cornelio centurione. Act. x. q̄ cū cēt gentilis q̄ opib⁹ misericordie et elemosinis insulebat misit de⁹ āgelū ad ip̄m q̄ dixit ei. De⁹ misit me ad te vt ānuāc tibi q̄ elemosine tue ascēderūt in p̄spectū ei⁹. Vnde q̄ ad Si monē petri et dicit tibi qd te opteat facere. Et sic mediāte elemosina illuat⁹ fuit in fide et saluat⁹. De qua illuatiōe fit mētio in. c. dñi. circa finē. xv. dicit. De hoc enī habet aliū exēplū qd legit̄ i miraculis virginis Marię: vñ q̄ qdā mulier xp̄iana deuota ip̄i⁹ eginitis habebat vñ pagas nū q̄ habēs qdā denarios dicit vñ suū. Boī nū esset q̄ nō darem⁹ hos denarios ad vñrā vt aliqd lucraremur p̄ vita n̄ra. Qui r̄ndit vñrō. Rogo te vt pcedas hos denarios deo xp̄iano. et ip̄e reddat tibi cētū p̄ vno. Qui ille dicit. Et vñ iuueniā istū deū xp̄iano. R̄ndit illa. Vnde ad eccliam xp̄iano et oībus paupib⁹ q̄ amore xp̄i

et misio sue petet elemosinā cōcedit istos denarios. Ip̄e aut̄ deus n̄r restituit illos nobis qm̄ necessitate habebim⁹. Qd auditis p̄dictus gentilis oēs denarios paupib⁹ erogauit. Lū aut̄ indigeret post aliqd dies dicit vñrō suū. Vñlem q̄ iste de xp̄iano nobis redderet aliquā partē pecunie sibi p̄cise. Et illa r̄ndit. Vnde ad eccliam et ibi inuenies aliqd. Lū aut̄ sc̄rasset ecclia istā tū inuenit denariū argenti et magna cū lenicia portauit vñrō. Illa aut̄ dicit. Sufficit h̄ denarius p̄ nūc. vade ⁊ t̄cme nobis necaria. Perrexit igit̄ et em̄ p̄scē in cui⁹ corpe inuenit lapides p̄ciosos: quē de xp̄iano vñrōis portās am̄ficio gemarū vñdiderūt p̄ ducētis suū rectōis auris. Tūc dicit illi vñrō ei⁹. Ita remunerat de⁹ n̄r illos q̄ faciūt elemosinas amore suo. R̄ndit aut̄ ille. Vere bon⁹ et pius est de⁹ iste et mas sua plena est misericordia: et id̄ volo officij xp̄iani. Et sic illuminat⁹ in fide i elemosinis faciēdis p̄seuerauit.

Septima fructificatio elemosine dicitur p̄mianōis. Magnā enī remuneratōis et gloriā recipim⁹ in regno celoꝝ p̄ elemosinas. Sc̄ptū ē enī Eccl. xij. Misericordia facit locū vñcūq̄: s̄m mortu⁹ opes suos. Quadruplū erit aut̄ de⁹ remunerat facientē elemosinā. Nā ei⁹ q̄ p̄ amore suo dat bona sp̄alia paup̄ ip̄e dat bona sp̄alia ad sustentatōis. Loꝝ sp̄alia ad cōsolatōis: et sp̄alia ad iustificatōis: ac celestia ad gl̄ficationē. Un̄ Eccl. i. dicit. frāge esurienti panē tuū et sequit̄. et sanitas tua cū oīes: qd refert ad bona corp̄alia: et ān facit tuā ibi iusticia tua qd refert ad bona sp̄alia. Et gl̄ia domini colligit te: qd refert ad bona celestia. Et eris q̄s bon⁹ i iugū cui⁹ nō deficiat aque: qd refert ad bona sp̄alia: q̄ sic a deo elemosinaz largitōe cōtinuant vt nunq̄ deficiāt. Ideo inq̄t Aug. in tract. de orōe et misericordia. Misericordia tantū efficacit obtinet vt auro: et suū sine p̄mio esse nō patiat. Scriptū est enī Eccl. xij. Benefac iusto et inuenies retributōis magnā: et si nō ab ip̄o certe a deo. Nec mirū si de⁹ tantū bonoz facientē elemosinas cū ip̄e ab eis bonozel: dicit Salomone p̄uerb. xij. Honorat dñs q̄ misert⁹ pauperi. O scā elemosina tu eo illa q̄ valde placeo deo. Un̄ p̄uerb. xij. dicit. Facere misericordiam mag⁹ placet deo q̄ victimę. et O sec. vj. inq̄t dñs. Misericordiā volo et nō sacrificiū. trāsūptiue de p̄cā. dicit. c. libet. et. i. dicit. p̄deret. P̄optea inquit p̄b̄ta Mich. vj. Indicabo tibi bō quid sit bonum et qd dñs requirat a te: vñq̄ facere iudiciū diligere misericordiam. De qua mia inq̄t Tullius in oratiōe facta p̄ laude cesaris vt recitat Aug. libro. ix. de ciuitate dei. c. ix. et ad Amānum. ca. x. Nulla de virtutib⁹ plurimio grātor aut admīrabilior est misericordia. Domine enī ad deos nulla re p̄p̄ accedūt q̄ salutē boīb⁹ dādo. Id̄ cū inq̄t saluator. Lu. xj. Estote misericordes

sicut et pater vester celestis misericors est. missu
pauca in. 8. et dicit. xxiij. q. iij. Beati enim miseri-
cores: quoniam ipsi misericordia consequentur. Matth. v.
facite vobis amicos de mamona iniquitatis:
ut cum defeceritis recipiatis vos in eterna taberna-
cula. Luc. xvi. Scriptum est enim. i. ad Thimo. iij.
Pietas ad omnia valet promissione habere vite que
nunc est et future.

Paro secunda de obligande elemosine.

Ecundo in isto sermone videremus quomodo
teneamur facere elemosinam secundum est
per sermone. De al. in. iij. per sume in
tract. de elemo. q. iij. et bñm Tbo. ij. q.
q. xxiij. q. septem sunt opera misericordie corporalia: et
septem spiritualia. Corporalia continentur in bñm. Visito
pauperem abo redimo ego colligo codo. De primo
operis bñm est. Eccl. viij. Non te pigeat visitare infir-
mum. Et hoc enim in dilectione firmaberis. Et Jaco-
bi. v. Religio munda et immaculata apud deum et pa-
ter deus est visitare pupillos et viduas in tribulatione
eorum. Unde dicitur in vitalispa. frater quidam interrogas-
uit quendam senem dicens. Duo fratres sunt in vobis
tunc sex dicto in hebdomada multum laboras.
alius vero fuit egrotans cuius opus magis acceptum
est deo. Respondit senex. Si frater ille qui sex dicto la-
boras ieiunare appetat se per pedes non poterit equi-
lis illi qui infirmum dicitur. Secunda elemosina
est potare sitientes iuxta illud per bñm. xxi. et ad Ro-
m. Qui sitit potum da illi. Et de hac salua. Mat-
th. x. Qui potum dederit uni ex minimis istis
calicem aque frigide tunc in nomine discipuli: amen di-
co vobis non perdet mercedem suam. Tertia elemo-
sina est abire duriem. Et de hac Tobie. iij. dicitur.
Pater tuus cum egenis et duriem coede. Talibus
enim pascendo pauperes dicitur ipse in die iudicii illud
Mat. xxi. Esurivi et dedistis mihi manducare.

Quarta elemosina est redimere captivos sol-
vendo per eis debita ipsorum. ut videlicet illud ad Heb-
r. Nam et vincis compassi estis. Item defendendo ipo-
tentes et pauperes ab opprimendo eos. Et de hac
Eccl. iij. Scriptum est. Libera cum qui in iuniorum panem de
manu superbi. Quia est vestire nudum. De qua
Lu. ij. dicitur. Qui habet duas tunicas det unam non
habentem. Sexta est colligere hospites. De qua
dicitur. Elai. lviij. Egenos vagosque induc in domum
tuam. Et de hac misericordia commendat Abraham. vii
et bñm Gen. xviij. recepit in domum suam angelos: imo
ipsum dominum cum putaret se recipere peregrinos.

Per septimum autem dicitur. q. d. Martinus nomine
monacho valde honorabilis in suo mo-
nasterio visitandis gratia ad alios monaste-
rii pergebant. In via autem leprosum quendam repperit vo-
lentem ad suum hospitium redire sed per lassitudinem non
valentem. Vir autem dei eiusdem leprosi lassitudinem mi-
seratus: pallium quo vestiebat in terram primum proiecit
et expandit ac desuper leprosum posuit: cumque suo
pallio vndique circumfretum super humeros levavit secum
et reuertens dicitur. Cumque in monasterium foribus

appropinquaret abbas eiusdem monasterii magnam
vocem clamare cepit. Currite fratres et ianuas mo-
nasterii aperite: quia frater Martinus venit por-
tans dominum Iesum ipsum. Stetit vero Martinus ad
monasterium portam pervenit quod leprosus esse pu-
tabat de collo eius ciliis: et in ea specie apparuit
qua recognoscit ab hoste solet saluare: non ad ce-
lum aspiciente Martino rediit: et cum ascenderet dicitur.
Martine tu non erubescis super celos. Cum autem per dicitur. scilicet vir
monasterium ingressus esset dicitur illi abbas. Fra-
ter martine ubi est ille quem portabas. Qui ille
respondit dicitur. Ego si scivissem quod eras tenuissem pe-
des eius. Et narrabat quod dum cum portabat nullum
pondus sentiebat. De hoc enim laudant illi duo
discipuli ipsi cunctos in Emmaus quod cum egerint ad
hospitium secum credentes ipsum esse peregrinum. unde
meruerint cum cognoscere in fractione panis. ut bñm
Lu. xxiij. Hospitalitatis autem virtus maxime com-
mendat in. c. i. xliij. di. Septima elemosina est
mortuos sepelire. De qua laudat Tobias. c. i. c.
ubi dicitur. Mortuis atque occisis sepulchra solas
tuas exhibebat. Ad has septem elemosinas redu-
cuntur omnes alie subventiones corporales que preestantur
primo. ut inquit bñm Tbo. xvi. s.

Unt autem alie septem elemosine spirituales que
continentur in bñm. Consule castiga solare re-
mitte ser oia. Et iste elemosine spirituales
sunt digniores corporibus. ut inquit Bler. d. al. xvi. s.
Et sub prima dicitur. Consule comprehendunt due de-
mosine: vias docere ignorantem: et consolare dubitan-
tem. De quibus dicitur. Jaco. v. l. Fratres mei si quis ex vobis
erraverit a veritate et converterit quis eum: scire debet quod
qui converterit fecerit peccata ab errore vite sue saluabit
aiam eius a morte. Scriptum quoque est in. c. inter oia.
extra d. spon. xvi. Clemens tertius inquit. Inter oia
charitatis non minus est errantem ab erroris sui ses-
sione reuocare. Beatus igitur ille qui errantem seu dubi-
tantem primo de illis. iij. Reg. i. Accipe psallam a me:
et salua aiam tuam. Tertia elemosina est castiga-
re delinquentem cum charitate. De qua in. c. tria sunt
genera. xlv. di. dicitur. elemosina est delinquentes corri-
gere: et errantes in via deducere veritatem. Quar-
ta est remittere iniurias. De qua dicitur in. d. c. tria. q.
magna est elemosina peccare illis qui offendunt. Et
in. c. due sunt. xlv. di. et sunt tria. Aug. i. lib. l. ome-
liarum: omni. vj. scriptum est. Elemosina cordis est
dimittere a quo quis lesus est. multoque maior est hec
elemosina quam corporis. Quia elemosina est co-
solari tristes. De qua Eccl. viij. dicitur. Ne desis plo-
rantibus in solatio: et cum lugentibus abula. Et. i. ad
Thimo. v. Consolamini pusillanimes et invicem edifi-
cate alterutrum inquit Bp. l. Sexta est suppo-
nere defectum primum iuxta illud ad Gal. iij. Sup-
ponere inquit in charitate. Et eiusdem epistolae. vj. ca.
item autem Bp. l. Aliter alterius onera portare: et
sic adimplebitis legem Christi. Septima est oia
reprovius et defunctio. Jacobi. v. autem Bp. l.

Orate piniat ut saluemini. et Matth. v. ait dominus.
Ora te persequendo et calumniando vos. De autem
elemosine spirituales que corporales continentur in his
sermo vulgaris. Et primo corporales de sunt.
Sis sollicitus visitare infirmos
Debiles antiquos et conditionatos
Quantum tu potens queras adiuuare
Non sinas aliquem fame cruciari
Deo pauperibus quod superfluum habes
Si vitam eternam desideras nanas.
Sic enim porrigere potum
Sis benignus erga captivos
Ut eos liberes: solvas captivum mercedem
Pauper nudus a te vestiatur
In domum tuam recipe peregrinum
Lura ut mortuus bene sepeliatur.

De autem sunt spirituales elemosine.
Officiu illius qui est sapiens
Est communicare suum inicum
Et bene magistrare insufficientem
Consulere imperitis
Demonstrando viam ad eternam vitam
Tuam animam cuius gratia Christus mortuus
Cum charitate corripere peccatorem
Buires proximum de suo errore
Ora ne velis offendere creatorem
Ignosceas inimico et corde non simulato
Iniurie accipe ne sis memor.
Is qui remittit in celum sublimatur
Cum homine tribulato pietatem habes
Consolare afflictum si charitatem habes
Sola adversitas amicum verum demonstrat
Sufferas socium qui te onerat
Vive in pace inter contentiosos
Facies rem ratam eterno sponso
Pro vivis et mortuis ora deum omnipotentem
Ut det paradysum et ignoscat tormentis
Non eris in charitate aliter si feceris

Res ita declaratis quibusque: ut bñm teneat ad
b. facendum elemosinam sub pena peccati mortu-
alis. Claret enim quod si quis peccat saltem ve-
nialiter quoniam potest subvenire primo indigenti et non
subvenit secundum omnes deos. Nam bñm boi obsequium et of-
ficius debet. In comodato. s. sicut. ff. de comod. l. si
non solet. s. libertus. ff. de condi. inde. l. si servus
ca. ff. de suis apor. Et respondeo secundum Rich. i. iij. di.
xv. et coiter oia theol. in ca. di. q. cum preceptum de
mosina sit affirmativum: obligat spiritum non tamen ob-
ligat ad semper: per locum et tpe secundum doctrinam datam
a theol. de preceptis affirmativis: ut bñm Tbo. ij.
ij. q. d. ar. ij. in solutio. ij. arg. et per sciam Bona. in
ij. di. xxi. in questione circa litteram. et Scotus in. iij.
di. x. et Rich. in. iij. di. xvi. ar. iij. q. iij. et Bler. de
aleo in. iij. per sume in explanatione decalogi. c. i.
Et ideo inquit Rich. ar. xvi. s. q. consideranda est fa-
cultas habens et miseria indigentis. Si enim bñm
habet aliquid quod non sit necarium sustentationi sue na-
ture: nec illi quibus tenet subvenire sicut exco-

filij servi et anelli: et sic causa necessitatis seu nota
bilis indigentis et per illi cui dandum est ita quod imi-
neat probabilis signa extreme necessitatis tunc tenet
subvenire indigentem et precepto. Si vero bñm habet
aliquid superfluum non tamen sustentationi nature sed etiam de
cetero sui statum tenet de illo facere elemosinam pau-
peribus: etiam si non inveniatur quod sint periculi in pre-
dicta necessitate. Respondens igitur est quod in casu extreme
necessitatis vel quasi quod tenet subvenire indigentem
quoniam potest. ut inquit Tbo. ij. q. i. q. xxiij. et habet illud
ma. c. s. lib. iij. di. viij. q. iij. Ad hoc enim dicitur quod res
nemur primo lege divina. Unicusque enim de man-
davit de primo suo Eccl. xviij. Item de charitas
est et quod manet in charitate in deo manet et de in
co. i. Job. iij. Et ideo quod non facit opera charitatis
perit est deo. ut dicitur in. c. abijt. q. iij. Secundo
ad hoc tenet lege naturalis: quod dicitur ut dicitur faciat
alteri quod desiderat fieri sibi Tobie. iij. et habet
in. c. humanum genus. di. i. Et ideo beatus Job boni-
tatur nos ad misericordiam exemplo omnium creatura-
rum dicens sui li. c. iij. Interroga iumenta et docebunt
te: volatilia celi et indicabunt tibi: loquere terre et
respondet tibi: et narrabit tibi pisces maris. Pri-
mo igitur nos mittit ad iumenta. Et istud patet in
dephibito: quod si unus cadit ceteri currunt ad sub-
levandum eum. Patet etiam in equalibus: quod si mater
vni pulli mori alie suscipiunt filium ad nutriendum
Deinde mittit ad volatilia: istud patet in oco-
nibus que pariter senes in nido collocat et nutriunt.
Item in aquila que puerum sola non coedit: sed auibus se-
sequendo partem dimittit. Patet etiam in chobardis
quo dicitur per bñm in lib. de animalibus quod aquila quoniam
tres pullos habet nimis gravatur in pascendo il-
los: et ideo unus in nido ejat: et auis que arabice dicitur
chobar cum suscipit ad nutriendum. Deum mittit ad
terram: de qua inquit Bñm. Noli esse deterius in
sensibili elemento: terra illos fructus quos offert
non suis visibilibus vendicac sed tuis ministrat obsequium
quibus. Tu vero fructus illi inuadit et tibi soli co-
cludis. Deinde mittit ad pisces. Et istud patet in
delphinis que boies mortuos in mari ad litus
portant. Patet etiam in coebis marinis que spiritus sunt
dauise. quidam autem pisces ad eas pastum deferunt: ad
cuius tactum ille se agitur quod pastum in eas pergit et res-
cedit. Albertus autem in tract. de virtutibus politionis
in. c. de misericordia diffusius declarat predicta di-
cens. De virtute nobilissima medullarum sic est na-
ture impressa ut ea doceat et ostendat ois natura
creata siue sit celestis siue terrena. Nam ut taceat
de divina misericordia qua plena est terra: et de
misericordia angelica ad humanam naturam venia-
mus ad aliam. Nam corpora celestia quibus non vivit
nec sentiunt nec intelligunt: nobis tamen influere non
cessant res vite necessarias generando: et eas quibus
necesse est conservando. Item palmeti et oia istelle no-
bis non cessant fuisse nocturnas tenebras repellere
do: acre depurando: universa illuminando: in quibus
da calefaciendo: nimis calida frigore temperando

Seca nimio bumectudo: et nimio bumida ut ex
pedir delicatudo. Item quo villa exprime lingua
possi: quia nobis aurilia serarignis sine quo
bō vivere nō posset. Itē ac quo ad momētū ca
tere nō possum. Quia enūcet seruina aqua p
manū et fluminū: fontū et puteorū. Quia dice
re possit vbo quāta nobis grana terra gignit.
Flumina si potio aucto acrio: et fructus et genera
et aialia terreni corpis. Itē plicera quāta sit mi
sericordia inter mudani corpis: mēbra inter se
tam distātia tam diuersa dum supiora influūt
in media: mediaq; in infima: et oīa munio sibi
sunt fūctia. Nā luna lumē qd a sole recipit ter
ris infundit. Itē terra oīe qd fructe celestis in
fluente gignit aialib; tribuit. sicut aqua et aer
facit. Utroq; cōsidera minoris mudi mēbra in
quib; pfecta apparet misericordia dum vnu mē
brum sic totū alteri se ipendit q; gladq; p aliq
se exponit: p alio sponte se vulnerari facit: q; cā
solitare vnu alteri seruit: et q; vnu de altero vin
dictā nō expetit. Mirabile valde q; nunq; iter
eiusdē corpis mēbra vlla oriuntur discōrdia: vlla
ad alterū inuidia: vlla respectu alteri arrogan
tia s; sp cōpassio pia et misericordia vera et intē
sio medullarū creata. Nā cor mēbro:ū nobiliss
simū creatore primū: carne solidū: motu pnnū
fructe pmarimū: oībus mēbris corpis vitā ad
ministrat et motū. Item oīa corporis mēbra
cordi sunt seruientia et ei obēperāntia: et dolēti cō
dolētia: et mortificatio cōmōrtētia. Et est notabi
le q; et si corpa superiora et celestia nulla ab infe
riorib; et terrenis recipiūt seruina. ipis tū influe
re nunq; cessant queq; bona. Item aīa influūt i
corpus sensum et vitā q;uis ab eo multū sit pie
grauata: imo aīa intētiū corpori suo cōpanit vt
corpe inciso ipa non incisa doloris gladio pfo
retur: et que nūq; comedit nūq; bibit et nunq;
dormit: ista tamē corpi indigenti appetit. qui
bus subtrahit corpis cōpassioē tabescit. Non
ergo de se credat esse qui bac rāra caret virtute:
nec diuio igne se credat ardere q; cor piū se inue
nit ad proximū nō habere. Nam cōstat per se q;
ferrū est durū humano corde: nec min⁹ cōstat
eternū ac diuinū ignē hoc creato igne potētiore
existere: imo ipm virtute in infinitū excedere. Et tū
hic materialis ignis dū in ferrū agit ipm vtiq;
molle facit: et si eius actio fuerit fortis ipm dis
soluēs penit⁹ liquācit. Itē multo mag⁹ cor qd
diuin⁹ ignis incēdit durū vtiq; esse neq; s; totū
pietate liquācit inopit. Ergo tu q; cor durū et nō
piū habere te sentis scias certissime q; in te diuinū
incēdiū nō existit. Nō enī potest ēē cor: ferrū
vbi diuinū ardet incēdiū. Ferro ergo durio: ēē
cognoscat qui primo suo patenti nō ex toto cor
de compānit: nec cū infirmatē nō infirmat. Itē
nobilio: et potētiore est sanguis human⁹ q; hirci
nus: s; adamas hircino sanguine rumpit. Ergo
cor illud adamatē est durū qd būano sanguine

nō molliat. et hoc de sanguine redēptiois verū esse
oñdit. Itē maior est cōductio mēbroz spūaliū
in corpe spūali q; corpaliū i corpali. q; corpus
spūale est lōge nobilius corpali. Et vbi maior
vniū maior est cōpassio: q; nō ē aliū dolor: et itē
pbo q; partū diuisio et id doloros⁹ sepanit q;
fortius vniunt. Ergo maior est cōpassio mēbrū
spūalis ad spūale q; corpalis ad corpale. Sed
oīo ē impossibile vt panat mēbrū aliq; corpale
sine oīa aliq; cōpassioē: q; magis est impossibile
si dici valeat i spūali corpe. Est g; certissimū nec
ducēdiū in dubiū q; q; dolorē fratris sui nō sentit
mēbrū spūalis corpis non existit: q; nec mēbrū
galitū vel a corpe oīo psum est dolor: cor
poris sensitū. Rideat g; miser qn audiūt pri
mū cecidisse. Nā h; est signū certissimū q; sunt
mēbra diaboli et nō xpī: misericordia enī ē medul
le simillima q; est ossiū duriciū vnguiua et mīri
ganua ac ariditatis rēperatiua. Nūc aialib; po
nant exēpla. Nā passeret filios nutrit alienos
sicut et suos: et si vn⁹ sit cap⁹ ab alijs ei toto pos
se succurrat et ab eis in ipis vinculis enunt. Itē
colūba filios aliarū nutrit: et si vna aliā errantē
iuenit eā ad se reducit et recolligit. Itē qd mas
gis est falco autē pde cui dberet ēē naturalr cor
crudele: filiū quē aq;la abijcit ex pietate colligit
et cū filijs suis in nido ponit et vt ppiū nutrit.
Itē lupa fera crudelissima voracitati et rapaci
tati assueta iuenit ad infanulos esse pia. Nā si
puer vagietē a mīe derelictū iueniat ipm vt dū
nutrit et lactat. Un⁹ Aug. fm vnā opiniōē dē q;
Romus et Romul⁹ vrbis romane p ditorēs q;
mī q; ego credebāt pcedit lupa nummū: quib;
alij dicāt q; fuit qdā meretrix sic vocata a q; me
reticū loca dicta sunt lupanaria. Itē leo seuissi
ma fera nescit boi q;si irasci: maxime si ab eo les
sus nō fuerit: s; ad boies naturalr p⁹ existit. quē
si aspa fames nō coegerit pstratis boib; parat:
et si capiuos boies obuios habuerit illos ab
ire pmitit: et eos p dēferrū associat vti illis ostē
dit. Sed prohdolo: q; parat boi leo: et nō par
boi homo. Plorat cocodrill⁹ natura seuissim⁹
postq; boiem occiderit: s; ridet bō natura man
sua postq; suos primos vulnerauerit vel ad
mortē adduxit. Elephas si boiem in dextro iue
nerit pmo ne eū terreat aliq; nūlū de via se sub
trahit et gressū figit: deū paulatim ipm pcedit
illivis oñdit. Et si draco illis occurrerit p dēfen
sioē bois se draconī opponit et eū p posse dēfen
dit. Vnde porcorū demētis ad alios: nā dū vn⁹
damat oēs ad illū iuuandū accelerāt. Itē nota
admirabilē pietatē quorū dā auis ad parentes.
Est enī acōnq; eximia erga filios pietas et simi
liter filiorū ad parētes. nā quātū expēdūt tem
poris in filijs educādis: tantū dum scēdūt ab
eis vice reciproca adiuuātur. Loīnices quoq;
cum genitores suos p senectute a pēnis nudat
et contingit: eos fouent pennis propiis et d

foliis quērit escam: eosq; tam diu pascit bo
nec pēnas et viros ad volandū resumunt. Quo
facto ipos parētes suis alio subleuat et ad volā
dum exarāt: vt in pstinosa vīas mēbra dissueta
reducant. Upupa autē cū ita scēdat vt videre
et volare nō possit: pulli ei⁹ euellūt sibi pēnas in
validas et liniunt ei oculos quibusdā barbaris
succis: et suis cū fouēt sub alio donec penne ei⁹
creuerint et visum receperit et ad pristina officia
redierit. Stireo q; longi mures admirabili pie
tate genitores suos in senectute adiuuant: q; b;
alimenta solitate administrant. Ecce quāta vi
get pietas in brutijs que vtiā inueniret in ho
ib;: vt redirent⁹ necessitatē in primis. Nā mi
sericordia est oleo simillima cui⁹ viti⁹ est aboz
p dicitua: vulney curatiua: et dolorū mitigatiua
et semp loci superioris appetitiua. Quia misicor
dia opa nostra dulcorat: vulnera aīe curat: do
lores oīes mitigat: et ad eterna pnia sursum
leuat. Unde notabile valde est q; dñs de morte
olueri celos ascendit in quo intelligi voluit q;
nemo nisi filius misericordie fuerit in celū ascen
dere poterit: et ideo in fine mudi de solis opib;
misicordie iudicabit. hec ille. Qui enī in eodē
cū pncipio ait. Misericordia est virt⁹ nobiliss
sima oī boi necessaria: q; oīo nullū sal⁹ est sine
ipa. Itē est enī virtus diuine iracundie placatiua.
Ignis siue sempiternalis icēdiū emunctiua: pec
catoz rubiginis abstergiua: et misicordie pri
mi rediatiua. Predic⁹ enī doctor in c. sequenti
inqt. Misicordie opponit imisicordia: durici
a: crudelitas et seuitia q; b; plena est hodie oīs
terra. Sunt enī corda boim lapidib; duriora
q; licet sint valde solida: ferro tū frangi possunt
vel alia forti materia. Valde dur⁹ est adamas
s; sanguine rūpī hircino: et iter plumbū posis
fragil si mallico feriat. Valde forte est ferrū: sed
si a strusione deglunat sui stomachi calore di
genit. Que est ergo duricia bois: vt nec pculsa
domes nec tpi sanguine diuidat: nec diuino in
cendio maturet. Vere misicordia hodie recessit
ab aula: et regnat crudelis duricia mortalib; se
uitia sub iustiniana clamide palliata. sub pelle
enī ouina crudelitas lupina tenet idusa. Sicut
murileg⁹ si murē cepit cum eo ludendo se ami
cū oñdit s; qualē ad eum animū mēs gerat p
ludū aperit: q; cum p fractis carnib; et ossib; to
tū rodit. Lupus q; si puerū iuenit pus cum eo
ludit ac pietatē oñdit s; vltimo euz occidit et cō
medit. Cocodrill⁹ enī prius lachrymas fundit
qn boiem occidit: s; post lachrymas cū deuora
re nō desinit. Tanta enī hodie est būana crude
litas vt nec ad suos dēat pietatē. Sūt enī mul
ti similes aq;le que filiū de nido abijcit et ei ali
mēta nō tribuit: qd mulieres quedā faciūt duz
filios suos pūant: et bestijs deuorādos expo
nūt. Porca enī est rāte crudelitas q; quādo
multos filios parit oēs pter pmiū aliquādo co

medit. qd etiā aliq; mulieres fecerunt q; sicut
historie referūt. prius filios comederūt. Scot
pio q; postq; multos filios genuit quasi omnes
occidit et comedit sed dū vnus ex filijs sagaci⁹
cereris q; bec ppendit sup matrē ascendit et in v
tionē fratris sanguinis eā occidit. Itē attēde cru
delitatē būanā. Est enī generale in auib; q; nul
la autē quantūcūq; predalis autē suc speciei co
medit. Un⁹ accipitres accipitrib; parcat: et fal
cones falcones nō comedūt. et idē bestie faciunt
sed boies seminat deuorare nō desinunt. Unde
narrat Micro. se vidisse gēte scotorū carnibus
vesci humanis: et cū haberēt greges porcorū et
armēra ouū: illis dimissis in adēbat nates pas
storū et mamas mulierū: et illis in abū pro de
licijs vtēbant. Crudelitas enī humana nō solū
primoz filios nō pascit sicut facit natura bru
ta: sed inueniunt femine et nō pauce que oculis
te formidantes dū nolūt videri grauide filios dū
ad huc in ventre sunt quibusdā medicinis vel
barbarū succis occidūt: vel postq; peperūt eos
interimūt: qd bruta nō faciūt. Nam aper q;uis
sic crudelis filios tamē infantū diligit q; p eis
mori se exponit et crudelissimo mortu corū in
uasores inuadit. Et hoc idē facit lema q;uis sit
crudelissima fera. Lupus q; portat super se fi
lios quādo cum oportet fugere vnatore. Itē
simia miro modo filios diligit: et quādo venat
tores fugit vnu super se ponit et aliū quē mag⁹
diligit portat in brachijs. Sed boies nostri co
ponē sequitur naturā canis. Nam quādo ali
quis canis percussus ab oñib; alijs lacerat. sic
et modo si quis cadat nō solū aliq; cum nō iuuat
sed oīes ei insulāt et dagnāt vt percat. beuile.
Et quib; oñib; pater q; qui proximo nō miset
retur beluis et irrationalib; animalib; ceterisq;
creaturis deterio: reputat. quia contra natura
lis legis instinctū operat. Tertio pncipaliter
dico q; ad misicordiā primo exhibendā q;sq;
tenet lege Mosaisca. vnde Deut. xv. dē. Mos
ses. Precipio tibi vt aperias manū tuā: egeno
et pauperi. Quarto ad hoc tenet lege euangel
lica: dicit dñs Luce. xij. Vendite que posside
tis et date elemosinā. Et Luc. vi. Omni petenti
te tribue. Et Matth. v. Qui petit a te da ei. vbi
dicit glosa. Si deest facultas da affectum: obse
quiū vel verbū. Et Luce. vi. dicit saluator. Qd
superest vobis date elemosinā. Si enī ad hoc nō
tenet quis sub pena peccati mortalis quādo
in necessitate extrema est proximi⁹ nō dicere do
minus in iudicio illud Matth. xxv. Itē male
dici in ignem eternū. Esuriui enī et nō dedisti
mibi māducare et. Quinto quisq; tenet lege
aplica. Scriptū est enī. j. Jobis. iij. Qui habue
rit substantiā sui mudi et viderit fratres suos ne
tate habere et clausit ab eo viscerā misicordie
quō charitas dei manet in illo. q;si dī. nullo mō
manet. Sexto q; tenet ad hoc lege canonica

dicente Ambrosio in capitulo. pascite. lxxv. di.
Pascite fame morientem si non pauperis occidisti.
Septimo qd tenet ad hoc lege civili. Scriptum
est in L. necare. ff. de libe. agno. Necare dicitur qui
aliments denegat. Que oia iama Ambrosius
inquit i capitulo. sicut dicitur. di. x. di. Non minoris
est criminis qd haberi tollere cu possis et abun-
dans sis indigenti denegare. Elunetum panis
est que tu detines. nudorum indumentum qd tu
retinuis. misericordie redemptio et absolutio pe-
cunia qua tu i archa fodis. cor ergo te scias bo-
na inuadere quod posses prestare. Et in eodem ca-
pitulo etiam dicit. Nemo apertum dicat qd comune
est. plus qd sufficit ad sumptus violententer obtentum
est. et in. c. i. di. dicit. Aliena rapere conuinctus
qui ultra necessaria sibi retinere pbat. Dicit ta-
men Thobias in quadam questione de quodlibet. qd
quis non obligat sub precepto querere posuit
in necessitate. quia esset nimis onerosum si suf-
ficeret satisfactio eis quando quis cognoscit ne-
cessitates eorum. tunc enim tenet eis providere. Un-
de Eusebius in super. Math. inquit. Quando
venis ad ecclesiam ad orandum munera tecum in
manibus porta. Infirma est enim oratio que de-
monstrat largitate non est munita. Dare ergo
demonstratio o auarum. qui inquit Augustinus in quo-
dam sermone. Quicquid pauperibus dederis
minus ipse integre possidemus. et Thobias qnto
dicit. Fides magna est coram summo deo demo-
stratio omnibus facinibus tam.

Para. in. huius. f. d. de deo demonstratio. S
Ergo circa demonstratio dico qd ad hoc
ut sit deo grata debet fieri cum noue
conditionibus et circumstantiis. Prima
dicitur Graculatio. id est cum hilaritate
et suauitate et leu. animo. Scriptum est enim
Ecclesiastici. xxxv. In omni dato hilaritatem fac
valtum tuum. Et secunde ad Corinthios. inquit
apostolus. Non ex tristitia aut ex necessitate. bilares
enim datur. diligite deum. quod etiam habet. xxiij.
q. ij. h. et bis. ubi dicitur. Ad bonum autem
quicquid inuoluntate cogitur. cum coacta sacrificia
deus aspicitur. Ideo Hieronymus ad Iuliam
num loquens de illa vidua de qua beatus Mar-
cus. et Luc. xij. inquit. Pauperula vidua duo-
era misit i gazophiliam. et quod totum contulit qd ha-
bebat oia dicit in oblatione munerum dei superasse
locupletate. qm non potest suo se offerentia volu-
tate pensare. Debet etiam fieri demonstratio cum co-
passione et affectu ad pauperes. ut inquit Beatus de
aleo in. iij. parte summe in tractatu de pietate
pietis beneficentia. iuxta illud Esai. lviij. Cum
effuderis furientem animam tuam. Sicut facie-
bat beatus Job qui ait sui libri. xxx. c. Flebam
super cum qui afflictus erat. et anima mea co-
pandebatur pauperi. Lu benignitate itaq fieri de-
bet demonstratio. et non cum asperitate. Ideo dicit
Eccl. iij. Inclina pauperi aurem tuam. sine

tristitia. et fide. Congregatio pauperum affabiles
te facit. Et in eodem. c. c. scriptum est. Nonne arde-
rem refrigerabit ros. sic et verbum melius qd datur.
Littera quod facit quidam de quibus Gregorius in
quodam sermone inquit. Sunt nonnulli qd mori ut ab
egentibus fratribus fuerint necessaria postulata prius
in eos contumeliosa verba iaculant. qd si rebus
ministeria pietatis efficiunt verbis tamen contume-
liosus humanitatis gratiam perdit. Ita ut plerumq
videatur inuicem illare satisfactionem exoluisse cu
post contumelias dona largiunt. hoc ille. Ideo
Eccl. x. dicit. Darum insipientis non erit vtile nobis
crigua dabit multum impropabit. et apertio ois
illius infamatio est. et odibilis est homo homini.

Etiam de conditio demonstratio dicitur ceteris.
Non enim debemus dare repulsam pauperi.
qd scriptum est. puer. xxiij. Qui despiciat
despicantem sustinebit penuriam. Ideo et qd dare
debemus qd penit. ubi puer. iij. dicit Salomon.
Ne dicas amico tuo vade et eras dabo tibi cum
statim possis dare. Sic enim Seneca lib. ij. de be-
neficiis. Ingratum est beneficium qd dicitur inter dan-
tis manus. Et ut ait Macrobius lib. ij. satur-
naliu. Pars beneficij est si quod penit. cito neges
Quapropter beatus Seneca ubi. Nihil carius enim
qz qd multis precibus comparat. Et Eccl. iij. c. inquit
sapiens. Cor inopis ne affligeris. et ne perbas da-
rum angustiam. Et de hoc gloriatur Job. xxx. c.
sui libri dicens. Non negavi quod volens paupe-
ribus. et oculos vidue spectare non feci. Littera qd
facit nisi qd pauperi ad ostia eorum pulsantibus
damantibus tuis nihil respondet. et demum dicit. Jte cu
deo. qd quidem verbum in se sit bonum non tamen qd
vadit sine pane et alijs necessariis bonum est eis. nec
illis qd eos taliter licentat vel post multas preces ali-
quid dat. Et ideo qd vult deo placere debet apertum
mum potest qd postulat pauperi dare et postea mi-
tere cu cu deo et oibus scia. Nam Augustinus lib. qn.
quaginta omnia. omel. xl. dicit. Perfecta mi-
sericordia est ut an occurrat durienti alio qd roget
medicus. Non est perfecta misericordia si precibus
erit. quod. Quamvis hoc placeat deo cito facere de-
monstratio patet per exemplum qd legit de quadam mu-
liere valde deuota et pia. Que cu esset in ecclesia
in qua cantabat missa accessit ad eam pauper
quidam nudus frigore et algore grauiter crucia-
tus demonstratio petens. Que cu mulier aspiceret
cogitauit qd si p veste accipienda iret domum pdes-
ret missam. si aut missam finire expectaret pau-
per algore cruciaret. Qua de re ad angulum que-
dam ecclesie preter damus se pellicea eruit et paupe-
ri dedit. Mirabile dictu cu per tractus reponis
stetisset in cruceo vestes et remittendo postea ad
missam rediens inuenit sacerdotem dicere eademer-
ba et esse in eodem passu in q erat quando discendit
p facienda demonstratio. Estote ergo doctores in de-
do pauperibus quod petunt. quia dicit in comu-
ni puerbio. Qui cito dat bis dat. ut notat in. s.

ites si ille. insti. de fidelis. et in. s. plus aut. insti.
de am. Ad hoc etiam faciendum natura nos iuitat
que qd aliquis membrum ledit. statim ad eius adiu-
torium mittit sanguinem ad locum lesiois. Et idem
debet homo qd videt indigentem primum statim ei ne-
cessarium subsidium subministrare. Sic enim Seneca
ca. libro. iij. de beneficiis gratissima sunt beneficia
boni facili occurrentia et facilia. ubi nulla mora
est nisi recipiens verecundia. Sic autem non facit qd
anteq pauper petenti denarium offerat. decies vul-
tu auertit. Et idem inquit idem Seneca. Vidi qd non
tulit gratias qui cum pibus accepit. Noluit enim
verbum est et onerosum demisso vultu dicere
rogo. Et propterea dicit Eccl. iij. Ante mortem be-
nefac amico tuo. id est noli expectare ut moriatur
vel deficiat in necessitate. si statim et cunctis me
subueni illi. Et subdit idem Sapiens ibidem. Se-
cundum vires tuas exproriges da pauperi. Expro-
riges id est celeriter porriges. Sic enim Augustinus. Qui
dat ut careat reditio interpellatio non ut reficiat vi-
scera indigentis. et res pedit et mercedem. Debet igitur
demonstratio faciens imitari illam mulierem forte de
qua dicit Prover. ultimo. Manu suam aperit
inopi et palmas suas extendit ad pauperes. In qd
bus verbis promptitudo et celeritas demonst-
rationis designatur.

Etiam conditio de charitate. Nihil enim
est perfectius ad vitam eternam demonstratio nisi fiat
in charitate. ut inquit beatus Thobias. i. q. q.
ultima. ar. vi. et in. iij. pte. q. vlt. ar. v. et in. iij. sen-
ti. ar. viij. Jo inquit Augustinus. de ciuitate dei
c. xviij. Qui facere vult pro patris suis demonst-
ratione prius eas discipiat facere in seipso. Et ideo in
comuni sermone. f. m. d. c. xxiij. ait. Demonstratio
tunc aia liberat. si criminofus monstra perat ia
offerat. Et in. c. in grauius. iij. q. vj. d. Dona in-
quod non pbat altissimum. nec respicit in oblatio-
nibus eorum. nec in multitudinem sacrificiorum eorum p-
pitiat patre. Et idem dicendum est de alijs pibus sa-
tisfactionibus. que nihil inuadit ad premium essentiale
vite eterne sine charitate. Unde demonstratio facit
in statu gte sunt tanq melius facit in peccato mor-
tali sunt sic fel. Dionysius qd facit i gra sunt tanq
vinu optimu. facit vero in peccato mortali sunt si-
cut acetu. similiter ieiunia facta in gra sunt sicut
balsamu. si facta in mortali peccato sunt sicut ab-
sintibiu. Nec autem intelligenda sunt copatiue. plus
enim valent demonstratio oblatione et ieiunia vni diei
facta in charitate. qz centu annorum in peccato mor-
tali. et ideo dicit sapiens Eccl. xxi. Misereere aie
tue placens deo.

Quarta conditio demonstratio de largitate.
Unde laudatur Zacharias qui dimidium
bonorum suorum dedit pauperibus. Luce.
xi. Ideo Thobias. iij. dicitur. Si multum tibi
fuit abundanter tribue. Nunc autem occurrit du-
bium. vtrum liceat omnia distribuere paupe-
ribus amore dei. Et respondet Beatus de aleo in

iiij. parte summe. qd licet est imo valde meritorium
Unde Augustinus in libro de ecclesiasticis dogma. ait.
Bonum est facultates cum dispensatione pauperibus
erogare. sed melius p intentione dei sequi. id est in
oia donare. et ablata solitudine egere cum ipso.
hoc ille. Onustus enim diuitijs non potest paupe-
rem ipsum sequi. et loquatur. c. q. ij. Quia igitur me-
diu sapit naturam extremorum. Probis. c. iij. pau-
peres nascamur et moriamur vita nostra que est
mediu inter principiu et finem debet etiam in pau-
perem foueri. et maxime qz vita nostra est con-
tinua colluctatio cum diabolo. ut dicit ad Ephes.
vi. qui est noster ager ad bona temporalia. Et ideo
etiam nos debemus denudari si volumus victorios
se cum ipso luctari. Unde Gregorius inquit. Nudi est
cum nudo luctari debemus. quia si vestit. qd
cum nudo luctetur anius ad terram deiciat. qz ba-
bet vnde teneat. Serpens enim. ut dicit magister brito.
hominem nudu fugit sed insilic in vestitum. Et sicut
diabolus serpens antiquus pauperes fugit et in di-
uites temerarie sua insilic. qui enim voluit diui-
tes fieri incidunt in temptationem et laqueum dia-
boli. ad Thimo. vj. Opus igitur magne fortis
et pfectio est omnia et charitate pauperibus elargi-
ri et ipsum pauperem sequi. ipso dicere Matth. x.
Quicquid habes vende et da pauperibus. ubi glo. ait
Omnia omnia non parte ut Ananias. Ideo apo-
stoli hoc fecerunt qui redimunt oib. secuti sunt eu.
Unde Matth. x. et Marc. x. et Luc. xviij. dicit
runt ipso. Ecce nos reliquimus oia et secuti sumus
te. Petrus qz Beatus inquit. dicitur. Bratum et aurum
non est mihi. Et quibus omnibus condudis qd large et
abundanter sunt faciente demonstratio. Propterea
inquit Paulus. ij. ad Thim. x. Qui parcesemi-
nat parcat et metat. qd autem seminat in benedictionibus
de benedictionibus et metat. Super quibus et bis dicit
Beatus de aleo. Nota qd demonstratio semini copu-
ratur decem rationibus. Prima qz semen occulta-
tur in terra ut fructificet. Matth. vj. Te autem fa-
ciete demonstratio nesciat sinistra tua te. Et Eccl.
xix. Lodude demonstratio in sinu pauperis te.

Secunda qz bone terre communis. et sic demonst-
ratio bonis pauperibus. Tobie. ij. Vade ad ducem aliquem
de tribu nostra timetis deum te. et in. c. Panem
tuum et vinu tuum super sepulcrum iusti construe. et
noli ex eo manducare et bibere cum peccatis. Et
Eccl. xij. dicit. Da misericordiam et ne suscipias pec-
catore. Da bono et ne receperis peccatorem. Bene-
fac humili. et ne dederis impio. Sicut autem qua-
do quis non inuenit terram bonam. tamen in mala se-
minat. Sic bonis non inuenitis etiam malis mi-
buit demonstratio. Luce. vj. Omni peccati te tribue.

Tertia qz sicut semen aqua irrigatur et crescit
sic demonstratio compungit et lacrymis copassio-
nis. Job. xxx. Flebam super cum qui afflictus erat
et copandebat anima mea pauperi. Et Esai. lviij.
Cum effuderis durientem animam tuam te. Et sicut
pluuia qua semen irrigat educit veni. sic bono

Dei et inspirante sic demofyna. Quarta qd cū
uoluerit perdi videt: sed tpe congruo multipli
cat: et recipit: sic demofyna. Eccl. xix. Perde
pecunia propter fratrem et amicum: ne abscidas ei
sed lapide in pedimentum et poterit tibi. Nam demo
fyna uenit quasi faccul^{us} cum coct: postea resurgit
et retribuet tibi retribuentes i caput ei^{us}. Quinta
qd sicut semē in vno anno seminat: et in alio col
ligit: sic demofyna in hoc anno gē seminat: et i
anno glie inuicet. Eccl. xi. Mitte panem tuum
super trāscentes aquas: qd post multa tpa inuenies
illa. Seta qd magis posita semina in anno
quo seminant nō colligunt: sed i alio sed viliora
in eodē. Et sicut demofyne facit in charitate et ex
charitate pōtēti vna nō remunerant itegre:
sicut in futura facit: et i mortali pōtē remunerat
in pōtēti totaliter. Matth. vi. Amē dico vobis
recompensabit mercedē suā. De aliq^{ue} autē Eccl. xix.
Da mercedem dñe sustinentibus te. Septia qd
semē gēns cōpōssum et retardatū magnā fru
ctū copā facit: sic demofyne gēns aduersitatē
et tribulationis cōpōssit. Unde ut patet. Ezo. i.
filij israhel quanto magis opprimebant: tanto
magis multiplicabant et credebant. Octaua
quia agricola de pte seminis vivit: et aliam res
seruat ad seminandū: sic fms Ambrosius sup
scdām eplām Pauli ad Ro. ix. c. Elemofyna
partim remunerat bict partim in futuro. i. ad
Tb. iij. Pietas ad omnia valet pmissiōem
habēs vte que nūc et future. Nona qd sicut
semē nō in vno tñ loco iactat sed p multa loca
dispēgitur ita demofyna. Unde p salustia ait.
Disperge de dā pauperibus: et hoc est cōtra auaros
qui nihil de suo dispergunt s; cōgregant alima.
Abacuc. l. c. Ut qui multiplicat nō sua tē. Di
cit enī dñs. id est donauit: nō vendidit. Luce.
xi. Munus dare nihil inde sperantes. pauperibus:
nō dñs. Deia qd sicut ma ipediūt semē
ne fructificet: s; cū seminat secus viam vel sup
petrosa vel inter spinas. Matth. xij. Sic des
mofynam ma impediūt: s; duricia cordis cū
sine compassione cordis imo cum amaritudi
ne datur qd nocet p petras. Item inanis gloria
et hoc notatur in via: vbi fit cōculcatio a trāsce
ntibus. Item peccata grāis rodentia cōscientias
eoz a quibz fuit opali spine: vbi cum et diuitijs
male acquisitis fiunt de alimo: qd diuitie spine
sunt. hec Bieran. vbi sup. Danda est ergo abun
dāter pauperibus demofyna. quia ait Luce.
super. Matth. vi. Elemofyna amica dei semp
ante dñs regale solūm consistit: et semp ei pro
pinqua est. Et pro quibuscūq; voluerit facile
munus gratie impetrabit. vincula peccatorum
ipsa dissoluunt: fugat tenebras: et extinguunt ignes
inferni. Quicūq; multa fiducia pōtē oclī apē
riuntur: et videri regna intrant nullus tanto
rum nullus custodum qui assistunt audeat di
cere: quid queris aut unde venis. Sed omnes

ei et regibz suscipiunt. beccille. Nāmo autē inquit
Sicut calor solis et humor pluuiaz oibus cō
muniter tribuit a deo: sic que in terra nascitur
cōmuniter dispēnt et cōter vnan. tē. Luce. x.
qd in eplā ad frēs de ope et demofyna dicit: qd
quis nō debet dimittere facere demofynas ma
gnas timēs ne veniat ad paupertatē. Et idem ait
Aug. in libro de decē cho. dia. et enī in lib. de de
mofyna idē ait. Mutis ne forte patrimonius
deficiat si ex eo opari largiter ceperis. Quando
enī factū est ut iusto deciderent subsidia: cūspē
sit. Non occidet fame dñs animā iustā. Patet
ista p exemplū. s. qd de nūq; pmitit mori eges
sitate faciens largas demofynas. Nam quidā
piscator Jacobo parochianus calalis que est
terra mōtis belantie: cum ad cum venissent fra
tres nri petres vinū p quibusdā laboratoribus
incidentibus ligna p loco nostro leui: ille respon
dit. Nihil habeo vini nisi quid valde modicū et
iam subleuati est vas et illud vinū est floridū:
tamē volo vobis dare partē. Lunos foris: cū
cōtradiceret et inquit qd nimis modicū erat p
ipō: ipse eā reprehendit dicens. Vade et fac demo
fynā large de illo modico quod habem^{us}. Cum
ergo iussit ad vas et extraxit spinaculū: ecce cū
magno impetu erupit vinū nō floridū sed pul
cherrimū optimūq; odoris et saporis. Quap: os
per viso hoc miraculo illa incepit clamare. Bo
currēs autē ille p dicit^{ur} p sbyter et accipies virgā
ponēs in vase repperit plus qd semplenū qd
prius erat vacuū. Hoc autē miraculū fecit deus
ut ostenderet qd sibi placet facere demofynā
abundāter et pte necessitati aliqd subtrahere
p dādo paupibus: et istō miraculū accidit a quo
draginta ānis citra. Et aliud simile exemplū
cūctis Romē: vbi quedā dñā noie francisca q
nūc in scā Maria noua sepulta ē et miraculis
claruisse dicit. Luce. esset valde diues et grano et
vino abundaret vidēs paupes egētes tēpore ma
gne caristie misericordiaz eis faciebat et vnicuiq;
granū ac vinum distribuēbat pte necesse habē
bat. Hoc autē agebat dam fratre suo: qd de ipso
grano ac vino multas pecunias facere credebāt.
Cū autē ipsa dñā francisca in faciēdis demofynis
cellaria granū et vasa vinaria euacuasset: p dicit^{ur}
qd frater ei^{us} qui ipm granū et vinū viderē dispo
suerat hoc repperisset cepit valde cōmiserari cla
mare et cōqueri atq; cū ea rixari. Cui dñā fran
cisca ait. Ne cōmiseris frater michi cū nō po
test ut ita sint vacui sicut tu dicis. quis enī pos
sunt ea auferre. Cūq; ille magis furcns affirma
ret illa esse euacuata: intulit ipa. Videam^{us} vñ
cūq; vinū. et accedētes ad cellā vinariā inueniēt
omnia vasa repleta optimo vino: et insup perges
tes ad granaria adeo ipecta repperiūt ut omnia
aperiri non possent. Quo cōsuluit frater nōc
bat quid diceret. Ipā autē dñā francisca ait illi.
Ecce frater mi mag^{is} diues es et demofynis fa

eris qd et venditis reb^{us}: et hec portio et vnio: ne
gociano. et hoc miraculū publicatū est Rome.
In regno qd aragonie ciuitate Jlerda fuit
nobilis valde diues noie Rarmūdu. Cui cū
frēs nostros vidisset qui ad illuc predicādum
accesserāt: pietate cōmōtus illos hospitiū suscep
cepit. Quocū statu et vita plen^{ius} intellecta: cū in
loquēdo deuotionē magnā eis ostēderet in spi
rite deo rogatus fuit a fratribz ut eis locū diui
tīs suis edificaret. p miferūq; ipi frēs qd deus
ad sufficiētiā ei pecuniā cū diuinaz suaz aug
mēto ministraret. Quibz ipse credēs locum eis
edificare cepit extra ciuitate. Erōcūto autē expē
sis vti vñmō cōsuevit: scripā ducatoz ei^{us} qua
cuata sunt: opari tamē mercedē suam postula
bat. Mente ergo Rarmūdu nūcū ut afferat
pecunias: qd pperas et nihil inueniens in capsis
oia cōsumpta esse dñō suo renūciāuit: et de rebz
suis nūcū p miferūq; errare. Quod ille audiens
ad frēs pōtin^{us} currens in corū implogia pru
p dicit. O infidēs boies vbi est pmissio quā
fecistis: ecce ppter vestra tba oēs capse mee eu
acuatae sunt. frēs tō humiliter rōderūt. Ne indi
gnemur dñe qd ut dixim^{us} ita dñs implebit. Que
ratie diligēter in capsis. Tūc cū nūcio suo iuit
Rarmūdu psonaliter interim fratribz: dñb
Mira res. Sperēs Rarmūdu scripā ppter
laboriū euacuata oia ducatis plena inuenit.
Quo viso corū fratribz pstrat^{ur} culpā suā reco
gnouit: et totū edificū cū magna deuotionē com
pleuit. Et hoc miraculū habet in cronias ordi
nis minor. Ad pfirmationē enī p dicit^{ur} ad
duos pōtē auctoritas sacre scripture. Nā puer. iij.
ait Salomō. Honora dñm de tua substantia et
de pmitijs frugū tuarū da pauperibus: et imple
bunt bores tua saturitate: et vino torcularia re
dūdabūt. Refert autē Luce. qd cū frēs cuiusdā
monasterij multū abundaret et multū paupe
ribz esset liberales. Tandē demofynas dimi
serit et ipi egere ceperūt. qd cū cuiusdā viro scō re
ferrēt ille ait. Duo socij in isto monasterio p sue
uerūt dicare. s. frater dare et frater dabi^{us} vobis:
s; qd repulisti p miferūq; qd recessit a vobis: nō
luit enī sine socio suo remanere. Bliō enī exem
plū recitat Greg. ij. li. dialogoz de bonifacio fo
dēt epō. Cui largienti abundanter paupibus: de
miraculose multiplicauit vinū collectū et pau
cis vuis. Aliud miraculū accidit in terra belin
sone adhuc nō sunt. xvi. anni. Cum enī esset in
pnto illis magna caristia: ubiq; essent duo frēs
bites magnā copā frumētū faciebāt enī de co
mercianaz dicit iunio: senior. Frater da mibi
ge frumētū mei ego enī volo facere demofynā
de eo. Cui rōdit senior. Tu mibi videris stult^{us}
modo ita cap est frumētū qd valet oculū: et vis
illud p nihilo distribuere. Uideam^{us} illud et effi
ciemur diuites. Rōdit ille. Nō sum stult^{us}: sed
volo acquirere diuitias vite eterne p terrenis res

bis. Accepit ergo frumētū suo et mensurato se
dit fieri panē in magna copia: et quondie dabat
large oibz pauperibus. Deinde scēs necessitates
pauperū distribuēbat frumētū pte sibi vide
bat alicui dās modū vñm: alicui duos. et sic p
seuerauit p duos vel tres mēses quotidie sic di
tribuendo. Cum autē venisset ipse messū et iam
cessasset caristia perrexit ad granariū videret
quātū sibi remanisset de frumēto. Būdi mira
bile. Luce. enī introisset reppie granariū totū ple
nū sicut erat prius. Faciēq; mēsurari frumētū
tantū inuenit esse quantū erat añq; aliqd daret
pauperibus. Et iō inquit Luce. x. vbi. Si nū
bi fuerit copiosa substantia et illa fac demofynā
si erigū habuerit: et b eriguo cōica. et ne timue
ris cū fac demofynā. p miferūq; bonū reponis tibi
in diē necessitatis: qd demofyna a morte liberat
et nō panē ire i tenebris: mun^{us} bonū est demo
fyna oibz qui faciūt eā corā deo. beccille. De hac
liberalitate laudat Hiero. Paulaz in eplā ad
Eustochiū: que cū esset nobilissime familie ma
nasq; bter diuitias: tanta liberalitate oia pau
peribus est largita: ut ad egestatē pene vñmā per
ueniret Greg. qd in li. dialogoz laudat Paulū
nū epm qui cū oia paupibus dedisset: et qd ultra
daret minime bter scipm cuiusdā mulieri dona
uit atq; vñm p miferūq; p liberatione filij illi^{us}.

Ed beu quia bodie amissa videt eē cha
ritas. iā qd in totū pietas exultauit: quia
pauci sunt volētes nō dico multa s; vel
pauci paupibus dare. Immo qnto diuitiores tan
to min^{us} sepe demofynas faciūt. Unde pterūq;
euenit qd largiētes demofynas faciunt paupe
res qd diuites. Et ideo sicut malū esset signū ar
boris que posita in terra aquis irrigua et bona
non ita bene fructificaret sicut illa arbor que est
sita in terra deserta et inculta. Ita malū et pessū
mū signū est diuitū qd in vbertate diuitiarū po
siti minores faciūt fruct^{us} misericordie qd egēti et
paupes. Et ideo de illis ait dñs Mat. xix. Sa
li^{us} est camelū p forāme acus trāsire qd diuitē
intrare regnū celoz.

Quinta cōditio dicit bonitatis: qd paupe
ribz debet dari: nō dico optima s; bona
nō corrupta neq; nocua. Ideo puer. iij.
dicit. De pmitijs frugū tuarū da pauperibus. Et
Eccl. xv. dicit sapiēs. Noli offerre munera pro
ua. nō enī suscipiet illa de^{us}. Cōtra quod faciūt
multi dātes paupibus res putidas et maridas
ad cōcedēdū quibz infirmantur. Tales demofy
nas abominat de^{us}. Propēsa Beniam. d. Res
pecte de^{us} ad Abel et ad munera ei^{us}: ad Chaim
autē et ad munera ei^{us} nō respicit. Et ratio fuit: qd
Chaim mala: Abel tō bona offerebat. Quia igit
ipse deus bona et nō mala nobis donauit: ideo
pariforū: mifer a nobis bona requirit. Quā Eccl. xix.
dicit. Da altissimo fm danti ei^{us} ut magis ac ma
gis multiplicet tibi dona sua.

Etia cōditio elemosynę dicitur sinceris-
tatio. Oportet enim q̄ fiat cum sinceris-
tate cordis et recta intentione: quia plura
deus pensat animus purum q̄ datum. *clij. di.*
c. quidam. Ut etia inquit Aug. sup. psalmo
xxv. et magister sen. in. iij. di. xv. c. j. Nam regu-
lariter dicitur q̄ finis imponit nomen operi: ut
ait Ambrosius in libro de officiis. Unde p̄ba. ij. d.
anima inquit. Omnia iuste dñominant a fine.
Ut etia notatur in. l. si is qui quadraginta. s.
si opus. ff. ad legem falc. Qui ergo elemosynas
mendaciam facere vult rectam habeat intentio-
nem quia deus nō ex operibus iudicat: sed ex
cogitationibus et ex corde. *xiij. q. v. c. si quid. xij.*
q. v. c. qui periturare. et. xxiij. q. v. c. j. Aliter autē fa-
cta elemosyna nō valet: nec a deo accepta ut in-
quit Hieronimus in. c. di. xiij. q. j. Nam non sacrifi-
cium: magnum dñi: sed offerentium merita cau-
sasq̄ dñi dicat. *xiij. q. v. c. scriptū. et eadē causa.*
q. v. c. ultimo. et de pen. di. v. c. consideret. Et is
saluator noster Marthe. vj. ait. Cum facis ele-
mosynam noli tuba canere ante te: sicut hypo-
crite faciunt in sinagogis et in vicis ut honorifi-
centur ab hominibus. Amen dico vobis: quia rece-
perunt mercedē suā. Sed heu quia multi sunt
de talibus qui nunq̄ faciūt elemosynā nisi ppter
vanam gloriā: ut boni reputentur et misericordes
aut ad aliū malū finē. De quo loquens Hieronimus
in. c. vide. j. q. j. inquit. Nunc operi nō tam p̄s-
mū q̄ pena debetur: et p̄fidie magis tormenta
q̄ coronae victoriae. Is saluator noster Marthe-
vj. ait. Te autē facere elemosynā nesciat sinistra
tua: quid faciat dextera tua. q. d. Noli eas pub-
licare et vanagloria et laude humana: neq̄ fas-
cias elemosynam ppter pompam et fastum: ne
tibi accidat sicut illi diuiti de quo refert Esai-
as q̄ post mortē suā apparuit vxori dicēs se cō-
damnatū. De quo illa stupefacta dixit ei. Quo
modo hoc est possibile cum tantas elemosynas
feceris et tot hospitalitates exhibueris. Cui
illerespondit. Ne mihi: q̄ nihil omnia ista p
fuerunt ad salutē et vitam eternam quia nō ex
amore dei illas elemosynas et alia pietatis ope-
ra feci sed ppter vanam gloriā.

Septima cōditio dicitur liberalitatis. Nam
elemosyna libere debet dari pauperibus.
Et nō eis vendi sicut quidā faciūt maxi-
me milites quedā que faciunt pauperibus demo-
synas ideo dant: ut aliquibus fuitis ab eis re-
munerentur. Aliqui etiam dant aliquid modū
cum pauperi quasi p elemosynā: et postea tan-
tum faciūt ipm laborare q̄ multo plus meret.
Alij vero in domo sua hospitant pauperes et
eos pascunt sub specie pietatis sed hoc p̄nci-
paliter intendunt ut sibi donationem fieri faci-
ant de aliqua vinea aut possessione quā ha-
bent. Contra quos inquit Hieronymus ad Ne-
ponianū. Sunt qui pauperibus parum tribuūt

ut multū accipiāt: et sub pretextu elemosynę di-
uitias querunt: q̄ magis venatio q̄ elemosyna
appellāda est. Sic bellicie sic auco capiunt: et p̄s-
seco dum modica banno esca apponitur. Ideo
Eccl. xxi. dicit. Super humiles animo fortior
est: et p elemosyna nō trahat eū ad finem suū.
Propterea Luc. xij. ait dñs. Cū facis elemosynā
voca pauperes et debiles: claudos et cecos: et be-
atus eris qm nō habent tibi retribuere. Retri-
buet autē tibi in retribuendē iusto. Que verba
exponēs Leo papa in sermone de aduentu inq̄r.
Sed dicit aliquis. ergo amicos et parētes nō des-
beo ad cōuiuiū inuitare. Vocandi sunt parētes
et vicini sed rarius vocādi sunt: et nō nimis
sūptuosa et delicata sed tā parua et sobria ac bo-
nesta illis debent cōuiuiā preparari ut remaneat
unde possint pauperes refici: et aliqd possit indi-
genis largiri. beo ille. Qui etiā ibidē ait. Licet
expediat nobis semp facere elemosynas p̄cipue
tamē in sanctis solēnitatibus fm viros n̄as ab-
undantē debem⁹ erogare. Pauperes ante oīa
frequēt⁹ ad cōuiuiū cūcem⁹. Nō est em ius-
tum ut i sancta solēnitare in populo ad vñ dei
pertinēt alij inebrientur: alij sō famia periculo
crudent. Et nos et omnis populus vñ dñi serui
sum⁹: vno precio redēpti: et pari conditione in
hūc mūdū intrauim⁹: simili etiā exitu migratu-
ri sum⁹. et si bene egim⁹ in eandē beatitudinem
pariter veniem⁹. Et quare pauper non accipiat
tecū cibū qui tecū accepturus est regnū. Quare
pauper nō accipiat vel veterē tunica q̄ tecū neces-
sarius est immortalitatis stolā. Quare paup nō
mereat panē tuū q̄ tecū meruit accipere baptis-
mi sacramentū. Cur indign⁹ sit accipere reliquias cō-
borū tuorū q̄ tecū ad cōuiuiū vocat⁹ est angel-
lorū. beo ille. Et q̄b⁹ patet q̄ elemosyna nō debz
fieri expectandē retributionis sed in iusticia dōs
ritatis. Unde inq̄r Lact. vj. diuitia. iustitia. aduer-
gen. c. xij. Tenendū est omīno ut ab offitio mi-
sericordie spes retributionis absit. Nam si ab ho-
mine expectatio: iam nō hūanitas erit illa s; se-
neratio beneficij. Et ibidē etia ait. Nihil a viro
iusto faciendū est nisi qd sit beneficiū. Beneficiū
autē si refert interit finit. Nec em id possumus
habere integrū cui⁹ precū nobis persolutū est.
Seneca q̄ in libro de beneficiis inq̄r. Nihil vef-
nali misericordia turpi⁹.

Etia cōditio elemosynę dicitur p̄prietatē.
Non em debet fieri de rapina vel vrsura
aut de rebus alienis nisi habita licentia
exp̄ssa vel verisimiliter interpretata: qd dico p rel-
giosis. et filiis ac seruis et famulis qui sine p̄s-
cuto faciūt aliquādo elemosynā de rebus alijs
habētēs licentiam ab eis: aut verisimiliter eos eē cō-
tentos existimātes: fm q̄ dicit Alciat. de alicis in
iij. parte sume in tractatu de elemosyna. Aliter
autē facere elemosynā d alieno est peccm. Et ideo
dicit p̄ucri. ij. Donora dñm de tua substantia

quasi dicat. nō de aliena. Et Tobie. iij. Et sub-
stantia tua elemosynā fac. Et Esai. lvij. Frange
esurienti panē tuū et. et. xvj. eiusdē lib. dicit. Ego
domin⁹ odio habens rapinā et holocaustū. Et
Eccl. xxiij. Immolā⁹ ex iniquo: maculata est
oblatio eius. et ibidē. Qui offert sacrificiū d sub-
stantia pauperis: quasi q̄ victimat filiū in conspe-
ctu patris sui. Et ibidē habet. j. q. j. c. nō est. vbi
Gregori⁹ ait. Non est pura elemosyna si pau-
peribus dispenses quod ex illicitis reb⁹ acquiris.
Qui hac intentione male accipit ut bene disp̄det
grauat ponus q̄ iuuat. Quicqd em in dei sa-
crificio et scelere offert: omnipotens dei non pla-
cat iracundiā sed irrat. Hinc scriptū rursus est.
Honora dominū de rebus iustis laboribus. Qui
ergo male tollit ut quasi bene prebeat: cōstat q̄
sine dubio dominū nō honorat. Ex quibus veris-
simis concludit: q̄ nō est faciendū aliquod turpe
lucrū ad hoc ut postea detur pauperibus. ut ait
glosa sup. a predicator verba. Qd patet etiā. xxiij.
q. iij. c. sic nō sunt. et. xxiij. q. ij. c. ne quis. et in. xiij.
q. v. c. nolite. Et i. c. elemosyna. eadē q̄stioe et cau-
sa Gregori⁹ ait. Elemosyna redemptor⁹ nostri
oculis illa placet que nō ex illicitis et iniquitate cō-
geritur: sed que rebus concessis et bene acquisitis
impendit. Facit ad hoc. xiij. dist. ca. q̄ ait. et. xxi.
q. j. c. nosce. et. xxiij. q. vltima. c. non solū. et. xxiij.
q. v. c. si dicat. et. xxiij. q. ij. c. si tu abstineas. Ideo
in. c. forte. xiij. q. v. inquit Augustin⁹. Forte ali-
quis cogitat et dicit. Multū sūt Christiani et di-
uites: avari et cupidi. Nō habeo peccatū si sum⁹
illis abstulero et pauperibus dedero. unde ipi nil
boni agūt mercedē habere potero. Sed huius-
modi cogitatio ex diaboli calliditate suggerit.
Nam si totū tribuat quod abstulerat ad dirpo-
ritus peccatū q̄ minuat. Facit ad hoc capl. qui
habentis. eadē q̄stioe et causa. Nō tamē ex predi-
ctis innuit quin de male acquisitis possit fieri
elemosyna: quādo aut sunt incerta: aut nō de-
betur alicui particulari persone. Hoc em casu
licitū est dare pauperibus. c. cū tu. de vsuris. S;
hec intelliguntur quādo sunt debita alicui certe
persone. quia illi debet restitui: et aliter faciens
nō meret sed peccat. ut inquit Aug⁹ libro. ij. de
verbis dñi: sermone. xij. et in libro quinquaginta
omeliarū omelia. iij. et i libro de vita xpiana: vbi
ait. Abominat⁹ et reprobatur de⁹ qd de lacrymis
et laboribus prestat alienis.

Quia cōditio elemosynę dicitur modalis
tatio. Debet em eam facere volēs consi-
derare quibus faciat: ut nō det diuinibus
sed indigentibus. unde ait Bern. in quodā sermone.
In vacuo liquores elemosynę fundere nō in
pleno. quia. iij. Regu. iij. dicit. q̄ vacua vasa
p̄cepit Moyses impleri: nō aut plena. Ideo
Gregori⁹ in moralibus inq̄r. Iniuria facit bonū
nullā propterea in mare. Et Esai. lvij. dicit. Cū
effuderis esurienti animā tuā et. Et ideo multi

in hoc errāt qui elemosynas inconsiderate tribu-
unt. Nō em omni quistori et ceterano danda
est elemosyna. Immo tales simulatores pau-
peris: et deceptores boni debēt dure puniri fm
leges: et in futurū imparatis redigi. l. vnica. l.
de mend. val. lib. v. vnde cōmō. Sunt em qui
dam qui quistorū exercent officiū: et postea in
tabernis et in locis inhonestis ac turpibus expen-
dūt oīa in comestationibus ludis: et luctibus: et
cum meretricibus que p diuersas simulationes et
adinuentiones ac innumera mēdacia de manibus
simplicium viroz ac mulierū extorsit. Blasphē-
mantq̄ et irrident eos qui ipis elemosynas fe-
cerūt. Ideo dicit in. c. cū et co. de pe. et remis. Des-
litus est cum securitate diligere q̄ cum lenitate
decapere. Unius em esurienti panis tollit si de
cibo securus iusticiā negligat q̄ esurienti pa-
nis frangit ut iniusticie seductus acquiescat.
beo ibi. Mercator em prudens pecunia sua in
certis nūdinis indigēs nō accommodat eas boni
qui ad ipas nundinas nō est venturus. Nec illi
aduocato dam⁹ salariū: quē nobis cōteratū fo-
re nō dubitam⁹. Sic nec passim oibus est lar-
giēda elemosyna. Scēdū est autē fm Ric. no-
strū in. iij. sen. di. xv. ar. ij. q. vij. et bñm Tho. in
eadē. di. q̄ in homine malo possunt duo cōside-
rari scilicet natura et vicium. Quo ad naturam
debem⁹ benefacere etiam malis inquantū sunt
homines: et ratione creationis sunt fratres n̄ri:
et maxime xpiani: et illis p̄cipue qui sunt in ex-
trema necessitate. Omnibus em est subueniendū
in tali articulo. Et ita intelligit. c. p̄scoe. et. c. nō
satis. lxxvj. di. l. c. q̄ p̄scoe. j. q. ij. Immo etiā ini-
micis nostris debem⁹ subuenire in tali casu.
Iuxta illud Proverb. lxx. et ad Roma. xij. Si
esurierit inimicus tuus ciba illum: et si sitierit
potum da illi. Quanti vero ad vicium nullo mo-
do debem⁹ bñfacere malis qm videm⁹ q̄ p de-
mosynā efficiunt peiores: et p̄suerant in malo.
Et ideo rep̄bendunt illi qui faciūt elemosynas
bustionibus: et similibus turpibus gloriis ad fomē-
tū peccati. qui venatoribus. lxxvj. di. Si ergo nō
possumus facere elemosynā oibus pauperibus
et in necessitate existentibus debem⁹ potius bene-
facere iustis q̄ peccatoribus data pari necessitate.
Et ita intelligit illud Eccl. xij. Da iusto: et ne des-
deris peccatū. Similiter debem⁹ potius bñfacere
nostris q̄ extraneis. Unde in cōmuni proverbio
dicit. Facias bñ tuis et postea alijs si poteris.
Hoc autē faciendū esse natura edocet. Eos em
magis et prius infundit de calore mēbris sibi
primis q̄ remotis. Et ideo etia nos magis et
prius debemus benefacere p̄p̄inquis nostris
datis panibus q̄ alienis: et propterea inquit Se-
neca. Quāto omni perenni dare debeas tamē
in beneficio spectandi sunt recipientis mores:
anim⁹ habitatio: societas: et obsequia nobis im-
pensa. Et diuus Ambrosius in. c. ceteris. lxxvj. di.

ait. Ceterū dei traditio est ut prius pascas parē
tes. Nam si intra diuinū oraculū prumelia pa
trio moere luitur: quomāgis famēs q̄ grauior
est. et in lib. de officiis idē Ambrosius ait illū quod
habes in c. nō satis. lxxv. di. scz. Est enī alia p̄
bāda liberalitas: ut proximis seminis tui nō
despicias si egere cognoscas. Melius enī est ut
ipse subuenias tuis q̄bō pudor est ab alijs sum
ptū deposcere: aut alicui postulare subsidium ne
cessitatis. decille. Nō ergo debem⁹ facere elemo
synas illis qui nolūt laborare: nec volūt aliqd
boni facere. sed viuere appetūt solum de bonis
crucifigi cum tamē sint mali et scelerati. Sic enī
ap̄lus. q. ad Thes. q. Qui nō vult operari non
māduet. et notat in. l. si et duobz. ff. de nota. et. j.
q. ii. c. fina. qd̄ intelligendū est nō solū de corpo
ralibz operibz s; enī de spūalibz: sicut sunt ope
ra religiosorū. fm̄ Ambrosius. super Lucam. c. ij. et
Hieron. super Job. et Aug. in libro de ope mo
nachorū. Licet autē non debeam⁹ esse nimis cu
riosis in discutiēdo vitam pauperū elemosynas
petentiū. ut inquit Gregorius in. c. quiescamus.
xlj. di. Tamē ad hoc ut cum discretiōe faciam⁹
elemosynā debem⁹ considerare illud Ambrosij
in. §. item considerāda. lxxvj. di. vbi ait. Conside
randā est etiam in largiēdo etas atq; debilitas
nōnunq; enī verēdicia que ingenuos p̄dit na
tales: ut sentio plus largiaris qui sibi iam ne
queūt victuz querere. Similiter enī debilitas
corporis est prompt⁹ adiuuāda. Tum preser
tim si quis de diuitijs cecidit in egestatē: et ma
xime si nō suo vitio: sed aut latrocinij: aut pro
scripiōe: aut calūnijs que habebat amisit. Dec
ille. Quas conditiōes elemosynē si obseruaueri
mus verificabit in nobis illud Psalmiste. cxj.
Dispersit dedit pauperibz: iusticia ei⁹ manet in
seculū seculi. Qd̄ nobis facere cōcedat oīporēs
deus. Amen.

Seria tertia post dñicā de passiōe de perō lin
gue. Sermo quart⁹.

EE

Murmur erat

m de eo in turba Jobis. vij. et in euā
gelio occurrēns serie. Eū animad
uertēre imperatori dicere in. l. fū.
L. de donatio. Verba sup̄flua respūda esse cō
semus. Et in. §. illud q̄ o. in p̄benio digestorū.
oponer primū aimas postea linguas fieri cru
ditas. Et iuriscōsulū bonari et dicere i. labeo.
§. fina. ff. de suppl. lega. Nemo dicat nisi quod
prius mēte agitauerit. Magnū mihi cōsideriū
in mēte venit intelligere in p̄nculari causā bo
rum consiliorū. Sciebam enī in generali leges
esse factas ad persuasiōē boni et p̄bibitiōem
mali. l. j. et. l. legis virtus. ff. de legi. et. c. p̄uilegia.
§. officiū. in. di. et. di. iij. c. face. In hac ḡ cūctō
āp̄tate cepi pambulare amēssimū vīdārū

facre scripture a quo collecti sunt om̄s pulchri
flores: nō solū qui in libro xpianorū reperiunt⁹
tur sed etia pagano et gentiliū. Sperabā q; ali
quē reperire qui dubitatioi mee satisfaceret. Ec
cece visum est mihi habere obuiā David ap̄bē
tam cantorē spūssanti regalibus vestitū indu
mētia: qui habēs citbarā aureā in manu dulci
modulatiōe sonabat et cārabat illū versiculum
Psal. xxiij. Quis est homo qui vult vitā dū
git dies videre bonos. Qui cū ego respōdissem
q̄ hoc sūme desiderabā: ipse rursus cepit canere
versiculū sequēre dicens. Prohibe linguā tuā
a malo: et labia tua ne loquant⁹ dolū. Quibus
et bis ego cognoscēs: q̄ custodīa ligue facit ho
minē pacifice viuere: et vitā quodā mō beatā du
cere. cōsequēter cognoui causas: p̄pter quā leges
impiales prohibēt eloquiū superflū et incōsi
deratū et multo magis vīnosū. Et ideo in hoc
fmone tres peritiles cōsiderandēs faciem⁹ ad
linguā pertinētes. Prima quarū dices refrena
tiōis. Secūda blasphematiōis. Tertia q̄ mur
muratiōis siue detractiōis.

¶ Pars prima de refrenatiōe lingue.

¶ Ripliciter probat linguā debere res
frenari. scilicet ratiōibz: aut orationibz: et
exemplis. Primo ratiōibz: quaz pri
ma dicit exēplaritatis. Que sic deda
ratur. Exteriora indicāt interiora. §. ceruus. in
stitu. de rerū di. et ibi glosa. l. naturalē. §. in bis.
ff. de acqui. re. domi. cum filibus multis. Und
ait Phua. ij. p̄iorū. Per signa corporis nobis
nota sillogizamur dispositiōes aie nobis igno
tas. Maxime autē hoc fit per et̄ba que sūt note
carū que sunt in animo passiōnū. ut inq̄t Brel.
j. periber. et auro: i libro. vij. p̄ncipioz. Et ideo dī
cunt iuriste q̄ et fmone et loquēda cognoscāt
stult⁹ et sapiēs. l. bis qui. §. fina. ff. de iuro. et. l. di
da. ab bis. l. quidā. ff. de cōditio. insti. et. l. di
uus prius. §. si. et alij allegat. l. de minore. ff. de
questi. Bonus ergo sermo bonā cōsciētiā ostē
dit. et cōtra. Qui male loquit⁹ detrahēdo: blas
phemādo: aut verba vīnosa dicēdo et b̄mōi: ma
lā se ostēdit habere cōsciētiā. vñs Ambrosius in ser
mōe de moribz et vitā honesta sic ait. Morē bo
minis lingua pandit: et qualis sermo ostendit
ralis anim⁹ comprobāt. Et Aug. ad bere. inq̄t.
Vanus sermo vane cōsciētiē est index. Q; quaz
lis in mēte talis et̄bōitas depingitur in ore. Et
Esa. xxxij. dicit. Fatu⁹ fatua loquit⁹. Et Eccl. xxi.
scriptū est. Labia imprudētū stulta narrabunt
et̄ba autē prudētū statim p̄derabūt. Tenemur
ergo loqui moderate et et̄ba edificatoriā ac vir
mosa ut edificem⁹ primū: et fugere et̄bōitatē ac
verba iniqua ne cū scādalizem⁹. Sicut enī p̄ lo
quēda cognoscāt q̄ an sit theuronic⁹ vel italic⁹:
aut de territorio frācie: et vtrū sit p̄gamētia aut
ianuētia et b̄mōi. Ita per verbū cognoscāt vtrū
quis sit ciuis regni celestis an inferni. Et ideo il

le q̄ tacet cū discretiōe edificat primos et ab eis
honorat. dicēte Ecclesiastico sui lib. xxi. c. Tacit⁹
et sensatus honorabit⁹. et puerb. xviij. inq̄t Salo
mon. Stultus q̄ si tacuerit sapiēs reputabit⁹:
et si cōp̄resserit labia sua intelligēs. Et hoc paruit
per exēplū cuiusdā stulti romani: de quo refert
glosa in. l. xxiij. circa p̄n. ff. de origi. in. q̄ cūz ro
mani petissent ab arbeniētibz sibi cōcedi legem
duodecim tabularū: ipi arbeniētes misērunt Ro
mā vñū sapiētē ut exploraret an essent digni cā
recipere. Qd̄ cognoscētes romani posuerunt quēdā
stultū ad disputandū cum eo: ut si vinceret habe
rent oēs victoriā: si autē p̄deret dicere possent cū
esse stultū: et sic nō essent in derisum apud gre
cos. Ille igit grecus arbeniētia volēs nutibus
disputare eleuauit digitū volēs p̄ hoc ostēdere
q̄ vnus sol⁹ est de⁹. Stult⁹ et̄o credēs q̄ vellet
dicere q̄ erueret illi vnus oculū: eleuauit duos
digitos et cū eis inaduertenter enī pollicē: sicut
fieri naturalr p̄sueuit. Et ex ipoz digitoz eleua
tiōe volebat ille stult⁹ dicere greco q̄ erueret sibi
ambos oculos. Ipse autē grec⁹ p̄ hoc intellexit q̄
vellet illis tribus digitis denotare trinitatē di
uinā p̄sonaz. Et tūc eleuauit palmā manus
tenēs ipam manū apertā: volēs p̄ hoc significa
re q̄ oia nuda sunt et apta deo. Ille autē stultus
credēs q̄ dicere vellet. Dabo tibi marillatā: ele
uauit pugnū volēs dicere. Ego dabo tibi ala
pam. Grecus et̄o intellexit q̄ dicere vellet: q̄ de
mūdū pugillo cōtinet: vñ secreta dei iudicia no
bis esse clausa ac ignota. Et admirat⁹ de actibz
isti⁹ stulti iudicauit romanos sapientes esse ac
dignos recipere legē p̄dictā. Et ipse stult⁹ q; ta
cuit ab arbeniētibz prudētissim⁹ ac doctissim⁹
reputat⁹ est. Ideo Job dicebat amicis suis q̄
venerāt cū visitare et nimis loq̄bant. sui lib. c. vij.
Unū taceret⁹ ut putarem sapiētes. Cōtra autē
et̄bōlos inq̄t Aug. in fmōe ad bere. O verbose
erubescē: nō oīno cognoscēs qd̄ agis. tua enī
cōditio est occulta manifestare: nota in conuēti
bus p̄dicare. Sed si nescis: sumis iaudicia: fin
gis scire que nō scis: ut libet audiaris a cun
ctis. Et in eodē fmone idē ait. Loquētes lauda
re nō audeo: sed tacētes beatos p̄dicare p̄sumo
Iuriste autē notat in. l. si. ff. ad. l. ro. de iac. et in. l.
sed et si quis. §. questū. ff. si quis cau. et in. l. ut re
sponsum. L. de trasac. q̄ ille est rep̄bēdēdus q̄
loquit⁹ indistincte. Idarco auro: libri qui dicūt
p̄p̄bil⁹ inq̄t. vij. c. Verbi p̄ncipiū sine q̄q; re
spice verbi. Ut melius possis p̄meditata loqui.
Et auro: Astrolabij canit. Prouider ante diu
qd̄ recte dicere possit Vir sapiēs: stult⁹ imedita
ta refert

¶ Scūda ratio q̄re debet lingua refrenari
dī: cūtabilitatis. Si enī aliq; hz leones
in domo aut aliquā bestia: ferocē tenet
claudere illā i aliq̄ loco vñ ligare: ne extra domū
fugies alicui noceat: fm̄ doc. i. l. j. §. si et̄o canis.

ff. si q̄dru. pau. fe. di. Et silr fieri dī de furiosis.
l. cōgruit. §. furiosi. ff. de offi. p̄f. Sed lingua
nō refrenata nō modo potest asferre morte cor
poralem primo sed etiam spūitualet faciendo
cum peccare mortaliter. Immo enī infert mor
tem spūitualet ipsi maledicenti: et etiam audi
enti. c. nō solum. xj. q. iij. Item potest inferre in
famā proximo quā boni magis timēt q̄ mor
tem. l. isti quidē. §. si. ff. qd̄ me. cau. Bona autē
fama est p̄ciosior cunctis opibz mundi ut ait
Aleran. de ales in. ij. parte sūme. Unde dicitur
q̄ melius est nomen bonum q̄ diuitie multe.
Prouer. xxi. et Eccl. xij. et notat in. l. si quis isti
pularis in. si. ff. de. §. ob. et in. l. iulian⁹. ff. si q̄
omis. cau. et. et in. l. scire oportet. ff. de iuro. et. ca.
da. ab bis. Item mala lingua est causa multo
riens q̄ quis amittit omnia bona sua et est cau
sa multorū bellorū et homicidiōz atq; depo
pulationū aliorūq; malorū: dicente Augu
stino ad heremi. O lingua tu periculum immi
nens luctuz productis: discordias sepe spargis
procuras veneniū: detractiones panis: et ad in
fernū qui tibi credunt conductis: et. Lum
igit sit q̄ vbi mal⁹ est piculū ibi caui⁹ et augēdū
c. vbi piculū. de elec. li. vj. l. j. ff. de car. edic. et in
autē. de testi. §. hec omnia. ver. sed et si quis. col.
vij. Ergo tanto magis lingua est refrenanda:
quāto magis periculosa est q̄ leo aut canis ra
bidus aut aliqua alia bestia et quicunq; furio
sus. Et confirmatur hec ratio sic. Quilibet tene
tur vitare causam mali: ut inquit sentēs Bona
in. ij. senten. di. xrv. in questionibz circa litteram
Et facit. l. qui occidit. §. in hac. ff. ad. leges aqui.
et. l. p̄tor. air. la. ij. §. hec autē. ff. vi bonoz raptor.
et. l. facere oportere. ff. de ver. sig. vñde Eccl. xxi.
dicitur. Quasi a facie colubri fuge peccatum.
Sed lingua nō refrenata facit ut quis licet bas
p̄zatus non sit verus xpianus: et vñle qui in
religione votum fecit non sit verus religiosus:
quia scriptum est Jacobi. j. Si quis putat se
religiosus esse nō refrenans linguā suā b̄mō
vana est religio. Ergo magno studio debet ipa
lingua refrenari.

¶ T̄ap̄opter diuus Ambrosius. vbi sup̄ ait.
q̄ Refrene verbuz quod nō edificat. Quia
qui ociosum verbum non reprimit atq;
ad nota transit: Van⁹ fmo atq; polluit mēte: et
facile agitur qd̄ libenter auditur. Hoc profera
tur et labijs quod aures non polluat audien
tis Prouer. quoz. xrv. dicit. Sicut vībz pas
tens absq; mīroz ambitu: ita vir qui non po
test in loquendo cohibere spūitum suū. Qua
et re inquit Gregorius in mora. Mens que non
habet murus silentij de facili penetratur iacu
lis inimici. Et in cōmuni Prouer. dicitur q̄ il
le qui nō potest refrenare os suū est sicut dom
mus sine ostio in qua nullus intrare prohibet
imo oēs aius hostes ad libitū intrare possunt.

Et sicut possessio non habet sepe de qua dicitur Eccl. xxi. Ubi non fuerit sepes diripiet possessio. et puerb. x. ait Salom. In multiloquio non deest peccatum. Qui autem moderat labia sua prudentissimus est. Eccl. xxi. dicit. Odibilis est qui procat est ad loquendum. Et ideo Aug. ad heremitas inq. Ecce lingua egredi querit: mori requirit. Tu vero o monache per temperantiam ipsam refrena: appone ei pessulum rationis: circūda eam maxime discretio.

¶ Tertio probat linguam debere refrenari ratione utilitatis: sic arguendo. Bonum est arguementum a contrario sensu. I. si. si uisus rei. ff. de officio ei. cui man. est iuris. l. si procurator. si. si ignorantes. ff. de iur. i. si. si ignorauerit. ff. de. Et tangit de hoc in l. conuenticula. l. de episcopis et clericis. et in l. q. l. de condi. in ser. et viij. q. i. c. sciendum. Sed lingua non refrenata est causa omni mali. ut supra patuit. Unde puerb. xxi. dicitur. Os lubricum operatur ruinas. Ergo si refrenata fuerit erit causa multorum bonorum. Sic enim Bress. q. p. b. i. c. q. z. v. Verba. Idem aliter se habet est causa contrarium. Ideo Tremoz. iij. dicitur. Bonum est prestolari cum silentio salutare dei nostri. et Laie. xxiij. Lulus iusticie silentium et securitas usque in sempiternum. et puerb. xij. ait Salomon. Qui custodit os suum custodit animam suam. qui autem inconsiderat loquitur sciet mala. transsumptiue. v. q. v. §. sed aliud.

¶ Quarto principaliter linguam debere refrenari probat autoritatis. Sic enim Aug. ad heremitas. Stulte valde est qui non prius verbum ducat ad limam rationis quam ad linguam oris. Maxime autem hoc debent facere religiosi: dicitur Hieron. in suo testamento. In ore sacerdotis vel monachi nullum siue verbum in quo non sonet nomen christi. Quia ut inquit Bern. in quodam sermone. Inter seculares verba ociosa nuge sunt: in ore autem sacerdotis blasphemie. Dicit et sanctus Bonauent. in ij. sentent. di. xij. ar. iij. q. i. q. verbum ociosum et mendacium iocosum ac risus dissolutus de sui natura sunt peccata venialia. Saluator enim noster ait Matth. xij. De omni verbo ocioso quod locuti fuerint homines reddet rationem in die iudicii. Et bis enim tuis iustificaberis etc. Et ideo dicit Eccl. xxi. Beatus qui lingua sua non est lapsus. Unde sciendum quod dominus dedit homini linguam multiplici de causa. Primo ad notificandum conceptum cordis: iuxta illud Aug. in libro Enchiridionis. Verba propterea sunt instituta non ut per ea homines se invicem fallant: sed ut per ea in alterum quisque noticiam cogitationis suae proferat. Contra quod faciunt illi qui proximum suum mendacio et verborum fallacia decipiunt. Secundo dedit linguam ad erudiendum proximum. iuxta illud Laie. l. Dominus dedit mihi linguam eruditam ut suscitarem eum qui lapsus est verbo. Contra quod faciunt qui proximum hominem ad malum: vel ipsum de illicitis instruunt.

¶ Tertio dedit deus homini linguam ad consolandum. iuxta illud Eccl. xl. Tibi et psalterium suum facit melodiam: et superstruam linguam suam. Contra quod faciunt illi qui verbis suis proximum ad iracundiam prouocant: cum irridendo vel contumacia illi inferendo: quod peccatum grauiter punietur in inferno. Sic enim saluator Matth. v. Qui dixerit fratri suo fatue: reus eris gehenne ignis. Quarto dedit deus homini linguam ad accusandum. ut scilicet seipsum reprehenderet et accusaret per confessionem quando peccatum fecit. Sicut faciebatur beatus Job: qui sui libri. xlij. c. inq. Idcirco me reprehendo et ago penitentiam. Iustus enim in principio accusator est sui. Proverb. xviij. Contra quod faciunt illi qui de peccatis suis nolunt confiteri.

¶ Quinto et principaliter dedit deus homini linguam ad laudandum scilicet ipsum. Qui ait Laie. xliij. Populum istum formaui laudem meam narrabit. Sed hoc non observant peccatores qui cum blasphemant et verbis turpibus in bonorum. Quibus dicit Apostolus ad Romanos. ij. Nomen dei per vos blasphemabatur inter gentes. Sciendum igitur quod est triplex lingua. scilicet. Diuina ac celestis et angelica. et istius lingue officium est loqui de pertinentibus ad salutem et ad proximam utilitatem ac ad dei laudem. et ista est lingua perfectiorum. Inter quos fuit Ecclesiasticus qui. l. c. sui libri ait. Dedit mihi dominus linguam in ipsa laudabo eum. Ista autem linguam super omnes habuit saluator noster: cui dicit Petrus Jobis. vi. Verba vite eterne habes. Secunda lingua dicitur humana: cuius est loqui de mundanis: et ista est imperfectior. De quibus dicit. i. Jobanis. iij. Ipsi de mundo sunt et ideo de mundo loquuntur et mundus eos audit. Tertia lingua dicitur diabolica siue infernalis: cuius est detrabere et mendacia dicere sicut facit diabolus. De quo dicit Jobis. viij. Cum loquitur mendacium et proprijs loquitur. Nisi enim lingua terre est discor dias seminare. De qua dicitur Eccl. xviij. Lingua terra multos viros facit. I. a gratia virorum suorum: et primum eas laboribus suis. hanc autem linguam habentes signum est quod sunt diabolici. Unde inq. saluator Matth. xij. Progenies viperarum quomodo poteritis bona loqui cum sitis mali. Et abundantia enim cordis os loquitur. Bonus homo de bono thesauri cordis profert bonum: et malus homo de malo thesauro cordis profert mala. Quartum autem displicat deo hec diabolica lingua maxime illa qui discor dias conatatur repomodo: ostendit Salomon puerb. vi. dicens. Sec sunt que odit dominus: et septimum detestatur anima eius. Oculos sublimis: linguam mendacem: manum effundentem innoxium sanguinem: cor machinans cogitationem pessimam: pedes veloces ad currendum in malum: perferentem mendacia: testem fallacem: et cum qui seminat discor dias inter fratres. Et qui appetit guttas huius criminis: quod est illud septimum vitium quod de ratione detestatur.

tur. De hac igitur lingua dicit Jacobus. iij. Lingua constituit in membris nostris que maculat totum corpus: et inflamat rotam nauis nostrae inflamat a gehenna. Et predictis autem patet quod sunt tres rotas mundi puinae: in singulis quas etiam linguagium. I. puina celestis terrestris et infernalis. Linguagium vero puina celestis est laudare et benedicere deum. iuxta illud Psalm. Beati qui ambulat in domo tua domine in secula seculorum laudabunt te. Linguagium autem puinae terrestris est de terrenis tractare: iuxta illud Jobis. iij. Qui de terra est de terra loquitur. Sed linguagium puinae infernalis est deus maledicere et blasphemare. iuxta illud Esa. viij. Cum esurierit irascetur et maledicet regi suo et deo suo. Cognoscit igitur quilibet de qua puina sit ad loquendum suam. Unde dictum fuit Petro Mar. xvi. Salus es mihi et loquela tua manifestum refert. Et dominus qui erat de puina celesti inq. Jobanis. viij. Quare loquela mea non cognoscit.

Est insuper notandum quod secundum Iheronimum et Remigium lingua hebraea fuit prima quam habuit Adam et Eva et erit etiam ultima. quod post iudicium solum ipsa vtemur loquendo. Et dicit rabbi Moyses: quod illa lingua nullum vocabulum est ad nominandum aliquid in bonum. Et quo appetit quod vocabula turpitudinis non fuerint ab institutione diuina sed ab inventione humana. et quod multum displicet deo et habet scurilia quod ea ponere noluit in lingua quam homines conseruauit. Quod ergo mali homines non vtemur lingua ad id propter quod ea deus illis dedit: ideo ipsi ratione ea abutentes digni sunt perire privilegio ipsius lingue. Quod privilegium meretur amittere qui peccata sibi abunde preste. c. licet. de regula. xj. q. iij. c. p. uis legum. et xvj. q. vlt. §. bis ita. et lxxij. di. c. ubi ista. et l. de iudicis. laudeos. in fine. et ibi glo. Et si signum huiusmodi in articulo mortis loquela amittunt: ut in eo puniantur in quo peccauerunt. Sicut dicitur epulo qui in lingua cruciabat ut habet Lucas. xvi. quod ideo erat quod in ea peccauerat. Unde Petrus rauenas ait. Lingua magis ardet quam pauperi insultrauit. et nunc degustat cruciatum: quod peccatos cibos et odorata pocula degustauit. Et Lxxvj. inq. Qui inquit magis in loquela citate peccauerat: in lingua atroci ardebat. Et quibus oibus patet quod loquela est vitanda. Unde Hieron. in c. quoniam. xxi. q. v. ait. Quoniam loquitur aut non opportuno tempore: aut non opportuno loco: aut non ut conuenit audienti rationis sermo malus. praedit de ore nostro ad destructionem totum qui audit. Consideremus itaque quid loquamur. quod per omni ocioso verbo reddituri sumus rationem in die iudicii. beatus ille. Et Galitus papa in ca. p. d. l. di. inquit. Ponderet unusquisque sermones suos: et quod sibi loqui non vult alteri non loquat. Sed sciendum quod sicut dicit Iheronimus in libro de summo bono. Quadruplex est loquendi ratio. vel quod bonum bene vel malum male: seu bonum male seu malum bene proferat. Bonum appropinquat bene lo-

quit qui ea quae recta sunt humiliter annuntiare visum datur. Malum male loquitur qui quodlibet flagitium suadere conatur. Bonum male loquitur qui rectum aliquid arroganter predicare sentit. Malum autem bene loquitur qui aliquod vitium narrando detestatur ut ab eo homines auertantur. beatus ille. Si autem omnes debent refrenare linguam: multo magis iuuenes: de cetero Ecclesiastico. xxiij. c. sui libri. Adolescentes loquere in tua causa vir cum necesse fuerit. Si bis interrogatus fueris: habeat caput responsum tuum. In multis esto quasi inscius: et audi tacere simul et quiescere: et loqui in medio magnatorum non presumas: et ubi sunt senes non multum loquaris. Fugiamus ergo in seculo loqui maxime nos religiosi. quod sanctus frater scus in admonitionibus suis ait. Beatus ille religiosus qui non habet iocunditatem in alio nec letitiam nisi in sanctissimis eloquiis domini: et cum bis prouocat homines ad amorem dei. Sed ut illi religiosi qui delectantur in verbis ociosis et iambis: et cum bis prouocat homines ad risum. Ideo Bern. in quadam epistola inquit religioso. Cum aliqd dicit et haec tua sint rara: vera: poderosa: et de deo. Aug. q. ad heremitas sic ait. Itaque fratres obsecro ut non peccetis: custodite linguas vestras: seruate eas claudite cum vete terreo. quoniam primo vanus in vacuum non ibit: sed de omni verbo ocioso in die nonnullimo reddituri sumus rationem.

¶ Tertio principaliter probat exemplis linguam esse refrenandam. ut enim inquit Albertus in tractatu de virtutibus politis. Valde turpe est et extraneum a ratione ut lingua canis sit medicinalis et lingua hominis sit mortalis. Et loquelas est nature contraria. Nam natura inter cor et linguam collum longum posuit: ut verba cordialia prius ad limam procederent quam ad linguam: ut prius essent examinata quam ad usum loquendi adducta. Item natura que dedit omnibus animalibus magni corporis ora lata et linguas ut plurimum longas: hominibus modicum contulit cum modicum linguam impie sit. in quo docere voluit quod non multum loquendum sit. Natura enim omnia sensus: sicut oculos: aures et nares in homine duplicauit: duasque manus ac duos pedes ei contulit: sed unum os solum et unam linguam dedit. In quo ostendit minime esse in duplo loquendum quam audire vel alijs sensibus utendum. Natura insuper quod nares et aures hominis paruas dedit: linguam ita duo claustra collocavit: easque infra dentes et labia condidit. In quo demonstrat re voluit quod homini raro loquendum sit. Exemplum etiam sacre scripture loquacitatis dispedium innotat. Nam propter loquacitatem Eve cum serpente totum genus humanum interfectum est. Bern. iij. Ier. Samson quod cum Dalida concubina nimis locutus est: caput est ab hostibus. Iudici. xvj. Ideo Orius in epistola inq. Nec retinet parule commissum verbum. Ideo debet quisque bene conspiciere cum res uideret secreta sua. Unde inq. Lxxvj. c. Consi-

lū archani tacito cōmitte sodali. Sic em̄ Qui-
dus libro. ij. de arte amādī. Cōsue assiduus
cōmissi tollit bonorū. Quis minor est autē q̄
tacuisse labor. Ideo Michae. vii. dicit. Ab ea q̄
dormit in sinu tuo custodi claustra oris tui. et
Seneca in lib. de moribz ait. Quod tacitū esse
vis nemini diceris. Si tibi ipi nō impasti: quō
ab alio silētiū speras. Ideo legi in vitasparrū:
q̄ abbas Machari⁹ semel vidēs frēs in bere-
mo loquētes insimul: dicit. Fugite frēs fugite
Et ait ei vnus frater. Pater quō habem⁹ fuge-
re āplius a solitudine ista. Et ille posuit digiti-
suū in ore suo dicens. Illud est qd fugiendū dico
Sicut em̄ modestia loquēdi valde vtilis est: si
cū pater in Abigail que er discretiōe locutiōis
irā David tēperauit. Regū. xxxv. ita cōtrario
in discreta locutio est valde nocua et omnibus
odiosa. Ideo autor libri q̄ dicit facit. c. ij. di-
cit. Maxima rusticitas rursus verba loqui. Et
Mōtanani⁹ in luna ceteri. c. xv. St. Turpia sin-
ceros corrumpūt famina mores. Et fuit sentēs-
tia Pauli. ad Cor. xv. dicens. Corrumpūt bo-
nos mores colloquia mala. Quapropter abbas
Breni⁹ sacra valutarē refrenatiōis lingue duz
mores rogaret vt aliqd notabile diceret: inq̄t.
Nihil meli⁹ video q̄ tacere.

¶

Ap̄p̄pter David psal. cxi. dicebat deo.
Pone dñe custodiā ori meo: et ostiū cir-
cumstācie labijs meis. Salomō q̄ pro-
uerb. xxi. ait. Torū spm̄ suum p̄fert stultus: sa-
piens vō differt et reuerat in posterū. Et Eccl. v.
dicit. In multis fmonibz inueni stulticia. Et
ideo legi q̄ Solon p̄bus cū alijs loquētibz ta-
ceret: infrogat⁹ si ideo taceret quia loqui nesci-
ret: vel q̄ stultus esset: rēdit. Nullus stult⁹ ta-
cere potest. Nā stult⁹ verba multiplicat. Eccl. x.
Ienochizates vō p̄bus interroga⁹ quare alijs
sermo cōtinuū nō etiā ip̄e loqueret⁹ ait. Quia os
vñ et aures duae a natura accepim⁹. q̄si dice-
ret. Multa sberm⁹ audire et pauca dicere: iuxta
illud Jacobi. j. Sit autē ois homo velox ad au-
diendū et tardus ad loquēdū. Idē q̄ p̄bus cui-
dā verboſo dicit. Si nris auribz te audires ta-
ceres. P̄rbagoras vō vidēs quēdā indurū nō
bilibz p̄anis indecēter loq̄ntē dicit illi. Aut lo-
quere sermonē p̄portionato tuis vestibz: aut in-
duas te p̄anos p̄portionatos tuis doquijs.
Plato vō dicebat q̄ sicut vasa aurea p̄batur p̄
sonos quos reddūt in sua p̄cussioe cū expen-
tur vñ sint solida vel cremata. sic p̄batur bo-
mines suis doquijs quibz corū cognoscat sen-
sus et p̄m dētia. Et sicut vasa terrea sono p̄ban-
tur si sint integra vel fracta: sic homo et luto cō-
fectus sono loquēde sue cognoscat vñ dīctio.
in eplā ad Paulinū: vt habet in. c. si cupio. xvi.
q. j. ait. Christianū quē sentes semp aut crebro
de numis loquēte istiorē pon⁹ habeto q̄ mo-
nachū. Debemus ergo totio studio inuigilare

custodiōi lingue. sic faciebat abbas Paphnū
de quo legi li. ix. hystorie trigite. q̄ cū esset sine
litteris accessit ad quēdā vt addisceret: et cū ve-
nisset ad illū vñculum p̄b. Dixi custodiā vias
meas vt nō delinquā in ligna mea. Posui ore
meo custodiā et dicit se satis didicisset: q̄ non
optebat cū āplius addiscere si illā lectionē pos-
set bene scire. Sed ipi⁹ creplū nō imitant multū
De quibz ait Alber. in tract. de vñtū polinē.
Quidā nō humanā linguā habēt sed pon⁹ ser-
pentiā ac veneno maledictiōis plenā. De quo
inq̄t p̄b. Venenū aspīdū insanabile. Que qdē
lingua nūq̄ a feriēdo pōt esse quiera sed p̄nue
mora semp est altēz ferire parata. Et tales sunt
conuiale siles: que est auis sp̄ garrula: et auibz
p̄cede supra modū infesta. ita etiā post aquilaz
clamonibz suis impetit et sepe ab ea percussa mor-
tem incurrit. Detractores autē indigerēt sepe co-
mestide allei. q̄ dū allei māducat fetor os: tūc
nō sentit: eo q̄ ab odore allei superet. Itē detra-
ctores et bilingues quoz os fetens est: mēta in-
digerēt q̄ est herba odorifera et stomachi cōfor-
tatiua: ac in aceto cocta fetoris est diminutiua.
hec ille. De detractore em̄ inquit p̄b. Sepul-
chrū patēs est guttur eoz. Nā sicut sepulchrū
patēs recipit corpus cuiuslibet mortui: et quia
nō est clausum fetorē suū oibus expādit: totū
appropinquātes inficit. Ita detractor cui⁹ do-
mus. i. aia est sine oris ostio: oēs primos eua-
poratiōe murmuratiōis inficit: et quoscūq̄ vi-
ros et mulieres in ore suo ferido p̄ detractiones
reapit: et q̄ caret opculo nihil celare pōt. Sicut
autē vt b̄ Numeri. xix. vas qd nō habebat opcu-
lū insidū erat: ita os qd p̄ loquēdi moderatiōē
nō fuerit ligatū neq̄ p̄ custodiā fuerit coopu-
tū: habebit anbelitū fetidū detractionis: et imundū
erit corā deo et hoibz. quibz q̄n credet placere
murmurādo eis summe displicebit. iuxta illd
Esopi. Displiceat imprudēs vñde placere purat.
Un̄ assumilat coruo de quo referūt fabule poe-
tariū: q̄ cū esset alb⁹ naturalr. postea q̄ Joui re-
tulit malū de quadā sua amica: ex quo ip̄e Ju-
piter eā occidit ip̄m coruū in penā istū male res-
latiōis p̄petua nigredine dānauit: vt de cetero
malozū rumorū esset nūciator: instituit. De quo
coruo Quidi⁹ in. ij. Metam. cū alloquēs ait.
Lū cādidus āre fuisset corue loquat subito nī-
grates vñs in alao. Nā fuit bec quōdā nūcio
argētea pēnis Bles: vt cōfretorū sine labe cō-
lūbaa. Lingua fuit dāno ligua faciēte loquaci.
Qui color alb⁹ erat nūc ē cōtrari⁹ albo. Et itē
ibidē inq̄t. Speratēq̄ sibi nō false p̄mia lingue
Inf auos albas veruit p̄sistere coruū. Tales ē
liguosi et detractores debēt expelli a p̄sonis hois
q̄ prurbat pacē bñā et faciūt p̄ leges impiat
leo q̄ facit sū ad pacē hois p̄seruā dā. c. facit sū
autē leges. iij. di. z. h. ideo q̄ lex. i. p̄benio diges-
tor. Lū q̄ leges p̄cipiāt nē aliqd alicui nocere

ne vicin⁹ vicinū prurber. Unō vt habet. ff. de re-
gu. i. l. domū. non debet qd aliquid in domo
sua facere qd primo nocet. Nā si qd in domo
sua fumo facto apes alienas fugauerit vel nec
cauerit: causam mortis p̄stinisset: et tenetur
ad satisfactiōē. l. si quis. ff. ad. l. aq̄. Multo
magis puidēdū est detractioni que rempublicā
perturbat: amicitia ciuū destruit: et vicinū a vi-
cino diuidit. imo fumus ipi⁹ detractionis sim-
plices et innocētes fugat: occidit. Unō Eccl. ix.
dicit. Terribilis est in ciuitate sua homo liguo-
sus. Et ideo p̄pter p̄dicta oia eiusdē lib. c. xviij.
idē sapiēs dicit. Qui tuo facto ostia: et seras au-
ribz tuis. Latro q̄. c. ij. ait. Virtutē primā pu-
ro cōpescere linguas. Proxim⁹ ille deo est q̄ facit
rationē tacere. Marti⁹ q̄ p̄p̄a ait in poetria
sua. c. v. Lingua loquat odium pariet: facit tibi
lirē. Effreni lingua surgere bella solēt. Et ibidē.
Ob linguā multi iā perire viri. et Buro: Astro-
labij dicit. Copia verborū cui non est copia sen-
sus. et ibidē. Preualet in lingua qui nō est fortis
in armis. Nullus in hac pugna plus meruisse
pōt. Multe alie auroitates de prudētia loq̄n-
di habent tam in libris sacre scripture q̄ paga-
norū. Unō Eccl. ix. dicit. Homo sapiēs tacebit
vñ ad tēpus: insanus autē et imprudēs nō ser-
uabit tēpus. et xij. eiusdē lib. Musica in luctu
ip̄ortuna narratio ē. q̄ narrat vñ nō attēdē-
ti q̄si qui exarat dormire a graui sono. et xxij.
ca. Ubi audit⁹ nō est nō effundat fmones. Et
puerb. xviij. ait Salomon. Qui prius rīdet q̄
audiat stultū se esse demonstrat. et xxvj. eiusdē li.
Ne rīdeas stulto iuxta stulticiā suā. ne similis
ei efficiaris. Qui⁹ consiliū est seruādum quādo
stulti demētia est nota: et eius verbis nō datur
fides. Si autē nō esset cognita a⁹ stulticia et ipi⁹
verba putarent vera ita q̄ facerēt sapiētes vide-
ri stultos: esset ei respōdēdū. Et ideo p̄dicit⁹ Sa-
lomō in eodē. c. inq̄t. Respōde stulto iuxta stul-
ticiā suā ne sapiēs sibi videat. De hac etiā loquē-
di discretiōe dicit Eccl. v. Si est tibi intellectus
rīde primo: sin autē sit man⁹ tua sup os tuum
ne captaris in vbo idisciplinato et cōfundaris
Et in. l. iulian⁹. q. j. ff. de act. emp. iuriscōsulnus
inquit. Nō debet quis facile asserere q̄ ignorat.
Proverbi. ci. xxi. c. inq̄t Salomō. Uidisti hoies
velocē ad loquēdū. Stulticia magis sperāda ē
q̄ illi⁹ correctio. Ideo Amb. libro. j. de officijs:
c. viij. ait. Sapiēs vt loquat multa prius consi-
derat quid dicat: an dicat: quo in loco et tēpo-
re. Eccl. em̄. xij. dicit. Vñs qui nō est lapsus
in verbo. et Quidi⁹ li. ij. de arte amā. St. Enimia
est vñ p̄stare silētia rebz. Be⁹ gūis est culpa
tacēda loqui. Semp̄ igit debem⁹ bona verba
p̄ferre. Sic em̄ Richar. in libro de nup̄ijs. c. i.
Pacē sermo bon⁹ gignit: et gaudia mētia. Cor-
dibus infundit leticiā q̄ parit. Sermo bonus
quādo q̄ magis q̄ facta parat. Nil sermōe bo-

no gratius esse solet. Et cōtra de male loq̄ntibz
dicit Eccl. ij. Velabij seclitibz. Et Rich. vbi
supra ait. Sermo quidē prauus hoies accēdit
ad irā. Leticiam turbat: iurgia magna mouet.
Mores q̄ppe bonos sermo corrūpit iniquus
Soluit et accēdit arma cruenta parat. Discorda-
re facit cōcordes: scandala gignit. Sermo ma-
gis prau⁹ q̄ mala facit nocet. Unō dicit in cōi
puerbio. Lingua est ossibz carat attamē dōi-
sum frāgere facit. Būdi vidē et tace si vis viuere
in pace. Et cōtra de bona lingua dicit puerb. xxiij.
Lingua sapiētū sanitas est. et xvj. eiusdē libri.
Lingua cōfrangit duriciā. et xviij. Mōis et vita
in manu lingue. Et Eccl. v. Honor et glia i ser-
mone sensati: lingua vō imprudētis subuersio
ip̄ius est. et x. c. eiusdē libri. Sapiēs in vbis ses-
ipm amabile facit. Et hoc sufficiat p̄ prima gre-
nostrī fmonis.

¶ Pars secūda hui⁹ sermonis que dicit blasse
manōis.

¶

Licēdū est q̄ multa alia sunt peccata
ligue. reputa proditio. De quo peto
valde piculoso dicit in cōmuni puer-
bio. Qui fidē addibeo ab eo me deus
custodiāt. Qui fidē nō habeo. ego ipe me custodi-
dio. Bq̄ seclerantissimo vñio nos abstinere boia-
tur Jacobo beneuolent⁹. c. i. dicens. Hoc ego te
monco fugias vt p̄ditionē. Turpius hoc omī
crimine crimen adest. Proditor et null⁹ nbi cō-
iungat amic⁹. Spe sub amicitia moris inimica
datur. Et Buro: Astrolabij dicit. Proditor al-
teri⁹ nec sibi fidus erit. Propter hoc autē solent
dici q̄ p̄ditiones placēt principibz sed nō p̄dito-
res. Oēs igit p̄napea debēt p̄ditores etiā iūm-
corū suozū execrari. Un̄ Ambro. i. lib. d. officijs
laudat fabriciū ducē romanorū: ad quē cū me-
die⁹ Pirrbi regis venisset asserēs q̄ medicinā
incomatā pirrbo daret: et sic rege mortuo ip̄e vñ
ctonā obtrineret: iussit eū fabriciū ligari et ad do-
minū suū remitti. Propter qd pirrbus cum co-
ad libitū cōposuit et ei⁹ amic⁹ fact⁹ est. Eapropē
inquit Salomon puerb. ij. Nō moliaris ami-
co tuo malū cū ille in te habeat fiduciā. Qui enī
atroci⁹ est hoies veneno ctinguere q̄ ferro ne-
care. l. j. L. d. maleficio. ideo dolosus inimicus qui
sub specie pietatis et amicitie nocet boi prior est
q̄ q̄ ap̄ta malicia cū offendit. De quo p̄bus. x.
et b. ait. Qui fingit scāmicū et nō est: prior est eo
q̄ fingit falsam monētā. et isti sunt illi de quibz
inq̄t p̄b. Qui loquunt pacē cū primo suo: mas-
la aut in cordibz eoz.

¶

Unō p̄m̄ cū adulatiōis qd hodie valde
frequentat. Dicit em̄ i cōi puerbio. Si qd
bonozari desiderat atq̄ dicari dicat ad-
ulari: q̄ tales mō sunt ebrii. Vñ aut adulato-
res a nobis ēē vñdōs docuit ip̄us. q̄ vt habet
Mat. xxi. cū p̄banā volētē cū cape in finē
misissent ad eū discipulos suos cū berodiano

dicentes. Magister scilicet q: veritas est etiam dei in veritate docet et non est tibi cura de aliquo re. Ipe cognita coram nequa illos reprehendit dicens. Quid meretricis hypocrisis. Sicut enim de August. sup. Ps. Duo sunt genera psecutorum. Unus gressu adulantium et manus psecutorum: sed plus gressu quam lingua adulatores ratione quadrupli cuitari. Primo q: sunt sicut aucupes ois capientes: iura illis puerb. rrr. Homo q: facis bladisq: sermone amico loquitur expedit gressu eius. Sed debemus esse oculati ut fallacias ei ppen dam. Dicit enim puerb. j. Frustra iacet rete ante oculos pccatorum. Un quidam pbus nepos Platonis quidam adulatorum dicit. Desine adulari. Nil enim pccatis cum te intelligat. Secundo adulatores sunt sicut fricatores. Fricant enim frimonibus blandis que non possunt videri minus. Sicut ponit creptu Liby. de bauro. que si non potest q: videri sub iugare fricat manibus ceruices ei: et sic cum appropinquat. Sicilicet q: vult porcum interficere manu cum sub ventre fricat: et ille se ad terram pster nit. et dum in illa dulcedine et sensualitate delectatur: macellari ei gladium in gutture figit. Non debet ergo aliquis sustinere ut q: eum fricat vel oleo impinguer adulatores: si dicat quilibet cum Ps. Corripit me iustus in misericordia et increpabit me oleum aut peccatis non impinguer caput meum. Tertio sunt adulatores sicut sirene dulces animas in peris domire facientes. iura illis Esa. iij. Sirene in delubris voluptatis. Sirene autem sunt pisces maris habentes a supiori pre specie mlieris: que ita dulciter canit q: nautas obdormire facit: et sic naufragii parit. Si sapietes nautae aures claudunt et sic euadunt. Et sicilicet adulatores obdormire in peris faciunt auditores. iura illud Esa. iij. Propter me q: te bini dicunt ipse te decipiunt. Et ideo debemus claudere aures spiritibus. i. reprehensioibus duris. iura illis Eccl. xxvij. Sept aures tuas spiritibus: et noli audire linguas nequa. Un Niero. in q: Nos ergo ad patriam seclinantes mortiferos sirenas carus furda debemus aures pccatis. Quarto sunt sicut scorpiones et apes. Scorpiones enim faciunt bladis sed cauda pungit. Apes vero mel ponant in ore sed pungit a posteriori parte. Et sicilicet adulatores laudant boies in facie: in absentia vituperant. Et ideo tales serpentes et scorpiones sunt expellendi. Sic enim Niero. in epla ad matrem et filiam. Quis vnus iura viperam securus somnum capit. Quis non pccat certe solis arat. Securus est perire non posse q: iura piculum non perijisse. Seneca q: ait. Dabit suum venenum adulario. Magnus est ergo nocumens adulatio. De quo puerb. xxvij. d. Meliora sunt vulnere diligenter q: fraudulenta oscula blandientis. Et Quid. lib. j. d. ante amam. d. Impia sub dulci melle venena latet. Ideo Larbo. c. ij. ait. Noli boies blado nimis fmo pbar. Fistula dulces

canit voluere dum sapit auceps. Et Esop. fabula. lxxij. Blandicie plus q: diravencia nocent. Et Nomanan. in luna celeri de. Sugit adulas: tot lac perdit ad vber. **P**rimo patet est simulatio. De quo Job xxvij. dicit. Simulatores et collidi pueri: curis dei. Dicebat autem quidam Laudeus. Simulatio est iustissima res in mundo: q: sequitur facere. Salomo autem in q: Proverb. ij. Simulatores ore decipiunt amicum suum. Et Veget. d. re militari lib. ij. c. ij. in q: Frequenter conuictos patet simulatio credulitas nocere q: arma. Et Larbo. c. ij. Qui simulat verbis nec corde est fidus amicus. Tu q: fac simile sic ars deluditur arte. Et Esopus fabula. lxxij. Pacis amator simulat se pccatus hostis. Launus ut vulnere exiale ferat. Hoc autem vinum est q: si idem cum peccatis pccatis: q: quidem committit illi q: ex inimicia simulatores se reconciliatos expectant tempus vindictae faciendi. Et ideo d. Eccl. xij. Non credas inimico tuo in eternum. Et si humiliat vadat curus abijce eum et custodi te ab ipso. Oculis enim suis lachrymas bicitur inimicus: et si inuenerit tempus non sanabit sanguine te. Et ideo d. in communi puerbio. Repudiata mulieret inimico reconciliato libera nos domine. **Q**uarto patet dicit maledictio. i. creatura q: rari. Qd q: sit pccatum pater et hoc q: etiam diabolus in q: sit creatura dei non debet maledici. Unde dicit in epla Jude. Cum altercare Michael cum diabolo maledictionis dignissimo noluit tamen angelus eum maledicere. Ideo. xxij. q. ij. c. ij. dicit Niero. Si igitur Michael non fuit ausus diabolo iudicium inferre blasphemie: q:to magis nos ab omni maledictione puri esse debemus. Et hoc est contra quosdam q: aut ex quadam lenitate vel surreptitio: seu loco se bestialiter tamen nesciunt loqui cum socio sine maledictione dicentes. Sio suspensus p gula: nascitur tibi vermis et filia. Sed qd dicemus de illis qui ex liuore et odio ac malo animo tales maledictiones fulminant: pccato mortalissime peccant. Jo non debemus dicere alicui sicut Quid. in. j. de arte am. c. vij. Dq: tibi dent nullosq: labores in operibus senectas. Et longas hyemes: pccataq: suam. Et in lib. de Jbide. Terra tibi fruges: mare citas denegat vndas Denegat afflatu verus et aura suos. Nec tibi sol dar: nec sit tibi lucida pbebe: Destituat oculos sidera clara tuos. Nec se vulcan: nec sentibi pbeat aer: Nec tibi det tellus: nec tibi ponit iter. Et ul in opo eris: alienaq: limina lustreo: Exiguusq: petas oretremite abii. Nec corpus q: rulo: nec mens vacet egra dolores: Norq: die grauior: sit tibi nocte dies. Silq: miser semper: nec sis misabilis vili: Gaudeat aduersis femina virq: tuos.

Accedat lachrymis odiu: dignisq: pureris. Quot mala commiseris plurima plura feras. Sicq: qd est rari solito defecta fauore. Fortune facies iudiciosa tue. Causa q: non desit: desit tibi copia mortis. Optata fugiet vita coacta necem. Lucatuzq: diu cruciatus spiritus artus. Deserat: et longa torqueat ante mora. Et ibidem etiam inquit. Sic frigus mortis causa famel: q: tue. Ille autem cui dicerent iste impccantes posset ridere illud Quid. in. ij. de remedio amoris. c. xj. f. Quere alium p me qui velit ista pati. Nos igitur o deuoti xpiani non debemus aliquem maledicere. sed seruare illud apostolicum. ad Roma. xij. Benedicite psequenti et caluniantibus vos: benedicite et nolite maledicere. **R**ed dimissis his peccatis lingue aliquid de blasphemia dicamus ultra ea que diximus in sermone de secundo pcepto decalogi. Dico igitur fm Richar. de sermo. Uterque in quodam sermone q: sceleratissimi gen. peccati est blasphemia. Un glo. sup. illo verbo Esa. xviij. Ad plin terribile te. in q: Omne patet blasphemie coparatu leu. est. Et iter. Nihil est horribilius blasphemia que ponit os suum in celum. Sciendum igitur q: tria pccata horribilia superat blasphemia. Primum est paganorum seu infidelium. Quia ut ait. Tho. ij. q. ij. c. xij. Infidelis ea de deo dicit et loquitur q: ligis falsa sententia credit esse vera. Xpianus vero blasphemias loquitur pro veritate quam credit. Scdm patet e homicidaz. ut em dicit Tho. ibidem. Quantum ad nocumens maius patet e homicidii q: blasphemie eo q: magis nocet homini interfecit q: blasphemus deo blasphemato cui nihil nocere potest. Sed q: tum ad obicere maius peccatum est blasphemia q: homicidium quia homicida ligis interficiendo hominem offendat deum tamen principaliter intendit offendere hominem. Sed blasphemus et maledicus intendit principaliter et directe offendere ipsum deum. Tertium est peccatum iudeorum cruci gentium xpm. vn Aug. in qda fmo in q: Pl. peccat blasphemantes xpm mian phante in celis q: qui crucifixerunt eum ambulante in friso. Errano est fm Alexan. de alio in. ij. presumere: q: iudei non bene cognouerunt ipsum esse deum dicente aplo. j. ad Cor. ij. Si cognouissent nunq: dnm glie crucifixerunt. Sed q: nunc blasphemant cognoscunt ipsum esse deum. Ite iudei non p miserunt ei fide in baptismo sicut xpiani: et ideo e maior iniuria rone maioris stat: q: graue est si dem fallere. i. ff. de p. si. pe. tuc mar. est peccatum rone maioris ingratitudinis q: beneficia maiora receperunt xpiani a deo et beata virgine et ab alijs sanctis q: iudei. O maledicti blasphematores qd mali fecit vobis de noster q: cum ta crude liter blasphematis. Quid fecit vobis piissima virgo Maria: q: ea ta virgose lacerat. Quid fecerunt vobis sancti in quo nocuerunt vobis. Nonne

assidue p vestra salute intercedunt ad dnm. Nonne virgo illa humanissima mater gfe et sors misericordie p vobis idest est aduocata. O igitur tissimi: o furere animi: o venenosa et amarissima lingua: o deniq: pccatissimi homines pccatores virgo cum oibz sanctis potest dicere illud Ps. Retribuebat mihi mala p bonis: et odiu p dilectione mea. Prefecit vos est: peiores bestias. videris enim p expientia q: aues celi pisces maris: et bestie terre: suo modo laudat deum. vn Aug. i. scri. mone vni martiris dicit. Dia q: q: fecit deus laudat deum: celestia terrestria angeli boies luminaria celi arbores terre flumina maria. Quic qd deus creauit siue i celo siue i terra siue in mari laudat deum. hec ille. O blasphematores igitur: scilicet: ralis meos: o impudica lingua: cum deus recentis tibi vni singulare beneficium dans tibi loquas danq: tibi lingua rationabiliter effari valente qd alteri non fecit animal: tu de hoc non solum non agis ei grias sed cum illa lingua quam tibi p singulari gra concessit illum crudeliter maledicis et blasphemias. facisq: sicut ille fu. qui dnm dona uit gladium pulchrum et ipe in pectore dnm sui stari illu transiit. O blasphematores iniquissimi vos estis similes danat. de quibz dicit Apoc. xvi. Blasphemauerunt deum celi p doloribus et vulneribus suis. scilicet: q: vos esse filios dyaboli: et non dei. Bon. em filius non potest supportare iniuriam patris sui. Unde legitur q: cum quedam mulier irata cum marito suo dixisset ei q: et tibi filius quos putabas se habere ab illa non habebat nisi vnus. tandem mortua ipa: maritus ipe veniens ad mortem fecit testamentum relinquens tota hereditate sua illi qui erat suus verus filius. Cum q: quilibet diceret se esse illum: pnteps regionis dedit sententiam ut mortuo ille poneret ad palum: et sagittaret ab his q: putabat se eius filios. Qui autem in corde cum rectius sagittasset tota haberet hereditate: Primus ergo et secus audacter sagittauerunt et melius q: potuerunt tertius vero qui erat iunior: et verus filius. tennos nimis clementine mentis dicitur q: nullo modo posset sagittare pccat suum: unde potius volebat pccare tota hereditate. Qua ppter iudei dicit. Dicit est verus filius: et cum cossit iuravit herede. Sic pccato esset de nobis si eum verum filium dei propter cum blasphemie sagittas non iactaremus. Ideo dicit Esaie. j. De genti peccatrici: populo graui iniquitate semini nequa filius sceleratus. Et sequit in pbera causa dicens. Blasphemauerunt deum israel. Et ideo vobis o maledicti blasphemii dicit potest illis Job. viij. Vos et pcc dyaboli estis. Si vobis pccato veniet terribile iudicium dei. Legit enim q: i ciuitate Medios lanensi quidam q: amiserat magnas diuitias in ludo deliquit acceptit pugione et ihiit illu cum magno impetu in terram ac blasphemias deus dicit. O maledicite ipe vni re potuisset ita transigere in ventre matris sicut transigi terram. Bndi

mirabile cū extraxisset pugionē ecce sanguis
lenti iuenit corū cūctis vidēdo. De quo mira-
culo nō p̄t̄ p̄t̄ domū statimq; domus
sup caput ei⁹ cecidit cūq; totū cōquaſſauit ⁊ sic
a demonib; ad infernū deportat⁹ est. Corrigat
igit vnusq; blasphemator: ne sibi accadat sic
Sennacherib; ob cui⁹ blasphemā angelus vna
nocte ceteratū ei⁹ aggreſſus. dicitur milia hoīū
interimere: vt habet qm Reg. xii. vbi etia; dicitur
post istā plagā a p̄p̄is filijs interempt⁹ est. Et
ideo fuate p̄sulum Thobie dicēis sui libri. iij.
c. Omni tpe benedic deū. ⁊ Eccli. xxx. Benedi-
cite dñm in oībus operib; suis. ⁊ David Ps.
xxij. Benedicā; dñm in omni tpe: semp laus
eius in ore meo.

Paras tertia de peccato detractionis ⁊ mur-
murationis.

Sic est lingue vitium quod dicitur de
a tractōis ⁊ murmuratiōis. de q̄ quat-
tuor p̄siderationes faciem⁹. scz detra-
ctionis modificatiōis remediatiōis:
⁊ restitutiōis. Est at detractio fm Plutarchū:
corruptio vel diminutio fame alteri⁹ circa bo-
nos mores. Quo ad p̄mū dico valde detestabi-
le esse detractionē. Ideo Prover. iij. dicit. Re-
moue a te os p̄uū: ⁊ detrahētia labia sine pcul-
a te. Et xiiij. eiusdē libri rōnem assignat dicēs.
Abominatio est hoīm homo detractor. ⁊ Eccli.
x. dicit. Si mordeat serpens in silentio nihil eo
mīn⁹ habet q̄ in oculo detrabit. ⁊ Jacobi. iij.
scriptū ē. Nolite detrahēre alterutq; ⁊ Leui. xix.
Non eris criminator: nec susurro in populo. ⁊
Prover. xxi. Qui seminat iniquitatē metet ma-
la. ⁊ Eccli. v. Susurratori odiū inimicitia ⁊ tru-
media. Et xij. eiusdē libri. Susurro coinquina-
bit aīa; suā ⁊ in oībus odiet. Et xxvij. idē sapi-
ens ait. Vir petō: turbabit amicos ⁊ in medio
pacē habētū mutet inimicitias. Susurro ⁊ bī
linguis maledictus. multos enī turbauit pacē
habentes. Lingua tertia multos cōmouit. ⁊ dī-
sp̄it illos de gente in gentē. Ciuitates muratas
diuini dīstruit: ⁊ domos magistratorū effudit.
virtutes populorū cōcidit ⁊ gētes dissoluit. Jō
Gualterius de castellione li. i. ait. Cōsulorū p̄ce-
rū suos cōtēne bilingues. De murmuratorib;
enī dicit Ps. xij. Sepulchrū patēs est guttur
eorū. liguis suis dolose agebat. venenū aspidū
sub labijs eorū. Ideo Ps. cxx. dicit. Muta fiant
labia dolosa: q̄ scriptū est Ps. lvi. filij hoīm
dentes eorū arma ⁊ sagitte ⁊ lingua eorū gladi⁹
acut⁹. Et Ps. lxiij. Linguas eorū eracuerūt vt
gladiū itenderūt arcū re amarā vt sagittē in oc-
culis imaculatū. Subito sagittabunt eū ⁊ nō
timebūt. firmauerūt sibi fmonē nequā. ⁊ Ps.
lxx. Auerūt linguas suas sicut serpentes. Ideo
David Ps. cxi. rogabat deū dicēs. Dñe libe-
ra aīam meā a labijs iniquis ⁊ a lingua dolo-
sa. Mali enī detrahūt bono ppter inuidiā. iuxta

illud ps. cxxvij. Qui retribuunt mala p bonis
detrahēbāt mibi qm sequebar bonitatem. Hoc
autē est signū stulticie. vnde Job. xix. dicit. Saul
ti quoq; despiciēbāt me: cū ab eis recessissem dē-
trahēbant mibi. Et Eccli. xix. scriptū est. Audisti
verbū detractionis de primo mortuū in te. S;
melius est facere qd dicit Eccli. xxvij. Septi au-
res tuas spinis ⁊ noli audire linguā nequā. O
murmuratores audite qd dicit Ap̄ls ad Ro.
j. Detractores deo odibiles. Ideo ad Gal. v. ait
idem Paulus. Si inuicē mordetis ⁊ comedis
videte ne inuicē psumamini. Detractores enī dī-
cunt comedere carnes primorū. iuxta illd Nie-
ron. xix. Unusquisq; carnes amici sui comedit.
Et in hoc sunt peiores lupi qui nō comedunt
seip̄os. Sed isti detractores inueniūt alios lu-
pos nequiores se qui eos lacerant nō solū ver-
bis sed etiā factis. s. potēntiores se: q̄ quib; mur-
murauerūt. Ideo dicit Eccli. x. In cogitatione
tua regi ne detrahas. ⁊ i secreto cubiculi tui nemo
ledixeris diuini. quia; aures celī portabūt voces
tuas. s. ppter quā punieris. Ideo inqt Augu. i
j. sermone de quadagesima. Omnino abiciēde
a lingua tua detractionis vitium alienā vitā; ne
laceres. Detractio enī graue peccatū est. Et Nie-
ron. ad rusticū ait. Nulli detrahas nec in co te
sanctū putes si ceteros laceres: accusamus sepe
qd facimus: ptra nosmetip̄os deserti in n̄a vī-
da inuehimur. Si me vis corrigi delinquentes
aperte increpa tamē ne occulte mordeas. Et sup
Esaiā iterū dicit. Quid mibi pdest si alijs mala
mea referas si me nesciēte peccatis meis imo de-
tractionib; tuis aliū vulneres. ⁊ cū certatim om-
nib; narres: sic singulis narres q̄ nulli alteri dī-
xeris: hoc est nō me emendare sed vicio tuo san-
ificare. becille. Ideo. vj. q. j. in. c. deteriores. Ana-
dētus papa inquit. Deteriores sunt qui bonorū
vitā; moresq; corrumpūt his qui substantias ali-
orūq; p̄das diripiunt. Ip̄i enim ea q̄ extra nos
sunt licet nostra sint auferūt: nostri vō detracto-
res ⁊ mortū corruptores nostrorū. p̄p̄ie nosip̄os
decipiunt. Facit ad hoc. c. sunt plurimi eadē. q. ⁊
causa Ideo in. c. ex merito. vj. q. j. Grego. inquit
Parcant singuli detractioni lingue: custodiāt
q̄ sermones suos scātq; q̄ cūta q̄ de alijs lo-
quunt sua sentētia iudicabunt. Et idō Aug. ij.
q. iij. c. nemo ostēdit grauedinē hui⁹ peccati dī.
Nemo putet q̄ mīn⁹ sit peccatū in vbiis lingua
mētendo q̄ manib; sanguinē fundēdo. vnde de
peni. dī. j. c. homicidiō. scribit. Homicidiōrū
tria esse genera dicebat beatus Petrus: ⁊ penā
eorū parem esse asserbat. Sicut enī homicidā
interfectores fratrum ita detractores eorū. eosq;
odientes homicidā esse manifestauit. bec ibi.
facit ad hoc Adriani pape decretū. ij. q. iij. c. qui
nō. Et. v. q. vj. c. oēs. Et decretū Sixti pape. ij. q.
viij. c. qui crimē. Et conaliū Bradarē. ij. q. r. c.
eos. Et decretū Stephani pape. ij. q. ij. c. negōs

da. Et decretū Anadeti. vj. q. j. c. si omnia. Ideo
Tullius ptra Salustiu de malignitate huius
peccati inquit. Sepe vidi graui⁹ offendere aīos
auditorū eos q̄ aliena vicia apte dixerūt q̄ eos
qui cōmiserunt.

Ed heu qz hoc vitium est adeo viciū mul-
o tiplicatū q̄ verū est qd inquit Valerius
li. iij. di. Nulla rā; modesta felicitas est:
que malignitatis dentes vitare possit. Qui alie-
nis malis sicut suis bonis letant⁹ diuites sunt
alicnis iactant⁹: locupletes calamitatib;. Ideo
Quintus. j. de arte amādī inquit illis qui ob vi-
cium vnius totū pgregatiōi detrahunt. Partite
paucorū crimē diffundere in omnes. ⁊ Claudia-
nus ait. Ne cūctos paucorū crimine dānes. Nā
vera est sentētia eiusdē Quid. pmo de remedio
amoris dicēs. Et mala sūt vicia bonis erro-
re sub ipo. Pro vicio vtrius crimia sepe tulit. Jō
Prosper in li. epigrāmatū dī. Culpare in quo-
q; q̄ nō sunt nota malignū est.

Uando autē tales sederatī detrahunt
q nobis non debemus cōnstrari: imo de-
bemus p malo habere si tales laudant
nos. Ait enī Seneca in lib. de quattuor virtutū
bus. Paria sunt laudari a turpibus ⁊ laudari
ob turpia. Ideo ad Lucallū scribens idē inquit.
Magna dementia est vereri ne ab infamib; in-
fameris.

Detractores sederatissimi nullus mira-
o ri debet si semp de aliquo murmurat.
Malus enī homo de bonis bene dicere
nō cōsuevit. Un dicit in cōmuni puerbio. Ma-
la autē semp malā cantilenā canit. Indiciū est
aut q̄ quis est bonus quādo malī ei detrahūt
atq; ip̄m vilipendūt. Ait enī Salomon Pro-
uerbio. xiiij. Ambulās recto itinere ac times de-
um despiciat ab eo qui infami gradis via. O ma-
ledictū detractionis vitium: tu es illud de quo in-
quit glo. sup illis verbis Proverbio. xiiij. Cū
detrahentib; ne cōmiseris. dī. Propter hoc vi-
cium periclitat⁹ fere totū humanū gen⁹. Et Nie-
ron. ad Celantiū ait. Raro inuenies q̄ ita irre-
prehensibilē velit exhibere vitā suā vt nō libēter
reprehēdat alienā. O iniqua rabies detractionis.
Tu es illa que sanctū Ioseph iniuste a dñā sua
infamatū incarcerationi scasti. Scī. xxvij. c. Pro-
pter tuā malignitatē multa milia hominū peri-
erunt in deserto quā murmurauerūt. vt habet
Numeri. xj. Tu es illa cruenta bestia que nemini
paras. Unde inquit dñs Matth. ij. ⁊ Luc. vij
Venit Iohānes nō manducare neq; bibere ⁊ di-
cunt demoniū habere. Venit fili⁹ hominis man-
ducare ⁊ bibere ⁊ dicunt. Ecce bō vorax ⁊ pota-
tor: vint peccatorū ⁊ publicanorū amicus. q̄
si dicat. Nullus potest linguā detractorū euade-
re qui sunt bestis peiores. Unde ait Jacobus
apost. iij. sue canonice. c. Omnis natura bestia-
rum ⁊ volucrum atq; serpentū domatur a na-

tura humana: linguā autē hominis nullus do-
mare potest. Est enī inquietū malū ⁊ plena ves-
neno mortifero.

Detractor impudētissime tu es similis
o porco qui nulli imundicie parat. Nam
et tu os tuū omni verbo abominabili fe-
das. Et sicut porcus amenū intrās viridarium
pleni pulchris florib; de illis nō curans si qua
ibi sunt stercola diligētē inquiris: ita ⁊ tu de vir-
tutib; tuis primi lo qui reuocās solū ad illius vis-
cia exquireda infudas. Et quēadmodū porcus
a luto ⁊ stercore nō facili⁹ amouetur: q̄ in il-
lud se totū p̄icit ⁊ inuoluit: ita ⁊ te a nepbarijs
detractionib; primi in quib; suino more te ex-
tendis amoueri difficillimū est. De hoc crudeli
peccato inquit Alexander papa. vj. q. j. c. summa
iniquitas. Summa iniquitas est detrahēre q̄ om-
nis qui detrahīt fratri suo homicida est: qd in-
relligit p quādam similitudinē. Quia sicut ho-
micida extinguit primi corpus: ita ⁊ famā de-
tractor. Bartholome⁹ aut baptistis ibi sup ver-
bo. detrahīt. assignat rationē dicēs q̄ detractor
quātū in se est: priuat animā que est melior p
hominis vitā suā: dū negat virtutes quib; ani-
ma viuit.

Et hoc cōparat leoni deuorati humani-
c nas carnes. Unde Esch. xviij. dicit. Leo
factus est. didicit rapere p̄dā ⁊ comedere
boies. Et Grego. xij. li. moralū exponēs illd
Job. Quare psequimini me sicut deus: ⁊ carnis
bus meis saturamini. ait. Nō sūt qui aliene vi-
te detractione pascunt⁹ ⁊ aliorū pculdubio carni-
bus saturant⁹. Cū talib; nemo debet p̄uicari di-
cente Salomone Proverbio. xxiij. Noli esse in
cōuiujs peccatorū: nec in comestationib; eorū q̄
porat carnes ad vescendū. qd exponit glo. de
detractionib; dicēs. Carnes ad vescendū porta-
re est in locutiōe detractionis viciū: vicia p̄oci-
mi dicere. Hoc sapiens p̄siliū seruās beus Au-
gusti. neminē detractorē ad mēsam suā comedere
pmittebat anteq̄ talia mētra describi fecerat.
Quisquis amat dīcī absentū rodere vitā. Nāc
mēsam indignā nouerit esse sibi. Nec mirum si
cū opere detractores Augu. fugiebat. Ut enī in-
quit Hierony. in quadā eplā. Nemo cū scorpi-
onib; aut serpentib; securus inhabitat: quib; si
miles sūt detractores. Et hoc ostendit potest per
illud qd ponit Quid⁹ scdo Metab. i. q. Lad-
mus seminat dētes serpentinos: et quib; statim
nati sūt milites armati qui ad inuicē ptra se in-
furgētes se occiderūt. Per dētes serpentinos sū-
gnificant⁹ morsus detrahētū: et quib; nec ⁊ cō-
tēntes seminant inter boies: ⁊ sepe homicidia
crudelissima generant.

Enī sapientes vni faciunt qd scriptū est
ps. xc. Sup aspidē ⁊ basiliscū ambula-
bis: ⁊ cōculabis leonē ⁊ draconē. Despi-
ciunt enī serpēna detrahētū verba reputant

tes eos personas vituperabiles. Iuxta illud Eccli. v. Denotatio pessima super bilinguē. Ideo inquit Seneca in li. de remediis fortuitorum. Male de me loquuntur boies: sed mali. Moueretur si me maritus. Latro: si Ladus sapiens: si Sapiens duo ista loquerentur. Refert et Valerius maximus li. vii. exempla ad propositum de Diogene pbo. Qui cum quidam dixerat. Te amica cum vituperat. Respondit. Oportet sapientiam ab insipientibus ferri. Et tunc meliorem iudicat mala lingua quae carpit. Ibi murmuratores sunt etiam ita quod albedo virtutis proximis illis videtur nigrescere per vitium. Unde Greg. vii. q. ii. c. inter verba ait. Quid enim aliud detractores faciunt nisi quod in puluerem sufflant: et in oculos suos terram efficiunt: ut vix plus detractionis possint inde minus veritatis videatur. beatus ille.

Bon igitur debet aliquis fidem dare murmurando sed eorum maledicta rejicere tamquam suspecta. Detractor enim ad testificandum et accusandum non debet admitti. c. detractores. ii. q. ii. c. nullus. ii. q. v. Et ratio est quod detractor facit se suspectum restem cum se offerat ad testificandum non requisitus. quod a iure reprobatur est. c. testimonium. de testi. Sicut igitur iudices nimis festini in danda sententia recusari possunt quia faciunt contra legem. si finira. ff. de dam. infecto. ubi dicitur quod iudices non debent esse festini neque currentes sed plena cum deliberatione procedere. Et prout. vii. scriptum est. quod melior est iudex lenitior: quam iudex currens: ita detractores qui de omnibus que videntur dilacerare primum festinant non debent admitti ad condemnandum seu corrigendum primum. Cum enim correctio fieri debeat ex charitate. xii. q. v. c. p. de test. Et tunc talis correctio non potest dici malivola sed amica. c. non vos iudicent. ii. q. v. p. de test. c. si peccauerit. et ideo debet tanquam perversus et infamis a testimonio repelli.

Latime autem detestanda est detractione contra personas religiosas et plures qui in sacra scriptura dei appellantur. quibus inquit David in ps. Ego dixi dei estis excelsi omnes. Ideo Erodi. xii. dicit. Deus non detrahatur. Quia propter inquit Bleran. de ales in ii. parte summe in tractatu de vicio detractionis. art. ii. q. v. c. ois detractione sit perversa: in istis tamen est perversior. Isti diaboli detractores debent acriter puniri. Si autem accusatio obligat ad talem penam quam accusatio sustinere deberet qui in accusatio deficit. c. q. d. q. z. c. q. non pbat. ii. q. v. ultima. Sic detractor domino iudicio sustinebit illam calumniam et infamiam: qua iudicat dignum illum cui detrahatur. Extra de calum. c. cum dilectus. Quod autem in futuro secundo puniat demonstrat Anacletus papa in c. accusatio ii. q. vii. di. Si detractores quorumlibet graviter iudicant et in perditionis laqueum cadunt. multo

magis laceratores et detractores atque accusatores famulorum dei damnant et in baratriam nisi se correxerint et satisfactionem ac penitentiam edignam fecerint indubitanter cadunt: et eternis flammis exurunt. beatus ille.

Secundo circa detractionem querenda est eius modificatio. Unum sciendum est secundum Bleran. de ales ubi supra. et beatus. Tho. ii. q. ii. c. lxxii. quod multis modis hoc maledictum detractionis vitium perperat qui ad tres causas breviter reduci possunt. Primus dicitur iniquus. Secundus astutus. Tertius simulans. Primus modus. scilicet iniquus tripliciter committitur. Primo cum quis peccata secreta primum publice reudat: et alijs ea ignorantibus innotescere facit agens contra preceptum euangelicum de correctione fraterna Matth. xvii. scriptum. ubi inquit dominus. Si peccaverit in te frater tuus vade et corripe eum inter te et ipsum solum. Secundo committitur hic modus iniquus fingendo mala de primo que non fecit de illis cum imputando: quod est contra iustitiam et rationem. Nemo enim debet damnari quae culpa non gravat. l. sancimus. l. de peccatis. et l. si. l. de modo mul. Tercio committitur hic modus fieri solet in iuncturas et cantilenas: lenocinio verborum fucatas componendo vel famosos libellos contra primum scribendo: quod est grave sit peccatum patet per punitionem legis civilis. Tales namque non solum facientes libellos sed etiam inveniuntur et non corruptores et destrutores: sed continentiam eorum manifestantes decapitari debent vel deponari. l. ynica. l. de famo. li. z. c. bi qui. v. q. i. Secundum autem canones flagellari debet et excommunicari. dicitur. c. bi qui. z. c. quoniam in alterius. ea. q. z. causa. Et possunt deponi cum sit graue crimen et damnatione dignissimum. xxv. di. h. nunc autem.

Secundus modus principalis detrahendi dicitur astutus. Sunt enim aliqui cum astutia detrahentes. et hoc etiam fit tripliciter. primo faciendo. Nam cum interrogantur de aliquo virtutibus licet nullum malum dicant tamen verum et bonum quod sciunt dicere debent. Sicut si quis interrogaret de aliqua puella nubili an esset bone ista et ille sciret sic esse et tamen taceret aut diceret. Non me interpono de alienis factis. Talis enim et si non directe tamen indirecte primum sui famam lederet. Ideo dicebat Gilbertus porretanus. Grauis rapa citra est cum vera alterius gloria et si mediatio non corruptis silentio preteris. Secundo astuti detrahunt negando. Lxx. s. et si malum non dicant de primo negant tamen bonum quod de illo ab aliquo narrat. Et hoc ex invidia procedit. unde Gilbertus porretanus iterum dicebat. Luvor excellentiam primum semper cogitans obscurat alienam. Tercio astuti detrahunt veniendo cum. scilicet multa bona dicunt de aliquo veniendo cum aliquo malo interposito: sicut multi faciunt semper addentes sed: vel si. Dicit enim. O si talis non haberet illud defectum vel illum: tot virtutibus

quibus floret laudaretur a cunctis vel dicunt. Talis est doctus vel pbo sed deficit in humilitate et humiliter modis. Sicque detrahendo ne videantur loqui et malignitate laudat ut magis vituperent et simul cum melle porrigunt ad bibendum venientibus. de quibus inquit Hieronymus in quadam epistola. Venena non dant nisi melle abscondita.

Tercius modus principalis detrahendi dicitur simulans. et fit etiam tripliciter. Et est primum hypocritarum qui primo detrahunt dolendo. fingunt namque voce. vultu. verbis. gestu: ac suspitibus dolenter et ex charitate referre criminarios et infamaciones primo suorum cum tamen id faciunt et impietate livore et invidia. Et hoc est quod Bern. super Lani. sermone. xlii. inquit. Detractores quodam simulato veredie furore precepta malicia quam remittere non possunt adhibere conantur. Unde os a detractore alia primum suspitibus cum quadam gravitate et tarditate vultu mesto demissis super alijs et voce plangentem egredi maledictionem: et qui dem rano persuasibilior quato credit ab his qui audiunt corde inuito: et magis per dolentis affectum quam maliciose perferri. beatus ille.

Secundo detrahunt hypocrite prouocando. Simulant enim se defendere velle errore primum et eos excusare dicentes. Talia dicunt de tali sed melius est non credere: et ista dicunt ut alios prouocent ad maledicendum. Interdum etiam laudant aliquem ultra veritatem et meritis eorum inimici eius ut eos magis prouocent ad tradicendum et infamandum illum. Cum enim inimicus nequeat bono alio pari quod eius emulus laudet de virtutibus quas habet: quod eas reputat vicia esse et defectus: dicente Cassiodoro super ps. Menti furore ebrie omne quod rectum dicitur quersum videtur: multo minus poterit supportare quod de virtutibus quas non habet magnificet. Tercio detrahunt hypocrite apostatando et palliando suas detractiones. Inapit enim primo laudare auditores de his qui in alijs volunt damnare: ut eos magis inatent ad credendum. Deinde simulant se ex zelo veritatis et iusticie dicere. vnde secundum Bern. ubi. s. dicit hypocrita cum infamare vult primum. Dolco vehementer per eos quod diligo cum satis: et nunquam potui corrigere eum. Et aliqui etiam dicunt. boni mihi copertum fuerat hoc: sed per me nunquam innotuisset sed quoniam per alios res patefacta est veritates negare non possum. dolens dico: reuera ita est. Et adiungit. Grate danti est non alio quidem in plurius valere. Leterum in hac parte verum fatear excusari minime potest. beatus ille. Et sic iste hypocrite apostatando et augendo crimine primum vituperat: multa falsa inserit. et quod non audet voce dicere: signis et nuntio faciunt minimi primum delictum valde aggrauare. Nam non solum lingua sed etiam facies et signis animi preceptum exprimit. c. cum apud. z. c. me. despon. O hypocrite nequissimi pfecto in hoc ostenditis vilitatem et ambitionem vestram: Sicut enim Hieronymus in quadam epistola. Nilum sane hominum

et sua laudem querentium est: alios viles facere: quod alteri vituperatio se laudari putat qui et si suo merito placere non possunt placere volunt in comparatione priorum.

Tercio principaliter circa detractionem videndum sunt noua remedia. Primo tria ex parte eorum qui detrahunt: quorum primum est: Charitativa dilectio. Cum enim detractione procedat ex odio ut supra diximus pfecto nihil ita militat contra eam sicut dilectio charitativa que est ei contraria. Sicut enim Bress. r. Verba quod contraria murmuris se expellunt: et vno existente in subiecto alio primum lere non potest. Si igitur habebimus charitatem erga primum et amabimus eum sicut nosipsum: secundum preceptum domini Matth. xxii. Non detrahemus illi sicut nec alios vellemus detrahere nobis: imo de primo boni loquimur. Hoc enim est signum charitativae dilectionis. Unde Secundus pbo dicebat. Principium amicitiae est bene loqui: maledicere autem est inimicitiarum exordium. Nam dilectionem habebat David qui quous Saul cum usque ad mortem persequeretur tamen audita eius morte ut habet secundum Reg. i. scidit vestimenta sua et ploravit cum atque alios ad plangendum invitavit: multa in laudem summi sui dicens. In signum quod mentis suae in ciuitate locauerat. De hoc remedio loquitur Hieronymus in translatione sua dicens. Ubi charitas vera est ibi invidia nulla est: ibi ambitio nulla cognoscitur. nec murmuratio aut detractione.

Secundum remedium est: bona sociatio. Nam si cum detractoribus quis conuersetur quousque cum detrahente quodammodo necesse erit. Inquit enim Aug. xvi. q. x. sepe. z. ii. q. ii. c. q. s. quis. Sepe malorum consortia etiam bonos corrumpunt quato magis eos qui ad vicia primum sunt. Ideo Bress. q. Erbico. dicit. Incorrigibilis homo collatus est de medio sociorum. Tercium remedium est: prae se facere etiam minando. Et de hoc loquitur Iulianus in quadam sermone dicens. Nilum detrahatur si re bene prospera. R.

Secundo ex parte eorum qui audiunt detractiones sunt tria remedia. Primum est: vultus primum status. Debent enim detractoribus tristitiam vultus ostendere: ut a murmuratorem desistant. Quia ut inquit Anterus papa. vi. q. i. c. ex merito. Nemo inuito auditori libenter refert. et ideo Hieronymus ad Rusticum monachum ait. Non minus auribus quam lingua fugias detractionem. Nam sicut si sagitta mitteretur contra duram materiam. nonnullum in mittere reuertitur et vulnerat vulnerat. Et si quis mittit in alium lapidem sepe recidit in caput eius: ita detractor cum tristis videretur faciem audientis imo non audientis quod se obcuratis aures suas ne audiat indicium sanguinis ilico conuertitur: pallens vultus: beret labia: sua siccat. beatus ille. Sicut enim sapiens prout. xvi. Uenit a quo dissipat pluuia: et vultus tristis lingua detrahente. Debet enim audientis detractorem reprehendere quoniam non imminet maius scandalum. Et hoc ostendit Christus exemplo suo reprehendens discipulos de

Magdalena murmurantes Job. xij. David quoque inquit in Ps. c. Detrahentes secreto primo suo hunc sequetur: Job. xij. sui libri dicit. Loterebā molas iniquitatis detractores: et de denario illius auferetā p̄dam.

Secundū remediū est recessio. Si enim si nesciādo fieri pōt cum quis detrahere incipit stans: debet audire verba a⁹ reidere aut ab eo recedere. quia ut ait Hiero. Si deest auditor: deest et detractor. Vocat⁹ q̄q̄ facere debet cogitā q̄ moralit̄ peccat q̄ libet de detractores audit. vii Bern. ad Eugenium scribit. Detractor: et detractionis auditor: uterq̄ dras bolum portatille in lingua iste in aure.

Etiam remediū ē cor: dis stabilitio ut nō cito credat malū qd dī. Qui enim cito credit levis ē cor: de Eccl. xij. Ideo Caro i suis documentis inquit. Rara fides iō q̄ multū mīta loquunt. De isto remedio Hiero. in quadam epla inq̄t. Si nō passim detractores credem⁹ tā detrahē oēs timerēt. q̄ si ita notum sit viciū primi ut aliter credi nō possit debem⁹ ei cōpari et audire non publicare: sed seruare illud Pauli cōsiliū. j. ad Cor. xij. Si quid parit vniū mēbrū cōpariant alia mēbra. Considerare etiā debem⁹ illud qd Lactanti⁹ inq̄t in. vj. diui. insti. aduer. gentes di. Nemo est tā circūspēct⁹ aut prudēs q̄ nō aliquā labat. Et ideo quilibet magis timere debz de suo lapsu q̄ de peccatis alienis gaudere.

Etiam ex pte corz quibz detrahunt sunt alia tria remedia. Prīmū dicit p̄missio: qz bō debet p̄mo p̄uidere ut ab eo tollat occasio detractionis. Qd nō faciūt q̄uidāz dicētes. Suffiat mihi cōsilia mea: qz inquit Paul⁹. j. ad Thes. vlti. Ab omni specie mali abstinete vos. Et iō debem⁹ ita bñ vivere: ut nō dem⁹ aliis cui materā de nobis detractionēz faciēdi. Secūndū remediū dī: recordatio. Memisse enim debem⁹ q̄ patiēter tolerātes detractionēz iuste de nobis factas facti socij xp̄i ac beate v̄ginis alioz q̄ sanctorz qui diffamati sep̄ fuerunt ab iniquis cōsequemur p̄miū: de quo Saluator ait Matth. v. Beati eritis cū maledixerint vobis boīes: et dixerint oē malū aduersus vos mētiētes p̄pter me. gaudete et exultate qm̄ merces vestra copiosa est in celis. Recordari etiā debemus: q̄ de p̄vilitate aie nre et p̄seruatōe in humilitate p̄mittē nobis detrahi. vii inq̄t Greg. i. c. lūc aut plurimi. vj. q. j. Sūt aut plurimi q̄ vī cā bonorū fortasse ampli⁹ q̄ debet laudā: et ne aliqua clario de laude subrepat permittit oīpōs tēno deus malos in obsecrationē et obiurgationē prumpere: ut si qua culpa ab ore laudantis in cor: de nascat ab ore vituperantis suffocet. Debemus quoq̄ seruare illud cōsiliū eiusdem Gregorij sup̄ Ezechiel. di. Si ut lingua detrahetur nō studio nō debem⁹ exarare ne pereat:

ita p̄ sua maliciā exarata: debemus cōnimit̄ tolerare ut nobis meriti crescat.

Etiam remediū dī: recursio. Debem⁹ nāq̄ q̄ adimplere illū Grego. documentū. i. c. inē v̄ba. q. q. iij. q̄ dicit. Inē v̄ba laudā: tū siue vituperantiū ad mēte semp̄ recurrēdū ē. Et si in ea nō iuenit bonū qd de nobis dī: magnā dī: nobis mīsticiā generare. Rursus si in ea nō iuenit malū qd de nobis boīes loquunt in magnas debemus leticiā p̄silire. q̄ si nō oēs laudāt et cōsciētia liberos nos cē demonstrat: habem⁹ Paulum dicentē. Glia nra hec est testimoniū p̄sciētie nre. Job q̄ dicit. In celo testj mē: si q̄ est nobis testj in celo: et testis in cor: de: dimittam⁹ stultos sonis loq̄: qd volūt. hec ille.

Terzio circa detractionē videnda est ei⁹ restitutio et satisfactio: q̄ est valde difficilis. Quia sic semel annibilarū nō redit idē numero. ut ait Aresto. ij. de generatione: ita fama primi sublata nō facilius ei restituit. plus enim attendit homines qd est in opinio: q̄ qd in veritate. l. bis qui beres. in si. ff. de acq. her. l. barbari. ff. de offi. p̄ro. Ideo vera est illa Vergili poete sententia li. j. parte. j.

Quē semel horredis maculis infamia nigrat. Bñ bñ tergendū mīta laborat aqua. Ouidius etiā in. vj. de fastis ait. Rumor: ut est velocis: agitatis peruolat alio. s. ad infamādū primū. Et ideo vera est illa poete sententia.

Fama malū: quo nō aliud velocius ullū. Mobilitate viget viresq̄ acq̄rit cūdo. Porua meū p̄mo mor se se attollit in aurās. Ingriditq̄ solo et caput in nubila p̄dit. et sunt verba Virgilij. iij. Encl. O diabolica lingua o lingua serpēna: o lingua maledicta: q̄ rāos infamāst: melius staret in ore accipitris: ut ab eo mederer⁹: q̄ in ore bñano. O q̄t docti viri p̄pter detractores reputant indocti: quot v̄ginis credui corrupti: quot vidue p̄ritētes et caste luctu riose tenent et vane: quot penitētes hypocrite: q̄t dñi iusticie amatores tyranni: quot boni mercatores et pbi viri censent mali et iniqui. O susanna p̄nitentia amant: quis te infamauit de adulterio nisi male p̄fidoz sensu lingue. Dan. xij. O p̄ditū genus detractoz audī quid dēte Salomon p̄ouerb. xxi. inq̄t. Est generatio: q̄ p̄dentibz gladios bz et comedit molaribz suis: ut comedat inopes de fra et paupes ex hominibz. Vocat⁹ vos detractores facis: cū bonā p̄rimoz famā annullatis. d. qua inquit Tullius i. q. de oratore. Bona estimatio diuina p̄stet. Iō dī: L. vnica. in si. L. de bis qui po. no. q̄ ille dicit p̄dignus q̄ p̄ nullo habet famā suā. Hāc famā p̄dignam: destruit et lacerat: et senit lingue murmurantiū: q̄ sunt oībz acinorē. Unde interrogat⁹ Salomon p̄bo qd acinus gladio. Respōdit praua boīe lingua. Item in

terrogat⁹ secūdo p̄bo. Quid est lingua. Respōdit flagellū est: et bñ flagellū dicit: q̄ illos q̄o attingere nō possūt oēs gladij qui regunt in mundo attingit maledicta lingua detrahentiū. Et iō interrogat⁹ Anacharsis p̄bo: qd est in boībo bonū aut malū. Respōdit lingua. est enim optima ad comedendū: sed pessima ad detrahendū et obloquendū. Itē optima qm̄ bñ loquit: sed pessima qm̄ male sermōnat. Un de illa dicit pōt illū qd de Origene ait Hiero. s. q̄ vbi bñ nemo meli⁹: et vbi male nemo pei⁹. Et ideo ipsa lingua ne poluta locutiōe putrescat debet sale discretiōis et p̄ mature p̄sideratiōis p̄diri. Un legi inquirēti cūda a dñi ostendit: quō possz optime dicere ait Si nūq̄ dixer⁹ nisi qd optime scier⁹. Vocat⁹ p̄silū nō seruāt detractores qui nō solū non loquunt ea q̄ bene sciunt sed ponunt dicit que nesciunt. Et qd deterius est affirmant illa q̄ ipi ex iniquitate sua p̄fiterūt: qui nunq̄ absolui poterūt: nisi famā primo restituāt. fm̄ determinatiōem Scoti ac Richar. et alioz theologoz in. iij. di. xv.

Ripliciter aut pōt quis auferre famam primo. Primo verū crimē imponendo nō seruatis debitis circūstantijs. s. ordi⁹ nis: et modi: ut pura manifestādo id qd vep̄ est: sed occultū. Talis autē licz grauit̄ peccat reuelādo secreta crimina: nō tñ tenet dicere se falsum. dī p̄isse q̄ mēntē. Nemo enim mēntē debz p̄pter qd cūq̄ bonū primo suo reddendū. qz ut dicit ad Rom. iij. Nō sūt facienda mala ut eueniant bona. Tenet tamē aliquo mō licito reddere famāz hec vel similia verba dicēdo. Nō credatis hunc hominē esse talē: male dicit: false locut⁹ sum. Et quidē hec vera sūt: q̄ illa p̄posuit nō seruato ordi⁹ ne iurj. Proposuit enim in publico: qd nō erat publicū. Consimilis quoq̄ p̄ualio est: si dicat. Nō reputatis eū esse malū. Quilibet nāq̄ p̄scu mendus est bon⁹ donec p̄bet p̄rariū. c. vlti. d. scru. in o. sa. vbi dicit. Humana fragilitas illum quē indignū esse nō nouit dignū debet estimare. Lū ergo nō sit p̄bat⁹ mal⁹ corā illis: non est reputādo ab eis malus. Debet igit vniq̄s q̄ retractare diffamatiōes primi. Nā magne sapientie est reuocare boīem q̄ male locut⁹ est. xij. q. iij. c. magne. et fm̄ Tho. in p̄dicta di. q̄m. et Richar. ibidē ar. v. q. iij. in corpe qōnie tenet talis infamā infamato ad recōpensationē alias in equalit̄ si possibile est qm̄ famā restituere nō pōt: v̄l aliter ad arbitriū boni viri satisfacere debet si equalit̄ reddere nō valet. arg. in. c. q̄. extra ne lre pē. Secūdo dānificat qd primū in fama verū crimē sibi imposuit ab aliq̄ in iudicio publice negādo: et tal⁹ quis peccat: q̄ mēntē negādo ventatē et notādo accusatōre de infamia impositiōis falsi crimis: nō tenet postea teniōne necessaria ad salutē accusatōri restituere famā: recognoscēdo crimē sibi imposuit verū esse:

ut inquit Scot⁹ et Richar. xbi. d. Nā cū accusator: nō seruauerit iusticiā in accusandē v̄l denūciandē: qz p̄posuit corā iudice qd p̄ponendū nō erat et qd p̄bare nō poterat sibi imputare debet Ipe etiam fuit prima et principalis causa infamatiōis sue. Licz aut nō tenet qd p̄fiteri in iudicio crimē de quo nō dū est cōuictus: qz posset esse tale p̄pter qd suspēderet: v̄l alio grauit̄ puniret: et sui filij crederent: tamen fm̄ Richar. vbi sup̄ tenet p̄ aliqua sobria verba restituere famā quā abstulit ei indirecte eū imputādo de calūnia: ut puta dicēdo. Nō habentis ipm̄ p̄ calūniariorē: qz forte imponēdo mihi hoc crimē habuit bonā intentionē: v̄l credebatur sic esse. Ad cui rationē aut mēdaciū in bis accusationibz: dāda est respōsio iurisperitoz. s. nego p̄posita ut p̄posuunt. Vocat⁹ sine mendacio dīa potest: qz p̄ponunt in publico et ut publica. et nō publice p̄ banda. Sic autē sine mendacio negare pōt qui scit ea in publico nō posse p̄bare: q̄ si iudex vigeat cū: ut impositiū crimē fateat: v̄l ut publice neget: mēdere potest q̄ ipse ad accusatiōē sufficiēter respōdit. Attamen etiā in tali casu cūsumus est post bñdī abnegatiōē penitere: qz bonarū mēntiū est ibi culpa cognoscere: vbi culpa non est. c. ad ciue. v. di.

Etiam dānificat qd primū in fama falsū crimē imponēdo: et hoc dupliciter cōtingere potest. Aut malū a se inuentū narz rādo: aut dicēdo qd ab alio auditur. Primo mō tenet talis detractor retractare simpliciter verbū suū. et hoc publice vel secreto: sicut primū diffamauit: alio non seruāt iusticiā que vult reddi primo qd suū est. l. iusticiā. ff. di. iur. Et in i. codē. in p̄n. Et dicit Raymū. in sūma q̄ eodē mō quo primū infamauit: debet illi restituere famā suā dicēdo q̄ mēnt⁹ est. c. inter sollicitudines. §. p̄cipias. de pur. cano. Qd intelligēdū est nisi ex tali retractandē aperte facta magis diffamaret infamato. Nō dicit q̄ detractor. Ego de tali crimine infamauit talem specificando peccatū: qz forte ampli⁹ non recordant et sic illi ad memoriā reduceret. Sed dicat. Ego infamauit talē apud vos de quodā crimine: si nō habet de eo memoriā bonū est: si aut de eo recordamini: sciatis q̄ ego adinueni hoc mendaciū. Non dicat aut q̄ falsum dixit: sed q̄ mēnt⁹ est: qz contra mēntē dicit primū infamādo de eo qd p̄bat esse falsum: et tñ poterat esse verum. Et dicit Scotus et Richar. vbi sup̄: q̄ quis magis tenetur quis seruare famā suā: q̄ aliam ceteris paribus: m̄ detractor qui iniuste abstulit famā primo magis tenet illi restituere famā iuste: q̄ seruare p̄nam famā iniuste. Et dicit Raymū. et Hostie. in sūma. q̄ nisi rationabil⁹ causa obstat tenet infamā ab infamato verū postulare. in. c. j. iij. q. vj. et in. c. quidā. v. q. j. Secūdo aut mō diffamat primū quis narrando qd ab alio

Eges meas cu

stodire. *Leuiti. xii. fm pbi. sniam in. iij. de anima. Anima nostra tres habet potētiās. vidēz intellectum:*

memoriā: et voluntatē: quibz illustrat: illuminatur: et nobilitat: ac pfecta dicit sine quibz aia rationalis esse nō pōt. Quāz vna est ceteris nobilior. i. volūtas. qđ piz qđ potētia determināda est nobilior determinata: sed voluntas habet dēterminare actū intellectū: et mēte: fm *Aristo. et cōmentatorē. vj. Metaph. ergo dignior est intellectu et mētia. Itē potētia que est libera p essentiam est nobilior: sed voluntas est hmoi dicente *Anselmo in li. de pceptu & ginali. Voluntas est reginaz dñā in toto regno aie. g. rē. Jō Richar. de scō victore: in lib. de libero arbitrio dicit. Volūtas est potētia nobilissima.**

Itur aut ad pfectionē anime rōnalis et eius essentia necesse sunt de tres potētiē: sunt tres virtutes fundamētales

in his potētijs fundate sine quibz aia in gratia dei vivere nō potest: vcl ad summū bonū puenire. i. fides: spes et charitas. fides fundat in intellectu: spes in memoriā: charitas in volūtas: et fm theologos in. iij. di. xviij. De prima illaz virtutū dicit ad *Hebr. xij. Sine fide impossibīle est placere dō. De secūda ad Roma. viij. Specim salui facti sum. De tertia ad Roma. xij. Charitatē fratēnitatis inuicē diligentes. Ipsa enim est via qua puenit ad deū. Bug. quōq; i lib. de spiritu et aia. c. xj. ait. Charitas est via dei ad homines et via hominū ad deū. De hac etiaz de pe. di. ij. c. bec est charitas. dicitur. Sicut sine via nullus puenit quo tenditur sine charitate que dicta est via nō ambulare homines possūt sed errare. Sicut ergo inter alias aie potētiās volūtas est pfectior: ita charitas in ea fundata ceteris fundamentalibz virtutibz est dignior. quia qualia sunt pfectiora talia pueniūt esse subiecta: vt dicit glo. in. c. dudū. de dea. Et nobilitate ergo subiecti ostēdit nobilitas pfectior. Et pārisimiliter ex nobilitate voluntatis demonstrat nobilitas charitatis in ea fundate. Et iō *Paulus ad Cor. xij. inquit. Nūc aut manet fides: spes: charitas: tria bec. maior autē boz est charitas. Est autē charitas dilectio qua deus diligit ppter se: et primus ppter deum vcl in deo vt dicitur theologi in. iij. di. xviij. Et in hoc duplici mandato scz de dilectione dei et primi tota let pēdet et pphēre: vt ait saluator. *Matt. xij. Et ideo vt diuinas leges custodire valeamus: de hac dignissima charitatis virtute quicq; pulchras speculationes contēplabimur. Quāz prima dicitur dignitas: Secūda vilitas: Tercia necessitas: Quarta ordinabilitas: Quīta cognoscibilitas.***

Paro pma de charitatē dignitate.

No ad primā partē que dicit dignitas fuit inter homines questio septies disputata. vidēz que esset maior: nobilitas istius mundi. et diuersi varia senserūt. Quidā enī dixerūt qđ est dignitas temporalis vt esse regē: vcl imperatōrē: vcl spiritua lis vt esse cardinālē: seu papā rē. Quorū opinio est falsa. Nam vt dicit in. c. nō loca. r. di. Nō lo ca aut ordines creatori nostro nos pfectos faciunt: sed nos ei aut merita bona cōiungunt: aut mala disiungunt. et in. c. sicut. xij. q. iij. dicitur. Apud deū non gradus degantior sed vltē melioris actio compendat. Et in. c. homo chri stianus. r. di. inquit *Chrys. Homo christianus fortiter cadit in peccatū ppter duas causas. aut ppter multitudinē peccatorū: aut ppter altitudinē dignitatis. Alij & o posuerunt nobilitatē in gēnerositate sanguinis: qđ etiam est falsū. Scri ptum est enī in. c. illud. r. di. Nō locū non gēneris nobilitate sed virtute vnusquisq; grātiā cōparat sibi. et in. c. venerabilis. de pēben. et di. di. c. Nō gēneris sed virtutum nobilitas morūq; honestas gratum deo faciunt et idoneum seruī torum. et ideo Grego in. c. nos qui. r. di. ait. Nō ex locorū aut gēneris dignitate sed morū nobilitate innotescere debemus. Alij aut dixerūt illū esse nobiliorē: enī qui maiores habuerit diuitias qđ etia est falsissimū. vt enī ait *Bpse. j. ad Thim. vi. Qui volūt diuites fieri incidunt in tēptatōes varias et laqueos diaboli que demergūt homī nes in interitū et pditionē. et iō ait saluator. *Luc. vi. Verob diuitibz qđ habet pfectatōes varias. vñ mortuus est diues et sepultus in inferno. *Luc. xvi. et ideo *Eccl. xij. dicit. Que pars bona diuī ti. Alij & o dixerūt qđ nobilitas pñstet in cōplēdo appetitū carnalē: vt in cōplēdo ducuntur: dēlinq; pñuēdo: et in mūdū b^o dēlectatōibz gau dēdo: et suo mō viuēdo: qđ etia est falsū: qđ vt inquit Grego. *Domērantū est qđ dēlectat: ceterū & o qđ cruciat. et Bug. ad *Hebr. ait. Post mē di gaudia sequunt cerna supplicia. Alij autē dixerūt ipam nobilitatē pñstere in cōpono fami lare ac fortitudine. ptra qđ est dicitū xpi qđ refert *Paul. qđ ad *Cor. xij. vbi ait. Nā tūto in infir mitate pñstet. Un ipse aplo ibidē de seipso inq. Lū infirmos tūc fortior: sum. Alij autē posuerūt nobilitatē in gloria humana: vñ in formositate ptra quos inq. Salomō *Prouer. xvi. fallax gloria et vana est pulchritudo. Quidā & o puta uerūt hanc nobilitatē pñstere in amicicia homī nū cōtra quos dicit *Dioc. xviij. Maledictū pñst qui pñdit in boie et ponit carnē brachium suū. Alij autē ipam nobilitatē crediderūt stare in sciē tia: ptra quos ait *Bpse. j. ad *Cor. viij. Scēna inflat: charitas edificat: transumptuē in. c. nisi cū pñt. qđ p dēlectu. de renū. Alij & o in alijs mū di rebz ipam nobilitatē pñstere putauerūt sequē tes sniam *Periq; potē dicit. Nūc hominū**************

species et rerū discolor: vñ. Uelle suū cuiq; est nec voto vñt vno. De quibz oibz errantibz ait *psalmista. Errauerūt in solitudine: nā curas habuerūt nō iuenerūt. et enī in alijs mūdāna et transitoria pñstet nō pñstet vera nobilitas pñstet p Salomōnē qđ ait *Eccl. j. Vanitas vanitatu et oia vanitas. et infra. Ego cedastēs fui retrahēti: et pposui in aīo meo qđere et iudicāre sapienter de oibz qđ sūt sub sole: ecce vnuer sa vanitas et afflictio spūs. Et locutū sum i corā de meo dicens. Ecce magnū effectū sum i pēccatō offīco sapia qui fuerūt ante me in iherusalē: et i mēo mea cōtēplata est mītra sapienter et dididit. Dēdiq; cor meū vt scire pñdētiā atq; doctrinā erroris atq; stulticiā: et agnouī qđ i his qđ cēt la boz et afflictio spūs eo qđ in mītra sapia mītra sit indignatio: et qđ addit sciam addit et laborē. bec ille. Qui i seqnti. c. itē ait. Dixi qđ in corā de meo vadā et affluā dēlectōe et fruor bonis. Et vidi qđ hoc qđ esset vanitas nūmūq; reputauī errorē et gaudio dixi qđ frustra deapio. Et infra. Nā significauī opera mea. Edificauī mibi domos: et plātaui vineas: sed boīos et pomētia: cōscui ca cūci gēner arboribz. Erranti mibi pñstas aq; vt irrigare siluā lignoz gēminatū. Post sedī suos et anallas mītrāq; familiā habui or mētra qđ et magnos ouīs greges vñra oēs qđ fue rūt an me i iherlm. Loceraui mibi argentū et aurū: et sūstātiā regū et puiciāz. Feci mibi cāto res: et cātorū et dēlectas filioz boīm cūpōs et vñcolos in ministerio ad vīna sūdēda: et sug gressus sum opibz omīes qui fuerūt ante me in iherlm. Sapia qđ pñstauerūt meū: et oia qđ dē siderauerūt oculi mei nō negauī eis. Nā pñst bui cor meū qđ oī voluptate fruere et oblectas rer se in his que parauerūt. Lūq; me cōuertēs ad vñuerā opa que fecerūt manū meā: et ad la bores in qđ frustra sūdauerūt vidi i oibz vani tatē et afflictionē animi: et nū pmanere sub sole: et idcirco reduit me vñt meē videntē mala vñs uersa esse sub sole: et cūta vanitatē et afflictionē spūs. bec ille. Nobilitas qđ vera est illa de qđ inq. Quidā i libro de verula. Nobilitas boīs vñra nū dara ppago. et *Iuuenalis. Nobilitas sola ē atq; vñca vñ. Si b qñt qđ sit illa vñ qđ ceter est nobilior: et in qđ cōsistat maior nobilitas. bec autē qñtū sūt mīstōnēs sūt vñlata: et circa ipsā vñficatū sūt illud qđ dicit in. c. cū in sacris. de cōse. di. iij. qđ capita rot sēntē. Aliquī enī dixerūt bec ē nobilitatē que ē radix oīm vñtū: sed hoc nō est verū: qđ humilitas potest vñcole ceteri. iura illud *Eccl. xii. Est qui nequiter se bñliat et iheriora ei pñta sunt dolo. Alij & o dixerūt qđ est fides sine qua nemo saluari pñt: s; hoc est falsū: qđ etia i malis repñt. Nā et de demōibz dicit *Jacobi. qđ. Demōes credūt et ob tēntat. Quidā & o dixerūt qđ est prudētia: et eo qđ Salomō sup salutes et oīm pulchritudī*****

audiuimō affirmādo p cetero ita esse veritatem. Et tūc si ex leuitate: aut in cōsideratione nō ma lignitātē: et animo ledendū talia loquas videtur veniale: cū humana lingua in lubrico sic posita. *Jacobi. qđ. Et de tali sic loquēte p audiri potest dicit illud vulgare puerbiū. Qui loquit p audiri tum videt bestia cornuta. Si aut aīo infamādi murreret et detrabat: cū loquēdo per audiri nō videt excusari a mortali peccato. nō tamē te netur ad reuocandū dicitū suū quādo solū dicit quod audiuīt ab alijs: fm *Scotū et *Landulphū neapolitanū in. iij. di. xv. Si tamen ad audita addidit aliqđ ex quo denigrata sit fama. primi vel si p talē relationē etiā non addendo aliqđ sequat infamatio alicuius: tūc talis referens bono modo restituere famā ablatā: fm *Biten sem nostrū in sūma. O quot milia boīs ppter istas maledictas detractiones ad tartara dēcē dunt: nolētes ppter verēcundiā reuocare diffamatiōes primoz: sine quaz retractatōe nō pōt sunt absolui. Scriptū est enī in. c. dēctus. r. vj. di. *Eccl. maledictū marie de sacerdotibz cogat ad postulandū veniā: si noluerit dēgredī nec vñ qđ ad officiū sine sacrificiō reuocet.*****

Ro p dūsiōne: qđ hui^o sermōis dico qđ p tūta mala et lingua pcedūt vt verbis ex primi nō possunt. Et tamē pauca sūt qui illā bñ regere scāt. vñ *Jacobi. qđ. dicit. Qui nō offendit in vbo bñ pfectū est vir. Nō est igit mī rum si pauca saluant. Lū enī mītra primoz suo rum de opīnōe boīm auferat famā: de libro vñ uentiū dēlent animā suā. Et licet magnū dānuz faciat pño: maius tñ suppliciu est qđ eis parat in inferno. Jō *Eccl. xviij. dicit. Flagelli plaga lūo: ē fac: plaga autē ligūe cōminuet ossa. Mul ti occiderūt in ore gladij sed plures interiorē p lingua suā. bec ibi. Seruare igit debem^o docū mētū qđ ponit *Lato. in. sui li. c. di. Qđ pudeat locos prudēs edare mētrō. Et se. ca. iterū inquit. *Produce^o testē: serua tñ aī pudorē. Quāz tūcūq; potes edare crimē amici. Salomō qđ *Prouer. xvi. ait. Quē viderūt odi tui. ne pferas oto in iurgio: ne postea emēdare nō possis cum dēbonēstauerūt amīcū tuū. Pppter pōicta igit damna in cōsideratōe locutiōis cūctāda *Sotras tes pñs raro loquebat. vñ semel interrogatus cur tacet. r. di. Quia me locutū esse aliqñ pñ nūit tacuisse nūq; . Est qđ pñtū sapientia verba irrepētibilia loquit. Jō *Macrob. iij. saturnaliū ait. Nihil est tam cōgruū sapientē qđ locis et cōponibz aptare sermones. Et sapientē *Paulus ad *Ephe. iij. inq. Omnis sermo ma lus de ore vestro nō perdat. Qđ quidē salutare pñstū adimplere nobis ille pcedat qui sine fine viuīt et regnat. Amen.*********

feria quarta de charitate dei et primi. Ser mo quītuus.

dine dilecti et Sap. vii. Si hoc illi est falsum
q. qdā ē prudētia ipūa t alia carnis q est vicio
la: vt dicit ad Ro. viij. Et prudētia huiusmodi
stulticia ē apd deū. i. ad Cor. iij. Alij autē dixerūt
q est vgnitas q dicitur foror angelo. s. hoc est
falsū q. cū ea pōt qd dānari: vt paruit de vgnit
bus sanis. Dat. xij. Quidā vo dixerūt q est
lpsa. At em ppetu. Ps. xxiij. Beat' autē nō
mē dūi spēs ei: t Job. xij. dicit. Dēbis fiduciā
ppter spē. s. ppter puenit ad vitā eternā s. hoc opū
nō est etiā falsū: q. etiā mali habent spē: de qd
dicit Prouer. i. Spes ipōz peribit. Alij vero
dixerūt q est iusticia q a pbo sūme cōmendat
v. Ezech. Et vnicuiq. dat quod suū est. Sed
hoc est falsū: q. de iusticia hoim in cōparandē
iusticie dei pōt dicit illud Esa. lxiij. Sicut pā
nus mēstruat sunt oēs iusticie nre. Itē in ex
cēdo iusticia: pōt qd peccare: vñ Eccl. viij. ait
Salomon. Noli esse iust' multū. t Prouerbi.
xiiij. etiā dicit. Septies i die cadit iust'. Alij autē
dixerūt q est patientia q op' pfectū bz Jacob. i.
Sed hoc est falsū: q. patientia habens pē esse
inolut' in alijs criminib': vñ Apo. ij. inq. dñs
Patientia habes t sustinisti ppter nōmē meū
t nō defecisti s. habeo aduersū te q charitatem
tuā pmiā reliqisti tē. Alij vō dixerūt q ē formu
do de q d: Necmie. viij. Gaudū dñi fortitudo
via s. hoc ē falsū. Nā qd cū fortitudine pē cōsu
pō. vñ dicit dñs Esa. xliij. Arrogātia formū bu
miliabo. Itē fortitudinē bñs pē dānari t dicere
illud Esa. xliij. Vane fortitudinē meā psumpsi.
Alij etiā dixerūt q ē misericordia q facit vnicuiq.
lōcū i celo Eccl. xviij. s. hoc ē falsū: q. pōt quis
facere opa misericordie t pietatis i peccato mort
ali: t cōsequēter illa misericordia siue pietas nō
erit accepta deo. cū in grauib'. iij. q. vij. Alij autē
dixerūt q est tēperantia quā Tull' in oratiōe p
decoraro rege dicit esse maximā virtutē. sed hoc
etiā est falsū. Nā em pbi habuerūt vñ tēpe
rānt t similit' alias vtutes morales qui tamen
dānari sūt deficiēti i eis charitate. Et iō p dūdē
dū est q charitas est dignissima iter oēs virtu
tes. de qua Greg. x. mor. ait. In sola dilectiōe
oīs v' vtut' nōmē accipit: t in eadē oīm vtut'
nū bona cōsistūt. beclle. Q. autē charitas sit no
bilior oīm vtutū Probat pmo rōne finalita
tis. fundamentū cui pponit pbo. q. Pbi. t. j.
Ezech. q. de aia. t. iij. Topico. dicēs. Nobilior
est finis oib' q sūt ad finē. pēz bec regl'a. nā san
tas est melior oib' medicinis ad eā psequendā
ordinat'. S. charitas est finis oīm vtutū vt
habet. i. ad Thij. t. ad Ro. iij. t. in c. charitas
de pe. di. q. j. est nobilior oīm vtutū. Secū
pbat rōne ppietatis. Nā vtutes theologicę sūt
nobiliores ceter' vtutib' eo q mag' amigūt dū
t mag' imediate habēt deū p obiecto: vt dicunt
theo. in iij. di. xij. t Thij. q. i. q. xij. ar. vj. inter
theologicas autē vtutes charitas magis amigūt

git deū: q. idē est qd deus. i. Jobā. iij. Ergo ali
is vtutib' est dignior. Et iō Paul'. i. ad Cor.
xij. appellat charitatē viā excellētiore. Et ponitur
transumptiue in c. charitas de pe. di. q. i. intāz
autē excellit alias virtutes q sine ipā nulla alia
virtus dici pōt. vt pbat Thij. q. i. q. xij. ar. vj.
Eappter Ptero. in tractatu fidei: de charitate lo
quens sic ait. Video in hac vtute vniuersa legi
mādata pēdere: vt si qd hāc habet iū de' t dei
filius dici pōt. Grego. quoq. in omelia sup illud
Jobā. xvi. Hoc est pceptū meū tē. sic dicit. Cum
cūta sacra do quia plena sine dñitas pcepti: qd
est q. de sola dilectiōe quasi de singulari māda
to dñs dicit. Hoc est pceptū meū vt diligatis
inuitē sicut dilexi vos: nisi q. omne mādatū de
sola dilectiōe est t oia vñm pceptū sunt: quia
quicqd pōpū in sola charitate solidat'. vt cūm
multi arboris rami ex vna radice pēdūt: sic mul
te virtutes ex vna charitate generant': nec bz alijs
quid viriditatis ramus boni opis si nō manet
in radice charitatis. Precepta g dñica t mltā sūt
t vñm. multa p diuersitate oporis: vñm in ra
dice dilectiōis.
¶ Erat idē pbat rōne formalitatis. Nam
illa virtus est dignior q est forma alia
tanq. illa q alijs dat essentia. forma em
dat esse rei. vij. Pbi. q. de aia. t. vij. Metaph. Et
notat i. Lulian'. q. s. t. liq. s. ad exhiben. Sed
charitas est forma oīm virtutū: vt dicit theolo
gi. in iij. di. xviij. ergo est alijs oib' virtutib' ex
cellētiore. vt em ait Aresto. i. Pbi. sico. forma est
quid diuiniū t a ppetibile in natura. t. q. Pbi. s.
etiā dicit: q. forma est magis natura q materia
q. vñm qd q. mag' dicit f'm q est in actu: q. f'm
q est in potentia.
¶ Varto idē pbat rōne durabilitatis. Nā
quāto aliquid est pmanētius tāto nō
bilius est in eodē genere vt ait Pbo. iij.
Pbi. sico. sed charitas mag' pdurat q fides vñ
lpsa: ergo est nobilior illis. fides em in patria
cessabit p clarā dei visionē: q. vt inquit Grego.
in quadā omelia pascali. Que vident' fidē non
habent sed agnitionē. Spes etiā cessabit. Dicit
enim Paulus apōs ad Roma. viij. Spes autē
que videt' nō est spes. Nāz qd videt' quis: quid
spērat. De charitate autē inquit Apōs. i. ad Cor.
xij. Charitas nunq. exadit: t rāsumptiue in c.
charitas nunq. de peni. di. q. i. imo vt ait sanct'
Bonauen. in iij. di. xxi. ar. iij. Charitas nostra
in cēsti patria dilatabit t pliciet. Ergo est alijs
virtutib' excellētiore: quia in actu ppetuo ist'
virtutis p'sistit tota felicitas nostra. At em san
ctus Bonauen. in iij. di. xxiij. in qōnib' circa
literā. Nihil alijs est vita eterna: q. charitas cō
sūmata.
¶ Appter p'siderā Augusti. excellētiā cha
ritatis inquit in lib. de verb dñi. Quidā
q. f'm regulā vere charitatio viuūt: non

homo vel angelus: s. de' cōfenduo est. Et rur
sum ait. Vnde quāta est charitas q si deit fru
stra habent cetera: adit habent oia. Vbi em
charitas adit qd est qd deesse possit. Vbi vō
deest qd est qd possit pdesse. t in. xv. de mini. ite
rum dicit. Charitas est donū dei quod nullus est
excellētiore. t in lib. lxxij. questionū. q. xxiij.
etiā dicit. Charitas in oib' dei donis ita excellit
vt etiā deus dicta sit. Bern. quoq. in sermōe de
charitate inq. Sicut autē supat omnia metal
la: t oleū supeminet omnib' liquorib': sic chari
tas supat oia bona mundi: omne artē: omneq.
virtutē. Et Hugo de sancto victore in quodam
sermōe ait. Nescio quid mai' in laude tua di
cere possim: q. q. deū de celo traheret t hominē
de terra ad celū deuaret. O virtus excellēti
ma charitatis. Tu es illa ppter quā omnia facta
sunt t creata: dicitur Aug. in li. de verbis dñi.
Sicut deus oia q fecit ex charitate fecit: sic om
nia ad finē charitatis reduca voluit. Et in li. de
dogmata xpiana itēz ait. Sola charitas est que
vincat oia t que vbiq. q. fuerit trahit ad se oia: t
ideo oīm virtutū est regina t eas excedit sicut p
bant theologi in iij. di. xviij. multis alijs rōnib'
bus quas breuitatis causa omitto.
¶ Pato scda de charitat' vtilitate.
¶ Vantū vtilis sit charitas nō pōt bu
manis declarari f'mōib'. sūt em qua
si inuicibilis eius vtilitates: quarū
pma ē: pceptiōis. Vñs em charitatē ē
receptaculū tot' r'mitatis: t in eo habitat de'. Et
hoc est qd dicit. i. Jobā. iij. Deus charitas est t
qui manet in charitate in deo manet t de' in eo.
Tāsumptiue in c. abij. q. i. q. iij. t Jobā. xij. di
ci dñs. Qui diligit me diliget a p'e meo: t ego
diligā eū: t ad eū veniē' t mātionē apud eum
faciemus. Statim g cū charitas in nos vñt spī
ritus sanctus sacramē suū nos efficit atq. i nos de
fēdit. Iuxta illud ad Ro. v. Charitas dei diffu
sa est in cordib' vñs p scāspiritū q dat' est vo
bis. Nāz g dicit: nāz potentior: nāz gl'iosior
regni pōt illo q charitatē pfectā habz: cū habeat
deū q est omē bonū. Ero. xxiij. vñ canit ecclesia.
Vbi charitas t amor de' ibi est.
¶ Scda vtilitas ē: purgatiōis. s. pōt q. d
qua scptū est. i. Petri. iij. Charitas ope
rit multitudinē peccōz. Et idē habet Jo
cobi vñ. t. xij. q. iij. c. i. pā pietas. t. q. q. vñ. c.
quēadmodum. t de pe. di. q. i. c. in tūm. t extra de
bap. c. maiores. Prouerbio. quoq. x. dicit. Uni
uersa delicta opit charitas. Jo de Magdalena
inq. dñs Luc. viij. Remittunt' a peccā mltā: qm
dilexit multū.
¶ Tercia vtilitas ē: cumulatōis. s. merito
rū. vñ de ipā pōt dici illud Prouer. vñ.
Mltēstie pgregauerit sibi diuitias: tu
vō suppressa eo vnueritas. Eappter Isaac de
syrta in suis f'mōib' dicit. Maiores est meriti

apd deū sol' affect' cū amore: q. tot' mūdi effectus
sine charitate. t Aug. in f'mōe qdaz de charitate
inq. Nō nūerositas opm: nō diuturnitas tpm:
s. maior: charitas mai' auget meritū. Et qd cō
cludit q. mag' meret ille q est in charitate audē
endo vñā mltā: q. ille q est in peccō mortali an
diēdo decē milia mltāz: p' meret ieiunās vna
die in charitate q. ieiunās mille annis sine char
itate. O p'iosa charitas tu es illa q nos ad bo
na opa accēdis: t inuicibilis p'miis gl'iosos
reddis: dicitur Greg. in qdā omelia. Charitas si
semel mēte cepit ad inuicabilia opa cōtēdit. E
Antē deniq. tāq. ardētē possit bō habē
t re charitatē: q. p' meret in vna die: q. ali
us tepid' in cētū ānis. Tū inq. Hiero.
in qdā sermōe de charitate. Noli fidē p'are tem
porib' neq. iccirco meliorē te putes q. p' i. xpi
seruicio cēpis militare. Charitas em est f'm quā
opus mensurat' t attendit.
¶ Quartā vtilitas ē: ipetratiōis. s. grāz a deo
q. Ut em dicit doctor: vna aia cōstēs i
charitate orās deū p aliq. grā: cōt' obit'
nebit illā q. vigin milia hoim sine charitate. Jo
Aug. i. regl'a sua inq. P' valēt apd deū oratio
vñ iustit' decē mille p'p'tiōis. Et q. cōstēs i
charitate facit ipetrat grām a deo pbat funda
mēto qd ponit Pbi. viij. Ebi. t. aucto: in li. de
causis di. Quāto mag' aliqd appropinq. p'me
cause tāto p' accipit de vtute ei'. Exēplū p'z de
igne: cui mag' appropinq. mag' accipit de ei'
calore. Sitr quāto qd mag' appropinq. pape p
grām vñ sanguinē tāto mag' ab eo ipetrabit qd
requirit. Cū g cōstēs in charitate sit vñt deo vt
paruit sup: sequit' q. quācūq. volēt grāz aie sue
vñt ab illo facilius impetrabit. Tū dicunt do
ctores in iij. di. xv. q. ille qui in charitate aliqd
a deo petit semp accipit vel illud: vel qd melius
t salubrius est aie sue.
¶ Quinta vtilitas ē: decoratiōis: de qua in
q. quir Bern. in sermōe de charitate. Sic
pulchra vestis corp' mirabiliter decorat
t lapis p'iosus anulū venustat: sic charitas in
aia posita reddit eā mirabilē in pulchritudine
t sanctitate.
¶ Sexta vtilitas ē: f'mificandiōis. s. ad pu
gnandū: vñ ad Ro. viij. dicit Paulus.
Quis nos se gabat a charitate xpi. t. Lañ.
viij. dicit. Bque multe nō potuerunt cōtingere
charitatē: nec flumina obiuēt illā. Et rō est illa
que ibidem ponit. s. forma est vt mors dilectio.
Nomo igit p charitatē pfectā dicit fieri quodā
modo impeccabilis peccato mortali. s. pe. di. q.
s. et p'missio.
¶ Septia ē: aspnatiōis. s. mundialiū volū
p'atū. i. Jobā. ij. Si qd diligit mūdū nō
est charitas ē i illo. vñ Grego. in qdā
omelia inq. Sic mors corp' interimit: sic dū
ritas vñt cōtine ab amore t galium mēte auert.

dine dilecti ea Sap. viij. Si hoc fult est falsum
q: qdā ē prudētia ipūs t alia carnis q est vicio
sa: ut dicit ad Ro. viij. Et prudētia bui mudi
stulticia ē apd deū. i. ad Cor. iij. Alij dī dixerūt
q: est vgnitas q dicit foror angelo: s. hoc est
falsū q: cū ea pōt qd dānari: ut paruit de vgnī
bus sanus Mat. xxv. Quidā vō dixerūt q: est
spēs. Bū em pōtē. Ps. xxxv. Beat⁹ cui ē no
mē dñi spēs a: t Job. ij. dicit. Dēbis fiducia
ppter spē. s. q: puenies ad vitā eternā. s. bec opti
mo est etiā falsa: q: etiā mali habent spē: de qbo
dicit Prover. i. Spēs ipioz pendit. Alij vero
dixerūt q: est iusticia q a pbo sūme cōmendat
v. Ethico. Et vnicuiq: dat quod suū est. Sed
hoc est falsū: q: de iusticia hoim in cōparatiōe
iusticie dei pōt dicit illud Esa. lxiij. Sicut pā
nus mēstruat sunt oēs iusticie nre. Itē in cer
cendo iusticiaz pōt qd peccare: vñ Eccl. v. ait
Salomon. Noli esse iust⁹ multū. t Proverbi.
xiiij. etiā dī. Septies i die cadit iust⁹. Alij autē
dixerūt q: est patientia q op⁹ pfectū bz Jacobi. i.
Sed hoc est falsū: q: patientiā habens pē esse
involūt⁹ in alijs criminibz: vñ Apo. q. in qd dñs
Patientiā habes t sustinuiisti ppter nomē meū
t nō defecasti s. habeo aduersū te q: charitatem
tuā pma reliqisti tē. Alij vō dixerūt q: ē fortitu
do de qd: Neemie. viij. Gaudiū dñi fortitudo
vīa s. hoc ē falsū. Nā qd cū fortitudine pē cē su
pbo. vñ dicit dñs Esa. xij. Arrogantiā forniū bu
muliabo. Itē fortitudinē bñs pē dānari t dicere
illud Esa. xliij. Vane fortitudinē meā psumpsi.
Alij etiā dixerūt q: ē misericordia q fac vnicuiq: qd
locū i celo Eccl. xvi. s. hoc ē falsū: q: pōt quis
facere opa misericordie t pietatis i peccato mor
tali: t cōsequēter illa misericordia siue pietas nō
erit accepta deo. c. in grauibz. iij. q. viij. Alij autē
dixerūt q: est cōpēritia quā Tull⁹ in oratiōe p
decorato rege dicit esse maximā virtutē. sed hoc
etiā est falsū. Nā em pbi babuerūt vñrē tēpe
rāte t simlīr alias vtutes morales qui tamen
dānati sūt deficiēte i eis charitate. Et iō p dūdē
dū est q: charitas est dignissima iter oēs virtu
tes. de qua Greg. ix. mora. ait. In sola dilectiōe
oīs vtrūq: nomē accipit: t in eadē oim vtrū
q: bona cōsūtūt. bec ille. Qd aut charitas sit no
bilior oim vtrūq: Probat pmo rōne finalita
tis. fundamentū cui⁹ ponit pbo. ij. Pbi. t. i.
Ethico. ij. de aia. t. ij. Topico. dicēs. Nobilior
est finis oibz q sūt ad finē. pē bec reglā. nā sani
tas est melior oibz medicinis ad eā psequendā
ordinat. S. charitas est finis oim vtrūq: ut
habet. i. ad Th. i. t ad Ro. xij. t in c. charitas
de pe. di. ij. ē nobilior oim vtrūq. Secū
pbat rōne ppietatis. Nā vtutes theologicę sūt
nobiliores ceter⁹ vtrūq: eo q mag⁹ attingūt dū
t mag⁹ imediate habēt deū p obiecto: ut dicunt
theo. in. ij. di. xxiij. t Tho. ij. q. xxiij. ar. vj. inter
theologicas aut vtutes charitas magis amīn

git deū: q: idē est qd deus. i. Job. iij. Ergo ali
ta vtrūq: est dignior. Et iō Paul⁹. i. ad Cor.
xij. appellat charitatē vīā excellētiore. Et ponitur
transumptiue in c. charitas de pe. di. ij. intēru
aut exollit alias virtutes q sine ipa nulla alia
virtus dici pōt. ut pbat Tho. ij. q. xxiij. ar. vj.
Eappter Hiero. in tractatu fidei: de charitate lo
quens sic ait. Vides in hac vtute vniuersa legi
mādata pēdere: verē si qd hāc habet iā de⁹ t dī
filius dici pōt. Grego. quoq: in omelia sup illd
Job. xv. Hoc est pceptū meū tē. sic dicit. Lum
cūta sacra eloquia plena sine dñicis pceptis: qd
est q: de sola dilectiōe quasi de singulari māda
to dñs dicit. Hoc est pceptū meū ut diligatis
inuiē sicut dilexi vos: nisi q: omne mādatū de
sola dilectiōe est t oia vnum pceptū sunt: quia
quicqd papi in sola charitate solidat. ut enim
multi arboris rami ex vna radice pdeūt: sic mul
te virtutes ex vna charitate generant: nec bz ali
quid viriditatis ramus boni opis si nō manet
in radice charitatis. Precepta g dñica t mltā sūt
t vnu. multa p diuersitatē operis: vñ in ra
dice dilectiōis.

Ergo idē pbat rōne formalitatis. Nam
illa virtus est dignior q est forma alia
tanq illa q alijs dat essentia. forma em
dat esse rei. vj. Pbi. ij. de aia. t. vj. Metaph. Et
notat i. Liulian⁹. s. s. t. s. s. ad exhiben. Sed
charitas est forma oim virtutū: ut dicit theolo
gi. in. ij. di. xxiij. ergo est alijs oibz virtutibz ex
cellētiore. ut em ait Bresso. i. Pbi. i. c. forma est
quid diuinū t appetibile in natura. t. ij. Pbi. i.
etiā dicit q: forma est magis natura q materia
q: vñ qd q mag⁹ dicit fm q est in actu: q fm
q est in potentia.

Quarto idē pbat rōne durabilitatis. Nā
quāto aliquid est pmanētius rāto no
bilius est in eodē genere ut ait Pbo. ij.
Pbi. i. sed charitas mag⁹ pdurat q fides v
spēs: ergo est nobilior illis. Fides em in patria
cessabit p darā dei visionē: q: ut inquit Grego.
in quadā omelia pascale. Que vident fidē non
habent sed agnitiōē. Spēs etiā cessabit. Dicit
enim Paulus eplo ad Roma. viij. Spēs autē
que videt nō est spēs. Nā qd videt quis: quid
sperat. De charitate aut inquit Aplo. i. ad Cor.
xij. Charitas nunq: exadit: t rāsumptiue in c.
charitas nunq: de peni. di. ij. imo ut ait sanct⁹
Bonauen. in. ij. di. xxi. ar. iij. Charitas nostra
in celesti patria dilatabit t glificet. Ergo est alijs
virtutibz excellētiore: quia in actu ppetuo ista
virtus pstitit tota felicitas nostra. Bū em san
ctus Bonauen. in. ij. di. xxiij. in qōnibz circa
litterā. Nihil alijs est vita eterna: q: charitas cō
sumata.

Appter pconsiderā Augusti. excellētiā cha
ritatis inquit in lib. de verb dñi. Quidā
q fm regulā vere charitatis viuit: non

homo vel angelus: s. de⁹ censendus est. Et rur
sum ait. Antēde quāta est charitas q si desit fru
stra habent cetera: si adsit habent oia. Ubi em
charitas adest qd est qd deesse possit. Ubi vō
deest qd est qd possit pdesse. t in. xv. de mini. ite
rum dicit. Charitas est donū dei quo nullus est
excellētiore. t in lib. lxxij. quēstionū. q. xxiij.
etiā dicit. Charitas in oibz dei donis ita excellit
ut etiā deus dicat sit. Bern. quoq: in sermōe de
charitate inqt. Sicut aur⁹ sugat omnia metal
la: t oleū supeminet omnibz liquoribz: sic chari
tas supat oia bona mundi: omne artē: omneq:
virtutē. Et Hugo de sancto victore in quodam
sermone ait. Nescio quid mai⁹ in laude tua di
cere possim: q: q: deū de celo traheres t hominē
de terra ad celū deuares. O virtus excellētissi
ma charitas. Tu es illa ppter quā omnia facta
sunt t creata: dicēte Augu. in li. de verbis dñi.
Sicut deus oia q fecit ex charitate fecit: sic om
nia ad finē charitatis reduci voluit. Et in li. de
doctrina xpīana itē ait. Sola charitas est que
vincat oia t que vbiq: fuerit trahit ad se oia: t
ideo oim virtutū est regina t eas excedit sicut p
bant theologi in. ij. di. xxiij. multis alijs rōnibz
bus quas breuitatis causa omitto.

Paro scda de charitatē vtilitate.

Quantū vtilis sit charitas nō pōt bu
manis declarari fmōibz. sūt em qua
si innumerabiles eius vtilitates: quarū
pma dī pceptiōis. Nā em charitatē ē
receptaculū tot⁹ mīnitat⁹ t in eo habitat de⁹. Et
hoc est qd dicit. i. Job. iij. Deus charitas est t
qui manet in charitate in deo manet t de⁹ in eo.
Trāsumptiue in c. abijt. ij. q. iij. t Job. cūq. di
cit dñs. Qui diligit me diligit a pē meo: t ego
diligā eū: t ad eū veniē⁹ t mātionē apud eū
faciemus. Statim g cū charitas in nos vtrūq: spī
ritualit⁹ sacramē suū nos efficit atq: i nos de
scēdit. Iuxta illud ad Ro. v. Charitas dei diffu
sa est in cordibz vtrūq: p scāspiriū q dat⁹ est vo
bis. Nā g dñs: nā potentior: nā glīosior
regni pōt illo q charitatē pfectā habz: cū habeat
deū q est omne bonū. Eto. xxiij. vñ canit ecclesia.
Ubi charitas t amor de⁹ ibi est.

Scda vtilitas dī purgatiōis. s. pōt p: d
qua scptū est. i. Petri. iij. Charitas ope
rit multitudinē peccōz. Et idē habet Jac
obi vlti. t. xxiij. q. iij. c. ipa pietas. t. ij. q. vlti. c.
quēadmodum. t de pe. di. ij. c. in rāti. t extra de
bap. c. maiores. Proverbio. quoq: r. dicit. Uni
uersa delicta opit charitas. Jo de Magdalena
inqt dñs Luc. viij. Remittunt ei peccā mltā: qm
dilexit multū.

Ergo vtilitas dī cumulatōis. s. merito
rū. vñ de ipa pōt dici illd Proverbi. vlti.
Nā scilicet pgregauerit sibi diuitias: tu
vō suppressa eo vniuersas. Eappter Isaac de
syrta in suis fmōibz dicit. Maioris est meriti

apd deū sol⁹ affect⁹ cū amore: q: tot⁹ mūdū cū
sine charitate. t Aug. in fmōe qdaz de charitate
inqt. Nō nūerositas opm: nō diuturnitas tpm:
s. maior: charitas mai⁹ augeat meritū. Et qd cō
dudat q mag⁹ meret ille q est in charitate audi
endo vñā missā: q: ille q est in peccō mortali au
diendo decē missā missā: p meret ieiunās vna
die in charitate q ieiunās mille annis sine cha
ritate. O piosa charitas tu es illa q nos ad bo
na opa accēdis: t innumerabilibz premijs glīos
reddis: dicēte Greg. in qdā omelia. Charitas si
semel mēre cepit ad innumerabilia opa extēdit. E
Antē deniq: rāq: ardētē posset bō habē
re charitatē: q pl⁹ meret in vna die: q: al
us tepid⁹ in cētū ānis. Uñ inqt Hiero.
in qdā sermōe de charitate. Noli fidē pēdare tem
poribz neq: iccirco meliōre te putes q pri⁹ i xpī
seruicio cepis militare. Charitas em est fm quā
opus mensurat⁹ t attendit.

Quarta vtilitas dī ipetratiōis. s. gra: a deo
q Ut em dicit doctor: es: vna aia cristēs i
charitate orās deū p aliq: grā: cū obit⁹
nebit illa q: vigin milia hoim sine charitate. Jo
Aug. i reglā sua inqt. Pl⁹ valet apd deū oratio
vñ iusti: q: decē mille pēpētoris. Et q: cristēs i
charitate facit ipetrat grā a deo pbat funda
mēto qd ponit Pbi. viij. Ethic. t auctor: in li. de
causis di. Quāto mag⁹ aliqd appropinqt pme
causatiōe pl⁹ accipit de vtute ei⁹. Exēplū pē de
igne: cui mag⁹ appropinquas mag⁹ accipit de ei⁹
calore. Silt quāto qd mag⁹ appropinqt pape g
grām vlt sanguinē: rāto mag⁹ ab eo ipetrabit qd
requirit. Cū g cristēs in charitate sit vñr⁹ deo ut
paruit sup: sequit q: quācūq: volēt grāz aie sue
vtilē ab illo facilius impetrabit. Uñ dicunt do
ctores in. iij. di. xv. q: ille qui in charitate aliqd
a deo petit semp accipit vel illud: vel qd melius
t salubrius est aie sue.

Quinta vtilitas dī decoratiōis: de qua in
quit Bern. in sermōe de charitate. Sic
pulchra vestis corp⁹ mirabiliter decorat
t lapis piosus anulū venustat: sic charitas in
aia posita reddit eā mirabilē in pulchritudine
t sanctitate.

Extra vtilitas dī fortificatiōis. s. ad pū
gnandū: vñ ad Ro. viij. dicit Paulus.
Quis nos sepabit a charitate xpi. t Lañ.
viij. dicit. Bque multe nō potuerunt extinguerē
charitatē: nec flumina obruēt illā. Et rō est illa
que ibidem ponit. s. Fortis est ut mors dilectio.
Homo igit p charitatē pfectā dicit fieri quodā
modo impeccabilis peccato mortali. de pe. di. ij.
s. et premisso.

Septia dī assignatiōis. s. mundialiū volū
prati. i. Job. ij. Si qd diligit mūdū nō
est charitas dī illo. vñ Grego. in qdā
omelia inqt. Sic mors corp⁹ interimit: sic cha
ritas vite eterne ab amore tgalitū mēte auct

ne. Nam mentē quā pfecta charitas abſorbuet
ne ad terram fecus deſideria inſenſibilem redi
de.

Crua de pſolandiā: de qua dicitur pſ.
cxv. Ecce q̄ bonū ē q̄ iocundū: babira
re fructu in vni. Nonā dicit toleranti
onā. Loīe laboe: p deo. ad. Cor. iij. Charitas
patio eſt: benigna eſt.

Ecce de cuſtoditiōe. i. mōdici. ad. Epb.
i. Elegit nos de' an mōdi pſtrunt oem
ut eſem' mundi: t imaculat in pſpectu
e' in charitate. Undecia d: fugatiōe. i. amor
ſeruita. i. Job. iij. Timor nō eſt in charitate: ſ
pfecta charitas fecit munit timorē. Tranſūpti
ut in. c. q̄ nos. iij. q. iij. Duodecima dicit
copulandiā. i. amor. Amor: eſt vniūſa cop
ulāo amantē cū amato. ut inq̄ Dion. iij. c. de
diuinit noīo. Jō dicit Apſo ad Colo. iij. Su
per oīa aut charitate dīſcedit: eſt vniūſa aiōrū.
Epiſtopa Augu. diſtinctio charitatē in li. de ſpi
ritu t aīa dē. Charitas ē vniūſa copulāo amā
tem cū amato. Hugo tō de ſancto victore inq̄
Scio aīa mea q̄ quicq̄ diligit in aīa ſiſtendi
nē trīſto: marit. t Augu. dicit. Unuſq̄q̄ talis
eſt qualis eſt dilectio ſua. Si deū diligit deus
eſt. Si terrā diligit terra eſt. De Aristo. etiā legi
tur q̄ interrogat' quid eſſet amicus. reſpōdit q̄
eſt quali eadē aīa cū amato.

Eraadecia d: excuſatiōe. i. diuinoz mā
t datur. i. Job. iij. Dec eſt charitas dei
ut mādara e' cuſtodiat'. Quarta dicit
ma d: directiōe. i. amor. vñ. q̄ ad. Tbeſ. vñ. di
at Paul'. Dñs aut dirigat corda t corpora nra i
charitate. Quintadecia d: pducendiā. i. ad vitā
eternā. Jō d: ad Epb. iij. In charite radicant et
fidan: ut poſſit' cōpcedere. i. vitā eternā cum
omnibz ſcīs. Bern. quoq̄ in ſermone de chari
tate ait. Sic nō hñt charitatē claudis ianua re
gni celeſt' ſic hñt charitatē apitur ianua padīſi.
Dicit q̄ dñs Aug. in li. de vbi dñs. Et declarac
Tho. q. q. q. art. i. q. oēs ac' q̄ dīcunt a cha
ritate ſūt mentoz: q̄ de p digno vice eſne. vñ ſup
illa vba Pauli ad Roma. viij. Diligentiō deū
oīa cooꝑant in bonū: glo. inq̄. i. vñ. eſne. Dieſ
ron. q̄ in teſtamēto dī. Qui manet in charita
te iā in celo cepit habitare. t Aug. in li. d moribz
ecclie. c. xviij. inq̄. Nihil eſt dūz. cūq̄ ſeruet eſt:
q̄ nō amoris igne vincat q̄ ſe aīa deuat in deū
t a carnis gūedine liba volitat pēnis pulcherr
mis acq̄ integrit q̄ ad dei amplexu amor: caſ
ſtus inuol. Jō Bern. in ſmōe d charitate ait. Dī
laremur in affectu charitat' ut exaltemur in glia
edificatiōe: q̄ ad illā nemo puenit niſi q̄ hic dīle
ctiōe dei t pñm deuora mētemuere.

Roſper etiā in li. d vita pſeplanus: t po
nū de pe. di. q. Charitas in laudē huius
vniūſa inq̄. Charitas eſt recta volūtas
ab oīo terrenis ac pñtibz pſus aucta: i. iuncta

to deo inſegabilr t vniūſa igne q̄ dī ſpūſſantia
quo eſt ad quē reſert inſeſtā: inq̄ nāmē oīa ex
tranca: corruptiōis neſcia: nulli vicio mutabili
tate obnoſcia: ſup oīa q̄ carnalr diligunt et cel
ſa: affectionū oīm potēſſima: diuine pſeplan
nō auidan oīo ſemp inuicta: ſuma actionū
bonaz: ſalut moꝝ: ſumma celeſtū pceptoz: moꝝ
q̄minū: vita virtutū: virt' pugnātiū: palma vi
croꝝ: arma ſcōꝝ: mētiū cauſa meritoꝝ: pñm
pſeplan: ſine q̄ niſi deo placuit: cū q̄ nec potuit
aliq̄ peccare nec potuit. fructueſa in penitēdo
leta in pſeplanibz. glorioſa in pſeplanibz: victorio
ſa in martiribz. opoſa in oīo fidelibz: et q̄ quicq̄
quid ē opio viuūt. beſ ille. Charitas ē eſt vniūſa
qua oīa bona pcedūt. i. ad. Tbe. i. t extra de reg.
iur. c. lxx. in ſi. Jō Dico. in tractatu fidei dicit.
Eſt q̄ dilectio vniūſa aiōꝝ: caſta t ſincera ſine
emulanōe charitaz: pſumatio oīm mandatoꝝ:
beatus dñs oīm pceptoz: quā q̄ cūq̄ habuere
oīa bz t ſine hac remanet inſeſtus. O ſcā at
q̄ vniūſſima: charitas tu eo illa q̄ nos ad regnū
celeſt' alacritudinē trahit: dicit dñs Oſec. ij. Tra
hā vos in vniūſis charitat'. Tu eo illa q̄ dei ſe
creta nos intelligere facit t cōpcedere q̄ ſe lon
gitudō altitudo ſublimitas t pſundū. ut d: ad
Epb. iij. Tu eo illa q̄ nob viā pñeſuane facis.
Dicit etiā Aug. in li. pſeſſio. Qui amat nō laborat.
Oīo eſt labor nō amāto gūis eſt. Sol' amor
eſt qui nomē difficultatis ignorat. Et iterū inq̄
O iugū ſancti amoris q̄ ſcīſt onerao: q̄ dū
q̄ter illa q̄as: q̄ ſuauiſter ſtringio: q̄ vultuſ vñ
q̄ ſubtiliter vulnerat t q̄ ſalubriter ſanao. Et
in li. de pſeſſiōe idē ait. Amor nō ſenat amari
dinē ſed dulcedinē: q̄ ſoꝝ: amoris eſt dulcedo
Eſt. Job. i. v. dicit Mādara dei grauiā nō ſunt
vbi gloſa ait. ſamā.

Paro tertia huius ſermonis de charitat' ne
ceſſitate.

Ro declarandi tertia pñs Sciendū ē
q̄ charitatē eſſe ſaluti nre neceſſariā p
bati pōt implr. Pñmo q̄ pbat via au
toritatis. pñm: euangelice: aplice:
canonice: autēntice: pñm: t pollice. Buctoꝝ
rates pñm: ſunt quali innumerabiles. Ser
pium eſt eſt. Exo. x. Facio miſericordiā inq̄ do
minus bñs q̄ diligit me. t Deute. x. Et nūc iſra
el q̄ dñs deus tuus pñt a te niſi ut diligas eū
t ambules in vñs aīa. Et. x. eūſdem li. Dilig
gas dñm deū tuū in toto corde tuo t in tota aīa
tua ut poſſis viuere.

Teroritate etiā euangelica oſtenditur
a neceſſitas charitatis. Bñt eſt dñs Mar.
ij. t Mat. xij. t Luc. x. Diliges do
minū deū tuū ex toto corde tuo t ex tota aīa
tua t ex tota mente tua. Et idē habet Deute.
vi. Que verba exponit Ebrif. ſup Mattheū ſic
Et toto corde diligas deū: id eſt fac ut cor tuū
um ad nullū rei amorem magis ſit indinātū

q̄ dei tota anima id eſt ut omnimū animū ha
beas in veritate t firmiſſimū in fide. tota mēte.
id eſt ut oīs ſenſus tui vacet circa dei voluntā
t. i. ſiſtēt. i. co gitanō: ſapiētia t memoria. Qd
ſictore corde ut oīs cogitādo in deū dirigas
tota aīa ut oīs affectiones in deū retorq̄as. tota
mēte ut oīs bonas opationes ppter deū facias
iuxta illud. i. ad. Cor. x. Oīa in glia dei facite.
Et beſ etiā eſt expoſitiō Ebrif. vbi d. Hugo tō
de ſcō victore ſic exponit. Et toto corde id eſt de
uotōe q̄ ad vñeſ: tota aīa id eſt diſcretione q̄
ad pſeſſiōe: tota mēte id eſt pſeſſiōne quo ad
martires. Grego. tō dicit. Toto corde tota aīa
t tota mēte id eſt ſup oīa. Et eſt pñm tōbo
q̄ ſignificat excellentiā amoris. Nicolaus de le
ra ſup Deute. v. ſic exponit. Et toto corde id eſt
et toto motu volūtatis q̄ hic deſignat noīe cor
dis: q̄ ſic cor mouet alia mēbra: ſic volūtas ali
as animi potētiās ad act' ſuoo. Et tota aīa id
eſt ex toto intellectu t appetitu ſenſitiuo: ut ex mo
tu dilectiōis intellectu ſic deo ſubdit' maxime in
bis q̄ pñt ad fidē: t appetitus ſenſitiuo ſic ſm
ordine dilectiōis regulat'. Et tota fortitudine
p quā deſignat vis extēio: extēntia. Qd ſic cū
ex diuina dilectiōe act' nē extēio: extēntia impū
volūtatis diuie pñt t expedit. Sctis autē
Bern. ſic exponit in lib. de diligendo deū. Toto
corde id eſt ſapienter t prudēt. i. ut nō diligam'
aliquid ſupra deū vel ſicut deū: ſed omnia infra
deū. Tota anima: id eſt dulcedine q̄: quilibet dī
deū diligere cū dulcedine. Dulcedo aut conſtat
in benedicendo: regnādo t accepta beneficia
recognoscendo: t ſepe recogitando. tota mēte id
eſt fortiter nō deſiciendo ab eius amore: vel ab
eius ſeruiō ppter timorē aut verecūdiā vñ alpe
ritatē laboris aut iminentiā periculi. iuxta illud
Matth. lib. vñ dīq̄ ſuſcepto. c. v. Neſat amor
vehemēs ad quēq̄ pericula nūpi. ut etiā dicit
in. c. beſ eſt charitas. de pe. di. q. t ſunt vba Pro
ſperi in li. de vita cōtemplanua. Si charitatem
deo exhibeam' omnia que diſſilia ſunt huma
ne fragilitati vel aſpera etiam cū dilectiōe perſi
amur.

Auguſtin' tō i. j. de vita xpīana exponit
a Toto corde. id eſt intellectu ſine errore.
Debem' q̄ capnare intellectu nrm ad
obſequiū tpi t totū ſtudiū nrm pmanē tpo da
re: t ad viſiōe dei toto dīſiderio ambulare. iuxta
illud. i. ad. Cor. x. In capnitate redigētes om
nē intellectu in obſequiū tpi. Sctō exponit Au
guſt. tota aīa id eſt ſine pñm tione q̄: nunq̄
ppter aliq̄ cōmodū vel in cōmodū amor dei eſt
dimittēdo: ſed eſt ſeruā' tñ in aduerſitate q̄ i
proſperitate. Iuxta illud Jacobi benedicti. c.
pñm. ſu. lib. i. Murari neſat imoderat' amor.
Tota autē mente debet diligi. id eſt ſine obliu
ione: quia amor dei de alio q̄ de deo diu cogita
re non ſunt. vñ de Bern. ſup. Laus dicit. Q

amor impetuofe qui pter aliud cogitare non
ſinit. Richard. tō de media villā ſuo q̄dlibet.
q. xxiij. dicit q̄ de' poluer in ſi pcepto toto corde
tota aīa t tota mēte: tōne mollificatiōis cordis
noſtri duri. Quia ut dicit Ebrif. Bñt dñs
vño iū t vñ pñſiōe nō ſigil in materia dei
raſici corde humano indurato t obſtinato nō
inſigil bonū t vñ pceptum vñ iūſiōne.
Quaptoſ vidēs deus cor humanū ut adamū
tōn: poſuit beſ verba replicatiōis ut cor noſtrū
mollificaret ad eius amorē.

Licndū eſt aut q̄ Luc. i. addit. Et ex om
nibus vñbz tuis. Et ſic ponunt ibi q̄s
tuos modi diligendi deū: q̄uis Deute.
vñ nō poſuerit de' nūi tres. Et dicit Hugo car
dinalis ſup Lucā: q̄ Lucas attendit quatuor
rationes ppter quas diligendus eſt deus: t pro
pter quālibet ſup omnia. Prima quia eſt crea
tor ad eſſe. Secūda quia coſeruato: in eſſe. Ter
tia quia eſt redemptor: t reparato: in bene eſſe.
Quarta quia eſt glorificato: i optimo eſſe. Qd
quatuor ad mīa reducunt ut illud membrū ex
omnibz vñbz referatur ad quodlibet alioꝝ tri
um quali modus: ut ſic ſenſus. Diliges domū
nū deū tuū ex toto corde tuo: t tota anima tua:
t ex tota mēte tua: t ex omnibz vñbz tuis id eſt
ex omnibz vñbz totius cordis tōt' anime t to
tius mentis. Bñt autē de alio. t Jacobo de
alio dñs ſup. iij. ſen. d. xviij. exponit beſ verba
triplicat'. Pñmo mō ſic ſm Grego. niſenū. To
to corde id eſt p totam virtutē vegetatiuā: que
pñt viger in corde. Tota aīa id eſt p totā virtu
tem ſenſitiuā: que viger in anima. Unde aiatur
ob ſaiaro pñt dignoſq̄ ſenſu. Tota mēte id
eſt p totā virtutē ratiōnālē t intellectuā: que vī
get in mēte. Ita ut quicq̄ viuim' quicq̄ ſenſi
mus: quicq̄ intelligim' totū ad dei amorē oꝝ
dinemus t referamus. Vñ q̄ oīs iſte virtu
tes ſimul collecte debēt vñlitter ad deū ordinā
t iudeo adiungit. Et ex omnibz vñbz tuis. Vñ
Theophyl' ait. Per hoc intelligēdū eſt q̄ opor
tet nos omnē virtutē anime amorē diuino ſub
ijcere vñlitter t nō remiſſe. Debemus ergo deus
amare toto affectu cordis aīe t mētis ita ut om
nia q̄ ſunt in corde hoīs dentur ipſi deo. Etanſ
plo David qui dicit in pñ. In corde meo exqui
ſui tene repellas me a mādāe tuis. Dicit autē
Baſil'. Qd d: tota mente tua in ectra nō reat
pñ ſeſiōne. Nā quādoq̄q̄ dilectiōe in infimū
expēderis hoc tibi neceſſario a toto deſiciet. Bñ
cur eſt in vaſe aliq̄ pleno liquore in quodā emā
natoꝝ: tantū neceſſe eſt plenitudini derogā
ri. Sic t in aīa inq̄ntū emanauerit ob ipſ' dīle
ctiōe ad illūctā inq̄ntū minui neceſſariū ē amo
rem ad deū. Nihil autē grat' dari poteſt deo ab
homine. Nā t diabolus hoc habere querit. Vñ
legit q̄ quidā interrogauit demonē quid habe
re magis dīſideraret ab hominibz. Cui diabol'

ne. Nam mentē quā pfecta charitas absorbuē
rit: ad terrēna foris desideria insensibilem red
dit.

Lexa dī pfolandis: de qua dicitur ps.
o cccij. Ecce q̄ bonū ē q̄ iocūdū: babita
refractus in vni. Nonā dīat tolerat
onā. s. ois labor p deo. j. ad Lōz. iij. Charitas
parēs est: benigna est.

Ecclā dī: custodiēdis. s. mūdiciē. ad Epb.
d j. Elegit nos de^o aī mūdī pstitutiōnem
ut essem^{us} mundi ē imaculati in p̄pectu

et^{us} in charitate. Unde dī dī: fugandis. s. timor
seruili. j. Jobā. iij. Timor nō est in charitate s
pfecta charitas foras mittit timorē. Translūpti
ue in. c. q̄s nos. rti. q. iij. Duodecīma dīat
copulandis. s. aīoz. Amor em̄ est vis vniūsa
copulās amantē cū amato. ut inq̄ Dion. iij. c. de
diuinis noībz. Jō dīat Ap̄ls ad Colo. iij. Su
per oīa aīr charitatē bñtēs: q̄ est vīculū aīozū.
Eap̄pter Augu. diffinēs charitatē in li. de spi
ritu z aīa dīc. Charitas ē vīculū copulās amā
tem cū amato. Hugo v. o. de sancto victore inq̄t
Scio aīa mea q̄ quicqd diligit in eius siliū
nē trāffo: maris. z Augu. dīat. Unūq̄q̄ talis
est qualis est dilectio sua. Si deū diligis deus
es. Si terrā diligis terra es. De Bresso. etiā legi
tur q̄ interrogat^{ur} quid esset amicus. respōdit q̄
est quasi eadē aīa cū amato.

Tercīadecīma dī: crecūdis. s. diuinor. mā
dato. j. Jobā. iij. Nec est charitas dei
ut mādāta ei^{us} custodiat^{ur}. Quattadeci
ma dī: directōis. s. cordiū. vñ. j. ad Ihes. vñ. dī
at Paul^{us}. Dñs aīr dirigat cordā z corpa n̄ra ī
charitate. Quintadecīma dī: pducēdis. s. ad vitā
eternā. Jō dī: ad Ep̄ls. iij. In charite radicati et
fidati ut possit^{is} cōprehēdere. s. vitā eternā cum
omnibz scīs. Bern. quoq̄ in sermone de chari
tate aīr. Sic nō bñt charitatē claudis ianua res
gni celest^{is}: sic bñt charitatē ap̄itur ianua paradī.
Dīc q̄ bñs Aug. in li. de vñs dñi. Et declarat
Ibo. q̄. q̄. q̄. art. x. q̄ oēs ac^{er} q̄ dīcunt a cha
ritate sūt meritorij de p̄digno vite et̄ne. vñ sup
illa vba Pauli ad Roma. viij. Diligentibz deū
oīa cooḡant in bonū: glo. inq̄t. s. vite et̄ne. Dies
rom. q̄ in testamēto dīc. Qui manet in charita
te iā in celo cepit habitare. z Aug. in li. d monibz
ecclīe. cccviij. inq̄t. Nihil tā dūz. tāq̄ feruē est:
q̄ nō amoris igne vincat^{ur} q̄ se aīa eleuat in deū
z a carnis gūdelinē liba volitat pēnis pulcherr
mū atq̄ integris q̄b ad dei amplexū amor: cas
tus iniat. Jō Bern. in fm̄e d charitate aīr. Dī
latemur in affectu charitat^{is}: ut exaltetemur in glīa
celstidī: q̄ ad illā nemo puenit nisi q̄ hic dile
ctionē dei z primū deuota mēte tenuerit.

Rosper etiā in li. d vitā p̄tēplariū: z po
nīl de pe. di. ij. c. charitas. in laudē huius
vniū inq̄t. Charitas est recta volūtas
ab oībz terrenis ac p̄tībz p̄sua auersa: iuncta

v. o. deo inseparabil^{is} z vniū igne q̄dā spūssancitā
quo est: ad quē refert^{ur} in celā: inq̄namēti oīa ex
tranca: corruptōis nescia: nulli vicio murabili
tatis obnoīa: sup oīa q̄ carnāl^{is} diligunt exel
sa: affectionū oīm potētissima: diuine p̄tēplari
nis auidat: in oībz semp inuicta: sūma actionū
bonaz: salus mor: sūma celestīū p̄ceptoz: mors
crimīnū: vita virtutū: virt^{us} pugnātīū: palma vī
croz arma scāp̄ mētīū causa meritoz: p̄mūz
p̄ceptoz: sine q̄ nīlls deo placuit: cū q̄ nec potuit
aliq̄s peccare nec poterit. fructuosa in penitēdo
leta in p̄ficiētibz. glīosa in p̄seuerātibz: victoriosa
in martyribz. opōsa in oībz fidelibz: ex q̄ quicq̄
quid ē opīs vivit. hec ille. Charitas ē est vniūsa
qua oīa bona pcedūt. j. ad Ibi. j. z et̄ra de reg.
iur. c. līz. in fi. Jō Dīero. in tractatu fidei dīat.
Est q̄ dilectio vīculū aīoz casta z sincera sine
emulanōe charitas: p̄sumptio oīm mandatoz:
b̄eius dau^{us} oīm p̄ceptoz: quā q̄s cūz babuerit
oīa bz z sine hac remanet imp̄fectus. O scā at
q̄ vīlissima: charitas tu es illa q̄ nos ad regnū
celest^{is} alitūdīnē trahit: dīcēte dño Dīec. ij. Tra
hā vos in vīculis charitat^{is}. Tu es illa q̄ dei se
cretā nos intelligere fac^{it} z cōprehēdere q̄ sit lon
gītudo alitūdo sublimitas z p̄fundū. ut dī: ad
Epb. iij. Tu es illa q̄ nob vīa p̄nē suaue facis.
Bīc em̄ Aug. in li. p̄fessio. Qui amat nō laborat.
Oīs em̄ labor nō amābz gūis est. Sol^{us} amor
est qui nomē difficultatis ignorat. Et iterū inq̄t
O iugū sancti amoris q̄ felicit^{as} oneras: q̄ dul
citer illa q̄as: q̄ suauiter stringis: q̄ vāliter vris
q̄ subaliter vulneras z q̄ salubriter sanas. Et
in li. de p̄fectōe idē aīr. Amor nō sentit amaritu
dinē sed dulcedinē: q̄ soror amoris est dulcedo
Et. j. Jobā. v. dīat Mādāta dei graūa nō sunt
vbi glōsa aīr. s. amān.

Pars tertia huius sermonis de charitat^{is} nec
cessitate.

Ro declarandē tērdē p̄s Sciendū ē
q̄ charitatē esse salutē n̄re necessariā. p
bati p̄t̄r tripl^{is}. Primo q̄ p̄bat vīa au
toritatis. p̄bentē: euangelicē: ap̄licē:
canonicē: autenticē: p̄bīlicē: z polīticē. Būto: i
tates p̄bentē sunt quasi innumerabiles. Scri
ptum est em̄. Ero. x. Facio misericordiā inq̄t do
minus hīs q̄ diligūt me. z Deute. x. Et nūc iſra
ēl q̄d dñs deus tuus p̄nē a te nīl ut diligas eū
z ambules in vñs eius. Et. xxi. eiusdem li. Dilī
gas dñm deū tuū in toto corde tuo z in tota aīa
tua ut possis viuere.

Veritate etiā euangelica ostenditur
a necessitas charitatis. Bīc em̄ dñs Mar.
rij. z Matth. xij. z Luce. x. Diliges do
minū deū tuū ex toto corde tuo z ex tota anī
ma tua z ex tota mēte tua. Et idē habet Deute.
vj. Que verba exponit Lbr̄f. sup Mattheū sic
Ex toto corde diligas deū: id est fac ut cor tuū
um ad nullū rei amorē magis sit inclinātū

q̄ dei tota anima id est ut certissimū animū ba
beas in veritate z firmissimū in fide. tota mēte.
id est ut oēs sensus tui vacēt circa dei volūta
tē. s. intellect^{us}: cōgitatio: sapiētia z memoria. Vel
sictoro corde ut oēs cogitatioes in deū dirigas
tota aīa ut oēs affectōes in deū retor: q̄as. tota
mēte ut oēs bonas opationes p̄pter deū facias
iuxta illud. j. ad Lōz. x. Oīa in glīam dei facite.
Et hec etiā est expositio Lbr̄f. vbi. s. Hugo v. o.
de scō victore sic exponit. Ex toto corde id est de
uonōe q̄ ad v̄gines: tota aīa id est discretionē q̄
ad p̄fessōes: tota mēte id est p̄seuerātia quo ad
martyres. Bīego. v. o. dīat. Toro corde tota aīa
z tota mēte. id est sup oīa. Et est p̄culano v̄boz
q̄ significat excellētīā amoris. Nicolaus de ly
ra sup Deute. vj. sic exponit. Ex toto corde id est
ex toto motu volūtatis q̄ hic designat noīe cor
dis: q̄ sic cor mouet alia mēbra: sic volūtas ali
as animi potētiās ad ac^{er} suos. Et tota aīa id
est ex toto intellectu z appetitu sensitīuo: ut ex mo
tu dilectōis intellect^{us} sit deo subdit^{us} maxime in
bīs q̄ p̄nēt ad fidē: z appetitus sensitīuo^{us} sit fm
ordinē dilectōis regulat^{us}. Et tota fortitudine
p̄ quā designat vis extērior: exēcutīua. Qd sit cū
ex diuina dilectōe ac^{er} n̄r extērior: exēcut^{us} impīū
volūtatis diuine p̄mptē z expeditē. Scīus autē
Bern. sic exponit in lib. de diligendo deū. Toro
corde id est sapiētē z prudētē. s. ut nō diligam^{us}
aliquid supra deū vel sicut deū: sed omnia infra
deū. Tota anima: id est dulciter q̄: quilibet dī
deū diligere cū dulcedine. Dulcedo autē consistat
in benedicendo: regatīādo z accepta beneficia
recognoscendo: z sepe recogitando. tota mēte id
est fortiter nō deficiendo ab eius amore vel ab
eius seruīo p̄pter timorē aut verecūdiā vī aspe
ritatē laboris aut iminentiā periculi. iuxta illd
Matth. lib. vñdīq̄ suscepto. c. vj. Nescit amor
vehēmēs ad quēq̄ pericula rumpi. ut em̄ dīat
in. c. hec est charitas. de pe. di. ij. z sunt vba Pro
speri in li. de vitā cōtemplatiua. Si charitatem
deo exbīcam^{us} omnia que difficilia sunt huma
ne fragilitati vel aspera etiā cū dilectōe perfī
cimus.

Augustin^{us} v. o. i. j. de vitā xpīana exponit
a Toro corde. id est intellectu sine errore.
Debem^{us} q̄ captiuare intellectū n̄m ad
obsequiū xpī z totū studiū n̄m p̄manē xpō da
re: z ad vīsiōē dei toto s̄fiderio anbelare. iuxta
illud. j. ad Lōz. x. In captiuitatē redigētes om
nē intellectū in obsequiū xpī. Scdo exponit Au
gustin^{us}. tota aīa id est sine p̄traditione q̄: nunq̄
p̄pter aliq̄d cōmodū vel incōmodū amor dei est
dimittēdus: sed est seruād^{us} p̄tī in aduersitate q̄ i
prosperitate. Iuxta illud Jacobi benedīcti. c.
xviij. sui libri. Mutari nescit imoderat^{us} amor.
Tota autē mēte debet diligī. id est sine obliuī
one: quia amor dei de alio q̄ de deo diu cogita
re non sinit. vñdē Bern. super Lāntica dīat. Q

amor impetuose qui p̄terit aliud cogitare non
sinit. Richar. v. o. de media villa i suo q̄dlibet.
q. xxiij. dīat q̄ de^{us} posuit in b̄ p̄cepto: toto corde
tota aīa z tota mēte: rōne mollificatiōis cordis
nostri duri. Quia ut dīc Lbr̄f. Sicut dauis
vno ictu z vna p̄cussīōe nō figit in materia dur
ra: sic i corde humano indurato z obstinato nō
infigit bonū z vīle p̄ceptum vna t̄m iussione.
Quap̄op̄ vidēs deus cor humanū ut adamā
tem: posuit hec verba replicatoriā ut cor nostrū
mollificaret ad eius amorē.

Sciendū est autē q̄ Luc. x addit. Et ex om
nibus vībz tuis. Et sic ponunt ibi q̄p̄
tuos modi diligendi deū: q̄uis Deute.
vj. nō posuerit de^{us} nisi tres. Et dīat Hugo car
dinalis sup Lucā: q̄ Lucas attendit quattuor
rationes p̄pter quas diligendus est deus: z pro
pter quālibet sup omnia. Prima quia est crea
tor ad esse. Secūda quia cōseruator: in esse. Ter
cia quia est redemptor: z reparator: in bene esse.
Quarta quia est glorificator: i optimo esse. Vel
quattuor ad trīs reducunt^{ur} ut istud membrū ex
omnibz vībz referatur ad quodlibet alior^{um} tri
um quasi modus: ut sit sensus. Diliges domi
nū deū tuū ex toto corde tuo: z tota anima tua:
z ex tota mēte tua: z ex omnibz vībz tuis. id est
ex omnibz vībz totius cordis totī anime z to
tius mentis. Bīetan. autē de alca. z Jacobo de
alera dīa sup. iij. sen. di. xxiij. exponūt hec verba
triplicat^{is}. Primo mō sic fm̄ Bīego. nīsenū. To
ro corde id est p̄ totam virtutē vegetatiuā: que
p̄prie vīget in corde. Tota aīa id est p̄ totā virtu
tem sensitīuā: que vīget in anima. Unde aīatur
ab iaiaro p̄prie dignosq̄ sensu. Tota mēte id
est p̄ totā virtutē ratiōalē z intellectīuā: que vī
get in mēte. Ita ut quicqd viuim^{us} quicqd senti
mus: quicqd intelligim^{us} totū ad dei amorē or
dinemus z referamus. Vtū q̄ oēs iste virtu
tes simul colligere debēt vīlīter ad deū ordina
ri: adeo adiungit. Et ex omnibz vībz tuis. Tū
Itheoph^{us} aīr. Per hoc intelligēdū est q̄ opor
tet nos omnē virtutē anime amorē diuino sub
ijcere vīlīter z nō remisse. Debemus ergo deus
amare toto affectu cordis aīe z mētīs ita ut om
nia q̄ sunt in corde hoīs dentur ipsi deo. Exem
plo David qui dīat in ps. In corde meo exqui
sui tene repellas me a mādāz tuis. Dīat autē
Basili^{us}. Qd dī: tota mēte tua in cetera nō recūs
pī sectionē. Nā quārdāq̄ dilectionē in infimīs
exēdēdis hoc tibi necessario a toto deficiat. Sī
cut em̄ in vase aliq̄ pleno liquore inq̄uātū emā
nat foras: tantū necesse est plenitudinē derogā
ri. Sic z in aīa inq̄rū emanauerit ab ip̄o dile
ctione ad illicita inq̄rū minui necessariū ē amo
rē ad deū. Nihil autē gran^{us} dari potest deo ab
homīne. Nā z diabolus hoc habere querit. Un
legit^{ur} q̄ quidā interrogauit demonē quid habe
re magis s̄fideraret ab homīnibz. Cui diabol^{us}

frangat: relicta speciosa deperitque duo forma
est ablata: et sic de alijs. Nā ablata forma q̄ dat
essentia rei res ipsa definit esse fm p̄m vbi sup̄
et auctore in li. sex principior. Cū em̄ bō constet
ex corpore et materia et aia ut forma: separa aia a
corpore definit esse ille bō. Et i hoc errauit M^g
scilicet in ag. di. xij. dicens christū fuisse vtz homi-
nem in illo triduo quo a^o corpus mortuū ste-
nit in sepulchro. Nā reprobat cū Bleran. de alio
in ag. sume. in tractatu de assumptione humane
nature. q. vi. et scilicet Bonauentura in ag. di. vltia.
in q̄nibz circa litterā. et Scor^o in ag. di. i. in. j. q.
Et ideo pariter miter et dicit q̄ ablata charitas
re que est forma oim virtutū et dat illis nomi-
natio nō remanebit amplius virtus. Et cor-
roborant p̄dicta p̄ illud qd̄ ait b̄tus Tho. ij. ij.
q. xij. in fine vbi dicit q̄ charitas ē mater om-
niū virtutū. que et appetitu finis vltimi cōcipit
omnes actus aliarū virtutū imperādo ip̄is. Si-
cut ergo impossibile est q̄ bō generet sine matre
sic impossibile est ut aliq̄ sit virtus sine charita-
te. Quia sicut dicit in p̄dicamentis Bresso. Non
potest dici pater nec mater nisi sit filius aut filia:
quia sūt correlatiua. Et ideo nulla pōt dici vir-
tus sine eius genitrice q̄ est charitas. Et p̄dicto
etiam inferre possum^{us} q̄ cū charitas sit cā om-
niū nostrarū bonarū operationū: q̄nto quis ha-
bebit maiore charitate tanto ex suo operacōe cū-
rali charitate facta habebit maius meritū: et cō-
sequenter et p̄miū. qz ut inq̄t auctor in li. de cau-
sis. Vbi est plus de causa: ibi est et p̄ de cau-
sā. Sicut p̄z p̄ experientia. Nā vbi est p̄ de
igne ibi est plus de calore. Ecce vero vbi mi-
nor est charitas ibi est et minor meritū et p̄miū
et hoc p̄bat p̄ illud qd̄ legit in cronica ordi-
nis minor. scz q̄ erāt in religione ipsa duo fra-
tres carnalcs quoz vnus videbat multū sp̄i-
tualis et deuotus. Alter hō bilis erat et iocun-
dus: et quasi dissolut^{us} ab omnibz purabat. Cū
autē essent ambo mortui reuelatū fuit cuidā fra-
tri: q̄ ille bilis trāsierat ad paradisum: qz sem-
per fuerat plen^{us} charitate. Alter hō erat ad pur-
gatoriu. Quia quāuis faceret magnā penitenti-
am tamē nō habebat magnū seruiōe charitatis
Deus autē nō tācū respiciat laborē q̄ntū magnā
charitatē. P̄dicta etiā patet p̄ illud qd̄ legitur
in vira patrū de illis duobz cognatis in ciuita-
te alexandrie cōmorantibz: q̄pter mutuā chari-
tatē excedebāt vel saltem equabāt merita sancti
Macharij qui p̄ tot annos in deserto solū ra-
dices comederat. Aliud q̄z terribile accidit a nō
multis annis atra in quodā monasterio moni-
aliū. In quo defuncta cū esset quedā monacha
que oēs alias excedbat in penitētia et austerita-
te vite ab oibz ut sancta venerabat. Cōtingit autē
q̄ post eius sepulchrū vno trāfacto die eius alie
sorores penes sepulchrū pgerēt ip̄m sepulchrū
totaliter adustū viderūt. De quo stupefacte et

attonite remanserūt. Abbatissa autē accersit fecit
p̄uinciale plantū suū qui referari fecit sepulchrū
et nihil ibi reperiuit sicut cineres adustas q̄
ferebāt ut diabolus et intellectus eū esse in infer-
no collocatū. Ipe autē p̄uincialis volēs cām bā-
natū eius indagare secrete interrogauit Ab-
batissam de vita ip̄ius. Que r̄ndit. Ego i ea nul-
lum defectū prorsus cognoui nisi q̄ sepe cōten-
debat: et referebat mibi verba et facta aliarū et fre-
quenter erat causa infringēdi mutuā charitatē in
nobis. Tūc dictus p̄uincialis dicit. Vere ista ē
sepulta in inferno qz si habuisset maiores gr̄as
q̄z habuit b̄ta virgo sine charitate tāto p̄fundis-
us fuisset in inferno demersa p̄pter ip̄az gr̄as
rum ingratitudinē: et oēs eius virtutes (si tamē
virtutes appellant possunt) nihil penit^{us} a p̄desse
potuissent. Nā dicit in. c. nisi cū p̄ridē. q. quippe
extra de renun. Quippe si quantū aliq̄ virtutū
flore refulgeas charitatē aut in te nō habetas ni-
hil habere cōprobatio. Et in. c. vbi sana. xij. q.
j. scriptū est. Vbi charitas nō est nō pōt esse ius-
ticia. Et in. c. ad aureo. de tēpo. ordi. dicit. Non
in sublimitate graduū sed in amplitudine chari-
tatis acquiris regnū dei. Ambro. qz in li. de vī-
ta beata ait. Quicūqz charitatē in corde nō gerit
recognoscat se verā penitentiā nō posse perage-
re p̄ quā ad eternā vitā valeat puenire. et Aug^o.
ad heremitas dicit. Habete fratres charitatē si-
ne qua nullus facit dei vñqz poterit intueri. et
Abbas Isaac de siria in sermonibz suis ait. Si
cupis esse sapiēs stude verā sapientiā. Si cupis
esse diues stude veras diuitias possidere. Vera
autē sapientiā vereqz diuitie p̄sistunt in sola cha-
ritatis possessione: quā qui habet: et si nullas ali-
as diuitias habeat diuissimus est. quā sapiēti-
am qui habet et si nullā aliā sciētiā habeat sa-
pientissim^{us} est: quā q̄ nō habet: et si oēm aliā sci-
ētiā habeat stultissim^{us} est. bec ille.

Et nō p̄napaliter p̄bat charitatē esse nō
bis necessariā via exemplarior. P̄-
mū exēplū ponit apls de Esau. ad Des-
breos. xij. dicens. q̄ nō inuenit a deo locum peni-
tentie: nec remissionē peccatorū nec salutē q̄uis
cū lachrymis a deo eā postulasset. Et rōnem as-
signat beatus Bonauentura in. iij. di. xij. parte
ij. articulo. j. q. ij. Quia nō dolebat respectu cha-
ritatis et dei offensus: sed simpliciter ex timore fu-
ture pene. Scdm̄ exēplū habet. ij. Macha. vj.
De rege Antiocho qui cū ex merito sederet vno
p̄uissus fuisset insanabili plaga eo q̄ vermes
scaturiebant de corpore suo et comedebāt ei^{us} car-
nes cepit ad agnitiōē veritatis venire: et dicit.
Iustus est subditū esse deo: et mortale non paria
deo sentire: et orabat ad dñm a quo nō erat mis-
ericordia p̄secutus. Et dicit b̄tus Bonauen.
vbi sup̄. q̄ ideo nō meruit exaudiri qz erat sine
charitate et non orabat ex amore sed timore tñi.
Tertū exēplū ponit figuratiue Marti. xj.

de ficulnea in qua req̄siuit dñs fructū. et cū inue-
nisset in ea solū folia sine fructu fecit eas ardere
dicēs. nūqz nascat ex te fructus in eternū. Simi-
lis qz figura habet Luce. xij. de illo patrefami-
liar: q̄ cū inuenisset ficulneā aridā q̄ p̄ tres an-
nos nō fecerat fructū dicit. Succida ficulnam: et
quid etiā terrā occupat. Ista ficulnea significat
aiam que tūc est arida et sine fructu quādo est si-
ne charitate: quā dē facit succida et ignis eter-
nis deputari. Aut em̄ Marti. vj. et Mar. iij.
Ois arbor q̄ nō facit fructū bonum excidet et in
igne mittet.

Quartū exēplū habet Marti. xij. de il-
lo q̄ accessit ad nuptias nō habēs vestē
nuptialē: q̄ ligatis manibz et pedibz mis-
sus est in tenebras exteriores. Nec em̄ vestē pur-
pureā et nuptialis est charitas: sine q̄ null^{us} ad ce-
lū agni p̄uiri poterit puenire. Dicit autē chari-
tas vestē nuptialis tripliā ex causa. P̄mo quia
xps in suis nuptijs eā cōsequit. Nā in cruce nu-
ptias fecit: vbi carnē p̄ pane et sanguinē p̄ vino
apposuit: vt reficeret angelos in celo eos repa-
rādo: boies in mūdo eos redimēdo: patres in
limbo eos liberādo. in istis autē nuptijs vestem
charitatis p̄tendit: nō de pilis animalium: non de
cornibz herbaz: nō de interioribz vermū: sed
de interioribz suorū viscerū. et hoc q̄z later^{us} aper-
tū amorē cordis patefecit. Vñ Bern. inq̄t. Cla-
mar vuln^{us}: patet archanū cordis p̄ forāme cor-
poris. Scdo dicit vestis qz qui ea induit nō
fuerit nō poterit (vt dixim^{us}) intrare nuptias cele-
stes. Qd̄ figuratū est Vester. iij. vbi dicit q̄ nō
licebat intrare aulā B̄sueri regis indutū sacco.
Per sacū autē significat timorē seruiliū cū quo
nullus intrabit regnū celoz. Abijciendus est er-
go iste saccus: et vestis nuptialis terreda. iuxta il-
lud Prouerbiorū vltio. Stragularā vestē fecit
sibi byssus et purpura in dumentū eius. De q̄
autē sit hec vestis terreda ibidē ostēdit cū dicitur
Quasi lana et linū: et opata est filio manū
suarū. Unde sciendū est q̄ christus dicit agn^{us}
iuxta illud Job. j. Ecce agnus dei. Qui^{us} autē
agnus lana sunt eius beneficia. Dicit etiā herba
radice carnio: iuxta illud Esai. xl. Omnis caro se-
num. Qui^{us} autē herbe linū sunt cando: sunt inno-
centie. Terreda est ergo ista vestis et lana et lino
quia charitatē nostrā inflāmare debet xpi bene-
ficia: et eius innocē vita. Tercio dicit vestis nu-
ptialis: qz in magnis nuptijs: id est in die iudicij
cū sole sp̄s christi hac veste induit erūt. Unde
Apoc. xij. dicit. Venerūt nuptie agni et vxor ei^{us}
preparauit se: et darū est ei vt cooperiat se byssis
nō tē. Adultere em̄ anime nude erūt: et turpitu-
dinē eaz cuncti videbūt. Et ideo in codē. c. dicit
Beatus qui custodit vestimēta sua ne nudus
ambulet: et videat oēs turpitudinē suā. Aliud ex-
ēplū in figura ponit in forma p̄cepti Leuitici
vj. vbi inquit dñs Ignis semp̄ ardebit in alta-

ri meo: quē nutriet sacerdos ligna s̄q̄ apponēs
Per altare em̄ significat ala: et cor bonū p̄ ignē
intelligit serui: diuini amoris qui s̄q̄ in nobis
ardere et crescere debet: quē cōtinuē debem^{us} au-
gmentare. Ista ignē charitatis venit accendere
in mūdo filius dei: qui Luce. xij. dicit. Ignē ve-
ni mittere in terram: et quid volo nisi vt ardeat.
Sup̄ q̄ verba iquit Ambrosius. Sicut ignis
terrenus oim terrenū rubiginē consumit: sic
ignis diuini amoris omne rubiginē peccatorū a
se expellit. Et ideo si in aia tua debet infundī for-
ma virtutū necessarius est ignis diuinus: qui
amora cōsumit rubiginē eam venustet et deco-
ret. bec ille. Sicut em̄ ignis inflāmat: sic charitas
mentē incendit incendio dilectionis. Jo dicit do-
minus Apoc. iij. Suae ergo tibi emere a me au-
rū ignitū. Et sicut ignis frigidus carbonē reat
cōdit: sic charitas mentē peccato mortuā et fri-
gidā ad gr̄e vitam suscitando accendit. Vñ dī-
cit apls p̄me Job. iij. Non scim^{us} qm̄ trāslati su-
mus de morte ad vitam: qm̄ diligimus fratres
Sicut etiā ignis oleū seruat a mure q̄ ad ardē-
tem lampadē accendere p̄ius nō audet: quā et
tingit p̄spiciens morē oleū bibitis: sic charitas
q̄diu in animo ardet: oleū gr̄e a maligno sp̄i-
ritu custodit. Et sicut olle seruienti muscā nō ap-
propinquat. iuxta illud vulgare puerbiū. In
olla bullientē muscā nō volat. Sic bedebub
qui iceptatur dñs muscarū. i. ceptationū repel-
lit p̄ charitatis seruiōe.

Pare quātū huius sermonis de charita-
tis ordinabilitate.

Uo a q̄m p̄t b̄t monia. Scdm̄
q̄ dūz q̄ inq̄t p̄b. rj. Verba. q̄ bonū
vniuersi cōsistit i ordie. Et iō ait apls
ad Ro. xij. Oia que a deo sunt ordi-
nata sunt. Et Sapie. xj. dicit q̄ dē fecit oia i mē-
ro pōdere et mēsurā. Si q̄ dē ordinauit oia cor-
palia et regalia: mltomagis voluit regnā vtrū-
qz. i. charitatē et ordinatā. Propterea sp̄s La-
tico. ij. dicit. Ordinauit i me charitatē. In chari-
tate q̄ ponēt^{ur} est ordo: vt p̄bat b̄tus Bona. in
ij. di. xij. et scilicet Tho. ij. q. q. xvj. et i. di. xij.
Quis autē ordo sit i charitate fūd^{us} ponit Aug.
in. j. de doctrina xpiana di. Quattuor sūt et cha-
ritate diligēda. P̄mū qd̄ est sup̄ nos. i. de
Secūdū qd̄ sum^{us} nos. Tercū qd̄ est iuxta
nos. i. p̄mū. Quartū qd̄ est infra nos. i. p̄mū
corp^{us}. bec ille. P̄mo igit dē sup̄ oia diligēd^{us}
est. De cui^{us} dilectione dī. Eccl. j. Dilectio dei bo-
norabilis ē. Et dñs Job. xv. ait. Manete in di-
lectione mea. Et. j. ad Cor. xvj. ait Paul^{us}. Si q̄
non amat dñm nrm̄ Iesus xpm̄ anathema sit
Augustin^{us} qz i p̄mo de doctrina xpiana. c. di-
cit. Dē p̄pter sapm̄ et apli^{us} oī boīe diligēd^{us} ē. Et
Ecce autē vras p̄bat p̄ theologos in. ij. di.
xij. marie p̄ sanctū Bona. et Ricardi
de. ar. j. q. q. et b̄t Tho. q. q. ar. i. et

q. Et pmo dicit potest q. multiplici de causa mo-
uet de ad diligendū aliqd. q. bonū: quia pul-
cherrimū delectabile: q. utile: et bonellū ac simile.
Quā cū in deo sint in summa oīa pfectio ē summe
diligendū. In eo em̄ est summa bonitas iuxta
illud pph. Ps. lxxij. Quas bonū israel deo tē.
Item summa speciositas iuxta illud Sap. vij.
Speciosior est sole. Un̄ brā Agnes de eo dicit.
Lui pulchritudine sol et luna mirant. Itē sum-
ma delectabilitas: dicit psalmista. Delectatio
neo in dextera ei vltq. in sinē. Itē summa utilitas
et bonitas iuxta illud qd d. diuina sapia dicit
Sap. vij. Venerūt autē mibi oīa bona pariter
cum illa: et innumerabilia bonitas p manus
illi. Itē in eo est nre nature pformitas iuxta di-
ctū apli ad Ph. ij. In similitudine hoīm factū ē
habitu inueni. ut dō. Quia em̄ superioris ad infe-
riorē est bte benivolētia: et inferioris ad superio-
rē est habere reuerentiā: equalis vō ad equalē ē ha-
bere amicitia. Un̄ philosophus in. vij. Ethico
rū dicit: q. amicitia est iter equalis et similes. et
Dierō sup. duodecim pph. inq. Amicitia
parce aut accipit aut facit. Itē de ne aliqd des-
esset in amicitia boīs erga ipm et cōtra: cū esset
dñs factū ē frater boīs: et sic factū equalis vocat
se ei amicu dicens Job. xv. Vos autē dixi ami-
cos tē. O deus meus qnta est benignitas tua:
q. magna clementia et q. stupenda humilitas:
q. boiem qui est cinis et vermis appellas ami-
cu: tuū. Et ideo et ipe homo debet se sup. alios
amicos diligere: et amore infinito si esset possibi-
le. Quod potest pbari fundamēto quod ponit
pbs pmo Politicorū dicēs. Quod qnt tanq.
finis sine termino et mēsurā qrendū est. qd vō
querit ad finē est cū finē et mēsurā querendū.
Et hoc pater exemplo. Nā sanitas querenda est
sine termino sed medicina querēda est cum ter-
mino: aliter homo morerē vnde sperabat viue-
re. Et propterea simili modo dicendum est de
amore. Nā deū qui est finis noster debem⁹ dili-
gere sine termino ac mēsurā. Corpus vō et aīa
nostrā et primoz et cetera creata oīa cū termino
et mēsurā: quia sunt ad finē amāda. Sz p ma-
iori bui⁹ veritatis declaratione. f. q. de est super
omnia diligēdū possum⁹ arguere qnq. rōnib⁹.
Prima d. punctionis: fm̄ em̄ pbs. iij. Pbi
sicoz. Ubi est magna affinitas ibi pcrabit ma-
gna amicitia. Quapropter magis se debēt dili-
gere frēs carnales q. cōsobrini: et magis mari-
ti et vxores q. frēs: quia sunt duo in carne vna
Gen. ij. et Matt. xix. et q. vxores diligit seipm
diligat ad Ephe. v. Sup. omnes autē boīes mū-
di tenent filij amare patres: q. sunt eis ppin-
quiores. Nā pater et filius censet vna et eadem
persona. l. h. l. de impube. et ali. sub. Infantū autē
nati parentib⁹ obligant q. fm̄ leges in casu ne-
cessitatis potest pater vendere filiu in seruū. l. ij.
l. de patri. qui. h. dis. Si g. magis debem⁹ dili-

gere patrem quia ab ipso habemus corpus: cū
dudat q. sup. omnes alios debemus diligere de-
um qui est principalis pater. Si em̄ dixerio q.
habeo corpus de substantia patris: dico tibi q.
nō nisi mediāte influētia solari. Quia vt ait Bre-
sto. ij. Pbi. Sol et homo generat hominē. Sz
hoc nō facit sol nisi mediāte potētia et influētia
diuina. Quia omne agēs agit in virtute primi
actui. vij. Pbi. et. j. Pbi. dicit q. motus pri-
me cause est causa motus secunde. Si ergo de-
nō daret virtutē celis: nō possent se mouere nec
influere in ista inferiora: et consequenter cessaret
omnis generatio. Et quib⁹ arguit q. si es oblig-
gatus patri q. ab eo habes corp⁹: multo pl⁹ tes-
neris deo: q. ipse est principalis causa que pl⁹ i-
fluit in effectū q. oēs cause secundarie: vt inquit
Bucroz in li. de causis. Nunc est q. ait Aristotē.
vij. Eth. Dñs et parētib⁹ nō potest equiualens
reddi. Primo em̄ dicit: dñs et post parētib⁹. ad
demonstrandū q. multo magis obligamur dō
q. parētib⁹. Quod pfirmat Aug. in quodā ser-
mone di. Diligēdus est genitor: sed pponēd⁹ est
creator. et Dierō. ad furia d. viduitate seruanda
ait. Non ora patrē tuū si te a vero parēte nō ses
parat: tū diu scito sanguis copulā q. diu ille suū
nouerit auctore. Alioquin David tibi pñus
decanat. Audi filia et vide et inclina aure tuam:
et obliuiscere pplm tuū et domū patris tui: et con-
cupiscet rex decorē tuū: q. ipse est dñs deus tuus
us. hec ille. Non solū autē deus nobis dedit corp⁹
pus sed etiā animā nostrā creauit. vt dicit in. c.
nasci. l. vj. di. que est multo nobilior corp⁹. c. soli-
te. de maio. et obe. Nec tñ dedit corp⁹ et animā:
sed etiā nos pseruat in esse. Ait em̄. Bresto. xvj. d.
animalib⁹ dicēs. Prim⁹ motor dāt esse omnib⁹
et pseruat omnib⁹ entib⁹ esse. Ideo Grego. sup.
illud Job. xxxij. Si retraxeris spiritū suū desit
ciet oīs caro simul: et homo in cinerem reuertet:
ait. Lito omnia ad nihilū tēderēt nisi man⁹ con-
ditoris ea teneret. Nec autē est nō minor opatio
ac donatio seu gratia. f. cōseruare nos in esse: q.
dare esse. vt pbat Richar. in. j. di. xxxix. et Tho. i.
j. di. xliij. Et ad hoc potest applicari illud poetici
Nō minor est virtus q. querere patta tueri. Et
go valde tenemur deū diligere sup. patrē et om-
nes homines mūdī: a quo habemus quicquid
sum⁹. Ideo Bern. in li. de diligēdo deū inquit.
Inexcusabil est etiā omnis infidelis si non dili-
git dñm deū suū toto corde suo et tota mēte sua
Llamat nēpe ei intus innata et nō ignota ratio
iusticie: q. illū dbeat diligere a q. totū se nō igno-
rat habere.

Et cūda ratio dicit reciprocatōis. Ait em̄
pbs. vij. Ethico. Amicitia est mutua be-
nivolētia in cōpatione. Et ideo. ix. Ethico.
etiā dicit q. amor debet esse reciprocus: et Theo-
pbrast⁹ dicebat. Amico exhibere ea decet q. tibi
velis exhiberi. Quia ex re interrogat⁹ Dierō genos

que amicio offerre debem⁹: respondit. Ea q. nō
bia optam⁹ fieri. f. ppter reciprocationē. Si igit
vnu te amat iusto amore debet cū amare. Dñs
et em̄ seneca in li. de beneficijs. Qui non diligit
diligentē se viciū ingratitudinis incurrit. et Bo-
nauetura in. j. sententia. di. et. ar. j. q. ij. ait. Qui
nō amat viciū amāre se recte et liberaliter aut
est iniustus aut ingratus. Sed de⁹ diligit om-
nia que fecit iuxta illud Sap. ij. Diligis domi-
ne oīa que sunt et nihil odisti eoz q. fecisti. Om-
nis enim artifex diligit opus suū. et Erbi. et in li-
bro de causis dicit. Dio causa naturaliter dili-
git effectū suū. Lū ergo deus sit sumus arti-
fer: sapiens: et bon⁹. cū effectus est creatura: er-
go eaz diligit p pue rationalē qnto alijs est di-
gnior. Si igit amor debet esse reciprocus: sequi-
tur q. omnes debem⁹ deū diligere. q. vt dicit. j.
Johan. iij. Ipse prior dilexit nos. Tūto autem
amore nos amat: vt dicit Bern. in lib. de dili-
gēdo deū. q. oīs amor: sanctorū amor: deī con-
paratus nihil est. Lū veritatis fundamentū
ponit Pbs in. iij. de anima dicēs. q. ppiū est
vnicuiq. forme agere fm̄ ppiam naturā. Et. j.
Metba. ait. q. vnu qd q. entū nūc natura sibi
ppia. Et cōmētator. it. Metba. inquit. Q. vnu
quod q. sicut se habet ad cōtinentē: ita se habet ad
virtutē et operationē. Lū ergo omnes creature
sunt finitē: cū mēsurā operant⁹ et amāt: q. vt di-
citur in li. de causis. Nullus ac⁹ excedit virtutē
sue cause. Deus vō qui est infinite potētie: infi-
nito amore diligit. Itē docto. in. iij. di. xxxij. di-
cūt. Q. dilectio deī est etna. Quia igit fm̄ Pbi-
sophis in. j. de celo et mūdo. finitū ad infinitū
nulla est pportio. sequit q. sine cōparatione ma-
ior est amor deī ad aīam q. amor oīm sanctorū
ad deū. De hoc amore inquit Aug. sup. Johan.
Incōprehensibilis est dilectio qua nos diligit
deus. Diligam⁹ ergo cū sup. omnia: q. nec sic di-
ligēdo valem⁹ ei impedere vicē dilectōis. Ma-
xime autē ad amorē sui nos inducere debet cha-
ritas saluatoris nostri dñi Iesu xpi: q. supauit
omnes amores mundi. Primo em̄ supauit
amorē naturalē: qui est inter patrē ac matrē et fi-
liū. Nulla em̄ mater filiū suū infantū dilexit
quantū ipe dñs nos amauit. Et ideo inq. Esa.
xlii. Nūquid obliuiscit potest mat̄ infantuli sui:
vt nō misereat filio vteri sui. Et si illa obliuiscit
descripti te tē. Nunq. autē fuit aliquis pater aut
aliqua mater tantū diligēs filiū suū vt nomen
eius in manib⁹ suis pungi vlt scribi faceret: vt sic
die ac nocte continuā eius memoriā haberet.
Christus autē die ac nocte i manib⁹ suis sepro
nos portat vt semp memoriā nostri habeat. Et
illa scriptura nō fuit facta cū calamo vel atra-
mento artificiali: nec i chara animalis mortui:
sed calami fuerūt acutissimi clau: aramentū
eius sanguis piosus: scriptores pfidi iudei ac

militēs pilati. Chara vero ipsi caro delicata in
cruce cetera. Inter minores ist⁹ scripture sacre
flagello: lino: et pculsore: psalmi vō et amēs
naturae fuerunt quinq. cicatrices in manib⁹ ac
pedib⁹ ipsius et latere. Sed ei amor exē
lit amorē matrimonialē qui est inter virū et
vxorē. Et hoc maxime in duob⁹. Primo in hoc
q. si vxor fornicat a viro suo repudiata vxorē
vt cōmuniter nō recipitur. Sed si aīa boīs epz
sponsū suū deserit et dyabolo adultero cōsentit
Christus tñ eaz penitētē semp recipit. Et ideo
in cruce man⁹ excensas tenet: ad innuendū q.
peccatores ad se reuersos protinus amplectat.
Unde inq. Dierō. iij. vulgo dicit. Si dimiserit
vir vxorē suā: et recedēs ab eo duxerit virū alie
rū: nunq. d. reuertet ad eā vxorē. Nūquid nō pol-
luta et pamiata erit mlier illa. Tu autē fornicat-
ra es cū amatorib⁹ multis tñ reuertere ad me
et ego suscipiā te. Sed amor xpi excelsit ipsum
amorē matrimonialē in hoc q. si ē aliqua vxor
que habeat maculas in corpore vlt in facie nō
possit ab eis mundari nisi vir ei⁹ se vulnerari fa-
ciat vt in suo sanguine se balneet vxor: nō ē alijs
quis vir q. vxorē suā intantū diligeret ista susti-
nere velit. Sia autē nostra xpi spōsa maculis pec-
catorū erat plena. Et ideo xps in qnq. partib⁹
se vulnerari fecit: imo p totū corp⁹ et sanguine
suū vndiq. fudit in quo spōsa sua se balneauit:
et ab oīb⁹ maculis mundata fuit. Et hoc est qd
dicitur Epoca. j. Ipse dilexit nos et lauit nos a
peccatis nostris in sanguine suo. Et ad Ephe. v.
ait apostol⁹. Viri diligite vxores vstras sicut et
christus dilexit eccliam: et tradidit semetipm p
illa vt eā sanctificaret: mūdās eam lauacro vite
vt crederet sibi gl̄iosas: ecclia nō habet macul-
lā neq. rugā: aut aliqd hmoi sz vt sit scā et ima-
culata. Tercio amor xpi excelsit amorē socia-
les qui est inter amicu et amicu. Nullus em̄ bō
inueniret qui vellet mori pro suo inimico. Vir
autē inueniret qui vellet mori p amico bono et
simplici et fraudulenter decepto: et hec est pfecta
charitas. Job. xv. Maiorem hac dilectionē ne-
mo habet vt aīam suā ponat quis p amicu su-
is. Nos autē nō eram⁹ iusti neq. boni sz eram⁹
impij et deī inimici: et tñ xps pro nobis voluit
mori. Et hoc est quod dicit ad Romanos. v.
Lū adhuc infirmi essemus xps p impis mori
tuus est. Vir em̄ p iusto quis mori. Nam p
bono forsitan quis audeat mori. Commendat
autē deus suā charitatē in nobis qm̄ cū adhuc
peccatores essem⁹ xps p nobis mortu⁹ est. Posset
autē dici q. xps habebat vnu amicu scilicet deū
patrē: et vnum suū et patris inimicu. f. genus
humanū. Ut igitur inter istos pacem faceret se
mediatore interposuit. vnde dicitur. i. ad Thi.
ij. Unus est mediator deī et hominū homo xps
Iesus: qui dedit semetipsum in redemptionē p
omnibus. Sepe autē contingit q. quādo alijs
et 2

inter duos irantes se interponit ab utroque vul-
nerat. Et ideo ipse ipso vulnerat. fuit a pie dicit
Gaue.ij. Propter sedulo ipsi mei gressu illum
Quinera. etiam fuit ab homine. Unde ipse au-
tillud Zacha.ij. Duo plagio plagat. est in do-
mo eorum qui me diligebat. Quarto amor: et
excessit amore animat qui est inter aiam et corp-
pus. Sia est irantem diligit corp- q- ab eo separa-
ri renuit et eam corpore labore fugit et vitat. Sia
sunt ipse irantes animas nostras dilecti q- a cor-
pore suo p- nostra salute voluit separari. Unde
ipse inquit Job. i. Ego aiam mea pono p- omi-
bus meis. Irantem enim dilecti q- passa est cum
multa leticia corpus suum in quinq- pabo lace-
rari: et in omnino mēbris cruciari: ut sic precius
nostrae redemptionis abundanter efflueret. Unde
patri suo dicit psalmista. Consadisti saccum
mum et circumdedisti me leticia. Quib- omnino
consideratis et nos in amore ipsius debemus
oium alior- amor- eo superare.

Pleni sunt domus caritate venit ad boiem
sicut philosophus vadit ad amantem suum.

1
sicut philocaptus uera dicitur amantissimus.
Qui primo solet indui vestibus coloratis.
Secundo solet portare girlandas floreas in capite.
tercio poma aliqua vel rosas aut aliquas flores
in manibus. Quarto ire carando et uerba dicere ad
amorem dicendo. quanto solet ostendere bursas ple-
nas pecuniarum et aptam et ostendere gaudium. Secundo
portare calceamenta multum bene sculpta et or-
nata: ac rubra mordella aut alba. septimo solet
idinare caput: salutare et alia signa amoris os-
tendere. O bone Iesu amator: cordialissime in si-
gnum ueri amoris tu primo uoluisti esse uestitus
purpureo uestimento et secundo ferre girlandam spi-
ritualem: sicut dicitur Job. xix. Erige Iesus portas
spinas coronam et purpureum uestimentum. Ter-
cio o bone Iesu tu portasti rosas uermilias in
manibus. scilicet caritatem. Quarto quia magni amo-
ris dimisti adeo dulcia que omnia corda deberent ad
te trahere et mollicicare: maxime quando dixisti
Job. xix. Sinio: quod fuit uerbum seruientis charita-
tis. Ut cum inquit Bernardus. Per hoc uoluisti os-
tendere que sinebas nostram salutem et nostrum profectum
de nostrum amorem. Quinto o saluator: amorose tu
in signum largitoris habuisti latus apertum ut cor
tuum omnibus demonstrares: sicut inquit Bernardus. Secundo
o calciamenis rubris habuisti pedes perforatos
sanguine rubricatos. Septimo signa amoris
ostendisti in cruce caput idinando ut boiem salu-
ares: os dauendo ut cum osculareris: man-
us brachia extendendo ut ipsum amplectereris: pe-
des feros habendo ut cum eo morareris. Ex la-
te sanguinem et aquam emittendo ut ei dares la-
crum salutis. Et ideo ad tantum amoris habem-
us memoriam te inuitat dicens Ireno. iij. Re-
cordare pauperum et transgressorum meorum. Amor
ingredientis omnes alias dilectiones. De quo
Augustinus. de uirginitate inquit. Aspicere uul-

nera pendentia: sanguine morientia. p̄ciū redi-
mentis: et cicatrice resurgens. Et hec quanta
sine cogita tū statera cordis tui appende vt to-
tus tibi figatur in corde qui totus pro te fuit
fuit in cruce. Sed beu q̄a p̄ spinea corona mu-
lieris bodie porrāt cornua vel aurea ferra. pro
spuma vultū Christi decurpantibz sibi faciūt fu-
camēta. p̄ vitta seu binda oculorū porrāt in fro-
te formalia et alia in capite localia. p̄ sanguine ge-
faciē decurrente habēt belera sine alia vnguēta.
p̄ carne dealbāda: et p̄ capill̄ artificia dō: p̄ da-
uis manuū annulos preciosos. p̄ clauo pedum
calciāmēta acuta et planellas delicatas. p̄ corda
ad collū vittā sine bindā de veluro aut torques
vel collanā. p̄ veste alba in q̄ fuit densus p̄cio-
sa et vana vestimēta. p̄ signo crucis fallas et loca
amena ad corizādū: et lecta sensualia ad luxuri-
andū. O ingēū gen^o humanū qđ deū tāroper-
te amantē nō amas s; p̄remnis.

te amantē nō amas s; p̄remis. B
 Erca & o ratio quare deus est sup om̄
 e nia diligēdus dicit assimilatiōis. Fun
 damentū cui⁹ ponit p̄bus. viij. Erhicoz
 di. Similitudo est causa dilectiōis. Ideo. ij. de
 generatiōe dicit. In habitantib; simbolū facili
 or: est transitus. z. iij. d. regi. prin. Oia similia cō
 iungunt. z. Eccl. xij. dicit. Omne aīal diligit s; z
 milē sibi. Ea ppter Bresto. viij. Erhicoz mouet
 difficultatē ppter qd sit q; duo reperiunt homi
 nes qui nunq; se viderūt z q; primū insimul cō
 ueniūt p̄rabūt inter se amantō: simul p̄uersan
 tur: z vnus nescit ab alio discedere. Et respōdet
 ip̄e q; est ppter similitudinē. Sed dicit duplices
 esse similitudinē: occultā videlicet z exp̄ssam. z q;
 uis omnes hoies sint similes similitudine exp̄s
 sa: nō tamē occultā: que p̄sistit in similitudine z
 p̄portione humoz z cōplexionū. Ideo vn⁹ mas
 gis inclināz amare istū q; aliū. Lū ergo inter de
 um z homines sit similitudo occulta s; fm̄ ant;
 mā: quia vt habet Gen. j. Homo factus est ad
 imaginē z similitudinē dei: p̄cludit q; sup om̄
 nia eū diligere debet. Nam p̄terea z nō alia de
 causa dedit ei hanc similitudinē suam vt eū di
 ligat: cognoscat z amando honoret. Et hoc est
 quod inquit Augu. in li. Enchiridiō. quod etiā
 recitat Magister in. ij. di. j. fecit deus rationalē
 creaturam vt summū bonū intelligeret: intelli
 gendo amaret: amando possideret: possidendo
 frueretur. D

q. Quarta ratio dicitur conditionis. scilicet boni
nitatis diuine. fundamentu cui⁹ ponit
p^ro^pter q^{uod} anima di. Omnis potentia natu
raliter appetit et diligit suu obiectu. sed obiectu
voluntatis humane est bonu simpliciter. ut
ait Bresso. vi. Metaph. Ergo quilibet ho natu
raliter appetit et amat bonu. iuxta illud. i. Ecce.
Bonu est q^{uod} omnia appetunt. Unde beat⁹ Dio
nysius ait. Omnia bonu et pulchru desiderant.
Tunc sic. Quanto res plus habet de bonitate: tan

to plus habet de diligibilitate. Un̄ dicit in. iij.
Topicoꝝ. Marię bonū marię homines appe-
runt. Cū ergo deus sit summū bonū cūta in se
cōtineat bona vt inq̄t Augu. in lib. de v̄o cultu
Cūq; sit solus bon⁹ ḡ essentia vt dicit Luē. xviij
Nemo bon⁹ nisi solus deus: alia autē sint bona
per p̄cipationē diuine bonitatis a qua omne
bonū p̄cedit Jaco. i. x. c. q̄ pio. i. q. ij. Cūq; etiam
ipse deus sit bonitas infinita: vt ait Plato in. i.
sui Timet. Omnes autē creature sine bonitatē
sint: vt ait Dionys⁹. Et ip̄e deus sit nō tm̄ bo-
nus sed omnibon⁹: et sup̄bonus. Cūq; ip̄e de⁹
sit primū et vltimū bonū cōmunicabile nobis:
et finis noster ad quē ordinat sumus. Qui in-
quit Apocalip. i. Ego sum p̄ncipiū et finis. om-
niaq; finē suū app̄at. ij. Phī. Cūq; ip̄e deus sit
felicitas n̄ra: qui dicit Gen. xv. Ego sum merces
tua magna nimis: sequit̄ incōuinabiliter cōdu-
cendū q̄ cū sup̄ omnia bona amare debemus:
quā ip̄e est quoddā summū bonū: quo nihil
melius cogitari potest. vt inquit Anselmus in
lib. Monologion.

lib. 2. De obligationibus.

¶ **Q**uinta ratio dicit receptionis scilicet benefici-
orum. Quilibet enim tenet diligere benefa-
ctorem suum: et ei esse gratus. sed et si lege. §
cōsultuit. ff. de pen. bere. c. tū in officijs. extra de
testa. c. de forma. xxiij. q. v. Et tūto magis tenet ei
quāto plura ab eo beneficia recepit: vt declarat
beatus Thomas. ij. ij. q. c. ar. j. De qua gratitudine lo-
quens Bressio. in. it. Et ibi. dicit. Beneficiarius quilibet
debet in aliquo benefactori suū recompensare. et
beatus Thomas. ij. ij. q. c. ar. vj. ait q. lege gratitu-
dinis tenet excedere beneficiū: q. recompensare
equale nō videt facere gratis: s. solus referre qd
accepit. Un̄ Seneca. li. ij. de beneficijs inquit. In
gratū est beneficiū qd gratis beneficiū nō exco-
dit. Omissis ergo quasi innumerabilibus beneficijs
is a deo nobis collatis maxie q. dedit nobis es-
se cū insensibilibus creaturis: vivere cū vegetabili-
bus. sentire cū animalibus. intelligere cū angelis
et sic posuit in nobis proprietates omnium creatura-
rum: ppter qd homo quādoq. appellat omnis
creatura: vt inquit Grego. in quadā omelia: su-
per illud Marci vlti. Predicare euangeliū om-
ni creature. et ideo Bressio. viij. pbi. appellat ho-
minē microcosmū. id est minorem mūdū. Tria
enī referemus dei beneficia quibus ad eū diligen-
dum astringi debem⁹. Prīmū est beneficium
creationis. s. omnium creaturarū que ad utilitatem
nostrā creauit. Ideo Bressio. ij. de aia. et. ij. pbi.
inquit. Finis quodāmodo omnium est homo. et
Magister in. ij. senten. di. j. dicit. Oia vt ait apo-
stolus nostra sunt: superiora: equalia et inferiora.
Superiora quidē nostra sūt ad fruendū. id est
deus. Equalia ad cōuiuendū et ministrandū et
custodiendū. id est angeli. Inferiora ad seruien-
dū scilicet inferiores creature. Quapropter sanctus
Bonauentura. in. ij. di. xv. ar. ij. q. j. inquit. Deus oia

iseriora creauit p nobis. Aliqua creauit ad nos
stru vsum ⁊ vtilitate: vt panis ⁊ vinu ⁊ hmoi &
milis. Aliqua ad nram recreationē: vt aucos ⁊ co
cipitres ⁊ canes ⁊ hmoi. Aliqua in nram adiuto
riu: vt boues ⁊ equos ⁊ similia. Aliqua ad nram
exercitiū: vt serpentes ⁊ pulices ⁊ similia. hec ille.
Bred. 83. j. Polinico dicit. Natura fecit oia alia
ppter boiem. ⁊ Ps. vij. inquit David. Oia sub
ieciisti sub pedibz ei: oues ⁊ boues ⁊ iactas
isug ⁊ pecora campi. Volucres celi ⁊ pisces ma
ris: qui pambulant semitas maris. Ideo Gen.
j. dicit de⁹. faciam⁹ boiem ad imaginē ⁊ simi
dinē nram: vt p̄sit piscari maris: ⁊ volatilibz ce
li: ⁊ bestiis vniuersę terre: oies repali qđ mo
ues in terra. ⁊ in lin pecudū. ff. de vrsu. dicit.
Absurdū videt boiem sine fructu ei cū oēs fru
ctus rep. natura boium grā cōparauerit. Et qđ
deus oia p̄dicta creauit ppter vsu ⁊ vtilitatē
bois p̄tz. Nā vt Ric. declarat. in. iij. di. 4. vj. ar.
j. q. vj. Post iudiciū oēs iste creature cessabunt
q: hic ampli⁹ non egebit dō. Et io annihilabunt
oēs p̄ter elementa ⁊ edos: qđ tñ cessabūt a moni
qđ ampli⁹ nō erit boi necessari⁹. Nec g de⁹ p̄na
pallt creauerit oia ad ostendēdā bonitatē: potē
tiā ⁊ glia: suā. vt d̄ datat bea⁹ Bona. i. q. di. xv.
ar. ij. q. j. tñ secundo p̄dicta creauit ad bois
cōmoditatē. Un̄ Lactanti⁹. j. li. de ira dei. c. viij.
inqt. Oia em̄ qbo p̄stāt qđqd generat et semun
dus: ad vtilitatē hominis accōmodo data sūt. Et
Dugo in li. de arra spōse ait. Resp̄tē vniuersū
mūdu istū ⁊ p̄sidera si aliqd in eo sit qđ tibi nō
fuit. ois natura ad b̄ dirigir cursu: suū: vt ob
sequijs tuis famulet ⁊ tue vilitati dē utatur
isq: delectamēto parit ⁊ necessitante. fm afflu
entiā idēficiētē occurrat. b̄ celū: b̄ terra: b̄ mare:
hic aer cu: his qđ i eis sunt vniuersis explete nō
cessant. hec ille. Tōtēs ḡ tenemur deo grās re
ferre: cūq: diligere: quos sp̄ales creaturas ad
nostrā vtilitatē p̄didit. Que oēs vt deū creatō
rē oium sup oia amemus damant. R

Ecce nos ad h. obligat bñficiū redē
prioris qđ nō ē min⁹ bñficio creatōis: vt
declarat brūs Bona. ⁊ Ric. in. ij. di. x.
Quia vt canit ecclesia in sabbato scđ. Nihil nob
nasci p̄fuit nisi redimi placuisset. Debemus
remēorari d. hac idiōbili charitate dei erga nos:
qđ p. liberanda aia nra ab ētēna morte p̄prio filio
nō peperit: s. p. nobis oībo tradidit illum. vt ait
ap̄ls ad Roma. viij. Ideo canit ecclesia vbi sup̄.
O mītra circo nos tue pietatē dignatio: o inexti
mabilis dilectio charitatē: qđ vt suū redimeres
filium tradidisti. Un̄ licet alia a deo nob̄ collata
bñficia magna sint: s. tñ ē illd qđ aīos nros ad
ei⁹ amorē magis accēdere debet: atq; ad tolerā
dā mortē p. ei⁹ amore. Vt cñ. Iohānes climas
ch⁹ in. xxiij. gradu: vbi tractat d. supbia. Si mil
lies mortē qđ passus esset siue quotidie patret̄
p̄pter xp̄m: needū rein egisset mortē sp̄i equalē:
cc 3

ant que gunt solū sanguinis ei⁹ adeſſet. Alio
em̄ res est in ſimili tpi sanguis q̄ sanguis ſer
uoz ſuoz. Nāon ilūg charitatis atq; amo
ris vinclo tpi sanguinis gum̄ effudit q̄ totū
ſanguinem ſuum genus humanū ſimul effun
dere poſſet.

¶ Erat nos iduor ad amandū deū bñfi
cū glificandis. De quo Jacobus. d. Be
cipiet coronā vite quā repromiſit de⁹ di
ligendo ſe. Ille em̄ ſolet diligi ⁊ reuereri q̄ libe
ralis eſt remunerator ſuoz amicosū ⁊ ſuoz.
Diligam⁹ ⁊ deus ex oibus vinbo cordis nri: qz
nec oculus vidit: nec auris audiuit: nec in cor
dibz aſcēdit que pparauit de⁹ diligētibz ſe. i. ad
Loo. ij. Propter q̄ bñficia inq̄t Aug. in li. ſoli
loquor. c. xviij. loquēdo deo. Idcirco dñe deus
iuſſiſti legē tua vt diligā te oibz bonis ⁊ momē
tis q̄bz fruor miſericordia tua: qz ſemp perirem
niſi ſp me regeres: ⁊ ſp morerer niſi ſp me viuifi
cares: ⁊ om̄i momēto miſericordia tua magna
bñficia pſtas. Sicut ergo nulla bona ē vl pun
ctus in oī vita mea quo bñficio tuo nō vtar: ſic
nullū dber eē momētū q̄ te nō habes aī ocl⁹
in mēoria mea: ⁊ te nō diligā ex oī ſortitudine
mea. S; nec hoc valeo niſi tu dederis mihi: cui⁹
eſt om̄e donuz pfectū. Nō em̄ volētis neq; cur
rēis eſt ſ; tui miſerantis vt diligā te. Tuū ē dñe
hoc donū. Iube q̄ te diligit: da qd iubeo: ⁊ iube
qd vis. O ignis q̄ ſp ardes ⁊ nūq; ctingeris.
O amor q̄ ſp vris ⁊ nūq; tepēſis. Recēde me
⁊ accēdar. Accēdar inquā tot⁹ a te vt tot⁹ diligā
te ſolum. Min⁹ em̄ te amat q̄ ſecū aliqd amat.
becille. Qui etiā i li. de cōtēplatiōe xpi. c. xviij. ait.
Da ſpecioſiſſime p filijs hoſum vt amē te q̄ntū
volo ⁊ q̄ntū debeo. Immeſus em̄ eo: ⁊ ſine mē
ſura debes amari: pſertis a nob q̄s ſic amaſti:
ſic ſaluafſti: p q̄bz tāta ⁊ tālia feciſti. Dulcis Je
ſu accēde me totū igne tuo: amore tuo: dulcedi
nē tua: deſiderio tuo: iocūditate tua: voluptate
ac ſuauiſſime tua: vt tot⁹ flāma tue charitatis ac
cēſus diligā te deū meū dulciſſimū ⁊ pulcherrī
mu⁹ ex toto corde meo: ex tota aīa mea: ⁊ ex to
ta vīte mea: cū oī reuerētia ⁊ tremore: bñs te i
corde ⁊ ore ⁊ p oculis meis ſp ⁊ vbiq; vt null⁹
adulterini amoris pateat locus.

¶ Eūdo pncipalr ex ordie charitat⁹ dber
hō diligere ſcīpm. Nā licet dicat Greg.
in quadā omelia ſup Lucā. Binos in
p̄dicatiōes dñs diſcipulos mittit qz duo ſūt p̄ce
pta charitat⁹: dei vīz amor ⁊ primi. Et min⁹ q̄s
iter duos hēri charitas nō pōt. Nemo em̄ p̄prie
ad ſemēpm hēre charitatē dī: ſ; dilectiōes ip̄e in
alterū rēdit: vt eē charitas poſſit. Hoc em̄ loco:
vt dicit rheologi i. iij. di. xxviij. loq̄tur Greg. ſm
cōmunē amicitie rōnē: q̄ amicitia p̄prie loq̄ndo
nō eſt hoīs ad ſcīpm. Nā veraci⁹ pōt ⁊ debet hō
hēre charitatē ad ſcīpm: vt pbat Ric. in p̄dicā
di. c. x. ar. j. q. ij. Et Petr⁹ aureoli in. iij. di. xij.

ar. ij. q. ij. ⁊ Tho. ij. q. q. xxv. ar. iij. Un vulgare
dī. qz prima charitas inapit a ſcīpo iuxta illud
Eccli. x. Miferere aīe tue placēs dō: ⁊ pbat
in. c. q. vult de peni. di. ij. vbi ait Aug. Qui vult
ordinare elemoſynā dare a ſcīpo dī incipe ⁊ eas
ſibi pmo dare. ⁊ in. c. ſi nō lic. xij. q. v. dī. qz rez
gula diligēdi primū a ſcīpo incipe dī. Si autē
querat⁹ q̄re de nō dedit explicite mādātū boni
ni de dilectiōe ſuipm. Rñder bñs Bonauen
tura. in. iij. di. xxviij. in quēſtionibz circa litteras
qz b fecit triplici ex cauſa. Primo rōne naturā
indinatiōis: qz quilibet naturaliter ſe amat. Ne
mo em̄ vnq; carnē ſuā odio habuit ſ; nutrit ⁊
fouet eā: vt dī ad Epheſios. v. Un tuſtus in. j.
de officiis ait. Primo em̄ generi animāti om̄i
ni a natura tributū eſt vt ſe vitā corp⁹ ſqz tuca
declinet⁹: ea q̄ nocitura vidēt⁹: ⁊ oīa quēcunq;
ad viuendū ſūt neceſſaria inquirat ⁊ paret. Qd
etiā p p̄bm. in. iij. Et bico. pfirmat vbi ait. Na
tura maxie appetit delectabile: qd eſt eſſe. ⁊ fugit
miſte. qd eſt nō eſſe. Et. ij. de aīa inq̄t. Omne anī
mal naturaliter appetit ſui pmanentiā ſempitē
nā. Si ergo irrationalia ſe diligūt ⁊ amāt: qñ
to magis hō rōne pollēs ſe naturaliter diligit.
Ergo nō fuit neceſſariū dare hoc p̄ceptū. Secū
do fuit omiſſum hoc mandatū ratiōe reuerber
rationis: qz dicēdo. Diliges primū tuū ſicut
teipm: reuerberādo poſuit etiā dilectionē tui.
Unq̄t Augu. in. j. de doctrina chriſtiana. c. ij.
⁊ Richar. in. iij. di. xxviij. ar. j. q. ij. Tercia ratio
dīat induſiōis. Fundamentū cui⁹ ponit p̄b
j. p̄biſi. dicēs. Fruſtra ſit p plura: qd fieri pōt p
pauciora. Qd etiā notat in. l. cū fund⁹. ſ. ſeruus
tuū. ff. ſi certū p̄ca. ⁊ in. l. dñs teſtā mēto. ff. de cō
ditiō. i. debi. ⁊ l. videam⁹. ff. ſi cui pluſq; p le. ſal.
⁊ l. cōmunia delega. l. j. in prin. cū ſimilibz. S;
de⁹ ⁊ natura nihil agūt fruſtra. j. de celo ⁊ mun
do. ⁊. ij. de aīa. Ergo cū p̄ceptū d amore ſuipm
indudat in p̄cepto dei: fruſtra datū fuiſſet in p
ticulari hoc mandatū. Et hāc rōnē tangēs bea
tus Bonauē. vbi ſupra ſubiūgit. Diligere deū
toto corde eſt ſcīpm ſpiritualr amare. Ille autē
ſe ſpiritualiter amat q̄ corp⁹ ⁊ aīam ad bonorē
dei totalr exponit. becille.

¶ Ideo ſciendū q̄ amare ſcīpm tunc eſt
e laudabile qñ hō ſe ſpiritualr diligit: vt
inq̄t Tho. ij. q. q. xxv. ar. iij. Et dicit Ri
char. in ſuo quodlibet. q. xxviij. qz ille amor dī
tur ſpūalis ⁊ pfectus ac ſanctus quo homo di
ligit corpus ppter animā: ⁊ animā ppter deum:
oīa in ip̄m referēs: ſic q̄ animā ⁊ corpus diligit
vt poſſit ſeruīre deo. Un Aug. ad Macedoniū
atr. Tūc quiſq; ſeipſum diligit cū bene diligit.
qui em̄ aliter ſe diligit potius ſe odiſſe dicēdo
eſt. Eap̄pter inquit Tho. vbi ſup. q̄ amare ſe
ipſum nō ppter deū ſed ppter ſe ſolum: vel ppter
aliā creaturā eſt valde vituperabile. Sicut ſa
ciunt mali qui ſe diligūt non ſpiritualiter ⁊ ſm

rationē ſed ſolū ſensualiter ⁊ ſm carnalitātē: cui
obſeperant ad vortū. De quibz inquit Bp̄ſo. ij.
ad Thimo. iij. In dicto nouiſſimis inſtabunt
ipa periculofa. ⁊ crūt boſes ſcīpos amantes ⁊ c.
Dimiſſo ergo iſto amore ſensuali ⁊ beſtiali: dico
ſm ſniam Richar. in. iij. di. xij. ar. j. q. ij. ⁊ Pe
tri aureoli: ac ſancti Bonauē. in eadē di. ⁊ Tho.
ij. q. q. xxv. ar. iij. qz hō debz ſe magis q̄ aliū di
ligere. Un Aug. in li. Enchiridiō dīat. Qui vult
ordinare elemoſynā dare a ſcīpo debet incipere
⁊ eā primo ſibi dare. Et p̄b. ar. Et bī. dīat. Scu
dioſus cōdolet ⁊ p̄deceſſat marie ſibi q̄pſi. ⁊ Se
neca lib. ij. de beſticijs ait. Dabo egenti: nō vt
ipſe egeat. ſuccurrā perituro: nō vt ipſe peream.
Martialis quoq; li. vndiq; ſuſcepto. c. iij. canit
Ne nocuas tibi: ſic alijs p̄dēſſe memēto. Et La
ro in ſuis documēt. c. iij. ait. Dilige ſic alios vt
ſis tibi charus amicus. Et Caſſiodor⁹ lib. j. epi
ſtolaz epla. xij. dīat. Tūc de alijs eſt cogitan
dum cū ſeratio p̄prie neceſſitat⁹ expleuit. Eſo
pus etiā fabula. l. xij. canit. Qui ſemp egeat rem
nulli tradere debes. Et Jacob⁹ Benueſtanus
ſu li. c. xxij. dīat. Qui onus alter⁹ humer⁹ im
ponere velles Nate tuus. Et Richar. in li. d. nu
prio. c. xxviij. inquit. Plus alios q̄ ſe quis niſi
ſtultus amat.

¶ Erat⁹ ordo charitat⁹ eſt q̄ magis de
beo diligere aīam primū q̄ corpus pro
priū ⁊ oīa temporalia. vt pbat Petrus
aureoli. i. ij. di. ar. j. q. iij. ⁊ Tho. ij. q. q. xxv. ar.
v. quq; rōnes omitto: quia de hoc tractauī in
prima p̄e hui⁹ operis: in ſermone de martyrio.
Breuiter ergo p̄cludo: qz illud eſt magis dili
gendū ex charitate qd pncipaliter poteſt parti
cipare beatitudinē p cognitionē ⁊ amorē: q̄ illd
qd nō pōt participare niſi p redundantiā: quia
prima p̄cipatio eſt melior ⁊ nobilior q̄ ſecun
da. Sed aīa primū poteſt participare beatitudi
nem pmo modo. Loq̄p⁹ vō noſtrū nō niſi ſcā
do modo. Ergo plus tenemur diligere animā
primū q̄ corpus propriū. Et hoc eſt qd Aug. in. j.
de doctrina chriſtiana. c. vij. inq̄t. Ampl⁹ alius
homo diligēdus eſt q̄ propriū corpus noſtrū: qz
poteſt nobiſcū deo frui qd nō poteſt corp⁹. Q
autē debeamus diligere primū pbat⁹ auctori
tatibz: rationibz: ⁊ exemplis. Primo auctorita
tibz ſcriptū eſt em̄ Leui. xij. Diliges amicū tuū
ſicut teipſum. Et Eccli. xij. Oīs homo diligit p
ximū ſibi: ⁊ oīs caro ad ſimile ſibi pūgit: ⁊ om
nis hō ſimili ſibi aſſociabit⁹. ⁊ Matth. xij. Dili
gere primū tanq̄ ſe maius eſt om̄ibz bolo cau
ſtomanibz: ⁊ ſacrificijs. Et Job. xij. Mādātū
nouū dō vobis vt diligatis inuicem ſicut dilexi
vos. In hoc em̄ cognoscant omnes qz diſcipuli
mei eſtis ſi dilectionē ad inuicē habueritis. Et. xv.
c. euāgelij. Hoc eſt p̄ceptū meū vt diliga
tis inuicē. ⁊ Matth. xxij. ⁊ Mar. xij. ac Luc. x.
p̄cepit dñs dicēs. Diliges primū tuū ſic teipm.

id eſt dilige in primo tuo qd dilige in teipſo.
ſcilicet naturā: magnē ⁊ ſimilitudinē deimon
vīz ei⁹ odio. lxxvij. di. Jē ſicut teipm ad eſt
ex quo charitatis affectu ⁊ affectu teipm dilige.
vt ait Aug. in li. Lomeliarū. Omnia. v. v. ſicut
teipm. i. in quo teipm: ſm Aug. in epla ad Mar
canū. i. in deo ⁊ amore dei. Qd ſicut teipm. i.
ad qd teipm dilige: ſcilicet ad glām in p̄ſentē:
⁊ glām in futuro. vt ait Aug. ſup epiſtolaz ad
Galathas di. Oibz pari dilectiōe vna eterna op
tāda eſt: ſi nō oibz eadē p̄t tribuēri dilectiōis
officia. Un ſicut teipm ad eſt quo ordine dilige
teipm. i. ſupra res ⁊ ſup corp⁹ p̄prie ⁊ ſupra deū
vt inq̄t Aug. in li. de moribz ecclie. c. xij. Qd ſi
cut teipm ad eſt q̄dū teipm dilige: id eſt om̄i
tpe. Amicus em̄ eſt qui oī tpe diligit. Prover.
xvij. Qd ſicut teipm ad eſt in ope ⁊ vīte: non
verbo em̄ vl ſigno. vt dīat Aug. in li. de vera re
ligione. c. lxxv. Qd ſicut teipm ad eſt ſine ſp̄re
tribundiōis. Qd ſicut teipm. i. nō qz frater vl cō
gnatus: ſ; qz hō ⁊ tēcū glificand⁹ in celeſti pa
tria. Et iſte due declaratiōes p̄cedētes habēt i. c.
primos. d. peni. di. ij. Et dicunt rheologi i. ij. di.
xij. qz hoc aduerbiū ſicut nō ip̄oat eſſentē in
q̄ntitate amoris: ſ; ſimilitudinē. de qua de p̄. di.
ij. c. pinde ſcriptū eſt. Sicut nos primos nos
ſtros diligimus quando ad bonos mores ⁊
vitā eternā conſequendā: ſic nobis corū ſalutē
cōſulimus: quādo nos in corp⁹ peccatis ⁊ p̄cu
lis cogitam⁹. ⁊ ſicut nob ſub ueniri oportem⁹
ita eis ſubuenim⁹: aut ſi factas dñe ſuſcitātē
ſubueniendū tenemur. Quapropter chariſſime
rota. primi dilectiōe ſatage vt bonū qd tibi con
ferri vīs: velis ⁊ proximo. becilli.

¶ E hac qz primi dilectiōe inq̄t Paul⁹
ad Romanos. xij. Dilectio ſine emula
tōe odiētes malū: adberētes bono: cha
ritatē fraternitatis diligētes. Et. xij. auſdē eplē
c. Memini q̄cōs debeatis: niſi vt inuicē diligatis.
Qui em̄ diligit primū legē adimpleuit. Et ad
Galathas. v. Oīs em̄ lex in vno ſmone cōpleſ
Diliges proximū tuū ſicut teipm: ⁊. j. Job. iij.
Si diligam⁹ nos inuicē deus manet in nobis
⁊ charitas ei⁹ in nobis p̄fecta eſt. Et auſdē eplē
iij. c. Qui nō diligit frēm ſuū: quē videt deum
quē nō videt qud p̄e diligit. Et ibidē. Si quis
diligat fratrē ſuū: ex deo natus eſt. ⁊. j. ad Loo.
xvij. ait Paul⁹ Secrami charitatē. ⁊ ad Ephe.
v. Ambulare in dilectiōe. ⁊ ad Philipen. j. Oro
vt charitas vīa magis ac magis abundet. ⁊. j. ad
Loo. vj. Oīa opera vīa in charitate ſiant. ⁊ ad
Ephe. iij. Supporētes inuicē in charitate. ⁊. j.
Job. iij. Qui diligit legē impleuit. ⁊ Ep̄. i. xvj.
Dilige primū tuū ⁊ cōiunge fide cū illa Aug.
aut in ſermone ad bere. ait. In charitate paup
diues: ſine charitate vō diues ē paup. hec in ad
uerſū tolerat: in proſperis temperat: in dūp
paſſionibz fortis eſt: in bonis operibus dilan

est in temporalibus durissima in hospitalitate lenissima inter bonos fratres lenissima in filiis paternissima in Abel sacrificio lata in Noe diluvio secunda in Abrahâ peregrinatione fidelissima in Moysi inter iniurias lenissima in David tribulationibus mitissima in Iob pueris blandis ignes innocentissima pistor in Machabeis suos ignes fortiter tolerat: casta in Susanna supra modum in Anna post virum: in Maria preter virum libera in Paulo ad arguendum: humilis in Petro ad obediendum: humana in christianis ad confitendum: diuina in christo ad ignoscendum. Quid dicam de charitate. Ipsa enim est omnis philosophiæ virtus: sacramentorum salus: scientie stabilimentum: fidei fructus: diuine pauperum et vita mortuorum. hec ille. Et Bern. inquit. Vere dulcis et suavis cibo est charitas quæ fessos allevat debiles roborat: meliores lenificat: summe reficit: iocundat efficiens: et diuersis diuersa exhibens sic filios diligit vniuersos Greg. etiam in quodam omelia dicit. Qualiter autem ista dilectio sit tenenda ipse insinuat qui in plenius scripture sue sententiis: et amicos iubet diligere in se: et inimicos diligere propter se. Ille enim veraciter charitatem habet: qui et amicum diligit in deum: et inimicum diligit propter deum. Et hec sententia colligitur ex illo dicto apostoli. I. Johannis. Hoc mandatum habemus a deo: ut qui diligit deum: diligat et proximum: scilicet ab eodem deo percreatum. Et hec est prima ratio perbene necessitate dilectionis primis: quæ dicitur creationis. Omnes enim qui ab eodem sunt percreati debent se diligere. Et ideo cum omnes homines sint a deo creati: graue peccatum est si se inuicem non amant. Ideo Malachie. ij. dicit. Numquid non pater vnus est omnium nostrum. Numquid non deus vnus creauit nos. Quare ergo despiciat vnusquisque primum suum.

Quid ideo debemus diligere primum ratione per pagationis quia ab eisdem parentibus secundum carnem descendimus. vñ Aug. in lib. de doctrina christiana ait. Sic putamus nos esse proximos: nisi qui eisdem parentibus nascuntur Adam et Eua attendamus: et omnes fratres sumus. Eapropter inquit Hieron. super epistolam Pauli ad Galatas. quæ refert Abrahâ de alio in. iij. per summe in tractatu de lege euangelica in generali: quod quique mortalis nomen fratris accipit. Primo ex natura et ex eisdem parentibus ut Esau et Jacob. Secundo ex genere: ut omnes iudei. Deuter. v. Si emeris fratrem tuum qui est hebreus etc. Tercio ex vna familia et radice: ut Abrahâ et Loth. Genes. xij. Non sit rixa inter te et me: fratres enim sumus. Quarto affectu et baptismo ac redemptione: ut omnes christiani: iuxta illud per. act. ij. Ecce quod bonum et iocundum habitare fratres in vnus: et saluator. Machabeis vñ ait. Ite annunciate fratribus meis. Quinto origine: ut omnes homines ex Adâ et Eua: vñ dicit Bern. xviij. fecit ex vno omne hominem genus.

Que considerans Aug. vbi. s. inquit. Omnes quidem fratres secundum quod homines sumus: quanto magis secundum quod christiani sumus. Ad id quod homo est: per vñ fuit Adâ vna mater fuit Eua. Ad id quod christiani: et vñ pater est deus vna mater ecclesia.

Et ratio dicitur in indinatione. Quilibet enim naturaliter appetit diligere ab alijs: ergo debet alios diligere secundum indinationem et preceptum legis naturalis dicitur. Hoc facias alijs: quod velis ipse tibi. Martini. vij. et Luc. xij. ac Iob. iij. et c. humanum genus. I. dicitur. et c. quod vñ. et c. q. vñ. et c. decreto. et extra de mai. io. et obe. c. dilecti. Quando ergo non diligimus alios: deus nature institutor facit nos ab alijs non amari. Iuxta illud Martialis li. vñ. dicitur. suscepro. c. ij. Nulli charus erat crodinus: et sibi nullus. Et in eodem. c. idem poeta ait. Miraris quod nullus amat te ceciliam. Nunquid amas vllum dilige charus eris. Et in hoc concordat cum Quinto in. ij. de arte amandi dicens. Ut amens amabilis esto.

Quarta ratio dicitur per creationis. Multi enim vnus corpus sumus in Christo: singuli autem alter alteri membra: ut dicit Bern. ad Ro. xij. Et ideo sicut vnum membrum alteri copari et diligere. I. ad Cor. xij. Ita nos debemus amare inuicem et copari. Et ad confirmationem predictorum facit illud quod legitur in libro de preteritis reribus quod Brugia que est avis ferocissima habens vulturn similem homini si ferocitate aliquem hominem interfecerit videtur se habere eius similitudinem: maxime dolet. Multo ergo magis homo ratione perditus dolere debet se lesisse verbo vel facto sibi simile: et maxime christianum cum sit comembrum suum.

Quinta ratio dicitur consolationis: siue iocunditatis. Est enim maxima iocunditas amicitie. De qua Prover. xviij. dicit. Unguentis et varijs odoribus delectat cor. Et bonis amicis persequitur animus dulcorat: et Tullius in lib. de amicitia ait. Quoniam amicitia res fragiles sunt et caducæ: semper acquirendi sunt quos diligamus et a quibus diligamur. Charitate enim beniuolentiaque sublata. ois est civitas sublata iocunditas: et ibidem. solem de mundo tollere videtur qui amicitia que est vita tollunt: quia nihil a deo melius: nihilque iocundius habemus. hec ille. Hieron. quoque ad Rufinum scribens ait de vinculo et charitate amicitie. Peritagonica sunt hec amicorum omnia esse communia et amicum se esse alterum. Unde fingunt poetæ: quod erant tres sorores que omnes simul in totum habebant vñ solum oculum: quem vna concedebat alteri quando indigebat et erat eis communis.

Templis quoque hec vera esse demonstratur. Nam Auscenna de seipso scribit quod intantum quendam suum dilexit amicum ut firmiter crederet quod in duobus corporibus vna anima esset. Refert quoque Albertus magnus

in tractatu de virtutibus politicis: in. c. de amicitia: quod cum quidam pauper selaudaret apud Socratem: quod habebat quendam amicum diuitem. Ille respondit. Si tuus amicus est quomodo tu pauper es. quasi diceret: si tuus amicus esset ois sua tecum diuideret. Refert quod idem Albertus vbi supra quod cum quidam omnia sua in mari perdidisset: et per verecundiam lateret vnus eius amicus cum inueniens duxit ad propria: et per medium ois sua bona diuisit cum eo. Legit etiam quod duo discipuli peritagonice fideles inter se amicitiam pertraxerant: quorum vnus dimon: alter pharias vocabatur: cum quod Dionysius tyrannus vellet vñ cor occidere: cum in carcere et vinculis posuisset: ille autem occideret cupiens domum suam disponere: nec valens licentiam eundi habere nisi obside per se daret quod ad mortem se obligaret: si ipse ad designatum terminum non rediret. Inimicus hoc amico suo quod staret in spem se se in carcere posuisset: et hilari facie se ad mortem per eo obligauit. Cum quod aliquentulum terminum pertraxisset ille ad mortem letus ibat: quasi ad epulas iuaretur: si staret aliter rediret. Et audies illi amicum suum per se ad mortem trahi cucurrit ad locum: et morti se obtulit: rogabatque carnifices: ut socium dimitteret seque inficeret. Et per ille per amico suo morti desiderans dicebat socio. Tu pacem regal finem pertraxisti: et ideo a morte debes liberari. egoque per te occidi: quod me hac lege si ad finem non idires ad mortem deputauit. Cum quod se in se pertraxerant: et vñ per alio mori vellet res ad regem delata est: qui admiratus tam fidelem amicitiam vtriusque absoluit: et ut cum in sua recipere amicitiam supplicauit.

Esent quoque Albertus vbi. s. quod cum quidam ad mortem duceret qui falso de homicidio imputatus erat: quidam eius amicus superueniens carnificibus dixit. Ego sum qui hominem illum occidi: quia et re carnifices illum dimiserunt: et alterum ligauerunt. Et ille contra clamabat. O viri quid fecistis. Ego sum qui homicidium feci: bic autem est omnino innotius: sed se ideo accusauit ut per me mori posset. Cum quod de hoc mirarentur omnes: et res in dubium versa foret: questum est de veritate: et eos non esse culpabiles est inuentum. Sicque factum est: ut nemo eorum moreretur: dum vnus per alio mori vellet. Sed iam ad exempla sacre scripture veniamus. Primum est de Abrahâ qui tantum dilexit etiam sodomitas: ut per eo salutem sepe importunitate quodammodo fecerit deo. Gen. xviij. Secundum est de moysi: qui per salutem populi sui precebat a deo se delectari de libro vite. Ero di. xxiij. Tercium est de David qui iuxta inimicum Saul: quod audiuit cum mortuum. Reg. i. Quartus est Stephanus per lapidantibus exorauit. Act. viij. Et saluator noster per crucifixionem suis. Luc. xxij. Quod obire et nos debemus primos nos cordialiter amare. Refert enim Hieron. super epistolam Pauli ad Galatas. quod Johannes euangelista cum Ephesti senex vir inter discipulorum manum portaret: nil aliud ad singulas solebat per

ferre collectas: nisi. filioli diligite alterutrum. De sapulis autem querentibus quare id diceret tam frequenter. Respondit. Quia preceptum domini est. Et si fiat solum sufficit.

Tunc sciat quali amicitia et amore debet benediligere primus: est notandum quod antiquus apud Romanos amicitia depingebatur in forma iuuenis discoopta capite: quod erat tunica rudi idurus. In cuius similitudine scribebatur: mors et vita in fronte: etiam et breues habebatur: latus agri: versus ad cor: et brachium indinatum: et dextera cor ostendere. Et ibi scriptum erat: longe et prope. Iuuenis significat: quod amicitia se debet esse reces et iuuenis: et nunquam tepescere. Tunica rudis: ut ostendat se paratam ad toleranda quilibet ardua per amico. Discoopto capite: ut ois patere: et nunquam verecundaretur amicum suum confiteri. Vita et mors: quod qui vere diligit versus ad mortem amat. Etiam et breues: quod tam in presentibus quam in aduersis fuerit amicitiam. De quo pauci regitur. Sit namque Esopus poeta. Si fueris felix multos numerabis amicos. Ipa si fueris nubilia solus eris. Lat. agri: quod nihil amico celat. Brachium indinatum: ut opus cor respondeat cordi et verbis. Longe et prope: quod loci distantia non tollit amicitiam. Sit enim Philosophus viij. Et ibi. Vera amicitia nulla vi eroditur: nullo tempore abolet: si quoniam se venterit se firma perdurat: nec loci distantia amicum separat. Et idem Albertus vbi supra dicit. Vera amicitia se manet: se floret: se seruet: et sic in presentia sic in absentia diligit: et sicut in presentibus: sic etiam in aduersis. Est enim similis illis plantis que nullo tempore. Est autem vel breue spoliant folijs: sed sui fuerant primum vñ viros: hec ille. Qui etiam ibidem ait. Amicitia iuxta Boetium nostri doctrinam: non iter vires non bilissimas est ponenda: cum sit charitati simillima: tanquam et filia ab ea generata: nutrita et consummata. Sed nota quod illa sola est vera amicitia: quam creat charitas in creata: siue charitas fraterna. hec ille.

Uti et de societate bonorum ibidem loquens ait quod est valde vitale: quod duo boni additi bono totum sit magis bonum et apostoli et apostoli. Nam et sirupus ex diuersis compositus: simplicia iuuenit esse et vñ: et ad opandum efficacior: quod duo vires et ad iungendum et vñ de fortificatione: propter quod duo homines facile lapidem mouent quod vnus mouere non posset. Ob hanc causam boues ad currum et ad aratrum vñ: et equi in quadriga: ut quod non per se diuisa possit vñ: propter quod sapiens Salomô docet esse melius deus ois silicet quod vñ: et perfectior esse societate trium: eo quod triplex funicul non facile dissoluatur. Ite duo plures candelæ ignes si vñ: et calor: si et lumine augeat. Ite plures homines nauem ducunt quod pauci mouere non possunt. Ite vbi vnus apud principem non admittitur: sepe per multitudinem audiunt: quod et lapidibus ab vna gurgade cadente non molitur: et in a gurgade multitudinem exauat. Ite ferrum quod ad vñ

est in oporabili deusima in despiciat laudat
mauer bonos frateres laudat in filios pa
necissima in Abel sacrificio laudat hoc dilu
uo sicuram Abraham pergrinande fidelissima
in Noe inter iustitiam knissima in David
tribulationibus multissima in iusto pueris blan
dos ignes innocensissima in Isaac in Machabe
is suos ignes fortiter tolerat; causa in Gusan
nas super modum in Anna post virum; in Maria
post virum; in Paulo ad arguendum; bu
milia in Petro ad obediendum; humana in chri
stiano ad confitendum; diuina in ipso ad ignoscen
dum. Quid dicam de charitate. Ipsa enim est om
nis philosophie virtus; sacramentorum salus; scilicet
ne stabili mentis; fides fructus; diuine pauperum
vita monentium. beatus ille. Et Bernardus. Vere dul
ce et suauis obio est charitas que seculo alluciat debi
les reborat; mellos lenificat; diuinos reficit; io
cundat; fructificat; diuersis diuersa exhibens sic fili
os diligit vniuersos. Gregorius etiam in quodam omelia di
cit. Qualiter autem ista dilectio sit tenenda ipse in
sinuat qui in plenius scripture sue sententia et a
micos iubet diligi in se et inimicos diligi propter
se. Ille enim veraciter charitatem habet qui et ami
cum diligit in deum et inimicum diligit propter deum. Et
beatus sententia colligit ex illo dicto apostoli. Joban
nis. Hoc mandatum habemus a deo: ut qui
diligit deum diligit et proximum; scilicet ab eodem
deo perituri. Et hoc est prima ratio perbene neces
sitate dilectionis. primumque dicitur creationis. Om
nes enim qui ab eodem sunt percreati debent se dili
gere. Et ideo cum omnes homines sint a deo cre
ati; graue peccatum est si se inuicem non amant. Ideo
Malachie. quod dicitur. Numquid non pater vnus est
omnium nostrum. Numquid non deus vnus creauit
nos. Quare ergo despiciat vnusquisque primum
suum.

Quando debemus diligere primum ratione per
pagationis quia ab eisdem parentibus sumus
carnem descendimus. vnde Augustinus in libro de
doctrina christiana ait. Sic putamus nos esse proxi
mos; nisi qui eisdem parentibus nascuntur. Adam et
Eua attendamus; et oes fratres sumus. Eapro
pter inquit Hieronymus super epistolam Pauli ad Gala
thas refert. Beatus de alio inquit. per summe in tra
ctu de lege euangelica in generali; quod quicquid mo
dis nomen fratris accipit. Primo ex natura et ex
eisdem parentibus ut Elau et Jacob. Genes. xxv. Se
cundo ex genere ut omnes iudei. Deuter. x. Si me
ris frater tuus qui est beatus et cetera. Tercio ex vna
familia et radicem Abraham et Loth. Genes. xiiij.
Non sit rixa inter te et me fratres enim sumus. Quar
to affectu et baptismo ac redemptione; ut omnes
christiani; iuxta illud per apostolum. Ecce quod bonum et
quod iocundum habitare fratres in vnus; et saluator
Machabeus vltimo ait. Ite annunciate fratribus meis
Quinto origine; ut oes homines ex Adamo et Eua; vnde
dicitur Baruch. xviij. fecit ex vno omne hominem genus

Que considerans Augustinus. vbi. d. inquit. Omnes qui
dem fratres sumus in quo dico sumus; quia magis sumus
in quo ipsam sumus. Ad id quod dicitur: per vnus sumus Ad
vna mater fuit Eua. Ad id quod dicitur: et vnus
pater est deus vna mater ecclesia.

Et ratio dicitur inordinatio. Quidlibet
enim naturaliter appetit diligi ab aliquo; et
ergo debet alios diligere secundum inordinationem
et preceptum legis naturalis dicitur. Hoc facias
aliquis quod velis ipse tibi. Machabeus. viij. et Luc. xij.
ac Thobias. iij. et c. humani generis. i. dicitur. Item
dicitur. quod dicitur. et c. q. vj. c. de cetero. et extra de ma
rio. et obe. c. dilecti. Quando ergo non diligimus ali
os; deus nature institutor; facit nos ab aliquo non
amari. Iuxta illud Martialis li. vndique iusces
pro. c. q. Nulli charus erat crodinus; et sibi nullus
luc. Et in eodem. eadem poeta ait. Miraris quod
nullus amat te ceciliam. Nunquid amas villum
dilige charus eris. Et in hoc concordat cum Qui
dio in. ij. de arte amandi dicitur. Ut amicus ama
bilis esto.

Quarta ratio dicitur inordinatio. Multum enim
vnu corpus sumus in Libano; singuli autem
alter alteri membra; ut dicitur Ad Romanos. xij.
Et ideo sicut vnum membrum alteri copans et di
ligit. i. ad Cor. xij. Ita nos debemus amare in
uicem et copari. Et ad confirmationem predictorum fa
cit illud quod legitur in libro de spectantibus rerum
scilicet quod Arpia que est avis ferocissima habens vul
tum simile homini si ferocitate aliquem hominem
interfecerit videtur se habere eius similitudinem
marie dolet. Multo ergo magis homo ratione pre
ditus dolere debet se lesisse verbo vel facto sibi si
milis; et maxime christianum cum sit comembrum sui

Quinta ratio dicitur consolatio; siue iocundita
tis. Est enim maxima iocunditas amicicie. De qua
Prover. xviij. dicitur. Unguentis et variis odoribus
delectat cor. Et bonus amicus quasi filius animi
dulcorat; et Tullius in libro de amicitia ait. Quoni
am humane res fragiles sunt et caduce; semper ac
rendi sunt quos diligamus et a quibus diligamur
Charitate enim beneuolentiaque sublati. ois est evi
ta sublati iocunditas; et ibidem. solem de mundo
tollere videmus qui amicitia que est vita tollunt;
quia nihil a deo melius; nihilque iocundius ha
bemus. beatus ille. Hieronymus. quoque ad Rufinum
scribens ait de vinculo et charitate amicitie. Pi
tragonica sunt beccamorum omnia esse comu
nia et amicum se esse alterum. Unde fingunt poe
te; quod erant tres sorores que omnes simul in ro
tum habebant vnum solum oculum; quem vna
concedebat alteri quando indigebat et erat eis
communis.

Templis quoque beccamorum esse demonstrat
e. cur. Nam Boicenna de seipso scribit quod
intantum quendam suum dilexit amicum
ut firmiter crederet quod in duobus corporibus
vna anima esset. Refert quoque Albertus magnus

in tractatu de virtutibus politice in. c. de amicitia
nam cum quidam pauper se laudaret apud Bo
cratem; quod habebat quendam amicum deuotum.
Ille respondit. Vnus amicus est quomodo tu
pauper es. quasi diceret. si tuus amicus esset ois
sua tei videret. Refert etiam idem Albertus vbi
supra quod cum quidam omnia sua in mari perdidisset;
et per verecundiam lateret vnus eius amicus cum
inueniret venit ad gratiam; et per medium ois sua
bona dimisit cum eo. Legit etiam quod duo discipuli pi
tragonice fideles inter se amicitiam pertraxerant; quo
rum vnus timonem alter phinam vocabat; cumque
Dionysius tyrannus vellet vnum eorum occidere; cum
in carcere et vinculis posuisset; ille autem qui occide
ret cupiens domum suam disponere; nec valens licen
tiam ei dari habere nisi obsequium per se daret quod ad mor
tem se obligaret; ipse ad designatum terminum non
rediret. Inuenit hoc amicus suo quod staret et ipse
se in carcere posuit; et bilani facie se ad mortem per
eo obligauit. Cumque aliquem terminum pertraxerit
ille ad mortem iret; ibat; quasi ad epulas iuitat
se staret aliter rediret. Et audire illi amicum suum per se
ad mortem trahi cucurrit ad locum; et mortem se obtu
litrogabat; carnifices; ut locum dimitteret seque
infringeret. Beatus ille per amicum suum mortem desiderans
dicebat loco. Tu pacem regal finem pertraxisti; et
ideo a morte debes liberari. egoque per te occidi; quod
me hac lege si ad finem non idires ad mortem spu
taui. Cumque sic in se pertraxerit; et vnus per alio mori
vellet res ad regem data est; qui admiratus tam fide
lem amicitiam vtrumque absoluit; et ut cum in sua re
perit amicitiam supplicauit.

Refert quoque Albertus vbi. d. quod cum quidam
ad mortem duceret qui falso de homici
dio impuratus erat; quidam eius amicus sup
plices carnificibus dixit. Ego sum qui homicidium
illi occidi; quia ex re carnifices illum dimiserunt; et al
terum ligauerunt. Beatus ille contra clamabat. O viri
quid scitis. Ego sum qui homicidium feci; hic ou
te est omnino innotuit; sed se ideo accusauit ut per
me mori possit. Cumque de hoc mirarentur oes; et res
in dubium versa foret; questum est de veritate; et eos
non esse culpabiles est inuentum. Sicque factum est; ut
nemo eorum moreretur; dum vnus per alio mori vellet
Sed iam ad crepla sacre scripture veniamus. Pri
mum est de Abraham qui tantum dilexit etiam sodomis
tas; ut per eorum salutem sepe impunitatem quodam
modo fecerit deo. Gen. xviij. Secundum est de mo
se; qui per salutem populi sui peribat a deo se dele
ri de libro vitę. Erod. xxiij. Tercium est de David
qui iuxta inimicum Saul; quoniam audiuit eum mortuum
ij. Reg. i. Quartum est de Stephanus per lapidandum ex
orauit. Act. viij. Et saluator noster per crucifixi
bus suis. Luc. xxij. Quandoque et nos debemus
proximos nostros cordialiter amare. Refert enim Hiero
nymus super epistolam Pauli ad Gala. quod Johannes
euangelista cum Ephesti senex vir inter discipulos
manus portaret; nihil aliud ad singulas solebat per

terre collectas. filii diliget aliter. De
sapientia autem querendum quare id dicitur et fre
quenter. Refert. Quia piccorum vni est. Et si
hac solum sufficit.

Et aliter sicut quasi amicitia et amor dei
v. bonum diligere primum; est necessarium quod an
tegrum apud Romanos amicitia depen
gebat in forma iuramenti deo opra capere; et erat
numera radidurus. In cuius finibus scribatur;
more et vita in fronte. etiam et beatus habebat
latere agere; ut ad cor et brachium idinaret; et tu
gito cor obideret. Et ibi scriptum erat longe tunc.
Iuuenis significat; quod amicitia se debet et rucis
et iuuenis; non quod tepore. Tunc radidurus
videtur se paratum ad toleranda quibet ardus per
amico. Deo opra capere; ut ois pateretur; namque
verecundaret amicum suum coherere. Quia et more
que qui vere diligit vni ad mortem amat. Etiam et
hymen; quod in plenis quoniam in aduersis fuit ami
oniam. De quo paulus regitur. Beatus ille. Ephe
sorum. Si fueris scilicet multos nunciatibus amicos
Ipsa si fueris nubilia solus eris. Tunc agere; quod
nihil amato cedat. Beatus indinaret; ut ephe
respondeat cordi et verbis. Longe et tunc; quod loci di
stans non tollit amicitiam. Beatus enim Philosophus
vix. Etenim. Vera amicitia nulla in exordio mul
lo tpe abolet; si quoniam se vertunt se summa pda
rat; nec loci distantia amicum separat. Et idem Albertus
vbi supra dicit. Vera amicitia se manet; se
fior; et se fructus sic in plenitudine sic in absente
diligit; et sicut in plenis; sic etiam in aduersis. Est
enim similis illis plantis que nullo tpe seclat
vel hyeme spoliant folijs sed sui fuerant primum
vini viros; beatus ille. Qui enim ibidem ait. Amicitia
iuxta Boetium nostri doctrinam non iter truce no
bilissimas est ponenda; cum sit charitas sumissima
tanquam a filia ad ea generata; numerica et consumma
ta. Si nota quod illa sola est vera amicitia; quam
creat charitas in caritate; charitas fraterna.
beatus ille.

Quia de societate bonorum ibidem loquitur
q. aut quod est valde vni; quod duo boni addit
bono totum sit magis bonum et apostoli. et uos
Nisi et si vni et diuersis copositi; simpliciter inueni
et et uos; et ad opandam efficaciam; quod duo vni
nisi adiungit et vnde fortificat; quod quod duo boni
facile lapide mouet quod vnus mouere non possit.
Ob hanc causam boni ad curram et ad aram vni
unt; et et quod idriga; ut quod non per se vni possit
vni; quod quod sapiens Salomō docet et melius de
os si et quod vni; et pfecta esse societate tunc; quod
mpler funicul non facile dissoluatur. Ite duo plu
res eadelev ignes si vniunt; et calor si et lumen
angit. Ite plures boni nauē ducit quod pauci
mouere non possunt. Ite vbi vnus apud proximum non ad
munt; sepe pccō multitudine audiunt; quod et la
pis ab vna gutta cadente non mollit; et et a gut
ta; multitudinem exuat. Ite ferri quod ad vnu
cc 5

scitū mallei nō plicat sub mule; scitū dilatarur: et solidat: et ad cōgruū instrumentū adaptatur. Itē stelle quāto plures sunt vniū et ampli⁹ sibi p̄merito sunt maioris vniū et luminis effe- ctiue: sicut apparet in p̄stellatione p̄iadū: et cir- culi galanie: vbi stelle licet sint p̄ue: q̄ tamē sunt vicine multe sunt apparet: et pulchrior: appa- rent singule alijs cōiungent: nō q̄ vni in lumine deest alia lumie suo sup̄plet. Ob hāc etiā causā deus nature sensus ut oculos: aures et nates: et mēbra quasi oia: et venas ac nervos et ossa plu- rificauit in corpore: ut q̄d vni nō posset: alter sup- plet: et virtus singulorū fortior redderet. Nul- lum enī est membrū in corpore humano q̄d non egeat altero. Unī cor: nobilissimū oim membro- rum deficeret nisi de aere sibi pulmo fuisset: nec pulmo aerē attrahere posset nisi ei cor versa vice vitam et motū infunderet. Nemo etiā est qui sibi sufficiat: et opus amico nō habeat. Unī Eso- pus canit. Nemo sibi satis est: eger ois amicus amico. Si nō vis alijs credere: crede tibi. Quis enī rer quātūcūq; magn⁹: potēs et diues sibi sufficiens est. Immo quōdā rer erit si seruos non habuerit quorū seruiuo vti possit. Est ergo q̄rē- da bonorū societas: ut se mutuo fulciat et defen- dat. Nā de agno dicit q̄ qn celū tonat si solus inuenit facile mori: quare semp tutius in gre- ge tenet: quia et societas p̄sentia animas. Itē columbā q̄ cū alijs tura vadit: facile accipit se paratū inuadit. Bon⁹ etiā panis fit ex multis granis: et bonū vinū ex multis acervis genera- tur. Unī vinū cōditū et admixtū aromatiū est virtuosissimū et nature p̄ficiū ac amicū et sapo- re delectat gustū: odore olphatū: et aromatiata te caput ac stomachū: et ē sanguis purificatiū magis satis q̄ simplex vinū. Potentior etiā est triaca que ex pluribus est p̄fecta: et ad pellendū venenū et ad p̄ferendū auxiliū: hec Albert⁹ vbi sup̄ q̄ etiam ait. Ecce q̄ vtile sit bonis se sociare. Nā et aconit et hīridines diligūt cū boib⁹ habi- tare: quāto ergo magis bō cū boie: sanctus cū scō dī viuere. Ibi dē etiā sic dicit de beniuolen- tia quā habere debet boies ad inuicē. Si tanta est bīuī aialis ad boiem amicitia sicut pbat cer- ta experientia: q̄nta dī esse boies ad boies beniuo- lētia. Nā iuēt sūt canes et equi q̄ in suorū mortib⁹ bus dñorū nō solū lacrymas effuderūt: s; eis sup̄uivere noluerūt et mori se p̄miserūt. Dicit etiā q̄ qdam fuit infanculus in mari se balneare af- fuerat: ad quē quidā piscis veniebat: et cū eo in aqua ludebat. Tātūq; amorē ad ipm puer p̄- scis ille p̄cepit: q̄ cū semp vsq; ad litus associa- bat: et trist⁹ de ei⁹ recessu remanebat. Lūq; puer semel se ex more balneari: et cū pisce colluderet: casu factū fuit q̄ ipse puer in rānū est attract⁹ ab aq̄a q̄ redire nō potuit: sed narando defecit: q̄d cū pisce asperit trist⁹ cū ad lit⁹ adduxit et iuxta eū mortu⁹ remāsit. Est etiā mag⁹ amicitia delphini

ad boiem. Nā sepe ad naues veit et iuxta eas lu- dit et p̄saltit: ac naues bīdī signo p̄cula iminen- tia p̄nūciat rēpestat. Itē etiā piscis si boiem in mari iuenerit nō solū ipm nō comedit: sed ne ab alijs piscib⁹ comedat obstitit: cūq; ad litus ad- ducit. Dicit tū q̄ si bō ille de delphino comedit: piscis b̄ et odore cognoscit et sic de illo boie comedit q̄si in eū videtis q̄ amicitia nō seruauit: becille Ad p̄firmationē etiā p̄dicit: adducit p̄e q̄d le- gis de quodā cane: qui semel p̄gēs cū dñō suo: cū ab inimico eū expectare in certo loco ipse dñs oculos suissit: ipse canis videns illū mortuū se ap̄d corp⁹ eius p̄stravit et ibi suspiria et lamēta emittēs ex dolore defecit. Ali⁹ quoq; canis dux siliter cū dñō suo p̄geret q̄ cū multis pecunijs i- manica de chorio positis equitabat: accidit q̄ ipse dñs aliquantulū de via dedinavit: forte ut cos- mederet ad vmbra: vlt alia corp⁹ necessaria age- ret. Interi tū equū p̄ pratu pasci dimisit: sed mā- ticam ipsam de ipso deposuit q̄ leuior esset: quā ipse canis ne ab alijs auferret custodiebat. Post modū tō cū equus aliquantulū lōge a marica recessisset ipse dñs post ipm p̄gens et de pecuni- is oblit⁹ equū ascendit et iter suū p̄fecit. Lū autē domū suā reuersus manica ipam sibi deficere cōperisset: nō poterat imaginari: vnde hoc ei ac- cidisset. Tandē post multos dies recordat⁹ est: q̄ in illo loco eā deposuerat: ut equū in pascuis leuiorē redderet: statimq; ad ipm locū p̄perauit et eā ibi inuenit ac canē illū sup̄a ipam mortuū um reperit: q̄ potius mortē ex fame: q̄ pecuni- am dñi sui incustodiā relinqueret sustinuit. Et ideo de boie fideli dicit solet. Iste est fidelis sicut canis. Sed notandū q̄ Bresto. it. Erbi. ponit quinque signa vere amicitie. Prīmū est q̄ amic⁹ velit et desideret amicū suū esse et viuere. Scōm q̄ et bonū desideret: Tercū q̄ opes ad ipm bo- na: quartū q̄ p̄uiuat cū illo delectabiliter. q̄ntū q̄ cōcordet cū eo eisdē bonis delectat⁹: et malis p̄tristat⁹. becille.

Uart⁹ ordo charitat⁹ est ut diligam⁹ cor- pus n̄m: q̄ est beatificabile cū aia p̄ res- dū dantia: et ideo est a nob diligendū et charitate: ut pbat Petr⁹ aureoli in. iij. di. cxiij. ar. ij. q. ij. et sanctus Bonauen. eadē di. et Tho. ij. ij. q. cxi. ar. v. Et hoc faciendū esse innuit Pau- lus ad Ep̄bēstos. v. dicēdo. Viri diligite vtres vestras: sicut corpora vestra. et de hac dilectione tractatur in. c. corpus nostrū. de peni. di. ij. Te- nemur ergo diligere corpus nostrū magis q̄ omnia terrena: quia corpus nostrū liberū non recipit estimationē: et est impreciabile. Lex hac le- ge. ff. si qua. pau. se. di. l. finali. ff. d. bis qui deie- vel effu. et institut. de obliga. que ex quasi deie- nas. §. ob hominem. Plus autē debemus dili- gere aiam nostrā celo digniorē: iuxta illud Qui dī in. iij. Ne habeam⁹. Et dīq; animus p̄stātor omni. Ido inq; Aug. sup. Johan. f. mōc. v. Lū

ergo talis articulus aduenit ut hec conditio- ponatur: aut faciendū contra dei p̄ceptū: aut ex hac vita migrandū: quorū duorū homo cogi- tur alterū eligere cōminare mortē p̄secutoris: ma- gis eligat deo dilecto mori q̄ offenso viuere: ubi- oderit in hoc mundo vitā suam: ut in vitā eter- nam custodiat eam. Licet autē ut supradixim⁹ quilibet teneatur diligere primū in deo vel pro- pter deū: tamē aliquādo potest imo tenet aliqd agere: p̄pter quod nō diligit a proximo sed odie- tur. Pro cuius declaratione est sciendū q̄ qui libet tenet ita viuere et facere quantum est in se ut nemo habeat iustā causam irascendi cōtra ipm sed debet ita virtuose et laudabiliter cū omnib⁹ cōuersari: ut a cūctis diligatur. iuxta illud apo- stoli. ad Cor. x. Placete omnib⁹ per omnia s; cur et ego omnib⁹ p̄ omnia placeo. Et tūc talis erit sicut Moyses: de quo dicit. Eccl. xlv. Dile- ctus deo et hominib⁹ cū memoria in b̄ndictio- ne est. Sed hoc perrari est ut quis a deo et ho- minib⁹ cūctis diligatur. Multi autē repenti⁹ qui diligunt ab hominib⁹ et odiunt a deo. sicut et amatores mundi. iuxta illud Jaco. iij. Qui- cūq; voluerit amicus esse huius mudi inimic⁹ eius dei constituet. Quidā vero odiunt a deo et ab hominib⁹ sicut superbi: quia odibilis est deo et hominib⁹ superbia. Eccl. i. Alij autē diligen- tur a deo et odiunt ab hominib⁹: inter quos ve- plurimū sunt iusti qui odiunt ab iniustis et bo- ni a malis: de quib⁹ inquit dñs Luc. xij. Eritis odio omnib⁹ hominib⁹: p̄pter nomē meū. Non debent ergo boni cessare a bonis operib⁹ et attē- dere prauis actionib⁹ ut diligant a prauis qui- bus nō placent nisi dissolutiones et mala opera. Unde seruandū est p̄siliū: Martialis poetē di- centis. Predicat Verma goras nō omnib⁹ esse placendū. Ut rectis placeas predicat bermago- ras. Et ita intelligit illud q̄d ait ap̄ls ad Gala. v. Si adhuc hominib⁹ placere christi seru⁹ non esset. Sepe autē sunt signa quib⁹ cognoscit⁹ vera amicitia que est ex charitate dei. Prīmum est quādo amicus amicū iratū mor reconliat: sicut fecit augu. erga beatū Niero. scribens ei. Si quid vere me tenere vel scio vel credo vel etiam puto in quo tu aliter sentis: sine tua iniuria conabor asserere. q̄d aut p̄inet ad offensionē tu- am cū te indignatū sensero nihil aliud q̄ veniā deprecabor. Scōm est quādo amicus ab ami- co rep̄bendi affectat: sicut faciebat idē beatus Augu. a sancto Niero. qui scripsit dicēs. Lectio- meli tacueris errorem meū quē forte inuenies in libris et dicitis meis. Nā ego amissimā rep̄ben- sionē tuam si trāquill⁹ accepero nō dolebo. Tercū signum est quādo amicus omnē occa- sionē iniurię et offensionis vitat et resecat: sicut faciebat beatus Niero. erga sanctū Augu. scri- bens ei. Superest ut diligas diligenter: et in septu- rariū campo inuenies: senē nō pueros. Nos nos-

stra habuimus ip̄a: et cucurrimus quātum po- tuim⁹: nūc te currite et longa spacia transmeate nobis detur oīa. Quartū est q̄ amic⁹ amico sua secreta reuelat sicut faciebat beatus Hieron. cum sancto Augu. scribens ei de amicitia. Ois collēda suspicio est: et sic cū amico quasi cū alter⁹ ro se loquendū. De isto etiā signo scribit beatus Augu. ip̄i sancto Hieron. di. Lū hominē cha- ritate christiana fragrantē atq; mibi fidē am- cum fratrēq; meū sentio: quicq; d cōsilio: meo- rum cogitationūq; ei committo. Quintū signū est quādo amicus absente et ignotum facie- omat: sicut faciebat beatus Augu. qui beatus Niero- nymo scripsit di. Si enī p̄terea te nō nouimus quia facie corporis tui nō videmus hoc modo nec ipse te nosti: nā tu quoq; facie tuā nō vides. Si autē tibi non ob aliud notus es nisi q̄ nosti animū tuū: et nos cū non mediocriter nouim⁹ et litteris tuis quib⁹ deū benedicimus: qui nos- bis et omnib⁹ qui tua legūt talē dedit. Scōm signum est quādo amicus amicū absenti mole- ste ponat. Sicut faciebat beatus Augu. qui san- cto Hieron. scripsit di. Nihil equidē moleste- fero in omnib⁹ angustijs meis quas p̄tor: q̄ tam longinquā tue charitatis absentiā: cū si he- ri posset quotidie te p̄sentē habere vellē. Scōm signum est cū amicus de amico frequen- ter loquit⁹: et cū libenter nominat: sicut faciebat beatus Niero. qui sancto Augu. scripsit di. Om- ni tempore beatitudinē tuā eo q̄ deest honoras- ri veneratus sum: et habitantē in te dilecti domi- nū saluatore. Sed nūc si fieri possit aliqd addi- mus et plenius: ut absq; tui nominis mentione- nec vñā quidē bonam p̄terire patiamur. becille. Possumus quoq; dicere q̄ amor p̄ quatuor signa manifestat. Prīmū p̄ verba quādo cū cor est pleni⁹ amore: nō os abundat et redū- dat in sermone: q̄ ex abundantia cordis os lo- quit⁹. Luc. vi. et Mart. xij. Scōdo p̄ collata beneficia: et istud est mai⁹ q̄ primū. Multi enī bona verba dicēt: qui tamē nō seruiunt de re- bus suis: et istorū nō est vera amicitia. et ideo di- citur. i. Johan. ij. Nō diligam⁹ verbo neq; lin- gua n̄m: sed opere et veritate. Tercio cognoscit⁹ amicitia p̄ obsequia p̄sonalia: et istud adhuc est maius. Multi enim seruiunt de substantia sua qui nō seruiunt de p̄sona: sicut fecit Jacob. De quo dicit Gen. xxi. Seruiuit Jacob p̄ Rachel septē annis: et videbant ei dīco pauci p̄c amor⁹ magnitudine. Quarto cognoscit⁹ p̄ aduersa q̄n- do quis pro amico parat⁹ est mori et omnia ad- uersa pati. sicut faciebat apostolus dicēs. q. ad Cor. xij. Libenter impendā et sup̄impēdar ego ip̄e pro animalib⁹ vestris. et isto signo nō inueni- tur maius. sed paucissimi rep̄erunt talū am- corum. Multi enī diligunt proximū nō rante virtutis aut charitatis sed ratione sue utilitatis et ista nō est vera amicitia. Nam in. iij. de off. ait.

Amico. Vera amicitia virtus est et non estus. et
Tullius in li. de amicitia inquit. Si valitas glori-
naret amicitia eadem commutata dissolueret. Et
Boetius in lib. ii. de cons. di. Quis felicitas sa-
at amicitia infortunium facit inimici: et ideo Greg.
in mora inquit. Eum quis in prosperitate diligit in
certum valde est verum prosperitas vel persona dili-
gat. Amicitia autem felicitatis vim interrogat amo-
na. Qui enim in adversitate primum despiciat aper-
te conuincat quod ipsum in prosperitate non amavit. Vera
li amico dicit. Eccli. vi. Est amicus socius me-
et non permanebit in die necessitatis. Vera est enim
sententia Quidam in j. de misibis qui ait.
Donec eris felix multos numerabis amicos.
Tempora si fuerint nubila solus eris.
Et iterum ibidem inquit.
Salus et fulgur spectat in ignibus aurum.
Tempore sic duro est inspicenda fides.
Dum micat et vultu ridet fortuna secundo
Indelibat cuncta sequuntur opes.
Et simul innotuit fugiunt nec noscunt vultus.
Bis amicos comitum qui modo cinctus erat.
Et in secundo de ponto idem poeta canit.
Diligit nemo nisi cum fortuna secunda est.
Et Esopus fabula. xviij. dicit.
Nullus amor durat nisi fructus seruet amoris.
Et fabula seragelima secunda.
Nam refugit vilo turbine falsus amor.
Dum fortuna tonat fugiunt terret amicos.
Quis amet et quis non sola procella docet.
Et auator libri qui dicit facetus. c. vi. inquit.
Qui fuerit felix multis venerat amicos.
Sed miser effectus solus ad ima cadit.
Et Henricus samariensis canit.
Cum zephirus flabat multis venerabar amicis.
Nunc ovis aquilo turbine flante fugat. Non sic
autem est de veris amicis. Sic enim Jacobus benue-
ranus. c. xxiij. sui libri. Mutari nescit imodes-
ratus amor. Et Martialis li. vndique suscepto.
c. vi. Nescit amor vehemens: ad queque pericu-
lumpi.

Et autem triplex amicitia. Prima est bo-
nos cum bonis. et ista sola est vera amicitia.
na. Sic enim Tullius in li. de amicitia. Vir-
tus amicitia et gignit et continet. Nec sine virtute
amicitia villo pacto esse potest. et iterum inquit.
Hoc primum sentio nisi in bonis amicitiam esse
non posse. Dicit enim naturalis: quod quod aurum debet
argento per malleationem inco: porari: oportet a
tribus precauere: scilicet a vento pulvere et humore. quod
si aliquid istorum se interponit perfecta unio fieri
non poterit. Si igitur aliqui volunt per amicitiam in-
gi: oportet ut caueant ne inter eos sit aliquis ve-
rus superbie: vel pulvis auaricie vel humor lu-
turie. quia inter superbos auaros et luxuriosos
vera amicitia esse non potest. Non enim potest esse ali-
cui verus amicus qui sibi est inimicus. Iuxta illud
Eccli. xij. Qui sibi est nequa cui aliquid bon-

erit. Unde merice dicit. Qui sibi non parat: mis-
bi vel ubi quod parat. Secunda amicitia est bono-
rum cum malis et conuerso. et ista bonis est pericu-
losa: quod ex malorum familiaritate aliquando corru-
punt in vicia: inquinant in conscientia: et obfusca-
tur in fama. De primo est textus in. c. sepe. xviij.
q. j. vbi dicit. Sepe malorum consortia cum bonos
corrumpunt. Pecus enim morbosum inficit toni-
gregem. ff. de aqua quori. et est. l. j. si iter queritur. et
de statu mona. c. vlt. in prin. et. l. v. di. c. sed illud.
Et modicum fermentum totam massam corrumpit. j. ad
Loz. v. et notat. ff. de pac. l. si vnus. §. pactus. et
xxij. di. c. hospitoli. et. xxij. q. v. c. nec solo. De
etiam dat exemplum Libyso. sup. Matthei di. Quid
quando vinum misceat aceto vinum non corrumpit as-
cerum sed acerrum vinum. Acerrum autem dicitur malum: quia
deum in suis operibus exacerbat: dicitur psalmista.
Exacerbauerunt deum excelsum. Vinum vero dicitur
bonum quod deum sanctificant per bonam conscientiam et primum
edificant per bonam famam: iuxta illud Iudici. ii.
Nunquid desiderare possum vinum meum quod sanctificat
deum et homines. Quando igitur boni misceant cum
malis quibus mali aliquando meliores: boni ta-
men sepe in vicia corrumpunt. Corrumpunt enim
bonos mores colloquia mala. j. ad Loz. xv. De
secundo etiam ponit exemplum idem Libysus. vbi sup.
Quia si admisceat farina cum luto farina non cor-
inquinat lutum sed lutum farinam. Boni autem dicun-
tur farina: quia mola timoris et amoris se con-
terunt: et ad candorem cor suum deducunt. iuxta
illud Esai. xlviij. Tolle molam et mole farinam: et sic
suauem deo panem faciunt per mundam conscientiam: iux-
ta illud Osee. viij. Ephraim factus est subane-
rius panis qui non reuerfatur. Lutum autem dicitur
mali in conspectu domini seadi et imundi: ac pedibus
demonum concalcandi: et in doacem infernale pro-
ijcendi. De quibus dicit dominus. ij. Regum. xxiij. et ps.
xxij. Ut lutum platearum olebo eos. Quando igitur
boni misceant cum malis: quibus mali quandoque
dealbent: tamen boni sepe in conscientiam inquinan-
tur. iuxta illud Numeri. xx. Qui tetigerit imun-
dum: imundus erit. et ps. xviij. dicit. Cum peruer-
so peruerteris. et Plato in Timaeo circa finem
ait. Si malis commisceris perdes hereditatem
et intellectum: et Eccli. xij. dicit. Qui communicauit
supbo: induat superbiam. Et Jacobus benue-
ranus. c. viij. sui libri canit. Qui iacet in sceno: non
sine sorde manet. De tercio autem ponit exemplum
Grego. di. q. si aurum argenteo misceat: argentum ad
aurum claritatem aliqualem exurgit sed aurum pallescat
Aurum autem dicitur viri sancti fulgidum in fama et pre-
ciosum in vita: iuxta illud Eccli. i. Quasi vas auri
solidum: ornatum omni lapide precioso. Argen-
tum vero dicitur mali qui tactu suo alios deni-
grant. De quibus dicit Hieronimus. xj. Argenti repro-
bum vocare eos. Quando igitur boni misceant cum
malis quibus mali videant lucere: tamen boni in
fama pallescent: et potest de eis dici Treno. xij.

Quomodo obscurati est aurum: mutatus est
color optimus. Conuersano enim cum malis re-
putat malus. Dicit namque dominus. xj. omne si-
mile appetit sibi simile. viij. Eccli. c. iij. et v. ait Te-
renus. Parens cum paribus vici. puerbis facile
congregant. Aliquando tamen accidit quod boni cum
malis misceant: et tamen nec boni malos pervertunt
nec mali bonos corrumpunt. Quod per tria ex-
empla videri potest. Vinum enim est cum fecit: et ta-
men fer nec aufert vino suam dulcedinem nec vi-
num fecit suam acerrum. Similiter rose morantur
cum spinis: et tamen nec spine auferunt rosis quin
redolent: nec rose spinis quin pungant. Simili-
ter aurum quandoque occultat a luto: et tamen lutum
non aufert auro suam valorem: nec aurum luto suam
viliter. Et similiter quandoque boni morantur cum
malis: et tamen mali non auferunt bonis suam san-
ctitatem: nec boni malis suam iniquitatem. Ter-
cia amicitia est malorum cum malis. et ista est nimis
periculosa. Mali enim sunt igne concupiscentie in-
flammati: et ideo insimul conuersando amplius
inflammant. iuxta illud Prover. vi. Nunquid
potest quis abscondere ignem in sinu suo ut non
conburant vestimenta eius. Ite sunt luto auaricie
infecti: et ideo amplius inuicem inficiunt. De quo luto
expone potest illud Abacuc. ij. Aggrauat cor-
se densum lutum. Item sunt pie superbie inqui-
nati: et ideo amplius inuicem inquinant. iuxta il-
lud Eccli. xij. Qui tetigerit picem inquinabit ab-
e. Sed dimissa hac diabolica malorum amicitia
queramus esse boni: et cum bonis amicitiam contra-
here. Sic enim Philo. viij. Eccli. c. iij. Perfe-
cta est bonorum amicitia et in virtute similitum. et
Tullius. iij. lib. de offici. c. xviij. inquit. Omnium
societatum nulla prestantior: nulla firmitior: quam cum
viris boni moribus similes sunt familiaritate con-
iuncti. Circa predicta autem de dilectione primi
est sciendum quod Augustinus in li. l. Omelia. dicit quod re-
peritur quadruplex dilectio. Una est carnalis
que est inter virum et vxorem. Et ista licet sit licita ta-
men de se non est meritoria: quod in brutis animali-
bus inuenitur. Unde inquit Augustinus. vbi. s. Puisse
res coniugia habere: nidos facere: oua conseruare
et pullos nutrire. Quibus autem ista dilectio de
se non sit meritoria: potest tamen fieri meritoria quan-
do vir diligit vxorem quia bona est: vel ut bona sit
tunc enim non diligit vxorem ut vxorem: sed deum dili-
git in vxore. iuxta illud ad Ephe. v. Viri diligite
vxores vestras: sicut ipse ecclesiam. Secunda di-
lectio est naturalis qua pater diligit filium: et ista
etiam licet sit licita tamen de se non est meritoria. Un-
de subdit Augustinus. Pro magno laudaturus sum in
boie quod video in agnide serpentes et lupi amant
filios suos: non est laudandus qui amat filios: sed
deest adus qui non amat. Si filios amas serpe-
ntibus comparatio: si non amas a serpente vin-
ceri. Potest autem hec dilectio fieri meritoria quan-
do pater diligit filium quia bonus est: vel ut bo-

nus sit: tamen enim non diligit filium ut filium sed diligit
deum in filio: seruans illud Apostoli ad Ephe-
v. Vos patres nolite ad iracundiam provocare fili-
os vestros: sed educate illos in disciplina et cor-
more domini. Tercia est dilectio socialis que con-
trahitur ex consuetudine cohabitandi: colloquendi:
et conuersandi. Et ista quoque licet sit licita ta-
men non est meritoria: quod est etiam inter animalia.
Unde subdit Augustinus. Duo equi manducant in-
mul. desiderant se videre ad aliam diem: procedit
vnus: festinat alter: vix regis a secessore: et tandem
imperu suo se puocat donec ad amicum perueniat.
Cumque peruenit quasi in loco suo requiescit. Quarta
autem ista dilectio de se non sit meritoria tamen
potest fieri meritoria quando quis diligit socium
quia bonus est: vel ut bonus sit. tunc enim cum non
diligit ut socium: sed in eo diligit deum. et talis
dilectio sicut et procedens hoc modo reduatur
ad preceptum de dilectione primi. De tali autem
amico dicit Eccli. vi. Amicus fidelis medicamentum
vire et immortalitatis: qui meretur dominus
inuenire illum. Quarta dilectio est caritatis qua
quis diligit aliquem propter fidem et veritatem ac bo-
nitatem. et ista non potest esse inter animalia que ra-
tione caret: et est valde meritoria. De qua dilecti-
one inquit Tullius lib. j. de natura deorum. Nihil
est virtute amabilius: nihil quod magis alliciat
ad diligendum. cum propter veritatem et probitatem
etiam quos nunquam vidimus diligamus. Et iterum
ait. Tanta est vis probitatis ut eam etiam in his quos
nunquam vidimus vel quod malus est in bosse di-
ligamus.

Pars quinta huius sermonis de charitate con-
gnoscat. Et
Ratione de huius partis queritur
p. nunquid homo possit scire et con-
gnosce quando est in charitate. Et re-
spondet Albertus. de alio. in. iij. parte su-
me in tractatu de gratia et Theodor. in. j. scripto. di.
xviij. ar. j. q. iij. et in. iij. di. xxiij. ar. q. j. q. q. c. iij. et
sanctus Bonauentura. in. j. di. xviij. ar. j. q. iij. et Ri-
char. ca. di. ar. j. q. v. Aliquid possumus cogno-
scere tripliciter. scilicet certitudinaliter: reuelabi-
liter et coniecturaliter. Primo possumus aliquid
scire certitudinaliter: sicut illud cuius species sen-
tiatur in sensu aut intellectu. Item quod ait Philosophus
pbis. j. Posteriorum. Scire est rem per causam
cognoscere: et quoniam illud est causa: et aliter
non potest se habere: et. j. ac. ij. Metaph. Tunc vnus
quodque arbitramur cum causam eius vix ad
elementa cognoscimus. Et. vj. Metaph. idem ait.
quod non habemus scientiam nisi per magis nota. Et. j.
Metaph. iterum dicit. Ad intelligendum innata est
nobis via per sensum. Et in. iij. de anima. Nihil est
in intellectu quin prius fuerit in sensu. Iste ergo
modo non potest cognoscere charitatem: quod per-
batur sic secundum Brethorcel. in. ij. Metaph. Intellectus
noster ad ea que sunt manifestissima in natura

tura se habet sicut oculus nocturne ad radios solis. Et ideo sicut lupus nescit distinguere inter lumen diei et nocturne intellectus noster debet ad spiritualia nescit discernere inter lumen gratie gratie dare et gratia facienda. Cum ergo secundum theodorum sit quod dam amor naturalis acquisitus et aliter infusus a deo in anima vel sit perfectus et hic amor est charitas cum homo non possit scire ex certa scientia verum diligat deum amore naturali quo quilibet diligit benefactorem suum: sicut enim faciunt beneficia animalia: vel acquiritur aut perfectus charitatis: qui causatur a deo et ab eo procedit: qui propter sui excellentiam est nobis ignotus: quod lucet habitant inaccessibiliter. ad Thib. vii. concluditur de lege communi non possumus scire certitudinaliter et scienter quoniam in nobis est charitas. Et hoc est quod apostolus ait. ad Cor. iij. Nihil mibi conscius sum: non in hoc iustificatus non sum. et Eccl. i. inquit Salomon. Sunt iusti atque sapientes et opera eorum in manu dei. et non nemo scit verumque amore an odio dignus sit: sed omnia in futurum reservant incerta. Et Luc. x. dixit dominus discipulis. Nemine per viam salutaveritis. id est secundum Nicolaum de lyra. nemine in hoc mundo salutem esse dixeritis. Unde ibi inquit Glossa. De lege communi nulla via: non potest scire certitudinem sue salutis.

Et ideo possumus aliquid scire reudabiliter: scilicet per dei revelationem: et hoc modo scivit Paulus se esse in charitate quoniam dixit ad Romanos. viij. Quia sum quod neque mors neque vita etc. poterit me separare a charitate dei. Et hoc idem fuit revelatum beato fratri nostro: de quo canit ecclesia. Quod drane quoque novissimus culpa? sibi celitus dimittit reudat.

Et ideo possumus aliquid scire piceaturaliter. Sic est cognitio de anima. De qua ait Philo sophus in ij. de anima. Vita nostra videtur cognoscibilis per sensum et motum: et hoc modo quis potest circumstantias: signa et piceaturas cognoscere vel melius opinari se esse in charitate. Signa autem sunt duodecim. Primum dicit affectio: quoniam quis affectus movetur pro christo. Ipse enim ait Joban. xv. Maiorem hac dilectionem nemo habet ut animam suam ponat quis pro amicis suis. De hoc Origenes super Lant. ait. Voluntas patet probat quod veraciter amat: et tanto erit aliorum amor quanto voluntas patiendi pro christo fuerit paratio. hoc ille. Veraciter ergo deum amat qui pro amore salutis sue non parcat: et mortem corporis libenter excipit. de pe. di. ij. s. charitas. Secundum signum est subuentionis. scilicet necessitates patientibus pro amore christi cum affectu pietatis. De quo Origenes ubi. s. ait. In exhibitione pietatis probat quis magnitudinem amoris.

Etiam est ambulationis. id est quoniam quis ex veritate benivola amoris ad christum cupit mori ut cum eo coniungatur. dicitur cum Paulo ad Phil. ij. Cupio dissolvi et esse cum christo. et rogans deum ac dicens cum propheta ps. cxi. Educ de custodia animam meam ad confitendum nomini tuo. Ne expe-

ctis iusti donec retribuas mihi. Ad predictam autem coniecturam facit quod ait Grego. in omelia patercoz. Item dicit. Qui integra mente deum desiderat: pro seculo iam habet quod amat. Quartum signum dicit contemptio. scilicet temporalium amore christi sicut facies bac Paulus dicit ad Phil. ij. Omnia arbitratum sum ut stercorea: ut christum lucrificarem. Quanto enim corpora habet minus de materia: tanto sunt leniora et magis sursum tendentia. ij. de celo et mundo. Cum igitur pondus anime sit amor ut inquit Augu. in. ij. de civitate dei. ideo quanto magis quis terrena appetit: tanto minus in deum per charitatem tendit. Et contra. Unde Augu. in. i. Confessionem ait. Perfecta charitas est ubi nulla est cupiditas. Amor enim dei omnem cupiditatem consumit. de pe. di. ij. c. si sermo.

Quintum signum dicitur despectionis scilicet propter quod et amicorum seculi aduersantia nobis in amore dei: qui inquit Luc. xij. Si quis venit ad me et non odit patrem suum et matrem et filios et fratres et sorores: adhuc autem et animam suam non potest meus esse discipulus. Unde Grego. dicit ostendens qualiter hoc preceptum intelligi debet. Quos primos novimus diligamus: et quos aduersarios in via dei patimur odimus do et fugiendo nesciamus. Quasi enim per odium diligat qui carnaliter sapiens dum prava nobis ingerit non audit. Augu. quoque in lib. i. Omeliarum Omelia. xxxv. ostendit hoc signum perfecte charitatis dicens. Amandus est deus ita ut si fieri poterit nos ipsos obliviscamur: sic quod dicere valeamus cum Paulo ad Gala. ij. Vivo autem iam non ego vivit vero in me christus sed per amorem. Sextum signum dicit aggressionis. Charitas enim facit homines aggredi et intrare quocumque ardua pro dei amore est ne timore. Quia ut dicitur Lant. viij. Fortis est ut mors dilectio: et aque multe. scilicet tribulationum non potuerunt extinguere charitates. nec flumina sed aduersitatum et temptationum obruerunt illas. Unde Ebrif. super Mattheum. inquit. Qui deum perfecte amat: timorem sue carnis a se funditus euellit. Tunc ergo signum est quod deum amamus: quoniam omnia ardua et difficilia pro eius amore periclitamur. de pe. di. ij. c. Ergo si charitatem.

Septimum signum dicit dilectionis scilicet propter primi et compassionis in eius malis. Solemus enim dilectorum nostrorum amicos diligere: et de eorum bonis gaudere: et contra de eorum aduersitatibus tristari. Et ideo si hoc erga homines dei creaturas ab eo dilectas facimus: signum est quod deum diligimus. Per contrarium autem est: si contrarium faciamus. Unde Augu. ad Hypponensem ait. Qui non dolet de malo primi non est in eo charitas christi.

Octavum signum dicit executionis scilicet divinum mandatorum. secundum enim philosophum ij. Ethicorum. Virtus est habitus mentis bonus qui habentem perficit: et opus eius

bonum reddit. Sed ut idem philosophus ait. ij. Philo. Naturalia semper agunt necessario. Nam ignis semper calefacit. Sol semper illuminat: et mel dulcedinem semper gustantibus ei reddit. Si ergo virtus est habitus mentis bonus: tunc inesse cognoscatur quando impellit ad actum. Qui enim habet habitum pietatis in corde videtur aliorum calamitatem eis compatitur. Lant. ro est quod secundum philosophum. vij. Ethic. z. vij. Philo. Virtus est dispositio perfecta ad optimum. Et ij. Ethic. idem philosophus dicit. quod ad perfectionem virtutis tria requiruntur: scire: velle: et operari. z. z. Ethic. iterum ait. Non sufficit virtutes scire nisi quis operetur secundum illas. Cum ergo ut inquit Bress. ij. Philo. z. ij. Metaph. Operatio faciat cognoscere formam. Cumque operetur laudet magistrum: ut notat in phemio institutionum et saluator dicit Mattheum. vij. Ex operibus eorum cognoscetis eos: patet quod signum potissimum virtutis est cum homo libenter et gaudio se exequitur voluntatem dei: pro eius mandatorum implementatione. Quod si infirmare vel alio impedimento non potest: plurimum de impedimento dolet: exequiturque desiderat. Nam Jobanis. xij. dicit a domino. Si quis diligit me mandata mea servabit. Ubi Grego. ait. Probat non dilectionis exhibitio est operis. Qui ergo non exequitur dei mandata non est in charitate. Unusquisque ergo consideret si vere deum amat: nec sibi tamen persuadeat quicquid sibi animus sine operis attestatio ne respondeat. De dilectione eorum dicitur: mens: lingua et vita requiratur. Nunquam est amor dei otiosus operatur enim magna si est: si autem operari renuit: amor non est. Et iterum ibidem ait. Deum perfecte non diligit: qui in sua voluntate contradicit. Interroget unusquisque mentem suam: et videat si voluntatis servorem ubi est charitas tamen habeat quod paratus sit quantum in ipso est dei exequi voluntatem. Et tunc dicat quia charitatem habet. Et possit cum propheta dicere. Uias mandatorum tuorum cucurri cum dilatasti cor meum sed infusione charitatis.

Unum signum dicit directionis scilicet intentionis. Omnia enim iuste denominantur a fine. ij. de anima. Et finis imponit nomen operi ut ait Ambrosius in li. de officiis. Et omnis motus trahit speciem et determinationem a termino ad quem. v. Philo. sico. Qui ergo non solum bona exercet opera: sed omnia ad bonum finem dirigit: hic charitatem habere creditur. Ut enim ait Thib. ij. q. ij. ar. ij. Ad perfectionem virtutis requiritur potentia verpure voluntas: habitus: puta charitas: actus de se bonus et utilis et utilis finis. scilicet ut fiat ad implenda dei mandata: et exequenda eius voluntatem: ac sequenda eternam premium: non timore servili ac formidie mortis vel penarum: vel propter humanam complacenciam vel laudem: quod tunc non procederet ab habitu charitatis. Si autem faciamus omnia opera nostra pro amore dei: et persequamur finem nostrum in deo qui est charitas. poterimus credere nos esse in charitate et esse bonos. Qui enim finis bonus ipse quoque bonum. ij. Topicorum. Et hoc est quod inquit Paulus

ad Cor. v. Charitas christi vincit nos et omnia ad dei gloriam faciamus.

Decimum signum dicit purgationis. scilicet scientie ab omni labe peccati. Nihil enim obstat charitati nisi peccatum: quod dicitur et opponit secundum Scotum Richardum et Bonaventuram. s. di. xviij. et Thib. ij. q. ij. ar. ij. Cum ergo charitas mutuo se expellat. Metaph. z. vbi facit deus deus. c. c. renunciat. xviij. q. i. sequitur quod ubi est rectum peccatum a conscientia: in illis intrat charitas. Et quis nemo possit scire de communi lege se esse sine peccato: intra illud Provoc. x. Quis potest dicere mundum est cor meum: purus sum a peccato. Et Job. ix. Si iustus fuero: et bocipsum ignorabit anima mea. Tamen quando quis fecit quod potuit inquirere peccata et per confessionem et satisfactionem purgando: potest credere se esse in charitate quando nullum habet remorsum conscientie de mortali peccato. Ut inquit Thib. in. iij. di. i. Et idem dicit gaudere iuxta illud. ij. Cor. i. Gloria nostra hec est testimonium conscientie nostre. Et ps. iij. canit David. Signatum est super nos lumen vultus tui domine: dedisti letitiam in corde meo.

Undecimum signum dicit dispositionis: quoniam do quis sic de omnibus peccatis mortaliibus dolet: quod habet firmum propositum non quod committendi aliquod mortale peccatum: et illud in abominationem habet: et non solum suam sed etiam alienam propter dei offensam. Qui enim aliquis diligit: dolet quod eum offenderit et contristatur quando videt ab aliquo ei iniuria fieri. Et ideo habens zelum de dei honore: et displicentiam de eius offensione potest credere se esse in charitate: et habere spiritum sanctum sicut David qui dicebat in ps. Ubi di prevaricantes et tabescebat quia do quia tua non custodierunt.

Decimum signum dicit delectationis. Quis delectatur primo cogitare libenter de deo. Dicit enim dominus Mattheum. vij. ubi est thesaurus tuus: ibi et cor tuum erit. Ideo Bern. i. suis meditationibus hortatur di. Cogita de deo quicquid melius potes et de re quicquid delectari valeas. Omne enim tempus in quo de deo non cogitas hoc te computa perdidisse. Secundo si delectatur audire verbum dei. Nam libenter audimus loqui de dilecto nostro. Idem dicebat dominus iudeis Joban. viij. Qui ex deo est: verba dei audit: propterea vos non auditis quod ex deo non estis. Tercio si delectatur loqui de deo. Unusquisque enim libenter loquitur de dilecto suo: et non potest amore suum in secreto pectoris sui occultare. Unde in vulgari proverbio dicit. Amor et nullus celari nequeat. Ea propter super epistola ad Romanos. Ebrif. ost. ait. Amantium mors est ut amoris suum tacere nequeant: sed necessarii et charis suum offerant et prodant: flammamque suam intra pectus suum cohibere non possint. Enarrant fratres quoniam ut ipsa assiduitate narrandi solati

um amorem sui capere: et refrigeria in mente dilectio assumit. beatus. Sed si vis o popule mihi datus fore: veri sit in charitate: plura si in te sunt illi. Quare de vera charitate habere debet. Inquit em Paulus. ad Cor. xij. Charitas pater non est demigna est: charitas non amulat: non agit perperam. id est querens non inflat: non est ambicio: non querit que sua sunt: non irritat: non cogitat malum: non gaudet super iniquitate: cogit autem verum: omnia suffert: omnia credit: omnia sperat: omnia sustinet. Charitas nunquam eridit. Quas condonones charitatis si habueris: cum alijs sanctis intro ducemini ad nuptias agni regni. Qui est benedictus in secula seculorum Amen.

Feria quinta de punctione peccatoris ad penitentiam. Sermo sextus.

Animo con

tritor spiritus humilitatis suscipiamur. Dani. iij. et in epistola occurrente ferit. Recitat bodierna die facta in ecclesia beatorum punctionis Marie magdalene. De qua loquens beatus

Gregorius in omnia occurrentia inquit. Cogitanti mihi de mane penitentia flere magis libet quam alius quid dicere. Cuius enim vel sapientia peccator ille buri peccatis lacrimis ad exemplum penitendi non emoluit. Consideravit namque quod fecit: et noluit modestum quid facere. Super punctiones ingressa est: non iussa venit: inter epulas lacrimas obrulit. Dicitur quoque dolore ardet quod flere etiam inter epulas non erubescit: beatus. Sciebat enim hec peccatrix vera esse spiritus sententia per os David prophete dicens. ps. cxxij. Iuxta est dominus bis qui tribulato sunt corde: et humiles spiritu saluabit. Quapropter ut qui in malis secuti sunt hanc peccatricem: illam in conversione comitent. In plenissimo sermone pertractabimus de quatuor inducentibus ad pagendam penitentiam. Primum dicitur peccati malignatio. Secundum dicitur diversa vocatio. Tertium imensa fructificatio. Quartum continua habilitatio.

Primo peccati malignitate quare curare volentes debet ad penitentiam converti.

II

Quanta sit peccati malignitas apparet ex dano quod toti generi humano intulit peccati primogeniti. Cui enim creasset deus hominem in agro Damasceno: ut dicit magister in historia scolastica: posuisset eum in paradiso voluptatis. ut habet Gen. ij. de quo loco amenissimo inquit Damascenus. li. ij. Paradisus in oriente positus est: omni terra crederetur: temperato et tenuissimo: ac purissimo aere fulgore: pluvio semper florido comas: bono odore plenus: lumineque repletus. Quod autem stetit in paradiso terrestri ostendit Hieronymus in li. de civitate: quem refert magister in. ij. di. xij. dicens. Si homo in paradiso innocenter vixisset. nec ignis

eum videret: nec aqua mergeret: nec aeris absque na suffocaret: nec oia que nocent mortalibus impediret. Et Aug. i. xij. de civitate. dei. c. xvj. ait. Quiebat inquit homo in paradiso sicut volebat: quod deus iusserat: vivebat fructu deo. Et quod bono bonus erat: vivebat sine ulla egestate semper ita vivere habebat in potestate. Libero aderat ne esuriret: potius ne sitiret: ligni vire ne illi senectus dissolveret. Nihil corruptio in corpore vel ex corpore villas molestias: villis et sensibus ingerebat. Nullus interitus morbo nullus ictus metuebat: curis secus. Summa in corpore sanitas erat: in animo tranquillitas. Et sicut in paradiso nullus estus aut frigus: sic in eius habitaculo nulla ex cupiditate vel timore accidebat bone voluntatis offensio: nihil omnino tristeret: nihil aderat inaniter letum: gaudium vix perpetuabatur ex deo: in quo flagrabat charitas ex corde puro et perfecta bona et fide non fingit: atque inter se coniungit ex honesto amore societatis: et coris mentis corporisque vigilia: et mandati sine labore custodia: non lassitudo fatigabat oculos: non somnus premebat inuitum. Et in corde li. etiam dicitur: ibi aeris puritas et serenitas aderat: ibi humus sponte suos fructus gignebat: ibi aialia et volucres celi homini deo obediens obediabant.

II Si diceretur quod Gen. ij. scriptum est. quod de posuit hominem in paradiso ut operaretur.

Rideret idem Aug. super Gen. quod operatio illa non erat laboriosa: nec tediosa: sed solatiofa et delectabilis: qualis nunc esse solet in bis qui plantulas quasdam irrigant aut flores colligunt. Dicit quoque Aug. in li. questionum novarum et veteris testamenti. De hominem fecit: ut quod diu non peccaret: immortalitate vigeret. Et in. xij. de civitate dei. c. xij. iterum inquit. fatendum est primos homines ita fuisse institutos: ut si non peccassent: nullum genus mortis experirent. Et dicitur doctoribus super Gen. ij. c. quod postquam homo fuisset in tam felici statu in paradiso terrestri illo tempore quo placuisset diuine bonitatis: postea in corpore et anima gloriosus ad patriam celestem translatus fuisset. Et idem ponit magister in. ij. sententiarum. di. x. O maledictum peccatum: tu fuisti illi ludus quod hominem a statu innocentie originalis: et ab omni peccatis bonis deiecasti. Ita quod veritatem est illud Job. xij. Non namque de mittere: breui visus tempore repletur malis: qui quasi flos egreditur et perit: et fugit velut umbra: et nunquam in eodem statu permanet. Et ideo hec malignitas dicitur de iectionis.

Ecce appellationis occasio. Triplex enim morte nobis inculit et infert maledictum. Primum est mors corporis quod propter peccatum originale incurrit totum genus humanum: iuxta illud ad Roma. v. Per unum hominem peccatum intravit in mundum: et per peccatum mors. O diaboli cum peccatum propter te abbreviasti vitam hominis: et mors acciderat. Sicut poma marida de arboris recidunt antequam maturent. Unde Job. xij. dicitur.

Impiis sublati sunt ante tempus suum. Et David in ps. lxxxv. Qui sanguinem et dolosi non dimidiabunt dico suos. Et Prover. x. scriptum est. Anni impiorum brevia sunt.

Ecce appellationis occasio. Triplex enim morte nobis inculit et infert maledictum. Primum est mors corporis quod propter peccatum originale incurrit totum genus humanum: iuxta illud ad Roma. v. Per unum hominem peccatum intravit in mundum: et per peccatum mors. O diaboli cum peccatum propter te abbreviasti vitam hominis: et mors acciderat. Sicut poma marida de arboris recidunt antequam maturent. Unde Job. xij. dicitur.

Impiis sublati sunt ante tempus suum. Et David in ps. lxxxv. Qui sanguinem et dolosi non dimidiabunt dico suos. Et Prover. x. scriptum est. Anni impiorum brevia sunt. Ecce appellationis occasio. Triplex enim morte nobis inculit et infert maledictum. Primum est mors corporis quod propter peccatum originale incurrit totum genus humanum: iuxta illud ad Roma. v. Per unum hominem peccatum intravit in mundum: et per peccatum mors. O diaboli cum peccatum propter te abbreviasti vitam hominis: et mors acciderat. Sicut poma marida de arboris recidunt antequam maturent. Unde Job. xij. dicitur. Ecce appellationis occasio. Triplex enim morte nobis inculit et infert maledictum. Primum est mors corporis quod propter peccatum originale incurrit totum genus humanum: iuxta illud ad Roma. v. Per unum hominem peccatum intravit in mundum: et per peccatum mors. O diaboli cum peccatum propter te abbreviasti vitam hominis: et mors acciderat. Sicut poma marida de arboris recidunt antequam maturent. Unde Job. xij. dicitur.

Tercio assimilatur mortuo ratione oblivionis. iuxta illud ps. Oblivioni datus sum tanquam mortuus a corde. Quia enim peccator obliuiscitur deus in mundo adeo de obliuiscitur deus in inferno. iuxta illud Osee. iij. ubi ait dominus. Quia obliuiscor legem dei tui: obliuiscar et ego tui. et ob hanc causam infero dicitur terra oblivionis. De enim obliuiscit peccator in inferno quantum ad effectum misericordie iuxta illud Job. xxiij. Usque ad infernum perit illi. Obliuiscit et misericordia dei. Ipsi vero obliuiscunt deum quantum ad spem veniencie iuxta illud Michae. De sperata est plaga eius et unusquisque obliuiscit suum propter imensitatem peccati. Unus legit quod Brethrenes quidam discipulo suo apparuit dicens quod totam sciam suam obliuiscit: erat enim nihil aliud sciebat nisi penam suam. Unde Ecce. ix. ait Salomone. Mortui nihil nouerunt amplius. Quarto peccator assimilatur mortuo propter verminum corrosiones. Dabit enim vermes remorsus plaga quod est in inferno non moritur iuxta illud Esa. vii. Vermis cor non morietur. Et Job. xxi. Qui comedunt me nunquam dormiunt. Remorsus peccatorum et recordationes atque afflictiones demonum. Unde Ambrosius inquit. Que pena grauior quam interius vulnus plaga. Nonne hoc magis fugiendum est quam mors: quod dispeditur: et est exitum. Alii vermes sunt ipsa vicia et peccata quod continue affligunt animam. iuxta illud Michae. xxi. Propter multitudinem iniquitatum tue dura facta sunt peccata tua. Et ibidem. Insanabilis est dolor tuus: propter multitudinem iniquitatum tue.

Unus peccator assimilatur mortuo propter fetorem. sicut enim mortuus fetet cor palentera peccator spiritus dicitur. Sunt autem quatuor: propter que cadauera mortuorum multum fetent. Primum est locus. scilicet quod cadauer est in loco alto tunc enim fetor magis diffunditur: et signat superbiam que coram deo et angelis fetet. iuxta illud Joel. ij. Ascendet fetor eius quod superbe egit. Secundum est calor: quod magis sentit fetor: cadaueris in calore quam in frigore. et signat carnalem concupiscentiam que coram deo fetet. iuxta illud Esa. xxiij. De cadaueribus eorum ascendet fetor. Tercium est ventus quod fetor est ad longinquas partes defert. et signat detractiones que sunt in ore hominis fetore. Unde de detractore inquit ps. Sepulchrum patris est guttur eorum: lingua suis dolose agebat et. Tunc enim detractor: fetor est ad instar venti defert quod alio defectus refert. Quartum est tempus diuturnitas: quod quanto magis cadauer fuerit diuturnius: tanto est magis fetidus. iuxta illud Joel. ij. Lapsu fuerit iuxta in stercore suo. Est autem confusio peccatoris fetida: quod est latrina diaboli: in qua peccata infernales libenter voluntantur. Unde demones non penitent in mutis in colubas quod non amant simplicitatem: neque in ruitures: quod non diligunt castitatem: neque in agnos siue in oues: quod non amant innocentiam. sed in porcos: ut beatus Mar. viij. Mar. v. et Lu. viij. quod diligunt immundiciam. Et ideo de Job. xl. quod ipse diabolus habitat in locis buentibus. i. lu

rosia et ferendo sicut porcus in ceno. Est etiam eo
facta perditio fenda. q. est sentina p. et spurci
de vicioz habitant in ea. Iuxta illud Nben. xix.
Manebit spurcia eius sup eum. R

Ed notandū q. dicitur tres mortuos su
s. Iaravit. Unū in domo. s. filia archisina/
gogi. Mar. it. Aliū extra domū. s. filius
vidue quitar. Nam. Lu. vi. Aliū v. o sepulchri
fendū in monumento. s. Lazar. Job. q. Per q. s.
mortuos significat tres differentes p. et s. fm
Beda et enā August. in li. de sermone dñi i. mō/
te. Per mortuū cū resuscitatu in domo signifi
cat p. et s. q. solo cōsensu peccauit et extra non ex
uit p. oganone. Per resuscitatu aut extra domū
significat p. et s. q. peccauit p. et s. oganone
Per resuscitatu v. o in sepulchro fendo signifi
cat p. et s. q. p. et s. oganone. qui mala assuefaciōe
tanq. mole graui p. et s. et tene clausus in fero/
re p. et s. Sed notandū est enā q. filia archisina/
gogi fuit suscitata eiectā multitudinē. v. signifi
cat q. p. et s. q. dñi offendit i. secreto. de
bet facere p. et s. in oculo v. et dñi placet. Fili
aut vidue fuit suscitatus corā multitudinē. q. pec
catoz manifestus q. dñi offendit et primū scan
dalizauit debet facere p. et s. manifestā v. et dñi
placet et primū edificat. Lazar. v. o fuit resusci
tatus corā multitudinē. et a. fente. Nā fuit mar
tha. magdalena. Iesus. et iudei. q. p. et s. cōsue
tudinari. qui dñi offendit et primū scandaliza
uit et a deo senimis dōgavit. debet facere p. et s.
manifestā et acq. s. sibi s. et s. viroz. suffragia.
v. sic placet dñi. edificat primū. et paulatim pos
sit appropinquare ad dñi. Itē debet plagi i. pecc
catoz. Nā plagi ab angelis. q. sicut gaudent de
eius cōuersione. Lu. x. ita tristant de ipsi. p. et s.
nicanōe. Un. Esa. xxi. q. s. Ecce videntes dama
bunt angeli p. et s. amare f. bunt. Item ploran
dus est a seipo. iuxta illud Niere. vi. Lucū vni
genitū facitū plācū amarū. Et Mich. i. fa
das tibi planctū velut draconū et lucū q. s. stru
tionū. Sicut enī mulier amarissime plorat q. n.
vni genitū suū amittit. et draco plagit q. n. elephas
caput suū p. et s. et struō vlulat q. n. oua sua p.
dit. sic p. et s. debet flere q. n. diabolus aiam suā
vni genitū suū et caput suū. ap. ab eo sepauit.
ac oia merita sua cū p. et s. fecit. Debet enī q. cum
flere oēs christiani. iuxta illud Eccl. xxi. Sup
mortuū plora. defect enī luc. v. Un. Aug. ait
Suntne in te o. t. p. et s. viscera miscōie q. plagi
corpus a q. recessit aia. et nō plagi aiam a q. res
cessit deus. Ad p. et s. et aia cōfirmada adduci
pōt illud q. d. inq. Beda. d. Quāto gūioz ē mors
aictanto acrio: penitēs feruor insister. Un. iacē
tē in condauī mortuū leui voce resuscitat. Dela
tū foras iuuenē plurib. dñis corroboret. Ad
q. d. iudiciū v. o resuscitatu fremuit spū. lachry
mas fudit. et voce mag. clamauit. Necille. Qui
iterū ait. Sed et hic notandus q. publica nota

publico eget remedio. leuia p. et s. secreta q. r. pe
nitentia deleri. Puella in domo iacēs pauca ar
bitrio resurgit. iuuenē extra domū turba mltā
comitāte suscitāt. Lazarus de monumento vo
cat. mltis p. et s. innotuit. Dicit aut. Philippus
mōchaler. sup. Luc. q. resurrexerunt istoz mlti
mortuoz fuit p. et s. diuersimode. s. puelle per
māducaōne: cū v. b. Mar. v. christ. post a.
suscitandē p. et s. ei dare māducare. Lazari v.
per ambulāōne: cū v. b. Job. x. t. p. et s. dicit
ap. et s. Soluite illum et sinite abire. filij v. o. v.
due p. et s. locutionē dñi. Lu. vi. q. cepit loq. Et b.
factū fuit ad significandū q. cū deus resuscitauit
hoiem a p. et s. debet i. ipso dirigi et regulari oēs
vires et potentie anie. q. generalit. sunt tres. s. v. et
gerantia. sensiuia. et intellectuā. Directio aut v. et
gerantia intelligit in māducaōne. sensiuia in
ambulāōne. intellectuā v. o in locutione. S
Stenā sciendū q. tria sūt sepulchra pec
e. carnis. Unum. s. materiale in q. sepeliet
a. corpus mortuū. De q. p. et s. ait. Sep
ulchra illoz dom. cor. in eternū. Secūdu est
corpale. s. cor. suū in q. a. ania mortua iacet se
pulta. q. d. q. d. licet a foris videat. speciosum:
intus t. est plenus spurciq. p. et s. dicere dñi
Mar. x. et. Ne vobis scribe et pharisei hypo
cite q. siles est. sepulchris dalbas. q. a foris ap
parēt hoib. speciosa: int. aut plena sūt ossibus
mortuoz et o. spurcia. Terciū v. o sepulchru
est infernale. in q. sepeliet cor. et aia ipsi. p. et s.
ris: iuxta illud Luc. xvi. Mortu. est diues et sep
ultus in inferno. T
I aut q. r. qui sunt portitores ad ista se
p. et s. pulchra. Rūdeo q. portitores ad sepul
chru materiale sunt q. et s. elemēta et q.
bus corpus est cōpositū: quē diu ad inuices
pugnāt donec in corpe dissoluōem inducant.
Ibi t. deus multū posuit de terra et p. et s. de ce
teris elemētis. Elementū enī aq. apparet in hu
morib. et sanguinib. elementū aer. in spirāōe
flāt. elementū ignis in calor. et naturali. elemen
tū v. o terre in carnē neruis et ossib. Et sic patet
q. multo plus ibi posuit de elemēto terre q. cete
roz. Si enī posuisset multū de igne. hō fuisset
nimis iracundus vel avarus. si multū de aere:
nimis sup. fuisset. si v. o mltū de aq. nimis fu
isset libidinosus. Sed multū ibi posuit de tra
q. est elementū infimū: v. hō non supbiat sed in
būilitate cōsistat. Portitores aut aie ad monu
mentū corpale sūt sunt q. et s. q. in p. et s. homi
nē p. et s. euare faciūt. Prim. est fiducia lōgionis
vite q. m. hoiem sepe decipit. Un. d. Esa. xxi. v. i.
Dū adhuc ordier succidit me. Secūdu ē cō
sideratio cuipe aliene. Eccl. xxi. Nō p. et s. vita
bit cōreccionē: et fm voluntatē suā inueniet cō
parationē. Terciū est fiducia de venia quā ali
q. cōcipit et magna dei misericōia. cōtra q. d. dicit
Eccl. v. Ne dicas: miserratio dei magna est: mul

am. dñis p. et s. meoz. miserabil. Quartus est
adulatio blāda. de q. Esa. iij. d. Popule me. q.
te bñi dicit ipse de caput. Portitores v. o cor
poris et aie ad sepulchru infernale fm Amb. su
per Lucā sunt q. et s. spūalia elemēta. Quidā
enī illuc portant a terra p. et s. appetitū terrenū
rū: sicut avari. Alij ab aq. p. et s. appetitū delinā
rū: sicut luxuriosi. Alij ab aere p. et s. appetitū am
binosum: sicut supbi. Alij aut ab igne p. et s. ap
petitū ire et vindicte: sicut ira cūdi. U
I v. o q. r. p. et s. quam portat p. et s. mortu.
ad sepulchru desert. Rūdeo q. est fm do
ctores sup. Lucā aliq. de q. et s. sensib.
Niere. it. Mortu. intrat p. et s. fenestras nras. Nā q.
videt mulierē ad cōcupiscendū cā extrahit mor
tuus p. et s. portat visus. Qui aut detrahendū aurē:
et lingū linguam accōmodat: extrahit mortu
us p. et s. portat audit. et oris. et sic de singulis. Et ad
hoc cōponi posset spūaliter illud q. d. Niere.
xix. Egressi sunt nocte p. et s. portam q. erat in du
os muros. q. q. et s. sensus habet duo organa
in ministeriū. Sequit. Egressi sunt ad viā de
serni. Lū enī q. s. mortalit. peccata deo desert: et
a demonib. inhabitat. Un. de tali aia dicit p. et s.
illud Niere. dicit. Facta est habitatio draconū et
deserta vsq. in eternū. q. s. in ipso p. et s. de hac
vita decedit. R
Rō declaratione aut p. et s. de morte
spūali v. et meli. intelligat v. et s. causat: est
Sciendū q. sicut corpalis vita causat et
vniōne aie et corpis p. et s. vniōne aie et corpis p. et s.
me et vniōne ipsius et dei p. et s. inhabitatōne.
Un. ad Rom. vi. inq. Paulus. Gratia dei vita
eterna in christo Iesu dñi nostro. Et Aug. su
per p. et s. l. et b. de peni. di. et resuscitat. ait. Lū
deus sit vita anie. ania v. o vita corpis: sicut cor
pus sine ania viuere nō potest: ita nō nisi deo p.
sente ania viuere valet. Necibi. Tunc enī vera
citer ania viuere d. cum deū diligit et eius man
data obseruat. Un. Deute. xxi. inquit Moyses.
Elige vitā v. et tu viuas et semen tuū: et diligas
dñm deū tuū atq. obedias voci eius. Ipse enī
est vita tua. Quia q. fm p. et s. m. in. iij. Topi. sic
se habet p. et s. in p. et s. ita oppositū in oppo
sito. sequit q. sicut corpalis mors p. et s. p. et s.
parandē aie a corpe: ita mors anie p. et s. p. et s.
parandē ipsius et dei. Un. Aug. q. de aui. dei
ca. iij. ait. Mors anie fit cū cā desert deus: sicut
mors corpis cū illud desert ania. Et Remig.
sup. eplā ad Eph. dicit. Sicut recedē aia mo
rit. corpus ita recedente deo morit ania. Lū igit
tur solū deus recedat et sepe ab aia cū p. et s. cō
sentit iuxta illud Sap. i. Peruerse cogitandē
sepant a deo. Cōcludit q. p. et s. est illud p. et s. q.
ania spūaliter morit. Ideo d. Sap. xvi. Nō p.
malicia occidit aiam suā. et Aug. an. iij. d. m. i.
ca. iij. ait. Nīc mors impietas est. Eapropē ser
pūm est. Et eccl. xvi. Ania q. peccauit i. p. et s. mo

rit. Trāsumptiuē in. Jā itaq. q. iij. et. et. iij.
q. iij. d. bñs ita et de p. et s. d. iij. et. q. et s. a me. Lū
cet ergo p. et s. videat corpaliter viuere spūal
iter mortuus est. Un. Bpoca. iij. d. p. et s. No
men habet q. viuas et mortuus es. vbi Aug.
inq. Multū in corpore viuas anias mortuas
portare noscunt. Et super Job. ser. d. v. it. ait
Quō morit caro amissa ania q. vita eius est. sic
morit aia amissa deo q. est vita eius. Et mone
clvi. enā dicit. Ois q. peccat morit. sed mortē
carnis ois hō timet: mortē anie pauca. p. et s. morte
carnis q. sine dubio q. et s. v. et s. est curant oēs
ne veniat. Laborat enī ne moriat hō q. et s. mo
ritur: et nō laborat ne peccet hō in eternū victu
rus. Si enī peccare nōlet modicū laboraret et
viveret in eternū. Ad hoc faciūt illud Quidā in. q.
de remedio amoris. Ut cor. p. et s. redimas ferrum
panis et ignis. Utq. anio valeas quicq. tol
rare negabis. T
Erat mors et eternalis et isemalis. De
et inq. dñs Job. vii. In p. et s. v. o mort
emini. De hac enī d. in p. et s. d. v. iij. Sicut
oues in inferno positi sunt: mors depascit eos
Prima mors emala et terribilis iij. Eccl. Un.
mū terribiliū est mors. Lū enī occidit corpus
q. d. bonū: sequit q. hēc mors dicēda est ma
la. Boni enī mala est corruptio: v. d. iij. Topi.
Brestorē et Boetij. Scia mors est p. et s. q. p.
mit aiam q. est melior corpe. et. iij. q. iij. et. Si ha
bes. Melioris enī p. et s. est corruptio. Tertia
v. o est pessima q. aiam suā et corpus etna occi
sione infimū. De q. d. in p. et s. d. v. iij. Mors p. et s.
pessima. Si enī q. et s. cū vno solo p. et s. mor
tali morit: ad etnos deputat cruciat. isemalis
v. o. Prouer. iij. scriptū est. Mortuo homie im
pio nulla erit vltima spes. De hac morte inq. Bu
gust. in. iij. de aui. dei. ca. iij. Jā autē mors est
grauior et oim maloz pessima q. nō sit sepandē
aie et corpis t. sed in etna penā p. et s. vniū q.
cōplecti. Ibi enī erunt hoies sp. in morte: ac p. et s.
nunq. viuetes: nunq. mortui. sed sine fine mor
tientes. De q. morte inq. saluator: Mar. t. Lū nī
mere q. p. et s. aiam et cor. p. et s. p. et s. in gebennā. Et
Niere. xvi. d. deo de p. et s. ibi. Duplia conti
nōne cōtere eos. Z
Erat p. et s. malignatio d. elongatio
et Elōgat enī hō a deo p. et s. p. et s. et deus ab
eō: nō locorū spacijs sed affectib. v. et s.
quit Niere in eplā ad Damascum papā. Ideo
de filio p. et s. d. iij. q. p. et s. est in re
gionē lōginquā. O igit maledicte p. et s. scias te
lōge esse a deo. Iuxta illud Prouer. xv. Lōge est
dñs ab impijs. Et iō nisi reuertar: ad etna pue
nies dānationē. Scp. enī est enī p. et s. l. vbi Da
uid inq. deo. Ecce q. elōgat se a te p. et s. b. De hac
enī sepandē et elōgatōe dei a p. et s. ibi d. Esa. x.
ca. iij. Inq. rē nre diuiserūt inf nos et dei nrm
et p. et s. nostra absēderūt a deo a nob peccau

In gl'ia v'at' sc'io Bonau' in. iij. di. iij. ar. q. q. q. Sicut eni qd qd cor paliter mouit frates et p'm qd o' succedit in bono ipse: sic eni fit qd alioq' mouit spualit' p' p'm de bono a' spualit' duo. Et idem ponit d'm Ibo. in. j. dist. xl. q. iij. vbi exponit illud Apoc. vj. Tene qd d'co ne ali' accipiat coronam: sic dicit. Hoc p'ntel' h' de duplici corona. vici p'sent' et futura. Si i' ed' qd de corona p'sentis iusticiae d'at ali' coro na alter' accipe du oga ipse in charitate facta q' sibi et alijs p'derant' in q' sp'us charitatis facit oia bona sc'd'p' coia ipso peccare sibi p'desse de/ sinu ad meriti vite eterne: eo q' in fru' in illis manet q' in charitate p'seruat. Si aut' intelligit de corona gl'ic' sicut exponit q' sc'i in p'ia cu/ stantes gaudet de meritis oim sc'd'p' q' sunt in hoc mudo. Un' alijs peccare cui' multa merita p'ces/ seruit' gaudia illoz meritoz in etnu' manebunt in ipsis b'is q' ipse peccado amisit. Decille. E

On solu aut' deo abominabile est p'm n sed etia angelis: q' vt inq't Bern. i sermo ne de angelis. valde de p'co a nobis co/ misso comitant'. sed eo' comitari est ad modu' comitant' se b're. No' eni p'or in eis esse passio afflicta: cu' sint b'ei. It' eo' mistica de p'co est nolle p'm comit'. vt inq't Bern' aureoli i. q. di. clj. De bac mistica inq't Aug' i. li. soliloq'oz. ca. trvii. Quonies b'is agim' gaudet angelu' et m' stant demones. Quonies ho a bono deuam' diaboli leniam' et angeli suo gaudio frau/ damus. De bac angeloz abominabile b' exem plu in vita patri. Q' cu' qda' senet ambulare p' desertu' vidit duos angelos sc'd' p'gentes: vnu a dext'is et alter a sinistr'. et cum inuenissent ca/ dauet hois mortui senet: senet obturauit na/ res: no' valens fetoze sustinere. Angeli ho n' ob/ turaueru' nare: erat eni in forma hoim. Cum au' obuiassent cuida iuueni ornato ac dissolu/ to obturaueru' nare: et cu' senet q'ret' cam: di/ teru' angeli. Tu cu' sis caro senet fetoze carnis. Nos ho cu' sum' sp'us: nihil b'moi sentim'. sed solu fetoze p'ci. Expropt' inq't Anselm' in q'daz sermone. Tolerabili' fetoze carnis putrid' hoibz: q' ania peccatit' deo et angelis aus. Ideo Au/ gust' in li. meditationu' ca. xxiij. exclamat dicens. Deu p'm horrendu': deu res detestabilis nui/ lo mo coparabilis. O maledictu' p'm tu es il/ lud qd aiam turpissim' facis. Ideo p'cozi d'ia tur Trei. iij. Denigrata est sup' carbonem faci/ es tua. et Eccl. xlvij. Dedisti maculas glorie tue.

Extra malignitas p'ci d' subie/ monis. De q' breuibo hic me expedia. qz diffuse de illa p'actabo in sermone de victoria sup'p'ius. Dico igit' q' p'm subijcit bo/ min' miserabili seruicui. vt eni aiunt theologi in. q. di. xl. si p'm no' fuisse nulla in mudo serui tus esset. sed omnes essent liberi libertate s'ue/ et innoc'ie originalis. Un' interroga' Secun

duo p'bus q' esset vera libertas homio Rndit q' est innocencia. Ergo e contrario nulla est ma/ ior seruit' q' p'm et seruire p'co ac diabolo. b'a eni sup'p'm a diabolo p' p'm eius seruus effi citur q' ei ad nutum obedit. Et ideo inq't Ber/ go. in. i. miramur. xxiij. q. j. q' ipse diabolus ha/ bet p'atem sup' peccatoz: eni sicut pastor sup' gre gem suu'. Un' b'is frascius vidit vnu demo/ ne sup' turrim ciuitatis Brene q' solus sufficie/ bar ad custodia inhabitantiu' in ea. qz ipsius se/ quebant' habetias: vt postea fuit eidem sc'd' re/ uelatu' a deo. Nam p'coz est vt seruus: de q' dis/ cunt naturales p'bi q' et q' vinct' ab aliquo alio ceruo: semp' postea illu' q' d'm suu' veneratur et cum illi occurrat caput indiat et cornua dimic/ nem signu' subiectionis et seruitut'. O igit' serue nequa. o scelerate p'coz. o subdit' diaboli inimi ci tu: qui seruus libidini: q' delectat' in p'fusione tua: q' co'ra naturaz facit es seruus cu' d'ns esse deb'eres. Sic eni impator insti. d. iure p'so. s. ser/ uicus. Seruicus est constitutio iuris gentium q' qd d'no alieno co'ra natura subqat. Et in. l. ma/ numissiones. ff. de iusti. et iu. d. i. Jure naturali o'co hoies liberi nascebant'. nec erat nota manu/ missio cu' seruit' esset incognita. Libertas aut' est adeo p'cosa vt d'cat in. l. paulus. ff. de fidei/ comiss. liber. Nihil p'stan' p'or gran' libertate. O igit' famule diaboli. o serue nequissime: scias q' q'ed' acq'rit seruus: acquirat d'no: et tu diabolo Na insti. de b'is q' sunt sui vel alie iur'. s. j. scri/ ptum est. Ita q' in p'ate d'noz sunt serui: et qd/ cunq' p' seruum acq'rit: d'no acquirat. Quia aut' quato p'sona cui seruit' est vilior: tato seruic' ei est viciu'osior. Ideo viciu'osior est ubi esse ser/ uum diaboli q' esse seruū vnius p'ora vel asini vel cuiusuis hois paup'is et abieci. Quia ho p' p'm es etiam seruus ipsius p'ci: vt testat' d'ns Job. viij. hec subiectione p'coz est q' esse subiectione diabolo. p'm eni est deterius ipso diabolo. na diabolus est aliq' suba q' inq'tum creatura dei est bona. O' eni qd fecit deus est bonu' Bern. j. P'm aut' nihil est: dicere Augustino in li. d. na/ tura boni. Peccatu' no' est suba aliq' sed simpl'r defectus et puatio boni. Et Anselm' in li. de p'ce/ ptu' v'ginali ait. P'm ita se habet ad esse sic ce/ atas ad oculu' et c. Scias qz o maledicte p'coz q' ita diabolus te habet incatenatu' et astricu' tue seruicui: vt difficulter possis ad opandum bonu' care. Qui ro' e. qz sicut b'is ped' claudu' no' p'or b'n' et recte ambulare: ita cu' affect' mens' sit pes spualis aie: si p' p'm sit inordinat' et dis/ sto: tu: no' poteris saliter p' salu' semita' p'fida' sci. Et hui' figura b'f Act. xij. vbi d'. q' Petrus erat in carcere dormiens int' duos milites vinct' catenis duabz: et custodes an' ostiu' custodiebat carcerē. O p'dite p'coz tu es ille i' carcerat'. Lar/ cer est co'cupiscencia Duo milites int' q's dormis sunt acedia et ignorancia. Due catene q'bo ligat

tu sunt difficultas p'nie et delectatio p'sent' vite. Custodes an' ostiu' custodientes carcerē sunt te/ p'aciones mudi: carnis et diaboli. Et ideo opor/ ter q' angelus dei. i. p'dicator: p'cinat' p'm. i. p'coz: dicens. Surge v'elocit'. i. a p'coz. Quia/ p'p'iopter o' miferi p'coz: vt cadere possint cate/ ne de manibz v'elocit' ego dico vob' illu' Michae/ q. Surgite et abite: qz no' habet' hic requie. san/ sciendo v'elocit'. Exite g' de carcere viciu'os' et ser/ uitate diaboli: et ad virtutu' libertate p'p'rate: qz vt inq't verficatoz fabulaz. Esopi fabula. lv. D'no: est liber mendicans diuites seruo. Libertas p'dulce bonu': bona cetera condit. Libertas animi abo' est et vera voluptas. Est aut' vera libertas illa de q' d'. q. ad Lxx. iij. et extra de regul'. c. licet. et. q. ij. c. due s'it. Vbi sp'us d'ni est: ubi libertas. et Nicro. ad Celantia ait. Sola apud deu libertas est: no' seruire pec/ cano. et Boen' j. de co'sol. inq't. Obte'pare iusti/ cie summa libertas est. Et ideo ea o'co acq'rire de/ bent. Ait eni p'bus. iij. de regimie p'napu'. q' lib/ tas habet et manone sua sup' oia bona. qd pa/ ter. Na si haberes oia bona mudi sine libertate: essetq' incarceration vel seruus alterius: oia da/ res p' habenda ipsa libertate. S'it' auis restri/ ta in aliq' camera v'el cauea: licet pascere iucha/ ro et alijs q'buscuq' sibi placet abis q's no' ha/ beret in libertate: si apiret ostiu' cauee diceret si loq' sciret et intellectu haberet Teneu' iucha/ ru' p' remagis eni mihi placet v'el iuchalus i' luro cu' libertate comest' q' oia tua bona i' fuitate. E

Ep'ima p'ci malignitas d' imutatiois De q' ena b'it' me expedia. qz de ea dif/ fusius tractau' in p'dicto sermone de vi/ toria sup'p'ius. Dico igit' q' p'm imutare dia/ tur hois natura. Un' Tull' in padotis inquit Voluptas animu' a sede sua et statu dimouet. Et q' infert q' ho dedit' voluptatibz et vicijs di/ ci p'or bestia. Ideo Macrobi' in li. saturnaliu' ait. In pecudu' feraruq' numero habet' q'squis voluptatibz vacat. De hoc ena loquit' Bresto j. Arb. dicens. Multu' qdem sunt oino bestiales vici' pecudu' sibi eligenes. O igit' infelix p'coz erubescet: qz p' p'm bestia et p'coz: oimibz bestijs facus es. Eaz eni bestialitas e' sine offensa dei et vicio. De hac bestialitate p'coz d' i' p's. xlvij. L'oparatus est iumentis insipientibz et similis fa/ aus est illis.

Secunda malignitas p'ci d' inductionis Unu' eni p'm inducit ad aliud. Un' in/ q't Mg' in. q. dist. xxvj. et ibi b'is Bo/ nauem. ar. j. q. j. q' p'm est causa p'ci. S'it' g' se/ p'm p'cipina siue gradus p' q's praua co'socia/ p'coz ruit: nisi p' p'nam ero resistat. P'mus gradus d' importabilitas. Nam p'co' co'misso p'ma vice videt' sibi importabile: qz meti insuete peccat': facto vno p'co' videt' q' omnes sciat pec/ catu' suu': et adeo videt' deforme et importabile

q' non reperit reque' iusta illu' Nier. q. S'it' qz mali et amari est se deidiq'sse d'm dei nui. Nunc aut' facile est reuerti ad p'nam: qd si no' fa/ cile quic' qd dicit Grego. sup' Ezech. P'm qd p' penitentiam no' diluit' mor suo pondere ad aliud trahit. Et b'ius exempli habem' q. Re/ gi. q. in David q' primo vidit Bersabee et cam co'cupuit. secundo co'misit adulteriu'. et terdo fe/ cit homicidiu' Urie. S'it' vt b'f Mar. xvj. Pe/ trus p'mo negauit d'm. sc'do p'curator: et o' anathematizauit. P'coz: g' non penitens de p'mo p'coz: et co'sequenter p'petrans aliud p'm cadit in secudu' gradu'. Secundus eni gradus est q' co'misso p'co' secunda vice sibi videt' graue: quia no' videat' importabile sicut p'mum. Po/ test ergo talis p'coz dicere cu' p'p'ia p's. xlvij. Iniquitates mee supergressae sunt caput meum: et sicut onus graue grauat' sunt sup' me. Ab h' tamē gradu ena facile est redurgere. ad qd fa/ ciendum bonaz p'plus ad Heb. xij. dicens. De/ ponentes omne pondus et circumstias vos pec/ catum. Et sic iste gradus d'at grauitatis. Ter/ tius ho appellat' leuitatis. Nam p'm quod p'mo videbat' importabile: secundo grauitatis vice co'missum tato p' ipsi p'coz: videbit' alleui/ aru' vt quasi no' sentiat onus eius. tamen q' co/ gitat de illo scit illud esse malum. Sed quia no' sentit grauedine eius: adeo de eo raro cogitat: et sic illud purgare p' p'nia non curat. sed est sicut ille qui dicebat. Eras crastinando bene faciam nescio quando. Et ideo transit ad quartum gra/ dum p'coz: qui d' insensibilitatis. postea cu' nullam sentit grauedinem p'ciata q' ad p'nam no' co'mouet: nec p'dicatione: nec flagello d' nec conscientie remouit: nec diuina inspiratio. De q'bus p'cozibus d'at Nier. v. Percussisti eos et non doluerunt: afflicisti eos et reuerunt ac/ c'pere disciplinam. Indurauerunt facies suas supra petram et noluerunt reuerti. Nocibi. Nac eni malignitate habet peccatum q' indurat cor Ideo de peccatore d'at Job. xij. Lo: aus indurabitur quasi lapis Et fictilis peccator: indura tus et insensibilis factus taliter est circumdatus et ligatus catena peccatorum: q' valde difficile est eum redurgere. Un' potest dicere cum p's. S'it' p'coz: cum circumplecti sunt me. Utra est eni illa sententia Prouerb. v. funibus pec/ catorum quicq' co'stringit. Et ideo peccator: cu' stens in hoc gradu potest dicere de peccatis il/ lud Ps. ouerb. xxiij. Vulnerauerunt me et non dolui: percusserunt me et non sensi. Sicut aut' insensibilitas corporalis est signum moris cor/ poralis: similiter insensibilitas spiritalis est si/ gnu' moris eterne. Unde talis est similis cani q' non sentit lapidem in collo donec extra nauē in aqua p'qat et submergit. Quintus gradus d' iocunditatis. Postmodu' eni no' solu no' d'ole de p'co' sed in eo delectat' et gloriat'. De talibus

Imitationis 7.

Idationis 8.

perendo de Prover. q. Lant cu malefecerint
et exultant in rebo pessimo. Secus gradus de
appendilano. Adeo cu pmi ppter cosuetudi
nem mala sic ei appendibile q sine vlla reparatione
inartat seipm et qnt quod illud comitente possit. et
sic vltro se offert pado: nec expectat reparatione:
sed puenit et induit. sicut in q. Aug. in c. cōsi
derat. de pe. di. v. Erideo cadit septimū gradus
qui de defensibilitate q. despatius de venia su
um defendit crimē tanq. bonum. De q. Prover.
xviij. de. Pado: cu in pfundū padoz venerit: ves
niā cōtemnit.

Una pncipalis malignitas pti de dele
n canoni. Ut cu in q. Aug. iij. de aut.
dei. demones delectant et gaudēt qn vi
dent pmi cōmuni ppter qd hoies ad aeternā dā
nationē trahunt. Un recat Greg. in iij. Dialo
gor. de qdam iudeo qui de cāpania pges Ro
mā: cu quadā die se repperisset ppe ciuitatē fun
danā: aduē pascēte die se in qdam apollinis
tēplo cōtulit. ibiq. cū staret in nocte: vidit mali
gnor. spiritū turbā pncipē suū comitantiū: q
sedes cepit examiare quāti malū fecissent ppe
trari. Venit q. viij. q. dicit q. cōmouerat Andrea
epm illi ciuitatē in magnā reparationē carnis de
qdā sanctimoniali quā secū habitare pmiserat
cōfident in vtrū suarita q. pterito die hora ve
spertina et lasca illi blādies sup collū a. ma
nū posuerat et alapam ei dederat. subiūctiq. ille
nequas spiritū q. de lapsū eius subito sperabat
Quapropter ille pnceps maximā ostendit leni
tā: et horatūq. est illū vt inceptū op. pficeret:
pmittēs q. tali facinor: e maximā inter alios spi
ritus palmā reportaret.

Eama pti malignitas de alienationis
siue infatuationis. Facit en hoies stul
tū et fatuū. sed illi fatuus plenus est mū
dus. Nā Eccl. i. de. Stultorū infinitū est nume
rus. Et ideo nō possum illos ad plerū demon
strare. q. impossibile est infinita pgrāfire. j. Poste.
et infinitū est nob ignotū et magnitudie et mlti
tudine. j. Pbi. Dial. aut q. fm Pbm sūt seca
gintatres species pncipales stulticie. De qbo li
et alijs q. habeat nō tū reputat stult. sed de
karlearea. hīc species stulticie alijs. Qn autē
habet mltas spēs stulticie puta decē vel vīginti
nīc stult. ab oībo appellat: marie cū pjiat lapi
des p viā et bmoī. De ipsa aut seca gintatribus
speciebo demēne loquēdo: etiā alijs alias refe
remus. Prima q. de. puerionis. Stult. en
est q. spōte pntit et esset cōtēnt. cōuertit in be
stia: sicut facit pado: q. p. pmi effiat bestia: vt s
dicim. Nonne stult. esset ille q. esset pten. effia
canis vel porc. Ecce sic. Et m bō p pmi dial
effia canis et porc. Un saluator ait Mar. viij.
Nolite scām dare canib: neq. mittat margar
tas an porcos. Per canes aut et porcos intelli
git pcatōres. Pado: en de canis multiplicā rōne

Primo ppter suā impudentiā. Sicut en canis
enā corā regē nō erubescit facere feditatē suā: sic
nec pado: corā deo erubescit ppetrare iniquitatē:
cū m de oīa videat et cernat: vt de. Eccl. xij. Se
cundo ppter iracundiā. Canis en si auriō trahit
stātim irascitur illis. Prover. xviij. Sicut q.
appēndit canē auriō: sic q. irascit et ipanēs cō
miserit nris alter. Si q. de oīa canis blādī: mor
cauda applaudit. si autē baculo vel lapide ei mi
nistrat: nris fugit. Et similis stult. pado: in repen
dentē se irascit et ipm odit: iuxta illud Amos. v.
Odio habuerūt in terra cōrumpientē. Sed blan
dientē et applaudentē diligit: cū m dicat Esa. iij.
Popule meus q. rebū dicit ipsi te deapiunt.
Comināntē vō et flagellantē time et salte timor
re cōpescit. iuxta illud Oracj in epistol. O derūt
peccare mali formidine penē. Un Prover. x. ait
Salomon. Uirga in dorso ei q. indiget corde.
Tercio ppter insatibilitatē: iuxta illud pbatē ps.
lvij. Famē panis vt canes. Pado: en nūq. sa
tiat sed vbiq. famē panē. Nā supbo panē famē
ambitionū. auarus famē diuinaz. luctuosus
delectationū carnaliū. et sic de singul. Quarto
ppter mordacitatē. Mordet en pado: pōtū
cū ei detrahūt et ei famā lacerat. Und ille cui de
trahit pōt dicere cū pba p. xij. Circū dederunt
me canes mlti et ifra. Apuerūt sup me os su
um. f. detrahēdo. Sicut en lingua canis rabidi
est noqua q. est venenata: ita lingua detraetoz.
de qbo de. Ps. Venenū aspidū sub labijs corū
Quinto ppter reitatorū deuotionē. Pado: en
ea q. reitator cōfessionē itez. resumit p. iterationē
iuxta illud Prover. xviij. Sicut canis q. reuer
tit ad vomitū suū: sic impudēs q. iterat stultici
am suā. et q. de. Pe. ij. de. Canis reuersus ad vom
itū suū et. Tales aut canes ab homib: sūt cauē
di. Un ait aplūs ad Pbi. iij. Videte canes: vt
dere malos oparios. Tales enā canes sūt a so
detate bonorum amouēdi. iuxta illud Eccl. iij.
Que cōcācio hoīs sci ad canem. imo tales cas
nes sunt a ciuitate celesti penit. excludendi. Un
de Apoē. xij. Foris canes et impudici ac venēfi
ci. Illis en pētib: vitaz aeternā dicit ipō illud
Mat. xv. et Mar. vij. Nō est bonū sumere pas
cū filioz. et mittere canib.

Secunda spēs stulticie dicitur mutationis.
Sicut en stultus nō stat in pposito sed
sepe mutat: iuxta illud Eccl. xviij. Stul
t. vt luna mutabit. ita peccator: si aliq. bñ age
re et se emendare deliberat: cito bonum propo
siti derelinquit. Ecōtra vō sapientis indicū est
perseuerare in bono pposito: sicut faciebat Ra
sias hierosolimitan. De quo dial. ij. Macha
beoz. iij. Dic mltas temporib: cōnēntē p
positum tenuit: corpus et animā tradere contē
tus pro pscuerāna. Tercia stulticie species di
citur irregularionis. Stultus enim nec scām
regere sat nec vult ab alijs regi ac gubernari.

Ecōtra vō facit sapiēs: de q. ait Pbi. j. De
cha. Ad sapientē pnet bene regere et bene regi.
Quarta spēs de purbationis. Sā aduersari
bus. Un Prover. iij. de. Qui panēs est multa
gubernat prudentia. qui autē impanēs est exaltat
stulticiā suā. Et ideo in q. Paphilus poeta. ca.
ij. homi impanēti. Stulte qd infans cū te do
lor viger inanis et. Quinta spēs stulticie dicitur
occultandis. Pado: vō a diabolo demēta
tus occultat sua pēta pssori sicut stult. sua vi
scera medico corpali. iuxta illud Oracj in epla
ad Quintū. Stultoz inaurata pudor mal. v.
cera celat. Secū spēs de locutionis. Nā septu
est Prover. x. Tōm spūm suū pfer stultus.
sapientis autē differt et reseruat in postez. Et Esa.
xviij. fatu. fatua loquit. et Eccl. v. In multis ser
monib: inueniet stulticiā. Et. ca. Stult. vō a
multiplicat. Et. xij. ca. eiusdē libri de. Labia im
prudētiū stulta narrabūt. Ecce. In ore fatu
orū cor illoz. In corde vō sapientū os illoz. Et
Prover. xv. ait Salomon. Os fatuoz ebullit
stulticiā. Septima species stulticie de iniuria
tionis. Scriptū est en Prover. x. Qui pfer cō
tumeliā insipies. Et eiusdē li. iij. In ore stul
ti iurgia supbie. et. xviij. ca. eiusdē libri de. Os
stulti miscet contumeliā. et. xviij. ca. Os stulti
iurgia puocat.

Octaua species de pussionis. Stulti en
postq. iniurias dicunt. primo veniunt
ad vbera: et se dū alios volūt verberare
ipsi verberant. Un de in puerbio. Multa bene
crapiūt illi q. iuit vt pauteret et fuit pmissus. Et
Prover. x. de. Stult. labijs cedid. i. p. delictus
labioz. et Eccl. x. Labia insipies papirabunt
eū. De hac aut specie stulticie ait Salomō Pro
ver. xviij. Labia stulti imiscēt se nris: et os stulti
amittit ei. Aliq. autē stult. ppter verbera resipit
faciunt illud Prover. xviij. Pestilēte flagella
to stultus sapiētiōr erit. Un de in cōi puerbio
Stultus post dammū facit pactū. Sepe enā
vñ stultus castigat aliū stultū. Sicut accidit i
ciuitate Bononie in q. erat vñ stultus q. p. cane
bat cū baculo oēs q. obuios inueniebat. Qua
dā aut die in ipsa ciuitate venit aliū stult. q. si
militer facere solebat. Semel autē isti stulti inui
cē obuiauerūt et null. eoz. sciebat alter esse stul
tū. vñ ceperūt se inuicē pautere: et tū diu pscuera
uerunt in pussionib: q. q. libet eoz. reliq. alter
q. si mortuū. Cū autē postea tādē reuēissent: sur
gātes in diuersas vias se direxerūt: et nunq. am
pl. aliq. vberauerūt. Et si aliq. se inueniebat
aliū: stātim vñ ibat ab vna pte strate et alter
ab alia. et vnusq. corū dicebat alijs de altero.
Obseruate vos ab isto: quia est stultus et p. u
nit sibi obuiantes.

Una species stulticie de credidōis. De q.
de. Prover. iij. Stult. credit oī verbo
Et Eccl. iij. Qui cito credit: leuis est cor

de. Decima vō spēs de risibis. De q. Eccl. iij.
scriptū est. fatu. in risu exaltat vocē suū. Un in
cōi puerbio de q. risus abūdat in ore stultorū.
Et matrice canit. Per risū mlti potius cognos
cere stultū. Undecima species stulticie de lau
dandis. Stult. en desiderat laudes. Un glo.
in. l. j. q. p. suadere. ff. de seruo. co. dicit. Qui lau
dar stultū facit ipm currere multū. Duodecīa
species de psumptōis. De q. Prover. x. dicit
Stult. transiit et cōfidit. Terciadecima de cō
solationis. Stult. en gaudet qn debet dolere.
Un Prover. iij. ait Salomō. Stultoz exulta
tio ignominia. Et. xv. eiusdē libri ca. Stulticiā
gaudiū stulto. Et Eccl. vij. de. Lor stultorū vbi
lencia. Dicit m Seneca in li. de tranquillitate ani
Aliq. insanire iocidū est. Et v. dicitur refert
ad illos q. amore Jesu xpi qdāmodo insaniūt
vel se faciūt vt stultos ppter deū reputari: dicen
tes cū aplo. j. ad Cor. iij. Nos stulti ppter chri
stū et. Vel ad eos q. et alicui. p. piculi ciuitatione
aut alio bono sine simulant se esse stultos sicut
fecit David q. corā Achis rege gab se simulant
stultū: vbi. j. Reg. iij. Bit en Laro. Stulticiā
simulare ioco prudentia summa est. Et ppter p
dicta dicebat qdā facit p. dicator: q. sunt qdam
stulti a natura. La natiuitate. Aliq. vō efficiunt
stulti causalit: vt puta et aliq. bñ ore mēdico lico
v. aliq. maleficio: aut et nimio amore alicuius
mulier. et bmoī. iuxta illud Eccl. xij. Insaniūt
libidie amatorū suor. Aliq. vō q. fingunt se esse
stultos dicunt fatu. siue eutrapoli. Et istorum
stulticie ostēdio nō est dānabilis si pcedat et rō
nabili cō: et nihil p. fiat qd sit p. m. Un Laro
ait. Insipies esto cū ipō postulat aut ref. Aliq.
en accidit q. nisi q. s. o. d. et se et stultū v. qui i
genij male sibi ciuitent. Un dicebat qdā facit
sermo anator: q. in qdā terra semel pluit qdam
aq. qua oēs q. rati fuerūt stulti effecti sunt. Qui
dā autē prudēs bō in illa hora erat dormiēs in
domo: vñ nō insaniuit: q. aq. illa cū non tēgit.
Cū autē exurrexisset et videret hoies illi. terrenu
dos currere talia puerilia facere: admirat. aspi
ciebat. Illi vō putātes cū et stultū ceperūt oēs
post eū currere man. collidētes et cū insanū vo
cantes. Quapropter cū ille inf. eos pacifice vives
re nō posset inuēdgauit vñ illa stulticia eoz. p
cessisset. et intellecta cā: q. s. u. i. si illa aq. aliq. por
no inueniri possit. et in qdā fouea modicū illi. aq.
inuenies se cū ea balneauit et caput suū lauit. et
sic cū alijs insaniuit. Nec aut pabola siue faces
tia pōt ad mltā spūalia applicari: et postea alle
gari illis apli. j. ad Cor. iij. Si q. vult sapiēs et
in b. sedō stult. fiat vt sic sapiēs.

Eama q. ita spēs stulticie de opinionis.
Stult. en se putat sapiētiōr alijs. et d
de q. p. m. caplin libri stultoz se reputare sa
piētē. de q. specie in q. Salomō Prover. iij. Oī
stulti recta in oculis eius. et eiusdē libri ca. iij.

Sapientior sibi videt stultus sepe viri loquuntur duo sententias. In comuni autem proverbio dicitur. Dico factum in suo corde est sapiens. Et pariter de quibusdam viro magne reputationis quod esset stultus ibat per lumen in medio viarum. Cum autem tandem esset sanatus cum interrogaret quare per lumen pergebat respondebat quod tunc in illa stulticia sua vere credebat se esse papam et videbat sibi quod oculo vice essent capere cogere. et quod ipse super illa incederet cum per lumen pergebat. et videbat ei quod populus turbis que cum deindebat sibi deinde se verum pontificem impediret. Alius autem stultus quod quidam per plateas currebat et saltabat multum pueri sociati et cum irritando semel in tali furia fuit a quodam cum baculo percussus in capite. Quod fracto statim expiravit quod vapor ad modum fumus. et ille subito sanatus est. Hoc enim est bonum remedium ad curacionem stulticie facere evaporare caput in illis poenitentia. O media media capite perundite vena te. Videtur autem ille sic sanatus se esse in medio pueros percutit. Et interrogatus quod cogitabat in illa dementia respondit quod putabat se esse impotenter mundi et multa bella facere et pugre valere quod fecerit et aliter magnus et quod credebat illos pueros esse armigeros suos. **¶**

¶ Etiam quatuor species stulticie dicuntur refutationis. **¶** De qua Salomone inquit Proverbia. Non recipit stultus verba prudentie nisi dixeris ea quod versant in corde eius. Unum facit potestatem dices. Nemo placet stulto nisi dicat quod placet illi. Et molus efficit qui sonat ei. Septima species est incredulitas. Stultus enim non credit de alia vita quod dicitur in scriptis sacris. Iuxta illud propheta. Dicit insipiens in corde suo non est deus. Et idem ad Romanos. inquit saluator. O stultus et tardus corde ad credendum in domino quod loqui sunt prophete. **¶** Decima species est iracundia. De qua Salomone Ecclesiastes. inquit. Ira in sinu stulti requiescit. et Proverbia. facit statim indicatorem suum. et Job v. dicit. Unum stultum interficit iracundia. **¶**

¶ Etiam octava species est inimizia. De qua Salomone Ecclesiastes. inquit. Magnorum moralium est. Stultissimus ille est qui non timet terribilia quod supra hominem sunt. Deinde sunt divini flagella et danatio eterna. Et quod ostendit demerita perdit. Cum enim omnis scriptura comminet peccatores mala. iuxta illud psalmista. Multa flagella percutio. et psalmista. dicit. Dominus iustus ceciderit cecidit peccator. apparet eos esse stultos. eo quod non timeant eternam mentem. **¶**

¶ Etiam nona species est desperationis. s. ubi dei. De qua scriptum est Proverbia. Sapienter atque doctum stultus despiciunt. Vigesima species est deinde. s. male vit. Demerito enim potest vadit per lumen quod per viam pulchram et mundam. et ideo stultus perfectus reputandus est peccator. quod valens ire per viam bonam et tunc ducit ad patriam celestem. vadit per viam malam et fallacem viam quod ducit ad mortem eternam. Et de hoc scriptum est Ecclesiastes. v. Quod habet

amplius stulto sapiens. nisi ut pergit illuc ubi est vita. Ad hoc enim facit gloriosum. quod cum eo. s. ceteri. dicit. Nona quod esse stultus si digat malum cum possit eligere bonum. ut in autem. quod. mo. na. est. sui. s. j. Vigesima prima species stulticie est curatio. Na peccator stultus est quod maior est cura gerit de re vilissima corrumptibili et vana. quod de impediabili thesauro paradisi. Ite stultus est quod per quissima delectatione corripit se perat etiam celorum gaudij. et perperis se deputat totum. Unum Gregorius in quodam omel. inquit. Quid insanus quod per modica delectatione carnis etiam se obligare supplicio. Vigesima secunda species est illa quod dicitur. Peccator enim stultus est quod sapienter ligat et sponte se illaquit in manibus suis inimici diaboli. iuxta illud Job. xvij. Misit in rete pedem suum. Vigesima tertia species est ad deum. s. maligno domino relicto optimo. Et ideo peccator stultus est. quod relicto deo quod est summum bonum et remunerator magnificus sibi servientium. servit diabolo quod de tali servitio cum cruciabitur in eternum. De hoc Gregorius in quodam omelia inquit. Stultus est offensus deo. servit diabolo quod nullo placat obsequio. qui quanto plus ei servient. tanto amplius cum eo quod bit. **¶**

¶ Vigesima quarta species dicitur filiationis. Stultus enim esset filius regis quod vellet effia filius bovis vilissimi et abominabilis. Et ideo multo stultior est peccator quod cum sit filius dei et consequenter celestis imperatoris percreantem iuxta illud Deuterius. xxiij. Ipse enim est pater tuus quod possedit et fecit et creavit te. vult effia filius diaboli. dicit ipso domino peccatores. Uos et patre diabolo estis. Nam pater vester diabolus est Job. viij. Vigesima quinta species stulticie dicitur deo. anonius. Stultus namque esset qui sponte se bestio deo. s. d. exponeret. sed stultior est peccator qui se in abum demonibus prebet per peccatum. Dicitur quippe fuit diabolo Bestia. Terminus omni die maledicabitis. i. peccatores terrenis intentos. **¶**

¶ Vigesima sexta species dicitur deificationis. Stultus enim esset qui posset effia deus et vellet effia diabolus. Sed homo vitiose vivens deus effia deus. dicente nobis psalmista. Ego dixi dii estis et cetera. Ergo quoniam per peccatum se facit diabolus stultissimus est. Sicut fuit iudas de quo inquit dominus apostolis suis Job. vij. Nonne duodecim vos elegi et unus ex vobis diabolus est. **¶**

¶ Vigesima septima species dicitur hospitium. Stultus enim esset qui posset in domo sua hospitari papam vel imperatorem mundi quod per tali hospitio ei centum mille aureos quod die solueret. et potius vellet hospitari unum carnificem hominum quod cum per gulam suspenderet. Et ideo stultissimus est homo qui cum in grana et tharitate vivens possit deum in se hospitari qui ei per tali hospitio eternus et infinitus reddet thesauro

ponus vult per peccatum hospitari diabolum qui crudeliter carnificet eum eterna morte mulcabit De quo Augustinus in quodam sermone ait. Diabolus ita amat peccatores ut puniat sicut gladius porcellum ut comedat. De alia autem peccatrice dicitur Apocalypsis. facta est bitatio demoniorum et ois spiritus immundi. Vigesima octava species est de glundio. Stultus namque est quod spiritus degluniret in ventre traqueret scorpionem vel aspidem aut alium serpentem quod cum infunderet. Sed multo stultior est quod per peccatum in ania sua degluniret diabolum quod cum eterniter perperis in infernum. perierit Sicut ostendit fuit i figura in grege porcorum quod intravit perperis in mare. ut beatus Hieronymus. v. **¶**

¶ Vigesima nona species est de gustatione. Stultus enim esset cui magis supida et odorifera viderentur pumida et insipida ac feretia cibaria quod saporesosa et aromatica. Sed stultior est peccator cui peccata amarissima videntur dulcia. et vicia feretia apparent odorifera. Contra hoc virtutes melle dulciores et ois aromatis fragrantiores apparent amare et feretia. Et ad hoc applicari potest illud Esopi. Tu gallo stolidum in aspidem pulera sophie dona nocet. Stolidus nil sapientia seges. De hac enim degustatione ait apostolus ad Romanos. q. Animalis. i. bestialis homo non percipit ea quod sunt spiritus dei. **¶**

¶ Vigesima species est de supbia. Quia enim scia mundana inflat. ut ait apostolus ad Romanos. viij. ideo hominibus scia inflato dicitur potest illud Beati. xviij. Infans multum se et ad infanti am converteretur. Merito enim ille stultus apparet quod ad se totum inberet et sequeat per supbia tumet. Stultus namque ab ois putaret quod aliquid studiose comederet quod ventre suo hydropic more intumescere faceret. Et ideo propter hoc Hieronymus. dicit Stultus facit ois homo a scia sua. Et ad Romanos. iij. ait Paulus. Sapientia huius mundi stulticia est apud deum. Et ad Romanos. j. Dicentes se esse sapientes stulti facti sunt. Et in hoc sensu potest allegari illud Seneca in li. de tranquillitate animi quod ait. Nullum magnum ingenium sine mixtura demerit fuit. **¶**

¶ Vigesima prima species est de luxuria. Luxuria enim tollit hominem intellectum. Et id inquit David psalmista. Nolite fieri sicut equus et mulus quod non est intellectus. s. per luxuriam. Equus enim et mulus est valde luxuriosus. Vigesima secunda species est de iudicacione. De qua ait Iulius in rusticulis quod dicitur li. q. Proprius stulticie est aliorum vicia temere suorum obliuisci. Vigesima tertia species est de indifferencia. Stultus enim sunt in ois indifferens. Et id inquit Proverbia. Qui vult in omni peris postea illi pellit peris. Vigesima quarta species est de secundacione. s. perperis huius mundi De qua stulticia ait Seneca in proverbio suo. Fortuna que nimis fovet stultum facit. **¶**

¶ Vigesima quinta species est de recollectione. Si enim quod non let seminare et crederet colligere fructum agri non seminat. diceretur

stultus. quod causa naturaliter precedit effectum suum. ut dicitur in li. de causis. et ex nihilo nihil fit. et viij. Philo. Peccator igitur est stultus quod non vult seminare semina virtutum et opera bona et credit recolligere fructum vite eterne. cum dicat apostolus. q. ad Romanos. j. c. Que enim seminaverit bonum hoc et metet. et quod parce seminat parce et metet. Infans enim est ipse peccator quod de spiritibus et tribulis peccator. credit recolligere fructum supernarum deliciarum. cum dicat dominus Math. vij. Nunc quid colligit de spinis vias. aut de tribulis fructus. Vigesima sexta species est de vacacione. Stultus enim est quod vult ocio vacare et sic ad magna premia putat pervenire. cum ut ait Gregorius. in quodam omelia. ad magna premia perveniri non possit nisi per magnos labores. Unum memore dicitur. Absque labore gravi non possunt magna parari. Et propter hoc inquit Salomone Proverbia. q. Qui secat ocum stultissimus est. **¶**

¶ Vigesima septima species est de edificatione. Na stultus esset ille quod edificaret domum super arenam. quia a ventis et pluvij decesseret. ut ait saluator Math. vij. Sed stultior est peccator quod domum suam edificat super rebus transitoriis et vanis huius mundi. quod non habet aliquam stabilitatem. dicente Salomone Ecclesiastes. j. Vanitas vanitatum et ois vanitas. et nihil stabile sub sole. **¶**

¶ Vigesima octava species dicitur de dilectione. De qua Hieronymus super Mattheum inquit. Ois qui diligit periculum et ruinam stultus est. Et quod apparet dementia peccatoris quod propter peccatum continue stat in periculo cadendi in infernum. Unde dicere potest cum propheta psalmista. cxiij. Pericula inferni invenerunt me. et tamen non vult discedere ab ipso peccato. sed delectatur stare in illo. **¶**

¶ Vigesima nona species dicitur de fangarione. Stultus enim est ille qui fangat in vanis et sine aliquo remuneratione laborat. sed stultior est quod fangat et laborat in opere pro quod recipitur est maxima punitione. Et ideo stultissimus est peccator quod in operibus peccatorum fangat per quod bus eternam recipit damnationem. Unde illi dicere possumus illud Ezechiel. xviij. Stulto labore consumens. Quadragesima species est de desperatione. s. sapientia et bonorum. Stultus enim desperat sapientes. Unum Job. c. ca. sui libri dicebat Stultus quoque desperavit me. Et inter alios fuit et verus dominus. cui ipse dixit eiusdem libri. q. ca. Quasi vna de stultis mulieribus locuta es. Ipa enim cum incederet de periculis et viciis suis. Quadragesima species dicitur de inordinatione. s. eorum quod necessaria sunt ad salutem. iuxta illud psalmista. Viri sapientes non cognoscunt et stultus non intelligit decem. Et Hieronymus. v. Stulti sunt ignorantia via domini. Quadragesima secunda species est de inordinacione. Stultus enim esset qui spiritus sequebatur aliquid cum ducit ad mortem. Et ideo demerito est peccator qui sequitur sensualitatem et libidines ipsum.

ducunt ad ppetuū interitū. iuxta illō Prouer. viij. Sequit ea q̄si boō ducit ad victimā et q̄si agnōt laqueū et ipe dicit nescit q̄ ad victiā stultū trahat: donec trāfigat iecur ei⁹ sagitta: velut si amio sedinet ad laqueū et nescit q̄ de pido aie illi⁹ agit. Quadragesima tertia spēs dicitur inuentionis. Nihil enī agitur stultū manire vel sensate. Un Prouer. x. dicit. Quasi p nsum stult⁹ opat. Quadragesima quarta dicitur subiectio. de q̄ Prouer. xij. dicit. Qui stult⁹ ē fuit sapiens. Quadragesima quinta dicitur rationis. de q̄ Prouer. xviij. dicit. Qui pū respōdet q̄ audiat stult⁹ nō se ei⁹ demōstrat. Quadragesima sexta dicitur de tennōis. de q̄ Prouer. xviij. dicit. Qui tenet adulterū stultus est et insipiens. De q̄to multi hodie inueniunt q̄ renēt in domo vroz adulteros facientes eis cornua ceruis longiora. vñ ab oībo digro demōstrant et hirci appellant. De q̄to dicit p̄ illud. q̄. Esdras. iij. Demētes faci p̄ vroz res suas.

Quadragesima septima spēs stulticie dicitur ambulatio. de q̄ dicitur Eccl̄. ij. Stult⁹ in tenebris ambulat. Et q̄ apparet stulticia p̄ctio q̄ in viciōz tenebris olitate delectat habitare et ambulare. Quadragesima octaua dicitur emmanōis. de q̄ dicitur Eccl̄. x. Stult⁹ in via sua ambulat cū ipse sit insipiens oēs stultos estimat. Et Seneca in li. de morib⁹ ait. Nō habet oīs affect⁹ vt in q̄ ipse insanit: ceteros putet insanire. Quadragesima nona dicitur auscultatio. de q̄ inq̄t sapiēs Eccl̄. xij. Stulticia hominis auscultare p̄ ostiū. Quinagesima dicitur respectio. de q̄ in p̄dicto ca. s̄p̄tū est. Stult⁹ a fenestra respiciat domū. s̄. primi sui vt ei⁹ facta et secreta cognoscat. Quinagesima prima dicitur indisiplinatio. de q̄ s̄p̄tū est Eccl̄. xij. Voces stulti nō app̄bent illā. s̄. sapientiā. Et xij. ca. Lor. fatui q̄si vas p̄fractū oēm sapiam nō tenebit. Et ibidem Lōpedes in pedib⁹ stulto doctrina: q̄si vinda manuū sup manu dextra. Et in seq̄nti ca. dicit. Lū dormiēdo loquit q̄ narrat stulto sapiētiā. et i fine narratio dicit. Quis est hic. Quinagesima secūda dicitur ligandōis sive cōtinnōis. Stulti enī hnt caput obstinātū in suis opinioib⁹ et cū oīs bus volūt cōtēdere. Et idō ap̄lo. q̄. ad Thim. q̄ inq̄t. Stultus et sine disciplina q̄stidēs deuia: facit q̄ generat lites. Et ad Tim. iij. iterum ait. Stultus q̄stidēs et cōtinnōis legi deuia: sunt enī inuiles et vane. Quinagesima tertia dicitur deceptio. Stulti enī ab oībo decipi p̄nt iuxta illud Prouer. v. In multitudine stulticie sue decipiet et eiusdē libri ca. xxx. Stulticia hominis supplāat gressus eius.

Quinagesima quarta dicitur apertio. de qua Prouer. xij. ait Salomō. Qui fati⁹ ē apert stulticia sua. Quinagesima quinta dicitur cōsidatio. de q̄ Prouer. xviij. ad Salomō inq̄t. Expedi mag⁹ vñ occurrere rapē. scilicet q̄

facto cōsidenti sibi in stulticia sua. Quinagesima sexta dicitur cōsiliatio. Nullū enī bonū cōsiliū dare p̄nt stulti. Et idō ait sapiēs Eccl̄. viij. Cū facias p̄siliū nō habeo. Nō enī poterit dī ligere nisi q̄ ipse placet. Quinagesima septima dicitur aggrauandōis. de q̄ Eccl̄. xij. dicit. Narratio fatui q̄si sarcina in via. Et Prouer. xij. Doctrina stulti fatuitas. Et eiusdē li. ca. xviij. ait Salomō. Quō pulcras frustra habet claudus n̄bius: sic indecēs est in ore stulcorū gabola. Quinagesima octaua dicitur discursio. de q̄ sapiēs inq̄t Eccl̄. xij. Pes fatui facilis in domo p̄mi. Quinagesima nona dicitur reuolutio. de q̄ idē sapiēs ait eiusdē libri ca. xviij. P̄cordia fatui q̄si rota carrit: q̄si aris et fanis cogitat illi⁹. Seragesima species stulticie dicitur machinatio. de qua Prouer. xij. ait Salomō. Vir insipiens fodit malū: et in labijs eius ignis ardeat. Seragesima prima dicitur p̄diciō. s̄. amicorū. de q̄ Eccl̄. x. dicit. Rex insipiens p̄det pplm suū. Et eiusdē libri ca. x. s̄p̄tū est fatuo nō erit amicus. Seragesima secūda dicitur improprio. de q̄ eiusdē libri ca. x. inq̄t sapiēs. Datum insipienti nō erit velle dī. Oculi enī eius septēplex sunt: et lingua dabit et multa improporabit agnō oīs illi⁹ iſtāmatio est. Seragesima tertia dicitur vigilatio. Stulti enī ex vacuitate cerebri multū vigilāt in fantasmatib⁹ suis. iuxta illō Sap. xij. Vigiliās plesnas insanie habētes et. Et p̄ hoc ostēdit demētia p̄ctio q̄ multū vigilāt in mūdi vanitatib⁹. Seragesima quarta spēs dicitur oditio. de q̄ Prouer. xij. dicit. Qui odit in crepandōis insipiens est. Seragesima quinta dicitur turbatio. Stulti enī faciē habēt turbatā: sicut enī hnt turbatioz cordis. iuxta illud P̄. lxxv. Turban sunt oēs insipientes corde: et significat stulticiā p̄ctio q̄ cūteriat hnt cōscientiā.

Etagesima sexta dicitur obscuratio. s̄. itellectus. Un stulti in multis errātes p̄ deuita p̄gunt: et q̄d agere debent nesciūt. Et talē obscuritātē intellectus facit p̄ctio in aia. iuxta illud ad Rom. j. Errauerūt in cogitandōib⁹ suis: et obscurati est insipiens cor eorū. Et idō p̄p̄a inq̄t p̄. x. Nescierūt neq̄ itellerūt. In tenebris ambulat. In q̄to vbi tangit duplicē ignorantia. s̄. p̄io naturalē et generalē. ibi nesciunt. s̄. et natura neq̄ itellerūt. s̄. et ḡa. Secūdo criminalē. ibi in tenebris ambulat. Error et p̄ctio. Et hec duo mystice designant Lū. xviij. vbi dicit q̄ cecus sedebat secus viā. s̄. hui⁹ mūdi. in q̄ nō tal ignorantia naturalis et generalis. et postmodū sub dī. medicōis et. et q̄ nō tal ignorantia criminalis. Per illū enī cecū vt ait Greg. intelligit gētiū hūanū. Un notandū q̄ ista ignorantia p̄uenit ex p̄ctio p̄mo parentū in cūct⁹ boib⁹. idō de p̄mo homine inq̄t idē P̄. Homo cum in bonore esset nō itellerit et. Et Job. iij. dicit. Et cū dedit cum dñs tenebris. s̄. ignorantia q̄ cū

nos habeamus originē naturaliter sum⁹ ignorantē: p̄apue circa septē. Un Job. xviij. in p̄sona oīm dicit. Nōo q̄ppe inuolui mur tenebris. s̄. p̄pter p̄ctio originale. Primo enī ignorat hō p̄tenta. s̄. q̄d fuerit an se. Un Eccl̄. viij. ait Salomō. Multa est boīs afflictio q̄ ignorat p̄ctia. Et ca. x. inq̄t. Ignorat hō q̄d an se fuerit. Et hec ignorantia maxime est nobis damnoſa. Nā fm Salomōnē Eccl̄. j. futura sūt sicut p̄tenta. Et idō si q̄ p̄ctia nosceret: multa bona oparet et multa mala caueret. q̄ p̄ctia rano sūt futura facit. Secūdo ignorat hō q̄ futura sunt. Un Eccl̄. viij. dicit. Futura nullo pōt scire nūq̄. Et ca. x. eiusdē libri dicit. Qd post futurū est illi q̄ poterit indicare. q̄. d. nullus. Et q̄ apparet magna boīs miseria. Un Jac. iij. ait ap̄lo. Ecce nūc dicat: hodie aut eras ibi⁹ in illa ciuitate: et faciem⁹ q̄dem ibi annū: et merabimur et lucrū faciemus: q̄ ignoratis q̄d sit in crastinū. Et Prouer. x. inq̄t Salomō. Nō glori⁹ ignorās q̄d supuentura pariat dies. Tercio ignorat hō q̄d sit intra se. Nā sepe in corpore habet infirmitates q̄ nescit: in aia multas passiones sub specterō: et multos defectus sub colore vni⁹. Et idō dicebat deo P̄. Ab occultis meis munda me dñe. Et Job. x. dicit. Si iust⁹ fuero: boī ap̄li ignorabit aia mea. Et. ad Lōz. iij. ait ap̄lo. Nihil mihi cōsiliū summi in hoc iustificat⁹ nō sum. Quarto ignorat hō q̄ sunt iuxta se. intentionē et volūtātē. p̄mi sūt fm aplm. j. ad Lōz. q̄. vñ nō pōt cauere a p̄diciōib⁹ et adulationib⁹ et b̄mōi. Et idō dicit. Dicit. ar. Unusq̄sq̄ se a p̄rimo suo custodiāt: in oī fratre suo nō habeat fiduciā. q̄ oīs frater supplantatō supplantabit: et oīs amicus fraudulent⁹ incedet: vir fratre suū deridebit et veritatē nō loquet. Quito ignorat q̄ sunt supra se. s̄. celestia. vt deū celos et. Un de deo inq̄t P̄. Posuit tenebras lanbulū suū. et Sap. x. ait Salomō. Difficile erimam⁹ q̄ in terra sunt: et q̄ in p̄spectu sunt inuenim⁹: et labor et q̄ aut in cel⁹ sunt q̄ inuestigabit. Secūdo ignorat q̄ infra se sunt. Nā cū de⁹ oia creata ad boīs voluntātē subiacent sub pedib⁹ eius vt testatur p̄p̄a p̄. viij. m̄ hō p̄pter p̄ctio originale p̄ctis suis ignorantia nō pōt eorū vltimas p̄p̄ctas et rez differētiās indagare aut explicare. Unde Eccl̄. j. dicit. Lūctes difficiles: non pōt eos hō explicare sermone. Septimo ignorat homo naturaliter omnia. Un Salomōn inquit Eccl̄. viij. Intellecti q̄ omnū operū dei nullas possit hō inuicere rōnem eorū q̄ sunt sub sole: et q̄nto plus laborauerit ad q̄rendū: rāto min⁹ inueniet. beccille. O maledictū p̄ctio in eo illud q̄ ita demētico et intellectu obscurat facit boīs: vt dicere possint illud. j. Paral. ar. Ignoramus q̄d agere debeamus.

Ecūda ignorantia dicitur criminalis q̄ p̄cedit partim ab originali p̄ctio et partim ab

actuali. de q̄ Berr. in epla ad magistrū Vincētiū ait. Multa scienda nesciunt: aut scienda ignorat: aut discendi desidiāt: vt cōdiciā inq̄rēdi. Et q̄dem hec ignorantia nō habet excusandōes. Et Lēfarius in q̄dā sermone inq̄t. Quāuis sit melius facere q̄ noscere: p̄us enī ē noscere q̄ facere. Bū di scripturā dicentē. Dñs q̄ nō didicerit iusticiā sup terrā: veniat nō faciet. Et rez. Tercio app̄bender pplm eruditū. Beccille. Berr. ait. Eccl̄. dicit. q̄ oīs ignorās est malus. et intelligit de ignorantia p̄cedente ex culpa: maxie de ignorantia crassa et supina: q̄ si uo cas p̄ q̄ndam mēthaphorā. quia sicut homo multus: crassus vel supinus iacēs nō videt ea q̄ an pedes habet: p̄dit⁹ pinguēdine ita hō bestialis et mūdatus stulticia ac vanitate dedit⁹: nō curat q̄ foret nescit intelligere. de q̄ P̄. ait. Noluit intelligere vt bñ ageret. Et beccille stulticia maria. Si quis enī optas puenire ad aliquā ciuitatē nollet ad discere viā p̄ quā puenit ad eā et sine q̄ nō pōt puenire. p̄fecto stult⁹ reputaret. Et idō stult⁹ est p̄ctio q̄ cum naturali desiderio appetit puenire ad eterne patrie felicitatē: non curat cognoscere viam mandatorū dei et vñ sine qua ad illam nō pōt puenire. De istis autē stultis loquit Job sui libri ca. x. dicit. Qui dixerunt deo: recede a nobis: viā scinmaz. maz nolum⁹. De alie maledicta ignorantia est m̄f cūctoz error. et ignorantia. xxxviij. dist. Un Iñdor⁹ inq̄t. Nihil stulticia p̄cti. nihil insipientia deterius. nihil ignorantia turpius et ignominios⁹ q̄ est mater et nutrix oīm viciōz. Quid sit malū culpe nescit insipiens q̄ndic peccat et ignorat. Beccille. Et ad p̄dictam stulticiā pōt applicari illud q̄d inq̄t P̄. dicit deo. Posuisti tenebras et facta est norma ip̄a p̄transibit oēs bestie silue. Peccatores enī ob tenebras viciōz trāseūt bestialiter de p̄ctio in peccatū: p̄pter ignorantia tanq̄ amenes non sciunt mala sua. iuxta illud Prouer. xij. Erri sicut dormiens in medio maris. in magnis piculis: et q̄si sopit⁹ gubernator amisso clauo. Et idō ipsi p̄ctio sic demētici facili⁹ capiunt in oī p̄iculo. iuxta illud Esa. v. Capuus duc⁹ est p̄lo meus q̄ non habuit sciām. De hoc enī loquit ap̄lo ad Ep̄b. iij. Ambulāt in vanitate sensus sui: tenebris obscurati habētes intellectū. alie nati a via dei p̄ ignorantia que est in illis p̄ctio cūctis cordis eorū. Beccille.

Iq̄to inferi seragesima septima species stulticie que dicitur creatio. Stult⁹ enī esset quisq̄si cui vt r̄p̄q̄ oīlū p̄mueret. Et idō stult⁹ est p̄ctio qui sepe iniquitatem p̄mittit: cecidit a demonib⁹ et ita orbati vt in eternum nō videat lūmē gratie nec glie. De p̄ctioibus enī dicit Sopbo. j. Ambulabit vt cecū quia domino peccauerūt. et Sap. q̄. scriptū est. Errocauit eos malicia eorū. Et de quolibet p̄ctio dicitur demonica illud P̄. Usq̄ in eternum non

videtur lumen. Quidam ergo peccator: dicitur cecus et peruenit veroque oculo. Quia per peccatum peruenit lumen cognitionis iacet in tenebris culpe et ignorantie: utinque Hugo cardinalis super Lucam. Cecus autem per originalis figurat per eum a natiuitate. De quo beatus Iohannes. Quia oculus nascitur filius ire ad Epistolam. Quia peruenit ad eum peruenit actuale inquit deus. Et dicitur. Quis cecus nisi seruus meus. et Mattheus. et aut saluator. Similes illi: cecus sunt et duces cecorum. et Apostolus. Nescis quia tu miser es et miserabilis: nudus pauper et cecus. Sicut enim cecus nescit duci: gressus suos: iura illud per. Errauerunt in solitudine: viam autem habitationis non inueniunt: timore sepe vadunt per vias malas. ita et peccatores. Unum dicitur illud Sapientie. Ambulaui per vias difficiles etc. Et de ipso dicitur per illud Sapientie. In erroris via diuinus errauerunt. et ideo ipsi peccatores propter hoc cognoscunt esse stulti. Nam de stulto dicitur Ecclesiastes. Labor stultorum affligit eos: quia nesciunt in viam pergere. Sicut etiam cecus non cauet ab offendiculis vel papirio: ita peccatores non precauent offendicula criminum: que si viderentur eis aufererentur. iura illud Naum. Omnis qui viderit te resiliet a te. Cui etiam offendunt pedes in via plana: et similiter peccatores in creatura iura illud Sapientie. Creatura dei in laqueum facta sunt. Ite cecus ducens cecum cum secum ducit in foveam. Sicut dicit Mattheus. Si cecus cecum ducant perierit etc. Et idem beatus in eum sit. de etate et quia in eum ipsis. et ceteris. dist. Et similiter unus peccator ab alio trahit in profundum inferni: et de peccato in peccatum iura illud Ezechiel. De qui trahit iniquitates in funiculis vanitatis: et quasi vinculum plaustrum peccati. Item cecus volentes perire perire: cum sepe peruenit boiem. ut fecit Lamech Beathan. Et sicut videtur in perico quod omni anno donat quidam communis Italiane: qui ligat ad columnam per funes: et postea daf baculus in manu cuiuslibet cecus: ut qui eum occiderit illius sit. Nam illo perico buccellus: discurrere: cecus multo minus peruenit se inuicem cum volunt interficere ipsum pericolum. Et figurant philocaptos. Sunt enim cecus et sepe vult alterum interficere. Et ideo amor depingit cecus. Unde Quidius in epistolis ait. Quid deccat non videt vllus amans. Cecus etiam si videt obare aliquem: quod debet ponere in ore ponit multonem in aure. Et sic faciunt multi predicatorum cecus et mali qui debent predicare ad pastum cordium predicatorum ad primum aurium et ad fauorem a populo percipiendum: qui dicunt illud Ezechiel. Loquimini nobis placet. De quo ait apostolus. ad Thimotheum. Ad sua desideria coarctabunt sibi magistros priuantes auro: et a veritate quidem audient auertentes ad fabulas aut conuertent. Sed Ezechiel. Loquimini ad cor: Hierusalem. quasi dicitur: non ad aures. Et ideo dicit Hugo cardinalis ubi super. Sicut ridiculum est ponere abum in aure et

non in ore: ita ridiculum est ad fauorem predicare et non ad utilitatem. De talibus autem predicatoribus dicitur Ezechiel. Speculatores eius cecus oculus. Possunt enim per speculatores eos bene intelligi pluri ignorantes et mali quos sibi eligunt dissoluti et ad sua custodiam ponunt ut non arguantur ab eis. Et ideo. Regum. Non ingrediatis buccinas abstuleris cecos et dauidos.

Et hac autem cecitate per quatuor possunt videri. scilicet a causalitate: grauitate: sanitate siue curabilitate: et eius sanabilitate. Circa primum autem dico quod sunt decem causae et inducentia corporale cecitate: et similiter spiritualis. Primum est magni luminis inspectio: ut patet si quis inspicit rotam solis qui dissoluit oculos et ceccat. Et ceteris. Sol refulgens radiis suis obcecat oculos. Et ideo est. quod ut ait perbus in libro de sensu et sensato. excellens sensibilium corrumpunt sensum. Et ideo illi qui transiunt mores ubi sunt perueniunt nubes defuerunt in manu ramum oliue: ne videndo solum nubes cecent. Spiritualiter autem per primum presumptionis et curiositatis ceccat aniam. Presumptuosus enim et curiosus dum vult fingere oculum suum intellexit in rotam diuinitatis et eterne maiestatis diuine et cum inuestigare et comprehendere nititur: beretica cecitate opprimetur et ceccat. iura illud Proverbium. Scrutator maiestatis opprimetur a gloria. Et ad Roma. ait Paulus. Euanuerunt in cogitationibus suis etc. et Ezechiel. dicit. Attenuati sunt oculi mei suspicientes in excelso. Et propterea inquit Paulus ad Romanos. Non plus sapere quam oportet sapere: sed sapere ad sobrietatem. et Ezechiel. dicit. Bliora te ne quidaris: et foriora te ne fueris per scrutatus. Secundum inducens cecitatem est longa in tenebris habitatio. quia ut ait perbus. opus nature est opus intelligentie. Et ideo natura non mittit virtutes suas ad membra quod non opus sicut ad illud quod opus: sicut enim eundem perbum in libro de sensu et sensato. Et propter hoc virtus visiva in oculo dano: so manente seu in aspiciendo non se exerceat de facit: sed ad membra quod opus multa virtute ipsa nasa transmittit. Unum perbus dicit quod scriptores habent oculos meliores. et fabri habent brachia alij foriora. et cursores crura alij duriora et foriora. Et ad idem vadit quod homo aliquando propter senium amittit visum. sicut dicit de Isaac Beathan. Scruuit Isaac et caligauerunt oculi eius: et videre non poterat. quod organum visus. scilicet oculus senio debilitatur et non potest recipere lumen visus. Et ideo natura ad eum non transmittit siue non transmittit potest virtute videndi. quod actus actus sunt in patiente bene disposito. quod de anima. hoc autem figurat per consuetudinis. Unde perbus. ait. Loquibenderunt me iniquitates mee: et non potui ut viderem. Quando enim homo inueterat in tenebris peccatorum: omnino ceccat. quod suprema intelligentia auferit ei gratiam per quam posset videre. et quod ipsa non vult. iura illud Lamentationum. Auserte ab

eo minime: et date illi qui decem annos acquisiuit: quod omni habet dabit et abundabit: ab eo autem qui non habet etiam quod habet auferet. Tercium est multa summi preceptis que multum oculis contrariatur. Proverbium. Sicut acutum densum: et summi oculis sic piger bis qui nutiunt illum. et significat peccatum iura illud perbus. Biscit summi in ira eius. quod sicut fumus ascendit in altum: ita ira ad cor. Secum enim Damascenus ira est ebullitio sanguinis circa cor. Unde Boetius in poetria ait. Ira genitrix flammis materque furoris ab ipso felle rabens. omni cor et interiora venenat. Et illa vero ebullitione fumositas ascendit que oculos mentis obnubilant. Unum Lato inquit. Impedit ira animam ne possit cernere verum. Sicut autem cecus ira et iratus peruenit non solum in iniquis sed etiam amicis: parentes et filios: et quandoque seipsum occidit. Sicut fecit Achisefel: ut habet. Regum. Et hoc figurat etiam per Lamech qui occidit eum cum esset cecus. Lamech enim interpretatur perueniens vel percussus: quia ira sepe alios peruenit et percussit ab eis. Quartum est pulueris in oculis infusio: et significat peccatum vane glorie et superbie. Nam habens in oculis mentis puluerem bonorum munditiam et ambitionem: non potest videre vias ducere ad regnum celorum que est via humilitatis. Et ideo dominus ait discipulis Mattheus. Excute puluerem de pedibus vestris. Sicut autem cecus credens ascendere sepe cadit: ita vane gloriofus et superbus. De quo habet exemplum luciferi qui ut scriptum est Ezechiel. dicebat in corde suo. In celum ascenda et ero similis altissimo. Unde ibi subdit. Quod cecidisti lucifer qui mane oriebaris. De hac autem cecitate dicit perbus. Homo cum in bono re esset non intellexit: cogitavit est in malum insipientibus et filius factus est illis. Et talis cecus figurat per Melchisedech summum pontificem. de quo dicitur. Regum. Caligauerunt oculi eius nec poterat videre lucem: domini donec extingueret. Possumus et dicere quod istud quod inducens cecitatem est tumoris inflatio: quandoque oculi inflantur et tumescunt et significat tumoris superbie. De quo Gregorius inquit. Tumor mentis est obstaculum veritatis. Et iste tumor totum humanum genus occupauit. Primo enim habuit ortum in celo: quando lucifer contra deum intumuit. et ideo superbia dicitur nature celestis. Unde viros celestes quandoque inuadit. Deinde de celo veniens in paradysum iuit et ibi per primum parentes inuasit: qui super seipsos se deuaerunt et contra deum intumuerunt. Deinde de paradiso in mundum et vndique se diffudit. Superbie enim dicitur quasi super alios ire. Lucifer ergo superbiuit. quod super deum ire voluit. Ad superbiuit quia super seipsum iuit dum scientiam dei appetit. Noies vero superbiuit quia super alios ire voluit. De autem superbie non potest qui super alium ire non valent: eo quod super se nullum habeat. Ad perditionem autem adducit per quod inquit perbus in libro de animalibus

bus scilicet quod oculus hominis est debilis visus. profundus vero est boni visus et fortis: et subtilis ac distantia mentis videt. Et similiter buccas melius et dant vident diuina quam superbiunt illud Proverbium. Ubi buccitas ibi sapia. Dicit etiam perbus quod homo castus in puteo profundo videt stellas in die: quod daf intelligi quod homo humiliter peruenit ad diuina suscipienda est magis idoneus: dicitur dominus Mattheus. Confiteor tibi pater domine celi et terre: quod abscondisti haec a sapientibus et prudentibus et reuulasti ea paruulis.

Unum inducens cecitatem est nimia ad lucem vigilancia et quod oculi conturbantur. et significat nimiam sollicitudinem quod homo habet in temporalibus administrandis et conseruandis. De qua dicit Ezechiel. Saturitas diuini non sunt ipsi dormire. Et talis figurat per Sedechiam regem iuda qui ut beatus Augustinus. Regum. ceccat fuit in rebus: etiam quod interpretatur multum bice vel multum iste commisit. Secum vero est simile perditionis. scilicet oculorum impletio siue depressio. et significat auaricie depressio. Ideo enim oculos hominis auaricia depumit et eos ad celum leuare non possit. Et ideo de auaritia inquit perbus. Oculos suos statuerunt dedinare in terram. Auarus enim sepe portat terram in oculis. et ideo est stultus. iura illud Proverbium. Oculi stultorum in finibus terre. Auarus enim adeo est cecus et stultus quod videt animam suam diabolo: iura illud Ezechiel. Auaro nihil est celestis: hic enim anima sua venale habet. Et talis cecus figurat per Thobiam qui ut beatus Augustinus. libro. ca. 5. stercoreo viridit: non fuit cecatus. Stercora enim sunt omnia bona temporalia: iura illud ad Philicum. Omnia arbitratum sunt stercorea. Et Machab. 2. Omnis gloria est stercoreus et vermis. Ceccat ergo aniam nimia familiaritas et crassitudo terrene substantie: iura illud Job. O qui faciem eius crassitudo. Et hinc est quod Effraim et Manasse fuerunt fratres. Effraim interpretatur fertilitas. et Manasse obliuiofus: quod nimia fertilitas seculi inducit obliuionem dei. Sicut enim pisces aliqui ex nimia pinguedine cecant. et sicut asinus oculi consunt ne et multitudine rerum visum ab impinguatione terra hanc sic homines ex nimia abundantia rerum inania cecant. Et sicut madefactio et nimia pinguedo impediunt ne cadela accedat: sic nimie delicta terrene impediunt ne gratia dei in ipsa anima recipiatur illud. Loz. 4. Bialis homo non percipit ea que sunt spiritus dei. Septimum inducens cecitatem est humor: calidus in oculos descendens. siue nimis calor: ignis autem alter calidus. Et ideo in Ethiopia multa propter calorem perducunt visum. Et hoc significat humores lumen et ignem libidinis ac carnalis concupiscentie cecitatis animam: iura illud perbus. Supercedit ignis et non videntur solem. De luctu enim dicit per illud Job. Ignis est visus ad summationem deuorans. Sicut ergo visus ceccat ad

videbatur lumen. Quilibet ergo peccator dicitur cecus et primario veroque oculo. quia per peccatum perit lumen cognitionis iacet in tenebris culpe et ignorantie: ut inquit Hugo cardinalis super Ios. Cecus autem per originalis figuratur per cecum a natiuitate. De quo beatus Iobis. ar. Quia oculus nascitur filius ire ad Ep. q. 7. sequens cecus. De ceco autem per partem actuale inquit de. Esa. xliij. Quis cecus nisi seruus meus. et Math. xv. ait saluator. Sinite illos: cecus sunt et ducet cecorum. et Ep. q. vii. Nescis quia tu miser es et miserabilis: nudus pauper et cecus. Sicut enim cecus nescit dirigere gressus suos: iuxta illud Ps. Errauerunt in solitudine: viam ciuitatis habuerunt non inueniunt: timore sepe vadunt per vias malas. ita et peccatores. Unum dicitur illud Sap. v. Ambulamini vias difficiles etc. Et de ipso dicitur per illud Sap. vii. In erroris via diuinitas errauerunt. et ideo ipsi peccatores propter hoc cognoscunt esse stulti. Nam de stultis dicitur Eccl. x. Labor stultorum affliget eos: quia nesciunt in urbem pergere. Sicut etiam cecus non cauet ab offendiculis vel papiribus: ita peccatores non precauent offendicula criminum: quod si viderent ab eis aufererent iuxta illud Naum. iij. Omnis qui videt re resiliat a te. Ceca enim offendunt pedes in via plana: et similiter peccatores in creatura iuxta illud Sap. xij. Creature dei in laqueum facte sunt. Item cecus ducens cecum eum secum ducit in foueam. sicut dicit Math. xv. Si cecus ceco ducatur presterit etc. Et idem beatus in c. cum sit. de etate et q. 7. in c. que ipsis. xxviij. dist. Et similiter unus peccator ab alio trahit in profundum inferni: et de peccato in peccatum iuxta illud Esa. v. De qui trahit iniquitates in funiculis vanitatis: et quasi vinculum plaustrum peccati. Item cecus volentes perire reperiunt: sepe percutiunt boiorem. ut fecit Lamech Gen. iij. Et sicut videt in porco que omni anno donat quidam comunitas Italie etc.: quod ligat ad columnam per funes: et postea datur baculus in manu cuiuslibet cecus: ut qui eum occiderit illius sit. Nam illo porco huc illucque discurrebat: cecus multo nimis percutiunt se invicem cum volunt interficere ipsum porcum. Et figurant philocaptos. Sunt enim cecus et sepe unus alterum interficiat. Et ideo amor depingit cecus. Unde Quidius in epistolis ait. Quid deat non videt vllus amans. Cecus etiam si velit obare aliquem: quod debet ponere in ore ponit mulcones in aure. Et sic faciunt multi predicatorum cecus et mali qui debent predicare ad pastum cordium et predicant ad primum aurium et ad fauorem a populo percipiendum: qui dicitur illud Esa. lxx. Loquimini nobis placet. De quo ait apostolus. q. ad Thim. iij. Ad sua desideria coarctauerunt sibi magistros percutientes aures: et a veritate quodam quodam auerterunt ad fabulas aut conuerfunt. Sed Esa. iij. dicit. Loquimini ad cor hierusalem. quasi dicitur: non ad aures. Et ideo dicit Hugo cardinalis ubi super. Sicut ridiculum est ponere cibum in aure et

non in ore: ita ridiculum est ad fauorem predicare et non ad utilitatem. De talibus autem predicatoribus dicit Esa. lvi. Speculatores eius ceci oculos. Possunt enim per speculatores hos intelligi plures ignorantes et mali quos sibi eligunt dissoluti et ad sua custodiam ponunt verum arguant ab eis. Et ideo. q. Reg. v. dicit. Non ingrediaris huc nisi abstuleris cecos et claudos.

Hac autem cecitate per quam quatuor possunt videri. scilicet causalitas: grauitas: sanitas siue curabilitas: et eius sanabilitas. Cuius primus autem dico quod sunt decem causas et inducuntur corporales cecitates: et similiter spirituales. Primus est magni luminis inspectio: ut patet si quis inspicit rotam solis qui dissoluit oculos et ceccat. Eccl. xliij. Sol refulgens radiis suis obcecat oculos. Et hoc est. quod ut ait philosophus in li. de sensu et sensato. excellens sensibilium corrumpt sensum. Et ideo ille qui transeunt motus ubi sunt primum cecus deferunt in manu ramum oliuine videndo solum nesciunt cecitate. Spirituales autem per partem presumptiosis et curiositatis ceccat aniam. Presumptuosus enim et curiosus dum vult fingere oculum suum intellexit in rotam diuinitatis et eterne maiestatis diuine et eam inuestigare et comprehendere nescit: beretica cecitate opprimunt et ceccat iuxta illud Proverb. xxi. Scrutator maiestatis opprimet a gloria. Et ad Roma. j. ait Paulus. Euanuerunt in cogitationibus suis etc. et Esa. lxxviij. dicit. Attenuati sunt oculi mei suspicientes in excelso. Et propterea inquit Paulus ad Ro. xij. Non plus sapere quam oportet sapere sed sage ad sobrietatem. et Eccl. iij. dicit. Biliores te ne quiescas: et fornicia te ne fueris per scrutatus. Secundum inducens cecitatem est longitudo in tenebris habitatio. quia ut ait philosophus. opus nature est opus intelligentie. Et ideo natura non mittit vires suas ad membrum quod non operatur sicut ad illud quod operatur: sicut eundem philosophum in li. de sensu et sensato. Et propter hoc videtur visiva in oculo clauso manente seu in aspiciendo non se excrecente deficiat: ad membrum quod operatur multa virtute ipsa natura transmittit. Unum philosophus dicit quod scriptores habent oculos meliores. et fabri habent brachia alij fornicia. et cursores cura alij duriora et fornicia. Et ad idem vadit quod homo aliquando propter senium amittit visum. sicut dicit de Isaac Gen. xxxij. Senit Isaac et caligauerunt oculi eius: et videre non poterat. quia organum visus scilicet oculus senio debilitatur et non potest recipere lumen visus. Et ideo natura ad eum non transmittit siue non transmittit tere potest virtutem videndi. quia actus actus sunt in patiente bene disposito. q. de anima. hoc autem figuratur per consuetudinem. Unde Ps. ait. Loquebatur me iniquitates meae: et non potui te videre. Quando enim homo inueterat in tenebris peccatorum: omnino cecatur. quia suprema intelligentia auferit ei gratiam per quam posset videre. et quod ipse non videt. iuxta illud Lu. ix. Auferte ab

eo in manus: et date illi qui decem annas acquisiuit: quia omni habenti dabitur et abundabit: ab eo autem qui non habet etiam quod habet auferet. Terminus est multi summi perceptio que multum oculis contrahitur. Prover. x. Sicut acetum dentibus: et summi oculis sic piger bis qui nutriunt illum. et significat peccatum iuxta illud ps. cxxv. Abscedit summi in ira eius. quia sicut fumus ascendit in altum: ita ira ad cor. Secum enim Damascenus ira est ebullitio sanguinis circa cor. Unde Goffredus in poetria ait. Ira genitrix flammis materque furoris ab ipso felle trahens omni cor et interiora venenat. Et illa quo ebullitio fumositas ascendit que oculos mentis obnubilant. Unum Lato inquit. Impeditur animi ne possit cernere verum. Sicut autem cecus ira et iratus percunt non solum inimici sed etiam amici: parentes et filios: et quandoque seipsum occidit. Sicut fecit Achitofel: verba beati. q. Regum. xviij. Et hoc figuratur etiam per Lamech qui occidit eum cum esset cecus. Lamech enim interpretatur percutiens vel percussus: quia iratus sepe alios percutit et percutitur ab eis. Quartum est pulueris in oculis infusio: et significat peccatum vane glorie et superbie. Nam habens in oculis mentis puluerem bonorum mundanorum et ambitionum: non potest videre vias ducere ad regnum celorum que est via humilitatis. Et ideo dominus ait discipulis Math. x. Erantite puluerem de pedibus vestris. Sicut autem cecus credens ascendere sepe cadit: ita vane gloriofus et superbus. De quo habemus exemplum luciferi qui vel scriptum est Esa. xliij. dicebat in corde suo. In celum ascenda et ero similis altissimo. Unde ibi subdit. Quod cecidisti lucifer qui mane oriebaris. De hac autem cecitate dicit ps. cxxv. Homo cum in bono re esset non intellexit: copat est iumentis insipientibus et filio facis est illis. Et talis cecus figuratur per Delium summum pontificem. de quo dicitur. q. Regum. iij. Caligauerunt oculi eius nec poterat videre lucernam domini donec extingueret. Possumus etiam dicere quod istud quod inducens cecitatem est tumor inflatus: quod oculus inflatur et tumet et significat tumor et superbia. De quo Gregorius inquit. Tumor mentis est obstaculum veritatis. Et iste tumor totum humanum genus occupauit. Primo enim habuit ortum in celo: quia lucifer contra deum inuenerunt. et ideo superbia dicitur nature celestis. Unde viros celestes quosque inuadit. Deinde de celo veniens in paradysum inuit et ibi primos parentes inuasit: qui superbia seipsos eleuauerunt et contra deum inuenerunt. Deinde de paradiso in mundum et vndique se diffudit. Superbia enim dicitur quasi super alios ire. Lucifer ergo superbiuit. quia super deum ire voluit. Ad superbiuit quia super seipsum inuit dum scientiam dei appetit. Moyses quoque superbiuit quia super alios ire voluit. Deum autem superbiuit non potuit qui super alium ire non valeret: eo quod super se nullum haberet. Ad predictum etiam adducit per quod inquit philosophus in li. de animalibus

bus scilicet quod oculus hominis est debilis visus. profundus vero est boni visus et fortis: et subtilis ac distantia mentis videt. Et similiter habiles mentis et dantur vident diuina que superbiunt illud Prover. x. Ubi humilitas ibi sapientia. Dicit etiam philosophus quod homo existens in puteo profundo videt stellas in die: quod datur intelligi quod homo humiliter perditus ad diuina suscipienda est magis idoneus: dicitur dominus Math. x. Confiteor tibi pater domine celi et terre: quia abscondisti haec a sapientibus et prudentibus et reuulisti ea paruulis.

Unum inducens cecitatem est nimia ad lucem vigilancia et quod oculi conturbantur. et significat nimiam sollicitudinem quam homo habet in temporalibus administrandis et conseruandis. De qua dicitur Eccl. v. Saturitas diuitum non sunt ipsi dormire. Et talis figuratur per Sedechiam regem iuda qui videtur inquit. Reg. xli. cecatur fuit in rebella: et a quo interpretatur multum hic vel multum iste commisit. Secum quoque est simile predicto. scilicet oculos impletio siue depressio. et significat auaricie depressio. Ad hoc enim oculos hominis auaricia deprimit ut eos ad celum leuare non possit. Et ideo de auaris inquit Ps. Oculos suos statuerunt dedinare in terram. Auarus enim se pergit terram in oculis. et ideo est stultus. iuxta illud Prover. xviij. Oculi stultorum in finibus terre. Auarus enim adeo est cecus et stultus quod videt animam suam diabolo: iuxta illud Eccl. x. Auaro nihil est seculum: hic enim anima sua venale habet. Et talis cecus figuratur per Iobis qui videtur sui libri ca. q. stercorebus viridibus non fuit cecatus. Stercora enim sunt oia bonapalia: iuxta illud ad Phil. iij. Oia arbitratum sunt stercorea. Et. Machab. q. Ois gloria est stercorea et vermis. Cecatur ergo aniam nimia familiaritas et crassitudo terrene substantie iuxta illud Job. xv. Opuit faciem eius crassitudo. Et hinc est quod Effraim et Manasses fuerunt fratres. Effraim interpretatur familiaritas. et Manasses obliuiofus: quia nimia familiaritas seculi inducit obliuionem dei. Sicut enim pisces aliqui ex nimia pinguedine cecantur. et sicut asinibus oculi consuntur ne et multitudine rerum visum ab impinguatione retrahantur: sic homines ex nimia abundantia rerum inania cecantur. Et sicut madefactio et nimia pinguedo impediunt ne cadela accendantur: sic nimie delicta terrene impediunt ne gratia dei in ipsa anima recipiatur iuxta illud. j. Loz. q. Bialis homo non percipit ea que sunt spiritus dei. Septimum inducens cecitatem est humor calidus in oculos descens: siue nimis calor: ignis autem alter calidus est. Et ideo in Ethiopia multa propter calorem perdunt visum. Et hoc significat humores lutine et igne libidinis ac carnalis concupiscentie cecatur animam iuxta illud Ps. Supercedit ignis et non videntur solem. De lutina autem dicit per illud Job. xxiij. Ignis est visus ad summum: non enim deuorans. Sicut ergo visus cecatur ad

pelum candentem libidinosus ad concupiscens
nam ardente. Sicut autem cecus non discernit
pulchrum et turpe. quia cecus non iudicat de coloribus.
Pulchritudo luxuriosus habet oculos infectos
hoc est calido carnalis concupiscens sepe dimittit
ut videret nobile pulchrum et sapienter per meretricem turpi
pevilissima et insipiente. Oculum induens cecum
tam est organi deustano: ut qui oculus perforatur
vel cruciatur sicut fecerunt Philistini Samsoni
De quo dicitur Iudith. xv. Eruerit oculos eius. Et talis
eccecat figurat eos qui habent invidia. Ecce
magis. Nequis est oculus iudi. Ite figurat eos qui
habent odium contra proximum. De quo per dicitur Job. iiij.
Qui non diligit in morte manet. Talis autem per
nos charitate dicitur esse sine oculo dentro qui anima
videt deum. Et ideo diabolus semper querit hoc
oculos cruciare: dicitur paralyticus et infirmus te
nenabam illud. Reg. ij. Eruiam oim vestrum oculos
dentros. Non est lucis cognoscere quod
dam pelliculus super lumen oculi generat: ita quod
lux est coopta et intus abscondita: nec videri pos
test. et significat per amicitie vel pignora: quando
quis abscondit talentum a deo acceptum: nec opus
in eo iuxta illud Prover. ij. Qui abscondit fru
menta maledicet in personis. Diabolus autem lumen
seruoris quod occultare et suffocare nube cor
poris: inquit illud Ecce. xxiij. Sole nube tegat.
De quo dicitur eccecat et sanguine in oculos descen
dit: vel de corpore eius magna copia exiit. Et
per hoc figurant illi qui eccecant et superbiunt
et nobilitate sui generis et sanguinis. et isti ut di
cit Hugo cardinalis super Iohannem figurant per
cecum a natiuitate: de quo habet Ioh. ix.

¶ **U**o ad secundum de gravitate cecitatis dicitur
q. co. q. gravior est cecitas mentis quam corporis.
Nam quanto res est nobilior: tanto est cor
ruptio est peior. Topi. Anima vero est nobilior
et omni corpore. Si habes cor. xiiij. q. ij. et c. cum in
firmis. de peni. et re. et per consequens eius potius
nec sunt nobiliores potius corporibus. Proterea
cecus corporaliter continue conat habere ducem vel
saltem baculum in manu sine quo non vadit. Sed ce
cus spiritualiter de duce non curat. Unde Seneca
ad Lucillum ait. Eci ducem querunt: nos sine du
ce erramus. Et Terentius. iij. dicit Erraverunt cecum
in plateis. imo talis cecus expellit ducem. s. ducem
ducentem ad paradisum. iuxta illud Job. xij. Qui
dixerunt deo recede a nobis. Et illud Luc. v.
Eni a me dicit quia homo peccator sum. Sequi
tur vero diabolus ducentem ad mortem. Et si vult du
cem: sequitur alium cecum. id est mala exempla ali
orum. Item totaliter cecus corporaliter non potest am
plius perorare. Peccator autem quando in cecitate
credat. Item cecus corporaliter cognoscit cecitates
suas: et confusus se esse cecum: ac querit lumen re
cipere et illuminari. sicut faciebat ille cecus de quo
dicitur Luc. xviij. q. interrogatus a christo quid vel
let Respondit. Domine ut videam lumen. Sac

bat enim quod dulce est lumen et delectabile oculis vi
dere solem. Ecce. ij. Reputat enim cecus se in
felice: dicens illud Iob. v. Quale potest mihi
esse gaudium qui in tenebris sedeo et lumen celi non
video. Cecus vero spiritualis non cognoscit suam ce
citatem: iuxta illud Esa. xliij. Educ foras populum
cecum oculos habentem: surdum et aures ei sunt
Talibus etiam surdis et cecis dicitur Esa. vi. Audite
et nolite intelligere: videte visiones
et nolite cognoscere. Et ibidem etiam dicitur Ecce
cor populi huius: et aures eius aggrava: et oculi
eius claudunt: ne forte videat oculis et auribus
suis audiat: et cor de suo intelligat. s. se esse cecum.
Immo talis cecus reputat se videntem et alius sa
pientior: et ideo magis peccat. Unde dicit Iob. ix.
Si ceci essent non haberet peccatum. nunc vero quod dicit
non vident: peccatum vestrum manet. Et ad Romanos. i.
ait Paulus. Dicentes se esse sapientes stulti fa
ciunt. Tales etiam cecum non curant illuminari per
predicationem. De qua per. xviij. dicitur deo. Lu
cerna pedibus meis verbum tuum: et lumen sem
inis meis. Et in persona predicatoris iterum idem
per. ait peccatoribus. Recedite ad me et illuminis
namini. Immo iste cecus despiciat et deridet vi
dentes: iuxta illud Prover. xxiij. Abominant
impium eos qui recta gradiuntur via. Proterea ce
cus corporaliter quod videre non potest palpat
sicut faciebat Isaac dicens filio suo Jacob Be
necis. xviij. Recede huc ut tangam te et probem ver
sis filius meus an non. Et ideo vulgariter dicitur
quod qui non videt palpare debet. Cecus vero
spiritualis penas futuras quas oculus fidei non
videt nec credit: nec etiam oculo cogitationis dis
cernit aut pensat: nec vult hic aliquam penam
expiare per penitentiam: ut probet si penas eternas
sustinere valebit. iuxta illud Esa. xxiij. Quis ex
vobis habitare poterit cum igne deuorante et
cum ardoribus sempiternis. Non sic autem facies
bat ille heremita qui ut habet in vitas parat. tem
ptatus a quadam meretrice comburebat sibi di
gitos: ut videret si posset sustinere infernale in
cendium quod per peccato luxurie erat sustinen
dum. et sic a temptatione fuit liberatus. **K**

¶ **U**o ad tertium scilicet de curatione cecitatis est
q. sciendum quod saluator noster sanando in
hominibus sensus corporales sanauit etiam
spirituales. Unde ipse ait iudeis Job. xij. To
tum hominem sanum feci. Nam quando reddidit
surdus auditum corporis: reddidit etiam ei auditum
mentis: illi. s. de quo dicit per. Audiam quod lo
quar in me dominus deus. Quando etiam sanauit mu
tum datus orationi corporis ut proferret verbum: dedit
etiam cordi ut dei dulcedinem gustaret. De qua
per. xxiij. dicit. Gustate et videte quoniam suavis est
dominus. Quando vero illuminauit cecos ut vi
derent corporaliter: illuminauit etiam eos ut vide
rent spiritualiter. Tria autem colliria sunt curatio ce
citatis. Primum est amarum simpliciter: et sic desel

le. Unde Iob. ij. Iobias cecis illuminat
est felle piscis. et significat amaritudinem commo
nio per quam cecitas mentis illuminatur. iuxta illud
Job. xviij. In amaritudine moras oculus me
us. Libera me dicitur. Niere. xxiij. dicit. Poneti
bi amaritudinem: dirige cor tuum in viam rectam. Se
cundum collirium est totum dulce et sic de melle: quo
sanata est cecitas Jonathae. De quo dicitur. Regi
ruj. quod ipse ait. Vidistis ipsi quia illuminati sunt
oculi mei eo quod gustauerim paululum de melle
isto. Et per hoc collirium figuratur charitas et dile
ctio dei ac proximi. De quo remedio dicitur Prover. xij.
Collirio unget oculos tuos ut videas. Tercium
collirium est murum ex terra et salina: et per consequens est
parum amarum et primum dulce. nam salina est dulce
terra vero amara. Et hoc fecit dominus ceco nato Job.
ix. Sicut enim solo vero illuminauit cecum illum
qui dicitur et facta sunt: mundauit et creata sunt. per.
ante penultima luto voluit illuminare cecum a natiui
tate: ut declararet se esse illum qui de luto plasma
uit primum hominem. Secundo. Et hoc ait Iob. xviij. super
Job. Per lumen autem figuratur fragilitas et vilitas
humana quam cecus perit considerare debet. iuxta
illud Iob. xviij. Memoro quod pulvis es et in pulue
rem reuerteris. Per salinam vero que fluit de ore fi
guratur confessio per quam perit: erit causam cecitatis
non solum peccati. Et ideo si vult illuminari debet
in confessione lauari aqua lacrymarum: iuxta illud
Esa. i. Lauamini: mundi estote. Dicit autem Luc.
xviij. quod clamate ceco ad dominum ut illuminaret eum:
illi qui ipsum dominum peribant et qui sequebantur increpa
bant ipsum cecum ut taceret. Ipse vero multo ma
gis clamabat. Super quo Gregorius ait. Quanto ma
iori tumultu carnalium cogitationum premuntur: ta
nto ardentius orationi insistere debemus. Dicitur
quoque in predicto euangelio quod stans Iesus insitit
illum adducit ad se. quod fecit secundum Hieronymum. ut daret
exemplum magnanimitatis audiendi benigne pauperes
et mendicos: sicut erat ille cecus. iuxta illud Ecce.
iij. Declina pauperi aurem tuam sine iusticia et redde
debitum tuum: et responde illi pacifice in mansuetudi
ne. Possumus quoque dicere quod collirium felle re
sentat christum per suam crucis pambulo: ubi
tanquam piscis fuit assatus et felle potatus. Eructa
amaritudo passionis christi debet sanare cecitatem
causata ex carnali voluptate. quia seruus non
debet delectationes querere quando videt dominum suum
amaritudine repletum. Ut enim ait Augustinus.
non decet sub spinato capite delicatum membrum
esse. Istud etiam collirium debet frangere duritiam no
stre mentis. In passione enim christi petre felle sunt
terra mora est et monumenta apta sunt ac mor
tui surrexerunt. Et ideo illi qui non mollificantur isto
collirio scilicet recordationis amaritudinis christi sunt
lapidibus duriores: et terra insensibiliores: et monu
mentis fenidiores: ac mortuis miserabiliores.
Collirium vero ex sauo mellis significat christum

put est in celo ac regno suo: ubi est totum dulce
iuxta illud Ecce. xxiij. Spiritus meus super me dulce
et hereditas mea super me et fauor. Idem dicitur
in superbia est dulcor in medio dulcoris: in prun
do autem dulcorissimus. Et significat christum in quo
est triplex substantia. s. caro que est quasi superficialis:
anima que est quasi media: et deitas que est per
funda. Idem igitur est dulce in superbia: quia sanati
et visione corporis christi habent consolationes
dulces et suaves. est dulcor in medio. quia et
visione anime eius habuerunt consolationes et de
lectationes dulciores ac suauiores. est dulcorissimus
in profundo. quia et contemplatione deitatis eius
habuerunt delectationes dulcissimas et suauissi
mas. Et talis dulcedo omne dulcedinem humanam
non facit insipidam: dicitur Iob. xviij. omo. Uere non
habet quod super terram amet qui donum celeste in ve
ritate gustauit. Ite expellit cecitatem causatam ex
temporalium cupiditate et affectione. quod secundum Augustinum
gusti. omnes diuinitate debent ceterum ut saltem
vna bona posset videri facies dei. Collirium vero
parum amarum et primum dulce significat christum
put est in iudicio: ubi erit amarus reprobis: et
dulcor deus ac bonis. Et istud collirium debet
expellere cecitatem inducens et timore superbie et da
monis. quia tunc superbi humiliabuntur et depme
tur. Esa. ij. Dies domini exercituum super omnem super
bum et excelsum et super omnem arrogantem et humi
liabit. Est autem sciendum quod quia peccator erat insi
pidus. ideo ad curationem eius christus in terram
exiit. Per salinam autem que est sapida intelligitur
dei sapientia que spiritualia facit dulcescere. Sicut
enim salina ex ore fluit. ita diuina sapientia ex ore al
missimi. perfluit: ut ipsa ait Ecce. xxiij. Tunc ergo
christus salina in terram exiit quoniam diuinam sapien
tiam homini terreno infundit. Quia vero peccator
erat superbus: ideo lumen super oculos cecum iuxta
Lucam et linire est vilitatem humanam homini ad
memoriam reducere. et talis reductio est boni cau
sa humilitatis. iuxta illud Michae. vi. Humi
liatio tua in medio tui. Mediu enim presupponit
vtrumque extremum. quasi dicit. Causam habes humili
tatis si respicias tuam nanuitatem vitam ac mortem.
Unde quidam interrogauit quendam perit dicens.
Quid fui. quid sum. et quid ero. Et ille respon
dit. Sperma secundum: lacus stercore: et abus
vermum. Quia autem peccator erat immundus: ideo
cepit ipsi ceco ut se laueret et mudaret per peni
tentiam. iuxta illud Niere. iij. Laua a malicia cor
tuum ut saluens.

¶ **U**o ad quartum de cognoscibilitate cura
tionis istius cecitatis est notandum quod dicitur
et Job. ix. de ceco illuminato. Abiit ergo
et lauit et venit videns. In quibus verbis innuunt
ma signa ad cognoscendum quando peccator sic
spiritualiter illuminatus. Unum est quando recte va
dit et incedit. s. per viam mandatorum dei: iuxta illud
Esa. xxiij. Semita iusti recta est: et rectus callus

quo ad ambulandum. Quando vero aliquis distorte incedit per viam perit. vel in via errat: non est profectus illuminatus. Et ideo admonet apostolus ad Romanos. Rectos gressus facite pedibus vestris: ut non dampnatis quis error: magis autem sanes. Secundo autem signum quod quod illuminatus sit est quando oculus maculas etiam minimas in se aduertit et eas abluit. Propter primum autem signum dicitur in psalmo. Verbis. Abijt ergo. scilicet incedendo. propter secundum vero subdit. et lauit. Quarto enim quis magis illuminatus et sanctus fuerit: tanto magis oculus maculas etiam minimas dependit. Quod ostendi potest per tria exempla. Primum est secundum Iheronimum. quia in loco pulcro et mundo modice immundicie statim apparent. In loco autem immundo etiam magne immundicie non multum apparent. Secundum purponit idem Iheronimus. quia in veste alba modica macula statim videtur. In veste autem nigra etiam magne macule parum videntur et sepe non apparent. Tercium est. quia in aere radio solari diffuso minime pulueres conspiciuntur. In aere vero non radiato non conspiciuntur. Sed quod parum potest maculas aspicere et cognoscere: eas non lauat: ideo signanter dicitur. Abijt et lauit. Tercium signum quod peccator sit illuminatus est quando oia dare videtur et cognoscit. Et ideo in verbis predictis subdit. Et venit videns. Ista autem cognitio principaliter in duobus consistit. scilicet in cognoscendo deum et seipsum. quam cognitionem desiderabat beatus Augustinus. quod in libro soliloquiorum orabat dicens. Deus fac ut sciam nouerim te et me.

Unde etiam in manu sua spiritus acceptio. Si quis enim in manu sua spiritus accipit et ferrum cadens et ignis vel ignem aut in ardere fornacem se percerit: stultus ab omnibus putaretur. Sed stultior est peccator: quod se in ignem per sponte percutit. Scriptum est enim. Eia. ite. Succesa est quasi ignis impietas: et vepres ipsos ac spinas vorabit. id est peccatores. Unde subdit. Et erit populus quasi electus ignis. De peccatoribus etiam ipsi inquit psalmista. Erant sicut ignis in spinis. Secundo autem manona dicitur transinonis. Stultus enim esset qui vellet transire ultra pontem subtilissimum et lubricosum cum onere magno in dorso: potens transire leuis ac sine aliquo onere. vel qui crederet intrare sine transire per paruulum foramen posse cum corpore valde grosso ac pingui. vel cum corpore graui et oneroso per spatium. et brachiorum in altum se deuiare faciendo. Sed stultior est peccator: quod oneratus peccatis grauissimis vult transire per pontem subtilissimum ac lubricosum pensans vitare: cum possit si vult leuis transire ea deponendo per confessionem sicut bonas dicitur per prophetam. Eia. ite. di. Solue vincula colli tui etc. Et eius de libro. ca. lviij. Dis solue colligationes impietatis: solue fasciculos depmentes. Vult etiam stultus peccator: siue credit posse transire sine intrare per portam arduissimam et angustissimam salutem. De qua inquit saluator. Mat. vij. Intrate per angustam portam. ardua est enim via

que ducit ad vitam. cum habeat corpus pinguis. multum et grossissimum. De quo inquit psalmista. In crassas est dilectus et recalcitrauit in crassas dilatas impinguatus. Deridit deum factoris sui: et recessit a deo salutari suo. Item cum sit valde peccator: deridit diuersis iniquitibus que sicut onus graue grauat sunt super eum: secundum prophetam. psalm. lxxv. in purat quod potest ad celum salire ac volare: atque dicitur eum eodem propheta in morte. Quis dabit mihi pennas sicut columbe et volabo et requecam. psalm. liij. Septuagesima stulticie species dicitur per paronomias. Stultus enim esset qui habens morari in aliqua via solum per spatium vnius hore vel per tantum tempus quo recipiat unam refecionem: vel se ibi edificare unum maritum palatium: quasi nunquam alias esset habitaturus. Etiam habens stare per mille annos in aliquo ciuitate mollet in ea sibi aliquod hospitium siue habitaculum: preparare. Sed stultior est peccator: quod cum habeat in hoc mundo stare per momentum temporis in comparatione ad eternitatem alterius seculi: omne studium suum occupat in preparando sibi in hac valle miserie habitaculum. et in illa celesti patria in qua si bene vixerit in perpetuum habitabit: nullum satagit dignum hospitium: um bonis operibus sibi fabricare. imo edificat sibi palatium in ciuitate infernali per peccatum: et ad illam inhabitandam se preparat. iuxta illud. Habucij. Ne edificatis ciuitates in sanguinibus et preparatis urbem in iniquitate.

Unde etiam potest adduci exemplum quod a legibus de quodam rege potente qui edificauit duas ciuitates. Unam in montanis ad quam erat via stricta et lapidosa et tria certamina. Primum per desertum in abstinentia. Secundum per rupes vestimentorum laceratione. Tercium vero per aquam madidam abluendo. Sed vincens ista certamina optime recipiebat in ciuitate ad oia solacia et gaudia inenarrabilia. Secunda ciuitas in vallibus erat situata: ad quam ducebat via delectabilis habens tria hospitia. in primo optime recreabatur hospes. in secundo vestibus et bonis rebus exaltabatur. in tercio vero diuinis et lapidibus preciosis dirabatur. sed cum ad ciuitatem veniebat in carcere impatoris cruciabatur et postea occidebatur. Conspirans autem duobus sociis quorum unus prudens et sapiens erat: et alter stultus: cum ad viuum venissent statua in medio stans continebat utrumque ciuitatem conditionem: dirigens in viam rectam licet arduam ad ciuitatem gaudij et honoris. et sapiens ait. Nec est via recta per quam incedere debemus. fatuus autem ait. Non: sed melior est plana et delectabilis in qua bene tractabimur. Prudentis igitur propter societatem secutus est fatuus. Unde post breuem illius vie delectationem ad ciuitatem venientes: ambo capti sunt a iudice ciuitatis et ad suspendium ducti. Excusante autem se sapiente de fatuo quod propter societatem fuerat cum secus. Respondit iudex. Tu cum sapiente sis sequi non de

buens fatuus sed ipse. et sic ambo suspensi sunt. Ipsi autem duo socij sunt spiritus et caro inuicem confecti. Spiritus est naturaliter sapiens. corpus fatuus. due ciuitates sunt regnum celorum et infernum. Sed ardua est via que ducit ad regnum in quo oportet pugnare per abstinentiam cibi et potus: per deposicionem preciosorum vestium et purgationem peccatorum. Alia autem est lata et delectabilis: in qua homo in principio optime recreatur: in medio dirigitur: et per finem bonorum. sed postquam ad ciuitatem peruenit eternalis cruciat. Statua autem in viuis posita est sacra scriptura: que dicitur statua a stado quia stabit firma in perpetuum: dicente domino. Mat. xxij. Celum et terra transibunt: verba autem mea non preteribunt. qui quidem scriptura continet conditionem vniuersi cuiusque: et viam perueniendi ad eas. Licet autem spiritus cum sit naturaliter prudens cognoscat quod perit: est cum dum per viam asperam que ducit ad eternam felicitatem. in tanta amicitia est confederatus: carni quod eius amore dementatur: cum sequitur ad eternum interitum. Multe etiam alie sunt species stulticie quas quidam philosophi stoici describebant in quibus arborum magno habente ramos quasi plurimos: dicentes quod singuli rami vna specie stulticie continebant: et quod vnus quisque ad aliquem ipsorum ramorum se appendit. sed non appellatur stultus nisi illi qui amplectuntur truncum ipsius arboris vel ramos grossiores. Sed de his speciebus pro nunc breuitatis causa pertransieo. Et ideo dicitur in communi proverbio. O quanta tuos panis nutrit. De quibus etiam peccatore dicitur potest illud. Reg. xvj. Stulticia est cum eo. Et ideo homo audi quod dicit sapiens. Eccl. vij. Noli esse stultus ne moriaris in tempore tuo. Ego autem dico vobis peccatores: illud iudicij. etc. Cessate ab hac stulticia vestra. Et illud psalmi. cxiij. Intelligite insipientes in populo: et stulti aliqui sapienter.

Unde etiam peccati malignitas dicitur vulnerationis. scilicet anime et scientie. Sicut enim plaga non purgata opprimit corpus: unda nam molestia: ita peccati conscientia assidue pungit. Et ideo Augustinus in quibusdam sermonibus inquit. Sicut mali cruciabantur in die iudicij in manifesto: ita nunc cruciantur in occulto. Et in sermone de innocentibus de peccato loquens ita ait. Lucrum in archa: dampnum in conscientia. Et in. i. confessio etiam dicit. Iussisti domine et ita est vniuersi animi: inordinatur sit pena si bippsi. Et in li. de vera innocentia inquit. Nulle sunt grauius crucis in vita ista quam mala conscientia. Ideo. Eia. lviij. scriptum est. Eia: impij quasi mare seruens quod quiescere non potest. Eapropter Augustinus in quibusdam sermonibus ait. Melior est modica amaritudo in saeculo quam eternum tormentum in visceribus. et dicitur. i. dicit. Vide quia malum et amarum est te de reliquisse deum dei tuum. Et Boetius. d. psalm. lvi. inquit. Tristes esse voluerunt etiam si quis remini sa libidinis suarum videri intelligit. Et Eccl. ij. de peccato dicit. Cuncti dies eius pleni sunt doloribus et tribulationibus. Sicut enim mulier contra naturam

pariens monstrum valde contristatur: ita a fortiori in anima pariens peccatum contra naturam et gratiam necessario cruciatur. et sicut visio ipsius monstrum peruenit renouationis mulieris: quod illud peperit: ita recordatio peccati commisi nouo crudata affligit animam quod illud perpetravit.

Unde etiam peccati malignitas dicitur peruenit ad amantem oculo virtutis ac obsequio bonis. Cum enim ut inquit Plato in timaeo nihil sit deo similius quam vir innocens. Nec bonum te predalet peccatum quod facit hominem similem diabolo per malitiam. Item vulnerat animam plaga horribilis: de qua scriptum est. Dicitur. i. Insanabilis est plaga tua. Et de hoc in figura habet. Lu. x. de illo qui descendeat ab hierusalem in hiericho et in vadit in latronica qui despoliauerit eum: et plagis impositis abierit: eo semiuivus relicto. Hierusalem interpretatur domus pacis: et significat pacificam conscientiam. Hiericho interpretatur domus lune. id est vilitatis et significat peccati stulticiam. quia stultus velut luna mutabitur. Eccl. i. xvj. Et qua figura patet quod descendens ad peccatum ab hostibus demonis vulneratur: qui cum etiam expoliant oibus bonis: quod per peccatum homo spoliatur omnino meritis. Sicut enim remoto vel corrupto priori: remouentur et corrupti: puncto oia posteriora. viij. psalmi. Nam ut per expiendum videtur remota vel corrupta radice: remouetur et corrupti fructus etc. Ita per peccatum corrupta vel remota charitate quod est radix omnium virtutum et meritorum: secundum Gregorium. corrupti sunt et remouentur oia virtutes et merita. Et sicut mors corporalis peruenit hominem oibus bonis temporalibus. Job. xxiij. ita mors spiritualis. id est peccati: spoliatur animam oibus bonis spiritualibus. id est virtutibus et meritis. Et ideo dicitur. Eccl. x. Qui offenderit in vno multa bona perdet. Ois enim virtus detrimentum patitur ab vno peccato. et qui offenderit in vno factus est oim reus. et defecit. de reg. iij. Et Jac. ij. ca. i. Eccl. xxiij. scriptum est. Si auerterit se iustus a iusticia sua: et fecerit iniquitatem: ois iusticie eius quod fecerat non recordabuntur. Item expoliatur etiam gratia dei et peruenit spiritus qui discedit. propter peccatum. Sap. i. Spiritus sanctus discipline effugiet fiam: et auferat se a cogitationibus que sunt sine intellectu. Peccatum etiam priuat hominem aspectu dei. iuxta illud psalmi. v. vbi inquit deo. propter a. Ne quis habitabit iuxta te malignus: neque permanebunt iniusti ante oculos tuos. Priuat etiam cum vita eterna quod impossibile est aliquem in celum ascendere cum aliquo macula peccati. Scriptum est enim. Apoc. xxi. Nihil coinquinatum intrabit in illud. Quapropter oportet debere o peccato: ad penam peruenire et mudare animam ab o peccato. Bene enim mundo corde. qui ipsi dei videbunt. Mat. v.

Unde etiam peccati malignitas dicitur offendit conscientiam. Scire enim debet o peccator quod peccando sepe offendit. Primum enim grauissimam offendit dei: cuius voluntati contrarietur: et perdat: ac rebellis efficitur. que offensio peruenit

let offensionem oim creaturaru simul, pueri in e.
vengent. de bere. Obi d. Quasi est eterna qd re
porale ledere manifestat. Et ppterca inqt Ansel.
Festinan parui putat aliqd pmi. O vna di
fina? inder parui custumaret pmi tuu. None
omne pmi dei p purgatione et bonozat. dei
aut bonozare qd oi pualer dignitat quod puit
est. Necille. Seco et pto comitari dial et of
fendi tot? part. Sui: vputa oes angeli et san
ci. Sicut em frater carnalis plangit morte fra
tris vel fornicat oes angeli et sancti dicuntur
spualiter plangere morte spuale peccant. iura il
lud Dicit. xxiij. Angeli pac? amare flebat. In
hoc em damnificati dicunt. qd pualet pmi
accidentali qd eis accreuerit et salute illi? si no
peccasset. Tunc em maior erit consolatio accidē
talis oim bono: qnto maior erit nūerus electoꝝ
et minus pforio et amicitia. Tercio grauit
offendit primus p pmi quē peccas suo malo
caplo et cōsilio sepi? duat ad infernū. Un Bu
gust. in li. de pastoribz inqt. Ois qui male viuit
qntum in ipso est oēs a qbo antedixit letaliter occi
dit. Quarto sepi? grauit offendit peccans.
qd cum pto qd ei quodā gladio se spualit oes
odit. Septum est em Ezech. xviij. Ania qd pecca
uit ipsa moriet. Et Ps. ppter hoc inqt Qui di
ligit iniquitatē odit animā suā. Et de sepi? itez ait.
Pmū meū contra me est sp. Et ideo si crudelis
est qui se corporaliter interficit: multo crudelior est
qui animā suā occidit. Quinto grauit offen
dit totū purgatoriu: p eo qd tales peccatores eos
sic efficiat iuuare nō possunt suis orationibz et
demonstis sicut fecissent in gratia stentent.

Seco grauit offendit infernus. qd si talis
per pmi damnat augē accidentalit pena oim
dñator: fm August. in c. muli. in fine. q. j.
Et ob hanc cāz diues damnat? rogabat Aba
bam vt Lazarū mitteret ad monēdoz suos fra
tres viuētes: ne et ipsi irēt ad illū locū tormētoꝝ.
Lu. xvi. Nō em hoc dicebat ex charitate qd pua
tus erat. sed ne sibi accresceret accidentalit pena
si damnarent. Septimo grauit offendit to
tus mūdus. Loēs creature rōnales qd irrōna
les. Et rō est fm Greg. quia sicut offēso capite
offendunt oia mēbra: sic offēso creatore et pec
cato: intelligit offēsa ois creatura. Et ideo pec
cato: in morte sua habebit oēs angelos et san
ctos et oēs creaturas cōtra se damātes. iura il
lud Sap. v. Pugnat p illo qd deo oibz ter
rarū ptra infensatos. Et ibidē d. de ipso deo. Ar
mabit oim creaturā ad vltionē inimicoꝝ. R

Maledicti pmi tu co illud qd trāsgre
deris pceptū celest? ipatoris: dicēte Am
brosio. Pmū est purgatio legis diuine
et celestiu inobedientia mādator. Et ideo abo
minabile eo nō solum celestibz sed et oibz infer
nibz creatur. Nā cū ois creatura habeat specū
em modū et ordinē: oia p dicitā cōtaminat: di

cente Augustino in li. d. natura boni. Pmū est
corruptio speciei modi et ordinis. Et ideo meri
to ab oibz impugnabero.

¶ Ema qnta malignitas pmi dial falsitas
d. candio. Lū em aia sit ad dei imaginē et
similitudinē facta et adeo pulchra et decor
atā in suis naturalibz bonis qd fm Grego. sup
Ezechielē. si possibile esset qd boico ipam aspice
rentes qd dei adoraret. nec qdāmodo arbitra
ri possent dei ipsa aia esse pulchriorē. Istā simi
dinē ac pulchritudinē totas maculas: corruptio
et falsificat pmi: adeo qd de similitudinē dei facit pec
catū trāsire ad similitudinē diaboli: et oim ei? for
mositatē aufert. Un d. Ezech. xviij. Recessit ois
decor a filia sion. Si igit magnā penā merent
illi qd falsificant sigillū alicui? pnapio vlt pōnū
do. De qua bñ in ead falsarioꝝ. extra de cri. fal.
multo maiorē pfecto meret qd falsificat sigillū
totius trinitatis.

¶ Ema qnta malignitas d. irrecupatio
d. nis. Qui em pmi cōmittit inno cētiā p
dit quā nunq? recuperabit. Sicut em cor
rupta mulier de ceto nunq? erit s. go. c. si paul?
xxij. q. v. ita semel peccans nunq? le nō peccasse
gaudebit. Sicut etiā semel vulnerat? sp dia pē
fuisse vulnerat. et qd semel furat sp d. fur. ita et
qd semel peccauit sp pto: dia pōt. sicut Simon
quē dñs a lepra curauit sp postea leprosus d.
eius est. et mulier qd semel in adulterio dephēsa
fuit sp adultera vocata est.

¶ Ema sexta malignitas d. impariāpa
d. nonis. Sicut em in gfa castēs pnapat
de oibz bonis ecclie militat: dicēte Ps.
deo. Particeps ego sum oim timentiu te: et cu
sto diem tuū mādāta tua. Sic ecōtrario existēs
in pto mortali nō pōt pmiāpare de aliq? meri
to vlt bono ecclie militans vel triumphans: nec
de merito passiois ipi. Unde in c. quē ad modū.
xxij. q. viij. d. Quē ad modū mēbru cū pāditur
ab hois viui corpe nō pōt hñe spūm vite: sic qd se
paratus est a corpe ecclie nō potest habere spū
ritū influentie eius ac gracie.

¶ Ema septima malignitas d. satisfaci
d. onis. Nō licet pmi cōmissum postea p
cōmitionē de mortali fiat veniale: nisi
dolo: pntiois sit equalēs: remāet obligatio ad
penā tpālē. Sicut etiā primū vulnerā seu ius
ste sua auferēs licet ab eo iniurie remissio: acci
piant tunc de dāno satisfacere. Et silt ē d. pec
cato: penitēte. iura illud Mart. xviij. Nō est
bit donec reddat vniuersum debitū vsq? ad mi
nimū quadrante. Et Aug. de peni. di. j. i. c. nul
lus. inqt. Nullus debite gūo: is culpe accipit
venia nisi qdāmodū et si lōge minorē soluerit pe
nā. et Lu. xij. d. Nisi pniā egeris. oēs sil pibi
tis. Et qbo patet qd ille qd peccauit qūis sit male
cōtē? et sic mortat: mō ita cito irabit in celū
sicut fecisset si nō peccasset. Et de bñ figura. q.

Reg. xij. de Absalone filio reg. David: qd post
qū pmi suo fuit recedat: sicut in p duos an
nos anteq? facit ipi? pto sui possit videre. et silt
talio pto: stabit per aliq? tpa et forte multū in
purgatorio anteq? ad videndam faciē dei trans
feratur in celū.

¶ Ema octaua malignitas d. irrecu
d. nonis. Videlicet ipi amissi. Nā tpa cōsū
ptū eo tpe qd qd peccauit et qd in pto ste
rit cū sit annihilatū: nunq? ampli? reuocatur seu
recupari pōt: nec in eo aliqd meret. Un Dicit.
vij. d. Qui vendidit. s. temp? diabolo: ad id qd
vendidit nō ampli? reuertet. et Bern. inqt. Eno
lar amissum irrecupabile tpo. et Apoc. x. d. Ju
ravit angelus p viuētē in secula seclōz qd tpo
ampli? nō erit. Decima nona malignitas d. fa
stidio. Nā post cōmissionē pmi qd que pmo
summe placebat sit ei abominabilia et fastidio
sa. Un de pto: inqt Ps. Oim dei abomia
ta est aia eoꝝ. Talis em dicit illud Nume. xij.
Bia nra nascat sup abo isto leuissimo. Pl? em
eis placet grauitas pmi qd leuitas et vniu. De q
inqt saluator Mart. ij. Jugū meū suauē est et
onus meū leue.

¶ Igesima malignitas d. insusceptionis.
v. Durante em pto in aia nō pōt de? ei oi
sua ordinata potētia et sapia infundere
giam suā in eā: eo qd pmi et gfa cū sint cōtraria
nō pōt simul sta rein codē subiecto. Et id Sap. j.
d. de spūto: qd nō habitabit in corpe subdito
pcto. et Mart. vij. ait saluator. Nō est bonū
dare sem canito: nec margaritas mittere an por
cos. Et hac malignitatē tangēs bñs Stepha
nus inqt iudeis Ac. vij. Dura ceruice et iarcia
si corde: vos sp resistit? spūto. Scriptū ē: ē
ad pfirmationē p dicitōꝝ in c. nō potest. de cōse.
dist. iij. Nō pōt qd gfe celestis giam acipe ni
si purgatus fuerit ab oi labe pmi. et Bern. sup
Lant. ait. Si aia dei balsamū purissimū est. et
ideo pur: solidū et pfundū vas requit.

¶ Igesima prima malignitas d. increaudi
v. nonis. Quia em vt dixim? qū qd peccat
efficit inimic? deus: deo pto: nō sūt
credibiles in cōspectu ipi? dei. Un Trenz. iij.
d. pto: i. Opposui tibi nubē vt nō trāsiret ora
tio. Sicut em pnapes terreni minime solēt pre
ces inimicoꝝ suoz credire: ita et de? iura illud
Job. ar. vbi cēt? illūinat? ait iudeis. Sāim? qd
patores deus nō credit.

¶ Igesima secunda malignitas d. dimi
v. nonis. Nā pmi cōmissum dato qd qd
postea penitētiā dimittit in peccante
feruore charitatis et amoris dei. Sicut etiā ex
ediphi solis terra reddit infirmior: et obilio: ob
radio: solani subtrahit. P: oinde. iij. Reg.
j. figuratiue habet: qd David ieiunauerat: et cū ope
riret vestibulo nō calefiebat. Igesima tertia
malignitas d. maledictionis. Quia em pecca

tor vt dicitur est factus est proditor dei et hostis
eius: ideo a tota celesti curia maledicit. Dicunt
em omnes angeli et beati illud Esa. xxiij. In ter
ra sanctorū iniqua gestio: tollatur impi? ne vide
at gloriā dei. Ecclia d. militans cū qdā male
dicit dum in qdāno officio de peccato: dicit
deo illud Ps. Maledicti qui bedinant a mē
datis nris dñe.

¶ Igesima quarta malignitas d. corruptio
v. nis. Pmū em corripit alterat oia po
tētia et virtutes aie. s. intelligentiā: me
moriam: voluntatē: affectionē et c. Un de pto: dicit
David ps. xij. Corrupti sunt et ab omniabi
les facti sunt in studiis suis. Et Mich. ij. de
anima p pmi maculata d. P: opter imūdiā
eius corripit putredine pessima. Tota autē est
corruptio peccati qd dial facit animā febriā
re. Et ppterca p febriā em significat pmi mortale
sicut dicunt doctores: eo sup illud Lu. iij. Socrus
aut Simonis tenebat magnā febriā. et Job.
iij. Nox septima reliq? eum febriā. Inter cau
ra em incōmoda qd pmi febriā est: qd habet
palatū inordinatū: ppter qd dulcia sibi vident
amara et insipida. et exuerso. Et silt pto: habet
inordinatū palatū aie: ita qd oia spūalia sibi vident
amara et insipida. Et hoc ostendit Chrys.
sup Mart. p tria exempla. Primum est. quia si
leoni ostendat pram virens nō erit ei cū ap
petit? quia de natura sua nō est comedere her
bas virentes sed carnes. Et similiter si luxurio
so ac voluptuoso pto: ostendant herbe virent
tes. s. si p dicit? a amēitates celestes: nō erit ei
tur eius voluntas ad eas desiderandū. qd non
est moris sui desiderare spūalia et celestia. sed
carnalia et voluptuosa. Ut em d. j. ad Cor. ij.
anialis hō nō papit ea qd sunt spūs dei. et Eccl.
xij. Audiet lucino suo. s. vbi castitas et dupli
cedit ei: et p dicit? illud post dorsum suū. et Esop?
ait. Stolidus nil sapit: ita seges. Secundū est
plū est qd si pluuia cadit sup lapidē: lapis qd ei
foris balneat: intus aut siccat manet. Et simi
ter pto: eo indurat et obstinat bñt cor: lapidē
um: ita qd si de? pluuia gfe sue vel inspiratiōis
intēne imiserit ei: cor eoꝝ exteri? qd ei agit sed i
terius nō intrat. et ideo remanent audi et sicut ab
oi hūore gfe. iura illud Job. xij. Cor eius indu
rabit qd lapis. Magna autē est gfa qū deus et
misericor dia sua tale cor induratū mollificat vt
grana ei? intrare valeat. iura illud Ezech. xxiij
Buserā cor lapideū de carne vīat: dabo vobis
cor carniū: et spūm meū ponā in medio vestrū.

¶ Tercū exemplū est qd si in aliq vase pleno ace
to aut felle gutta mellis infundit: mel perdit: et
acētū siue fel nō dulcorat. Et silt pto: eo terref
nis dedit habent cor acetosum et felleū et mul
tis amaritudibz repletū. s. amaritudie laboris i
acqreō: zozis in custo diēdo: et doloris i amir
tēdo. Et ideo diuine dicunt spine Lu. viij. et ec

q' cor eas possidentiu pungunt. Si igit' meli. verbu celeste vel inspiratio diuina in taliu cor/ da inuenerit: verbum p'dit: et cor eoz nō mutat. Quia talis p'dicatio dicit p'dicatio. Quidq' in epi/ stolis. Quid fac' oenone: qd' sania madao are/ ne. Nō p'fecit' litora bobus aras. Ut em' dicit' n'r Eccl. xij. Nō est sensus vbi est amantudo. s. p'm. Et ideo faciedū est qd' dicit Aug⁹. q' ait. Di/ scens diligere mundū v' diligas deum: diffun/ de v' implearis: auerte v' cōuertar'. Alia q' et causa p' febre significat p'm. q' sicut febricitans mō panis frigus: et mō estū: sic p'cor mō panis n' morē q' est frigus: anicmō cupiditates q' est calor: ait. Unde Aug⁹ sup illud Ps. Incensa igni: et suffocata. Oia p'cor due res faciunt. s. timor: et cupiditas. timor: facit fugere oia que sunt car/ ni molesta. cupiditas v'o facit appetere oia que sunt carni suauia.

Quia aut' diuerse sunt species febrū: ita diuerse sunt spēs p'cor. Sed de curat' cā nō enūtabo oēs species ipsaz febrū: um de q' tractat. Quicquid p'ma q'm. tra. c. ij. q. iij. et iij. et Galien⁹. j. et q. d. differētijs febrū. Sola aut' septē spēs febrū d'darabo: et ponā remedia ad curādū eas: qz. Prima d: q'ndiana. et signi/ ficat p'mū gule. p' q'ndiana et rationē. iura il/ lud Esa. lvi. Venite sumam⁹ vinū: et impleamur ebrietate: et erit sicut hodie sic et cras et m'ro am/ plius. Et sunt vba gulosi loq'm: cū s'cōs suis. Et ideo compas sanguisugę iura illud Pro/ uer. xxi. Sanguisugę due sunt filie dicētes. Affert affert: q' gulosis post vñū fereculū dicit affert ali/ ud. Et sicut febris q'ndiana de facili mutat in alia: sic et gula cito trasit in luxuriā. Un' Micro. ait. Venter mero est uas cito despumat in libi/ dinē. Vel febris q'ndiana aie sunt p'cor venalia que q'ndie agim⁹. iura illud Prover. xxiij. Se/ ptes in die cadit iust⁹. Trissupnuem c'lepes deponit. dist. iij. Et assimulant' fm August. i. li. l. Omnia: gum⁹ aq' et arene ac scabiei. gumis aq' q' feruorē charitatis remittit. arene: q' sepe a bo/ nis ogibz animā sterile facit. scabiei: q' decorē anie dimittit. Et dicit Aug. ibidē q' sicut mul/ te gutte implēt fluuiū: et nauis facit naufragiū: et multa grana arene faciūt onus pōderosus. et multitudo scabiei corp⁹ reddit corruptū: sic etiā venalia p'cor q' p'nuant: sepe sua m'ltitudine ponderositate: ac deformitate ad p'mū mortu/ le disponūt. Nec aut' febris curanda est medici/ na. Petri apli dicit' sue p'me cano. ca. v. fratres sobrii estote p'tra gulā et vigilate. cauēdo q'm p'cor est a venalibz p'cor. Secūda febris d: effimera: q' sic d: ab effimero p'sce marino q' eodē die q' nascit' morit'. et significat subitū mo/ tū ire q' debet finiri an solis occasum. iura illud ad Epb. iij. Sol nō occidat sup iracundiā v' strā. vbi glo. exponit. ira nō dūret. Subit⁹ em' ire mor⁹ q' naturalis est. Et ideo dicit Micro.

Qui nulla animi perturbatione mouet lapis est. Quis aut' medianam ponit David pl. iij. dicit' eō. Trastamini et nolite peccare. Tercia febris est erranea q' nō accidit determinat' bono. et si/ gnificat inuidiā que q' q' laudat accedit: et cū vituperat recedit. Nō em' habet bonā determinatā sed q'cūq' renouant' laudatōes: renouantur etiā accessioes. Qd' patuit. j. Regū. xviij. de saul q' inuidebat David. nā q' audiebat milites ca/ nentes in laudē dauid et dicētes. Saul percussit milites: David decē milia. tūc pariebat magnas accessioes. et q' audiebat de sua p'bitate: totū enī laborabat illa accessioe. Qū aut' David pu/ licē et canē mortuū senoiabat: tūc illa accessio re/ cedebat. Ista em' febris nō nascit' nisi de felicitate sine bono alteri⁹. q' sola miseria caret inuidia. Un' dicit q'das. Oibus inuideas: inuidet nemo nbi. Et ideo inuidus significat p' Neli sacerdo/ tē. de q' dicit. j. Regū. iij. q' nō poterat videre lucer/ nā dñi anteq' cōtingeret. Lucerna accēsa lucet extinguit v'o fere. Lucerna aut' accēsa sūt viri san/ cti et v'nos. Un' de Johanne baptista ait salua/ tor: Job. v. Ille erat lucerna ardens et lucēs. Lu/ cerna v'o extinguit sūt p'cor: et feridi. Inuidus q' nō pōt sine magna afflictione sustinere v' vide/ re viros v'nosos. libent' aut' videt miseros et af/ flictos. et ista febris multā affligit eum q' ipsaz habet. Un' merice dicit. Inuidus inuidia cōbu/ nit' in' et extra. Et ideo dicebat Socrates. Unā inuidi in oibz auirant' oculos et aures haberēt v' de cūcor' felicitant' cor: q'rent'. Nec aut' febris curāda est medicina. Pauli apli ad Romā. xij. Gaudere cū gaudentibz et flere cum flentibz. qd' est p'prie cōtra inuidiā que tristat' de alienis bo/ nis: et gaudet de malis. Quarta febris est ter/ diana: que vno die venit et altero nō. et significat instabiles q' vno die p'ponit multa bona facere et altero mutant'. Et ideo aplus. j. ad Cor. xv. ap/ ponens c'p' medicinā ait. fratres stabiles estote et immobiles. Vel possum⁹ dicere q' febre tercia/ na laborat illi q' de p'cor suis nolūt deo sancti/ cere p' tres p'cor p'me. s. p' p'cor: cōfessionē: et satisfactōes. Un' cū q'dā demoniac⁹ adduc⁹ est ad q'ndā sc'm viz. ille inrogauit demonē d' no/ mine suo. Qui r'ndit. Nos sum⁹ tres socij q'rum vñ⁹ vocat' dauidēs cor. ali⁹ v'o dauidēs os. et ter/ cius dauidēs marsupiu. officiū meū est dauidē/ re cor p'coris ne cōterat'. qd' si conterat': laborat alius v' a cōfessione impediatur. Si v'o conterat' et p'fiteatur laborat ali⁹ soci⁹ v' cū a satisfactōe retra/ hat. et p' bñc modū multos lucratur. Terc⁹ m' impediēs satisfactōne plures oibz lucratur. Nec aut' febris curāda est medicina. christi Mar. iij. dicitis. P'niā agite: appropinquit enī regnū celoz. In penitētia em' induit' cōtritiō: p'fessio et satisfactio. c. p'fessio. de peni. dist. iij. Quinta febris est continua. et ista febre laborant auari et maxime vsurarij. Leteri em' p'cor: in p'cor

lacionē faciunt in p'cor. Usurarius v'o p'nuet peccat. s. quolibet die et q'libet nocte et q'libet ho/ ra ac momēto et q'libet festo. et ideo videtur esse deterior: q' iudas. Ille em' nūmodo v'edidit dñi stū. ipse v'o vendit t'p'm: beatam virginē: et oēs sanctos ac sc'os et angelos. quia cor' festiuita/ tes cōputat in vsuris. Et ideo q' similis fuit iu/ de in culpa: similis etiā erit illi in pena. Iudas em' in aere qui est medius int' celum et terrā inte/ rit. ad innuēdū q' neq' in celo debet stare cum boibz. sed in aere cū demonibz. Et simil' vsura/ rius nō habitabit in celo. q' deum et brām v'gi/ nem et sanctos oēs offendit. nec in mūdo q' bo/ mines cōturbauit. sed in inferno cum demoni/ bus quos per auariā adorauit. Auariā em' est idolor' seruitus: ad Col. iij. et appellat' idola/ tria. in cādolatria. xviij. q. j. Ista aut' febris cō/ tinua. s. auariā occidit boiem. q' tollit tria que sunt cā vite. s. abū: somnū et quietē. Auarius em' nō audet comedere iura illud Eccl. xij. Nō sa/ tiabit panē: et in tristitia erit sup mensam suam. Nec pōt dormire: iura illud Eccl. ij. Cū dica/ eius pleni sunt laboribz et cūmis: nec p' noctem mens eius q'fari iura illud Prover. xij. Nō em' dormiūt nisi malefecerint: et nō rapit ab eis somnus nisi supplāuerint: nec pōt quietē ha/ bere: sed die ac nocte est in labore et fangationē. iura illud Mic. iij. Pre sollicitudine q'fere nō poterūt. Et Eccl. ij. Saturitas diuini non sū/ nit ipm dormire. Auari q' parū viuunt: sed fru/ gales et liberales multū. Nam Prover. xviij. dicit. Qui odit auariā longi fient dies eius. Nec aut' febris curanda est medicina. Psalmiste dicitis. Diuine si affluant nolite cor' apponere. Secūda febris ē q'ntana quā patiunt leones. et significat supbiā. p'pter q'muo: et p' species. De q' bus dicit Grego. Quartus: spēs timoris sunt Lū vel aliq's bonū qd' habet a se habere se et/ stimat. vel p' suis meritis datū sibi putat. vel cū iacet se habere qd' nō habet. vel cū despect⁹ cete/ ris appetit singularit' videri habere quod nō ha/ bet. Vel pōt significare luxuriā q' p' corp⁹ explet qd' et q'muo: clementia componit. De q' Amb. sup Lucā ait. Febre flagrantior est libido. Vel potest significare cōsuetudinē longā peccadi. v' p'ma dies sit mala cogitatio siue cogitatio de/ lectatio. secūda malus cōsensus. tertia malum opus. q'ma v'o mala p'suetudo. Ista aut' triplex species q'ntane difficult' curat'. Supbia em' dif/ ficulter curat' q' sp' est in ascensu: dicit' Ps. deo. Supbia eoz q' te oderūt ascendit sp'. Nec nūq' si ascendit q' in celo orta fuit. Eius aut' curationis medicinā ponit saluator. Lu. xviij. Ois q' se exal/ tat humiliabit: et ois q' se humiliat exaltabit. Alia etiā spēs s'q' luxuria difficult' curat'. q' in ania et in carne nimis radical'. Ipa em' radical' in aia id est in memoria p' turpiū imaginationē. in in/ tellectu p' turpiū meditationē. et in voluntate p'

turpiū affectionē. Radical' etiā in corp'e. q' ipm totū inflamat: iura illud Job. xxiij. Ignis est v' q' ad p'sumationē deuorās et oia eradicans genimia. Ite ipm totū cōnuincit iura illud Job. xxiij. Cōnuincit liberos meos. Ite ipm totū corrūpit et fedat: iura illud Joel. ij. Cōpū/ truerūt iura in stercore suo. vbi Grego. iura iura in stercore putredere est carnales boies i ferore luxurie vitā finire. Lū⁹ medicinā ponit apls ad Epb. v. di. Fornicatio et ois imūdia nō nominet in vobis. Mala etiā p'suetudo dif/ ficulter curat'. qd' significat' est Job. ij. i. Lazaro q'driduano quē dñs cū q'dā difficultate ostē/ dit se resuscitaret. cum oratione et cū damore et cū sui cōturbatione: ac cū lachrymaz effusione. Un' dicit p'bus. i. Eccl. x. Nō facile est boi ab an/ tiq' cōsuetudine trasmutari. Ratio aut' q'rebet febris cōsuetudinis sit difficilis curationis est illa quā ponit Ildorus in. j. soliloq'z. cit. di/ cēs. Assidua cōsuetudo i naturā veniūt et. Na/ turalis aut' dicitur imutabilia. s. sed naturalia. insti. de iura. na. gē. et c. Lū⁹ medicinā ponēs sa/ piens Eccl. xij. di. Nō erit a bñ q' assiduus est in malo. Et saluator vbi s. exdamat. Lazare veni foras. i. cū de mala p'suetudine. Septia febris est cubica q' est radical' in medullis et naturalis: humiditātē p'sumit: siue bñdū radicale. et signi/ ficat accidiā et tristitiā. et maxime illaz de q' dicit ij. ad Cor. v. Tristitia seculi morte opat'. Ta/ lis etiā tristitia eritcat ossa. s. v'ntes aie. iura illud Prover. xviij. Spūs trist' eritcat ossa. Et ideo d: Eccl. xviij. Ne deder' in tristitia cor tuū: s. repelle eā a te. q' a tristitia festinat mors et coo/ perit v'ntē: et tristitia cordis fleat ceruicem et. Lū⁹ medicinā ponit apls ad Rom. xij. dices Spūs feruētēs: dñō seruētēs. Hugo aut' cardī nalis sup Job. dicit. q' p' febre intelligit' cupidi/ tās. Nā sicut in accessu febrili calor est immoderatus inter⁹ circa cor: sed in febricitans sentit frigus exteri⁹ inter⁹ aut' calorem nō sentit. Ita cupidus intra se ardet igne cupiditatis: nec tū sentit illum ardorē: q' nō intelligit' suā auariā. sed bñ sen/ tit frigus exteri⁹. q' sp' credit fame mori et sp' cre/ dit parū bñe. et ea q' habet nimit amittere. Un' et manus habet adeo frigidā et q'si cōtractas q' eas nō pōt p' elemosinā credere ad paupes. Ite pedes adeo habet frigidos et oia alia mēbra q' ea nō pōt credere ad bona opera. Prover. x. Propē frigus piger arare noluit. Et de tali frigido et nore pleno dicit p' illud Job. xv. Somn⁹ terroris sp' i auribz illi⁹. et cū par sit ille sp' iudi/ as suspicatur. habet tū inter⁹ caliditātē nimis au/ riae. q' cupiditas est sitignis q' nunq' de suffi/ cit Prover. xxi. Un' Eccl. xij. di. Bia calida q' ignis ardēs nō extinguit' donec aliqd' gluat. et Apoc. xvi. septū ē. Estuauerūt boies dñi magi. Contra it' oēs febres et alias infirmitates genera/ le remediū est curare p'ia sanita et procurare

ac facere pferantia eius. Quod spūaliter ostēdū
dū faciendum pba David p. lxxij. di. Dedit
a malo et fac bonum.

Sed dicitur aut oīdo pōt inferri p dūlio ve
c nūlma. s. q. ppter rāas pōt malignita
tes nullus debet mortalitē peccare pro
qūq; cōmodo vel bono habendo: nec pōt q
cūq; malo seu dāno curādo: vt inq̄t sanctus
Bonauentura. Un notandū est q triplex res
pōt bonū. s. corpale: pāle: spūale. et similiter
dicere possumus de malo. q. si regit vñū o ppo
sitū in natura regit et reliquū. q. de celo et mū
do. et v. Verba. Bonū aut corpale diuidit in
q̄tuor differētiās. s. essentialitatis: vitalitatis:
sensibilitatis: et rōnabilitatis. In pma differen
tia que dicit essentialitatis comprehendunt oīa
bona creata corpalia que habēt simplr purum
esse sine aliq vitiā et ania: pōt sunt lapides pōt
saurū: argētū: ac alia metalla: domus: posses
siones: q̄tuor: elemēta: stellas et oīa corpora cele
stia vñā cum celo empirico. Nā licet aliq anā
pbi inter quos fuit Auiēna. et. Verba. c. ij. di
terint. q. celi habent aīas et celum est magnū
anial: et q mouet a pōt forma pfectiua. i. aīa.
cū theologia inter q̄s est Richar. noster in. iij.
dist. iij. et iūis Bonauē. ibidē ar. iij. q. ij. tenet
contrariū: sequētes dictū Damasceni q ait. Celi
oīo sunt inanimati et insensibiles. In secūda dif
ferētia boni corpālis que dicit vitalitatis com
prehendunt oīa vegetabilia: vt herbē flores: ar
bores: et plāte pducētes zucariū: balsamū: cina
momū: et alia aromata ac fructus varios. Na
bent cū aīam vegetabilē qua viuūt et crescunt.
Et q̄tum ad hoc sunt nobiliores oī lapide pci
oso et auro. In tertia differētia q dicit sensibilitatis
comprehendunt oīa anialia: pīscēs: aues: et cetera
quadrupedia: vt boues: eq̄ et repīlia oīa.
Et ista q habent animā sensitiuā sunt ceteri cres
centis insensibilibus digniora. Un Aug. inquit.
Quodlibet viuēs digna rōnis est pualet oī
non viuēt. Et Eccl̄s. ii. di. Melior est canis vi
uus leone mortuo. Et. xvj. de animalibz ait pbs.
Anima melior est omni corpore: et aniam inania
to: ac viuū mortuo: et eis nō ente. In quarta
differētia que dicit rōnabilitatis continent
omnia corpa humana animata ania rationali
que pualet oībus alijs corpālibz. et sūt incen
sabilia. vt habet in l. penul. ff. si quadru. pau
se. di. l. liber homo. ff. d. vbo. obli. l. et liberi. ff. cō
tra emp. l. sciennā. ff. ad l. aq̄l. et l. ij. ff. ad l. rod.
de iac. Posito ergo casu q si q̄s cōmittat vnus
peccatū mortale possit acq̄rere omnes thesau
ros mūdī: et non solū eos qui sunt fuerunt: et
erunt. sed infinitos alios. Item q possit habē
re omnia p̄dicta bona corpalia et fieri dñs totū
mūdī: et omniū celoz. et nō solū mūdī bu
iūs et celoz qui sunt. sed alioz infinitoz et mul
to pulcrioz et dignioz. Dico q nullatenus de

bet consentire peccō quo pderet animā suā: que
est incomparabiliter melior et nobilior omniū p
dictis. aut illud Quidij in. iij. mēbamoz. Les
loq; animus p̄stannoz omni. Unde saluator
Matth. xvi. ait. Quid pdest homini si vniuer
sum mūdū lucret: anie vō sue detrimentū par
tāst aut quam dabit homo cōmutationē pro
anima sua. Item ponamus q quis si nō cōsen
tat peccato debeat occidi. Dico q potius debet
mortē sustinere et omnia alia mala et penas ac
supplicia et amissionē omniū rerū corpāliū q
peccato cōsentire. c. i. ne. xxij. q. v. et c. Sacris.
extra qd me. cau. Immo si quis cū filijs suis oī
bus: parenibz ac cognatis: omnibzq; libi ar
tinentibz deberet occidi si non p̄sentiat peccato:
potius debet sustinere suam et ceteroz mortem
imo omniū hoīm mūdī enā si essent in infini
tum multiplicari: q̄s consentire peccato. Sic enī
Aug. sup. Iohannē. Magis eligendū est deo
dilecto mori q̄s eo offenso viuere. Et id in c. cum
infirmis. de pen. et remis. papit ecclesia medi
cis ne p sanitate corpāli infirmoz dent eis vel
faciāt aut fieri cōcedat aliqd quod vertat in de
trimentū anime. Mors enī vniū anie p pec
catū est maioris damni q̄s innumerabilius mors
corpōz. c. si habes. xxiij. q. iij. Et ideo dicit the
ologi q si daret casus pro possibili q brā vīr
go vel christus deberet occidi vel a paradiso eru
lan nisi tu peccares mortaliter: nullatenus debe
res ipsi peccato p̄sentire.

Eundū bonum pro quo consequēdo
vel opposito vitando nō debet q̄s pecca
re mortaliter dicit p̄ale. In quo continet
amicitiā. libertas. sanitas. sapientia. p̄spicitas.
bona fama. nobilitas et dignitas. ac cetera hu
iūsmodi. Si enī q̄s p̄petrādo vnū peccatū pos
set contrahere amicitiā cū omnibz homibz mū
di qui sunt fuerūt et erūt: si omēs viuerent imo
cū infinitis alijs: et cum oībz angelis et sanctis si
possibile esset hoc fieri: nō deberet illud cōmitte
re. imo potius subire deberet inimiciā oīm p̄
dictoz q̄s offendere deum. Sic enī pbs. j. Et b.
Pro amore vniū necesse est oēm amicitiā de
serere. Et saluator Luc. xxiij. inq̄t. Qui amat pa
trē aut matrē sup me: nō est me dignus. Item si
q̄s possit cōmittēdo vnū peccatū mortale subij
cere sue seruituti omnes hoīes mūdī et totum
mūdū: qd si nō cōmittat deberet incarcerationi et
seruituti subijci cum omnibz filijs et amicis su
is vsq; ad diē iudicij: nō deberet illud p̄petra
re. q. deterior est seruitus p̄ci q̄s oīm hoīm. Un
inq̄t Tullius in paradoxis q improbo et vicio
sus est nephandissimus seruus: enā si sit de no
bilissima ac dignissima familia ortus. Si enā
q̄s peccādo possit acq̄rere vlt p̄suare oēm sanita
tē et fortitudinē atq; pulcritudinē suā vsq; ad diē
iudicij: imo p infinita t̄pa. qd si nō cōmittat debe
at subire oēm infirmitatē imaginari possibilez:

omnēq; debilitatē ac deformitatē atq; turpitu
dinē: nullatenus deberet cōsentire peccō. Dicit
q: enī incōpabiliter est infirmitas: turpitudō et
debilitas vñū anime peccatū q̄s siml oīm cor
pōz. Itē si q̄s peccādo possit acq̄rere oēm sapi
entiā: sciennā: eloquētiā: ingeniositatē: et omnē
industriā: oīq; artes liberales: philosophiam
astrologiā: ius canonicū et ciuile: et theologiā.
et nō peccādo oēs p̄dictas scias p̄diturus esset.
Dico q peccare nō deberet. q. vt dicit Eccl̄s. iij. me
lio: est insipientia cū timore dñi q̄s apparēs sapi
entiā et stulticia. Si enī q̄s possit p̄petrādo
acq̄rere omnē p̄spicitatē haberi possibile: vt
familie: substantie: p̄pales: filioz: et ceteroz oīm.
et ecōtrario si nō peccaret deberet oībz p̄dictis p
uari et in omni aduersitate cōstitui vsq; ad diē
iudicij. Dico q nullatenus deberet peccare. Sic
enī pbs. Melius est modicū iusto sup diuitias
peccōz multas. Et Salomō inq̄t p: ouerb. xij.
Est quasi diues cū nihil habeat: et est q̄si paup
cum in multis diuitijs sit. Itē multo melius est
acq̄rere regnū celoz p tribulationes: iura ill
lud Act. xij. Per multas tribulationes oportet
nos intrare in regnū celoz. q̄s se subdere et
nis tormētis peccādo et acq̄rēdo p̄spicitates. Itē
si q̄s oēm famā p vniuersum mūdū: omnēq;
dignitatē tam eccl̄asticā q̄s t̄palem omnēq; no
bilitatē acq̄rere possit peccādo: et ecōtra nō pec
cando deberet effici infamis in toto orbe terra
rū: et ab oībz cōtemni reijci et abominari: nullo
modo deberet p̄sentire peccō. Et ratio est. q. iur
reret maiorē in infinitū vilitatē: infamiā: et igno
bilitatē atq; ignominia p peccatū. vt patet ex p
cedentibus.

Eraū bonū pro quo habendo vel non
amittēdo nō debet q̄s mortalitē peccare
est spūale: in q continent oēs virtutes et
cetera bona spūalia: vt innocentia: puritas: pie
tas et hmoi. Posito q casu q quis possit acq̄re
re oēm innocentia puritatē et virtutē oīm scōz
ac sanctarū: cū totūq; spiritūū beatoz cōmittē
do vnū p̄ci mortale: et ecōtra nō p̄petrādo il
lud puaret oībz p̄dictis tam habi: nō deberet
peccare. q. maius malū esset cōmissio p̄ci con
tra deū q̄s acq̄sio oīm p̄dictoz. Itē posito q
q̄s possit cōmittēdo p̄ci cōuētere anias oīm
p̄ci ad p̄nam et ad salutem eternā: et liberare
de dānatione oēs dānatos t̄p boīes q̄s demo
nes: et illos iustificatos pducere ad glia: et oēs
anias educere de purgatorio: atq; oēs infideles
ac hereticos reducere ad verā fidē. Dico q nul
latenus peccare deberet mortalitē: imo pōt de
bere p̄mittere q oēs angelī et bī ejcerent q̄s pecca
re. Un ait Ansel. in li. de similitudinibz. Magis p̄
ligenda est mors et annihilatio oīm creaturaz
ta celestīū q̄s terrenaz: q̄s offensio vītar. Et idē
in li. j. Cur de bō. atq; inq̄t. Fureo: q. p cōseruā

da tota creatura nihil facere licet contra volūta
tem dei creatoris nostri.

Redicta aut veritas s. q. p nullo com
modo habēdo vel incōmodo vitando
peccare licet mortalitē. Probari pōt rōn
bus: autoritatibz: ac exemplis. Prima rō dicit
bonificandis. Quinq; enī leges indicant mas
ius bonū esse magis diligendū et diligendū mino
ri bono. Prima est lex naturalis. de q pbs. q.
de generandē et corru. ait. Natura s. q. dicit et des
siderat qd meli⁹ est. Et. iij. Topica. dicit. Marie
bonū maxime oēs appetit: et tanto malū est ma
gis vitandū q̄nto pessimū. Secūda lex est mora
lis q imitat naturalē. de q pbs. vbi d. p̄ciem
quit. Eligendū est de duobz oīno similibz id ex
q̄ maius bonū sequit. Et. v. Et b. ait. Duoz bo
noz appositoz melius est s. q. eligēdū. Tercia
lex est canonica. de q de cōse. dist. v. in c. nō medi
ocriter. Hiero. inq̄t. Non mediocriter errat q ma
gno bono p̄fert min⁹ bonū. Et filius iūis ponit
in c. duo mala. iij. dist. et. q. iij. c. iuravit. et c.
non solū. Et facit c. sic viuere. xij. q. j. vbi dicit: q
de bonis debemus sectari meliores. Quarta
lex est euāgelica. in qua ostēdit meli⁹ esse q̄rendū
dñi ac saluator Matth. vi. Nōne ania plus est
q̄s esca: et corp⁹ q̄s vestimentū. Querit q̄ regnū
dei et c. et Luc. c. commendat Magdalenā: q ma
ius bonū elegerat: dñi dñit. Maria optima p̄re
elegit q nō auferet ab ea. Quinta lex est diuina
q meliora iura se magis locat. Un Dion. in li.
de angelica hierar. dicit q excellentiores angeli
magis iura dei resident: et quo ad ministeria:
et q̄ ad glia. Et cōcordat etiā lex ciuilis cum sup
radictis: et similit̄ theologica.

Acto igit hoc supradictio ponat nunc
q et vno latere sit oīs bonitas re: crea
turaz: celestīū q̄s terrestriū. Ad alio vō
latere sit simpliciter sola bonitas diuina. et darum
est q bonitas dei est incōpabiliter maior: omni
bonitate creata. q. ipse de⁹ dedit rebo creatis bo
nitatē quā bñt Gen. j. Qd autē est causa alioz:
vt sint talia: illud est materiale. ij. Verba. Itē
oīs creata bonitas est finita. Nā vt dicit Sap. ij.
deus fecit omnia in numero pōdere et mēsurā.
Ecōtra vō bonitas dei est infinita. Un Plato
in Thimeo ait. Deus est summū bonū sup oēs
subam oēmq; naturā: cū sit infinite pfectionis.
Finitū autē ad infinitū nulla est cōparatio. i. d. celo
et mūdō. iij. et. vij. Phisic. et. j. Verba. Sed qd
plus est: dico q nulla est bonitas oīm creatura
rū respectu dei. Nā saluator: nī vbi Luc. viij. di
xit. Nemo bon⁹ nisi solus de⁹. et Matth. ait. Nū
ait. Unus est bon⁹ deus. De q loquēs Aug.
in libro q̄sti. noui et vete. testa. dicit. De⁹ est bonū
q̄ddam qd nulla amingit opinio: nulla amingit
ratio: nullus capere intellexit: et qd a nulla quā
creatura capi pōt. p̄ci enī est q̄s qd dicit vel cō
gitari pōt. Et idē in li. de sp̄cto. c. xviij. inquit.

Peccata vestra. p̄hibuerunt bonum a vobis. Et
 Non erant. Peccatores p̄sequi malū. et Ecce. ij.
 Peccatores deicit deus afflictione et cura sup̄flu
 am et timor. et ait dñs. In gladio morientur
 omnes peccatores p̄p̄i mei. et Esa. i. iterū inq̄t. De
 gēi peccata p̄p̄o graui iniquitate semini nequā
 filio federano. et Sap. ij. Per q̄ peccat q̄s: per
 dec et torquet. Et ideo ait sapiēs Ecce. et. Fili pec
 casti: ne adq̄as itē peccare. sed de p̄stinis de
 p̄care vt ubi dimitant. Et eiusdē libri ca. xviij. ite
 rū inq̄t. Conuertere ad dñm et relinq̄ peccā tua et
 minue offendicula. Scriptū ē enī in p̄s. ccl. La
 dent in reticulo ovis peccatores. et p̄s. cclij. et oēs
 peccatores disp̄det. et Ecce. xxiij. Iusticia iusti n̄
 liberabit eū in q̄cunq̄ die peccauerit. Non solū
 autē scriptura sacra detestatur peccā: sed etiam paga
 norū que oēs malos dicit esse stultos et stulticie
 filios. Vñ Tullius in li. ij. aris noue. ca. vj. ait.
 Oim malorū stulticia est mater atq̄ materia.
 hac autē stulticia nihil est deterius. Vñ idē Tulli
 us in tuscularis q̄stionibz li. ij. ait. Insuperbia
 nullū maius malū est. Ad eo autē est peccā detesta
 bile vt oīno illicitū sit oībz legibz. vñ de in. l. fili
 ff. de condi. insti. inq̄t iuris cōsule. Ea q̄ ledūt pi
 etatē: et timorē aut verecundiā: et vt generali
 ter dixerim: q̄ p̄ra bonos morē sunt: nec face
 renos posse credendū est. Ad curationē etiam
 peccātorū dñs dicit paralitico curato Job. v.
 Ecce sanus fac: etiam amplius noli peccare.
 Trāssumptiue de peni. dist. ij. ca. j. et dist. ij. ca. d.
 buc instat. et de peni. et re. c. cū infirmitas. Itē in
 adulterio de p̄bēse mulieri dicit. Uade et ampli
 us noli peccare. Job. viij. Trāssumptiue in c. pō
 deret. l. dist. et. xxiij. q. j. q̄d aut. et de peni. di. ij.
 c. si aplus. et. h. bac auctoritate. Aplus q̄s boia
 tur dicit. Nō regnet p̄m in v̄o mortali corpore
 ad Roma. vj. Et l. dist. c. pōderet. et de cōse. dis.
 iij. c. nō et q̄. et Jac. iij. d. i. Mūdate peccatores ma
 nus v̄ras et purificate corda v̄ra duplices anio
 Et. j. p̄. ij. Satagite imaculan inueniri in pa
 ce. Dicamus ergo oēs cum beato Thobia et ro
 gemus dñm dicētes. Mūda serua animā me
 am ab omni cōcupiscētia. Thob. ij. vt possim
 dicere cum brō Job. Nō rep̄bendit me cor me
 um in oī vita mea Job. xviij. Solus enī ille in
 grediet amena celi tabernacula qui rep̄iet sine
 peccā macula: vt testat David p̄s. xxiij. et innocēs
 manibz et mūdo corde p̄s. xxiij. Et idem p̄p̄a in
 quit p̄s. xxiij. Nōuit dñs dies imaculatoz. Et
 p̄s. xxiij. itē ait. Bñ imaculan in via. et Pro
 uer. xij. dicit Salomō. Qui diligit cor dñs mun
 diā habebit amici regē. s. celestem. et Lactan. i.
 li. de ira dei. ca. xxiij. ait. Nō faciūt bñm morne
 re ac viciose voluptates: nō opulētia libidinū
 inatrat: nō inanis ambitio: nō caduci bono
 res: q̄bz illa q̄at animus bñm et cor: mō apatus
 eterna morte dñat. sed sola innocētia: sola iusti
 cia cuius legitima et digna merces est immortalis

tas quā statuit a p̄ncipio deus sanctio et incor
 ruptio mēdo que se a vicio ac ab oī labete ter
 na integritas inuolatasq̄ p̄seruat. Proinde vñ
 uerbo oportet sapiētes q̄ boies merito dia vo
 lunt fragilia p̄emere et terrena calcare: vt pos
 sint cum deo beatissimo necessitudine copulari
 Necille.

Paro secunda huius sermonis de diuersis
 vocibus inuitantibus peccatores ad peniten
 tiam.

Ep̄m sunt voces ad p̄niam inuitā
 tes quēlibet peccatores. Prima est
 dei: qui q̄ntupliciter inuitat. Primo
 voce scripturaz. Vñ p̄s. ij. inq̄t p̄ oēs da
 uid. App̄bēdite disciplināz nequā irascat dñs: et
 p̄ccat. de via iusta. et Mat. ij. Facite dignos
 fructus p̄nie. et Mat. iij. P̄niam agite app̄o
 pinquabit enī regnum celoꝝ. et Lu. ij. Lōredite
 intrare p̄ angustas portā. et Mat. ij. Venite ad
 me oēs qui laboratis et onerati estis et ego refi
 ciā vos. et Apo. ij. Memēto vñ exideri et age
 p̄niam: et p̄ma opa fac. Secūdo vocat de
 inspiratione iuxta illud Job. iij. Spūs vbi vult
 spirat. et ad Eph. v. Surge q̄ dormis et exurge
 a mortuis et illūminabit te christus. s. p̄ intrinsecā
 inspirationē. Vñ ipse dñs inq̄t Apo. ij. Ego
 sto ad ostiū et pulso. Llamat q̄ illud q̄d scriptum
 est Esa. vj. Reuertere reuertere sunamis: reuer
 tere reuertere vt inuēamur te.

Et ideo vocat p̄dicandē iuxta illud psalmi
 c. cxiij. Emittet q̄bū suū et liquefaciet ea
 flabit spūs eius et fluēt aque. P̄dicat
 tores enī sunt nuncij et apli dei: q̄s mittit deus
 vt p̄ verbū p̄dicationis faciant p̄ccatores plan
 gere peccā sua et venire ad nuptias eterni reḡi
 us ania purificata p̄ p̄niam. Et hoc est quod in
 figura scriptum est Luc. xiiij. q̄ q̄dam hō fecit ces
 nam magnā: et misit seruos suos hora cene di
 cere inuitatē vt veniret: q̄ parata sit oīa. In ista
 autē cena debet p̄ccatō ponere tria fercula. s. contri
 tionē: confessionē: et satisfactionē. q̄ sunt p̄ces pe
 nitēcie. De q̄bz bñ in c. p̄fecta. de peni. dist. ij. De
 us autē ponit tria alia. s. remissionē culpe: colla
 tionē grācie: et p̄missionē gl̄ie. Et p̄pter hoc inq̄t
 Apo. ij. Si quis mihi aperuerit intrabo ad illū
 et cenabo cū eo et ipse meū. s. vt ipse ponat d̄ suo
 si vult comedere de meo: iuxta illud quod nota
 tant doctores in c. qm̄ simoniacā. et tra d̄ sumo.
 maxime Hostien. et Ber. s. Porta tecum si vis
 viuere mecum.

Quarto vocat deus peccatores ad p̄niam be
 neficioꝝ collandē. Vñ inq̄t Aug. in li.
 de verbis dñi. ser. ij. O magna bonitas
 dei: cui cū p̄ p̄dicationē reddere debeamus obse
 quia: vt p̄ore serui dñs: mancipia redēptorū: sa
 muli deo: amicitiaz p̄mia nobis rep̄omittit
 v̄ra nobis obsequia debite seruimus errorē
 vt q̄s nolle seruire p̄spiciat: sp̄ore bñficioꝝ suoz

possit p̄missionibz inuitare. Oīa igit bona que
 habes cōtinue in auribz tuis mentalibz dama
 re debet vt diligas deū et ei seruias. vñ Grego.
 in q̄dam omel. inq̄t. Tāto ergo esse bñior at
 q̄ ad seruendū deo p̄mpior q̄s debet et mu
 nera: q̄nto obligatioz se esse cōspiciat in reddē
 da ratione.

Quinto vocat p̄uisione. postq̄ enī dul
 cibz et bñis inuitauit peccatores ad p̄niam:
 damans illud q̄d scriptum est Job. ij.
 Lōuertini ad me i toto corde vestro: in ieiunio
 et fletu ac planctu: et scindite corda vestra et non
 vestimenta v̄ra. et Hier. xxi. dicit sic peccatū.
 Reuertere retro et ego israel vsq̄q̄ diuina dis
 soluer. Videns illos obstinatos in peccā nol
 le ad eū blādicō reuertē: eos flagellis et p̄uisione
 onibz astringit. Sicut bonus pastor q̄ postq̄
 ouē suam sepe vocauit: videns eā p̄ deuia cur
 rentē: cum baculo veniens ad semitā ducit. Ido
 de hac vocatōne inq̄t David p̄s. xv. Mulaph
 care sunt infirmitates eoꝝ: postea accelerauerūt
 se ad p̄niam.

Et ideo vocat inuitans ad p̄niam est ange
 li. Vñ faciendū est q̄ illi q̄ bñ agunt et fa
 ciūt p̄niam sunt milites christi. Ideo di
 cebat Paulus. ij. ad Thim. ij. Labora vt bon
 miles iesu xpi. Peccatores autē sunt milites diabo
 li: iuxta illud Sap. ij. Inuidia diaboli mors i
 trauit in oībem terrā. Imitant autē illum qui
 sunt et p̄uisione. Vñ autē q̄s de peccā ad p̄niam
 se cōuertit: idē est ac si de diaboli grege ad chri
 sti exercitū cōfugeret et diuine militie ascriberet
 Quo fit vt angeli videntes diabolicū exercitū p̄
 p̄niam peccatōz diminui atq̄ debilitari et dei mili
 tiaz augeri atq̄ roborari tanq̄ optimi milites
 plurimū letant de multiplicato impatoris sui
 exercitū: et diminuto hostiū suoz grege. q̄ pec
 catores q̄ erant mēbra diaboli: iuxta illud Job.
 viij. Vos et patre diabolo estis. et in c. nullus.
 xxiij. dist. d. i. Qui rebellis viuit diaboli mem
 brū esse ostendit p̄ p̄niam efficiunt mēbra chri
 sti et socij angeloz. Item letant angeli de cōuer
 sione peccatōz vt inq̄t Aug. in li. soliloq̄oz. q̄ndo
 vident aiam nostrā cui curā habet: sp̄ora dia
 bolica suggestionē: ad p̄niam cōuert. quia eis
 crescit p̄miū accidentale de multiplicato nume
 ro brōz: et maxime illoz q̄ suis exhortationibz
 ad p̄niam cōuersi sunt. Quilibet enī aia habet
 angelū ad sui custodiā deputatū: vt inq̄t Hier.
 ro. sup. Mat. xviij. ca. Tercio gaudet ange
 li q̄ vident de peccatibz cōuersis angelicā ruinā
 repari. iuxta illud p̄p̄ete p̄s. ar. Iudicabit in na
 tionibz implebit ruinas. P̄ op̄erea inq̄t salua
 tor Lu. xv. Gaudium est angelis sup vno peccāte
 p̄niam agente. Et q̄ apparet q̄ sit p̄ccatosa p̄nia pec
 catoris de q̄ angeli faciūt tantū festū. Nō enī di
 cunt gaudere de tā gl̄iosa dei visione: de q̄ d. j.
 p̄. j. In quē desiderāt angeli p̄spicere. Nec de

suā tam iocūda iubilatiōe: de q̄ inq̄t ipse dñs
 Job. xxiij. Cū melaudarēt alia matutina:
 et iubilarent oēs filij dei. Nec de suā tam dulci
 epulatiōe: de q̄ inq̄t angelus Raphael Thobie
 rj. Ego cibo inuisibili et ponā q̄ ab hoībz videri
 non pōt v̄ro. Sed cōmemorant gaudere de
 peccatōis cōuersione. Nō solū autē gaudere de
 tant oēs angeli et sc̄i et tota curia celestis: sed et
 tota trinitas. s. pater et filius et sp̄s sc̄s. Et p̄mo
 deus p̄. Multū enī gaudet et letatur q̄n filius
 ei cōspicit. sicut letat est Abrahā q̄n v̄ro ei Sara
 cōcepit sibi Isaac. Gen. xij. Item multū gau
 det q̄n sibi filius nascit. sicut gaudiū sunt Zachari
 as et Elisabeth i ortu p̄curatoris Jobis. Luc. i.
 Multū enī gaudet q̄n filius ablactat. vñ Abrahā
 fecit magnū cōmuniū in ablactandē Isaac
 lū sui. Gen. xij. Multū q̄s gaudet q̄n grādis ei
 factus ad mēsam suā recipit. Patet igit celestis
 de filio sibi sp̄ualiter cōcepto nato: ablactato: et
 ad mēsam recepto multū gaudere. Cōceptio autē
 attendit in p̄tione: sive in boni p̄p̄ositi p̄p̄nōe
 Natiuitas et o in p̄fessione: vt bonoz op̄erū ostē
 sione. Et ita intelligit illud Esa. xxiij. A facie ma
 cōcepimus et parturimus sp̄m saluē. Sed
 de multis dicit p̄uisione Esa. xxiij. Venerūt filij
 vsq̄ ad p̄uisione: vt p̄uisione nō est. Ablactatio ac
 attendit in vite p̄fectione: q̄n. s. bñ intantū in vir
 tute p̄ficiat q̄ iam nō indiget lacte paruulorū:
 sed cibo solido p̄fectoz. de q̄ d. ad Heb. v. Per
 fectoz est solidus cibo. Ad mensā et o receptio
 attendit in celesti refectōne: iuxta illud Luc. xxiij.
 Ut edatis et bibatis sup mensam meā in regno
 meo. Secūdo de p̄uisione peccatōis gaudet filius
 triphā de causa. Primo q̄ et hoc videt effectū
 sue p̄uisione. Et hoc notat in p̄bola d̄ oue p̄dō
 ra et inuēta. Lu. xv. De q̄ Greg. ait. Una ouis pe
 r̄it q̄n hō peccādo vite p̄fusa dereliquit. In hūc
 ro autē suo tam chris̄tū posuit. q̄ p̄ccā nostra in
 corpore suo ipse portauit. Secūdo gaudet. quia
 in peccāte cōuerso videt reformationē sue imagi
 nis Et hoc notat in p̄bola de dragma p̄dita et
 inuēta Lu. xv. in q̄ dragma imago regis refu
 get. Dece enī dragme sunt nouē ordines angel
 loz et decem boīm: q̄ ad dei imaginē sunt crea
 ti. Sed decima dragma p̄dita fuit q̄n hō pecca
 uit. sed chris̄tū cōstituit et suā imaginē reparauit
 Tercio gaudet et eo q̄ videt reformationē sui
 fratris. Qd notat in p̄bola de filio p̄digo Lu
 ce. xv. de q̄ d. Epulari et gaudere oportebat q̄
 frater tuus perierat et reuēit. Tercio p̄ncipaliter
 de cōuersione peccatōis gaudet sp̄s sc̄s triphā
 de causa. Primo q̄ recuperat templū suū q̄d de
 beret inhabitare. iuxta illud j. ad Cor. iij. Nescis
 q̄ repluz dei estis: et sp̄s dei habitat in vobis.
 Habitare autē nō possent nisi p̄us maligni re
 deret: iuxta illud j. ad Cor. vi. Que autē cōuer
 sio rpi ad bēdial. Quis autē cōsensu a templo dei
 cum idolo. Secundo gaudet quia recuperat me
 b b

deum suum qd debet vivificare iuxta illud. ad
 1 Cor. vi. In nefario qm membra vestra replu sunt
 ipsissima qm in vobis est: quem habetis a deo: et
 no estis vestri. Videmus aut q membra possum
 vel pumidi vel paralytici no vivificari a spu bu/
 mano. Et eode mo nec pcor a spu divino. ni q
 datus est ab eo. iuxta illud Esa. lii. Iniquitas
 vestre dimiserunt inter vos et deum. Et. ad Lo/
 rinth. vi. Omne peccatu extra corp est. s. misticu.
 q: facit peccante no esse de corp ecclesie qd vivi/
 ficat sps sancto. tum q: putrefact est in peccato
 iuxta illud Joel. i. Compuruerunt iumenta i ster/
 core suo. ni q: paralyticus est et motu mor: dia/
 ro. non em habet sensum amoris. De quo dicit
 Sap. i. Senate de dno in bonitate. Nec bz mo/
 tu ordinari boni opis: sed iordinari opis ma/
 li. iuxta illud Ps. Turbati sunt et moti sunt sic/
 ebrius. Tercio gaudet q: recuperat vas suum
 qd debet implere. Oportet aut q istud vas sit va/
 cuum ab amore mundi si debet impleri amore
 dei. vñ Aug. sup Job. inq. Vas es: si plenus
 es: funde qd habes vt recipias qd non habes:
 funde amorē seculi vt impleris amore dei. Et
 hoc signum est. iij. Reg. iij. in Heliseo qui va/
 cua vasa fecit impleri. De isto aures festo et gau/
 dio qd facit deus inq. Origenes sup libru Nu/
 men. Dabit sua festa deus. Est em magna fe/
 stivitas salus humana: puta p singulos fide/
 les q convertunt ad deū et in fide pficiunt. Festi/
 vitas oris qm lenificat eū impudic si sit castus:
 et iniust qm iusticiam qrit. R

Ed notandū qd inquit saluator: Lu. xv.
 Gaudium erit in celo sup vno pcorē peni/
 tentia agente magis q sup nonagintano/
 vem iustis q non ind. gent pnia. Et ideo querit
 Numqd deus magis gaudet de pcorē peniten/
 te q de iusto sp bn opante: et similis angeli. Et
 pmo videt q: sic p dicta vba. Jre q: ibide d: q
 filius senio: p que significat iustus bonus la/
 borator: ecclesie non tantū gaudium fecit patri sic lu/
 mor: penitēs. Ad hāc aut qstionē respōdere pos/
 sumus: q aucto qmur de iustis tepidis: aut de
 fervētib. Si pmo mō. vñ est qd sup d: Et su/
 per hoc ponit Grego. duo exempla dicēs. Ma/
 ius de pcorē couerso q de stante iusto gaudium
 fit in celo. q: et dur in plio plus illum milite dili/
 git q post fugā reuersus hostes: fornicer pmit q
 illū q nunq terga vertit et nunq aliqd fornic fe/
 cit. Sic agricola illam terrā magis amat q post
 spinas vberes fruges pferat: eam que nunq
 spinas habuit: sed nunq ferile melle pducit
 De hoc etiā sic dicit Aug. in li. cōtra Faustum.
 Agricole plus placet agri q spinis magnis tra/
 dicat. ceterisimū fructū pferat: q qui nullas spi/
 nas vñq habuerunt et vñ ad magesimū pueni/
 runt. Dico igit q frequēius accidit q illi q sur/
 gunt de maximis peccatis p pniā: postea cō/
 parato et acqfito habitu opposito fiunt fervēti/
 nores in virtutibus et diuino amore: q illi qui s
 portius aut nullis surrexerunt: sed semp steterunt.
 sicut pater naturalis in ferro frigido et duro. Nā
 qnto materia et substantia est magis frigida et cō/
 traria igni: si igne accēdit et ignis rāto calidior et
 ferventior: efficit et calore diuino cōseruat. Fernū
 nāq ignitū fervent est ligno. Et eode mō sepe
 fit de peccatore couerso et charitate incēso. sicut
 accidit in Magdalena et multis alijs. Si aut lo/
 qmur de iustis fervētib: dico q: datus parib
 deus plus amat iustū nunq cadentē q peccatō/
 rē penitentē. et mai gaudium est in celo de ino/
 centia iusti fervētis cōseruata: q de pcoris pe/
 nitentia. Nullus em pcor: est de cuius couersio/
 ne tantū gaudet de et angeli in celo: qntū de
 innocētia brē vginis q nunq cecidit. vel de Jo/
 hanne baptista q sanctificat in vtero fuit. Eter/
 nis q parib ferventior: pl diligit a deo. Possi/
 aut penitēs esse tā fervētis in dilectiōe et in opib
 bus vñosis q excederet nonagintanovem iu/
 stos q nunq ceciderunt. Et de talib loquit sal/
 uator. Possumus q distinguere inter affectus
 et effectus: nam meliori maior: tribuēdus est ef/
 fectus: fm Bern. sed magis indigēti maior: tri/
 but solet affectus. Videmus em q si aliq mal/
 habeat decem filios: si vñ infirmat et postea sa/
 nat: mai gaudium ostendit de sanitate ist: recu/
 pata q de sanitate in alijs pseruata. Sup hoc
 etiā Aug. in li. cōfessionū ponit tria exempla di/
 cens. Triuphat ipator: et vincit: sed nisi pugnat/
 ser nō viciat. et qnto maior periculu fuerit in p/
 lio: tāto maior est gaudium in triupho. Jactantē
 pestas nautigantes: minaturq: naufragiū: oēs
 futura morte pallefcunt: transillat celū et mare et
 exultat nimis q timuerunt nimis. Ebarus aliqd
 infirmat: oēs animo egrotant cū eo. postq vñ
 cōvaluerit sit ei et oib tale gaudium recte qle ante
 non fuerat. Nec ille. Notandū est etiā q inquit
 eu angelū hoc gaudium fieri nō de pcorē penitē/
 tiam cogitante q est pnia. perastinantiū: contra
 illud Ps. ouer. iij. Ne dicas amico. i. christo: vas/
 de et cras dabo tibi: cum statim possis dare. Nec
 etiā dicit pniā docente: q est pnia vbo sor. p/
 dicatoz. iuxta illud Mat. xxi. Dicunt em et
 nō faciūt zē. Nec dicit pniā ostendente: sicut
 hypocrite et simulators. De qbus saluator ait
 Mat. viij. Veniūt ad vos in vestimēt. ouiu zē.
 Sed dicit pniā agente que est pnia deuoto/
 ri. De qbo d: Lu. iij. Facite dignos fruct pnie.
 Tūc aut fiunt digni fruct pnie qm seruat illud
 Deute. xxi. Pro mēsurā delicti erit et plagarū
 modus. Quia em peccatū mortale commissum est
 grauissimū: adeo grauis et amara debet esse pe/
 nitentia: q melius curat peccatū q leuis. qd ostē/
 dit Ebyss. sup Mat. p tria exempla dicēz q
 medicina aspera melius curat malos humo/
 res q leuis. et rostrum ferreum meli eradicit
 malas herbas q lignum. et malos nodos la

pīdū mēdus pscindit malleus ferreus q plum/
 beus. R R

Ergo vor ad pniā inuitas est paradi/
 si. Ex cui cōsideratione debent pcorēs
 spēs oib mudi voluptatib ad dñm
 couerti. Ut em inq. Greg. in qdam omel. omia
 mundi bona vilissima sunt in cōparatione super/
 noz. Quarta vor d: stimuli. i. scilicet q cōtinue
 remordet aiam pcoris vt ad pniā conuertat.
 Vñ Micro. in qdā sermone inq. Lum de pcoris
 bī cōscia: torquet boiem et cor: rodit vt genim/
 na vipaz matre suā. Nec ille. Nāz vipa filijs in
 vñ possit lacerata gemit. Et ita nos pūgāt pā/
 nia ad pniā incitātia et lacerat: nisi pniā eges/
 rimus: ad etnā dānationē pducētes. S

Quinta vor est mudi. Bit em Bern. in q
 dā smone Bona q facere negligim no/
 bis de ab alijs fieri demonstrat: vt q pce/
 pnis nō attēdim salte exēplis iātemur atq i ap/
 petitu rectitudis. nihil sibi mēs ipsa difficile ex/
 stimet quod pfecte ab alijs fieri videt. Nec ille.
 Exēplo igit totū mudi ad pniā iduamur. Vñ
 dem em fm sniam Salomonis Eccl. i. q oia
 flumina ad vñ locū vñ veniūt reuertunt. Sūlt
 aq quāto cadēdo descendit: tāto et pte opposi/
 ta ascēdit: vt iuxta mēsurā casus sit mēsurā ascē/
 sua. Sol et si i occasu: rēdit ad orientē tū mor/
 redit. Sic bō in occasu. i. in pcorē remanere nō de/
 bet: sed ad orientē grē debet festinare. T

Onis qm uicūq pma ad imātm semp
 se erigit ad supma. Arboz vñ agitata
 aut alit depressa: se postea adhuc erigit.
 Quis i reti pclusa itatē exire laborat. Et qbo oī/
 bus colligere possum q si oia in manib dia/
 boli illa qata libari p pniā nō curat est bestijs
 peior: et insensibilis creatur vilior. U

Ergo vor inuitas ad pniā d: vor viri.
 Primo pegrināt. et cursoris q attēdunt
 longitudinē vie et aspirat: et tps ad inne/
 randū valde breue. Et ideo mane surgūt an lu/
 cē et festināt qm ad locū ad quē pgrāt puenire
 eo q bono hospitio sp caret et cena q ad illd ac/
 cedit tarda hora. Et ita pcor q est viator: cōdēs
 ad pniā supnā: nō debet morari in pcorē sta/
 tim surgere ad pniā et incedere p viā vñum
 vt in illo verificet illud Ps. Ibunt de vñte in
 virtutē: videbūt deus deoz in sion. X

Item vor viri agricole ad pniā inuitat
 Quis em est agricola cui si fuerint vno
 anno fruct auulsi: agrū dserat et cū am/
 plius si excolat. Sepe accidit q arbor casu im/
 pedita vno anno fruct nō affert: sed in sequenti
 duplicatoz reponat. Sic et bō aliqui resurgen/
 do a pcorē an plures et meliores fruct vñum re/
 surget. Vor etiā viri bellantē ad pniā inducit
 Quis em pnceps semel deuictus arma mor abij/
 cit. Vera est em illa snia quam ponit Laro i su/
 is documentis eaz. Vitor ē a victo sugari sepe

videmus. Et Quid? li. sine titulo. Mare va/
 bilis: nec certa venus: viciqz redurgūt. Quosqz
 negos vñq posse iacere cadunt. Idco d: in vul/
 gari puerbio. Qui durat vinat. O cranium on/
 impator: sepe deuictus nunq arma picat: sed sp
 post casus redurgere studuit. vñ in sine totū mū/
 dū suo ipso subiugauit. Quis in terras cadit et
 non statim redurgere molit. Redurgam? ergo et
 nos a casu pcorē pniā.

Epima vor inuitas pcorēs ad pniā
 sione est ignis inferni. Cogitare em deb/
 bent pcorēs q si nō fecerint in pniā pes/
 nitentia: in pfundo postea inferni plāgent sua
 pā sine fructu. iuxta illud Sap. v. Pniāz agē/
 tes et p angustia spūs gemētēs. Vñ Aug. in li.
 de fide ad Petru ait. Qui in bō sedō pniāz nō fe/
 cerit: habebit illā in futuro seculo. sed indulgen/
 tiā in cōspectu dei sui non inueniet. Et si em erit
 ibi stimulus penitendū: nulla tū ibi erit corre/
 ctio volūtat. B talib nāq ita culpabil iniquitas
 sua: vt nullaten possit vel diligi vel desiderari
 iusticia. Voluntas em cor ita erit et talis vt ha/
 beat in se se malignitatis sue suppliciu: et nunq
 tū possit recipe bonitat affectū. Expropt d: i. s.
 Quis. de pe. dist. viij. Studet q qsq sic delicta
 sua cor: rigere: vt post mortē non oporteat eam
 penā tolerare. Clamat etiā qsq damnat in illo
 igne terribili et de cuilibet pcorē illd Eccl. xxiij.
 Memeto iudicij meritis em erit et tū. Appben/
 dūte q o pcorēs medicinā pnie sine q saluari nō
 potestis. figurat em pnia p archam Noe vt dē/
 cūnt de coroz ea. q illi q in eā intrauerūt fuerunt
 saluari. Et cōtrario illi q in eā nō intrauerūt fu/
 erunt submersi. In bō m distat illa archa ab ista
 fm Ebyss. in li. de laudib Pauli. q in illā ar/
 chā lup intravit et lup eruit. coruus intravit
 et coru eruit. homines intrauerūt et boies trēs/
 runt. Vñ illa archa neclupo ponit a fere suā
 rapacitatē nec leoni suā fero aratē: nec coruo suā
 am voracitatē: nec boio suā bñamitatē. Sed q
 cūqz intrat in hāc archā pnie fm eundē Ebyss
 solet. si erat lup mutat in agnū. q si erat raproz
 vel auar: dimittit rapinā et induit innocētiā.
 q nulli nocet sed oib pdest. Si erat leo. i. sup/
 bus mutat in ouē: q efficit māsuer et bñitatē
 Si erat coruus appetēs carnes. i. carnales vo/
 luptates mutat in columbā et appetit grana pu/
 ra. i. spūales refectōes. Si instat corui differē/
 bar suā puerfionē perastinādō iuxta illud So/
 pbo. q. Vor cātant in fenestra coru in suglūmi/
 nari. modo facit eam geminib ad deum dama/
 re. iuxta illud Esa. lii. Quasi colūbe meditatēs
 gememus. Vñ Aug. ait. Ista res ē q multos
 occidit dū dicit sp cras et cras. et claudis ostiū
 et manet foris cū voce coruina. q noluerūt bñe
 gemitū colūbinū. Jre boies fm eundē Ebyss i
 ista archa pnie mutant in angelos. Angeli em
 et natura bñe excellentē puritatē. et isti puritatē
 b b 2

mentis et corporis seruantes habent p^{er} g^{ra}m q^{uod} dicitur angel^{us} et natura. Sciendū q^{uod} p^{ri}ma d^{icitur} na^{tura} q^{uod} triplici rōne. Primo rōne materie. Na^{tura} enim cōstruit et tabulis cū clauis firmata et benedicuntur. Et sicut nauis bec spūalis p^{ri}ncipio tabulis p^{ri}ncipaliter cōstruit. Et cōtinuē: cō^{stru}essione et sanctificatione. Clau^{us} autē est timor d^{omi}ni sicut illud Ps. Cōstige timore tuo carnea mea. Tūc enim penitens illo clauo firmet^{ur} nauis p^{ri}ncipio dissoluē iuxta illud Eccl. xxiij. Si nō in timore d^{omi}ni tenuer^{is} te illū iterato subuertet dom^{us} tua. Secūm^{us} t^{er}o est charitas q^{uod} aniam cōiungit deo: cordi suo: et p^{ro}prio. Qui enim nō habet vincu^{lum} charitatis est diuisus a deo: a corde suo: et a p^{ro}prio. Sed charitas illa oīa cōiūgit iuxta illud ad Col. iij. Sup^{er} oīa habete charitatē que est vinctu^{lum} p^{er}fectionis. Scdo d^{icitur} nauis rōne forme. Na^{tura} enim in p^{ri}ncipio et in fine est stricta et i medio lata. est enī sup^{er}ius ap^{er}ta et inferius clausa. Penitencia enim in p^{ri}ncipio p^{er}uersionis videt^{ur} esse angusta p^{ro}p^{ter} cōp^{er}ina et reparationū frequētia. iuxta illud Eccl. ij. Fili accedes ad seruitutē dei ista in iustitia et timor: et p^{ro}p^{ter} aiam tuā ad reparationes. In fine sicut d^{icitur} stricta p^{ro}p^{ter} districtā rōnem reddendā iuxta illud ij. ad Col. v. Oēs nos manifestari oportet ante tribunal christi: vt referat^{ur} cuiusq^{ue} p^{er}it gessit siue bonū siue malum. In medio autē est lata p^{ro}p^{ter} charitatem diffusā iuxta illud ad Rom. v. Charitas dei diffusa est in cordib^{us} vestris et c. Et Ps. aut. Quā mādator tu^{us} bonū cūcurrit: dilatasti cor meū. Debet enī p^{er}uicax h^{ab}ere cor ap^{er}tus a sup^{er}iori vt diligat celestia: et clausum ad inferiori: vt non amet terrena. Et ideo cor hoīs sup^{er}ius est latū et infer^{ius} strictum: ad innuēdū q^{uod} debet esse latū ad sup^{er}iora et stric^{tum} ad inferiora. Sed multi dicere p^{ro}ncipillō Tre^{mo}z. j. Submersū ē cor meū i membris. T^{er}cio d^{icitur} nauis rōne finis. Nauis enim p^{ro}p^{ter} istū finē vt boiem p^{er} pelag^{us} ad portū deducar. Et sicut p^{ri}ma data est homi vt p^{er} pelag^{us} mūdi ad portū gressi ipsa deducere pueniat. Lū enim de p^{ri}mū boiem creasset atq^{ue} cū in nauī innocēte posuisset: fracta ab ipso boīe nauī innocēte: deus illi p^{ro}uidit de alia nauī. s. p^{ri}ncipio: vt q^{uod}cūq^{ue} in eā ascenderit ad portū salutis p^{er}tingat. et q^{uod}cūq^{ue} extra ipas innuēns fuerit ab vndis infernalib^{us} absorbeat^{ur}. Sicut autē hō in nauī cāstēs: dormiēdo: comedēdo: et q^{uod}scēdo sp^{iritu} vadit ad portū: sic et verus penitēs et dormiēdo et q^{uod}qd aliud agēdo vadit ad celū Nā s^{ecundum} Greg. somn^{ia} scōz nō vacat a merito. Ideo enim dormiūt et ad laudādū deū fortius assurgant. imo et ipsa scōz somnia aliqui sunt meritoria. iuxta illud Ps. Reliq^{ue} cogitant^{ur} diē festū agentibi. Reliq^{ue} enim cogitant^{ur} nū sunt somnia q^{uod} vitiis scis acadunt et bonis meditationib^{us} q^{uod} vigilādo habuerūt: q^{uod} deo faciunt magnū festū. Sicut comedēdo vadunt in celū. Ideo enim comedūt vt somniores sint ad ser-

mendum deo et boni operum, iuxta illud, *1. ad Cor.*
1. Sicut manducatis sicut bibitis omnia in gloriam dei
 facite. Sicut quiescendo vadit in celum. Ideo enim qui
 sunt ut fornicatores sint ad laborandum. Sicut enim
 mali veniunt sua fornicatione ad malum iuxta illud
Esa. 5. Neque potestis est ad bibendum vinum et vi-
 ri fortes ad miscendum ebrietatem. Sic et boni ea veniunt
 ad bonum. Et ideo dicebat *Ps. deo.* Fornicationes
 meas ad te custodi. Quarto dicit navis rationem regi-
 minis. Navis enim regis naudet a posteriori. po-
 aut posteriori bonis est moribus. Naudet *3. 1. medi-*
 tatio morum clamat ad avaros ne amet diviti-
 as. quia non poterunt inde nisi unum vilissimum fac-
 ci. iuxta illud *Job. xvj.* Saccus consui super cutem
 meam. Clamat ad voluptuosos ut dimittant deli-
 ctum. quia cor caro cito erit cibo vestimentum. iuxta illud
Job. xxj. Sicut in pulvere dormiunt et operantur cor-
 pora vestimenta. Clamat etiam ad superbos ut dimittant am-
 bitiones suas. quia illi qui volunt elevari super alios per-
 claudunt: cito bestie super eos ascendent et calcant
 nem. iuxta illud *Ecclesi. x.* Cum morietur homo credidit
 serpentes et bestias ac vestimenta.

Para tercia buius sermonis de imensa fru-
ctificatione pne.

Epitem inē alias psequit vilitates q
pniam facit. Prima dī meritationis.
Nō cū cūctes in pccō mortali nō po
tēt mereri vitā etnāz. qz cū grā deū sic
radit oīm mentoz: deficere ipsa radice in ania
deficiet fruct⁹: p illā regulā que hī in. ij. pbi. c.
z in c. cū infirmitas. de p. e. re. Lessante cū cessat
effectus. Et ideo dicit bñs Tho. in. iij. di. xiiij.
ar. iij. q. ij. q illa opa dicunt ppe mortua q fuit
in pccō mortali. Qui ergo vult facere opa viua:
oportet q pūc destruat pccm p pniam. qz vt dī
ij. pbi. i. Nō pōt introduci forma noua nisi p
us destruat antiq. Cū inqz Aug⁹. in li. de pnia
Nemo sue volūtatē arbitet cōstituē pōt nouaz
vitā inchoare nisi cū veteris vite peniteat. Et iō
dico vobis o pccōres vt possit in oibz opibz ve
stris mereri: seruare illud apli ad Rom. iij. Ab
ijciam⁹ q opa teneb: az: z induamur arma lucē.

8 *Ecce uoluntas patris dei restituitur. B*
me. Ut enim dicit theologi in. iij. di. iij.

Itam cum perō: cōuertit ad pnia: de^o res
stituit oia merita bonoz opoz q̄ fecerat añ pecc
catū mortale. Ideo glo. sup illud Esa. liij. Sol
ue vincula colli tui z c in q̄t. vt gūi onere libera
ta recipias ornāmēta p̄stina. Ep̄: op̄ Aug^o. i
li. de pnia ait. Pnia est res optia omnē defectū
reuocās ad p̄fectū. et rō est. q̄ accessoriū suū de
bet seq̄ p̄ncipale. c. accessoriū. d̄ reu. li. vj. z. l. cū
p̄ncipalis. ff. de reg. iur. Cū igit p̄ p̄ncipiam recipiat
hō gr̄as dei q̄ est cā oim meritorū vt s̄. sequit q̄
enā merita debēt illi restitui. Facit ad h̄ q̄ dicit
glo. in. l. et h̄is. ff. de legi. z in. l. seruus effec^o. ff.
de acti. z obli. s. q̄ mortuo q̄ resuscitat ad vitam
sua restitudo oim bonoz suoz q̄ p̄us habuerat

*Quia ergo p. p. niam hō restituit ad vitā spūalē
q. p. niam mortu⁹ erat per p. niam restituit ad vitā t.
grā: debent restitui t. merita t. alia bona. Eri s.
gnū bui⁹ in dē saluato: Luce. xv. q. filio p. dīgo
ad p. f. reuēso: p. p. f. uis suis p. f. dīcēs. Cū
p. f. e illi stōlā p. m. a. g. rā t. merita. B*

Eraa vitilina d. delectationis. Est eni pe
 nitentia miro mo ahie delectantia. Lu em
 fm theologos aia nra de sui natura no
 possit stare sine aliqua delectatione in hac vita: et
 agēs pniaz puel oi gaudio tpali carnali z mū-
 diali. sequit ipaz repleti gaudio spūali. vñ Bie-
 go. ij. mor. al. inqt. Spūs deficit vbi caro regē-
 lat. vt em caro mollior: sic aia asper. nutrit. Il-
 la blāda refouēt: hanc aspa exerceat. Illa dele-
 ctationibz pascat: hec amaritudinibz vegetatur.
 Et sicut carnē dura laedant: sic mollia spm ne-
 cit. et sicut illa laboriosa interimunt: sic ista dele-
 ctabilia eringuūt. Et idē i. xxiij. mor. al. ait. Quo
 plus caro pmit eo de celesti spe anim? secun? le-
 tat. Tāto em meli? mēs ad supna appetēs cō-
 ponit qnto ab illiat corp? am? edomat. Nec il-
 le. Est igit pnia sicut bor? oibz delicijs plenus
 et arboribz delectabilibz cōsit: rosīs z floribus
 ornat? sed foris pūgentibz spinis sepe?. Nā pe-
 nitentia videt exteri? spinis plena: z vris mūda-
 nis videt amara. sed int? in aia est dulcissima z
 aqz grāz irrigua z magnis cōsolationibz ple-
 na. Assimilat enā pnia amigdale q̄ habet radi-
 cē amarā z fructū dulce. Sic em pnia in pndi-
 pio habet amaritudinē doloris. z in fine dulce-
 dinē grē z vtur. Ideo i psona penitentiū inquit
 Bern. in qdā sermone. Multi vidēt crucez ne-
 stras sed nō vident vnciones.

q. Uaria uoluntas dī pacificatiōis. Nō est
in p̄tō crīstēs est in mltiplici bello: nec
habet pacē aut req̄em cū deo vl' p̄tē
nec cū seipso. S̄c̄ptū est cū Esa. lvi. Nō est pa-
imp̄s. vñ Bug⁹ anq̄t in c. paratus. xxiij. q. j. N-
bil est infeli⁹ infelicitate peccannū q̄ penal' nu-
m̄s ipunitas: et mala uoluntas uelut interior' be-
stia robora⁹. Ec̄c̄m̄ v̄o faciēs p̄nias acq̄rit pa-
cē mltiplicē: marie p̄sac sue: q̄ q̄ntē sit p̄solatiōis
bī Ec̄c̄i. xxi. ca. vbi dī. Nō ē p̄solano sup̄ cordis
gaudiū. Ido ī natiuitate dñi canebāt āgeli illd
Lu. ij. Gloria in excelsis deo et ī terra pax hoīb' bo-
ne uoluntat'. Dauid q̄s q̄ de adulterio Bersabee et
homicidio Urie c̄tibi fecerat p̄nias: canebat ps̄.
lū. di. In pace ī idip̄m dō: miā et req̄esceā. D

Quinta uoluntas pñe dñi pñcipar dñs. Nō
qñ em pñt^o de pñis suis t faciens pñiam
pñcipat de oibz bonis opibz qñ sūt in ec
clesia militāre. Tñ dicere pōt cū pñb a pñ. aruij.
Particeps ego sum oim tñmētū te t custodiē
nū mādātā tuā. E

Extra valinas d: sanctificationis. Ut enim di-
cunt theologi in. iij. dist. iij. Pnia est
oim pñz purgatiua ⁊ oim pñarū sa-

nissana. Et de Rich. nō in p̄dica dist. q̄ tanta
 possit esse p̄nia interior: et exterior q̄ remittat to-
 ta pena p̄catori debita p̄ p̄catoris q̄ audire meret
 res cū meretric: de q̄ b̄ in euāgelio hodierno
 cui dicit dñs illud Lu. vj. Remittunt tibi p̄cā
 tua. Ubi cū abscondit delictū: sup̄ abscondit et
 gra. vt d̄: ad Rom. v. Decaluit peccatrix ideo in
 p̄m euāgelio nō notat p̄catoris nōie ad deno-
 tandū fm̄ morē sacre scripture q̄ in ista p̄ci nō
 erat deo cognita p̄ approbationē: sicut nec t̄ ḡ
 nes scire q̄to dicit. Nōdo vos. Mar. xvj. Sic
 et Lu. xvj. exp̄m̄ nōmē Lazari iusti et taceat nō
 mē delicti: reprobandū licet aut aliq̄ doctores gre-
 ci tenuerint q̄ hec peccatrix non fuit maria ma-
 gdalena: dicētes incōueniēs videri credere q̄ tā
 nobilis mulier q̄lis fuit Magdalena ad tam
 infamā turpissimāq̄ vitā deuenerit. Inter d̄s
 doctores fuit Origenes dicētes q̄ tres fuerunt
 mulieres q̄ vixerunt xp̄m. de quaz vna b̄ in p̄s-
 sent euāgelio sc̄pto Luc. vj. De alia t̄o Mar.
 xvj. et Mar. iij. De tertia autē Job. xij. Tñ do-
 ctore laici cōiter tenēt q̄ sp̄ fuerit eadē mulier
 sc̄ maria magdalena so: o: Lazari et Marthe.
 Et argumēt in cōtrariū adducit m̄dēt clarissi-
 me marie p̄m Jobānis sup̄ Martē. ca. xvj
 Et idē d̄r Bug⁹ in li. de p̄sens euāgelistaz. Si-
 cut cū nemo negat Petz p̄ncipē ap̄loz quem
 tñ sc̄m xp̄m ter etiā cum iuramento negasse. et
 Paulū doctore gentiū et fida lumen et vas do-
 monis quē sc̄m fuisse maximū p̄secutorē xp̄ia-
 nor. et David sūmū p̄p̄az quē legim⁹ adu-
 rū: homicidā: p̄ditor: et acfugbū q̄nq̄ fuisse. ita
 Mariā magdalēnā laudib⁹ offerim⁹: cui⁹ q̄n-
 to iniquitas fuit abūdātiō: tāto satisfactio ac pe-
 nitētia et usq̄ fuit copiosior. Tribo autē respem-
 bus bonū est p̄dicare de p̄cis marie magdale-
 ne. Primo ad releuādū cor: da p̄cōz: ne pollutū
 in desp̄atiōis laqueū incidat: sed magdalene
 exēplo veniā speret. Secōdo vt q̄ fornicantes sunt
 secuti: amittent et penitent. Tercio vt homines co-
 gnoscāt diuinā bonitatē quē tā abūdant in cor-
 da penitentiū se effundit. Magdalēnā igit fuisse
 peccatricē magnā tener Bug⁹ sup̄ Job. et Lesa-
 rius sermone. vj. Tenet q̄ hoc sc̄a m̄s ecclesia
 q̄ in festo a⁹ legit euāgelii hui⁹ peccatricē. Et q̄
 significat q̄ fuit ip̄a peccatrix de q̄ in ip̄o euāge-
 lio fir mēno. In bestoria etiā ip̄a marie magda-
 lene b̄ q̄ ipsa reuelauit cuidā sacerdoti q̄ eam
 beremo inuenit: se fuisse illā famosā peccatri-
 cē de q̄ in b̄ euāgelio recitat. Nicola⁹ q̄ de Le-
 ra et tertū euāgelioz: declarat Magdalēnā fuisse
 istā peccatricē. Nā Job. ij. d̄. Maria erat q̄
 vnit dñm vnguēto et ceteris pedes eius capill
 suis: cui⁹ fr̄s Lazar⁹ infirmabatur. Maria ē v-
 d̄. Surgēs iesus mane p̄ma sabbati apparuit
 p̄mo marie magdalene a q̄ eiecerat septē demo-
 nia. Et iō Greg. a omel. hodierna ait. Dñc quā
 Lucas peccatricē mulierē: Jobānes mariā no-

minat illi aut esse maris credimus de q̄ Mar
cio septē demonia eiecit fuisse testat. Et qd per
septē demonia nūc vniuersa vicia dsignat. Quia
enī septē dicto oē ip̄s cōp̄hendit: recte septēma
no nūc vniuersas figurat. Septē ḡ demo
nia Maria habuit que vniuersis vicijs plena
fuit. Dabit ḡ Magdalena p̄mū demoniū in
facie illa pilando t̄ faciendo: qd est ḡue p̄mū: vt
de in cūcare. de p̄scra. dist. v. Dic de illa vana
muliere q̄ post sepulchrū suū abumata inuēta
est b̄e caput pleniū argēto viuo qd in vncioni
bus fuerat q̄s q̄ndicī facies sua faciebat vt pul
crior appareret. Ipsa aut magdalena ex hac sua
fucatione cū pulcritudine naturali mltos inuē
tabat ad luxuriā. Sēptū est enī Eccl. ii. P̄ op̄
speciē mulieris mlti p̄ierūt. Secundū diabolus
habuit in ore cātando luxuriose cōtlenas t̄ in
cātando ad amorē viciōsus: qd est graue p̄mū et
q̄ multa mala oriunt. Ideo Prouerb. v. dī. fa
uus distillans labia meretricis: et lingua ei⁹ q̄si
gladi⁹ acutus: nouissima aut illi⁹ amara q̄si ab
sinthiū. Tercū diabolū habuit in crinib⁹ t̄ ca
pillis dealbas t̄ artificas: qd est mortale p̄mū
fm̄ Bler. de ales. in. iij. p̄c̄ sūme. i. mac. d. eucha
ristia. Quartū diabolū habuit in ocul⁹: multo
rīs iuuenes asp̄ctib⁹ ad p̄cupiscētiā attrahen
do. Et b̄ p̄uic est officium meretricis. Vñ Eccl.
xvi. dī. fornicatio mulieris in extollētia oē oīz et
in palpebris illi⁹ cognosce. Quintū diabolus
habuit i vestib⁹: p̄p̄ante v̄ctiēdo t̄ nouas ad
inventiones v̄ctiū deferēdo. De q̄ inq̄t Jobes
Bp̄o. xvi. vidi mulierē sedēte plenā noībz blas
phēmijs. Sēptū diabolū habuit in manib⁹ t̄ pe
dib⁹: cōuiscando t̄ ad luxuriā p̄uocādo: qd est
ḡue p̄mū t̄ mltos cāmalos. Ideo Eccl. ix. dī.
Lū salarieris nō sis assidu⁹: nec audias v̄ba illi
lī. Septimū diabolū habuit i pectore t̄ collo
ip̄m nudū ostendēdo. Et b̄ est etiā officiu mer
etricis. De q̄ Prouer. vi. dī. Ecce mulier occur
rit illi i ornatu meretricis: p̄p̄ata ad capiēdas
aias: garrula et vaga: q̄et ip̄anēs: nec valēs in
domo cōsultare pedib⁹ suis. De b̄ijs q̄s magda
lene vicijs loq̄ns Bern. in fm̄oe de ḡra xpi in
q̄t. Maria magdalena cū sorore sua Martha
loq̄ dedignabatur ocul⁹ erat vagabūda: in cri
nib⁹ in v̄ctib⁹: in gula t̄ in corpore nihil aliū erat
q̄ luxuria. Et q̄b⁹ patet nō esse verā sniaz illoz
q̄ dixerūt q̄ Magdalena nō peccauit carnalit
actu sed solū voluntate t̄ corde. Que etiā opinio
reprobā autoritate ecclie: q̄ in festo ei⁹ nō facit
officiū t̄ giniū: cū fm̄ oēs doctores mētal vir
ginitas recuperet p̄ p̄niam. Si ḡ v̄cti dicit ma
gdalena fuisse t̄ go corpe t̄ carnalit p̄didit
mentale t̄ ginitate. postea ea recuperata p̄ p̄niam
debuisset honorari officio t̄ giniū. Nā fm̄ deter
minationē theol. in. iij. dist. clx. vbi Rich. ar. v.
q. iij. Integra corpe sed corrupta mente si pen
tat recipiat aureolā t̄ giniū. Lotra istos etiā fa

cit q̄ ecclia nō iudicat de occultis. sed de manib⁹
fessis. c. erubescant. xxiij. di. t̄ xxiij. q. v. c. dñi illi
ana. t̄ c. a nob. cl. ij. de sen. eccl. t̄ c. sicut in fl. t̄ c.
tua nos. de simo. Lū ḡ euāgelista cū noiet p̄c̄
caricē t̄ in ciuitate notā: sequit q̄ de manifest
aus p̄cis t̄ nō m̄ de secretis sc̄p̄erit. Licet aut q̄
dā tenuerint q̄ Magdalena esset publica mer
etricis p̄ dictū Chrysostomū sup̄ Mattheū. q̄ ait
de ea. Tūc illa p̄stuta lupanar enitit q̄n disci
pulus gehēnā intrauit. Et Diero. ad furā dī.
Meretricis illa i euāgelio q̄ pedes dñi laqueis
lauit t̄ crine dēctis t̄ cōfessiois sue bonorauit
vnguēto: manifeste depingit ecclias de gēnibus
cōgregatā. Et idē i p̄logo Dīce. p̄p̄e inq̄t. Nec
est illa mulier meretricis t̄ adultrā de q̄ loquit dñs
ad iudeos dī. Meretricis t̄ publicani p̄cedent
vos in regno celoz. Mat. xxi. Tū videt verior
opinio q̄ ipsa nō inhabitaret in lupanari publi
co. q̄ nō est verisimile nobilissimā atq̄ potentē ac
dñissimā dñam loca spurassima p̄ q̄stu ac p̄u
cio inhabitasse. Sed p̄ eo a doctorib⁹ dī. fuisse
publica meretricis. q̄ in domo p̄pria taz lasciua
erat atq̄ dissoluta: t̄ oībz libidinib⁹ sic inuēctū
de dedura: vt ab oībz tanq̄ publica meretricis re
putaret: t̄ digito tanq̄ infamis mōstraret. Si
aut q̄ra q̄ fuerint cause vt in tantis p̄cis corruer
et. Rñdeo q̄ fuerint mltē. Prima formositas
et pulcritudo. Erat enī pulchra atq̄ formosa na
turalit̄: et pulcritudinē illā ampliabat cū orna
tu vano atq̄ inbonesto t̄ gestib⁹ ipudicis. Et iō
verificata fuit snia Tbeophrasti q̄ ait. Mulier
pulchra cito adamas. t̄ difficile ē custodire quas
multi amāt. Et Prouer. vi. dī. Fallax spes t̄ va
na est pulcritudo. Prop̄ qd Diero. in epla ad
furā talitū mltēz ornatu: rep̄bēdit dī. Ornat⁹
iste nō dñi est vclamēz antichristilīngua p̄lo
nat castitatē t̄ totū corp⁹ p̄fert ipudiciā. Et idē
ad sacras t̄ gines d̄ p̄nētia t̄ ginali inq̄t. Pro
pheti⁹ fm̄o n̄ p̄ferat de vob⁹ filie coz cōposite
circūornate vt silicudo tēpli: t̄ d̄albate ab extra
vt monumēta q̄ auro rducant: t̄ o plena sūt
ossib⁹ mortuoz. De nō filie regis xpi: sed regi
stini. de sp̄ in munerib⁹ vult⁹ ipudiciā diuites
plebis t̄ capiūt t̄ capiunt. Impudicissim⁹ mu
lier affect⁹ sp̄ in auro: sp̄ in gēnib⁹: sp̄ i ornamē
tis extrinsec⁹ glīam ponit. Nō sufficit eis libido
innata nature sed occasione q̄runt explēde libi
dinis. Affectat p̄culdubio vt oculi viroz aurū
cōtēplātes t̄ gēnas: tandē figant in facē t̄ fur
tuis oculoz suoz nudo facili⁹ inatent ad libi
dinosum incōdiū. Nec ille. De hac etiā cū libidi
nis loquit fr̄as p̄trarcha i suis triūpbijs d.
Rara est p̄cor dia in mundo cū sūma pudiciā
t̄ alma pulcritudine. Et Juuenal idē cū dī. Ra
ra est p̄cor dia forme atq̄ pudiciē. Quid⁹ t̄ o
in eplis ait. Lis est cū forma magna pudiciē.
Et Prouer. ij. dī. Circulus aure⁹ in narib⁹ suis
mulier pulchra t̄ fatua. Nā sicut suo habens in

naribus suis circuli aurei immergere in lunum
et sedatit mulier pulchra t̄ fatua in p̄am macu
lar p̄ imundicias suas. Secū cū fuit nobilitas
p̄pter quā nemo illā increpare audebat. Itē q̄
vt nobilis t̄ potēs de dñis inferoz nihil cura
bat. Bit enī p̄bus. xj. Polif. p̄c̄c̄m̄entes nī
bil curant. Tercū cū fuit p̄spitas t̄ vbertas at
q̄ abūdāna bonoz t̄ p̄aliū q̄b⁹ in oībz volupta
tib⁹ vtebat: sumptuose comedēdo ac potando:
sup̄flue dormiēdo atq̄ odo vacando. Bit enī
fr̄as p̄trarcha vbi dī. Gula somn⁹ t̄ odo
le plume mūdo oēm t̄rēt subbānuerunt. Et
Eccl. xvi. dī. Nec fuit iniquitas sodomeloro
rio t̄ uelauritas panis: abūdānia t̄ odu. Et ij.
ad Thim. v. ait Paulus. Vidua q̄ in dēctis
est viues mortua est. Quarta fuit libertas. fm̄
enī Bug. in li. de decem choridis. q̄m̄oz sunt cu
stodie mulieris q̄b⁹ adiunat vt boneste viuat.
Prima est timor dei. Prouer. vi. Mulier nī
mens dei ipsa laudabit. Secū est timor legū
adulas p̄nitiōnū. Tercū societas viri. Quar
ta verēctidīa viri. Diero. aut ad furā ait. Tene
ra res est i senis fama pudiciē: t̄ q̄si flos pul
cerimus cito ad leuē marcescit aurā: marie vbi
etas p̄sentat ad viciū t̄ maritalis dēcti auctoritas
cū vmbra nutamē est vronis. Magdalena igit
tur nec deū nec leges timēs atq̄ in libertate sua
existens ac sine viro: oī impudiciē operam da
bat. erat enī nēmini subiecta. Nam Lazar⁹ eius
frater mltine vacabat. Martha t̄ o Bethanie
morabatur. ipsa in Magdalo oppido qd eius
dñio subiectū erat. a q̄ Magdalena appellata
est. Quinta causa fuit mala t̄ ibonesta societas
Bit enī Bern. Lū mulierib⁹ inbonestis t̄ cū iu
uenib⁹ impudicis cōuersari t̄ nō peccare: maius
miraculū est q̄ mortuos suscitare. Et Diero. i
transitu suo inq̄t. Ego iudico q̄ si cū vris feni
ne habitauerint: vicanū diaboli non dēct. Et
Prouer. vi. dī. Nunq̄d pōt q̄s abscondere ignē
in sinu suo vt vestimēta eius nō ardeat: aut am
bulare sup̄ p̄rnas vt nō cōburant plāte eius.
Sēptā cū addit aliq̄ dīctēs q̄ Magdalena
erat sp̄sa Jobis euāgeliste que ip̄s de nuptijs
ad apostolanū vocauit. De q̄b⁹ nuptijs b̄ Jo
bānis ij. Et iō Magdalena licet tūc esset bona:
m̄ indignata t̄ christū eoq̄ sibi abstulisset sp̄s
sum suū: postea q̄qd potuit p̄tra doctrinā ei⁹
fecit: tanq̄ dēp̄ata oībz voluptatib⁹ se imersit
Bit enī Eccl. i. firmanus li. iij. de b̄ti vita. Tria
sunt q̄ boies in oia faciō: a papires agunt: a
cupiditas: t̄ libido. Sed nō est verisimile q̄ chris
tus fuerit causa sue ruine. Item nō est verisimile
q̄ Magdalena nobilissima vt p̄tē q̄ erat d̄ re
gali stirpe t̄ filia ducis atq̄ potēs ac diues: ac
cepisset in sp̄sum Jobannē pauperē t̄ filiū p̄
scatoris: si ipsa fuisset bonesta t̄ bona. Posito
ergo sine p̄iudicio veni q̄ ipsa Magdalena fuit
sponsa Jobis: potest dici q̄ eius accepit. q̄ erat

pulcherrima: nec cōparē sibi in nobilitate ac
diuini sponsum inuēire potuisset. cū dīctū
mis tanq̄ meretricis publica vt p̄dicit. Et for
te d̄ p̄p̄at b̄s Jobannē dīctis illud Dīctā.
Sumentib⁹ v̄tōz fornicariā. Jobānes q̄s licet
esset paup̄: t̄ erat de stirpe regali et p̄tē matris
sue. Dñs aut in ip̄is nuptijs t̄ miraculo ad in
vitiū cōuēse cū sponsum ei⁹ cōuēctus ad t̄g
nitate cōseruandā: etiā ipsam Magdalēnā ad
qualit̄ cōmouit. Et sic postea ad ip̄m alia vice ca
currit t̄ p̄nā: fecit. Et ad hanc op̄inēz facit qd
legat de p̄uocione ei⁹. I. q̄ postq̄ Magdalena
mulier p̄tō p̄dicit voluptatib⁹ opam dedit: vo
lens cū chris⁹ et sua mltis cōuēctus: b̄t ei⁹ se
d̄ habere v̄tōz. Dormiēs enī mulier quāda
pulcherrimā vidit q̄ i filiū suū pulcherrimū ostē
dit dīctēs. Uis filiū meū pulcherrimū: dissimul
ac potētissimū b̄t cū sponsum. Magdalena
aut cum studiose intrinsec⁹ in ei⁹ mor amorē sue
cōsa m̄dit. Uolo. Et dñs subiūnt. Nō habebis
cū nisi v̄tā quā nūc habes rdnq̄s: t̄ v̄tā sc̄p̄
quā Jēsus p̄dicat. Que cuigilata sup̄ hac v̄tō
ne cogitare cepit. Et ideo postea aduēctē t̄
nuptiaz: videns q̄ b̄tē t̄ ḡnē in illis nuptijs cū
filio suo t̄ eo: effigies recogitēs q̄s in somnis
viderat: postea etiam v̄tō miraculo t̄ ipsa v̄tā
mutauit. E E

Emardus q̄s in sermone de ḡra chris
ti dicit q̄ p̄dicat Jēsu in hierusalē: Mar
tha ad ei⁹ p̄dicationē q̄ndicē p̄gebat t̄ de
uote stabat: sollicitabatq̄ sorore suā Magda
lenā vt t̄ ipsa venire vcllet: q̄ sup̄ba rēp̄ōsione
cā increpabat. Bit Martha nullo labore fessa a
p̄dicationē rediens sepe illā in lecto rep̄iebat dī
cebatq̄ ei de doctrina Jēsu melliflua: t̄ uis alia
dixit ei esse pulcherrimū p̄tē filiū boim. Tandē
aut Magdalena sororis importuna sollicitu
dine accedens deuicta ad p̄dicationem abq̄tota
vanitatib⁹ ornata: Martha ip̄am seq̄ntē tanq̄
pedisseq̄: sedensq̄ v̄ba saluatoris q̄si nolēs au
diebat atq̄ iuuenes in circūtu cūctēs aspiciē
bat. Saluator: aut ip̄am cōuēctus multipliciter.
Primo sue sc̄itaz attractione. Et p̄ b̄ figurat⁹ ē
p̄ pantherā: de q̄ d̄ Jēso. q̄li. c. i. m. q̄ oim
aialiū est amicus excepto dracone quon valde
odit p̄pter venenū t̄ dracone ip̄m fugit. De q̄ enī
inq̄t Plin⁹ li. viij. ca. xviij. q̄ maria coloz van
itate deco: at: t̄ q̄n emittit vocē eū ab ore eius
odor aromatic⁹ valde suauis: p̄pter cuius suau
itatem oia aialia ip̄m sequunt. Ip̄e enī saluator
varietate oim t̄ tūc deco: ac: t̄ oim boim ami
cus: t̄ draconis. t̄ diaboli aduersari⁹: et ore suo
melliflūo emittēbat vocē sup̄ oia aromata odo
riferā: cū virtute ad se corāda boim attrahēbat
Vñ ip̄e dicit Job. c. ij. Oia trahā ad me ip̄m. Se
cundo cōuēctus cū t̄ ad se trahē suauitatis rēp̄
sione. In ei⁹ enī facie splēdo: diuinitatis rēp̄
bat q̄ ad sep̄tōres trahēbat. Vñ Diero. inquit
bb 4

Lette fulgor et maiestas diuinitas occulta etiam in humana facie reuocatur: et quod ad se videntes tra-
dere poterat aspectu. Et ideo glubet cum video di-
cere illi poterat. Valde admirabilis eo tu dicit et
facies tua plena est gratia. Vester. xv. Tercio co-
uerit et manet cum ad se sua potentia dignaret. Un-
de Diero. subdit. Si in magnete lapide hec virtus
esse dicitur et anulus et effluas sibi copulet: quon-
iam magis dicitur oim creaturam ad se trahere por-
terat quod volebat. Sicut enim magnus quidam oc-
cultus virtute ferri ad se trahit de occultis virtute
bonitatis sue affectu mentis humane ad se redu-
cit. Quarto trahit eam interna inspiratione. Unde
Breg. in omel. hodierna ait. Quid mirari fra-
tres marie veniente: an dominum suscipiente dicam
an trahente. Unde dicit suscipiente et trahente.
quod nimirum ipse eam per penam trahente quod per misericor-
diam suscipiente foris. Quinto trahit eam sua odo-
riferia conuersando. Un ipsa Magdalena illi di-
cere poterat illud Luc. 1. Trabe me post tei odo-
re curramus vnguentorum etc. Sexto conuertit eam
sua benigna respectio. Sicut enim ut dicit in li. de
prestanto re: anial quod dicitur line radio suorum
oculorum: cor pa opaca penetrat. et radii solaris ter-
ram penetrans aurum generat. et colubina in aqua re-
spiciens umbram accipit. considerat: et ei in insidias
vitat. Ita christus cor magdalene suo respectu su-
dimo penetravit: et tali respectu in corde illius au-
rum sue gratie generavit: et aqua suarum lachrymarum
considerans demones ab ea eiecit. Septimo eam
conuertit sua seruen p dicatione. Et enim verba erant
ignita et medullas cordis penetrantia. Sermo
enim dei est viuus et efficit ac penetrabilior omni gla-
dio anapin: ad Heb. 4. Dicit autem doc. quod christus
ser sagittis visus est in p dicatione ista. Prima
dicitur: dulcorantia. Patres enim verbis dulcoribus me-
lius a peccato retrahunt quam asperis. Et ideo cepit per
dicare de misericordia diuina: allegans illud Dier. 1. 1.
Vulgo dicitur. Si dimiseris vir uxorem suam: et rece-
deris ab eo duxerit virum alterum: nunquid reuertetur
ad eam ultra. Nunquid non polluta et pramiata erit
mulier illa. Tu autem fornicata es cum amatoribus
multis: an reuertere ad me et ego suscipiam te. Leua
oculos tuos in directum et vide ubi nunc prostrata
sis. In vijs sedebas expectans eos quasi latro in so-
litudine. Polluisti terram in fornicationibus tuis et
in malicijs tuis. Quamobrem prohibere sunt stille
pluuiarum et imber serotinus non fuit. Fronis muli-
eris meretricis facta est tibi: noluit erubescere.
Ergo saltem amodo voca me pater meus: duc vir-
ginitatem meam tu es etc. Item dicebat illud Ezech.
17. 1. Quia quod hora ingemueris propter oim ini-
quitate tuam quod opus fuerat non recordabor. Nolo
enim morte peccatoris: sed ut magis conuertatur et viuatur
Et breuiter dixit passionem quam laqueus erat propter
peccatores. Exclamabat autem dominus Iesus dicens. O
anima mea per cuius amorem deus homo factus sum: cur
me persequeris: cur creator et tuum ita contempsis. Reuer-

tere fuertere sumamur: reuertere reuertere ut in me
amur te. Luc. 1. Reuertere ad me quod te paniter
expecto: dulcissime inuitor: et demouissime susci-
piam. Veni ergo ad me secura. veni dilecta mea: et re-
mota ubi oia peccata tua. Non enim veni vocare ius-
tos sed peccatores ad penam. Unde ait. Ad hec
ait verba comota sunt oia Magdalene viscera.
et dicit intra se. Anima mea ligata est ut dilectio lo-
cutus est Luc. 1. Statim autem ad predicta verba sal-
uatoris cepit Magdalena lachrymas effunde-
re et vanitatem criminum destruere et peccatum suum tunde-
re. Ipse autem dominus videns eam penitentem: sagittauit eam
secunda sagitta amaricanua: declarans ei maligni-
tatem peccati et eius horribilitatem: ac severitatem vniuersi
salutis iudicij: et eternas penas inferni peccatoribus pro-
paratas. Unde ipsa magis flere cepit. cum lachry-
mas christi laudauit dicens. O bone lachryme
quod imunda animam lauant etc. Tercia quoque sagitta con-
fortantia subiungit dicens. O paucula anima que
peccatis tuis lenificasti demones quod ad te deuorant
da erit propter: et valde tristasti angelos de tua
dananoe dolores: confortare. quod hac penitentia tua
demones ipsos confudisti et tota celestis curia iu-
bilare fecisti. quia gaudium est angelis dei etc. Lu-
c. 1. Quartam insuper sagittam vibrauit quod dicitur despectu
uare: eam namque animauit ad mundanas vanitates
contemnendas: ostendens quod amicitia huius mundi ini-
micitia est dei. Iac. 4. Et ut Breg. ait. Quicquid
inimicus est dei: inimicus est totius celestis curie. Qui-
ta autem sagitta dicitur recordantia. Ad memoriam enim
ei reducit gaudia eterna paradisi quod dabit deus agen-
tibus penam. Unde ait. Et quod solo peccato anima venit
ali deum: nunquam poterit in illa patriam celestem in-
trare: nisi ab eo fuerit purgatus. de conse. dist. 1. 1.
c. non potest. Sexta sagitta dicitur electio. Hic enim il-
lud Eccl. 1. 1. Bona homines vita et mors: bonum et ma-
lum: quod malueris dabitur ei. Ecce tibi aperta est por-
ta inferni si in terris abominacionibus pseueres: et ia-
nuam paradisi si incepta penam perficias et ad me sal-
uatoris tui reuertaris. Elige ergo anima mea ponam par-
tem confusionem in terra quod et naturaliter confunditur in inferno
ponam carere transitorio et vanitatem seculi quam in fi-
nitatis gaudij paradisi. finita autem p dicatione ecce
quod Magdalena tota lachrymis madefacta cap-
illis per spatulas sparsis: et ab imo pectore sus-
gultus ac suspiria trahens pergebat et suum domum
et dissolutos iuuenes per viam replens quod forte eam
more solito infestabat et ad malum inuitabat: ipsa
ab eis veniam postulabat: pro eo quod fuerat causa cor-
ruptionis propter suas vanitates: et eos ad penam
inuitabat dei. Nonne audistis bonum magistrum de
penis inferni vobis proparat: tam terribilia: et contra
deum propter paradisi penam agentibus dandis p d-
cantem. O fratres mei nolite perdere animas vestras
sed ite ad eum et veniam postulate. Ad domum igi-
tur suam rediens stans ut cognouit quod Iesus accu-
buisset in domo pharisei. Simonis leprosi
tulit alabastrum vnguentum ut dicit in euangelio hodie

non stans retro secus pedes domini lachrymis et
per rigare pedes eius et capillis capitis sui terge-
bat et osculabatur pedes eius et vnguento unge-
bat. Et quod patet quod beata Magdalena satisfecerit
pro peccatis suis. Un Breg. in omel. hodierna inquit
Sed iam rectum scri euangelij percurrere ipsum quod
ordine quod venerat sananda videamus. Liquet enim
quod illud actus prout mulier interea vnguentum su-
bi per odore sue carnis adhibuit. quod quod libi turpi-
ter exhibuerat: hoc iam domino laudabiliter offere-
bat. Oculis terrena percipiat: sed homo iam per
penam ceteris flebat. Capillos ad composui-
onem vultus exhibuerat: sed iam capillis lachry-
mas tergebat. Ore supbia dixerat: sed pedes do-
mini osculans hoc in redemptoris sui vestigia si-
gebat. Quot ergo in se habuit oblectamenta vicio-
rum de se inuenit holo causa virtutis. Louerit ad
virtutis numerum criminum ut totum seruiret in penam
quicquid ex se deum contempserat in culpa. Nec il-
le. Qui etiam ait. Quia turpitudine sue madefactas
asperit: laudanda ad fontem misericordie eu currit. conui-
uantes non erubuit. Nam quod semen primum grauitur
erubescere in: nihil esse credidit quod verecun-
dabat foris. O beatissima magdalena. profecto cum
esses imunda in fonte lachrymarum tota es purifi-
cata et mundata. Hic enim Christus. Sicut postquam ve-
hemens imber erupit fit serenitas: sic lachrymis
effusis apparet tranquillitas et perit caligo reatu-
um. Un Ben. 1. dicit. Spiritus domini ferebat super aquas
id est lachrymas. et per aquas. flabit spiritus eius et
fluat aqua. lachrymarum. O Magdalena tu fere-
disti spirituale lituium in quo per aquam posuisti lachry-
marum abundantiam: per cinere humilitatem profundam
Unde in euangelio dicit. Stans retro secus pe-
des domini. Non enim te reputabas dignam stare a-
pud anteriorem. Pro igne autem posuisti amorem: et fer-
uorem. Un de te ait dominus phariseo: quoniam dilexit mul-
tum. Item per ipsum ignem posuisti dolorem vehementem.
Hic enim Augustinus. quod lachryme sunt testes dolo-
ris. Ergo in corde tuo esset maximus dolor: la-
chrymis tam abundanter fuis ostendisti: quod in tan-
ta ceteris copia quod ad lauandos domini pedes suf-
fecerunt. Ut enim christus tibi donaret tuorum pecca-
torum veniam: oia ei liberalitatis munera impendisti
ut patet et euangelio presenti. Primo munus a cor-
de: cum dicit de te. Dilexit multum. Secundo munus ab
ore: cum dicit. Osculabatur pedes eius. Tercio munus
a manu: cum dicit. Unguento ungebat. Quarto mu-
nus ab obsequio: cum dicit. Lachrymis cepit rigare
pedes eius. Et autem appellata Maria quasi magnam
mare lachrymarum. vel quasi amaram mare: et amari-
catione confirmationis. ut ait fran. de maro. in ser-
mone hodierno. Licet autem o Magdalena nihil
rectius in euangelio quod verbo expresseris. quod per dolo-
ris magnitudinem forte loquor non poteram: puro tamen
quod saltem in corde tuo ipsum dominum alloquaris dicens.
O bone Iesu. o pastor animarum. o spes unica salu-
tis meae: miserere mei. Ego enim sum illa infelix et

ingrata peccatrix quod tantum offendit maiestatem tuam
que lacrimis gestu: vano aspectu meretricis or-
nata multos anis illa huius et perdidit. Ego sum
illa misera quod populus mundi et diaboli plures te
dei creatoris meum dilexi. Tunc mihi quod videris
fontem aquarum viuentis te domini saluatore meo. Ego
sum illa que infernali gehenna perierat. quod in
dilectis egi et peccavi. Sed tu domine deus pater et mi-
sericors es indulge mihi. Ecce pedes meos te
neo qui me peregrinando quiescent. Tu ergo quod
ad conuertendos peccatores venisti: quod non despic-
cor contriti et humilissimi O Iesu dolens. o Iesu
demonissime. o fili dei benedictissime: aniam meam
suscepisti penitentem: consolare lachrymas. Ad te ve-
nit: ad te confugi: ad te totum viscera damo: misere-
re mihi peccatrix quod peccata sum de cetero obsequijs
re me voluit. Iesus autem iocunda facie ad eam co-
uersus ait illi. Remittunt tibi peccata tua: vade in
pace. O beata Magdalene iocundissima. o tot
suauissima. o allocutio melliflua: cor ipsius deu-
coram quod prout erat amaritudie plenum. Illa autem
ut credit capite inclinato et manibus cecidit: be-
dictionem christi accipiens: gaudium plena est ad
domum reuersa. O admirabilis penitentia: quoniam
diuine maiestatis es accepta. O peccatores confidete
quoniam penam dei delectat: quoniam dominus noster Iesu-
christo grata est. Nec enim tam famosa meretricis
ad dei penam conuersa adeo illi placuit quod ei
excusator factus est per phariseum de ipsa murmurans
tem. ut patet in euangelio hodierno quod beatus Luc. 1. 1.
cui de Magdalena loquens ait. Remittuntur ei
peccata multa. Item defendit eam quoniam Martha d-
ca congrebat: quia eam non adiuuaret Luc. 1. 1. Ipsa
vero Magdalena que ad pedes Iesu omne bo-
num inuenerat dicebat. Regia certa dicit: qui stat
bene non moueat. Christus autem eam excusauit di-
cens. Martha Martha etc. Ite defendit eam a mur-
murationibus discipulorum quando venit caput eius
Marth. 2. 1. Fecit quod eam solum matris sue: et suam
hospitem in cuius domo habitabat. primo enim
illi apparuit post resurrectionem quod alicui apostolorum
Mar. 16. Post passionem vero domini anno. cum
iam iudei Stephanus per omni martyre occidissent
et mater dei in celis esset assumpta: diuersas ges-
sus discipuli subierunt nationes et domum domini predicantes.
Erat autem tunc tempus cum apostolis beatus Maximus
nunc vnus de septuaginta duobus discipulis dicitur
cui a beato Petro magna magdalena fuerat comen-
data In hacigitur disputatione beatus Maximus
Magdalena: Martha: Lazarusque eam frater:
atque marcellina siue marcella marthe pedis
qua: que dixerat christo Beata videri qui te por-
tauit etc. Luc. 1. 1. Necnon beatus Ledonius qui ex-
cis a naturitate ceciderat sed a domino fuerat illius
natus: et cum ipsis plures alij christiani ab infi-
delibus in mari ut submergerent sine aliquo guber-
naculo positi sunt. sed diuino adiutorio Mar-
cellina aduenit. Ubi cum nullus qui eos videret
d d 1

reage inueniunt sub Adam poma q p bano
genti illi perac morabant. Sed predicare Ma
gdalena maritima cu suo pnapie ad fide rpi
educati sunt destruat idoli: et ecclesia edifica
na ad honore dei et scroz. Eriti Lazarus eius
frater de oim oim consensu est qd ordinat. Non
est aut miru si Magdalena predicando couerte
bat plos et mellisua verba crucabacillia las
bus qd bndicti Jesu pedes n m vni: sed etas
mortui ta deuore osculata fuerat: q pdicandi
norma et doctina ad ipse pedes sedens didice
rat. Dic de pegrinande duois maritima cu vroz
sua q pegerat filiu impetratu pabo magdalene:
et de morte ipse vrozis te. Unde in legeda scroz
ru in vita magdalene. Fundata aut fide in vbe
maritima: postmodu ad Aquensem ciuitate pfe
ci sunt. et filii couerso ad fide rpi ppo: et bea
to Marimino ibide qd ordinaro: Maria ma
gdalena affectis vita cotemplatiua ducere: ascen
dit in monte in q nec aqz flueta: nec arborz nec
herbarz erat solacia. et ibi stetit triginta annis p
angelos enutrit. Et beo oia habent in legenda
bea Marthe. Et vt d: in legeda et p illos mgi
ta annos suis capillis miraculose crescens et
densans est coopta. Septiesq in die i horis ca
nonias ab angelis in cibera eleuabat. Audie
batq: corporis auribus celestibus agminu melli
fluos cant: tantaq erat Magdalene solatio
vt dicere posset cum David pba in ps. Scdm
militudine dolor meoz i corde meo consolatio
nes mclificauerunt aiaz mea. Scies aut Ma
gdalena hora trāsire sui: misit ad bnm Marimi
nu quenda ps biter a q inueta fuerat: rogans vt
in die resurrectionis dñi solus oratoriu ei vire
deret. Qd et fecit. Inuēitq in oratorio magda
lena spacio duoz cubitoz eleuata a fra stantes
in medio agelo. Qm fuit magdalene gau
diu qn postremo conuocato vniuerso dero ab
ipo qd scissimu corp dñi cu mltis lachrymaz
inundatoe suscepit: et an altare scissima animā
effudit. O si qd audisset dñm Jesum q ei cu ma
tre sua et mltis angeloz ac scroz agminib apparu
it: mellisua voce illi dicere. Veni apostola mea:
veni sponsa mea charissima: veni hospita mea.
pfecto hui peccatric exemplo ad pniaz couer
teret: q a dño Jesu cu matris iubilis et caru sua
uissimo in cñis poloz gaudijs est recepta. f
Epitima et vltima vltimas pnie d: glifi
canōis. De q Aug. i li. d pnia inqt. Nec
est q hoies ad agdos ducit: creataz red
dit creatori. Ista oue pnia mōstrauit qre: bec
dissipator ē filiu ad ptem reducit: et vulneratu a
latronib custodi curadu tradidit. In hac omne
bonu inuenit: p hac oē bonu pseruat: fugat tene
bras: iduat lucē. Ipa ē ignis pnia psumēs. B
Amplenda gaudēti anio pnia Tu es
illa sine q nullus qui peccauit pōt ianu
am regni celest intrare. sicut spū est in

canō pōt. de pe. di. j. Tu es p illa scalā figurata
quā vt legat Sen. xviij. vidit Jacob pfiarcha q
vlsq ad celū ptingebatur: q illa angeli descen
debāt: vt. i. in cōspectu dei penitentiū orādoes p
sentaret. Tu es illa q lerabundā pēdōis aiaz fa
cis. iuxta illd Eccl. iij. Nihil ē meli q lerari et fa
cere bonū. Eris dico tibi o penitēs illd qd deu
tero. xxiij. scriptū est. Letare in exilio tuo. i. de hac
miserabili corpis seruitute qd ad cñiam pueni
es vitā.
Para qra hui sermonis de cōtinua habili
tandē quā habet pōr ad pniaz faciendā. n
Ullus est adeo scelerat et inueterat
pōr q si velit ad pniaz couerti etas
in vltio vite articulo nō possit. Quod
vex esse pbat rōnib: autoritatib: et
exēplis. Prima rō d: miserationis. pcepit em do
minus vt qlibet faciat misericordiam pio suo: oēs
iniurias ei remittens. Un Mat. xviij. d. Dis
mitte vlsq septuagies septies. Ubi fm Hiero. et
Nicolaū de Vera pōit nūc finit p infinito.
Lū g infinita sit dei misericordia et ipe faciat maiorē
misericordiam homi qd ei papiat: q miserationes ei
sup oia opa ei. ps. cxiij. sequit q si infinites bō
peccasset a benigno deo veniā impetrare peni
tendo valeret. j
Secunda rō d: pceptionis. Precepit em
de i distincte oib pōrōib vt pniaz age
ret. Un Leu. xxiij. scriptū est. Ois ania. i.
peccatrix q afflictā non fuerit pibit de popul su
is. Et Be. iij. d. Penitemini et couertimini vt de
leant pēta vā. Lū igit vt Aug. inqt in qdā ser
mone: seruū pigrū dñs non dñaret: ea q fieri
nullo mō poterāt iparet. cōcludit quēlibet etiā
maximū pōrōem posse ad pniaz couerti. R
Tercia ratio d: dilectionis. Ut em dicunt
theolo. in. iij. di. xviij. oēs ex charitate res
nent diligere. pios suos siue sint boni
siue sint mali. q qlibet bō dū est in hac vita est
habilis ad pncipandā bonitātē diuinā. Sed il
li q sunt mali qd sunt in pōrō nō pnt pncipa
re: ergo cū m sint diligēdi: signū est q possunt a
pōrō resurgere. l
Quarta ratio d: adiuuationis. i. diuine.
Pro cuius declaratione sciendum fm
Tho. i. ij. q. cx. ar. ix. Et iterum in. ij. sen
tentiaz. dist. xviij. ar. j. Et fm Bonauē. ca. di.
arti. ij. q. iij. q nullus potest bene operari nisi sit
adiutus gratia diuina. fundamentū cuius ve
ritatis ponit Brest. ij. de ania. di. In omniū res
rum natura semp est aliquid quod potest face
re omnia illius generis. Sup que verba dicit
Tho. In quolibet genere rerum est venire ad
vnum primum a quo omnia illius generis descē
dunt. Patet exemplū de motu. Nam omnis mo
tus causatur a motu primi mobilis: vt ait Ar
stoteles. j. Metaphysice. Similiter dicendum
est de motore. Unde inquit Pbilosophus. viij

Pbil. In mouēdo et moti nō est pcessus in in
finiti: sed necesse est venire ad aliquē motōrē p
mū. Similiter g dicendū est de bonis opib q ne
cessario bnt pcedere ab influētia bonitatis pme.
Un Plato in Timēo d. Sicut oē esse est a p
mo esse: et oē verū est a pmo vero: sic oē bonum
est a pmo bono. Et Brest. in. j. de regimie pnd
pū ait. Sine deo nihil est possibile. Pofea in
qt Paulus. ij. ad Cor. iij. Nō sum sufficiens
cogitare aliqd a nob qsi ex nobis: sed ois suffi
cētia nra ex deo est. Et ad Pbil. ij. itez dicit. De
us est q opat in nob velle et pficere. Dñs qz nō
Job. x. ait. Sine me nihil potest facere. Qua
ere Aug. in li. d naturali grā inqt. Sicut ocu
lus corpis plenissime sanus nisi cādore lucē sit
adiut nō pōt aliqd cernere. sic bō etiam pfectis
sime iustificat nisi eterne iusticie luce diuinitas
adiuet non potest recte viuere nec aliquid be
ne operari. m
Sciendū qz est fm sniaz theologoz: ma
xime Bonauē. in. ij. dist. xviij. ar. j. q. j. et
bñis Tho. i. ij. q. cx. ar. vij. q bō in pōrō
mortali existēs nō pōt ab eo resurgere sine adiu
torio diuine grē. Et hoc p qtuor exēpla osten
di pōt. Primum est Anselmi q dicit q bō i foueā
vel in puteū p se pōt papiari. sed nō pōt p se ex
ire. Secundū exemplū est Ebrystomi q ait q
sicut nauis fracta gubernaculo illuc vbi tempe
stas impulerit ducit. sic bō p dō auctio grē dī
nō facit qd ipe vult sed qd diabolica tempe
stas impulerit ducit. sic bō p dō auctio grē dī
Un detali d: Prover. xxiij. Eris sicut dor miēs
in medio mari: et qsi sopit gubernator amisso
dauo. Terciū exemplū est sūt Ebryst. q dicit q
anteq bō peccet liber est. sed si semel opib mal
se diabolo obligauerit: nō poterit pnia vni
te liberari. Sic em pplus facit regē: sed iā factū
deponere nō pōt. qz in sua pte fuit eum facere
sed iam in sua pte non est expellere. sic postq
hoies tbronū diaboli in suis cordib posuerit
iā nullus pōt euz eicere nisi deus. De diabolo
em d: Job. xlj. Ipse ē rex sup oēs filios supbie.
Quartū exemplū ponit Aug. dicens q bō pōt
scipm occidere. sed postea nō pōt se resuscitare.
et similis bō p pñm pōt interimere spūalē ani
mā suā: iuxta illud Sap. xvi. Nō p maliciā oēs
didit aiam suā. Sed postea nō pōt eā viuificare
Nec qz veritas pbari pōt rōne. fundamentum
cui ponit Brest. in postpdicamē: di. B pua
one ad habitū impossibilis est regressus perna
turā. Patet hoc ex pēnia. qz lumē corpis nō pōt
naturalitē recipari a ceco p pntē totius nature
sed ad ei illūminationē requit virt supnaturalis
Lū igit p pñm aia fiat ceca dū pua lumē et co
gnitionē vitar: dicēte Augustino in li. d nafa et
grā. Preuicatorē diuina legi lux deserit vitar
q deserit vitar sit cec. et Sap. ij. de pōrōib d:
Eccecauit eos maliciā corū. Lūqz talis cecitas
q sit p pñm sit maior et peior cecitate corpali: cō

dudat q ad illūinādū talē etōi. i. pōrōrē regit
a formou virt supnaturalē diuine grē qz nō so
lū illūinat sed etiā resuscitat a mortuis. Et ideo
scitis Bonauē. in. ij. di. xviij. in qstioib circa li
terā diffinitō grām inqt. Gra ē pfecta iustifica
tio et remissio pōrō. Hoc aut iustificare pōrō
catorē est arduū op: fm q inqt Aug. i li. de lib
bero arbitrio. Mai opus est vt ex impio iust
fiat qz creare edum et terram. n
Juxta me qras o pōrō: Unū de pōrō
o licet sua grā adiuuare ad bñfaciendū et
ad resurgendū a pōrō. Dico tibi illd di
onij in li. de diuis noib. Sicut sol nō rōu
nās neqz digēs eqle diffundit radios suos in
corpa inferiora: sic sol iusticie diffundit in oēs ra
dios bonitatis sue. Ideo Esa. lv. oēs pōrōes ad
grām vocant a dño dicēte. Oēs sientes venite
ad aqz. i. grē. et Eccl. xxiij. itez inqt. Trāsite ad
me oēs q cupisat me et a generationib meis
adiplēmini. Scias g o pōrōrē fm sniaz theol. in
iij. di. xviij. q misericordia dei se cōdit ad oē genus
pñi et cōdit oim pōrōrē malignitatē. Et ideo si
vn fecisset tot milia pōrōz q sūt cōdō stellerū
g fūerūt. qz vt bñ Sen. v. ar. p in illis annis of
fendisset deū et infinita pēta cōmisisset et nunqz
fecisset aliqd boni. Itē si qd cōmisisset oia pēta
in spūalē: q vt ait saluator: nō Mat. xij. di
cunt irremissibilia in pñi seculo et in fuo ppter
eoz maximā grauitatē: si cor de cōtrito vellet
ad pniaz reuerti: de pōrō est illi grām suā dar
gi et eā adiuuare. Scptū est em. ij. Peq. Non
vult de aliqd pte. sed oēs ad pniaz reuerti. Et
Paulus. j. ad Thef. iij. inqt. Nec est volūtas
dei scificatio vestra. o
Vnta rō d: cōditionis. i. diuine. Et q qli
q bō pōt ad pniaz pueni. Un sciendū est
fm theol. i. ij. di. xvi. maritima Bona.
ibide ar. ij. q. iij. et bñ Tho. i. sūma 3 gēiles li.
iij. ca. ij. Erit in qstioib disputatis d malo.
qstione Utz pñm diminiat bonū nature. Et i
j. pte sūme. q. alviij. ar. iij. et itez. q. lxxiij. ar. j. q
licet aia spōte cōmittat grauissima et qsi infinita
pēta: de nō pmitte q libras liberi arbitri ita
corrūpat et quertat qn sp possit de malo ad bo
nū redire in hac vita. Fundamētū cui veritat po
nit cōmentator sup. ar. Metaphysice. b. Tho. in
ij. di. xvi. di. Manēte sp natura rei: necesse ē nā
turalia nō moueri. patet. Nam si natura lapidis
duraret in cñū: etiam eius grauius q illi ē p
prietas naturalis durationē haberet cñā. q si
talio ppietas naturalis a lapide auferet: neq
qz lapis amplius vocaret: dicente codē cōmen
tatore vbi s. Qui collit a rebo ppietas suā: tol
lit ab eis suam essentia. Cum igit aia hominis
sit immortalis et incorruptibilis vt inquit Brest
sto. in. ij. et iij. de anima. ergo et eius ppietas

naturalis. Naturalis autem propter aie intellectua
lis est libertas arbitrij. Sic enim Diero. in qstio/
nibus ad Elibid. de eqli cunctos forte genera
uit et dedit singulis vsq; in fine arbitrij libertate
ut faciat vniq; qd vult siue bonu siue malu
Si g manente suba rei manet a? ppter as natu
ralis ut ena inqt Bresto. q. pbi. et. Verba
ergo vera est snia Bernardi in li. de gra et libe/
ro arbitrio q inqt. Humana aia in libero arbi/
trio constituta qd semel accepit nulla vnq; inq;
tare pderet pot. Quous autania nunq; sit futu
ra sine libero arbitrio: m si creata corpe i morta
li pto: a? libez arbitrij ligat. sicut est in demo/
nibus q bndlibez arbitrij in malo obstinant et li
gati: ut dicunt theologi in. q. dis. vii. Et ibi beat
Bona. ar. j. q. j. Ligata em e aia ptois vincu/
l dñatōis emicetis q; naturalis ppter as est li
gata. et ideo a? libez arbitrij siliat est ligatum
Sed dñ est in corpe rōne humane fragilitatis
de et misericōdia sua illi reseruat habilitate ad bo/
nu. Et hoc est qd ait Bresto. i. q. d. regimie pñcipū
di. Liberi sum? oēs vsq; i finē ad hoc et ad illud.
vitz ad bonu et ad malu: ad vicia et virtutes. bec
ille. Et sic intelligat glo. sup illud ps. cxiij. Anima
mea in manib; meis sp: q ait. Licet voluntas ho
minis oblique p pñ. m salus sua sp est i ma/
nib; libertatis sue. Et qd apparet q qlibet enas
marim? pto: potest a pñis resurgere rōne libe/
ri arbitrij: adiuvate m illū diuina gra quā habe/
re pōt si ad deū puerfus fuerit. ut sup: a. paruit.
qd si nō faciat hoc pcedit q; libez arbitrium in
malo excreuit. Et de hoc exemplū habem? de su
perbissimo Nabuchodonosor: et d? Pharaone
de qto inqt Aug? .xxij. q. iij. c. Nabuchodono
sor. dices. Nabuchodonosor pñas meruit. qd
post inuictas ipictares flagellatus penituit: et re
gnū qd p diderat rursus accepit. Pharaos autē
ipñis flagellis durior: est effect? et perijt. Nīc mī
bi rōnem reddat q diuinū cōsiliū nimis alte sa
pienq; cor de dñi iudicat: cur medicamentū vni
us media manu confectū aliq; ad internū et aliq;
valent ad salutē: nisi q; tpi bonus odor: aliq;
est odor vite in vitā: aliq; est odor mortis i mor/
tē. Quantū ad naturā ambo boies erāt. qstū
ad dignitatē ambo reges: qstū ad causas am
bo captiui dei populū possidebant: qstū ad pe
nā ambo flagellis demēter admoniti. Quid g
fines corpe fecit esse diuersos: nisi q; vñ manus
dei sentiens in recordatōe: pñe inq; itas i gēnu
it. alter libero cōtra dñi misericōrdia pñe pñe
pugnauit arbitrio Necille. Tutoritibus q; q;
hec veritas declaraf. Tñ Aug? .li. j. retractatio/
nū ca. xviij. inqt. De q; q; pñimo i hac vita cō
stituto nō est despandū. Et idē bñ in c. Nemo. d.
pe. di. vii. Et in li. de vbi dñi iterū ait. Eor ipe/
nites q; diu in hac vita viuere iudicant nō pōt. de
nullo em est desperandū q; diu patientia dei ad
pñiam illū inducit. Et Ezech. xxxij. d. Impie;

tuas ipij nō nocebit ei in q; q; die cōuersus fue
rit ab impietate sua. Et in li. de pñia Aug? .diat
Videm? q; adie in ecclia sepe febriantes: sepe
laguidos: sepe passioibus captoos sepe liberant;
ut appareat tōne op? liberant. vel miserant;
qñens confessio sit penitēs. Quō em corp? qd
vilius est sepe sanaret et aiam digniorē ac redē/
ptā nō tōne aliberaret: medicū se vocat et nō sa
nus sed male habēdo opportunū. Qualis esset
medic? q malu iteratū nesciret curare. Medico
rū em est centies infirmatū centies curare. Nec
ille. Trāstūptiue in c. ad huc instat. de peni. dist.
iij. Et Leprian? in epla. q. ad Demetrianū inqt.
In isto mūdo manēti pñia nulla sera est. patet
ad indulgentiā dei aditus: et qñendo atq; intel
ligendo veritatē facilis est accessus. Et in li. de
vita christiana Aug? .diat. Nōnullos scim? et le
gimus q; antea aut ignorācie cecidit: aut cā pñi
dic: aut adolecentie vanitate decepti: multipli/
ci et vario ptoz genere tenebant obnoxi: sed p
sustinentē dei clementiā ad pñiam postmodū
ab errore cōuersi: maiora adhuc opa fecere ius
sticie q; an peccata cōmiserāt. Patet bec vñas
enā p exempla. Legit em in legenda scī Andree
de qdā sene noie Nicolao q p. lxx. annos luru/
rie deseruierat: q; adeo erat in pto inueterat? et
mala cōcupiscētia inflāmat? q; licet aliqñ ppos
neret amplius nō peccare: statim m reuertebat
ad opus solini. Qui randē orōnib; scī Andree
se recōmendans et scipm ieiunij affligēs p vir
tutē pñie est saluat. Aliud exemplū habem? in
latrone de q; Diero. in epla ad Paulā de dor/
minōe bleulle ait. Nunq; est sera cōuersio. vor
hec pñi in latrone dedicata est. Amē dico tibi
hodie meū eris in paradiso. Et idē ad Damasūz
papā. et ponit de pe. di. j. c. pōrtina. Ebrist? in/
quit d? cruce an paradisu latronē tulit. Et ne qd
aliqñ serā puerfione putaret fecit homicidij pe/
nā martyriū. Jul? q; papa in c. si pñ biter. xxiij.
q. vi. diat. Vera cōfessio in vltio tpe pōt esse. qd
dñs nō solū tps sed etiam cor dñs inspector est.
Sicut latro in vñ? momentū tpe meruit esse in
paradiso in hora vltie cōfessionis. Et papa. Ele/
stin? in c. cognouim? .ca. q. et cā ait. Perdidisset
latro in cruce pñiū ad tpi dēterā pēdens: si il/
lū hore vñ? pñie nō iuuisset. Cū esset in pena pe
nituit et p vñ? cōfessione sermonis habitaculū
paradisi eo penitēte pmeruit. Vera em ad deū cō
uersio in vltimis positoz mēte pon? est emmā/
da q; tpe. ppheta hoc talit? asserente. Cum cōuer
sus fuer? et ingemuer? nīc saluus eris. Necille
Prophea Dantes in. q. c. purgatorij i dūc qñ/
dā ptores loqñtē et dicentē. Horribili in fumo
perā mea: s; bonitas diuina h; tā gñdia brachia
q amplectit atq; ad se reuoluet. O amplissima
dei misericōdia. o largissima charitas sumi creato
ris q; tanta est: q; si bō oia pñā cōmiseret q; oēs
boies mūdī et oēs demones sumi in die iudicij

inuenient cōmiseret: m cū benigne reciper peni/
tent: cūq; libent? amplectabit: enā si ad summū
pugnisset malo: atq; illū ad statū pristinu res/
uocabit. ut inqt Ebrist. in c. talis. de peni. dist. iij.
Redite ergo puaricatores ad cor: et conuertimini
ad dñm q nō tñ semel sed millicies millicies et ro/
nēs qñes ad eū p pñias puerfi fueris: vob; gra
sua pñabit in pñi et glia in futuro scdo Amē.

Feria sexta de spe et desperatione Sermo se/
ptimus.

Des mea tu in

dic afflictiōis. Diero. xviij. et i episto
la occurrenti ferie. Ur inqt fraas?
nī de maro. doctor illūinat? in tra/
ctatu de charitate: bō nō debet tanq; mercenari
us deo seruire nec illū amore mercenario dili/
gere. Sed sciēdū est fm doctrinā seraphici Bo
nauenture in. iij. di. xviij. ar. ij. q. ij. q. duplex est
mercenari? .i. malus et bonus. De malo loquit
fran. vbi d. et est ille q; pñapalē deo seruit et il
lū amat amore et expectandē retributiōis spalia
De q; saluato: inqt Job. x. Mercenari? autē fu
git q; mercenari? est. Mercenari? et bōn? est il
le q; seruit deo et illū diligit nō pñapalē rōne re/
tributiōis sed ppter scipm. qd est sūme bon? et
diligibilis. Et scdo pñe. retributiōe eterna. qd
ipse est merces nra magna nimis Gen. xv. ca. et
iste est de illis mercenariis de q; pabolice dicit
tur Lu. xv. q; in domo patris celest? abūdāt pa
nib; .i. fidei: spert charitatis. Tñ inqt Amb. su
per Lu. exponēdo pñia vba. Multi sunt bo/
ni mercenarij q; spe et amor deo seruiūt. Oēs g
boni xpiani hoc respectu pñt dici mercenarij. de
quib; inqt Aug? .in li. de vbi dñi sermone. iij.
Dñs christianoz spes in futurū tps creditur: ut
q; seruiūt? hic deo: alibi fuisse letemur Nīc em
pposita sunt nob; certamina: sed in futuro seculo
certaminū pñia reseruata. Iuste siqdē et pñe
dñia sapia parauit tps laboris et pñij. Dier
go labor em? hic seruamus deo: et mādara ei?
seruiem? ut in futuro scdo cēna pñia capiam?
Necille. Bonum g est hīc spem future retribu
tiōis. Tñ Quinlian? in li. declamationū: de/
clamatōe. viij. ait. Nihil mag; interesse hoim pu
to q; ut spes in homie tā longa q; vita sit. Ut em
idē inqt declamatōe. v. Inculca cura est q; spem
nō habet. At cōtra de spe Lucanus in. j. li. canit.
Spes saltē trepidās mentes leuat. Et Ouidi?
in eplis. Spes bona dat vires. Et Tibullus li
bro. q. Spes mouet i meli? . et Qualit? i alex?
dnade li. viij. inqt. Est spes in dubijs sp comes
optima rebo. Eapiopter inqt Latho in suis do/
cūmē. ca. iij. Spem retine: spes vna boies nec
in morte relinqt. Et c. v. atq; ait. Rebo in aduers?
meli? sperare memēro. De q; spe et tñte tres in p
scipm fime pñideratōes faciem? . Prima dicit

distinctionis. Scdo a fructificatione. Tercio op/
positionis.

Paro pñia huius sermonis de spei distin/
ctione.

Q. No ad pñā partē sciēdū est fm q; ait
scis Bonauenture. dist. xviij. Spes
est nomē vñas et affectiōis. Primo
mō diffinit a mago in pñia dñi cō
paratōe ad solū obiectū sic. Spes est virtus q;
spūalia et eterna bona sperant. Scdo diffinit a
Haymone glossatore Pauli ad Ro. v. in cōga
tione ad obiectū et pñcipiū bō mō. Spes est cer
ta expectatio future beatitudinis et dei gra et mēis
pñies. Tercio diffinit ab Augustino in cōga
tione ad obiectū et habitū pambulū sic. Spes ē
vire? q; qd ad id qd credit se pñire pñsumit. In
qstū et o spes est nomen affectiōis diffinit ab
Bresto. i. q. r. b. c. b. mō. Spes est futuri bo/
ni memoria et expectatio. Et q; diffinitō ibi col
ligi pōt q; est qdam spes bona: qdam et vana
et mala. Bona spes est illa q; est vñas et in deo
ponit: vel rōne grē. q; in oī necessitate sperat bō
gram a deo inuenire. vel rōne venic. q; sperat cō
scq; veniā delictoz suoz. vel rōne glie. q; sperat
oīm gliam suā a deo recipere. Et de hac dulcissi
ma spe d; Eccl. ij. Respiciat filij natos hoim et
scitote q; nullus sperauit in dño et cōfusus est.
Nāc aut spem bēat Justinian? igator: q; ait i. l.
j. l. de re. iu. enac. Oīm spem nram ad solā re
ferre debem? sūme pñdentiā trinitatē: a q; mun
di cōfidendū. Necille. Soebānanq; q; Sa
lomō ait Prover. xvi. Qui sperat in dño bñs est
Et pñ. cxiij. inqt David. Nō crudelē qm spau
in te. et. xvi. In dño spēs i firmabor. et pñ. cxiij.
Spantes i dño mīa arcū dabūt. et. cxiij. Susti
te et videte qm suauis est dñs: bñs vir q; sperat
in eo. et. xvi. Spera i eo et tpe faciet. et. cxiij. Be
atus vir cui? ē nomē dñi spes ei? .ca. lvi. In vñ
bra alaz tuaz sperabis. et. lvi. Sperate eo oīs
cōgregatiō pñt: et effundite corā illo corda vñ.
et. lvi. Ego aut sp sperabo et adiciā sup oēs lau
dē tuā. et. lvi. Beat? bō q; sperat i te. et. cxiij. Oīm
tu es dñe spes mea: aliusimū posuisti refugij
tuū. et. cxiij. O dñi oīm in te sperat dñer: et dñs
efes illoz in tpe opportuno. et Prover. b. cxiij.
d. Qui sperat in dño saluabit. Et. j. Machab.
ij. Oēs q; sperat in eu nō infirmant. et. ij. Regū
xviij. Scitū est oīmū sperantiū in se. et Judub
rij. Non deseruit sperantes in se. et Danielis. q;
Qui saluat sperantes in se. et ad Rom. viij. Spe
em salui facti sum? . et. xv. ca. cūsdem eplē. Per
cōsolationē spūitaz spem habeam? .ca. j. Pel.
j. Sperate in eam que offert vobis gram. et. q;
ad Cor. xv. Scim? em qm si terrest. nra habi
tatio dissoluat? q; edificatiōe a deo habemus
nō manufactā etnā in celis. Ad hac aut totidū
simā spem induamur exēplo scdo: q; nōa sic

mundi sperassent: nec una voluptates fugis-
sent nisi spem dulcedinis vite eterne habuissent.
De quo ait Paulus ad Heb. ij. Sem sunt rem-
pea sunt in occasione gladii mortui sunt etc. Et
re si interrogares eos. O gloriosi sci qre tot ad-
uersa passi estis: ruderem pfecto no ppter aliud
nisi ob gustum spei de vita eterna. Et hoc est qd
inqt scus Maximus in sermone plurim marty-
ru dicēs. Nunq em hac vita sic pstant expende-
rent nisi enā alia incomparabil beatorē pfecta
diffinitione scirent. Quid dicem de dño nro
Jesu xpo q se ostendit in hac vita nō esse bñm-
dinē dū p viā tribulationū icedere voluit: vt de-
monstraret i alia patria felicitatē a nob esse spe-
randā. Et id Lactan. in. ij. diu. insti. circa fines
ait. Pater em nī ac dñs q condidit formauitq
celū: q solē cū ceteris syderibz induit: q liberatā
magnitudine sua terrā vallauit: montibz mare
circudedit: ammbusqz distinxit. Et qd in hoc
mūdi ope cōstituit atqz pfectat ex nihilo: p spec-
toribz boim: dūcē mīlī q nobis iusticie iura
pāderet. Nūc seqmur oēs: hunc audiam: bu-
ic deuotione parcam: qm solus vt ait Luc.
Veridicus boim purgauit peccata dictis.
Et finem statuit: pedibus atqz timoris.
Epōlūqz summū bonū quo tendim oēs
Quid foret atqz viā mōstrauit limite paruo
Quo possemus ad id recto conscendere cursu.
Nemo mōstrauit nū sed enā pcellit: ne qd diffi-
cultatē gra iter hūc horreret. Nec ille. R

Ed hic qri posset Nunqd i bñis sit spes
Et rñdet fm Rich. ar. in. ij. di. xvi. ar. v.
q. ij. et scim Bona. ea. dist. in qstioibz ar.
ca. lram. et Perz. aut. i. ea. di. z Tho. ij. q. xviij.
ar. ij. q. spes pñe sumpta nō est in bñis. qz iam
hūc qd voluit de essentiali bñitudine. Adueni-
ente em sperato z expectato: cessat spes z expecta-
tio. Lū em bñ habeat z apte cōtēplē illud qd
desiderabat: nō pōt eis esse spes. sed bñt habi-
tū nobiliorē: ē. securitatē pfectā. Et hoc est qd ait
Aug. x. de ciu. dei. c. xvi. dicēs. Tāta est in ipf
certitudo bñitudis qz nullā spem hñc cogit. Et
hāc vitatē affirmat Paulus ad Ro. viij. q inqt.
Spes q videt nō est spes. Qd em videt qd
sperat. Potest m dia q licet in eis nō sit spes p
pñe dicta fm q est expectatio pñij essentialis:
est m in eis spes largo modo sumpta p qūqz
expectatione. Expectat em glificationē corpis q
d: scūda stola z qdā pñij accidentale ex con-
silio bñificandoz z bñōr vt ait glo. Bpōc. vj.
Illi vō qui sunt in purgatorio habent spem p
ueniēdi ad glām ppetuam. vt declarat Rich. z
scus Bonauē. z Perz. aure. in pñia dist. l. c. ij.
Et tāto firmiorē quāto sūt certi ac securi qz eter-
nā psequit felicitatē. Et sūb habebat cā illi q ante
xpi aduentū erāt in limbo. de qbz inqt magi in
iij. dist. j. dicēs. Sancti pñes felici spe ingressuz
ignitē celestis expectabant. S

I vō qraf vtz damnati habeāt aliquā
spem. Rñdent pñari doctores vbi ū. z
Tho. ij. q. xviij. ar. ij. q. in inferno nūq
qz fuit nec erit spes. qz damnati ad cumulū sue
dānatiōis sunt certi de ppetuitate supplicij sui z
impossibilitate salutē cōsequēdi. Et hoc est qd
d: Job. xij. Nō credit q reueri possit d tenebrz
ad lucē. Et ad illud vbum qd hñ Job. xli. Ecce
spes a⁹ frustrabit eū: rñdet Rich. z Tho. vbi ū
et Aug. viij. de ciu. dei. z Greg. xxiij. moral. q
ita debet intelligi de diabolo vt referri etiam ad
corpus a⁹ possit. Si autē eo exponat: debet ac-
cipi p spe respectu victorie quā sperat habere d
scis viatoribz vel p expectatione dilatiōis iudi-
cij: qd nō tantū plōgabz quantū sperat. Quā-
tē in dñat nō sit spes enā pbat p illd Prouer.
ij. Mortuo boie ipio nulla erit vltia spes. Et
xiij. Non bñt futuroz spem malī. Si autē qraf
vtrū malī in pñis obstinati bñtes intentionē p-
seueradi possint hñe in tali statu spem pueniēdi
ad vitā etnā. Sūt em mīlī scelerati q dicunt q
ita credūt z sperāt saluari sicut alij q libet enā re-
ligiosi. De qbz d: Eccl. viij. Sūt impij q ita se-
cū sunt qst iustoz facta habeāt. Sed b vanis-
simū iudico. Nec ibi. Rñdet mgi in. ij. di. xviij.
dicēs. Sine meritis aliqd sperare nō spes sed p-
sumptio dici pōt. Et Greg. in qdam omel. inqt.
Qui vestigia xpi dedignant sequi q temeritate
sperāt ad ei⁹ bñitudinis gaudia puenire. Inue-
nient gtales scā sua expectatiōe z opiniōe frau-
datos. iuxta illd Job. viij. Spes hypo crute pes-
ribit. et Prouer. x. Expectatio iustozum lenia:
spes impioz pibit. Et Sap. v. Spes impij qst
lanugo est q a vōto rapit: z qst spuma graalio
q a pcella dispergit. Et eius dē libri ea. ij. iterum
d: Vanā est spes illorū z labores sine fructu.
Ecōtra vō de bono xpiano dñat Prouer. xij.
Sperat aut iustus in morte sua. Hanc spē ha-
bebat Paulus q. ij. ad Thim. iij. dicebat. Bo-
nū certamen certauit: cursum cōsummaui. in res-
liquo reposita est mibi corona iusticie. Illi er-
go pñe dicunt habere bonam spem qui bñ vi-
uunt. iuxta illud j. Job. iij. Qis q habet spes in
co scificabit se. Et ad hoc applicari pōt illd Qui
dñ in epistolis. Quecumqz ex merito spes venit
equa venit. T

Se autē z alia spes vana z mala. Et hec
ē mīlplex. Prima est eius q i diuinitis
suis vel in alijs mūdialibz pspiciantibus
ponit spem suā. De q inqt David ps. l. Sperā-
uit in multitudine diuinarū suarū: z pualuit in
vanitatibz suis. Ideo dicebat Paulus j. ad Thi-
mo. vj. Diuinitz hui⁹ seculi pape supba n sage
nec sperare in incerto diuinarū suarū: sed in deo
vivo. Diuinitē em non pñt boiem a morte manē
etnā liberare. Vñ legi q qdā valde diues aliū
neciebat deū nisi pecuniā z in ea oēm spem suā
posuerat. Cum aut infirmat⁹ ad mortē videret

q ipse diuinitē cum liberare non poterat: fecit
eo an se pñari: illasqz allocutus est di. O fal-
se z fallaces diuinites: ego vos semp ardentissime
amaui: vos cōfidētia mea: vos refugij meuz
et spes ac solatio mea sp fuit: z nūc me in tan-
ta necessitate iuuare n potest: Nō igit vos post
me dimitit. sed vos mibi extra hāc vitā viā faci-
ens. nec ampli⁹ in vobis spem ponā sed in deo
solo. Ipse erit spes mea: ipse solus amodo erit
cōfidētia mea. Morqz christi paupibz aduo-
catis oia eis distribuit. et sic in dño felicitē ob-
dor: miuit. Secūda spes vana est illi q ponit
fiduciā suā in aliq homine. De q d: Hier. xviij.
Maledict⁹ hō q confidit in boie: z ponit carnē
brachij suuz. Que vba exponēs Aug. in epla
secunda ad macedoniū ait. Si maledict⁹ hō est
q cōfidit in homie. ergo nec in sapso qsqz debet
ponere spem. qz eripse hō est. Signū est aut q
ille nō habet spem in deo q ponit eā in boie vel
in rebo mūdialibz: dicēte Ambrosio sup Mar.
Incubit vñi sed i q desperat de adiutorio dei
Ad hoc aut facit exemplū qd legi de qdam ser-
uo q oēm spē suā z amorē posuerat i dño suo:
ita q deū creatorē suū penit⁹ ignorabat. Infir-
mans vō ad mortē dñat dño suo. Quid ē dñe
mi q me q vob sic fidelis fui nō liberat⁹ a mor-
te. Lū ille ait. Ego multa libenter expendere vt
te liberare possem: sed in hoc casu mea potentia
nihil valet. Lū seru⁹ dñat. Est ne aliqz qui me
iuuare possit. Et ille. Solus de⁹. Lū seru⁹. Et
qd est iste de⁹. Et ille ait. Noster est creator z co-
nūs mūdi dñs. Tūc seru⁹ dñat. Isti deo quem
vsqz nūc ignorauit metonū cōmitto: ei⁹ pmitto
q si me potētia sua liberauerit: ipi soli de cetero
seruiam. Quo dicto ab infirmitate liberatus fa-
ctus est seruus dei. U

Etia spes vana est illius qui nō credit
esse aliā vitā: q dñat. Quis vidit paradī-
sum. quid possum⁹ scire de alia bñitudi-
ne: cū nihil videam⁹ nisi tpalia. Nūc q faciam⁹
paradīsum. hic cōstituiam⁹ finē nostrū. Sed hāc
opinionē esse falsam pbat supra in pma par-
te hui⁹ optis sermone. vij. ostendēs post hāc vi-
tā miserabilē esse aliā brām. Et ideo solū ad pre-
sens dico q hāc spes vanā esse ostēdit bñis Jo-
hānes j. canonicē sue ea. ij. dicēs. Mūdus trā-
sibit z pcupiscētia a⁹. Et Salomō Eccl. ij. in-
qt. Magnificauī opa mea: edificauī mibi do-
mos: plantauī mibi vineas: feci hortos z pome-
ria z cōstitui ea cūcno genibz arborū: z cōstrui
mibi piscinas aquarū vt irrigarē siluā lignorū:
germinantiū: possedi seruos z anallas: mīlīqz
familiā habui. armēta qz z agnos ac ouīū gre-
ges vltia oēs q fuerāt an me in bñtē. Loacer-
uauī mibi argētū z aurū z subaz regū et puinc-
ari. feci mibi cōtōres z cōtāntes: z delicias bo-
minū habui. cyphos z vrcolos in mīstētia ad
vina fundēda. Et suggestus sum opibz oēs q

fuerāt an me in bñtē. Sapientia ē pfecta: q
uit meū. z oia q desiderauerūt oculi mei nō ne-
gauī eis: nec pñibui cor meū: qn oī voluptate
fruerē z oblectaret se in bñis q pparauerāt. Lū
qz puerissem me ad vñuersa opa q fecerāt ma-
nus meē: ad labores in qbz frustra sudauerāt
vidi in oibz vanitatē z afflictionē animi z nihil
pmanere sub sole. Nec ille. X

Quarta spes vana est illi q nunq se co-
gitat moriturū: sed credit salē mūlī tps-
bus viuere. De q stulticia inqt Hiero. i
qdam epla. Nemo est tā fract⁹ viribz z decrepi-
te etatē: vt nō se putet adhuc annū sūgisse vita-
rū. Et idē dñat Tullius i li. de senectute. Sed hec
spes vanissima apparet: dñ repēnna morte sepe
subtrahit. ita q verificat illa Quidā scia in epī-
stolis. Fallit augurio spes bona sepe suo. Ideo
boīat Salomō Prouer. xviij. di. Neglier in-
crastinū: ignoras em qd supuentura pariat di-
es. Deben⁹ g dimissa spe vana et stulta veram
spem amplecti q in solo deo est. De q David in
ps. cxiij. ait. Bonū est pñdere i dño qz pñdere i
homie. Bonū est sperare in dño qz sperare in pñ-
cipibus. T

Quod autē vnusquisqz nostrū bene ope-
rans possit p certo sperare q ad eternā
pueniet vitam: vltia ea q copiose dicā i
fra in sermone qre ferie post pasca. Idem pbo
vnico fundamento qd dñat successionis. Pro-
cūus meliori declaratiōe psumpono q licet oēs
homies mūdi possint dici filij dei rōne creatio-
nis z gubernationis: iuxta illd Deut. xxiij. Ipe
em pater nū qui possedit z fecit et creauit te. m
particularitē christiani sunt veri filij dei adopti-
ui et cōfratres Jesu christi. quibz dñat Paulus
ad Roma. viij. Non em accepistis spm seruis:
nūc itez in timore: sed accepistis spiritūz ado-
ptionis filiozū in quo clamamus abba pater.
Et ibidē dñat. Quos psequit bos z pdestinauit
cōformes fieri imaginī filij sui: vt sit ipse pmo-
genitus in mūlī fratribz. Et j. Job. iij. etiam in-
quit apls. Videte qualē charitatē dedit nobis
deus pater vt filij dñi noiamur z sim⁹. Facto igit
nūc hoc fundamento dico q ad successionem z
hereditatē patriis nostri celestis debemus qdru-
plici iure puenire. scz diuino: naturali: canonico:
et ciuili. Primo iure diuino. Deus em vt ait
Paulus ad Hebr. j. filium suū vnigenitū cō-
stituit heredem vñuersorū. Ipe vō domin⁹ Je-
sus deus z homo cui per baptismū sacramē-
tū fratres facti sumus: cōheredes suos nos
fecit z successores ordinauit bonorū suorū dum
de hac vita transire deberet. Lū ordinatiōis
sue testamēti notari⁹ fuit Lucas euangelista q
scripsit. xxiij. ca. sui euāgelij vba ipsi⁹ saluatoris
nostri dicē. Ego dispono vobis sicut disposui
it mibi p regnū vt edat⁹ z bibat⁹ sup mēsa mea
in regno meo. Lū g vltima voluntas defuncti

modis omnino seruari debeat. c. vltimo. n. q. q. Cumq; deus nec fallere possit nec velit: sequitur q; si seruus eius boni filij: absq; dubio ad eum hereditare puenimus. vt inq; Paulus ad Romanos. viij. Et ideo dicebat christus aplos. Luc. xij. Nolite timere pusillus grecum: complacuit pater vestro dare vobis regnum. Conduco ergo q; cu filij adoptiu succedant adoptanti. l. penult. l. de adopn. l. si pater. ff. de iust. de hered. q; ab intest. de. h. de adopn. s. p. f. de hereditate cōsequimur. Et hoc est qd dicit Paulus ad Gal. iij. Si filij et heredes p deum. Secundo debet nobis hereditas regni celestij iure naturali. Rō enim naturalis dicit q; si uerit filius succedit in loco psonę patris: sic succedat in bonis eius. q; plus ē psona q; bona. Qñ cū pater relinquit filij: post mortē suam videt adhuc pater viuere in filio: eo q; filius representat psonā patris: imo eadē psona esse cōfess. l. h. l. de impube. et ali. sub. Un. Eccl. xxi. d. Mortuus est pater eius et qñ non est mortuus: similē enim reliquit sibi post se. Eadē quoq; videt esse vōr patris et filij. s. c. qui. insti. de iun. l. h. B. foroz: q; videt q; multo magis ad bona succedere debeat et vi naturalis rōnis q; ad succēssionē parentū filios ordinauit. Un. in l. scripto. ff. vnde liberi. d. No sic parentib; liberorū et liberis parentū debet hereditas. Parētes enī ad bona liberorū ratio miserationis adducit: liberos vō nature simul et parentū cōmunē vōm. Necibi. Qñ qñ filij pmo: ut pater et miseratōe succedit pater in bonis filij pū de fūcti si ne filij: ne addat afflictio afflictio. cōtra. l. diu. ff. offi. p. sed vt q; in vno aggrauat: in alio subleuat. l. cū qui. ff. de iur. iur. No aut succedit pater filio ex natura: q; naturali cursu deberet ipse pater pmo: et nō cōtra. Unde. q. ad. l. x. q. iij. inquit Paulus. No debent filij parentib; thesauros: sed parētes filijs. Qua et re cum pater suus cedit filio dicit turbari ordo naturalis: vt inq; ter. an. l. nam et si parētib; ff. de inoff. testa. Et ideo qdā bulgar⁹ legū docto: cū successisset filio suo pmo: tuus dicit. O: die turbato succedis bulgar renato. vt tradit glosa in p. dicit lege Nam et si parentib;. Et qua rōne pater q; de iure naturali ad nos pūnet hereditas celestij patris. Z

Et ideo de iure canonico idē debet p. b. p. c. Rainun⁹. de testa. et c. si pater. co. tit. l. vj. Un. non debet pater exheredato filio demōstnas facere: vel paupes heredes reliquere. ideo Bug⁹. an. l. de vica. dericoz. et habet in c. quidā. q. d. q. xij. q. iij. ait. Quicūq; exheredato filio heredes facit ecclesias: q; rat alium qui suscipiat nō Augustinū.

Quarto idem ostendit debet de iure ciuili: quod disponit an oēs alios vocat filios ad hereditatē patris. autem. l. si ues. cessionē. l. de suis et legi. et insti. de heredi. q. et dif. s. sed sui. Et intantū debent bona parentū

filij q; in. l. in suis. ff. de libe. et post. inquit iuriconsultus. In suis heredito euidētus ap; paret pnuanone dominij eoz p durare: vt nulla videat hereditas fuisse. qñ oīs dñi hq; essent qui etiam viuo patre qdāmodo dñi erant. vnde enī filij familias appellat sicut paterfamilias: sola nota hac adiecta: q; quā distinguit genitor ab eo q; genit⁹ sit. Itaq; post mortē patris pperere hereditatē nō videt. sed magis liberā ad ministranone cōsequit. Necibi. Vbi enī dicit Angelus q; statuti amano p hereditatē pcepta soluere gabellā: nō trahit ad filij q; successit patri. q; nō est pperere hereditas.

B. Breuiter ergo oī iure q; filius succedit in bonis patris. Et q; cōdusione infero correlative: q; ius ciuile vel statutū municipale nō potest puare filij totaliter paterna hereditate: vel legitima sibi debita: q; dicit debitor; bonorū subsidij. l. si totus. l. de inoff. dona. Puta statuēdo q; pmo genit⁹ succedat in totum: et cōdusis alijs filijs q; nō merent exheredari p alijs quā et illis causis q; ponunt in. s. causas. in auten. vt cum de appella. cognō. col. viij. et recitat glosa in c. qñcauallis. de iur. iur. Est aut legitima pars tertia oīm bonorū si sūt qñq; vlt pauiores filij. Si vō sunt qñq; vel plures est media pars. autem. nouissima. l. de ioff. testa. Ratio aut quare pater nō possit filij priuare legitima est. quia cū de iure naturali et diuino debetur hereditas patris filio: nō poterit p ius scriptum tolli. quia ciuili qdē ratio ciuilia iura perimere pōt: naturalia vō nō vñq; insti. de leg. agna. ni. s. fi. et ff. de re. iur. l. iura sanguis. Et ideo nec cōtraria p. s. uetudo hoc poterit. c. frustra. viij. dist. et c. si. de cōsue. et c. rainun⁹. de testa. Et hoc tenet Dinus in c. indulnū. de reg. iur. l. vj. et Albius in. l. qñ in pōtib;. l. de inoff. testa. et Linus in. l. sancimus. l. de nupt. et Bal. in. l. cū lege leoniana. l. de epil. et de. Facit ad b. autem. p. biteros. l. eodem n. An aut valeat statuti nō disponēs q; cōdusis filiabus femis: masculi tñ succedat: dotat; ipsis filiabus fm cōdionē et facultatē parentū ac cōsuetudinē patrie: dubitari pōt. q; Bal. in dicit. l. cū lege. tenet q; valet. Dinus vō vbi s. cōtrariū tenet. Nec aut mater nā habet medi⁹ in. l. si. l. de libe. p. c. vlt. abbe. vbi imitator dicit accusatores esse nature eos q; faciunt differentia inf masculū et feminā. Sed nō cōmunis opinio est q; talia statuta valeat. et sic cōiter sustinet in statutis. Italie. q; fundant super ratione cōseruandi bona in familia et agnatione. Per masculos enī cōseruat agnatio. l. i. s. penult. ff. de ventre in spi. et l. sunt aut. ff. de legi. ti. n. Deus aut pater non facit differentias inter masculū et feminā. sed equaliter eis dat suā hereditatē. s. hinc aut nobis. in aut. de mona. col. j. Ad cōfirmationē q; p. dicit. l. q; hereditas patris debet filio: pōt adduci illud qd habet

in. l. si vñq;. l. de reuo. dona. vbi ait imperator. Si vñq; liber⁹ patron⁹ filios nō habet: bona sua vel patre aliqua facultatē fuerit donatione largit⁹ et postea suscepit liberos: totū qd d. largitus fuerat reuertat in eiusdē donationis arbitrio ac diuise māsuz. Necibi. Et sic reuocat donatio. Et idē esset si q; donasset alteri extraneo. vt inq; glo. ibidē. et archi. in c. qñq; d. ij. xij. q. vlt. et Bal. in. l. j. l. de inoff. dona. et in. l. si totas. eodem n. et in auten. l. q; mulier. l. de iacrosā. eccl. et in. l. cū acutissimi. l. de fidei cōmiss. et In nocent. in c. si. de dona. et Bartho. in. l. naa. s. amperator. ff. de legat. q. et ibi cōiter doctores. Secus vō esset si donasset filijs vlt loco pio q; reputat loco filij vt inq; Archi. vbi s. q; nunc solus reuocat legitima filij postea nati. fm Archi. et Bartho. ac Bal. vbi s. p. l. si totas. l. de inoff. dona. et dicit. c. qñq; d. j. p. dicit enī facit. l. cum acutissimi. l. de fidei cōmiss. vbi imitatur substitutio facta filio post mortē a⁹ ppter natiuitatē ne pons et eodē filio: quē ipse filij relinquit post se. Et ad idē enī facit qd hñ in c. xij. q. iij. vbi Augustin⁹ reddidit bona donata ecclie ab eo q; nō habebat filios tpe donationis sed postea habuit. vbi dicitur. q; licet Augustin⁹ posset illa bona retinere iure fori: nō tñ iure poli. s. q; ad legitimā filiorū. vt ait ibi glo. et doctores. Eadē etiam rōne si pater exheredasset filij sine rōnabili causa: potest filij pater rūpe testamentū p qñdā iof ficiōsi: q; quā nō dicit testamentū nullū sed inofficiōsum. l. cōtra officiū pietatis factū. l. hoc colore. ff. de inoff. testa. Si vō ipm pterit in testamentū nullū mētionē de eo facit: potest dicere testamentū ipm nullū de iure ciuili. l. j. ff. de iniusto rupto q; testa. vel rescindere p cōtratabulas de iure p. iorio. l. vt liberis. l. de colla. filij q; adoptatus habet qñdā inofficiōsi testamenti. vt in. s. adoptiu. insti. de exbe. libe. vbi d. Adoptiuū liberū q; diu sunt in p. tate patris adoptiuū eiusdē iurij habent cū sunt iust; nuptijs acq; sit. Et q; bus oīb; patet q; nobis q; sum⁹ dei filij: aut illud p. s. Ego dixi dñi est; et filij ex celi oēs: debentur hereditas regni celestij oī iure si boni p. m. se rimus. Est aut hereditas nihil aliud q; successio in vniuersum ius qd ille cui succedit habuit. l. nihil aliud. ff. d. s. b. sig. O igitur felix hereditas. o sublimis possessio. o dignissima successio. Gaudeat filij tātoz heredes thesauroz: p vñq; sancti spei illos cōsequētes. Et ideo debem⁹ sp deo patri nostro grās referre cū Petro aplo. i. sue canonice ca. dicentes. Bñdictus deus et p. domini nostri iesu xpi q; fm magnā misericordiam suā regenerauit nos in spem viuam: p resurrectionē iesu christi ex mortuis i hereditatē incorruptibilem et incontaminatā et immarcescibile cōseruatam in celis. Et cū Paulo ad Col. j. q; ait. Gratias agentes deo patri q; dignos nos fecit i p. tē solis sanctorū in lumine qui eripuit nos de po

testate tenebrarū et transfudit in regnum filij dilectionis sue. Et ad Eph. j. idem aplos inq; Bñdictus deus et p. dñi nostri iesu christi q; benedixit nos in oī benedictione spali in celestib; i christo: q; p. d. i. n. a. u. i. t. nos in adoptionē filiorū et glorificauit nos in dilecto filio suo: in q; enī forte vocati sum⁹ vt sumus in laudē glie et q; sperauimus in ipso. Illam q; felix hereditatem expectamus de q; Dauid p. s. c. xvj. inq; Lū de; derit dilecti suis formā: ecce hereditas dñi filij merces fruct⁹ ventris. P. d. i. c. t. a. u. t. p. d. i. c. t. a. u. t. Bernardus inq; sup. Pater noster. O ineffabilis et incomprehensibilis bonitas. o mira suauitas. o altitudo: latitudo: sublimitas: et p. f. u. n. d. u. charitatis diuine. vltimū lūm sum et delectabilis sanies: et tñ rex regū et dñs dñanū dicit se patre meū. Cum orans inquit dicit. Pater noster q; es in celis et c. Et q; ergo ipsa veritas b. d. i. c. i. f. i. r. m. u. t. e. r. e. d. o. De tanto q; patre deuabit cor meū vt aq; et iam heres celi inferiora cōtēnā. Quid vltra mibi de terrenis diuitijs q; filio imperatoris in fumo equorū suoz. Quid mibi de terrenis delectandib; q; cremat; deliquit; heres sum. Delectabilis est mibi in qñtūcūq; alleluia creatura affici: q; filio imperatoris in feni dillu masanie. Quid vltra mibi de terrenis honoribus q; celestij glie heres sum. Turpius est mibi qñtūcūq; maris appetere honores: q; filio imperatoris officiū lamne. Nec ille.

¶ Pars secunda de spei fructificatione. E

Utre sunt que ex vñq; sp. p. u. m. i. u. n. t. vñq; uirtutes. Prima dicit opationis. facit enim hominem delectari in opere bonorum: illū cōtinue incitat ad bene opandū.

Un. inq; Origenes sup. Eccl. Spei futurorū laborib; requie parit. Nam si vna spe bonorum: q; alij tot grauia et onera ardua mortales tolerant infelices: quō laborare vsq; ad mortē difficile videri pōt hñ q; expectant regnū celorum. Quare dictū ac nō mō vñq; cur; boies mundi indefesse insudant: nisi q; sperant aliqd adipsa. Laborant nāq; sperantes magnifice dñari. Laborant milites sperantes gloria acquirere temporalem. Laborant mercatores sperantes diuitias adipisci. Laborant artifices et agricole victū vestitiq; sperantes recipere. Sed multo form⁹ laborib; insisterent si finalitē vitam eternam sperarent. Nec ille. Qui⁹ similē sniam ponit Greg. in moral. et bñ trāssumptiue in cōmnes. et vñq; dif.

Secūda spei vñq; dicit introductionis. Per ipsam enim aia introduit qdāmodo ante tps in possessionē regni celestis. Un. glo. sup. illud ad Hebr. vj. Spei incedentē vsq; ad interiora: sic dicit. Per spem intrat ad videndū qd creditur. Nam spei sit pmissio illa. Esa. lviij. Sustollāte sup. altitudinē terre: et ababo te hereditatē iacob patris tui. id est celestij consolande. Nam Isaac

patet Jacob interfectur gaudiam.

Eraa vilitas dicitur conuersionis cuius ipsa est fundamentum. Nam sicut frumentum bene coquitur in molendino inter duas molas: sic cor hominis inter molam spei et timoris. Est enim spes inferior mola que cor eleuat et sustinet. Timor autem est mola superior que cor coquit: ut spiritum continentem et humiliter deum non despiciat. **P**rius duabus molis coquebat David dicens in psalmo. Ab alacritate tua timebo: ego vero in te sperabo. De ipsis etiam dicit David. **N**on accipies loco patris mei inferiorem et superiorem molam. non subtrahas timorem relicta spe. nec costra. Quarta vilitas dicitur fornicationis. Nam propter fortuitos casus et diuersas afflictiones mundi carnis: et diaboli sepe tribulamur. sed spes nos confortat et tolerare facit cum recordamur de alia vita omnino iocunditatis plenam: ad quam tolerando temporales aduersitates peruenire speramus. Et ideo Eneas in fluxu maris anxius confortabat socios suos spe future consolationis: licet esset temporalis. ut refert Virgilius in i. **E**ncyrtos dicit. Per varios casus: per tot discrimina rerum. Tendimus in laeta sedes ubi facta quiescat. **O**stendunt illi faciem regna resurgere troie. Durate et vosmet rebus seruate secundis. Sed Thobias tribulatus confortabat se et familiam suam spe eterne felicitatis: dicens sui libri causa. Quia illa expectamus quam dominus deus daturus est bis qui fide suam nunquam mutant ab eo.

Eraa vilitas dicitur contumeliosis. De enim contumeliosis orationes in se sperantibus: iuxta illud **T**renorum. **B**onum est dominus sperantibus in eo. Ideo Quidam (licet infidelis) dicebat in li. de potestate. Quamvis sit meritis spe indebita nostris. Magna mihi spes est in bonitate dei. **N**escit quid dicit. **E**raudi domine voces eorum qui nullam spem habent nisi in te. Sexta vilitas dicitur liberationis. Deus enim liberat in se sperantes ab inimicis eorum: iuxta illud psalms. **I**n te sperauerunt et liberaasti eos. ad te clamauerunt et non sunt confusi. Et ideo David qui erat firmus in spe dicebat psalms. **D**e seipso **I**n ipso sperauit cor meum et adiutor sum. **E**t iterum dicebat deo psalms. **I**n te domine speraui: non confundar in eternum. Et dominus de sperare in se inquit psalms. **Q**uia in me speraui liberabo eum: protegam eum quoniam cognouit nomen meum. **S**eptima vilitas dicitur lucrationis. Sicut enim fides lucrat de alio rui amissione et dono: reputa de homicidio: furis et homicidis. **E**t de iure fisci. et ff. eo. propterea. **I**ta bonus homo per virtutem spei de omnibus malis sibi illatis lucrat. quod persecutione ac iniusticiis sibi facit: alijque damno: expectat magnam sibi gloriam dari. et ideo gaudet et lucrat: dicente Gregorio in moralibus. **B**onorum mens quo duriora pro veritate tolerat: eo felicitas: prima certius sperat. **I**deo dicebat Paulus ad Cor. **N**os parimur ut spes nostra sit firma. Et ad Roma. **N**os bonorum dei. **S**pe gaudentes: in tribulatio-

nibus patientes.

Eraa vilitas dicitur lenificationis. Spes enim est consolatio christianis dum huiusmodi sicut ille qui non possidet in re nisi vna domunculam quam sperans habere maiorem et pulchriorem: magis gaudet de illa in spe quam de illa in re. Sic virtuosus quicquid in hoc seculo possidet: par est matrispectu eorum qui sperat: de quo continua consolationem habet. Et ad hoc applicari potest illud Quis dicit in. **M**erhamini. **S**pes enim est qui capiat: spes est qui parat amantem. **I**deo dicebat Paulus ad Roma. **G**loriamur in spe glorie filiorum dei. De hac quoque consolatione sancte spei dicit potest illud **P**rouer. **I**n gaudio eius non miscebitur extraneus.

Ona vilitas dicitur sustentationis. Spes enim est quasi baculus sustentans nos ambulantes in ista peregrinatione et ad patriam tendentes: qui sustentat ad illam tandem peruenientem: ut qui in fine in bonis operibus perseverantes. **I**deo dicit **E**sa. **Q**ui sperat in domino mutabunt fortitudinem: assumptis penas ut aequale volabunt et non deficiunt. **P**aulus quoque ad Heb. **N**on habemus nos qui confugimus ad tenendam perpositam spem: quam sicut anchoram ante habemus tutam ac firmam.

Ecima vilitas dicitur glorificationis. Securus enim est bonus per virtutem spei qui ad gloriam peruenit sempiternam: iuxta illud Sapientie. **S**pes illorum immortalitate plena est. Et **P**rouer. **Q**ui sperat in deo subleuabitur. **S**ed vita eterna. **D**e enim saluat illos qui spem veram in eo habent. **D**e qui inquit David in psalms. **Q**ui saluos facit sperantes in se. **I**lli qui veraciter in domino sperant non timent sed desiderant mori: firmiter credentes quod ad supernam felicitatem peruenient. Sicut Paulus qui dicebat ad Phil. **L**upio dissolui et esse cum Christo. **E**apropter anima nostra potest comparari matri habenti tres puellas quas ad maritum mittit vestitas deservit: ut ab ipso induant auro. **V**ia enim nostra habet tres potentias quas necesse est in hoc mundo vestiri: tribus vestibus theologicis. scilicet fide: spe: ac charitate: ut in paradiso induantur a suo celesti sponso tribus donis glorificationis. **I**ntelligentiam igitur debemus habere induere firma fide: ut in paradiso induamur claritate dei visionis. voluntate vero charitate: ut in vita eterna induamur perfecta dei fruitione. **M**emorias autem spe: ut in celo induamur irrefragabili sue felicitatis certitudine et retentione.

Oni enim viri etiam in hoc seculo habent per virtutem spei quandam de sua beatitudine certitudinem: ideo leni moriuntur. Sicut **M**elonius de qua ad Heliodorum scribit **H**ieronymus. **Q**ui cum est uaret febribus et mori videtur: est lenis erat et vniuersis circa ipsum plorantibus solus ipse ridebat. videbat enim quod alij non videbant. et quasi in occursum aduenientem se erigebat: ita ut non videret mori sed migrare: et mutare amicos non relin-

quere. **H**ecille. **M**oritur ergo bonus cum magna animi exultatione. mali vero cum maria anxietate anie et corpore. **U**n legimus in vitaspatio quod quidam sanctus vir et bonus heremita desiderabat videre quod anima patiens et iusti creat de corpore. quem volens deus consolari: misit unum lupum qui intravit in cellam apprehendit eum vestes deinde et extraxit eum de cella: ostendens per hoc quod debebat cum seque. **L**upus igitur le lupus perduxit eum usque ad ciuitatem. **P**roinde recessit ille vero intravit quidam monasterium extra ciuitatem: in quo inuenit quendam solitarii valde famosum infirmum ad mortem per eum funeralibus parabant multi ceteri: erantque cives illi verba valde dolentes de eius morte: quasi per ipsum deus omnes nutret. **E**t videbat eos quod propter illius mortem omnes deberent valde dampnificari. **I**ste igitur bonus heremita expectat finem eius vite. **L**upus igitur ipse eius mortem venisset vidit venire maximam demonum multitudinem multum terribilem cum vnanimo igne. **A**udiuisset vocem de celo dicentem demoni qui habebat vnanimum terribiliorum. Sicut ista anima nunquam permisit ei ea habere etiam per horam: ita tu illa de corpore sine misericordia extrahas. **P**ostquam vocem istam demonum dilacerant illi cor cum vnanimo: et cum maris tormetis extraxit animam. **Q**ua re terribili visum est heremita intravit ciuitatem et in platea iuuenit quendam pauperem peregrinum infirmum: quem nullus hospitio recipere voluerat: et pietate mortis stetit cum illo per unum diem confortando illum et illi seruicium. **L**upus igitur ille peregrinus venisset ad mortem: vidit ipse heremita sanctum michaelem archangelum et sanctum gabrielem per animam illius venire: et accipere illum ad caput infirmi: alterum vero ad pedes eius se ponere. videbaturque illi heremite quod rogaret animam illius peregrini ut secum de corpore eriret. sed illa non videbat velle erire. **T**unc dixit angelus Gabriel sancto Michaeli. **A**pprehende hanc animam et deferam eam in celum. **C**ui respondit sanctus michael. **D**e precepit ut sine dolore extraham eam: et ideo non debet violenter extrahi. **P**ostmodum archangelus Michael alta voce dixit. **O** domine deus quid vis fiat de hac anima que non vult de corpore erire. **E**t vna vox de celo audita est dicens. **E**go mitto David cum psalterio et alijs ceteris: ut illa anima audiens dulcissimas melodias plenas dulcedine creat de corpore: attrahat eam ac soni suauissimi iocunditate. **S**tantemque veniens david cum cantoribus multis cantantibus circa illum peregrinum dulcissimos hymnos: anima illa cum inextinguibili iocunditate de corpore erit. et a sancto Michael ac alijs sanctis cum mirabilibus canitibus in celum est delata. **G**audere igitur o deus non christiani et firmis sperare quod et vos si bene egeritis ad infinita polorum gaudia post huius vite miseriam ascendetis. **O** si quis videre posset animas bonorum christianorum de hac vita migrantes: perfectos cerneret eas ita letantes exire sicut qui de tenebris oscuri mo carceris in quibus multis annis ligati et idusos fuisset exiret. **I**ta gaudent videret illas perficere sic letanter solent hi qui diu in mari naufragio periclitati

tantur ad portum applicare. **A**udite enim in morte animam iusti vocem sui sponsi celestis: illa inuadet et dicentem illud Cant. **I**am huiusmodi transiit abijt et recessit: surge amica mea: columba mea: formosa mea et veni. **V**idet quod talis anima dominum Jesum sole millies splendidiore cum celestis agminis mulamine ad se veniente. **I**deo quidam bonus religiosus in transitu suo exultans iocundabatur sic dicebat. **I**am appropinquat aurora. **V**ideo luciferum qui flammarum lumina radiis quos emittit. **E**t grandem illum planetam qui lucet. **L**umen aliorum in se restringit. **Q**uare oriens meus iam candidatur. **C**laritas sua depingit. **C**onfiteor vite mee. **T**enebras plane plane soluendo pellit. **I**am adimplebit meum desiderium. **I**am contemplantur illum nobilem sponsum. **A**gnum immaculatum magnum deum. **S**tanim dimittam corpus tenebrosum. **Q**uod sue matri antequam dabitur. **E**t vestiam me pallio glorioso. **E**go benedico diei in quo fui natus. **E**go benedico sacerdoti et sacro sonitu diei et hore qua fui baptizatus. **C**onfirmati quoque frons mea insignita. **E**go quoque oleo sancto benedico. **Q**uo cum membra mea vncta. **E**go benedico tempori quo flecti. **P**assionem christi et mea peccata. **A**lteri tempori sepe et totaliter. **E**go benedico: quod mihi consulerit. **I**ngredi hanc sanctam religionem. **Q**uod de eterno igne me redemit. **E**go benedico sanctis lectionibus. **M**ultis sanctis et officio diuino. **B**onis cogitationibus in oratione facis. **V**igilijs vespertinis et matutinis. **C**ontempni patientie et humilitati. **F**elici hora faciam meum iter. **B**enedicta sit stricta paupertas. **Q**uam seruauit et seruo omni hora. **S**ancta obedientia et castitas. **B**enedictum sit silentium et magnus serui. **T**anti ieiunij: discipline tante. **C**haritas et alij mei sudores. **N**ec deuotiones secreta et sancte. **L**um tanta genuflectione et tanta corona. **E**go benedico omnibus. **E**cce autumnus et tempus messis. **S**tanim recolligam centuplicatum fructum de bonis meis operationibus. **S**tanim statim mihi remuneratio fiet. **L**opiosissime de omni meo labore. **E**t cum christo ero glorificatus. **R**umpe illum filium o mors dare amice. **Q**ue debilem vitam meam adbucentem

Dissolue dimitte et rumpe laqueum
Curo desiderata iam veni
Quia sine meo tuq non possum habere
Illam palmam huius infiniti boni
Et vos patres qui stans me videre
Propter me oro ne missari velina
Cum mecum gaudere debeatis
Oro iam ne diuina retardetis
Meum felicitatem amplius non mihi date
In me semina ignem illum diuinum
Videor q ero glorificatus
Sanctulari de incenso cristallino
Ego contemtor cor da beatorum
Et video hierusalem aperire portam
Et angelos cum omni sono bilares
Ecce Mariam ecce meam amantissimam
Ecce rosam ecce candidum lilium
Angelus bonus ire me confortat
Ecce dulcem suum et benedictum filium
Ecce Jesum ecce meum desiderium
Qui dulci mente facit me celestem
Dulces patres mei vos bene valete.
Quid explet felicitate migravit ad dñm. Et ideo
dico cuilibet vestrum illud Ps. cxxv. Spera in
dño et fac bonitatem et inhabitabit terra: et pascet
in delicijs eius.

Paras tertia huius sermonis de oppositione
spei et desperatione.

Rancissimae spei directe opponitur despe
ratio ppe dicata fm sniam theologo
rū in q. dist. xliij. et Bleran. de ales i. ij
pre sume in tractatu de pēto despera
tionis. Et idē tenet Brest. in. iij. Et b. De q despe
ratione tres breues considerationes faciem. q. p.
Prima dicit demonstratio. s. eius gravitatis et
malignitatis. Pro cui expediriōe sciendū est q
ut inq mgt in. q. dist. xliij. Desperatio est q quia
penitē diffidit de dei bonitate existimās suā ma
liā diuine bonitatis magnitudines excedere. Et
idē ait Bler. de ales vbi s. et Tho. ij. q. q. xx. Et ra
lis desperatio de pēto in spūm scām. ut dē mgt i
pēto dist. scō. et bñs Bonauē. ibides. Un ait
glo. sup. Leui. x. ca. Pēto in spūm scām est i sce
leribz vsq in fines vite sue pscuerare: et de salute
sua despare. Eaproppter hoc est gūissimū et val
de pīculosum pēto ita q rōne difficil curatio
dē iurabile. Ideo dē desperatio Niere. xxx. Insa
nabil fractura tua: pessima plaga tua. Et q. Re
gū. q. dicit Abner princeps milie ppli israel ad
Joab pncipē ppli iuda. Annecias q pīcosa sit
desperatio. et Prover. xviij. scptū est. Impiū cum
in pfundū cogitationū suaz venerit veniā con
temnit: et sequit eū ignominia et obprobriuz. et
Nier. xviij. dicebat desperari. Despauim: post
cogitationes nostras ibim: et prauitātē cordis
nostrī faciem. Et Jsid. in li. q. de sumo bo. inq
Perpetrare flagitiū mors anic est. sed despare

est descendere in infernū. Et Leo papa de penit.
di. ij. in c. sceleratio. ait. Sceleratio: oībo o m
da et infelicio: et nūti: quē pnia non reuocant
ad dñm sed desperatio trahit ad laqueū. O male
dicta desperatio: sicut spes est cā innumerabili bo
noz: sicut eo cā oīm maloz. Un sup illa verba
Prover. xviij. Si desperauer de venia i die an
gustie iminuet fortitudo tua: diē glo. Siē spes
est illa q oīa mala iminentia pstanter et libenter
sustinentia nullū pēto tātū minuit fortitudi
nē mens q desperatio. Un nihil est execrabili
desperatione: quā q habuerit in laboribz huius vi
te succubir. Et qd pēto est in fidei certamine psta
tiam pdir. Necibi. Sed de hoc pīco desperatio
nis ac de ei gravitate bñs pīco. q. aliq di
xi sup: a in pma pte huius ogis sermōe. viij. pte
vltima.

Ecūda cōsideratio dē causandis. s. vnde
e ipsa desperatio causet. Et rñder Tho. ij. q. ij
q. xx. ar. iij. q. oīst et tribz. s. luxuria: tristi
cia: et acedia. Primo ex luxuria. q. homi dedit
to carnalitate apparēt bona spūalia valde ar
dua et qsi impossibilia adipisci: et ex b in desperatio
nem venit. Ideo sup illa vba apli ad Epb. iij. q.
Desperantes semetipsos tradiderūt ipudiciā: in
q glo. Ut nūbi qd imundū sit pēto miserrunt: q
nunq luxuriādo satiant qz voluptates termi
no carēt. Scō oīst desperatio ex tristitia. Sicut
en boies in gaudio existētes efficiunt maioris
spei: ita in tristitia existētes in desperationē labū
tur. ut inq Brest. ij. Rbero. Ideo Aplūs. ij. ad
Cor. ij. ait. Cōsolamini ne forte abundāto: i tristi
cia absorbeat q huiusmodi ē. Ubi glo. Ambro
sij inq. Neminus tristitia. s. desperationis faciat
cum cōuerti ad cōmūda pēto.

Tercio causas et acedia. Luz en acedia
t sit tediū interni boni: ut Aug. diffinit su
per Ps. De q enā Greg. in qdam omel.
ait. Acedia est de vtrū laudabili exercitio vtrū
usqz hoīs lāguia delectio. Et Bern. in qdam
eplā dicit. Acedia est qdam animi lāguor q le
gere nō libet: orare nō delectat: meditationes sol
licite nō sentiunt. Ideo talis accidiosus faaliē
prūpit in desperationē. q. oīa bona spūalia ei ve
niūt in abominationē et fastidiū. Eaproppter de
accidioso dicit pī illud ps. cvj. Oīm eiā abomi
nata est aia eoz: transierūt vsqz ad portas mor
tis. s. p desperationem.

Ecūda et vltima pīderatio dē remediatio
t nis. Quia en ut inq Aug. in c. corrip
ant. xxiij. q. iij. Nō est de aliq desperādū
donec est in hoc corpore pīstut. ut enā bñ in c. an
tillam. xxiij. q. ij. et in c. de penit. dist. vij. vbi as
gnat rōnem di. Quia nonnunq qd diffidentia
etatis differet cōsilio maturiore pīat. Quia enā
inq Aug. in li. de vera innocētia. Nō est despe
randū de malis: sed p ipso ut boni fiant studi
osius supplicandū. q. numer. scōz sp. auct. ē

de numero impior. et in eodē libro enā dē. Pū
ma saluo est dedinare pēto. Secūda nō despe
rare de venia. Nā ipse se in eternū pūit q apud
misericos dē iudicē ad penitentiā lamenta nō re
currit. Ideo pēto volo tradere tria contra de
sperationē remedia. Prīmū est redēptōis nre
meditatio. Ut en ait Bler. d. ales in. q. pte sume
in trac. de pēto desperationis. ar. vi. remediū p
cipale contra desperationē est cōfidentia de dei
sto passo. p bñano genere qd erat in pēto. Un
sup illud ad Rom. v. Pro ipso mortuū est an
quit glo. Ne desperes de eius potētia cui appa
ret talis in morte veniū olentia: a q tales arras
accepimus q donauit impijs mortē suā: q ser
uatiussit vitā suā. Et ideo Aug. in li. de cōtēpla
tione Jesu xpi. c. xxx. dicit. Quāto potētiore ē de
us ad saluandū: tāto securior ego sum. Pecca
ui grāde pēto: multoz sum mihi cōsa. Delictor
rū: nec sic m despero: qm vbi abundauerūt de
licta: ibi abundabit et grā. Qui desperat de venia
pēto: negat deū esse misericordē. Magnā qm
iunā deo facit q de ei mīscōia diffidit: qm i se
est negat eū habere charitatē: veritatē: et pīatem:
in qbo cōsistit tota spes mea. s. in charitate ado
ptionis: in veritate pmissiois: et in pīate redem
ptionis. Et in eodē libro et c. enā inq. Nullū taz
potēs tāqz efficat est medicamentū i impetū de
sperationis q mors dei redēptōis. Extendit en
brachia sua in cruce parat in amplex. oīm pec
catoz. Bern. q. in qdam sermone ait. Peccaui
pēto grande: cōscientia mea turbat sed non p
turbabit. s. vsqz ad desperationē. q. vulney do
mini reco: dabo.

Ecūda cōtra desperationē remediū est
t scpturaz admonitio. Nā admonemur
in sacra scptura ne despare dbeam. vñ
Eccl. xxiij. dē. Ad amīcū enā si pducere gladiuz
ne desperes reuerti. q. est regressus ad amīcū
scz dñstū absqz cōuicio et impio pio. Oēs enāz
sancti ad spandū de venia nos hortant. intra
q Aug. in sermone. de pnia ait. Inqratē tu
am si m agnosce: de recognoscat. nemo q despe
ret. Male aut despat q credit q enā si pniā
agat p pēto suis: diuina mīscōia nō indulgeat
Male enā sperat q se post mīta tpa ad pnie me
dicamēta referuat. Et idē in li. l. omeliar. omel.
xj. dē. Pēto cum desperandē certa mors est. Ne
mo q dicat. Ego damnat. sū. Talibz malis de
nō ignoscat. Cur nō addo pēto pēto. fruar secu
lo in voluptate lasciuia: in cupiditate nebanda
iā pēto spe repandis. Vel: bñ babeā qd video
si nō possum bñe qd credo. De en nī sicut cau
tos fecit eos q nō ceciderūt: sic desperatos esse nō
vltro illos q ceciderūt. Nec ille. Et Bler. in li. d
repandē lapsi inq. Illi q nē ciuitatē ianuās no
bis desperatio claudit: spes apit: fiducia lauz p
bet ingressum. et Jsid. in. q. de sumo bo. ait. Ne
mo desperare debet de venia: enā si circa finē vi

te ad pniā cōuertat. vñm quēqz enā deus de
suo fincō de vita pēto iudicat. Et ibides ad
dit. In vita hoīs finis qrendus est: qm de nō
respiciat qles ante victim. sed qles circa fines
vite crim. Aug. enā in c. agnouim. c. xvi. q. vi.
rephendit desperates di. Non timemus dē imp
etatis aliquē repiri ut de dei pietate desperet qsi
nō possit ad se quis tpe cōcurrentia suauitate et
piditante sub onere pētoz hominam redimere.
Quid q hoc aliud est q motum mortē addere
eiusq aiam sua crudelitatem absolutā esse pos
sit occidere: cū dñs ad subuēndū panisim m
iuet ad pniā et pmitat cōuerso pēto veniā
qunqz hora igemuerit. nec velit mortē pētois
sed mag. ut cōuertat et viuat. Et idē bñ. c. xvi. q. j.
c. de bñs. et calligat. et in mūlt. alijs locis q cau
sa bñciat. omīto.

Ecūda cōtra desperationē remediū est et
t ploz cōsideratio. Nā bñ enā cōtēplaz.
Reg. q. de David. Un ibides inq glo. d
statu suo. David cadente nemo superbiat: de la
pīa enā refurgat David nemo despat. Mira
biliter scptura et supboz pmit. et humiles leuat.
Necibi. Exemplū qz habem de Raab meretri
ce et de latrone. De qbo Bler. vbi d. ait. Raab
meretrix erat: sed saluata ē. Latro homicida fu
it: sed paradisi ciuis factus est. Nec q cōsidera et
nunq desperes. Nec ille. Ad pēto enā addu
ci pōt illud qd legit in cronic. minoz frat: vbi
bñ q cū bñs francisc. p reuelationē intellē
set fratē Neliā esse dammandū: tantū cōinde
ipm abhorrebat q cū ciuitabat et cū illo nō loq
bat. qd aduētes frat Neliā bñli ipm mīta
te a scō cām qsiuit. et ille oīm reuelationē expo
suit. Quo audito frat Neliā frī lachrymisq
pīus pēto eius puoluit di. Rogo te pīne
oue pēto derelinq: sed more pī pastoris car
collige: q. nouit de mutare iniam: pēto: nō
uerit mutare delictū. Ego tantā fidē habeo in
te q si in inferno essem et p me orares: aliqd re
frigeriū sentire. vñ obsecro roga p me. Nō
igī pietate bñs fran. p reuocāda inia damna
tionis eius feruēt orauit: et a deo ipetauit q
damnat nō esset. sed m voluit deus q in pun
tione suoz delictoz extra ordinē moreret. et sic
factū est. Nā corrone mortuū est cū esset extra or
dinē. sed m in ipa morte penituit. et sic dñat nī
fuit. Refert qz Jacobo de viciaco q qdam p
ceps latronū despat de sua salute in qdā tra
ta morabatur: atq totā illam regionē depdabat.
nunc hos spohās: nūc illos in gulās. Qd audi
ens qdam scūs abbas pēto ad eum: quē ipse
latro stans cepit cū socijs suis. Abbas vō sic ei
prius qsiuit ab eo qd veller. Et ille dicit. Equum
vestrum et vestes. Rñdit abbas. Bona dei sūt
cōmūia. Jaz annis plūto bñs recto vsus sūt:
iustum est ut et vos eis nūc vramini. Tūc dicit
ipse princeps latronū. Nec oīa bodie vendem.

et necessaria nobis amemus ad victus. Qui abbas dicit. Quare tantu laboras fili? te pculis exponis tu magnis p victu tuo. Vni mecu ad monasteriu et ego abi de victu pvidebo. Qui ille. Ego no possem comedere fabas vras et oleum nec bibere ceruicia vestras. Abbas v'o m'dit. Ego dabo tibi pscos bonos et carnes et vinu bonu. Quid tunc tot bonis pmissis acquiritur ad monasteriu ad pbadu qd ei abbas faceret. Ac ille fecit sibi pari vna pulcra camera et bonu lectu et assignauit sibi vnu bonu monachu qui ei seruiret et oia q veller sibi parer. Di aut die post qd latro comederat ille monach' cora eo comederat pane n'modo et aqua bibebar. quod cu plurimo dieb' fecisset latro semel eus interrogauit qre cu artu pniat faciebat et vtz hoies interfecebat vel fornicatores faciebat aut adulteriu siue sacrilegiu. Monach' aut p admiratione cepit se signare dicens. Dne qd dic. Ego a puericia hoc monasterium intraui et nunq mlieri tenci: nec aliqde boiem vnq comistavi: nec aliqd istoz q dic' feci. Qui latro. Quare g' n'mz te affligi. Qui ait. Ut desu ppiu mibi habes. Tu latro copuatus intra se dicit. Quare miser et isclit ego q tot mala feci. s. furtu: adulteriu: homicidiu: rapinas: sacrilegiu: et oia pccata: no ieiuno et p pniaz me no affligo. Et statim vocato abbate cecidit ad pedes eius et pniat accipies: monachus factus est. ac postea tanta pniat fecit in religione q ocs alios de monasterio supauit. Multa alia exempla ponat infra in sermone qre ferie post pasca: in qbo osteda qualis de oem pccatorem ad se couertitum recipit et ei indulget: q p' et misericors est. vt patet. l. dist. c. q: tua. et c. si qd. et. j. q. vij. c. si qd. et. j. q. j. c. multa. et. vij. q. j. c. q negat. et. xij. q. iij. c. vnus qd. et. c. incormutabil. et. c. no sp. et. c. omne. et. xij. q. iij. c. bec aut vita. et. c. ipa pccata et c. si illic. et. c. duo ista. et. xij. q. v. c. si no lig. et. c. ad fide. et. c. relegendes. et. xvj. q. vj. c. is q. et. xij. q. j. c. apud misericordie. et. xij. q. ij. c. admone. et. de pe. di. j. c. libeter. et. c. multiplex. et. c. ipoz tina. et. c. nouit. et. c. quao b're. et. c. qd diuinitas. et. c. p'dixerat. et. c. medicina. et. c. que penitet. Et d' pen. dist. iij. c. minuite. et. c. aliter. et. c. talis. et. c. ad huc istat. In qbo capitulis ostedit q magna sit erga pccatores conuersos dei misericordia. Et id'o rephendendi sunt illi q dicunt illud Job. vij. Desperauit: nequa qd vltra viuat. s. vita g're. et p psequo nec vita glie. Et illud Dier. rv. Plaga mea renuit curari. s. p desperatione. Alij aut aut nimiu psumunt: aut in baratu despandois ruut. De qbus in qd. ppha. Accedunt vsq ad celos. s. p' esumedo: et descendunt vsq ad abyssos. s. despando. Sicut fecit qdam in ciuitate Norwic' q mult' malis implicat: cu a qdaz suo socio bono viro hortaret ad pniat faciendā et corrigendā vitam suā: ipse illu deridebat et tati dicebat ee dei misericordia q sibi sufficeret in fine vite sue in mori.

articulo penitere. Tandē iste miser infirmat' est. Soc' aut eius vidēs eum mori primū hora bat ipm ad cōfessionē rogans vt dei misericordie re cordaret. de q sanus multū psumebat. sed ipse diabolo desperationem suadeti mag' atredēbat. Nocte v'o mori ipse visio talis socio eius mōstrata est. Vidit em dñm Iesum indutu clauis de coctinea: capite spinis coronatu: manib' pedibusq vulneratu: ac totū sanguie madefactu: et in sinistra manu crucē tenentē: rubro vulnere lateri cu būero denudato coras lecto socij infirmitatis astaret: et sibi bladis v'bis dicere. Ecce qle p tui amore pculi passionez. Lerne caput meū spinosū: vide corp' meū totū sanguine cruentatū: et lateri apturū: p'ere igit' misericordiam meā magnā. Nam licet ingrat' sis et cā no merueris: nbi cōcedā veniā delictoz. Ad hec ille demonibus plen' r'ndit. Socio dñe misericordiam tuam esse magnā: et nihilomin' scio q iusticia tua no est frustra. vñ licet ad me saluādū fortassis tua misericordia te indiet: nequa q iusticia tua b' p'mitteret. Et ideo meris meis nullis existens: fm iusticia tuā saluari nō possū. Fons aut misericordie christ' adiūxit. Immo petere debes misericordiam meā: q licet iust' sim: et obstinatos in pccis puniā tñ penitēdo misericordiam sp' impartiri gar' sū. Ille aut miser incepit denuo disputare p'ra dei misericordiam: asserēs se dei iusticia cōdemnatū nō velle villo mō misericordiam postulare. Recipies g' saluator: sue pietas repulsam: volēti dānari iuste v'sus est in seuitiā. Vñ accepta manu dextra in vulnere lateri imersam et cruore repletā extirxit. p'ecto q sanguie in facie moriens: dixit. Ecce miserrime: sanguis meus in die vltionis erit signū p'ra te monstrandū q b're potueras misericordia: et illā repulisti. Soc' igit' et hac horribili visioē stupefact' et territ': currēs ad socium illū infirmū vt ei narraret ipam visionē: inuenit eū mortuū: facie v'sa ad parietē tenētē: et totū corp' frigidū et extrēmū. vultūq ipse vndiq recent' sanguie cruentatū: quē nec aqua frigida nec calida abluere vnq potuit: i signū sue dānationis. Quo p'diglo ipse mōstrauit qntū sibi despicat q pccatō qntūcuqz marim' de venia ac misericordia sua desperet: et a pccatō se vnqz resurgere posse diffidat. Licz g' qnq qd a vicis superat: nō debet m' spem resurgēdi amittere. Aut em Seneca ad Lucil. Tolle spem nemo vict' reprobabitur: ma. sed debemus sperare. q a peccatis resurgemus. Aut em Salomō Prouer. vij. Sapia vult et maliciā. Et n' solū gras et dona dei p pccatū p'dita nob' de' restitueri si ad eū pueri fuerim'. s. etiā maiora donabit: vt in qd Amb. sup Lu. Q' ergo nō cessauerim' a bonis opib' venificabil' i nob' illd Ouidij i eplis. Gratia supueniet q nō sperabil' hora. Quā videris nob' q sum' in maiori p'cto cadēdo: de' nob' dabit victoriā de hoste nro diabolo q

valde debil' est: cu nō possit nos supare nisi vofentes: vt ait Diero an qdam epla. Ipsi em demones dicunt hoib' illud Esa. ij. Incuruare vt trāscam'. q. d. Nō possum' trāscire ad bitandū in vobis p pccatū nisi volūtariē indinet' vos ad cōsentendū nob'. P'eterea sine pmissione dei nō pnt in nob' b're p'atem. vñ nec in gregē porcorū pnt intrare: nisi pmissione xpi Matth. xij. Nec temptare et affligere Job nisi delicta dei Job. j. Ideo debemus i deo sperare et ei adiutoriu firmiter expectare. Nā autē spem hēbat ille indit' dux Judas machabē: dicens. j. Mach. iij. Nō est difficile deo saluare in paucis sicut in multis. Et id'o cu pauc' socijs multos supauit. vt ibi b't. Similia qq v'ba dicit Jonathas filius Saul. j. Reg. xij. et Asa rex iuda. ij. Paral. xij. Et Josaphat etiā rex iuda. ij. Paral. xx. David qz magnā spem in deo habuit vadēs p philistinum cu baculo in noie dñi. j. Reg. xvij. et ideo illū supauit. Sic g' et nos diabolus supabimus si ei viriliter et ei spe resistemus. Vñ ad Epb. iij. in qd apl's. Resistite diabolo et fugiet a vob'. Daniel qz cu socijs suis qz sperauit in deo liberatus est ab ardore ignis Dan. ij. et a leonib' i lacu. Dan. vi. Et Susanna p v'utes spei liberata est a morte. Dan. xij. Magnā etiā spem habuit Esdras mag' cōfidēs in orōne qz in conductu regū. j. Esdr. vij. Job qz q in suis tribulatioib' dicebat sui lib'ri ca. xij. Enā si me occiderit ipse sperabo. Ac cōtra p'p'us isrl' egressus de egypto cu existens in deserto nō speret posse ingredi terrā pmissionis nec eā acgrere posse: q in ea erāt gigantes et hoies robustissimi: ac ciuitates fortissime: ppter defectū spei nō meruit intrare ipas terras: p quā figurabat vita e'na. sed soli Josue et Caleb de oib' q egressi sunt de egypto intrauerūt dicā pmissionis terras: qz ipsi habebant spem in deo q illā eis subiceret. P'optet quas v'utes spei de' dicit Hieron. xij. q ipsi soli ipsam intrarent. et sic factū est. Quāuis g' de' sepe differat dare qd speram' nō debemus ei deficere a spe: qz qd differt nō aufert. insti. de singu. re. per fidei re. s. itaqz. v. q' si dñs. vbi glo. bōc notat. et ff. de arbi. l. q'uis. Cōcludēdo igit' hūc sermo: nē Dico: q licet sp' dum sum' in hac pculosa vita debeam' stare in timore. qz vt dicit Diero. super Jobelē. nunqz nra est hūana fragilitas. Et ideo qnto v'utū crescit' tanto magis timere debem' ne de sublimib' corruamus. Tñ semp timori debemus spem imiscere: seruādo Esopi cōsiliū fabula. xij. di. Sic ameat qcuqz timet ne mole timoris spe careat: grauis est spe perire n' mori. Speret q meruit morientes viuere vidi. Spe duce victuros: spe moriēte mori. Jo ecclamar Aug' an qdā ser. ad heremitas in laudē hui' sacratissime v'utis spei. di. O spes celest' glie: ppter te patriarche patienter mala sustinuerunt: ppter te pphete cūtra mala supportauerunt:

ppter te apli gaudentes ad mortē p'cedunt: ppter te martyres afflicti sunt: ppter te virgines cōbūste sunt: ppter te cōfessores virgula tolerauerunt: ppter te vidue castitate astringunt: ppter te maritales liberos restringunt: ppter te pupilli: languētes: et orphani sperāt redire: ppter te paupes confidunt gaudere: ppter te pegrini sperāt ad terminū laboris puenire. O spes tu oia facis dulciter et suauiter. Eya g' fratres mei: hanc amate: hanc tenete: nō sine timore. qz q sperat et nō timet negligens est. qui aut timet et nō sperat de p'sus est et de se cadit in pfundū quasi lapis. Quod a nobis auertat deus noster Amen.

Sabbato de iusticia: forinudie: tempantia: et prudentia Sermo octauus. R

Exerunt impii

ad inuicē. Logitemus cōtra iustū cōgrationes. Dier. xij. et in epla ocs currit. Urinqz Brest. in. v. Erb. Iusticia largo modo sumpta cōp'it: ēdēt ocs v'utes: et accipit p oī bono oge. Et idē d'r Rich. in. ij. dist. xij. et b'us Tho. ij. q. iij. et. j. q. q. c. q. c. Et isto mō accipit ab ipso Bresto. in. j. Polif. ca. j. vbi ait. Sicut hō p'fect' est oim aialū optimus: ita se parat' a lege et iusticia ē pessim' oim. Hoc etiā mō accipit saluator dñs dicit Mat. v. Nisi abūdauerit iusticia v'stra plusqz scribar et phariseo: nō irabitis in regnū celoz. et Matth. ij. ac Luc. ij. di. Decet nos implere omnē iusticiā. et Deut. xxiij. ai d'r. Habeas iusticiā coram dño deo tuo. Nā iusticiā sp' psequunt mali. vt patet et v'bis ppositis. Vñ in c. fo: an fi. de v. sig. dist. Iusticia cū scelerato nō p'p' habere cōmētum. De q iusticia generaliter sumpta q'muor in presenti smone m'etoria cōreplabimur. Primū de specificaliōis. Secundū de forinudie. Terciū de moderatiōis. Quartū v'o de discretionis.

Paro p'ma de iusticia p'ue dicta.

Iusticia specialiter et p'ue dicta mea cōsiderandēs in hac p'efaciem'. P'ma appellabit cōmēdatōis. Socia p'ntionis. Tercia p'ntionis. Quo ad p'ntiā p'ntionē qntū sit cōmēdabil' iusticia: pater rōnib' autoritātib' et exēplis. P'rio rōnib' qz. P'ma d'r supatōis. vt ei declarat b. Tho. ij. q. iij. ar. vlti. Iusticia p'ue dicta est nobilioz oim v'utū moraliū. Jo in qd Brest. d. ca. v. Erb. P'cedantissima oim v'utū videt ee iusticia et neqz desper' neqz lucifer ita admirabil'. et addit iusticia v'ut' est matie p'fecta: qm p'fecte v'ut' v'ut' est: et i ipa sit ois v'ut'. becille. et Tull' i. j. d. offi. ait. Iusticie splēdor ē maxim' et q boni viri nominant. Et idē in. ij. eiusdē op'is d'r. Iusticia est vna oim dñia regia q v'utū. et i aut. vt ocs obediat iudicio. i p'n. col. v. d. Vñ qd ee oim p'fectissimā v'utē arbitradū est hoib': que iura oib' distribuit. et hac causa cognoscit iusticia

Est igitur iusticia vniuersalis iusticia in iusticia
a. d. de iust. et in cōstanti ac ppetua voluntas
animus suū vniuersi tribuēs. Eridē aut ius/
peratoz iusti. eo. an. pna. et Tullio in. q. r. b. r. o. r. i. c. e.
dices. Iusticia est habitus animi suū cuiqz tribu
ens dignitatē. Cum ē ceteris virtutibus moralibus ut
plurimū sint solū bñi viles: iusticia vō sibi et
aliquo in oibz in mundo existēto est valis. qd
ut dicitur in iusticia. §. j. ff. de iust. et in. et in. §. i. iuris
pcepta. iusti. eo. iur. pcepta sunt hec. Non estē vi
uere: ecce vilitas ad seipm. Alterū non ledere et
sua vniuersi tribuere: ecce vilitas ad omēs: se/
quit qd alias virtutes excedit: et nulla eam: ita qd
obtinēt pnapalē gradū bonitatis: iura determi
nata in sibi in. l. vbi aut. ff. de vbo. ob. Lū em. bo
nū cōe gndari pponat: ut ait Brest. j. Etb. et idē
bñ. E. de cadu. coll. l. vni. et ff. de reg. iur. l. si cōue
nit. manifeste apparet iusticiā esse aliqz virtutibz
moralibz pponēdā: p quā bonoz salus et cōmu/
nitas pcurat. l. pnde. E. d. ferijs. Qñ Amb. i. l.
de offi. de illa inqz. Iusticia qd vniuersi qd suū
est tribuere alienā nō vendicat vilitatē: ppetuas ne/
gligit ut cōm vilitatē custodiat. Nec ille. Brest.
lto. §. j. r. b. r. o. lo. qns de formidie et iusticia: ait
formido nō est valis in bellu iusticia vō i bel
lo et pace.

Secunda rō qua iusticia cōmēdat dicitur: cō/
servationis. qz res publica absqz iusticia
cōseruari nō pōt. Un Aug. vii. de ci. di.
c. i. sapiennū snias recitās cōdudir hoc venissi
mū esse. videlicet sine iusticia republiā regi non
posse. Nā Leli. dicit. Nihil sic inimicū qd iniusti
cia ciuitatē: nec oīno nisi magistra iusticia regi
aut stare posse republiā. Et Macrobi. i. l. d.
somnia sapientis ait. Sine iusticia nō solū res/
publica: sed nec erigū bōim cetūs: nec qdē par
ua domus cōstabit. Et Salust. in catilinario
dicit. Labore ac iusticia res publica excreuit. Et
Lepan. in li. de. r. i. abusiōibz ait. Iusticia ē par
pplōz: nam ē patrie: immunitas plebis: muni
mentū gēz: et gaudiū boim. Et merito. Nā res/
publica p iusticiā tpe pacis ac belli opne gubna/
tur: ut bñ in pbenio institutionū. Per iusticiā
nāqz mali tarent et boni pseruant. ff. d. penis. l.
capitaliū. §. famosos. et l. aut facta. §. si. Nā per
ipsam cū puniunt vñ malus: reliqz incunt mer.
et isto mō par et tranquillitas cōseruat. L. ad. l. iur.
li. et l. j. et ff. de custo. et et. l. diuus.

Et ad rō ostendens iusticiā cōmēdabile
dicitur: oppositōis. Lū em iniusticia sit ma/
ximū pām qd dicitur cū in mag abominatōe
habet. iura illis Deut. xxi. De aduersat oēm in
iusticiā. Et pñ. v. inqz dauid deo. Nō pmanebūt
iniusti an oculos tuos. et Eccl. x. d. qd regnū de
gente in gentē trāsferet. pñ iniusticias. Ergo ar/
guēdo et oppositō qd argumētū est validū et co
vñ cecidit: ut patet in c. sciendū. vii. q. j. vbi dicit
Et aduerso meli. oñ dicit qd de ci. laude sentiat.

sequit qd iusticia tanto est virtus excellēior: qn
to eius contrarium viciū est deterius.

Utrūqz qd iusticia cōmēdat. Pro
a. sacre seprure. Nam pñ. r. r. i. an. qd dauid
O dñi dñi sup iustos: et aurea ei. in pces
cop. et. r. r. v. j. Meli. est modici iusto sup diuiz
nas pces. mltas. et ibidē. Iusti sūt hereditabū
terra: et inhabitabū in seculū seculi sup eā. et i. cor.
dē pñ. Salus aut iustoz a dño: et pccator eorū
est in tpe tribulatiōis. et. l. i. j. Terribil iust. i. dño
et spabit in eo: et laudabūnt omēs recti corde. et
lev. j. Iusti epulēnt et exultēt in cōspectu dei et de
lectent in leticia. Et. r. j. Iust. ut palma florebit:
sicut cedr. libani mltiplicabit. et. cv. Bñ qd custo
diūt iudiciū et faciunt iusticiā in oī tpe. et. r. j. In
memoria etna erit iust. ab auditiōe mala nō d
mebit. et. r. v. j. Nec est porta dñi: et iusti iradūt
in eā. et ibidē. Uox exultatiōis et salutis in taber
naculis iustoz. Prover. §. j. et. Salomō. Iu
sticia liberabit a morte. et ibidē. Iusticia simpli
cis dirigit viā eius. et. r. j. Iusticia rectoz libe
rabit eos: et in insidijs suis capient iniqz. Et. r. j.
eiusdē libri. Iusticia eleuat egenē. et. r. v. In abū
danti iusticia virtus magna est. et ibidē. Qui sequi
tur iusticiā diliget a deo. et. r. v. j. Meli. est parū
cū iusticia qd multū fructus cū iniquitate. et. r. x. Iust.
q ambulat simplicitate sua bñs post se filios
relinquet. et. Sap. j. Iusticia ppetua est et imor/
talis. et. i. j. eiusdē libri. Iustoz anie in manu dñi
sunt: et nō tūget illos totus mētū mori. et. i. j. c. Ju
stus si morte poccupat fuerit in refrigerio erit
Et ibidē. Fulgebūt iusti et tanqz sanctille in arun
dineto discurrent. Et ibidē. et. inqz. Iustū deducit
dñs p vias rectas et ostendit illi regnū dei. et Da
uid pñ. r. v. j. Rembuet mibi dominus fin iusticiā
meā: et fin puritatem manū meāz in cōspectu
oculor. et. et. l. v. dñs erigit disos: dñs diligit
iustos. Salomō enā. Prover. x. ait. Iust. inel/
nū nō cōmouebit. et. r. j. eiusdē libri. Iust. de an
gustia liberat. est: et tradet impi. p eo. et. r. j. Do
mus iustoz pmanebit. et ibidē. Nō contristabit
iustū qd qd ei acciderit. et. r. j. Iustus retribuēt
bona. Et. r. v. j. Iust. q si leo cōfidēs absqz ter/
rore erit. et ibidē. In exaltatiōe iustoz mltā glia
est. et. r. i. j. Rect iust. eriget terrā. et. Eccl. j. d. Fili
cōcupiscēs sapiam serua iusticiā: et de. pbebit il
lō tibi. et. i. j. eiusdē libri ca. Pro iusticia agoni/
sare p ania tua: et vsqz ad mortē certa p iusticia:
et de. et pugnabit pro te inimicos tuos. et. r. r. v. j.
Sacrificiū iusti acceptū est: et memoriā ei. nō ob
liuiscet dñs. et. r. v. j. Si seqris iusticiā pgeret
in sempiternū. et. Matth. v. d. dñs. Bñ q esuri
unt et sitiunt iusticiam: qñia ipsi saturabunt. et
ibidem. Beati qui psecutionem patiunt. ppter
iusticiam: qñiam ipsoz est regnum celorum. et
r. j. Iusti fulgebūt sicut sol in regno patris. ma.
Et. r. v. j. Ibunt iusti in vitā eternā. Et. j. Job. j.
scriptū est. Oīs q facit iusticiā ex deo natus est.

Et pñ. r. r. v. j. ait Dauid. Junior fui et cū senui: et
nō vidi iustū derelictū: nec semen eius qres pa
nem. Et. l. i. j. Nō dabit in etemū fluctuationem
iusto. Et. r. v. j. Prover. x. d. Salomō. Habita
cola iustoz bndicent. Et. r. eiusdē libri ca. Bñ
dictio dñi sup caput iusti. Per iusticiā em bñs
notat de. sicut p sacrificiū misse. Unō cōter dicit
q ita bñ stat latro sup furcas: sicut sacerdos be
neparatus ad altare.

Secundo cōmēdat iusticia auctoritate ca
nonica. Scriptū est em. r. j. q. j. c. cū deuo
tissimā. Summū in rebo bonū est iusti
cia colere: et sua vniuersi iura tribuere. Itē aucto
ritate auctentica. Ait em Aug. i. j. d. a. dei. c. i. j. Re
mota iusticia qd sunt regna nisi magna latroci
nia. Un Bledadro magno qdam apphēsus pi
rata respōdit. Nā cū idē rex boiem interrogassit:
quare sic mare haberet infestū: ille libera contu
melia inqz. Quare tu o: bōm terrarū. Quia em
ego exiguo nauigio pdoi: latro vocor. Et qz tu
magna classe: dices impator. Nec Aug. Bm/
brosius qz in examerō ostendēs iusticiā exelle
re alias virtutes inqz. Ubi est prudētia ibi inter/
dū est malicia: vbi fortitudo ibi iracūdia: vbi tē
perantia ibi impantētia: plerūqz et alia vicia. vbi
aut iusticia ibi ceteraz virtutū cōcordia. Aucto:
ritate enā pbica cōmēdat. Un Tullius in. i. j. de
officijs ait. Qui verā gliam adipisci vult: iusti
cie fungat officijs. Et Plato in li. d. legibz dicit
Nullū supplicii lege factū ad malum tēdit: sed
duoz alter sp. fere solet efficere. nam aut meli
or aut min. prauus q penas edidit fact. est. Et
Seneca i. li. de qtuor virtutibz inqz. Quid est iu
sticia nisi diuina lex et vinculū societatis humane
Quisquis hanc secuti desideras: nime deū pri
us et ama ut ames a deo.

Utrūqz qd polinica iuris ciuilibz com/
a. mendat iusticia. Ait nāqz Ulpian. i. l.
j. circa pncipiū. ff. de iust. et iure. Jus aut
est ars boni et eq: cui. merito qd nos sacerdo
tes appellat. Iusticia nāqz colim: boni et eq no
ticia pferimur: equū ab iniqz sepantes: hanc ab
illicio discernētes: bonos nō solū metu penaz
verū etiā premioz ero: bitatione meliores face
re cupientes: verā nisi fallo: pbiam nō simulatā
affectantes. Nec ille. Impator enā i autem. ut iu/
di. si. qquo suffra. §. itaqz. coll. §. et. l. d. custo. et
et bñ. r. l. j. et bñ. r. a. o. s. ad iusticiā: marie mini/
stro s iusticie: ut innocēs adiunēt malosqz ca
stigent. Et in autem. de nō eligē. se. nubē. coll. j. in
§. sin aut. idē ait. Equitatis em et iusticie sumus
amatores: quā in oibz volum. obtinere.

Unus insup exēplis potest iusticia con/
m. mēdantia qd dicere possum illud Qui/
dij. i. j. d. remedio amoris. Quid moroz
exēplis qz meturba fatigat. Pro exēplo diui/
no. De em iustus est et iusticiam diligit: ut inqz
Dauid pñ. r. v. j. Quid. r. j. mēbamoz. ait. Bñ p

clit oculis sup mortalia iust. Sed exēplo gl
nli et pagano. Refert ei Hecad. i. gest. romas
noz qd cū Traian. impator equū ascēdit ad
bellū pfectus: vidua qdā apphēso pede eius
fles iusticiā sibi admistrari petiit d filio suo in/
nocente oculo. Cui ipator dicit. Cū rediero tibi
satisfaciā. Cui illa. Quid si nō redier. et ille. Suc
cesso: me. tibi satisfaciā. Illa vō inqz. Quid n
bi pderit si al. mibi iusticiā mōstrauerit. Ad q
vba mor. ipator: des cēdit de eq: et inueniēs filiū
suū occidisse filiū illi. vidue dedit cū ipsi vidue
loco filij sui amissi: cūqz mltas donis pētā red/
didit. Quaprop. in ipi. ipatoris bonoz ē roma
ni in foro statuā erexit in hui. rei memoriā
Et in senatu clamātū fuit. Nō alē felicioz Augu
sto: nec melioz Traiano. Bñ habem. exēplū
de romanis qd pēdū et affectōz quā habebāt
iusticie edificauerūt pulcherrimū tēplū in bono
re ipi. et nūqz: et tanqz scissimū et pccatū illā ve
nerabant. ut d. i. l. j. §. cūqz. E. de v. i. u. cū. Re
fert enā Valen. maxim. li. vi. qndaz iudicē cor/
ruptū pecunia iniuste iudicasse: quē rex Lambi
ses decorari fecit et occidi. et sup sedes in q iudi
cabat fecit coriū illi. pōni. Deinde filiū ipi. iudi
cis loco patris sui substituit et sup illā sedē iudi
care iussit: ut sic exēplum mltis de iusticie caper
Refert qz Tullio li. i. §. ab vbe cōdita. qd ex/
pullo Tarqno rege a romanis: qdaz iuuenes
inter qd erant filij Brutū qd lucuriose cum filijs
Tarqni soliti erāt viuere: tractabāt de reduciōe
regi. Sed cū fuissent a qdā seruo dēcti: Brut.
cōsul. prius filios ad palū ligatos in cōspectu
suo occidi fecit: nullū doloris signū oñdēs. De
q exēplo sic Valen. li. v. inqz. Brut. em patre
ut consulem ageret: o: busqz viuere et filijs pri
uatis qz publice vindicte deesse voluit. De hoc
enā Virgili. in. vi. Eneid. ait. Natosqz pñ noua
bella mouētes. Ad penā pulera p libere voca/
bat. Et subdit. Vinar amor pñe laudūqz imen
sa cupido. Recitat enā Aug. i. v. d. a. d. de Ma
nilio cor. qdō qd filiū suū occidi fec. qz cū ipi ipat/
set ne aliqz bellū cum hostibz iniret: illicet ab
vno hostiū puo car. esset et sparet de hostibz vi/
cro: et repoznare decertauit. Un qzuis d hostibz
mūphauerit: fecit m cū pñ iūm qz iobediēs fuit.

Exēplis enā irrōnaliū aialū ad iusticiā B
c. cis aniamur. vñ Albe. magn. in mac. de
vniuerso polinice. ca. de iusticia inqz. qd rec
apū iura se tenet qdā apes forissimū aculeus
habētes qd punitat dlinqntes. Strellio insup sic
dicit a stella qz lucret sicut stella qd tenet supioris
psonā: qz birat i domibz regitū: qz bñ qndā
virtutē signā sibi diuini. datā q videt facere mi
rabilia: dū in sua rima qesit si accipit pdone
acr. sup se volare cōspicerit: qdā occulta vi cū
ad se trahit: et ipm dilaniās auro duoz adu. et
ponit. qd diceret ipso facto. ecce qd alios ptabat
erigēte iusticia alioz effect. eo pda. decille.

Secunda consideratio de iusticia dī par
anonis. Licet enī Arist. dicat in. v. Eth.
q̄ due sūt ptes iusticie. i. cōmutatiua: q̄
habet locū in cōmutacionibz. Et distributiua q̄
habet locū in distribucionibz. Licet enī a Ma
crobio in li. de somno Saporis: et a Tullio i
li. de officiis: et ab Alberto vbi d. diuerse partes
iusticie assignent: nos tñ de tribz nū p̄ncipalibz
dicam⁹. Prima quaz dī inno cētia. de q̄ Lactā
tius li. ij. diu. insti. ait. Inē summas boīs vtu
tes inno cētia nūcrat. Et Tull⁹ in tuscu. q̄stidi.
dicat. Inno cētia est affectio talis animi q̄ nemi
ni noccat. Et idem bī. xij. q. iij. c. Innocēs. Ad
bāc inno cētiā spectat odio bīe p̄ciā. Un. lxxvj.
dist. c. culpā. dī. Primus gradus inno cētie est
odisse nequidā. Ad ipsam enī p̄ncipalē loco et tpe
defendere bonos et cohibere malos. Ideo Am
brō. in. q. de offi. inq̄t. Iust⁹ vt sis nō solū nō no
cebis: sed enī nocentē p̄bibebis. Quap̄ op̄ nō
fuit iust⁹ nec inno cēs pilatus: q̄uis diceret In
nocens ego sum a sanguine iusti huius Marti.
xvj. q. poterat t̄pm a morte liberare: vt ipse di
xit Job. xix. et nō liberauit. De hac inno cētia in
q̄t Aug⁹ in epigrāma libro Prosperi. epigrāma
te. xv. Parū est nemi nocere nisi studeas mltis
p̄desse. Bern. q̄ in li. de improbatōe vicioz. ca.
ij. ait. Vir sapiēs p̄desse cupit: nō ledere quēq̄.
Nec enī inno cētie iusticia multum placet deo
Un David dicebat deo ps. xl. Ne aut. ppter in
no cētiā suscepisti: et cōfirmasti me i p̄spectu tuo
iētēni. Et ps. lxxij. itez. d co inq̄t. Non puabit
bonis eos q̄ ambulāt in inno cētia. Tales ino
centes intrabūt regnū celoz: iuxta illud ps. ciiij.
Dñe q̄s habitabit in tabernaclo tuo: aut q̄s re
quescit i mōte scō tuo. et sequit ps. ciiij. Inno cēs
manibus et mūdo cor de. D

Ecce pars iusticie dicitur fidelitas. de qua
e Tullius in j. de officiis. ca. x. inq. funda-
menti iusticie est fides. i. conventio con-
stantia. Et in. q. eius de opis ure. dicit. Nulla res
vehementius rempublica prestat quam fides. Ido in
q. Quid in j. d. arte amandi. Reddite depositum
puras sua federa seruet. Sed de hac fidelitatis
iusticia bodie parum regit. Vera est enim sententia Ju-
venalis li. j. sententia. q. dicitur. Quantum quisque sua
numeros servat in archa Tantum habet et fidei. De
hac virtute commendat Erasmus romanus civis
a Valerio in. vi. li. a. d. iusticia: q. scribitur Larbo-
nis inimicissimi sui sibi ab eo servum delatum in q.
plura continebant quibus dicitur inimicus suus facile op-
primi posset ita ut erat signatus cum servo catenato
ad eum remisit. Nec virtus fidelitatis necessaria est
inter omnes viros cuiusque conditionis existat. Sed
heu quod de hominibus nostris dici potest Deus. xxiij.
Generatio perversa est: et infideles filii. Et illud
Esa. j. Principes tui infideles socii futuri: omnes di-
ligunt mulieres: sequuntur rebus: pupillo non
iudicant: et causa vidue non ingreditur ad illos. E

Etia parò iusticie dicitur seueritas. Dupli-
 citer autem acapit seueritas. Præo in malis
 pæc. s. p. crudelitate. et sic acapit cuius dicitur
 plus claudere in senatu de piræti captiuis seue-
 rissimam militiam. i. crudelissimam. ut scribit. ff. de
 postu. l. i. §. quibus autem. Secundo acapit in bonis ge-
 lit. p. debita punitione delictorum. Et sic acapit. l. de
 vere. i. i. enue. l. i. §. septimo. et. l. de sepul. vi. l.
 sepulchra. Et hec est virtus debito supplicio coer-
 cendo maleficia. Et dicitur seueritas a seuita et verita-
 te. Un seuerus quasi seu et verus. ut ait Iulio. in li-
 cebimol. Debet ergo illi qui ex officio hunc facere iusti-
 ciam illam executioni demandare et delinquentes punire
 l. si lög. ff. de iudi. l. iam vulnerat. ff. ad. l. aq. et
 l. de penis. l. si opio. et l. scilicet autem pæpibilibus. ff. de
 solu. Timore enim penarum refrenantur mali a mul-
 tis flagitijs. Et ob hanc causam facit sunt leges.
 c. facit. iij. dist. Ut enim inquit Moranari in luna
 celeri. ca. lxxvij. Omne frequentari facit impunitione
 crimine. Peræ enim impunita sunt causa destructionis
 terrarum et puinciarum. quia et hoc multiplicantur mali
 incoirecti. et ideo debet puniri. c. iij. q. viij. c. legi.
 Nam peræ impunita audacia præstatur. c. si audieris.
 c. iij. q. iij. Ferro igitur abscondenda sunt vulne-
 ra que fomenter non sentiant disciplinam. lxxij. dist. c.
 qua aliquantulum. et de offi. ord. c. irrefragabili. quia vult
 B. eg. rlv. dist. c. sed illud. Dum vni parcat vniuer-
 se ecclesie moliantur interitum. Que est ergo ista bonitas
 et misericordia vni peccare et omnes in demerenti deduce-
 re. Polluit enim ex vno peccatore populus sicut ex oue
 morbida vniuersus grex infirmatur. Nec ille. Fa-
 cit crescere de. c. iij. q. iij. et c. est iusta. c. iij. q. iij.

Etenim ille q̄ aliquē vult punire **f**
d bñe q̄nq; cōdinōes. Prima dī observa
 tiōis. Debet em̄ observare leges q̄s ab
 alijs vult obfuarī: z q̄ū transgressores intēdit
 punire. Sc̄ptū nāq; est i c. cū illoꝝ. de sen. excō.
 Alijs legē imponere nō debēt quā ipi negligūt
 observare. Ideo inq̄t Lassiō d. li. vi. ep̄laꝝ. ep̄la
 xij. Prima eq̄tas est a se p̄sules inchoare: vt crī
 minosi neq̄ant illos siles eis repire Nullas em̄
 in se culpas timet re? q̄s bñe cōspexerit cognito
 re. suos em̄ acc? null? dānat in altero. q; natura
 est hūani animi vt nītaf parat? vīdicare qd se
 cōguit admīssisse. Ep̄a: op̄ Aug? in. v. de ci. de i.
 xvi. ca. laudat romanos q̄ viuebāt sub legibus
 q̄s alijs gētib; observādas tradebāt. Idō inq̄t
 imp̄ator in. Lex imp̄fecto. l. de testa. Nihil tō p̄
 priū imp̄q̄ ē q̄ legib; viure. Facit. l. digna vor.
 l. de legib; l. dū dūdo q̄ ex p̄dicti q̄ iudex trans
 gressor legi recte alios iudicare nō pōt. iij. q. viij.
 c. sacerdos. vbi dī. Criminosus criminis alteri? iu
 dec esse nō pōt. Nā sc̄ptm dānat dū in alteri? crī
 mē sniam p̄ofert. Et inc. iudicet. ca. q. z cā. dicit
 Amb. Iudicet ille de alteri? errore q̄ non habet
 qd in sc̄pō p̄dēner. Iudicet ille q̄ nō agit eadem
 que putat in alio puniēda: ne cū de alio iudicat
 in se ferat sniam. Nec ille. Facit ad idē caniquū.

xxxij. q. vi. Q. q. inueniunt iudices hoc diem te
posito q. magis merent laq. suspecti vel decapit
tari q. illi q. ad suppliciu iudicari et condemnari
q. rone dignitas et officij eoru culpa est maior:
iuxta illud Juuenalis li. iij. satira. ij. Omne ani
mi visum raso conspectu in se Crimen habet: quanto
q. peccat maior: habet. Et idē hē in c. q. tua l. di.
et c. nulli fac. xxi. q. j. t. c. p. p. u. e. ij. q. ij. Debet
ille q. aliu vult iudicare p. sua p. sua punire et
visu suu emendare. exēplo galli: q. anteq. vocem
cantus emitat p. alia sapm verberat. q. d. exē
plū ponit Albertus magnus in tractatu de vir
tutib. politiis.

Secunda cōditio dicitur in diffinitione. Debet enim facere iusticiā oīb; et nō solū aliq̃t in particulari. q̃ p̃dicitur respublica et nō bñ regis qm̃ iusticia sic vni et nō alteri. hic em̃ nō est actus vere iusticie. Nā s̃m p̃m̃. v. Et b. Iusticia est virtus p̃ quā singuli bñe q̃ sua sunt non acceptans p̃sonas boīm: sed eq̃līter oēs dīuidit: pauperem sicut diuitem: et quē intraneū sicut extraneū. Sicut em̃ sol eq̃līter stat in medio planitiei: et lumen suū eq̃līter diffundit in eos: sic etiā iudex debet esse media p̃sona in reū et actorē: amicum et inimicum: paruum et magnū: pauperem et diuitem. inter q̃s eq̃līter debet diuidere lumē veritatis et iusticię. Et non facere sicut isaias q̃ est lapis de q̃ dicitur in lapidario. ca. iij. q̃ nō bñ crearet figurē suā nisi inuoluat auro vel argento. Nō demis namq; p̃p̃bo licet causa pauperis sit clara: nō t̃m expedit nisi man⁹ p̃curator et iudicū auro vel argento bene inungat. De q̃ inq̃t Gregorius. c. q̃ recte. ij. q. iij. Qui recte iudicat et p̃miū remunerationis expectat: fraudē in deum p̃petrat. q̃ iusticiā quā gratis impartiri debuit acceptione pecunie vendidit. Et ideo o iudices seruare illud Deuter. ij. Ita paruum audietis vt magnū: nec accipietis cuiusq; p̃sonā: q̃ dei iudiciū est. Sed beatus cōditio in m̃lī p̃lat̃ hodie nō regit: q̃ vt inquit Gilbert⁹ vbi s̃. faciūt sicut aues viuētes de rapina. Nā nocēto sepe parcat et innocētes occidit. Accipiter em̃ parat aut p̃dator: sed n̄ parat cor lūbe vel turturi innocēt. Item lup⁹ sepe parat vulpi fraudulētissimo aiā: nunq; n̄ parat innocētissime ouī. Vñ in cōi. p̃verbio dicitur. Lupus nō comedit lupū. Nōdie iusticię obnere non possunt nisi diuites et potētes: pauperib; reiectis. Iuxta illud Quidq; h. ij. amorū. Luna pauperib; clausa est. Nōdie iudices et p̃clari sup̃portantes malos gaudēt q̃ ab eis laudantur: tanq̃ boni pastores: de q̃to inq̃t Bonader⁹ papa in canib. lxxij. di. Nihil illo pastore miserior q̃ luporū glia laudib;: quib; si placere voluerit atq; ob hīs amari diligit: erit hic ouib; magna perniciēs. Nullus igit pastor placere lupis et gregib; ouium potest.

¶ *Etia cōditio de rectificandis. s. vt omni
postposito bñano respectu: sed in omni*

buo bñe deu; p̄ oculis: pferat in der purinōis
fñis: sicut p̄ap̄ in c. am. c. omi. de senten. et re
iudi. h. vi.

q. Varta cōdicio bī inq̄sitiōis. vt. s. magna
manurūte inq̄rat de veritate anteq̄ ali
quē puniat: nō leuitate aut furoris dū
cū sūas p̄cipit. c. sūmo p̄. ij. q. ij. Erideo nō
debet esse nimis facilis ad credidū. q̄ q̄ dīo cre
dit leuis est cor: de. vt. dī. Eccl̄. iij. Nam dī dūas
dedit aurea homi: vt cū audierit vnā p̄e audi
at et altera aliā. Sic em̄ Seneca in li. tragediarū
in medea. ca. iij. Qui statuit aliqd̄ p̄e altera in
audita: equū; licet statueris baud equū fuit. Nō
ergo debet puniriōis p̄ferre niam p̄e aliquē
nisi p̄us de eius delicto agere cognouerit. vt. p̄
ba p̄ c. sēp. 7. c. deus nī. ij. q. ij. R

q. Vinta cōditio dī: dīscriminis. Licet em̃
debeat esse seuer⁹ ⁊ punire dēdicta. qz vt
dī: in c. j. lxxij. dist. Monē lāguēdo p̃
bāf infligere q̃ bāc cū pōt nō excludit. Et idō de
bet q̃scin⁹ pōt dēdicta refrenare: iuxta illud Or̃a
cū. Cōtinuo culpā ferro cōpescet priusq̃ Dira p̃
incautū serpāt cōragia vuln⁹. Et iō non est dīstī
rēda cō: rectio sine legitima causā: mēra dei cō:
dīct. xxiij. q. iij. c. si ea. Tū cū dīscrimōe talis pu
nitio est fiēda. Qñq; em̃ est aliqd detrahendū
seueritātē p̃f multitudinē: dēlīq̃ntiū. Et q. j. c.
o: dīnandō cō. vbi Bug⁹. inq̃t. Vbi multo ⁊ strā
ges iacet ibi subtrahēdū: est aliqd seueritātē. Et
ad idē est qd hī in c. si. de trāsac. ⁊ i. c. cōstitutē.
l. dist. Et notat p̃ glo. in. Laure facta. §. si. ff. de pe
nis. Et ad idē est text⁹ in c. comēsanones. quij
dist. ⁊ in c. plerūq; q. q. iij. ⁊ in c. noli. in fine. xxiij
q. j. Qñq; rōne etatis vel alijs ex causis seuerita
tē iusticiā detrahāt f̃m leges ciuiles: vt i. l. et si se
uerio: l. et q̃b; cau. i. f. arro. ⁊ i. l. qd ergo. §. pe
na grauior: ff. eo. n. Aliquādo vō ecōtra augef
ipsa seueritas: ⁊ iustic: vt p̃pter frēquā dēlicto:
vt in dicta. Laure facta. §. si. ff. de penis. Cōter
loquēdo sp̃ debet miscōia cū iusticiā cōmiscē
ri. Quia vt ait Hiero. in trāsitu suo. iusticiā sine
miscōia crudelitas est. faciat ergo mīster iusti
cie sicut docet Seneca in li. de penarū varietate
dicēns. Ita recrore p̃cedere decet vt p̃mo molli
bus verbis cōaliet anīos: deinde penas leuior
es decernat: ad vltimū: scelera vltimis suppli
cijs puniat. Et ad hī facit documētū qd dedit An
chises pater Enēē: vt recitat Virgili⁹ i. vj. Enēq;
dos dicēs. Nēbi erūt artēs pacē imponere mor
rē. Parcere subiectis ⁊ debellare supbos. Nō er
go sp̃ est vtendū seueritare: iuxta illud Lucan. l.
viij. facere oīa seue nō impune licet. Nam vtrū
quit Gregorius in c. vera. l. v. distin. vera iusti
cia compassionem habet: falsa vō dedignatio
nem.

Templū autē q̄ rei puniri debeant cum
misericōdia ponit Gilbert⁹ ubi supra dicitur
q̄ si castanea n̄ incisa ponat i igne sine

spiraculo: mor crepando et sonitu non modicum faciendo ab igne filit et sepe totum corneum a se pelit. Ductu etiam si ab ipso spiraculo in vase ponit vas licet nouum fuerit frangit. Aliud exemplum ponit Gregorius in xx. moralibus et beatus in c. disciplina. xv. di. ubi ait quod idem in archa tabernaculi erat virga et manna quod plebs debet habere virgam disciplinam cum manna dulcedinem. unde dicebat David in ps. Virga tua et baculus tuus ipsa me consolata sunt. Per virgam enim intelligit punitionem iustitiae. per baculum sustentantem consolatio misericordie.

¶

¶ Quando tamen non est spes correctio per legem remedia debet severitas officio suo fungi. ut dicitur in c. legi. xxiij. q. viij. Nam nimia mansuetudo crudelitas est. xxiij. q. iij. c. ipsa pietas. Item ait Seneca in li. 8. moribus. Bonus non quod malus patitur. Debet ergo ille qui aliquem vult punire suare illud. Quidquid ergo d. remedio amoris qui inquit Sed qui variant animi: variabimus artes. Mille mali species mille saluta erunt. Corpora vir ferro quedam sanant acuto. Auxilium multis suavis et verba sunt.

¶ Utrumque de hac punitione et correctione intendo tractare infra: ser. xxi. pte. ij. et ser. xxi. pte. v. et f. xxi. pte. ij. ad presens solum dico quod si quis gloriari in crimine et condonare se offendentis debet fieri correctio punitionis. c. de tua. l. dist. 7. l. p. p. p. ff. de nego. gest. 7. c. si quis dignus. d. homicid. ubi dicitur. In excessu singulorum non solum quantitas et qualitas delicti: sed etiam scilicet: et atque condono delinquens sunt rationes: cum idem excessus sit quicquid magis in uno quam in alio puniendus. Nec tibi. Unus quisque igitur per crimine in quo fuerit deprehensus modum congrue severitatis accipiat. ut dicitur in l. ne quis. l. de penis. et in autem. de i. d. alie. aut p. mu. re. eccl. 8. quia 80.

¶

¶ Erat consideratio de iustitia dicitur per amorem et nonis. Sunt enim iusticie multa genera. sed per amorem quatuor. Vicia Amoris: odium: amor: ac cupiditas. De quo inquit Gregorius. ij. q. iij. c. quatuor. dices. Quatuor modis humanum iudicium pugnans. Timor: dum metu potestas: alium ventratis loquimur. Cupiditas: dum primis animam alium corripimus. Odium: dum contra quolibet adversarium molimur. Amoris: dum amico vel propinquo prestare contendimus. Nec ille. Denimque inquit Augustinus. in c. de i. q. ca. 7. c. Quicumque metu cuiuslibet potestas vitare occultat iram desuper se provocat. quod magis hominem quam deum timet. Et idem dicitur. Eccl. vij. Noli querere fieri iudex nisi valeas virtute irrupe iudicare: ne forte eximescas faciem potestatis. Debet igitur quod ponas mortem subire quam timor: et alium ius supplicij inquit aliquem damnare. c. nemo. ij. q. iij. Ideo inquit Cassiodorus. li. x. epistolarum. epistola. xij. Illa sunt vera iudicia ubi neminem compunit vlla nisi iudicio. De cupiditate vero quod perant iusticie et recto iudicio qui infra tractare intendo in sermone xxi. in ca. de documentis datus iudicibus: ad presens

solum referam quod Iuditha in j. soliloquio. ca. j. dicat. Sic enim. Percutit legem avaricia iudicantem. Nam prima et bona legibus viros tollunt: pecuniaque venale iudicium facit. Nec ille. et Augustinus. Ut quia adeo cupiditas inolevit malum ut idem ex consuetudine vendant leges: corrumpant iura: et sententia ipsa venalis sit: et nulla id causa possit esse sine causa. Odium autem et invidia quod rectum impedit iudicium: demonstrat Laro in suis documentis. Idem. Ira impedit animum ne possit cernere verum. Ideo inquit Cassiodorus. li. xij. epistolarum. epistola. j. qui periculo sum est per iudicem iratum et illum de fortitudine tuo decernere quem te constat quicquid irritabile. De amore autem inquit Tullius in ij. de officiis. Neque rem publicam: neque peram iurandum: aut fidem: amicum sui causa vir bonus faciat. Nam si omnia facienda sunt que amici velint: amici tales sed coniurationes putare sunt. Nec ille. De istis duobus vitiis iusticie Gregorius dicit. Lib. v. p. Peruat amor: et peruat odium: rectum iudicium non cognoscunt. Inquit et per lome in c. de lo. ca. ij. Benivolentia et malivolentia hominem in iudicio errare faciunt. De quibus etiam ait Augustinus in c. de i. q. ij. Quicumque consanguinitate aut amicitia vel hostili odio aut iusticiamque in iudicando ducit puerit iudicium ducit: qui est iusticia: et fructus illius vitiis damna nomen amaritudinis. Ideo Valerius maximus lib. vj. laudat Zalem qui in vrbis lucernam cum saluberrimas leges dedisset populo si quis adulter virosque octo erat pueri: deprehensus filio eius i adulterio: volebat quod ei oculi cruerent. Sed rogante populo ut penam illam adolescentem remitteret: aliquem repugnante. ad vitium ipsi patre deuenit: suo prope: deinde filius octo cruce: visu videndi vtriusque reliquit. Et sic nec propter filij affectionem: aut suum prope sensu iusticie: a iusticie rectitudine declinare voluit: sine quo omnia regna cito ad nihilum veniunt. Unum Montanum in luna celeris. ca. xxi. inquit. Bene sine iusticia: sine remige nauis in vndis.

¶ Pars secunda de virtute fortitudinis.

¶ Breve tulle in ij. rhetorice diffinitio fortitudinis ait. Fortitudo est considerata periculis susceptio et laborum perpessio. Ideo vero in ij. Ethicorum. de fortitudine est aggressio tribulatio causa boni. Augustinus. in li. de moribus ecclie inquit. Fortitudo est amor: facile omnia tolerans propter illud quod amat. De qua virtute tres considerationes faciemus. Prima dicitur exhortatio. Secunda periculis. Tercia vero fructificatio. Quo ad primam considerationem dico quod ad fortitudinem exhortamur auctoritate divina autentica: per biblicalia et poetica. Divina auctoritate Josue. j. ubi dicitur. Confortare et esto robustus et noli timere. et ij. Paral. xv. Confortamini et non dissolvant manus vestre: erit enim merces operi vestro. Et ait. iuditha li. ca. Confortamini et agite diligenter et deus erit vobiscum in bonis. Et Tobie. v. Fortis animus esto in primo cum est ut a deo currens. et Prov. ij.

¶ Manus fortis divitias parat. Et. ij. eiusdem li. c. Manus fortis divitias parat. Et. xv. Domus iusti plenus fortitudo. et. xv. Exultatio iuvenis fortitudo. et. xv. Mulier fortis quia invenit. p. cul et de vitiis finibus pau. eius. et ibidem. Accipit fortitudinem liberos suos: et roboravit brachium suum. et iterum. Fortitudo et decor indumentum eius: et ridebit in die novissimo: et ibidem. Manus sua misit ad fortia: et Sapiens primo dicit. Sit fortitudo vestra lex iusticie. et Eccl. v. Ne sequaris in fortitudine tua periculis centum cordis tui. et Esai. j. Erit fortitudo vestra ut familia stupe. Et loquitur malis et dissolutis. et. xxi. In silentio et in spe erit fortitudo vestra. et ibidem. Gloriate navem maris: quia deus habet fortitudo vestra. et alit. In vacui laboravi sine causa et vane fortitudinem meam presumpsi. et David ps. xviij. Diligam te domine fortitudo mea: domine firmamentum meum: et refugium meum: et liberator meus. et. xviij. Fortitudo mea et laus mea domine: et factus est mihi in salutem et Necemie. viij. Gaudium enim domini est fortitudo vestra: et Job. vj. Nec fortitudo lapidum fortitudo mea: nec caro mea enca est. et. xviij. Tenebit iustus viam suam: et mudio manibus addet fortitudinem. et Eccl. ix. Ego dicebam meliorem esse sapientiam fortitudinem. et Amos. iij. Deribis fortitudo tua et te. et. j. Machab. ij. filij confortamini: et viriliter agite in lege et gloriosi eritis. et Luc. x. inquit domine Cum fortis armatus custodit armum suum in pace sunt omnia que possidet. et Act. vj. Stephanus autem plenus gratia et fortitudine faciebat signa magna et prodigia in populo.

¶ Auctoritate etiam autentica doctorum ad fortitudinem aiamur. unde Ambrosius in lib. j. de officiis ait. Non mediocriter animi est fortitudo qui sola defendit ornamentum virtutis: et iusticiam custodit: que expugnabili plio adversus omnia vicia decernat iura. Et idem li. v. eiusdem operis dicit. Revera iure ea fortitudo vocatur: quia unusquisque seipsum vincit: iram continet nullis illecebris emollit: nec flectitur: non adversus perturbatur: nec extollit secundum. Et Augustinus in epistola ad Hieronymum ait. Qui vera virtute fortis est: nec temere audet nec inconsiderate timet. Hieronymus etiam super Jobele inquit. Iusti et fortis viri est: nec adversus frangitur: nec prosperi sublevari: sed in vero quod moderate conservari. et idem super Amos ait. Fortitudo corporis imbecillitas est: aut imbecillitas corporis fortitudo est aie. Et Gregorius in v. moralium dicit. Tanto se unusquisque ad fortitudinem pervenisse verius demonstrat: quanto aliena mala robustius tolerat. Nam minus in se convaluit: quod iniquitas presumit: qui in eo quod ferre contrarietatem non valet pusillanimitas sue gladio confusus iacet.

¶ Auctoritate etiam poetica idem ostendit. Nam Bresto in ij. Ethicorum dicit. Fortitudo est laudabilior: quam recuperantia: quia laus virtu-

tis est in hoc: quod aliquis bene operatur circa difficultatem. Difficulus autem est sustinere tristitia quod est fortitudinis: quam abstinere a delectationibus quod est temperantie. Nec ille. Et Tullius in ij. de officiis ait. Fortis animi est non turbari in rebus asperis: nec a gradu deici. et idem li. v. rhetorice veteris dicit. Si non multum potest obesse fortuna qui sibi firmius i virtute quam in casu plidii collocauit. et in. q. Tullius. questio ad inquit. Qui id quod vitari non potest metu: ita vivere aio quicquid nullo modo potest: aut mortem non timet magni plidii ad beatam vitam comparat: nunquam ingenuit vir fortis et sapiens nisi forte ut se intendant ad firmitatem. Et Seneca in li. Tragicum Hercule furere dicit. Quicquid fortis videris miserum neque. Et in Medea. c. ij. Fortis fortuna fortis: mentis: ignavos primus. Fortuna opera auferrens animam potest. Idem in lib. xij. epistolarum epistola. vij. Sapiens vincit virtute fortunam. et li. xij. epistola. q. Non affligit sapiens liberorum amissionem vel amicorum. Eodem enim animo fert illos. morte quo sua expectat. Et ratio vult potest affligi illa quam idem ponit. li. xv. epistola. iij. di. Iniqui est quoniam de eo quod vni accidit: et omnibus restat. In li. quoque de prudentia idem ait. Ignis autem perbat: miseria fortis viros.

¶ Otica etiam auctoritate ad fortitudinem exhortamur. Unde Orator in sermonibus li. x. sermone. q. inquit. Viri fortis.

Fortis diversis opponit peccata rebus. Et Ovidius in j. de fastis.

Omne solum fortis patria est ut piscis equos.

¶ Ut voluerit vacuo quicquid in ore parat. Et Lucanus lib. vij.

Fortissimus ille est

Qui p. p. metuenda potest: si quoniam instans

Et differre potest. Et Juvenalis lib. iij.

Fortis pascit animi morte: terrore carere. Et Martialio li. vndique suscepto. c. ij.

Sub quocumque onere: strepitum omnium labore.

Rectum stare licet gloria non modica est. Prosperus in li. epigrammatum epigrammate. xxi.

Rectus est adversus pati: et tolerare modestus.

Nec quicquid in quoniam voce mouere deum. Et epigrammate. xli.

Namque bonos non blanda instat: nec aspera fragant.

Et epigrammate vltimo.

Nam metuo enclitum: mudus domus oibo vna est.

Et Laro. c. iij.

Rebus i adversis animi submittere noli. Et Seneca

bardus in lib. de impatiens vicio. c. vi.

Nam turbat adversa pro: nec prospera tollunt. et Gualteri de castillione. li. v.

Est animi fortis stantem pretere mori.

Degeneres animi: perculsi ignobile summi

Credunt esse bonum diuturna vivere vita. et Ma-

theus poeta in historiis Tobie. c. ij.

Lubrica fortune non te p. m. alet: vna.

¶ Amor est in adversis: pergitur minor. et Den-

nicus samariensis li. ij.

Ecce fortuna sua pstantia: sicut patiens: sicut ferreus in adversis: neque fragat brevis.

Sed ad secundam considerationem de fortitudine ne est sciendum quod fortitudo secundum Richar. in. ij. di. cxxij. et Thoma. ij. q. q. cxxvij. et Albertum super. ij. q. q. di. cxxij. in quatuor: prout philosophi in fiducia: seu securitate: magnificentia: constantia: siue perseverantia: que per differunt secundum Thoma. ij. q. q. cxxvij. et panem. fiducia autem siue securitas dicitur per remotionem timoris: ut inquit Thoma. ij. q. q. cxx. art. vij. Unde Bressio. iij. Ethico. ait. Fortis est intrepidus mali. Et in similitudinem leoni. iuxta illud Prover. xviij. Justus ut leo perfidens absque timore erit. Et ceteris. ceteris lib. c. Leo fortissimus bestiarum ad nullius pauebit occursum. Sciedum tamen quod secundum Thoma. vbi supra. quedam est securitas commendabilis: que dam vero vituperabilis. Laudabilis est illa que puenit ex bona conscientia: et que non timet non timenda. de qua Prover. xxi. dicit. Secura mens quasi iuge puiui. De hac etiam Grego. in moralibus lib. dicit. Quisquis ad secure vite precepta se dirigit priusquam vite eterne premia papiat hic iam in ista secura in perpetuum felicitatis degustat. Quasi enim puiuiario est refectiois securitas tranquillitatis. Bona ergo est securitas virtuose vite. de qua Grego. vbi supra ait. Dum virtutes mentis lenitas pariunt: quandam etiam securitatem gignunt. Securitas vero reprehensibilis est eorum qui sic sunt securi in hoc perloso mari: quasi iam essent in portu. De tali securitate inquit Grego. vbi supra. Sepe que certamem reparationis supare non valuit: sua deterius securitas deiecit. Iohannes Hieronymus. in quadam epistola dicit. Nulla securitas est vicino serpente dormire. Qui habet hanc securitatem facile a diabolo superatur. Et hac securitate presumptuosa fit homo negligens. unde Grego. in quadam omelia inquit. Dum mens secura reddit in torporem latas: ideoque mater negligencie solet esse securitas. Reprehensibilis quoque est illorum securitas qui futura pericula non prouident. De quibus dicit Job. xxi. Domus eorum secura sunt et pacate: et ita ducunt in bonis dies suos: et in puiuo ad inferna descendunt. Illa etiam est reprobanda securitas de qua Bressio. in. j. magnorum moralium. c. iij. inquit. Si quis adeo sit impauidus quod deum non timeat: non fortis sed infans est. Et iterum eiusdem libri. c. xxiij. dicit. Si quis non timet ea que supra boies sunt: non fortis est sed infans. Illorum etiam est vituperanda securitas qui sine legitima causa periculis mortis se audacter exponunt. hec enim temeritas appellatur. De qua Tullius lib. v. art. noue. c. xij. ait. Temeritas est animi inconsiderata dolorum perpessione gladiatoria periculorum susceptio. Et Seneca in libro tragediarum dicit. Temeritas est que pericula ducem.

Ecce pars fortitudinis dicitur magnificencia: quam describit Tullius in prima rethorica dicens. Magnificencia est rebus excessum cum animi ampla quidam et splendida sima. positione inchoatio atque administratio. Et Macrobius in li. de somno sapientis dicit quod magnificencia est negotiorum difficultum et periculorum consumatio. Nec tamen magnificencie fortitudo que est aggressio rebus difficultum debet esse discrende regulata: quia ut ait Albertus in tractatu de virtutibus politicis. Vir audax quando prudenter non accedit ad ardua: dum credit ascendere magis ruit ad ima. Unde cornicula l3 multa viget audacia: ita ut aues de preda multum infestet: tamen quia temerario ausu etiam aggreditur aquilam: accidit quod ipsa aquila occidit eam. Falco vero auis regia magne est fortitudinis: et magnificencia cordis: tamen tamen prudentie erit ut ea die qua aquila in aere sentit: suam fortitudinem temperet a predando: ne forte dum predatur alia alcerius fieret ipse preda. Draco autem de sua fortitudine dum confidit elephante inuadit: sed accidit ut dum elephante verat ipse pereat: et quando eum occidit: ipse cum occiso intereat. Elephas enim dum cadit suum occisorem occidit: quem sub se cadendo comminuit. hec Albertus vbi supra. Debemus ergo ita esse audaces et magnanimi ut tamen timenda formidamus. iuxta illud Prover. xxiij. Sapientis timet et declinat a malo: stultus transiit confidit. Si quis autem timeret vbi non est timendum: dicitur set pusillanimitatis peccato infectus: quod fortitudinis contrariatur ut declarat beatus Thoma. ij. q. q. cxxij. de quo peccato inquit David in ps. Deum non inuocauit. illic trepidauerunt timore vbi non erat timor. Tales pusillanimes dicit Albertus vbi supra esse similes leporibus et cuniculis: qui in omnibus de sola fuga confidunt. Item similes sunt cuidam generationi mulorum: qui in principio capiunt auiculas: sed tempore pcedere timore crescente adeo pusillanimes fiunt ut vig multas inuadant: et sic penitus omnem animositatem deponunt ita quod fame moriuntur. hec ille. Est et pusillanimitas directe opposita magnanimitati. ut ait Bressio. iij. Ethico. Sed quod de magnanimitate et audacia deo dare infra aliqua dicam sermone. cxxij. parte prima.

Ecce pars fortitudinis pars est pstantia. ut autem colligitur ex dictis philosophi in. iij. Ethico. Constantia est stabilitas animi firma: et in bono pposito perseverans. que attenditur circa res terribiles et ad sustinendum difficile. ut sunt ille qui quibus loquitur Grego. vij. Morali. dicens. Justorum fortitudo est carne vincere propriis voluptatibus contraire: dilectione plenius vite extinguere. Sicut enim bona loca militem facit securum ad aggrediendum ardua et sustinendum iacula: sic fortitudo militem christi securos et audaces atque constantes reddit eos in spem

ritualibus plijs. Hanc autem stabilitatem non habent qui in peccato sunt. Scriptum est enim Treu. j. Peccatum peccauit hierusalem: propterea instabilis facta est. Contra vero est de habere pscientiam bonam et mundam Job. ij. dicit. Si iniquitatem que est in manu tua abstuleris a te ruc leuare poteris faciem tuam: et eris stabilis. Hanc quoque constantiam non habet ille qui nunquam in eodem pposito permanet. de quo metrice dicit.

Quod petijt spernit: repetit quod nup emisit.
Diruit edificat mutat quadrata rotundis.
Talis non immerito potest stultus appellari. Bt enim Seneca lib. vij. epistolaz epistola. iij. Stulticie nihil constat: nihil diu placet. Hanc etiam pstantiam non habet ille qui diu in aliquo loco pssistere non valet: ita ut argenti vniui videat sub pedibus habere. De quo Martialis li. vndiqz suscepto. c. v. ait.
Cur adeo gaudes motu Iouiane locali.
Cur ta sepe salis. an quoniam leuis es.
Signat enim mentis motus mutatio rata
Non concordes: nec tibi puenias.
Podus h3 stabile: cum podere gleba quicta est.
Diripit puluis p leuitate sua.

Nec natura loci tibi recte viuere donat.
Sed mens discreta ppositumqz tenax.
Vanni autem noceat talis mutatio loco: cum ostendit Seneca lib. j. epistolaz epistola. ij. dicens.
Non conualecat plura que sepe tranfertur
Et Martialis li. predicto. c. iij.

Non bene firmat radix que sepe mouet
Nec multa hospitia pignus amoris habet.
Quia igitur inquit Hieronymus. in quadam epistola. Non hierosolimis fuisse sed hierosolimis bene vixisse laudabile est: ideo dico vobis illud Luc. x. Non liceat transire de domo in domum. Ut enim ait Bressio. li. ij. magnorum moralium. c. xxi. Vita neque est hospitari de domo in domum. Ideo dicit Eccli. xj. Confide in deo et mane in loco tuo. Scriptum est enim Dier. xiiij. Dilectis mouere pedes suos et non quieuit et domino non placuit. Ideo. j. ad Cor. xv. dicebat Paulus. Fratres stabiles estote et immobili. et. j. ad Thes. iij. Rogamus vos fratres ut operam deno ut qeti sitis. Et hec de pstantia sufficiant. De perseverantia autem tractabimur infra sermone. cxxij. parte vltima.

Quarta pars fortitudinis est patientia. De qua quia supra tractauimus in sermone. cxxvij. prime partis huius operis: et etiam intendo aliqua dicere infra sermone. xij. ideo ad presens duas tamen de ea contemplationes faciamus. Prima dicitur inductio. Secunda remediatio. Quo ad primam inducunt nos ad patientiam: Primo auctoritates sacre scripture. Scriptum est enim ps. ij. Patientia pauperum non peribit in fine. Ideo David ps. cxxvij. dicebat. Ego autem in flagella paratus sum. et ps. lxx. Quoniam ab ipso patientia mea. et lxx. Tu es patientia mea domine. et Prover. xiiij. inquit Salom. Qui patientes est mul

ta gubernat sapientia. et. xv. Vir iracundus prout uocat riras: qui autem patientes est mitigat suscitatas. et. xix. Doctrina viri p patientiam nosat. et Eccli. vij. Melior est patientes: arrogantes. et Eccli. clasticus. j. scriptum est. Usque ad tempus sustinebit patientes et postea erit reditio loci dicitur illi: us. et. ij. eiusdem li. c. In humilitate tua patientias habet. et. j. ad Thes. v. Patientes estote ad omnes. et. j. Petri. ij. Nec est enim gratia si propter dei sustinet quis tristitias patientes iniuste. et ad Roma. viij. Non sunt condigne passionibus huius temporis ad futura gloriam que reudabit in nobis. et. ij. ad Cor. j. Sicut abundat passionibus christi in nobis: ita et per christum abundat consolatio nostra. Et ibidem. Sientes quoniam sicut socii passionum estis sic etiam consolationis. ad Roma. v. Tribulatio patientiam operat: patientia autem probationem. et ad Ephe. iij. Cum patientia supponentes iniuncte in charitate. et ad Hebr. x. Patientia nobis necessaria est. et Jacobi. j. Patientia opus perfectum habet. Sed beati quia multas dicit potest illud Job. iij. Ubi est patientia tua. pauci enim sunt qui habeant eam in effectu: licet multi in verbis illam ostendant. Unde equipera patientiam inulce: que tempore estatis quando non est necessaria propter niam suam caliditate dilatat folia et extendit: res pore autem hyemis quando esset valde utilis abscondit se sub terra. Sic quoque faciunt multi qui pro quacumque tribulatione cum sine impatientissimi tempore pspicitatis de patientia gloriantur: et dilatat pbi lateria aliosque afflictos pstant. Vera enim est illa sententia tulliana. Facile omnes cum valemus recta consilia egrotis damus.

J autem queramus quid sit patientia: vltra diffinitionem Lactantij posita supra in dicto sermone. cxxvij. j. partis diffinit eam Grego. super Lucam di. Patientia est aliena mala equanimiter perpen: et nullo malo animo in aliquem ad vindictam moueri. et Tullius in. j. Rethorica dicit. Patientia est utilitatis siue honestatis causa: rerum arduarum ac difficultum voluntaria perpessio. Aug. vero in lib. de patientia inquit. Patientia est virtus qua mala equo animo toleramus. Ad quam virtutem exhortamur etiam auctoritate autentica. unde Ciprianus in epistola ad fratres de bono patientie ait. Patientia est que nos deo commendat et seruat. ipsa est que iram temperat linguam refrenat: mentem gubernat pacem custodit: disciplinam regit: libidinis imperium frangit: amoris violentiam comprimit: incendium simulantis extinguunt: cohercet potentiam diuitum: inopiam pauperum refouet: tuet in virginibus beatam integritatem: in viduis laboriosam castitatem: in maritatis in diuidua charitatem. facit humiles in prosperis: aduersis fortes: contra iniurias et contumelias mutes: docet delinquentibus cito ignoscere: reparationes expugnat: persecutiones tolerat: passionem et martyria consumat. Ipsa est que fidei nostre fun

damenta firmiter ponit: que incrementa spei sub
limiter puebit. Ipa efficit ut efficiamur filij dei
dum obisti tolerantia imitatur. Et Hierony.
in tractatu de fide inquit. Est ergo patientia om
niū iniuriarū et passionū tolerantia. quā si quis
habuerit bona omnia in se continet. Et Aug. ubi
sup̄ dicit. Virtus animi que patientia dicitur tam
magnum donū dei est ut et ipsius qui tam nobis
largit patientia p̄dicet. Si quis autem querat
quare deus sanctos p̄mittit in hoc mūdo tribu
lari. respondet q̄ multis de causis: maxie quin
q̄. Primo ut mūdos ip̄e cui delectationibz suis
sit eis redio: et ex hoc feruentius deū diligant. Se
cūdo ut venialia eorū peccata in hac vita purgē
tur ne purgatoz p̄nis grauioribz crucient. q̄
q̄d lima ferro facit auferendo rubiginē hoc ani
me facit tribulatio. Tercio ut nullū murmure
contra deū si in mūdo affligit cū amicos ipsius
dei videat diuersimode tribulari: sciēs q̄ tribu
lano patienter portata sine fructu nō erit. Quar
to ut cognoscantur quales sunt et crecentur ad
melius operandū. Et ad hoc potest applicari il
lud q̄d fit Placencie in quibusdā nundinis: in
quibus vendunt multa lues. veditoz autē lau
dat eos dicens. hic habet tantū lardū et tam al
tam pinguedinē: et tantā songiā: et tantā carnē.
emptoz vō ait. Nō credo q̄ habeat tantū lardū
ut dicis. Et mercator dicit ad pbam. Habet au
tem sub corrigia sugulā quandā quā infigit in
illo lue. Durante vō illo lardo sus nō sentit: sed
cū tangit carnes tunc damat: et sic habet men
sura de lardo. Per suam autē intelligit sensua
litas quā naturaliter quisq̄ etiā sanctus habet
dum est in hac vita. Tūc ergo deus cognoscere
facit quantū quilibet habet de lardo ac songia
id est de patientia quando cum tangit in viuo.
Sus quādoq̄ q̄d diu nō tangit in viuo cū illa
sugula semp̄ tenet vultus: versando in terrā: sed
dum tangit sup̄ viuu elcuar caput. et similiter fa
cit homo qui dū nulla tribulatione pungitur: in
terrenis delectat. Dum autē affligitur ad cele
stia erigitur et ad eorū desideriu inflāmatu ele
uatur. Quinto deus sanctos tribulari p̄mittit
ut ex afflictionū tolerantia gloriosius eos coro
nare possit. Nā ut Hierony. in lib. de vindicta et
iuramento inquit. Future vite gloria p̄sentis vi
te incommodis cōparatur. Et ideo nō debet quis
desperare de tribulationibz mūdi que multum
sunt viles. Unde Grego. in moral. dicit. Fugie
dus est mundus si p̄spiciat nos demulcet. Qui
ergo cor calamitatibz pulsatur quid aliud q̄ ut de
ferat damat. Et idē in. i. lib. dū dē opis ait. Nō
nunq̄ quis nec p̄ p̄terita nec p̄ futura culpa
percussus: sed ut sola diuine virtutis potentia
et amputata percussio monstret. In qua mani
festatio quid agitur nisi ut ex flagello meritoz
virtus augeat et ubi nulla p̄terita iniquitas ter
gitur: magna de patientia virtus generat. Et ite

rum idē Grego. ait. Aduersitas que bonis vo
tis obicit p̄bano virtutis est: nō indicat repro
bationis. Ferrū quippe nostre mentis ad acume
nō potest puenire ventatio nisi hoc exarserit al
terius lima p̄auitatio. et Augu. in. iiij. de trinit.
inquit. Mala que ab iniquis fideles p̄ferunt
ipsis utiq̄ profunt: vel ad demenda peccata: vel
ad exorandā p̄bandāq̄ iusticiā: vel ad demō
strandā huius vite miserā. Ideo Hierony. su
per ps. dicit. Veniant plage: veniant omnia gene
ra maloz: dūmodo post plagas christus adue
niant. Et ad Marcū p̄beterū scribit. Apud chri
stianos nō miser est qui patit̄ et humiliat̄: sed qui
facit iniuriā. Et Chrys. sup̄ eplā ad Hebr̄eos
ait. Nihil ita p̄fusū facit iniuriā agēis sicut for
tis et minis patientia tolerantis. et neq̄ in ope ne
q̄ in lingua se vindicantis.

Utoritate quoq̄ politica ad patientiā
a incitatur. Unde Lactā. in. v. diuina
rū. insti. inquit. Magna nāq̄ et p̄cipua
virtus est patientia: quā pariter vulgi publice
voces et philosophi et oratores sumis laudibz
celebrāt. q̄ si negari nō pōt quin summa sit vir
tus necesse est iustū et sapientē virū in potestate
esse hominis iniusti ut capiat patientiā. Tulle
etiā in. i. Retor. dicit. Patientia est virtus et
mediarū omniū aduersitatūq̄ impetus equan
miser potēs. et Plato in suis sententijs inquit.
Totius philosophie robur est patientia. Socra
tes autē in suis sententijs ait. Viri boni ē scire pati
nec facere iniuriā. Victoria em̄ sine aduersario
breuis est laus.

Exemplis insup̄ ad patientiā exhortamur
c Sed dimissis exemplis sanctorū de qui
bus in p̄dicto sermone. xxxviij. diximus
maxime beati Tobie et Job. de quibz dicit To
bie. ij. Nāc autē reprobationē ideo p̄misit deus eue
nire illi ut postea daret exemplū patientie eius
sicut et beati Job. Et loquit̄ de Tobia. Venia
mus ad exempla. Primo rerū naturalium que
ad patientiā nos puocant. vnde inq̄t Albertus
magn⁹ ubi supra: q̄ quāto vir patiens patitur
plura mala tāto amplius eius virtus redolere
pbat. Sicut species aromaticæ quāto for
terunt: tāto ex eis maior odor sentit. vnde nec
dolēt nō contrite: nec sunt bene odorifere: nisi cū
fuerint pilo attrite. Item exemplū habemus de
amigdala que si sterilis sit secunda fit si dauis
in radice p̄forat. Sunt em̄ pene mltroz meritoz
rum accumulatiue si fuerint patienter portate: q̄
et si aliquādo videant̄ amare p̄dulces sunt pa
tientie igne decocte. Nam et poma imatura ma
turant et dulcorant si in igne coquant. Ignis q̄
q̄ a vento nō extinguit: sed fortius inflāmat
Et incensū quāto magis malleis tundit: tāto
amplius solidat. Adamas flāmis excoc⁹ for
tior reddit. Lapis lateris in fornace positus nō
consumit: sed quāto diutius ibi tenet tāto am

plius solidat. Aurum in igne positū in valore
nō minorat sed p̄chius et p̄osius reddit. et si
habet aliquid imixtū impuritatē dū ignis in
eo agit ab illo solam scoriam tollit: eius vō sub
stantiā nō corrumpit. Sic patientie virtus ad
uersitatibz nō deicit sed fortior reddit. Sicut
sol magis calet in mari ubi est aqua calori con
traria q̄ in terra. Alia quoq̄ naturalia addu
ci possunt exempla. Nā frumentū pulchrū nū
q̄ reponi potest in horreis nisi prius mltis icti
bus separet a paleis. Nec ex grano conficiat pa
nis nisi prius fortiter conterat in molis. Nec vi
num collocat in dolijs nisi prius vuc concule
tur in torcularibz. Illa vero cassia apud medi
cos nō cōmendat: que facilius rumpit sed q̄ nō
faciliter frangit. Quo exemplo impatientis vili
tas ostendit virtutēq̄ patientis demonstrat. Nūc
etiā quāto fortius vno anno p̄teritaverberatur
quādo fructus eius excutiunt: tāto in anno se
quenti amplius fructificare monstrat. Sicut er
go camelus genua in terra ponit quādo onera
super se accipit: sic panes de illarū sibi grauami
nibz deo gratias agit: quia ex eis non modicas
utilitates reportare incēdit. Sciens q̄ (ut dicit
bat quidā factus p̄dicatoz) in celū nō itur nisi
triplici via. scz aut p̄ terram que est plena malis
hominibz. aut p̄ aquā ubi sunt magni fluctus
temptationū. aut p̄ aerem qui est plenus demo
nijs. Et ideo oportet nos ubiq̄ subiacere mole
stijs. Exemplis etiā gentiliū multa habem⁹ ad
patientiā inducentia. Unde recitat Hiero. que
refert Albert⁹ ubi supra: q̄ quidā filius philoso
phi cuiusdā a suo p̄ceptore hortatus est ut tribo
annis sibi iniuriantibz premiū daret ut sic pati
entiam assuescere posset. Elapso igitur triennio
athenas ad philosophandū perrexit: in cui⁹ a
uitatis porta quidā sc̄ner sedebat qui omnes in
trare volētes magnis iniurijs imperebat. Et q̄
patientes esse cernebat libere intrare p̄mittebat.
Impatientes vō tanq̄ philosophoz cōsortio
indignos repellabat. Cū igitur senex ille mltis
cōtumelijs iuuenē predictū impetisset et ipse ri
deret multūq̄ gauderet. admirat⁹ senex ad iu
uenē ait. Quid habes q̄ in tōtis iniurijs rideo
Qui iuuenis respondit. Quare nō rideā qui tribo
annis p̄ciū dedi ut iniurias possem audire: et
nūc nullo p̄cio dato a te audio q̄d exopto. Tūc
senex agit. Ingredere fili quia dign⁹ es. Recit
at quoq̄ Albert⁹ ubi sup̄ exemplū patientie La
ronis romani sapientissimi: qui mortuū filium
suū audiens nō plozauit: nec villas lamentabi
les voces dedit: sed tūc boc ait. Reddidit tribu
rum q̄d ex necessitate nature reddere tenebatur.
Exemplū etiā habem⁹ Socratis. De quo Lact
tius ait: q̄ se lictu calce a q̄dā percussus: nec in
aliquo cōmotus: de eius patientia mirantibz di
xit. Stasinus me percussisset calce nūquid in iu
dicio cū conuenire. Cur ergo nō sustineā sicut⁹

hominū sicut bestiarū. Quidā etia aliter sibi di
centi. talis maledixit tibi. Respondit. Ideo male
dixit q̄ bene loqui nō didicit.

Eristipo quoq̄ philosopho legi⁹ q̄
d quidā dicenti ei: homines te p̄temunt:
respondit. Et illos asini. sed sicut illi de a
sinorū conceptu nō curant nec ego de illoz. De
patientia etiā Diogenis philosophi refert Se
neca lib. iij. de ira qui semel cōuictus debonestas
tus cū nihil iniurianti sibi responderet. interro
ganti de causa dixit. Nō possem ego illam tantam
debonestatē inferre respondendo quāta ip̄e sibi
ingulit loquēdo. Et aliter dicenti sibi: q̄ omnes
cū vitupabant: respondit. Optet sapientiā ab in
sipientibz impugnari. Esse em̄ meliores indicat
mala lingua que carpit. Magna ergo est chri
stianorū cōfusio si patientiā nō habet expectatio
ne eterne gl̄ie: quā gentiles habuerūt ostēdiōe vir
tutis et acquisitione laudis humane.

Ecclā p̄templatio de patientia dicit re
s medianonis. Quia em̄ difficilis est ad
uersitatū tolerantia tria vobis trado re
media cōgrua. Primum dicit oratiois. Luz em̄
patientia sit donū dei: ut sup̄ paruita deo p̄ orati
onē est impetrāda. Nā et dñs Iesus appropin
quātē passionis tēpore ad orationē accessit: et di
scipulos ad orandū inuitauit: ut habet Marc⁹
thē. xviij. c. Scriptū est em̄ Esa. xli. Clamabunt
ad dominū a facie tribulatioz et mittet eis salua
toz. Ideo. iij. q. i. c. nulli dubiū. dicit. Nulli du
bium est quin boni a malis semp̄ p̄sequant. p̄
pter q̄d nos optet hūiliari sub potēti manu dei
ut nos liberet a tribulationibz.

Ecundū remediū dicit medicatiois. De
s bemus em̄ meditari quid patientē mul
ti mūdani ut bonū aliqd tēporale conse
quant. Un Jacobi. v. scriptū est. Ecce agricola
expectat fructū terre patienter ferēs donec accipiat
tēporaneū et serotinu. Et ideo multo magis
nos debem⁹ patienter ferre aduersa ut adipiscamur
bona eterna. Debem⁹ etiā meditari ecclā
sanctorū: qui desiderabāt p̄ christo pati et affligi
sc̄ntes q̄ p̄secutores sūt tanq̄ apes. Nā licet p̄
gant p̄ penā: tamē mellificāt p̄parādo dulcedi
nem eternā. Unde ps. ait. Circūdederunt me sicut
apes. Sūt etiā sicut fabri: quia licet feriant
tamē coronā eternā nobis fabricāt. Unde idem
ps. iterū inquit. Supra dorsū meū fabricauē
rūt peccatores et c. Sūt etiā sicut p̄flatores: q̄
licet argentū ponāt ad flāmā tū illud purgant
ab omni imūdia. iuxta illd Malach. iij. Sed
debet cōflans et emundās filios leui. Bonū er
go est remediū recordari de tolerantia sanctorū
Ad q̄d hortat Grego. in quadā omelia di. fa
cta p̄cedentiū patrū p̄sideremus: et nō erit gra
uis que toleram⁹. et Hierony. i quadā eplā ait.
Quis sanctorū sine patientia coronat⁹ est. Si
nabulis em̄ ecclie nō defuit iniquitas premiū

et iusticia panes. Vera est enim sententia Pauli. ij. ad Thim. Omnes qui pie vivere voluit in christo Jesu persecutiones patient. Debemus etiam considerare nostros defectus propter quos digni sumus a domino flagellari. dicentes illud Gen. xlij. Merito hec patimur quia peccatum est. Et illud Michae. viij. Iram domini portabo: quoniam peccatum est. Ideo Grego. in moralibus dicit. Tunc illa paucitia bene toleramus: quando in secreto mentis ad male perpetrata recurrimus. Tunc quia patientia quis ferri medici tolerat quanto putridum esse conspiciat quod sanat.

Secundum remedium dicitur premiationis recordatio. Et hec est tertia consideratio principalis qua de fortitudine posuimus que appellatur fructificationis. Per tolerantiam enim passionum huius vite cruciatus terribilissimus future. unde Grego. v. moralium ait. Boni si qua deliquerunt: hic punitionem recipiunt: ut ab eterna plenius damnatione liberentur. O tribulatione gaude: quia signum est quod deus vos diligit cum peccantes punit. Scriptum est enim Prover. ij. Quod diligit dominus corripit: et quasi pater in filio complacet sibi. Letare etiam tu qui benefactores persecutiones toleras: quia in hoc similis dei filio compararis: qui Job. xv. inquit. Si me persecuti sunt et vos persequentur. De fortitudinis autem et patientie virtute ac de eius utilitatibus loquens Albertus ibi supra dicit. quod primo est rerum arduarum tolerantia et appetitua. Quis enim generosus miles est et probus: qui non querat certamina: ut ei appareat potentia dare sciat et fama. Nam de Julio cesare a quo alij imperatores postea cesares appellati sunt: ut dicunt doctores in rubrica prebentur digestorum legimus quod dum Pompeium suum adversarium mortuum audivisset doluit: ac suspirans ait. Doleo quia non habeo de cetero cum quo bellare dicitur enim quod cupiebat semper nova bella invadere: ut eius virtus posset dare scire. De isto loquens Lucanus in. ij. inquit.

Letar in arma furor nullas nisi sanguine fuso
Gaudet habere vias: quod non terat hoste vacantes.
Desperet fines: vacuosque irrupat in agros.
Atque ipsum non prestat iter preteritaque bellis.
Bella gerat: non tam portas intrare paratos.
Qua fecisse iuvat: nec tam pariter colono.
Brava premi quod si ferro populeus et igni.
Locusta pudet ire via cuiusque videri. Si contra generosus ac fortis: reperit animum amore copulatum et transiens glorie: quanto formosius debet esse animus christianorum pro acquisitione felicitatis infirmis.

Secundo dicit Albertus ibi super. quod fortitudo sine patientia est aliaque virtutum probatio et examinatio. Hic enim Seneca in lib. de providentia. Tunc apparet quanta sit hominis virtus quantumque polleat cum quod possit patientia ostendit. Tercio est peccatorum purgatio. unde similis

est arena cuius virtus est collocatio: et aque falsae et amare purgatio et dulcoratio. Aqua enim que per arenam colatur purior et dulcior redditur. Similis etiam est ignis: qui dum materiam aliquam inflamat ab omnibus sordibus eam purgat. Ideo dicitur Eccli. ij. In igne probatur aurum et argentum: homines vero receptibiles in carnis humilitatione. Quarto est hostilis perfidie expulsiua. unde Eccli. i. firmatur in li. de beata vita. cum ait. Malorum vitiorum est fortitudo. Ideo dicit Alber. vbi. s. quod patientia est similis gemme quod dicitur alexandria. cuius virtus esse dicitur constantem hominem facere: et iniuriam reddere in certamine. Contra vero est de impatientia. Ideo Alber. ibidem dicit: quod impatientes sunt vitrosi similes quod cassum statim frangitur: imo sunt vitrosi fragiliores: quia vitrum non nisi tactu frangitur: sed homo impatiens ad solum verbum disrumpitur. Sunt etiam similes salis quod in igne positi statim strident: in aqua vero statim fluit et evanescit. Lignum etiam castaneae si per ignem in igne acriter damatur et semper damando sanitatur. Quibus exemplis figurantur impatientes qui vel unum verbum sustinere non possunt: sed et homo uno eorum respondens verba: et addit facta si possunt. Sunt etiam alij qui dum potentia se vindicare non possunt ad astutiam se convertunt. Unde vulpes qui cum raro continuo bellum gerit: cum illi dente ledere non possit propter duriciam pellis: diligenter considerat quando rursus suam cavernam exeat: et eam intras vena et stercore tota fedat: quod cum rursus rediens cernit: cauens nam ipsam derelinquit eo quod fecerit sustinere non possit. Nec Albertus vbi. s. Qui etiam addit quod leopardus quem mirabiliter leo odit: eo quod de virore adultera natus est: leonem ubique fugit: eo quod cum illo virum bellare non possit: sed quod potentia efficeretur non potest astutia obtinet. Parat enim sibi casum uerum officium duplex habent: unum per quod intrat et aliud per quod exeat. Et hec fouea in vitro quod officio est valde lata: sed in medio valde stricta. Leone igitur veniente qui grossior est leopardus: leopardus ad foueam fugit. quem persequens leo foueam cuius intrat: sed ad medium veniens propter stricturam foueae ultra transire non valet: nec retro bene se vertere potest. Leopardus vero per aliud officium exiens et post eum veniens a tergo eum pungit et mordet. Est etiam quedam species vnicornis qui omnem rubicundum colorem mirabiliter odit. Unde venator se rubicundum ducit et ad bestie locum accedit: quem dum bestia cernit in impetu sui furoris ut eum occidat occurrit: sed dum post arborem se abscondit illa cornu suo tam fortiter in arborem ferit: quod ultra trabere cornu nequit. Accidit igitur ut dum per impatientiam alterius mori querit: in illius manum incidat qui ei vite non parat. Sepe igitur accidit homini impatienti quod cum nit leoni et vnicorni: quod dum vindictam super alterum querit ipse vulnus et mortem incurrit: et in laqueum cadit quem alteri ipse parauit. Nec Albertus. Et sic verificatur illud ps. vij. Lacum aperuit et effodit et incidit in foueam quem fecit. Et. l. vij. Foderit autem

re faciem meam foueam et incidit in eam. Et Eccli. xxvj. Qui fodit foueam incidit in eam: et qui laqueum alteri ponit peribit in illo: et qui statuit lapidem primo offendet in eo. Et Prover. xxvj. Qui emittit lapidem reuertetur ad eum. Ideo dicit vulgare puerbum. Multa bene capiunt illi qui emittit ut reuertetur et fuit percussus.

Paro tertia de virtute temperantiae siue moderationis.

Via supra in parte prima huius operis multa dixi in laudem abstinentie et temperationis gulositatis: que possunt applicari ad presentem materiam: de quibus habet in sermone. iij. et v. Et etiam sermone. vj. in. c. de peccato gulae. Ideo hic breuiter me expediam. Sciendum ergo quod Tullius in. ij. rethorice diffiniens temperantiam inquit. Temperantia est rationis in libidine atque in aliis non rectos morum animi firma et moderata dominatio. hec ille. Sicut enim equus per frenum dirigitur et refrenatur: ita sensus a ratione per temperantiam moderatur et reprimitur. iuxta illud ps. In ebrietas et freno mandillas eorum costringe etc. Arest. autem li. j. magnorum moralium. c. xxxix. dicit. Temperantia est circa delectationes et tristitias in gustu et tactu factas. Et in j. rethorice. c. xij. idem ait. Temperantia est virtus propter quam ad delectationem corporis ita se homo habet ut lex preceperit: incontinentia vero pertrahit. hec ille. Verum quia Albertus magnus in tractatu de virtutibus politicis. c. de temperantia. diuidit hanc virtutem in tres partes dicit. quod est temperantia quod ad gustum: et est temperantia quo ad tactum: et alia temperantia quo ad mundum: volens ostendere quantum sit hec virtus commendabilis a temperantia gustus incipit. Ad quam hortatur Salomone Prover. xxv. di. Mel inuenisti: comede quantum sufficit tibi: ne forte saturatus euomas illud. Et Eccli. xxi. dicit. Initium vite hominis aqua et panis. Et. xxij. eiusdem libri. Uttere quasi homo frugibus que tibi opponunt. Et. j. Macha. j. Multi de populo israel elegerunt magis mori quam ab his coinquinari. Et j. ad Thimo. v. inquit apostolus. Noli adhuc aquam bibere: sed modico utere vino propter stomachum: et frequenter infirmitates tuas. Et ad Thimo. ij. Iuvenes hortare ut sobrii sint. et Tullius in oratione per deiotaro regem. Frugalitatem id est modestiam et temperantiam virtutem maximam iudico. Augustinus vero in sermone. iij. quod dragesime ait. Abstinentia corpus macerat: sed cor impinguat: carnem debilitat: sed animam confortat. Et idem ad heremitas scribit. O magna et admirabilis abstinentie virtus: per quam homines filij dei efficiuntur: per quam vitia expelluntur et demones: per quam non solum salus animarum agit: sed etiam corporum sanitas possidet. Et iterum ad eosdem de ieiunio loquens ait. Audistis frequenter fratres charissimi: quod ieiunium est res sancta: opus celeste: sanua regni: forma futuris seculi: quod si quis iuste preceperit: dei socius erit

mabit: quia dum sibi coniungit celestis efficiat. Per ieiunium fratres mei postestunt vitia augumentantur virtutes: humilia cor: diabolice vincuntur potestates. O sacrum ieiunium: tu corpus refrenas ne insurgat: tu virtutes incitas ut resurgant: tu corpus sanas ut viuatur. O ieiunium: tu suauis es bonis: sed odibile malis: tu delectabile es sanctis: sed detestabile prauis. O sacrum ieiunium: tu mysteria diuina patris: quod sapientie et prudentie sunt agnoscenda: recordari premita facis: ordinare presentia non negligis: prouidere futura festinas. hec ille. Sed hec quod verificata est sententia eiusdem Augustini in predicto sermone dicitur. O quam plures sunt et vobis qui per tabernam visitat: quam templum: prius corpus reficiunt quam animam: prius demonem sequuntur quam deum. Tales vacantes comelationibus: et ebrietatibus et luxurijs debent lapidari iuxta legem positam. Deut. xxi. Ideo dicit Prover. xxiij. Noli esse in conuiuijs peccatorum: nec in comelationibus eorum qui carnes ad vescendum preferunt. Vera est enim sententia Salomonis predicti lib. c. xxvj. Anima saturata calcabit fatum id est spiritum sanctum. Et Deut. xxxij. dicit. Incrassatus est dilectus et recalcitrauit. et Osce. xij. dicit dominus. Adimpleti sunt et saturati sunt et leuauerunt cor suum et obliuiscuntur mei. Propterea abstinere a gulositate nos hortatur ecclia. in. c. sermo die. et. c. luxuriosa. xxxv. di. et. c. de libidine. et. c. quisquis. xij. di. et. c. non libet. et. xij. di. et de peccato. di. v. c. nihil. Et de vi. et. bo. de. c. a crapula. que breuitatis causa pertrahit. Sed o gulosi audite quod Ambrosius in sermone de ieiunio dicit. Male dominus seruus gulae qui semper expetit: nunquam explet. Quid enim insatiabilis ventre. Nodie suscipit cras exigit. Et idem in sermone quod dragesime ait. Fames amica est vigiliis: inimica lasciuie: saturitas vero castitatem perdit: nutrit illecebram. Ideo precipit Augustinus in regula sua dicens. Carnem vestram domate ieiunijs et abstinentia et potus quantum valitudo permittit. Abstinentia quoque commendabile reddit nobis salutis exemplum: qui. xl. dicitur et. xl. noctibus ab omni cibo et potu in deserto abstinuit. Mach. iij. Et sancti Nicolai qui etiam puerulus contra et secta serua lacte abstinguit.

Philosophorum quoque gentiliu habemus exempla marie Platonis qui valde fuit abstinentia decoratus. Unde ait Tullius in tuscul. questio. li. j. quod cum Timotheus arbenis datus: et princeps ciuitatis cenasset apud Platonem: post modum ait illi. Tenuis cene non solum prima sed etiam postera die iocunde sunt. Refert quoque Hieronymus quod Epicurus licet totius voluptatis esset assertor: oes libros suos repleuit pomis et uilibus cibis: asserens eis esse vitendum. quia carnes et exquisitae epule ingenti nimium cura et sollicitudine preparantur: et maiorem habent penam in acquirendo: quam voluptatem eis abutendo. Addens quod sapientie opera dare non possumus si de melle abutimur

et iusticia panis. Vera est enim sententia Pauli. q. ad Thim. Omnes qui pie vivere voluit in christo Iesu psecutiones patient. Debemus etiam considerare nostros defectus propter quos digni sumus a domino flagellari. dicentes illud Gen. xliij. Merito hec patimur quia peccatum est. Et illud Michae. viij. Iram domini portabo: quoniam peccavi ei. Ideo Grego. in moralibus dicit. Tunc illa ratione bene toleramus: quando in secreto mentis ad male perpetrata recurrimus. Tanto quod patientius quis ferri medici tolerat quanto putridum esse conspiciat quod sanat.

Secundum remedium dicitur premiationis recordatio. Et hec est tertia consideratio principalis quam de fortitudine proposuimus que appellatur fructificationis. Per tolerantiam enim passionum huius vite cuius cruciatus terribilissimus future. unde Grego. v. moralium ait. Boni si qua deliquerunt: hic punitionem recipiunt: ut ab eterna plenius damnatione liberentur. O tribulati gaudent: quia signum est quod deus vos diligit cum peccantes punit. Scriptum est enim Prover. ij. Quem diligit dominus corrumpit: et quasi pater in filio complacet sibi. Letare enim tu qui benefactio persecutiones toleras: quia in hoc similis dei filio comparabis: qui Job. xv. inquit. Si me psecuti sunt et vos psequuntur. De fortitudinis autem et patientie virtute ac de eius utilitatibus loquens Albertus ubi supra dicit. quod primo est rerum arduarum tolerantia et appetitiva. Quis enim generosus miles est et probus. qui non querat certamina ut ei appareat potentia dare et fama. Nam de Julio cesare a quo alij imperatores postea cesares appellati sunt: ut dicunt doctores in rubrica prebentur digestorum legat quod dum Pompeium suum adversarium mortuum audisset doluit: ac suspirans ait. Doleo quia non habeo de cetero cum quo bellum dicitur enim quod cupiebat semper nova bella invenire: ut eius virtus posset clarescere. De isto loquens Lucanus in. ij. inquit.

Cesar in arma furas nullas nisi sanguine fuso
Gaudet habere vias: quod non terat hoste vacantes.
Desperat fines: vacuosque irrupit in agros.
Brevi ipsum non paret iter perterrita bellis.
Bella gerat: non tam potestas intrare patentes.
Quam fecisse iuvat: nec tam patere colono.
Brava premi quam si ferro popule et igni.
Locusta pudet ire via cuiusque videri. Si quid generosus ac fortis reperit animus amore palium et
transcursu glorie: quanto fortior debet esse animus
christianorum pro acquisitione felicitatis infinite.

Secundo dicit Albertus ubi supra. quod fortitudo siue patientia est aliaque virtutum prestantia et examinativa. Sic enim Seneca in lib. de providentia. Tunc apparet quanta sit hominis virtus quantumque polleat cum quod possit patientia ostendit. Tercio est peccatorum purgativa. unde similis

est arene cuius virtus est collocativa: et aque falsae et amare purgativa et dulcorativa. Aqua enim que per arenam colat purior et dulcior redditur. Sic similis etiam est ignis: qui dum materiam aliquam inflamat ab omnibus sordibus eam purgat. Ideo dicitur Eccli. ij. In igne probatur aurum et argentum: boies vero receptibiles in camino humilitationis. Quarto est hostilis perfidie impulsiva. unde Lealius firmus in li. de bona vita. c. lxx. ait. Malorum victrix est fortitudo. Ideo dicit Albertus ubi supra. quod patientia est similis gemme quod dicitur alexandria. cuius virtus esse dicitur constanter boiem facere: et iniunctum reddere i certamine. Contra hoc est de impatientia. Ideo Albertus ibidem dicit: quod impatientes sunt vitro similes quod percussus statim frangitur: imo sunt vitro fragilioribus: quod vitrum non nisi tactu frangitur: sed homo impatiens ad solum verbum disrumpitur. Sunt etiam similes salis quod in igne positum statim stridet: in aqua vero statim fluit et evanescit. Lignum etiam castance si ponatur in igne acriter clamat et semper clamando scintillat. Quibus exemplis figurantur impatientes qui vel unum verbum sustinere non possunt: sed verbo uno eorum respondere verba: et addunt facta si possunt. Sunt etiam alij qui dum potentia se vindicare non possunt ad astutiam se convertunt. Unum vulpes qui cum raro continuu bellum gerit: cum illi dente ledere non possit propter duriciam pellis: diligenter considerat quando rursus suam cavernam creat: et eam intras vana et stercore tota fedat: quod cum rursus rediens cernit: cauet nam ipsam deridit eo quod ferore sustinere non possit. Hec Albertus ubi supra. Qui etiam addit quod leopardus quem mirabiliter leo odit: eo quod de virore adultera natus est: leonem ubique fugit: eo quod cum illo viribus bellare non possit: sed quod potentia efficeretur non potest astutia obtinet. Parat enim sibi casum: et officium duplex habente: unum per quod intrat et aliud per quod exeat. Et hec fouca in vitro quod officium est valde lata: sed in medio valde stricta. Leone igitur veniente qui grossior est leopardus: leopardus ad foucam fugit. quem psequens leo foucam cum sim intrat: sed ad medium veniens propter stricturam foucae ultra transire non valet: nec retro bene se vertere potest. Leopardus vero per aliud officium exiens et post eum veniens a tergo eum pungit et mordet. Est etiam quedam species unicornis qui omnem rubicundum colore mirabiliter odit. Unus venator se rubicundum ducit et ad bestie locum accedit: quem dum bestia cernit in impetu sui furoris ut eum occidat occurrit: sed dum post arboris se abscondit illa cornu suo tam fortiter in arboris ferit: quod ultra trahere cornu nequit. Accidit igitur ut dum per impatientiam alterius moritur querit: in illius manum incidat qui ei vite non parcat. Sepe igitur accidit homini impatiens quod cernit leoni et unicorni: quod dum vindictam super alterius querit ipse vulnus et mortem incurrit: et in laqueum cadit quem alterius ipse paravit. Hec Albertus. Et sic verificatur illud psalmi. viij. Lacu aperuit et effodit eum et incidit in foucam quam fecit. Et lxx. Foderunt autem

te faciem meam foucas et inciderunt in eam. Et Eccli. xxvij. Qui fodit foucam incidit in eam: et qui laqueum alteri ponit peribit in illo: et qui statuit lapidem primo offendet in eo. Et Prover. xxvj. Qui emittit lapidem reuertetur ad eum. Ideo dicitur vulgare puerbum. Mula bene erapiunt illi qui erant ut peccaret et sunt percussus.

Paro tertia de virtute temperantie siue moderationis.

Via supra in parte prima huius operis multa dixi in laudem abstinentie et temperationis gulositatis: que possunt applicari ad presentem materiam: de quibus habet in sermone. c. lxx. et c. lxx. et c. lxx. in. c. de peccato gula. Ideo hic breuiter me expediam. Sciendum ergo quod Tullius in. ij. rethorice diffinit temperantiam inquit. Temperantia est rationis in libidine atque in aliis non rectos motus animi firma et moderata duratio. beccille. Sicut enim equus per frenum dirigatur et refrenatur: ita sensuality a ratione per temperantiam moderatur et reprimatur. iuxta illud psalmi. In ebrietas et freno manillas eorum costringe. Breviter autem li. j. magno more ralius. c. lxx. dicit. Temperantia est circa delectationes et tristitias in gustu et tactu factas. Et in j. rethorice. c. lxx. idem ait. Temperantia est virtus propter quam ad delectationem corporis ita se homo habet ut lex precepit: incontinentia vero pertransit. beccille. Verum quia Albertus magnus in tractatu de virtutibus politico. c. de temperantia. dividit hanc virtutem in tres partes dicit. quod est temperantia quod ad gustum: et est temperantia quo ad tactum: et alia temperantia quo ad mundum: volens ostendere quantum sit hec virtus commendabilis a temperantia gustus incipit. Ad quam hortatur Salomus Prover. xxv. di. Mel invenisti: comede quantum sufficit tibi: ne forte saturatus evomas illud. Et Eccli. xxij. dicit. Initium vite hominis aqua et panis. Et xxij. eiusdem libri. Uttere quasi homo frugibus que tibi apponunt. Et j. Macha. j. Mula de populo israel elegerunt magis mori quam ab eis coinquinari. Et j. ad Thimo. v. inquit apostolus. Noli ad bucam bibere: sed modico vivere vino propter stomachum et frequentes infirmitates tuas. Et ad Thimo. ij. Juvenes hortare ut sobrii sint. et Tullius in oratione per deiotaro rege. frugalitatem id est modestiam et temperantiam virtutem maximam iudico. Augustinus vero in sermone. c. lxx. drageme ait. Abstinentia corpus macerat: sed cor impinguat: carnem debilitat: sed animam fortiorat. Et idem ad bere mitas scribit. O magna et admirabilis abstinentie virtus: per quam boies filij dei efficiuntur: per quam vidua expelluntur et demones: per quam non solum salus animarum agitur: sed etiam corporum sanitas possidetur. Et iterum ad eisdem de ieiunio loquens ait. Baudis frequenter fratres charissimi: quod ieiunium est res sancta: opus celeste: ianua regni: forma futuris seculi: quod si quis iuste perfecit: dei socius erit

mabit: quia dum sibi coniungit celestis efficiat. Per ieiunium fratres mei persternuntur vicia: augumentur virtutes: humiliae cor: diaboli vincuntur potestates. O sacrum ieiunium: tu corpus refrenas ne insurgat: tu virtutes incitas ut redurgant: tu corpus sanas ut vivat. O ieiunium: tu suave es bonis: sed odibile malis: tu delectabile es sanctis: sed detestabile peccatis. O sacrum ieiunium: tu mysteria divina patris: qui sapientie et prudentie sunt agnoscis: recordari premita facis: ordinare presentia non negligis: providere futura festinas. beccille. Sed heu quod verificata est sententia eiusdem Augustini predicto sermone dicens. O quam plures sunt et vobis qui per tabernacula visitant: quam templum: prius corpus reficiunt quam animam: prius demonem sequuntur quam deum. Tales vacantes comedationibus: et ebrietatibus et luxuriis debent lapidari iuxta legem positam. Deut. xxi. Ideo dicitur Prover. xxiij. Noli esse in convivio peccatorum: nec in comediis nonibus eorum qui carnes ad vescendum perferunt. Vera est enim sententia Salomonis predicti lib. c. lxx. Anima saturata calcabit fauilem id est spiritum sanctum. Et Deut. xxxij. dicit. Incuratus es dilectum et recalcitrauit. et Osee. xij. dicit dominus. Bimilem ti sunt et saturati sunt et levaverunt cor: suum et obliati sunt mei. Propterea abstinere a gulositate nos hortatur ecclesia. in. c. sexto die. et c. luxuriosa. xxv. di. et c. de ieiunio. et c. quisquis. xij. di. et c. non libereat. c. lxx. di. et de psc. di. v. c. nihil. Et de vi. et hoc. de. c. a crapula. que brevitatis causa pertransit. Sed o gulosi audite quod Ambrosius in sermone de ieiunio dicit. Male dicitur servus gulae qui semper expetit: nunquam explet. Quid enim insatiabilis ventre. Nodie suscipit cras exiger. Et idem in sermone quod drageme ait. Fames amica est vigiliis: inimica las civis: saturitas vero castitatem perdit: nutrit illecebram. Ideo precepit Augustinus in regula sua discipulis. Carnem vestram domate ieiunio et abstinentia: ecce et potus quantum validudo permittit. Abstinentia quoque commendabile reddit nobis saluatoris exemplum: qui. xl. dicit et. xl. noctibus ab omni cibo et potu in deserto abstinit. Mach. iij. Et sancti Nicolai qui etiam puerulus contra et contra ferat a lacte abstingit.

Philosophorum quoque gentiliu habemus exempla marie Platonis qui valde fuit abstinentia decoratus. Unum autem Tullius in tuscul. questio. li. j. quod cum Timotheus athenis daretur: et princeps civitatis cecidisset apud Platonem: post triduum ait illi. Tene cene non solum in prima sed etiam postera die iocunde sunt. Refert quod Hieronymus quod Epicurus licet totius voluptatis disseisset assertor: omnes libros suos replevit pomis et vinibus cibis: asserens eis esse utendum. quia carnes et exquisitae epule ingenti nimium cura et sollicitudine preparentur: et maiorem habent penam in acquirendo: quam voluptatem eis abutendo. Addens quod sapientie opera dare non possumus si de melle abundat

decretaliū. Et ideo imperator in autē. ut iudici
ne quoquoq. in pncipio. col. q. dicit se noctes
ducere insones ut iudici in omni quiete consi
stant: et autē. ut dicit. iust. col. viij. enā ait. No
luntarios labores appetim⁹ ut alijs quiete pre
param⁹. Et ideo si fm canonistā sacerdotium
cūctis est pferendū: via legalis p quā par cōser
uat ut patet in pbenio in iust. pfecto est dignissi
ma cuius administratores appellant sacerdotes: ut in l. i. ff. de iust. t. in. On ista est via regia
ad quā instruendā venit filius dei. ut in c. nisi
bella. c. iij. q. j. Et ipse appellat⁹ est rex pacificus
et disposuit suos subditos etiam esse pacificos:
ut in pbenio decretaliū: et ipam pacē suis fide
libus in testamēto reliquit Job. xij. Tercio
locut⁹ est medicus dicens. Mibi videt⁹ q cura
tio infirmoꝝ sit melior via. Nam altissim⁹ crea
uit medicinā ut dicit. Eccl. xxxvij. Et a deo ē ois
medda: ut ibidē dicit. Et ideo ibidē ait. sapiēs.
Donora medicū: ppter necessitatē em illū crea
uit altissimus. Itē ipse se verū medicū demon
stravit sanando infirmos a diuersis lāguorib⁹
Item qū bonorat aliquē sanctū facit miracula
per cum in sanandis infirmis. q vero ars me
dicine sit via pducens ad salutē ppter exercitiū
pietatis apparet: q q̄ plures ex medicis sunt
ab ecclia canonizati: ut sanctus Lucas euange
lista Jobānes Chrysostom⁹ qui enā dicit Jobā
nes melior sancti Cosmas et Damian⁹ fratres:
cum multis alijs. Item hec ars est magis vni
uersaliter necessaria hoib⁹ q̄ alie. Et ideo quā
to bonū eius est cōmuni⁹ tanto etiā est diuini⁹
j. Et bico. et quāto aliquis in bonis suis est cō
muni⁹: et vniuersalior: tanto est deo similior:
ut ait Plato in Timēo. Quarto phus dicit
Mibi videt⁹ q cōtēptus diuiciarū sit hec
via quia sicut auaritia est radix omnium ma
loꝝ. et bonoꝝ. c. lviij. di. et de peni. di. q. c. quia ra
dit. et in autē. ut iudici. sine quoquoq. sus. s. cogita
tio. Ita a cōtrario qd est fortissimū argumētū
l. i. s. bu⁹. r. ff. de offi. ciu. cui man. est iuris. Et
c. sciendū. viij. q. j. et c. hospitiolū. xxxij. di. Cōtē
ptus ipius causabit omne bonū. Et ideo Pl
thagoras audies oia bona sua dissipata esse di
xit. Juber me fortuna expedit⁹ philosophari.
Quinto fratres Basilij: Augustini et Domi
nici dixerūt sciētiā esse illam semitā rectissimā
qua ad supernā sapiētiā ptingim⁹: quia sicut
ignorantia est mater omnū maloz. c. i. xxxvij.
di. ita cōtrario sciētia est mater oīū bonoz.
Unde in cōstitutionib⁹ ordinis nostri factis p
Jobannē cardinālē auctoritate Martini pape
quinti dicit. Cum sciētia do. ū dei sit armatura
ad defensandā sanctā fidem catholicā: corōna
ordinis: lumē veritatis et via in tenebris ambu
lantiū populoz. et. Sexto fratres Benedi
cti dixerunt cōtēplationē esse illam p quā deo
cōiungimur. Unde textus in c. nisi cum pdem.

de renū. dicit. q cōtēplatio est pulchrior et secu
rior vita. Et glo. in autē. de mona. in prin. col. j.
dicit. q vita cōtēplatiua ē latior: et celsior omni
bus. Et ideo dñs de Magdalena cōtēplati
ua iquit. Luce. x. Maria optimā partē elegit q
nō auferet ab ea. Septimo. Fratres minores
dixerūt q est humilitas. quia Grego. in omelia
iij. dominice de aduētū ait. Qui ceteras virtu
tes sine humilitate cōgregat: quasi puluerem in
manu ante faciē venti portat. et vnde aliquid fer
re cernit: inde deterius excreat. Ecōtra vō d bu
milante se dicit Prouerb. xij. Sapiētia bum
liant exaltabit caput eius. Et Ambro. ait. q bu
militas est clavis que aperit regnū celoz: et refer
rat mysteria scripturā. Itē sciētia que p con
sanguineos nostros est cōmendata nihil valet
sine humilitate. Unde Jacopon⁹ noster canit.
Sciētia a mortalib⁹ acquisita ferit si humilita
te nō sit vestita. et Bern. in li. de grā humilitatis.
et ponit glo. si. an. de. j. de reli. domi. dicit. Glorio
sa res est humilitas qua ipa quoq. supbia pal
liari appetit ne vilescat. Legit etiā in vitasparrū
q diabolus dixit sancto Machario. Tu vigi
las et ego nunq. dormio: tu abstines et ego nū
q. comedo. Sola hūilitas tua me vincat. Hāc
virtutē christus verbo docuit et exemplo: ut di
cit text⁹. in c. dñs. xxiij. di. vbi dicit. Humilitatē
nos humilis docuit. et in c. cōtra morē. c. di. scri
ptū est. Nihil mag. fulget in episcopo q̄ humi
litas. Beda quoq. sup Lucā ait. Nō nisi p vir
tutē humilitatis quis ad sortē potest redēptio
nis attingere. Octauo. Fratres cartusieles di
xerūt q est silentiū: q dicit Prouerb. xij. Bea
tus q custodit linguā in omni tpe. Et ideo dicit
ur Jacobi. j. Sic aut ois hō velox ad audiēdū
tardus vō ad loquēdū. Nā ex lingua prum
pit vniuersitas iniquitatis. Jacobi. iij. Ecōtra vō
de taciturnitate dicit. Esa. xxxij. Lul⁹ iusticie si
lētū et securitas vsq. in sempiternū. et Prouer.
xviij. Mors et vita in manu lingue. Et Trenz. iij.
c. scriptū est. Bonū est p̄tolari cum silentio sa
lutare dei. Sedebit solitarius et tacebit: et leua
bit se sup se. Nono beremita dicit q est oratio
sine qua nihil pōt obtineri etiā de his q̄ pdesti
nata sūt. c. obtineri. xxiij. q. iij. vbi dicit. Ea que
sancti viri orando efficiūt ita pdestinata sūt ut
precb⁹ obtineantur. et. Et ibi dicit glo. q chri
stus quartum mo: tuū nō refusauit: q non
fuit de hoc rogatus: de quo est textus. in. s. chri
stus. de peni. di. j. De oratiōe autē inquit Aug⁹.
et recitat Joban. an. in fine glose magne in de
si dñm. de reliqui. et ve. san. q est oranti p̄didi
um: a duersario icendium: angelis solaciū ani
mo gaudiū: et deo gratū sacrificiū. Decimo di
xerūt dixerūt q est elemosyna. Hic enim domi
nus Luce. xj. Date elemosynā: et ecce omnia mū
da sunt vobis: transumptiue in c. medicamen
tum. de peni. di. j. Et Tobie. iij. dicitur. Elano

syna nō patiet⁹ ire in tenebras. transumptiue in
c. q̄ Job: em. de pe. di. j. Econtra vero dicit nega
re ipm qui non facit elemosynas. c. ois. xij. q. j.
Undecio mercator dicit. Mibi videt⁹ q hec
via sit corporalis exercitatio: et in laborib⁹ viue
re: q de non laborantib⁹ inquit psalmista. In
labore boim nō sunt. et. Et subdit. Ideo tenuit
eos supbia: operi sunt iniquitate et impietate sua.
Et ideo. ij. ad Thē. iij. dicitur. Qui nō laborat
nō māducat. et notat in l. si et duob⁹. ff. d. nota.
et j. q. ij. c. si. et d. peni. di. iij. c. si ipi⁹. Et alibi dicit q
q̄ min⁹ laborat min⁹ meret⁹: ut i autē. cōtra qui
ppriam. L. de nō nūme. pe. Itē dicit q vigilā
bus et nō dormientibus iura subueniūt. l. pupil
lus. ff. de his que in frau. cre. et j. ad Lor. iij. ait
apostolus. Unusquisq. ppriā mercedē accipiet
fm suū labore. Et saluator inquit Martb. xj.
Venite ad me oēs qui laboratis et onerati estis
et ego reficiā vos. Ecōtra vero dicit. q ocium et
voluptas sunt arma hostis antiqui. c. nisi cu
p̄ridem. in prin. de renū. Devita autem actiua
inquit glo. in c. sancta quippe rusticitas. ij. q. j.
q licet sit magis laboriosa q̄ cōtēplatiua tñ
est magis fructuosa. d. c. nisi cu p̄ridē. in fi. vbi
dicit q figurat⁹ in Lia que erat secunda licet nō
esset ita pulchra sicut Rachel sterilis: et respectu
isti⁹ fructuositatis p̄fertur cōtēplatiue ut ait
glosa in p̄dicto. c. sancta. Et allegat. c. scias. vij.
q. j. et c. in scriptur. viij. q. j. Duodecio. Pau
per dicit sibi videri q abstinentia sit hec via re
gia: quia sicut gula de paradiso deiecit hoim
ita abstinentia ad paradisu ipm reuocauit. c.
vj. die. xxxv. di. et Hiero. in c. sine tibi. de cōsc. di.
v. ait. Ieiunium curat vulnera delinquentis:
curatosq. sanctificat. **DD**
Itē aut oib⁹ auditis in tanta opinio
b nū diuersitate ait papa. Incertiores fa
ci sumus q̄ p̄us. s. bonū nobis videt⁹
eligere aliquē sapientē theologum qui exami
natis his opinionib⁹ determinet quid tenēdū
sit. Nam iudicantes oportet cuncta rimari. et.
c. iudicantē. xxx. q. v. et oportet q̄ sciat cognosce
re quicquid debet iudicare. Iudiciaria em po
testas expostulat ut qd vult iudicare discernat
c. qui vult. Et c. caueat. de peni. di. vj. et xxxvij.
di. c. nulli. et c. sequēti. Tunc ceteri oēs dixerūt.
Fiat. Electus igitur fuit quidam sumus theo
logus qui accepta bñdictione pape incepit lo
qui dicens. Licet omnes p̄dicte opiniones sint
bonę: tamen melior est opinio illa de qua legi
t in vitasparrum: vbi dicit: q congregati sancti
patres corā sancto Antonio ceperunt insimul
discutere que esset virtus qua mediante homo
melius euaderet insidias diaboli: et citius veni
ret ad statū p̄fectionis: et quibusdā dicentib⁹
q erat castitas et alijs diuersas virtutes p̄feren
tib⁹: apē Antonius cōdusit q erat discretio q
est condimentū et custodia omnū virtutū. Et

hec determinatio p̄firmat p parabolam saluato
ris Martb. xvj. de decē virginib⁹: de quibus
quinq. ingresse sunt cū sp̄so: et alie foris remā
serūt. Licet em oēs essent virgines: et omnes ha
berēt lampades: tamē sole virgines prudentes
que ex prudētia sua acceperūt oleum in lāpadi
bus suis acceptate sunt fatuis virginib⁹ credu
sis. Et quo cōcludit prudētiā esse viā regula
tricē oim virtutū. Un Bern. super Lant. dicit.
Discretio nō tam virtus est q̄ quedā moderat
rix et nutū et angaria: moderatrix et doctrix mo
rū. Nec aut vitas darius patebit discurrendo
oēs p̄dictas opinioēs. Primo em qd dicit ca
nonista v̄ssimū est officiū sacerdotis et p̄dicato
ris esse dignissimū: s. tñ sine discretione nihil valet.
Unde ait Bugu. in c. ante oia. cl. di. Episcopi: p
sbyteri: aut diaconi officio nihil est ap̄d deū mī
serabilius: tristius: ac dānabilius: si p̄funtione
atq. adulatorie res agūt. Et ideo dicit. in. s. ecce
cl. ij. q. j. q̄ maiori discretioni indiget sacramē
tum ordinis q̄ cetera. Similiter officiū p̄dica
tionis indiget discretione sale. Unō discipu
lis suis ait saluator Martb. v. Vos estis sal
terre. q si sal euanuerit in quo saliet. et. Et ideo
inquit Greg. in pastoralī. ut habet in c. si rector
xliij. di. Sit rector in silēto discretus: et utilis in
verbo: ne aut tacēda p̄ferat: aut p̄fēda retice
scat. Nā sicut incauta locutio merore protrahit
ira indiscretum silētiū hos qui erudiri pote
rant in errore derelinquit. Debet ergo p̄dica
tor esse discretus: ita ut accommodet sermonē sus
um fm qualitatem audientium. c. oportet. viij.
q. j. et c. in mandatis. xliij. di. Sacerdos quoq.
debet esse discretus in dispensando iuxta meri
ta et contritionem delinquentium. c. j. et q. extra
qui de. vel vo. Et ibi per Panor. et alios: et non
passim dispensare: ut in c. si quis preposita. et
in c. tua. et in c. studeat. et c. bi qui. l. distin. Item
in confessionibus quas audit debet esse dili
gens inquisitor: et subtilis inuehigato: ut p̄u
denter et astute interroget a peccatore quod for
sitan ignorat: vel ex verecundia veller occultare
c. qui vult. de peni. di. vj. Secundū vero quod
ait Legista de pace est verum: q̄ sine ea nō pos
sumus scandere regnū pacis. Sed tamē par si
ne discretione nihil valet: quia cum omnib⁹ nō
est par habenda. Unde dicit Bal. de pace p̄stā.
in v̄ss. fe. q̄ par nō est cū his qui in dolo sunt.
Et Jfido. in lib. de summo bono ait: q concor
dia malozum contraria est bonozum: et ideo si
cur optandū est q̄ boni adinuicē pacē habeant
ita optandū est q̄ mali ad inuicē sint discor
des. Item nō debet haberi a patre cū filio indis
gente correctione. c. nō osculatur. v. q. v. et c. licet
beli. de simo. et c. elegant. xxxvij. di. Item non de
bet haberi a prelato cum subdito delinquentē
q̄ disciplinat misericordia multū d̄statur s. si
vna sine altera teneatur. c. disciplina. xlv. di. Et

ideo dicitur q' iusti solent recte peccatoribus in-
dignari. caplo. vera iusticia. eadem di. Item par-
e collusione facta cum aduersario reprobatu-
r. c. de collu. dete. Cum malis etiam pacem hie
no debemus quado ex ea sequitur iniuria dei:
s; eoz peccata debemus odio habere exemplo
psalmiste qui ait deo. Nonne qui oderunt te dñe
oderam: et sup inimicos tuos tabesceba. Per-
fecto odio oderam illos: et inimici facti sunt mi-
hi. Terciu quoq; qd ait medic' de pietate ar-
ca infirmos est bonu. Sed sciendu est q' medi-
cina sine discretione nihil valet q' vnu remediū
nō debet omnibz infirmitatibz adhiberi: s; fm
diuersitate infirmitatū debet esse diuersa gene-
ra medianaz. l. j. ff. de ven. inspi. z. c. necesse. xxi.
di. z. c. vt constitueretur. l. di. Item medicus de-
bet cōsiderare causam morbi: quā si ignorat sa-
nare nō potest. Sicut dicit Galienus. Et etiaz
Job. an. in. c. j. de de. egro. li. v. z. specu. in. ti. de
aduo. s. ij. circa pn. Item debet abscondere vul-
nera que fomēta medicine nō sentiunt: et sic nō
debet mederi incurabilia. lxxij. di. c. q. aliqñti.
z. xvj. q. j. c. in canonibus. Item prudēter debet
inducere infirmū ad cōfessionē. c. Cum infirmi-
tas. de peni. z. remis. Nō debet etiaz facere disse-
rentiā in hominibus: quia etiam pauperes de-
bet gratis curare. c. prouidendū. lxxij. di. Item
debet mederi vbi est situm vulnus. j. q. j. c. veni-
rum. Et quando dubitatur de medicina q' de-
beat sibi nocere potius debet infirmū relinque-
re in manu creatoris: q' eius vitāz committere
incertitudini. l. q' si nolit. s. culpam. ff. de edi.
edic. Item nō debet infirmo facere aliquod re-
mediū quod vertatur in detrimentū salutis. d.
c. cum infirmitas. z. c. illud. xvj. q. ij. nec semper
debet considerare precepta medicine que cōmu-
niter sunt cōtraria vite spiritali. c. cōtraria. de
cōse. di. v. Quartum etiam quod ait pbs de
contemptu diuitiarum est bonū: sed sine discre-
tione nihil valet. Et ideo oēs pbi pagani z. infi-
deles licet oīa cōtēperint sunt dānati: q' nō fe-
cerūt hoc discrete z. debito fine. Unde dicit san-
ctus Johannes euāgelista vt legi in vita eius
cuidā pbs qui appellabatur Erato: qui faciebat
discipulos suos mundū cōtēnere ad acqren-
dam gliaz temporalē. Stultus est iste mundi
contemptus qui hominū ozelaudat: sed diu-
no iudicio reprobaf. Quintū vero qd dicit
runt fratres Basilij z. alij de scientia est similr
bonū sed tñ sine discretione nihil valet: q' non
passim omīa oportet legere: s; illa que sunt aie
vtiliora. Unde prohibetur studiū legum z. me-
dicine derisio: vt in. c. magnopere. z. in. c. super
specula. extra ne de. vl. mo. Et ideo Hiero. fuit
verberatus quia licet post multas lachrymas
studebat in libris Platonis z. Licronis zc. vt
habetur in. c. legimus. xxxvj. di. Lapropet p-
bibentur episcopi libros gentiliū legere in. c.

pmo. eadem di. Et similiter reprobantur sa-
cerdotes qui omīssis euāgelij z. prophetis le-
gunt comedias: et amatoria: et similia. vt habet
in. c. sacerdotes. z. in. c. nonne. eadē di. Possunt
tamē legi cum discretione bac libri paganoz: vt
si quid in eis bonū fuerit tanq; a deo datum in
nostrū assumamus seruitiū. vt in. c. turbat. z. in.
c. si quid veri. z. in. c. qui de mensa. xxxvj. di. Itē
vt repudiemus z. cōfitemur mala eozū dicta.
vt in. c. legim'. eadē di. Sextū quoq; qd dicit
runt fratres Benedicē de cōtemplatōe est bo-
num: s; si in ea nō est discretio nihil valet: quia
sepe diabolus se trāfiguratur in angelū ludo. ij.
ad Lox. xj. z. transumptiue in. c. licet. de regla.
z. multos cōtēplatiuos decipit. Sicut fecit cui-
dam religioso nouitio cui apparēs i forma cru-
cifixi: hortatus est eū vt seipsum interficeret: qd
z fecit. z. alteri similiter apparēs fecit vt seipsum
in corde cum gladio vulneraret. Alterū vō fecit
seipsum suspendere p gulā. Item vt legi in vi-
taspatriū apparente ipso diabolo cuidāz sancto
patri in forma christi: ipse ei credendo in tantū
sugbiuit q' postea nolebat cōmunicare. Sola
ergo cōtēplatio parū prodest. vt in. s. ex quibz
z in. c. si quis vult. xxxvj. di. z. in. c. nisi cum prude-
in fine. de renun. Itē cōtēplator debet sequi in-
stinctū spiritus sancti: z. nō sensum propriū. vt in.
dicto. c. si quis vult. Et idē ait sanctus Bonauē-
tura in li. de stimulo amoris: addens q' quan-
do spiritus sanctus aliter nō suggerit debet ha-
bere prefatas regulas cōtemplandi. Septi-
mū vero quod dixerunt fratres minores de hu-
militate est verissimū: sed oportet q' sic discreti:
quia pdati nō debēt habere humilitatē nimā
cū subditis ne ptemnant. vt in. l. obseruandum
ff. de offi. presi. Item humilitas nō debz esse mī-
xta cū hypocrisi. c. taciturnitas. de peni. di. j. Itē
per humilitatē nō debet quis mentiri. c. cū hu-
militatis. xxi. q. ij. vbi dicit. Lū humilitatis cau-
sa mentiris: si nō eras peccator anteq; mentirer:
mentiendo efficiaris qd curaueras. Oportet
etiam qd dixerunt Lanthusenses de silentio est
verum: sed tamen sine discretione nihil valet. Nā
ille qui tenet increpare z. corrigere delinquentes
si tacet: particeps erroris fit. vt in. c. error. z. in. c.
quid enim. z. in. c. consentire. lxxij. di. z. in. c. fa-
cientis. lxxvj. di. z. in. c. si rector. xliij. di. Et ideo
preceptū est Matthē. xviij. trāsumptiue in. c.
si peccauerit. ij. q. j. Si peccauerit in te frat' tuus
vade et corripe eū zc. Quapropter vt habet in
cephesij. xliij. di. dicebat Paulus. Mūdesce
manus mee a sanguine omniū vestrū. Nō emz
subterfugi quominus annunciarē vobis om-
ne consiliū dei. z. in. c. dispensatio. eadē di. dicitur.
Dispensatio celestis seminis nobis est inun-
cta. Vt si nō sparserimus: vnde est si tacuerimus.
Nōnū vero qd ait beremira de oratōe que co-
lum penetrat: z. ad deū volat est verum: sed ta-

men sine discretione nihil penitus valet. Et ideo
debet se a peccato mūdare: qui vult deum ora-
re et gratiam ab eo impetrare. Bit enim Lbrj
sostomus super Matthē. Qui orat z. peccat
nō deum orat sed deludit. Itē oratio debet fie-
ri cum circumstantijs de quibus dictum fuit
in prima parte huius operis sermone. xj. z. xij.
Decimū aut quod dixerūt diuites de demo-
sina similr est verū: sed tamen si fiat sine discre-
tione z. debitis conditionibz nihil valet. De qui-
bus habet in sermone tertio huius voluminis
parte tertia. Unde. j. ad Cor. xij. ait Paulus.
Si distribuero in cibos paupz omnes facul-
tates meas zc. Et sequit. nihil mihi pdest. De-
bet ē elemosina esse ordinata. c. nō satis. lxxvj.
di. vbi dicitur: q' nō suffiat bonū facere nisi fiat
bene. id est cum discretione z. debitis circūstan-
tijs. Unde dicitur: q' deus nō est remunerator
nominū sed aduerbioz. c. j. d. collu. dete. Un-
decimū etiā qd ait mercator de exercitio est verū.
Nam est humane vite cōseruatiū zc. fm ful-
gentium. z. proximis est vtile: tamen sine discre-
tione nihil valet. Nam si agricola non seminat
quādo debet nunq; colliger. Item mercator si-
ne discretione: quod est vile emeret carū: z. ven-
deret vili precio preciosum. Item fornicatio sine
discretione nihil valet. Unde Tullius inquit: q'
prave vilitatis sunt foris arma nisi sit cōsiliū
domi. Et vegetius in exordio libri de re milita-
ri ait. In omni pēlio nō tam multitudo z. vir-
tus: q' ars z. exercitium solet prestare victoriā.
Insper sine prudentia nullus paterfamilias
bene gubernaret suam familiā: z. nullus iudex
bene iudicaret: nullusq; officialis bene preces-
set. Duo decimū vero quod ait pauper de absti-
nentia est etiam verum: quia p illam tot sancti
celestia emerūt. s; sine prudentia z. discretione ni-
hil valet: q' oportet vt ieiunia sint moderata et
discreta. c. sint tibi. de cōse. di. v. Itē q' nō dimittit
alia opera meliora ppter abstinentiā. c. nō
mediocriter. eadē di. vbi dicit. q' talis ieiunās
cōmittit furtū de rapina. Et ideo ait apostolus
ad Roma. xij. Rationabile obsequiū vestrum.
Concludo igit cum Gregorio in. c. binc eteniz.
xli. di. qui ait. Per nasum quo odores fetores:
q' discernimus discretio exprimit: p quā virtu-
tes eligim' z. illa reprobam'. Dis aut dictis
omnes assenserūt. Et insup eum rogauerūt vt
ipse qui oībus sapientior est inuenit aliquid de
ip' prudentie qd dicit z. excellētia ac vilitate eis
pdicaret. qui inuocata grā spūssari sic cepit.
Prudentia diffinit Tullius in. q. rheto-
rice di. Prudentia est rex bonaz z. ma-
larū verarūq; scientia. Aristot. vero. vj.
Ethicoz dicit. Virtutes oēs inueniunt si prudentia
inest. Quare nulla erit virtus prudentia nō exi-
stente: quia prudentia est recta ratio agibiliū: si-
ne qua nulla virtus recte operat. Aug. etiam in

libro. lxxij. qstionū inquit. Prudentia est co-
gnitio rerum appetendaz z. fugiendaz. Et in
pmo d libro arbitrio. capitulo. xij. dicit. Pru-
dentia est appetendū z. vitandū rerū scien-
tia. Et ibidez. Prudentia est affectio anime vel
motus quo intelligit eterna fugiora esse et ma-
gis appetenda q' temporalia: que nouit esse in-
feriora. Et idem in libro de moribus ecclesie ait
Prudentia est amor circa ea quibus adiuuatur
homo: ab eis quibus impeditur sagaciter dis-
gens. Et iterum ibide dicit. Prudentia est amor
bene discernens ea quibus adiuuatur ad ten-
dendum in deum ab his quibus impeditur pos-
tēst. Iuriste autem diffiniunt prudentiam dice-
tes. Prudentia est diuinarum humanarūq;
rerum notitia: iusti atq; iniusti scientia. vt habe-
tur in. l. iusticia. s. iuris prudentia. ff. de iusti. et
iur. Et insi. eodē. s. j. Bresto. insuper li. j. ma-
gnorū moralū. c. l. dicit. Prudentia est circa
operabilia: in quibus est elemosina z. fuga. Et in. q.
lib. c. vj. ait. Neq; absq; prudentia alie virtutes
fiunt: neq; prudentia perfecta est absq; alijs vir-
tutibus: sed cooperantur quodāmodo ad se in-
uicem consequentes prudentiā. Et in. j. Rhetorice.
c. xij. dicit. Prudentia est virtus intellectus
fm quā bene cōsiliari potest d bonis z. optimis
dictis ad felicitatem. De qua virtute tres cōsi-
derationes faciemus. Prima quarū appellatur
cōmendatiōis. Bit enim Bresto. in lib. j. magno-
rum moralū. c. lxxij. Prudentia sicut archite-
cto: virtutū est. Et Tullius in tuscu. questionibz
lib. j. Nihil est homini prudentia dulcius.
Et Cassiodo. lib. vj. eplaz. epla. c. Sola est pru-
dentia que rebus omnibz preponitur quando
in homine feliciter inuenit. Et idem. li. iij. episto-
la. iij. Vbiq; pbatur necessaria esse prudentia:
quoniā rebus omnibz videtur adhibere cōmo-
da. Unde Prouerbio. ij. inq; Salomon. Pru-
dentia seruabit te vt cruas a via mala. Et eius-
dem lib. ix. c. Ambulare per vias prudentie. No-
mo enim caute et prudenter solet incedere i via
lubrica: fossata et illaqueata. Via autē huius
mundi est lubrica per luxuriam. Unde de luxu-
riosis dicit Hiero. xxiij. Via illorum erit quasi
lubricum in tenebris. Item est fossata per auar-
itiam. iuxta illud ps. Foderunt ante faciem meā
foueam zc. Item est illaqueata per superbiam
Unde ps. ait. In via hac qua ambulabam ab-
sconderunt superbi laqueum mihi: et feneos ex-
tenderūt in laqueum: z. iuxta iter scandalū pos-
uerunt mihi. Et ideo hortatur apostolus a d
Ephesti. v. di. Videte fratres quomō caute am-
buletis: nō quasi insipientes sed vt sapientes zc.
Ille autē est sapiens qui est prudens. Vñ Sa-
lomon inq; Prouerb. xij. In corde prudentis
requiescit sapientia. Et. xvj. Qui sapiens corde
est appellabitur prudens. Et ibidem etiam hor-
tatur dicens. Requite prudentiam: quia proci-

osior est angelo. Et. xix. Custos prudentie inuenit bona. Et. xxv. Sapientia edificabit domum et prudentia roborabit. Et. xxvii. Durus indigena prudentia multos opprimit et calumnia. Et Sap. v. Melior est sapientia quam vires et vir prudens quam fortis. Et. Eccl. x. di. Quirites inhabitabunt per sensum prudentium. Et. xx. c. Homo prudens placebit magnas. Nec prudentia est illa que semper boiem regere debet ne in aliquo labat. Unum mecum dicit. Non de ponte cadit qui cum prudentia vadit. Licet autem in omnibus boibus esse debeat: quod ut ait Bressio. in. ij. de aia. Homo est prudentissimus animalium: tamen magis reperitur in uno quam in alio. Inquit enim Bressio. in libro. pbleumatus. pre. xxx. Parui capitis prudentiores sunt eis qui sunt magni capitis. Magis etiam est in senibus quam in iuuenibus. Unde Bressio. in. vi. Erbicorum ait. Iuuenis ceptus non est: et ideo iuuenes non videntur esse prudentes. Multitudo autem temporis facit experientiam et prudentiam.

P Prudentia consideratio de prudentia dicitur duplici ratione. Duplex enim inuenitur prudentia scilicet proprie dicta et improprie. Prudentia proprie dicta est virtus cardinalis: ut per bonum theologia. in. ij. di. xxiij. Et ista solus in bonis reperitur. vnde ait Bressio. vi. Erbicorum. Impossibile est aliquem prudentem esse non bonum. Et ideo beatus Thomas. q. ij. q. xlvij. ar. iij. per triplicem rationem quod perfecta prudentia in peccato non est. Dicit quoque predictus doctor: in predicta questione quod est alia prudentia improprie dicta que in peccato reperitur: non enim est virtuosa nec meritoria. Et hec est triplex. Prima falsa et mala. sicut est astutia illius qui propter obtinendum malum finem scit ordinare aliqua media illi fini. Sicut peruenit dicit. Ille est prudens latro quod scit conuenientes vias inuenire ad furandum. Et de hac calliditate reuersaria dicit Hieronymus. Sapientes sunt ut faciant mala. Et loquitur de sapientia et prudentia mala quam habet auarus in accipiendo diuitias: luxuriosus in accipiendo delicias: et superbi in acquirendo honores: et alij maligni in decipiendis primis. De qua etiam dicit Iacobus. iij. Non est ista sapientia de sursum descendens sed terrena: et hoc quo ad auaros. Bialis qui ad luxuriosos: et dyabolica quo ad superbos et primos decipiendos. Tales prudentes ad malum dicit Albertus in tractatu de virtutibus politicis. c. de imprudentia esse sicut lupo. qui ut canem aliquem capiat lupos plurimos aduocat et insidias illi parat. Alijque in insidijs collocatis ipse solus ad locum ubi est canis vadit: quasi cum eo solus bellare velit. Cumque canis nihil cogitans de insidijs cum inuadit ille simulans tam diu fugit donecum ad insidias traxerit: et sic fallaciter cum lupis comedendum exponit. Sunt etiam similes vulpi que est animal fraudulentum cuius iter semper est tortuosum et nunquam rectum. Nec dum multum famelicus in terra rubra se inuoluit et quasi mortuus

sanguine cruenta super terram se ponit. Quod dum aues aspiciunt ad eam secure conueniunt: sed dum illas depilare rostris incipiunt fraudulentam vulpem morsibus mortiferis esse presentium. Sunt etiam similes ceraste serpenti fallaci: qui ut decipere possit autem culas rotas corporis sub arena occultat: et cornua sua vermibus similia auribus monstrat. Ad que dum tanquam comesturi vermes aues veniunt non abutuntur operantur sed anguem deceptorum inueniunt.

Item etiam Albertus ubi super quod bona prudentia et mala semper inter se pugnant: sed bone prudentie cedit in fine victoria: quod vis mala prudentia multa ingerat ei pericula. Et ad hoc inducit exemplum de tigris qui est ad modum sagitte in cursu velocissima: varijsque maculis super picta: significans hanc malam prudentiam ad cursum malum promptissimam: et maculis maliciarum plenam. Tunc tamen fraus et malicia per boem prudentiam vincit. Dum enim ab boie sui catuli rapiuntur odore raptorum persequitur: qui equo velocissimo transporetat. Qui dum audit strepitum bestie sequentis unum de catulis sibi periclitatur. Que illa in via inueniens rapit et ad nidum reducit. Et interim raptor nauem ascendit: et in altum mare se trahit: ad quem locum bestia non accedit. Si autem venator omnes catulos velit habere: in via specula post se abijcit. Que illa intus dum suam imaginem ibi cernit filios esse credit. Et dum per accipiedis filijs moram trahit prudens venator euadit. hec ille.

Secundo alia prudentia improprie dicta que appellatur industriosa: et est illorum qui in agilibus mundi sunt sagaces. De quibus inquit saluator. Luc. xvi. Filij huius seculi id est peccatores prudentiores sunt filijs lucis id est iustis in generatione sua id est in negocijs secularibus.

Tercia prudentia dicitur vana. et est illorum qui de pertinentibus ad vitam corporalem bene sciunt consulere et providere: sed non de pertinentibus ad salutem. ut inquit Augustinus in li. lxxxiij. quoniam. Et ista appellatur prudentia carnis: de qua ait Paulus ad Romanos. viij. Prudentia carnis mors est. Possumus quoque quartam prudentiam sanam adiungere: que est illorum qui bene alijs consulere sciunt: sibi ipsis autem minime. Tales dicit Albertus ubi supra esse similes capane vel arbore qui dum alijs pulchrum sonum reddit seipsum consumit. Sunt etiam similes oculo cuncta videnti et alijs ostendenti: sed seipsum non aspicienti. Item candele alios illuminant: seipsum vero consumunt. et aque alios lavant: seque ipsas inficiunt. Dicit ergo predictus doctor: quod turpe est ut qui sibi accus est: alijs de coloribus velit iudicare.

Quarta consideratio de prudentia dicitur operatio secundum enim Augustinus in fine ad bere. ut etiam inquit Tullius in. ij. Rhetorica. Ad prudentiam pertinet tria operari. Primo preterita ad memoriam reducere. Secundo presentia ordinare. Tercio futura providere. iuxta illud Deus. xxxij. Seno absque con-

silio est et prudentia. vnde sapienter salicet preterita: et intelligit salicet presentia. ac nouissima prouiderent. Et ideo prudentia depingi solet cum tribus capitibus quorum vno respicit ante se alio sursum: et altero post se. Primum igitur officium prudentie est reuocare ad memoriam preterita: quod nobis multipliciter est utile. Primo ne superbiamus. Et ad hoc facit quod refert Hieronymus. quod romanis principibus de bello cum victoria redeuntibus magnus bonorum eribebatur qui triumphus dicebatur. De quo fit mentio in phemio institutionum in principio. Totus enim populus victori redeunti cum leticia magna occurrebat. oesque captiui ligati currui sequebantur: et ipse victor tunica. Jovis idurus sedebat super currum ornatisimum: quem traherent quattuor equi albi: et sic cum gloria ducebatur ad capitolium. Sed ne his honoribus superbiat quidam vilissimus homo colaphizabat eum di. Lognosce teipsum et noli superbiere decato honore. Respicit ad eos qui ante se fuerunt: et boiem te esse memeto: sed mortuum.

Secundo potest reminisci preteritorum ut presentia melius intelligamus. Unum istud dicunt propter hoc quod qui in preterito fuit malus etiam in presenti talis presumitur. sicut cuius. s. b. d. ff. de acqu. Et contra. Qui in preterito fuit bonus etiam in presenti talis presumitur. Non oes. s. a. barbaris. ff. de rem. mili. Jo. Greg. volens commendare Mattheum episcopum dicit in. c. man. data. extra de presum. Et transacta vita tua didicim quod de sequenti tua conversatione sentiamus.

Tercio potest talis memoria ut futuris prouideamus. Facta enim in preterito possunt estimari etiam debere fieri in futuro. c. scriba. extra de presum. vnde Esopus fabula. inquit. Preteritis ratione scire futura facit. Immo etiam aialia irrationabilia et preteritis actis presumunt similia debere agere in futuro. Insti. de rez. diui. s. ceruos. et. ff. de acqui. re. do. l. naturalis. s. ceruos. ubi habetur quod ceruus qui ex consuetudine solitus est ire ad siluas: et postea redire domum presumitur quod ita faciat in futuro. Recordentur ergo filij quid in parentibus egerunt vice per oia recepturi: ut inquit Hieronymus. an. li. de honorandis parentibus. Et certe de filio prudente patre potest dici illud quod beatus in. l. nemo. l. de episc. audi. quod semper fecit semper expectet. Unde legimus quod in ciuitate Mediolani quidam patre interfecit: qui postea a proprio filio est interfecit: et ille postea a filio suo: et sic in multis gradibus peruenit hoc factum. Tandem ultimus videns se patre interfecisse noluit videri ducere ne et ipse interficeretur: et sic domus illa ad nihilum devenit. Contrarium vero exemplum de recordatione bonorum preteritorum et eribitione similium habetur in annalibus romanorum de Nerua imperatore: qui cum omnibus etiam popularibus adeo se familiariter eribebat: ut non ipse rator sed amicus cum amico videretur. interrogatus quare sic faceret respondit: quod aliquando homo priuatus fui et tunc operabam mihi impariter familiares esse. Nunc ergo cum sum impariter vo-

lo talis esse subiectus quales ego existens subiectus operabam erga me esse impariter. De hac quoque recordatione preteritorum loquitur Bressio. in. vi. Erbicorum dicit. Necesse est plurimorum preteritorum habere memoriam: et videre quid in eis accidit ut in pluribus. Et ex his conuincit potest a prudente quod accidere debeat in futuro. Qua et re Machabeus machabeus confortabat filios dicens. Filij estote emulatores legio: et memore operum patrum nostrorum: que fecerunt in generationibus suis et accipietis gloriam et nomen eternum. i. Machab. ij. Similiter iudas machabaeus videns valida castra inimicorum contra quos pugnare debebat: patrum victorias ad memoriam locis reducit discens. Memore quomodo salui facti sunt patres nostri in mari rubro cum sequeretur eos Pharaon cum exercitu multo. Et sic aiauit eos. i. Machab. ii. q.

Secundum officium prudentie secundum Tullium ubi supra est ordinare presentia et discernere: et sic habet discretionem que est mater omnium virtutum. c. de officio iusto. et. c. pensum. i. q. v. et in. l. c. q. s. verum quod de sen. et re iud. Per discretionem autem separat bonum et discernit iustum ab iniusto: et licitum ab illicito. ff. de iusti. et in. l. j. Per hanc discernit inter bonum et malum: bonum tenendo et malum fugiendo. i. ad Th. iij. Per hanc discernit inter maius bonum et minus: ut maius dignetur et preferat minori: et publicum priuato. l. de pecu. l. erigendi. Et. ff. de furis. l. si seruus communis. s. q. vero. Item per hanc discernit inter maius et minus malum. ut de duobus malis minus incurrat. l. absente. i. responsio. ff. de pe. et. l. ita vulnerat. in fine. ff. ad legem aquil. et. iij. q. iij. c. non solum. et. c. j. iij. di. et. l. j. s. j. ff. de ven. in pos. mitti. et. l. quoniam. la. iij. ff. de regul. iur. Per hanc insuper discernit quid sequendum et quid fugiendum sit. Unde Augustinus in sermone ad bere. ait. Prudentia tibi est necessaria: quod docet quid fugiendum sit et quid sequendum. Docet enim ut non superbiamus de rebo transitorijs cum sint caducis: sed ea que possides tanquam aliena possidere aduertas. Docet etiam ut ea que non potes perpetuo retinere: fructuose permittas abire. Docet quoque ut in ciuitate idem sis tam in prosperis quam in aduersis: sicut manus que eadem est cum in palma extenditur et cum in pugnum restringitur. Prudentia etiam docet te quod reprehensibile sit nimia laudatio: et imoderata vituperatio: illam quidem adulationem: et istas suspectam malignitatem. Prudentia quoque testimonium veritatis non amittit reddit. Prudentia cum discretionem promittit: promissum accelerat: et amplius quam promiserat prestat. O beatus et felix qui prudens in omnibus inuenitur. Nam si cuncta que habet amicitiam damat. Omnia mea mecum sunt. s. virtutes. Cum enim prudens in sapio contentus sit: omnia secum habens in omnibus sufficiens est. hec ille. Per prudentiam quoque discernit bo-

mo inter verū et falsū: dū prudēs cognoscit natura camillandis: de qua. in. l. natura camillano nis. ff. de regu. iur. p. dicit etiam discernit inter rectū et similitudinē ac deceptionē: ita ut nō possit fraudari. Unde inq̃t auctor libri de formula honeste vite. c. q. Prudēs fallere nō vult: et falli nō potest. Debet enim quisq̃ facere p. posse ne fallat alium: nec ipse fallat. l. h. c. de ponderatione auri. l. x. Dabatur ergo prudēs astutiā serpentis: nam ne decipiat et simplicitatē colubina ne decipiat. c. si cupis. xv. q. i. sicut p̃cepit domi. Nat. rba. x. dicit. Estote prudentes sicut serpentes et simplices sicut colubē. Ut enim ait Aug. in sermone ad bere. Simplicitas sine prudentia stulticia reputat. Astutia ṽo sine simplicitate superbia appellat: et ideo nec simplicitas debet esse sine prudentia: nec prudentia sine simplicitate. Albertus ṽo vbi. s. in. c. de prudentia dicit: q̃ sicut serpens p. p̃servatione capitis totū corpus exposit: et dū incitari vult vna aure terre insiguit: et alia caude immissione claudit: et sic vocē incantantis effugit. Sic nos p. capite nro ipso debem⁹ vitā exponere: et p. salute aie corpus. Et ne audiam⁹ vocem diaboli incitantis: et mala suggerētis aure terre debemus insiguit. id est nostrā miserā cōsiderare iuxta illud Gen. iij. Memoro hō q̃ cinis eo: et cinerē reuerteris. Hoc autē faciebat Archaladar filius: qui nat⁹ fuerat ex patre figulo paupere: unde semp̃ utebatur vasīs fictilibus: et nō aureis vel argenteis: ut in humilitate p̃sisteret sue prime p̃ditiōis nō oblitus. Aliā ṽo aure d̃bem⁹ cauda p̃cludere. Quia enim cauda est p̃s vltima corporis: p̃ tam significat mors q̃ est finis hoīs: quā debemus p̃meditari: et semp̃ ante oculos cordis habere. Dicebat enim Plato omnium sapientum vitā meditationē esse mortis. bec ille. Nos vero alia serpenti astutiā sine prudentiā addere possumus: q̃ q̃n̄ sendat et purigine corp⁹ suū gravari sentiat: ad angustū forāme alicui⁹ petre vadēs p̃ illud trāsit: et ibi pellē veterē oīno relinquit et sic renouat et sanat. Petra autē est christ⁹ cuius foramina sunt ipsius plurima vulnera. Lū ergo veterē pellē id est nostrā p̃teritā p̃uersionē corruptā et abominabilē deponere volumus: deuota p̃templatiōe et recordatiōe passiois christi p̃ illa forāmea trāscamus. Ipse enim ait illud Ezo. xxiij. Ponā te in foramine petre et p̃regā te de terra mea.

X Erat prudēcie officiū est futura p̃uide: refm Tullii vbi. s. De quib⁹ omnib⁹ inquit Seneca in lib. de quatuor virtutibus. Si prudēs est anim⁹ tuus trib⁹ tēporib⁹ dispensat: p̃terita recordare: p̃sentia ordinare: futura p̃uide. Sciendū tamē q̃ p̃uide futura p̃ viam sciētie nō possumus. ff. de iudi. l. sed et si re situat. s. h. Futura enim p̃scire solius dei est. xvi. q. v. in prin. Prouidere autē futura p̃ viā prudēcie summa virtus est: q̃ habet ex memoria p̃terito

rum et intelligentiā p̃sentii. De qua Terentius in adelphis. c. ij. ait. Illud est sapere nō qd̃ ante pedes modo est videre: sed illa que futura sūt p̃spicere. Et Tullius in arte veteri. li. ij. inquit. Prouidentia est p̃ quā futurorū aliquid videt anteq̃ fiat. Et Seneca eplaz. li. xv. eplā. iij. dicit. Nihil nobis improvisū esse dī. et idē li. xvi. eplā. iij. ait. Qd̃cūq̃ lesurū est multo anteq̃ accidat specularē et aduerte. Ut enim dicebat serapiō. Num est p̃siliū p̃sumata līte. Boetius quoq̃ li. ij. de p̃solatione inquit. Neq̃ enim qd̃ ante oculos sinū est sufficit inuēiri: rep̃entis prudentia meretur. Et Grego. in pastoralī. c. lviij. dicit. Dum cōtra itū quisq̃ paratior reddit: hostis qui se inopinātū credit eo ipso q̃p̃: cuius est cernitur bec ille. Sicut autē galea militis caput defendit ab ictib⁹: sic prudentia rationē q̃ caput est aie bñ dirigit et cauet ne a malicia vulneret.

Edem⁹ ergo facere sicut leo q̃ dū p̃viam incedit: ne a venatorib⁹ inuēiri possit sua vestigia cauda destruit. Qd̃ expositus Albert⁹ vbi sup̃ ait. Qui sūt venatores nisi si demones: quid est cauda vestigia transacta delere nisi factis posteriorib⁹ p̃iora destruere. Eric⁹ q̃ astutiā imitandā p̃dictus doctor ad ducit: qui dū quicq̃ p̃teritū sibi sentit: se in globum p̃uertit et tāta se fortitudie p̃stringit ut saluo corio apin vire possit: ipsiq̃ aduersarij suas spinas opponit. Itē ponit exemplū de columba q̃ residet iuxta aquas et semp̃ est suspecta: nec vnq̃ secuta nisi i foraminib⁹ petre. Sic vir prudens vbiq̃ timere dī: et iuxta aq̃s lachrymarū residet: p̃p̃q̃ auxiliū implorare ac in eius vulnerib⁹ versari et de eis meditari: iuxta illō Lanfranco. ij. vbi iustat dñs dī. Veni colūba mea in foraminib⁹ petre: in cauerna macerie.

Item etiam Albertus vbi sup̃ q̃ officiū prudentie est nō solū sibi sed etiam alijs p̃uiderē et p̃desse: iuxta illud Prouer. iij. Prudēs idocitos q̃sq̃ erudit. Un̄ dat exēplū aquilę: q̃ ut possit ab oib⁹ venenosis defendere filios: p̃ciosum quēdā lapidē inuenit: quē in nido cū filijs ponit: oēmq̃ venenositatē ab eis excludit. Sic ergo quilibet prudēs paterfamilias debet lapidē charitatis int̄ filios ponere: q̃ si viderit a via veritatis declinare et a virtutib⁹ degenerare: debet a se remouere. Nā et aquila cuius nature est solē in eius rota respicere: et in eo visu plurimū delectari: volēs filios cognoscere vtz sine nobilib⁹ ṽl forte degeneres: eos vnq̃ caput et p̃tra solē exponit et ut in solē respiciat rotastro cogit. Quē ergo absq̃ lachrymatiōe solē respicere viderit: ipm̄ tanq̃ sue nature participem in nido reponit et sollicitē cū pascit: sed cui⁹ oculū lachrymari p̃spererit: illū tanq̃ degenerē et sua natura extraneū abijcit et nō pascit. Refert enim ibidē de astutiā Eric⁹ in pascendis filijs q̃ vitē sue pomū ascēdit: vnaq̃ seu poma deijcit

sug quib⁹ postea se inuoluit: ut suis p̃inculis i figant et sic dēa defert filijs. Est quoq̃ prudens ne officiū nōia p̃cauere. Debet enim prudēs dī se sicut illi de quib⁹ glosa in. l. papina. s. h. nec ff. de inoffi. re. ait q̃ habet mantellū ad oēm ventum. De hac autē prudentiā p̃cauēdi nōia dat Albertus vbi. s. exemplū dīcis de mugine piscis: q̃ dū rētia piscator p̃sentit: mor̄ retro redit: et supra aquā t̄nute magna se deuās rētia trāsilit q̃li volās. Quid est hō hō q̃ tu diabolica rētia effugere nōias: qui omnib⁹ piscib⁹ dñaris. bec ille.

Dēos q̃ ad prudentiā etiam spectat aduersarij potētiā astute sup̃are. Un̄ refert q̃ quidā miles vltimontan⁹ de p̃teritū habebat quē marie diligebat. Lūq̃ cerneret cū maceraret a scutifero didicisset q̃ annonaz et oia necessaria quotidie illi daret: voluit intelligere vñ hoc p̃cederet. Lūq̃ in sero in stabulo latitaret statim post annonā datā murex marini in multitudie grādī ad p̃sepīū descenderūt: et quasi in momēto annonā comederūt equo stupescēte: et se quānū poterat a p̃sepīo elōgātē. Lūq̃ cattū illuc attulisset illi sup̃ murlegū se volūtes cū atrociter vulnerauerūt. cattus igit per octo dies nō cōparuit. Tandē cū multitudie cattorū rediit: stabulūq̃ mirantib⁹ cūctis ante notem introiuit: et more humano in diuersis locis insidias ordinauit. Lūq̃ latētib⁹ cattis muri ṽl solebat descēdissent cattī d̃ insidijs creantes eos sic valide inuasērūt q̃ oēs peremerūt et maximiū ex eis aceruū fecerūt. Si ergo tāta est virtus industria ad sua vitāda pericula: arguitur plurimū humana prudentia si sua nō se t̄nēt ab aduersarijs demonib⁹ sapiētia. bec Alber. Qui iterū dicit: q̃ ad prudentiā p̃tinet p̃tra cōgritudines querere remedia. Nā est quedā species lachryme: cuius succū accipitres scalpādo extrahūt et ex eo succo sibi oculos liniūt: et sic a se cedratē expellūt quā senescētes iacunt. Stellio quoq̃ quedā bestiola tergo depicta lucēs quasi stella tota h̄p̄me q̃li dormit et in obscuro quidat: p̃pter qd̃ cedratē incurrit. Sed dū tēpus cōgruū aduenit locū querit vñ solē orientē respicere possit. In quē dū respiciat deficiat humor: qui creuerat in oculis: et sic lumē pristinū recipit. Serpēs q̃ et visus dū ex longo somno eberant in visu medicinā sciūt querere qua sanā. Subdit in sup̃ p̃fator doctor: q̃ officiū prudentie est necessaria sibi p̃ futuro tēpore p̃uide exēplo formice de qua inquit Salomō Prouer. vj. Vade ad formicā o piger et p̃sidera vias eius et discē sapiētiā: que cū nō habeat duce nec p̃ceptorē nec principē parat esse abū sibi: et cōgregat i melsē qd̃ comedat i h̄p̄me. bec ille. Sic q̃ et nos bonorū operū fruam⁹ in estate vite p̃sentis cōgregare debem⁹: quib⁹ in h̄p̄me future vite in q̃amplius tēpore metēdi nō erit vincere valeam⁹. Et p̃

dictis autē omnib⁹ p̃t colligi q̃ prudentia bene ordinat boiem quo ad seipm̄: et quo ad deū: ac quo ad primū: cui⁹ virtutis defectus ut legi in vitā patrū q̃ plures q̃ erūt de numero sanctorū patrū: et multis virtutib⁹ florētib⁹ ab a sanctitatē tramite deuiauerūt et male finierūt. Pro cōclusionē autē bu⁹ sermonis vlti cū q̃ ad prudentiā nos incitat ex documentō nature: dico q̃ debemus eā arte acquirere. Sic enim Arch. in. l. de aialib⁹ q̃ natura q̃ dicit aialib⁹ arma cōtra lictib⁹ hominū illa negauit ut sibi p̃ artem acq̃reret tanq̃ aial prudēs qd̃ natura nō daret. Et ideo demosthenes p̃b⁹ vñ qd̃ canos prudentiam quēdū. Et cū tā centū et septē annoz esset mortē se solū de hoc dolere dicit: q̃ tūc addiscere inopiebat. Plato quoq̃ octuagita et vno anno viuēs: nec ab inquirēdo nec a scribēdo cessauit. Socrates etiā nonaginta nouē annis quib⁹ vixit semp̃ scripsit et docuit: ita q̃ nec in carcere a disputandē cessauit. Lato cōmōn⁹ vir sapiēs: in senectute litteras grēcas discere nō cessauit: que oia testat Albert⁹ vbi sup̃: et ad hoc p̃positū adducit. Quib⁹ exemplis p̃p̃q̃ quib⁹ ad acq̃rendā prudentiam deb⁹ insistere. Ad qd̃ hortat nos Salomō Prouer. q. dicit. Indigna cor: nū ad cognoscendā prudentiā: et dñs dabit tibi sapiētiā: q̃ s. eius grātiā p̃sequeris in p̃senti seculo et gloriā in futuro. Amen.

Dominica in ramis palmarū de superbie detestatiōe: filianōe. et de eius oppositiōe. l. humilitate. Sermo nonus.

Humiliauit se

Humiliauit se metipm̄. ad Philip. ij. et in eplā occurrentis dñice. Sicut superbia facit boiem deo rebellē. ut scribitur Eccl. i. vbi dicit. Inimū superbie boīs apostatāt a deo: qm̄ ab eo q̃ sentit illū recessit cor: eius. Ita humilitas facit boiem deo subditū et obediētē: ac querentē in omnib⁹ nō gloriā p̃riam sed diuinā bonorū. iuxta illud Eccl. iij. Magna potētia dei solū et ab humili bus bonorū. Lū ergo humilitas bonerēt deum: merito bonorū a deo: vñ inquit dñs ij. Reg. q. Quicūq̃ bonificauerit me glificabo eū: q̃ autem p̃tēnt me erūt ignobiles. Sicut q̃ superbia deo et boī odibilis est: ut dicit Eccl. cūta humilitas est grata. Sic enim Hieron. in quadam eplā. Nihil ē qd̃ boī nos ita gratos ac deo faciat: q̃ si vite merito magni humilitate sum⁹ infimi. P̃op̃es in p̃s. cccv. dicit. Excessus dominiū humilia respiciat et alia longe cognoscit. Respiciat autē fm̄ huguionē et alios grātiā eos est retro vel iterū aspiciere. Et q̃ tam multū dilectā solemus iterū et frequēt inspicere: hoc est q̃ in sacra scriptura solet dici q̃ deus respiciat cū multū diligit. Un̄ Gen. iij. d. Respicit de⁹ ad Abel et ad munera ei⁹: ad Chabam autē et ad

ba emittit et cum primo ligat. Scriptum est enim Prover. xij. In superbia semper iurgia sunt. Idem moralium Grego. inquit. Luctus namque superbia apud se cogitatio de tumore inest amor in loquendo: amaritudo in silentio: dissolutio in bilari tate: furor in tristitia: in bonestatis in actio: erectio in incessu: rancor in tristione: bonum semper est ad irrogandas contumelias valida: ad tollerandas infirma: ad obediendum pigra: ad latescendum alios impotens. Sic ergo superbia domus est signum interioris fumi et ignis. Et sicut signum vini vel alterius rei venalis facit bona iurisperceptione quod talia sunt venalia. L. de emp. et ve. Nec emere ubi lex presumit quod ubi est signum ibi sit et signatum. Ita signa superbie exterioris indicant esse in bonis superbia interioris: que non facit potest occultari sed ad exteriora signa prout. unde in persona superbi dicitur Job. xxxij. Plenus superbia fuit et coarctat mensuras ventris mei: veter me quasi murum absque spiraculo: quasi lagunculas novas dirumpit.

Etiam res demonstrans detestationem superbie dicitur abominationis. Valde enim ab omnia cum deo tanquam rem fetidissimam. Unde Joelis. iij. scriptum est. Ascendet furor eius: ascendet putredo eius quod superbie egit. et Amos. vi. inquit dominus. Detestor ego superbia Jacob et domum eius odi. et Iudith. ix. dicitur deo Superbi non placuerunt tibi ab initio. et Prover. viij. Arrogantia et superbia ego detestor ait dominus. et xvj. eiusdem li. c. Abominatio domini est omnis arrogans.

Undecima ratio appellat expulsiōis. scilicet a regno celesti. Inquit enim deus per prophetam. Non habitabit in medio domus mee qui facit superbia. Et ideo beata regina cecinit Lu. j. Disperde superbos mente cordis sui.

Undecima ratio dicitur punitio: valde enim puniuntur deus superbos. unde Deus. xvij. dicitur. Qui superbi non volēs obedire sacerdoti impetio morietur. et Numeri. xv. Bona quod promittit aliquid per superbia: punit de populo suo. Et per. xxx. inquit David. Rembuet abundanter facientibus superbia. et Prover. xv. Domos superborum demolietur dominus. et Ecclesi. x. Sedes ducum superborum destruit deus. et radices gentium superbarum arefecit et perdidit memoria eorum. et xij. eiusdem li. c. Substantia superbi eradicabitur. et Malachie. iij. Erunt omnes superbi sicut stipula: et inflammabit eos dies veniens dicit dominus exercituum: et non relinquet eis radicem nec germinem.

Decima ratio dicitur punitio: valde enim puniuntur deus superbos. unde Deus. xvij. dicitur. Qui superbi non volēs obedire sacerdoti impetio morietur. et Numeri. xv. Bona quod promittit aliquid per superbia: punit de populo suo. Et per. xxx. inquit David. Rembuet abundanter facientibus superbia. et Prover. xv. Domos superborum demolietur dominus. et Ecclesi. x. Sedes ducum superborum destruit deus. et radices gentium superbarum arefecit et perdidit memoria eorum. et xij. eiusdem li. c. Substantia superbi eradicabitur. et Malachie. iij. Erunt omnes superbi sicut stipula: et inflammabit eos dies veniens dicit dominus exercituum: et non relinquet eis radicem nec germinem.

Propter superbia malignorum. et iij. c. dicitur. Disperde superbia malignorum. et xl. c. dicitur. Disperde superbos in superbia: et respice oem arrogantem humilia respice cunctos superbos et perfide eos. Et Prover. xvij. Mel est bullari cum mureto: quasi dividere spolia cum superbo. Et Ecclesi. iij. Sinagoge superborum non erit sanitas. et xj. Sic capra in laqueum: sic et cor superborum. et xxvij. Effusio sanguinis in terra superborum: et maledictio eorum auditur granis. Et Ps. lviij. Luperba edant in superbia sua. et lxxij. Superbia eorum quod reoderunt ascendit super. Et c. Superbo oculo et insaniabili corde cum non edebat. et ite. Prover. xij. ait Salomon. In ore stulti iurgia superbie. et xij. eiusdem li. c. Superbo et arrogans vocat indoctus: quod in ira operatur superbia. Et Sapientia. v. dicitur de nati. Quid nobis profuit superbia: aut divitiarum in crantia quod periculat nobis. Et ite. Esa. ij. scriptum est. Dies domini exercituum super oem superbum et excelsum: et super oem arrogantem et humiliabit: et oculi sublimium depmentur. et x. eiusdem li. c. Excelsi statura succidentur et sublimes humiliabuntur. et xij. Requiescere facias superbia infidelium: et arrogantiam formam humiliabo. et xij. Dominus exercituum cogitavit ut detraheret superbia omnis glorie: et ad ignominiam duceret oem indigentem terre. et xxvij. Ut corone superbie: quod pedibus calcabitur. et xxvij. Superbia tua ascendit in aures meas. ponam ergo arcum in naribus tuis et frenum in labiis tuis. et Ezechie. xxi. Elevatum est cor eius in altitudine sua: et tradidit eum in manus formidinis. et Abdie. j. Si exaltatus fueris ut aquila et iter sedes posueris nidum tuum: inde detrahā te dicit dominus. et ij. Macha. vij. Tu vero iustas penas delusio superbie tue exolves. et Math. xvij. Nisi converteri fueris et efficiamini sicut pueri non intrabis in regnum celorum. et Jacobi. iij. Superbia deus resistit humilibus autem dat gratiam suam. Unde dicebat beatus frater noster tergidus locutus beatus frater alci: quod sicut rex magnus volēs mittere dilectam filiam suam ad maritum non ponit eam super equum indomitum et calatrum sum: sed super mulierem: ut deus non ponit gratiam suam super superbum et arrogantem sed super humile. Non est autem mirum si deus ita impugnat superbia: quod ipse eam non fecit sed deus ab eo adinvenit. Unde dicitur Ecclesi. x. Non est creatura hominum superbia. Et ideo sic demones abominantur propter superbia: ita superbos homines abhorret deus. iuxta illud Ecclesi. xv. Excelsus est illos propter superbiam eorum.

Auctoritate quod scriptum de deo detestatur superbia. Inquit enim Gregorius. xxi. mora. Radix est mali et regina omnium vitiarum superbia est. Et Augustinus in epistola ad quendam comitem dicit. Superbia ex angelis demones facit. et ut evidenter ostendat: ipsa est peccatum omnium initium: finis et causa: quoniam non solum est peccatum ipsa superbia sed nullum peccatum esse potest aut potest sine illa. hec Augustinus. Auctoritate quod canonica detestatur superbia. Scriptum est enim Ieremias. i. q. vij. Qui natus ad altiora percedere quod alius agit nisi ut crescendo deascendat: et ascendendo exeat

interius in profundum descendat. Et xl. dicitur. mli dicitur. Unusquisque quare non quoniam alius maior appareat: sed quoniam oibis inferior videatur: quoniam non quod maior fuerit in honore ille est iustior: sed qui fuerit iustior ille est maior.

Nulli etiam auctoritate idem dedaratur. Nam L. de puano carcere. inquit iudex. Iube me in vinctis darissimis punicarum rectoribus dare operam semper ut ne perbandissimorum hominum arrogantia modis omnibus comprimatur. Philosophi quoque superbia detestantur. unde Tullius in j. de officiis ait. Etiam in rebus prosperis et ad voluntatem nostram fluentibus: superbia magnopere atque arrogantia fugienda est. Pythagoras autem dicebat: ut legitur in vinctis punicarum. Liber non est quem superbo inflat animus. Et Plautus in aularia inquit. Res nimium singularis est homo pariter ferre non valens: minores namque de preteritis maioribus iudicem: ab eque libris dissentimus. Poete etiam superbia detestanda ostendunt. unde. Prudentius in li. de persequendo vitiis et virtutibus dicit. Desine grande loqui fragile de oem superbum. Magna cadit inflata crepat tumefacta perimunt.

Disce supercilium deponere disce cauere Ante pedes fouea quisque sublimis minaris. Peruulgata viget nostri sententia christi. Scandere celsa humiles et ad ima redire feroces. Et claudius in li. j. Inquit egregios adiuncta superbia morcos. Et Ovidius in li. ij. de arte amandi. Erue fastus. Curā māsuri quisque amoris habes. Et Seneca in li. tragediarum. Vos quoque rectores maris atque terre ius dedit magnū necas atque vite: ponite istos flatos tumidosque vultus. Quicquid a vobis minor expauescit maior: huius vobis dominus minatur. O sub regno grauiore regnum est: quod dies vidit veniens superbum huius dies vidit fugiens iactare. hec ille. Sed breuiter quod non solum dominus: sed etiam fuit sunt superbi. Sic et Iuvenalis in li. j. satira. v. Maria quoque domus fuit plena superbia. O maledicta superbia tu es illa quod a nobis pacem ac tranquillitatem auferas: dicere Martiale li. vndique suscepto. c. ij. Erberet pacem ventus et superbia tollunt. Buctor quoque Astrolabij contra superbia inquit. In sua sit preceps discrimina quisque superbo. Intolerabili nihil est quam vira superbi. Jo Gualteri de castellatione li. j. ait. Parate mortales animos extollere fastu. Collas opibus assignariq; minores. Et auctor libri quod dicitur. c. ij. inquit. Ut placeat cunctis nullum decet esse superbum. Qui sic inflat definit esse bonus. Debemus ergo summo superbie genere superbia et humilitate sequi: quod ut dicitur in vulgari proverbio. Qui non se plicat rumpit. Agnelli humilis dedit matrem suam alteri.

De his etiam dicitur in tractatu superbie. et primo luciferi et aliorum angelorum superbiarum: quod statim de celo decit deus. ut scribitur Esa. xliij. Et Apo. xij. Et ideo timendum est nobis: quod ut scribitur in li. j. ad Laodiceos. re. Pena vnius debet esse meritis multorum.

Admirationem huius de Saul rege israel: qui

cum esset humilis in oculis eius decit est rex. Sed postquam superbiuit adeo decit est: ut scriptum est. j. Reg. xv. Tercia exemplum est de David propter cuius superbia deus pestilentia mori fecit septuaginta milia viros. bellannus. ij. Reg. xvi. Et j. Paral. xij. Quartum exemplum est de Sennacherib rege assyriorum: propter cuius superbia occidit angelus domini cunctos octuaginta quatuor milia viros. Et per superbum postea a suis filijs occisus est. Reg. xix. Quintum exemplum est de Nabuchodonosor: propter superbia deus regno decit: et cum bestijs semper ut bos septem annis comedit Dan. iij. Sextum exemplum de Amas superbo quod indignabatur quod mardocheus sibi non assurgeret et reuerentiam exhiberet: tandem suspensus est in tribulo: quem ipse parauerat mardocheo. Esther. iij. Septimum exemplum est de Antiocho rege superbiissimo contra deum et populum israel superbiens: quod adeo percussus est ita horribili plaga: ut et eius carne viventes et mes scaturirent: et fetore suo et exercitus ag gravaret talis quod nemo eius putredinem poterat tollerare. Et sic miserabiliter decit. ij. Macha. ix.

Octavum exemplum huius de magno populo quod adeo superbo erat ut nullum pareretur. Ut Lucanus refert li. j. Budius autem venire. Et ad eam se et arrogancia ait. Si tota pede percussio totum orbem ad arma provocabo: ut recitat Plutarchus in busto na illi. Sed postmodum miserabiliter a Ptolemaeo rege egypti interfectus et decapitatus: cuius caput inimico suo Cesaris perierit perit fecit. Nonum exemplum huius in officio exaltationis scilicet crucis de Lodro rege placet quod se adorari faciebatur deus: atque appellari regem regum et dominum dominum. Notabat quoque in turri argentea: in qua erat sol: et luna: ac stelle ex auro purpureo residebant: ibi uno auro gemmis lucetibus ornato. Locus dicta turris amfido: se moueret tonitruum facere videbatur: per oculum tas fistulas aqua trabes quasi de pluvie videbatur. Quod superbum regem humilis iudex romanorum. Eradit interfectus et oia abstulit. Decimum exemplum est de Sabor rege placet: de quo legitur in historia tripartita li. iij. quod cum romanos superasset iudex romanum Valerium caput quoniam equum ascendere volebat sibi sub pedibus perstruere faciebatur atque per superbiā ascendendo equum cum concubabat. Propter cuius ius superbia in eius exercitu misit deus culicem et cinifices. qui intrantes in naves equorum et depulsi eum: in aures et naves hominum totum illum superbum exercitum fugaverunt et dissipaverunt.

Paro secunda de superbie filiatione. Immissa quatuor speciebus superbie de quibus tractauimus supra in primo sermone. vij. dico finem in tractatu de superbia et bonum Theodoro. ij. q. d. xij. quod duodecim sunt filie superbie. Prima quatuor est extollentia: quod scilicet aliquis propter dona nature spiritualia: aut temporalia: aut temporalia: ut puta propter duntaxat generis nobilitatem: et per se formositate robur

et fortitudinem: dignitatem subleuare ingenij: se-
cundum: faciem: capacitatem memorie: et similia deus
ex sapientia et deus cognoscere negligit. Sicut fa-
ciebat ille rex cum dicitur est Ezechie. xxxv. Ele-
uatum est cor tuum: dixisti de ego sum. Idem de
Diere. ii. c. Non gliscit sapientia in sapia sua: nec fortis
in fortitudine sua: nec diues in diuitijs suis: sed in
hoc gliscit scire et nosse me. In bacet rollena pec-
cabat Atrix et supbia eius dicebat. Ego affrici
gradior: et cunctos superos alius superbo vixit attri-
gens celum. Talis fuit supbia romano: et quibus
Aug. in. j. de ciuit. dei. c. j. inquit ad tantum extollen-
tia duenerat ut se in numero deorum estimari vellat
optaretque in suis laudibus dicere. Parcere subiectis
et debellare superbos. Talis etiam fuit supbia Do-
miniani imperatoris: qui ut refert Dorotheus li. vj. de
inde dum se iussit appellari: et in cunctis primoribus
suis libris scribebat. Dominus et deus Dominianus
imperator ita madat: quod eadem a cubicularijs suis in
terrefactus est. Ad hoc quod extollens ascenderat Dero-
des agrippa: de quo refert Iosephus. xii. li. annis
quitarumque cum cesare aduenisset: et ad eum totius
pauicie viri unanimiter conuenissent: ille veste ful-
genti ex auro et argenteo mirabiliter preta idus: nec
pauice die possit ad beatum. ubi cum primos solis
radios vestis argentea suscepisset: repercussio splen-
dore duplicata spectantibus luce fulgor metalli vi-
bratio effudit ut irruendo perstringeret oculum et terre-
ret aspectum. Nunc autem adularum vulgi concupiscit vo-
ces dicit: resque nunc reuertitur boies nimium: sed ex his iam
super humanam naturam te esse fatemur. Et dum ab adu-
latoribus omnes bonorum: et oblatos sibi di-
uinos honores non respiceret: repere mortifero
viscerum dolore corripit: et dum per manus suorum opor-
taret dicebat. En ego vestes deus duco: ad mortem
Sicque ista quique dies et vultus eius viscera corrode-
nto exspirauit. Et visitata fuit anima Seneca in li.
tragediarum dicitur. Superbos sequitur victor: a ter-
go deus. Nisi peniteant. sic fecit Rimor: rex: qui cum
floreret maria potentia operum sui iussit collocari
sedile suum in litore maris: et alloquens mare dixit.
Immo tibi ne ascendas terram meam: nec vestes aut
membra vestis tui madefacere presumas: sed in mare
ascendit terram et pedes eius madefecit. Quo scilicet resis-
tens rex de sedili ait. Scias oes bitatores terre et
orbis: vanum et frivolum esse orbem regnum: et vanam regum
potentiam: nec regis nomine quicquam dignum preter eum ad
cuius nutum celum et terra ac mare obediunt. Et depo-
nens coronam auream de capite imposuit capiti salua-
torem dei dicens. Tua est potentia: tuum regnum dicit
Nec unquam postea capiti suo coronam imposuit cum
in rex esset norimadice: danie: et anglicus. Ad illam extol-
lentiam etiam pertinet quod gradus superbie qui de singulari
fauore: qui est ut inquit Bernar. i. quidam finde qui bonum facit
aliquid ultra eorum et consuetum ut per ceteros reputet et ex-
cellens: appareat. In his autem viciis erat Iulius cesar
qui ut refert Plutarchus cum esset cum alio socio consul
romanus non gemitabat socium exire de domo: sed

ipse faciebat et usurpabat totū officium: et solus vole-
bat tenere vicē duos. Unā in litteris suis scribe-
bat. Julius et ceteri consules.

Ecce dñs filia supbe est arrogātia. Et quā
bō gupēdit primos et in cāctis dicit
suis: gēstio: ac monito supbe se h̄. Arro
gātia cū supbe cedit: supbe loquit: supbe come
dit: supbe oīa facit: et cū damore ac strepitu: ac
minio et cōtumidq̃. Talis oīo sit erosus. Bū
cū Tulio li. ij. artio veterio. c. xij. Et arrogātia
odiu solet euenire. Et Boet. li. iij. c. p. Et arro
gātia sit q̃sq̃ odiosus. Jō inq̃r Sapiēs Eccl.
ij. Quāto maior: et: nāto magis te bñdixit i oīo
et corā deo inuenio grām. Et Ouidi⁹ in. ij. de ar
te amādi ait. Nō nāre in vultu dñosa supbia
vīo. Et Cassiodor⁹ i eplia. Dīnamētū oīm bo
noz est sincera benignitas. Igitur si tu gradus
aut dignitate: aut v̄tute superas reliquos: nōst
illos pedito cōculcare: sū amabilis: affabilis
vultu faciesq̃ placid⁹. Tuli⁹ q̃ in quadā orōne
ad Lelare ait. Crede mibi celar mibi est tā po
pulare q̃ domitas. Et Seneca ad lucellū. Sic
cū inferiore viuas quēadmodū tecū superiore v̄
uere velles. Si cōtrariū hui⁹ facit arrogātia:
quibz iquit dñs. Ezech. xxxij. Non cū auster
ritate igabaris eis et cū potētia. Hoc aut videt
in magistro et p̄ceptoribz supbis marie iuēnt.
De quibz Greg. tuij. mora. Et h̄. xlvj. di. in. c.
hoc h̄. inquit. Hoc h̄. p̄pū doctrina arrogan
tiū: vt humiliter nesciāt iserre q̃ docēt: et recta q̃
sapienter recte ministrare nō possint. In v̄bio em̄
eoz. p̄dī. Nā cū docēt q̃ in quodā sibi vident
sublimitatis culmine residere: eosq̃ q̃ docēt
vt lōge ista se positos: velut in imo respiciūt q̃
bus nō cōsolēdo loq̃: sed vit dñando s̄ dignāf.
becille. Et iō iquit auctor libri s̄ formula bone
ste vite. c. ij. Nō eris arrogātiō s̄ q̃ nosti sine arro
gātia prestolanti imparitio.

Erca supbie filia est vanaglia. S; quo
 modo vanaglia dicatur pleriq; audire
 cupiunt. Nā si loqmur d; glia edest de
 qua in pō. penul. d;. Enleabūt sci in glia; cer
 te vana nō est: quā cūci desiderare tenent. Tē
 palio aut glia vana nō videt cū vtrū faucant
 cū ordere faciat vt inquit Quidi⁹ in li. de pōto.
 Unde dicit Tuli⁹ in tuscu. q̄stidibuo. Vno
 alit arte. Itē glia tgalio naturali idinatio cap
 pent; vt ait Claudian⁹ li. j. z a vtrouso maxime
 desiderat. Un Seneca ad Lucallū scribit. Nul
 la est tā excelsa vtruo q̄ dulcedine glie nō t̄gat
 z Tuli⁹ i ofone p archia poeta dic. Trahimur
 oēs studio laudio atq; optim⁹ quisq; maxime
 glia duat. Ex quib; nō videt repbendend⁹ qui
 gliam appetit magis cū ex his q̄ a natura sunt
 nemo debeat vituperari. ij. Erbico. P̄terea
 glia z fama aiuz roborat z fortē facit ad q̄lq;
 ardua z difficilia; vt iquit Quidi⁹ in. v. de misti
 bus. Unde Bug. i. v. de aul. de. c. xvij. ait Dec

fane duo illoclibras t cupiditas laudis hūane
q ad facta cōpulere mirāda romano. Ecce tra-
rio aut infamia boiem deicit t pstermit. vñ aut
augor rudiū li. q. Neglector fame fiet neglector
honoris: et merito cūq ille neglectus erit. Et
iō dicit Ric. iij. di. xij. ar. iij. q. j. q fama nō est
q cōq piosū iter spalia. t mltū ē vñ ad spūalia
q mlti a pōt retrahunt timore ifamie. S; qñ
boies se ifamatos pñderāt mag. sine freno pec-
cāt. vñ glo. sup illd Mat. x. viij. Corripe eū in
rer te t ipm solū. ait. Ne publice correat: verecū-
diā amittat: quā pōita i pōt remaneat. bec ille.
Ea. ppter d; q oībo licitū est sōdere dignitatē t
reputationē suā. ff. de postu. l. j. in pñcipio. Itē
quilibet debet ptece pudori suo t honestati. ff.
mōdasti. l. qñt. mūn. Et de procu. l. q oīa. Nam
qūber psumit tal pma facie qñs ē i cōi opinide
L. ne de statu. defu. l. si mī. t. ff. s qñt. l. diu. pñ.
S. si. vñ qñcō de aliquo negotio dubitat recur-
rēdū est ad cōmunē opinionē. ff. de fūdo i struc.
L. cū delamōis. §. alinā. t de sumi. l. j. imo tam
efficax ē cōi opinio: vt qñq plus valere dicat
qō ē in cōi opinide: qō i vitare. l. al. q putat. ff.
de acqñ. her. t l. barbari. ff. s offic. pro. Ideo
inqt pñ. xij. Eubi. fama quā mlti famāt non
oīno depdit. Solēnto etiā fama facit fidē. §. in
criminali. iij. q. iij. Bona isup fama vtilio videt
ad bñtudine psequēdā. Bit em Jacobo bñueta-
nus sui libri. c. ij. Ille bñs erit cui bona fama
viger. Oēs q charā bñe debēt famā suā Qui em
eā negligit crudelis ē. ij. q. iij. c. nō sūt. Et boni-
cida reputat. c. nolo. xij. q. j. Bit etiā Orati. in
epā ad Quirū. Falsuo bono: inuit t mendax
ifamia terrē. Et iō sapiēs Eccl. xij. inquit. Curā
habe s bono noie. q: magis tibi pderit qñ mil-
le thesauri piosi t magni. Qd pñderāo Pau-
lus dicebat. j. ad Cor. ii. Expedi tibi magis
mon: qñ vt glīam meā quito euacuet.

Ed. p. p. dicitur declaratio est factum fm
o Alia. de alio vbi. n. t. b. n. T. b. n. q. q.
c. r. q. q. glia t. p. alio p. r. app. r. o. d. i. a. r. e. t.
sine p. r. o. i. m. o. c. u. m. m. e. r. i. t. o. P. r. i. o. c. u. q. d. c. o. g. i. t. a. r. b. o.
n. u. s. u. i. d. i. g. n. u. l. a. u. d. e. t. a. p. p. r. o. b. a. t. i. l. l. s. t. a. n. q. v. i. r.
r. u. o. s. u. c. u. p. i. s. i. l. l. s. l. a. u. d. a. r. i. a. b. a. l. i. o. p. p. t. e. r. d. i. u. i. n. u.
h. o. n. o. r. e. E. t. i. b. a. d. i. m. p. l. e. t. p. e. c. c. t. u. d. n. i. M. a. r. v. d. i.
c. e. n. o. S. i. c. l. u. c. e. a. t. l. u. x. v. f. a. c. o. r. a. h. o. i. b. o. v. t. v. i. d. e. a. n. t.
b. o. n. a. o. p. a. v. f. a. t. g. l. i. f. i. c. e. t. p. i. e. z. v. f. m. q. i. c. e. l. i. o. e. D. e.
h. a. c. g. l. i. a. t. i. o. n. e. a. i. t. a. p. l. o. q. a. d. L. o. x. Q. u. i. g. l. i. a. f. i. n.
o. n. o. g. l. i. e. f. S. e. c. o. p. r. q. d. d. e. s. i. d. e. r. a. r. e. o. p. s. u. u. l. a. u.
d. a. r. i. p. p. t. e. r. p. r. i. m. i. v. i. l. i. t. a. t. e. E. t. b. e. n. a. m. e. r. i. t. o. r. i. u. s.
a. d. q. d. h. o. r. t. a. t. a. p. l. o. a. d. R. o. x. d. i. P. r. o. u. i. d. e. r. e. t.
b. o. n. a. n. i. s. o. l. u. c. o. r. a. s. o. h. e. t. c. o. r. a. o. i. b. o. h. o. i. b. o. E. t. i. a. d.
L. o. x. P. l. a. c. c. e. o. i. b. o. p. e. r. a. s. i. c. u. t. t. e. g. o. o. i. b. o. p. e. r. a.
p. l. a. c. c. o. v. n. d. i. q. q. i. c. n. o. l. o. q. b. o. n. a. p. l. e. i. a. e. n. o. b.
n. e. c. e. s. s. a. r. i. a. q. a. d. d. e. u. t. z. b. o. n. a. f. a. m. a. q. a. d. p. r. i. m. u.
S. e. c. o. p. o. t. q. d. d. e. s. i. d. e. r. a. r. e. l. a. u. d. e. i. o. r. d. i. n. a. r. e. E. t. b.
d. u. p. l. i. c. p. m. o. c. u. p. p. r. o. v. e. n. i. a. t. e. v. t. c. u. q. d. l. a. u. d. a. r. i. a. p.
p. e. r. i. t. s. b. l. o. q. n. o. s. u. t. l. a. u. d. e. d. i. g. n. a. v. t. d. e. d. i. u. i. n. o.

pulchritudine bonorum: alio spaliō: nolis
in ppter b offendere deū vel primū. Talis cui
peccat pvanā glia: qz oia spaliarana sūt Ecclō.
1. Et id ē cū laus qri nō debet. Est mōvana glia
pctm veniale qū nō deliberatē appetit: s; solū ex
subreptiōe. Et significat p puluere de q dñs dī
xit aplo Mar. x. Excute puluerē de pedibz ve
stris. vbi Greg. dīc. Predicatio vix sine aliqua
puluere immūdiē trahit. Nā p dīctōs aut ad idē
gnationē trahit si ptemnas. aut ad qnolūcūq;
qz glia si ab auditoribz honorat. si aut qd de
vnto vñ de gñs qd nō bz: vñ magi qz bz lau
dari appetat: lūz dīcat aliqd cū moralit peccat:
tū sic distinguit p dicator: qdā ordīs nūq; si b
affectat cū pceptū dī z pñec i tali laud pō
nit sine lūz peccat venialit s; gñ: qz i p dīctō ca
sibz. Si qd b appetat vt alio magi vñ osio p
ferat z exaltet: peccat mortalit. Un glo. super dī
lud Job. v. Glia ab iuicē expectātes. ait. Ma
gnū viciū est būanc laudis ambītiō q vult s; se
eximari qd non bz: z sup alios efferni. bec illa.
Seco peccat bō mortalit pvanā glia. Et b
triplr. Prio qū qñe glia de eo qd est pctm
mortalē. Sic lucernol⁹ de carnalitate: mōdi⁹
de vidua z bñdī. Quē rēp bēdit pō. dī. Quid
glia: i malicia q potēs ea in iniquitate. Seco
qū appetit laudari i ptemptū pñm vñ de i suā
magi glia affectūs qz diuinā. De vaneghōsia
bz Job. xij. Dilexerūt glia: bōim magis qz dei
z isti sūt furores: z raptores: eo pñtatis dei cui cō
petit honor z glia. qui inq; Esa. xlij. Glia meā
olteri nō dabo. de q ē inq; Aplo. j. ad Thimo.
1. Soli deo honor z gloria.

Ergo peccat mortaliter quoniam quis est parum
peccare mortaliter vel aliquam laudem glorie
accipiat aut ne cum amittatur vel in tali laude fine suum
constituit ut inquit Bernardus de gradibus in .i. suo
libro. Et inquit saluator Mat. vi. Attendite ne
in iusticiam vestram faciatis coram hominibus ut videamini ab
eis. Iste enim farne et gineas non poterunt intrare ad
nuptias eterni regni Mat. xxv. quia omnia opera sua
propter humanam laudem faciebant. ut inquit Gregorius in quadam
omelia. Dicit autem Ezechiel super Mat. quod vana gloria
potest accidere aut in principio aut in medio aut in fi-
ne. Tunc autem venit in principio: quoniam quis aliquid
operis boni ex sua vana gloria facere incipit: tunc
operis dei viciosus: quia ex vitiosa radice possit esse
positus intermittendum quasi periclitandum: hoc enim operis pro-
hibet dominus in verbis pallegandis. Aliquam vero vana
gloria est in medio operis. Sicut quoniam deo ex recta in-
tentione aliquis bonum operis incipit: in persecutio-
ne autem mori vane glorie se ingerit: tale opus non est in-
termittendum sed periclitandum: maxime cum sit sepe pos-
sumus reparatio: quasi alicui vane glorie passio. unde le-
gitur de sancto Bernardo quod cum semel per orem predicaret
et hoc aliquis mori vane glorie se ingereret: repa-
rationem dedit: nec per te incipit nec per te dimittit. Aliquam
autem in fine operis accidit homini quedam gaudium

mentis et complacencia cordis pro eo quod tale opus bonum
compleuit. et talis complacencia opus procedens viciare
non potest: quia naturale est quod quilibet delectatur in opibus
bonis et fructibus suis. Iam illud. Prouer. xv.
Lectus domus in sententia oris sui. Iam enim sci viri
habent magnam gaudium de bonis operibus que faci-
unt propter deum. vnde super illud. Ps. In custodi-
endis illis retribuo multa: dicit glossa. Non enim pro eis
in futuro reddet premium sed etiam hic et nunc magnam est
gaudium fructu illi cui seruire regnare est.

A Jactans idem. Eberf. quod vana gloria difficilis
vincit triplicem de causa. Primo quod de bono
nascentur. Sicut enim ex vestimento anea na-
scitur que vestimentum rodunt et ligno funis. et ex
oleo cruci extinguitur et corripit illud et
quo nascitur. Sicut et bonis operibus aliquando vana glo-
ria nascitur: que ipsa bona inficit et maculat. Secundo
quod cum omnia alia vicia habeant bona contraria
que vincunt: sicut fornicatio vincit per castitatem
et superbia per humilitatem. et iracundia per mansuetudi-
nem. solam vana gloria non habet aliquod bonum per quod superet.

Tertio quod quanto plus compestat tanto amplius au-
getur. et ratio est secundum eundem. Eberf. quod omne malum ex ma-
lo nascitur: sola autem vana gloria de bono procedit: et
ideo non extinguitur per bonum sed magis nutritur. Dis-
cit enim ibidem ipse. Eberf. Nullum remedium potest esse
propter vanam gloriam nisi oratio sola: et adhuc ipsa vani-
tatem habebit nisi caute effusa fuerit. Hoc namque
ianis glorie vicium adeo est subtile: ut etiam in viris pro-
bis saltem quando solus est veniale peccatum sepe intrat. vnde
Hieronymus ad Sabinianum ait. Naturali ducimur
malo. adulatoribus nostris libenter fauimus: et quis
nos rideamus indignos: et calidus rubor ora per-
fundat: tunc ad laudem sui intrinsecus anima letatur. Et
Eberf. super Mattheum. inquit. Cum cetera vicia
locum habeant in suis diaboli inanis gloria locum
etiam habet in suis christi. Et ideo inquit Paulus ad Gal.
vi. Non efficiamur inanis glorie cupidi. Ut et falsis
laudibus quis non extollatur debet fuare per silium
Lactantius dicit. c. ij. Cum te aliquis laudat tu
iudex esse memento. Plus alijs de te quam tu tibi
credere noli. Item debet respicere ad vitam suam
preteritam presentem et futuram. Si enim respiciat ad vitam
suam preteritam inueniet se multa commisisse: de
quibus debet erubescere. iuxta illud ad Romanos.
vi. Quia ergo fructum tunc habuistis in illis: in
quibus nunc erubescitis. Si vero respiciat ad vitam
presentem inueniet se esse in loco exilij. et in magno pe-
riculo: quia habitat inter malos. Unde de hoc debet
multum dolere et dicere cum psalmista. Deus mihi
hi qui incolatus meus prolongatus est: habitantibus
cedar et cetera. Si autem respiciat ad vitam futu-
ram inueniet super se dei iudicia de quibus debet
multum timere. Sicut faciebat per. dicens deo. A
iudicijs enim tuis timui. Nullus ergo in hac vita de-
bet velle laudari postquam habet causam tanti re-
bortis: doloris et timoris.

A Jactans superbia filia est iactantia. de qua

duo videnda sunt. Primum est diffinitorium. Diffi-
nitur autem a philosopho. ij. et. iij. Eri. qui ait. Jactantia
est ostentatio propter laudem cum veritas non sua-
der. Et secundum Aristotelem nostrum in. ij. li. sue summe.
hanc rationem dicit iactantia quod sicut cum quis a lo-
ge vult aliquid iactare manum in altum elevat: ita
qui cupit se laudare: verbis in altum se extollit.
Et ut ait Alexander. de alio in. ij. parte summe. Ja-
cantia procedit ex superbia et inani gloria. Notan-
dum tamen secundum Alexandrum in. iij. vbi. s. quod aliquis po-
test se laudare tripliciter. scilicet merito: et eventualiter et
mortaliter. Merito: et etiam tripliciter. Primo
cum laudat se quis propter charitatem dei ac illius
glorie gratias sibi a deo concessas non ad se sed
ad dei honorem referendo. De hoc inquit Leprius
noster in epistola ad donatum. Odiosa iactantia non
est: quia non iactatur esse possit sed gratum quicquid
non hominis virtuti ascribit sed de dei munere
predicatur. Sic fecit gloriosa virgo que cecidit
Luce. i. Magnificat anima mea dominum et cetera. Sequitur
Quia respexit humilitatem ancille sue: ecce enim ex
hoc beatam me dicent omnes generationes. Secundo
quando potest quis cum merito se laudare propter cha-
ritatem primi: ut puta: ne scandalizet propter verba
detrahentium. Nam ut dicit. vi. q. i. c. sunt plurimi.
Sunt plurimi qui vitam moremque bonorum amplius
quam debent laudant. Ideo permittit deus malos in
obprobrium et obiurgationem prumpere: ut sit
qua elatio ab ore laudantium in corde nascitur:
ab ore vituperantium suffocetur. hec ibi. Qua de-
re: quia sepe numero de bonis viris et iustis pos-
sibile malorum diffamationibus scandalizantur: ita
tunc est quando per ipsas virtutes aperire. Sicut fecit
beatus Augustinus qui in sermone qui legitur
in festo eius dicit. Charitati vestre de nobis ip-
sis hodie sermo reddendus est. Quia cum ut
ait apostolus. Spectaculum facti sumus mun-
do angelis et hominibus qui nos amant: que-
runt quid laudent in nobis. Qui vero nos odes-
runt querunt quid detrahant nobis. Nos autem
in vitro quod medio constituti adiuuante deo vitam et
famam nostram sic custodire debemus: ut non erub-
descant de detractoribus laudatores. hec ille. Lu-
sus doctrinam sequi volentes debet fuare per silium
quod ponit auctor: rudium li. ij. dicens.

Et quis quis famam cupiat retinere celebrem.
Omnibus hic studeat: gratias adesse bonis.
Sic miris cunctis: tractabilis atque benignus.
Subleuet ut nomen prospera fama suum.
Et si displiceat prauis non sollicitetur
Quis nisi sit prauus nemo placere potest.
Verum profecto simul omnibus opto placere.
Si nequeo: saltem glisco placere bonis.
Non est enim peccatum se commendare per edificationem pri-
mi. vnde si quis alijs bonis predicare aliqua narrat
de se laudabilia ut audientes inuicem: et deus
ac efficacius eius doctrina recipiat: vel ut ma-
lorum predicatio ab audientibus dogmata respu-

ant: non peccat sed meretur. Sic enim fecit Paulus
ad Cor. ij. et. xij. vbi scribit se raptum visum ad ter-
rum celum et audisse archana que non ligis hominum loquuntur.
Et multa alia in suis commendationibus profert. Quod fecit
secundum Hieronymum. de lyra post beatum Hieronymum. super dicitur
epistolam: quod Corinthis que sunt Beban a Paulo ad fi-
dem peruenit post recessum eius a quibusdam pseudo-
prophetis seducti erant que Paulo detraxerunt: ut et
predicationes prebent facerent. Et ideo ipse Paulus re-
lo et charitate salutis eorum ducit mirabilia de se
refert ut eos ad fidem veram reuocaret.

Ergo potest quis se laudare meritorie propter
charitatem sui. quando tribulationibus est oppressus
vel calumniatur: et ne in desperationem in-
dat recogitat ac rememorat sua beneficia ad suam
perfortationem. Et ob hanc causam ut inquit Gregorius in mo-
ralibus beatus Iob tribulatur et ab amicis calumnia-
tus se laudauit sui libri. c. xij. dicens. Oculi
sui ceciderunt: pedes claudunt: manus debiles: et pater eram
quodam pauperum. Si quis etiam se laudaret non de-
ficiendo a veritate non tamen propter iactantiam sed ut aliquid
periculum vel malum euitaret. Sicut fecit Paulus
qui se ciuem romanum esse dixit propter quod fuit
dimissus liber qui tenebatur captiuus ut ha-
beretur Actuum. xvj. laudabiliter faceret.

Ecundo potest quis se laudare cum veniali peccato
secundum Alexandrum. vbi. s. et Thoma. ij. q. ij. c. ar. ij.
c. s. aliquid dicit in sui commendationem quod
est verum: et non iniuriat deo vel primo cum aliqua
tamen inani gloria. Et ab hoc peccato pauci inveniuntur
munes: ut ait Gregorius in. xxx. mora. Tertio potest
quis se iactare cum mortali peccato et hoc multi-
pliciter secundum predictos doctores. Primo cum quis
se iactat contra honorem dei. sicut Sennacherib
dicens: quod deus non posset liberare populum israel
ab eius potentia. iij. Reg. ar. Secundo cum quis se ia-
ctat in contumeliam primi: sicut pharisei se laudant
et vituperant publicanos. Luce. xvj. Et Soliman
dicens. Ego exprobravi agminibus israel hodie.
Qui suo proprio gladio a David capite truncatus
est. ut habetur. i. Regum. xvj.

Ergo cum quis se iactat de peccato mortali de
quibus reguntur multi facientes: sicut dicit
Salomus Prouer. ij. c. dicens. Qui gloriatur
cum malefecerint: et exultat in rebus pessimis. et Esa-
ia. lvi. Peccatum suum quasi sodoma predicauerunt.

Quarto cum quis se iactat et laudat ut aliquem
decepiat: ut puta dicens se esse medicum vel aduoca-
tum: et magna fecisse: ut sic se ponat boies in manus
suis cum dano et periculo eorum. De tali inquit Bress.
iij. Eri. Turpius est quod cum lucrum se iactat: quam qui cum
glorie vel honore. Et ibidem dicit philosophus. Jactator
fingit de se maiora existantibus quam quod melius gra-
tiae. et vanitate: quam quod gratia honoris et glorie: quam quod gra-
tiae. Si quis tamen narraret solennes curas infirmo-
rum per eum factas: et doctas disputaciones: et lecturas
in quibus commendat fuit de scientia sua. Et artifex artifi-
cia ab ipso facta ut lucrum dicens de veritate et non de re

quod alius eius de deo dicitur: se nullum peccatum videtur
secundum predictos doctores. Et si si iactantur per illa vul-
garia sententias dicens: quod licet est laudare se apud eos quod
bonum est est ignotum. et tales se habent more laudantes
ceteris excedunt per predictos quam sit veritas. Unde philosophus
vbi. s. ait. Jactator: simulat sibi infelicitatem quam non habet
vel si infelicitatem simulat et maiora quam sunt. Si ergo hoc
facit cum alio: damnum est peccatum mortale: ut
dicunt prefati doctores.

A iactantia videtur associari vniu peccatum et
sileat ad finem. s. promia que secundum Thoma. ij. q. ij. c.
ar. ij. c. s. aliquid dicit de se aliquid de se:
quod tamen in se non recognoscit ut vultis reputet et ab
alijs laudet. Contra hoc obicitur inquit Lactantius in suis do-
ctrinis. c. ij. Nec te collaudes nec te culpaueris
ipse. Hoc facit stultus quod gloria vult iactare.

Ecundo principale de iactantia videndum de
abominatione. Inquit enim Bress. iij. Eri. c.

Jactator: mortis vituperandus est. Et ideo per
verbum dei. Laus in proprio ore sordescit. Paulus
quod de seipso laudantibus ait ad Romanos. i. Dicen-
tes se esse sapientes stulti facti sunt. Et Lactantius in. i.
de officijs ait. Turpe est de seipso predicare: et Qui-
tilianus li. viij. de oratione iustitiam. Viciosa et ia-
cratio isertis audientibus non modo fastidiosa: sed etiam
plerumque odiosa. Iohannes dicit quod iactator nocet non solum sibi
sed etiam alijs. i. q. ij. c. s. q. s. Ipsi iactatores dicunt se
habere malos vicinos: quod cum eos non laudent volunt
seipso laudare: et miranda se iactat facturos. Et
postea iustificat illud quod inquit Orationes in poena
parturiunt motes nasci riduculimus. Tales
ostendunt se esse vanitate plenos. Ait enim Ber-
nardus in li. de probatione vicio. c. ij. Vana superborum
vacuat iactantia mentem. Ea propter inquit Seneca li.
ij. de beneficijs. Retrahenda est inanis iactantia.
Res loquuntur nobis tacendo: de enim in vulgari
proverbio. Opus laudat magistrus. et Paulus. ij. q.
ad Cor. x. ait. Non enim quod sapienter commendat ille per-
bas? est quod de commendat. Debet igitur vniu quod iura
se dicere illud quod dicit Iohannes. v. Si ergo testimonium perhibet
deo de meo testimonium meum non est verum. Item
sequitur per silium Ambrosij i. c. imitare. vj. q. i. dicit.
Nemo debet se iactare. Nam si Petrus lapsus est et dicit.
Et si oes scandalizati fuerint in te: non ego quod ali-
iure de se presumat. Denique et David qui dicebat.
Ego dixi in abundantia mea non mouebo: et ceterum
et fuisse iactantia per silium dicens. Quertisti faciem tuam
a me: et factus sum perturbatus. hec ille. Iohannes honoratur
non sapienter Prouer. xvj. dicit. Laudet te alius: et
non os tuum: aliena labia et non lingua tua. Et cetera.
Reg. ij. dicit. Nolite multiplicare loqui sublimia
gloriosos. Gualfredus quod in poena ait. Cum fueris
maior alijs te finge minor. Et de te mentem non
bi ne sic in abyssu deicias alios ut te super eboras
collas. Vincat opus et bonum minuit iactantia famam.
Notandum est autem quod non solum in rebus magnis:
sed etiam in vilijs et abiectis potest esse iactantia:
vnde Augustinus in li. de verbis domini ait. Non

in solo rerū corpore nūc atq; pompas; etiā in ipſis rebo luroſis pōt eſſe iactantia: t eo perſ- culofior ē ſub noieſ uirtutis dei decipit.

Quinta filia ſupbia ē ambicio: d q loquo q auctor libri de vita t morib; pborū ait. Ambicio ē iordinat appetit honoris terreni t amplitudis dignitat. Et c. miramur i fine d; di. d; q ambicio ē ad honores mūdī ſine ſuffragio rēporis: ac ſine merito laboris v' le p'moueri. Et iō ē p'm f'm Tho. q. ij. q. cxxij. ar. j. t Alex. de ales in. ij. p're ſūme in tractatu de ambicioe. Q; cū honor ſit p'mū t r'us. uij. Etb. Ambicioſus dſiderat pſidētiā t regimē qd nō d'et nīſi t'uoſis. ar. p' nō ſibi. Imo etiam ſi cōt' ſuis ex abitoe ſit idign' j. q. j. c. p'ncipat'. In ſignū aut q ſoli t'uoſi debēt ad dignitates p' moueri: antiq; romani vt refert Augu. iij. de ci uil. da: duo p'ſtrueretēpla t'rigua in vrbe: vnus dec t'ruſ; aliud dec honoris. ita tū vt ad rēplū dec honoris nō cēt aſcēſus niſi p' rēplū dec t'ru no. Et b oſtēdētes q ad honores nō recte pue ſi nīſi p' opa t'ruſ. Un dicit in li. p'tra publicā L. de re militi. t. ij. Ad honoris augmentū nō ambicioe ſ; labore vnūquēq; conuenit euenire. Sine labore aut ex t'ruſ ad honores puenien tes ſūt infecti maledicta ambicioe: q ē carbedra peſtilētie: de q inq; dauid pſ. j. Beat' vir q i ca rbedra peſtilētie nō ſedit. Sup q t'ba ait Aug. Nō eſt vere qſq; q careat amore dñandū: t hūa nā nō appetat gl'iaz. Nec aut ambicio: vt idem Aug. dicit i. li. de vera religioe: pcedit ex ſupbia t cupiditate: t ē p'tra chancare q nō ē ambicioſa j. ad Lor. iij. In q d'q vicio mlti iuueniunt iuo lun. Bū em Ambio. ſup Lucā. Sepe qd vicia nulla delectat: quos nulla potuit mouere lura ria: nullaq; auaritia facit ambicio curioſos. J Ed tales ſe deſcēdūt p dictum apli. j. ad o Thimo. iij. dicētia. Qui epātū dſiderat bonū op' dſiderat. Quib; mīd; Tho. ij. q. d. cxxv. ar. j. q in epātū tria pnt dſidera ri. P'mū eſt p'ncipale t finale. ſ. epalis opatio: p quā valitanti prior; itēdū. ſ; illō Job. vltimo Paſce oues meas. Et b f'm ſe ē laudabile t me ritoſū. vey q: talis ac' epalis bz ānerā celſitu dinē qd' bodie pſup'uoſū vid: q aliq; peſſe appetat ad b vt ſubdit; pſit: niſi māiſeſta neceſ ſitate vrgēte: q lo' ſupio: ſine q popul' regi ſi pōt: t ſi ita adminiſtreſ vt dec; m idecēter appe tiſ. viij. q. j. c. q epātū. Antiq' t o vt inq; Tho. vbi. s. q: epī erat pauperes t p'mi ducebant ad roimēta t p'mi laborib; affligebāt erat licitū; appetere b ſine: vt p tpo t ſalutē p'mi pateren tur: vñ dicit Grego. i. paſtorali. Tū claudabile erat epātū q'rere: quādo p hūc quēq; non erat dubiū ad ſupplia gūioza puenire. Alia autē duo dſiderāda i epātū ſūt excellētia qd' q epī ſcop' ſup alios pſtituit t reuerētia ac honor ei exhibi'. Et iſta appetere ē pſup'uoſū. Un in

q; Chriſto. ſup Mat. Op' q d'et dſiderare bonū: bonū eſt. p'matū aut honoris t cupiſcere va nitas eſt. P'matū enim ſugientem ſe dſiderat: dſiderantē ſe horret. Jō dñs p'tra ambicio nē pbariſcozū inquit Mat. cxx. Amant p'p' moſ accubū i cenio: t p'mas carbedras i ſinas gog; t ſalutari i ſoro: t vocari ab hoib; rabbi. Lorrariū vero horat facere diſcipuloz: dū ait Mat. xx. Si qd voluerit maior fieri inter voſ: ſit v' miniſter. Ad auctoritatē q apli p'ia: etia; mīdet Aug. in dicto. c. qui epātū. viij. q. j. q apo ſtolus voluit p illa t'ba exponere qd ſit tpo: qz nomē eſt opis nō honoris. Interpretat em epō ſup' iudēns. ſ. ſalutē p'mo; q. aut p'm ſit appetere dignitatē vel p'elationē oñdit L'breſ. xl. di. c. multi. dicēſ. Quicunq; dſiderauerit p'matū in terra: inueniet conſuſionem in celo: nec inter ſeruos xpi computat qui de p'matu tractauerit. t in. c. p'ncipatus. j. q. j. inquit Leo papa. P'ncipat' quē mer' extorſit aut ambio occupauit: t ſi acito ſuis v' morib; nō oſſēdat ip' m iniq; ſui eſt p'ncipatus exēplo. t in. c. ſicut is. j. q. vj. ait Greg. Sicut qui inuitatū renuit: qſius refugit eſt ſacris altari; admittēd' ſic q vltro ambit vel ipo: tūnū ſe igerit. p'culdubio ē repellēd'. Et idē habet in. c. in ſcripturis. viij. q. j. Debet ergo homo ſeruare cōſiliū apoſtoli ad Heb. v. di. Nemo ſibi aſſumat honorem: ſed qui vocatur a deo tanq; aaron. Solum ergo debet p'elatio aſſumi per obedientiam dei vel p'lati ſupioris: f'm illō qd dicit in. c. niſi cū p'des de renū. vbi ſcriptū eſt. Tūc in te verā hūilitatē cuſto dies: cu; p' eam locū ſublimem effugies t p obedientiā nō dimittes. Dicit em Greg. in. c. ſcripturis. viij. q. j. q is q valet oipotēſ dei reſ nuit paſcere oues oñdit ſe ſūmū nō amare pa ſtorē. Talis aut ſuſcipiēs p'lationē debet alioa in virtute ac ſcientia et bonis morib; ſupare. c. viliſſimus. j. q. j. t. c. cum in cunctis. de elec. t. c. non oportet. j. q. vij.

Ed beu q: totū oppoſitū ſit: t imo hec imantis beſtia abinōis totū ſere mūdū t'urbat: deniq; ecclīā dſtruit. vñ d; i. c. niſi. de elec. Nihil eſt qd ecclīe dī magis nocet q q indigni aſſumunt p'lati ad regimē aiaz. Nō ſolū aut iſti abinōi dñiſicāt t vituperant ecclīam dei: ſ; etiā ſcīpōs ppter iſufficiētiā ſuā: q: ad altitudinē p'latiōis aſcēdētes p'fundi' q alij ruunt: t ſunt tanq; ſimie poſite ſup p'icā; q poſteriora d'pilata q aī nō ita bñ videbant cū ctio oñdūt. Magnūq; ē dēdē' ecclīe dei tales in carbedra paſtorali reſidere. Unde vulganter dicitur. Non decet lupum eſſe paſtorem. Nec aſinū in carbedra ſedere. Et iō ad fugiēdas p'el latioes tāq; p'iculofas hortamur Ecclī. vj. vbi d;: Noli q'rere ab hoie ducatū: nec a rege catbedrā honoris t ratio poteſt aſſignari illa que b' Sap. v. vbi dicit. Iudiciū; duriffimū bio qui

p'ſunt ſit. Et ideo honores t p'lationes appe tere nō debent. vñ dicebat beſis franciſcus in admonitiōib; ſuis: q illi qui ſunt ſup alios cōſtituti tantū de illa p'latione debent gloriari: quantum ſi eſſent d'putati officio abluēdi pedes fratru: t quāto magis turbarent de ablata eis p'latione q de ablato officio abluēdi pedes: tanto magis loculos ad periculū ait ſibi cōpo nunt. Jtē vt habet in legenda maiori p'c. vj. di; cebat. In p'latione caſus in laude p'p'ia: ſub diū aiē lucroz eſt in hūilitate. Cur ergo p'iculis pluſq; lucris attendim': cu; tpo ad lucrandū accepim'. Ea ppter debem' fugere p'lationes et emplo xpi qui cum iudei vellēt cum facere reſ gem fugit Job. vj. Moyleſ etia cū cū velle de us mittere vt cēt dū p'p' ſui excuſauit ſe dicēs: q erat ipeditiōis lingue Ero. iij. Et Niere. cū cum velle deus cōſtituere ſuper reges t regna ad annūciandū verbū dei dicit: per hūilitatē ſe ſubrahens. A. a. a. dñe dē: nēſcio loq; q: puer ego ſum Niere. j. Marcus etia euangelista vt Nicro. refert in p'logo euangelij et ſibi ampu riſſe pollices d; vt ſacerdotio reprobo habereſ Greg. etia magnus elect' in papā. Et ſiſt Am; broſ' in archiep'm Mediolani a toto p'lo fu git: vt p'lationē eucare poſſet. Et idē fecerūt plu res alij ſc'iſſimi viri. Ecōtrario t o L'bre t cō ſplices ei' abietes regimē p'p'i detrahent' Mo; ſi: t a dñs crudel' iſecti ſunt. Nūc. xvj. Jtē; Abſalō abinōſus patre t regno fugauit: ſ; boz ribiſ occiſus ē. j. Reg. xvij. Abimēlech q; cu; cēt illegitim' vt ſibi ducam vſurparet ſepuagi ta frēs ſuos legitimos occidit: ſ; tādē mſabil' fuit iſectem' Judicū. ar. Romul' etia vt ſol' re gnaret frēm ſuū Remū occidit ſcāt ſup muros rome: d quo Lucan' in. j. ait. Fratemo p'mi ma ducunt ſanguine mun. Recitat q; fabuloſe Ouid' in. ij. Nerbamoz. q' P'beton fili' ſolis t cupiuit t abinuit regere qd nq; ip' ſolis quā videbat auro t argēto ac ſinaragdis t gēmiſ ornatā t rutilārē: qd tādē ipo: tūitate ſua a pa tre obtinuit: vñ ſolare radios capiti ſuo ipoſu it. S; cū curū t eqs regere nēſaret: qſi vniuer ſū mūdū dſtruit. Quapropter ipē abinōſus t pſup'uoſus i mari p'p'it' itenit. Que q d'et fabula poſſet moral' exponi de abinōſia q'reni bus b're pſidētiā t regimēna alioz q ſit cā de ſtrictiōis ſue t eoz qz gubernatiōes ſuſcipiūt. P'elano em ē abinōſiſ ſic gladi' q i ſuo pectore retrāſſigant t alij vulnerent: ſic venenū q ipi cū alijs occidant: t ſic laque' q ſuſpēdant: t ſic oleū i q dū ſuauit' nature credit demergit. Qñ aut abinōſ' adepto aliq; honore diu dſiderato canit. Gaude t letare: q: qd queſiſti inueniſti: pōt ſibi dia. plange miſer t cōmiſtare: q: dat' eoz in poſſeſſiōez inimici. Eſt q ambicio inuieſ rabilū mſ vicioz: d qua Bernard' in quodā ſmone inq; Ambicio ſubtile malū: ſecretū v;

ruo: peſtis occulta: doli artifer: mſ hypocriſia lituſio parſa: vicioſū origo: mnea ſancitaz: t cecarnit cordiū. Et idē li. q. de pſideratione ad Eugeniū ait. O ambicio ambiciū crux tu oēs torques t omnib; placeo: niſi tñ acruſ cruſ dat: niſi moleſt' inquitat: niſi tñ apud mi ſeros mortales crebit' eſt: t beccille. Sed ſciant ambicioſi q male pſolati remanebūt de p'latio nib; ſuis q: difficile eſt vt bono p'ragatur etia tu que malo ſūt inchoata ambiciois p'ncipio. j. q. j. c. p'ncipat'. ille em caſus q're qui p ambio tiōez ad honoreſ ſaſtigia p abrupta pſcēdit. eſt cur. iij. di. t. j. q. vj. c. ſicut. Nec tales impetrata obedientia excuſat: q: vt ait Grego' in. c. ſcāt dū. viij. q. j. Obediētie mentū nō pōp' q i hoc ebedit ad qd libido ambiciois trahit.

Etia filia ſupbie ē hypochoſiſ f'm au tē Jſidoz in li. etimologiaz. Hypocri ta grecēdeſ eſt qd ſimulato: latine. Et d; ab hypo. qd eſt falſū t criſim qd eſt indicioz q: cū ſit intruſ malus: ſe bonū doib; indicat et oſtēdit. Nicolauſ aut d' l'ra ſup Mat. vj. ait. q: d; ab hypoſ quod eſt ſub: t criſim qd eſt aurū: qſi ſub auro ſancitatis tenēs plūbz fal ſitatis palliatum. Hypocrita em in exteriorib; operib; conat ſe oſtēdere ſancitū: ſed intruſ in cō ſcientia plenus eſt iniquitate. Diuerſa aut ſūt bz; pocritaz genera. P'ma ſunt demōes ſe tranſ; figurātes in angelos lucis. q. ad Lor. xj. t cēpt. t c. nec mirū. cxxj. q. Unde apparēt i forma xpi ac beē t gēmiſ t angeloz: vt ſimplices decipiat. Scōi ſūt p'cā q ſe ſub ſpecie t'ruſ oñdūt. Na; vt ait Grego. in qdā ſmōe. Tenacitas ſe oñdit cē paſimoniā: p'digalitate t balitātē: furoz: t dū remiſſio mſico: diū: t iſdiſcretio abſtinētiā. De iſto hypocrita dicit xps Lu. iij. Partē c' cū be poant; ponet: id eſt peccata ſequere dñabit cū demōib;. Tēm' hypocrita ē caro nſa q ſimilat ſe iſirmā ac debile t nō poſſe ieiunare tē. Jtem oñdit ſe nō habere ſtimulū t cupiſcētie: vt ſecu ſ rū boiez faali' d'apiat p'iculis expoſitū. Et ſic ſe per ſuis fraudib; t ſimilitudinib; aduerſatur ſpi ritui. ad Galathas. v. Et ideo ē magna hypocri ta. Alij t o hypocrite ſunt illi q ſancitātē ſimulā do p'mos decipiūt. etia t eos exclamat dñs Mat. cxiij. di. Ue vob ſcribe et p'bariſa hypo ſ eritē q ſiles eſtis ſepulchra dealbati: que for nis apparent hominib; ſpecioſa. intus t o ple na ſūt oſſib; mortuoz; et o ſpurcicia. Talū hypocritarū fallacias licz oñdēt dñs pſſec; re dicō Mat. vj. Et operib; eoz cognoscatis eos: vt em inquit Aug. in li. de pſſicu vicioz. c. iij. Verba ſanctorū habet hypocrita ſed vitam nō habet. Tamen quia ſunt dolo pleni nō ſacit liter noſcere valem'. vnde ait Henricus ſama riēſis libro. j. parte. ij. Quā grauiſ hic labor: t q magna induſtria mentis. Noſcere veraci cognitione bonos.

Sepe bonos mēdat mētē opinio prauos.
 Atq; cedario prouebit ipa malos.
 Quo que nūco volucris plumescit amicu.
 Nō est si simulat vera columba tamen.
 Sepe sub agmina latet intus pelle licō.
 Subq; catone pio phidus ille nero.
 Multa video igitur falsis circunda figuris.
 Que se longe aliter q̄ videant habent.
 Et id inq̄ dñs Matt. vj. Accēdite vob̄ a falsis
 ppberis q̄ veniūt ad vos in vestimētis ouiu
 intrinsecus aut sunt lupi rapaces. **L**
 Ro q̄z verborū declaratiōe est sciendū
 p q̄ triplex iuenit ppberia. Una est de p̄e
 nro: sicut illa Gen. j. In p̄ncipio creauit
 de celū z terrā. Alia est d futuro: sicut illa Esa.
 vj. Ecce virgo concipiet zc. Alia vero est de p̄i
 oculis: sicut illa Job. j. Ecce agnō dei: z fm p̄ dī
 ctos modos ppberā dī acapit mltiplicat falsus
 ppbera. q̄m malorū ppberaz solūmō septē enū
 merabim⁹ cō dicitur. Prim⁹ falsus ppbera
 est dyabol⁹ qui ppberat de p̄enito. Suadet enī
 boi stare i p̄o supbieluturie z auaritie addu
 cens in exēplū quosdā p̄eritos q̄ peccauerūt: z
 tū multū a deo exaltati fuerunt. Sicut paul⁹ q̄
 peccauit p̄o supbie: z tū fact⁹ est apls David
 q̄z qui peccauit peccato luxurie: tū fact⁹ est p/
 ppberaz etim⁹. z Magdalena: que tū est in ma
 gna celoz glia. z Matthe⁹ qui peccauit peccatō
 auaritie: tū fact⁹ est dei euangelista electus.
 Et ex his arguit dyabol⁹ q̄ ista p̄cā sūt leuia z
 a dō leuē puniunt: z q̄ ppter aliqd p̄cā boies
 nō morient⁹ eterna morte: dicēs illō Gen. iij. Ne
 q̄q; moriemini. S; ista ppberia p̄inet q̄m uoz
 falsa. Unū est q̄ p̄ dī vii nō sunt nob̄ dari in
 exēplū vt peccem⁹: s; vt si peccauerim⁹ de dei mī
 ferioria p̄fidam⁹. Unū legi in historia tripartī
 ta: q̄ cū Theodosi⁹ impator quēdā excessus cō
 misisset: z in sui excusatiōe David q̄ peccauerat
 adduxisset: dixit ei Ambrosio. Qui secus eo erratē
 sequere z penitēte. Refert q̄z Aug. in eplā ad
 Hieronymū q̄ cum quidā in quendā puteus
 cecidisset: z ali⁹ supuentēs euz interrogaret quō
 illuc ceciderat: ait. Nō queso queras qualis hic
 ceciderim: sed inquire diligenter qualis me pos
 sis liberare. Nullus ergo debet interrogare qua
 liter ceciderit talis: sed qualis resurrexerit. Se
 cundū similit̄ est falsus: q̄ p̄cā nō sunt leuia s;
 grauissima z p̄derosa. iuxta illud Niere. xlvj.
 Graue malū cōtra aias n̄as. z Job. vj. Quasi
 arena maris hec grauior appet. Que vba expo
 ni possūt de grauedine culpe mortalis peccatī.
 Tercium q̄z est falsus. s. q̄ talia p̄cā de leuiter
 puniat. Nā supbia in agelis puniuit infernali in
 carceratiōe Esa. xliij. vbi supbiēti angelo dicitur
 est. Ad infernū detraberis in pfundū lacū: p̄m
 aut auaritie puniuit p̄petua medicatiōe sic p̄z
 Luc. xvj. In diuine q̄ gutta aq̄ medicauit z ba
 bere n̄ potuit. P̄cā luxurie puniuit fecēti odo

resiccat patuit Gen. xix. in so domitio. Quarta
 etiā falsus. Nam Luc. xvi. dī. Alia q̄ peccauerit
 ipa moriet⁹. s. eterna morte. Secūdo falsus ppber
 ra est caro z sensualitas: q̄ est ppberia de futuro
 Suadet enī boi vt i carnalibz delictis cōq̄scat
 z alio tpe poterit penitere: z i sua senectute deo
 fruire. S; ista ppberia p̄inet tria falsa. vñ q̄
 q̄scat in delicto cū in eis nō sit q̄eo. q̄ p̄gunt
 aiam nimia amaritudine. Prouer. v. Nouiss
 ma ill⁹ amara q̄li absinthiū. Nec i diuinitio: q̄
 pungūt nimia sollicitudine. z ideo Matt. xij.
 appellans spinem: nec in honoribz q̄ p̄gunt mul
 ticiplicat auaritate z timore. Job. xv. Sonit⁹ terro
 ris in aures ei⁹. zc. vñ refert Tullius in tusculan
 nis q̄stionibz q̄ dū q̄daz Dionisi⁹ in cor deli
 ctis: diuinitio z honoribz p̄stituti videret z dice
 ret esse beat⁹: alle ipuz in throno aureo iussit des
 uari z mēas cū oibz delictis an cū ponticū sōis
 z cāctis circūcirca: gladiū aut acutissimū cum
 sēra eq̄na sup caput ei⁹ ap̄pedit. Cū vñ ille nō co
 moderet: sed i timore maximo esset. dixit ei Dio
 nisi⁹. Talis est vita mea quā tu beatā putabas
 Secūdū similit̄ est falsus q̄. s. alio tpe penitebit
 homo enī p se p̄t in peccatū ire: sed non redire
 vsup pbauim⁹ fmone vj. parte. iij. **N**

Enī quoq; est falsus q̄. s. sufficiat dare
 deo senectutē suā. Est enī iuuetus sicut
 vinum purū. senectus vero sicut vinum
 mixtū: q̄z senect⁹ multas miseras habz admig
 ras. Qui ergo deo suā iuuetutē dant: vinū pu
 rū sibi p̄p̄nat: q̄ vero senectutē vinū mixtum.
 Peccatores aut in suis seabo req̄scant. Niere.
 xlvij. Req̄scit i seabo suis. Et iō i p̄cis manē
 tes dāt dō feces vicioz. Et silt de⁹ habet tres
 calices in p̄sentia vitā: z tres in alia q̄bo diuersi
 mode potat. Prim⁹ calix est plen⁹ balsamo. s.
 gie z inocētie: de q̄ bibit xp̄s: z brā ego qui fue
 rūt pleni inocētia z spūssati grā. biberūt etiam
 apli in die p̄b̄becostes: q̄n spūssati z receperūt
 De ip̄o etiā bibunt oēs iusti q̄ habent grāz dei.
 Sūt aut tria signa per que cognoscit q̄n quis
 bibit de hoc calice. Primū est mūdane sitis ex
 tinctio: iuxta illud Jobānis. iij. Qui biberit
 aqua hac sitiet iterū: q̄ aut biberit ex aqua quā
 ei dabo nō sitiet in eternum. z Chyisto. ait. Vere
 nō habet qd sup terrā amet qui donū celeste in
 veritate degustauerit. z Aug. dicit. Qui biberit
 de fluuiio paradisi cui⁹ gutta maior est ocean⁹
 no: restat vt in eo sitis mūdī hui⁹ penit⁹ exting
 uat sit. Vocat aut Aug. fluuiū paradisi amorē
 spūssancti. Oceanū vñ collectionē oīuz amorū
 mūdanoz. Qñ igit vna gutta amoris spūssati
 in cor hois venit: totā collectionē amorū mūda
 noz. extinguit. Scdm signū est mēte i celestibz
 habitatio: qui enī calicem spūssancti bibit
 frequenter in celum per desiderū salit. Jobā
 nis. iij. Aqua quam ego dabo fiet in eo fons
 aque salientis salire facientis in vitam eternā

Et aliter saliebat paul⁹ q̄ dicebat ad Philiip.
 Nostra aut cōueratio in celis est. Tercium est
 mēris exultatio. Sicut enī supra nubes ē sere
 nū: infra vero nubes ē turbulētia z imper⁹ ven
 toz. sic i cordibz sanctorū viroz sp̄s est serenitas:
 z iocūditas cordis. In cordibz vero terrenoz
 sp̄s est turbulētia cogitatio. De serenitate autē z
 iocūditate bonoz p̄t exponi illud ps. Unū les
 tificat cor hois. z Prouer. xv. Secura mēs q̄li
 iuge cōiuiui. De turbulētia vñ terrenoz p̄t ex
 poni illd Niere. xvj. Turbo magn⁹ egrediet⁹ a
 summitatibz terre. z illud Job. iij. Noctē illā idest
 aiam obscurā tenebrosus turbo possideat. **O**

Ldo calix dei ē plen⁹ absinthio. de quo
 bibunt illi q̄ faciūt cōdignā p̄nāz sicut
 Magdalena z ali⁹ vere penitentes. Si
 enī ille q̄ biberat de calice balsami diuine grē p
 diderit ipam grām accedere d̄bet ad hūc scdm
 calicē: z bibere de absinthio amare p̄nē: q̄ q̄n
 to fuerit amari⁹: tanto erit virtuosior. Nā inq̄
 Chysostrōm⁹ q̄ aspa medicina medi⁹ curat mor
 bos q̄ lenis. Item sicut absinthiū aptat stoma
 chuz: ita contritio animā z eam sanat a morbo
 peccatī: z ideo dicebat David Ps. cxv. Calicēz
 salutaris acapiā zc. Istud enī absinthiū ama
 re penitētie debet dulcorari p̄ spem celestis glo
 rie: considerando q̄ dicit Matt. iij. Agite pe
 nitentiam appropinquabit enim regnum ces
 lorū. Dicere quoq; possumus q̄ iste scdm calix
 est plenus sanguine: z iste est calix passionis z
 martyrij. de quo ip̄s Chyristus bibit sicut p̄dicit
 rat filijs zebedei Matt. xx. dicēs. Potestis bi
 bere calicēz quē ego bibiturus sum. Biberunt
 etiam martyres de isto calice: de q̄bus dicitur
 Apoc. vj. Nij sunt qui venerunt ex magna tri
 bulatiōe z lauerūt stolas suas in sanguine agni
 De hoc etiā calice bibūt illi qui carnē suā crucifi
 gunt cum vicijs z cōcupiscētijs: vt horat apo
 stolus ad Gala. v. Terc⁹ vero calix est male
 dictionis z ire dei. de quo dicit Apoc. xvj. Date
 ei calicē idignatiōis ire dei. z Niere. xlvij. Ine
 briate eum calice ire dei. z de hoc calice dat de⁹
 potū impenitēti p̄cātoz qui credūt huic fal
 so ppberē. s. carnī z sensualitati p̄sultanti nō age
 re penitentiam. **P**

Aber quoq; de tres alios calices post
 b hāc vitā. q̄z prim⁹ est plen⁹ vino mero: z
 iste est celū in q̄ est pura glia brōz. z de
 ip̄o bibūt aie sanctorū q̄ celesti glia iebriant. iux
 ta illd Ps. Inebriabūt ab vbertate dom⁹ tue
 z torrente voluptatis tue potabis eos. Quibz
 de⁹ porrigēs hūc calicē mere glie aie illd Lan. v.
 Bibite amici mei z inebriamini charissimi. Calix
 vero scdm est plen⁹ vino mero: z potat i purga
 torio in q̄ bibūt illi qui habēt aliqd purgandū
 cū erunt de hac vitā. Locus enī purgatorij dī
 calix vini mēti: q̄ ibi est cōsolatio de securitate
 glie cōsequēde: z de visitatiōe angelo: s; est de

solatio de pene acerbitate z de demonū vicini
 tate: z anxietas de ip̄ius glie dilatiōe. Jēbi est
 pena mixta cū grā. vñ illi q̄ est i purgatorio dī
 ci p̄t illud Esa. j. Unū tuū mētū est aqua. z dī
 ipo aie apl⁹. ad Cor. iij. Ip̄e saluus erit. sic
 tamen quasi per ignem. **Q**

Erc⁹ vero calix est plen⁹ fecerit iste est in
 t feni⁹ in q̄ bibēt aie in p̄cā mortali de
 dentes que credēs ipi falso ppberē no
 luerūt facere penitētiā. In doacā enī inferna
 lē plenā putredine p̄stient post iudiciū vniuer
 sale omnes feces elementoz. Item oēs aie im
 mūdiē z feces. Sunt aut ser q̄ in hac vita ap
 petunt ab hoibz: z habēt feces suas scz pulchri
 tudo sanitas: gaudium: vita: lux: z diuine. fce
 auz pulchritudinis est seditas: z deformitas
 ac turpitudine fce sanitas est infirmitas. fce gau
 diū est dolor: z tristitia. fce vite est mora. fce lux
 est tenebra. fce vero diuiniatū est paupertas. De
 i gīt post resurrectiōē leuabit vinū de fecerit to
 tum vinū purum scz pulchritudinē sanitatem
 gaudij: vitā: lucē z diuinas: et oia bona ponet
 in calice brōz: d quo ip̄e ait ps. cxij. Et calix me
 us inebriās q̄ p̄darius est. feces aut idest tur
 pitudinē: infirmitatē dolorē mortē tenebras
 z paupertatē in doacam p̄oiciat infernales. Et de
 isto calice potabit illos qui fidē dederunt huic
 falso prophete: z tunc poterit dici vniuersis dā
 nato illud Niere. i. Bibisti de manu dñi calicē
 ire eius: z vsq; ad profundū calicis soporis bi
 bisti: z potasti vsq; ad feces. De istis autē tribz
 calicibz ait ppbera ps. lxxij. Calix in manu do
 mini vini meri plen⁹ mēto. Et inclinauit ex hoc
 in hoc. q̄ in scdm calice p̄qualitatis penitētie
 vel martyrij atq; austeritatis vite: z purgatorij
 immiscuit cōsolatiōē sue gracie. vñ de bibētes
 de ip̄o calice possunt dicere deo cū ps. Scdm
 multitudinē dolorū meoz in corde meo cōsola
 tiones tue letificauerūt aiam meā. Sequit Da
 uid in predicto ps. lxxij. Ueruntamē fce ei⁹
 non est etinanita: bibent omnes peccatores ter
 re. z hoc quo ad tertium calicem. **R**

Erc⁹ aut falsus ppbera est mundus
 c q̄ ppberat de p̄ni. Cū ei in se beat mas.
 z cupiscētiā carnis z cōcupiscētiā oia
 loz ac supbiā vite: vt dī. Job. ij. suadet boi
 vt ista diligat q̄ diu uiuit. Sed est falsa suasio:
 quia ip̄e mund⁹ cito deficiat homini quātū ad
 oia p̄dīta. Propter qd horat apl⁹. Job. ij.
 di. Nolite diligere mundū: neq; ea que in eo
 sunt: quia mundus transiit z cōcupiscētiā ei⁹:
 z. ad Cor. vij. Tempus breue est. P̄terit enī
 figura mundi hui⁹. qd ostenditur Naum. ij.
 vbi superbia moriēdo derisorie dicitur. Gra
 te staret: idest vos qui cōsueuistis tam potenter
 stare modo staret: idest flari z spūm p̄anere: in
 mūdo remanere si potestis: z subdit. iam nō est
 qui reuertat: idest qui ad vitā possit redire post

ment. Deinde ppheta ibidē alloq̄t auaros mo-
nētes di. Disipite argentū: disipite aurū: q̄si di-
ceret. Ad regionē ignotā p̄gitio de vestro auro
et argēto portate vobiscū si potestis. Et postea
subdit. Nō est finis diuināz et oībo valis desis-
derabilibz. a. moro q̄ est finis boīo: nō est depu-
rata ad diuināz deferēdas: nec ad vasa argēta
et aurea asportāda. Quid aut̄ fiet de ip̄o auro
subdit. Dissipata est. i. a. substantia a parentibz:
falsa est. i. a. aia a demonibz. dilacerata est. i. a.
caro a vermitibz. Deinde alloquit̄ deliniosos di.
Loz tabescēs et dissolutio geniculoz: et defectio
in cūctis reitibz. Hoc est: vos deliniosi qui ba-
buitis cor tā lenū: habebitis illū acerbitate pe-
naz plenū: a q̄bo erit tabescēs et stupidū. Et qui
habuistis genua nō infirmata a ieiunio s; ipin-
guata p̄ nimio cibo: habebitis ea lassa et disso-
luta p̄ nimia fame et esurie i inferno. Et q̄ habu-
istis renes inflāmatos igne male cōcupiscentie
habebitis eos p̄sumptos igne gebēne. Deinde
ponit qd̄ fiet de oībo taz sup̄bis q̄s auaris: et de
litiosis di. Facies eoz quasi nigredo olle. Oēs
em̄ habebūt facies nigras p̄ nimia ignis adu-
stione: nigriores p̄ nimia famis attenuatiōe: et
nigerrimas p̄ nimia ifernalis fumi obfusca-
tiōe. Quart̄ ppheta falsus est mal̄ p̄ dicatōz
adulterās verbū dei: demulcēs aures populi et
ei adulās et eū nō rep̄dēs. Niere. v. Stupor
et mirabilia facta sunt in terra. pphete pphetaue-
runt mendaciū: et sacerdotes applaudebāt ma-
nibz suis: et ppl̄s meus dilexit talia. Propterea
admonet de dīcēs Esa. iij. Popule mē qui te
brm̄ dicunt: ip̄i te decipiūt. Et Niere. xviij. ait.
Nolite audire verba pphetarū dicentū vobis.
Nō fueris regi babilonis: qz mendaciū ip̄i lo-
quunt vobis Ezechie. xij. Quasi vulpes in de-
serto pphete tui bierusalē. Et Niere. xxiij. iterū
ait. In pphetiis bierusalē vidī similitudinē adu-
lterū: et iter mēdaciū: et cōsor: auerūt man̄ pessis-
moz: et nō cōuerterē vnū q̄s a malicia sua fa-
ci sunt mibi oēs vt sodoma: et habitatores ei
q̄si gomoira: et ab eis egressa ē pollutio sup̄ oēs
terrā. Nolite q̄ audire vba pphetarū q̄ pphetaue-
runt vobis et decipiūt vos. Visionē de corde suo lo-
quunt nō de ore dñi. Dicūt bis qui blasphemā-
bāt: par erit vobis: et oībus qui abulāt in pra-
uitate cordis sui: nō veniet sup̄ vos malū et ecce
turbo dñice idignatiōis egrediet̄: et tempestas
erūptō sup̄ caput impioz. beci. di. Oēs igit̄ isti
pphete sunt falsi et stulti s; q̄bo dī: Treñ. ij. Pro-
phete tui viderūt tibi falsa et stulta: nec aperie-
bāt iniquitatē tuā vt te ad p̄nias puocarēt. Uide-
bāt aut̄ tibi assūptiōes falsas. Et Ezechie. xxiij.
dī. Prophete ei liniebāt euz absq; tēpamento
videntes vana: et diuinātes ei mēdaciū. S
Uin̄ ppheta falsus ē q̄libet mal̄ xp̄ia-
nus. Oēs em̄ mali xp̄iani sūt falsi pphē-
te. vestimēta aut̄ ouū q̄bo se induit sūt

oga q̄ de gñe bonoz faciūt: q̄ i mortali pas-
sacūt nūc eis p̄sūt ad salutē. Sūt em̄ respectu
opuz q̄ sūt i charitate sicut bō p̄cā vel mortu
respectu veri et viui. Et sicut lignū putridū in
nocte lucidū respectu vere lucis q̄ tñ opa in die
iudiciū putrida appēbūt. iuxta illud. i. ad Cor. i.
ij. Illuminabit abscondita tenebrāz. Itē sunt
sicut auricalcū et plumbū respectu veri auri. vñ
Berñ. ait. Meli⁹ est pallēs auz q̄ fulgens au-
ricalcū. Itē sunt sicut flores respectu fructuum.
Et sic bō s; oībo floribz vñ viridarij nō posset
refici semel: sic de q̄buscunq; talibz opibz nō
posset ad momentū paradisi dulcedine sanari.
Sicut aut̄ flores fruct⁹ pducūt sic talia opa se-
pe ad grām disponūt. Et sic flores vineaz bu-
fones fugāt: et dñm vinee recreāt: sic talia opa i
quātū disponūt ad grām dyabolo displicent et
deo ac angelis multū placent.

Et falsus ppheta est oīs heretic⁹ vt in
quit Origenes sup̄ Matth. Heretici ei
sunt falsarij līaz regaliū: nā līas sumi
regis. i. sacra scripturā falsificāt et male exponūt
quā dei filius p̄ q̄nq; bullas. i. p̄ q̄nq; vulnera
roborauit q̄s bullas ip̄i falsificant dū xp̄m nō
vere passuz s; fantastice fuisse affirmāt. De q̄bo
falsis pphetis saluator: tria tōgit in v̄bis pallez
gar. Prius eoz fraudulentiā cū ait. Veniūt ad
vos i vestimēti ouū. Ista aut̄ vest̄ ouina ē triplex.
Pria est simulata locutio. lup⁹ em̄ vt dī: in li. de
aiatibz aliqui fingit vocē canis: vt nō lup⁹ s; ca-
nis esse credat. Lances vero dei sunt p̄dicatores
q̄ hñt linguā medicinalē. iuxta illū p̄s. dicentis
do. Lingua canū tuoz tē. Heretici aut̄ aliqui fin-
gūt se hñe vba p̄dicatoz dicētes aliq̄ vera: vt sic
trahant ad falsa. iuxta illud ad Ro. xvi. Per
dulces smōes et bñdictiōes seducūt corda ino-
cētū. Et iō Apo. it. assimilant̄ scorpiōibz: qz in
facie. i. in p̄natio dicūt vba blanda s; in cauda
pūgunt: qz i fine dicūt vba venenata: vñ Aug.
ait. Vestimēta ouū sūt vba blāda. Gloza vero
sup̄ Mat. dicit. Heretici q̄daz pietatis vestire
ei venenato aio sunt rapaces vt lupi.

Ecūda vest̄ ē simulata puerfatio: qz p̄e-
dūt magnā māsuetudinē. Dī aut̄ in li. de
aiatibz: qz lup⁹ aliqui emittit voces bñ-
nas: vt nō lup⁹ s; bō videat. Et sicut heretici p̄en-
dūt se hñe puerfationē bñanā. i. humilē et man-
suetā. bō em̄ naturalr est aial māsuetū: rōnale et
mortale. heretici vero māsuetā discretionē et de-
sideriū moriendī p xp̄o simulant: et ideo assimi-
lantur sepulchris exteri⁹ depictis et iuis fetenti-
bus et turpibus Matth. xxij.

Ecūda vestis est simulata opatio: qz per
sciunia orationes: et elemosinas: suam
malitiaz regunt. Legitur aut̄ in libro
de aialibz: qz lupus subtus folia virentia se ab-
scondit vt oues venientes ad ea carpēdū rapi-
at et occidat. folia aut̄ virentia sunt iactōz viroz

opera in charitate facta: sub quibz heretici se ab-
scondūt: dum hec eadē faciunt vt simplices de-
cipiant: iuxta illud. ij. Tūmo. iij. Habētes qui-
dem specē pietatis: vtutē aut̄ eius abnegātes.
Et ideo assimilant̄ venenatis qui dū venena of-
ferūt melle inuolūt.

Ecūdo ponit saluator: eoz scintillā dum
dicit. Intrinsec⁹ aut̄ sūt lupi rapaces: q̄s
exponit glo. vt spūalr cōrumpēdo: vt
si possunt cōrpaliter psequēdo vt patuit in arrio-
cū? p̄silio oēs ep̄i catholici in exiliū fuerūt missi
vt vitres iuenerūt qui fidē defenderēt: de quo
p̄dixerat apl̄s. Act. x. di. Scio qz post discessū
meū intrabūt in vos lupi rapaces nō parcētes
gregi tē. Contra tales aut̄ lupos necessarij sūt ca-
nes latrātes: vñ refert Pet⁹ comestor: qz dum
Philipp⁹ rex macedonū obsideret arbenas: di-
xit arbeniensibz. Date mibi decē oratores quos
et vobis elegero: et p̄federat⁹ recedā. Lui respon-
dit Demosthenes p̄tissim⁹ orator. Lupi dicēt
pastoribz. Tota causa discordie int̄ nos et vos
sūt canes. Date q̄ nob canes et amici erim⁹. Qd̄ cū
fecisset: dormientibz pastoribz lupi in gregē ad li-
bitū defuerūt. Et q̄ p̄ez qz magnū periculū est
qñ canes: id est p̄dicatores gregē deserūt vt la-
trare negligūt: de q̄bo dicit Esa. lvi. Lances mu-
ti nō valētes latrare. Sicut em̄ mansuetudo in
boie est laudabilis: et ira vitupabilis: sic ecōuer-
so est in cane. vñ Dionisi⁹ ait. Māsuet⁹ in om-
nibus fac⁹ canis tā nō est canis.

Ecūdo ponit saluator: eoz noticiā cū ait.
Et fructibz eoz cognoscetis eos. Nō em̄
cognoscunt a vestimētis simulatis sed
a fructibz apertis: q̄ sunt tres. Prim⁹ est doctri-
na pestifera: qz dicūt diaboli esse creatore om-
niū visibilū: et mltā alia talia diabolica et puer-
sa. Contra quos dicit Job. xij. Ostendā vos fa-
bricatores esse mēdaciū et cultores puerforū do-
gmatū. Scōs est simulata vita. Multū em̄ in-
tendūt illi p que possunt reputari sancti: sicut
extrematiōis faciei et plūctiōis orationum: sicut
testat saluator Matth. vi. et xxiij. Tercius vō
est p̄les impia: qz oēs credētes ab eis geniti sūt
vsurarij: p̄iuri: et multi scelēbz pleni. Sapiēs
tr. iij. Et iniqui oēs q̄ nascunt filij testes sūt ne-
quitiā aduersus patres.

Ep̄im⁹ falsus ppheta est hypocrita et iste
eccliam piculose impugnat. Olim enim
passa est bellū tyrannoz: sed illud vici-
p patientiā. parit etiā quondā bellū hereticorū:
sed illud viciat p sapiētiā. Bella aut̄ hypocritaz
vincere nō pōt qz est occultū domesticū et inesti-
mū. Et iō p̄misit dñs. attēdere. Sup̄ q̄ ait. Lūc. i.
Ubi res est certa respiciat: vbi aut̄ est incerta attē-
dit. i. caute p̄siderat. Induūt em̄ se hypocrite ve-
stimētis ouū. i. opibz vruosoz: int⁹ aut̄ sunt lu-
pi rapaces: qz malo aio hec faciūt. Uel pōt dici
qz fideles sūt vestimēta xp̄i dicēte ppha p̄s. i. iij.

Diriba et gutta et cassia a vestimentis tuis tē.
Ab istis em̄ vestimētis sūt gutta id est lachry-
ma cōp̄mēdis: gutta em̄ est species aromatica
que lachrymas stillat. sūt em̄ cassia. i. pudor
p̄fessiois. Cassia em̄ habet folia purpurea: et si-
gnificat pudorē p̄fessiois. sūt quoq; mirba.
id est labor satisfactiois: vbi multiplex amaritu-
do notat. Et qz hypocrite fingūt se aliqui lachry-
mas funderē: et p̄fessionē p̄mere: ac satisfactionē
facere: id difficiliter cognoscunt.

Itē tñ. Lūc. i. sup̄ Matth. qz lupus
d rectus pelle ouina p̄ tria cognoscit. Pri-
mo p̄ actū qz ardētibz mordet: ouis vō
nemine moribz ledit. Scōs p̄ vlulātū: qz ver-
sus celū vlulat: ouis vero versus terrā. Tercio
p̄ pastū qz carnibz delectat: ouis vō herbis pa-
sat. Uñ hēdus aliquo istoz modoz cognouit
lupū: dicēs vt refert Esopus. Rīmula q̄ video
te docet esse lupū. Et eodē mō ip̄i hypocrite co-
gnoscunt. Primo p̄ actū qz bonos mordent et
eis detrahūt: de quibz ait Paulus ad Gala. v.
qz si iuicē mordet et comeditis: videte ne abini-
cē p̄sumāmi. Ille em̄ q̄ mordet p̄e subtrahit et
p̄e relinquit et similiter aliqui detractoz i p̄elaudat
et in p̄e vitupat. Ille vō q̄ comedit cibū masti-
cat ip̄m et sibi incorporat. Et similiter multi cōtra
aliōz vicia murmurāt: et tamē eadē faciēdo sibi
bi incorporat. Ille aut̄ q̄ p̄sumit nec s pelle nec
de carne nec de ossē aliqd̄ dimittit: et similiter p̄les
trig sunt qui p̄dēnt vitā: famā: et p̄sciētiā alio-
rum. Scōs cognoscunt p voces: vñdē Lūc. i.
vbi sup̄ ait. Qui vocē humilitat⁹ et vere cōfessio-
nis emittit ouis est. Qui vō p̄ veritatē blasphem-
mā vlulat p̄ra dei: lupus est. iuxta illud p̄s.
Iniquitatē in excelso locuti sūt. Tercio cognoscū-
tur p cibū: qz boni pascunt herbis virentibz. i. co-
lestibz amēntibz: mali aut̄ carnalibz volupta-
tibus. iuxta illud ad Roma. viij. Qui in carne
sunt q̄ carnis sunt sapiūt.

Similaf qz hypocrita lupo p̄pter rapa-
a citat. vñ Prudent⁹ inq̄t. Latrat lupus
ore auēro Latrolā mēn⁹ ouē: sub velle
re molit⁹. Brege. in mora. ait. Hypocrita iust⁹
esse nō appetit sed videri. Et iccirco raptoz est: qz
cū inq̄ agit de scitāte desiderat venerari: et lau-
dē vire rapit aliene. Nō solū aut̄ appellati sūt lu-
pi hypocrite qz rapiūt simlantiōibz suis laudes
quas nō merentur: sed etiā p̄pter rapinā elemosinaz
q̄s oñsōde sanctitat⁹ a simpliciō errorē
Et ideo exclamat Saluator Matth. xxiij. Ne
vos scribe et pharisei: q̄ comedis domos vidua-
rū orōnes lōgas orātes.

Similant̄ etiā simie de q̄ dicit p̄bi na-
a rurales qz licz nullū aial sit magi simile
homī in exterioribz: tñ int⁹ est magi dī-
simile. Sic hypocrite exteri⁹ an gelus videt̄ in-
terius vō est diabolus similis. Itē assimilant̄ simi-
nōi de q̄ dicit Job. xxiij. Penna strudis simi-
z

lia ē berodij et accipim'. Sup q vba iqt Greg.
q accipit et berodij reliqz aucto sui velocitate
transcendit. Secundo aut pene coꝝ similitudi
ne bꝝ sed volat' coꝝ similitudine nō habet. A terra
enī deuari non valet: et alas quasi ad volandū
erigit: sꝫ nūqꝫ a terra se volādo suspēdit. Ita
sunt oēs hypocritae: qui dū bonū simulacrum appen
tū qdē scribitis habēt et qū alas credūt: sꝫ veri
tate scē actōis nō habēt: et viciōꝝ pondere gra
uari nullaten' a terra subleuant. hec ille. Assuū
lan' enī vulpi. vñ Blerā. de alio sup. Ps. lxxij.
ponit decē et octo cōparātes hypocrite ad vulpē
sup illa vba. pꝛes vulpiū erūt. Sꝫ dimissio mī
tis causa breuitat' dico hypocritā assilari vulpē
pꝛ: qꝫ sicut vulpes foueas hñc Matthei. viij. ita
hypocrite meretricēs in occulto. Prover. xij.
foueas pfunda meretricis. Et sicut vulpes nō va
dūt via recta sꝫ anfract': ita hypocrite: de qꝫ
dꝫ. Prover. ij. Quoz vie puerse et ifames gress
suo coꝝ. Et sicut vulpes hñc caudā magnā et pilo
sā: ita hypocrite pꝛ se trahūt magnā cominiū
diuitiū hui' mūdī. iuxta illud Esa. ix. Propbera
docēs mēdaciū ipse ē cauda. Et iō dꝫ. Eze. xij. c.
Quali vulpes in deserto pꝛbere tui erūt. Sic enī
caro vulpis mali sapor' est: et comedis p ꝫoda
gra quā patientes infirmitatē iūcturaz hñc. Ita
carentes charitate q est vinculū aioꝝ. i. pꝛdōes
hypocriti pascunt: q ē ab a dyabolo iuent': de
q Ps. air. Dedisti eū dēis pꝫis erbiopū. Tales
enī sine charitate existētes fauēt ipis hypocritis
et eis pꝫerit qū ab eis ꝫodagra aie sue debeat
sanari. Et sic vulpes i rari fouea stercorea pꝫerit:
qꝫ odorat' tāt' ab ea recedit. sic hypocritis cō
taminatōe aia ifecta spūssat' recedit ab illa. iux
ta illd Sapie. j. Spūssant' disciplic effugiet
fictus: et sic vulpes se in terrā pꝫernit et mortuā
esse simulat vt auiculas decipiat et comedat: sic
hypocrite se auster' et mortificatū oñdūt vt mī
crdās marie duotas ac dmissas sub specie scā
tatis decipiat: et ad mortifera facinorosa attrahat.
Iō inqt Orati' in poeria. Nūqꝫ te fallāt ai sub
vulpe latētes. Jēvulpes est aial dolosū. Et sicut
hypocrite. De q Eccl. xix. dꝫ. Interiora ei' ples
na sunt dolo. Et iō hypocrite inqt. Ps. lxxij. pꝫ
liculā veterē retines sꝫ frōre polie' Astutā rapis
do fuas sub pectore vulpē. Vulpes enī valde
destruunt vineas. Iō dꝫ. Lañ. ij. Lapite nobis
vulpes paruas: q demoliunt vineas. Et de
hoc bꝫ exemplū. Judici. xv. d trecenti vulpi bꝫ a
Salsone isimulligatis que destruxerūt segetes
oliueta: et vineas philistinōꝝ. Sic qꝫ hypocrite
dstruūt vineā dñi que est ecclesia. Bie enī Aug.
in. c. nemo. lxxij. di. Nemo nocet ampli' eccle
sia dei: qꝫ qui puerse agēs nomē vel ordinē san
ctitatis vel sacerdotis habet.

Et cū bacnīa psonat dictū Tullij in. j.
de officijs dicēis. Ton' iniusticie nulla
capitalio: ē qꝫ coꝝ q cū marie fallāt id

agūt vt boni viri esse videāz. De talibꝫ aut mul
ti reperiunt de qꝫ inqt pbo. j. Elencōꝝ. Quis
busdā est magis oꝝpꝫaum videri esse sapiētes
qꝫ esse et nō videri. Ideo inqt Seneca ad Lual
lū. Qd loquimur sentiamus: et cordet sermo cū
vita. Et iterū ad eundē. Multo magis ad rem
pꝫinet qualis tibi: qꝫ qūo aliqꝫ videaris. Et be
atus Ambro. in. ij. de officijs. c. ix. air. Quales
haberi volum' tales et simus. Inqt enī Augu.
sup ps. lxxij. Simulata eqtas nō est equitas: sꝫ
duplex iniquitas: qꝫ et iniquitas est et simulat
tio. et Lbryf. sup Matthei air. Nulla res sic ex
terminat bonū sicut simulatio. Nam malū sub
specie boni celatū dū nō cognoscit nō cauet. Et
in hoc sensu loquit glo. sup Esa. xvj. c. dicēis. Le
uius est agere peccare qꝫ sanctitatem simulare. Iō
dicit Eccl. j. Ne fuer' hypocrita in pꝫpectu dñi
vt enī scriptū est Job. viij. Spes hypocrite peri
bit. Et. xx. cū dē lib. c. dicit. Gaudiuꝝ hypocrite
ad instar puni. Et ideo est semp timidus et pa
uēs marie tpe moꝝ. iuxta illd Esa. xxij. Pos
sident tremor hypocritas. Ois q hypocrita est ne
qꝫ Esa. ix. Et pgregatio hypocrite stent' erit. Job
xx. Et in cōspectu dei non veniet ois hypocrita.
Job. xij. vt enī dicit in puerb' qꝫ sapiētū. Ma
lus vbi bonū se simulat pessim' est: et in. j. item
ta cūmīras. de peni. di. j. scriptus est. Species
supbie est velle se iustū videri qui peccator est: et
hic hypocrite esse cōuincit. et in. c. nolo. xij. q. j. in
quit Augu. Quicūqꝫ hypocrite est: mortu' est:
scilicet q ad deū. Et idem in lib. Enchiridiō air.
Omne malū ordinat deus in bonū: hypocrite
aut bonū opus p malā intentionē deformat: et
quasi puerit in viciū. Bb hoc aut hypocritis vi
cio tāto diligētius cauere debem' qꝫro est caue
re difficilius: et cōmīn' frequent'. Bie enī Vie
ronij. lib. ij. pꝫra pelagianos. Quāuis alijs vici
is carere valeam': hypocritis maculā nō habet
re aut nulloꝝ aut paucōꝝ est.

Septima supbie filia est pꝫinacia et obsti
natio q a supbia pcedit vt air Grego. in
pastorali. Est aut pꝫinax ille qui ita suo
sensui firmiter beret: vt nemini valet acquiesce
re: sed sequatur pꝫias opinionē et iudicia spꝫer
tis cōsilijs sapientū et amicōꝝ. Ne igit qꝫ sit pꝫ
nax debet tria principalr obseruare. Primū ē il
lud qd scribit. in. c. ne innitatis. d cōsti. vbi dicit
Ne innitatis pꝫudentie tue. pꝫudentie aut sue inni
tis: qui ea q agēda vel dicēda vident' patrū sen
tentis anteponit. Scdm est vt ab his q cepat
credēs esse bona si postmodū cognoscat eē ma
la se subtrahat. Scptū est enī i. c. diffinitio. xij.
q. iij. Diffinitio icauta laudabilr ē soluēda: nec
est pꝫuaricatio sed temeritas: emendatio: hec ibi.
Tercū est vt qntūcūqꝫ bō sit sapiēs: in pagēdis
m rebo marie arduis vñ matur' pꝫilij. Que
enī cū pꝫilio sūt: fructu nō carebūt. l. humanū.
L. de legi. l. dubiū nō est. L. de repu. Ecōm vñ

Prover. xv. dꝫ. Dissipās cogitationes vbi nō est
pꝫilio: vbi aut fuerint plures pꝫilij pꝫfirmant
Iō sup illd Esa. iij. Cōsiliari' nō est tibi. inquit
Hierō. Greca poetē laudabil' sapie: dixerūt pꝫi
mū ē bñm q p se sapiat: m vñ q sapiētē audis
et q aut vtroqꝫ caret bñciū ē cū tibi qꝫ aliqꝫ
Ea pꝫter Tobie. iij. dꝫ. Cōsiliū a sapiētē spꝫ red
re. et Eccl. xxvj. Bñ oēm actū stabile pꝫilio pꝫer
dar te. et xxij. cū dē li. c. Sine pꝫilio nihil facias
et post factū non penitebis: et Prover. xj. Salo
mon. Erit sal' vbi mltā pꝫilia: et. xij. cū dē li. c. q
sapiēs est audit pꝫilio: et. xij. Qui agūt oia cum
cōsilio regūt sapia. et. xxvj. Bonis amic' pꝫilij
aia dēcorat: et i. aut. bñra. Lne fili' p pꝫe. dꝫ. Sa
pientiū pꝫilio mūd' illūinat. Qua pꝫter hñc Sa
lomon cōsapiētissim' pꝫilijarios m būit: qꝫ cō
siliū qꝫ roboā fili' a' reliqꝫ magnā ptem regni
amific. vt bꝫ. ij. Para. iij. c. De romanis enī scri
bit in polierato: qꝫ romul' condita roma cen
tuz et senionibꝫ sapiētioribꝫ elegit qꝫ senatores
appellauit: quoz noia lris aureis cōscribi fecit
appellabantqꝫ pꝫes cōscripti: quoz cōsilio oia
agebat. Vester qꝫ. j. scribit: qꝫ septem sapientes
spꝫ aderāt cū rege Asuero: sacres leges ac iura
maiorū: quoz cōsilio cūcta agebat. Et cōtra de
Xerse potētissimo rege sꝫ supbissimo refert Na
len' maxim' q bellatur' pꝫra grecos pꝫocatis
baronibꝫ suis air. vos parate obedire et nō cō
sulere: q ab ipis grecis vici' et pꝫusus est.

Et aua supbie filia est igratitudo. de q
dꝫ in li. de moribꝫ medicōꝝ. c. xij. Ingra
tos boies istara supbia reddit. et Sene
ca ad luallū li. xij. c. pꝫaz: c. pꝫa. vj. inqt. Ingra
tus ē q bñficiū reddit sine vsura. igrat' est q bñ
ficiū negat qd accepit: igrat' est q dissimulat
igrat' est q nō reddit. igrat' est q obli' est. hec
ille Et talis fuit ille scolar' discipul' cuiusdā ma
gistri sapiētissimi quē ipse magister sūme dilige
bat et studioissime instruxerat atqꝫ enutrierat.
Quē volēs pbare vñ esset grat' de receptis bñ
ficijs quadā die dū simul pꝫgerent dixit ei pꝫdi
ctus magister. Ecce charissime mltā bona feci
tibi vt nosti si nūc cēt dei volūtas vt in papā vl
in magnū placum ecclie te tua scia sublimaret
qd de me faceres. Ille aut discipul' mīdit. Ma
gister reuerēde: ego vos nūqꝫ dimitterē sed illū
bonorē vobis resignarē: et spꝫ vobis fuirē: vl' ad
mīn' facerē vos dñm et magīr curie mee. Tūc
ille magister p artē magicā fecit venire equites
mltos cum fistulis et tubis: ac auriga aurea et
maximis triūphis. qꝫ cū interrogasset q pꝫgerent
mīderūt. Epō ratiōnensis defunct' est: et alter
ad locū ei' sublimat' est: et elect' noie talis: et no
minabant discipulū ei'. qꝫ mīdit magister. O
dñi hic est discipulus me' iste. Quē gloriose et bo
nificē illi suscipiēs in auriga cū magna solē
nitare versus ratiōnā deducebat. Magister
aut ille pedester cū pꝫlurū seqns iuocabat dī.

O dñe episcopo memēto mei. Ipse aut ingrat' et
obli' oim bñficiōꝝ nō erandebat suū magi
strū. pꝫter qd cū talibꝫ bonoribꝫ dedit' eruita
rer pꝫicta illisio cessauit: et ille discipul' se in lu
ro reppit: et sic de igratitudine viciō pꝫusus fuit

Secundū ē autē q ille ingratissim' est: qui
mala p bonis reddit dꝫ quo ait sapiēs Prover.
xvj. Qui reddit mala p bonis nō recedet ma
lū de domo ei'. et Esop' fabula. vij. Nū p dēst
p dēst malis mens praua maloz. Immemor
accepti nō timet esse boni. Et fabula. c. Reddes
re gaudet homo neqꝫ p melle venenū. Pro fru
ctu penā p pietate dolū. Sicut fecit quidā ser
pens de q fabulose rectat' in gestis romanorū:
q cū quidā imparor post meridiē ad venandū
equitaret iuenit eū a pastoribꝫ captū et ad arbo
rem ligatū. Ipse aut serpens horribiliter dama
bat. vñ imparor pietate moꝝ soluit eū: et in sinu
suo posuit vt illum calefaceret. serpens aut cum
esset calefact' incepit mordere imperatorē: et pꝫra
cū pꝫicere venenū suū. Cui ait imparor. Quid
facis et cur mibi malū pro bono reddis. Data
aut voce serpentis ipse mīdit. Qd natura dedit ne
mo tollere pōt. Tu fecisti qd in te fuit. ego vero
fm naturā meā feci: spꝫ enī ero inimic' hominī
qꝫ pꝫter cū punit' sum. illis aut cōcedentibꝫ vo
cat' fuit qdā pbs vt iter eos esset iudex. Qui ait
De hac cōtentione nolo iudicare nisi pꝫus serpens
liget' vt erat pꝫus: et dñs imparor sit liber: et pꝫic
iudicabo p vtraqꝫ pte. Ligato igit serpente ad
arborē ait ei' Philolophus. Jam es ligatus
soluas teipm si potes et recedas. respōdit aut ser
pens. Nō possum. Et pbs dixit. Moneris ergo
qꝫ ingratus spꝫ boi fuisti. Et ait imparor. Dñe
ias liber es: venenū de sinu tuo erucias: et amo
do de tali fatuitate nō te irromittas: qꝫ serpens
nihil aliud poterit facere nisi qd cōsuevit. Mul
ti aut boies regiunt ingrat' vt serpētes: cum m
pbs dicat: qꝫ iter alia viciū ingratitudinis pess
mū est. Nā cito obliuio tradit bñficiā recepta:
vñ simonides pbs interrogat' quid inter boies
facile cōfenesceret: mīdit. Bñficiū. et Seneca in
li. de beneficijs air. Memoria bñficiōꝝ labilis
iniuriāz vero tenax est. De talibꝫ q igratis pōt
dici illud psalmiste. Obliti sunt bñfactoꝝ ei' dꝫ.
Tales enī ingrat' nō referūt grates de benefici
ijs: cū m dicat Seneca vbi supra. Nō referte
gras de bñficijs turpe est. Vñ recitat glo. in. c.
pꝫudentis. de dona. verba Martialis poetē rep
bendētis qndā ingratū et dicentis. Scenola tu
comedis apud oēs null' apud te. Aliter' ficus
pocula nemo tuū. Aut tu redde vices: aut desis
ne velle vocari. Deducus est spꝫ sumere: nolle da
re. Multa enī nō solū nō referūt gras bñfacto
ri suo: sꝫ ei impꝫoperat et cū exasperat. vñ de illo
dici pōt illud Eccl. xix. Nospirabit' pascet ac
potabit igratoꝝ: et adduc amara audiet ab eis
et tales igrati sunt filio mulo q postqꝫ a dñō su
m m

no dedit bladū. soluit et remunerat eū calce. So-
la autē dicit q̄ magnū bñficiū remunerat mag
ingratiū dūc. Sicut facit q̄nq; aliq; pñcipē
q̄ suos furores post multā a illoz seruicia et ali
qua indignandē iubent suspēdi p̄ gulam vñ de
capitari. Et q̄ p̄seruado sup̄be mēis et ingrate
vñ q̄ro ei q̄s plura p̄fert bñficiā: rōo illum sibi
magis obligatū putet. Idō dicit in vulgari p̄-
verbio. Qui alio caput lauit saponē p̄dit. Qui
seruit regi dñō: nec ei debet dare dona. Qui dñs
necit fure suspēdit illū. Tales ingrati merent
p̄uam accepto bñficio p̄pter ingratitudinē qua re-
uocari p̄t bñficiū. c. h. de dona. l. h. l. de reuo.
dona. z. s. l. an cū in i. de dona. Un fñm leges
fuit a fuitur liberat⁹ p̄ patronū p̄pter ingratu-
tudinē reuocari fuitur. l. si manumissio tuo
l. de obsequiis patro. p̄. Et in autē. vt liberrī
de cetero. s. q̄ etiā. z. xij. q. ij. c. ep̄s q̄ manumissus
sum. z. c. liberrī ecclie. z. c. sequenti. z. in autē. de
nupt. s. an ingratitudinē col. iij. z. ff. de inoffi. res.
l. papirian⁹. s. meminisse. z. ff. q̄ a q̄bo. l. non si
unt. z. l. de liber. z. eoz libe. l. si māumissus. vbi
dicit. Si manumissus ingrat⁹ extiterit circa p̄s-
num suū: z̄ q̄dā iactācia vel cōtumacia ceruices
aduersus eū crederit: aut leuis offense culpā cō-
trahit a patrono rursus sub impio dñoneq;
mittat: filius etiā q̄ postea nati sunt fuitur. In-
gratitudo ḡ legū z̄ canonū auaritate dñat
cōtūcia. xij. q. ij. Quapp̄ inq̄t Laro. c. ij. Officiū
alten⁹ mltis narrare memō. Bzq; alijs cū tu
bñfeceris ipe sileto. Et itez. Et quū mun⁹ cū dat
tibi paup̄ amic⁹. Accipito placere z̄ plene lauda-
re memō. Qui cū sunt ingrati: irrōnabilibus
bestijs peiores cōnosunt q̄ suis sunt ḡte bñfa-
ctoribz. Sicut reatit Esopus de illo leone a q̄
q̄dā pastor: extraxit spinā quā habebat in pede.
q̄ postea cap⁹: z̄ cū alijs multis bestijs in q̄dā
theatro missus. Cū q̄dā die pastor ille p̄dēat⁹
ad mortē inf̄ p̄dicta aialia eēt expōit⁹: vt ab eis
deuoraret: statim leo eū agnoscebat: proterit eū
ab alijs aialibz. Et sic a morte p̄pter b̄ mirabile
factū liberat⁹ fuit. Sile quoq; est exemplū de
leone sancti Hieronymi q̄ p̄pter curationē ma-
li pedis et spina extracta: toto tpe vite sue in ser-
uitio fratru z̄ bñ Hiero. remāsit.

Lephas etiā vt refert Albert⁹ in tracta-
tu de vñtibus policiis in. c. de gñitūdie
suo bñfactori ē grat⁹. Nā venatores faci-
unt foueā in qua cadere elephātē: z̄ erire nō va-
lente: vñ eoz baculo cū fortiter pcutit. Quo cla-
mante ali⁹ venator: currēs illū vberantē pcutit
z̄ fugat. Deinde elephātē abū tribuit z̄ a fouea
illum extrahit. Qui grat⁹ cūstēs cū postmodū
rangē dñm suū diligit z̄ rangē agn⁹ post eū va-
dit. Legit quoq; de q̄dā leone in vitasparrum:
que cecus bñs filios ad scām Nachariū illos
addunt: signo innuens z̄ rogans modo q̄ po-
terat: vt eis lumen daret. Qd vidēs sanct⁹ vir:

eos crucē signaculo ad lumē reducit. Et illa cui
filio ad speluncā reuersa: omnes pelles omni q̄
fuerat ab antiq; p̄data: accepit z̄ ei detulit in su-
gnū gratitudinis. Quibz ecclia debent hoies
suis bñfactoribz grati eē: vt em inq̄t Esop⁹ fa-
bula. xij. Accepi memores nos decet eē boni.

Ona filia sup̄bie ē inobediētia
n p̄ quā filij parētibz subditi p̄lag: z̄ infe-
riores sup̄ioribz obedire p̄tēnt: marie
cū se bonos reputātes eoz malā vitā p̄spiciūt.
Lōra q̄o inq̄t Alex. de aleo in. iij. p̄re sume in q̄
thone vñtū boni subijci teneant malio: q̄ subec-
tēnt: nec debēt rebellare i eoz. Aut em Amb.
sup̄ eplam ad Ro. Si bon⁹ ē princeps bñ ope-
rante nō punit: sed diligit. Si mal⁹ ē nō nocet
bono: s̄ purgat eum. Et idō dicit. p̄. q̄. Serui
subditi estote in omni timore dñis: nō tñ bonis
z̄ modestis: sed etiā discolis z̄ malis. Et ad idē
est text⁹. xij. q. iij. c. iulian⁹. z. c. q̄ resider. z. c. si ei. et
c. si bonū. z. c. amparatores. z. c. q̄d ḡ. Un in licitis
z̄ honestis eis ē obedire dñis: dicere dñō Marb.
xij. Sup̄ cathedrā Moysi sedet scribe z̄ p̄ba-
nisi. Omnia ḡ que dixerint vob̄ facite et seruare
fñi vō opa eoz nō nolite facere. Omis em p̄tās a
domio deo ē: z̄ q̄ p̄tā resistit: dei ordinatiōi res-
istit. ad Ro. xij. Idē inq̄t Grego. in. c. si q̄ sunt
p̄sbyteri. l. xij. di. p̄ctm ariolandi ē nō obedire: z̄
scelus idolatrie nō acquiescere. P̄ctm igi p̄-
ganitatis incurrit q̄s q̄s dñ se christianū eē asse-
rit: sed aplīce obedire p̄tēnt. Et idē habet. i. q.
iij. c. ecclia. z. viij. q. j. c. sciendū. z̄ de maio. z̄ obe-
c. illud. Spemētes em obedire sup̄ioribz: sper-
nunt deū: qui p̄tatis dicit Luc. x. Qui vos sper-
nit me spernit. Idē in. c. absit. xij. q. iij. Eleutheri-
us papa ait. In lege veteri habet q̄ q̄ cūq; sacer-
dotibz nō obēperasset: aut extra castra positus
a p̄p̄o lapidabatur: aut gladio sbiecta ceruice con-
temptū expiabat cruore. Nunc vō inobediētia
spūali aiaduersione trūcat. l. eterne dñationis
pena: aut cietus de ecclia rapido ore demonū
decerpit: bec ibi.

Nobediētia ḡ q̄nq; punit p̄ excoicatio:
i nē: vt etiā habet di. xij. c. decernim⁹. et
xxij. di. c. quorundā. in fi. z. xij. q. iij. c. si
aut. cū tribz caplis sequētibz. Itē punit p̄ depō-
sitionē z̄ de ḡdationē. xij. q. j. c. si q̄s sacerdotum.
z. xxij. di. c. quorundā. in fi. Itē p̄ corpālē affli-
ctionem. ij. q. j. c. deniq; vbi ponit exemplum p̄-
phete qui p̄pter inobediētiā dei occisus ē a leo-
ne. Scōm etiā leges militares iobediēs suo cas-
pitaneo in bello debet decapitari. l. iij. s. in bello
ff. de re mili. O igi inobediētes paternis iussio-
nibz seueris debet puniti vindictis. c. iussū est.
xij. q. iij. z̄ contumacia est punitenda. l. si plu-
res. in fi. ff. de adm. turo. z. l. si turo. ff. de in li-
tem iurā. Et crescente cōtumacia debet etiā cre-
scere pena. c. cū nō ab hoie. de iudi. z. l. relegati. i
fi. ff. de penis. Durūq; est cōtra stimulum calas-

trare. Acc. it. vñ in vulgari p̄verbio dicit. Male
vñt alio vt recalcitret. Idō q̄libet debet suare
sup̄iorē obediētiā. de qua inq̄t Greg. viij. q. j. ca-
sciendū. Sola ē que fidei meritū possidet obie-
ta: sine qua infidelis quisq; eē cōuinat. etia; si
fidelis eē videat. Et in. c. nulla. xij. di. di. p̄o:
ro a deo donū sūmi muner⁹ p̄sequunt. qui su-
is doctoribz libetē obediūt. Magna em ē vir-
tus obediētia: vt ait glosa. in. l. de erroi. s. i. bel-
lo. ff. de re mili. vñ septū ē. Reg. xv. Melior ē
obediētia q̄s victime ac sacrificia.

Lasit sit meritoria: debet fieri. Primo
v bilariter z̄ libetē. bilarē em dāto: ē dili-
git de. ij. ad Loz. it. Bt em Aug⁹. in q̄
dam sermone. Incōpolitio corpi inēqualitatē
indicat mētis. Nemo em libetē impat boni tri-
stia effanti. Scōo celeriter ē obedire dñis. Et id
brūo Franciscus vt legit in legēda ei⁹ antiqua:
dicebat fratribz suis. Fratres charissimi ad p̄-
mū vñ p̄ceptū implete: nec expectet iterari qd
dicit vobis. nihil etiā impossibilitatis causēmini
sine iudicio eē in p̄cepto: q̄ etiā si supra vires
ego vob̄ mandarē: obediētia vñtū non careret.
Et scire q̄ ille qui p̄cepto obediētie festināter
nō obedit: nec deū timet nec hoies reueret. Tan-
tus autē ē obediētie fruct⁹: q̄ illi q̄ iugo ipsius
colla submittit: nihil t̄pis sine lucro trāsit. bec il-
le. Et idō sine tardandē mādātū sup̄ioris ē im-
plendū. Un debet subdit⁹ dicere p̄lato sic Pau-
lus ait Acc. it. Dñe qd mēis facere. Et. j. Reg.
iij. dicit Samuel deo. Loquere domie q̄: audit
seruus tu⁹. Et Esa. vi. ait p̄pheta. Ecce ego: mit-
te me. Obediētem em celeriter laudat de⁹ p̄ psal-
mistam dicentem. In auditu aur⁹ obediuit mi-
hi. Qd q̄ntū sit ei gratum paruit in illo mona-
cho qui cū scriberet in cella vocat⁹ ab abbate re-
liquit statim scripturā vt ad eum p̄geret: z̄ reli-
quit vñ o imp̄fectū p̄ dimidia p̄te. Quā litterā
postea inuenit p̄ angelū et auro completā. Idō
p̄rouerb. xij. di. Vidisti hoīem velocē in ope
suo: corā regibz stabit. Ea p̄pter Bern. in quadā
eplā ait. Verus obediētia nescit morā: manda-
tus nō perastinat. sed parat aures auditus: oeu-
los visus: manus operi: pedes inueni: totumq;
se recolligit: vt ex toto mādātum impleat impe-
rantis. Idē dicit dñs Luc. xij. Zachec festinās
descende. Et ille festinans descendit z̄ suscepit il-
lum gaudens. Mora em est culpa z̄ p̄ctm: cui
quis aliquid facere tenet. c. mora. de regu. iij. lib.
vi. Quod viciū nō habebant illi de quibz inq̄t
Virgilius in. iij. Eneydos. Otius omes impio-
letū parent ac iussa faciunt.

Ertio ē obedire dñis patienter. i. sine mur-
turationibz z̄ lamēratione: aliter esset
obediētia demonū: de quibz dicit Lu-
iij. Et bāt demonia a multis clamātia. s̄z ad
p̄ceptum christi.

Quarto debz obedire simplr. i. sine distin-
ctiōe vñ inq̄s inōe cause p̄cepti vñ obediēs
tie: q̄ inq̄t Greg. in q̄dā fñmōe. Nō licet
subdit⁹ discernere: debet statim simplr obedire
Nō em debet subdit⁹ dicere p̄lato suo. Eui ma-
gis mihi b̄ imponis q̄ illi. Sicut nō faciebant
Romani d q̄bo dicit. Macha. viij. Oēs obediūt
vni z̄ zel⁹ z̄ inuidia nō est inter eos. Un Aug. ad
bere. ait. Nō placet deo discipatū obediētia:
q̄rēs cur: q̄rēs: z̄ quōb̄rē p̄cipiat. Et idō Dier.
ad Rusticū monachū scribit. illi ad obediētiā
simplr exhortāo z̄ dicit. P̄p̄ositiū monasterij
timeas vt dñm: diligas vt parētem: credas tibi
salutare q̄d d ille p̄cepit: nec de maioris snia
iudices: cui⁹ officij est obedire: dicente Moysē.
Budi israd z̄ tace. Quinto d; obedire iuaria
bilit: vt si vñ p̄cipiat nō fiat aliū sine p̄cipiens
volūtate exp̄ssa: vt versillr it̄p̄tata ab eo q̄ rōs
nabilr p̄t eam it̄p̄tari aliquo iopinato casu
sup̄uenire. Bt it̄r aut facēs etiā si bñ faciat d;
puniri: vñ d; in. l. iij. s. in bello. ff. de re mili. q̄ q̄
p̄tra p̄ceptū impatoris. pugnauerit decapitari
d; etiā si vicerit. Idō dicit de⁹ Dier. xij. Quod p̄-
cipio tibi b̄ em facias: nec addas q̄cūq; nec mi-
nuas. Scōo d; obedire it̄gralr. Nō em suf-
ficiat aliquid fieri solū p̄ p̄te nūi totū fiat cū fieri
p̄t: q̄n aliq̄s est obligat⁹ illō facere. l. i. cause. ff.
de p̄cura. l. cū bi. s. si p̄tor. ff. de trāsac. z̄ l. in eoz
cunctibz. s. plura. ff. de verbo. obli. z̄ extra de pe-
nis. c. summa.

Sextimo ē obedire veracit. i. vt q̄s nō
impellat p̄latū ad p̄cipiendū sibi p̄pter
ip̄conitūtatē. Bt em Greg. in quodā fñmōe. Si
q̄s apte vñ occulte fatagū vt b̄ ei p̄lat⁹ p̄cipiat
qd sibi placet: nō ipe p̄lato s̄ p̄lat⁹ sibi obediēs
est. Et b̄ itelligit de obediētia rez̄ sensualū vel
bonorabiliū. Nā licitū est: imo valde meritorū
est ip̄errare obediētiā laboriosas: vt et q̄bo ses-
quitur imperranti abiectio: vt ait Greg. viij. q.
j. c. sciendū.

Septimo d; obedire feruētē z̄ nō desidio-
se ac negligētē: seu cū corpore: q̄ scriptū ē
Diere. xij. c. Maledict⁹ q̄ facit op⁹ dñi frau-
dulētē z̄ desidiose. Nono p̄stāter: vt nō turbet
p̄pter asp̄ratē obediētie: s̄ dicat cū psalmista.
Parat⁹ sum z̄ nō turbat⁹ vt custodiā mandata
tua. Un Bern. i fñmōe de obediētia ait. Manū
tuā misisti ad fortia. Agendū est tibi vñtē z̄ cō-
stāter obediēdū: nec iter asp̄ratē v̄boz tā regal
est semita relinq̄nda. Decimo bñlitr de quo
Dier. sup̄ Dier. dicit. Cū magi p̄cipit obedi-
entis indicij est: si demisso vñs cū audiat co-
p̄te: si aut terga v̄tat: signū est cōtēntis. Un
decimo sincerit: vt nō sup̄ficiat⁹ solū iplēat
v̄bū obediētie facēs aliq̄ malitia p̄tra volūtā-
tē imperat⁹. Hoc em eē agere i obediētiā. l. nō
dubū. l. de legi. Itē debet b̄re sinceritātē i obe-
diēdo: vt nō velit p̄pter illa q̄ facit in hoc mūdo

remiserunt: nec melius alia tractamine sit de illis
de q̄to dicit dñs. *Matth. vi.* Amen dico vobis
recipietis mercedem suam. Nō ē q̄rat a prelato mer
cedem: credat illi p̄pter facta obedientia ei obli
gari: s̄ facit dñi p̄siliū. *Luce. xvi. dicēna.* Lū se
cū omnia que precepta sunt vobis dicite:
serui inuiles sumus.

Dodecimo debet obedire p̄sueret. *l.*
v̄s in finē. Nō cū sufficit obedire decē
v̄s viginti annis nisi obediat v̄s ad mortē. nec
inape obedire nisi v̄s in finem p̄sueret. q̄ in
callis currit q̄ ante q̄ gumerit ad metā cursus
deficit. de peni. *di. iij. c. in callis.* t̄ extra de renū.
c. j. Ideo inquit apostolus. *i. ad Corin. ii.* Sic
currite ut cōprehendatis.

D obedientia vero hortamur nō solū cū
plo q̄p̄: qui sue matris et patri p̄uacuo
parebat. *Luce. ii.* Et p̄cepta patris sui celestis sua
bat. *Jo. vi.* sed cū exemplo sancto: maxime
beati fr̄s qui dicebat: q̄ iter alias gratias
hanc illi dñs p̄cesserat: ita libet et simpliciter
obediret vni nouicio vni dñi: si ei prelatus da
ret: sicut antiquissimo et discretissimo p̄i. Itē
dicebat q̄ subdit: prelatus suū nō boīem cōside
rare debet: s̄ illū p̄ cuius amore subiectus est.
Item dicebat. Tolle corp̄ et anime et illud vbi
placuerit ponet: et videbis nō repugnare mortū:
nō murmurare sicut nō redamare dimissum
q̄ si cōstruatur in cathedra nō alia s̄ ima respē
cit. Si colloccatur in purpura in duplo palles
cit. Et similiter verus obediens cur moueat nō
diuidat: vbi collocet nō curat: ut trāsmutetur
nō instat. Euctus ad officia solitam tenet bu
militat: plus honoratus plus se reputat indi
gnū. beille. Exemplo s̄ anialū irōnialū ad
obediendū prelatis amant: que suos duces
et principes sequuntur: ut ait. *Diero. vi. q. i. c. in*
apito. Et dicit Albertus in tractatu de fr̄nibz
politiciis. *in. c. de obedientia.* Q̄ cū leo rex aialū
rugit: omne mor aial gressus fugit: et expectat n̄
mūd: q̄d suus rex velit. Uter aut in pario nō sit
vili obediendū. cū cū sp̄. cū multis capitulis
sequant. *ij. q. iij. q. i.* obedire oportet deo magis q̄
hoībus. *Beatus. v. t. c. iij. in ecclesiis. de maio. t.*
obe. t. illud mandātū nō obligat q̄d est p̄tra bo
nos mores. insti. de manda. prin. s̄ illud q̄. cū
in dubio debet obedire p̄latis: et bonū obedi
ne excusat. c. q̄d culpatur. xij. q. i. t. bonū opus
obed. p̄pter obedientia iterum. c. q̄d. ij. q. iij. de
cui. merito ait Bug. in li. de ope monacho. l.
nus transiit a deo vna oīo obedientia: q̄ decē
milia cōcepto. Quā q̄d ē v̄tū laudat. Bug. i.
f̄mōe ad bere. dicēs. Nec ē illa obedientia q̄ p̄cor
diā fuat i angelis: pacē nutrit i monachis: trā
q̄llitatē generat in ciuibz: sine q̄ rēpublica stare
non pōt. nec aliqua familia regi. O q̄ enorme
viuū q̄d obediēte p̄tratiū fuit. Per h̄ cū dñs
bol. cū p̄didit. p̄ h̄ bō p̄adūz amicit: Saul

regna: ac Salomon amorē diuinū. O scā dei
spēcia obedientia. Tu p̄fecta scala qua edum
ascenditur quadriga qua delicias tuas est in
paradisum: tu porta paradisi: si dñm: et dau
sura inferni. O sancta obedientia nā humilitate
nutrit: tu patientiā p̄bas: tu m̄suetudinē cras
minas. Et s̄ fr̄es mei qui in go dñi submissi
estis: et sublara licēna peccandi cathena obediē
te in p̄posito bono retineri possitis: estote in oī
bus obediētes ut deū placare possitis de p̄cis
cōmissis. Tanto cū cū bō placat deū: q̄to res
p̄bensa sui arbitriū supbia gladio p̄cepti se imo
lar. *Mat. i.* cū est obediētia q̄ victimē: q̄ in vi
ctimis aliena imolat caro: sed in obediētia vo
luntas. p̄cia et caro mactat: beille in diuersis
sermonibus.

Ecima filia supbie ē curiositas. Dicit autē
Bug. in lib. de vilitate credēdi. Curio
sus est q̄ ea requirit que nihil ad se gēner.
Multiplicat v̄o aliq̄s dicit curiosus f̄m. *Tho.*
ij. q. i. c. de vi. P̄mo cū querit scire q̄ sup vires
cū ē: de quo sufficēter diximus supra in p̄ma
p̄te bui. *ogis. f̄mōe. xij. p̄te v̄tima.* Curiositas
ergo supbia ē de rebo diuinis archanis: q̄ p̄siliū
velle p̄funda rimari. de q̄to. *Lactā. in. i. diu.*
insti. dicit. Veritas et archani summi dei qui se
cit omnia: ingenio ac p̄p̄is sensibz nō pōt com
prehendi. Alio q̄n nihil inter deū boīem: dista
ret si cōsilia et dispositiōes illi. maiestas. eterne
cogitatio assequeret humana: beille. Ideo q̄
busdā curiose q̄rento in quo loco habitabat de
us q̄n celū et terra ac alia demēta nō dū erant: et
q̄s cū amabat. cognoscebat et honorabat. serue
bat: et q̄n nō dū erāt angeli v̄d boīes aut aliq̄
rōnales creature: et q̄d faciebat ante q̄ mundus
crearet. Rūdet Bug. in quodā f̄mōe. q̄ eternā
damnationē curiosis p̄parabat. Et ideo vnus
quisq̄ debet fugere curiositatē: fuare illū apli
ad Roma. *ij.* Noli alia sapere sed time. excellens
cū sensibile destruit sensum. *ij. de oīa.* Et similis
excellens diuino: curiose inuestigata destruit
lūmē intellectū. et cecitat curiosos tenebrosos
beresito. Talibz autē curiosis interrogāto d̄ di
uinis facultatē ingenij humani excēdēto debz
dari r̄sio quā dedit christus curiosis p̄barile
is ipm interrogāto. *Mat. xij. vbi ait.* Interro
gabo et ego vos v̄nū f̄mōe. Est cū curiosus q̄
stio p̄ questioe reddenda. ut q̄ nō p̄t r̄dēre ad
minima et manifesta defināt inuestigare p̄fusa
da sicut dicit Albertus in tractatu de fr̄nibz po
liticiis in fi. De bis autē minimis et manifestis
qua cēpli ḡra p̄ponam. que Bug. in. *in. li. de*
cui. dei dicit in mediū. P̄mo cū q̄rit v̄s p̄e
dit q̄ cū tria sint lucidissima. solū. argentū. et
ignis. et nihil habet in se nigredinis. cū dāt alq̄
q̄d nō h̄nt. nā oleū lucidū maculas nigras in
fundit. argentū candidū lineas nigras nigras
ignis fulgidū ligna et paleas nigras facit. et oīo

que lambent totissima reddit. Et cō q̄rit quid
ē q̄ p̄let t̄te sunt caliditas: q̄ poma cruda ma
nurent t̄te frigiditas: q̄ nives in media estate
p̄fuit ne fluat. Lū m̄ calidū et frigidū sunt con
traria: et duo p̄ria in eodē subiecto ē nō possunt
Terno querit de quadā f̄cu cēp̄tiaca q̄ si po
nat in aqua mor fundū perit vbi madefacta et
aqua repleta ad fugiēte redit et ibi p̄stist. Quar
to querit de calore in quo ignis latēs p̄tinet: et cū
naturaliter aqua ignē ctinguat et oleū nutrit
cū si q̄s aqua in calce infundat: mor ignis latēs
viret inapit: et si oleū adhibeat mor illū ignē et
tinguit. Quinto querit de adamāte q̄ ferro non
frangit nullo q̄ igne p̄sumit: et m̄ birino san
guine frangi p̄bitet. Dicit etiā q̄ in ethiopia ē
quedā calamita que ferrū nō attrahit s̄ repellit
et q̄d alia que in vno angulo ferrū attrahit et i
alio repellit. Sero q̄rit de duobz fontibz: quoz
rū v̄nū ē in Epiro: in quo facies ctingunt accē
se: et reaccendunt et t̄nt. Et ali. est apud gare
mātas tā calidū in nocte ut tāgi nō possit: et tāz
frigidus ut in die bibi nequeat: bec Bug. que
omnia etiā refert albertus vbi supra: et multa alia
addit dicēs. Tu q̄ rimaris altissima: scrutaris
diuina ac nbi queri agni secreta celestia. p̄us
bi videndū ē si intelligis minima et t̄tēna q̄ di
uinis cōparata sunt quasi nulla. Scilicet cū
ē et laborat demēta q̄ querit maxima: si deficiat
intellectu ad ima. P̄us cū pueri q̄ int. ...
sunt modici laborat: et discrete grāmanet demēta:
q̄ ea que ex l̄is cōponunt: ut sit p̄cessus ab de
mentis ad sillabas: a sillabis ad dicēdo: et a di
cēdo ad oīones. Et nullus boīm adeo v̄nū
stultus fuit: qui p̄nto relicto a posterioribz inci
piendum ē docuerit. Nunqd nō stultus esset q̄
domū edificare volēs a tecto incipit. Nōne amē
tia laboraret qui frumēta recolligere vellent: que
p̄i nō seminasset. Et vineā p̄ducere vvas vel
let quā prius nō plantasset. Ulteri. stultus ē q̄
edenculo panē comedendū tribueret: qui p̄m
tus lacte nutritus ē. v̄nū aquila docēte natura
prius pullis suis sanguinē tribuit: q̄to adultis
solidas carnes apponit. Nā q̄ ferre nō pōt mo
dici palea: quō ferre poterit multū plumbum.
Ulteri. cū p̄bus dicit: q̄ intellectus n̄ sebz ad
manifestissima nature: sicut oculi nocte ad ra
dios solis. si ad manifestissima nature intelligē
da deficiat: et quasi cecū sum: quales sum ad
nature secretissima creat: quales v̄o ē possu
mus ad occultissima increata. Tū et Salomō
ille sapiētissimū boīm: et oīm p̄boz doctissimū
ait. Lunat res difficiles: nō pōt bō eas explicare
f̄mōe. Si q̄ f̄mōe nō p̄t explicari t̄tēna:
quō poterunt enarrari diuina. Maxime cū d̄
cal de cū prima q̄ est supio: oīū narrandē: q̄
deficiunt lingue a narrandē ipi. Itē addit sapi
entissimū rex ille se de oīibz rebo subtiliter inue
stigasset: et b̄ solū inuenisse q̄ omnium op̄e dei

nullū posset bō inuenire rōnē eoz: que sub sole
sunt. Quāto aut min. eoz: que sup sole sunt ab
scondita. Si q̄ sic oīū deficiat: circa t̄tēna
creata in numero: pondere et mensura: q̄d facies
mus dū q̄rit: increata que sunt simpliciter in
finita: et sic intellectus nullo p̄t esse cōdita. Nō
ne oīm iudicio stultus ē. cū q̄ totā terrā suo pugil
lo p̄ducere vellent. Quid si de maris de toto ac
re: igne ac cō. et toto mūdo hoc facere vellent.
Nōne stultissimū ē. Lū q̄ totus b̄mōs p̄
gillū bois in infinitū nō credat: cū v̄tēq̄ mē
sura creat. f̄mōe. Lū q̄ illū ē stultissimū q̄ suo in
tellectu tā p̄o. et sic ad bec minima deficiat: s̄
finitū bonū et dei magnalia cōducere q̄re. Tu
igit q̄ q̄ris diuina: et rimaris illa p̄ncipia q̄ sunt
inēssima: et ibi queri. cū vbi nulla ē oīū
cā: cū teste p̄biloſopia sit stare in cū p̄ma que si
cū b̄t v̄nū p̄ma nō cōp̄t: si p̄tes attē
de mēis q̄stio: et r̄dēre ad quas si deficiat: def
linas de cetero scrutari de sumis: nec q̄re au
deas de balena si r̄dēre nō poterit: de formica: et
q̄ nō porcos v̄scere pulicē n̄m cas p̄dēre cū le
one. B̄rēde q̄ cū ignis sit demētū oīm alioz
rū ac nōe formissimū: r̄tēq̄ oīm cōsumptum
m̄ cū in aurū agit ipm v̄nū liquefactus: sed nihil
et eo p̄sumit nec in pondere minuit. Est quoq̄
quedā species rubi q̄ ignē quē suscipit nō dimittit
nec et eo m̄ v̄llam p̄sumptionē accipit: sed in
sua oīū viriditate p̄stist. Itē de raro arboze
in q̄ Diascorus q̄ si ignē accipiat: in cingui
bile abiq̄ sui p̄sumptionē p̄fuit. Dicit q̄d ibi ig
nem numat cū nihil p̄sumat. Itē nūa sunt que
dam ligna p̄ciosissima: candida valde et fulgen
tia: et ad speculi instar politissima: ut sunt imagi
num rep̄tatiua: s̄ nō cōdurunt in igne posita:
nec resoluūt in aqua: que oīa vident ip̄sibz
lia. Bial quoq̄ q̄d d̄ salmādra vivit in igne: et
cui p̄lle sunt ad v̄sus regū cinctur: que facie
vetuste si p̄oq̄ant in ignē nō solū nō cōdurunt
sed ad statū p̄stini renouant. Et pelle etiam sal
mandre si liciā fiant in lampadibz nullo v̄nū
q̄ incendio cōsumunt: sed in eis ignis p̄petuo
p̄fuit. Albeton etiā lapis ferri coloris semel
accensus nunq̄ ctinguit: nec tū ab igne consu
mitur. Itē adana gēma cū dūda t̄te frigiditas
existit: ut caleſci ab igne nō possit. Itē dicit de
adamāte q̄ nō caleſcit ab igne. Itē cūna ē mōs
in scilla semp ardens: et flamas emittit: sed ad
cōsumptionē nunq̄ veniēs nec diminutionem
accipiens: quō q̄ ignis ardet vbi nullū pabulū
habet. P̄terea nullus ignis: q̄ aqua ignis et
tinguit et oleum ipm fouet et nutrit. Quid ē q̄
q̄ gagates lapis p̄ciosus si ponat in aqua accē
dit: si v̄o accēsus in oleo ponat ctinguit. Item
ethiopia est v̄ndis gēma que posita in aqua et
radis solis exposita ebullire facit: aqua in vase
posita: et tā resoluūt in nebulā: et cū d̄ in pipit.
Itē bec gēma i p̄duim posita in aqua calida ra
m m 3

dios solis mutare t. obſcurare videt eoz. dard
 tate: t. quedā inducere i aere ſanguineū colorē:
 vt ſicut interpoſitōe alicui⁹ corpis ad ſolē: ſol q̄ſi
 edipſim parti videat. Itē pntes ali⁹ lapidē ptra
 naturā ois lapidis more aialis ſuo more cōſi
 pit t. ſuo tpe pſimilē ſibi lapidē parit. Dic ergo
 quōd hoc eſſe poſſit. Itē in bibemia eſt q̄dā lac⁹
 in quē ſi palū immerſeris: pō q̄ terra coogitur in
 durū ferrū quert. q̄dā aut latet ſub aqua in
 lapidū durū trāſit: q̄d aut ex eo ſug aq̄s exiit
 naturā priā nō amittit. Itē volo vt nubi ride
 as de ogibz fulminis. Quid ē q̄ a⁹ ſagitta aliz
 q̄n manu boīs ferit: t. m̄ citorcā i q̄ man⁹ erat
 nō ledit. Itē argenti i marſupio liq̄ſcit t. mar
 ſupio ipm nō vrit. Itē aliq̄n vinū ex vegete flue
 t facit: ſed dolū in nullo confringat. Itē aliq̄n
 as pcutit t. cōfringit: t. m̄ vinū q̄d nature liq̄
 ſit: exiit ptes dies fracto vaſe nō fluit. Itē
 ſi q̄s veſtimētū boīs: t. brachias icendit t. cōſu
 ſit: t. m̄ carnē boīs in nullo ptingit: nec villū a⁹
 lū adurit. Itē ſcriniū clauſū: aliq̄n itrat: t. ci
 bos argenteos i eo exiit: liq̄ſcit: t. m̄ vñ itra
 rit vñ vñ erit: null⁹ eſt q̄ cognoscat. Itē auſ
 alia mirabilia. Cū em̄ būana corpa ſint na
 ſta mortalia t. corruptibilia: q̄d eſt q̄ in biber
 a eſt quedā modica inſula: in q̄ boīes nunq̄
 oriunt: ſed q̄n ſentio vñ iſtimitate p̄munt: vt
 p̄i poſſint extra iſulā trāſſerūf. Et ibi etiā ſūt
 edā loca vbi nūq̄ corpa mortuoz putre
 ſc: ſz abſq̄ oī corruptione ſuant. Itē in india
 homines quinq̄ cubitoz qui nūq̄ expu
 ſ: nunq̄ dolore in capite vel in dentibz ſenti
 t: nullū oīno languorē incurrūt t. ab immo
 ſaro calore ſolis eoz corpa nō ledunt: ſz tñ
 do idurant. Itē iq̄ ſine indie ſūt boīes ſine
 ex ſolo odore herbaz vivētes: t. nihil penit⁹
 edentes. Itē in ethiopia ſunt boīes qui ca
 nō bñt ſz oculos fixos in pectore in quo etiā
 ē vnū foramē a quo vitalē hauriunt aerē.
 ibidē ſunt boīes vnū pedē tantū habentes:
 ſūt adeo veloces vt in curſu canibz adeq̄nē
 ſ: ibidē ſunt arbores bis in anno fruct⁹ fa
 ſ. Itē arūdines ſunt ibi tam magnę vt fiāt
 ngulis nodis nauticę que poſſūt ſingule
 boīes ſimul ferre. Item ſunt ibidē fornice
 anū magnitudinē que auz cuſtodiūt tōra
 dicare vt ab eis vix valeat auferri ſine morte
 ibi ſunt mōtes aurei quos leones t. grifo
 ſic auide ſervant vt nō niſi cum piculo inde
 q̄s auferri valeat. Reddant ergo rationem
 ſe minimis tētis: qui ſūma et diuina
 ſrūt: t. cū ſupari ſe videant ab būanis: gau
 ſi ſi vincant a diuinis. Si em̄ deficiat būa
 elligētia ad terrena: quid mirū ſi deficiat
 iuina que ſunt ſimpliciter infinita: cuz illa
 certis limitibz coartata. Abſit ergo vt ille d
 ſe credat qui humano intellectu cōduſit
 oē cōtinēno mai⁹ cōtento eſſe pbeſ. bec Bl

bertus. Definē q̄ curiosi inq̄rere magnalia dī
uine maiestatis: cū humana cognitio sit adeo de
bilis q̄ null' p̄bus vnq̄ potuit naturā vniū
mufce p̄fecte cognoscere.

¶ Euidio qđ ē curiosus qđ alioz facta ē
ad ipz nō pōtē scire qđ. Bar. n. Bern.
in quodā f. mō. Qui sui negligēs ē aliz
ōō curiosē circūspiciat. De qđ inqđ Tuli⁹ i. tūcū.
qđ hōibz. Propriū stulticiē ē aliena viciā cernē.
re: suoz obliuisci. Tercio est curiosus: qđ vult
ad discere vana ⁊ inuālia: ⁊ multū spīs in ill⁹ co
sumit. vt ait Hiero. in. c. ita ne. xxxvij. di. Quar
to qđ qñt discere ppter vanā gloriā: ⁊ humanaz
laudē bñdā. vt ait Aug. i. li. de moribz ecclie. T

¶ Vltimo qñ p studiū min⁹ vtile retrahit
q a magis vtili ac necessario: vt si bñs cu
ram aiaz nesciēs qđ spectet ad tale offi
ciū: instet studio pñie vel legū ciuiliū: vel orato
rie artis seu poetice. De quo Hiero. i. c. sacerdo
tes. xxxv. di. inqt. Sacerdotes dei omissis cū
gelis et pphetis vident comedias legere: ama
toris bucolicoꝝ et suū et ba cantare: tenere et gū
um in manib⁹: et id qđ in pueris ē cā necessitatis:
crimē in se facere voluptatis. hec ille. Talia enī
merra multū incitant mētē ad libidinem. vt ait
Irido. in lib. sentē. et habet in. c. idē. eadē di. pro
pterea Hieronym⁹ ad Eustochiū scribēs refert
p grauitate suā et herat⁹ cūz cēt añ tribunal dei
adduct⁹. Et inē et herat⁹ audiuit vocē dicentē sibi
cū dixisset christiā⁹ sum. Mentir⁹: q: ciceronī
anua eo. Nā delectabatur studio oratoꝝ et poeta
rū. et sibi horrebat fimo incul⁹ pphaz. vt etiam
habet in. c. legim⁹. xxxvj. di. Quapropter religi
osis et deiciis in sacerdotio ac dignitate pstitu
tis pñiet sub pena excoīcandiōis studiū legum
ac pñie et medicīne: vt magis possint vacare stu
dio theologie et canonū. c. vltimo. extra ne de. vlt
mo. Illi enī peccāt et dicunt curiosi: q suos fili
os ecclīastic⁹ sumptib⁹ poti⁹ secularib⁹ sciētijs
et salutarib⁹ erudiunt. c. legāt. xxxvj. di. X

¶ Etro qđ ē curiosus cū scire qrit qđ addi
scere ē peccm̄. vt arret notonā: arte qđ mag
gicās. vt declarat bñs Bonā. i. q. d. viij
¶ Hoc em̄ pibitū ē p legē diuinā. Leui. xx. z bu
manā. vt habet. xxvj. q. v. c. si qđ. z. c. qđ diuinatio
nes. z. c. nō liceat. ¶

Epistimo cū querit aliqd scire ab eo a qd
 f debet: vt puta a demonibz vel maleficiis
 ac diuinis: qd ēphibitū. Leuit. xix. Deus.
 xviij. Ideo Aug^o. in lib. de v. a. rel. ait. Nescio q
 demeria impediunt aliq a fide vicio curiositatē
 Propterea em̄ christ^o demones p̄fiteres ipsum
 deū increpabat vt tacerēt. vt nos doceret nō esse
 querendū a demonibz etiā p cognitiōe vitaris.
 Ideo em̄ aliq v. a. dicūt vt hoies allecti dō credāt
 z randē ad aliqd malū illos deducāt. De diuinis
 tionibz aut z maleficijs q sūt iuocatoibz demo
 nū. ait idē Aug^o. in. c. nec mirū. xxi. q. v. Nō

portet: & demonū fallaciā illudis curiositas hu-
mana: quā id puenient appētis scire: qd mala: cio-
rōne educunt inuestigare.

rone cōueniunt inuestigare.
 Undecima filia supbie ē p̄tentio. Supbi
 em̄ sunt cōtentiosi: atq; ad oīa parati s̄
 dicere: suafq; opimides p̄ phas ⁊ nephas
 etiā s̄ v̄itate defendere cōstāto: ac cū oībo licem
 facientes iuxta illud P̄ouer. xvi. Nō puer suo
 suscitāt lites. Et. xviij. cuiusdē libri. c. d. Semper
 iurgia querit mal⁹: angel⁹ autē crudelis mittere
 s̄ cū. Ut em̄ inq̄ Aug⁹ in quodā f̄mōe. Nihil
 ita sile ē acitibo demonū: sicut litigare. Et idō liti
 giosi vel cōtentiosi p̄hibent ordinari ep̄i v̄l de
 ric. xlvj. di. s̄. ecce. ⁊. c. seditionarios. Seruū cōti
 diū nō oportet litigare: s̄ māsuētū eē ad om̄es.
 ij. ad Th. ij. Licet at p̄tētiō sit generalis vitāda
 cū oībo: q̄ inq̄ Seneca lib. ij. de ira. Cū pari cō
 tendere anceps ē: cū sup̄iore furiosum: cum infe
 riore sordiduz: tū sup̄ oīa vitāda ē cū malis: iux
 ta illud P̄ouer. xij. Ne p̄tēdas cū pessimis.
 Quia vt d̄: Eccl. xviij. Effusio sanguinis i rita
 sup̄botū. ⁊ P̄ouer. xvj. Vir impi⁹ fodit mas
 lum: ⁊ in labijs ei⁹ ignis ardesat. Irē nō debet
 cōrēdi cū potentiorib; Eccl. viij. Nō litiges cum
 boīe potēte: ne forte inadas in man⁹ illi⁹. Non
 etiā cū boīe ⁊ boīo. xñ. Loco. c. ij. Lotta ⁊ boīos
 noli p̄tendere verbis. Lis minimis ⁊ bis: inter
 dum maxima crescat. Et Eccl. viij. d̄. Non liti
 ges cū boīe linguato: ⁊ nō struas ignē in lingua
 illi⁹. Irē nec cū stultis. P̄ouer. ciii. xxi. sepi⁹ ē.
 Ut sapiēs si cū stulto p̄tenderit siue irascat s̄
 ue rideat: nō inueniet requiē. vt em̄ d̄: P̄ouer.
 xviij. Os stulti iurgia puocat. Nō etiā d̄: litiga
 ri cū diuīte. Eccl. viij. Nō p̄tendas cū viro locu
 plete: ne forte cōtra p̄stimat tibi licem. Irē nec
 cū amico. Un̄ Loco. c. iij. Licet inferre caue cum
 quo tibi grā iuncta ē. Ut em̄ ait Jacob⁹ b̄nien
 tanus. c. xij. Questio res minuit: odiū creat: in
 citat irā. Pro lucro dānu; ducere sepe solet. Et
 L. de iudi. l. p̄perandū. in p̄ncipio scriptū ē. Se
 pe cause pecuniarie criminalib; materiam creare
 noscuntur.

q Via & ex p̄tentionib⁹ accenditur ignis
odij: ire ⁊ furoris: quo ebullit anim⁹ ad
nocendū. primo: debem⁹ prudēter ignē
ip̄m extinguerē. Qd maxime effia p̄tētib⁹ mo
dis. Primo cū extingui valēt ignis. ⁊ aq bulli
ens frige fieri p subtractionē lignorū. Prouer.
xxv. Cū defecerint ligna extinguet ignis. ⁊ su
furrone subtracō surgia cōquiescent. Et simi
liter subtracō v̄bis cōtumeliosis ⁊ p̄tenciosis
que p̄uocāt ⁊ accendūt ignē discordie. Prouer.
xy. Sermo durus suscitāt furorē: cessabit ipsa
discordia: ⁊ erit hōi b̄ facti glia. dicēte Grego.
Imitatione christi gl̄iosus ē irā tacēdo fugere:
q̄s m̄dendo supare. Sc̄do p appositionē aq̄ fri
gide cessat ebullitio ⁊ seruo: ignis. Et sic p dul
cedinē m̄siōis b̄iane extinguit furia indignatiōis.

onis. intra illud. Pro. xv. Ratio mollis frangit
irā. Et Eccl. xvij. Nōne ardo: et refrigerabit eos
sic et vbi melius est datur. Terro frigidat aqua bulli
ens per subtractionē caloris in qua est ab igne. Sic per
discessū bovis a loco pennisior: et a putia pende
re volētio: frigidat iracundia. De qua nobis dedit cre
plū chustus. Quā Bre. ait. Exemplo nobis dñs loq
tur ut irā supbiaenti decedam. Et b facientes
laudē merent. vii. Prover. x. d. Gloria est homini
qui separet se a pennisioribus. Ibo Ovide lib. ij. de arte
amandi inquit. Esto paulo lites. et amare pedis vi
tes. Et Eccl. xxvij. ait sapiēs. Abstine te a lite: et
minues peccā. Et Lato. ij. c. Rumores fugene is
apias nouus auctor: bñ. ut cū scriptū est Eccl. ij
Ab vna scintilla auget ignis: et a doloso auget
sanguis. Et. xxvij. cū de libri. c. d. Lix festinas
effundit sanguinem.

effundit sanguinem.

¶ **U**odecima supbie filia ē p̄sumptio. q̄ tō
mittit qñ q̄s aggredit vel erequit ea q̄
sunt sup: a facultatē ⁊ ⁊ ditionē suam. vt
ait Br. iij. c. bi. Et br̄us Tho. ij. q. q. cccc. Et Se
neca in li. de q̄tuor t̄tutib. De tali aut̄ p̄sump
tuoso d̄: Niere. xliij. Quia pl̄ fecit q̄ potuit id
circo perijt. Et Ouidi⁹ lib. j. de tristib. epla. j. ait
Dū petis infirmis nimīū sublimia p̄cus. Nica
rus equoreis noia fecit aq̄s. Tales aut̄ p̄sump
tuosi sunt similes simie: q̄ q̄cqd videt fieri ab ho
mine vult etiā ip̄a facere. Un̄ q̄ dā simia videns
barbitonsorē sub ip̄si barbā radentē: ⁊ sub gutt̄
ture p̄prio pilū incidētē voluit etiā ip̄a sistr̄ ages
re. S; sibi guttur p̄cidit ⁊ moriua ē. P̄sūptu
osū ḡ ē ⁊ mīser ei fieri m̄grm: q̄ nunq̄ fuit disci
pul⁹. c. mīser. xvj. di. d̄: em̄ i. c. ordinad⁹. lit. di.
q̄ d̄z añ eē discipul⁹ q̄ maḡ fieri desiderat. ⁊ sic
docere p̄tē qd̄ didicit. Et. x. q. j. c. si erue. sc̄ptū ē
Nulco tpe discē q̄ postmodū doceas. Et i. c. si
dericat⁹. c. q. ⁊ cā d̄: Nō añ sis miles q̄ tiro: nec
p̄r⁹ m̄gr̄ q̄ discipul⁹. Et in. c. cū in cūct̄. d̄ elec.
babet. In m̄grm assumi nō debz: q̄ forma disci
puli nō assūpsit: p̄sūptuosus ḡ ē q̄ alios regere
vult: cū sc̄p̄z regere nō possit. l. fi. l. d̄ legi. turo.
Jcē p̄sūptuosus ē q̄ de sua iusticia ⁊ sc̄itare ita
p̄fidit: vt se p̄culis peccādi exponat: vt ait Nies
ro. i. q̄ dā f̄ mōe. Jō inq̄t Leo papa i f̄ mōe. d̄. Ne
mo de sui cordis puritate p̄fidat: q̄ quigil ille
host̄ acriorib. pulsat insidijs: q̄s marie noui
abstinere p̄cis. P̄sūptuosus ḡ ē q̄ cū sit ma
lus: ad vitā et̄nā puenire se credit: qd̄ signum ē
magne supbie. Jō Ec̄ci. xxxvj. d̄: O p̄sūptio ne
quissima vñ creata es. Et m̄d. ⁊ glo. De supbia
Et Diero. ad Eustochiū ait. De nulla re ita ira
sc̄t de⁹: quō si p̄tōr p̄sumptuosus supbiat. Di
cit quoq̄ m̄gr̄ in. iij. sen. di. xxxvj. Sine meritis
aliqd̄ sperare nō speo: s; p̄sūptio dici p̄t. P̄sū
ptuosus etiā est q̄ se ponit ad faciendū exercitiū
vel artē quas facere nescit. Culpa em̄ est im̄lee
re se rei ad se nō p̄neci. l. culpa. ff. de regu. iur.
⁊. c. nō est sine culpa. eo. ti. li. vj. Jō inq̄t baldo. c.

rit. Nō ultra viros discat psumere vileo. Būc em
Lēop. fabula. xxiij. Qui plus posse putat sua
q natura militat. Posse suū supano se min
ipe pōt. Idcirco boīat. Bualfred. in poēma. c.
xxij. dicō. Et viros metire tuas: si fortis eo au
de Grādia: si fragilis būcū ipone miora. Si
mediocri: ama medioria. Et auctor libri de
formis boneste vire. c. ij. ait. Nō alioi reire im
ponas: in qua statim nbi ascendenti timēdus
descendendi casus est.

Para. ij. s. supbie oppositōe. s. būlitate. L

Ugbie oppositōe būlitas: quā diffi
nit Bern. i. li. s. duodeci gradibz būl
litas. Būlitas est virtus q būliss
ma sui cognitione subipsi vilesat. Et
idē in qdā epla ait. Būlitas est cōtēp^{ti} ppe ex
cellēte. De q virtute tres plicatōes faciem^{us}.

Prīa qz de cōmēdatōis. Cōmēdat em mbo
rōnibz. qz pma de libatōis. s. ab oībz pōis: sic
arguēdo. Duo pfecte pna nō pnt i eodē instāti
concurrere in eodē subiecto. vt dī. ij. Topi. z. ij.
Prouer. i. vltimis vbiis. Et i li. p dīcamētoz in
p dīcamēto qnūctis. Et nota i. l. si. a. c. illa. ff. de
usu. p. suo. vñ admissio vno ex pna: necesse est
aliū excludi. ij. Topi. z. l. cū pōis. i. p. ff. s. iudī.
Et l. bec vbi. ff. s. sig. Lū q vtrūqz pōis sint
pna. iij. Topi. nō pnt simul būlitate i boīe. s. pe.
dī. ij. s. ex pmissis. Quāobz ita vt irrauit vtrū
necesse ē vt exeat vīda. Et eodē. c. cū renūciat.
xxij. q. j. Inūte q i boīe vtrū būlitas: q ē fun
damētū p uanū oīm vtrū. vt ait Bler. de al.
in. ij. pē sūmēti tractatu s. fide i sōmī. q. j. q ē ē
vicioz fugat: s. pe. dī. ij. c. l. q. z q ē pna sup
bie causat: oīm vīdōrū Ecclī. x. z cū oīa vi
da samulānt. vt ait Aug. de ciuī. dei. c. vj. Cū
pna pna cūctis. q. Ebi. necesse ē dicere boīem
q verā būlitate suscipit ab oī pōis. s. dē libe
rari. Jō David Ps. cxiij. ait. Custodiēs puu
los dñs: būlitas: s. z libatit me. Exēplū bēn^o
de publicano: q qz se būlīauit: fuit iustificatus
Luc. xviij. Legit qz. iij. Reg. vlti. q Nabucho
donosor potētes. i. supbōs traxit in captiuitatē
pauperibz idē būlībuz dimissis.

Secunda rō dī gratificatiōis. s. diuine.
Sicut em qnto putē est pfūdior: tāto
cōtēp^{ti} ē suauior: ita qnto qō ē būlīor: tā
to deo ē grātor: z amabilior. Similitudo em ē cā
dilectōis. vij. Ebi. Et oīe sile diligit suū sile
Ecclī. cxiij. Facit lex. vep. ff. p. socio. vbi dī q sō
ciatō bz ius fīnitat. Et subdit glo. q socij rep
taliū diligit se vt frēs. Ergo tāto magis socij
fratū spūaliū: qz spūalia sunt epalibz efficacio
ra. l. sanam. l. de sacrosanctēde. Lūz i gīt xps
sile būlīor: q inqē Matth. xj. Discite a me qz mī
tis sum z būlīs corde. Ergo diligit būlīos sibi
siles z socios. Jō dicebat Matth. xviij. Simi
te puulos venire ad me. z Judith. c. dī. Būlī
um z māsuerōz semp nbi placuit depcātiō. Et

pō. q. ait David. Resperit in osōnē būlīū z nō
spiciat pccō eo. Et in būlī figurā Delitē. i. d.
deus: vascula vacua. i. humilia corda pcepit im
pleri oleo. i. grā. iij. Reg. iij. Ad pfirmatiōē
autē p dīcatōz ē sciendū: qz qlibet bon^o magi se
pius replicat discipulis suis illā lectōē q sibi ē
grata z ipis discipulis fructifera: vt cā cū. z tes
nac^o addiscat: nā clau^o q frequē malleo pcutit
asserit. p fundi^o infigit. Et actu em multoties ite
rato sic habuit. ij. ebi. Et id dñs iesus sepe^o disci
pulis suis replicauit lectōē de scā būlitate q
ei ē gratissima z nob vtilissima. ac diabolo ad
uersario nō pna. De ipa em legit Mar.
xiiij. z Luc. xiiij. z xviij. vñ dī in. c. dñs. cxiij. dī.
Būlitate nos chris^{ti} būlīs docuit. Pna em
deo multū placet: qz cū honorat vt dī. Ecclī. iij.
Jte qz cū irā z indignatiōē sedat z supponat:
z ē sicut pue plātule z arūdines tenere q a ven
tis em validdissimis nō frangunt nec eradicant
tur qn arbores alte z fortes atqz frondose em
panē ab ipis ventis. z rō ē qz ipe arūdines ces
dunt ventis z inclināt se ad quācūqz ptem flauē
runt: z significāt būlīes q ad oīm dei inspiratiōē
nem se flectūt. Bler sō quercus duricia: z inflex
sibilitate sua resistentes ventis fortissimis necis
nentes eos ptransire: violenter eradicant z pster
nunt: z significāt supbōs q diuine inspiratiōi
cedere nolūt. De hac aut vtilitate būlitaris ait
Hierō. O felix humilitas que gladiū diuini fu
roris mittit in vaginā. Scō est boī vtilissima.
Nam pmo ei meret gratie impletiōē. Deus in
būlībz infundit grām suā Jaco. iij. vñ inqē pō
Qui emittit fontes in cōualibz. i. grām suam p
stat būlībz. Inter mediū montū ptransibūt aq.
Duo aut mōtes sunt due species supbie. quaz
vna nascit ex re palt: z alia ex re spūali: inf qz
duos montes ē vallis humilitatis nō declinat
ad aliquā specē supbie: z in isto medio pertran
sibunt aque gratiaz. Scō humilitatē grē im
plete augmentatiōē: z h oīdī pōt p tria exēpla
Prīmo p exēplū pupille: qz fm Grego. qto
pupilla est nigrior z minor: tanto est lucidior: z
silitet bō qto est despicior: seipō: tanto est ma
ior corā deo. Lanf. j. Nigra sum. s. reputatione
mei: sed formosa. s. in conspectu dei. Scō per
exēplū candelę: que qto plus inclināt. tanto
magis inflāmat. Et silitet bō qto magis corāz
se inclināt p humilitatiōē: tāto magis in dei
charitate accendit p amorē. Tercio p exēplūz
aque q qto plus descendit. tanto etiā pl^o ascen
dit. vñ Aug^o ait. Descendite vt ascēdatis ad de
um. cecidistis em ascendendo contra eum. Et si
militet homo qto plus descendit se humiliā
do tanto magis ascendit gratiam dei recipien
do. Tercio humilitas meretur gratie augmē
tatiōē: et b etiā oīdī p tria exēpla. Prīo p exē
plū cineris. Sicut em cinis p uat ignē sic būl
itas grām spūalem: z taliter p uado docet

Ecclī. x. vbi dī. Quid supbis fraz antior: ea liter
p uat grām. Bler dī q dicebat Bler. xviij. Lo
quar ad dñm meū cū sum puluis z cinis. Scō
p exēplū arboris. Rami em arboris q sūt i uno
posui sunt securi: s. q sunt in alio sepe frangun
tur a violētia vēti. Et ideo lucifer corruit: qz in
imo stare noluit. qz ē supbōs q in ecclesijs et
in cōuūqz riant de loco supiori: maxime mu
lieres q volūt alias pcedere vel salte cōre. q sunt
siles rane de q fabulose legit: q vides bouē bi
bere multū: voluit z ipa tāti potare vt grossa ef
ficeret sicut bos: z sic potare volēdo crepuit. Jti
pcedētes de loco eminētiōi sūt siles supbis pha
risais de qbz inqē saluator. Lu. xiiij. q amāt pna
mos accubūt in cinis z c. Tercio idē oīdī p ex
em plū pulueris. Virtutes em sine būlitate sunt
sic puluis: s. cū būlitate sunt sic terra firma et
solida. Vñ Greg^o. xxiij. moral. alt. Qui ceteras
vtrū sine būlitate pgregat: qz puluerē p ven
tum ponat. Quatro būlitas meret grē aug
mentate glorificatiōē. Et b oīdī etiā p tria ex
empla. Prīo p exēplū curi. Bler em Bern. Lo
gitas magnā fabricā pstruere in altitudie: de fū
damēto cognita būlitar. Qui em vult curē con
struere p quā ascēdat ad celi celsitudinē: ponat
p fundamētū būlitate. qz fundamētū ponit
apls. j. ad Cor. iij. dī. De edificatiōe estis: vt sa
piens architect^o fundamētū posui. Scō p exē
plū arboris. vñ Bern. ait. Arborē attende: figit
radicē in humili: vñ ē dī ad celi. Sine radi
ce aurās pōt: ruina ē nō incrementū. Qui igit
figit radicē in imo humilitatē facit fructū sursum
celēstē facietatē. iuxta illd. iij. Reg. xij. Dōcūqz
reliqū fuerit de domo iuda mittet radicē deor
sum z faciet fructū sursum. Tercio p exēplū eta
tis. vñ Bern. inqē. Vis magn^o cē: a minimo in
ape: bō em pū^o ē paru^o z pōt modū p etatē cre
scit: z sic magn^o. Ut em dīat pba in lib. de som
no z vigilia. pnapia oīa pua sūt. Et puo enim
grano sit arbor: maximat: de pua materia ma
gnū aīal generat. Et silitet ex būlī corde bō ma
gnus in ppectu dei effiat. z ideo inqē ipe deus
sauli. j. Reg. xv. Nōne cū puul^o cēs in oculis tu
is: caput fac^o qz in tribubz israel. vñ z Matth.
xviij. dī. q aduocās chris^{ti} puulū statuit cū in
medio discipulor suoz z ait illis. Quicūqz bu
miliauerit se sic puul^o iste: hic maior ēi regno
celoz. Est etiā vallis būlitas boī: qz ppter ipam
de^o dat sibi secretor suoz cognitionē: dicēte pa
tri suo ipō dñō. Matth. xj. Abscondisti bec a sa
pientibz z prudentibz: z reuelasti ea puulis. i. bu
milibz. vt em dīat Greg^o. Sicut pupilla nigra
videt: z albuginē toleras non videt: sic bō se nō
grū. i. humilē z abiectū recognoscēs diuina in
telligit q supbō cōscere neqz: qz vt inqē pō. De^o
intellectū dat puulū. vñ p dīolome^o pbus dī
cebat: q q inf sapiētes būlīor: ē sapiētiō: et sic
sic lac^o pfundior: ceter^o ē aqua copiosior. Bler em

Salomon p dī. ij. Vbi būlitas: ibi sapia. Ecclī
tra sō Didim^o ad Bler. scilicet. De^o pōt ē largiri
ibi sapiētiā: s. nō bēs vbi cam recipias: qz dice
bat qz Bler dī erat supbō. qz sō Salomō bu
milit pēte sapiam a deo: impetrat cō. ij. Re
ij. Oīo em būlīat se nubes penetrat. z p etatē
dinōis suffragio deū adiut. z nō discedit donec
alissim^o aspiciat. Ecclī. xxiij. Humilitas emam
boīem p uat a pōis: z p p figurat p ballamū
Sic em ballamū fundū pēte z a corrupciōe ca
stodit: sic būlitas aīam ad vtrūqz indinat: z a
pōis corrupciōe custodit. Et idē isto ballamo
būlitar debem^{us} inungere oīs opatiōes nras.
Bler em Greg^o. Perit oīe qz agit si nō sollicit
in būlitate custodit. Jte būlitas facit nos bte
ius in regno celoz. vñ ait Bern. Apud deū fra
tres ius bte nō possum^{us}: qm in multis offendit
mus oīs. S3 nec fallere cū qz pōt q uouit ab
scondita cordis: nec dīstere vtrūqz: qz oīpōis
ē. Quid ē restat nisi ad humilitatē remedia tota
mētē p fugere: vt qēd in alijs min^{us} habemus
de ea supplicam^{us}. Tercio dico q būlitas ē dia
bolo cōtrariissima: qz eius caput pōt. Bern. ij
Ipsa cōteret caput tuū. Caput em diaboli ē su
perbia. Jte humilitas diaboli laqueos euadit.
Vñ vt legit in vitasparrū. cū brīs Anthoni^o to
tum mūdū laqueis plēnū vidisset z interrogas
set qz eos euadere possit: audiuit q sola humi
litas. Sic em aper boīem iacentē in terra nō les
dit: sic nec diabol^o aper ifernū humilitate pstra
tū ledere pōt. Et sicut piscis puul^o nō tenet: nec
capit ret: sic nec humilis reti diaboli deceptis
oīs potest apprehendi.

Quarta etiā būlitas tertia rōne pna
cipalit^o ē dī exaltatiōis. s. cēne glie. Quic
qd em statuit de pnapali statuit etiā de
accessorio: vbi ē eadē rō statued. l. j. ff. s. peculio
lega. l. cū pnapalis. ff. de regu. iur. c. accessorium
eodē. n. lib. vj. vbi dī. Accessoriū naturā seq con
gruit pnapalis. S3 chris^{ti} dur z pnapalis nō
ppter humilitatē ē exaltat^o. ad P dī. ij. vbi dī.
Chris^{ti} em natiuitē sēmen p m fac^o obedēs vlt
ad mortē: ppter qd de^o exaltatū illū z c. Ergo et
de nob idē fiet si bumiles fuerim^{us}. Lū em corp^o
sequat naturā sui capitis. l. cū in diuersis. ff. de
redi. z sum. fu. sequit q si caput nrm chris^{ti}us p
pter būlitate exaltat^o ē: z nos q sum^{us} mēbra ei^o
exaltabimur: si cū in humilitate imitabimur: q
Jobā. xij. ait. Vbi sum ego illic z minister me^{us}
erit: cū etiā dīat David ps. xviij. Populū hu
milē saluū facies. Job qz. v. dī. De^o būlēs pōt
i sublimē. Et. xxiij. cū dī l. c. Qui būlīat^o fuerit
erit glia. Prouer. v. ait Salomō. Glia pcedit
būlitas z eius dī l. c. nō. Būlēs spū suscipiet
glia. z. j. Pe. v. dī. Būlīamini sub potēti māu
dei: vt exaltet vos in die visitatiōis.

Utoritatio quoqz cōmēdat būlitas.
vñ Bern. xxiij. dīat. Vis Quid deus bu

militatem meam. nunc amabit me vir meus. Et d' achab rege israel dicit. Reg. xij. Quia humilitas est non inducit malum in diebus eius. Et q. Para. xij. dicit de de filio israel. Quia humilia non sunt non displicent eis. 7. p. x. dicit David. In humilitate nostra memores fuit nri. Cassiodorus autem dicit. epla. iij. ait. Humilitas est rara et cara. Et Bern. in lib. de improbatione videtur. c. iij. canit. Mudo 7. grat. nemo nocere potest. c. iij. Muna pacifica parit pro: dia vita. Amb. quoque querit referre glo. in clon. j. de religi. do. ait. Humilitas est clavis q. aperit regnum celorum 7. refert mysteria scripturarum. Et Greg. xvj. moral. Ego David pl. salutaris super eo q. pugnat. Pugnat enim hostes subdidit: saluando autem coram domino sapienter vivit. Qui ait. Ludā ut sita vili: or q. facit sum: etrog: humilis in oculis meis: becille. Et Aug. in epla ad Dioscorum dicit. Nulla alia ad capiendam vitam est via q. humili: tas: 7. quicquid interrogare debet dicere: q. nisi humilitas omnia quicquid bene facimus: 7. pesserit 7. comitata ac psecuta fuerit: nos de aliq. benefactio gaudemus totum error: quer de manu superbia. Uicia quippe cetera in patio: superbia vero 7. in recte factis nimeda: ne illa que laudabiliter facta sunt: ipsi laudis cupiditate amittant. Sicut Gregorius ille nobilissimus Demosthenes cum interrogaretur quid esset in eloquio precepti: videret populum: pronuntiatione de: ruidisse. Et cum querebat quid. Secundo tandem pronuntiatione de: ruidisse. Et cum querebat quid. Tertio nihil nisi pronuntiatione dicit. Ita si tu interroga: res de preceptis christiane religionis: nihil me aliud ruidere nisi humilitate liberet. Et idem in lib. de salutaribus documentis ait. Humilitas virtutis sublimitas est. Accipit enim deo vir humilis: 7. in se deum gestat. Et licet habitu vilis sit: gloriosus tamen est apud deum. Scriptum quoque est in l. i. de do. in: ter vi. 7. x. Nihil est tam peculiare imperiali maiestati q. humilitas per quam sola deus servat imitatio. Et ideo beatus Leo loci beati francisci erat contentus amboz amittere lumen oculorum: ut humilitatem reciperet mereret. Legit quoque in vitas patrum: q. diabolus dixit secundo Machabio. Tu ieiunans interdum ego nullo vnaq. cibo reficio: tu sepe vigilas me nunquam sopor oppressit. humilitas tua sola me vincit. Alberus autem magnus ubi dicit in c. de humilitate ait. Sic omnia aque naturaliter fluunt ad valles 7. ad loca humilia nec illa pertransiunt nisi prius fuerint repleta: sic divina gratia illis lucit ingredi ubi humilitas: vallio 7. percausit iue: nit. vñ Aug. in lib. de vbiis dñi ait. Quanto humilior sedebat Maria: tanto amplius capiebat. Locus fuit enim aqua ad humilitatem vallio de superalio montis. Sic etiam arbor quanto plius radices in terra infigit: tanto de humore plius erabit: 7. in altum magis ascendit. Sic quanto quoque humilitate descendit inferi: tanto maiore dei gratiam recipiens per virtutes ascendit sublimi. Iohannes inquit dominus Lu. xij. Cum inuol-

tar fuerit ad nuptias: recube in nouissimo loco ut cum venerit q. te inuitauit dicat tibi. Amice ascende super me 7. erit tibi gloria coram discipulis. Subdit idem Alberus dicit. Humilitas est bonorum omnium fructus: ut ait q. cor. 7. de ocul. tanua. Spiritus enim trine multum sunt odoriferi: s. euangelice crissime: nisi teneant idusere nequeant respirare. Nulla enim est virtus adeo preciosa q. non fiat vanitas: nisi in vase teneat indusum: vñ consueuerunt clausoria a vegere remoueri q. non vultu in acetum puert. Ignis q. extinguit: nisi diligenter sub cinere reponat. Nonne mercator deperditi desiderat qui thesaurum publice coram laetitia portat. Radix etiam quidam sub fra laritate tota arbori vitam donat 7. p. fuit: quia si supra frater extraxerit: ipsa prima omni perit: 7. quicquid erat pulchrum in arbore euangelice. Humilitas autem est radix similitudina: eo q. beat vilitate in situ: turpitudine in aspectu: aspirat in actu: s. directione in motu: 7. virtute maxima in effectu. Dum enim arbor est in altum directus: floribus ad ornatum: folijs vñq. vestitus: fructibus plena attēdis: plimū admirat. Cum tamen in tanta pulchritudine nihil existat q. de radice humilitate non pcedat: nobiliter est humilitas: licet exte: ri⁹ vilis 7. q. nihil appareat. Nam 7. piper ē mole modicum s. virtute pmaximū: ē ceteri⁹ deforme: nec nigrū s. interi⁹ albu. Est tactu frigidū: s. actu ac potētia calidissimum: sapore acutū: odoze aro: maticū: cui⁹ ē nō sentit dū ē integri: s. dū ē attritu 7. dentibus masticatū. Adamas q. ē lapis parvus et indecor⁹ colore ferrigene: s. virtute ē maxim⁹: 7. de gēma recōciliatōis 7. amoris. Ranū etiam sinapis q. virtute ē modicu s. virtute pmaximū. vñ Pythagoras dicit q. in omnia verba tenet pncipatū. q. bus mores grossos extenuat: ppetes fugat: demoniacos sanat: fūgos venena superat: dentū dolorē mitigat: cerebrū valde purgat: lapidē in renibz dissipat: appetitū puocat: stomachū pfortat: epilepticos iuuat: atq. idropicos curat. Sic etiam hūilis: s. ceteri⁹ videat vilē: tamen interi⁹ magne. Xplis q. ad hūili (virtutē): becille. I

c. rare aiatur. S. cā breuitatē ommissa et amplis gēaliū 7. paganorū q. superbia corū viribz effugerūt: 7. se pfude hūilitati dederūt: q. diffuset tractat Valerius maxim⁹: ut patet de Valerio publicola. li. iij. c. i. 7. de Manilio li. vj. c. iij. c. iij. 7. de Piracho miletano eodē lib. c. v. c. iij. 7. de Marco rutilio cōsolino. li. iij. c. i. c. v. 7. de Fabio maximo ibidē. 7. de Scipione apulo eodē li. c. vj. 7. eiusdē li. c. iij. c. vj. 7. de Lepo manūda thebano li. iij. c. vj. c. xij. 7. de Platonē li. vj. c. iij. c. iij. 7. de Benitio pico. li. v. c. vj. c. v. 7. de Atilio reglo. li. iij. c. iij. c. vj. 7. de mul: tis alijs ad pfusionē christianorū: accipiam⁹ ex pluri dñi nri iesu christi: q. humilitatē cā noluit nasci de regina vel impatrice: s. de paupula 7. gine. Nec voluit nasci in atriis regio: s. in diuer

sonio. Nō in lecto aureo vel eburneo redinari: s. in pscpio. Nō in uolui serie vel purpureo ac bassino indumentis: aut psciosa lintheaminibz: s. vilibz pamiculis. nō hēc mltitudine fuorū mltistrantū: s. bouē 7. asinū suis afflanibz cū calefacientia. Luc. ij. Ite voluit suis parētibz subiectus: ut ibidē dicit. Et in magna paupertate viue: re nō hñs vbi caput suum redinaret. Luc. ix. et Mar. viij. Ite ad euitādā iactantiā sua miracula publicari phibebat. Mar. ix. 7. Mar. vj. Uti onē q. transfigurationis sue manifestari venie donec resurgeret a mortuis. Mar. xvj. 7. dignitates ac honores fugit. Joh. vj. Ite in maria oblectōe sui mori voluit: q. d. ipso dicit. Es. liij. Lō siderauim⁹ cū nouissimū viro 7. p. cūssus a deo ac hūiliatū. Iohannes exdamat Bern. in epla ad Adā monachū. Erubescit superbe puluis 7. cinis: deus se humiliat: 7. tu te exaltas: de se boibz subdit: 7. tu dñari boibz gesties: tu te pponis auctori. Quoties enim boibz pelle desideratōis deum mei pte cōcedo. Et Aug. sup illa vba apli ad Phil. ij. Libuit⁹ hūiliauit semetipz 7. ait. Ecce hōs humilitatē exēplū 7. superbie medicamentum. Quid igit inuicias hō. O pellic morticina q. d. tēder. O sanico fēda q. d. inflat. Princeps tu⁹ humilis ē 7. tu superbo: caput humile 7. mēbrū superbu. Et q. igit ille q. sic erat magn⁹ sic ē humilior: docuit boies q. tūcūq. magnos debere humiliari. Ipe etiam dñs nri humillim⁹ sedit sup asinam cū intrauit hierlm in die palmarū. Mar. xxi. q. fecit pmo ut superbia platorū mltorū pfunderet: q. delectant in multis 7. in magnis eq. i. frenis argenteis: in sellis depictis: 7. calcanti deo: auratis ac alijs pompis. Et idē inquit ipe dñs Zacharia. Disgga q. driga de ephraim 7. equum de hierlm. vñ Bern. ait. Ministri christi sunt 7. seruunt antichristo. In ipso enim viget meretricia uis nro: hūtrionat⁹ habit⁹ ac regis apparatus: pl⁹ calcantia q. altaria fulgēt: habitu sūt milites q. stu rusticū: 7. tñ nec ut milites pugnant: nec ut rustici laborāt: nec ut clerici euāgelizāt. 7. Scitudo ē egit ut sup māsucos 7. humiles se reque: scere demonstraret 7. nō sup detrenos. i. superboos nec sup palafredos. i. vanegloriosos: s. sup asinam. sup aiām humilē 7. māsucā. vñ Lbryf. ait. Nō sedet in curru aureo psciosa purpura fulgens: nec ascendit sup seruidū equum discordie amatorē 7. litis: s. sup asinā: hūilitatē ac tranquillitatem 7. pacis amica. Fugiam⁹ q. superbia: sic facies bar beatus Hiero. q. ad Abigauū hispanū scribens ait. Quāq. mltorū mibi sum pscia p. ad 7. quoci die in otionibz loquar: delicta iuuētur me 7. ignoratias meas ne meminer: tñ sciens dictū ab aplo. Ne inflat⁹ in superbia iadat in iudiciū diabolū: nihil ita a puericia vitare conat⁹ s. q. tumētē aīm 7. erectā ceruicē: dei se odia puocat: becille. Greg. q. xij. mora. horat dices. In cūctis q. agis radicē boni opio hūilitatē tene. Nam 7. si

q. libet ad sint opa nulla tñ sunt nisi ex humilitate condiantur. K. Eūdo de hūilitate vidēda ē q. gradus: ut cū inq. Bern. i. li. de gradibz hūilitatē: duodeci sūt q. grad⁹: q. p. omefatio. Bñ dicit⁹ i sua regula. Prim⁹ est i oculorū mortificatione tenendo eos dep̄ssos in terra iuxta illud Job. xxi. c. Qui idinauerit oculos suos ipe saluabil. Sic aut demissio oculorū ē signū hūilitatis: ita cōtrario eluatio corū est signū superbie. De q. superba gñatōe dicit. Eccl. xxi. Est gñatio cuius crederi sūt oculi 7. palpebre: cū alio subrepte. Secūdo grad⁹ ē signū hūilitatis: ē corpalis cōpositio 7. morigeratio. In iectu locutione gestu: 7. amictu corporis: oēm ostentatōes deuotio. Nam ut dicit glo. i. c. cū in cūctis de elec. Lōposino corporis q. litatē indicat mētis. alij. dicit. c. dericus. 7. Eccl. ix. dicit. Ex visu cognoscat vir: 7. ab occurfu faciei cognoscat sensat. Tercio grad⁹ est p. morū honoratio. s. cor. virtutes laudando: et q. fm cor. erigēti reuerentiā erubēdo. iuxta erbor: tationē apli. j. Petri. ij. dicens. Oēs honorete: firmitatē diligite. 7. ad Ro. xij. Honore iuicē puenietes. Quarto grad⁹ ē aliorū doctrinā 7. cōsilia libet audire 7. nō erubescere ab alijs discere. q. q. ignorat. iuxta pscilū Latonis. c. v. dicit. Ne pudeat q. nesciat se velle doceri. Scire aliq. d. laus est: culpa nil discere velle. Ad q. d. c. nullus ep. xxiij. dicit. vbi dicit. Nullus ep. ppter opprobriū senectutis: vñ nobilitatē gñio: a puulis vñ minimis eruditis inq. rere 7. discere negligat. Et hūc g. dū hūilitatē bēbat beatus Aug. q. in. c. h. bēa. xxiij. q. iij. ait. Ego senex iuuenet: 7. ep. tot annorū a collega necdū anicō parat⁹ sū doceri. Et idē auctor libri d. formula bonestē vite. c. iij. dicit. Que nescis sine occultatione ignorāte tibi postula impartiri. 7. Quinto grad⁹ est p. prias laudes tacere: nec aliquid dicere vñ facere p. bñana laude habēda: sicut humilis ipso faciebat: q. Job. viij. dicit. Ego gloriā meā nō quero. 7. Sexto grad⁹ est reputare alios meliores 7. digniores iuxta illud ad Phil. ij. Superiores iuicē arbitretes. Septimo grad⁹ est p. tumelias 7. opprobria pariter sufferre: ut cū ait Greg. in mora. Qui laudes nō q. rē p. melias nō sentit. Octau⁹ est vilis ceteratō se libenter occupare 7. offerre. Sicut fecit abigail: q. cū David cā veller ducere in vxorē ait. Ecce famula tua sit tibi ancilla: ut lauet pedes fuorū dñi mei. j. Reg. xvj. Q. quidez faciebat humilis frāsc⁹ qui ut refert beatus Bonauentura i le gēda c. leprosoz obsequijs se māsipauit: illoz pedes lauādo: vlcera ligādo 7. cetera hūilitatis officia faciēdo. De isto aut gradu dicit in. c. h. d. de pe. di. ij. Exercitia humilitatis sunt si se vilioribz officijs subdat: 7. ministerijs indignioribz tradat. Sicut fecit beatus ego Maria: q. mō me

filiosuunt sue cognate elisabeth. Luc. j. De q̄ ait
Diero. in fmo ad Paulā & Eustochiū. Beas
ta dei genitrix a filio suo nō dicitur celos fabri-
care: angelos creare: mira deitas signa opari:
sunt humiliari: cetera q̄ futurū documēta sub
humilitatis custodia aggregare. Legit quoq̄
in anq̄ legēda beati fr̄n̄cia in caplo de p̄fctōe
humilitatis: q̄ ipse sanctus franciscus dicebat q̄ p̄
pter planctus officiū & solitudinē p̄dicandi fra-
tres nō debēt dimittere ire p̄ elemosina: opera
nāliq̄ manibz suis: & alia humilitatis opa face-
re: sicut & alij fr̄es p̄pter bonū exemplū & lucus
aiap suaz & alioz. Non gradus ē bonoz ac
dignitates fugere. caplo. nisi cū p̄idē. de renū.
Un legi in vitalis patrū: q̄ cū q̄dā sanctus heremi-
ta iret ad quādā terrā: multosq̄ hoīes sibi ob-
uiam aduenire ad bonoz: adū cū ex instigatione
sui discipuli inuenerit: fuit se esse stultū & erpo-
lians vestimenta sua in flumē descendit. Et stans
nudus lauabat ea: de quo ille discipulus cru-
bescens dicit p̄p̄lo. Reuertimini: q̄ iste senex i-
fatuatus ē. Deinde rediēs ad senē interrogauit
eum di. Quare sic fecisti: q̄ oēs dicūt. Demoniū
habet senex. Qui r̄ndit. Et ego volebā hoc audi-
re magis q̄ bonoz: quē facere volebant recipere.
Br̄us quoq̄ frater n̄r Junipus de quo scripsit
franciscus sepe dicebat. Trinā multi sūt tales
iuniperi in hortis n̄ris: cū semel iret romam &
multi ei obuiā veniēt. p̄pter famā sanctitatis sue
eos dedinare volēs: iuniper se ad ludendū cum
vno puero ad vnā tabulā: que duz leuabat ab
vno capite: de p̄mebat in alio. Qd̄ illi videntes
reputauerūt cū leuem & fatuū: ipse v̄o sub illa
specie vanā gloriā tenuit.

Decimus gradus ē se vile & abiectū reputa-
re: sicut faciebat Dauid di. ps. xij. Ego
autē suz & mis & nō bō: opprobriū hoīm
& abiectio plebis. Sed con quoq̄ cū veller deus
eum iudicē populi cōstituere dicit. Ecce fami-
lia mea minima est. Judicū. vj. Maximū autē
humilitatis signū ē cū q̄s existēs bonus ac sanctus
reputat se peccatōre. Sicut faciebat Paulus qui p̄
me ad Thimo. j. dicit. Dñs n̄r iesus christus ve-
nit in hūc mūdū saluos facere peccatōres: quoz
p̄m ego sum. De br̄o insup francisco diē san-
ctus Bonauentura vbi. s. Oim v̄tutū custos &
decoz humilitas copiosa v̄tutū dei vbertate re-
pleuerat. In p̄p̄ia quidē reputatione nihil erat
nisi peccatō: cū in v̄itate speculū ēēt oimode san-
ctitatis. De ipso etiā v̄e humilitatis speculo br̄o
francisco legit: q̄ cū semel se diceret ēē latrone
viliore: interrogat quare sic putaret: respōdit.
Quia si de latroni tantā cōtulisset grām q̄ta
mibi: forte magis laboraret in ei seruitio: & ei
gratior ēēt de recepto b̄nficio q̄ ego. Frater q̄q̄
Egidius a sociis de h̄ gradu loquēs dicebat. Si
q̄s ēēt sanctior bō mūdū: & se putaret viliore de
mūdo: in h̄ ēēt vera humilitas.

Vndecim gradus est sua peccata agere & scire
& nō excusare. Scriptū ē cū in ca. iustitū
ij. q. ij. Melior ē in malefactis humilis
cōfessio: q̄ in bonis supbia gloriatio. Idō dicit
Eccl. iij. Presbytero humilia aiam tuā.
Dodecim gradus ē alioz volūtati & im-
petu se subdere: ac illis studiose parere
iuxta illud Eccl. iij. Magnaro. i. plato
tuos humilia caput tuū. Glosa v̄o in demē. j. de
reli. domi. dicit tres ēē humilitatis gradus. Primus
est se subdere maioribz: & nō p̄ferre se equali. Facit
xij. di. ca. cōstantinopolitana. in fi. Secū sub-
dere se equali: nec p̄ferre se minori. Tertius sub-
dere se minori. Facit de pe. di. ij. c. j. Prima bu-
militas ē: sufficiens & necessana. sc̄a abundā.
tertia supabundans. hec illa. Que etiā refertur
Bernardus in lib. de gradibz humilitatis dicit.
Gloriosa res ē humilitas: qua ipa quoq̄ sup-
bia palliari se appetit ne vilescat. Facit. vij. q. i.
ca. in sc̄pturis. in fi. S̄ de talibz d̄: q̄ sub agni
specie lupū gerunt absconditū. de bere. ca. v̄t of-
ficiū. li. vj. Supradictos autē gradus humilitatis
habebat br̄us franciscus de q̄ lctūs Bona. vbi
supra ait. Studebat q̄dē sumoge in oculis su-
is alioz: q̄ vilescere: & defectus in se latētes publi-
ca cōfessione detegere: dona q̄ datoris pectoris
archano celare: vt nequa q̄ pateret glie qd̄ oca-
sio poterat ēē ruine. Sane vt p̄fecte humilitatis
oēm impleat iusticiā: sc̄p̄m adeo studuit non
solum supioribz: verū etiā inferioribz subdere:
q̄ & loco itineris q̄tūlibet simplici obedientiam
p̄mittere solitus erat: vt nō tanq̄ p̄lat⁹ ex auto-
ritate p̄cipet: s̄ tanq̄ minister & v̄o etiā subdi-
tis ex humilitate pareret. hec ille. Un suauit be-
atus franciscus illud Eccl. iij. Quāto maior es:
tanto te humilia in oibz. Sicut arbor: secunda
q̄to magis abundat fructibz: tāto inclinā se ad
terram profundius.

Tertius gradus de humilitate videndū ē d̄: in
ductio. Ad humilitatē nāq̄ induamur
ex p̄sideratiōe triplis miserie n̄re. Prima ē
spūalis. Inhabiles ēm sum⁹ q̄tū i nobē ad oē
op⁹ bonū: vt d̄. ij. ad Ro. iij. Et ideo humilia-
ri sumoge debemus. Tanta ē cū obligatio no-
stra ad deum etiā ex vno solo b̄nficio: q̄ nunq̄
ad minimā gr̄e satisfacere ei valem⁹. multo mi-
nus equalēs reddere fm̄ p̄bm. vij. cbi. Cum
ergo oēs gr̄as & v̄tutes habeam⁹ a dō. debem⁹
magis humiliari & nō supbire. vñ ait Bp̄lus. j. ad.
Ro. iij. Quid b̄s qd̄ nō accepisti. Si ē accē-
pisti: qd̄ glia: q̄ nō accepisti q̄ nō dicat. Imo de
beo p̄l⁹ humiliari: q̄ vt ait Bre. in qdā omē. Qñ
crescūt dona rōnes etiā crescūt donoz. Tanto
ergo ēē humilior: atq̄ ad fūiendū dō p̄mptior: q̄
d̄ ex munere: q̄to obligatio: ēē ēē p̄cipit & red-
dēda rōe p̄fecta mltā peccā cōmissim⁹ & q̄ndicō
mittim⁹: vñ d̄ i c. liz. xlv. di. Sine peccō null⁹ vi-
uit. Itē in oī momēto t̄p̄is possum⁹ i gubolabi

sceleribz nec scire p̄ certo valem⁹ vtrū simus in
stare salutis. vt habet Eccl. ix. Et idē covalde bu-
miliari & timere semp debem⁹: nec contra alios
supbire eos nobis inferiores reputādo. sicut fa-
ciūt quidā ita de suis v̄tutibz p̄sumētes vt vi-
deat eis q̄ sol nō luceat nisi in domibz suis. Lū
dicat Aug. in lib. de v̄ginitate: q̄ sepe aliq̄ habet
multa bona exteriora: sed aliq̄ habet alia bona
interiora: que p̄ualēt oibz illis. Et ideo fm̄ q̄
in q̄t Bre. in moral. Semp debet homo mi-
nus estimare dona sua q̄ dona alteri.

Quādo nos ad humilitatē inducere debet
p̄sideratio miserie p̄p̄alis. Nā p̄p̄alia ma-
gno labore acquirunt: mltō timore pos-
sident: & magno dolore relinquunt. Quapropter
nō est in diuicijs causa supbiēdi que i breui d̄:
mittent saltē p̄ mortē: iuxta illd̄ Eccl. x. Rex ho-
die est & cras morietur. Ideo d̄ Paulus. ij. ad Th̄i-
mo. vj. Precipe diuicijs hui⁹ seculi supbe non
sapere. Que cōsiderās Innoce⁹ tertius in lib. de
miseria humana in q̄t. Quid p̄sunt fr̄es diuicie
quid vana glia: qd̄ mūdi solatia: cū nō liberent
hoīem de morte: nec defendāt a crimine: nec eri-
piāt a feroce. Ecce cū q̄ sedebat beatus gl̄iosus in
aula: nūciat de respect⁹ i tumba: & qui v̄secebat
delicijs in cenaculo: modo cōsumit a vermibz
in sepulchro.

Ratio ad humilitatē nos inducere debz
cōsideratio miserie corp̄alis & vilitatis. de
qua Bern. in suis meditatiōibz inquit.
Si diligēter cōsideres qd̄ p̄ os & nares ceterosq̄
q̄ corp̄is meat⁹ egreditur: vilius sterq̄linū nūq̄
vidisti. Si singulas ei⁹ miseras velis conside-
rare: q̄ onerata peccis iracunda: q̄ vicijs p̄uriēs cō-
cupiscentijs: occupata passiōibz: p̄na sp̄ ad malū
ad omē vinū p̄dūta: plena om̄i fulidē & igno-
minia. Et infra. Nihil est aliud bō nisi sperma
fendū: fac⁹ stercoreū: ab⁹ & esca vermū. post bo-
minē vermis: post vermē fero: & borro: & sic in
nō hoīem vertit ois bō. Quid q̄ supbia homo.
attēde q̄ fuisti vile semē & sanguis coagulat⁹ in
vtero: deinde miseris hui⁹ mūdi exposit⁹ & pec-
cato. postea v̄mis & ab⁹ vermū futur⁹ i tūmū-
lo. Quid supbia bō puluis & cinis: cui⁹ p̄cept⁹
culpa: nasci miseria: viuere pena: & mori est an-
gustia. Cur carnē tuā p̄ciosā rebz impinguas
& adornas: quā post paucos dies v̄mes deuo-
raturi sunt i sepulchro. Aiam v̄o tuā nō ornas
bonis opibz: q̄ deo & āgelis ē p̄standa in celis.
hec ille. Qui etiā sup Lañ. fmo. xxxvij. ait. Quō
nō humiliabilis aia in vera cognitione supbi⁹: cū se
p̄cepit peccis onerata: mole mortalis corp̄is ag-
grauata: terrenis curis circūdata: carnaliū de-
siderioz sece infecta: ceca: curuā infirmā: i p̄lica
ram mltis erroribz: mille p̄culis expositā: mil-
le timoribz trepidā: mille difficultatibz anxiam:
mille suspiciōibz obnoxia: mille necitantibz erū-
nosam: p̄dūta ad vicia: & inualidā ad virtutes.

Idem q̄ Bernardus ait. Vnde vñ veneris & cru-
besceris: vbi sis & ingemisceris: quo vadis & cōtremi-
sces: iterū ad Eugeniū scribit. Salubris sit cō-
sulatio vt cogitās te sumus pontificē attēdas
te pariter viliūm cinerē nō fuisse s̄ esse. Unde
Xerxes potentissim⁹ rex: cū infinitā multitudinē
sui exercit⁹ ex alto p̄spiceret: fleuisse dicit eo q̄ in
fra centū annos illa multitudo in cinerē esset cō-
uertenda dicens. Regē meo cant exercitus tam
potentis. Ego autē fateor: me esse regē pulueris.
Ad istaz autē humilitatiōē inducit nos p̄p̄eta
dicens. Mich. vj. Humiliatio tua in medio
tui. Legit quoq̄ q̄ Bress. mortis appropinqua-
rogat⁹ a discipulis vt aliq̄s verbū sententiōsū
eis p̄ testamento relinq̄ret: ingemiscēs ait. Hu-
miliat⁹ in hūc mūdū itraui anxius vici: & con-
turbat⁹ egredior: inscius & ignar⁹. Ad humili-
tatē etiā induamur exēplo pauonis de quo Bp̄-
bert⁹ vbi sup in. c. de supbia ait. Pauo est auis
admirabilis venustatis in p̄ntis & inde valde
gloriosus iccedit: maxime dū caudā erigēs rotā-
facit. Tūc cū in giro se voluit rotāq̄ circūspī-
cit quas erexit: & quasi glia: alijs se ostendit.
S̄ mirū valde existit: quia mor vt oculos ad
suoz turpitudinē pedū vertit caudā vici⁹ hūili-
tate deponit glie oblit⁹ oino p̄oris. Hoc idē bō
faceret si sepe apud se ruminaret de q̄ vili mate-
ria sit generat⁹ q̄ sit cibo in ventre nutrit⁹: cum
qua vili veste sit nat⁹: q̄ bō in oī vita sit curis ex-
posit⁹ & ad quē finē vltimo sit ventur⁹. hec ille.
Sumis q̄ studijs humiliemur q̄: sine humilitate
nemini p̄ cēsal⁹. de peni. di. j. s̄ itē taci turnical
vñ ait Bernardus sup. Dissus. ē. Aud co dicere
q̄ sine humilitate nec v̄ginitas Marie deo pla-
cuisset. Ideo d̄ Eccl. iij. Humiliare deo & expe-
cta man⁹ ei⁹. s̄. vt det tibi gr̄as suā in p̄senti glia
q̄ in futuro seculo. Amen.

Eadez die post prandiū de nobilitate anime
Sermo decimus.

Enite audite

V oēs q̄ timetis deum & narrabo q̄nā
ta fecit aie mee ps. lxxv. Et si sciēte
oēs sint dignissime vt in q̄t Bress.
j. de aia: tñ iter oēs naturales sciēcias nobilior
est sciētia de aia. vnde ps. ix. Et bicoz dicit.
Optimū bonū i hoīe est intellect⁹ & cognitio sui:
& in. j. de aia in q̄t. Valde viliū ē scia de aia: etiā
ad oēs aliā v̄tutē. vñ fm̄ Ric. n̄j i suo q̄dlibet
necaria est bec scia. tñ p̄tervicioz cessatiōē: q̄
vt ait Ber. sup. Lañ. Quāto magis cognoscat bō
origiē aie sue tāto magis verebit aiam b̄re de
generē: tñ p̄pter dilectionē: q̄ vt ait Bress. j. de
regi. p̄n. Cognitio alicui⁹ boni ē causa amoris
illi⁹ Idcirco quāto maiorē bz aia sui cognitio:
nē tāto maiorē bz ad sc̄p̄am dilectionē: & iō ma-
gis est sollicita i bonis opibz que necaria videt

ad sua salutem. Quapropter inquit Berni. in lib. 8. cō
siderando ad Eugenū. Noueris h. oia mysteria
lara terre: alia celis: profunda maris: et te noueris
filiū eris edificati tunc fundamentum: ruinā non
struatur facies. Ideo Aug. in lib. p̄fessionū ait.
Eunt boies mirari alta montū: et ingētes fluctū
maris: et altissimos lapsus fluminū et oceanū
ambinū: et giroa siderū: et relinquūt lapsos nec
mirant. Quid di. Et ideo sunt pigri in bonis opa
tibus. Dugo enā lib. 1. de aia dicit. Melior cō
si rāp: cognoscat q̄ si re neglecto cognoscere
curius siderū: vires herbar: cōplendens hoim:
nasas aialū: celestiu q̄ et terrestriu sciētiā habet
res. Multū enī multa sciūt et sapēs nesciunt.
Qua et re Berni. in q̄dā f̄mōe inq̄t. Scinde bō
an oia rāpim cognoscere. Aut enī Macrobi⁹ li.
de somno Sapiēdis. Desici vox bec fuit oracu
lū: fulcra ad britudinē quo innere puenire possz
sire inq̄t noueris. Ad hāc cognitionē et sciētiā
nos boia: David i v̄bis p̄posuit di. Venite et.
Sup quibz v̄bis tres consideratiōes faciem⁹.
Prima dicit creatiōis. Scda conditiōis. Ter
tia v̄o dilectiōis.

Paro prima bui⁹ f̄monis de aierationalis
creatione.

Ira p̄mā p̄tē p̄mo videbim⁹ de quo
et a quo aia sit creata: ac quot modis
noiet. Scdo q̄n et vbi sit creata: et q̄d
est ipa aima. Tertio q̄lter et ad q̄d sit
creata. Quo ad p̄mā p̄nculā p̄me p̄tē dixerūt
q̄dā heretici inf q̄s fuerūt manichei: q̄ aia n̄ra
est de substantia diuina facta. Sz bec opinio ē fal
sissima: q̄ ponit deū cē eiusdē nature cū creatā:
q̄d est impossibile. Un Aug. de fide ad Petri ait.
Nō vni⁹ nature p̄nē esse q̄ fecit et q̄d factū ē. Dis
co q̄ f̄m sententiā oim theol. marie Bona. i. q. di.
xv. ar. 1. q. 1. et Alex. in. q. p̄tē sūme in tract. 6 aia
et Tho. in sūma 2 gēntes lib. 1. c. lxxv. q. aia
nō est de substantia dei: nec de terrā vel alia mate
ria: sed de nihilo creata.

Ira secūda p̄nculā v̄it: a quo sit facta si
ue creata aia n̄ra: dixerunt q̄dā p̄bi aia
esse p̄ductas a deo mediāte intelligētiā.
Et bui⁹ opinio videt fuisse aucto: de causis: et
Plato cū suis seq̄tibz: q̄ opinati sunt q̄ de sim
plicissim⁹ cur⁹ actus est intelligere: p̄durit solū
intelligētiā p̄mā et vnicā. Illa v̄o p̄pter distare a
p̄mo itellente se et p̄mū. et ita aliquo modo fuit
cōposita. Et sic p̄durit oibz sūū et intelligētiā
scdi orbis. et sic deinceps vsqz ad oibz lunet in
telligētiā decimā: q̄ f̄m eos irradiat sup aimas
rōnales. Sz bec opinio est falsā: reprobatur a
theol. in. q. di. 1. maxime a Bona. ibidē ar. 1. q. 1.
Quia quāto aliqd est simplicis: tāto est potēt⁹:
et quāto potēt⁹ tāto potest plura. Ergo de sim
plicissimus et cōsequenter potētissim⁹ potuit
creare oim intelligentiā et p̄mā creatā quod
et fecit.

X

Ecūda opinio fuit aliqz hereticorū dicit
nū q̄ aie p̄ductio est p̄ traducēdē et aia
traducit ex aia sicut caro ex carne. Sed
hāc opinio dānat cōdūte in. c. q. v. vbi glo
sa. et in. c. moyses. vbi de b est text⁹. xxx. q. 1. p̄
lam q̄z ip̄robāt theol. i. q. di. xv. ar. 1. q. 1. p̄
ibidē dicens. Si aia traducit ex aia: aut ex tota
aut ex p̄te. nō ex p̄te: q̄ aia est simplex. si ex tota:
ergo cū q̄s aliū generat si totam animā dat ip̄e
aiam dēmit habere: q̄d est erroneū. Dico q̄ f̄m
oēs theol. marie Bona. in. q. di. xv. ar. 1. q. 1.
et Rich. ibidē. q. 1. et Alex. vbi d. et in. q. p̄tē sūme
in tract. de p̄ceptis: p̄cepto. 1. q. mēb. 2. ar. 1. q. 1.
et Tho. 1. p̄tē sūme. q. 1. ar. 1. q. 1. et in sūma 2 gēntes
lib. 1. c. lxxv. q. aia nō est ex traduce: sed a solo
deo creat sine alio medio. Et idē dicebat illa scā
Machabea filijs suis. q. Machab. xv. Negz
enī ego sp̄m et animā donavi vobis: sed mūdi
creator et. De quo inq̄t p̄s. Qui finxit sigillatū
corda eoz. i. aias creauit. ut exponit glo. vñ ip̄se
de⁹ inq̄t Esa. lv. Omne flatū ego feci. Ex his q̄
appet q̄ excellens sit aia cū sit creata a nobiliss
mo agere. Causa enī nobilitat semp nobilitatē p̄
duat effectū. 1. de aia. et in lib. de causis. Et ideo
ut ostēderet de⁹ excellētissimā dignitatē aie: vo
luit eā p̄ seipm creare. vñ Gen. 1. d. 2. Formauit
deus hoim de limo terre et inspirauit in faciem
e⁹ spiraculū vite. i. aiaz. De q̄ inq̄t Aug. in li. de
spū et aia. Anima f̄m sui corpis effectus varijs
nūcupat noibz. dicit enī aia dū vegetat: sp̄rit⁹
dū cōtēplat: sensus dū sentit: animus dū sapit:
mens dū intelligit: ratio dū discernit: dū recor
dat mēoria: dū cōsentit volūtas.

Ecūdo p̄ncipalit in hac cōsideratiōe q̄nē
quādo et vbi creat aia. Circa q̄d fuit p̄m
ma opinio Platonis et sequaciū: marie
Macrobi⁹ in lib. de somno sc̄ptionis: q̄ aie fue
runt sil create cū stellis: et post format⁹ corpibz
sibi idoneis: ad hec corpā viuificāda descēdūt p̄
lactē et alios orbes planetaz. et postmodum
ruptis corpibz illuc reuertunt. De nō suo loco
et tpe iterū descēdūt: sz cū descēdunt oim p̄m⁹ co
gnitoy obliuiscunt: et cū ascēdūt obliuiscūt ma
lorū q̄ in corpore habuerūt. Sz bec opinio f̄m Bo
na. pot⁹ fuit somniū quoddā q̄ dicitur autētiā
q̄ absurdū est talē circūlationē aiaz ponere. Et
hāc opinio dānat glo. in. c. q. v. xxx. q. 1. in
sup tollit britudinē. de cui⁹ rōne ē p̄petuas f̄m
theol. in. q. di. 1. c. lxxv. Un dicit psal. xxx. Just
aut in p̄petuū viuet. Ex quo p̄z falsam eē ad
hoc opinionē Quidij dicens in. xv. Metam.
Morte carēt anime semp priore relicta
Sede: nouis domibz viuere habitāzqz recepte
Omnia mutant n̄bil interit errat et illinc
Huc venit hinc illuc et quoslibet occupat art⁹
Spūs eque feris humana in corpā trāsit
Inqz feras noster nec tēpore deperit villo
Ueqz nouis facili signat terra figuris

Nec manet ut fuerat nec formas seruat eadē
Sed tamē est eadē animā sic semp candē
Et sic sed in varijs docto migrare figurā. Z

Ecūda opinio fuit quorūdā hereticorū:
marie manicheorū q̄ aime būane sūt sil
create i celo cū āgelis: et ibi peccauerūt et
merito illi⁹ p̄ti sūt detruse i bio corpibz tāqz in
carceribz ut sic purgenz. et cū purgare fuerint ad
celestē patriā reuocent. Sz bec opinio est cōtra
p̄biam. Nā f̄m Brel. i. q. de aia. Bia n̄ra est tāqz
tabula rasa in qua n̄bil est depictū. Qd nō est
vex si in celo aie n̄t fuisse ātēqz irraret corp⁹:
et ibi peccassent. Itē nulla aia naturalē b̄t et idē
nationē ad corp⁹ sicut ad suū sodalē: imo i illo
remanere recuseret: et egredi p̄quireret tanqz de
carcere. q̄d est manifeste falsū. Itē f̄m hāc opinio
nē seq̄ret nullā aiam debere dānari: q̄d est here
ticū. Dico q̄ f̄m oēs theol. marie b̄m Tho. 1. p̄
tē sūme. q. 1. ar. 1. q. 1. et Ric. in. q. di. xv. ar. 1. q. 1.
et Bona. ibidē. q. 1. q. 1. aie nō sunt create an cor
pus sed sil cū corpore creat⁹ et creādo infūdunt.
Ecūdu dicit q̄ f̄m Aug. in. c. moyses. xxx. q. 1. et in
lib. de eccl̄asticis dogma. q̄ aia tūc creat q̄n in
v̄tre matris organizatū est corp⁹. plus et crean
do sil infundit a deo. Et sic patz. q. p̄ncula p̄nci
palis. 1. p̄nci. s. q̄n et vbi creat aia. Licz aut p̄b
dixerit in. 1. de aia. q̄ oino et penit⁹ difficillimoz
est cognoscere q̄d sit aia: tū postea in. 1. c. uides
lib. cā diffinit dupl̄r. Primo materialiter di. Bia
est act⁹ p̄mus corpis p̄fici organi in potētia
v̄it habētis. Scdo formalr sic. Bia est p̄nci
piū vegetā di: sentiēdi: intelligēdi: et f̄m locū mo
uēdi. Theol. v̄o f̄m diuersas cōpātiōes diuer
simode diffiniūt siue describunt ipam aiaz put
refert Alex. de al. in. q. p̄tē sūme in tract. de aia. et
p̄mo in cōpātiōe ad causā efficiētē sic. Bia est dei
forme spiraculū vite. et accipit ex eo q̄d d. Gen.
1. q. de⁹ inspirauit Adā spiraculū vite. Scdo
in cōpātiōe ad corp⁹ q̄d ipam suscipit: et diffinit
eā Aug⁹ in li. de spū et aia sic. Bia est substantia
q̄dā rōnis p̄iceps regēdo corpis accōmodata.

Tertio respectu v̄itūqz diffinit a Cassiodo
ro sic. Bia est substantia spūalis a deo creata: p̄
p̄tia sui corpis viuificatix. Quarto i cōpātiōe
ad suū finē diffinit a Senec. sic. Bia est spūs itel
lectualis ad britudinē in se et in corpore ordinat⁹.
Quito in cōpātiōe ad vires q̄bz agit in corpore
diffinit a Damasceno. et enā ab Aug⁹. vbi d. sic.
Bia est spūs intellectual: rōnalis: semp viuēs:
sp̄ in motu: bone maleqz volūtat capat. Se
cto f̄m quādā p̄ueniētiā eius ad oia diffinit ab
Aug. vbi d. sic. Bia est oim silicudo: habet enī vi
res q̄bz oim cōprehēdit et inuestigat: et oim
silis existit. scilicet et elemētis ac alijs inaiatis et
insensibilibz p̄ essentia: vegetabilibz p̄ vitā: aiali
bus p̄ sensū et imaginatiōibz: hoibz p̄ rationē: āge
lis p̄ intellectū: et deo p̄ intelligentiā. Septimo
diffinit inq̄tū ē separabilis a corpore sic. Bia ē sub

stantia spūalis: simplex et idissolubilis i corpore
passibilis atqz mirabilis: et a corpore separabilis.
Quia vero vni⁹ rei vna sola dī esse p̄p̄ia diffini
tio. vñ. Topi. 3. videt q̄ ipa aia sic possit genē
raliter diffiniri. Bia est substantia spūalis incor
porata: rōnalis: intellectualis: simplex: immortalis
passibilis atqz mirabilis: oim silicudo: ad v̄it
uificationē et regulationē sui p̄p̄ia corpis būas
ni organizatiā: deo creata et creando in ipso cor
pore infusa tanqz duo forma p̄fectibilis a quo
est p̄ morte separabilis. Que est ad finē britudis
in se et in corpore ordinata et f̄m merita vel deme
rita eternalr glificanda v̄l dānāda. Primo in
se: deinde post resurrectionē cum suo corpore. Et
hec diffinitio distinguit aiam ab angelis et ab
omni alia re: et omnes supradictas diffiniōes
scu descriptiōes comprehendit.

3 aut q̄rat q̄re de aiam in corpore collo
cat. R̄ndeo q̄ mltiplici et causa: quarū
duas assignat Greg. nazāzen⁹. P̄tia
est ut ipa aia in carne et p̄ carne merita mltā cō
q̄rat. Plura enī sunt i quibz aia p̄ carne meret
in q̄bz sine carne mereri nō possit: sicut est cōtra
camaleos cōcupiscētiās decettare: ieiunare: vigi
lare: peregrinari: et martyriū sustinere. In alijs
aut in quibz sine corpore p̄t mereri sicut in dil
gēdo deū: et in cognoscendo et cōmētiādo ipm:
ac meditādo de illo: itē est v̄itē aie cē cōtūciā
corpis rōne glisior: triūpbi et p̄mij: q̄ cū corp⁹
sp̄m q̄d corripit aggrauet aiam: et dep̄mat ter
rena inbitatio sensibz multa cogitante Sap̄at.
per hoc ipa aia in p̄dicti se v̄itē et ceteras glis
sior erit: q̄nto enī aliqd bonū est difficil⁹: tanto
est virtuos⁹. q̄. Er̄bico. Scda cā est ut aia car
nē ipam tāqz fidelis custod deo p̄fuer et custod
diat: et cā ad supnas sedes puenire faciat. Laro
enī p̄ se nō est susceptiua britudinis: nisi mediā
te aia stolā immortalitatis iduat. Est q̄ aia cōiūta
corpore bō maiorē glāz p̄cipiat. Si enī aia fuis
set a corpore separata tū glificari posset in cōtem
planōe diuinitatis: nūc aut bō glificat in aia p̄
eternē maiestatis diuine speculationē et i corpore
in v̄itōe glisē būanitat⁹ xp̄i. Tercia causa est
ut nobis ostēderet q̄nta erit p̄solatio aie cū erit i
celo p̄iūta ipi creatori suo p̄ inseparabilē charita
tē. que cū corpore ex luto originē būit: atqz corru
pibili et vilissimo: h̄z tam gratā societate p̄pter
mutuā v̄nionē. Tūc enī cū ipso corpore v̄rificata
cābit cū p̄b̄ta p̄s. xxx. Educit me de luto
m̄fie et de luto fecis. Quarta cā est ut opa sua
de p̄ficet. Opa enī diuina sunt p̄fecta Deus.
xxx. Et idē cū fecisset naturā pure spūalē ut an
gelus: et naturā pure corpale ut lapidē: lignū et
bmōt: p̄gruū fuit (et infra etiā dicit) q̄ facit na
turā mixtā et v̄tra q̄z: et iō ipam aiam spūalē cor
pi p̄iūit: ut ad decorē v̄niuersi cēt creatura spū
et carne cōposita. vñ Ber. siluester in microcos
mo inq̄t de boie. M̄ntē de celo corp⁹ trahit et

intra de celo B n 2

demeris. Ut frax dicitur: per mēte polū Mēo
corp^o dūeris h iungunt in vniū: Ut sacra com
placitū actio reddat opus. Dūuo erit: terron^o
erit: curabit vniūq³ dūlūq³ mūdū: religio deū
Natura poterit sic respōdere duob^{us}: Et sic p^{ri}
opus cōgru^o esse suū. Cū superis cōmūe bonū
ratio habebit. Dūtra bēta super^o linea parua
boiem. decille. Uter aut^{em} p^{er} p^{ri}u^o gēnerata sic
discordia inter carnem et spūm fū iniam apli ad
Gal. v. carnē de^o cōiūnt carnē spūi: et cōtra vt
vniūq³ corū bene ellet p^{er} alterū: et sil^o deo serui
rent: et caro ellet rāq³ bona vroz spūs ac ei sub
iecta obediret: et cū co gliam eternā cōsequeret^{ur}.
Q^{ui} vroz debet dōrūscare radijs manitorū. l.
fū. ff. de sena. t. l. filij. §. j. ff. ad mūia. t. l. mlti
res. l. de digni. lib. ij. t. in aut. de cōsul. §. si v^o.
et alio allegat. §. bec itaq³. vñs dicit in. l. n. l. de
nup. Utroq³ marito cōcreuat et leniat a^o fulgo
rem. qd pōt moraliter exponi de carne i quā res
dūndabit fulgo: spūs.

Uo ad tētia p^{ri}culā hui^{us} p^{ri}me p^{ri}is q^{ui}nt^{us}
q^{ui}nt^{us} q^{ui}nt^{us} ad qd sit creata aia. Et rñdē ad
p^{ri}mū q^{ui} creata est ad imaginē et similitudinē
nām dei. vñ Gen. j. dicit de^o. Faciam^{us} hoīes ad
imaginē et similitudinē nrām. Qualis aut^{em} hoc itel
ligat habet ab Alex. de aley in. ij. parte sūme in
tract. de aia. t. a bō Tho. in. j. pte sūme. q. xxiij.
t. a scō Bona. in. ij. d. xvj. ar. j. q. j. t. a Nico. de
lyra sup. Gen. j. q. inq^{ui}t. Imago dei cōsistit in aia
q^{ui}nt^{us} ad p^{ri}u^oitates naturales. s. mēoria: intelligē
tiā: et volūtātē. Et quo parz q^{ui} nō tñ vir sed etiā
mulier creata est ad imaginē dei. vñs Gen. j. ait
Morse. Creauit de^o boiem ad imaginē et simi
litudinē suā. ad imaginē dei creauit illū masculū
et feminā creauit eos. Nec hūc obstat quod ait
ap^{osto}lus. j. ad Ebor. xj. di. Vir nō debet velare ca
put suū: q^{ui} imago et glia dei est. mulier aut^{em} glia
vir est. Et in. c. bec imago. xxiij. q. v. inq^{ui}t Aug.
Mulier ad imaginē dei nō est facta tē. Q^{ui} res
spondet Alex. de aley vbi s. q. l. v. mēbro. v. di. q^{ui}
p^{ri}u^o imago nō est p^{ri}u^o masculū s. vniūq³
et ad dicit apli d^{icit} q^{ui} fūm glosam ordinariā acci
pit ibi aplū imago. p^{er} hoc q^{ui} homo fuit
quodā mō p^{ri}u^o oim boim: et etiā: Lūa est
formata de latere eius: et ita quādā imaginē
tenet dei qui est p^{ri}u^o oim creature. Nō sic
aut^{em} fuit de muliere: et ideo nō dicit imago. bec
ille. Sanct^{us} q^{ui} Bona. in. ij. di. xvj. ar. j. q. j. d^{icit}
q^{ui} q^{ui}nt^{us} ad illū qd est de esse imaginis: ita ē mu
lier facta ad imaginē dei sicut vir. Que imago
cōsistit in aia in qua nō est distinctio seruo. S^{ed}
q^{ui}nt^{us} ad bene esse dicit ē maior: representatio ima
ginis in viro q^{ui}nt^{us} in femina. siue q^{ui}nt^{us} ad rationē
presidēdi. siue q^{ui}nt^{us} ad rationē p^{ri}u^oq^{ui}nt^{us} vt ait
ap^{osto}lus vbi supra. Caput mulieris est vir: et vir nō
est et muliere sed mulier ex viro. et nō est creatus
vir p^{er} mulierē sed mulier p^{er} virū. Et ideo
inquit Aug^{ustinus}. vbi supra. Nec imago dei est in

boīe vt vnus fact^{us} sit dñs et quo ceteri oīes
habēs imperiū dei quasi vicari^{us} eius tē. Long
dudēdum est ergo fūm p^{ri}u^o doctores: q^{ui} in
oīi aia rationali est imago dei q^{ui}nt^{us} ad natura
leo. p^{ri}u^oitates ipius aie. Similitudo aut^{em} est in gra
tuita. Et ideo similitudo est quedā p^{ri}u^o imagi
nis: quia grā perficit naturā. Iudei t^{er}o glosato
res quos refert idē Nicola^{us} vbi s. sup. illū psal
mū. Signatū est sup. nos lumē vult^{us} tui do
mine. ponit quādā similitudinē aie ad deū: quib^{us}
būo quedā alicū xpianis addite sunt: et sūt iste
vitz q^{ui} sicut deus habet cōueniētiā cum oībus
p^{er} quod dicit mūd^{us} archiepū. i. maior. vñ
p^{ri}u^o vñs Boet^{ius} illi inq^{ui}t. Tu cūtra super
no dūis ab exēplo pulchrū pulcherrimū ipē
Mūdū mēte gerēs similit^{us} imagine formā
Sic aia habet similitudinē eūz oībus. Item sicut
deus est spūs Job. iij. ita et aia. vt ait Aug^{ustinus}. in
lib. de spū et aia. Daniel. iij. Būdiare spūs et aie
iustorū dñs. Itē sicut deus est immortalis. j. ad
Thimo. j. Regi seculorū immortalis et inuisibilis
li deo tē. ita et anima. vt in sequēti parte p^{ri}u^o
Sicut etiā deus est impalpabilis: quia vt dicit
Job. xx. Spūs carnē et ossa nō habet. s. palpa
bilis. ita anima rōnalis palpari nō potest cū sit
in corpore. Nā mediū in tactu est caro: vt dicit
ij. de aia. Et iste sunt assimilādoes fideiū. Ius
dei aut^{em} ad dū dicitur: q^{ui} sicut deus nō inquina
tur sordib^{us} orbis: ita nec anima sordib^{us} corpis
Et sicut de^o oīa videt et nō videt^{ur}: ita illud
qd ipē inquit Ero. xxiij. Nō videbit me homo
et viuet. sic aia videt exteriora et ipa nō videt. Et
sicut deus vñs est in vniuerso mūdō p^{ri}u^o ipsum
rector: ita aia rōnalis vñca est in suo corpore qd
ipa regit. Nō est etiā vera opinio dicitur: q^{ui} in
corpore humano sunt tres aie. s. vegetatiua sensiti
ua: et intellectiua: s. etiā verū sit qd ait p^{ri}u^o
xvi. de aialib^{us}. q^{ui} embrio p^{ri}mo viuit vīta plan
tes. vegetatiua: deinde vīta aialis. s. sensitiua: et
deinde vīta boī. i. aia intellectiua. Nā illa massa
generata p^{ri}mo habet formā et similitudinē lactis
aliquor dieb^{us}: deinde similitudinē sanguinis: deū
assumit formā corpis humani et paulatim for
mat et organizat: ita q^{ui} si est mascul^{us} infra qdra
ginta dieb^{us}: si t^{er}o est femina in octuaginta dieb^{us}
organizat fūm p^{ri}u^o. De quo etiā notat in. l.
gall^{us}. ff. de libe. et posthu. t. v. di. in p^{ri}u^o. m. stas
intrante aia rōnali desinit ibi esse aia sensitiua
sicut et intrāte sensitiua cessat vegetatiua. vt p^{ri}u^o
Tho. in. j. pte sūme. q. lxxvj. t. xviij. affirmas q^{ui}
cū generatio vñs forme sit corruptio alteri^{us} p^{ri}
existētis necesse est dicere: q^{ui} tam in homie q^{ui}nt^{us}
alij aimalib^{us} q^{ui}nt^{us} perfectior forma aduenit: sit
corruptio p^{ri}u^o. ita tamē q^{ui} sequēs forma ha
bet quicquid habebat p^{ri}u^o: et adhuc amplius.
Quapropter cū aia intellectiua creat^{ur} et infundit^{ur}
simul est sensitiua et vegetatiua corruptio for
mis p^{ri}u^o existētib^{us}. bec ille. Et quib^{us} patet p^{ri}u^o

sim. Itē sicut de^o replet totū mūdū: ita illud
Dicitur. xxiij. Sedum et terrā ego impleo de vñs.
ita anima replet totū corp^{us}.

Orandū est aut^{em} q^{ui} de sede p^{ri}u^o aie
q^{ui}nt^{us} p^{ri}u^o fuerit opimē. Quidā
em dixerūt eā esse in capite. et hoc ostēdē
re voluerūt auctoritate Gen. ij. Inspirauit de^o
in facie eius spiraculū vite. i. aiam. et Job. xij.
Indurato capite tradidit spūm. Item p^{ri}u^o rationē
Quia oēs sensus vigēt in capite. nā aia in capi
te videt audit odorat sentit et gustat. Alij t^{er}o
dixerūt eā esse in corde. et hoc voluerūt ostēdere
p^{ri}u^o auctoritate Matth. xv. De corde exeunt male
cogitationes tē. Cū em cogitationes creāt ab aia:
ergo ipa aia est in corde a quo dicunt eire cogi
tationes. Itē p^{ri}u^o rationē. Q^{ui} cor est sōns vite. nā in
corde inapit ac radicat^{ur} et sūit vīta. vñ Hieron.
ad Sabolā ait. Queris vbi p^{ri}u^o sit aie: pla
to in cerebro: spūs mōstrat in corde. Alij aut^{em}
dixerūt ipam esse in sanguine. qd p^{ri}u^o volue
rūt auctoritate Leuit. xvij. Anima oīs carnis in
sanguine est. et in. c. moyses. an. si. xxiij. q. ij. dicit.
Spūs in siccō habitare nō potest. ideo in san
guine fertur habitare. Itē ratio. Quia si quis
perdit sanguinē p^{ri}u^o vitā. Plato t^{er}o vt habet in
j. de aia. posuit animā diuisibilē eē fūm subiectū
ita q^{ui} vñs intellectualis sit in cerebro: cōcupisci
bilis in corde: nutritiua in epate tē. Alij aut^{em}
dixerūt eā esse totā in toto corpore: et totā in q^{ui}lib^{et}
parte corpis. qd p^{ri}u^o voluerunt auctoritate. ij.
Regū. j. vbi ait Saul. Adhuc tota aia mea est i
memiplo. Nō em dicit adhuc ē tota in cerebro
memiplo in sanguine vel in corde: sed tota in me
memiplo. i. in corpore meo. Itē ratio. Quia cū aia
sit p^{ri}u^o corpis organica: vt sup^{er} diximus: non
erit vñs mēbro: tñ sed oim: et cōsequēter totius
corpis. Ad hanc aut^{em} dubitationē rñdeo fūm qd
definitur bñs Tho. in sūma cōtra gentes. li. ij.
c. lxxj. t. j. p^{ri}u^o. q. viij. ar. ij. q^{ui} aia q^{ui}nt^{us} ad essen
tiā suā est tota in q^{ui}libet parte corpis. Et ad hoc so
let dari exēplū de albedine: q^{ui} fūm totā rōnē spe
ciei vñs essentie albedinis est tota in toto suo sub
iecto: et tota in q^{ui}libet parte eius. Et fūm hanc de
clarationē de essentie aie intelligit dicit Aug^{ustinus}. in
vj. de trini. q. inq^{ui}t. Bīa est tota in toto corpore et to
ta in q^{ui}lib^{et} parte corpis. Quātū t^{er}o ad potētias su
as d^{icit} Tho. vbi s. q^{ui} aia nō dicit esse tota in q^{ui}lib^{et}
parte corpis. Nō em potētia mēoratiua d^{icit} re
sistere in manu vel in pede: s. in posteriori parte
cerebri. Quilibet q^{ui} potētia aie nō tñ rōnalis s. et
etiā sensitiua d^{icit} consistere in illa parte corpis i qua
viget: et q^{ui} p^{ri}u^o donata est ad opationē ipi^{us} potē
tie. Et sic potētia intellectiua p^{ri}u^o quā aia discernit
spēs intelligibiles d^{icit} resistere in media cellula ca
pit^{is}: que d^{icit} logica siue rōnalis. Potētia t^{er}o
vñsificata resistet in corde. auditiua in aure. et vi
sua in oculo. et sic alijs. Et ad hoc adducit p^{ri}u^o
exēplū de rege q^{ui} d^{icit} esse in toto regno suo p^{ri}u^o d^{icit}

miniū et gubernatiōem: licz sit in aliqua parte
regni p^{ri}u^o actualē residētā. De^o quoq^{ue} licz sit vbi
q^{ui} p^{ri}u^o essentia: p^{ri}u^o principalit^{er} tamē dicit esse i celo per
glie residētā. ita illud psalmi. t. Dñs in ce
lo sedes ei^{us}. Et quib^{us} oīb^{us} parz q^{ui} aia hominis
creata est ad similitudinē dei.

Quātū vero ad imaginē: scēdū est fūm
q^{ui} Tho. i. j. pte sūme. q. cxiij. ar. j. q^{ui} duplex
regit imago. P^{ri}u^o ē nāte et identit^{as}: vt
est imago regis in filio ei^{us} qui est eiusdē nature
cū p^{ri}u^o. Et fūm hāc imaginē solus dicit^{ur} d^{icit} ima
go dei: q^{ui} p^{ri}u^o identit^{as} nature cū p^{ri}u^o perfectere
presentat illū: cū est imago. Ideo de ipso do
mino nō Iesu xpo ait ap^{osto}lus ad Colo. j. c. Qui
est imago dei inuisibilis. Scēda est imago si
gure et similitudinis: sicut est imago regis in si
gillo ipressa vel i numo: que ipsū regē represen
tat. Et talit^{er} modo d^{icit} aia creata ad imaginē dei:
nō p^{er} identit^{as} nature: s. p^{er} quādā p^{ri}u^o p^{ri}u^o
nē et similitudinē quā habet ad deū. Et hoc po
nit Aug^{ustinus}. in li. de decē chorōis: vbi etiā dicit: q^{ui}
aia rōnalis ita est similis deo et cū representat
tanq^{ue} ei^{us} imago: sicut representat regē imago illi^{us}
que reducit in speculo. Sicut em i vna dei sub
stātia sūt tres p^{ri}u^o vt testatur Jobānes ap^{osto}lus.
sue. j. canonicē. v. c. Ita in vna essētia aie sūt tres
potētie rōnales. s. memoria: intelligētia et volun
tas: vt ait Brest. o. iij. de aia. Et q^{ui}lib^{et} hāz poten
tiarū fūm Scotū i. ij. sentētiarū. di. xv. q. ij. dicit to
tā substantiā aie: licz fūm aliū et aliū modū. Et
quo apparet q^{ui} aia nōstra ē creata ad imaginē
scēssime trinitat^{is} et vñitatis diuine. Nam me
q^{ui} sicut ex patre generat^{ur} est fili^{us}: et ex patre et fi
lio p^{ri}u^o spūssant^{ur}: Ita et mēoria q^{ui} attribui
tur patri oīis intelligētia que attribuit^{ur} filio: et
et vñq^{ue} p^{ri}u^o amor: qui attribuit^{ur} spūssant^{ur}
cro: vt declarat b. Tho. in. j. pte sūme. q. cxiij. ar.
v. Itē alia rōnē d^{icit} aia esse creata ad imaginē
dei: q^{ui} sicut de^o scipū intelligit et amat et est ple
n^{us} oīi bonitate ac felicitate. ita aia rōnalis pōt
deū diligere et amare: ac de ei^{us} felicitate p^{ri}u^o
re. Et hanc rōnē tangens Aug^{ustinus}. xiiij. de trini. ait.
Anima d^{icit} ad imaginē dei creata et quia pōt me
minisse: intelligere et amare deū. Et iterū ibidē
dicit. Eo q^{ui} p^{ri}u^o imago ei^{us} est: q^{ui} capat illi^{us} est ei^{us}
q^{ui} p^{ri}u^o esse pōt. Ideo idē Aug^{ustinus}. in li. de diffi
nitōe aie ait. Anima est substantia creata inuisi
bilis et immortalis deo simillima: imaginē nullā
habēs nisi creatoris sui. Dicit aut^{em} q^{ui} in domo
aie sūt tres camere. i. tres potētie in q^{ui}bo tota mē
nitas habitat. Nā i memoria habitat p^{ri}u^o intel
ligētia filius: in volūtate aut^{em} spūssant^{ur} Et ista
est vna rō. p^{er} quā trinitas beatissima creauit
aiaz nrāz ad imaginē suā: vt ipsaz in nobis reci
piam^{us} et illi hospitiū preparēm^{us}. de quo dicitur
ps. xxiij. Domū tuā dñe decet scētudo in lōgita
dinez diez. Scēda ratio est vt patre nōstrū ce
lestē tenem^{us} amem^{us}. Nā licz naturalis amor: sit

in patre et filio. vñ. et sic est tenentor: solet esse cū
filius est filio patri. Quia similitudo est causa dilectio
nis. vñ. et sic. Et ideo Aug. ait. Amādo est genui
tor sed pponendus est creator. Hic igit nra que
rōne creatōis est filia dei et habēs similitudines
debet ipm tenerrime diligere. Tertia ratio est
vt cognito illo bñficio grātas ei p illo refera
mus. Qui em nō recognoscat magnitudinem
hui⁹ beneficii sunt filies bestiarū: dicere pōt. Nō
cū in honore est nō intellexit: cōparat est iumē
tis insipientiō: si filia fact⁹ est illis. vñ. Bern. ait.
Dumane nature illa cōditio est: vt cū cū ceteris
rebus excellat cū se cognoscat. Lū aut se nosci
desinit irrationabiliū gregib⁹ inapiat aggregari.
Quarta rō est vt imaginē dei in nobis debi
ram reuerentiā exhibeam⁹: iuxta illud Eccl. x. In
māfuetudine serua aīa: tuā: et da ei honore fmi
meriti sui: i. dignitatē suā. Indignū est em vt
creatura rōnalis in dēi in honore in quo de
ipam pte ceteris honorauit. Et si neptas ē ima
ginē crucifm deūstare: multo magis est nefas
imaginē trinitatis imūdia pti inq̄nare. vñ.
Aug. sup illud psal. In ciuitate tua imaginem
iporū ad nihilū rediges. ait. Merito imagines
iporum ad nihilū rediges dñs in ciuitate celesti
q: ipi in terrestri sua ciuitate imaginē ei⁹ ad ni
hilū redegerūt. Quinta rō est vt de pulchritu
dine interiori magis q̄ de exteriori curarem⁹. Nō
est em valde cōmēdabilis illa pulchritudo que
necesse habet pellico muricū et stercoreib⁹ et mīu
adiuari. Sed nō sic est de pulchritudine aime
qm̄ oīs glia eius abint⁹ in fimbrijs auris et
cūamicta varietate. i. virtutū. psal. xliij. Se
pta ratio est vt ei cui filies sum⁹ natura: filies effi
ciamur grā et glia i q̄ pfectio nature cōsistit. Un
glo. sup illud psal. Signatū est sup nos lumē
vult⁹ tui dñe. exponit. Lumē vult⁹ tui. i. grā illu
minatiua rōnis q̄ est q̄lī vult⁹ seu facies in no
bis diuine similitudinis. et hoc lumē est totū et vñ.
bois bonū quo signat⁹ vt denari⁹ imagine regi.
vñ dñs in euāgelio inq̄t. Reddite q̄ sunt cesarj
cesari: et q̄ sunt dei deo. i. suā imaginē: aīam vñ
luic vultus ei⁹ illustrat⁹ et signat⁹. iuxta illud ad
Ephe. i. Signat⁹ estis spū pmissiōis scō. bec
glosa. Quia glia nra est ad diuinā imaginē cre
atiō nō trāitorij reb⁹ s; diuinis d; esse inten
ta. Boīs em Bern. in sententijs suis dē. Ad ima
ginē q̄ppe dei facta est aīa rōnalis: ceteris omni
bus occupari pōt: repleti oīno nō pōt: capax ei
dei est: et q̄qd deo min⁹ est cū nō implebit. O igit
aīa dignissima: o aīa excellentissima: o aīa emine
ntissima ad imaginē et similitudinē dei creata noli
te pāis vilificari: noli pulchritudinē tuā fedare
ne de te dīa possit illū Tren. iij. Denigrata ē su
per carbōes facies cor: et nō sunt cogniti in pla
teis. i. superne ciuitatis.
¶ Quid ad scōm quesitū in hac pēcula. i. ad
qd sit aīa creata. rñdeo q̄ de illā creauit

primo ad manifestatiōes sue gl̄e vt ait Alex. d.
aleo in ij. pte sū. tractatu d aīa. Scō ad repa
ratiōē nature angelice vt dicit magi sententiā i
ij. dist. iij. c. ij.
¶ Et hic queri pōt. nūquid si angeli non
peccassent de⁹ boīem creassent et p confes
sionē aīa rōnalis. Et rñdeo q̄ sic vñ de
magi sententiā in ij. di. i. c. de boīe. ait De boīe
sepe in scriptura inuenit q̄ fact⁹ sit ppter repa
ratiōē angelice ruine. qd nō ita intelligēdum est
q̄lī nō fuisset hō fact⁹ si nō peccasset angel⁹: sed
q̄ iter alias cās precipuas: bec etiā nōnulla cā
erunt. bec ille. Dico igit q̄ de⁹ etiā nō peccante
angelo creasset boīes. ppter sex respect⁹. Prim⁹
d; lenificatiōis quē tangit Anselm⁹ in li. cur de
hō. et in lib. de cū diaboli dī. Si pccata rō q̄re
hō est creat⁹ esset ruina angelorū. sicut hō non
posset si letari de sua creatiōe et bñficiatiōe et acq̄
nō felicitatis illoz ita nō posset nō letari d rui
na ipsoz angelorū. Quia ppter etiā si angel⁹ nō
peccasset: hō vñq̄ esset creat⁹ et bñficia⁹ fuisset.
bec ille. Scō hoc fecisset respectu pfectiōis. Lū
em de⁹ vt dicit Plato in timēo sit pfectū et in
finitiū bonū et illud simplr sit pfectū: cui nulla
suaz partiū deest. ij. p. bñf. Ex quo de⁹ cur⁹ p
fecta sit opa. Deūf. cxxij. creauerat pma die crea
turā pure spūalē et intellectuāle. i. angelicos spūs
et sūl creaturā pure corporālē. i. celos et terram.
Ben. j. et sūl alia inferiora materialia: restabat
ad pfectiōē vniuersi vt etiā crearet creaturam
mixtā. i. bñā q̄ pponit et suba spūali. i. aīa et
corpali. i. corpe. Quia creata cū esset capax bñi
dinis: sequitur q̄ de⁹ eaz bñficasset etiā si ange
lus nūq̄ peccasset. Et hoc pfirmat scūs Bona.
in ij. di. ar. i. q. vij. di. Si angel⁹ nūq̄ peccasset
ad huc hō fact⁹ fuisset: et ad bñficiū pūderet
Tertio hoc fecisset respectu gratificatiōis. Si
enim habet tlv. dist. c. de iudeis. Loacta ser
uitia nō placet deo. et rō est: q̄ vt dī. ij. Etbi. x.
est habit⁹ electiū. cū q̄ necitas tollat electiōem
et p pñs nomē vtur: sequitur q̄ nihil coactū deo
placet. Proinde phūs ij. Etbi. di. ar. i. Necessitas
nō meret laudē nec vituperatiōē. Si g de⁹ nō se
esset boīes nō peccāte angelo pñr cū nō bñficia
set: sed illū solūmō creasset vt ruinā angelicam
restauraret: videret quodāmod ex qdaz necessita
te cū creasse et bñficasset: sicut talis creatiō et bñfi
catiō nō haberet plene nomē et virtutē. Quia i ne
cessitatiō nemo liberalis existit. l. re. legatā. ff. d.
adimē. lega. Ob quas cās posset hō dicere deo.
O de⁹ oipotēs: o creator eterne: ex quo nec grā
tis nec liberalr me creasti s; pot⁹ et qdā qdā
mō necessitate: vt restaurares seu repares tuos
celū empireū: nō teneor tibi tantū amorē impēde
re: q̄tū debuisses si me gr̄is creasses et bñficia
ses. Sed qm̄ vt ait Anselm⁹ in li. cur deus hō.
Optimi est optia facere: iō deus optim⁹ et sua
liberalitate et infinita clemētia boīes creasset et

beatificasset: dato q̄ agdī nūq̄ corruissent. ppe
qd ex tali liberalitate valde cōmēdā dū. et vñ
qd est. iuxta illud qd ait Aug. xviij. q. i. cū nūc
dicō. Multa sūt nō iubēte lege vel necitate: s;
libera et spōntanea voluntate. Ea aut in nris offi
cijs sunt grātiōsiora que cū liceret nō impende
re: grā tamē dilectiōis impēdim⁹.
¶ Quarto hoc fecisset respectu ordinatiōis
seu manifestatiōis sue gl̄e et sapientie. Te
ste em pho. ij. p. bñf. Omē agēs fm rōnē
agit ppter finē. vt ait idē pho. ij. metheo. Nullū
agēs siue nafale siue artificiale siue morale siue
supnafale absoluit ab intēdō finis. i. i. p. bñf.
et. j. de celo et mī. ac. ij. de aīa. dī. Deus et natura
nihil agūt frustra. Quo pcesso clarū est fm Be
dā et theol. in ij. sen. di. i. q. pma die de⁹ creauit
sil q̄tuor de nihilo. i. agēlos: celū empireū: ma
teriā rep. i. celos et q̄tuor elementa. i. l. c. xviij.
Qui vult in eternū creauit oīa sil et tps. Sexto
hō die cōpleto oib⁹ et creatis fecit et creauit boī
minē ad imaginē et similitudinē suā. Peto igit cur
de⁹ creauit celos cū sole luna ac ceteris planetis
et siderib⁹ ac influentijs eoz. Itē cur creauit quar
tuor elementa: tot spēs arborū et fructuū: aīuū
pīfau: aīalū et thesauroz terre. et darū ē q̄ nō p
le cū his nō indigeret sicut nec aīq̄ crearet ea
his idigebat nec vtebat. nec etiā ppe agēlos illa
creauit cū sint substantie intellectuāles et spūales:
q̄ carēt sensib⁹ apñs nar⁹ ad vtiēdū silib⁹ hōis. q̄
si ista nō creauit p se nec p angelis. g ea creauit
ppe boīem. qd cōfirmat pho. ij. etbi. di. Nos su
mus finis qdāmō oīm et vtimur tāq̄ ppe nos
oib⁹ q̄ sunt. Et ppea inq̄t. pho. psal. viij. loq̄ns
deo de boīe. Inuisti cū paulomin⁹ ab angel
gl̄ar honore cordasti cū et cōstituisi cū sup opa
manuū tuaz. Oīa sbicasti sub pedib⁹ ei⁹: oues
et boues vniuersas ilup et pecora cāpi. Volucres
celi et pīfces maris q̄ gambulāt semitas maris
Un Ben. j. ait. Faciam⁹ boīes ad imaginē et simi
tudinē nram: vt pñt pīfau maris: et volatilib⁹
celi et bestijs terre: vniuersosq̄ creature: oīas repri
li qd mouet in terra. Et ibidē seq̄t. Creauit de⁹
boīem tē. Expropt scūs Bona. in ij. di. i. pte. ij.
ar. ij. q. ij. di. Lū qñt: vñ creature oīs inferiores
cōditē sunt ppter diuinā gl̄iam: vel ppe vtilitates
pñā boīs. Rñdeo q̄ finis cōditōis oīm rerū
creaturū pñcipalr est dēi gl̄a siue bōitas q̄ cre
ature vtilitas. Sicut em dī. puerb. xvj. Univer
sa ppter semetipm creauit et opat⁹ est dñs: s; nō
ppe suā vtilitatē vel idigētiā: cū ppha dicat psal.
xv. Dixi dñs de⁹ meus es tu qm̄ bonoz meoz
nō egēs. Ergo ppter manifestādā et cōicādā glo
riā et bonitatē suā in cui⁹ manifestatōe et pñcipa
tiōe attendit sumā vtilitas creature vñq̄ gl̄ifi
catio et bñficiatio. bec ille. Qui etiā in eodē lib. di.
xv. ar. ij. q. i. postq̄ cōdūit q̄ oīa sensibilia et in
feriora facta sunt ppter boīem eo modo q̄ supra
dictū est: addidit dī. Notādū ē autē q̄ alr aīalia

ordinant⁹ ad boīes fm statū inocētiē et alie fm
statū nature lapsē. Scōm em statū inocētiē or
dinant⁹ ad illū fm rōnē quadruplicē. Prima
ratio ē ad manifestādū ei⁹ imperiū: qd manife
stabat⁹ dum ei oīa obediebāt. Secūda rō est ad
decorādū boīs habitaculum: qd debuit aīalū
multiplicatiōe et nō solū arborū decorari. Ter
tia rō est ad creatandū boīs sensus: vt ipsoz aīa
liū naturis diuersis cōtēplaret⁹ hō multisomi
tate sapie et ditionis. Quarta rō est ad mouēdū
eius affectū: vt dūz hō videret aīalia fm rectitu
dinē sue nature currere et amare id ad qd facta
sunt: et hoc excitaret⁹ ad amādū deū. Et ppter
has rōnes nō solūmō deus fecit iumenta et be
stias et pecora: sed etiā cuncta alia inferiora que
oīa faciūt ad boīs vtilitatē fm rōnes pñctas.
Secūduz hō statū nature lapsē o: dinatur ad
releuandū boīs indigētiā: quātum ad cibum
et vestitū ac obsequiū: sicut sūt oues: boues: eq̄
asini: et bñsim odi: et quātū ad solaciū. sicut sūt
quedam aues et coruli et similia. Similit⁹ bestie
et alia aīalia ordinat⁹ ad boīs fm qdruplicē rō
nē et vtilitates: quā ponit Aug. sup Bern. ad lit
terā vbi ait: q̄ aut penalis ledunt: aut salubris
excitant: aut vtiliter pbant: aut ignoat⁹ docēt.
et sic patet q̄ bestie reptilia: fruct⁹: et iumenta fa
cta sūt oīa ppter boīs: siue in statu inocētiē: siue
in statu nature lapsē. bec sanct⁹ Bonauē. Et q̄
distictiōe patz: q̄ de⁹ oīa inferiora creauit ppter
finem boīs: boīs hō creauit ppe se vt cū in boīe
q̄ in rebo creat⁹ manifestaret⁹ diuinā bonitas:
charitas et sapientia. Ergo nō ppter restauratiō
nē angeloz pñcipaliter: s; psequēter ipm creas
set et beatificasset: etiā si angelus non peccasset.

¶ Quintus respect⁹ d; pñfitionis. Scōm
em Bern. quesit⁹ tractat Alex. de aleo i
ij. pte sūme: in tractatu de incarnatiōe
xpī. Lucifer immediate post creatōē suā et diuinā
irradiatione cognouit filiū dei incarnandū de
boīe psalmādo sexta die: cū em ipse fuisset creat⁹
pma die: quādo dixit de⁹ Bern. j. Fiat lux. Quā
do ergo ipse lucifer hoc cognouit nō dūz peccas
uerat et tamē homo creand⁹ erat et ipsoz crean
dū cognouerat deificādū: vñ de inuidia mot⁹
fuit cōtra eū: ergo tē. Preterea fm opinionē re
ctius sententiū: de qua diffuse tractabo in. v. pte
pñcipali marialis fmōe iij. pte. j. p totā: et f. v.
pte. j. Q. R. B. et B. et si hō nō peccasset dei fili⁹ i
carnatus fuisset: nō vt redēptor: s; vt amatoz et
bñficator. Rationes aut ibi ad hoc allegande
militant etiā si angelus nō peccasset: ergo non
em ppter ruinā angelicam restaurādaz hō fas
ci⁹ est: et cōsequēter etiā illo nō peccāte creatus
esset.

¶ Sext⁹ respectus d; superatiōis. Elarum
est em q̄ multi boīes scī excesserūt et ex
cedūt ac excesserūt sūt in merito et gloria

multos choros angelorum. Illi enim qui habent equalē charitatem cum archangelis credunt in mentem glia oēs angelos pmi chori. et sic ascendendo possemus exēplificare et probare quod deus non solum potest excedere in merito et gloria multos ordines angelicos: sed etiam potest vincere usque ad supremum. ut probat b. Tho. in 1. parte sume. q. cxiij. ar. viij. in solutioe. in. ar. gumēti. Et quo ergo humana natura est tante capacitatis non est dubitandum quod deus eam creasset: etiam si angelus non peccasset. quia ita est capax divinitatis sicut angelica. unde inquit sanctus Bona. in. iij. di. s. ar. iij. q. ii. quod si natura angelica que est mere spiritualis dignitate nature excedat humanam quod est composita ex spirituali et corporeali: quoniam ad finem sunt pares: quod ad eundem finem beatitudinis ordinantur. nec deus quoniam ad hoc potest angelum esse factum: nec angelum propter hominem. Et ideo conclusum est quod deus etiam angelum non peccante crearet et beatificaret esset. Revertendo autem ad propositum dico quod aiaz deus tertio creavit ad participandum gaudium felicitatis eterne. Et hoc est quod Augustinus in libro. Enchiridion: quod refert magister sententiarum. ubi super. di. fecit deus rationale creaturam ut summum bonum intelligeret: intelligendo amaret: amando possideret: possidendo frueretur. Quare igitur o infelix anima persequitur celestibus triumphis creata: ad eternam paradisi gaudia preparata: ab omnibus angelis et sanctis cum magno desiderio expectata: tantum in his momentis ac transitorijs rebus delectatur. Cur moritur: carcerem ac fuitur libertati: exiliūque patrie anponis. Profecto est magna stulticia tua. Iam deus bonitatem rationalem animam dicens. O anima mea imago creata capax celestis thesauri de angelica ruina restaurata: ad infinitum bonum predestinata: non cures corruptibile autem: alias enim divitias nobis comparavi ad quas te iuxta i iustitiam beatam: ut in bules in triumphanti choro.

Patet scilicet huiusmodi fmonis de tribus conditionibus anime rationalis.

R

Eaia nostra tres declarabimus conditiones dignissimas. Prima de immortalitate. Secunda libertatis. Tertia de nobilitate. Quo ad primam conditionem: Quod inquit Lactantius in. i. divi. isti. aduoc. gē. Dū animam nonnulli nos deo non esse curę: aut post mortem nihil esse futuros totos se libidinis voluptatibus sciunt in cubitibus: per quas imprudētes laqueos eterne mortis incurrunt. Bug. q. in libro. de fide ad Petrum ait. Oia si quid est huiusmodi mundi mala et peccata ideo pueniunt quod fides de eterna vita tamque dubia et incerta habet. Si enim homines futura vitam firmiter crederent: nunquam peccarent. hec ille. Lactantius cum dubi in fide infidelis dicat. extra de here. c. i. ne homines ex hac ignorantia vel ut ita loquar diabolica et summa in peccatis remaneant: probabimus rationibus: autoritatibus et exēplis animam nostram esse immortalē: atque post hanc vitam vel in gloria eternam victuram: si bona fuerit: vel perpetuis cruciatibus torquendam si in mortali

peris ex hac vita transierit. Et hec conclusio verissima probat p. Ricardus in. i. in. q. di. ar. ar. i. q. i. et sanctus Bona. ac Lactantius neopolitanus eadem di. et b. Tho. in summa 2. gentiles lib. ii. q. c. lxxvij. et 1. pte sume. q. lxxv. ar. v. Prima ratio naturalis indicans: fundamentum cuius ponit Aristoteles. de anima. et q. pbi. ac. i. de celo et mū. dicens quod desiderium naturale non potest esse frustrum. Unde commentator. q. mē. cha. de. Desiderium naturale non potest esse frustrum nisi si oēs homines naturaliter appetunt beatitudinem. ut declarat Augustinus. de trinitate. c. viij. et Aristoteles. ethicis. Nec autem beatitudo non potest haberi in hoc mundo. quod ut ait Boetius in. iij. de consol. Beatitudo est status omnium bonorum aggregatio et perfectio. et secundum sanctum Augustinum. de civitate dei. Beatitudo est ubi nihil adest malum: nihilque abest bonum: et est status perpetuus et eternus: quod non invenitur in hoc seculo. ut etiam in. x. ar. ostendit. Ergo necesse est concludere quod hanc felicitatem persequimur in alio seculo si bene vixerimus. Et sic mortuus corpe non moritur anima. Aliter desiderium nostrum naturale esset frustrum: quod est impossibile ut probatum est. Et ideo conclusum est aiaz eam immortalē ut eternam possit consequi felicitatem naturali desiderio affectatam.

Etiam ratio de proportionibus. Nam cum inter potentiam et obiectum sit necessaria proportio: ut ait Aristoteles. q. de anima. Si obiectum est corruptibile: potentia erit corruptibilis. sicut patet de potentia sensitiva. Si si obiectum est incorruptibile: potentia erit incorruptibilis. Cum igitur intellectus rationalis habeat vitam per obiectum quod est incorruptibile. sicut probat Augustinus in li. solil. cum sit talis nature quod ipsa negatio vitæ ponit: sequitur quod ipse intellectus erit incorruptibilis. et per consequens anima intellectiva.

Etiam ratio de imputatione. Nam cum secundum voluntatem dei teneatur quod quisque post mortem corpalem tolerare quod peccata commisit. et ita ne. c. lxx. q. v. quod etiam est secundum philosophiam moralem. ut patet p. Aristoteles. ethicis. Si talis amor et virtus et iusticia corporalem necesse sustinet in anima morietur: videretur diuine bonitati et equitati posse imputare: quod bene iuste factum permitteret vergi in finem et exitum infelicem. Item sancti martyres non se subiecerunt morti propter deum nisi in alio seculo vivere credidissent in perpetuum. Unde beatus Maximus in fine de ipso inquit. Namque hanc vitam sic postulat expēderet nisi esse aliam beatam rem perfecta diffinitione sentirent. Quarta ratio de remotione. scilicet stimuli conscientie. Si enim mortuus corpe morietur anima supvacuum videretur et vanum: in bonis operibus saltē oculis gauderem: et in malis conscientia gravaretur. Cum igitur ita sit secundum Hieronymum. ad Demetriadē et gineę: quod in omni bono opere leti cōstatem: et in trepidi sumus. ad omne autem peccatum crucibimur aut timemus: et culpam facit nostre rubore vultus: nunc pallorem monstramus: ac trepidare animo in deliciis etiam mimis testē fugimus: et conscia re mordemur: sequitur ex hoc animam esse immortalē: quia natura sua monstrat ipsam expectare sempiternum gaudium de bonis: et eternam penam de malis. U

Quinta ratio de retributione. Cum enim deus sit iustus et iustitias diligat. ut dicit psalmista. c. lxxv. ipse deus debet retribuere unicuique secundum quod meretur. quod hoc ad iustitiam pertinet. Iustitia. scilicet de iustitia. et iure. et iustitia. cōdē in pmi. et ptea mali debet ab eo puniri de peccatis quod non puenit remanere impunita. Lita vulnerat. ff. ad Laqueum. et l. si longi. ff. de iudi. cum filibus. et tunc debet pmiari. Letetur. L. de statu et ima. cum suis cōcordantia. Quod autem per mensuram delicti debet esse plagarum modus. Deut. xxx. ad offensam dei quod infinita censetur respectu infinite maiestatis diuine offēse. ar. in. §. ar. in. insti. de iniur. de puniri pena infinita: et eōtra cōfuitur debet pmiari remissionem infinitam. Si autem mortuus corpe morietur anima non haberet locum in hac vita iustitia diuina cum videamur plerosque malos prosperari et temporaliter bene habere et bonos infelices esse. Ergo sequitur quod operetur alia vita in qua peccata prauorum secundum quod meruerunt eternaliter puniantur et eōtra virtutes bonorum pmiis remunerentur. et cōsequenter quod anima sit immortalis: aliter cōtra iustitiam multa mala remaneret impunita et multa bona irremeritata. Et ideo inquit Paulus. i. ad Cor. xv. Si in hac vita cum sperantes sumus in christo: misabiliores sumus omnibus hominibus. et per consequens deus esset iniustus: mediis tractis pessimis homines qui sanctos: quos in hac vita diuersas facit pati angustias: et malos pmittere gaudere et pspari. ergo etc.

Etiam ratio de fortificatione. Nam si anima rationalis corrumperetur per corruptionem corporis: operetur quod eius esse debilitaretur per debilitatem ipsius corporis. Et sicut cum tempore corpus paulatim cum suis potentijs redit ad interitum et amissionem vigorē: ita et anima cum suis potentijs. scilicet intellectu et reliquis paulatim debilitaretur cum tempore. Quia si debet enim corruptibilis substantie operatio duratōe debilitari: et deficit vigor operandi usque ad ultimam defectum quod est corruptio vel mors. Sed contra oppositum euenit. Nam ut experientia videtur quod magis corpus attenuatur et debilitatur: tanto plerumque spiritus fortior efficitur. dicitur Paulo. ii. ad Cor. xij. Cum infirmus: tunc fortior sum. transumptum in. c. nisi cum pde. §. alia et causa. de renū. ubi etiam dicitur quod nonnulli corporis infirmitas fortitudinem cordis augmetat. Itē videmus quod senescere corpe et amittere vigorem suum: sensum vtriusque et auditum etc. anima non amittit suas potentias: nec ipse potentie debilitantur imo plerumque fortificantur. et operatio anime quod est intelligere sapere duratōe inualescit ac perficit etiam debilitato corpe. Multi enim debiles corpe et infirmitatibus corporis attenuati sunt pspirationis et acutionis ingenij quod essent sani. Unde Lactantius inquit. Corpus exiguū vires pretere noli. Consilio pollet cui vim natura negauit. Itē multi senes imo cōter omnes quous ex senectute deficiant eis vires corporis: tamen non amittunt intellectum et prudentiam: imo sapientiores sunt quod essent in iuuentute quoniam erant fortes corpe. dicitur Job

xij. c. sui libi. In antiquo est sapientia: et in multo tempore prudentia. Et ideo Virgilius canit. Nec tar da senectus debilitat vires animi: mutatque vigorē. Unde inquit etiam Salustius loquens de regimine republice. Dicitur quod corpus annis infirmum: ingenium sapia validum erat: reipublice pfulgebant. Et Tullius in li. de senectute ait. Temeritas florētis est etas: prudentia et senectus. Nam nisi consilium: et scientia essent in senibus: non sumus consilium maius res nostri appellasset senatū. Apud lacedemonios quidē bi qui amplissimum magistratum gerunt: ut sunt: sic etiam appellatur senex: quod si legere et audire volueritis eterna: maximas reipublicas per adolescentulos labefactas: a senibus et sustentatas reperietis. hec ille. Qui iterum ibidē inquit. Non viribus aut celeritate corporis: res magno geruntur: sed pilio et auctoritate et scientia: quibus non mors do non orbari: sed etiam angere senectus solet. Et quibus omnibus patet quod anima non debilitetur cum suis potentijs debilitato corpe: imo plerumque fortificetur: quod non etiam corrumpitur corrupto corpe. Septima ratio dicitur participatio. Medius enim participat naturā extremorum secundum philosophum. iij. Topi. Sed hoc est medium iter intelligentias spirituales. scilicet angelos et pecora. ergo participat de naturis vtriusque horum duorum extremorum. Quam enim ad corpus pus habet quod commune cum beluis: si quantum ad animam habet quid commune cum intelligentijs. Unde Crispus Salustius in catholico inquit. Sed nostra ois vis in corpore et in animo sita est. Animi imperio corporis seruitio magis vtimur. Alterius nobis cum dijs: alterius cum beluis commune est. hec ille. Habet igitur deus corruptibile corpus cum beluis animus vero seu spiritus immortalis cum intelligentijs. Id est sicut intelligentie sunt immortales ita et animus noster qui tenet insignem gradum in intelligentijs: secundum commentatorem est immortalis. Et hanc rationem tangit beatus Gregorius in. iij. dialogorum di. Homo sicut in medio creatus est ut esset inferior angelis: superior iumento: ita aliquid habet cum summo commune: aliquid commune cum infimo. Immo mortalitatem. scilicet spiritus cum angelis: mortalitatem vero corporis cum iumento. hec ille. Post quoque aliter formari debet sic. Tres spiritus creantur omnipotentes. Unus qui nec carni vnus nec moritur: et iste est spiritus angelicus. Alius qui carni vnitur: et cum carne pariter extinguitur: et iste est spiritus iumento. Ergo datur medium inter hec duo. videlicet spiritus hominis: qui carni copulatur nec tamen cum carne moritur. Inter extrema enim necessario datur medium secundum philosophum. i. Metaph. et. iij. pbi. Et ita est ratio Gregorius ubi dicit. Octava ratio de assimilatio: et magistri in. q. di. xij. quia ibi cōmōrat sanctus Bona. quod est talis. Anima rationalis est imago et similitudo dei: ut deditur in pcedenti preb. ser. Ergo ipsi deo assimilatur per naturam suam. §. immortalis. Non est enim imago dei si moritur: immo clauderet. De. n. immortalis et nullo

De aie pecunia que nō habet posse rediendi
ad locū suū. q. curia oga delectandis corpori
impediunt a' alium sursum. Idem q. Brest. j.
de aia ait. Intellectus videtur esse quedā substantia
que nō corrumpitur. Et in. q. quidē opatio. Se
perat hoc ab hoc. aia a corpore: tanq. ppetuū
a corruptibili. t. i. eodē. q. iterū dicit. Bīa separata
habet aliū modū intelligēdi q. cū est corpi con
iuncta. t. in libro de secretis secretorū. ad Aleran
drū ait. O Blerāder noli illū appetere quod est
corruptibile t. transitoriu: t. quod te oportet cito
relinquere. sed quere diuinas immortales: regnū
eternū. vīa q. imutabilē. Que omnia vera non
essent si aia esset mortalis: t. mortuo corpe mo
reres. Empedocles etiā pbus vt refert Brest. in
libro de vegetabilibz t. plāc dicit future felicitatis
appetitu nihil esse felici. Et Apuleius in li
bro de deo Socratis ait. Voico sunt ratōe pol
lentes: immortalibz animis gaudētes. Et pirba
goras pducit in grecia animas esse immortales:
vt refert Diogenes in libro. q. contra Jouinianū.
Galienus q. in libro de spermate dicit: q. anima
nostra incorruptibilis est. t. Socrates scripsit
animā esse immortalē: que summo bono potest esse
beata. t. vt refert Tullius in lib. de senectute. co
ta die vltimo vite sue de aie immortalitate dispu
tauit. t. Seneca ad Lucillū ait. Mors quā per
timēam? t. reculam? iter mutat vīa nō eripit.
Et ideo idē in lib. de naturalibz questioibz dicit
q. quādo homo venit ad mortē dber animā cū
oibz bonis. i. virtutibz emittit t. dicere: vade
iquā: vade forniciter: vade felicitatē nihil dubitās:
fac qd quādoq. faciēdū est. Ecce rerum natura
q. te generauit expectat: t. loc' ille melior t. tūior
est. Et Tullius in. j. scūla. questio. inq. Nō est
lugēda mors quā sequit immortalitas. Et iō tre
annus e vita leti: ac grās agētes pcam: eripi
nos e custodia t. deuari viculis arbitremur: vt
in eternū plane in nostrā domū remigremus.
Nō em̄ ptemet fornicito facti sum: potu itaqz
nobis parati t. pfugiu putem? quo puchi lice
at. Et in lib. de senectute iterū dicit. Et bac vīa disce
do tāq. ex hospicio: nō tāq. de domo. Lōmorā
di em̄ natura dedit diuersorū nō habitādi. O q.
pclarū illū diē cū ad illud diuinorū animorū cō
aliū certūq. pphicet. Et ibidē. Ego ptes nros vi
ros danissimos viuere arbitror: t. ea quidē vita
que est sola vīa noianda. Nā dum sum? indu
si in bīa ppaginibz corpi munere quodā neces
sitate t. graui opere pfungimur. Est em̄ celestis
anim? et altissimo domitio depresso t. quo
si demersus in terrā locū diuine nature eternita
tis cōtrariū. Sed credo deos immortales spiras
se aias in būana corpa vt essent q. terra vterent
q. celestis ordinē cōtēplātes imitarent cū vite
merito atqz cōstātia. bec ille. **O**
Macrobius in libro de somno Sā
pionis ait. Bīa ipa non desiat: q. ppe q

immortalis atqz ppetua est. Et iterū ibidē dicit.
Sic habero oibz qui patriā seruauerūt certū
ē in celo diffinitū locū vbi beati sempiterno tuo
fruent. Juris etiā ciuilibz auctoritate immortalitatis
anime declaraf. vñ in aut. vt cū de appel.
cogn. s. sin autē. coll. vq. dicit. Sin autē p causis
corporalibz cogitām: quāto magis p aimarū
salute puidētia est nre sollicitudinē adhibēda.
Et in. s. sancim? i. aut. de leno. ait impator. Sā
cim? oēs quidē fm q. pnt agere castitate: q. sola
possibilis est deo cū fiducia boim aias pnta
re. t. insti. de exu. tu. s. filij aut. s. sed si in bello.
idē dicit. Qui em̄ p republica cecidit intelligit
tur viuere in ppetuū per glām. Plotinus q. p
bus vñus de magnis cōmētatoribz Brest. vt
refert Simplicius in cōmētō pducimētō fm q.
Macrobius testat: dicit. Quod videt in homie
mortale est: aia vñ ab omī cōditōe mortalitatis
est aliena. Itē Porphyrius discipul? Platonis
inq. Non est mirū si aia que est substantia incor
porea separaf a corpe sine corruptionē: quoniam et
sol sine corruptionē ab aere discedit. Et eodē sen
tentia posuit Galienus vbi s. Alpharab? vñ in
tract. de intellectu t. intellecto ait. Bīa a corpore
separata intelligit res p suā essentia sicut alie in
telligēte abstracte mouentes orbes. Isaac autē
in lib. suarū diffinitionū dicit. Lū tres sint ordi
nes animarū. i. vegetatiua: sensitiua: t. intellectu
ua: hāc excellētiō: est intellectuua quoniam a sum
ma intelligentia est creata t. est simul nature ip
suis: t. ob hoc homo capax est doctrinē discere
nōis inter bonū t. malū vt ppter hoc damnetur
t. ppter illud saluet. Et Algazel in suis cōmētā
rijs sup lib. os pphicorū ait. Lū aia separata
fuerit a corpore durabit et cōberētia cū intelli
gētia agēte: t. delectabit delectandō: cui? ē expli
cati nō pōt. t. idē ponit in suo tract. de naturalibz
bus. Et Genaldus pbus inquit. Sola aia intel
lectiua est per se itās que etura corpore viuunt
oēs sensus suos secū portat. Nō em̄ cum carne
monit: quia cū carne nō semiat. Et rabbi Mo
ses bebre? dicit. Anima a corpe separata nō mo
riscit. Sed si passiōes corporis secuta nō fuerit
speculabit primū eis: t. voluptates capiet inef
fabiles: quas nullus intellectus capere nec mor
taliū ligue possunt enarrare. Crisippus aut pbs
cū moreret suo discipulo de morte eius sollicito
dixit. Sicut in hac vitā nō nostra venim? volū
tate: ita rursus ex hoc corpore domitio quo aui
dum nobis sit assignatū est. Nā eiūsdē iussu re
cedēdū est qui nos in hoc corpore induxit: tam
diu habitaturos q. diu iubeat emitti. Atqz Pe
tragoas etiā in. j. astrologie sue narrat de qdā
pbo mortuo q. pduc? fuerat ad cōsortiū intelli
gētiarū. Narrat q. Herodotus lib. v. q. traces
arca natalia atqz obitus suorum hoc facitare
solebat. Edito in lucē puero ppinqui cū ardis
dētes cōploratiōe psequēbatur: recensentes q

vīa ingressus sit perperā būanas calamitates:
boiem vñ vita functi per lufum atqz leticiā ter
re demādabāt referētes q. malis liberat? in oī
felicitate futur? sit. Et idē reatit Valen? man
mus li. q. de insturmo ātiq. t. Salustius in plo
go iugurtini ait Ingenij egregia facinora iucit
aia immortalia sunt. Iosephus q. bebre? inquit
li. vj. de bello iudaico. Corpa quidē cūctis mor
talia sunt et caduca masia facta. Anima vñ sp
immortalis est. Lucanus aut poeta cecinit dicens
Regit spūs an? orbe alio. t. Propertius li. iij. ad
Liribā dē. Sunt aliq. manes letū nō oia finit.
Luridaqz cuius effugit vmbra rogo. Silius
aut itale? li. xv. s. scōo bello punico introducit
voluptatē t. vīuē Sapiōni illi africanō appa
ruisse postq. locuta est voluptas vīuē dedisse
respōsum. Un ait. Tūc virtus. Quis nā iuuenē
fiorēdo inq. Pellicis in fraude annis viteqz
tenebras. Lū ratiōt magne celestia semina mē
tis Minerue sunt concessa deū: mortalibz alii
Quāti celicolerantū dē aialibz isti pcellunt
cūctis: tribuit nāq. ipa minores Nos terr? na
tura deos: sed federe certo Degeneres tenebris
aias dānauit auernis Et q. ciberi fuaf semis
bois? Leli porra patet. Martial? etiā idē tenet di
cēs in suis epigramatibz. Si redeat veteres in
gētia noia patres Elisiū liceat si spoliare non?
Magn? ab inferis reuocet Tullius vmbis.
tē. frāle? aut petrareba in triumpho mortis
laurā mortuā bis secū vñ loqntē introducit.
Mors est finis carceris obscuri
Animis nobilibz: alijs est nocumēto
Que oēm corū curā luro inficerit.
Et hora mortis mee si tibi esset nocumēto
Ego facere te bilarē: si tu sentires
Mille simā partē gaudij mei. Auertōis etiā su
per. ij. Metba. dē. Bīa māet post mortē corpi
t. finis pspiratis ei? erit si iungat pmo motori.
Et Buicēna. v. ppe naturalū ait. Lū aia libera
bit a corpe t. ab acedēdo corpis tūc poterit cō
iūgi intelligēte agēte: t. inueniet in ea pulchritu
dinē intelligibilē t. delectationē pbennē. Et vo
cat deū intelligētiā agēte. Et in. vj. eiūsdē opis
dē. Bīa a corpe separata dari? videbit vīatē q. cō
iuncta. Quid? q. in. metba. inq. Ultima sp
expectāda dies boi: dicitq. beat? Ante obitū ne
mo supmaqz funera dber. t. xv. Metba. etiā
ait. Morte carēt aie. Virgili? q. idē testat dū in
vj. Enē. ponit eternas penas quas aie dānare
patiunt in inferno post pntē vitā. Et idem ponit
Quidius. x. metba. q. testat excellētes viros
post hanc vitā fuisse deificatos. Reges etiā pa
gani t. gēiles hāc veritatē crediderūt. Un Did
mus rex bragmanorū ad Alerādrū magnū scri
psit. Nimiū vecordes vos t. misabiles iudica
mus: q. originē nostrā esse celestē nō suscipitis:
magnāqz cū deo hīc cognatiōes. Et itep. Nos
nō sum? bui? mūdi icole s. aduene. nec ita in oz

bē frap venim? vt i co libeat pstiteret t. transire.
Progām? ad phā bilares nullis delectoz pō
derito pgramati. Nuda q. ppe pscie frōte pgrēdi
mur: v. expediti ac faciles spaciū propoliti cur
ramus iunior. bec ille. **R**
Tē ar? maior moris: vt refert Tullius in
libro de senectute vocat? filijs suis ait
Nolite arbitrari filij mei charissimū me
q. a vobis discerere nūq. aut nullū fore. Nec
em̄ q. etiā vobiscū aiuz meū videbat? s. cū em̄
in b corpe et bis rebo q. apd vos gētibz adesse
intelligebat. Eūde ar? arbitror: t. si cū nō vide
rit? bec ille. Et Tullius in orōne p marco marcel
lo de illo loqns ait. Quāq. iste bis agustis q.
natura nob ad viuēdū dedit: ptem? fuerit sp. tū
immortalitatis amor: e flagrauit. Nec em̄ nra vita
dicēda ē: q. corpe t. spū pntet. Illa inq. illa vita
est que riget mēoria oim scōorū: quā postentis
alet: quā ipa cēnitas sp. tuebit. Et idē i dīo suo
dicit. Neq. em̄ assensio bis q. nup discerere cepit
cū corpi sil aios iterire: atqz oia morte deleri.
Pl? em̄ apd mē antiq. valet auctoritas dicit
tū aios boim esse diuinos: bisq. cū e corpe ex
ierint reditū ad celū patere opinio cuiqz t. iustā
simo expeditissimū. Valen? etiā marim? i scōo
libro nūlo qnto dicit: q. idoz semie certat mo
ri cū maritis vt in alia vita cū eis fruam. Et ibi
dē ait. Immortales ē aias mos galloz appo
bat qui pecunias mutatas apd iferos serere
pruros sperant. Preterea immortalitātē aie fate
bant etiā gēiles q. in sepulchris suis faciebant
reponi cōclauos suos sine vt i alia vita libi p
uidere possent de necarijs siue vt i resurrendō
corpi iueniret eos pparos suis obsequijs. **S**
Redēdū ē ē firmiter aias nram in alia
c vita beatificāda si in grā dei a corpe erie
rit. Et b ē qd Lucien? poeta: quē refert
Lactān? in. iij. diu. isti. inq. Eedit idē retro de
terra qd fuit aū In terrā s. qd missū est et abez
nis oris Id sursum celi fulgentia tecta recepit.
Et iō q. alr credūtanq. berenci dānabunt. de
q. bō Dares in. vij. cōm. j. comedie inq.
Limiterium suum hac de parte habent.
Cum epicuro omnes sui sequaces.
Qui animam cum corpore mortuā faciunt.
Etēplis q. aie immortalitas declaraf s. dimittēs
d oreitare de mortuis i veteri t. nouo testamē
to resuscitat. Itē q. rps nō tollerasset sic boim
bilē mortē p aiaz salute nisi cēnt immortales. Et
q. martyres nō subissent tā tribilia supplicia:
nec scī sic se pnia macerassent si mortuo corpe
moreret aia. Dicēte brō marimo in qdā smoe.
Nūq. hāc vitā sic pstant ipēderēt: nisi ē alia in
cōpabilr beatiorē pfecta diffinidōe sentiret. Dī
misso etiā illo qd legif i vīa pauli pmi berem
te cui? aiam vidit brō Antoni? ad celū ab an
gelis deportari. Et de mīsa aia q. post transi
tū a corpe apparuerūt vel ad celū ascendere vīe.

sunt. Dic de illa mortali scilicet Clare Mediolanensi, cui apparuit una monialis quod erat mortuaria cum ea locuta esset et steterit in cella ipsam multum. Et ipse hoc mihi retulit: et etiam alia monialis que eam colloquens audiuit. Item exemplum habemus de beatis apostolis Petro et Paulo: qui postquam fuerint martyrizati eodem die vultu sunt intrare verbum Romanam gloriosi. De quo ait Dionysius in epistola ad Thimotheum dicens. Strende miracula: vide prodigium frater timothee prelo sui in ipso victimationis corporis. post mortem vero illorum vidi eos inuicem manu ad manum iterantes portas urbium et iduros veste luminis et coronis claritatis et lucas ornatos. hec ille. Legimus quoque in legenda Pauli: quod ipse apostolus cum duceretur ad mortem cuidam matrone nomine Plantilla discipule sue obuiauit: que fletibus orationibus illi se recomendauit. Cui Paulus ait. Plantilla accomoda mihi velum quo caput tuum tegis: et cum eo oculos meos ligabo: et postmodum illud restitua mihi. Cum ergo illa sibi velum capituli sui dedisset: perueniens paulus ad locum passionis primo cecidit manibus suis celum orauit: deinde ipso velo Plantille ad oculos suos extendit collum et suscepit coronam martyrii. Percutiente autem carnificem amputante caput pauli ipse beatissimus apostolus in ipso actu explicauit velum: et collegit sanguinem proprium in velo et obuolutum tradidit semine. Reuerso autem carnifice cum socio dixit ei plantilla. Ubi dimisisti magnum meum paulum. Respondit ille. Jacet extra ciuitatem in valle pugili: et velo tuo velata est facies eius. Illa autem inquit. Ecce nunc intrantem ciuitatem Petrus et Paulus induti veste pedlara et coronas fulgentes in capitulis suis habentes. Statimque ipsa plantilla protulit velum suum sanguine cruentatum quod ei reddiderat paulus: propter quod multi sunt conversi ad christum. Habemus etiam exempla prophetarum gentilibus: sed dimisso de Theoboro discipulo Platonis: de quo refert Augustinus. tri. d. ciui. dei. quod cum legeret librum platonis de immortalitate anime desiderio illius vite sapienter infecerat. Et similiter fecit Marcus casio romanus: ut refert Lactantius in libro. diuini instituti. Dicit etiam Tullius in tusculana quaestione. quod Diogenes philosophus cupiditate immortalitatis sapienter occidit. Et idem refert Seneca ad Lucillum de Zenone philosopho. Eleantes etiam et Crisipus idem fecerunt ut recitat Lactantius animato iustis ubi dicit. Quibus exemplis dimissis quod peccauerunt sanctos occidendo: audi quod refert Theophrastus philosophus discipulus Brestorelis dicens quod cum ipse Brestorides esset in articulo mortis inter hec verba prorupit. Tu qui suscipis animas omnium prophetarum suscipe animam istam. Nolo vero christiani quando morimur debemus cum propheta dicere psal. lxxviii. In manus tuas domine commendo spiritum meum.

Ecūda conditio aīe dī: libertatis. I. libert
arbitrij. de qua q: tenij aliq s f mōc. vj.
pē vlti. ideo hīc bīc eū? me expēdiā. Nāc
aīe aīe dignitatē ac excellētiā demonstrat sapiē
Eccl. xv. di. Deus ab initio cōstituit hominē 7 res

liquit eū in manu cōsiliū sui. i. fm glo. in libertate
se sui arbitriū. sequit. Apposuit ubi igne et aqua
ad qd volueris porrigere manū tuā. Ante boiem
vita et mors: bonū et malū: qd placuerit dabit il
li. De hoc etia inqt Aug. i. v. de ciu. dei. c. x. Sūc
nre volūtates in nobis et ipse facit quicq̃ dvolē
do facim⁹: qd nō fieret si nollem⁹. Et Micro. in
q̃stioib⁹ ad Melchidiā inqt. Oēo suo arbitrio de
relicti sunt: neq; eū bonū necitate faciūt sed vo
luntate. Et de pe. di. ij. c. li. cū. dī. Liberi arbitriū
nos cōdidit de⁹: nec ad virtutē nec ad vitia necit
te trahimur alio qm vbi necitas nec corda ē. Si
q̃rat qd sit liberū arbitriū: rōdet Aug. in lib. de
grat libero arb. quē recitat mgt in. iij. dis. xxiij.
dicēs. Liberū arbitriū est facultas rōnis et volū
tatis: q̃ bonū eligat grā dei assistēte: et malū grā
desistēte. Si aut argueret q̃ ex hac diffinitōe se
queret q̃ in deo nō esset liberū arbitriū: nec fili
ter in āgelis. nā de⁹ et āgeli boni nō pnt eligere
malū. āgeli aut mali nō pnt eligere bonū: q̃ ba
benlibez arbitriū in malo obstinati. vt dicit
in. ij. sen. di. vij. sicut boni āgeli habēt illd i bono
cōfirmatū. Rōdet q̃ in deo est liberū arbitriū
pfectius et nobili⁹ q̃ in aliqua creatura: fm oēs
theol. in. ij. di. xxi. vbi Tho. ar. i. et in. i. pte sūme
q. xix. ar. x. et Alex. de ales in. ij. pte sūme in trac.
de libero arb. quia libez arbitriū est eoz q̃ non
ex necessitate vel naturali instinctu volum⁹ sed
libere: quod maxime cōuenit deo. Et iō Amb.
in li. de trini. inqt de spūsctō q̃ est deus. Spūs
sanct⁹ diuidit singulis put vult. i. libere volun
tatis arbitrio nō necitatis obsequio. Præterea
aliq̃s dicit habere liberū arbitriū p hoc q̃ ē do
min⁹ suoz actuū: sed hoc maxime cōpetit pmo
āgeli. s. deo: cui⁹ act⁹ ab alio nō depēdet. Itē vt
dicit. j. Metba. Illud est libez qd sui causa est
qd nulli cōpetit nisi pme cause que est de⁹. ergo
liberū arbitriū maxime et pfectissime est in deo.
Silitet et in āgelis beatis est liberū arbitrium
pfect⁹ q̃ in hoibus. vt pbat Alex. de ales vbi ē
et Tho. in. i. parte sūme. q. lix. ar. iij. vñ Damascē
nus li. ij. c. iij. inqt. Angel⁹ ē substantia intellectus
alis semp mobilis: arbitrio libera: incorporea:
deo mīstrā: grā non natura immortalitātē susci
piens. Dicit aut Tho. in q̃stioib⁹ disputatis de
libe. arb. q. iij. q̃ posse eligere malū vñ posse pec
care nō est de ratiōe liberi arbitriū: nec pars ei⁹.
vt inquit Anselm⁹. sed tamē posse eligere malū
et sic peccare consequit liberū arbitriū fm q̃ est
in natura creata possibili ad defectū. Cōcludit
ergo Thomās vbi sup. et in sūma cōtra gēnes
libro. j. c. lxxviij. q̃ ad ratiōē liberi arbitriū nō
pertinet vt inde minare se habeat ad bonū et ad
malū: quia liberū arbitriū p se est ordinatū in
bonū: cū bonū sit obiectū volūtatis: nec in malū
tendat nisi per aliquē defectū q̃ appbendit vt
bonū cum volūtas nō sit nisi boni vel apparē
tis boni. Unde dicit beatus Bonā. in. ij. di. xxi.

parte. ij. ar. j. q. ij. q. fm eodem ratione fm qua li
beru arbitriu reperit in creator: creatura obie
ctum ei⁹ est bonu z equu. Malu vo no est ob
iectu eius qd intedit liberu arbitriu p actu pro
priu nisi inq^{tu} illud respuit z detestaf. Ex qb⁹
patet q⁹ liberu arbitriu est excellentissime in deo
z in angelis magis q⁹ in hoibus: q⁹ in ipso est
pfectio: electio boni z detestatio mali. Acapien
do g liberu arbitriu g^ualiter put conuenit deo
angelis z hoibo sic diffinit ab Ansd. in lib. de libe
ro arbi^o. Liberu arbitriu est potestas fuadi res
cunctudinē ppter se. i. ppter ipam rectitudinē. Illa
aut diffinitio Aug. fm Alex. vbi s. p^{re}ie est. put
liberu arbitriu est in hoie in quo. p^{re}ie remanet
electio boni p g^{ra}m: z mali p se sine g^{ra}. p^{ot} ta
me fm eūde etiā referri ad āgelos ratōe p^{ri}marij
status. Tūc em potuerūt eligere bonu g^{ra} assi
stente: z malū g^{ra} desistēte. sicut mō pnt hoīes
viatores in quop⁹ arbitrio est adherere bono v^{el}
malo. Quare aut de⁹ nō fecit hoīem impeccabi
lem: sed reliq^{te} eū in libertate peccādi z nō peccā
di. Et q^{re} creauit eos quos pūdebat peccatu
ros z dānādos: declarabo ista fmōe. xxiij. par
te. ij. circa finē: z aliqua dixi s in pte. j. bu⁹ opio
fmōe. xxxvij. parte. j. Magna ergo est excellētia
aīe rōnalis: sine cui⁹ volūtate ac cōsensu de⁹ nō
saluat eā. dicēte Aug. vbi s. Qui fecit te sine te. s.
efficāte: nō saluabit te sine te. s. cōsentēte. vt expo
nit Alex⁹. de ales vbi s. Et in lib. de agone xpia
no idē Aug. ait. Deus hoīem cōminabilē fecit
z ei libertatis liberu arbitriu dedit. Nō em esset
optim⁹ si dei pceptū necessitate nō volūtate ser
uaret. Ideo inq⁹ sc⁹us Bona. in. ij. di. xxiij. ar. j.
q. j. q⁹ si liberu arbitriu ita artaret q⁹ non posset
facere malū nō esset liberu nec opus ei⁹ merito
riū. In tali ergo dignitate cōstituta est aīa rōna
lis. q⁹ nec de⁹ de potētia ordinata liberu ei⁹ ar
bitriu cogere pōt: al^{tr} liberu arbitriu nō esset. vt
pbat Alex. de ales in. ij. pte sūme in tract. de lib.
arbi^o. z sc⁹us Bona. in. ij. di. xxv. pte. ij. q. v. z R
char. n^o i ea. di. z b⁹us Tho. ibidē. Quauis aut
aliq⁹ libero arbitrio male vtant⁹ em hoc nō debet
vel potest deo i^uputari: q⁹ fecit hoīem rectū. vt di
citur Sap. viij. z nemini mādauit impie agere:
z nemi dedit spaciū peccādi. vt ait sapiēs Eccl.
xv. Nec ppter hoc nō debuit de⁹ dare hoī liberu
arbitriu. Lūi⁹ rei creplū z similitudinē poit Aug.
lib. ij. de libe. ar. di. Vides q^{tu} bonū desit cor
pori cui desunt m an⁹: z tamē manib⁹ maleviti
q⁹ eis seua vel turpia opaf. Si aspiceres aliquē
sine pedib⁹ fatereris deesse integritati corporis
plimū bonū: z tamē q⁹ eis vteretur ad nocēdus
cuiq⁹ vel ad debonestādū scāpm male cū vti pē
dib⁹ nō negares. Quātu bonū deest in facie vbi
desunt oculi z tamē oculis q⁹ male vti⁹. Et sic
de alijs sensib⁹. Quēadmodū ergo probas ista
in corpe z nō intue⁹ eos qui male vtant⁹ in his
laudat illum q⁹ bec dedit bona. Sic liberū vos

luntatē sine qua nemo p̄t recte viuere oportet esse bonū etiā diuinit⁹ datū. Et post⁹ eos esse dānō/ dos quī hoc bono male vtunt̄ q̄ cū qui dedit dare nō debuissē fatentis. hec ille. Quāuis vero nō possit quis bñfacere nisi adiut⁹ diuina grā vt supra pbauit mōc scito p̄t vltima: qz bona opatio nra p̄ncipit a dei adiutorio dependet: qz nos ad bñfaciendū suis inspiratōibz attrahit. iuxta illud saluatoris dictū Job. xj. Nemo veniat ad me nisi pater me⁹ traxerit illuz. Et is sap. viij. ait Salomon. Scio qz aliter nō possum cōtinens nisi de⁹ det. Tame ad bonū opationē requirit secundario liberi arbitrij nostri cōsensu. Ideo inquit Aug. in li. de p̄destinatione. In oī ope scō prior: est voluntas dei posterior: liber arbitrij: qz em̄ p̄or opatus est de⁹: cooꝑat bō. hec ille. Et quibz apparet qz si nō bene facimus puenit ex indispositione nostri liberi arbitrij. Quia semp nos deus adiunaret: si nostra malicia eius grām nō impediret. iuxta illud Aug. xvj. q. j. c. decime. Benefacere semp de⁹ est parat⁹ sed hominū malicia prohibet. ¶

Ad b declarandū pr adduci tale exē
e plū. Homo ē cōposit⁹ ex materia ⁊ for
ma sū p h m. s. d aia. i. ex corpore ⁊ aia.

Aia aut informatur corpus: et est tota in toto cor-
 pore: et tota in quilibet parte eius: ut supra declara-
 tum est. Ipa ergo aia est illa que facit aurem audire:
 re: oculum videre: manum palpare: os gustare: na-
 res odorare. Est enim causa horum sine qua non: quia si tolla-
 tur aia: isti sensus non habebunt operationes suas.
 Quauis autem in quilibet sensu sit aia: non tamen potest
 operari secundum dispositionem sui organi. Et sic autem non
 potest habere operationem oculi: nec e contra. Similiter
 oculus cecus: quauis in eo sit aia non potest videre
 quod non procedit ex defectu aie sed ex indispotione
 ipsius oculi. Sic ergo et deus qui est vita aie causa uiui-
 ficans: atque illam uiuificare cupiens si illam non ui-
 uificat: non procedit ex eius defectu sed ex indis-
 positione liberi arbitrii. Causa enim prima equaliter
 diffundit bonitatem suam in hec inferiora secundum
 eorum dispositionem: ut ait auctor: in libro de cau-
 sis. Aliud quod potest dari exemplum. Nam omnia
 metalla sunt egressionem terre: et ibi generantur
 per influentiam solis per radios perpendiculari-
 tes ibi fluentes: ut ait Aristoteles. iij. Meteororum. orbi.
 Et tamen omnia metalla non sunt equalia. Nam aliud est au-
 rum: aliud est argentum aliud aurum: vel ferrum:
 butusmodi quod non procedit ex defectu solis sed ex
 dispositione illius terre seu montis in quo me-
 tallum generatur. Et ita spiritaliter deus est sol lucens
 omnibus hominibus equaliter in quantum omnibus offert et pre-
 parat gratiam suam: sed secundum diuersas dispositiones
 eorum. Alios facit aureos. id est perfectos: alios argen-
 teos id est minus perfectos. Et sic quilibet aiam
 perficit secundum liberi arbitrii sui dispositionem. Ideo
 Osce. xij. ipse inquit. Et te perditio tua illustra-
 tum in me auxilium tuum.

9
No ad terrā cōditionē aīe que appellat
nobilitatē aīe patet ex tribus. scilicet ordine:
magnitudine et pulchritudine. Primo
ordine: quia in supmo loco ordinata est. Tū quia
bonū vniuersū cōstitit in ordine. Verba. Pri-
mo de^o in infimo loco posuit terrā et terrēna gra-
uia. Secūdo loco supiori posuit aquā: tertio ac-
quā ignē: quē ppter caliditatem a nobis elon-
gauit: post ignē posuit lunā: deinde mercuriū:
post venerē deinde solē: marē: Iouē: saturnū:
celū stellarū cū duodecim signis: et septuagī-
raduato cōstellatōibz et innumerabilibz stellis
quo ad nos. Post firmamētū siue celū stellarū
posuit celū cristallinū: et vltimo celū empirēū.
ad hūc aut locū de^o aīam nostrā ordinauit. Eū
igit natura ordinet ignobiliora inferi: nobilio-
ra vō supius: patet animā nrām esse nobilissī-
mā ipso ordine: quia vt finaliter collocet i nobilissi-
mo loco ordinata est.

Ecūdo magnitudinē: quia magna ē terra.
vt patet. vñ dixerūt Theodosi⁹ et Euri-
steneas philosophi: quod lōgītudo terre est triginta
et vnum milia miliariorū: et mille passus faciūt
vñū miliare. Licet aut terra sit tāte magnitudis
tamē maior in decuplo est aqua. et sic ipse ascēdē-
do qdlibet demētū est maius altero i decuplo.
et sicut vñū celū altero. Et ideo celū empirēū est
indubitabilis altitudinis et magnitudinis. Unde
dicit quidā q si massa plūbea a celo empirēo
descēderet vt in qngētis ānis vsqz ad terrā ve-
nirēt. Nā vt refert rabbi moyses magn⁹ pbus:
qdlibet celū cuiuslibet planete habet i spissitu-
dine viā qngentoz annoz. i. tācū spaciū quātū
qz posset ire de via plana in qngētis ānis. Et
idē pbus dē q inter celū et celū sicut est distātia
vīe qngentoz annoz. Vñ fm cum a cētro terre
vsqz ad pcauū celi saturni ē via septē miliū septi-
gētoz annoz. i. tācū spaciū qntū de via plana ali-
qz irat in septē miliū et septingētis ānis si tācū
viueretata q qdlibet ānus cōponat ex. ccc. lxxv.
diebz: et iter cuiuslibet diei sit qdraginta miliario-
rū et qdlibet miliare sit duozū miliū cubitozū.
Si aut tāta ē distātia a terra vsqz ad celū satur-
ni qd ē septimū celū: quāta erit vsqz ad decimū
scilicet empirēū. Vñ aut pdicta in oibus vera sint
de^o nouit: q oia fecit in pōdere nūero et mēsurā
Sap. xj. Indubitātē tū est cōmēdū q celū ipm
empirēū est maximū et altissimū. in loco aut illo
maximo collocabit aīa nrā. vñ ipa dicere pōt il-
lud Esa. lxxj. Eclū sedes mea. et illud Eccl. xxiij.
Ego in altissimū habitauī. et hoc est qd dicit Ba-
rucl. iij. O isrl q magna est dom⁹ dei: et ingēs
loc⁹ possessiōis ei⁹: magn⁹ et nō bñs psumatio-
nē excelsus et imēsus. Et q appet nobilitas aīe
in tā excellētissimo loco collocāde.

Terzio patet aīe nobilitas ex ei⁹ pulchri-
tudine et pōsitate. De qua Bug. in epla
ad deo datū inqt. Bīme natura nec terra

nec maria nec sidera nec luna nec sol nec quicqz
oīno qd tangi aut videri pōt: nō deniqz ipsum
qd a nobis videri nō pōt celū mēl⁹ ē credēdū ē
imo hec oīa longe deteriora esse qz est qdlibet aīa
rō certa cōiungat. hec ille. Et pdictis ergo parz q
nobilioz est aīa qz oēs alie creature pter angelū
cam. qd etiā sic pbat. Nobilioz est finis his que
sunt ad finē. i. pbus. S; finis quodāms oīm
est bō. i. de aīa. Quodāms dicit: qz vt habetur
i. et bīc. duplex est finis. scilicet pncipalis: et secūda-
riū siue finis sub fine. Si loqmur de fine pncipali:
dicit dñs Bona. i. q. di. v. ar. q. j. et Rich. ciul-
dem lib. di. j. ar. v. q. iij. q de^o est finis oīm crea-
turaz quas ad sui gliaz creauit. Proverb. xvj.
Si aut loqmur de fine secūdariū sic bō est finis
oīm. vñ Ben. ij. dicit dñs. Dñiam volatilibz cel-
li piscibz maris bestiis terre et. Si q bō ē finis
aliarū creaturaz: ergo est nobilioz illis. Pars
aut hoīs dignior est aīa. vñ Bug. viij. de ciuita.
dei. ca. xv. dicit. Oīm corpi pferunt aīe. et idē lib.
solilo. ait. Quicqd celi ambitu cōtinet humana
aīa inferi⁹ est. Et Quidi⁹. ij. merbaīm. canit. Les-
loqz anim⁹ prestātor oīm. Et sic aīa dignior ē
celo empirēo in quo est collocāda. Nā et pterūqz
contentū digni⁹ est cōtinēre. sicut lapis pcciosus
suā capsellā valore trāscēdit. Ideo de aīa loqns
in lib. de quātitate aīe Bug⁹. ait. Quēadmodū
fatendū est aīam humanā nō esse qd deus est.
ita presumēdū est nihil inter oīa que creauit ipi
deo esse ppinqui⁹. hec ille. Itē Lbryf. in libro de
lapsu mūdi dicit. Quāto celū terra pulchri⁹: tā-
to animē pulchritudo oīm formā quāuis pul-
cherrimā superat. Et ibidē ait. Si fieri posset vt
corpalibz oculis aīe pulchritudinē videremus
deriderem⁹ oīa hec que ex terrea substantia deco-
ra esse vidētur. Q aut aīa pcciosior sit oīm⁹
alijs rebus et corpalibz habet etiā de pēn. et re. cū
infirmitas. xij. q. j. c. pncipim⁹. et xxij. q. iij. cū ba-
bes. et c. sedulo. xxvij. dist. et c. solite. de maio. et
obediē. hoc idē. L. de sacrosanc. eccl. sanam⁹. Ec-
ce ergo q mirabil⁹ est aīa nrā pcciosa et dignissī-
ma. imo etiā in qbusdā pūlegijs est magis no-
bilitata q natura āgelica. qz deus et creator: nō
suscepit naturā āgelicā in vnitāte psonē sicut
animā humanā. Ita q verū est dicere q de⁹ est
bō et nō angel⁹ rōne bñitatis assūpt. O igit
infelix aīa que magis extimas aurū qz teipam.
Bgnosce nobilitatē tuā et pditionē. et hoc scias p
certo q sicut nūc in grā dei existēs es pulcherrī-
ma et pcciosissima: sic cōtrario si perō mortali
labefacta ex hac vita trāsieris: tāto turpior de-
spectior atqz vitupabilior eris. iuxta illud Tre-
noz. iij. Quō obscuratū est aurū mutar⁹ est co-
lor optim⁹. qz sicut ppositū in pposito ita oppo-
sitū in opposito. iij. topico. Sicut q vinū bonū
qto est dula⁹ tāto cū in acētū vertit efficit ac⁹
Et sicut qto aliqd est nobili⁹ et magis delicate
cōplexiōis tāto cū corripit et putrescit magis se-
ret. Ita tū quāto in maiori eo dignitate et boni-
tate creat: tāto horribilioz atqz fetidior p mor-
tale pēn effecta in inferno corāberis.

Pars tertia bul⁹ finis de dilectiōe dei et
ga animā.

Raplici rōne cognoscere valeam⁹ deū sū-
c me diligere aīas nostras. scilicet custodiōis
Redēptiōis et Glificatiōis. Quo ad p-
mā rōne dico: q res viles parua diligētia solēt
custodiri. cōtrario aut sit pcciosa et multū dila-
ctis. Quātū igit sit pcciosa aīa nrā et a dō dilecta
ostendit p hoc q ipse de⁹ de ipa anima speciales
curā gerit eamqz custodit. iuxta illud psal. xcvj.
Custodit dñs animas sanctoz suoz et de ma-
nu pccōis liberabit eas. Et psal. cxiij. iterū ait
Dauid. Custodit dñs oēs diligentes se. Custodit
etiā animā nostrā p ministeriū āgelozū. vñ
inqt Dauid psal. xc. Angelis suis mādauit d re
vt custodiāt te in oibus vijs tuis. Eū igit ad cu-
stodiā psonē vltis nō depuret psona in excellē-
tissima dignitate cōstituta videam⁹ pmo digni-
tatē angelozū: vt ex cōsequēti cognoscere valeam⁹
mū dignitatē animaz ab ipis āgelis custodi-
tarū. Ideo sciēdū est fm Dionysiu in lib. de āge-
lica hierar. q nouē sunt āgeloz ordines. vt etiā
habet de pe. di. ij. c. oīs lapis. in pn. Et idē dicit
Raban⁹ in lib. de mysterio cruc. Sūt aut tres
hierarchie āgelozū: vt ait Dionysius vbi s. Est
aut hierarchia fm cū dē: vt etiā habet in. ij. li. de
pprietatibz rerū sacrarū et rationabiliū ordinata
potestas in subditis debitiū renēns pncipatū.
Quelbz aut hierarchia habet tres ordines āge-
loz. In pmo ordine sunt seraphin. de qbz inqt
Grego. in omel. de distinctiōe nouē ordinū. Se-
raphin ardentes vel incēdentes vocant: que ita
deo cōiuncta sunt vt inter hec et deum nullū ali-
spūs intersint. et tāto magis ardēt qzro viciniū
illū vidēt. In scōdo ordine sūt cherubin. De qbz
ait Greg. vbi s. Sublimiora illa agmina ideo
cherubin vocata sunt. quia tāto pfectioni sciētia
plena sunt quāto claritatē dei viani⁹ cōtemplā-
tur. In tertio aut ordine sunt throni. de quibz
dicit Grego. ibidē. Throni qz illa agmina sunt
vocata quibz ad exercendū iudiciū semp omni-
potens deus presidet. In quarto vō ordine sūt
dñatōes. De quibz vbi s ait Grego. Ea āgeloz
agmina q potius pccinēt p eo q eis ceta ad
obediēdū subiecta sunt dominātes vocant⁹
Quint⁹ ordo est principatū. Quozū gradū de
claris Grego. ibidē dicit. Principat⁹ vocantur
qui ipi qz bonis angelozū spiritibz pstant: eis
subiectis alijs dū que sint agēda disponūt: eis
ad explēda diuina mysteria pncipant. Sext⁹
ordo est potestati. De quibz Greg. in eadē ome-
lia inqt. Potestates vocant⁹ hi q hoc potē⁹ in
suo ordine pccēpt: vt corū dñōi vtrius aduer-
se subiecte sint: quoz potestate refrenant ne cor-
da hoīm tantū temptare valeant quātū volūt

Septimo in ordine sunt vtrius. de quoz di-
gnitate Grego. vbi sup ait. Virtutes vocant⁹
hi nimirū spūs: q quos signa et miracula sūt.
Octauus ordo est archangeloz de qbz ibidem
Grego. scribit. Qui sūma annūciāt archangeli
vocant⁹. Nunc est q ad marā qginē nō quālibz
angels sed Gabriel archangelus mīnī. Nō
no i ordine sūt angeli: de quibz inquit Grego.
vbi sup. Hi q minima annūciāt angeli vocant⁹
Quāte aut sint dignitatē angeli ostēdit Bug.
de ciul. dei in. c. xij. di. Angēlica natura cetera
oīa que de⁹ cōdidit nature dignitate pccellit.
Quia igit oīs artifex i pncipio magis conatur
suā sapiētiā in effectibz suis demonstrare. sic
de⁹ volēs se ostēdere artificē dignissimū: specia-
liter se in creatiōe angeloz ostēdit. Quia qo fm
q ait pbs. ij. d. celo et mōr: et. dē. Opposita iux-
ta se posita magis duēdūt. i. i pncipio pōnit
duo extrema. scilicet nobilissimā creaturā: et vilissimā
scilicet naturā āgelicā et materiā informē. vñ Ben.
j. d. In pncipio creauit de⁹ celū et terrā. Per ce-
lū ei designant angeli. s. pēn. di. ij. q. s. q. et. B

E nobilitate vō et naturā āgelicā inqt
d Bnsdm⁹ in quodā fmone: q si vñ an-
gelus staret in celo stellato: et tot esset so-
les quot sunt stelle: claritas ist⁹ sol⁹ angeli ob-
fuscaret oēs illos soles sua claritate sicut mo-
do claritas solis obfuscet claritates stellarū. Et
iterū ibidē dicit: q ille angelus tantū trans-
dere nosceret pulchritudinem solis: quātū sol
trāscedit pulchritudinē terre: imo magis inco-
parabil⁹. Et ista nobilitas est oībz angelis cō-
creata. Et ideo dicit Dionisi⁹ vbi sup: q demō-
nes habet dīgana splēdidissima: sed p habitus
viciosos depressa sūt. Sicut si sol cū caldari ni-
gro esset deca⁹ In angelis aut bonis tanqz in
speculo claro et mūdo relucēt oīa inferiora. Et
ideo Dionisi⁹ i. li. de diuinis noībz vocat an-
gelū speculū splēdidissimū. Ad istos ordines
angeloz vnaqueqz scā aīa est sublimāda: fm
qualitatē meritorū. vñ Grego. vbi sup: aīa. Di-
stincte cōuersantes hoīm singuloz ordinū ange-
loz dignitatibz cōgruūt: et in eo⁹ sortē vel ordi-
nē p cōuersatiōis similitudinē depurant. Con-
dudit ergo Magister in. ij. sentētiāz dicit. q qz
de oībz ordinibz āgelicis cū lucifero multi ce-
siderunt. ideo ille sedes ruinose de animabz in-
stis in ipso credētibz cōplebunt. vñ Bug. in li.
Enchiridion dicit. Supna hierusalē mater no-
stra: dei ciuitas: nulla ciuitz suoz nūerositate
fraudabil. Nā in locū imūdoz demonū succē-
dēt filij catholice matris in ea pace de qua il-
li ceciderūt sine vllō tempore termino perma-
nebūt. Origēnes quoqz sup li. flumeri. omēdia-
rit. dicit. Agunt angeli dies festū letantes super
bis que refugientes cōsortia demonū per cer-
ctiā virtutū āgelicis festināt sodari psonis.
Dō aut angelos tam nobiles de⁹ hominū
o o

mare sicut ad oleofectos et iuuenes in mare cupiscere
nap ferendi et instabiles. Arbores sunt senes in
vita plangant. De hoc etiam fructu angelico ait
psalmista ps. cxxix. Imminuit dominus angelum in
cuius mentem cum et creperet. Parat hoc et cre-
pitu quod ponit Dan. vi. vbi dicitur quod angelus domini con-
tulit ora leonum ne deuoraret Danielem: et per illud
quod scriptum est Gen. xxii. vbi habetur quod cum Ja-
cob valde timeret Esau: angelos suos dicit. No-
li timere: quia plures sunt nobiscum quam cum illis. Item
Re. vi. et vidit discipulus. Et ideo illi qui habent angelicum
adiutorium eis assistere. Et ideo illi qui habent angelicum
adiutorium ait propheta ps. xc. Super aspides et basi-
liscos ambulabis: et calcabis leonem et draconem.
Per aspides enim qui autem in terra figit intelligit au-
torem sive demonem reptantem de ea. Per basiliscos qui habent vi-
sus venenosos intelligit luxuriam qui aspectibus infla-
mas. Per leonem intelligit superbiam. Per draconem vero qui
cauda involuit intelligit suavitudo mala: licet autem
etiam alij angelus nobis auxiliu[m] prestet archangelus.
Michael qui habet in celo victoriam de lucifero et seque-
nter ad illud Apoc. xij. factus est pluvium mag-
num in celo: Michael et angeli eius preliabantur cum
dracone: et puer est draco ille magnus serpens
antiquus qui vocatur diabolus et sathanas in terra: et
augeli eius eo iudicantur surgit et malignos
spiritus: et nobis victoriam de illis exhibet. Vnde sic ab
eo liberatur quisque per dicere illud Dan. x. Michael
venerat de principibus primis venit in adiutorium meum.
Vnde autem archangelus adiutorium nobis promittit
in temptationibus et reprobationibus diabolice Dan. xij.
vbi ait deus. In tempore illo surget Michael prin-
ceps magnus: qui stat per filios populi mei ut preliet
cum dracone. Est autem scilicet quod sanctus Michael fu-
it princeps synagoge: Dan. x. Nemo mihi adiu-
tor est: inquit angelus iudeis nisi Michael princeps
vestre. Sed postquam iudea dominum crucifixit: factus
est princeps ecclesie. Unde refert Josephus quod au-
dit sunt voces angelorum dicentium. Tristeamus ab
his sedibus. Et ideo sancta mater ecclesia canit. Lol-
laudamus venerantes omnes celi milites. scilicet papue
primate celestis exercitus Michaelis et virtute con-
terere sabulo. Quo custode percul pelle rex chri-
ste perissime omne nephas inimici: mundo corde
et corpore: paradiso reddet nos sola demerita.
Nec est enim ille de quo iter canit in officio eius. Ma-
gna magnalia de Michale archangelo qui fortis
in pluvio fecit victoriam. Et in missa eiusdem etiam roga-
mus cum dicentes. Sancte Michael archagale defen-
de nos in pluvio ut non peamus in tremendo iudicio.
Alij enim angelici spiritus etiam debellat per nobis ac-
reas preces. Sunt enim milites dei de quibus dicit Job
xv. Nunquid est numerus militum eius? Quis dicat non.
Sicut autem videmus quod in curia terrestris regis sunt
quidam milites regis associatos et coram illo decan-

tes. Alij vero qui castra et civitates custodiunt. et alij
qui hostes regis et amicos eius expugnant. Sic et cu-
ra regis celestis sunt quidam angeli qui ipsi regem associant
et coram eo decantant sicut cherubim et seraphim. De
quibus dicit Esa. vi. Clamabat alter ad alterum. sanctus
sanctus sanctus dominus deus sabaoth. et Job. xxxviii. ait
deus. Cum me laudaret super astra matutina et super
larerem oves filij dei. Alij vero custodiunt pueros sicut
principes vel civitates ac loca spatiosa: sicut archan-
geli vel personas singulares: sicut angeli iuxta illud
Esa. lxx. Super muros tuos hierusalem constitui custo-
des: tota die ac nocte non tacebunt. Alij autem et domo-
nos hostes dei et hominum amicos eius decantant et pre-
liant: atque ipsi homines auxiliu[m] prebent. Unde ad hunc
significandum dicit Ezechiel. xij. quod angelus domini precebat ca-
stra filiorum israel. Propheta etiam inquit deo. psal. cii.
Qui facis angelos tuos spiritus et ministros tuos
ignem veritatis. ad curandum et cruciandum domos. Et
Lauo deputant angelus ad ministrandum iuxta
illud ad Hebr. i. Omnes sunt administratores
spiritus in ministerio missi propter eos qui heredi-
tatem capiunt salutem. Propter quod Bernardus in quodam sermo-
ne ait. Dominus quid est deus qui innotuit ei: aut filius
hominis qui reputas eum. Denique multi cum natiuitate
eius: imitans spiritum tuum: promittit vultu tuum: et ne quid
vacet in celestibus ab opere sollicitudinis illos etiam
beatos spiritus propter nos mittis in ministerium nostrum. be-
cille. Et ideo quod angelus cuiuslibet nostrum deputat semper
nobiscum. Ait Bernardus super Lamentationem. In quibus diversis
rioribus in quibus angulo reuerentia exhibet angelo tuo
ne audeas illo pretere quod me pretere non audeas. De
bernardo etiam diligenter attendere ne angelum nostrum mal-
ogibus ad indignationem provocem: ne postea sic
et nos in die mortis: et dicat deo illud Mich. i.
Curauimus babilonem et non est curata. Nihil enim
dimittit angelus quod ad nostram pertineat salutem. Ser-
raphim etiam operantur ad cordium inflammandum. ut per
Reg. iij. in angelis qui in curru igneo et equis igneis
appuerunt Helie. Et Esa. vi. ait propheta. Volauit
ad me unus de seraphim. Cherubi operantur ad sancti-
tatem eruditionem. ut per Apoc. x. in angelo qui habebat
manum in manu. et Apoc. xxi. de Jobes. Sustulit
me angelus in spiritu in montem magnum et altum et ostendit
mihi ciuitatem sanctam hierusalem. Et Act. x. ubi quod an-
gelus illuminauit in fide corneliu[m] conversionem. et Apoc. i. c.
ubi: quod deus per angelum suum reuelauit Apocalypsim
suo suo Jobani. et xviij. c. etiam ubi de angelo a cuius
daritate terra illuminata est. Angelus enim secundum Dionysium
suis virtutibus illuminat purgatiua[m] et perfectiua[m]. Vnde
ratione nobis illuminat: affectus purgat: et memoriam per-
fectat et confirmat. Apoc. iij. vbi misit deus angelum suum
ostendere fructus suos qui oportet fieri cito. Et homini vero
operantur ad iudicium informandos. Informant enim in
dicibus ut leges intelligant. Unde dicit Act. viij. Acci-
pistis legem in dispositione angelorum. et ad Gal. iij.
Lex ordinata fuit per angelum in manu mediatoris.
Dominus operantur ad sensum sub domino romis sub
iugationem. Unde Bernardus. xvi. angelus dicit. Bona et ad

bonam suam rediret feci bulliare. Virtutes nobis
obsequuntur ad miraculorum operarios. ut patet 2o
bie. ij. de Raphael angelo qui Tobiam illuminauit: et
filium eius a deglutione piscis eripuit. Et Job. v. dicitur
quod angelus domini secundum tempus descendebar in piscinam et mo-
uebat aqua et sanabat viros. et beatus Jobes euan-
gelista rogabat per manus angelorum preciosos lapides
des restaurari. ut in eius legenda habetur. Preces operan-
tur ad demonum et reprobationum repulsionem. ut patet
Ezechiel. xij. ubi angelus domini in eis posuit se in eis egypcios
persequentes filios israel et ipsi in populum dei. Principa-
tus operantur principum per plures instructiones. ut patet
Dan. x. vbi habetur quod angelus domini instruit tres prin-
cipes. scilicet persarum: grecorum et iudeorum. Archangelus ope-
rantur ad maiorum secretorum reuelationem. vnde Gabriel
archangelus natiuitatem christi virginis nuntiavit. Lu. j.
Angeli operantur ad singularem personarum corrobora-
tionem. ut patet 3o. Reg. xix. vbi angelus portauit
Helie sub cineribus panem et vas aque: et coedit et
ambulauit in fortitudine cibi illius: versus ad montem
dei oreb. et Dan. xij. ubi. quod angelus ministravit Da-
nieli cibum cum esset in lacu leonum tollens Abacuc
capillos etc. Matth. x. iij. dicitur quod post reprobationem
diaboli quod dederat tempore accesserit angelis mi-
nistrabat ei.

Uno deputant nobis angeli ad consolandum
Ipsi enim sunt consolatores tribulatores. vnde
Zach. j. dicitur propheta. Angelus loquebatur in me
ba consolatoria et bona. Et Tobie. v. dicit angelus.
Gaudium sit tibi fortis aio esto. in primo est et cure-
ris. Annuntiavit quod angelus gaudium natiuitatis christi
pastoribus dicens Lu. ij. Annuncio vobis gaudium ma-
gnum. quia natus est hodie saluator mundi. Et milieribus
annuntiavit eius resurrectionem dicens. Nolite timere
scio enim quod secum queritis: surrexit non est hic etc.
Mar. vi. Beati qui fratres cum esset nimia infirmi-
tate quatuor affuit angelus domini cum cibaria etc. Dan.
ij. iij. ubi quod angelus domini cum tribus pueris in for-
nacem descendit et fecit medium fornacis quasi ventum ro-
ris flantem. Item Iudicij. vi. angelus confortauit Be-
deonem. Dan. ij. iij. ubi quod angelus cum Daniel orasset
dominum et dimitteret sibi et populo israel per appuie ei
angelus confortans eum et dicens. Ego veni ut indicem
tibi. scilicet per te esse dimissa. quia vir desideriorum tuorum es.
In eo etiam. c. dicitur quod cum Daniel corruisset in terram re-
tigit eum angelus dicens. Noli timere: par tibi: confortare
et esto robustus. Deamo nobis deputant
angeli ad prestandum. vnde Bernardus super Lamentationem. dicitur.
Nec angelus mediatur inter dilectum et dilectam vota offe-
res: referes dona: excitat ista: placat illi. becille.
Angeli etiam desideria nostra offerunt deo. vnde Tobie
xij. dicit angelus. Quis orabas cum lachrymis et sepe-
liebas mortuos obtuli ordes tuas domino. Et preterea
dicit Bernardus. xviij. quod per scalam quam vidit Jacob angeli
ascendebant et descendebant. Quod exponit fran. de
may. in sermone de angelis dicit. Angeli ascendunt por-
tantes orationes nostras et bona opera coram deo. et de-
scendunt ad nos mysteria fidelis gratie quam videt in deo

nobis rendado. Ideo Augustinus loquens deo li. solilo-
quiorum. c. xix. dicit. Hi sunt ciues beati ciuitatis
perpetue hierusalem a te missi: ut confortent et monent
nos: et oiones filios offerant in spectu maiesta-
tis tue. Et ibidem etiam dicit. Diligunt nempe ange-
li ciues suos: per quos sue ruine sollicitudo istius
rari expectat. Ideo magna cura et vigilantia stu-
dio adsum nobis oibus bonis et locis: succurrentes
et prouidentes necessitatibus nostris et solliciti discur-
rentes inter nos et te digne gemitis nostris et suspi-
ria nostra referentes ad te: ut speret nobis facile me-
benignitatis participatione. et referat ad nos desin-
derata tue gratie benedictione. Ambulant nobiscum
in oibus vijs nostris. irant et creunt nobiscum ac-
tente considerantes: quasi pie quasi honeste in medio prauis
ricandis perueniunt: quanto studio quantoque de-
siderio queramus regnum tuum et iusticiam eius quanto ti-
more et tremore fuimus tibi et exultemus in leticia
cordis nostri. Adiuuant laborantes: protegit quod dantes:
hortantur pugnantes: coronant vincentes: co-gaudet
gaudentibus: patientibus patientibus. grandis est eorum
cura de nobis: et magnus seruator dilectionis eorum
erga nos. et hoc totum propter bonorum tuorum inestimabi-
lis charitatis qua dilexisti nos diligunt enim quod
tu diligis custodiunt quod tu custodis. becille. Et

Decimo deputant nobis angeli ad al-
legandum per nobis. iuxta illud Job. xxiij.
Sifuerit per eos angelus loquens vni de si-
milibus ut annunciet bonis equitate[m] miseribus autem. Ios
Zach. j. dicit angelus. Dominus exercituum versus quo tu
non misereberis hierusalem et iherusalem iuda quod iras-
tus es. Iste is annus septuagesimus est.

Decimo deputant nobis angeli ad
deportandum. in celum. iuxta illud Ezechiel. xij.
Eccce mitto angelum meum qui introducat te
in terram quam promisi patribus tuis. et eiusdem. c. xxiij.
ubi quod deus dicit. Mitta percursorum angelum ut en-
ciar cananem: et ires terram fluere lac et mel. Por-
tat autem aias valde reuerenter: vnde dicunt eas por-
tare non in bucribus sed in manibus dicere propheta ps.
xc. In manibus portabunt te etc. Item portat diligenter
ter: quia eas ab oibus offendiculis custodiunt: et ideo se-
quitur: ne forte offendas ad lapidem etc. Item portat
gaudenter cum caritatis et iubilantibus. iuxta illud
Esa. lv. In leticia egrediemini et in pace deducemini:
et montes ac colles. i. maiores et minores angeli
carabunt coram vobis laudem. Portat etiam humiliter: quia
pauperes et abiectos non despicit. vnde Luce. xvi. dicitur
factum est motus in medio: et portaret ab angelis
in sinu Abrabe. Predicta autem omnia angelorum mis-
sionis copulanda Augustinus in sermone ad heremitas ait. In
supernis spiritibus non solum admirabilis dignitas
et dignatio adamabilis iuuenit: sed etiam gloria equi-
ligua vel cor humanum nullatenus dicere valere vel co-
gitare. Ipsi enim deo spiritus assistunt: domestici dei sunt:
celi ciues principes paradisi: sancti magistri doctores sa-
piencie: illuminatores aiaz custodesque earum: iudices
res corporum: et defensores bonorum. Ipsi sunt pueri
o o s

claz rectores dignitatemque nra tam spualis q
realis ei diligens custodire. Itē sūt q somnē
impetore p nob q dmonē victoriā obinētes.
Itē sūt q qd ad flētū cōtinuū penitētiē t oio
mōduamur. q qd ad impedimētis t tribula
tōibz liberamur. q qd nra facta vel cogitata ad
celū dularit potant. Itē sūt frēs nri qui valde
nos diligunt nosq vbiqz instruit cōt nos pte
gūt nrm aduētū expectātes ad celū: t sedes pa
radisi p nos repleri affectat. Itē sūt scilicet
spūs q nos dormiēdo adit custodes: adit
tripudiat oīdibz. Quis q frēs angeloz mēo
na i mēte carebit. qd eos nō diligit: qd nō vene
ret. Itē sūt q qd sustinamur p quos i mari t in
terra iuamur: p quos frēqnt ab ifirmis libamur: p
q t a quibz i extremis i fide solida
mur: t a maligno spū defendamur. Et obcenta
victoria ad paradisu vel ad purgatoriu p eosdē
deportamur. Et dū purgamur sepe nos visita
re dignant: pmittēt nos ad celestē ciuitatē bē
nificē i gressuros: bēcille. Principālī aut archy
angel⁹ Michael ē a deo ordinat⁹ ad suscipiē
das aīas d b scto migrātes. Un vt canit ecclia
dicit illi de. Archangēl michad pstitui te p n
apē sup oēs aīas suscipiēdas. Itē ipe archāgē
lus Michael fm ecclie picturas: bz officiū pō
derandī aīas: de q pōderandē dī. Prover. xvj.
Pōd⁹ t statera iudicia dei sūt. Sz vt illi cui di
cet illd Dauid. v. Appēsus es i statera t iuent⁹ es
mūn⁹ būs. vt aut mal⁹ illi cui dicit. Appēsus es
tē. t iuent⁹ es nihil būs. s. meriti. gaudiū aut ma
gnū erit illi cui dicit. Appēsus es i statera t iuent⁹
tus es sat⁹ vel mltū būs. Ministrat aut t fuit
āgēl boībz cū magna diligētia: attēdētes q di
uina natura associata ē huāne in eadē psona: t
iō bō est frater dei: t honor q exhibet boībz rōz
frēm refundit. Sciunt qz ipe angel⁹: q licet sine
digniores boībz ppter nature simplicitatē: t bō
est dignior: ppter assumptā a diuinitate huāni
tatē: ppter qd bō magis attinet rōz qz angelus
Primo qz de⁹ nō solū fecit boīem de pgenie
sua: qn cū ad imaginē suā creauit sic t angelū:
sz insup scipm de pgenie huāna fecit qn verbū
caro factū fuit. Maria qd ē cēt homīni cui libet
dignitas t glia atqz nobilitas si ipator mundi
vel papa de ei⁹ se faceret. psapie t parēda. Mul
to aut maior nob ē glia q de⁹ se de nra fecit
pgenie t cognatione. Scō qz angel⁹ em ar
tinet rōz ex pte pūis q est pater rpi p eternā gē
nionē: t angeloz ac boīz p rpalē creationē: sz bō
attinet rōz etiā ex pte mīis: q nō est angelice na
ture sz huāne: ad Heb. ij. Nūqz em angelos
apprehēdit sz semē abrahe. Tercio qz de⁹ cō
trahit parentelā cū angelo solūmō dādo. Quā
do. s. filiā suā. i. imaginē ei dedit quā etiā boī cō
cessit: sz cū boīz t rāit parēda etiā recipiēdo:
qz fororē ei⁹. s. aīaz rōnalē: t matrē ipi⁹. s. huānā
naturā sibi copulauit. Ex p dīctis aut pcludere

posu⁹ q boīco dīctū āgēl maiorē inqū bne
dei frēm suū: quē āgēl bne dnm t nō cognatū
Sz t alia ex ea cōs excedūt: qz bēitudine bne in
vīdē huānitatis rpi in quā desiderāt angeli p
spicere. j. Petri. j. t in pteplatione diuinitatis quā
āgēl solū bne in pteplatione diuinitatis. Itē qz hu
mana natura ē deficiat. nō aut āgēlica. Itē qz
rpa huāna natura ē sup oēs angeloz choros ex
altata. vt pēz in huānitatis rpi t mīis ei⁹. Sūt
aut āgēl maiorē boībz donec sūt in hac coru
pibili vita rōne sue incorruptibilitatis. Un Aug.
ait. Quilibz spūs melior ē qz corruptibile corp⁹
t Mart. ij. de Jobāne baptista inqē saluatoz
Qui minor ē in regno celoz maior est illo. Et iō
de boīe loqns David psal. vij. inqē. Minuisti
eū paulo min⁹ ab āgēl: glia t honore corōasti eū
t cōstitui eū sup opa manū tuaz. Dīct em
bō i hac vita aliqēto minor angel⁹ pē moralita
tē: sz post hāc vitā adepta immortalitate erit com
par t soc⁹ āgēloz. iuxta illd Mart. xij. c. Erunt
boīes sicut āgēl dei i celo. Et iō cū Jobes aplo
vellet adorare āgēlū q sibi appuerat: ille ait. Vī
de ne feceris: pseru⁹ em tu⁹ sum t fratrū tuorū.
vt bī Apoc. xij. c. Et qbz oībz appet humane
nature excellētia t nobilitas. Itē mēsa dilectio
dei erga aīam rōnalē. qz tā excellētes ac dignos
ministros ei dedit. M
Et iō oīdī dilectio dei erga aīaz nra
rōne redēptōis. De p dīctōe em rei vīlīs n
multū dolem⁹: nec p ei⁹ recuperandē mul
tū laborā. cōtra aut ē de re piosa t chara. Qz
igit ineffabilr diligebat de⁹ aīam nram: cā p dū
tā mltis cruciatibz repauit. Triplr aut cogno
scitur qn qd diligit rem p dītā. Prio qn nō aliū
mīit sed sol⁹ ipe cā reqrit. Scō qn ad qrdū
illā lōgū iter facit. Tercio qn p ea iueniēda t res
habēda multos labores sustinet t mltā erogat
O bone iesu tu vidēs aīam nram sponsā tuā p
pctm p dītā t a regno celoz expulsā: in bīs tribz
actibz amorē tuū erga illam oīdisti. Nō em ad
qrendū cā āgēlos vel archāgēlos misisti: sed tu
ipe de celo descēdēs cū mltis laboribz t sudori
bus cā qstisti. O igitur i grata aīa q creatori tuo
sponsa qz tuo amoris vicē nō repēdis. vade em
ad crucē t vide redēptōrē tuū i ea suspēdū t toto
corpe lanātū t i nroga cū dīcēs. O amāssime
atqz elegāssime iuuenis qd qris: qd facis in b
hoī: rēdo patibulo: qre tot cruciat⁹ pateris: cur
sic in altrū ascēdisti. Et ipe nō debet tibi. Ego qro
te aīa mea sponsa mea dilecta qz p dītā eoz mor
tali vīlnerē sauciata. Ego expecto te vt reuertar
ad me creatorē tuū: factorē tuū: amatorē tuū: t
saluatorē tuū. In altrū ascēdi vt oēs me viderēt
brachia extēdi vt oēs ad me veniētes suauit am
plexarer. Reuerrere q ad me ego suscipiā te. Et
hoc ē qd inqē Bern. in qdā fmōe dī. Ascēdit in
altrū vt longi⁹ audiret: fortit clamant vt null⁹
excusaret: clamorū lachrymas addidit vt bō d

copatere. bēcille. Ut etiā oīderet p dīctatē aīe
nra: cā mltis pao cōpauit. vñ inqē Paul⁹ aplo
i ad Cor. vj. Empri em est pao magno: glifica
te t portate deū in corpe vō. Et. j. Petri. j. dīct
Sacerd q nō corruptibilibz auro vel argēto re
dēpti est: sz p dīcto sanguīe Iesu xpi. O insensibi
litas aīa: o i grātissimū gen⁹ huānū: o obstinati
pctōres: respicite i cruce dnm vestrū sanguīne
mādefactū: t a capite vsqz ad pedes vīlneribz
pleni: clamātēqz t dicentē. Sctio. Interroga q
illū o aīa deuota: o aīa tān a dō dilecta: o aīa p
ciosa: t dīcē. Quid sūt dīcē mī. Quid sūt o crea
tor angeloz. plasmator: sctoū gaudiū beatoz.
Et ipe tibi mīdebit. Nō habeo lūi aq vel alteri
por⁹: sz sūto saluē tue desiderio. Sūto te eripe
de i fēni supplicio: t glōfāz te facere i padisi pa
latio: qz te cōpauit p dīcto sanguīe meo. Qd p dīde
rāo qdā frater nri vīficatoz: i qdā sua eplā inqē
Deu bēu qz sacro redemit sanguīne xpi. Noli
noli anīme proditor esse tue. Et ideo curā illius
habe Luc. x. N
Et iā rō q oīdī singularis erga aīam
nram dei dilectio dī glificandōis. Sc
cū dū em Greg. i o mēsa pascale. Probario dile
ctōis exhibitiō ē oīs. Et ille q aliquē cordialr
diligat ei p dīcto t magni valor⁹ dona largit. Et
q cognoscat qntū de⁹ diligit aīaz: cui ineffabilia
bona i celesti glia tribuit. De q amor⁹ i dīctio tā
git p bēra dīctō Esa. lxxij. Ocul⁹ non vidit de⁹
absqz te q p palti expectantibz te. Et. j. ad Cor. ij.
ait Paul⁹. Nec ocul⁹ vidit: nec auris audiuit:
nec cor boīs ascēdit: q pparauit de⁹ diligētibz
se. t Bern. in qdā fmōe ait. Merces aīaz tam
magna est q nō p mēsurari: tā mltā q nō pōt
nūcrari: tā copiosa q nō p finiri: tā p dīcta q nō
p extimari. Et iō in li. d gaudiū paradisi erda
mās idē ait. c. iij. O aīa ilignita dei imagine: de
corata silitudine: despōlata fide: spe dōtata: re
dēpta sanguīe: deputata cū angelis: capar veri
tatis: bēres bonitatis: rōnis p dīctō: quid tibi
cū carne. Quidā etiā nri frater vīficatoz in qua
dam sua epistola inquit.
Quid tibi terrenis bīs cum pereunibz inquā.
Quē manet in superis vita beata choris.
Sperne igit fīctos mundi fallacis honores.
Elige quas nūqz perdere possis opes.
Quas nobis clargiri dignetur misericors de
noster. Amen.
Feria scōa post dīctas in ramis palmarū de
aduētū antīpī sermo vndecimus. D
bis est aduersarius meus Esa. l.
q t in eplā occurrētis ferie. Quia i
superior fmōe declarauim⁹ quō
aīa quilibet bz angelū ad sui cu
stodiā deputatū: nō imerito qn pē. Nunq d ad
uersari⁹ rpi antīpō bēbit t ipe angelū bonū sui

custodē. Ad quā dubitationē rīdet Bēc. de al
in. j. pte sūme i tract. de aīa. abtūo Tho. in. q. dī.
rj. ar. iij. t in. j. pte sūme. q. c. iij. ar. iij. q. c. iij. pte
nēqssim⁹ antīpō angdū bonūz habebit. Lū
rō est. Quia lex cōis ppter vñ mutari nō debet.
t in hoc ei⁹ pena iustior appēbit. qz bēficiatō
ti huāne nature pūsa nō accepit vt debuit. Nō
tū erit oīno frustra āgēl custodiā: qz t si ad bo
nū nō cōuertēt: t a multis malis cessabit rēra
ctus ab āgēlo custo de. vt etiā dī Tho. in sūma
theologicē vītatis. Dīct tū Pet⁹ aut. in. q. dī.
rj. q. qn ita obstinabit in malo q dīct se ei deū
tūc deseret cū āgēl⁹ t ex toto nō habebit cū post
mōdū ad custodiā: sed ad accusandōz dīct illd
Esa. lj. Curauim⁹ bābilonē t nō est sanata. dēre
linquam⁹ cā. Et in hoc sensu intelligi pōt illud
Damascenī in qdā fmōe dīctis. Antīpō cas
rebit āgēlico p dīctio. De quo antīpō qnqz cōside
ratōes in pnti fmōe faciem⁹. Prima dīct pnti
dīctōis. Scōa nomīatōis. Tercia signatōis.
Quarta psecutiōis. Quinta tō appellabit finī
nomis.
Pars pma de pnti dīctōe antīpī. P
Jemulta pnti dīctōe de quibz diffuse
tractauit mīr Radulph⁹ ordīs nri
in lib. quēz edidit de antīpō. t frater
Nicola⁹ rector argēne ordinis p dī
carorū in tract. de aduētū rpi t antīpī. et frater
Hugo castri noui in lib. de antīpō qui incipit
Nō sum ppha nec fili⁹ pphē. O mīto etiā p līma
q scripsit mag⁹ Jobes de vītēbz ordinis p dī
carorū in lib. de futuris xpīanoz t mīp bīs: in q
nīat p bēre q antīpō de quo locuti sūt scī: t
venit t mortu⁹ est: et q fuit machumeth. Lū
opīnō nō est vera in hac pte. Qz vt infravidebī
tur antīpō negabit aliquē esse deū pter se: nec
volēt aliquē aliū adorari p deo. Itē aut machu
meth bz fuerit diaboli⁹ t sceleratissim⁹: t nō
dixit se esse deū sed dei nūcū: nec p bīuit deum
celi adorari: imo ipe euz adorauit: t in lege sua
adorari pcepit ac oīdēs illi fieri qrdīc. Itē bz dī
xerit rpm nō ē deū t p fessus est cū fuisse boīz
scī t spūsserit opatōe pceptū. vt pēz in alchora
no lege ei⁹: in qua mltā t nēnt de eo q nīllo mō
pnt cōpetere antīpō. Nūc etiā erroz demōstra
tur magnitudo ex eo q fm dīctū saluatoris tē
pus antīpī pūo tpe durabit. vñ ait Mart. xij. dī.
Nūc breuiati fuisse dīctō illi: nō fieret salua oīs
caro: sz ppter electos breuiabunt. Tēp⁹ aut ma
chumerice secrete tā durauit p octingētos ānos.
P dīctō qz opīnōis fallacis meli⁹ parebit ex
īfra dīctōis. Pro declarandō aut pme p dīcē nri
fmōis ē scēdū: q aduēt⁹ antīpī mīnīmode est
pnti dīct⁹. Et pmo in sacra scptura: q in aliquo
falsa ē nō pōt: t de cui⁹ dīctō nullaten⁹ est du
bitādū. c. qd nesciat. it. dī. Unde Job. xij. dī. In
die p dīctōis fua mal⁹ t ad dīcē furoris addu
cet. Et loquit de antīpō vt exponit Greg. in mo
o o 4

ral. *Itē* *Esā. q. loquens pba multa de tpo z de*
fructu a. subdit. Et spū labiorū suozū interfi
at impū. i. anapm. vt exponit glo. Jo Paul
q. ad Thes. q. ait. Reuelabit ille iniquū quē do
min' iellus interficiet spū ois sūt: destruet illū
fructū aduē' sui. Dañ. q. q. vij. c. post q. deseri
pū. pba visionē quā habuerat de diuersis de
stis marie de qra que habebat deē cornua: p
quā significat romanū impū: sub q sunt deces
pncipalia regna. subiungit. Et ecce cornu aliud
guū oīm est de medio corū: tū de cornū p
mis euulsa sunt a facie ei. Et ecce oculi q. oculi
bois erāt in cornu isto: tū loquēs ingēna. bec
ibi. Que vba exponens mgt Alber. aleman' in
postilla sup Dañ. ait. In his vbi descriptis in
qras antipēdi. Et ecce cornu aliud. Et bñ aliud: qz
adulterinū. Bñ aliud. Sab oī bono. vbi glo. inl.
de. Nō putem' antipm q designat p cornu guū
demonē effeēt vñ de boio in quo sathanas
habuit. z subdit paruū. i. similitudē bñitatis
Nicola' aut de lra super Dañ. exponit dīcōs.
Et ecce cornu aliud guū oīm est. i. antipm: q erit
guū q. ad pātē in pncipio: s. postea crescat
diaboli adiutorio. Vel paruū durandū: qz guo
tpe durabit regnū a. Vel s. glo. cornu paruū
duz: qz surget de gēte q tūc erit modica vilis z de
specta. i. de tribu Dan. Nulla em est gēs magis
vilis z abiecta qz hebrea q est puata decore res
gio z sacerdotio. vt testat Paul' ad Heb. vij. et
bf etiā in. c. rāllato. de cōst. Itē est vaga z instā
bilis: qz ei euenit ppe pāt. Tēn. j. Pām pec
cūit bñlm: ppea instabilis facta est. Et iō bec
bestia antipm dī: Apoc. xij. ascēdere de mari. i.
de hebrea natiōe q est instabilis qsi mare. Et p dī
ce exponēdo pba q illud qd bf Dañ. q. vbi
duz. Et stabit in loco ei' vilissim' z indign' deco
re regio. veniet dā z obtinebit regnū in fraudu
lāia: z in paucis dieb' pteret.

Q
Exponit pba Dañ. vij. Et tria de corni
bus pmo euulsa sūt a facie ei. Qd glo.
exponit. z Nicro. ibidē de. Qz antipm tres
reges de decē pntia z emēcia sue pntis bñlia
bit. i. regē Bñice: Egepti: z arbiopie. qbo infecti
septē alij reges victori colla submitter. Sequitur
apbētia. Et ecce oculi qsi oculi bois erāt i cornu
isto. Qd exponit Alb. vbi d. de. Nio oculi signifi
cāt astutiā z puidētiā bñanā ac diabolicā q erit
in antipm. iura illd Eccl. x. Oculi ei' septempli
ces sunt. Qz in tēto antipm erit multiplex z varia
z p m z fideles ei. Nicola' v. de l. vbi d. ait.
Et ecce oculi qsi oculi bois erāt i cornu isto. qsi
diceret. Et antipm faciet tāta mirabilia vt ab ali
quibz credat dē: m erit bō pur'. Sequitur in p
apbētia. Et ois loquēs ingēna. Qd exponit Alb.
vbi d. dīcō. i. supbia z deū z scōs ei: cōtra illd
psal. lxxij. Nolite exollere in altis cornu vrm:
nolite loq aduersus deū iniquitātē. Q aut bec p
apbētia loqur de antipm p. qz imediate post p
dīca vba subdit q post bec vidit filius bois. i.

ipm veniēt in nubido celi ad iudiciū oibz. Et
infecta ē bestia illa horribilis. i. antipm. De hac
aut exponēdo nō est dubitādū. Nā in eodē. c. de
Daniel q. d. hac visioe horruit spū ei: z terru
infrogauit vñ de astāto. i. Agētiā: qd dīca vi
lio significaret. marie de qra bestia. z de illo
cornu vltimo an qd ceciderat tūa cornua: z hac
bebat ois loqna grandia: z mai' erat oibz: z fa
ciebat bellū aduersus scōs: z pualchat eis do
nec veniret iudiciū p qd scī obtinuerūt regnū.
Et rīdit angel'. Bestia qra erit regnū quantū
in fra qd mai' erit oibz regnū. Et deuorabit
vniuersā terrā z cōculcabit z cōminuet eā. Que
vba expōit Nicola' de l. vbi d. de regno roma
no: qd ab oibz regnū qrtū appellat: z vniuer
si oibz impū obnuat. Sequitur aut agētiā in
p dīca declarandē. Porro decē cornua ipm re
gni decē reges erūt. Qd exponit Nicola' de l.
vbi d. dīcō. q tpe quo veniet antipm nō obtine
bit vnus sol' impū romanū qd dñat toti orbī
sed decē reges pncipales i oibz dñatōez bñtes.
Sequitur qz angel' in declarandē. Et ali' cōsur
get post eos: tpe potētiā erit prioribz. i. antipm
vt exponit Nicro. de l. vbi d. Et tres reges humi
liabit. vbi idē Nicola' ait. Qz rex affricę: egepti:
z arbiopie subijciēt i pntis antipm. vt etiā ex
posuit sup bñm Nicro. Sequitur insup agētiā
in declarandē. Et fmdēs z excelsū loquē. i. s.
deū fm glo. Et scōs altissimi conerēt. Glo. Qz
electos dei marie psequet. Et inf alios interficiet
Enoch z Neliā. De cui' belie mīlitiōe ait deus
Malachie vlt. Ecce ego mittā vobis belā. pbe
tā anqz veniat dies dñi magn'. Et cōuerter cor
parz ad filios: z cor filiorū ad pātē corz. De ei'
qz aduētū z antipm bf Mar. xij. vbi d. Neliā
qdē vātū est z restituet oia. z idē etiā bf Mar.
ic. De Enoch āt bf Eccl. xlij. vbi d. Enoch pla
cuit deo z trāslat' est i paradysū vt det gentibz sa
piētiā. Est autē hic notādū qz l. antipm occidet sa
croz z tot mala faciet: m in aio suo cōfundet m
pliat. Pmo ex scōz patiētiā z suppoitione
ipm em de' fortis interi' pfortabit. in qru pso
na ait pō deo. Scdm mltitudinē dolor meo
rū in corde meo z solatōe tuelentiauerūt aiaz
meā. Scōs enoch z belie p dīcatōe z disputatōe
De quibz dī: Apoc. xij. qz habebunt pātes super
aquas. i. scpturas diuinas intelligēdas z dedas
rōdas. Un tāta subtilitate z sapia p dīcabūt q
puerūt plimoz ad tolerādū martyriū p ipoz:
antipm ita confutabūt q eis nō poterit rīdere.
Bit em dñs Lu. xij. Dabovob ois z sapiam eis
nō poterit rīdere oēs aduersarij vñ. Tēto p
del ipoz resurrectōe. Nā vt bf Apoc. xij. Postq
antipm interfici fecerit Enoch z Neliā faciet p qd
corpa corz in platea ciuitat' bñlm z nō sūet ea
sepeliri. Qd fiet deo sic pmitte ad maiore ipm
antipm z fusionē. qz vt ibidē dī. Tētia die resur
get a mortuis imortales z ipassibiles: z vidēt
buz eos iudiciū ipoz ascēdet in celū. P dīcatō

aut tangit quidā frater noster zificator dīcōs.
Tūc aut plures ipi p noie morē.

Emala flagrabat dñaqz cūta pati. Et hoc q
ad pmo z fusionē. De duabo v. o alijs subdit
Terrus interea paradysus mittet Neliā:

Et erit atqz enoch iudic' ille comes.
Di duo puerit' faci velamine tecti

Natorū ad patres corda benigna suos.

Lōfundet libero antichristi dogmata vultu

Et simul insanā quā dabit ille fidē

Bestia post trinos hoas perdi immaniter ānos

Et sua mādabit corpora dāda seris

Al illū innumeris pps cernēto ambo

Surgēto pariter regna beata patē.

R
Equit qz agēl' i declarandē visioē p dī
at. z putabit q possit mutare leges tps

id est fm Nicro. de l. vbi d. modū vīuēdi
z cultū diuinū quē sibi qret vsurpare. Sequitur

agēl'. Et tradetur scī in manu ei' vsqz ad tps z
tpa: z dimidiū tps donec iudiciū veniat z ause

rat potētiā ei' z pterat z dispat. Qd exponens
Alb. aleman' vbi d. z Nicro. de l. ibidē dīcōt q

psecutio antipm durabit solū p tres ānos cū di
midio. Qui tñ āni fm Nicro. de l. Dañ. xij. sūt

cōputādi ab eo tpe q se dñmōstrare iapiet z aliq
ad se trahere. sed a tpe q is adepta magna pāte

se eribebit adorādū p deo: z faciet cessare diu
na sacrificia. qz dī Dañ. xij. q a tpe q ablatū fue

rit iuge. sacrificiū: z posita fuerit i tēplo aboiatō
desolatōis erūt dies. Necce tē. Et p' ipm antipm

mortē erit cito vniuersale iudiciū. vt i fravidebit.
Octavo qz Dañ. c. Lū vidit ipe Daniel aliā vi

sionē de antipm: z desideraret eā intelligere: appa
ruit ei agēl' dī. Ego oñdā tibi q futura sunt in

nouissimo maledictōis qn habebit tps finem
sūū cū creuerit iniquitāte. glo. Id ē vltimis die

buz in qbo instabit tpa pculosa z hoies erūt p
uersiores. vt dī aplū. j. ad Thimo. iij. cōsurget

rer ipudēo facie. Vbi Nicro. de l. exponit. i. antipm
q ad oē malū erit iuerēdū. Sequit. Et inrel

ligēs ppositōes. Qd glo. Nicolai exponit dī. q
antipm erit callidissim' ingenio nafali z auxilio

diaboli: qz bēbit diaboli pncipē. Sequit. Et ro
borabit fortitudinē ei': s. nō i vñbo suo. Qd glo.

sa Nicolai exponit. Qz nō in vñre pnia s. dia
bolica pāte z arte mirabilia opabit. Sequit. Et

sup qz credi pōt vniuersa vastabit z pspērat z
faciet z interficiet robustos z pps scōz fm volū

tatē suā. Glo. Qz eos infici faciet q erūt fortes
in fide nolūt eū adorare. Sequit. Et dirigetur

bol' i manu ei'. Glo. Qz mltos falsos potētiā
z miracul' seducet. Sequit. Et cor suū magnifica

bit. Glo. dīcō illud Esa. xij. Silis ero altissim'
mo. Sequit. Et in copia rerū ois occidet plimoz

Qd exponit Nicro. de l. Qz p fortitudinē z mul
titudinē militū: z abūdātiā thesaurorū. atqz dī

utiaz nafaliū z artificialiū ad cultū suū mul
tos adducet z psequet ad eternā mortē. Sequit

Et pncipē pncipū cōsurget. Glo. Id est deū.

Quia in tēplo dei sedebit tanqz dē cū se adora
ri facies. Sequit. Et sine manu cōteret. Glo.

Quia dñs Iesū cum interficiet spū ois
sūt: vt supra dīctum est.

v
Necqz deo: curabit: s. aduers' vniuersa cō
surget. Deū aut maozim in loco suo venerabit

auro z argēto z lapide pāoso: vt munit mao
zim. vbi Nicro. de lra ait qz licet antipm palā se

faciet adorari p dōm in aliq loco puato ados
rabit ipe demonē suū cui' potestate z pldio ac

qz adiutorio faciet p dīgia. Qui demon appē
labit maozim. Naoz em itēptat pldiū vba

bitaculū fortitudinis. Et i illo loco ponet antipm
thezauros suos: ac ibi cōsuabit tāqz i forti

plidio. Sequit angel'. Et mltiplicabit glām:
z dabit eis pātem in mltis: z terrā diuidet gra

tuito. i. antipm cultoribz suis. De hac etiā pelli
ma bestia antipm loqur Job. aplū. iuc. j. cano

nice. c. ij. di. Filioli nouissima hora est: z sic au
distis antipm veniet. Scio qz Nicro. dī. De qz mē

comēdat Nicro. in plo. sup Dañ. de qz etiā mē
minie mgt hystorie scolastice. c. iij. sup Benēdis

de antipm ita dī i li. de pms z nouissimis tē
poribz. Veniet fili' p dīcō q dī antipm. Et pu

tas q sic de' exaltabit cornua sua nimis. Et Da
mascen' li. iij. sen. suaz ait. Decet scire qm ogret

antipm venire. z Aug. x. d. cui. dei. c. iij. iquit
Nō veniet ad viuos z mortuos iudicādos tps:

nisi pms venerit ad seducēdos in aia mortuos
aduersari' ei' antipm. bec ille. Dicit autē Nicro.

de lra sup Dañ. q. oēs q psecuti sunt sinago
gā vltimū dī fuerūt figura antipm: sic Ambio

ebus: de q bf. j. Macha. j. Et sūt tyranni psequē
tes eccliaz. vt dīc Aug. x. d. cui. dei. d. Nerone.

z oēs heretici vt dicit Nicro. de lra super pmas
eplam Job. c. ij. de ebione z cherinbo: figura

uerūt hanc bestiam antipm: z fuerunt quedā
faulle z prenunci eiūs.

P
Paro. ij. bui' fmdēs d dñoiatōe antipm. T
Ecūdo i b fmdēs d ipm maledico ipi

aduersario antipm vidēda ē ei' demo
niatio. Un scēdū ē q multis noibz

i sacra pagina appellat. Nō pmo ap
pellat mal' vt p. Job. xij. Scōo ipi' Esa. ij.

Precipitabit dominus in monte isto soliet
sion vel oliuet: faciem vñculi colligati super

omnes populos: et telam quam ordiuit est sa
o o s

Roda nardos. Quarto appellat cornu. Apoc.
viij. et Dan. viij. Quiro appellat bestia. Apoc. viij.
Sero pseudo ppha et pseudo ipa. Mar. xxiij.
Sero Bog et magog. Ezech. xxxvij. et Apoc.
ix. Quarto iniquus et ministerium iniquitatis. q. ad
Thes. ij. Nono maledictio. Dan. viij. Decimo
re a glorio. Dan. ij. Undecimo a suis discipulis
et sequacibus appellabitur ipus. et inuicit saluator
Mar. xxiij. Et multis alijs nominibus appellabitur.
Unde inquit scus Omnia ordina predicatores in suis
fmonibus q. assumat sibi oia nomina redemptoris sa
cra se appellari agela pbera messia etc. S; in
nomen iesu non assumet; illud psequitur q. tu po
tent. Et dedignabitur dici filius dei s; uolet deus deo
rum appellari. s; Amb. q. allegat illud qd ait sal
uator Job. v. di. Ego ueni in nomine patris mei et non
me recepistis; alius ueniet in nomine suo et illum reci
pietis. In quibus et his s; in ipm Amb. nos red
dit cautos dominus iesus ut nomen suum libere pfitere
mur. marie tpe antipri. Ipe enim ait Marci. viij
et Lu. xij. Qui me pcessus fuerit coram hominibus pfitere
bor; et ego cum coram patre meo q. in celis est. Quat
tuor enim sunt alia principalia nomina antipri in ipsa sa
cra scriptura expressa. Quorum primum et duodecimum
i ordine supposito est q. appellat homo peccator: q. oibus
peccatis plenus erit. Nam sicut ipse fuit et est scus scro
rum. Dan. ix. ita ipse erit pessimus oim malorum. Et si
cut in ipso fuit plenitudo gratie. Job. i. ita i ipso erit
plenitudo malicie. Tertio decimo uocat filius pda
tionis. Et his duobus nominibus appellat eum Paulus. ij.
ad Thes. ij. Qui cum faciet diabolus gnari ad perdi
tionem hominum. et suis malignitatis non solum ipse per
det; s; alios innumerabiles pducet ad eternam pda
tionem. Quia enim sua ita erit ois uicio derurpata et
pessima q. non poterit recipiri peior. Et sicut ipse
uocat est saluator Lu. ij. ita iste homo peccator et filius
pdaionis deterior: ois homine caput uiciorum; et destru
ctio totius scitatis. unde figurat p. p. pentes q. appella
tur salamandra. Quia alij p. pentes suo ueneno unum
inficiunt; illa ois. nam q. de aqua putei in q. ipsa
fuerit biberint; vel cederint de fructu arboris
cui illa ibiderit ois statim inficiunt. Qui est causa
frigiditas ut ab igne nec corius eius imuretur;
sed illa omne igne extinguit. ut dicit Plinius et
Ibid. Et similiter iste serpens antichristus omne
igne spiritus sancti extinguit p. portioabilis ois hominis uir
sue malicie infunder. Quarto decimo appellat
abominatio desolatoris. Unde Danieli reuelauit age
lus. ix. c. sui li. dicens de tpe antipri. Et tunc deficiet
hostia et sacrificium; et erit in templo abominatio deso
latoris. i. antiprius s; in glo. qui prohibebit sacrificium
deo; et in templo diuino se faciet adorari p. deo. De
quo inquit aplos. ij. ad Thes. ij. Qui aduersus et ex
tollit super oem qd dicitur deus aut colitur. ut in templo dei se
deat ostendens se tam q. ipse sit deus. De hoc q. tangit
p. dicit frater noster i. significato: dicens de antipri. Des
truet atq. omnes diuini numis aras: Offerri ut
nequeat hostia sacra deo. Et sibi diuinos rapit;

et scelera? bonorum. Et blaffemā fūmī nōia fēm
da. Et d' p'dic' nos p'monuit dñs n'r i'fuo x'p'o
Mat. xxiij. di. Lū videritis abofationē defola
tōis q' dicta eſt a Danielep'ba. tunc q' in iudea
ſunt. i. in terra: fugiāt ad mōtes. i. ad ſcōs z ad
ſc'pturas ſacras: ne ſeducant ab ān'x'p'o p' diabo
licos illuſiōes. Et q' legit intelligat vbi Amb. ait.
Qui legit z intelligit nō ſeducat vt accipiat falſa
p' veris. Sic em' dō p'ba pſal. lxxv. Illuminā
tu mirabil'r a mōib' eternis. Et iō in illo t'p'e d'
cet q'libet fidelis cū codē p'ba pſal. ex. Leuau
oculos meos in mōtes vñd' veniet auxiliū mibi
Poſſum' etiā hic dicere: q' cū ſint tres ſtat' ces
deſie. ſ. p'ncipiū: plarozū: z iugatoz. Chriſt' in
p'dic. c. xxiij. Mat. dat oībus cōſiliū p' t'p'e anti
x'pi. Lōtinētib' ei q' ſūt i iudea. i. i laude deit'at'
Nā iudea ſm' Micro. cōſeſſio vel gl'ificatio dei
interp'rat' dat p'ſiliū vt fugiāt ad ſolitudinē mō
tiū. iuxta illd' Pſal. Ecce dōgaui fugiēs z māſi
in ſolitudine. Sic em' deus Job. xxi. Dedi ei in
ſolitudine domū. Circūſpiciāt mōtes pascue ſue
z virētia q'q' p'quir. T'p'e nāq' ān'x'pi cōfugiet
ſeti in arabia deſerta petētes. vt d'r Micro. ſuper
Danielē. vñd' d'r Dan. ij. De ſole ſaluabunt de
manu ei' Edom z Moab: z p'ncipium filioz
Amō. Nos em' ſras ān'x'ps relin'q't itactas ſm'
q'ſdā expoſitor: es. Vel dicēdū eſt ſm' Nicolaū d'
lyra. q' p' Edō q' inſp'rat' ſanguine?: ſignificāt
martyres. p' Moab q' inſp'rat' de patre: ſigni
ficāt inocētes in fide parētū baptizati. p' p'nci
piū aut' filioz Amōn q' inſp'rat' fili' meroris:
ſignificāt penitētes q' p'ſecutiōe ān'x'pi nō perib'
būt quo ad vitā eternā: ſed ſaluabunt. Scōo
platis q' ſunt in recto ſup'ioritatis z regiminis
circūſpiciētes ac' ſubdiroz. Un' Petrus eccl'ie
rector: aſcēdit i ſup'iora dom'. Act. iij. Et Mat
thē. x. ait ſaluator aplis. Predicare ſup' recta. z
Lu. xij. itez ait. Predicabit in rectis. Antiq' em'
p'dicabat ſup' rectis q' erāt plana. vt d'r Nicola'
de ly. Et vigilās plar' cū pſal. ait. Vigilavi z fa
ctus ſum ſic paſſer ſolitar' in recto. Dat p'ſiliū
vt nō deſcēdāt: ſ; p'ſiſtāt exēplo Abacuc dicētis.
ij. c. ſui li. Sup' cuſtodia meā ſtabo: z ſigā gra
dū ſup' munitionē z cōtēplabor: vt videā q'd di
cat' mib'z q'd rñdēā ad arguēt' me. Lōtra iſtos
em' plaros q'ſi lup' rapax maxie armabit ān'x'ps
ſciet q' p'cuſſo paſtore diſpergāt'ur oues gregi:
vt d'r Zach. iij. z Mat. xij. O igit' plare in illa
p'ſecutiōe noli deſcēdere de recto regimie: vt ali
q'd collas de domo tua z fugias. ſed ſta for' in
acie vt p' ouib' tibi recōmiſſis vitā ponas: ſicut
bon' paſtor facit q' aīam ſuā dat p' ouib' ſuis.
Mercenari' aut' z q' nō eſt verus paſtor: videt
lupū veniētē z dimittit oues z fugit: z lup' ra
pit z diſpergit oues. Job. x. Tercio iugatio q'
ſūt i agro. i. i labore. ſ. vitē pñtis. iuxta illd' pſal.
Labor eo manuū tuarū q' māducabis tē. dat
cōſiliū vt nō deſerāt agrū mīſimonū nec reuertā

tur ad dissolutōis ip̃i. q̃si volentes tollere tunicā
p̃tinerē. Antip̃s em̃ z discipuli ei⁹ dānabūt nu
prias iubētes dissolui qd̃ de⁹ iuncti s̃ diuinū
p̃ceptū Mat. xij. z Marci. x. Ad cōfirmationē
aut̃ p̃dictorū de noīe antip̃i ait Amb. sup. Lucā.
Abolatio desolatiōis execrabilis aduēt⁹ antip̃i
est eo q̃ sacrilegijs infaustis mētū interiora cō
taminet: sed eo iuxta bestoriā in tēplo vt sibi di
uine vendiceret solū prātiō. Iuxta aut̃ int̃p̃reta
tione spūalē pulchre d̃: stare eo q̃ i affectu sin
gularū vestigiū pfidie sue p̃firmare desideret et
scripturis disputās se esse ip̃s. becille. Et Aug.
sup. Marci. inq̃. Antip̃s ideo abolatio d̃: q̃
aduersus deū veniens honorē sibi d̃: vendica
bit. Desolatiō aut̃ abolatio appellat. q̃ bellis
z cedito terrā desolatur⁹ est. Quarto decimo ap
pellat antip̃s ip̃e christi aduersari⁹: ab anti qd̃
est cōtra. q̃ in oībo erit ip̃i xp̃o p̃rius. Dicit aut̃
ingr̃ Guibelm⁹ varilō l. iij. sen. di. el. viij. Nō est
imaginā d̃i illū sic vocari noīe p̃prio s̃: ex effectu
s̃ nomē sibi cōueniet. alijs em̃ p̃riū nomē habe
bit. Si q̃vera est illa snia. Qui nō est mecū p̃tra
me est. l. celicolarū. L. de iude. z facit. l. q̃ nō facit
ff. de re. au. z. l. si eū. §. p̃en. ff. de fideicōmis. l. i. z. l.
si cui pure. §. j. ff. ad trebel. z h̃r Lu. xj. vbi hoc d̃
xit saluator. z illd̃ Eccl̃i. xxxij. Lōtra bonū malū
z cōtra vitā morō: z s̃ iustū p̃cōr. Quāto mag⁹
antip̃s sceleratissim⁹ z oīm ṽtutū iūmī⁹: erit cō
trari⁹ sc̃rissimō d̃no n̄ro iesu xp̃o. Eap̃: op̃ ap̃
grecos ip̃e antip̃s vocat̃ antihomō: qd̃ in p̃es
tat̃ deo p̃rius. Itē appellat̃ arno xome: qd̃ inter
p̃rat̃ nego. q̃ xp̃m z fidē eius negabit. Appellat̃
etiā thetrā: qd̃ in p̃p̃rat̃ sol vel gigas. q̃ ip̃se an
tip̃s dicit se esse solē iusticie: z illū gigatē gemit
ne substātie diuine z b̃iāne. De quo d̃: psal. xviij
Exultauit vt gigas ad currendā viā: a sūmo ce
lo egressio ei⁹. Et occursum ei⁹ vsq̃ ad sūmū ei⁹
nec est q̃ se abscondat a calore eius. De xp̃o igit̃ z
antip̃o ṽificabit̃ illud̃ p̃bi. j. de celo z mū. j. Pe
riber. z. t. Metba. l. Unū vni xp̃iū est: l̃: ip̃se hoc
ad alijs dixerit. Diabol⁹ em̃ p̃ electis a deo mis
sis z positis ad edificandā eccl̃iā: suā posuit des
tructores. l. p̃ Adā herodē: p̃ Noe neronē: p̃ fi
deli Abrahā cōstantinū arrianū: p̃ Moysē ma
chumber: p̃ David henricū p̃mū germanū: p̃
Jobāne baptista saladinū: p̃ saluatore aut̃ mū
di d̃no n̄ro iesu xp̃o ponet subuersorē o: b̃is ad
uersariū ei⁹ antip̃s: q̃ in oībus ei⁹ p̃rius erit. Et
p̃mo in natiuitate. Q̃: ip̃se d̃ns iesus natus est
ap̃d̃ Bethleē q̃ in p̃p̃rat̃ dom⁹ p̃ais q̃ ṽiuit b̃ā
z q̃: vt ait̃ p̃s. co. boīs p̃firmat. q̃ xp̃s venit vi
uificare boies: z in diuina lege p̃firmare. Anti
p̃s aut̃ vt cōiter tenet̃ nascet̃ in Babilone. Est
aut̃ duplex Babilon. vna in q̃ regnauit nabu
chodonosor rex assirio: z alia in egypto q̃ nūc
appellat̃ Baldach. Dicit aut̃ glo. sup̃ illd̃. ij. ad
Thes. ij. Nisi reuelat⁹ fuerit b̃o p̃ci nascet̃ i Ba
ylone antichrist⁹. Et idē asserit̃ Hiero. sup̃ Da

nide. Et qd dicit q illa Babilon magna cecidit
 dicit q facta est inhababilis. Et id fm eos nō est
 verisile q ibi debeat nasci nisi intelligam⁹ babilonē
 mystice pur⁹ fusio⁹ significat. Method⁹
 hō vbi d^r q antixps nascet i Corozaim: nū
 triet in Bethsaida: et regnabit in Lapharnau.
 Et psuadet ista opinio p illud dictū cōminato
 riū saluatoris Mar. ij. et Luc. x. vbi ait. Venib⁹
 corozaim: et tibi bethsaida. et isra. Et tu capbar
 nau nūqd vsq; ad celū exaltaberis: ad infernū
 descēdes. S; sequēdo opinionē Hiero. dico
 q in babilone q cōfusio vel cōfundēs seu trās
 scēs inēptat: pueniēt nascet p dī⁹ antixps.
 q; in toto orbe cōfusionē faciet: et boies a cultu
 dei trāslatos ad se colēdū pducet. Possum⁹ q;
 p babiloniā intelligere romā. Un sup illd. j. Pe.
 tr. v. Saluator vōs ecclia q in babilone collecta
 ait glo. Romā appellat babiloniā p⁹ fusio⁹
 mltiplis idolatrie. Et nos dicere possum⁹ p
 pter cōfusio⁹ mltiplis malicie. in qua sone
 nascet antixps et aliq malo pōtifice q fuerit al
 cui⁹ scē religiōis p⁹ fusus: s; inobfuato: et pua
 ricato: regule sue. Et ipē antixps postea p ope
 rā diaboli trāsferet ad ptes vltimarias. Ut
 etiā saluator n^r nat⁹ est in oriēte: q; bethleem ē
 in partib; oriētis. Et b ad insinuādū q cū ipso
 nascēte orta est et ichoata sal⁹ n^ra. vnd Zach. ij.
 d^r. Ecce vir: oriēs nomē ei⁹. et eiusdē lib. c. viij. ait
 de⁹. Saluabo p⁹ l^m meū de terra oriētis. et Esa
 ie. xij. d^r. Suscitauit ab oriēte iustū. Ita ecōtra
 rio fm aliq antixps nascet in occidentē: vt oñdā
 q veniet ad occidentas aias eternalr. Et ad hoc
 exponi pōt illd qd ait saluator. Lu. xij. Cū vide
 ritis nubē oriētē ab occidentē statim dicat. Nū
 bus venit. et ita fit. Et isti dicūt q id ipō cruci
 fic⁹ est p occidentē vt oñderet q ille vēr⁹ est de
 occidentē p cū. Alij autē dicūt q antixps nascet in
 ptrib; aqlonis: vt oñdā q suis turbib; cō
 turbabit totū mūdū iuxta illd Niere. j. Ab aq
 lone pandet oē malū sup oēs habitatores terre
 Et. iij. c. eiusdē li. d^r de⁹. Malū ego adduco ab
 aqlōe. et. vj. c. d^r. Malū visū ē ab aqlone. et. xvj.
 c. Stimulato: ab aqlone veniet. et. ij. etiā d^r. Ab
 aqlone venient p donec. Et Ezech. xxxvij. c. d^r.
 Venies de loco tuo de laterib; aqlonis. Et i hui⁹
 figurā Numc. ij. d^r. q Dan castramet⁹ est ab
 aqlone. q; vt infra dicit antixps nascet de tribu
 Dan. Secdo erit p⁹ riuo ipō i effigie et i corp⁹
 dispositōe. Ut em saluator n^r fuit speciosus for
 ma p filijs hoim. psal. xlij. Ita ecōtrario credi
 q antixps erit turpissim⁹. et id appellat aboiatio
 q; aboiabilis erit ad vidēdū vna iust. puerb.
 xxi. Aboiant viri iusti ipiū. Malis autē oculi
 rabit diabol⁹ ill⁹ turpitudine. Qui em trāfigu
 rat se in āgelū lucis l; sit āgelus tenebrar. y. ad
 Lbor. ij. et. c. epi. et. c. nec mirū. xxvj. q. v. cū trā
 figurabit antixpi facē in oculis puerfoni: vt vi
 deat pulchra quia sic valde deformis. S^ctao

ante hunc turbatus est et non precepit. puer. vi. **U**erbo enim perit ipse in pgenie. Xps em
descedit de tribu Juda regali et legitima
q dūmo cultui papue sp fuit dedita. an
tūpō dō descedit de tribu Dan. q fuit filiū cōcus
dine Jacob. s. Baal. q erat ancilla Rachel. vt bē
Gen. xxx. Deca aut tribus Dan fuit a deo reproba
ta et maledicta. Quā dē mgt in speculo naturali
d puerantio būane nature. et Petrusio bes sup
Bpoc. q ideo tribus Dan nō numerat cum alijs
tribubus. de quaz singulis dicunt duodeci mī
lia signati Bpoc. vii. q. et ea nāscet antipō: q oī
no cū suis ab hoc nūcro signator. est exclusus.
Qd cernēs Jacob pīarcha Gen. xlii. p nūcians
futura dicit. fiat Dan coluber toruosus i via:
cerastes in semita. Sed iudei: vt refert Nicolaus
de l. sup Gen. et mgt i hystoria scolastica: dicit
q b p dicit de Salsone qui fuit de tribu Dan. vt
dē Judici. xii. Et decepit philisteos ac eos sepe
pstravit. et ideo subdit ibidē. Mordēs vnglas
equi vt cadat alcedo: a retro. Q: sicut mordēs
vngula equi facit cadere equitē absq eo q tan
gat eū. Sic Salsō apīerat colūnas atrij fecit
cadere domū sup philisteos et occidit eos absq
eo q tūgeret illos. vt bē Judici. xvi. Sed glosa
ordinaria sup dicta pphētia dē: q intelligit de an
tipō q nāscet de tribu Dan. et iō appellat colu
ber qū colēs vmbrias. s. pētrōi. Itē appellat cer
astes q est serpens cornutus. p qd antipōi scutia
designat: q sctōs morū pestifero et cornu prā
tis armabit. Et sicut cerastes bz qtuor cornua
orientis sūta: ita antipōs habebit qtuor regna:
scz orientis: occidentis: septentrionis: et aūstri. Nā vt
dē Micro. sup Dan. Solus in toto orbe regna
bit antipōs.

X

Rediā qz pphētia de antipōi exponit
p Aug. i li. de oru antipōi dicit de illo. Lō
cipiet plen⁹ diabolo ex tribu Dan. sicut i
Gen. legi. fiat Dan coluber in via. Et ita enaz
exponit Be. in. iij. moral. Et iō Jacob pphētia
post p dicit q ba ait. Salutare tuum expectabo
dñe. qū diceret fm glo. Lz iste serpens toruosus
antipōs multos seducet: et a ppo isrl adozabitur
qū dē: et messias quē ipi expectāt: ego tñ expe
ctabo deū saluatōrē dñm isrl et in ipō sperabo.
Sicut etiā inqtr Abacuc pphā. c. iij. sui li. di. Ego
autē dñō gaudebo et exultabo in deo iesu meo.
Amb. qz idē affirmāo in li. de būdictione pīar
chaz ait. Antipōs futur⁹ est de tribu Dan seu
iudei et tyrān⁹ imanis q pplm iudicabit et tūq
sedēs i via serpens deijcere tēptabit eos q vīa am
bulāt vitantis. bec ille. Sicut em duodeci fuerūt
apli: de quoz numero ceciderūt. s. iudas: loco
cui⁹ successit Mattheus. Act. i. sic in nūcro duo
decim tribuū filioz isrl vna tribu ruit. s. Dan q i
antipō psequet xpm: loco cui⁹ Bpoc. vii. in vīso
ne bñi Jobis supplet tribu Manassen q fuit fil
ius Joseph. vt p3 Gen. xxxvi. Sibilla etiā n

burnina inqtr. In illo tpe surget pnceps inqtrac
de tribu Dan q vocabit antipōs. Dicit enim filius
p ditionis: caput subie: magi erroris: et plenitu
do malicie: q subuertet orbe et faciet p ditionē et sig
na magna: pīano simulatōe: et eludet p ante
magici mīlites. bec illa. Quam pphētia reatue
Tbelophor⁹ pbi et beremita in lib. de statu vni
uersalis ecclie. Et p dicit pban⁹ Dier. iij. vbi
dē. Uox annūciatōis a Dan: et notū faciētis idoz
lō de mōre effraim. qz antipōs faciet se adozari.
Et vii. c. Dier. etiā dē. B Dan audiet ē fremit⁹
eqz a. a voce pugnatorū ei⁹ cōmota ē oīs ter
ra: et venerūt et deuorauerūt terrā et plenitudinē
ei⁹. Abbas qz Joachi in sua pphētia dē. Antipōs
nāscet de semine isrl de tribu Dan. et erit diabo
lice pīari tradit⁹: ac ei⁹ obsequijs dedicat⁹.

Quarto erit antipōs pīari xpo in gūardē
q Abust⁹ em generat⁹ fuit de scriissimavir
ginet p opationē spūscī: antipōs dō cō
trario mō gūabit. s. infuēntēre diabolica opatio
ne. Lz em tenētes q antipōs nāscet d adulterio
scz de pīugata: dicat q sicut xps voluit suū ad
uētū et natiuitatē ex gine celare p matrimoniu
diabolo ei⁹ aduētū cognoscere sara gēti: ita dia
bol⁹ occultare volet aduētū antipōi nāscituri ex
dānato coitu: faciēs eū nāscī d pīugata ex adul
terio. Tñ aliū dicūt q sicut xps nāc⁹ est ex despō
sata rōne p dicit: ita pīrio modo nāscet antipōs
ex indespōsabili. s. ex aliq religiosa solēnter p dē
sa: et psequēter inbabili ad pīrabēdū mīmoniu.
demen. eos. de sen. excō. et b vt totalr sit ipi xpo
pīran⁹. Un scādū est fm sniam scti Bona. in. q
di. vii. ar. j. q. ij. q tā boni qz mali āgeli deo per
mittente pnt sibi formare corpa qbz vtunt sicut
instrumentis et organo ad opandū. Sed vt ait
idē doctor in ca. di. ar. ij. q. j. Talia corpa supra
ab āgelis nō hnt verā cōpletionē corpoz: s. solū
effigie. Et dē idē doc. in eadē di. 2 ar. q. ij. q talia
corpa formant de māsia elemētali nō simplia
nec plene mītra: s. medio mō. vt pore ex aere vas
porali. Si aut qz an demōes in tali corpe al
supro possint gūare. Rūder idē doc. i ca. di. ar.
ij. q. j. q nō accipiēdo gūatiōnē pīrie. qz in tali
corpe nō hnt opatiōes pīrias aīme vegetatiue:
habent tñ aliq mō opatiōes bis conformes: et
iō pnt esse medij opatores gūatiōis ex trāsfusio
ne semis alieni. Accipiūt em qūqz formā mīles
ris et viro se pīsticiūt. Et p p b appellat succubi
Suscipiētēqz semēvirile arte et pīate sua illō cō
fuāt ico: ruperūt: ac postmodū assumūt formā
viri et cū mīlere se cōmīscētes ex trāsfusioe p dicit
semis gūare boies pnt. vt dē Scotell⁹ i p dē di.
et tali actu appellat icubi. diabol⁹ q assupta for
ma mīler⁹ se pīsternē viro filigioso ab obfūantia
regle sue apostatato et pessimo: et postea trāsfus
mās se i formā illi⁹ religiōsi fornicabit cū mōa
cha et ipa ab obfūantia re. rule sur. pīata et
mala. Et de illo semē ab ipō i. āgioso suscep

et in illa monachā trāsfuso gūabit antipōs fm
quorūdū opationē. Et iō appellabit fili⁹ meret
ricus et diaboli nāc⁹ de sacrilegio p diabolicam
opationē. Un glo. sup illō. ij. ad Tbef. ij. Dicit
fili⁹ p ditionis. ait. id est diaboli mō p dicit. Iste
aut religiosus et etiā mōacha ipa ab aliq de mī
bu Dan faclr poterit descedisse. puta p fornicā
tionē alicui⁹ hebrei de illa tribu cū mīlere xpia
na. Vel etiā poterit trāsisse originē ab aliquo de
illa tribu iā multis tēporibz ad fidē xpī cōuerso
lz ipi hoc forsītā ignorabūt. Et istū modū gene
ratiōis antipōi. s. p opatiōis diaboli videt scī
gisse Paul⁹. ij. ad Tbef. ij. dicit de illo. Lūius
aduēt⁹ est fm opationē sathane. Et Damascen⁹
lib. iij. ait. Et fornicatiōe generabit antichrist⁹.
et suscipiet oēm actū sathane. Fran. tñ de may. in
fmōe de antipō dē: q nāscet de adulterio et mo
do nāfali. Et idē tenet mgt Guilhelm⁹ varilon
vbi s. vbi etiā inqtr q Aug. in. xx. de ciui. dei. di
cere videt q antipōs erit xpian⁹. s. baptizat⁹ in
fide xpī p suos parētes. exponēs ad hoc illō. ij.
ad Tbef. ij. Qui tenet nunc tenet donec de me
dio fiat. Et ad idē pōt adduci illud. s. Job. ij. Et
nobis p dicit sed nō erāt ex nobis. s. p dēstina
Sicut em vīnū qūto est meli⁹: tāto cū i acētū ver
tetur fit acm⁹. et cibū delicatior cū in sterē vī
fic ferid⁹. Ita cū qz xpian⁹ apostatat a religiōe
xpiana fit alijs peior. c. qz lib. xlvij. di. Et ideo
antipōs erit hebre⁹ et xpian⁹ apostata a lege et fi
de veteris et noui testamēt: et aduersus oēm se
ctam cōsurgēt dē p dicit mgt Guilhelm⁹ va
rilon vbi s. Qui etiā ibidē inqtr. q antipōs erit
rex potētissim⁹: et monarcha fiet totius orbis.
Presuppositis aut p dicitis posset opinari q ali
qua magna regina nō habēs filiū a viro suo re
ge: p adulteriu siue sacrilegiū concipiet filiū qui
erit antipōs. Quē rex credēs esse suū filiū faciet
baptizari: et aliq noīe xpiano appellari. Et ista
regina cū adultero siue sacrilego poterit desced
isse d tribu Dan modo p dicit. Vel forte illi re
gi et regine nō valētibz habere prole masculinā
appebit diabol⁹ in forma vginis Marie: vel
āgeli: aut in forma alicui⁹ scti dicit cis ex parte
dei q eis vult donare vñū filiū q erit imparor
tot⁹ mūdi. z imponet regine q ostēdat se graui
dā vīqz ad nouū mīsem. deind fingat se pcurare
filiū. Quo tpe aduēntēre diabol⁹ occulte porta
bit antipōm tūc natū mō p dicit de sacrilego et
aliq moniali apostata: vī ab alia sceleratissima
feia. Et sic pōt cōcordari opatiōis diuersitas.
Q: illi q dicūt q antipōs erit pue pīatis a pnci
pio debet intelligi q ad ei⁹ originē. qz de parētī
bus nō potētibz et vilissimis gūe nāscet. Sed q
dicūt q erit rex potētissim⁹ intelligi debet ppter
acqūsitū regnū ex tali suppositiōe et fraude diabo
lica. Nō em erit rex ver⁹ illi⁹ regni pmi cui⁹ con
sequet dominū qū ex successiōe pīna. Nec erit
de stirpe antiquorū regū. Primo aut subiūga

bit sibi xpianitatē vel magnā partē ei⁹ vī debet
lādo et occupādo alijs dñatiōes. Multas vō
facilr obtinebit: qz portabūt sibi clauēs ciuita
tū nō tñ metu crudelitātis qz faciet fieri illis q
ei pīadicere volūt. Sed pncipalr hoc faciet ppter
tyrānorū angariās: qbz afflicti ipi vt eas eas
dāt se submitēt ipi antipō. Et iō dē. Ex. xxxviij.
q ascēdet ad terrā absq muro. Et ibidē dē de il
lis q ei se submitēt. Di oēs habitāt sine muro:
vates et porte nō sunt eis. vbi dē Nicolaus de l. s.
ra: q ita facilr eoz vrbes accipiet ac si essent sū
ne muro et munitiōe. Et hoc eodem modo dia
bol⁹ machumeth fecit sectā suā. vt refert epus
burgensis sup Bpoc. c. xij. Nā Erad⁹ imperator
romānorū habita victoria de persis intarū sup
biuit et insolēs fac⁹ est: q illos ppos q nūc sūt
sub lege machumethica vebementer affligebat et
tirānizabat. Quapropē desiderātibz illis rebel
lare et se a fuiture illa gūissima liberare: ipi mas
chumeth dolosus et fraudulēt⁹ se fecit eoz du
cem. Et sic illi vidētes ei⁹ animositatē et sūp opa
mirāda q arte magica faciebāt: ipi se submitēt
et ei⁹ legē receperūt ne iterū sub p dicit imperator
pīate redigerent. Subiūgata aut xpianitate vel
maiori pte ei⁹ ipi antipōs brachio xpianorū de
bellabit infideles. Quibz debellatis dicit se esse
messiā in lege pmissū ad mundū renouādū. Et
sic iudeos sibi applicabit maiori fidditate Lic
em ipi erit de tribu Dan: tñ dicit se esse de tribu
iuda q est regalis cui pmissus fuerat messias.
Et in hoc enā imitabit diabolicū machumeth:
q cū esset de stirpe agar ancille Abrahā denoiā
uit se et gentē suā a noīe sare vtoris ipi⁹ abrahā
Un appellat saraceni q debet vocari agares
nī. Vidētes aut xpiani deuorū ipm p surgere s. fi
dē xpī volētes ei rebellare cui pūis se subdant
sponte nesciētes illū esse antipō. S: ipi brachio
ipiorū hebreorū et aliorū puerforū boim s. eos
cōsurgēs debellabit occidet eos. Et hoc modo
antipōs bis veniet cōtra xpianitatē. s. pmo passi
ce quo ad mītos q ei sine aliq dñatiōe: imo vō
lūtarie se subdēt. et scōo violētē. Et bec pbari vī
dens p ea q habent Dan. x. vbi dicit videt q antip
pūa bis veniet: et i scōa vice p surget s. sanctua
riū dei. et q romani s. cū mouebunt in plūū: sed
tādē ab eo cōterent. Quā dē dānato coitu na
sci debeat antipōs oñdē p illō qd dixerunt iudei
Job. vii. s. Xps. i. messias a nob acceptad⁹ cū ve
nerit nescim⁹ vñ sit. Et bñ. Nā s. iura spur⁹ nō
dē habere patrē. vt notat Hosti. in sūma in nū.
de pīan. et affi. et facit textus in l. hac pte. et in l. si
spur⁹. ff. vñ cognat. et i. s. vulgo q sūros. vbi ter.
ad lūterā. in l. si. s. sue. cognat. et facit etiā. l. q. s. ff.
de in sūa vo. vbi dē. q pater ille quē nupie de
mōstrāt. et in l. vulgo cōcepti. ff. de sta. bo. vbi dē
Vulgo concepti dicunt qui patrē demonstrare
nō possūt. vnde de glosa in. s. si aduersus. in l. si.
de nup. Qui pater est populi pater est sibi null⁹

et ois. Cui pater est pater nō habet ille patre. Et
ibi in terra dicit q. vulgo cōcepti patre nō habet
re intelligunt q. est incert. Predicā etā pban
tur per totū in. c. dicit aliq. rrrj. q. iij. vbi dī.
q. natus alicui ex dānato coitu nec heres nec fi
li. est q. nō est successō hereditatis et nec san
guinis. Dicit aut spur. ille q. natus est de dam
nato coitu. sicut de sacrilegio vel incestu aut de
adultero. vt p. p. l. vulgo cōcepti. ff. de sta. bo.
et per. c. nllī cū pūde. s. p. rōne. de renūc. et c. rrl
misse. qui si. sint le. Quis antichrist. erit cō
muni. tpo in appetitōe. Nā dñs iesus nō appe
tuit regna tēporalia sed ea cōtempnit. vt p. Jo.
bānis. vj. vbi dicit q. fugit qm iudei voluerūt
eū facere regē. et Job. xviij. dicit p. plato. Regnū
meū nō est d. hoc mūdo. Silliter etā fidelibus
suis trāsitoria nō ē appetēda ostēdit Mar. xij.
Sed antichrps regnū tēpale ambit. et bona tēp
poralia suis sequacibz dabit. Daniel. xij. Z

Ed circa pēdica quidā dubitat nūqd an
tichrpus erit diabol. incarnat. sicut xpus
fuit et est de. Et qbusdā videt q. sic et su
am opīonē roborat dicto scī Greg. in. vj. lib.
moral. vbi ait. Caput iniquoz diabol. est q. in
vltimis dicto illud vas pēditiōis antichrps voca
bit. Sed tēdā ē sentētia Hiero. sup. Dan. vij.
c. q. inquit q. antichrps nō erit diabol. incarnat.
sed homo diabolic. q. in eo corpāliter habitas
bit diabol. s. nō p. assumptionē et vnionē i sup
posito. sed p. totalē illi. boīs possessionē. Et ad
hūc intellēctū trābēda sunt vba Grego. Jobes
q. damascen. vbi ē d. p. rōne de iniquitatem
future volūtatis et. cōcedet in illo habitare sa
thanā. iuxta illud Job. xxiij. In grediet bestia
labulū suū et in an. ro suo morabit. Sup. quo
idē Grego. ait. xxiij. moral. c. xxiij. Antiqu. ho
stis vclut bestia labulū suū ingredit. cū in fi
ne mūdi damnatū illū boīm q. antichrps voca
tur inuadet. Nas q. ppe illud diabolū antrū. ac
labulū bestie est. bec ille. Et quibz patz q. anti
chps erit pelunca diabolū rōne simularōis. Qui
enā erit diabolū cauda rōne vltime psecutiōis.
Lauda cū vltimū est aialis. De diabolo aut dī
Job. d. Stringit caudā suā q. cedrū. Dicit q. z
Esa. ix. Propheta docēs mēdaciū ipe est cauda
sq. diabolū. Itē Job. dī. Stermutatio eius qua
si ignis tē. Ubi Gregorius. rrrj. moralium.
c. xxiij. ait. Q. stermutatio marie caput cōcunt
diabolū stermutatio vocat illa et. extrema cōmo
tio: qua dānatū boīz ingredit. et p. cū reprobiis
pncipal. q. tanta tūc se cōmouebit et tute vt mē
bia etā si fieri pōt decta pcurber. Itē erit alius
diabolū rōne pestifere inspiratiōis. Job. dī. Ali
mus et. p. unas ardere facit. Itē erit collū diabo
lū rōne inflexibilis obstinatiōis. Job. dī. In col
lo et. morabit fortitudo. et eius dēlib. re. c. Tē
dit aduersus deū manū suā: et cōtra oīpotētem
roborat. est: cucurrit aduersus deū creto collo

et pinguī ceruice armat. est. Itē ipe antichrps erit
diabolū gladi. ratione ire et querie suggestiōis.
Job. dī. Cū apphēdet gladiū subsistere nō pos
terit neq. basta neq. torax. Per bastam aut fm
Grego. p. dicitōis iaculū: p. toracē et. fortitudi
nem patiēte intelligim. Neutrū nāq. istoz po
terit subsistere ante hūc gladiū. q. vt dī Grego.
Diabol. venies in antichrps tante etutis appare
bit vt si supnū desit adiutorū: et predicanū lu
men obrūdat: et lōganimitatē patiētiū destruat
Ipe ipe antichrps erit nox diabolū. de qua dīc pōe
illud Job. dī. Noctē illā teneb. osus turbo pos
sideat: et obteneb. enī stelle caligine et. Uñ Am
bro. sup. illud Luce. xviij. In nocte illa duo erūt
in lecto tē. ait. Bene noctē dicit: q. antichrps bo
ra teneb. et eo q. p. cōnito boīs tenebras et. rō
ris infundat. Et in fmone de aduētu dñi ad iu
diciū idē Amb. inq. Freq. nter audiuit. sacris
litteris p. dicitū: prius q. dñs iesus veniat anti
chps regnaturū q. ita tenebras hūano generi sue
p. auitatis effundet vt lucē et. itatis nemo respī
ciat: et caligine p. rōne opiens mētes boīm: cētra
tem quā dā spūalibz oculis exhibebit. Nec mēz
si diabol. emittat iniquitatis tenebras: cū nox ipe
sit oīm p. cōnito. bec ille. Qui enā sup. q. eplam
Pauli ad Thē. q. c. ait: q. sicut fili. dei diuini
tatē suā demonstrauit signis et miraculis in bñ
nitare quā assumpsit: ita diabol. ipm antichp. in
uadet et inhabitabit: vt per cū signa mēdaciū fa
ciat ac se deū ostēdat. Pro p. ditiōe aut ist. par
tis dico q. iste p. diti. antichps et cōsortio diabo
li multa scire et facere poterit. Demones enī lz fa
cere nō possint vera miracula: tñ p. tē facere mī
randa et p. digiōsa excedētia facultatē humanā et
sensus boīm deducētia: que ipis boīb. apparēt
miracula. vt ait Alexā. de ales in. q. p. tē sūme in
tract. de miraculis. et scūs Bona. in. q. dist. vij.
p. tē. q. ar. j. q. iij. et brūs Lbo. q. q. dicit ar. q. et
in. j. p. tē sūme. q. xxiij. et scūs Bug. in lib. lxxij.
q. stionū. Et hoc modo videbit facere miracula
antichpus. De quo Paul. q. ad Thē. q. ait: q.
faciet multa p. opationē sathane in oīm virtute
et signis et p. digiōs mēdaciū: et in oīm seduciōe
iniquitatis bis q. pereūt. Et Greg. rrr. moral. dī.
Sicut cedr. arbutta cēta i altū crescēdo desor
ita antichps mūdi glām tēpālter obtinēs mēu
ras boīs et boīco culminez p. tē trāscēdit. Spi
rit. q. ppe in illo est q. in sublimibz pos. potē
tiā nature sue nō p. didit. et. deice. Cui. idarco
et. nunc mime ostēdit. q. disp. cōtōe diuine
fortitudinis ligat. bec ille.

Paro tertia hui. fmōis de signis q. bo. cogno
sa pōt antichp. in primo ventur. B
Ribus modis iter alios cognoscere
possum. antichp. aduētū in primo
affuturū: sc. scripturaz admonitiōe
oīm scelerū perpetratiōe: et scōz p. diti
candē. Quo ad p. mū scēdū est q. sex sunt etates

boīs qui est microchōsm. i. minor mūdos fz
p. m. viij. p. hīc. vīz infātia que durat vsq.
ad septimū annū. s. i. infā. L. de iure dēi. Pue
ritia q. durat vsq. ad duo decimū annū in femi
nis: et vsq. ad quartū decimū i masculis. L. q. etā
re. ff. de testa. i. i. c. s. p. tēca. i. i. i. quibz nō est p.
fa. testa. Adolecētia q. durat vsq. ad annū vigēti
mū quātū. Iuuetus q. durat vsq. ad q. nāginta
ānos. Senect. que durat vsq. ad septuaginta
ānos. Et etas decrepita que est aliarū etatu ter
min. L. vt inter diuinū. L. de sa. sanc. ec. Et pari
formis etates mūdi sunt sex. Quaz p. ma dura
uit ab Adā vsq. ad Noe. scēda vsq. ad Abā
bā. tertia vsq. ad Moysen. Quarta vsq. ad Da
uid. v. fm alijs vsq. ad trāsmigrationē Bab
lonis. Quinta vsq. ad aduētū xpi. sexta et vltima
que est nūc durabit vsq. ad finē seculi. De quo
enā loquit Job. an. in p. bēnio scēti: sup. verbo
psecutus. Quāit bec sit vltima etas mūdi dimis
sis paganoz sentētijs qui enā hoc dicerūt. ant
quos fuit Virgili. q. in bucolicis ait. Vlma
cumcl iam venit carminis etas tē. ostēdo p. sa
cras scēpturas xpm incarnatū: fuisse in vltima
ac scēptima etate mūdi. Nā inq. apls ad Ti
mum. j. Verbū absconditū. L. verbū diuinū reue
latū est. s. per incarnationē istis nouissimis tēp
bus. et. j. Petri. j. dī. Redēpti p. cōlo sanguie ie
su xpi p. cōgniti quidē ante mūdi cōstitutionem
manifestati autē nouissimis temporibz. et. j. ad
Lbor. et. ait Paul. Nos sum. in quos fines
seculoz: dēuenerūt. et. j. Job. q. ait apls. Filio
li nouissima hora est. et Apoc. j. dicit idē apls
q. oget fieri cito ea q. scripta sūt in illo volumie
Inter que est visio de aduētu antichristi et de fine
mūdi. Et Apoc. vlti. loquēs xps de aduētu suo
ad iudiciū ait. Ecce venio cito et merces mea me
cū est dare vnicuiq. fm opa sua. Et de hoc pre
dictus fuit Deus. rrrj. vbi dī: de die iudicij. Ju
sta est dies p. ditiōis: et adesse festinat tēp. Iudi
dicabit dñs pplm suū et in seruis suis mīfēbit.
Sācta q. mater ecclia idē affirmās decētat in
officio ascēdiōis dñi dicēs. Jesu nra redemptio
amor et desiderū de. creator oīm bō in fine tem
por. Cū q. de hac etate nouissima iam p. tēnerit
Necesse. patet psecutionē antichp. et finē mūdi
in proximo adesse. Sicut enī senagoga habuit
septem sigilla. ita enā p. n. ecclia rōndē habebit
Prīmū aut sigillū fuit apertū qm deus mīfē
liū suū in mūdu. scdm qm xpus mīfē apls. cer
nū qm mīfē martyres. qm qm mīfē doctores.
quintū qm mīfē mōachos. s. Basiliū: Bndictū
et alios. scēti qm mīfē frāscos et Dñicū: vt ino
uarēt mūdu p. p. niam p. ditiōes et dicēs pplis
illud Lu. xij. Nisi p. niaz egenis oēs sil. pibitis
Septimū et. sigillū aperiet tēp. antichristi et iudi
cij ac finis mūdi. Cū igit iam q. nq. sigilla in to
tum trāsierint: de seculo aut iā duēt et nonagin
ta sex am p. tēnerit: sequit. primū cē tēp. septimū

et vltimū sigillū. L. aduēt. antichristi. am Bernar
din. n. de senis p. rāf. fuisse vltimū. scūs scūs li
gillū quē de. mīfē ad annū dēi finē mūdi et vlti
mū repetitiōis vna cū discipulis suis. Uñ in li.
q. dicit de mūdi fabrica in quo depicta sunt mi
rabilia a pncipio ipi. mūdi vsq. nunc facta: et q.
vltura sūt vsq. in finē fm p. bētiās scōz vlti
mus scūs depict. est ipe scūs Bernardin. Et
post istū sūmū pontificē Alexādru scūs redicta
sūt tñmō tria folia vacua depingēda Et postea
depicta est psecutio antichristi: sicut i breuissimo
tēp. futura. Ego tñ hoc et alia q. infer. dēscribōz
que de sacra scēptura nō hnt testimoniū nō affir
mo tāq. vera. sed solū put inueni cōsui esse des
scribēda et fidelē recitāda: et idē dico de p. cēdēti
bus silibz. Quid q. lib. q. quēdā iā multis ānis
ab vno excellētissimo astrologo factū: quo tra
ctat de malignitatis q. acciderūt et p. iūctōes sa
rumz iouis ad scorpionē. Nā accēdere tali con
iūctiōe post paucos ānos venit diluuiū. Sillr
post ipam p. iūctiōes venit Machumet. q. fidē
xpi p. magna p. dēdeuit: et xpianis p. luma mala
intulit. Post ipam enā p. iūctiōe nē dē debere ve
nire antichp. Quā qdē cōiūctiōz assērit scēptū
in. Necesse. dicit ap. ista q. de illa iā trāsie
rūt rrrj. āni. Dicit tñ ipam cōiūctiōe durare p.
alijs ānos. Uñ nō pōt scī an antichpus debeat
nasci in pncipio ipi. cōiūctiōis: an in medio: an
et. circa finē. Uñ et p. ditiōis si vera p. supponāt
appet antichp. in breui debere appere. Legit q.
i quādā p. bētia quā dī: reuēdā scūs frāsc.
suis socijs. quā frater Leorn. et p. ditiōis socijs
brī francisa scripsisse scē de verbo ad v. b. p. tē
dicebat ipe scūs frāscus a spūscō edocm.
In q. int alia dicit. q. hinc ad annū. Necesse. vīz
cōpletū quidā rē pōtēs faciet creati vñ p. scūs
do papā et ministrū antichp. q. p. cūs pōntif. fa
ciat vñ p. rānā et dolosam cōpositōz sup regulā
ipi. beati frāscā et acriter p. lequē oēs q. sue de
cēdi nō cōsentiet et ei nō adhibebūt. Marie fra
tres miores et. declarati: et obediētiā nō fuātes
Et erit tāta psecutio et sāma i xpianitate: q. ma
ior pars xpianit. recedet ab obediētia venēica
rij christi. S. rōdē deo auxiliāte ecclia dei refo
mabit p. vñ scām papā d. ordine minorū sil. cū
impariōe christianissimo q. tūc erit eidē sūmo
pōntifici adhibēs. et postea veniet antichps. B

Scētū scēdū fm q. dā doctores q. antichp.
veniat antichrist. recuperanda est terra san
cta a xpianis. Et hoc ait abbas Joach.
sup. Dicit allegā silillā erit bē. vbi enā dicit
q. destruet turcos: et vsq. ad bismaditās pēnē
trābūt absq. resistētia. et causam hui. assignat
dicēs. Futurū est vt oriētales et. rōt. iter se dē
deant et sub romane republice veniant. s. p. tē
murā discordiā. Sanct. quoq. No: scūs pa
triarcha antiochen. de quo aiunt armeni q. p.
p. bētauit fere circa iūia machumet. dē dānū

me q' capta constantinopoli et grecia a turcis
postea adiutorio et consilio aliquor' ex ipis tur
cis sine alijs infidelibus: nō solū ipa constantino
polis et tota grecia recuperabit a xpianis: sed etiā
tota asia et siria et multe alie puencie infidelium
Abuithi cū terra marisq' collecto exercitu pres
dictas terras inuadet. Que oia in breui tpe vi
dent debere accideri: cū inf ipso infideles sint
discordie et bella magna. Itē q' multi xpiani re
ges et pncipes sunt ad recuperandā terrā sanctā
et alias xpianor' terras animati. Sed appa
ret tēpus antichristi et finis mūdi primū esse oīs
sederū ppteritōe et mūdi ipi cōturbatōe. De q'
signo: q' satis dicti i pma pte pncipali bui' ope
ris f'mone. et pte. ostendēs illō esse cōpletū: ad
pns solū dico verificatū esse qd' p'dicit domin'
Mat. xxiij. vbi ait q' tūc abudabit iniquitas et re
frigeret charitas mltor'. Jā cū incepit ille dia
bolus aquilo insufflare. Unvidem' adimplerā cē
hodienis tēpibus illā Berni. sententiā: q' in disci
plina scolastica dr. Recessit lex a sacerdotib': di
sciplina a scolariis: iusticia a pncipib': defensio
a militib': cōsiliū a senib': timor a iuuenib': pa
nitia a paup'ib': pietas a diuinib': bonitas a ci
uib': veritas a mercatorib': religio a clericis: de
uotio a religiosis: bñlitas a nobilibus: fides a
pplis: caritas a mūdo: amor a parētib': obediē
tia a filiis: custodia a p'latib': reuerētia a subditis
ēctas a iudicib': legalitas a p'sulib': cōcordia a
fratrib': familiaritas a sororib': fidelitas ab ope
rantib': māsuetudo a potētib': scia a doctorib':
modestia a cōiugatis: pudicitia a viduis: inre
gritas a v'ginib': fiducia a ciuicis: nūc q' tpe alie
nus habet ab oib'. becille. Scēdū est aut' q'
sicut saluator: nō venit tpe pacis et concordie. ve
p'z Lu. ij. ita ecōtrario ipe antip'p' venit tēpore
salsmar' et discordie. Un dr' Paul'. ij. ad Thes.
ij. q' ante aduentū antip'p'i fiet dissensio i ecclia dei
Ubi dr' glo. q' multi nō obediēt pceptis apl'icis
etiā de psonis eccl'asticis: sed pot' sūmo potē
tia rebellabūt atq' illū et romanā eccliam vera
bunt atq' molestabūt. Et hoc videm' impletū
in grecia: persia: arabia: chaldaea: et q'si in oib'us
partib' orietis. Unō de ipa ecclia pot' dici illud
Tren. i. Dñs genuū facta est sub tributo. Itē. i.
ad Thimo. iij. iterū inq'r' Paul' apl'us. In no
uissimis dieb' discedēt qdā a fide atq' dētes spi
ritib' erroris et doctrinis demonior' in hypocri
si loquētū mēdaciū: et cauteriā p'sciam bñtū
Et dr' glo. sup' Apocalyp. et Blber. magn' in cō
p'dio theologie lib. viij. c. viij. q' fiet discessio ab
veroz impio romano. i. spūali et t'pali. Et idē
tenet Aug. ij. de ciu. dei. et Bmb. sup' Lucā. Que
qdē in pna q'si cōpleta cōspiciam'. Cū videam' i
xpianitate mltas dñatōes: pncipēq' ac reges
et cōitates ac pncipales psonas nō obediēt sedi
aplice nisi in bis q' eis placēt. Quinimo exōis
catōes et infidelitas ac alias censuras eccl'asticas

guipēdunt: immo optet q' papa obediat eis ad
nutriū: et volūt in dñatōib' suis esse velut papa:
et eccl'astica quib' volūt distribuere beneficia:
ita q' papa videat nūc esse sicut circū ad tabern'
nam. Multū q's beretia p'ra eccliam catholicā
insurgūt falsa dogmata disseminātes. quoz
yn' in partib' vltimōranis habēs multos di
scipulos nūc publice disputat cōtra statū ecclie
romane. cui' errorē multū sequitur. ut autē suas
perfidās doctrinās plures suscipiat incedit vestit'
more aplice. ita q' verificata ē illa sentētia quā
p'dicit dñs de tēpore antichristi Mat. xxiij. Tūc
surgēt multi pseudo p'p' et seducēt multos.
P'etrāseō hic de hereticis q' nunc sunt in parti
bus pedemōrantis sub ducatu subaudiēt: qui
q'si innumeras hereses p'p'aciter tenēt cōtra ro
manā eccliam: et appellat valdēs: et sunt circū
ca q'draginta milia hoīm. Quid dīcā de scolis
que sunt in multis ciuitatib' italie in quib' do
cet' q' mortuo corpore etiā morit' aīa. et q' nō
est alia vita p'eter istā: ita q' cōducūt nō esse pa
radisū nec infernū. Multū q's de p'latib' ecclias
isticis: imo etiā de cardinalib' nō obediūt sūmo
pontifici nisi quādo eis placet: imo ei cōtrariā
cur' q'stū possunt. Imp'atori q's romano tēpora
li pauci obediētia p'restāt. ita q' videt' posse di
ci de eo q' sit sicut potestas sinagoge etc. Leges
etiā imp'iales a paucis seruant'. Et ideo in breui
expectat debere verificari illō quod ait Bmb. in
omelia quadā. i. Veniet antip'p'us regno deficiē
te romano: q' inficiet sanctor' reddita romanis
libertate: sub suo tamē noīe. P'eterea iuenitur
scriptura qdā que dr' p'phetia abbat' Joachīm
q' fuit iam elapsis ānis q'dringētis et plus: quā
ego vidi. In qua inter alia dīcāt q' quidā potē
tissimus rex xpianitatis q' erit p'p'et'us antip'p'i
insurgēt cōtra ecclias romanā et illi ingeret mul
tas tribulatōes. et illi tēpore erit salma in ecclia
dei in creatiōe pape: q' plures creabunt'. Inter
quos erit vn' qui eliget per operā p'dicti regis:
sed nō erit verus papa. persequet' tamē verū pa
pā et illi obediētes. et plures obediēt ipi antipape
q's vero sūmo pontifici. sed tandē male finiet ipse
falsus papa et ver' papa remanebit p'p'et'us. Et
desia q's romana deo fauēt liberabit' s' manib'
ipi' regis p' brachiū et potētiā alteri' regis xpia
nissimi q' veniet in adiutoriu ipi' ecclie romane
Nā h' ab exercitu p'dicti regis capiet' ipse bonus
rex et incarcerabit' ab ipso rege malo: aut ita obli
debit in aliquo loco q' tūq' incarcerat' erit
mē adiutorio b're v'ginis marie liberat'. tandē
post mltā p'cula et labores victoriā reportabit'.
Quē regē papa agel'us. i. bon' et scis q' tūc erit
coronabit' imp'iali corona. Et abo simul refos
mabit' eccliam xpī in statu euāgelice paup'at':
erigēs duodeci colūnas. i. duodecim cardina
les paup'atis zelatores et p'fectissimos boīes q'
euāgelicā vitā seruabūt et alijs p'dicabūt. Et

2

porē bui' regis et imp'atoris veniet antip'p'us. bec
p'phetia. De p'dicto aut' malo rege et de antipapio
ac de vero papa p'dicit sibilla Samia dīcēs sic.
Erit in insidijs sponse agni. i. ecclie fm glo. de
paup'at' cultū a'. sille rex mal'. Et erit spon
se agni tres adulteri filii. i. fm glo. tres antipape:
vnusq' legitim'. i. verus papa canonicē dēctus
in cantu debilis. dū adulteris resistere nō pote
rit. vnusq'sq' adulter reliquos deuorabit. i. p'se
quet' et superabit. vel quia alij adulteri secū con
cordabūt et ei cedēt. Qui erūt tria noīa blasphem
ia. i. heresis: abritio: et simonie. et can' eius
abominatio ascēdēs in conspectū altissimi: et fi
nis eius interit: quia. i. male finiet: et cremaliter
dānabit'. Deinde cantabit gall' optim'. i. papa
angelic' apl'icū sedē gubernabit. sicut restaura
tio. i. ecclie renouatio. bec sibilla. Qui verba ad
litterā ponit Thelophor' p'rebyter et heremita
in libro de statu vniuersalis ecclie: et ipam sibil
lam allegat. Iste cū heremita ut ipse refert i p'p'
apio dīcī lib'it' cū sepius deū rogasset ut sibi re
uelare dignaret' que futura sunt in nouissimis
tēpibus: tandē post multas lachrymas orōes et
ieiunia apparuit ei angel' q' dīxit sibi orōes su
as ēē a deo exauditas: et q' ea que ipse querebat
deus p'p' reuelaret' seruis suis. p'phetia. i. Linillo
p'sbytero et heremite mōt' carmelit' et abbati Joa
chim: et multis alijs. p'cepitq' illi angel' et par
te dei: q' p'dictor' scripta pergreret et postea alijs
reuelaret'. Quap' op'p' discedere āgelo ipe Thelo
phorus cū socio suo Eusebio vercellesi. i. ciuitate
Thebarū et ciuitate vñ oriūduus erat p'fatus
abbas Joachīm: et in alijs vicinis locis diligē
ter requisit' opa ipi' Joachīm et aliorū. Et deo
opante inuenit lib'ū Linilli q' incipit. Domui ro
nis diuine. cui' lib' verba āgelus dñi in duas
bus tabulis argētis continētia futurarū: q' ad
finē mūdi ipi' Linillo dedit. Itē dīcāt se repperit
se oīs libros dīcti abbatis Joachīm: maxime
libros missos Henrico imp'atori scito: et lib'ū
q' intitulat' de flore de sūmis pontificib' ab In
nocētio q'ito vsq' ad antip'p'm. q' incipit. Tēp'
re colubri leone filij. Itē aliū lib'ū de sūmis pon
tificib' a Nicolao tertio vsq' ad angelicū pasto
rem. q' incipit. Omnipotēs opifex. Itē dē se reppe
rit lib'ū reuelationū Merlino de sūmis pon
tificib'. q' incipit. Glosa patri. Itē libellū reuela
tionū Rabani de sūmis pontificib'. q' incipit. Be
nus nequā. Itē quādā reuelatōe de salmare fu
turā circa finē mūdi factā b're Francisco. q' inci
pit. Socij sc'i fran. Itē alias p'phetias et visio
nes alior' sc'orū: quarū vna incipit. In vigilia
ascēsiōis. et alia incipit. Scitote qm. Itē p'p'etias
Ambrosij et Merlino ac sibillic' eritbet et cū
burrine ac elepōtine de p'sagijis futuroz. Item
extra tēdos p'phetiarū cōtinētes ea que venturā
sunt ab āno dñi. Nec vsq' ad finē antip'p'i. Et
quib' oib'us dr' se fidelit' extraxisse oia q' posuit

in ipso libro: et nihil de suo adiunxisse. Int' alia
autē ibi dīcāt: q' sicut babel in. vi. et viij. cl'ib' Lij
rilli. ille q' erit verus p'p'et'us tpe salmaris appē
llat' Jero boam: dīcēs q' verus p'p'et'us in oīa
tu sine incepniōe salmaris habebit de duodeci
partib' xpiano: et solū duas p'tes: et pseudo pon
tifices decē p'tes: sicut Roboam et Jero boam ba
buerūt i salmare ipi' isrl' post mortē Salomo
nis. ut habet. iij. Regū. xij. Sed tū oīs veni cū
bicularij. i. cardinales et custodes romane ecclie
sic sequunt' robōam. mali et iero boam. bec p'p'
dictus Thelophor' in dīcto lib. de statu vniuers
salis ecclie: quē cōposuit in. Nec dēct' i. quo
etiā libro dīcāt q' quidā rex francie noīe Karol'
lus veniet romā et accipiet a vicario xpī vero sū
mo pontifice coronā nō aureā sed spinēā qua vo
let coronari ob reuerētiā xpī coronati spinea cor
rona. Et istū regē fecit depingi p'dictus Thelo
phorus in lib. p'dicto quē in ciuitate Mediola
ni ego vidi in charta scriptā antiquā: ita ut ap
pareat iam ab ānis centū fuisse scriptus. nā li
tere eius dē lib'is sunt in mltis locis et vetustate
caduēt: et aliū lib'ū eius dē tenoris et p'curat'us
vidit vn' frater noster in ciuitate Nouarie q' b'
mibi retulit. Et aliū simile vidit reuerendissim'
dñs P'et' baroq' ap'us paduan' ut ipse mibi
dīxit. Est aut' p'dictus rex karol' in ipso libro de
pictus in forma iuuenis parui bñtis modicaz
barbā bifurcatā cū vestib' lilior' insignib' redē
mitis. Et ibi dr' idē Thelophorus heremita. q'
iste karol' recuperabit terrā sanctā: et deponet cor
ronā sui regni et imp'ij sup' sepulchro dñi. Et de
ipso rege exponit illō Bpocw. Ecce equus alb'
et q' sedebat sup' illū habebat arcū: et data ēā cor
rona et eruit vincēs ut vinceret. Et subdit: q' re
gnante isto karolo veniet vltim' antip'p'us. Item
ibidē dīcāt: q' fm mltos theologos asserētes se
a dei spū loq'i āno a natiuitate dñi. Nec dēct'
Blemant' franc' et hispani: et itali erūt in bellis:
et nomiat ibi pncipales p'dictū karolū regē frā
cie. Et dīcāt q' nō tū fideles s' etiā infideles cō
mouebunt in bellis. In eodē q's lib' de fm p'
p'etia abbatis Joachīm in libro cōcordie. et in
lib. de vltimis tribulatōib'. q' iste tribulatōne
ecclie q' erit ant' tēp' antip'p'i erit filius illi tribu
landi q' fuit tpe machabeor'. in quoz tribula
tione sūmū sacerdotiū fuit occupatū a Jafone:
Menelao: Lismachor' et Blebino. Quibus tri
bulatōib' finitū tpe pncipe pacis natus est:
et Octavian' a p'lo romano recepit mūdi mo
narchiā. Et sūlter aī aduentū antip'p'i romanā
sedē tenebūt iniqui sūmi pontifices non p' iustit
ciā spūali electi. Et post istas tribulatōes con
surgēt nouus sūm' p'p'et'us angelic' appellat'.
quia ab āgelis custodiet'. et nouus imp'ator in
t'p'alibus in mūdo: qui simul sedabit oīs tri
bulatōes vsq' ad aduentū vltimi antip'p'i: qui

accipiet monarchiā totius mundi. Et sicut sumus
maior sacerdotum vacante per mortē. Omne tpe ma-
ior habeo p: tunc fuerunt multi antistitiū sacerdo-
tes. sic infra hanc tribulationē. vt habet. v. 7. v. 6.
libi. Cirillū p̄beteri t beremire montis carmeli
vacabit sedes aplice circa annū cum dimidio.
Quo tpe clerus incensū erit tribulat⁹ t afflictus
q̄ consurā abscedet t se de p̄ negabit. t filiter fa-
ciat q̄li omis ecclēastica p̄sona. Quādo q̄ vide-
bimus venire p̄dictas p̄secutiones ecclēie t bella
occlusa que in primo vctura credunt: cepe-
rare poterim⁹ in breui aduentū antīpī. Post
longā em̄ aeris serenitatē cito expectat magna
pluuia: t post longuā sanitatē grauis infirmi-
tas: t post magnā abundantiā t fertilitatē gran-
dis penuria t sterilitas: t filiter post pacē ecclēie
que durauit multis tēpōib⁹ cito aderit tribu-
latio vltima tam diu expectata.

¶ Tunc autē citissime aderit antīp̄s quādo
t sup crucifiri solū sedebit draco t serpens
antiqu⁹ humani generis inimic⁹. In fi-
ne q̄ mundi verificabit p̄betia eiusdē abbatīs
Joachim: quā recitat mgr Bartholomē⁹ p̄sa-
nus in cōformitatis bñ fr̄atīsa. fructu. j. t cō-
formitate. j. parte. ij. dicens de ordine n̄ro quē ap-
pellat columbinū p̄pter habitū t etiā p̄pter eius
puritatē. Ordo colūbin⁹ vsq; ad nouissima tē-
pora duratur⁹ vniūse se opponet cōtra angelus
mortis. i. antīp̄m fm glo. t cōtra cū p̄dicando
magima multitudo de filiis ip̄i ordinis mar-
tyrio ad dñm trāsibit. beclle. Qui etiā ait. Vi-
rūdo turpissima t venenolissima derisorū inīq-
tas opponet se cōtra ordinē colūbinū t ip̄s cal-
care t calcitrare tēpabit. nec poterit. Dñs em̄ vi-
sitat ip̄m ordinē t cōseruat ac gubernat in nēci-
tatis t laborib⁹ suis. Nāsiō ipsius ordinis t
habitatō solida est in angelo sericitatis t eterne
stabilitatis. Item ordo coruin⁹ opponet se con-
tra ordinē colūbinū per inuidiā maiestatis: t cla-
mabit contra eundē ordinē in imperu t furore.
rauefacte sūt fauces eius more vniq; coruino.
Disunt de quib⁹ dictū est in euāgelio. Laute
vobis a falsis p̄betis. Ordo v̄o coruin⁹ tēpō-
re pseudo p̄bet. i. antīp̄i dñibilabit. quia tem-
pore p̄secutionis elongabit a nauicula Petri du-
rissime fluctuante. Tūc em̄ ip̄e ordo coruin⁹ erit
ei cōtumar t rebellis. beclle. Ip̄e em̄ ordo v̄o q̄
dam opinantē tenebit cū antipapa. Quo regnā-
te t verū papam p̄sequēte: ordinē colūbinū v̄o
pape obedientē p̄sequet tanq̄ salmanicū beret
cūq; atq; excōcātū. Ip̄e em̄ antipapa habens
potentiā brachij secularis t multas diuitias: tra-
het ad se multos boies doctos t scientificos tā
seculares q̄ religiosos partim munitis t par-
tim dignitatis eis collatis: t om̄s discipulos et
oib⁹ religionib⁹ quos p̄mittet viuere in spū
libertatis. Facietq; magnas p̄secutiones contra
ordinē colūbinū: t affligēdo oib⁹ modis q̄b⁹

poterit obfuaroreo regule ip̄e: t nō solū efficit
eos de locis suis: s; etiam illos occidi mādabit.
dabitq; p̄stem sequacib⁹ suis eos interficiendū.
Unde noster bñs franciscus de becharia pro-
uincie sancti francisci: qui sepius loquebatur
cum domino nostro Jesu christo: t p̄ multos
annos quotidie locutus est cum beata virgine
Maria sibi apparente: t multa p̄phetando
p̄dixit que omnia euenerunt temporibus suis.
Inter alia dicit suo cōfessori fratri Joseph: qui
nunc est valde antiquus: t sunt plus q̄ triginta
anni q̄ hoc dicit: scilicet q̄ i refectorio sancte
Marie de angelis apud Alisium decapitabū-
tur duodecim fratres minores: t trāsibunt ad
dominum cum palma martyrii. Et ip̄e frater
Joseph erit vnus illorum. Unde cum nunc sit
decrepitus sicut ego hoc anno ipsuz vidit: opor-
ter p̄dicta in breui accideret: t creditur fuisse lo-
cutus de persecutione ipsius antipape: t ordi-
nis coruini. Nūc m̄ ordo coruin⁹ tandem vel
ro p̄valente papa cum ip̄o antipapa defidet
a gremio sancte matris ecclēie: vt dictum est: t
ordo columbin⁹ erit in flore sanctitatis. Et
vt p̄betauit p̄dictus abbas Joachim. regi-
na austri: id est virgo Maria defendet eum per
mare aquilonare transeuntem: id est per vari-
as tribulationes: t consolabitur in amaritudi-
nibus suis. De p̄dictis autem mentionem fa-
ciens p̄dictus frater noster verificator: atq;
ip̄m regem alloquens: quē opinat debere cum
papa angelico reformare ecclēiam christi ait.
Tē modo cū nostre sit subruta norma salutis
Extulit in mundo iam percurrente deus.
P̄sul vt angelic⁹ rabid⁹ p̄ctus ab hoste:
Per te apostolicas tunc bene pascat oues.
Sed sarban humani generis seductor: amara
Illū tēpabit t tibi ferre necem.
Insup t sanctos francisci queret alumnos
Perdere: q̄ veri p̄sulis arma ferant.
Loruu t insontē rostro mordente columbas
Percutiet: falsi ductus amore ductis.
Nam qui apostolicā rapit sine numine sedem
Lernet vt hos partes nolle tenere suas.
Otius immerite p̄perabit tradere morti:
Atq; columbinū dilacerare gregem.
Nictamen in petri sic naufragante carina
Persister: rabidis non pauefactis aquis.
Tunc lupus obsequiū xp̄o cōferre putabit
Dentibus innocuam dum iugulabit ouē.
P̄teget hos austri regina p̄ssima fratres:
Sustabunt quāuis pocula amara prius.
Illorum plures patriā pia vora secuti:
Martyrii palmam pro pietate ferent
Nectantū fratres: quin sūmū culminis almus
Pontificem: rabid⁹ atq; furore petet.
Tē tamē atq; illū genitrix sanctissima christi
Eruet a cunctis hoste dolente malis.
Tu q̄ p̄ meritis post tā pia gesta supremum

Beatus illo te coronate gradu.
Tūc pius t xp̄o similis sine crimine pastor
Exupiet dñi pauperis acra sequi.
Quā cito bullenas in paup̄ate colūnas
Eriget: t deris esse vetabit opes.
Tunc velut in p̄mo surgēs ecclēia ceta
Incipiet purā sancta tenere fidē. tē.
Idē q̄ abbas Joachim sup. Niere. vbi multa
p̄betauit de bño francisco t de ei⁹ ordine futu-
ro: etiā p̄dixit q̄ in fine mūdi veniet ali⁹ ordo
sacculi p̄ indumentū portantiū: qui ordo ita parū
durabit sicut tēpus antīpī. Nos autē portan-
tes saccul⁹ p̄ indumentū multi viderūt: et ego lo-
cutus sum cū illo q̄ primus cepit dictū saccul⁹
portare: t cognoui eū ambulare in veritate t cū
magna puritate ac seruitute: t aduentū vitā suā
t aliorū sociorū suorū esse valde austerā ac ma-
xime abstinentē. Interrogauī q̄ illū quō sic cepit
ser portare dictū sacculū. Qui rogatus r̄didit q̄ se
pius visum est ei q̄ de celo tale indumentū sibi
ōndere t mitteret: atq; diceret q̄ illud assume-
ret ac portaret. t ideo ip̄m suscepit. Itē dicit mi-
hi q̄ fuit Rome t cubicularij pape voluerit eū
introducere ad papā: ac ei bullā aliquarū gr̄az
ip̄erare: sed ip̄e noluit. Dicit q̄ quō fuit p̄ficus
cū illo sacco ad visitandā terrā sanctā. t semel iuit
p̄ viā terrestre ac transiuit p̄ multas regiōes in-
fidelis t ab eis cap⁹ fuit: t seru⁹ māsit cuiusdā
dñi multis ānis: ac semp detulit ip̄m sacculū. Tā-
dem liberat⁹ a fuitute p̄xit bñlm: t ibi cū vi-
dit vnus frater n̄r qui hoc mihi dixit. Primo
tū fuit in Lamech vbi corp⁹ machumetib⁹ erat.
Ad quē locū l̄ null⁹ xp̄ian⁹ accedere possit: t si
aliq̄s xp̄ian⁹ ibi reperiat: op̄et ip̄m aut negare
xp̄m aut mortē subire: tamē ip̄e existēs in comi-
tatu saracenoꝝ inter q̄s multis ānis steterat ser-
uus: t p̄pter bonū seruitiū erat ab eis dilect⁹: l̄-
bere p̄xit cū illis seruis ip̄is i viā ac adinuās
eos in oib⁹ q̄ poterat: maxime in onerādo iu-
mēta t curā habēdo d̄ saracenis. Interrogauī autē
illū quō fecit q̄ oēs genuflectebāt ante corpus
machumetib⁹. Qui r̄didit q̄ etiā ip̄e genuflectit nō
adorando machumetū sed dñm iesum xp̄m fa-
ciēs ei solitas deuotiones t dicens ordēs suas cō-
suetas. obsecrāsq; ip̄m dñm iesum vt cadere fa-
ceret archā in qua erat corp⁹ ip̄i machumetib⁹:
atq; ei⁹ seclā destrueret. Quis orationē exaudi-
uit de⁹. nā vt intellexi archa illa cū corp̄e machu-
metib⁹ fulmie de celo aduenire postmodū exter-
minatōi subiācut. Secū v̄o suā in breui exter-
minādā ip̄i saraceni affirmāt se habere et q̄bus
dā p̄betis. et iam exminata est in partib⁹ gra-
nate in q̄ regnauit secta machumetica p̄ octi-
gētos ānos. P̄dicit⁹ q̄ p̄mus sacculi delator: q̄
est cremonēsis diocesis iā annis septe elapsis a
me interrogat⁹ de tēpore quo cepit deferre ipsuz
sacculū. r̄didit: q̄ iam erāt viginiduo āni q̄ indu-
tus erat sacco. Licet autē quidā dicāt nō esse illū

ordinē qui est vcturus in fine mūdi: q̄ nō est a
ecclēiam approbat⁹. Et q̄ incep⁹ tāto tempore
nō creuit in maiori numero t fama: ego m̄ r̄der-
uando dēterminationē hui⁹ sacculi ecclēie: op̄-
nor hūc esse illū ordinē q̄ nō erit aliq̄s ordinib⁹
filiis sed dissiliis. Cū em̄ iste ordo debeat ita pa-
rū durare: sicut nō habebit loca p̄cularia ad
habitādū: nec aliqd t̄pale ad viuēdū: ita nec a se-
de aplice volet aliqd p̄uilegiū. Et ideo isti sic
induti saccos portantes in manu crucē paruam li-
gnā: habēt q̄ angulū et viminib⁹: capite dñi
coop̄to ac nudis pedib⁹ ambulantes vadūt q̄n-
die p̄ mūdū tanq̄ pegrini t aduene oēs ecclēias
visitantes: t p̄ se ac p̄ p̄p̄o xp̄iano orātes: semper
tū in die cōcedēs: a carnib⁹ semp abstinentes: t
vinū nūq; bibētes: t vbi se reperiūt in sero dor-
mientes. Nec iste est ordo noue religionis q̄ nō po-
test fieri sine sedis aplice licētia speciali. vt in. c.
vnico. de reli. domi. lib. vj. q̄. vt ibidē ait glo. itē
gitur illa p̄hibitiō de inueniēdo nouū ordinē
vel religionē vel deferēdo nouū habitū q̄n vo-
lunt sū viuere in cōgregatiōe t esse de eodē colle-
gio ac facere aliquā p̄fessionē. Isti v̄o nō viuūt
in cōgregatiōe: nec aliq̄s vestitū tanq̄ in ordine
vel religiōe: nec aliq̄s p̄fessionē faciūt. Et ideo
solū est ordo habit⁹ penitēntialis quē qlibet p̄ se
accipere potest ad faciendā priam aū aduentū se-
veri iudicis ad iudiciū vniuersale. Sicut fecit
viri nūmū ad euitandā vrbis subuersionē. vt
d̄. Jone. iij. Ut etiā factū fuit a centū decē ānis
circa tpe maxime pestilētie quo boies iduri lin-
theaminib⁹ albis p̄gebat clamando misicor-
diā. vñ etiā nūc dicit tēpus alborū. Ad deferēdū
dum aut talē habitū sacculū in expectatiōe vlti-
mi extermiñij hortat⁹ deus. iij. Efdre. xvj. dicens.
P̄cingite vos sacculis t cilicis t plangite: qm̄
appropinquat cōtritiō v̄sa. Et q̄ iste ordo me-
lius loquēdo ordinat⁹ a deo mod⁹ penitētie du-
rabit paruo tpe sicut tps antīpī. ideo non mis-
si vsq; nūc non diuulgat. Sicut em̄ dñs iesus
stetit p̄ triginta ānos post suā natiuitatē atq;
eligeret discipulos: t agna miracula sua boib⁹
demonstraret. sic etiā antīp̄s faciet q̄ p̄manebit
vsq; ad tēpus etatis triginta ānorū atq;
inici-
piat apertā t terribilē illā p̄secutionē suā contra
xp̄m ac fidē catholicā. Unde ip̄e antīp̄s donec
peruenit ad trigēsimū etatis sue annū non co-
gnoscat esse fili⁹ per dñōis: nec boies sciēt p̄ cer-
to ip̄m esse natū: sed bene erūt opiniones que nō
credent dō ec effect⁹ videbūt. s. cū ip̄o i trigēsimō
āno incipiet mūdū vniuersum cōturbare. Qua
p̄pter forte nūc est natus t trigēsimō āno p̄im⁹
nobis tamē hoc nesciēdo vel nō credēdo. So-
lum aut tribus annis cū dimidio p̄durabit a
aperta persecutiō: vt supra dictū est t etiā istū
videbit. Et sic erit de ordine isto portantiū sacculi
qui l̄ inchoabit in illo anno in quo antīp̄us
nascetur: tamē nō mltū diuulgabit: nec habit⁹

6° assumet a magna multitudine nisi per tres annos vltimos cum dimidio. In quibus venit Enoch cum Delia et predicabit contra antipm in dno sacco. vt expresse patet Apoc. ij. vbi ipse loquitur de templo quod est in iherusalē: et de ciuitate scā que debet cōculcari et violari p antipm et gentes eū sequētes. Et ait Jobān aplo. Ne merariis illd. s. cēplū: et auctu: qm dānū est gentibz: et ciuitatē sanctā cōculcabūt mensibz qdraginta duobz: qui sunt tres āni cū dimidio. Et sequit. Et dabo duobz testibz meis fidelibz vbi de glo. s. Enoch et Delia. et pberabūt diebz mille ducentis quinquaginta amicti sacis rē. In quibz verbis cōmēdant pmo in locutiōe cū dē. Dabo duobz testibz meis fidelibz et pberabūt. Secō in pberatiōe dū dicit. Diebz. Mōd. Tercio quo ad effectū dū dicit. Amicti saci. Quarto quo ad effectū dū dicit. Hi sunt duo olivē: scz respectu pictatis. Quinto quo ad charitatis ardore dū sequit. Et duo candelabra. Sexto q ad intētiōē dū addit. Lucētia aī dñm. Septimo quo ad fortitudinē dū dicit. Stātes. s. contra antipm. Octauo quo ad feruētē p dicationē dū dicit. Si quis voluerit eis nocere ignis de ore eorū erit. s. lignita p dicatione detegēs antipm maliciā: et verbū deuore orōis ad inimicos conuertēdū. Nonō quo ad miracula vera cōtra falsā antipm. Et ideo sequit. Hi habēt pātē clauz dendi celū ne pluar. qz tūc synagoga antipm que videbat celū cessabit a suis miraculis. Et habēt pātē supra aquas. s. exponēdi scripturas diuinas. et percutere terrā. s. sensus terrenos philo sophie antipm. Decimo quo ad gloriam resurrexōz post mortē: vbi ibidē dī. qz post tres dies et dimidiū spūs vite a deo intrauit in eos: et steterūt super pedes suos: et audita ē vox magna de celo dicens. Ascēdite huc: et ascēdēt in celūz i nube rē. Et predicta etiā pbera pēz qz Enoch et Delia nō perdurabūt in p dicatione contra antipm per totū trienniu cū dimidio: sed interficiēnt ab ipso antichristo per aliquod paruum tēpus ante expletiōē illorū qdraginta duorūz mensiū persecutiōis eius. Unde de morte eorū sequit in dicto. c. Et cū finierint testimoniū suū bestia que ascēdit de abyssō. s. antipm fm glo sam. faciet aduersus eos bellum et occidet eos. Aliqui etiā dicūt qz de nouo testamēto veniēt cūz Enoch et Delia duo aliq testes quos dominus viuos reseruat. qz ad illud tēpus. Quoz vnū asserūt esse Johannē euangelistā dicentes qz de se tacuit in Apocalipsi et humilitate. sicut etiā fecit in euāgelij sui. xij. c. reticens nomē suū cum loqueret de discipulo a iesu dilecto. Et opimōne suā isti pbant. quia de ipso ait dñs iesus. Jobis. xij. Sic cum volo manere donec veniā ad iudiciū: fm eos. Et Matth. xvj. itē inqt. Sunt quidā de hic stantibz qui nō gustabunt mortē donec videāt filiū hominis veniēte in res-

gno suo scz ad iudicandum viuos et mortuos. Alij autē iter quos fuit franciscus de maffro. in sermone de antipm: dicit qz Enoch venit pro illis qui fuerūt in tpe quo hoies erāt sine lege et gra p maiori pte. Delia autē p illis qui fuerūt tpe legis sine gra. Jobāne vero p tpe legis gra. Cū Apoc. x. dicitur est ei. Oportet te iter pbera re gentibz multis. Quoz scōz vnā cōcederet mihi de esse famulū et suū ac sociū p dicationis et martirij. Nā ipi p dicationē ptra antipm in duri facio: et ab eo interficiēnt. Sed pūo p eorū pforatiōē xpianoz et tribuantū corda solida: bunt. Nā sicut deus puidit mūdo hūc q nūq sit sine aliquo luminari ptra tenebras: dāns ei lunā et stellas vt illuminēt noctē: et solē vt dāns fieret diem. Sic in tpe tenebroso antipm puidet bē de istis clarissimis viris qui illuminabunt ecclesiam suā. Ad cōfirmatiōem etiā p dicationē: sicut visio illi pueri manuant nepotis vni p nōstrū. qui puer a qnqz annis vsqz ad duodeciz quorūdie in missa: aut statim post psecutiōē corpis xpi videbat duos angelos tenētes vnā coronā in capite sacerdotis vsqz ad receptiōē sacramētū: aut rapiebāt et imobilis ac insensibilis remanebat: et terribilia dei iudicia ei ostēdebant. S; bebat dei pceptū ne alicui q videbat reuelaret. Anno vero. 1493. a natiuitate dñi: itaz ppletis annis duo decim fuit similr rapē et ad paradisu deduct et terribilia vidit q vt reuclaret in mādatis habuit. Vñ iter alia dicit qz hic ad. 1500. moriet maior p oim viroz et mlierz: et qz in breuissimo tpe veniet antipm. Quia nō mittet a deo ali renouator mūdi. Sed Enoch et Delia in breui veniēt. Et ordo saci erit celestis p mūdū: ac cito erit finis mūdi. Cū autē p ipi pueri bis non crederet Ille ait. In signū q ego fui in paradiso: dico vobis qz ibi iuentūz lem qui fuit socius vester: qui dixit mihi qz vos salutarē et parte sua et dicere vobis qz recorder mini vos cū ipso semel sic fecisse. Tunc ille bis auditis credidit: qz ille socius eius erat mortuus per multos annos ante natiuitatez ipsius pueri: et de illo predictus puer nullum vnqz habuerat noticiam. Et illud qd fecerant simul nemo sciebat nisi ipsi et deus. Quibus oibus cōsideratis apparet qz nō longe sumus ab aduētū antipm. Et hoc etiā probat sanctorū p dicatione. Nunqz etiā deus mittit ptra mūdū sua flagella: et iudicia terribilia: ac vniuersalia nisi pūo annūciat ea p suos p dicationes. iuxta illud Amos. iij. Non faciet dñs verbū qn pūo loquatur ad seruos suos et pberas. Sicut ergo annūciavit diluuiū per Noe centum annis ante vt pēz Gen. vij. Et exterminiu sodomē et gomorre annūciavit Abrahā Gen. xij. et flagellum pbaraonis Moysi: Exodi. vij. et vñ. et bierico exiditūz p nūciatū Deū. vltimo. ac Josue. i. Et amalechitaz. i. Reg. xv. Et flagellū

samaritan. iij. Regū. vj. et Sennacherib. iij. Regū. xix. et Esa. xxxvij. et Numue Jone. iij. et Nabuchodonosor Daniel. iij. et Hierusalē Lu. x. et Matth. xij. Sic etiā p nūciatū vltimū mūdi exterminiu nō per vnū tū: sed per predictatores quasi innumerabiles. Misit em Johānem baptistā qui hoc p nūciatū. Lu. et Marc. iij. c. dicit. Jam securis ad radicē arboris posita est rē. Misit quoqz aplos et doctores ecclesie qui de aduētū antipm iudiciū finalis p dicationē dicētes illud Matth. iij. Penitētā agite appropinquabit em regnū celorū. Misit postmodū beatū franciscū ac Dominicu qui inuitatis ad eternas nuptias annūciat: quia parata sunt omnia. Matth. xij. et Lu. xij. Postremo misit sanctū Bernardinū q fuit ille āge lus de quo Apoc. xij. inquit beat Jobānes: qz habebat in manu euāgelij eternū. Nullū em sanctū fecit libz qui appeller euāgelij eternū nisi ipse sanct Bernardin. De cuius p dicatione ne ait ipse sanct Jobes vbi supra. qz clamauit voce magna dicens. Time deū et date illi gliaz et honore: quia venit hora iudiciū ei. In signū autē qz ipse sanctus Bernardin erat ille angelus in pmo suo fmōe quē populo fecit accepit pthemate illud Psalmiste. Nisi cōuerfi fuerit gladiū suū vibrabit arcū suū retēdit et parauit illū. Super quibz verbis predicauit de flagellis dei et de iudicio vniuersali. Vltimate vident deus hoies inuitatos ad nuptias esse negligētes: et nō venire misit quasi innumerabiles p dicationes ad annūciandū finē mūdi dicēs eis illud Luc. xij. Ire in vicos et plateas et qz cūqz inueneritis cōpellite intrare. s. seruoze p dicationis. Nō est em quodāmo terra in qua nō vadāt p dicationes annūciatē tēpus antipm et vltimū iudiciū in pmo adesse. Quāto em p pinqui est flagellū: tanto plures mittūtur ad annūciandū. Quod figurat ecclesia que antevlīmā dñicā aduētū ponit vñm pberā: sed in vltima dñicā quasi in fine ponit duodecim pberas. Et predicta confirmāt: quia abbas Joachim: vt habet in pformitatio beati francisci: pberauit qz multi fratres minores instāte tēpore finis mūdi per mūdū discurrēt p dicationes quorūdie qd hodiernis tēporibus videmus impletū. Preterea illd est credibile qd quo est publica vox et fama fm glo sam in. l. ac si natura. s. cū me absente. ff. de negociis gestis. S; iā p totū mūdū est publica vox et fama antichristum in proximo venturū. ergo rē. Unde reuclat mihi qdā frater noster qz cōstēs in terra sancta interrogauit quēdam fratrē nostrū q fuerat saracē: que opinio esset inter saracenos de antichristo. Et ipse respōdit qz in Hierusalem et in Chairo et in Lamech publice dicebat natū esse quēdam puerū qui suaz sectā debebat destruerē que in breui tēpore fm suoz propbetias est fi-

nienda. Et propter hoc nō plūat vntas aut vridaria: nec edificat de nouo. Similr iudei dicunt natū esse suū messia: et ad partes vltimas rinas multi pergūt vt eum inueniāt. Hoc etiā āno millesimo qdringētesimo nonagēsimoter tio dicterio nouēbris in ciuitate Mediolani quidā demon adiurat an tēpus antichristi ēē p nūm: rēdit. Liro: cito: cito adueniet. Rēuclat etiā mihi quidā nobilis fidedignus se vidisse quēdā libz antiquissimū factūz vltra montes ante xpi aduētū per multos annos in quo p dictione sunt multa que fieri debebant vsqz ad finem mūdi: et omnia que ibi dicta sunt de christo et de alijs: euenerūt. Et in ipso libz scriptū est qz finis mūdi erit in millesimo quingētesimo: nisi deus aliter disponat. A duobz qz annis citra mortū est quidā pater noster me nomine magister Matth. de busti qui erat doctissimū me: dicens et astrologus: et dicebat qz infra paucos annos deber regnare quēdā pstellario in qua aut mūdus destruetur: aut vita hominū et modus viuēdi mutabit. Quidā quoqz astrologi dicūt qz in millesimo qngētesimo vel circa debet regnare quēdā cōstellatio in qua omnes leges dāte sunt. scz lex Moysi: lex Leuiti: lex Machi: et alie: et qz tūc debet dari alia lex noua. Blia aut lex noua nō dabitur nisi lex antichristi. A nō multis etiā annis citra quidā discurrens p quādam ciuitatē Italic in spiritu exdamās dicebat. Anno millesimo qngētesimo mūdus finiet tēpus suū. Vniū qz opiniōis sunt multi qui illud dictū saluatoris Bc. j. Nō est vestit nōse tempora vel momēta que pater posuit in sua potestate. exponūt. s. reuelāda in tēpore oportuno. Nam dicūt nō fuisse opportunū hoc reuelare tēpore apostolorū. quia cū tot generaliones hoim adhuc deberēt esse ante finē mūdi: nō fuiss; timor predicti exterminij nisi in vltima generatione et in fine eius. quod non fuisset vñle ipsis generatiōibz. Unde cōcludūt qz sicut tēpus pmi aduētū christi fuit reuelatū. vt patet per numerū hebdomadarū que describunt Daniel. ix. vñs reprehēdit christus iudeos Lu. ce. xij. dicens. Hypocrite: faciē celi et terre nōstis pbare: hoc autem tēpus quō nō pbatis. Ita etiā tēpus secūdi aduētū eius. s. ad iudiciū fuit fm eos reuelatū tēpore opportuno. Unde exponūt. Nō est vestitū: sed. s. aliorū quibz ipse pater postea reuelabit quādo expediet: sicut dicunt euz postea fecisse. Et ad illd Matth. xij. et Marc. iij. De die illa et hora nemo scit rē: et spondēt: qz intelligit de sciētia proprie sumpta. Quia scire est rem p causam cognoscere: et quoniam ita est et nō ptingit aliter se habere. vt dicit. j. posterior. Et exponūt etiā. Nemo scit. s. reuelandum tūc tēporis: et dicūt qz nō dicit. Nemo scit ex predicta causa. Vñ quia vñ p dicatione reuelationes siue pberie fuerint a deo facte et inspira-

tenis bene cōstare nobis pro certo rego de anno
et tēpore ipsius antichristi et finis mūdi nihil cer
timdialiter affirmo. De opinatōe aut loquar qd
nobis est a deo cōcessum. Nam ipse dñs iesus
dedit nobis signa post que possumus opinari ei
re esse futurū finē mūdi dicēs Marc. xxiij. Cū vi
deritis hec omnia serere quiape est in ianuis. et
idē dicit Marc. xxiij. Et ideo Dan. xij. postq an
gelus dixit q clausi sunt signatōes sermōes. ad
didit. Nō intelligit omnia impj. Porro docti in
telligit. vbi Nicolaus de lra ait. q multa futura
et secreta que de occultat malis iura illō Sa
piētie. In malivolā aia: nō introibit sapiētia.
reuelat bonis cum rogādo et in sacra scriptu
ra se ceterōtibz. Propter quod rogabat psal.
dicēs. Reuēda dñe oculos meos: et cōsiderabo
mirabilia de lege tua. Qua ex re perforatōe sa
crām scripturā: et signa predicta aliasq cōcētu
ras dico: q opinor multos de his qui nunc vi
uunt iurāturos corpalresq ad tēp psecutiōis an
tichristi et finis mūdi. iura illō saluatoris Marc.
xvi. Nō presibit generatio ista donec om
nia fiant. Scriptū namq est Apoc. x. q beatus
Iohānes euāgelista vidit angelū descendētem
de celo qui iurauit per viuēte in secula seculo
rum: q tēpus ampli nō erit: et cōsequēter q
aito veniet finis mūdi. Et Apoc. xiiij. dicitur. q
alius angelus cūiit de templo clamās voce ma
gna ad sedētem super nubē. Mitte falcem tuā
et metes: quia venit hora ut metas: quoniam aruit
messis terre. Et misit qui sedebat sup nubē fal
cem suā in terrā et messuit eā. Et alius angelus
et iuit de templo quod est in celo habēs et ipse fal
cem acutā. Et alius angelus cūiit de altari et cla
mauit voce magna ad cū qui habebat falcē acu
tam dicēs. Mitte falcē tuā acutā: et vindemiā
borros vine terre: quoniam mature sunt vine ei.
hec ibi. Et ideo armemur nos isto tēpore piculo
so armatura pñe. De qua ait aplūs ad Ephe.
vi. Induite vos armatura dei ut possitis stare
aduersus insidias diaboli: scz tēpore psecutiō
nis antichristi.

¶ Pars quarta bñus sermōis de psecutione
antichristi.

Dicit quicūq offendit xpm et eius pre
ceptis contrariat antichristus dicit pos
sit fm apli sententiā. Jobis. iij. et ij.
cū dē apli. i. c. Unō verū est illud qd
idē Jobes euāgelista pñe canonice sue. ij. c. di
cit. Et iam antichristi facti sunt multi. Sicut em
aduētum magni pñe ad aliqū locū preces
dunt ei famuli: et seruatores ei preparātes bo
spiriū: ita aduētū antichristi in mūdū pcedūt
multi scelerati ei discipuli cōturbātes ipm mū
dum: et disponētes eum ad recipiēdā predictā
legē ipsius antichristi. Unō Isidorus in lib. i. de sū
mo bono. c. xxi. ait. Ante q veniat antichristus

multa tam ei mēbra pcecesserūt: prauē actio
nis merito caput propriū pueniūt. Et iterū
dicit. Omnis qui fm pñe suo sue noimā non
vinit aut aliter docet antichristus est. Sed nos de
pñe antichristi nūc loquētes duo dēclarabim
de eius psecutiōe. Primū dicet seductiōis. Sec
undū de cruciatiōis. Que duo denotantur in
pñe pñe Jacob Gen. xliij. Dan coluber
coruosus et. vbi glosa ait. q antichristus erit ut co
luber fallax blanditijs et deceptiōibz: et erit ut co
rues exterminādo coruētijs et terroribz. Quia
serpētis cornua sunt ad modū vermiculorum.
Qui abscondēs se totū sub puluere mōstrat so
lum cornua que credēs aues esse et mea et ap
propinquātes ut comedāt ab eo occidunt. Pri
mo ergo antichristus seducet multos benignitate
ficta et predicatione callida. Predicabit em leges
xpi esse falsas: atq illā destruere conabit mīs
tens suos predicatorēs per vniuersum orbē pres
dicātes cōtra christū et fidē eius. ipm q antichristum
verū deum affirmātes: et christū nō esse natū ex
virgine nec filiū dei: sed seductōrē et hypocritam
atq p suis iniquitatibz crucifigū. Et crucifigū il
lud Esaie. xli. Corruē in plateis veritas et. Et
ipse antichristus dabit cultoribz suis bestialibz legē
nouā in perditionē corū. Et hoc pñe dicit spiri
tu pñe David psal. ix. cum dixit deo. Cōsti
tue legislatorē super eos. s. antichristū. ut sciant
gentes qm homines sunt. s. bestiales et damnādi
Buseret etiā ipse perditus antichristus diuinū offi
cium et celebrationē missarū. ut inquit Greg. in
moral. Et hoc pñe dicit Daniel sui libri. viij. ca.
dicēs. Robur datū est ei contra iuge sacrificiū
et prosternef veritas in terram. et. viij. c. etiā dicit.
Egressum est cornu modicū et factū est grande:
et magnificatū est contra fortitudinē celi: et dele
cit de stellis et cōculcauit eas: et vsq ad pñe
fortitudinis magnificatū est: et ab eo tulit iuge
sacrificiū et delecit locū sanctificationis eius. Et
Jobel. i. dicit. Perire sacrificiū et libatio de dos
mo dñe: et luxerūt sacerdotes ministri dñi. Des
populata est regio et. Ostēdet quoq antichristus
se cōterū messia a iudeis expectatū. et iō incarna
tum esse et eos bonis tēporalibz in hoc mundo
abūdere faciat. Unō sup illud Daniel. viij. Ve
ritas in terrā prosternef. ait Grego. Quia tēpo
re antichristi fides celestis ad desiderū vite tēpora
lis dedinabit. Et hoc modo ipse perfidus anti
christus seducet iudeos recedificādo templū Salo
monis in iherl'm: et in eo se adorari faciēs ut de
et messias. Precipietq ceremonias iudeor ob
seruari et boies circūcidē: et ipse etiā in iherusalem
se faciet circūcidē. ut ait Albertus magnus in cōpē
dio theologie libro. viij. c. viij. Et predicabit licitū
esse iudeis fenerari alienis. Itē iubebit coli fab
batū. ut dicit in. c. puenit. de pñe. di. iij. De ista
seductiōe predictū fuit Apoc. xvi. vbi dicit apo
stolus. Uidi de ore draconis: et de ore bestie

de ore pseudo pñe et treces spiritus imūdos
ad modū ranarū. Primus spiritus est draconis
id est diabolus: qui p os antichristi et sequaciū pres
dicabit oēm subtilitatē lra humanū intellectū
falsificādo scripturas. Secundus spiritus est be
stie: quia pñe dicit oīa sedera cē licita: et bestia
les ac carnales voluptates et delectationes imo
esse opera meritoria. Tertius spiritus est pseu
do pñe. i. hypocrite. quia ipse antichristus finger
sanctitatē et pudiciā ac castitatē: fm Micro. su
per Danielem qui etiā ibidē ait. q tantā sanctitatē
similabit ut eos quos cruciauerūt martyres sui
cōparatiōe iniquos faciat apparere. Et Grego
rius. xxiij. moral. c. xxiij. inquit. Per hypocri
sim sanctitatis eaz quā ipse dominus veraciter ba
buit singularē sibi inesse sapiētiā mentis et vi
tam: et sub agni specie auditoribz reprobis ser
pentinū virus infunder. Et de hoc predictū fuit
Daniel. viij. vbi dicit. q habebit os loquēs ingē
tia. Et Job. xli. scriptū est. Non fugabit cum vir
sagittari. Quod exponēs Greg. xxiij. lib. mo
ral. c. xij. inquit. Quid sagittas nisi verba pñe
corū accipim: quibz nō fugabit antichristus. q
quisq ab illo apprehēdit: verba predicationum
audire contēnit. hec ille. Et ista erit maxima pes
na ipsorū predicatorū. vnde Origenes ait. Que
maior tribulatio q videre fratres nostros sedu
ci. Propter predicta aut dicit de antichristo Psal
mo. ix. Quis maledictiōe os plenus est et amari
tudine et dolo.

Ecūdo seducet multos miraculorū ap
parentiū lz falsorū ostēsiōe. Et nō solus
ipse operabit talia miracula et faciet mi
randa: sed etiā eius discipuli virtute diabolica.
De quibz inquit dominus Matth. xxij. Sur
gent em pseudo pñe et dabunt signa magna
et prodigia: ita ut in errorem inducant si fieri po
test etiā electi. Et hoc etiā tēgit predictus frater no
ster versificator dicēs. Totaq tūc pseudo faciet
miranda pñe Electi ut timeāt iam titubare vi
ri. Bug. quoq. xx. d. ciuitate dei. c. xvij. ait. Tūc
soluetur sathanas qui per ipm antichristū in oī
virtute miracula quidē sed mēdaciēter operabit
Ipse em discipuli antichristi ad inuocationē no
minis eius diuinā pmissiōe faciente descendere
spim malignū in forma spūssanti sup credēs
in ipm antichristū: ut loquātur varijs linguis si
cut apli faciebāt post receptionē spūssanti. Et
ipse antichristus ascēdet in montē oliueti. ut infra
dicet. Et dicet se velle ascēdere in celū: et sibi cre
dentes ducere ad eterna gaudia. Et abscondet se
per triidū ac mortuū se simulabit: et postea ap
parebit et dicet se resuscitatū. Et hoc dicit glo. su
per illud Apoc. xij. Uidi vnū de capitis suis
quasi occisum in morte: et plaga eius curata est.
exponēs sic. Unū. s. antichristū: quasi occisum
quia simulabit se mortuū. et postea discipuli ei
predicabūt eius resurrectionē futurā. Et nūc an

tichristus surget ac faciet se ante magica portari in
aerā: ita ut videri nō possit quasi in celū ascēdat
Et ideo sequit ibidē. s. Apoc. xij. Et admirata
est vniuersa terra post bestia. i. antichristū. et ad
orauerūt draconē. i. diabolum qui dedit talem po
testatē bestie. s. resurgēdi. et adorauerūt bestiam
dicētes. Quis similis bestie: et q potest pugna
re cum ea. Tūc ergo cū ostēderit antichristus se in
celū ascēdisse faciet descendere demonē in specie
ignis tāq spūssant sup oēs discipulos suos in
cōspectu populi. Et ideo predicatorēs antichristi ias
crabūt se et dicent q meliores sunt et digniores
aplis christi: q receperūt spūssantū nō in aper
to sicut ipsi sed in cōclau. Faciet quoq antichristus
et discipuli eius loqui infantia vni? bore demo
nibus corū linguā mouētibz. Dicit etiā glosa su
per Apoc. xij. q antichristus faciet magica ante sta
tuā loqui et predicere futura. Et ideo pñe pñe
dicta inquit Greg. xxiij. lib. moral. c. xxiij. Nec fi
deles nostri mira faciūt cum perueria patiūt
Sed antichristi satellites etiā tunc cū perueria
inferēt mira facuri sunt. Pñe ergo que erit
humane mēis reptatio illa quādo pius mar
tyr corpus tormētis subiicit: et tamē toror ante
eius oculos miracula facit. Qui tunc virtus nō
ab ipso cogitationū fundamēto quarat quan
do is qui flagris cruciat signis coruscet. hec il
le. Qui etiā libro. xxi. eiusdē operis. c. xxi. inquit
q visis tantis signis antichristi et predicatorū eius
electi ipsi quoddā dubitatis nubilum patient
sicut dicit Job. xli. De naribz eius pcedit fumus
Quia de miraculorū eius insidijs ad momen
tum caliginosa dubitas etiā in electorū corde
generabit: sed tū corū cōstātia a rectitudine nō
mouebit. Dicit tamen Matth. xxij. q stelle ca
dent de celo. i. mlti boies docti et magistri theo
logie atq predicatorēs q dicunt stelle. Dan. xij.
cadēt de celesti cōuersatiōe et a vera fide. Unō di
gitur Apoc. xij. Trabet secū tertiā partē stellarū
Et hoc deus ideo pmitter fm sanctū Vincētiū
in sermonibz suis. ut p que quis peccauit p bec
et puniat. Sap. xi. et c. postoralijs de iure patro.
et. c. si. de imu. ec. Et notat in. l. bereo. ff. de bis q.
ut indi. et in. l. et facto. §. Julianus. ff. de vul. et pu
pil. Qz em nō curauerūt de sacra scriptura lz cō
uersi sūt ad fabulas. ij. ad Thia. iij. Et si ut puta
dlectati sūt in sacra scriptura istati sūt p sugbiā et
sāctia. ij. ad Lbor. viij. et. c. nisi cū pridē. §. p. dese
ctu. de renū. Vel fuerūt adulterātes verbū dei:
et mala vita sua destruxerūt quod pñe canerunt
Ideo pmitter deus q ad pñe cōtationē et pñe
antichristi decipiant. fides em xpi nō est in sapiētia
boim sed in virtute dei. ij. ad Lbor. ij. Unde Da
niel. xi. dicit q plurimi de cruditis corrumē
et Ezecb. xxxvij. ait dēno. Lōmouebunt pisces
maris: et volucres celi: et bestie agri: et omne repti
le quod mouet sup terrā: cunctiq boies q sunt
super faciē terre: et subuertent montes: et cadent

seperit ostia murus construct in terra. Tbi dicit
Thicola' de lra. q vacillabit a fide de quolibet
stato ecclesie militans. Per pilceos em maris si-
gnificatur iudei in aqua voluturari. porreolu-
eros celi significat superbi. per bestias agri bo-
mies simplices. per reptilia sug terra cupidi. p-
boies & significat altum t prudens in mun-
dano negotio. per mteos aut significatur pra-
cipes t pedan. t per sepes doctores. per muros
& religiosi. quoru plurimi repute anttpti com-
mouebunt a fide chisti. Est aut sciendu q vi-
ta miracula no possunt fieri nisi virtute diuina
vt declarat Bler. de aleo in .ij. parte sume in tra-
ctu de miraculis. t beat' Thomas .q. ij. q. clx.
Et ideo nec discipuli anttpti nec ipse antichrist'
faciet vera miracula sed bene facient signa ad-
miranda per coogatione diaboli. Que ideo dis-
cantur miracula. quia modo impenetrabili fiet.
sicut quando magi Pharaonis fecerunt serpenteo
arte magica. Erod. vij. Demones em talia pos-
sunt modo impenetrabili facere. vt declarat scius
Bonauen. in .ij. dist. vij. arti. ij. q. ij. Vel appella-
bunt miracula ppter coru raritate vel nouitate.
quia que raro sunt miracula dicunt. §. bec oia
in aut. de consu. coll. liij. t facit lex. si maior. L. b
legi. bere. Quauis aut multa signa ficta p illu-
sione faciat ipse anttptus t discipuli ei'. sicut sepe
faciunt demones q suis artib' magicis illudunt
sensui hoim faciētes apparere que no sunt. vt
habes per theologos in .ij. dist. vij. tamē aliqua
vera signa prodigiosa faciet que possūt facere de-
mones. vt ait scius Bona. vbi sup. Sicut reali-
ter fecit diabolus descendere ignem super oues.
Job. vt habes Job .j. c. Erūt tamē signa non ve-
racia per respectū ad finē malū. quia illa signa
faciet vt persuadeat falsum t medaciū inducet
Licet aut talib' falsis miraculis decipient mali
t instabiles in fide. t maxime hi qui vsi sunt
artib' magicis ad cōsequenda sua desideria: aut
ad inuenienda ablata per furtus: vel amissa: aut
sciendū futura: vel ad recuperandā sanitatē t
huiusmodi: di nitētes deū t ad magos t astro-
logos recurrētes. Quos deus permittet seduci
incantatiōibus t artib' magicis ipsius antichri-
sti t discipulorū eius vt per ea puniantur per
que peccauerunt. Tamē electi non decipiētur
quia eos christus preadmonuit Matth. xxiij
dicēs. Ecce predici vobis rē. Jsten q̄uis tūc
solid est chist'. Malachie. j. obscurabit. Mat-
thei. xxij. salz in cordib' multorū. Et luna id
est ecclesia nō dabit lumē miraculoꝝ: t anttptia
nī faciet predicta signa: tamē immobiles p̄sistent
nec seducuntur miraculis nec mutabūtur cor-
mentis dicētes cum Propbeta psal. xlv. Deus
noster refugiu t virtus adiutor in tribulationi-
bus que inuenerūt nos nimis. Propterea non
timēbim' dū turbabis terra t transferent mon-
tes in cor maris salz per anttptm t discipulos

eius: qui precipiente monitibus vt clarent se ac
proiciant in mare: et statim opere dyabolico se
cleuabunt et proicient in ipm mare. Inter alia
autem admiranda ipse antieps ambulabit su-
pra mare demonibus cum sustinentibus. Ipsi
quoq; demones eius effigiem assumentes ap-
parebunt in diuersis mundi dimanibus in eo-
dem tempore: et ita videbitur q; antichristus sit
verus deus qui in eodem instanti in diuersis
locis se demonstrat: qd per naturā videri im-
possibile. Dyabolus quoq; gmissu dei deima-
gine vel statua petri vel beate virginis loquet
multa mendacia contra christum et ipsam bea-
tam virginem: ac fidem christianā: dicens chri-
stiano q; sunt decepti. Item hoc faciet latens
sub imagine crucifixi: et dicit. ego non sum de-
us et homo sicut creditis: et multa alia falsissi-
ma. Alia quoq; glosa super 3 poē. xij. inquit.
Arte magica ascendet antichristus in acra ferē-
tibus cum demonibus: facietq; arbores cito flo-
rere et arescere: mare turbare et huiusmodi. hec
illa. Et hec est causa quare in tam paruo tem-
po re quasi vniuersum mundum conturbabit: q;
per artem dyabolicam nunc erit in oriente: dein-
de in occidente: et in meridie: ac in septentrione. Et
hoc videbitur admirabile ac diuinum homini-
bus simpliabus: ac ignaris. Alij etiam dicunt
q; demones intrabunt corpora mortuorū: et sic
videbitur q; ad preceptum antichristi et discipu-
lorum eius resuscitentur mortui. Unde sedu-
cent mltos marie filios corū et vros ac alios
eorū ppinquos: et beniuolos vt dicit scūs Vin-
centius in sermōibus suis. Item demones fa-
cient aliquos videri mortuos ex aliqua infirmi-
tate: deinde ad iuocationē antichristi videbunt
resuscitari: cum tamen in veritate nō essent mor-
tui. Et similiter ipsi demones ipedient arte sua
visum alicui⁹: ita vt sibi et alijs appareat cecus
a natiuitate. et postea ad preceptum antichristi
et discipulorū eius remoto impedimento vide-
bitur illuminari. Et idē fiet de claudis et alijs
infirmis diuersis: qui simili modo videbunt
sanari. facient quoq; demones iuēiri scriptu-
ras antiquissimas in modū prophetaz: quas
ipsi composuerunt in quib; multa mendacia
erunt contra christum et beatam virginem. Et
in eis dicit quomodo antieps nascetur talian-
no: qui erit ver⁹ messias et saluator mūdī. Et cū
talib; fallacijs et mltis alijs dāpiēt mltos. f

Erdo seducet multos munez. larginē
t. Tñq; em aliq; habuit tot thesauros si
cut ipe inueniet thesauros absconditos
sub terra: t oē aurū acres p̄ciosas que sunt in
mundo: t q̄ submersę sunt in mari: et hoc ope
dyaboli. Un̄ dicat Dañ. it. Auro t argēto abū
dabit. Ex quo colligit: q̄ homines cōgregātes
diuitias per auariciā: t abscondētes eas sub
terra: sunt ministri dyaboli t antiq̄i Item au

feret oēs diuitias ab illis qui nolūt in eū credere.
re iuxta illō Dauid. Abū dātes et vberes vrbes
ingredietur rapinas ac pcedas earū dissipabit
et habibit eas sequacibz suis. Et hoc modo trahet
ad se oēs auaros et cupidos pndpes tyrānos et
siles qui nunc periturū p modico: et ppter pecu
niam etiā parūā magnā perā cōmittit. Hi etiā
multo magis p habēdis magnis thesauris ad
herēbūt antipso: et nō expectabunt qd eos tēpu
gnet vel terras eorū inua dātes sed in occursum ac
a longe mittēt ei dātes: imo eum rogabūt vt il
los acceptare dignet in numero seruitoz suoz.
Un̄ super illa verba psal. Sedet in insidijs eū
diuinitz in occultis. ait glo. s. antipso cū diuin
bus hui⁹ seculi quos dirabit ac muneribz cumu
labit. Et hoc modo q̄si inuērabiles pplōs sedu
cet et ad suā seculā idinabit. Job. xxi. Post se oēs
hoiēm trahet: an̄ se innumerabiles.

Ecdidū pncipale qđ est declaradū de pſe
 cūtiōe antiſcīpī dī cruciatiōis. Quos em̄
 nō poterit p̄dicto modo decipe ⁊ ad se in
 dinare: per terribilissimas penas ac horribilia
 tormēta trahere conabit̄: vel salte faciet crudelis
 simis tormētis infici. P̄dicta autē p̄nūciata
 sunt Dañ. viij. vbi ait. p̄p̄a. Videbam in visiōe
 mea nocte: ⁊ ecce q̄tuor: venti celi pugnabāt in
 mari magno: ⁊ q̄tuor: bestie grandes ascende
 bant de mari diuerse iter se. P̄ima quasi leena
 habēs alas aquile: ⁊ alia filis vrsō: ⁊ tres ordi
 nes denū in ore eius. ⁊ dicebat. Surge: come
 de carnes p̄limas. Et post hec aspiciebas: ⁊ ecce
 alia bestia quasi pardus: ⁊ post hec aspiciebā: ⁊
 ecce bestia quarta terribilis atq; mirabilis ⁊ for
 tis nimis que dātes ferreos habebat magnos:
 comedēs atq; cōminuēs reliqua: pedibusq; su
 is cōculcās. hec ibi. In quib; verbis ponunt p̄
 mo illa quevētura sunt ante p̄secutiōē antiſcīpī
 Per mare em̄ magnū intelligit mūdus. s̄ quo
 p̄s. ait. Hoc mare magnum ⁊ spaciosum rē.
 Per q̄tuor: vētos celi intelligunt q̄tuor: flagē
 la mīttēda a deo in mūdū. s̄ bella: terremotus
 famēs: ⁊ pestilētia. De quib; habet. Luc. xij. ⁊
 Matth. xxij. vbi ait dñs. Eō surget gens in gē
 tem: ⁊ regnū aduersus regnū: ⁊ erūt tremorē
 magni p̄ loca ⁊ pestilētia ⁊ famēs: terroresq; de
 celo: ⁊ signa magna erūt. De caristia autē ⁊ steri
 litate p̄dictū fuit Abacuc vln. vbi dicit. Sic em̄
 nō florēbit: ⁊ nō erit germē in vineis: mēniet o
 pus oliuē: ⁊ arua nō afferēt abū. Abscīdetur de
 ouili pecus: ⁊ nō erit iumētū in p̄sepib;. Deins
 ponunt inductiōes ⁊ p̄secutiōes antiſcīpī que p̄
 q̄tuor: bestias designant. Q: q̄tuor: vitijs be
 stialib; aggrediet homines: ⁊ quasi totū mūdū
 seducet. Per leenā alata intelligit superbia que
 boies eleuari facit in altus. Antichrist em̄ mul
 tos seducet dignitatib;: honorib;: pōpis ⁊ am
 bitionib;. Per vrsū vō designatur vinū luru
 rie. Et per tres ordines denū in ore eius signifi

cantur tria principalia vicia que rursus respondet mul-
tiplicabunt. scilicet sodomia: adulterium: et sacrile-
gium. Et sequitur. Surge: comede carnes plimas.
Quia quasi omnes generationes his tribus luti-
rie abominacionibus maculabunt. Per pardum au-
tem significat viciū hypocrisis. Quia sicut par-
dus est colorū varietate depictus: ita antiquus
falsorum miraculorum operatio et variis dece-
pcionibus maxime scitatis simulatione coloratus
multos decipiet. Et ideo ut habet Math. xxiij.
dicunt discipuli eius. Ecce hic est episcopus: ecce illic
ecce in deserto: ecce in penetralibus: quia dicitur
esse solitariū et continētē atq; abstinentē. et tamē
erit cōtrario. Sed ita fingit se effecit populos de-
cipiat. sicut expositores euāgelij predi-
cant. Nam hoc bestiam terribilem significant terribilia
eius tormēta quibus magnos electos deuora-
bit. i. corporaliter occidet: et reliquos pedibus cō-
culcabit. Quod etiā vidēs in spiritu Jobānes
apostolus ait 2 pōc. xij. Vidi bestiam: id est anti-
christū bestiale per immūditā et voluptatē car-
nale atq; lasciuā. Nam Philosophus. i. poline.
vocat vitā voluptuosam et carnalē: vitā bestia-
lem. Ascendēte de mari: id est de amara hebreo-
rum progenie. Ideo cū sunt cōtra christicolās
amaricani q; si possent omnes exterminaret. Scilicet
sequitur. Habētem capita septē: id est omnia septem
peccata mortalia. et cornua decē: id est trāsgres-
siones oīm decē preceptorū dei. Et super cornua
decem diademata. id est gloriationē de pēccatis
decem trāsgressionib. Et super capita eius nos-
mina blasphemie: quia omni gen^o blasphemias
tionis frequētabit et ab alijs sequacib. suis fa-
ciēt frequētari. Et bestia quā vidi similis erat
pardo. i. ppter hypocrisim et simulationē ac ma-
liciam. Et pedes eius sicut pedes vrsi scilicet ppter
luxuriā. nā vrsus est valde luxuriosus. Et anti-
christus plenus luxuria faciet homines luxuria
ri ac destruet matrimoniū. Et os eius sicut os
leonis: scilicet ppter superbiam. Item quia predi-
cabit superbiam et ambitionē non esse peccatū: et
suis sequacib. dabit dignitates et prelaciones:
ac in superbiam eos eleuabit. Et draco. i. diabolus
dedit ei virtutē suam et potestatem magnam. Et
datum est ei os loquens magna et blasphemias.
Et data est ei potestas facere mēses quadragin-
taduos. quia sex tribus ānis cum dimidio fa-
ciēt persecutionē suā. Et aperuit os suū in blas-
phemias ad deū: blasphemare nomē eius et tab-
ernaculū eius: et eos qui in celis habitāt. Et da-
tum est illi facere bellū cum sanctis. id est bonis
viris. et vincere illos scilicet occidēdo corporaliter.
Et data est ei potestas in tribū et populū: et lin-
guam et gentē. Et adorauerūt omnes cū qui ha-
bitāt in terra quorū non sunt scripta nomina in li-
bro vite agni qui occisus est. beati. Et predicta
antē visione apparet q; antichristus erit plen^o om-
nibus peccatis: maxime superbiam. quas habebit

pmo in corde papiā reputationē. Un sup illud
Dan. viij. Cor suū magnificabit. ait glo. Sup
bia magni erit in oculis suis. Tūc enī erit cor
dis a^o supbia q^o vt d^r Dan. viij. putabit q^o pos
sit mutare leges t^{ra}. Itē in vbiis erit supbia
Un Dan. viij. d^r q^o habebit os loqns ignia. t
ibidē enī ait p^{ba}. Aspiciet p^o vocē fmonuz
grandiū q^o cornu illd loquebat. Sed papue
vt dicit^r eloquet blasfemias t maledicta p^o deū
t scdō. vt enī h^r Dan. viij. Itē in opibz t in oibz
actibz suis erit supbissim^o. q^o nō oī queret sibi
regnū t^{ra}le vsuare t effia dñs totius mūdi.
Dan. viij. Subiugabit sibi oēs nationes: t ipse
erit potēti^o oibz prioribz: t res reges bñlia
bit. fm vnā glo. res secas. s. iudeoz: t sarace
noz: t xpianoz. sed enī q^o regnū spūale dñi fa
ciat bellū t scdō t debellabit eos. vt d^r Dan. ij.
t p^{ra} deū deuabit. vt d^r ij. ad Thes. ij. volēs ei
esse supior. Et ideo vt ait Amb. sup Bti imacu
lati. sup illd Incepisti supbos. erit p^o t t su
perior diaboloz: q^o nō desiderauit esse supior d^r:
sed eq^olis. vt habet Esa. xij. dñi ait. Ponā sedes
meā ab aglone t ero siliū altissimo. De supbia
aut antipⁱ t discipuloz. a^o inquit p^o. Sup
bia corū q^o re oderūt ascēdit semp. Merito ergo
diabol^o p^oculari mō habitabit in supbissimo
antipⁱ t possidebit eū: q^o ipse est rex sup oēs fi
lios supbie. Job. xij. Erit q^o diabolic^o antipⁱ
plen^o luxuria. Et p^o hoc fm Amb. d^r: aboiatio
Dan. iij. Quāuis enī p^oter supbiā talr appella^r
q^o aboiatio est deo omis arrogā. puer. xij. et
mīto magis ipse arrogāntissim^o antipⁱ. Nō solū
aut ipse antipⁱ erit in cōcupiscētijs mulierū. vt
d^r: Dan. ij. sed enī sēs sectatores suos ad luru
riā hortabit p^odicans luxuriā esse fm naturā t
psequēter nō esse peccatū. Et idē affirmabit de gu
lositate. Et quo ad luxuriā imitabit diabolicū
machumerū q^o p^ouasit sectatoribz suis accipere
plures vtiores: q^o oibz ipse vti ad libitū pos
set. Propter hoc aut societates antipⁱ Apoc. xij.
dicit meretric magna sedēs sup aquas mltas.
cū qua fornicati sunt reges terre: t qui habitāt
terrā inebriati sunt de vino p^ostitutionis eius. Et
ibidē enī d^r: q^o ipa bz i manu sua poculū plenū
aboiationū t imūdiā fornicatiōis. In figura
aut d^r: ij. Machab. viij. q^o de tēplū p regē Antio
chum: qui fuit figura antipⁱ fuit p^obanatū vt
eē plenū luxuria t comediatiōibz t scōrtatiōibz
meretricibz. Un sup illud Dan. viij. Rex impu
dēs facie tē. ait Nicola^o dely q^o antipⁱ nullas
curpitudinē vtreb^o facere enī in loco scdō. S^r
heu q^o nūc sunt multi discipuli antipⁱ qui nō
erubescūt enī in cedō t ad p^odicatiōes facere
curpia tē. Erat q^o antipⁱ auaricia plen^o. vnde
Dan. ij. d^r: q^o abundātes t vberes vrbes ingre
diēt. s. vt dicit Nicolaus de lra. t^{ra}poliādo cas.
Un sequit. Rapinas t p^odas t diuicias carū
dissipabit. Et Esch. xxvij. dicit d^r. Nunq^o ad

sumēda spolia tu venis. Ecce ad diripiēdū p^oda
cōgregasti multitudinē bā: vt tollas argentiū
t aurū auferas t suppellectilē atq^o substantiam.
hec ibi. Et in b figurat^r fuit p^o Antiochū regem
qui exsoluit templū dei. j. Machab. j. Itē ope
demonū q^oret thesauros absconditos: sic dicit glo
sa sup illud Dan. ij. Dñabit thesauros auri t
argenti: t i oibz p^oolis egypti. Et p^oter auariciā
ponet officiales sup oia venalia: vt nemo possit
emere nec vendere nisi bēat caracterē suū: vt d^r
Apoc. xij. Et dicit glo sa sup Esch. xxvij. q^o illd
q^o mouebit eū a p^oncipio ad iter faciēdū p mū
dū: t bella mouēda p^{ra} p^olos erit auaricia. Et
ificabit illud Dan. ij. Reuertet in terrā suā
cū opibz multis. Et similr faciet auaros sequa
ces suos. Unde Apoc. xij. soceras antipⁱ des
scribit plena diuicijs. Nā ibi dicit Job. ap^o q^o
vidit mulierē sedentē sup bestiam cocaneā: t q^o
ipa mulier erit circūdata purpura et cocino: t
ornata auro t lapide p^ociolo ac margaritis. t
Apoc. xij. d^r: Mercatores tui erant p^oncipes
terre: t in beneficijs tuis errauerunt oēs gētes.
Quia vt dictum est multi seducunt ab antipⁱ
p^oter auariciā. vt. s. acq^orant diuicias aut vt nō
amittāt reddit^o suos: s^r pon^o mltiplicēt. N

Ost supradictā aut visionē d^r illa bestia
p^o hūte septē capita: ibidē sub dicit bea^r Jo
hannes aliā visionē quā habuit de q^odā
rege magno: xpiano q^odē sed p^oido t sedecantiss
mo: quem vidit sub forma bestie. qui antipⁱm
coronabit t ei auxiliū p^obebit vt ab oibz adoret.
Uel fm alios loq^our de vno magno pontifice:
vl^o d^r aliq^o antipapa q^o tūc erit q^o veniet antipⁱ
Un in papalista Abbaz Joachy fecit depingi
vniū papā q^o coronā t^{ra}ibz antipⁱo. Dicit q^o ap^o
vbi. s. Apoc. xij. Et vidi aliā bestiā ascēdētē de
terra: t bēbat cornua duo similia agni. s. q^o ad
sapientiē t scitantiē ostēdōne: t loq^obat sic draco
q^o p^oatē p^oris bestie eē faciebat i p^ospectu a^o: t se
cie terrā t inhabitātes i ea adorare bestiā p^omā.
Et fecit signa magna: vt enī ignē faceret d^r celo
descendere in terrā in p^ospectu hoim. Et sedente
bīrātes i terra p^oter signa q^o data sunt ei facere i
p^ospectu bestie: q^o bz plagā gladij. Et datū est illi
vt daret spūz imaginē bestie: t vt loq^oret imago
bestie. Et faciet vt q^oq^o nō adorauerint imagi
nem bestie occidant^r t faciet oēs pusillos t ma
gnos t diuites t paupes: t libos ac suos b^re
caracterē bestie in dextera manu: aut i frōntē su
is. Et ne possit q^o emere nec viderē: nisi q^o bz ca
racterē bestie: aut nūc^o nois ei^o. hec ibi. Et. x.
cūsdē p^obenit d^r: de tpe antipⁱ. Tūc solud sat
thanas de carcere suo t exibit: ac seducet gentes
q^o sūt sup q^otuor: anglos terre gog t magog: t
p^ogregabit eos i p^oliū: q^o nūc^o ē sic arena maris.
Et ascēdēt sup latitudinē terre: t circūiet castra
sanctorum t ciuitatem dilectam. hec ibi. Que
verba licet diuersimodē de p^oponantur: tamē mō

lios videt esse expositio illa que dicit. q^o diabol^o
in hora natiuitatis antipⁱ apparebit in forma
boni angeli illis populis decē tribuū israel qui
sunt induti in montibz caspijs. Quos ibi fecit
deus induti post captiuitatē: quia adorauerūt
vitulos aureos quos fecerat ieroboaz eoz. rex.
Et sunt p^oli quasi innumerabiles in illis monti
bus: vt refert Josephus in libro antiq^oratuz. Et
enī de illorū indutiōe legit in gestis Alexandri
magni. Et appellant Gog t magog. quod fm
Micro. interpretat^r tectū vel de tecto. q^o statim cū
fuerūt induti vidētes q^o nō habebāt tectū. i. co
opertorū ad habitādū ceperūt cogitare d^r tecto
t^{ra}bi habitatiōes erigere in illis montibz altissi
mis. Ipse ē diabol^o decipiet ostēdēs quōd ve
nit messias ab eis expectat^r q^o eos d^ret liberare
a captiuitate illa t introducere in terrā p^omissiōis
Un quādo incipiēda erit p^osecutio antipⁱ p ope
ra diaboli ipse antipⁱ totus splēdidus eis ap
paret faciet aperiri illos mōtes. t illi populū cū
adorātes erūt sui milites t sequent^r cū tanq^o ve
rum messia. Uel gog t magog sunt quidā p^oli
magne multitudinis q^o in nouissimis diebz ve
nient cū maximo impetu cōtra p^olm dei. vt ha
bet Esch. xxxvij. vbi d^r: antipⁱo. Venies tu et
p^oli tui tecū. Biscōres equorū vniuersi cōtra ma
gnos t exercit^o vebemēs: t ascēdes super p^olm
meū q^osi nubes vt operias terrā tē. Et isti erunt
milites ip^o antipⁱ atrocissime pugnātes cōtra
fideles ac illos crudelissimo modo interficiētes.
Demones q^o assumētes formā armigerorū pu
gnabūt p antipⁱo. Un oēs sugabūt t d^rbellabūt
castra ierpugnabilia. Q^o de diabolo d^r: Job. xij.
Nō est potestās sup terrā que cōparet ei q^o facit^r
vt nullū timeat. Itē aperiet castra t loca clau
sa t ipm antipⁱm introducēt: t fidelibz xpī faciet
tormentā que dñatis iferūt in inferno. Et quia
demones innumerabiles associabūt antipⁱm cū
alijs mltis militibz pessimis q^osi infinitis: ideo
d^r: Dan. ij. de antipⁱo. Veniet in multitudie ma
gna t cōteret ac inficiet p^olimos. Vbi d^r: Greg.
Robustos antipⁱo inficiet. t qui mēte inuicti
sunt cōporaliter vincet. De hac q^o tribulatione
fidelū ait dñs Mart. xij. Tūc tradent vos
in tribulatiōē t occidēt vos: t eritis odio oibz
gentibz p^oter nomē meū. Et tūc scd alij abūtur
multi t inuictē tradēt t odio habebūt ad inuictē.
hec ibi. Que mala nō solū erūt tpe p^osecutiōis an
tipⁱ: s^r enī aliq^o tpe antipⁱ p^osecutiōis: sicut vi
dem^o bodierna die tificari. Sequit^r ar dñs vbi
sup. Ue aut p^ognātibz t nutiētibz i diebz illis.
Erit enī tribulatio magna q^olis nō fuit ab uno
mūdi vsq^o mō neq^o fiet. Et idē habet Mar. xij
Sup que verba ait glo. Eruberrima atq^o acerr
ma tormentā lōge lateq^o infligent fidelibz. Unō
ille passiōes quas sustinuerūt antipⁱus marty
res renouabunt. hec illa. Erit autē p^ognātibz
fm Micro. q^o g^oruate vtero fugere nō poterūt.

Ue enī erit nutiētibz: q^o amore p^oolis detente
capient: sicut simia amore filioz ligata sūt cum
eis capif. Scdm aut Aug. in lib. de vbiis dñi p
p^ognātes significant avari q^o aliena p^ocupiscūt
t spem bñt adipiscēdi. sic mulier p^ognans sperat
prolē. Nutiētes q^o dicunt illi q^o possidet q^o con
cupierāt. nā ea nutiūt dum muniūt colūt t au
gent. Isti aut cōcupiūt ex diabolo: dicente p^o.
Accipit dolo: t p^operit iniquitatē. Et Esa. lxx. d^r:
Qua aspiciū erumpiūt: q^o sonū est et eis erum
per in regulū. P^ognātibz igit vbiis antipⁱo v^o
nūc^o erit ve culpe t pene: q^o eis tēporalia dabit
ad nutiū: quibz male possessis ad ve p^oruent
eternū. Uel aliter. Semē est verbū dei. Luc. viij
Quo suscepto mētes auditorum quasi tumēt
vtero imp^ognant. Esa. lxxij. B facie tua cōcepti
mus t parturimus? Ip^o salutis. Alij vt ferum
castitatis parturiāt: aliq^o patientie: t aliq^o miseri
cordie. Nutiētes q^o sunt p^odicatores qui fouent
eos fructes quas in auditoribz iactauerūt semē
ne genuerūt. Et talis nutritor erat ap^olus q^o dice
bat. ad Lbor. iij. Tāq^o paruulus in ip^o lac de
di vobis potū nō d^rcam. t. j. ad Thes. ij. facti su
mus in medio vestri tāq^o si nutre foueat filios
suos. Sed tpe antipⁱ p^opositū p^ognātibz erit
in multis abominū: t fetus nutientū nō p^oo
ficiet. Et ip^o doctoribz vt erit eternū i nō quan
gelizauerint: s^r q^o docuerint vt erit illis t^{ra}lis
passiōis t mortis. Quoz enī auditoribz vt erit
eternū si nō peregerint t p^operint opere imple
do q^o audierint: t rursus vt tēporale si p^ocepta ip
sorum doctorū scdōz seruauerint. Sequit^r aut
dñs iesus vbi d^r. Orate vt nō fiat fuga v^oa h^re
me vel sabbato. i. orate ne respondo antipⁱ sit
refrigeratio charitatis tāq^o h^reme: q^o tūc fuga
nō tolerabit. Oia enī amor sustinet. j. ad Lbor.
xij. Oportet enī orare ne sit sabbatū. i. vacatiō
a bonis operibz. Quia nullū ex hac fuga habet^r
ref p^omiū si nō adesset bonū opus. Et p^odicta cōs
firmat glo sa ordinaria sup Mart. di. Spūz
litter p^opit vt nō frigeat fides i deū t charitas
neq^o ociosi in ope corpeam^o fructū sabbato. Et
hāc sniam Lucas illustrat. xij. c. di. Attēdite vo
bis ne grauent corda v^oa crapula t ebrietate et
curis bui^o viter: t suguent in vos dico illa res
pēnina. Ad h^remē p^onet cure que tristes sunt vt
h^reme Crapula t ebrietas ad sabbatū: q^o in co
dicijs affluere mos erat iudeis ignavis veri
sabbati. hec illa. Aug. aut in lib. q^ostionū euāge
diat. H^reme vel sabbato. i. in leticiā vel tristitia
rerū t^{ra}liū. Nylari^o q^o ait. Id ē p^oorū frigore
vel in bonoz operū ociositate. Mg^o q^o Alber
tus de padua ordinis heremitarū sup boc enī
gelū ait. Per h^remē gētilitas: p sabbatū autē les
gal obfuscatia intelligit. Orādū ē igit nob ne p^oa
lētē idolatrie cultu vl^o legalū obfuscatia ad fugā
xpīā nois cōpellamur. vel h^reme fugit q^o amo
re cōagustat^r ipm desit. Sabbato aut fugit

¶ Denon de mādaronū legalū puocae fide epi
relinje. beclle. Sed deu quia rēpore anichuili
ent dyemo oim vitio p: r vacano ac oclū ab er
cūto oim bonorū operū. iura illū psal. Om
dedinauerūt sū inuicē facit sunt: non est q
aas bonū nō est vīq: ad vnu.

¶ J aut quera qre rāno aduerfariū cō
culcāda sic ecclia dei per antipm. ruder
Bie. rxiij. moral. c. assignā vna cām
z di. Diabol' extrema mōdi atroc' rēparaturus
aggredif. q: rāto sic feruēdo: ad seuinā: qro se
viamore sentit ad penā. Considerat qppe q in
tra sit velicentia legitime libertatis amittat. Et
quāto boauratēpis angustafecit multiplicare
crudelitatis seuinā expōdit. beclle. Sed quia
diabolus nō habet pēatē nisi deo permittat hoc
de' fieri pmitter multis ex causis. Primo quia
circa finē mōdi erit abundātia malicie: z multi
pler oīstatio feritatis. Trīgū dīscernat q verū
sint decet: qui non ist' examinandis examini
deus euenire pmitter. Nā ve dicit Grego. rxiij
moral. c. iij. Sepe aliq: multis vitio dam im
plicatur: tamen aliq: virtute cupit boibo appere
sed contingit dei iudicio vt tandē culpa latens
patcat. vt perdat bō glām quā ex apparēti vir
tute captabat. Sed qd nūc sit in vnoquoq: bo
minetpibus antipm generalit' cōplebit. Ses
cūdo hāc psecutionē deus euenire pmitter ad ce
cratē infideliū. Dignū est em̄ vt p cū decipiant q
veritatē cōtemplent. Un̄ inq: Paul'. q. Thes.
ij. q antipm veniet in oīni seductioe iniquitatis
his qui pēatē: eo q charitatē vitanis nō recepe
runt vt salui fierēt. Ideo mittet illis de' opera
tionē erroris vt credāt mādacio: vt induant in
errore oēs q nō crediderūt veritati sed p'senset
iniquitātē. Tercio hoc de' pmitter ad purgatō:
electorū: vt purgent sicut aurū quod per ignem
trāsit. Job. rxiij. Et cū dē lib. dī. c. dī. Lū subla
tus fuerit. Antipm de medio: timebūt āgeli.
deci: z terna purgabunt. Quarto de' nō da
bit auxilii xpianis quo ad liberandō: a penis:
q: magis cōfidēt multi corū tpe illo in armis z
in brachio humano q: in ipso. Et ideo inq: Ps
Nolite p'fidere in pnapib' in filiis hoīm in qbo
nō est salus. z itē. Fallat equ' ad salutē. Dicit
aut scāto Vincē in fmonib' suis: q: deus fa
ciat ad modū magni dñi q ciuitatē edificauit: z
ex caritate accepit ac cū pūlegijs dīcauit: sed ēq:
suā ibi cōstituit. Sed auco fracto iuramēto sū
cū xpiani iuramētū baptisimū infringētes: fecer
rūt parlamēta cū iuricio ip' regis. s. cū demo
nib': z inq: blasfemauerūt dñz suū. De qbo ipse
ait Esa. liij. Nō mē meum tota die blasphemaf.
Redditusq: decimaz p'minariū sibi negauit
Sponsam eccliam reginā astantē a dextis ei'
Psal. rxiij. cū iniuria spoliauerūt. Ita vt de po
pulo suo dicere possit illū Job. xix. Spoliavit
me glia mea. Filias regis. xpianas lupanari

dedit: z moniales deo p'secratas violauerūt
Malachie. ij. Abominatio facta est in iherus.
in maritatis z alijs scelerib' miferis z in bieru
salē. in religio. Un̄ sequitur: q: cōtamianitū
das scificationē dñi: z habuit filias dei alienas.
Disperdat dñs virgines q fecerūt hoc. Itē filias reg
gis binande p partialitates diuilerūt. Osec.
diuifum est cor eoz: nunc ienbūt. Decem est
pessima diuifio. Nā diuifio alijs mēbris pēbō
viuere: nō aut diuifio corde. Itē fuos ei' p'cūse
runt p'ra pceptū ei' psalmo. c. iij. dicēto. Noliz
te rāgere ipos meos: z i p'p'etis meis nolite ma
lignari. Signa ipsi' regis p'ceperūt: z signa ad
uerfariorū ei' suscepērūt: ita vt dicere possit ipse
recit illud psalmi. lxxij. Signa nra nō vidimus
scz in eis: z illū cū dē psalmi. Posuerūt signa
sua signa. Aliqui em̄ posuerūt signa māmone
p auaritiā. Alij signa luciferi p supbiā. Alij alij
modi p luxuriā: z aliq: beclp'begor: p guloficariē
z aliq: leuiatib' p crudelitātē: z aliq: becmorib' p
monia: z p'lationū obitioē. Alij ascharoth p
ociositatē: z aliq: beclzebub p vindictā: z aliq: ba
alberib' p inuidiā. Et id ipse de' q vt dicit Esa. xlv.
creat malū scz q ad inflictiōes iuste pene. Et ita
irelligē illū B'mos. iij. Nō est malū in ciuitate
qd nō fecerit dñs. vocatvnu capitaneū saliet
gog: z dat ei multos alios duces quos diriget
cū eo p mundū ad faciēdā vindictā. Ut em̄ ait
baimo sup Apoē. Nō p're mūditi: s: totū examia
bit. Unde dicit illi capitaneo Eze. rxiij. Ecce
ego ad te o gog pnceps capitis mosoch: z arā
angā te: z ponā frenū i maxillis tuis: z eduā te
in oēm exercitū tuū: equos z cōteos vestitos lor
cis vniuersos. Multitudine magnā bastam z
dipeum arripientū z gladiū. Persecutiopea
z libies cū eis: oēs scutari z galeati. gomer vni
uersa agmina ei'. Dom' togorma latera adlo
nis: z totū robur ei': populiq: mlti tecū. Pres
ga z i'fructe: z oēm mltitudinē tuā q cōacrua
ta est ad te: esto eis in pceptū. Ascēdēs aut q
tēptas venies tu z agmina tua oia: z p'p' mlti
n tecū. Et erit i die illa i die aduent' gog: sup ter
rā israd dīc dñs. Ascēder idignatio mea i furo
re meo z i zelo meo. In igne ire mee locut' sum
q: in die illa erit cōmotio magna sup terrā zē. z
Dañ. viij. dī q robur dāni est ei ppter pēā hoīs
Alij q: cōfuz assignat Bug. x. de ciu. dē. s. vt
mlti gloriofi palma martyrii coronent i celo.
Un̄ ait. Alligauit dñs Iesus dyaboli potētiā:
ne quātā posset exerceō maliciā: innūerabiles
i'firmos ex qbo ecclias multiplicari z i'plēni ope
bat: alios credituros: alios tam credētes a fide
pietatis hos decerneret: hos frāgeret. Et soluit in
fine vt quō forte aduerfariū dei ciuitas supau
rit cū ingēti glia sui redeptorū adiutoris z libe
ratoris aspiciat. In eoz sane q tūc futuri sunt
scōz cōpātiōe qd sum'. Quādo qdē ad illos p
bandos tanc' soluet iūmē' cū q nō ligato tūc

periculo dimicam'. Si aut nūq: solueret mī
nuo apperet ei' maligna potētiā: z min' scē ei'
uitatio fidelissima panētia p'bare. Min' deu
q: p'p'icet q: magno ei' malo bñ fuerit vltus
oipōto. beclle. De istis aut gloriofi martyrib'
p'ra antipm p'dicantib': z oia cōmētoz. gñā
p'p'o tolerāto dī Dañ. ij. Popul' aut sciens
dñm suū obtinebit z faciet adit p'secute tenebit
legē dei: z multa faciet p'ra aduerfarios. Et do
ci in p'p'o docebunt plurimos: z ruent in glā
dio: z in flāma: z in capnitate: z in ruina diez
Et cū corruerint subleuabunt auxilio guilo.
q: s. deus nō p'mittet totā eccliam perire. Pau
q: m̄ erūt isti vni p'fecti cōstātes in fide in cōpā
tione eoz: q corruerūt. Un̄ vbi supra sequitur. Et
de cruditis ruent plurimi zē. Marie aut qnq:
genera p'sonaz corruerūt. Unde est notandū f'm
magistrū Jacobū de voragine sup illud Luce
en. Ascēdēto hoibo p timore z expectandē que
supueniet vniuerso oib': q arbor ardeat diuer
sis ex causis. Sane q: nō habet altitudinē terre.
Mart. rxiij. aut ppter radices viciofitatē: vt pa
tuit Jone. iij. de bedera. aut ppter sterilitatē: vt
patuit de ficulnea cui ppter sterilitatē ipso male
dixit: z statim aruit Mart. rxiij. aut ppter estuz
Jacobi p'mo. Eroz' est sol cū ardore z ardeat
senū. Aut ppter frigidū ventū adlonare: vt patz
Eccl. rxiij. Et si tpe antipm ardeat illi qui nō
erunt p'fundati in dei dilectione. q. ad Thes. ij.
eo q: vitatē caritatis nō acceperunt zē. Itē illi q
erūt viciati in fide Luce. rxiij. Cū veniet filius
hoīs puras iuenerit fide sup terrā. Itē steriles i
bonis opib'. Un̄ in lege dicebat. Maledicta
steril' q nō parit. rxiij. q. iij. s. bis ita. Itē luxu
rie dedit: de qua dī Eccl. iij. Lōcupiscētia q
ignis exardescit. Item frigidū in amore p'mi.
Un̄ saluator ait Mart. rxiij. q: nūc tradet fra
ter frēm: ac p' filii z fili' patre i morte. Tūc q:
verificabit illū Prouer. x. Propter frig' piger
arare noluit z illud cū dēz liba. rxiij. c. B'mittit
palliū die frigoris. Tūc em̄ ita erūt frigidū pe
deo eoz vt nō possint ire ad ecclias z man' nō pos
sint agere ad demolitiā: z nā' vt nō possint odo
rare spūalia. Et caput ac dentes obstupescēt:
sensus oēs a p'p'ia tute alienabūt. Un̄ sic aref
fact' tūc dicere poterit antipm illū psalmi. rxiij.
Bruit rāq: testa vtrius meaz: lingua mea adhes
sit fauabo meis: q: nō audebit ipm cōfiteri. Et
in pulueres mortis deduxisti me zē. Imo hoc
dicere poterit romana ecclia sicut mēbris suis
arefacta. Tūc em̄ vificata erit illa snia Lactārij
in. vij. diuisti. aduer. gen. vbi ait. Eo tpe iusti
cia p'p'iet: inocētia odio erit: z mali bonos bo
stiter p'dabunt. Tūc iusti z sectatores vtrius
segregabūt se a malis z fugient ad solitudines
beclle. Un̄ reuēdauit dñs Iesus bōs frāisco
q: tpe psecutionis antipm aliqui ex suis fribus
fugient ad loca deserta ppter imanitatē penarū

quas videbunt infligi fidelibus xpianis: sicut
etiam fecit Paulus p'mo beremita q ad beres
mū fugit metu tormentorū que martyrib' in
ferbant ab ingatorib' romanis. Et hos frēs
ipse dñs iesus pascet ibi mīna de celo: sicut pa
uit sanctos patres in deserto. Alij tō nō pauci
fratres audacter se d'ponunt antichristo sic p
p'betauit abbas Joachim: z terribilib' tormen
tis ab antichristo z sequacib' ei' perimētur. Et
eo tēpore tant' eneferuor: z desiderū martyrii
in ipis fratrib' q ipse dñs iesus multis corū do
nabit sacra signata passiois sicut fecit ipse
beato francisco. O igit egregij milites xpi pug
nate viriliter: z p'ra istū p'dictū dñi nostri adper
sariū formiter decertate: amore illi' q p nobis
mortē p'ulit vitā vestrā alacriter exponit Scri
ptū est em̄ Apoē. rxiij. Dicē panētia z fides san
ctorū. In hoc tēpore apparebit panētia: fides et
cōstantia electorū qui modo latet. Et p contrariū
um cognoscat malignitas z phidia reproborū:
qui modo boni apparēt. Utem dī Eccl. rxiij. Nō
agnoscat in bonis amicus: z non absconderit
in malis inimicus.

¶ Pare quinta huius sermonis de antichristi
finitione.

Am terribilis erit persecutio antichristi
si q: inq: dñs Mart. rxiij. Nisi abbie
uian fuissent dīc illi: nō fieret salua om
nis caro: sed ppter electos beuuiabunt
Acipit aut hic caro p boie sicut Gen. vj. Nō p
manebit spūs me' in boie q: caro ē z p's. air Re
cordatus est q: caro sunt. De qua tribulatione
inquit L'hyf. sup Mart. rxiij. Nouissimis die
bus cū damnat' ille bō aduersus christū sur
retinētia erit psecutio ecclie: vt nunq: silis fue
rit nec futura sit. Et p'dict' frā n' vificator ait.
Tūc mag' horribiles sparget scūssima penas
B'clia: quos vltus vir tolerare queat
Quin caro nō posset queuis sperare salutem
Sit nisi crudelis becl' breuiata dico
Et idem vificator iterū dicit.
Interea mortis p'surgens angel' omēs
Inapit penis cruciāre suis
Soluet sathanas modico tūc tēpore dñs
Est cū' rigida nūc religata manū
Tūc aut ipso poterūt mōstrare fideles
Et fidei zelum: si quid amoris habent
Si data p veteres olim tormēta tyrannos
Martyrib' tolerent z grauiora magis
Nāq: diabolica antichristi' p'dictus arte
Supplicia infliget sanguinolenta nimis
Multaq: carnifices que nēduere priores
Tartaris tñ sepe p'bata loca
Grauior quoq: erit becl' psecutio ecclie: omib' p
psecutionib' pcedēto quia ipso tyrāno: ecclie
am ipam psequentiū aderant doctores ipam cō
firmantes vbo doctrinē: aderat em̄ miraculorū
grā: sed veniēte antichristo subgraben' signa et

q' deus de mādatorū legalit' puocat' fide' ipi
relinq't. beu' ille. Sed beu' quia tēpore antebuit
erit beu' oim' virio p' r'vacatio ac oim' ab erit
oim' bonorū operū. iura illd' psal. Oim'
dedinauerūt sū inuiles facti sunt: non est q' fa
ciat bonū nō est vsq' ad vnu.

I aut' quera' q're rāis aduersitatis cō
culcāda sit ecclia dei per antipm. mider
Sec. xxiij. moral. c. j. assignā vna cām
z dī. Diabol' extrema mūdi atroc' tēptaturus
aggredit'. q' cito sit seruātus ad seuinā: q'reo se
vianore' lenit ad penā. Considerat q'ppe q' ius
ita sit v' licentia legitime libertatis amittat. Et
quāto deuitatē p' angustia' tēto mltiplicare
crudelitatis seuinā tēpōd' beu' ille. Sed quia
diabolus nō habz p'atē nisi deo p'mittit' hoc
de' fieri p'mittit multis ex causis. Primo quia
circa finē mūdi erit abundātia malicie: z multi
plex o'stēratio scitatis. Ut igit' discernat q' verū
sint decet: z qui non ist' c'aminatōis t'amen
deus cūcūte p'mittit. Nā vt dicit Grego. xxiij
moral. c. ij. Sepe aliq's multis virijs dam im
plicatur: z tamē aliq' virtute cupit boib' appere
sed contingit dei iudicio vt tandē culpa latens
patcat: vt perdat bō gl'iam quā ex apparētī vir
tute captabat. Sed qd' nūc sit in vnoquoq's bo
minet'pibus antipm generalit' cōplebit'. Se
cūdo hāc p'secutionē deus euenire p'mittit ad ce
citātē infidelit'. Dignū est em' vt p' cū decipiant q'
veritatē cōtempserūt. Un' inq't Paul'. ij. Thes.
ij. q' antip's veniet in oim' seductionē iniquitatis
his qui p'cedūt: eo q' charitatē vitanis nō recepe
runt vt salui fierēt. Ideo mittit illis de' opera
tionē erroris vt credāt mēdacio: vt inducāt in
errorē oēs q' nō crediderūt veritati sed p'sensit
iniquitātē. Tertio hoc de' p'mittit ad purgatōz
electoz: vt purgent sicut aurū quod per ignem
trāsīt. Job. xxiij. Et cūsdē lib. clj. c. dī. Cū subla
tus fuerit. Antip's de medio: timebūt āgeli. i.
decet: z terrā purgabunt. Quarto de' nō da
bit auxiliū xpianis quo ad liberationē a penis:
q' magis cōsidet multū eorū tēpō illo in armis z
in brachio humano q' in ipō. Et ideo inq't Ps
Nolite p'sidere in p'napi' in filijs boim in q'bo
nō est salus. z itē. Fallat equ' ad salutē. Dicit
aut' scūs Vincē in f'monib' suis: q' deus fa
ciat ad modū magni dñi q' ciuitatē edificauit: z
ex cauro' accepit ac eā p'ullegijs dirauit: sed eq's
suā ibi cōstituit. Sed quos fracto iuramēto sū
cū xpian' iuramētū baptis'mi infringētes: fece
rūt parlamēta cū iuratis ipi' regis. i. cū demo
nib': z inq'ti blasphemauerūt dñz suū. De q'bo ipse
ait Esa. liij. Nō mē meum tota die blasphemaf.
Redditusq's decimaz z p'minā sibi negauit
Sponsam eccliam reginā astantē a dext'is ei'
Psal. clxij. cū iniuria spoliauerūt. Ita vt de po
pulo suo dicere possit illd' Job. xix. Spoliante
me gl'ia mea. filias regis. i. xpianas lupanari

dederūt: z mortales deo p'secratas violauerūt
Malachie. ij. Abominatio facta est in israd. i.
in maritans z alijs s'cl'arib' mltitudo z in bieru
salē. in religios'. Un' sequitur: q' cōcamiauit in
das scitificatōne dñi: z habuit filias dei alienas.
Disperdat dñs virū q' fecerit hec. Itē filios regis
bināde p' partialitates dimiserūt. Osec. x.
Dimisum est cor eoz: nunc iterbūt. Nec em' est
pessima diuisio. Nā diuisio alijs mēbris p' bō
vivere: nō aut' diuisio corde. Itē fuos ei' p'uisse
runt p'tra p'ceptū ei' psalmo. ciiij. dicētis. Nolite
tēg're t'pos meos: z i' p'phetis meis nolite ma
lignari. Signa ipsi' regis p'cederūt: z signa ad
uersarios ei' suscepērūt: ita vt dicere possit ipse
rex illud psalmi. lxxij. Signa nra nō vidimus
sez in eis: z illd' cūsdē psalmi. Posuerūt signa
sua signa. Aliqui em' posuerūt signa māmone
p' auaritiā. Alij signa luciferi p' supbiāz. Alij as
modi p' luxuriā: z ali' beelphegor p' gulositatē
z ali' leuiatbā p' crudelitātē: z ali' beemoth p' si
moniā: z planonuz ābitiōnē. Alij ascharoth p'
ociositatē: z ali' beelzebub p' vindictā: z ali' bar
alderib' p' inuidiā. Et id' ipse de' q' vt dī. Esa. xlv.
creat malū sez q' ad inflictiōez iuste pene. Et ita
intelligit illd' Amos. ij. Nō est malū in ciuitate
qd' nō fecerit dñs. vocat' vnus capitaneū salicet
gog: z dat ei' multos alios duces quos dirig'
cū eo p' mundū ad faciendā vindictā. Ut em' ait
baimo sup Apo. c. Nō p'te mūdi dī: s' totū t'ramia
bit. Unde dicit illi capitaneo Eze. xxxvij. Ecce
ego ad te o gog p'nceps capitis mosoch: z circū
cingā te: z ponā frenū i' maxillis tuis: z educā te
in oim' exercitiū tuū: equos z eq'tes vestitos lor'
cis vniuersos. Multitudine magnā bastam z
clipeum arripiētiū z gladiū. Persecutib' opes
z libies cū eis: oēs scutari z gallari. gomer z vni
uersa agmina ei'. Dom' togorma latera aq'loz
nis: z totū robur ei': populiq's mlti tecū. Pres
ga z istruet te: oim' mltitudine tuā q' coacerua
ta est ad te: z esto eis in p'ceptū. Ascēdēs aut' q'si
tēpēstas venies tu z agmina tua oia: z p'pli mlti
n' tecū. Et erit i' die illa i' die aduent' gog: sup ter
rā israd dīc dñs. Ascēdet indignatio mea i' furo
re meo z i' zelo meo. In igne ire mee locut' sum
q' in die illa erit cōmōtio magna sup terrā zē. z
Dañ. viij. dī q' robur datū est ei' p'pter petā boiz
Blis q's causas assignat Bug. xx. de ciui. dei. i. vt
mlti gl'iosiori palma martyrii coronent i' celo.
Un' ait. Alligauit dñs Jesus dyaboli potētiāz
ne quātā posset exercēdo maliciā: innūerabiles
i'firmos ex q'bo ecclias mltiplicari z i'plēni opte
bat: alios credituros: alios iam credēs a fide
p'ietat' bōz deterreret: bōs frāgeret. Et soluet in
fine vt quō forte aduersariū dei ciuitas supau
rit cū ingēti gl'ia sui redeptoz: adiutoris z libe
ratoris aspiciat. In cor' sane q' tūc futuri sunt
scōz cōpatiōe qd' sum'. Quādo qdē ad illos p
bandos tanc' soluet i' iūic' cū q' nō ligato tūc

periculis dimicam'. Si aut' nūq' solueret mlti
nus apperet ei' maligna potētia: z min' scē ei'
uitatio fidelissima p'ntia p'bare. Min' deni
q' p'piceret q' magno ei' malo bñ fuerit vsus
oipote. beu' ille. De istis aut' gl'iosis martyrib'
p'tra antipm p'dicantib': z oia tormētoz g'ia
p' t'po tolerātib' dī. Dañ. xj. Popul' aut' sciens
dñm suūz obtinebit z faciet idē p'secute tēdib'
legē dei: z multa faciet p'tra aduersarios. Et do
ci in p'p'o docebunt plurimos: z ruent in gl'ia
dī: z in flāma: z in capnitate: z in ruina diez
Et cūz corruerint subleuabunt auxilio puulo.
q' s. deus nō p'mittit totā eccliam perire. Pau
q' m' erūt isti viri p'fecti cōstātes in fide in cōpa
sione eoz q' corrueūt. Un' vbi supra sequitur. Et
de cruditis ruent plurimi zē. Marie aut' q' nōq's
genera p'sonaz corrueūt. Unde est notandū f'm
magistrū Jacobū de voragine sup illud. Luce
xxj. Arscētib' hoib' p' timore z expectandē que
supueniet vniuerso oib': q' arbor arscat: vt pa
tis ex causis. sicut q' nō habet altitudinē terre.
Martb. xij. aut p'pter radicis viciositatē: vt pa
tuit Jone. iij. de bedera. aut p'pter sterilitatē: vt
patuit de ficulnea cui p'pter sterilitatē xps male
dixit: z statim aruit Martb. xij. aut p'pter estuz
Jacobi p'mo. Eroz' est sol cū ardore z arscat
senū. Aut p'pter frigidū ventū aq'lonarē: vt patz
Ecdi. clxij. Et sū t'p'e antip'i arscēt illi qui nō
erunt p'fundati in dei dilectione. q' ad Thes. ij.
eo q' vitatē caritatis nō acceperunt zē. Itē illi q'
erūt viciati in fide. Luce. xvj. Luz venerit filius
bois putas iuueniet fidē sup terrā. Itē steriles i'
bonis opib'. Un' in lege dicebat. Maledicta
steril' q' nō parit. xxxij. q. iij. s. bis ita. Itē luru
rie dediti: de qua dī. Ecdi. ix. Lōcupiscētia q'si
ignis exardescit. Item frigidū in amore p'rimi.
Un' saluator ait Martb. xxiij. q' tūc tradet fra
ter frēm: ac p' filii z fili' patrē i' morte. Tūc q's
verificabit illd' Prouer. xx. Propter frig' p'iger
arare noluit z illud cūsdē lib. xvj. c. B'mittit
pallū die frigidis. Tūc em' ita erūt frigidū pe
des eoz vt nō possint ire ad ecclias z man' nō pos
sint apire ad demōnā: z nāl' vt nō possint odo
rare spūalia. Et caput ac dentes obstupescēt: et
sensus oēs a p'p'ia t'ute alienabūt. Un' sic are
fact' tūc dicere poterit antip'o illd' psalmi. xxi.
Aruit cāq's testa t'rus mea: z lingua mea adbe
sit fauabo meis: q' nō audebit ipm cōfiteri. Et
in pulueres mortis deduxisti me zē. Imo hoc
dicere poterit romana ecclia sicut in mēbris suis
arfacta. Tūc em' v'ificata erit illa snia. Lactatij
in. xij. diu. isti. aduer. gen. vbi ait. Eo t'p'e iusti
da p'p'iet. inocētia odio erit: z malī bonos bo
stilit' p'dabunt. Tūc iusti z secretatores v'itatis
segregabūt se a malis z fugient ad solitudines
beu' ille. Un' reu'dauit dñs Jesus bñs frāscō
q' t'p'e p'secutionis antip'i aliqui ex suis fribus
fugient ad loca deserta p'pter imanitātē penarū

quas videbunt infligi fidelibus xpianis: sicut
etiam fecit Paulus p'm' beremita q' ad bere
mū fugit metu tormētoz que martyrib' in
ferebant ab impatorib' romanis. Et hos frēs
ipse dñs iesus pascet ibi māna de celo: sicut pa
uit sanctos patres in deserto. Alij q' nō pauid
fratres audacter se d'ponunt antichristo sic p'
p'betavit abbas Joachim: z sequacib' ei' p'curatur. Et
eo tēp'e tant' ene seruo: z desiderii martyrii
in ipis fratrib' q' ipse dñs iesus multis corū do
nabit sacra stigmata passiois sue sicut fecit ipsi
beato Francisco. O igit' egregij milites xpi pug
nate viriliter: z p'tra istū p'dictū dñi nostri aduer
sariū fortiter decertate: z amore illi' q' p' nobis
mortē p'tulit vitā vestrā alacriter exponite Scri
ptū est em' Apo. xij. Nīc ē p'ntia z fides san
ctorū. In hoc tēp'e apparebit p'ntia: fides et
cōstancia electoz qui modo latēt. Et p' contrariū
um cognosceat malignitas z p'fidia reproborū
qui modo boni apparēt. Ut em' dī. Ecdi. xij. Nō
agnosceat in bonis amicus: z non abscondetur
in malis inimicus.

Paro quinta vnius sermonis de antichristi
f'i finione.

Im terribilis erit persecutio antichristi
f'i q' inq't dñs Martb. xxiij. Nisi abbre
uiati fuissent dies illi: nō fieret salua om
nis caro: sed p'pter electos breuiabunt
Recipit aut' hic caro p' boie sicut Gen. vj. Nō p'
manebit spūs me' in boie q' caro ē: z p's. ait Re
cordatus est q' caro sunt. De qua tribulatione
inquit Chys. sup Martb. xxiij. Nouissimis die
bus cū dāminat' ille bō aduersus christūz sur
rent: tanta erit p'secutio ecclie vt nunq' filius fue
rit nec futura sit. Et p'dict' frat' n'r v'ificator ait.
Tūc mag' horribiles sparget scūssima penas
Bdūa: quos vllus vir tolerare queat
Quin caro nō possit queuis sperare salutem
Sit nisi crudelis hec breuiata dies
Et idem v'ificator iterū dicit.
Interea mortis p'surgens angel' omēs
Incipiet penis cruciari suis
Soluet satanas modico tūc tēp'e dñs
Est cū' rigida nūc religata manus
Tūc aut' t'po poterit mōstrare fideles
Et fidei zdum: si quid amoris habent
Si data p' veteres olim tormēta tyrannos
Martyrib' tolerant z grauiora magis
Nāq's diabolica antichrist' p'dictus arte
Supplicia infliget sanguinolēta nimis
Multaq's carnifices que nēciuerē priores
Larrareis tñi sepe p'bata locis
Grauior quoq's erit hec p'secutio ecclie: omib'z
p'secutiōib' p'cedētib' quia t'p'ib' n'rānoz ecclie
am ipam p'secutiōē aderant doctores ipam cō
firmantes v'bo doct'ine: aderat etiā miraculorū
grā: sed veniēte antichristo subgraben' signa et
q' q

doctrina. Job. xij. facit et pcedet egestas. Ubi Grego. xxiij. moral. c. iij. ait. Terribili ordine disposuisti occulte prius q̄ diabolus in illo dō nato boie que assumeri appareat: sancte ecclesie etiam signa subtrahens. Nā ipse abscinde tur: curationis grā auferet: plutionis abstinens et tuus minuet. Doctrina vba p̄cescent. Ad raculorum p̄digia tollens. Que quidem nequaquā diuina dispensatio fundit: multipliciter ostēdit. Nam fidelibus in illo certamine signa nō decēnt sed rāa erūt signa antichristi: et nōz aut pauca aut nulla videant. Quorū nimirū vtrū omni cu aut nulla sit potior: cū omne q̄ terribiliter ab illo fieri cōspicit p̄ interne cōstantie calce p̄mitte decille. Tam horribilia aut erūt tormenta ab antichristo fidelibus christianis illata q̄ verificabit illud. q̄. Reg. xviij. Fortissimū q̄sq̄ cur cor: ē quā si leonis pauore soluit. Nā potius ip̄s antichristi nullus poterit resistere. Sit em̄ Gre. xxiij. moral. c. xviij. In illo dānato boie tota vtrū diaboli cōgesta densabit. De diabolo aut dicit Job. xij. q̄ n̄ est p̄s sup̄ terrā q̄ cōparet a tē. Ultra p̄tatem nō diabolica etiā habebit mūdā. Omne em̄ reprobi unanimiter adhibebit antichristo ad p̄secutionē fidelium. ut inq̄ Grego. xxiij. moral. c. x. iij. Ubi sup̄ illud Job. xij. feruere facit et quasi ollam pfundū maris: ait ip̄s Grego. vbi d. c. xviij. Antichristus extremo tpe cōtra electos: vitam studet animos reproborū p̄stāma crudelitate excitare: ut corda que tpe pacis intra suā maliciam clausa latuerunt: in illū immanis sine p̄secutionis ebulliant: et abruptā crudelitate ap̄telicent: ea que diu p̄cesserat odiā antiq̄ timoris exaltet. hec ille. Qui etiā dicit in c. seq̄nti: q̄ ip̄s diabolus antichristus p̄suadebit inq̄s q̄ p̄secutio fidelium sit op̄ p̄tationis ac valde meritum: atq̄ p̄ zelo religionis faciet existimare ut q̄to atrociores fuerint ad crudelitatem tāto am̄plius p̄mia mercentur eterna. Ip̄s quoq̄ male dicitur antichristus p̄uideret et sapiens seculi sibi subiacet: iuxta illud Job. xij. Sub ip̄o erunt radij solis. Qd̄ exponit Grego. xxiij. moral. c. xv. ait. Quid p̄ solis radios nisi cacumina sapientū demonstrant. Dulci em̄ qui intra sanctā ecclesiam sapientie luce resplendere videbant: cū cū p̄solationibz capti: vel minus territi: vel cruciatibus fracti. antichristi seductioni subiacent. Et id recte nunc dicit. Sub ip̄o erūt radij solis. Sā: em̄ doctores erūt sicut splendor firmamenti et qui ad iusticiā erudiunt multos fulgebūt quasi stelle in p̄p̄uas clemencas. Dan. xij. Irē sibi subiacet plurimos boies iustos. Ubi Job. xij. dicit. Sumer sibi aurū quasi lunas: q̄ ut dicit Gre. Multos q̄ intra sanctā ecclesiam fulgore iusticie auro resplendere videbant tunc vel terrena rē cōcupiscentia: vel carnalibz voluptatibz sibi subiacet. Būc em̄ quasi lucū sternere est

in q̄busdā vite mūdiciā p̄ illiā desideria p̄cūcare. Nā p̄ lucū desiderii sordide voluptas exp̄mit: sicut p̄. de p̄cano ait. Eripe me de luto. ut nō infingar. Luto q̄ ip̄e inhereret sordidus desiderio carnalis cupiscentie inquinari. Irē q̄s dam q̄ vite excellētia videbant esse de nūero electorū deijcet. sicut dicit Apoc. xij. Lauda draco traheret terrā p̄cem stellarū celī: et milieas in terrā: quia ut dicit Gre. xxiij. moral. c. xviij. Illa sabbane extremitas p̄ audaciā assumpti boies: et q̄s dā q̄o velut electos dei in ecclesia inueniē: et obtinendo reprobo demōstrabit. Stellas itaq̄ de celo in terrā cadere: ē nōnullos rediā spe celestiu illo duce ad abitu seculari glie intrare. Lūerit quoq̄ mūdū in sui admirationē. Ubi sup̄ illud Job. xij. Post euz lucebit semina ait Grego. xxiij. moral. c. xviij. Post antichristi semina lucere p̄hibet. q̄ quāq̄ trāscat: admiratōne n̄ nimis ex miracloz suoz claritate dere linqueret: p̄ se sive p̄ ministros suos quoslibet p̄deat: mendacibz signis coruscans. Faciet etiā credi ip̄e antichristus q̄ in alia vita nulla sue reprobi supplicia p̄parata: aut q̄ sunt leuia et cito finitura: ut ait Gre. sup̄ illud Job. xij. Em̄ mabit abyssum quasi senescentem.

¶ Otandū ē aut q̄ christus adiunabit eede siam suā in tāto tribulationibz m̄npliz: atq̄ sic modo adiunat. Promisit em̄ fidelibus suis Mar. xvi. Ego vobiscū sum oisbus diebz vsq̄ ad cōsumationē seculi. Primo q̄ adiunabit: p̄m suū orādo p̄ stabilitate ecclesie. Ubi Luc. xxi. ip̄e ait Petro. Simon: ecce las tribuas expectat vos ut cribraret sicut tritum sed ego rogavi p̄ te ut nō deficiat fides tua. Secūdo adiunat exemplū p̄tationis nobis p̄bendo. Ubi. i. Pet. i. dicit. Ebuistis p̄ nobis passus ē vobis p̄bendo exemplū ut seq̄mini vestigia ei. Et cūq̄ dem eplē. iij. c. etiā horat ap̄s di. Ebuistis igit in carne passio: et vos eadē cogitationē armamini. Ut em̄ ait Bern. Males sua nō reputat: cū benigni duc vulnera intuet. Terno adiunat et adiunabit nō p̄mittēdo inferri tribulationes q̄nū vel lent inimici n̄t: s̄ facies cū temptatione puenit. Et solū p̄mittēdo afflictiones s̄m viros patientiū. ut testat ap̄s. i. ad Cor. x. Quarto adiunabit abbreviando dies ip̄i tribulationis tā terribilē ut dicitur ē. Erūt q̄ breue tempus dicte p̄secutionis diabolice. Ubi Apoc. x. dicit q̄ christus alligabit diabolu p̄ ānos mille. i. p̄ totū tempus regni ip̄i norū. et ponit numerū determinatū p̄ indetmīnato sicut accipit in p̄. dū dicit. Demor fui i seculū testamēti sui: verbū q̄ mādauit in mille generationes. Vel forte ita dicit: q̄ nō cōplebit seculū duo millenarij: et s̄m aliq̄s nō trāsbiret lera medietatē seculi millenarij: q̄ si trāsbiret: ip̄o illud nō a p̄mo s̄ a secūdo millenario denotaret. Et sequit ibidē. Oportet illū. i. diabolu solui modico tpe. i. an p̄secutione antichristi. Qd̄ ip̄o em̄ m

ānoz cū dimidio: ut supra ē ostēsum. Et idē affirmat Aug. x. de ciui. dei. c. xij. di. Nec nouissima p̄secutio q̄ vtrū ē ab antichristo: tribuamio et sex mēibz erit. Que q̄dē tribulatio videt antichristi affuturā. q̄ ut dicit beatus Bernardus n̄ s̄clerit quo tpe an morē suū em̄ s̄i n̄o q̄ mibi s̄ retulit de illis demōibz q̄ ip̄o alligauit inferno vsq̄ ad tpe circa finē mūdi q̄n p̄ morē descendit ad inferno: mūc solui sūt mille milia cōtra religiosos et clericos aliosq̄ diuio cultui deputatos: et decies centena milia p̄ laicos: ad excitandā diuisionē et discordiā int̄ eos et rūpēdā charitatē: sicut videm⁹ p̄ exp̄ientia in bellis p̄ alitatis q̄ sūt q̄s in tota xpianitate. Ubi timere nō imerito debem⁹ q̄ hec sūt inia dolo: Nāc vō tribulationē vltimā et ei⁹ breuitatē vult de⁹ annūciari ip̄s. p̄ t̄res cōs: ut ait Pet. i. Job. super Apoc. xij. c. Primo ut p̄muniat p̄ illat sint parari. ut em̄ ait Gre. in omel. sup̄ Mar. i. Nūmus iacula ferūt q̄ p̄uident: et nos tolerabilius mūdi mala suscipim⁹: si p̄ bec p̄uident dipeū munimur. Et Elop. ait. Nā p̄uisa min⁹ ledere tela solēt. Et id inq̄ dñs Mar. xxiij. Ecce p̄diti vob. Et itē ibidē ait. Predicabit s̄ euāgelium in vniuerso mūdo: in testimoniū oibz gentibz: et tūc p̄sumatio fiet. hec ibi. Et q̄ nō possit aliq̄ se excusare si p̄mitter se ab antip̄o seduci. cū p̄mo fuerit p̄monit⁹ de ei⁹ p̄fidia: et de ip̄i diabolica seductione. Quia q̄ vbi mar⁹ ē p̄culū: ibi cauit⁹ ē agendū. c. vbi p̄culū. de elec. vj. c. c. quiescam⁹. xij. di. Jō s̄ in minoribz adhibenda ē discretio: multo itaq̄ in maioribz. vñ. q̄. c. vñ. c. vñ. c. de car. edic. i. q̄. i. c. miramur. lxx. di. c. q̄nlibz xlvij. di. Quia p̄ de tribulatione antip̄i que erit oim maior. Mar. xxiij. et Mar. xij. de p̄ p̄bas p̄diti. Ubi Esch. xxiij. dicit antip̄o. Tu es ille de q̄ locut⁹ sum a diebz antiq̄s in manu fuorū meoz. p̄betat: q̄ p̄betauerūt in diebz tpoz illorū. Postea vō ore p̄rio de ip̄a p̄secutione p̄dixit. Deinde p̄ suos ap̄los: ut ois fideles contra illam se p̄pararent.

¶ Secundo vult ea de⁹ ip̄s diuulgari: ut p̄siderata ei⁹ breuitate sint constanter ad tolerandā illi⁹: q̄ cito trāsbibit. vñ glo. sup̄ Mar. c. xxiij. ait. Nec tribulatio q̄ro q̄ro: tāto breuitate moderatio est. Et Grego. super Mar. inq̄. Dico q̄o vult singularit̄ ei⁹ malorū: vult m̄scōiter breuiat⁹: ut infirmos s̄ breuitate Ermo s̄ notificari vult p̄font. Et ut null⁹ adhibeat antip̄o p̄ gliaz vel diuinas ab eo recipiēdas: q̄ cito trāsbibit. Et id inq̄ Paul. i. ad Cor. viij. Tpo breue ē. Reliquū ē: ut q̄ b̄nt viros sine tāq̄ nō b̄ntes et q̄ gaudēt tāq̄ nō gaudentes: et q̄ emūt tāq̄ nō possident: et q̄ vtrūq̄ mūdo tāq̄ nō vtrūq̄ p̄terit em̄ figura bui⁹ mundi.

¶ Otandū ē aut q̄ ip̄e p̄dit antip̄o i tāto malis et flagitijs nō emolliet ad aliquā

cōpūationē et remorū p̄sclerit istigāte diabolo totalit̄ alienabit a tramite rōnis. Et verificabit i eo illud Job. xij. Cor eius indurabit q̄s lapio: et stringet q̄s malleatorū incus. Irē nō timebit diuinā vitionē. Ubi Gre. xxiij. moral. c. x. inquit. Quid mirū si b̄tanas viros dēpiciat: q̄ ip̄a etia in se sup̄ni iudicij tormenta p̄tēnt. de q̄ dicit Job xij. Quasi stipulā extimabit malleat: deridebit vibratē hastā. Qd̄ exponit Gre. vbi d. c. x. ait. Quia em̄ p̄ malleū desup̄ veniet cōclit⁹ p̄d⁹ p̄ cūstiois exp̄mit: Jō ite leuiatā malleū dēpiciat q̄ sup̄ne aiaduersionis iet⁹ formidare p̄tēnt. Ubi brantē etiā deridet hastā: q̄ ex disticto iudicio q̄cqd̄ fuerit q̄cqd̄ horribile se p̄uiderit pati nō metuit. Et q̄ se etia tormenta euadere nō posse cōspicit: eo in exercēda neq̄tia durior assurgit. Irē sic alienabit op̄ationē diabolicā: ut in stuporem mētē p̄uerso insensibilē quodāmodo efficiat. Ubi Gre. xxiij. moral. c. x. inq̄. Facit ei⁹ leuiatā ut nullū timeat. Nullū videlicet: q̄ nec deus: nec b̄ q̄d passus ē meruit. Cui nimirū sedio fuerat timēdo vitare supplicia: q̄ nō timēdo tolerare. Appetit nō q̄ cōsuetudinis venit in rigore mentis: ut tā p̄ duritiā se male egisse nō sentiat: q̄ p̄e p̄ gliam q̄rebat. Nā q̄ suo q̄s p̄tēnt nō obtinuit: q̄ dā sup̄bie sue remediū infamia insensibilis inuenit. hec ille. Que vba s̄ p̄ncipalit̄ intelligant de diabolo. in etiā intelligi p̄nt de antip̄o. Est aut scidū q̄ p̄ istā p̄secutionē ascēdet ip̄e maledict⁹ antip̄o sup̄ mōre oliuē: et ibi diabolica arte suli⁹ splēdonibz actūq̄ angelorum maloz chor⁹ circūuallat⁹ ibi se adorari faciet a p̄p̄o: istano in illo loco aer⁹ vbi ip̄o ascēdit i celū et dēq̄t videri a discipulis suis. Et oñdet se velle in celū p̄cedere. Et tūc de celo descendet dñs ielus q̄ cū inficiet spū oris sui. q̄ ad Thes. i. ad c. suo p̄cepto faciet infici. Nā ip̄e antip̄o fulminabit ab archāgelo Michade ad p̄ceptū ip̄i dicit Nico. de li. sup̄ p̄dita vba pauli ad Thes. Et de p̄diti habet Dan. ij. vbi dicit de antip̄o. Fugget abacucū solij sui sup̄ mōre inclitū. i. oliuē et nō auxiliabit ei. cū occidet mō p̄dico. Quidā em̄ dicit q̄ existēte eo in mōre: et ibi se adorari faciedo p̄ deo: inficiat. Quia de ip̄o monte dicit Esa. xxi. Precipitabit dñs in mōre isto facies vinculi colligati. Et ibidē subdit de ip̄o. Inruabit moab. i. antip̄o. Moab em̄ interpretat ex p̄tē: et ip̄e erit ex p̄e diabolo ad ei⁹ generationes cooperante: sub eo sūt trurant palee in plani stro. Et cōclit man⁹ suas sub eo sūt cōclit nā: rano ad natādū. Ubi vulgarit̄ dicit. Erāsus ē rā: ne instat. Descēdet q̄s ignis de celo et deuorabit antip̄m et p̄ncipes ei⁹. aucta illud Apoc. x. Descēdet ignis de celo et deuorabit eos. Et Dan. viij. in q̄. p̄ba Quid q̄ inficet cēt bestia: et p̄misset cor p̄uo ei⁹: et traditū cēt igni. Et Apoc. x. ait beatus Jō. Appbēta ē bestia et cū illa p̄seudo. p̄bē: ta: q̄ seducebat gētes ut adoraret imaginē bestie

Et multi sunt duo in stagnis ignis ardere: sol
pbur: et coram oculis sunt. Autorem ei. Et. r. c.
autem dicit. Et diabolus q. seducebat eos in
suo in stagnis ignis et sulphuris ubi bestia et
piscus p. de cruciabant die ac nocte in secula seculi
Est morte q. antip. no. lozu. N.

P. Itam venit dies iudicii: q. parū epia
restabit: q. ecclesia dei habebit pacē et tran
quillitatē: atq. p. dicabit regnū dei et fides. Iesu
xpi. Lis aut q. d. dixerint q. a morte antichristi
adbuemulns ante durabit mūd. q. tpe disci
puli antichristi relatabunt ad peccandū cū se
quato suis. Boni aut et decepti ab ipso antipō
et q. normētoz acerbitate: ac penaz timore cū cō
fessi fuerit: atq. oē suū emēdātes deo seruiēt: at
q. ad iudiciū vniuersale suscipiendū se ppara
bunt: et postea veniet dñs iesus ad iudiciū
vivos et mortuos: omibz ignorātibz diē et horā
aduēt. a. Et cū bac opinio videt transire. N.
co. deli. sup. Dan. xij. c. Tū aliq. doctores tenent
q. post obitū antip. nō durabit mūd. nisi per
modicū tpe. Et de h. habet Apo. xij. vbi dicit q. cū
angulus aperuerit septimū sigillū: in q. compre
hendit psecutio et mors ipse antip. factū est si
lenā. i. par et trāquillitas in celo. i. in ecclesia mi
litante. q. media hora. i. p. rpe. Ubi diē glo.
q. dabunt q. draginta q. dies v. cūtra his q.
crubauerūt: vel seduci fuerāt ab antipō ad fa
ciedā penitentiā. Et hoc opinio videt p. bari Dan.
xij. vbi postq. dicitū ē de tpe antip. q. durabit
p. dies. Mccc. lxxv. B. v. q. expectat et puenit
vlt. ad dies. Mccc. lxxv. q. sunt dies q. draginta
q. plus q. dies psecutiōis antichristi. Lis q.
dam dicit tribu accipi diē p. anno. iuxta illd. Ezech.
ij. diē p. anno dedi tibi. Sic aut quōdūq. est:
magis credendū q. p. dictū tpe post mortē anti
p. erit breue: s. incertū nobis q. ad a. q. tates:
atq. soli deo cognitū. In hoc aut p. rpe puer
tenē mlti ad fidē p. dicatiōibz sanctorz q. tūc erūt
maxime iudei et filij israel aliaz tribuz q. tunc
erūt. Juxta illud saluatoris Job. i. f. i. vnum
ouile et vñ pastor. Et ita verificabit illud quod
scriptū ē. Ezech. xij. vbi dicit q. filius dei colliget
ad se multitudinē decē tribuū israel q. captiuos
duxit Salmanasar rex assirioz in babiloniam.
Qui trāsiti in terrā alienā: fuerūt p. filij p. f. i. cē
di in terrā vltiori: vbi nunq. habitauit genus
humanū: vbi f. i. uaret legitima sua q. nō f. uae
rant in regiōe sua. Et trāsierūt flumē euphratē
p. angustos introit. Nā de. f. i. cē f. i. a. aquā ad
prem donec trāsierit: sicut fecit trāsuntibz filijs
israel mare rubrū et iordanē q. venerūt in terrā
p. missiōis. Et p. dicat decē tribu serui in regiones
multe vlt. i. in neri vñ. anni cū dimidio: et ibi
stabit vlt. ad tpe nouissimā: tūc iterū arseca
bunt aque illi. flumē: vel ad prem ibit diuina
volūtate donec trāsierit: et veniet ad filiū dei cum
pace. beati. Nec ista p. nant supioribz: q. post.

q. isti p. si deliberātes facere penitentiā de pecc
suo idolatrie vitulor: vt dicitū ē supra trāsierūt
euphratē: et p. ceterū in illā regiōē longinquā:
scia de. corz instabilitate: ne reuertent ad vo
mitū et p. istina mala et peccā si redierit in babilo
niam vel ad patriā suā: inducit eos in mōtibz
illi. regiōis q. dicunt caspij: et sic habet duo im
pedimēta. s. montū in q. bō sunt induci: et flumē
mō q. euphrates appellat: quē trāsire nequeunt
maxime q. impediunt a regina amazonū et po
pulo ei. sub cui. impio et diuē viuūt: vt dicit in
cōpendio theologic lib. vlt. Nō obstat etiā sup
oribz q. d. hic dicit q. veniet cū pace: q. b. intelligitur
post deceptiōis cognitiōē. Primo em seducen
tur a diabolo et antipō q. p. missionē dei faciet
montes illos apiri: et flumē dare eis locū itineris
vel arseari. Et sic ipm antipm. comitabūtur:
credentes cū esse messia in lege sibi promissum.
Mortuo vō antipō: et cognita vitate veniente
ad fidē dñi nri iesu xpi: et ad pacē atq. vniōem
ecclesie catholice. Et in hierlm adorabūt dominū
nrm iesum xpm. Et salui erūt residui oēs de po
pulo israel inuocātes nomē dñi sicut p. betari
fuit Malachie vlt. et Jobel. ij. Et vt ait Paul.
ad Roma. ij. Tunc intrabit ad fidē plenitudo
gentium. et ois israel salu. fiet. Et p. dicta etiam
p. firmant p. ea que habent Ezech. xxxv. vbi ait
deus. Ad ducā te sup. terrā meā: vt sciant gentes
multe cū sanctificat. fuerō in te in oculis coruz
o gog. Licet aut q. si innumerabiles p. li ad fides
veniet. Tū ministri antip. et multi scelerati ho
mines nō credentes aliud exterminū sibi debe
re cūcūre: in his paucis diebz q. remanebūt post
mortē antip. in suis peccis p. seuerabunt conui
uantes et luxuriātes ac delitijs vacātes: iuxta il
lud Niere. xl vij. Requieuit moab in seculo suz
is: nec ē trāsitus de vase in vas. i. de statu pec
candi ad statū penitentiē. Dicit em tales obstina
ti. Licet pnceps nri mortu. sit: tū nos ei. diuina
as habemus q. bō gaudere et in p. solatiōibz viuere
valem. De q. bō dicit apls. ij. ad Thes. v. Lū
dixerint par et securitas: tūc repēt. eis supue
niet interit. Istis q. q. fuerūt de exercitu antip.
et in malicia sua p. seuerabūt adueniet illd. quod
eis minas dñs Ezech. xxxv. dicit. Ignē et sul
phur pluā sup. eū et sup. exercitū ei. et sup. p. los
multos q. sunt cū eo et magnificabo: et sanctifi
cabo: et notus ero in oculis multaz gentium
et scient q. ego dñs. Veniet em. cito fili. dei ad
iudiciū post p. dicti antip. mortē: licet de diē p.
fira non sciat certitudinaliter. De q. iudicio lo
quens Jo. apls. oñdit q. tū erit terribile: dū de
scribit quōd xps veniet ad iudicandū dicēs Apo
cal. xij. Oculi ei. sicut flāma ignis: et i. capite ei.
diademata multa. Et vestit. erat veste aspersa
sanguine et exercit. q. sunt in celo seqbant. cum.
Et de ore ipi. p. cedebat gladi. ex vera q. p. accu
tus: vt in ipō p. cūat gētes. Et. xx. c. itez. diē. U.

di thronū magnū et candidū et sedentē sup. tum
a cui. aspectu tremē terra et celū. Et vidi mortu
os magnos et pusillos stātes in cōspectu throni
et libri ap. sunt et mortui iudicati sunt et his q.
scripta erāt in libro fm opa eorū. Et dedit mare et
infer. mortuos suos. Et q. nō sunt inuēti in li
bro vite scripti: missi sunt in stagnū ignis. hec
ibi. De bonis aut inq. c. sequēti. Et vidi ciuita
tem sanctā Hierusalem nouā dēscendentē de celo
adeo paratā sicut sponsam ornātā viro suo. Et
audiui vocē magnā de throno dicentē. Ecce nā
bernaculū dei cū boibz: et habitabit cū eis: et ipi
p. li eius erūt: et ipse deus cū eis erit corū deus.
Et absorget deus omēm lachrymā ab ocul. co
rum: et mors vlt. nō erit: neq. luct. neq. da
mor: neq. dolor: erit vlt. que p. ma abierunt. et
dicit q. sedebat in throno. Ecce nō ua facio oia.
Et q. vicerit possidebit hec: et ero illi deus: et ipse
erit mibi fili. Quā grātiā vincēdi vicia et pecca
ta et esse bonos seruos et filios dei cōcedat nob
ipse saluator noster dñs iesus: qui ē bñdict. in
secula seculorū. Amen.

Feria tertia in hebdomada sancta de victo
ria sup. p. lius. Sermo. xij.

Rucifige euz

Mar. xv. et in euāgelio occurrit
ferie. Quicūq. vult dei grāz et glo
riam eternā p. mereri necesse est cū

vincere passiones suas ac sensualitates et suppo
nere eas rōni. Ideo dicit de. ad chain Gen. iij.
c. Sub te erit appetit. tu. et tu dñaber. illi. Re
gnū em celoz vim patit et violenti rapiūt illud
Mar. xj. vñ saluator ait Apo. ij. Vincenti da
bo edere de ligno vite q. d. est in paradiso dei mei
et. i. q. eiusdē lib. c. iterū dicit. Qui vicerit faciā illū
columnā in regno meo. Ideo dicit apls. ad Gal.
v. Spiritu ambulare et desideria carnis nō p. f.
ciatis. Caro em p. cupiscit aduersus spm et spūs
aduersus carnē. hec em sibi inuicē aduersantur
vt nō quecūq. vultis illa faciatis. Manifesta
aut sunt opa carnis que sunt fornicatio: imun
dicia: impudicia: luxuria: auaricia: idolor. ser
uitus: veneficia inimiciā: p. tentiōes: emulatio
nes: ire: rix: dissensiōes: sece inuidie: homicidia
ebrietates: comessatiōes: et his silia: q. p. dico vob
sicut p. diti: qm qui talia agunt regnū dei nō cō
sequēt. hec ille. Et ad Ro. vij. itez. diē fratres
debitores sum. nō carni vt fm carnē viuamus
Si em fm carnē vixeritis moriemini. Si autē
spīritu facta carnis mortificaueritis: viuetis. Qui
cūq. em spīritu dei agunt bi filij dei sunt. Et ad
Gal. vj. dicit. Nolite errare: deus nō irridetur.
Quecūq. em seminauerit bō hec et metet: qm q.
seminat in carne sua: de carne metet corruptiōes
q. autē seminat in spīritu: de spīritu metet vitam
etnā. Quia q. diabolus p. tinue nos impugnat

p. sensualitates: oportet nos vñlīter pugnare
cas: ne mors intret p. fenestras nras que sunt
q. n. q. sensus corpis: vt dicit. xvj. q. q. c. vlt. i. sūt
vba Job. pape. Ideo dicit Eccl. xvj. Post cō
cupiscentias tuas si cas: et a voluptate tua auer
tere. Si em p. stes aie tūc cōcupiscentias ei. faciet
te in gaudiū inimicis tuis. Greg. quo q. in. iij.
dialogo. c. xij. ait. Sine labore certaminis nō
est palma victorie. vñ ergo victores sunt nati q.
antiq. hostis insidias debellauerūt. Maligni
quippe spūs cogitandi: loquutioni: atq. op. nro
semp. insulit si fortasse aliqd. inueniat vñ apud
etiam eterni iudicis accusator: existat. hec ille.
Et Niero ad Eustochiū dicit. Nisi vim facias
celoz regnū nō accipies. An nō videt tibi grā
dis violentia cū caro cupit esse q. d. deus est: et il
lic vñ angeli corruerūt angelos iudicatura cō
scendere. Egredere q. paulisper e corpore: et ob pre
sentes labores ante oculos tuos depinge mer
cedem quā nec oculus vidit: nec auris audiuit
nec in cor hoīs ascendit. hec ille. Ideo saluator
Mar. xvj. nos hortat dicēs. Qui vult venire p.
me abneget semetipm: et collat crucē suam et se
quar me. Ad q. d. possum. applicare vba p. osi
ta que dicunt. Crucifige eum. i. apperiti sensus
lem. Sug quo verbo duas cōsideratiōes facie
mus. Prima dicit necessitas. Scō a vñlītas.
Pars p. ma bui. f. mōis: an q. p. bat q. q. libet
tenet cū rōne vīpēre omēs suas sensualitates:
seu diabolicas et mūdanas reptationes.

Q. Quod quilibet tenet subiugare sen
sualitates suas rōni p. bat primo
q. n. q. rōnibz. Prima dicit ordinari
omēs. Fundamentū cui. p. nōt. cō
mentator sup. vij. p. bisi. et in. ij. Verba. dicēs
Bros et natura in suis opationibz ordinare agūt
q. tū p. n. Patet hec regula p. mo in arte bellica.
Nā famulus siue saccoman. fm ordinem art.
bellicē obedit armigero: armiger vō squadre
rio: squadre. aut capitaneo generali. et capita
neus dñs suo vñ impatori. Hoc idē patz in sta
tu ecclesiastico discurredo gradus ei. Patet em
am exēplo naturali. Nam videmus fm ordinē
nature: q. argentū p. ualet ferro in valore: aurū
vero p. ualet argento et ferro. Presupposito q. q.
fm artēz naturā maiora sp. sibi subiacūt mino
ra inferior: sp. debet seruire supiori: vt dicitur. ff. d.
aqua plu. ar. l. j. §. deniq. Certū est q. deus cō
posuit boiem et materia et forma. Et corpore et
anima. vt habet. ij. de aia. Scō darū est q. for
ma simpliciter nobilio: est sua materia. dicente
p. bō. j. p. bisi. Forma est quid diuinū et appen
le a materia: materiā dignitate excedēs. Quod
si sic ē: pero quo fine deus ordinauit boiem et
p. te rationali et ex parte sensitiua. Et manifestū
est q. hoc ideo fecit vt pars rationalis que ē no
bilio: regat et subiaciat sibi prem sensitiua: que
est sibi inferior: alias sequerē vnum quod ē tal
q. q. j.

sissimū et impossibiles de illas inordinare se/
 cessare q̄ ars et natura eēt pfectiores ipso deo
 cōposuit q̄ de vōiem et aia et corpore: vt aia re/
 gar corp⁹ et sensualitates: vt inqt sc̄tus Bona.
 in .ij. d. .xxviii. ar. .ij. q. .ij. Et iō debem⁹ subyccere
 rōni oēs mot⁹ sensuales inordinatos: qz inqt
 p̄ba. .j. Politicor. Debemus vñ rebo simplici
 ter ad id ad qd ordinare sunt a sapientissimo da
 tore. Et iō aia debet ei regēs corp⁹ vero rectum.
 decille. Dom⁹ em̄ male regit cū analla dñatur.
 vñ Prover. .x. d. .i. Per tria mouet terra: et q̄r/
 tū qd n̄ p̄t sustinere. p̄ suū cū regnauerit: p̄ stul
 tum cū saturat⁹ fuerit cibo: p̄ odiosam mulierē
 cū in matrimonio fuerit assumpta. et p̄ anallaz
 cū heres fuerit dñe sue. Predicta aut̄ paruerūt
 in agar analla Sare que assūpta i matrimonio
 ab abraha dño suo: cepit despiciere ipam dñaz
 suā Saram: vidēs q̄ cōceperat filiū Gen. .xv.
 Per Sarā em̄ intelligit rō. p̄ agar vero sensuali
 tas: que si voluntatē quasi virū ad se allexerit: et
 cōceperit appetitū cōcupiscētie despiciet rōnē. Et
 ideo inquit deus ipi abrahe id est cuiuslibet hoī i
 p̄dicto. c. Ecce ancillā et filiū eius. Volūtas em̄
 ip̄⁹ dei est q̄ agar ancilla. i. caro et sensualitas sic
 subdita Sare. i. rōni. Posuit nāqz deus in do
 mo aie nostre frēm et sororē virū et vxorē: dñam
 et ancillam. i. rōnē et sensualitatē vt scz ratio sen/
 sualitatē instruat tanqz frater sororē: et eam cor/
 rigat tanqz vir vxorē suam: atqz eam sibi subq̄/
 ciat tanqz domina ancillam suam: vt in oībus
 sibi obediat. vñ p̄ba. .v. Tobia. ait. q̄ p̄p̄riū rō/
 nalis ad cōcupiscibile est et irascibile q̄ ip̄a im/
 perat: illa vero ministrant. Quando aut̄ aliter
 firunt: aia hoīs est p̄uersa. et Plato in fedrone
 introducit Socrate dicentē. Num in codē sine
 corpus et animus: hoc quidēz parere atqz ser/
 uire natura iubet: animū vero imperare et dñā/
 ri. Diuini quidē ita natura institutū est vt ipe/
 ret ac dñet. Mortale ē vt pareat atqz desuiat.
 Qui ergo cōtrariū faciunt scz p̄mittētes passio
 nes et sensualitates p̄ualere rationi cum puer
 tant ordinem diuine sapientie et ordinationis:
 magna digni sunt pena ipso domino attestāte:
 qui Luc. .xij. dicit. Seruus sciens voluntatem
 dñi sui et n̄ faciens: plagis vapulabit m̄sa. Q
 Quando idē probatur ratione conuer/
 sionis sive transmutationis. Quando
 enim quis viuit s̄m sensualitates dñas
 efficiat bestia. fundamentū cuius ponit p̄ba. .ij.
 de aia et in. vij. Metba. Et cōmētator: Buerrois
 ibidē. Et Gilbert⁹ porretan⁹ i li. .ser. p̄ncipioz. di.
 forma ē q̄ dat ēē rei: q̄ ablata res nō est: p̄z hec
 regula. Nā tanto aliq̄ res dñas ecclesia vel dom⁹
 quāto in se retinet formā ecclie seu dom⁹. qd si
 funditus destruat⁹ p̄ ruinā: nequāqz amplius
 ecclesia vel domus vocat⁹. s̄ simpliciter dicitur
 esse cemenū vel cumulus lapidum et lignorū.
 Et rō est: qz p̄didit formāz ecclesie vel domus.

Quo p̄supposito peto quare hō singulariter ap-
pelleſt homo: et ceterū eſt q̄ p̄pter vſum rationis,
dicente p̄bō. ar. Et ibi. Homo eſt maxime intelle-
ctus et ratio: quod ſi ſic eſt. dicitur eſt q̄ qñ homo
ſubmittit rationē inordinare cōcupiſcente: aut p̄
rationē viuit: et p̄ ſequens eſt ac ſi rationē carere
p̄dit nobilitatē ſui noīſ bonoris dignitatē. vñ
tam in cōſpectu hoīm q̄ cōſpectu celeſtis curie
nō amplius homo ſed beſtia cenſend⁹ eſt. quia
mutata forma: et ſubſtōtia intelligit̄ mutata. ff.
ad etbi. l. iulian⁹. §. ſed et ſi q̄s. Cōfirmat etiam
hec rō p̄ ſumam p̄bī. viij. Metaph. di. Ex genere et
differētia ſpecifica cōſtituit̄ ſpecies: vñ nihil po-
teſt poni in ſpecie aliqua niſi habeat differētiā
ſpecificā illi⁹ ſpei. Quo p̄ſupposito tūc ſic. Nec
eſt diffinitio hoīs: homo ē aīal rōnale: et nō de-
bet addi mortale. ſm Scotellū ſup vniuerſalib⁹
bus Porphyrij in tractatu de differētia. q. p̄ſe-
nula. Et Joſ. verſoris in ſūma ſup dialecticam
in tractatu de ſpecie. caplo vltimo: q̄ p̄ iſtā dif-
ferentiā. ſ. rōnale differt homo ab omib⁹ alijs
aīalib⁹. Et nulla res eſt de qua poſſit dici q̄ ſic
animal rōnale niſi homo. Cū ergo ab alijs ani-
malib⁹ differat homo p̄ rationem: ergo cum di-
mittit rōnē p̄ partē et ſenſualitatē: nihil differt a
beſtijs: et ſic efficit̄ animal tātūmodo ſenſuale et
nō rōnale: quia cui nō cōpetit diffinitio: nō cō-
petit etiam diffinitū. I. omīs diffinitio. ff. de re-
gulis iur. Unde inq̄t glo. in autem. de mona. in
p̄n. q̄ nō ſequens rōnē nō debet dici hō ſ; beſtia.
Et h̄ eſt qd̄ inq̄t Dauid p̄ſ. cl. viij. Homo cū in
bonore eſſet nō intellexit: comparatus ē iumentis
inſipientib⁹ et ſimilis factus ē illis.

Ro quorū meliorē declaratione sciēda
p q̄ inquit p̄bus. i. Politicorū triplicē vi
tam posita fuisse a p̄bus. i. voluptuosā
politicā: ⁊ cōtemplatiuā. Cōsiderabat em̄ hoīes
mediū int̄ sup̄iora. i. angelos: ⁊ inferiora. i. bruta
aialia. Et ideo attendebāt hoīes triplicē pos
se considerari. Primo vt p̄cipat cū brutis: et
cōuenit ei vita voluptuosa. Secōdo inq̄ritū vitur
rōne: ⁊ sic p̄uenit ei vita politica. Tertio vt cōmu
nicat cū angelis in speculatiōe ⁊ cōtemplatione
⁊ sic cōuenit ei vita cōtemplatiua. Qui ergo vi
uit vita voluptuosa dicit̄ bestia. Qui aut̄ vitur
vita politica. i. rōnali dicit̄ homo. Qui aut̄ vitur
vita cōtemplatiua dicit̄ angelus. Sic em̄ Dicit̄
ro. ad Eustochiū. Profecro in carne p̄ter carnē
vivere nō terrena sed celestis vita est. Conduco
igit̄ ad p̄positum nostrū q̄ vitur vita brutali
ac viciosa merito brutū nuncupat: ⁊ nō pōt ap
pellari homo nisi equiuoce: sicut homo dep̄a
vel mortuus dicit̄ homo nōc t̄m ⁊ nō re. Ideo
Salomon inquit Ecce. in. Ostendit deus fili
os hominū similes esse bestiis: ⁊ itē dicit. Nu
bil habet homo iumento amplius. Quia enim
homo amissa ratione p̄didit differentiam speci
ficam hominis: ⁊ remansit solūmodo in gene

re animalium. Venuo autē nō potest esse in rerū natura nisi sit in aliqua specie: adeo talem ratione carentem cōstituit in specie animalium irrationālium. Quapropter David post peccatum bestiale luxurie dicit ps. cxxj. Ego autē sum hominē et nō homo tē. At cū ps. iij. Politico. In tū quis est homo inquitū habet in seipso rectitudinem p subiectionem viriū inferiorum ad ipaz rationē. Et ibidem dicit. Sicut pfectus fructibus optimū animalium est homo: ita alienus a lege pessimū est omnium. Et rationem ibidē ponit dicens. Plura mala facit malus homo: q̄s bestia. Et in. vij. Ethico. iterū ait. Homines dīcunt sicut dī ppter excellentiam virtutis: homo autē prauus deterior est omni bestia. Est enim peior gallinis post ritam ad pastum simul currentibus. Item leonibus qui mansuecunt cū quis se eis prosternit: et lupis nō comedentibus lupos: et sic de alijs feris. Item mulis equis et asinis qui nō cadunt in eodem loco in quo semel ceciderūt: imo nec per eandem viam incedere volunt. Item turtures et multe alie aues seruane fidelitatem cōiugibus suis: quod non faciunt multi homines. De hac autē hominis bestialitate Chrysostom⁹ in omelia ascensionis super illud: homo comparatus est iumentis dīc. Paus est comparari q̄ nasci. Naturaliter non habere rationem tolerabile est: hominē vero ratione decoratum irrationali nature comparari voluntatis crimen est. Vt autē quoq; T. hom. j. ij. q. j. art. ij. inquit. Orationes nostre si ratione carent nō humane sed bestiales appellande sunt. Boetius etiā. iij. de consolatiōe: p. i. dīc. de malis. Quare conuersi in maliciā: humanam quoq; amiserunt naturā. Euenit ergo ut quem transformatum vicis videas: hominem eximare nō possis. Avaricia feruet alienarum opum violentus crepro: lupo similem dixeris feli or atq; inquietus linguam lingis exerceat: cani comparabis. Insidiator occultus subripuit se fraudibus gaudet: vulpeculis equef. Ira in temperans fremit: leonis animum gestare credatur. pavidus ac fugat nō metuenda formidat: ceruo similis habeat. segnis ac stupid⁹ torpet: asinus vivit. leuis atq; inconsans studia permutat: nihil ab aibus differt. sedis immūdiq; libidinibus immergitur: sordide suis voluptate detinetur. Ira fit ut qui deserta probrate homo esse desierit: cum in diuinam conditionem transire non possit vertatur in beluam Chrysostomus quoq; sup. Mattheum inquit. Si peccator es manifeste homines te dicere nō possum. Cum enim calcitres ut asinus: saltēs ut taurus: fremas mulieribus ut equus: et castrimargiam parias ut visus: impingues carnem tuam ut mulus: rememō: eris autē ut camelus rapias ut lupo: irascaris ut serpens: percunas ut scorpio: dolosus sis ut vulpes: ut

num malitiose obsecra ut aspici trípica: q̃
licet te poterō cum hominibz cōnumerare: qua
si dicat. nō est cōueniens. G

Sta aut animalia et bestias debet quilibet bonus predicator capere vel saluare aut ad minus contra eas vocare sicut faciebat beatus Jobannes baptista dicens Jo. i. c. Ego vos clamantis in deserto. Isti uero mundum quo habitant multe male bestie. Et ideo inquit mihi deus. Gen. i. xvi. Sume arcum tuum pharetram et arcum et egredere foras. et asser mihi de venatione tua: et fac mihi cibos ut comedam. Ista aut arma sunt virtutes et verba ignita boni predicatoris: de quibus. q. ad Los rinch. i. c. ait Paulus. Arma nostra non sunt carnalia: sed potius adeo ad destructionem munitionum diaboli. Ad que arma induenda beatus idem Apostolus ad Ephes. vi. dicens. Induite vos armaturam dei ut possitis stare aduersus insidias diaboli. Per arcum vero significatur doctrina sacre scripture quam habere debet predicator: ut sicut per arcum equatur sagittarum per sacram doctrinam equatur velor verbum predicationis quod currit pertransiens interiora hominis: iuxta illud ad Heb. iij. Unus est sermo dei et efficacia penetrabilior omni gladio accipiti. De hoc aut arcu dicit Job. xix. Arcus meus in manu mea instaurabit. Et Gen. ii. c. ait deus. Arcum meum ponam in nubibus celorum: de quibus Esa. xl. dicit. Qui sunt isti qui ut nubes volant. Sicut enim nubes creantes de mari. i. de amaritudine et turpi conuersatione mundi eleuantur super terram per contemplationem: et effundunt super terrenos ac carnales homines aquam salutaris predicationis. Isti ergo venatores sic armati debent intrare siluam mundanam plenam feris ac beluis. i. hominibus bestialiter viuens: de qua inquit ps. Quasi in silua lignorum securibus exciderunt ianuas eius in idipsum. Et de perore dicit Deus. xxxij. Inueni eum in terra deserta: in loco horrois et vaste solitudinis. Intrantes autem hanc siluam venatores ut possint bestias siluestres apprehendere de quo libenter comedit deus: debent examinare diligenter loca in quibus habitant: et prudenter eas circumdare. conueniens nevenando destruant campos plenos messe et damificent campos suis verbis turpibus. **T**ista autem silua mundana inveniunt diuersa genera animalium bestiarum: que solent inueniri in nemoribus. Primum enim inueniuntur lepores qui tremunt caput: et sunt valde pauidi per quos significant illi qui timet aggredi viam penitentie ne infirmetur: vel non possint perseuerare. Quorum quilibet inquit cum psalmita. Timor et tremor: venerunt super me. et. Et iterum de illis dicit idem propheta. Trepidauerunt timore ubi non erat timor. Talis autem animus ait illud Proverb. (xxv. c. xvi). Leo est in via leena

in ueneris occidens. Nam, Leo. i. diabolus. Iena
id est concupiscentia: qd non sperat posse resistere
De qd si timido dicit Prover. xxi. Lepusculus
pedit in uentis collocat in petra cubile suu. In
petra enim cubile suu collocat: qd in diuicia sui
petri edurat: ut ad istam in petra iacet siue sedet
in uicio et placentia: i. nullo bono ope occupatus
animosus pedito. Tales autem timorosi debet app
bete ut salte sagittari sagitta saluatiois Mar.
viij. di. Quid timidi estis modice fidei. U

Quinto regunt caprioli qui bñ salant
vñ. q. Reg. q. di. Asiac qñ vñ de caprio
lio q morant i silua cursor velocissim
fuit. et in istis capriolis figurant illi q coram de
lectant et impudis. De quibz coram exponi pot
illud Ecl. iij. Requiescit ibi bestia: et pilosi salta
bunt ibi. Nā mulieres vane sedent ibi more bes
tiarum lasciuientes: et expectantes q laruant et pelli
bus idunt sicut fit in carnaliterio eas iuuat ad
coramandū cum quibz salant: tanqñ bestie. Isti
aut caprioli sunt vulnerati sagitta. Ecl. iij. vbi
di. Cū salatrice nō sis assidu: et nō audias vñ
da illi: ne forte percas in efficacia ei. Ite sagit
ta Bmo. viij. vbi ait de. Lōueta festiuitates
vias in lucu: et oia cāica via in planctu. X

Erro regunt ibi capree q vulgari noie
t vocant capre salitres. et iste ppter suaz
leuitate nunq tenent firmū locū: s; buc
illucq discurrūt: de qd di. ij. Paral. iij. Udo
ces quasi capree in mōtibz. et istis figurant va
gabudi et instabiles et q nō pseruat in bono ices
pro: ut in arte quā ceperūt: et nunq pmanēt in
vno bono pposito. Qui feriendi sūt sagitta Sa
lomonis Ecl. i. v. vbi ait. Ne venies te in oem
uenti: et nō cas in oem viam: s; esto firmus in via
dñi. Ite iste capree ascēdūt cacumina montiu: et
significat curiosos q volūt intelligere altitudinē
diuinoz secretorū. quos vulnerat Ecclesiasticus
iij. sui libri. c. di. Alinoia tene querieris zē. p

Quarto regunt cerui de qd ait Psido.
q. q. abimo. q. mirant fistulaz sibilum et
in armonia delectant: et cretisq auribz
acut audunt: et sicut venatoribz capiunt: vñ si
gurāt dissolutos qui delectant canticis. Cōtra
quos dicit Job. xij. Tenet timpanū et archaz
et gaudet ad sonitū organi: ducit i bonis dieb
suos et in puncto ad inferna descendunt. Item
Plinius li. viij. naturalis historie dicit. Cerui
tante sunt simplicitatis ut omnē murem et stu
peant novitate: vnde equo vel bubalo ad eos
accedēte ita in ipm respiciunt q hominē iuxta
se venientē et sagittis impetere volentē nō atten
dunt. hec ille. Et ideo significant fatuos qui ad
oēs nouitates mirant et attendunt et facili decipi
unt: vnde de illis dicit pō illud Prover. xij. Fatuitas
stultoz et imprudentia. Gloriant quoq
cerui de cornibz que tamē sepe sunt causa q ca
pian et moriant. Et significant vanegloriosos

de pulchritudine: diuino et bononibz et bñd.
Qui vulnerandi sunt sagitta psalmiste dicent.
Nolite extollere in cornu vestro zē. Multis
tas enā alias cōditiones habet cerui quos boz
no respectu ptransco. Z

Quinto regunt asini: ut ait di. lib. viij.
de ppterantibz rerū. Asinus est aial melis
colici frigidū et sic naturaliter ponde
rosus: tardū ac pigrū: solidū et obliuiosū. Et
isti asini figurāt negligētes in bono ope: et acci
diosos. Qui debet vulnerari sagitta Pauli. q.
ad Thimo. iij. dicēte. Qui nō laborat nō man
ducat: et dñi iesu dicēte Mar. x. Quid bñstas
nis tota die ociosi. Et Job. v. vbi dicit. Homo
ad laborē nascit. Libenti quoq comedūt asi
ni spinas et tribulos ac cardos: qñ alias bonas
herbas: et significant lasciuos q libē audire
in honesta ac turpia et fabulosa qñ bona ac san
cta vba et vñlia. Iuxta illud. ij. ad Thimo. iij.
Erit enī ipō cū sanā doctrinā nō sustinebunt: s;
ad sua desideria conuertent sibi magfos pru
rientes auribz: et a vitate quidē audiri auertēt.
ad fabulas aut cōuertent. Qui vulnerandi sunt
sagitta Pauli ad Col. iij. dicentis. Deponite ser
monem turpē de ore vñ: et verbū xpī habite in
vobis abundāter. Asinus enā nō timet stimu
lum s; oportet eū pcutere cū virga et baculo. Et
de istis asinis multi regunt q sunt obstinati et
bonis verbis dei stimulis nō pnt induci: ut p vi
am mandatorum dei pgreant: sed oportet q
eos de cogat p flagella et grauamina. et ad hoc
exponi pot illud Ecl. iij. Virga et palea ac on
asino sicut faciebat ille florēt q cum tantum
onerasset asinū q videbat velle crepare ex pon
dere: pcutiēs eū vga pforabat dicēs. Nō crepes
asine qñ florēt boz deū. Dicitur qñ Prover. x.
Virga in dorso ei qui indiget corde. et eiusdem
libri. xviij. c. Virga in dorso imprudentius. Isti
enā asini significant rusticanos de quibz enā
qñ plures regunt. vñ de boie rusticano dicit so
let vulgariter. Est asinus auritus. Asinus enā
habet aures longas et largas: et ipse rusticitates
magnas et multas. Sed notandum q ut dicit
in libro de ppterantibz rerū: contra asinos pu
gnat visus et eos comedit: et similiter istos asi
nos bipedes deuorabit diabolus Dicit quoq
in pñcto libro de ppterantibz rerū: q asini qñto
magis senescunt rāto magis efficiunt tristes et
deformes. hispidi et pilosi: et figurāt eos qui qñ
die efficiunt magis repidi et pigrī in seruicio dei
ita q eis vita est in tedio. Quos vulnerare des
bemus sagitta Salomonis Sapientie. i. dicē
tis. Nolite zelare mortē zē. et Oratij in eplis cas
nensis. Gratioz et melioz sis accedere senecti Ali
ter eueniet illud Sapientie. iij. Sine honore erit
senectus illorum. B

Exo regunt leones rugientes: per quos
supbi et magnates designant: q volunt

dilacerare paucos Prover. xviij. Leo rugiens
et visus diuino pnceps impo sup ipm paupe
re. Ite qñt deuorare libam eoz iuxta illud psal
miste. Susceperūt me sic leo parat ad pñdā. Et
utp. Insidias i abscondito qñ leo in spelunca sua.
De illi qñ di. Sopho iij. Principes in medio
ei quasi leones rugientes. Minant enim pau
peribz: eosq mordent et occidūt ac suppediāt.
Cōtra quos di. Job. iij. Rugiens leonū et vor
lente et dentes catulorū eius cōtiti sunt. Istos
aut supbos vulnerare debemus sagitta bñi
litaris quā emittit beata virgo dicēte Luca. i.
Deposuit potētes d sede et exaltauit bñiles. B
Eprio iueniunt nigres iracundi et furibz
di sic ego oculis pñis aspecti in vno ad
duco Mediolani: q cōtinue fremebat
et figurāt rufos et pñciosos atqz viduatos.
Cōtra qñ mittēda est sagitta Ecl. iij. Qui
vindictam vult a dño inueniet vindictam zē. Et
Prover. xviij. Semp iurgia qñt mal. Angel
aut crudelis mittet cōtra eum. C

Cravo iueniunt similes dicēte qñ volūt
oia assimilare et facere quicqd videt ab
alio fieri: et figurāt pñciosos. Dicit de
similibz vidēte barbitoniorē scipm radentē ad spe
culū: qd et ipa voluit facere et sibi ipsi eoz noua
cula amputauit caput incidēdo collū dñ radere
veller sub gula. Culpa aut est imiscere se rei ad
se nō pñcti. l. culpa. ff. d. regu. au. t. c. nō est sine
culpa. eodē. li. vi. Sunt qñ similes ceteris boibz
cōformes et iterū valde dissimiles: et figurāt bñ
pocitas q ceteris bñt apparentiā scōz: et iterū
similitudinē demonū. Cōtra qñ iaculāda est sagi
ta Job. xij. vbi dicitur. In cōspectu dei non ve
niet omnis hypocrita. D

Ono regunt porci q si vadūt in aliq
viridano: dimissis floribus odoriferis
qñt stercorea: et figurāt detractores q dimissis
floribz pñmi qñt et iuelligāt vicia eoz: ut de
trahāt illis. Ite libet se iuoluit in luto: et signi
ficat luroniosos d qd di. Job. iij. Lepusculus
rūt iumēta in stercore suo. O quos bonas aias
sedauit et corrupit iste porcus luronius: qñt de
struit eccliaz dei. De ipa enā inq psalmista. Ex
terminauit eā aper de silua: et singularia ferus
depastus est eaz. O quos suos iueniunt bodie
bipedes: q delectant solūmō in volutabz car
nis et sensualitatis. S; notandū qñ sic macella
ri volēs interficere suē huc apū siluestre: q vul
garis di. porcus. Siluestris ei fricat ventres: et ille
tali sensualitate delectat i terrā se erēdit: ut illā
delectationē mēti papiat. Macellari vñ post
qñ aliquatū fricat: gladio ad b pparato im
providēte ipō porco illū in gutture ei trāfigit
atqz ipz occidit. Sic dyabol fricat ventrē luru
niosi sensualitate carnali: in q duz ut porcus dele
ctat et gaudet: statz eū repētinā morte iterimit.
S; bos porcos ferire debet pñcato: sagitta ca

stiratio: laudādo pudiciā iuxta illud Sapie.
iij. O quā pulchra ē casta gñatio eoz dñitate.
Item sagitta apli ad Heb. iij. dicēte. Fornice
tores et adulteros iudicabit deus. E

Eomo iueniunt vñ qui sunt inuidiosi
b Cū enā ad brachia ludū faciunt cū aliq
si ab ipō vincunt. et inuidia cum vñga
lis dilacerant. et pterra de inuidioso di. Danie.
vij. Ecce alia bestia similis vñlo in parte stetit: et
tres ordines dentium erāt in ore eius. pñm enā
ordo est dolere de bono proximi: secundus ē gau
dere de malo eius. tertius est ipō famā dilace
rare. Isti aut sunt ferendi sagitta charitatis: q
facit gaudere de bonis proximi. vnde Aug. in
quodā sermōe ait. Tolle inuidiā et tuū ē quod
habes. Urli enā sunt solatioz: significant lū
sores quos diabolus occidit: sicut venator vñ
sos Nam venator facit formā boie de palea
cum brachijs apertis: quasi inuitat visum ad
ludendum ad brachia. Ipse aut venator: post
illam formā ad arborē appodiatam stat absco
sus. Dum aut visus amplectit illam formā s;
ne imaginem boie volens ludere ad brachia:
statim et improviso iugulāt a venatore. Et si
militer occidit diabolus lufos: dum purat so
laciari et ludere zē. Urli quoq sunt impotien
tes: vnde alio modo captiunt ppter impatiētiā
suam. Nam venator sciens viam p quā incede
re solet visus: tendit in ea chordā cum sagittis
venenatis: ita q tacta chorda aliquatūlum for
titer statim cū impetu erit sagitta: visus autem
qui adeo est impatiēs q si in innere inuenit las
pidem eius vis impediētem: propterea ipsum
cū tra longe proget: similiter cū ad predictam
chordam venit et ipam in medio innere reperit
cum indignatiōe cum brachijs illam appēdit
dens ac dilacerare volēs et proferre foriter tra
bit. vnde statim cū ingenti impetu sagitta erit
cum ferit. Et qua magis indignat visus: sagit
tam ipam extrahit de vulnere et arcū circa aspi
cit quis cum vulnerauit ut ipsa sagitta illuz se
rire possit. Neminem aut videns: atqz se mas
defactum cernens sanguinem devulnere creun
te cum indignatione pilos sibi extrahit ut sup
vulnus ponat: et pilos ipsos extrahendo etiaz
carnem suam rumpit: vnde et ab ipsa ruptura
sanguis fluit. Quapropter ab alia parte alios
pilos similiter extrahit et vñdiq sanguis fluit.
visus vero statim ad flumen currit ut in eo san
guinem abstergat. S; sanguis in aqua ma
gis fluit: vnde debilitatus visus cito perit: vel
saltem manus venatorum et ipsa debilitate su
gere nequit. Alio enā modo apprehendit vñ
lus qui est gulosus: et libetē comedit mel. Nā
venatores cū chorda appendit malleū grossū
et acutū arborum: qua sit fau melle: ita q dia
malle sit ppe fauū melle ex ea parte qua vñ
sus ad comedendum mel pergit. Cum autem

aspectu suo inuicem omne viuū: et qd ad ea aspe-
ctu nulla anima illa pertrahit: et figurat eū de
quo inq̄ saluato: Mat. v. Qui viderit mulie-
rem ad concupiscendū eā: nā mecharus ē eā in cor-
de suo. Draco autē ē marim⁹ oim serperū. ut ait
Iudo. vbi d. de q̄ Nicro. sup illud. Leuit. xij.
Amtraret ventu sicut dracones: ait. Draco est
aial valde subundū in tantu q̄ vit aqua pōc
sacari. Et d. agit os vento ut sic ctingat ardo-
rem sua. Uraut inq̄ Solin⁹ in lib. de mirabi-
libus mūd: et biopes comedūt carnes draco-
nis. et biopes vō figurant demones. Et ideo
sentire debemus istū draconē. s. boiem qui sint
sanguine inocētū sagitta David ps. lxxij. vbi
ait deo. Corbulasti capita draconū in aquis.
Tu pfregisti capita draconis: dedisti eū escam
p̄lia et biopū. Itē cōtra p̄dictos serpētes vibra-
da est sagitta Esa. xxvij vbi d. In die illa visita-
bit dñs in gladio suo duro et grādī ac forti le-
uitatū sp̄cē veterē et rotuosū et occidet eū. R

Itē enā bō trāsmutari in naturā auis:
s. volatiliū in quibz nō est cōstantia:
nūq̄ enā stant firme longo tpe: s. nunc
bucmūcillucnūc in hac arborē: et nunc in alia:
volitant: et figurat instabiles in bono pposito.
Ecce quos mittēda est sagitta Salomonis.
Ecce. v. dicē. Nō te venales in oēm ventum
sed esto firm⁹ in timore dñi. vñ Laro inq̄. Con-
stans et lenis vt res expostulat esto. Nō solum
aut bō sine rōne viuēs assimilaf quadrupēdibz
repalibz et volatilibz: sed enā piscibz: de quibus
inq̄ p̄bus. vij. de aialibz. Pisces p̄ maiori pte
comedunt carnes et deuorat seinuicē et vniuer-
saliter sunt gulosi: et auidi ad cibū. Et Amb. i. ex
omeron ait. Pisces quidā semunio deuorant
et sua carne vicissim pascunt. Minor: apd illos
ēca maioris ē: et rursus ille maior sit ēca alteri⁹
et p̄dator alteri⁹ cū aliū deuorauerit: tandē ab
alio deuorat. Sunt autē fm Plinium vt recitat
enā Iudo. xij. et bimol. centū et q̄nquaginta q̄t-
tuo: genera piscū: inter que cetus siue balena ē
maioris magnitudinis: et alio: nū piscū deuora-
trix. Nam q̄n durit: vaporē odorifex: et ore emic-
nit: cū suauitate attracti aliq̄ pisces os ei⁹ igre-
diunt: et sic ab ea deuorant. Sed istū piscē q̄ si-
gnificat deuoratorē et deceptorē primi vul-
nerare debemus sagitta Esa. xxvij. vbi d. In il-
la die occidet dñs cetū qui in mari ē. Pisces enā
am qui sunt lubria in aquis significat voluptu-
osos in mūdānis delitio: cōtra quos mittēda
est sagitta Esa. v. vbi dicit Lōputrescent pisces
sine aqua. Et generaliter cōtra omnes p̄dictas
species aialū irrationalū vibranda est sagitta.
Ezech. xxxvij. vbi ait deus. Lōmouebunt a fa-
cie mea pisces maris et volucres edī: et bestie
agri: et omne reptile qd mouet sup terrā. Et q̄b
omibz patet q̄ bō sensualitates sequēs et nō ra-
tionē dicit trāsmutari in bestia. O igit misera

bilis creatura: o infelix aia: o vere bestialis p̄so-
na humana que rōnē voluptari sensuū submit-
tit: noli morari in hoc statu bestialis: sed semp
ordinatos appetit⁹ rōni submitte. Iuxta consi-
lium p̄bilosophi. iij. de aia di. Appetitu duplici
et cōtrario in boie existēte: qui supior fuerit secu-
trabat inferior: sicut spera maior secum trahit
omnes speras inferiores.

¶ Tertio p̄bat eadē cōclusio rōne colloca-
e nonis. Fundamentū cui⁹ ponit Brest.
ij. de aia. et. iij. p̄bilosoph. ac. iij. de celo et
mundo dicē. Omnis loc⁹ debet eē cōnaturalis
locato. et cōtrario locatū debet hēre similitu-
dinem cū suo loco. Patet hec regula. Nā vide-
mus in cōiūtiō: q̄ loca digniora debent p̄so-
nis dignioribz: et vnicuiq̄ dā locus fm suam
conditiōē. Similiter si vinū sit optimū vñ ace-
rosū: p̄parat ei vas optimū aut vile fm qua-
litatem suā. Quo p̄supposito certū est q̄ aia sal-
uanda collocanda est in celo empireo fm the-
ologos in. iij. di. xli. Qui locus fm sonentū Bo-
nauenturā in. ij. di. ij. arti. ij. q. j. in. iij. argu. ba-
bet p̄apue quinqz cōditiōes. Nā primo est val-
de spaciōsus et latus: quia fm Damascenū. Ce-
lum empireū est cōtētiū omniū visibilium et
inuisibilium. Secōdo hoc celū est clarū sup alios et
lucidum: et p̄pter hoc dicit empireū a p̄r qd est
ignis: eo q̄ est splendidū ad modū ignis. Ter-
tio est pacificū et quietū: eo q̄ celum empireum
est immobile et omīno priuātū omī genere mot⁹.
Quarto est vniūormē: nec ē diuersum vt ē eduz
stellatū ceteriqz celi ipso stellato celo inferiora.
Quinto est supremū: p̄ eo q̄ sup̄est omībo celis:
et eis omībo p̄dominat: ceteriqz omnes celi tāqz
ipso minores sibi subiaciunt. Eū ḡ omne locat⁹
debeat habere similitudinē: cōuenientiā et p̄prio-
nem cum suo loco: cōditiōē necessariā q̄ aia sal-
uanda et in celo empireo collocāda tenet et de-
bet suo modo hēre p̄fatas cōditiōes. Vñ opor-
tet q̄ primo sit larga et spaciōsa p̄ charitatem ad
deum et primū: iuxta illud Lān. ij. c. Dilatauit
in me charitatem. Secōdo debet eē clara et lucida
p̄ conscientie serenitatem. Tertio debet eē paci-
fica et quieta atqz trāquilla: et nō iracunda: rēosa
vel turbida. Quarto vniūormis ita q̄ beat vni-
formitatem morū ac vtutū: et obfuationis di-
uīnōrū mandatorū vsqz ad finem vite: vt pos-
sit dicere cum p̄pheta. Omnis cōsumatiōis vidi
finem. Quinto oportet q̄ sit sup̄ma. i. q̄ p̄ rati-
onalis sup̄sit sensualitati et carnalitati. Aliē nō
erit possibile q̄ vniqz in celo empireo collocet:
cū nō habeat similitudinē: cōuenientiā aut p̄po-
portionem cum ipso.

¶ Quarto idem p̄bat rōne dispositionis.
q Fundamentū cui⁹ ponit beatus Thoma
per lib. de sensu et sensato dicē. Bmō-
nes simpliciē sunt bone q̄ egrediunt a subiecto
būdispositio. Patet hec regula. Nā si caro que

que dā hōi in cibū sit sana: opabil⁹ sanitatē vel
vilitatē in boie comedere. Si vero fuerit corru-
pta: operabil⁹ mortē vel diminutionē sanitatis.
Similr p̄t exemplificari de aere: q̄ si fuerit san⁹
vel corrupt⁹: talē dispositiōēz vñ indispositiōēz
corporibz adiacētibz imitter. Eū ḡ actiōes boie
pcedāt a toto cōposito: idest ab aia simul et cor-
pore fm p̄bm. j. P̄bilosoph. et p̄mo de aia cōdu-
dit: q̄ si cōiūctū est i se diuisū et indispositū: ita
vt inferior pars p̄dominet supiori: et sensualitas
rōni: cū a subiecto indisposito nō possit egredi nī
si actiō imperfecta ac corrupta oēs opatōes talis
boie: si bō dicit debet: sunt i se et deo aboiabi-
les. Ideo d. Esa. lxxij. in p̄sona sensualitū. Faci-
sum⁹ nos oēs sicut imūdi: et quasi p̄anus men-
struate vniuerse iusticie n̄re: et cecidimus q̄ si so-
liū vniuersi. et Boet⁹ p̄mo de p̄solatiōe. metro.
vij. dicit. Nubibz acris cōdita nullū cōdere p̄nt
s̄dera lumen. Si mare voluēs turbid⁹ auster
misceat estū: vitrea dudū parqz serenis. Unda
dict⁹ mor resoluta sordida cenā visibz obstat.
Et ibidez subiungit. Tu q̄ si vis lumine claro
cernere vey: tramite recto carge callē. Gaudia
pelle pelle timorē: sp̄cēz fugato: nec dolor adsit:
nubila mēs ē: victaqz frenis: hec vbi signat. N

¶ Quinto idē p̄bat rōne defensionis. Qui
q enā nō subiacet sensualitates rōni: necel-
sario ad infernū descēdet. Quod p̄bat p̄
dictū Brest. iij. d. celo et mūdo di. Dē qd mouet
ad locū: simplr mouet a p̄domināte natura:
parz hec regula in igne seu igneo vaporē: i quo
cū p̄dominet leuitas: sursum eleuat: lapides ve-
ro in q̄b p̄dominat grauitas: tendit deorsuz
Ideo dicit p̄s ibidē. Omne leue sursum rēdit
sicut ignis: graue vō deorsuz: sicut terra. Parz
enā hoc i statera: in q̄ si ponat ab vno latere res
leuior: alio vero aliqd graue: qd leuius fuerit
semp fert sursum: graui⁹ vero deorsū. Quod p̄e
supposito: cū in boie possit esse duplex amor:
videlicet spūalis et sensualis: si i morte nostra
amor spūalis seu bonorū celestū q̄ a rōne p̄ce-
dit p̄ualeat amorī sensualit⁹ et carnali: certū est
q̄ amor ille aiam simul et corp⁹ secum trahet in
paradisū. Si vero amor carnalis seu rerū car-
naliū q̄ pcedit a corruptibili carne p̄ualeat seu
p̄ponderet spūali amorī: necessario p̄dudif: q̄
talis amor p̄deros⁹ secū trahet in centrū inferni
aiam simul et corp⁹: dicēte Aug. in li. p̄fessionū
Amor meus pondus meū: eo sero: quo cūqz
feror. De talibz sensualibus dicit p̄pheta. Descē-
derūt in infernū quasi lapis. vbi glo. dicit. Nun-
quā sic lapis tendit ad centrū terre: sicut p̄m
trahit hominē ad centrū inferni. Jō dicit Aug.
in lib. de salutaribz documētis. Sicut equis
frena sunt imponenda: ita cōcupiscētie et corpa
nostra ieiunio et orationibus sunt refrenāda.
Nam quēadmodū aurige si frena equis laxa-
uerint p̄ precipitia ducuntur: ita et anima cum

corpore si ei frena nō imposuerimus: ad infernū p̄-
cipina dilabit. Sim⁹ ergo boni et docti aurige
corpi nostro: vt p̄ rectā viam eterne vite possim⁹
incedere: hoc aut facim⁹ si ei nō delinosa: non
voluptuosa: sed cū necessaria p̄stem⁹: quia iux-
ta aplm. Si facta carnis mortificauerim⁹ vi-
uamus: hec ille.

¶ Et dō p̄napaliter p̄bat hec cōclusio fi-
guris et exemplis. prima figura habetur
Judi. xvi. vbi habet q̄ mulier quedā no-
mine Dalida et cubina samsonis rēptauit eum et
molestauit: vt diceret sibi in q̄ p̄sisteret fortis
do sua: cui tandē p̄sentens dicit. Ferrum nūqz
ascendit sup ea put meū: quia nazareus. i. conse-
cratus sum dño: si rasum fuerit caput meū rece-
det a me fortitudo mea et deficiā: ero qz vt ceteri
hoies. Que statim fecit cū dormire super gēua
sua: vocauitqz tonsorē et rasi crines eius: et sta-
tim discessit ab eo fortitudo eius: quo viso statim
dedit eū in man⁹ philistino: quē cū cepissent
eruerūt oculos eius: et duxerunt gazam vinetū
carbenis: et clausum in carcere molere fecerunt.
Moraliter p̄ dalidam decipientē intellige sen-
sualitatem. per Samsonē fortissimū ab ea dece-
ptum intellige rationē: que dū cōsentit sensuali-
tati statim p̄dit omne robur diuine gratie: virtu-
tis et meritorū que p̄ capillos significant: p̄ p̄bi-
listeos intellige demones: in quorū manu rā-
tio ponit: dum sensualitati cōsentit. Qui p̄bi-
listei. i. demones: statim subito diuersorū malorū
aiam ligant: oculos mentis eius totaliter erē-
cantes ne se cognoscere possit q̄tū sit graue pec-
catum: q̄qz magnū sit bonū diuine gratie et glo-
rie qd p̄ p̄m amittit. De q̄ mentis cecitate So-
p̄bo. j. d. Ambulabunt vt cec: quia dñs peccā-
uerunt. Et p̄pheta dicit. Supcēdit ignis. i. ma-
le cōcupiscētie in aia p̄ cōsensum: et nō videt
solem. i. diuine gratie amisse.

¶ Lia figura ponit. ij. Reg. xj. vbi legitur
q̄ cū Joab obsederet filios amon in ra-
bath. Et ipi filij amon imperiū fecissent
sup exercitū Joab. occiderūt viam arbei quos-
damqz alios. Qd audiens David misit ad Jo-
ab dicē. Ne deficias sed robustus esto. et forti-
ter dimicare cōtra eos. quia vari⁹ est cūct⁹ bellū.
Joab vero b̄ audito fortiter p̄seuerauit pugna-
do et tandē vicit inimicos suos. et deuastauit to-
tam ciuitatem. Moraliter. Joab qui ē dur et ex-
crus David. significat boiem ducē rationis. et
bonarum opationū. qui ideo positus ē in hoc
mundo tanqz in loco certaminis. Job. vij. vt
vincat inimicos et coronā glorie accipiat. Nunc
inuadunt tēptatiōes mundi. carnis et diaboli.
atqz aliqñ p̄sternit. sed sup baculo rādis se ap-
podians et cōfortans viriliter pugnat. et sic tādē
de hoc mundo. carne et diabolo victoriā repō-
nat. Ideo dicit Prouer. xxiij. Sepitico in die co-
dit iustus et resurgit. Licet ergo o peccator: q̄nqz

a sensualitate et concupiscentia suo fugantur: non propter hoc dominare pugna. Nam inquit Caro est in libidine. Choroce a victo fugari sepe videmus. Qui dicit Virgilius. rē. Eneidos. Respice reos belli variae. Et Ovidius in primo de arte amandi. c. x. inquit. Maro dubium: nec certa veni: vix etiam resurgunt. Quosque negotia posse iacere cadunt. Sed etiam leges dicit quod dubium est etiam resurgunt. ff. de pecu. l. eo tempore. §. si. et ibi Bar. et alii allegantur. l. quod debet. et. l. de appell. l. eo. §. sup. bis. Et ideo si psecutus in pugna tandem edinebitis victoria de sensualitate.

Ua figura habet Judith. ubi dicitur quod Judith sancta mulier pugione abscondit caput holofernis: qui erat princeps militie Nabuchodonosor regis babilonie. Quo facto filii israel posuerunt in fugam omnem exercitum holofernis. Moraliter per holoferne intelligitur concupiscentia carnalis: vel appetitus sensus: alia: qui est princeps militie nabuchodonosor: id est est diaboli. Judith autem. i. rano. co. erit apud ipsos holofernis: i. iura illud Gen. iiij. Ipsa conteret caput eius. Quo facto filii israel. virtutes et bonas egationes vertunt in fugam totum exercitum holofernis. i. omnes motus sensuales. Ideo debemus facere sicut aplos Paulus qui dicebat. i. Corin. ii. Castigo corpus meum et in servitutem redigo: quod si et nos volumus facere: et de sensuali carnis victoriam reportare: debemus observare per similitudinem quod recitat Lucanus poeta. Refert enim quod hercules semel pugnavit cum Antheo gigante: cuius erat consuetudo quod quotiescunque proquebatur ad terram fortior surgebat. Quod accedens Hercules ingeniosus vi deavit cum a terra: et strinxit eum a terra cum brachijs suis in tantum quod emisit spiritum: et sic de eo victoria habuit. Moraliter caro est gigas: que quanto magis ad terram proquebit. id est ad terrenam voluptatem fortior resurgit spiritus et rationem. Et ideo debemus cum ratione carum levare a terra per contemplationem celestium: et fortiter eam stringere per macerationem et abstinenciam: donec ea mortificemur: et de illa victoria reportemus per subiectionem ad spiritum et rationem.

Paro secunda huius sermonis de utilitate victorie superius.

R

Ico quod vincere seipsum ac passiones suas atque inordinatas affectus: et subiugare sensualitates rationi est maior victoria: bono et gloria quam omni mundi thesauros congregare: omnemque sciam mundi acquirere et insuper quam totum mundi imperium sibi subiugare. Quod probat primo auctoritate. Inquit enim Boetius. iiij. de solatione metro. v. Qui se vult esse potentem Animos domat ille feroces. Nec victa libidine colla fedijs submittat habentis. Etiam licet indica longe. Tellus tua iura tremiscat. Et servat ultima mille. Tunc aras pellere curas. Miseratque fugare querelas. Non posse potentia non est.

hecille. Et Proverbia. xvj. dicit Salomon. Melior est paces viro forti. et qui dominatur animo suo et pugnatore viribus. Seneca quoque in li. de clementia inquit. Summa super omnes potentia est regum se ipsum vincere et bene regere. Multum enim habuerunt potentem viribus: pauci vero sui. Illa virior: hec autem nobilior: hecille. Et idem ad Lucillum epistola. xvj. ait. Impare sibi maximus imperius est: et in epistola. xxxvj. iterum dicit. Si vis omnia tibi subijcere: recte subijce rationi. multos reges si ratio te regere. hecille. Tunc beata Katherine dicit Marcellus imperator. Tu si animo regeris rex es: si corpore servus. Idem quoque Seneca in libro de quatuor virtutibus dicit. Si magnanimum fueris: nequaquam tibi indicabis fieri iniuriam. de inimico dices. non nocui: sed habuit animum nocendi: et cum in tua fuerit preterit: indicabis tibi vindictam fieri. et potuisse vindicare honestissimum genus vindicte est ignoscere. hecille. Ambrosius etiam in libro de officiis inquit Theodosius imperator tunc se beneficium accepisse ait: bitabat cum rogaret ignoscere: et tunc promptior erat ad veniam cum fuisset promptior ad iracundiam. Tunc ab omnibus optabat in eo quod in alijs nimis ve irascere. hec Ambrosius. Tullius quoque in oratione sua per marcello ait. Nulla corporis tanta vis est que non ferro et viribus debilitari frangi que possit: animus vero vincere: iracundiam cohibere: victoriam temperare: adversarium non modo extollere tacenter: sed etiam amplificare ei pristina dignitatem: si qui fecerit: non ego summis viris comparo: sed simillimum deo iudico. Demosthenes etiam ad Aletrandum regem ne obsideret Athenas ait. Nihil habes rex Alexander vel fortuna maius. quam ut possis vel natura tua melius: quam ut velis fuare quam plurimos. Nulla enim de virtutibus tuis vel gratior: misericor: dia: vel admirabilior: clementia: nec palidius ad deos potes accedere: quam ut salutem conferas hominibus: vel dando si eguerint: vel pecundo si de liquerint: vel indulgendo si supplicaverint. Luce enim vincamur a dijs in omni munere: sola clementia est que deos nobis reddit equales. Et infra. Adde quod animus tuus istis angustiis terminis quos natura dedit mortalibus ad vivendum: nunquam potuit esse contentus. Semp enim immortalitatis gloriam flagravimus: nec tua est dicenda virtus: velut ea que solum corpore continetur spiritus: sed divina. Domui isti gratias: viciisti lacedemones: fregisti thebanos: peras postmodum debellaturos et indos. et hec tibi homines sunt: quoniam naturam et conditionem ut fieri possint habent: verum animum vincere: iracundiam cohibere: sibi imperare: victis indulgere: suppli: cantibus. qui hoc fecerit non est sumis viris comparandus. sed deo simillimus iudicandus. Ne credas iracundie que est inimica consilio. Ne credas victorie que de natura sui est insolens et superba. si vince te qui ceteros vincis gloria et virtute. hecille. Ovidius quoque in epistola epistola. iij. inquit. Vince animum iraque tua qui cetera vincas. et Statius. l. vj.

Theba. pulchrum est vitam donare minoribus. Et in. viij. iterum ait. Si decidat hostis. Tresupia satis est vitamque relinquere victo. Et Ovidius lib. iij. de tristibus epistola. v. dicit.

Quo quisque est maior: magis est placabilis ire Et talis mors minus generosa capit Loipa magnanimo satis est prostrasse leoni Pugna suum finem cum iacet hostis habet Et lupus et turpes instant monentibus vili Et quicquid minor nobilitate fera est Seneca quoque in lib. de clementia dicit. Magni animi proprium est iniurias atque offensas spernere: atque more ire sue gerere. Iud. etiam in lib. q. soliloquio. c. xij. ait. Disce mala ferre potius quam referre magna est virtus si non ledis a quo lesus es. Vince nequitiam lenitate: vince malitiam bonitate. Tullius quoque in libro. i. de officiis. c. xij. dicit. Nihil bonius nobilior: nihil magno perclarior viro laudabilior: placabilior atque clementia. Et quibus omnibus auctoritatibus patet quod magna virtus sit vincere suorum animi et passiones suas.

Sed quoque probat quod rationibus. Prima dicit obiectionis. fundamentum cuius ponit philosophus in lib. iij. de animalibus dicens. Potentie eiusdem generis magis apprehensivae obiectorum ceteris simpliciter sunt meliores et magis dignificabiles. Patet hec regula per exemplum quod ipse ponit ibidem. Nam cum potentia visiva noctue et aquile sint eiusdem generis quo ad actum videndi: tamen potentia visiva aquile que irreuerberat oculis soles in rota intuet: nobilior est potentia visiva ipsius noctue: que solis radios apprehendere non potest. Similiter potentia visiva oculi sani: nobilior est potentia oculi infirmi: et sic de alijs potentijs: que tamen sunt nobiliores: quanto sunt magis apprehensivae obiectorum. Quo presupposito. cum obiectum humani intellectus seu appetitus sit simpliciter verum et bonum increatum: quod est beatificativum ipsius intellectus secundum Theologos in. iij. di. xliij. concludit quod omnes divites mundi cum non possint acquirere et apprehendere tale obiectum. imo illi qui volunt tales divitias acquirere: et divites fieri in cadunt in temptationes et laqueum diaboli: et desideria multa inania et nociva: que demergunt homines in interitum et perditionem: ut ait apostolus. i. ad Thimo. vj. Ideo acquire: re oes mundi divitias: per quas homo non consequitur obiectum sui beatificativum: non est tantum laudabile sicut vincere seipsum: per quod acquirit regnum celorum. ut dicit salvator. Mat. ij. Ideo dicit Boetius in. q. de pso. profa. iij. Quid ergo o mortales extra peritis intra vos posita felicitate: omnia breviter sume cardine felicitatis. Estne aliquid tibi tempore precioso: non inquires. Igitur si tui corporis fueris: possidebis quod nec tu amittere velis: nec fortuna unquam possit auferre. hecille.

Secundo probat quod victoria superius est nobilior et preciosior cunctis generibus scientie mundane. fundamentum huius rationis ponit

philosophus. Topici. dicens. Omnis unum est simpliciter propter aliterum illud alterum est simpliciter melius et dignibilus. patet. Nam medicina ordinata ad sanitatem. ideo sanitas est melior medicina: unum dicit philosophus j. de regimine principum. Conservare sanitatem melius est omni medicina. Quo presupposito peto quod si ne et respectu acquiris sapientiam: siue quocumque scientia. et certum est quod ideo ut cognoscatur verum a falso: et bonum a malo: quo cognito malum evitemus et bonum opemur: quod unquam aliter fieri non poterit nisi per victoriam superius. Unum philosophus j. Metaph. dicit. Sapientem non ordinari sed ordinare oportet: et sapienter est regere et non regi. Et in. q. Ethic. iterum dicit. Ut sciamus non scrutemur sed ut operantes bonum efficiamur. Tullius quoque in tuscu. questionibus lib. iij. ait. Sapientis proprium est seipsum bene regere et nihil quod penitere possit facere. Si ergo ois sapientia ad bene ordinata est: ut quisque seipsum vincat et bene regat: concludit quod victoria superius excedit nobilitate omnem mundi sapientiam. Et hoc est quod inquit Gregorius. xviij. lib. moral. dicens. Nullum modum mundanorum hominum sapientia est: corum machinationibus regere: sensum verbis velare: que falsa sunt veris ostendere: que vera sunt falsa demonstrare: hanc qui sciunt ceteros superbiendo despiciunt. Vera autem iustorum sapientia est: nihil per ostentationem facere vera ut sunt diligere: falsa deuitare: bona gratas exhibere: mala libenter tolerare: carnis illecebras concupiscere: nullam iniuriam vitiolem querere: concupiscentiam lucrum putare: hecille. Et qua ratione colligitur quod sapientior est paucula mulier que seipsum bene regit: et passiones suas rationi subiugat: quam ois mundi sapientia seipsum non bene regentes: et passiones suas inordinatas rationi non subijcientes.

Tertio probat quod vincere seipsum est laudabilior: virtus quam totum mundum premere et quod ingredi strictissimam religionem. fundamentum rationis ponit philosophus. Topici. di. Ubi contingit unum sine altero esse: illud simpliciter est melius: eo: patet hec regula. Nam auctoritas papalis que potest esse sine sacerdotali est nobilior: auctoritate sacerdotis: que non potest stare sine papali. Quo presupposito: peto nunquam quod possit salvari sine contemptu omnium mundalium et ingressu religionis: et clarum est quod sic dicit dominus Mat. xij. Si vis ad vitam ingredi: serva mandata. Secundo quod unum quod est ingrediens religionem possit salvari sine abnegatione superius: et refrenatione sensualitatum inordinatarum et malarum concupiscentiarum. Et clarum est quod sic dicit dominus Mat. xvj. Qui vult venire post me: ad vitam eternam abneget semetipsum et Et ideo concludit quod abnegare seipsum est maioris virtutis: quam premere totum mundum. et quod ingredi religionem: sine hac abnegatione. Aut enim Gregorius in omel. sup. Mattheu. fortasse laboriosum non est boni relinquere sua: sed valde laboriosum est relinquere semetipsum. Minus quippe est abnegare quod habet. Valde autem multum est abnegare quod est

eadem: et recupera dignitatem tuam quam amisisti. l. vii. c. i. in rone. Exemplo Valerij maximi de quo narrat in gestis romanorum. Cum esset octuagenarius et virgo: et a multis narrarent sue victorie virtutes: et sic oibus imposuit silentium dicens. Scitote generosi cives quod de una victoria super oes alias victorias gloriam possis et debeas: quoniam nequissima carne mea domuit et concupiscentiam mea carnalis cunctis diebus vixit me: usque ad mortem sum subiecta. Aliud exemplum habemus de Alexandro magno: de quo legit in gestis grecorum: quod cum in una vocatus fuisset ad primum periculum ad bellum: honoratum cum fecit adductum pulcherrimas milites quos potuit habere. Longe autem ibi esset res pulcherrimas iter alias: quas Alexander impudenter percipuit. Quod rex celie cognoscens: voluit Alexandrum retrahere ab hac turpi concupiscentia. fecitque spingi pulcherrimum pannum: et poni ex opposito Alexandri: ut ex directo posset illum aspicere: et in panno illo erat depicta quedam pulcherrima domus: et vix pudiciorum et secus: ducebat alias pulcherrimas domesticas. Super caput primum erat scriptum: prudentia. Super caput secundum erat scriptum: iustitia. Super caput tertium erat scriptum: victoria maxima. Pudiciorum autem coronabat prudentiam dei. Sine me nihil sapio. Deinde coronabat secundam dicens. Sine me non regnas. Postremo coronando tertiam et dicebat. Sine me non triumphas. Cum autem Alexander peripetisset picturam et scripturam legisset: licet posuisset in curpitudine libidinis: detestatus est eas et documentum pudicie: et cessavit a porci furore libidinis sue. Tandem propositum fuit a sapientissimo coram Alexandro quod esset maior victoria iter oes: et ab oibus ibi stantibus diffusum fuit et conclusum: quod nulla maior est in mundo victoria quam vincere seipsum et concupiscentiam propriam. Z

Exemplum habemus de Diogene philosopho amico. Nam fuit etiam alius Diogenes dicitur babilonius. De isto cum Diogene amico dicit in libro de moribus et vita philosophorum: et etiam ponit Valerius maximus libro ii. quod Alexander magnus non potuit vincere primum eum. Diogenes inquit Valerius primum non potuit vincere Alexander: ad quem cum accessisset ad solē sedē: hortareturque ut si qua ab eo prestanti velle indicaret. Rōdit Ego quod a te poscā non habeo: sed rogo ne mihi auferas quod dare non potes. Ex interpositio enim sua solē Diogeni auferbat. Sic inquit Alexander qui oes quasi nationes deuicerat: a Diogene victus est. Et iō Seneca li. vi. de beneficiis ait. Potentior fuit Diogenes Alexandro omnia possidente primo enim erat quod Diogenes noller accipere: quod quod ille posset dare. Alexander Diogenem e gradu suo preceperat pellere: sed celerius datus regis periculum suo gradu armis pellere potuit. hec Seneca. Et quod inia pars: quod maior fuit primum in Diogene qui nihil volebat: quod potuit esse in Alexandro libere

ralitas dandi totum quod habebat. Fertur etiam in eodem libro de moribus philosophorum: quod dum Alexander rex coram Diogene transiret. Diogenes tanquam illum spernens: nec eum respexit: nec honoratusuit. Cui dixit Alexander. Quid est Diogenes quod me non respicias: quasi mei non indigeas. Cui ille. Nequaquam indigeo seruitio serui seruatorum meorum. Et Alexander cum sum dñs totius mundi: nunquid ego seruatorum tuorum seruus sum. Et ille. Ego preualeo cupiditatibus meis: refrenā illas: et subiacens illas mihi: ut mihi seruiant: tibi autem cupiditates preuallent: et tu seruus illarum efficiens visibus carum obtemperas. Supbia est dñs tua et anala mea: tibi enim imperat ego autem eam suppeditaui. Carnalis concupiscentia: gula et ira sunt domine tue: quia eis obedis: sed sunt famule mee: quod eas mihi subieci. Et ideo dico tibi Alexander: quod i veritate tu es seruus seruatorum meorum. Et sic fuit maior fuit te maior: quia eis in omnibus obtemperas: quod magis ego sum maior: te dñs: cui per omnia tu dñs obtemperas. Quo audito cum seruus Alexander vellent in eum irruere Alexander ait. Videte ne cum contingatis: quia et veritatem dicit: et hoc seruus dei est. Quo etiam exemplo ostendit qualiter victoria superflua excedit victoriam totius mundi.

Quartum exemplum habet de Constantino imperatore in legenda sancti Siluestri papa ubi dicit. Constantinus imperator: monarchiam tenens imperij: cum plurimas strages martyrum dedisset: et innumerabilem populum per omnes provincias fecisset variis penarum generibus interficere. elephante a deo lepro percussus est. Tunc cum vniuersa medicorum ac magorum agmina subuenire non possent capitolij pontifices de creuerunt consilium: personam infantium oculos sanguine impleri debere in quo sanguine calido statim ut nudus descenderet Augustus. amor possent vulnera eius lepore mundari. Diffusum est igitur et de patrimonio regio tria milia et eo amplius infantes adducti ad urbem romam: pontificibus traditi sunt capitolij. Die autem constructo egrediente Constantino de palatio: et ad hoc eunte in capitolium ut sanguis innoxius fundaretur: occurrit multitudo innumerabilium mulierum que omnes resolutionis crinibus nudatisque pectonibus: dantes vultus et gemitus coram eo: se in platea fundentes lacrymas strauerunt. Percussit itaque qua de causa hec multitudo mulierum ista faceret didicit has esse matres filiorum eorum: quorum effundendo sanguis tam diu esset: quousque piscina repleretur: in qua medendi causa ipse lauandus descendere et sanandus. Tunc imperator: exhorruit sanus: iussitque stare carrucam: atque erigens se conuersus vniuersis dixit. Audite me commiseratione mei: et omnes populi qui affatis. Sic semper nostram contra hostes certamina in prelio itasse nuncupant: ut reus esset legibus et capitalibus

punire: quicquid aliquis occidisset infantem. Erat quod hoc statum in bello: ut faceret quā pubertas non nouerat: gladium euaderet bellatorum: et vire incolumis permaneret. Tunc itaque quod in hostium filio custodiri est in filio nostrorum cuium exercebimus. Ne simus legibus rei qui pugnant: do fideliter de omni gente merum esse victores. Quid iuvat barbaros superasse: si a crudelitate vincamur. Nā vixisse errantes nantes bella: totum et vixisse populorum: vincere autem vicia et peccata et vixisse est mori. In illis plura forniciones extimuit illis: hic nobis ipso forniciones sumus: vindemus enim nos ipsos dum a mala nostra voluntate excludimus: et quod inconsulte desideramus consulere et valiter exeamur. Vocat autem facimus quod voluntatem dei nostris voluntatibus anteponimus: et diuinis desideriis non obuiantes nostris desideriis repugnamus. In hoc igitur certamine victor non esse hac ratione gaudeamus: ut agnoscamus contra nostram salutem noluisse pugnare. Nam qui conatur perire quod malum est: captiuitate vti: studet libertatem. Cui ergo fuerit in isto certamine superata victoria obtinet victus: quoniam victoria perditionem inueniat: et mala captiuitate incurrat post triumphum: si triumphus dicitur potest: quoniam pietas ab impietate vincat: et iustitia ab iniustitia superatur. Cincat ergo non pietas in isto congressu. Bene etenim omnium aduersariorum poterimus esse victores si a sola pietate vincamur. Omnium namque se esse verum dñm comprobare: qui verum se seruum ostenderit pietatis. Melius est ergo mori salua vita innocentium: quam per eorum interitum vitam recuperare crudeli: quam cum recuperare incertum est: cum certum sit quod recuperata crudelis est. Cuique ad istam contentionem omnis exercitus omnisque populus diuis sine dedamasset: iussit in conspectu omnium filios suos matris reddi: dona sicut amplissima et vehicula multa dari: et annonam iussit expendere gaudere reuertere ad propria que stentia venerant ad patriam alienam. Propter quam victoria sui ipsius deus statim reducit eum ad fidem et baptismum et christianissimus effectus est et a lepra miraculose curatus. Et tandem ad vitam eternam peruenit et ab ecclesia canonizatus est. Quintum et vltimum exemplum habemus de beato patre franco: de quo legit in legenda eius: quod cum semel pergeret a perusio ad sanctam Mariam de angelis cum fratre leone socio suo vocaretur cum aliquantulum distaret ab eo et dñt. O frater leo scribe: si frater minor daret tibi mundum bonum exemplum et edificationem magne sanctitatis: in bono non stat perfecta leticia. Et post modicum iterum vocauit eum dicens. O frater leo scribe: si frater minor faceret innumerabilia miracula: surdisque redderet auditum: cecis visum: mutis loquelam: claudisque dirigeret: atque leprosos mundaret: paraliticos sanaret: demones ab obsessis corpibus eiceret: et quod plus est etiam quardiduanos mortuos resuscitaret:

in hoc non stat perfecta leticia. Et post modicum iterum exclamauit dicens. O frater leo: si frater minor haberet omnem scientiam liberalem: omnemque cognitionem scripturarum et eas perfecte intelligeret: haberetque spiritum prophetie: ut non solum predicare sciret futura et longe distantia: sed etiam conscientiam boni et secreta cordium cognosceret: in hoc non est perfecta leticia: post que etiam iterum dicit. O frater leo: si frater minor sciret omnem et tunc barbarum et lapidum: omnemque proprietatem animalium et omnium creaturarum: tam terrenarum quam celestium: haberetque perfectam noticiam et cognitionem de cursu siderum: et omnium aliarum rerum noticiam perfecte haberet: sciretque adinuenire omnes mundi thesauros: in hoc non est perfecta leticia. Et iterum postmodum exclamauit dicens. O frater leo: si frater minor haberet linguam angelicam et esset melior: predicator mundi et adeo bene predicaret quod omnes infideles conuerteret ad fidem christi: omnes peccatores ad penitentiam animaret: scriberetque in hoc non stat perfecta leticia. Ad que etiam stupefactus frater leo interrogauit eum dicens. Pater dic quid in quo scire perfecta boni leticia. Cui beatus francus: edulsiue respondit: quod perfecta leticia est vincere seipsum: et sensualitates: concumelias: et persecutores: atque verecundias tolerare patienter. contra inimicos non irasci. nec contra eos qui non offendunt animo turbari sed eos diligere. atque furorē animi nostri rationi subiugare: atque inordinatū appetitū et sensuales motus ac desideria refrenare. Cuius consilium si obseruauerim. eterne glorie triumphum per victoriam propriarum passionum acquiramus. Ad quam ille non tunc:

Seria quarta in hebdomada sancta de missa Sermo. xij.

Deest corpus

mei. Luc. xij. et in missa occurrentia serie. Quartum sit digna: excellens et magnifica natura humana ostendit non

ster benignissimus saluator qui non dedit auctoritatem consecrandi suum preciosum corpus et sanguinem angelis. aut archangelis. thronis. aut dñationibus. principibus. aut potestatibus. vel virtutibus. non etiam hac excellentia insigniuit cherubin aut seraphim. sed solum hominem elegit ad hoc dignissimum officium. sicut dedarat magister subtilis Job. Scimus in. iij. di. xij. et inrefragabilis theologus magister Alexan. de alio. in. iij. pre. l. iij. me. in tractatu de eucharistia. Si inter oes homines soli sacerdotes sunt perfecti qui habent auctoritatem consecrandi. et non aliqui alij cuiuscunque ordinis vel dignitatis essent. ut dedarant patres in theologi ubi supra. Et seraphicus theologus. l. Bonauentura in. iij. sen. di. xij. et ibi Richardus noster ar. i. q. ij. et de hoc et textus in. c. i. §. vna et extra de summa trinitate et fide catholica. et in. c. p. et. 4

lectio. xxv. di. Ideo exclamat Aug. in li. de eccle
siasticis dogmatibus dicens. Nulla est maior di
gnitas sub celo q̄ sacerdos dī ad celestia sacra
peractanda p̄secutus. O sacerdos dei: si alius
dignem edī contemplari alios: cōsi pulchritu
dinē solio: clunatq; stellaz rimeris pulchrior
es: si discretionē angeloz discretior: cōsi oīum
dñoz sublimatē sublimior: cōsi solo tuo crea
tore inferior: cōsi bec ille. Bern. q̄ in sermone de
ocaua pasce ait. O quāta dignitatē: q̄ntā no
bilitatē: q̄ntiq; donū p̄tulit vobis deus o sa
cerdotes. pro gaudiis cū ordinis vestri p̄tulit
deus oībus regibz et imperatoribz terre: p̄tulit
ordinē vestrū oībz ordinibz mundūmo vt alii
us loquar p̄tulit vos deus oībus ordinibz an
geloz: et oībz angelice hierarchie. Sicut enī
nō angelos: s; semen abrahe appbendit ad fa
ciendā redēptionē: sic nō angelis s; hoībus so
lūq; sacerdotibz cōmisit dominia corporis et
sanguinis cōsecrationē. O igitur veneranda sa
cerdotis dignitas in terra: in cuius manu velut
in vtero beate & genis filius dei incarnat. O ce
lestis ministeriū p̄ qd pater et filius et spūs sc̄s
tanta mirabilia operat: ita q̄ subito idem dñs
qui in celo residet in manibus sacerdotis sacri
ficat. de quo angelus admirat: horret infernus:
cōtremiscit dyabolus: quē reuereri etia; plurimū
debet omnis humana atq; mūdāna celsitudo.
hec Bernardus. Quāto autē sunt venerandī
sacerdotes appuit i vīdē ip̄s pueri manuant
neponis vni fratri nostri: q̄ a septe annis vsq;
ad duodecim quasi q̄ndie in missa vidit sacer
dotem post p̄secrationē corporis et sanguinis dñi
circūdātū a duobz angelis: q̄ in capite ei⁹ rene
bāt vna pulchrā coronā donec recepisset sacra
mentū illud bñ dīcūz. Dicit autē Job. gerson li.
iij. de imitaciōe xpi. c. v. Quando sacerdos cele
brat: deū honorat: angelos lauscat: ecclesiaz edi
ficat: viuos adiuuat: defunctis requies p̄stat: et
sele oīm bonoz participē efficit. Que omnia cō
siderans brūs pater noster franciscus in quādā
ep̄la sua directa caplo generali: scripsit fratribz
suis di. Audite frēs. Si brūs & go Maria sic ho
norat vt dignū est: q̄ ipm portauit in vtero: et
si brūs Jobānes p̄remiuit et n̄ ausus ē p̄tinge
re scām dei veniē. Si sepulchrū xpi i q̄ p̄ aliquō
tps iacuit sic venerat: q̄ntū dī esse hō sc̄us ius
tus et dign⁹ q̄ nō iā moritur: s; i eternū viuēt
et glificatū: in quē desiderat angeli cōspicere cō
trectat manibz: corde et ore sumit: alijs ad su
mendū p̄bet. Videte dignitatē vīaz sacerdotis:
et scī dīcore: qm̄ ip̄e sc̄us est. Et sicut sup oīes
alios vos honorauit p̄pter hoc ministeriū: ita
et vos super oēs alios ipm diligite et honorate.
bec ille. Ideo cōro spiritus sancti David ap̄be
ta honorat oēs sacerdotes ad celebrandū deuore
sacrificiū corporis et sanguinis dñi nostri Jesu
xpi. Ps. iij. di. Sacrificate sacrificiū iusticie et

spate in dño. De q̄ sacrificio tres p̄siderationes
faciemus. Prima dīcēt de dāratione. Secūda ver
ficatione. Tertia fructificatione.

¶ Pars prima in qua dedarat quid sit missa:
et a quo sit ordinata: et quare dicat missa: et quō
homines obligent ad eam.

¶ Quia inquit Tullius in p̄mo de officio.

q̄ Omis que de quacūq; re tradit insti
tutio: a diffinitione debet p̄fieri. Et Ar. i.

j. de anima inquit. Diffinitio ē p̄ncipiū omis de

mōstrandi. Et. vj. Toplac. vj. Verba. 2. j. ac

ij. Posterior etia ait. Diffinitio indicat cēra p̄

essentiā. Un̄ Pla. in Thimco inquit: q̄ in omi

causa semp querendū ē in p̄ncipio qd sit illd de

quo loq̄mur et ei⁹ p̄prietates. Et Ar. in. j. post.

ait. Ante oīem demonstratiōē oportet p̄cogno

scere de subiecto qd est. Ideo vos scire volo mis

sam a beato Aug. i cōilo sermōibz: sermone. et

sic diffiniri. Missa ē celebratio qua corp⁹ et sang

guis xpi cōsecrat. Et sciendū ē fm̄ Richar. n̄m

in. iij. sen. di. xij. ar. iij. q. iij. Ut etiā refert Au

go de sanc. victo. in. ij. de sacris. p̄e. viij. c. vlt. q̄

p̄m⁹ qui celebravit missam fuit noster saluā

tor: qui cōsecrauit corp⁹ et sanguinē suū: vt ba

bet Luc. xij. et in euāgelio hodierno. Primam

aut missam post christū celebrauit beatus Pe

trus ap̄lus antiochie: vt dī in martiniana: d̄ ge

stis sumorū pontificū. c. xxiij. Postea vō sc̄us

Jacobus ep̄s hierosolimitan⁹. et sanctus Basi

lius ep̄s cesariensis: missē solēnitatē quādā no

bis tradiderūt: quia beatus Petrus sine bis solē

nitatibz missam suā celebrauerat. Et bec habem

tur de p̄e. di. j. c. iacobus. Postea vō in succē

su tempis: alias solēnitates ad sacrificiū missē

ecclesia adinuenit: vt habet in. c. ecclesiasticarū.

ij. di. que omnia sunt inuēta ad maiore reuerenti

am sacramēti. fm̄ Rich. in. iij. di. xij. ar. iij. q. j.

Ed hic querit quare hoc sacrificiū

dicat missa. Noīa em̄ debent p̄o

p̄teratibus rerū correspondere fm̄ Tho.

in. iij. p̄e sūme. q. xxvij. ar. ij. vt patet in noībus

generū et specierū. iij. Verba. Et ideo dīat cō

muniter: q̄ noīa debent esse rebus cōsona. iij. q.

j. c. dericus. xvi. q. j. c. si cupis. xxiij. q. j. caplo pu

denda. de p̄ben. et dīg. caplo. cū fm̄ aplm̄. istm̄.

de dona. s. est et aliud. L. de ep̄is et dericis. l. de

cernimus. L. de officiis p̄e. vi. l. p̄ma. L. de des

sen. ciuita. l. defensores. ff. de tutel. in autē. de de

sen. ciuita. in p̄ncipio. coll. j. Facit ad b̄ lex. a nullo

L. de feri. cū ibi notatis. Et nota. in. l. ita vulnera

tus. in p̄ncipio. ff. ad. l. aquilā. Ideo volo vos

scire hoc sacrificiū appellatū esse missam triplid

ratione. Primā assignat Richar. noster in. iij.

di. xij. an questionibz circa litterā di. q̄ per t̄ba

p̄secrandis christus in b̄ sacm̄ altaris veniē

q̄ de nouo missus. s. a deo patre in hostiā cōse

cratū: sicut in incarnatione missus ē in vterū & gi

nio. Et hoc p̄firmat auctoritate Aug. in lib. de

corpe christi dīcēto. Sacerdos facit christū rā
dio velocius de celo descendere imo qd brūs vir
go fecit octo verbis sacerdos facit qnq; verbis
in p̄secratione. Et ideo a misside xpi in hostia b̄
sacrificiū nō inuenio missa nūcupat. Secūda
ratione hui⁹ noīa assignat Hugo de san. victo.
in. ij. de sacris. p̄e. viij. c. vlt. dīcens. Sacerdos
est vicari⁹ christi: mediator inter deū et hoīes.
Et ideo fideles p̄ eius intercessionem in sacri
ficio corporis et sanguinis dñi mūtū desideria sua
petentes et orantes in p̄spectu altissimi. Unde i
canonē dīat sacerdos sc̄ere. Supplices rogo
gamus omnipotens deus: iube bec p̄ferri p̄ ma
nus sancti angeli tui in sublime altare tuum: in
cōspectu diuine maiestatis tue. Idarco hoc sa
crificiū missa appellat. s. a missione p̄cum ac ora
tionū: tam sacerdotis q̄ p̄li in cōspectu dei
p̄ ministeriū sacerdotis: et ob hanc cōm in fine
missē reuolūō se ad populum sacerdos inq̄r.
Ite missa est. s. vestra petitiō in celum. Dīat autē
Arch. in. c. ij. de p̄e. di. j. q̄ missa grece latine inf
p̄teratū interpellatio p̄ plebe.

¶ Etia rationē assignat Aug. in li. d̄ cor

pore christi. Cui⁹ verba ponit m̄ḡ sen.

di. xij. quarti dīcēs. Missa dīcitur et eo

q̄ celestis nūcius de celo mūtū: idarco nisi an

gelus adueniat missa nequa q̄ iure vocari pōt.

¶ Hoc etiā cōfirmat venerabilis Beda in omel.

pascali di. Nō em̄ dubitare licet vbi corpus et san

guis dñi mysteria celebrant supiorū animū

adesse cōuentus. Et hoc eīdem dīat Greg. in q̄

dam omel. pascali. habet de p̄e. di. ij. c. qd sit.

vbi dīat. Quis em̄ fideiū dubiū habere potū

it̄ in ipsa imolationis hora ad sacerdotis vocē

celos agiri: in illo Jesu christi mysterio angeloz

choros adesse. Nō solum autē angeli mittuntur

ad honorandū sacramentū: sed etiā anime que

sunt in celo. Un̄ Micro. cōtra Vigilantium ait

Anime sanctorū comitant christū in hunc mū

dum in sacerdotū manibz quotidie venientem

Ideo Apoc. iij. dīat. Vidi supra montē sion:

id est supra altare agnū stantē. s. sc̄um christū

in hostia p̄secrata: et cū eo centū quadraginta q̄

tuo: milia et c. Et in eodē caplo dīat de v̄ginibz

Sequunt agnū quocūq; ierit. Et Apoc. xij. et

am dīat. Exeratus q̄ sunt in celo sequebantur

eum. Sup aut omnes sanctos mūtū beata vir

go Maria cū filio ad honorandū consecratio

nem corporis eius. iuxta illud ps. xliij. B̄stie re

gina a dextis tuis in vestitu deaurato arcūda

ta varietate. Mēto ergo hoc dignissimū sa

cificiū sup oīia alia sacrificia missa appella

tur. p̄pter missionē angeloz ac sanctorū: ad reue

rentiā exhibendā gloriozo corpi et sanguini do

mini nr̄i. O si sacerdos possit videre qn̄ celebra

q̄tis angeloz agminibus arcūdat⁹ ē: q̄taq;

reuerentia ibi sanctorū multitudo existat: p̄se

cto cū magno timore: totaq; cordis puritatē

sanctissima ministeria celebraret. Et de b̄ sic ait
Amb. Quāta cordis contritiōne: q̄to et quali la
crymarū fonte: q̄ta reuerentia et timore: et quā
ta cordis et anime puritate: istud dignissimū
sacramentū est celebrandum o bone Jesu. Vbi
caro tua in veritate sumit. Vbi sanguis tuus in
veritate bibitur. Vbi summis ima iunguntur.
Vbi sanctorū adest p̄sentia angeloz. Vbi idē
est sacerdos et sacrificiū mirabiliter et ineffabi
liter. Considerate ergo o deuoti christiani: q̄ si
tātū ab agēis et sanctis atq; a gloriosa virgine
hoc sacrificiū venerat: q̄ta reuerentia debetis
sacris missarū solēnis interesse.

¶ Ed iam querit. Vtrū omnes xpiāni tene

antur audire missam oīi die festo. Et

respondet q̄ sic nisi sint legitime excusa

ti. Unde dīatur de conse. di. j. in. c. missas. Miss

as secularibus totas speciali ordine audire p̄

cipimus: ita vt ante sacerdotis benedictionem

egredi populus nō p̄sumat: quod si fecerit ab

ep̄scopo publice p̄fundatur. Et in. c. cum ad ce

lebrandas eadem di. dīatur. Cum ad celebra

das missas in dei nomine cōuenit populus: et

nō ante discedat q̄ missē solēnitās compleatur

et in. c. qui dic. ca. di. scriptum ē. Qui die solēni

p̄termisso ecclesie p̄uentu ad spectacula vadit: et

cōiect. bec ibi. Et licet in his caplis nō fiat mēto

nisi de secularibz: tñ fm̄ Posti. et alios canonis

tas in dicto caplo. missas. omnes clerici et aliq; re

ligiosi nō legitime excusant: b̄uic p̄cepto obligan

tur: quia sunt penitus diuino cultui deputati.

ij. q. j. c. duo. Qui cultus papue consistit in of

ficio missē. Dīat autē franciscus de marro i tra

ctatu de corpe xpi q̄ aliqui obligant nō solum

ad venerandum et sumendū hoc sacramentum

sed etiam ad p̄ficiendum: sicut omnes sacerdo

tes non impediti in solēnitatibz magnis. Illi

em̄ qui nunq; celebrant tenent ociosam diuinā

potestatem. Quibus inuire accedentibus ad il

lud iocundissimū sacm̄ dī: Mal. j. Nō est q̄ ac

cedat ad altare meū gratuite. bec ille. Circa autē

obligatiōē missē ē sciendū fm̄ omnes theologos

et canonistas: q̄ sunt nonnulli qui ab b̄ p̄cepto

sunt excusati: vt sunt infirmi: qui nec ire ad mis

sam: nec portari sine periculo possunt. Similit

eorum seruitores et puerorū nutrices qn̄ eos si

ne magno piculo deferre n̄ pōt. Et idē dīat de

oīibus legitimā excusationē ratione necessitas

tis habentibus: q̄ necessitas nō habet leges. vt

no. in. l. j. ff. de p̄subito: et necessitas exempta ē ab

oīi lege. c. qd nō ē de re. iur. In dīat Scot⁹ in

ij. dist. ix. q̄ b̄i qui aliqua necessitate nō valent

die festo missam audire: debēt eodē die si pōt

sunt: vel saltem in sequenti festo aliquod bonū

opus facere in recompensationem missē nō au

dit: vt q̄ nō pōt celebrare festū in actu deturmi

nato ab ecclesia. s. in auditiōe missē: salē in alio

actu ad bonorē dei sacro illd celebrare. D

Ed circa p̄dictā obligationē audiendi missam: oritur quedā dubia. Primum. Quid q̄ nō audit p̄ncipiū missae: et venit ea iā scripta: puta cum legit ep̄la peccet mortaliter nō audiēs in illo festo alia missa. Ad hoc r̄ndet Ric. in suo quodlibet. dicens q̄ si talis nō ex cōtempnū: s̄ solū ex aliqua negligētia nō venit ad p̄ncipiū missae: nō p̄pter hoc mortaliter peccat: nō audiēs alia missa eodē die: marie si n̄ p̄ alia audire. Et r̄o est q̄ qd̄ minimū est p̄ nullo reputat. I. qd̄ minimū. ff. de re iur. Et nō an. cre uera. de p̄se. di. ij. Peccat tñ venialiter: qñ nō v̄at ad p̄ncipiū: et mortaliter si b̄ faciat ex p̄ceptu. Et cū dū dubiū est. Utrum q̄s teneat audire missam a suo parochiali sacerdote. Et p̄mō videt aliq̄bo parochialis q̄ sic. p. c. ij. extra de parochiis: vbi d̄. Qui cōcep̄o p̄prio sacerdote missa: audit in alia ecclesia: d̄: et pelli de ecclesia: et ad suā ecclesiam remitti. R̄ndeo f̄m oēs cano: nistas: et maxime Inno. an. d. c. ij. q̄ illd̄. c. itell̄: ḡit de his qui hoc faciūt in cōcep̄u p̄prij sacerdotis: nō b̄ntes legitimā cām dimitte di ac cui: tandi missa: illi. Si aut̄ q̄s b̄et legitimā cām dimitte di ei? missa: et excusat. Legitima aut̄ cā cōtēnendi b̄ in. c. null. xxiij. di. vbi d̄. Nullus missa audiat p̄byteri: quē sat cōcubinā idubi: t̄ter b̄et. bec ibi. Que b̄ba intelligit Ric. in. iij. di. xij. ar. j. q. iij. esse de obligatione: qñ talis p̄byter est p̄uic̄ in iudicio d̄ tali crimine: v̄l cōdē: nat̄ p̄ snia: legitime platā: v̄l p̄fessionē suā i iure faciā: v̄l p̄ rei euidētiā iclabilē apparet ei? de licitū. Hoc em̄ casu nullus d̄: audire missa: illi. Itē dicit p̄dicti doctores: q̄ si q̄s ex deuotione: v̄l alia bona cā audiret missa: alteri? q̄s p̄prij sacerdotis: nō peccat: et imo posset magis mereri audiēdo a medio: r̄bo sacerdotib̄. Et b̄ p̄firmat theo. an. iij. di. xij. Cōsulo tñ q̄ semp̄ aliq̄s de domo vadat ad audiendā missa in parochia: p̄pter excoicationes que fiunt: et ut audiat publicari festa. Item si q̄s ex aliqua causa nō velit ire ad parochia: d̄: tñ mittere oblatōes p̄suas sacerdotib̄. bec est em̄ snia oīus theo. et canonista r̄u q̄ vbi est p̄suetudo offerendi aliq̄d in missa illa oīno fuari d̄: q̄ p̄suetudo b̄z vim legis. ff. de legib̄. l. de q̄bo. marie si sit p̄scripta. c. si. de cōsuetudine. Ubi aut̄ nō est talis cōsuetudo tunc offerre aliq̄d ē p̄siliū: ad qd̄ exhortat̄ q̄libet xp̄iana ab ecclesia. an. c. oīs. de cōse. di. j. vbi d̄. Oīs xp̄ianus ad missa: solētia sp̄ aliq̄d deo offerre p̄curet: et reducat ad mēonā q̄ a dño p̄. Noysen dictum ē. Nō apparebis i cōspectu meo vacuus. Sic em̄ facies habebit p̄tē in illa missa: et p̄ci: pabit de meritis illi? sacerdotis. R̄. Et cū dubiū est. Utrum melior sit missa boni sacerdotis q̄ mali. Ad hoc r̄ndet f̄m Tho. an. iij. sen. di. xij. Et in. iij. p̄te sūme. q. lxxij. z. l. Bona. an. iij. di. xij. arti. q. iij. q̄ in missa possumus considerare vñū quod est sub

stantiale ip̄i? missae. sc̄ cōsecrationē corp̄is et sanguinis dñi. Et in hoc omēs sacerdotes sunt eq̄les. Unde Aug. in lib. de corp̄e christi. trāsum p̄tue in. cantra ecclesiam. j. q. j. sic dicit. In hoc sacramento nihil a bono minus: nihil a malo minus p̄ficiat sacerdote. Et ad hoc facit caplm̄. cum scriptura. Et caplm̄. significasti. Et caplm̄. nō q̄ les. et caplm̄. dñs. et caplm̄. non nocet. eadē di. Et ad b̄ enas facit illud qd̄ legit in vitas patrū. vbi habet q̄ quidā heremita cōsueuerat cōmunio: nem reage a quodā p̄b̄tero. Cū aut̄ audisset illum inculpari de quodā crimine: renuebat amplius ab eo cōmunicari. Quia p̄pter audiuit dei vocem de celo dicentē. Homines abstulerunt mihi iudiciū meū. Luz aut̄ ille heremita de hoc stupefactus ē: raptus fuit in extasi et vidit in visione vñū puteū bone aque: et choīdā aureā cui vase aureo appensum cum qua hauriebat aqua. Videbat q̄s sibi q̄ quidā leprosus aquā hauriret. Ip̄e aut̄ habens sitim volebat bibere ex nau sca illius leprosi. Uñ audiuit vocē dicentē sibi. Quare nō bibis de aqua ista. Quid tibi facit q̄ leprosus eam hauriat. Nōne vides q̄ ip̄e cā nō tangit nec inficit: sed mundā in vase mundo et trahit. Ad hanc aut̄ visionem in se reuersus p̄dictus heremita: et intelligens qd̄ significaret: p̄stet ut prius se cōtineat ab illo sacerdote: cognoscens q̄ malicia sacerdotis nō inficit sacramentum. s̄ ita cōsecrat malus sacerdos et verum efficit sacramentū sicut bonus et sanctus. Uñ inquit Dico. q̄ sic sterquiliniū et stercoz imūdiat nō inquinat solis radiū: ita sacerdotis vicium nō maculat corp̄is christi sacramentū. Secūdo in missa possumus p̄siderare vñū quod ē accidē tale: ut sunt oīones: et impetratiōes gratiarum. Et q̄tū ad hoc: quia ut dicit Job. it. Peccatores de? nō exaudiat. s̄ in q̄tū p̄tōres: melior est audire missam boni sacerdotis q̄ mali ceteri parib̄. Quia scriptū ē in. c. ip̄i sacerdotes. j. q. j. Qñ sacerdotes fuerint digniores: tāto facilius in necessitatibus p̄ q̄bo clamāt exaudiant. Et hāc eadē sniam tenet Petr. et Blan. ut habet in summa confes. lib. iij. ca. xxiij. q. cxxxiij.

Uarto querit vtrū q̄s teneat distinge q̄ audire vba missae. an sufficiat videre sacerdotē celebrantē. Ad b̄ r̄ndent theo. an. iij. dist. xij. q̄ sufficiat videre alit̄ seq̄ret q̄ qñ d̄ missa vbi ē maḡ mltitudo: v̄l d̄ a sacerdote habere vocē valde remissā: it̄es audiētes cū nō intelligāt vba: q̄ sūt lōge distātes: v̄l q̄ ip̄e nō loquit̄ intelligibiliter: nō fuaret b̄ p̄ceptū: s̄ cēnt obligati alia missa audire qd̄ ē falsissimū. Dicit p̄dicti theo. q̄ q̄uis nō teneamur sub pena peccati mortal̄ itelligere v̄l audire vba missae: q̄ leges sūt ita amare in p̄tā de. d̄: m̄ q̄libz xp̄ianus possit studere vba missae audiat. et iuxta possibilitatē suā itelligat. ut d̄ i. c. applica. de p̄se. di. j. Itē ad missa debet q̄libet xp̄iani stare deuote. S̄ p̄p̄us

et em̄ in. c. quādo. de p̄se. di. j. Quādo autem statimus ad orationē dilectissimi inuigilare et incūbere ad p̄co toto corde debemus: cogitatio boia carnalis et secularis abscedat. Nequa q̄s tūc aliis animus q̄ illud cogitet qd̄ p̄cat. Ideo aut̄ sacerdos p̄fatione p̄missa parat fratrum mentes dicēs Sursum corda. Et dñi responderet plebs. Habet mus ad dñm: moneat ad dñm cor b̄re debere claudat aduersario peccus ut soli deo placeat: nec ad se dei hostem oratiōis temp̄e venire patiatur. bec ibi. Qñ aut̄ legit euangelium debet b̄ stare rectus: capite disco opto: attente audire. Ut dicit de cōse. di. j. c. apostolica. qñ aut̄ nominatur mellissimum nomē Jesu christi: omēs reuerentiam facere debent saltē capitis inclinatio ne. c. decet. de imuni. eccle. libro. vj. Et ad p̄bil. ij. c. inquit Apl̄us. In nomine Jesu omēs genuflectat: celestium: terrestrium et infernōrū. Quādo autem sacratissimū corpus aut sanguis domini deuotus: omēs in terra p̄strati deuotissime adorare debent. Ideo dicit beatus Franciscus in ep̄la directa capitulo generali. Omnis homo pauca: totus mundus contremiscat: et celum exulcet: quādo sup̄ altare in manibus sacerdotis est christus filius dei viui. O admiranda altitudo: o stupenda dignitas: o humilitas sublimis: o sublimitas humilis: q̄ dñs vniuersitat̄ deus: et dei filius sic se humiliat: ut pro n̄ra salute sub modica panis formula se abscondat. Uideat fratres humilitatē dei: et effundite coram illo corda vestra: ut totus vos recipiat: qui se vobis eribet totum. bec ille.

Uinto querit vtrū quis teneat audire missam p̄prij diei festi: puta missam dñice in aduentu vel sepruagesimae huiusmodi. Et primo respondent quidam q̄ sic: quia f̄m eos missam peculiarem audiens v̄l dicens nō satisfacit p̄cepto de audiēda missa. B̄firmat em̄ q̄ illa missa que p̄capitur est missa de festo: vel que f̄m officiu: debet dici. et allegat ad hoc capitulū. quidā laicorū. de cele. missarū. et capitulū. et hoc attendendū. de conse. dist. j. sed in contrariū credo q̄ sic veritas: et q̄ capitula p̄ eos allegata concludant et probent oppositum. Nam dicitur in dicto. c. quidam laicorū. Qui dam laicorū habent in consuetudine ut per singulos dies audiant euangelium. In principio erat verbum: et missas peculiare hoc est de sancta trinitate: et de sancto Michade. bec ibi. Ipsi em̄ in missa quotidiana faciebant dici. In principio erat verbum: habentes ad illud quādam sup̄stitutiones ut infra patebit: et volebant audire alias missas: nisi predictas peculiare: reputantes eas alijs meliores: et sic quodāmodo cōtinebant ritum ecclesie romane de ordine missarum: ita q̄ ordo missalis erat in abusu: et iō ecclesia prohibuit talem malam consuetudinem et abusum quotidianum. Unde post predicta

verba immediate sequitur. Et ideo sanctius est in eodem concilio ut vltimus hoc non fiat: nisi suo tempore: et nisi aliquis velut p̄pter reuerentiam sancte trinitatis: et nō pro alia deuotione audire. bec ibi. Ubi manifeste apparet q̄ ipsam capitulū concedit q̄ possit dici et audiri missa de trinitate in festo alio: quādo sit ad reuerentiam trinitatis: et nō alia deuotione. id est f̄m glosam nō quasi melius sit missas istas audire q̄ alias canonicas de die. Post predicta aut̄ verba hortatur ecclesia dicens. Sed si voluerint ut sibi misse cantent: de eadem die missas audiant pro salute viutorum et etiā defunctorū. In quib̄ verbis ostendit q̄ misse occurrētes de die possunt satisfacere nō solum pro viuis sed etiam p̄ mortuis: quod nō credebant talem abusum sequentes. Item in dicto caplo. et hoc attendendū. re citat dictum Augustini. cuius verba non sunt p̄cipientia sed consulentia. vbi ait sic ad litterā. Et hoc attendendum ut misse peculiare que p̄ dicunt solēnes a sacerdotibus fiunt. Ecce q̄ licitum est sacerdotibus celebrare in diebus solennibus missas peculiare f̄m Augustinus. Sequitur Non ita in publico fiant: vbi glosa id est solenniter: sequit̄: ut propter eas populus a publicis missarum solennibus que hora tertia canonicē fiunt abstrahatur. Sed et sacerdotes qui in circuitu vrbis: aut in eadem vrbe sunt et populus in vñum ad missarū publicam celebrationē cōueniant: bec ibi. In quibus verbis hortat Augustinus sacerdotes ne missas peculiare in diebus solennibus cantent solenniter coram populo in hora tertiariū: in qua solet in ecclesia maior missa solēnis decantari: ut tam ipsi q̄ p̄p̄s possint ad ipsam missam solēnem conuenire. Et iste intellectus est clarus ex textu et ex glosa ordinariar̄ per Archidia. ibi. Clarissimū est aut̄ q̄ nec populus nec sacerdotes parochiales teneantur ex p̄cepto ad conueniendū in ecclesia maior: ad audiendum decantari missam solēnem. Sed solum est exhortatio quedam que etiā habetur in registro vbi dicitur q̄ nō debet populus statim audita missa in festo ire ad conuiuādū: sed ad predicationem: et ad audiendum missa: solēnem decantari. Concludo ergo q̄ ex rationabili causa potest sacerdos in die dñico et alio festo solēni dicere missam de mortuis: et alias votiuam: ut pro peccato. vel de beata virgine: aut de apostolis et b̄mōi. ut tenet Archidia. in dicto caplo. et hoc attendendū. Uerū tñ est q̄ in ecclesia collegiata siue cōnēntuali in qua quotidie est celebranda vna missa de officio: ut notat in de. j. de cele. missa. si q̄s omittet illā in dñica vel alio festo de p̄cepto pro dicēda peculiari seu votiuā peccaret mortaliter: qñ ad ip̄m pertinet dicere illam missam de festo vel ex aliā causa non diceretur. Item si quis secularis vel religiosus ex cōtempnū missae de die: vel ordinis et r̄e?

ecclesiastica quo ad missas: audiret missam per
culiare refectio audiret missam de festo: peccaret
mortaliter. Nō aut peccat si audiret qd missam p̄di
cat: vel dicit et rationabili causa: nec tenet postea
aliā audire. Et hoc tenet Archiep̄o flo. an. ij. p̄e
sumen. it. c. x. vbi dicit. Unus qd tenet audire
missas p̄p̄ia dicit: puta dñice de adventu. Ad re
leuauit tē. et in septuagesima. Circūdederūt me
in festo natiuitatis bevirginis. Gaudeam⁹ tē.
Et videt qd sic qd extra de cele. mis. c. qd dā laico p̄.
rep̄bendunt qd dimittit missas p̄p̄ias p̄pter pe
culiares. i. p̄pter alias quas qd dicit facit ob
specialē deuotionē ad illas: puta: de angelis et
mortuis tē. Rñdeo: credo nō tenet ad p̄p̄iam
et necessitate: qd nec capitulū missas. de cose. di.
j. hoc dicit: id est inire loq̄tur. Tamen et p̄gruū
tare audire d̄bet p̄p̄ia: qd hoc nouit distinguere:
et fm̄ hanc p̄gruū loq̄tur decretalis sup̄ ad i.
era. Neq; em̄ muliercule v̄l idiote sc̄r̄t discerne
re si est missa p̄p̄ia v̄l alia et nimis onerosus ēē
q̄ vni quēq; oporteret interrogare si est missa
p̄p̄ia. Et in diuersis ecclesijs in eadē die festiua
erūt missae p̄p̄ie variate. Rep̄bendibile em̄ mlti
videt qd si nō dānabile: dimittere missas p̄p̄ias
occurrētes p̄pter missas defūtorū: vel alias ad
instātiā laicoz: sine causa multū vrgenti. Docē
dus em̄ est p̄p̄s nō seq̄ndus. c. docend⁹. lxi. di.
becille. Lur⁹ sententiā seq̄tur noster venerā⁹ fra
ter Baptista de trouamalis i rosella sua: i ti. de
missa. P̄terea b̄ clarissime patz: qd si qd tene
ret audire missam de die: teneat etia: et p̄cepto
audire verba ip̄ius: et nō sufficeret ad euitatio
nez p̄m̄ mortalit̄s videre sacerdotē celebrantē et
iterelle ip̄i misse. Lur⁹ tamē p̄trariū patuit sup̄.
Si q̄ sufficit ad ip̄sionē p̄cepti videre et adesse
licet meli⁹ sit etiā v̄ba audire et intelligere: qd tali
sic vidēti solū cōfert qd sit magis missa p̄p̄ia q̄
peculiaris. P̄terea in mltis ecclesijs q̄ndie et
debito dicunt mltē diuerse misse: vt de festis et
occuris occurrētibz religiosis: de sanctis corz: et
de trāslanōibz ip̄oz: et de alijs obligatiōibz q̄s
hnt eccle et capelle: et m̄ sc̄ares ibi in festis au
diūt ip̄as missas etiā in dominicis: et nō missā
de dñica v̄l festi occurrētis. Itē p̄p̄s Mediola
ni audit missas religiosoz. qd nō dicūt eas mis
sas quas auctoritate ap̄lica ordinauit sanct⁹
Ambrosi⁹ in dñicas et in alijs festis: et p̄seq̄nter
nō missas p̄p̄ias ip̄i dicit fm̄ ritū officij qd ce
lebrari romana eccle ordinauit in illa diocesi.
P̄terea videm⁹ q̄ndie qd in festis p̄currūt po
puli ad ecclesias beates⁹ ginis p̄ diuersas mundi
pres: et ibi vt cōpleat vota sua faciunt celebrari
nō solū a sacerdotibz sc̄laribz s; etiā a religiosis
ibi manētibz missas ip̄i⁹ et ginis etiā in die dñi
co: et alio festo solēni: et similr in mltis mudi p̄
tibz sunt sc̄ole beē et ginis: et corpi ip̄i: p̄ quibz
omni mēse in aliq̄ dñica celebrat missa de dñica
vel de corpe ip̄i. Et hoc etiā sit i tēris imediate

subditio eccle romone: maxime perusij: vbi ce
ordinatiōe beati fr̄o Bernardini feltrini sacra
cum consensu ep̄i p̄dicte vrbis et totius den: oī
dñica p̄ma mensis cantat in eccle cathedrali
sancti laurentij vna missa de corpe ip̄i: et idē sit
in q̄pluribz ciuitatibz. Italic: quia in ip̄a dñica
cōmodi⁹ possunt omnes de societate corpi ch̄i
sti ad audiendā ip̄am missam cōuenire. Et hoc
nō solū nō est p̄m̄: sed valde cōmēdabile. Mis
se em̄ solēnitas vt supra patuit ē p̄ncipaliter isti
tuta ad venerationē corpi ch̄i: et ideo causa
valde rationabilis est dicēdi ip̄am missam. pe
culiarem de ip̄o corpe ch̄i: semel in mēse et
in die solēni: vt celebrari et honorificari atq;
a pluribz veneret. P̄dicta aut omnia non toles
raret eccle romana si de necessitate salutē ēē au
dire missam p̄p̄iam solēnis festi. P̄dicta quo
q; p̄firmant dicto Anto. de burro: qui in dicto
c. quidā laicoz: dicit qd fm̄ doc. dicta decretalis
p̄bido dicit missam peculiare in festo: intelligi
tur q̄n ibi est solū vn⁹ sacerdos: quia tunc opor
teret dimittere illam missam que est de debito i
eccle dicenda. Et idē affirmat abbas panor.
in di. c. dicens. Nota qd p̄pter missas peculiare
nō debent in eccle dimitti misse que occurrunt
siue de feria siue de festo p̄p̄io. Et intelligūt hoc
doctores q̄n in eccle non est nisi vn⁹ sacerdos.
Si em̄ essent plures bene posset vn⁹ dicere miss
sam occurrentem. et alius ob deuotionem dice
re missam peculiare. Et pro hoc videt tertius in
c. et hoc attendendum. de conse. di. j. becille. Et qd
bus patet qd tenētes op̄inionem contrariam nō
bene cōsiderant capla que allegāt: quia de dire
cto cōfutant op̄ionē ip̄oz. P̄dicta etia: de
sup̄stitionibz ad Jn principio erat verbū: ap̄
probat Panormitanus vbi supra dicens. Nos
ta qd euangelium. Jn principio erat verbū: non
est de necessitate dicendum in qualibet missa.
Nam si hoc esset verum: non notarentur isti lai
ci qui in singulis missis volebant audire illud
euangelium. Non tamen putes per hoc malū
esse in qualibet missa illud audire. Maxime cū
hoc hodie habeat cōmunis consuetudo. S; dā
natur hec suspicio: quia credebāt isti sicut dicūt
quedam vetule: qd non poterunt sine penitētia
decedere audiendo illud euangelium: vel quid
simile. hec Panormitanus. Et quibus etiā col
ligit qd p̄bido illius capituli est facta solū ad
collēdas p̄dictas sup̄stitiones: et erroneas op̄i
niones: et nō vt prohiberent misse peculiare ad
reuerentiā ch̄i et sanctorū q̄n dicuntur sine
sup̄stitione et contempnū misse p̄p̄ie dicit: et per b̄
non dimittit quin in ecclesia dicatur vna missa
de festo occurrenti ab aliquo sacerdote. Et in ip̄a
missa peculiari sit cōmemoratio de ip̄o festo
Si autem esset vera illa erronea op̄inio qd qui
libet teneretur in festo audire missam propriā
oporteret qd sacerdos volens celebrare missam

peculiarē sicut sepe necessariū est facere. se reuol
ueret ad populū et diceret. Charissimi. hec missa
quā volo dicere nō est illa p̄p̄ia hui⁹ festi occur
rentis quā tenemini audire. et ideo aut dimittite
audire illā missam. aut si vultis audire missam
meā postea etiā audire aliā de p̄p̄io. Et si b̄ non
diceret peccaret mortaliter tanq; deceptor p̄p̄i: i
bis que cōt de necessitate salutē. Nā qui causas
damni dat: dānū dedisse videt. c. si culpa. de in
iur. et dā. da. Seculares em̄ si illis missa p̄p̄ia ēē
de debito: crederent qd sacerdotes nō dicerent in
cōspectu corū missam aliā: q̄n eis de illa noticiā
darent. et p̄sequerent si sine tali admonitiōe p̄sbr
secularis vel religiosus diceret in festo de p̄p̄e
pro aliquā missam peculiare esset in malo statu
nec excusaret eos ignorātia p̄p̄i credentis cā ēē
missam p̄p̄ia: sicut nō excusat sacerdotē dantes
p̄p̄lo hostiā nō cōsecratā pro cōmunionē in die
pasce: licet ip̄e p̄p̄s crederet eam esse cōsecratam
et sicut nō excusaret cōfessor: qui faceret cōfite
ri absolutionē iualidā nō seruata debita forma
ob eccle ordinata: licet ip̄e confitens hoc igno
rans esset excusatus.

Paras secūda hui⁹ sermōis de veritate sacra
menti misse: in qua p̄bat qd vere cor⁹ et sanguis
ch̄i in specie panis et vini continet.

¶ Jcet mēs nequeat humana plene ra
tionis inuestigatiōe trāsmutationes
hostie cōprehendere fidei m̄ plenitū
do cōplecti. Vñ inq̄t Amb. xxiij. q. j.
c. nō turbat. vñ canit eccle in festo corpi ch̄i
sti. Verbū caro panē verū: et hō carnē efficit. fir
q; sanguis ip̄i mēz: et si sensus deficiat. ad firmā
dū cor: sincerū sola fides sufficit. Et q̄uis fides
catholica nō indigeat n̄ris p̄barōibz: nihilomi
nus ad bestialitatē hoim infidelū siue heretico
rum p̄fundendā et p̄vincendā. et insup ad hoim
deuotoz p̄solationē intendō declarare aliq̄to
argumētis p̄babilibz sniam verissimā fidei ip̄i
ant: quā p̄bat Hieron. de ales in. iij. p̄e sūme i
tractatu de eucharistia. et oēs Theo. marie san
ctus Bona. et b̄ris Tho. Scot⁹ et Richardus
et alij in q̄rto sniaz. di. x. et. xij. et sanct⁹ Tho.
iij. p̄e sūme. q. lxxv. ar. q. i. Q̄ in sacramēto alta
ris vere est cōuersa substantia panis et vini in ve
rum corpus et sanguinē dñi n̄i iesu ip̄i. p̄ ver
ba p̄secratiōis. Et primo qd ip̄s de quo dicitur
Matth. xxi. Mar. xij. et Luc. xij. qd hoc sa
cramentū instruit: vere trā substantiauerit panes
et vinū in substantiā sui corpi et sanguinis pro
bat rōne causalitatis. fundamentū cui⁹ ponit
auctor in lib. de causis di. Quicqd facere potest
causa secūda: nobilioz et alioz modo p̄t cau
sa prima: patet hec regula. Nā si cameran⁹ ali
cui⁹ dñi p̄t alicui vna grām facere: a for. iori ip̄
se dñs facere poterit. Sicut si sacerdos p̄t ali
quē absoluerē ab aliquo enormi p̄cō: a foriori
illud facere poterit papa. Quo p̄supposito: certū

est qd potentia limitata ip̄ius nature naturae
vna substantiā in aliā cōuertit. Nam p̄p̄s. q. de
aia dicit. Alimētū p̄ naturā cōuertit in substantiā
aliā: vt puta. Panis p̄uertit in substantiā car
nis: et vinū in substantiā sanguinis. Sicut p̄ vnu
tem calorē gallinē suba. ouē p̄uertit in substantiā
carnis: seu in gallinā. Videm⁹ etiā qd terra
que inter alias res cignobilissima: generat aurū
et argentū: lapides p̄ciosos: et multa alia nobil
issima: q̄nimo cū sit insipidissima multa valde sa
pida et bona ad gustū p̄ducit. Quid plura. Cū
sic turpissima p̄ducit res valde pulchras: et ar
bores: flores: fructus: et b̄mō: que omnia op̄at i
fructe solis. Vñ. iij. Metheoz dicit. P̄p̄s.
qd fructe solis humiditas terre cōuertit in arbo
res et in herbas: in vinū: oleum: et balsamum: et
b̄mō. Sicut dicit: qd terra solis fructe cōuertit
in aurū: et argentū: in ferrū: et lapides p̄cios
os. Recitat quoq; Hieron. in lib. Erbimo. qd in
scoria est sons qui omē quod in eū mittit: itaq;
cōuertit in substantiā lapidis. Similiter in His
bernia ē ali⁹ fons: in quo si palus ligne⁹ figit:
statim p̄s que tangit aquā cōuertit in lapidem:
reliqua et p̄s que figit in terra: cōuertit statim
in ferrū. Videm⁹ qd qd alchimiste trāsmutāt na
turā cris: et argenti viui in bonū argentū: et sic d
alij. Similiter legit in legenda sancti Jo. cui⁹
geliste: qd ip̄e ap̄ls virgas ligneas cōuertit in au
rum optimū: et lapides collectos in litore mar
cōuertit i lapides p̄ciosissimos. Si qd trāsub
stantiare p̄t vnam substantiā in aliam ip̄a natura
naturata: a foriori hoc poterit ip̄a natura natu
rana. i. deus qui naturā fecit: cui⁹ p̄p̄as infinita
nullis limitibz coangustat. Et in quo oēs perfe
ctiones alioz mō sunt q̄ in creaturis: fm̄ Br.
n. Metba. Et Dionisiū in lib. de diuinis nomibz
Et ideo nullū dubiū qd ch̄i v̄l deus et b̄o
poruerit panem et vinū in substantiā sui corpi et
sanguinis trāsmutare. Modū aut hui⁹ trā
smutatiōis ponit Iohānes damascenus appro
bando p̄dictam rationem di. Sicut panis et
vinum trāscunt in nutrimentum in corpe bo
minis: et non in aliud corpus: sed in ip̄m quod
prius erat. Ita panis propositiois nō est: qui
in altari proponitur: et vinum cum aqua trā
scunt in corpus ch̄i quod prius erat. becille.

¶ Secundo probatur ea.
¶ Item conclusio ratione maioritatis. fū
damentum cuius ponit iuriconsultus
in. l. nō debet. ff. de re. iur. dicens. Non debet cui
quod plus est licet: quod minus est non licet.
re. Quod etiam habetur in caplo. cui licet. codē
titu. lib. vj. Ille igitur qui potest facere rem mai
oris difficultatis: poterit facere id quod est fa
lius. Quo p̄supposito tunc sic arguitur. Mo
ius est opus de nihilo aliquid facere. qd vnam
substantiā in aliam cōuertere: vt inquit Ma
larius in libro de Trinitate. Et ratio est fm̄

franciscū de magro. in quodā s̄mone de sacra-
mento eucharistie. Et. s̄. Bona. in. iiij. di. x. Quia
maior ē distantia inter ens et nō ens: q̄ inter ens et
ens. Imo iter istas duas opationes tāta ē diuer-
sitas: q̄ licet p̄bi p̄cesserint vnā substantiā posse
in aliā p̄uerti: vt aquā in aerē et contra: sicut d̄
in li. de generatōe: et aliqd de nihilo posse fieri
penit̄ impossibile dixerūt: etiā p̄ totā p̄tēz na-
ture. Un̄ dicit Bress. Et nihilo nihil sit. p̄mo de
celo et mundo. ac. iiij. di. viij. P̄bi. vt legist: cum
ip̄e Bress. legisset illud qd ait Moyses Gen. i. s̄.
in p̄ncipio creauit de celis et t̄ra: submisit dicens.
Ite Moyses multa dicit et nihil p̄bat. S; bec
opinio p̄bōz est heretica: si referat ad deum: qz
de oia creauit et nihilo Gen. i. Creare enī est et
nihilō aliqd facere: vt dicit theoz in. iiij. di. j. Quz
q̄ de possit facere hoc qd est tāte difficultatē. s̄. d̄
nihilō aliqd creare. Nā ip̄e dixit et facta sūt: mā
dauit et creata sūt. P̄. anpenul. multo magis
potent vnā substantiā in aliā trāsmutare: qd et p̄bi
p̄cesserit posse fieri p̄ naturā. Videm̄ enī q̄ de
us delimo fr̄e fecit p̄mū hoīem: et de costa Adā
subito fecit Eūā: et illā costā trāsmutauit in mu-
lierē Gen. ii. Item Job. vi. c. d̄. q̄ xpus de q̄nqz
panibz et duobz pisabz faciauit q̄nqz milia ho-
minū. De q̄bz panibz duodeci copini fragmē-
toz supauerūt: qd iō sc̄m est: qz panis materiā
augmētauit. Qd si b̄ naturalr̄ fecit: p̄fecto non
est dubiū: q̄ sp̄ualr̄ et sacramentalr̄ p̄ totā eccl̄iā
catholicā d̄ hostijs in substantiā corpis sui p̄uer-
sis pascere et nutrire. Et iō inquit Aug. in sentē-
tijs suis. firmiter tenēdū est q̄ panis i corp⁹: et
vinū in sanguinē p̄uertit illa vbi v̄tute: q̄ vbi
caro factū est et bitauit i nob: q̄ dixit et oia sacra
sunt q̄ v̄tore. Loth i statūā salis mutauit Gen.
xix. Qua virgā Moysi i colubz. v̄tutē Exo. viij.
Qua oia flumina egypti p̄uertit i sanguinē Exo.
vii. Qua aquā de petra durissima p̄duxit Exo.
xviij. Qua postremo ad nuptias aquā p̄uertit i
uinū Job. ii. Amb. q̄ in. c. reuera. de cōse. di. q̄.
ait. Si tantū valuit s̄mo. Velit: vt ignē de celo
deponeret nō valebit xpi s̄mo vt sp̄s mutet ele-
mētōz. De totō mūdi opibz legist q̄ ip̄e dixit et
facta sūt. Sermo igit q̄ potuit et nihilo facere
qd n̄ erat: nō p̄tea q̄ sūt mutare i id qd nō erat.
Nō enī min⁹ est dare nouas: q̄ mutare rebo na-
turas. Et iō qd erat panis an̄ p̄secratiōez: iā cor-
pus xpi s̄m ē post p̄secratiōez: qz s̄mo dei mu-
tat creaturā. bec ille. Posse aut̄ dei filiū mutare
v̄bo virtutē sue vnā creaturā i aliā etiā ip̄e dia-
bol⁹ p̄fessus est: cū Mat. iij. a dicit. Si filius
dei es dic vt lapides isti panes fiant: q̄si diceret.
Nocētibz est facile tua infinita v̄tute. Est aut̄ dif-
fili⁹ p̄uerrere lapidē in subz panis: q̄ panē in
subz carnis: et vinū in subz sanguis. Cum b̄
fieri possit et quonidē fiat virtute caloriz natu-
ralis in stomacho et epate. O
c Onfirmat etiā eadē p̄dusio tertia rōne

que dicit supabilitatis. Fundamentū cuius po-
nit Hilari⁹ in lib. de tri. di. Deus plura pōt fa-
cere q̄ noster intellect⁹ intelligere: et hocideo qd
de virtutis ē infinitas: intellect⁹ aut̄ human⁹ est
virtutis finite. Quo cōcesso certū ē q̄ pōt huma-
nus intellect⁹ vt inquit Boet⁹ in lib. de trinitē.
imaginari accidēs sine subiecto: multa q̄ pōt in-
tellectus sequestrare que non pōt sensus. Ergo
multo fort⁹ pōt deus hoc facere in sacro eucha-
ristie. s̄. vt ibi sint accidēs sine subiecto. Nec mi-
rum hoc debet apparere: quia cū effectus magis
dependat a p̄ma causa q̄ a sc̄da. Omnis enī p̄-
ma causa plus influit in effectū q̄ sc̄da: vt dicit
in libro de causis. pōt deus qui ē p̄ma cā cau-
sarū tam substantiā q̄ accidēs: p̄ suā infinitam
virtutē conseruare accidēs in esse subtracta sub-
stantia p̄ quā ip̄m accidēs cōseruat in esse sicut
p̄ causam sc̄dā. q̄ ait de⁹ possit separe accidēs
a suo subiecto et cōtra patuit in passione christi
q̄ deus fecit solem esse sine illuminatiōe que ē
eius p̄p̄ia passio. Et hoc exemplū ponit Richar-
dus noster in. iiij. di. j. Et similiter videm⁹ q̄ deus
pōt p̄ducere effectus naturalium causerū sine na-
turalibz causis. sicut fecit dū in p̄ncipio mundi
fruct⁹ ex terra sine naturalibz seminibz nasci fe-
cit. Gen. i. Item dū corpus humanū sine virili
semine in vtero virginis formauit. Si q̄ christ⁹
potuit nasci ex virgine supra omnem naturē or-
dinem et potētiā Esa. viij. Ecce virgo concipiet et
pariet filiū. ergo etiā miraculose pōt in b̄ sacra-
mento cōtineri. Ideo inq̄t Amb. in lib. de sacris
Quid hic queri nature ordinē in xpi corp⁹: cui
p̄ter naturā sit ip̄e dñs natus ex virgine. Et i co-
dem libro etiā dicit. Que fuerunt in vtero
virginis bec eadem inueniuntur in sacramento
altaris.

q Quarto bec eadē cōdusio p̄bat rōne que
dicit naturalitatis. Fundamentū cui⁹
ponit Ar. i. Metaph. di. Unū qd qz entū
naturaliter opat s̄m p̄p̄ietatem sue nature
et. iiij. Et b̄. iterū dicit. Qualis quisqz ē talis dicit
et opat. Quo p̄supposito certū est q̄ christ⁹ dei fi-
lius naturaliter et essentialiter est v̄tas. cū con-
suetudinem. et. c. qui p̄empta. viij. di. Un̄ Job.
xiiij. ip̄e dicit. Ego sum via: veritas et vita.
S; darū est q̄ Job. xij. de sacro loquens dicit.
Laro mea vere est abus: et sanguis meus v̄tutē
potus. et Mat. xxvi. et Mat. xiiij. inquit. Acci-
te et comedite hoc ē corpus meū. Cum ergo chris-
tus sit infallibilis v̄tas: et magister veritatis.
Dicatqz Socrates in sentētijs suis: q̄ auctori-
tas magistri etiam sine alia ratiōe est digna fide
et reuerentia: et ei est fides adhibenda. Ergo ne-
cessario et indubitanter concluditur q̄ in sacra-
mento altaris vere continetur corpus eius: ali-
sequeretur q̄ dicitur falsum. quod est omnino im-
possibile. Ideo non immerito arguendi sunt in-
creduli de hoc sacramento: q̄nimo cōburēdi sunt

heretici qui dicunt corpus christi non contineri
in hostia s̄m veritatem. sed solum s̄m imagina-
tionem. species et figuram. Contra quos Inno-
cent⁹. iiij. in. c. cum marthe. de cele. miss. inq̄t. q̄
tales laqueum erroris incurrunt. et sacramenta
dei reuerenter non accipiunt. Et ibidem dicit.
Larnit species panis et vini: s; credit v̄tas car-
nis et sanguinis xpi. Et iō cōtra tales exclamat
Bern. in sentētijs suis di. O q̄ grauis est nūc
fides sacramēti: et cōditio Jesu xpi i fidelibz: lo-
q̄tur b̄ v̄tatē et credit ei: loq̄tur chris⁹ falsitatē:
et fides ei dā: loq̄t xps v̄tatē: et fides ei nō p̄e-
scat: vnicuiqz in sua arte et facultate credit: soli
xpo nō credit i sua v̄tatē. loq̄tur P̄ulcian⁹ de
cōpositiōe l̄r̄az et sillabaz et credit ei. loq̄t Ba-
lien⁹ de discretiōe v̄rinaz et credit ei. loq̄t P̄cho-
lome⁹ de magnitudine cursu et influencia syde-
rū et credit ei. Loq̄tur Bress. d̄ fallat⁹ et forma
sillogismoz et credit ei. loq̄t Tull⁹ d̄ ornatu co-
loz rhetoricoz et faciētia orōnis et credit ei. lo-
q̄tur xps de salute aiarū et nō credit ei. O aia in-
grata: o viscera dura: quousqz p̄ infidelitatē et in-
credulitatē despicias xpm v̄m. bec ille. Et q̄bz
oibz appet q̄ vere xps p̄ trāsmutare substantias
panis i sbaz corpis sui: sic et fecit i cena sua. O

b Ancien auctoritatē trāsmutandi vnā rē
in aliā p̄ de alijs cōcedere: sicut p̄cessit
Moysi Exo. di. iiij. auctoritatē conuertere
di v̄gā i serpētē. et serpētē in v̄gā. vñ d̄ Exo. viij.
q̄ p̄uicēs Moyses v̄gā i terrā: subito p̄uersa ē
in colubē: et iter cū app̄hendisset caudā colu-
bz: statim p̄uersa est i v̄gā. Lū igit dñs n̄r Je-
sus xps de⁹ et b̄: p̄cesserit auctoritatē cōsecrādi
corp⁹ suū: et sanguinē discipulis suis: et corp⁹ suc-
cessoribz. s̄. sacerdotibz: vt p̄bant theolo. in. iiij.
sen. maxime Ric. ibidē di. xiiij. seq̄t necario cō-
cludēdū q̄ q̄necūqz sacerdos sup materia de-
bita dicit v̄ba p̄secratiōis cū itētiōe p̄secrādi: v̄l
sine illa s̄ba panis et vini p̄uertit in verū corp⁹
et sanguinē Jesu xpi: qz sacerdos b̄ nō facit au-
toritate p̄p̄ia: nec in p̄sona p̄p̄ia: s; xpi. et talis
trāsmutatio efficit v̄tute diuina vt dicit Inno.
iiij. in. c. firmiter. s̄. vna v̄o. de sūma trinitē. et fi. ca.
et Ambro. in. c. reuera. de cōse. di. q̄. Eusebi⁹ in
q̄daz s̄mone di. Inuisibilis sacerdos visibilis
creaturas v̄bo suo secreta p̄tate cōmutat. Et iō
inq̄t Hugo de sc̄ro victore in. iiij. de sacramētis:
p̄re. viij. c. it. Per v̄ba sc̄nificatiōis vera panis et
vini suba in verū corp⁹ et sanguinē xpi cōuertit
licet species panis et vini videat. Et eadem snia
habet in. c. qz corp⁹. et in. c. nos aut̄. Et in. c. acces-
serūt. et in. c. panis est. et in. c. sicut. et in. c. ante b̄n-
dictionē. et in. c. reuera. et in. c. qd sit. de cōse. di. q̄.
et in. c. oia. eadē di. Ambro. inq̄t. Licet figura pa-
nis et vini videat: tñ nihil aliud ibi est q̄ caro et
sanguis xpi. Et vt mirabili⁹ loquar: n̄ alia pla-
ne caro q̄ que nata est de maria: et passa est in
cruce: et resurrexit de sepulchro. bec ille. Et banc

eandē cōdusionē p̄bat efficacit Ric. in suo q̄dli-
ber. et etiā in. iiij. sen. di. x. ar. i. qz in corp⁹ q̄nōis.
Et etiā Inno. iiij. in. c. de officio missē. Proban-
t etiā p̄dicta multis exemplis. Primo de Bern-
gario diacono qui Rome corā centū tredecim
ep̄is: et corā Nicolao papa renūciavit errori suo
quē habebat de sacro: nō credēs ibi realiter esse
corpus christi. Un̄ vt habet de cōse. di. iiij. in. ca.
ego Berēgari⁹: dicit. Ego Berēgarius p̄fiteor
panē et vinū quod in altari ponit: post cōsecrati-
onem nō solum sacramētū: s; etiā verū corpus et
sanguinē esse dñi n̄ri iesu christi

R
N ciuitate quoqz rome cū quidā p̄bōz
i celebrāz dubitaret vtrū in hostia conse-
crata esset sanguis christi: et opinaret cor-
pus esse sine sanguine: statim hostia euolauit et
cecidit super quēdā lapidē marmoreū: et ibi im-
p̄ressit imaginem hostie totā sanguinolentā: et il-
la rubedo nunqz ponit abluī ab illo lapide: et
remanet vsqz in hodiernū diem: et ego illum la-
pidem vidi et tetigi. Licet enī et v̄tute sacra-
menti sub specie panis sit tñ corp⁹ christi: et tñ san-
guis sub specie vini: tñ p̄ter naturalem cōcomi-
tantiā sub vtraqz specie est tot⁹ christ⁹. s̄. s̄m cor-
pus p̄fectum et aiam ac diuinitatē: quia bec tria
separa nō sunt vt determinat Alcan. de ales in
iiij. p̄re sūme i tractatu de Eucharistia. et Richar-
dus noster in. iiij. di. x. et ibidem sanet⁹ Bona.
arti. j. q. q. et Tho. in. iiij. parte sūme. q. lxxv. et fa-
cit ad p̄dicta. c. firmiter. s̄. vna vero. de sūma tri-
et fi. ca. et. c. in quadā. de cele. miss. De hoc etiā ca-
nit ecclesia in officio corpis christi. Caro abus:
sanguis potus: manet tñ christ⁹ totus sub vtra-
qz specie. Similiter legist de beato Greg. q̄ cū
vellet semel cōmunicare quādā viduā que facie-
bat sibi hostias quibz ip̄e celebrabat ipsa forti-
ter risit. Qui statim manū retrahit et posuit bo-
stiam cōsecratam sup altari: et cū quereretur quare
risisset. Illa respōdit. Rideo quia hostiā quam
ego manibz meis feci: mihi dāns p̄ vero corpo-
re christi. Tunc beatus Greg⁹. orauit di. O do-
mine iesu chrisste rogo vt ostēdas veritatem cui
sacramētū huic vidue. Et statim illa hostia mira-
culose apparuit tota caro. Quo viso vidua illa
lachrymata est. et ab omni incredulitate sanata ē.
Tunc beatus Greg⁹. orauit: vt hostia conuerteret
retur vt primo erat: quod et factū est: et tunc de-
dit vidue hostiam cōsecratam deuote suscipien-
dā. Legitur etiā q̄ sacerdos quidā: veniens
Bolsenā oppidum nō longe distans ab vrbēve-
teri in qua Urbanus papa. iiij. cum curia redi-
debat. dum celebraret in illam: et esset aliq̄rūlū
dubius in fide hui⁹ sacramenti: inter v̄ba cō-
secrationis vidit oculis corporalibz hostiam in for-
ma p̄tatis: et sanguinem superflūere in cali-
ce. Cum autem cooperiret cum corporalibz: ap-
paruit forma p̄tatis in singulis panibus ip̄is
us corporalibz. Lūqz nec sic occultare valeret corā

est p[ro]p[ri]o assistenti miraculū parafacere. Quod vt
p[ro]p[ri]o competens subitū p[ro]ph[et]ia romano miraculū
lum b[ea]ti inuenerit. Quo adueniente t[em]p[or]e stupēte cu
ria sua detanto p[ro]digio: statuit p[ro]phet[ia] pontifex
feliū corp[or]is ip[s]i p[er] vniuersam t[em]p[or]alitatem singulis
annis debere celebrari. Imposuitq[ue] sac[ra]m[ent]o T[em]p[or]e
me de agno vt officiu[m] de corp[or]e ip[s]i cōficeret f[er]m
vltimū romane curie. Q[uo]d t[em]p[or]e fecit. T[em]p[or]e post cōposi
tionē p[ro]phet[ia] officii orate ip[s]o genit[ri]o fletis coram
crucifixo: d[omi]n[u]s idus ei apparuit dicit. B[ea]t[us] scripsi
isti de me T[em]p[or]e b[ea]ti.

Quid quoq[ue] exemplū habet debet. Cla
ra que cū oraret coram sacro altario: vt
defenderet moniales ab inimicis t[em]p[or]is
tatem assilū. statim apparuit ibi infantulus q[ui]
dam in tabernaculo di. Ne timcas q[uia] victoriam
habebis. Porro igit[ur] b[ea]t[us] Clara tabernaculum
cum corp[or]e christi: statim oēs inimici p[er]petui p[er]
pter p[re]sentia christi de mur[is] corruerunt: quoru[m] ali
qui ceciderunt mortui. aliq[ui] v[er]o effugerunt. Et sic
curas assilū de inimicis infideliū victoriā re
portauit. Legit quoq[ue] in cronicis ordinis no
stri q[uo]d d[omi]n[u]s b[ea]t[us] Jacobo de Massa laic[us] seruiret
ad missam vidit in hostia p[re]secrata i[er]sum t[em]p[or]e i
forma pulcherrimi pueri. Multū quoq[ue] aliq[ui] in
simili specie aut carnis t[em]p[or]is sanguinis vidit t[em]p[or]e
vt inq[ui]t T[em]p[or]e in. iij. di. t[em]p[or]e in. iij. p[re]s[ent]e. q[ui] t[em]p[or]e
vt etia[m] habet in summa p[re]f. lib. iij. c. iij. q. i. t[em]p[or]e
v[er]o. B[ea]t[us] exemplū recitat. L[et]an[us] videlicet q[uo]d que
dam mulier malefica ad faciendū maleficiū ac
cepit corp[or]e ip[s]i cū alijs: t[em]p[or]e postea ab ore extrahēs
in bursa posuit. Lūq[ue] venisset domū: fili[us] ip[s]ius
valde puerul[us]: statim cepit bursum m[atr]is ample
cti t[em]p[or]e osculari cū tripudio vehemēti. Q[uo]d cū vidis
set illa malefica interrogauit q[uo]d esset causa tanti
gaudij. R[es]pondit puer. Mater mea bursum v[est]ram
aperui in qua pulch[er]ū puerulū vidit ardentem
mibi: t[em]p[or]e idō ip[s]um amplectar[is] suū. Grupefacta mu
lier ad tam grāde miraculū: ilico penituit: t[em]p[or]e cō
fessa de p[ec]c[ato] suo penitentiā durā fecit.

Legit quoq[ue] q[uo]d in ciuitate Parisi[ensi] q[uo]daz
iudei b[ea]tes quādā christianā nutrices
puerorū in domo sua: multis munerib[us]
t[em]p[or]e p[er]cunjs tandē impetrauerūt ab ea vt eis de
ficeret corp[or]e ip[s]i quod erat acceptura in pascale.
Qua p[ro]pter illa statim vt habuit in ore hostiā cō
secratam: extraxit ab ore t[em]p[or]e portauit iudeis. Illi
v[er]o statim p[ro]uocauerūt alios iudeos p[er] totā frā
ciam existēs: t[em]p[or]e sinagogā facientes: surrexit eorū
pontifex di. Habem[us] hic illū traditorē inimicū
nostrū i[er]sum t[em]p[or]e: de quo volo q[uo]d nos vindice
mus. Statim q[ui] posuit hostiā p[re]secratā sup[er] men
sam: t[em]p[or]e singuli accipietes cultellū: cū furore cona
bant t[ra]nsfodere illā ip[s]a v[er]o volabat sup[er] mensā
t[em]p[or]e nō p[er]m[itt]ebat se ab aliquo tangi. Tandē p[er]mi
sit se ab vno vulnerari: t[em]p[or]e subito maxima sangui
nis copia emanauit: t[em]p[or]e discurrebat p[er] camera in
cessanter. Qua p[ro]pter timētes iudei ne b[ea]t[us] innotes

fecerit t[em]p[or]is: fecerūt foueā in limine dom[us] sue
t[em]p[or]e ibi sub terra posuerūt corp[or]e ip[s]i: vt oēs christi
ani illuc t[ra]nsirent illud sup[er]edirent. Lū igit[ur]
quodā die inde t[ra]nsiret rex francie: equos cum
genussit in eo loco: t[em]p[or]e quib[us] vberaret calcando
t[em]p[or]e virgines nunq[ui] voluit surgere: s[ed] inclinabat ca
put in signū reuerētie. Qua p[ro]pter rex frācie iter
rogans qui statet in illa domo: t[em]p[or]e cognosco eos
eē iudeos. fecit illos apprehēdit: t[em]p[or]e i[n]m[en]t[em] eos af
ficiens intellexit totā rei v[er]itatē. T[em]p[or]e fecit illos oc
cidit: t[em]p[or]e p[re]cepit ne in regno suo iudei ampl[us] p[er]ma
nerent. p[ro]uocāsq[ue] totū derū cūz ep[iscop]o fecit extrahi
p[re]secratā hostiā a frācie erat adhuc sanguine ma
defacta: t[em]p[or]e cū maria solēnitatem illā ad locū debi
tū deportauerūt. Aliud exēplū habet in cronicis
ordinis n[ost]ri. q[uo]d d[omi]n[u]s s[an]ct[us] Antoni[us] de padua Bri
mini p[re]dicaret: ibi q[uo]dā beretic[us] aderat q[ui] male sen
tiebat de corp[or]e ip[s]i: atq[ue] in p[re]ceptū corp[or]is ip[s]i bo
stias nō p[re]secratas sepi[us] a fino suo p[re]bebat in a
bum. Lū v[er]o b[ea]t[us] innotuisset Antonio fidei defensor
ri acerrimo: illū ad se vocatū dure redarguit: ve
ritatēq[ue] sacri ei fidelis p[er]suasit. Lū v[er]o ille p[er]tinax
in suo sensu maneret: assereretq[ue] asinū suū p[er] se
pe tali cibo fore depastū: p[er]uenit cū eo Antoni[us]
vt de b[ea]t[us] exp[er]ientia fieret: t[em]p[or]e p[er] dies tres asin[us] sine a
bo t[ra]nsiret. Et die tertia Antoni[us] in foro celebra
ta missa: t[em]p[or]e reseruato sacro: illud intra hostias n[on]
p[re]secratas reponeret: atq[ue] illo modo asin[us] fame
licus iurare ad pabulū. Q[uo]d cū factū fuisset cor
ram m[ir]aculū maxime: aial illud appropin
quas sponte in q[uo] erat corp[or]e ip[s]i intra hostias nō
p[re]secratas reuerēter recōditū et miraculo dei co
gnouit d[omi]n[u]m suū: t[em]p[or]e caput t[em]p[or]e pedes inclinās b[ea]t[us]
ter adorauit: neq[ue] cura ei fuit de cibo q[ui] indige
bat. Lūq[ue] v[er]o beretico ab illo beretico angere: tra
s beret[us] ad pastū: semp[er] faciebat vt p[er]u[er]s[us]: ob q[uo]d il
le beretic[us] t[em]p[or]e aliq[ui] plurimi oī errore deposito ad
verā fidē redierūt. Antoni[us] aut[em] deo grās referēs
sacram bono: i[n]fice i[n] loco s[an]cto posuit t[em]p[or]e p[er]suasit.

Ed b[ea]t[us] m[ir]aculū ē q[uo]d b[ea]t[us] d[omi]n[u]s q[ui]stidit
bereticoz ad p[er]firmationē p[re]dicatoz. Pal
ma aut[em] q[ui]stio ē. Quō p[er]t[em]p[or]e ē q[uo]d vnu[m] t[em]p[or]e
corp[or]e ip[s]i sit in celo t[em]p[or]e in fra in eodē t[em]p[or]e. Imo i[n] di
uersis loc[is] t[em]p[or]e p[er]n[on]tū m[ir]aculū: in q[uo] q[ui]stidit t[em]p[or]e cadēbo
ra p[re]secrat[us] t[em]p[or]e p[er]suasit in p[ro]ch[us] sic t[em]p[or]e seq[ue]r[is] f[er]m
eos q[uo]d ip[s]e b[ea]t[us] p[er]p[et] q[ui] mille corp[or]a si in q[ui]bet bo
stia p[re]secrata ē vt corp[or]e ip[s]i. Imo p[er]p[et] q[ui] centū
mille. Lū ego m[ir]aculo q[uo]d etia[m] f[er]m naturā nō ē im
possibile cādē rē simul in eodē t[em]p[or]e ē in diuersis
loc[is]. Nā cadē vox nūero simul t[em]p[or]e semel ē in aurib[us]
diuerso[rum] hoim[um]: q[ui] m[ir]aculo: v[er]o b[ea]t[us] c[on]t[ra] d[omi]n[u]m p[er]p[et]
fili[us] cū sit potētie i[n]finite cui nihil ē impossibile: t[em]p[or]e p[er]
q[uo]d o[mn]ia facta sūt: p[er]t[em]p[or]e ē simul t[em]p[or]e semel in eodē
t[em]p[or]e in celo t[em]p[or]e in terra t[em]p[or]e in q[ui]bet sacro altar[is]. Itē
aia ē tota in q[ui]bet p[re] corp[or]is f[er]m Aug[ustinus]. vi. det[er]mi
ni. t[em]p[or]e in lib[ro] de sp[irit]u t[em]p[or]e aia. t[em]p[or]e t[em]p[or]e nō ē nisi vna. Itē
dem s[im]ilitudo est in speculo t[em]p[or]e in facie boi[is]. Sic
aut[em] cadē s[im]ilitudo b[ea]t[us] aliū modū cēdi in bonie

in speculo ita ip[s]e alit[er] in celo. Imo glioso t[em]p[or]e alit[er]
in sacramento: in q[uo] a nobis nō videt in gliā sic
in celo a societate b[ea]t[us]. Lū q[ui] solis cū vnica sit
in celo suo redit[ur] t[em]p[or]e in plurib[us] locis i[n]feriorib[us]
Sic natura speciei vna existēs est in oib[us] suis
indiuisib[us]. Nūc q[ui] q[ui] legi[us] q[uo]d de[us] accepit de
sp[irit]u M[ari]e: t[em]p[or]e dedit septuaginta duob[us] v[er]is
nec t[em]p[or]e p[er]uauit M[ari]e sp[irit]u: nec sp[irit]u a[li]o dimi
nuit: cū indiuisib[us] sit ois sp[irit]us r[ati]onalis. P[er]t[em]p[or]e
rea posito q[uo]d impossibile ē p[er] naturā idē corp[or]e ē
in diuersis locis in eodē instāti t[em]p[or]is. Dico q[uo]d cō
dico: rerū q[uo]d dedit naturā t[em]p[or]e mēsurā rē ac fecit
quō voluit: potuit t[em]p[or]e p[er]t[em]p[or]e hanc naturā t[em]p[or]e mēsurā
mutare t[em]p[or]e facere idē corp[or]e cū nō glificatū in di
uersis locis existere in eodē t[em]p[or]e: vt ait Hugo.
in. q. de sacra. p[re]f. viij. c. iij. v[er]o. N[on] d[omi]n[u]s fuit p[re]sens
quādo B[ea]t[us] accepit m[ir]acra a Naama s[er]u. iij.
Reg. v. t[em]p[or]e m[ir]acra in domo sua: t[em]p[or]e Naama absēs
eo t[em]p[or]e. Itē b[ea]t[us] frōt[em]p[or]e ip[s]i fuit p[re]sens corpa
lit[er] crequīs sac[ra] M[ari]e: t[em]p[or]e t[em]p[or]e corp[or]e erat i[n] se
de sua in qua d[omi]n[u]s mēbat dū cōtaret missa i[n] sua
cathedrali eccl[esi]a. q[uo]d aut[em] corpa lit[er] interfuerit se
pulture ip[s]i: t[em]p[or]e p[er]p[et] q[ui] ibi reliq[ui]t cirothecas q[ui]
deferebat i[n] manib[us] q[ui] cōmēdauerat sacriste do
nec officiu[m] sepulture i[n]pleisset. Et s[an]ct[us] s[an]ct[us] B[ea]t[us]
b[ea]t[us] interfuit sepulture s[an]cti M[ari]e: q[uo]d t[em]p[or]e in
sede sua d[omi]n[u]s mēbat eodē m[od]o in eccl[esi]a Medio
lani. P[er]t[em]p[or]e etia[m] ad p[re]dicta cōfirmāda dari exēplū
de sole qui cū sit vn[us] t[em]p[or]e lux a[li]o vna t[em]p[or]e in diuersis
mūdi fenestris est a[li]o splēdor. T[em]p[or]e legi[us] in croni
cis n[ost]ri ordinis: q[uo]d in Blemania erat demo
niaca quā t[em]p[or]e demō pacifice eccl[esi]a: igredi t[em]p[or]e mis
sam audire p[er]m[itt]ebat. Lū aut[em] vna die sacramē
tū in missa leuaret: o[mn]esq[ue] t[em]p[or]e etia[m] ip[s]e demon reue
rēter adoraret: affuit iude[us] q[uo]dā t[em]p[or]e in eccl[esi]a qui
solus stās rec[us]us genusscendere noluit. Quē demō
in facie p[er]uicēns dicit ei: beu miser: q[ui] nō ado
ras deū verū in sacramento. Et ille. O sunt m[ir]a
culū dei v[est]ri. Nā in omni altar[is] est vn[us]: cū n[on] sit
vn[us] solus deus Deus. vi. Demon aut[em] cito arret
pro cribro posuit illud ante speras solis t[em]p[or]e dicit
iudeo. Nōnetor apparēt rad[us] quor[um] foramina
in cribro. t[em]p[or]e t[em]p[or]e vn[us] t[em]p[or]e est sol t[em]p[or]e non plura in sub
stātia. Et s[im]iliter in sacramento altaris vn[us] deus
indiuisib[us] est vbiq[ue]: t[em]p[or]e in diuersis locis se fide
lib[us] cōicat. Quo exēplo iudeis conuict[us] abijt t[em]p[or]e
credidit. Tenendus est q[ui] firmiter q[uo]d vnu[m] t[em]p[or]e est
corp[or]e ip[s]i licet eodē t[em]p[or]e in diuersis locis cōsecrat
eucharistia. de p[re]f. di. q. c. i. ip[s]o semel.

Ecūda q[ui]stio bereticoz est. Quō corpus
ip[s]i tā magnū possit p[er]tinere t[em]p[or]e stare sub
hostia tā pua: t[em]p[or]e sub q[ui]bet a[li]o fragm[en]to
Qui m[ir]aculo q[uo]d de[us] sua infinita potētia p[er]t[em]p[or]e facere
q[uo]d mai[us] cōtineat sub minori. Et de b[ea]t[us] d[omi]n[u]s a di
uersis doctorib[us] varia exēpla: t[em]p[or]e q[uo]d exēplifi
cāt de mari. De quo d[icitur] Eccl[esi]a. i. Oia flumina in
trāt mare: t[em]p[or]e mare nō redundat: t[em]p[or]e t[em]p[or]e loc[us] maris
nō est dilatat[us] a p[ri]ncipio sue creatiois vsq[ue] nūc

t[em]p[or]e plusq[ue] sex milib[us] annor[um] oia flumina intrauerūt
ip[s]um mare: nec t[em]p[or]e redundat[ur] exēte aqua ip[s]i. Et
diuersis pluujs q[ui] sepi[us] causant[ur] et influētia sp[irit]u
rū t[em]p[or]e planetar[um]: t[em]p[or]e alijs et causis. T[em]p[or]e et hoc p[er]du
dūt maius p[er]tinere in minori deo sic disponēt.
B[ea]t[us] vero dant exēplū de colligētib[us] māna in de
serto ad mensurā gomor[um] etn[is] valis. De q[uo] d[icitur]
Exodi. xvi. Collegerūt ali[us] plus t[em]p[or]e ali[us] min[us]: nec
q[uo]d plus collegerat habuit ampli[us]: nec q[uo]d minus
parauerat reppit min[us]. Et quo p[er]du dūt q[uo]d de
p[er]t[em]p[or]e facere q[uo]d vas min[us] tān[us] cōtineat q[uo]d māna
B[ea]t[us] aut[em] dant exēplū de vase pleno cinerib[us]: q[uo]d
tān[us] capit d[icitur] aqua cū cinerib[us]: q[uo]d sine cinerib[us]
B[ea]t[us] vero dant exēplū de imaginatiua boi[is]
q[uo]d cū sit parua potētia cōp[re]hēdit tā magnā ciuitatē
cū oib[us] suis dispositiōib[us]: t[em]p[or]e s[im]iliter paru[us]
ocul[us] p[re]hēdit magnitudinē altissimi t[em]p[or]e lacu
mi mōns. De q[uo] d[icitur] q[uo]d q[ui]q[ue] minor[um] virtutē suā
perare maior[um] sicut paru[us] in Dauid pueru[us] su
perare Goliath gigantē. Reg. iij. c. iij. p[er]t[em]p[or]e p[er]t[em]p[or]e facit
re corp[or]e maius p[er]tinere sub minori. B[ea]t[us] etia[m] d[icitur]
exēplū de aia: que vt ait Aug[ustinus]. vi. li. det[er]mi
nit tota i[n] toto corp[or]e: t[em]p[or]e tota in q[ui]bet p[re] corp[or]is
t[em]p[or]e nō est maior: i[n] vno gigantē q[ui] in vno puerulo:
nec credat[ur] exēte corp[or]e. t[em]p[or]e t[em]p[or]e ita illud i[n]plet t[em]p[or]e vni
ficat augmētātū sicut q[ui] erat puulū. nec dimi
nuit ip[s]o diminuto: vt truncato aliquo mēbro
ip[s]i corp[or]is. S[im]iliter in vno quo speculo rēp[re]sen
tat longitudo t[em]p[or]e latitudo magnat[ur] curuū. Res
citāt aut[em] Alexander de alcs vbi sup[er] q[uo]d cū q[uo]daz
nō possit credere q[uo]d sub tā pua hostia totū corp[or]e
pus ip[s]i cōtineat: s[em]el existēs ad missā in cho
ro fratru[m] minor[um] instāter rogauit d[omi]n[u]m vt hanc
hesitationē sibi tollere dignaret[ur]: cū p[er]t[em]p[or]e tras
diuit de[us]. T[em]p[or]e cū hostia cōsecrata leuaret[ur] ille vi
dit oculis carnis q[ui] puer magnū t[em]p[or]e grāde cōti
neri i[n]fra terminos ip[s]i hostie nec illam credere
nec ab ea credi. Qui statim p[re]sumpsit in labijs
mas t[em]p[or]e magnū ciuitatū current[em]q[ue] ad magistrū
Guilbelmū theologū sue i[n]firme fidei defectū t[em]p[or]e
miraculū recitauit. Et addit B[ea]t[us]. q[uo]d quān[tum] ad
hunc articulū soli est fidei cōmittēdū: q[uo]d nō est
aliq[ui]d oino simile per exēplum inuenire: nec
ad hoc attingit intellectus creat[ur].

Ecūda q[ui]stio est quō p[er]t[em]p[or]e esse q[uo]d corp[or]e ip[s]i
sit ante oculos n[ost]ros t[em]p[or]e ip[s]um nō videam[us].
Qui m[ir]aculo illud q[uo]d Greg[orius] m[ir]aculo Petro diaco
no suo in li. dialogo. q[uo]d mirabat[ur] aiam nō vide
ri cū in morte erit de corp[or]e. T[em]p[or]e ait. Nunq[uam] q[uo]d
aiam meā nō vides me et animē eē credis. Sic
ergo aia cognoscat esse in nobis et actū q[ui] ab
ea puenire sentiam[us] pue[us] ē intelligere mēorari t[em]p[or]e
vt d[icitur] in. q. de aia. S[im]iliter corp[or]e ip[s]i papi p[er]t[em]p[or]e
in hostia et effectū a[li]o q[uo]d vniificant[ur] t[em]p[or]e p[er]solant
digne cōicantes. Vel dicere possum[us] sicut oculi
noctue nihil vidēt i[n] die: t[em]p[or]e t[em]p[or]e dies est eis p[re]sens
dar[us] t[em]p[or]e sicut tu loqueris in nocte cū aliquo co
te existere t[em]p[or]e nō vides cū ita nō est mirū si vides

color panis et non corpus christi sub ipso velatum. Itē
sicut deus potest facere quod ignis non calefaciat rem sibi
presentem. sicut patuit tribus pueris in ardenti fornace
et ceteris. Dan. ij. ita potest facere quod oculus non
videat rem sibi presentem. Et sicut Balaam non videbat
figuram agni quam tamen a se asina videbat. Num.
xxij. Et discipulus Delusei non videbat exercitum
magnum angelorum quem tamen ipse Deluseus videbat. iij.
Reg. vj. si nec nos possumus corpus christi videre:
et tamen in hostia consecrata. Et panis formis possit re
spiciendi si quis quereret. quod potest esse quod sit corpus christi
in ipsa hostia et tamen negando hostiam ipsam: tunc non
comprehendamus ut corpus beati. Et similiter gustan
do non apprehendimus ut carnem vel sanguinem. Quia
sicut deus potest impedire visum ne rem comprehendat
sicut est: ita etiam potest impedire tactum et gustum. quod
facit in hoc sacramento ut fidei maior meriti accrescat.
Unde canit ecclesia in festo corporis christi. Quod non ca
pit quod non videt animosa firmat fides preter re
rum ordinem. Licet autem in hoc sacramento aliud sit: et
aliud videatur: tamen in ea non est aliqua falsitas. In
naturalibus enim videmus quod multa aliter apparet quam
sunt. Sol ei apparet quasi cubitalis rotunditas: quia
sit multo maioris quantitas. quandoque etiam appa
ret rubeus vel pallidus: quod tamen pegrinarum im
pressionum non est susceptum. videtur etiam quasi non moue
ri: et tamen velocius transit quam balistarum sagitta: aliter
enim non posset quotidie ab oriente in occidentem per
transire. Remus etiam in aqua appetitur vel fra
ctus: quod tamen in rei veritate est rectus et integer.
Febuacianus etiam dulcia videtur amara. Christus etiam
post resurrectionem suam licet esset corpus gloriosus ostē
dit se discipulis eundem in emaus in specie pegrini.
Lu. xxij. et Magdalene in forma hortulani.
Job. x. celata sua effigie et corporis splendore. Unde
similiter potest sub specie panis se offerre. Sicut
etiam ipse deus in columna nubis de die: et in colu
na ignis de nocte apparere et suam maiestatem oc
cultando precebat populo israel quem eduxit de egypto
ut habet Exo. xij. Et in forma nubis operiebat
tabernaculum testimonij. Exo. xl.

Quarta questio est: quod potest esse quod corpus
christi quotidie comedatur et nunquam consumatur
sed vivum remaneat sicut dicitur in c. quod mandu
cat. de cōse. di. ij. Qui respondeo non esse mirandum de hoc
Quia quando due res sunt ab invicem separabiles deus
potest facere quod tangatur et consumatur una sine altera
Unde si angelus esset in tuo cibo tu cōderes et cō
sumeres cibum et non angelum. Sicut ergo beatus Exo. di.
ij. rubus quem videbat Moyses ardebat et non
comburebatur sive consumebatur: ita corpus christi a fide
libus sumitur et non consumitur. Facit etiam ad hoc illud
quod legitur in vita beati fructus. s. quod apud Potentiam
civitatem apulie dicitur quidam nomine Rogleri dū
de sacris beati fructus stigmatibus cogitaret ianua
subito fuit in manu sinistra sub archeteca pectus
suo ac si perisset speculum de balista: ipsa tamen ar
cheteca oino remanere intacta. Potest etiam dari

exemplum de auro: cuius rubigo sola ab igne co
sumitur ipso incorrupto remanente. Et potest etiam
adduci ad propositum illud Job. x. Quod omnia que fe
cit nec tamen consumens. transierunt enim quo ad glori
as in quibus tempore iudicii imutabuntur. Mar
tbei. xij. Eadem et terra transibit. sed non quod ad subs
tantiam secundum theol. an. iij. di. xl. vij. Sicut etiam ful
gur quandoque consumit pecuniam in marsupio et va
sa aurea vel argentea in capsula: et ferrum ensis in va
gina. et tamen nec ipsum marsupium: nec capsula: nec
vagina leditur sive destruitur. Ita deus potest facere quod
corpus filij sui a nobis sub specie panis et vini
manducetur: et tamen sola species ipsius panis et vini
consumatur vivo ipso corpore et integro remanente. Ad
propositum etiam adduci potest exemplum quod habet. iij.
Reg. xvij. de oleo in lechiro vidue et farina hy
drice et de quibus virum vno pastu reficit potuisset
per viam naturalem due persone: et tamen intra tres me
ses de illo oleo et farina cibatur fuit Helias et vi
dua cum filio et non defecerunt divina virtute sic dis
ponere. Potest etiam responderi secundum fructus de mag.
in tract. de corpore christi. quod sicut cum homo cōditur a leone
aia eius non consumitur sed solus corpus. ita dū hostia
sumitur a sacerdote vel ab alio cōmunicante corpore
christi non consumitur sed species panis. et sicut corpus ho
minis corrupto aia integra et incolumis separat.
Eccl. xij. Revertatur pulvis in terram unde venit: et
spiritus redeat ad deum quem dedit illi. Ita corruptione
facta circa species definit esse corpus christi in loco
Unde beatus Andreas apostolus dicebat Ecce pro
fuit. quod agnus iste postquam a fidelibus est comestus re
manet integer atque vivus. Unde canit ecclesia. Sumit
vnum sumit mille: quantum isti tantum ille: nec sumptus
consumitur

Quinta questio est. quod ad fractionem hostie
non frangitur corpus christi: sed in omni pericula in
teger permanet. de cōse. di. ij. c. singli. et c. sequens. Qui
respondeo secundum fructus de mag. vbi dicitur. quod si corpus tempore
quo habuit corpus passibile et mortale et tale quod
tunc habuit dedit apostolis. ut dicit Innocentius in
lib. de officio missæ. Fregitque species panis si
ne sui corporis visione. Multo magis post suam res
urrectionem cum habeat corpus impassibile nihil pas
situr et talium specierum quodlibet attritione. Ad hoc etiam
dat idem doctor vbi dicitur exemplum nafale dicens: quod sicut
frangendo speculum non frangitur imago que in illo appa
rebat: sed resultat in quolibet parte speculi. ita in ho
stia consecrata non frangitur corpus christi: sed solus mensu
ra quantitas hostie quam habebat ante consecrationem
corpus autem christi integrum sub quolibet pericula perseverat
Unde canit ecclesia vbi dicitur. A sumere non cōsumitur: non
cōfractus: non divisus integer accipitur. Et iterum. fra
cto demum sacro nevaclles sed membris tantum esse
sub fragmento quantum toto regit. Nulla rei fractura
signi tamen sit fractura: quia nec statim nec sta
tura signati minuitur. Aliud quod ad hoc exemplum
datur a doctoribus de aia: que licet corpus hominis
demembris in membris incidatur: ipsa tamen integra

et incorrupta permaneret.

Extra questio hereticorum est. quod possit
esse color et sapor sine subiecto. quod videtur
in hostia consecrata sit albedo et sapor panis
et tamen ipsa albedo et sapor non sit in pane trans
substantiato in corpore christi nec similiter in ipso corpore
re. Sed ad hanc questionem pater responsio ex pres
dictis. Respondimus enim deum posse conservare in esse
accidens sine subiecto. cum enim substantia et accidens
differant per essentiam potest deus illa ab invicem sepa
re. Preterea hoc possumus corroborare exemplo
radiorum solis: qui quando illustrat fenestram vi
tream color apparet in pariete sive in terra: eo quod
si laues vel radas non recedit. Itē in speculo appa
ret albedo et nigredo atque longitudo ac latitudo
imagine: et tamen ista accidentia non sunt subiective in
speculo ipso eadem ratione sed solū apparerent. Quod
pater. Quia si aliquid interponatur inter radios et pa
riete: vel inter speculum et imagines representatas:
non amplius ibi apparebunt. Potest ergo deus facere
quod iste cibus spiritualis habeat saporē panis et vi
ni et tamen eo non sit aliqua substantia panis aut
vini. et consequenter quod ibi sint accidentia sine subie
cto. sicut etiam faciebat quod digne manducantes man
na sentiebant saporē carnis et aliorum ciborum quos
desiderabant. Sap. xvj. Exo. di. xvj. et tamen in ipsa
mana non erat carnis sine aliorum ciborum substantia.

Septima questio est: quod potest esse quod cor
pus christi tam magnū in manu sacerdotis
non ponderetur. Qui respondeo simile respice in
alijs. Nam aliquando homo sumit cibum in ma
gna quantitate: et tamen cibus ille non gravat ipsum
sed alleviat et fortificat. Preterea dico quod ille qui
dedit proprietatem rebus potest facere quod ipse res non ope
rentur secundum illas proprietates. sicut fecit quando ferrum
quod naturaliter est grave et persequens natura
liter rediit deorsum. iij. de celo et mundo. fecit na
tare de super aquas. iij. Reg. vij. Sed quis nisi
stultus meretur de corpore christi quod non ponderet
cum non miretur de corpore Petri ambulantis super
aquas maris. sicut habet Matth. xij. vbi etiam
dicitur. quod iesus venit ad discipulos qui erant in flucti
bus maris ambulans supra mare. Et in legenda
sanctorum Nafarij et Elsi legitur: quod cum naute ad pre
pium Neronis ipsos scopieassent in mare post
modum orta magna tempestate in mari ita quod ipsi
naute pene mergebant: viderunt ipsos sanctos abu
lantes supra mare etc. Exemplum etiam habemus de cor
pore Marie egyptiace que similiter super aquas
Jordanis beatus ambulavit. sicut habet in vitis san
ctorum patrum.

Octava questio est: quod talis cibus real
iter a peccatis imundis et infectis sine
sui infectione. Qui respondeo quod sicut radii so
lis per luctum et alia loca infecta transiunt non infici
untur: ita et multo minus corpus christi ab imundicijs
cōmunicatiū non maculatur. Nona questio est.
Quod potest ita cito descendere corpus christi ut in prola

tionem vicini verbi consecrationis adsit in hostia.
Dicit enim Augustinus in li. de corpore christi. Sacerdos fac
it corpus radio velocius de celo descendere. Qui
respondet quod oculi nostri in celum sedentibus subito vident
stellas et sine mora. Similiter et sol statim quod oritur
est diffundit in instanti radios suos ab oriente in
occidentem. Quare ergo magis creator ipse solus pote
rit hoc agere. Danielis etiam. xij. legitur: quod Abacuch
propheta portatus fuit ab angelo in ictu oculi a iu
dea in babiloniam: et abo allato Danieli in mo
mento reposuit est ab eodem in iudeam. Decima
questio est talis. Ponamus quod aliquis sacerdos dis
cat verba consecrationis super magnam quantitatem pan
is et vini: ita quod de illo cibo et potu potuisset su
stentari vnum homo per menses: et talia verba proferat
animo consecrando ita quod effectualiter consecraret licet
peccet taliter consecrando. Insupponamus quod talis ci
bus et potus non alioquin vel aliter virtutem per menses:
et sic vivat et illo nutretur. Queniam quod sit illis quo
nutriatur si ibi non sunt nisi accidentia panis et vi
ni quod non nutriunt naturaliter: sed solū substantia. Res
pondet quod deus quod substantie panis et vini dedit virtutem
nutriendi: potest etiam illa dare solis accidentibus
eius in hoc sacramento: sicut supra naturam facit
illa subsistere sine subiecto. Vel dicendum quod hoc
nutrimentum causabitur tam in malo quam in bono su
mēte per virtutem corporis et sanguinis christi: quod solus suus fa
cit oriri super bonos et malos: et pluit super iustos
et iniustos Matth. v. Possumus etiam dicere quod id
permittit deus hunc cibum sacramentalem nutrire: et ali
os effectus bene que ante consecrationem habebat: ut fi
deles videntes in eo effectus panis et vini et tamen cre
dentes veraciter quod in ipso non est aliqua substantia
panis aut vini sed solū accidentia magis mere
rentur: quia virtus est circa bonum et difficile. ij. Et ibi.
Ecce vero infideles et idurati sic eorum exigentibus
demeritis magis idurarentur: quia vult Ambrosius
super Lucā. Qui in novissimo huius seculi occu
pant: scire divina non possunt nec mereri. Bli
autem dicitur quod talis sacerdos licet habeat animum conse
crandi: tamen non consecrat: quia intentio sancte matris ecclesie
eius ordinatio in sacerdotio: et auctoritate consecra
di sibi tribuentis ex parte dei: non est quod talis sacerdos
in abusus: sed solū illa quantitas que rationabiliter
potest sumi a fidelibus sacramentaliter: ut dicit Bernardus.
de alio in quarta pre sume: in tractatu de eucharis
tia: et idem tenet sanctus Bonaventura et multi alij theologi
in. iij. di. x. quantum beatus Thomas in eiusdem libri di.
x. teneat oppositum. Si autem quidam quod deus iesus
suo non vult a nobis videri corpus suum in hoc
sacramento. Respondet fructus de magro.
in quodam sermone: quod hoc facit propter quattuor rō
nes inter alias. Primo propter nostram humili
tatem: ut scilicet humiliemur in receptione huius sacramen
ti: cōsiderantes nos indignos videre ipsum deum
Iesum. Secundo propter nostram fidelitatem: ut cre
dendo quod non videmus: magnam mercedem fidei
recipiamus. In hoc enim sacramento quod est super omnia

Intelligentia humani necessaria valde est capitula
no intellectus in obsequio christi. Tercio propter indi-
gnitatem quo ad malos qui indigni sunt conspiciere
corpus filii dei. Quarto propter imbecillitatem quo
ad oculos quia claritate corporis iesu nullus viator
naturaliter inspicere posset. Dicit autem Augustinus contra
omnes quæstiones quod fieri possent contra predicta. Ad
sic fides et nulla questio insoluta remaneret. De
veritate vero huius sanctissimi sacramenti panis
vini prædicti in. MCCCLIII. in comitatu Lunin-
gie ubi erat quidam hereticus qui non credens in hostia
consecrata esse corpus christi sepe infestabat quedam fili-
um suum presbyterum catholicum et cum conabatur ad infi-
delitatem suam reducere. Unde quadam die dixit ei. Fi-
lii si vis venire mecum ostendam tibi christum et virginem
Mariam qui dicentibus quod beatus fides et corpus christi
est falsa. Cui presbyter dixit. Cras venis tecum. Ma-
ne autem facito prædictum presbyter missam celebravit: par-
temque sacramenti referens detulit secum occulte
Pater vero ei duxit illum in synagogam hereticorum
in quadam scola ubi apparuit ei diabolus in forma
christi et beate virginis. Sacerdos autem ille inde de-
monem qui habebat imaginem christi. Es tu saluator
nostre. Et ille. Sum: inquit. Tunc sacerdos sacra-
mentum tulit et diabolo ostendit. Cuius presentia non susti-
nens demon disparuit oculos illos hereticos in lu-
ce illuminatos usque ad popliteos cum tanto fetore ve-
nit se sustineret. Sacerdos autem ait illis. O heresi-
tica miseri convertimini ad fidem veram: quia errores vestri
fecidi sunt. et reuertendo illis filius prolatum præmi-
um et alios sicut hereticos qui oculos combustos sunt. Et
hoc venit ad manum beati Iobis de capistrano dum
ibi esset inquisitor. Aliud quoque prædictum legit in vi-
taspas ubi dicitur quod quidam simplex heremita magne
fame et hunc vite decipiente iunio humani generis cre-
debat quod in hostia consecrata non esset veritas corporis christi
sed solum in figura. Ad quod præterit duo alii sancti
heremite ut cum ab illo errore reuocarer. Qui dis-
piciat quod aliter non crederet nisi prius dare cognosce-
ret. Cui illi heremite dixerunt. Oremus deum tora
hac hebdomada venobis visitare huius rei decla-
rare velit. Steterunt ergo omnes in oratione illa hebdoma-
da in sequenti dominica conuenerunt sibi ad ecclesiam ut
audiret missam et communionem reciperet. Consecrata autem
hostia et posita super altari viderunt omnes tres super
ipso altari vnum puerulum in loco hostie. Quando vero
presbyter cepit rumper hostiam videbat quod vnum ange-
lus de celo descendens cum vno gladio diuideret il-
lum puerulum et in calice reaper ei sanguinem. Com-
pleta autem missa cum ille heremita iret cum alijs ad
communionem videbat sibi quod vna pericula illius carnis
sanguinolente ei soli daret. Unus valde timens et stu-
pefactus exclamauit et dixit. O domine iesu ipse ego
facile credo quod in hostia consecrata est tuum corpus
et in calice tuus sanguis. Quo dicto statim illa
caro reuerfa est in specie panis: et ille communionem rece-
pit. Tunc illi duo heremite dixerunt ei. Scitis deus
quod humana natura abhorret comedere carnes cru-

das ordinavit hoc sacramentum sub specie panis
et vini: ita debet deuote et fideliter recipi. Quia
igitur de hoc beneficio gratias deo referentes ad spem
cellam redire. In eodem quoque libro legitur quod quidam
deuotus presbyter quotidie celebrans missam instanter
orabat deum: ut sibi ostenderet filium suum in specie pue-
ri in sacramento altaris: non quia de eo dubitaret: sed
pro sua consolatione. Unde semel in missa post consecra-
tionem cum capite versuo terram inclinans super hoc
deuote oraret: angelus dei affuit qui dixit ei. Erige
caput tuum et vide dominum Iesum in ea statura in qua
mater eius cum parit. Ille autem venerabilis presby-
ter eleuans caput vidit filium dei in forma pueri:
sicut erat quando sanctus Simeon recepit illum in
brachijs. Angelus autem dixit ei. Postquam tanto te de
siderasti videre dominum Iesum nunc aspice ipsum et
manibus tuis tange. Prædictus autem presbyter mira-
bili iocunditate repletus illum benedicens puellum in bra-
chijs accipiens: et ad patrem dulciter stringens ample-
xatus est et suavia oscula illi dedit. Deinde res-
posito super altari ipso puero orauit ut puer ille
in perpetuam hostie formam rediret. Quo facto deu-
tissime se cum illa communicauit.

¶ Pars tertia huius sermonis de fructificatione et
utilitate audientium missam.

¶ Et ratio de utilitate audiendi missam restat
videre. Si autem vellet omnes utilitates et fru-
ctus explicare: quos audientes missam consequuntur
ponitur in narrando deficeret: quia illos ad plenum ex-
plicare valeret. Unus possit dicere cum manuano
Virgilio in. vi. Eny. pauca et bona imitatio. Non
mibi si lingue centum: ferrea vox potero missam
promerere fructum. Et illud quod in primo eiusdem operis idem
poeta decantat. di. Ante diem clauso componet vesp-
olipo. De ipso tamen solus duo decim breuitatis et
explicabitur. Prima igitur missæ utilitas dicitur
receptionis: secundum enim quod colligitur ex dictis Augusti-
ni in. c. quod passus. de. p. se. di. ij. Ille qui deuote iterum
est missæ: si illa die moriatur peritus de peccatis suis
licet actualiter recipere non potuerit ecclesiastica sa-
cramenta: tamen illa censetur obtinuisse et recepisse.

¶ Secunda utilitas dicitur impetrationis. De qua inquit
Hieronymus. Aliquis dubio dabit nobis dominus de illis
quod in missa petimus: et quod magis est: etiam sepe dat
quod non petimus. Unde imolata est dei glificatio
sanctarum animarum refectio: et humani generis tra-
ctatio. Qui ergo deuote interest missæ in qua filius
dei offert patri: et quicquid petitur in nomine eius pos-
tulat: quod cumque iustus petierit obtinebit: dicente
ipso domino Iesu Johannis. xvj. Si quid petieritis
in nomine patris mei dabit vobis.

¶ Tercia utilitas dicitur meritationis. Ma-
gis enim meretur audire vnam missam deuote
et sine peccato mortali: et multo magis eam celebrare
quod si peregrinus doctus sit totum spatium terre: et omnem
substantiam suam pauperibus erogare secundum Bernardum.
Unde dicit Augustinus quod omnes passus quos facit homo
eundo ad missam: ab angelo scribuntur: et pro quo

libet passus dominus dabit ei bonum premium. Quar-
ta utilitas dicitur conuersio. Secundum enim Ambrosium illud
quod homo comedit post auditionem missæ in mensa nu-
trimenti conuersus et magis proficit et conuenit natus
re. Quinta utilitas dicitur supplicatio. Secundum enim
Anselmum plus valet vna missa audita in vita quam
mille dicte post mortem pro eadem persona: et vna mis-
sa superat virtutem omnium aliarum orationum quantum ad
remissionem culpe et penam impetrandam. Et merito
ita sicut caput est nobilior pars corporis: in di-
gnitate excedit omnia alia membra. Licet in diuersis.
Et de religi. et sumptu. su. ita omne capitulum nisi plus
valet quam oculos omnium membrorum corporis mystici. Et
ideo missa que est oculus capituli nostri christi et eius sacri-
ficii plus est grata patri celesti et magis ab eo ob-
tinet quam quæcumque oculos circumstantium sanctorum. Sexta
utilitas secundum Bernardum dicitur parturitionis. Sic enim quod
si mulier grauidam deuote audiat missam: si eodem
die peperit non sentiet in partu magni dolorem.
Septima utilitas dicitur saluationis. Secundum
enim Chrysostomum celebratio missæ quod dāmodo tantum valet
quantum mors christi in cruce. Sicut enim pro morte christi
redempti sumus: sic pro celebratione missæ salutem con-
sequimur. Unus secundum Gregorium pro quolibet missa vnus
peccator conuertitur: et vna anima absoluitur a pena sibi pro
peccatis debita: et vnus iustus in via rectitudinis con-
seruatur. Et propterea idem Gregorius in collecta missæ dicit.
Sic abluno scelerum: sit fortitudo fragiliū: sicut
uorum atque mortuorum fidelium remissio omnium de-
lictorum.

¶ Octaua utilitas quod sequitur ex prædictis dicitur mi-
nigatiois siue relaxationis. Secundum enim Hieronymum
ait quod sunt in purgatorio pro quibus solet
sacerdos in missa orare interim nullum tormentum
sustinet dum missa celebratur. Dicit quoque Gregorius pena
viventium et mortuorum interim dum cantatur missa re-
laxatur: et precipue illorum pro quibus oratur specialiter. Idem
quoque Gregorius de sacrificio missæ inquit. Nec vicima
oiam ab eterno interitu liberat quam nobis mores
vniuersi per mysterium representat. Ad significandum
autem quod hoc sacrificium prodest uiuis et mortuis sa-
cerdos in missa frangit hostiam in tres partes. vnde enim
dicitur in rationali diuinorum officiorum. Prima pericula
ipsius hostie significat quod hoc sacrificium offertur ad
honorem dei et sanctorum qui sunt in celo. Secunda ad salu-
tem uiuentium in mundo. Tertia vero quod in calice mery-
tus ad liberandos laborantes in purgatorio. Et ideo
sacerdos dicit. Ut illis proficiat ad honorem nobis autem
ad salutem. scilicet uiuis qui mortuis nobis uiuentibus pro
charitate. Ista ergo utilitas etiam est appellata libe-
rationis. Nullum enim sacrificium in toto mundo pro quod aie
defunctorum cum liberentur a penis purgatorii quod pro
sacratissima oblatione missarum. vnde dicitur oculus theolo-
gi in. iij. di. xlv. Liberant enim anime defunctorum pro
celebratione missæ pro illis dicte: vel in totum ab omnibus
penis purgatorii. vnde ait Hieronymus quod pro quilibet mis-
sa deuote celebrata plus anime exeat de purgatorio
vel saltem diminuantur eorum penæ. cum martire extra

de cele. miss. c. aie defunctorum. et cap. xij. q. 4. Et
ad hanc missam exemplum ponit Gregorius in. iij. Dialogorum
de multis defunctis in penis purgatorii existens
quod pro missa pro illis dicte a purgatorio liberati
sunt. Nonna utilitas dicitur remissio. Remittuntur
enim peccata venialia in auditione missæ. vnde Augustinus
Si quis deuote audierit missam non incidat in penam
mortale: et venialia remittuntur ei et etiam peccata
ignorata. Septies autem fit remissio venialium in
missa. Primo in prefatione generalis quod fit in principio missæ
Secundo quando notatur nomen domini nostri Iesu christi et fit ei
reuerentia. Tercio in eleuatione corporis domini. Quar-
to in eleuatione calicis. Quinto quando dicitur Pater noster.
Sexto quando prout per cum peruenit. Septimo
quando accipitur benedictio sacerdotis in fine missæ: et
beati per benedictum. c. d. c. m. i. q. j. vna cum. c. tres sunt
de pe. di. i. et c. de quidam. de pe. di. ij. vna cum
suis glossis. Et propter hoc ecclesia statuit ut quotidie
missæ celebrantur. Unde de. p. se. di. ij. c. iterum. scilicet
prout est. Iterum quidam bec oblatione licet ipse semel
tantum passus sit quod quotidie peccamus peccatis sine
quibus mortalis infirmitas vivere non potest. Et ideo quod
quidam labimur quotidie christus pro nobis mysticem
molam. Decima utilitas pro appellari pro fructu
nis. Quam ponit Augustinus in li. 8. corpe christi di. q. illo
die quod quod videtur corpus christi lumine oculo et seruatur ei
et quod pro illo tempore quod quod audit missam non sentiat se
seruatur in eodem vigore quo erat quando incepit audire
missam. Sic etiam Bernardus cum de ligno vite comederat
non infirmabatur nec senescebat: nec vita eius breui-
batur.

¶ Undecima utilitas dicitur augmentatio: de
qua inquit Innocentius in li. iij. de officio missæ. c. si. di.
c. 1. Per huiusmodi sacrificium et vniuersis in nobis virtutes
augentur: et omnes gratiarum fructus et habent. Duode-
cima utilitas dicitur preseruatio. Preseruatur enim deus
audientem missam a multis periculis. Ut ait Augustinus di.
q. illo die quod quod missam deuote audierit: morte
subitanea non morietur. Et si absque cognitione decesse-
rit pro cōsecrato habebit. Et iterum ait. In illa hora vis-
sionis corporis christi deabolus erit de corpe cuiuslibet
peccatoris duote illud aspiciens. Et quod missam integre et
deuote audierit: non deficiet sibi de illo die abo-
corpi necessarii. Idem quoque Gregorius pro audientibus missam bonum
liberat a multis malis et periculis affirmat Gregorius
in. iij. Dialo. Unus idem Gregorius in collecta missæ di-
cit. Sic per omnia mundi pericula firmamur. Et
ad huiusmodi visitationem firmationem legitur quod tres socij per-
gebant simul in itinere: vnum autem eorum quotidie vole-
bat audire missam: alij vero non. Cum ergo quadam die per-
ficeretur simul iterum bonum ab eo et socij interfecti sunt
ipse vero qui audierat missam non fuit nec cum esset
simul: et vnum prope alium. Sic legitur de alio quod quon-
die audiebat missam. Quadam autem die cum iret ad
ecclesiam: inuenit populum redeuntem ab ecclesia: et intelligens
missam esse finitam: cepit flere. Quidam autem ex illis qui
audierat missam cepit ridere et dixit: quod par curas
bat de missa. Unus si volebat faceret sibi donum

illa missa quā audierat. Ille autē acceptavit s munus. Quo facto statim diabolus irruit in illū qdā parvū curā fecerat de missa et aliq dā dērat. Et quo parvū qdā pseruabat ne diabolus irruerit in ipm qdā audiebat missā. quā neglecta statim demoniacus factus est. Legit etia qdā pater vo lēo cū quodā dñō et pncipe ponere filiu suū pce pte adē filio vt qndie audiret missā si esset possi bile. vt cū dñs sic pfuaretur quo ad corpus qdā quo ad aīa ad oībo malis. Qd ille facēs i ma gna dñi sui grāa sublimat⁹ est. Quapropter qdā ei⁹ emul⁹ inuidia cōmor⁹ accusauit illū iuuenē corā pncipe dicēs illū esse traditorē suū et iſidia ri vitē eius. Quib⁹ auditis ille pnceps credens vera esse qd dicebant misit ad mīgīm fornaç suē papiēs ei vt pmiū camerariū suū qd postera die irret ad ipm et pte pncipis statim apprebēderet et ligans manib⁹ et pedib⁹ in ardentē fornacē p/ ipceret. Postmodū vō ille pnceps pcepit dicto iuueni vt mane seqnti ad mīgīm fornaç irret dī cēs qd faceret pceptū pncipis sui fidelis. Cū igit dīc⁹ iuuenis esset pncipis sui fidelis mane sur gens cepit ire ad fornacē: emul⁹ autē ei⁹ omnia scīs et desideria videre mortē illū sequebat cū a lōge. Dū igit ille iuuenis audiuit in quada ecclia p quā trāibat pulsari quādā cōpanulā p deuotiōe corp⁹ xpī: ingressusq eccliam ad/ orauit deuote corp⁹ xpī et ibi aliqutūlū morat⁹ ē ad missā. Emul⁹ autē ei⁹ de hoc nō aduertēs pu tabat cū iā esse mortuū cōbustū in fornacē: vñ auid⁹ vidēdi illū mortuū gredit ad magīm for naciōis introgās vtrū pceptū regis adimplet. Mgī autē fornaciō qd stabat parat⁹ cū famulis suis subito apprebēsum illū picat in fornacē et statim cōbust⁹ est. Ille autē iuuenis postea qd ad missā deuote stetit pexit ad fornacē dicēs ma gistro fornaciōis illō qd sibi pceperat pnceps. Il le autē dixit. Ego infeci illum traditorē pncipis nri. pceperat emī mibi vt in fornacē picerē illū ca merariū qd pmi⁹ ad me veniret et pte sua. Quib⁹ dīc⁹ oñdie sibi illū emulū suū mortuū. Ille vō pſideriō liberat⁹: suā p meritū misse pexit ad pncipē et illi fecit innotescere inocētiā suā: et quō p meritū misse liberat⁹ fuerat a morte quāz sibi emul⁹ su⁹ pcurauerat. Qd intelligēs pnceps eū in maiore grām recepit: tīpe etiā postmodū qndie missā audire pcurat. Qd facietes grām dei habebitis in b seclō et glīaz in futuro.

Seria qnta in cena dñi de sacratissima cōio/ ne Sermo decimusqrtus.

De facite quo

b nenscūq suminis in meā cōmemor/ rationē. Luc. xij. transumptiue. i. ad Ebor. xj. et in eplā occurrentis serie. Scdm sententiā magistri Petri lombardi in. iij. di. viij

et sanctū Bona. in eadē di. atq. Alex. de aley i iij. pte sūme in tractatu de eucharistia. Noctē gnuissimū sacramētū eucharistie: pfiguratiū fuit in tota sacra scriptura veteris testamēti multis figuris. Inter alias autē figurās pma est i lege nature ante legio dationem: et bñ Sen. iij. vbi dīc⁹: qd redeunt Abrahā de pſio: Melchisedech rex salē et sacerdos dei: obtulit ei panē et vinū: vt de eo comedēs et bibēs refocillaret ipē et locq ei⁹ qui erant laſsi et pſio. Figuraliter p Melchisedech intelligit sacerdos xpian⁹: siue ecclia catho lica: que Abrahā. i. cuilibet xpiano pſianti cū bo ſtibo. i. demonijs. Vita emī nra milita est super terrā Job. vij. et quotidie bēm⁹ lucā cūz pncip bus tenebrarū. vt inquit apls ad Ephe. vij. dat panē et vinū. i. corpus et sanguinē dñi nri Jēsu xpī: sub specie panis et vini: imo ipse xps qd hoc sacramētū instituit offert semetipm nobis ad comedendū: vt corroboremur in pſio cōtra bo ſtes. Quod puidēs Dauid in spū dixit ps. cix. Tu es sacerdos in eternū fm ordinē Melchisedech. Ideo decantat ecclia i officio corp⁹ xpī Sacerdos i eternū xps dñs fm ordinē melchē sedech panē et vinū obtulit.

n Orandū ē autē fm Alex. de aley. in. iij. parte sūme in tractatu de eucharistia: et Tho. in. iij. di. xj. ar. j. q. j. Xps instituit hoc sa cramentū sub duabus spēbo multiplici rōne: et maxime qd hoc sacramētū reprēsentat ei⁹ passio nē in qua sanguis a corp⁹ fuit separat⁹: et iō cōs grūū fuit ipm ordinare sub duplici specie. i. pa nis qd reprēsentat corp⁹: et vini que reprēsentat san guinē. Itē qd hoc sacramētū est institutū ad salu tē corp⁹ et aīe. Et iō recte in spē panis fuit ordi natū ad significandā salutē corp⁹: et in spē vini ad significandā salutē aīe. Sub spē emī vini est sanguis xpī. Oīs autē aīa in sanguine esse pbi bēf Levit. xvij. et c. moyses. i. hinc. xxij. q. ij. Licet autē antiquus daret hoc sacramētū pſo sub vtraq spē: tū postea pſuetudinē fecit ecclia cōicōdi po pulū solūmō sub spē panis ppter periculū effu sionis sanguis: vt dīc⁹ Ric. in. iij. di. vij. ar. ij. q. vj. Quia vt predictū sub vtraq spē tot⁹ xps pſinet eo mō quo supra dēclaratū est. Præterea etiā alia rōne institutū est hoc sacramētū sub his spēbo vt significaret qd xps ē cibo pfecte refectō māducatōe sacramētalē et spūalē. Perfecta autē refectio nō dī: esse in panē tū vel i vino tū: sū in vtroq. Cōueniēs qd fuisse ita institui hoc sacra mētū simul cū pdictis doctorib⁹ declarat scdm Bona. in. iij. di. xj. ar. j. q. j. et Ric. nī in eadē di. ar. ij. q. j. Nā hec duo. i. panis et vinū habent cō muni⁹ et eis generalr oēs hoīes vtunt. Et ideo Damascen⁹ inq. Quia cōsuetudo est hoībo pa nem comedere et vinū bibere: cōiunguit eis xps deitātē et fecit ea corp⁹ eius et sanguinē: vt p ea q sunt fm naturā cōsuetā et in qbo vita cōsuet ad ea q sunt supra naturā aīa trāformet. Sic

etiā panis pte ceteris abis corp⁹ sustentat et res ficit. Et iō in multis scripture locis panis gñalif nomiat genus abī. vbi bñ Ezo. xviij. Venerūq Baron et oēs seniores isrl vt cōederent panē cū eo. vñ panis hic accipit p cibo gñaliter: qd est ci bus gñalis oīm in oīm tpe. Similiter xps gñali ter et in oīm tpe est cibus oīm: sine quo null⁹ vi uere siue ali potest. Vñ dīc⁹ panis viu⁹ Jobā nis. vj. Itē sicut panis in alia q nutrit papue habet virtutē nutriendi. in cui⁹ signū comestio pa nis nō generat fastidiū sicut aliq abī. Quapro pter dīc⁹ medici qd iste abus est puenitissim⁹ hūane nature. Similiter est de isto vero panē xpo. qd ait Eccl. xxiij. Qui edūt me adhuc dūrēt. Si cur etiā vinū pte ceteris potib⁹ hoīem lenificat et alliciat: sic sacramētū hoc p ceteris magis reficit spūaliter atq sustentat et roborat. Et ideo pſal. ait ad cōfirmationē predicto: ū. Panis cor bo mīnis cōfirmat et vinū lenificat cor hoīis. Nec etiā duo pueniēti figurā vnitātē ecclie. Sicut emī ex multis granis conficit vnus panis: et ex multis racemis vinū cōfluit: sic ex multis pſo nis fidelib⁹ vnitās ecclie cōstat. Ista insup duo passionē xpī expſius reprēsentat: in cui⁹ recorda tiōe datur hoc sacramētū. qd grana in area con culcantur et in molendino trituranē et panis in fumo decoquit⁹: et vinū in torculari expmītur.

Que oīa figurāt illū qui interrogantib⁹ cū et di centib⁹ illud Esa. xxxvj. Quare rubū est indu mētū tuū sicut calcitū in torculari. rñder. Tor culor: calcavi solus tē.

See autē panis in area vteri gñalis vt ait Bern. de trib⁹ farina: fuit formatus scz farina eterna. i. deitate: et antiqua. i. car ne ab Adam traducta: et noua. i. aīa de nouo creata. Iste insup panis triplici igne fuit deco ctus. i. igne deitatis quo ad farinā eternā. De q igne dī: ad Heb. xij. Deus nī ignis cōsumēs ē. Itē igne passionis quo ad farinā antiquā. i. iura illō pſal. Igne me examinaſti tē. Et igne amo ris quo ad farinā nouā. qd ei⁹ aīa tota fuit igne amoris iſlāmata. De quo igne dī: Lu. xij. Ignē veni mittere in terrā tē. Iste etiā panis sic fac⁹ et sic excoct⁹ per qnqz frusta. i. per quinqz vulne ra fuit incisus. vt pmiū vuln⁹ recōciliaret patrē. iuxta illō ad Ro. v. Cū iūmici essem⁹ recōciliati sum⁹ deo p mortē filij sui. Scdm vuln⁹ factus fuit vt celestē ianuā apīret. ad Heb. ix. Per pro priū sanguinē ierōtuit semel i seclō tē. Vñ Diero. ait. Sanguis xpī ianuā est paradisi. Tertiu vuln⁹ factū fuit vt ruinā āgelicā reparet. ad Lol. j. Pa asiciō p sanguinē crucis qd in celis sunt et q i ter rā. Quartū vuln⁹ factū fuit vt sanctos pēs de limbo educeret. Zach. ix. Tu qd in sanguine tes tamenti tui eduxisti vinctos de lacu. Quintū vul nus factū fuit vt oēs hoīes ad amorē suū totalr iſlāmaret. Qd significatū ē. i. Machab. vj. vbi dī: qd oñderūt sanguinē vuc elephātib⁹ ad acūē

dū eos ad pſm. Ad istum autē panē et vinū edet ste deuote sumendū iuramur Eccl. ix. vbi dī: Uade et comede in letitia panē tuū: et bibe cum gaudio vinū tuū: qd deo placet opa tua. Vbi glo. exponit. Uade. i. a pōs recedendo: et bonis opib⁹ insiſtēdo: et comede spūalr et sacramētalr panē tuū qd ē celo dēcedit vt te pſentat: et bibe cū gaudio spēi vinū tuū. i. sanguinem Jēsu xpī. Iſtū autē abū et potū nobis derulit beata vgo. De qua dī: Prouer. vltimo. Facta est qſi natis institio: de lōge portās panē suū. Et hoc quo ad panē hunc diuinū quē de supernis eduxit. Quo ad vinū autē ipsa ait Eccl. xxiij. Ego qſi vitiū fructificauī suauitatē odoris. i. vinū omī o dore et suauitate replentissimū. Hunc autē pa nē licet bñlīter perierint pēs veteris testamēti: tū ipm recipere nō potuerunt. De qbo exponi pōt illō Treñ. iij. Paruuli perierūt panē et nō erat qui frāgeret eis. Itē de iudeis a qbo pparat⁹ est xps et brā vgo exponi pōt illud Sapie. j. Plā tabūt vincas et nō bibent vinum carū. Et illud Treñ. ij. Marnb⁹ suis. i. sinagogis dixerunt. Ubi est tritici et vini. i. hoc sacramētū sub spē tritici panis et vini. quib⁹ sinagoga rñdere po terat. In domo mea nō est panis Esa. iij. Tūc emī dīc⁹ poterat illō Scñ. clvj. In toto orbe pa nis decrat. Et quilibet moriens dicere poterat: deu mibi qd panē desiderabilē nō comedi Dañ. r. Sed nobis dixit saluator: nī illud Scñ. xxiij. Ponā bucellā panis et pſortet cor vrm. et Lau. xxi. Comederit panē vim in saturitate. i. qd aīaz dulcedine et pſolatiōe spūali saturabit. De quo inquit ppheta ps. ciiij. Panē celi saturauit eos Dedit qz ipē dñs pſo suo vinū mellissimū. De quo pſalterat p Salomonē Cant. v. di. Biber vinū meū cū lacte meo. i. cū grā mea. Ad qd bñ bendus et bonat⁹ est Esa. lv. di. Venite et bibite vinū et lac. Et iō de ipō dīc⁹ pſallō Scñ. xxxvj. Obtulit ei etiā vinū. Qd qdē vinū pſiat qndie p vniuersū orbē in cūctis ecclijs catholicis sup altarib⁹. Unde verificat illud qd pdictū fuerat Prouer. ij. Vino torcularia redundabūt. Qd etiā bñ Jobelia. ij. et Diero. iij. di. Oīs lagūcu la i plebīf vino. Illo. s. d. quo dī: Eccl. xij. Vinū in iocūditate creat⁹ ē. Et ibidē. Ecclatatio aīe et corp⁹ vinū moderate. i. cūz mō debito potatū. Bñs igit ille de quo dīc⁹ poterit illō Scñ. clx. Laui in vino stolā suā Beā autē vgo nos boi taf Cāicoz. v. di. Comedit amīc et bibit: et ies bñamini charissimi. Et pdicta sufficiat quo ad pma figurā huius sacramēti.

Ecūda figura bñ Erod. xij. in agno pa/ scali immaculato: qd pceptus est imolari et comedi. Nīc autē agn⁹ figurabat dñm Jēsum xpī. De quo Jobānes baptista inquit Job. j. Ecce agn⁹ dē: ecce q tolliet pētā mundi. et Diero. ij. di. in pſona xpī. Ego qſi agn⁹ māsuer⁹ qd pot/ tal ad victimā. Et iō cūz ipē xps venisset iplere

legi. v. de. Mar. v. post comestioz agni paschal
instituit sacm sui corporis vt ostenderet cessandz sa
crificij legalis. vt in qd glo. j. Lbor. ij. Cessare em
debat figura aduenire figurato. Un Leo pa
pa dr. Ut vmbre cederet corpi antiqua obfuita
nouo excludit sacro: hostia i hostia transit: z le
galis festiuitas du mutat implet.

¶ Etia figura h' Ero. xvj. de mana defecit
t dente de celo z pascere pplm dei in desro
p qd figuratu e corp' xpi: qd nos i desro
ro bui' mundi refiat z confortat. Un ipe in qd Jo
b' d'ns. vj. Ego sum panis viu' q de celo descen
di. Sicut aut in p'dicto. c. Ero. p'ceptu erat filijs
isrl' vt mana ad mensuram colligeret. p. q'libet ca
pitulu gomoz: gen' mensuram cuiusda. Et si qd
colligebat plus no pl' replebat qd vnu gomoz:
etia si centu gomoz collegisset. Silr z q minus
colligebat replebat m vnu gomoz: z no minus.
Ita h' sacz ita nobis p'cipi assumi vt credam'
firmiter in eo no esse pl' nec min': s' ita esse inte
gru corp' xpi sub q'libz hostie p'ncula sicut e i ro
ta hostia. Et q si qd centu hostias p'secratas as
sumeret m solu vnu corp' xpi reciper. z si centez
sum' partez hostie acciper integru m corp' xpi as
sumeret. De q abo celesti corpi d'ns sub specie
panis: z de potu sanguis eius d'ns sub specie vini
in mea altaris m'ra aq d' puer. ix. Sapia edi
ficauit sibi domu z posuit m'ra ac miscuit vinu
z dixit. Si qd puul' est veniat ad me. z insipien
tibz locuta est di. Venite z comedite panem meum:
z bibite vinu qd miscui vobis.

¶ J qd aut q'reret q're hoc sacm xps insti
tuit. r'ndet Bler. de al. vbi d. q multio d
causis b' egit: s' p nuc tres assignabim'
vltia dicta i p'ceden. Prima d: o'ndiois. i. sue
potentie demerite z magnificencie. Qua r'git fran
cisc' de mar. in tract. de corpe xpi d. q' tria sunt
p'onia d q'bo soler p'ncipes comedari p'ncipalr
Primu est potetia. Q: p'ncipat' no est nisi qda
causis p'as. Un puer. xij. d. In multitudi
p'li dignitas regij: z i paucitate plebis ignomi
nia p'ncipis. Scdm est demerita sine qua p'as
venit vt p'ncipat' in tiranij. z io dixit ille rex ma
rim' antbarthesa Nester. xij. Lu g'ntio p'limis
impari z vniuersu orbem mee diaoi subiugat/
se: neq'q' volui magnitu die potetie aburi: s' de
merita z lenitate subditos gubernare. Tertiū e
magnificencia q est frus p'uenies solis p'ncipio
Un d: Nester. j. q' impator Assuer' fecit cenaz
magna abudat' suis p'ncipibz. z p'cepit oia mi
nistari fm q magnificencia regia dignum erat.
Q: igit xpus d'ns est p'ncipes oim z rex regu ac
d'ns d'nanu. Apoc. xix. io voluit in b' dignissi
mo sacro o'ndere p'dicare posset de his ma
gnifice comedari. Primo em o'ndit i co sua po
tetia. Q: no est mltu maioris frus mldu de
nibilo creare q tota substantia panis in suu cor
pus subito p'uenire in coruptibile. Et io p'ba

hoc r'ges ait psal. cxj. M'oria fecit mirabilia
sua zc. Oga em mirabilia declarant diuina po
tetia. De q'bo id' p'ba loquos psal. cxv. in qd
L'fitebor: tibi d'ne q: mirabilis magnificat' co
mirabilia opa tua z aia mea cognoscat nimis.
Scdo i eo o'ndit sua demerita: q: ibi seipm totu
dedit i idignio q' dignio. Et io subdit p'ba in
p'dicto psal. cxj. Misericors z misaror: d'ns. De q
demerita etia de psal. cxlij. Suauis d'ns vniuer
sis z misaror: ei' sup oia opa eius. Tertiū ibi
o'ndit sua magnificencia d'ns vnu seculu qd ba
bet in se plus de p'asitate q valeat ome creatu
celeste z t'renu. Et io subdit id' p'ba in ipso psal.
cxj. Eia dedit timetibz se. z psal. cxlij. ista diu
na magnificencia extollendo dr. Oculi oim i te spe
rant d'ne z tu das eis illis in tpe opportuno. Et
q: agrio man' in p'ncipe designat magnificencia
Adiugit. Apertis tu manu tua z imple o'ia al
b'ndictioe. Scdo ca i'itutiois bui' saci d: me
ritatiois. Q: em in qd p'ba. ij. c'bi. Vir' e' arca
bonu z difficile. Jo voluit xps relinq're corpus
sua z sanguine sub sp'e panis z vini: vt maius
meritu b'et fides nra illa crededo q corpalibus
sensibz p'cipi no p'nt. Jo d: in canone i mysteriu
fidei. Parua em est fidei meritatio imo nlla si
corp' xpi corpeis oculis viderem'. Ait ei Greg.
in o'ml. paschali. fides no bz meritū vbi d'ns
ro p'ebet ergimenu. Tertia ca d: dilectiois: vt
o'nderet amorē que erga h'ianu gen' habet. q
et indicibili amore q nobis affiat no fuit cōtra
creasse totu mldu ad vtilitate nram: z tot in nu
mera nobis p'tulisse b'nficia. S: ad ostensionem
feruoris z i'inite charitatis quā erga nos habz
etia voluit nob d'are semetipz. Un d: Job. xij
Lu dilexiss: suos q erat in mldo in fine dilect
eos. i. fm glo. maiora eis signa amoris o'ndit.
Reliq' g nobis corp' suu ad m'ducadu vt ei'
passiois sp' m'oria haberem'. vt dicit' b'ba thes
maris nri: q etia habent' Mar. xvj. z trassum/
ptine de p'se. di. ij. c. in xpo. z c'it'at. Eap'pter
in qd Pau. j. ad Lbor. xj. Quoniam q' m'ducu
bitis panē hūc z calicē bibentis morē d'ni annū
diabitis donec veniat. trassumptiue i. d. ei xpo.
z in c'septura. z c. q: passus. z c. semel xps. z c. se
mel imolat'. d. p'se. di. ij. z in c. q: corp'. ca. di. d:
Q: corp' assumptuz ablatuz erat ab oculis z
illatur' s'ederibz: necanti erat vt die cane sacm
nobis sui corporis z sanguis p'secraret vt colerel
iugit p' mysteriu qd semel offerebat in p'ciu. Ut
q: q'adiana z indefessa currebat p oim salute re
demptio p'petua est: redēptiois oblatio: z per
nis vltima illa iugit viueret in m'oria z semp
p'ns esset in g'ra. bec ibi. Et ideo ipe saluator: i' h'
ne vice sue palis z mortalis hoc sacm instituit
p valere. Soler em veriz cordiales amia abin/
uicē separadi sil epulari z aliqd ad m'oria sua
beniuolis relinq're. Et io xps sacos q d'ebat ab
aplis recedere voluit cū eis cenare. vñ dixit Lu

cxv. Desiderio desideranti b' pascha m'ducu/
te vobiscū. In qua cena donauit eis p'ciosi cor/
poris z sanguis sui sacm vt cū fidelibz suis sp
gmaneret p'entia sacrali. Et p'pterea post resur/
rectione apparēs eis dixit: habet' Mar. xlvio.
Ecce ego vobiscū sum oibus diebz vsq ad con
sumandz seculi. Ipe em p'dicauit puerb. viij. De/
licie mee esse cū filijs hoim. Nec aut' cena p'ria
fuit cane Ade quā cū vxore sua celebrauit. N'e
em fuit panis azim': ibi panis fermentat' q tota
natura h'iana per p'cm fuit fermentata z corru/
pta. hic fuit agn' xpi: ibi abus veni'. hic pa
nis in corp' xpi mutat': ibi panis mutat' i cor
pus diaboli. P'cm em mortale in corp' diabo
li: vt Aug. in qd facit trāsire. Saluator: igitur n'
trāsitur' in breui ad patrē sciēz humanā imbe
cillitatē fragilitatē reliq' fidelibz suis hūc abū
delicantissimū quo roborari possent potēter per
asperā bui' mldi viā trāsire ad eternā quietē et
b'itudinē more p'ij patr' facies: q filijs suis ma
gnū iter facere b'ntibz puidet de abis z alijs per
viā necarijs. Nouerat nāq: q vt dicunt phisici
marie Auicēna in tract. de regimine iter agētū.
necesse est q bi q iter agūt in hyeme nō cane vacui
sed sint vino p'aso potati z assatis caribz sa/
tiari. cui' cām assignat. Q: tpe magni frigoris
calor: naturalis retrahit ad inf'iora. vñ si stoma
chus esset vacuus defacili tpe calor: naturalis
posset extingui. sic accidit de luce lucerne in qua
deficit oleū. Et q: vinu bz calefacere: z assare car
nes mag' nutrire. io p'dicta sunt optime ambu/
lantiu necessaria. Et idarco nos p'grinos i b' mū/
do voluit reficere vino p'ciosissimo. i. sanguine
suo sacratissimo sub specie vini: z caribz suis
assatis igne amoris z charitatis. De q'bo deside
rabat vclat p'as veteris testamēt: dicētes illud
Job. xvj. Quis det nobis de caribz ei' vt satu/
remur. Dicit aut' fran. de mar. in tract. de corpe
xpi. q' xps qū instituere voluit b' sacm eleuauit
oculos in celū. vt d: in canōe misse ad o'ndendū
q illi qui volūt illd assumere debēt b're oculos
mētis eleuatos in deū. Itē dr q instituit illd in
die iouis. in q vt p'z Gen. j. auct' fuisse a dō crea
te ad o'ndendū q hoica q b'nt alas cōtēplatiois
fm b. Bre. sūt idonei ad p'cipiēdu b' sacz. Eodē
q: die fuerūt pisces i mari a deo creati ad o'ndē
dū q illi q in amaritudine p'itōis gmanēt sūt
ad b' hoc sacm percipiēdu apti. bec ille.

¶ Instituit aut' hoc sacramētū in morte syon
sicut p'betatū fuerat Esa. xlv. vbi d: fa
cia d'ns exercitū in morte b' oibz pplis
z uiuū pinguū: z uiuū vndemē: pinguū me
dullatōz zc. Et hoc vt o'nderet q cōdicare volētes
debent ascedere in altū p cōtēplatioz celestiu.
Noc aut' sacm reliquit nobis ad vtilitatē z p/
fecit invita z in morte. In vita vt sit nobis me/
mortale passiois ei'. vt dicit'. Licet em in visu
passio ei' depicta affectū nrm multū mouere de

beat. zin auditu eius dē p'dicata passio mag' de
beat p'mouere: m in gustu in b' sacro tā p'ad z
singlarē. c'p'ssa marie d'ns nrm affectū excitare.
Itē dimissuz est nob in medicamentū nre cura
tiois. Est em medicina efficac' p'ra oēs ifirmos/
tes nras: sic p'z in illa o'ione Purificat nos qd
d'ne sacra q suplim' zc. Sanat ei oēs morbos
vicioz. Un d: Sit ablutio sedet. Et sic e medi
cina curatiua. Itē est medicina p'sortatiua: q ro
borat z p'firmat i sanitate recepta. Et io subdit.
Sit fortitudo fragiliū. Itē est medicina p'fuan/
na q p'fuar boicm neitē cadat: z io subinfert.
Sit p'ra oia mldi p'cula firmamētū. Itē e me
dicia melioratiua: q viuos z mortuos ad me
liorē statū p'duat. Et io subdit. Sit viuo: atq
q mortuo: fidelū remissio oiz b'licioz. Sed
cūdo dimisit ipm sacm vt eo adiuuemur mlti
plicat' i morte. Via em quā aia d corpe decedēs
factura ē ē tenebrosa Job. xix. In calle meo res
nebras posuit. Est p'clōsa. vñ psalmista ait. In
via hac q ambulabā abscondit' supbi laqueū
mibi. Itē e via lōga. ij. Reg. xix. Grādis tibi ro
stat via. Itē e ignota. Un p's. in qd. Un curat'
b'itaculi nō iuenerūt. Qū igit corp' xpi alabo de
cedēdo dat qd appellat' viaticū p'p' p'dicam
vtilitatē: potant seculi luce ad tenebrosē vie illū
nanōes. vñ Job. viij. ipe saluator ait. Ego sum
lux mldi. Et eius dē euāgelij. xij. Ambulare duz
lucē hēns: ne tenebre vds cōp'dendant. Potant
etia seculi pugione ad d'filiōes: p'ra hostes Job.
xvj. Pone me iutta te. z cui' vis man' pugnet
p'ra me. Et p's. ait. Si ambulauero i medio vni
bre mortis nō timebo mala qm tu mecum es.
Potant etiam seculi abū ad p'sortandz. De q p/
p'ba p's. i. in qd deo. P'asit abū illorū in
tpe opportuno. Itē b'nt seculi ductoē ad vie d'
rectioē: iutta illud Michē. ij. Ascedit iter pan
dēs ante eos. Et p's. in qd. Dedunt eos ad por/
tū volūtaz cor. Ut igit possim' istū abū tā sa/
luberrimū deuore recipere: q'ntuo: viles p'sidera
tioes de hoc dignissimo sacro faciem'. Prima
dicit' obligatiois. Scdo punitiōis. Tercia p'e
paratiois. Quarta fructificationis.

¶ Pars p'ma de obligatiōe z necessitate recipien
di sacratissimū corp' d'ni nri Iesu xpi. P
¶ Quid q'libz xpiā nō legitime excusa
q tus teneat recipere corp' xpi: sine quo
spūalr viuere nō p't p'bo p'mo rōne q
d: p'fuanōis. fūdamētū cui' p'one
p'ba. j. de g'natione di. De viuens q'diu viuū
idiget alimēto p'ueniēti nature sue. p'z bec regu
la i viuēdo aia vegetatiua: reputa i plāis. Nā
arbor: cū deat vitā vegetatiua: ad b' vt viuat idē
get aq m'ra fra pur die p'bo i li. s. vegetabilibz
z plār'. Un si careret b' nutrimēto statū morerel.
P'as etia i viuēdo aia sensitiua: vt i q'bulat' q
qialibz z auibz. Silī mō p' i corpe nō: qd viue
re nō pōt sine nutrimēto. Et rō est quā assignat

Rich. in. iij. di. xij. ar. vi. q. j. in corpe qñdōis. tñā de viij. cū dē l. ar. q. iij. Quā bñdūtas radicalis semp cōsumit a calido naturali. Et id nūi restat p cibū t potū statim deficeret bñ. Qñ bec sunt necaria ad vitā corpōis qd nō pōt vivere sine nutrimento sue nature pueniētia: sōt nōt ad vitā aīe spūalē requirūt ei⁹ abus spūa/ lis qui est corp⁹ xpi qd est refectio aīe viuificā illā iura illō saluatoris Job. vi. Panis quem ego dabo caro mea est p mū divita. tibi dē. Qui māducat meā carnē t bibit meū sanguinē ha/ bet vitā eternā. Qd si sic est: ergo ei⁹ susceptio est necaria ad salutē. Qd insinuare volēs saluator ait Matth. iij. Non in solo pane vivit hō. s. f. m. corpus: sed in omni vbo. i. sacro verbi qd pcedit de ore dei. Ideo inq̄t bñs Tho. in. iij. gre sūme q. l. iij. ar. iij. t in. iij. di. xij. q. si homo velit in vi ta spūali p̄sistere de necessitate salutis tenet hoc sacramētū suscipe. Sāctus q̄q̄ Bona. t Rich. in. iij. di. xij. ar. vi. q. j. dicit q̄ quis nō sit necel/ se cōicāre nisi semel in āno nō occurrere alia pū/ culari necessitate: tamē frēq̄ntatio cōionis pūti/ lis est. quia sicut in corpe quasi cōtinue fit qdā depdīno naturalis humiditatis p actionē natu/ ralis caloris. qua de causa optet plices abū su/ mere ad restauratiōis depdīnois ne depdīno cō tinua mortē inducat. Sic cū ex corruptiōe cōcu pīscē in nobis t occupatiōe circa exteriora fiat depdīno deuotiōis t charitatiū fervoris debe/ mus plices recipere hoc sacramētū: p cui⁹ susceptiō nem causat in aīa spūale nutrimentū: iura illō saluatoris Job. vi. Caro mea vere est cibus: t san guis me⁹ vere est potus. t ibidē. Qui māducat hūc panē vivit in eternū. Aliter p nimia depdī/ tiōe si nō adesse restauratio paulatī homo ad mortē pducere spūales. Et hoc est qd inq̄t dñs nī Job. vi. Nisi māducaueritis carnē filij hoīs t biberitis ei⁹ sanguinē nō habebitis vitā in vo bis. Est aut magna differētia inter nutrimentū abi corporalis t hui⁹ abi spūalis. q: abus corpora lis nō est rāe vtrius vt totū deperditū possit ad plenū restaurare. sed iste abus sacralis plus re staurat de grā q̄ culpa possit cōsumere: t illos a q̄to sumit facit imortales. Cui⁹ figura habet Sci. q. in ligno vite posito a deo in medio padī si: de quo edētes nūq̄ mortui fuissent. S; iste abo illud lignū sugat in nutrimento. q: illud cō/ uertebat in substantiā t carnē humanā: sed iste scilicet abus aīam conuertit in deū q̄ est oīm viuētiū vera vita. Un vt ait Aug. in lib. p̄fessio/ nū. ipe dñs de cū recipere volēt. Tu me nō muta bis in te sicut abū carnis tuas tu muraber in me. Ex p̄dictis aut p̄t q̄ cōicāre est de p̄cepto diuino t euāgelico t de necessitate ad salutē. Que p̄sideris Calixt⁹ papa p̄cepit. d. p̄f. di. ij. in. c. p/ acta. q. oēs xpiani qñdīe cōicāret. Cui⁹ vba sūt ista. Peracta p̄secratiōe oēs cōicēt q̄ noluerint ecclesiasticis carere liminibz. Sic em̄ etiā statuit

runt apli t scā romana tenet ecclesia. bec ille. In p̄mūna ergo ecclesia qñ seruēbant xpiani amore xpi qñdīe cōicābāt in missa. s; postmodū frige/ scēte charitate t deuotiōe hoc statutū abrogas/ tum est: t sūt ordinati vt omī die dñico cōicā/ rent xpiani fm cōsiliū Aug. de p̄f. di. ij. c. quon/ diē. dicens. Quonidie eucharistie cōionē accipere nec laudo nec vitupō: oibus tamē diebz dñico cōicandū horro. Et hoc dicit Aug. q. non lau dabat nec vitupabat cōicāre qñdīe. p̄pter imper fectiōē hoīm q̄ nō sunt parati qñdīe ad totum sacramētū suscipiēdū. Si q̄s tamē est p̄fectus t cognosceret se crescere in amore dei ex frēq̄nta tiōe sacramēti fm Aug. t Alexā. de aīa vbi sup/ esset meli⁹ qñdīe cōicāre. iura illō Amb. de p̄f. di. ij. c. si quonidīe q̄. dicens. Si quonidīe q̄ effu ditur sanguis xpi in remissionē peccōz effundit debeo merito q̄ semp peccō semp medianā acci pere. Et idē Amb. in lib. j. de sacramētis dī. Be/ aīe qñdīe q̄ quonidīe tibi p̄sit: sic viuet meret/ ariis quonidīe accipe. Possūm⁹ tamē hic dicere q̄ sicut appetit⁹ corpalis gustus est in hoībz de uersus put reperitur in viribz digestiōis diuer/ sitas. Nā quidā adeo hñt caloriē naturalē accen sum q̄ statim digerūt sumptū cibū: t bi assiduo cibo indigēt. Bli⁹ vō meli⁹ digerūt rari⁹ cōedēs do: qm̄ magis remissū hñt caloriē: t si nimis fre quēter cōederēt fastidiret. Ita diuerse sunt aīa/ rū dispositiōes. Quidā em̄ adeo seruēt charita/ tis amore erga sacm hoc q̄ si omī die ipm recipiūt inde bonū salutis remediū t nutrimentum sentiūt. Aliquibz aut rāta est timoris reuerētia q̄ nō presumūt illud recipere nisi raro. Utraq; m̄ causa rōnabilis est t bona. Cui⁹ figura habet i euāgelio. Ille nāq̄ q̄ dixit dñō Mar. viij. Dñe nō sum dign⁹ tē. laudar⁹ est ab eo q̄ nō iuenit/ set tantā fidē in isrl. Zachē⁹ aut q̄ lēuāt t festi/ nant⁹ recepit dñs in domū suā bñdīc⁹ est ab eo t salutis sue certitudinē recepit. Luc. xix. Unō Aug. ad Januariū lib. j. ait. Ille non audet bo norādo sumere: t iste nō audet honorādo vllū diē p̄terire. contēptū solū nō vult abus iste. bec Aug. Ille aut rep̄bēbilis est q̄ nō ex reuerētia dimittit assidue cōicāre sed ex corpore t negligē tia ac parua deuotiōe. Qd non faciebāt fidees antiq̄ q̄ salte omī die dñico cōicābant: verū q̄ quāto magis elōgati sunt hoies a tpe passiōis xpi tāto plus refringuit mēoria ei⁹ cordibz eoz. Statuit postmodū ecclesia vt salte ter in āno oēs cōicārent. s. in paschate: p̄tbecosten: t natiuita/ te dñi. vt p̄cepit Fabian⁹ papa. de p̄f. di. ij. c. t si nō frēq̄nti⁹. t in. c. seculares. ca. di. dī. Sedares q̄ in natali dñi: pascha: t pentbecosten: nō cōica uerit catholici nō credant nec inter catholicos habeant. bec ibi.

Erū bodiēnis t p̄tibus q̄ sugabūdanit malicia t refringuit caritas ad cōtā mīsiā vneēt xpiani t cō puā deuotiōis q̄ ecclesia

o: dicitur t p̄cepit sub pena p̄ni mortalis: vt sal/ tem semel in āno oēs discretionis t rōnis capa ces cōmunicēt vicē in paschate. Un Inno. terti⁹ in. c. oīs vtriusq̄ sex⁹. de pe. t re. inq̄t. Qis vtriusq̄ q̄ seruo fidelis cū ad ānos discretiōis puenit oīa sua sol⁹ p̄tā salte semel in āno fideliter con fiteat tē. Sequit. Suscipiēs reuerēter ad min⁹ in pascha eucharistie sacm nisi forte de p̄p̄ij sa cerdotis cōsilio ob aliquā rōnabilē causam ad rēpus ab ei⁹ p̄ceptiōe duxerit abstīnēdū. bec ille Si q̄s nō cōicauerit in cena dñi itelligit satisse/ alle p̄cepto. c. in cena. de p̄f. di. ij. imo p̄ octo di/ es an pascha t p̄ octo post p̄t sanctificari hui⁹ p̄e cepto. sicut declarat Eugeni⁹ papa q̄rtus i suo p̄uilegio qd iapit. fide digna relatiōe. vbi expo nēs dic. c. oīs vtriusq̄ sexus. inq̄t. Dicit⁹ exp̄sse nō esse intēdiōis legislatoris aīam illaqueare si/ deliū sub culpa mortali ad cōionē p̄ase in die dñice resurrectiōis p̄cipiēdū sed terminū statuit se a pascha vsq̄ ad pascha. mens em̄ magis q̄ verbor son⁹ est attēdēda discrete. Intelligim⁹ itaq̄ optime iuri satisfactum t canonici bebdo mada scā vel infra octauā pasche resurrectiōis dñice fm melioriē dispositiōē consue t ap̄ioriē mētis deuotiōē fideles p̄paratiōē debita scm eucharistie pign⁹ accipiāt: t cū dñs pascha cele/ brēt: t hui⁹ sentētie oēs volum⁹ acq̄escere. bec il/ le. Et quibz oibus pars q̄ receptio sacri saltem in tpe a scā ecclesia determinato est necaria ad sa/ lutē. Un Inno. terti⁹ in q̄busdā sententijs suis inq̄t. Necario q̄ppe a nobis sumēdus est agn⁹ vt a vastate angelo p̄tegatur. Nec exire possu/ mus de egypto nisi celebrādo p̄base paschalem agnū edam⁹. bec ille. Sed beu: q̄ in hac infelici tate hoc tā salutare mysteriū qd celū lenificat: t mūdū cōseruat vniuersum qñdīano vsu apud nōnullos quodāmodū venit in contēptū. Si em̄ hoc serissimū sacm in vno tñ celebraret loco: t ab vno tñ cōsecraret sacerdote in mūdo: om̄es p̄fecto hoies imēso desiderio ad vñ locū t rā/ lem dei sacerdotē afficerent t p̄pararet vt diuina mysteria celebrari audiret. Nūc aut multi sacri sunt sacerdotes t in multis locis offerit xps: vt tāto maior appareat grā t dilectio dei ad hoīem quāto latius est sacra cōio diffusa per orbē. S; vñ hoies ad eius amorē magis deberēt accēdi: inde tepidiōres efficiūt ac magi ingrati. Cur rūt multi ad diuersa loca p̄ visitādis scōzū reli quijs t mirant⁹ auditis eoz gestis. Ampla edi ficia tēplorū aspiciūt t osculant⁹ sericis ac auro inuoluta sacra ossa iporū. In boca aut sacratissi mo altaris sacro p̄sens est scōus scōus creator oīm t dñs angelorū: ac tota spes t sal⁹ cūtoz hoīm: t m̄ pauca ad tā venerabilē iardescit p̄e/ sentiā tāq̄ ineffabili ac necario sacro debitū nō habēt deuotiōis affectū.

Paro scā de punitiōe nō cōicantiū. R

Eprē punitiōes redp̄iūt non cōicātes fm determinationē eccle. Prima dī citur exclusiōis. de qua in dicto. c. oīs vtriusq̄ sexus. dicit. Bli⁹ qñ viuēs ab ingressu eccle arceat. bec ibi. Quicūq̄ em̄ nō cōicāt debet oīno ab ecclesia excludi: nec debet p/ mitti q̄ cū alijs fidelibz eccliam ingrediat p mū sio vel officijs audiēdis. Un de consē. dist. ij. c. si qd. sc̄ptū est. Si q̄s auertit se a cōione sacri talē p̄cipiēdū de ecclesia catholica decernim⁹ dōc p̄e nitētiā agat t oīdat fructū p̄nie sue vt possit cō muniōe p̄cepta indulgētis pmereri. bec ille. S Ecclia punitio dicit ecclesiasticis. Inq̄t em̄ Hostiē. in dicto. c. oīs. de pe. t re. q̄ si qd p̄biter habet aliquē parochianū for nicariū publicū vel adulterū aut tenēt odia v/ homicidā vel vsurariū aut ponentē discordias inter p̄mos vel incantatorē vel blasphemū: iu sorē aut partālē: vel nolentē cōfiteri aut cōicāre p̄mo illū debet opportune arguere. s. monendo Scōo impotente. s. increpādo t suspendēdo t interdīcēdo. Tertio aut credēte cōtumacia debz illū excoīcare v/ supiori denūciare. Et de hoc ha betur text⁹. di. xviij. c. decernimus. t di. xxiij. c. quonidā. in fine. t. xj. q. iij. ca. si autē. t. xxiij. q. v. ca. p̄ceptū. Et bec quasi omīa notat glosa in. c. ad audiētiā. extra de sponsal. t argu. ad hoc po test haberi. q. q. j. c. multi. t. xxiij. q. j. c. p̄dicādum t. xxiij. q. vj. c. itaqz. t. c. tā sacerdotes. Tertia punitio dicit sepeliōis. Tales em̄ nō cōicātes nō debēt ecclesiastica sepeliri se pultura. Un in dicto. c. oīs. dicit. Et mo riens ecclesiastica careat sepultura. Q: em̄ tales vt bestie vident ideo nō sacra sepultura s; bestia/ rum eis debet. Et ratio quare nō debēt sepeliri in sacro ponit in. c. nō extimem⁹. xxiij. q. ij. vbi dī citur q̄ deuote sepulture officiū bone fida est t estimoniū. Et ideo ne clerici sint falsi testes p̄bī/ bent sub pena p̄ni mortali tales sepelire aut cō/ rū sepulture infesse. c. ij. extra de raptō. Q̄ autē tales nō debeāt sepeliri in sacro paruit p̄ exēplū de quodā p̄ore q̄ sine confessiōe t cōione mor/ tuus est sepultusq̄ in ecclesia. Sequenti vō nocte tumul⁹ apert⁹ est t picat illū mortuū tāq̄ indī gnū tali sepultura. Mane aut facto apertis sa/ cerdos eccliam iuenit corp⁹ mortuū illū defun cti in platea extra sacm. qd accipiēs itez posuit in monumēto in ecclesia. Sequenti vō mane itez inuenit illō extra sacm. t sic factū est tñbz diebz continuis. Ex quo cognosces q̄ terra sacra nō poterat p̄tinere cadaver illius scelerati fecit por tati illud ad sterquiliniū. O scelerati q̄ nō vult is cōmunicare ostendā vobis in quo loco des/ bet quisq̄ vestrū sepeliri. Audite quid scriptus sit Niere. xxiij. Sepultura asini sepeliet. S; au/ dite aliud terribile exēplū quod ponit Jacobo de vitriaco dicēs: q̄ qdā magn⁹ vsurariū v/ ticiens ad mortē noluit restituere vsuras. et q̄ sa

et dōs noluit ei dare ecclesiastica sacra. Lū essz q̄
moen quinqu^o vocatus sacerdos a parentibz vt
ei^o aia: deo recōmēdaret: dicit. Ego ea oibz de
mondo de inferno recōmēdo. t sic ille miser expi
rauit. Tūc amia rogabat sacerdotē vt ppter bō
norē t dignitatē cognatōis ipm sepeliri pmitter
ret in loco sacro. qd sacerdos oino negauit. Na
debat gūe dictus sacerdos quēdā asellū q̄ nihil
aliū faciebat nisi q̄ libros ad ecclesiam portabat
t ideo nullā aliā viā sciebat nisi illā quā frequē
tabat. Amia tō t parētes defuncti maliciose co
grātes rogauerūt sacerdotē vt corp^o sup asellū
poneret: vt vbiqz ferret illō sepeliret ibidem.
Putabāt em̄ q̄ vel ad ecclesiam vel ad domū sa
cerdotis recto tramite illud portaret cū nullam
aliā viā sciret. Qd cū placuisset sacerdoti corp^o
super asellū positū est: q̄ nec ad sinistras nec ad
dextrā declinauit: sed ipm defunctū vsqz ad po
ndulū tulit: ubiqz sub furca se erantēs dimisit t
in eo loco sepul^o est. Qd pmissit de^o vt oīderet
tales nō cōicātes debere sub furca sepeliri. U

Quarta puniō d: scandalizatiōis. Talis
q̄ em̄ nō cōicās scandalizat oēs vicinos
de terra vel ciuitate: t ideo tot penas me
ret q̄t psonas scandalizat. Sicut dicit. i. q. i. ca. si
hūc qz. Et ideo inq̄t saluator: Mat. xviij. Qui
scandalizat vnū de pusillis his q̄ in me credunt:
expedit ei vt suspēdaz mola asinaria in collo ei^o
t demergat in pfundū maris. Et ideo si scādali
zans vnū solū tantā penā meret quātā merent
p̄dicti q̄ scandalizāt totā cōitatē. Tales sunt isa
maes t nō dōt admitti ad aliqz dignitates. Lij.
L. de dignitatibz. lib. xij. De tali d: auctor: rudm.
lib. ij. Neglector: fame fiet neglector: honoris. Et
merito ciuitis ille neglect^o erit. Et Jacobo bene
dictan^o sui lib. c. l. dicit. Nō bene detergi so: di
da fama valet.

Quinta puniō d: inabsolutiōis. Quicū
q̄ em̄ cōfitef sine pposito sumēdi corp^o
rpi ad min^o semel in anno facit inuilem
cōfessionē. q: est indisposit^o in hac cōfessioe non
habēs volūtātē obediēdi pcepto ecclē de cōione
t pter cōsequēs talis cōfessio est ficta: sine chari
tate: t ideo nō valet. de pe. di. v. c. falsas. t. c. frēs.
t di. vij. c. nullus.

Sexa puniō d: inextoratiōis. Tales em̄
puari debēt fideiū oīde fm Bona. in. ij.
di. xlij. et de hoc scriptū est. i. Job. v. vbi
d: Est p̄m ad mortē: nō dico vt p eo quis ro
get. Nō igit̄ fraudet a deo q̄ orat p talibz nō cō
municātibz: t ideo null^o p̄t p eo publice orare
imo si quis missas vel officiū publice dici face
ret p ipō qm mortu^o est sine signis p̄nitētiā dicēs
q̄ mādās mortāl^o peccaret: cū sit cōtra pceptū
ecclē. extra de sponsal. c. ad audiētiā. t de statu
mo. c. i. t. c. sup quodā. t de sepul. c. et parte. t de
furt. c. ij. t. nq. q. ij. c. p obediētiā. t. c. nō extime
mus. t. c. de quibz. t. xij. q. v. c. placuit. facit. c.

a nobis. d. ij. t. c. sacris. de sen. et cō. 2
Ep̄ima puniō d: reiectiōis. Nā cū de
illis q̄ nō receperūt discipulos rpi facu
tus sit rps magnā vindictā. Un inquit
Lu. x. Amē dico vob q̄ sōdome remissi^o erū
die illa q̄ illi ciuitati q̄ nō recepit vob. Quātam
punitiō: factur^o est de illis q̄ noluerūt recipere ip
sum. De q̄ Job. i. d: In p̄p̄ia venit t sui cū non
recepterūt: pfecto i iudicio talibz dicit illō Mat.
xvi. Nos pes erā t nō collegistis me. Et is
reiciet eos a p̄sōtio brōp t p̄ciat in infernū.
Un Lu. ix. inq̄t ipe saluator: Qui me erubuerit
hūc fili^o hominis erubescet cū venerit i maiestate
sua. Et iō p similitudinē ponit pabolā Mat. xxiij.
di. q̄ cū qdā rex plimos iuitasset ad nuptias fi
lij sui: illi tō venire p̄ceptissent: t vltra b seruos
suos occidissent: statim rex missis exercitibz suis
p̄didit oēs homicidas illos t succēdit ciuitates
eorū igni. Quia similitudinē dat̄ intelligi q̄ q̄cūqz
nō accedūt ad cenā agni p̄vidi: ad quā ipe rps
oēs iuitat p̄det eos atqz succēdet in ignē eternū.
Inuitat aut̄ oēs rpiōs Mat. xij. di. Venite ad
me oēs q̄ laborat̄ t onerati estis: t ego reficiam
vos. O dulce t amabile vbi in aure p̄cor̄ q̄
tu dñe de^o me^o egenū t pauperē inuitas ad tui
seruissimū corpis cōionē. S; q̄s ego sum dñe vt
ad te psumā accedere: quō ausus ero v̄ire q̄ ni
hil mihi boni confa^o sum vñ possim p̄sumere:
Reuerent^o ageli t archageli: meruistē sc̄i t iusti:
t tu dñs. Venite ad me oēs. Nisi tu dñe hoc dē
ceres q̄s veruz esse crederet. t nisi tu iuberes q̄s
accedere attēptaret. S; tu benignissime dñe no
sti seruū tuū t sc̄is qz nihil boni in se hz vñd hoc
illi p̄stes. Confiteor: igit̄ vilitatē meā t agnosco
infinitā bonitatē tuā. Prop̄t temetipm em̄ hoc
facis nō ppter mea merita vt benignitas tua mi
hi magis innotescat. Qz q̄ hoc tibi placet et sic
fieri iussisti: placet t mihi dignatio tua. Unō de
tua idiabili demētia cōfusus accedo eger ad sal
uatorē: egen^o ad regē celi: fuus ad dñm: creatu
ra ad creatorē: desolat^o ad meritiū p̄solatorē:
esuriēs t sitiēs ad vitē fontē. Qui^o plenitudinē
lz nequēā haurire t vsqz ad satietatē potare: ap
ponā tñ os meū ad fontē celestis fistule vt sal
tē inde guttulā modicā capis ad refocillādā s̄i
tim meā vt nō penit^o arefca. Venio igit̄ ad te
p̄ijssime iesu q̄ nō vis dimittere fuos tuos iū
nos ne deficiāt in via vt de tuo sc̄o p̄uio refi
ciar qd passū in dulcedie tua paup̄ de^o. Nā t ca
telli edūt de micis q̄ cadūt de mēsa dñoz suoz
Mat. xv. In te em̄ est totū qd desiderare possū
t dbeo. tu sal^o mea t redēptio: spes t fortitudo:
dec^o t glia: lenifica q̄ aiam fui tui: qm ad te dñe
iesu aia: meā leuauit. Cupio em̄ te i domū meā
introducere ac reuerēt^o suscipe vt cū pusillo Za
cheo merear a te bñdici t iter filios Abrahā cō
putari: t nō cū ad tuū cōuuiū venire p̄tēntē
a tuo dulcissimo cōsōtio eternāl^o separi.

Paro tertia de p̄paratiōe tñi sacramēti. B
Reo p̄paratōes debet facere suscep
tu op̄ciosum corpus dñi nri iesu rpi
Prima dicit antecedēs: t est triplex.
p̄ma examinatiōis. t purgatiōis. Qz
cū oīni diligentia iterū atqz iterū examinare de
beret sc̄iā suā: vt nō solū p̄cis que cōiter cogno
scunt t sunt manifesta: sed etiā p̄ ignotiā t ob
liuionē latētia inq̄tū sibi possibile fuerit subri
liter possit discutere. Ideo d: Osee. ij. Iudicate
matrē vestrā. i. cōsc̄iā. Et ap̄lō. i. ad Cor. xij.
inq̄t Paul^o. Si nosmetip̄os iudicauerimus nō
vniqz a dño iudicauerimur. Facta igit̄ hac diligen
tissima examinatione si aliquā nouā maculā re
periem^o debem^o de ea habere cōmionē t dice
re cū p̄p̄a psal. l. Cor cōrictū t hūiliatū de^o non
despicies. Deinde ire ad p̄fessionē t plenā facere
cōsc̄iētie purgatiōē. Nō em̄ plerūqz in vna con
fessioe ad plenū p̄t p̄fessioe expurgari. Ideo de
David psal. cxij. P̄cooccupem^o facie eius i cō
fessioe. t Eccl. xviij. dicit̄ cuilibet cōicaturā. Ab
oīni delicto mūda cor tuum. t Niere. iij. Laua
a malicia cor tuū. t. i. ad Cor. vij. Emūdemus
nos ab oīni inq̄nāntia carnis. t eiusdē eplē. c. v
iterū dicit. Expurgate vetus fermentū vt sitis no
ua cōspersio. Nō em̄ possumus recipere grām dei
nisi purificari fuerim^o. dicēte Aug. in lib. de ver
bis dñi. Puritas sic est substantia grē sicut aia ē
substantia corpis.

Secūda p̄paratiō d: cessatiōis. Debem^o
em̄ cessare ab oibz nō solū p̄cis s; etiā
occasiōibz p̄cor̄. vt est multiloquiū. Nā
in multiloq̄o nō dērit p̄m. puer b. x. ecclā tō
bonū est p̄stolari cū silētiō salutare dñi. Tūc. ij.
Debem^o q̄ parū loqui t cū magna cōsideratiōe
ne dicam^o ociosa. vt possum^o dicere illō Job. ij.
Purus est fimo me^o t mund^o sum in cōspectu
tuo. Itē debem^o abstinere a vanis cogitatiōibz
dicēte dño Esa. i. Lauamū mūdū estote: auferte
malū cogitationū vestraz ab oculis meis. Itē
debem^o vitare piculosas cōuersatiōes t cessare
a tumultu rerū seculariū. Qz vt d: Tūc. iij. Se
debit solitari^o t racebit quia leuabit se super se.
Itē scriptū est Eccl. xij. Qui tetigerit picē in qui
nabit ab ea. Itē ieiuno stomacho sacra cōionez
gāpere debem^o nisi in casu nēcessitatis. vtpura in
morte. vt inq̄t Rich. in. iij. di. vij. ar. ij. q. ij. di
cēs q̄ hoc cōstitutū fuit ppter reuerētā sacramē
ti. vt p̄t p Aug. in lib. i. ad Ianuariū. t p mgfz
sen. in. iij. di. vij. c. iij. Et habet de hoc rē in. c.
liqdo. de p̄e. di. ij. vbi d: Placuit sp̄s sc̄o vt in
honorē tñi sacri p̄us in os rpiāni dñicū corp^o
intraret q̄ ceteri abi. Ad idē habet rē in. c. nihil
vij. q. ij. Et de b tractat Tho. i. iij. p̄e sūme. q. lxx
t habet in sūma cōfess. lib. iij. di. xxiij. q. lxx. Item
debet hō cessare nocte saltē p̄cedere a quiete deli
ciosa. Un si cōmo de p̄t non debet in lecto dor
mire siue nud^o sed indut^o t vigilare. dicēte p̄p̄a

Esa. lq. Cōsurge: cōsurge: induere fortitudinē tua
fron. Induere vestimētis glie tue bñf m ciuitas
sancta. i. aia fidelis tā dignissimū receptura sa
cramētū: induere te vestimēto deuotiōis. Qz sicut
ille qui abū corporāle nō potest digerere vt ma
sticare nō est apt^o māducare ipm: sic q̄ deuotōz
nō habet nō est dignus cōicare de p̄e. di. q. c. tri
bus gradibz. t. c. in illo. Un ait sc̄us Bona. in
iij. di. xij. Maiorē efficacā recipit homo i vna
missa vel cōione cū bona p̄paratiōe q̄ in multis
si se nō p̄paret diligēt^o t deuotē.

Etia p̄paratiō dicit̄ orinatiōis. i. bonaz
actionū. Qd figuratū fuit. Exodi. xij. vbi
manducatur^o agnū paschalē q̄ sacm b
tipice demonstrabat: p̄ceptū est. Renes vros ac
cingeris t calciamēta habebitis in pedibz vris:
tenetes baculos i manibz. Per renes em̄ occis
tos significat castitas fm Grego. sup Luc. xij.
Per calciamēta in pedibz intelligit charitas t di
lectio dei t primi. Per baculos in manibz itē
ligunt bona opa sine quibz si accesserim^o ad cō
munionē dicit̄ cuilibet nrm oipotens de^o illud
Matth. xij. Quōd huc intrasti nō hās vestē nu
prialē. Debem^o q̄ habere vestē rubē. i. charitatē
t virtutis quādo accedim^o ad nuptias eternē re
gis. Un Aug. in qdā fmōe in dedicatiōe ecclē
inq̄t. Unusqz qz p̄sideret cōsc̄iētiā suā: t qn ali
quo crimine vulneratus se esse cognouerit p̄us
ordibz ieiunij t elemosinis studcat mundare
cōsc̄iā suā: t sic eucharistiā p̄sumat accipere. Sā
crus qz Leo in quodā fmōe de aduētū de dño
iesu rpo inquit. Sc̄dm q̄ vnūquēqz ornatū bo
nis moribz vident ita illi grām sue misericordie
dispēsabit. hec ille. Si aut̄ accesserim^o sine orna
tu bonoz opep accidet nobis illō Matth. xij
vbi p̄cepit p̄familias ministris d illo q̄ idign^o
accesserat ad nuptias dicēs. Ligatis manibz et
pedibz p̄ciatē cū in tenebras exteriores: ibi erit
flet^o t stridor: dentiu. Ideo Amb. in quodā ser
mone d aduētū inq̄t. Si em̄ misericule solēt ali
qz senas suscepire maculā vestiu suarū aqua
disluere: cur nō magis dñm crepturi maculas
oiaz nraz flēbz abluamus. Et ille qd si adeo
infecit sordibz vestes fuerit q̄ maculas sola aq̄
nō purget: addūt molliorē olei saponis etiā acci
monā. Nos qz si tā graue fuerit p̄m q̄ mime
solis flēbz abluat addamus misericordie oleū
acrimoniasqz ieiunij. hec ille. Microñ. qz in testa
mēto suo ait. Era fidel aia epulare ne moriens
bis pasci dlicēs: ne pignitēris b frui cōuuiō i q̄
nō carnes tbauroz vt bircōz vt oli in legelz sal
uatoris tui corp^o sumēdū pponit.

Ecūda p̄ncipalis p̄paratiō d: cōcomitā
ti. i. bec etiā ē triplex. P̄ia meditatiōis.
Debz em̄ hō i ipō actu sacre cōionis ma
rie p̄meditari. P̄mo quāte sit nobilitatiō.
Nā de p̄e. di. q. c. nihil. de Alēxader papa. Nihil
in sacrificijs maius esse p̄t q̄ corp^o t sanguis

ip̄enevilla oblatio hac potior est. sed bec om̄es
p̄cellit que pura cōsacra dñō est offerēda. bec
ibi. In hoc em̄ sacramēto nō solū ē humanitas
xp̄i gl̄iosa sed etiā diuinitas beatissima. Se-
cūdo debet p̄meditari quāte sit vilitas. Est em̄
vilitatis infinita p̄ qd̄ sacramētū acquirit vira
eterna. Job. vi. Tercio quāte sit charitas. pos-
sum⁹ em̄ dicere illd̄ Deut. xij. Nō est alia natio
tam grandis q̄ habeat deos appropinquātes
sibi sicut de⁹ noster ad est nobis. vñd non possu-
mus ei condignas gr̄as referre p̄ tanto bñficio
collato: nec aliqd̄ d̄ iudiciis sibi rōcōpensare. Job
ix. Si voluero me iustificare nō potero ei m̄ de-
re vñd de mille. Et quib⁹ v̄bis etiā p̄t q̄ nemo
potest ita iustificari t̄ purificari sicut meret̄ alii
tudo tāi sacramēti. Un̄ ibidē subdit. Et si lor⁹
fuero quasi aquis niuis: t̄ fulserint velut mun-
dissime man⁹ me: tamen sor did⁹ intinges me
id est sordid⁹ appeto in cōmpatiōe tam mūdī
mī sacramēti. Sed tamē t̄ si nō valem⁹ nos cō-
digne p̄parare ad ei⁹ receptionē nec ei equalēs
reddere: salē q̄m possumus tāte charitatis sp̄
mētia habeam⁹. de qua mētia d̄ p̄ba D̄ies
remias T̄ren. iij. c. Memoria memor ero t̄ ta-
bescet in me aia mea.

E

Ecūda p̄paratio cōcomitantiua est orōis.
Cum em̄ nō sum⁹ sufficiētes cogitare ali-
quid a nobis quasi ex nobis: q̄ oīs suf-
ficiētia nra ex deo est. q̄. L̄bor. iij. Ideo debem⁹
deuote t̄ seruēt̄ orare deū vt nos dignos effi-
ciat ad sumēdū tāi sacramētū. dicēdo cū p̄ba
psal. v. Lor mūdū crea in me de⁹: t̄ sp̄m rectum
innoua in viscerib⁹ meis.

F

Terria p̄paratio dicit̄ humiliatōis. Scri-
ptū est in. ex. decet. de imu. eccl̄e. lib. vi. q̄
ad eccl̄ias debet esse humilis t̄ deuotus
ingressus: t̄ deuota p̄uersatio t̄ deo grata: mul-
to magis aut̄ quādo imus ad recipiēdū tam di-
gnissimū sacm̄ debem⁹ ire cū maxima hūilitate
t̄ reuerētia. quia scribit̄ Eccl̄i. xxiij. P̄o reue-
rentia dabit̄ tibi bona gr̄a. Debem⁹ etiā ire cum
maxima cordis amaritudine: q̄ tā benignū redē-
ptōrē nrm̄ offenderim⁹. Et in hui⁹ figura p̄ce-
ptum fuerat Exo. xij. q̄ agn⁹ paschalis d̄bebat
cōedi cū lacuā aggessib⁹. q̄ corpus xp̄i d̄bet
sumi cū amaritudine p̄rior⁹ p̄tōz t̄ cōpassio-
nis de passiōe ei⁹. Un̄ Gre. in moral. inq̄t. Lar-
nes cū lacuā aggessib⁹ sūt edēde. vt cū corp⁹
redēptōis nri accipim⁹ nos p̄ p̄tōis nris in fle-
nibus affligamus q̄tenus ip̄a amaritudo p̄nie
absterget a mētis stomacho puerse humorē vi-
te. bec ille. Ista em̄ amaritudo contritiōis sanat
vulnera p̄tōz. Un̄ dñs inq̄t Osec. x. Sanabo
cōtritiōes eoz t̄ diligā eos spontaneē. t̄ L̄en. iij.
hortat̄ nos ad cōpassionē sue passiōis an̄ cōio-
nem dicēs. Recordare paup̄t̄ t̄ trāsgressiōis
mee absineb⁹ t̄ sellio. Eapropē debem⁹ facere
an̄ sumptiōes ist⁹ cū spūalis qd̄ faciebat Job

ante sumptionē cū m̄aialio dicēs. iij. c. sui lib.
Anteq̄ cōedā suspiro. s̄. et cōpassiōe doloꝝ cruci-
asini: t̄ cōtritiōe meozū p̄tōrum. Et hui⁹ figu-
ra habet̄ Gen. xviij. vbi Abrahā tribus angelis
sibi in forma humana apparenb⁹ dicit vt req̄es-
ceret̄ sub arbore quousq̄ eis portaret buccellā
p̄tōis. Per tres em̄ āgelos significat̄ tres potē-
te aie. s̄. memoria: intellectus: t̄ volūtas. per q̄s
non em̄ angelis sed etiā deo sumus siles. Nas
em̄ Abrahā: i. xp̄us: iubet req̄escere sub arbore
crucis an̄ sumptionē panis subcinerib⁹: quē sa-
ra. i. eccl̄ia: ad eius p̄ceptū cōfiteat̄ tribus fa-
rinis. s̄. ei⁹ diuinitate: aia t̄ carne. t̄ sic meditata
sua passiōe illū suore recipit. Ideo hortat̄ Aug.
in lib. de salutarib⁹ documentis di. Quādo cor-
pus xp̄i accipe volum⁹ an̄ ad cōfessionē t̄ peni-
tentiā p̄currere debem⁹. t̄ oēs actus nros curio-
sius discurre: t̄ p̄tā obnoxia si in nobis senles-
m⁹ cito festinē p̄ p̄fessionē t̄ verā p̄niam abluere
ne cū Iuda p̄dicoze diabolū intra nos celātes
peam⁹. O deuoti xp̄iani cōsiderate q̄ sicut inq̄t
Amb. in quodā s̄mōe de aduētu. Si deberetis
recipere aliquā bonorabile p̄sonā in domo vestra
puta illustrissimū ducē vrm̄: sine papā vel ipe-
ratorē: q̄ ad vos visitādos venire dignaret̄: p̄se-
cro festini t̄ bene induti occurreretis gr̄as agen-
tes q̄ ad vos declinare dignet̄. S; p̄us mūdā-
retis domū vram t̄ purgaretis ab oibus imū-
ditijs: ne aliq̄s sordēs inueniret q̄ possent oculos
sue maiestatis offendere. Itē cōoptorijis varijs
ornaret̄ domū: atq̄ florib⁹ t̄ alijs rebo odorife-
ris sterneret̄ pavimētū illi⁹: vt libēt⁹ t̄ grāt⁹ in
domo v̄ra moraret̄. Si aut̄ p̄nū faceretis. v̄pu-
ta in domū sordib⁹ t̄ fetorib⁹ plenā illū recipet̄
p̄fecto ei⁹ indignationē ac vindictā subito expe-
traretis. Quāto igit̄ cū maiori deuotiōe t̄ reue-
rentia atq̄ p̄paratiōe debem⁹ recipere regē celoz di-
cētes cū Salomōe. iij. Reg. viij. t̄. ij. Paral. iij.
Quis poterit p̄ualere vt edificet ei domū dignā
Si em̄ celi t̄ celi celoz cape cū nequeat̄: quāto
ego sum vt possim ei edificare domū. Debem⁹
etiā cū centuriōe dicere illud Luc. vij. habentes
corrigiā ad collū vel saltē toto corde humiliant̄
p̄uētes p̄tōra nra. Dñe nō sum dign⁹ vt in-
tres sub tectū meū sed em̄ dic v̄bo t̄ sanabit̄ aia
mea. Itē cū filiō p̄digo. Luce. xv. cū maximis la-
chrymis dicere debem⁹. Pater peccauī in celū t̄
corā te: nō sum dign⁹ vocari fili⁹ tuus. fac me
sicut vnū ex mercenarijs tuis. Null⁹ em̄ cū tāto
charitatis seruoze: aut cū tāta reuerētia t̄ deuotio-
ne ac hūilitate accedere pōt ad hoc sacramētū
q̄n̄ āpliori recipi meret̄. Ecce em̄ q̄ Noe centū
ānis laborādo fabricauit archā in q̄ cū paucis
saluaret̄. Gen. viij. Sic aut̄ con⁹ mōdi fabricator
t̄ saluator recipit. Moyses archā de lignis im-
putribilib⁹ fecit quaz mūdissimo auro vestiuit
interi⁹ t̄ exteri⁹: vt tabulas legis in ea poneret̄.
Exo. xxxvij. A nobis autē legislator t̄ vite largi-

tor: suscipi t̄ hospitari debet. Salomō magnifi-
cum templū septē annis edificauit in quo mil-
le hostias pacificas obtulit in dedicatiōe ei⁹: vt
in eo archā dñi collocaret. iij. Reg. vi. Dauid
cū maximo iubilo t̄ cantorib⁹ pullano citharā
saluauit corā archa dei: t̄ cū duxit in domū suā
cū gaudio. ij. Reg. vi. Et quib⁹ oibus cōdu-
ditur t̄ daf̄ intelligi q̄ oī studio t̄ diligētia nos
debem⁹ p̄parare ad cōstruēdā habitationē deo
in aia nostra: t̄ recipiēdū dñiū corp⁹: sacramē-
tū. qd̄ sumere debem⁹ cū incendio diuini amo-
ris. Un̄ in figura hui⁹ p̄ceptū fuit Exo. xij. si
lijs israel q̄ agnum paschalē comederēt assum-
igni.

S

Terria p̄ncipalis p̄paratio dicit̄ cōsecuti-
ua. t̄ bec etiā est triplex. Prima regitatio
nis. Debem⁹ em̄ ei gr̄as referre post cō-
munionē de tāto beneficio nobis collato. vt d̄
in dem̄. si dñm. d̄ reli. t̄ ve. san. aliter p̄uari me-
rebimur bñficio accepto quod reuocari potest
p̄ ingratitudinē. s̄. sciēdū. insti. de dona. t̄. c. si. ex
tra codē. t̄. l. si. L. de reuo. dona. Et ingratitudo
etiā detrud̄ seruū manumissū in futurū. c. ep̄s
q̄ m̄cipiū. t̄. c. lib̄i eccl̄e. xij. q̄. ij. Quilibet em̄ p̄-
uari debet illo bono p̄tra qd̄ agit. l. pen. ff. de pe-
nis. Q: vō nō possum⁹ ei sacrificare p̄ tāto bñ-
ficio dicere valem⁹ q̄ sum⁹ sicut medic⁹ paup̄ri
mus q̄ ad p̄ditiū diuinitis vocat⁹: n̄b̄l habet ad
retribuēdū benefactori suo nisi se ei humiliādo
t̄ regratiādo. Secūda p̄paratio d̄ obfuaritōis
Debem⁹ em̄ maxime illo die quo cōicauim⁹ cu-
stodire nos a secularib⁹ curijs: t̄ vacare cōtēpla-
tioni t̄ deuotiōi. Et ideo inq̄t Salomō puerb.
iij. O mī custodia custodi cor tuū. Aut̄ em̄ Gre.
in quodā s̄mōe. Mens nra ad cōtēplādū in-
terna nō p̄ducit nisi ab his q̄ exteri⁹ ip̄licat̄ stu-
diose subtrahat̄. Mens em̄ nra nullo mō ad vim
intime cōtēplatiōis rapiet̄ nisi studiose prius a
terrenorū desiderijs cumultu sopiat̄. Terria
p̄paratio dicit̄ cōfuaritōis. Debem⁹ em̄ tali mō
postmodū viuere vt nō abq̄ciam⁹ ab aima nra
dñm̄ iesuz quē recepim⁹. Q: iuxta illd̄ poet̄cū.
Turpi⁹ est q̄ nō admittit̄ hospes. qd̄ allegat
glo. an. c. quē admōdū. de iureiū. Et sō debem⁹
cūtare malas cogitādoēs. q̄ vt sc̄ptū est Sap. j.
Aufert se. l. dñs iesus a cogitationib⁹ q̄ sunt sine
intellectu: t̄ corripit̄ a sup̄ueniēte im̄tate. Et
ibidē etiā d̄. Peruerse cogitādoēs separāt a dō.

Ro maiori aut̄ d̄claratiōe p̄dicoz. D
est cōsiderādū q̄ saluator cōicauit suos
discipulos in cena: in qua hoc altissimū
sacm̄ instituit. vt h̄. Job. xij. Et bec cena figu-
rata fuit p̄ illā q̄ facta fuit i chana galilee. d̄ qua
h̄. Job. ij. Chana ei⁹ interpretat̄ zelus. galilea aut̄
trāsmigratio. Un̄ p̄ ip̄am cenā significatū fuit
q̄ xp̄us p̄p̄t̄ zelū t̄ infinitā charitatē instituit sacm̄
corpis t̄ sanguis sui: vbi panis t̄ vinū trāsmi-
grat̄ deyna substantia i alia. Un̄ dicere p̄t cū psal-

mista. Zel⁹ dom⁹ tue comedit me. Id est comes
stibilē me fecit. Ideo aut̄ b̄ sacramētū i cena or-
dinauit: vt ostēderet q̄ digne cōicere volētes de-
bēt obfuarē duodecā q̄ in cena mūdiali cōiter
obfuant̄. Primū est bona obfuaritō: q̄ comes
dit. Un̄ ait Paul⁹. i. ad Cor. xij. Dñs iesus in
q̄ nocte tradēbat̄ accepit panē t̄. Et q̄to v̄bis
apparet q̄ bec cena facta est bona obfuaritō. Per
qd̄ daf̄ intelligi q̄ cōicēs in tātū d̄ p̄b̄locari de
deo: vt cor⁹ mūd⁹ sibi videat̄ obscur⁹. iuxta illd̄
T̄ren. iij. Quomodo obscuratū ē aurū t̄. De
betq̄ redire ad cor suū p̄ p̄tōz cogitādoēs: t̄ in-
ligere in q̄nta cecitate mētis fuerit: t̄ dicere deo
cū psalmista. Illūina oculos meos ne vnq̄ ob-
dormiā in morte. Et itē. Quia tenebre nō ob-
scurabunt a te: t̄ nō sicut dies illuminabit̄. s̄
aut̄ tenebre eius ita t̄ lumen eius.

S

Ecūdu est aula q̄drata. i. p̄scia q̄drata: vt
de aia cōicatis q̄ dicit̄ p̄ ciuitas dei: veri-
ficeat̄ illd̄ Apo. xij. Ciuitas in q̄dro posita est.
hoc est q̄rtuor v̄runt cardinalib⁹ isomata. s̄.
prudētia q̄ ad mēoriz p̄teritōz bñficioz dei: t̄
q̄ ad intelligētiā p̄sentū p̄tōz: ac q̄ ad prudētiā
futuroz bonoz. iuxta illd̄ Deut. xxxij. Unā sa-
peret̄ t̄ intelligeret̄: ac nouissima p̄videret̄. Itē iu-
sticia in declinādo a malo t̄ faciēdo bonū: dicē-
te p̄b̄eta Ps. xxxij. Declina a malo t̄ fac bonū
t̄. Itē fortitudine ad puniēda p̄tā: t̄ ad tole-
randā p̄niam: t̄ dicere deo cū p̄b̄eta Ps. lviij.
Fortitudinē meā ad te custodi. Itē tep̄tia ad
viuendū cōtinēter t̄ moderate. iuxta illd̄ ad Ti-
m̄. ij. Sobrietate iuste t̄ pie viuam⁹ i b̄ seculo.

R

Terciū ē tabula rotūda i medio aule. Et
similr cōicās d̄ ponere cor suū integrāl̄
in manu dei: t̄ illd̄ p̄bere ip̄i deo p̄ fidē
spem t̄ charitatē: bec em̄ tres v̄rutes theologicē
sūt q̄si tres pedes q̄to cor nrm̄ sustentat̄ corā dō
iuxta illd̄. i. ad Cor. xij. Nunc aut̄ manet̄ fides:
spes: charitas: tria bec. Nāc aut̄ tabulā rotūdā
cordis nostri p̄t̄ a nobis saluator: dicēs illud.

Sap̄e. j. Fili p̄bebe mibi cor tuū.

Q

Quartū ē robalea alba sup̄ tabulā extēsa.
Et sicut cōicās d̄ b̄re p̄scias purā: mun-
dāq̄ aiaz a p̄tōis. Sic em̄ cor⁹ xp̄i in sindone
mūda inuolutū fuit positū in sepulchro: vt patz
Mat. xxvj. Sic i sindone mūda t̄pm̄ inuoluit̄:
q̄ pura mēte ip̄m suscipit. Nemo igit̄ d̄ ponere
i bacena robaleā nigrā seu imūdā: s̄ mūdā: s̄
est imaculatā aiaz. Eucharistia em̄ figurat̄ i pa-
ne p̄p̄inationis q̄ p̄secrat⁹ deo a mūdīs t̄nīmō
comēdebat̄. Un̄ vt h̄. j. Reg. xij. Cū Dauid fu-
gerat p̄secutiōes Saul: p̄t̄it ad sumū sacerdo-
tē cū pueris suis. i. famulis: petens panē: t̄ ille
nō bñs nisi panē p̄p̄inationis: interrogauit si mūdī
di essent pueri sui: maxime a mulieribus. cū
respondit Dauid. Equidem si de mulieribus
agitur: continuūmus nos ab heri t̄ nudissim⁹
nos quādo egrediebamur: t̄ fuerūt vasa idē

corda et corpora puerorum scribit: et tunc dedit eis sacer-
dos panem sanctificatum. Sic etiam volens euadere
mortem eternam et fugere diabolum debet cum pueris:
id est oibus sensibus recollectis intrare ecclesiam et
recipere cum maxima mundicia et puritate hunc sanctissi-
mum panem. Dicit enim deus Numeri. xviij. Qui mun-
dus est in domo tua. id est in ecclesia: vescere pane illo
id est corpe christi. Si enim cognos naturalis instinctus
postquam carnaliter se commiscuit cum propria coniuge
non sumit cibum nisi prius lauerit se tanquam re sedam
fecerit. Quanto magis homo rationis capax debet an-
te hunc sanctissimum cibum receptionem se laurare ab oibus
imundicijs mentis et corporis: et omni sensus cor-
poris purgare. scilicet visum et reliquos. Sic enim Augustinus
Non dicatis vos habere animos pudicos si ha-
beris oculos impudicos. Quia impudicus oculus im-
pudici cordis est nuncius. et nec ex solo. xxiij. q. v.
vnde Iulianus inquit. Volentes accedere ad mensam
domini non sint vagi oculis: non effreni lingua aut pe-
tulancia: fluído gestu non incedant: sed pudorem
atque verecundiam mentis simplici habitu incessuque
ostendant. In figura etiam predicta preceptum fuit
filij israel Ero. xij. q. comederit agnum paschalem
cum panibus azimis. id est non fermentatis. Ad exponit
Gregorius dicens. Panem sine fermento comedit qui ope-
ra bona sine corruptione vane glorie facit. vel qui
opera virtuosa sine admixtione peccati exhibet. vel
ille sine fermento comedit qui se a mala societate cu-
stodit. Unde dicitur. ad Ebor. v. Modicum fermentum
totam massam corrumpit. Vel ille azimus sine
fermento manducat qui mentis et corporis puritatem
seruat. Et ideo vbi dicitur apostolus. Epulemur non
in fermento veteri. id est non in veteri conversatione: neque
in fermento malicie et nequicie sed in azimis sin-
ceritatis et veritatis. Ad hoc etiam denotandum dominus
iesus instituit sui corporis sacramentum in pane azi-
mo. ut patet Matth. xxvj. Mar. xij. et Lu. xij.
vbi dicitur. Prima die azimorum accesserunt discipu-
li ad iesum dicentes. Vbi vis parem? ubi comedet
repascha. Tunc enim non licebat iudeis habere in
domo panem fermentatum. ut patet Ero. xij. In figura
etiam predictorum legitur Ero. xvj. q. manna erat album
ad modum nitui. Quia communicans debet habere
cor purum et mundum. Locum enim debet esse propor-
tionatus locato. id est de anima. et iij. phisi. Unde ait glo. in. c.
dudum. de decimis. quia quia sunt predicata talia de-
bet esse subiecta. Deus autem est purissimus. ut etiam
testatur Psal. xij. Metba. ergo cum recipere volens
debet esse purificatus ab omni imundicia. Unde illi
inquit ipse deus. Ego sum puritas cor purum quero
et ibi requiesco. Munda igitur cordis tui habitacu-
lum et para mihi cenaculum grande stratum: et ego fa-
cis apud repascha cum discipulis meis: et si tu per pu-
ritatem volueris esse meus ego spero tecum. et cum me
habueris totum mundum me tibi auferre non poterit.
Eber igitur recipiens hoc sacramentum
mundum primo a carnali delectatione. Et ideo
Erodi. xij. dicitur. Rences vestros accinge

nis. id est casti et mundi eritis quando vultis comedere
agnum paschalem. Secundo a terrenorum affectione
quod notat cum subdit vbi dicitur. Et calciamenta ha-
beritis in pedibus. Non enim debet diligere terrena
per inordinatum amorem: sed in suis affectionibus debet
habere calciamenta. id est sanctorum partem exempla per imi-
tationem qui contempserunt terrena omnia. Qui enim
diligat terrena dicitur effusa terra. Osee. ii. Facti
sunt abominabiles sicut ea que dilexerunt: imo effu-
ditur lutum. vnde Abacuc. ij. dicitur de avaro. Usque
aggravat contra se densum lutum. Avarus ergo qui
corpus christi recipit ipsum in terram et lutum perit. Ter-
tio debet esse mundus a vana cogitatione. quod no-
tat cum dicitur vbi dicitur. Tenentes baculos in mani-
bus. Debet enim baculum crucis in corde retinere
et cum eo canes. id est demonum suggestiones animas la-
cerantes abigere. Sic namque Luce. x. Ubiqueq; demo-
nes signum crucis viderint territi fugiunt: baculum
timores quo plagam acceperunt. Unde legitur in figu-
ra Gen. xvj. q. super sacrificium Abrahæ volucres
descendebant sed ipse eas abigebat. Quia quoniam hoc
sacrificium offerimus vel recipimus cogitationes vo-
lantes abigere debemus. Quarto debet esse mun-
dus a negligentia et corpore. quod notat cum dicitur
vbi dicitur. Et comedetis festinantes. Festinantes enim co-
medit qui diabolicas temptationes contra hoc sacra-
mentum exurgentes subito repellens illud cum feruens
et desiderio suscipit. Glo. et super illud. j. ad Ebor.
xj. Qui manducat et bibit indigne. ait. Indigne
sumit qui non deuota mente ad communionem accedit.
Propter ista autem significanda legitur Ero.
di. xij. q. quattuor persone ab esu agni pa-
schalis excludebantur. scilicet. Primo seruus inar-
catus. id est luxuriosus qui non est mundus a car-
nali delectatione. quia ut dicitur ad Gal. v. Qui sunt
christi carnem suam crucifixerunt cum vitijs et concupiscenti-
ijs. Secundo mercenarius. id est avarus qui non est mun-
dus a terrenorum affectione: sed est mercenarius pe-
cunie. iuxta illud Matth. vj. Non potestis deo ser-
uire et mammon. Tertio advena qui est neophytus:
id est de nouo conversus. quia ille nondum est mundus
a carnali cogitatione. Et iste ab eo non est neophytus
sed grandis: sicut Augustinus dicit ipse dominus.
Libus sum gradum et cetera. Quarto alienigena. id est
pudus et indemonstratus: quia non est mundus a negli-
gentia et corpore. et iste ab eo non est insipidus: sed
palatum sanum habentem. ut de Augustinus.
Veritas igitur ista debet primo attendi quoniam
ad manum quibus hoc sacrificium ministrat
que debet esse munda et innocens. iuxta
illud psal. Lauabo inter innocentes manus meas:
et circumdabo altare tuum domine. Et ideo inquit Dionysius
suis. Sacerdos accessit ad consecrandum lauat
digitos. per quod peria venialia designant. ad innu-
endum quod non est a magnis sed etiam a paruis peccatis de-
bet esse mundus. Debet ergo quilibet ministrans et
recipiens hoc sacramentum habere mundas manus
id est opera. ut eis dici possit illud Ero. xij. Locis

secrastis manus vestras domino. Secundo debet huius
omni mundum per quod suscipit: et maxime a duobus
peccatis scilicet detractione et gulositate. vnde j. ad Cor.
xj. de recipiendo corpus christi ait apostolus. Conuenienti-
bus vobis in vniuersum: sed ad ecclesiam: audio scissu-
ras esse iter vos. Ecce perit detractionis. et infra.
Alius quidem est: alius vero est: ecce pec-
catum gulositatis. Primo autem scilicet detractor est si-
cut canis: scilicet vero. id est gulosus est sicut porcus.
Et ideo ait saluator: Mar. xij. Nolite sanctum dare
canibus: quantum ad primum. Nec periciatis margari-
tas ante porcos: quantum ad secundum. Tercio debet
habeat cor mundum in quo recipit: quia iste ab eo sit
splendor et speculum sine macula Sap. vij. non ha-
bitat nisi in mente pura. Unde vbi supra dicitur.
In aias sanctas se transferat. et Laus. ij. Qui pascat
inter lilia: id est corda pura. Avarus autem ut super
diximus perit cum in terram: quia habet cor terrenum
amando terrena: luxuriosus autem perit cum in
luto siue in sterquilinijs: quia habet cor imunditatis ple-
num. Superbo vero perit ipse ad ventum: quia
habet cor ventosum. id est ambitione et superbia plenum.
Unde ipso superbo perit dicere dominus illud Job. xxx.
Quasi super ventum ponens elisisti me.
Vincit quod in cena requiritur est gladius cum
q. q. ferda incidunt quod apponunt. Et simili-
liter coicans debet habere gladium confessionis
qua diuidunt distingere et singillatim peria. vnde de
hoc exponit per illud Deut. xxxij. Gladius meus:
id est confessio: deuorabit. id est manifestabit carnes:
id est peria: quod in carne gessit. Secundo requiritur ser-
uitor qui prius distribuatur cibos. Et similiter
coicans debet ponere satisfactionem quod distribuit
vniuersis: quod debet fieri quod requirit iusticia. id est
iusticia. ff. de iusti. et in. et isti. eodem in pna. Sep-
timo requiritur sal per condiciendis cibis si saporis non
habeat. Et similiter coicans debet ponere sal discretio-
is: ut sciat discernere hunc cibum ab alijs. Alij enim
cibi incorporantur nobis: sed nos incorporamur christo
in hoc cibo. vnde de cons. di. ij. c. q. passus. ait Augustinus.
Dominus commendauit nobis in hoc sacramento san-
guinem et corpus suum quod etiam fecit nos mempos.
Nam et corpus christi nos facit sumus. id est spirituale:
quod constat ex charitativa vnione fidelium de hoc
sacramento communicantium. Propter predicta autem in
figura precepit deus Leuit. ij. di. In omni sacrifi-
cio offeres sal. Et saluator ait Mar. ix. Ois
victima sale condietur. Bonum est sal et cetera. Et ibidem.
Habere in vobis sal.
O. Crauo requirit panis et vinum. Et similiter
coicans debet ponere lacrymas deu-
otionis et compunctionis ut possit dicere cum psalmis-
ta. Fuerunt mihi lacryme mee panes die ac no-
cte. Et iterum cum eodem propheta deo decantare. Pos-
tasti nos vino compunctionis. Nonno requiritur
candela duplex. Una que stet continue in mensa
et alia cum qua fiant seruicia. Et similiter comu-
nicans debet ponere vnam candela in mensa scilicet

charitate accensam. De qua Leuit. x. ait deus.
Ignis semper ardebit in altari meo. Et sic debet
deponere inuidiam: iram: odium et vindictam appetitum
Bli et o. candela debet habere ad seruicia pascendi
da. id est amoris dei. iuxta illud Eccl. ij. Qui timet do-
minum preparabit cor da suam: et in speculo illius san-
tificabit aias suas. De eodem requiritur lino
manuum. Contra quod Mar. x. dicitur. Non enim
lauate manus suas cum pane manducate. Et isti qui
cum sordibus ad mensam accedunt et manibus pol-
lutis fercula tangunt alijs abominabiles sunt:
ac eis nauseam generant et vomitum quandoque pasci-
cant. et merito ignominiose de mensa eici possunt.
Ne igitur de hac mensa communij celestis quis eici
mereat debet coicare volens lauare manus suas
id est emundare suas passiones et inordinata desi-
deria. Et ideo Job. xij. ait dominus. Qui locustis non
indiget nisi ut pedes lauerit: sed est mundus cor.
Et Esa. j. dicitur. Lauami mundi estote. Buferte
malis cogitationum vestrarum ab oculis meis.
Undecimo requiritur ad bonam cenam manduca-
tio communium et carnis contritus appositio. Et
ideo dicitur Ero. xij. de agno paschali. Non comes-
detis ex eo crudum quid nec coctum aqua: sed assum-
ptum. Caro enim cruda non est sapida: caro vero lita
non habet multum saporis: sed caro decocta et igne
assata est valde sapida cum decoquatur in humido
proprio. Item est multum nutritiva et confortativa. Il-
le ergo cruda carne comedit qui ideuote ad com-
munionem accedit: et habet cor crudum. id est non exco-
ctum igne diuini amoris. Ille vero carne coctam
aqua coedit qui in delicijs huius mundi habet cor litem
id est non sapidum sapore deuotionis. Ille autem coedit
assum igni qui vnicuique passionem: cuius signum est hoc
sacramentum: diligenter recolit ut dicere possit
cum Psal. In meditatione mea et ardere et ignis. Et
habet cor excoctum per amoris et sapientie deuotionem.
Debet igitur quilibet accedere ad hanc cenam
cum saporis appetitu et desiderio. et dicere illud
Esa. xxvj. Dilectio mea et desiderium in desiderio aie mee.
Dicunt enim medici quod fastidium cibi est signum certum
male digestionis poris nutrimenti. vnde etiam plures
causant egritudines si ab eo sine desiderio et appetitu
sumantur. Et ideo Augustinus. j. Gen. ij. doctrina. q.
c. vij. ait. Ois qui sanitatem habere voluit nec coe-
dat nec bibat donec certum habuerint desiderium:
et stomachus et superiora intestina a primo nutrimento
evacuata fuerint. beuile. Et ideo non habens deside-
rium charitatis et amoris diuini: et appetitum spua-
lium sed potius fastidium: non debet istum sacramentum cibum
sumere: sed prius cor interius evacuare a carna-
li ab eo potius.
Orandum vero quod precepit deus Ero. xij. de agno
paschali di. Caput eius cum intestinis et pe-
dibus vorabit. Caput autem istud agni est
et diuinitas. j. ad Ebor. xj. Caput christi deus est.
Pecus est caro ipsius que est natura infima in
ipso. Intestina autem denotant animam que est in corpore
et cetera

et. Ista igitur oia debemus deuorare. id est per veram fidem nobis incorporare. Fuit autem quidam hereticus qui dixerunt ipsum non habuisse diuinitatem: et isti non comederunt caput eius. Alij autem dixerunt ipsum non habuisse veram carnem humanam sed fantasticam vel de celo allatum: isti non comederunt pedes eius. Alij vero dixerunt cum non habuisse animam rationalem sed solam diuinitatem loco animae: et isti non comederunt in testina ipsius. Nos igitur caput eius cum pedibus et intestinis voramus. id est de eius diuinitate: carne et anima fideliter et catholicamente sentiamus per veram fidem sine qua ad cenam istam nemo pergere debet. Unum dicit Augustinus contra Felicianum de hoc sacramento. Hoc si deus querat: intelligere non exquirat: ne autem non inuentum credat incredibile: aut inuentum credat fingulare. Hoc enim sacramentum quod excedit omnem intelligentiam humanam deus voluit sola fide plene cognosci. Et oculus sensus circa ipsum decipi preter auditum qui se assensit ei quod dicitur. Hoc est corpus meum. Decipitur enim visus purus videre colorem in substantia panis et vini: et similiter gustus in sapore: odoratus in odore: et tactus cui videtur panem palpare: sed auditus non fallit: quia audiens verba consecrationis credit ea esse verba ipsius et scire esse verum eo quod ab ore dei sunt plura. Et ideo cum firma fide et reuerentiali tremore eis prebet assensus dicens cum. Ps. A voce commotum fuerunt labia mea. Et hoc significatum fuit in figura Gen. xxiij. in Isaac: in quo deceptus fuit visus: quia Jacob non cognouit. Et olphar: quia credidit sentire odorem Esau et sentire odorem Jacob. Item tactus: quia putabat tangere manum Esau et tangere manum Jacob. Item gustus: quia putabat se comedere de venatione et cibis Esau et comedere de cibis Jacob. Auditus vero eius non fuit deceptus. Vnde ait. Vnde quidem vox Jacob est. et ibidem dicit. Expauit Isaac: ac stupore vehementi et ultra quam credi poterat admiratus ait. Quis est ille qui dudum capram venationem attulit mihi et comedi ex ovis: antequam tu venireas. In quo mystice exprimitur stupor et admiratio sensus humani circa hoc dignissimum sacramentum. Quod hoc exteriori merito ex hoc magno stupore commotus quia anima deuota prius per fidem inuisibilem et spiritualem refectionem in isto sacro per internam deuotionem reficitur. Quia gustus corporalis per formam speciei sensibilis imitatur. Et hoc rationabiliter voluit deus sic fieri. Nam sicut culpe demeritum cepit a falsa credulitate suggestionis diaboli de cibo mortis: ita decuit ut hominis meritum inciperet ex hoc quod creditur verbum ipsius de isto cibo videretur deus. Hoc est corpus meum. Et in signum huius dicit Thome Job. xx. Quia vidisti me Thoma credidisti: beatus qui non viderunt et crediderunt. Legitur autem de beato Ludouico rege francie quod dum quadam die audiret in ecclesia missam solentia quidam eius miles deuotus dixit ei quod si vellet ire ad altare alterius sacerdotis videret ipsum in forma pueri. Cui respondit rex quod non addens verbum maxime fidei. Dixit enim. Si scire ipsum retro me stare sicut fuit in parafraze in cruce nolle me videre ut cum car-

naliter aspiceretur: ex eo quod meritum fidei amitterem. Hoc autem ideo dicitur: quia sacerdos cum missam audiebat iam consecraverat. Et ideo verum corpus ipsius ibi esse non dubitabat. Contra vero legitur quod Hugo de sacro victore longo tempore orauit ut posset videre ipsum in hostia consecrata. Unde cum semel missam diceret: post agnum dei aperuit se hostia: et eruit puerulum formosissimum sedens ante eum in parthena. Cuius visione indubitanter solatus extra se rapiebat: cum puero delitiose solatiando. Cui puer tandem ait. Hugo comede me. Cui Hugo. Et quid ausu amantissime dñe audes te comedere: et de me. Cui puer. Nisi madducaueris me non habebis vitam in te. Tunc Hugo orauit dicens. O dñe: si sic fieri est necesse: oro te ut abscondas vultum tuum amantissimum a me. Et tunc abscondit se sub forma panis dei. Hugo. quia me videre nudum voluisti: et tunc meritum fidei de hoc sacramento te euacuasti. Et ideo iquit Bernardus in quadam epistola. Sacramentum dei altissimi suscipiens dum est: non discutiendum: reuerendum: non diiudicandum: fide fortitum non innatum: traditione sanctum: non inuentum. In figuram autem huius legitur Iudici. xxiij. quod samson inuenit melle in ore leonis. proposuit philisteis pbleuma dei. De comedente eruit abusus: et de forti egressa est dulcedo. Et promissum illud exsoluit re sciendo infra septem diebus triginta mutatoria vestimenta. Sed ipsi nunquam sciuerunt exponere nisi postquam instructi fuerunt ab vxore ipsius Samsonis: cui expositiones reuelauerat Samson. Et tunc dixerunt ei. Quid dulcius melle. Et quid fortius leone. Respondit autem Samson dei. Nisi arasse ris in vitula mea non intellexissetis. propositio mea. Per mel enim significatur dulcis et suavis humanitas ipsius qui pertinet in hoc mellifluis sacro: de quo exponitur per illud Prover. xxv. Mel inuenisti: comede quod sufficit tibi etc. id est altiora te ne quiescas. Ecclesi. iij. Per leonem vero eius diuinitas fortissima psalmista ei dicitur. Tu potes eo: et quis resistet tibi. Iste autem cibo mellifluus et dulcis egressus est de comedente et forti. id est de beata virgine dulcedinem spiritus sancti degustare: qui fuit illa fortis mulier de qua dicit Prover. vltimo. Mulierem forte quam inuenit. Philistini vero. id est homines mortales et caduales septem diebus. id est in presenti vita septem diebus reuoluta: non possunt soluere hoc pbleuma. nisi ecclesia sponsa dei cui Samson. id est deus reuelauit per sacra scriptura: hoc eis intimauerit. Quo per veram credulitatem intellego recipientem triginta mutatoria vestimenta. id est gloriam et decorem cognitionis nature spiritualis: nullum colorem corporalem humanum: et nature corporalis qui secundum medicos viginti nouem coloribus est distincta. Vel per tres decenas intelligitur triplervisio dei. scilicet in creaturis: in nobis: et in seipso. scilicet videndo eum sicut est. Quo triplici modo videbimus eum in patria: si ad credendum veritatem huius inuisibilis cibi captiui abimus: intellegimus eum. De quo sanctus Martinus in quodam sermone ait. Enarrari non potest: credi vero potest. Si enim lingua

deficit: fides sufficit. Magnus prosecutus est fidei cum tantum de suo potest comprehendere: quantum secundum non potest explicare. Sed Undecimum quod requiritur in cena est gratum actio post refectionem. Et ideo ne sumus illius de quo dicit Ecclesi. xxi. Pasceat et potabitur ingratus: debemus post communionem deo reddere gratias debitas. Si enim per cibum materiali sumendo debemus deo laudes dicere: et per suspensionem ei gratias agere. et non liceat. ecclesi. vi. ubi dicit. Non decet aliquem derisus nisi hymno dicto comedere panem. Et post cibum gratias auctori deo referre. Multo magis si agendum est per istum cibum sanctissimum: atque omni alio dignissimum: etiam quicquid cibum paradisi terrestria. Cuius excellenter est cibum ligni vite. Ille enim cibum est inanimatus: istevivus. Ille de humo producit: Hic autem iste de celo delat. Ille vitam corporalem et temporalem perfuabat: iste vitam celestem et eternam donat: sicut ipse saluator testatur Job. vi. Et propter predicta inquit Paulus. i. ad Cor. xj. Probet autem scipsum homo et sic de pane illo edat etc. Alij enim cibi sunt peribadi qui non omnes sunt sancti. Unum si aliquis dicit aliquem cibum capere: oportet quod videatur et prebet si cibum ille sit sanctus: et si stomachus sit bene dispositus. Si enim non faceret cibum ille sibi magis etiam nocumens quam i. proficiuum. Cibum autem iste celestis non est peribadus: quia spiritus est bonus: sed bonus est peribadus si bene sit dispositus: siue preparatus ad illum sumendum. Et ideo non dicit Paulus. Probet homo istum cibum: sed prebet scipsum. Sic enim medicina homini ipse parato est cum moritur: qui parato est causa salutis: sic cibum iste homini indigno est venenum: digno autem et parato est ad meritum sempiternum. Et propterea ait Damascenus li. iij. quod dum recipi cum multo timore: cum conscientie puritate: cum vera fide: cum multa reuerentia et honore cum multo desiderio et ingenti deuotione. Debet namque recipi cum multo timore: quia ibi pertinet diuina maiestas. Et cum tali timore recipiebatur Petrus qui dicebat Luc. v. Ecce a me dñe quia homo peccator sum: stupor enim arcu dederat eum. Debet recipi cum conscientie puritate: quia ibi pertinet ille qui est sincerissima puritas. Et cum tali puritate recipere vult cum sponsa eius dicens. Lectulus noster floridus est Cant. i. Debet recipi cum vera fide: quia ibi pertinet velata veritas. Et cum tali fide recepat cum beata virgo cui dicitur Luc. j. Beata qui credidisti etc. Debet recipi cum multa reuerentia et honore: quia ibi pertinet vera diuinitas et creator omnium. Et cum tali reuerentia recipiebatur eum ille ceterum qui Mar. viij. dicebat. Dñe non sum dignus etc. Debet recipi cum multo desiderio et ingenti deuotione: quia in eo pertinet infinita charitas. Et cum tali deuotione et meritis exultatione recipiebatur eum Zacharias pusillus de quo dicitur Luc. xix. Recepit illum gaudens in domum suam. O felix mens et beata anima que saluatore suum deuote et reuerenter: atque cum spirituali gaudio recipere meretur. O quam magnam suscipit deum: quam dilectum iduat hospitium: quam iocundum recipit socium: quam fideliter accipiat amicum: quam speciosum et nobilem amplectitur spiritum

pre omnibus dilectum: super omnia desiderabilia amatum. Sed tu dñe deus noster precemur nos suos tuos in benedictionibus dulcedinis tue: ut ad tuum mellifluum conuiuium digne mereamur accedere. Quia nos in saluatore tuo ad gustandum in spiritu tua suauitate. Excita cor nostrum in te et a graui corpore erue. Illumina oculos nostros ad intrandum tam alti sacri mysterii: et prestat ut cum frequentat deus ipsum credat nostre deuotionis affectus: et cognoscas mus te deum deum nostrum in fractione panis: et benedictionem aquam in gaudio de fonte saluatoris. Tunc Et dicitur quod agnus paschalis comedit cum cineribus gula ad renascentiam. ut super dicitur. Per cinerem gula autem intelligitur iustitia Esa. i. Et erit iustitia cingulum lumborum eius. Iustitia vero per ois virtute accipitur. v. et bi. Per hoc igitur significatur quod corpus ipsius recipiens debet omnibus virtutibus decorari. Si enim sponsa ad manum pergens se melius quam potest ornatur: quanto magis se ornare debet fidelis sponsa ipsius. qui liberat animam cum per hoc sacramentum altissimum sponso suo ipso coniungi desiderat. Per baculum vero quem in manibus habere debet comedit agnum paschalem intelligitur de mofina et omne opus pietatis et misericordie. Cuius virtute homo se defendit contra omnes aduersarios suos. Ecclesi. xxi. Elemosina super securum potens et lancea impugnabit per te inimicos tuos. Potens autem istum baculum in manu quem vult conicere rectus propter consolationem de communionem: et dicere poterit deo cum propheta psal. cxxij. Virga tua et baculus tuus ipsa me consolata sunt. Elemosina enim est baculus et virga a deo homini demonstrata: ut cum ea se tueat ab aduersariis insurgentibus contra eos in omni periculo. Unum Ecclesi. xxi. dicitur. quod elemosina liberat a morte. Sic et baculus perisidius quod transit passus malos et periculosos. sic etiam virtute elemosine transit homo pericula multa huius vite. Per calciametum autem in pedibus qui bene debet comedentes agnum paschalem intelligitur seruus et deuotio. Quia sicut forculares boni et forma calciameta valde adiungunt boiem ad itinerandum: ita seruus et deuotio roborat ipsum ad persisterendum per viam diuinorum mandatorum. De huiusmodi enim hec calciameta inquit psal. Ibi de virtute in virtute etc. Debent igitur et communionem recipiunt esse bene calciati. hoc est autem communionem ne pergere ad ecclesias et deuotiones ac indulgentias cum seruire et deuotio. Et similiter post communionem receptam debet ire ad predicationem ad audiendum diuina officia: et visitare loca deuota iuxta illud ad Ephes. vj. Calciati pedes in preparatione euangelij. Nam secundum Galienum et alios medicos loquentes de regimine sanitatis. capiunt esse sanos dum post cenam ambulare. Unum Probus. ij. probat. ait. Post cenam ambulare est cum sanitatis. Et similiter ille qui vult de hac cena diuina sanitatem perpetuam reportare dum post communionem per viam virtutum ambulare: et loca deo dicata frequentare ac deo se recomendare iuxta illud Hier. xxi. Ibiis et adorabis me et exaudia vos. Pro conclusionem autem

bat⁹ p⁹is dico q^d dedem⁹ in recipiēde bui⁹ salu
 bertini sacri imitari glisolum senē bēn⁹. Hiero
 nym⁹. De quo refert scriba Eusebi⁹ a⁹ discipul⁹
 in transitu suo illi sic dicens. Quidā frater ad lo
 cū accēssit in quo ipse solus Hieronym⁹ iacebat
 infirm⁹ cultu secū sanctissimū corp⁹ dñi nri iesu
 xpi. Quidā a lōge dñi⁹ Hieronym⁹ vidit nob⁹ a
 ministrāto p⁹strauit in terrā p⁹in⁹: et voce ac
 lachrymis q^d poterat clamabat dicens. Dñe
 q^d ego sum et incres sub tectū meū. Meruit b⁹
 p⁹de b⁹. Nūq^d ego melior sū q^d oēs p⁹es mei.
 Tu moysi nolasti vno ieru oculi te monstrare
 cur nūc cū te bñliās vt paratis ad boiem de
 scēdere publicanū et p⁹de. Cūq^d p⁹im⁹ ell⁹ s⁹
 cerdos erigēs levit glisolum genitū fieri cūctis
 cū tenēto magnis lachrymis et suspirijs et q^d
 plies p⁹unēs p⁹at⁹ suū dicit. Tu es dñs meus
 et de⁹ me⁹ q^d p⁹ me passus es. Tu es ille q^d cū deus
 eses sol⁹ an t⁹pa et sine p⁹ncipio genit⁹ a deo p⁹e
 cūa et inuestigabili gñādo: q^d cū ipso p⁹e et spū
 scō vñ⁹ de⁹ es p⁹manēs id q^d erat es itra vñ⁹
 p⁹uelle corp⁹culū te clausisti fact⁹ b⁹. Tu es il
 le quē Jobāne baptizate in iordane voc subitō
 parna edū⁹ inronuit. Nūc est fili⁹ me⁹ dilectus
 in quo mihi bñ cōplacuit ipm addite. Et spūscā
 tus in te in colūbe specie descēdēs te effcūnum
 cū p⁹e et idē in substantia declarauit. Tu bone ie
 su p⁹ me crucis tā grādis in tuo corp⁹ p⁹ulisti
 supplicij: vt morte quā meis icurrere flagitijs
 incūmēto: et aīas anñq^d quas dudū diaboli
 ca noq^dia infernalib⁹ mansiōib⁹ derinebat recu
 parca. Et totā bñāā naturā q^d corrueat i mor
 te p⁹petuā tuo cū ipso pacifico p⁹e aduicā inter
 minabilē reuocaret. Tu es vita vitalis et ama
 bilis atq^d iocūda. Nūc alia addidit myste
 rīs plena deuotissimis: q^d finis vir dñi glō
 sus sacm suscipiēs ad terrā sup⁹ redijt. Denū
 man⁹ ad modū crucis sup⁹ p⁹at⁹ tenēs Simeo
 nis p⁹bericū variatū dēcaruit. Quo finito ap
 parente luce quadā mirabili et hac vita migra
 uit. beccille. Sili q^d obitu obdormiuit in dñi o
 soto: mea carnal⁹ et vtroq^d parēt in mōastcrio
 scē marie de iesu ciuitatis Mediolani ordinis
 scē Clare q^d appellab⁹ soto: Bernardina. Nā
 cū infirma et t⁹ viatū sibi dari cū instātia re
 q^d fuisse: statim vt ipm corp⁹ dñi d⁹ gustauit dicit
 In man⁹ tuas dñe cōmēdo spm meū: et p⁹in⁹
 daudēs oculos p⁹erit ad dñm. Et vt postea ip
 samet quidā p⁹one apparēs rēclauit cū magna
 gloria recto tramite obf⁹ aliq^d purgato: ij p⁹na
 ascēdit in celū.

Para quarta de fructificatione et utilitate re
 cipiendi corp⁹ xpi.

U

Fac Richard⁹ de media villa in. iij.
 sen. di. ar. j. q. ij. q^d hoc sacm digne
 illō p⁹apiēti duodeci utilitates p⁹ert.
 Nam reduat ad memoriā passionē
 xpi: fidē p⁹firmat: spē auget: cō aritātē inflāmat:

bat virā g⁹et⁹ p⁹o vñit: māducatē spūalē interna
 p⁹solandē reficiat ipm roborat: ad opandem bo
 ni sustinet p⁹tra casus p⁹uenientē et p⁹ia infirm
 tatē: munit p⁹tra demonia impulsū: remittit
 ardorē carnalis concupiscētiē: purgat veniale
 p⁹at⁹: et q^dq^d mortale. Et bi duodeci fruct⁹ in
 trib⁹ vñbo sūt collecti: an q^d b⁹ Inflāmat mēo
 rat: sustinet: roborat: auget. Nō hā spem pur
 gat: reficit: virā dat: et vñit. Cōfirmatq^d fidē mu
 nit: fomētēq^d remittit. Et p⁹dicti fruct⁹ p⁹nt signi
 ficari p⁹ duodecim effect⁹ ligni paradisi de quo
 Apoē. vltimo. beccille.

Ed nos breu⁹ tractaturi solummodo sūt
 utilitates dīcēti⁹ dīmissis p⁹ nūc mēis
 alijs q^d p⁹equit aīa deuote cōicāto. Quaz p⁹
 ma d⁹ gratificationis. Deus em p⁹ b⁹ sacm p⁹ert
 suā grām. Et rō est fm Tho. in. iij. p⁹te sūme. q.
 lxxix. q^d in eo p⁹inet xps qui sic veniēs in mō
 dū venit cū grā. iuxta illō Job. j. S⁹at veritas
 p⁹ Jesu xpm facta est: ita veniēs in b⁹ sacm. Et
 iō fm magistrū in. iij. sen. di. viij. hoc sacrificiū
 vocat eucharistia. i. bona grā. Quib⁹ autē dat
 grām etiā dabit suā glām: dīcēte psal. S⁹am
 et glām dabit dñs. Et iō inq^d Dionisi⁹ in li. de
 ecclīastica Hierar. q^d sicut spes futuri boni ma
 xime p⁹firmat p⁹ arraz: ita spes nostre felicitatis
 p⁹firmat p⁹ b⁹ sacramētū q^d est pign⁹ et arra fu
 ture bñitudis quā expectam⁹. Et ibidē iterū ait
 q^d sicut noticia diuinaz scripturarū est nobis
 imago future cōtēplanōis in patria: ita sūp⁹no
 dignissime eucharistia ē imitatio ill⁹ fructūis
 bñificē q^d saniamur cū appuit ei⁹ glā. Dīc⁹ ar d
 eo i canone misse. Quot q^d ex bac altar⁹ p⁹ncipa
 tiōe sacrosacm filij tui corp⁹ et sanguinē sūp⁹eri
 mus: oī bñdictiōe celesti et grā repleamur. Qui
 vult q^d grāz dei recipere deuote accedat ad b⁹ sacra
 mētū. Quā em grātū beat dñs Jesus q^d deuote
 recipiam⁹ suū corp⁹ p⁹ciōsū oñdit i scō Bona.
 q^d cū q^d dā die ob maiorē reuerētiā sacri abstinere
 veller a cōione. alijs cōicātib⁹ existēte eo in dñs
 ro corp⁹ xpi ab altar⁹ d manu sacerdotis et iō
 in os ei⁹ accessit. Recitat etiā Lēan⁹ q^d i diocēsi
 Leo dīcēti fuit q^d dā bona mlier q^d deuote frequē
 et ardentē cōicare dīderat: sepe a suo sacerdote
 partebat repulsā q^d dicebat femias p⁹ libico suo
 nō debere tā sepe cōicare. Et cū semel cū repulsā
 fer. cadē nocte cū i stratu suo iaceret: et vigilans
 oīoni vacaret: saluato: mūdi cubiculū ei⁹ g⁹at
 sus: p⁹itidē in q^d corp⁹ xpi in ecclīa recēdebat p⁹
 p⁹is manib⁹ portabat: angeliq^d m⁹ illū ma
 gnificabāt cōtētes illū vñculū psalmi q^d drao
 lūm⁹ q^d r. Specios⁹ forma p⁹ filijs boīm. S⁹as
 q^d corā ea illa stupente dicit ei dñs. Quia sacer
 dos ille a q^d corp⁹ meū petisti negauit illud nūc
 ego te manib⁹ meis cōicabo. Qd et fecit hostias
 vñā de p⁹itide extrahēs. sicq^d recessit. Nō autē
 totū dare vidit q^d dā alia bona mlier religiosa q^d
 scū habibat in domo. Illo vñ mane p⁹itidē

inliuvenio tepetue ad sacerdotē q^d sūit ab eo
 q^d in p⁹itide erat hostie. Qui rñdit. O p⁹ime sac
 Er aperit p⁹itidē iuenit vñā deesse. Territ⁹ q^d et
 stupefact⁹ in terrā cecidit et flere cepit admiris
 cūtra signacula tā scrinij q^d p⁹itidis clausa Tūc
 illa bona mulier p⁹solata est ipm: et q^d vidit et
 q^d de illa hostia factū sit intimauit. Et q^d mira
 culo oñdit dñs n⁹ idus xps quō grātū hab⁹ q^d
 xpiani frequēter et deuote cōicēt. Dicit autē dion
 si⁹ in. iij. de agēlica hierar q^d iō d⁹ eucharistia b⁹
 sacm q^d grām p⁹ficat iā collatā. Et inq^d Dama
 scen⁹ li. iij. et m⁹ sen. in. iij. di. viij. q^d d⁹ cōio q^d
 cōio vñio. q^d vñit mēb⁹ a corp⁹io mystici cū suo
 capite xpo per charitatē et amorē. Vñ exdamat
 Bern. i. q^d dā ser. di. O sacm et nobile p⁹uuiū sac
 sacm: i. scō p⁹ amor amorū: dulcor: dulcor
 et bec sunt festa paschalia in q^d adest p⁹ fili⁹ et
 spūscāto: in q^d fit vna caro sponsa cū sponso
 aīa scā cū xpo. Dicit autē Bler. de al. in. iij. p⁹te sū
 me in tract. de eucharistia. et scūs Bona. in. iij.
 di. xij. p⁹te. ij. ar. j. q. ij. et Ric. in ea. di. ar. j. q. j. q^d
 p⁹ncipalis effect⁹ bui⁹ sacri est iā vñitū corp⁹ xpi
 p⁹ charitatē plus vñire et incorpare.

Ecūda utilitas d⁹ remissionis. Ait em
 m⁹ i. iij. sen. di. xij. Instituti est b⁹ sacm
 in augmētū vñitū et medicinā q^dndiane
 infirmitatis. Nec q^d est scōa utilitas deuote cōicē
 nū q^d remittunt nob⁹ p⁹atā p⁹ tūc illi⁹. Ait em
 Inno. tern⁹ in li. de offi. misse. p⁹te. ij. c. vlti. Si
 digne sumat eucharistia a malo liberat et cōfir
 mar in bono: vñalia delet et cauet mortalitā. Jō
 in oīe dñica dīcām⁹. Panē nūm q^dndianus da
 nobis bodie. statiq^d adiūgam⁹. Et dimitte nob⁹
 debita n⁹a. q^d p⁹ panē istū liberamur a malis p⁹
 sentib⁹ p⁹etis et futuris. beccille. Et Jobes ger
 son in li. iij. de imitatioe xpi. c. vij. ait. Nō ē obla
 tio dignior: et satisfactio maior: p⁹ p⁹etis dīlūdiō
 q^d scipm pure et integre cū oblatione corp⁹ xpi
 in missa et i cōione deo offerre. Et iō scūs Amb.
 in li. de sacris inq^d. Si quonies sanguis xpi ef
 fundit in remissionē p⁹atōz. effundit debet sp⁹ re
 cipere q^d sp⁹ peccat. beccille. Et bi i. c. si quonies d⁹
 p⁹se. di. ij. Et idē b⁹ in. c. spēs. et in. c. an bñdictōz.
 ea. di. vbi inq^d Amb. Qui māducauerit b⁹ corp⁹
 fiet ei remissio p⁹atōz. i. fm glo. ventiliū et etiam
 mortaliū. Et in. c. cū oē. d⁹. Lū oē crimē atq^d pec
 catū oblatio deo sacrificijs delectat: q^d de cetero
 p⁹ delictōz expiatioe deo dabit: q^d in ipa sacrifici
 cū oblatione errat. Amb. etiā in li. de sacris inq^d.
 Iste panis q^dndian⁹ sumit in remediū q^dndia
 ne infirmitat⁹. Facit. c. vtrū. et c. c. ar. de p⁹se. di.
 ij. Jō inq^d Tho. in. iij. p⁹te sū. q. lxxix. q^d per b⁹ sa
 cramentū sanificam⁹ deo p⁹ p⁹is. Et posset p⁹in
 gere q^d aliq^d cū tāta deuotōe et seruire acq^det b⁹
 sacrificiū q^d purgaret a p⁹na oīm p⁹atōz suoz.

Teria utilitas bui⁹ sacrificij d⁹ de
 sensuōis. vt em inq^d scūs Amb. in lib. de
 sacris. Nōc sacm valet ad nutitiōē corp⁹

ponis et aīe: vt etiā ait bñs Tho. i. iij. p⁹te sūme
 q. lxxix. Nōc sacm defendit ab oībo hostib⁹
 tā iternis: vtputat: et p⁹atōib⁹: et malis idina
 nōib⁹ ad peccādum: q^d etiā exteriōib⁹: vtputat:
 dñōib⁹: et alijs q^dbuscūq^d aduersis. Quia q^d b⁹
 post certamissā lassitudinē iūcto cibo delectabi
 li et vigoroso: illū cū magna audiatate sumit: q^d
 roborat⁹ fortior ad p⁹itidē cōsturgit: deo nos q^d
 sum⁹ in agone p⁹inuo cū malignis hostib⁹ de
 monijs: et p⁹etis hostib⁹: q^d sp⁹ aduersant b⁹ fa
 cere volēto: vñ p⁹ lassitudine certaminis iter
 dum deficerem⁹ in vñbo spūalib⁹ aīe: nūc cibo
 spūali reficeremur: debem⁹ istū vigorosū cibū
 dñi cor⁹ p⁹is assumere vt fortiores ad p⁹itidē va
 leam⁹ assurgere. Cū figura habet. j. Reg. iij.
 vbi legit q^d cū Jonathas q^d tota die pugnal
 set p⁹tra philistcos: p⁹ lassitudine q^d nō videbat
 Inuēto autē atq^d degustato melle vñū recupe
 uit: et vires ad pugnandū p⁹tra hostes accepit.
 Jonathas em q^d iter p⁹at colūba pulchra: signi
 ficat aīam q^d in statu g⁹e existens est pulchra et
 cōdida de colūba. Tūc autē Jonathas pugnat
 p⁹tra philistcos. i. demōes: tota die vsq^d ad ves
 peraz: et vsq^d ad mortē: vt accipiat coronā vite.
 S⁹ iter dū ex nimia iestādoe lassat. Et iō ad b⁹
 refectōis sacm dulce sup⁹ mel et sanū recurrere
 d⁹. Et tūc cecitas quā dyabol⁹ caliginos⁹ indu
 cit euandēcit: et sanato vulnere dyabolica tēdā ad
 bellū fortior: assurgit. Vñ Ambro. i. li. de sacra
 mētis ait. Qui vuln⁹ b⁹ medicinā requit. Vñ
 nus est q^d sub p⁹atō sum⁹: medicina ē celeste et
 venerabile sacm. beccille. De q^d etiā Bern. inq^d.
 Corp⁹ xpi egrot⁹ est medicina: p⁹egrināto dīcā
 debiles p⁹fortat: valētes delectat: lāguorē sanat
 sanitatē fuat. Fit b⁹ p⁹ illō m⁹asuo: ad corre
 ctionē: p⁹atōis: ad laborē: ardētior: ad amorē:
 sagacior: ad cautēdā: fortior: ad tūcā: ad obedē
 tiam p⁹optio: et ad grātū actōis deuotior. becc
 Bern. Bñā q^d figura p⁹dicte utilitatis b⁹ Ero.
 rj. vbi p⁹ceptū fuit a dō: vt p⁹sa israel signaret
 postea: et sup⁹liminare dom⁹ sanguine agni imo
 lan: et ex b⁹ fructū duplicē obtinebant. i. p⁹tema
 tionē hostiū exteriōz: et defensionē ac p⁹fuatōem
 rez suaz interiōz. Sic q^d digne sumit cōionē sacā
 virtute sanguinis bui⁹ agni p⁹sternit inimicos
 suos exteriōes. i. demōes et oīa bona sua iternō
 ra p⁹fuabit. i. vñtutes: imo apliabit eas et auge
 bit: et cōfetti oībo p⁹spirantib⁹ cū spūalib⁹ q^d ipso
 lib⁹. De b⁹ etiā fructū d⁹ sensuōis loq^d p⁹ ar. di.
 deo. Parasti in p⁹spectu tuo mensas: aduersus
 eos q^d tribulāt me. Et ibidē i p⁹ncipio dīc⁹. Dñs
 regit me et nihil mihi derit: i. loco pascue ibi me
 collocauit. Sedq^d. Nā et si abulauero in medio
 vmbre mort⁹ nō timebo mala: q^d tu meū es.
 Ebr. q^d sup⁹ Job. i. q^d. Ne leōes flāmā spūitū
 de mēsa dñi recedim⁹ t⁹ribiles demōib⁹ facti. f

Quarta fructificationis d⁹ viuificationis. Non
 solū em hoc sacm viuificat corp⁹ sed et aīam
 et 3

aiam. vñ inq̃ saluatoz Jobis. vi. Qui mādū
car me t̃ ip̃e uinet. p̃p̃ me. Uñ Am̃b̃ i. li. de factis
ait. Iste est panis vite et̃ne q̃ aie n̄e substantiam
fulat. t̃ Lib̃r. sup̃ Job. inq̃. Per b̃ sacm̃ au
get̃ g̃ra t̃ p̃h̃at̃ sp̃ualis vita. Q̃i t̃o aiam mo
tū sp̃ualit̃ p̃ corpore uiuificat p̃ ardēte charita
te. Jo Damascē. cōpat̃ b̃ sacm̃ carboni ardenti
quē uidit̃ Esaias sui li. ca. vi. Caprop̃ psal. xij.
de Dauid. Ed̃t̃ paucos t̃ saturabunt̃. t̃ lauda
būt̃ dñm̃ q̃ requirūt̃ eū. vñ et̃ cor da eoz̃ in secu
lū sedt̃. Jo Nāeri. xj. sc̃ptū est. q̃ descēdēt̃ man
na de celo descēdēbat p̃ter t̃ ros. in signū q̃ cū
māna saci in aiam descēdit in eū panis descēdit
t̃ etiā in corp̃ ros gratie refrigerantis. Jo ad b̃
māna cōdēdū exhortamur. Lañ. v. vbi d̃r. Lo
medit̃ bibite. s. de b̃ sacratissimo sacio. Q̃m̃
hoc sacm̃ nō solū pascit aiaz vita sp̃ualit̃. s̃ etiā
corp̃ vita corpali. parat̃ de. b. Angela de fulgi
neo de ternio ordine b̃i fran. q̃ duodeci annis
sumpsit dñicū corp̃ q̃ndie nihil aliū mādūcā
s̃ sc̃ssimo hoc sacio sufficēssime refecta. Ea
p̃pter d̃r Aug. sup̃ Job. Lū cibo t̃ potu id appe
tāt̃ hoies vt nō esuriāt neq̃ sitiāt. hoc vñ nō p̃e
stat nisi iste cibo t̃ potu qui eos a quibz̃ sumit̃
imortalit̃ inco: ruptibiles facit i societate sc̃o
rū. vbi par erit t̃ satietas plena atq̃ p̃fecta. B

Quinta utilitas bui saci d̃r cōsolatiōis.

Quarta em̃ sit dulcedo i digna receptōe
bui sc̃ssimi saci nulla lingua edicere va
let. Jo inq̃ Salomon Sap. xvi. Panē de celo
p̃stisti eis oē delectamētū in se b̃nt̃z ois sapo
ris suauitatē. et psal. lxxv. de Dauid. Panē age
loz̃ mādūcauit b̃o. t̃ psal. xxi. ait. Et calit̃ me
inebriās q̃p̃dar̃ est. Aia em̃ iebriat̃ amore dei
p̃ b̃ sacm̃. t̃ psal. lxxv. iterū inq̃. Iusti epulēt̃
t̃ exultāt̃ in cōspectu dei t̃ delectent̃ in leticia. Lū
em̃ vt d̃r P̃b̃a. it. cthi. marie p̃p̃iū sit amicorū
p̃uinare t̃ l̃ letari. Jo r̃p̃s am̃c̃ n̄ se nobis se
at̃ p̃uinū t̃ cōtinuū p̃ b̃ suauissimū sacm̃ vt fil
cū eo cōtinuam̃ t̃ gaudeam̃. Q̃n̄ q̃ recipitis b̃
sacm̃ t̃ nō sentitis aliquā dulcedinē debetis sc̃i
re hoc puenire vt p̃limū. q̃ habetis palatū aie
alteratū. t̃ iō lugere debetis indispositōez̃ viam
dicētes. Ne uenit̃ q̃ ignē posui in sinu t̃ calorē
nō senti: m̃d in oier dulcedinē nō p̃cepti. Quātū
em̃ sit cōsolatiū b̃ sacm̃ p̃z̃ exēplo q̃d̃ legit̃ de
q̃d̃ dā milite q̃ sepe deuote cōcabat. Lūz̃ aut̃ gra
uat̃ eēt̃ infirmitate rogauit̃ sacerdotē vt eū cōs
c̃aret. Lū t̃o debet̃ cōicare t̃ numeret̃ p̃p̃ vomit̃
quē panibz̃ corp̃is r̃p̃i recipit̃ rogauit̃ sacer
dotē vt sup̃ cor suū. poneret̃ corp̃ dñi n̄i. Q̃d̃
cū faceret̃ sacerdos t̃ teneret̃ hostiā i manu sua
sup̃ cor illi infirmi ille milis sentiebat̃ in d̃icibi
ē dulcedinē t̃ p̃solatōez̃. Lū q̃ sacerdos postq̃
ea tenuit̃ p̃ q̃d̃ dā spaciū uellet̃ recedere miles ille
rogauit̃ eū vt etiā aliq̃tulū teneret̃. Lū q̃ sacer
dos posuisset̃ corp̃ dñi sup̃ cor illi subito de
manibz̃ sacerdotis exiit̃ corp̃ r̃p̃i t̃ vidētibz̃

cūq̃ intrauit i corde illi milis. q̃ ille mirū immo
dū p̃solat̃ deuote obdormiuit in dño. De b̃ro
etiā fr̃e Jobāne de aluerna ordinis minorū les
git̃. q̃ semel cū celebraret missā ex nimia dulces
dine amisit̃ oēs sensus corp̃is. t̃ liq̃facta est aia
ei. i. indiciabili p̃solatiōe. Ideo ad recipiendū tam
dulce sacm̃. hortatur nos Dauid p̃s. xxiij. d̃r.
Gustate t̃ videte quū suauis est dñs. b̃t̃is vir
q̃ sperat in eo. Sexta fructificatio d̃r glificā
tiōis. Per hoc em̃ sacramētū ad paradisi gliaz
p̃uenit̃. vñ sc̃ptū est. iij. Reg. xvi. q̃ b̃d̃ias su
g̃iēs familiāz̃ Jezabel a q̃ iussus erat occidi sic
ceteri p̃bete. p̃ magnāz̃ lassitudinē obdormi
uit sub arbore iunipi. Angel̃ aut̃ dñi exstauit
illū d̃r. Surge comedē. Grandis em̃ ubi restat
via. Exstat̃ Delias resperit ad caput suū sub a
nericiū panē de q̃ comedit t̃ bibit̃ aquā. t̃ abu
lauit̃ in fortitudine ubi illi ṽsq̃ ad montē dei
vbi ip̃e ei de. appuit. Per p̃bilistē em̃ itelligit̃
q̃libet̃ fidelis q̃ est magni itineris viator. Nāz̃
via n̄ra idud̃t̃ duobz̃ terminis. m̃lū distātibz̃
sc̃z̃ celo t̃ terra. Et iō idigem̃ refectiōe b̃i nutri
ente. Inter oēs aut̃ cibos panis est viatoribz̃
valde vtilis. q̃ b̃i nutrit t̃ nō grauāt. ac b̃i d̃r
gerit̃. Et iō q̃ q̃libet̃ fidelis fugiens mortē cul
pe q̃ oēs nitit̃ occidere aliq̃n̄ p̃strat̃ ex fragili
tate t̃ p̃lūitate itineris dormit sub ymbria iunē
peri pūgētis. i. sub aculeis p̃sentis vite. Angel̃
idest̃ ecclia ṽl̃ p̃dicatoz̃. imo ip̃e r̃p̃s exstat̃ euz̃
vt surgat t̃ co medat̃ panē b̃i sibi celit̃ allatū
vt i. ininere fornicat̃. B̃ia em̃ abaria aggrauāt
iste aut̃ panis ad eo p̃firmat̃ viatores vt repul
sis cūctis piculis eos ad sup̃nā p̃itaz̃ p̃ducāt
t̃ ad illū celestē montē in q̃ b̃i placitū ē d̃o babi
rare euz̃ sc̃ris suis. vbi ip̃e celest̃ panis cūctos
reficit̃ eterna visione. Quē panē desiderabat de
uotus Anselm̃ dicēs i meditatiōibz̃ suis. Ecce
aius me. tangat̃ veniēs de via cogitationū ab
ip̃is p̃ q̃o trāsierat̃ vanitatibz̃ p̃ m̃lra diuisus
piculosaz̃ panis esuriē. nō b̃eo q̃d̃ ponā aū illū.
paup̃ sum t̃ egeñ. O diues oīuz̃ bonoz̃ t̃ do
puz̃ sup̃ne satietatis opulētissime largitor. de
da lapso abū. collige disp̃sum. libera captiū.
reintegra sc̃ssum. En stat̃ ad ostium et̃ pulsar̃.
Obsecro p̃ viscera m̃l̃icoz̃ die tue quibz̃ visitas
st̃i nos oriens ex alto. iube pulsant̃ m̃l̃is ap̃e
rit̃. vt liberis gressibz̃ ingrediat̃ ad te. t̃ requies
cat̃ i te. t̃ reficiat̃ d̃ te celest̃ panē. hec ille. Quia
q̃ vt ait Paul̃. i. ad Cor. x. Omnia in figura
cōtingebāt̃ illis sc̃z̃ patribz̃ veteris testamenti.
iō p̃ p̃dicat̃z̃ historiā. Nēdie figuratū fuit̃ q̃ q̃
cūq̃ cū aq̃ lachrymaz̃ assumeret̃ reuerēt̃ b̃i
panē celestē. t̃ pasceret̃ deuote b̃ cibo agēdico. i.
corp̃e r̃p̃i. ad montē dei puenirēt̃. i. ad gliaz̃ res
gni celestis. Ad quā pducāt̃ nos de. n̄. Amen.

feria. vi. i. parasceue. de lachrymosa passiōe
dñi. Sermo decimus quintus.

Mos oēs qui

transiit p̃ viā attēdit̃ t̃ vidēt̃ si est
dolo: sicut dolo: me. Tren. i. ca.

Tractatur̃ in hac sacratissima ac

q̃ deuotissima die de altissimis. difficilibz̃. ar
duis. ingētibz̃. laboriosis. sublimibz̃. t̃ crimi
nibz̃. ac excedētibz̃ facultatē i genij mei. vix de
stupenda atq̃ admirabili. laborioso ac flebili.
crudelissima t̃ vitupabili. ludibz̃iosa atq̃ lachry
mabili passiōe dñi n̄i iesu xpi. t̃ de ei. amari
ssimis atq̃ horribilibz̃ tormētis. t̃ terribilibz̃ ag
stis ac angustis. tot̃ in me deficio. malic
alios audire q̃ loq̃. potius q̃ tacere q̃ p̃dicare.
vellē q̃ libet̃ flere q̃ vob̃ ad flētū iutare. ma
xime cū in tā ardua p̃dicatōe totalit̃ oī sufficien
tia b̃ mane sim p̃uat̃. Nā n̄ie mibi deficiūt̃ et
debilitat̃. cū debilitata fuerit̃ bodie t̃rus mea
iesus r̃p̃s. Brachia mea debilitant̃ cū in cruce
extēsa sint t̃ plōgata brachia saluatoris. Caput
meū laquidū est t̃ dolo:atū cū spinis horribili
bus sit caput dñi t̃rāssoratū. Deficit̃ eloquium
meū t̃ vox mea rauca facta est. q̃ p̃dicatoz̃. t̃ i
tis bodie i cruce suspēdit̃. Os meū amaricat̃. q̃
os creatoris mei felle t̃ aceto potatū est. Bures
mee surdescūt̃ audientes illas terribiles iudeoz̃
voce dñm̃ accusātes. Oculi mei tenebescunt
dñm̃ suū velatū p̃spuat̃ t̃ sanguine madefactuz̃.
ac defo: m̃l̃ vulneratū aspicientes. Nares mee
obdurant̃ sentientes cū dño iesu ferorē imūdiā
rū mōtis caluarie. Deficit̃ ois aie t̃rus p̃siderat̃
fortitudinē t̃ t̃rūtē rōn̄ mūdi afflictā t̃ labori
bus p̃ssatā. Cor meū totū obnubilatū ē. oēs q̃
potētie mee t̃ aie q̃ corp̃is obstupuerūt̃. oēm
q̃ sensū t̃ intelligētā q̃dāmō p̃diderūt̃ p̃siderā
tes mort̃ immortalē. ac pati ip̃assibilē. vitā q̃ occi
di eternā. Jo dicere possū illud psal. lxxv. Cor
meū conturbatū est derelict̃ me t̃rus mea t̃ lu
mē oculo: meoz̃ t̃ ip̃m nō ē meū. t̃ illd̃ Tren.
ij. Defecerūt̃ p̃ lachrymis oculi mei. conturbata
sunt̃ viscera mea. Nec mirū si hec mibi acci
dunt̃ cū etiā res insensibiles et̃ morte saluatoris tā
p̃turbatiōz̃ senserint q̃ astronomi dixerūt̃. Aut
de. celi part̃. aut̃ tota machina mūdi al̃ destrue
tur. Un̄ Aug. ser. v. de passiōe dñi inq̃. Pallēt̃
astra. tremūt̃ terra. turbant̃ demēta. p̃cedunt̃ ex
suis tumul̃ funera. Neq̃ em̃ sepulchra corpa
morta tenere potuerūt̃ q̃ gebēna sil̃ crepuit̃ to
ra. Et ser. xij. de passiōe it̃p̃ d̃r. Sol ab hora se
pta obscuritate se iduit̃. dies se i noctē mutauit̃.
terra se tremore p̃cussit̃. Sol ne videret̃ deū cru
cifixū. dies ne videret̃ occisū. terra ne oculi corpa
ecceper̃. Oia etiā demēta officia sua deserūt̃ ne vi
deant̃ iudicio sc̃d̃erē p̃buisse p̃sensū si solit̃ fun
gerent̃ officio. hec ille. Angeli q̃ i hac die signa
maria cōpassiōis oñdēt̃. De q̃b̃ Esai. lxxij. d̃r.
Angeli pacis amare flebāt̃. Nec mirū si ranta
t̃ristitiā oñderūt̃ oēs creature in passiōe creato

ris sui. Nāz̃ vt ait. Lib̃r. sup̃ Mat. P̃fectio
lias mouēt̃ dom̃. ei. turbat̃ familia plangit̃
t̃ nigris se vestibz̃ induit̃. q̃d̃ m̃l̃is magis facit̃
re debuerūt̃ ip̃e creature in obitu illi. q̃ est pater
familias totū vniuersi. Et iō marie d̃r.

Angeli de celo flent̃ amare
Mundus turbat̃. terra est in tremore.
Sol obscuratus monstrat̃ se dolere.
De crudeli morte sui creatoris.

Rupit̃ sunt̃ petre. aperta sepulchra

Quare mors ip̃i in tanta pena duras

Uia q̃ facit̃ ego miser t̃ iustificat̃ atq̃
q̃ iustificat̃. cū nō sim̃ sufficiens cogitā
re aliq̃d a nob̃. q̃li et̃ nobis. s̃ ois iustu
dentia n̄ra et̃ deo sit. q̃. Cor. iij. In b̃ aut̃ die nō
possum̃ rōnabil̃r̃ auxiliū ip̃lorare diuinū. Si d̃
ad celestem p̃ctm̃ recurro. timeo ne dicat̃ mibi.
Nō est̃ pueniēs vt tibi bodie succurrā. Nā m̃i
bi attribuit̃ potētia. iudiciū dei. q̃n̄ i se fuit̃ ab
stulerūt̃ cū mibi. dicētes filio meo Mat. xxv.
Cōfidit̃ in deo. libet̃ cū nunc si vult̃. q̃ d̃. cū li
berarōnō p̃grat̃. Et p̃s. xij. Sperauit̃ in dño.
eripiat̃ eū. saluū faciat̃ eum q̃m̃ vult̃ eū. Si aut̃
recurro ad filiū r̃ndebit̃ mibi. nō est̃ cōgruū vt
nibi bodie succurrā. q̃ mibi bodie iqn̄t̃ b̃o sue
currere nō possum̃. dicētibz̃ mibi iudeis Mat.
xxv. Alios saluos fecit̃. sc̃p̃m saluū facere nō
pōt̃. Un̄ cūz̃ mibi attribuit̃ sapia. ip̃i q̃ntū et̃ se
abstulerūt̃ eaz̃ mibi dicētes Mat. xv. Quid q̃
destruis templū dei. t̃ in tribz̃ diebz̃ reedificas
illud. saluū faciem̃ p̃m de d̃cēdo de cruce. q̃.
d̃. hec facere nō poteris. t̃ iō vt stult̃ locut̃ es.
dicēs te posse tēplū destruerē. t̃ i tribz̃ diebz̃ sed
re illud reedificare. Si aut̃ recurro ad sp̃m̃ sc̃m̃
timeo ne dicat̃ mibi. Licet̃ demēs sim t̃ appē
ler. t̃ i. p̃trales crudelēs iudeos nō demēs s̃
crudelis te debeo. p̃trea bodie g̃ram tribuere
me nō dect̃. q̃ mortuū est̃ ille cuius bonitatē t̃
g̃ram cōicare p̃sueuit̃. t̃ cū g̃natiōis ego cū cū
n̄. dicente Esai. lxxij. c. Sp̃ritus sanctus ductor
eius fuit̃.

Uo igit̃ me reuoluā. Nā cū sim cōsacra
tū me ad matrē g̃raz̃. ṽginē Mariā
hac nocte recurrere vellē. visus ē mibi in quēdā
senē barbarū ṽsq̃ ad angulū vestibz̃ nigris in
durū iadisse. q̃ mibi videbat̃ Hieremias p̃be
tat̃. q̃ cām inneris mei cognoscēs inq̃. Noli fili
noli bodie molestare ṽginē b̃ndictā. ṽficatū
est̃ ei in ea. p̃pter mortē filij sui q̃d̃ ego p̃dicat̃
Tren. i. facta est̃ q̃li vidua dñā gēni. plorans
plorauit̃ i nocte. t̃ lachryme ei. i. manillis ei. nō
est̃ q̃ p̃solat̃ ea et̃ oibz̃ charis ei. Uerunt̃. p̃pter
hec ṽba ab itinere meo nō cessans ad p̃dicatā
ṽginē p̃teti. iueniēs ea dolonibz̃ plenā viduā
busq̃ vestibz̃ indutā. t̃ lachrymis sanguinis
madefactā. cui p̃coni passiōe dñi. O p̃ssima
virgo succurre mibi bodie. volo cū dilect̃ filij
tui passiōem deuotio p̃p̃is reat̃are. cōs̃q̃ ad la

aiam. vñ inq̃ saluatoz Jobis. vj. Qui mādū-
cat me ⁊ ipe uincit p̃r me. Uñ Amb̃ illi. de factio-
ne. Iste est panis uite etne q̃ aie nre substantiam
fulat. ⁊ Libr̃ sup̃ Job inq̃. Per b̃ sacm̃ au-
get̃ gra ⁊ p̃ficiat̃ spūalis uita. Q̃s vñ aiām mor-
tua spūalit̃ p̃ corpore uiuificat̃ p̃ ardēre charita-
te. Jo Damasco. cogit̃ b̃ sacm̃ carboni ardenti
quē uidit̃ Eliaas sui li. ca. vj. Ep̃ op̃ p̃sal. xvj.
de David. Edēt paupes ⁊ saturabunt̃ ⁊ lauda-
būt dñm q̃ requirūt eū: uiuēt cor: da cor: in secu-
lū sedū. Jo Nūeri. xj. sc̃ptū est. q̃ descēdere man-
na de celo descēdebat puer ⁊ ros: in signū q̃ cū
māna saci in aiām descēdit in eā panē descēdit
⁊ etiā in corp⁹ ros granē refrigerantis. Jo ad b̃
māna cōcedēdū exhortamur. Lañ. v. vbi d̃. Co-
meditez bibite. s. de b̃ sacratissimo sacio. Q̃m̃
hoc sacm̃ nō solū pascit aiāz uita spūalit̃: etiā
corp⁹ uita corp̃alit̃: paruit de. b. Angeli de fulgi-
neo de tertio o: dñe b̃i Fran. q̃ duodeci annis
sumpsit dñicū corp⁹ q̃ndie nihil aliū mādūcō
h̃ sacratissimo hoc sacio sufficiētissime refecta. La-
p̃ter d̃r Bug. sup̃ Job. Lū cibo ⁊ potu id appe-
tat̃ hoies ut nō duriat neq; sināt. hoc vñ nō p̃re-
stat nisi iste cibo ⁊ potu qui eos a quibz sumit̃
imortalē ⁊ incorruptibiles facit i sō dērate scō-
rū: vbi par erit ⁊ satietas plena atq; p̃fecta. B

Uintra uiliras bui⁹ saci d̃: cōsolatiōis.
q̃ Quāta em̃ sit dulcedo i digna receptōe
bui⁹ sc̃ptissimi saci nulla lingua edicere va-
let. Jo inq̃ Salomon Sap. xvj. Panē de celo
p̃stisti eis oē delectamētū in se b̃nēt oīs sopo-
ris suauitatē. et p̃sal. lxxvj. d̃r David. Panē age-
loz mādūcauit bō. ⁊ p̃sal. xvj. ait. Et calic me⁹
inebriās q̃ p̃dar⁹ est. B̃ia em̃ iebriat̃ amore dei
p̃ b̃ sacm̃. ⁊ p̃sal. lxvj. iterū inq̃. Iusti epulēnt̃
⁊ exultēt in cōspectu dei ⁊ delectent̃ in leticia. Lū
em̃ ut d̃r p̃ b̃. s. et b̃i. marie p̃p̃iū sit amiceoz
p̃nuare ⁊ salutarī. Jo xps amic⁹ n̄r se nobis se-
dē p̃nuat ⁊ cōnuat p̃ b̃ suauissimū sacm̃ ut sil-
cū eo cōnuam⁹ ⁊ gaudeam⁹. Q̃n̄ q̃ recipis b̃
sacm̃ ⁊ nō sennis aliq̃ā dulcedinē debetis sc̃i-
re hoc puenire ut plimū: q̃ habetis palatū aie
alteratū. ⁊ iō lugere debetis indispositōez viam
dicētes. Ne uen q̃ ignē posui in sinu ⁊ calorē
nō sensi: mel in ore ⁊ dulcedinē nō p̃cepti. Quātū
em̃ sit cōsolatiō b̃ sacm̃ p̃r exēplo q̃d legi⁹ de
q̃dā milite q̃ sepe deuote cōicabat. Lūz aut̃ gra-
uat⁹ cōt infirmitate rogauit sacerdotē ut eū cōi-
carer. Lū vñ deberet cōicare ⁊ numeret p̃p̃ vomi-
tū quē patiebatur corpus xpi recipere rogauit sacer-
dotē ut sup̃ cor suū pōneret corp⁹ dñi n̄i. Q̃d
cū faceret sacerdos ⁊ teneret hostiā i manu sua
sup̃ cor illi⁹ infirmi ille miles sentiebat indicib̃
lē dulcedinē ⁊ p̃solatōez. Lū q̃ sacerdos postq̃
ita tenuit p̃ q̃dā spaciū uellet cedere miles ille
rogauit eū ut etiā aliq̃ntulū teneret. Lū q̃ sacer-
dos posuisset corp⁹ dñi sup̃ cor illi⁹ subito de
manibz sacerdotis exiuit corp⁹ xpi ⁊ uidentibz

et̃as irauit i corde illi⁹ milis: q̃ ille mirūmmo-
dū p̃solat⁹ deuote obdormiuit in dño. De b̃nē-
etia fr̃e Jobane de aluerna ordinis minorū legi-
git: q̃ semel cū celebraret missā ex nimia dulces-
dine amiserat oēs sensus corp̃is: ⁊ liq̃facta est aia
ei⁹ indicibili p̃solatōe. Ideo ad recipiēdū tam
dulce sacm̃: bonatur nos David p̃s. xxiij. d̃i.
Sustate ⁊ uidete qm̃ suauis est dñs: b̃nē vir
q̃ sperat in eo. Seta fructificatio d̃i glifica-
tiōis. Per hoc em̃ sacramētū ad paradisi gliaz
puenit. vñ sc̃ptū est. iij. Reg. xvj. q̃ belias sus-
gēs familiāz Jezabel a q̃ iussus erat occidi sic
ceteri p̃bete: p̃ magnā lassitudinē obdormis-
uit sub arboze iunipi. Angel⁹ aut̃ dñi exiuit
illū d̃i. Surge comede. Grandis em̃ nbi restat
uericū panē de q̃ comedit ⁊ bibit aqua. ⁊ abu-
lauit in fortitudine abi illi⁹ vsq; ad montē dei
vbi ipe ei de⁹ appuit. Per p̃bilitatē em̃ itelligit̃
q̃libet fidelis q̃ est magni itineris viator. Naz
uia n̄a idudis duobz terminis mltū distātibz
sc̃z celo ⁊ terra. Et iō idigem⁹ refectiōe b̃i nutri-
ente. Inter oēs antē cibos panis est viatoribz
valde uilis: q̃ b̃i nutrit ⁊ nō grauatur b̃i de-
genit. Et iō q̃ q̃libet fidelis fugiens montē cul-
pe q̃ oēs n̄r occidere aliq̃n p̃strat⁹ ⁊ fragilis
tate ⁊ p̃litate itineris dormit sub ymbria iunē
peri pūgētis. i. sub aculeis p̃sentis uite. Angel⁹
idest ecclia vñ p̃dicatoz: imo ipe xps exorat eūz
ut surgat ⁊ comedat panē hūc sibi celis p̃allatū
ut i innere fornicet. B̃ia em̃ abaria aggrauat̃
iste aut̃ panis adeo p̃firmat viatores ut repul-
sis cūctis piculis eos ad sup̃nā p̃tiaz p̃ducit
⁊ ad illū celestē montē in q̃ b̃n̄placitū ē dō babi-
tare eūz sc̃is suis: vbi ipe celest̃ panis cūctos
reficit eterna uisione. Quē panē desiderabat de-
uotus Anselm⁹ dicēs i medicatiōibz suis. Ecce
aius me⁹ tangat⁹ uenēs de uia cogitationū ab
ip̃is p̃ q̃s trāserat uanitatibz p̃ mltā diuisus
piculosas: patit̃ esuriē. nō hēo q̃d ponā aī illū.
paup sum ⁊ egen⁹. O diues oīuz bonoz ⁊ dō-
puz sup̃ne sanctitatis opulētissime largitor de-
da lapso abū: collige dispsum: libera captiū:
reintegra sc̃ssum. En stat ad ostium et pulsar.
Obscuro p̃ viscera misericordie tue quibz uisitas
sti nos oriens ex alto: iube pulsanti mīso ap̃e-
riri: ut liberis gressibz ingrediat̃ ad te: ⁊ requies-
cat i te: ⁊ reficiat̃ d̃ te celesti panē. hec ille. Quia
q̃ ut ait Paul⁹. i. ad Cor. x. Omnia in figura
cōtingebat illis sc̃z patribz ueteris testamenti.
iō p̃ p̃dicat̃z historiā. Velie figuratū fuit q̃ q̃
cūq; cū aq̃ lachrymarz assumeret reuerēt̃ hūc
panē celestē: ⁊ pasceret̃ deuote b̃ cibo agelico. i.
corpe xpi: ad montē dei pueniret. i. ad gliaz res-
gni celestis. Ad quā pducit nos de⁹ n̄r. Amen.

feria. vj. i. parasceue: de lachrymosa passiōe
dñi. Sermo decimus quintus.

Nos oēs qui

trāsitis p̃ uia attēdite ⁊ uidete si est
dolor: sicut dolor me⁹. Tren. i. ca.

Tractatur⁹ in hac sacratissima ac

q̃ deuotissima die de altissimis: difficilibz: ar-
duis: ingētibz: laboriosis: sublimibz: ⁊ cūctis
rebus: ac excedētibz facultatē igenij mei. vñ de
stupenda atq; admirabili: laborioso ac flebili:
crudelissima ⁊ uirgabili: ludibriosa atq; lachry-
mabili passiōe dñi n̄i iesu xpi: ⁊ de a⁹ amarissi-
mis atq; horribilibz tormētis: ⁊ terribilibz agu-
stis ac angustis: uos⁹ in me deficio: malleq;
alios audire q̃ loq; potiusq; tacere q̃ p̃dicare:
uellē q̃z libet⁹ flere q̃z uos ad flētū iurare. ma-
xime cū in tā ardua p̃dicatōe totāl̃ oī sufficien-
tia b̃ mane sim p̃uar⁹. Nā n̄bie mibi deficiūt ex
debilitate: cū debilitata fuerit bodie fr̃us mea
iesus xps. Brachia mea debilitant̃ cū in cruce
extēsa sint ⁊ p̃logata brachia saluatoris. Caput
meū laquidū est ⁊ doloratū cū spūis horribili-
bus sit caput dñi trāsforatū. Deficit eloquium
meū ⁊ uox mea rauca facta est: q̃ p̃dicatoz uita-
tis bodie i cruce suspēdit. Os meū amaricat⁹: q̃z
os creatoris mei felle ⁊ aceto potatū est. Bures
mee surdescūt audientes illas terribiles iudeoz
uoces dñm accusātes. Oculi mei tenebescunt
dñm suū uelatū p̃spatū ⁊ sanguine madefactuz:
ac defor: mis vulneratū aspicientes. Nares mee
obdurant̃ sentientes cū dño iesu fetore imū dīcia-
rū mōtis caluarie. Deficit oīs aie fr̃us p̃siderat̃
fortitudinē ⁊ frutē rōn⁹ mūdi afflictā ⁊ labori-
bus p̃ssatā. Cor meū totū obnubilatū ē oēs q;
potētie mee tā aie q̃ corp̃is obstupescūt. oēm
q̃ sensū ⁊ itelligētiā q̃dā mō p̃diderūt p̃siderā-
tes mortē immortalē: ac pati ip̃passibile: uitaq; occi-
di eternā. Jo dicere possū illud p̃sal. xxiij. Cor
meū conturbatū est derelict⁹ me fr̃us mea ⁊ lu-
mē oculoz meoz ⁊ ip̃m nō ē meū. ⁊ illd Tren.
ij. Defecerūt p̃ lachrymis oculi mei: conturbata
sunt viscera mea. Nec mirū si hec mibi acci-
dunt cū etiā res insensibiles ex morte saluatoris tācā
p̃turbatiōz senserint q̃ astronomi dixerūt. Bue
de celi panis: aut̃ tota machina mūdiā destrue-
tur. Un̄ Aug. ser. v. de passiōe dñi inq̃. Pallēt
astra: tremet terra: turbant̃ elemēta: p̃cedunt ex
suis tumul funera. Neq; enīz sepulchra corpa
mortua tenere potuēt qm̃ gebēna sil crepuit to-
ta. Et ser. xij. de passiōe itez d̃r. Sol ab hora se-
pta obscuritate se induit: dies se i noctē mutauit:
terra se tremore p̃cussit. Sol ne uideret̃ deū cru-
cifixū. dies ne uideret̃ o casū: terra ne ocali cor-
p⁹ creperet. Oia etiā elemēta officia sua deserūt ne ui-
deant̃ iudicio sceleris p̃buisse p̃sensū si solis fun-
gerent̃ officio. hec ille. Angeli q̃ i hac die signa
maria cōpassiōis oñdēt. De q̃bo Esa. xxiij. d̃i.
Angeli pacis amare flebāt. Nec mirū si tantaz
tristitiā oñderūt oēs creature in passiōe creato-

ris sui. Naz ut ait Libr̃. sup̃ Mat. P̃dicant̃
lias moriet̃ dom⁹ a⁹ turbat̃ familia plange-
⁊ nigris se uestibz induit. q̃d mltis magis facit
⁊ debuerūt ipe creature in obitu illi⁹ q̃ est pater
familias rōn⁹ uiuēt. Et iō marice d̃i.
Angeli de celo flent amare
Mundus turbat̃: terra est in tremore.
Sol obscuratus monstrat̃ se dolere.
De crudeli morte sui creatoris.
Rupre sunt petre: aperta sepulchra
Quare mors xpi in tanta pena duras

Uidē q̃ faciā ego miser ⁊ insufficientis atq;
q̃ icpissim⁹: cū nō sim⁹ sufficiētes cogitat̃
re aliq̃d a nobz: q̃si ex nobis q̃ oīs suffi-
cientia n̄ra ex deo sit. q̃. Lor. iij. In b̃ aut̃ die nō
possum⁹ rōnabil̃ auxiliū ip̃lorare dignū. Si d̃
ad celestem p̃tē recurro: timco ne dicat mibi.
Nō est pueniens ut tibi bodie succurrā. Nā mī-
bi attribuit̃ potētia: iudē aut̃ quātū i se fuit ab-
stulerūt cā mibi: dicētes filio meo Mar. xxiij.
Cōfidit in deo: liberet̃ eū nunc si uult. q̃. d. cū lē-
beraronō potuit. Et p̃s. xij. Sperauit in dño:
eripiat̃ eū: saluū faciat eum qm̃ uult eū. Si aut̃
recurro ad filiū n̄ debet̃ mibi: nō est cōgruū ut
tibi bodie succurrā: q̃ mibi bodie iqnū bō suc-
currere nō possum⁹: dicētibz mibi iudēis Mar.
xxvj. Alios saluos fecit: sc̃ptm̃ saluū facere nō
pōt. Un̄ cūz mibi attribuit̃ sapia: ip̃i q̃m̃ ex se
abstulerūt eaz mibi dicētes Mar. xv. Qab q̃
destruis templū dei: ⁊ in tribz diebz reedificas
illud: saluū fac te nēp̃m descēdes de cruce. q̃.
d. hec facere nō potēs: ⁊ iō ut stult⁹ locut⁹ est:
dicēs te possēt̃ plū destruerē: ⁊ in tribz diebz
re illud reedificare. Si aut̃ recurro ad sp̃m̃ sc̃m̃
timco ne dicat mibi. Licet demēs sim ⁊ appē-
ler. tñ p̃t̃rales crudelēs iudeos nō demēs s̃
crudelēs ē debet̃: p̃t̃rea bodie g̃ram tribuere
me nō deet̃: q̃ mortu⁹ est ille cuius bonitatē ⁊
g̃ram cōicare p̃sueuit cui⁹ g̃natiōis ego cū erā
n̄: dicente Esa. lxiij. c. Spiritus sanctus ductor
aui fuit.

Uo igit me reuoluā. Nā cū fm̃ cōsuetu-
dinē meā ad matrē g̃raz ⁊ ginē Mariā
hac nocte recurrere uellē: uisū ē mibi in quēdā
senē barbātū vsq; ad angulū uestibz nigris in-
ductū iā diffet̃: q̃ mibi uidebat̃ Hieremias p̃he-
ta: q̃ cām inneris mei cognoscēs inq̃. Noli fili
noli bodie molestare ⁊ ginē b̃ndictā: ṽficatuz
est ei in ea p̃pter mortē filij sui q̃d ego p̃dicat̃
Tren. i. Facta est q̃si uidua dñia g̃nū: plorans
plorauit i nocte: ⁊ lachryme ei⁹ i manibz ei⁹. nō
est q̃ p̃soleat̃ ea ex oībz charis a⁹. Ueruntū p̃ter
hec ṽba ab innere meo nō cessans ad p̃dicatā
⁊ g̃nē p̃t̃ra: iuēniq; cā doloribz plenā uiduali-
busq; uestibz inducā: ⁊ lachrymis sanguinis
madefactā: cui p̃coni passiōe dñi. O p̃ssima
uirgo succurre mibi bodie: uolo em̃ dilectū filij
tui passiōem deuotio p̃p̃is reat̃: cōf̃q; ad la-
re 4

chrysmas inuitare et revsq; ad montem calvarie
vinctum tuu lachrymarum comitari. Tunc virgo
benedicta amaram effundens lachrymas inquit. Et
quo non possim hodie per liberatorem filij mei gratias
invenire quod possim tibi succurrere. Ubi est dices
non tuarebi est prudens tua: ubi est sapientia tua
quod deberes mihi copari et dolere: et per mevis gra-
tia invenire. Noli in auro huius infelicissime ma-
tris hodie salutaris angelica gloriare quod tali die
tota mihi amaritudine est percussa. Non igitur mi-
hi dicas: aue. sine vesum enim tota plena dolori-
bus pro passionem filij mei. Un illud Tress. j. ve
dicere possis. Posuit me. s. mors filij mei deso-
laris tota die merore confecta. et illud Job. xiiij. Uer-
sa est in lacum carbura mea: et organum meum in voce
fletum. Ne dicas maria: quod nomen interpretatur
lucata. Nam cum sum omni lue perdatam possum dicere
re illud Tress. v. Mestum factum est cor meum: non co-
nectari sunt oculi mei. Non dicas: gratia plena.
Mestum enim gratia consummata fuit in duo decim stel-
lis. de quibus Apoc. xij. d. In capite eius corona
stellarum duo decim. Hodie vero possum dicere illud
Tress. v. Cecidit corona capitis mei. Non enim di-
cas: dominus tecum: quod regere non valeo. propterea dices
re possum illud quod in eo. c. scriptum est. Defecit gau-
dium cordis mei. Non dicas: benedicta tu in mulie-
ribus. Nam hodie per oibo mulieribus maledicor. Un
dicere valeo illud Esai. j. Nomen meum tota die
blasphematur. Ne dicas: benedicta fructus ventris tui:
quod ab oibus maledicis: accusatur: et flagel-
latur. Un significatum est in eo quod Esai. j. scriptum est. Blas-
phemaverunt sanctum israhel. Quapropter dicere potest il-
lud Tress. ij. Factus sum in densum ois propter can-
ticum corum tota die. Et id noli dicere: sancta maria
ora pro nobis. quod si non est decens ut facias tali die.
Uerum ne te oino o: phanum reliquas sine adiu-
torio tibi alia matrem duntaxat hodierna die de-
monstrabo: quod super oia hodie meruit exaltari: que
mihi abstulit filium meum. Ista quippe est origo scripsi-
ma in qua saluator mundi dilectus filius meus perpe-
dit: quod tali die peritum mundi meruit sustinere. Quia
genus humano sic reuerent et deuote saluabis. **S**
O crux triumphans et gloriosa
In qua pepedit iustus saluator:
Uiat grande hoste cum lege amoris
Tulit sancta ecclesiam in chara sponsam
Tu suffragas reos pena crota
O: sacra sis regi verus bonor:
Uerillu cum quo vadat valde
Nostra militia gaudij in patria
Te oramus propterea sacratum lignum
In quo mortuus noster redemptor
Quiescat et defendat nos a sua ira
Sis fidelis noster peccator
Contra antiquum malignum serpentem
Faciatis nos vitare suum grande furor:
O rame qui de Adā os operuisti
O munce reperte in pisana
Ubi occulisti p. medicina

Ad confortandum mentem cor triste
De nos saluos in mundum venisti
Per te purgata fuit nostra disciplina
Sub te amoris accessus fasciculus
Per quem antiquum nostrum errorem aristi
Ad colligendum oues deuotiores
Bonus pastor supra te salte
Et dedit lupo iniquo crepationem
Te propterea oro manibus iunctis
O crux sacra lignum vite
Ut me comedas illi qui in te mortui
Bucro crux digna magno honore
Uerum insigne populi christiani
Pulchrum verillu in quo saluamur
Per iesum christum dominum nostrum
Tu ad liberandum de magno furore
Reos qui in inferno erant
Et miseres eternam penam dabant
Et si sine fine doloris cum merore
Tu es nostra lucerna luminosa
Tu nostra tranquillus et securus portus
Tu es nostra spes et bonus consolamur
In hac hora tota lachrymosa
Des mihi adiutorium ut passionem dolorosam
Iesu christi inique condonari
Iniuste crucifixi et mortui
Possim enarrare voce pia. Amen. **B**
Nam magni sit meriti passionem filij dei
plagere ostendit Aug. in quodam sermone dei. quod
magis meretur vel vna sola lachryma emi-
tens ob memoriam passionis christi quam si visus ad terram
permissus peregrinaretur. et quod si per totum annum omni
hebdomada totum psalterium diceret. et plus quam si
quolibet anni hebdomada disciplinam faceret: vel in
panem aqua ieiunaret Un legimus quod quidam laborans
in extremis i cecidit ductus est ad iudicium. et vidit co-
ram iudice merita et demerita sua ponderari. et de
meritis ponderatis exclamauit. Si ad salutem
meam non sufficiunt merita operum quod feci: saltem po-
natis fidem et deuotionem quam ad iesum christum cruci-
fixum pro nobis et ad eius passionem mori bas-
tui. Et post modicum exclamauit iterum dicens.
Modo bene est. et sic feliciter emisit spiritum. Et idem
Bern. sup. Can. f. mone. xxij. ait. Passio tua dñe
iesu vltimu refugium singulareque remedium desol-
ate sapientia: iusticia non sufficere succubentibus
meritis illa succurrit. Cum defecerit virtus mea non
concurbor: diffido. Sed quid faciam. Calice salu-
tario accipiam. Et propterea beatus frater noster Joba-
nes de aluerna cognoscens tantum meritum lachry-
marum de morte saluatoris nostri semper quando videbat
crucifixum lachrymas emittebat. Et similiter beatus
frater noster Jacopon de ruderto audiens legi pas-
sionem christi non solum lachrymas sed nec damore va-
lebat continere. Scimus quod frater noster ita passionem
christi plorauit ut etiam quod totaliter effectus sit. Quapro-
pter o piissimi christiani agite viscera pietatis et co-
parum beate virginis marie: ac plorare secum horri-
bilem mortem filij sui. Cui copassionem ostendit etiam

irrationalia animalia. Un legimus quod quidam vir perfectus
et deuotus de partibus anglie ad terram sanctam profectus
crux per quendam paganum quod habitabat in pabo illis
fuit conductus in quodam nemore pulcherrimum in
quo erant arbores valde pulchre et alte. Cum autem
diceret anglie in nemore tam ameno nullam audiret
aue cantare et precipue in nemoribus valde admi-
rari cepit. Aspicies autem sursum vidit multas aues
expansis alis in ramis arborum iacentes velut mor-
tuas: erat autem hebdomada sancta Lunaque huius
rei causam a saraceno ductore quereret ille dixit.
Per totum annum in abundantia hoc nemus auium et
dulcissimo coram cantu decoratur: sed a diuina de
passione visus ad diem pasche ois aues dimittunt
cantum et stat velut mortue quasi commoriantur per com-
passionem cum magno propterea et hostiatur in ano.
In diuina vero resurrectionis cantum resumunt quasi re-
uiuiscunt cum ipso et de eius resurrectione gratulatur et
gaudeat. Ad banc autem copassionem nos hortatur
sera misericordia quod hodie tacer cantum et sonum leticie
quod fit cum statu et voce et facit cantum tristitie. ut patet
in lamentationibus et sonum mestitie. cum tabula so-
nas diuinum officium ut repulset strepitum diuine ca-
pitulis flagellationis et passionis. Tacer autem sonum
leticie quod fit cum statu. ut patet in capanis que hodie
non pulsant. Ois enim spirituales capane hodierna
die silue. Christus enim habebat duodecim apostolos quasi
duodecim capanas quibus fide sua per totum mundum in-
tonaret: dicere propterea psal. xviij. In omnem terram eri-
uit sonus eorum et in fines orbis terre verba eorum. Sed
hodie vna capax perierit fuit fracta. i. iudas qui suspens
fuit crepuit mediis. ut dicitur Act. j. Alia autem grossa
capana. scilicet Petrus quod semel tam altum sonum dedit quod
super ois angelos audire fuit: dicens christo ut habes
Mat. xvi. Tu es christus filius dei viui. hodie sonum
perdidit: quod ipsum confiteri ausus non fuit. Certe quod cam-
pane. alij apostoli filii sonum perdidit: quod ipsum confite-
ri ausi non fuerunt. Alia etiam capana fuit. scilicet beata vir-
go maria quod tam dulciter sonuit quod ad eius sonum in-
vixit suus filius dei descendit: quasi dixit. Ecce ancilla
domini. Ad eius etiam sonum. i. salutatis Jobes ba-
pista misus in vno tripudiau. Lu. j. Cuius dul-
cissimum sonum deus se audire desiderauit dicens
Lau. ij. Sonorosa tua in auribus meis. Vox enim
tua dulcis. Sed ista capana hodie sonum perdidit
quod per nimium dolore perforata fuit. iuxta illud Lu. ij.
Et tuam ipsam aiam perasibit gladius. Alia itaque oibo
melior capana fuit. scilicet christus qui cessauit sonare: quod
non cessauit predicare. et tamen eleuata in capanili cru-
cia ibi multipliciter sonum dedit. Nam in auribus patris
dedit sonum pie perquisitionis dei. Mat. xvi. Deus
deus meus ut quid dereliquisti me. In auribus autem matris
sonum dulcedis quasi ipsam iohannem comedauit. Jo-
hannis. xix. In auribus hostis sonum magne chari-
tatis quasi per crucifixum: ibi exorauit. Luc. xxij. In
auribus vero beati virginis sonum afflictionis et doloris
Thren. j. dicens. Attendite et videte si est dolor: sic
dolor meus. Et etiam cum dixit Sinitio Job. xix. Tan-

tum autem ista capana insonuit quod tota rabe sa-
ra fuit. Un ait per psalm. Laborauit dantes rance
facite sunt fauces mee. Tandem in quibus pabo pfora-
ta fuit. et sic omnino siluit et sonum amisit. Multa
quoque alia nos inducere debet ad copassionem: la-
mentum et fletum de passione benignissimi saluatoris
nostri et doloratioem matris eius: de quibus dicat
in decima parte principalis marialis sermone. So-
lus autem per nunc dico quod nemo debet esse christianus quod
hodierna die non copanatur cordialiter domino nostro
iesu christo et sue mestissime genitrici. nam et dixit bo-
die iniquissimus populus iudeus illud Ezech. xxiij.
Ecce ego rollo a te desiderabile oculo tuo: id
est filium tuum quod est non solum abis: sed cuius genibus
desiderabilis. Aggci. ij. Quod quidem fecit propter ois
iusticia. Possessiones enim possesse per triginta an-
nos quiete et legitime possidebant. Et de per scriptu.
tri. vel qua. an. per totum. Immo etiam in minori
spacio temporis scilicet per decennium inter presen-
tes: et viginti annis inter absentes. Res vero mo-
bilis usufructus per triennium. insit. de usufructu. ar-
ca prin. et. s. per scriptum. xvi. q. iij. Ipsa vero ultra
illum terminum scilicet per triginta et tres annos si-
luis suus quiete possederat. Et ideo perfidi iudei
cum ab illa auferretur maritima et iniuriam fecer-
unt et iacturam. Quod quidem figuratum fuit. Regi-
m. vbi Nabhan propheta dixit dauid. Duo erant
homines in ciuitate. vnus diues habens oues et
boues in maximo numero: alius vero pauper ni-
hil habens nisi vnam ouem paruulam quam emerat
et nutrierat: que de pane illius comederat et de
calice bibeat et in sinu eius dormiebat. Cum autem
peregrinus quidam venisset ad diuitem ille di-
ues abstulit ouem a paupere illo: et eam occidit
fecit conuiuium ipsi peregrino. Quod sedus audiret
dauid esse perpetratum inquit. Uine domi-
nus quoniam filius mortis est ille qui fecit hoc.
Que figura potest optime adaptari ad piissimas
virginem mariam: et filium eius vnicum agnum innocen-
tissimum quem ipsa tanta tenetudine nutrierat.
Populus autem iudeus qui a deo multa bene-
ficia recepat et ex eis diues erat: ut peregrino: id
est diabolo conuiuium faceret: ipsum agnum mansue-
tissimum mactauit. quare dignus est non solum
morte: sed etiam eternali. Ipam vero paruulam
virginem hodie filio suo orbatam et peratam debet vnus
quisque fidelis pia mentis copassionem. Nos namque est apud seculares ut si
quod inter eos mortuus fuerit adunati affines et co-
gnati: amicique et beniuoli consolandi gratia ad eius
domum conueniunt. et quasi per doloris magnitudine
nihil prius loquentes se inuicem amplectantur dantes
lachrymas: et ciulatur in altum emittentes. Demum se-
detes salsatam quod mori genere defecerit: et testam-
entum condiderit. que suprema ediderit verba: quasi
ino ceteris spirauerit. Nos igitur fratres ois de oibo
et caro de carne christi a iudeis hodie crucifixi quod in
domitium sed ecclesia vestibus funeralibus ac ni-

gratia operi puenim⁹ cōsolari studeam⁹ q̄rum
possum⁹ et melissimā matre. Quā si pie volu-
mus p̄plari videbim⁹ vultu lachrymabilis fa-
ciē qualidā: spatio q̄ cruceiularis ad sidera
mutent: et crudelissimā mortē filij sui deplo-
rant: ac d̄bāposita nobis dicēte. O vos oēs tē.
Nec mirū si ip̄a bea⁹ ego nobis amico suo re-
serat tribulaciones suas. Dicūt enī p̄bilia ac na-
turales p̄bi q̄ tribulat⁹ recipit magnū refrige-
rū q̄ deniuolū suo p̄t agere afflictoes suas
Et idē ego b̄ndicta in p̄dictis verbis horat nos
audire cū cōpassiōe dolores quos sustinuit de
passiōe filij sui.

Oper quib⁹ d̄bis p̄ponit⁹ hec cōclusio q̄
bea⁹ ego maria maximos et ineffabiles
dolores habuit p̄pter mortē scissimū filij
sui. Et b̄ fm̄ partē inferiorē rōnis et in p̄sen-
sualit: quo ad p̄tē superiorē rōnis p̄sentiret mor-
tē et cōsideras fructū redēptiōis b̄uane. Et b̄ res-
net Blet. de alca in. iij. p̄tē sume in tract. de cōces-
p̄tē r̄pi. q. xvj. et sc̄tus Bona. in. iij. di. xvj. ar. j.
q. j. et q. 2. et Scor⁹ ac Nicola⁹ de l. in. ca. di. Undē
in q̄t bea⁹ Diero. ad Eustochiū. et Rich. de me-
dia villa in. iij. di. et iij. ar. vij. q. iij. q̄ l3 bea⁹ vir-
go maria nō fuerit corpāl⁹ martyrizata tū cōca-
pena et d̄ictas cū cruciavit tpe passiōis filij sui
q̄ fuit plusq̄ martyr. Et hoc p̄nunciatū fuerat
Jobel. q. vbi d̄. Sol vertet i tenebras: et luna in
sanguinē. Sol enī. i. xps sol iusticie vsus est in
tenebras p̄ mortē. et luna. i. beata ego maria in
sanguinē p̄ cōpassiōē. et hoc ideo: q̄ anima et
trāsita fuit gladio cōpassiōis in morte ip̄i filij
sui. sicut ei p̄dicerat Simeon Lu. ij.

Et hec cōclusio p̄bat fundamēto natura-
li. In q̄t enī p̄bā. ij. rōpi. Si de quo mi-
nus q̄ de quo mag⁹. Sed ego p̄ssima
multū doluit quādo nō videbat ita multū do-
lendu⁹. q̄ p̄didit filiū suū in b̄rlm cū reman-
sisset in tēplo. vñ cū postea reppisset cū dixit illi.
vbi Lu. ij. Pater tu⁹ et ego dolētes q̄rebam⁹
te. et tū vt in q̄t Origenes: nō credebāt cū fuisse
captū: aut mortuū: sed dubitabat sibi fuisse ali-
qd q̄ d̄splicuisset: et idē ip̄m ascēdisse in celū:
q̄to igit magis credēda est doluisse tpe passiōis
nis ei⁹ p̄ccato dolor ei⁹ fuit ingentissim⁹. et hoc
p̄pter q̄nq̄ p̄d̄ictos q̄ fuerunt in ea. Primo q̄
mulier erat. Secūdo q̄ vnigenitā m̄ erat. Tercio
q̄ p̄ns erat. Quarto q̄ ip̄m summe diligebat.
Quinto q̄ ip̄m iuuare nō poterat. Primo d̄i-
co q̄ marie doluit q̄ mulier erat. Natural⁹ enī
mulier d̄: q̄si molier. Ideo lactā. in lib. de opifi-
cio dei. c. xij. in q̄t. Mulier vt varro interpretat⁹
a mollitē est dicta imutata l̄a velie molier: et enī
mollis m̄re. s. sed illd. xxxij. q. vij. Idē fm̄ p̄bi
losophū in omī genere aialū femine sunt mol-
liores q̄ masculi p̄ter vrsam et leopardā. vñ q̄n
inuenit aliq̄ m̄lier crudelis et fera p̄t appellari

vrsā et leopardā. Mulier ei natural⁹ ē b̄uida et
frigida ideo natural⁹ ē passibilis et defacili sun-
dit lachrymas. vir autē natural⁹ est calidus et sic-
cus: ideo nō sic defacili patit⁹ nec cōpatit⁹. Et hoc
est q̄s d̄e p̄būo. vij. de aialib⁹. Mulier est ma-
ioris pietatis et cōpassiōis q̄ vir. Ideo marie de
aduēritate et morte filij mag⁹ dolet q̄ pater: cō-
q̄ est magis mollis et passibilis. In filij autē d̄i-
gnitate et sublimitate pater plus natural⁹ gau-
det q̄ mater: q̄ pater est magis magnanimus
Et illud apte insinuat p̄verb. x. vbi d̄. Filius sa-
piēs leuificat patrē: fili⁹ et o Rul⁹ m̄stina ē ma-
tris sue. Propter hāc q̄ causam rōne tenetitudi-
nis naturalis p̄ssima ego valde doluit mor-
te filij sui. Nunq̄ enī fuit nec erit vlla mulier sic
cōpassiua ac sacra pietate repleta sicut gl̄iosa vir-
go maria. Cū q̄ multe mulieres sequerent⁹ xps
euntes ad mortē plangētes et lamētātes cū. vt b̄
Lu. xxiij. multo magis credēdum est hoc fecisse
beatā virginē matre ei⁹. iuxta illud Quidij in. j.
de remedio amo. Quis matrē nisi m̄tis in op̄e
in fūnere nati flere vetet.

Secūdo valde doluit q̄ vnigenitā mater
erat. Si enī alios filios habuisset super
eis p̄solata aliq̄rūlū fuisset: sed amissio
vnigeniti est nimis dolorosa. Un scriptura q̄n
vult exp̄mere aliq̄e luctū multū dolorosus aff-
similat cū luctui vnigeniti. Un Diero. vij. diaf.
Luctū vnigeniti fac tibi pl̄ctū amāz. Sup q̄
bua et b̄is in q̄t glo. Nihil dolēt⁹ vnigeniti mor-
te. Et ideo q̄ dolor inferni erat valde magn⁹ aff-
similat dolori vnigeniti. Amos. vij. vbi d̄: pec-
catorib⁹. Conuertā festiuitates v̄sas in luctu: et
oīa cantica v̄sa in planctū: et ponā ea q̄si luctus
vnigeniti. Et hoc dixit: q̄ maiorē dolorē nō po-
test bō exp̄mere in hac vita. Idē Job. j. d̄: q̄ ipse
audita morte filiorū ob maximū dolores sedit
vestimēta sua: et tōso capite corruit i terrā. Ergo
p̄pter hoc in bea⁹ virgine causat⁹ fuit maximus
dolor.

Tercio maxime doluit q̄ p̄ns erat ad vis-
tendū. Quādo enī aliqua mater audit
filiū suū mortuū multū dolet: s. quādo
audiet horribilē mortē ip̄s occisum magis dolet
q̄n d̄o ante oculos suos ip̄s videt crudelissime
occidit tūc maxime dolet. q̄ potētia p̄p̄qua me-
lius percipit obiectū q̄ remota. vt in q̄t p̄būo
ij. de aia. Beata igit virgo vidēs filiū suū cor-
queri p̄pter hoc maxime doluit. Ideo Diero. in
quodā fm̄oe ait. Quot lēiones in corpore xpi tot
vulnera in corde matris: quot dapi p̄forantes
quot ictus percutientes et carnē rumpētes: tot sa-
gite per oculos intrātes: et totū cor et aiam v̄s
ginis vulnerātes.

Quarto causabat maximus dolor in ip̄a
q̄ p̄pter imēsum amorē erga eū. Scōs enī
doct. ego pia sola magis dilexit xpm q̄
oēs creaturē: idē ip̄a dicebat illd. Lu. ij. Amore

lūguo. Cū q̄ amor seruit⁹ et afformatiua copu-
lano amārē cū amaro. vt ait Dion. i. li. de diuisi-
nis noib⁹. Cū xps doluerit supra illd q̄s ligua
būana exp̄mere p̄t: et mima p̄cussura facta in
corpore xpi excellerit oēs passiōes et penas q̄s vñ
q̄ passi sunt vel patient⁹ hoies in hac vita. ergo
cū amans debeat p̄ncipare et sentire incōmoda
amici. l̄re et diuerso. an si. ff. fami. berat. Lun. q̄
amic⁹ se debeat h̄re ad amicu⁹ sicut ad seipm. vt
ait p̄būo. ix. et bi. Q̄ amic⁹ ē alter ego. vt inquit
Tull⁹ in li. de amicitia. cōcludit q̄ minimā
ego ex morte dilectissimi filij sui summope do-
luit. Tāto enī q̄s magis tristat⁹ et morte alieu⁹
q̄to ip̄m plus diligebat et ei mag⁹ vñlis et fidel-
erat. Un magis q̄s dolet ex morte filij iuuenis
prudētis pulchri sapiētis ac sibi obediētis: q̄s de
obitu alteri⁹ has p̄d̄ictos nō h̄ntis. Cū q̄ beata
virgo videret mori filiū suū pulchrū et se q̄t do-
lore ei⁹ fuisse maiorē q̄s credi p̄t. Cū enī omia
aialia natural⁹ diligāt filios suos. vij. et bi. p̄fe-
cro amor ip̄i⁹ et ḡinis erga filiū suū fuit inexpli-
cabil⁹. Q̄ ip̄e d̄ns iesus erat tot⁹ suus fili⁹ q̄ ad
būanitatē. non enī habuit patrē carnalē. Unde
amor q̄ d̄z esse in p̄tē et m̄re ad filiū: tot⁹ erat in
sola et ḡine erga suū vnigenitū. Vñ aut vnita-
forioz est d̄sp̄sa. vt d̄z in lib. d̄ causis. Et idē ip̄a
exclamabat illd Diero. ix. di. Quis dabit capiti
meo aq̄s: et oculis meis fontē lachrymarū et plo-
rabo die ac nocte filiū meū. Nec mirū si bea⁹ ego
tātū doluit. Nam enī mag⁹ diligit filiū q̄ seipm
sam. vt in q̄t glo. in. l. videam⁹. ff. de in l̄re iuran-
do. et in. l. isti quidē. ff. q̄s mer⁹ cau.

Quinto maxime dolebat q̄ cū iuuare nō
posset. Magna enī cōsolatio est m̄si q̄n
filiū in sua morte osculari et p̄lecti et ad-
iuuare p̄t. hec aut melissima m̄i i nullo filioz
suū posset adiuuare. Audiebat ip̄m dicēte sitio.
et nō valebat ei potū porrigere. videbat cū vul-
nerib⁹ plenū et nō poterat vulnera alligare. con-
spiciebat ip̄m sanguine irrigatū: nec valebat lin-
tēo abstergere. caput male tenētē et inclinātū:
nec poterat sustentare. ip̄m cernebat in cruce fien-
tē nec valebat p̄solari. videbat expirare nec pote-
rat osculari: nec de cruce deponere. Idē dicebat
illd. j. Reg. j. Mulier iselie nimis ego sū. Qui⁹
qdē et ḡinis dolores p̄sideras Diero. Trecū. ij.
et allo q̄ns ait. Qui cōpabo te: cui assimilabo te
filia b̄rlm. Qui crequabor te et quō p̄solabor te
ego filia syon. magna ē velut mare p̄ritio tua:
q̄s medebit tui. Que oīa p̄sideras Aug. in ser-
vij. de passiōe d̄ni in q̄t. Iuxta crucē stabat ma-
ria p̄sideras vultu benigno xps p̄d̄ictē in crucē
paribulo pedib⁹ int̄rē: man⁹ leuabat et p̄lectis
crucē ruos in oscula ei⁹ qua p̄t sanguis xpi vñ-
da rigabat. vt xpm valeret et p̄lecti. cū non posset
sursū volebat ascēdere. Sperat amor nō nūq̄ q̄
raro fieri p̄ns sibi cedere cūcta amor ip̄atēo cre-
dit. Volebat et p̄lecti xps in altū p̄d̄ictē: s. man⁹

frustra in se copiose redibāt se leuās sursū et ter-
ra erigebat ad xpm et cū t̄gere eū neq̄bat ma-
nu collidēbat ad terrā et p̄strata iacebat in m̄ita-
te doloris dep̄ssa: s. et erigere magna vis amo-
ris imēsi cōpellebat ip̄m amor⁹ surgebat int̄rē
si q̄ manib⁹ cupiebat attricare xpm. Cū et vis
non eēt deuicta dolore terrā itēz p̄tere cogebat
hec ille. Et ideo exclamabat et d̄ba p̄posita. O vos
oīes et c.

Imiliter et ip̄e d̄ns iesus in cruce lachry-
mabili voce lamētabat afflictioes suas
nob insinuās ac dicēs illd psal. xxxvij. Afflic-
sum et b̄uiliat⁹ sū nimis. Et Trecū. c. iij. in q̄t. Re-
cordare pauper⁹ et trāsgressiōis mee ablinthū et
fellis: cui aia deuota r̄ndere d̄z illud q̄s sequit⁹.
M̄oria m̄or: ero et r̄abescet in me aia mea. Idē
b̄ aut faciedū horat Ecclesiast⁹. c. xij. di. Gr̄z
fideiussoris tui ne obliuiscaris vñq̄: dedit enī
p̄ te aiam suā. Sciedū est q̄ fm̄ Rich. an. iij. sen-
di. xv. ar. iij. q. iij. et sc̄m Bona. di. xvj. ar. iij. q. j.
et Thō. an. iij. p̄tē sū. di. xlvj. ar. iij. p̄ totū. q̄
dolor xpi fuit maxim⁹ oīm dolorū p̄ns vite. et
b̄ p̄bat q̄tuor p̄napalib⁹ rōnib⁹. Prima d̄z oc-
caliōis. Secūda modificatiōis. Tercia cōpletiōis.
Quarta p̄uatiōis. Quo ad p̄mā q̄ d̄z occasiōis
sic arguit. Tāto mag⁹ q̄s affligit patiēdo q̄to
nō p̄ sua s. p̄ aliena culpa patit⁹. q̄ tūc q̄ iusticiā
et equitatē cruciat. Un q̄n q̄s videt se pati q̄s me-
res minigat ei⁹ pena. Idē Quidij in eplis eplā. v.
in q̄t. Leuiter et merito quicqd̄ patiāte feridū ē
Que venit indigne pena dolēda fuit. Sed et cō-
tra q̄n quis patit⁹ nō p̄ sua s. p̄ aliena culpa fie-
dolor eius intolerabilis. Idē Martij. xxvj. dice-
bat latro cōuersus. Nos quidē digna factio no-
stris recipim⁹: hic autē quid. Xpus igit patiēdo
p̄ aliēis delictis nō p̄ suis maximā habuit cau-
sam doloris. et tāto maiorēz quāto oēs penas
p̄tulit q̄ nobis debebant p̄ nostris p̄tis. Undē
Esa. liij. d̄z. Vere languores nr̄os ip̄e tulit et do-
lores nr̄os ip̄e portauit: ip̄e afflicto est p̄t inis
q̄tates nr̄as: attm⁹ est p̄t sedera nr̄a. Propter
hoc exclamabat Bern⁹. O bone iesu qd̄ tibi est:
morti nos dedisti sum⁹ et tu soluis: nos peccatū
vñm⁹ et tu luis. Et iterū. O bō considera m̄tali
oculo quāto remūeratiōis debito d̄no astrin-
gari. Respice sudorē sanguinē: alapa⁹ et
m̄liā: flagello⁹ duriciā: coronā spinā: spūtila
dibitā: crucis suspēdiū: oculos languētes: orio-
pallio: et fellicia cibaria. acerosa pocula: caput in-
clinatū: et deniq̄ mortis suppliciu⁹. hec ille. Quis
igit xps fuerit scissim⁹ et sine vlla macula. vt d̄
Esa. liij. Qui p̄tm nō fecit nec dol⁹ inuēt⁹ est in
ore eius: idē arcu marie dolere debuic: q̄vt sede-
ratisim⁹ occisus est. Un Esa. codē. c. de illo d̄z.
Et cū sceleratissimis reputatus est. Ecce ego de
uota aia q̄ creator tuus sanctorū scissim⁹ p̄t
p̄tor: maxim⁹ reputat⁹. sapiētē conditor: p̄tor
stultus existimat⁹: quip̄ suis inumeris b̄ssicōis

gloriam et bonorem meruerat confusibiliter perneceat.
Et quo dolore et fuit ingentissimus.

Secundo grauissima fuit pena christi ratione
modificationis. Tanto enim pena est acer-
bior quanto velocius et tunc nature destruitur
maxime ubi membrum aliqd non corrumpit. Sed christus
in cruce suspensus adeo cito est mortuus ut etiam
piscis miraretur. Ergo et. Modus autem patendi fuit
grauissimus: cum quod patiebatur in locis maxime sen-
sibilibus. In manibus et pedibus in quibus est magna
neruorum aduersitas: in quibus maxime viger sensus
tactus: in preterea doloris vniuersitate quod passus est
per totum corpus si consideremus in cruce et grauē ex-
tensionē et eā quod precesserat vberationē. Unde Esa. 5.
c. 3. Placenta pedis usque ad tricephalum capitis non re-
mansit in eo sanitas. Adde autem fuit cruciatus: quod ut
inquit scriptura Bona. in quodam deuoto opusculo:
habuit in corpore suo vulnera sex milia. 666. quā-
est numerus militum vniuersalis legionis. Et de illo dis-
cere possumus illud Eccl. 1. Pluuie guttas quas dis-
numerauit: et profundum abyssi quis dimensus est
Pluuie enim guttas quas pluit ipsum celum. Iesus christus
stillas vberissimas stillas sanguinis difficile est sa-
re humanitatem nisi fuerit diuinitas reuerentiam. Gut-
tas enim lacrymarum quas virginis oculi lucidiores
sole effuderunt ex compassione difficillimum est enū-
rare. Profundum enim abyssi dolorum vtrinque im-
possibile est nobis enarrare vel comprehendere. In
totum enim corpus membrum et pectus acerrime afflic-
tum et cruciatum est. Unde deuotus Bern. inquit. Caput an-
gelicus tremebundum spiritibus desitit spinarum pū-
gilem facies pulchra prefiliis boim spuris iudeo-
rum deturpata. oculi lucidiores sole caligantur in
morte. aures que in celo audiunt angelicos cantus au-
diunt per totum insulsum. os quod docet angelos felle et
acero potat. pedes quorum scabellum adorant cruci-
dauo affigunt. manus que foris mauerunt celos sunt
in cruce crucis et clauis affixae. corpus vberat. lac-
lacrima perforat. Et quod placenta non remansit in eo nisi ut
per periculis exoraret et matrem discipulo commenda-
ret. Et deo dicitur docet. quod tantus fuit dolor passionis
christi ut valde mirum esset quod non statim moreretur: nisi
si quod peribit dicitur: quod nemo ex dolore in hac vita
mori potest nisi ipse dolor coactus sensualitatem. Sed
diuinitas christi permittit sensualitatem pari usque
ad propinquitatem mortis: deinde et tunc noua ei coacta
bat ut pateret magis. vnde non solum semel sed plures
doloris mortis sensit. Iohannes asseruit docet. quod quā diuini-
tatis dimisit humanitatem facere cursu suum et non
dedit ei et tunc fortificationem in cruce clamauit.
Deus deus meus ut quod dereliquisti me. fuit igitur ma-
ximus dolor eius. etiam quā diuinitas nullum refrige-
riū ei prestitit sic ceteris martyribus. et sic per secula ratio.

Terio dolor christi fuit maximus ratione
complectionis. Dicit enim philosophus in libro de sensu
et sensato. Nobiliores potēte sunt magis
apprehensiu obiecto. Pars. Nam cum oculi sit no-
biliores potētia manu: manus vero sit delicatior cal-

caneo. hinc est quod eadem percussio equaliter facta in
pedibus grauiore pena exhibebit oculis quam manibus
et calcaneo. Quo presupposito tunc sic. Tertio est quod
christus habuit nobilissimam complectionem super oculos hu-
manas creaturas: in morte habuit maximas
super oculos dolores afflictionem. Et per firmat sic. Dis-
citur philosophus in libro de sensu et sensato: quod ovis pena est
principaliter in tactu. Unde quā quod habet vnum membrum
freneticum vel dormitatum sentit quā nihil vel mo-
dici perturbationes in eo factas. Et propterea hūc nobi-
liliores et tactus magis sunt passibiles: et quanto sensus
tactus est viuacior: tanto dolor est acutior. ut inquit
Brest. in. 11. de anima. Cum ergo christus habuerit sensum ta-
ctus viuacissimum: quod eius nobilissimum corpus fuit
formatum et tunc spiritus sancti. Et illa quod immediate sunt
a deo sunt nobiliores et perfectiores. dicere autem i-
li. de causis. Quicquid facit causa nobiliori et al-
tiori modo facit causa prima. ergo et. Debet igitur quilibet
christianus tanto magis moueri ad christi compassionem
quanto spiritus corporis eius nobilissimum maiorem et acer-
biorē sensisse penam et dolorem ratione complectionis.

Quarto et dolor fuit maximus ratione pua-
tionis. Nam cum dei filius propter vniōem diuine
et humane nature oia futura per nosceret. in-
tra illud Iob. vii. Scies oia que ventura erant super
eum. vidit quod priuabatur merito sue passionis: et sic
vita eterna. Unde ex hac puaione sibi causabat ma-
ximus dolor quod dicitur potest infinitus. et quod numerus da-
nandorum quod puaabunt merito passionis sue de infi-
nitum quod ad nos. cum quod priuadi sunt vita eterna
quod est infinita. et quod dolor: danandorum erit infinitus
et eternus. Iohannes Ambrosius inquit de domino iesu. Tristis erat et
tristis videbatur: non pro sua passione sed pro nostra disper-
sione. Item Hieronimus in persona christi de Treu. 11.
In tenebris collocauit me quasi mortuos semper
nos. Maior igitur fuit dolor christi considerando igrati-
tudinem nostram quam ratione flagellationis et crucifixio-
nis ac mortis corporalis. Et per philosophum tripliciter. scilicet
autoritate: ratione: et similitudine. Primo autori-
tate philippi cellarii parisiensis quod in quadam
psal. valde notabili put ponit Bona. in. 11. sen-
di. 11. ar. 11. q. 11. in persona christi sic inquit. O hominis
de quod per te pario: non est dolor sicut quod crucio: ad-
te clamo quod per te morior: vide penas quod afficio:
vide clauos quod confodio: vide lanceam cum quod trans-
figo: et cum sit tantus dolor exterior: extat interior
placet per gratiam: te cum ingrati tantum expio.

Secundo huiusmodi per philosophum ratione finalitatis. fūda-
mentum ponit Thomas. sup. 11. phi. di. Et per dicitur
finitis magis augere dolor quod ex perditione cor-
poris quod sunt ad finem. Per. Nam videmus per experientiam
quod quā aliqd per totum annum exsudauit ad labora-
dum agrum seu vineam si postea veniat tempestas
seu pruina auferens fructum campi: aut vinum recol-
ligendum talis grauius de hoc dolet quam de labore et
sudore totius anni. Quo presupposito clarum est quod
christus hoc fine voluit crucifigi et mori. ut quisque
existeret gratus de tanto beneficio et saluaret. Et ideo

cum videret animas futuras ingratissimas et pua-
das magis passio sue magis de hoc doluit quam de
crucifixione sua. Terno hoc idem per philosophum similitudine
videmus cum quod mercator quod per mare et terram insus-
dauit toto tempore vite sue ad congreganda mercem vi-
ginis quod milium aureorum si postea veniat in mare
tempestas quod nauis cum mercibus submergat tantum in
se dolore suscipit quantum extimat valore mercium
submersarum. Cum igitur christus ut prudens mercator
spacio trigintatriginta annorum se insudauerit pro
nostra redemptione: nosque compauerit sui preciosi sangui-
nis pretio. iuxta illud. Petri. 1. Scietes quod non cor-
ruptibilibus auro vel argenteo redempti estis sed pretio
suo sanguine iesu christi. Ergo videmus propter ingratitudi-
nem perditionis sui sanguinis quod ad danandos tantum
doluit quantum erat pretium sanguinis effusi: quantumque
valebat anima per quod effuderat sanguinem suum quod vi-
debat danari debere. et id quod infinitus fuit dolor
eius. De quo dolore et breuiter virginis duodecim des-
uoras contemplationes faciemus. Inquit enim breuiter virginis
Attēdite dolorem meum. Primo in filij mei absen-
tatione. Secundo in eius reuersione. Terno in eius corda-
tione. Quarto in eius allo cutione. Quinto in eius disces-
sione. Sexto in eius captione. Septimo in eius deducione
Octauo in eius accusacione. Nono in eius illusione
Decimo in eius flagellatione et coronacione. Undes-
cimo in eius condēnatione. Duodecimo vero in eius
crucifixione et occisione.

Primo dolor breuiter virginis in absentacione filij sui
Uo ad primam contemplationem sciendum. T
quod prima suspicio causata in breuiter virgine
quod filij sui passio appropinquaret fuit
iudeorum seu persecutio. Intellexit enim quod
quererent summi sacerdotes et scribe quod iesum ineffi-
ceret. ut breuiter Lu. xxi. Et tunc conati fuerant capere eum in
famine ut eum postea accusaret. Mat. xxi. Ite ut
caperet eum in iusticia. ut breuiter Iob. vii. de adultera.
Intellexit etiam beata virginis quod perfidi iudei voluerant
filium suum precipitare de supelicio mortis. Luc. 11.
et quod voluerit eum capere et tenere sed timuerant turbas
ut dicit Mat. 21. Ite quod voluerunt eum lapidare
Iob. vii. Ite autem persecutores et insidie pernici-
te fuerunt per Dauid psal. cxi. ubi in persona christi
inquit. Sederunt principes et aduersum me loquuntur
turbas et iterum in eodem psal. Principes persecuti sunt
me gratis. et in alio psal. inquit. Considerat peros
iustus et quod mortificare eum. et psal. 118. ait. Insidia-
tur in abscondito quasi leo in spelunca sua. et Michae
vi. 11. Oculi in sanguine insidiant. et Iob. xxx. Insu-
diati sunt et perualuerunt mihi. et psal. 11. inquit Da-
uid. Astiterunt reges terre et principes conueniunt in
vnum aduersum dominum et aduersum christum eius. et psal.
xxii. ait. Consilium fecerunt in vnum dicentes persequi
mini et comprehendite eum. Et Salomō Sap. 11. inquit.
Dixerunt impij cogitantes apud semetipsos: venite
opprimamus et circumueniamus iustum: quā inuulnus ē
nobis et prius est opus nostris et improperat nobis
peccata legis: et diffamat in nos peras discipline

nisi: permittit se scientia dei breuiter et filium dei se no-
at agnoscit patrem se habere deum. Cōmūdo ergo et cor-
meto interrogem eum ut per breuiter potētia illi: mor-
te turpissima condēnem eum. breuiter ibi. Que oia vi-
dens ipse in dilecto filio suo ego passima ces-
pit vehemēter dolere. Audiuit enim quod collegētur
pontifices et pharisaei consilium aduersus iesum ut
eum morti traderet et occideret. sicut scribit Iobā-
nis. 11. Quod consilium factum fuit in diuina de passione.
Quapropter scies iesus quod nodum erat hora eius res-
cessit de bethania ubi morabatur iuxta Ephe-
m. ciuitatem parua: in qua fecit multa miracula. ut
breuiter Mat. 21. Sed antequam iret per credendum est quod a
dilecta matre sua licentia discedendi petijt dicens.
Mater mea charissima nostri quod perfidi iudei con-
iurauerunt in mortem meam. quod igitur needum aduenit
tempus mortis mee cum licentia vestra aliquibus diebus
eorum rabiem dedinabo. bene ergo vale donec reuer-
tar. Ad hec autem verba mestissima mater respondit. O fili
dilectissime rogo te ne a castro isto in quod securus
bucisque permissi recedas. timeo enim ne in via a
maledictis iudeis capiaris. Qui dominus iesus inquit
Mater mea benedicta cras veniet ad castrum istud
inimici nostri cum militibus et armis querentes me et
ad mortem perducere volentes: noli igitur me amplius
retardare. Tunc illa. Quo fili mi istarum pericula
Qui saluator noster ait. Bonum est locum itineris mei
tibi esse in cognitum: ut in quod iudeis vbi nam
sum hoc te nescire dicere possis. Tunc breuiter virgo
ait. Salte me iselice tecum venire permittas ut tue
periceps efficiar tribulationis. Respondit iesus. Si
mecum te ducere crederet iudei me nunquam amplius
reuersum effugisse. Statimque multis arcibus mi-
litis et nubibus me in quod iudeis non solum de meo ma-
nus suas sanguine cruciarer: sed tuum quoque inno-
centissimum corpus crudeli periculis gladio cruciaret
Videntes autem non abducti me ad perditionem mo-
re solito precesse arbitantes meque in beati redi-
tu expectantes perquirere apostoli cessabunt. Bona
igitur aio esto meque recessus patienter sustine. Re-
cogita ergo deuota anima quod his diebus non sine lacry-
marum effusione reliquit dilectissimam matrem suam dominus
noster: quod abscedente lacrymosis intuitu oculis
exclamauit dicens.

O fili mi o: que crudelitas
Lōtra te quā video fieri hoc die
Sento in corde meo tantā anxietatē
Ut credā in totum me perire
Videō te positum in tanta asperitate
Ut oporteat te fugere: et te puniri
O mi fili nō possum sustinere
Tantum cordolui. cordis dolor: de tuo discessu
O mi fili fili dilecte
Quo me ita dolore refertā dimittis
O me pre nimio dolore rumpit peccat
Postquam remaneo tanto tribulata
Priuatā me video tuo aspectu
O tristis ego misera et disgratiata

Succurre mihi cito o soror magdalena

Nonne in mundo fuit tanta pena

Ad decem autem videri Magdalena amara effundens lacrymas et ipsa credamur.

O chara magister dulces mei solamen

O: quod facias a te derelicta

Tu mihi eras refugium et securus portus

O me infelicem et diffortunatam

Quod stabitis genitricem

Ite dolore plena afflicta et infelicem

Quo velis regredi

Tua genitricem dolentem ut consolentis.

Secundus dolor beate virginis in reuersio
ne filij sui.

Ostera autem die aduenerunt milites qui plurimi missi a principibus sacerdotum: ut iesum ligatum captiuumque ad eos perducerent. Qui intrantes bethaniam cum furore

maximo dixerunt beate virgini. Ubi est ille proditor: filius tuus quem voluit iudei interficere. Respondit beata virgo. Filius meus nonne inuentus est alius quem perdidit sed bene saluasse. Brillit magis ad iracundiam provocati cum ubique perquirentes et non inuenientes cum magno impetu dixerunt virgini gloriose. Cito de morte istius perfidi filij tui intelliges: non enim poterit euadere manus nostras. tam diu enim illum habemus quam inueniemus et occidemus. Recogitate ergo o deuoti christiani quod beatissima virgo his auditis quasi mortua cecidit ad terram. Deinde ad se alius simul reuersa continue timebat ne a iudeis filius suus occideretur. Cum autem per unam hebdomadam non reueneret nec de illo aliquid intelligeret putauit cum iam fuisse occisum: unde cum maximis gemitibus credamur.

O me dolentem quod sum viduata

Propterea quod perdidit meum filium

Plus quam unquam fuerat mulier etiam consolata

Quando erat mecum dilectus meus

Nunc ab omni persona sum derelicta

Et nemo me iuuat nec mihi consulit

Byme asymmetristis est vita mea

Postquam te perdidit mihi fili mihi placens

Amara effecta sum plus quam mulier que sit

Uidendo me te priuatam: byme dolentem

Adiuua fili mi matrem tuam Mariam

Et facias me cito mori de presentia

Ut mea angustiosa vita

Tecum finiat et sit sepulta

In his ergo suspirijs cum semimortua deficeret consolari nitens eam maria Magdalena cum lacrymis dicebat.

O mater dulcis volo vos orare

Ut non habeatis tantam melancoliam

Uelitis parum planctu refrenare

Et dolore vestrum atque languore

Cor et corpus mihi facitis disrumpi

Uidendo vos afflictam in tanta pena

Consolamini vos propterea o dulcis mea mater

Postquam ita placet eterno patri.

Beata autem virgo ad hec flebilis voce respondit

Bene habeo ut plangam non sine occasione

Postquam perdidit filium meum dilectum

Sublatum mihi statim veluti latronem

Qui nunquam deliquit

Sinas me flere et lamentari satis

Ut cum meo filio moriar in dolore

Um igitur taliter afflicta dolorosa mater

lacrymarum venit tandem iesus in bethaniam die sabbati ante diuinam palmarum: ubi

inuenit matrem suam per multitudinem lacrymarum

ac dolore innumeris multum corpe fatigatam

Quam blandis sermonibus consolari volens et ipse a

lacrymis cessare non poterat. Logitabat enim quod

nam factura esset quoniam cum in crucis patibulo suspensus

aspiceret. In illo autem sero parauit cenam iesu

maria magdalena et martha in domo Simonis

leprosi. ut patet Job. xij. in qua cena fuit Simon

leprosus et Lazarus resuscitatus. Et de Aug.

quod ipse narrauit multa de penis inferni et purgato-

rijs: et de statu sanctorum patrum in limbo. Cum autem tempus

in hac cena esset maria magdalena accepit libram

unguenti nardi spicati. id est de spicijs et folijs confecti.

et unxit pedes iesu: et repleta est domus ex odore

unguenti. Job. is. xij. Dixit ergo iudas auaricia du-

ctus. Quare hoc unguentum non uenit trecentis de-

narijs et datum est egenis. Dixit autem hoc non quia de

egenis gruebat ad eum sed quia fur erat et latro: et lo-

culos habens ea que mittebant portabat. Et hoc

id est alij discipuli dixerunt: tamen iste ut dictum

est ex auaricia dixit: illi autem egenorum pietate dixe-

runt. Uides igitur iesus iudei aliorum murmura-

tionem dixit. Quid molesti estis huic mulieri. opus

enim bonum operata est in me: sicut illa ut in die se-

pulture mee seruet illud pauperes enim semper habebitis

vobiscum: me autem non semper habebitis.

Et autem unctio figurata fuit Leuit. xxiij.

ubi habetur quod Baran antequam ad altare ac-

cederet deo offerret sacrificium erat iun-

ctus spacio diebus septem. Sic et tempus debuit septem

diebus ascenderet ad altare crucis pungi. Que

omnia considerans beata virginis et in corde suo confertis

per suspicionem incipiebat dolere. Sequenti vero die id est

in diuina palmarum. ut patet Job. xij. Mar. xij. Lu-

ce. xij. ac Marci. xij. venit iesus iherosolimam sedens super

pullum asine et summo honore receptus est. Sed omnes

isti honores in illa die versi sunt ibi in contumelias.

ut infra videbimus. Tunc autem impleta est propheta

zach. ix. scripta. Exulta satis filia syon: iubi

la filia iherosolimam. ecce rex tuus uenit tibi iustus et sal-

uator: et ipse pauper et sedens super asinam et pullum as-

ine. Illo autem die cum sero factum esset rediit iesus in

bethaniam cum discipulis suis. Neminem enim inue-

nerat in iherosolimam quod cum uel ad portum aque frigide

inuitauerat. Quod considerans mater iesu magis do-

lere cepit. unde et filium rogauit dicens. Fac mihi

signum tunc habebis gratiam filii quam toto conatu deprecor: ut

amplius istis diebus non reuertaris in iherosolimam. Qui cum reuerentia tempus respondit. Patientiam habeam in me mater mea quia tempus est ut impleantur scripture. Nam Esai. l. scriptum est. Filios enutritum et exaltatum ipse autem sperauerunt me. et v. ceteris. Quid debui facere vince mee et non feci: expectaui ut faceret uias fecit autem spinas. Et Hier. liij. Scilicet populus meus non me cognouit. et v. Negauerunt dominum et dixerunt. non est ipse neque ueniet super nos malum. et xj. Ego quasi agnus mansuetus quod portatus ad victimam. Necesse est igitur ut beate prophetie in me compleantur. Quo audito beata virginis magis doluit: et terribiter flere cepit. sed utique a filio confortata una cum ipso ad cenam preiit. Sed credo quod per nimium dolore parum comedit. Die autem lune secundum Marth. ubi dicitur. et Mar. xij. et Luc. x. tunc iesus uenit iherosolimam et cum esset in templo predicauit. Et secundum cronicas in isto die adduxerunt scribae et pharisei mulierem in adulterio deprehensam: quibus sapientissime respondit et ea ab illorum manibus liberauit. De sero autem iterum uenit ieiunans in bethaniam et inuenta matre eam reuerenter salutauit. Qui mater respondit. Quod potest mihi dari salus cum timeam te subito esse mortuum: saltem ante mortem tuam corporalis presentia tua mihi non deesset. Quod enim fili mi possum non dolere cum uideam quod tu quod es panis uiuus angelorum quilibet die sis sic famelicus nec sit aliquis qui tibi panem aut aquam ministrat. Qui tempus. Mater dilecta confortare et patientiam habere necesse est enim impleri scripturam de me. Psal. lxxvij. dicebat. Ego sum pauper et dolens. et psal. lxxvij. Pauper sum ego et in laboribus a iuventute mea. Et psal. lxxij. Ego autem medicus sum et pauper. Qui bus auditis mestissima mater magis ingemiscere cepit: atque per totam noctem angustijs plena remansit.

Tertius dolor beate virginis in tardatione filij sui.

Te autem martis de mane reuertitur iherosolimam et uenies ad templum tota die predicauit: et cum principibus sacerdotum et phariseis multas disputationes habuit. In hac die posuerunt principes in qua praesente demonia eijceret: et campsores de templo expelleret. Merodiani vero de tributo cesaris Marci. xxiij. Pharisei autem de maiore legis mandato ibidem. Et de multis alijs quod longum esset enarrare. Quibus omnibus tempus ipse posuit silentium sapienter respondens. In hac etiam die tempus multas parabolas posuit sed de filio per digito. Luc. xv. Et de laborantibus quod occiderunt filium per famulas Marci. xxiij. Unum in fine omnium dicit quod ab eis occidendum esset. Quapropter uoluit cum tenere sed abscedit se ab eis: quia non dum uenerat hora eius. Dum autem iret in montem oliuam cum discipulis suis perdidit eis uniuersale iudicium mundi. ut patet Mar. xxiij. Et in fine ubi dicit eis. Scitis quia post biduum pascha fiet: et filius hominis tradetur ut crucifigatur. Marci. xxiij. Et hoc multoties dixerunt eis: nunquam tamen sic desinunt.

te sicut nunc. Nam hoc ubi dicitur die martis de sero quia agnus paschalis die iouis sequenti debebat manducari: quoniam. Imitum erat magne solennitatis que erat in pascha. id est in feria sexta. Sed quia tempus propter multas occupationes ultra solitum tardauerat venire ad bethaniam. Quapropter considera anima deuota in qua anxietate debebat esse mater sua quoniam precebat hora consueta aduentus sui. Puto enim quod tunc credidit filium suum esse captum. Unum ad Mariam magdalenam cum multis lacrymis recurrit inuitauit eam ut secum uellet ire uersus iherosolimam. Qui obtemperans magdalena uenit simul et uisus hic rursus lacrymando et suspirando. Mater iesu alta uoce plorando dicebat. Fili mi cur mecum cito dereliquisti. O unica spes mea cur ita cito te perdidisti. nonne dicebam tibi ne accederes ad illos perfidos iudeos. Ne me infelicem qui tam breui tempore te derelictum filium tuum: locum dum amisi. Maria vero magdalena clamando uociferabatur dicebat.

O dulcis magister pater et domine

Qui semper me tantum amasti

Ad me omni ueniebas hora

Et fratrem meum resuscitasti

Tu fuisti semper meus excusator

Et peccata mea tu mihi dimisisti

Jam omnia mea me dereliquisti

Quoniam me miseram tristem et diffidens tuam

O chara magister quomodo tu dereliquisti

Hanc pauperem matrem disgratiatam.

Nos autem fletus a longe audiens iesus et ipse ingemuit. Statimque ut quidam contemplatores dicunt Petrum et Iohannem ante se misit ut suum matrem aduentum nuntiarent. Quos curretes a longe perspicies beata uirgo magis ingemuit. putauit enim quod ad nuntiandum eius matrem uenirent. Et ideo in terram cadens semimortua remansit. O uirgo per quam quid facies in monte caluarie quando uidebis filium tuum in cruce suspensum vulneratum cruciatum et mortuum: si nunc per modicum ita doles atque ita ingemiscis. Sed hec sunt initia dolorum.

Postea uenit iesus et ipse per compassionem matris ingemiscens et plorans. Quo appropinquato matri illa vires aliquantulum recipiens: ad pedes filij sui se prosternit lacrymando suspirando: nec aliquid per dolore loqui ualens sed uerbis iesu aliquantulum recreata simul cum filio bethaniam perrexit. Amboque ingemiscens pauca per dolore loqui ualebant. plorabant etiam apostoli omnes simulque maria magdalena quibus iesus ne plangeret inuicabat: sed nec ipse a lacrymis continere poterat. Tandem post lacrymas preparata est mensa: in qua maior fuit abatio lacrymarum quam aliarum rerum. Non enim per dolore comedere poterat. O amarum uiniuius mestissima cena o tribulata refectio: in qua per abis lacryme: per epulis suspiria: per ferculis gemitus ac lamenta sumuntur.

Quartus dolor beate virginis in filij sui alij

locutione.

B

Leera aut die. i. mercurij cū nō introiſſet iſus iherosolimā morte ſolito cā predicandis. qđ fecit ſm doctores ut nō impediret tractatū ac determinatōnē que de ei⁹ morte fienda erat. Conuenerunt pncipes ſacerdotū et ſeniores pſi in diſputādo cū dño iſu nō occupant in artū pncipis ſacerdotū q dicebat Carphas tractātes inter ſe quō cum occiderēt. Dicebat aut. Non in die feſto ne forte tumult⁹ fieret i pſo. ut habet Mat. xxvj. Ad mortē aut iſu pcurandā illos inuidia incitabat. Un Job. xj. dicebant. Quid facim⁹ quia hic homo multa ſigna facit. Si dimittim⁹ eū ſicōēs credēt in eū. Quib⁹ rñdit carphas. Vos nescitis quicqz nec cogitatis: qz expedit vobis ut vnus mortu⁹ homo p pſo et nō tota gēo pereat. Et in hoc pbenzauit nesciēs quid diceret. Erad hoc applicari poteſt illud Virgilij in. v. Enē. Unū p multis dabit caput. In hoc g cō alio cristenb⁹ iudeis acceſſit ad eos iudas diſcens. Quid vultis mibi dare et ego cū vobis tradam. Q aut hoc fuerit iſto die approbat ecclā q iſo die legit illā pbenā Eſa. lxxj. Ecce merces ei⁹ cum eo tē. Un ſolēt pleriqz deuoti die mercurij ieiunaret a carnib⁹ abſtinere p totū annū in cōmōrationēz hui⁹ venditiōis. Et qz vnguentū expēſ⁹ in pſona xpi eſtimatū fuerat a iuda trecentis denarijs: ut decimā partē lucri morte ſolito bñepoſſet triginta argēteos p pditione ſua qſiuit. Unde vt dicit Mat. xxvj. cōſtitueſt ei triginta argēteos. Deca aut iude p dñio pñciata fuerat pſal. lxxj. ubi in pſona xpi dicit David. Si inimic⁹ me⁹ maledixiſſet mibi ſuſtinuiſſem vti qz. Et ſi is q odere me ſup me magna locutus fuisset abſcondiſſem me forſitan ab eo. Tu vō bō vnanim⁹ dux me⁹ et notus me⁹. Qui ſimul meū dulces capiebas cibos in domo dei abuſauim⁹ cū cōſenſu. Et Abdiē. j. dicit. Qui cōedunt tecū ponēt ſup te inſidias. Et pſal. xl. in qd xpus. Ecce bō q edebat panes meos magnificauit ſuper me ſupplātionē. Cōreplādū eſt g q dolor xpi fuit magn⁹ etiā ex hoc q ab eo tradit⁹ fuit q ei pñciant ad bñfaciēdū erat obligat⁹. Nam Greg. in. xx. moral. exponēs illō Job. Expectaſ bā bona et venerūt mibi mala. ait. Que vitz mala pſecutionū min⁹ dolerēt ſi ab inſidelib⁹ aduerſarijs qz pſurgerēt: ſi eo deter⁹ mētē electorū cruciāt quo ab illis veniāt de qbo bona pſumebāt. De pñcio aut quo vedit⁹ eſt ei⁹ pbenauerat Zacharias. xj. ſui li. c. dicit in pſona xpi. Appreſtauerūt mercedē meā triginta argēteis. Et die venias in qd in pſona xpi. ut recitat Mat. xxvj. Et acceperūt triginta argēteos p aum appciari quem appciauerūt a filiis iſrl et dederūt eos in agz ſigulū. Quā pbenā Micro. ſcribit ſe legiſſe in quodā libro hebraico q inuolūt Dieremīe p pbenē. Iſtā aut crudelē veditiōē cōſiderā qdā deuot⁹ doctor exclamauit dicens O iuda cur nō

vēdiditſi matrē cū filiis: ut quoz erat inſepabilis amor et charitas cōformis fieret paſſio vtriuſqz. Et Aug. in ſimōe quodā de paſſiōe dñi inquie. O iuda iniquiſſime mercator: iuda quare peſſi me potuiſti petere a mſe ei⁹ triginta illos argēteos: et ipa qz paucula erat oſtiari cūdo ipam pecuniā inueniſſet vel ſcipam vēdiditſet: nbiqz tradiditſet anqz ſic turpis ſuū filiū vēdiditſe.

Um iſta veditiōes intellexiſſet brā D c vgo: ut pote publicā et qſi oib⁹ notam videret filii ſuū a pdicandō ceſſare magis afflicta eſt eſtimādo mortē ei⁹ in primo futura marie qz in ſ die videbat Magdalenā et aploſ pl⁹ ſolito meſtoz et dolētes: ſuſpicata eſt eos ali qd ſcere d morte filij ſui. Lz em xps duab⁹ alijs viab⁹ pdiſſet aplis paſſiōē ſuā. ut bñ Mat. xij. et. et. c. m qz nō dixerat eis tpo: credētes forte q in lōgum futura eſſet nō multū affligebant. Iſto aut die mercurij qz ſero pcedēti audierāt ab eo q poſt biduū debebat capi et tradi ad crucifigendū. ut dicitū eſt magis ſolito affligēbatur. Un nec comedere poterāt nec inſil ſtare vel coſloq p dolore valebāt. Nec in pſpectu xpi aut vginis pſ multitudinē lachrymarū cōgere volebāt. Qd videns piſſima vgo maria cū ill⁹ ſic⁹ intelligēs ſuſpicādo dicebat. Deu deu q cito tpo illō aduenit: deu mibi qz gladi⁹ paſſiōis appropinqz. deu mibi q cito pdā filiū meū Jbar deū ad magdalenā et plorāſ dicebat O ſoror mea ſaline aliqd de filio meo dic mibi. Que lachrymādo rñdebat. Nō poſſum tibi aliqd dicere mſ mea mſa qz mea chariſſima niſi q res male ſe bñe et nihil boni eſt p filio tuo. Silr adibat aploſ dī. O filij mei dulciſſimi qd habetis qd ſletis: qd ploratis. Illi aut magis lachrymātes pſ pceptū dñi aliqd brē vginis revelare nō audebāt. ſed ſingulab⁹ ac ſuſpirijs id qđ erat cōinnoreſcere faciebāt.

Unc dolorib⁹ plēa vgo piſſima tota lachrymis madefacta ad pedes dilectiſſi filij ſui ſepſternēs āplēradō cū bñlitter: ita vt filij a ſletib⁹ ſe pſtinere nō poſſet rogauit illū dicens fili mi dulciſſime p illū amorē et laborē quem ſuſtinui in fugiendo et portādo te in egyptū: et p illū amorē filialē quez erga me te bñe cognosco: dic mibi qd futur⁹ eſt de te. Tu em es fili⁹ dei: tu nihil ignoras: tu omnia noſti: nllā te latet cogitatio. Tūc dñs iſus pabo mſis cōmō⁹ p totā illā noctē ſecreto loco cū ipa mſe ſe reſtringēs vltra ſoliti ei totū ordinē ſue paſſiōis reuoluit Un pſiderare poſſum⁹ q inſ alia dicta ſiccam allocur⁹ fuerit. Mat mea dilectiſſima et vgo piſſima: qz mane ſeqnti a te ſu⁹ reſceſſur⁹ et itur⁹ velut agnus ad mortem: accipe quaz valeo de me pſolariōs. iā em āpl⁹ tecū cū hac carne mortali familiarit⁹ manere nō poſſo. Ad q vba duc erantim⁹ et mortua vgo vginū eſſet p magnū ſpaciū loq ſi potuit. Si allocutōe filij bladiſſima vñbo vñqz reſcriptio gēuſſet aū illū ſicet

ſuppliciter exorauit. Te deſco: fili q es omipotentis et alio mō potes human⁹ gēo redimere qz p mortē tuā. tu em es ille qui dicisti et facta ſunt: q mandasti et creata ſunt: vt dicit pſ. clviij. vt ſine morte tua humanā redemptionē pficere velis. Q ſi oīno mori deſideras: ſaltē magis bonetū atqz leuiorē modū eligas moriendi. Nō em eſt equū iuſtū et innocentē occidi et interfici. vt ſcripſi eſt Ero. xxiij. Ad bec vginis vba dñs iſus reſpondit. Mater mea amātiſſima patientiam habetis qd poſtulas nbi non pcedo. Neceſſe eſt em adimpleri ea q ſcripta ſunt in pben⁹ de mea qbus nō ſolū de mea morte: ſed etiā de mō moriendi et de oib⁹ meis cruciantib⁹ eſt pdictum. O portetigit me tanqz malefactorē capi et ligari et adimpleat illud qđ ſcriptū eſt Tene. vl. Cui ſtus dñs in peccatis noſtris captus eſt. Et pſ. lviij. in pſona mea dicit David. Leperit aiam meā: irruerūt in me fortes. O portet etiā me p totum corpus crudelit⁹ flagellari: et barbā meā horribili cruciatu euelli: vt adimpleat qđ ſcriptū eſt Eſa. l. Corpus meū dedi pñciōib⁹ et genas meas vellētib⁹: faciē meā non auert ab increpātib⁹ et conſpuētib⁹ in me. Et pſ. lxxij. Ego fui flagellatus tota die: caſtigatio mea i manibus. Et Zach. iij. filij hominis data ſunt ſup te flagella et ligabunt te. O portet inſup me corona ſpinea coronari: vt verificeſt illud qđ ego pdixi p os pphete David pſ. xxi. Cōuerſus ſum in erumna mea dū cōfigit ſpina. De q etiā dicitū eſt Ezech. xxiij. Offendiculi amaritudinis: et ſpina doloris inferēs. O portet etiā me ad mortē cōdēnari: vt verificeſt qđ pdictū eſt pſ. cxiij. Captabit in aiaz iuſti: et ſanguinē innocentē cōdēnabūt. Videbis ergo mater mea me in medio duorū latroſ nū occidi: vt impleat pbenā Eſaie. liij. ca. dicens Tradidit in mortē animā ſuā: et cū ſcleratis reputat⁹ ē. De morte etiā mea pdixit Daniel ppha. i. ſui libri ca. dicens. Occidet xps et pater me⁹ celeſtis. iij. Eſdre. vij. ca. di. Moriet filius meus Jeſus et pueret ſeculū. Cito igiſ mater mea me videbis in ligno crucis ſuſpenſum: vt adimpleatur illud Job. vij. Suspendiū elegit ſibi anima mea. Videbis mibi in anguſtia moris ſitienti amariffimū pñari poculū: ita illō pſ. lxxij. Dederunt in eſcam meā fel: et in ſiti mea potauerunt me aceto. Cū m alijs interficiendis deſ vñnum optimū: ita illud Prover. xxiij. Dare ſiccerā merentib⁹. i. poti inebriantib⁹: et vinū bñs q amaro ſunt cor de: vt bibāt et obliuiſcant egeſtatis ſue. Videbis etiā mater mea dilectiſſima manus meas et pedes in cruce clauis horribiliter pforari: vt adimpleat pbenā pſ. cxiij. Foderunt man⁹ meas et pedes meos: diuiterauerūt oīa oſſa mea. Deu doloroſa mater: qz videbis lancea meū lancea pforari. de q in pſona mea dicit Job. xvi. ca. Circūdederunt me lancee ſuis. vulnerauerūt latus meos: cōadit me vulnere

ſup vulnus: irruens in me ſicut gēgēs. Et Zacharie. xij. ſcñū eſt. Videbūt in que tranſiſſerūt O q amara annūcio fuit bec: que cor pñſiſ me vginis ſicut ſagitta penetrans vulnerauit. Conſidera aīa deuota q bñ vgo talia vba audiens damoſoſas voces cōnere nō potuit: ita vt aploſ et Magdalenā etiaz ad lachrymoſas voces incitaret. Dicebat autem ipſa meſſiſſima mater filio

O vita mea que noua ſunt iſta Qualia iam mibi nundiaſti Tue marri tribulate et meſte Que cor et animā penetrarunt O Gabriel eſt illud quod nundiaſti Quod de deo patre mibi ſcaſti Dicendo benedicta eris et beata Quando vt me inueneris de celo veniſti Illud cordolium tunc non aperuiſti O pauper Maria ad quid rediſti Si illud mibi diſſeſ Non eſſem tantum tribulata Et vt ne viderem hunc diem miſſem Mallem fuiſſe martyſata. Tunc tota illa domus plena erat lamentatōib⁹ bus et lachrymis pluſqz dia poſſit. O briffima virgo ſufficebat tibi cōdolere et poſt dolere. tu vō voluiſti ante dolere. Curſare tempaſti qđ audire noluiſſes. Profecto gladius paſſionis filij tui prius pñſiuit animā tuam qz carnem ſuam.

Quintus dolor: beate virginis in filij ſui diſſeſſione.

Alto antietantib⁹ afflictam matrē ſuam conabatur pius dñs noſter conſolari atqz illius dolorē lenire dī. Noli ita contriſtari de morte mea dilectiſſima mſ. qz tercia die glorioſus a mortuis reſurgā: nunqz amplius moriturus: nbiqz apparebo atqz gaudebit cor tuū. Cui mater inquē. Si tam horribilē ac vituſ perioſam mortē ſubire te puenit ad mſ⁹ banc grām mibi cōcedere digneris fili mi: vt aū te bec tua inſelie mater mortuā me videat dilectū filium ſuum crudelito ſuppliciqz afflictū cruciari: et tā vituſabili atqz terribili moris genere mactari. Eandi ergo charē fili matrē tua que ſe ſine patre genuit: ſuis vberib⁹ lactauit: et tanta amoniſ dulcedie educauit. Scriptū eſt em Ero. ix. Noſtra patrē tuum et matrē tuam. Tu vō diſſiſti Mat. v. Nō veni ſoluere legē ſed adimplere. Rñdit Jeſus et ait. Hoc qđ poſtulas nbi cōcedere nō debeo. quia tunc filialē amorē erga matrē nō ſeruare O portet em aiam tuā in lumbis collocari: ibiqz in illo loco tenebroſo expectare: donec p mortē meā fiat ſanctificatio pro debito p mortū parentū: et agiatur ianua paradī que ppter illud clauſa fuit. Eſt aut equum q aīa tua que ab oī peccato imunis fueris: ab oī potaſ ſit exempta: et recto tramite ad edum aſcendat.

quod esse non posset si an me morerer. Nec insuper congruus est quod tu mihi tante dilectionis mihi fili-
lio tuo in tante calamitatis non copiaris. In te enim sola debet fides mea remanere. nam oculus discipuli me derelinquit: ut verificetur illud quod scriptum est psalmi. Elogasti a me amicum et primum et nocuos meos a miseria. Et ibidem. Longe fecisti nos a me. Et Job. xix. in persona mea sili-
di. Fratres meos longe fecisti a me: et non mei quasi alieni recesserunt a me. vix dicere poteram illis. E-
la. lxxij. Torcular calcavi solus et de genibus non est vir mecum. Si ergo tu mater mea mihi non copatere-
ris: quod doloribus meis copatere. Vixis et bis pri-
vissima mater commota: doloribus ois flentibus: singul-
tibus: atque suspirijs annuit humiliter dicendo. fiat fi-
lii mihi voluntas prout tui in te. sed obsecro: ut antequam
recedas deus mihi benedictionem tuam: ut sustinere
possim anxietatem et indicibilem dolorem quem in anima
mea sentire me oportet. Tunc genuflexus an fili-
um: dominus Iesus an matrem suam genuflexit: ma-
gdalena et apostoli circum circa plorantes: et cum filiali
humilitate ac benignitate dedit benedictionem suam di-
lectissime matri suae: in ipsa inapiedo signum cruci-
cis. Tunc beata virgo tota lacrymis madefacta
levando oculos ad celum: dicit. O pater esne obse-
cro ut mihi formidinem dare digneris: sentio enim
mihi vires deficere. Et si cito mihi auxilium non pre-
stes: sine vita hic me remanere necesse est. Cui christi-
stus per tenacitatem non valens se a lacrymis con-
tinere dicit. Mater mea charissima tu es tota ben-
dicta. Ab ipso enim patre meo benedicta es in celis.
et ab angelo benedicta fuisti in terris. et nunc ego
te denuo benedico. Vale igitur mihi mea benedicta: an-
geli defendante: spiritus sanctus et pater meus confortet te
ut dolorem et afflictionem tolerare valeas. Et revo-
luens se Iesus ad Magdalenam dicit. Comedo
nisi matrem meam filiam meam: associa carum derelin-
quas: tene enim: nec post me venire permittas: affli-
ctioni suae mei et sui amore subuenias. Tunc do-
lorata magdalena clamare et lacrymas ama-
ras emittere cepit dicens. O magister bone quid
facies sine magistro disciplina. Quis me docebit
amplius. Quis me confortabit. Quis me in via dei di-
riget. Cui christus. Noli timere filia. quia post mor-
tem meam: postquam apparueram matri meae: bi-
bi primo apparebo: et dolor tuus convertetur in gau-
dium. Quibus diebus benedixit Magdalene: Lazaro:
et Martem: ois in domo existentibus. Et iterum
genuflexus an virginem dicit ei. Obsecro te dile-
ctissima mater ut antequam vadam ad mortem benedicat
mihi aniam tuam. Tunc beata virgo amplexando col-
lum eius osculari est facies: genas: os: caput: et oia
membra: lacrymas indelenter effundens: suum et
filij dolorem augendo. Quo tandem benedixit et usque
ad portam domus: sociato: ipso recedere cum apostolis: et
ipsa cum seque volebat. Retro autem aspiciens dominus et vi-
dens eam sequentem: cum loquens non valeret copassio-
ne: innuebat manu magdalene et martem ut retine-
rent matrem: nec post se vellentur dimittere illas
la accedere. Quapropter ad preces Magdalene
et Martem dolorata mater plena anxietate: cum
eis filio suo orbara remansit. O dura seque: o
amara discessio: o anxia derelictio. Quis bene-
ne meum amaritudinem cogitare valeat. Plange po-
pule meus cum Maria: fac tibi solacium: acriter cum
Magdalena: conforta eam: quia amaritudinem plena est
et dolore. Et id quod significat: horat dicens.
Plange ania mea plange plange
Simul cum matre domini
Que propter magnam tristitiam tota languet.
Securus dolor beate virginis an filij sui cap-
tione.

Imitemus causa benedictam: quod saluam:
cor noster postquam a matre recessit in mor-
te: non cum discipulis suis agni paschalis
cena facta: corpus sui sacramentum instituit: illos
comitavit. Pertransibimus enim silentio quod disci-
pulo: pedes lauit et sermonem eis fecit: in quo de per-
ditione Iude: et Petri negatione perduxit. Illa vero
omnino modo declarabimus: quod ad maiorem copassio-
nem et gemitum de morte saluatoris nostri et annua-
te matris: et nos inducere possit. Complecti igitur per-
misteris: surgens a cena dominus non dicit discipulis
suis. Surgite eam: hinc: ut beatus Job. xiiij. Sen-
bant enim apostoli velut antonini: propter verba christi quod eis
cena dixerat: quod ab uno eorum debebat tradita ad
mortem: pinde et verbum exortationis emisit dei. Surgi-
te eamus. O quam paucos tunc in eos intravit: no-
scentes quod ire deberent: et de eius separatione et pluri-
mum formidantes. Considera igitur ania deuota disci-
pulos cunctos post cum lacrymantem et dolentem ac
quod a pectore amara suspiria trabentes: quod benig-
nus magister duxit: trans torrentem cedron in villam
que dicitur Bethseman: in qua erat horreum. ut beatus Job.
xviij. Et quis Luc. xxiij. et Martem. xviij. dicat quod
exterior in morte olivae: huic non contradicit sed in
idem redit: ut ait Augustinus. i. li. de consensu euangelista-
rum. Nam torrentis cedron est fluuius pluvialis: transi-
ens per vallem Josaphat: inter medium montis oli-
ueti: prope torrentem per lacum lapidis. Sicut igitur in
horreo deliciae: factus est a primo Adam furtum et fru-
ctus arboris interdicta: in horreo et prope horreum
fuit initium et finis satisfactionis. quia in horreo cepit
pari secundus Adam christus et soluit debum: in
arborescente. Unde ipse inquit. Lan. viij. anie peccati-
tricia. Sub arborescente mala suscitavi: et abici corru-
pta est genitrix tua. Stabat autem et iudas qui ma-
debat eum: locum: quia frequenter conuenerat illuc cum
discipulis suis: ut dicit Job. xviij. Tunc dicit eis
Sedete hic donec vadam illuc et orem. Et assum-
pto Petro et duobus filiis Zebedei cepit comesta-
ri et mestus esse: et ait illis ut habet. Mar. xvi.
Tristis est ania mea usque ad mortem. Considerate
o deuoti christiani: quod benigne dominus oribus tribu-
illis discipulis aduocatis eos forte amplectan-
do: et nunc supra vnum: nunc supra alium: destra-

extendendo: cum suspirijs et anxietate multa di-
cebat. Deu filij mei: discipuli mei charissimi. tri-
stis est anima mea usque ad mortem. Que verba fin-
it Nicolaus de Lira exponit dupliciter. Primum enim
fuit: quia illa afflictio durauit usque ad mortem. Se-
cundo intensius: quia tantum intensa erat quantum po-
terat esse. O pius saluatoris verbum: o amabilis
verbum: o flebilis allocutio. Tristis est anima mea
usque ad mortem. tanta tribulatione est anxietas: quod
est mihi quasi mors.

Est beatus autem verba dicit eis Sustinete hic
et vigilate mecum. Et auulsus est ab eis
quantum est iacet lapidis: et patitur in facie
in sua oratione et dicens. Pater mihi si possibile est:
transcende me calice iste. Que verba fin de oratione
emanauerunt ab affectione sensualitatis: quia tam hor-
ribile timebat passionem. Et hoc amore: propheta-
uerat David in persona christi psalmi. lxxij. dicens. Cor
meum conturbatum est in me: et formido mortis: cecidi
super me. Postquam verba subiungit saluator. Ve-
ritatem non sicut ego volo sed sicut tu. Que verba
emanauerunt a voluntate rationis. In quo ut ait Au-
gustinus docuit humanam voluntatem diuine volunta-
ti debere conformari. Finita vero oratione venit ad
discipulos et inuenit eos dormientes: et dicit Pe-
tro. Si non potuisti vna hora vigilare mecum. quod
si di. Ubi est seruo tuus o Petre: qui paulo ante
morti volebas pro me: et per modicum tempus non potui-
sti mecum vigilare. Deinde ois inquit dicens. Vi-
gilare et orare mecum. Et secundo abiit et orauit di-
cens. Pater mihi: si non potest hic calice transire nisi
bibam illum: fiat voluntas tua. quod d. Licet o pater ama-
rissime: horribili atque terribili valde me subiacet
passio. quia in capite libri scriptum est de me ut face-
rem voluntatem tuam: sicut per dicit David psalmi. xxiij.
Fiat scilicet beneplacitum tuum. Veritatem ne-
derelinquas me dominus deus meus: ne discesseris a
me. Intende in adiutorium meum dominus deus salutis
mee. Quia repleta est malis anima mea et vita mea
mori appropinquauit.

Est beatus autem verba iterum ad discipulos ve-
nit. et ut dicit Martem. xviij. inuenit eos dor-
mientes: erat enim oculi eorum grauius: et
ignorabant quod responderent ei. Unde Bernardus ait. O
magna confusio. Nam ardenter desiderant seculares
perniciosa quod nos vult. alacri ipsi currunt ad mor-
tem quam nos ad vitam. Cum enim discurreret cum sollici-
tudine tradendi christum: ipse iudas: tunc discipuli
somnia grauiabantur. Tercio abiit: relicta illis: et
iterum orauit eundem sermonem dicens fin Martem
ubi est. Et ut dicit Luc. xxiij. factus in agonia plenus
orabat. et factus est sudor: eius sicut gutte san-
guinis decurrentes in terram. O bone Iesu: iam per
me in apertis effundere tuum sanguinem peras. Con-
sidera igitur ania deuota quod tunc fuerit presentata
anie christi oia que ventura erant super eum: ita ut
totus sanguis relicti membrum ad cor recurrere-
ret. Ratio vero et sensualitas inuicem contendebant

sive amor et timor. quia ratio cum charitate ve-
lebat ipsum mori. sensualitas autem cum timore re-
cusabat. Sed charitas iuncta cum ratione vincentem
sensualitatem: cum tanto impetu intraverunt ad cor
quod expulerunt formidinem. Charitas enim fortis
minime timor: Job. xiiij. et xxiij. quod nos
Et ita intumescere fecerunt cor illius quod totum san-
guinem quod ad illud cucurrerat: et timore expulsum
ab eo discurrere fecerunt per oia membra: quia cal-
facta fuerunt quod apertis ois poris: sudor sanguis
decurrebat in terram. Ideo Augustinus. in sermone quod
dam loquens cum domino Iesu sic inquit. Angustias quod
dem anie et carnis tue domine Iesu indicat sudor: il-
le sanguineus quod orationis tempore de scilicet carne
tua guttatim decurrebat in terram. Unde enim ani-
me tue tam vehementis timor: vnde tanta sudoris
anxietas et tam anxia supplicatio: Sed propterea be-
agere voluisti ut maioris erga te amoris stimu-
los haberem. Nec ille.

Um autem sic oraret: ut dicit Luc. xxiij. apparuit
enim illi angelus de celo confortans eum. Nec
autem apparitio fin Nicolaus de Lira fuit i
visione corporali. Et quod ostendit quod in eo erat vera
humanitas quod confortabat contra tristitiam insurgen-
tem in parte sensuali et consideratione mortis: um-
minens. Et quod enim appareret vehementia doloris
christi in sua oratione. Tam virgens enim erat do-
lor: et immensa afflictio ut angelus ad eum confortan-
dum mitteret. Cum igitur in tantis anxietatibus oras-
set: ecce angelus domini princeps celestis milicie mi-
chael affuit: confortans eum et dicens. Saluare do-
mine Iesu: orationem et sudorem vestrum sanguinem
um patri vestro obtuli in conspectu totius curie su-
perne: et ois supplicauimus ut calice hunc transfer-
ret a vobis. Et respondit. Nouit: nouit filius me-
us Iesus quod redemptionem humani generis quam sic
optamus: sine effusione sanguinis sui sic deceter
fieri non potest. et ideo si salutem vult animarum: oportet
et cum ipsis mori. Tunc respondit Iesus ange-
lo. Salutem animarum volo et ideo mori decer-
no. O amor indicibilis. o amor incompatibilis
ut dei filius eligat potius mori quam perdat genus
humanum. Et ait angelus ad eum. Confortamini igitur
et viriliter agite. Excelsus enim decet magnifi-
ca facere: et magnanimum ardua strenue tolerare
Et ita transibit per nos et perpetuo gloriosa succedent
Tunc ergo surgens dominus aliquantulum confortat: et vi-
dens in spiritu iudam antecedentes turbas: et ad
ipsum capiendum venientem: precatur iterum ad discipu-
los totum sanguinem madefacere. O ania deuota in-
spice mentali oculo Iesum vultum suum tergentem ac
quod discipulis suis dicentem. Dormite iam et requi-
esate. Inuenit enim iterum ipsos dormientes. O ve-
rus amor. vere cum dilexisset suos in fines dile-
xit eos. Nam in tanta presentia anxietate percurabar cor-
rum quod erem. Videbat a longe aduersarios suos ve-
nientes cum facibus et armis: nec tamen discipulos
exortauit: nisi quod prope et intra eos fuerunt. Tunc

aliter dentillio. Sufficit venit hora: et filius hominis tradet in manus peccatorum. Sane dormitis. Ecce qui me tradet appropinquat. Adhuc eo loquente: dicitur: Matth. xxvi. Ecce iudas vnus de duodecim: cum eo turba multa cum gladibus et fustibus missa a sacerdotibus et senioribus ipsi. Qui autem tradidit eum dedit illis signum dicens: Quemcumque osculari fuero ipse est tenete eum et ducite eum. Presens ergo iudas pessimus mercator: ne apparetur quod esset ipse de consorcio malorum. Et eis dedit hoc signum: Primo quia mos erat discipulis in recessu a christo benedictionem recipere. In reuersione vero osculum pacis. Secundo vero quod iesus similes iacob minor: ne vnus pro alio caperetur. Tercio ne posset aliquo modo aufugere: ne iudei deciperent in eius transfiguratione.

Enitigit iudas ut dicitur: Matth. xxvi. Et salutans eum dicit. Buerabbi. et osculatus est eum. Et verificata fuit prophetia. Dicitur. ca. di. O re suo pacem cum amico suo loquatur et occulte ponit in insidias. Dicitur illi iesus: Amice ad quid venisti? osculo filium hominis tradis ut habes? Luc. xxii. q. di. O iuda amice mihi quem ego tanto dilexi: quem ad apostolorum vocavi: cui familiare me dedit: cui pedes in cena genui: cui laui et osculari sum: cui corpus meum tradidi: cui nunquam displicuit: quem nunquam offendi: quare venis ad percutiendum patrem: ad extinguendum lucem: ad vitia negandum: ad magistrum et ad pastorem occidendum. Uter autem tanta in me mala commiseris: mihi reuerrere ad me et ego suscipiam te. O vere benignissimum et mansuetissimum dominum qui licet doleret de iniuria quam sibi inferebat iudas: magis tamen affligebatur de damnatione eius. Contra quem perditorem exclamatur Berrus. O iuda hominem immanissimum: cito te damnationi perpetue mancipasti: dum dices magistro tuo. Buer. Magistru vocas meum: ore cuius doctrinam et correctionem totaliter contempsisti. Mel potius in ore: et amaritudinem ac venenam in corde. Sciens autem iesus omnia que ventura erant super eum: percutit obuiam iudeis ad se capiendum venientibus et dicit ad eos: ut habet iob. xviij. Quae queritis. Et hoc fecit ut ostenderet se voluntarie pati. ut verificaret illud Esa. liij. Oblatus est quia ipse voluit. Ruderunt autem illi. Jesum nazarenum. Qui buas cum dominus respondisset. Ego sum: omnes abierunt retrorsum et ceciderunt in terram. Et verificatum fuit illud psalmi. cxi. Qui tribulat me inimici mei: ipsi iherumati sunt et ceciderunt. Unde Augustinus inquit. Non sola turba odiosa ferocem: armis terribilibus sine ulla relo percussit: repulit: et strauit virtute diuinitatis latens. Quid iudicaturus facies: si tu dicendus hoc fecit. Quid regnaturus poteris: qui moriturus hoc potuit. Iterum autem interrogauit eos dicens. Quae queritis. Illi autem dixerunt. Jesum nazarenum. Redit iesus. Dicit vobis quia ego sum. Si ergo me queritis: sinite vos abire. Tunc accesserunt: ut dicitur: Matth. xxvi. et manus iniecerunt in Jesum et tenuerunt eum. Nunc preteribimus silentio quod beatus Petrus habens gladium percussit per nescias seruum cui nomen Malchus: et abscedit auriculam eius: quam tangens dominus iesus sanauit eum: ut dicitur: iob. xviij. Tunc ergo capto magistro suo: discipuli omnes relicto eo fugerunt. Et tunc adis plera fuit prophetia Zach. iij. di. Percutiam pastorem et dispergam oues gregis. Quod considerans deuotus Berrus. exclamatur di. O bone iesu: o pie benigne: misericors: curialis et large: ubi sunt misericordie tue. nullus est qui tui misceatur. Ubi sunt infirmi quos sanasti et curasti: nullus te associat. Ubi sunt mulieres et homines quos de quinque panibus saturasti: nullus est qui te recognoscat. Ubi sunt beneficia que apostolis contulisti: ecce iam te omnes derelinquunt. Nec ille. Adolecens autem quidam ut dicitur: Mara. iij. seq. bat dominum Jesum amicum suum nudum et nudum nuerunt eum. Brille relicta sindone nudus profugerat ab eis. Qui licet a quibusdam dicatur fuisse iacobus minor: tamen secundum Gregorium et Beadam fuit iob es euangelista. Rogauerat enim illum beata virgo ut ei annuntiaret festinaret quidam super filium suum accidere videret. Currebatque turba iobanes altas ad sidera voces emittens: quas a longe audiens mater iesu: et ipsa vehementer lachrymare cepit. Erat enim ut credidit ad fenestram domus auscultans: si aliquis damnos audiret. Sciebat enim quod illa nocte filius suus debebat a iudeis apprehendi. Cum ergo descendere vellet ad apertendum iobani ianuam et per debilitatem incedere non valeret: venit iobannes ad ostium pulsans et lachrymosis vocibus dicens.

Curre mater doloris
Et videbis magnum errorem
Quia ceperunt tuum amorem
Et duriter macerantur
Curre mater et ne tardes
Quia ceperunt ut abducerent
Volunt ut existimo condemnare
Unum latro ligatus est.

Respondit autem beata virgo.
Quomodo posset illud esse
De iesu christo sponsio meo
Qui nunquam male egit
Et nunquam cogitauit

Cui dicit beatus iobannes
O Maria traditus est
Iudas falsus cum vendidit
Triginta denarios recepit
Fecerunt magnum mercatum

Tunc mestissima mater reuolvens se ad magdalenam ait.
Dehinc succurre mihi magdalena
Bis o da meam penam
Filius enim meus abducat
Mortem ut patiar indignam.
Quibus dicit beata et ego velut mortuus cecidit

in terram. Sed beati iohannis et magdale: ne ac Marthe dulcibus verbis atque ehorantibus aliquantulum mitigata: cum in deficientibus sibi viribus et dolore incedere non posset. rogauit illam b. iohannes ut eum ad videndum finem magistri sui currere permitteret: promittens ei quod ante condemnationem eius ad mortem ad eam reuenteret. Qui tandem consentiens beata virgo in eodem loco doloribus plena remansit.

Septimus dolor: beate virginis in filij sui deducione.

Apertus igitur iesus a turbis ligatus est ab eis et maximis penis afflictus. O flebile spectaculum. o dolendum malum. o lachrymabile factum: videre illos crudelissimos iudeos leonum more contra dominum Jesum frementes et rugientes. Alij ceperunt eum per capillos suos et violenter in terram piccerunt. Alij gravioras manus eius capientes retro traxerunt. alij funibus duris illas ligauerunt. alij catenas collo eius imposuerunt. alij contumeliosis verbis iniuriabantur sibi. alij denique pugnis et pomis suorum ensium percusserunt eum. Quid audis o anima mea. Nonne hic est rex angelorum. nonne hic est iesus dei et virginis filius. nonne est creator et redemptor tuus. Cur ergo non ploras: cur non clamas ad sidera. O iesu miserrime anime mee: profecto nunc adimplet quod scriptum est per Esaiam. prophetam. liij. ca. sui libri dicens. Vere languores nostros ipse tulit et dolores nostros ipse portauit. Ipse vulneratus est propter iniquitates nostras: attritus est propter scelera nostra. Disciplina pacis non fuit super eum: et luto et cinere sanati sumus. Omnes nos quasi oues errauimus: et dominus posuit in eo iniquitatem omnium nostrum. Considera igitur o anima deuota quod ducit ab illis nequissimis deo: rente sursum versus hierusalem per illum montem petrosam pedibus discalciati et capite discoopto: inclinatus et fangonem: et vehementi acceleratione incedens. Dicit autem Damascenus ut pie credendum est quod ducentes eum cum fune ad collum suum catenam: cum magna festinantia et manibus post tergum ligatis: fecerunt eum esse spiritantem cadere cum transiret torrentem cedron: et super illis lapidibus ore commidi: ita ut fracto ore et facie sanguis conflueret. Et tunc verificatum fuit illud psalmi. De torrente in via bibit: propterea exaltauit caput. Dicit etiam Damascenus quod propter lusiones lapidum: quod non erat et rabide violenterque traheretur eum: pedes eius et nobilem confracti sunt: ut sanguis undique emanaret. Nullus vero erat qui in tantis angustiaribus constituto auxilium preberet. Et tunc verificatum fuit illud Esa. lxxij. Circumspici et non erat auxiliator: quasi non erat qui adiuuaret. Et psalmi. lxxij. inquit dauid in persona christi. Sustinui quod simul commistaret et non fuit: et quod consolaretur et non inueni. Et psalmi. cxi. iteque ait. Considerabam ad dexteram et videbam et non erat qui cognosceret me. Et hoc causabat maximus dolor: ipsi. Nam ut dicitur. L. de apostatis. l. huius qui grauior est pena: con-

uersari inter boves et equos carere suffragiis: quasi percul ab hominibus sustentent: ipsorum sola cum non sentire. Et ideo perculdubio graue fuit christum in terra iudeorum quasi cum peculiarium populo singulariter decro conuersari benedicens: et non solum carere eorum suffragiis et ab omnibus amicis derelinquens: sed ab illo ingratissimo populo sic iniuriose et crudeliter tractari. Considerate o deuoti christiani totam ciuitatem commotam et discipulos amaricatos et tristes vincente fugientes: et ad eam voces lachrymosas emittentes et dicentes O bone iesu. quid facies sine magistro discipuli. Quis a luporum rabie defendet oues percusso pastore. Sic igitur vincum deduxerunt phidii iudei dominum Jesum ad domum antiquioris pontificis. scilicet Anne qui erat socer Caiphe. ut dicitur: iob. xviij. Quod fecerit. Primo ob reuerentiam ipsius quia erat senior. Secundo quod domum eius prius inuenerunt iuxta quam transibant. Tercio quia volebat eum ibi melius ligare: et se alijs socijs roborare: ne sibi caperetur. Quarto ut eum in pluribus locis vituperaret. Beda vero aliam rationem assignat: dicens quod forte diuinitas factum est: ut qui erant affines sanguine sociaretur in scelere. Interrogatus igitur dominus iesus ab Anna de discipulis et doctrina sua: quod discipuli aufugerant: solus de doctrina dedit responsum dicens. Ego palam semper docui in synagoga et in templo quo omnes iudei conueniunt: et in oculo locutus sum nihil: quid me interrogas. Interroga eos qui me audierunt. Ipsi enim sciant quid dixerim ego. Quod cum dixisset: vnus assistens ministrorum dedit aliam: iesu dicens. Sic respondes pontifici. Nunc autem ut dicunt alij: erat ille cuius auriculam ipse sanauerat. Et ideo dicit Chrysostomus. O quam nequam percussio: quod hac alapa stultus et indecens. Tunc verificatum est illud quod scriptum est: Mich. v. Percutientur manillas iudaeis israel. Et Tere. iij. ca. dicit de christo. Dabitur percussio in manillas: saturabitur obprobriis. Respondit autem illi seruo dominus humiliter dicens. Si male locutus sum: testimonium perhibe de me. Si autem bene: quid me cedis. O admiranda patientia mansuetissimi iesu qui percussus in facie ita graui manuque furibunda: adeo ut secundum quosdam dices oris eius commoueretur: et os eius sanguinem erpueretur: nihil tamen contumeliose locutus est illi. sed solum innocentiam suam defendit. Quam dominus minimam: responsione considerans Augustinus an quidam sermo ne inquit. Quid hac responsione verius. Quid mansuetum et iustum. O magna domini patientia. o inaudita humilitas. o ineffabilis mansuetudo: qui nec se excusauit: nec ipsum dicitur verberantem puniuit. Considera ergo anima deuota quod ibi illi phidii iudei ducunt dominum Jesum afflictere supplicio. In qua quidem domo Anne cum esset: iobanes intravit: ut dicitur: iob. xviij. ca. Et possumus deuote meditari quod videns eum sic afflictum et deuoto ligatum: ducit ad Caipham principem sacerdotum: cuius

rit ad annuiciandū deū & gēti: ut eā associaret ad
videndū filiū suū anteq̃ moreretur. Quā cū semī
mortalis reperisset: videns q̃ illa fecit p̃gere nō
posset: imo nec se mouere a stratu in q̃ iacebat
et maria antecurere: cū licentia eius p̃gret ad vi
dendū si dñs suo tā afflicto aliqd̃ adiutorij im
pendere valeret: itez p̃mittēs deū & gēni q̃ q̃p̃
mū determinacionē iudeoz de filio suo intelli
geret illi p̃nus nūciare festinaret.

Octauus dolor: beate virginis in filiū suū ac
cusacione.

Uir igit̃ gēni dñm Jesum ligatū ad
m. Lappbō gēni suū: q̃ erat p̃nīter anni
illius: vbi scribe et pharisei cōuenerūt. ut
de: Mart. xvi. Sed bīc silēno p̃cēbim⁹ de
uitans causa q̃lter Petrus anteq̃ gallus can
taretur ip̃m negauit. et quō respexit cū dñs Je
sus. et ip̃e egressus foras fleuit amare. P̃nci
pes igit̃ sacerdotū et oē cōcilij querebāt falsum
testimoniū p̃ra Jesum ut cū mortū traderent et
occiderent: sicut de: Mart. xvi. Et hoc p̃bēra
tū fuerat p̃f. xxiij. vbi de. Surgētes testes iniq̃
q̃ igno: abā interrogabāt me. Cū aut̃ mīros fal
sos testes adduxissent: nō inueniebāt eam mor
tis in eo. Refert cū Nicodem⁹ in euāgelio suo
q̃ aliq̃ ex eis testib⁹ adduxit q̃ christum: sp̃s cō
coacti dixerūt. Nos vidimus cum miracula fa
cientē. Alij aut̃ dixerunt. Nos audiuim⁹ cū vba
veritatē p̃dicantē. et similia pleriq̃ locuti sūt: deo
mouente linguā eoz q̃ volūtatē ip̃soz. Nouissi
me aut̃ venerūt duo falsi testes dicētes. Nīc di
xit. Possum destruere tēplū dei et post tridū re
edificare illd̃. Sed cū nō esset cōueniēs testimo
niū eoz: et Jesus nīl ad ea respondisset: prin
ceps sacerdotū ait illi. Adiuro te p̃ deū viuū ut
dicas nobis si tu es christ⁹ filius dei vīui. Re
spondit illi Jesus. Tu dixisti. Verūamen dico
vobis: amodo videbitis filiū hominis sedentē a
dextris vīui dei: et venientē in nubib⁹ celi. Tūc
p̃nceps sacerdotū sedit vestimenta sua dicēs.
Blasphemauit: qd̃ adhuc egemus testib⁹ Ecce
nūc audist̃ blasphemā. Quid vobis videtur.
Scidit aut̃ vestimēta sua fīm Chryf. ut accusa
tionē christi redderet grauiorē. Illi vō p̃fidi tu
da fremētes et rabie pleni cum p̃nīfice suo dixe
runt. Reus est mortis tanq̃ malefactor: sed u
tor et blasphem⁹. statimq̃ fecerūt illud qd̃ inq̃t
Bern. di. Vultum tuū dñe Jesu desiderabilez
in quē desiderāt angeli sp̃picere: sp̃us inq̃naue
runt: manib⁹ p̃cūserūt: alapas dantes et dicen
tes. Prop̃hētia nob̃ christe q̃s est q̃ te p̃cūsit.
Et vīngt Marc⁹ ca. xij. Velauerūt faciē eius
Et hoc fecerūt fīm aliq̃s. ne videntes granosissi
mā et dignissimā faciē eius pietate mouerent̃.
Et postea p̃ totā istam noctē ligatū et maceratū
derisionib⁹ et obprobrijs verauerūt: et in mani
bus famuloz et seruoꝝ flagellandū et crucian
dū reliquerūt. Et dicunt nonnulli q̃ post flagel

la durissima: cū sic vulneratū p̃cūserūt in doliq̃
aque frigide: ut sic oēs cruciat⁹ suos renouaret.
Uñ in p̃sona sua dixerat David p̃f. lviij. Sal
uum me fac deus: q̃ntā intrauerunt aque vsq̃
ad animā meā. Infixus sum in limo p̃fundi: et
nō est substantia. Sed vbi eo o Maria. an igno
ras que circa dilectū filiū tuū gerunt. Dicunt q̃
dam deuoti q̃ postq̃ bñs Jobāneo vidit do
minū Jesum sic crudeliter maceratū: dubitans
ne p̃ dolorib⁹ deficeret et moreretur: cucurrit vdo
citer in Bethaniam vbi erat planct⁹ indubitū.
Sed p̃ ip̃m damo: et vlular⁹ factus est magn⁹
pulsans nāq̃ ad ostiū: a virgine oꝝ ante: tremē
te et antonita auditus est. Cui cur Magdalena
aperuisset ostiū: Jobannes ciulans: ileno et la
chrymans dixit

A capite ad pedes vsq̃ vulneratus
Totum corpus plagis habet plenum
Sex milia: sex centum: sexaginta sex
Mortalia vulnera numerauit.

Quib⁹ auditis beata virgo licet debilissima: mī
vires sibi p̃stante anio: rogauit Magdalēnā et
Marthā ut eā ducerēt ad videndū filiū suū.
Jobāne ergo antecēdere cū lucerna in manu: p̃a
appodiatā Mariē et Marthē illaz sustinentio
nib⁹ ferebat. Cū aut̃ hierusalē ingressa esset inue
niens q̃dam interrogauit eos: dicēs illd̃ Can. iij. ca.
Num quem diligitis ania mea vidist̃. Illi
aut̃ responderūt illud qd̃ scriptū est Cant. v. ca.
Qualis est dilect⁹ tuus o pulcherrima mulierū:
quia sic adiurasti nos. Illa aut̃ dixit. Dilect⁹ me
us candidus est et rubicundus: pulcer et decor⁹:
elect⁹ et milib⁹. Cui illi responderūt illd̃ Esa. liij
Vidimus eum et nō erat aspect⁹: sed q̃si abscon
ditus est vult⁹ eius et despectus: vñ nec reputa
uimus eum. Cū aut̃ ex tali respōsione mag⁹ an
tia antecēderet beata virgo: ecce alius discipulus q̃
ut qd̃am dicunt fuit Jacobus minor: cum ma
xima festinatione currens brām q̃ virginē inue
niens dixit

Lurrite cito o mater disgratiata
Dubito sanis num cum viuū regiat⁹
Totam carnem dilaniauerunt
Non videt ip̃se: sed vita priuatus
Omnes discipuli cum dereliquerunt
Judas tradidit: Petrus abnegauit.

Pergens ergo lachrymosa mater p̃ ciuitatē
illis q̃s obuiā habebat cū suspitijs dicebat

Pia gens si vos vidissetis
Dilectum meum filiū Jesum dilectū
Quia mihi dictū huc intus eum venisse
Et latronis instar strictim sit ligatus
Si q̃s fuerit sciens vbi sit

Jo mihi tristi Mariē demonstret.

Abijs ergo locutionib⁹ et inq̃sitionib⁹
i. dum affligeret beata & go: ecce q̃ ut qui
dā deuoti dicunt: ventus vehemens et
tingit lumen qd̃ portabat Jobāne añ & gēni

Cum aut̃ audisset quosdam ieros et p̃cūssiones
fieri in q̃dam apotheca cuiusdā fabri lignarij:
volentes accendere lumen p̃cūserūt ad ostiū
Quo ap̃to vidit mestissima mat̃ tres crucez ibi
paratas: vñq̃ aliq̃s alio: ē: statimq̃ qd̃ fiedū
erat intelligens: ac dubitans illam crucem ma
gnā filio suo p̃parari: volensq̃ melius certifica
ri interrogauit fabriū q̃ et causa illas tres cru
ces p̃parasset. Cui ille respōdit. Tres latrones
occidere hoc mane stauerūt iudei: q̃ntā p̃nceps
est qd̃am q̃ d̃ christ⁹ p̃ q̃ bec magna crucē p̃pa
rata est. O p̃ssima virgo q̃ amarus et crude
lis fuit tibi nūciat⁹ iste. O deuoti christiani sic
te cum Maria. Nam ut dicit qd̃am: dolorosa
mater hoc audito cecidit ad terrā: tantūq̃ fleuit
ut ex oculis eius sanguis viuus efflueret. Ue
ritatē cupiens añ mortē amplecti filium suū:
melius q̃ potuit fecit se a Magdalēnā et Mar
thā ad domū carpe deduci. Lūq̃ p̃ ostiū ap
tum inspicere filiū suū in medio curie flagel
lari ac diuersis supplicijs affligi: exclamauit di
cens. O fili mi dulcissime q̃re tibi bec faciūt illi
canes impudentissimi. Tu es filius dei quē de
sp̃santero concepit: quē adorāt angelī: isti p̃fi
di iudei te tanq̃ malefactorē occidere nō timēt.
O lumen oculoꝝ meoꝝ. o spes et solacium vite
mee. o gaudiū et iocunditas mea: fac et me mori
teum. In hīs et similib⁹ suspitijs cū affligeret
doleantissima mater: filiū suū dolo: ē: augēdo: ab
ostio dom⁹ cū vberib⁹ et obprobrijs ab illis p̃
fidis iudeis repellebat. Mane aut̃ facto cū du
ceret dñs Jesus ad domū pilati: expectauit bñ
virgo filiū suū p̃ quandā viā transire: quē cū
vidisset lachrymosis oculis intrūc in eū dixit
O fili: amabilis sis
Fili quis dabit consilium
Lor di meo antiaro
O mi fili iocunde
Fili cur non respondes
Illī que te lactauit
O fili ego doleo
De facie tua relucente
Que sputata est crudeliter

Cui cōpanens p̃ssimus filius vīr p̃remeri
tudine loq̃ valens: submissa vocē respondit.

Mater mea benedicta
Tantū te video afflictam
Ut videatur sagitta
Lor meum penetrasse
Ne fles mater mea
Placatus tuus est pena mea
Sufferas quo fuero
De morte refusatus.

Adductus est igit̃ dñs Jesus ad domū pilati:
Sed p̃fidi iudei in p̃torij intrare noluerunt ut
nō cōtaminarent cōhabitationē hominis gēni
lis. sed ut mundi māducarēt pasca. Sup̃ q̃ ad
mirans Aug⁹ inq̃t. O impia cecitas iudeoꝝ:

in p̃torij intrare nimbāt: et fratris innocē
sanguinē effunderē nimbāt. sub habitacu
lo contaminant alimē: nō cōtaminant sedere
p̃prio. Enēs igit̃ pilatus ad iudeos inq̃t. Quā
accusacionē afferitis aduersus hōiem istū. Qui
respōderūt. Si nō esset hic malefactor: non abī
tradidissēmus eum. Nec aut̃ p̃nūciata fuerant
p̃f. xij. vbi in p̃sona christi de. Tradiderūt me
canes multi: cōciliū malignantiū obledit me.
P̃cūserūt sup̃ me os suū: sicut leo rapit et ra
piens. Et p̃f. xij. Dñe qd̃ mīlīp̃liari sunt q̃rba
lant me: mīlī insurgit aduersū me. Et p̃f. d. d.
uersum me susurrabant omēs inimici mei: ad
uersum me cogitabāt mala mihi. Verbum in
quod construxerunt aduersum me.

Caufabant ergo illū iudei dicētes. Nūc
a inuenimus p̃mo subuertentē gentē
nostrā. Scdō p̃hibentē tributū dāri
cesari. Tercio dicentē se filiū dei et regem iudeo
rū. Cum aut̃ diceret pilatus. Accipite eum vos
et fīm legem vestrā iudicātē. Respondērūt. No
bis non licet interficere quēq̃. Et quo demon
strabant q̃ volebant eum occidi. Romani cū
aliqua minora p̃mittēbāt iudeos iudicare: sed
sibi reseruabant causam sanguis et mortē: vñ
quit Nicola⁹ de Terra sup̃ Job. xviij. ca. Eūde
pilatus nolēs christū occidi quē sciebat innocē
tem: volebat eū a iudeis iudicari. Illi vō mor
ti eius insidiantes: q̃rebant a pilato mortis sen
tētiā cōtra eū p̃mulgari. Sed hic omīssis mul
tis contemnonib⁹ int̃ iudeos et pilatū: factis: q̃
busdāq̃ interrogandib⁹ q̃s christo pilatus fe
cit: reuertamur ad brām & gēnē Mariā corā pi
lato cum fili⁹ eius accusaret astātē. O q̃ gelidū
tunc factum est cor: virginis: quantoq̃ dolore
repleta est ania eius: cū videbat maledictos iu
deos tūc salitantes filiū suū accusantes: ac mor
tem ei⁹ omni cōamine p̃cūntes. Exclamabat
aut̃ et dicebat. O p̃ditores iniq̃: mendaces et p̃fi
di iudei: qd̃ mali vñq̃ fecit hic filius me⁹ inno
cens: purus et impollutus: imaculat⁹: et vñq̃
plenus. O ingrata gens: qd̃ boni tibi facere po
tuit et nō fecit. Ecos tuos illuminauit: leprosos
mundauit: paraliticos curauit: infirmos sana
uit: et demones effugauit: ac mortuos suscitauit.
Quare ergo illius necem q̃ris. Necanered
dis dñs tuo p̃fē stultē et insipiens.

O popule ignorans maligne et scelerate
Quare vis ut meus dilectus filius
Qui nūq̃ vllum fecit peccatum
Triniquos occidatur
O p̃ces pilate habēas pietatem
Erga hāc paup̃em matrē q̃ aliō bonū nō habet
Quā hunc filium plenum charitate
Qui p̃pter bñficiū tantū sustinet malum
Exclamabat quoq̃ ipsa benedicta virgo de. O
infelicitissima mater. o mīlī tribulantiſſima. o ge
nitrix oī dolore replentiſſima que video dilatus

filii mei iniuste accusatum: defendere non possum. Summi quidam calumniarii et adinuicem nequeo. Misere mei saltem tu o pilate. Redde mihi unigenitum filium meum ab his sceleratissimis iudeis et crudeliter macerantibus: si cum eodem demerare delictum deas: candem de hac misera matre suam pferas. atque dulcissimum filium meum occidi permittas: pua hac infelicem matrem eius interfice.

Nonus dolor beate virginis in filij sui illusione.

Postquam pilatus diligenter examinauit oes accusantes contra dominum Iesum adductas dicit iudeis sicut scriptum est Job. xviij. Ego nulla inuenio causam in homine isto. At illi turbida voce clamabant. Comouit vniuersum populum: incipiens a galilea usque huc. Audiens autem pilatus galileam noian: intelligens eum esse de herodis potestate: remisit illum ad herodem: quod et ipse erat hierosolymis illis diebus propter festum pasche. Herodes autem viso Iesu gauisus est valde. erat enim et multo tempore cupiens videre eum: eo quod audierat multa de eo: et sperabat signum aliquod videre ab illo fieri. Interrogabat autem eum multis sermonibus: et dicit. Luc. xxiij. Dicit deus? Respondit quod interrogabat si erat ille quem pater suus ab infantia voluit occidere: et propter quem innocentes occiderat. Interrogabat etiam si ipse Lazarum resuscitauerat. Item interrogabat eum ut aliquid miraculum faceret. At ipse nihil respondit: quod curiose peribat: ne imperaret eius passionem. Nam permittit eum liberare si ad eius nuntium aliquid signum fecisset. Stabat igitur iustus coram potestate: agnus mansuetus coram lupis rapaces. Iesus christus coram herode crudeli. Stabant autem et principes sacerdotum et scribe constanter accusantes eum: ut dicit. Lu. xvi. Et tunc adimpletus fuit illud psalmi. Qui iuxta me erant delonge steterunt: et vim faciebant quod querebant animam meam. Ego autem tanquam surdus non audiebam et sic mutus non apertis os suum. Videns igitur herodes quod nec miraculum: nec et humum ab eo habere poterat: et hoc reputans eum stultum spreuit illum cum exercitibus suis et veste alba: et remisit eum pilato. Et propter hoc facti sunt amici herodes et pilatus illa die: nam amicum erant ad inuicem. Et verificata fuit prophetia psalmi. Qui dicit. Absiterunt reges terre et principes conuenerunt in vnum: aduersus dominum et aduersus christum eius.

Ronsiderate igitur o deuoti christiani qualem dominus noster Iesus christus pro tota ciuitate velut amens deducit: unde et illud. Et tunc impleta est prophetia David in persona christi psalmi. Oes videntes me deriserunt: melocui sunt labia mea et mouerunt caput. Item prophetia psalmi. Propter te sustinui obprobrium: operuit confusio faciem meam. Et ibidem. Factus sum illis in pabula. Aduersum me loquebantur quod sedebat in porta: et in me psallentibus quod bibebant vinum. Et Abdic. dicit.

christo. Illuserunt tibi viri federis tui: oes viri tui illusores. Procebat ergo celorum rex sic ut rugatus demisso ac verendo vultu: et oim das mores: conuicia: ac subsannationes: et lapidum percussiones: ac imunditiam infectiones patiennissimè tolerabat. Sequitur illi mestissima mater et lachrymas amarissimas effundens exclamabat di. O fili mi charissime tu quod es sapientia dei patris vestitus ab oibis irrideris: tu quod es scia angelorum demens reputaris: tu quod es vera philosophia oim gentium tanquam mentecaput? a cunctis reprobaris. Dominus vero Iesus sic confusus cum matris dolore intuebatur matrem suam: ostendens in se verificantem esse illud dictum psalmi. Tota die verexui: dia mea contra me est: et confusio faciei mee operuit me.

O anima deuota cogita et estima aperias cordis et mentis oculos videas Mariam que se humiliat.

Decimus dolor beate virginis in filij sui flagellatione et coronatione.

Seducto igitur domino Iesu iterum ad pilatum valde perterritus est pilatus quod herodes illum remisisset ad eum. Quod casus autem peritus per sacerdotum et scribas: dicit ad illos illud quod scriptum est Lu. xxiij. Obulistis mihi hominem hunc tanquam auertentem populum: et ecce ego coram vobis in interrogans: nulla enim inuenio in homine isto et his in quibus eum accusatis. sed neque herodes. nam remisit vos ad illum: et ecce nihil dignum morte actum est ei. Est autem consuetudo ut vnum vincum dimittam vobis in pascha. Vultis ergo dimittam vobis regem iudeorum. sciebat enim quod per inuidiam tradidissent eum summi sacerdotes: ut dicit. Marc. xv. Principes autem sacerdotum et seniores suas erunt populo ut peterent barrabam: Iesum vero perderet. Erat autem barrabas latro quod propter seditionem et homicidium missus fuerat in carcerem. Dicente ergo psalme. Quem vultis de duobus dimittam: barrabam an Iesum qui dicitur christus. Exclamauit turba. Tolle hunc: et dimitte nobis barrabam. O quam li gladio feriebatur tunc cor virginis matris: cum audiebat horribiles illos clamores iudeorum: petentium potius liberationem barrabe latronis quam filij sui innocentissimi. Dicit illis pilatus. Quid igitur faciam de Iesu qui dicitur christus. Responderunt oes crucifigat. Unus Bern. ait. O principes iudeorum eccecan: o stipula deputanda ardoribus infernalibus: quare vultis accumulare tot scelera et peccata: ut pferat iniquus iustus. Et deuotus Bernardus exclamat. O inrectum cambium: o iniquum iudicium: bonus despicit: et iniquus postulat. iustus punit et peccator liberat. agnus occidit et lupus acceptat. vita deserit et mors reseruat. Iesus autem dicit ad iudeos pilatus volens dominum Iesum liberare. Quid enim mali fecit. At illi magis clamabant. Crucifige crucifige eum. Et pilatus ad eos. Nullam causam moris inuenio in eo.

corripit ergo illum et dimittam. quod dicitur Bern. Sedam. Flagellum illum et ludibrium quod vult afflicto: dum modo innotum sanguinem non effundam. Credens igitur pilatus quod iudei videntes dominum Iesum crudeliter flagellatum: compassione moueretur relaxari permittit: tradidit eum flagellatum militibus suis. Qui sapientes illum in proprio congregauerunt ad eum vniuersam cohortem. Et cunctos vestimentis suis: clamide purpurea arcedederunt ei: et plectentes coronam de spinis posuerunt super caput eius: et arundinem in manu eius: et genuflexo ante illum illudebant ei dicentes. Huc rex iudeorum. et expuerunt in eum: ac accipientes arundines percutebant caput eius. vnde. Marc. xvi. et Marc. xv. Et dabat ei alapas: sicut scriptum est Job. xix. Et tunc verificatum fuit illud quod in eo persona predicti fuerat Job. xvi. Tunc opprimit me dolor meus: et ad nihil redacti sunt oes artus mei. hostis meus collegit furorem suum in me: et comminatus mihi infremuit: et me denubis suis: et terribilibus oculis me intuetur est. Apertuerunt in me ora sua: et exprobrantes percussunt manum meam. Saturati sunt penis meis. Coda sit me deus apud iniquos: et manibus ipsorum metra didit. Tenuit ceruicem meam. confregit me et posuit sibi quasi in signum. Facies mea intumuit a fluxu: et palpebre mee caligauerunt. Nec passus sum absque iniquitate manus meas: cum haberem mudas ad deum per os. Decibi. De christo autem inquit Aug. Epistolam quod est palma victorie: spinis coronat quod spinas propter venit confringere: ligat quod soluit coepeditos: disciplina cedit: salus vulnerat: vita moritur: occidit ad ipsam vitam a morte ut in perpetuum a vita occidat mors. Nec ille. Considera igitur anima deuota qualem dominus Iesus ad columnam ligatus durissimè flagellatus. Et tunc verificata fuit prophetia psalmi. rrvij. vbi in persona christi dicit. Quia ego in flagella paratus sum: et dolor meus in conspectu meo super stabat igitur nudus coram oibis: a uenit elegans et verecundus: speciosus forma per filios hominum: caro quod est inno centissima et tenerissima repleta est liuoribus et fracturis. Et tunc impleta est prophetia psalmi. pal legant dicat. Quia lumbi mei impleti sunt illusionibus: et non est sanitas in carne mea. Et quod per os prophetie predicta dicitur Mich. j. dicat. Vade spoliatus et nudus: faciam planctum. Tunc etiam adimpletus fuit illud quod predicta erat Esaias sui libri. li. ca. dicat. Affluerunt spiritum sancti eius.

Compatere igitur o christiane domino tuo sic afflicto. Fluebat enim vndique regius sanguis de oibo pabo corporis quod et columna et flagella madefiebant: et terra sub pedibus eius sanguinea erat. Cum igitur cum post dira et hebra soluis sentit: quod per debilitate maxima se sustentare non poterat: cecidit in terram sanguine suo irrigatus: totusque cruciatus est. Sic igitur cruciatus adduxit eum foras pilatus: et dicit iudeis vnde Job. xix. Ecce ego mater dolorosa respice si cognoscas filium tuum obprobrium hominum factum: plagis repletum: ac spi

nis coronatus. Dicit enim doctores quod corona illa erat de iuncis marinis ad modum spinarum caput domini Iesu penetrantibus: ita ut sanguis ab illa rumpitur: emanans tota facie eius sanguine madefaceret. quare spinarum ego vnum vidi. Dicit autem Bern. quod ipsa corona os caput perforauit et usque ad cerebrum peruenit. Et Bern. d. christo ait. Multum percussus caput eius implet. Recogita igitur anima deuota si tunc commota sunt viscera virginis super filio suo. Existimo enim quod tunc exclamauit ad herodes: rari et lachrymis filio suo dicit.

O fili mi tu es nimium crudeliter anima mea quis te ita vulnerauit. Ego video te totaliter sanguine aspsum. Et his diebus defecit in ea spiritus eius et non remansit in ea vox neque sensus. O corda adamantina O corda lapidea: o corda ferro duriora: quod beatam virginem et filium eius non compatiuntur in carnis afflictionibus. Agite igitur o christiani viscera pietatis et cum passima et gine deplorare: et filium eius sanguine cruciatum oculo mentis aspicere.

Undecimus dolor beate virginis in filij sui condemnatione.

Cum vidissent autem iudei dominum Iesum sic cruciatum tanquam canes sanguinem leporis videntes exclamare ceperunt. Crucifige crucifige eum. Dicit eis pilatus. Accipite eum vos et crucifigite: ego enim non inuenio in eo causam. Respondit iudei ut dicit Job. xix. Nos legem habemus et secundum legem debet mori: quod filium dei se fecit. Cum audisset autem pilatus hos sermones magis timuit. Et ingressus in pretorium dicit ad Iesum. Unde es tu. Iesus autem responsum ei non dedit. Et tunc verificatum fuit illud quod predicta erat Esaias. liij. sui libri. ca. dicat. Sicut ouis ad occisiones ducet et quasi agnus coram condente se obmuret: et non aperiet os suum. Sed hic omisus quibusdam interrogantibus quod fecit pilatus domino Iesu: marie querendo quod esset veritas: persequentibus passionem domini: solus magis deuotis contemplationibus intendimus. Exclamantibus igitur iudeis ad pilatum: Si hunc dimittis non es amicus cesaris: et tunc pilatus: et adduxit dominum Iesum foras ut iudicaret eum. Ubi Bern. dicit. Facile diuina iusticia qui in causis magis hominem quam deum formidat. Erat autem pasche hora quasi sexta. et sedit pro tribunali in loco qui dicitur lichostrotos: bebrat: et autem golgotha. ut dicit Job. xix. Et dicit iudeis. Ecce rex vester. Illi autem clamabant. Tolle tolle crucifige eum. Dicit eis pilatus. Regem vestrum crucifigam. Responderunt pontifices. Nos non habemus regem nisi cesarem. Possimus autem deuote meditari quod tunc beata virgo exclamauit ad pilatum dicens.

O pilate ne facias Meum filium condemnare Quia ego possum demonstrare Quod falsè et nequiter est accusatus.

Sedente autem Pilato p[re] tribunali: misit ad eum
vros: sua dicens. Nihil tibi et iusto illi. Ultra em
passa sum hoc die p[er] visum: p[er] illu[m] scire d[omi]n[u]m. Mar.
tr[an]s. Ubi dicit glosa. Rabani. q[uod] diabolus vi
dens patientia[m] christi et cognoscens se p[er]sterni
du[m] ebullit: et eius: voluit p[er] mulieres reuocare
passio[n]is eius. p[er]sum: sicut p[er] muliere[m] p[er]ura
uit d[omi]natione[m] b[e]n[e]dicti generis. Videns autem pilatu[s]
obstinatio[n]e[m] iudeoru[m]: de morte xpi: accepta aq[ua]
lauit manus suas cora[m] p[ro]lo dicens. Innocens
ego su[m] a sanguine iusti huius. Vos videtis. Qui
re[sp]onderunt. Sanguis eius sup[er] nos et sup[er] filios
nostros. Ubi q[ua]da[m] deuotus doctor exclamat di. O
dan in reprobu[m] sensum et obstinate[m] malicia[m]: cri
me[m] v[est]ru[m] ad posteros v[est]ros destinat. sufficiebat
enim v[est]ra p[er]dicio. sed sic fiat vt postulat. Unde vt
expiens pater: o[mn]es posteri cor[poru]m iudeor[um] q[ui] p[re]di
ca[tu]m v[est]ra dixerunt: v[est]ru[m] d[omi]n[u]m Jesum flagellauerunt
seu co[n]spuerunt: p[er]iculis infirmis sunt de
centi. Quidam em et eis brachio dextro se iuuare
no[n] p[oss]u[n]t. Alij sp[iritu]m emittere no[n] valent. Nonnulli
v[er]o co[n]tinuu[m] sanguis fluxu[m] patiunt. Facit igit[ur] si
gnis iusticie co[n]suet[ur]: pilatu[s] data publice senten
tia d[omi]n[u]m Jesum ad cruc[em] p[er]ambul[u]m adiudicauit
Q[uo]d audies dolorosa v[er]go ad pedes filij p[ro]stra
ta cu[m] lachrymis sic cu[m] allocuta est
Nate mee v[est]ro: mea magna potentia solus
Solamen vite: sp[iritu]s salusq[ue] mee.
O b[e]n[e]dicta puer sancto: um gloria: mundi
Plasmator: matris vita beata tue.
Agne dei pater: hanc cur minissime mortem.
Quid vidua infelix sola relicta geram.
Qui tam terribili tibi t[ra]nsficere corona
Nate caput: vita v[est]re p[er]ire mea.
Tunc Jesus carna[m] m[er]ita p[er] pietate[m] parentem
Conspiciens: dulci voce benignus ait
Pro me cur t[ra]ns fundis dulcissima fletus
Ad genitricem: obitu[m] pone dolore[m] meo.
Nanq[ue] mea totus pena saluabit[ur] orbis.
Qua sine celoz gaudia nullus habet.
Desinens t[ra]ns ad sydera mittere planctus.
Jamq[ue] oculi racet fessa pupilla tui.
N[on]q[ue] cito p[ro]pria validus virtute resurgam.
Et iubilans: victis hostib[us] astra petam.
Duodecimus et vltimus b[e]n[e]dicti virginis dolor
in filij sui crucifixio[n]e et occasione. X
Bra igit[ur] inia morte[m] stanim venilla pilati
emissa sunt: et o[mn]es iudei ruerunt in d[omi]n[u]m
Iesum tanq[ua]m canes rabidi: portantes ne
cessaria ad ei[us] crucifixio[n]em et morte[m]: voces da
morosas ad sydera mittentes et dicentes. Ducam[us]
aro latrone[m] istu[m] ad susp[en]dium. Quib[us] b[e]n[e]dicta virgo
cu[m] lachrymis dicebat
Ego oro vos p[er] dei amorem
Quam meo filio me interficiatis
Qui erat vita et solamen meum
Post cum stare me ne sinatis
Cum torm[en]tis cu[m] viuere[m] ego

Solam hanc g[ra]m queso mihi facias
Nam moriendo cum eo sum consolata
Et omnis pena erit restaurata
Expellentes autem iudei b[e]n[e]dictam virginem cu[m] pugnis
et verberib[us] in medio duos p[er] latronu[m] posuerunt
filij ei[us]: cruce[m] sua[m] suis fessis b[e]n[e]dictis: baiulantes.
Ecce igit[ur] aia deuota et p[er]sidera quod vadit cruc[em]
vna sub cruce d[omi]ni tu[us] et p[er] d[omi]n[u]m cruc[em] depor
tando. Un[de] q[ua]da[m] versificator inq[ui]t. Incedit curua
m[ul]ier ceruice[m] m[ul]ier. In facie nimio sepe dolore[m] ca
des. Tunc aut[em] v[er]ificata fuit p[ro]pheta David psal.
terreij. i. p[er]sona xpi di. Miser fact[us] su[m] et curuatus
sum vsq[ue] i[n] finem: tota die contristat[us] ingrediebar.
Ibat aut[em] ad passio[n]es benignissim[us] d[omi]n[u]s Iesus la
chrymosis vocib[us] dicens ad oriente[m] reuoluit[ur]. O
oncos: en morior et amore. Deinde ad alias m[ul]i
di p[er]tes se reuoluens idē dicebat. Sequib[us] aut[em] cu[m]
m[ul]ier eius v[er]go p[er]issima et amabat ire v[est]ra filij
vt cu[m] adiuuaret ad cruc[em] portandu[m]: q[uod] mag[is] et p[er]
derosa nimis erat. S[ed] p[er] tu[m] m[ul]ier p[ro]p[ri]a app[ro]p
pinq[ue]re no[n] poterat. Audiebat t[ame]n illos p[er]ditos in
deos filij sui irridentes et v[er]berantes. Alios sup[er]
caput et facie[m] ei[us] luti et alias imundicias p[ro]ficien
tes. Rogabat aut[em] t[ra]ns euntes q[uod] co[n]suebat fuisse
aliqui filij sui deuotos et beniuolos dicens
O christiani euellite cor: pium
Plangite o[mn]es et foriter suspirate
Passio[n]em crudelem filij mei
Plangite mecum horribilem morte[m]
Quam iniuste meus fert filius
Sola mea spes et bonum solamen
O infelix et disgratiata mulier
Que tam nobili filio sum t[ame]n stanim p[er]uata
Ecce dicit capite meo corona
Deb: facias me sociam o gens pia
Quia non domi sum v[est]ri solebam
Ita anxiata est pena mea
O Jesu mi tu me languere facias
Quando video te positum in t[ra]cto dolore
facias igit[ur] me tecum in cruce mori.
Post hec aut[em] v[er]ba ait angustiat[us] m[ul]ier ad Joha
ne[m] et Magdalenam. Duce me q[ui]so ad locu[m] quo
videre valea[m] et t[ra]gere filij meū anteq[uam] p[er] dolore[m]
hic moriar. Ducta igit[ur] ad portā ciuitatis q[ui] filij
eius erat t[ra]nsit[us]: aspiciens a lōge videt filij
sub cruce q[ui]si deficientē et in duos latrones stā
tem. sed p[ro]p[ri]a vult[us] ei[us] pallore[m] atq[ue] et imundicia[m] i
illu[m] p[er]iculis deturpatione[m]: ac p[ro]p[ri]a de for: m[ul]ier pla
gaz cu[m] n[on] b[e]n[e]dicti co[n]suebat ad solas O so
res mee co[n]suebat filij meū. Estne ille q[ui] v[est]ru[m]
p[ro]fusus et mortu[us] ita icurruat[us] venit. Qui omnes
amarissime fletus dixerunt. Ipe ei[us] m[ul]ier plena do
lorib[us] hic v[est]re fili[us] tu[us]. Tunc respiciens cu[m] m[ul]ier
ma m[ul]ier exclamando dixit. O fili dulcissime. fili
mi scilicet angustiat[us] es nimis: i[n] me o[mn]is
me sustinere n[on] valeo. Et hec dicens apleta est f[ili]
lium suu[m] et filius matre[m]. Et dolor matris co[n]sa
tus ē cu[m] dolore filij et co[n]tra Ita q[uod] dolor v[est]ru[m]

transiit cor: alteri[us]. et p[er] lassitudine[m] et amaritudi
ne ambo defecerunt in via tanq[ua]m et animes. Un[de]
in eodē loco erat vestigia v[est]ri ecclesie q[ui] olim a
xpiano i[n] memoria hui[us] m[ul]ieris fuit fabricata
et scia Maria de sp[iritu] p[er] h[uius] appellata. v
Ancilli carniifices et pessimi iudei p[er]dis
bus et pugnis p[er]cutiebāt et co[n]culcabant
b[e]n[e]dictam virginem et d[omi]n[u]m Jesum no[n] valentes
surgere nec amplius cruc[em] portare: crudeliter p[er] ca
pillis app[re]hendentes a t[er]ra leuauerunt: et angaria
uerunt quenda[m] Simonē cyrenicu[m] venientē de vil
la vt portaret cruc[em] eius. Maria v[er]o magdale
na cu[m] alijs mulierib[us] erexit b[e]n[e]dictam virginem q[ui] p[er] do
lore[m] amplius incedere no[n] valebat. sed caput suu[m]
reclinans sup[er] quanda[m] petra[m]: ita v[er]ebementia la
chrymas emisit q[uod] vsq[ue] ad hodiernu[m] dies appa
rent vestigia lachrymar[um] dicē petra[m] excava[n]t[ur]:
sicut mihi retulit q[ua]dam frater n[ost]r[us] q[ui] p[re]dictā petra[m]
vidit in ciuitate Costānopolitana. Lū igit[ur] p[er]is
sima v[er]go videt se virib[us] deficere: rogauit ma
gdalenā et martha[m] vt ei[us] ad locu[m] in q[ui] occiden
dus erat fili[us] suus deportaret. Ad que[m] locu[m] cu[m]
deportata fuisset b[e]n[e]dicta virgo: deduct[us] ē: fuit fili
us eius: et in p[re]sentia ei[us] o[mn]ib[us] vestimē[ti]s est spolia
tus. Et q[ui] spoliatio[n]e renouat[us] sunt o[mn]es dolores
et cu[m] plaga cor[poris] ei[us]. Erat em tunica eius ita
carni applicata et co[n]gelatōe sanguis. Quā tu
nica extracta ostēderunt virgini sanguine mades
factam. et poterāt dicere illud Gen. xxxv. Vide
v[est]ru[m] tunica sit filij tui an nō. Cōsidera igit[ur] o aia
deuota et ispice pio m[ul]ier o[mn]es alios parare mal
leos et dauos: alios facere foramina cruc[em]: ali
os m[ul]ier brachio p[er] sumere: alios foramen in
q[ui] crux poneret[ur] facere: alios v[er]o p[er]cutientes d[omi]n[u]m
Jesum in pectore sup[er] crucem p[er]sternere: alios
v[er]o vna manu[m] condauare: alios aut[em] alia manu[m]
cu[m] fune ad aliud forame[n] violēter trahere et extē
dere. Erāt em nerui attriti et co[n]dauatōe p[ri]me
man[us]. Et dicit Bern[ardus]. q[uod] illi dauu[m] no[n] erāt b[e]n[e]dicti aq
ui sed q[ui] d[omi]n[u]m et obrusio[n]e[m] q[ui] carne[m] p[er]cutientes: sed
enā ipam carne[m] secū et neruos et ossa intra lignu[m]
trahentes. Manib[us] igit[ur] d[omi]n[u]m Jesu in cruce affixis
cu[m] fune ligatōe pedes eius ad locu[m] foramis vi
olenter traxerunt: atq[ue] plagas ambaz manuū re
nouauerunt. Erāt em nerui cor[poris] eius retracti
et co[n]dauatōe manuū et dolore. Alij aut[em] dicunt
q[uod] vnu[m]quēq[ue] pedes de p[er] se cu[m] vno grosso dauo
t[ra]nsierunt. et sic fuerunt q[ui]tuor dauu[m] in carne ei[us].
Alij v[er]o dicunt q[uod] vnu[m]q[ue]q[ue] pedē cu[m] vno solo dauo
co[n]ficerunt q[ui] erat valde terribilis et grossus. Qui
dā t[ame]n dicunt q[uod] pedib[us] ei[us] simul iunctis: vt melius cla
uus posset t[ra]nsire p[er] forauit p[ro]p[ri]a ipso pedes
cu[m] vno instrumēto ferreo. Et postea i[n]c[on]u[m] mal
lei foratissimis ipm dauu[m] magnu[m] et lōgum am
bos eius pedes t[ra]nsire fecerunt. Quo p[er] i[n]c[on]u[m] so
nitū b[e]n[e]dicta virgo audies: ad celu[m] ciular[is] mittebat
q[uod] dolore p[er]cutiebāt cor et aiam seminu[m]: tui fi
lij sui. Alij aut[em] dicunt q[uod] p[ri]mo crux fuit erecta et

b[e]n[e]dicta firmata. Deinde xps denudat[us] fuit in altum
iuxta crucē eleuat[us] aliq[ui] sustentare corpus ei[us] po
sito sub pedib[us] ip[s]i. Et sic vidente o[mn]i p[ro]lo et ma
tre ei[us] fuit in manib[us] et pedib[us] vt supra diximus
condauat[us]. Et hoc maiores dolore[m] sue p[er]issime
matri conatuit. Scōm aut[em] opinio[n]e[m] cor[poris] q[ui] te
nent q[uod] in terra fuit co[n]dauat[us] dicunt q[ua]da[m] q[uod] cu[m]
sic crucifixu[m] cu[m] in altu[m] leuare cepissent ad maio
re[m] ei[us] dolore[m] cadere dimiserunt. et sic renouata
sunt oia vulnera ei[us]. Tandē ad maiorē matris
sue dolore[m] in medio duoru[m] latronu[m] ip[s]i erex
runt. O p[er]issima v[er]go cōspice filium tuu[m] et vide
quod cu[m] isti p[er]fidi iudei affligerūt. et tu bone Jesu
miserere matris tue p[er] dolorib[us] deficiens. Ere
do em q[uod] ea intus lachrymabili vultu et com
passione intra se dicebat. O mater mea dilectis
sima quod oia gaudia q[ui] de me suscepisti conuer
sa sunt tibi in merore[m] et luctu[m]. Ubi nōq[ue] nūc sūt
angeli in mea natiuitate cōrantes. Ubi pastores
ad p[re]sepe venientes. Ubi orientales reges in cu
na me adorantes. Ubi grata p[er] triginta tres an
nos vniu[er]sq[ue] querens et familiaritas. Ubi tot
et tanta de me p[re]dicata miracula: p[ro]p[ri]a q[ui] leuabat
cor tuu[m]. Ne mater mea: oia hec co[n]uersa sunt tibi
in lamentu[m] et fletu[m]. Z

Lata aut[em] v[er]go sparsis cinibus tota san
guine et lachrymis madesca stabat iux
ta crucē filij sui damas et di. Ne mihi
fili mi. q[uod] dabit mihi vt ego moriar tecu[m]: q[ui] re
manet sine filio m[ul]ier. Fac mihi hanc g[ra]m: fili mi vt
ego moriar tecu[m]. Nihil em mihi grat[us] in p[re]sentia
q[uod] te amplexato in cruce tecu[m] mori. Nihil mihi
amari[us] q[uod] viuere p[er] morte[m] tuā. O fili mi: tu mi
hi p[er] eras: tu mihi m[ul]ier: tu mihi frater: tu mihi sp[iritu]
sui: tu mihi blādu[s] eras fili[us]. Tu mee diuine:
tu mea gl[ori]a: tu mee delictu[m] mihi oia eras. O
fili dulcissime: vbi est ille delectabilis aspectus.
vbi est vult[us] tu[us] lenis et iocundus. vbi ē facies il
la serena. vbi ē visus ille amabilis. fili mi sp[iritu]
se p[er] filijs hoim nunc tot[us] ea de for: mis et ob p[ro]
b[us] i[n] hoim fact[us]. Ubi est o fili loq[ui]la suauis. vbi
co[n]uersio māsura. Quo ibo mi fili. q[ui]lis erit vi
ta mea sinere fili mi. Deinde reuoluta m[ul]ier
ma m[ul]ier ad iudeos dicebat. O impij iudei nolite
mihi peccare postq[uam] filij meū crucifixistis. Crucifi
gite fil[iu]m et matre[m]: aut morte[m] si habet[is] seuore[m] p[ro]
re. Ite vt inq[ui]t Bern[ardus]. de plāctu v[er]gis enā dice
bat eis. Postq[uam] co[n]plest[is] vota v[est]ra: salte[m] deponi
te et reddite misere m[ul]ier filij suū: reddite cu[m] mihi
erit em mihi solaciū vel defunctus. Postea v[er]o
ad celu[m] oculos eleuans desolata mater cu[m] lachry
mis dicebat.

O alte deus et creator eterne
Succurre si placet meo dolori
Remansi sola sine gubernatore
De me abiit anima et cor
O sancte amor: o sp[iritu]s superne
Adiuua me te oro o mi domine

Domine et mulieres omnes simul
Plangendo mihi faciatis societatem
O dulces filii pulchri et delicati
Quare tu sustines tanta tormenta
Et es in cruce ita anxiatus
O fili mi quantum doloris sentis
Jesu dare quomodo es tribulatus
Multis doloribus et penalis sustentationibus
Facies ut parum possim te tangere
Et tantam penam tuam alleviare
Fili quare cum oculis tuis totundis
Non respicias matrem deviantem
Quare non aliqua verba reddas
Respice me priusquam anima tibi exeat
O caput pulchrum O capilli flauis
O levi facies: quod es obscurata
Fili nunquam cogitavi hoc degustare
O dulcis mi Jezu quid agam
O fili mi quare non me dimisisti
Simul tecum crucem ascendere
O fili dulcis quare me dereliquisti
Sine matre tua voluisti mori
De me fili quomodo nunquam cogitasti
Facere me tantam cordis crepationem sentire
Medius sanis esset fili sancte
Pati mortem quam dolere tantum.
Hec illa. De qua loquens quidam devotus
templator dicit
Tabat mater dolorosa: iuxta crucem la-
chrymosa: dum pendebat filius.
Lunus animam gementem: contristatam et dolentem
pertransibat gladius.
O quam tristis et afflicta: fuit illa benedicta: mater
vniuersum.
Que merebat et dolebat: et timebat dum videbat:
nam penas indigne.
Quis non debet contristari: hancque matrem con-
templari: dolentem cum filio.
Quis est homo qui non flet: matrem christi si vi-
deret: in tanto supplicio.
Pro peccatis sue gentis: vidit christum in tor-
mentis: et flagellis subditum.
Vidit suum dulcem natum: morientem desolatum:
cum emisit spiritum.
Ergo mater fons amoris: me sentire vim doloris:
fac ut redum luceam.
fac ut ardeat cor meum: in amando christum
deum: ut tibi complacem.
Sancta mater illis agas: crucifixi fige plagas:
cordi meo valide.
Tu nam vulnerasti: iam dignam pro me partem
nas mecum diuide.
fac me vere tecum flere: crucifixo condolere: do-
nec mundo vixerem.
Juxta crucem tecum stare: te libenter sociare: cum
placui desidero.
Virgo virginum predatrix: sed nunc dolens et ama-
ra: fac me tecum plangere.

fac ut geram christi mortem: passionis eius for-
tem: et plagas recollere.
fac me plagis vulnerari: cruce hac inebriari
amore filij.
Inflammas et accensus: per te ego sum defen-
sus: in die iudicii.
fac me cruce custodiri: morte christi premi-
ni: et foueri gratia.
Ut cum corpus morietur: vita felix inchoet: in ce-
lesti gloria.
Virgo dulcis o Maria: tu plorabas voce pia
coram cruce filium.
Rumpebas cor Marie: deplorans valde pie:
O fili dulcissime
Lum te cerno morientem: ego puto cor et mentem
et tota deficio.
O columba sine felle: vas dulci plenum melle:
o fili piissime.
Tu me vides desolatam: semivivam anxiam:
et mihi non loqueris.
O Gabriel illud aue: dulce nimis et suauiter nunc
dat mihi gemitum.
Nunc vertunt in merorem: et in luctum et doloris
nuntiata gaudia.
Mihi namque est ablatum: et in cruce condanatus:
qui me replet gratia.
O crux alta de te quero: mihi ne quis esse peior:
O crux crudelissima
Neum natum tu cepisti: ipsum in te suspendisti:
o crux feroissima.
Ergo saltem nunc te placare: quam exoro vocera-
re: reddas mihi filium.
Et si non vis te placare: neque natum mihi dare
tu me tecum recipere.
Nam cosolor si me capis: si me spernis tu me tras-
dis: mortali supplicio. Nec propter doctorem.
Stabat ergo iuxta crucem Jesu Maria mater mea
ut beatus Job ait: et oculos suos lachrymis irriga-
tos ad illam reuoluens dicebat. O crux secura que
mater filij mei facta es: que abstulisti cum mihi
Ego amplexabar cum brachijs: et tu stringis eum
dauis. Ego inuolui eum pannis: et tu credidisti eum
lignis. Ego vestui eum tunica: et tu induisti eum ve-
stimento sanguinis. Ego educaui eum lacte: et tu
potasti eum aceto et felle. Redde igitur mihi vni-
uersum filium meum: ut saltem tangam eum antequam moriar.
Quibus fletibus augebat doloris filij sui in cruce pen-
dens. Plange igitur cum Maria o deuotum qua-
rum: et oculo compassiuo inspicere dominum vestrum in
celesti p vobis morientem. Quem possumus deuote
contemplari infra se dicentem populo illi iudaeo in-
grato: dum in cruce brachijs extensis morietur
illud Michae. vi. quod hodie ecclesia decem. Po-
pule meus quid feci tibi. aut quid molestus fui
tibi. responde mihi
Popule meus quid feci tibi
Hoc dic mihi in quo te contristavi
Aut in quo molestavi

Responde in veritate
Ego trahi te de manu rabida
Pharaonis: et per largam viam
Ad quietem et amicum solum
Te duxi.
Responde et ne tardes o popule ingratus
Quid nunquam periculis quod non est tibi datum
Quare ita male me tractasti
Sine solamine
Mare fuit diuisum ut te duceret ad portum
Tu ut latronem me traxisti et horto
Nec nunquam dimisisti quoad fui mortuus
Asperis cum penis
In columna nubis antea te perieram
Et tu ingratus oblivioni tradidisti omne bonum
Me flagellasti asperis carceris
Alligatum columne dure
O quantum sanguis in illa nocte obscura
Pro te ego sparsi: sed tu sine timore
Affixisti me cruci sollicita cum cura
Et pena mortali
Pro sceptro a me recepto dono regali
Capiti meo coronam imposuisti spineam
Et cum magno damore et spuro malo
Me condemnasti
Logita o peior: quomodo dauis affixisti
Alta in cruce ita vitupiose
Redi ad deum tuum per te humiliari
Deus tuus clamat venite: quia sum paratus
Omnibus indulgere.
Sed beati quia dominus Jezu dicere poterat illud
Esa. xlii. In vacuam laboravi: et vane fortitudines
meas consumpsi. Et illud Esa. lvi. Tota die expa-
di manus meas ad populum incredulum et non timen-
tem verba mea. Lamentabatur ergo dominus. O popule ingratus
fume: ego propter te flagellavi egyptum cum primo ge-
nitio suis: et tu me flagellasti: tradidisti. Ego te
eduxi de egypto demerso pharaone in mari ru-
bro: et tu me tradidisti principibus sacerdotum. Ego
an te prius in columna nubis: et tu me adduxisti
ad portum pilam perdidisti. Ego te paui manna per de-
serum: et tu me cecidisti alapis et flagellis. Ego
dedi tibi sceptrum regale: et tu caput meum spinis
coronasti. Ego propter te cananeorum reges percussisti:
et tu percussisti ariditatem caput meum. Ego te per cun-
ctis gentibus magnificavi et sublimavi: et tu in li-
gno crucis tanquam latronem me suspendidisti. O igitur
delictorum peccatores. o superbi et arrogantes: videte hu-
militatem domini vestri sic vituperabiliter morientis. o
auari rapaces. o luxuriosi spurcissimi. o gulosi
voraces. o iracundi et partiales maledicti. o inui-
di diabolici. o accidiosi et negligentes in via domini.
Deponite vicia vestra amore istius qui per vestra sa-
lute vitam suam posuit: et preciosum sanguinem suum ef-
fundit. Audite eum in cruce clamantem. Sino. Porri-
gite illi aquam lachrymarum per penas vestras: et cum mor-
ti comparietis cum eo ac matrem eius plorare: ac veniam
petere vestram lachrymosis vocibus postulare.

O christiane inripe tandem
Lachrymari propter magna tormenta
Que portat Jezu propter peccata tua
Suspira peior: qui sentis
Et vide dominum tuum in tanto dolore
Tantis doloribus anxiantibus et sustentationibus
Vide in cruce filium Marie
Plange cum ea et cum maria magdalena
Si habes mentem mansuetam et piam
Corpus suum est gravatum penis
Et laceratum propter tuam voluptatem
Spargere sanguinem per aliquam venam
Videas Jezu tuum plenum nocentis
Plangit singulorum et lachrymosis vocibus
Propter te ingrati et non recognoscentem
Plange plange suspira anima mea
Et alta in celum suspiria tua
Nimium flere hodie nemo posset
Multum crudelis et sine pietate esset
Cor dis duri plusquam mentis
Qui non fletet cum Maria
Ecce filium suum: ecce quantum anxiantis
Portat pro nobis: et quanta rusticitas
Videndo eam oculis suis ante se
O fontes: o maria: o flumina: o vos torrentes
Surgite orate: aqua oculos meos
Resolvat in plantam et sensus
Nunquam fuit mulier veluti ista
In tanto dolore et tantis tormentis
Vidit ita tribulata ut ista
Plangite celi: plangite elementa
Plange tu sol et luna cum stellis
Plangite amare et vos planete
Fratres mei plangite et vos sorores
Plangite anime pie et deuote
De vestris peccatis finis dolentes
Misericordia clamare alta voce
Quia concedat nobis benedictus redemptor: ac salua-
tor: noster dominus Jezu: et de manu pharaonis. I.
diaboli nos liberatores: ac de egypto tenebris
ignorantie educatos et gaudio crucis sue mare rubrum
pertransire: et per paucos dies faciat pedibus pertransire
reac postremo ad promissam vitam eternam: terram nos
educat: cum illo regnantes in secula seculorum Amen.

Sabbato sancto de septem generibus hominum indi-
gnetur summi corpus christi: quibus debet sacra comu-
nio denegari Sermo. xvj.

Luit illis man-

na ad manducandum: et panem celi dedit
eis. ps. lxxvj. Quod admodum manna da-
tum a deo populo israel (sic dicit doctor) igne optie
sustinebat. Nam cum esset sile coriandro pro igne po-
nebat et efficiebat durum. Deinde trinitabat et ex eo
farina conficiebat panem. ut beatus Hieronymus. Sed si
ponebat ad soles liquebat et coquebatur: ut beatus
Eusebius. Ita sacramentum corporis domini facit quod

in mēsa significat ignē sustinet seruēntissimi amor
māna q̄ p̄strangimur ad credendū vitare. Qui ei
diuini amoris i se ardore bz in fide solidat: pa
neq̄ istū celestē deuore recipiē: et eo reficit: in
oi vitare succedet. Sed sol curiositas būane et
fantastice rōnis ad p̄curatōnē hui⁹ excellētis
simi sacramēt: p̄ p̄fidiā cū h̄q̄scere facit. vñ d̄ ta
li inqt Salomō Prouer. xvj. Scurator: male
stans opp̄met a glia. Sap. q̄. ij. de curiosis d̄
Exceatit eos malicia cor. Alii q̄: siliu dīnem
cū māna habet p̄diciū sacm. q̄: sicut māna vñ
cūq̄ sapiebat iura desiderij sui appēnū. aliq̄ cū
bū dispositi cū summa delectatōe vesebant cū
bo illo sapidissimo: q̄ illis dābat dulcedines sic
mel: vt d̄ Ezo. xvj. et lapore cūuiscūq̄ abi desī
derat: vt ait Nīco. de L. sup li. Nūc. et b̄ tangit
Solomō Sap. xvj. vbi loq̄ns deo d̄ māna in
qt. Dulcedinē nā quā i filios habes oīdebas:
deseruiēs vniuscuiusq̄ volūtan. nā ad q̄d cūq̄
volēbat cōuertebat. Nec ibi. Alii s̄o malis et
appēnū inordinatū būnbo videbat generare fa
stidiū et nō habere bonū saporē. vñ murmurā
tes dicebāt illō Nūci. xij. Ania n̄ra nauscat sup
abo isto leuissimo. Sicut b̄ dignissimuz sacm
sumēbo diuersumode sapit fm diuersas coruz
dispositiōes: deuorōis. s. vel ideuorōis. Quidā
em mirabilē p̄solatōnē recipiūt et ei⁹ refectiōe.
q̄: digne et reuerentē ad illud accedūt. Alii s̄o in
digne sumētes nullū ex eo gustū sentiūt: ita vt
dicere possint illud Ezo di. xvj. Aia n̄ra arida est
Et in eis v̄ficata sint v̄ba David. p̄phete ps. xvj
di. Oem d̄cā ab omiata est aia cor: appropinq̄
uerūt vsq̄ ad portas mortis. De q̄bo in b̄ sermōe
tractatur: septē p̄sideratōes faciē? In q̄bo de
darabim⁹ septē generatōes boīm ad sacrā cō
munionē indigne accedentiū.

Q̄ oēs q̄ sunt in actu vel in habitu seu p̄posi
to p̄ci mortalis: indigne sumūt sacramētum
cor: p̄ dñi n̄ri Cōsideratō p̄ma.

Clendū est fm Alex. de ales. i. iij. p̄re su
s me. in trac. d̄ eucharistia. et sc̄m Bona.
in. iij. di. ar. q̄. q̄. et. iij. et Ric̄ ibidē.
ar. q̄. q̄. in corpe q̄stidōis. et sc̄m Tho. et Pe. de
tharā in eadē dist. q̄ oēs q̄ sunt in actu vel habi
tu seu p̄posito p̄ci mortali: indigni sunt recipere
sacrā cōiōnes. imo peccāt mortālī si sciētes se i
tali statu esse cōicāre p̄sumūt. Et p̄ talē cōiōnē n̄
solū grām nō acq̄rit: sed cor: p̄ q̄ bonis est
a salutē talibz est ad eternā dānatōnē. vt d̄ in
ec̄: sc̄a. de p̄se. dist. ij. Q̄ autē nō p̄sit p̄ba fūda
mento q̄d ponit p̄ba. i. p̄bisi. di. Accedēs nulluz
erit nec p̄derit subiecto nō p̄sistente. Et itē i. ij.
de aia. Acc̄ actiuoz sunt in panēte bū disposito
Sicut em̄ alimētū cor: pale non p̄t p̄bere nutri
mentū cor: mortuo: imo si oēs abi dīcāti po
nerent in ore mortui: nullā delectatōnē ei p̄be
rent nec auxiliū ad vitā: eoq̄ in corpe mortuo n̄
est vitus digerēdū: nec abū in subam cōuertēdū:

cū ania sic p̄uati et calore naturali. Sic a simi
alimētū spūale q̄d est corpus xpi nō p̄t p̄desse
aie mortue p̄ p̄m: et p̄uare diuio amore: p̄ cō
sequē spūali calore. Ideo tali p̄cōri d̄ Apo. i.
iq̄. Nōmē h̄es q̄ viuas: et mortu⁹ eo. Lū Gen.
steno in p̄cō mortali sit mēbrū p̄sum ab eode
stia: nō poterit p̄cipare de diuina grā q̄ dāb p̄ sa
cramētū cor: p̄ci. ec̄: sc̄a. de p̄se. di. iij. et cūq̄
admodū. cūq̄. q̄. vñ. Immo talē recipiē cor:
xpi in p̄cō mortali: recipiet dānatōnē suā: sicut
iudas q̄ post cōiōnē acceptā abiēs laq̄o se su
spendit: vt d̄ Mat. xvj. Et q̄ hoc sit vñ p̄
bas fundamētū q̄d ponit. Tho. in sumā p̄ ge
ales. li. iij. allegās cōmentatōrē in li. de suba oī
bis: dicē. Corrupti potētijs carū obiecta eis
plurimū sunt nociua. Patet hec regula in oīdo
Nā si potētia visiva egra fuerit: dāz est q̄ vi
sio aeris et solis q̄ de se est delectabilissima Ec̄: sc̄a
ij. Alii fiet nociua ad videndū: p̄ eo q̄ potētiā
visiua sic egra magis contristat et debilitat. Sicut
potētia gustatiua cui p̄us abo erat delectabilis
q̄n est egra etiā optm⁹ abo augerit tristitiam et
dolorē: dicente Augustio in q̄dā f̄mone. Pala
to egroto pena ē panis: q̄ sano est suauis. et oculi
egris odiosa est lux q̄ sanis est amabilis. Vñ
nū q̄ licet sit bonum in se et sanū sanis: tñ febrē
cūq̄ est nociuū. Quibz p̄suppositis dico q̄ aia
habet p̄ obiecto sui abi spūalis cor: p̄ci: dīcē
re saluatore Job. vj. Caro mea vere est abo zē.
Si q̄ aia est spūaliter i firma p̄ p̄m: et hūc abū
spūalem cor: p̄ci xpi suscipit: augetur sibi dolo
rē et infirmitatē: addens p̄m p̄cō. Et v̄ficabit
in eo illud Job. it. Panis ei⁹ v̄ref in fel. Dicunt
em̄ auctores medicane q̄ ponere i stomacho ar
bū indigestū sup indigestū est diminutio vite.
vñ p̄us q̄d secundū abū sumat: debet p̄mus
digeri: vt stomach⁹ expedit⁹ a p̄mo possit libere
intendere sup secundū. Et ideo iste abo benedī
ctus in stomacho aie nō est ponēdus: nisi p̄us
p̄ p̄nam digesta sit oīs p̄or culpa. Nulla em̄ de
bet in aia remanere vite p̄sentis affectio: vbi de
bet poni totius mūdi p̄fectio. Qui⁹ figura habet
tur. iij. Re. xij. vbi legit q̄ Josias noluit q̄ si
eret p̄base. i. festū eius agni pascali: nisi prius in
dea purgaret ab idolatria. Per q̄d significat
est q̄ q̄d nō debet comedere agnū dei nisi p̄us
suā aiam purgauerit ab oī terrena cupiditate q̄
est idoloꝝ seruū: vt d̄ ad Col. iij. Sicut q̄ non
debet eger curare de restauratōne abi nisi p̄us
purgans oppositis humoribz: alioq̄n morbus
cresceret. Purgans autē humoribz assumpt⁹ ab
bus bonū p̄stat nutrimentum: ita abo iste as
lett⁹ q̄ est restauratū aie: non debet sumi nisi p̄
us ea purgata fuerit malis hūoribz culpe. In
cui⁹ figura legit Ezo. xvj. q̄ filij israd nō receperunt
māna nisi p̄us cōsumpta farina quā s̄c̄a
tulerāt de egypto. Per q̄d significatū fuit q̄ nō
debemus b̄ māna diuinū recipere donec in nob

est farina p̄ci. aliter nō p̄ficet nobis: sed potē
est ad penā. vñ L̄yris sup Mar. omel. vñ. d̄.
Sicut corpālis abo cū v̄tres inuenit diuersis
cōtrarijsq̄ vel infectis humoribz occupatos: am
pl⁹ illos ledit magisq̄ nocet nec vllū p̄stat auti
lū: ita iste abo spūalis si aliquē recipit malignita
te pollutū: magis cū p̄diciō sua naturalis acci
piēt vicio. Et idē ponit Aug⁹. in dicto c̄et sc̄a
dicēs. q̄ hoc p̄cedit non q̄ res illa mala sit: sed
q̄ malus male accipit q̄d bonū est. Iñdo. q̄ in
li. d̄ sumo bo. et ponit de p̄se. dist. ij. c. q̄ scelerate.
inqt. Qui scelerate viuunt in ec̄lia et cōicāre nō
desinūt: putātes se tali cōiōne mūdā: discāt nō
ad emūdationē p̄ficere sibi: dicēte p̄ba Niere.
ij. Quid est q̄ dilect⁹ me⁹ facit i domo mea sede
ra mīra. Nūq̄d carnes sc̄e auferēt a te malicias
tuas. Nec ille. Ido i c. q̄ discor dat. c. di. d̄. q̄ ta
les tate rei sacm ad iudiciū sue p̄diciōis q̄ndie
accipiūt. Et idē b̄ in c. q̄ māducat. ea. dist. L

X q̄cludit q̄ sacerdos celebrās i mor:
c tali peccat mortālī. vt patz. vñ. di. c. testm
z. ij. q̄. c. sacerdotēs. et de p̄se. dist. ij. c. q̄
die. et de cōba. deri. z. mu. c. vi. et de cele. mis. c. de
homic. et de p̄se. dist. iij. c. q̄ imunis. Ideo inqt
apls. j. ad Cor. ij. Probet autē sc̄m bō et sic d̄
pancillo edat et de calice bibat. Qui em̄ mādu
cat et bibit indigne: iudiciū sibi māducat et bibit
Ubi glo. inqt. ac si xpm occideret puniet. Et Au
gust. sup Job. ait. Nō spūaliter xpm manducat
nisi q̄ innocētis ad altare por: tat. Por: tē vñ
q̄sq̄ mūdā p̄sciam ad sacm: ne si mūdā por: ta
uerit in cū sathanas tanq̄ in altē. Iudā ingre
diat. Nec ille. et Mar. vñ. inqt saluator. Nō est
bonū dare sc̄m. i. sacm: canibz. i. eis q̄ viuūt vt
canes. nec mittere margaritas an porcos. i. an
eos q̄ viuūt vt porci. Debet igit esse pura cōscia
q̄ recipit hoc sacm: vt inqt Alex. papa in c. ni
bil. de p̄se. dist. ij. Si q̄ ec̄lie et vāscula sacra in
q̄bo seruānt reliq̄e sc̄oz debēt seruari in mūdā
tia: vt p̄cipit Inno. ceteris extra de custodia eu
cha. c. nelinq̄ nolum⁹. Et similr corpālis et q̄cūq̄
q̄ vasa ec̄liastica et vestimēta debēt tenēri mūdā
da: vt i eodē c. d̄. Mito magis ille q̄ accipit in se
sacramētum cor: p̄ci: debet esse ab oī macula
culpe purificat⁹. O maledicti p̄cōres q̄ accedūt
ad sacm cū p̄ciis mortalibz: p̄fecto de vob p̄cō
dici illud Osee. vñ. Iñra factū est tabernaculū
imūdu in natiōibz. et iō nō est bonū sumere pa
nē filioꝝ et mittere canibz Mar. xvj. vñ. sedera
tis. Quap: op̄ exdamat Niere. in q̄dāz eplā p̄
quālibet vestri di. O infelix q̄ temeritate audes
illis labijs osculari filiū v̄ginis q̄bo oscular⁹ es
labia meretricis. O iuda os d̄o filij boīs tradis.
David q̄ p̄s. l̄vñ. p̄ tales cōicātes inquit. fiat
mensa cor: corā ipsis in laqueū: et in retributio
neor: in sc̄dalū. Obscurent oculi cor: ne vide
ant: et do: suz cor: sp̄ incurua. Effunde sup eos
irā tuā: et furor ire tue cor: p̄bedat eos. Et Aug.

in li. d̄ q̄a innocēcia. c. l̄vñ. inqt. Sacm pietatē i
iudiciū sibi sumit indign⁹. Vñ cūcat ec̄lia in se
quēna misse cor: p̄ci. Sumit boni sumit
malis: sicut in ineq̄litate vite vñ interius. Mito est
malis: vita bonis. vide pario sumptionis q̄ sit
dispar ec̄ie. Et ideo inqt Leo papa in sermōe ce
ne dñi. Nullus fiet⁹ accedat. nullus fuscato ani
mo audeat primare mysterijs: ne p̄diciō et sen
tentia mereat: et q̄d iudas sustinuit panā. Nā
in illū post cōiōnē mēse diabolus intravit: nō q̄
supserat dñici cor: p̄ci: sed q̄ ipudēcia iude et ma
lignitas mēis vt aduerfari⁹ in eo habitaret for
at. vt discas q̄ mysterioꝝ indignis celebrātibz
secrete a diabolo p̄parant insidit: et magis ma
gisq̄ acceptant q̄ non eq̄ anio cōicāre festinant
Nec ille. O igit xpiani cōsiderate q̄ si p̄ dū po
mū veni dānat⁹ fuit Adā cū oī posteritate sua
Ben. iij. et Balthasar rex babilonic q̄ in vāf rē
pli vinū indigne bibit sequēti nocte ocalus fuit
vt d̄ Dan. v. Quanto magis dānat⁹ q̄ indigne
cōicāt. Et idē apls ad Heb. x. inqt. Quanto magis
putat⁹ maiora mereri suplicia q̄ filiū dei p̄cul
cauerit: sanguinē testamēti polluit dūrent.
Sup q̄ d̄ Aug⁹. in glo. Christū p̄culcat q̄ libe
re peccat et absq̄ timore: et q̄ eo indigne p̄cipat
Idē q̄ apls. j. ad Cor. ij. ait. Ido m̄ vos mul
ti infirmi et ibecilles et dormiūt mīra. Sup q̄ glo.
ostēdēs q̄ indigne cōicātes diuā et q̄ infirma
tura: infirmi febribz et alijs morbis: imbecil
les lōga iualitudine. et dormiūt multa somno
morte. Et p̄pter b̄ ec̄lia nimen q̄ mīra de filijs
suis indigne cōicauerint: decārat tpe pascali de
p̄cans ipm dñm iesū et di. Ab oī morte iperu tu
um defende pplm. Vos autē o p̄diciōes xpi que
cōicāt in mortali sacore fm Tho. in. iij. dist. ar.
ar. iij. q̄. ij. q̄ p̄m vestz assimilat et cōpat p̄cō
cu asigētiū xpm. vñ ad Heb. vñ. d̄ apls. Rur
sus in semetp̄s crucifigētes filiū dei. Amb. q̄
sup eplā p̄mā Pauli ad Cor. ij. ca. inqt. Ois
q̄ xpm indigne māducat: re⁹ cor: p̄ci et sagui
nis dñi: ac si ipm xpm occidisset. Immo dīcē.
Tho. vbi d̄. q̄ fm q̄d q̄m est p̄m indigne cōi
cannū. q̄ cōmūf sciēt et ex malicia. p̄m autē
cu asigētiū fuit cōmissū p̄m ex i grātia: q̄ et si
nō excusat a toto: m̄ excusat a tanto. Itē q̄ iudas
cu asigētiū xpm mortālē. tales s̄o q̄ntum in se ē
ipm cu asigētiū gl̄iosum et immortalē. Proinde i
qt Remig⁹ in glo. sup illō Mar. xvj. Uellit q̄
quē filius boīs tradet. vt tradēbo xpm ad cru
cifigēdū. sed ve magis cū maligna cōscia sub sa
cramēto sumēbo illuz. q̄ et si nō tradit iudēis
ad crucifigēdū: traditū ipm mēbris inuiciā
ad sumēdū. Nec ille.

O igit infelix p̄cōr. o inq̄ aia. o crudelis
lume xpiane q̄ xpm dei filiū denuo cruci
figi cū ipm indigne sumis. Ne abi q̄ me
lius tibi esset q̄ nār⁹ nunq̄ fuisset. Nā inqt Ri
char. i. iij. di. ar. ij. q̄. ij. q̄. et mīlione mūdā
et 2

q si graniter peccaret q cor: pua xpi sciet in tra
pccaret multo gup peccat q ipm suscipit cum
mortalis pccat. Item inqt Ber. q. j. c. m. n. alle q
indigne accedit ad b sacm: z polluta aia illud
accipit: qm in se est d: pollueret cor: p: z sangui
ne Jesu xpi: vt ena bñ in c. q. qda. e. q. et c. Et id
magi peccas o scelerate sic accipiendo q si illd p
uiceres in sterquiliniu: z q si calice sac: stercoibo
impleres. Scias g q mpla pena punitur. Pri
mo pena tpali. vñ de glo. sup. j. eplaz: Pauli ad
Cor. ij. q. pñ indigna suscepōes sacri mortui
sunt mñ. Et in li. q d: pascale: scpm est. Quicūq
indigne cōicat nisi bonitas dei gladiū suspēde
ret: statim ab angelis ad hoc positis suspendere
Et Nūci. ij. d: q cū plus israel esset in deserto
murmurabat de māna qd de celo pluebat illis
dñs: desiderās carnes ad manducandū: qd cū
māducaisset statim furor: dñi illū percussit crude
li mori. Si g d: indigne sumētes māna occi
dit: qd credis si faciat: bñs q indigne cor: p: su
um suscipiūt. Scda pena d: spūalis. Tales ei
recipiūt in se demones q maiorē pccatē bñt in
ipsis q antea. Exēplū habem⁹ de iuda: de q d: z
Job. iij. q postq bucellā suscepit: statim i eū
sathanas introiuit. Proinde Aug⁹. de pse. di. ij.
c. sicut iudas inqt. Sicut iudas cui bucellam
tradidit xps: nō malū accipiendo s: bonū male
sustinēdo: locū p̄buit diabolo. sic indigne qsq
sumēs cor: p: xpi. Et idē Aug⁹. super ps. clix. ait.
Multos iudas implet sathan indigne māduca
tes bucellā ad iudiciū suū. Idē qz Aug⁹. in q
dā sermone ait Nullus malign⁹ ad cor: p: xpi ac
cedat: nullus stult⁹ aut fuscato anio appropriare
audeat: ne qd iudas sustinuit patiat. Nā in illū
post cōiōnē mēse diaboli introiuit: nō qz sup̄sit
dñi cor: p: sed qz impudentia iude z malicia
mā aduersariū inhabitare fecit: vt discas q in
digne mysterio z secreta celebrādo diaboli illi
die pparant. hec ille. Immo plus dico ego: q si
existēs i mortali vñ demone in se habeat: duz
indigne cōicat septē demones in eū ingrediunt
Bñ en saluator. Lu. ij. Tūc vadit ille spūs z se
cū assumit septē alios spūs nequiores se z igressi
habitāt ibi: z sūt nouissima boia illi pccōra p
orib. O scelerate q accipis xpm cū aia tā fēda
z ore imūditissimo: scias in te ingredi mltos de
mones. minusq malū esset si reciperes carbones
ignitū i ore qz sacratissimū cor: p: xpi. Tercia pe
na quā incurrit indigne cōicātes d: cēna. nā Le
uit. xij. figuratue d: Ania polluta q ederet de
carnib hostie pacificoz q oblata est dño pibit
de p̄lis suis. i. e. i. a saluādis ad dānaciones
eternē mort. Probāt enā figur q de punita
les indigne cōicātes. Nā. ij. Reg. vij. bñ d: Oza q p
cussus fuit a deo eo q archā dñi indigne tēgit
Et affligit bñs Hiero. rōnez. qz nō pcedere ia
cuerat cū vxore. Si g ille percussus est q iacuerat
cū vxore p̄pua z solū tēgerat archā feder. ma

terialē: q percussio dignus erit q tēgerit z sum
pserit corpus xpi qñ iacuerit cum cocubina vel
vxoze aliena. Si ille percussus est q solū tēgit
archā lignā vt cā iuuaret ne paretur runam: q
punitio dign⁹ est q leuat cor: p: xpi vel illud su
mut ad p̄pūdū in latrinā. i. p̄pūdū imūda. Alias
figurā habem⁹. j. Reg. vij. Berthamures q a dō
percussus fuit qz archā dñi indigne viderit. Quā
g punitio nō recipiēti illi q indigne p̄pūdū cor
pus xpi. Notandū m fm Bona. an. iij. dist. ix. z
Rich. ca. di. ar. ij. q. j in solutiōe scōi argumenti
et Alex. de Ales. an. iij. pte sūme. i. trac. d. eucha
ristia. et Tho. an. iij. di. ix. vt ena bñ i sūma p̄f.
li. iij. n. xliij. q. lxx. q existēs i mortali pccō vidē
do cor: p: xpi z aspiciēdo nō peccat. Itē si qz vi
deret hostiā cōsecratā iacentē in terra: z cū timo
re z reuerentia (nō existēte p̄sente sacerdote vel di
gniore p̄sona) eā erigeret nō peccaret. vt ena in
quit Inno. in c. qd in te. de pe. et re. et notat i sū
ma cōfess. vbi s. q. xxij. Debet m pccō: fm Bla
nū nō lōgo aspectu intueri cor: p: xpi. sed eo v
lo pcutere pccō q si nō sit dignus illud aspiciere.
Et idē ponit Tho. an. iij. dist. ix.

D p̄dicta enā pōt adduci illd. ij. Paral.
a xxvj. vbi bñ q Oziās rex percussus fuit: qz
p̄pūdū obtulit sacrificiū qd sibi non lice
bat. Multo g magi punit⁹ a xpo qui scissimū
cor: p: suū imundus recipit: vel alijs admistrat
Ad corroborationē autē p̄dictoz q deus valde
punit recipientes in pccō mortali hoc dignissi
mū sacm ponit exēplū Franciscus de maro.
in qdā sermone de eucharistia di. q sacerdos q
dam eq̄as trāsibat p siluā cū corpe xpi: habēs
in manu cāpanellā cū q pulsabat an cor: p: xpi:
quē latrones vidētes a remor: vñ ex eis dñt.
Accipiamus ei equū. Ad quē cū ceteri rēdisser
q nō liceret: cū cor: p: xpi deferret. Ille respōdit.
Nolite timere: nam ego sim lābo me infirmū et
velle cōicare. et tūc cū descenderit ipse de eq̄ vos
equū accipiet. Cū g sacerdos descendisset d eq̄
requisiuit a latrone qui fingeat se infirmū an
esset cōmit⁹ z cōfessus. Ille vñ rēdit q sic dicēs
q volebat cōicare. Lu. ij. p suscipiēdo sacm os
agruisset: statim mortu⁹ cecidit z effectus fuit m
ger veluti carbo mortu⁹. Qd ceteri videntes cō
puncti equū sacerdoti reddiderūt z monasteri
um qd dā intrauerūt: vitāqz suā mūtātes: in bo
nis opib sp p̄seuerauerunt. Aliud terribile exē
plū ponit p̄ frat Anthoni⁹ de vercellis in suo
qdragesimali de fide: qd accidit in ciuitate Bli
si in q qdam vsurari⁹ veniēs ad mortē suē res
titutiōe male ablatoz sacm suscepit: q statim
defunctus p̄pūdū fuit ad sepeliendū ad cōuē
tum scī Francisci: z posuit in qdā sepulchro no
uo p ipso cōdito qd est an p̄pūdū siue ingressus
eccle ipsius puenit. Circa vñ mediā noctē seqn
tem qdā demō in humana forma accessit ad sa
cristā dormientē: quem cingulare facies ei dñt.

Ego sum demō q ex p̄cepto dei i hac forma ad
te veni z noli timere qz ubi nō nocēbo. Indue g
te suppliciu z accipe calicē cū parēna z da mi
bi lumina accēsa z veni mecum secure. Qui atto
nit⁹ bec oia fecit. Accedēs autē demon cū eo ad se
pulturā p̄dicti vsurarij solus p se reuoluit lapi
dē ab ostio monumēti. Quo facto dñt sacriste
vt supponeret calicē ori illi⁹ vsurarij. Qd facies
accepit demō caput vsurarij p capillos z pcuti
ens illud pugno in pte posteriori: damauit for
titer di. O p̄pūdū vsurarie p̄pce z extramitte cor
p: xpi qd indigne assūpsisti. Statim g euolu
it cor: p: xpi in calicē: z demō cū lumina accē
sis p̄bat an sacristā reuerentē xpi cor: p: deferret.
Et dū in sacristia fuisset: dñt sacriste. Reconde
tu mō cor: p: xpi reuerentē z q̄fice. Tūc demō ac
cessit ad sepulturā z asportauit cor: p: illud ma
ledictū. Mane autē facto accedēs sacrista cū fra
tribz qbz oia narrauerat ad sepulturā illi⁹ vsu
rarij: cā vacuā cū lapide reuoluto inuenerunt. z
sic vacua remanet vsqz in hodiernū diē. Eripaz
sepulturā inqt p̄f. p. frat Anthoni⁹ q vidit ipe
oculis p̄p̄is. Et dñt q b miraculū sibi narra
uerūt fratres ipsi⁹ cōuentus z alij de Bliisio. Et
ipam sepulturā enā ego vidi.

Scda cōsideratiō q illis debet sacra cōmu
nio denegari q de aliq mortali crimine sunt no
tabiliter suspecti.

Scdo dico q nō debent suscipe sacm
cor: p: xpi illi q de aliq crimine sūt nota
biliter suspecti: z sacerdotes nō debent ca
les cōicare. vñ inqt Rich. an. iij. di. ix. ar. ij. i cor
pore q̄stiois. Cū qñ an sacerdos debeat dare
sacm illis q d aliq crimine sunt suspecti. Rñdeo
sic de glo. sup. c. dñt dñs. xxi. q. j. q triplex ē su
spiciō. Et idē ponit Tho. an. iij. di. ix. Una est re
meraria q puenit sine argumento aliq vel ex leui
pietura ori bz: seu ex irrōnabili cā z surgit: cu
iusmodi est illa q pcedit ex detractōibz maledi
coz z maloz hoim. ij. q. ij. c. in tunc. Et p tali
suspiciōe cū sit p̄supposita nō debet negare sa
cerdos eucharistiā illi q cam petit. Alia ē pbabi
lis suspiciō q cōsurgit ex pbabilibz signis. put ē
si qz solus iuenit loqns cū sola t̄pēz loco n val
de suspect⁹. Et p̄p̄ hāc suspiciōe nō debet sacer
dos negare eucharistiā. z rō ē qz pena n d: infl
gi vbi culpa ignorat. ij. q. j. c. de n̄ oipotēs. vbi
enā d: q nullū an verū iustāqz pbatiōes iudica
re aut dānare debem⁹. Violēta vñ suspiciō est q
surgit ex p̄suppositis violēt: seu ad cui⁹ prius nō
admittit pbatiō: put si iueniat suspect⁹ cū suspe
ctus solus cū sola i cōdē lecto: vel loco z t̄pēz suspe
cto. et ideo tali nō est dāda eucharistia. Et si tal
suspiciō est cōta: negāda est tā in publico qz i se
creto. qz i famibz nō debet dari cor: p: xpi. de pse.
di. ij. c. p dilectiōe. Si aut sit solū singulari. i. ip
sius sacerdotis: tūc nō est negāda in publico s:
bñ in secreto. Et bec oia enā ponit Alex. de alco

in. iij. pte sūme. z notant in sūma cōfess. li. iij. c. xli.
c. lxx. Et posito q tal generalit suspect⁹ d
crimine esset p̄p̄e z cōfessus: z hoc p̄fessio: sciet
m nō debet ei dare sacm. sed facere euz differre
qadulqz iplo scādalizato de illo inotescat a pe
nitētia z cōuersio. c. nō sufficit. z cū actiōe d pe
di. j. Et b inqt Rich. vbi s.

Ed hic qñt Nunqd sacerdos teneat da
re cor: p: xpi illi quz sac esse in pccō mor
tali. Et rñder Alex. de alco vbi s. z bñs
Tho. i. iij. di. ix. et ibi Rich. an. ar. ij. q. j. Bo
na. ca. di. ar. ij. q. ij. q qñ sacerdos sit aliquē cū
in mortali pccō distinguēdus est. Aut en illenō
petit eucharistiā sibi dari: et tūc mortalit peccat
sacerdos inatido cū ad sumēdā eucharistiā in
statu taliaut cā sibi ministrando. Aut ille petit
tūc aut p̄m suū est secretū et oculū. et tūc aut
petit in secreto: tūc sacerdos peccat sibi dādo.
qz bz cū legitimā exceptionē quā sibi in oculū
to obijcere pōt: z ipm debet monere ne petat in
publico. vt bñ de pse. di. ij. c. nō pbibeat. Bñ p̄
nit in publico: et tūc sacerdos sibi daretur. qz
cū nō bz legitimā exceptionē quāz cū in publi
co obijcere possit. extra d offi. au. or. c. si sacerdos
Et facit ad b dñt c. non pbibeat. z c. si peccauit
rit. ij. q. j. vbi d: Si solus nōst qd peccauit z cū
vis corā oibz argueret: nō eris corrector sed p̄di
tor. Facit ad b exēplū xpi Job. iij. de q. j. q. j.
c. xps. z. vij. q. j. c. aduersitas an fi. vbi d: Quā
uis xps faret iudā esse furē: m ei eucharistiā de
dit: docēs in eccleia tolerari malos nescādalisen
tur in publico de oculis. Est m scādū fm Ven
ricū de gādaio q b intelligendū est esse verum
qñ ille q petit est p̄bitero subdit⁹. scē si sit extra
neus. qz z talē legitime exape pōt qz nō dbeat
dare d pse. di. ij. c. mbo g dū. vbi papiz q extra
neo nō dē eucharistiā de cui⁹ p̄fā nūb cōstat
Si vñ tale delictū est manifestū sacerdos pec
cat sibi dādo eucharistiā: siue in publico: siue in
secreto. Quā en viciū est manifestus: debet cum
publice reijcere z rep̄bēdere de temeritate sua. ar
gu. in c. sed illud. di. dist. z in c. si peccauerit. ij. q.
j. Et accipio hic manifestū nō p oī eo qd p̄t p
bati p duos vel tres testes solūmō. Nā en p̄
hoc deberet sacerdos negare sibi eucharistiā pe
tenti in publico. qz iā inferret sibi penā an crimi
nis pbatiōe qd fieri nō debet. ij. q. ij. c. cor. q.
Sed accipio hic manifestū p notorio: qd est vl
p sniam iudic: vel p p̄fessionē factā in iure: vel p
facti euidentā q aliq tergiversatiōe celari nō pōt.
extra de coha. de. z mu. c. vl. et. ij. q. j. c. sed. Bñ
en iuris interpretatiōe: vt qñ qz sepe cras nec m
cōparet: nec se purgat de crimine sibi imposito.
ij. q. ij. c. decernim⁹. Talibz en nō debet dari eu
charistia vllō mō. Et idē in sūma bñ in sūma cō
fess. vbi s. a. lxxvij. Sicut en medic⁹ corpal ex
p̄tus z p̄t nō curat moribz nisi pus materia
peccantē expulset z ceciderit. Manet en p̄p̄o

debet pmo dñi digne et sumi aliqñ alia sumat.
Quia Buceria pma sen. iij. do. c. iij. q. ca. viij. ait.
Deo q̄ sanitate dñe voluit nō comedat nec bibat
donec carni habuerint desideriu: et stomach⁹ et
sagiora intestina a pmo nutriente euacuata fue-
runt. Ita spūalis medicus nō debet alicui dare
būc adū spūale sanantiū aie nisi euacuāt⁹ sit p-
mo a pco qd est materia peccā et destruet sa-
nitatē aie sicut malus alio et venenosus destru-
it sanitatē corp⁹. Sed posito q talib⁹ dare sa-
cramentū de faceret maximā vindictā: et aliqñ i
b seculo tales recipientes. Legit enī de qdam
cōuerso sci Bernardi q dñi semel pcellus fuit
ser qdā graue pccm scō Bernardo: dicit illi. f.
Bernard⁹. vade et de cetero te abstine ab h pco
Et cū noller illud relinqre: sic psumpsit ire ad cō-
munionē cū aliq. Quē b. Bernardus vidēs ad
altare: inuicem illi negare eucharistiā ne p b pccm
aliq faceret manifestū. Tradēs igit illi corp⁹
dñi dicit sci Bernard⁹. Iudicet dñs int me
et te. Et statim dicit qd cū agro ore illud alius
simū sacm assumere psumpsisset: falsus est cor-
pus p mediū et enī pcc⁹. vñ p eadē falsurā cor-
pus dñi cū vidēto ilico enuit. et sic ipenitēs
ille miser statim a demonib⁹ arrept⁹ miserabiliter
expirauit et ad infernū portat⁹ est. Licet autē talis
cōicantes nō sp a deo spaliter pmanet: tñ tal cō-
muniō eis valde ē nocua. Un legi in vitaspā:
tñ q cū qdam ep⁹ pplm cōicaret: pmissione dī
vidit q facies illoz q indigne cōica bōt erant ni-
gre: et aliqz aliorū videbant et magno calido
adulter: oculi cor. erant rubei et sanguinolenti.
Ecce ita vō facies illoz q in bono statu erāt et di-
gne cōionem recipiebāt erāt clare et vestimēta il-
loz cārida. Vidit qz q corp⁹ dñi multos q illis
indigne recipiebāt: cōdebat. alios vō digne cō-
municātes reddēbat reducentes: ita q enī corūz
vestimēta relucebāt. Quapropter stupefact⁹ ep⁹
rogauit angelū q sibi tunc apparuit vt signifi-
cāret illi vñ dñs sibi declararet. Qui dicit ange-
lus. Illi qz vidisti cū vultu pulcro sūt casti: pa-
tientes: modesti: iusti. Illi vō q habebāt faciē
nigrā sūt fornicatores: et in alijs vicijs inolu-
ti. Illi autē q bebant oculos rubeos et sanguino-
lentos sūt homicidiales: deceptores primorū:
et blasphematores dei q corpus Christi receperunt
ad suam damnationem.

Ed hic qñ. Nunqd sacerdos qñ videt
o aliquē indignū et nō pōt bono mō cum
cōbiberē a cōione: possit ei dare hostiaz
nō psecratā loco psecrate. Et rñdet Alex. d. ales
vbi d. b. Tho. in iij. di. ar. q. nō. tñ qz in sacro
ritatē nulla debet esse fictio. tñ qz ponere in pi-
culo idolatrā dī recipiēs: et pplus vidēs. vñ in c.
de homie. d. cele. mī. dānar⁹ est qdā pfbiter qui
finit se celebrare et nō celebrat: aut qz deo illucit
pplm decept. Un ibidē dī. falsa sunt abq̄cāda
remedia q veris sunt pidiis grauiora. Sed p

maiori declarandē p dicit⁹: sciēdū est f m Tho.
in iij. di. ar. q. licet nō possit p certitudinē sciri
q aliq sit sine aliq pco mortali: tñ illud j.
Lop. iij. Nihil mihi pccm sum: sed in b iustifica-
tio nō sum. Pccm de b bñ aliq pccura ma-
time p qmō: signa f m Berni in qdā ser. Prio
cū qd verba dei deuote audit. Job. viij. Qui ex
deo est vba dei audit. Secō cū se pmpriū ad be-
ne agendū pspiciat. qz pbanio dilectōis exhibito
est oio: vt rñdet Bre. in omelia pascale. Tercio
cū qd a pco abstinēdi in futurū. ppositū habet
Quarto cū de pccis dolet. qz in hys vera pūa
f m Greg. pssit: vt dī in c. penitētia. de pe. di. q.
Un si aliq p bñōi signa sacra diligētē examina-
tione cōsue sue ad cōionem deuote accedat aliq
pco mortali in ipso remanere qd ei cognōdēs
pccū: pccat. imo magi et vi sacramēti
remissioes pccū psequit. bec Tho. vbi d. En q cō-
cordat pcc⁹ et vñ dī bñ in sūma pcc. li. iij. q. iij.
ar. q. iij. Et b enī tenet Rich. ar. in iij. di. ar.
q. iij. Et Scor⁹ in ea. di. q. dicit q qñ ali-
qd est in pco mortali et bōnesat nec se credit et
Aut hoc puenit ex omissione debite diligētie in
examinādo pcciam et pccū pccos. et tñ mor-
taliter peccat: nō ita grauitur sicut accedēs ad
cōionem cū mortali faceret. Si autē hoc nō pue-
nit ex omissione debite diligētie qz diligētē ex-
aminauit pcciam et pccū pccos: tñ nō peccat ac-
cedendo ad cōionem in pco mortali. imo vñ
se sacri meret pccū obliu remissionem: et plenūqz
ipsius recordationē. Et dicit pcciam doctores
q ad pccū pccū pccū nō requirit pcciam
nudo: sed pbabilis cōiectura.

Ed hic qñ. Nunqd ille q dubitat se esse
o in mortali peccet mortali accedēdo ad
cōionem. Et rñdent theologi i. iij. di. ar.
vt enī bñ i sūma pcc. vbi d. q. aliq sūt qñ bñ cō-
sciam scrupulosam et irrōnabile ac fantastica:
q multa nimē et credūt mortalia et nō sc. ar. iij. dñt
deponere illā ad arbitriū boni viri. c. in qñ dñt
sen exco. Si autē nō possint illā vñ mō deponere
resed credūt se cū pco mortali accedēdo ad com-
munionē: debet cessare donec se eronerant de il-
lo pco. qz oē qd sit pcciam et c. p. mas. d. q.
extra d. sūmo. Et bec distinctio colligit in sūmā
ma cō. li. q. i. v. q. ar. iij. Ideo de Rich. in iij. di.
ar. q. iij. q. qñcūqz bō timer se esse in mortali
pco et sumit sacm: mortali peccat. imo enī si
nō esset in mortali: credit mē esse: si cū tali pccia sa-
cramentū suscipit: sili mō peccat. qz discrimini se
exponit. vt enī dicit pcc⁹ de charā. in ea. di.

Tercia pcciam q illi q mortali peccat
nō sufficit pcciam ad pcciam cōionē: s. necessa-
ria ē pcciam si beat copia idonei cōfessor. R.
Erat pcciam in hac parte dico f m
iñias Rich. et de d. charā. i. iij. sen. di.
reij. q cōio denegāda est ill q nō sūt
cōfessi qñs sūt pcciam. et hoc intelligit

de pccio mortali. Sed p maiori declarandē
sciēdū f m Rich. in iij. di. ar. q. i. et Scor⁹
cū in edist. q talis aut bñ copia pcciam ido-
na et qñ sufficit ad pcciam et liberā loqam:
enī mortali peccat sine cōfessione cōicādo. qz
ad hoc sacm f m iudiciū ecclie requirit ipsi cō-
fessione cōicādo. Proinde Hugo de sacro vito
relij. de pcciam et solūdi ca. iij. dñ. Si abs-
q sacerdos: absolutione criminosa ad corp⁹
Christi cōionem accedat: p certo iudiciū sibi mā-
ducat et bibicāda si cū ante multū peniteat: enī
si vehementer doleat et ingemiscat. Si vō talis
nō bñ copia cōfessoris idonei vel ipso sufficēdo
ad cōfessionē. et tñ distinguendū est. qz aut imi-
net aliq necessitas celebrādi vel cōicādi timēdo
scdali pcciam pcciam vel ppli si nō cōicet. vel iñ
cepit sacm mysteriū misse. vel amisit loqam: tñ
nō peccat cōicādo cōm⁹ cū pposito pcciam. Si
miser si qd cōicatur cū aliq pcciam an sacer-
dos de aliq pco ibi recordaret: pcciam f m Scor⁹
vbi d. cōicādo bñ pcciam et pcciam confitēdi.
Si autē nō iminet aliq necessitas cōicādi: peccat
mortali si accipiat corp⁹ pcciam an pcciam. qz te-
net expectare qñqz habeat copia pcciam.

Ed hic qñ. Aliud dubiū Nunqd sacer-
o dos parochialis debeat credere subdi-
ro dīcē se pcciam alteri: vt sic det ei eu-
charistiā. Et rñdet Tho. in qdā qñtōe de qdā
bet. q in foro iudiciali credit homi p se et non p
se. In foro aut pcciam credit homi p se et contra se.
Si q sit pcciam eucharistie tale q ad forū
iudiciale pcciam puta excoicatio: nō tenet sacer-
dos credere subdiro quē excoicatio nouit: nisi ei
de absolutione ab excoicatio pcciam. Si autē sit im-
pedimētū qd ad forū pcciam pcciam tenet ei crede-
re si dicit se pcciam: et imūte agit si eucharisti-
am denegat. Et pcciam dat pcciam et vñ. vt refert
auctor: pcciam in ti. de cōfess. c. iij. q. iij. Que nō
oia intelligēda sūt si tal pcciam sit fidedigna et nō
morta quā nō sit venisile mēti: tñ enī pcciam
credere. ar. q. iij. q. iij. c. q. oipotentē. Si autē dicit sa-
cerdos habeat suū subdiro pbabiliter suspectū:
nō tenet ei credere enī si dicit q sit pcciam et ab-
soluit a supior: nisi pcciam ei debet pcciam ip-
sius pcciam vel alio mō legimmo. Et hac opini-
onē tenet Ray. et bñ in sūma cōfess. li. iij. q. iij.
q. iij. Et hanc eandē sūmā tenet auctor pcciam
sūme ibidē: et auctor supplemēt in dīcō. q. iij. Et
rō pcciam assignari. qz licet pcciam oculis sint solum
forū penitentialis: nō cōfiteri semel in anno pcciam
net ad forū iudiciale: cū nō pcciam debeat ab ec-
clesia arari. extra de pe. et re. c. oio. Et ideo qñ sa-
cerdos pbabiliter dubitat vñ sit confessus: de-
bet illi negare eucharistiā donec nōcā habeat
de veritate. Si autē inaduertent cā traderet: de-
ostenderet q ille recipiēs male faceret: sicut acci-
dit in Calabria in castro sci Georgij vbi mulier
qdam frāca nomie: de morte filioz q obierāt

more naturali nullatenus cōsolari valēs: tñ
p sex annos inconfessa. Quada aut dicit pcciam
aliq cōicādo enī ipsa cū aliq mīserico sic in cōfess-
sa cōmunioni se obtulit. Et ecce cū sacerdos de
ea nō aduertēs p mīsericordie cōicantū hostiā il-
li pcciam vñ: statim sacm de manib⁹ ei⁹ euola-
uit apud quāda crucē in ecclia enī. qd admī-
rans sacerdos et diligēt inuēto: illa cognita sta-
tim de ecclia ipsam cōicet. Postea vō sacm ve-
nerabiliter suscepit et in loco debito collocauit.
Illa aut mulier hoc viso miraculo cōpuncta et
omnitudie repleta: carqz pcciam sua pcciam post
modū bene vñt.

Ed hic qñ. Nunqd sicut sacerdos
o nō debet dare sacm illi quē sit in pco
mortalitā secularē teneat vitare cō-
munionē et sacramēta sacerdotū qui sūt in pco
mortali. Et rñdet Rich. i. iij. di. ar. q. iij. q. iij.
a publico pcciam: berenico: simonico: salman-
co: vel excoicatio: irreglari vel suspēso a sacerdoti
tali officio: qñ talia pcciam sūt manifesta et publi-
ca nō licet ab eis vñ mō sacm recipere. qz pcciam
enī interdicta est dispēatio hui⁹ sacm ab ecclia.
Sic a fornicatore notorio nō licet recipere qñ tā
est euident q pcciam q nulla tergiversandē pcciam
celari. vel est dānar⁹ pcciam vel pcciam pcciam in iu-
refactā. c. q. sūm. de cōba. de. et mu. Et hoc enī po-
nit Ray. in sū. et bñ in sūma pcciam. li. iij. q. iij. q. iij.
Et ita intelligit c. nullus. c. iij. di. et c. li. qui sunt.
l. iij. di. Et dicit b. Tho. i. iij. di. ar. q. iij. q. iij. mi-
nistecclie ab ipa ecclia tolerat tenet subdiro
ei⁹ recipere ab eo sacm: quia esset i pco mortali.
tñ dicit q nō esset tñ q qd pcciam necessitatis ar-
ticulū induceret tales mīstrum ad aliqd sui ois:
dimis excoicandū: qñ sacm ipm esse in pco mortali
vel pbabiliter dubitaret. Et bec intelligunt de
pcciam nō notorio et publico. qz si talis mīster esset
notorio et publico: eo mō q d dicit ē nō posset
ab eo recipi sacm eucharistie. et pcciam bec. et ibi
plene pcciam. di. Et ita oia dēlarant ab In-
no. scd. in c. vestra dūte deuotio. de cōba. de. et mu.
Et enī bñ in sū. cōfess. li. iij. q. iij. q. iij.

Q furiosi et amentes nō debet cōicari Consi-
deratio quarta.

Quarto in hac pte dico q cōio nō est dā-
q da furiosis vel amēto f m Alex. de ales
in iij. pte sūme in tract. de eucharistia. et
oēs theol. in iij. di. ar. marie Tho. ab. ar. v. q.
iij. En q pcciam dat pcciam. vt in sūma pcciam. li. iij. q. iij.
ar. q. iij. et Rich. in iij. di. ar. q. iij. q. iij. in
corpe qñtōis: sic distinguēdo Q sūt aliq amē-
tes q licet habeat debite mēti sūt doctores co-
rū q sūt fidei et spectat ad deuotioes: et talib⁹ cor-
pus pcciam denegari nō debet: marie tpe ab ecclia
definito. Alij aut sunt oio furiosi vel frenati
et rōnis iudicio penit⁹ carentes: et talib⁹ nulla
mō dāda ē eucharistia: nisi habeat lucida inter-
ualla. cō enī tpe pcciam dari si inueniant bñ dispo-

fin ad recipiendū cū deuotione. Si nō aliqđ dñ
 dispōit⁹ ad suscipiendū sacramēt illud penerit
 deinde p aliquē casum deuotior in amicitia
 pfectū dari sacm fin pccatū: vbi in suma cō
 fess. vbi d. t. cōā. Nō an pccata dist. qm. Et hoc
 est vñ nūcū? gicula de vomitu vñ de expu
 sione: vñ de alijs bñd. c. vñ q. vñ ab q. d. Da
 dñ q. in suma cōfess. vbi d. fin. Tho. q. demoni
 acci pōt dari cōmuniō qñ nō immer giculū ali
 qđ de pccat. vñ de vomitu aut expusione vñ
 bñd. t. qñ nō est certū q. diabolus roqat cō
 p alijs criminē. Tūc oñ si pccatū apparcat dñ
 dispōit ad suscipiendū sacm cū deuotione: pōt
 se dari eucharistia p quā demones expellunt:
 aliqñ alijs sacro do iudicio pccatū roqat
 t. ali. pccatū nō sit ī mortali criminē. Et fin pccatū
 ī lūmācōne iudicij illud qđ Cassianus ait
 te qab imōdus spiritibz vccant cōiōne sacro
 tū a seruocibz nris nūqz thēumū⁹ īfēdictū.

Considerano qñta q pueri añ aano e difer
mas nò debem cōcari. D

Quinto dico q^{uo}d nō debet dari s^{ed} sacramē-
tū pueri s^{ed} in Alciā, de aloe vbi s^{ed} q^{uo}d dicit
q^{uo}d in puero mīa cōsiderāda sūt. s^{ed} magis

creno ⁊ deuono. Debet ⁊ habere etate cōueni
ad discrecionē suscepēdis tñs sacramēta q̄
dñt decē vl̄ vñdecim annos: put etiā dici
in. iij. di. ar. ⁊ Petr⁹ de tharan. c. di. ar. etiā
in summa p̄f. vbi s. q. lxxviii. Secūdo debet
derati in puero discrecio. Nisi etiā habeat di
screcionē iudiciū ⁊ mātē q̄ discernat differētiā
hoc sacm̄ et cōm panē nō est iducēdus ad
cōmuniōnē s̄m Blet. s. ales vbi s. Bt. etiā
q̄. de p̄f. dist. ij. c. nos aut. Nos aut̄ sub sp̄
panis ⁊ vini quā videm⁹: res inuisibiles. s.
s̄t sanguinē benedicimus. Ideo d̄ Aug⁹.
Bonifacii papā q̄ cito iste est grandis. in
Ideo Blet. s. Bles. vbi s. redarguit grecos
nos hereticos q̄ coicant pueros anteq̄ ha
discrecionē dicēs hoc esse irrōnabile ⁊ p̄
nū. Et idē inq̄ Tho. in. iij. dist. ar. ar. v. q. iij.
cōsiderāda est i puero deuono. Nisi etiā
arcat q̄ cū deuonōe debeat suscipere cōmuni
est inducēdus ad illā. Sed hoc oīa s̄m opi
nē meī pendēns p̄fessoris iudicio relinq̄
unt videlicet qñ habeat discrecionē ⁊ deu
nē necessariā. Et dicunt p̄fati doctores q̄ pa
familias ⁊ mactofamilias tenent et p̄cepto
ritatis rōnabiliter inducere qñq̄ p̄nt filios ⁊
s ⁊ quēlibet de sua familia ad sacra cōmu
nē ⁊ ad missam audiendā ⁊ cōfessionē faciē
ad ieiunādū in dicto p̄cepto ⁊ cetera bñdō.
debet diligere p̄mū suū sicut seip̄s. Mat.
⁊ In. c.

Consideratio facta q̄ facta cōmunio non de
pari lausculo cōsuetudinarius: dicitur non
legit̄: dicitur: cetero dicitur: non legit̄: se cōmūto in
ment̄: vel facit facit: seu ad aliter non

non peccando nec merendo vel peccando
nisi ipe sentiat cum gressu nunquam rediit ad nec
exercentio se in re: nec mendo vel ducit meriti
cui infamia p[ro]p[ri]a.

¶ Ego dico q. sacramentū s. nō debet dari
lasciuo. i. illis q. ludū aleæ vel carillorū
in p̄suetudinē ducūt. et qm̄ artē faciūt de
ludo tales em̄ ei nō sunt in statu saluandorū ne
quaq. cōdicari debēt. vt dicit Blex. de alic. vbi s.
et Ray. in summa. allegatōe multas rōnes. Pro
pterea scriptū est de pe. di. v. s. i. in fi. Cōdicari se
pterea ab oīto ludis atq. spectaculis seculi q. e
fectū vult. Sed gr̄am remissiōis. Et in c. p̄. ut
dist. scriptū est. Ep̄s aut p̄sbit̄ aut diaconus alic
vel clericus de criminib. aut desinat. aut certe di
nec. Subdiacon⁹ aut aut leu. vel cano. sum
la facies. aut desinat. aut cōtione p̄uel. similiter
enā laic⁹. Decidi. Diuinatores enā ⁊ soenologi
nō debēt cōdicari. fm̄ Blex. de alic. vbi s. Et de s.
habet text⁹ in c. p̄ dilectōe. de conse. di. q. Et in
li. q. xvi. q. v. mo tales diuinatores debēt cōdi
cari si nō cessant a p̄dictis. c. soenologi. c. q. ⁊ c. Di
uinatio enā q̄cuq. mō facta est p̄bita. c. cura
de oīn. ⁊. xvi. q. v. s. e. p̄ totā. Itē de cho. cano
ibī q. habent p̄suetudinē cūdi ad cho. eas ma
iūne qm̄ mala vadūt intēone vel in casib. p̄bi
sitis. etiam qm̄ eis innotescūt mala ⁊ p̄tā gra
ua que veniūt ex cho. eis. Et hoc vel p̄u. idē
tria cognoscūt. vel expiēna seu p̄dicandē. enā
mōi ceteranū habent in cōsuetudinē et nolunt
desinere. nō debent cōdicari. q. et sibi ⁊ alio laic⁹
mortalis p̄ni p̄parat. ⁊ ideo mortaliter pec
cat fm̄ Blex. de Blex. vbi s. Et theol. i. iij. dist.
vi. Qui enī amat piculū p̄dit in illo vbi dicit. Eū
j. Bit enī Dico. an q̄dā oīes. Nō credo vno
dicat se ille sum. euasit a spectaculis talū cū
dauid datus a dño et eo q. vidit Bersabe la
ante se ad libidines puocari⁹ sit. Sūt mīltos
ornantes crines adulterinos seu mortuos ad
ornatū. portātes alia vana ornamenta ad p̄
ā ⁊ lasciuā. ⁊ pingētes vultū vt pulchiores ap
pareāt. vel in bono habita incedentes. nō de
bent cōdicari nisi se emendent fm̄ Blex. de alic.
vbi s. ⁊ enā in. q. p̄e summe. facit ad hoc. q. q.
q. c. i. et allegat Blex. multas rōnes quas
iusta de curatis omitto. Usurarij q. publici et
ui alioz bona iniuste vsurpant vel retinūt nul
atenus debēt cōmunicari. nisi p̄us satisfecerint
et habet plene in summa. p̄f. li. ij. n. vii. q. d. vii.
Sūt nec enā interdici⁹ seu exco. canus enā mī
t debet cōdicari fm̄ P̄. de th. ar. in. iij. dist.
i. q. Et similiter suspēsus qm̄ est suspēsus a p̄
p̄one sacramentorū. Et hoc enā habet in sum
ma cōf. li. ij. n. xiiij. q. lxxv. in fi. Similr nō
hēt cōmunicari meretrices seu cōcubine aut cō
ubinarij. enā si dicant se amplius nō peccā
rūsi p̄us sepe m̄ ⁊ innotescat eoz. cōf. l. i. ar.
q. d. hoc c. Meretrices. xxi. q. iij. Et hoc in que

Tho. in iij. dist. ar. a. q. v. Scriptum est eni
10. 13. Surrexisti vobis pascui: et lucerne arden
tes in manibus vestris. Quod exponit Greg. in
omel. ait. Liberos eni pascimus cum carnis nutri
tia & continentia coartamus. Lucernas vo ar
dentes in manibus tenemus cum & bona opa pri
mus nostris lucas exempla monstramus. Ideo q
ad 10. 13. inq. ait aplo. Providemus eni bona no
solum coram deo sed etiam coram omnibus hominibus. Qui con
trarius illi facit scandalizans primum: tenente
in domo ea que fuit eorum concubina. Item debet
omnis legari propter piculum recedendi. Sicut si
palea ponatur ad ignem piculum esset ne combureret
Et ideo cum isti tales temptent deum & supponant se
piculo non debent coicari. Si enim populi derideant ne
teneantur in domo semitas pro piculo. c. in bibenda.
extra de coha. de. t. multo magis talibus debet
prohiberi aui coicant ne in domo teneant eas. cum
bus antea coicauerunt. Non enim debet dari sacra
mentum illis qui excommunicati sunt & debet vo
luntate recedendi ad illa. q. tales non sunt in statu
saluandis: vnde Bles. de Bles vbi s. cum re
nunciata sunt prohibita extra de coicant. c. j. Sicut
non debet dari illis qui excommunicati sunt in monomachia
id est in duello. Et cum nota non recipit tale lu
crum: patet in c. Monomachia. q. q. v. vbi dicit
glo. q. talibus non est coicanda. Et idem dicit Bles.
d. ales. vbi s. Dicit autem monomachia a monos
quod est unus & machia quod est pugna cum est
bibita a lege romana. v. par. i. l. unica. l. de gla
di. Distinctionibus que sunt magis & alijs filijs glo
nis & notis: quod peccatoribus non est dada euchar
istia. v. par. i. c. p. dilectio. de coicant. dist. q. Et ra
tione ibi assignatur: dicitur. Quia nec diuine ma
iestati nec euangelice discipline congruit ut pudes
et bonos ecclesie tam turpi & infami coicantur: ledet
Et eadem conclusio habet in summa confes. l. iij. n. c. iij.
q. lxxij. Et licet dicat glo. in predicto c. q. si tales
reuerantur ad deum & penitent: eis gratia non ne
gatur. Et ita videtur fuisse determinatum in concilio
Carthaginensi vbi s. Scimus atque distinc
tibus ceterisque huiusmodi personis atque apostata
conuersis ad deum recedantibus non negari. Tamen
dicit Rich. an. iij. dist. ar. a. q. q. q. Non debet
stam eis dari coicanda. Primo propter reuerentiam sa
cramenti. Secundo propter phanorem conuersionis eo
rum. Tercio ne primus scandalis qui infima
cordis non videt. Posset tamen talibus sine dilato
eucharistia ministrari: vbi necessitate amicus
congruit seu alia pietas suaderet. pura quia reli
gionem intrant. Decille. Sunt et alij quibus &
trinitatem non debet dari communio et precepto co
delicetur mactode. Eundem est de periodicis
reus. q. q. c. latores. Et alij per quinquennium
illis qui & homicidium sacrilegium ecclesiam scan
dalizant sicut fuisse Burgundus nomine de quo
scribit. l. q. q. c. de viro. Et hoc intelligunt de ma
nifestis. Si tamen intrant religionem possunt co

municiari sicut alij religioſi. vt facie innotat ibi-
dem. Poſſet in q̃ ſe in talibus diſpenſare. que
ad relaxationem tēporis ⁊ mitigare talem peni-
tentiam: vt p̃batur p̃ dictū c. lxxviii. r̃m. q.
q. Regulariter tamen tenendum eſt q̃ in ſacramē-
to vtrūq̃ vere poſſunt haberi hoc ſacramentū eſt in
benediſſimo ſicut dicit gl̃a. extra de r̃p. c. ſuper eo. ⁊
habet eam r̃v. q. vj. c. li. quia. ⁊ l. dicit. c. Peni-
tens. Quicūq̃ iſtū vult dignè coſpicere debet ſer-
uare illud Auguſtini ſuper Iohannē ſermone
r̃v. dicitur. Qui corpus dñi ſumere volunt
ſiant corpus dñi ſi volunt viuere deſpiciat
dñi.

[illegible]

Quod pollutione debet cessare a partu.
dici corpore Consideratio secunda. R

¶ Primo dico q. per pollucioē nocet
na qd est indignū sumere b lacrim. Sc
pau est cū Tem. xv. Vir a q. cūq. cūcti
mē corū amūdus erit vsq. ad vesgas. Et Deut.
cūq. d. Si fuerit vir vob dō q. nocturno pollui
tus sit somnio egredietur extra castrat non reuer
ret pūsq. ad vesperū lauet aq. Est tū distingui
dū fm Tho an. iij. d. ar. art. iij. q. q. et Ric. co
d. ar. q. iij. Qnd sciendū est q. pollucio mul
tiplicat peccare pōt. Prio et sola de pollucioe na
ture sine vlla peccatōe cogitare. t. nūcū est signū
alicui⁹ pēi. sed pōt beatitudinem mē inducere
marie si veniat cū turpi imāginatōe de bono i
mūdiā cor palē. Et tūc et talī pollucioe q. nō p
uenit nox et crapula nox et mala cogitacōe
vel pēntu aliq. nō impedit qd a dōneccant
vbi necessitas vel deuotio id expulcatū fm p
dicto d. De rege laudabū est ad hūmilitate

quā venit cū alijs mala imaginationē in somnio
Si vō pollutio pueniat ex pcedenti cogitatione
vel ex crapula nimia: talis cogitatio vel crapu-
la licet q̄ fuerit p̄m̄ mortale: talis pollutio
retrahit oīno a cōione. vt p̄t. p̄bati p̄ c. non est.
vi. dist. 7. arg. in c. q̄ quis. iij. q. 1. Si p̄biter
a cōione q̄n q̄s post pollutionē in cō. dēclaratōe
consentit: licet illa pollutio alas nō fuisset p̄m̄
mortale. Si vō p̄dicta cogitatio vel comestio
sup̄flua nō fuerit nisi p̄m̄ veniale: non p̄biter
pollutio sequens a cōione de necessitate. cō. oēs
doctores laudat q̄ cesset ab ea ob reuerentiā sa-
crāmēt. Et hoc oīs p̄t. p̄bati p̄ dicit Gregorij i
c. sacramēt. vi. dist. Dicit etiā Alecā. de aled in
iij. p̄t. sūme in trac. de eucharistia. q̄ vbi nō est
necessitas vel scādalu mēl⁹ est abstinere. q̄ non
p̄t bñ p̄p̄i ex q̄ causa p̄gnet pollutio. Et idō
securior p̄s digēda est. vt in callud. de derico ex
cōicatio mīstrante. Itē q̄ p̄ talē pollutionē mēd
magis solito inclināt ad cogitationē ipudicā:
et nō videt bñ disposita ad recipiendū cū reuerē-
tia corp⁹ chūstī qd̄ est sacm̄ sacramētō. Tñ dē
Tho. vbi s̄. q̄ si q̄s p̄p̄et q̄ ex nulla cō mala p̄-
cessit pollutio: sed solū ex illusione demonij: sic ac-
cedit frequē in dicto in q̄to bñ. se cū magna dili-
gentia p̄parauit ad cōionem: signū est q̄ diabo-
lus homi fructū eucharistie auferre conat̄. Vñ
in tali casu p̄sultū fuit cū dā monacho: vt in col-
lanonibz patrū legit: q̄ cōicaret. et sic diabolus
videns se nō posse cōicē intentū: ab illusione ces-
savit. Tēu q̄ de hoc non possum⁹ esse certū: s̄. q̄
illa pollutio solum veniat ex illusione diabolica:
vel ex defectu nature: vbi nō est necessitas vel scā-
dalū: laudabil⁹ est abstinere. q̄ bonaz mēnū
est ibi culpā timere vbi culpa nō est. cad. cū. v.
di. Et debet abstinere tales p̄ viginti quatuor ho-
ras p̄ pollutionē fm̄ p̄dictos doctores. vt etiā
bñ in sūma cōfess. c. li. 7. n. q. lxxij.

Sed hic q̄nt Nūqd̄ acc⁹ mīmonial im-
pediat a cōione. Et daz est q̄ si fiat do-
minante voluptate: debet tal p̄biter a
cōione. c. lxxij. q. iij. c. vir cū p̄p̄ia. Si aut fiat so-
lū cō p̄cedē plūs vel reddendū debiti: non ipe-
dit: nisi vt sup̄dictū est de pollutionē nocturna q̄
accidit sine p̄tō. s̄. p̄pter imūdiā corpalē et mē-
tis distractionē. vt in q̄to Tho. in. iij. p̄t. sūme. q.
lxx. et in. iij. di. ar. ij. q. iij. Vñ dicit Grego. an
dico c. vir cū p̄p̄ia. c. lxxij. q. iij. q̄ talis est relin-
quēdus iudicio suo. Et idē ponit in sūma p̄fess.
vbi s̄. q. lxxv. Et q̄uis Alan⁹ in. iij. dist. cxxij. di-
cat q̄ ex gēs infirmitate duet⁹: licz moneri debe-
at ne accedat: si m̄ oībz modis ex deuotionē se in-
gerit: nō est p̄biter. Item licet dicat glo. an c.
oīs hō. de p̄fess. di. ij. q̄ illud qd̄ dicit in m̄l⁹ capi-
tulis iur⁹ canonis q̄ hō debet abstinere ab actu
mīmoniali aū cōione: est cōsiliū: nō p̄ceptū.
m̄ tū⁹ facientes tales q̄ vñ sunt actu mīmoniali
abstinēdo a cōione. Et b̄ pater p̄ dicit Hieron⁹

mi in c. scāno. c. lxxij. q. iij. dicit. Si aut frater
charissim⁹ q̄n q̄nq̄ vron debiti reddit: vas
care nō p̄t orandū: nec de carnibz agni comede-
re debet. q̄ si panes p̄positionis ab hīs q̄ suas
vros tenentat comedi nō poterāt: q̄nto magis
panis ille q̄ de celo descendit non p̄t ab hīs q̄
cōiugalibz paulo ante adbedere complēto vio-
lari atq̄ p̄angi. Nō q̄ nupias cōtemnem⁹: sed
eo tpe q̄ carnes agni. i. p̄i mādūcatur sum⁹ va-
care a carnalibz ogibz debem⁹. hoc Hiero. Itē
de p̄fess. di. ij. c. oīs hō. di. Oīs hō aū sacm̄ cōione
a p̄p̄ia debet abstinere vroz tribus aut quatuor
aut q̄nq̄ aut sex aut septē diebz. Et idē Ric. i
iij. dist. ar. ij. q. iij. q̄ coniuges debent abstinere
ab vsu mīmonij etiā in reddēdo q̄ntū fieri p̄t
q̄ nō est in p̄tate reddendū et necessitate non fieri
caro et nō h̄re carnalēs cogitationēs. Itē q̄ dī in
dicto c. vir cū p̄p̄ia. c. lxxij. q. iij. Licet ipsa admi-
tio cōiugij sine voluptate carnis fieri nō possit.
Et q̄ colligit q̄ quōcūq̄ quis vsus fuerit actu
mīmoniali etiā reddēdo et necessitate: debet dif-
ferre cōionez ob reuerentiā sacramētī: q̄uis nō
sit cōdēnandus p̄tō mortali si cōicet: q̄n solum
vsus fuit mīmonio: p̄t instituti fuit ab ecclia
et sine voluptate p̄domināte: vt in q̄to Alan⁹ iij.
di. c. lxxij. Si nō debet q̄s illo die q̄ cōicauit vñ
mīmoniali actu nec engere nec reddere nisi cū
difficultate fm̄ Alanū i. iij. di. c. lxxij. Et idē bñ i sū-
ma cōfess. li. iij. n. c. lxxij. q. lxxv. q̄ si illo die debet
abstinere a cibo maritali p̄ aliq̄s horas q̄ntū cō-
mode fieri p̄t. de p̄fess. di. ij. c. tribz q̄dibz. multo
magis ab actu venereo debet cōiuges abstinere i
die cōionis ob reuerentiā sacm̄. Sed beu q̄ m̄l⁹
indignissimū et imūdissimū ad tā sacramētū ac-
cedūt sacm̄ et sine vlla p̄p̄ione: q̄ oēs ad ifema-
les descendēt cruciat⁹. Ecclia vō hī q̄ agnū pa-
scalē digne sumere volūt seruāt illō Eccl. ij. Qui
timet dñm p̄p̄abit cor da sua: et in p̄pectu illi⁹
sacrificabūt animas suas. Quod nobis faciat il-
le cōcedere dignet⁹ q̄ in b̄ mirabili sacro p̄ p̄tō
nostr⁹ q̄ndie imolaf. Amen.

In sacramētissima solennitate resurrectionis dñi
nostr⁹ Jesu chūstī de eadē resurrectione Sermo
de amussēpnimus.

Ec dies quā fe-

bat dñs exultemus et letemur i ca. p̄l.
c. lxxij. Sententia est naturalū p̄bōz
di. q̄ sicut se habet oppositum in opposito: ita se
habet p̄positū in p̄posito. et ecclia: vt notat in l.
q̄ filiū. ff. de le. iij. et ibi Albi. de ro. Et hanc regu-
lā ponit p̄p̄atēcor dicit Bresso. ij. de celo et mō-
do. iij. Topl. r. Metba. et i. viij. P̄bisi. Qui etiā
in. ij. de generatione et. ij. P̄bisi. in q̄to. Et notat
causaz cōtrarij sunt effectus. et in. j. Postet. r.
Metba. itē. ait. Si vñ est causa alicuius: op-
positū est cā oppositū. Cum igit moris sit vñmū
tembilū. iij. Et b̄icoz. non immerito p̄tēnt

duobz diebz: marie in die vener⁹ scri dolumus
atq̄ lachryman sumus de horribili morte veni-
gnissimi saluatoris dñi n̄r⁹ Jesu xpi: atq̄ alioz
clauum⁹ mellissimā matrē ei⁹ et gine bñdictā vñ:
q̄ ad mōtē caluarie parit lugētes cū ea virgini
osam mōtē vñgeniū filij sui. Quapropter cum
amic⁹ debet sentire cōmoda et icōmoda sui ami-
ci: vt notat i. l. itē et diuerso. i. ff. familie bēral.
et fm̄ p̄siliū apli ad Ro. iij. Gaudere cū gaudē-
tibz et flere cū flētibz. Ideo oēs hodie letari deb⁹
parit cū illa de mīphāi resurrectione eiusdē filij
ei⁹: vt q̄ locū sum⁹ doloris et lachrymar: ei⁹ q̄
efficiamur p̄p̄es p̄solatiōis et gaudij. Et q̄
de morte saluatoris maritā p̄p̄si sum⁹ mīst⁹
cū: hodie de vita ei⁹ p̄petua ineffabilē sentiam⁹
leticiā. Qd̄ bñ p̄betavit Dauid i p̄s. tē. di. Ad
vesperū demorabit⁹ flet⁹: et ad manūnū leticia.
Ad quā leticiā nos hortat⁹ scā m̄ ecclia q̄ in to-
to officio hui⁹ sacramētissimi diei et p̄ octauā dulci-
ter canit et bā themas n̄r⁹ di. Nec dies tē. Que
et bā exponēs Aug⁹. ait. Et si dñs oēs dies fecit
hāc m̄ singulari fecisse dī. q̄ i ea plusq̄ i alijs fe-
cit. Debem⁹ q̄ et nos singulari in hac die gaude-
re. Nā etiā insensibilia hodierna die leticie gau-
dijs sū ostēdere. Vñ dñm⁹ Amb. in q̄to. In resur-
rectione xpi aer salubrior: fuit sol cōdidit: et fra-
secūdiōz. Et b. Marim⁹ dī. In resurrectione xpi
elementa oīa gliant. Nā et solē ipm̄ i hac die arbi-
tror: solito fuisse clariorē. Necesse est cū vt i hac
die sol gaudeat: et ei⁹ plus solito iocūdet resur-
rectione in cui⁹ passiōe p̄doluit. et sic in ei⁹ passiōe
magnā obscuritate: ostēdit in signū mīstie: ita i
ei⁹ resurrectione maiorē habeat claritatē i signū
leticie. Letemur itaq̄ oēs i hac die q̄ et viuos ar-
cūfulget et mortuos viuificat: et vñturos illumi-
nat. Decille. Videm⁹ nōq̄ q̄ dies illa i q̄ aliqd̄
accidit magnū bonū: vt puta q̄ p̄nceps victoriā
obtinuit et hostes subiugauit: cū leticia celebraf
et venerat. tales ei ferias p̄napes idicere p̄t. l.
a nullo. E. de ferijs. Vñ dñs p̄cepit filijs isrl⁹ oī
anno pasca solēntē celebrare in memoriā q̄ ipe
dñs eos d̄ fuit egyptiaca libauit: vt bñ Ezo.
ij. Multo q̄ magis xpiani gaudere et exultare de-
bent in hac die et pasca solennitē celebrare q̄ nos
saluator: n̄ a captiuitate diabolica liberauit: dē
diabolo triūphauit: et libatē p̄ditā hūano gene-
ri restituit. Vñ Aug⁹. in q̄dā ser. d̄ festo pasce sic
ait. Pasca xpi frēs charissimi regnū est celoz: sa-
lus mūdi: occasus iferni: glia sugnoz: vita cre-
dētū: resurrectio mortuoz: testimonij misera-
tionis diuine: cōmō mōrū: abolitō: et p̄p̄i redē-
p̄tiō bñane. Nec est dies dilectissimi quā fecit
dñs vt audistis: et ceteris: cūq̄: sanctior vñuerf:
in q̄ dñs surrexit et singlōz mētes gaudio et ex-
ultationē pfudit. Et idē in q̄to. Ps. Letamini i dño et
exultate iustit glia mī oēs recti corde. Dignus ē
em̄ vt ei honorē laudis ipēdam⁹ q̄ glia m̄m
p̄bado hodie ē ab inferis ad nos reuersus. Nā

et romani victoribz i p̄atoribz suis magnū bo-
norē pfallēdo et cūdo fecerūt: q̄ hostibz sup̄as
romā redierūt. Sic etiā. Reg. xviij. legif de Da-
uid q̄ postq̄ Solū dñq̄ lapidibz occidit et po-
pulū ei⁹ vñt reuersus cū mag⁹ glia recepit⁹ est a
suis: et mīseres i ei⁹ laudē cōcinerūt di. Saul p̄s
cussit mille: et Dauid decem milia. Et. xv. di. q̄
q̄n dñs libauit isrl⁹ de manu egyptiōz et videt
egyptios mortuos sup̄ l⁹ mar: tūc Moyses
cōcinit carnēb dñō. Letem⁹ dñō: glia m̄ ma-
gnificat⁹ ē equū et ascēsorē p̄catorū in mar. Quia
fortitudo mea et laus mea dñs et fac⁹ ē mībi in
salutē tē. Si l⁹ Maria so: o: Moysi et Baron
sup̄stimpantū in manu: egressēq̄ sūt oēs mīlie-
res p̄ cū cū tipanis et choris p̄catorē et dicētes
Letem⁹ dñō tē. Et idē et nos de victoriā et trium-
pho i p̄atorē n̄r⁹ Jesu xpi q̄ dñq̄ lapidibz et dñq̄
vulnēbz dēuit goliam. i. diabolu cū exercitu
suo: et victor de infer⁹ redit ad sup̄os: demerso
pharaone. i. ipo diabolo in pfundū inferi: dē-
bem⁹ tot⁹ p̄cor: dñq̄ iubilare di. Surrexit tps ho-
die bñano p̄ solamie. De q̄ p̄dicitur Dauid p̄s.
celij. dices ipi dñō Jesu. Glia regni tui dicit
et potētiā tuā: loq̄nt. Vñ notā faciāt filijs boim
potētiā tuā: et glia magnificētiā regni tui. De cu-
ius triūphāi resurrectione tres pulcras contēpla-
nones faciamus. Prima dicit veritatē. Secūda
cōgruitatis. Tercia iocunditatē.

Paro p̄ma in qua p̄bat veritas resurrectionis
n̄r⁹ Jesu chūstī.

Ubi dñs fidei alicui veritati triplex via
a regit. Prima dī ostēdo sigillū autēti-
cū qd̄ patet in c. sc̄pta vō autēti. extra d̄
fi. instrū. Vbi Alec. iij. in q̄to. q̄ illa scri-
pta sunt autēti et bñe robur firmat⁹: atq̄ ad
hibet fides: q̄ sūt signata sigillo autēti. Sup̄
qd̄ cūq̄ glo. Autēti sigillū dñm⁹ sigillū xpi
cui credis q̄ dñm⁹ nō ondat. Sic bñ extra de
p̄ba. c. post cessionē. et. ij. q. iij. c. cure. Itē sigillū
capli dī autēti. vt extra de p̄ba. c. cetero loco. et
c. iij. di. c. in noie dñi. Itē sigillū alic⁹ p̄napis se-
cular⁹: cui credis de p̄fess. di. vbi extra d̄ fiam
stru. c. cū dilect⁹. et. ne. q. ij. c. statim⁹. Nec glo.
Si glis bñbz sigillū autēti alicui⁹ p̄napis
secular⁹ vel alic⁹ capli seu p̄nific⁹ vel pape: fides
dā plēssima: p̄fecto dabit fides sigillo magni-
fico dñi n̄r⁹ Jesu xpi q̄ ē sūm⁹ p̄nific⁹ oīm p̄nific⁹
cū dicit aplo ad Heb. iij. Vadem⁹ p̄nific⁹
magnū q̄ p̄nificauit celos. Jesu xpm̄. Et ē rex re-
gū ac dñs dñannū Apoc. xix. Vñ et dñs dñan-
nū p̄bat sigillo suo autēti: nō dico sigillo plū-
beo vel aureo: s̄ sigillo mīstico suaz acariā et
sacroz stigm̄ q̄ appuerūt mōbz et pedibz et i la-
tere ei⁹ post illū resurrectionē. Que qd̄ acariā
fuerunt sufficiens argumentū q̄ illud erat cor-
pus vep⁹ et viuū qd̄ p̄us fuerat in cruce vulne-
ratū. Et idē ad ostēdēdā vñtates resurrectionis

ostendit discipulis suis man^u et lat^{us}: videtur Job. xx. et
videtur scriptum est. Sauli tunc ergo discipuli visus dñs.
Ira qd sciendū est fñm Bler. de X
ales in. iij. pte sume in trac. d. resurrectione
tpi. et bñm Tbo. i. iij. pte sume. q. liij. ar.
iij. q. tps resurrexit cū acarnabo nō solū ad tē
pus demonstrādis: sed in corpe suo iēnu gma/
nendis: ppter qm uoz rōnes. Primo ppter tri
umpbi glām ostendendā. De q. venerabil Be
da sup Lu. iij. q. tps resurrexit nō ex improba curā di
acarniceo rennuit: sed ut in pperuum glētrium
pbi ostēdat. Et Ebri^{us} sup Marc. dicit. Crue
t acarniceo tpi solando radqz dariores in iudi
cio apparebūt. Beda enā vbi s. iij. q. Miles i p/
lio foriter agēs t victoria obanēs mult^{is} vulne
ribz cōfossus si dicat a medic^o. Vis sanari sine
oi acarnice: vel cū acarnabo sine oi deformitate
puro q. in signū sue victorie acarniceo seruat.
Ille enā acarniceo in chulto sūt nō ad. de for: m/
tate sed ad magnā pulchritudinē. Ebri^{us} q. vbi
s. ait. Sicut bonoz est milia de plio reuerēti de
ferre scuti fractū: sic cū chulto bonoz deferre vi
ctorie sue glōsum triūphum. Secūdo hoc fecit
ppter discipuloz t oim alioz fidē cōseruandā.
Un Lu. xij. dicit discipulis suis: ostendens eis
corp^u suū sac^u stigmatibz insignitū. Videte ma/
nus meas t pedes meos q. ego ipse sum. Ubi
glō. ait. Ad dubitantiū cor: da sananda: vulne
z sunt fuata vestigia. et Job. xx. dicit Thome du
bitanti de eius resurrectione. Infer digiti tuos
buc t vide man^u meas: t affer manū tuā t mit
te in latus meū: t noli esse incredulus sed fidel^{is}.
Quod cum fecisset Thomas dicit. Dñs me^{us} et
de^{us} meus. Sup q. vba dicit Theophil^{us} ibidez.
Thomas q. p^{ri}o fuerat infidelis postea optimū
theologū se ostēdit dicēs. Dñs me^{us}: in q. pfectus
est humanā naturā tpi. et deus me^{us}: in q. cōfess
sus est naturā diuinā. Aug^{ustinus} q. sup p. dicit vba
in q. Videbat Thomas t rāgebat hoīez: t deū
quē nō videbat nec rāgebat cōfitebat. Sciendū
m fñm Bler. de Bles vbi s. q. licet Thomas vi
deret t tangentiū ad suā fidē sufficiebat vidisse
q. dñs enā vidit credidit. Et ideo saluator dicit ei
Joban. x. Quia vidisti me Thomas credidisti.
Quia vō nos potuissē^{us} dubitare et existimare
illū errasse in visu: adeo ad tollendā oēm dubi
tationē d. pcorē nō: voluit rāgere. ut in q. Leo
papa in qdā sermone. De q. dubitantiōis demo/
strandē atqz dñs^{us} voluit loqns bñs Greg. in
qdā omdia pascali in q. Egri nāqz mīro mō di
uina supnaqz demēna: ut discipulus dubitās
dū in mīro palparet vulnera carnis: in nobis
vulnera sanaret infidelitatis. Plus enā nobis in
fidelitas Thome ad fidē q. fides credentiū disci
puloz. p. t. q. dū palpādo ad fidē reducimur
nostra mēis oi dubitate postposita in fide so/
lidat. Quia enā ut in q. Brest. in li. de sensu t sen
sato. ois nra cognitio natural^{is} oīm babz a sen/
su. Ideo saluator nō post resurrectionē p qdā
ginta dies voluit apparere discipulis suis t loq
q. cū illis vrb: Btu. j. ut pater Marc. xviij. et
Marc. xvi. Lu. xij. t Job. xx. ut ostēderet se esse
illū q. o casus fuerat: manie facies ab eis palpari
vulnera sua: dicēs illis illud Lu. xij. Palpa
te t videte q. spūs carnis t ossa non habet sic vi
dens me habere.

Etia ratio q. retinuit acarniceo fuit p
pter placanōē pat^{ris} facili^{us} obtinendā t
fiduciā pat^{ris} pbedā. Acarniceo enā res
p. t. natio est qdā apud patrē p nob aduocatio
Sicut miles tacēs ab impatore iperat qñ vul
nera q. p eo p. t. sibi demonstrat. Un legi^{us} in
historia scolastica q. annipater idum^{us} par ma/
gni herodis in qdā fuitio impatoris fuit mul/
tis vulneribz p. t. s. Qui tandē ab emulis ac
cusat^{us} apud ipatorē: reicet^{us} vestibz totus demu
dat^{us} dicit. Ego cesar nolo me vbi apd te cruci
fari. sed ista vulnera q. suscepi p te loqns p me
si ego diligo te. Tūc aut cesar ipm in gram suā
recepit. et similis tps acarniceo suas patri demo
strat ut qñ nō nos dilectat q. d. bare emic ostē
dat: sic ad misericōdiam illū inducat. Un deat^{us}
Anscl. assumēs illū v. t. s. d. d. d. deo. Re
spice in facie tpi nū: dicit. Si n. vis p. respicere
i nos: respice i filiū tuū q. t. d. bare emic nos. Tpe
q. d. d. fili^{us} p. t. n. u. e. supplicās p. t. p nob ostēdit illū
vulnera q. p nob p. t. s. d. d. d. Zacharie. iij.
Dñs plag. plagat^{us} sū i domo eoz q. me diliges
bāt. Et q. rogat p. t. n. e. sinat sanguinē suū ma
nif esse cōfessū. Un Bern. sup Cant. iij. q. d. bō
secuz habes accessum ad deū vbi bō mīez an
filiū: filiū an patrē. fili^{us} ostēdit patri vulnera et
lat^{us}: mater ostēdit filio p. t. z vbera. nulla q. po
terit esse repulsa vbi tot sūt charitat^{is} insignia. B
Certo retinuit acarniceo p. t. s. d. d. d. a
iusticiā ostēdendā. Prop. misericōdiam di
co ut saluati videāt qñta misericōdia sūt re
dēpti: dñanā vō cōfessat q. iuste cōfessat deputa
tur in cōdē: cū de tanto fuerint bñficio ingn ut
in q. Aug^{ustinus} in qdā f. m. d. e. Un d. Job. xij. Vide
būt in quē trāstiterūt. et Bpo. j. Videbūt cū ois
ocul^{us}: t q. cū pupugerūt. Nō solū aut i corpe tpi
i cōfessū remanebūt acarniceo: imo enā i corpi
martyz: ut in q. Aug. i. v. d. a. d. d. di. In corpi
martyz remanebūt p. t. s. d. d. d. acarniceo i
signū victorie p. t. s. d. d. e. Et in cōdē li. enā d. d. d. d.
bim^{us} i corpi martyz acarniceo q. p tpi noie
p. t. s. d. d. e. nec erit i eis de for: mitas sed dignitas
et i corpe qdā singular^{is} pulcritudo fulge
bit. bec ille. Mīro q. magi in corpe dñi nū Jēsu
tpi appēbūt stigmata t acarniceo sue passiois q.
sūt qdā sigillū irrefragabile t sup oia alia sigil
la autētiā: ostēdēs v. t. s. d. d. e. sue resurrectionis. B
Ecūdo dico q. d. d. fides alicui v. t. s. d. d. e.
stū v. t. s. d. d. e. affirmatōe. ut bñ in c. qm^{us} p
falsam. extra d. p. b. a. t. in c. cām q. v. t. s. d. d. e.

extra d. testi. t. in c. cū sup cā. d. testi. cogē. In ore
enā duoz vel triū testiū statōē vbi. Dicit. n. e. et
extra de testi. c. licet vniuersis. Quo p. t. s. d. d. e.
dico q. nō solū duoz vel triū testiū a firmādo:
sed mītoz t qñ inuincibilū p. b. a. t. v. t. s. d. d. e.
recondit. P. t. s. d. d. e. testimonio p. b. a. t. David ei p. t. s.
i. i. p. s. o. n. a. t. p. t. s. d. d. e. Ego dormiui t somnū cepi
t curreti: q. dñs suscepit me. In sacra enā scri
ptura p. d. o. m. i. t. o. z. i. d. e. l. i. g. i. t. m. o. r. o. v. t. b. f. ad Gal.
iij. Jē p. t. s. d. d. e. loquit in p. s. o. n. a. t. p. t. s. d. d. e. p. t. s. d. d. e. Tu
aut dñe miserere mei t resuscita me: et retribuā
eis. Et E. s. a. t. i. j. vidēs p. b. a. t. resurrectionē tpi glō
sam in q. t. s. d. d. e. i. e. l. l. e. q. t. s. d. d. e. in signū: p. t. s. d. d. e.
ipm gentes dep. t. s. d. d. e. t. e. n. t. s. e. p. u. l. c. h. r. i. u. m. a. t. s. d. d. e. glō
sum. Et Job. x. in q. t. s. d. d. e. S. a. o. q. r. e. d. e. p. t. o. m. e. v. t. s. d. d. e.
i. n. o. u. i. s. s. i. m. o. d. i. e. d. s. t. r. a. s. u. r. r. e. c. u. r. s. u. t. s. d. d. e. r. u. r. s. u.
circūdaboz: pelle mea: t i carne mea videbo deū
saluatorē meū. Et Sopb. iij. v. n. i. c. u. q. s. e. c. u. r. e. s. u.
s. a. n. d. o. e. t. s. c. i. s. p. r. i. b. o. c. u. s. t. e. n. t. o. i. l. i. m. b. o. a. u. t. s. a. l. u. a. t.
o. r. e. x. p. e. c. t. a. m. e. i. d. i. e. r. e. s. u. r. r. e. c. t. i. o. n. i. s. m. e. e. v. t. s. d. d. e. v. t. s. d. d. e.
v. j. dicebāt illi mortui q. debebāt resurgere cum
tpo postq. intellexerūt ipm esse mortuū: p. t. s. d. d. e.
res se iuicē. Quisq. b. i. t. n. o. s. p. o. s. t. d. i. e. s. d. u. o. s. t. e. r.
c. i. a. d. i. e. s. u. s. a. r. a. b. i. t. n. o. s. q. s. c. u. i. p. o. r. e. s. u. r. g. e. m. u. s. E
Ecūdo p. b. a. t. h. e. c. v. e. r. i. t. a. s. t. e. s. t. i. m. o. n. i. o. a. n.
g. e. l. o. z. d. e. q. b. f. Marc. xviij. vbi d. Bn
gel^{us} aut dñi descēdit de celo: t accedens
reoluūt lapidē t sedebat sup eū. Erat aut aspe
tus ei^{us} sicut fulgur: vestimēta ei^{us} alba sicut nix. p
timore aut ei^{us} c. t. r. i. n. s. u. t. c. u. s. t. o. d. e. o. z. t. f. a. c. i. e. s. u. t. v. t.
luc mortui: dicitq. mītoz. Nolite timere: scio
enā q. Jēsu q. crucif^{ixus} ē qñs: nō est hic surrexit
sicut dicit vob: venite t videte locū vbi positus
erat dñs. Marc. q. s. v. j. d. q. maria magdale
ne t maria iacobi t salome: valde mae vna sab
batoz. i. n. h. a. c. d. i. e. r. e. s. u. r. r. e. c. t. i. o. n. i. s. v. e. n. e. r. u. t. a. d. m. o.
n. u. m. e. n. t. o. r. t. o. i. a. s. o. l. e. t. d. i. c. e. b. ā. t. a. d. i. n. u. i. c. e. Q. u. i. s.
reoluūt nob lapidē ab ostio monumēt. Et re
spiciētes vidēt reuolutū lapidē. s. a. p. m. o. a. n. g. e.
l. o. Et i. r. o. e. d. i. t. e. s. v. i. d. e. r. u. t. i. u. u. e. n. e. s. s. e. d. e. n. t. e. i. d. e. m.
coopnī stola cādida: t obstupuerūt: q. dicit illis
Nolite expauescere: Jēsu qñtis nātarenū: surre
xit nō est hic. Ecce lo^{quor} vbi posuerūt eū. Sed ire
diate discipul^{us} ei^{us} t Petro q. p. c. e. d. e. t. v. o. s. i. g. a. l. i.
l. e. a. b. i. e. u. v. i. d. e. b. i. t. s. i. c. u. t. d. i. c. i. t. v. o. b. T. r. i. p. l. i. a. a. u. t. d.
cā noiauit Petri p. t. s. d. d. e. q. v. n. a. a. l. l. i. g. e. t. B. r. e.
d. i. Petri v. o. c. a. u. i. t. e. t. n. o. i. e. n. e. d. e. s. p. e. t. e. t. n. e. g. a. n. d. e.
S. i. e. n. n. o. i. a. n. i. m. e. u. n. o. e. x. p. m. e. r. e. t. q. m. g. i. m. n. e. g. a.
u. e. r. a. t. v. e. n. i. r. e. i. n. t. e. r. d. i. s. c. i. p. u. l. o. s. n. o. a. u. d. e. r. e. t. I. n. d. i.
g. n. u. e. n. t. s. e. i. u. d. i. c. a. b. a. t. d. i. s. c. i. p. u. l. a. m. d. u. t. e. n. e. g. a. u. i. t.
magistru. s. p. t. a. n. o. n. o. c. e. t. q. n. o. p. l. a. c. e. t. S. e. c. o. a. c. a.
e. s. t. v. t. a. n. g. e. l^{us} s. i. b. i. t. a. q. s. u. m. o. p. o. n. t. i. c. i. d. e. f. e. r. r. e. t. S. i.
e. n. q. o. p. a. p. e. t. c. o. l. l. e. g. i. o. c. a. r. d. i. n. a. l. i. u. l. i. a. s. m. i. t. t. e. r. e. t.
p. a. p. a. n. o. i. a. n. i. s. e. x. p. m. e. r. e. t. c. a. r. d. i. a. l. e. o. v. o. i. n. g. e. n. e. r. a.
l. i. p. f. e. r. r. e. t. A. n. g. e. l^{us} i. g. i. t. n. o. i. a. n. i. m. e. x. p. s. i. t. P. e. t. r. u. s. t. a. q.
p. o. n. t. i. c. e. s. u. m. u. s. d. i. s. c. i. p. l. o. s. a. u. t. g. e. n. e. r. a. l. i. t. a. q. c. o. l. l. e.
g. i. u. T. e. r. c. i. a. c. a. e. s. t. q. P. e. t. r. u. s. i. n. t. e. r. p. r. e. t. a. t. a. g. g. e. n. s. p.
q. d. d. a. t. i. n. t. e. l. l. i. g. i. q. i. l. l. i. t. p. m. i. u. e. n. i. u. t. q. d. e. u. t. s. e. v. e.

raditer agnoscat. De app. t. s. d. e. q. z angelica bñ Jo
hā. x. vbi scriptū ē q. Maria stabat sola ad mo/
numētū: foris plorās. Dū q. f. l. e. r. a. t. i. d. i. n. a. u. i. t. e. t. t.
p. s. p. e. c. i. t. i. m. o. n. u. m. e. n. t. u. m. v. i. d. i. t. d. u. o. s. a. g. e. l. o. s. i. n. a. l.
b. i. s. s. e. d. e. t. e. o. s. v. n. u. s. a. d. c. a. p. u. t. t. a. l. i. u. s. a. d. p. e. d. e. s. v. b. i.
p. o. s. i. t. u. f. u. e. r. a. t. c. o. r. p^u Jēsu: q. d. i. c. e. r. u. t. a. M. l. i. e. r. q. d.
p. l. o. r. a. s. E. t. i. s. t. o. s. d. u. o. s. a. g. e. l. o. s. e. n. a. s. v. i. d. e. r. u. t. a. l. i. c.
m. a. n. i. e. v. t. b. f. Lu. xij. vbi d. Una aut sabbati
valde diluculo venerūt ad monumētū portantes
q. parauerāt aromata ut vngerēt corp^u Jēsu: et
i. u. e. n. i. e. r. u. t. l. a. p. i. d. e. r. e. u. o. l. u. t. u. i. a. m. o. n. u. m. e. n. t. o. t. i. g. r. e. s. s. e.
nō i. n. u. e. n. e. r. u. t. c. o. r. p^u Jēsu. E. t. f. a. c. t. u. e. s. t. d. u. m. m. e. t. e. c. o.
s. t. e. r. n. a. t. e. e. s. s. e. n. t. d. i. s. t. o. e. c. c. e. d. u. o. v. i. n. i. s. t. a. t. e. r. u. t. i. n. t. a.
i. l. l. a. s. i. n. v. e. s. t. e. f. u. l. g. e. n. t. i. L. u. i. m. e. r. u. t. a. u. t. i. l. l. e. t. d. e. d. i. a.
r. e. t. v. u. l. t. u. i. n. t. r. a. d. i. c. e. r. u. t. a. d. i. l. l. a. s. Q. u. i. d. qñtis v.
u. e. n. i. e. c. u. m. m. o. r. t. u. i. s. S. u. r. r. e. c. t. u. s. e. s. t. h. i. c. Nō r. e. c. o. r.
d. a. m. i. n. i. q. u. i. t. l. o. c. u. s. e. s. t. v. o. b. c. u. a. d. b. u. c. e. s. s. e. t. i. g. a. l. i.
l. e. a. d. i. c. e. s. O. p. o. r. t. e. s. f. i. l. i. u. m. h. o. i. s. t. r. a. d. i. i. m. a. n^u p. t. o. z.
t. c. r. u. a. f. i. g. i. t. t. e. r. c. i. a. d. i. e. r. e. s. u. r. g. e. r. e. Q. u. a. u. t. t. p. o. d. i.
t. e. r. i. t. s. e. d. b. e. r. e. o. c. c. i. d. i. t. r. e. s. u. r. g. e. r. e. s. c. i. a. d. i. e. b. f. Job.
xij. t. Marc. xvi. t. x. c. a. L. u. i. t. p. s. s. i. t. v. i. t. a. s. i. f. a. l. l. i.
b. i. l. Job. xij. q. v. e. r. i. s. s. i. m. e. t. e. n. e. d. u. e. s. t. i. p. m. r. e. s. u. r. r. e.
t. i. s. s. e. v. t. r. e. s. t. i. f. i. c. a. n. t. s. u. t. p. d. i. c. i. t. a. n. g. e. l. i. T. e. r. c. i. o. p. b. a. t.
h. e. c. v. e. r. i. t. a. s. t. e. s. t. i. m. o. n. i. o. a. p. l. i. c. o. Nā Marc. x. c. a. P. e.
t. r. u. s. l. o. q. n. s. i. u. d. e. i. s. d. e. t. p. o. i. n. q. t. H. u. i. c. d. e. s. u. s. a. r. a.
u. i. t. t. e. r. c. i. a. d. i. e. c. u. i. n. o. s. t. e. s. t. e. s. s. u. m. q. m. a. d. u. c. a. n. t.
m. u. s. t. b. i. b. u. m. c. u. i. l. l. o. p. o. s. t. q. s. u. r. r. e. c. t. a. m. o. r. t. u. i. s.
I. a. u. t. q. r. a. t. q. d. f. i. e. b. a. t. d. i. l. l. o. a. d. o. q. u. e. d.
c. o. m. e. d. e. b. a. t. t. p. s. R. u. d. e. t. B. l. e. c. d. a. l. e. s. i. i. q. p.
s. u. m. e. i. n. t. r. a. c. d. e. r. e. s. u. r. r. e. c. t. i. o. n. e. t. p. i. t. T. b. o. i. i. q. p. i. u.
m. e. q. l. i. i. q. a. r. v. j. q. t. p. s. v. e. r. e. c. o. m. e. d. e. b. a. t. p. r. e. s. u. r.
r. e. c. t. o. z. c. u. d. i. s. c. i. p. u. l. i. s. u. i. s. v. t. b. f. Lu. xij. t. Jo. xij.
et Marc. x. c. a. S. e. d. c. u. c. o. r. p^u g. l. i. f. i. c. a. n. t. nō i. d. i. g. e. a. t. r. e. s.
f. e. c. i. d. e. v. t. i. n. q. t. B. u. g. i. l. i. t. r. e. t. i. q. q. s. t. i. o. n. u. s. o. i. l. l. e. a.
b. u. s. v. t. u. t. e. c. o. r. p. i. s. g. l. i. f. i. c. a. n. t. r. e. d. l. u. c. e. b. a. t. i. n. n. i. b. i. l. i.
s. i. c. v. t. u. t. e. s. o. l. a. q. r. e. s. o. l. u. i. t. i. v. a. p. o. r. e. s. u. b. a. l. e. t. c. o. s. u.
m. i. t. s. i. c. a. q. m. i. s. s. a. i. i. g. n. e. a. m. b. u. l. a. t. a. c. a. l. o. r. e. i. g. n. i. s.
C. a. r. t. o. p. b. a. t. h. e. c. v. i. t. a. s. t. e. s. t. i. m. o. n. i. o. f.
q. i. f. i. d. e. l. i. u. s. i. u. e. t. t. e. s. t. i. m. o. n. i. o. g. e. n. t. i. c. o. R. e. c. a. t.
e. n. B. u. g. x. v. i. j. d. a. d. i. t. L. a. c. a. n. i. l. i. d. i. u. i.
n. a. z. i. s. t. i. a. d. u. e. r. s. u. s. g. e. t. e. s. q. m. i. l. t. e. s. i. b. i. l. l. e. q. f. u. e. r. u. t.
a. n. a. d. u. e. n. t. u. t. p. i. d. e. i. p. s. i. c. a. m. a. n. d. e. m. i. l. t. a. d. i. c. e. r. u. t. q.
s. u. p. p. o. s. u. i. m. i. f. m. d. e. d. e. i. p. s. o. b. a. t. o. e. s. e. c. t. e. i. u. d. e. o. z.
D. e. a. t. q. z. p. a. s. s. i. d. e. t. r. e. s. u. r. r. e. c. t. i. o. n. e. p. b. e. t. a. u. e. r. u. t. q. z.
p. p. h. e. n. a. s. c. o. l. l. e. c. t. a. s. r. e. c. a. t. B. u. g. v. b. i. s. d. i. c. e. s. I. n.
m. a. n. i. b. o. i. f. i. d. e. l. i. u. s. p. o. s. t. e. a. v. e. n. i. e. t. d. a. b. u. t. a. u. t. a. l. a. p. a. s.
d. e. o. m. a. i. s. t. o. i. c. e. s. t. i. t. i. p. u. r. o. o. r. e. e. t. p. u. a. t. v. e. n. i. a. t. o. s.
s. p. u. t. d. a. b. u. t. v. o. a. d. v. b. e. r. a. s. e. n. t. d. o. r. s. u. z. t. c. o. l. l. a. s.
p. h. o. s. a. c. a. p. i. e. s. t. a. c. e. b. i. t. n. e. q. s. a. g. g. e. a. t. q. d. v. b. i. s. i. t.
v. t. v. n. v. e. n. i. a. t. v. t. i. f. e. r. s. l. o. q. t. t. c. o. r. o. n. a. s. p. i. n. e. a. c. o. r. o.
n. e. s. U. e. l. l. u. t. e. p. l. i. s. a. n. d. e. f. t. m. e. d. i. a. d. i. e. n. o. t. e. n. t. t. e. n. e.
b. i. o. s. a. v. i. t. t. i. b. o. b. o. r. t. m. o. r. t. e. m. o. n. e. f. a. m. b. o. d. i. c. h. o.
s. o. n. o. s. u. s. c. e. p. t. i. t. t. u. c. a. b. i. f. e. r. s. r. e. g. r. e. s. s. u. s. a. d. l. u. c. e. v. e.
n. i. e. t. p. r. i. r. e. s. u. r. r. e. c. t. i. o. n. i. s. p. r. o. a. m. o. r. e. u. o. c. a. t. o. s. o. s. t. e. s. o.
h. e. c. s. i. b. i. l. l. e. d. i. c. e. r. e. t. P. r. o. b. a. t. e. t. v. i. t. a. s. r. e. s. u. r. r. e. c. t. i. o. n. i. s.
t. e. s. t. i. m. o. n. i. o. p. i. l. a. n. q. p. r. e. s. u. r. r. e. c. t. o. z. t. p. i. s. e. p. t. i. e. p. l. a. s.
n. b. e. n. i. o. i. m. p. a. t. o. r. i. d. i. N. u. p. a. c. a. d. i. t. q. d. i. p. e. p. b. a. n. i.
i. u. d. e. o. s. s. e. t. s. u. o. s. p. o. s. t. e. r. o. s. i. n. c. r. u. d. e. l. e. d. a. n. a. n. o. s.

nē p̄ inuictiā decessisse. Nam cū p̄missum b̄ent
q̄ illis de celo mitteret sc̄os sc̄os q̄ eoz rer me
rio diceret: ipsi cū habuissent et vidissent cū
eos illūinasse: lep̄osos mūdasse: palyncos cu
rassē: demōes ad boīdo fugasse: mortuos resu
suscitasse: dixerūt illū p̄napea sacerdoni isidiāco
ei magū esse: nubi aut tradiderūt: alia pro aliq̄
mētentes p̄legē eoz agere. Ego aut credidi ita
esse et flagellari tradidi arbitrio eoz. At illi cru
citerūt eū: et eadē mortuo et sepl̄to custodes ad
diderūt. Ille v̄o multo meo custodiēdo cū
die terra resurrexit a mortuis. sed int̄m caruit
neq̄ia iudeoz: vt darēt eis pecunias: dicentes.
Dicite q̄: discipuli ei⁹ nocte corp⁹ ei⁹ rapuerūt. Ve
rūm milites cū accepissent pecuniā: id qd̄ factū
est tacere nō potuerūt. nō et illū resurrexisse testa
ri sūt: se a iudeis pecuniā accepisse. Hoc aīō
sepl̄t: ne aliq̄s aliis referēs mētias: et cūlmet cre
dendū esse mēdacijs iudeoz.

S Erat p̄napalī dīco q̄ alīcui v̄itā dā
t fides exhibēdo actū mīrifico. extra d̄
bere. cū et inuictio. Un̄ vera miracula
sūt sufficiēs testimoniū alīcui⁹ veritatē. c. audiuī
mus. extra d̄ reli. et v̄. s. a. et c. venerabili fratri no
stro. extra d̄ testib⁹. Et b̄ mō cōfirmat v̄itas iesu
xpi. videlicet ex opib⁹ miraculof et stupēdis. Et vt
de ceter⁹ taceam⁹. Prīmū miraculū fuit illd̄ qd̄
b̄t Mat̄. xviij. Et ecce tremor⁹. acutus ē ma
gnus. q̄ vt inq̄t Hiero. i. q̄stidib⁹ ad Nēbidiaz
nō est fact⁹ more solito. sed ita magn⁹ vt cōcūte
ret oīa et cū glōrie terre minaret. Secūdu mir
culū fuit ipsi⁹ xpi de sepulchro egressio sine ap
p̄nōne ipsi⁹ sepulchri. Nā lig dīcat Mat̄. xviij.
q̄ descēdēs angel⁹ de celo reuoluit lapidē: b̄ nō
fecit vt xps exire possēt: s̄ vt oēs hoīes intelligere
possent: ipm̄ resurrexisse: cū nō viderēt eū i sepul
chro. Un̄ Beda in q̄dam f̄mone inq̄t exponēs
p̄dicta v̄ba. Accēdēs aut angelus reuoluit lapi
dē: nō vt egressuro dño ianuam pāderet: sed vt
egressus illi⁹ iā fac⁹ hoībo p̄beret dīcātū. Greg.
q̄ i omelia pascali inq̄t. Sic i sua natiuitate ex
iit xps de vtero v̄gis clauso: ita in resurrectione
exiit nō agro sepulchro. Job. q̄. et d̄: q̄ intra
uit ad discipulos suos ianuis claus. et q̄ paruit
corp⁹ suū fuisse gl̄ificatū. Terciū miraculū fuit
custodū sepulchri p̄stratio: de q̄bo d̄ Mat̄.
xviij. q̄ facti sūt vult mortui. Et b̄ p̄phatū fue
rat p̄. l̄. xviij. vbi d̄. p̄ba. Exurgat d̄ et dissipet
inimici ei⁹: et fugiat q̄ oderūt eū a facie ei⁹.

S Quartū miraculū fuit alioz mortuoz re
surrectio v̄nute resurrectionis xpi: de q̄bo
d̄: Mat̄. xviij. Multa corpa sc̄oz qui
dormierāt resurrexerūt cū eo et intrauerūt i san
ctā ciuitatē et apparuerūt mlt̄. vñ refert Nicode
mus in euāgelio suo: q̄ inf̄ alios mortuos re
surrexerūt duo q̄ erāt cogniti in tota ciuitate b̄ie
rusalē: q̄ vñ appellabāt Larin⁹: et alē Leonn⁹
q̄ fuerūt filij simonis sc̄i senis: q̄ b̄ns xpm̄ i vl

nis dixerat. Nūc dīmit̄ tē. Qui resuscitāt iuar
uerūt sinagogā iudeoz rep̄bēdēs iudeos de
occasione xpi: dicētes cū filiū dei et resurrexisse a
mortuis. Et q̄bo oībo apparet v̄itas resurrectio
nis dñi n̄r Iesu xpi. De q̄ cū gl̄iosa v̄gine Ma
ria gaudētes hāc illi laudē decantemus.
Faciamus dulcē cantū ad v̄ginem Mariam
Ut cōsolemur suū planctū: antictatē et dolorē.
O Maria impatrit mundi vniuersi
Aduersitates tue o mīlīer felix in magnū n̄sum
sunt cōuerse

Preterit dīco mīlī: q̄ vidisti dolore affectū
Tuū filiū Iesu xpm̄: in cruce totalit̄ vulneratū
Hodie resuscitatus est cū mariō splēdore
Tuus fili⁹ delicat⁹: q̄ mortuus p̄ n̄ro amore
Quare ampl⁹ noli trīstari o benigna dñā mea
Sed tuū vultū exilara o dulcē v̄go Maria
Pars secunda huius sermonis de cōgru
te resurrectionis dñi nostri Iesu xpi.

Lēm sniam Alex. de ales in. iij. p̄tē sū
me in mac. de resurrectione xpi. q̄. et b̄
Tho. in. iij. p̄tē sūme. q̄. liij. ar. j. cōgru
um fuit dñm n̄m resurgere a mortu
is: imo possum⁹ dicere necessariū: marie triplī
rōne. s. sūm n̄r: et b̄n. Prīmō rōne sūi cōgru
um fuit et necessariū xpm̄ resurgere a mortuis.
Et b̄ p̄bat triplī rōne. Prīmā d̄ p̄uictōis. f̄m
em sniam oīm theologo: marie Alex. de Ales
vbi s̄. q̄. et b̄ Tho. i. iij. p̄tē sūme. q̄. liij. ar. j. et
Rich. i. iij. di. xij. et Bona. ibidē. ar. j. q̄. et mul
to p̄ alioz: quīs xps vere mortu⁹ fuerit: cū diu
nitās nunq̄ fuit separata a carne eius mortua. s̄
nec enā separata fuit ab aīa. Nō em̄ decebat deū
sive v̄bū diuinū ab hūanitate separi quā sibi
dissolubili m̄rimonio cōiūcterat. s̄ nō decet v̄s
rū relinq̄re vroz: nec ecōtra sine cā. c. ij. d̄ dīmor
tjō. Un̄ Leo papa inq̄t. Tāta est vnio dei et ho
minis vt nullo supplicio possent dirimi n̄ morte
distingui. Et Aug⁹. sup̄ Job. ait. Verbu⁹ et q̄
suscepit hoīes nūq̄ separū fuit ab eo. Et Dama
st. Anathema sit q̄ dicit v̄bum deposuisse qd̄ se
mel assūpsit. Rō p̄t assūpti. q̄ cū d̄ aliq̄d dō
nū dat: nō subtrahit illd̄ sine culpa. Lūz ḡ nec ex
p̄te anie nec ex p̄te corpis xpi aliq̄ culpa infuere
rit: nō debuit diuina liberalitas ab ania ip̄a v̄l a
carne sibi semel vnita separi: licet ipse hūanitatē
p̄tes integrales p̄ mortē essent ab inuicē separē
p̄ redēptiōe hūani gener⁹ p̄ficiēda. In b̄ aut sen
su d̄: v̄bū dei nunq̄ fuisse separū ab hoīe quē
semel assūpsit. q̄ nūq̄ seuerus fuit ab aliq̄ qua
p̄te. nā et cū aīa ad libū descēdere et cū carne i nu
mulo iacere sp̄ p̄iunctū fuit. Unde August. con
tra Felicianū et Magister in. iij. dist. xij. dīat q̄
christus in sepulchro carnem suam non deo
ruit. Quap̄: op̄ter non fuit conueniens vt caro
coniuncta diuinitati remaneret in miseria mor
tis. ergo necesse fuit ipsum de morte ad vitam
resurgere: vt diuinitas q̄ est vita viuētiū cōs

tingeret carni viuere: et nō remaneret cōiūcta car
ni mortue: quā nec mortuā nec vīā rōnabilē
debebat vnq̄ dīmittere. Et hec ē rō q̄r caro xpi
in sepulchro nō fuit putrefacta f̄m Alex. d̄ ales
vbi s̄. Nā si v̄tus creata vnita corp⁹ nō p̄stip
sum corripit: vt patet de aīa. ḡ multo fort⁹ v̄
diuina vnita corp⁹ xpi nō p̄stipat ipm̄ corripit.
Et b̄ est qd̄ inq̄t glo. sup̄ illud p̄. xv. Nō dabis
sc̄m̄ tuū videre corruptionē. vbi ait. Corp⁹ xpi
sc̄ificatum p̄ qd̄ alia sanctificant non patiens
corrupti.

Quod si q̄rat Quare ergo statim nō resur
q̄ rexit postq̄ mortu⁹ fuit: vt diuinitas nō
staret cōiuncta corp⁹ mortuo: nec p̄ mo
mentū. R̄ndet Alex. de ales vbi s̄. assignat tres
rōnes. Una q̄z est: vt p̄bare vere mortu⁹. Nā
si statim resurrexisset: multi putassent illū vere
nō fuisse mortuū. Quia igit sicut in ore duoz
vel triū testū stat oē v̄bū ita duob⁹ v̄l trib⁹ die
bus ostēdit aliquē vere esse mortuū. Idō dñs
n̄r ad resurgēdū expectare voluit istū terminū.
Et p̄pterea glo. sup̄ illud. j. ad Cor. xv. Resurre
xit tertia die. ait. P̄: obara. i. vera morte. P̄t⁹
aut Rauen. inquit. Tres dies voluit esse sue se
pulture: q̄ in celo sunt restauratur⁹: q̄ in terra re
paratur⁹: et q̄ ap̄d iseros redēptur⁹. Alij aut dī
cunt q̄ q̄ nūc⁹ temari⁹ est p̄fect⁹: vt ait p̄. s. j.
S̄ celo et mūdo. q̄z b̄z p̄ncipiū: mediū: et finē. idō
ad significandū q̄ resurrectio sua perfecta fuit:
christ⁹ tertia die resurgere voluit. Et hoc figura
tū fuit in Jona p̄pha: de q̄ inq̄t saluator Mat̄.
xij. Sicut fuit Jonas in v̄tre ceti trib⁹ dieb⁹ et
trib⁹ noctib⁹: ita erit fili⁹ hoīs in corde terre trib⁹
dieb⁹ et trib⁹ noctib⁹. Dīat aut Aug⁹. in. iij. d̄ tri
ni. q̄ hoc intelligit p̄ s̄nechochen f̄m. quā p̄ca
p̄t p̄. p̄ toto. Un̄ p̄ma dies acapit f̄m postres
mā sui p̄tē. Secūda aut dīcō f̄m se totā et integrā.
Tercia v̄o f̄m p̄tem sui p̄ma. Et sic fuerūt tres
dies. et q̄libet eoz habuit suā noctē p̄cedentem.
Tūc em̄ f̄m Bedā mutat⁹ est ordo et cursus di
erū ac noctū. Antea em̄ dies p̄cedebāt et noctes
seq̄bant: ad denotandū q̄ hō ceciderat de die gr̄e
in noctē culpe. Post passionē v̄o xpi et ei⁹ resur
rectionē noctes p̄cedūt et dies sequunt: ad signi
ficandū q̄ per eā homo redit de nocte culpe ad
diem gr̄e. De hora aut resurrectionis diuersa fu
it opinio. Alij em̄ dixerūt cū resurrexisse media
noctē: in q̄ more romano incipit dies naturalis
lmore romano. ff. de ferijs. Alij v̄o dixerunt q̄
resurrexit mane. Et dīat sc̄us Bona. in. iij. di.
xij. q̄ p̄dicat opiniones p̄nt p̄cordari. q̄z duplī
ater d̄: res fieri. Aut q̄n sit f̄m veritates. aut q̄n
innoretat. Illi ḡ q̄ dixerūt cū resurrexisse me
dia noctē denotauerūt horā q̄n facta est resurre
ctio. Illi aut q̄ dixerūt resurrectionē factā mane
denotauerūt horā q̄n innouit. Et idō Job. x. d̄:
Adbuc tenebre erāt. q̄z auroa media est in te
nebras nocti et lucē p̄fectā diei. et ideo ab vtroq̄

p̄tē notari: sicut mediū ab extremis. q̄z p̄ncipat
naturā v̄triusq̄ extremi. Nec Tlico. d̄ Lera sup̄
Mat̄. xviij. p̄all. ca. sup̄ v̄bū. otto iā sole. R̄
Ecūda rō q̄r p̄gruū fuit xpm̄ resurgere
d̄ p̄fectiōis: sic arguēdo. Oē tōnū est no
bili⁹ sua p̄tē: et vna p̄o sine alia est iecta
vt inq̄t Brest. aī. p̄bisi. et v. Metha. Lū ḡ b̄o
sit cōposit⁹ et aīa et corp⁹: vt inq̄t Brest. q̄. de aīa.
patet q̄ p̄fectiō: est aīa cōiuncta corp⁹ et corpus
vnitū aīe: q̄z si sunt ab inuicē separi. Un̄ Brest. xj
Polin. et xviij. d̄ aīalib⁹ inq̄t. q̄ corpus vnū est
nobili⁹ corp⁹ mortuo. Lū ḡ aīa sine corp⁹ sitū
p̄fecta: et ecōtra corp⁹ sine aīa sit ip̄fectū sicut
p̄o sine suo toto. igit oportuit q̄ aīa xpi vniret
suo corp⁹: et ecōtra. cū in xpo debuērit eē oīs p̄fe
ctiō q̄ rep̄at in natura hūana. Si em̄ nō resur
rexisset: ip̄fect⁹ remāsisset: p̄ eo q̄ b̄o n̄ fuit. Nā
p̄ illo tpe q̄ ania xpi fuit a corp⁹ separata et ecōtra
chūst⁹ b̄o n̄ fuit: vt inq̄t sc̄us Bona. i. iij. di. xij
ar. j. q̄. in corp⁹ q̄stidib⁹. Un̄ d̄ Brest. aī. Me
theo. q̄ b̄o mortu⁹ n̄ est b̄o nisi equo ce. Ad hoc
ḡ vt nō remaneret in ista ip̄fectiō: ecōgruū fuit
imo necessariū vt resurgeret a mortuis. alias se
q̄ret q̄ fuit: discōrdia in hūanā naturā q̄ erat
in xpo et diuinā: qd̄ est ip̄ossibile: cū essent vnite
vīdō p̄fectissime charitatē. Nā dīat ē q̄ aīa ap
penit vniri suo corp⁹: vt inq̄t Brest. viij. Et b̄. Si
ḡ diuina nafa potēs facere hāc vnionē: noluisse
illā facere: necessario seq̄ret p̄cludēdū q̄ natura
diuina i discōrdia esset cū hūana et aīa: nullas
hūis cōz differēdi istā vnionē. Nā finis ip̄onē
cessitatē agē: vt patet. q̄. p̄bisi. q̄. Metha. ac. iij.
Et b̄. Qñcūq̄ ḡ aliq̄ duo naturalr vniant et sub
stantialit̄. si p̄t aliq̄d faciēdū vel habēdū sepe
facto vel bito illo. p̄t qd̄ separāt: debet iūcto cō
iūgi et subalit vniri. alit nō essent separa. p̄t illd̄
em̄. Lū igit aīa et corp⁹ dñi Iesu fuerūt subalit
vnita: et corp⁹ separa p̄ mortē fuerūt facta solū vt
fieret de p̄tō originali satisfactio et gener⁹ hūani
reparatio. ḡ facta satisfactiōe et reparatiōe debuērit
iterato vniri: adimpleto fine illi⁹ separatiōis. alias se
q̄ret q̄ essent separa. p̄t aliq̄ q̄ p̄t hūanā redē
ptiōe faciēda: qd̄ est falsum. Lū igit diuinas
xpi b̄tē p̄tēz p̄iūgēdi aīas illi⁹ cū corp⁹: qd̄ p̄t
q̄z p̄ v̄tutē ipsi⁹ diuinitatē xpi oēs mortui resur
gēt: vt d̄ Job. xij. et j. Cor. xv. vbi apls ait. Qñ
qd̄ p̄ boīem mors et p̄ boīes resurrectio mortu
ozū. a fortiori potuit resuscitare corp⁹ sibi vnitū
q̄: qd̄ ē cā alioz vt sint talia: illd̄ est mariale
sibi p̄. iij. metha. ḡ necessario p̄cludit q̄ ipm̄ re
suscitauit. Un̄ Aug⁹. in li. de traditiōe simboli
ait. Impossibile fuit vt auctor vire nō rediret ad
vitā. Quō em̄ posat mortis legib⁹ dēnnēti q̄ id
circo est mortu⁹ vt mort⁹ adimeret p̄tēz. Lū
ḡ dēnnēti est: illū nō credere surrexisse ad aī
p̄ceptū d̄ tūmlo mortu⁹ emerit. Indubitan
est tenendū ipm̄ dñm Iesum resurrexisse a mor
tuo. Nā vt s̄ p̄batū est: necessario est tenendū

q̄ facta restaurandē humane redēpōis p̄ sepa-
nonē anīe t̄ corp̄is ch̄risti ipsa diuinitas p̄cupi-
uit facere vnionē illor̄: alit̄ sequeretur q̄ esset con-
traria nature hūane. vt s̄ p̄bat̄ est. S̄ ill̄ opor-
tet dicere q̄ aīa ch̄risti sepa- a corp̄e facta redē-
pōne hūana desiderabat reuniri corp̄i suo: ne
p̄maneret in hac igne. Lū igit̄ et dispositōe
in agente et p̄posito t̄ p̄nente necessario sequitur
actio: vt d̄. q̄. de aīa. q̄ in cōuincibiliter cōdud̄
resurrectionē ch̄risti vere esse facta: t̄ necessario
fuisse fiendā.

Etia rō d̄ p̄mīatōis. Si enī p̄ q̄ d̄ de
lūe p̄ ea t̄ puniri debet. c. si. de imū. eccl̄.
et cap̄talis. d̄ iur̄ p̄atro. l. et factō. s̄.
iulian̄. ff. de vul. t̄ pu. l. b̄eres. ff. de b̄is q̄. vt in
di. et Sap̄. q̄. c. Lū miserandēs dei sint sup̄ oīa
opa aīe. p̄. c. lū. q̄ q̄s p̄ ea p̄ q̄ b̄n̄ agit debet p̄-
miari. Lū igit̄ ip̄s exposuerit corp̄is suū passi-
om̄ p̄ caritate t̄ tolerauerit tot̄ acerbissimā tor-
mētā: q̄ cōgruū fuit imo necessariū q̄ntū ad ius-
ticiā vt i ip̄so corp̄e gl̄ificaret̄. Virtut̄ enī est fa-
ciend̄ bonor̄: t̄ retribuendū p̄mīū: vt d̄. j. P̄bi.
et iū. l. c. h̄bi. Quia igit̄ sc̄pt̄ est Luc̄. xiiij. t̄. xviij.
et Mat̄. xxiij. Qui se humiliat exaltabit̄. Lū ch̄ri-
stus humiliauerit sc̄pt̄m fact̄ obediēs vsq̄ ad
mortem: vt d̄ ad P̄bi. q̄. ḡ iusticia exigebat vt
exaltaret̄ vsq̄ ad gl̄ias resurrectionis. Un̄ p̄ba i
p̄sona ip̄i ait p̄. c. xviij. Dñe p̄bati me t̄ cōgruū
fuit mētū p̄gūisti sc̄lōes meā t̄ resurrectionē meā.

Secundo p̄bat̄ cōgruitas resur-
rectionis ch̄risti rōne nostr̄. Et hoc enī tri-
pliat̄. Primo rōne cōfirmatōis. s̄. an fi-
des i spe. Primo in fide. q̄ p̄ aīe resurrectionē cō-
firmata est fides nostra circa diuinitatē aīe. Si
enī nō resurrexisset hoīes n̄ credidissent ip̄m fu-
isse verū deū. Un̄ in p̄. c. xix. ip̄s inq̄t p̄tri. Que
utilitas in sanguine meo: dum descēdo in corru-
ptionē. Ubi gl̄ia inq̄t. Si corruptū fuerit corp̄
meū t̄ sanguis meū t̄ nō resurrexero: nemini an-
nūciabo: t̄ nullū lucrabo: q̄ vō resurrexerit cō-
gnouerūt oēs q̄ vere erat deus. Nā oīs effect̄
naturalis est demonstratiū sue causē. vt inq̄t au-
tor in l. de caus̄. Lū igit̄ cā p̄maria resurrectionis
mortuor̄ sit diuinitas: ch̄rist̄ q̄ v̄tute p̄pria res-
urrexit ostēdit se esse deū. Et sic p̄firmauit nos
in fide diuinitatē sue. Et s̄ ill̄ in spe. s̄. q̄ nos resur-
gemus. Nā corp̄ sequit̄ naturā sui capitis. Lū
in diuersis. ff. de reli. t̄ sump. fu. Et accessoriū se-
quit̄ naturā sui p̄ncipal̄. c. accessoriū. de re. i. l. i.
vj. l. cū p̄ncipalis. ff. de re. i. l. ad rē mobilē. l. ad
legatū. ff. de p̄ura. l. i. ff. de pecu. l. c. l. eos. in p̄mo
r̄iso. l. de vul. l. i. l. de pos. Et ideo cū ch̄ri-
stus caput nostrū t̄ n̄r dux t̄ p̄ncip̄s resurrex-
it: possum̄ t̄ nos resurrectionē sp̄are. Q̄ si nō
resurrexisset p̄dita fuisset spes nostra. Un̄ ap̄l̄
inq̄t. ad Cor̄. xv. Si ch̄rist̄ nō resurrexit: ḡ in-
anis est p̄dicatio t̄ fides n̄ra. Et gl̄o. sup̄ Lu. vi.
ca. inq̄t. Si nō est veritas resurrectionis ip̄i: non

est fructus passionis eius. Et. j. ad Cor̄. xv. itē
dicit ap̄l̄. Si ip̄s nō resurrexit: neq̄ mortui re-
surgent. Veni q̄: ip̄s vere resurrexit: ideo absq̄
villo dubio t̄ nos resurgemus. Un̄ inq̄t ap̄l̄
vbi s̄. Si ch̄rist̄ p̄dicat̄ q̄ resurrexit a mortuis
quō q̄dam in nobis dicit q̄ resurrectio mortu-
orū nō est. q̄. d̄. imo absq̄ dubio est. Et hoc du-
as cōfirmatōes. s̄. in fide t̄ sp̄etāgit ap̄l̄. j. Pe-
tri. j. di. De s̄ suscitauit eū a mortuis: vt fides no-
stra t̄ spes esset in deum.

Secundo cōgrua fuit resurrectio aīe respec-
tu n̄r rōne recōciliatōis: vt. s̄. nos per
p̄cā n̄ra a deo auersos illi reconciliaret̄.
Un̄ ad Heb̄. ix. d̄. Ch̄ristus introiuit in celum
vt appareat vuln̄i dei p̄ nob̄. Et ad Ro. viij. itē
rū inq̄t ap̄l̄. Ch̄ristus Iesus qui mortuus est
imo q̄ t̄ resurrexit: qui est ad dextrā dei: q̄ etiam
interpellat p̄ nobis.

Etia fuit necessaria t̄ cōgrua rōne nos-
tre instructionis: vt inq̄t Tho. in iij. p̄e
summe. q̄. l. ij. art. j. in corp̄e q̄stiois. Et b̄
trip̄l̄r. Primo vt sicut ip̄s resurrexit a mortuis
ita t̄ nos resurgam̄ a p̄cīs. Un̄ ad Col̄. iij. d̄.
Si cōsurrexistis cū ip̄o: q̄ sursum sunt q̄rite.

Secundo vt sicut ip̄s post resurrectionem
habuit nouā vitā: ita t̄ nos i nouitate vi-
te ab̄l̄em̄: iuxta illō ap̄l̄ ad Ro. xij. Renouam̄
spū mentis vestre: induite nouū
hōiem q̄ fm̄ deū creatus est in iusticia t̄ sc̄ritate
veritatē. Et. j. ad Cor̄. v. d̄. Expurgate v̄m̄s ser-
mētū vt sit noua cōsp̄ctio sicut est: azim̄: etiam
pasca nostr̄ imolat̄ ē ch̄rist̄. Itaq̄ epulemur
nō in fermēto veteri: neq̄ in fermēto maliciē
in azimis sinceritatē t̄ veritatē. Et ad Ro. v. itē
rū inq̄t Paulus. Quō ip̄s surrexit a mortuis
p̄ gl̄iam dei patris: ita t̄ nos i nouitate vite am-
bulē. Et iō nō d̄: esse v̄m̄ mēbrū ip̄i q̄ spūas
liter nō resurgit cū suo capite ip̄o p̄ nouitatē vi-
te: a q̄ nos ip̄iani dicimur. de p̄. c. dist. iij. c. post
q̄ ascendit. Eap̄: op̄ter ap̄lus ad Ro. iij. h̄c rō-
nem tangēs inq̄t. Ch̄rist̄ mortuus est p̄p̄ deli-
cta nostra: t̄ resurrexit p̄p̄ iustificatiōem nostrā.

Tercio ad instruendū nos q̄ sicut ip̄s resurre-
xit ampl̄ nō moritur: iuxta illud ap̄l̄ ad Ro.
vi. Ch̄rist̄ resurgēs ex mortuis iam nō mori-
tur: moris illi vlt̄a nō d̄nabit̄. ita t̄ nos ampl̄ nō
debem̄ redire ad mortē p̄cōr̄: sed viuere sp̄ cū
ip̄o i gr̄a: t̄ dicere cū ap̄l̄o ad Gal̄. ij. Ch̄risto cō-
fusus sum cruce: viuo autē iam nō ego: viuo vō
in me ch̄ristus.

Etia p̄ncipaliter fuit cōgrua t̄ necessa-
ria resurrectio ch̄risti respectu beatorū. s̄. an-
gelor̄ t̄ aīar̄ sc̄pt̄ t̄ corp̄or̄ gl̄ificatōis
n̄r: vt crederet illis gl̄ia t̄ cōsolatio in cōtemplā-
da hūanitate ch̄risti: vt inq̄t Alex. de alea vbi s̄.
Un̄ de ip̄o inq̄t ap̄l̄s Pet̄. j. ca. suc. j. canonice
In quē desiderāt angeli p̄spicere. nō solum cū

sc̄i delectant̄ in p̄tēplatiōe deitatis: sed enī hu-
manitatē Iesu ip̄i sicut p̄p̄teritum fuerat Esaiē
xxij. vbi dicit̄. Regē in decore suo videbūt. Et
ob h̄c causā necessaria fuit ip̄i resurrectio: ma-
xime vt sc̄i in aīa t̄ corp̄e b̄n̄ficarent̄. In aīa
p̄tēplādo diuinitatē t̄ aīa: ip̄i gl̄oriosā. In corp̄e
pore vō vidēdo corpus ip̄i omni gl̄ia pleniss̄-
mū. Et sic pars pars sc̄da hui⁹ fm̄ois.

Pars tertia de iocūditate resurrectionis domi-
ni n̄r Iesu ip̄i.

Ultras cōsolatōes de passione er-
m̄ surrendōe ip̄i habuerit diuersi de q̄-
bus hic paucas enarrabim̄. Dimis-
sa igit̄ p̄ncipali cōsolatōe q̄ fuit ip̄i
ch̄risti: de quo dicit̄ potest illd̄. q̄. Machabeorū
j. Tempus affuit q̄ sol refulsit q̄ prius erat sub
nubilo. Ip̄s enī sol iusticię ip̄s qui in passione
fuit sub tripl̄i nubilo. s̄. mortalitatē q̄ ad corp̄
passibilitatē q̄ ad aīam: t̄ multiplicē penalitatis
q̄ ad vtrūq̄: bodie de isto tripl̄i nubilo exiit
et in mūdo refulsit. Nā corp̄ eius induit imor-
talitatē: aīa impassibilitatē: t̄ vtrūq̄ oimodā
gl̄iam t̄ felicitatē. Un̄ Leo papa ait. Post passi-
onē ip̄i rupt̄ vinculis mortis infirmitas in vir-
tutē: mortalitas in eternitatē: t̄ cōtumelia transi-
uit in gl̄ias. Omitte dō enī dicere de donis cor-
poris gl̄iosi ip̄i: dñi t̄ de gl̄ia aīe illi: q̄: hec ex-
cedūt hūanū ingenij facultatē: dico q̄ cōsolatio
p̄ma fuit sanctor̄ pat̄r quā habuerunt statim
post passionē ch̄risti ad q̄s descēdit aīa aīe glo-
riosa sicut p̄bat̄ fuit p̄ David p̄. c. xvj. vbi in-
q̄t. Sedētes in tenebris t̄ in vmbra mortis v̄m̄-
cos in mendicitate t̄ ferro: t̄ eduxit eos de tene-
bris t̄ de vmbra mortis: t̄ vincula eor̄ dirupit
q̄: cōmuit portas ereas t̄ vetres ferreos cōfre-
git. Et Eccl̄. xxiij. dicit̄ fuit i p̄sona ip̄i. Pene-
trabo oēs inferos: t̄ liberabo eos sperā-
tes in me. Osee q̄. xij. dicit̄ fuit. O mors ero
mors tua: morsus tu⁹ ero o inferne. Hoc autē fu-
it p̄ueniēs. Nā vt inq̄t Bress̄. it. Et b̄. amicor̄ p̄-
sentia delectabilis est in bonis fortunis t̄ i in-
fortuniis: alieuiant̄ mistari cōdolent̄ eis ami-
cis. Et in talib̄ auxiliari nobilissimū t̄ delecta-
bilissimū est. Lū igit̄ ch̄rist̄ singulari amore af-
ficere sc̄is patribus. iuxta illud Job. xv. Vos
amici mei estis t̄ ideo nō imento descēdit ad il-
la loca subterranea t̄ extraxit illos: q̄p̄ singulis
extraq̄ inq̄t illud Diere. xxiij. In charitate p̄p̄-
tua dilecti t̄ ideo extraxit te miserās tu. Sc̄dū
est ergo q̄ aīa ch̄risti statim cū mortu⁹ fuit: cū
mania angelor̄ multitudinē prexit ad inferos.
Demones autē in aere cōmorantes hoc vidētes
statim annūciauerūt demonib̄ infernalib̄ mor-
tū quēdā cū maria turba angelor̄ aduēta-
re q̄ videt̄ velle infernū impiose intrare t̄ eos de-
bellare. Propter q̄ portas infernales clausē-
rūt. Sed angeli p̄euntes ad ianuas inferni pul-
santes clamauerūt dicētes illud p̄l̄. xxiij. Tolle

te portas p̄ncipes vsas: t̄ deuamini porte eter-
nales t̄ introibit rex gl̄ie. Quib̄ r̄sponderūt demo-
nes. Quis est iste rex gl̄ie. Nunq̄ enī huc venit
mortuus cū tali audacia. Erill̄ dixerūt. Domi-
nus fortis t̄ potēs: dñs potens in p̄lio. Et cum
adhuc nō agerent. itē clamauerūt angeli dicen-
tes. Tollite tē. Quib̄ r̄spondēdo Quis est iste
rex gl̄ie. Illi dixerūt. Dñs virtutū ip̄e est rex glo-
rie. Quib̄ dictis occiderūt t̄ confraxerunt por-
te infernales. Et hoc figuratū fuit iudiciū. xxiij.
vbi d̄: q̄ Samson portas clausas gaze ciuita-
tis app̄bēdit t̄ asportauit. S̄ ill̄ recitat Valer̄
maxim⁹ q̄ q̄dā vorago maris rome apparuit q̄
totā ciuitatē de putredine creuit: cōripere vide-
bat̄: t̄ p̄pterea multi moriebant̄. Sibilla autē re-
spondit eis illā voraginez nunq̄ cessaturā: nisi
valētio: romanoz in ip̄am se p̄iceret. Qd̄ cū p̄-
ciuitatē vulgari fuisset statim Lūm⁹ q̄dā ado-
lescens romanoz nobilissimus valentin⁹ oib̄
valde b̄n̄ armat⁹ in voragine illā siml̄ cū equo
se proiecit. t̄ subito cessauit pestis atq̄ vorago.
Moralit̄ ista vorago limbo erat q̄ oēs sc̄os pa-
tres deuorabat t̄ molestabat. Ch̄rist⁹ autē valē-
tio: oib̄ in v̄tute: charitate armat⁹: mediātē eq̄
sanctę crucē in ip̄am fouē limbi descēdit: t̄ ces-
sauit pestis atq̄ vorago. q̄: nūc ch̄rist⁹ limbū re-
duxit: t̄ oēs sc̄os patres abinde extrahēs: ab eo
rū molestia liberauit.

Quod autē ch̄rist⁹ vere descēdit ad infer-
os p̄bat̄ Alex. de Bles t̄ declarat in iij.
p̄e summe. q̄. ar. iij. in corp̄e q̄stiois. t̄
sc̄is Bona. in iij. di. xxiij. ar. j. q̄. iij. et enī Tho.
in iij. di. xxiij. ar. j. q̄. ij. Un̄ possum⁹ p̄siderare de
uote fm̄ q̄sdā doctores q̄ q̄nt̄ in cruce cla-
mauit emittēs spū: terra cōtremuit t̄ petre scisse
sunt. vt d̄ Mat̄. xxvj. Un̄ illud foramē in q̄
fuerat cruc̄: adeo extrūm est vt trāsiret vsq̄ ad
limbū in q̄ erāt sc̄i patres. Et p̄ illud foramē de-
scēdit ibidē de sanguine ip̄i in cruce pendens: sta-
timq̄ aduēte aīa Iesu ip̄i apparuit lux ma-
gna in limbo q̄ p̄t̄ erat tenebrosus: t̄ perspete-
runt sanguinē illū de cruce fluētē. Quia vō Jo-
hānes baptista p̄ modicū ip̄s preterat ad lib̄
et annūciauerat ch̄risti passionē futurā in p̄rio:
ip̄e surrexit et dixit illis sc̄is patrib̄. Decluxit
illius sc̄i agni immaculan q̄ hodie p̄ nob̄ in cru-
ce p̄p̄dit: quē ego digito mōstrauit dicēs Job.
j. Ecce agn⁹ dei: ecce q̄ tollit p̄cā mūdi. Tūc sur-
rent Esaias p̄ba t̄ dixit. Decluxit illa de q̄ ego
p̄p̄tavi. it. c. libri mei dicēs. Populus q̄ sede-
bat i tenebris vidit lucē magnā: ambulāto in
regiōe vmbre mortis: lux orta est eis. Tūc sur-
rit enī Zacharias p̄ba dicēs. Nūc est sanguis
de q̄ ego dixi c. it. libri mei dicēs ip̄o. Tu q̄ in
sanguine testamēti tui eduxisti vineros de lacu
in q̄ nō erat aq̄. Stans q̄ aduēit dñs Iesus ip̄o
dicēdo illis hec v̄ba in se t̄ se inuicē p̄mōn-
bus: t̄ illūciauerūt totū illū locū indiatib̄ splēdo-

remētes. Si illos ineffabili claritate. Un inquit Aug⁹. vbi in legedano in festo resurrectionis. Sic ut aduenire luce solia ois tenebra in aere cesses effugasti. ut aduenire ania tpi in libro in/ferm⁹ illustrat. Sciam q⁹ Iesus christ⁹ dulciter salutauit eos et benificauit: vt inq⁹ scis Bona. in.ij. dist. cxiij. ar. q. vj. in corpe q⁹stiois. Et bea/ta Th⁹ in ea. dist. ar. q. iij. et itez in.ij. gre su/me. q. iij. ar. iij. in corpe q⁹stiois. et errant eos et pducit vsq⁹ ad paradysum terrestre: vt ibi starent vsq⁹ ad sua ascensionē. De q⁹ liberandē quantā exultationē habuerint scī patres: pater conside/rādo affectionē quā habebāt: rō tpe illū expe/ctantes. Scpū est em⁹ Prouer. xij. Spes que differt affligit aiām: desideria autē cū cōpleta fu/erint delectationē parit. Un ait Aug⁹ in fmo/ ne de passioe. Nāc tristitia et penā totū christ⁹ cōuertit in leniā et gaudiū: tū scis patib⁹ an/ mā suā et diuini cōsentia: ostēdit: in q⁹ ois glia paradisi p⁹sistit. Si q⁹ Abrahā gauisus est de in/carnatione tpi: vt d⁹ Job. viij. multo mag⁹ cre/ dendū est ipm et alios scōs patres exultasse qū viderūt cū venientem ad eos. Valde em⁹ gaude/ ret q⁹ si de carcere saraceno: vel turco: libera/ ret. Multo igit magis ipsi debuerūt gaudere qū fuerūt educi de carcere tenebroso: vbi diu/ na visione carebāt. De carcere horrido: vbi hor/ rendo: demonū vicināte habebāt. De carcere ignominioso: q⁹ sub terra in lacu iacebāt. Et de carcere tā lōgo: q⁹ p tot milia annoz ibi reman/ serant. Et ideo de eis p⁹dictum fuerat Esa. xxiij. Gaudiū et leniā obtinebūt: et ab eis fugiet do/ lor et gemit⁹. Habuerūt em⁹ gaudiū q⁹ affecū sunt diuine visiois aspectū. habuerunt leniā q⁹ euaserūt tā horribilē vicināte demonū. Fugit ab eis dolor: quē habebāt ppter locū tā ignominii/ osūm. Et gemit⁹ quē habebāt ppter carcerē tāz diuurnū. In visioe autē anie tpi deificare adim/ plētū est illud psalmi o tu agelū miterē. Exulta/ uerūt in deū viuū. et illud Neemie. xij. De⁹ len/ ficauit eos leniā magna. Et illud q⁹ p⁹miserat ipse dñs. Niere. cxi. di. Consolabor eos et lenifi/ cabo a dolore suo. Leperūt autē oēs scī patres dulciter decātare cū David illud ps. cxi. Cōfite/ mur dño qm bon⁹: qm in seculū misericōdia eius. Dicāt nunc q⁹ redēpti sunt a dño: q⁹ redemūt de manu inimici rē. Et nūc adimplētū est illud. j. Es/ dre. iij. Nō poterat q⁹sq⁹ cognoscere vocē damo/ nis lecanus. Interim autē delata est ab angelis aia latronis q⁹ tpo se recōmēdauerat: q⁹ visa tpi/ derate p⁹nuo gloriata est. et sic cū illo fuit in paradiso. in felicitate: sicut tps p⁹miserat. Ubi em⁹ est papa ibi d⁹ esse roma. vt notat Inno. i. c. ego em⁹ de iure. et in c. q⁹ dūm. cxiij. q. j. et Ar/ ch. in c. p⁹te. de pben. et dig. et in c. sac. vij. q. j. Scidū autē est q⁹ statū vt Adā et Eua dñm vi/ derūt cū alijs scōs patib⁹ cū adorātes dixerūt culpā suā p eo q⁹ fuerāt cā p⁹diōis tantaz aia/

rū et morē ac passiois sue: q⁹ dulciter cōfor/ tio christus respondit illud q⁹ canit ecclesia. O felix culpa q⁹ tale ac tām meruit hīe redēptōrē. Libe/ rans q⁹ scis patib⁹ fecit illud q⁹ d⁹ scpū est Apo/ ca. x. Uidi angelū. i. christū descendente de celo habentē clauē abyssi. i. inferni. et carēnā magnā: id est p⁹tem in manu sua. et app⁹bēdit draconē serpēte antiquū q⁹ est diabolus et sathanas: et al/ ligauit eū et misit in abyssum. et clausit. i. fmglo. p⁹tes nō cēdi limitauit: vt etiā inq⁹ Alex. de alca/ in. ij. gre sūme. i. trac. de effectu passiois tpi. T/ Ecūda cōsolatio post mortē dñi nū sed/ o p⁹ma post resurrectionē ei⁹ fuit glia vir/ ginis Marię cui p⁹mo apparuit vt in fi/ ne sermonis dicef. Sed p nūc illa dimissa dica/ mus de tercia q⁹ fuit scē Marię magdalene: de q⁹ scpū est Job. xx. q⁹ dñs staret ad monumentū foris plorās: cōuersa est retro: sū et vidit Iesum stantē et nō sciebat q⁹ Iesus est: dicit q⁹ Iesus Mulier q⁹ ploras: quem quer⁹. Illa autē crisi/ mās q⁹ hortulan⁹ esset dicit ei. Dñe si tu sustul/ listi cū dicto mibi vbi posuisti eū et ego cū tol/ lā. Et hic possumus cōtemplari deuote: licet alijs nō ponat in euāgelio q⁹ tps dixerit ei. Si posu/ issem illū in domo pilati: et in medio militū: q⁹ facies. Ipsa autē inq⁹. Et ego cū tollā. Tane⁹ em⁹ erat amor et charitas erga magistrū suū q⁹ p⁹ curasset de morte vt posset eū videre. Tūc dicit ei Iesus. Maria. Quā vocē illa cognoscēs cō/ uersa dicit ei. Raboni q⁹ d⁹ m⁹gr. Dicit ei Iesus. Noli me tāgere: nō dū em⁹ ascēdi ad patrem me/ um. in corde tuo. q⁹ adhuc nō credis me ad pa/ tris eq⁹litate sedere. Uade autē ad fratres meos et dic eis. Ascēdo ad patrē meū et patrē vestrum deū meū et deū vestrū. Eū autē tps hec vba dicit/ set ei: volēs eā remouere ne se tāgeret: posuit su/ per facie ei⁹ tres digito: et in loq⁹ p eum tac⁹ res/ mās vsq⁹ hodie caro integra: cū alia caro vult/ tus sui sit in cinerata vt retulit mibi vnus frater n⁹ q⁹ eā vidit. Si autē q⁹ras q⁹re p⁹us apparuit ma/ gdalene q⁹ Petro et alijs discipulis. Respōdet Aug⁹. sup p⁹ma canonica Job. omelia. iij. dicit⁹ Resurrectio tpi vir⁹ p feminā nūciata est: vt cō/ traria arte serpēs vinceret. quia em⁹ ille mortē p⁹mo homi p feminā nūciauit: ita et vir⁹ vita p se/ minā nūciata est. Nec ille. Secūda rō: vt daret exēplū p⁹torib⁹ redeundi ad p⁹iam. q⁹ vt d⁹ ad Ro. v. vbi supabūdauit delictū supabundauit et grā. Tercia rō est: vt daret nob⁹ exemplū p⁹ue/ rādi. Quia em⁹ p⁹seuerauit vsq⁹ in finē: et discipu/ lis recedēto ipsa nō recessit a monumento: ideo p⁹mo sibi apparuit. Perseuerano em⁹ salu⁹ erit. vt d⁹ Matth. x. Cōsiderate q⁹ quantū gauisū fuit magdalena vidēdo iesum tpm resuscitātū quē tū desiderabat videre vel mortuū. Uiderūt q⁹ illū alie Marię vt h⁹ Mat. xxvij. Eū ei ille d⁹ scēssissent a monumento: corpe eius nō reperto: postq⁹ apparuit magdalene apparuit etia; illis

in via. Et credēdū est q⁹ maria magdalena etia; fuit p⁹ena: q⁹ currēs nūciare discipulis quō vide/ rat dñm Iesum inuenit alias Marias in via. et cū cepisset nūciare eis visioes: ecce christus oc/ currit illis dicēs. Quete. Ille autē accesserūt et re/ nuerūt pedes ei⁹. Tūc ait illis Iesus. Nolite t⁹ mere Ite et nūciare fratrib⁹ meis: vt eāt in galile/ am ibi me videbūt. O imensa benignitas salua/ toris q⁹ indignos seruos suos fratres appel/ lat. Si autē q⁹ras q⁹re iste m⁹ marie p⁹tererit si/ mul ad sepulchrū. Rides q⁹ p⁹ q⁹tuor: causas int⁹ alias. P⁹io ppter maiorez testimonij firmi/ tate: q⁹ vni soli testi cōiter nō credit⁹. c. licet vni/ uersis. de testi. et singulares testes nō faciūt ple/ nā fidē. c. bone. et c. cū dilect. de dec. et c. ob crimē de testi. et c. licet causam. de pba. Scōo ppter de/ centiā et honestatez. Decet em⁹ matronas ire bñ/ so ciatas. Tercio ppter mysticā significatiōez: vt et hoc def⁹ intelligi q⁹ illi ad tpm veniūt q⁹ bñ/ si dēspem: et charitate. Quarto ppter cōmēdandā cōgregationē. Tūc em⁹ est seruare deo in socie/ tate bona q⁹ in singlitate. vñ Salomō Ecēs iij. inq⁹. Mel⁹ est esse duos sil⁹ q⁹ vñ soli: ha/ bent em⁹ emolimentū societatis sue. tales em⁹ me/ rito societatis aliqui liberant a malo culpe p⁹pe/ trate. Un ibidē subdit Salomō. Si vn⁹ cecide/ rit ab alio fulciē. Ne autē soli: q⁹ cū ceciderit nō/ habet subleuare. Aliqñ etiā liberant a malo cul/ pe p⁹petrāde. et ideo subdit. Si q⁹ p⁹ualuerit p⁹ vñ: duo resister⁹ ei. Aliqñ mutuo se accēdit in amore dei. et idō subdit. Si dormierint duo so/ uebunt mutuo. vn⁹ autē quō calefiat. et Prouer. cxiij. etiā dicit. Ferrū ferro acuit. et bō eracuit fa/ ciē amici sui. Aliqñ etiā p⁹egunt a reptarōib⁹ di/ boli. Un d⁹ Ecēs. iij. funiculus implex diffici/ le rūpif. Diabolus em⁹ nō pōt rūpe seruos dei insimul cōgregatos in charitate: ideo cupit iua/ dere solos: dicēs illud. j. Reg. xij. Eligite vob⁹ virū et descēdat ad singulare certamē. Iste autē bone mulieres an⁹ alijs viderūt dñm Iesū re/ suscitātū. q⁹ cū quesierūt valde mane: vt p⁹ b⁹ si/ gnificaret q⁹ illi cū inueniunt tpm q⁹ cū querūt in p⁹mo inueniūt: sicut faciebat David q⁹ di/ cebat ps. v. Mane astabo nbi et videbo. Ipe em⁹ ait Prouer. vij. Qui mane vigilauerit ad mei/ ueniet me. Licet autē dicat Mar. vl. q⁹ venerunt orto iam sole. et Job. xx. dicat q⁹ tenebre adhuc erāt sup terrā. in hoc nō est p⁹ietas. quia adhuc erāt tenebre sup terrā qñ discesserūt a domo vt irēt ad sepulchrū. Sed q⁹ p⁹us emerūt aroma/ to vbi Mar. vl. ideo qñ fuerūt ad monumen/ tū erat ort⁹ sol. Vel dicēduz q⁹ soli ibi d⁹ ort⁹. q⁹ aurore fulgor: et radijs surgēt sol causat. X/ Maria p⁹solano fuit Petri: de q⁹ j. Loz. et d⁹. q⁹ visus est p⁹mo cephe. et post vn/ decim. Cephas em⁹ pet⁹ interpretat. vt d⁹ Job. j. Qñ autē apparuerit ei nō bñ sal: nisi forte qñ redibat a monumento cū Jobāne Lu. vl. Ul

vt d⁹: in hystoria ecclesiastica apparuit ei in cauernā in q⁹ sēdo manebat. Nā postq⁹ negauit tpm in cauernā quādā intrauit q⁹ mō d⁹ gallicanus: vbi seronū ad lamēta p⁹ne conuertit: vt q⁹bus dā placeret ipa resurrectionis dic m⁹gr benigni/ sumus visitauit cū certificā illū de sui remissione p⁹ci: ob q⁹ d⁹ Pet⁹ miro gaudio fuit affect⁹. V/ Untra cōsolatio fuit deopbe et alter⁹ de/ q⁹ sapul⁹ q⁹ putat fuisse Lucas euāgelista. de q⁹bo scpū est Lu. cxiij. Ecce duo ex di/ scipul⁹ Iesu ibi tpo die. Resurrectionis: in castel/ lū q⁹ erat in spacio stadio: i. ab hierlm: noie/ Emaus. Eripit loq⁹banē ad inuicē de hīs oib⁹ q⁹ acciderāt. Et factū ē dū p⁹fabularent: et tpe Ie/ sus appropinquā ibat cū illis. Oculi autē eoz re/ nebant ne cū agnoscerēt: et ait ad illos. Qui sūt hij sermones q⁹ p⁹feri ad inuicē ambulātes: et est⁹ mites. Et ridens vn⁹ cū nomē Cleophas: dicit ei. Tu solus pegrin⁹ es in hierlm et nō cō/ gnouisti ea q⁹ facta sūt illa hīs dieb⁹. Que ver/ ba exponunt dupl⁹ a doctoib⁹. P⁹io sic. Quō pōt esse q⁹ tu solus peregrin⁹ ignores ea q⁹ nota sūt oib⁹ alijs pegrinis q⁹ fuerūt in hierlm. Vel scōo sic. Cū tu solus int⁹ oēs pegrinos q⁹ fuerūt in hierlm remāser⁹ ibi vsq⁹ nūc q⁹ est tercia dies post parasceuen: quō ignorare potes ea q⁹ tam publice sunt facta et cū manifestā. Ipe autē re/ spōdēs eis dicit. Que. Et illi dixerūt. De iesu na/ zareno q⁹ fuit vir p⁹ba: p⁹tes i ope et sermōe cō/ rā deo et oī p⁹lo. et quō tradiderūt cū sumi sacer/ dotes et p⁹ncipes n⁹ in dānationē mort⁹ et cruci/ ficerūt eū. Nos autē spabam⁹ q⁹ tpe est redēptu/ rus isrl. Et nūc sup hec oia tercia dies est hodie et q⁹ hec facta sūt. Sed et mulieres q⁹ d⁹ et n⁹is terruerūt nos: q⁹ an lucē fuerūt ad monumentū: et nō inuēto corpe ei⁹ venerūt dicētes se etiā visi/ onē angeloz vidisse: q⁹ dicit ei viuere. et abierūt q⁹ d⁹ et n⁹is ad monumentū: et ita inuenerūt sicut mulieres dixerūt: tpm vñ nō inuenerūt. Tūc di/ cit illis Iesus. O stulti et tardi corde ad creden/ dū in oib⁹ q⁹ loq⁹ant sūt p⁹be. Nōne op⁹eruit pa/ ti tpm et ita intrare in glām suā. Et incipiens a Moysē et oib⁹ p⁹bet⁹ interpretat illis in oib⁹ scp⁹ur⁹ q⁹ de tpo erāt. Et appropinquauerūt castel/ lo q⁹ ibāt: et tpe sūnt se lōg⁹ ire. Et coegerūt illuz dicētes. Mane nobiscū dñe qm aduersas: et in/clinata est tā dies. Et intrauit cū illis. Et factū ē dū discubaret cū illis: accepit panes et bñdixit ac/ fregit et p⁹rigebat illis. Et ap⁹ sunt oculi eoz et cognouerūt eū. et tpe euauit ab ocul⁹ eoz: et di/ gerūt ad inuicē. Nōne cor n⁹m ardēs erat nob⁹ dū loq⁹ret in via et ageret nob⁹ scp⁹uras. Et surgē res cadē bōia regressi sūt in hierlm et inuenerūt p⁹gregatos vñdecim et eos q⁹ cū ip⁹ erāt dicētes q⁹ surrexit dñs vere et apparuit Simoni. Eripit narrat q⁹ gesta erāt in via: et quō cōg⁹uerūt cū in fractioe panis. Nec ibi dicit aut⁹ Ilico. d⁹ Le/ ra q⁹ saluatoz frangebāt panē manib⁹ sicut aliq

cuiuslibet. Ioseph enim faciebat signum crucis super ipsum panem et ita sanctebatur ac si cuiuslibet sanguis fuisset. Et ad hoc signum ipsum cognoverunt. Sed per maiorem declarandam huius historie est sciendum quod illegitimus discipulus qui erat cum Cleopha fuit Lucas cuius gressus secundum doctores: quod nomen suum renouavit se iactare videtur. si enim alius fuisset bene illi expressisset sicut expressit nomen cleophe. Ipse autem Cleophas erat natus de castello emaua: quod nunc appellatur Nubopolis: est ciuitas. distat autem a hierosolymis septem miliaria cum dimidio. nam miliarium dicitur via mille passuum. Itaque autem est orama per miliarium conuersus et tunc passus. Et sicut dicitur secundum Ieremiam et Beza super Lucam. quod Hercules gigas legitur vno anhelitu tantum cucurrisse: et post iterum. et per se illud spatium sic dicitur a stadio. sexaginta gradus stadia sunt septem miliaria cum dimidio: ut dicitur. Apparuit autem eis ut peregrinus. quod erat peregrinus a fide illorum qui in eo perfere non credebant: ut inquit Gregorius in omelia pascale. de qua etiam dicitur in. S. opponit. quod ut plane. I. q. 3. Item hoc egit ut ostenderet quod erat peregrinus in mundo qui ad humanitatem. et ideo voluit in oculo conuersari ut peregrinus. Unde nasci voluit in via et in conuersatione: non in propria domo. Item in alieno hospitio conuersari: et in alterius sepulchro tumulari. Et ideo dicitur Lucam. et Mattheum. vi. Vulpes foueas habent et volucres celi nidus: filius autem hominis non habet vbi caput suum redinet. **Z**

Tunc melius videamus qualiter ipse vere fuit peregrinus: oportet enim est inuestigare qualem habitum assumpsit: quas vias fecit: quod hospitium intravit: quod pericula sustinuit: et quod insignia reportauit. Primo enim dicitur peregrinus qui ad habitum. Ipse enim habuit sdauinam: scarcellam: baculum: et caldamentum. Sdauina est pilosus coopertus lana: non leui. Scarcella est pera viatoria siue sacculus peregrinorum. Sdauina fuit ei caro quas beatus Iago in vtero ei fecit. Regum. Tunica quam sibi faciebat munda sua. Ista autem sdauina fuit primo alba: purissima: et purissimis sanguibus virginis facta. Unde dicitur ipse de se et de aliis qui bene sdauinam albam. coram pura. Apoc. iij. Ambulabunt mecum in albis. Deinde ista sdauina facta est in cruce rubra: quia tota fuit sanguine aspersa. Unde angeli admirantes dicebant. Esa. lxiij. Quare rubrum est indumentum tuum sicut calcamentum in torculari. Alio facta est beca sdauina tota nigra: quia in cruce remansit mortua et luctibus plena. Apoc. vi. Sol factus est niger sicut facies aliam. Habuit etiam scarcellam. id est: peragrinum enim in scarcella solent portare. Hic autem christi fuit plena triplex thesaurus. scilicet: sapientie: et glorie. Job. i. Vidimus gloriam eius plenam gratie et virtutis. Hic enim erat a celesti gloria exultans: ideo portauit thesaurum glorie quem cum ad gloriam reduceret. Erat etiam da inimicus: et ideo portauit thesaurum gratie per quem cum deo patri reconciliaret. Erat etiam et tenebris obuiolus: nesciens

viam inuenire quam ducit ad patriam: et ideo portauit thesaurum sapientie: quem cum via celesti patrie demonstraret. Habuit etiam pileum. id est: coronam spinarum. Solent enim peregrini portare pileum qui dicitur: ventus: et pluuia. Erant etiam illi coronae spinarum nobis debere esse in vmbra: aculeum ab estu voluptatis: ut refrigeremur: quod ut dicit Augustinus. et Berno. non deus sub spinato capite meditari esse debemus. Item debere esse in defensione a pluuia tribulationum ut alleuiemur: quod sicut dicit Gregorius. Si passio christi ad memoriam reuocemus: nihil est adeo durius quod non eam aie tolleretur. Debet etiam esse in absolutione a veteri tepore non ut propulsemus: quod significatum est. Numeri. xxi. vbi dicitur: quod ad visionem serpentis erat in panibus suspens: si saluabantur illi qui a serpentibus percutiebant. De his autem tribus dicitur Esa. iij. Tabernaculum enim vmbra aculeum dicitur ab estu. in absolutione a pluuia et turbine. Habuit insuper baculum. id est: crucem. quod quidem baculus fuit dauis ferratus. Solent autem peregrini per baculum ad sustentationem: ad fluuiorum transuersionem: ad malorum bestiarum percussione. Erant etiam per baculum crucis homines tribulatos sustentare facientes. ad. Neh. xij. Recognite cum qui tale sustinuit: ditionem ut non fatigemini animas vestras de fidentes. Et per. illi inquit. Virga tua et baculus meus ipsa me consolata sunt. Secundo per baculum crucis fluuii istius mundi transiit et ad patriam peruenit. Berno. xxiij. In baculo meo transiit iordanis istius. Et Lucam. vi. ipse ait. Oportuit christum pati et ita intrare in gloriam suam. Tercio per baculum crucis diabolum percussit. Esa. lxx. A voce domini pauebit assur: et ga percussus. Et ideo demones ipsum baculum crucis nuntiant. Unde Iherosolymus inquit. Ubique demones crucem videtur: terram fugiunt: timentes baculum qui plagas acceperunt. Habuit etiam caldamentum. Peregrini enim bonum caldamentum assument: et lumen spinarum et lapides. et christus habuit optimum caldamentum: per dicta omnia. Iudei namque in ipsum piecerunt lumen. Unde ipse per. Ps. inquit. patri. Eripe me de luto ut non infingar. Item cum spinis coronauerit. Job. xix. amiserunt lapides ut iaceret in eis. Job. viij. De caldamento autem christi dicitur Deuter. xxxij. Tingat in oleo pedes suos: ferrum et es caldamentum eius. Hic enim christi erat tinctor oleo gratie: qui omnia aduersa dulcorabat: munera ferro sustinebat: qui ipsa aduersa non timebat: et ere in cor: ruptibilis patientie qui omnia supplicia tollerabat. Habuit autem iste peregrinus fuit benedictus. nam ei scarcella. id est: aliam benedixit deus per. Ezech. iij. Benedixit gloria domini de loco sancto suo. Et sdauinam carnem benedixit spiritus sanctus. Lucam. i. Benedixit fructus ventris tui. Et baculum. id est: crucem benedixit totum mundum. Sap. xij. Benedixit lignum per quod fit iusticia. Et ideo de isto peregrino qui est totus benedictus dicere possumus deo patri illud. q. Paral. vi. Facies cuncta per quod inuocauerit te ille peregrinus. Secundo dicitur peregrinus qui ad vias quod fecit. Peregrini enim habent aliquam viam planam: aliquam ascensum: et aliquam descensum. Item autem peregrinus nihil habuit de plano. sed tota via

sua fuit descensus vel ascensus. Primo enim fecit magnam descensum: quod de celo venit in mundum. Job. xvi. Exiui a patre et veni in mundum. Deinde fecit magnam ascensum: quod de mundo ascendit ad patribus. Job. iij. Sicut Moyses exaltauit serpentes in deserto: ita exaltantur opus filii hominis. Deinde fecit magnam descensum: quod de cruce descendit in limbum. Et inde fecit magnam ascensum: quod de limbo rediens et de sepulchro resurgens ascendit in celum. de quo dicitur Epistolam. Qui descendit ipse est et qui ascendit super oculos celos. Tunc presens est via quod dicitur in qua nullus fere vult habere aliquam difficultatem in ascendendo. in aggrediendo aliam difficultatem: nec in descendendo. in sustinendo aliam aduersam. sed omni tempore plana. habet omnia per se delectabilia. Sed quicquid non vadit post christum: errat: quia ipse est via: veritas: et vita. Job. xij. Transiit princeps in christi consuetudinem viam. dist. Quatuor autem sunt qui non permittunt in via errare. scilicet: ferramentorum impulsio. Unde dicitur. Tene viam ferratam si vis habere viam rectam. Secundo est crucis erectio. quia cruce in via recta erigitur. Tercio est ramorum et plantarum reflectio. Et quoniam est lapidum aggregatio. Et ideo quod ipse est via voluit habere ista quatuor insignia. Habuit enim ferramentum. id est: quod vulnera in corpore suo cum ferramentis impulsit. habuit crucem quam super vultus baciulauit et super quam ascendit. habuit reflectionem plantarum. id est: conrotationem spinarum. Item aggregationem lapidum: quia plures eius iudei voluerunt lapidare. Qui igitur non vult errare sequatur christum. Ab eo enim tramite deducuntur multi errata via recta. Si autem dicamus quod etiam christus sicut alii peregrini dilexit viam planam et abominatur est viam prauam et asperam: possumus exponere de via plana et aspera. Iste autem dicitur in directam et asperam in vias planas. Tercio dicitur peregrinus propter hospitium que intravit. Solent enim peregrini iter in die intrare hospitium. in tertia ad praedandum: in meridie ad bibendum et descendendum: et in sero ad cenandum et dormiendum. Et sicut ipse in hospitium intravit. Primo fuit vterque et gloriose: quod hospitium intravit in tertia. in marzo qui est tertia mensis a ianuario. vel in tertia tempore. scilicet: gratie. Primo enim ipse fuit natus. secundum legem septem. tertia vero gratie. In hoc autem hospitio ipse praesens est: habens carnem et generat per abo. et sanguinem per potum. et istum abum et potum datur nobis: dicitur Job. vi. Caro mea vere est abum et sanguis meus vere est potus. Secundum hospitium fuit panbulum crucis. Et istud hospitium ingressus est in meridie. scilicet: vni. Jo. xix. dicit. Sino. Si iudei obtulerunt ei acetum cum felle mixtum. Ibi etiam requiritur quod inclinatio capite spiritum tradidit. Et ideo ei inquit sponsa. Lan. i. Indica mihi vbi cubas: vbi pascas in meridie. Tercium hospitium fuit sepulchrum: vbi dormiuit: dicitur cum. Ps. Ego dormiui et somnum cepi. Per dormitionem autem et somnum habet apostolus moris iuxta illud. Dan. xij. Qui dormiunt in fere puluere euigilabunt. Tunc autem ipse in se-

pulchro dormiuit: quoniam in eo corpus suum mortuum iacuit. Istud autem hospitium ingressus est in sero. Mat. xxvj. Cum iam sero esset factum venit Ioseph ab arimathia. Tunc autem fecit cenam omnibus qui erant in limbo. Lucam. xij. Non quod fecit cenam magnam et cetera fecit cenam omnibus. De qua in figura dicitur. Nether. i. Assuetus erat tertio anno impugni. Tercio tempore gratie fecit gratie conuictum: dicitur per prophetas id est per prophetas: prophetas. et apostolos: et sanctos pueros. et virginibus puritate seruantes: et forniculantes. per id est martyres: et medicos: in diebus. et per seculum: et per seculum. Quarto dicitur peregrinus quoniam ad pericula qui sustinuit. Solent enim peregrini sustinere pericula quoniam a sociis qui eos persequuntur ab hospitibus qui eos occidunt: et quoniam a latronibus qui eos expoliunt. Et sicut ipse a suis sociis. iudeis fuit traditus. Mat. xxvj. et a iudeis inter quos fuerat hospitium fuit vulneratus et occisus. Zach. xij. Nona plagam plagam sum in domo coram quod me diligebat. diligere debebat. B. milibus qui fuit vultus expoliatus. Job. xix. De quo prophetam erat per. xij. vbi in persona christi dicitur. Diuiserunt sibi vestimenta mea: et super vestem meam miserunt sortem. Quinto dicitur peregrinus propter insignia qui reportauit. Solent enim peregrini reuertentes quod insignia in sdauinam reportare: ut ostendant quod sua peregrinatione complerunt ad plenam: et ut homines prouocent ad sibi benefaciendum: sunt securiores ad ambulandum. Et sicut christus ad patriam rediens carnem reuertens. Primo ad ostensionem patrie obedientie: complere dicitur per illud. Job. xviij. Opus presumam quod deus disti mihi ut faceret. Secundo ad prouocationem patris misericordie. Unde Ambrosius inquit. Vulnera suscepta abolere noluit: sed inferre maluit ut ea per misericordie ostenderet: ut per prophetas per penam nostram haberet. Tercio in signum securitatis nobis acquirit. Et dicitur. Super quem videmus ibam ne occidam eum. Sic enim hostes timet ventilla regis et fugiunt ab eis: sic demones timet et fugiunt quoniam videtur signaculum crucis. Et ideo dicitur Esa. xij. Super montem caliginosum id est diabolum leuate signum. **Z**

Era consolatio fuit omnium apostolorum: qui bene vbi dicitur. Lucam. xij. vbi dicitur. Cum autem de loco irent iesus stanti medio eorum: et dicit eis. Pax vobis: ego sum nolite timere. Conturbati vero et confusum castigabat se spiritum videre. et dicit eis. Quid turbati estis et cogitationes ascendunt in corda vestra. Videte manus meas et pedes meos: quia ego sum: palpare et videre quod spiritus carne et ossa non bene me videt. bene. Et cum hoc dixisset: ostendit eis manus et pedes. Adhuc autem eis non credentibus et mirantibus per gaudium dicit. Habetis aliquid hic quod manducetis. Et illi obtulerunt ei panem piscis assati et fani multum. Et cum manducasset coram eis assumpsit reliquias de dicit eis et dicit ad eos. Nec sunt vestra qui locum sunt ad vos cum adduxissem vobiscum: quoniam necesse est impleri omnia qui scripta sunt in lege. Moysi et prophetarum et psalmis de me. Et tunc caput illius sensum ut in

relligeret scripturas. Job. xi. x. septu. e. Cui esset
sero die illo una sabbato: et foras essent clausi
vbi erant discipuli congregati. propter mentis iudeorum: ve
nit Jesus et stetit in medio: et dixit eis. Pax vobis
Et cum b. dixeret ostendit eis manus et pedes. Gaudii
sunt discipuli viso domino. Thomas autem venit et du
odecim qui de didimus non erat cum eis quando venit Je
sus. Dixerunt ergo ei alii discipuli. Vidimus dominum. Ille
autem dixit eis. Nisi videro in manibus vestris signum da
vobis et mittam digiti meos in locum clavos: et mittam
manus meas in latus vestrum: non credam. Erp. dies octo
iterum erant discipuli cum eis: et Thomas cum eis. Ve
nitque Jesus ianuis clausis: et stetit in medio: et
dixit eis. Pax vobis. Deinde dixit Thomae. Infer
digiti tuos huc et vide manus meas: et affer manus
tuas et mitte in latus meum: et noli esse incredulus sed
fidelis. Respondit Thomas et dixit ei. Domine meus et de
us meus. Dixerunt ei Jesus. Quia vidisti me Tho
mas credidisti. bene qui non viderunt et crediderunt. Job.
xi. x. d. q. manifestavit se iterum. Jesus discipulis
suis ad mare tiberiadis cum piscarentur apparens
in litore. et cum per totam noctem nihil percipissent mit
tes ad vbi tibi rete in mare: repleti sunt centum
quingentis magnis piscibus. Ite in motu tha
bor: et b. fuit in die ascensionis: apparuit illis: et d. b.
Mat. xxv. vbi scriptum est. Undecim autem discipu
li abierunt in galileam in motu. et habebat: vbi p. stin
erat illis Jesus: et videntes cum adoraverunt. Ite
apparuit discipulis suis recubentibus in cenaculo.
Unde scriptum est. Mar. vi. Novissime autem recuben
tibus videntes discipulis apparuit illis Jesus et ce
probravit incredulitatem eorum: quia hiis qui viderant
eum resurrexisse a mortuis non crediderant. Apparu
it et hiis discipulis suis in motu oliveti: qui assumpsit
in celum: et b. Lu. i. Si autem apparuit quingentis fra
tribus suis in celis. Deinde Paulo apostolo: et b. fu
it in processu temporis. et ipse Paulus inquit. i. Cor. xv.
Apparuit enim mihi Petrus quando egrediebatur de Ro
ma: et suggereret persecutiones. quem videns Petrus in
quidam via per romam in qua ego fui: dixit. Domine quid va
dis. Ille autem dixit. Vado Romam iterum crucifigi.
Tu autem revertere. quod legitur in historia ecclesiastica
Apparuit et Jacobo minori qui voverat se non co
mesturum: nisi videret dominum resurrexisse. Unde illi
apparuit bodierna die: confortans eum: de quo inquit
apostolus. i. Cor. xv. Deinde visus est Jacobo. B.

Et hiis autem apparitionibus scribit Beatus. j.
Quibus prout seipsum vivum post passionem
suam in multis argumentis per dies quadraginta
apparuit eis: loquens de regno dei. Et quibus oibus
prout et christus manifestavit suam resurrectionem: di
scipulis suis per oculos sensus. Primo per auditum:
cum dixit. Pax vobis. Audientes enim discipuli voce
domini cum ad locum confluxerunt: marie quia habebat
modum tale dicens: par vobis. quod non illi viderunt
et b. per quod habebat. De b. autem modo loquendi domini
non per dixerat David ps. lxxv. di. Audis quid loquor
tibi in me domine deus: quoniam loquor pacem in plebem suam

Et super sanctos suos etc. Sed non sic faciunt multi qui
non volunt a discipulis reputari. Unde p. n. q. q.
magnam multitudine. q. v. b. habebat tres linguas
Una est lingua adulandi: qui blanditur in facie. alia
est detrahendi: qui mordet in absentia. et tertia est
dissensionis: qui seminat iurgia. Oes autem ille lingue
abscondite sunt. Scriptum est enim. Eccl. x. x. Lingua
tercia multos commovet et dissipat illos de gremio
in gremio. Secundo manifestavit resurrectionem suam
per visum. Quia enim alii credebant ipsum esse spiritum
ideo autem eis. Palpate et videte quia spiritus carnis et
ossa non habent sic me videri. b. f. Alii vero putabant eum
assumpsisse corpus non proprium: sed alienum vel factum
eum. et id dicit eis. Videte manus meas et pedes meos
quia ego ipse sum. et factum euangelium Job. ostendit
eis latus. Non sine eo autem voluit dominus reaperi in
tribus locis vulnera que in hac apparitione eis ostendit
scilicet in latere iuxta cor: in manibus: et pedibus. Si
enim est frigidus in amando: videat latus: et ipse iuxta
cor vulneratum et inflammatum ad amorem. Unde ipse
suo alloquitur sponsam. Can. vii. di. Pone me ut
signaculum super cor tuum: quia foris est ut mors dilecti
meo. Si quis autem est tepidus in operando bonum
videat manus perforatas et inanimatum ad laborandum.
Esa. xli. Ecce in manibus meis descripte sunt. Multum
namque laboravit manibus quoniam eas in cruce commo
dit. Esa. j. Extendi manus meas et non fuit qui aspiceret
Si quis vero est infirmus in adversa sustinendo: vi
deat et pedes perforatos et animum ad supportandum:
dicere. Ps. In sanguine peccatorum in sanguine
des enim tibi perforati et sanguine nati: totum corpus
sustinuerunt. et ob hoc dolor: enim maximum sustinuit
Sustineamus ergo et nos adversa exemplo eius. B. et
apostolus ad Heb. x. Recogitate eum qui tale aduer
sus semetipsum sustinuit a peccatoribus contradictiones
et non sanguinem animalis vestris deficientes. Tercio
manifestavit suam resurrectionem per olfactum: per b. q.
et d. Job. xx. Insufflavit et dixit eis. Accipite spi
ritum sanctum etc. Et autem flatus erat valde odoriferus
quia ab illius pectore procedebat quod apotheca oium
carissimum erat. In christo enim fuit mirba. i. caro
ei mortificata. fuit thuris. i. anima deo sanctissima. et
fuit balsamum. i. deitas preciosissima. Ille igitur fla
tus habebat odorem mirre iniquitatis: procedebat a
mortificata carne. Ite odor thuris iniquitatis pro
cedebat ab anima devota. Ite odor balsami iniquitatis
a deitate preciosa. Ite autem flatus odor suavitissimus
faciebat emanare ab oculis insufflatorum: ad quos co
piose devotionis: dicere. ps. cxv. Flabit spi
ritus domini et fluvent aequa. Quarto manifestavit suam re
surrectionem per gustum. quia obtulerunt ei prout pulchrum
et suum mellis: ut dicitur est. et comedit. Per piscem
autem assum intelligit et caro in cruce assata. Per
mel autem divitas dulcissima. per ceram vero autem animalu
mine sapientie plena. Illi igitur comederunt piscem
qui delectant circa autem passionem. Illi autem comederunt
mel qui delectant in autem deitate. Illi vero comederunt
mel cum cera qui delectant in deitate beati: et in anima

gratia plena et veritate. Quinto ostendit suam resurre
ctionem per tactum: quoniam dixit eis. Palpate etc. Ite qui
dixit Thomae. Infer digiti tuos huc et collige locum
clavos: et affer manus tuas et mitte in latus meum.
Erin b. dedit nobis exemplum ut vulnera peccatorum non
sunt diminuat: tunc. i. rephedi. Sicut enim quidam
animalia que se tunc non prout se tunc: superba sunt: sicut
leo per quem significant superbi. Quodam vero: quia b. p.
da sunt: sicut b. i. quidam autem quia siluestres sunt:
sicut lupus. Superbi enim non prout se tunc. i. rephedi.
per suam arrogantiam. Tale enim videtur pan
illis apostolus quod dicit. Noli me tangere. Ero. xv.
Ois qui tenet montem mortem moriatur. Avari vero
qui sunt b. p. i. et spiritus divitiarum pleni: non susti
nent se rephedi. i. Reg. xxi. Si quis spinas tange
re voluerit armabitur ferro et ligno laqueo. Opor
tet ergo qui sit munus armis ad protegendum. Florica fer
rea. i. penetrabili patientia: et ad ferendum. I. lancea
id est oburgandi: scilicet quia vult rephedi tange
re avaros. Avaritiosi autem non sustinent se rephedi
dicere: quia siluestres sunt et nihil quod sit deus et salus per
agere prout: iuxta illud. j. ad Cor. ii. Animalia vero non
gapiunt ea que sunt spiritus dei. Ecce ergo quod saluator: non
sciens quod ois nostra cognitio naturalis ois habet a
sensu: et in per in li. de sensu et sensato. ad tollen
dam ois dubitationem de sua resurrectione: voluit
eam demonstrare per unumquemque sensum corporalis. Pro
pter quod inquit Lep. papa i. sermone pascale. Quis
dubitet a morte rediisse saluatoris: cum presentia
agnovit oculus: attrectavit manus: et digitus per
scutur est. Et. j. Job. j. de apostolo. Quod vidimus: quod
audimus: quod oculis nostris percipimus: et manus
nostre attrectaverunt de vobis videri: hoc testamur et an
nuntiamus vobis. Septima consolatio fuit Jo
seph ab Arimathia. Legit enim in euangelio. Neco
demus qui iudei indignati sunt ipsum: eo quod christum sepelie
rant: ceperunt ipsum et in quidam carcere diligenter clau
so et sigillato eum recluserunt: volentes post sabbatum
eum occidere. Sed ecce ipse in ipsa nocte resurre
ctionis ad eum intravit et osculum ei dedit: et inde sal
utis sigillis eum extrahens: in domum suam in arima
thia ipsum adduxit. B.

Uia consolatio que fuit ois prima post resur
rectionem fuit facta gloriose et gaudi. Marie
De qua inquit Amb. in li. de virginibus. Resur
rectione domini et ego Maria primo vidit et credidit.
Et Sedul. poeta magnus et antiquus doctor: ec
clesiasticus. Sp. ego manens huius se visito astas
Luc. palam dominus primus obtulit. Et hoc fuit ro
que ipse non iuxta monumentum: quia sciebat ipsum re
surrexisse. Non obstat modo quod dicit Mar. vii. quia
surgens Jesus apparuit primo marie magdalene
a qua elegerat septem demonia: quia intelligit illud di
citur sicut illud quod b. Mar. ii. In natos mulie
rum non surrexit maior: Jobanne baptista. Et quibus
vobis non sequitur quoniam christus et ego Maria qui
sunt nati ex mulieribus: sint maiores ipso Joban
ne baptista. Sed per illa verba voluit intimare quod

inter eos qui ceciderunt per penam originale nullus sur
rexit maior: Jobanne baptista. et qui ceciderunt de
stus et beatus ego Maria: qui non ceciderunt per penam.
Et ita in apostolo intelligit dicitur Maria que primo
apparuit magdalene peccatrici que alijs peccatoribus
Quia si quis. que euangeliste non posuerunt apparitione
ne facta gloriose et gaudi. Respondent doctores: quod ap
paritiones christi erant mibi: et familiaria inter eos
colloquia atque amoris sublimia signa: interam fuit
runt intellectum humanum excedentia que nec potuerunt
bui sciri nec ab inferentibus dici: nisi cum tanta dimi
nutione et illa dicere esset nobis eorum excessum quod
modo denigrare. Ite spiritus sanctus et euangeliste apo
stoli erat illas apparitiones de scribere que carnalibus
homines possent de resurrectione christi fide dignum res
timonium prebere. Ideo noluerunt ponere appari
tionem factam matri: cum testimonio per filium non cre
ditur rationem affectus. I. videmus. ff. de in li.
tu. Si enim verba extraneorum personarum deliramenta
visa sunt multo magis matrem per filij amore credi
dissent delirare. Alii ergo rationem assignant. B. i.
sermone de resurrectione domini: di. quod apparitiones
de quibus euangelium loquitur non fierent nisi incredulis
nec fierent in specie gloriose. Beate autem et gaudi. appa
ruit in specie gloriose: et non ad confirmationem du
bi sed ad allegationem solacii. Scia ergo mibi ecclesia cre
dit et tenet quod christus primo apparuit post resurre
ctionem matri sue. Erin signum huius in hac die sta
tionem celebrat apud sanctam Mariam maiorem in ci
uitate romana. Ubi tunc magni. B. ego: qui dum ipse
in die pasce missa cantaret: et diceret. Pax dominus
sp. vobis. Angelus dei alta voce respondit. Et cum spiritu
suo. Et ob hoc cum in hac die papa ibi celebraret in
testimonium huius miraculi: quoniam dicit. Pax dominus
sp. vobis: nihil sibi mides. Propter quod per hanc
apparitionem sic arguendo. Prius et ante debuit ipse
consolari illos quos plus dilexit et a quibus plus dile
ctus est: et a quibus plura beneficia accepit: et quos magis
reliquat tribulatos de passione sua et morte: quam ali
os. Amos enim debet esse reaper: o. i. et. et b. i.
fictus debet esse gratia erga benefactoris: et suus. i. sed
et si lege. ff. de pen. bere. Cum ergo nullum
habuerit charioris amicum ipse in hoc mundo: nec a
quibus plura beneficia recepisset quam matrem suam: cui et per
cepto legi debebat peculiariter reuerentia et bonore
Ero. x. Deut. v. Mar. xv. ergo necessario tenen
dum est quod primo eam consolatus est. Nullus enim erat in
hoc mundo qui tantum doleret de morte ipsius domini iesu
quoniam cordialissima matri eius. Cum igitur ille qui in vno
grauat in alio debeat subleuari. Leui. q. ff. de iur.
reu. Quibus autem sit comoda sed qui in comoda pas
sit. I. in naturam. ff. de reg. iur. l. id. q. ff. de p. i. i.
et como. rei. v. et. ff. cum autem. in fi. de emp. et v. et. q.
sentit. de reg. iur. li. v. c. charitatem. et. q. q. et extra
de sepul. c. j. vbi dicit. Ut sine consolatione loci ve fuit
rant passionum. ut etiam b. i. q. Cor. j. Ergo indubi
tante credendum est quod christus primo consolatus fuit ma
trem suam quam aliquem alium: et totum locum apparitionis

post resurrectione. Quia enim nisi dementis aliter credere possit. Si namque esset aliquis filius in vltra matris gremio pater de quo et in intellectu qd mater esset et de sanis redico psonas extra nos visitare: et ad matrem afflicta et tribulata vltimo accederet: bonum nequaquam filius esset. Et ideo Berni. vbi dicitur qd christus primo apparuit sue dilectissime matri: sic inquit. Nulla fuit in fructu nomen gra dignior: nulla expectatio desiderio seruatio: nulla deprecandi instantia vebementior: nulla apparens immo: nulla in toto orbe sibi charior: nulla in discurrendo conuenientior: non enim angelorum testimonium crebar: nec iuxta ad videntium aut seponit: sed conuenit qd ad sepulchrum currebat audita eius resurrectione: nisi oia sciret. Apparuit autem qd non tantum tenebat: ergo et ei cui plus amebat. Si vero dicat primo cunctis apparuisse qd in euangelio non dicitur: eadem ratione credendum esset qd nunquam sibi apparuit. qd nec in euangelio dicitur. Ille. Vnde igitur ego super oes defunctos sui passioe afflicta: primo qd ab ipso filio solatus dicit ei illud qd habet per. et qd. Sed cum multitudinem dolorum meorum in corde meo consolationes tue lenificauerunt: oiam meam. Et ideo ad solationem ipsius et gaudis di camus hanc aliam laudem.

O Maria qd fecisti qm filium tuum vidisti
Primo existimo cum adoraueris: postea ridendo dististi

O delicate fili totus pulcher et iocundus es
Jam solatus es meum cor: gremio bundu
O Maria fac me gustare illam consolationem
Quam sensisti: amplectendo Jesum post passionem
Tu scis bene dñs mea qd nbi nos collachrymari
Omnifaria pleni tristitia et cordibus amarj
facias ergo oes simul tecum iubilare
Infra celestes catus tuum filium contemplari
Ut nbi fuimus socij in melancholia

Ira sum in solatione o pia ego Maria Amē.
Possum ergo deuote cōtemplari qd gloriose ego
Maria in b mane expectabat qd filius sibi appar
reret: indubitanter credens ipm resurrexurū.
vñ plorādo et lachrymando corde et ore sic dice
bat. O pater ecce iam ipse instat vt filius tuus et
meus a mortuis reuocet. Suscita igitur illum et ad
me mittere: ut meo p sua afflictioe afflictam.
Deinde ad filium dicebat. O fili mi dulcissime. o
fili iocundissime. o fili amantissime: quē vidi pla
gis repleti: spinis coronatum: crudeliter morte
eminatū et i sepulchro sepultum: quē videbo te et
mortuis triumphasse. Dististi mihi sepius o fili: die
tercia resurgas: ecce iam dico tertia imminet. Surge
ergo dñe in regem tuū vt pñs dñi David ps.
cxix. et veni vt videas te solacium aie mee. Que ver
ba dñi diceret ego Maria tota lachrymis ma
defacta: ecce in ipsam venit incōsuetā leticia in
diabulis dulcedo accōsolatio: ita vt nequeret am
pli dolere. Tū intra se cepit dicere. Tū b mihi.
Nōne mortuus es fili me. Est ne forte resurrexeris

Dic mihi o fili: cunctis ille qui vltimo ad me. Que
verba cum diceret: ecce apparuit dñs Jesus totus
gloriosus: alio die oibo scio pater qd carere
rat de limbo: qd dulciter saluatus brisima et gnet
cū amplexat est. et mi osculata est dulcissimū fi
liū suum. Tūc dicit illi saluator nri. Resurrexi et
ad huc sum tecum. ps. cxviii. Regina celis letare
allecta. qd quē meruisti portare alla: resurrexi
sicut dicit alla. Tūc autem scraphin bebat coronā
fulgentissimam in manu qd volebat dñs nri coro
nare matrem suā. Dicit igitur dñs Jesus mihi sue
dulciter canēs hanc deuota laudem

O mulier paradisi p quā angeli bñt nsum
Inimicus stat cū suis in inferno religatus
Ego sum ille quē cepisti: pepisti et nutruisti
Altera die vidisti me mortuum crucifixū et vulne
Tūc me resuscitasti totalit gloriosum
Pater scis liberasti de tenebroso limbo
Et sum factus imperator et dñs vniuersi
Mundus redemptor: qd boia qd pñs erat
Mater mea bñdicta celsa iam lachrymari
Amplius nō stabis ita ore letia: inape iubilare
Pone in caput coronā quā ego nbi posui
Coronata igitur matre iterū dicit ei. Mater mea
dilectissima: ego te dimitto magistrā aploz et
toni ecclesie ego te facio dñam toni mundi et regi
nā angeloz et dñam dñaz: et do nbi pñs im
petrādi qd cupis volueris: ego dimitto te in terro
re demonū: et volo qd cū pñs et scelerati ba
beant spem et cōfidentia ad tercurrēdi: facio
te aduocatā pñs et fontē misericordie et grē: et volo
q tu sis adiutorū et pñs iustoz. Quapropter
fratres charissimi matrem dñi habeamus i bonore
et reuerētia: et ad ipas in nris necessitatibz recur
ramus: vt p ei ipetitione et auxilio a nris pñs
cū ipso resurgētes cōsequamur misericordiam in pñs
et gloriā in futuro in secula seculoz Amen.

Seria secunda post pascha de glorie paradisi
gremio incomplexione: et de ratione animi
Stimo decimus octauus.

Portuit Chri

o istū pati et ita intrare in gloriam suā.
Lu. xxiij. ca. Sentētia est Bressi. j.
Ethi. j. Rbeto. iij. Topi. z. iij. De
tha. di. qd oia bonū appetit. Cuius opinionē cōfir
mas seuerin? Boetius in. iij. de sol. dicit. Ois
mortaliū cura quā multipliciū studioz labor
exeret diuerso qdē calle pcedit: sed ad vñ rādē
bñtudinē finē nri puenire. Er in eodē li. etiam
dicit. Est enim mēdo homin veri boni naturaliter
inferta cupiditas. sed ad falsa deus error addu
cit. Vnde etiam snie est aureli? Aug. in. iij. de ci
u. ca. viij. dicit. Ad appetēdā bñtudinē nāsa cō
pellit: cui sume bonua et imutabiliter beatus crea
tor: hoc indidit. In. x. qd de ciu. dei. ca. j. in pñs.
idem inquit. Oim certa snia est qd rōne quoq mo

do vñ pñs bñs esse oēs boies velle. Berni. etiam
in li. de vita dericoz ca. xvi. aut. Naturali desu
derio oēs summū appetim? bonum: nec est i nob
regeō nisi eo adepti. Et rō bñs nri desiderij est
qd finis nri est bñtudo: vt dicit Petrus libardus in
q. sniaz. di. j. Et ibi scraphie? doctor: scis Bo
na. ar. iij. q. i. et di. ar. iij. dē libri ar. j. q. i. et oēs
theol. in. iij. di. dicit. marie Rich. nri abidē ar. j. q.
ij. et b. Tho. j. q. i. q. iij. ar. viij. vbi dicit: qd finis q
creari sum? nō est vesp stem? in b seculo epulātes
bibētes et gaudētes in bñs epalibz bonis. sed vt
bñs facētes et dei mādara seruētes ad eternā se
licitatē pueniamus. Cū igitur sit qd oia entia na
turaliter desiderāt cōsequē finē suū: vt inquit Bressi.
ij. z. viij. Pñs. non est mirū si bñs rōnis capax
desideret tā egregiū finē suū adipisci. Sed sci
endū est qd ad finē nō pōt pueniri nisi p debitis
mediis: vt inquit Bressi. ij. z. vi. Pñs. Hoc autem
mediū pueniēdi ad bñtudinē est obseruatio di
uinorū mandatorū. Mart. iij. vbi dicit saluator.
Si vis ad vitā ingredi serua mādara. Sile ne
esse est ad celū intrare nō p viā cōsolationū bu
ius mūdi et malaz delectationū: sed p tolerātiā
mītoz maloz. iuxta illud Ac. iij. Per mītas
tribulationes oportet nos intrare in regnū celo
rū. Et rō bñs dicitur vba pposita. Oportuit ipm
pati et. De q glia celesti impensanti tractatur
q tuor pulcherrimas pñs dñs faciem. Pri
ma dicit cōpanionis. Secūda incomplexionis. Ter
cia qeratiōis. Quarta vō appellabit acq̄sitiōis.
Paro pma de cōparatione dulcedinis para
dist ad gaudia mūdi et ecōtra.

Uo ad pma ptem ponit hec cōclusio
fm theol. in. iij. sniaz. qd oēs cōsola
tiones et gaudia vite bñs tā pñs q
pñs ac futura q vñs babuerunt
bñt vel habebūt oēs boies mūdi sunt minima
imo qñ nulla in cōpanionē dulcedis paradisi. Fun
damētū bñs ponit Bressi. j. Post. di. Oē qd est
p essentia est mal? et pñs? ois eo qd est simplici
ter p participationis. Pater. Nā caritas sol est
maior: et qñ sine cōpanionē pñs oim stellaz
claritate: q caritas solis est ei essential. carit
tas vō stellaz est p participationē lumis sola
ris: vt dicit Ptolome? in celo qd suo. et Bressi. i.
li. de celo et mūdo. Pater etiam de melle: qd cū sit
dulce naturaliter: maiores reddit dulcedinē qñ aq
indulcorata p admixtionem mellis. Similiter
ignis cum sit calidus naturaliter: maiorem red
dit calore qñ aliqd qd sit ab eo calefactū. Vñs
pñs pñs mouet vna pulchra qñs Utum in
mundo repit aliqua res bona. Et pmo videt
hec questio de idubirabili. Scriptū est enim Ge
nesi. j. ca. Vidit deus cūta que fecerat et erant
valde bona. Et cōtra Lu. xviij. scipus est Nemo
bon? nisi solus deus. Et exponit a doctoribus
Nemo. i. nulla res. et Mart. iij. d. Unus est
bonus deus. Quō igitur hanc caritātē cōcordabi

mus. Scidndus ergo qd solus deus est bonus
p essentia: vt inquit magn? metaphisic? Pla
to in pmo sui thimē. et etia Nicolaus de Ly. su
per Mart. iij. ca. Si vō interrogas que boni
tas est illa q repit in creatur. Respondet Geo
tus et omnes theol. in. j. sententia. et etia Pla
to vbi sup. a. q. res create solū intantū bone sūt
in qñtum sunt de diuina bonitate participātes.
Si ergo omne qd est bonū p essentia est i com
parabiliter diuino et suauius ois eo qd est solū
bonū p participatiōē. cum solus de? sit essen
tialiter bonus: qñ sine vlla cōpanionē est suauior:
delectabilior: atq̄ iocundior: omnibus creatu
ris q solūmō delectabilia sunt in qñtum de? as
bonitatem infundit.

Confirmat beccatio p sniaz Bressi. q. me
e tha. dicens. Quicqd est cā alioz vt sint
alia: illud est manimentale. Respice igitur
homo pulchritudinē omniū rerū mūdi. Cōside
ra delectationē et iocunditatē que in eis est et qre
quis illas fecerit et inuenies qd solus deus Ge
nesi. j. ca. Et ideo scias qd carum cōditō: est in cō
parabiliter pulchro: et delectabilior. Quapropter
exclamat Salomō Sap. iij. ca. contra adorātes
res pro deo solem aut lunam vel alias creatu
ras a quibus homines habebant delectationē:
et dicit. q si specie eoz delectati deos putauerūt
sciant quāto bñs dominator eoz speciosior: est
Speciei enim generator: hec omnia constituit. B
magnitudine enim speciei et creature cognoscibili
ter poterit creator horum videri. Ut enim dicitur
ad Roma. j. inuisibilia dei a creatura mūdi per
ea que facta sunt intellecta cōspiciunt. Si ergo
pulchritudo solis et lune ac stellarum visio ma
gnam tibi iocunditatem tribuit. Si aliqua res
creata tibi illam cōsolationē affert: cōsidera quā
tum dulcedinis suauitatisq̄ affert tibi cōditō:
noster dulcissim? omnis bonitatis creator. Ut
enim inquit auctor: in li. de causis. quicqd potest
causa scda: nobilior et excellēior mō pōt caus
sa prima. Et in eodē li. etia dicit. Nobilior cau
sa nobiliorē semp pducit effectum. quod etia
inquit Bressi. j. de anima. Et quibz omnibz in
uinabiliter concludit qd sine comparatione ma
ior est suauitas et iubilatio quam habet minor
sanctus in celo videndo maiestatem diuinam:
eamq̄ cōtemplādo et creatorē suo pfructuendo:
imo minima delectatio quā habet aliquis san
ctus in celo quam infundit ei nobilissimū om
niū entium et summū bonum quod est deus:
est excellēior: qñ sint omnes delectatiōes et gau
dia que vñs babuerunt: habent vñs babebunt
omnes homines in omnibz bñs mundi suauit
tatis. Et hoc est quod inquit Becco. in omnia
vñs martyris: vbi dicit. Si cōsiderem? fra
tres charissimi que et quanta sunt que nobis
promittuntur in celis: vñs autem animo om
nia que habentur in terro. Terrena namq̄

substantia supne felicitati cōgata pōdus est: non
subditiū. T pālia vira cūc vite compata mo-
est pōdū dicēda q̄ vira. Ipse cū q̄ndian⁹ dese-
cūo corruptiois qd est aliud q̄ qdā plūtas
moēs. Decille. Et enā in morali dē. Oio p/
spētas atq; delectatio p̄sentis vite p̄cūta z futu-
ra cūc felicitati cōgata: est q̄ qdā gua liq̄r. Stil-
la. Idem q̄ in omel. 4. gūū ait. Qui celestis vite
dulcedine inq̄tum possibilitas admittit p̄fecte
cognouerit: ea q̄ in terrā amauerat libentē cūtra
derelinq̄t. In cōgatione cū viles cūc oia: cōgrega-
ta disp̄gūtinat de carnis celestibz anim⁹: nihil in
terrenis libet. De for: me cōspiciat qd qd de terrene
rei placebat specie. quia sola speciosa margarite
claritas fulget in mēte. De cui⁹ dilectione recte p/
Salomonē dē. For: est vī moēs dilectio. q̄ vī
delicet sicut moēs corpus interimit: sic amor et
re p̄taliū cūc vite caritas occidit. Decille. f

Augustin⁹ 4o in li. meditationū. c. v. inq̄t
a. Cur p̄ mltā vagar⁹ bonūcio q̄redo bo-
na aie tue z corpis. Ama vñū bonū in q̄
sunt oia bona z sufficit. Desidera simplex bonū
qd est oē bonū. Quid cū amas caro. Quid de/
sideras anima. Ibi est qd qd amas: qd quid de/
sideras. Si delectat pulcritudo: fulgebūt iusti
sicut sol. Si velocitas aut fortitudo aut libtas
corpis tui: nihil obistere poterit. Erūt cū silēs
angel⁹ dei z surget corp⁹ spūale: p̄tate. s. nō nafa.
Si lōga ac salubris vitābides sana cūctas et
eterna sanitas. q̄ iusti in p̄petuū viuet z sal⁹ iu-
stor⁹ a dño. Si sanctas: sanabit⁹ eūz apparuerit
glia dñi. Si cūctas anebriabunt ab vbertate
dom⁹ dei. Si melodia: ibi angeli cōcūnt sine fi-
ne deo. Si q̄libet nō inūda s̄ mūda voluptas
Torret voluptatē sue potabit eos dñs. Si sa-
pientia: ibi sapia dei ondet eis scipam. Si ami-
cia: diligūt deū plusq̄ seipos: z inuicē tanq̄ se
ipsoz: z de illos plusq̄ illi seipos. q̄a illi cū z se
inuitē z seipos diligūt. p̄t illuz. et ille se z illos
p̄t seipm. Si cōcordia: oibz illis vna erit volū-
tas. Si p̄tās: oipotēs erit illis voluntas. Nā vt
potent de⁹ qd volēt p seipm: ita poterunt illi qd
volēt p deū. Et sic ipsi volent qd qd ille volēt: ita
ipse volēt qd qd illi volēt. et qd ipse volēt nō po-
terit nō esse. Si bono: z diuine desiderant: de⁹
seruos suos bonos z fideles sup multa bona
sua cōstituet: imo filij dei z diij vocabunt. z vbi
erūt filij dei erūt z illi. heredes qdē dei: coheres/
des autē tpi. Si vera securitas: ita certū erūt illi
bonū nūq̄ z nullaten⁹ defutur⁹: sic certū erunt se
nō sua spōte illud amissuros: nec dilecto: z suoz
dei dilectoribz suis inuit⁹ illi ablatu: nec ali/
ud deo potēt⁹ deum z illos separatu. Gaudij
4o q̄le aut q̄ntū est vbi talē ac tantū bonum est
Lo: bñanū: co: indigēs: co: cepit crūnas amo-
ob: uat crūnas: q̄ntū gauderes si oibus bonis
abūdares. Inroga intima tua si cape p̄nt gau-
diū suū de tāta bñitudine sua. Decille. Bern. q̄z

sup Ecclesiasticū dicit. Illud solū est vep. z sumū
bonū qd nō de creatura sed de creatore cōcipi:
qd cū accepis nemo tollat a te. cui comparata oio
aliū de io cūctas meror: est: oio suauitas dolor
est: oē dulce amap: est: oē decoz seduz: est: omne
postremo qd delectare pōt molestū est. Decille.
Et merito. ea cū q̄ in mūdo appellant bona. p/
prie nō sunt bona. Scptū est cū in l. p̄prie. ff. de
4. sig. Proprie bona illa dīc nō p̄nt q̄ plus iō
mo di q̄ cōmoditat⁹ bñit. Nā bona dicunt⁹ et co
q̄ beant. i. bñs faciāt. l. bonoz. ff. coden. O mū-
dane q̄ nihil aliud cogitas nisi d t̄paliū bonis
dic mibi si vnq̄ habes tantā de mūdo leticiam
vt nō habes aliquā afflictionē. P̄fecto nū/
q̄ habes vñū gaudium: q̄n habes tres tristitias.
Nō habes vñā cōsolationē q̄n habes tres
tribulationes. Ideo dē Boetij. i. q. de p̄sol. Quis
est tā cōpositū felicitat⁹ vt nō aliq̄ ex p̄te eūz itat⁹
sui q̄litate ritef. Decille. Solū illud est bonū
qd in celesti habebim⁹ glia: de q̄ Boetij. in q̄. d
p̄sol. inq̄t. Nōc aut est sumū oim bonoz cūcta
in se bona p̄ntēs: cui si aliq̄d abesset: sumū bo-
nū esse nō possz. Liquerigū bñitudine esse itatū
oim bonoz aggregatiōe p̄fectū. Aug⁹. q̄z iser.
qdā de glia celesti dē. Tanta est dulcedo future
glie q̄ si vna gutta in isernū dfluere: totā dñā
roz amaritudinē dulcoraret. Et iō diues epulo
in inferno cūctēs desiderabat ligūā suā refrige-
rari vna gutta isti⁹ aq̄ Lu. xvj. De immensitate q̄z
isti⁹ delectatiōis ait idē Aug⁹. in li. solilo. lo q̄na
deo sic. Et visibilibz bñs tua invisibilia cōp̄chē-
dim⁹ dñe de⁹ creator: nī. Si cū mibi dñe p hoc
corp⁹ ignobili z corruptibili tam magna z inu-
mera bñficia p̄stas a celo: ab aere: a terra z ma:
rit: luce z tenebris: calore z vmbra: roze z imbre:
venē z pluuijs: volucribz z pisabz: bestijs z ar-
boribz: ac multiplicitate herbaz z germinū ter-
rez: cūctaz creaturaz tuarū ministerio nob sue
cessive suo tpe ministrantiū. vt alleues fastidiū: q̄
lia q̄so z q̄ magna z inūerabilia: q̄z dulcia z de-
lectabilia sunt q̄ solis tuis es largitur⁹ amās.
Si tāta solacia in hac die lachrymar: q̄nta cō/
feres in die nuptiaz. Si tāta delectabilia conti-
net caro: q̄nta q̄so p̄tinet p̄ria. O deus nō videt
oculus absq; te q̄ p̄parasti diligētibz te. fm cū
magnā multitudinē magnificētie tue est z mlti-
tudo maḡ dulcedis tue: quā abs cōdisti diligēti-
bus te. Magn⁹ em tu es dñe de⁹ me⁹ z imāus
nec est finis magnitudinis tue: nō ē nūc⁹ sapiētie
tue: nec est finis seu nūc⁹ atq; mensura retribu-
tiōis tue. sed sic magn⁹ es tu: magna sunt dona
tua: q̄m nūpe es p̄mū z donum oim legiōis
moz pūgtor. Decille. Qui enā i. xij. d. cū dñe
c. xvj. inq̄t. Si ista t̄palia talia bona sūt: qd illa
eterna erūt. Quid dabit eis q̄s p̄destinauit ad vi-
tā q̄ hec dedit eis q̄s p̄destinauit ad mortē. Que
bona in illa bñitudine faciet eos sumere pro q̄s
bus in hac miseria vñigenitū filiū suū voluit

vsq; ad mortē tāta mala p̄ferre. Que bona in re-
gno accepturi sum⁹ q̄ndo qdē t̄po morietē pro
nob tale tam pūgn⁹ accipim⁹. Quālis erit spūs
bois nullū oino bñs viciū nec sub q̄ iaceat nec
cui cedat nec⁹ qd dūmice pacatissima v̄nate p/
fēc⁹. Rerū ibi oim q̄nta z q̄ speciosa z q̄ certa
scia sine aliq̄ errorē: vbi dei sapiētia de ipso suo
fonte cū sūma fēlicitate sine vlla difficultate gu-
stat. Quāle erit corp⁹ qd oino spūitū subdūit:
et eo sufficim⁹ viuificari nullis alimōis indi-
gebit. Nō em aniale sed spūale erit bñs qdē car-
nis: sed sine vlla corrupciōe carnali subam. Dec-
ille. Et in li. d. virginitate idē inq̄t. Tam ingenua
et tā maria est delectatio illi⁹ supne glie: q̄ etia:
si nō liceret ampli⁹ in ea nisi vñ⁹ dñi bōia ma-
neret. p̄ter hoc solū inūerabiles anni p̄sent⁹ vi-
te pleni delicijs z oī cōfluētia bonoz t̄paliūz
recte merito q̄ cōtēnerent.

Bñt hec p̄ exemplū bñ p̄ris nā frāscā
p de q̄ legif q̄ cū semel esset grauius infir-
mus z desideraret audire aliquē dulces
sonū: vt aliq̄ntulū infirmat⁹ rediū transiret: et
de celesti dulcedine et suauitate soni aliq̄d cogi-
taret: dñs nī Iesus ch̄rist⁹ misit ad eū vñū an-
gelū in forma bñana q̄ in manu sinistra arba-
rā habebat pulcerrimā: in dextra 4o archetum
aureū: q̄ stanz v̄fuit corā s̄as frāscos solūmō
insup tran̄ archetū vna vice: p̄ter qd tāta sua
v̄tate ac indidibile melodiā in aia bñi frānci
posuit q̄ se vt mo: nū sup lectū cēdēd. Postea
4o ad se reuertēs bñs frāscus fratribz dicit.
In veritate si ille angelus q̄ mibi apparuit alia
vice archetū desup arbaraz tran̄sierat: mea a
corp⁹ emigrasset: tāta erat dulcedo: tanta suau-
tas atq; melodia illi⁹ soni. Sed audite ali⁹ val-
de mirabile cēplū. Legit em q̄ qdā s̄tus mo-
nachus desiderās cōtemplari dulcedinē vite ce-
lestis: erūt in desertū suo monasterio p̄pinquum
et ecce a celo vidit venire aūē pulcerrimā que in
p̄ntis oēs colo:z varietates habebat: marie co-
lorē aureū: que incepit tā dulcē canere cū tanq̄
melodijs volitās sub vna arbuscula ad aliam
q̄ ille s̄tus p̄t tot⁹ ab sorptus p̄ dulcedie p̄ntit
post illā p̄ q̄ngētos annos: in q̄bo nunq̄ sensit
redū al⁹ qd calor⁹is aut frigidit⁹is: famis aut sitis:
somnia: vel alter⁹ in cōmodū. In illo autē loco sic
disponente deo nūq̄ venit obscuritas noctis.
Postmodū volūtatē dei aus ab aspectu suo
ablata est. Ille 4o dolēs de recessu ei⁹: ad mo-
nasteriū suū reuersus est: putans q̄ nisi p̄ q̄ntū
bozē absens fuisset. Inueniēs aut monasteriū:
suū totū imutatu alit⁹ esse: ibi abbate ac p̄orē
aliosq; ibi monachos cūctēs q̄ erāt in suo re-
cessu: totus attonit⁹ remāsit. Inuērogat⁹ 4o ab
illis q̄s esset: respōdit eis vñū monachū illi⁹
o: dñs z monasterij q̄ p̄ q̄ntū bozē recesserat et
reuerat in deserto: vñū marie mirabā de muta-
tione loci z fratrū in tā breui t̄pē. Tūc abbas vi-

dēs in eo venerabilē aspectū: inrogaū qd eis
abbas z p̄or: q̄n recessit. Et postea ad cronicas
ordis iurū q̄bz des̄c̄p̄t erat oēs abbates z po-
res q̄ an cū fuerāt. Inuenitq; q̄. 700. annis ille
steterat in deserto. Ad quē reuersus cū fratribz:
dicit ei t̄pē q̄ steterat extra monasteriū: inro-
gās qd ibi egissz. Qui ille tot⁹ admirat⁹ dicit. Nī
bil aliud feci nisi q̄ post q̄ndā auicula: p̄nt q̄
ad eo pulcra erat: tāq; dulcē candorē: et mibi
nō videat nisi p̄ q̄ntū bozē ibi p̄māsse. Quibz
dicit. Deo grās agēs d̄ vñū emigrat⁹ ad dñm
O igif deuoti t̄piani si angel⁹ modico sono tan-
tā potuit causare dulcedinē in bñs frāscos. Si
auicula a deo missa p̄ totē t̄pianū annos bo-
minē tenuit in t̄pē: p̄solatiōibz: vt videt⁹ tot
anni esse qd modici t̄pian⁹: qd erit nob q̄ erit⁹
in glia celesti in eternis gaudijs. P̄fecto veri-
ficabit⁹ in nob illd qd psalm⁹ p̄phus canit. Inc-
br̄iabunt ab vbertate dom⁹: nūc z totē t̄pē volu-
ptat⁹ tue potabis eos. Qd cōsideris bñs Egi-
pt⁹ ordis nī: vt legif i cronis: ordis: q̄n audiet
bar noīari padisū tantū exultabat de illa locut-
ditate q̄ stant et maḡ dulcedine in etiam fieri
bat. p̄t qd sūm⁹ p̄ntēce volēs b̄ caute exp̄tari
uitauit eis ad prandēdū secū. Qui cū ad p̄scinā
dñi pape fuissz: duat⁹: statū cubidarij dñi pape
corā eo noīauerūt paradysum. Brille b̄ audies
stantū extra se rapē in etiam fact⁹ est. Volētes
autē videre an hec esset fictio: posuerūt carbones
ignis accētos sup pedes ei⁹: q̄ nihil vnq̄ sensit
lesiōis ac si rose fuissent. De q̄ sūm⁹ p̄ntēce val-
de admiratus est. Et ideo credam⁹ soluatori: nī
Mat. v. c. nos cōfortis z di. Gaudere z exultā:
te q̄m merces v̄ra copiosa est in cel. S̄tus q̄q;
p̄t nī frāsc⁹ in qdā caplo p̄alcabat fratribz di-
cēs. Magna fratres p̄mūm⁹: sed maiora pro-
missa sūt nob. Tū ipse canere solebat in suis tri-
bulationibz. Tanti est bonū qd expecto vt ois
pena mibi videat esse delectatio. Et ideo dicere
possumus

O christianiā tam cogitatē
Gloriam: qua estis appānt
Per illam sunt deo cum corde iuncti
Quā opibus virtutibus acquisuerunt
Unum bonum est in altera vita
Un celo semper gaudebitis
Ad quod vos choros angeloz inuitat
Propterea amando deū semp ei seruite.
Pars secunda de inexplīatione glorie para-
disi.

Ecūda pars nostri sermonis dīctū
explīationis. Pro cui⁹ exp̄dīdōe p/
pono vobis vñam p̄dūsiōē fm Ri-
char. nostruz in suo q̄dlibet. s. q̄ un-
possibile est explīcare quanta sit dulcedo vite ce-
lestis. vnde dico vobis q̄ si omnes boies mū-
di q̄ vnq̄ fuerūt: sunt: vel erunt simul adoffone
nō solū t̄piani sed etiā infideles z pagani: uideat

laracem: turco: uq: multatudo. Si qraf An fil
oēs possent capere magnitudinē glie quā ba
beret in aia in celo. clāmā alta uocem deo. Nō
nō nō. sed forā dico: q si oia folia arbor: oēs
itē eēdū: oia uolantia: et aialia qdrupedia: oia
q: minuta arene mar: et puluer: terre: oēs q: gut
te aq: mar: et alia: aq: oēs q: lapides: et creatu
re oēs essent lingue. Si qraf an possent edicere
vel minimā pte: puta de cōmūmilibz vñā illius
glie quā habebū in paradiso. Audacter rūdeo.
Nō nō nō. Et q ita sit ueritas. pbat p fundamē
tū Bresto. j. de celo et mūdo. iij. q: et viij. Pbi. i.
et. j. mēba. vbi dicit. Nullū finitū pōt infinitum
cōp: edicere: cū in ipsis nō sit pōrno. Qd cōfir
mar san. Bona. in. iij. di. iij. ar. j. q. j. di. Qd qd
cōp: edicere alterū est māt illo: vel salte ei equat.
alio qn ipm claudere intra se nō posset. Quo cō
cesso certū est q bñtudo est qdā bonū ifinitū
fm Rich. nīm et bñm Bona. oēs q: theol. in. iij.
dist. iij. Q si sic est. Peto o grāmanice seu o lo
gice ut resoluas mihi hūc terminū ifinitū et di
cas qd significat. Rūdebis. pfecto q ifinitū
idē est qd nō finitū. Lū igit oēs mūdi creature
sint finitē: pfecto nō poterūt intelligere seu com
p: edere vel explicare bonū ac dulcedinē et gau
diū supne patrie qd est ifinitū: ut ē. impossibi
le est cū ifinita ptransire: ut dicit. Pbi. i. Lū g
oia creatura habeat potētā finitā dico q nō ē
aliq: intellect: tā excellēs: tāq: magn: q possit
vel mīllesimā pte celestis glie cōgscere. Ideo de
Brest. j. Pbi. i. Ifinitū et magnitudinē et multi
tudinē fm q ifinitū: est nob ignotū. Si g oēs
hoies mūdi essent algorith: et a pncipio mundi
vsq: nūc nūeros multiplicassent: et enā vsq: ad
diē iudicij in multiplicādo pseuerarent: pfecto
oēs illi nūeri cōpandē graduū felicitatis et me
pene nō essent vn: nūerus. Cōfirmant aut ca q
dicit p sniam Bernardi q in sentētijs suis dicit.
Si oim boim lingue simul essent et mihi loquē
vellent de glia quā anie bone habiture sunt
atius in narrādo deficerēt: q: vel minimā pte
ill: glie expmēre possent. Quis em vnq: boim
expmēre posset quantē magnitudinis sit deus.
et m ipse deus ent merces et possessio aiaz san
ctaz. Greg. q: in omel. vñ: martij dicit. Que
oīr lingua dicere vel qd intellect: capere sufficit
illa supne ciuitatis quāta sint gaudia: angeloz
choris interesse: cū bñssimis spiribz glie cōdi
toris assistere: pte deī vulūz cernere: in drcū
scriptū lumen videre: nullo mōris meru affici:
in corruptionis ppetue munere letari. Sed ad
hec audita inardescat anim: iāq: illuc cupit assu
stere: vbi se sperat sine fine gaudere. S: ad ma
gnā pnia pueniri non potest nisi p magnos la
bores. Unde Paulus egregius pdcator dicit.
Non coronabit nisi q legitime certauerit. Dele
at igit mentē magnitudo pmiōz. sed nō deter
reat certamē laboz. S: hīs autoritatibz omis

si: interrogamus doctore genū: qd de b sent
at. Quid dicas tu o Paule vas electio. Audis
te dilectissimi. j. Cor. ij. ca. de magna Paulus
Nec oculus vidit: nec auris audiuit: nec i cor: ho
minis ascendit q pgnit de diligētibz se. Lū g sic
q sensus visus multas et qsi infinitas res ipse
deus demonstrat: ut inqt Brest. j. mēba. et in li. de
sensu et sensato. Leuate o deuoti aues oēs ve
stros ad celū: videre pulcritudinē celi stellā: so
lis: lune: et oim planetaz: respicite si potestis p or
bem vniuersum: et videte oia formosa et pulchra
q oculos delectare solent: aur: q: et argenti: mo
nilia: gemasq: piosas inspicite. Būto vestris
oēs melodias cantusq: ac sonos delectabiles
audite. Cogitate in corde vestro et ad memoriā
reducite oia solacia: suauitates: recreatiōes: tri
umphos: dñatōes: ac delectamēta oia q i mor
tali vita papi pnt. Et nūc cū aplo Paulo exas
mate. Nec oculus vidit et. Oculi mei tantū vis
dere nō potestis: aures mee tantū nō potestis au
dire: cor meū tantū nō potes cogitare quin ma
ior sit glia: maiorq: mūph: ac delectatio quam
dñs saluator me: mihi datur est. O glia celestis
o eterna felicitas. o imensa suauitas. o ineffabi
lis bonitas. o iocūditas indidibilis. o dulcedo
incogitabilis: qn te habeo. O de glie. o dul
cis mi dñe. o creator mi iocūde: qn video refa
cie ad faciē. Deu mihi q: incolat: meus plōga
tus ē. p. cit. Lupio ei dissolui et esse cū ipso: ad
Pbi. j. o dilectissimi aues: nō est hic pnia nra
nō habem: hic manētē dūkatē: ad Heb. xl. In
celo est bitano nra: in glia paradisi: que est rita ut
excedat oim intellectū humanū.
I de hoc habem: exemplū p dāru p san
cto Augustino qd ipse reat in qdā epi
stola ad Linllū epm hierosolimitanum
Qd etiam in transitu beati Hieronymi bñ. vbi
dicit. q cum scis Bug. appeteret scire specialiter
et p se quāta sit glia et felicitas aiaz: cogitauit
sup hac re scribere brō Hiero. q nūc erat i remo
tis. Lū ergo existens in sua camera salutationē
epile sepsisset: ecce statim in camerā intrauit qdā
luc maria septē vidi sole splēdidior: de q ictis
mabilis odor: mirabilis suauitas: egrediebāt.
Qua visione pterit: bñs Bug. ac nimia debi
litate visus deuit: cecidit pstrat in terrā. Qui
statim audiuit vocē de illa luce egrediētē sibi
dicentē. O Augustine frater mi charissime noli
timere. Ego em sum frater tuus Hieronym: q
in hac hora apud Babile migravi ad eum.
Sed qm scribis ad me vñbi dicā qnta sit glo
ria aiaz in celo. Peto a te Nunqd possibile sit
q tu numeros oēs stellas celi. Rēpōdit Bug.
Non. Itē dicit. Nunqd potes totum mare in
guo vase dūdere. Et ridit. Non. Tercio dicit.
Nunqd o Augustine potes totū mūdū simul
in vno pugillo tenere. Rūdit Bug. No pmi
tus est ipossibile. Tunc dicit bñs Hiero. Dico

nbi Augustine q mag: est possibile p dāta tria
facere: q: minimā pte future glie q dāt vñ soli
aie et uole expmēre. Excedit em illa glia oēs sen
sum et intellectū hūane mētis: et nisi ego expmē
fuissem pfecto nō credidissem. Si euenit mihi p sili
tudine qd pigit regine Sabe ut bñ. iij. Regū. et
que cū audisset magnalia de mūphibz et sapien
tia Salomonis: ad q: curiam venies et ppijs
oculis oia cōspiciens: inuenit q magnalia Sa
lomonis erāt qsi ut sic dicā in ifinitū maiora q
audisset. Noli g scribere o Augustine qnta p
fessit glia celestis: qm ipa p dāta est. Fac g bonū
et recipies hāc gliam imētas sicut et ego. Quibz
dicis disparuit. Et Bug. rēspus mult: lachry
mis p dulcedine in posterū feruēt: se habuit in
diuinitā mādā. Bñā q: reudationē habuit idē
Bug. Lū em veller cōponere libz de trinitate
in q multa tractat de scōz glia: ecce apparuit ei
qdā puerulus sup nīpā mar: habēs crispas ca
pillas coloris aurei sup būeros pteos. q pul
cerrimus puer cū qdā codeari frequētabat po
nere de aq: mar: in qdā paruo forāmic qd fecer
at. Qd videns Bug. subridēs dicit. O fili qd
vis facere. Rūdit ille. Tota aquā mar: volo po
nere in hoc forāmic. Qd audies Bug. cepit rē
dere de parui innocētia: et dicit. O fili nequa
q nbi hoc possibile est: nec alicui. Tūc vñua vo
de ille puerulus rūdit dicens. O Augustine: faci
lius est mihi totū b mare magnū in b guo fo
ramine dūdere: q nbi possibile sit vel minimā
gutā seu sanallā dulcedinis quā dāt deus bo
nis aiabz diffinire seu explicare. Quo dicto sta
tim puer disparuit. Et tunc Bug. totus let: cō
gnosces q fuerat dñs Jesus q sibi apparuerat
in forma illi: pueri: imētas ei grās egit. Et ideo
ipse loqns de hac glia in. xij. li. de aui. dei sic dē
Quod pparauit deus diligētibz se hīde nō capis
spe nō attingit: charitate nō cōp: edidit: deside
ria et vota oia trāsgredit. acqri pōt: estimari nō
pōt. Que oia p dāta cātor spūscū David p.
x. exclamat di. q: magna multatudo dulcedi
nis tue dñe quā absēdisti timētibz te. Sed hec
magis sunt meditāda q p dāda: et ideo chari
tatis vñs cōtēplāda relinq. Sufficiatq: p scōa
pnti sermonis.

Pars tertia q sola gloria paradisi qet ap
petum nostrū.

Ercia p nri sermonis d: qetationis
Pro cui: expeditioe ppono vob hāc
cōclusionē fm theol. in. iij. sen. di. iij. et
et Scotū in. j. sen. di. j. et in repōitādi
bus suis dist. j. et Petri de Bāla a: discipuluz
ea. dist. et frāscū d macro. in cōstā. dist. j. q. j.
Q si bñ bñt oēs mūdi cōsolātiōes q pnt i hac
vita ereogitari: nunq: tñ esset cōtentus. sed solū
tunc sanabit appetit: nī qn ad cēnā gliaz pue
rimus. fundamētū bui: ponit Brest. j. de aia
et. et. Lib. di. A ppiio obiecto potētiae simplr re

apiunt pfectionē suā. Pater hec regula. Nā cū
obiectū visus sit color: seu corp: coloratū: put
diat pbus. q. de aia. certū est q si an oēs po
neres oēs melodias: sonos: et cant: diuersoz
instrumētōz: potētia tua visua p hoc nō recā
peret cōsolationē: q: illud nō est suū obiectum.
S: si pponas ei aliquā figurā seu aliquā rē val
depulchrā: vñq: et ea recipiat delectationē tanq
de suo obiecto. Similr si pponas auribz oim
pulcritudinē floz: gemaz: et imaginū: et omne
suauitatē sapoz: nullā ppter b delectationē suā
sapiet potētia auditiua: hoc em nō est suū obie
ctū. Si vō anteponas ei aliquā dulcē melodiā
sonū vel cantū: summe delectabit de illo sonitu
vel cantū tanq: de suo obiecto. Et sic possum: cre
plificare de oibz alijs potētijz: q nunq: recipi
unt pfectionē suā nec qetationē nūc de ppiio ob
iecto. Quo pssupposito peto. qd sit simplr obie
ctum anie rōnalis. Et certū est fm Rich. in. iij.
dist. iij. ar. ij. q. vj. et enā bñm Tho. j. q. ij. ar.
viij. q: deus solus est obiectū anie rōnalis: dicē
te bñs Augustino in li. Enchiridion. put reat
magi sniam in. ij. di. j. fecit de rōnalem creatū
rā ut summū bonū intelligeret: intelligēdo ama
ret: amādo possideret: possidēdo frueret. Si er
go deus solus est simplr obiectū hūani intelle
ctus: g impossibile est q intellect: nī siue aia no
stra vnq: possit satiare siue bñficari in omnibz
creatur: sed simplr oportet q beatificet in deo
tanq: in ppiio obiecto. Quo d pfirmans Bug.
in. j. li. cōf. dicit. fecisti nos dñe ad te: ideo in
qem est cor: nostrū nisi redēscat in te. In. x. q: de
aui. dei idē Bug. allegans sniam Platonis dī
cit. Tam delicata est diuina vñio tantoq: amo
re dignissima ut quicquid haberi possit: ea non
habita faciat boiem miserum: non beatū. Con
firmat etiam hec cōclusio p illam sniam auidē
Augustini in. iij. de aui. dei. vbi dicit. Impos
sibile est aliqū esse beatum: nisi sic de sue felici
tatis ppetuate securus. Et hec est etiam senten
tia theologoz in. iij. di. iij. et ratio est. q: ut dī
cit Brest. x. Ebi. felicitas simpliciter consistit in
quietatiōe appetitus: ita q necesse est ad hoc ut
simus beati: appetitus nostrū esse qetatum: et nō
timere vnq: amittere statum quē habet. sed b
est ipossibile in hac vita. Si em interrogas eos
qui in hac vita vident esse beati: vñputa reges et
imperatores atq: pōntifices: et pōntiles ab eis
nunquid sint securi nunq: amittere statum quē
habent. stentēs voce lachrymabili respondēt
Non: non: non. Scriptū est em in. j. deinceps.
in autēco de nup. Mors omnia soluit. Et ve
ra est illa sententia que dicit. Est cōmune mori:
mors nulli parat bonori. sicut notat in. j. li. ca.
L. de pactis. Pterea nunq: appetitus noster
quietabit: nisi receperit finē suū. Sed noster
finit est puenire ad illud regnum cuius nul
lus est finis: ut dicit Augustin: in. iij. de a. dei.

q̄ fuit gubio mīscē dēdīta. Mīscētia cū est pe-
cunia q̄ celus omīf. iusta illō dān. iij. Pōt nū
elemosīnā redimē: t̄ iniquitēs tuas mīsericordi-
dīs pauperū. Dicit autē Aug⁹. in omētia. super
Matthēi. Bñ sunt q̄ subueniūt mīseri qm̄ nō
ita repēdēt vt de mīseria liberent. Et idē Aug⁹
in li. de vbiis dñi ait. Eb: iij. dicit nbi. Da mibi
et eo qd dedit nbi. De meo qro. Da t̄ reddo. hā
buih me largitor: em: fac me debitor: vt habeā
te fenerator: ē. T̄ galia mibi da t̄ cna nbi restitui
am: rē: ipm̄ nbi reddā. Sēto aliqd acq̄rit p̄
scripōe seu vsucapione: de q̄ bñ i. li. q. ff. de vsu
cap. t̄ insti. eo dē. in pñ. t̄ in. §. p̄scripōnū. r. vj. q.
ij. et p̄ bñ. col. in. iij. sen. dist. xv. Et ideo fm̄ hūc
modū docet saluator: acq̄rere regnū celoz di-
cens. Bñ mūdo corde qm̄ ipi deū videbūt. Est
autē mūdicia vt dē i. lūma v̄tutis: v̄tutis q̄ boīs
integritas: diuini amoris itūm̄ obseruata. De
qua p̄l. t̄ iij. ait. p̄phā. Dñe qd habitabit i taber-
naculo tuo: aut qd requiescat in mōte scō tuo. Et
rñdet. Qui ingredit sine macula. Et p̄l. t̄ iij. iterū
inq̄. Quis ascēdet in montē dñi: aut qd stabit
in loco scō ei⁹. Et rñdet. Innocēs mōte t̄ mūd-
do corde. Et p̄l. c. dicit dñs p̄ p̄phā. Ambulās
in via immaculata hic mibi mīstrabit. Et Apoca-
t̄. d. Nihil cōmūcātū intrabit in illā. s. supnaz
ciuitatē: a q̄ lucifer imūdius factus fuit electus.
Apoc. t̄. Eū igit in pñā solū a mūdīs vidēat
deus eo mō q̄ videt pōt a viatoribz. Un̄ locus
Barō intrabat in scōsanctoz. Leui. r. vj. Et san-
ctificatio p̄lo apparuit de i mōte. Ero. r. iij. Pro-
pterea enā t̄ps lauit nos in sanguine suo Apoc. iij
vt mūdaret sibi p̄plum acceptabilē: ad Tm̄. ij. t̄
p̄ sanguinē suū cū sanctificaret: ad Heb. t̄. iij. t̄ face-
ret sibi sponsā eccliam nō habentē maculā neq̄
rugā: ad Eph. v. et c. ecclia. d. peni. dist. j. Eū q̄
quasi cū sponsa est in p̄senti p̄ p̄mptationē ac
defensionē. Ideo illi q̄ sunt mūdo corde: cū hic
videāt deū saltē in enigmate: postea iure cuius-
dā p̄scripōis videbūt facie ad facie: vt testat̄
Paulus. j. ad Cor. t̄. iij. Et j. Job. iij. d. Eū ap-
paruit similes ei erimus: t̄ videbim⁹ cū fici-
ti est. Vt autē ista mūdicia debeat esse in oībz si-
delibz īpianis. aliter nō essent fideles. q̄ Bñ. v.
d. Fide mūdā cor: da cor. Debet nū singularit̄
relucere in mīstina ecclie. Primo q̄ ipsi sunt q̄
si oculi in q̄bz modicū pulueri multū grauatur
macla magi demurat q̄ in alijs mēbris. De q̄
bus inq̄t dñs p̄ p̄. Oculi mei lāguent p̄ ino-
pia. Sēdo q̄ ipsi faciunt spectaculū deo: an-
gelis t̄ hominibz. j. ad Cor. iij. Et spectaculū si-
ue speculū debet esse sine macula Sap. vj. alio-
quin q̄ se in tali speculo cōsiderat: nō bene videt
Tercio q̄ habent alios mūdare: nō bene videt
qd mundabit. Eccl. r. iij. Ideo vt dē Necmīe.
t̄. iij. mūdā sunt sacerdotes t̄ leuitē: t̄ mūdauē-
runt p̄plum. Et vt dē j. Machab. iij. Elegit iu-
das sacerdotes sine macula: t̄ mūdauērit scō.

Quarto q̄ sunt vasa dei. Bñ. iij. Vasa decōdō
est mibi iste. Sed hodie factus est isrl in nānā
bus q̄si vas imūdiū. Osee. vij. Quinto q̄ sūt
plū dei. j. ad Cor. iij. Tēplū dei estis vos. Et iō
non debent cōmūnari scō. sicut factū fuisse dē.
Eldre. j. vbi sc̄ptū est. Polluerunt tēplū dñi qd
sc̄m erat. Sēto q̄ sunt lēa dei. j. Paraf. t̄. iij.
Op⁹ grāde est. Nō hoi paraf habitatio: sed deo
Et ideo sicut rec noller dormire in lecto imūdo:
sicut facit diabolus q̄ habitatin loq̄ humēto:
Job. t̄. iij. ita t̄ps recit mūdū desiderat habita-
culū. Et ideo p̄. dicebat. Ero immaculatus cum
eo t̄. Septimo q̄ sunt mīstri dei in cui⁹ cōspe-
ctu nō debent aliq̄ nisi mūdū mīstrare. ad Eph.
j. Elegit nos vt essemus sancti t̄ immaculati in cō-
spectu eius. et Leui. iij. t̄. et. ait de⁹. Sāc est ore
q̄ ego sc̄tus sum. et Deute. r. iij. d. Perfec⁹ est
et sine macula cū deo tuo. et Eccl. iij. Omni t̄pe
vestimēta tua sine cōdida. et Esa. iij. Mūdā mī-
ni q̄ ferit vasa dñi. et Esa. j. Lauamini mūdū os
tē t̄. j. Pe. iij. Satagite immaculati iuueni tē.
q̄ vt dē. j. ad Cor. iij. hec est volūtas dei sc̄ti-
catio vestra. Ut similitud Job. r. vj. mūdīs ma-
nibz addat fortitudinē. Et q̄bus mūdicia me-
rior: nō placeat deo sine interiori. Matth. t̄. iij.
Vt vob q̄ mūdā qd deforis est calic⁹: et intus
pleni est: imūdia. et Prouer. iij. Est generatio
q̄ sibi munda videt: t̄ nō est loca a sordibz su-
is: tamē si mūdē qd intus: erit enā mūdus for-
is t̄ placēs deo. ad Roma. ij. Si radic est san-
cta: et rami. Ideo subdit domus⁹ Matth. t̄. iij.
Pharisee munda p̄l: qd intus est: vt fiat: qd
deforis est mūdū.

III

Ep̄mo aliqd acq̄rit successionē heredi-
taria: de q̄ bñ insti. de herē. q̄. t̄ dist. p̄ totū
t̄. et. ff. t̄. L. de herē. insti. t̄ in autem. d. be-
re. t̄ fal. p̄ totū. Primi autē succedentes sunt filij.
autem in successiōe. L. de suis t̄ legi. t̄. §. sed sui.
insti. de herē. q̄. t̄ dist. Et ideo istū modū ostēdit
dñs dī. Bñ pacifici qm̄ filij dei vocabūtur. Et
cōsequētē habebūt ei⁹ hereditatē. q̄ si filij: t̄ de
deo: ad Gal. iij. Pacifici autē dicunt fm̄ Nicro-
nēmū qui p̄mo in corde suo: deinde enā inf ali-
os dissidentes pacē faciunt. Quid enā p̄dest in-
quit Nicro. p̄ te alios pacari: si in tua aia bella
sunt victoriū. Et Aug⁹. in li. de f̄mone dñi i mō-
te ait. Pacifici in semēp̄tis sunt qui oīs animi
sui mor⁹ cōponētes t̄ subijciētes rōni: carna-
lesq̄ cōcupiscētiās hūtes edomitas sūt regnū
dei: an q̄ ita ordinata sunt oīa vt qd est in homi-
ne p̄cipuū t̄ excellēs imper ceteris reducātibz q̄
sunt nobis bestijsq̄ cōmūnia. Et hec est par q̄
dā in terra hoībz bone voluntatis. Et hoc mō
virgines hereditauerūt regnū c̄ne pacē. De pa-
cificis autē q̄ ad alios inquit Nilanus. Pacifici
fico p̄ bñtudo ad op̄tōis est merces. Pares enā
est oīm deus. Non autē alit̄ trāsire in nūcupatio-
nem familie ei⁹ licebignit̄ fraternit̄e inuicē dātū

Anunciamus

vobis ea que ad patres nostros re-
promissio facta est. Bñ. iij. Sene-
tia est p̄b. q̄ p̄b. q̄. Deapb. t̄. j.

Et bñ. q̄ cognitio finis mouet op̄antem ad for-
iter agendū. Et hoc videmus p̄ exp̄mā q̄ est
magistra oīm. cū sit. de eta. t̄ q̄. Nā mīa cum
p̄cipibz t̄ dñis cōmorant cū magnis incōmo-
dis suis: multasq̄ afflictiones tolerant. q̄ eos
sperant sibi aliq̄ bñfacturos. Un̄ ait Greg. in
omētia q̄ expectatio p̄mij minuit vim laboris.
Sicut rustici t̄ agricole inuēros labores: calo-
res: t̄ sudores p̄ferūt: sperantes t̄pe messis copis
am magnā fructus pagē. Mercator: es in sa-
mare t̄ aridā p̄rāsunt: famē sinat: sepūs pa-
tunt: ac multas segetibus exponit: et die noctū
q̄ in diuersis occupandis affligunt: pecunias
multas lucrari sperantes. De q̄ t̄git Oraculo di.
Impiger extremos currit mercator: ad indos.
Per mare pauperē fugiēs: per sara: per ignes.
Milites q̄ cum magnis sudoribz t̄ vite p̄cijs
lo viriliter pugnat: brauiū vel bonorē cōseq̄ spe-
rantes. Un̄ Vegemus li. iij. de re mili. c. r. vj. ait.
Milites in expeditōe spes t̄ p̄mia faciūt medio-
res. Hoc autē p̄ueniēs est iusticia. q̄ q̄ laborat
p̄mia acapiat fm̄ cōgeniā meriti. quia iusticia
vult ius suū cuiq̄ tribui. Iusticia. ff. de iusti. et
iur. t̄ insti. eo dē in pñ. t̄ q̄ t̄m mīual p̄mij. L.
et virtutū. L. de sta. t̄ ima. t̄. l. contra publicā. L.
de re mili. et facti. l. bñ. L. de q̄dri. p̄l. q̄. t̄. l. memo
L. de offi. magi. of. et c. h. vj. q̄. j. t̄ c. ad nostrā. d.
rebo eccl. nō alie. t̄. c. caritates. t̄. q̄. q̄. Un̄ dē in
autem. de iudicijs. §. ne aut. c. vj. Ne autē labor
sine mercede fiat t̄. P̄mij enā inueniunt quī
t̄mūto insudarent si aliq̄ p̄mia nō expectarent.
Un̄ Iuuenal. li. iij. sara. j. inq̄. Quis enā t̄m
t̄ amplectat ipsam. P̄mia si tollas. Ideo Las-
siodorus in eplis li. vj. eplā. t̄. iij. ait. Indiferet
hoīm morcos: cōfusi q̄ vagarent: si virt⁹ p̄mia
nō haberet. Quapropter dicit autor rudū. Est
etiam dignum q̄ merēant oīs. Pro mercede
sua p̄mia digna ferat. Et autor: libri de moribz
medicorū ca. t̄. inq̄. Si labor ip̄e p̄tēp̄t oīs
in arte voluptas. Amisso studio sic p̄iger oīs
hō. Et in eo dē ca. enā ait. P̄mia quisq̄ labor
op̄atibz sua. Ideo Petrus Mat. t̄. ca. dicit
t̄ps. Dñe: ecce nos reliquimus oīa t̄ secuti sum⁹
t̄. qd ergo erit nobis. Et rñdit ei dñs n̄ Iesus
t̄ps. Amē dico vobis q̄ vos q̄ secuti estis me in
regenerandē cū sederit fili⁹ hoīs in sede maiesta-
tis sue t̄. vīq̄ ibi. centuplū acapiet et vitā c̄nā
possidebit. Pro p̄ hāc remunerationē David di-
uina mādara seruabat. sicut ip̄e dicit p̄l. r. vj.
vbi ait. Inclinaui cor meū ad faciēdas iusticias
t̄ōes tuas in c̄nā. p̄p̄ remunerationē. Quapropter
vt et vos ad bñ viuendū puocare possim: inuē-
do facere sermonē de sepe gaudy paradisi q̄

ratio pace viuamus. Taleo autē pacifici i regno
celsti magnā obtinēt dignitatē. q̄ filius regis in
domo regia summus est. Octauo aliqd acq̄-
rit iure societatis. vt bñ. ff. p̄ socio. p̄ totū. Et hoc
modo ostēdit saluator: acq̄rere regnū celeste di-
cens. Bñ q̄ p̄secutionē patiunt p̄pter iusticiā: q̄
nā ip̄oz est regnū celoz. Vbi notat Ebryf. q̄
non exp̄lit p̄sonā a q̄ qd patiat. q̄ enā si a suis
patiat: mercedē acq̄rit martij. sicut Abel a fra-
tre Bñ. iij. Bñ q̄ igit qd patiat dūmō p̄ ius-
ticiā. i. p̄ ope v̄tutis: vt puta p̄ dicēda veritate
vel p̄ correptōe delinquentū t̄ bñmō: cū Jobā
ne baptista bñis eritimo cū ip̄o dño Iesu. Et
ideo ip̄e inq̄t martijbz Lu. t̄. iij. Vos estis qui
p̄mālit̄ meū in tēp̄tandis meis: et ego dispo-
no vobis regnū sicut disposuit mibi pater: vt q̄
socij sunt in vigilijs: societ enā in festis. Vere-
des qd dē dei: coheredes autē t̄pi. Et si cōpanmur
simul enā gloriificemur. ad Roma. viij. t̄. ij. ad
Thimo. ij. Si cū cōmorui sum⁹ t̄ cōiuiem⁹.
si sustinebim⁹ t̄ cōregnabim⁹. et si socij fuerim⁹
passionū: enim⁹ t̄ gloriacionum. ij. Cor. j. t̄ c. d.
sepul. Nono aliqd acquirat labore opis. §. si
qd a nō dño insti. de re. d. c. l. dñs boīreorū.
§. j. ff. locati. Ope enā dicunt quasi similes pecu-
nias. l. a duobz. ff. de opis liber. Et tali mō acq̄-
rere regnū celeste ostēdit saluator: dī. Bñ. est
t̄m maledixerint vobis homines et persecuti
vos fuerint: et dixerint omne malū aduersum
vos t̄. Vbi ostēdit q̄ si vniū v̄l leuissimū ver-
bi toleratio habebit copiosam mercedem in cel-
lo: multo magis tot vigiliatū: pegrinationum:
et alioz bonoz op̄erū p̄pter deum factorū eter-
nitatio regnū celeste cōsequet̄ pro p̄mio: dicē-
te p̄. Labor: es manū tuarum quia mandu-
cabis beatus es t̄ bene tibi erit. Et ideo inq̄rē
dñs Iesus omnibz confessoribz t̄ bene opanti-
bus. Gaudere t̄ exultare: qm̄ merces vestra co-
piosa est in celis Matth. v. Ego enā venio cito
et merces mea meū est: dare vnicuiq̄ fm̄ ope-
ra sua Apoc. t̄. iij. Sed notandū q̄ merces siue
p̄cium laboris duobus modis solui potest
mercenario. s. aut cum sit mercatum in summa
pro tanto labore: aut fm̄ estimationē boni ope-
ris: puta fm̄ pulcritudinē imaginis. Primi au-
tem mercenarij nūmodo accelerant vt finiant
opus: nec curant de pulcritudine. Sicut etia:
quandoq̄ sit in p̄bendatio derisus qui t̄m ar-
tendunt vt recipiant redditum: et non curāt de
pulcritudine oratōis. Sed in celo solum solui-
tur fm̄ pulcritudinē imaginis. Et ideo j. ad Lo-
rintb. r. vj. dicitur. Sicut portauimus imagines
terreni: portemus et imaginem celestis. vt. l. ad
regnū celeste peruenire mereamur. Ad quod
nos pducāt t̄.

Feria tertia post pascha de septem gaudijs pa-
radisi Sermo decimus non⁹. III III III

habeat diuersas scias: seruite deo: et bonis opibus
insudate: ut ad eterna gaudia peruenire mereamini.
Tunc enim sine labore et vel redio: in momen-
to et in tota oculis oia in dei visione cognoscet. Un-
dulcedine acio cūditate huius visionis diuine opus
me declaratur scriptura Bern. rrr. ca. vbi i figura dicit
Seruiuit Jacob p Rachel septē annis: et vide-
bant et dies pauci p amoris magnitudine. Ra-
chel enim fuit Micro. interpretat visio dei. Et b suf-
ficiat p pma pte nostri sermonis.

De secundo gaudio paradisi qd dicitur cōple-
tionis. s. oim desiderioz.

P

Secundū gaudium paradisi dicitur completio.
Oia enim desideria nostra cōplebunt in
patria celesti. In qua nō poterim⁹ desi-
derare nisi bonū: ut dicit theologi in. iij. sniaz.
di. lviij. vbi inquit magister qd qd a nob ama-
bit et desiderabit sp aderit. Nec mir⁹. Qui ei ha-
bet substantiā rei habet etiā ei⁹ effectū et ppetuū
et q. p. b. i. de celo et mūdo. Qui enim comes-
dit subam mellis existere o: gano bñ disposito:
de necessitate sentit dulcedine ei⁹. Et qui bz sub-
stantiā ignis: habet et calorem ipsius. Beati igit
in celo cum fruunt diuina maiestate in q pstitit
oē bonū: et q vtrūq. in li. de vero cultu: est
dulcedo infinita. De q etiā ait p. s. Delectationes
in deatra ei⁹ vsq. in finē. necessario sentiunt dul-
cedine et suauitate inexplicabile que oia sua de-
sideria replet. Quapropter qlibet bñs dicere po-
terit illud Sap. viij. Venerunt mihi oia bona pa-
riter cū illa rē. Et ideo Aug⁹. rxiij. d. cū. dei. inquit
O qualis erit illa felicitas supne patrie vbi erit
omne bonū et deerit oē malū. Et in libro de mo-
ritu ecclie idē ait. Felicitas est hīc oē qd cupis: et
nihil habere qd odis: quod totū in deo reperit. et
Bern. dicit. O ciuitas celestis: o regio secunda to-
tū cōtinens qd delectat. Et ppha inquit deo p. s.
lxiij. Replebimur in bonis domus tue. Et de
ipso etiā dicit aie sue p. s. cū. Qui replet in bonis
desideriū tuū. Et de qlibet beato itē ait deo p. s.
xx. Desideriū aie eius tribuisti ei: et voluntate labi-
orū eius nō fraudasti eum. Et Salomon inquit
Prover. x. Desideriū suū iustis dabit. Et Ansel-
mus in li. p. solo. in fine ait. Si singla bona hu-
ius infelicis vite delectabilia sunt: cogita qso qd
delectabile sit bonū illud increatū qd cōtinet in
se iocunditatem oim bonoz: nō quāle in rebo cre-
ans ergo sumus. sed tāto differētiā quanto dif-
fert creator a creatura. et Deus. viij. d. Absq. vl-
la penuria comedo panē tuū. Illū. s. panē qd ait
Job. vi. Ego sum panto viuus qd de celo desce-
di. et Hier. xxx. d. Reuertet Jacob et quiescet:
et cūcti fuerit bonis. Aug⁹. q. rxiij. de cū. dei. d. c.
Quid est qd p ppha ait dñs. Ego ero illis de-
us: et ipi mihi erūt populus: nisi Ego ero vñ sa-
tis. Ego ero qaiq. ab oibz honeste desiderant
Ego ero vita et salus: vici⁹ et copia: et glia: et bo-
noz: et pax: et oia bona. Ipse enim erit finis oim de-

sideriozū nroz: q sine fine videbit: sine fastidio
amabit: et sine fangatione laudabitur. Decille.
Gaudere itaq. o fideles xpiani. Nam moderno
bis dñs locū in q null⁹ rei est penuria Judici
rxiij. De cū cōsolante ait Hugo de sac. vici⁹
re sup p. s. Desideriū bñz in deo vndiq. et ar-
cūquaq. cōplebit. qd deus in pñia erit bñs ois
veritas intellectus: ois bonitas affectus: ois spe-
ciositas aspectus: ois nobilitas ignobilis: ois li-
bertas et pñs seruient: ois suauitas auditi-
o: oisq. copiositas indigent. Decille. De pñia
autē stultissimū esset dubitare. Nā si vtrūq. Sap.
rxi. māna a deo de celo missum filijs isrl habes-
bat in se oē delectamentū et ois saporis suauitas:
et tñ erat abo materialis et corruptibil. Profe-
cto a foriori credendū est q increata et infinita
bonitas diuine essentie continet in se oim dele-
ctationē: q satis vniuersaliter ois appetit⁹ de-
lectat. Uniq. enim bñs inquit deus illud Luc. xvi.
Fili tu sp meū eo: et oia bona mea tua sunt. Et
ideo o paupes q mō multis rebz indigent: gau-
dere si in dei amore pseruant. et dicere cū mān-
ano Virgilio in. j. Eneid. Dabit deus hīs q si-
nem. Dicit enim Bern. in li. de interiori boie. In ea
felicia iocunditate: ac iocūda felicitate qd dē de-
rabimus habebim⁹. Et ideo David ppha in ps
sona paupes q nūc esuriūt et sitiūt et mltas pa-
tiunt necessitates cedamat ps. rxi. dicens deo:
Satiabor: cū apparuerit glia tua. De hac saturi-
tate dicit Aug⁹. sup pma canonica Jobis. Qui
biberit de fluuio paradisi cuius gutta maior: est
oceanus: restat vñ eo sitis oim bonoz delecta-
biliū pñz vite fundit⁹ ettinguat. Et ideo o pau-
peres: o vos oēs q nunc in anxietate et penur-
ia viuitis nolite despare. Quā enim eritis in vita
beati: tunc qd vobis in desiderio veniet: confes-
sim habebitis: oēsq. suauitates et delectationes
desiderabiles degustabit. Et ideo p cōsolante
vestra dico quilibet vñ illd qd sepiū est Deus.
viij. ca. Rerū oim abundantiā pfrueris. Et Esa.
lx. Tūc videbis. s. diuinā maiestatem ac gliam: et
affluēs. s. oibz bonis: et mirabit ac dilatabit cor
tuū. Et hoc sufficiat quantū ad secundū gaudiū.

De tercio gaudio paradisi quod dicitur exulta-
tionis.

Q

Terciū gaudiū qd in celo habebim⁹ dicitur
exultationis. Et de hoc Esa. rrrv. scpmz
est. Leticia sempiterna sup capita eoz:
gaudiū et exultationē obtinebunt. Et ps. penul-
citat David. Exultabūt scī in glia: letabunt in
cubilibz suis. Ultra exultationē aut quā habes-
bunt de visione et fruitione dei: habebūt etiā mul-
tiplicia gaudia acideralia. Nō solū enim gaudes-
bunt mirabiliter et recordatione bonoz: opey q
fecerūt in grā dei ppter que meruerūt vitā etnā.
sed etiā et recordatione opey q fecerunt in pñs
mortalis cōsolationē magnā habebūt. p eo q talia
bona facientes p tunc nō fecerūt malū nec offē-

derūt deū. Itē q per illa bona dispositi fuerūt
ad pñiam vñ inquit Richar. in. iij. di. dicit. ar. vl-
ti. q. vij. Gaudebunt etiā de bonis desiderijs q
habuerunt: p qd pñiū essentiale cōsecuti sunt
ac si opus desideratum psecassent: qñ p eos nō
stetit quin facerēt. q voluntas in hoc casu p fa-
cto reputat apud deū. c. ois. et c. noli. cū multis
alijs capitis de peni. dist. j. Habebunt q multi
ppter talia desideria palme viriditate: q est qd dā
accidentale pñiū distinctū ab aureola. et pñis:
q beatis licet nō oibz dāt: maxime p desiderio
martyrij. Et ideo de sac. Martino canit ecclia
O vere bñm virū cuius animā et si gladi⁹ psecu-
toris nō abstulit: palmā tñ martyrij nō amisit.

Habebunt etiā beati mirā iocū.

R

dicat⁹ infra seitra se: et sup se. Primo in-
fra se de afflictione dñator: et ultra illud
pphetē ps. lviij. Letabit⁹ iust⁹ cū viderit vindictā
qd declarat Seco. in. iij. di. l. dicit. Non video
nec scio quō bñ vel de⁹ gaudeat vel cōsolent⁹ de
penis dñator. Nā Esa. j. dicit de⁹. Vni cōso-
labor de hostibz meis. Vni enim dicit q si dolen-
do: q de⁹ est cui pñiū est misereri sp et parere:
nec delectat in gdiōne mortuū. Sed sciendū
q nō est volūtiū simplr a deo nec a scis supplic-
um dñator. sed solū fm qd. Gaudet enim ppter
iusticiā in qntum natura exstēs sub culpa o: di-
nat p penā. Tñ alit debet gaudere iudex de pes-
na iuste inflata q alius. Et ideo de⁹ q: acceptat
penas dñator in vindictā offēse sue: maior ē
bz cōplacitū infligēdo iuste penā q bñc debe-
ant bñ. q bñ min⁹ debet hīc de cōplacitū eo
q ad eos nō pñet vindictā: imo si nō esset p vo-
luntate dei veller eoz liberationē: vel salte non di-
spliter eis. Un de⁹ acceptat illud qd iustū est i
se. sed bñ acceptat illud respectu dei in qntum est
ordinatū et iusticiā ab eo. Quia igit dñat⁹ ait
dñs Prover. j. Ego qz in interitū vño ridebo.
Letant⁹ etiā bñ ppter cōformitatem voluntatis sue
voluntati diuine. Decille. Gaudet enim ppter li-
berationē nō solū ab illis penis quas patiunt⁹
dñati: sed a mltis alijs picul. Un dicit illd ps.
cxij. Bina nra sic passer erepta est de laqueo venā-
tū: laqueo pñis cū et nos liberati sum⁹. Et illud
q. Macha. j. De magnis piculis liberati magni-
fice grās agim⁹ deo. Seco habebūt bñ iocū:
dicat⁹ intra serōne dispositio. Nā qlibet beatus
qndā in se qñ innatū seu inseparabile leticiā habet
bit: q erit fruct⁹ bonoz opey. De q Sap. iij. d. c.
Bonoz labor glisus ē fruct⁹. Et Esa. iij. scri-
ptū est. Dicit iusto qm bene: qm fructū adinuē-
tionū suaz comedit. Et ideo iust dē libri ca. lx. d. c.
quilibet bñficiādo. Mirabit. s. et imēda dulcedi-
ne infina: et dilatabit cor tuū. Tercio bebūt mlti-
rabile iocunditatem sup se. s. et visione et cōple-
tione hūanitatis xpi. De q. j. Pe. j. d. c. In que de-
siderant angeli pspicere. Qui ppheta inquit ps. lxi.
Adimplebis melēcia cū vultu tuo.

Itē xpiani: qre gaudia seculi huius tanq
o antecantando qñt: q vclat vñt: et fiat dñs
trāsire: et gaudia eterna paradisi pñit: in
qz exultabit in etnā leticia inenarrabili: vñ d. c.
j. Pe. j. et in leticia sp pmanentes: nihil aliud qz
de cōsolatione et iubilo vobis agēdū erit. Aut em
Bresso. x. Erb. ca. viij. Existimam⁹ oportere dele-
ctationē admittā esse felicitatē. De q gaudio in-
diaboli si vult⁹ aliqd idagare: audite illd quod
Micro. i. qdā epla d. c. Si dulciores sūt i bac vi-
ta lachryme penitentū q sūt oēs diuine diuini.
qd qso futur⁹ ē i celesti pñia: q n lachryme sūt ra-
dij plēi dulcedie appēbūt. O fuit xpi q i duonō
bz vñs sentit. pñatōes diuinas i tāta imēditate
vt videat vob nullū mai⁹ gaudiū i bac vita pos-
se regiri: cōsiderate qñtā i celo et pñia supna exul-
tationē sentiat: si i b celio tāta habet. Nec quā-
mō gustat⁹ ē arra qdā fuisse dulcedis. O mūda-
ne obcecata: cū dicat Bresso. i. j. Rbe. q oia aialia
nasalut appetit delectationē. et idē inquit. Erb. ca.
v. quare tā paz curas d gaudijs paradisi.

Dissoluit q totū expēdit: ipi i choris et

o cānt: satore q nō habet delectationes vi-
te celestis. Aut ei Ber. i. qdā epla d pñit:

mūdi. Videat sed ar⁹ aia et intelligat qm extrema
gaudij luc⁹ occupat. hic est enim trāsitorie leticie
finitis: hic fruct⁹ glie tpalis. Si igit vñ ē qd de
Macrobi⁹ i li. d somnio Sapiēdis. s. q ois aia
music⁹ sonis caput. Et illd qd Boet⁹ dicit music⁹
ca sua li. j. s. q nulla est oino etas q a dulcē ci-
tile delectationē se iuncta sit. Quare nō qñt quō
ad celestē patriā peruenire valeat. In ea ei est dul-
cedo soni et cant⁹ imēda q oēs mūdi hui⁹ cū
sonos incōpabiliter excedit. Uget enim qdā dicitur
q in celo nō est cū neq son⁹. q i celo empirico
nō ē aer q mediāte sit cū et son⁹. Itē q fm eos
nō videt cōpetere bñs. Tāta enim ibi erit laus di-
metat q vocalis nō videt ipsis necessaria. Et idē
sup illd Job. rxiij. Cū me laudaret astra mar-
tina et iubilaret oēs filij dei: ait Sec. Laus an-
geloz est i ipa admirandē pñatōis. Tñ qdā
aliq dicitur oppositū. s. q i celo erit son⁹ vocal et
cant⁹. Itē qd ē scūs Aug⁹. i li. d pñatōis xpi.
qz opiniō videt adberere scūs Bona. i. j. di.
q. r. Rich abidē. et i. iij. di. dicit. ar. iij. q. iij. Erb p
bas autoritate pphē dicent⁹ ps. penul. de beatis.
Exultationes dei in gutture eoz. et Esa. j. d. de
pñia celesti. Gaudiū et leticia iuueniet in ea: grāz
actio et vox laudis. Et Apo. iij. d. de scīs q n
cessabūt dicere Scūs scūs scūs dñs oim po-
tēs rē. Nec valet oppositio d aer. De⁹ enim potē
infinita virtute sua facere q sine aere formet vox
cū et son⁹. Aliē data hac opinione p vera q idē
i celo nō sit cū vñ son⁹ qz ibi nō est aer sine q natu-
ralit nō formet cū vñ son⁹: scēref q bñ i celo em-
pircō nūq possent loq eadē rōne: qd vñ cū
cōueniēs. Dicunt igit pñit theol. q remittit q an-
tus sit in celo: q illa vocis formatio nō erit per-

hinc diuersas scias: seruire deo: et bonis opibz
insudare: vt ad eterna gaudia puenire mereamur.
Tunc eni sine libito labore vel tedio: in momen-
to et in actu oculi oia in dei visioe cognosces. Un-
dulcedine ac iocunditate huius visiois diuine opus
me declaratur. Scilicet. ca. vii. i figura dicitur
Seruiuit Jacob p. Rachel septem annis: et vider-
bant a diebus pauca p amoris magnitudine. Ra-
chel eni fuit Hiero. interpretat visio dei. Et huius
fuit p pma pte nostri sermonis.

De secundo gaudio paradisi qd dicitur cople-
tionis. s. oim desiderioz.

Secundū gaudii paradisi dicitur completio.
Oia eni desideria nostra coplebunt in
patria celesti. In qua nō poterim⁹ desi-
derare nisi bonū: vt dicitur theologi in. iij. sniaz
di. viij. vbi inquit magister qd qd a nob ama-
bit et desiderabit sp adent. Nec mir⁹. Qui ei ha-
ber substantia rei habet etiā ei⁹ effectū et ppetuū
et. q. p. huius. i. de celo et mudo. Qui eni comes
dit subam mellis existit o: gano huius disposito:
de necessitate sentit dulcedine ei⁹. Et qui huius sub-
stantia ignis: habet et calores ipsius. Beati igit
in celo cum fruunt diuina maiestate in q pstitit
oē bonū: et q vt ait Aug⁹. in li. de vero cultu: est
dulcedo infinita. De q eni ait Ps. Delectationes
in deum ei⁹ visq. in finē. necessario sentiunt dul-
cedine et suauitate inexplicabile que oia sua de-
sideria replet. Quapropter qlibet huius dicere po-
terit illud Sap. viij. Venerit mihi oia bona pa-
triar cu illa tē. Et ideo Aug⁹. xxiij. d. dicit. de inquit
O qualis erit illa felicitas supne patrie vbi erit
omne bonū et deest oē malū. Et in libro de mo-
nibz ecclesie dicit. Felicitas est huius oē qd cupis: et
nihil habere qd odis: quod totū in deo reposit. et
Berni. dicit. O ciuitas celestis: o regio secura to-
tū continens qd delectat. Et ppha inquit deo ps.
lxiij. Replebimur in bonis domus tue. Et de
ipso eni dicit aie sue ps. cxi. Qui replet in bonis
desideriū tuū. Et de qlibet beato itez ait deo ps.
cx. Desideriū aie eius tribuisti ei: et voluntate labi-
orū eius nō fraudasti eum. Et Salomon inquit
Prouer. x. Desideriū suū iustis dabit. Et Ansel-
mus in li. p. solo. in fine ait. Si singla bona bu-
ius infelicis vite delectabilia sunt: cogita qso qd
delectabile sit bonū illud increantū qd continet in
se iocunditatem oim bonoz: nō quale in rebo cre-
ans ex psumus. sed tāto differē⁹ quanto dif-
fert creator a creatura. et Deus. viij. d. Abiqz vl-
la penuria comedas panē tuū. Illū. s. panē qd aie
Joh. xi. Ego sum panis viuus qd de celo descē-
di. et Hiero. xxi. d. Reueret Jacob et quiesceat
et cūcti fluer bonis. Aug⁹. xi. de ciuit. dei d. Quid
est qd p ppha am ait dñs. Ego ero illis de-
us: et ipi mihi erūt populus: nisi Ego ero vñ sa-
nctus. Ego ero qd ab oibz boneste desiderant
Ego ero vita et salus: vñ et copiar: glia: et bo-
noz: et patz oia bona. Ipse eni erit finis oim de-

siderioz: nō qd sine fine videbit: sine fastidio
amabit: et sine fangatione laudabitur. Nec ille.
Gaudere itaqz o fideles xpiani. Nam traditio
bis dñs locū in q nullo rei est penuria. Iudiciū
viij. De cui⁹ cōsolandē ait Hugo de sacro vicio:
re sup. Ps. Desideriū brōz in deo vndiqz et cū-
cuqz coplebit. qd deus in ppha erit huius ois
veritas intellectui: ois bonitas affectui: ois spe-
ciositas aspectui: ois nobilitas ignobili: ois le-
bertas et pēas seruicini: ois suauitas auditi-
ui: ois copiositas indigenti. Nec ille. De pphā
autē stultissimū esse dubitare. Nā si vbi Sap.
xviij. māna a deo de celo missum filio istū habes
bar in se oē delectamētū et ois saporis suauitas:
et tū erat oibz materialis et corruptibilis. Profe-
cto a fortiori credendū est qd in creata et infirma
bonitas diuine essentie continet in se oim de-
lectationē: qd sanā vniuersaliter ois appetit bea-
roz. Vniūqz eni brō inquit deus illud Luc. xvi.
Fili tu sp meū es: et oia bona mea tua sunt. Et
ideo o paupes qd mō multis rebo indigent: gau-
desi in dei amore pseuerat. et dicit cū manū
ano Virgilio in. i. Enēd. Dabit deus huius qd si-
nem. Dicit eni Berni. in li. de itenori boie. In ea
felicia iocunditatem: ac iocūda felicitate qd dē de-
rabimus habebim⁹. Et ideo David ppha in ps.
sona pauper qd nūc esuriit et sitit et multas pas-
sunt necessitates exdamat ps. xviij. dicens deo:
Satiabor cū apparuerit gloria tua. De hac sanā-
tate dicit Aug⁹. sup ppha canonicā Jobis. Qui
biberit de fluuiio paradisi cuius gutta maior est
oceanus: restat vt in eo sint oim bonoz delecta-
biliū pphā vite fundit⁹ ettinguat. Et ideo o pau-
peres: o vos oēs qd nunc in antecurando et pēu-
rijs viuimus nolite despare. Quā eni eritis in vita
bea: tunc qd vobis in desiderio veniet: confes-
sum habebitis: oēs qz suauitates et delectationes
desiderabiles degustabit. Et ideo p cōsolandē
vestra dico quilibet vñ illū qd scriptū est Deut.
viij. ca. Reu oim abundantiā pfructis. Et Eia.
li. Tūc videbis. s. diuinā maiestatem ac glia: et
affluēs. s. oibz bonis: et mirabit ac dilatabit cor
tuū. Et hoc sufficit quantū ad secundū gaudii.

De tertio gaudio paradisi quod dicitur exulta-
tionis.
Eritū gaudii qd in celo habebim⁹ dicit
et exultationis. Et de hoc Eia. xxi. scriptū
est. Leticia sempiterna sup capita eorum:
gaudii et exultationis obtinebunt. Et ps. penul.
citat David. Exultabit scilicet in gloria: letabunt in
cubilibz suis. Ultra exultationē autē quā habebunt
de visione et fruitione dei: habebunt etiā mul-
tiplicia gaudia accidentalalia. Nō solū eni gaudes-
bunt mirabiliter et recordandē bonoz opoz qd
fecerunt in grā dei ppter que meruerūt vitā etnā.
sed etiā et recordatione opoz qd fecerunt in pēo
mortali cōsolationē magnā habebunt: p eo qd talia
bona facientes p nunc nō fecerūt malū nec offē-

derit dei. Itē qd per illa bona dispositi fuerūt
ad pnam vt inquit Richard. in. iij. di. dicit. ar. vl.
n. q. viij. Gaudet enim de bonis desiderijs qd
habuerunt: p qd pmiū essentiale cōsecuta sunt
ac si opus desiderantium pfectum: qd p eos nō
stetit quin faceret. qd voluntas in hoc casu p fa-
cto reputat apud deū. c. ois. et c. noli. cū multis
alijs caplis de peni. dist. i. Habebunt qd multi
ppter talia desideria palme vindictarē: qd est qd dā
occidentale pmiū distinctū ab aureola. et plenū
qz beatis licet nō oibz dā: maritine p desiderio
martyrū. Et ideo de sacro Martino canit ecclesia
O vere bonū virū cuius animā et si gladi⁹ psecu-
toris nō abstulit: palmā tū martyri nō amittit.

Abdunt etiā beati mirā iocū. R
durat infra seitra se: et sup se. Primo in-
fra se de afflictione dātoris: intra illud
pphere ps. lviij. Letabit iust⁹ cū videt vindictas
qd declarat Seco. in. iij. di. l. dicit. Non video
nec scio quōd bñ vel de⁹ gaudeat vel cōsolent de
penis dātoris. Nā Eia. i. dicit de⁹. Ne cōso-
labor de hostibz meis. Ne cū dicit qd dolen-
do: qd de⁹ est cui pmiū est miseria sp et parere:
nec delectat in pēdōe mortuū. Sed scindū
q nō est volitū simplr a deo nec a scis supplic-
um dātoris. sed solū fm qd. Gaudet eni ppter
iusticiā inq̄tum natura entis sub culpa ordi-
nat⁹ p penā. Tū alie debet gaudere iudex de pē-
na iuste inflata qd alius. Et ideo de⁹ qd acceptat
penas dātoris in vindictā offēse sue: maiorē
bz cōplacētā infligēdo iuste penā qd huius debet
ant bñ. qd bñ min⁹ debet huius de cōplacētā eo
q ad eos nō pñet vindicta: imo si nō esset p vo-
luntatē dei velle eoz liberationē: vel salte non di-
spliceret eis. Un de⁹ acceptat illud qd iustū est i
se. sed bñ acceptat illud respectu dei inq̄tum est
ordinatū et iustū ab eo. Quia igit dātor ait
dñs Prouer. i. Ego qz in interitu vñ ridebo.
Letant eni bñ ppter cōformitatem voluntatis sue
voluntati diuine. Nec ille. Gaudet eni ppter li-
berationē nō solū ab illis penis quas patiunt
dātoris: sed a mltis alijs picul. Un dicit illū ps.
cxiij. Bina nra sic passer crepta est de laqueo veni-
tū: laqueo pñit et nos liberati sum⁹. Et illud
q. Macha. i. De magnis piculis liberati magni-
fice grās agim⁹ deo. Seco habebim⁹ bñ iocū:
durat intra se rōne dispositio. Nā qlibet beatus
qndā in se qd innatū seu inseparabile leticiā habet
bit: qd erit fruct⁹ bonoz opoz. De q Sap. iij. d. Bonoz
laboz glia: et fruct⁹. Et Eia. iij. scri-
ptū est. Dicit iusto qm bene: qm fructū adinuē-
tionū suarū comedit. Et ideo eiusdē libri ca. lx. d. Quilibet
bñficādo. Mirabit. s. et imēda dulcedi-
ne infirma: et dilatabit cor tuū. Tercio habebim⁹ mi-
rabile iocunditatem sup se. s. et visionē et cōtēpla-
tionē hūanitatē xpi. De q. i. Pe. j. d. In quē de-
siderant angeli pspicere. Eui ppheta inquit ps. xvi.
Adiplebis melencia cū vultu tuo.

Igitur xpiani: qre gaudia seculi bñ? rati⁹
o antecurando qre: qd videri vñ? et stat⁹ dō
trāsēit et gaudia eterna paradisi pñit: an
qbo exultabit in etnā leticia inenarrabile: vt d. j.
Pe. j. et in leticia sp pmanentes: nihil aliud qd
de cōsolandē et iubilo vobis agēdū erit. Bñ eni
Bredo. x. Eia. ca. viij. Estimam⁹ oportere dele-
ctationē admittā esse felicitatē. De q gaudio in-
diaboli si vult: aliqd idagare: audiat illis quod
Hiero. i. qdā epla d. Si dulciores sūt bac vi-
ta lachryme penitentiū qd sint oēs diuine diuini.
qd qso sumus et celesti ppha: qd nō lachryme: ra-
di pti dulcedie appēbūt. O fuit xpi qd i duos dē
bo vñs sentit. Solandēs diuinas i rāra imētare
vt videat vob nullū mal⁹ gaudii i hac vita pos-
se repiri: cōsiderate qmā i celo et ppha supna exul-
tationē sentiet: si i b celis rāra habet. Nec quā-
mō gustat: et arrā qdā fuisse dulcedis. O mūda
ne obsecrate: cū dicat Bredo. i. j. Rbe. q oia aialia
natalis appetit delectandē. et idē inquit. Eia. ca.
v. quare pax curas et gaudijs paradisi.

Dissoluti qd totū expēdit ipsi i choros et
cānc: scire q nō debent delectandēs vt
te celest. Bñ eni Bñ. i. qdā epla d. pñit
mūdi. Videat seclat⁹ aia et intelligat qm extrema
gaudij luct⁹ occupat. hic est eni trāsitorie leticie
finis: hic fruct⁹ glie tpalis. Si igit vñ qd dē
Macrobi⁹ i li. d. somnio Scipiois. s. q ois aia
mūsic sonis capis. Et illū qd Boet⁹ d. i. mūsi-
ca sua li. i. s. q nulla est oino etas q a dulcē car-
tilene delectandē seclat⁹ sit. Quare nō qre quōd
ad celestē patriā puenire valeat. In ea eni est dul-
cedo soni et cant⁹ imēda q oēs mūdi bñ car⁹ et
sonos incōpabiliter excedit. Licet eni qdā dixerit
q in celo nō est car⁹ neqz son⁹. qd i celo empirico
nō ē aer q mediāte sit car⁹ et son⁹. Itē qd fm eos
nō videt cōpetere bñs. Tū eni ibi erit laus dī
mētāl q vocalis nō videt ipsi necessaria. Et nō
sup illū Job. xxiij. Cū melaudaret astra ma-
turina et iubilaret oēs filij dei: ait Bñ. Laus an-
geloz est i ipa admiratione et pēplandis. Tū qdā
aliq dixerit oppositi. s. q i celo erit son⁹ vocal et
cant⁹. In qd ē scis Aug⁹. i. li. d. pēplandis xpi.
qd opinio videt adberere scis. Bona. i. q. di.
q. et Rich. ibidē. i. iij. di. dicit. ar. iij. q. iij. Eia. p
bas autoritate pphē dicent⁹ ps. penul. de beatis.
Exultationes dei in gutture eoz. et Eia. i. d. de
ppha celesti. Gaudii et leticia iueniet in ea: grat-
actio et vor laudis. Et Apo. c. iij. d. de scis q nō
cessabūt dicere Scis scis scis dñs oimpor-
tēs tē. Nec valet oppositi d. aer. De⁹ eni pōt
ifinita trure sua facere q sine aere formet vor
cār et son⁹. Bñ data hac opinione p vera q iō
i celo nō sit car⁹ vñ son⁹ qd ibi nō ē aer sine q nra-
ralis nō formet car⁹ vñ son⁹: scqz q bñ i celo em-
pireo nūqz possent loq eadē rōne: qd vald ē
cōueniēs. Dicit igit pñit theol. q tenent q can-
tus sit in celo: q illa vñs formano nō emper-

spirantem et respirantem sed per aerem qui quasi naturaliter erit deus coplantat. sicut patet in quibusdam animalibus ut in apulo. Unde certe secundum Rich. et Bonaniam ita describitur celum empiricum glorificans sicut aer corpus non glorificans. Est autem valde conueniens quod in patria celesti sit laus dei vocalis quod ad voces quod sunt organa: ut non solum mentaliter laudet deum cum angelis: sed etiam ipsum magnificet cum lingua et vocem hanc deus fecit in laudem diuinam sicut dicitur glo. super predicta verba psal. Exultantes dei in gaudere cor. Item ut sicut potentia visiva oculorum corporali recipit consolationem in obiecto proprio videndo humanitatem ipsam et gloriam corporis beatorum et pulchritudinem ecclesie empiricam etiam potentia audiuiua recipiat consolationem propriam in obiecto suo. scilicet in audiendo dulcedinem cantus et melodiam celestium. Et cum eadem ratione possumus arguere de sonoro quod videtur conuenienter debere esse in patria ut beatus an non solum laudet deum in anima sed etiam in corpore sonando manibus et ore atque quicquid alio idoneo modo corporali et ut audiat beatorum non solum consolationem de obiecto cantus: sed etiam de sono: ut recipiat suam perfectionem et consolationem secundum omnem modum obiecti sui. Nec absurdum videtur opinari quod sicut deus fecit celum incorruptibile mansionem per beatitatem etiam fecerit diuersa sonorum instrumenta incorruptibilia ad accidentale eorum consolationem: et ut ipse ab eis omnimodo possibiliter sicut conuenit laudet et magnificet. Et ideo sanctus bernardus David psalmi. vii. di. Laudate eum in sono tubae laudate eum in psalterio et a thara. Laudate eum in tympano et choros laudate eum in chordis et organo. Laudate eum in ambalibus sonantibus: laudate eum in ambalibus iubilantibus omnes spiritus laudet dominum. Et ad confirmationem predicti tropi dicit beatus Iohannes euangelista apostolus. vii. Budui vocem. in celo: sicut a thara: et organum: et organum in a thara suis: et cantabunt quasi canticum novum ante sedem agni etc.

Dissumus quod dicere quod spiritus beati habebunt per a tharas quod sunt corpora quod fieri debet dulcissima pulsatio. Unde in figura dicitur. Reg. et rex Salomus de lignis thymis quod amulit a regina Saba fecit liras et a tharas cantori bus domus dei. Regina enim Saba significat sanctam ecclesiam quod conuenit animas deo. Saba quod per secundum Hieronymum interpretatur conueniens. Modo cum ipsa ecclesia offert Salomoni regi pacifico. et tempore: ligna thyma: hoc est sanctorum corpora diuersi laboribus et penitus amara. Nam thyma interpretatur amarissima: et ideo per ligna thyma pergrue significat ipsa sanctorum corpora quod propter dominum versus ad mortem humilia sunt. Unde de his ipsa a tharas facit quasi gloriam spirituum: facit in ipsis corporibus reducere. Ipsi namque spiritus manebunt quod ad artem perueniunt beati sonandi. Bono enim sonatori necessaria est leuitas et inflexibilitas manus et inflexum bonum ac beati spiritus. Ipsi autem spiritus beati leuitate: quod et propria natura non solum sunt per se pulcherrimi ad sedendum in celis: verum etiam subiecti corporibus

bus hoc leuitate per deum agilitate imperant. Item beati inflexibilitate quod non modo ipsi adherent deo inflexibilitate: sed etiam corporibus suis inflexibilitate concitant: ut videbitur in. v. per beatus ser. Habent quod optima instrumeta et beati spiritus: verum sua corpora beati et gloriosa quod nulla inreple poterunt variari. Unde dicitur quod quod sancti spiritus corpora glorificant: per principalem virtutem anime beatorum poterunt ore: manibusque: ac pedibus formare diuersos sonos mellifluous ac suauissimos. De beati autem gaudiis et cantibus ac sonis inquit Augustinus libro de consensu ecclesie. et loquens ipsi domino iesu et dei. felix societas cuius signum et gloriosa solentitas omni ad te redeunt ab huius pergruandis tristi labore. Amenitatem pulchritudinis formositate tonitruis splendore atque dignitate tonitruis degantem iugiter cernunt oculi aures. Nihil est quod conturbet eorum merces: quod cantica: quod organa eorum auribus dant. ubi melodie sine fine cantant: et per mellifluous illorum organa beatorum audiunt. beuile.

Via autem beati habebunt oculos cordis: quod nonne quod beati debent tripudiantes et choros ducere: ut patere potest ex predictis et alijs dicendis in hoc sermone. Ideo insinuat dicens ducere corde tripudians et cantando. De quo Iacob ponit nomen de Tuderio in suis laudibus dicit. Iesu noster amator:

Tu capis nostrum cor
O: videatis hanc choream
Que per amorem fuit adinueta
Anima est occupata
Se non sentit ob amorem
O: videatis ista noua
Que vobis dicam de vita eterna
Unam laudem sanctis pulchram
Omnifariam plena amore
Una rota fit in celo
De omnibus sanctis: in illo ordo
Ubi stat amor diuinus
Qui amore suo omnes inflammat
In illo choreas ducit sancti
Et angeli omnes
Et illum sponsum antecedunt
Et omnes choreas et amore ducit
In illa curia est vna beilaritas
De amore immenso
Omnes vnam adit choream
Propter amorem saluatoris
Sunt vestiti viridibus
Albis rubris et medioribus
O: nam et in medio capitis
Apparent mihi amatores
Omnes habent vultum pulchrum
Sunt bilares ut aues
Omnes apparent iuvenes
Et sunt pleni amore
Ornamenta eorum floribus cincta
Vultu rutilantiora
O: nata margaritis

Diuisa coloribus
David per a tharas tocator
Dulcor fidibus sat pulsare
Vides homines facere dormire
Suis dulcibus sonis
Sanctus Iohannes ac baptista
Et sequuntur euangelista
Incedunt in capite choree
Ambo duo sunt inspectores
Ambo duo Iohannes
Vestiti nouo sunt modo
Habent diademata pulchra et magna
Qui sunt magni amatores
In illo campo leticie
Petrus et Paulus choreas ducunt
Omnes in vna concordantia
Duo degantes chorifatores
Qui vidisset diuini Petrum
Qui olim videbat senem
Iam adeo iuuenis
Ut pulchre videatur adolescens
Et sanctus Paulus amorosus
In illa chorea est iocundus
Alij eunt ut requiescant
Inflammati amore
Apostoli in illo conuentu
Iesu christo adsunt presenti
Quia eorum initium
Spiritus sancto inflammatur
Prophete et patriarche
Omnes eunt ad choream
Uno amore immenso
Non reperitur maior
Qui videt euangelistas
Quomodo pulchras gerunt vestes
Omnes sunt speculis pleni
Et omnibus comunicant eorum splendorem
Prope eos stant doctores
Qui totum mundum illuminauerunt
Semper canunt et amore
Ante filium Marie
In illa chorea est sanctus laurentius
Sanctus stephanus et sanctus vincennus
Propter eorum martyrium et magni tormentum
Quod portauerunt propter eorum dominum
O: do martyrum est sanctis pulchre
Vestiti sunt rubris
Stant ante illum agnum
Qui mortuus est pro eorum amore
Et illum sanctus fransiscus recollectit
Qui portat signum Iesu christi
Ipse inflexibilis a crucifixo
Quod ei dedit consolationem
Sanctus dominicus est in illo loco
Qui mundo accendit ignem
Luceo anima non parum
Inflammati amore
In illa rota sanctus Bernardus

In choreisando non est tardus
Lum amoroso sancto Ubaldus
Bene ducit choreas et amore
Eribi est sanctus benedictus
Sanctus gregorius et sanctus silvester
Et nicolaus in illa chorea
Lum alijs confessoribus
Omnes angeli vnam canunt cantilenam
Amore capiti sunt tanto
Omnes dicunt sancte sancte
Deus noster creator
Sed virgo Maria
Longe pulchrior em choream ducit
Et post eam Magdalena
Illa que magnum habuit ardorem
In illa chorea est sancta agnes
Que ita pulchra est et monigata
Qui datur choreas
Inceptare et amore
Et virgo sancta Clara
Que in amore non est auara
Ideo bene nouit ducere choreas
Omnes sanctos facit exilarare
Virgo sancta Katherina
Ducit choreas ut regina
Omnino pulchras et raras
Lum corona violarum
Ble virgines omnes
Vestes gerunt politas et albas
Stant ante sponsum suum
Qui magnam dat eis dulcedinem
Qui videt illam rotam
Quomodo est pulchra et amorosa
Anima esset ita iocosa
Quod non posset cogitare de alio
O: qui videt illam choream
Tali se gaudio que locat
Sentire tantam dulcedinem
Quam occultare non posset
Haberet semper nouam leticiam
Que omni tempore se renouaret
Videndo pulchritudinem
Blasissimi domini
Omnes sancti in illo regno
Sunt signati vno signo
Sanguine agnelli
Qui mortuus ob nostrum amorem
Omnes stant ad vnum lacum
Videndo pulchrum illum visum
Et omnis est paradisus
Illam videre visionem
Omnes intrant illud speculum
Qui longe et qui prope adit
Et tantum bonum reperitur in eo
Quod videre cessare non possunt
De illo lumine ita ameno
Qui habet plus: qui minus
Bramen omnis ita plenus

Quod capere non potest
 Illud exemplum potest dari
 Qui iaceret in medio maris
 Qui esset interrogandus
 Si habeat aquam quantum velit
 In illo mari immenso
 Omnis sanctus est submersus
 Supra submersus et in omni latere
 Circudatus amore
 Omnes stant in illo conuiuio
 Vident illud speculū polinum
 Omnes ex illo sunt clarificati
 Plusq; ipse sol
 In illa curia canitur
 Alleluia cum gaudio
 Omnes concorditer
 Sunt coniuncti amore
 Et in ipso omnes sancti
 Omnes sunt stellis albis
 Et faciunt simul ira dulces cantus
 Ut videant semper noui
 Illa curia est rota plena
 Omni tempore est flos grani
 Nulla est pars adeo remota
 Quam non adeat amor
 Deus faciat nos cum amare
 Et cum ipso postea regnare
 Qui nouerit recuperare
 Lum morte sui filij
 Ut nos peregrinos
 Faciat esse duces
 Lelivbi sine fine
 De nobis erit glorificatus Amen

pebra sua pedis ipsa glificata et lucidissima su-
per oculos posita ipedit eos qñ clarissime videant.
Decio oculus nñ glificat? videbit absq; labore
ac sangarõe oia sup dicta, iuxta illd̃. Eia. l. Tũc
videbit et affluet et. Eers hui? est. q; corporalis
visus et sũr ois ali? sensus subditus erip oia et
obediens voluntati et iõ ad nũm a? i oibz obediẽt
et nullũ obfataculũ poterit illũ impedire vñ pũ-
bare. In oibz em̃ erit marie pfectiõis. Et idẽ est
dicẽdũ de sensu audit? Nã pmo audiet illũ oĩs
sonos et cũcũq; voco et oĩs cũ? pñe celestĩ oĩs
reuerberatiõe aerĩ. Scõo discernet i cũtibz et so-
nis ac vocibz vnũ ab alio ita distiat q; null? co-
rũ posita ab alio ipediti. Tercio audiet ita de lĩ-
ge sic de ppe oia talia. Sũr odorat? erit pfectus
Nã pmo odorabit in sũr oĩs odores tĩq; si solũ
esset vn?. Scõo odorabit distiat vnũquẽq;
odorẽ ita q; vn? ab alio non ipediẽt. Tercio ita
odorabit de lĩge sic de ppe. Sũt? q; hũt pñe
ctiõẽ suã; et sũr tact?. S; scẽdũ est q; gust? nõ
erit pñe aliq; actu q; deseruiat nutritiõe; s; m̃
ingĩtũ est apphẽsiũ? lapoz. Tact? em̃ pñe act
q; iẽplicabili delectatiõe iocũdabit. q; ania bñ
suauitate q̃tissima adberẽbit dõ; et iõ suo corpĩ
cũtũta hũc iocũdissimã adberẽtiã illi ipartiet.
Uñ q; ipa aia vniũficabit totũ corp? vñ pñe
ideo oibz pñbũ eiusdẽ corpĩs suã glia; et suauĩ-
tatẽ cõicabit p erũtẽtã tã altissimĩ sensus q; iũ
pñe vñ nõ pñt bñ intelligi. nisi forte ab hũs q;
p pũlegiũ singulare in corp? suo aliquã excesi-
uã pñolatiõe; diuinã actualĩ? erip sunt. Z

Jaũt q̃raf. Nunqđ oĩs sensus corpĩs i
o celestĩ glia hũt suos aor? Dimissa p
nũc opiniõe scĩ Bona. et Scõĩ. i. iij. di-
lit. dico fm̃ Ricb. vbi s. q; qlibet sensus erit in
suo actu. Ad cũ? intelligẽtã est scẽdũ fm̃ eũ q;
duplex est imutatio sensus. Quẽdã quã pcom-
tal naturalĩ organi trãsmutatio; in q; sensus ita
recipit formã sensibilis q; vere dñat ab ea. Que-
dã vñ est quã talĩ trãsmutatio nõ cõcomitatĩ q;
sensus ita recipit similitudĩẽ formẽ sensibilis q;
nõ denoiat ab eĩs; pñe parĩ visu. Vñsũ em̃ vidẽ
do albũ non effiat nec dõ albo. sicut hũ cũ sentit
calorẽ dõ calidus. Prima imutatio ñ pñt esse si-
ne materialĩ trãsmutatiõe. Et q; ista nõ pñt stare
cũ ipassibilitate brõ; et dõ tali mō nõ erit sensus
ipso; et actũ suis. Scõa vñ imutatio nõ red-
rit de necessitate nisi qñdã passiõe; aialĩ sine q;
est nõ potest. q; sensus est qđã passio animalis.
Eĩsũ mō in brĩo qlibet sensus erit in actu suo
quĩ talis passio sensus est qđã panẽ pñe
fm̃ pñm. q. de aia. Bñ igit non erit ipassibilis
passiõe aialĩ. Sed vñ hẽc imutatio sit faciẽda
p efflũũ a supiorĩb; vñb; sensus; aut p fũces
pñiõe a reb; extra aia; dubiũ ẽ q; ad aliq; sensũ
suo; marie q; ad odorantĩ et gustũ; vñ erit inq; san.
Bonauẽ. Credo m̃ ait Ricb. q; b erit nõ nũmũ
pñt aliqũ efflũũ ab interiorĩ; vñ. s. forte a bñm

dine aie: sed etiā p̄ susceptione; a rebo q̄ sūt extra
aiam. q̄ sensus spinquages sunt aie s̄p̄ corp̄: sed
corp̄ p̄p̄ b̄m̄ dīnē aie p̄m̄abit aliq̄ delectatōe
q̄ quidē nō p̄tēsse sine actu. Igit̄ p̄ter p̄positi.
Ad p̄ncipal̄ declarat̄ p̄ singulos sensus. A
P Rimo etiā p̄ter de sensu visus. Nā fm̄
p̄bum. r. Deba. in oī genere est respire
vnū qd̄ sit metz. t̄ mētura oīm q̄ sunt in
illo genere. In genere aut̄ corp̄ alioz visibiliū in
p̄ria p̄fectissimū est corp̄ t̄pi gl̄iosum: et ideo in
ip̄o q̄tabit potētia n̄ra visua tanq̄ in suo p̄fe
ctissimō obiecto: t̄ in ip̄o p̄fectissime delectabit.
Et hec est vna ex rōnibz q̄re etiā si Adā non pec
casset fili⁹ dei incarnat⁹ fuisset. De q̄ diffuse dicā
in q̄nta p̄e marial̄ n̄r. sm̄onc. iij. p̄e. j. et ser. v.
p̄e. j. v. f. totū in se boiem b̄ficat̄ nō solum q̄
ad aiām in t̄p̄eplatione sue deit̄at̄. sed etiā q̄ ad
corp̄: in visib̄e sue gl̄iose h̄manitat̄. Et iō Apoē.
j. d̄r. Videbit̄ cū oīs ocul⁹ t̄. Delectabunt̄ etiā
b̄n̄ in aspectu corp̄: p̄o: alioz brōz t̄ suozū miro
recore refulgētiū. Scōo audir̄ etiā actu suo
et delectabit̄ ac b̄ficabit̄ in auditiōe cantuū de
lectabiliū t̄ laudū brōz. Nā q̄libet sc̄iūs cōabit
in p̄pria t̄ singulari voce q̄ ab oībo p̄ncipal̄r̄ au
diē t̄ discernē. Nō solum aut̄ iocundant̄ b̄n̄ in
cōdo suis: t̄ alioz scōz: d̄ q̄to d̄ Apoē. iij. Au
diui vocē in celo q̄si tubaz mlt̄az dicentū Al
leluia: laus: gl̄ia: t̄ virt⁹ deo n̄ro t̄. sed etiā de
lectant̄ in auditiōe t̄ p̄sonā t̄ mirabilē armoni
am septē planetaz: iuxta illud Job. xxxviij. Lōz
centū celī qd̄ dormire faciet. Itē auditiōe armo
niā q̄m̄oz elemētoz: iuxta illud Sap. vi. In se
dū elemēta cōuertunt̄ sic in organo gl̄it̄at̄ imu
tant̄: t̄ oīa suū sonū custodiūt. Odorat̄ etiā
in patria erit in actu suo t̄ delectabit̄ ac b̄fica
bit̄ in odoribz n̄ solū corp̄is: t̄ p̄sēd etiā cuiusl
bet b̄n̄ p̄ toni padisum spir̄it̄ fragrantia singu
larū odorū in sua vltima p̄fectiōe. De odore au
tē t̄pi b̄r̄ Lan. j. vbi c̄i d̄r. In odore currem⁹ vi
guentoz: ruoz. De odore v̄o b̄r̄ v̄ginis d̄r ibi
d̄e ca. iij. Que est ista q̄ ascendit p̄ desertū sic v̄gu
la sumi ex aromatis mirt̄be t̄ thurs t̄ vniuersi
puluer̄ pigmētarij. De odoribz aut̄ alioz brō
rū b̄r̄ Apoē. v. vbi sc̄p̄n̄ est. Habētes singuli o
libar̄as t̄ p̄b̄ialas plenas odor̄ amētoz. Et ha
re etiā vt dixim⁹ sunt cor̄: p̄a scōz. P̄b̄iale v̄o q̄
sunt lucidē t̄ late figurāt̄ anias brōz q̄ deū luci
de vidēt̄ ample amātin̄ qd̄ sūt mania odorā
mēta. Odorabūt̄ aut̄ oīa bec sine cerebri resolu
tione t̄ absq̄ terrestri fumositatē v̄l vaporatiōe
et sine rei odorate putrefactiōe: q̄z p̄m̄ est i via
Est t̄m̄ sciendū fm̄ Rich. vbi s̄. in solutiōe sc̄eti
argumēt̄: q̄ fumal̄ euaporatio nō est p̄ seneces
saria ad hoc vt s̄ilindō odoria visq̄ ad olfactū
p̄tingat. Nā p̄b̄. q̄. de. aia. refert̄ qd̄ esse aialia
q̄ ad alimētū a lōge currit p̄ b̄ q̄ ab odore mo
uent̄. et t̄m̄ possibile n̄ est q̄ euaporatio cadaue
rū ad loca tā remota p̄tingat. S; q̄ a corp̄e odo

nifero aliq̃ cuaporano fiat cū multiplicatōe odor
 nis: et b̃ puenit q̃ ipsa corpa odorifera sunt nū
 mia b̃uiditate aspsa. In cor: p̃b̃o nū gl̃iosus erit
 odor: in sua vltima p̃fectiōe nullo mō p̃ aliquā
 b̃uiditate aspsus. Et iō multiplicabit odor: ad
 olfactū sine cuaporatiōe. B
 ¶ Ultus q̃s in actu suo iocū dabit t̃ b̃nif
 cabit. Licet enī regnū dei non sit c̃ca vt
 pot̃: ad Rom. xiiij. vñ certū est q̃ in edo b̃i nō
 comedēt aliqd: vt asserūt qdā dicentes q̃ come
 dūt panē aureū. Et machomet⁹ i alchorano dē
 q̃ in paradiso sunt tria flumina. s. vñ lac⁹: vñ q̃
 mellis: et aliū vini dulcissimi. sed mēt. Tū b̃
 bebūt in gustu oēm dulcedinē t̃ suauitatē cuius
 libet desiderati cibi ac illū actualit̃ gustarēt. et
 dicit Rich. vbi s̃ an solutiōe q̃nti argumētū q̃ il
 la imutatio in gustu fiet mediātē qdā b̃uiditate
 quā de⁹ creabitur lingua brōz: q̃ bebūt oēm sapo
 rē q̃ marie cōperit p̃fectiōi sensus gust⁹ cuiusli
 bet b̃i: t̃ seruabit incorruptū in p̃petuū ipsa
 b̃uiditas in lingua ipōz brōz. But causabit si lin
 gua ip̃a b̃uiditas et vi b̃uidis aiet: t̃ nō erit sili
 nudo b̃uiditat: sed vera b̃uiditas: in q̃ erit n̄ sil
 nudo saporis sed ver⁹ sapor. Sāus nā tac⁹
 b̃nificabit t̃ p̃fectissimō iocū dabit in actu suo sic
 dicit̃ ē de alijs sensib⁹. Sicut enī dānati bebūt
 cōtinuū dolorē in oib⁹ sensib⁹: ita b̃i bebūt p̃
 nuā delectatiōē in ipsis. Quia igit corpa scōz
 erūt palpabilia t̃ tāgibilia s̃m oēs theol. i. iij.
 di. cit. ideo b̃i poterūt se p̃tingere iuicē cor: palē
 Et scōz gēta actu honestissimō an q̃ cōtactiōe erit
 mira delectatio p̃p̃e p̃fectiōē sensus t̃ tact⁹ t̃ tā
 gibit. Est aut̃ scōdū s̃m oēs theol. i. iij. di. iij.
 q̃ corpa n̄a resurgēt cū oib⁹ mēbr̃is vt oib⁹ res
 cipiāt suā remūciantōes. Un̄ s̃m Rich. n̄m vbi
 s̃. de⁹ in mēbris brōz nunc pudēdis t̃ generati
 uis ponet q̃ndā delectatiōē honestissimā q̃ p̃pe
 mabit in etnū in p̃mianōē: pudiciē t̃ p̃nēte.
 sic eadē mēbra patiēnt acerbissimā ro: mēta i in
 ferno p̃p̃e delectatiōē luturiē t̃ ipudiciē. Quā
 ro aut̃ aliq̃b⁹ sensib⁹ q̃ maiorē sibi violētiā in
 p̃nā vira fecerit cor: sensualitate refrenādo: tā
 to i p̃nā maiorē in ip̃s delectatiōē p̃cipiet. Et iō
 ad refrenatiōē ip̃az sensualitātū nōs bō: talē be
 at⁹ Iacopon⁹ n̄r s̃ Tuderto q̃ vt pōit mg̃r Bar
 tholome⁹ de P̃is i p̃for: mirando b̃i fr̃a. l. i. fru
 ctu. viij. dabat creplū p̃ parabolā de qdā g̃gine
 pulcherrima q̃nq; fratres b̃nt: q̃z vñ erat arba
 redus. ali⁹ pictor. ali⁹ coqnari⁹. ali⁹ aroma
 tari⁹ siue specari⁹. t̃ ali⁹ leno: q̃ oēs erāt paupes
 Illa aut̃ h̄bat vñ lapidē p̃ciosū magniq; vas
 lotio. Venit ergo p̃muo ad sorores suā di. Tu
 video soror mea q̃ ego sū paup: da igit mibi il
 lū lapidē t̃ ego faciā tibi pulcherrimū sonū cum
 istrō meo. Et illa dicit Et qd faciā sono trāfacto
 Et vñ viuā ego postea. Non ergo dabo cū tibi
 p̃ tali p̃cio. Volo enī me nuptiū tradere cū ip̃o
 et honorifice viuere. Postea t̃o venit ali⁹ fr̃at

secundus similis petra dictus lapide: offerre ei p pao a' vna pulchra pictura. Et illa silt nega-
uit. Tercio autem traxer veniens et similis petra offe-
rebat p pao vna bonu pfectu: siue aliis sapo: o-
sum ferculū. Et q' vna opima pigra. Quin-
tus autem pmittebat q' per lupanaria illa duceret
illa autem oibo fructu mdu sicut pmo: et dicit la-
pidē sibi sapiens reseruauit. Demū venit ad eas
qdam rex magnific' ab ea silt ipm lapidem pes-
tens. Quia respōdente Quid mibi dabis. p co.
Rōditur. Ego accipio te in sponsam meā et fa-
ciā te magnā reginā: et dabo tibi vitā eternā et af-
fueriam oim bonoz q' desiderari pnt. Et illa
in qe. Dñe p tanta magnificētia vā et lapidē et
me vobis trado. et statim dedit ei lapidē. Notā
dū est autem moralit' q' ista vgo est amia rōnalis.
lapis piosus est voluntas siue cōsensu liberi
arbitrii. qnq: vō fratres sunt qnq: sensus cor-
poris. Nā prim' q' dicit cibaredus siue bistrio
est audit'. Secūdu q' dicit pitor: est visus. Ter-
cius q' dicit aromatar' siue speciar' est odorat'.
Quart' q' dicit coquinari' est gustus. Quint' vō
q' dicit leno est tactus: in q' mag' viget sensualitas
et p ipm mag' incuruat aia ad op' illiam. Sic
autem stultissima fuisse illa vgo si p aliq' ipsoz p-
dor: tā viliū dedisset lapidē piosum: sic incōga-
biliter stultior est aia q' in aliquē cōsensum illi-
cū ab aliq' sensu corp'is se induci pmitte. Et iō
toto conatu dicit ab illa modica delectatiōe ab-
stinere: suis sensib' ad sensualitates illā trabe-
re volentib' nullaten' cōsentire: suūq: p'sensum
sūmo regi tpo cōseruare et granosissime dare: q'
eam spōsam suā faciēs infinitā atq: ppetuā illi
delectatiōe dabit: atq: adeo ipsam dabit et se-
licet faciet q' de abūdāna sua et de ineffabili cō-
solatiōib' suis: oēs fratres suos. s. sensus cor-
poris brificabit ac secū in celo gl'iosos habebit
Pro p'dusione autem hui' p' dico q' sup oēs ac-
cidentalē brōz delectatiōes illa est maior: quā
bz bona p'cia: et istēs sine vlla imūdiā peccati
De q' Eccl. iij. dicit. Nō est delectatiō super cordis
gaudiū. Nas autem p'solatiōes habebūt scī in vi-
ta celestī: q' nō solū q' ad aiam erūt pleni oī gau-
dio: sed etiā in oibo sensib' corp'is: vt dictum est
erūt pfectissime saturati et ad plenuz brificati. vt
in qe Rich. in. iij. dicit. ar. iij. q. iij. Nihil enī no-
bis deficiat qd ad p'solatiōes aie et corp'is nri fa-
ciat. Et iō dico vob illud qd dicit Paulus ad
Pbil. iij. ca. Gaudete in dño sp'atēz dico gau-
dētē dñs enī. ppe est. s. q' nos a p'alib' gaudijs
p'ducet ad eterna.

De q'nto gaudio padisi qd dicit cessatiōis. L
Q'ntū gaudiū brōz appellat cessatiōis
q' sct oim maloz. Ad fugā autem oim malo-
rū natura nos hortat. Un. viij. Erh. dicit.
Natura sp' fugit mte. Et hoc gaudiū habēt brī
De q' septu est Sap. iij. ca. Iustoz aie in manu
dei sunt: nō rōget illos cor: mentum mori. Et

Apoc. iij. ca. dicit agla volāo. Absterget de' oim
lachrymā ab ocul' scōp: et moro vltia nō erūt ne-
q' luct' neq: damor: neq: dolor: erūt vltia q' pa-
ma abierunt. Et dicit q' sedebat in throno. Ecce
noua facio oia. et Esa. li. dicit. Gaudiū et lena ob-
tinebūt et fugiet dolor et gemit'. Aug' vō in li.
d' simbolo. tractatu. ij. ait. Non nob' dñabit cor-
ruptio imortalit' viuēdo: nec idigebim' illic ve-
stimēto vbi erim' imortalitate vestiti. neq: abo-
nob' decet qn ipse p'ius viu' q' p' nos d' celo ad
terras descendit: p'ntia nras aias sanabit: nec
pot' nob' decet p'ntē fore vite. Saturabit ei nos
ab vltate dom' suē: et torrētē delictaz suaz cor-
da nra rigabit. Est' illic nō panemur. Est' ei erūt
refrigeriū nrm q' nos sub vmbra alaz suaz. p-
tent et p'egit. Frig' illic nō panemur. Est' ei solus
stic ibi q' suo amore calcificans corda nra: rā-
dij diuinit' sue illūinabit oculos nros vt vide-
ant diuinitatē cōlitarēz p'ris et filij et spūsan-
t' Nō ibi sangabimur: Nobiscū ei erūt v' nra qui-
nūc dicim'. Diligā te dñe v' mea. Nō tibi dor-
miem'. Nō ei sūt ibi tenebre q' excludere possint
pmanētē diē. Nulla ibi negotiatio. nulla fuit.
nullū op'. Et qd illic acturi sum': nisi illud qd
scōpū est. Vacare et videre qm ego sum de'. Na-
cario ista p'ceptiōis erūt: et opa nra erūt delecta-
tiōis vt p'ceptatē delectemur et delectabili cō-
tēplemur bona dñi in fra viuēdo: q' nec oculus
vidit: nec aur' audiuit: Nec ille. Qui etiā i f'mōe
qdā p' amianos et p'sideratōe p'dictaz nos hor-
tat ad pugndū viriliter p' diabolu dī. Qui vult
ad etnā vitā puenire p' oēs diaboli laqos dicit
foriter vigilare. Nō enī gl'is est ista vita tal' iue-
nī in illa. Quātū enī differat hāc et illā nosce
debet charitas vā. hic falsitas: ibi veritas. hic
p'turbatio: ibi fida possessio. hic pessima aman-
tudo: ibi sempiterna dulcedo. hic piculosa lucta-
tio: ibi secura exultatio. hic timor' ne q' amicus
erat efficiat subito inimic': ibi erūt amicitia ppe-
tua. hic qd qd est bonū timem' ne p'catillic qd qd
accepim' ab illo fuabit q' facit vt nemo trāscat.
hic mors: ibi vita. hic luct': ibi gaudiū. Illic qd
accepis nūq: amittes: hic oia mutabunt sub-
iacēt et pmanere nō pnt. De' autem illic p oibo et in
oimib' erūt: nec sufficit hūana ligua exp'mere qd
sensus mortal' n valet cōprehendere. Veniam' il-
luc fratres et ibi intelligem' qd cor: hūanū b cor-
gnoscere n pōt. Ibi deū videntes coq: fruētes
exultabim' inenarrabili gaudio. Et qle erūt gau-
diū vbi null' amor: erit. Quale gaudiū erit cū te
sociū vider' angel' p'ncipē regni celoz: regnare
cū regemib' cōcupiscēdo oia possidere. Sine
auaricia dimitte: sine pecunia admistrantez: sine
successore iudicātē: sine metu barbaroz regnā-
tē: sine morte in etnā vita viuētem. Nec ille.

Igitur tribulan et an-
gustian nolite desperare i angustis ve-
stris sed patienter eas tolerare. Dico enī

vobis q' quāto fueritis magis tribulati in hac
vita: magis eritis p'solati in alia: et gaudia pa-
radisi videbunt vobis mag' dulcia iuxta illd
qd dicit auctor: libri q' dicit: Panpbi' .c. cccij. Est
post triste malū granior alta quies. Un' B'scula
nra poeta iterrogabat dī. Quis nouerit rē bo-
nā. Et mder dices. Io q' gustauit malā. Sero
te etia q' i regno celesti reminiscēdo tribulatiō-
nū quas i mūdo passi estis: sumoge gaudēbit
et hac recordatiōe. Vt enī B'ret. j. R'eto. c. x.
Delectabile ē saluatiō reminiscēdo laborū. Et post
angustias delectat vī mēorans q' mltā pass'
fuerit: et q' mltā bñ gesserit. Et ad hoc p'positū
possum' adducere illd Mantuani Virgilij in
primo Eneydos. Forlan et hoc olim meminisse
iuuabit. Propter hoc apls ad Col. j. c. dicit.
Gaudeo in tribulationib' meis. Et rō est illa q'
ponit Eccl. i. c. vbi dicit. Vsq: ad tpo sustinebit
patiens: et postea erit redditio iocūditaz illi'. Et
ideo dico vobis o tribulati illud Mantuani
Virgilij in. j. Eney. vbi Eneas hortabatur socios
afflictos dī. Per varios casus: p tot discrimina-
rez Tendim' in laciū: sedes vbi facta quiescat
Ostendit: illic fas regna resurgere troje. Durate
et vosmet rebo fuate scōis. Que vba pnt spūa-
liter ad p'positū nrm intelligi. Per varios enī ca-
sus. i. p' varias tribulationes: tendim' in laciū
idest in paradisu. iuxta illd B'c. iij. Per mltas
tribulationes oportet nos intrare i regnū celoz
vbi p'parauit nobis de' sedes quietas. De q' vō
vgo gl'iosa dicit Luce. j. Deposuit potētes dese-
de et exaltauit hūiles. et David. p'beta ps. ar. in
q' Judicabit in natiōib' i plebe ruinat. i. sedes
a q' b' ceciderūt mali ageli. Illic regna troje res-
surgēt. i. corpa nra. Oēs enī resurgem' gl'iosius
dicit Paul' j. ad Cor. xv. Qui ad Ro. viij. etia
i qe. Ipa creatura libabit a fuiture corruptiōis
in libratē gl'ie filioz dī rē. Durate g' et vosmet
rebo fuate scōis. i. estote fortes i bello et pugna-
te cū anq' serpēte et accipiet' regnū eternū: plenu
oibo bonis: et absq: aliq' malo. Et b' sufficiat
p quarta parte nostri sermonis.

De quinto gaudio qd dicit decoratiōis. E

Q'ntū gaudiū dicit decoratiōis: fm
enī theo. i. iij. sen. dicit. corpa nra de-
corabunt' q'ntoz donbo: vt declarat
sc'us Bona. Ric. et Tho. i. cadē di. s.
ipassibilitate: s' bilitate: agilitate: et claritate. De
q' b' dicit Sap. iij. Fulgebūt iusti: et rāq: s'ntille in
arūdictio discurret. Nā i fulgore claritas: i igne
q' est elemētū valde actiuū et frigidē nescit im-
passibilitas. In s'ntilla subtilitas: i discursu
vō agilitas significat. Et saluator n' gl'iaz cor-
pis nri i p'ia volēs ostēdere nō mltiplicat vba:
s' cā i regre et totalr ac p'fere p claritatē solis oī-
dit dices Mar. iij. Fulgebunt iusti sic sol in re-
gno p'ris mei. Nā i sole vt apte p'z sūt oēs p'di-
cti q'ntoz q'ntates. Primo enī bz claritatē lucē

ad quā p'sequunt' alietres. Primo subtilitas.
Luce enī p naturā bz subtilitatē ad penetrandū
corpa marie diaphana et trāsparentia sicut potet
in lapide cristallino q' a luce penetrat. Secūdo seqt
agilitas. Nā mutatio est q' si subita ē: et si in in-
stanti illuminat et emittit radios suos sup cer-
ram. Tercio sequit' ipassibilitas q' ab alijs non
pant inq' namentū. Et p'perea dñs n' in trāssi-
guratōe sua: de q' habet Mar. xvj. nō in alia do-
te voluit apparere q' in dote claritat'. fm B'ret.
de ales. in. iij. pte sume. in tractatu de apparitiōe
xpi. q' ad ipaz claritatē vt dicit ē ceterē dotes cō-
sequunt'. De bz etiā donbo tangit apls. j. ad Co-
rinth. xv. dices de corpe humano. Seminat in
corruptione: surgit in incorruptiōe: seminat i igi-
nilitate: surgit in gl'ia. seminat in infirmitate:
surgit in v'ute. seminat corpa aiale: surgit spūa-
el. fm autem Richar. nrm vbi dicit. surgere in incor-
ruptiōe refert ad ipassibilitatē: surgere in gl'ia refer-
tur ad claritatē: surgere in v'ute refert ad subti-
litate. surgere vō spūale refert ad agilitatē. Ad b'
autem ostēdēdū dñs iesus nō solū resurrexit cū istis
q'ntoz donbo in suo corpe: imo etiā mortalis et
istēs ipis vsus ē. Nā pmo ostēdit dote claritatis
in sua trāsfiguratiōe qn respēdit facies ei' sic
sol Mar. xvj. Secūdo ostēdit dote agilitatis qn
ambulauit supra mare sicis vestigijs. Mar. b.
xij. Tercio ostēdit dote ipassibilitatē: qn dedit se
ipm in vltima cena in cibū et potum Mar. xvj.
Ibi enī in sacro crās nō patiebatur attritiones in
dentib' discipuloz: nec aliquā alterationē. Quart'
to ostēdit dote subtilitatē: qn exiit de vtero v'gis
p portā clausam saluo signaculo v'ginali: quis
fm aliq' b' p'prie nō p'neat qd dote subtilitatis
s' fuerit p speciale miraculū diuine v'ut'. Ostē-
dit etiā hāc dote s' bilitatē et agilitatē simul qn ex-
iit de medio iudeoz v'olētū cū lapidare: ipis
b' nō valēdo p'ape quō inde exisset. De q' b' Jo.

De declaratiōe autē istaz (vii).

a donū ē sciēdū: q' licet dos nō sit de essen-
tia m'imonij qd sine ipa p'trabi nō pōt.
c. si qd diuinit. xxx. q. v. z. s. Illud q' in aut. q' b'
mo. na. cf. le. col. vj. z. c. p'laguincor. iij. q. iij. z. l.
fi. L. d' dona. an nup. m' decēs ē in oī m'imonio
dote dari. c. nullū. z. c. alit. ibi glo. iij. q. v. dos ac-
tē p'limoniū p'p'riū mulier' nupte. l. deniq: s' sed
v'z. q. i. fine. ff. de mino. Notādū ē etiā q' l'z mu-
lieres regularit' dōtē a parētib' suis: m' aliqui
viri accipietes vxores eas dōtāt: vt pōt p'bari p
c. qdā. xxvj. q. ij. z. p. c. z. si necesse. de do. an. v'z. z
v'ro. l'z ibi glo. expōat dōtē. i. donatiōē. p' nuptā
as. Propterea inq' Bartholome' barietis in
suo rēptō: io an v'bo. dos q' apd hispanos vni
dote pulchras puellas Quē ritū etiā mauri ob-
suāt: sic mibi reulit vñ' frat' n' q' in p'bo terre
scē lōgo tpe stetit Aliq' etiā p' ipi' vni dote pu-
ellā v' auget dote ipi'. q' ē nubēda filio suo: et hoc
ob nimū amōre quē ipse v' filij ei' bz ad ipsam
A B

puella. Sic fecit enim p[er] Siche q[ui] desiderabat
h[uius]modi filia[m] Jacob i[n] v[er]o. Un[de] v[er]o habet Gen.
xxiiij. dicit ad Jacob et ad filios ei[us] Siche fili[us]
me[us] addit a[n]i[m]e filie v[est]re. Date ei illa[m] v[er]o. Buge
te d[omi]n[u]m et munera postulate. Lib[er]et em[en] tribuaz
q[uo]d p[er]tinet. q[ui] i[n]t[er] eccl[esi]a catholica e[st] sp[irit]u[m] chri[sti]
s[an]c[t]i cui. Osee. ij. ipe ait. Desponsabo te mihi in fide.
Et ap[osto]l[us] inq[ui]t. ij. ad Cor. ij. Desponsi vos vni vi
ro v[est]r[u]m c[on]tra exhibere t[em]p[or]e. Jo de[us] p[er] ipe filiu[m]
a[ut] b[ea]t[u]m d[omi]n[u]m amore illi[us] sp[irit]u[m] cap[er]e e[st] m[un]dici do
tavit in m[un]do ei[us]. i. in oib[us] fidei b[ea]tis suis d[omi]n[u]s
vnicuiq[ue] illas q[ui]tuo[rum] dotes in suo corp[or]e Quas
q[uo]d d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s q[uo]d ip[s]os g[lor]iosos ad e[st]n[u]m c[on]u
bui suu[m] introducat. Dotes em[en] n[on] p[er]ferunt sp[irit]u[m]
q[uo]d desponsant. s[ed] q[uo]d ad domu[m] sp[irit]u[m] traducunt.
Quia q[ui] quadiu in hac vita sum[us] p[er]grinamur a
d[omi]n[u]o. v[er]o ait ap[osto]l[us]. ij. ad Cor. v. Jo sp[irit]u[m] n[ost]r[u]m d[omi]n[u]s si
li[us] e[st] p[er] ei[us]. i. sp[irit]u[m] s[an]c[t]u[m] q[ui] mediate facta e[st] bec d[omi]n[u]s
satio. solu[m] in traductio[n]e n[ost]ra in celesti gl[ori]a nos
ist[us] donib[us] illustrabit et decorabit. ita q[uo]d q[ui]lib[et] no
stru[m] dicere poterit ill[ud] Esa. lxx. Induam me domi
nus vestim[en]to salut[is]. q[ui] sp[irit]u[m] s[an]c[t]u[m] ornatu[m] monili
bus suis. Dos aut[em] diffinit a theologi vbi s[ic]. sic.
Dos e[st] p[er]p[et]u[u]m ornat[us] a[n]i[m]e et corp[or]is. v[er]o sufficiens
et in e[st]na b[e]n[e]dictio[n]e iugit[er] p[er]suecra[n]s. p[er] dicit[ur] q[uo]d q[ui]lib[et]
tates et dotes diuina v[er]o sic disponit ex redit
danna b[e]n[e]dictio[n]is a[n]i[m]e refecturabit in corp[or]e cuiusli
bet b[ea]ti. Un[de] de dote impassibilitat[is] inq[ui]t Aug[ustinus]. ad
Dial. cor. La pot[est]e fecit de[us] a[n]i[m]am v[er]o ei[us] plena
felicitate redit[ur] i[n] corp[or]e s[an]ctitatis p[er]p[et]ua t[em]p[or]e. P[ri]ma
aut[em] dos erit ip[s]a impassibilitas. Na[m] f[er]m[en]t[um] om[n]i
doc. in. iij. di. dicit. marie s[an]c[t]e Bona. ibid[em] p[er]c. ij.
ar. ij. q. i. et ij. Corpa b[ea]t[or]u[m] erit incorruptibilia et i[n]
defectibilia atq[ue] impassibilia ab o[mn]i i[n]iunctio[n]e et e[st]ri
seco corrup[ti]o[n]e q[ui]lib[et] genere passio[n]is. Un[de] pot[est]e
stare in igne sine lesio[n]e. nec gladio aut instrumen
to poterit ledi. vel quolib[et] molestari. No[n]. n. v[er]o i
quit Aug[ustinus]. i. f[er]m[en]t[um] de p[er]p[et]u[u]m m[un]di poterit pati
aliqua[m] tristitia[m] vel afflictio[n]e[m]. no[n] fame[m] aut sitim
no[n] calore[m] aut frig[or]e[m]. no[n] somnu[m] aut redit[ur]. no[n] de
bilitate vel lassitudine. no[n] deniq[ue] i[n]firmite[m] vlla[m]
aut morte[m]. iuxta ill[ud] Apo[stoli]. vj. No[n] duriat neq[ue] si
nient ampl[us]. neq[ue] cader[et] sup[er] illos sol neq[ue] vllus
estus t[em]p[or]e. Un[de] s[an]c[t]us Jaco. i[n]f[er]sus dicebat carni
cib[us] q[uo]d ei[us] m[em]bra p[er]debant a corp[or]e. de[us] dabit mi
hi carnem noua[m] et m[em]bra impassibilia. q[ui] vulnera v[est]ra
vel lesio[n]es senire no[n] poterit. S[ed] de hac do
te t[em]p[or]e in sup[er]iori gaudio. et i[us] p[er] n[ost]r[u]m t[ra]scen
mus ad alia. sufficit allegare id q[uo]d carni p[ro]p[ri]a
p[er]c. xxij. Multe tribulatio[n]es iustoz. et de oib[us]
bis liberabit eos d[omi]n[u]s. Sec[un]da dos e[st] subtilitas.
Corpa em[en] n[ost]ra pot[est]e i[n]trare p[er] ostia clausa. sic se
cit ip[s]e Job. x. p[er] resurrectionem. Nec muri seu
mores poterit corpa n[ost]ra i[n]pedire ne t[ra]scen[da] libe
ra sine vll[o] i[n]pedim[en]to iuxta ill[ud] p[er]. In no[n]e n[ost]ro
t[ra]sgrediar mur[em]. O s[an]c[t]e q[ui]lib[et] fieri possit declarat
Bona. Rich. et Sec[un]da vbi sup[er]a. S[ed]
Etia[m] dos e[st] agilitas. Poterit n[ost]ra q[ui]

in ista[m] i[n]te[n]t[i]o[n]e q[ui]q[ue] voluerim[us]. et corp[us] n[ost]r[u]m n[on] erit
p[er]derosum. no[n] i[n]pediet ab aliq[ui] actio[n]e. Et de b[ea]t[is]
Esa. xl. Qui sp[er]at in d[omi]n[o] murabunt fortitudi[n]e
ne. assumet p[er]nas v[est]ras adq[ue] curr[en]t no[n] laborabunt
abulabunt et no[n] deficiet. Bit. n. Aug[ustinus]. xij. de aut.
dei. q[uo]d de[us] a corp[or]is b[ea]t[or]u[m] auferet p[er]d[er]e. Et i[us] vbi
vult sp[irit]u[s] ibi erit p[ri]m[us] et corp[us]. Q[uo]d exp[er]it Ric.
vbi s[ic]. No[n] q[uo]d b[ea]t[us] a[n]i[m]a moueat corp[us] de loco ad lo
cu[m] in ista[m] q[ui] b[ea]t[us] facere no[n] p[ot]est. v[er]o ipe ibi p[er]bat. s[ed] i
ta modico t[em]p[or]e q[uo]d q[ui]lib[et] vider[et] b[ea]t[us] facere in ista[m] d[omi]n[u]s
at[er] Bit. in lib. de s[an]c[t]itudo[n]e de fortitudie b[ea]t[is]
In t[em]p[or]e erit fort[is] v[er]o e[st] si v[er]o si v[er]o co[m]mouere pos
sit. ita facit mouere posset vnu[m] magnu[m] mote[m]
sic vna p[er]na. N[on]c aut[em] v[er]o e[st] q[uo]d scribit Salomo
Sap. ix. c. Corp[us] q[uo]d corruptis aggrauat a[n]i[m]a. E[st]
v[er]o erit in paradiso nullo m[od]o aggrauabit eam
imo erit e[st]. na[m] ab o[mn]i corruptibilitate erit purga
tu[m] et adiuuabit a[n]i[m]am. v[er]o ait Aug[ustinus]. xij. sup[er] Gen.
ad lras. Quarta dos e[st] claritas. erit em[en] corpa
glorificata claritate marie ad o[mn]i n[ost]ra iuxta ill[ud]
ap[osto]l[us] ad Col. iij. Cu[m] ip[s]e apparuerit vita v[est]ra n[ost]ra
et vos apparebit[is] cu[m] ip[s]o in gl[ori]a. Un[de] ill[ud] q[uo]d dicit
saluator n[ost]r[u]s Mar. xij. Fulgebunt iusti sic sol. d[icit]
c[ui]t theologi i. iij. sen. di. xl. vj. q[uo]d i[n] die iudicii sol
erit septies clarior q[uo]d n[un]c iuxta ill[ud] Esa. xxx. Erit
lux lune sicut lux solis et lux solis septuagies. Et
q[ui]lib[et] s[an]c[t]u[s] erit spl[en]did[us] sic n[un]c erit sol spl[en]d[or]
reint[er]suo. Et i[us] corpa b[ea]t[or]u[m] erit ita luminosa et
clara ac fulgida. t[em]p[or]e f[er]m[en]t[um] theologos in. iij. di. dicit.
oculi cuiuslib[et] b[ea]t[us] penetrabit illu[m] spl[en]d[or]e. et cu[m]
maria p[er] solatio[n]e videbunt illa[m] claritate[m] et pulchritu
dine[m]. et mirabile colore[m] ip[s]os corpa gl[ori]osoru[m]
Si aut[em] b[ea]t[us] no[n] glorificat[ur] s[ed] passibilis et mortal
poneret in celo statim moreret no[n] solu[m] p[ro]pter im
mortalitate[m] gl[ori]e diuine. s[ed] etia[m] ex spl[en]dore celit[er] s[an]c[t]o
Et dicit p[er]fati theologi vbi s[ic]. q[uo]d illa[m] claritate[m] b[ea]t[us]
bebunt ip[s]a corpa gl[ori]osa no[n] solu[m] ab i[n]t[er]i[n]seco lu
mine sibi a deo i[n]dito mediate a[n]i[m]a gl[ori]osa. s[ed] etia[m]
a lumine extrinseco alioz luminu[m] paradisi. sic
videm[us] q[uo]d corpa b[ea]t[is] t[er]sa et polita ex i[n]cand[or]a ra
dioru[m] solis vel alteri[us] corp[or]is luminosi resp[en]det
sic vitru[m] auru[m] vel argen[tu]m. Un[de] d[icit]. j. Macha. vj.
Refulsit sol in clipeos aureos et resplenduerunt
montes ab eis. Corpa n[ost]ra gl[ori]osa erit b[ea]t[is] t[er]sa et
Jat aut[em] Ric[ardus] Bona (polita. M
uen. et Tho. vbi s[ic]. q[uo]d in p[ri]nte a[n]i[m]e gl[ori]fi
care erit p[ro]hibere luce[m] corp[or]is sui ne agat
in visum. sic et q[ui]lib[et] alia actio corp[or]is erit in pos
testate ei[us]. Et i[us] si e[st] b[ea]t[us] a[n]i[m]a b[ea]t[us] corp[us] gl[ori]fica
tum posset occultare p[er] sua volu[n]tate[m] luce[m] corp[or]is
sui ne videret. Na[m] in corp[or]e gl[ori]oso e[st] suma
obediencia ad a[n]i[m]am suam. dicit Aug[ustinus]. xij. de aut.
dei. Impabit de[us] a[n]i[m]a v[er]o corp[or]is t[ra]s agat obedi
endi ibi erit suauitas et facilitas. q[ui]ta v[er]o v[er]o res
gnandi q[ui] felicitas. De hac aut[em] occultatio[n]e habet
mus ex[em]plu[m] d[omi]n[u]s iesu. qui q[ui] voluit tenuit o[mn]i
los discipuloz cunctu[m] in c[er]tamine ne cu[m] agnosce
ret. et d[omi]n[u]s voluit se se co[n]f[er]re et postea euasit ab

oculis corp[or]is. Luce. vltio. Si v[er]o color corp[or]is gl[ori]osi
erit i[n] p[ri]nte a[n]i[m]e v[er]o i[n]mutet visu[m]. v[er]o no[n] i[n]mutet v[er]o
ocul[us] corp[or]is q[uo]d e[st] p[er] se. v[er]o no[n] occultet. sic et e[st]
plo d[omi]n[u]s pat[er] q[uo]d p[er] resurrectione[m] sua[m] o[n]dit corp[us]
sua[m] discipulis. claritate[m] ei[us] occultando. Et addit
sc[ri]ptu[m] Bona. q[uo]d a[n]i[m]a b[ea]t[us] no[n] solu[m] p[er] sui claritate[m]
o[mn]i occultare v[er]o i[n] toto o[n]dere. s[ed] etia[m] valet me
dio m[od]o p[er] m[un]d[u]m illa[m] d[omi]n[u]m ost[en]dere. Licet et b[ea]t[us]
Tho. i. iij. di. dicit. reuerit. q[uo]d claritas corp[or]is
gl[ori]osi possit sine miraculo videri ab o[mn]i no[n] gl[ori]
ficato si a[n]i[m]a ei[us] no[n] p[ro]hibeat. Ric. n[on] in p[er]dicta
di. dicit q[uo]d lux corp[or]is gl[ori]osi i[n] sua v[er]itate et plenitu
dine videri no[n] p[ot]est sine miraculo ab o[mn]i no[n] gl[ori]
ficato. nec ipe ocul[us] absq[ue] sui efflu[n]sio[n]e a[n]i[m]a radios
in sua fortitudine et plenitudine recipere posset. q[ui]
excederet sensib[ile] corruptis s[an]c[t]u[m] f[er]m[en]t[um] Philo. i. li.
de sen. et s[an]c[t]o. Et i[us] v[er]o ait Aug[ustinus]. xij. de aut. dei.
Saluator n[ost]r[u]s no[n] o[n]dit discipulis suis claritate[m]
sui corp[or]is gl[ori]osi. q[ui] ca no[n] sustinisset human[us]
atq[ue] i[n]firm[us] aspect[us]. nec ip[s]e ip[s]um agnouisset in
claritate sua. Claritas at[em] qua[m] o[n]dit eis in t[ra]nsi
gurat[i]o[n]e longe fuit i[n]ferior illa claritate. nec fuit
dos s[ed] aliq[ui]s similitudo dos clarit[is]. v[er]o f[er]m[en]t[um]
Bler. de a[n]i[m]a i. iij. p[er] s[an]c[t]u[m] i[n] tractatu d[omi]n[u]m app[er]t[ur]
ip[s]i et b[ea]t[us] Tho. in. iij. p[er] s[an]c[t]u[m]. q. xlv. ar. ij. licet
fuerit claritas gl[ori]e ei[us] q[ui]ntu[m] ad e[st]n[u]m. n[on] q[ui]ntu[m]
ad modu[m] e[st]n[u]m. Et b[ea]t[us] m[od]o r[ati]o[n]e p[er] ad a[n]i[m]a
tates q[ui] vident[ur] d[omi]n[u]m dicere oppositu[m]. V[er]o si
velim[us] tenere q[uo]d fuerit ead[em] claritas quantu[m] ad
modu[m] e[st]n[u]m d[omi]n[u]m d[icit] q[uo]d oculi ap[osto]l[or]u[m] ca vident[ur]
p[er] miraculu[m] siue p[er] g[ra]t[i]a[m] dei special[em] no[n] v[er]itate na
turali. Si at[em] q[ui]at q[ui] p[er] resurrectione[m] sua[m] no[n] o[n]
dit d[omi]n[u]s discipulis suis p[er]formis sua[m] claritate[m]
R[ati]o[n]e q[uo]d a[n]i[m]a morte[m] sua[m] q[ui] i[n] p[ri]o passur[us] erat
p[er]gru[m] fuit tali d[omi]n[u]m ost[en]d[er]e p[er]fortare tres p[ri]nci
pales ap[osto]l[os] d[omi]n[u]m spe gl[ori]e et resurrectionis future. p[er]
q[uo]s postea aliq[ui] p[er]fortaret. nec t[em]p[or]e alta misteria de
buerit m[un]d[u]m manifestari r[ati]o[n]ib[us] quas p[er]
n[un]c p[er]f[er]o ca breuitat[is]. Post resurrectione[m] v[er]o
ia poterat ab illis trib[us] o[mn]i aliq[ui] de p[er]dicta v[er]itate
certificari. q[ui] t[ra]nsierat t[em]p[or]e p[ro]hibito ip[s]e d[omi]n[u]s
qui dixerat eis Mar. xij. Visione[m] hanc nemini
dixerit. donec a mortuis resurgat filius ho[m]i[n]is.
P[er]t[er]ea ipe d[omi]n[u]s v[er]o i[n] f[er]m[en]t[um] resurrectionis pas
tuit de gl[ori]osa sua resurrectione discipulos suos
certificauit. Et i[us] hanc visionem sue gl[ori]ose d[omi]n[u]s
tatis eis o[n]dere necesse non fuit. et co[m] m[un]d[u]m
q[ui] ea habita fuisset ab illis euacuata ro[m] m[er]en
di p[er] fide[m] in totu[m] v[er]o p[er] maior[em] p[er]t[er]. Dicit t[em]p[or]e Ric.
vbi s[ic]. q[uo]d sic ocul[us] n[ost]r[u]s i[n]t[er]u[er]i p[er] luce[m] solis in suo
f[er]te mediate aliq[ui] nube illa luce[m] n[ost]r[u]m p[er]it[ur] absq[ue]
d[omi]n[u]s reddere radios eius p[ro]p[ri]o[n]e ab eis visu
n[ost]ro. Sic aliq[ui] m[od]o a simili b[ea]t[is] sic posset radi
os lucis corp[or]is sui co[n]t[em]perare et reddere. p[er]o
no[n] ab eis visu n[ost]ro. q[uo]d possem[us] illam luce[m] videre
in suo corp[or]e. s[ed] no[n] viderem[us] ea in sua plenitu
dine. nec v[er]o resplendet i[n] sua p[er]fecta v[er]itate. Sic nec
eniam videre possumus solis claritatem in res

fulgentia sue rote. J
Et claritate aut[em] corp[or]is n[ost]r[u]m futura
no[n] co[n]f[er]rat ap[osto]l[us] Paul[us]. qui inq[ui]t ad
Phil. iij. Saluatore[m] expectamus d[omi]n[u]m
n[ost]ru[m] iesu[m] chri[stu]m. qui reformabit corp[us] bu
militatis n[ost]re co[n]figuratu[m] corpi claritatis sue.
Sciendu[m] est etia[m] q[uo]d v[er]o dicit theologi in. iij. di. dicit.
Ric. Licet q[ui]lib[et] s[an]c[t]u[s] no[n] habeat aureola[m]. si no[n]
fuit martyr. v[er]o vel doctor. s[ed] ad i[n]struendu[m] p[er]
ximu[m] in v[er]itate et fide[m] habebit in capite coronam
pulcherrima[m] iuxta illud p[er]. xx. Posuisti d[omi]n[u]m
capite[m] eius coronam de lapide p[re]ioso. Quid aut[em]
sit aureola dicit in. j. p. p[er]n. hui[us] operis sermone
xxx. parte. iij. K
Ed hic querit in qua etate resurgem[us]. Et
r[ati]o[n]et magister sententia in. iij. di. dicit. et ibi
Richar. n[on] q[uo]d om[n]es resurg[en]t in ead[em] eta
te. i[n] effigie eiusd[em] etatis. s[ed] illius in qua chri[st]u[s]
mortu[us] e[st]. que e[st] p[er]fectior etas et fortior. que possit
co[n]ter[er] esse. s[ed] mortui fuerint infantes vel senes.
Et hoc ena[m] dicit glo. sup[er] epl[ist]as Pauli ad Ephe.
iij. c. et Aug[ustinus]. xij. de aut. dei. O igit[ur] vos senes et
vetule q[ui] dicit. nihil magis cupio q[uo]d e[st] iuuenis.
facite bonu[m] et habebitis desideriu[m] v[est]ru[m]. In para
diso em[en] adimpletum erit in nob[is] illud p[er]. ps.
cij. dicit. Renouabit[ur] v[er]o aq[ui]scie iuuentus tua.
In gl[ori]a na[m]q[ue] erit o[mn]i iuuenis. Et hoc e[st] q[uo]d d[icit]
Paulus ad Ephe. iij. Occurrem[us] om[n]es in
viru[m] p[er]fectu[m] ad m[ed]iura etatis plenitudinis xpi. i.
in illa p[er]fecta disposicio[n]e corp[or]is gl[ori]osi resurgem[us]. an q[ui]
etate plenitudinis chri[st]i fuim[us] vel iuuenim[us] si
ad illa[m] nullo i[n]pedim[en]to i[n]fuenire p[er]uenim[us].
v[er]o declarat s[an]c[t]u[s] Bona. in p[er]dicta di. iij. Sili
querit doctores in qua etate et magnitudine
resurgem[us]. Et r[ati]o[n]et magister in. iij. di. dicit. Et
Richar. ibid[em]. ar. j. q. j. q[uo]d v[er]u[m] est illud Pauli
j. ad Cor. xv. s[ed] mortui resurg[en]t incorrupti. i. sine
aliqua diminutio[n]e. aut i[m]p[er]fectio[n]e m[em]broz. Un[de]
null[us] erit q[ui] habeat aliq[uo]d m[em]bru[m] deficiens. nec ni
mis magnu[m] aut quu[m] nec sup[er]fluitate[m] aliquam.
aut monstruositate[m] ibi erit aliq[ui]s claud[us] aut
gibbosus. no[n] lippus habens oculos. nullus stra
bo aut turp[us] b[ea]t[us] figurat[us] nullus curu[us]. null[us] ba
bens sex digito[rum] sed o[mn]es resurg[en]t in statura et
q[ui]ntate que vnicuiq[ue] indiuiduo debebat in eta
te magis p[er]fecta. f[er]m[en]t[um] v[er]itate nature. Si aut[em] p[er] ali
quod i[n]pedim[en]tu[m] nature. vel p[er] nimia[m] sup[er]abun
dantiā nature co[n]t[em]debit[ur] q[ui]ntatis excessus vel
defect[us]. diuina pot[est]a supplebit vel resecabit. p[er]
ut plene ponit Aug[ustinus]. xij. de aut. dei. O igit[ur] vici
ari corp[or]e. vel q[uo]d estis pallidus aut ruber. vel nigr[us]
et deformis acturpeo. s[ed] i[n] paradiso no[n] habebit[ur] vll[us] maculam in corp[or]e v[est]ro. Bit em[en]
Aug[ustinus]. in lib. Enchiridion. In decore[m] ibi aliu[m] no[n]
erit. imo dico vobis. q[uo]d null[us] p[er]ios posset ima
gine[m] ita pulchra[m] depingere sicut vos eritis. si no[n]
pulchritudine[m] m[un]di ornam[en]to v[est]ro v[est]ro et l[us]
u[est]ro q[ui]nta. que valde displicent deo. iuxta illud
Ba. 2

Ouidij in epistola. Sicut paula nobis iuuenes ut
termina compa. Talco em ex pulchritudine sup
bunt. Un dicit Ouidij in. j. de fasti. Fasti inest
pulchris sequitq; supbia forma. Et ideo Virgil.
in buco. inquit. O formose puer nimis ne crede
colori. Alba lignstra cadit: vacinia nigra legut
Qd pormozat inelligi de deformibus i celo
collocatis: pulchritudinis reiectis. Nō solū aut ex
terius erit speciosi oēs beati: sed etiā in interiori
bus pnto corpis: qd oculi gliosi beatorū: clare
videbūt fm theolo. in. iij. di. clir. Un Aug. xij.
de ciu. da inq. In interiorib; viscerib; que nul
lum mō dec^o vident habere ita pulchritudo ra
tionis decorabit delectabit: vt omī forme appa
rent que oculis placet: fm mētis iudiciū pferat
becille. Pro pūsiōe atbui^o pntis dico q oīs de
formitas ab electis penit^o collect. vt inq. Aug.
xij. de ciu. da. c. x. Et in lib. Enchyridion enaz
dicit. Resurgēt corpa sanctorū sine villo vicio: ser
uata integritate nature. becille. Et illi qui sūt de
formēs z patient^o sufferūt opprobria deformita
tis: pferent mltis pulchr^o qd formositate sua se
etollūt. Et erūt illis pulchritores. Et ideo possū
dicere deformib; illis qd dicūt depilātes barbā
verule vt pulchrior videat: vel min^o deformis.
Lū em illa lamentat ex dolore: dicūt ei. Patere
verula si vis videri pulchra.

Reditas aut quattuor dotes conferet
p deus corpib; beatorū z quattuor corūz
defecibilitates: vt dicunt theolo. in. iij.
di. clir. maxime sanct^o Bona. ibidē pre. ij. arti. j.
q. iij. Nos aut possum^o sic dicere: q cū ipa cor
pora sint cōposita ex quattuor elementis: s; mag^o
habēt de materia terre. ideo pl^o sentiunt z ren
nent in hac vita de qūatib; eius. Un quā fra ē
elementū grossum: ponderosum z opacū: ideo
etiā ipa corpa istis defecibilib; subiacēt. Lō
tra quas recipiūt in glia dorē subtilitat^o: agilitat^o
nō z danitāt. Ab elemēto aut aque que ē bumī
da recipiūt defecibilitatē corruptiōis z passibi
litas. Et silitur ab aere q facit immutatur:
z cedit cūlibet ipellenti: z sua corruptiōe corū
pit corpa. Et etiā ab igne cui^o calor semp consu
mit de bumido radicali. Et ppter hoc dicit Sco
tus in. iij. di. xv. q. materia pma semp machina
tur ad corruptionē cōpositā. Et ppter ea hāc de
fecibilitatem recipiūt dorē impassibilitat^o. Qui
liber ē beat^o in patria celesti dicere potit illud.
Ben. xij. Dorauit me dñs dote bona. Et bec sus
ficiant quo ad qnū gaudium.

Defecto gaudij qd ē habitatiōis. M
Exu gaudij ē habitatiōis. Habitabi
mus em in celo empirico. De quo iquit
sanct^o Bona. in. ij. di. ij. arti. ij. q. ij. i cor
pore qstiois q ē maximū mole: q oia alia cor
poralia cōtinet. Et idō dicit idē sanct^o Bona. in. ij.
di. vij. in qstionib; circa lram: q pōt recte appel
lari palatiū: tū ppter spaciōsitatē: tū ppter ameni
tatem z danitātē. Est em danissimū. Un dē em
pireū: a pir qd ē ignis: q maxime lucet sic ignis
De quo celo dicit Scot^o in. iij. di. clir. q ē lumē
plenissimū z omī iocūditate gratiosū. Et Apo.
trij. de ciuitate celesti dicit Job. aplo. Ondit mī
bi angelus ciuitatē sanctā hierusalē habētē dan
tatem dei: z erat structura muri ei^o ex lapideis
spide: ipa vō ciuitas de auro mūdo: sūdamēra
muri ciuitatis omī lapide pūso ornata: z por
te ei^o erant ex margaritis: z platea ciuitatis au
rū mundū. Nec ciuitas nō eget sole neq; luna:
vt luceat in ea: quia nor nō est illuc. Nā danitas
dei illuminat illā: z lucerna ei^o est agnus. bec il
le. Job. xij. sui libri. c. tantā celi danitatem
pūderis exdamat dicens. Būis ero si fuerint res
liquie seminis mei ad videndā danitātē hierusa
lem: porte hierusalē ex sapphro z smaragdo: z ex
lapide pūso oīs arcuū^o muroz ei^o: z p vicos
ei^o catabit alleluia. bec ille. David quoq; cantor
spūsancti. ps. lxxij. pulchritudine celi conside
rans inq. deo. Quā dilecta tabernacula tua dñe
z tutum: pūpiscit z desiat aia mea in arua dñi.
Et ibidē etiā dicit. Elegi abicet^o ēē in domo dei
mei: magis q; habitare in tabernaculis patrū.
Quia melior ē dies vna in atrijs tuis sup milia
Et ps. xvj. iterū inq. Unā petij a dño hāc req
ram vt habitē in domo dñi oib; dieb; vite mee
Et ps. xli. dicebat. Quā trāsibo in locū tabnaculū
admirabilis vsq; ad domū dei. In hoc celo glo
rioso erit habitatio nra o deuotissimi christiani
qd celū Francis^o patriarcha in suis mūpib; ap
pellat montē amenissimū o mīs iocūditatis.
Et idō qlibet nrm in illa nobili ciuitate cōtabit
illud ps. xxxij. Nec reqes mea in seculū seculi: b
habitabo qm elegi eā. Et tūc faciem^o sicut feat
Sier^o papa quare^o qui audies q qdā sui emu
li dolebat q cēt sūm^o pōtifer: sedēs in sede papa
li dicit. Velint nolint nos sum^o b. Et silitur nos
poterim^o dicere de demonib; cum erimus in il
la beata sede.

Etū q: dicit Br. j. Eccl. Dñe bonū cūz
v altero eligibili^o ē q solitariū. Et Sene.
ad Lucillū lib. j. epl. aruz. epl. iij. inquit.
Null^o boni sine socio iocunda est possessio. Et
Valer^o maxim^o lib. iij. q. de amore z dilectiōe.
c. vij. etiā ait. Deserta ē vita hois: null^o amicitie
citra pūsidio. Et Lassiō. in lib. de amicitia. c. iij.
dicit. In humanis reb; nihil amicitia dulci^o re
perit. Ideo creator nrm in hoc triūphanti paradī
so nō vult nos ēē solitarios nec sine socijs: imo
o charissimī frēs z sorores nos erim^o socij ange
lorū z oim sanctorū: qb; nūc tā reuerentē edebā
mus officia diuina: quozūq; ieiunam^o vigiliāz
z facim^o festa. Stabimusq; z puerfabimur sa
miliariter simul: sicut frater cū fratre: z amīc^o cū
amīco: z soci^o cū socio: z pūici erim^o oēs simul
tāta amoris z reuerentidinet dilectiōe: vt nō possit
maior affectio z amicitia esse inf vna creaturā z

alia. Imo nectōta inueniri valet in b mūdo: qita
est in celesti patria. Job dicit sanct^o Bona. di. xix.
vij. scōi sen. in qstioib; circa lram: q vita eterna
non est aliud q; charitas cōsumata. Cor igitur
nrm erit accensum flāma diuini amoris z ange
lorū dilectione atq; sanctorū. Et in b pūstir ma
ximū gaudij nrm. Unde dicit Bona. de ales in
ij. pte sūm: in tractatu de resurrectione xpi: q est
felicitas cōtialis: z hāc habebim^o ex fructūe dei
z est felicitas accidētalis: z hāc habebim^o ex cō
sortio brōzū: z loco. i. celo empirico. Lū igit scptū
sit: q nihil ē amore vebemēt^o: vt in. s. illis in au
ren. qui. mo. na. cf. fil. le. col. vij. cōsiderate qita le
ticia erit nra ex amore z dilectiōe quā habebim^o
cū angelis z sanctis adinuicem.

Ed hic queri pōt an oēs beati equaliter
pfruant gaudij paradisi. Et pmo pro
bat rōne: auctoritate: ac parabola: q sic.
Rōne sic. Beatitudo ē vltim^o finis creature ra
tionalis vt dictū est: z est sūmū bonū ac infinitū
quod cōsistit in viliōe z fructiōe dei: q est infini
tus. De quo ppheta inq. ps. xlvij. Magn^o dñs
z laudabilis nimis: z magnitudinis ei^o nō ē fi
nis. Lū q oēs beati pfruant bonitatem dei que ē
infinita: z infinito nihil possit addi fm pūilo.
ij. pūsi. videt pcludendū: q oēs equaliter sunt
beatificati. Auctoritate quoq; idem pbat. Nam
Bap. vij. ait Salomon. Pusillū z magnū dilu
git de^o. z cōlis ē ei cura de oib; q equaliter oēs be
tificat. Et Dier. xxi. inq. ipe de^o de bñis. Oēs
cognoscēt me: a minimo vsq; ad maximū. Idē
etiā pfirmat p parabola saluatoris. Mar. x. di
centis: q sile est regnū celozū boi pūfamilias: q
pducit oparios ad laborandū in vinea sua di
uersis horis diei. s. pmo mane: hora tertia: sexta:
z nona: z vndecima: z finalis in sero dedit cūlis
bet singulos denarios z nō magis vni q; alteri
Que quidē parabola significat ipm oipotentē pa
trē dei: q vocat fideles in diuersis horis ad suū
fructū. s. mane. i. in puericia fm Greg^o. z Nicol.
de lyra. hora tertia. i. in adolescētia: q tūc qsi sol
in altū pficit dū calor etatis crescit. z hora sexta:
id ē in iuētute: in qua velut in centro sol figit
dum in ea plenitudo roboris solidat. z hora no
na. i. in senectute in qua sol qsi ab alto a se descē
dit: q; bec etas a calore iuētutis desiat: z in ho
ra vndecima. i. in decrepitate veterana etate: in q
sol quasi ad occasum tendit: q; sic inueterat^o ei
ro ad mortē puenit. In sero aut. i. in finali iudi
cio dicit pcurator suo. i. filio suo būanato. No
ca oparios z redde eis mercedē zc. Et oēs accē
perūt singulos denarios. i. fm glo. pmiū z gau
dium. fm aut Aug^o. sup Job. z trāsumptiue i
eiunij. de pte. di. v. Per denariū intelligit feli
citas z gloria paradisi: igit pte ppositū. Et predi
cta pfirmant p ea q habent in. s. hinc aut nob. i
que. d. mōa. vbi d. Quātū ad dei cultū nō ē mo
sculus: neq; femina: neq; liber: neq; fu^o. Omēs

em in christo vnā mercedē. S; hāc pōsitiōez
arguit etiā triplicet. s. rōne: auctoritate: z exēplo.
Primo rōne triplicet: quātū pma d. iustificatio
nis. Nā vt dicit. ff. de iusti. i. in. l. iusticia. z iusti.
codē. in pñ. Iusticia ē pūstas z pparua voluntas
animicus suū vniciūq; tribuēs. Dñs aut ius
ticia qlibet impator: debet ēē zelator: iusta illis.
Iusticia nāq; colim^o zc. l. oēs. ff. co. n. Beatu
do igit que dat in remunerationē virtutū debet
ab impatore celesti deo dari vniciūq; fm exigen
tiam meritorū z virtutū. Sed vna aia ē virtuosior
z seruēior altera: q; maiori pmiō debet remune
rari q; illa que nō ē tanta merita: z psequit^o pl^o
pāpate de gaudijs paradisi. S; rō d. ordi
nōis: fm em pūm. xij. Metba. Bonū vnuer
si pūstir in ordine. S; fm cū dē. Metba. tunc
bñ res ordinant: qn vna aliā in pferēde trāscen
dit. Si igit in oib; reqñt ordo: z ordo reqñt q
vnū sit pferē^o altero: etiā in his inferiorib;: et
go multo pferē^o b erit in celesti patria. z psequē
ter vn^o sanctus debet in ea ēē sanctior: z beator: al
tero. Tertia rō d. oppositiōis. Nā pūssimū est
argumētū ab oppositiōis z a cōtrario sensu. l. j. s.
hui^o rei. ff. de offi. ciu. cui man. ē iur. z in cōuen
ticiū. l. de epil. z de. z extra de his que sūt a p
lato. c. cū applica. Tūc sic. Sicut beatus ē pmiū
fructū: vt habet in. j. Eccl. ita gehenna infernal
pena ē punitio viciōzū. S; dñari punitū gra
uiori pena infernali: fm qualitatē z qritatē de
lictoz: iuxta illud Deut. xxv. Pro mēiura deli
ci erit z plagariū mod^o. qd notat in. l. j. s. z q.
ff. de abige. z ad b ē rei^o in. l. respiciendū. ff. de pe
nis. z in. l. pedi^o. ff. de incē. rui. z nau. ergo z bea
ti maiori glia pmiabunt in celo fm qualitatem
z qritatē virtutū. Idē quoq; pbat auctoritate.
Nam. j. ad Cor. ij. ait Paulus. vnusquisq; p
priā mercedē accipiet fm pūū laborē: trāsupel
ue. in. c. pūeno dicit. in fine. x. q. iij. z Mar. xvj.
d. Reddet vniciūq; fm opa sua. z. j. ad Cor. xv.
etiā dicit aplo. Sicut stella a stella differt in da
ritate: ita erit resurrectio mortuozū. Ubi glo. ait
Bea^o a beato differt in glia sicut stella a stella
in danitate. Eadē etiā sentētia pbat exēplo lega
li. Nā in. l. auli habet: q is gradu ceteros ance
dit que stipēdiā meliora vel labor pūior fecit
rit antē. l. de offi. magistri. offi. l. nemo. Un
mo bec sentētia pbat testimonio saluatoris Jo.
xij. dicens. In domo patris mei mlti oēs multe
sunt. Qd Aug. expōit. i. diuersa genera pūioz.

D tollendā istā difficultatē ponit
a bec cōclusio fm Fran. de mayo. in cons
flaru. di. j. q. j. z Bonatien. in. iij. di. clir.
pte. j. q. vij. in solutiōe pmi argumētū. z Tbo. ca.
di. z in qstioib; disputat de vitate. q. vij. z liq
cōtra gen. c. lviij. z Sco. in. iij. di. lvi. q oēs sunt
in b equales q null^o griapāt dei in illa viliōe
z fructiōe in sūmo simplr: q ē incōprehensibilis
ab omī intellectu creato z volūtate creatā. Quis
B B j

liber emm nō pncipat nō qn possit plus pncipari
si nō pōt p^o ab ipso: qz nō pōt vltra p^oficere. Et p
b solut ratio p^ome qz que cōcluderet si de^o q est
obiectū beatificū cōmpēdēret in sumo gradu
ad omibz beatibz: qz tūc equalit pnciparet ob oi
bus: et sic oēs eēt p omia egles i glia. Nō q
dicat. Quō q pōt aia beatificari in deo: si nō ē rā
te capacitas vt possit eū cōpēdēre. Rūdeo
fm fran. de magro. vbi supra q duplex ē capa
citas. s. formalis et abiectiva: capacitas formal
ē respectu illi^o: qd formalit recipit: sicut capaci
tas formalis alicui^o vas ē respectu illi^o qritu
tis aque que in eo recipit. Capacitas vō abiecti
ua ē respectu illi^o qd abiectiue recipit. sicut
illi^o abiecti ad qd tendit. a quo recipit sicut est
fons magn^o vel flumē suū mare vbi aqua reci
pitur et implet vas fm capacitatē suā. Capaci
tas igit formalis nō intellectus et volūtas est
essentialiter finita et limitata respectu sui: et respe
ctu actus p^o qz finire recipit illud qd recipit. La
pacitas vō abiectiva ē infinita: quia ad abiectū
infinitū se pōt eēdēre et illud attingere: et ab eo
tantū aquā suē bonitatis accipere qua rōne sui nō
pōt plus capere: et sic in eo beatificari. Dicit quoqz
idē fran. q duplex p^oportio. s. equipantiē et at
tingentiē. Exempli grā: quo ad p^opositū nrm di
cere possumus: q inf manū denariū ē p^oportio
equipantiē: qz ipa man^o pōt denariū cōpēdēre
et in se includere. S; inf manū et monē vel la
pidem molēdinariū siue colūnā altā et grossam
et bmo: nō est ista p^oportio: qz man^o non pōt illa
cōpēdēre: s; bñ est p^oportio attingentiē: qz pōt
eā tangere. Et sicut inter potentia creatā et ipaz
diuinā cēntia quē ē infinita ē solū p^oportio atting
gentiē: qz oēs aie et spūs beati pnt eā attingere i
mediare. i. dare videre. nō aut est p^oportio equipa
rantiē: qz nō pnt totaliter eā cōpēdēre. Nam
vnu qd qz sicut se habet ad eē: ita se habet ad co
gnoscā. q. Verba. Eū q abiectū beatificū. s. diui
na essentia: et sumū bonū sit infinitū nō poterit
a potentia omniū beatorū que ē finita et limita
ta totaliter cōpēdēdi ppter infinitatē et imēscā
tem suā: qz vt supra dixim^o inf potentia et obie
ctum necessaria ē p^oportio: et inf finitū et infinitū
nulla ē p^oportio. Et ideo patet p^opositū. Quā p^o
in qz p^obilo. j. p^obilo. Que sunt magis nota natu
re: sunt min^o nota nobis: qsi dicat. Essentia di
uina que ē natura naturā: ab intellectu diuino
cōpēdēdit et intelligit: sed min^o ē nota nobis: qz
solū possum^o eam attingere. Licet emm beati de
um videant infinitū alias nō viderēt eū sicut ē:
nō tñ vident eū infinite: qz hoc mō sol^o deus vi
det seipm. Sicut licet beati videāt deū totū eo
qz cū deus sit simplicissim^o: in eo nō ē dare prem
que patet: et prem que lateat tñ nō vident eum
totaliter. i. oibz modis quibz ipē de^o ē visibilis:
qz hoc modo ipē solus cognoscat seipm. Bñ er
go dicit p^obilo. qz ea que sunt magis nota na

ture. s. diuine sunt min^o nota nobis. Jō. p^obilo in
quit Esa. xxxviii. Attenuati sunt oculi mei suspi
cantes in excelsis. Oculi emm intellect^o et volūta
tis cuiuslibet pure creature suspiantes in excelsis
s. in abiecto beatifico dicunt attenuari: eo qz
nō pnt totaliter cōpēdēre cēntia ipi^o dei. Nam
vt ait Bo. in. iiii. de p^olo. p^osa. iiii. Omē qd cognos
cat nō fm sui vniuersū fm cognoscētiū potius
cognoscat facultatē. Et b patet exemplo. Nā can
dem corpis rotunditatē aliter cognoscat visus et
aliter tact^o. Et eandē rem meli^o videt vn^o qz ali^o
in qm habz oculos meli^o dispositos: qz act^o acti
uorū sunt in patēre bñ dispositio. q. de aia. Pre
dicta etiā vras p^oba p illud qd habet Job. xxi.
vbi ironice dī. Forsitan dei vestigia cōpēdēdo
et vsqz ad pfectū omnipotentē repies: quasi dicat
Nō potens ipm cōpēdēre. Et subdit causa.
Excelsior celo ē. i. angelis q diuine essentie altitu
dinē totaliter cōpēdēre nō pnt. p^ofundior infer
no: et vn^o cognosces. Longior terra mēsurā eius
et latior mari. Per infernū aut intelliguntur de
mones ifernales q licet sint astutissimi: et marie
cognitiōis et sciētie: nō tñ habēt plenā cognitiō
nem de deo. Per terrā aut intelliguntur homines
quicūqz de terra formati: et p mare virgo Ma
ria vt in nro mariali diffuse declarabit in sacra
scriptura mare magnū appellat. Licet emm pl^o ip
sa sola cognoscat deū et eo fruatur: qz omēs simul
angeli et beati: tñ nec ipa totaliter dei cēntia: com
pēdēre pōt. Sicut emm ocul^o corpalis nō pōt
cōpēdēre totū solem ppter eius claritatē et res
dentē et tūc visū: ita ocul^o mentalis cuiuslibz
pure creature rōnalis nō pōt totaliter cōpēdēre
re diuinā maiestatem ppter ipsius infinitam
excellētiā.

It ergo hec cōclusio p determinatiōe p
missa dubietat: qz omēs beati generalit
in tribz erūt equales quo ad pmiū sub
stantiales. s. in visioe et fructioe dei. in appetitu sa
tisfactioe: et in ppetua duratiōe fm qz declarat san
ctus Bona. et Sco. in. iiii. di. cl. x. et ibi Ricar. q
q. viii. et bñs Tho. in. iiii. lib. cōtra gentiles. cl. i.
Primo emm vt dictū est oēs beati generaliter vi
debunt ipm deū et eo fruēti. In celo emm vt patz
Bpo. xxi. erūt eadē mēsurā boīs et angeli. Eadem
pmiū. Nō emm pōt esse nisi vnu infinitū bonū ses
sificans omēs tam boies qz angelos. Et ideo di
cit dñs Mar. xxi. Erūt boies sicut angeli dei i
celo. S; felicitas angelorū cōsistit in dara dei vi
sione et fructioe dicēte dño Mar. xviij. Angeli co
rum semp vidēt faciē patris mei q in celis ē: ergo
in eodē pmo essentiali beatificant oēs tā boies
qz angeli. s. in ipa visioe et fructioe dei: et in b sensu
intelligit pabola saluatoris supra allegata de do
natio diurno: qui oibz in vinca dñi laborantibz
licet nō equaliter laborauerint: datus ē p merce
de vt exponit Greg^o. et etiā Aug^o in lib. de san
cta et ginitate. Unde Scor^o vbi supra. dicit q ille

denari^o ē diuina cēntia q ē abiecta oibz: et habet
cuiuslibet: qz ē abiectū beatificū oim brōz. Sed o
dico fm pdictos doctores qz oēs beati generali
ter erūt cōtenti illo gradu beatitudinis quē habet
bunt: oēs qz erūt satiat. Unde Hugo de scō victo
re sup p^o in qz. Multa bona sunt in b mundo:
et hec oia cor boīs satiare nō pnt. Vnu aut bonū
ē apud deū. s. visio et fructio ei^o: et b solū cū papi
tur in eo satietas iuenit. Sic emm in mari ē mul
tudo pisciū magnorū mediocriū et minorū: q
oēs bñt de aqua qritū volūt: nec ampl^o deside
rare pnt: ita i mari diuine visiois et fructiois erūt
beati maximi: mediocres et minores: oēs qz erūt
satiati: nec ampl^o desiderabūt qz illud qd habet
bunt. Tertio dico qz i celesti pīa oēs beati erūt
equales in vite ppetue duratiōe: nec vn^o habet
bit pl^o vel min^o de securitate etne beatitudinis qz
ali^o. De q in qz Aug^o lib. xii. de trini. c. xvi. Nec
vita eterna appellat: qz beati pscenna indeficiēis
vite plene pfruant: et nunqz mori vel vllis do
loribz subiaccere pmittunt. Ad b nāqz creati sūt
vt eternalit viuant: et eterna vitā etne aspiciāt: et sup
p^o xviij. adē in qz fm oēs. x. Tūc et vitā qñ ni
hil potero timere ne moriar. Ipā emm sola dicen
da ē vita q eterna ē et beata. In cui^o compatione
ista pon^o ē mors appellada qz vita. Proprie emm
nihil aliud ē viuere: qz bñ et sine vllō fine ac sine
vlla miseria viuere. Nec aut vite eternitatis recte
p denariū figurat q figurā habet rotundā non
habentē pncipm: neqz finē. Vtā emm illa su pna
nullū vnqz habebit finē: nec vnqz habuit pnci
piū q ad ipm deū q ē eterna felicitas et vita be
atorū. Et pdictis aut patet qz licet intelligi debe
ant allegata p pma pte. s. qz oēs beati habebunt
darā dei visioe: pfectā ei^o fructioe: et securam
possessionē: siue firmā et certā ac ppetuā tētiōe
que sunt tres dotes anime beate.

Et ideo pncipaliter dico fm pdictos do
ctores q vn^o beati in patria erūt maior al
tero q ad pmiū substantialē in tribz: s; in
dariorū intuitioe: in pfectioni fructioe: et in maio
ri cognitiōe. Primo emm dicat p^oba doctores: et
etiā Alex. de alex in. j. p. sume: qz quā bñ in pa
tria oēs generalit videāt diuinā essentia: non tñ
eqlt mō oēs vidēt. Sicut emm ex eo qz videt est ea
de glia in brīs: ita ex diuerso mō visiois ē diuer
sitas grad^o glie in ipis. Et p^oba sic. Nā lumine
glie de^o a bñs in patria videt fm cōmune opini
onē. S; qz aliq maiorū lumine replebunt: et pfe
cti^o illustrabunt. qz isti pfecti^o diuinā essentia vi
debūt. Nā claritas corpis indicabit claritatē mē
tis. S; quidā habebūt plus aliq de claritate i
corpe vt infra patebit: qz darā deū videbūt. Dic
aut Alexader qz ista diuersitas nō est ex pte diui
si: qz ipē erūt idē q ab oibz videbit: nec ex pte me
diū videbit: qz nō videbit p similitudine aliq: sed
videbit de^o in se et p se: s; ista diuersitas erit ex p
te vidēti. Nā Boe. dicit vt sup dixim^o in. iiii. d

p^olo. qz oēs qd appbēdit ē in appbēdēte p modū
appbēdēti: et nō p modū rei appbēdēti: qz in beata
pīa erit diuersitas pspiciētiarū intellectus: ita
etiā erit differētia appbēditiōis. et hoc etiā patz p ex
emplū. Nā videm^o qz manēte luce cadē nō inten
sa vel remissa vn^o ocul^o fm qz ē limpidior: plus
de ea videt. Et sicut lux diuine sapiētie manēte
in eadē dispositiōe qritū ē de se: ille intellectus q
erit pspiciētiarū p lumen glie: pl^o de ipsa pspiciet
qz ali^o min^o pspiciet. Propterea in qz Paulus
j. ad Cor. xv. pdicta pfirmādo. Alia ē claritas
solis: alia claritas lune: et alia ē claritas stellarū.
et. Per qz bā significat diuersitas glorie dei et
brōz. Sic emm sol ex sapō ē dar^o ita de^o ex sapō
eternalit ē brōs: et sicut sol oīs creati lumis pnd
piū ē et causa: ita de^o ē cā oīs beatitudis et glie i be
atis. Et sic corpa celestia sunt magis et min^o da
ra ac splendida: fm qz magis et min^o de luce so
lis pncipant: ita beati pl^o et min^o vidēt deū: fm
qz magis et min^o pncipāt de lumine glie. Et idē
Aug. sup pdicta bā apli dicit. Stella a stella
differt in claritate aut. Per b apli oñdit qz nō so
lum in gebēna suppliciorū: s; etiā in regno cele
sti multe sunt differētie pmiōrū. Nā sicut inf stel
las vna pl^o alia: et alia min^o altera splendet: ita
brōz ali^o alio magis: et ali^o altero min^o fulgebit.

Et pfirmant pdicta sic boies de S
c bñt assumi ad ordines angelorū fm de
terminationē oim tbeo. in. q. di. x. Sed
superiores angeli deū dar^o vidēt qz inferiores: vt
patz p Dionisiū in lib. de celesti hierarchia: qz bo
minū qdā aliq dar^o deū videbūt. Nā sic fit in
corpaliū: ita suo modo fit in spūaliū fm cōmē
tariōe in. j. p^obilo. S; in corpaliū qz cor^o ali
qd igni vel soli magis pncipat: ita magis
glis calidū efficit ac lucidū: ergo et sicut in spūa
libus qz spūs fuerit deo pncipat: et magis
cōfunctus: ita dar^o et pfecti^o videbit ei^o maiesta
tem: et fructū diliget ipm. Propterea vras ē qz
dam dispositio mētis ad mēsurā glie pncipadā
S; qdā sunt maioris et tūis et aliq minoris: qz i
patria illi qui erūt maioris et tūis: aliq minus
et tūis pfecti^o deū videbūt. Et isto modo con
cludūt rōnes ad scdām pte adducte. Unde dicit
Scor^o qz rō quare vni beato plus dat^o qz alteri:
nō ē nisi volūtas dei in ordine ad merita.

Et cundo dico qz vn^o brōs erit maior al
tero in dī fructioe et dilectioe: et cōsequē in
delectatione: et b patz ex pdictis correlative
Quia sic se bz intellect^o ad visioe: sic se bz volū
tas ad fructioe. Sic q vn^o altero dar^o videbit
deū ppter maiorē dispositiōe: ita et eadē rōne si
militer pfecti^o pfruct. Et p^oba etiā sic. Nā quāto
gratia erit maior: ita glia erit copiosior: iuxta
illud pphete. ps. lxxxiij. dicit. Grām et glām da
bit dñs. q. d. qz glia pariformit psequit gratiam
S; vn^o bz maiorē gratiā altero: iuxta illud ad
Ephe. iiii. vniūqz nrm dara ē gratia fm mēsurā
33 4

libet enim nō p̄cipat nō q̄n possit plus p̄cipari
si nō p̄t p̄ ab ip̄o: q̄ nō p̄t ultra p̄ficere. Et p̄
s̄ solut̄ ratio p̄me p̄ que cōcluderet si de⁹ q̄ est
obiectū beatitudinis cōprehēderet in summo gradu
ad om̄ibz beatis: q̄ tūc equalit̄ p̄ciparet ob oi
bus: sic oēs eēt p̄ om̄ia egl̄es i gl̄ia. Q̄ si q̄
dicat. Quō p̄ p̄t aia beatificari in deo: si nō ē r̄a
te capacitatis ut possit eū cōprehēdere. R̄ndeo
f̄m f̄ran. de magro. vbi supra q̄ duplex ē capa
tas. s̄ formalis et adiectiva: capacitas formalis
ē respectu illi⁹: q̄d formalit̄ recipit sicut capacitas
formalis alicui⁹ vas ē respectu illi⁹ q̄ntita
tis aque que in eo recipit. Capacitas v̄o obiecti
ua ē respectu illi⁹ q̄d obiective recipit. respectu
illi⁹ obiecti ad q̄d tendit. a quo recipit sicut est
fons magn⁹ vel flumē siue mare vbi aqua reci
pitur et implet vas f̄m capacitātē suā. Capaci
tas igit̄ formalis n̄i intellectus et volūtat̄ est
essentialit̄ finita et limitata respectu sui: et respec
tu actus p̄p̄i q̄ finite recipit illud q̄d recipit. La
pacitas v̄o obiectiva ē infinita: quia ad obiectū
infinitū se p̄t extendere et illud attingere: et ad eo
tantā aquā siue bonitatē accipere qua rōne sui nō
p̄t plus capere: sic in eo beatificari. Dicit quoq̄
idē f̄ran. q̄ ē duplex p̄portio. s̄. equipantiē et at
tingentiē. Exempli gr̄a: quo ad p̄positū n̄m di
cere possumus: q̄ inf̄ manū denariū ē p̄portio
equipantiē: q̄ ip̄a man⁹ p̄t denariū cōprehēde
re et in se includere. S̄ inf̄ manū et montē vel la
pidem molēdinariū siue colūmā altā et grossam
et h̄mō: nō est ista p̄portio: q̄ man⁹ non p̄t illa
cōprehēdere: s̄ h̄n est p̄portio attingentiē: q̄ p̄t
eū tangere. Et s̄l̄ter inter potentia creatā et ip̄az
divinā cēntia quē infinita ē solū p̄portio attingentiē:
q̄ oēs aīe et spūs beati p̄nt eā attingere i
mediate. i. dare videre. nō aut̄ est p̄portio equipan
tantiē: q̄ nō p̄nt totalit̄ eā cōprehēdere. Nam
vni⁹ q̄d sicut se habet ad eē: ita se habet ad co
gnoscē. q̄. Verba. Lū ḡ obiectū beatificā. s̄. divi
na essentia: et sumū bonū sit infinitū nō poterit
a potentia omniū beatorū que ē finita et limita
ta totalit̄ cōprehēdi p̄pter infinitatē et imēnita
tem suā: q̄ ut supra dixim⁹ inf̄ potentia et obiectū
necessaria ē p̄portio: et inf̄ finitū et infinitū
nulla ē p̄portio. Et ideo patet p̄positū. Quā p̄
in q̄d p̄bilo. j. p̄bi. Que sunt magis nota natu
re: sunt min⁹ nota nobis: q̄si dicat. Essentia di
vina que ē natura naturā: ab intellectu divino
cōprehēdit et intelligit: sed min⁹ ē nota nobis: q̄
solū possum⁹ eam attingere. Licet em̄ beati de
um videant infinitū alias nō viderēt eū sicut ē:
nō tñ vident eū infinite: q̄ hoc mō sol⁹ deus vi
det seipm. S̄l̄ter licet beati videāt deū totū eo
q̄ eū deus sit simplicissim⁹: in eo nō ē dare p̄tem
que parcat: et p̄tem que lateat tñ nō vident eum
totalit̄. s̄. oibz modis quibz ip̄e de⁹ ē visibilis:
q̄ hoc modo ip̄e solus cognoscit seipm. Bñ er
go dicit p̄bilo. q̄ ea que sunt magis nota na

tura. s̄. divine sunt min⁹ nota nobis. Jō p̄ba in
quit Esa. xxxviii. Attenuati sunt oculi mei suspi
cantes in excelso. Oculi em̄ intellect⁹ et volūta
tis cuiuslibet pure creature suspicantes in excel
so. i. in obiecto beatifico dicunt attenuari: eo q̄
nō p̄nt totalit̄ cōprehēdere cēntia ip̄i dei. Nam
ut ait Bo. in. iiii. de p̄lo. p̄la. iiii. Om̄e q̄d cogno
scit nō f̄m sui vim: sed f̄m cognoscētiū potius
cognoscit facultatē. Et h̄ patet exemplo. Nā can
dem corpis rotunditatē aliter cognoscit visus et
aliter tact⁹. Et eandē rem meli⁹ videt vñ q̄ ali⁹
in q̄ntū habet oculos meli⁹ dispositos: q̄ act⁹ acti
uorū sunt in patēte h̄n dispositio. q̄. de aia. Pre
dicta etiā vitas p̄bat p̄ illud q̄d habet Job. xi.
vbi ironice d̄. Forsitan dei vestigia cōprehēdes
et visq̄ ad p̄fectū omnipotentē regies: quasi dicat
Nō poteris ip̄m cōprehēdere. Et subdit causa.
Excelsior celo ē. i. angelis q̄ divine essentia altitu
dinē totalit̄ cōprehēdere nō p̄nt. p̄fundior infer
no: et vñ cognoscēs. Longior terra mēsurā eius
et latior mari. Per infernū aut̄ intelliguntur de
mones ifernales q̄ licet sint astutissimi: et marie
cognitiōis et sciētie: nō tñ habēt plenā cognitiō
nem de deo. Per terrā aut̄ intelliguntur homines
quicūq̄ de terra formati: et p̄ mare virgo Ma
ria ut in n̄ro mariali diffuse declarabit in sacra
scriptura mare magnū appellat. Licet em̄ p̄ ip̄
sa sola cognoscāt deū et eo fruāt: q̄ om̄es simul
angeli et beati: tñ nec ip̄a totalit̄ dei cēntia: com
prehēdere p̄nt. Sicut em̄ ocul⁹ corpalis nō p̄t
cōprehēdere totū solem p̄pter eius claritatē ex
cedētē v̄tutē visivā: ita ocul⁹ mentalis cuiuslibz
pure creature rōnalis nō p̄t totalit̄ cōprehēde
re divinam maiestatem p̄pter ipsius infinitam
excellētiā.

¶ It ergo hec cōclusio p̄ determinatiōe p̄
missa dubietat: q̄ om̄es beati generalit̄
in tribz erūt equales quo ad p̄mū sub
stantiale. s̄. in visiōe et fructiōe dei. in appetitū sa
tiationē: et in p̄petua duratiōe f̄m q̄ declarat san
ctus Bona. et Sco. in. iiii. di. clix. et ibi Ric. ar. ij.
q. viij. et bñs Tho. in. iij. lib. cōtra gentiles. c. liij.
Primo em̄ ut dictū est oēs beati generalit̄ vi
debunt ip̄m deū et eo fruent. In celo em̄ ut patz
Bpo. c. xij. erit eadē mēsurā boīs et angelī. Idem
p̄mū. Nō em̄ p̄t esse nisi vñū infinitū bonū fel
icitatis om̄es tam boies q̄ angelos. Et ideo di
cit dñs Mat. xxiij. Erūt boies sicut angeli dei i
celo. S̄ felicitas angelorū cōsistit in dara divi
sione et fructiōe dicēte dñs Mat. xviij. Angeli co
rum semp̄ vidēt faciē patris mei q̄ in celo ē: ergo
q̄ angeli. s̄. in ip̄a visiōe et fructiōe dei: et in h̄ sensu
intelligit pabola saluatoris supra allegata de de
nario diurno: qui oibz in vinca dñi laborātibz
licet nō equalit̄ laboraverint: datus ē p̄ mercedē
ut exponit Greg⁹. et etiā Aug⁹ in lib. de san
cta et ginitate. Unde Scot⁹ vbi supra. dicit q̄ ille

denari⁹ ē divina cēntia q̄ ē obiecta oibz: et habet
cuiuslibz: q̄ ē obiectū beatificū oim̄ brōz. Seco
dico f̄m p̄dictos doctores q̄ oēs beati generalit̄
erūt cōtenti illo gradu beatitudinis quē habet
bunt: oēs q̄ erūt satiat. Unde Hugo de sc̄to victo
re sup̄ p̄. in q̄. Multa bona sunt in h̄ mundo:
et hec oia cor boīs satiare nō p̄nt. Unde aut̄ bonū
ē apud deū. s̄. visio et fructio ei⁹: et h̄ solū cū p̄cipi
tur in eo satietas invenit. Sic em̄ in mari ē mul
tudo pisciū magnorū mediocriū et minorū: q̄
oēs bñt de aqua q̄ntū volūt: nec ampl⁹ deside
rare p̄nt: ita i mari divine visiōis et fructiōis erūt
beati maximī: mediocres et minores: oēs q̄ erūt
satiati: nec ampl⁹ desiderabūt q̄ illud q̄d habet
bunt. Tercio dico q̄ i celesti p̄ia oēs beati erūt
equales in vite p̄petue duratiōe: nec vñ habet
bit p̄ vel min⁹ de securitate et fine beatitudinis q̄
ali⁹. De q̄ in q̄d Aug⁹ lib. xij. de trini. c. xvj. Nec
vita eterna appellat: q̄ beati p̄sentia indefectis
vite plene p̄fruent: et nunq̄ mori vel viliis do
loribz subiacere p̄mittunt. Ad h̄ nāq̄ creati sūt
ut eternalit̄ vivāt: et eternā vitā etne aspiciāt: et sup̄
p̄. c. xviij. idē in q̄d f̄m de. xij. Tūc v̄e vñs q̄n ni
bil potero timere ne moriar. Ip̄a em̄ sola dicens
da ē vita q̄ eterna ē et beata. In cui⁹ compariōe
ista port⁹ ē mors appellāda q̄ vita. Proprie em̄
nihil aliud ē vivere: q̄ bñ et sine villo fine ac sine
vlla miseria vivere. Nec aut̄ vite eternitas recte
p̄ denariū figurat q̄ figurā habet rotundā non
habentē p̄ncipiū: neq̄ finē. Vñ em̄ illa sup̄na
nullū vñq̄ habebit finē: nec vñq̄ habuit prin
cipiū q̄ ad ip̄m deū q̄ ē eterna felicitas et vita be
atorū. Et p̄dictis aut̄ patet q̄l̄ter intelligi debe
ant allegata p̄ p̄ma p̄e. s̄. q̄ oēs beati habebunt
darā dei visiōē: p̄fectā ei⁹ fructiōē: et securam
possessionē: siue firmā et certā ac p̄petuā rētiōē
que sunt tres dotes anime beate.

¶ Ecūdo p̄ncipaliter dico f̄m p̄dictos do
ctores q̄ vñ beati in patria erūt maio
res q̄ ad p̄mū substantiale in tribz: s̄. in
clariori intuitiōe: in p̄fectiori fructiōe: et in maio
ri cognitiōe. Primo em̄ dicūt p̄fati doctores: et
etiā Alex. de alco in. j. p̄. sume: q̄ q̄uis bñ in pa
tria oēs generalit̄ videāt divinā essentia: non tñ
eql̄i mō oēs vidēt. Sicut em̄ ex eo q̄ videt est ea
de gl̄ia in bñs: ita ex diverso mō visiōis ē diver
sitas grad⁹ gl̄ie in ip̄is. Et p̄bat sic. Nā lumine
gl̄ie de⁹ a bñs in patria videt f̄m cōmunē opini
onē. S̄ q̄ alij maioři lumine replebunt: et p̄f
cti⁹ illustrabunt. q̄ isti p̄fecti⁹ divinā essentia vi
debūt. Nā claritas corpis indicabit claritatē mē
tis. S̄ quidā habebūt plus aliq̄ de claritate i
corpe ut infra patebit: q̄ clar⁹ deū videbūt. Dic
aut̄ Alcrader q̄ ista diversitas nō est ex p̄e divi
si: q̄ ip̄e erit idē q̄ ab oibz videbit: nec ex p̄e me
diū videt: q̄ nō videbit p̄ similitudines aliq̄s: sed
videbit de⁹ in se et p̄ se: s̄ ista diversitas erit ex p̄
te visiōis. Nā Bo. dicit ut sup̄ dixim⁹ in. iij. d

250. q̄ oēs q̄d app̄bēdit ē in app̄bēdere p̄ modū
app̄bēdit: et nō p̄ modū rei app̄bēdit. q̄ in beata
p̄ia erit diversitas p̄spiciat̄ intellectus: ita
etiā erit diversitas app̄bēdiōis. et hoc etiā p̄z p̄t
emplū. Nā videt⁹ q̄ manet luce cadē nō inten
sa vel remissa vñ ocul⁹ f̄m q̄ limpidior: plus
de ea videt. Et s̄l̄ter luce divine sapiēcie manet
in cadē dispositiōe q̄ntū ē de se: ille intellectus q̄
erit p̄spiciat⁹ p̄ lumen gl̄ie: p̄ de ipsa p̄spiciet
q̄ ali⁹ min⁹ p̄spiciat. Propterea in q̄d Paulus
j. ad Cor. xv. p̄dicta p̄firmādo. Alia ē claritas
solis: alia claritas lune: et alia ē claritas stellarū.
et. Per q̄ v̄ba significat diversitas gl̄ie dei et
brōz. Sic em̄ sol et sc̄po ē dar⁹: ita de⁹ et sc̄po
cēntialit̄ ē brōis: et sicut sol oīs creati lumis p̄nd
piū ē et causat: ita de⁹ ē cā oīs beatitudis et gl̄ie be
atorū. Et sic corpa celestia sunt magis et min⁹ da
ra ac splendida: f̄m q̄ magis et min⁹ de luce so
lis p̄cipant: ita beati p̄ et min⁹ vidēt deū: f̄m
q̄ magis et min⁹ p̄cipāt de lumine gl̄ie. Et idē
Aug. sup̄ p̄dicta v̄ba apli dicit. Stella a stella
differt in claritate aut̄. Per h̄ apli⁹ ostendit q̄ nō so
lum in gebēna sup̄pliciorū: s̄ etiā in regno cele
sti multe sunt differentiē p̄miorū. Nā sicut in stel
las vna p̄ alia: et alia min⁹ altera splendet: ita
brōz ali⁹ alio magis: et ali⁹ altero min⁹ fulgebit.

¶ P̄firmant p̄dicta sic boies de S
c̄ bent assumi ad ordines angelorū f̄m de
terminationē oim̄ theo. in. ij. di. ix. Sed
sup̄iores angeli deū clar⁹ vidēt q̄ inferiores: ut
p̄z p̄ Dionisiū in lib. de celesti hierarchia: q̄ bo
minū q̄ dā aliq̄s clar⁹ deū videbūt. Nā sic sit in
corpali: ita suo modo sit in sp̄iali f̄m cōmē
tationē in. j. p̄bilo. S̄ in corpali q̄to corp⁹ ali
q̄d igni vel soli magis p̄pinquū fuerit: t̄to ma
gis calidū effiat ac lucidū: ergo et s̄l̄ter in sp̄ia
libus q̄to spūs fuerit deo p̄pinquior: et magis cō
iunctus: t̄to clar⁹ et p̄fect⁹ videbit ei⁹ maiesta
tem: et fervēt⁹ diliget ip̄m. Propterea v̄tus ē q̄
dam dispositiō mētis ad mēsurā gl̄ie p̄cipiāda
S̄ q̄dā sunt maiores v̄tus et alij minores: q̄ i
patria illi qui erūt maiores v̄tus: aliq̄s minus
v̄tus p̄fect⁹ deū videbūt. Et isto modo cō
cludūt rōnes ad sc̄dam p̄e adducte. Unde dicit
Scot⁹ q̄ rō quare vñ beato plus dat⁹ q̄ alteri:
nō ē nisi volūtas dei in ordine ad merita.

¶ Ecūdo dico q̄ vñ beati erūt maio
res in di fructiōe et dilectiōe: et cōsequē in
delectatione: et h̄ p̄z ex p̄dictis corollariē
Quia sic se bz intellect⁹ ad visiōē: sic se bz volū
tas ad fructiōē. Sic q̄ vñ altero dan⁹ videbit
deū p̄pter maiores dispositiōē: ita et eadē rōne si
militer p̄fecti⁹ p̄fruct. Et p̄bat etiā sic. Nā quāto
gratia erit maiores: t̄to gl̄ia erit copiosior: iuxta
illud p̄bete. p̄. lxxij. dicit. Grām et gl̄iam da
bit dñs. q. d. q̄ gl̄ia pariformit̄ p̄sequit gratiam
S̄ vñ bz maiores gratiā altero: iuxta illud ad
Ep̄b. iij. vñcui⁹ n̄m data ē gratia f̄m mēsurā

ram tē. Ergo vñ altero maior erit in glia. No-
tandū autē fm Tbo. in qñdō disputat de veni-
tate. q. viij. t. cōtinet oēs theologos. q. triplex ē gra-
tia grata dāta: gratū facit: t. psumata. Grata
grata dāta nō sufficit ad deū p essentia vidēdū
t. eo fructū nō ēā habere pnt enā mali. Sūp gra-
tū facit ad b nō sufficit: q. tūc viator i mor-
tali carne existens posset p cēntia deū videre t. co-
trui pfectus: qd est impossibile. Et iō est terna gra q
dē psumata quā habet bñ in pñā. q. qñto maior
fuerit in aliq: rō moī habebit lumē glie ad da-
nū vidēdū deū t. eo fructū. Pñdicta enā pbā
tur rōne bñitatis pñdior. Nā Mart. viij. in
quit saluator. Quicūq. bñitauerit sic pñt
ut b maior sit in regno celorum. Ubi glo. ait.
Quāto enā qd erit bñitior: rō in regno celo-
rum efficiet maior. t. merito. quia vbi maior cō-
cauitas: ibi ē maior capacitas: ubi maior erit fe-
licitas. Idē quoq. pñmā rōne charitatis ardē-
ntior. Nā charitas ē pñcipū: causa: t. rō meren-
di: t. fm charitatis diuersitate pñmā distinguunt.
Uñ Aug. omel. iij. sup Job. anqr. Nō numero-
litas operū: nō diuersitas temporū: sed maior
charitas melior: q. voluntas augeat meritū tē. Di-
cit aut scūs Bona. t. Richar. an. iij. dist. xviij. et
Scot. in. j. di. xviij. t. bñs Tbo. an. iij. scpro. di.
xli. ar. iij. t. j. p. sū. q. xij. ar. vj. t. pñā gen. lib. iij.
ca. lviij. q. duplex ē charitas scz vie t. pñe. Char-
tas vie distinguit māsides p modū meriti: eo q
aa nō nō bz q sit meritor: ex ipa opatiōe: s. ex
charitate q infor: māt ipa vñosa opatiō. Char-
tas aut pñe distinguit māsides p modū meriti.
Nā qñto ipa charitas in aliq erit pfectior: tanto
mag. reddet illū beatū diuie vñōis t. trinitatis
capacior. Diuerse s. māsides qd rps asserit ē in
regno celoꝝ distinguūt fm diuersos grad. cha-
ritatis: t. psequūt fm diuersa genera meritor. Per
illas aut māsides significant diuersi grad. glie
t. diuerse scōꝝ dignitates. Uñ Aug. in li. d. san-
cta t. ginitate sic ait. Quia ipa vñā etna parit oī
bus erit scūs: qñs: denari oībo ē attribut. q est
oīm meritis. Quia vñ in ipa vñā etna fulgebūt
innūera meritor: genera: multe māsides sūt opō
patre: ac in denario qdē pari nō vñet ali. alio p
liti. In multis aut māsibus honorabit ali. alio
clari. Idē qz Bug. sup Jobem ait. Licet aliū
alio sit fortior: sapiētiō: iustior: ac sanctior: nul-
lus alienabit ab illa domo vbi māsiones p suo
qz acceptur ē merito. Denari qdē ille qñs ē
oībo quē pñfamilias eis q opati sūt in vinea da-
ri iubet. Quo vñq. denario vñā signat etna vñ
ampli. alio nemo vñit. qñ vñēdi nō ē diuersi-
tas in etnitate māsura: sed multe māsides diuer-
sas meritor in vñā etna significant dignitates.
Nec ille. Gregori. enā in. iij. moral. sic diē. Qñ
in elect. in hac vñā ē discretio opeꝝ. in alia qz vi-
ta erit pculdubio discretio dignitātū. vñē b ali

us aliū in opatiōe supacita illie ali. aliū in rem-
būde trāscedat. Et qñto in illa rembūde non
sit eadē dignitas: vñā tñ oībo vñā beatitudinio
erit.
Uñ
Ergo dico q in pñā celesti erit ali. alio
sublimior: maior: cognitōe. Uñ est nota
dā q fuit opatiō cuiusdā doctoris quē
nō noīat frāsc. d. may. vbi sup. q. s. aliq. dē
fuisse mgi. Roger. monach. q. ait. q. qñq. vi-
det cēntia diuinā videt enā oēo creaturas i cō-
opiniōis assignari pōt rō sic. Qñcūq. ē aliq. ob-
iectū representat alia: videt illū obiectū videt enā
representata p ipm. sed diuinā cēntia representat alia
q tē. Alia vñ opiniō fuit bñ Tbo. an. iij. di. xli.
ar. v. t. in. j. par. sū. q. xij. ar. viij. t. in qñdō d. vi-
tate. q. viij. ar. iij. t. pñā gen. li. iij. ca. lvi. qui ait.
q bñ videt oīa q pñt ad perfectionē vñiversi:
t. ad perfectionē intellect. videt enā essentia dē reli-
qua vñ videre nō pñt. Pñmā aut pñā pñdior
sue pbā rōne sic. Oīs res cū ad suū finē pñer-
rit: quiescat: sed naturalis appetit ē oīm rerū ge-
nera: spēs t. vñtē: ac totū ordinem vñiversi co-
gnosce. qd demonstrat bñānū studū erga sin-
gula. In vñā etna: vbi pñte bñānū studium
quiescat: oīs pñtētia ad pñtētiā mūdi t. intel-
lectus bñ cognoscet essentia dē videt. Secūda
pñā pñdior fm eūde pbā enā rōne sic. Videt
deū p essentia suā t. oīa q dē in scāpo videt: facit
t. facere pōt enā cōpñdere totalit. vñtē t. cēntia
dē. sed null. intellect. creat. pōt dē cēntia t. vir-
tutē totalit cōpñdere. q tē. Tertia aut opiniō
fuit frāsc. d. mayo. in pñtatu di. j. q. iij. q. dē
pñā opiniōne esse simplr erroneā. secūda: vñ q
ad pñā pñtē: q bñ enā oēs videt diuinā cēntia:
q in b pñtē bñtudo cēntialis: nō tñ eqñtē vi-
det futura pñtētia vel creaturas: rōne qz cōsū-
stie bñtudo accidētalit: imo videt vñ plus q
ali. fm maiorē t. minorē capacitates. pñtē mai.
t. min. meriti qd pñtē sūt in hoc mūdo. Uñ
de iprobat pñtēas opiniōes multiplex. Pñmo
q: si essent vere: supñtue cēnt reuelatōes facerēt
enā: nec dē pñtē alia scā aliq. nouū saltē d
pñtētibz ad pñtētiā vñiversi reuelare qd pñt
nō sciret. qz ex qdē beat. vidēdo diuinā cēntia vi-
deret oīa q vñq. posset dē reuelare: qd absurdū
videt fm cū. Secūdo: qz dicte opiniōes auferūt il-
luminatōes angeloz. Nā fm doctrinā oīm theo-
logoz angeli supñe bñtēarchie illumināt ange-
los secūde. t. angeli scēde angelos tertie: manifestādo eis aliq. qd ē in diuinā cēntia qd pñt illis
nō erat notū: qd nō esset vñ si bñ videret oīa q
reducet in diuinā essentia. Tercio: qz si cēnt vere p
dicte opiniōes cessaret pñtēgiū aīe ipi q ex spā
li pñtēgiō cognoscit in vñā oīa q sūt t. erit fm
oēs doctores: maxime beati Bonauē. in. j. di.
xij. ar. ij. q. iij. t. ipm Tbo. in. iij. par. sū. q. x. ar. q.
Docuit nō esset singulare pñtēgiū: si oēs scā

videret in diuinā cēntia sic ipa aīa ipi. Ad rōnem
vñ pñtē opiniōis rñdet frā. vbi sup. q. licet di-
uina cēntia sit obiectū qñt ē de se representat oīa:
m diuinā voluntas facere pōt q aliq. in ea relu-
cens nō representet aliq. beatū: vel mag. represen-
tet vñ qñ alteri fm ingentiā merito: t. capacita-
tē eoꝝ. Ad rōnē vñ alteri opiniōis p ea pñtē q
est difficultas similiter rñdet frā. cū. mñtione
nō refero causa bñtē: t. maxime qz pñtē opini-
ōne bñ Tbo. me t. enā frāsc. posse aliq. mo-
do saluari. Uñ ego credo q saluo sp. mñtiori ius-
diao sic possit pñdū: q sicut pñtē videt dē cēntia
nā t. pñtētiā ēā amat: t. ea fruct. vñ. sanct. qñ ali-
quā enā pñtētiā ēā cognoscit intelligit: imo
hoc est necessario pñdū. Nā nō poss. qd ali-
qd pñtē diligere nisi enā pñtētiā illud intelli-
geret t. cognosceret. qz fm pñm in li. de regi. pñ.
Amor sequit cognitiōne: t. nihil amat nisi cogni-
tū. de genera. Et voluntas nō fert nisi in pñtē
tū. iij. de aīa. Quāto vñ ad cognitiōne alia: re-
rū q nō sūt de cēntia diuina ego credo qz beato
Tbo. q qñbet aīa beata intelligit oīa q pñtē
nent ad pñtētiā vñiversi t. intellectus sui. t.
hanc cognitiōne habet ex visione dē. Unde pu-
to qz quilibet enā ex minimis beatis habeat ma-
iorem sciētiā de naturalibus rebus qz habue-
rit Bñtētiā: t. de diuinis scripturis qz habue-
runt oīes doctores in hac vñā: t. idē credo d
alijs sciētijs vñtibus anīme: vel faciētibz ad
perfectionē intellectus humani. Et probatur hec
opiniō sic. Sciētia facit homines nobilissimos
l. pñtēndū. L. de postula. t. est perfectio anī-
me vt ait Lōmentator in. j. de anima. Eñtēbil ē
melius sciētia t. intellectu nisi deus vt ait pñtē
losofhus in libro de bona fortuna. Cum ergo
ad felicitatem requiratur oīm perfectio anīme
t. oporteat q beato nihil boni desit: vt inferius
parebit. t. etiam patet ex pñtētiā. Sequitur q
anima beata tali perfectione sciētiarū non care-
bit. Pñtētia vt sup. est ostensum deus adim-
plebit i patria celesti oīmā nostra desideria que
sunt de re bona. Sed naturali desiderio oīm
homines scire desiderant: vt ait pñtēlosofhus. j.
metba. Quāto ergo in hoc mūdo non possumus
habere perfectam sciētiā oīmū rerū natura-
liū: iūtra illud Eccl. j. Cuncte res difficiles et
non potest eas homo explicare sermone. Et. iij.
ca. eiusdem libri etiam ait Salomon. Intellecti
q oīmū operum dē nullāz possit homo inue-
nire ratione. sequitur q ipam cognitiōne habet
bimus in alia vñā. aliter deus dedisset oīm boi
hoc desiderū naturale frustra qd est falsū. quia
deus t. natura nihil agūt frustra. de celo t. mū-
do. t. iij. de anima Unde ait pñtēlosofhus vbi su-
pra. t. enā. q. pñtē. q desiderū naturale nō pōt ēē
frustratōiū. Et idē dicit cōmētator. q. metba.
Quilibet s. beatus pñtē intelligit in pñā oēs pñtē

tas sciētijs vt suū naturale desiderū sibi a dō
dātū cōpleat. Vñ ē cī sentētia mercurij cōmē-
gisti: quā refert Lactā. in li. de ira dei. q. maior
pars eorum que scimus est minor pars eorum
que ignoramus.
Uñ
Ed notandum q sicut in alijs rebus est
reperire bonum: melius t. optimum: et
perfectum: perfectius: t. perfectissimum:
ita etiam reperitur cognitio t. sciētia pñtē: qz
sectio: t. pñtētiā. Cognitiōne s. pñtētiā oīm
pñtētiā ad pñtētiā vñiversi t. intellect. bñānū
bēbūt oēs bñ: t. in hoc erūt eqñtē: qz nullus erit
ignorāns de pñtētiā: t. dē pñtētiā cognitio t. sciētia
l. pñtētiā cognitiōis t. sciētiā viator. Jē dē pñtētiā qz
pñtētiā t. qñbet intellectū cuiusq. fm capacitatē
suā. Quidā vñ erūt beati q habebūt cognitiōes
t. sciētiā de pñtētiā pñtētiā: alijs pñtētiā
mā: vt bñ vñō iter oēs puras creaturas: sic dē
fule pbabo in qñtā pñtētiā pñtētiā. Marialis nñ.
Sicut aut licet aliq. pñtētiā: alijs bñtē cogni-
tiōne diuine cēntie: m illi enā q min. cognoscit
sunt bñ: t. sariati in gradu suo: qz sunt pleni cō-
gnitiōe fm capacitatē suā. Sūp est de cognitiōe
sciētiā: t. alia: rez ad pñtētiā vñiversi t. bñā
ni intellect. pñtētiā. Quilibet enā bñs erit pleni
cognitiōe pñtētiā fm gradū suū. Et ad pñtētiā fa-
cit q etiam in hoc mūdo reperit sciā cōpñtē siue
sufficiat: t. sciā eminē. c. nisi cūz pñtē. s. p. dē
ctu. de renun. Nec est impossibile q qñbet de mī-
nus sciētijs beatis sit sapiētiō: oībo viator: bñ
Nā t. de Jobāne dicit dñs Mart. ij. Jobāne baptista
Qui aut minor ē in regno celoꝝ: maior ē illo. Et
ex pñtētiā pñtētiā ad oīs argumēta frāsc.
scit: t. opiniō cum illa bñ Tbo. cōcōdant.
Nā aut opiniōne de pñtētiā sciā oīm bñ pñtē
net Greg. iij. dialo. vbi dicit: q ille qui scit deus
oīa scit i ipō. i. oēs sciās pñtētiā t. sūcū cognitiōes
Nec valet rñsio qñdā dicentiū: q est duplex co-
gnitiō. s. fo: malis: sic videndo forte videt. cūz
fo: malis: t. alia virtualis sicut dicitur: represen-
tat virtualiter grossos sui valoris: t. sic videndo
cūz videt dicimus ipō grossos. Unde dicere
voluerint istū: q in visione dē beati vident vir-
tualiter oīa: sed nō formaliter. Quibz rñpōdeo:
q Greg. nō loquitur de cognitiōe cōfusa t. gene-
rali. sed de cognitiōne t. sciētiā particulari t. dī-
stincta: dicit nihil esse scilicet de pñtētiā cogni-
tione q beati nesciūt. Scire aut est rem p cō-
sam cognoscere: t. qñ ita est: t. nō contingit alijs
ter se habere. pñmo Postter. Pñtētia ad verā t.
pñtētiā sciētiā quā asserit Greg. esse in beatis
non sufficit cognitio in generali t. cōfusa: sed
requiritur notitia particularis t. distincta. vñ.
Lectio. i.
q. Quantum vero ad futura et contingē-
tia que sunt t. accidunt in hoc mūdo
335

si queratur an beati hoc sciunt. Respondeo qd credo ipsos parum curare de noticia predicatorum non pertinentium ad perfectiones sui intellectus maxime quia totaliter sunt immersi in infinita dulcedine visionis et cognitionis ac fruitionis deum qua plenam habent felicitatem: nec minus essent felices licet oia alia nescirent. vñ Aug. in li. v. pñssionu inquit. Beati qui te fac etiam si nesciat. Qui vero te et illa novit nō ppter illa beator: s; ppter te solū beus est. bec ille. Puto tñ q in ipa dei visione videat plus et min⁹ de pñssio put fm corp⁹ gradu et meritū diuine sapientie sum fuerit. palare. Si autē beo⁹ forte ueniret desiderū scēdi aliqd de pñssio: vñ puta: qd faciant sui cōsanguini et bñdī: credo q in ipa dei visione in qua oia beo⁹ desideria cōplent hoc pspice re possent. Quando em bñ desiderant aliqd scire a deo: ipe illd pñssio oñdit eis: dices illd. Vñ. pñssio. Non est em fas vobis qd negare. Z

Uo ad dotes vero corporis glificati est q sciendū fm theologos maxime sanctus Bona. in. iij. di. cl. pñ. q. ar. i. q. iij. q. dōtē ipassibilis oēs bñ bñ equalē i b: q nullo mō possunt pati vt supra ē oñsus. Dotes vñ alie. s. subtilitatis: agilitatis: et claritatis sunt in eis fm plus et min⁹: et pñssio et min⁹ pñssio: p ac cessus ad cōplēmentū et terminū: nō p admittio: nē pñssio: q oēs dotes i oib⁹ bñs nihil bñt admittū d pñssio. Et i b sūt oēs cōles. s. q ad immunitatē ab oī opposito ipis donis. Sicut autē in ipis bñs ē diuersitas i pñssio: visionis: cognitionis et fruitionis: ita ē diuersitas in pñssio: iparū donū corp⁹ fm diuersitatē meritorū: et fm claritatis glificati: vt inq̄t magister sen. iij. di. cl. et ibi Rich. et beus Tho. et Scot⁹ q dicit: q sicut beus maior: pñssio et meriti existens dñs: vñ debet diuina cētia oēs mērali ipi⁹ aierita dñs: vñ videbit ipi⁹ bñtū glificati: oculo corpali. Qui volūt q in celo alios in glia et claritate atq; delectatōe excedere: debet illos i hac vita i vñssio et bonis operatiōib⁹ superare.

Orandū ē aut q licet iter scōs sit ineq̄litas i pñssio: tñ iter ipos nō ē nec esse p inuidia aut emulatio: imo quilibet scōs valde gaudet de bono pñssio: vt inq̄t Scot⁹ in. iij. di. vñssio. Et iō qlibet scōs pñssio dicere illd qd scriptū ē Sapie. vij. Sine inuidia cōleo. Sic em val vñssio scōs si effecti toto plenū ita vt ampl⁹ tenere si possent: et bñ valeret aliquā cognitionē nō qreret bñ vñssio alteri⁹ vñssio tenētis deat scōs: qz ipi si apl⁹ poneret i co dirupret. Sic etiā i celo scōs sūt pñssio plenū illa glia cui⁹ sūt capaces fm latitudinem sue charitatis. De q loq̄s ap̄s. iij. ad Cor. vj. ait. Cor: nīm dilatarū est: dilatamini et vos. Et iō nō inuidet aliq; bñssio maiorē gliaz: Ipi em sūt pñssio plenū bñ et faciat sua glia. Lōs sideratē q o fideles xpiani: q claritas erat i celo: si quilibet scōs em scēpē vñssio sole lucidior.

Quid ē erit videre tot pene innumerabilia milia scōp et angeloz. Tunc em oculi nri erūt p gliaz purificati: vt ex illa claritate leticiam recipiant. Quid erit videre gliosam virginē Mariā que sola habet maiores claritatis et splendorē q oēs sancti simul vt ipa retulit scōs Thome Lambanensi ep̄o. Quid erit videre corp⁹ dñi nri Jesu christi. O cōsolatio inidiabilis: o suauitas in enarrabilis: o leticia incōpabilis. Non em solū erim⁹ socij sanctorū et angeloz: sed erim⁹ frēs do minī iesu christi. Mar. xij. Et habebim⁹ gloriosam virginē Mariā vt matrē. Deus autē erit pater noster. Job. i. Et ideo exdāmat Salomō Sap. v. c. vidēs sanctorū gloriā et dicit. Ecce q modo cōputati sunt inter filios dei: et inter sanctos sors illorū ē. Et hoc sufficiat pro sermo gaudio. Non mirē aut aliq; si in hoc sermōe sum prolus: quia vt ait qdā pñssio noster. Qñ bñ spaciā dicit recreatiōis causa deambulat p paradisum: ita de inde erit et inuictus.

De septimo gaudio qd dicitur duratiōis. B Ep̄mū et vñssio gaudiū paradisi dicit duratiōis. Regna em bñ mūdī sūt trā sitoria et tpalia dicere Salomone. Ecce ij. Nihil est stabile sub sole: sed regnū celestē ē eternū. De quo dicit Dan. vij. c. Potestas eius potestas eterna que nō auferet. et regnū ei⁹ qd nō corrūpet. Vñ dicit An. x. et bñ q felicitas est qdā bonū stabilissimū. Et iō qlibet aia bñ dicit deo illud Lant. iij. Tenet em nec dimittam. Perpetuitatē aut supne pñssio et felicitatē approp̄bat Scot⁹ in. iij. di. cl. q. vj. et beus Tho. i. s. pñssio gēiles li. ij. ca. ij. Quā vñssio causa breuitatis solū vñca rōne cōprobam⁹ q dicit causatio nis. Nā effect⁹ q depēdet a sua causa qñ ad eē et qñ ad finē duratē sp causa necessario sp pñssio fm pñssio. ij. pñssio. Duratē em sole in eternū ei⁹ illuminatio in eternū durabit. Lū ē delectatō beatorū sit quidā effect⁹ depēdet a deo qñ ad esse et qñ ad finē: q dē est qdā causa infinita et eterna carē pñssio et fine ac termino necessario sequit q aia bñ nūq; poterit perdere felicitatē suā. qz vt atep̄s. ij. d generatiōe qd alligatur cause in efficiēti sp acapit influētia illi⁹ causae. Et pñssio pñssio vñssio de eternitate felicitatis per dicit pñssio. ij. copicoz di. q bonū qñto est permanēt⁹ ita mēli⁹. q opōrtet q beatitudo sit pñssio et eterna: vt sit delectabilior oñi re et ara. Et iō dicebat saluator discipulis suis Job. xvj. Iterū videbo vos et gaudebit cor vñssio: et gaudiū vñssio nemo tollet a vobis. Et Martb. xvj. Ibunt iusti in vitā eternā. Et Ecce. xvj. bid tur de quolibet sancto. Stabilis sunt bona illius in dñs. Et Ps. cxvij. ait pñssio. Vidēs bona hierusalē oñibus diebus vite tue. Et Augusti. in de trinit. ait. Vita beata esse non potest nisi sit immortalis et eterna: vita autem boni mundi est transitoria: et similiter eius gaudia.

Quia em delectatiōes bñ mūdī causant a causis corruptibilib⁹ et deficiētib⁹ iō illis corruptis aut amibilib⁹ corruptūtur et deficiūt.

Similiter in regnis tpalib⁹ oñitur bella et discordie. In celo vero erit pax eterna. De q loq̄s David i ps. cxvij. ait. Qui posuit fines tuos paces. Similiter ipatores terre: nri et oēs hoies mūdī: licet habeāt mltas cōsolatiōes: tñ sp timent ne amittant eas. Bñ vero scōs aut erūt q nūq; amittēt gaudia paradisi. De qd dicit dñs Esa. lxxij. c. Sedebit pñssio mē in mltitudine pacis: in requie opulēta: et in tabernaculis fiducie. In pñssio itaq; regnabūt scōs: deo in secula seculorū. iuxta illud Sapie. v. ps. cxij. Iusti autē in pñssio vñssio: et apud dñm est merces corū. Ideo Thobias loq̄s ad deo. xij. sui libri. c. ait Magn⁹ eo dñs in eternū: et in oia secula regnū tuū. O xpiani qre nō qretis acq̄rere tale regnū. O ceatas maxima: laborabit quis et insudabit p totū annū: vt acquirat centū aureos. Exponit qd se pñssio mortis: vadit ad pugnā vt acq̄ratur villā vel castrū: et nō curat acq̄rere infinita bona vite eterne: et eternū celi palatium. Satoris frēs q vera ē sentētia saluatoris nostri Mar. xj. di. Regnū celorū vim patit: et violenti rapiūt illud. Licet em deus possit nob dare beatitudinē: absq; meritis: tñ nō vult hoc agere: imo vult vt mereamur et bonis opib⁹ eā acq̄ram⁹. Ut inq̄t sanct⁹ Bona. in. ij. sentē. di. xij. ar. i. q. ij. De qua beatitudine loq̄s Aug⁹. in. vj. de ciui. dei. c. xij. ait. O regnū beatitudinis vbi tu dñs species sanctorū: et diadema glorie facie ad faciem videri a sanctis: letificā eos vñssio in pace tua: que eruperat oēm sensū. Vbi gaudiū infinitū leticia sine tristitia: salus sine dolore: lux sine tenebris: oīe bonū sine oīi malo. Ibi tu entus nunq; senescit: ibi amor nunq; tepescit: ibi vita terminū nescit: ibi decor nunq; palleat: ibi sanitas nunq; marcescat: ibi gaudiū nunq; decrescit: ibi dolor nunq; senit: ibi gemit⁹ non audit: ibi triste nihil videt: ibi leticia semp habet: ibi nullū malū timeat: qñ ibi summū bonū possidet: qd ē videre faciē dñi vñssio. Felices itaq; q de naufragio vite pñssio ad tantū gaudiū iā puenire meruerunt. bec ille. Qui etiā in lib. Soliloquiorū dicit. Felix societas sugnoz ciuiū: et sequit infra. Ibi erit gaudiū sine merore: requies sine labore: abundantia sine defectōe: dignitas sine timore: opes sine amissioe: sanitas sine languore: vita sine morte: pñssio sine corruptione: felicitas sine calamitate: amaritudo et oīis asperitas i regione illa locū nō habet. Ibi em nō ē malū: neq; malicia: nō ē aduersari⁹ impugnās: nec vlla peccati illecebra: nulla ē ibi indigētia: dedec⁹ nullū nulla ira: nullū vituperiū: null⁹ timor: nulla inquietudo: nulla dubitatio: nulla violētia: nulla discordia: sed ē ibi pax sūma: charitas pñssio: ubi bilatio et laus dei eterna: gaudiū et requies sine fi

ne māsura: bec ille. De q etiā dicit David ps. cxij. c. Gloria decet oīib⁹ sanctis eius.

E qd celi ciuib⁹ gloriosus: inq̄t ibidē pñssio pñssio ps. lxxij. loq̄s de et dices. Rex mē et de mē Beati q habitāt in domo tua dñe. in secula seculorū laudabūt te. In qd vñssio tāgit patrie celestis excellētia. Et pñssio tam cōmendat a dñi liberalitate cū dicit. Rex meus: et deus meus. Licet em sit rex et de⁹: tñ nri: qz se et sua nobis dedit: liberalitas autē eius apparet: qz oēs pñssio facit ciues: itaq; pñssio habet: tatores ac domesticos suos et heredes. Et iō nobis inq̄t ap̄s pñssio tāgēs ad Ep̄e. ij. frēs iāz nō estis hospites et aduēti: s; estis ciues scōs et domestici dei: supēdificati supra fundamentū ap̄s et pñssio. Scōs ibidē cōmendat pñssio celestē a felicitatis vñssio dñi ait. Rex mē: et deus mē. Beati q zē. Ut em ait Amb. in lib. de offi. Beatiudine quidā posuerūt in corp⁹ voluptate sicut Epicura. Quidā vñssio in animi vñssio sicut stoici. Et qdā in vñssio interiori et exteriori qdā bonestate sicut peripatetici. S; vera felicitas cōsistit in dei visione et cognitiōe sicut tenet fides et catholica. Et iō dicebat dñs discipulis suis illud qd dicit nobis in patria. Beati q vidēt que vos vidētis Luc. x. Est autē notādū q fm Aug. sup. Gen. ad litterā: beati habebūt mltiplicē vñssio nem: vñssio dñs spūalis qua videbūt angelos et animas beatorū: ex qua vñssio resultabit gaudium magnū. Si em fm Lix. videt demones est magna pena et quedā gehēna: pñssio qz videt angelos erit magna gloria. Alia vñssio dñs: corpalis qz videbūt christi bñssio: et qua vñssio resultabit gaudiū mai⁹. Ipe em q speciosus forma pñssio filijs hominū. ps. cxlij. De qua visione dicitur Lant. iij. Egrediemini filie sion: et videte regem Salomonez in diademate quo coronauit eum mater sua. Humanitas autē sue caro christi dñs: citur diadema: siue quia fuit nobis victorie cōs: siue quia nullo vido vel pñssio suggestioni vñssio qz fuit ap̄s: siue quia fuit tantū vñssio linea. i. carē ne virginea figurata. Latere em figure diuersis lineis formātur. Figura autē circularis tantum vñssio linea claudis. Et similiter caro ceterorū scōs: mara ē ex semine vñssio: parēns. Caro autē christi tñ ex sanguinibus virginis. Alia vñssio dñs: tur intellectus siue supēdificatiōis qua diuinitatem videbunt: et qua resultabit gaudium maximū. De q vñssio dicit Fulgenti⁹. Sicut per speculū vitreū trina nobis vñssio administratur: qz nosipos et ipi speculū et qdā adest videm⁹. Sic p speculū diuine claritatis et ipm dei qñm possibile erit creature et nosipos: et cetera oia nostra ex certa scia cognoscem⁹. bec ille. Bñ dñs ap̄s. Rex mē et de⁹ mē: bñ zē. Tota em felicitas nra erit i vidēdo ipm regē celestē. E

Ed notandum q color niger visum cōs gregat albus autem ipsum disgregat.

si viridis qui est medius inter albu et nigrum
delectat vultu. Iste autem implet color in ipso colli-
derat. Nigra et color significat a^o bñamitatē q̄
fuit in pallide demigrata Bpoc. vi. Sol factus
est niger tanq̄ lace^o alienus. Et iste color niger
debet cogitare nros pgregare: q̄ si nra passus
est in oēs et scitis: q̄d pati d̄ peccator: malus et
iniquus. Color alto significat suas diuinitatē
que p nra sua caritate oēs oēs mentis disgre-
gat. Et id iste color alto diuinitatis pñia^o ē cū
nigro bñamitatis: et fact^o est cor^o viridis et de-
lectabilis ad videndū. Et de hoc exponi pōt illd
q̄d ait dñs Ezechielis. viij. Pascam eos i mō-
nto israel: ibi redolent in herbis virentibz. In
monte em celesti herba viridis h̄ q̄ ouibo dei in
pascuis daf: deo aut herba est ip̄s. De q̄ exponi
pōt illud Gen. i. Germinet terra. i. ego maria
herbam virentē: est ip̄m deus et boiem. Et id
ipse dñs vocat se lignus viride dicens Luce. xij.
Si in viridiligno hoc faciūt: in arido q̄d fiet.
Dane aut viriditate desiderabāt videre sancti
patres. iuxta illud Eccli. xl. Stram et speciem desu-
derabit oculus: et sup oia virides sationes. In
ista igit viriditate celesti pascunt oues paradisi
situs in cōtemplatōe diuinitatis: et extra in visioe
gloriose bñamitatis. iuxta illd Job. x. Ingrediet
et egrediet et pascuis inueniet. Et sic patz quōd vi-
sus noster beatificabit videndo ip̄m regē sup
nā Bndit^o aut beatificabit audiendo a^o dulcissi-
mā allocutiones. De q̄ d̄ Lant. ij. Sonet vox
tua in auribz meis. Voc em tua dulcis et facies
tua decor nimis. Olphat^o q̄z beatificabit odo-
rando rosam paradisi. i. mūdissimā carnē ip̄i.
De q̄ pōt dici illud Eccli. l. Quasi ros rosarū in
dicto vernis. Itē odorādo balsamū. i. diuinita-
tes suauissimā Eccli. xxiij. Quasi balsamū nō
mūtū odor me^o. Odorādo q̄z a^o aiām oibo vn-
guētis plenissimā Lant. j. Lurrem^o in odore vn-
guētōz tuoz. Gust^o em beatificabit in plena dei
delectatōe quaz sentiet ex carne ip̄i dulcissima
Job. xxiij. Quis det d carnibz a^o vt saturamur
Itē et aia a^o dulcissima Eccli. xxiij. Spūs me-
us sup mē dulcis. et ex diuinitate oibz saporū
plenissima Sap. xij. Panē de celo pstitisti eis
oē delectatōem in se habentē et ois saporis sua-
uitatē. Lac^o insup beatificabit tangendo psonā
Si em tanta frus erat in tōgendo simbrā ve-
stimēti a^o: q̄nta suauitas erit tōgere psonā a^o
Lant. ij. De terra illa^o amplexabit me. Itē i oscu-
lando. Si em tanta suauitas fuit in osculādo
pedes a^o passibiles: q̄nta erit osculari corp^o a^o
gloriosū: et facie illā desiderabilē. Lant. vij. Quis
det frēz meū vt iuentā te for: et deosculer.
¶ Bonitate igit ista^o reg^o solūmō iuenit
pfecta sacerdas. Bonitatis em creatu-
raz id nō possūt nos facere: q̄ habent
multiplicē defectū. Sunt em accidentales: et id eis
sepe puamur. Sūt pñiales: q̄ nulla creatu-

ra est q̄ beat oēs bonitatis: s̄ sunt in eis spar-
se et diuine. Sūt em mittere: q̄ nulla bñt purā bo-
nitatē. In deo aut est bonitas cōtinalis. Mar-
t. viij. et Luce. xij. et vniuersalis Sap. vij. Vener-
rūt mibi oia bona pariter cū illa et c. Itē pura.
vñ Bug. in q̄. Quāta ibi erit felicitas vbi nulla
erit malū: et nullū latebit bonus. Affect^o igit nō
nō pōt reperire pfectā delectatōem in creaturaz
bonitatis sic accidentalis: pñdando: et mittere.
Si em aliq̄s valde sinēs guttas lambit nō sa-
tis s̄ sitis a^o magis auget: et si calit mēsurat^o
sibi pponat semiplene faciat. Pñdēs aī creas-
turis quas dā delectatōes lambūt pñdēs dē-
cēt. Inimici aī terrā lingēt pñ. lxx. Et id nō sa-
tis nā s̄ misabili fame cor: q̄ntur eodē pñdēs ac
restare q̄ ait pñ. lviij. Famem patiens vt canes.
¶ Boni aut i pñi diuinas delectatōes recipiūt
s̄ mēsurate. Ad Ephe. iij. Unicuiq̄ vim data
est grā fm mēsurā donatōis ip̄i. Et id cor ap-
petit nō pñe bñe pñe q̄ntari. Bñ aut sūt i fonte
dei: et id nō pñt finire Bpoc. vij. Bgn^o q̄ i medio
throni est deducet eos ad vite fōres agrū. Sūt
em in cenaculo dei: et id nō pñt exire Bpoc.
vij. Nō esuriēt neq̄ sitiet ampli^o et c. Itē sunt in
thesauro dei: et id nō possunt penuriā sustinere
Eccli. xv. Jo cūditatē et exultatiōē thesaurizā-
bit sup eū. Sūt q̄z in plenitudine gaudioz. Et
id nō possunt aliq̄d triste sustinere Mar. xvj.
¶ Intra in gaudium dñi tui.
¶ Erat cōmēdat pñdēs i pñdēs verbis
pñam celestē a pñdēs nobilitate cū ait.
¶ Bñ q̄ bitant et c. Beati em habebūt eternū cō-
fortiū angeloz. De q̄b pulchriū erit nra cōside-
rare. i. cor. creatiōē: locatiōē et sublimatiōē.
Quo ad pñm dico fm Lbo. contra gen. li. q. c.
viij. q̄ ad pñtatiōē vniuersi congruū fuit deū
creare angelos quod probat ratione perfectio-
nis. Regula em est Philoso. ij. de celo et mūdo.
q̄ si vnum contrariū est in natura reliquū
similiter debet esse. Omnes em gradus creaturaz
rum debēt reperiri: alioq̄n aliquid deficeret ad
vniuersi pñtatiōem. Sed inuenit corpus con-
iunctum spīritui vt in homine. Itē corpus ses-
paratum et sine spīritui vt in lapide: quod est mī-
noris pñtatiōis. Ergo debet etiā reperiri eius op-
positum maioris perfectionis scz spīritus sepa-
ratus a corpore scz angelus. De cui^o creatiōe in-
quit Bug^o in lib. Lur deus homo ad Deoda-
tum. c. j. Ille sum^o atq̄z in arcū spectus spīrit^o
qui inino caret et sine: cum nollit quasi solitari^o
us esse: disposuit quosdam sibi similes spīritus
creare qui glorie cognitione atq̄z participatione
in perpetuum gauderent: suoq̄ creatori laudes
pñtatas hilariter exhiberent. Lur et q̄z angeli
eis nra nō vult ab eis nmeri: quasi dñs. sed
obediri et armari quasi pater et creator: benigni-
simus. Locata em sacrificia nequeūt illis cō gra-
ta. Ideo q̄z libetū eis arbitrium concessit inuē-

q̄ cor fuitio minime idigeret. hēc ille. Creauit
aut de^o oēs angelos i pñma die mūdi: q̄ fuit do-
minica vt testat Bug. sup Gen. et frāscus de
maestro. in tractatu de angelis. ¶
¶ Iam q̄z q̄rat vñ oēs angeli sunt eiusdē
sp̄i. Rñdet bñs Lbo. i. j. pñe sume. q.
v. ar. iij. q̄ nō sunt plures angeli in eadē specie
nec esse possunt: s̄ vnusq̄s q̄s angel^o suā pñtati-
speciē. Et faciūt ad hoc q̄dā argumēta que bre-
uitatis causa pñtatiōe Ric. aut n̄ in. q. di. iij. ar.
v. q. j. et scitis Bona. ibidē parte. ar. ij. q. j. et sūt
Scot^o in eadē dī. tenent q̄ in angelis est distin-
ctio pñtatiōis: nō aut singuli angeli faciūt pñ-
cularē speciē: et idē tenent Bler. de ales in. ij. pñe
sume. q. x. mēbro. vj. ar. ij. et pñtatiōe idē q̄ nō est
in eadē specie: imo b̄ ē valde pñtatiōis. Quidāz
aut dicūt q̄ vnusq̄s q̄s ordo cōstituit suā speciē
sub qua sunt oēs angeli eiusdē ordinis. Alij
vero dicunt q̄ sicut oēs aīe sunt vñ^o speciē sic
et angeli. vñ Anselm^o in li. cur de^o homo. c. lxx.
ait. Oēs angeli sunt vñus nature. Sciendum
em est q̄ ipsi angeli iter se sunt inaequales in ali-
q̄ naturali pñtatiōe: vt declarat Ric. in. q. di.
ij. ar. ij. q. ij. Nam aliq̄ sunt excellētiōes aliq̄s in
naturalibz donis fm magistrū in. q. di. ij. ¶
¶ Quo ad scdm. s̄ locatōes ipoz angeloz
¶ Dico q̄ de^o illos i celo empireo colloca-
uit. iuxta illud Mar. xviij. Angeli cor-
p^o in celo sp̄ vidēt faciē pñs mei. Vñ vt ait Beda
et Strabo quē refert Bler. d ales in. ij. pñe sume
q. x. mēbro. iij. ar. ij. in. pñn. Et Bona. in. q. di.
ij. ar. ij. q. j. statim vt factū fuit ip̄m celum fuit
angelis repletū. Alij aut dicunt q̄ deus crean-
do celum angelis repleuit: sicut creando aiām
corpo: ipsam infundit: et hanc opiniōē tenet
fran. de marro. in sermone de angelis. Celus
em pñtatiō est locus deputat^o cōtēplationi an-
geloz et sanctorz: q̄ est nobilissimū inter oia lo-
ca co: palia. Et ideo maxime decet substantias
nobilissimas. Dicit aut Beas^o Lbo. in. j. parte
sume. q. lxxij. ar. ij. q̄ angeli sunt in celo colloca-
ti nō solū vt eternaliter cōtēplantes: s̄ etiā vt ge-
neraliter pñdēs: quia pñtatiō omni corpore
creature. Et ideo in loco supremo debuerūt col-
locari. Dicit aut Bug. in li. de spīritu et anima:
q̄ solus spūs in creatus est in arcū scriptus scz
de^o q̄ est vbiq̄. vñde ait Niere. xxiij. Celū et ter-
rā ego impleo. Spūs vero creati loco arcū scri-
bunt: vñ angeli licet nō sint in loco corpali cō-
seruante: q̄ ab eo nō bñt dependētiā nec in su-
entia: nec in loco mēsurante: q̄ sunt indiuisi-
bilis nature que nō occupat locum: vñde mlti
angeli possunt esse in eodē loco. n̄ sunt in loco
pñtatiōe et circumscribere et ita sunt in vno loco
q̄ nō in alio: q̄ sunt nature et substantie finitē: et
limitare vt declarat scitis Bona. i. ij. di. ij. pñe. ij.
ar. j. q. j. ij. q. ij. et iij.

¶ Quo ad tertiu^o q̄ de sublimitate ac digni-
tate corū hic pñtatiō: q̄ de ip̄is dicitur
mone. r. pñtatiō. et etiā dicit in. ij. pñe mar-
al. f. mōc. ij. pñtatiō. Solū dico q̄ Bug^o et c. et c.
ut. dē. c. xij. sic angelicā naturā cōtollit dē. c. nō.
¶ Natura angelica cetera omnia que deus cōdidit
nature dignitate pñtatiō: q̄d q̄nter intelligi debet
at patere pōt ex dī. supra i pñtatiōe f. mōc. x. ¶
¶ Iam quērat quoz sunt angeli i celo. Dī-
co q̄ corū numer^o ē maxim^o et excelsus
ac nob^o icognit^o. ¶ Q̄ sic maxim^o patet p
Dionisiū q̄. xij. c. c. dē. c. nō. bñtatiō. dicit q̄ angeli
sunt in quadā magna multitudinē oīm mate-
rialē multitudinē excēdentes. Cui^o rōnē assig-
t Lbo. in. j. pñe sume. q. l. ar. ij. in corpe questio-
dices: q̄ sicut in corpihus attendit excelsus fm
magnitudinē: vñ corpe incorruptibile vt celū et
cedit quasi incomparabiliter fm magnitudinem
oia corruptibilia: eo q̄ tota sp̄ra actiuorū et pas-
siuorū ē aliq̄d modicum respectu corpoz cēstī-
um: ita in spūalibz attendit excelsus fm multi-
tudinē numeralē. De ip̄is vero angelis inq̄t pro-
pheta. ps. cxxvij. Dinumerabo eos et sup are-
nā multiplicabunt. ¶ Aut corū numer^o sit excē-
sius pbat Lbo. in. j. scpto. di. cl. ar. ij. in solū
none q̄nti argumēti. et i. pñe sume. q. lxxij. ar. v. in
corpe q̄stiois. Nā numer^o angeloz q̄ remāserūt
in celo: est maior corū qui cōciderūt p pñm: fm
magistrū in. q. di. i. et fm quosdā fortē sūt mul-
to plures q̄ demones et omnes boies damnan-
di simul. Et ad hoc exponi potest moraliter illd
q̄. Paral. cxxij. Nolite timere. plures em nobi-
scum sunt q̄ cum illo ses luātero. ¶ Autem an-
geloz numerus sit nobis incognitus osten-
dit beatus Lbo. in. ij. di. ij. ar. i. fm em Die-
ro. sup Mart. bñ. vna queq̄ anima habet vñ
angelum ad suam custodiā deputatum. Sed
numerus hominū est nobis incognitus: ergo
et numerus angeloz eos custodiētiū qui
sunt vñus ordinis. Et multo magis numer^o
omniū angeloz deo ministrantiū: et contra
diabolum pugnantiū: iuxta illud Job. xvj.
¶ Nunquid est numerus militum eius: quasi di-
cat nō: sed sunt innumerabiles quo ad nos: vt
exponit Greg^o in moralibz. De quibz etiā dicit
Dan. vij. Milia milia ministrabant ei: et decies
centena milia assistebant ei. Cum his aut beatis
simis spīritibus erit conuersatio nra in celis: et
eis erimus similes: dicente ip̄o dñs Mar. xij.
¶ Erunt sicut angeli dei in celo. Et hac aut digni-
sima numerositate angeloz accēdet nob gaudi-
um accidentale. Et similiter et numerosa mul-
titudine scōz. s̄ pñtatiō: ap̄oz: mar-
tyrū: confessorū: et gñū: ac ceteroz beatorū viro-
rū: et sanctorū mulierū. De q̄b ait aīa volans
Bpoc. vij. Vidi turbā magnā quā dinumerare
nemo poterat: ex oibo gentibus et tribubz et po-
pulis et linguis stātes aī thronū et c. Sicut em

mensam meā tē. In vindario sunt cōfessores q̄ sunt vindarii dei: in q̄to sunt rosa pānētilius bōlūano et viola mūdīcie. In cubiculo autē sūt vānos tanq̄ spōse. Vester. q̄. Ducta ē vester in cubiculū regis tē. Virgo autē bñdīca mater dei nō est in aliquo istorū locorū dēterminatē: mō stat cū angelis in oratorio: mō cū patriarchis i orio: mō cū p̄bis in cellario: modo cum aplis in confessorio tē.

S Ordinatōe enī istī dom⁹ celestis ip̄e dñs ait Esa. liij. Ego sterna p̄ ordinē lapides tuos et fundabo te in saphir: et ponam iaspide p̄opugnacula tua: et portas tuas in lapides sculptos: et oēs terminos tuos in iaspides desiderabiles. Per lapides enī ordinare stratos intelligunt patriarche et p̄be qui fuerūt ordinati q̄tū ad deū p̄ vītū p̄emplatōis: et q̄tū ad sēp̄os p̄ reformationē pacis. De q̄to dicit Eccl. liij. Voces diuites in vītū pulchritudinis studiū bñre: pacificos in domibus suis.

Per lapides desiderabiles intelligunt apli a q̄bus glia dei magna reuert. Et idō ad videndū sunt magi desiderabiles. Per lapides sculptos intelligunt martyres qui diuersis vulneribus sūt sculpti et vulnerati. Per iaspides q̄ sunt viridis coloris intelligunt p̄fessores qui fuerūt virides in p̄ficientia et vītā. Per saphiros qui sunt celestis coloris intelligunt v̄gines que vītā celestē et angelicā habuerūt. Ecce q̄ q̄ pulchre domū suā celestē ordinauit de⁹. De quo dicit p̄. c. xxiij. Ecce dēno celū sicut pellem: id ē sicut pellē extendit pellican⁹. Prima enī ars q̄ fuit in mūdo ē pellican⁹: quā de⁹ aduenit. Et ip̄e p̄m⁹ tunicas pellicias fecit. Quia enī in paradiso terrestri ē aer: tēperies: nō indigebāt ibi p̄mi parētes vestib: sed nudi manebāt. Lū autē de⁹ dicit eos extra in re: gionē in qua ē intemperies aer: fecit eis tunicas pellicias. vt dicit Gen. iij. Recte ergo de deo inq̄r p̄bēta q̄ extendit celū sicut pellem: q̄d septē mōis pōt exponi. Celū enī a deo est extensum p̄mo sic pellicia ad scribendū. Nā sicut homo pellē extendit vt in ea scribat: sic ip̄e deus celū extendit vt i eo scribat noīa deozū. Lu. x. Gaudete qm̄ noīa v̄ra scripta sunt in celis. Secūdo ad inhabitandū: sicut enī hō de pellicia facit tentoriū sic de⁹ in celo habet suū gloriosum habitaculū. Unde alia trāslatio habet. Extendēs celū sicut camerā. Di. c. i. aut celū quasi casa belios. i. dei. Jo. d. Job xxiij. Extendit quasi nubē tentoriū suū. Tētio ad circūdandū: sicut enī pellicia totū corp⁹ circūdat: et nihil ē in eo q̄d nō sit circūdatū pelle. Sic fm̄ Dama. celū empireū omēs creaturas circūdat: et nihil est creatū q̄d nō sit infra ip̄m celum. Licet autē fm̄ Tho. in. j. p̄re sume. q̄. lxxij. art. iij. angelici spūs nō occupent locū: vt enī inq̄t san. s. c. Bona. in. ij. di. ij. p̄c. ij. ar. ij. q̄. ij. Et idō fm̄ cū nihil p̄hibet plures angelos simul ēē in eodē

loco: sicut plures sp̄ales in aīa: tñ in b̄ celo cōgrent ip̄i angeli nō in eodē loco simul: sed in diuersis locis distincti ad maiore ornātū ip̄e celī et decorē vniuersi: vt inq̄t idē sc̄ptō Bona. vbi s. Quarto extendit de⁹ celū ad regendū. Vñ inq̄t Lucan⁹ li. vij. Celo regit q̄d nō habet vīnā. Est enī celū quasi totū orb̄ terrarū. Vñ glo. sup̄ p̄dīca vba p̄. inq̄t. Celū quasi totū mundi extendit deus: et b̄ tam facile sicut pellē. Quinto ad allūdendū. Quo mō attrax⁹ fuerat Dauid dicens deo. p̄. viij. Qm̄ videbo celos tuos: opa digiti tuos: lunā et stellas que tu fundasti. et Iesphanus vidēs celos ap̄cos. Bar. vij. Sicut enī pellicanus pellē pulchriā corā impioze extendit atq̄ exponit vt ip̄m allūciat ad emendū. Sic deus celū siderib⁹ depictū extendit vt allūciat ad desiderandū celū empireū q̄d ē valde pulcherrimū et mirabilē: q̄d ip̄e similiter extendit ad p̄uocandū nīm affectū. Vñ Quid⁹ in. j. Metamoz. ait. Propter cū spectent oīa alia cetera terrā. Oīa hominū blime dedit: celūq̄ videre iussit: et erectos ad sidera tollere vult⁹. Sexto ad cōmensurandū: quasi dicit. q̄tū hō extendit suū pellem tantū ego extendā ei meū celū: q̄ regnū celozū vim patit: et violenti rapiūt illud Mat. ij. Sed p̄mo ad satisfaciendū: q̄ q̄tū de⁹ alicui pellē extendit infirmitatib⁹ et tribulatiōib⁹: tantū extendit ei gliam celozū: quia per multas tribulatiōes tē. Bar. xiiij.

Quinto p̄ncipaliter p̄ba cōmendat sup̄ nam patriā a p̄petua duratiōe cum ait. In secula seculorū tē. Quattuor enī de causis pōt q̄d p̄dere possessionē dom⁹ quā inhabitat: aut q̄ illa dom⁹ fuit ad temp⁹ conductā: aut q̄ ab hostib⁹ ē ablata: aut q̄ ruīnē ē expōsitā: aut q̄ est creditōib⁹ assignata. Nullo autē istorū modorū amittit sancti habitatiōē dom⁹ celestis. Vñ Esa. xxiij. ponit illud q̄d supra allegatū c. s. Sedebit p̄p̄s me⁹ tē. Nō enī ibi erunt vt habitatores p̄ducti: sed vt habitatores v̄ri et ciues paradisi: vt p̄ore q̄ erūt peculiar⁹ p̄p̄s dei. Et ideo ip̄e de⁹ in v̄bis p̄allegatis ait. Sedebit p̄p̄s me⁹. Nec vnq̄ erūt ab hostib⁹ expulsi: q̄ ip̄os hostes subiugauerūt. Et idō subdit In pulchritudine pacis. Illa enī ē pulchra pars que habet oīb⁹ hostib⁹ sup̄atis. Nec erūt tanq̄ a ruīna dom⁹ deterriti: q̄ illa dom⁹ erit p̄petua et securā. Et ideo subdit. In cenaculis fiducie. Nec vnq̄ erūt depauperati seu indigētes: q̄ oēs erunt diuites et opulenti. Et ideo addit in rege opulētā. De duratiōe autē eterna istī dom⁹ et habitatiōis in ea: inq̄t Bar. lumine naturali dēuat⁹. in. j. de celoz mūdo. Extra celū nō est t̄p̄o nec loc⁹ nec vacuū: sed ibi sunt enīa inalterabilia: impassibilia et opmā vītā dūcentia: quā cūo eterno perficiunt.

Ergo cōmendat patriā celestē a delatib⁹ occupatiōe dum ait. Laudabunt te.

Distinguit autē Aug. in. ij. de doctrina xp̄iana triplē sonū q̄ sit i cōfessione. Vñ oīu sit cū voce sic in illis q̄ fauabo canūt. Ali⁹ sit in statu: sic est sonus rubar et organozū. Alius q̄ sit impulsu sicut in arbor et timpanis. Et isto triplici genere armonie sc̄i deū laudabūt. Armonia siq̄ dēz cū voce facit boies dicētes. p̄bēta p̄. anpenul. nimo. Juuenes et v̄gines: senes cū iunioribus laudēt nomē dñi. Armonia autē cū statu faciunt angeli: q̄ statu spūsc̄i sunt pleni Ezechie. j. Vbi erat imper⁹ spūs illuc gradiebant. Quo spūs in dei laudatiōē p̄rūpūt p̄. v̄rio. Laudare cūz oēs angeli a⁹. Armonia v̄o cū pulsu facit deus Patriarche siq̄ dē b̄nt chorā suā: et s̄lr apli et ceteri sancti: aliq̄ maiore et aliq̄ minore. Tangeat autē de⁹ dissimilitas chorāz vt p̄cordē et suoz uē faciat melodiā. Quia in dispari claritate erit pars et gaudiū. Vñ p̄. inq̄t. Laudare cū sol et luna: laudare cū oēs stelle et lumē. Per solē ei intelligunt sc̄i sup̄iores: p̄ lunā mediores: et p̄ stellas inferiores. Chorda igit sup̄ior cū tangit facit q̄si vocē oceanā: chorda autē mediocriū q̄si vocē q̄ntā: chorda v̄o inferiorū vocē inferiorē et planā. Vel p̄ solē intelligit xp̄i bñanitas p̄ lunā virgo Maria: et p̄ stellas adiuuētē i claritate differētes sc̄i aliq̄ iter se in glia ineq̄les. Stelle igit a. sc̄i tam angeli q̄ boies itra angelicas hierarchias p̄struati chorāz suis faciunt dulcē sonū: s̄ chorda b̄re virginis facit dulciō: ē chorda vero christi dulcissimū.

Um autē dicit deo p̄bēta. In secula seculorū laudabūt te: nō in cōueniēter pōt exponi nō solū de laude vocali: sed etiā de laude alteri⁹ soni ad oīmodā dei laudē et sc̄oz consolatiōē et leticiā: q̄ vt dicit Eccl. xl. Tibi et psalteriū suū: uē faciūt melodiā: et sup̄ vtrūq̄ lingua suauis. De ip̄is autē beas dicit Esa. xxiij. Gaudiū et leticiā obtinebūt: et fugiet dolor et gemit⁹. Remig⁹ v̄o dicit: q̄ i patriā oīs lingua cessabit: et sola lingua hebreā remanebit: que fuit lingua Bde. S; sit quōdāq̄: idubitant tenēdū ē q̄ si bene vixerim⁹ in nob̄ v̄ficabil illd Augustini dicat⁹. Videbim⁹ et amabim⁹: amabim⁹ et laudabim⁹ sine fine. Quia etiā i li. soliloq̄oz ait. O regnū eternū regnū oīum sc̄oz: vbi lumē indeficiens: et pars dñi que erupar oēm sensū: i qua sc̄oz aīe recalescunt. O q̄ gliosum est regnū in q̄ cū dñō regnāt oēs sc̄i amici lumine sic vestimēto: habētes in capite suo coronā de lapide p̄cioso tē. O quanta erit nostra p̄solatio qm̄ in celo videbim⁹ tantā mlti tudinē regū et reginaz. i. sc̄oz et sc̄ozū nobiscuz deū laudantiū. Et idō ad istā cōreplāda nos iuīrat Hieronym⁹ ad Eustochiū scribēs et dicens. Quotiēs te vana seculi abītio delectat: quotiēs ibi aliqd videris gliosū. Ad paradysum mente trāsgredere: et esse in ope q̄d futura es. Egredere paulisper de carcere corpis tui: et p̄ntis laboris mercedē ante oculos depinge: quā oculus non

vidit nec auris audiuit nec i cor hōis ascendit. beccille. Ea p̄pter dicam⁹ cūz b̄d Augustino vbi sup̄. O p̄ia n̄ra secura B longe i hoc mari vide mus te portū. Bb bac lachrymaz valle suspiria mus ad te salutē: et n̄mur cūz lachrymis si q̄n ad te pueniam⁹. Illi autē sunt stulti q̄ ad tē amē nā et delectabile patriā nō anhelāt: s; pōt⁹ i mū di huius voluptatib⁹ delectant. B̄t enī Bern. Magna ē infania scire absintib⁹ de⁹ mūdū: et qui naufragiūz vītē p̄ntis. Ferre infortunū ac imperia tirānidū: et nō magis p̄uolare ad sc̄oz felicitatē: et ad angeloz societātē. vbi vacare pos sis et videre q̄ dulcis est dñs: et q̄ magna mlti tudō dulcedinis ei⁹. beccille. Hanc autē dulcedinē cōreplando aliquantulū degustauerat bñs Aug. q̄ vbi sup̄ inq̄t deo. Oīa peto mihi amare: scant vt tu solus dulcis appareas aīe mee q̄ es dulcedo inextimabilis: p̄ quē oīa amara dulcorant. Tua enī dulcedo craticulā laurentio dulcem fecit: ac Stephano lapides roreū dulcorauit. Pro tua dulcedine ibant apli gaudentes et conspectu cōclij: qm̄ digni habiti sunt p̄ noīe iesu et meliā pati. Ibat Andreas secur⁹ et gaudens: qm̄ ad tuā dulcedinē p̄perabat: bec vtiq̄ dulcedo ip̄os ap̄oz p̄ncipes sic repleuit: vt p̄ ipsa crucis panib⁹ vnus digereret. Alter v̄o caput ferientis gladio supponere nō timeret. Per hāc Bartholomē pellē dedit: p̄ bac gustāda veneni poculum Jobes intrepid⁹ assūpsit. Hāc gustauerat Bern⁹ cū inferior oblit⁹ clamauit vt cūius. Dñe bonū ē nos hic esse: faciam⁹ bētria tabernacula: bētioremur vt te cōtemplemur. Sufficit tūta dulcedine satian. Vñ illā dulcedinis ip̄e potauit: et oēm aliā dulcedinem fastidiuit: q̄d puras fecisset si magnā illā dulcedinē tue diuinitatis gustasset: quā abscondisti: mētib⁹ te: bec Aug⁹. O igit dulcissime de⁹ fac vt in illa patriā suauitate repleatissima glorificatus decantare valeā cū p̄ba. p̄. c. liij. dicens. Exultabo te de⁹ me⁹ re: et bñdīcā nomini tuo i seculū et in seculū seculi. Fac p̄ inensam benignitātē tuā vt sim de illis tuis amicis: de quib⁹ dicitur in eodē p̄. Memoria abundātie suauitatis tue eructabūt et iusticia exultabūt. Gloriam regni tui dicēt: et potentia tuam loquentur: fac me puenire ad illā v̄bē inditā: cui dicit p̄. lxxvj. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. Omnium enī letantiū habitatio ē in te. Tūc autē cū eodem p̄ba decantabo illud p̄. c. ij. Bñdīcā nīa mea dñō: et oīa que intra me sunt nomini sancto ei⁹. cui sit bonor et glia in secula seculorū. Amen.

Seria q̄ta post pasca de spe pueniendi ad vitam eternam. Sermo. xx.

Enitemini igit et conuertimini vt delectant p̄a v̄ra Bar. ij. Est ista Chrysostomi de pe. di. q̄. c. r. l. di. l. a. Bb

lio mihi crede erga boies pictas est dei qd nūq
spem pmiat: si a sincere ac simplr offerat. Et si
qd ad sumus puenit maloz: inde tñ velit re
uerad vntis vias: suscipit eū: libet qz ample
cti: et facit oia quatenus ad potē reuocet statum.
Aug. qz i h. de spū et aia. c. iij. inqt. Nemo de dei
pitate diffidat: qm maior est ei misericordia: q
nra misia. Quisqz ei ad dei roto corde dama
uerit: et audierit illuz qz misericors ē. Tardē si qdē
videt ei peccatorū veniā dare: qz ipi pcedi acipe
Sic ei festinat absoluerē eū a tormento pde sue:
qz plus cruciat eū passio misie: quā ipm miserū
passio sui. Barbarus ē Hieronymus ptra Lucife
rianū inqt. Deus nō cogeret penitentes: si nō esset
penitēdo veniā pcessur. Et sup Job dē ppterā
iter dicit. Nō desperetis veniā scelerū magnitū
dine: qz magna pccā magna dlebit misericordia
Et hoc est ad qd hortat nos deus. Ezechiel. xviij. c.
dicēs. Conuertimini et agite pniā ab oibz pccis
vris: nō erit vob vitia in ruinā iniquitatis: pccate
a vobis oēs puaricādoes vras: in qbz puaricā
ti estis et facite vobis cor nouū et spm nouū. Et
quare monemini: qz nolo mortē moriens: dicit
dñs. Reuertimini et vivite. Que oia facit David
ppta habebat spem pueniēdi ad piam celestē
et ad vitā i mortālē: p sideris ifinitā dei demētiā.
Un dicebat ps. xix. In te dñe speravi: nō pfun
dar in eternū. Et hanc spem nos etiā hīc possu
mus. Un p vīa cōsolatōe dico vobis: qz si vul
tis vitā bēam adipisci sine dubio eam habebis:
si nō pcedet defectus et magna negligētia vīa. Et
hoc pbo vobis duodecim rōnibz.

Prima ratio que dicitur electionis.

Rima rō qre possum sperare qz vitā
p bebim. Tempiternā dī: electōis: que sic
infect f m theo. i. j. sniaz dī. xl. Electio
creaturaz ab eterno fuit facta et nobis
incognita et gratuite facta et demēter. Lū g in re
bus dubijs meliorē et fauorabiliorē pte eligere
debeam? et sperare: vt inqt Br. vij. et bi. Et bea
Tho. in. iij. di. xviij. et habet in. l. semp in dubijs
et in. l. in re dubia. Et in. l. quonē dubia. et in. l.
in obscura. ff. de re. iur. et i. l. si. L. qui bo. ce. pos.
sequit. necessario cōdudendū qz pon? debem?
credere nos saluādoz qz dñādoz. Et hec veri
tas satis ostēdit dīco Pauli ad Ephe. j. vbi dīc
Elegit nos deus aū mūdī cōstitutionē vt eēm
sancti.

Secunda rō q dicitur intentionis.

Ecūda rō hoc idē pbo dīcā intētionis.
Intētio em dei nos creatis fuit vt sal
uaremur. Un ad b nos creauit: vt ad vi
tam pduceret sempiternā. Ut dicit Aug. in lib.
Enchiridion. Et ponit magister in. ij. scilicet. di. j.
Et omēs theologi in. iij. di. xli. Lū g sit qz de
et natura nihil agūt frustra: vt dicit Br. j. pbi.
et in. iij. de aia. et in. j. de celo et mūdo: legiste autē
dīcūt qz ars et natura nihil agūt frustra. Et pōt

notari in. l. qz bō idē. ff. de vbo. ob. Ergo debet
mus sperare futurū esse illud qd deus de nob
ordinauit: et nos finē nrm ad quē a clemētissimo
deo creati sumus cōsecuturos. Būter em vide
ret dicēdū: qz si nos bñfaciētes nō saluaremur
sapientia diuina eēt decepta: nos creādo ad finē
ad quē nō essem? pueniuri: aut qz eterna dei or
dinatio nō esset stabilis: qd eēt magnū inēdū
nienē. Et ideo dicit An. in lib. Cur de? homo.
Nō decet sumā firmitatē et firmissimā stabili
tatem suā firmū ppositū infirmare: nec decet sum
mā bonitatem pmittere nobilissimas creaturas
fraudari suo fine. Et b sufficiat p secūda rōne.
Nō em ē dignissima creatura. Iustissime: et ibi
glo. allegat Virg. et Ouidiū. ff. de edil. edic.

Tertia ratio que dī dilectionis.

Terio pbat qz de? dabit nobis gaudia
et paradisi rōne dilectionis. Fundamentū
em? ponit Br. vij. et bi. di. di. Omis artifex
naturaliter diligit opus suū. Et auctor in libro
de causis inqt. Omis causa naturalit diligit ef
fectū suū. Videm? p expiētiā qz qñ pictor facit
aliquā pulchrā imaginē: eam videndo sumope
lectat: et querit eam ornare auro et argēto et oibz
coloribz qbz pōt: vt opus suū ab omibz laudē
cui sume afficiat. Paretes quoqz omia bona ex
optant que facere queunt filijs a se generat. Lū
igit deus sit artifex et creator nrm Gen. j. c. Ergo i
dubitant credendū ē qz nos creaturas suas val
de diligit. Et b est qd dicit Salomon Sap. vi.
c. Pusillū et magnū diligit de?: et ei ē cura de oī
bus. Et. ij. c. et iudē libri iterū dicit loquēs cum
deo. Diligis dñe omia que sunt: et nihil odisti
corū que fecisti. Ideo Niere. xxi. dicit deus cui
libet nrm. In charitate ppetua dilexi te. Et Jo.
xvi. ait saluator. Jpe pater amat vos. Nāc autē
dilectionē p qnqz signa māifestauit. Primo p
hoc qz omia visibilia dedit nob vel in dominū
vel in vsum: dicēte ps. de boie ipi deo. Cōstitui
sti cum sup opa manū tuarū tē. Secūdo p b
qz omia celestia. i. angelos nobis dedit in minī
steriū. Ad Heb. j. Omēs sunt administratoij
spūs in ministeriū missi. ppter eos qz hereditates
capiūt salutis. Tertio p hoc qz filiū suū dedit
nobis in pāū nostre redēptiōis. j. Job. iij. In
hoc apparuit charitas dei in nobis: qz filiū suū
vnigenitū misit in mūdū vt viuam? p ipsum.
Quartū p hoc qz dedit nobis spm sanctū in pri
uilegiū nre adōptiōis. j. Jo. iij. Lōsām? qz i
ipō manem? et ipe in nobis: qm de spū suo des
dit nobis. Et ad Roma. viij. Accepistis spm
adōptiōis filiorū in quo clamam? abba pater.
Quinto p hoc qz scpm seruat in hereditatē nos
stram: dicēdo Ezechiel. xliij. Ego dñs heredi
tas et possessio eorū. et Deut. xviij. dicit. Dñs ip
se hereditas eorū est. Unde Bern. p dīcā qnqz
signa amoris diuini tangēs ait illi. Dñe qd est
bomo qz memor es eius: aut filiū bomis qm

visitas eū. Omia subiecasti sub pedibz eius tē.
Deniqz mittis vnigenitū tuū: imitio spm tuū.
pmiēdo etiā vultū tuū. Et ne qdē vacet in cele
stibus ab ope sollicitudinis: etiā bñs illos spm
tuo ppter nos mittis in ministeriū nrm: bea ille.
Qui etiā in lib. de diligēdo deo dīc: qz ois amor
sanctiū amore dei compar? nihil ē. Un dicunt
theologi in. iij. di. xxiij. qz dilectio dei ē etna. Lū
igit vep sit qd inqt Greg. in omēdia pascali. l. qz
pbano dilectiōis exhibitiō est opus. Et Jacobo
benēdictan? c. xxiij. sui lib. di. In vbiō fid? nō
delectat amicus. Gaudet em fact? cōmoda fer
re tibi. cōduendū ē necessario qz de? qz nō est
fictus amicus: imo verissim? et fidissim?: nobis
amicis suis dabit bona paradisi: si in ei? dilecti
one pmiserim? Verus em amicus cōcat bona
sua amico suo. Un cū qdā gloriaret? qz vnus di
ues cum diligebat: rñdīc ei Socrates pbs. Si
ille diues eēt amicus tu? tu nō esses paup. Inf
amicos em omia debet eē cōia: fm qd etiā testa
tur Tull? in lib. de amicitia. Et amicus dī qñ
animi custos: vt ait glo. i. l. late culpe. Amicos
ff. de verbo. sig. g. deus amicus noster custodiet
animā nostram ne damnet.

Quarta ratio q dī baptizatiōis.

Quarta rō qua pbat nos debere ad vitā
puenire sempiternā dī: baptizatiōis: que
sic infer. Ille pōt sperare de sua salute qz
habet caracterē salutis. sicut ille psumitur pos
se intrare in castellū cui pnceps donauit sua in
signia ac fecit ipm de familia sua. S3 nos i ba
ptismo recepim? caracterē salutis fm theolo. in
iij. di. iij. et Richar. in. iij. di. vi. ar. iij. q. j. et facti
sum? de familia dei. Ergo possum? et debemus
sperare qz salui erim?: si qd in baptismo pmisi
mus obfitem?. Baptism? em ē aptio et porta
paradisi. Un dīc in. iij. scilicet. di. j. Et b ē qd in
qt dñs nrm Iesus xps Mar. xvi. c. Qui credide
rit et baptizat? fuerit salu? erit.

Quinta ratio que dīc filiationis.

Quinto pbat qz ad celestē patriā puenie
mus rōne filiationis sic arguendo. fili
us habet occasionē psumēdi de heredi
tate patrie: quia bona patrie sūt bona filij. In
sti. de here. qualita. et diff. §. sui aut. §. §. sui. vbi
dī de filiis i pāte pīe cōnibz. Quō quoqz pa
tre quodāmo dñi existimant. Un dī qz fili? iud
ligit possidere hereditatē pīe etiā viuēte patre.
Lij. in fi. ff. p here. Et iterū dī. Qd patru ē filioz
esse videt. vt notat in. l. nrbil. L. p here. et in. l. in
suis. ff. de libe. et test. Un in. l. penl. ff. de bonis
libertoz. dīc iuriscōsul? Oia qz nra sunt liberis
nris ex voto param?: et in. l. de emācipat. L. de
legi. here. dīc imparoz. Uorū ē pīis res suas ad
filios puenire. Lū igit nos omēs qz credim? in
xpo: sim? filij dei: iuxta illud Job. j. Quotqz au
tem receperūt eū: dedit eis pāte filios dei fieri:
bis qz credunt in noie ei? certissime possumus

et debem? credere qz habebim? hereditatē patri
nri celestis. i. vitā etnā. Et b ē qd inqt aplos ad
Roma. viij. di. Jpe spūs sanct? testimoniū red
dit spūitui nro: qz sum? filij dei et heredes: heres
deus qdē dei coheredes aut christi.

Sexta ratio que dī pmissionis.

Robat eadē p dñs rōne pmissionis sic.
p Omē pmissum cadit in debitū: non in
dubitū vt quidā dīcūt. Lij. ff. de pactis. l.
nō minorē. L. de trasac. Et ideo dī: in. c. qualiter.
extra de pac. Studio se oibus agendū ē vt ea qz
pmittunt? ope compleant. Turpe em ē aliquē
p factū pmiū. i. pmissum venire. L. post mortem
ff. de adop. et ideo fides fūada ē etiā ifideli et ini
mico. xxiij. q. j. c. noli estimare. et. xxiij. q. iij. can
nocens. S3 de? pmisit nobis multiplex regnū
celorū. Primo si fecerim? penitētiā de peccatis
Mar. iij. c. di. Pniā agite: appropinquabit
em regnū celorū. Secūdo si volūtātē ei? facim?.
Un Mar. viij. c. dīc dñs nrm. Qui facit volūtātē
patri mei qui in celis tūpe intrabit in regnū ce
lorū. Tertio si erim? ei? fideles. Un de oibz i eū
credētibz dīc idē saluator Mar. viij. Recibēt
eū abrahā isaac et iacob in regno celorū. Quar
to si violentiā sensualitati fecerim?. Mar. ij.
Quinto si eū dilexerim?. Mar. xij. Sexto casti
tatem seruādo Mar. xij. vbi dīc. Sūt eu nuchi
qz se castrauerūt ppter regnū celoz. Septio pu
lis et bñlibz. Mar. xviij. et. xix. Octauo si obfua
bimus ei? pcepta. Mar. xix. Nōno largiētibz
oia p deo. Mar. xix. di. Si vis pfer? et vade et
vende oia qz habes et da paupibz: et habebis the
saurū in celo. Decimo ei? vitā sequētibz. Mar.
xix. vbi dīc. Amē dico vob qz vos qz secuti estis
me tē. centupli accipietis et vitā etnā posside
bitis. Undecimo laborātibz in vinea dei. i. in ce
lestia fructū faciētibz Mar. ix. Duodecimo quē
ipe bibit calicē amore ei? bibētibz. i. passionē p
eo patiētibz Mar. ix. Tertio decimo velle nup
tiale. i. charitatē bñtibz. Mar. xxiij. Quarto de
cimo lapidēdo plenas gerētibz. i. bonis opibz
iudātibz. Mar. xxi. vbi dī qz tales intrāt ad nup
tias. Quinto decimo salutē pmiū lucrātibz
Mar. xxi. vbi tali lucrati pmiū dī. Intra in
gaudiū dñi tui. Sexto decimo opa misericōdie faci
ētibz. Mar. xxi. vbi dī. Venite bñdīcī patri
mei possidere regnū. Decimo septio ei? corp? di
gne māducātibz Job. vij. vbi dīc. Qui mādu
cat meā carnē et bibit meū sanguinē bz vitā ete
rnā. Decimo octauo spm sanctū in se recipiētibz.
Job. iij. vbi inqt. Aqua quā ego dederō: fiet in
eo fons aque salientis in vitā etnā. Decimo nono
no verbū dei deuote audiētibz. Job. v. vbi dīc
Amē amē dico vob qz vbi meū audit: et credit
ei qz misit me bz vitā etnā. Vigesimo deo fūe
tibz. Job. xj. vbi dīc xps. Volo vt vbi ego sum
ibi sit et minister me. Et idē habet Job. xviij. Vi
gesimo primo in bona vitā psecutātibz. Mar. x

vbi dicit qd. Qui psecutus erit vsq; in fines: bñe salu' erit. Multis q; alijs i locis pmissit nobis de vicijs eternis. Quidam dicat Jacobo beneuolentia tua. c. i. sui libri. Lū spondes aliqd man' ilico vbi scitur. Et in eodē li. enā dicit. Qd dare nō lueris nulli spōdebis amico. Dederit bñ dicitur: papeus bonos. Et Juniscōsul' in. l. i. ff. de cōs. futura pecu. in pñ. etia; ait. Graue est fidē fallere. Facit lex generalit. L. de nō nu. pecu. z. l. cū vēs. derē. ff. locati. Profecto si vellem' dicere q' deus nō sit nobis datur' vitā; eternā: si fecerim' ea de q'bo supradictū ē: p q'bo nobis illā pmissit: oportet vnū incōueniēs maximū p dūdere. s. q' de' esset infidelis z mal': nō fuās pmissa. Nocautē est fallissimū: q' ipse est pfectissima z sincera veritas Job. xiiij. z. c. i. cōsuetudinē. Et. c. q' cōcepta. viij. di. Et ipse ait. ps. lxxviij. q' pcedūt de labijs meis nō faciam irrita. Ergo zc.

Septima ratio que dicit Oñis.

B

Epitima rō dicit oñis: q' sic dclat. Flaz fm oēs theol. in. iij. di. xlv. marie Ric. nfm in. ca. di. ar. viij. q. ij. Et scim Bona. ibidē ar. iij. q. ij. Scit oīat p salute nra. Un' Petr' apl's suc. q. canonicē. c. j. dicebat. Qm velox est depositio tabernaculi mei: fm q' dñs n'r Iesus chris' significauit mibi: dabo operā frequenter bñe vos post obitū meū: zc. z Berni. inq't. Si scī dū adhuc viuerēt mifri sunt pñditi: q' p eis orauerūt: nūc tāto ampli' qñ: to ven' nras agnoscunt mifias p nobis iterce: dūt. Inter oēs aut scōs orat p nobis pñem suū sanct' scōp dñs noster Iesus xps inqñtū hō: q' pñue interpellat pñem p nobis. De quo dī ad Hebr. ix. Xps ascendit in celū: vt appareat vulnū dei p nobis. Silr z gl'iosa celo: regina pro nobis pñue dep'cat filiū: vt nos ad eternā pñtā dignet pducere. Lū igit ipossibile sit tāto: ū oñones n' traudiri: cū sint i gra dei: pfecto spera re debem': q' si p posse nro abstinebim' a vicijs eternā sine dubio mifcordiā consequimur. Quā ppter Berni. in ser. q' daz sup. Lancia inq't. O hō secuz habes accessum ad deū: vbi habes mifem ante filiū: filiū ante pñem. Fili' oñdī patri vulnē z lac': mater oñdī filio pec' z vbera. Null' la g'ibi potest esse repulsa: vbi tot sunt charitatis insignia.

Octaua ratio que dicit meritacionis.

M

Quauo q' ad pñam pueniem' eternā: possum' pbare rōne meritacionis: sic. Quicūq; bonū facit: pōt sperare de re mifcratōe apud deū. Nā iusticia vult ius suū vniciūq; tribui. Iusticia. ff. de iusti. z iure. Et insti. co. in prin. Deus autē est iustus z vult iusticiā bñe locū. ps. x. vbi dī. Iustus dñs: z iusticias dilexit. Ergo si bene fecerim' z bonis opib' atq; vtrūq; insudauerim' habebim' vltā eternā a deo p remuneratōe nra. Vire' em est illa p qua merent' boies ad celū puenire. iuxta

illud poeticū. Astra petit vire'. Un' Br. j. Ebbi. ait. felicitas est pñm vtrūq;. Et Seneca. i. epō stola. xxvij. ad Lucillū inq't. Sola v' ē que pñe stat aie securū bonū ppterū gaudiū. De q' enā dicit Virgi. vj. Eneydos. Aut ardēs euerit ad ethera virtus zc. Br. quoz lib. j. magnorū moralitū inquit. Viuetes fm vtrūq; felices erim': z habebim' pfectū bonū z finē. Et Macrobi' i lib. de somnio Scipionis ait. Sole facit vtrūq; bñm. Et b' ē qd inq't Berni. in lib. de impros. batiōe viciorū. c. xix. Id solū temet post mortis fata beabit. Qd bñ: qd iuste: qd recte fecer' ipse. S; p maiori declarandē pñditiōi sciendū ē q' duplex repit iusticia: videlicet cōmunita z distributua vt dicit theol. in. iij. di. xlvij. Et pbs in. v. Ebbi. Licet aut in deo nō sit iusticia cōmunita: q' null' pōt facere aliquid deo qd sit simpliciter dignū gratia sua: q' de' nō pōt obligari necessario ad aliqd faciendū: m iusticia distributua q' reddit vniciūq; qd suū ē fm nobilitatē suā essentia: seu fm exigentiā meritorū z de meritorū: cadit in deo fm Anf. in lib. psologio c. r. Et Ric. in. iij. di. xv. ar. v. q. j. Et scim Bona. in. ij. di. xxij. ar. iij. q. ij. Lū em iusticia sit magna v' si repit in boib': g' in infinitū maior regitur in deo. Quia inq't Br. in. r. Metba. q' oēs pñes ciones que sunt in rebo pñtiori mō sunt in pñma causa. Et hoc ē qd scptū ē Job. xiiij. Opus boīs reddet ei dñs: z iuxta vias singulorū restituet. Et. j. Loz. iij. dicit Paul'. Vniūq;q; pñā mercedē accipiet fm laborē suū. Et Lassiador' eplārū lib. j. c. xvj. inq't. Remuneratō: ē oīm bonorū deus. Et idē dicit David ps. xlvij. z. lq. Un' damat dñs n'r Bpo. c. xxi. Ecce venio cito z merces mea mecū ē: reddere vniciūq; fm opes ra sua.

Ido vniciūq; nfm dī Niere. xxi. Est

merces opī tuo. i. meritorio. Est autē meritū opus vel labor cui ex debito iusticiē debet pñm z merces: fm Aleran. de ales in. iij. pñsime. in tractatu de merito ipi. Et Tho. i. ij. scptō. di. xxvij. ar. iij. Quāuis aut hō naturaliter z vtrūq; pñia nō possit mereri vitā eternā: quod pbat rōne. auctoritate z similitudine. Rōnis autē fundamētū ponit cōmētator. ij. de ania dicens. Improporcionata z inconueniēcia nūq; sunt susceptiua obiectorū. Vās em pñtius vnus vnice aque nō ē susceptiuū tot' maris. Oculis quoq; noctue nō ē capax susceptiōis radiorū solarū. Lū g' de' q' ē obiectū beatificū sit infinitē bonitatis. Creature aut oēs sint finite vtrūq; patz q' nō pñt mereri vitā eternā de cōdigno naturali vtrūq; z bonitate. Sicut bñs vnū solum denariū nō pōt emere lapidē pāosū valoris cōtū miliū aureoz. Nullū em finitū pōt infinitū cōp'ebēdere eo q' in ipis nō ē pporio. j. de celoz mūdo. iij. z. viij. pbi. z. j. Metba. Jte iusta z re scidēda ē emptio circa dimidiū iusti pñ. l. j. L.

de rescin. v. z. c. cū dilecti. de em. v. Idē q' pbat aucte apli ad Rom. viij. di. Nō sūt p digne pñsionē hui' tps ad futurā gl'iaz q' reudabit in nob. Et Chrys. in lib. de pñtione cordis inquit. Siles moriamur z si oēs animi vtrūq; expleamus. nihil dignū gerim' ad ea q' ipi pñim' a deo. Et Aug'. in lib. ad Sicutū ait. Lū de' coroz nat merita nra nihil aliud coronat nisi sua munerā. Ipe em in fine coronabit nos sic scptū est in mifcōia z miserationē. Nō em frustra deo can' rat. Mifcōia ei' pueniet me: z mifcōia ei' sublequet me. bec ille. Similitudine quoq; idē pbat. Nā vn' fu' emptia' nō pōt de p digno mereri libertatē. Quia seru' q' ad ea q' sunt iur' p nubi lo reputat. l. qd attinet. ff. de re. iur'. z psequēter nō pōt sibi aliqd acq'rere. Jte vt ait Pbs. j. Po li. Seru' nō ē sui iur' s; alter' gratia. Jte q' l' libertas ē res inextimabil. l. libertas. ff. de re. iur'. Lū igit oīs hō de lege cōl sit fac' fu' pñi ppter culpā pñorū parentū sequit' q' null' pōt p se liberari naturaliter: nec de p digno mereri vltam etnā. Un' Anf. in. j. lib. Lur de' hō. interrogar dicens. Quid reddes dño p pñō tuo. Et respo dēte boie. Lor contritū z bñliarū. Ipe ait. Nihil deo reddis qñ plus deo reddere teneat. Quia vt dicit pbs. viij. etbi. Deo nō pōt equalē reddi. Et pñtā cōfirmādo dicebat saluator di scipulis suis. Lu. xvij. Lū feceritis oia que pcep'ta sunt vob: dicit. Serui inutiles sum'. Qd debui' facere fecim'. Quilibet em hō ē seru' dei. ps. cxv. Seru' sum ego z filius ancille tue. Pōt em hō fm theol. in. ij. di. xxvij. mereri vitā eternā mediāte gratia diuina gratū faciēte p opa charitate iformata. Quātū em ad liberū arbitriū suū z volūtate a q' talia opa pcedūt meret vitā eternā merito cōgrui s; p respectū ad grām gratū faciēte z charitatē meret merito cōdigni Et b' pbat rōne: auctoritate z exēplo. Primo ratione oppositiōis. Nā oppositiō cadē ē rō z potentia: vt ait cōmētator. viij. Metba. Lū g' charitas z culpa sint pñia: vt oñdūt theol. in. j. sen. di. xxvij. sequit' q' sicut se habet culpa ad penas: ita opus charitate informātū ad gl'iam: q' cōtrari orū causarū cōtrarij sunt effect'. ij. Pbi. z. ij. d gene. z si vnū ē cā aliciū: oppositiū ē cō oppositi j. Postē. z. ix. Metba. z sicut se bz oppositiū i oppositiō: ita pñitiū in pñitiō. iij. Topl. ij. de celo z mūdo. r. Metba. z. viij. Pbi. S; culpa mortalis ex cōdigno meret pena etnā: q' offendit deum infinitū z priuat aiam bono infinito: g' p los cū ab oppositiō: op' charitate informātū ex cōdigno meret vitā eternā. Et b' etiā pbat auctoritate saluatoris. Mat. xj. dicens. Regnū celo: vīm patit: z violenti rapiūt illud. s. armis charitatis. Et Job. iij. etiā ait. Aqua. s. grē z charitatis quā ego dabo fieri in eo fons aque salientis in vitā eternā. Bpls quoq; ait. ij. ad Thim. iij. Bonū certamē certauit: cursū psumauit: fides

fuauit. In reliquo reposita ē mibi corona iustis: ac: q; reddet mibi in illa die iustus iudex. Non solum aut mibi: s; z bis qui diligūt aduentum ei'. Exemplis etiā cadē vtrūq; pbat. Primū autem exēplū est Richardi nri in quodlibetis vbi ait: q' qñ sunt due substantie pñtē simul z pñtē portionate: quarū vna ē maxima: alia vero minima: illa minima accipit dignitatē marie. Un' cū aqueticiū: ab due z padī pueniunt ad mare nō ampli' dicunt tales fluij: s; mare: q' maior trahit ad se minorē: z minor recipit ei' vtrūq; z nomē. Et similiter opa nra pñtē diuine grē ē vtrūq; infinite: de cōdigno merent' puenire ad mare vite eterne. Jte si in anulo vni' ducant pñs: nā lapis valoris centū ducatorū: appreciabit ipse anul' centū aureis nō rōne sui: s; rōne lapis di: q' minor recipit vtrūq; maioris. Et panis miter opa nra que de se sunt modici valoris: cōiuncta diuine grē merent' pñm vite eterne. Secundū exēplū ponit pbs. j. Ebbi. di. q' bonū ē potent' malo. Lū g' malū peccati trahit ad pñnam eternā: multo magis op' z bonū charitatis pducet ad vitā sempiternā: imo bona volūtas cū ipa grā z charitate etiā sine alia opatione qñ fieri nō pōt. Un' Greg'. sup. Mattheum ait. Estimatiōe pñi regnū dei nō bz: sed tāto valet qñ habes z qñ potes. Nihil vilius cū emi: nihil charius cū possides. Valuit nāq; Zacheo dimidiū substantie: valuit Petro z Andree dimissis rbeno z nauē: valuit vidue duobus minutis: valuit z alteri calicē aque frigide. S; si fortasse nec calix aque frigide suppetit q' indigēt p beat: etiā tunc securitatē nobis pñat fmo diuinus. Redēptore etem nato celi aues cōtinerūt. Glia in excelsis deo: z in terra par boib' bone volūtaris. Bñ dei nāq; oculos nunq; ē vacua manus a munere: si fuerit archa cordis repleta bona voluntate. Nec ille.

Figurā aut bu' q' deus vtrūq; ope

rantib' dabit vitā. scribit Mat. xj. q' pñ familias pcepit vocari oparios: z dāri vniciūq; denariū. Per denariū aut intelligit vitā etnā. Ut dī in. c. i. iunij. de pñe. di. v. Jdo in aut. de mōa. s. bñe aut dī. Oēs. s. bñfaciētes in xpo vnā mercedē accipiūt. Lū igit ita sit q' deus in b' mūdo nō remunerat oia bona opa nra s; suā liberalitatē. Ut inq't Sco. z Ric. z Tho. ac alij theol. in. iij. di. xlvij. Lū apd deū nō debeat ēē aliqd bonū nō remuneratū: fm Aug'. i. fmo de ad heremias. Ergo debem' psumere z p cōtētere: q' p hāc vitā sine dubio habebim' eternā p remuneratōe bonoz ope. Et b' ē qd dicit Seneca. lib. Tragediaz in bercule theol. c. xxvj. inquit. Nūq; stigas fert ad vmbra indytra v'. Viuite fontes. Nec letbeos seu p amice Vos fata trahēt. S; cū summas eriger bonas Lōsumpta dico: Jter ad supos gloria pandet. Nona rō que dicitur cōmunicatiōis.

Ono pbat cadē p dūfio rōne cōicatiois
sic. Scdm bñm Bona. z. Alex. lōbardū
in. iij. sen. di. i. ar. j. q. vi. z. Ric. nfm eades
di. ar. j. q. iij. z. Alex. de alco i. iij. pte sūme in tra/
ctu de icarnatōe xpi. Et doctore subnlē. f. Jo.
Scotus. ac Petrus de aqla in. iij. sen. di. vii. z. Dio
nisi. c. iij. de angelica hierarchia. Bonū natus
ralis ē supflī cōicatio. Lū g de sū bonū. vt in
quit Plato in. j. Timae. Et Anf. i. lib. Mono
logion. g cōicabit suā bonitatē nob. Quia vnū
qd qd sit se bz ad enitratē ita se bz ad opationes.
vt inqt Lōmēro: sup. ar. Mēro. si g volueri
mus dicere q de nō sit nob cōicatur bonitatē
suā. f. vte cōicet qd qd ē ipossibile. f. qd deus
nō ē bon. cū oē bonū libent cōicet scipz. g. z. f.
Decima rō que d: miserationis. **M**
Eaimo pbat cadē p dūfio rōne diuine mise
rationis. Quātū em sit de misericors co
ta p dāmar septura. Un Bñ. xxiij. c. diē
Jacob deo. Minor sum cū cō miserationibz tuis
Et Exod. x. inqt de Ego sū dñs de facies mi
sericordis in milia bñs q diligūt me: z custodi
unt pcepta mea. Et. xxiij. c. ciul dē lib. i. itez. dicir.
Si dāmauerit ad me. f. p dō: exaudia cū qz mi
sericors sum. Et. xxiij. c. ciul dē. Dñator dñe de
us misericors z demēs: paties: z mltē misericōie:
q custodis misericōiam in milia: q aufers iniqua
tē z sedera atqz patā. Et Deut. iij. De misericors
dñs de tu ē. Et. x. ciul dē lib. i. c. Ego sū dñs de
us tu emulatoz: z facies misericōiam in mltā mi
lia diligētibz me. Et. xxiij. ciul dē lib. c. Judicabit
dñs pplm suū: z in suis suis miserebitur. Et. ij.
Reg. iij. Tu fecisti cū suo tuo misericōiaz magnā
Et. viij. c. ciul dē lib. i. Misericōiam aut meā nō au
ferā ab eo. Et. ij. Paral. xxiij. Inuestigabil mi
sericordia pmissiois tue. Et. ij. El dre. ar. Nō des
relinquet nos de nō: f. indinabit sup nos mi
sericordia suā. z Tob. iij. Fac meū misericōiam:
z suscipe in pace spm meū. Et ciul dē lib. xij. Luz
irac fueris: misericōiam facies. Et ibidē. p fitemi
ni ei: qz fecit nobiscū misericōiam suā. Et Judith
viij. Quia paties ē dñs: indulgentia ei lachry
mis postulem. z sic faciet nobiscū ato misericōia
suā. Et. ij. ciul dē lib. i. De creator: totū creaturē
exaudi me miserū depcāntē z de tua misericōia p
sumentū. Et Job. xxiij. Voc solū f bñ dico in q
cūqz loco misericōie sue. Et p. vi. Misere mei de
us qm ifirm sū. Et p. xxiij. Misericōia tua sub
sequat me. Et p. xxiij. Reminiscere misatio
nū tuarū dñe: z misericōiaz tuaz q a seculo sunt.
Scdm misericōiam tuā mēro mei tu: p boni
tatē tuā dñe. Et. xxiij. Misericōia tua aū oculos me
os ē: z cōplacui in vīrate tua. **M**
T. xxiij. Audiuī dñs z misē ē mei. z. xxiij.
Ego aū in dñs sperabo: exultabo z le
tabor: in misericōia tua. z. xxiij. Sperācē āc
in dñs misericōia circūdabit. z. xxiij. Fiat misericōia
tua dñe sup nos: quēadmodū sperauim in te.

z ibidē. Diligite misericōiam z iudiciū: misericōia dñi
plena ē terra. z. xxiij. Dñe in celo misericōia tua: z
vītas tua vsqz ad nubes. Et. xxiij. Ne longesa
cias misationes tuas a me. z. xxiij. Suscepim
de misericōiam tuā in medio tēpli tui. z. l. Mi
serere mei de: f. in magnā misericōiaz tuā. z. l. Mi
serere mei de: misere mei: qm in te p fidet ania
mea. z i eodē. Magnificata ē vsqz ad nubes ve
ritas tua. **M**
T. lv. Misere mei de: misere: qm cō
culcauit me bñ. Et. l. Trar ē z misere
ē nob. z. l. Misericōia tua sup
vitas. z. l. v. In mltitudine misericōie tue exau
di me. Et ibidē. Exaudi me de qm benigna est
misericōia tua: z f. m mltitudine misationū tuaz
respice in me. Et. l. xxiij. Eito antāpēt nos mise
ricordie tue: qz paupes facti sum nūmis. z. l. xxiij.
Misericōiaz vītatē diligit de. Et. l. xxiij. Oke
de nob dñe misericōiam tuā. Et ibidē. Misericōia z
vītas obuīauerunt sibi. Et. l. xxiij. Misericōia tua
mag ē sup me. Et ibidē. Tu dñe de miseratoz
misericors: paties z mltē misericōie tue z verax: et
l. xxiij. Misericōias dñi in eternū cūtabo. z. xxiij.
Laudate nomē ei qm suauis ē dñs in eternū
misericōia ei. z. xxiij. Qm pfirmata ē sup nos mi
sericordia ei: z vītas dñi manet in eternū. z. xxiij.
Misericōia dñi plena ē terra. Et ibidē. Fac cū suo
tuo f. m misericōiaz tuā. z. xxiij. Apud dñm miseri
cordia. z copiosa apud eū redēptio. z. Sap. iij.
Bñ dei z misericōia in scōs ei. z. Sap. ij. Misere
rer vīm z dissimulas patā boīm p pñiam. et
xy. Tu aut dñe suauis z ver co: paties in mia
disponēs oia. z. xy. Mīa tua adueniēs sana
bit illos. Et. l. xxiij. Pius z misericors ē dñs. et
xy. ciul dē lib. i. Quā magna ē mīa dei: z pñia
tio illi p uertētibz ad se. z. xy. Mīa dñi super
oēm carnē: qz adūciēt enarrare misericōiam dñi.
z. xxiij. Speciosa mīa dei in tpe tribulatiois: qz
nubes z pluuie in tpe siccitatis. Et. xxiij. Misere
rer nri de oim: z respice in nos: z oñde nobis
lucē misationū tuaz. z. l. Memorat sum mic
tue dñe: qm cruīs sustinētes te. Et in eodē. Le
tes aīa mea in misericordia eius. **M**
T. l. xxiij. Preparabit in mīa solū ei
z sedebit sup illud in vīrate. Et. l. xxiij. ciul
dē lib. i. Propterea expectat dñs vt mi
seret nri: z iō exaltabit p cōs nob. Et ibidem.
Plorās nequaqz plorab: misatio miserebitur.
Et. xxiij. Dñe misere nri: te em expectauimus:
esto brachiū nrm in mane: z sal nra in tpe tri
bulatiois. Et. l. xxiij. Lōsolat ē dñs pplm suū: et
pauperū suorū miserebit. Et. l. xxiij. Mīa sempitē
na misē suz tui: dicir. redēptio: tu dñs. Et. l. xxiij.
Derdinē ipi vīa suā: z vir iniqu cogitatioes
suas: z reuertat ad dñm z miserebit ei: z ad deū
nrm qm mlt ē ad ignoscēdū. Et. l. xxiij. diē de
Misericors sū dñs de tu. **M**
T. l. xxiij. Misere. Ego sū dñs q facio mīam

z iudiciū z iusticiā i fra. z. xxiij. ciul dē lib. Misere
bor: coz z educā eos. z. xxiij. Ecce ego p uertētibz puer
tionē tabnacloz iacob: z tēc ei miserebor: z. xxiij.
Zitrat te miserebor tui. z. xxiij. Propitiabor in
qratibz coz: z pēi coz nō ero memor apli. Et i
eodē. c. di. Qui fac mīam i milibz. z. l. xxiij. Si
abiecerit z miserebit f. m mltitudine misatio
nū suaz. Et ibidē. Misericōie dñi qm nō sum cō
sūpti: qz nō defecerūt misationes ei. Et. l. xxiij. ar.
Neqz em i iustificatioibz nris p sternim pces añ
facie tuā: f. i mlt misationibz tuis. z. l. xxiij. ar.
Reducā captiuitatē Jacob: z miserebor ois do
mus israel. z. l. xxiij. Domui israel miserebor: z sal
uabo eos. **M**
T. l. xxiij. Lōuertimī quabo eos. R
ad dñz deū nrm: qz benign z misericors
ē paties z mltē misericōie: z ptabilis sup
malicia. z. l. xxiij. Nō imittet vltia furorē
suū: qm volēs mīam ēreuerteret miserebitur. z
Bbauc. iij. Lū irac fuer mic recordaber. z. Jo
ne. iij. Scio q tu de demēs z misericors eoz pa
ties z mltē misatiois: z i gēns sup malicia. Et
Zach. x. Lōuertis eos qz miserebor coz. Et. l. xxiij.
Mac. iij. Lōgregati sunt vt peterēt mīam dñi.
Et. l. xxiij. di. Nē debitu dimisi tibi qm ro
gasti me. Et. l. xxiij. Misereor sup turbaz. Et
Mat. xv. Misere mei dñe fili dauid. Et fuerit
vba chananee in qbo oñdim dñm iesū cē p m
pēū ad mīam: z inqt dñs cū ait. Misere mei
dñe: z inqt dñs bñ cū addidit fili dauid. Inqt dñs
em de in eo ē mīa ex tribz. Prio a natura diuīa
cui pñia ē misere sp z pēre. Sic em ignis na
turalis bz calorē: z sol splendorē: z mel dulcedinē
sic de naturalis bz mīaz z bonitatē. Un glo. sup
ij. c. Job. inqt. De a natura misericors parat ē
saluare p demētiā: qz nō pōt saluare p iusticiā.
z Dionis in lib. de diu. no. ait. Sic natural p
prias ignis nō ē frigidare: ita nec dei boni nō
bona pducere: f. misere sp z indulgere. Est g de
misericors z p. pmo ex ppietate naturali ad o
q puniret vltia videt qdā mō ab eo alienū. Un
de ope punitiois Esa. xxiij. di. Alienū ē op ab
eo: z iō istud officiū flagelladi: z vltia vltia qdā
mō iuit facit dicēs Esa. j. Deu p solabor super
hostibz meis: z vidicabo: de inimic meis. Ubi
diē glo. Mōre pñ pñs eos bz iūmicos plāgit et
punit. Et ppter ea etiā tarde istud officiū pagit.
vt diē Lix. sup Mar. Op āc miserebū cito fa
cit: qz ē ei pñia. Scō ē misericors ex potētia vni
uersali. Quātū em qz ē maior pñe pñe: tāto
ē ad indulgētiā mag pñ: z qz ē magnimior
tāto ē demētiō. Sic videm in rege magnimo
aialū leonē q pēit pñra. iuxta illd Quidij. i. iij.
de tristibz. Lōpa magnimo fac ē pñra leonē
pugna suū finē cū iacet host bz. Et ibidē. Quo
qz ē maior: mag ē placabil ire. Et facies mo
tus mēs generosa caput. Silr de rege apuz diē
pbo q ē sine aculco. Et Amb. ait. Procul est a

magnimis cupiditas vltiois. Et. l. xxiij. Reg. x. di
Reges dom israel demētes sūt. Et de aialū
vilibz diē Quidij. vbi s. Belup z misere inistat
monēbz vlti. Et qz qz minor nobilitate fera ē
Et iō mltiores mag sūt vindicanē qz vlti: quia
sūt ignobiliores. Un di. Eccl. xxiij. Nō ē ira sup
irā mltier. De igit qz ē oipotes z magnim: iō
ē ad miserebū pmpitissim. Lappē Sap. x. ci di
Misere dñe oim qz oia potes. i. qz tu bñs pos
tentia vniuersalis: iō bñs misericōiam generalē. Et
ecclia ei canit. De q oipotētiā tuā pēdo marie
z miserebū mīaestas. Tertio ē misicors pñes
tudine penninō q pñtudo miserebū augmēs
tauerit cō miserie vlti: f. in creaturē cōmag
notificauit: z apliorē q ad actum fecit. Ipe nāqz
de a pñapio mūdi vsqz nūc nūqz cessauit nec
cessabit vsqz in finē miserie: qz f. m pñ. In cñus
misericōia ei. Qui aut ait. Nunqd obliuiscet mis
serer de: aut in finē misericōiam suā abscedet: qz
dicat. nō. Quia g de eo q sp pñuit cō liberalis
dicim. Iste nescit alit facere pñ cōsuetudinē q
bz altera natura. vlti. Et. l. xxiij. di. de deo dicim. z. xxiij.
qz ē misicordissim z oim miserebū. Un notādū
f. m Alex. de alco: qz in india ē qdā fons rliō na
ture qz ad clamorē boīs pñt. etiā si tacite loquat
magno iperu erupit qz ebullit. z sic ē de fonte
diuine misericōie: qz ad vocē vocat: imo etiā deli
derat erupit z abūdāter seipm effluit bauriedū.
Et iō inqt illud qd habet de pñi. di. j. c. libent.
Libenter i gēco: pmpitē indulgeo: qz misericōiam vo
lo z nō sacrificiū: etiā f. habet originalē. l. xxiij. c. libent.
I pñer āc pñ qz misericōia dei ē ma
e gna qz tuoz mōis. Magnū em aliquid
bz qdruplr. Aut altitudine sic arbor pñ
cera bz mag: aut pñditate sic pute pñdū bz
magn: aut latitudine sic platea lata bz magna
aut longitudine sicut via longa dicitur magna
Et ciul dē mōis misericōia dei bz mag. Est em rāz
alta qz in celū ascēdit: scōs sup mētra remune
rari facit: dicēte pñ. apli deo. Magnificata ē vsqz
ad celos misericōia tua: z pñ. xxiij. Dñe in celo mi
sericordia tua. Est rā pñda qz vsqz in infernū
descēdit: z scōs pñes inde educit. Un qlibet eo
rū dicit ei pñ liberationē cūz eodē pñ. Misericōia
tua mag ē sup me: z cruisti aīam meā ex iferno
inferiori. Itē rā lata qz in toto mūdo se expādit:
dicēte pñ. Misericōia dñi plena ē fra. Est qz rā lō
ga: qz ab cñno icēpit z vsqz in cñnū durabit. dicē
te eodē pñ. Et misericōia ei ab cñno vsqz in cñnū
sup timētes eū. Possūm qz dicere qz misericōia
dei ē qdruata. i. qz tuoz āgulos bñs. Pñm ē qz
patōrē longanimis expectat: vt diē apls ad Ro.
ij. Et Esa. xxiij. di. Propterea expectat dñs vt mi
seret nri. Secūd est: qz penitētiā statim z qz
cñsūqz penituerit recipit: z ei indulget. Et. l. xxiij.
lio. xxiij. Tertio qz oim patēs ei ampli in vlti
onē nō recordat. Ibidē. Quār. quia ipm a cas
su custodit dicēte pñ. Custodit dñs omēs qui
B B 4

corruunt: et igitur omnes eliso. **T**
Secundo ipso est misericors inquitur boni
banctia proprietate ad misericordiam. De qua
ber et modo. Primo ad vinctum interna. De qua
dicit illi pater. Unus te deo deo oleo. Sic ei
res q erat rigida vinctum efficit mansuetas de
qui puer erat durus et terribilis factus est in virgi
nali ventre tanq quada suau vinctum dulcis et
mansuetus. Et ideo ipse dicit inq. Esa. li. Spiritus
dñi sup me: eo q venit me. Secundo hanc mansue
tudine bz et stirpe pnia. Sicut em est radice ita
et fructus. Ad Ro. ii. Ipse aut dñs fuit de stirpe
per radice David qui fuit magne misericordie et
mansuetudinis. vñ d ipso dicit. Macha. ii. David
in sua misericordia cōsecutus est sedere regni in sella.
et Esa. li. Misericordia David fidelis. Ergo et ipse
hanc mansuetudine et misericordia pertrahendo be
reditauit. Et propterea ipa cananea: et etiā ceteros
fidei illūinat dicit ei. Luc. xvi. Iesu fili David
misere mei. Et notū dū q inuocant cū noie filij:
vt magis inuocet et b noie ad miserēdū. Quia f3
p bñ. q. Rbero. Iuvenes et filij sūt cōiter magis
misericordes q pñes et senes. Tercio hanc mansue
tudine bz et singulari experientia. Molestia enī
morbi medie tribus modis scire pōt. Aliqñ p suā
sciam theoreticā: tūc isfirmus ē multū misericors.
Aliqñ p qñdā practicā et exercitationē longam:
et tūc ē magis misericors. Aliqñ p experientia qñ i
pñia psona infirmitates plurimas expē est: et
tūc ē maxie misericors. Et ideo bonū ē vt aliqñ me
dicus isfirmus vt isfirmis cōpariat. Un dicit cōiter.
q nō deberet eē aliqñ iudex malefactorū q nō ha
buerit qñtus: ictus torture nec aliqñ isfirmus
vd medie q nō fuerit aliqñ isfirmus: vt ei dici pos
sit illud Eccl. xxi. Intellige q sunt primi tui et te
ipso. Ad pñdicta aut pōt dari exēplū qd accidit a
nō mñs āmis circa in qdā castro ciuitas augu
stane: vbi qdā inqñsitor fecerat pontē ad torturas
qñdā feminā pedissequā vitoris comitū illi ca
stra: ipso comite absente. Quēvis torture pñessa est
se iussit ad ludū diane: et multa alia mala fecit
se. Un pñdenata fuit ad mortē ab illo inqñsitore.
Reuerso autē comite: dū ei vixit: ei b dñssit: p
dictus comes pñxit ad carcerē et inqñgauit illū
lam mulierē vñū q a tēnt illa q pñessa fuerat. Be
illa rñdit q vñs: q vt tōmētorū illa affirmasset
dicens q etiā dñssit q deo nō erat deo. Tūc ipse
comes pñxit ad inqñsitorē: dixitq ei. Intellexi
pedissequā vitoris mee eē hereticā et morti adiu
dicatā. Un qz diligo iusticiā sum pñtē q com
burat: dñm oēs aliq q eius dēcrimatis sunt rei
pariter perimant. Lui ille rñdit. Sū pñtē. Tūc
comes q iso: mauerat pedissequā illā quō dice
re debebat: fecit venire ipam de pñsensu inqñsitorū
ipso: et eā inqñgauit. vñū ad ludū diane iussit
et: pñeros occidit. Lui illa rñdit q sic. Eri
terrogata cū qbo loco iussit: et talia mala fecit
se: rñdit Ille frat q ibi sedet erat meqñ et cū mul

nis aliq̃ Tūc ille comes fecit ip̃m inq̃sitorē ab il
 la accusari ad torturā poni. Qui tādē vi tormē
 toꝝ ꝑfessus ē se iussit ad ꝑdictū ludū: ꝛ ip̃a ma
 la fecisse de q̃bꝫ accusatꝫ fuerat. Quo facto ille
 comes cū mori adiudicauit. Ille autē inq̃sitor
 de culeo deposuitꝫ rogabat ip̃m comitē ne cū oc
 cideret iurās qꝫ cruciatu tormētoꝝū talia dixisset.
 Tūc comes dixit ei. O scelerate: etiā famu
 la mea vi tormētoꝝū talia ꝑfessa ē: ꝛ tūc cū vitu
 perio cū expulit de ꝑtibo illis. Reuertēdo autē
 ad ꝑpositū n̄m dico qꝫ qñ aliq̃s medicꝫ ē bonꝫ
 theoricꝫ ꝛ practicꝫ: ꝛ infirmitates in se expeꝫ tunc
 ē magꝫ misicors. Deꝫ autē añ incarnandꝫ suā in
 firmitates n̄as corpales ꝛ spūales cognosce
 bat ꝫ cñā sapiētiā suā: q̃l ꝫ qñdā theoricā. Et
 iō tāqꝫ ꝑf benignissimꝫ multū erat misicors: dī
 cēte ꝑs. Quō misereꝫ ꝑf filioꝝ misereꝫ ē dñs n̄
 mētibꝫ: qm̄ ip̃e cognouit figmētū n̄m. Recor
 datꝫ ē qm̄ puluis sumꝫ: hō sic fenū zē. Post in
 carnandꝫ vō scuit ꝫ qñdā practicā ꝛ exercitati
 onē longā: qꝫ trigintatibꝫ ānis circa infirmita
 tes n̄as tā corpales q̃ spūales sanādas practi
 cavit ꝛ se exercitauit: ꝛ sic maiorꝫ misicōie opa ex
 hibuit. Bar. x. Qui ꝑrāsūt bñfaciēdo ꝛ sanādo
 oēs opp̃slos a diabolo zē. Tādē scuit ꝫ exꝑien
 tiā: qꝫ expeꝫ ē tēptandꝫ: famē dolorē ꝛ mortem.
 Et iō factꝫ ē marie misicors. ad Heb. iij. Non
 em̄ habemꝫ ꝑōtificē qꝫ nō possit cōpani infirmita
 tibus n̄is: tēptatū aut ꝫ oia zē. Et eiusdē Ep̃le
 v. c. Didicit ex his qꝫ passus ē obediētiā iuxta ill
 lud i. j. Enay. Nō ignara mali miserꝫ succurrere
 dilco. Et iō ip̃e dñs ꝛ inq̃rū deꝫ ꝛ inq̃rū hō est
 plenꝫ misicōia ꝛ pietate. De qꝫ etiā dī: Lu. j. Et mi
 sericordia eiꝫ a ꝑgenie in ꝑgenies timentibꝫ eum.
 Et ibidē. Per vlcera misicōie dei n̄i. ꝛ Lu. vj.
 Estote misericordes sic ꝫ ꝑf vester celestꝫ miseri
 cors ē. ꝛ Lu. xv. Misicōia morꝫ ē. ꝛ ad Ro. ix.
 Misereboꝫ cuiꝫ misereor: ꝛ misicōiam ꝑstabo
 cuiꝫ misereꝫ fuero. Jg̃it nō ē volēꝫ neqꝫ currēꝫ
 miserēꝫ dei. Et. ij. eiusdē ep̃le. Lōdulus deꝫ oia
 in incredulitate: vt oim misereat. Et. ij. ad Lo. j.
 Bñdicitꝫ deꝫ ꝫ ꝑf dñi n̄i iesu xpi: ꝫ misicōiam
 ꝛ deꝫ totꝫ ꝫ solatiōis: qꝫ ꝫ solat nos in oī tribu
 latōe n̄a. Et ad Gal. vj. Quicūqꝫ hāc regulā se
 cui fuerint: ꝫ sup illos ꝛ misicōia. Et ad Ep̃b.
 ij. Deꝫ qꝫ diues ē i misicōia. Et. j. ad Tbim. j. Mi
 sericordiā ꝫ secutꝫ sū: qꝫ iḡrās feci. ꝛ ad Titū. iij.
 Scdm̄ suā misicōiam saluos nos fecit. ꝛ ad He
 bre. iij. Adeamꝫ qꝫ cū fiducia ad thronū gr̄e vt
 misicōiam ꝫ sequimur: ꝛ grām iueniamꝫ in auri
 lio oportuno. ꝛ Jaco. ij. Misicōia superaltat iu
 diciū. ꝛ Jaco. v. Misericors ē dñs ꝛ misicors. ꝛ
 j. ꝫ. Bñdicitꝫ deꝫ ꝫ ꝑf dñi n̄i iesu xpi: qꝫ em̄
 magnā misicōiā suā regenerauit nos in sp̄m vi
 uā. Et in ep̃la iude dī. ꝫpos vos in dilectōe sal
 uare: expeḡtātes misicōiam dñi n̄i iesu xpi i vi
 uā. Jg̃it deꝫ ē tāte misicōie ꝫ cñā. U
 f. fecto sperare possumꝫ: qꝫ hō aliqñ offē

derim: tñ nob peccet et miserebitur: q: scriptū ē p̄. cel
lij. Quamvis dñs vivens: et misericors ei⁹ sup
oia opa ei⁹. Et Ezechiel. xviij. dicit. Nolo mortem
peccatis s; vt magis convertat et vivat. I. ad vitam
etnā. Jō dicit theol. an. iij. sen. di. xviij. maritime
Ricnē ibidē. ar. ix. q. ij. Et scis Bona. an. eadem
di. gre. ij. ar. i. q. ij. Et bris Tho. an. iij. gre sume.
q. lxxiij. arti. i. t. in. iij. dist. xviij. arti. iij. q. iij. q.
null⁹ ē finis: null⁹ ē numer⁹ revertēdi ad peni
tentia. S; si sine nūero et infinites si possibile eēt
q̄s peccaret: sp̄ cū penitentiā de⁹ reciperet. Jō scriptū
ē. xviij. q. vij. c. bis q. t. de peni. di. i. c. multiplex. s.
bis aut. q. misericōdie dñi: nec mēsuras ponere pos
sumus: nec tpa diffinire. Ea. ppter cū ille p̄m⁹ ho
mīda chain traditor: fratris sui Abel dixisset
Bēn. iij. c. Maior ē iniquitas mea q̄ reverētia me
rear. Dic glo. ordi. Mēris chain q: maior est
dñi misericōdia: q̄ oim boim miseria. Et fuerūt ver
ba Aug. Et iō dicit David ps. cv. Confitemini
dño qm bon⁹: qm in seclm misericōdia ei⁹. Et q̄bo
oib; p̄dudis q̄ si de peccis nris p̄fessi fuerim⁹ mi
sericors de⁹ nō ad vitā nos p̄ducet eternam.

Undecima rō q̄ d: exemplificatiōis.

¶ Undecima rō idē p̄bās dī: exēplificatiōis
v. Dicit em̄ Tullī in rhetorica noua lib.
iij. c. j. Exēpla testimoniōrū locum obri
nent: q̄ vt testimoniū sic exēplū rei p̄sumāde cō
sumit. Et aucto: doctrine rudiū lib. ij. dicit. Re
bus et exēplis illa informatio v̄a ē. Un̄ dī q̄ ma
gis mouet facta q̄ v̄ba. vt notat in l. de q̄bo. ff.
de legib. et in l. ea que. ff. de p̄rabē. emptio. S; dī
p̄p̄at maximis p̄cōrīb: q̄ et nob̄ p̄cet. Vbi
em̄ ē eadē rō debet ēē eadē determinatio. l. illud.
ff. ad l. aq̄l. et l. nicio. ff. de v. oblig. l. j. l. de liber.
p̄tate. vel etbe. et c. r̄s̄lato. extra de p̄stitu. Et de
silio idē dī ē iudiciū. Ut notat in l. suis lega
tio. ff. de legatis. iij. et in l. loc. s. si fund. ff. si lict
ui. vendic. et in l. si libellū. l. de diuersis rebus
Un̄ bonū ē argumētū a silio. vt dicunt p̄bi in q̄.
Topi. Et habet text. in l. nō p̄nt. et in l. sequenti.
ff. de legi. et l. eodē. l. leges. la. j. et c. inf̄ ceras de
rescrip. et inf̄ cop̄alia. de t̄rāsla. ep̄i. et c. venerabi
libo. de sen. et li. vj. et c. in causis. vbi text. ad litte
rā. de re iudi. Cōsiderem. q̄ sup̄ oīs p̄cō: eo qui
vnq̄ reuersi sūt ad dñm: v̄t: recepit eo: et nul
lum inuenim. ab eo fuisse repulsum. Quis em̄
nō putasset Magdalēnā damnadā. p̄ē magni
tudine scelerū: cui tñ remisit dñs oīa p̄cā. Luc.
viij. Quis nō putasset Zachēū damnadū: frau
dantem paupes: et pessimū publicanū: q̄ tñ sal
uus fact. ē Luc. xix. Quis nō credidisset illā mu
lierē dephensam in adulterio debere acoge sen
tentiā dānariōis a x̄po: cui tñ benign. redēptor
nī dicit Job. viij. Nemo te p̄dēnauit: neq̄ ego
te p̄dēnabo. Vade in pace et ampli. noli peccas
re. Quis vnq̄ cogitasset de latrone q̄ cū in cruce
ēst: p̄uersus ad dñm dicit. Dñe memento mei dū
veneris in regnū tuū. Qui misico: s dñs nō dī

tit. O malefactor latro: tu ne densisti: blasphemasti: et vix ad vltimū vixisti in peccis p̄suerasti: et modo venis petis. S; r̄ndit. Amē dico tibi: q; hodie mecum eris i paradiso. Lu. xxiij. Ubi cū papa ibi roma. vt notat Ambrosia in .c. p̄nti de p̄ben. et dī. t. in .c. scire. vij. q. j. Inno. in .c. ego cū. de iurcurā. t. c. q. d. cū. xxiij. q. j. t. id illo die fuit latro in paradiso q; fuit cū xpo. P̄terea multa alia cēpla i hūic m̄lōe dei habem⁹. p̄pter q; merito possum⁹ sperare q; t nob̄ veniam p̄stabit. Un̄ legi in vita scti basilij: q; erat vir q; dam venerabilis noie Eradi⁹ filiā vnicā hūc qm̄ dñō p̄secrare disponebat. S; diabol⁹ vñ d̄ seruis Eradi⁹ in amorē pudle i flāmauit: q; ad maleficiū accessit: quē cū qdā ep̄la malefici⁹ ad dīa; bolū misit et sup̄ sepulcrā gentilis cuiusdā de nocte stare iussit: et vocare diabolū. Qd cū fecit; sc̄t venit diabol⁹. Et eadē iuūis renūciavit xpo et baptismo p̄ lram manu p̄p̄ia factā: p̄mittēs se sp̄ suū illi⁹ remanere. Et diabol⁹ iurauit anīmū pudle i amorē iuuenis: ita q; accepit eū in vxorē. Et cū nūq; iuuenis igrediet̄ eccliam puella h̄ scire voluit: et iellexit q; se dederat diabolū. Un̄ puella ad sctm̄ Basilium accessit: q; intro i gavit iuuenē si ad dñm veller redire. Qui dixit: velle; nō possum p̄ qndā p̄missionē tē. Et si i gnauit cū signo cruci: reposuitq; in clausurā: q; audiebat voces demonū. Visitauitq; cū ter basili⁹: et eadē cū duceret eū ad eccliam p̄ manus ecce diabol⁹ venit ad eū et app̄hendēs illū conabatur eū de manu basilij euellere. Et dixit diabol⁹: P̄iudicas mihi basilij: ecce sc̄ptū d̄ manu sua qd mihi fecit. Tūc oēs q; aderāt dixerūt k̄ndes son. Et basil⁹ dixit ad diabolū. Nō cessabim⁹ orare donec reddas sc̄ptū. et orāte basilio et cēdēt in celū man⁹: ecce charta p̄ aerē delata ē: et ab oibo visa venit: et ip̄sita ē in manib⁹ basilij: qm̄ suscipiens dixit iuueni. Cognoscas bas lras frat̄. Et ille. Nec sunt lre dixit. Et frangēs basilij us scrip̄tū p̄dixit eū ad eccliam et dignum fecit sc̄o misterio. Et hū iustruēs et regulā sibi dāns reddidit m̄lici et remissionē accepit tanti sceler⁹. Aliud habem⁹ eccl̄i in vira sp̄az de qdā meretrice que appellabatur tharsis: p̄pter cui⁹ pulcritudinē et amorē multi oculi fuerūt. Ad quā sanctus Pafnū⁹ iuit cūq; puertit. Ad cui⁹ exortationē cōbussit om̄es vanitates suas in platea publica: vt daret eccl̄i hīs cū q̄to peccauerat: vt et ip̄i agerent penitentiā de peccatis. Deinde sc̄us Pafnū⁹ cū in cellula qdā rediuit. In q; ei dabatur qualibet die paululū panis et aque p̄ quandā fenestram. Cum ergo tribus annis fuisset inclusa p̄fectus est Pafnūsius ad sanctum Antonium: cui multa a deo reuelabant⁹: vt ab eo inquireret si de⁹ illi meretricia peccata dimisisset. Quibus auditis sanctus Antonius cōuocauit discipulos: p̄cipiens eis vt illa nocte orarent. Stanm⁹ abbas Paulus maior discipulus

Quoniam vult in vobis locum pocius ac pulchrum
vobis amari quia vobis vinctus pulcherrime
fuerit amantissimus. Cumque Paulus diceret
Tunc est magister mei Antonius audire voi
et dicens. Tunc est Antonius sed et barba me
pocum. Quod cum mane audisset Paulus
cum gaudio discessit illas meretricem eduxit de
cella post quodcumque duxit pergit ad domum. Et
in hac meretricem venicam est illud dicit salua
mea nostra. Idcirco. et c. dicens. Idcirco
et publicam pocius vobis in regno celorum. Idcirco
et alia templa que dicit noster ostendit nobis
et parat est facere nobiscum misericordiam ponunt
Ius. et c. ubi marmuribus iudicio de ipso
pocius respicitur et manducabat cum illis. Di
xit parabola de illo qui habet. cum oues cum
gredisset vna dimisit nonaginta nouas in desertum
tunc tunc ad illam que perierat et inuenit eam. Et
cum inuenisset eam imposuit super humeros suos
gaudio et veniens domum conuocauit amicos et vi
ciosos dicens. Congratulamini mihi quia inueni ouem
meam quam perierat. Sic posuit alia parabola
de muliere habente decem dragmas: quae si per
derat vnam dragmam: accendit lucernam et
pergit diligenter donec inueniat eam. Et cum inueniret eam
vocat amicos dicens. Congratulamini mihi quia
inueni ouem meam quam perierat. Et ideo postea sub
iungit saluati noster. Iam dico vobis. Gaudium
est angelis dei super vno peccatore penitentem agere. Di
xit autem Alexander de alex. super Lucas alioquens
dñm Jesu. Quod donec Jesu dicit te inuenisse dñm
nati naturam quam caro per te redemisti et comparasti
hunc tuum sanguinem precioso. Et respondit quod ipse dñs Je
sus loquitur morte amantem aliquam rem vehementer
et amorem: atque eam habere desiderantem. Quam
cum ad se fuerint et comparauerint: licet magno
preco: videtur quod eas quasi per nihil habuerit et eis
donata sit: atque ipsam inuenit.

¶ Quod pulcherrimum exemplum misericordie di
vine ponit idcirco saluator eodem dicens.
¶ Domo quidam habuit duos filios: et di
xit adolentior et illis pater. Pater da mihi por
tionem substantie que me contingit: et diuisit illis sub
stantiam. Et non post multum dicit congregatis oib
adolentioribus filiis: egredere pater est in regionem longin
quam: et ibi dissipauit substantiam suam in uicidolus
nolens. Postquam autem consummavit oia: facta est fame
valida in terra: et ipse cepit egere: et abiit: et adbe
sit vni cuius regionis illi: qui misit illum in villam
suam et pascere porcos: et cupiebat implere ventrem
de silis porcorum: et nemo illi dabat. Ipse autem se
reuerens dicit. Quam meretricem in domo patris mei
abundantius panibus: ego autem hic fame perire. Surgat
et ibi ad patrem meum: et dicam ei. Pater peccavi
in celis et coram te non sum dignus vocari filius tuus.
Fac me sicut vnum ex meretricibus tuis. Et surgens
venit ad patrem suum. Cum autem adducere a lege esset:
vidit illi pater: et misericordia motus est: et occur

rens corripuit ad pedes eius: et brachia posuit ad
collum eius osculatus est eum. Dicitur et filius. Pater peccavi
in celis et coram te non sum dignus vocari filius tuus.
Dicit autem pater ad filium suum. Cum pater
se filium suum et idcirco illi: et daret anulum in manu
eius: et calciamenta in pedes eius: et adducere vinum
laginam et occidit: et manducavit et epulauerunt
quod dicit filius meus mortuus fuerat et misit: penitus et
inuenit est. Et quod pater qui recepit eum reuertens ibi
et occurrens ei. Iam pulcherrimum et brachia ei. Am
plexus est et oscula sunt signa amoris et pacis. Iam
bonorabilis: quod fecit ei idcirco filia prima: hoc est in
nocentia et gra. Et dedit ei anulum. Idcirco donum: et
fuerit bene egrediens: et calciamenta in pedibus. Idcirco
vera aduersa. Iam gratiam: quod fecit parari vinum
laginam et dicit. Idcirco aduocatus et epulauerunt. O
pater reuertimini ad patrem vestrum celestem. Dec
em parabola secundum Hieronimum in epistola ad Damasium
papam de filio perigo et ponit de vobis. Dicit enim
paterfamilias est de cuius filii iuniorum sedentes
perdo: quod eo iuniorum intellectu: nam maledictus puer
cuius animum. Eia. lxxv. et c. Paulus. q. q. vii. discendit
a patre suo. Idcirco gra dei: preter in regionem longin
quam. Idcirco regionem perdo: propter quod de dolo: est a
re. iuxta illud Prover. xv. Longe est dñs ab im
pio. Tu igitur existeris in hac regione perdo: et sumas
non oibo bonis paternis. Idcirco gratia diuinis et
fructibus: cepisti egere ad mortem: quod verum est illud
quod scribis perdo. lxxv. Ecce quod elongat se a te peribit
Existeris igitur in hac deserta regione perdo: adbeisti
dñi regionis illi. Idcirco dracholo: qui est princeps tui
brachii et vicius. Ad Ephe. vi. Qui misit te pascere
porcos. Idcirco sensualitate et concupiscentias. In quo
officio cepisti laborare fame. Bona enim tua desine
bar: non dñs panem illum de quo scriptum est Job. vi.
Ego sum panis viuus quod de celo descendit. Si quod
manducauerit et hoc panem viuet in eternum. O igitur
scelerate peccator: quod tunc diu moraris in regione
horribili perdo: reuertere ad patrem tuum et
dic. Pater peccavi et c. Ipse enim te inquit Pater
Rauenas in quodam fructu si dicit tibi. Discede ma
ledice fili: quod me dereliquisti. Non dicit. Quid fec
isti de substantia mea: sed te penitus amplexabitur
et in sinu suo dulcis recipiet: dicens filius meus. Id
circo cito pater stola prima. Idcirco gra et fructus oib
quod an bebat. Secundum enim Ric. i. iij. di. iij. ar. vii
q. ii. Et dñm Tho. i. iij. pre sume. q. lxxv. ar. v. et
vi. et i. iij. di. iij. ar. iij. q. ii. et Bler. de alex. i. iij.
pre sume. i. tractatu de penia. Et scilicet Bo. i. iij. di.
iij. ar. ii. q. ii. Licet bona facta in peccato mor
tali non viuificent: quod postea veniat ad charita
tem et gratia dei: tamen bona facta in charitate: licet postea
quod peccet mortaliter: et per penam mortificetur talia bo
na: si quod postea reuertatur ad dñm. Illa bona vi
uificant: iuxta illud poenitentium. Illa reuiscuntur quod mor
tificata fuerint. Quare si penitentem quod mortua nata fuerit
Et ideo perdo: quod per penam mortale perdidisti omne
meritum laborum vestrorum: quo ad vitam eternam

reverti ad patrem vestrum celestem remittendo penam et
ipse vobis via bona restituit: in illud. Iohannes
q. ubi dicit dñs. Reddo vobis fructum quem co
muni locustis: habet vobis preciosissimum animum
suum sibi firmare. De quo dicit ipse dñs. Oia. q.
Desolabo et mibi in fide. Currit igitur ois et po
nitur vni a patre suo quod vobis non recipiet et meri
tationes: sed et dilectissimos filios. Ipse enim est
misericors: et si vni vocat iustitiam: patet ad
penam. Idcirco. Et quo exemplo possumus firmis
credere: si ad dñm perueni facimus? Ipse saluabit
nos. ubi ipse dicit Zach. i. Cuiusmodi ad nos ego
perueni ad vos. Et si sufficit per videri rursus.

¶ Duodecima ratio que dicit passionis. Et
¶ Undecima et vltima ratio est passionis.
¶ Quando enim quod per nobis solui debemus
nostrum possumus sperare nos esse libe
ros ab illo debito: quod bona fides non
parit ut idcirco bis in gal. Idcirco bona fides. Idcirco reg. iij.
no. et fact. l. obo. Idcirco penia. Idcirco igitur dñs noster
Jesuo ipse super banchum sol crucis solatus posuit
nostrum redemptionis sanguine suo precioso et abluit
peccata nostra iuxta illud Apo. i. Ipse dilexit nos: et la
uit nos a peccatis nostris in sanguine suo: preclaro spe
rare possumus eternam salutem. Et si est quod dicit Job.
iij. Sic de dilexit mundum: et filium suum virginem
daret: ut ois qui credit in illum non pereat: sed beatus vis
eternus. Quod igitur credere possumus quod de vobis
nos dñat: per quod saluandis dilectissimum vni
versum suum tradidit in mortem. Audiat quod dicit de
pater Eia. iij. Propter sedem ipsi mei posui illos
Et ad Roma. vii. dicit apostolus. Propter filio non
peperit: sed per nobis oibo tradidit illum. Quomodo
igitur credemus quod debeamus ire ad penas eternas
iserni: cum ipse de peccatis nostris penitentiam fecerit.
iuxta illud Eia. iij. Vere lagueris nostros ipse
tulit: et dolores nostros ipse portauit. Ipse vulne
ratus est propter iniquitates nostras: attritus est
propter scelera nostra. O deuoti christiani considerate
paulisper. Si per inimicis suis tam horribile mor
tem passus est ipse: ne irret ad isernum. iuxta illud
ad Roma. v. Cum adhuc inimici essemus: ipse per
nobis mortuus est: quod credimus factum: cum esse per
nobis amicos suis quod ei fuimus: et cum columbus: ne in
manibus dracholicas peniam. Profecto non est cre
dendum quod dñs noster Jesus ipse velit preciosum
sanguinem suum inaniter esse effusum. Idcirco merito
possumus de salute nostra sperare. Et propterea arguit
apostolus vbi. d. Si ei cum inimici essemus reconcilia
sumus deo per mortem filii eius: multo magis reconci
liati salui erimus in vita ipsius. Quapropter credas
mat Bern. in fructu de passione dñi dicens. Quis
non rapit ad spiritum salutis: dum videt caput inclina
tum ad osculandum: brachia extensa ad amplecten
dum: lacus agni ad diligendum: pedes dauid affixos
ad vobiscum permanendum. Et ideo perdo: obstina
ti aspicere in crucis pabulo dñm vestrum damna
tem et vos ad penam vocantem. De quod dicit Bern.

ubi d. Adhuc in alio orat et ab eis videtur
voci magis damantem ab eis audire. Damantem
in lacrymas addidit: vbi d. et dicitur. Qui d
ad eis damantem non dicitur. Quoniam et fructus
portat lacrymas sepulchro huius. Damantem d. de
munt: et dicit illis quod sepulchrum. Idcirco. et c. Rem
tunc reuertens sanamus: reuertens reuertens et in
tuamur te. Et dicit. Idcirco. Reuertens ad me et
ego saluati eris. Reuertens ad me quod si penam co
ue et meritis tua magis nimis. Idcirco. Qui iust
co vobis. Idcirco. Qui si per banchum crucis. Idcirco
et c. Qui banchum vobis. Idcirco. Qui si banchum
per. Idcirco. Qui diligere me diligere. Idcirco. Qui
Qui dñs iniquis. Idcirco. Qui dñs. Qui videtur
eodem. Qui te solabit. Idcirco. Qui sit passus
bonum: et pono aliam meam per oibo meo. Idcirco. d.
Qui si resurrectionem et vitam. Idcirco. Qui si me re
tineat et vita. Idcirco. Qui si me. Idcirco. Qui
videt mundum. Idcirco. Qui si Jesus nascentem per
mortem. Idcirco. d. Ego enim saluati eris dulcis: et dñs
bo nobis gratia mea in banchum: et eterna gloriam in
futuro. Idcirco quam te.

¶ Iam quia post pascha de sepe penia iserni.
Sermo. xij.

Olletur de fra vita et
Eia. iij. ar. iij.
¶ prius Be. vii. et in epistola occurrunt
serie. Inquit deo dñs per. Idcirco. Lo
gitati vras meas. Idcirco iserni tui
denote: et perdo pedes meos in testimonio tuo.
¶ Hoc igitur est valde saluiferum aiato: sepe recogita
re et etiam calamitatis. Un legi quod cum quodam scola
rie intrasset religionem predicatorum: vni magis dñs
cuius loci et c. cum visitauit: rogauit quod ut non loqueret
ei si aliquid quod faceret ad ipsius questionem. Cui ille ait
Sicut pater: si rogo ut amorem meum cum intraret: co
mitem vram quod est valde pulchrum: et locum vram cui
culatra est valde mollis: et cooptura delicata: et val
de ornata: cogit: quod camera habebit: et quod cul
trata: et quod cooptura in iserno. Dabitur enim le
cui ignis ardet: et culatra et mibi: et cooptura vi
perat: et scorpionum. Que vbra tunc cogit: et c. sic
igressus est: nec camera intrare nec lecto descendere
valens compulsum est religionem intrare. Bli. d. scilicet
religiosus cum dñs mibi ad questionem cuiusdam
pulchri iudicis: videtur quod cum sciret non posset ro
gare: cum ut cum ispietret sua merita tam speciosa: se
cogitaret quod magnam dñm esse suam pulchra me
bra esse pabulum etiam iserni. quod ille faciens mibi
preparat et bonum religiosus est effectus. Legi enim quod
quodam scilicet per dñm quidam quod non posset scire per suam
Si si potest bene lacrymas: per oculos tuos ad su
um iserni: et ad videri ad gloriam a quod pater de
malum. et isto modo debet. Et ideo per quod d. gaudeo per
radisi fructum fecimus: et vobis ad dei amorem fec
ti aient. videtur quod oportet dñm de penia caritatis et
etiam supplicia pertractare. Vera est enim sententia. Idcirco
in epistola sua. epistola. vii. di. O dicit peccare bonum

ruina amore: Oderit peccare mali formidie po-
ne. *Ungli* q. in georgias inq. l. q. Felix q. po-
tuit reris cognoscere causas. Atq. met' oēs t. in
erosabile fatum. Subieat pedibus strepidū q.
adertis. auari. t. *Lucan* in. iij. inq. Felix q. po-
tuit mūdi vitare ruinā. Quo iacat id. sare loco.
Null' autē p. sare qd. de ipso futu. sit post hanc
vitā: vt inq. *Salomon* *Ecl. ix.* Et id. sp. time-
re debem': ne ad ifernales cruciat' defecdam'.
Jo. dicit saluator: nē *Luc. xij.* Timeat eū q. post
q. occiderit corp' b. p. dē mittere in gebēnā. vñ
Lassidus eplaz. *li. iij. inq.* Semp bonū genit'
si celestis mer' bñanis mēto apponat. Exeplū
paruit in bñ Bug. qui inq. in li. p. sessionū: q. in
fern' puerit ipm ad deū. *Diū* q. *Micro* ad *Eu-*
stochiū scribens dicit. Ille igit' ego q. ob gebēne
menū: tali me carere dñauerā tē. Et id. cū exem-
plo maior' debeant formidare minores ar. in. c.
li. q. vñ. q. j. t. in. c. si *Paulus*. *xxij. q. v. t. xliij. di.*
c. dispensatio: vbi d. Si electiois vas formidat
t. damat: qnto magis cuiuslibet exiguo meruēdū
est. debem' etiam nos horribilia iferni tormēta
formidare. Nā stultissim' vt inq. *Brest. li. j. ma-*
gnoz moralū. *c. xxij.* ille ē qui nō timet terribi-
lia que supra hoīem sunt. Talis igit' timor facit
hoīem ad dñs pueri. Et ad b. possum' applica-
re dictū *Quidq. li. q. de pēto epla. q. di.* Accipi-
tres meruēs pēnis trepidantibz ales. Buder ad
bñanos fessa venire lin'. Et id. vt obstinati pec-
catores de manibz dyaboli: t. a porta fugiat ifer-
nus: ad dñs redeat fimonē faciem' d. septe mari-
mis afflictionibz q. habebūt dñati in iferno.

De prima afflictione que dicitur recordatio
amissionis.

Prima igit' afflictio quā bñt damnati
in iferno d. recordatio amissionis t. ca-
rēte visionis diuine: de q. dicit dñs p.
psalmistā. *Iurauī in ira mea si tēroibz i requiē*
meam. t. Mat. xxij. Nemo viroz illoz gustabit
cenā meā. Nec em̄ reges et cenā ē visio t. fructio
dei: q. dñati i eternū carebūt bñis i ea penniter
epulāto. Recordat' autē q. paucio labore porue-
rūt vitā cōseq sempiternā: t. q. p. minio gaudio
pūis vite qd. vt vapor sumi euauit: ad efna
illas penas puerūt. Et becest maior afflictio
quā habent ipi dñati: cū videāt se puatos i eter-
nū dulcedie paradisi: vt dicunt oēs *theo. in. iij.*
sen. di. vñima. Et id. q. si dñati possent p. pe-
nitentiā pseq vitā eternā: sine dubio tantā austeri-
tatē facerēt q. oēs mirarent. Legit em̄ i vitas pa-
trū: q. cū qdā sanct' pater obuisset demoni: iter
alia dicit ei. Quid faceres si adhuc ad regnū p.
dñi redire posses. Rēdit demō. Si habere ha-
bilatē ad bonū: t. simul carnē t. ossa sic tu vellē
q. milites in die vsq. ad diem iudicij caro mea
minuatim t. mēbratim iaderet: t. in puluere re-
digeret: dūmodo sic faciendo ad regnū britudi-
nis in quo semel fui redire possem. Est ergo inq.

diabol' cruciatu recordatio amissionis pūe co-
lestia. Unde *Bug.* ait. q. damnati mallent deū
in penis inferni videre q. esse extra penas t. ip.
sum nō videre. Et *Lbyr.* sup. *Mattheū* omel.
xxij. inq. Due pene in inferno sunt agnis gebē-
ne: t. casus glie. Nouim' autē q. multi gebēnas
solum abhorrēt: ego autē casum illi' multo ma-
iorē gebenna cē aio. Et infra idē inquit. Intoles-
rabilis ē gebēna t. illi' pena: sed si decē mille ge-
bennas ponas: nihil tale ē qle ē ab illa beata vi-
ta exidere. bec ille.

Jat ergo *Richar.* noster in. iij. sen. di. l.
ar. iij. q. iij. q. lig. dñati nō videant glo-
riam sanctorū in celo: tñ scūt qui sunt in
vita eterna: cum nō videāt eos in loco tormen-
torum. Scūt em̄ verā esse scripturā: que mada-
ta dei obseruāto p. mūit vitā eternā. *Mat. xij.*
Et ideo exdamāt inuidia cruciat' miseri dñati
dicētes illd qd. scriptū ē *Sap. v.* Nī sunt quos
aliqui habuim' in derisum: t. in similitudinē ipso-
perij. Nos insensati vitā illoz estimabam' in-
sanā: t. finē illoz sine bonore. Ecce quō cōputa-
ti sunt inf. filios dei: t. inter sanctos sors illoz ē.
Eribidē. Errauim' a via vitar': t. iusticie lumē
nō luxit nobis: t. sol intelligentie nō ē ortus nos-
bis. Laxati sum' in via iniquitatis t. p. ditionis: et
ambulauim' vias difficiles. Quā autē dñi igno-
rauimus. Quid nob. p. fuit supbia nra: aut diu-
nari iactātia qd. cōtulit nob: trāserunt oia illa
tanq. vmbra: t. tanq. nūc' p. currens: t. tāq. na-
uis q. p. trāsit fluctuantē a quā: cui' cū p. trāsire
nō ē vestigiū inuenire neq. semitā carine illi' in
fluctibz: t. tāq. auis que trāsuiolat in aere: nam
nullū inuenit argumentum itineris illi': q. rācū
sonit' alaz. verberās leuē ventū: t. sandēs itine-
ris aerē: cōmotis aliis trāsuiolauit: t. post b. nul-
lum signū inuenit itineris illius. Aut tāq. sagit-
ta emissa in locū destinatū: diuisus aer p. nūuo
i se redusus ē: vt ignoret trāsire illi'. Sic t. nos
nati p. nūuo desinim' cē: vt fructus signū nullū
valuim' ondere. In malignitate at nra cōsupti
sum': bec ibi. Et hac at recordatio ē t. p. amissi
t. p. teritaz. delectationū causā i eis magnū tor-
mētū. Aut em̄ *magimian' poeta.* Dura sar. misce-
ris mēoratio pūica bonoz. Licz at dñati nō a-
mittāt oēm sciām t. qleūq. cognitiōez q. possit
eis dare aliquā p. solatiōez fm *theol. i. iij. di. l. i.*
nō obliuiscūt eoz. q. sibi p. nē iferre tristitiā t. aff-
lictioez ex sui mēoria t. recordatiōez: vt dicit *theo.*
olo. vbi d. Ulera p. dictā at cognitiōez naturalē et
sciaz iselice demōes eis reuclāt q. cūq. de suis a-
miciis tristabilia t. de emul' t. inimic' gaudiosa
t. p. spaz: vt maiori eos dolore torqant. Et *theo. in.*
p. dicta di. Dicūt etiā. Tales q. miseros reputa-
bat' in sedo: mō gliosi triūphāt i celo. eleuāt igit'
tur dñati cōsiderationē suā ad bona efna: t. qd.
qd. de paradisi dulcedine vnq. legerūt vñ audie-
runt eis ad mēoriā venit ad maiore afflictionē

fm sententiā scī *Bona. t. Ric. in. iij. sen. di. vñia.*
Un d. Lu. xvj. de illo diuine epulone: q. eleuās
oculos suos cū ē in tormētis vidit lazari: q.
sinu abrahe. Cōsiderāt em̄ ipi miseri dñati: q.
sancti p. pauc' laboribz adepti sunt in celo p. mia
eterna: t. ipi ex sua negligētia priuati sunt i eter-
num visione diuina: t. glia paradisi plena oibz
bonis: t. carētibz oibz malis. Et ideo exdamāt
dicētes. Ne miseri nob: hic em̄ est palpabilis
obscuritas: ibi sūma claritas. hic nobis est mē-
ror: et luc' illis beatis ē gaudiū t. exaltatio spi-
ritus. Nīc ē visio demonū. ibi ē visio dei t. ange-
lorū ac sanctorū omnīū. hic nos ignis inerni/
guibilibz cruciat: ibi sēdōs indicibilis cōsolatio
faciat. nos b. oia mala semp habebim': illis est
status oim bonozū aggregatiōe pfect' illis est
vita pennis: t. beata: nob. est mors eterna: t. per-
petua calamitas sine fine mansura. O felicitas
eterna: quō sic stulti fuim' q. te p. minima cō-
solatione amisim'. Ne ueniat: q. nunq. ad rep-
ueniemus. Salte in his tormētis possem' di-
uinā maiestātē cōtemplari. Salte p. momētum
horē: vel in actu oculi valerem' illā infinitā dul-
cedinē degustare. S; beu beu infelicit' nobis:
q. in eternū priuari erim' illa tāta p. solatiōe: et
nunq. illud gaudiū aut p. solationē habebim'.
Et becerit maria pena quā habebūt damnati.

De secda pena dñatorū que dicitur terribilis
incarcerationis.

Ecūda pena dicitur terribilis incarcerationis/
onis. Ut em̄ colligit' ex dictis scī *Theo.*
t. scī *Bona. in. iij. sen. di. xliij. t. ibi Ric.*
char. ar. ij. q. j. Damnati incarcerationē in loco ter-
ribili sub terra qui d. infern'. Et b. sic pbat' fm
p. m. v. Metba. t. ij. de celo t. mūdo. Si ē repe-
rire vnū oppositorū in natura ē regire t. reliquū
Si ergo ē regire locū oim suauitate repletū pro
beatis: ergo etiā ē regire locū oim anxietate ter-
ribilem p. damnatis. Et possumus sic arguere.
Sicut se habet miscdia dei ad electos: ita se ha-
bet eius iusticia ad reprobos t. malignos. S;
miscdia dei pparauit electis locū delictosum et
amenū celū. s. empireū in quo eternalit' pmane-
bunt. De quo tractat *theol. in. ij. sen. di. ij. t. p. b.*
j. de celo t. mūdo ait: q. celū ē elongatū ab omni
bus cōtrariis. Ergo iusticia diuina preparauit
reprobis t. malignis locū vilissimū t. horredū
in quo eternalit' cruciabunt. s. infernū elongatū
ab omibz bonis: q. vt d. *Ecc. xxij.* Contra
bonū malū: t. p. vitā mōzo. Et fundat' bec rō-
sup dictis *Bug. xij. de ciui. dei. c. iij. vbi ait.* O-
do est parū dispariūq. rerū: sua cuiq. loca tñ/
buens disposiō: t. in. v. lib. ciuidē o. g. c. iij. in-
quit. Deus nihil inordinatū relinqt. Omia em̄
que a deo sūt ordinata sūt. ad *Ro. xij.* Qui oia
creauit in pondere numero t. mēsurā. *Sap. xj.*
Ergo vnicuiq. locū tribuit suo pondere cōueni-
entem. Quia bonū vniuersi cōsistit in ordine. t.

Metba. Sed qd. ē pond' in corpibz: ē amor in
spiritibz t. creatur' rēnabilibus. Un idē *Bug.*
xj. lib. de ciui. dei. c. xxvij. inq. Sic corp' pon-
dere sic anim' amore fert. Et. *xij. lib. p. f. etiaz*
dicit. Amor mē' pondus meū eo feror: quocūq.
q. feror. Ergo sicut de' ordinat corpa in suis lo-
cis fm exigentiā suozū naturalū ponderū: sic
ordinat creaturas rōnales in locis fm exigenti-
am amorū. Sicut q. electi sublimant' in celo: q.
celestia terrenis pposuerūt in suo amore: ita cō-
dudendū ē: q. reprobi deiciunt' in loco infimo:
q. in suo amore infima t. terrena supioribz t. ce-
lestibz pposuerūt. Loc' aut oim infim' ē centrū
terre. Jo. sub terra in centro infern' ē: vt inquit
glo. *xij. q. ij. c. p. s. sup. vbo. ab dñis.* Et notatur
etiā. *xxij. q. iij. c. bec aut vica.* Et de his duabus
mansiōibz beatorū t. damnatorū tāgit *Esa. vñ.*
vbi d. Behaz. Pere nbi signū a dño deo tuo si
ue in p. fundū inferni: siue in excelsū. Dicit autē
Isido. in. xij. et bimol. q. infern' d. q. si infern'.
Et hac opiniōē verissimā secut' ē *Zeno p. bus.*
De quo *Lactanti' in lib. diuinaz. instructionū*
inq. Esse inferos *Zeno stoicus* docuit: t. sedes
piorū ab impijs esse discretas: t. illos qd. quie-
tas ac delectabiles incolere regiōes: hos vñ pe-
nas luere in tenebrosis locis: atq. in sceni vora-
ginibz horredis. t. *Isaac p. b. dicebat:* q. hoīes
nō colentes iusticiā: t. scenis actibz dediti retru-
dent' sub orbe tristi t. tenebroso: t. erūt ibi in tri-
sticia sempiterna. Et b. habet in dictis p. borum
Et *Seneca in tragedijs inquit.* Ingēs vorago
fauabz vastis pater: latūq. pandit omibz po-
pulis iter. De hoc inferno etiā dicit glo. *sup. Jo.*
ij. c. q. sicut cor: est in medio aialis: sic infern' est
in medio terre. De veritate aut penarū inferni
scribit *Micro* in epla ad *Palmachiū t. Occa-*
num di. An puramus fratres: quia iocando p.
dicent: ridendo loquant' apostoli. Infantaliter
christus iudiciū cōminetur. Sed ioci nō sūt
vbi supplicia intercedunt. Si iocando passi sūt
credantur iocando locuti. *Esaia* terra secatur.
Daniel leonibus deputatur. *Paulus* gladio
truncat'. *Petr' in cruce* exēplo dñi suspēdit' tē.

Replis quoq. ondit' penaliras in/
ferni. Et pmo exemplo *Lazari* de q. re-
fert *Bug.* q. resuscitat' euz ad mensam
discubere cū christo: multa narrauit de loc' pe-
nalibz inferni. Et ppter hoc dicit' exinde nunq.
rūisse. Legit quoq. in epistola quā misit *Pila-*
rus Tiberio cesari de vita t. morte christi q. bi
q. resurrexerūt cū christo apparuerūt mult' nar-
rauerunt multa de penis inferni. Narrat q. q.
Laufator parisiensis: q. parisius quidam scola-
rie qui vñus ē mori valde cōtritus: t. bñ dispo-
situs: post mortē apparuit magistro suo habēs
matellū suū cedulārū multis sopsimantibz et
plenū sillogisimis. Et cū q. reret mag' a' q. luter se
bñt. Respondit q. cappa illa plus ponderabat

et si aliqua turris mūdi: et qđ itua indubiler
videt. Et cū magister diceret quod hoc ē posset
cū ita deuot^o mori visus fuisset. Ille autē eius
lachrymā i dora mortis nō et p̄mide vera p̄ces
ferant: et nūmōre mortis et dolore pene. Et cū
magister diceret qđ nō videbat sibi pati. Ille di
xit. Quidē modici expenit. Et tūc manū tuam.
Lūq; magister credidit manū: ille scolaris et
stillaui vna gutta sudoris sui in manū ip̄i ma
gistris: statim cū marino incendio man^o a^o exti
nit p̄forata: et ip̄e scolaris euasit ab oculis a^o.
Tūc ille magister dixit. Linquo coarctatio: tra
coruio: vanaq; vanis. Ad logicā p̄go: qđ mortis
nō timet. Et itūc religionē darduallesz artaz
egit p̄niam. De his etiā penio dicit. Plato in se
drone. Si qui autē p̄pter magnitudinē p̄tōz in
sanabiles cōperiant esse: qđ sacrilegia multa et ma
gna vel cedēs nepbarias p̄tra leges et alia b̄mōi
p̄petrati sunt: hos oēs p̄ueniens sors in raptaz
abigat: vnde nūq; egrediunt. Legit qđ qđ
viderūt. Hieronē balneantē se apud iferos in au
ro liq̄facto: et ministros aurū seruēs ifundētes.
Et cū Hiero videret choz aduocatoz ad se veni
entē dixit. Duc p̄gite venale gen^o boim. O ad
uocati ad me accedite: in h̄ vale meū balneamī
Adhuc est locus in eo quē reseruauī vobis. In
vitis etiā patrū b̄i qđ cū cūda iuueni mortu^o cēt
pater et mater qđ fuerāt diuersi in monib; ac vita
et sūt in morte. Nā pater fuerat bon^o: et m̄ sp̄ i vī
ta ceterat tribulati^o et aduersis afflicti^o. In sup
tpe mortis ei^o aer vento ac pluvia ita p̄turbat^o
est: vt vix potuerit sepeliri. Mater vō fuerat scē
lerata: et m̄ sp̄ vixerat in p̄speritate magna: et tpe
mortis sue magna fuit aeris serenitas: et cūz bo
nore sepulta fuit. P̄dicta iuuenis nesciebat cu
ius vita pōt^o seq̄ret. Un̄ ad q̄ndā p̄gēs eccliam
corā imagine virginis p̄strata cū lachrymīs ro
gauit matrem dei: vt quā viā seq̄ deberet ei d̄mon
straret. Sicq; stādo rapta fuit et vidit q̄ndam
pulchrā ciuitatē in qua audiebat valde dulciter
cātari. Et manēdo i ea vidit quēdā idutū veste
pulchrā et fulgēte ad se venientē. Quē interrogās
qđ ē. Ille rēdit. Ego suz filia mea pater tuus:
qđ p̄pter patiētiā quā habui i aduersitatib; mūdi
salu^o iuz et gliosus. Tūc angel^o qđ eā ducebat p̄
dixit ei i locū aliū valde tenebrosuz: i qđ mltos
vlulat^o et gemit^o audiebat: et voces diuersoz la
mentantiū. iter qđ audiebat vocē vni^o femine da
māis et dicētis: heu mihi: heu mihi: qđ pena est
ista. Et ip̄a iuuenis interrogauit eā qđ ē. Lūi illa
rēdit. Ego suz ifidit mater tua: qđ p̄pter vanitates
et p̄tā mea b̄ici eternū sum dānata. Tūc dicit
qđ Greg. in. iij. dialogo: refert mltā cēpla que
repiū suis fuerūt. Inter que narrat qđ in puin
cia valerie erat qđdā bō magne dignitatis qđ de
florauerat q̄ndā filiā suā spūalē ac sine p̄mide
ac p̄fessione mortu^o erat. Un̄ cū esset in amitorio

sacro sepul^o: in nocte sequētē supra ei^o sepulcu
ram visus ē ignis: tunc supuenit seror qđ nul
lo pacto ibi aliqđ habitare poterat: et in sepulcu
ra ei^o nec corp^o nec ossa repta sunt: vt oib; pater
ret ipsius dānatio. Itē narrat ibidē de quodā
valentino habitante in ciuitate Januē: et defun
cto absq; p̄fessione ac sepulcro in ecclia scī Siri
martyr. Nocte etiā dū frēs eēt in quiete dormi
tionis senserūt magnū strepitū: et arbitratō cē
fures ceterūt: et demōes inuenerūt trabētes ip̄z
sum mortuū extra eccliam. Mane vō sequenti
corp^o ip̄i defuncti cū fune ad collū extra ecclē
am repperūt: cui^o aiām ad ifernū dēulerāt: qđ
vt dixim^o ē in p̄fundo terre. Un̄ de ip̄o dicit. Esa.
xxx. Preparata ē ab heri. i. ab initio: top̄bet: qđ
interpretat gebēna p̄uoris: vel ampla pena vite
stultoz fm Hiero. Sequit. Profunda ē et dilata
rata. Plurimēta ei^o ignis et torrens sulphur^o suc
cendens eam.

¶ Nescimus etiā dicit abyssus qđ videt dā
natis sine base fundi. Un̄ Eccl. v. sc̄ptū
ē. Profundū abyssi qđ dimēsus ē. Et iō
diabol^o rogabat dñm idum ne mitteret eūz in
hūc abyssum: vt habet Lu. viij. Dicit qđ auernus
Un̄ in. vi. Eneydos dicit. Facilis descensus auerni
Et b̄ p̄pter intpantiā: qđ sine vernātia sp̄amēt: qđ
ibi ē oim glitātū ieq̄litas et nulla rēperies: s̄ oia
seuēt in sumo: nec b̄ videat ip̄osibile. Nā So
lin^o in li. b. de mirabilib; mūdi dicit in ethiopia
ē fontē de die bullientē de nocte vō glaciē emi
tentē: et fluuiū hūcē rīpas cōgelatas. Medius
vō sui bulliēt. Appellat etiā ifern^o loc^o horroz
et vaste solitudis. Deut. xxxij. Un̄ Esa. xij. dicit
propheta. De terra horribili. i. iferni visio du
ra ānūdata ē mihi. Ille igit loc^o erit oim asperi
tate plen^o. Et iō legit in vitis patrū: qđ qđ tūc
nis qđ fuit a qđdā sene p̄filiū: qđ p̄ acadia nō po
terat demorari in cella sua. Lūi ille dicit: qđ si co
gitaret de asperitate loci infernalis pacifice su
stineret habitare libēter in cella. Dicit etiā ille loc^o
baratū qđ latitudo arta: qđ itroz ei^o lat^o ē ad
igrediēdū: s̄ ar^o ad egrediēdū: vt nassa diabolū
Un̄ p̄. in q̄t. Nō absorbeat me p̄fundū: neq; ve
geat sup me pute^o os suū: dicit etiā stagnū Apoc.
ix. vbi dicit de dānat. Pars illo p̄ erit i stagno ar
dens ignis et sulphur. Sic autē appellat a stan
do: qđ ibi in p̄petuū stabūt dānati.

¶ Stāt notādū: qđ aliqđ theol. i. iij. di. alv.
c dicit qđ i p̄tib; iferiorib; frēs sunt q̄tuor
loca: q̄rū vñ ē sup aliū. videt p̄mo loc^o
i qđ erat scī p̄tes aū aduētū xpi qđ dicebat sū^o B̄
biabe: vt p̄z Lu. xvj. Alio qđ noie appellabat lim
bus. et i ip̄o mō ē null^o Sc̄do loc^o eo inferio: dicit
purgatoriū. In qđ sūt illi qđ decesserūt i statu grē
diuic: s̄ b̄nt aliqđ purgādū et p̄ iudiciū ille loc^o
remābit vacu^o. Tern^o vō loc^o sc̄do inferio: ē ap
pellat lib; p̄prio noie In qđ sūt illi qđ decesserūt cū so
lo p̄tō originali: qđ ibi fmābūt etnalit^o p̄ iudiciū

cōter fm doctores: licet aliqđ dicat qđ descendēt
ad ifernū et ibi punient pena sensibili. de quo
rū pena trarabo in. i. p̄tē p̄ncipali marialis n̄i
fmōet. p̄tē. i. Quat^o vō locus qđ p̄ticularit^o dī
at ifern^o ē oimib; inferior: in quo sunt damna
ti. p̄ actuali p̄tō. Alibi^o aut de rosate in suo di
ctionario p̄tē. i. in vbo: ifern^o: dicit fm aliquos
theologos qđ in p̄tib; inferiorib; terre sunt q̄tu
or p̄dicta loca ad modū crucis: quorū supio: ē
purgatoriū: inferior: vō ē ifern^o: an quo etnalit
ter cruciabunt ip̄i dānati. In p̄tib; vō laterali
bus sunt duo p̄dicti limbi: vñ ab vna p̄tē: et ali
us ab altera. Lūi^o sententiā si est vāz opinandū
qđ limbus sanctorū partū sit a p̄tē dextra. Alius
vō in quo sunt dānati p̄ p̄tō originali sit a p̄tē
sinistra. Licet aut oia p̄dicta loca p̄nt dīa infer
nus quia sunt infer^o. fm fm Richard. in p̄dicti
sta di. locus in quo etnalit^o claudēt et crucia
bunt dānati magis p̄tē dīa ifern^o: qđ est
oimib; alijs locis inferior: et p̄fundior.

¶ Dīstū aut carcerē terribilē deducēt om
a nēs qđ in p̄tō mortali morient^o a qđ nūq;
liberabunt. iuxta illud Job. vij. c. Qui de
scendit ad iferos nō ascendet. et. xxv. di. s̄ alias
dīat. Eterna illū flāma sine vllō remedio cruci
abit. O scelerati p̄tōres p̄fecto quilibet vestruz
pōt^o digeret aliquā penitentiā facere: et a mltis
delectatōib; abstinere qđ i carcere horribili ple
no scorpionib; et viperis et oim horribilitate p̄
decē annos reduci. Quare qđ nō dimittitis pec
cata: p̄ qđ p̄ infinita secula seculorū incarcerationē
di estis in inferno: qui ē loc^o tā terribilis vt nul
la lingua valeat ei^o terribilitatē explicare. O igit
tur dissoluti et lasciuiores qui delectatōib; mū
di dediti estis scitote qđ ad ifernales carceres de
ducemini: ait em̄ saluator Mat. ij. Et tu capbar
naum vsq; ad ifernū descēdes. Capbarnaum
em̄ fm Hiero. idē ē qđ ager pinguedinis: vñ vil
la p̄solatōis. Dīat etiā in lib. de p̄mo: qđ a qui
buldā attribuit Brestoreli. Omēs illecebre cor
poris finiunt et exterminant et faciūt descēdere
ad ifernū. Et ibidē. Ne aie peccatū que non
pōt ascendere ad patriā suā qđ turpia cōmisit.
O diuites avarii: raptores et vlurarij: malosq;
cōtract^o facientes: omēs ad ifernū descēdetis.
Scriptū ē em̄ Luc. xvj. Mortu^o est diues et se
pultus in inferno. O desperati qđ p̄pter mortem
amicorū: vel amissionē bonorū temporalū dimi
titis opari bonū: et sepe ex desperationē vosp̄s
occiditis. P̄fecto potestis dicere illud qđ dice
bat Jacob B̄ch. xxxvij. ca. Descendam ad fili
um meū lugēs in ifernū. O filij diaboli qđ vt cō
placatis hoib; sustinētis multa que sūt cōtra
dei p̄cepta: sicut sepe faciūt vroz cū vris suis
et subditi cū dñis. Et tēvos potestis dicere illud
qđ sc̄ptū ē Job. xvij. Si sustinero ifern^o do
mus mea ē. O obstinati p̄tōres qđ nō habet cō
tentionē de p̄tis vestris: scitatis qđ tarde in infer

no p̄titi eritis. iuxta illud p̄. i. c. Cōuertant pec
catores in infernū: omēs gentes que obliuiscā
tur dei. O p̄fidi christiani qđ iā p̄ multos ānos
nō estis cēfessi. Audite qđ dicit David p̄. xij.
In inferno aut qđ p̄ficebūt vbi. O crudēles et i
p̄ij: qui paup̄ib; misericordiam facere p̄tēntis. au
dite qđ sc̄ptū sit p̄. xij. Erubescant impij et de
ducant in infernū. P̄fecto quilibet vestrum
pōt dicere illud p̄. lxxvj. Vita mea inferno ap
propinquauit. O vos qđ piculis p̄ti mortalis
vos exponitis: p̄fecto potestis dicere illud p̄.
cuij. Pericula inferni iuenerūt me. Et de q̄lib;
vñ pōt dīa illud Apoc. vj. Et ifern^o seq̄bat
eum. Et illud Prouerb. ij. Indinata ē ad iferos
semita eius. Qui em̄ amat piculū p̄bit in illo.
Eccl. ij. O tu qđ non vis ire ad p̄dicationē audi
p̄bam dicentē Baruch. ij. Deputat^o es cūz de
scendēdo in infernū: qđ dereliquisti fontē sapie
O epulones qui totū affectū vestrū habetis in
epulis: scitote qđ verificabit de quolibet vestruz
illud qđ sc̄ptū ē Prouerb. ij. In p̄fundis infer
ni cōiue eius: qui applicabit illi descēdet ad in
feros. Et loq̄t etiā de luxuriosis. O inuidi: vos
habetis arrā inferni. Nā sc̄ptū ē Lon. vij. c. Du
ra sicut infernus emulatio. O malicioſi qđ p̄o
rimos decipitis fallacis vestris vel eos deride
tis: audite qđ Salomon Eccl. ix. dicat. Corda
filiorū hominū implent malicia et p̄tempu in
vita sua et post hec ad iferos deducēt. O bo
midae et infideles: scitote qđ ad ifernū adduce
mini. vt dīat Ezechiel. xxxij. vbi sc̄ptū ē. Descēde
runt in infernū cū armis suis. O supbe qđ nō pu
tas aliā esse vitā. audi qđ scriptū ē Naum. ij. c.
Stare: stare nā nō est qđ reuertat. i. ab inferio: qđ
si dicat p̄ba. O supbi qui existimat^o vos habe
re mātionē p̄petuā in h̄ mūdo: stare si potest: qđ
dicat ē ip̄osibile. Dico igit quilibet vñ o male
dicti p̄tōres illud Esa. xij. Ad ifernū dētra
beris in p̄fundū lac. Si em̄ de^o nō peperat an
gelis peccātib; de qđ dicit. p̄. ij. De angelis
peccātib; nō peperat: s̄ rudēdo inferni dētra
ctos in tarratū tradidit cruciados. Quō putat^o
qđ vos euadetis carceres infernales. Ecce si nō
penitentiā egeritis: diabolus vos dētrahet in il
lo carcere horribili in p̄fundū inferni. De qđ dīa
tur Esa. v. Dilatauit infern^o et apuit os suū absq;
vllō termino. et descendēt fortes ei^o ac subli
mes gliosq; ad eū. O mūdā cca nōne horre
tis respicere in sepulchra. Nōne in alto p̄p̄ino
cōstituti: timeris infra respicere. Quid facietis in
die illa qđ ifern^o apiet fauces suas: et dētrā alto
p̄p̄itabimini qđ p̄fūdū nō videbit. Un̄ Virg.
vj. Eney. in q̄t. S̄z tartar^o ip̄e bis p̄ i p̄cepta tācū
rēditq; sub vmbriis Quāt^o ad arberū celi suspe
tus olimpi. De h̄ capite mirabile cēplū. Legi
tur em̄ in vita scī Macharij alexandrinū: qđ dū
quadā die ip̄e Macharij in heremo deambū
laret: repperit caput cuiusdā defuncti. et dū orasset

interrogauit illud caput cui⁹ fuisset. Quid rēdī
le fuisset. curāda pagani. Dicitur et Machab⁹.
Ovis aia tua. Rōdū in inferno. Cūq; requireret si
malū in pundo ē. Rōdū q; tūc qm distat
aia a terra. Cui Machab⁹ ait. Sūne aliq; p
fundiores. Cui ille ait. Profundiores sunt ois
huius falsi xpiani: qui sanguine tpi redēpti et sa
cro baptisimare mudati de tāis bñficijs ingras
si fuerūt. De qto dicit pōr illud Job. xij. In pro
fundissimū inferni descēderūt. O igit falsi xpia
nificans q; de vob vñficabit illud pōr. et vij. Si
cū oues i inferno positi sūt: mors depascet eos.

De aut exponit multiplex. Sic em J
b oues verba comedūt et iterū reuoluūt
ut de quo comedat. Sic et mors videbi
tur dānatos occideret: cū renouabūt pñue: et
eorū pene videbūt reuoluere. Item sic oues
postq; paucine in vno prato ducunt a pastore
ad aliud pratu: ita postq; oues infernales pa
uerine in prato frigoris: deducunt a diabolo ad
pratu caloris: et sic alternatim erit in pperuum.
Job. xxiij. Ad calorem nimis trāscāt ab aq; niui
um. Et sicut bñdī animalia distinguunt p gre
ges: q; oues stant p se: et capre p se: sic de alijs.
Sicut dānati p diuersos greges distinguunt
Nā sugbi faciūt vnu gregē: et lutoriosi aliu. et.
Eccebiel. xij. Plangent terra. i. infernalis. Famī
lie et familie scōrū. Et sicut oues condunt: et
siccione ad pascua mittunt: sic pōres b dimit
tent lanā. i. diuinas: et sic attrōsi ad pascua infer
nalia trāsmittēt Job. xxiij. Dives cū dormiente
nihil secū afferet et. Et pōr. ait. Cū intenerit non
sumet omnia: neq; descēdet cū eo glia ei⁹. Itē si
cū oues in frigore stant ab inuicē segregare In
calore aut stant insimul cōpesset vna sup aliā
Sic dānati in frigore erūt separati: q;libet per se
stridat et fremat. Mar. xxiij. Ibi erit flet⁹ et strī
dor dēntiū. In igne aut infernali stabūt insimul
cōpessi et vñ iacebūt sup aliū vt ad inuicē se ma
gis comburāt. Quid innuit Mar. xxiij. vbi dicit.
Colligite zizania et alligate fasciculos ad cōbu
rendū. Et qto vbi dēmonstrat q; et diuersis ge
nerib; pōr sicut diuersi fasciculi: vt de oib; in
fidelib; vna secta. De oib; hereticis eiusdē erro
ris. De oib; homicidis. De oib; sodomitis. De
oib; usurarijs: et sic de alijs. Ut Aug⁹. in f mōe
it. de aduētu tpi ad iudiciū exponit dīcēs. Allī
gate in fasciculos ad cōburendū: hoc ē homicī
dam cū homicida adulterū cū adultero: rapas
ces cū rapacib; vt bī qui siles fuerūt in culpa:
ibi in silia alligant: et mēta: et qto maiora pēta
cōmiserūt: tāto feruēt⁹ eos ibidē ignis em⁹ as
sumet. De ista etiā cōstructione dicit Esa. xxiij. Cō
gregabunt in pgregationē vñ falsos in lacū
et claudēt ibi in carcere. Quid exponit Aug⁹. in
lib. meditationū. c. xxiij. inq; d. Cōgregabunt
pōres in lacū et claudēt in carcere. i. inferni
q; sine corpib; vsq; ad diē iudiciū torq; bunt: et p⁹

diē iudiciū qm⁹ punient. i. in aia simul et corpe.
Isti aut dānati et pñdī xpiani nō stabūt oēs in
eodē loco infernali: s; vñ erūt pñdion: sicut
pñdī et maligni delicti. Vñ erūt vñ sub⁹ et
ali⁹ supia insimul pculant ac pñdion: itē in q
dā rota penali. De qto inq; pōr. De mē⁹ pone il
los vt rotā. et sic stipulā an facie vñ. Illi autē q
peccauerūt p īgrantiā intercusabiles erūt cum de
monib; q; ceciderūt de ordine angeloz. Qui et o
sacēt: erūt cū illis q; ceciderūt ex ordine archan
geloz in loco magis pñdion. Qui et o obfina
ti fuerūt in pēis tāq; inimici et rūtū erūt cū illis
q; ceciderūt de ordine et rūtū. Qui aut fuerūt ne
gligētes in corrigendo subditos cū his q; corru
erūt de ordine pñdion. Et q; fuerūt mali pñdipes
pñdion: cū illis q; ceciderūt de ordine pñdion
Qui et o fuerūt mali dñi terrarū: cū his q; corru
erūt ex dñatōib; et illi q; fuerūt iniuste incho
nizati in regnis et imperijs: cū illis q; ceciderunt
ex thronis. Qui aut fuerūt scāntifici: cū his q; cor
ruerūt ex ordine cherubico. Qui et o fuerunt in
altiori gradu et dignitate ac statu pñdion: voca
ti: vt pape: patriarche: sacerdotes: et religiosi in
pñdion: et horribilissimo loco: cū his q; ce
derūt ex ordine seraphico. Nō aut ita stricti po
nunt pisces falsati in vase sic pōres in illo hor
ribili carcere infernali pñdion: ligati catenis
terribilib; sic sēpti ē Sap. xxiij. Vñ dicit Da
uid pōr. penultimo. Ad alligādos pedes eoz in
cōpeditib; et nobiles eoz in manib; ferris. Et b
sufficiat p secūda inferni afflictione.

Tertia afflictio q; d; horribil obscuratiōis.
Erit afflictio quā habebūt o scē⁹ K
lerani d; horribilis obscuratiōis. In in
ferno em nunq; videbit solē. iuxta illd
pōr. Supradit ignis: et nō videbit solē. Vñ in
vj. Eneidos dicit Eneas Didonē: cū iuuenēs in
inferno s; me iussa dēi q; nūc bas ire pñdion
Per loca senta situ cogit nocteq; pñdion. Im
perijs egere suis. De b etiā d; i pōr de pñdion. In
eternū nō videbit lumē. Et Mar. xxiij. d; Mēs
nec cum in tenebras exteriores. Et Sap. xxiij. d; Vn
culus tenebrarū et longe noctē cōpediti et in
dusi et. Et Job. x. sui lib. c. inq; d. Dimittite me vt
plangā paululū dolorē meū: anteq; vadā et nō
revertar ad terrā tenebrosam et opā mori calī
gine. Terrā miserie et tenebrarū: vbi vmbra mor
tis et nullus ordo: s; sempit⁹ horro: ibabitat.
Nāc aut obscuritātē rōnabilē debere ēē in infer
no pbat Ric. et Bona. i. iij. di. l. multis rōnib;
marie q; sic bōi pñdion p vñ: ita et rō malī
dñi puniri p lucē subtrahēdē: q; ē delectabil oia
lis ad vidēdū. Ecce. xj. Dīcī pñdion aucto. Job
q; i inferno null⁹ ē ordo: q; demēta et cēte crease
nō fuāt ibi distinctiōes suā: s; oia sūt cōmixta et
cōfusa: iuxta illd pōr. Ignis sulphur et spūs p
cellarū pars calicis eoz. Et ideo infern⁹ vocat
magnum chaos. Luc. xvj. Item clementa non

ferat ibi pñdion suas. Nā pñdion ignis est
glaciē et nuem resolvere: tunc aut non resoluat.
Sap. xvj. Nīc et glaciē sustinebat et rūtū ignis
et nō tabescebat. Pñdion aut aque est ignis
extinguere. ignē aut inferni extinguere vel modis
cū nō posset tota aqua maris. Sap. xij. Ignis
in aqua valebat sup et rūtū suū: et aqua extingue
tis nāc oblitiscēbat. Propetas et o aeris est
lumen recte. in inferno aut nullo mō recipit.
Sap. xvj. Nec siderū limpidissime flāme illu
minare poterāt illā noctē horridā. Propetas
aut terre est infimū locū tenere. In inferno aut
pōr: habebit terrā sursum et deorsum a dextris
et a sinistris. Vñ Job. ix. d; de pñdion. Terra cō
surget aduers⁹ eū: q; ne vñ euadat custodier.
Nōc dū m fm Ric. in. iij. di. vlti. ar. v. q. j.
q; h lumē per se sit delectabile: tamē p accidens
pōr esse tristabile in q; aliquid ostēdit qd dī
plicet. Et ideo cū infern⁹ sit locus ois tristitiē
tenebrōsissim⁹ in quo nō est aliqd purū lumen
qd visum delectet. Est m ibi aliqd lumē tenebro
sitati pñdion quo dānati solum videre possint
vñ doleat. Et de hoc inq; Greg. ix. moral. et sus
finē dīcēs. Ignis inferni q; uis ad cōsolatōz nō
luceat m vt magis torqueat ad aliqd lucet. Nā
sequētes quosq; suos secū in tormēto rep: obī flā
ma illustrāte visum sunt quoz amore deliq; rūt
Nocētā in snia de Jhs. li. j. de sumo bono. c. et
De hac vñdē habet Esa. xxiij. vbi d; Unusq; q;
ad pñdion suū stupebit. Videbūt em tormēta
sua et alio: s; et quoz horribili vñdē valde cru
ciabunt maxime et tormēto eoz quos sup deus
amauerūt: et q; ipoz causa dānati sūt. Vñ qdaz
frater Guilhelm⁹ ordinis nri pñdion: raptus
in spū vidit in inferno vñ boiem in imo flāma
rū pñdion: de cui⁹ vtero alta arbor: pñdion: in
cui⁹ ramis boies multi erāt suspēsi et a flāma
ob imo pñdion diuersimode et acerrime torque
bant: et ille q; in fundo iacebat magis in illos
torq; bat. Et cū quereret ille pñdion: a ductore
suo q; esset ille qui sup alios affligēbat: dicit ei
Ille q; iacet in imo fuit pñdion generatiōis ois
istorū et fuit paup sed p vsuras locupletat⁹ est:
aliq; et o qui pñdion ab eo torquent: vel q; sue
runt imitatores paterni sceleris: vel q; acq; sita
p vsurā nō restituerūt. Pñm⁹ aut cruciat ma
gis q; aliq; et ei⁹ pena accrescit vidēdo eos q; pñ
cū in hoc tormēto venerūt et p oib; illis ei⁹ pena
accumulat. Simpliciter igit loc⁹ inferni tenebro
sissim⁹ erit: ad quē neq; sol neq; luna neq; stel
le expādēt lumē suū: in quo nihil videbit nisi q;
habeat incurere terrorē. Vñ d; j. Reg. ij. Et im
pñ in tenebris cōticeat. i. pñ timore. Sic Eco
di. c. d; de tenebris egypti. Facit sunt terre horri
biles in vñ uersa terra egypti Tribu dicōnemo
vidit fratrē suū nec mouit se de loco in quo erat
Sup que vba de Nicolao de ly. q; tenebre ille
ideo dicunt horribiles: q; inter illas videbant

egypti vñdē imaginaria fantasmata quēdā et
figuras turpes: que nō parū eis ingerebat et
mori. et ita in inferno erūt horribiles tenebre: q;
dānati inter eas videbūt terribiles figuras de
monū: vt infra patet. Et videbūt sententiā qui
dānati erūt tā turpes ac deformes atq; horridi
vt impossibile sit dicere. Tene. iij. Addebat cur
osito eoz aruit et facta est q; lignū. Sicut em
beati erūt pulcherrimi ita eoz de damnatis.
Q; sicut oppositi in opposito ita positi in p
posito. iij. cop. Vñ dicit Naum. ij. Facies eoz
sicut nigredo olle. Et Aug. ait. Ignis ea que cō
burit deturpat et denigrat: qto magis ignis in
ferni denigrabit dānatos qui erunt ei⁹ pabulū
sempiternū. De quib; dicit Esa. xxiij. Facies cō
buste vultus eoz. vbi glo. inq; d. Nullus boim
tam pulcher aspect⁹ erit q; fumo et ardore infer
nalis gebēne nō nigrescat. Nō em reformabun
tur in aliqua pulchritudine corpora dānatorū
sed erit eoz iuxta illud. j. ad Ebor. re. Omnes
quidē resurgunt sed nō oēs imutabimur: tamē
resurgēt sine diminutiōe alicui⁹ mēbi vt mag
puniant. fm mōm sen. in. iij. di. xliij. c. vltimo.
et Ric. eodē lib. di. xliij. ar. j. q. j. sed in oib; mē
bris erunt indubitā deformes: et deformitates
quas habuerūt in mūdo dū vixerēt reassumēt
in resurrectione fm sen. Bona. i. iij. di. xliij. c. l.
Quā dolēda erit hora illa qua mīser pec
o caror intrabit infernū nunq; visur⁹ lucē
p tot annoz milia et post iudiciū p infini
ta secula. O quātus timor tūc cor eius inuadet
cū videbit noctē sine die tam longissimā sibi fa
ctam. Nā si in hoc mūdo viderēt boies noctem
perabi vsq; ad mēsem vel annū cūcti damarēt
ad sidera misicordiā. Unde inq; Virgil⁹ in. j.
Georgicorū de obscurato sole post mortē Ede
ris. Ille etiā extinto miserat⁹ cesare romā Lus
caput obscura nūdū serugine tenet. Impiis
eternā timuerūt secula noctē. Que igit mēs qua
lisue anim⁹ fiat dānatis in tenebris inferni ob
scurissimis. in quo nō solū pñdion erūt in eter
num ois splēdore et luce delectabili: verū etiā
ois alia mala accidēt eis ad merorē. De his aut
tenebris dicit Esa. xxxij. Tenebre palpatio sup
speluncas eoz.
Quarta afflictio que dicitur fetidissime ab
ominatiōis.
Quarta afflictio quā habebūt dānati
dicit fetidissime abominatiōis. In infer
no erit em fetor: maxim⁹ fm Ric. in
iij. di. xliij. ar. vlti. q. vlt. Et ideo eodē
fia appellat infernū locū fetoris. Dicit em sacri
doctores q; in diē iudiciū oēs fetores mūdi res
ducunt ad infernū. Ideo d; Esa. xxxij. Cōuert
tur bum⁹ ei⁹ in sulphur. et Sophonie. j. Et erūt
corpa eoz sicut stercora. Nihil em magis fetidū
cogitari pōr q; dānati. Vñ legē in vñdē q;
erat duo nobiles socij q; existeret semel ad quā
et

da p[re]dicatione audierit quēdā p[re]dicatore dicens
 tū q[uod] suauiter de terribilibus pene inferni. Quia
 autē ex eo capere ridere nihil credēs: ali[us] q[uod] com[un]is
 p[re]dicatio effat[ur] est post pauca dicens religiosus.
 Ille v[er]o qui remiserat in seculo venit ad mortē
 et rogat[ur] a socio suo monacho vt sibi post mortē
 apparet. Quadā nocte ei apparuit: et interrogat[us]
 quōd statet. Dixit male. Tūc monachus ait.
 Sunt ne in inferno sic terribiles pene vt p[re]dici
 col. R[ati]o dicit ille dānatus. O frater oēs ligue m[un]di
 di nō possent narrare suffiaēter q[uod] tū sit horribil[is]
 cruciat[us] inferni. Tūc dicit monach[us]. Nōne pos
 sem ego habere aliquā noticiā hui[us] et expientia
 dicit autē dānat[us]. Ita beneuolē videre aut tan
 gere aut gustare. Dixit monach[us]. Nolo videre:
 q[uod] sum timidus et moreretur vidēdo tam terribil[is]
 tua. Nolo etiā tāgere: q[uod] suus sensualis. Nolo gu
 stare: quia habeo debile stomachu[m]. sed fac me
 odorare min[us] tamē q[uam] porcos. Tūc dānat[us] ape
 ruit mantellū in quo erat inuolut[us] a quo statim
 exēdit putredo et fetor: intolerabilis ac pesti
 lentia q[uod] oēs monachi illi[us] monasterij ibārvaga
 bundi vt stulti clamātes p[ro]pter fetorē. ita q[uod] nul
 lum remediū inueniētes necesse fuit illis relin
 quere illud monasteriū et accedere a longe ad ba
 bitādū. Ut enī inq[ui]t Salim[us]. de marie p[re]sternē
 tibus virtutē nature est fetor et dolor. Aliud cre
 plū legi[us] q[uod] q[uod]dā monach[us] fornicator appu[er]it al
 teri monacho socio suo desiderāti scire q[uod]les esset
 pene inferni. Qui dānat[us] insufflauit in illum
 monachū. vñ ex eo fetore ille semimortu[us] cecidit
 et aues idē trāsētes tali fetore cadebāt mor
 tue. Si q[uod] fetor vñ dānat[us] solū tātū est aboia
 bilis: q[uod]d erit tātor[um] corporū atq[ue] aiarū. Inf oēs
 autē fetores null[us] est maior fetore p[er]ti. vt inquit
 Bug. in lib. meditationū. O curiosi q[uod] odoramē
 ta in vestimētis portatis. audite q[uod]d cōminet[ur] vo
 bis de[us] Esa. iij. c. di. Et erit p[ro] suaui odore fetor.
 et eiusdē lib. c. xxiij. dicit. Interfecti cor[por] p[er]iciē
 tur et de cadaverib[us] ascēderet fetor.

Quia afflictio q[uod] d[icitur] diaboli apparitōis. N
 Quinta afflictio d[icitur] diaboli apparitōis
 q[uod] Ibi enī dānat[us] habebūt secū demōes sp
 iuita illō Mar. xvj. Ite maledicti i ignē
 etnū q[uod] parat[us] est diabolo et āgelis ei[us]. et Apo. xv
 d[icitur]. Diabol[us] q[uod] seducebat eos missus est cū eis i
 stagnū ignis et sulphuris. De ciuitate etiā infer
 nali scriptū est Baruch. iij. Ignis supueniet ei
 ab eterno in lōgitudine dieb[us] et habitabit a de
 monijs in lōgitudine tēp[or]is. Apparebūt q[uod] demo
 nes ip[s]is miseris dānatis in tā horribili forma
 tāq[ue] turpib[us] fantasmatis: q[uod] sicut dicit theolo
 gi quidā in. iij. pon[itur] q[uod] se p[er]iceret in ignē ardē
 tissimū q[uod] paulisper per momentū videre diabolū
 sicut apper dānatis. Sicut ille mortu[us] suscitatus
 et cōtra facci sci Hieronymi reulit scō Liril
 lo. Immo dicit doct[or] q[uod] si q[uod] videret demones
 sicut apparet in inferno subito moreretur. Et idō

etiā dicit quidā: q[uod] p[ro]pter eius horribilitatē po
 tius quis digeret māsire p[er] ignē sp[iritu] ab oriēte vsq[ue]
 ad occidē: q[uam] p[er] momentū et in ignē oculi videre
 turpitudinē dyaboli i cētra sua oī turpitudine
 p[ro]pter p[er]m[issionem] deo imata. De hac autē demonū ap
 paritōe d[icitur] Job. xx. Uadent et venient super eos
 horribiles. et Nauz. ij. Aspectus eor[um] quasi ful
 gura discurrentia. De dyabolo etiā dicit quili
 ber dānatus. Job. xvj. Collegit furore suū i me
 et cōmināo mibi i[m]fremuit. Et Diere. vj. Crude
 lis est et nō miserebit[ur] et eiusdē li. c. l. Comedit me
 et deuorauit me: et absorbit me sicut draco. Ij
 ridebūt autē demōes ip[s]os dānatos. Quor[um] irri
 sionē curare cupiebat psalmista dicens. Ne q[uod]n
 irideant me inimici mei. Vñ Grego. ait. Quos
 habuistis tēptatores in culpis: habebitis denso
 res in tormentis Ecclesiasti. q. xxi. d[icitur] de demo
 nib[us]. Sunt spūs qui ad vindictā creati sunt: et
 in furore suo p[er]firmauerūt tormēta sua: et in tēp[or]e
 cōsummādois effūdēt furore tē. De dyabolo etiā
 scriptū est Abacuch. j. Ip[s]e de regib[us] mūphabit
 et sup[er] oēm munitionē ridebit. Et ibidē d[icitur]. Uola
 bunt q[uod]si aq[ue]les demōes ad flagellandū dāna
 tos. Quilibet autē dānatus dicere poterit cum
 p[er]s. Loculauerūt me tota die inimici mei. Nar
 rat vñ Greg. in li. Dialoq[ue]z. q[uod] cū monachi sci
 Benedicti vellēt quēdā lapidē leuare in edificū
 nullo mō poruerūt eum mouere: q[uod] dyabol[us] ei[us]
 dē infidebat. Quid q[uod] faciet dānat[us]: qui ab inuē
 ris demonib[us] erunt dep[re]ssi et p[er]culcati. P[ro]fecto
 et tam horribilium demonū societate et p[er]tinua
 eorū crudatione valde affligent[ur]. Unde quili
 ber dānatus poterit dicere illō Job. xvj. Lodu
 sit me deus apud iniquū. et manib[us] impiorū
 me tradidit hostis meus terribilib[us] oculis me
 inuērus est. De demonib[us] enī dicit Virgilius.
 vj. Enēdos. Terribiles visu forme tē. Ibi igit
 horribiles demones dānatis cōtinue aderunt
 clamantes et rugientes. De q[uod] dicit Bug. in q[uod]dā
 sermone ad heremitas. Ibi o frēs demones da
 mare nō cessant: p[er]cutere p[er]tores nūq[uam] desistunt
 Nunc sup[er]bū: nunc gloria mundi plenum: nūc
 lutosum: nunc proditorē: nunc homicidam
 nūc mendacē: nūc detractore appellat. Ecce quōd
 clamabūt. Sed quid dicit. nisi p[er]cutere dilacera
 re: occidere: velociter spolia: p[er]dari festina: fer priuas
 picem para: aur[um] et argentū liquece: q[uod] duz vice
 runt deum intelligere noluerūt. hec ille. O miseri
 peccatores quomodo facietis in tenebris illis:
 si mō habet[is] timorē in nocte: oēm strepitū expa
 uescētes. Et si mortuus appareret vobis quasi
 exanimis efficeremini. Quomodo ergo poterit
 nis sup[er]portare visionē horribilē tot mortuor[um]: et
 apparitōez nō vñ solū: s[ed] innumerabilū tam de
 formiū: ac turpissimor[um] demonū. Hi erunt so
 cij vñ i penis q[uod]p[er] suasiones secuti estis in p[er]tio
 sionis.

Sexta afflictio que dicitur vermium corro
 sionis.

Etia afflictio quā habebūt dammati
 in inferno dicit vermiū corrosio[n]is.
 De qua afflictio[n]e scriptū est Esa. i. Si
 cur vestimētū sic comeder eos vñ m[un]do.
 Et eiusdē lib. c. xiiij. dicit peccatori. Sub te ster
 netur cinis: et opimētū tuū erūt vermes. O mu
 lier vana q[uod] tātū tēp[or]is expendis in te ornādo: et q[uod]
 dormis in lectis tā delicatis. Lect[us] tu[us] in infer
 no erit camera vñ m[un]di: vestimēta tua erūt vipere
 et serpētes sicut p[er]ionēq[ue] venenosissimā. S[ed] scien
 dū est f[er]m doctrinā Rich. n[on] in. iij. di. vlt. ar. v.
 q. ij. q[uod] penaverim[us] duplicat p[er] accipi. Bur. p.
 p[er]u. i. p[er] verme corpalis. aut methaphorice. i. p[er]
 mortuū cōscie[n]cie q[uod] aiam dānat[us] pungit et affli
 git. Vñ Bug. in lib. de vera innocētia inq[ui]t. Nul
 le sunt grauiorē crucis in v[er]ba ista q[uod] mala cō
 scientia. Et v[er]o q[uod] mō dicit aliq[ui]d in inferno esse
 penā vermis. De remorsu cōscie[n]cie nō est dubiū
 q[uod] miseri dānat[us] habebūt remorsum cōscie[n]cie: et
 tantā angustia in aia q[uod] ista erit de maiorib[us] an
 g[ust]iis q[uod] habeat. vt d[icitur] Rich. vbi s[ed] nō q[uod] do
 leant de p[er]to simpl[iter] et amore charitatis cū ha
 beant p[er]scie[n]tia in malo obstināti: sed habebūt
 remorsum istū in aia: et istū vermē horribilē in
 cōscia. p[ro]pter grauissimas penas quas videbūt
 se pati p[ro]pter p[er]tā. Et ita intelligit illud Sap. v.
 P[er]niam agētes et p[re] angustia spūs gemenes.
 Et hac etiā sniam ponit Alex. de ales in. iij. p[re]
 sume in tract. de p[er]nia. et b[er]n[ardus] Tho. i. iij. scripto
 di. Lar. j. Et Bug. i lib. de fide ad Pet[rum] ait. Qui
 in hoc seculo p[er]niam nō fecerit habebit illā i fu
 turo de malis suis: sed indulgētiā in conspectu
 dei nō inueniet. q[uod] et si erit ibi stimul[us] p[er]nitentiā
 nis: nulla tamē erit correctio voluntatis. A tali
 bus enī ita culpabit iniquitas suā vt nullatenus
 possit diligi vel desiderari iusticia. Volūtas enī
 eorū ita erit et talis vt habeat semp[er] i se maligni
 tatis sue suppliciu[m]: nūq[uam] tamē possit incipere bo
 n[um]itatis effectū. hec ille. Ip[s]i q[uod] dānat[us] in inferno
 cruciabunt et cōfusiōe maxima: q[uod] oia facino
 ra cūctis patebūt. Ezec. xv. Videbūt oēs tur
 pitudinē tuā tē. Dicit[ur] enī lib[er] dānando. Sicut
 q[uod] fur confundit cū res furtiue vel instrumenta
 furādi ei ad collū in patibulo ligant[ur]: ita dāna
 tis magna erit afflictio animi et q[uod]si q[uod]dā vermis
 aiam rodēs manifestatio et euidentia aboianō
 nū p[er] q[uod] eternal[iter] cruciabunt. De vñ aut cor
 porali dicit q[uod]dā q[uod] nō erit in inferno: q[uod] vegeta
 bilia et bruta nō remanebūt post iudiciū. Bug.
 vñ. de ciui. dei. c. ix. dimittit sub dubio. vñ
 erūt in inferno vermes m[un]diales vel nō. sed sal
 uo sp[iritu] meliori iudicio possumus dicere q[uod] erūt
 vñ m[un]diales in inferno. Et de hoc exp[re]sso lo
 quit scriptura Judith. vlt. vbi d[icitur]. Dabit ignem et
 vñ m[un]diales in carnes eor[um] vt vratur et sentiet in semp[er]
 ternū. Nō d[icitur] in aiam. et sic nō loquit[ur] de remorsu
 cōscie[n]cie sed de vñ m[un]diali. Et Eccl. vj. d[icitur]. Vidit
 carnis impij ignis et vñ m[un]diales. Vermis ac p[er]nicio

carne est vermis corpalis. Nō obstat mō q[uod] ves
 getabilia et bruta nō remanebunt post iudiciū:
 nec erit g[ra]tio et corruptio: q[uod] cessantib[us] oib[us]
 alijs aialib[us] irrationalib[us] atq[ue] oī g[ra]tione ac
 corruptio[n]e: p[er]to de et putredine inferni facere ge
 nerari vermes et etiā corrupti ad maiorē abomi
 nationē p[er]toz. Itē p[er]to facere durare vermes et
 alia bruta terribilia in inferno ad punitionē ma
 loz. Vñ possum[us] dicere et m[un]di q[uod] demones ac
 capiēt formā vermiū serpentūq[ue] ac viparū: sicut et
 tigris atq[ue] leon[is]: et in tali forma cruciabūt mis
 ros dānatos. et tales vermes erūt p[er]tores sine vl
 la cōparatiōe et atrociorē q[uam] oēs q[uod] in hoc mun
 do repiri possunt. Et ita intelligit illud Esa. xxiij.
 Erūt cubile draconū et pascua strutionū: et oēs
 current demonia. Et illud eiusdē li. c. vlt. Ver
 mis cor[por]is nō moriet[ur]. Et illud Deut. xxxij. vbi d[icitur]
 deus. Dices bestia[m] imittā in eos: cū furore tra
 bentū sup[er] terrā atq[ue] serpētiū: et deuorabūt eos
 aues mortu[us] amarissimo. vñ Virgil. i. vj. Enē
 dos inq[ui]t. Rostroq[ue] imanis vultur adūco Im
 mortale securundēs fecūdaq[ue] penis Viscera:
 rimaturq[ue] epulis bitatq[ue] sub alto Pectore: nec
 req[ue]s fibris dat villa renatis. P[er]to q[uod] q[uod]libet dā
 natus dicere illō Job. xxx. Qui comedūt me nō
 dormiūt. O iselices p[er]tores q[uod]libet vñ poterit
 dicere in inferno illud Job. xvij. Putredini d[icitur]:
 pater me[us] es tu: mater mea et soror mea vermib[us]
 Intrabūt enī vermes fetidissimū: et vige horribi
 les p[er] oēs vñ: et p[er] nates atq[ue] aures: atq[ue] i visceri
 bus vos cruciabūt. Et de b[er]n[ardus] loq[ui]t[ur] dātes in p[er]ma
 comedia inferni. c. iij. dicens.

Isti putridi qui nunq[uam] erant viui.
 Erant nudi et multum stimulari
 A muscis et vespis que erant ibi
 Rigauerunt sanguine eorum vulnū
 Qui mictus lacrimis vsq[ue] ad pedes
 A fastidiosis vermibus erat relictus
 Septima afflictio inferni que dicitur impo
 tabilis dolorationis.

Septima afflictio quā habebitis o m[un]di
 p[er]tores in inferno d[icitur] ip[er]portabilis affli
 ctio[n]is. Ut enī dicit theo. in. iij. sen. di.
 vltima. oēs pene et dolores atq[ue] affli
 ctio[n]es q[uod] possunt i m[un]do iueniri: erūt in inferno
 sine vlla cōparatiōe terribiliores. Et dānat[us] crucia
 bunt horribil[iter] in oib[us] sensib[us]: vt verificet in eis
 illud Sap. ij. Per q[uod] quis deliquit: p[er] ea et pu
 niri d[icitur]. P[er]io q[uod] affligent in tactu tot[us] cor[por]is
 et flagellandib[us]: mortu[us] cōbustionib[us] et ceteris
 tormentis. Itē q[uod] ligatas habebūt man[us]: et sicut
 pedes et oia mēbra ita q[uod] eis nūq[uam] vñ poterunt.
 Iuxta illud Mar. xxiij. Ligatis manib[us] et pedib[us]
 tē. Secūdo cruciabunt in visu et caligine et fumo
 inferni q[uod] nullū habebit respiraculū: nec ip[s]i alicui
 ius aeris habebunt refrigeriū. vñ Apo. ii. Ob
 scurat[ur] est aer de fumo putri tē. Et p[er]o. ait. B[er]n[ardus]
 de fum[us] in ira ei[us]. Tercio cruciabunt in olpba
 LL 2

tu ex feroce incogitabili qui erit in inferno eterna
luc. De quo dicit Job. c. l. Ascendet feroz eius et
purore et. Quarto cruciabitur in auditu au-
diendo horribiles clamores demonum maledi-
cendos et stridores danatorum et obprobria vniu-
ersorum danati ad proximam. Iuxta illud Esa. liij.
Tumultuabitur puer pro senet et ignobilis con-
tra nobilem pater obiurgabit filium et filius patrem
Et Esa. lxxv. dicit danatio. Nos clamabimus pro
dolore cordis et pro corrumpente spiritu ululabimus.
Legit autem quod quidam frater asserens propter aspe-
ritatem penae post multas repraesentaciones diabolicas
deliberavit emere ordinem. Unum appuit ei mater eius
quod erat defuncta et dixit illi. Quod poteris sustine-
re penas inferni si non poteris pati penas religio-
nis. Cum autem ille non crederet maiores esse penas
infernales statim audiuit tam terribile porcorum gru-
nium quod nullum contrarium posset ei comparari et vide-
bas ei quod celum scinderet et cadere vellet super caput
eius. Quia terribilitate ille motus erat pauescens in
religione peruenit. Quia cruciabitur in gustu
dicente Ps. fex eius non est cinantra bibet oculos pec-
catores terre. Et Niere. liij. d. Ibi morietur sa-
me et siti. Et Esa. ix. d. Vir fratri suo non peccat vnu-
quodque carnem fratri sui vorabit. Et Ps. lxxv. ait de
danato. Fel draconum vinum corum et venenum aspi-
du insaniabile. Oia etiam tormenta que in hac vita
imaginari queunt habebitis o peccatores non solum
in anima sed etiam in corpore. Quia sicut beati in celo erunt
ad plenam satietatem et omni dulcedine pleni ita vos
eritis pleni omnibus doloribus infirmitatibusque quantum
ad dolorem omnium infirmitatum et in omnibus membris
et sensibus semper indubitabilem dolorem sentietis. Et hoc est
quod scriptum est Job. v. c. de danato. Irruet in eum
omnis dolor. Quilibet ergo danatus poterit dicere
illud Job. xvj. de demonibus cum cruciando. Satura-
ti sunt penis meis et in eo. c. Nunc autem opprimet
me dolor meus et in nihilum redacti sunt omnes artus
mei. Semper enim danati tantum dolorem sentient sicut
si continue oia membra illis trucidarentur. Et cum corpora
danatorum sint sensibilia summo plus sentiet dan-
atus Iesus cum vna festuca ut ita loquar quod non
si verberemur cum vno baculo. Et hoc etiam patet de
habere podagram quod non potest sustinere etiam minimus
ictus quod in alteri podagra non laborant nullum cau-
saret dolorem. Item maior est doloratio sine corpora-
tione in corpore vulnerato si vulnus percutiat quod in
corpore sano. Unum de Scor. in. liij. quod dolor inferni
est interius quod redit in idem. Si ergo difficillimum est ma-
gnus doloris sperare. Si autem adulterium cum incestu. Si
impatores. Si ad. l. iulij. de adul. quod supposito-
bunt miseri danati tam terribilia tormenta.

Peccatores cogitare quod terribilis erit do-
lor vestri si modo non potestis vel modum
cum dolore in corpore vestro sufferre profe-
ctio si sensualitatem insudabitur tanto maior erit
vestra doloratio. Iuxta illud Bpoc. xvj. Quam-
tum in deliciis fuit tantum dabit ei tormentum et lu-

crux. Et id minatur vobis dominus Deus. xxxij. d. c. l. c.
gregabo super vos malas sagittas meas comple-
bo in eis. Et ibidem dicit deus. Inebriabo sagittas
meas sanguine et gladius meus deuorabit car-
nes. Quia autem in inferno sine diuersa tormenta des-
clarat per illud quod legitur in libro quod in titulus de visio-
ne Pauli ubi dicitur quod quidam deuorantur in spiritu vi-
dit in inferno arboris igneam in qua perdoles per diuersas
sa membra per que peccauerant suspendebantur et
igne supposito concremabantur et diuersimode a
demonibus torquabantur. Deinde vidit fornacem septem
colorum ignium diuersas bestias afflictiones et effectus
in torquendo. Et postea vidit rotam igneam imense
magnitudinis in qua boies diuersimode suspensi
a demonibus cruciabantur multiplicibus tormentis
in reuolutione ipsius rote. Deinde vidit flumen
igneum et sulphureum in quo erant diuersae belue di-
uersimode torquentes damnatos. Vidit etiam ibi
mulieres indutas pice et sulphure ardenti quod cru-
ciabantur diuersimode a diuersis generibus serpentium
et draconum. Non solum autem cruciabantur danati eter-
ni sed etiam inter. Unum quilibet eorum poterit dicere
illud Job. xxx. Interiora mea effuerunt absque
ulla requie. Et verificabit in eo illud Deut. xxxij.
Percutiet te deus egestate febre et frigore ardore
et estu. Licet autem danati habebunt corpus immortale
tamen adeo erit passibile ac tantis miserijs subiectum
quod sustinere vix valebit. Unde per. ait. In miseria
non subsistet. Est autem notandum secundum sanctum Bona-
in. liij. quod maior erit in inferno pena hominum danato-
rum quam demonum triplici ex causa. Prima quod deus
numquam per malignis spiritibus tanta fecit quanta per homi-
bus. Et id boies ingrati plus quam demones puni-
entur. Secundo quod demones tantummodo pena aucti-
sione sunt puniendi de quibus resurgere non valent. Sed
homines de multo magis ignoscit et eis gratiam tribuit
resurgendi. Et id quod plures peccant et recidunt
grauiter vindicabuntur. Tercio quod demones solum
modo puniuntur quo ad substantiam spirituales boies
vero in corpore et in anima eternaliter cruciabuntur.

Udicitis quod o miseri peccatores in inferno terri-
biles voces dei vos exprobrantis. Iuxta
illud. j. Reg. ij. Dominum formidabit aduer-
sarij eius et super ipsos in celis tonabit. Et hoc est quod
scribit Sap. v. Turbabitur amore horribili et
Job. xv. Sonitum terroris in auribus eius. O infe-
lices quod refrigerium erit vestrum cum non solum deus et
omnes sancti propter vos stabunt sed etiam omnes creature vos
cruciabunt in vindictam offensionis creatoris.
Iuxta illud Sap. v. Annuntiet omnem creaturam
ad visionem inimicorum. Et ideo David in persona
damnati exclamat psal. xvj. dicens. Dolores infer-
ni circumdederunt me. Unde quidam versificator
in persona damnati suspirat dicens.
Deus meus dolentem quantum sentio doloris
Qui sum priuatus videre deum
Deus meus videndo inimicum meum
Loci mihi tremet in corpore ut solum.

O munde deceptor falsus et reus es
In quem mecum posui amorem
Iam abeo cum pena et dolore
Deus meus dolentem quomodo faciam ego
Vide regem eternum cum magno furore
Quia suo aspectu me profugauit
Ad infernum sum sententiat
Et in illum abyssum plenum magno ardore
O me miserum infelicem et infortunatum
Qui nunquam cogitavi mori
Bi me dispectus meus venit ut saungar
Ab isto mundo quem tantum amavi
O stulti et fatui venire videre
Qualem fructum repositum a meo dilecto
Argentum et aurum in dispectum meum relinquo
Possessiones et alia gaudia
Vide me iunctum ad istum punctum strictum
Danatus diuitie amica neque parentes
Non mihi possunt succurrere. Deus meus dolentem
Maledictus dies quo natus
O me miserum ad quid redactus
Qui adeo eram pulcher et adeo formis
Et nunc est imitatus venire ad mortem
Iam me vermes comederunt
O me qui remansi deceptor
Ego sum conductus in hanc penam formis
Anima mea est in infernum proiecta
Clamat succurrite et non est qui adiuet
O me qui sero iam doleo
O munde mihi vnum placuit
Iam consumo in isto igne ardente
Et omnis delectatio versa est in dolorem
Plango suspiro et nihil iuuat
O me miserum quare me non emendaui
Si fecissem in vita penitentiam
Non ita crudeli essem condamnatus sententia
O tu qui me vides cogita bene
Et pensa ad quid redire debeas
Nam ubi ego sum tu venire poteris
Et nescis transgrediendi punctum
Ego tibi consulo ut bene agas
Et tua peccata vadas confiteri
Emenda vitam et noli expectare mortem
Que venit cito et est supra portas
Omnes ergo sint orati
Si puenire velint ad ciuitatem beatam
Igitur obstinati peccatores digite potius in hac
vita penam agere quam ad eternam inferni
cruciatum accedere. Tunc asperi enim sunt
illi dolores quod dicit Hosti. in summa in titulo de
penis et remis. §. quod plene. §. illud quod grauior est
vnum diei penitentia in alia vita quam hic centum. Imo
dicit theologi i. liij. d. vltima quod si quis sciret cru-
ciatum et dolores inferni potius eligeret hic toto tpe
vite sue omnibus doloribus et infirmitatibus angustia-
ri quam per horam in inferno torqueri. Unde legitur in tra-
sua beati Hieronymi quod cum tres mortui essent
resuscitati meritis sancti Hieronymi et contactu

eius facti beati. Virgilius epus Hierosolymita-
nus accessit ad vnum ex illis resuscitatis et inuicem
cum amarissime lacrimante quem interrogans qua-
re sic fletet cum maxima difficultate cum respondere
fecit erat enim cor in amaritudine absorptus.
Tandem dixit cum lacrimis. Ego sic amare fleo
quia scio me peccasse et deum iustissimum quod nullum
malum relinquit impunitum et ideo timeo ne me co-
dener ad eternos cruciatos. Tunc beatus Virgilius di-
xit. Obsecro te ut dicas mihi quales sunt ille pe-
ne inferni. Qui respondit resuscitatus. Scias o Virgilij
le quod omnis doloris omnia tormenta omnesque martyria
que in hac vita cogitari possunt sunt solatia in
comparacione minoris pene inferni. Et si quis sciret
horribilitatem inferni potius eligeret stare in hac
vita a principio mundi usque ad finem cum omnibus cru-
ciatibus penis ac tormentis que imaginari possunt
quam per horam in inferno stare cum minori pena quam
habeat danatus. Et ideo o maledicti peccatores con-
temisate vos cum ad tales penas puenitis in
quibus eternaliter et sine intermissione cruciabitur
Scriptum est enim Bpoc. xij. de danatis. Cruda-
buntur igne et sulphure et non habebunt requiem die
ac nocte. De quibus tormentis dicit in. vj. Eneydos
maurani Virgilij. ubi Sibilla loquitur Enece
de illis cruciatis dicens.
Non mihi si lingue centum sint oraque centum
Ferre vor omnes scelera conprehendere formas
Omnia penarum puerere nomina possem.
A quibus horribilibus penis liberet nos deus no-
ster. Amen.

Feria sexta post pascha de septem alijs afflictio-
nibus inferni Sermo vigesimusecundus.

Luci. i. octo a

nime salue facite super aqua. s. Pes-
tri. liij. dicit doctores quod valde terri-
le est peccatis predicare de terribi-
libus inferni cruciatibus. Unum sicut mater volens
o lacre amouere infantulum suum ponit super mammil-
la sua aliquam amaram vnctionem ita volentes boni
predicatores a mundi sensualitatem et delectationibus
amouere boies ponunt eis amaritudinem inferni.
Et ideo quilibet peccator dicit Niere. xxxij. Pone
tibi amaritudinem dirige cor tuum in viam rectam. Et
Bern. in quodam sermone de peccatis ait. Descendat
metre in infernum viuens ne postea descendat mor-
nates. De quo inferno inquit Dantes in. ij. c. co-
medie inferni loquens vice eius et dicens.
Per me itur ad auitatem dolentem
Per me itur in eternum dolorem
Per me itur ad perditam gentem.
Iusticia mouit altum meum creatorem
Fecit me diuina potestas
Summa sapientia primus amor
Ante me non fuerunt reo create
Nisi eterne et ego eternus duro

Sanatio eam ipem vos qui intratis.
Sedilla qd cumana de inferno loquens Ence
ut refert Virgil^{us} in vi. Ence dos inq.
Ostendit ante ipem pmissis in fauato boia.
Zactus rictico posuere cubilia cure
Pallensq; dabitur morbi tristisq; senect^{us}
Et mox: et male suada famco: et turpis egestas
Terribiles visu formet letiq; laborq;

Ed hic querit vtru damnati resurgit in
forma iuuenili sicut beati. Et pmo vide
tur q sic. Nam magister sen. in. iij. dist.
xliij. c. j. dicit generaliter de mortuis q resurgent
in etate iuuenili. Et similiter dicit coiter theologi
i eadē di. maxime Rich. noster ibide ar. j. q. viij.
Et nō facit differentia dānatorū vel beatorū: ta
men sub qādo me semp iudicio ecclie opior:
q damnati qui moriuntur in senili vel decrepita
etate nō resurgit in forma iuuenili. Nā ista trās
mutatio fit ad maiore consolationem et gaudiū
resurgentiū: ac corporalē beatitudinē. vt visum
est supra i sermōe eteie serie p̄sentis hebdoma
de: et ideo dānati nō debent hoc comodū cōle
qui. Poterit magister et theologi fundatur su
per dicto Bp̄li ad Ep̄hes. iij. ap̄e autē ibi loqui
tur solū de beis: qd paret recitādo a^o vba ad lit
terā: qui sic dicit. Unicuiq; nostrū data est gra
tia fm mensurā donatiōis: ubi istūq; dedit quos
dam ap̄los: quosdā autē p̄phetas: alios vō cuā
gdistas: alios autē pastores et doctores ad con
firmationē corporis ip̄e: donec occurrat^{us} om̄es
in unitatē fidei et agnitionē filij dei in virū per
fectū ad mensuram etatis plenitudinis ip̄e. ita
q loquit solū de beatis. Sicut loquit etiā. j. ad
Thes. iij. vbi inquit. Rapiemur cū illis in nu
bibus obuiis christo in aera: et sic semp cū dño
erimus. Nābebat em̄ ipem q illi quibz scribe
bat deberet om̄es saluari. Et hanc sententiā vide
tur cōfirmare idem Bp̄lus. j. ad Ebor. xv. dicens
Om̄es quidē resurgem^{us}: sed nō om̄es imitabi
mur. Qd is intelligat de alijs imutatioibz etiaz
intelligi potest de imutatioe etatis: ita q vult in
nuere q dānati qui moriunt in senectute p̄ma
nebit in ea forma. Ideo dicit Virgil^{us} vbi sup.
Tristisq; senect^{us}. Senect^{us} in inferno. De quo locu
tur septem alias maximas afflictioes conside
rabimus.

Prima afflictio que dicitur impossibiliū af
fectionis.

Prima afflictio damnatorū dicit im
possibiliū affectionis. Tria em̄ semp
appetit damnati que sciunt se nūq;
habere posse: faciētes cōtra illud di
ctum libri qui dicit Pampbil^{us}. c. xviij. Mitte
quod esse nequit: quare quod esse potest. Et il
lus alter^{us} libri qui dicit factus. c. x. vbi dicit.
Non cupiat quisq; quod nunq; possit habere.
Primum igitur quod appetunt damnati est ba

bere eternā felicitatē. Nam Rich. in. iij. di. l. art.
iij. q. j. Cum peccatū: vt inquit Aug^{ustinus}. c. de ci
uitate dei. c. xij. delere nō possit extrema nature
vestigia: in dānatio remanet aliqua naturalis
cognitio et appetit^{us}. Et ideo cū primus motus
naturalis appetit^{us} sit respectu finis in generali
Quia fm p̄bm. viij. Et hic. c. xij. finis est p̄ncip
piū in appēdibiliū. et hoc sequit^{ur} q dānati nō
naturaliter appetit finem suū in generali: q est be
atitudo. Unde dicit Dionys^{ius}. iij. ca. de diuinis
noibz. Demones bonū et optimū cōcupiscit.
Sed hic appetit^{us} naturalis demonū et damna
torū peruersa corū volūrate peruerit: quia ap
petit illud sub circūstātijs malis. Et iste appe
titus corū: vt inq̄t Rich. vbi supra: est ad cor
maiorē afflictionē. Appetere em̄ qd appetēs vis
der se nō posse cōsequi magna est afflictio illius
Scdm autē Thomā. iij. q. xviij. in dānatis nul
la est spes felicitatis consequēde: quoniam sicut
de ratioe beatitudinis est vt in ip̄a quiete volū
tas: taliter q beati sciūt certitudinalit^{er} se nūq;
beatitudinē amissuros: ita de ratioe dānationis
est vt in ip̄a molestē volūtas: sic q dānati certi
tudinalit^{er} sciunt se nunq; felicitatē adepturos
et becess maxima angustias corū. Hic em̄ Stan^{islaus}
in. ij. Thebaidos. Nō grauior miseriis mortu
libus addita cura Spes vbi longa venit. Si
ergo quādo quis appetit qd scit se nō habiturū
nisi tarde multū affligit. quātū est credēdū af
fligi dānatos qui semp appetūt felicitatē quaz
sciūt se nūq; habituros.

Secundo appetūt dānati delectatiōez pen
Bic em̄ dñs Bonauē. in. iij. di. l. q. licet
timor fuit a dānatis auferat actū pec
candi: quia timet puniri: tamē nō aufert ab eis
in totū habitū male volūtatē per quā libenter
peccat^{us} si nō crederet ex hoc puniri. Desiderant
igit^{ur} dānati habere illas sensualitates quas ha
buerūt in delectatiōibz p̄torum: sicut et solatia
mūdi que nūq; habebunt. Et ideo qto magis
vidēt se nō posse illa habere magis antrant. ut
pra illō Quidij in eplis. Nitimur in vetitū sem
per cupimusq; negata.

Terzio appetūt dānati anihilationē suaz
Sed circa hoc varie sunt opinionēs do
ctorū. Quidā em̄ dicunt q damnati po
tius volūt esse sic miseri q nō esse. Fundamētū
cuius accipit^{ur} ab Brestorde. ij. de aia. vbi dicit
q om̄ia esse appetūt. Scdm em̄ Dionys^{ium}. v. c.
de diuinis noibz. Inter oia bona q de^{us} dedit
creature esse est quid optimū et nobilissimū. Et
ideo Aug. in libro de libero arbitrio ait. Consi
dera qtu bonū est esse quod et beati et miseri vo
lunt. et in. x. de ciuitate dei. c. xviij. etiā dicit. Ita
vō quādā vi naturali ip̄e esse locū dū est q nō
ob aliud et bi qui miseri sunt nolūt interire. Si
his nō obstantibz ego tenco opinionē doctoris
subtilis: et dñi Bona. et Rich. in. iij. di. vltima

ar. iij. q. iij. qui dicūt q dānati vellēt nō esse nō
p se sed per accidēs in qtu. i. ad nō esse sequit^{ur} ca
rētia oia pene quā semp appetūt. Licet em̄ desi
derēt esse in abstracto tamē nō desiderāt esse in
statu eternalit^{er} infelici. Vidēt em̄ q de suo eē nō
possunt cōsequi delectationē nec utilitatē: nec p
suū esse possūt acq̄rere aliquod bonū: ideo nō
est mirū si tali esse vellēt carere vt malis q essen
do patiunt^{ur} careret. Nā nō em̄ bonū est obiectū
volūtatē sed etiā carētia malit^{er} qūis nō primo
Unde dicit Brest. j. Rbero. c. vj. q nō habere ma
lū est delectabile. Quapropter dicit. v. et bico. c. vj.
q in boni ratioe fit min^{us} malū in cōparatiōe ad
maius malū: q min^{us} malū magis est eligibile
maiori. Et ratioe hui^{us} carētie malit^{er} nō esse in ta
li statu infelici pōt esse dānate volūtatē obiectū
De duobz em̄ malis semp minus est eligēdum
vt inquit Brest. iij. Topi. et notat in. l. j. p̄enul.
ff. de peri. et cō. rei ven. et in. l. j. ff. de ven. i. pos
mū. et in. l. quoties. ff. de re iur. et in. l. colligitur.
in aut. de nō el. se. nu. coll. j. et in. l. ita vulnerat^{ur}.
circa finē ff. ad. l. aquil. et in. l. absente. j. responso
ff. de penis. et c. iij. di. c. j. ac. iij. di. c. j. et c. iij. q. iij.
c. nō solū. dicit ergo Brest. quicqd velit de nobi
litare essendi: q ego potius vellē non esse q esse
dānatus ac in tormētis infernalibz i aboliatiōe
diuina eternalit^{er} infelice. Quid em̄ mihi iuuat
ret essentia si nullū bonitatis esset particeps ni
si eterne infelicitatis. Et hāc sententiā videtur re
nuisse dñs n̄ iesus xps Mar. xvi. dicens de iu
da dānato. Bonū erat illi si natus nō fuisset hō
ille. qūis aliqui exponant solū de natiuitate et
vtero et nō de natiuitate in vtero. Ad auctorita
tem autē Aug. rñderi pōt q intelligit de dānati
solū p̄tor originali: qz h̄ sint miseri quia eterna
liter puari felicitate: tamē nō habēt penā sensus
vt p̄ theol. in. iij. di. c. iij. qz aliq; teneat contrariū
et ideo ip̄i pōt^{us} volūt esse in tali statu qz nō eē.
Qz h̄ carēt eternis bonis nō tū cruciant^{ur} talia
reia tormēt^{us} fm coiter doctores. vñ nollēt amic
tere esse qd est simplr bonū. secus autē de dāna
tis p̄tor actuali q p̄rie dicunt dānati: qz de suo
esse nō possunt reportare nisi penas etnas et tor
mēta. Dico igit^{ur} q dānati vellēt anibilari et nō eē
p̄siderata pena quā in eternū sunt habituri. Et
hoc est qd scriptū est Bpoc. ix. ca. In diebo illis
qrēt hoies mortē et nō inueniēt eā: desiderabūt
mori et fugiet mors ab eis. Job. xj. iij. di. Qua
re misero data est lux: et vira bis q in amaritudi
ne aie sunt. qui expectāt mortem et nō veniūt. Et
Aug. in lib. de miseria hui^{us} mundi di. O mors
q dulcis es quibz tā amara fuisti: te solā deside
rant q te vebemēt^{er} oderūt.

Si querat^{ur} cur deus nō priuet damna
tos esse et ad nihilum redigat. respōdet
Thomās. iij. q. lxxviij. ar. iij. in solutiōe
p̄mi argu. a signāis tres rōnes. sed nos possu
mus breuiter assignare illā quā ponit Brest. xviij.

moralit^{er} di. Quia vita mortua fuerit in culpa
et mors qz viuere debet in pena. De qua morte
inq̄t Hieronym^{us} ad Augustinū. Horreo mori
tē viuacē: horreo vermē mordacē: horreo iadere
in man^{us} mortis viuacis et vite mortis beclle.
et Greg. vbi. s. dicit de dānato. Cruciabit^{ur} et nō ex
tinguet^{ur} moriet^{ur} et sp̄s viuet^{ur} finiet^{ur} et sine fine ma
nebit. et Aug. in p̄mone de aduētū xpi ad iudiciū
um ait. De illis qui cum dyabolo hēbunt man
sionē: et ascēdet fumus tormētōz corū in secula
seculoz: quoz vermes nō morient^{ur}: et ignis non
extinguet^{ur}: et ibi erūt vbi nulla vox nisi gemitus.
Vbi nulla rēq̄es nisi ignis: vbi nullū refrigeriū
nisi flāma: vbi nulla lux nisi tenebre. Et nō erūt
vnq; in mēoria apud deū. Quoz abas crucia
tus: et mansio corū cum dyabolo: vbi nulla est
visitatio sed cōsumatio: vbi nulla est indulgētia:
vbi null^{us} ad p̄uersionē locus nullus ad veniā
regressus. Et idē in libro meditationū inquit. c.
xxviij. Ignis autē gehēne sp̄s ardebit et nūq; luce
bit: sp̄s eruret et nūq; cōsumet^{ur}: sp̄s afficiet et nunq;
deficiet. Licet autē in metaboiorice dicat dānatus
redigi ad anihilationē. iuxta illud psal. Ad ni
bilum deductus est in p̄spectu eius p̄tor: quia
priuatur omnibus bonis spiritualibz et corpō
ralibus: tamen quo ad hoc vt moriatur. qd ip̄e
maxime desiderat: nunq; poterit anibilari. Et iō
o scelerati peccatores audite quid Grego. in. vj.
moralit^{er} dicat loquēs de inferno. Ibi erit miseri
mors sine morte: et defectus sine defectu. Ibi em̄
mors semp incipit et defect^{us} deficere nōcūt.

Secunda afflictio inferni que dicitur famis
et sitis afflictionis.

Secunda afflictio quā habebitis o pec
catores in inferno dicitur famis et sitis
afflictionis: et oia alia necessitatū.
Sicut em̄ beati in celo habebunt oia
bona delectabilia: et affluentia omniū rerū: ita
cōtrario dānati habebūt carētia oim rerū et pa
tient^{ur} oēs necessitates: habebūt em̄ famē et sitim
atq; somnū: et nūq; comedere vel bibere aut dor
mire poterūt. Qui igit^{ur} in hoc mundo affluēbāt
diuitijs: abundabant t̄palibz bonis possidebāt
thesauros et imperabāt alijs: iduebant purpurā
et bisso: dormiebāt in lectis eburneis: nutrie
bant canes et aues ad veniēdū: gaudebāt in so
nis: canticis: et coreis et letos ducebant dies: oibz
bis in inferno carebūt: et in oī egestate ac penuria
fame ac sitis: ac sono: oīq; alia necessitate crucia
bunt^{ur}. Pars hoc p̄ exemplū qd dicit saluator: no
ster vt habet Luce. xvi. vbi inquit. Q̄ erat qui
dam homo diues qui induebat purpurā et bis
so: et epulabatur quotidie splendide. Erat autē
quidā mendicus nomine Lazarus qui iacebat
ad ianuā eius vlcento plen^{us}: cupiēs saturari de
mias que cadebāt de mēsa diuitiorum: nemo illi
dabat: et canes veniebāt et lingēbāt vlcerā ei^{us}.
Factum est autē vt moriet^{ur} mendicus et portat^{ur}

tur ad angelos in sinu Abrahæ mortuus est au-
tem et dicitur et sepultus est in inferno. Eius autem
oculos suos cum esset in tormentis vidit Abrahâ
a longe et Lazarum in sinu eius et exclamans dicit
Pater Abrahâ miserere mei et mitte Lazarum ut
mingat extremum digiti sui in aqua et refrigeret
linguam meam quia crucior in hac flamma. Et dicit
illi Abrahâ. Fili recordare quia recepisti bona in
vita tua et Lazarus similiter mala nunc pro hoc collo-
catur in cruciario.

Ideo o sensuales qui non potestis modo
sufferre aliquam necessitatem famis aut sitis
considerate quod in inferno habebitis omnes
illas necessitates et nunquam poteritis eis satisfacere.
Semp enim habebitis famem et videbitis vobis
quod habeatis ad omnia comestibilia et nunquam illa
tingere vel comedere poteritis. Semp sitientis vi-
debitur vobis quod habeatis pro aqua dulcem
et omnes potationes delectabiles et nunquam bibere po-
teritis. Sed verificabit in vobis illud Job. xvij.
Et ardescet corra cor sitis et attenuabit fame ro-
bore corru et inedia invadet costas cor. Un dicit
re poterit illud Tere. v. Pellis nra quasi claba-
nus crusta est a facie tepellatam famis. O avari
qui sititis aurum et argentum demones in os vestrum
prode aut liquefacti bullies dicentes vnicuique
vestrum aurum sinistri aurum dibe. Sicut fecit Par-
thi Marco crasso romano. Et de his visibilibus
epularum et delectationum loquitur Virgilius. vj. Enceps
dos dices.

Lucet gemalibus albis
Burra fulera thoris: epuleque ante ora parare
Regifico lura: furiarum maxima iura
Becubar: et manibus prohibet contingere menses.

Siliter demones vobis ad maiorem penam dicent.
Ecce quod inimici vestri nunc gaudet et tripudiat: lu-
dunt et consolantur et consumunt bona vestra quod vos
tanto sudore acquisivistis. O insensati quibus re-
liquistis bona via: saltem de bonis vestris omnia
consolationes recipere debeatis ut postquam privadi-
eratis paradiso: saltem gauderetur quod possibile
erat in seculo. Siliter etiam audiet miserum danari
vocem dei dicentis illud Esa. lxxv. Servi mei co-
medet et vos esurietis: servi mei bibent et vos sine
tis: servi mei letabuntur et vos confundentur: servi
mei exultabunt et vos ululabitis. Et hoc sufficiat
pro secunda afflictione.

Tertia afflictio que dicitur intolerabilis frigiditas.

Etiam afflictio inferni dicitur intolerabilis
frigiditas. Ut enim dicitur theoso-
logi in. iij. di. cliv. marime Scotus
ac Rich. et beat. Thomas. eodem lib. dist. l.
ar. ij. q. iij. et Rich. in quolibet suo. q. xix. ponit
tur miserum danari in glaciem et aquam frigidissimam:
et sentiet tam magnam frigus ut non possit maius
cogitari. et ad maiorem dolorem in ignem prodeuntur:
et sic infocari prodeuntur ad frigus a nivis. Sumis

liter postquam fuerint in aqua frigidissima et in gla-
cie congelata prodeuntur in ignem. et hoc erit vehe-
mentissima afflictio. Unde Scotus in. iij. di. ar. ij.
ar. ij. dicit quod vehementer dolor est si manus fuerit
excessive frigida et tacta nivis vel glaciem et ita
nim appropinquet igni: et maxima afflictio est ab
illo dolore in alium mutari. Et fuit sententia Aug.
in lib. meditationum. c. xvj. O igitur vos qui pellicu-
tis et vestibus atque calciamentis muniti habetis
carne tam delicatam quod ad acrem non vultis accedere
reporum magni frigoris et non potestis parum frigus
tolerare. audite quod scriptum sit de quolibet vestrum
Job. xxiij. Ad nivem calorem trahat ab
aquis nivis. et Sap. xvj. c. dicit. Spes ingrati
tanquam vernalis glacies tabet. Scitote igitur
o peccatores danandi quod secundum beatum Bonaventuram in. iij.
di. cliv. ar. ij. q. ij. simul etiam afflicti ab omnibus
elementis secundum diversas partes: ita quod ab una par-
te sentitis asperitatem frigus: et ab alia calorem
propter diversam virtutem suam infocati. Alij autem dicunt
quod in singulis partibus corporis simul et semel ha-
bebitis in inferno intensissimum calorem et ardorem
et intolerabile frigus. et hoc ex virtute divina
forte vobis videatur impossibile: sicut inquit Rich.
in. iij. di. cliv. ar. vlt. q. vlt. quibus ergo duo con-
traria non possint naturaliter concurrere eodem sub-
iecto i eodem instanti tempore. ut inquit Bress. in pre-
dicamentis: et in. ij. Topi. ac in. ij. Penber. in vlti-
mis libris. et notat in. l. si ancilla. ff. de usufructu. pro
suo. Unde dicit quod admissio uno ex contrariis ne-
cesse est aliud excludi. ut notat in. c. cum renuclat.
xxij. q. j. et in. l. cum propter: in pn. ff. de iudi. et est
textus in. l. bec verba. ff. de ver. signifi. tam de
quod potest super naturam potest hoc facere. Sicut etiam
impossibile est accidentia esse sine subiecto pro na-
tura. ut inquit Bress. in predicamentis: et j. Probico-
rum. j. de generatione. vj. Topi. et vj. Verba. et ta-
men in sacramento altaris sunt accidentia panis si-
ne subiecto et substantia panis. ut probant theologi
in. iij. di. xij. et ibi Rich. ar. j. q. j. et ij. Siliter
secundum Anselmum in lib. monologion. c. xj. naturali-
ter impossibile est unum corpus esse in diversis lo-
cis in eodem tempore. et tamen corpus christi in sacramento est
in diversis partibus mundi. ut probant theologi in. iij.
di. x. et ibi Rich. noster ar. ij. q. ij. Ita igitur impossi-
bile deus potest facere quod frigus et calor concurrat eo-
dem corpore in eodem instanti tempore: sed sint contraria. Et
de hoc loquitur David in tract. de inferno dices.

Ad sufferendum tormenta calida et frigida
Similibus corporibus virtus disponit
Que quo modo facit non vult ut sudem.
Et hoc sufficiat quo ad tertiam afflictionem.

Quarta afflictio que dicitur horribilis inflam-
matio.

Quarta afflictio appellatur horribilis
inflammatio. De qua scriptum est
Matth. xxv. quod dicit dominus danari
Ite maledicti in ignem eternum. et Apoc.

lij. scribitur. Consumabuntur igne et sulphure.
Et Matth. xv. dicit saluator. Mittere eos in ca-
minum ignis. Infernum ei appellat caminum ignis.
Ite dicitur. dicit. Olla succesa propter calorem et fer-
vorem. Un Greg. refert in lib. dyal. q. quidam san-
ctus solitar. habitans in quadam insula maris di-
xit quibusdam romanis qui ad illam insulam naviga-
verat quod mortuus erat Theodorius rex pessimus
quem ipse sanus dimiserat romam et quod ipse viderat cum
nudum et discalcium vincensq. manibus proci et ollam
vulcani. Et Ezech. xxij. dicit. Omnis isti sicut es et
stagnum et ferrum ac plumbum in medio fornacis fa-
cti sunt. et Deus. xxij. ait deus. Ignis succesus est
in furore meo et ardebit usque ad infernum nonnulli
ma. et ij. Regi. xxiij. scriptum est. Prevaricatores
quasi spine ardebunt. et Eccl. xij. Strupa collecta
synagoga peccatorum: et consumatio illorum flamma
ignis. et Esaie. lx. Erit pluvius quasi esca ignis. et
xij. eiusdem lib. dicit. Tormentum et dolores tenebunt
et quasi parturientes dolebunt. et loquitur de danari
Et. xxij. c. etiam scribit de inferno. Et erit ter-
ra eius in picem ardentem nocte et die non extinguetur
in sempiternum: ascendet fumus a generatione in gene-
rationem et desolabit in secula seculorum. et Esa vlti-
mo. c. dicit. Ignis coram non extinguetur. et Job. xx.
scriptum est. Devorabit eos ignis qui non succendet
Et Abacuc. ij. Laborabunt populi in multo igne.
Et psal. l. dicit David. Pluer super peccatores la-
queos ignis sulphur etc. et Ezech. xxij. In igne
ire mee consumpti eos. et Apoc. xvij. In vna die
veniet plaga eius: mors et luctus et fames: et igne
comburent. et Apoc. xx. Qui non est inuentus in li-
bro vite scriptus missus est in stagnum ignis.
et Matth. xvij. dicit saluator. Bonum est tibi
cum uno oculo in vitis intrare quam duos oculos ha-
bere mitti in gehennam ignis. De hoc etiam de Vir-
gilius. vj. Enceps dos.

Respiat Eneas subito et sub rupe sinistra
Mentis lara videt triplici circumdata muro
Que rapidus flammis ambit torrensque amnis
Tartareus flegiron torquetur sonantia lara.
Et isidorus lib. j. de summo bono. c. xxi. inquit. Dup-
plex est pena danarorum in gehenna quorum mentem
vincit ista et corpus flamma. Sed de hoc igne
propter quod querimus. Primo querimus: verum ignis infer-
nalis sit corporeus. Et hanc Damascenus li. iij. dicit
de illo igne qualis sit deus novit. tamen contra dicit
eum doctores in. iij. sen. di. cliv. marie ibi Rich.
noster ar. ij. q. ij. quod ille ignis est corporeus a principio
mundi cum alijs creaturis productus et ordinatus a deo
ad reprobos cruciandos. Et hoc asserit Aug. in
lib. j. de mirabilibus sacre scripture. c. ij. et in. xj. d.
civitate dei. c. x. idem inquit. Gehenna illa quod et stagnum
ignis et sulphur dicit corporeus ignis est. et Sic.
in. iij. dyal. dicit. Ignem gehene corporeum esse non
ambigo. Et dicit theologi in. iij. sen. dist. cliv.
maxime Rich. noster ibidem ar. ij. q. iij. quod ignis
inferni quantum ad inflammandum est eiusdem speciei

cum igne elementalibus. Quia sicut omnis aqua omni
aque est eadem specie secundum philosophum. i. c. iij. et Aug. in
questionibus. xxvj. ad Thymotheum ubi ait. quod aque que
super celos sunt eiusdem sunt speciei cum istis infe-
rioribus. ita omnis ignis omni igni est idem specie.
Dicunt tamen doctores quod ignis inferni habet ma-
iorem efficaciam et virtutem quam ignis elementalibus. Un de
Aug. quod ignis noster quem habemus in terra in
comparatione ignis inferni est sicut fumus ignis no-
stri in comparisone ipsius ignis. Immo fortis dicitur
quidam: quod noster ignis est sicut ignis depi-
ctus in muro in comparisone ignis veri. O igitur
peccatores quod poteritis sufferre ignem inferni
cum dicat Aug. xj. de civitate dei. c. iij. quod nihil est
igne verius molestem.

Ecundo de isto igne querimus: verum possit
f. animas separatas a corpore cruciare. Istas
questiones agit Scotus et sanctus Bonaventura
in. iij. di. cliv. et Rich. ibidem ar. ij. q. ij. et Thomas
mas in. iij. scripto di. cliv. ar. ij. et contra genli-
bro. iij. c. x. et in. ij. q. d. libet. q. xij. et i. ij. q. d. libet.
q. xij. et in questionibus de anima. q. xj. et omnia con-
dunt quod sic. Et hoc tenet Aug. xj. de civitate dei
ca. x. Scriptum est enim Matth. xxv. de damnatis
Ite maledicti in ignem eternum qui parat est diabo-
lo et angelis eius. Ex quo arguit Gregorius in. iij.
dyal. dices. Si diabolus eiusque angeli cum sint incor-
porei corporeo igne sunt cruciandi: quid mirum si
aie etiam atque recipiant corpora possint corporeo sen-
tire tormenta. Dicit ergo Richar. et alij allegari
theologi omnes ubi super: quod ille ignis cruciat spiritus
separatos in quantum est instrumentum diuine iusticie.
Sicut videmus res habere multas actiones iuxta
virtutem principalis agentis: que eis non competere ab-
solute. Sicut calor naturalis in virtute aie pueri
nutrimentum in carne: et sic securis in virtute mo-
torio sandit arborum. Dicit autem Aug. vbi ij. q. ij.
cut aia a sui creatione coniungit corpori ut deus cre-
tam: et qua coniunctione aia ipsa vehementer com-
pit amore ad corpus suum: sic anima danata liga-
tur igni et detinetur ab eo ut accipiat ab ipso igne
penam: et illa coniunctione comipit horrorem et dolo-
rem. Et Gregorius vbi supra ait. Anima non solum
videndo sed etiam experiendo incedit penam.

Eritio querimus: verum ignis infernalis erit
et perpetuus non tamen consumens damna-
tos sed solum cruciandos. Et hac questione
Rich. mouet in. iij. di. cliv. ar. ij. q. v. et respon-
det quod erit perpetuus. Nam Matth. xxv. a salva-
tore nostro ille ignis appellatur eternus. Quod
non est intelligendum a parte ante sed a parte post.
Et hanc opinionem tenet Augustinus. xj. de civitate
dei. X autem non consumatur damnatus illo igne pro-
bat Richar. in eadem dist. et ar. q. vj. Scriptum
est enim Job. xx. Lucent omnia que fecit nec tamen
consumuntur. Et quod hoc sit possibile. facere durare
perpetuum ignem inferni: et in ipso damnatos non
annihilari: probat Aug. xj. de civitate dei. c. iij.

ut. vi. ubi dicitur multa exempla mirabilia. Primum est de Salamandra quod est animal habens in igne nec uritur ab eo consumitur. Sic et de morte eterna quod est in Italia. Et de morte vulcanis de olympo quod moritur et in semper durat. Et secundum Gregorium in libro de animalibus dicitur ab ipso moritur et diuina voces terribiles que purant esse damna torum. Et ibi dicitur esse os inferni.

Similis apud garamareas de Augustino sonum qui in die est et in nocte ut de eo non possit haberi: in nocte est calidus ut non possit tangi. Sic in epuro de esse alius fontem in quo si ponant facies extinguit subito accenditur. Ita in archadia dicitur esse lapides qui vocantur albestones: qui accedentes sicut albi non possunt eringui. O igitur infelices peccatores si modo non potestis tenere per momentum unum digitum in isto igne quod poteritis stare per mille milia annorum: imo per infinita secula: scilicet toto corpe et anima submersi in illo horribili igne infernali: qui non solum extinguit vos cruciatibus et vret: sed etiam per os ac narces et per alias corporis apparitiones ingrediens omnia viscera vestra decoquit. Ideo exdramat Esaias. c. lxxv. dicens. Quis possit habitare de vobis cum igne deuorante et cum ardoribus sempiternis. Quod consideras quidam sanctus pater ad cuius cellam preerat quedam ipudica meretrice cumque temptabat incitabat ad libidinem: statim cepit sibi comburere digitos ad ignem lucerne dicens. Volo videre et expiri si potero pari ignem inferni qui comburit luxuriosos: et sic a temptatione liberatus est: et meretrice illa mortua est ex horrore talis visionis ut legitur in vitalis. Si quis autem videret illum terribilem ignem profecto fugeret omnem causam puniendi ad cuius intra illud Naum. iij. Ois qui viderit resiliat a te. Ad confirmationem quoque predicatorum de igne infernali dant aliqui doctores aliud exemplum dicens. quod sicut secundum medicos cor bovis mortui veneno misum si in igne ponatur comburitur sed non consumitur: sic mortui veneno peccati in inferno perpetuo comburentur et nunquam consumentur. Sed scitote o maledicti peccatores quod non solum ab igne sed etiam ab omnibus aliis elementis videlicet ab aqua et ab omni alio creaturis cruciabitur. ut per archidiaconum Ricardum in libro dist. lxxv. q. i. et sanctus Bonaventura in libro de sceleribus. Pugnat per illos orbis terrarum contra insensatos. et in eodem libro dicitur. Laudat in illos aqua maris et flumina concurrunt ducunt. De hoc igne terribili de aliis penis inferni loquitur Augustinus in sermone ad heremitas dicens. Unus est igitur ignis singulis et corporibus: ut insensatos peccatores corporaliter cruciet nec lignis nec pice nec oleo nutritur: sed per peccatum semel accessum in eternum durare nullatenus dubitare debemus. O infernetus lacus et mensura non habens: profundus et nullum fundum te habere cognosco. Insatiabilis es quod omnes tam pauperes quam diuites libenter resuscipere audis. plenus es ardore incos-

parabilis: plenus es feroce intolerabili: plenus es dolore innumerabili. Ibi est omnis miseria: ibi rebus neque ibi nullus ordo: ibi error eternus: ibi nulla spes boni: sed omne malum quod extimari potest damnatio in eternum erit. Sed si queratur utrum omnes sentiant eandem penam in inferno. Respondet Augustinus in libro de ciuitate dei. c. xvi. quod pro quantitate peccatorum sentiet et grauitas penarum. Sicut enim quanto maior est quis ponit fasciculum lignorum in igne tanto maior est flamma facit. Ita et vos o diabolici peccatores quanto maioris cumulum peccatorum facitis tanto magis eternale vos incendit aliaque multiplex infernalis pena cruciabitur. ut inquit Ricardus noster in libro dist. lxxv. q. i. vlt. q. ix. Unde dicit Gregorius libro de moralibus. vlt. finem. Sicut vno sole omnes tanguntur: nec tamen sub eo vno ordine omnes estuantur. quia iuxta qualitatem corporum sentit etiam pondus caloris. sic damnatio vna est gehenna que afficit: et tamen non vna qualitate omnes comburit. quia quod hic agit dispersa multitudo corporum illic exhibet dispar causa demeritorum. Et idem dicit Augustinus in libro meditationum. c. xvi. et xx. de ciuitate dei. c. xvi.

Quinta afflictio que dicitur blasphematio.

Quinta afflictio quam habent damnati in inferno dicitur blasphematio. Unum sciendum quod ipsi damnati sunt totaliter priuati omni charitate dei et proximi. Si enim haberet vel unam guttam charitatis: ut dicebat Guibelmus episcopus parisiensis: saporem autem esset tam dulcis et fortis quod condiret omnia corporum mala. Erunt autem confirmati et obstinati in indignatione: inuidia: ira: et odio dei et proximi: et plene erunt impatiencia et amaritudine. Unum cuilibet dannando dicitur Ezechiel. xliij. Calicem meroris et tristitie bibes et potabis usque ad feces. Et ideo ex impatiencia et conturbatione ac furore blasphemant deum et sanctos. Esa. viij. Cum esurierint irascuntur et maledicunt regi suo et deo suo. Dicit autem Petrus in libro poetrie sue: quod in inferno continua est lis. De blasphemia vero dei scriptum est Apoc. xvi. Blasphemaucrunt deum celum et manducauerunt linguas suas pro doloribus et vulneribus suis. Patet per exemplum quod legitur in summa de septem donis: ubi dicitur: quod cum quidam usurarius infirmaretur ad mortem nec sacerdos vellet ei sacramenta conferre nisi restitueret vel cautionem faceret: illeque recusare: hortabantur ad hoc filii eius ne ad infernum descenderet mortuus. Ille vero responderebat. Nescitis quid petatis. Si vellem male ablata restituere relinquerem vos pauperes egenos: meliusque esse committere misericordie dei quam misericordie hominum. Et in hac perniciosa mortuus est usurarius ille ac in inferno sepultus. Et filius autem eius duobus dixit alter ad alterum. Pater noster mortuus est non imitemur eum retinendo usuram per illum extortam sed reddamus creditis ut saluari possimus. Et alter respondit. Ego meam partem

retinebo: nec illam restituere curo. Si pater noster usuram fecit et non restituit ipse non ego penam portet. Alter ergo portionem suam restituit: et seculum de sereno dei obsequio se totum tradidit. Dum autem quod in seculo remiserat mundanis se immergeret infirmatus ad mortem nec penitentem secutus est pater. Quod frater audiens rogauit deum ut prius et fratris caritatem ei dignaret ostendere. Una igitur die cum oraret vidit terram apertam et in inferno patrem in flammis penitens sepultum: et filium autem fratrem suum iacentem super eum: maledicebatque pater filium dicens. Maledicta sit hora in qua te genui filium tuum maledictus es: quod propter te feci usuram et nolui restituere: ne te pauperem relinquerem. et propter hoc crucior in hac flamma. Et filius responderebat. Maledictus sis tu pater et maledicta dies in qua me genuisti: quod exemplo tuo docuisti me fenerari: et usuram extortas nolui reddere: propter quod crucior in inferno. Et post hec ambo pariter ciulantes blasphemabant contra creaturam et creatorem illorum. Quod cernens ille seruus dei granas deo egit quod cum liberauit de tanto malo. Ideo de damnatis loquens Dantes in tractatu de inferno dicit.

Blasphemant deum et coram parentibus
Et humanam speciem horam repus et semen
Et diem vite eorum et natiuitatem.

Sexta afflictio que dicitur incosolabilis lamentatio.

Esta afflictio quam habebunt dannati in inferno dicitur incosolabilis lamentatio. Et iste est canis damnatorum habens se notas. scilicet. Ut. re. mi. fa. sol. la. Primas notam vociferando perfert quilibet dannatus dicens. Utinam consumptus essem ne oculis meis videret: fuissem quasi non essem de vtero translatum ad tumulum. Job. x. Sedas vero addit dicens. Repleta est malis anima mea. Psal. lxxv. Et omnes alij respondunt eum. Repleti sumus despectu. psal. cxij. Tertiam autem notam insimul canit dicens. Misabilior est sumus omnibus hominibus. ad. Lhor. xv. Quarta vero notam cantant unusquisque eorum dicens. Facies mea intumuit a fletu. Job. xvi. et iterum. Facies mea operuit caligo. Job. xliij. Quinta autem notam adiungunt omnes simul dicens. Sol intelligere non est ortus nobis: et in malignitate nostra consumpti sumus. Sap. v. Sexta vero notam similiter decantant dicens. Lassati sumus in via iniquitatis et perditionis. Sap. v. et iterum. Lassati non habet requiem et pellis nostra quasi dibanus etusta est: et defecit gaudium cordis nostri. ac conuersus est in luctum choros noster: et cecidit corona capitis nostri. De nobis quia peccauimus et propterea mestum factum est cor nostrum et conturbati sunt oculi nostri. Trem. vltio.

Sciendum est ergo quod in inferno nunquam dannati cessabunt a suspiriis et maximis clamoribus et lamentationibus. Et causam assignat Esaias. xliij. c. dicens. Dies enim interfecionis et concussio ac fletus a domino deo exercituum. Unum saluator noster

Matth. xxiij. Inquit. Ibi erit fletus et stridor dentium. Sed notandum secundum Ricardum in libro dist. lxx. in inferno non erit corporalis fletus inquit est quedam resolutio corporalis lacrymarum. quia talis resolutio non erit in alia vita cum pertineat ad statum corruptibilem. sed erit ibi maximus dolor interior et exterior cum turbatione et suspiriis et lamentationibus dannati pro doloribus cum turbatione oculorum et motu capitis et stridore dentium et pre maxima angustia vultus et caro et capilli contrahentur. Et de his lamentis loquitur Dantes in tractatu de inferno dicens.

Que suspiria plangunt et alii dolores
Resonat per aera sine sedibus
Dicitur ne incipiendo plangas.

Si possem aureas ponere ad os inferni
O fletu audirem horribiles voces miseros
dannatorum damnum et dictum. Neque beneque vultus et ardor est ista flamma. Quis dabit nobis ad refrigerandum guttula aque. quis nos liberabit a cruciatibus istis. quis nos consolabitur in tormentis. Ubi sunt amici nostri: ubi diuitie ubi potentia: O vita nostra plena omni dolore et angustia: o vita destituta omni auxilio omni solatio: audiretis profecto quolibet dannatum blasphemantem et dicentem. Neque mihi quare me creasti deus. Job. x. Quare de vulua eduisti me. Maledictus es tu pater meus et mater que me concepisti. Ecce. xli. De patre impio conquiritur filius: qui propter ipsum sunt in obprobrium. Maledictus sit dies in qua natus fui. Job. iij. ca. Percreta dies in qua natus sum: et nox in qua dictum est natus est homo in mundum. Neque mihi quod priuatus sum videre gloriam dei. Esa. lxxv. Tollat impius ne videat gloriam dei. Neque mihi quia semper ardebo in hoc igne eterni. Psal. cxvi. Ignis ante ipsum preceperit et inflammat in circuitu inimicos eius. Neque quod vndique circumdatus sum penis et doloribus. Daniel. xliij. Bugustie sunt mihi vndique. O obstinati peccatores: o corda adamantina duriora sacis quare non plagatis audiendo tam horribilia. O lasciuu iuuenes qui ridetis et tripudiatis audite quid dicat vobis saluator. Lu. vi. De vobis qui nunc ridetis: quod lugeritis et flebitis. Plagite ergo nunc peccata vestra ne in eternum plagatis. Bit enim saluator noster Matth. v. Beati qui lugent quoniam ipsi consolabuntur.

Septima afflictio que dicitur eterne desperationis.

Prima afflictio quam habebunt dannati in inferno dicitur eterne desperationis. De quolibet enim dannato dicitur Job. xv. Non credit quod de tenebris reuertatur possit ad lucem circumspectus vndique gladius. et ibi dicit. Bufere de tabernaculo eius omnis spes fidei. Et per archidiaconum. In inferno nulla est redemptio. Unum si dannati plorarent plures lacrymas quam sunt gutte aquae manus non possent deum placare nec remitti

nonne pene aliquā ipetare. Ipe em̄ ait. Prover.
1. Tūc clamabunt et nō erandū eorū tē. Et iō dā
Eccl̄. 10. Quod dūq; pōt manū tua facere: istan-
ter agere: q; nec op; nec ratio: nec sapientia erit
apud inferos quo tu pperas. Nulla em̄ crētia:
nullūq; remediū euadēdū illas penas ppetuas
vñ Greg. vii. moralū inq̄. in inferno erit frigus
intolerabile. ignis inextinguibilis: vermis imor-
talis: tenebre palatibiles: flagella cedētiū: horri-
da visio demonū: p̄fusio p̄torū: et despatio oīū
bonorū tē. Pro cui⁹ declaratione mouet q̄stio.
Utrū de iuste puniat morientes in p̄torū mortali
pena eterna. Et rident quidā p̄fidi: quorū dicta
refert Aug. xij. de ciui. dei. xj. c. dicētes q; de iuste
saat dans penas eternā p̄torū: et possum⁹
arguere sic. Pro mēsurā p̄torū debet esse plagarū
mod⁹. Deut. xxv. 1. l. j. §. 1. et q; p̄torū. ff. de abige.
l. respiciendū. ff. de p̄torū. 1. l. p̄torū. §. 1. ff. de ien-
dio rui. 1. nau. Unde dicit saluator: Mat. vj.
et Luc. vi. et Marc. iij. et bñ. in. c. qualiter et qñ.
de accusa. d. p̄mo. In qua mēsurā mēsi fueritis
remetiet et vobis. S; mēsurā p̄torū nō est finita:
cum sit a t̄ute finita: ergo nec cruciat⁹ ei⁹ debet
esse finit⁹. Ad hanc quēstionē rīdet Ric. noster
in. iij. di. di. ar. q. j. di. q. de iuste punit p̄torū
res in p̄torū mortali morientes pena eterna. Et b
possumus p̄bare q̄nto: rōnib⁹. Primo p̄pter
voluntatē. Et hanc rationē tangit Grego. iij. di.
dialogorū rīdens ad argumētū i p̄torū faciū.
Ibi em̄ p̄torū diacon⁹ ei⁹ eum interrogat dicēs.
Scire velles quō iustū est vt culpa q; cum fine
p̄petrat sine fine puniat. et Greg. rīdit. Hoc re-
crepete dicetis: si iust⁹ iudex nō corda boīū: s;
solū fātā p̄laret. Inq̄ ei iō cū fine dīq̄rūt: q; cū
fine vixerūt. Nā voluissēt vtiq; si potuissēt sine
fine viuere: vt possent sine fine peccare. oīdunt
em̄ q; in p̄torū semp viuere cupiūt qui nunq; de
sinunt peccare duz viuunt. Ad magnā ergo in-
sticiam iudicantis p̄tinet: vt nunq; carcant sup-
plicio q; in hac vita nunq; voluerūt carere p̄torū.
becille. Ad idēz facit. c. legat. xij. q. ij. Aug. q; 3
hoc p̄firmans de pe. di. vij. c. si. inquit. Qui im-
penitens morit⁹: oīno morit⁹ et eternā cruciat⁹
q; qui impenitens finit⁹ si sp̄ viuere sp̄ peccare
Mala em̄ volūtas p̄ facto reputat. c. oīo. c. nū;
quid. c. noli. c. homicidiū. c. si p̄trea. de peni. di.
1. vñ Iuuenalis li. v. et si satira. j. inquit. Nā pa-
nitur penas peccādi sola volūtas. et ff. ad. l. cor-
neliā. de lica. l. diuus. di. In maleficijs volun-
tas spectat nō cūctus. Et in. l. si quis nō dīcā. l.
de ep̄s et de dīcā glosa. q; punit affectus etiam
si nō sequat effectus: qñ p̄ malefactorē nō stetit:
qui p̄m opere cōpleteret. Sed quidā deridēt p̄-
dicatores penas eternā p̄dicantes: dicētes nō
esse infernū: sup quib⁹ mīro: de diuina demētia
quō nō faciat eos a demonib⁹ viuos ad infernū
p̄ducā. Sicut fecit de Darban et Abiron: p̄pter
quorū p̄torū aperuit se terra et viui descendunt

in infernū. Numeri. xvj. Audite terribile exē-
plū. Nam cū quidā ordinio nri guardian⁹ in
p̄uincia sicilie nauigaret. p̄e montē vulcani ab
anno circa: ecce q; a demone portat⁹ est extra na-
uem ad ciuitatē quādā longe p̄ mille miliaria
inde existētē: et ad sepulchrū ep̄i adduct⁹ q; per
tres menses ante mortu⁹ fuerat: cōpulsus est a
demone corp⁹ ei⁹ expoliare vestib⁹ p̄ficalib⁹.
Dein⁹ demō eo nudato dīxit guardiano. Tua
sint vestimēta: corp⁹ vñ meū est sicut enā ē aia.
Et statū cū p̄dictio vestib⁹ restituit in nauē. et
p̄dicta facta sunt i spacio medie boze. Cum autē
guardian⁹ patrono nauis et socijs oīa reculissēt
et vestes ostēdissēt: ille adaptarijs velis ad ciuita-
tem illā nauē direxit. Inuenitq; in p̄dicto tēpo-
re mortuū fuisse ep̄iscopū et ostēdēs vestes illas
p̄ficales eubicularijs ei⁹: cognouit ab eis q;
erāt ille quib⁹ in monumēto fuerat ornat⁹. cor-
pus autē ei⁹ nō inuenerūt in sepulchro: q; a des-
mone portatū fuerat ad infernū. Nō mīro etiā
tēpo: elapso quidā p̄datus p̄dicato: i quādā
ciuitate sicilie valde mirabilr p̄dicauit d; glia ce-
lesti et de penis eternis inferni. Lū autē quidam
nobiles in q̄dā hospicio comederēt: arguerētq;
hoīem q; f̄moni nō interfuerat turpib⁹ occupa-
tus et ebrietantib⁹ dicentes. Si inēfisses f̄moni
ist⁹ sancti viri qui tāta mirabilia dīxit de futu-
ra vita p̄fecto in alit⁹ virū mutat⁹ fuisses: audi-
ro q; paratū est malis supplicij eternū. Quib⁹
ille rīdit. Sic stulti estis vt putetis post hāc eē
aliā vitā aut tormēta reprobis. Si q; mibi sol-
uerit prandij dabo ei parē mēā paradisi et sup
cōtētus eterno cruciatui deputari. Quo dicto
statim venerūt duo demōes in forma mercatorū
et introgauerūt quenā is dīcisset. et replica-
tis verbis ab illo dixerūt. Nos soluem⁹ pro te
prandij. Quib⁹ ille assentēs: postq; bene imple-
uit ventrē illi demones soluerūt hospiti et dīces
runt misero. Veni nobiscū. Qui dīxit. Quovul-
tis me ducere. Illi autē dixerunt. Sacra postea.
Statim igit vidētib⁹ cūctis facto magno tur-
bine a demonib⁹ ille miser in aera sublat⁹ est.
Deinde terra apuit se et ille miser cadēs in vorā-
gīnē terre flāmis eternis deputat⁹ est.

¶ Illi sic enā erat quidā iuuenis cor⁹ des-
i dictus ludoz lasciujs. qui semel cū lude-
ret sup scalā cuiusdā palacij et haberet in
manica corrigiā vrozis sue quā acceperat vt bas-
beret qd luderet si corā pecuniāz amississet. sup-
uenit viceret q; dīxit iuueni. Vade ad domū ta-
lū religiosorū et tolle in horto cor⁹ parū insala-
te vt comedā hoc sero q; nībil aliud possum cō-
medere. Qui dīxit. Libētē vadā. Recessit ergo
et in via rapt⁹ est a diabolo et delat⁹ in infernū
Uidēs autē viceret q; nō reuertetē iratus cōtra
eum cogitabat eū acriter punire. Tandē nauis
gātē quodā patrono p̄ mare sicilie in eo loco in
quo est mons vulcan⁹ in quo habiūt demōes

et est opinio quorūdam q; ibi sic oī inferni. Bu-
diunt em̄ ibi p̄tinne voces horribiles et vlulāt⁹
magni: p̄pter qd multe naues demergūt. Un-
fratres quidā et nris ibi existētes audierūt qñ
vñ magnū p̄lm viroz clamantū. Deinde qñ
aliū p̄lm mulierū vlulātū: et postea qñ alium
p̄lm pueroz ad sidera voces flebiles emittētū
Ep̄dicti fr̄es fuerūt a demōib⁹ vberati: q; au-
si fuerūt illuc accedere. Admonet patron⁹ stan-
tes in nauī vt nō timeāt voces sed sequātur na-
uigā. Tandē cū essent p̄e mōtē ecce vox terribil⁹
dicēs. O patrone. qui nō rīdit. Et itep alia vox
audita est fortior dicēs. O patrone. q; etiā nībil
rīdit. Tūc tertio vox altissima audita est dicēs
O patrone rīde mibi alr faciā nauez demergi.
Ad hāc vocē ceperūt damicare oēs q; erāt in na-
ui rogātes patronum vt mīderet. Tūc ille dīxit.
Quis es. Rīdit illavor. Ego sum diabol⁹: dic-
tū viceret q; non q̄rat talē iuuenē: q; ego attuli
ē in via. p̄pter iniquitates suas et hic ardet et arde-
bit in eternū. Tūc diabolus dimisit cadere cor-
rigiā in mediū nauis dicēs. Da hanc corrigiā
vroz iuuenis. O miser boīes: o insani p̄tores
o serui diaboli quare nō timetis expectātes tor-
mēta inferni eterna. Et hoc sufficiat pro prima
ratiōe.

¶ Secūdo p̄bat p̄torū eternalit̄ puniēdos
rōne obiecti. Quilibet em̄ offensa cōside-
ratur nō solū respectu act⁹ sed etiā respec-
tu dignitatis illi⁹ q; offendit. Tāta em̄ reputat
offensa q̄ntus est ille q; offendit. §. atroz. insti. de
iniurijs. et de sen. et c. c. cū illoz. §. nos m. i. tettu
et in glo. et ff. de re mī. l. oīe delictū. §. j. et de iū.
litē ap̄d labconē. §. qd ait p̄tor. Lū igit f; Aug.
p̄m sit sp̄cto incōmutabili bono cōmutabili
bus bonis adherere: sequit q; q̄libet p̄tor mor-
tali sp̄mēs deū q; sol⁹ est sūmū bonū incōmu-
tabile: tam grādē iniuriā ei facere dīcā quātus
ipe est. Lū itaq; ipe deus sit infinit⁹ ergo p̄m
illū cōmissū hoc respectu dī infinitū: et ideo pe-
na infinita est puniendū et eterna. Berū autē sup
Lū. dīcā: q; q; mortalit̄ peccat vult nō esse deū
Ad sic p̄bat. Qui vult deū aut impotētem: aut
iniustū: aut insipientē esse vult deū nō esse. sed q;
mortalit̄ peccat vult deū aut nescire p̄torū sua:
aut vindicare non posse: aut nolle. qd est iusti-
ciā. §. vult deū nō esse. Qui autē vult deū nō esse
deū puniēdus est eterno supplicio.

¶ Tertio idē p̄bat rōne cōceptus. P̄torū
nāq; p̄tēnt infinitū bonū et eternū gau-
diū qd potuissent eligere: et q; volūtariē
elegerūt eternū malū: iuste illis eterna supplicia
cōdonant. Un- Aug. xij. de ciui. dei. c. xj. inquit.
Fact⁹ est malo dign⁹ eterno q; in se peremit bo-
nū qd esse posset eternū. Peremit em̄ aiam suā
Apoc. iij. Nōmē habes q; viuas et mortu⁹ es.
Et Sap. xvj. dīcā. Homo per maliciā occidit
animā suā: que poterat esse in eternum beata: et

perdidit eterna bona paradisi: atq; qñ in se est
dissipauit et pemit p̄torū bona: et sū charitatē
infusā et grāz qñ faceret merita infinita passio-
nis xp̄i: et etiā oīa merita totius eccl̄ie militāis
et triumphātis. et ideo tenet ad cōdignā satisfac-
tionē. Dīcā autē q; qui nō habet i crelnatū cor-
pore. l. quicūq; . l. de seruīs fugi. l. ff. de ius
vocādo. l. j. in fine. ff. de penis. Licet em̄ de⁹ de-
derit hoī aiam et corpus non tamē dedit in do-
minio suo. Un⁹ d; corpore boīa dīcā in. l. liber
homo. ff. ad. l. aquil. Nemo dñs mētorū suorū.
De aia autē cētū est q; nō est in dominio nro
Bīr nanq; deus Ero. xij. Mea em̄ sunt oīa.
et Ezech. xviij. inq̄ deus. Oīes aime mee sunt.
Et ideo debet puniri pena eterna qui rem alie-
nam p̄uauit eternis bonis. Quarto idē p̄ba-
tur ratiōe iustificatiōis. vt em̄ inq̄ beat⁹ Tho.
in. iij. di. xlvj. q. iij. et j. q. q. lxxvj. et cōtra genti-
les libro. iij. c. cxiij. Oīdo diuic iusticiā hoc erit
git vt sicut p̄mia cor: respōdēt actib⁹ virtuosiss
ita pene cor: respōdēt penis. quia sic se babz op-
positum in opposito ita p̄positū in p̄posito. in
Topic. Sicut ergo se habet meriti ad p̄miū
ita se debet habere culpa ad penā. Et ideo sicut
p̄torū meriti fm diuinā iusticiā et equitatē
datur p̄miū eternū et perpetuū: dicēte Paulo
ij. ad Cor. iij. Id em̄ quod in p̄sent est momē-
taneū et leue tribulatiōis nostre: supra modū i
sublimitate eternū glie pondus operat⁹ in no-
bis. ergo pariformiter mortali culpe debet dari
pena p̄petua et eterna cum virtus et virtū sint cō-
traria et cōtrariorū sit eadē disciplina s; cōtra-
rio modo. De quo tractat in. l. j. ff. de bis q; sunt
sui vel alie. in. et per Dinū in. c. qui sentit. de reg.
iuris lib. vj. et ibidē per Jobā. an. et i nouella. co.
ca. Et ista est ratiō sci Bonā. in. iij. di. di. art.
iij. q. j. Sicut igit bonis dabit regnū eternum
Matth. xxv. Idē bī in vitā eternā. ita cōtra-
rio malis dabit eternus cruciat⁹. Unde dīcā
in cōdē. c. Malī autē i supplicij eternū. O quorū
sunt illi qui in illis penis crudabuntur: p̄fecto
sunt innumerabiles. De quib⁹ Dantes. c. iij. j.
comedie inferni dīcā.

¶ Vidi electrā cū multis socijs
Inter quos noui Hectorē cum Enea.
Lēsarē armatū cum oculis gryphianis
Vidi camillā et pantasilcam
Ab altera parte vidi regē latinū
Qui cū lauinia sua filia sedebat.
Vidi illū bruciū qui p̄fugauit tarquinū
Luceriā iuliā: Martiā et corneliā
Et segregatim vidi Salatinū
Postq; parū aperui supercilia
Vidi magistrū illoz qui sciunt
Sedere infra philosophicā familiā
Enclidē geometrā et proclomē
Hypocritarē auicēnā et galienū
Bucroim q; magnū cōmētariū fecit.

Inis qui cre

dit i illū nō pfundē. j. Petri. j. Est
fina in iure dicē: q si alicui debeas
tur seruit^r vie v^r i iure per aliquā

domus: si edificio alteri^r ipediat via illa: poterie
bñs fuiturē pbibere edificatē p iterdiciū noui
opio. l. si eo loco. ff. si fuit^r vendi. Qd v^r ē si op^r
est nouū. l. j. §. j. ff. si noui opio nun. Moraliter
oēs xpiani bñt ius cundi p viā mandator^r dei
versus celū Nat. r. Diabol^r autē inimic^r bñs
ne nature vult eos ipedire a tali itinere: supedifi
cando domū viciōz: t ponēdo ipedimēta i via:
iuxta illud psal. cxxix. In via hac qua ambula
bam absconderūt supbi laqueū mibi. Et iō pbi
bendus est p noui opio nūciatōes: qz alit^r dyab
bol^r posset allegare q op^r illud est antiquū: t iō
destrui nō d^r: qz cōsuetudo iduāt fuitur^r: extra
de foro cōpetenti. c. cū ptingat. vñ Prouer. xxiij.
d^r. Adolescens iuxta viā suā: et iā cū senuerit nō
recedet ab ea. Est alia snia in iure dicē: q ille q
bz ius ducendi aquā ad irrigandā possidēdem
suā: oportet q vtatur iure suo: qz si posset osten
di q duabo estaribz n sit vsus: tūc amitteret ius
suū. ff. de aqua quo. t estua. l. j. §. estatē. Mora
liter: q libet pōtōr bz ius ducēdi aquā penitētie
t lachrymar^r ad irrigandā t lauandā psciam
suam. vñ de Esa. j. inuitat deus peccatores. vt se
lauent dicē. Lauamini: mundi estote. t eius
dem lib. i. lv. iterum ait. Omnes sitientes venite
ad aquas. Ideo si nō vñt hoc priuilegio: p^r
dent ius suū: sicut perdidērunt virgines car
de venietes obuiā sponso Matth. xxv. R

St alia snia in iure: q si alicui debeatur
c fuitus luminis: t aliqd sit quo ipediat^r
tur: pē illd pbibere p noui opio nūcia
tionem. ff. de seruitu. vñ ba. p. d. i. l. inter seruitu
tes. Moraliter omnes christiani habēt ius illa
minandi aiām suā: t itro ducēdi in eā lumē grē
t glie: quod est christus Job. viij. vbi ipse dicit.
Ego sum lux mundi. Diabolus autē vult nos
excecāre dicē illud ps. xlvij. Usqz in eternū nō
videbit lumē. Nec autē excecatio fit p peccatum
Sapie. ij. Excecavit eos malicia eorum. Et So
pho. j. Ambulabunt et cecā: qz dñs peccauerunt
Et ideo debemus recurrere ad iesū xpī lumē
oculor^r nostror^r. Et dicere ei cum ppheta ps. xij.
Illumina oculos meos ne vñqz obdormiam in
morte: nequādo dicat inimicus meus: pualui
aduersus eum. Omnes em qui credūt in illum
nō pfundent^r: vt inquit verba pposita. Super
quibz verbis vñ pulcherrimā questionē tracta
bimus: videlicet. Utrū omnes homines mūdi
finaliter debeāt esse salui. Et dato q nō omnes.
Utrum plures erunt salui qz damnati. Unde
p declaratiōe huius questionis tres partes fa
ciemus. Prima dicet argumentationis. Secūda
responsionis. Tercia vero confirmationis.

Paro pma que d^r argumentatōis:

Ro expeditiōe prime partis sciendū
p q est sentētia Brest. in. j. Topicoz di
cē. Porētes ad vtrāqz partē dubi
tare in singulis speculabimur vñ t
falsum. t in. ij. de celo t mūdo ait. Opposita iux
ta se posita magis elucescūt. t in. j. Elenc. inq^r.
Positis iuxta se ptrarijs maiora a minoribus
discernunt^r. t in. ij. de anima etiā dicit: qz consi
derā vñ oppositor^r habz p siderare t reliquū
per cognitionē em vñ cognoscitur aliud. l. j.
ff. de bio q sunt sui vel alieni iuris. t in. i. co. in
p. in. l. j. ff. de tutel. in. i. co. dē in prin. t. l. pōpo
nū. §. sed t bio q. ff. de pcura. t. §. nec manife
stum. in. i. co. de obliga. que ex delict. na. Idcirco
idē phus in predicamēto relatiōis ait. Dubita
re in singulis nō erit inuile. Quod d notat p glo
sam in. l. iij. L. de sūma trinitate t fide catholica
Sine disputatiōe etem nō bene res dubie daret^r
sunt. Unō Brest. in. iij. Verba. inq^r. Querē
tes veritatē sine disputatiōe siles sunt q ire igno
rātibz. Juris cōsulci etiā dicūt q disputādo me
lius veritas inuenit^r. vt notatur in. l. munerū. §.
mitta. ff. de mune. t ho. t in. l. offitius. al. offidi
ff. de lega. iij. t in. l. iij. §. bio legibz. ff. de ori. in. t
in. l. diui fratres. ff. de iure patro. Ideo dicit: q
iudicantē oportet cūcta rimari. c. iudicantē. xxx
q. v. c. cū causam. extra de testibz. l. iudices. L. de
iudicijs. c. in p. mis. ij. q. j. t. c. occidit. xxiij. q. viij.
Un vt refert Hieron. in libro ptra pclagianos
Scola sochiatricor^r cōsueuerat adducere omia
que dici possent ex vtrāqz parte: vt magis pspici
ua fieret veritas. Nā veritas magis eragitata
splēdesat in lucē. c. graue. xxxv. q. ix. Un si i ciato
aque ponat gutta olei statim facit vñū oculū.
si aut ligno vel culcello ipa aqua eragitet^r prin
multos oculos generabit predicta gutta olei: t
ipa aqua efficiet mag^r lucida t in ea melius vi
debitur. Quapropt^r vt questiois hui^r meli^r ve
ritas innotescat in hac parte arguem^r p opinio
ne falsa.

Ude q oēs debeant saluari vel saltez q
v plures debeāt esse saluari qz dñati vi
detur quibusdā: quoz opinionē qtuor
pncipalibz corroborabim^r fundamētis. Pri
mū fundamētū dicit indinātiōis sic arguendo
Omia que sunt indinātur ad agendū fm bo
nitate sue nature. vt patet in creatur^r etiā insen
sibilibz. Nā ignis cū sit calidus naturalit^r semp
emittit calozē. Sol cū sit naturalit^r lucid^r semp
emittit splendorē. Mel cū sit naturalit^r dulcesp
reddat dulcedinē. Bit em Brest. iij. et b. Unū
quodqz dirigit opa sua fm optimū eorū q sūt
in ipō. Et Boet^r in. iij. de cōsol. prosa. iij. inq^r.
Agit em cuiusqz natura qd ppriū est ei diffini
re. Et eandē sentētiā ponit cōmētator: Buerrois
sup. it. Verba. Ergo cū deus habeat esse perfe
ctissimū etiā ipē indinat^r ad agendū fm infini

tā bonitate nature sue. Un ait. Cōmētator sup
scōo Verba. Prima causa est magis digna in
esse t in stute q oia alia entia: qz oia alia entia
acqrit esse t stute a pma causa. Lū q nō debet
qz melioris esse cōditiōis qz ille a q causam ha
bit. l. in bio officijs. i. fine. ff. de reg. iuris. Lū qz
fm p. m. ij. Verba. qd est causa aliorū vt sine
talia illud sit maxime tale: seqtur q si oēs crea
ture facūt opa sua fm bonitate nature sue: mul
to magis hoc facit creator. Lū itaqz natura dei
uina sit naturalit^r t essentialit^r demēs t p^rat: vt d^r
de pe. di. j. c. qz diuinitatis. alio qz deatōis. vbi
inq^r Hiero. Diuinitatis natura demēs ē t p^rat
magisqz ad indulgentiā qz ad vindictā p^rat: qz
nullaten^r vult mortē peccatōis: s vt magis puer
tāt et vñat: videt^r dū dēdū q d^r idinat^r ē ad
mifandū oibz fm suā naturā. De ipso em canit
ecclesia. De^r cui p^ruū ē miferi sp t parere. Et p^rse
qnt q oēs saluabit^r v^r saltē q plures saluabūt^r
qz dñabunt^r p mifcor: diā diuinā. Scriptū est
em psal. cxxix. Apud dñz mifcor: diā: t copiosa
apud euz redemptio. Et psal. cxiij. dicit David
Suauis dñs vniuersis t mifatiōes ei^r sup oia
opera ei^r. Et sic patz q de^r magis opat^r mifcor
diā q iusticiā: t p cōseqns pluribz mifet^r qz dā
net. Scriptū est em. xxiij. q. vj. c. bio q. Et de pe.
di. j. c. multiplex. §. bio aut. t alias allegat^r. §. mif
tipler. vñ. bio d^r. Mifcor: die dñi nec mēluras
ponere possum^r: nec tpa diffinire. Et hanc opi
nionē videt^r tenuisse bñs Jacobo sue canonice
c. ij. q inq^r. Mifcor: diā superatrat iudiciū: vo
lens demonstrare q plures erunt q diuina mifi
cordia saluabunt^r: qz qui ei^r iusticiā dñabunt^r.
Si em boies faciliores sūt ad absoluedū qz ad
pdenandū. l. arrian^r. ff. de actio. t ob. l. favorabi
liores. ff. de reg. iuris. Multo magis de^r cui^r
mifcor: diā plena est terra.

U
s Eūdo cadē p dūso pba^r fundamēto
qd dicit^r volūtiōis. Sicut em oia q cūqz
deus voluit fieri in pterito facta sūt. iuxta illud
psal. cxiij. Oia quecuqz voluit fecit. Null^r em est
q diuine possit resistere volūtati Bñ. vñio. Ita
oia que de^r vult de p^renti t de futuro necesse est
fieri: t aliter esse nō possunt: qz volūtas bñ pla
citi diuini est imutabilis fm Tho. i. j. p. c. lūme.
q. xix. ar. vij. t Scotū in. j. di. xlvj. t Alexandrū de
ales in. iij. p. c. lūme. in tractatu de lege eterna. q.
v. Lū igit ita sit: q de^r vult oēs boies saluos fie
ri. vt dicit Paul^r. j. ad Tbimo. ij. ergo oēs sal
uabunt^r. Aliter videt^r fm opinionē istorū: q
de^r nō ēt oipotēs: volēs saluare qz nō posset.

X
Ercio pfirmat^r bec cōclusio alio funda
c mento qd d^r reuelatiōis: siue figuratio
nis. Oia em in figura ptingebant in v^r
teri testamento: vt ait ap^rls. j. ad Cor. x. In diu
nis aut scripturis reuelatū fuit q innūcrabiles
boies quodāmodo saluabunt^r. Qd sic patz. Nā
oēs electi significant^r in pmissionibz factis a deo

Sequit^r Dantes ibidē.
Nō possum recitare omis penas
Que me fugat ita longū tēma.
Sed dicit quia q postqz tot t cūti boies valo
rosi ad infernū ptererūt ipē etiā ibidē poti^r pro
ficiā desiderat vt cum eis esse possit. Sed tace
stult^r: quia dicit Aug^r. in. c. multa. in fine. ij. q. j.
Nō pteera minus ardebit quia cū multis ar
debit imo magis: qz quo plura in igne sunt li
gna tūto magis inardescit ignis.

P
o Perdi pōtōes cōsiderare q nō habet^r
in hoc mūdo tam magnū solatiū i quo
si nimis pserueris nō generet vobis fa
stidiū: magna vobis est angustia t afflictio etiā
dū sani estis sup plumeū lectū per multos dies
ligatos stare: quō ergo facietis in inferno i illis
crucianibz infinitis a quibz nūqz liberati eritis.
Scitote q dicunt theologi in. iij. q si damnati
possent habere hanc graniā: vics q esset machi
na alia v^r q ad celū: continēdo totū mūdū: ple
na graniis mif: t post centū milia ānoz extra
beret vñū granū illi^r mif: deinde post alia cen
tum milia ānoz: extraheret aliū granū. t sic
fieret donec euacuata esset illa machina: t tunc
dñati extraherent^r de inferno pfecto haberent
manimā leniā ad illa grana expectātes tandem
liberari ab illis crucianibz tam boi^rēdis. Logi
tate paulisper quot milia ānozū trent ad p^r
ficiendā euacuatiōē illi^r machine. O igit infe
lit conditio dñatorū: post em mille milia mif
liū t decies centena milia milia ānozū ad huc
restabit illis tantūdem tēporis: t nihil diminue
tur. Unō Bñ. inquit in suis meditatiōibus.
Quis putas tunc meror^r eris: quis luct^r: qz cristi
ciatū separabūt^r iniustia cōsortio sanctor^r et
a visione dei. Procul qppe a beata paradisi pa
tria erulati cruciabūt^r in gehēna ppetua. vbi
nec q torquet aliquādo fatigatur: nec q torque
tur aliquādo mouet^r: vbi tormēta sic infligūt^r
vt ppetualit^r renouent^r. bec ille. O dissoluti mor
tales cōtremiscite. vbi est nūc cesar totius orbis
impor^r: vbi sunt illi q ante nos in delicijs mū
di bui^r gaudebāt tripudiabāt t canebāt. pfecto
ad inferna descēdēt. O lasciuī t sensuales quo
creditis vos ituros post hāc vitā: audite quod
scriptū est Job. xij. Tenēt timpanū t cytharam t
gaudet ad sonitū organi: ducūt in bonis diea
suos: t in pūto ad inferna descēdūt. Si q inl^r
rogatis a me qz erubēs d inferno. damūs cū la
chrymis dico. Nunqz: nūqz: nūqz: nūqz: nūqz
nūqz. Scriptū est em Apoc. x. Cruciabuntur
die ac nocte in secula seclor^r. A quibz tormētis
liberet nos mifcor: de^r noster. Amē.

Sabbato post pascha de numero saluando
rum respectu dñandozū Sermo. xxiij. Q

partis nro Abreabe: sicut scia mater ecclesia canit in
milla p. moventis dicit. Signifer scia Michas
et regneret eas in luce sancta: qua olim Abreabe
p. m. l. i. t. semina co. Semine Abreabe est aplissis
m. l. i. t. dicit etiam de. Gen. xij. facia te crescere in
genere magna. t. xij. eiusde lib. itez. dicit. facias
semine tuu sicut pulvere terre: que si homo nume
rare pdesse qz tuu numerare potens. Sicut
Gen. xv. inq. deus ad Abreaba. Suscipe celu t
numera stellas si potes. t. intulit. Sic erit semine
tuu. Ecce quot sunt decem significati in semine
Abreabe. Jo Job. xiv. de. Nunqd e numeru mili
ti tua. qd dicit. no est. Et David psal. cxxv. q.
de decem. Dinumerabo eos t sup arenam multi
plicabunt. Sicut Apoc. vii. c. de aqua volans.
Audiat numeru signatoru centu qdraginta qe
tuor milia signati et omni tribu filioru israel. Et
in eod. c. de id. aplas. Uidi turbam magnam qua
dinumerare nemo poterat et oibz genibz t tri
budus t ipis t linguis: stantes antebonu in
cospectu agni t. Und dicit Hiero. in prologo
martyrolog. q. excepto vno die. s. kalendariu Ja
nuarii no est dies in toto ano in quo no possit
ecclesia celebrare festu quinqz miliu marty. Un
martyres sunt plusqz decem t octo centu milia.
Quid de vgnibz t alijs sanctis. Ecce qz quara
est decoru multitudo. Si emi tpoze qz viuebat
beus Jobes euagelista erat innuerabilis turba
sanctoru i celo: t ia trāsierut plusqz mille qdrin
genti antequaro plures nuc debet ibi esse: cum
quondie multiplicet numeru sanctoz de hac vi
ta miserabili ad eterna felicitate trāsmigrantiu.
Propterea doctores sci in suis opinioibz l: ali
qualit variant tamē ostēdūt multos saluādos.
Magister nōqz sen. in. ij. di. j. dicit boiem esse fa
ctum inter alias causas p. restauratiōe nature
āgēte. iuxta illd psal. cix. Judicabit in natiōibz
implebit ruinas. Und in di. it. eiusde libri alle
gat Gregoriū dicit. Supna illa ciuitas ex āge
lis t hoibus p. stat: ad qua rēos humani gene
ris ascēdere credim⁹ quātos illi cōtigat āgelos
remāsisse. Sicut scriptū est Deut. xxxij. Consi
derasti terminos ipsoz iuxta numeru filiozum
dei sicut angeloz. Et hoc exponit idē m. gr. dicens
Nō iuxta numeru corū qz ceciderūt sed corū qui
remāserūt. Et iuxta istā opiniōē cū sint angeli
pene innuerabiles in celo: sequit qz tot erūt ho
mines qz saluabunt. Nā de āgelis in celo existē
tibz d: Danielis. vij. Milia miliu ministrabāt
ei: decies centena milia assistebant ei. hec ibi.
Maior emi e numeru corū qz remāserūt qz illoz
qz ceciderūt. Quidā nāqz opinant qz solū tertia
pars āgeloz cecidit. alij vō qz nūmō pars no
na. t alij qz solū pars decima. t hoc tenet glo. in
c. decime. xij. q. j. Itē in ca. di. m. gr. ponit aliam
opiniōē qz fuit Aug. xij. lib. de ciui. dei. v. qz
de saluabit tot hoies quot a celo āgeli ceciderūt
vt illa dilecta ac supna ciuitas nō fraudet suo

rum numero ciuiū. Angeli vero corrupti sunt
quasi inuerabiles. Un legis in cronica ordinis
nostri qz beus frater Jobānes d. Alucma semel
vidit totū aerē t oēm terrā plenā demonibz. Er
go t maxima erit multitudo saluādoz. Itē eadē
di. ponit magister alia opinioē dicens: licet ali
qualit obscure: qz salus ruine angelice restaura
bitur p. virgines. De ceteris aut hoibo tot sunt
saluandi: quot sunt angeli qz remāserūt. Et ista
opinio videt fuisse Augustini i li. Enchiridion.
Est alia opinio seraphici doctoris sci Bona. in
q. sen. di. it. qz videt oibz verior: vbi ait: qz cū sint
nouē angeloz ordines: debent ad ipsoz hoies
assumi: p. meritoz cōditiōē. Et ideo nō tñ assu
munt ad ipsoz vgnibz: cū etiā mlti corrupti car
ne in merito mltis virginibz pferant. Sic pars
in bea maria Magdalena: t beo Petro aplo qz
mltis vgnibz vtriusqz sex⁹ sunt excellētiorez in
paradiso. Quilibet qz vtriusqz fm suas vtrius
assumet ad ordinē illū angeloz qz magis ei con
ueniet. Verū qz multi repenti: qui in hac vita
nō fuerūt tanti meriti: vt possent assumi ad an
geloz ordines: qz tñ saluabunt merito passiōis
xpi. Ideo de his fiet decim⁹ ordo. Et b signifi
cat fuit. iij. Reg. x. vbi dicit sol tpe Ezechie in
horologio Achaz decem gradibz retrocessit. Sic
xps sol iusticie p. repandis nouē angeloz ordi
nibz ad decimū generis būani descendit. Et b
etiā in decima dragma designat Luce. xv. quā
mulier. i. diuina natura maxima diligētia ques
uit. Non solū ergo tot saluabunt et hoibo quot
cecidērūt angeli: vt fiat restauratiō nature ange
lice s: etiā multi alij: t forte tot quot sunt angeli
qui remāserūt. vñ Aug. in. xij. de ciui. dei. c. j.
in fine: post illa verba. Ut dilecta illa supna ciui
tas non fraudet suoz numero ciuiū: addit. qui
etiā fortassis t vberiore letet. hec ille. Rationa
bile aut videt qz plures sint hoies beati i celo qz
angeli t quo deus fac⁹ est bō: non angelus. Et
quibus omnibz opinioibz patet qz mltus erit
numerus saluādoz.

q. Quarto idē p. bas fundamento pdestina
tionis. Et arguit sic. Luz bonū sit argu
mentū a sufficiēti partiu diuisione fm regulas lo
gicales: t etiā fm iustitias de quo p. glosas in. l.
j. ff. de actio. t obli. t insti. de obli. qz ex qsi cōtra
nas. in pñ. faciendo optimā diuisionē dico qz ne
cesse est dicere circa pdestinatiōē diuinā: qz de
aut nullū pdestinauit: aut oēs hoies: aut solu
aliquā pte. Prima opinio est falsa. Ait em pau
lus ad Ephe. j. Qui pdestinauit nos i adoptio
nē filioz dei. Si vō dicit qz de oēs pdestinauit
qz oēs saluabunt: qz pdestinatio est origo t fun
damentū habens salutē: vt colligit a theologia
in. j. sen. di. xxxv. t. t. l. Et a canonistis. xxiij. q. iij.
c. nabuchodonosor. Si ergo deus oēs pdestina
uit: qz necessario p. dudendū est. qz oēs debet sal
uari: aliter de diceret eē mutabilis t instabilis:

qz nō est dicēdū. Qz qz semel placuit apli⁹ dis
plicere nō debet. c. qz semel. de reg. iu. li. v. j. l. per
fundū. ff. de serui. ru. pte. insti. de exu. ru. s. itē si
ppter inimiā. s. sicut. t. l. si quis te. c. de testi. l.
pōponi. ff. de ne. gest. t. c. hōrēduo. xxiij. q. v.
t. c. quēadmodū. de iur. iu. t. c. p. tuas. de pba.
Si aut dicit qz nō oēs pdestinauit sed tñ par
tem. ergo sequit qz deus est acceptator psonarū
qz tñ negat scriptura ad Ro. ij. t ad Ephe. v. l.
Un Bc. x. dicit Petrus. In vitate cōperi qm de
non est acceptator psonarū. Et idē habet. xxiij.
q. iij. c. sicut. t de pte. di. iij. c. nec quēqz. t de pe.
di. iij. c. si ex bono. s. cur ergo. facit extra de pre
ben. t digni. c. venerabil. c. nouit. de iudi. c. vñ.
iij. q. it. t. c. q. iij. q. iij. t Sap. vj. vbi dicit. Equa
liter est ei cura de oibz. t Martb. v. de saluator
nri de patre suo celesti. Solē suū facit oriri sup
bonos t malos. t in aut. de mona. s. binc autē
nobis. d. Quātū ad dei cultū nō est masculus
neqz femina: neqz liber neqz seruus: omēs em in
xpo vñā mercede recipiūt. Si igit de nō est ac
ceptor psonaz: qz oēs pdestinauit. Cum eni
pdestinatio sit ab eterno. vt dicit theol. in. j. di.
xl. nō videt cōueniēs fm istos qz de pdestina
uerit quosdā t qsdā nō. cū eo tpe nullus adhuc
esset qz bonū aut malū fecisset. Et sic videt cōdu
dendū qz cū oēs debeat reputari pdestinati ne
in deo ponat acceptatio psonarū oēs saluabū
tur. Et b videt sentire Paul⁹ ad Ro. viij. dicens.
Nā quos psciuit hos t pdestinauit: quos at
pdestinauit hos t vocauit: t quos vocauit hos
t iustificauit: t quos iustificauit hos t magni
ficauit. Quid qz dicim⁹ ad hec. Sed audi aliaz
p. resis vis recte iudicare. c. j. de cau. pos. t p. pte.

Secūda pars que dicit responsio.

distinuit

no.

Et cūda pars bui⁹ fm dicit: rñsonis
In qua demonstrabim⁹ nō esse verū
qz oēs debeat saluari: imo qz plures
erūt dñati qz saluari. Et ne hec dia
bolica opinio in mēibz pueroz remaneat ita
qz vitijs inherēdo putet se saluādos: rñdēdū ē
eoz argumēto. Et iō quo ad pñū argumētū
qz d: indinatiois: in quo dicebat qz qz de b
naturā demētē t ad misicordiā inclinātū: ideo
oēs saluabitur salte p. lēo qz dñabit. Rñdeo qz
natura dei nō ē differēs ita qz pl⁹ habeat i se mi
sericordiā qz iusticiā: imo ita est infinite iust⁹ sicut
misicordia s: in b mūdo magis exerceat misicor
diā qz iusticiā. Quicqd em ē in deo ē infinitū. vt
inq. Plato in li. Timet. Et verū est qz ipse de⁹
qz ē est misicors saluaret oēs si ipi se dispone
rēt. sed qz ipi se nō disponūt iō nō saluant. Et cō
firmant hec oia p. sniam pbi. ij. de oia dicentis.
Ac actioz sunt in pariete bene disposito. Un
dem⁹ hoc p. xpientia. Nā alio naturalr bz pbe
re nutrimentū: s: tñ nō pber illi qz nō habet dige
stionē. Ignis qz habet calefacere s: tñ nō calefa
cit nō approximāre sibi. Itē mel reddit dulcedi

nē: sed nō illi qui ipm renuit degustant. Simile
lūmē bz illūinare: s: tñ nō illūinat cecoru oculos
Mediana qz bz sanitate restitueret: nō tñ curat
morituri. Et hec nō sūt ex culpa: actioz: sed ex
defectu passioz: qz nō sūt dispositi. Magnos
etiā bz vtrū attrahendū ferrū: s: attrahendū
ferrū oleo inungat: qz qz tuas magnas impe
dit: t b nō est rōne magnet⁹ cur⁹ vtrū ē indiffe
rens ad omne ferrū: s: aliter impeditio. Et sic
de naturalr est misicors t oēs parat⁹ ad se des
mētē trahere. vñ Ambros. in li. de p. t allegat s.
pe. di. j. c. de ait. De diffinitionē nō facit qz mis
icordiā suā oibz p. misit. Ubi glo. exponit dicit.
Idest idifferētē quilibet p. orem recipit nisi se
p. ois impediatur illud Trā. iij. Opposuit
tibi nubē ne trāscat ois. t in. c. decime. xij. q. j. d.
Bñfacere s: de est parat⁹ s: boim malicia pbi
bef. Et qz pars qz licet dei natura de se s: rīdina
ta oibz misicors: nō tñ oibz misicors: qz ipi nō sūt di
positi ad susceptionē misicor: dicim⁹ mlti nos
lūc suscipe illa: s: faciūt sic qdā qz si dimitteret
nuas aptas sol s: rāret in eoz domibz: s: dandē
tes ipediūt splendorē solis ne irret. nō qz est ex de
fectu solis si nō illūinans: s: ex suo defectu t ma
licia. Ita i. p. ois saluator: noster qz ē lux mūdi:
vult irrare ad alias p. ois illustrādas: dicit illd
Lā. vj. Bp. mibi s: ois mea. Et isti p. fidi t ob
stinati p. ois nolūt eū recipere. Nō qz ē defect⁹ res
dēptoris nri: s: eoz. Jo dicit auctor in li. d. c. ois
cōfirmās oia p. dicit. P. oia ē est supior: t s: est
sincerarietate: s: cause s: de nō recipiūt vtrū p. me
nisi fm attingētia. Nō qz valet argumētū.

B
D scdm funda mētū de volūtate deus
sic arguēbat. De vult oēs hoies saluos
fieri: qz oēs saluabunt: qz volūtas diuini
bñplaciti ē immutabilis. vt inq. etiā Magister
sniaz. t scia Bona. i. j. di. xij. t possum⁹ corro
borare etiā hoc argumētū sic. Cū volūtas diuina
sit pma cū t imediata oium rez. vt inq. Aug.
in. iij. de trini. Et declarat scia Bona. i. j. di. xij.
ar. q. q. q. Ergo si ipse de⁹ vult omēs hoies cōsal
uos: cū ille termin⁹ oēs sit vniuersalis: et qz ois
tū dicit nihil excludit. la pcuratore. L. manda. l.
iij. ff. de offi. p. di. c. solite. de maio. t obe. c. q. d. ob
serua. i. i. c. si romanorū. tit. di. j. q. j. c. sunt non
nulli. xij. q. j. c. dilectissimis. xij. q. q. c. nō crime
mus. t. xij. q. q. c. purat. Ergo videt necessario
p. dudendū: qz oēs hoies erunt salui. Rñdeo qz
verū est diuinā volūtate eē pma causā oium rez
t imutabilē. vt em inquit magi. sen. in. j. di. xij.
Volūtas bñplaciti diuini idē est qz cōtia diui
na. Dum aut d: qz de vult oēs hoies saluos fie
ri. Rñdeo fm sniam plurimū doctor: marime
Nicolai de lra sup epla Pauli ad Roma. v. c.
t bñ Tbo. in. j. pte sūme. q. tit. ar. vj. t Ricn⁹ in
j. sen. di. xij. t scia Bona. i. j. di. ar. j. q. j. qz oēs
nō saluent: t de volūtas nō frustrat: necesse est
qz fiat vis in mō distribuēdi: vt in mō volendi.
DD 5

scilicet de dñado. Rñdeo: h ad soluēdā hanc
qñōne sufficere possit illud qd ait Paulus ad
Rom. vi. Nūq̄ de figmētū ei q̄ se hñt. qd me
fecit sic. An nō habet pñtem figulū luti ex ea
de massa facere unū qdē vas in bono: aliū vō
in cōmūdiā. Tñ ad satisfaciēdū pleni⁹ dñā vñ
racer pōt: q̄ sapiētiūm⁹ creator: oim de⁹ b fē
at mltas de causis. Primo q: si null⁹ creat⁹
fuisset nisi saluā⁹ credidissent hoies se saluari
et necitate nō ex diuina grā coegante libero ar
bitrio. Eōra qd ē scriptura Pauli ad Philip. q.
t ad Thim. q. Itē iō gñit deus nasci q̄s facbat
dñādo: q: ipē d malis scit dicere bona. Ma
li em sunt cō purgatiōis bonoz: t glie maioris
ipoz. Qñ Aug. li. iij. de trini. ait. Mala que ab
imq̄s fides pferūt ipis vñq̄ valde pñt: vel
ad demēda pñt: vel ad exercēdā pbādāq̄ in
fñā: vel ad augēdā grām: vñ ad demōstrādā
hui⁹ vñt miserā. Et. iij. q. i. c. nulli dubiū. Alē
der papa inq̄t. Nulli dubiū ē qñ sp̄ boni malis
psequatur t tribulēt. pñ qd opet nos bñlia
ri sub potēte manu dei: vñ nob fructū tribulacō
nū in edis largiat. Et in. c. aduersitas. vij. q. j. de
Bec. Abel pñt esse reuīt quē Lbaim malicia
nō crecet. ferrū q̄ppe nñe mētis ad acūmē non
pōt puenire vere felicitatē nisi b alēri⁹ trāscrit
lima pñt. bec ille. Ecce pñt aūt possum⁹
de Egea pñtule q̄ fecit crucifigi Andrea apl̄. t
de Nerone facit crucifigi Petri t decapitari
Paulū: de herode q̄ fecit occidi innocētes: de q̄
inq̄t Aug. in ser. innocētū. Nūq̄ pñt bñt
bris pñtū tñ pñtū potuisset obseq̄o qñtū
pñtū odio. Itē de filio eiusdem Nero de q̄ fecit
bñt Jacobū apl̄ occidi. t de pñtū barbarie
q̄ fecit sanctā Ursulā cū vñdē mltib⁹ vginib⁹
infrā. t de alijs tirānis q̄ fecerūt innūcrabiles
martyres coronari. Itē ex mal' nati sunt mlti
boni. Nā de Tarā idolatra oī⁹ ē scūs Abrahā
pñtarcha. de stirpe Esau pessimi scūs Job. de
Abrahā inq̄ scūs Ecchias. De pñtū gētili sanct⁹
Thimothē. Et de pñtū bebrico apl̄ Paul⁹. t
scūs Martin⁹ de parētib⁹ infidelib⁹. Et seraphi
cus frāc⁹ de pñtū malo t obfīato. Et brā vñ
go Maria h de scā Anna t Joachim nata sit
ramen trāit originē de stirpe iudaica p maiori
pñtū t mala. Qñ Aug⁹. de. Sic odorifere
rose ex pñtū spinis oriunt: sic q̄plimi bo
ni ex mal' generant: t nisi mali fuissent boni ex
eis nūq̄ orti fuisset: sicut nec ēt rosa si deficeret
spina. bec ille. Et pñtū pñtū scī nō habuissent
ē nature nec grē nec enā glie nisi fuisset mali a
q̄bo pñtū scī. q: remor⁹ causis effectiuis neā
no remouet enā eap effect⁹. vñ de in li. de cau. Et
hōc rōnē rāgō Aug. rñ. de ci. del. c. i. inq̄t. Me
li⁹ in di cauit de⁹ de mal' bona dicere q̄ mala ē
nō sinere. t sup Job. de iter. Siue creator rōna
lē creaturā creauit vñ i cñū glificet: siue creauit
vñ ex demeritis suis in cñū cruciat: qdē egit et

actur⁹ est totū cū optima sapiētiā t bonitate sū
ne vñ abiguitate factū ē censem⁹. rñ. de ci. del.
c. viij. enā ait. Nō ē em deus vñū angeloz vel
boim creasset quē malū futur⁹ ē pñtū nūq̄
parit noscet q̄bo eos bonoz vñtū accommodaret
atq̄ ita ordinē sedōrū rāq̄ pulcherrimū carmē
ex q̄busdā q̄li antieris bñtaret. Antieris ac
dicunt ornamēta locutionū. Dicit vñ Aug. i. li.
Enchir. c. ij. Malū suo loco positū t bñ ordinā
rū mirabilr cōmēdat bonū. Qñ dñā soler q̄ ita
bñ itat latro sup furcā sicut sacerdos bñ paras
tus ad altare. Et pñtū aūt inferri pōt Tertio
pñtū de⁹ nasci malos: t siliter creauit āgelos
q̄s sciebat ruituros. q: si solū āgelū pñtū cre
auit fuisset: t hoies tñmō bñtū dñā nācerēt sō
lū apperet misericordiā diuina t nō iusticia i pu
nitōe malo. Et b est qd inq̄t Aug. rñ. de ci. del.
c. rñ. Si oēs a tenebris trāscrit ad lucē in nullo
apparet sceleritas vñtū. Nō ē fecit iuriā deus
alicui gñtū ipm nasci cū ipz bonū creauerit.
Ecce. vij. vbi dñ. fecit de⁹ boiem rectū: t reliq̄t
eū in manu cōsilij sui. vñ de Eccl. xv. Silr dicen
dū est de āgelis rñtū q̄s bonos creauit. Lon
dudēdū est igit q̄ pñtū dñā nō est cā q̄
aliq̄s dñānt sō solū pñtū. vñ de Aug. rñ. q. iij.
ca. nabuchodonosor. als. c. vñtū tre. Vñtū tre
nūq̄ de⁹ redderet interitū nisi spōtācū inuenit
ref bō hñt pñtū. Qñ nec de⁹ peccāti boi iustē
retrā si bō ex dei pñtū cecidit i culpā. S

Ed dicit q̄s. Nolo aliq̄d boni agere: qā
si sum pñtū oīno saluabor: si sum
pñtū ad eternā dñatōz oīno dñabor.
Urem inq̄t mgt in. j. di. xl. pñtū nullo
pōt dñari: nec pñtū aliq̄s saluari. intelligi
do in sensu cōposito nō in diuiso. Sed tacet
et stultē: q: cū habeas liberū arbitriū si bñ opa
beris t sine pñtū mortali mortis iuenies te pñtū
destinatū t nō pñtū. Multū em nūc sunt sceles
ratissimi q̄ tñ sunt pñtū. q: de⁹ pñtū ab
eterno q̄ debēt ad pñtū cōuerti. Et iō o pñtū
redi ad pñtū t iuenies in nūcro pñtū
q̄ hñt pauci respectiue ad dñatōz: tñ nemo
pñtū hoc dñā bonis opib⁹ cessare: imo magi iū
daret bñ opari vñtū illos paucos possit inueniri
Qñ si ego scire nō ē nisi vñtū pñtū cōgita
rē me ē illū t nō cessare a bonis opib⁹. Itē enā
de⁹ nos pñtū q̄ tñ vñtū nos labōare vñ
saluemur. Qñ vñtū theol. i. j. di. xlj. Pñtū
natio nō solū includit finē sō etiā mediū dirigēs
i finē. Et. rñ. q. iij. c. obtineri. dñ. Itē q̄ pñtū
regni pñtū ita ab oīpōtē deo posita ē vñ
ad hñt decti nō nisi labōare pñtū: qñtū labō
rādo merēat accipere qd eis oīpōtē de⁹ ab cñō
disposuit dare. Illō at apl̄. Quos pñtū hñt
t pñtū. intelligit de pñtū boni. s. q̄s pñtū
uit in bono finituros. Nā in pñtū indu
dit pñtū. vñtū mgt i. j. di. xl. Et hoc sufficē
quo ad secūdā partē nñi fñmōis.

Tertia pars que dicit cōfirmatiōis.

Uter pars nñi fñmōis dñ: cōfirmatiōis
c. Qñ pauci sunt saluādi cōprobaf
q̄dupl'r. Et pmo via rōnis: scōd via
cōpñtū. t tñtū via figuratiōis.
Itē via testificatiōis. Falsissima ē em illoz fñia
q̄ dicit q̄ hñt pauci sunt q̄ in vita sua vadāt p viā
artā t difficilē t rñtū: imo q̄li oēs aut saltē ma
ior pñtū iccedit p viā aplā t lant vñtū t vñ
luptat: tñ in morte pñtū pñtū t sic pñtū
ad patriā cñtū felicitatē. Eōra hñt cñtū pñtū
stiterā dectinā q̄ eis maleficiēdi pñtū pñtū
est diuī Aug. fñia i ser. de innocētib⁹ di. Impossi
bile est male viuere t bñ mori. ipossibile. i. valde
difficile. vñtū accipit i. v. Metbā. Eōra ipam
enā ē auctoritas bñ Hiero. q̄ in trāsitu suo dicit
Uir de centū mltib⁹ hoib⁹ q̄rū mala sp̄ fñtū
meret vñtū in morte diuinā hñt indulgētiā. Et
te vñtū. Qui dñ san⁹ ē iuuenis deū offen
dere nō formidat in morte nō meret indulgē
tiā obtinere diuinā. bec Hiero. Possūm⁹ q̄s ad
ducere ad pñtū pñtū: illō qd inq̄t Aug.
vbi s. i. Percutit bac aiaduēsiōe pñtū: vñtū
rñtū obliuiscat sui q̄ dñ viuere obliuiscat ē dei. Qñ
igit pñtū sūt male viuētes q̄ bene t vñtū: idō
pñtū sunt q̄ vadūt ad pñtū calamitatē pñtū
tue q̄ ad felicitatē cñtū vñtū. Qui vñtū cōdu
ctiōis idubitatilitatē luce dari⁹ (vñtū dñtū) pñtū
revelēs cā pmo qñq̄ rñtū dñtū. Pñtū
q̄rū dñ naturalitatē. Tēte em pñtū. pñtū. vñtū
q̄d q̄ magis inclinā seu mouet ad illō qd iest
sibi ab intrinseco q̄ ad illō qd inest ei ex alio. Nā
lapis magi inclinā deorsū q̄ sursum: t b pñtū
intrinsecā grauedinē q̄ trahit deorsū. itē. d. celo
t mūdo. Iuriste autē dicit q̄ vñtū qd defacili
reuerit ad naturā suā. i. si vñtū. s. pactus ne pñtū
ret. vñtū enā in specie. ff. de pactis. qd enā notat
in. l. volūtate. in. fi. ff. q̄bo mo. pig. vel hypo. sol.
Lū igit natura bñana pñtū originali corrupta
idiata sit ad malū oī tpe. Sen. vij. t. c. oīs. etas.
rñ. q. j. t. c. pñtū. rñ. q. iij. t. c. cum in impēture.
de pñtū. qd aūt faciat inest sibi ex alio. s. dō
iura illō. iij. ad Lbō. iij. Nō sum⁹ sufficiētes rñ.
t Osee. rñ. vbi inq̄t de⁹. Perditiō tua ex te isrl
est: sed ex me em saluatiō tua sequitur q̄ ex tali
intrinseca t corrupta inclinā pñtū hoies pñtū
tñtū pñtū q̄ vñtū. Caro enā oim hois pñtū
ex semine isfector: t vñtū q̄s habet i se fomētē ori
ginal' pñtū enā post baptisimū. ergo pñtū sequi
tur voluptates sensuales t carnales q̄ spūalia
opa: q̄ aīa pñtū corpi imitat passiones corpi
vñtū in li. ser pñtū. Qñ Paul⁹ ad Ro. vij.
inq̄t. Uideo aliā legē in mēbris meis repugnā
tem legi mētis mee: t capitiū me ducentē in le
ge pñtū. Et ideo dicit David pñtū pñtū. ap
pbādo pñtū nñtū. Corrupti sunt t abomi
nabiles facti sunt in studiis suis: nō est q̄ faciat
bonū: nō est vñtū ad vñtū. Oēs declinauerunt sū

inutiles facti sunt rñ. Qñ dñ in cōi pñtū per
gamētiū. Quilibet i suo ministerio mñtū deo ser
uit. Et in autē. d. mona. s. si vñtū. dñ. Nūana
natura quodāmodo labet ad bñtū. Et cōsequēter
plures dñantur q̄ saluentur.

q. Eōda rō dñ pñtū. Obiectū em
pñtū t cognitiū magis mouet potētiā ad
actū q̄ i cognitiū t remotiū. Nā oī fñtū pñtū.
de aīa mouet ad delectatiōē ex pñtū formā
saz figurat: t aures ex pñtū dulciū melodiar
magis q̄ ex remotiōe t ignorantia cap. Et ideo
delectabilia ac carnalia t visibilia q̄ hoib⁹ sunt
pñtū pñtū magis eos cōiter mouent: q̄ celestia
et spūalia inuisibilia q̄ sunt a sensib⁹ elōgata
t nō cognoscunt nisi pñtū. De qua vñtū pñtū
rñ in hoib⁹ bodie inuenit. Qñ saluator admirati
ue inq̄t Luce. rñ. Lūz venerit fili⁹ hoies putas
iueniet fidē sup terrā. Ergo plures hoies dñā
bunt q̄ saluabunt. Dicit Paul⁹ ad Roma.
vij. Si fñtū vñtū moriemini.

R. Eōda rō dñ difficilis. vñtū dñtū pñtū.
q. Ech. Difficile ē artingere mediū: s. fac
ile ē ab ipō deuiare: s. facili⁹ pñtū pñtū
bus q̄bo difficile ē in medio signi dare: s. facili
mū est deuiare a signo. Lūz ergo virtus pñtū
in medio fñtū cū dñ pñtū ibidem: sequit q̄ natu
re pñtū corrupte difficili⁹ ē ipaz artingere: q̄ ab
ipā pñtū deuiare. Lū igit q̄libet libet⁹ sequat
viā faciliōrē q̄ difficiliōrē: pñtū q̄ pñtū hoies
vadūt pñtū a vñtū deuiant: q̄ pñtū sem
tā ipaz vñtū: cōsequēter q̄ plures ibunt ad
eternā dñationē q̄ ad felicitatē.

q. Varta ratio dñtū maioritatē. Si em de
quo minus videtur inesse t inest: enā
de quo magis. q. Topi. Si em robustus t for
tis ab aliquo ad terrā deiciat: multo magis ab
eodem deiciet infirmus t debilis. Sed lūat
t sequaces per pñtū corrūit t deicti sunt ad
eternā dñationē cum tñ nō haberent fragilitatē
tem corpis nec inimicū suggerentē: essent q̄ spū
ritualis nature q̄ fortis: nēte saluatore Mar.
rñ. ergo hoies habentes corpus corruptibile
qd aggrauat aīaz Sapie. et. t carnē infirmā. vñ
dñtū Mar. rñ. t dñabolū rñtū t ipugnātē:
vñtū ad Ephe. vij. mltō facili⁹ corrūit pñtū
t pñtū dñabunt. Et hoc est qd dñtū Job. iij.
Ecce qui seruunt ei nō sunt stabiles: t in angelis
suis reppit pñtū: quanto magis bi qui
habitāt domos luccas: q̄ terrenū habēt funda
mentū pñtū velut a tinea. De mane vñtū ad
vesperam succident. et quia nullus intelligit in
eternum peribunt rñ.

q. Quinta rō dñ pñtū: sive signalita
tis. Licet enim vñtū pñtū. i. pñtū. de
futuris cōtingentiis nō sit determinata vñtū
tamē sepe ex q̄litarib⁹ rñtū t signis q̄busdā alijs
futura pñtū. Qñ pñtū inq̄t. q̄ pñtū q̄ li
gnū ē pñtū dñtū uñtū facit dñtū. Sicut
pñtū

Ep. Et vificator fabular. Esopi fabula. xxvij. inq. Pauperibus nihil est qm mifer vltus opum. Licet aut pccm sit pdigalitas t oibus hoibus indecorum eam mifer vltus est auaricia t nimia re nactas q aliquando pdigalitas. vt inq. Brest. lib. iij. et b. t assignat ratione. Qm pdiguo pdest multis auarus aut nulli. Nō tamē o pnci pes debent facere sicut multi q sub specie libe ralaris expēdūt iocularibus ea que deberent dare suis fuitonib. Corra quos dicit Berr. in Teconomica. ca. iij. Homo iocularibus inten dens cito vrozē habebit cui nomē erit paupras Talibz aut dare est pccm. c. donare. lxxvj. dist. Alij expēdūt in meretricibus eas ornātes pōpa tice. Corra qd Berr. vbi s. c. r. ait. Femina mēre trit oēs diuitias annullabit. Sciendū est ergo q fm pōm. iij. et b. liberalitas est vltus indi nās hoiem ad largiēdū magna dona: vbi t qm t cui oportet. t maxime cōuenit pncipi. Lcū mul ta. L. de bo. quel. Qui nō potest esse nimis libe ralis erga fuitores suos: vt ait Egidi⁹ in libro de regimine pñ. qm aūt possint t debeāt pnci pes sua oppida fortificare tamē nō debēt facul tates suas inuānis t inuilibz edificijs expēde re. Būc em Berr. vbi s. c. r. vj. Nīmia t inordina ta edificia cupiditas parit t expectat edificio: venditionē. Turris completa t archa vacuata valde faciūt sed tarde hoiem sapiētē. Debetis ergo facere expēdas liberaliter fm conditionem status vñ. Et idē dico oibus alijs familiā regē tibus. Inquit em Berr. vbi s. c. r. iij. Leuita tem expēdēdi cū grauitate lucrādi cōpēsa. Ideo dicit in cōi. puerbio. Vtū valeo ita moues dē tes. Et auro: lib. qui d. facer⁹ dicit. Expēdas large sine murmure quādo decebit: Jutta tuū possent tua dāna ficas.

¶ Quartū documentū qd volo vobis dare q o pncipes t dñi d. miseratiōis. Būc enī Salomō puerb. xij. Misericordia t ve ritas custodiūt regē: t roboraūt demētia t bion⁹ eius. t. xvj. cū dē lib. ca. etiā dicit. Clemētia regj qsi imber seronin⁹. Maior aut ē potētia demē tie q seruit. Un refert Seneca in lib. de demen tia. q qdā multū studuit ad hostiū destructōez t vindicationē: sed dū nō posset quēdā vincere ac subiugare: cōsuluit vrozē. que dicit ei. Fac vt medicū q vbi vltata remedia nō pnt rēprae con traria. Sicut q crudelitate adhuc nihil fecisti: tēpta nūc demētia t ignosce illi. qd t factū est et ille hostis a⁹ amic⁹ factus est. Debetis gēc mi sericordia erga subditos vñs t non velle eos opprimere. Būc em sapiēs Eccl. iij. c. Noli cē sicut leo in domo tua euertere domesticos tuos t op primere subiectos tibi. De hoc etiā d. vificator: fabularū Esopi fabula. iij. Nō sit qui studeat q: maior obesse minor: Cum bene maior possit obesse minor. Et idē fabula. xvj. inq.

Tu qui magna potes: ne despice pua potētes Nam pdesse potest si quis obesse neq. Et La to in documentis suis dicit. Vincere cum possis interdū cede sodali Obsequio qm dulces retinent amici. Et ibides. Quē superare potes interdū vince ferēdo. Et itez Corponis erigui vires cōtēnere noli. Cōsilio poller: cui vim natura negauit. Et c. si. eiusdem li. etiam dicit. Cede locum leui fortune cede potēt. Ledere qui potuit: poterit aliqñ pdesse. Qualiterius quoq de castilione li. iij. ait. Parate mortales oīs extollere fastu. Lollanis opibz aspernariq minores. Et Qual fredus in poetria sua. c. xvj. dicit. Cum fueris maior alijs te finge minorem. Et de te mētre tibi nec sic in abyssum Deicias alios: vt te sup erbera tollas. Debet em qlibet dñs plderare q fuus a⁹ bz cō eo qnq cōia: vñ ex parte pncipij de quo Job. xxiij. d. Ecce t me sic t te fecit d⁹: t de eodē luj to ego quoq format⁹ suz. t Sap. vij. d. Nemo ex regibz habuit aliud natiuitat⁹ inuñ. Scdm est ex pte medij: de quo Job. xxiij. Breues dies hoīs sunt. Tercū est ex pte finis. De quo metn: ce d. Moys dñm suo moys scepra leonibus equat. Paupis t regis cōis lex monēdi. Quar tū est ex pte fori. de quo. ij. ad Cor. v. ait Paul⁹. Oēs nos manifestari oget an tribunal xpi tē. Quintū est ex pte pñij de quo d. in. s. binc aut nobis. in aut. de mona. Quantū ad dei cultū nō est mascul⁹ neq femina: neq liber neq seruus. Oēs em in xpo vñā mercedē accipiunt.

¶ Vintū documentū qd vob relinq d. dile ctōis. Debet ei pncipes amare subditos. Būc em Cassiodor⁹ eplaz li. iij. epla. l. se licitas regnāt⁹ est famulātes amare. Et idē inq. Sapiēs Eccl. xxiij. Si nbi ē f u⁹ fidelis: sit nbi qsi aia tua. Debetis ergo curare vt plus diligāt vos subditi vestri q timeant: vt inquit Seneca in quadā epla ad Lucillū: t Isidorus in sinoni ma soliloqoz li. ij. c. iij. vbi ait. B subditis vene rari magis q timeri stude. talēq te redde subdi tis vt magis amaris q timearis. Nō sis terribi lis in subditos: sic eis domiare vt deleat fure Seneca quoq i li. tragediaz dicit. Deceat timeri cesare: s plus diligi. Et i li. ij. de ira inq. Pericu losi⁹ ē timeri q despici: necesse ē vt mltos timeat quē mlti timēt: t ad Lucillū li. eplaz. xvj. epla v. ait. Nemo pē terribilis ē secure. Jō dicit Boe ti⁹ i. iij. de solatiōe. c. xv. Potētia desideras subdi toz. insidijs obno⁹ subiaccebis. Jō dicit La to Lū suos fueris pñios merca⁹ i vltus. Et sal mulos dicas hoies tū cē memēro. Et Salust⁹ in iugurtino. Tuū est volēdo q coactio ipera re. Nō igit debetis subditos vñs tenere i nimia fuiture t depssioe. Dicit em i cōi. puerbio. Ma terfamilias dura facit familias furari. Ea pter

Tull⁹ in philippic li. ij. d. Charitater benino lētia cūu seprū oget ee pncipē magi q armia. t Seneca inq. Nō est opus regi altas sedes cō struere: nec muris t turribz se seprare: inerpugna bile em munimētū est amor: cūu. Dicit aut q cū dux Mediolani frāse⁹ sforma infrogasset comitē Jacobū pianinū an sibi anim⁹ suffice ret appēdēdere castrū pōte iouis inerpugna bile cūu rēdit q sic. Et inq. qd rēdit. Cum amore. Et hoc sufficiat p scōa pte nñi f mōis.

Documenta data subditis erga dños suos et dominos.

¶ Ertio vob subditis t famul⁹ qnq do cumēta relinq. Prīmū d. fidelitatis Debet ei cē sup oia fidelissimi dñs vñs. Mart⁹ xxiij. fidelis fu⁹ t pñi dēs quē cōstituit dñs sup familiā suā. Et quo datur intelligi oibus seruis q debent esse erga dños suos fideles. Scriptū est em puer. xviij. Vir fidelis multū laudabit. Nullū aut est tur pius vñū p dñōe. vñ ait Jacobo benecien. c. it. Hoc ego te moneo fugias vt p dñōne. Turpi⁹ hoc omi crimine crimen adest. Debetis g o dñi bene cōsiderare quos accipiat in familiā vñ: vñz vñū habeat fidelitātē. Būc em auro: astro labij. Proditor: alter⁹ nō nbi fidus erit. t Boc cius. iij. de cōsol. c. it. inq. Nulla est pestis effica cior ad nocēdū q familiaris inimic⁹.

¶ Ecūdū documentū qd vobis relinquo o subditi d. esse obediētis. Tenem em obediēre dñis vestris in oibus licis et honestatis. c. si dñs. xj. q. iij. si xō pāperet aliqd cōtra deū vel salutē aie nullaten⁹ est eis obediē dum. Illō em qd est cōtra bonos mores nō est obligato: iñ. insti. de man. pñ. s. illud. sed obedi re oget deo magis q hoibus. Būc v. t. c. cū in ecclia. de maio. t obe. De licis aut pceptis scri ptū est ad Ephe. vj. c. vbi pāpī aplūs dicens. Serui obedite dñis vñs cū omi timore in sim plicitate cordis vñ sicut t xpo. t. j. Petri. ij. c. di at apls. Serui subditi estote in oī timore dñis nō tñ bonis t modestis sed etiā discolis t mas tis. vbi dā intelligi q etiā si sint scelerati dñi: tñ si nō inq pāpīat debēt a subditis obediri.

¶ Tertū documentū d. esse fuitutis. Debetis em eis seruire t corū negocia pagere vñlī. Un glo. sup illud Prospī epigrā mare. iij. inquit. Equū est fuit regibz t dñis. Inferiores nōq supioribz fuitē edas erigit. l. j. s. deniq. ff. de aq plu. arcen. t. c. cū inferior. de maio. t obe. Nō vt ait saluator Luc. vj. Non est discipul⁹ sup mgtm. Nō ergo debetis esse sicut qdā famuli q volūt ab alijs fuiti sicut dñi. Si cut faciebat famul⁹ scī Martini: cui ipse sanct⁹ lauabat pedes: eijs fuitēbat sicut dñs. Ideo de betis seruire illud dicit scī Ambro. in omelia quadā sup Lucā vbi de beata t gine dicit. Que ppter officiū venerat inherebat officio. Uiz ergo

dicat vificator: fabular. Esopi fabula. xij. Blerri us nō sit q su⁹ esse pōt. Et fabula. l. v. idē inquit. Dños est liber mendicans diuite suo.

Libertas pēdulce bonū bona cetera cōdit. Libertas animi cibus est t vera voluptas. Nō bene p toto libertas venditur auro.

Hoc celeste bonū pntit orbis opes. t Brest. j. Poli. c. iij. inq. Ois fuitus pter naturā est. Un postq facti estis fuit t famuli alioz illis debet fuit. Qd em ab initio est volūtāt⁹: et post facto fit necessitas. Li cōmodo dato. ff. cōmodati.

¶ Quartū documentū d. esse supportatiōis Debet em supportare dños vñs si qñ irascant vobis: t nolle cū eis cōtēdere t litigare verbis aut factis Scriptū est em Eccl. iij. Noli resistere cōtra faciē potētis nec cōneris aut ptra itū fulminis. t. vñ. cū dē li. d. Nō lū ges cū boie potente ne forte icidas in manū ill⁹. Jō dicit Ouid⁹ li. ij. de arte amādī. Apran mas gnīs iferiores licz Seneca q ad Lucillū eplaz li. ij. epla. v. ait. Sapiēs nūq potēt irā puocā bīt imo dedinabit: nō aliter i nauigādo pcellā. Et rōnē assignat i li. tragediaz in medea. c. vj. de cōs. Nemo potēs aggre di tur⁹ pē Salomō q Prouer. xvj. inq. Indignatio regis nūcū mor tis: t vir sapiēs placabit eū. t. c. cū dē li. ait. Sicut rugit⁹ leonis ita t terro: regis: q puocat eū: peccat i aiam suā Ouid⁹ q i eplis epla. xvj. ponit illud dicit Delene qd scripsit Paridi d. An nēcis lōgas regibz esse man⁹. Licet q qñq dñi male irascant ptra subditos tñ ipi plderā res suā statuz debēt eos supportare i oibz q nō sunt ptra deū. Et hoc ē qd inq apls. j. Pe. ij. c. Vbi postq dñi: fuit nos debere cō subditos dñis etiā malis subiūgit d. Nec ē em grā si pter cō sciētā dei sustinet quis mltas: patēs iniuste. Que em grā ē si peccātes t collapsiati sustinet. S: si bñ faciet patēter sustinet: bec ē grā apd deū. In hoc em vocati estis q xpo passus est p nobis: vobis relinqs cōplū veltqmini vñs grā a⁹: q pccm nō fecit neciuem⁹ ē dol⁹ in ore ei⁹ Qui cū maledicet nō maledicebat: cū patet nō cōminabat.

¶ Quintū t vltimū documentū qd vob subdi tis t famulis trado d. honorificatiōis. Debetis em dños t dñas vñas honorare. Scriptū ē c. j. Petri. ij. Regē honorificate. Nō igit debetis despice re prelato vños nec eis vos pponere: s ipis humil⁹ subiacere: illosq vene ran. Et hoc ppter dignitatē reuerētie ministerijs diligēte t piculū rōnis reddēde. Quertia tēgit Paul⁹ ad Ebrē. iij. d. Obediēte ppositiō vñs t subiacere eis: ecce dignitas reuerētie. Jp em p uigilāt ecce ministeriū diligēte: qsi p aiabo vñs rōnē reddimuri. ecce periculū rōnis reddēde. Uiz aut tales plati cēt mali tñ em in reuerētia sunt habēdi: sicut ostendit Ebrē. sup Marcum rōnibz. De. j. sic dicit. Doico ab initio creati sūt

Postea ad sacrodores ordinati sunt. ppe
ergo vna corū iporū est: ordinatio aut corū
vestra. si bene vixerint lucū corū est: si bene vo
caverint vestri erit. accipite ergo qd vestri est: et
nolite discere quod alio p est. De secūda sic di
cit. frequenter de boie malo bona pcedit doctri
na. Ecce cū vltis terra piosum aurum pducit.
nūqd ppter terrā piosum aurū cōcinnat: sed
aurū eligitur et terra reliquit. Sic et vos doctri
nam accipite et mores relinquite. De terra sic di
cit. Spūto herbe necessarie nō sunt sed flores her
barū: flores aut colligunt herbas relinquunt. sic
et vos flores doctrine colligite et cōversationē res
linqte. hec ille. Et predicta cōfirmant autoritate
ipi dicēis Matth. cxiij. Sup carbēdā Moys
si sederūt scribe et pharisei: omnia que dixerit vo
bis facite: sū vō opa corū nolite facere. Nemo
igit cōtēnat superiorē siue patrōnū suū a quo
multa bona pcepit. Scriptū est em̄ puerb. cxiij.
Qualde peccat qui despiciat amīcū suū. Nolite er
go facere sicut accipite: qui post qd bene pastus
est a dño suo vocat ab eo ad manū non redit:
sed per aera vagabūdu incedit. vocatēq; do
minū parupēdit. Multi quoq; aliq reperit
nursubdit qui si recipiat aliquā iniuriā a do
minis suis volētes se vindicare se ponūt i alio
rum seruitutē qui multoties eos magis oppri
mūt. Et accidit eis illud qd ponit Brest. ij. Rbe
to. c. x. vbi dicit q quidā phus dicit qu adā fa
bulā cuiāda populo hoc mō. Inq̄t em̄ q equus
quidā obtinebat prātū solus. adueniēte autē
ceruo et corrupēte pascua volēs punire ceruū
interrogauit boiem si posset cū ipso punire cer
uum. Qui homo respondit. Si dimittis q po
nā nbi frenū et ascendā sup te habens lanceā in
manu potero punire ceruū. Cum aut ascēdisset
homo sup equū et posuisset ei frenū ostendēs q
volebat ceruū punire dixit. Ego dñs: et retinuit
equū in dño suo et fuit. Ita et vos iquit iste
phus. videte ne volētes aduersarios punire idē
panami cum equo. Estote igit beniuoli domi
nis vris et eis reuerentiā exhibere et cū prudentia
et maturitate eis seruite. Scriptū est em̄ Eccl. x.
Seruo sensato liberi fuerit. Vos aut dñi quā
do videtis seruū superbū nolite retinere eū: sed
facite illū qd inq̄t Bern. i. iconomica. c. xv. dicēs
Famulū alii corā die repelle vt futurū inimicū.
famulū tuū moribz bladiēte repelle: famulū de
facili verecūdatē dilige vt filiū. Et hoc sufficiat
p tertia parte nri fmonis.

Documēta data senibus.

R

Varro vobis senibz in hoc testamen
to meo relinquo tria documēta. Pri
mū dī cōsiliatōis. Vobis em̄ puenit
maxime iuuenibz dare p̄silia. vñ dē
Tull. in. j. de offi. Senibz aut labores corpis
minuēdi sunt exercitatioēs animi agēde. Dāda
vō est opa senibz vt et amicos et iuuentutē et ma

nime rēpublicā cōsilio prudentiaq; adiunzē. hec
ille. Scdm documētū dī istructio. Debetis ei
esse istructi et p̄i i sapia. vñ dī Eccl. x. c. Quā
speciosa veteranis sapia et glorio intellectus: et p̄i
dēo p̄silia: corona senū multa p̄cia Brest. q. vj.
Ebi. dicit. Iuuenes nō p̄it eē prudēs: q; pru
dētia recte exp̄iētiā tpe idigēt. Un̄ dicit. e. pon
deret. l. di. Tpe idigem vt aliquid maturi aga
mus. Senes vō sūt cōiter prudēs. ppter exp̄iē
tiā: vt ibidē dicit Brest. vñ Tull. in tuscūlanis
q̄stidibz li. j. inquit. Prudentia cū cetera auferat
nō aufert certe senectā. Debetis igit prudentissimē
sapientes et discreti. Tercū documētū dī manu
ritatis. Debetis em̄ eē maturi et nō leues: et hic i
vobz q̄uitatē morū. Aut ei Varro i puerb. j. Ta
vō ridēda est in senibz puerilitas: q; stupēda in
puero mox optimo p̄stātia. et Senec. ad Lucil
lū eplā. xij. scribit. Quid turpi q; senex iuene
insipientior. vñ Eccl. x. c. dī sapiēs. Tres spēs
odit aia mea: et aggrauor aie illoz: pauperem
supbū: diuitē mendacē et senē fatuū et insensatū.
hec ille. Sicut igit estis maturi tpe ita debetis eē
mēte. Aut em̄ Brest. ij. Poli. c. vj. Est quēdamo
dū corpis et senectutis. et Lassiō. in li. de aia. c. viij.
dicit. Lorpalibz senibz q̄tis: pfundū aliqd fir
mū q; tractam. binc est q; etate maturi mē
sape iudicant. Nihil igit in vobz puerile: nihil inco
stans: nihil leue iueniri dī. S; oia in vobz et tuo
sa atq; matura debēt eē. S; tñ etiā in senibz m
ta vicia repiunt et defect: de q̄bz dicit Brest. ij.
Rbeto. c. xvj. Senes sunt pusillamīnes: q; hūi
liant sūt avita: et formidolosi ac oia p̄mescētes:
q; viā pparauit senecor formidini. Senes fuit
lucro: et sunt difficilis spei. ppter exp̄iētiā: plura
em̄ eo p̄ q̄ fuit mala sunt: eueniūtq; mltā i deteri
us. In eodē etiā loco dīc. Senes male suspicio
si sunt et increduli: q; multis annis vixerūt: et in
pluribz decepti fuerūt et peccauerūt. Illiberales
q; sunt. Sicut em̄ qd difficile est possedisse: fa
cile abijcere. Teretiū q; i adelpbis. c. xxiij. ait.
Solū vñū hoc viciū senecor asserit: q; attēiores
sumus omnes ad rem q; satis est. Oratiū q;
in poetria dicit.

Multa senē circūueniūt incōmoda: vñ qd q̄nt.
Et iuuentis miser abstinēt ac timet vñ.

Ud q; res oēs timide gelideq; ministrat
Dilator: spe longus: incro: auidusq; futurū
Difficilis: querulus: laudator: ipis artū.
Fit puero castigato: censor: q; minor.
Multa ferunt anni veniētes cōmoda secum.
Multa recedentes adimūt. Et ideo o m̄ q; es se
net caue a vicijs istis quātū tibi possibile est: et
serua doctrinā Orati in eplis suis dicentiō.

Gratior et melior sis accedēte senectā.

Documēta data iuuenibz.

Uinto et vltimo vobis iuuenibz in
discessu meo relinquo tria documēta
Primū dī honoratiōis. Debetis em̄

honorare senes et maiores vros. Nam scriptū est
Leuit. xix. Loram cano capite surge et honora
p̄sonā senis. Et in. l. semp. ff. de iure iuu. dī. Sē
per in ciuitate nra senectus venerabil fuit. Ma
iores nōq; nri pene hūc honorē senibz quē ma
gistratibz tribuebāt. Ideo dicit ap̄s. j. ad Tibi
mo. v. Seniore ne increpaueris sed obsecra vt
patrē. vñ Valer. maxim. lib. ij. de institut. an
tiquis dī. Senatus iuuetus tantū honorē red
debat tanq; maiores natu adolefcentiā omnes
patres essent. Ideo dicit sapiēs Eccl. xj. In me
dio seniorū ne audeas loqui. et c. xxiij. etiā dicit.
Ubi sunt senes nō multū loquaris. Et autor li
bri qui dicit facit. c. iij. inq̄t de iuuenē. Inter
maiores caueat ne multa loquat. et Jūb. in sino
nima soliloquioz li. ij. c. xliij. dī. Superiori eq̄le
te nō exhibeas.

Ecūdū documētum qd vobis relinquo
o iuuenes dicit interrogatiōis. Debetis
em̄ cōsulare peritos in rebus agendis et
maxime senes et infrogare eos in dubijs. Scri
ptum est em̄ Job. xij. In antiq̄s est sapientia et
in mltis tēpore prudentia. Ideo dicit Deut. xxiij
Interroga patrē tuū et auūciabit tibi: maiores
tuos et dicēt tibi. Que oia supradicta cōfirmās
Tull. in. j. de offi. inquit. Est igit adolefcentis
maiores natu vereri ac diligere optimos et pro
batissimos quoz cōsilio atq; autoritate innita
tur. In cūctis em̄ etas inficia senū instruenda et
regēda prudentia est. Sīdoni. q; in eplari libro
ij. dicit. Plurimū laudis iuuenes moribz su
is applicat quoties de negotiozū meritis am
bigētes ad peritorū cōsilia recurrunt. hec ille.
Uc em̄ dicit i. c. estote. j. q. j. Expti grauelq; mo
ribz p cōsilio sunt requirēdi.

U
Tercū documētū quod vobis relinquo
dicit v̄uositatis. Debetis em̄ insudare
virtutibz dū estis iuuenes. vñ inquit

Oratiū in eplis.

Nūc adhibe puro pectore verba puer
Nūcte melioribz offer. Et iterū.

Quo semel imbuta recēs fuabit odorē

Testa diu. Et quidā v̄sificatoz inq̄t.

Quod noua testa capit inueterata sapit.

Qui nō assuescit v̄tutibz dū iuuenescit

A vicijs nescit discedere quādo senescit.

Disce puer dū tēpus habes: dū sufficit etas

Tempora p̄tercūt more labēis aque. Dicit

q; in cōmuni puerbio vulgari. De paruo pun

git spina. Et Hiero. inquit. In tenera etate faci

lius sanare puerfantiōis vsus inualefcit. Patet i

arbutulis que in quālibet parte trahi et flecti

possunt. et tenera a malis sine mltō labore edo

manf. Mollis etiā cera recipit imaginē sigillī

defacili quā postea indurata retinet. indurata

autē cera nō facilliter inforsat sed frangit. et sili

ter etas in malis indurata et inueterata vix ad

bonū inclināf. Accidit em̄ q̄busdā sicut cūnit

cuidā molēdinario: q; habebat asellus iuuenē
pulchrū: quē tātū diligebat p̄cens sibi q; ei nul
lū onus aut iugū imposuit: dū aut ad senū per
uenisset amissa pulchritudine et fortitudine eas
onerare voluit: q; nō erat assuet onera rēde
re molēdinariū calatū percussit: et occidit. Sile
tētijs multi volūt p̄cere asino suo: s; corpori in
iuuentute: ita q; ei nec onus iuueni nec vigilie
nec alicui castigatiōis imponūt differētes vsq;
ad senū quo tpe multa bona facere p̄ponūt sed
tunc amissa fortitudine ac sanitate pondera p̄
nitēte portare nequeūt: et ipe asellus idē corp
siue sensualitas molēdinariū. l. spūm: calatū ad
est indurans affectiōibz malis p̄cunt et occidit:
atq; ad eternā mortē pducit. Ideo dī Teretiū.
Bonū erit viro cum portauit iugum ab ado
lescentia sua.

U
Debetis aut o iuuenes esse verecūdi. Aut
em̄ Seneca ad Lucillū eplā. li. ij. eplā
ij. Verecundia in adolefcente bonū signum est: et
Brest. iij. Ebi. inq̄t. Verecūdia nō cōuenit omi
etati: sed tñ iuuenili. vñ de iuuenes verecundos
laudam: senē aut verecūdū nullū laudabit: q;
sue etati verecundia nō p̄uenit. Debetis em̄ esse
modesti in vestro victu. Aut em̄ Tull. q; de offi
cjs. Prima adolefcentis cōmēdatio a modestia
pficiat. Nec aut modestia maxime debet eē in
tribus. Primo ne dicatis turpia: quia corrūpūt
bonos mores colloquia mala. j. Lor. xv. Scdo
ne audiat in bonella: vñ Phs. xij. Poli. di.
Iuuenes cūst odiēdi sunt ne dicāt aut audiant
aliqd malū: q; ex dicere et audire defacili fit face
re aliqd turpe. Tercio ne facias aliqd in bone
stum. vñ Tull. j. de officijs de iuuenili etate lo
quēs ait. Maxime aut bec etas a libidinis ar
cendā est. Caueant adolefcentes intēpantiā: vere
cūdie meminerint. S; bodieris ipso maximū
defect in iuuenibz repiunt: de q̄bz dicit Brest.
ij. Rbeto. c. xvj. Iuuenes sūt cōcupiscit: parati
facere q̄cūq; cōcupiscit. Iuuenes sunt sectatores
res earz cōcupiscētiā q; circa venera sunt: ama
tores sunt honoris: maxime aut victorie. nō sūt
aut amatores pecuniaz. p̄terea q; nō dū indigē
tiā expa sunt. Iuuenes cito credunt: q; nō dū in
mltis decepti sunt. Iuuenibus qd futurū est
multū videt: qd p̄teritū aut breue. Iuuenes sūt
amatores amicitie et sodaliū: et gaudent in cōui
uādo: scire oia se putant et affirmāt: et sunt ama
tores risus et intēpanti. Seneca q; in li. tragedia
rū ait. Peiora iuuenes facile p̄cepta audiūt. Et
autor libri: qui dī Pāpbi. c. iij. inquit. Gau
dia semp amat et lubrica verba iuuentus. Orati
us quoq; in poetria dicit.

Imberbis iuuenis tandem custode remoto
Baudet equis: canibus: et apici germine alpi.
Lercus in viciū flecti: monitozū asper.
Uiliū tardus puilor: p̄dignus eris:
Sublimis cupidusq; et amara relinquit per

mit.berille. Propter que nō facile est cognoscere
re qd futurū sit de iuuenibz: verū ne debeāt bo-
nā aut malā vīā facere. Et hoc est qd in qd Sa-
lomon pōit. xxx. dicē. Tria sunt mibi diffici-
lia: et quartū pōit? ignoro. Quis aquile in celo:
vīs colubī sup petra: vīs nautis in medio maris:
et vīvū in adoleſcentia ſua. Et ideo o adoleſcen-
tes ſuave dicit? Statq. i. vj. Tebaudoſ dicē. O
iuuenes ſervate animoſ audiatq. ſurore. Si
enī opē dederitis vīvū in iuēture etas: in
ſenectute in illis pmanebitis. iuxta illd puerb.
xxij. Adoleſcē iuxta vīā ſuā etiā cū ſenectute nō
recedet ab ea. Debetis autē bonis ſociari: accu-
ſare malorū cōſortia. qz dicit? Pſal. xvj. Si cuſ
bono bon? eris: et ſi cū malo pueris. Qd vo-
bis cōcedat de? noſter qui eſt benedict? in ſecu-
la ſeculo: ū. Amen.

Eodē die poſt prādiū de documentis relicto
domū coniugāt: parētibz qz ac filiis. Ser-
mo vigelīmuſ qnruſ.

It vobis. Jo

hānis. xx. Pōit ſalvator nſ para-
bolā Mat. xxv. dicē. qz qdā pa-
terfamilias pēgrephoſcēs vocavit
ſervos ſuos et tradidit illis bona ſua. Et vni qd
den dedit qnqz talē: alij autē duo: alij vno
vniqz vno fm ppiā virtutē: pfect? eſt. Per
hūc patrēfamilias poſſum? intelligere quilibet
bonū pducatorē qui habēs diſcedere aplo ſuo
debet ei relinquere aliq ſpūalia bona: documē-
ta in ſignū amoris. Sic enī Ego. in omel. pa-
ſchali. Nunq? amor dei eſt ocioſus: operat enī
magna ſi eſt: ſi autē operari renuit amor nō eſt.
Et ibidē etiā in qd. Probatō dilectionis exhibi-
tio eſt opio. Et ideo ego qui ingēti erga voſ di-
lectōe afficior: in hoc meo recessu intendo alijs
tribus generibz perſonarū relinqre aliqua bo-
na et divitias que mibi cōſulit altīſſim?. Uerū
quia tam artā vovī paupertatē ve nihil habere
quā nec in pſo nec in cō: ideo nō poſſum vo-
bis dare pecuniā aut theſaur. rēpo: alē. Nemo
enī dat quod nō habet. j. q. i. c. vcnū. L. traditio.
ff. de acqui. re. do. l. ſi liberā. L. qd cū co. l. nemo.
ff. de regu. iuris. Et quo poſſum vobis dicere il-
lud quod ſcriptū eſt. Be. iij. c. Argentū et aurū
nō eſt mibi qd aut habeo ſi nibi do. Et ideo loco
tpaliū talē: dabo vobis divitias ſpūales: vī-
ddz documēta ad ſalutē aie pūctia. Atqz iō di-
co vobis illud qd ſcriptū eſt. puerb. vij. Accipi-
te diſciplinā meā et nō pecuniā: doctrinā magis
qz theſaurū eligit. Prio igit in hoc fmōe dabē
mus documēta cōiugātis. Scōo patrībz et ma-
tribz. Tercio et vltimo filiis.

Para prima in qua ponitur quod inter se des-
beant mariti et uxores cōversari.

Primo vobis coniugatio relinquitur quod
documēta in ſ meo diſceſſu. Prīmū
d: fidelitāt. Debetis enī cē fideles iter
vos: qz vni d bonis mīmonij eſt fidelis
ve dicit? tbeo. in. iij. di. xxx. ad qd applicari pōt
illd Oſec. ij. Deſpſabo te mibi i fide. Et de hoc
eſt tetr. i. c. de. xxvj. q. ij. Et iō aplo. j. Cor. vij. in-
quit. Nolite fraudari invicē. et Arest. in li. Jcono-
mico. p. air. Uir nō d: iuvari ſemine: nec ſemina
viro. Neuter qz d: adulterari: quia ſcriptū eſt ad
Hebr. eo. xij. Fornicatores et adulteros iudica-
bit de. Et qz ius hūanc leges nō ita puniunt vi-
ros ſicut uxores fornicatores: tū deus punit eqſ
ita viros ſicut ſeminas: mīmonij ſedera violā-
tes. vñ Ambro. in. c. nemo. xxxij. q. iij. iquit. Ne-
mo ſibi blandiat de legibus hominū: qz qd nō
licet mulieri non licet viro.

Secundū documētū d: honeſtatis. Debet
enī qntū poſſibile ē honeſte cōverſari ſi-
mul i ſcō mīmonio. Quia ve iſc ſcūs Bona.
in. ij. ſen. di. xvj. ar. q. ij. In mīmonio vir rep-
ſentat deum ſemina vero aiām vſ ſancā mīem
eccliam. Itē mīmonij eſt vñ ex ſactis ecclie:
ve ait magi i. iij. di. ij. Et nota p glo. in. c. uij. in
ecclia. extra de ſimonia. Et ponit Tho. in. iij. di.
xvj. et habet in ſūma cōſel. li. iij. ar. ij. q. ij. vñ in qd
Aplo ad Ephe. v. Sacramentū hoc magnū eſt
in tpo et ecclia. De hac honeſtate mīmonij lau-
datur Thobias iunior Thobie. ix. vbi d: qz na-
ptiaz cōiūtiū cū timore dñi exercebat. et Tob.
vj. dicit illi angelus qz ſepre alios maritos quos
ſara vxor ſua habuerat ſuffocauerat dyabolus
qz acceperat eā ſolū ve libidini vacarent et luru-
rie atqz inhoneſtati. vñ ſup tales cōiuges bz
pſātes occidendi dyabol?. Tales enī apud deū
habent ve adulteri. vñ Aug. ptra Julianū in qd.
Intēperis in cōiugio qd aliū niſi qdā adulter
vtronis eſt. Debet qz mariti ſuave illud apli. j. ad
Cor. vij. Qui hnt vxores ſint tāqz nō hntes. Illi
enī hnt et nō hnt vxores: qz debēt honeſtatē mī-
monij ſuāt quo ad modū locū: et ordinē: et ob-
ſcō tpe opz p iugali irēdūt: et pbiſiro abſtinēt. De
quo tpe ait Lbrif. ſup Mat. Abſtinete a men-
ſtrua: abſtinete a pgnante: qñ ē dies feſt? eſt
vſ ieiunij. Et qz vbiſ oñdit qz pncipalr qnto-
tpe eſt abſtinendū. ſape mēſtrui: qz ſicut dicit
Diero. ſup Ezechielē tūc cōcipiūſ pueri mēbriſ
dñatīſ. dauid: cecidit: leproſi: elephanti: et bmoſ.
Et iō tali tpe pbiſet acc? mīmonialis Levi. xx.
et in. c. ad. e. v. di. qd tñ intelligit qñ talis fluxus
nō eſt perpetu? ſed tñ naturalr venit tpe ſuo.
Si enī eſſet innaturalis et qñ pſinu? oportere
qñ pſinuē abſtinere: qd videret nimis duz fm
Tho. in. iij. di. xxx. Qñ aut peccent mortaliter
et qñ ſolū venialr tali tpe pbiſiro accū mīmoſ
nij excentes vide p theologos in pſicta di. et
canoniſtas in. d. c. ad. e. Scōo abſtinendū eſt
tpe qz vxor ē grāvida. c. origo. xxxij. q. iij. qd etiā

obſervat elephas. qui ve dicit in lib. de aſalib?:
ſemina ſua pgnante nō tangit. Abſtinendū eſt
etiā tēpo: feſto et ieiunio: ū. vñ Aug. in. c. chri-
ſtiano. xxxij. q. iij. air. Tēpo: pceſſionis et ieiunij
nō debet cōiuges cōvenire: quia tūc etiā
a licitis eſt abſtinendū ve ſacil? impetret qd po-
ſtulaf. Et Ambro. in fmone de aduſu: et tñſ
ſumptuē in. c. fratres. xxxij. q. iij. in qd. Fratres
nō ſolū debetis ab omī imūdia abſtinere ſed
etiā ab vxoribz ppijs ſtudioſiſſime cōtinere:
null? omīno vxori ſue iungat. De pſictis
etiā tribz vltimis tēpo:ibz in quibz pbiſet acc?
matrimonialis habet per eundē Ambro. in. ca.
ſi cauſa. xxxij. q. iij. vbi ait. Si cauſa pſictis do-
rum filioſū ducit vxor: nō multū tēpus pceſſus
videat ad ipm vſum: quia et dies feſti et dies p-
ceſſionis et ipa ratio cōceptus et part? iuxta legē
vſum carnis ceſſare bis debere tēpo:ibz demō-
ſtrant. Qñ aut ſit pſm mortale et quando ſolū
veniale vide p doctores ibidē.

Tertū documētū dicit vnitatis. L. concor-
die. Debetis enī eſſe vniſi ſimul ve veſtre
res bene ſe habeāt. Quādo enī vñ cōi-
gū trahit bona ab vna parte et alter ab alia: tūc
male ſe habet illa dom?. cōſortio vñ eſt quan-
do ſunt cōcordes. Sic enī Saluſt? in Jugurti-
no. Sicut cōcordia parue res creſcit: ita diſcor-
dia maxime dilabunt. Et Tull? in lib. de ami-
cia ſic in qd. Si eximeris ex rerū natura beni-
volentē cōiunctionē: nec domus vlla: nec vrbs
ſtare poterit: nec agri quidē cultus pmanebit.
Id ſi min? intelligat quāta vīs amicitie cōcor-
dieqz ſit ex diſſenſioibz atqz diſcordijs capi po-
teſt. Que enī domus tā ſtabilis: qz tam firma ci-
uitas que nō talibz diſſidijs poſſit cūcti. Et qz
qñ ſic boni i amicitia capi pōt.

Quartū documētū eſt appellatū ceteritatis
nōis. Homo enī ad laborē naſcitur. ve di-
citur Job. v. et ideo pmo marito dicit? Gen. iij.
In ſudore vultus tui veſceris panem tuo. et pſal-
mo. xxxvij. dicit ppheta. Labores manus t. aſ-
rum quia māducabis: beat? es et bene tibi erit.
Uxor tua ſicut vitis abūdās in lateribz dom?
tue. Filij tui ſicut novelle oliuaz in circuitu mē-
ſetue. Debet ergo marit? eſſe ſollicitus circa regi-
men dom? et pcurare neceſſaria familie ſue: ſiſti-
ter et vxor: debet eſſe puida in faciēdis exercitijs
pertinentibus ad ipam: et ſervare illud Tobie. x.
Dimiſerūt filiā ire monētes eam honorare ſoce-
ros: diligere maritū: regere familiā: gubernare
domū: et ſcipſas irrepheſibile exhibere. Scriptū
eſt enī puerb. xxx. Mulierē forte qz inveni-
et. Sequit. Manū ſuā miſit ad forma: et digi-
tū eius apprehēderūt ſuſum. et Prouer. vij. etiā
dicit. Mulier diligēs corona ē viro ſuo. et xij.
et iſd lib. c. ſcribit. Sapiēs mulier edificat do-
mū ſuā: inſipies vero cuncta deſtruet. Et Pla-
to in menone circa pncipiū ait. Deet mulierē

domū bene diſpſare ſalva faciēte omīa qz in
trinſecis ſunt et obſequere eſſe viro ſuo. et Pau-
lus ad Col. p. enulū. inquit. Mulier ſubdit
eſtote viros ſicut oportet in dño. in omnibus
licitis et honeſtis.

Quintū documētū d: dilectionis. Debet
enī voſ diligere maximo amore. ait
enī pſa. vij. Eſt. Amici dñi ad vxorē eſt fm
quandā excellētā. et hoc ſignificat p anulū quo
vxor a viro deſponſant. de quo habet in. c. noſ-
ſtrates. et in. c. ſemine. xxx. q. v. qz debet eſſe aure? ro-
tund? ac in qro digito poſitus et tñ vñ. Bure
qdē ve oſtendat qz ſicut aur? excellit oīa metalla
ita amor iſte ceteros amores. Rotundus autē ve
oñdat qz ille amor debet bſe ppetuitatē: ve nūqz
finiat niſi p mortē. In qro aut digito poſit et
inſtitutiōe ecclie. ve oñdat qz ille amor d: bſe p
cōcordiatē. Dicit enī pbi naturales qz qdā ve
na a corde pcedit: qz i qro digito apparet. ve etiā
d: in. d. c. ſemine. ad. fi. Unus aut anul? tñmō
poſit: ad oñdendū iſt? amoris ſingularitatē.
In ceteris enī bō vult bſe ſociū niſi in amando
vxorē quā amat tāqz aliqd ſuū pſi. Nā vir et vx-
or p cōſumationē mīmonij efficiunt vna caro
ve notaſ in. l. aduſus. L. de crimi. c. p. bere. ve
aut legiſ Gen. ij. c. de? ſecit mulierē de coſta Adā
et bſe vvir magis mulierē diliget: et iſe ſepara-
bil? inheret dñ cognosceret eā et ſe et pducit:
et dicit Tho. in. j. parte ſūme. q. xij. Et gloſa i. c.
mulierē. xxxij. q. v. qz de? nō de pede boiſ forma
uit mulierē: ne oīno videret famula nec de capi-
te ne videret dñ: ſ: d cōſtavit videret collateral.
Ideo Gen. ij. c. poſtqz vidit adā vxorē ſuā: eū
dicit. Nec eſt os ex oſſibz meis et caro de carne
mea: hec vocabit virago: qz de viro ſumpta eſt.
Quāobz relinquet homo patrē ſuū et matrē:
adheret vxori ſue: et erunt duo in carne vna. ſi
ſimiliter fm Lbrif ſup Mat. vxor: tñm d: affici
viro ve neminē putet eo ſapientiorē: vſ foriorē:
aut foriorē licet alter ſit ipſo ſapientior: vſ for-
rior: ſeu forioſior: pfectus enī amor verū reus
iudiciū nō cognoscat. hec ille. Sicut ergo o cōi-
ges eſtis vñm corpeſita debetis eſſe vñm amo-
re et dilectōe iuncti. Sic enī Arest. vij. Eſt. c. vñ.
Uiro et vxori videt amicitia fm naturā pſiſtere
Et. Jconómicoz etiā dicit. Maritus eſt bo-
nos honeſte mulieri: ſi regit virū ſuū caſtū eſſe:
et de nulla alia curare: ſ: pſer oēs alias ppias et
amicas et fidelē putet eā. Si mulier cognovit ſi
deliter iuſte virū erga ſe agere: et ipa iuſte et fide-
liter erga virum ſuum ager. Paulus quoqz ad
Col. iij. inquit. Vni diligite vxores vñas: et noli-
te amari eſſe ad illas: et itē ad Ephe. v. ait. Vni
diligite vxores veſtras: ſic et tps eccliam. Eſt. iij.
dem ait. Itaviri debēt vxores diligere ſicut cor-
pora ſua. Qui vxorē ſuam diligit ſapm diligit.
Unusqz ſqz ſuā vxorē ſicut ſapm diligit. Uxor
autē timeat virū ſuū. Et. j. Parn. iij. di. Mat.
EE;

Plato

limbo subdite sine vino suo: sicut Sara obediebat Abrahæ: dñm cum vocans. Et similiter viri cohabitantes sibi sciens quasi infirmiori vasculo mulieris imparetur bono: et cõbore dñi duo q̃re tñ. Lucan⁹ q̃ in viij. lib. dicit de amo re que debent habere viros: erga virum. Ultima debet esse fides lugere virum. Diligite ergo vos invicem o cõiugari amore cordiali et nõ simula to: et nolite invicem rirari nec cõtendere. Nulla est enim p̃ior discordia: nullũ atrocius bellũ: nulle deteriores inimiciæ et que magis demõibus placitũ q̃ viri et viros. Quapropter Micro. ad Eustochiũ dicit. Nulla vita p̃fecto deterio: et q̃ simul degere corpe et non mente. Vere infelicis sunt coniuges quib⁹ nõ est vna sed diuersa vo luntas.

Deo Eccl. xxi. inq̃ sapiens. In trib⁹ bene placitũ est spiritui meo que sunt p̃bata corã deo et hoib⁹. Amor proximo: con cordia fratru: vir et mulier sibi bene cõsentientes. De hoc habet illud exemplũ quod legĩt de bea to Machario: videt q̃ semel audiuit vocẽ de celo dicentẽ sibi q̃ erat equalis in merito duob⁹ cognatis in tali loco manentib⁹. Quo audito il le accepto baculo suo perrexit ad illas interro gans de carũ vita et statu. Cui ille respõderunt. q̃ erat peccatrices et parũ boni faciebãt. Ille au tem dixit eis revelationẽ quã habuerat rogãs ut diceret p̃pter quod bonũ tantũ placeret deo. Ille aut̃ dixerunt. Nos nescim⁹ nisi forte sit p̃pter hoc q̃ postq̃ maritate sumus bis duob⁹ fratri bus h̃ ante nos non cognoscerem⁹: nec aliquã haberem⁹ affinitatẽ inter nos tamẽ semp viri mus in maximo amore et concordia simul: nec vnq̃ verbũ discordie fecim⁹. Amõ si quãdo vi ri nostri cõtendũt invicẽ nos illos ad cõcordiã reducere stu dem⁹ seruamusq̃ legẽ matrimonij et nisi haberem⁹ maritos libetẽ in castitate vi uerem⁹. Tãtq̃ diligentiã habet quelibet ex no bis de filiis alteri⁹ sicut de suis p̃p̃is. Quib⁹ auditis dixit sanct⁹ Machari⁹. Perseverate in bis bonis operib⁹ quia vitæ vestre maxime pla cet deo. Sed de his pauca inveniuntur hodie: nis t̃p̃orib⁹. Nõ enĩ fratres possunt post mor tem patrii diu simul pmanere: nõ socrus cum nuru: et cõtra pacifice habitare. Nõ vna cogna ta cũ alia: imo suis verbis et incitatõib⁹ plerũq̃ sunt causa diuisionis domoũ. Sed debent viri facere sicut quidã fratres vrorati in diocesi Ip̃ porogis. Cum enĩ essent tres et oēs haberet vi rores que q̃ndie cõtendebant invicẽ accidit semel nulla carũ velle facere panẽ. volebãt enĩ q̃ alce ra iret ad faciendũ: et sic in rira pmanebant. Qd videt vnus ex illis fratrib⁹ accepit bonũ bacu lum et cepit p̃mo pcutere vehementer viros suos. Deinde degens ad alias simili modo eas pcut sit. Postmodũ perrexit ad campũ ubi erãt fra tres sui et rem gesta eis enarrauit. Illi aut̃ dixe

runt: optime fecisti et pergentes etiã ipsi domũ vnusquisq̃ accepit baculum: et p̃mo percussit viros suos: deinde simili modo pcutit alias duas cognatas: ita vt ampl⁹ nõ benevolunta tẽ rirãdi. Deinde preterit ad cõpũ ad pagenda negocia sua. Quib⁹ p̃fectis ille tres cognate di xerunt simul. Isti mariti nři sunt simul iter se cõ cordes: et nolunt viuere in discordia: q̃ si nos p manserim⁹ discordes et rirauerim⁹ simul: quoti die nobis de his fructib⁹ dabũt. Mel⁹ est q̃ vt vitam⁹ in pace: et id epulemur simul et faciam⁹ cõmuniũ. Que verba oĩbo euz placuissent occide runt bonã gallinã et p̃pauerunt mensas vt come derent simul in pace: posueruntq̃ sup mensas de bonis domini. Interim mariti corũ dixerunt inter se. Viros nōstre debet esse irate p̃pter ver bera: et forte nõ p̃parabũt nobis aliqd ad come dedũ: eam⁹ ergo domũ vt p̃parem⁹ ab eis quos comedere valeam⁹. Luz ergo irroissent i domũ: iuenerunt illas tres dñas ad mēsam p̃paratas vt se resocillarent: simulq̃ bilares accipere vole bant abũ. Quibus salutaris dixerunt viri eaz. P̃ficiat vobis pulchre domie. Dare t nobis de p̃andio vestro. Volumus enim pacem face re vobiscũ: siq̃ simul comedentes postmodũ semp in pace steterũt ille tres cognate et in mari ma dilectione. Ad quã exhortat Salomõ Pro uer. xxi. di. Melior est bucella sicca cũ gaudio pacis: q̃ domus plena victimis euz iurgio. Et id o cõiuges fuare pacẽ et p̃cordiã inter vos: et si vultis nunq̃ habere discordiã: s̃ semp pacifici esse iter vos: quando o viri viros vestre nõ vo lunt facere qd vos vultis: facite vos qd volunt ille dñm modo possit fieri sine patõ: et multo magis hoc facere debetis vos viros sequẽdo op̃i nionem et voluntatem viroũ vestroũ. In bis vero que fieri nõ possunt sine peccato nulla tenus debetis consentire. Imp̃fectiones autem et defect⁹ naturales qui sũt in vobis debetis pa tienter supportare: et vn⁹ alterũ tolerare: quãtũ fieri p̃t: et magnã ex hoc bẽbitis a deo remunẽ rationẽ. Jõ dicit apl⁹ ad Gal. vi. Alter alterius onera portate et sic adimplebitis legem ch̃risti. De tali aut̃ supportatione laudat Seneca. So cratẽ dicẽs: q̃ cũ haberet duas viros multuz cõtentiosas ip̃e eas tolerabat paciẽter. Quadã aut̃ die i ip̃m faciẽtes ip̃etũ cũ ad terrã deicerẽt Alia etiã vice cum vna illaz mlt̃a in cũ iculisset tonitrua cõminationuz: ille dissimulans abiit: et iuxta muũ dom⁹ sedere cepit. Illa vero aquã imundam sup caput eius fudit. Sed Socra tes nihil ex hoc etas peratus tergere cepit dicẽs. Sciebã q̃ post tonitrua pluuia sequerẽt. Lum aut̃ amici ei cõsulerent vt eas expelleret: respõdit. Disco in domo q̃lis sum in foro: hoc est: disco in domo paciẽtiã vt ip̃am in foro exibeã. Tale tñ viros nõ tenetur viri supportare i similib⁹ licet magne p̃fectionis esset p̃pter deum tolerare.

imo nõ peccarent si eas a tã temerarijs insultib⁹ buo discera disciplina cohererẽt. Sic enĩ Sa lomõ puer. x. Virga in dorso eius qui idiget corde: et eius dẽ lib. x. c. Virga atq̃ correctio tri buit intellectũ et sapiẽtiã. Dicit aut̃ q̃ cũ a di uersis mĩdi partib⁹ cõuenirẽt hoies ad Salo monẽ p cõsilijs patẽdijs p̃pter eius sapiẽtiã tan tus adueniebant numer⁹ q̃ oportebat eos q̃ cõ siliũ petebant paucis vti verbis. Et Salomõ b̃cũter rĩdebat et statim emittebat a suis Sa lomõis ille qui p̃tulerat cõsiliũ vt alteri locum daret. Longit aut̃ vt quidã bon⁹ vir ad ipsum accederet qui habebat viros valde proceras et dicit Salomõ. Quid faciã q̃ cũ viro meo i pace viuere nõ possum: sed mihi continue iniurias dicit et impiõgia. Salomõ aut̃ respondit. In verbis in herbis: et in lapidib⁹ sunt fructus. Et his dictis ille cecit⁹ fuit. Qui ad domũ suã vadẽs cepit dulcia vba dicere viro: vt eã attra heret ad suũ amorẽ. Sed illa cepit ei iniurias di cere et cũ stultũ appellare. Videt aut̃ ille q̃ vir tus nõ esset in verbis: accessit ad plateã ciuitat⁹ et emit de oĩbus herbis odoriferis et vadẽs do mum accepit de vna et posuit ad nares virois. Que imp̃operis illi ait. O bestia quõ p̃didisti intellectũ: vade cũ alijs stultis. Ille autẽ modo vnã: modo aliã herbã ad nares ei⁹ ponebat: sed illa magis cõtra eũ cõmunijs isurgebat. Qua p̃pter ille ad tertiu remediũ recurrẽs perrexit ad acceru lapidũ et sinũ suũ atq̃ manicas re pleuit et domũ ingressus cũ viro: ei iniurias di cere cepisset statim iccit lapidẽ in ei⁹ pectus. qua fugiẽte aliũ lapidẽ iccit ad caput ei⁹ et illud fres git: et sic ip̃am fugiẽte sequebat lapidãdo eam. Et ip̃a hoc vidẽs genuflexa veniã humiliter pe tit et q̃ secũ semp pacifice viueret iureiurãdo p̃ misit. qd t fecit. Ille aut̃ dixit. In veritate cõperi q̃ magis in lapidib⁹ q̃ in verbis aut in herbis sunt virtutes.

Pro via cõsolatiõis sciote q̃ si fuaueri tis legẽ matrimonij absq̃ dubio ad vi tam puenietis eternã. Falsa enĩ et puer sa est opinio quorũdã hereticorũ q̃ dicebantur tritiani et martiani credẽtiũ hoies in statu cõiu gali nõ posse saluari: qui ab ecclia tãq̃ maledi ci heretici cõdenati sunt. Cũ enĩ deus fuerit au tor et institutor cõiugij: vt patz Bẽn. ij. dicere cõ iugij esse pat̃m est asserere deũ autorẽ pati: qd est ip̃ossibile. vt inq̃t Aug⁹ in libro lxxij. que stionũ. q. xij. et libro q̃stionũ noui et veteris testa mẽti. q. i. Om̃s etiã pene viri sc̃issimi veteris tes tamẽti fuerũt cõiugati. nõ solũ Adam p̃mũ pater noster sed etiã Enoch qui translat⁹ est in paradysum. Bẽn. v. Noe qui p̃seruat⁹ fuit in di luvio. Illi tres p̃iarche gl̃iosi: Abrahã: Isaac: et Jacob. prudẽtissim⁹ et sanctissim⁹ Ioseph: Moyses ille legislator: qui deũ facie ad facie vi dere meruit in hac vita. Exo. xxxij. et Nũm. xij.

Lantos sp̃issanet David p̃bata Eschias ad cui⁹ desiderũ sol retrocessit deã lincis. Reg. x. Optim⁹ ille Josias rex iuda. Deniq̃ ip̃a mat̃ dñi Marias nõ ab hoies sp̃issanet operatiõ virgo pmanẽs cõcepit Mar. i. Ip̃e quoq̃ dñs nr̃ Iesus x̃ps voluit et nup̃q̃ i chana galilee: easq̃ miraculo p̃mo p̃uertiẽt aque in vinũ p̃crauit et approbavit Jos. ij. Jõ consolũt vni uersalis ecclie in x. extra de sũcti et fide carbo lica. dicit q̃ nõ solum virgines et cõtinẽtes. vt ducẽt etiã cõiugati p rectã fidẽ et bonã opatiõẽ deo placẽtes: ad eternã mercedẽ b̃itudinẽ pueni re. Que oĩa intelligunt de bonis maritis et viro bus: viuẽtib⁹ simul in pace et p̃cordia. Qd vt fa cere possint b̃eatis deuotionẽ virgini gl̃iose. Le git enĩ q̃ vna mulier deuotissima et g̃inis Ma ric in maria pace et p̃cordia viuebat q̃ viro suo q̃p̃pter inuidẽs eis demon studuit iter eos se minare discordiã. Cũ igit illa semel in sua came ra oĩoni vacaret: appruit illi demon i forma vir ginis marie di. Noli timere filia mea. Ego enim sup illa quã i tanta reuerẽtia et deuotiõẽ habes. Scias q̃ tuc opatiõẽ sancte mltũ mihi placit vnũ tũ facis qd mihi displicet: q̃ nimis es solli cita fuisse isti marito tuo in cibus corporalib⁹: et cir ca hoc multũ ip̃o p̃dis. nõ debet tantũ curari de istis rebo transitorijs et terrenis: magis debent veri xp̃iani i factis studere aie. Quib⁹ dictis di spuit. Illa et o credẽs bonã fuisse insidiatõẽ: se quẽ die stetit toto mane i oĩone. Rediẽs vero marit⁹ ei⁹ vt p̃aderet: et nihil inueniẽs p̃paratum ad comedẽdũ fm̃ p̃suetudinẽ plurimũ turbat⁹ est et sc̃dalizat⁹. Cũ Sc̃s et illa alia vice i oĩõ ne appruit illi iter demõ i eadẽ effigie dicẽs. Bã fecisti filia mea fuas p̃siliũ meũ: s̃ volo q̃ iterũ facias aliã rez q̃ mihi erit g̃nissima. Sc̃s q̃ ego in et g̃nitate pmanẽs peperci filiũ meũ: sp̃ ama tris sui castitat⁹. et id volo q̃ i antea cũ viro tuo i castitate pmanẽs. Quib⁹ dictis dispuit. Qd cõ siliũ cũ ip̃a fuare veller in tãtũ odiũ mariti pue nit: q̃ illã videre nõ poterat. Alia et vice cr̃st̃e illa i oĩone iter appruit illi demõ i forma et g̃is dicẽs. Nũc es multũ mihi ch̃ara filia mea: quia meã facis volũtatẽ. Volo igit nbi reddere remunerationẽ. Veni itaq̃ meũ et p̃ducã te in locũ bẽm. Ascẽde supra me et faciã te iterare in gl̃ia et l̃etẽ. Qd cũ illa fecisset: ille demõ cũ maria furia et rabie voluit illã i puteũ p̃cipitare: p̃pter qd illa mulier deuota et g̃inis cepit voce magna dama re et dicere. O gl̃iosa et go Maria recõmẽdo nbi aias et corp⁹ meũ. Ad hãc et vocẽ demõ et q̃ si fu isset pcutus vehementer cũ magno strepitu di sparuit. Illa vero mulier recognosco doliũ mĩ mĩa: p̃pter quẽ erat i discordia cũ marito: p̃tente ad ep̃m ciuitatis oĩa ei referans p ordinẽ: et acc̃pta p̃nia p̃gēs domũ oĩa marito suo sic acide rant enarrauit. Quib⁹ appruit et go bẽ et cor sit ad pacẽ et p̃cordiã maximã reduit. In q̃ gl̃ia et

ranter vsq; ad mortem tandē ad celestia regna transiunt.

¶ Pars secunda huius sermōis in qua ponūtur documenta data patrib; & matrib; erga filios suos.

Obis q; patrib; & matrib; in b meo discissu tria documenta reliquo. P^{ri}mu dicit educationis. Debetis em a; lere numitq; atq; educare filios vestros. Nocest em nō solū de lege diuina preceptum sed etiā de lege bñana. I. si quis. §. patres ff. de liberis agno. l. vnica. §. v. l. de rei vro. acti. Est etiā hoc preceptū de lege naturali quo oia aialia naturalit inclinat ad educationē. p^{ri}o filiorū. vt dicit in l. i. §. ius naturale. ff. de iusti. & in. Et ideo reprehēdendi sunt illi patres & matres qui nō puidēt filijs suis de necessarijs ad vitā. & multo magis ille maledicte femine q; filios in vtero occidunt anteq; nascant p mala medicamēta vel alio modo: pfecto iste sunt crudissime homicidē. ij. q. v. c. consuluit. & xxiij. q. ij. c. q; vero. & extra de homic. c. si aliq; & multo crudeliores sunt qui occidunt eos postq; nati sunt maxime atq; baptizent. O horribilissimē deducit o fere atrocissimē. nō em nigres aut serpēs tantā erga filios suos exercēt crudelitātē. Contra eos aut qui nō puidēt filijs de necessarijs: & qui nō habēt curā maritādī filias i tēpore suo: ex quo dāt eis causam multoz perōru: damat aplūs. i. ad Tbimo. v. dicēs. Si q; suoz & maxime domesticoz curā nō habet ē infideli deterior.

¶

Ecū dū documentū dicit eruditiōis. Debetis em o p^{re}s & matres erudire filios vestros bonis morib;. Bit em Eccliaſtic⁹ vij. c. sui lib. filij tibi sunt crudi illos & incurua eos a puericia eozū. Debetis q; instruere illos i aliqua bona arte vel exercitio seu i litteris imitandē Octauiani auguſti qui vt legi i politerato libro. vj. fecit filios suos in omi arte mirabiliter erudiri. Ideo dicit Jacobo bñuencanus. c. xli. sui libi. Discere fac artem puerili tēpore nato. Tunc valet ingeniū discere cuncta magis. Nā postq; mollis etas pertrāsīt ineptū Reddītur & durū qdlibet ingeniū. Buro: q; libri q; dicitur P^{ap}bil⁹. c. iij. inq; Pauper sepe suo pascitur officio. Et ibidē. Quod donare sibi mime potuerat pariter: Nocebat iam dabit officiū & c. xxiij. c. iudē opio etiā dicit. Bñq; vigil nobis sepe ministrat opea. Et auctor lib. qui dicit facit. c. iij. sui opio inq; Est pccus vt bruciū penitus quicq; caret arte. Bñ boiem formae nec sine esse malū. Et Martio in poetria sua parit. ij. c. iij. inq; Bñ puer fleat: fleat arte puer Seruate ergo documentū Carbonio i suis morib; q; dr. Si tibi sint filij nec opes tūc arto illos Instrue q; possint in opē defendere vitā. Un in oī puerbio dr. Est meli⁹ ministeriū q; spera

re habere. Et ideo o tu fili attēde parētib; tuis q; te hortant vt aliqd facias vel addiscas. Bit em Latho. c. v. sui lib. Discite aliqd nā cū subito fortuna recedit Bñ remanet vitāq; boio nō desertit vnq;. Nescio em qd tibi euenire possit: tūc nūc sunt diuites qui in breui efficiēt paupes: qui postea necesse habebūt laborare p acquirēdo victu. iuxta illd Virgilij in. j. Georgi. Labor oia vincit. Improb⁹ & durus vrgens in rebus egestas. Et auctor li. q; dicit P^{ap}bil⁹. c. xxi. dicit. Lōcipit ingētes animos inanis egestas: Et facit bec boiem sepi⁹ artificē.

¶ Eritū documentū qd vobis trado o parētes dr correctiōis. Nō debetis em dimittēte filios vestros cū malis societariis conuersari nec perā ppetrare qd tū est vobis possib; le: sed debetis eos castigare. Bit em P^{hu}s. vj. de aialib;. Bonū est vt parētes corrigant filios suos. Ideo puerb. xij. dicit Salomō. Qui parat virge odit filiū suū: qui aut diligit illū instat ter erudit. Et ad Heb. xij. dicit aplūs. Quis est fili⁹. §. filialiter dilect⁹ quē nō corripit frater. q; si di. nullus. Et ideo o filij sufferre patiēter correctionē parētū quā faciunt vobis p viā salute. Bit em Salomō puerb. xxi. Uiro q; corripitē dura ceruice contēnit repentin⁹ supueniet interitus: & cū sanitas nō sequet. Virga aut atq; correctio tribuet intellectū & sapiētiā. Tenem ergo o parētes corrigere filios vestros. iuxta pceptum Salomōis puerb. xxiij. vbi dicit. Noli subtrahere a puero disciplinā: si em pculseris cū virga nō moriet. In vga pcuris illū & aiam ei⁹ de inferno liberabis. & xxiij. c. eiusdē lib. itez dr. Stulticiā alligatū in corde pueri vga discipline effugabit. q; uis ergo moleste ferat nō tamē debet cessare a correctiōe. Bit em Latho. c. ij. sui lib. Lū moneas aliquē nec se velit ipē moneri: Si tibi sit char⁹ noli desistere ceptis. Et q; uis sine boni filij tamē cōtinue debetis eos sollicitare ad maius bonū. Bit em Quid. lib. j. de ponto. Necnoceat admissio subdere calcar equo. Nō dico tamē ppter hoc q; debeatis a pueris omino amouere sua solatia puerilia: sed pmittere eos debetis facere iuxta morē puerozū in his q; non sunt pccā q; qui nimis emūgit eliat sanguinē. puerb. p^{er} nul. c. deniq; iij. di. Et ad b ppositū possumus adducere illd Quid. in. j. de remedio amo. l. j. ad aliud ppositū dixerit. Tu puer es nec te quicq; nisi ludere optet. Lude: decēt animos mollia regna tuos. Bñter at educat⁹ postea qñ erit senex faciet puerilia. Sicut legi de filio cuiusdā regi qui fecit cū enutriti in magna maturitate: & in cōsōrtio pborū & aliorū sapiētū. Sed postq; ille mortuo patre factus est rex. cu; puenit ad senectutē non delectabāt nisi in ludis puerozū: & maxime in capiēdo muscas cū manib; & ponēdo ac tenēdo eas in qdā capsula quā fecerat de papiro: ita q; oportebat quodā mō cū ad pueri

ciā redire: hoc est ad stulticiā quē est colligata i corde pueri. vt ait Salomō puerb. xxiij. Et ideo florēti quādo vident aliquē senē stultū vel fatū dicere solent. Iste fuit vnus sapiens puer. Hoc autē quotidie per experitiā videtur & ego oculis p^{ri}is p^{er}spici. Nam cū iuissem quadaz die ad visitādū quēdā senē decrepitū qui erat in seculo magne reputatiōis & reuerētie inueni cū puerilia facientē. Et quo ille verecundat⁹ dicit. Parate mihi si bec facio. nā pater me⁹ fecit me in puericia enutriti in maturitate nūq; p^{er}misit me solatia capere cū pueris: & ideo quia fui ita sapiēs puer: nūc tanq; puerul⁹ effect⁹ sil canto & fleo. Alius q; sciētia ac fama doctrine clarissim⁹ cū causa recreandi semel extra urbē fuisset duct⁹ in quoddā viridariū ad prandēdū vidēs in quodam fontanili anetas in co se balneātes cū surrexisset de mēsa accepit in manu vnā peti com & currebat post anetas percutiēdo eas. De qua re admirati familiares ei⁹ dixerunt. Nolite facere ista puerilia quē vobis redundāt in magnū dedec⁹ cū his qui vos inuitarent & putant vos esse boiem sapiētē. At ille rēdit: q; q; semper in litteris fuerat educat⁹ & nunq; habuerat recreatiōes puerozū: ideo oportebat cū sic facere. Sed ad ppositū nostrum reuertamur. Scitote igit o parētes q; de oibus p^{er}is quē ppter negligētiā vestrā cōmiserint filij vestri reddetis rōnē deo in die iudicij. Et hoc dico tam de parētib; spūalib; q; corporalib;. Nam ille q; tenet aliquē corrigere nō corrigit in p^{er}petrat pccō p^{er}sentire. c. erroz. & c. quid em. & c. cōsentire. lxxij. di. Agentes q; & cōsentientes pari pena puniuntur. l. i. rē mella. §. si ali⁹. ff. ad. l. aqu. Et hac de causa licet Nely sum⁹ sacerdos iudeozū q; uis et se eff; bo nūc tamē q; nō corrigebat filios suos malos: ipē & filij diuio iudicio interiecit. vt bñ. j. Reg. iij. & iij. c. i. xxiij. di. c. legāt. & xlvij. di. §. necē. & extra de sumo. c. l. j. bely. Nō solū aut cōna pena puniēti si nō correxerit filios vestros s; etiā tpali. vt dr Inno. xxiij. in. c. qñlter & qñ. extra de accu. & loquit de oib; p^{er}lati. Legi q; ad hoc ppositū quoddā horribile exēplū cōtra illos parētes rā sensualr amōres filios q; eis pmitterēt facere oia mala quē volūt & nō audēt corrigere illos ne cōmiserit eos. Quidā em iuuenis dissolut⁹ malos tenēs societates nūq; a p^{re} corrigebat p^{er} inordinatū amorē quē ei p^{er} abar. vñ effect⁹ fur cū ad furcas ducere postulauit g^{ra}z vt saltē p^{re}s suū oscularet aū morrē. Qua g^{ra} obtrita cū p^{re} aduenisset ille oñdēs velle cū osculari nasū illi dētib; ap^{er}uit & i facē sibi p^{re}cat dicēs. Vade maledicte p^{er} q; tua cū ducor ad furcas. si ei me correxisses ad hāc sniaz nō puenisset. R

b Anc aut correctionē debetis facere dulciter. P^{ri}mo verbis: vt inq; Amb. lib. iij. de officijs. c. xvi. dicēs. Neq; monitio aspera sit: neq; obiurgatio p^{er}umeliosa. & Seneca in puer

bñs inq; Obiurgationi s; aliqd blande admittet. Si aut verbis nō corrigan: puniri debent facio: & tñ cu; bñanitate. l. v. di. l. i. c. l. i. c. l. i. q. iij. c. quod tps. Melius est em reddere rōnē de nimia misericordia: q; d nimia seueritate. l. di. c. ponderet. in. fi. & xxiij. q. vltima. c. alligant. Nā humaniter castigatus reuerentiaz exhibet castiganti. Asperitas aut & nimia increpatio: nec correctionē inducit nec salutē: vt dicit in. c. cū bñis. xlv. di. Et qd dicitur de patrib; intelligitur etiā de magistris. Scriptū est enim. ff. ad. l. aqu. l. j. & si quēcūq; in fi. q; solum leuis castigatio cōcessa est docenti & magistro. Quod etiam habet in l. item queritur. §. idē iulianus. ff. de acti. em. Ideo dicitur in l. pceptoris. ff. ad. l. aqu. q; pceptoris nimia seueritas culpe anumerat. Que oia sunt ptra quosdam patres & magistros qui crudeliter verberant filios & discipulos: q; imputunt in eos vt belue feroes: & pedib; conculcant aliasq; multas crudelitates contra eos agunt: ita vt sepe quasi mortuos relinquant. Quando tamē p humanā correctionē nō volunt se emendare: debetis fuare illud Quidq; in pmo Mes thamo: dicēs.

Luncta p^{re}s rēptanda: sed imedicabile vulnus Ense residendum est: ne pars sincera trabatur. Unde metrica dicitur.

Si nō sufficient artes: veniemus ad arma. Qd aut dicitū est de obligatiōe correctiōis: itelligitur de his parentib; tam corporalib; q; spūalib; & magistris qui possunt corrigere: quia si nō possint excusant. l. culpa caret. ff. de regulis iuris. vbi dr. Culpa caret q; scit: s; p^{re}hibere nō p^{er} impossibiliū em nulla est obligatio. ff. de regulis iur. l. i. p^{er} impossibiliū. vt aut nō veniat ad hāc iposibilitatē incipite eos corrigere a pueritia: q; dū mollis est vga: facit flexi. qñ autē est magna & dura: nō p^{er} facit flexi. Ideo dicit in cōmuni puerbio. Castiga canē: castiga lupū sed nō castigabis boiem canū. Ut aut viā correctio effectū bonū beat: fuare illd documentū Latonis sui li. c. iij. dicentis.

Que culpare soles ea tu ne feceris ipse. Turpe est doctori cum culpa redarguit ipsum.

¶ Pars tertia huius sermōis i q; ponūt documenta data filijs erga parētes suos. I Erāo vob filijs reliq; documentū qd dr honoratiōis. Obligati em est; p p^{re}ceptū legi diuine honorare p^{re}s & m^{re}s. Ero. x. Deut. v. & Mat. xv. Et scitote qm doctri nā Alex. de aley i. iij. p^{re} sue sume. i. tractam d q^{re}to pcepto d calogi. qñtio. ij. q; fili⁹ tenet pncipalr in ser p^{re}i & m^{re}i. P^{ri}mo amare eos cordialit: & nō offendere eos i aliq; nec vbo nec facto aut alio mō Scbo eis obedire tenet in oib; licitis & honestis. T^{er}cio eos reuereri & honorare: non solum verbis: sed etiam reuerentia corporalit: s; m^{re} itatū & conditionem eozum. Quarto eos dulc

oduo verbis in tribulatione consolari. Quinto in infirmitate coram illis seruire: et eos adiuuare cum sanos in seruicio operis. Sexto eis necessaria ministrare quando indigent. Hoc est preceptum de lege nature. nam a natura omnis inclinatur honorare et reuereri parentes. Locus naturalis. §. si natura. l. veluti. ff. de iust. et iur. Lege est humana precipi filijs reuerentiam et honorem exhibere parentibus. l. parentes. et l. generaliter. cum ibi notari. ff. de iust. vo. et l. filia. l. de patria pot. et l. ff. de ob. et a libe. et liber. pre. Ideo dicit in l. ff. si quid i. frau. pa. Pietas patri non est spernenda: tanta enim est pietas patri erga filios et eorum beneficia erga illos quod non possunt ei tantum beneficii reddere quantum merentur. ut inquit Bress. viij. et ibi. et Diero. in libro de honorandis parentibus. Et tanta debet esse reuerentia filij erga parentes quod si esset mali et maxima reuerentia debet eis videri boni: nisi sine manifesta eorum scelera ut non possint in bonum aliquid interpretari. vnde inquit iuriscōsultus in l. liberto. ff. de ob. et a libe. et liber. pre. filio semper honesta et sancta patri persona videri debet. et in l. cum oportet. §. non autem. l. de bo. que libe. et in aut. de nuptijs. §. sed quod sanctum. vbi. et ita dicitur. Erubescit lex filios fieri castigatores parentum. quod solū propter reuerentiam dicitur quia eis debent exhibere. Que omnia considerans Diero. in libro de honorandis parentibus dicit filio proteruo. qui relinquit patrem et matrem. Fauces tue necdum lactem perdiderunt saporem quem tibi pia mater infundens lingua sua paup. potu corporis sui. impende patri matrisque seruiciū qui nūq. tuos vagitus horretes totū in te lambebat osculis corporis. Et ibidem ite. dicit. Meret cecitatis subire supplicium qui parentum vultus vel totius visu de spectent: vel clavis oculis leserit pietatem. Bress. q. in libro Icono. inquit. Locomunicatio maris et femine in animalibus irrationalibus est solūmodo gratia percreande proles delectatōe admitta. In hominibus autem non solū ob hanc causam: sed et filij redderēt auxilium parentibus repositis indigēti: sicut et patres fecere filijs primo. hec ille. Et ideo o filij filie seruate preceptū Eccl. iij. c. sui lib. diceñ. Iudiciū patris audit filij: et sic facite ut salui sitis. Deus enim honorauit patrem filijs: et iudiciū matris requirit firmavit i filios. Sicut quod thesauro sitat qui honorificat matrem suā. Qui honorat patrem suum iocundabit in filijs suis: et in die orationis sue exaudiet. Qui honorat patrem suū vita viuet longiori: et qui obedit patri refectus gerabit matrem. Qui timet dñm honorabit parentes: et quasi dñs seruet his qui se genuerunt in opere et fime et omni patientia. honora patrem tuū ut supueniat tibi a deo benedictio: et benedictio illi i nouissimo maneat. Benedictio patris firmat domos filiorum: maledictio autem patris et matris eradicat fundamenta. Negligentia in contumelia patris tui: non est tibi gloria

sed confusio. gloria enim hominis ex honore patris sui et dedecus filij patris sine honore. filij suscipite benedictā patri vestri et non contristetis eum in vita illius. et si defecerit sensu venia daret: et ne spernatis eum in virtute vestra. Quā male fame est quod relinquit patrem: et maledictus est a deo quod traspat matrem. Nec ibi.

On solū autem tenemini honorare parentes sed et carnales sed etiam spirituales. ut inquit Alex. de ales in. iij. parte sume in tractatu de primo precepto decalogi. q. i. et ita tenemur eos diligere sic carnales. c. ita diligere. et. q. iij. Super autem omnes patres spirituales sunt sacerdotes dei quos omnes christiani tenent honorare et reuereri. Ideo sanctus frāscus in regula antiqua. c. ix. dicit. Omnes clericos et omnes religiosos habemus pro dñis in his que spectant ad salutem anime et a nostra non deuiat religionem: ordinem et officium eorum et administrationem venerationem. Et i admonitionibus suis idē dicebat. Beatus fuisset quod portaret fidem in clericis qui viuunt secundum formam sancte romane ecclesie: et vilius quod ipsos despiciunt. Licet enim essent pastores tamen nullus debet eos iudicare: ipse enim solus deus reseruat sibi eos ad iudicandum. Nam quanto maior est omnibus administratio eorum quā habent: tanto maius peccatum habet qui peccat i ipsos quod in omnibus alijs hominibus huius mundi. Et idē in epistola ad omnes fideles dicit. Debemus ecclesias visitare frequenter et reuereri clericos non tamen propter eos si sunt peccatores: sed propter officium et administrationem corporis et sanguinis dñi nostri iesu christi et propter sancta que clerici dicunt et annūciant: et ipsi ministrare debent et non alij. Propter hec documēta canit ecclesia de beato frāncisco dicēs. Presbyteros monuit pie cūctis reuereri. Et hoc fieri debet triplici ratione. Prima dicit subrogatio. Nam subrogatū capit naturā illi in cuius locum subrogat. l. cōperim. l. de primis sacro: et seriniorū. l. iij. et. c. fi. et. xij. di. Sacerdotes autem sunt positi loco christi animarū pastores. vnde in figura huius dixit dñs Petro Jobis. xij. Pasce oues meas. Quapropter debet eis fieri maxima reuerentia representantibus personā christi. Ideo. vj. q. i. in ca. oues. dicit. Oves pastorem suū non repēdant plebs episcopū suū non accuset: nec vulgus cum arguat. quia non est discipulus supra magistrum. Eccl. q. vj. c. dicit. In tota anima tua time deū et sacerdotes illi sanctifica. in omni virtute tua dilige eum qui fecit te: et ministros eius non derelinques. Honora deū ex tota anima tua: et honorifica sacerdotes. Luce quoque. xj. dicit christus sacerdotibus. Qui vos spernit me spernit. Sicut enim in curijs bonorum vicarij et locum tenentes ipsorum ab omnibus honorantur: sicut patuit de Joseph Benef. alij. qui secundus post regem et vicarius pharaonis in tota terra egypti ab omnibus imo etiam a fratribus suis honoratus et adoratus est. Sic etiam sacerdotes vicarij christi summi regis quibus ipse dei

dei clauis regni celorum ut aperiat illis et claudat sicut eis videbitur secundum deum: cunctis debent honorari. cum ipsi sacerdotes honoret deus: quia sunt sui ministri. iuxta illud quod ait saluator Jobis. xij. Si quis mihi mistrauerit honoris: habitabit cum pater meus qui est in celis. Profecto multo magis ab hominibus debent honorificari. Ipsi enim dei ministri esse debent in magno honore in terris qui in magna gloria erunt in celis. dicente dño vbi supra. Vbi ego sum illic et minister meus erit. Ad hoc etiam propositum de honorandis sacerdotibus narrat magister hystoriarū ecclesiasticarū. quod cum Alexander magnus capta gazia irretit bicrosolymā sumus sacerdos orabat pro gente sua. Cui dñs ait ut iurares seruis honoraret: et pontificali vestimēto indutus obuiū pergeret Alexander. Quod cum fecisset sociatus multis sacerdotibus habens in manu laminā in qua erat scriptum nomen dñi tetragrammatō. Alexander magnus descendit de equo solus et honorauit sacerdotem et nomen dñi adorauit. Petribus autem militibus suis quare adorasset sacerdotem iudeorum: respondit. Nō hunc adorauit sed deū cuius principatū tenet. Nam per somnium vidi deū in tali habitu quod principatū perferat se mihi daturū: repromisit.

Et cūda ratio dicit medianonis. Ille enim est honorandus qui est familiaris imperatoris ad cuius potestatem intrare et cum ipso loqui atque eius iras placare: quod possunt facere sacerdotes. c. ipi sacerdotes. i. q. i. et ideo debet etiam populus venerari quorum sunt quasi oves quiddā apud domum suū intercedēs et orantes. et ideo in orationibus suis publicis semper dicunt. quesumus: et nunquā queso. quia in persona omnium loquuntur. Sacerdotes enim sunt mediatores inter deū et homines: et ipsi diuina ministrant populis et vota populorum offerunt deo. ut ait Hugo de sacro Viatore in. ij. de sacramentis: parte. viij. c. ultimo. et beatus Thomas in. iij. di. xij. Ideo dicit sacerdos quasi sacra dos: vel sacer durvel sacra dās secundum Isidorū. vj. libro et bimol. Et ideo sacerdos sit peccator: tamen gratiam dei in alios transfundit per ministeriū suū. ut ponit magister in. iij. di. xij. vbi etiam inquit: quod sacerdos res quando ordinatur accipit potestatem clauis celestium ad aperiedū celū. Et ideo tanquā nostris patribus debemus eis maximū honorem impedere.

Quis enim nos fecit christianos nisi sacerdotes: quos nos absoluit a peccatis nisi ipsi: quibus dictum fuit Matth. xix. Quicūque ligaueritis super terrā erūt ligati et in celis: et quicūque solueritis super terrā erūt soluti et in celis. Ipsi ergo sacerdotes cum sint capitanei nostri et patres debemus eos summo opere venerari. Scriptum est enim in. c. q. dubit. et. c. vj. di. Quis dubitet sacerdotes christi regum et principum omniumque fidelium patres et magistros censeri. Ipsi sunt ministri dei Esa. lxx. qui nobis diuina ministrant sacramenta. Nec debemus eos visuperare si mali sint. Melius est enim habere caput

fractū quā nō habere. Et ut dicitur. vj. q. vj. c. si formis. lio. Ad meliora non pertinet caput ledere vel impugnarē: sed a lesione protegere et defendere.

Etiam ratio dicit supradicta. Excedit enim sacerdos omnem potestatem creatā sicut patet per magister Augustinū de Anthona in libro de potestate pape sive de potestate ecclesiastica. Et primo excedit omnem dignitatem et principatū mundum. Nam sacerdotum precessit leges scriptas: quia in veteri testamento primus sacerdos qui iubente dño victimas obrulit fuit Melchisedech. Gen. xij. c. demū per sacerdotem iubente domini no regia potestas est ordinata. ut patet. i. Regū viij. c. et ideo maior est autoritas spiritualis quā temporalis. Unde apostolus. i. ad Cor. vj. inquit. Nescitis quoniam angelos iudicabimur: quanto magis secularia. Et quo innuit quod ad dignitatem ecclesiasticā pertinet iudicare et instituire terrenā. Et non e contra. facit. c. per venerabilem. extra. qui filij sunt legi. et. q. iij. c. nemo. et. c. aliorū. Cum igitur tanto sit nobilior dignitas sacerdotalis dignitate temporalis: quanto spiritus est nobilior corpore. c. inter corporalis. extra de translat. episc. vel elec. et quod sol est dignior luna. c. solite. d. maior. et obe. Si tene mur esse subiecti regibus et principibus temporalibus et eis honorem exhibere. i. Petri. ij. multo magis sacerdotibus. Ipsi enim sunt reges spirituales. vnde. i. Petri. ij. dicit. Regale sacerdotium tē. et in. c. duo. re. vj. di. scriptū est. Aurū nō tam p. ciō. et plū. bo quā regia potestas est ordo sacerdotalis aliorum. In signū autem huius cōsuetū quasi coronā gestat in capite sacerdotes. ut dicitur. xij. q. i. c. duo. Et Eccl. x. dicit. Super faciem scribe: id est sacerdos. imponet deus nomen suū. Ideo in sacra scriptura sacerdotes aliquādo appellantur diij aliqui angeli. ut dicit. xj. q. i. c. sacerdotibus. Unde David p. pbeta dicit i psal. ipis sacerdotibus. Ego dii dei estis et filij excelsi omnes. Et Ezo. iij. dicit. Ap. plica illū ad deos: id est sacerdotes. Malachie q. ij. c. sacerdos appellatur angelus dñi. et etiam i. q. i. in. clabia. Propterea dicit deus in psal. p. pberā. Nolite tangere christos meos: et i p. pberā meis nolite malignari. In lege quoque scriptum est. Dñs nō derabeat id est sacerdotibus. ut patet Exodi. xij. et transumptiue in ca. sacerdotibus. xj. q. i.

Secundo excedit omnem potestatem demonum. Licet enim quilibet demon superet omnem potestatem terrenā. Job. alij. tamen vnus minimus sacerdos solus vincit potestatem omnium angelorum spirituum. Nam si vnus peccator absolutur a sacerdote omnes demones illi paradisum tenere nō possunt. Quod ostendit dominus cum Petro inquit Matth. xvj. Tibi do bo clauē regni celorum: et porte inferi nō preualebunt aduersus eam.

Et tunc excedit sacerdotes potestatem angelorum. Nam alicui angelorum non est con-

essa potestas consecrādi corpus christi. sicut dicitur
cunt doctores in. an. dicit. q. sed solus sacerdos
bus. ut dicitur in. ca. sicut. de consecra. di. f. Item
excedit in hoc potestate virginis cui nō inuenit
data hoc potestas. Deinde beata vgo mediāti
bus oco verbis fecit descendere filiū dei in vte
rū suū dicitur Luc. j. Ecce ancilla dñi tē. Sacer
dos vgo quinq. verbis consecrandis in instanti
facit descendere radio solis velocius corpus xpi
in hostiā. sicut dicit in. an. sen. di. viij. Maxima
ergo est potestas sacerdotū qui possunt (ut ita di
xerim) creatore ē creare: p humana salute dei si
liū imolare et superno patri offerre et sacrificare.
Qui etiā mirabiliori modo faciūt in manibus
suis venire dei filiū q̄ venerit in vterū virginis
in quā venit possibilis et mortaliō: in corū aut
manus impassibilis et immortalis. Itē in virgi
nem sanctā venit: in manū vero sacerdotum
quidē. Et ideo exdamat Bern. dicens. O p̄dara
et veneranda potestas v̄ra sacerdotes cui nīl in
celo vel in terra cōparari potest: de qua oīs crea
tura stupet: cor mirat: cōtremiscit homo: et reue
retur plurimū angelica cellitudo. hec ille. Sa
cerdotiū em̄ est maximū donū a suprema demē
tia collatū. ut dicit in. an. quō oportet ep̄os. in
p̄m. q̄uis multitudine sacerdotū eos cōtēpti
biles faciat. c. legim. q. sed dices. xij. di. Si er
go peccat q̄s vituperādo virginē gl̄iosam et an
gelos et sanctos: ergo maximū scelus cōmittit
vituperās sacerdotes et eis debita nō exhibens
reuerentiā. Ideo dicit. xj. q. j. c. sacerdotes. Sacer
dotes qui ip̄io ore dñicū corpus conficiūt ab
om̄ibz sunt timēdi et honorādi. Et. iij. q. j. c. nullū
scriptū est. Dominū crucifigūt qui cū in suis sa
cerdotibz psequūtur. t. ij. q. iij. c. absit. Anterior
papa inq̄. Absit ut quicq̄ sinistrū de bis arbi
tremur qui ap̄lico gradu succedēs xpi corp̄
sacro ore cōficiunt: p quos nos xpiani sumus:
qui claues regni celoz habētes ante iudiciū diē
iudicāt. In veteri q̄ lege quicq̄ sacerdotibus
nō obēperasset: aut extra castra positus lapida
bas a populo: aut gladio ceruice subiecta p̄tem
ptū c̄piabat cruore. hec ibi. Et. xvj. q. j. c. si cler
icatus. Dico. ait. Nō est humilitatis mee neq̄
mēsure iudicare de ceteris: nec de ministris ec
clesie sinistrū quidpiā dicere. Ad hoc aut facit
duj. s. ad honorādū sacerdotes dei inuitat nos
exempla impatorū. Sicut pat̄ de Theodosio
impatore: de quo legi in hystoria tripertita. et
in. c. cū apud thessalonica. xj. q. iij. Qui cū sedis
aliquos occidi nullo p̄cedente iudicio: quia ei
iudicē fuerāt lapidari. cū venisset ad ciuitatem
Mediolani et solēnter vellet intrare tēplū dei oc
currēt ei dei sacerdos sac̄ Ambrosi⁹ et p̄buit
eū intrare tēplū atq̄ cum multū reprehēdit et
erēcāuit in p̄sentia tot⁹ populi. Et quo il
le cū maximis lachrymis domū rediit: et p octo
menses nō potuit intrare tēplū p̄biente euz

sacerdote Ambrosio. Tandē humiliter dēcap
tus ut eū intrare pmitteret facta penitētia cum
maximis lachrymis et deuotiōe intrauit ostē
dens alijs christiano quā sit autoritas sacer
dotis et q̄ntū debeat timeri. Aliud q̄ exemplū
habet. xvj. di. in. c. in scripturis. vbi narrat Lō
stantiū impatorē dixisse. Vere si p̄p̄s oculis
vidissem sacerdotē dei: aut aliquē eorū qui mo
nastico habitu induti sunt peccantē: damidem
mecū explicare et cooperire eū ne ab aliquo vide
retur. Et idē habet in. c. p̄stantin⁹. eadē di. Et. xj.
q. j. c. sacerdotibz. dicit. Cum pie mēorie cōstan
tino p̄ncipi allate accusatiōes cōtra episcopos
fuisent: libellos quidē accusatiōis accepit sed
eos qui accusati fuerāt ep̄os cōuocans in corū
cōspectu libellos quos accepit incedit dicens.
Itē et inter vos causas vestras disponite: q̄ di
gnū non est ut nos iudicem⁹ deos. Dñs q̄q̄
noster iesus xp̄us vsq̄ ad mortē debitū bono
rem impedere voluit sacerdotibz et pontificibz
q̄uis essent mali et sacrilegi. ut inq̄t Eppianus
xij. di. in. c. dñs. Sed heu q̄ in maiori reuerē
tia habiti sunt a paganis et gentilibz sacerdotes
idoloz q̄ nūc habent sacerdotes veri dei. R
Ed dicit quis. Ego ip̄os non honoro:
q̄ ip̄i nō honorāt deū. nā multi eorum
pius faciūt xpo q̄ fecerūt iudei: ip̄i em̄
solū semel crucifixerūt eū: ibi vgo quotidie dū ce
lebrāt in mortali crimine. Iudei xpm triginta ar
gentis emerūt: isti vgo cū duobz denarijs vel so
lidis vendūt et sepe non celebrāt nisi p̄cū san
guinis habeāt. Itē cum debeāt esse lumē popu
li. c. sacerdotes. xij. di. cūq̄ debeāt esse oibz p
posse suo viles. xij. q. v. c. deniq̄. sūt destructio
et obfuscatio tot⁹ militantis eccl̄e. Nemo em̄ p̄
in eccl̄ia dei nocet q̄ qui p̄uerse vitios nōmē sa
cerdotis habet. lxxij. di. c. nemo. tales nōq̄ sa
cerdotes mali q̄ntū in eis est nomē dei despiciūt
et panem pollutū offerūt. xlij. dist. c. sacerdotes:
Multiq̄ sunt sacerdotes voce sed pauci opere
xl. di. c. multi. Nā cathedra nō facit sacerdotē s̄
sacerdos cathedra. Ibidē. Isti mali sacerdotes
cōparant sumic. j. q. j. c. si quis. inq̄t. Et de suo or
dine crimē et iudiciū acquirūt. c. multi. xl. di. S̄
noli o frater talia de oibz sacerdotibz eloqui.
Nam in om̄i cōgregatōe sunt boni et mali. xlvij.
di. c. q̄ntūlibet. Et posito q̄ om̄es essent mali ta
men sacramēta ab ip̄is tradita q̄ dñi ab eccl̄ia
tolerant nō sunt p̄ternēda: quia nō suis s̄ xpi
verbis sacramēta ip̄a conficiūt. c. panis. et. c. et
vera. de cōse. di. ij. t. j. q. j. c. significasti. et. c. ep̄o.
cum. c. sequēt. Unō sacramēta a iuda p̄ditio
re tradita nō fuerūt reprobata. c. secūdū. xij. dist.
t. j. q. j. c. dedit. Tales em̄ sacerdotes sibi em̄ ius
dicium māducāt et bibunt. j. q. j. ca. per Eisaia
Sicut autem radij solis non inquinantur a lo
cis immūdis per que transiunt: ita nec diuina
sacramēta a malis ministris. dico. c. secūdū.

ix. di. Ip̄i vgo mali sacerdotes sunt sicut far ac
censa. quia alijs lucēt sibi p̄p̄s nocent. xv. q. xlvj.
nima. c. ultimo. et velut lituum alios lauante et
ip̄i nō lauantur. lxxij. dist. c. nihil. et. s. sequenti.
et per eos sacramēta velut per lapideos cina
lea vbi nihil general transeunt ad locū ferilem
id est ad aliorū salutē. c. si fuerit. j. q. j. vñs coruz
ministerio p̄p̄is benedictio et gratia diuina cō
fertur. j. q. j. ca. dicitur est a dñō. Quia ergo sunt
dei ministri. ca. diaconi. xl. iij. xlvj. dist. et in aut.
quō oportet. ep̄is. s. j. et xpi legatōe fungūtur. c. oīs
vñ. q. j. ideo debet ab oibz venerari. Nā ut su
pra dictū est vicari⁹ et locū tenēs aliquis debet
venerari sicut p̄sona cui⁹ locū tenet. Et ideo qui
cōtēnit sacerdotes cōtēnit xpm cui⁹ vices ge
runt. c. in nouo. xij. di. Sed quid plura dicam⁹
de honore sacerdotū cum etiā demōs illos ho
norat et reuerent. Legit em̄ in vita beati Remi
gij q̄ cum semel deferret corpus xpi cuiusdā infir
mo obuiāuit ei diabol⁹ qui subito se p̄strauit
in terrā. erat em̄ in forma boīs. Cum aut reuer
teret sanct⁹ Remigi⁹ obuiāuit ei iterū diabol⁹
et nō p̄strauit se in terrā sed genuflexit. Cui bea
tus Remigi⁹ inquit. Cur primo es prostrat⁹:
nūc vgo genuflexisti. Cui diabolus ait. Quando
ibas dei cōferebas cui me p̄strare debeo: nūc ve
ro tibi tanq̄ eius ministro genuflexo. Minis
ter em̄ debet honorari p̄pter dñm. c. sacerdotibz
bus. xj. q. j. Peiores ergo sunt demones q̄ nō
solū honorat sacerdotes sed illis sepe iniurias
inferūt. Et ideo o xpiani deuoti recōmendo vo
bis patres vestros sp̄iales. i. sacerdotes ac oīs
clericos et religiosos: quos si ut tenem⁹ honora
ueritis mediātibz corū orōibz ad vitā perue
nietis eternā.

Dominica secūda post pascha de cōsilijs da
tis episcopis: abbatibz: parochianis: prioribz:
atq̄ om̄ibz animarū pastoribz et p̄datis Ser
mo vigesimussertus.

Bo suz pastor

bonus. Job. x. et in euāgelio occur
rētis dñice. Non sine ingēni myste
rio dei sapientia ordināuit: ut oīs
creatura sub alterius esset potestate constituta.
Unō ad Ro. sub. dicit Paulus. Om̄is anima
potestati sublimioribz subdita sit. transum
ptiue. xij. q. c. quid culpa. Ideo p̄uerb. vij. ait
dñs. Per me reges regnāt: per me p̄ncipes im
perāt. Hoc etiā patet in brutis que sequuntur du
catū et habēt superiores suos. vij. q. j. c. in apib⁹. et
sunt verba Hiero. ad Rustici monachū. Unō
p̄bus. j. Metheo. ij. Metheo. et. vij. p̄bū. ait.
Cause inferiores naturaliter regūtur a superio
ribz. Et hoc voluit de⁹ fieri ratiōe ordinis. O
bonū vniuersi cōsistit in ordine. ij. Metheo. Itē
quia corpus sine capite vile reputat. ff. de reli. et

sump. fu. l. cum in diuersis. Et ita popul⁹ male
se habet sine pastore. Ideo volētes dirigere duce
et pastore animarū suarū debēt diligētē cōsides
rare quid faciāt. iuxta illud. ij. Paral. xij. vbi di
citur. Videte quid faciatis. nō em̄ hominē cetero
tis iudiciū sed dei: et quodcūq̄ iudicauerit in
vos redū dabit. Sit timor dñi vobiscū et cū di
ligentia cūtra facite. Non est em̄ apud dominū
deum nostrū iniquitas nec personarū acceptio
nec cupido munerum. hec ibi. Magnū ergo est
onus illorū ad quos pertinet dirigere p̄datis:
boni em̄ p̄datis difficile inueniuntur. Debēt em̄ ha
bere illas cōditōes quas ponit ap̄lus ad De
breos. vij. dices. Talis debebat ut nobis est pō
tisset sanct⁹: innocēs impollut⁹: segregat⁹ a pec
catoribz: excelsior celis fact⁹. Ponest autē dñs
cur p̄datus fm̄ Catholicon: id est potestatis fa
ciēs alijs: quia debet alijs facere et ostēdere nā
quā sequimur. c. deros. xij. di. Debet em̄ et san
ctus quo ad deū: id est in ei⁹ amore firmatus.
innocēs quo ad proximū: id est nemini nocēt:
impollut⁹ quo ad seipm: id est habere cōsciam
imaculatā: segregat⁹ a peccatoribz quo ad con
uersationē suā: quia nō debet cū malis sed cū
bonis cōuersari: excelsior celis fact⁹ quo ad ce
lestiū cōtēplationē: ut dicere possit cum ap̄lo
ad Philip. iij. Nostra autē cōuersatio in celis
est. Et ideo cū in om̄ibz rebus etiā minimis: sem
per in p̄ncipio diuinū implorare debeam⁹ au
tillū. ut inq̄t magister Metaphisic⁹ Plato in
p̄mo Thimē. multo magis in hoc tam arduo
oge in dirigēdo patrē rectorēq̄ ac p̄dātū tārarū
animarū debēt electores totis p̄cordijs om̄ipos
tentē deprecari: ut eos inspirare velit ad digni
dus illū qui magis expediat tēto regimini. Ip
se em̄ eos inuitat ad hoc p̄cedū Baruch. iij. di
cens. Clamāt ad me et ego exaudī vos et erūs
vos de manu principū iniquorū. Et Hiero. in
eum deuote inuocant bonos p̄latos pollicet
dicens. Dabo vobis pastores iuxta cor meum.
Quales autē debēt eligi pastores fm̄ cor domi
ni Hiero madianites cognato suo Mosi in
sinuat Ero. xlvj. di. Prouide. c. cū magna deli
berandē dige: de om̄i plebe: hoc est abiq̄ perso
narum acceptiōe: viros. i. viros non pusillan
tes. ut mulieres seu effeminatos: potētes. s. in
opere et sermōe: ac timētes deū. i. bone conscie
et magnificatis: in quibz sit veritas. i. qui nō
sunt simulatores et hypocrite: et qui sequuntur ve
ritatē et nō inordinatā affectionē. et qui odert
auariciā. i. qui nō querūt que sua sūt sed que ies
u xpi: et nō appetāt suā utilitatē magis quā cō
munē. q̄ regāt p̄lm. s. aliquādo vbo ei⁹ p̄dicā
do aliqui exēplo. q̄ p̄l⁹ mouēt facta q̄ vba. ff. de
leg. l. de q̄bo. cū ibi nota. et. l. ea q̄. ff. de p̄bē. et. oī
ge. i. q̄ nūq̄ sint negligētes i vltimādo: admo
nēdiō et corrigēdiō subdit: s̄ sint solati et feri
uētes ac strenui officio suo: et fuerūt p̄bī q̄

sed si sic et tu a me non abscedas. Tertia est. pro liberali dūm. vñ ipse dicit. ait in. c. alligant. i. si. p. vi. q. vi. Ubi paterfamilias largus est: dispensat: non debet esse remat. Si deus est benignus: ut quid sacerdos ei? erit austerus. Ne igitur illis plana et cuncta crudelitate in desperationem posuerit subditos suos et illos precuamari faciunt a sua professione. De quibus ait dñs. Niere. xxi. De pastoribus qui dispergunt et dilacerant oues pascue mee. Ideo in cronica ordinis nri dicit: q. san. crus. Franciscus contra prelatos crudeliter tale des. dit sententia dicit. Ate scilicet dñe et a tota cele. sti curia: et a me paupculo tuo sine maledicti illi prelati qui p. nima seueritate sunt causa p. ditio nis aiaz suoz subditorū.

¶ Terna p. nitas dicit correctio. Nō em̃ sufficit prelatū esse bonū i se nisi malos puniat. extra de simo. c. l. bely. Jo Aug. in lib. de pastore dicit. Reddet pastor de pelle ouis mortue rationē. Quapropter Inno. senius in. c. q. luter et quādo. d. ij. extra de accu. inq. Ad corrigēdos subditos: excessus nro diligentius debet prelat? assurgere q̃ro dānabili? coꝝ offē sas deserat incorrecas. Et Aug. in lib. de verbis dñi dicit. Si neglexeris corrigere delinquentem multo peior factus es eo q̃ deliquit. O igitur prelati scitote q̃ ut inq̃t Clemēs tertius in. c. inter opa. et tra de spon. Inter opa charitatis nō minū est errare ab erroris sui semita reuocare. Magna est em̃ elemosina delinquentes corrigere: et errātes in viam deducere veritatis. ut dicit in. c. tria sunt genera. d. v. di. Ideo in. c. nō osculaf. v. q. v. ait Ambro. Nō osculaf semp pater filiū sed aliq̃ quādo castigar: quādo ergo castigat qui diligit tūc circa eum pietas exerceat. habet em̃ amor plagas suas que dulciores sunt cū amarissime inferunt. Dulcior est em̃ religiosa castigatio q̃ blāda remissio. et in. c. nō ois. ca. q. et cā. Aug. ait Nō ois qui parat amic? est: nec ois qui vberat inimic?. Mediora em̃ sunt vulnera amici q̃ voluntaria oscula inimici. Melior est em̃ cū seueritate diligere q̃ cū lenitate decipere. Qui em̃ frenet: cum ligat et q̃ letargia creat ambobus molest? est sed ambobus amat. Est autē sciēdū q̃ in ar. cha dei erat tria. s. Māna: virga: et tabule testa. menti. ut dicit ad Heb. ix. p. q̃ figurabat q̃ in pla. to qui est archa dei debet esse tria. s. Māna dul. cis exhortatio atq; misericordie ac pietas quo ad bonos et corrigibiles. Itē vga seuerē corre. ctiois quo ad duos et obstinatos in p. cis. Et tabule sapientie et discretiois quo ad om̃s. ut in. q̃t Grego. in moral. lib. x. et. et. trāsumptiue in. c. disciplina. d. v. di. vbi etiam ait. Disciplina vel mis. serico: dia multū destituitur si vna sine altera te. neas. Sed circa subditos inesse debet rectio: et pie p. sulēs misericordie: et pie seueris disciplina. Nunc est q̃ seminiū illi? vulnerib; q̃a samari. tano in stabulū duc? est adbibet vinū et oleū.

ut p. vinū medeant vulnera et p. oleū foueant. quare? vnusq; qui sanatio vulnerib; pest: in vino morsu distinctionis adbibeat: et in oleo molliat pietatis. Pervinū em̃ mundant puri. da: et p. oleū sanāda fouent. Miscenda est ergo lenitas cū seueritate et faciendū est quoddam ex vero q̃ temperamentū ut neq; multa asperitate ex ulcerent subditos: neq; nimia benignitate solu. tur. Vnde etiam David ait. Virga tua et baculus tu? ipa me p. solata sunt. Virga em̃ p. cunimur et baculo sustentamur. Sit igitur distinctio iusticie q̃ feriat et p. solatio baculi q̃ sustentet. Sit itaq; as. peritas sed nō emolliēs. sit rigo: sed nō craspeas sit zelus: sed non inordinate seueritas. sit pietas sed nō plus q̃ expediat parcēs. Nec ille. Eapē Salomō ut dicit. ij. Re. ij. fecit sculpi in basib; tē pli boues et leones ac cherubin. In boue em̃ māsuerudo siue maturitas. in leone feroctas. i. cherubin vero scia designat ut ait Grego. vbi su. p. a. Prelati em̃ q̃ debet esse basib; i. sustentas: mentū ecclesie debet q̃rū ad bonos esse māsue. rus: q̃rū ad duos seuerus: q̃rū vō ad oēs sa. p. cis et discret?. Possum? quoq; dicere q̃ bo. nus prelati aliqui ostendere debet suis subdit? quadruplicē faciē: de qua bñ Ezech. j. scz faciem bonis q̃ ad maturitatē in omnib; agēdis. faciē aquile quo ad sagacitatē in p. uisionib; facien. dis: faciē boīs quo ad benignitatē in peccatori. bus ad penitentia recipiendis. et faciē leonis q̃ ad punitionē in excessib; seruandis. Si em̃ ex negligentia correctionis q̃s subdit? damnet san. guis ei? de manu plati a dñs requiret. ut habe. tur Ezech. xxi. Et ideo inq̃t Grego. Tor occi. dimus q̃t ad mortē q̃ridie repidi et tacentes ire videm?. Quapropter nō debet prelati cessare a correctioe et reprehensione delinquentiū. Sed no. tandum ē q̃ repentiū subditi in triplici genere. Aliqui em̃ sunt sicut cera mollis: q̃ si tangit sta. tim cedit et se duci p. mittit. nā tales sunt ita mā. sueti q̃ q̃ tangunt reprehensione statim obedi. unt et ad omne opus bonū se duci p. mittunt. In quozū p. sona psalmista inq̃t. factū est cor meū tāq; cera liq̃scēs. Tales autē sūt sepe admonēdi. q̃ ut ait Ezech. iustus si admonitus nō fuerit p. negligentia euadit. Alij vero sunt sicut lap. des. Lapis em̃ si tangit nō cedit: tñ tangēt nō le. dit. Et sic multi q̃ reprehendunt vel admonen. tur nō obediūt: sed in sua duricia p. sistūt. intra illud Job. xli. Cor ei? indurabit q̃si lapis: vñ tñ bonū habet: q̃ p. tra se reprehendētes nō mo. uent: nec verba iniuriosa eis dicūt. et tales etiam sepe sūt admonēdi: q̃ et assidua admonitioe forte mollicabunt et corrigent. intra illud Job. xli. Lapidēs excauat aq̃. Sicut em̃ lapides et frequentatioe aq̃ excauant: sic multatioe boīs duri et frequentia reprehensione corrigunt. Alij vero sūt sicut spine. Nā si spine tanguntur non cedūt: insup tāgētē pungūt. Et sic multi sunt q̃

quādo reprehendunt nō se corrigūt: sed insup se reprehendētib; vba p. meliosa inferūt. Et ideo oportet eos qui volūt tales reprehēdere se fortiter prius armare: et hoc triplici armatura. de q̃ dicit. ij. Re. xxi. Preuicator: es quasi spine euellent q̃ nō tollunt manib; et si q̃s eas range. re voluerit armabit ferro et ligno lanceato: igne q̃ succēse cōburent vsq; ad nihilū. Talis ergo prelati q̃ vult p. ditos corrigere debet se arma. re lonica ferrea. i. impenetrabili patientia. et ligno lanceato. i. memoria passionis xpi q̃ fuit lignū illud de q̃ inq̃t. p. b. et p. a. Erantq; lignū q̃ plantatū est sec? decursus aquarū. Ad quides fuit lanceatū in cruce. i. lancea p. foratum. Debet etiam se armare succensa charitate ut sic oia verba maledictiois ab illis spinosis plara igne chari. tatis cōburent et ad nihilū redigant: sicut vide. mus in spinis q̃ igni impositi cōburent et anni. bilant. Et ideo dicit. Igneq; succense cōburentur vsq; ad nihilū. Aliiter autē faciēs prelati nō erit omni pastor sed eoz occasor. cui diabolus dicit illud Zacha. ij. Pāce pecora occasiois. Tripli. citer vero pōt pastor esse occasor omni suoz etiā sine iniectione manuū. s. dādo eis pabulū vene. nam: vñ subtrahēdo eis cibū necessariū. aut q̃n videt q̃ herbā venenatā comedūt et eas nō ar. cer. Et sicut pastor spūalis. i. prelati occidit aias subditos: aut malū exemplū siue malā doctri. nam eis p. bendo. aut illis vbi diuini et sancte ex. hortatiois pabulū subtrahēdo: aut eoz vicia dissimulādo: et eos ad libitū male viuere p. mit. tendo. Inueniunt em̃ q̃nq; aliq̃ de quoz regl mine dicit pōt illud Iudic. vlti. In diebus illis nō erat rex in israel: s; vnusq; q̃s sibi videbat hoc faciebat. Tūc autē dicit q̃ est tēpus p. loie: qui in territorio placentino se fecit capitaneus: quo. rundā maloz boim et eos quicq; mali volebāt facere p. mittebat. Tales em̃ mali plati p. mittūt insolētes viuere in spū libertatis. Sed dei iudi. cio male finiet sicut p. dictus p. loias q̃ tandē se. ipm laqueo suspēdit et desperat? interit. Et idē in ca. irrefragabili. extra de offi. ordi. ait Inno. ij. Irrefragabili p. stitutiōe sanam? ut ecclesia rum prelati ad corrigēdos subditos excessus: maxime clericoz. et refrenādos mores prudens ter et diligēter intendāt ne sanguis eoz requira. tur de manib; suis. Licet ergo debeat prelati esse misericors in parcēdo cōtinis et corrigibilib; bus: tñ bis q̃ humana correctioe nō flectunt de. bet esse strenuus et iustus. et omnib; equalit ius. titia ministrare. Vñ Niero. xxi. q. vii. i. c. legi. ait. Nō est crudelitas p. deo crimina p. seq; pie. tas. Vñ in lege dicit. Si frater tuus et amicus tu. us et vxo: tua q̃ in sinu tuo dormit depauperare voluerit veritatē sit man? tua sup eoz: et effundens sanguinē eoz. Greg. quoq; in. c. h. i. s. xxi. q. dicit. Si is q̃ prelati ē dñico debitori culpā impune dimittit: nō mediocriter p. fecto deum

offendit: q̃ debita celestis regl et dñi sui p. sum; priore resoluit. Et ista subiūgit. Ea nāq; q̃ in no. bis cōmittunt facile possum? dimittere: et vo. que in deus sunt cōmissa: nec sine p. nia: nec sine correctioe possum? relaxare.

¶ Rouerbioz dicit. xxi. ait sapiēs. Qui pōt p. vge odit filiū suū: q̃ autē diligit illū infā. ter erudit. Et Eccl. ij. dicit. Equ? idem? euadet dur? et fili? remissus. i. qui remittit corre. ctio euadet p. cept. i. in oia corrumpet p. cā. Ideo. i. ad Thes. iij. dicit Paul? Rogam? vos frēs: cor. ripte inq̃tos. et. ij. ad Th. iij. ait. Iusta oppor. tune: ipoz tunc argue: obsecra: increpa in oī pas. tiētia et doctrina. Bern. etiā ad Eugeniū inquit Nō licet ei tacere cui ex officio incumbit vicia re. darguere. Corrigite igitur o prelati vfos subditos. Bñ em̃ Salomon puer. xxi. Virga et correctio tribuit intellectū et sapientiā. et Mat. xxi. corri. gēt primū dē saluator. Si te audierit lucratu. es fratrē tuū.

¶ Ed dicit q̃s. Quid fiedū est de i. corrigibi. lib. dico q̃ l3 sint obstinati i malo: et nō sit aliq̃ spes q̃ debeāt emēdare vitā suā. q̃ cōfē dicit solet q̃ trigeria mōachi cū vno abba. te nō poterūt vñ alinū inuitū facere conuare: tñ tales debēt de excessib; suis puniri: q̃ saltem metu discipline tot mala nō cōmittent. Itē alia duplici et cā: etiā dato q̃ ipis nulla fiat utilitas et hac correctioe. Pri o nāq; bec punitiō ē aliq̃ vñ q̃ filia p. cā cōmiserūt. Sepe em̃ p. b cōmē dāt vitā suā et corrigūt seipos ac pueniūt p. da. tos suos p. cētes secretā p. niam ne ad similitē cō. fusionē et ipi veniāt. Arguūt em̃ dicētes. De filiis bus idē ē iudiciū. ij. Topi. et. c. cū in officio. de. re iudi. et. l. nō p. n. ff. de legi. Itē bec correctio est vñ: q̃ l3 nō cōmiserūt alia p. cā tñ inēdūt i su. rurū cōmiserūt. Multi em̃ timore penaz q̃s vi. dent aliq̃s insigi retrahunt a p. cis. vñ Oia? i epla ad Quirū ait. Oderūt peccare mali formi. dine pene. Et idē dicit q̃ p. cā non debēt remanere ipunita: q̃ pena vñ? me? est multozū. Lant fa. cra. s. h. ff. de penis. et. l. ita vulnerat. ff. ad. l. ad. et. l. q̃ cūq; l. de bere. Qu em̃ nō puniunt mali aliq̃ accipiūt audaciā ad faciēda filia delicta. l. aliq̃. l. de incestis nup. Facilitas em̃ venie in. cēnuū tribuit delinq̃ndi. xxi. q. iij. c. est iniusta et. c. seq̃. et. l. si opīs. ff. de penis. Secūo vñ est bec correctio rōne p. solatiois bonoz. Mali em̃ bec correctio bonos. c. nulli dubiū. iij. q. i. et. c. q̃ s; psequunt bonos. c. nulli dubiū. iij. q. i. et. c. q̃ fm carnē. xxi. q. iij. c. oīq; ita tribulāt q̃ ipi bo. ni cū eis pacifice habitare nō p. n. ppter eoz per. ueritatē. ut dicit in. c. for. us. de ver. sig. Et idē vñ? sūt p. solent et possint viuere tranquillo animo opet corrigere tales insolētes et eos penis refrenare. Et b est q̃d inq̃t Cassio. li. v. epla. et. epla. xv. Iu. sticie rō p. suadet insolētes refrenare ad cōp. possit q̃ctis suauitas puenire. Nō solū autē cō. solatio p. culariū s; tot? cōtinis et republie. ff. 2

na dno dicit cap. 1. Ecce q. m. 83. Qui sibi est
noquid cu aliq bono est. Quod em pdr gulosus
ad rperand alios iocare: qud luctuosus de vgi
maret castitate p. cabat: iugbus q de hilitate
Ergo q talis plati si possibile est q possit stare
ad vru cdm t ipe faciat ea q alijs iponitne sit
de ill de qto de dno Mar. xvij. Imponit alijs
onera quia ipi aut digito ea mouere nolnt. Des
der q plar suare modatn Socbrano dicens.
Nulla imponas qd ipe pari non poteris. Clau
dian quoq libro. j. ait.

In comune iudeo si quis confisue tenendu

Primus iussa subit: ne obseruatio: equi

fit p. luo: nec ferre negat cu vident ipm

Antoe parere sibi coponit orbio

Regis ad exemplum: nec sic inflectere sensus

Dumanos edicta valer q vita regis.

Mobile mutat semp cu pnape vulgus.

Prope qd Aleader magnus bebat armigeros

strenuos t obediens: q illis no dicebat. facite:

si faciam. Julius q cesar habuit milites fortissi

mos t sibi in oibo obsequentes: qz robore totus

orbis terraz subiugauit: q eis no dicebat. ite s

sp venite vel eam. Contra vo mali plati nihil

ip facietis si solus subditos onerantes. qbus

de Lu. xi. Oneratis boies onerito q porcare no

pnt. Faciut eos depare more cameli vel asini q

li plus obito grauaf t oneraf solet totu reijcere

Debt q plati facere more vectoru q du man. p

adiutorio ad biga vl q driga apponut equi vel

boues magis alacris ipam de palude extrahut

Un legif in vitalpa. q quida abbas bna sub se

qngq milia monachoz pteijefiliu a quoda sco

viro quid facere deberet vt oes ei subditi salui

fieret. Qui ille rudit. Quicqd vis vt subditi faciut

pmo fac. Ut em inqt. Niero. in epla ad Helio

dozu. Delicat mgt est q pleno vtire de seijungis

disputat. Qui etia ad Palmachiu ait. Delicata

doctrina est pugnati ca. dicare de muro. Et cu

vngueto sit ipe delibut. cruetu militu accusare

formidinis. Posset em tali doctoz dicere ipse

disapul illis Terentianu. Ji p. sequar. t illis Eso

pi. B bone maiori discit arare minor. Septus

e em in. c. scitaz. vj. q. j. q plati sunt cag orie

tes q ducatu gregibz pberere debent. t cag pasto

res debet gregi suu in vnu colligere t ad celeste

patriu dirigere. Ad b etia adduci pot illis qd de

in. l. officiu. ff. de re mili. l. q ille q pect exercitui

passime d: comecti dare t. Miles em q age

re vult aliqd strenuu sp p oculis bfe debet duc

lui exmplu. Na videm etia i gruibo q vna ex eis

sp agme pcedit: t damado ad rectos volat. ecce

ras cogit. Apes qz qn de alucaribo exiut a rege

suo oculos no auertit. Q: igit plar e possit ca

q signu ad sagitta. c. magne. d. voto. t. c. q. l. r. qn

cl. q. de accu. Jo d: q vita pastoris d: esse exem

plar subdit. c. cu pastor. j. q. vj. P. d. lani naq

scidali sacos suos subditos tot moribz digni

sut q mala expla eis tribuit. c. p. apue. xj. q. iij.

v Tunc subdit babeat platu t no
statuay vel mstru debet no solu eligere
scm et bonu platu: s etia corpe ita sanu q suu
posse ereq officiu. Debilitas em corpio ex infir
mitate vl senectute pcedo: qn talis est vt faciat
boiem ipotit ad exercitu pastore officiu d:
ab electo: ita vt no digat tal. Immo
talio sic debet cristo i officio d: renuicare t nul
laretus tale officiu retinere. c. nisi cu p. d. e. h. alia
vo. de renu. de b. q. d: in constituto gualibz
ordinis nri editio p. Guilbeldm fannetu. car.
Null frater pficiat in officio fratri nisi possit
ducere vitaz cdm: queta a platio q a subditu
obseruet: marie in vestibz abio t lectio. Debet
etia plar tati amare subditos suos t adeo esse
zelator eoru salutis: vt p ea pseruada sit parat
sustinere psecutores t iniurias: t vita ipam expo
nere p aimabo subditoru suoru. vt ait saluator
Job. x. t b. in euagelio hodierno. Eligite q tale
q possit dicere subditis suis illis qd dicebat ille
indre. dux Bedes militibz suis. Judicu. vj. scz
Os me facere videt. b. facite. Tunc em milites
audac ingreditur bellu cu duc suu videt i plio
esse pnu. Cu em aspiciut eoru capitaneu laceaz
dirigere: galeaz capiti imponere: t hostes pri
mu insultu facere: totus sanguis eoz comouet
ad sile pagedu. Et silr subditi letiter bonis isu
dat opibo qn platu suu oia scitatis exmplu ins
tuent illis facere via qua sequant. sicut faciebat
brus fran. de q canit ecclesia. Lingue man. p. am
bula vbo pauit semita: t aplectunt seda doctri
na facto p. diti. Talis plar est filius dno nro iesu
xpo q cepit facere t docere. Act. j. O q suauis
cibo est subditis explaritas pastor: q delicata
refectio: q dulcis epula. Et id p. sideret aiaz pas
tores si tali cibo nutriut oues suas: si dat illis
cibu in tpe. Aliter aut non sunt pastores s lupi
rapaces: no sunt plati sed pilati. vñ eis dia pot
illis qd dixit q da vltamotan. facere volens ser
monem in curia romana cora magna multitudine
ne platoz. incepit em lo q diceo. p. themate Nos
estis ribaldi oes. Considerate q o electores oi d:
ligentia t maturitate que eligere debeatis: t tale
vobis platu assumite q ita sit explaritas vt imite
tur: ita masuet t minis vt diligat: ita iust vt r:
meat: ita scus vt veneret: ita intelliget t discret
tus vt tot p. lio i oi t tute t bona opatibz rfor
met Ad laude t glia saluatoris nri dulcissi
meqz mris sue virginis Marie: qbo sit bonos
t glia in secula seculoz. Amē.

Eodem die post pradiu de doctur: etis dano se
cularibz de imitatione xpi q ad religiois ingressiois
t mudi cotepione Sermo. xxvj.

Christus pro no
bis passus est vob relinquo exmplu
vt seqmi vestigia ei. j. Petri. q. t in
epla occurrentis dñice. In oibo genex speculo e

devenire ad aliqd vnum qd sit metru t mensura
oim q sunt i eode genere. vt ait p. b. x. Verba.
Et ideo in genere humano dat est nobis xpus
vt explar nrm ad qd debem. semp aspiceret
vita nra illi. ad similitudine qm possum. cosos
mare. vt ait Alea. de ales in. ij. parte sume i tra
ctu de gfa tpi. q. xij. t Rich. in. iij. sen. di. vij.
or. q. q. q. Et facit ad hoc. ch. sol. vij. di. t. c. dno
noster. l. vj. di. t. q. q. j. c. deus oipotens. t. c. dno nri
xpi. di. t. c. significasti. de dec. Ois em xpi actio
nra est instructio. c. solentates. d. q. t. ibi glo. de
p. se. di. j. Jo d: j. Job. ij. Qui dicit se in xpi cre
dere debet sicut ille abulauit t ipe abulare. Sa
ctus qz Aug. sup illa vba saluatoris Job. xij.
Ego sum via t vita inqt. Xpiannus nemo
recte d: nisi xpo moribz coequet. Ambulare vno
secre: ego sum inqt via. falli no vis: ego su veris
tas. mori no vis: ego su vita. De q Lucr. poeta
ait. Veridicia boiz purgavit pectora dñis. Et
sine statuit torpedinis atqz timoris Expositioz
bonu sumu quo sedim. ois. Qui forma atqz
vis monstraui limite paruo. Quo possem. ad
id recto pcedere cursu. Grego. qz in qda omel.
inqt. Qui xpi vestigia dedignat sequi q temeri
tate sperat ad ei. da ritaz gaudia puenire. Sol
uato: em nri ait Job. xij. Exmplu dedi vobis vt
qucadmodu ego feci ita t vos faciatis. Et Esa.
xxx. di. Nec est via: abulate in ea t no declinabit
ad dexterz neqz ad sinistrz. Et Exo. xvj. ait dno
Inspice t facm explar qd nbi in mote mon
stratu est. i. in xpo qui est ille mos de q p. ba ait
p. sal. l. vj. Mos dei mos pinguis: mos in q
bniplacitu est deo habitare in eo. Q: q xpiani di
cunt a xpo. l. j. c. de suma trini. t. fi. ca. t. c. vnico
s. q. vo. d. sacra vnc. Et noia debet esse rebo cōso
na. c. dero. xj. di. t. s. est t aliud. insti. de dona.
Jo inqt Amb. in. c. cauere. xij. q. v. Medacu e
se xpianu dicere t opa xpi no facere. Expropter
scus Bona. in li. de imitatione xpi ait. In oibus
vrtutibz t bonis moribz nbi p. pone sp clarissimu
speculu t totu scitatis pfectissimu explar. s. vi
ra t mores filij dei dñi nri iesu xpi: q ad hoc no
bis de celo missus est vt apiret nobis via vitet
legē discipline suo exple daret nobis. vt sic ad
imaginē ei. naturalr creat sum. ita ad moribz
ei. similitudinē p. imitatorz vrtutis p nra possibili
tate refo: memur: q ei. imaginē i nob sedauim.
p. petm. Quato em qsqz se ei. t vrtut. imitatorē bte
p. formare studuerit tanto ei in pma glia t clari
tate magis appropin. qbie t similior erit. bec ille
Et ideo vobis secularibz volo dare in pnti ser
mone tria documenta. i. area imitationis dñi nri
iesu xpi. Prima quaz imitatio nū dicit religio
nis siue ingressiois. Secda acceptiois siue assu
ptiois. Tertia vo cotepitiois.

Para pma de religiois ingressione. S
Ancia religiois obf. uatā saluator: nri
vita exemplo qz suo dedicauit. Na fu

damenta religionis sunt tria pncipalia. scilicet
obediencia castitas t paupertas vt inquit beatus
Thomas. q. q. q. d. xxxvj. Quia vo religio est qd
da sacrificiu medularu qd totu offert deo: nihil
sibi retinea. Jo religio. q. obediencia offert deo
voluntate p. p. t aiaz. Per castitate corp. t mō
ciao ei. voluptatibz. Per paupertate vo oia tpa
lia. Per obediencia aut fugat supbia. Per casti
tate luxuria: p paupertate vo auancia. De his qz
religiois fundamentis loqno Berni. i. li. de vo
religioe ait. Religio paupertate fundat. mgst obe
diencia: dedicat castitate. Et facit ad b. capitulu.
no dicat. xj. q. j. iusto. c. di ad moasteriu. de sta.
mo. Perfectissimu aut religiois iustitio: t obf.
uato: dno noster Iesus xps bas tres virtutes
singularit in se bfe voluit. Primo em obediencia
suauit. Na voluit ee obediens matri: t etia patri
putauit ac nutrio iuxta illud Luc. ij. Et erat
subditu illio. Ipe qz de seipso ait Job. iij. Me
cibo est vt facia voluntate p. p. me i in edis est. t
Matth. xxvj. dicebat pti. fiat no mea: s tua vo
luntas. t Job. vj. iter. ait. Descendi de celo no vras
cia voluntate mea: s voluntate ei. q misit me. t ad
Philip. ij. inqt de illo aplo. fact. e. odedicor. qz
ad mote crucis. vñ Berni. in quoda smoe ait.
Memore fies q xps ne pderet obediencia pti
dit viti. Secdo suauit castitate. vñ Niero. ad fi
lia maurij inqt. Xps t ginē habuit matrē t ego
ipe masurus. In se viti i nre feminis t gūta
tis tribuēs expleu. t Ambro. in quoda smone
ait. Discite viti xpi in oibus euangelis rotaz
reperico fuisse speculu castitatis. Tercio suauit
paupertate. Un de seipso inqt Mar. xij. et Luc
it. Vulpes foueas habet t volucres celinidos
fili. aut boia no bz vbi caput suu reclinet. T

Uici qz q vult pfecte imitari viti xpi des
ber si pot religiosaz viti aggredi an. p. p.
cep. a fuit xps vt sic efficiat miles ei. Oes

em religiosi dicunt milites xpi. c. no pila. t. c. res
p. b. sibile. xij. q. vij. t. capitano. xj. q. j. Uter na
qz opreat oes xpianos pugnare ttra demones
vt b. ad Ephe. vj. Quia milita est vita boio sup
terra Job. vj. em religiosi sut tanqz pncipes t ca
pitani xpiane militie: q pugnāt no solu p se s
p oi p. lio xpiano: t impugnat demones. ch. qz
xxxvj. di. Et id cuilibz religioso ait Paul. ij. ad
Thi. ij. Labora vt bon. miles iesu xpi. Et non
immo religio eq. p. militie ppter septe eis t le
ges militie q i ipa dbet obf. uari. Primo ei mili
tes dbet ee obediētes suis duobz. Un d: i. loē de
licu. s. cōtumacia. ff. de re mili. Cōtumacia ois
aduersus ducē vel pncipē militie capite puni
da est. Prope qd posthum. romanus dicator
filiu que tenerrime amabat armis strenuu t ab
oibus dilectu securi fecit ferri et occidi. qz non
suo iussu s spote t p. sidio egressus hostes vici
rat. Torquus vo in gallico bello consul filium
modu hostie mactari iussit. qz puocatus a dñi

et rufculanoruū ignaro patre ad plūm defcēderat
hōr glorioſam victoriā ⁊ p̄cioſa ſpolia retuliſ-
ſet. Sicut ⁊ p̄ma lex militū eſt obedire ſuis cō-
pirantibꝫ. p̄ma lex religioſi militibꝫ ipſi eſt ob-
tēperare ſuis ſupioribꝫ. Et iſo illis inqꝫ Paul⁹
ad Thimo. vl. Obedite p̄poſitis v̄ris. Obedien-
tia enī eſt firmiſſimū regular⁹ obſuācie funda-
mentū: ⁊ deficiente deficeret oīs religio. qꝫ cor-
ruente fundamētō: omne qd ſup edificat corruet
neceſſe eſt. c. cū paul⁹. j. q. j. Et cū alicui rei deſ-
ficiat ſubſtātiāle ipſi ⁊ qꝫ deficere oportet. c. ſi. de ꝑ di.
appo. Iſtud eſt illud ſacrificiū qd requirit de⁹ di.
j. Re. v. Obedientiā volo ⁊ non ſacrificiū. Qd
enī hō in. c. verū. xxxij. di. et in. c. ſi. q. lxxj. di. et i
c. ſcōdū. viij. q. j. et in. c. ſi. q. s. xxxj. q. vij. ⁊ in. c. il-
lud. de maio. ⁊ obe. Iſta ē illa v̄tus q̄ ipm tōqꝫ
agnū ligatū dunt ad victimā. Eſa. liij. Et iſo in-
qꝫ Grego. in. c. qd. q. ij. q. ij. Quid q̄ mirū ſi pec-
cator: hō obediēcie i p̄nā vite breuitate ſe ſubij-
cit qū hāc mediator: dei ⁊ hoīm tenuit ⁊ tenen-
dam ꝑcepit. ⁊ cū obediētes remunerat nō relin-
quit. Scōdū tñ eſt q̄ nūqꝫ dꝫ ꝑ obediētiā ma-
lum fieri. Aliqñ autē ꝑ obediētiā dꝫ bonū qd
agī intermitti. Neqꝫ enī in paradīſo arbor: ma-
la cōtine quā de⁹ hominī ne ꝑtingeret interdīcie
Sed vt meli⁹ ꝑ obediēcie meritū hō bñ ꝑditus
creſceret dignū fuerat vt ē a bono ꝑhiberet: q̄te-
nus tāto veri⁹ hō qd ageret virtus eſſet q̄nto ⁊ a
bono ceſſans auctori ſuo ſe ſubditū ⁊ hūilē ex-
bideret. bec ille. Nec autē ꝑ obediēcie nēcēſaria i reli-
giōe. qꝫ ordo natural eſt vt iſeriores a ſupioribꝫ
moueant ad ſuas actōnes pagēdas. vt patz. ij.
Metba. ⁊ j. Merbeo. Qd enī ſit in angelis vt
ait Gre. in moral. Et iſo ſm Tho. ij. ij. q. clxxxvj.
cū ſtat⁹ religiōis ſit qdā diſciplina vel exercitiū
tēdendi ad ꝑfectōnez requirit in ea alicui⁹ directio
ſm cui⁹ arbitriū inſtruant ⁊ exātent ipī religio
ſi q̄li diſcipuli ſub magiſtro.

Bedictia aut fratrum minorum excedit obe-
dientiam omnium aliorum religiosorum: secundum quod pro-
bat Bona. in declaratione regule nostre. Nam
monachi refuunt sibi loci stabilitatem et permanentiam.
alii vero religiosi obligantur non ex voto suo ad ali-
quod quod sit ultra regulam suam: ut declarat idem s. Bo-
nauus. i. q. lxxviii. d. vi. ar. iij. q. ij. Fratres autem minores
vult obedientiam omnibus que non sunt contra regulam et ase-
sue. nam ad aliam nullam potest obedientiam ligare. O igitur
fratres et deuoti religiosi qui vultis obedientiam per quam
deo sacrificat propria voluntas. c. scilicet d. viij. q. i. ma-
gnam habet hostiam que ipsi deo est charior: omnino hostias
ca. illud. de malo. et obed. Et ideo licet dux videatur
quod precipit tamen debet alacriter obedire. c. i. memorias.
tit. d. i. et c. i. moram spernit. c. dis. facit lex. ff. q. 2 a
quibus. vii. Bona. in li. d. precepto et dispensat. ait. Perfecta
obedientia legem necit: et minus non ardet: nec est tenta
angustias perfissionis: largiori voluntate fertur latius
rudine charitatis: et ad hoc quod iniungit spontaneo vi-
goris liberalis alacrisque animi. modum non considerans
in infinitum libertatem excedit. Et sane quod obedientie

lineo fm tpo ē ipa tpio extrēta v' tō sic termi
n' obediētie q' t' vīce. hec ille. Nō licz q' religiosi
discutere cū pcepti. q' v' dīc' Inno. i. c. ad aures
d' rē. or. Vani capis ē q' credit platū nō posse pē
ge sine exp'ssōe causē. Religiosus ei nō h'z velle
nec nolle: s' oīo ei' dispositio ab ei' pēdet volūta
te quē vice dei supra caput posuit. cū religiosi.
t' c. q' r' dā. d' elec. i. v. t' c. nō dicat. xij. q. i. c. c. j. d'
sepul. O igit' brē t' felix religioso t' fūe dei q' sub
obediētia degi. nā q' dīu pmp' eo obedire licet
nihil p'cipiat meriti tū habes venissimū obediēti
q' apli' respicit de' ad volūtatē q' ad act' extio
res: v' dīc' glo. i. ca. cū volūtatē. d' sen. ex. d' q' ē ter.
in. c. i. q' d. xij. q. v. t' i. c. q' p'curare. xij. q. v. t' i. ca.
q' d' eam. xij. q. d. t' i. c. j. xij. q. v. hui' aut' scē obe
diētie vīturē itelligebat brūo p' n' frācie' q' l'ic
plat' eēt volebat tū sp' supiorē bīe t' guardianū
imo etiā socio itiner' obediētiā p'mittebat et d'
Ecūda lex militie (uore exhibebat X
s ē castitat'. Vñ dīc' glo. q' dā. l. qui cū vno
ff. d' re mili' q' castra dicta sūt a castrādo
q' caste viuebāt milites antiq'. q' d. etiā inq' Pa
pīas t' Jsid. i. li. et hīmol'. Qd' q' d' faciebāt v' for
tiores essent in p'lio. Bit em' Virgi. i. li. geor. S'z
nō vlla magis vīres industria format. Quā ve
nerē t' cecū stimulos auertere amoris. Et p'p'ea
imperator amatozē se dē castitat'. i. auct. q. mo. na.
cf. le. §. illd. col. vj. Quā q' d' castitatē sūme ama
bāt duces romāi h'z essēt gēntiles. vñ de Lornelīs
scipioē dē Valeri' li. ij. ti. de militari disciplina. q'
p' numātinos imperator miss' eodē momento q'
castra intrauit. 2000. meretrices expulit de ipso
castr'. Qua sentina vacue fact' exerat' q' paulo
aū metu mort' de formi se federis ictu macula
uerat: erecta t' recreata vīrute actiē illā fortē t' aīo
sa: numātina sugauit: t' icēdūo crustā ruinisqz
p'stratā Numātina solo equit. Sapio q'z africa
nus sūmis effert laudibz: q'z cartaginē obsidēs
oblatā sibi ex hostibz v'ginē erimie forme t' no
bilitat' itactā t' dotatā restituit. Hāc aut' vīrutes
castitat' hūt p' scōa reglā milites xpī. de q'bo ipi
ait Mat. xij. Sūt eunuchi q' se castrauerūt p'p'
regnū celozū. Zz aut' oēs religiosi vouēt castita
tē q' q' d' grad' h'z sicut obediētia t' paup'as tū
p'fectioni mō eā vouēt frēs minores vouētēs etiā
vīrare suspecta cōsortia t' colloq'a p' que puenit
ad trāsgressionē castitatis. Eū em' aliqd' p'hibet
intelligit etiā p'hibitiū oē illud p' q' d' puenit ad il
lud. l. oīo. ff. de spon. vñ p'hibito mīrimonio etiā
itelligunt' p'hibita spōsalia. Brūis igit' frā. scē
q' fm p'bos per mediū puenit ad fines. p'obi
buit fratribz suis in regula oīa suspecta consor
tia que sunt via pueniendi ad peccatū luxurie.
Sī em' esset aliquis adeo ferre' v' potius diā
posset statua q'z homo. sicut dīc' de Anarago
ra. tū nō posset dōec ē in carne hac fragili secure
stare t' cōuersari cū suspectis psonis t'c. Et ideo
ab oībz religiosi fugiēda est hec pestis insu
nabilis suspectozū cōsortiorum t' colloquiozū.

Quid enim agere habet uis dei cum militibus quam familiariter ei prohibent. xxxij. di. c. si quis amodo. 7. c. clerici. 7. c. sed si forte. 7. c. si quisquis. 7. c. cogit. 7. c. archidiaconi. 7. c. quod dicitur. 7. c. semias. 7. c. deinde cōtinere. 7. c. ad reatu. 7. extra de coha. de. 7. mu. p. totu. 7. xvij. q. ij. c. puenit. 7. c. diffinimus. 7. c. in nullo. 7. multis alijs caplis sequitur. Talia autem sunt spectra cōsortia habens 13 forte non cadat in partem remanet perpetuo tunc et digito demonstrant in dedecus sui ordinis. Est enim tale cōsortium sicut candela accesa applicata ad murum: quod 13 ipsum non uratur: tamen nigredine fumum ipsum tingit et obscurat.

Eritia lex terrene militie est inopia
 et siue paupertas. Annus enim milites ut expe-
 ditur militaret terrenas facultates concē-
 nebant. unde dicitur in l. milites. la. ij. ff. de re mi. Milites
 arua cōpare. prohibent in ea puincia in qua bel-
 la gerunt: ne studio agriculture a militia reuo-
 centur. Et in l. milites. l. locati. prohibent milites esse
 procuratores: pductoresque: vel fideiussores. et ibi
 de imperator assignat rationem huius prohibitionis. scilicet ne
 omissis armorum usu ad opus rurestre se conferant.
 Ibidem etiam dicitur. Milites armis non puatis nego-
 cijs occupentur: ut nunciis et signis suis iugiter ibe-
 reres republica a qua aluntur ab omni bello: necita-
 te defendatur. Refert autem Valerius lib. iij. africanum
 Scipionem in cōditōe dixisse quod cum tota affrica ro-
 mane ditioni subieciisset non tamen aliquod ex ea quod suum
 diceret preter cognomen tulisse. Et dicit Valerius pu-
 blicola dicitur l. iij. q. p. tres cōsulari acceptissime
 pueros tante paupertatis fuisse quod p̄moniti ei ad
 expensam suam exequarum defecit. unde publica pecu-
 nia fuisse facit. Fabricius quoque p̄lico romanus impa-
 tor filias proprias pre paupertate docare nequiuit.
 Marcus etiam cum 3 famulantes bellum gerens legatus
 eorum se in scano assidue focum et in catino ligneo
 cenare spectans dum p̄buit. Cumque magnam aurum pon-
 dus ei attulisset risit dicens. Referte et dicere sam-
 nibus Marcus curium magis locupletibus impa-
 re quam ipsum fieri locupletem. et memorare me non acie
 vincam: nec pecunia posse corrumpi. Amilius vero ab
 aratro ad ingluem romanum vocatus fuit. Qui post
 quam republicam stabilivit: et ingentes hostium copias
 confregit: multosque triumphos habuit. deposito
 imperiali sceptro ad aratrum redire non erubuit.
 Quanto igitur magis religiosi debent in paupertate
 gliari et omnino terrenis renūciare. Nihil quod debent
 habere proprium. c. cum ad monasterium. de sta. mona. 7. c. ij
 q. j. c. dilectissimis. Sic enim saluator Marcus. v.
 Beati pauperes spiritu quoniam ipsorum est regnum celorum. Et
 Marcus. xij. Vos qui reliquistis omnia secuti estis: me-
 centuplum accipietis et vitam eternam possidebitis. 3o
 omnibus religiosus p̄cipit Marcus. x. dicens. Nolite
 possidere aurum vel argentum. Debent enim boni milites
 imitari capitaneum suum. Ipse autem dux noster dominus iesus
 pauper natus: viuere: et mori voluit. Unde Lixus in
 omelia episcopi ait. Uiderunt mali paucorum tene-

brosus: et fordidū magis alabastro q̄ bono apertū.
 In quo nemo erat cōtēsus sedere nisi iuuenis, neq̄
 cessitate coact⁹. marit⁹q; vix vnicā habēte tunicā
 nō ad ornātū corp⁹ sed ad tegmētū nudipet⁹.
 Et dīcro ad Eusto inq̄r. Milites vestimētis
 icsu sorte diuisis caligās nō habebant q̄s diuis
 derēt. Nō em̄ voluit hīc dñs qd p̄hibuit in scr̄
 tiis. Et q̄ ad Eboz. viij. ait. Paul⁹ de r̄po. Ege
 nus fac⁹ p nobis vt illi inopia diuites eīem⁹.
 Nāc aut paupertas ē omēs religiosi amplectē
 tur tñ cōcedētes eā vouēt fratres minores. alij
 em̄ religiosi habere p̄nt alicui⁹ rei dominū i cō
 muni. c. dilectissimis. xij. q. i. fr̄es autē minores
 nihil habēt in p̄prio nec in cōi sed solū simplicē
 vsū faci. vt hīc in. c. xij. q̄ seminat. de ver. sig.
 li. vj. et in de. xviij. de padilo. eo. xi. Que enī gē
 ra paupertas est valde meritoria et scā: quā fili
 dei viā p̄fectiōis ostēdēs t̄bo docuit et exēplo fir
 mauit. vt d̄: in dīcro. c. xij. q̄ seminat. Et iō Dñs
 tes in. xj. cantu padisi loquēs de paupertate quā
 post xp̄m sol⁹ br̄us fr̄at̄is p̄fecte desponsauit
 sup oēs sc̄rōs p̄decessores suos: sic ait. Ista pri
 uata est p̄mo marito. Nulle centū ānis: est pl⁹
 despectat: securo! Quousq; stetit sine inuitacōe.
 Nāc aut strictissimā paupertatē ip̄e br̄us fr̄at̄is
 cūcūq; reliq̄t in testamēto filijs suis t̄q; matrē
 charissimā et viā beatissimā atq; iustissimā q̄ du
 cit ad celū. vñ in regula sua inq̄r. Nec est illa cel
 sirudo alnissime paupertatis q̄ vos charissimos
 fr̄es meos heredes et reges regni celozū isthūis
 paupes rebus fecit: et multo sublimauit. Nec sit
 portio v̄ra q̄ p̄ducit in terrā viuētū. cui dilecti
 mi fr̄es totalr̄ inherētes nihil aliud p̄ noīe dñi
 nñ icsu xp̄i in p̄petuū sub celo hīc v̄lēt. Z

Et p̄dictis aut̄ tribus vobis religiōis expo-
 ni p̄t̄ illud qđ dicit̄ Petrus dñs icsa
 trāsfigurato in mōte thabor vt habetur
 Matth. xij. f. Dñe bonū est nos hic esse si vis
 faciam⁹ hic tria tabernacula: vnu; Moysi
 vnu; et Melchirū. Mōs ei thabor significat res
 ligionē. thabor: om̄ inspectas aduē⁹ luis: in reli-
 giōe aut̄ diuini luis radio illustramur. Unde
 Esa. li. 8: de cōuersis ad religiōē. P̄plus qui
 sedebat in tenebris vidit lucē magnā. ambulā;
 tibi in regiōe vmbre mortis lux orta est eis. Et
 iō dicit̄ religiō q̄si regis visio. Dicit̄ aut̄ mōs ra-
 tiōe altitudinis stat⁹ et p̄tēplaciōis. Ad quēalē
 dēre bōit̄as de⁹ Gen. xij. di. In mōte saluū te fac
 et Ero. xxiij. Recede ad me in mōtē et esto ibi. In
 b̄ aut̄ mōte trāsfiguramur. q; vt ait̄ Bern. in li.
 de p̄cepto et dispēlatiōe. de carnalib⁹ spūales effi-
 cimur. Debem⁹ igit̄ hic facere tria tabernacula. vnu
 xp̄o. s. obediētie. Qui fact⁹ est p̄ nobis obediē-
 vsq; ad mortē et c. ad Philip. ij. Vnu Moysi. s.
 paupertatis. Paupertatē enim dilexit. vnde pos-
 sebat greges Dietro soceri sui. Ero. li. ij. Et ve-
 nit̄ Paulus ad Hebrēos. ij. Negauit se esse fi-
 liū filie Pharaonis magis eligens affligi carā

ipso dei q̄ talia peti habere so cunditate: ma-
iores diuinas eternas thesauro egyptiorū ipso
peti q̄. Aliud q̄o tabernaculū facere debem⁹
Debet castitas. fuit em̄ q̄go: et ideo trāllat⁹
est in celū. Reg. ij. Castitas em̄ aīam deo re-
pōnat. Sanctim⁹. in aut. de leno. Qui autē beatus
frāsc⁹ in b monte religiosi ceteris p̄fecti fecit
ista tria tabernacula: ideo de illo canit ecclesia.
In monte noui iūis r̄po frāscus intulit. fac-
tria tabernacula vorū secut⁹ Simonis: quē bu-
lus nō deseruit numē vel omē nois.

B Eistis etiam tribo voris erponi pōt illud
d qd ait Moyses Ero. v. Deus Hebreo-
rū vocauit nos ut eam⁹ viā triū dierū in
solitudine et sacrificiū ei. Scdm em̄ Hieron.
debet dicunt viatores vlt trāscunt. sic em̄ in-
terpretat hoc nomē. Qd quidē cōpente veniētib⁹
ad religionē: triū p̄bāt em̄ de diabolo et cū supe-
rant: et de vita mūdāna et viciosa trāscūt ad celū
dem et vtuosam. Via ergo istoz triū dierū ē via
obediētie: paupertatis et castitatis. per quā cunctis
bus nobis in solitudine. i. seq̄stratiōe seculariū
euenit illd qd de p̄lo isrl d: Ero. xv. Tribo die
bus puenit in marā vbi erāt aque amarissimē.
Marā em̄ idē est qd amarus peccat⁹.
Sed istas amaras aq̄s conuertit Moyses in
dulcedinē in eis ponēdo lignū qd sibi ostendit
dñs. v. i. d. Per qd figurat q̄ si lignū cru-
cis in corde nro posuerim⁹ p̄ meditationē passio-
nis xpi cōuertem⁹ in dulcedinē oēm p̄nie ama-
ritudinē: et amare lachryme p̄ p̄ctis nris effuse
vertent nobis in suauitatē diuine gr̄e. S; scien-
dū est q̄ in hoc deserto filij isrl habuerūt pugna-
re cū amalech. Ero. xvij. Amalech autē idē est qd
gens bruta sicut sunt demones. de quib⁹ d: i. vj.
Ener. Terribiles visu sūt me. Quz his q̄ amale-
chitas. i. demōib⁹: habem⁹ in deserto religiosiis
pugnare. Et iō d: Eccl. ij. Fili accedēs ad fuitu-
tem dei sta in iusticia et timore et p̄para animā
tuā ad rēptatiōes. Bit em̄ Berni. Mundus: ca-
ro: demonia diuersa mouēt p̄lia. Sed p̄ mūdū
pugnam⁹ paupertate: cōtra carnē castitate: cōtra
diabolū q̄o hūit obediētia et subiectiōe.

B Si autē norādū q̄ p̄ctm inobediētie est
c graui⁹ p̄ct⁹ trāsgressiōis paupertatis et ca-
stital. Qd p̄bat p̄mo autoritātib⁹. Dicit
em̄ Greg. in c. q̄ p̄biteri. lxxj. di. P̄ctm ario-
ladi est nō obedire: et scilicet idolatrie nō acquiescere
P̄ctm igit paganism⁹ incurrit q̄q̄s dū xpianū
se esse asserit sed aplice obedire cōtēnit. Et idē
b. j. q. iij. c. eccl. a. viij. q. i. c. scilicet idē B. e. ait
Sola est q̄ fidei meriti possidet obediētia sine
qua infidel⁹ q̄q̄s esse p̄uaf etia si fidelis esse vi-
deat. Scdm q̄ Ber. in epla qdā inq̄. Inf ceta
p̄ct⁹ scire q̄ obediētie p̄ctm valde grauiissimū
ē et detestabile: p̄ qd etia a diuina iusticia quissi-
ma infligit pena. Scdm idē p̄bat rōnib⁹: q̄rū
p̄ma d: causalitatis. fundamētū cui⁹ ponit au-

tor i. li. de cau. et B. ref. in. j. de aīa dīcēs. Nobilitas
cū nobilitatē sp̄ p̄ducit effectū. et b parz in genere
fructuū. nā vn⁹ fruct⁹ est melior alio: q̄ b mē-
liorē causā. i. arborē. Itē vniū rāto ē meli⁹ q̄ro p̄-
cedit a meliori vire. Lū igit obediētia sit melior
castitate et paupertate eo q̄ obediētia egredit ab
aīa: castitas a corpore et paupertas a tēporalib⁹ res-
bus. Aīa q̄o est nobilitas oībo rebo corpalib⁹ et
rpalib⁹. i. sanctim⁹. la. ij. L. de sacrosā. ec. cū filio.
sequit q̄ trāsgressiō ip̄i⁹ obediētie sit grauius
p̄ctm trāsgressiōe paupertatis et castital. Quāto
em̄ aliq̄d est meli⁹ rāto ei⁹ corrupciō ē p̄ior. ve-
inq̄t B. ref. et Bocca in. ij. topi. Scdm rō dīcēs
associatiōis. fundamētū cui⁹ ponit p̄bus. iij.
Metba. et j. Postet. di. Sicut affirmatiō est cā
affirmatiōis: ita negatiō est causa negatiōis. Et
si vnū est cā alicui⁹ oppositū est cā oppositū. i. r.
Metba. Contrariū em̄ causā p̄trariū sūt effe-
ctus. ij. de B. nā. Sed obediētia associat r̄po in
vitā eternā. q̄ ait Mat. xvj. Qui vult venire post
me abneget semetip̄m et c. ergo inobediētia asso-
ciat diabolo in infernū. Un Berni. ad quēdā mo-
nachū scribit. Nihil ardet in inferno nisi p̄p̄ia vo-
lūtas: tolle p̄p̄iā volūtatē et nō eris infern⁹. Et ibi
dē. Graue malū est p̄p̄ia volūtas qua fixa bōa
nō sint bona. O q̄ p̄p̄ie volūtates ibi ardebūt
o q̄ inobediētes religiosi ibi cruciabunt: quoe
amatores p̄p̄ie volūtatē ibi acut⁹ punient. Reli-
gios⁹ q̄ bñs oēs alios act⁹ et vtuosos sine obediē-
tia nihil meret. j. Job. ij. Qui de se nosse et ama-
re deū et mādātā ei⁹ nō custodit. i. eius obediē-
tiā nō facit mēdat ē. q̄ autē fuit et bñ ei⁹. i. volūtatē
dei obediēs est: et in eo charitas dei p̄fecta est.

Tertio p̄bat exēplis p̄dicta p̄clusio: maxime
illi⁹ fratris inobediētis: sup cui⁹ doctum vidit
brūs frāsc⁹ diabolū q̄ ei⁹ collū stricū tenebat
q̄ cuiusdā excusatiōis rect⁹ palliolo refutabat si
bi imposita disciplinā. vt refert scdm Bona. in
legēda ei⁹ in. c. de intelligētia sc̄pturarū et spū p̄-
phetie. Si q̄ p̄ vnā solā inobediētiā demon ac-
cipit dominū sup inobediētiā: qd de inobediēte
in multis: certe tot demones habet q̄ inobediē-
tias facit. Debēt q̄ religiosi nō habere in se illud
qd ait Persius satira. v. Velle suū cuiq̄ est. nec
illud Virgilū in buccol. Trahit sua quēq̄ volu-
ptas. sed in oībo debēt simplr et bñ erēq̄ et facere
volūtatē suoz supioz. q̄ nō sufficiat aliq̄d facere
nisi bñ fiat. c. nō satis. lxxvj. di. et p̄inde est non
facere et viciose seu male facere. l. q̄nēo. ff. q̄ satis-
da. cogit. et l. j. ff. si q̄s in ius voca. nō ierit.

Quartā lex tēne militie ē vigilātia. Opor-
tet em̄ milites esse vigilātes ad custodiā
eoz q̄bo sūt deputati ne dormientes inu-
dant ab hostib⁹. Unde p̄fecto vigiliū dīcēs in. l.
nā salutē. ff. de offi. p̄cto. vi. q̄ p̄ totā noctē debz
vigilare et discurrere armat⁹: et inclinōs admo-
nere ne p̄ negligētiā oriā incēdiū. Religio sis
ergo xpi militib⁹ nō sufficit tria p̄dicta vota ob-

seruare nisi etiā vigilēt diligētē circa custodiā
suā obseruātes oīos portas et adit⁹ sensuū q̄bo
mors spūaliū intrat ad aīam. iuxta illd Dierē-
mic. r. Mors intrat p̄ fenestras nras. Solent
em̄ hostes maligni incauti aīam multis sagit-
tis vulnerare si portas sensuū aptas cā viderit
habere. Et p̄mo p̄ portā visuū imittūt sagittas
cōcupiscētiā. Bit em̄ saluator Mat. v. Qui
viderit mulierē ad p̄cupiscēdū cā tā mechā ē cā
i corde suo. qd etiā habet i. c. q̄ viderit. xxxj. q. v.
Et ideo dicebat David psal. cxvij. Buente oculi
meos ne videāt vanitatē. Multū nāq̄ non
custodiētes visum dicere possunt illd Trē. ij.
Ocul⁹ meus dep̄edat⁹ est aīam meā. Et ideo
inq̄t Salomō Eccl. ij. Oculi sapientis in capite
ei⁹. Et Esa. xxxij. de sapiente d: Laudat oculos
meos ne videāt malū. Per sagittā nāq̄ visus
fuit vulnerata dñā Eva videns lignū vitē q̄
esset pulchrū visu Bē. iij. Itē dina que iuit vt
videret mulieres regionis: et ideo stuprata fuit
Bē. xxxij. Itē David vidēs berfabee nudā: et
ideo adulteriū cōmisit. ij. Reg. x. Et Sālon vi-
dens Dalidā: p̄ter quā postea ab hostib⁹ p̄bi-
litis captus et cecceat⁹ fuit. Judic. xv. Et
Nolofernes vidēs pulchritudinē Judith: vt
habet Judith. x. a qua postea decollat⁹ fuit. Ju-
dith. xij. Scdm sagittā mittūt demones p̄
portā audis p̄ quā intrāt verba lasciuia mulierū
que aīam enervāt et spū extinguūt. Itē adula-
tiōes: detractiones: murmuratiōes: opprobria: et
multa alia notia verba. Et ideo boctas sapiens
Eccl. xxvij. dīcēs. Sept aures tuas sp̄m et nō
li audire linguā nequā. Itē. etiā in sinonimis
ait. Quāuis q̄sq̄ irriter: quīs latet: quīs cri-
minet: quīs ad litē puocet: quīs iuriā faciat:
quīs cōrumelios afficiat. tu sedet: tu tacet: tu dis-
simulas: tu cōtēne. bec ille. Lette cautio: es sunt
vulpes mltis religiosiis. Itē em̄ intrāt foueas
cū timēt audire tonitruū: et ne audiat q̄ntū p̄it
pedib⁹ aures obturāt. illi⁹ q̄o tonitruis maloz
et borū aures patulas p̄bēt. Tertiā sagittā
mittūt p̄ portā gust⁹ q̄ p̄ducit ad luturiā. Und
xlvi. di. in p̄n. d: Tertiū in glumias ad luturiā
puocat et oē op⁹ bonū dissoluit. Inq̄t ei Hiero.
Vēter et genitalia sibi in capis viciā sunt: vt et
vicinitate mēbroz iū p̄federatiōe intelligat vinorū.
Hinc Nabuzardā p̄nceps cōq̄t muros bīrlm
distruxisse legit. q̄ vēter cui mltitudo cōq̄rū de-
seruit edificia et vtrū ad solū redigit. bec ibi. Et
iō debēt oēs refrenare gulā: q̄ alr nemo pōt cō-
tinētā obfuarē. c. ecclie p̄nceps. cū multis. c. scilicet
quēlib⁹. xxxv. di. Propriū est autē bestiarū solū
circa comestatiōes et crapulas delectari. Nā Am-
bro. in. c. sexto die. eadē di. inq̄t. Sexto die bestie
sunt create: et cū bestiis oīa est edēdi potestas et
visus escari. vbi abus cepit ibi finis fieri ē mū-
di tē. Nā aut sagittā curabat merell⁹ roman⁹
q̄ missus cōtra iugurrā statim vt castra intravit

co quos amouit: abūq̄ venalē cōtū p̄poni vlt
ruit. Que disciplina mltos ei triumphos peperit
et co hoste cui⁹ tergū sub p̄cedēte impatore Bī-
bino videre nō cōtingat. Eccl. x. q̄o p̄mi p̄ctes
nri hac sagitta fuit p̄cusi et infideli vulne-
re trāssiti in comestatiōe pomū. v. Bē. iij. Nāc
etiā sagitta vulnerat⁹ fuit Esau. Bē. xvj. et filij
Job. vt patet. Job. j. et diues epulo. Luc. xvj.

Quartā sagittā mittūt per olphōnū rēz odor
rabilitū que alliciūt appetitū. Quam sagittā de-
bēt omēs maxime religiosi curare diligētē sic
faciebat beatus Arseni⁹ qui in cella sua faciebat
effumare fetorem magnū asserēs scilicet talia
sustinere p̄ter odore lasciuie quē in seculo p̄u-
rauerat corpi suo: vt talis satisfactiōe fetore infer-
nalē curaret. De quo d: Esaie. iij. Erat p̄ suauis
odore fetor. Quintā sagittā mittūt p̄ tactū q̄
tēgunt p̄ctē inq̄nabit ab ea. Eccl. xij. Sicut
em̄ adamas nō domat igne nec ferro: et cū si in-
plūbi molliat colloca malleo p̄cussus rūpitur
Sic nōnūq̄ fortissimi viri nulla tribulatiōe sa-
perati: nulliusq̄ aduersitatē terrore deuicti: mu-
lieris molliēte cōfringunt. Sicut de Lōbe papa
legit: qui cū in missa ip̄m cōicarent scia quēdā
manū ei⁹ osculata esset rāta cū flāma libidinis
inuasit vt pene deficeret. Un finita missa manū
ip̄am p̄didit. sed cū rumor esset in p̄lo eo q̄ mis-
sam nō celebraret sumus pōtiter: facta orōe ad-
beata et ginē Mariā miraculose manū ip̄as vt
celebrare posset recepit. Semper em̄ nos moneat
frēs charissimi prudētia sacerdotis illi⁹ de q̄ re-
fert Greg. in dīal. et b. xxxj. di. in. c. p̄biter. quā
viciā quā habebat fūdū a se sequebat: nec vnq̄
ad se accedere p̄mittebat. q̄ periculū formidat
bat. Sed cū puenisset ad extremā vitē et iam lo-
quēdā p̄didisset et sensum mulier ad eū accessit
vt videret moriētem quem valde amauerat vinē-
tem. Et ille cā circa se vidēs virib⁹ recollectis in
vocē prupit dicens. Recede recede mulier: aufer
paleas: q̄ adhuc viger ignis. Quattuor etiā
sagitte sunt in sensualitate q̄bo infelix aīa vulne-
rat. i. Amor: gaudiū: timor: et dolor. Sensualitas
em̄ amore inordinato afficiat de pulchra muliere
auro: vel de pulchra vestelib⁹: aut possessiōe
diuiniis: dignitate: honore: fauore: reputatiōe:
et hmoi. Et cū bec affecit fuerit bō gaudet et ex-
ultat. q̄ gaudio dissoluit et gaudēdo fit vt for-
midet ne talia perdat: aut p̄ rapinā: aut p̄ infir-
mitatē vlt moriē aut alio mō. Et sic nascit timor
iuxta illd Quis in eplis eplā. j. Res est solam
plena timoris amor. Et q̄ mūd⁹ trāsit et p̄cupi-
scētia ei⁹. j. Job. ij. optet q̄ bō sepe a re amata
Et ecce dolor. Et sic cū istis nonē sagittis caro
plurigit aduersus aīa. Sed solū vno iam lapsi
die aīa cōfederata spūsancto pōt subducere car-
nē. i. mortificatiōe p̄p̄ie volūtatē. ad cui⁹ iū-
cecidit babilō mererit magna. Apoc. xvj. d

Quinta lex terrene militie est p̄stātia. Mi-
lites nāq; oportet esse cōstātes et fortissi-
mos ut nulla vi nulloq; terrore abijcāt
arma: neq; succubāt hostibz. Unde dicitur in l. q. cō-
meat. §. arma. ff. de re mili. Arma alienasse gra-
ue crimē est et ea culpa desertionē creauit. Vnq;
si oīa alienauit sed si parte eo p. nisi qd̄ interest
illas si tribale aut humerale alienauit castigari
verberando debet. si vō lorica: scutum: galea vel gla-
diū desertori similis ē. Historiographi aut lau-
dant et ad celos tollunt illos qui fuerūt cōstātes
et fortes in p̄lio. Laudat ab Oratio chodes eo
q̄ tuscis ponte supplicio in urbē irruentibz ce-
tremā ei⁹ parte occupauit: totūq; hostiū agmē
donec post tergū suū pōns a romanis irrupe-
retur insatigabili pugna sustinuit: atq; ut pa-
tris ab imminente piculo liberatū vidit armat⁹ se
in aberim militē miraculose euasit. Lōmendat
marcell⁹ q̄ apud padū gallos regē ingēti exerci-
tu p̄stipatū cū paucis eq̄nibz inuasit et obtinuit.
Laudat q̄ Judas machabe⁹. §. Machab. iij.
de fortitudine. vbi dicitur. Et sur rexit Judas q̄ vo-
cabat machabe⁹ et induit se lorica sicut gigas:
et succurrit se arma sua bellica in p̄liis: et p̄ge-
bat castra gladio suo. filius fact⁹ est leoni in ope-
ribz suis. et sicut catul⁹ leonis rugiens in venatōe.
Et de p̄liis inde narrabāt oēs gētes et cetera. Siliter
ergo religiosi debēt cōtra hostes sp̄uales et for-
tissimi b̄ntes cōtra insidias inimici scurū fidei:
anchors sp̄i: armaturā charitatis: lorica patie-
ntie: galea orōis: et arma oīm virtutū. Quāto em̄
sunt in maiori culmine p̄fectōis: tāto maioribz
tēptationū vitiis agitabunt. Nam reuelatū fuit
beato francisco q̄ vnus solus demon vñā diu-
tarē populosa rōq; sibi obediētē custodiebat: lo-
cus aut fratru legiōibz demonū cooptus erat.
Oportet autē ip̄os religiosos esse oculos vigi-
lantes et circūspectos p̄tra occultas demonū insi-
dias nō min⁹ q̄ p̄ aptos insult⁹. Dicit em̄ glo.
magis sup̄ illud. §. Petri. v. Circūstē q̄rēs quem
deuorēt. circūstē rōq; hosti obsidēs muros dau-
sos: explorās vbi p̄ infirmiorē partē ad infiora
penetret. Offert oculis formas illūcitas ut visu
destruat castitatē. Bures p̄ canora tēptatē mol-
liat r̄pi vigorē. Lingua cōuicio puo carit manū
ad vindictā iunūtiū vel ad mortē instiget: ho-
nores terrenos p̄mittit adimat celestes. Et cū
latēter neq; fallere aptos addit terrores. i pace
subdol⁹: in p̄secutiōe violēt⁹. Lōtra quē anim⁹
d̄z cē rōtū par⁹ ad resistēdū q̄tū ille parat⁹ ē ad
ipugnādū. hec ibi. Religiosus q̄ in deo robo-
ratus ac de eo p̄fideō d̄z dicere cū p̄p̄a psal. xviij.
Dñs illūcino mea et sal⁹ mea quē timebo. Dñs
p̄tor: vīce mee a q̄ trepidabo. Si cōstant ad-
uersum me castra nō timebit cor meū. Si erur-
gat aduersus me p̄eliū in b̄ ego sperabo. Recti-
tat aut Valer⁹ in citu. de disciplina militari q̄
q̄nē merell⁹ gētes in hispania bellū collocaue-

rat q̄nq; cohortes in quādā statide que hostiū
vinbo fuerūt depulsa. Quibz statim iussit ut eis
dē stationē repererēt: nō q̄ sp̄aret ab ip̄is amissū
locū recuperari posses: ut eos maiestē p̄cia-
lo puniret: dicit q̄ ut si quis fugiēs castra pen-
set p̄ hoste inficeret. Quia seueritate et necitate
cōp̄ressi milites loci iniquitatē hostiūq; multius
dinē fugauerūt. vñ p̄cludit Valer⁹. Vñane igit
ibecillitas: efficacissimū duramētū ē necitas. Et
Extra lex terrene militie est p̄stātia. Oportet
em̄ milites in cōtinuis laboribz in fame
et siti: calore et frigore: et in maximis diffi-
cultatibz cē patiētes. sicut de Ezechila legi⁹ q̄
erat patiens inedia: algore et ceteris h̄mōi. Et de
hoc debēt dare doctrinā ceteris nō solu: vbo sed
etiā factor exēplo capitanei. L. officiu. ff. de re mi.
vbi dicitur. Officiū regētis exercitū nō tñ in dāda
s̄ etiā in obsequiā disciplina p̄stare. Silr autē
religiosis q̄b multa ardua necē ē sustinere i re-
ligiōe debēt cōrobortari patiētia. sicut bonas be-
atus fran. dicit in regula de suis fratribz. Na-
beāt patiētiā in p̄secutiōe et infirmitate et cetera. Quā
patiētiā ip̄e p̄fecte habuit q̄ infirmitates nō pe-
nas s̄ sorores appellabat et patiētissime sustine-
bat. Quidā etiā sc̄us heremita solit⁹ erat oīan-
no infirmitatē grauissimā sustinere: p̄pter quod
sumope gaudebat sp̄uā se a dñō visitari. Se-
mel autē cū non infirmaret flebat amarissime p̄
dubitās se a diuina gr̄a destitūtū.

¶ Prima lex terrene militie est p̄seuerantia.
Nisi em̄ fidelit p̄seueret in bello nūq̄ re-
portabūt milites victorie triūphū. Ro-
mani aut q̄ p̄ cartaginēses in bello p̄seuerave-
rūt: iō fundit⁹ eos debellauerunt. Hannibal et
corū dur q̄ post fortissimos cōgressus p̄ roma-
nos cōuertit se a bello ad delicias et ad libidinē
iō tot⁹ exercit⁹ eius fuit infirmat⁹ et ip̄e misabi-
liter occubuit. Dicit aut iuniscō. in l. de p̄ro. §. h̄.
milites. ff. de re mi. Jo q̄ ad hostē p̄fugit v̄ arma
amissit seu alienauit: capite punit⁹. Nec vnicū
fr̄us p̄seuerantia q̄ coronat religiosos et venit d̄
fr̄ute patiētie. ut ait terr⁹ in c. suggestū. vij. q. i.
Religiosi autē reuertētes ad seculū figurant p̄
p̄lim isrl̄ exiūtē d̄ egypto: q̄ postea rediō itineri
desiderabat ibidē reuertī. Exo. xviij. et cetera. nūq;
Quidā em̄ religiosi et si nō corpe tñ voluntate et
affectiōe redeūt ad seculū. iuxta illud Bernū. vij.
Bueri sunt cordibz suis in egyptū. Et de tali re-
ligioso cōquerit de⁹ Dier. xij. dicit. Tu me de
religisti et abijisti retro: sum. Et iste est religiosus
tñ veste s̄ nō mēte. Alij vō l̄z nō retrocedūt ad
mortalia tñ nō p̄cedūt in p̄ficiēdo. q̄ nō p̄seue-
rāt in p̄mo seruoze. Soli aut p̄seuerantes itant
p̄missiōis terram. dicit. xpo Mart. x. et beato
francisco in regula sua. Qui p̄seuerauerit vsq;
in finē h̄ic salu⁹ erit. trāssū p̄nue i die. c. suggestū
vij. q. i. et in. §. querēdū. de pe. di. ij. Ista aut p̄se-
uerantia b̄nda est i bono p̄posito p̄fūdo. xij. q. i.

e. vos autē. et mala p̄terita ne redeāt cauēdo. de
peni. dist. ij. dic. §. querēdū. post mediū: et tribula-
tiōem vsq; i finē sustinēdo. vij. q. i. d. c. suggestū
¶ Item ait Dier. in christiano nō q̄runt inina-
ni: sed finis. q̄ Paulus male cepit: sed b̄n finit
uit. Jude laudant inina: sed finis p̄dinde dāna-
tur. Dicit q̄ dñs Lu. ix. Nemo mētē manū ad
aratū et alpiadē retro ap⁹ ē regno dei. Ille aut
retro post aratū respiciat q̄ in incepto bono non
p̄seueras ad ea reuertit q̄ reliq̄t. de peni. di. ij. d.
§. querēdū. Vñ aut p̄seuerantia debem⁹ a deo
impetrare: q̄ est bonū dei. de peni. di. ij. §. cū dē-
ter. Multis em̄ de⁹ dat dilectionē suā: sed nō p̄-
seuerantia. de peni. di. ij. d. §. querēdū. i finē. Et p̄t
esse causa q̄ ipsi eam nō petunt ut debēt. Multa
autē b̄n inapiūt q̄ tñ male finit: ut d̄ vbi d̄. Nō
sufficit autē b̄n inapemissū vsq; ad finē p̄seueret.
c. incassum. de peni. di. ij. Volūtariē debem⁹ d̄
deo seruire si volum⁹ cū ei⁹ gr̄a in religione p̄se-
uerare. Qd̄ em̄ volūtariē sit p̄seuerat: et qd̄ neces-
sitate: cito soluit. de p̄se. di. v. c. q̄d̄. Debem⁹ q̄z
nō solū in incepti bonis p̄durare sed q̄ndie ma-
gis p̄ficere. Vñ dicebat qd̄ doctō: p̄p̄is su-
is scolaribz q̄ q̄ndie addiscere debebāt saltem
vnā rē v̄ legē: in fine anni rep̄rent se didicisse
cedrē. Et silr nos aliqd̄ boni noui debem⁹ age-
re q̄ndie et sp̄ ad maioris p̄fectiōis semitā p̄pera-
re: sicut bonas p̄p̄a p̄s. lxxv. di. Ibi de v̄tute
in v̄tute: videbit de⁹ deoz in lion. Trāssū p̄nue
ue in c. cū scām. de peni. di. ij. Ad istā aut p̄seue-
rantia sepe hortabāt fratres suos b̄n franci-
scus dicit illis. Magna p̄missiō fr̄es: sed ma-
iora p̄missa sunt nobis: seruem⁹ ista: aspitem⁹ ad
illa. Breuis voluptas: pena perpetua. modica
passio: gl̄ia infinita. Nec ille. Qui q̄ ponit p̄nci-
piū debet ponere et finē. c. nullus ep̄s. de p̄se. di.
i. Magis em̄ delinq̄t q̄ inceptā causam dimittit
q̄ q̄ nunq; ad causam venit. ut d̄ in auten. d̄
litigi. col. vij. O igit religiosi q̄ estis gl̄iosi mili-
tes ip̄i belligerantes p̄ mundū: carnē et diaboli:
nō p̄mittas acies vestras ab hostibz cōfringi.
Vos aut seculares ad capū dñi n̄i Jesu christi
currite et assumpto religioso b̄tu in eius exerci-
tu vos ascribi p̄curate.

¶ Eligio q̄z est illa nauis de q̄ d̄ Mart. b̄.
vij. q̄ ascendēte Jesu in nauiculā secu-
ti sunt cū discipuli ei⁹. Religio em̄ nauis
assimilat duodecā rōnibz. Primo rōne refera-
tionis. q̄ nauis ē clausa v̄sus terrā et apta ver-
sus celū. Et ita religiosus ad terrā debet esse
clausus. q̄ inq̄t Paulus. ij. ad Thimo. ij. Ne-
mo militas deo implicet se negocijs secularibz.
et b̄ etiā in c. cū cū. lxxvij. di. Debet autē esse
aptus cōtēplatiōi celestī: ut dicere possit cum
Paulo. Nostra aut cōuersatio in celis est. ad
Phil. ij. Ideo ad Col. iij. inq̄t idē ap̄s. Si cō-
surrexistis cū christo q̄ sursum sunt q̄ntē: nō que-
sup̄ terram.

¶ Secundo assimilaf religio nauis rōne cadā
uerū abiectionis. Nā nauis non p̄t por-
tare corp⁹ mortuū. Et ideo cadauera in
mare p̄iciunt. q̄ nisi ita fieret et nauis p̄dicare-
tur et boīa ibi cōstētes inficerent. Et similr res-
ligio nō p̄t tolerare malos: et q̄ in religioe inco-
dit i p̄m mortale nisi cito redipiscat ea apo-
statabit ac alios inficiat et destruat religionē: et
ipse indies p̄ior effiat. Vñ d̄ in collatiōibz Jo-
hānis cassiani. Nulla est p̄ior bestia malo mo-
nachō. Et ideo si nō se corrigit debet ab alijs se-
parari. Scriptū est em̄ in c. refecande. c. iij. q. iij.
Refecāde sūt carnes putride. Scabiosa a cau-
lis repellēda est ovis ne tota dom⁹ massa et cor-
pus ac pecora ardeat: cōrūpanf. putrescat et in-
tercant. Nam ut ait Esop⁹. Morbida facta pe-
cus totū corrūpit ouile.

¶ Tercio assimilaf religio nauis rōne loci
sibi cōgruenti. sive rōne cōseruationis
Nā nauis solida cōseruat in aq̄. cū autē
terrā tāgit fragit et dissoluit. Et ideo bon⁹ nauis
ta cū a litore sep̄at q̄rit loca alta et magis p̄fūda
que p̄t. q̄ q̄nto magis a terra firlogior: raro effi-
at securior: curando vndas et scopulos ac alia
p̄cula. Et similr religiosus debet q̄ntum p̄t se
elōgare a mūdialibz et in altū p̄tēplatiōis deua-
re. q̄ q̄nto magis fuerit a terrenis occupatiōibz
elōgat⁹: tāto erit de sua salute et p̄seruatiōe secu-
rior et cetera. Vñ debet seruare illud Trōi. iij.
Sedebit solitari⁹ et leuabit se sup̄ se. De diuina
em̄ solatione dicit vulgar⁹ poeta fr̄nci Jaco-
ponus. Solā solitaria reperi. Quāob̄ debet
mus q̄ntū possum⁹ f̄m deū i monasterio p̄ma-
nere et demoni ac rarissime cūre. q̄ religiosus
in monasterio cōseruat et cōsolidat in oīm v̄tū-
tū p̄fectiōe. Qñ autē terrenis inuoluit negocijs
extra casum necessitat⁹: a deuotiōis q̄re resoluit
Et ideo debet esse solitari⁹ a secularibz. Vñ dicit
nū monachus a monas grece qd̄ latine vñ si
gnificat et ad hos grece qd̄ idē est qd̄ missi latine.
xvi. q. i. c. placuit. d. ij. quare debet vitare boim
multitudinē. xv. q. i. c. si cupis. Nā sicut p̄sē et
tra aqua: ita religiosus est extra cellā vel mona-
steriū. xv. q. i. d. c. placuit.

¶ Quarto assimilaf religio nauis rōne p̄solū
danōis vel euacuatiōis. Quāto em̄
nauis sic bene clausa et oīa fo: amia ob-
struata: tñ imp̄ceptibili modo guttan⁹ aq̄ sub-
inmarita q̄ nisi sentina sepe euacuet aq̄: tantū
crescet aq̄ q̄ submergetur nauis. Et similr in
religione q̄uis oīa substantiaalia obseruent: tñ
nisi claudat via p̄cis etiā minimis: facit ad
maiora p̄uenit. iuxta illud Augustini in qdā ser-
mō. Qui minima negligit: paulatim decidit mai-
ora. Tāta ē em̄ buana fragilitas ut i aliq̄ p̄o ve-
nialia q̄ndie cōrūat. vñ p̄ouer. c. iij. de Sa-
lomon. Septies in die cadit iust⁹: et resurgit qd̄
cū b̄ in c. septies. de peni. dist. ij. et Jaco. iij. d̄

In multis offendimus oēs. Sicut ergo nauis
quā habet enā munus forā et nō recludit: fa-
cilius intrat q̄ magne et submergit eā. ita q̄ re-
ligiosus nō claudit ianuā venialibz peccatis: faci-
lius ingreditur mortalia. Et in hoc sensu loqui-
tur Aug⁹. quē refert mgf in au. sen. di. xvj. dicens
q̄ peccata venialia si collecta circa nos fuerint ita
nos gravabūt et opprimer sicut vnu grave p̄m̄.
Que vba exponēs Richar. de media villa eadē
dist. ar. q. q. dicit q̄ multa peccata venialia nō eq̄-
valent vni mortali. q̄ deordinano vni⁹ peccati
mortalis plus pōderat q̄ centumille venialia si-
mul. Sed vba Augustini intelligenda sunt de
spoliis. q̄ venialia disponūt ad mortalia. vel
q̄ p̄ multiplicationē instantū posset intrēdi volun-
tas q̄ dēderet in illa deordinatiōe sic in fine: sed
nūc esset mortale nō veniale. Necille. 2

Quinto assimilatur religio nauis rōne oneratiōis. Nauis enī nō debet esse nimis onerata: ne suffocet in aquis et demergat. Et nō solū amoveri ab ea debet nimis pondus rez de se multū grauiū velapidū: metallorū et bimōi. sed enā pulueri et alijs rez de se leuius q̄ multiplicare faceret nimis grauedinē. Sicut na-
uis nō debet esse nimis onerata vel allouata et vacua. q̄ vacillaret et periclitaret. Et pariter i religione nō debet religiosus nimis onerare carnē suā austeritate et abstinentijs ne infirmet et deficiat p̄nia. nec debet eā sine mortificatione et p̄nia dimittere ne lasciuia efficiat. sed debito mō macerare. Sic enī Hugo de scō vi-
core. Qui carnē suā sup̄ modū affligit quē su-
um occidit. Si plus q̄ expedit alimētū reficiat: ho-
stē nutrit. Sic q̄ est nimēda ut seruiat et sic do-
māda ut nō supbiat. Non debet enā religiosus nimis esse oneratus exterioribz curis: nō solū p̄n-
dosis: sed nec enā impmētibz et vanis. Nec oc-
cupari debet in ceterāijs nimis grauibz et spūz
deuotōis ctinguētibz: vel ad dissolutionē aiaz
trahētibz. Et nō debet se immittere nisi vbi est
cuidēs necessitas aut vtilitas negocijs sedari-
bus. Sic enī Amb. in sermone de moribz et vita
bonesta. Qui curis terrenis se implicat a dño se se-
parat. Nemo pōt amplecti dei grām sū et mūdū.
Difficile est celestibz curis et terrenis parē insiste-
re. Et iō tanq̄ mortuus et sepultus nullā habet
curā de seculo: et oī terreno te p̄ua negotio. Nec
ille. Jē in caddicm. in fi. et in c. de plenū. et in
c. Monachi. di. q. xvj. q. j. prohibet monachi
causas et negocia sedaria exercere nisi p̄ mona-
stero et cū licētia abbat. sui. Un̄ dicit q̄ monach⁹
freq̄nt loq̄na de pecunia magis dīcedus est in-
stitor q̄ monach⁹. c. si cupis. ca. q. et cā. Nō debet
enī esse tota oīosus: sed sp̄ in bonis operibz se
exercere et vnuose ac prudēt occupare. Un̄ i c.
q̄a. na. ij. q. j. p̄cipit religiosus ut diuis officijs
inuigilet. Et in canonibz. de p̄c. dist. v. di. q̄ nū-
q̄ debet monach⁹ oīo vacare sed sp̄ oīōnibz le-

tionibz: vel oīo ceterāijs opam dare. Et iō
scūs Francis in regula sua ait suis fratribz
fratres: illi q̄bz grās dedit dñs laborādi: labo-
rent fideliter et deuotē: ita q̄ excluso oīo aie in-
mico scē oīōis et deuotōis sp̄m̄ nō ctinguāt
cui debent cetera sp̄alia deseruire.

Et assimilatur religio nauis rōne obedi-
entis. In nauis enī oēs obediūt gubna-
tori. Et licet aliq̄ ibi sit scia vel dignita-
te magn⁹ et honorabilis: nō t̄m̄ designat ad ei⁹ pe-
des sedere. Et sicut i religione licet sit aliq̄ magn⁹
generositate vel sapia: t̄m̄ nō videt designari p̄-
lato subia licet idiotē et villi: sicut bonat. Pau-
lus ad Heb. xij. Nō enī debet religiosus cōsu-
derare q̄s sit ei⁹ p̄lat⁹: sed cū cui⁹ officio fūgit. s.
bñm̄ frācū: vel aliū scām̄ regle sue institutorē
et cū p̄ cui⁹ amore se fecit subditū. s. deū. Sicut
ergo i nauis cū patron⁹ aliq̄d p̄cipit faciēdū: pu-
ta ut eleuent vela vel trahat chorda: oēs panus
ecurgūt et dimittūt dōmitionē et abum: ac sine
mōta obediunt ei: et dicūt. Factū est. Et si patro-
nus aliq̄ oīosū regiens p̄cūit eū: et mēsurat
sup̄ būeros ei⁹ q̄ gā triū bz: actiorū quā tener in
manu discurredo p̄ nauē: nullus ē cū insurgit
enā si sit magni status. nec dicit. Cur me p̄cūis-
sti. Ita debet se h̄re religiosi cū p̄lato suo: nec cō-
tra ei⁹ correctiones murmurare. sed ipsi⁹ mādā-
ta ad plenū obseruare. Et p̄pterea in q̄b. frācū.
scūs in regula sua. Recordent̄ fratres q̄ p̄pter
deū abnegauerūt p̄prias volūtates. Sicut enī
Ero. xx. di. de. Memēto ut diē sabbati sacrifices
Qd̄ vbiū memēto apposuit hūc p̄cepto et n̄ ali-
is. q̄ ut ait Nico. de lra ibidē. q̄ bñ sacrificat se-
stū: seruabit oīa alia mādāta. Ita ipse scūs frā-
cis p̄cepto obediētie addidit: recordet̄ frēs zc.
q̄ q̄ bñ abnegauerit p̄p̄iā volūtātē et p̄fecte ser-
uauerit obediētiā: oīa alia p̄cepta regule sue
obseruabit.

¶ In nauis enī licet aliq̄n̄ regiant aliq̄ qui
extra nauis erāt capitales inimici: in ibi
morant̄ insimul in maḡ pace et vnione.
Et iō Septio religio assimilatur nauis rōne q̄ de
habitātū vnionis. q̄ existētes in nauis sūt vna
nimes et sūt p̄cordāt in oībz q̄ p̄nient ad p̄serua-
tionē ipsi⁹ nauis: laborādo et p̄cauēdo p̄culis
ac grauamina portādo. Et sicut oēs religiosi des-
bent esse vnanimēs: iuxta illud Be. iij. Multa
rudinis aut credēti erat cor vni⁹ et aia vna. De
q̄ David ps. cxxij. ait. Ecce q̄ bonū et q̄ iocūdū
bitare fratres in vni. Et Aug⁹. in q̄dā ser. ad be-
remitas in q̄t. O q̄ bonū: o q̄ diuinū: o q̄ iocū-
dū est habitare fratres i vni: ut vni sit cor: vna
volūtās et forma viuēdi. Nā diabolus in illas
domū vel mentē intrare non pōt in q̄ charitas
dñat. Debent aut̄ bitare sicut p̄rio q̄m̄ ad
idē domiciliū. q̄ Ecces. iij. di. Meli⁹ est eē di-
o sicut q̄ vni solū zc. Sūt enī q̄m̄o: genera
boim̄ libent̄ in societate morant̄. s. nego ciues

qui ad inuicē emolumenta acquirunt. Et ideo in p̄-
dicto c. subdit. Habēt enī emolumentū societatis
sue. Jē innerātes q̄ auxiliū sibi mutuo p̄bēt. Et
ideo dicit ibidem. Si vn⁹ ceciderit ab alio suscitetur.
Jē p̄latēs: q̄ sicut p̄latēs meli⁹ hostibz resistūt.
Et iō addit. Si q̄spia p̄ualuerit ē vni: duo resi-
stent ei. Jē dormientes: q̄ tpe frigoris mutuo a-
se frīg⁹ expellūt. Et ideo subdit. Si dormierint
duo fouebunt mutuo. Serui aut̄ dei sūt nego-
ciatores ei⁹. et ideo libent̄ insimul debēt cōmorari:
q̄ vn⁹ ab vno p̄ bonū exēplū acq̄rit bñilitatē
ab alio castitatē zc. Jē sunt innerātes. i. ad cele-
stē p̄p̄iam festinātes. Et ideo si vn⁹ caditalq̄ su-
is orationibz et exhortatiōibz cū subleuare festi-
nant. Jē sunt p̄latēs. et ideo ē demones for-
mā inualescūt q̄ t̄m̄ singulare certamē desiderāt. sic
desiderabat goliath p̄bilistē. j. Reg. xvj. Jē sunt
dormientes. i. in lecto p̄tēplatiōis q̄scentes.
et ideo q̄ sunt plures inuicē se inflāmāt.

¶ Secundo debet religiosi habitare i vni⁹
q̄m̄ ad affectū et amorē: more boim̄:
nō feraz q̄ ad inuicē pugnat aut p̄pter a-
biū q̄ nō deliciose pascunt: aut p̄pter domialius
q̄ in magnis domibz nō collo cant: aut p̄pter li-
bidinē dñandi si ad p̄latēs nō p̄mouent. Bo-
ni aut̄ religiosi sicut sunt vni⁹ habitatiōe: ita et
mētis dilectiōe. Jungit enī ipsa religio homines
diuersaz cōplexionū. Esa. xj. Habirabit lupus
cū agno et pardus cū hēdo accubabit. Quidā
enī instar lupi vident̄ natiū esse feroes. Qui-
dā vō istar agni naturalit̄ mites. Alij istar par-
di naturaliter astuti. Alij aut̄ instar hēdi natura-
liter vident̄ in q̄n̄. Sed istas diuersas cōplexio-
nes amor dei vnit. Cōiungit enī hoies diuersaz
p̄uinciarū et naturaz. Esa. lrv. Lup⁹ et agn⁹ pa-
scent̄ simul. Leo et bos comedēt paleas. Siue
enī sint mlti audaces vel lupi. siue parū et agni
siue nobiles instar leonū. siue ignobiles instar
boum̄: oēs debent vni eodē genere aboz. et vn⁹
nō debet sup̄būidare illo q̄ ali⁹ indiget. Et eadē
q̄ntitas debet dari minori q̄ et maiori: si t̄m̄ oēs
eq̄lites sunt sani et fortes. q̄ si vnus est sanus et
fortis et ali⁹ debilis: nō esset equū q̄ fieret for-
tis eq̄lis. Un̄ Aug⁹. i. regla sua di. Nō eq̄lites oībz
q̄ nō eq̄lites valet oēs: sed pon⁹ vniūq̄ sicut
ei opus erit. Cōiungit enā religio hoies diuersas
rū eratū. Esa. xj. Vitulus leo et ouis sūt morabū-
tur: et puer puulus minabit eos. Per vitulū au-
tē intelligunt iunior: eo iuxta illud. Diere. xij. La-
stigaisti me dñe et crudis sum q̄m̄ inuēculus ido-
mī. Per ouē q̄ bz palatū obscurū intelligunt
seniores. Per leonē vō robusti et fortes q̄ sepe i
vno monasterio pacifice morant̄: et p̄dat iuue-
nis eis p̄ficiat. Et ideo Augustin⁹ sup̄ p̄dicta ver-
ba. Ecce q̄ bonum zc. ait. Istud verbum velut
dulcis sonus et suavis melodia toti orbi nō-
tissimū: ut tuba spūssancti diuisos corpe cōgre-
gauit i vni: et monasteria plūma pepit. P

¶ Si aut̄ sciendū q̄ tria sunt q̄ faciūt mo-
nachū p̄fectū. s. vite bonitas. et ideo dicit.
Ecce q̄ bonū. Et mētis locūditas. et iō
addit. habitare fratres in vni. Q̄m̄ aut̄ ipsa re-
ligione est bonitas: scias: et vni⁹ mētis ip̄sa re-
ligio est deo grātū habitaculū. iuxta illud Ps. xj.
uer. xj. Habitadū iustoz bñdictiō. s. a deo. Est
enī agēdo magnū solaciū Ps. dicite p̄tūne
rūt p̄napes. i. angeli cōiūcti p̄fallentibz. i. religios
dei laudātibz. in medio iuuentulaz. i. seruicij
aniaz: cōmpanistiaz. i. corpōz mortificatiōz.
Est q̄s homi magnū p̄fidiū. Ps. ouer. xvj. fra-
ter q̄ iuuat a fratre q̄i ciuitas firma. Est aut̄ dis-
bulo magnū tormētū. Un̄ de p̄gregatiōe religi-
osoz dicit p̄tillud Esa. vj. Terribilis ut castru
rū acies ordinata. Jociūditas aut̄ i religione cau-
sat a grata societate. Eccl. xvj. In tribz bñplacis
tū est spūi meo q̄ sunt p̄bata corā deo et boibz.
Cōcordia fratru: amor p̄ior: vir et mulier sibi
bñ p̄sentientes. Tūc nāq̄ est grata societas q̄
fratres ceter⁹ int̄ se h̄nt p̄cordiā et pacificā p̄uer-
sationē: et int̄ se h̄nt veram et nō fictā dilectionē.
Et iō dicit. Cōcordia fratru et amor p̄ior. Et q̄n̄
plati h̄nt ad subditos suos magnā beniuolēti-
ā: et subditi ad p̄latos verā obediētiā. Et ideo
subdit. Vir et mulier sibi bñ p̄sentientes. Per vniū
enī intelligit p̄lat⁹ q̄ debet subditos suos docere
legē. et p̄ mulierē intelligit subdit⁹ q̄ debet p̄la-
to suo bñlitter obedire. Unitas aut̄ in religione
causat et eo q̄ maria diuisionū inde aufert. Di-
uisiones enī et discordie causant̄ ex auaricia. j. ad
Thi. vj. Radix oīm maloz ē cupiditas. Jē et
supbia. Ps. ouer. xij. Jē supbos sp̄ iurgia sūt.
Jē et carnali p̄cupiscētia. Iaco. iij. Un̄ bella et
litres in vobis. Nōne ex p̄cupiscētijs vestris q̄
militat in mēbris vris. In religione aut̄ est votū
obediētie. et iō nō debet ibi esse diuisio et radi-
ce supbie. Est enā votū castitatis. et ideo nō debet
ibi esse diuisio et radice carnalis concupiscētie.
Jē in ea est votū paup̄tatis. et ideo nō debet ibi
esse diuisio aliq̄ et radice auaricie.

¶ Quarto assimilatur religio nauis rōne abas-
tionis. In nauis enī nō requirit abo vel po-
tus delicat⁹: sed necessari⁹. nec lara met-
sa sed arta. Naute enī sepe pane biscocto et aqua
sūt p̄tē. Et pariformiter in religione nō debet q̄-
ri delicata abaria: s. necessaria. n. lara mēsa. s. ar-
ta. Et idē dīcēdū est de vestitu et reliq̄s. q̄ arta ē
via q̄ ducit ad vitam. Mart. vj. et ideo dicebat
Paulus. j. ad Thimo. vl. Vntes alimēta et q̄s
bus regamur: bñs p̄tē sumus.

¶ Ono religio eq̄paratur nauis rōne siman-
nis. Nauis enī in p̄ncipio et i fine est stri-
cta: sed in medio est lara. Et sicut vita reli-
giosa in p̄ncipio videt̄ stricta et arta. p̄pter inep̄i-
nā et rēptationū freq̄ntā. Ut enī in q̄ Grego. de
vanis mūdānis. Diabol⁹ illos rēptare negligit
q̄s q̄eto iure se possidere sentit. Sed cū ad reli-

gione tales veniunt volentes animam suam de manu diaboli liberare et erigunt ad deum piperis sic reuocando interpellare: demoni volentes possessionem ipsam rennere: se opponunt: et via que possunt illos impedire conantur. Talis est vita in fine videtur ista: quia tunc religiosi quatuor: ex diabolo reprobando ingent cum eos mori appropinquare conspiciunt ut ait Greg. Ite est ista: propter istas rationes reddenda. ad Rom. v. Oportet vos manifestari oportet ante tribunal christi: ut recipiat unusquisque prout gessit in corpore: siue bonum siue malum. In medio autem est laqueus propter charitatem diffusam: ad Rom. v. Caritas dei diffusa est in cordibus vestris. Unus propter autem deo. Quam mandatorum tuorum cucurri cum dilatasti cor meum.

Sed etiam assimilatur navi religio ratione fabricandis. Navis enim propter istas finis fabricatur ut boiem per pelagus ad portum perducat. Et sicut religio ideo est instituta ut boiem in pelago huius seculi fluctuantem ad portum patrie celestis adducat. Et sicut homo in navi castis dormitendo: comedendoque et quiescendo se vadit ad portum. Sic vero religiosus dormiendo vadit ad celum. Nam secundum Greg. somnus sanctus non vacat a merito. ideo enim dormiunt ut ad laudandum deum fortiores assurgant: imo et ipsa sanctus somnia aliqui sunt meritoria: dicunt deo. Propter. Reliquae cogitationes dicunt se istum agentem. Reliquae enim cogitationes sunt somnia que sanctis viris accidunt et bonis meditationibus que vigilando habuerunt. quod quidem deo faciunt magnus festus. Sicut comedendo vadit ad celum. ideo enim comedunt ut sint fortiores ad seruicium deo. ad Rom. x. Siue manducatis: siue bibitis: oia in gloriam dei facite. Sicut quiescendo vadit ad celum. Ideo enim quiescit ut sint fortiores ad laborandum. Sicut enim mali viri sunt sua fortitudo ad malum iuxta illud Esa. v. Ut qui potentes esset ad bibendum vinum: et sic boni ea viri sunt ad bonum. Et ideo dicebat Propter. deo. Fortitudo mea ad te custodi. T

Non decimo assimilatur religio navi ratione gubernandis. Navis enim regitur et gubernatur a postiori. Pars autem posterior: pars est maior. Navis enim non est meditatio maior: quia bene quod prius veri religiosi. Clamat igitur iste navis ad avaros ne amant divitias. quia non portabunt inde nisi vilissimum saccum. De quo habetur Job. xvi. Saccum consui super cutem meam. Clamat ad voluptuosos ut dimittant delectationes: quia corum caro caro erit abominabile. Job. xxi. Similiter in pulvere dormiunt et vestes operient eos. Clamat ad superbos ut dimittant ambitus suas: quia illi qui volunt devari super alios per elationem: cito bestie super eos ascendent per vulcanem. Eccl. x. Cum morietur homo hereditabit serpentes: bestias et vestes.

Orandum autem quod ista navi quatuor: Unus veni temptationum impellitur et agitur. Nam quod religiosus exagitat vana gloria. Et iste est venter qui stat ab omni. quia bene vana gloria:

aut quod sunt omni de magno genere: aut quod bene lumen magne scientie: aut quod sunt in aliquo magis planis. Quosdam exagitat carnalis concupiscentia. Et iste est venter qui stat ab occidente. id est a carne qui quidam tendit ad occasum. et istum ventum valde timet servus dei. Quosdam exagitat avaritia: et iste est venter qui stat a meridie. id est auster terrene persequitur. Quosdam vero exagitat acedia: et iste est venter qui stat a septentrione sed a glo. frigiditatem. id est a cadit et corporis: siue vero aduersitatem et tribulationem. De quo ventus exponit portum illud Dan. vii. Videbam in visione nocturna. ecce quatuor venti pugnabant in mari magno. Et illis Marthei. vii. Et ecce mors magnus. id est venter facit est in mari: ita ut nauicula operiret fluctibus. Erat enim ventus contrarius eis. Quod enim bene Mar. vi. X

Ministere igitur temperate temperandis quatuor: facere debet temperare. Primo propter onem. id est cupiditatem et peritiam: iuxta illud ad Heb. xii. Deponentes omne pondus et circumstantias nostras peritiam. Unus deus. Iones. Miserunt vasa que erant in navi in mare ut alleviarentur navis. Secundo velut elationis debet deponere: et in imo humilitatis manere. quia venti celsa exagitant: et infima non inquietant: iuxta illud Quidam. Perflant altissima venti et cetera. Et Oratio in odio li. ii. ait. Sepius ventus agit in ingens. Propter: et celsa quatuor casu decidunt turre: feruntque sumos fulgura motes. Et Lbry solst. dicitur: quia rami qui in alto sunt sepe a ventis franguntur. qui autem sunt in imo securi consistunt. Sicut igitur imminente tempestate exclamat patronus navis dei. Dimittite vela. ita ego dico oibus superbis illis. Propter. v. Humiliamini sub potenti manu dei. Aut enim perbat per. ceterum. Custodite paruulos dominus: humilia sum et liberauit me. Tercio anchoram spei debet in deum figere. ad Heb. vi. Confugimus ad tenendam propositam spei quam sicut anchoram habemus: tuta et firma. Quarto ad deum et sanctos debet refugere. sicut legitur Matthei. vii. qui cum discipuli essent in periculo naufragii dixerunt domino Jesu. Domine salua nos: peritiam. et Matthei. xii. dicitur: quia peritiam cum cepisset mergi exclamavit dei. Domine salua me fac. Et continuo idus extendens manum apprehendit illum et cetera.

Non decimo assimilatur religio navi ratione baiulandis siue deportandis. Nam navis baiulat et portat diuersas merces. id est viles et preiosas. et in ea sunt multa excrementa. Et si militet in religione diuersa sunt officia. Et sicut omnes qui sunt in navi ditantur de mercibus et ita viles que preiosas si veniunt ad portum: ita in religione omnes bene facientes officia sua tam vilia que honorabilia cum maris primo ditantur in celesti regno: si viles in fine perseverant. Et ideo de religiosi potest dici illud Job. ix. Quasi naues poma portantes. Et de religione dici potest illud Prover. vi. Facta est quasi nauis institutio de lege portans panem suum. Sicut enim si navis perdatur magis danificatur qui sunt in nauicula illi qui male perierunt in religione maiore in terram recipiunt in inferno. Ad quod facit et si Pau-

lus. ceterum. q. v. Unus dicit Augustinus. in quantumlibet et vii. dist. Religiosi deficiunt sunt pessimi: per ueritatem optimi. Accedite ergo o iuvenes non coniugati in ista nauicula religionis: si vultis peruenire ad portum salutis.

De autem debet facere tribus rationibus. Prima autem de cessandis. In religione enim melius potest quod abstinere a viciis: et virtutibus in sudare que in seculo. Et bene perbat per illam regulam vulgarem. qui cessante causa cessat effectus. quia. Propter. et. de genere. et cetera cessante. de appetitu. et cetera infirmitas. de penitentia. et re. Cause autem propter quod in seculo tot peccata committunt licet sint multum: oia in alias perniciosa: existunt ad quod alie reducantur. Prima est nimia comestio: potatio: et dormitio: ac plura: sensualitas. Unus Franciscus perarcha in suis triumphis ait. Gula somnus et otiose plume oia virtutem mundo sustulerunt. Secunda est otium quod finem Berni. in ista seculi est mihi oia viciis et nouerit et virtutis. Tercia est conversatio cum mulieribus. Unus Hieronimus in testamento suo inquit. Ego iudico quod si cum viris femine habitauerint viscera diaboli non decet. Si alligauerit quod ignem in sinu suo: vestimenta eius non comburentur. Aut si quod ambulauerit super carbones ignis pedes suos non comburent. Ideo Eccl. ix. dicitur. Auerte faciem tuam a muliere concupiscentia: propter speciem mulieris multa perierunt. Quarta causa est locutio et audire de rebus viciis ac peccatis: bus ad peccata. Unus Ambrosius in sermone de moribus et vita honesta ait. Unus sermo cito polluit mentem et facile agit quod libenter audis. Quinta causa est mala societas. per. ceterum. Si cum bono bonus eris: si cum pueris puereris. quod ergo. ff. de edil. edict. l. i. cogitandum in fine. in autem. d. mona. Unus Ambrosius ait. Periculosum est cum hiis qui male viuunt sociari. Melius est malorum odium quam consocium. Et ideo socios tibi bonos coniunge: quia si fuerit socius conversacionis: eris et virtus. Eccl. ix. dicitur. Qui concupiscit superbo induet superbiam. Sexta causa est administratio rerum temporalium. de qua Ambrosius vbi dicitur. Nullus sine peccato terrenas res administrat. Valde rapax est ut qui diuitias possidet ad regem redat. Septima causa est obliuio dei. per. ceterum. Non est deus in conspectu eius: iniquitate sunt vici illi in oia rege. Octava est mala dispositio et inordinatio. De qua inquit Hieronimus ad Fabianum diaconem. Nihil tam repugnat deo sicut cor: ipse natus hoc solum crimine est quod venia presequi non potest. Et super Esa. idem ait. Nihil sic offendit deum sicut erecta ceruix post peccata: et de perat de ceteris.

Et autem cause peccatorum ceteris cessant in religione: ut patet intuenti vitam religiosam que penitus est sequestrata a peccatis. Unus boni religiosi spiritus seruare deo: ac si essent coram eo presentes facit ad faciem. Et ideo visitat illud per. ceterum. Prouidebam dominum in conspectu meo spiritus: quia a deum meis est mihi ne commouear. Et licet aliqui in religione repugnant aliqui implicati in peccatis: causam peccatorum. ceterum. ber. ceterum. dist. in in ceteris cessant. Et ideo cum unus

casus non faciat regulam. et unus singulare non subtrahebat ad consequentiam. Quod vero contra. ff. de legi. lo. quando de ceteris religiosorum dico quod cessante in eis causa effectus perit: cessabit etiam effectus. Et ideo sic seculari est magna difficultas abstinere a peccatis mortalibus: quia moratur in medio causarum peccatorum. Unus in coram puerbio dei. Qui habitare in molendino aliquid farina. et qui in medio fornace ardere: moratur non potest non sentire calorem. Ita ceteris religiosi est facillimum abstinere ab oibus peccatis mortalibus. quia est abdicare et sequestrare a causis oia peccatorum: et potest in paradiso terrestris sancte religionis: et potest dicere quod habet aram paradisi. Unus religio ut super dicitur dei: quod regis visio. Unus religiosus enim habitare deus. Nam si vbi duo vel tres congregati fuerint in nomine eius: ibi est in medio eorum. Matthei. xviii. Quam magis vbi est tanta seruorum dei congregatio. Ideo sancta religio figuratur per illam scalam quam vidit Jacob Gen. xxviii. stantem super terram: sed cacumine suo usque ad celum pertingentem: per quam ascendebant et descendebant angeli: cui scale dominus inherbat. vbi ait. Desce dominus est in loco isto. et non est hic aliud nisi domus dei et porta celi. Berni. quod in meditationibus suis inquit. Ad religionem vocari est ab inferni porta reuocari ad portam paradisi adduci.

Et ideo debet intrare religionem ratione maioris meriti et remunerationis. Matthei enim meriti acquirit religiosus per quicquid opera sua: que secularis facit eadem opera. Et bene perbat. Propter rationem vocandis. Secundum enim omnes theologi. ii. dist. ceterum. marie Rich. ibidem. ar. vi. q. ii. et canonistae in aliis deuoto. et ibi glo. et Tho. ii. q. ii. lxxviii. ar. vi. et sancti Bernardinus in suo dialogo de religione. maius est meritum facere aliquid boni et voto sicut facit religiosus: quam sine voto sic facit seculares. Et dimissis multis rationibus per peratos doctores adducit ad probandum hanc veritatem: potest per bari sic. Qui facit duas voluntates dei magis meretur deus: quam qui vnam solum facit: quia duo vincula magis ligant quam vnum: ut notat in. per. ceterum. in autem. de per. et vte. fra. et. si vbi. in. de adop. et. l. fi. de edic. diui adri. col. Si ille qui facit aliquid quod boni et voto implet duas voluntates dei. in vouendo et reddendo quod vouit. cum dicat dominus per per phetiam per. lvi. Vouetez reddite domino deo vestro: oia que in circuitu eius afferunt munerum. Ille autem qui facit aliquid sine voto: solum implet vnam voluntatem dei in bene faciundo. non tantum meretur. Item glo. super dicta vbi Vouetez et cetera. ait: quod vouere est persequi diuini. sed deus non consulere nisi melius et perfectius bonum ac maioris meriti. et cetera. Et per dicitur non obstar si dicere: quod in necessitante nemo liberalis existit. l. rem legat. ff. de adi. lega. et quod nullum est bonum nisi voluntarium. ceterum. ceterum. et. q. ii. Unus Paulus. q. ad Rom. ix. inquit. Unusquisque prout destinauit in cor de suo: non ex tristitia aut ex necessitate. Dilatam enim datorem diligit deus. Et quod videtur quod scilicet ris qui spore et sine aliquo von obligando vel necessitate

inter facit aliqd bonum magis meretur qd religio-
sus illud facere. coactus necessitate et obligat
fuit illud facere. coactus respicitur fm Rich. vbi d. qd p
bonu vult. Quia respicitur fm de necessitate co-
actus et voluntas et de illa ad qua qd deuenit
eius vel per voluntatem suam. Nō aut de illa ad
qua voluntas puenit fm voluntatem et consilium
dum vult a magis gratia faceret sicut est in
globo nostro. qd talis necessitas auget meritū
Unde Aug⁹ in epistola ad Armetarū et Pau-
lū ait. Sed necessitas qd ad meliora compellit.
et loquitur de necessitate voti cplendi. Propterea
verus religiosus oia oga sua facit per obedi-
entiam. vnde dicit. Obedientia vō pfecta et vera
ac necessaria dono religioso est voluntaria et bi-
lariar facta. vtpatuit sup^a a sermone. et. bui⁹ p⁹
parte. q. Ula. q. Ergo oia qd verus religiosus fa-
cit sunt voluntaria dupliciter. Primo rōne voti
voluntarie emittit. ppter qd oia facta dicunt vo-
luntaria: qd talis religiosus se voluntarie obliga-
uit qd votum ad illa pcedit. Secundo rōne ip-
ius actus tunc voluntarie facit: et cunctis demā-
dat: et vocat ipm obsequiū. Et psequenter oga reli-
giosos hac rōne dici pnt magis voluntaria qd
oga secularium: et ideo magis meritoria. Sed o
nō obstat qd dicat qd bonū tanto est meli⁹ qn
tō cōmū⁹ est: quanto pluribz et magis pdest.
i. Top. et. j. Et. Sed status secularis habet
plurā etiam vniū que nō potest habere reli-
giosus. et pluribz pdest: et cōstantibus vltis est.
religiosus vō sibi soli. Nā sedares marie diui-
tes facere pceptis et charitatis operatq non
pnt facere religiosi nihil habentes. Sic multi se-
culares suis consilijs et gubernandis regit mū-
dū et tenet patras in pace: sicut pnapē et do-
ctores ac milites: et defendunt opibz ac vi-
opiosos: atq dicit administrat iusticiā: et mul-
ta bñdī pcedit qd nō faciūt religiosi. Dicit autē
Paulus. q. ad. 1. cor. 12. Qui parce semiat parce
et metet. et qd semiat in bñdī oibz: de bñdī o-
nibz et metet. q. et. Quia nūc qd imo etiā religi-
osus p eadem oga meret sicut secularis. qd do-
nat deo cor et affectū sicut secularis donat rem.
Deus etiā cor interrogat nō manū. i. q. v. c. si
qd. Nō pcedit qd fiat sed qd anio fiat. v. q. vj
c. in fine. Propterea religiosi suis confessionibz
et pcedit oibz atq orandis sunt causa vt oia p
dicta bona oga fiant in mundo: et qd vicia relin-
quant. Vñ orante Moysē vincebat pplus isrl
hostes suos: quo desistente a pce pcedat: vt bñ
Exo. 17. Vñ etiā inq Bug⁹ in libro d salutari-
bus documentis: p orationes scōz et seruo: dei
oia nobis vltia tribuunt a dño: et cuncta notia
fugant. Sicut qd qui causam mali datipm ma-
lū fecisse videt. et culpa. de iniū. et dam. da. et. l.
qd addit. q. in hac. ad legē aq. Ita religiosi qd p
dicoz bonoz causa sunt ipsa bona facere cen-
sent arguēdo a pccario sensu p. l. j. b. vniū rei.

ff. de offi. eius cui mā. est iurif. imo oia bona q
particulariter faciūt mūdā: generaliter consen-
tur facere religiosi. Non obstat tēto si dicat qd
cū virtus sit circa bonū et difficile. q. Et. q. nō
difficilius est benefacere et abstinere a peccato
in seculo qd in religionē: et est vniū et con-
sequenter magis meritoria. qd responder Richard.
vbi d. qd illa difficultas benefaciendi in q quō
voluntarie se ponit nō auget meritum nec facit
opus magis vniū: nec de ipsa intelligit p-
sed de difficultate nō pcurata. imo est oppositū.
quia quāto magis quis pcurat facilitat bene-
ogandi et fugiendi vicia: et cūtat difficultatē ac
gūlatantio magis meret. Seculari ergo qui
sponte stat in seculo in q nouit difficultatē bene-
ogandi et cūtadi peccata et pcula multa. de qd
loquit Paulus. q. ad. 1. cor. 13. dicē. Periculis
fluminū: periculis latronū et. nō magis meretur
qd religiosus qd elegit viā securiorē. Nā sicut m-
nus est esse in portu qd in medio pelagii: sic se-
curius est esse in religionē qd in seculo. Ad pcedit
etiā addi pcedit qd dicit. Eccl. 10. Qui amat p-
culū peribit in illo. Et illud qd dicunt iura. qd
illi nō succurrūt qd se in necessitate posuit. l. si mu-
lier an pñ. ff. qd me. cau. et. l. si fideiussor. ff. si ne-
cessaria. ff. qd san. da. co. Et pcedit cōfirmant per
argumentū Richardi vbi d. qd ait. qd cum deus
acceptet opus ppter opantē: quāto operans est
ad eius seruiciū specialius dedicatus: tōto ma-
gis deo sunt accepta eius oga. Talis autē est re-
ligiosus. ergo et. Itē dicit qd opus tanto est ma-
ioris vniū ac magis meritoria: quanto est in-
peratum a supiori virtute. sed votum est actus
lame. ergo opus ab eo impatū est maioris me-
ritū: qd non impatū. et cōsequenter concludit qd
maius pmiū cōsequit faciens aliquid ex voto
qd sine voto. Ideo dicit Anselm⁹ in li. de similitu-
dibus qd sicut mai⁹ est donū si aliqis donet totā
arbozem cū fructibz in pperuū nascitur: qd si re-
ninet in se dominiū arboris et solum donaret
fructus annuatim. ita maius donū et psequenter
maius meriti est donare deo corpus et animā
cum oibz opationibz futuris sicut faciūt religio-
si qd solūmodo aliqis opationes seruato dño p-
prie voluntatis sicut faciūt seculares. L

Et cūdo pbat idē rōne abnegandis. Vñ
o pbo qd religiosus i qlibet minima oga
nōne sua: etiā do: mēdo: comedendo: et
quiescendo magis meret qd secularis: etiā si totū
mūdū p amore dei paupibz erogaret. Nā reli-
giosus facit oia oga sua p obedientia: vel actu-
alem: vtpura qd regula hoc sibi pcepit vel pcedit
plato suo qd facit. Bñ nō esset bon⁹ religiosus
si faceret scienter aliqd vel minimū cōtra expre-
sam voluntatē vel tacitam platoz: vel si cū ali-
qd facit nō est paratus dimittere illud si nō pla-
ceat plato. Et bec pbat p. c. ad monasteriū.

de sta. mona. idē cōmonachis et. q. iij. et. q. in
oibz opationibz suis offert et sacrificat deo. p-
am voluntatē p obedientia. Obedientia autē est p-
prie voluntatē sepulcrat: vt ait Bica. vi. mora. vi.
Obedientia iure vicinū pponit. qd p vicinū
aliena caro: p obedientia vō voluntas pna ma-
at. Trāsumptū in c. Biddū. viij. q. j. Pro-
pna autē voluntas est incommutabil. libertas. ff. de
reg. iij. et. ff. sed cū libertas. insti. q. et. qd cau. ma.
nō pnt. Vñ Lopus inq. Nō bñ p toto libtas
videt auro. Hoc edest bonū pnt oibz opes
et in. L. infirma. ff. de reg. iij. et. ff. infirma et emma-
no libertatis. Et ideo cōcludit et pcedit qd reli-
giosus magis meret in q quāto bona opantē in
q donat deo pna voluntatē et libertatē qd secu-
lario etiā in maximis bonis opibz et pna vo-
luntatē facit. D

Nā de dico fm sniam scī Thome. q. j. q.
v. vltariū. circa finē: qd religiosus tantū fa-
cit donū deo in sua pfectiōe qd cōsequit
indulgentiā plenariā oim suor. pcedit a pena et
a culpa. Qd sic pbat. Nā fm sniam oim theolo-
goz in. iij. dist. c. vltariū. possit tot demofnyas
deuote facere qd mereret indulgentiā plenariā
oim suor. pcedit iura illud Dan. iij. Pcedit tua
demofnyas redimet: iniquitates tuas misericor-
dijs pauper. et. Eccl. 10. Sicut aq emiguit ignē
ita demofnyas pcedit. et. Lu. 12. dicit saluator. Da-
te demofnyas: et ecce oia mīda sunt vob. Trā-
sumptū in c. qd tua. q. j. et. c. de camas. xv.
q. j. Dū igit dicit omnia: concludit pcedit. qd
totū dicit nihil excludit. l. a procuratore. l. mīda.
Quibz psuppositis dico qd si aliqis deuote dādo
oia spalia amore dei: recipit indulgentiā suorū
pcedit: ergo multo magis religiosus qd in pfecti-
one sua oibz spaliū qd habet et bñ in posterum
pcedit renūciat: imo etiā oibz rebz mūdū: et illas
deo donat. et insup facit demofnyas de corpore
suo: et illud offert in sacrificiū deo. qd qdē cor-
pus est pcedit cunctis opibz. l. penul. ff. si qdru.
pau. se. di. et. l. q. ff. ad legē. de iac. sed vltia cor-
pus etiā donat animā suā que est pcedit non
solū oibz terrenis rebz: sed etiā cunctis corpibus
humanis. c. sedulo. xxxviij. di. c. solute. de maio. et
obe. c. cū infirmis. de peni. et. et. l. sanamus.
L. de sacrosan. ecclē. Ergo absq dubio religio-
sus donat deo corpus et aiām et oia oga qd vñ
qd facit: oibzqz mundaliū renūciat: amo-
re eius: et serotalitē emācipat diuinis seruicijs:
meret indulgentiā plenariā oim suor. cū bec sit
maior satisfactio et pna qd possit fieri in b mū-
do p pcedit. xxxij. q. ij. c. admonere. cū glosa. E

Redicta qd sic cōfirmant. Per martyr-
p um acqnt remissio oim suor. et bap-
mi vicē. et. c. cathecumini. de cose. di. iij.
et c. firmissime. xv. q. j. Sed qd aliqis facit se pro
fessum efficit seru⁹ et cōsequenter moni spūali. Nā
seruitus mortis cōgrat. l. seruitutē. ff. de reg. iij. et. ff.

si qd in autm. de nup. et. l. cū hic. ff. de nup. qd bñ
naco. ff. de dona. inter vi. et. vto. et. l. inter. ff. de
de cōdi. et. de nup. Ergo sine dubio est dicendū qd
cōsequit remissione oim suor. Nā qd mōto
spūalis est formos corporeus: hoc martirū spū-
rituale et cōmū ac lūgū qd p deo sustinet: et
facit transitorio et bñ qd pcedit sunt multū
martires. Ideo in vltariū d. qd pcedit rō-
gionis habet vim bapismi. Qd cōfirmat Ber-
in li. de pccato et dispensatōe. de. Radet vniū a
me vnde inf cetera pnt infirma monasteriū
disciplina mouent hanc pcedit vltariū
bapismi nō cupit. Arbutor ob pcedit mūdū
abrenūciatōne ac singularitē spūalis vñ cō-
nā: que pcedit est vniū bñne vñ cō-
ribz. Quasi modi cū cōsecratio pcedit et
amatores suos angustis siles: dissimiles boni
facit: configurans nos ipō ad instar bapismi.
De ille.

Ed fori⁹ dico fm sniam scī Bernardi
o ni in qdam sermone qd ip qdō religio-
sus rētor: dā se fecisse pcedit et deo
est cōmū: ac de nouo cū facit si nō fecisset:
libet vice cōsequit indulgentiā plenariā. Et pcedit
sic. Quāuis de⁹ sit cōsequit mīda et misericors qd i
infinitū habet oīs vniū: mī magis cōsequit mīda
seruicidū dum vniū qd iusticiā dicit qd a
pcedit. Suauis dñs vniū et misericors
et sup oia opa eius. facit. L. iij. et. ff. de act. et
ob. et. l. fauorabilior: et. ff. de reg. iij. vbi dicit qd fa-
uorabilior ac fauorabilior sum⁹ ad absoluedus
qd ad cōdemnandū. Et idē ponit Bica. de alen
in. iij. pcedit sume. in explanatione decalogi: qd si d
facit boies pleni iniquitate et impietate: qd de deo
dicemus cū mīda plena est terra. facit hoc
fundamēto sic infer. Nō qd post pcedit est cōmū
tus de pcedit et parat⁹ rursus facere si possit: qd
uis amplius nō possit illud cōmū: mī deus
dat ei tot gradus pcedit rōne bñ male voluntatē
quor prius dederat qd pcedit actuale cōmū: vt
ait Bica. de alen in. iij. pcedit sume. in tractatu de p-
bibitione cōcupiscētiē. q. q. Et rō est qd mala vo-
lūtas apud deū p facto reputat. c. de monachis.
c. ois. c. nunqd. c. noli. et. c. l. pcedit. de peni. di. j
Ergo qd aliqis facit vñ bonū op⁹ et postea
cōmū est de co: rursus facere si possit: qd
nō possit amplius illud facere: de⁹ dabit illi tot
gradus meriti et pcedit essentialis rōne bñ do-
ne voluntatē qd prius dederat qd bonū illud fecit.
qd bonū est potentius malo. j. Et. l. cū pcedit
one acqrat religiosus indulgentiā plenariā oim
suor. pcedit vñ parat. cōcludit qd etiā qd cō-
qd se pcedit regit qd cū fecit: et rursus ipsam facit
ret si nō fecisset: eadē indulgentiā plenariā obiq
dubio psequit quā in pcedit habuit. Vñ non
est necesse religiosi ire ad indulgētiā vel ad vñ
das aliqis ecclias pcedit p indulgentiā cōsequit
quēda: cū habet indulgentiā plenariā oim suor.

quando volunt: et vbiuinq; volunt. **B**
 Erro debet inuolare religionē rōne cōso
 landis. Quāta em sit suauitas et dulce
 do deo fideliter ac deuote seruire nō pōt
 q̄ intelligere nisi erge⁹. Dic mihi o mūdane: q̄
 est maior afflictio quā habeas in seculo. Pro
 fero est illa de q̄ Aug⁹. in q̄ in li. de vera inno
 cia. Nulle sunt guiores crucez i vita ista q̄ ma
 la cōscia. Et idē in c. parat. xiiij. q. j. ait. Nihil est
 infelici⁹ infelicitate peccantium: q̄ penalis nūm
 impunitas: et mala volūtas velut iterioz hosti
 robora. Sed interroga religiosos q̄ sit maior
 eoz cōsolatio. et p̄feco rīdebūt illis. q. ad Loz.
 j. Etia nra bec est testimoniu: cōscie nre. Ut em
 ait Aug⁹. in qdā ser. bona cōsciencia tranquillū
 facit domis animū.

Ecce quod est maior consolatio quam habere
b possit in hac vita. scilicet habere bonam voluntatem
et scientiam ab omnibus vicibus purificatam. Unde
decantabant angeli in natiuitate christi dicentes
Lu. q. Gloria in excelsis deo: et in terra pax hominibus
bonae voluntatis. Et deo exclamatur Bern. in quo
dum sermone dices religiosus. Multum videtur crucem
nram: sed non videtur venerationes. O quam bonum est dominum
ante quoniam te. Si quoniam: quanto magis inueniunt. Si
tam dulcis est memoria: quam est presentia. Si melius
est dulce sub lingua: quam est super linguam. Idem
quod in li. de vera religione ait. O iugum sancti amoris
quod dulce capis: quod gloriose illa quas: quod suauiter
promittis: quod feliciter visis: quod fortiter stringis: quod delectabiliter
onerat: et quod sapienter erudis. Felix amor
et quod nascitur strenuitas morum: puritas affectuum:
sublimitas intellectuum: desiderium scientiarum: operum
caritas: virtutum secunditas: ac meritorum dignitas.
Nec ille. Que omnia sciens David dicebat ps.
cxvj. in persona cuiuslibet boni religiosi. Una peti-
tia domino hac requira: ut inhabitem in domo domini omni-
bus diebus vite mee. Et ps. lxxvij. dicebat deo.
Beatus qui habitabit in domo tua domine: in secula seculorum
laudabunt te. Et ibidem. Elegi abiectum esse in domo
dei mei magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.
quia melior est dies unus in atrijs tuis super milia.
Consideras quod David consolationem quam habent
religiosi in seruitio dei: exclamat ps. cxx. quod
magna multitudo dulcedinis tue domine quam ab-
scōdisti a timoribus meis. Et psalmo. cxxvj. iterum dicit.
Melius est modicum iusto super diuitias peccatorum
multas. O fratres mei religiosi fratres vos qui
domo domini habitatis: die ac nocte. Non enim fecit
litter omni nationi: et iudicia sua non manifestauit
eis: ps. cxxvj. Gaudete igitur quod nulla est maior di-
ginitas quam deo seruire: cui seruire regnare est: ut ait
Amb. in quadam omelia. Exultate vos qui a iuu-
tute vestra estis domini serui in ingressi. Scriptum est
enim Ier. iij. Bonum erit viro cum portauerit iugum
domini ab adolescentia sua. Profecto nos dicere
possumus illud ps. cxxij. Anima nostra sicut pas-
ser crepta est de laqueo venantium: laqueus con-

tritus est et non liberari sumus.

Religiosi iubilae q: domus vestra est
o fudata sup firmā petrā. Nihil enī est qd
ita neqat occasui subiaccere q: vera reli-
gio: vt d: in epla inter daras. E. desum. tri. z fi-
ca. Ps. ofecto aut dicit qdaz. Nullus hō in hac
vita est vere pfect^{us} nisi boni religiosi. Chust^{us} enī
dint adolefcēt q oia pcepta seruauerat. Si vis
pfectus esse vade z vede oia q habes z da pau-
peribz: et veni seqre me Matth. xix. ergo qnūq
cūq seruasset oia mādāta erat fm qd impfect^{us}.
Et ideo fratres mei postq tantā grām recepist^{is}
nolite eā amittere: sed seruare illud qd ait ange-
lus Loth Gen. xix. Noli respicere post tergū tu-
um ne z tu simul pereas. Un vroz ei^{us} retro aspi-
ciens: in statuā salis cōuersa est: vt ibidē dicitur
Ideo ait de^{us} oibz religiosis illō Esa. xliij. Neme-
mineritis porz: z antq ne intueamini. Nolite q
esse sicut ille de q d: Job. xliij. Dedit ei de^{us} locū
pmie: z ipse abunē eo in supbiā. Non igit debet
esse negligentes in dei seruicio. Scriptū est enī
Niere. xliiij. Maledict^{us} q facit opus dñi frau-
dulēter z desidiose. Sicut enī boni religiosi sūt
pfectissimi z meliores boies mūdi: ita mali sūt
pessimi: et figurati sunt in fic: de qbo d: Niere.
xliij. vbi d: q ostendit de^{us} Nieremie duos ca-
lathos plenos fic: z vn^{us} calathus hēbat fic^{us} bo-
nas nimis vt solēt fic^{us} esse pmi tps. z calathus
vn^{us} hēbat fic^{us} malas tpmis q comedi nō pote-
rant. Et dixit ei. Quid tu vides Nieremia. Qui
rēdit. Fic^{us} bonas bonas valde: z ficus malas
malas valde q comedi non pnt: eoq male sint.
Et sic ē de religiosis Ideo ait Bern. in qdaz ser.
Mel^{ior} est grām dei nō cognouisse qz post acce-
ptā retroisse. Et itez dicit. In religiōe nō p-
gredi retrogredi est. Micro. qz ad Eustochiū: z habet
xxxij. q. v. c. si Paulus. ait. Recn^{us} fuisset boiem
subisse cōiugiū et ambulasse p plana: qz ad al-
tiora tendentē in pfundū inferni cadere. Et loq-
tur de malis religiosis. R

o q: si nra: ppria voluntate abnegauerim⁹
absq: dubio ifernales penas euadem⁹
In qbo vt ait Bern. nō cruciā nisi ppria volun-
tas. Debem⁹ g̃ imitari patrē nr̃m seraphicū frā
ciscū: q̃ vt ait sc̃tus Bonauē legēda ei⁹: pponē-
bat q̃n die se ingennia facit. Dicam⁹ itaq: om̃i
die cū Ps. Et dixi: nūc cepi: hec mutatio de cetero
exceſſi. Seruimusq: illud eiusdē pphe. Ibunt
de ṽtute in ṽtutem videbit de⁹ deoz in ſion. Et
tunc poterim⁹ dicere dño illō Gen. cxx. Die no-
cuiq: eſtu ṽrebar ⁊ gelu fugiebatq: ſomnus ab
oculis meis. Sic in domo tua ſeruā tibi. ⁊

o Sacra religio: q̄s vn̄q̄s poterit uas lau
des enarrare. p̄fecto tu es illud bonū se
mē de q̄ d̄: Matth. iij. Mar. iij. z Lu.
viij. Exijt q̄ semiat seminare semē suū zc. Per q̄s
tuos: cū semia de q̄bo loquit̄ saluator: vbi s̄an̄

religioſi ſimul: religioſi. Om̃s em̃ religioſi ad
 hoc ſunt deſtinati vt vita ⁊ doctrina in dei cede
 ſia fructificet. q̃b̃o ait dñs Job. xij. Ego vos de
 gi de mūdo vt caris ⁊ fructus: afferatis ⁊ fruct⁹
 vſt maneat. Verūm et illis aliq̃ tanq̃ inſtructio
 ſa ſemia cadūt ſec⁹ viā ⁊ cōculcant ab hoib⁹. q̃a
 cōtinue cū mūdano cōuerſant: ⁊ ppter coz ma
 lā exemplaritatē deſpiciunt ab eis: nec illorū p̃di
 canonib⁹ antēdūt. q̃ vt ait Greg. in q̃dā omelia
 Luit⁹ vita deſpiciat: reſtat vt ei⁹ q̃ p̃dicatio con
 temnat. Deſpiciant q̃ a deo q̃ d̃ eis dicit p. p̃s.
 Ut luti plateaz deſcib⁹ eos. Faciētiāq̃ contra
 ei⁹ p̃ceptū Luit. ait. vbi ait. Nō ſeres agrū diuer
 ſo ſemie: q̃s em̃ ſemināt ⁊ vbi deſtruunt facis
 Q̃ ſi aliqui tales aliquē et ſuis p̃dicandib⁹ faci
 unt fructū: ei⁹. ppter mundanā gl̃iam p̃dicēt: nō
 ipſis talis fruct⁹ acq̃riſ: ſed volucres celi come
 dūt illū. Per volucres autē celi intelligunt pau
 p̃culi fratres ſimplices ⁊ idiote q̃ tanq̃ aues p
 cōſeplariōes i aliu volātes: ac deū p p̃tōnib⁹ cō
 uertēdis ecorātes: merent⁹ puerſiōis iporū p̃tō
 rū ſibi attribui p̃miū q̃s p organū lingue malo
 rū p̃dicatoz de⁹ puerit. Et de iſſi aucto d̃: Eſa.
 xl. Qui ſunt iſti q̃ vt nubes volāt. Et in eodē ca.
 etiā d̃: Aſſumēt pēnas vt aq̃le: volabūt ⁊ nō de
 ſiciēt. Secundū ſemē cadēs ſup̃ petrā ſignificat
 illos religioſos q̃ ſuas p̃dicandōes et affectiōes
 fundāt ſup̃ petrā. i. timorē ſciē: vt appareāt ſapi
 entes. ⁊ totū ſuū ſtudiū ponūt in ſcia acq̃renda
 q̃ pax in dei ſeruicio p̃ficiūt: imo deſiciūt ⁊ par
 uum fructū in cōuerſione aīaz faciūt. q̃ nō ba
 dent hūiōrē charitatē: ſed timores ſup̃bie. Scia
 em̃ inſtat: charitas edificat. i. ad 1. cor. viij. ⁊ c. nī
 ſi cū p̃ridē. ſ. ppter ſciam. de renū. ⁊ notat glo. in
 liſed Julian⁹. ſ. q̃s dicit. ff. ad macedo. ⁊ in l. vt
 ceplurib⁹. ff. d̃ reg. iij. ⁊ in l. licet. ff. de acq̃rē. poſ.
 Tertiū ſemē cadēs inter ſpinas ſignificat religi
 oſos q̃ ppter cupiditatē intrauerūt religionē vt i
 ea abūdanti⁹ viuūt ⁊ diuicias ac opes poſſide
 ant: q̃s in ſeculo h̃ſe nō poterāt. Sic d̃ de q̃dā
 ruſtico q̃ religionē q̃ndā intrauit: ſp̃ de melio
 rib⁹ ⁊ delicantiōib⁹ cibis volebat ac panē milij
 nullaten⁹ comedere volebat: dicens q̃ comedē
 rar ſuā grē in ſeculo. Tales p̃dicant et auaricia
 vt aliqd̃ lucraſ: ṽdēntes t̃bum deit: cōtra illō
 Mat̃. x. Si quis accepit⁹ gl̃ias dare. Tales autē
 religioſi inbiātes diuitijs: non p̃nt puro corde
 deo ſeruire. q̃ inq̃ dñs Mat̃. vij. Nō poteſt
 deo ſeruire ⁊ mānōne. Uñ poeta canit Unliter
 ſeruic nemo duob⁹ heris. Eū q̃ debēt oratiōi in
 ſtare cogitāt de poſſeſſiōib⁹ ampliādiō: d̃ victu
 recipiendo: de libellario qui ab emp̃hiteoſi cecidit
 et expellēdo ⁊ c. Et aliqui h̃ſes magnam auri
 q̃ntitatē faciūt illud q̃ dicit ant̃p̃b̃ona illa. Le
 na eius ⁊ c. et capiunt aquā laudemem. Et creu
 tes religionē emūt p̃bendā vel epiſcopatū. Vel
 illas opes monaſterij expendūt in meretricib⁹
 et filijs ſuis ſpurjs exaltadiō ⁊ diuicijs. Et iſo

valde periculosum est religioſo miniſtrare pecu-
niã que ad manus applicat q̃ſi viciu: ⁊ man-
cum quia nõ cogit ad rēnem reddendã ſuis ſu-
perſonibz. Lẽmodicũ cũ furandi ſacit læro-
nem.

9 **Q**uarta semē cadens in terrā bonū licet
 significet oēs bonos religiosos cuiusli-
 bet religionis approbatiū precipue desi-
 gnat fratres minores. Nec enī scriptura religio-
 est illa terra bona et opīa: ac ille bonus sū oīū
 flōrū suauitate repletus ad quē dī fili⁹ dōct⁹
 dīcīt vī suū semē semīare in eo: vt in dīcō Nicolāus
 terti⁹ in c. xxi. q. semiat. de s. sig. li. vi. et. Clemē
 qnē in de. et iū de paradiso xodē. Et ideo cuius-
 bet fratri minori dīcī pōt illud Deut. vii. Bñdī-
 cas dñō deo tuo p terra optima quā dedit tibi
 Nec est illa terra fructifera quā dedit Caleph fi-
 lie sue in dōt. i. chusit⁹ edicti sue p peculiari pos-
 sessione fructificāte. q. habet irriguū sugi⁹ et infer-
 rius: vt bñ Josue. xvi. Irriguū enī sugius super
 hāc terrā descendēs est edictū pceptionū suā-
 uitas sup deuotos fratres minores descendēs
 De q. p. s. ait deo. Inebriabunt ad vberate
 dom⁹ rueret torrēre voluptatis tue porabis eos
 Erre. Et ad aq. bñ eo in abyssū mīsa. Irrigū
 um aures inferi⁹ est placor: exhortatio: q. dulces
 aq. s. tibi dei sui subdis. p. nāt. De q. inquit
 Aug⁹. ser. vi. de s. bñ dñi. Ad officiū pastōris
 p. nēt optos fontes agere: et aquā purā fuenti-
 bus q. bñ oīb⁹ ministrare. Nec est illa terra
 bona et spaciōsa fluens lacte et melle: ad quam
 nos libatos de manu pharaōis. i. diaboli edu-
 ctosq. d. egypto ignorāte ac mari rubro victor
 transit adducit de⁹: sicut p. mīst. Eto. m.

Ed sciendus est qd decem sunt que im-
pediunt terram in fructibus faciendis: et
ad maturari pducendis. Primum est
nimis calor. Esa. xv. Aruit terra: defecit germē
viroi omnis interit: propter nimium calorem. Et hoc
significat irrationabile fervore facere et nimis pe-
nitentia homines infirmari. Dicitur. ysa. Quia plus
fecit qd ponit idcirco perire. Un Job. xxx. dicit.
Ossa mea aruerunt caumate. Et Jone vi. Per-
cussit sol super caput Jone et stuabat. Et ideo im-
quit Paulus ad Rom. xij. Rationabile obsequi-
um vestrum. Nuln enim irrationabile penam facere
volentes: postea languoribus variis pñi neque
unt vitam cōmunes ducere: qñ in o toto tpe vite
sue sensualitatis oportet eos qdā modo adbe-
rere. Secundū impediēs est nimis frigus. Et
qd moriuntur seminata et plātata. Et ideo oportet
in terra. In aia nostra esse calorem: et diuini amo-
ris: de q inq dñs Luc. xij. Ignē veni mittere in
terram: et qd volo nisi ut ardeat. Ille enim fervor
diuini amoris nos instruet qñ ut vivere debea-
mus. Un dicit ppha Tref. j. Ignē misit i ossibus
meis: et erudiuit me. Contra eos autē q nimis dñi
facere ne infirmantur: et sunt frigidi ac tepidi in

amore dei et pro omni timore dimittit incepta bona
dicitur. *Ecce. ij.* Qui observat ventum nunquam seminat
nec considerat nubes nunquam metet. De bono
autem ac feruente christiano dicitur: *Prover. vi.* Non ti
medabaris frigore hiemis.

Ergo impediens est nimia siccitas. *Job*
viij. Nunquam virere potest sarpus absque
humore: aut crescere carex sine aqua. *Job*
la ergo terra efficitur deserta que non habet aquas:
iuxta illud *Psalm.* In terra deserta inuisa et inaccessi-
la. Necessaria est igitur aqua lacrymarum ad irrigan-
dam terram anime nostre: et ideo facere debemus quod
ait *Psalm.* Qui seminant in lacrymis: in exultatione metet. Eunt ibant et flebant mitteres se-
mina sua. Venientes autem venient cum exultatione por-
tantes manipulos suos. Dicit enim *Paulus ad*
Roma. vi. Terra sepe super se venientem bibens im-
brem accipit benedictiones a deo.

Quartum impediens est nimia aqua: inun-
dano quod suffocant seminata ac destrunt
et significat multitudinem occupationum
marte terrenis: quod videtur in *poeta.* Pluribus in-
tentus minus est ad singula sensus. Ideo in
sona talium exclamatur *David psalm.* *lxxvj. d.* Saluum
me fac deus: quoniam intraverunt aque usque ad animam
meam. Infusus in limo perfudit: et non est suba.

Quintum impediens est nimia impingua-
tio: et quod oriuntur et mes semina comedun-
tes. Et significat quod nimis abundans et de-
licata vita impedit a cultu servitij divini et a fru-
ctu boni operis: ac generat vermem luxurie: dicente
Hieronymo in q. li. contra Iovinianum. Esus car-
nis ac vermis saturitas seminarii libidinis est. *Job*
et psalm. In crassas est dilectus et recalcitrauit:
incrassatus dilatat impinguitus. Deridit de-
um factor: et suum: et recessit a deo creatore suo.
Ideo inquit *Paulus ad Gal. vi.* Qui seminat in
carne: de carne metet corruptionem: qui autem semi-
nat in spiritu: de spiritu metet vitam eternam.

Sextum impediens est quod terra est nimis
macra. Unde solent hortulani terram suam im-
pinguare copulenter ut magis fructificet.
Specialiter autem hec impinguedo est contemplatio cele-
stium et laudatio dei: ac deuota meditatio et fre-
quens quod anima impinguit. Oratio enim est ille mos
deus qui anima impinguit. *Psalm.* *lxxvj.* Mons dei mos pinguis
Mons in quo benedictus est deo habitare: et eternum
dominus habitabit in fine. *Prover. xij.* inquit *Salomō*
Bona quod benedictus impinguabit.

Septimum impediens est repertas gendinis
quod colligit ac destruit fructus: et per quod signi-
ficat infirmitas siue alia aduersitas et tri-
bulatio repentina: quod sepe deiecit totalem hominem a
feruore et bono opere. Et ideo inquit dominus *Matth.*
et. Qui persecutus est usque in finem huius seculi: erit quasi
di. quod pauci in tantis persecutionibus et angustiis per-
severant. Qui autem habet animam seruientem stat firmi
et solidi in omni aduersitate tantum bona terra: de qua

Ecce. ij. d. Terra autem in eternum stat. De talibus vero
equanimiter tolerando tribulationes ait saluator: *Lu-*
ca. viij. Qui sunt qui corde bono et optimo audientes
verbum retinent: et fructum afferunt in patientia.

Tertium impediens est pruina quod impedit
fructificationem seminis. et significat septem
nonem: marie illas quod ab improposito venie-
sup eo papue quod non timebat se vincens se debet
retaliter reperiari. Sicut enim venit pruina quando res-
pus est serenitatis et sepe de illa non timebat: unde repen-
te omnia semina iam pullulantes destruit. Similiter fa-
cit diabolus in anima christiana taliter quod suis re-
pentibus illa sepe omnino fructibus bonorum operum
expoliatur. iuxta illud *Psalm.* Extirpauit eam aper de
silua: et singulari ferax depastus est eam. Et ideo debe-
mus nos tueri ab hac temptationis pruina: seruantes
illis *Hieronymi ad Eustochium dicentis.* Nolo
finas cogitationes malas intrare animam tuam: sed
dum paruulus est hostis allide ad petram. Petra
autem est christus.

Omnium impediens est nebulositas ac tene-
breositas aeris. et significat accidit quod eno-
cat et corpore implet animam ne faciat bonum.

Unde *Prover. xviij. d.* Spiritus mistus erit caterva ossa
Tales autem accidiosi efficiuntur pigri in bono opere
et eorum possessio spinis repleta. *Prover. xv.* Inter
pigrum et quasi sepes spinarum. Et eius de libro. *et. ca.*
Propter frigus piger arare noluit. medicabit ergo
estare et non dabit illi. et Prover. xxvij. Per ag-
rois pigri trasini: et ecce totum replerant vinea:
et operuerat super fidem et spinas. Debemus igitur summo
fugere accidia: et seruare illud *Psalm.* *psalm.* dicentis:
Jubilare deo omnis terra: seruare domino in leticia. *et*
Edmundo impediens est quod terra non colitur

Decimum impediens est quod terra non colitur
et seminat. et hoc est quod inquit *Quidam in. v. de*
tristibus. Fertilis assiduo si non remouetur
aratro. Non nisi cum spinis germine habet ager. Et si
militer de anima est dicendum quod nisi colitur spiritualiter et se-
minetur in ea verbum sancte predicationis et exhortationis
non bene fructificabit: dicente *Tullio in Tuscul. q. stio.*
Quodammodo ager quoniam quicquid fertur absque cultu
ra fructuosus esse non potest: ita sine disciplina animus
et doctrina. Nisi igitur essent semina verbi dei: non cre-
deret fructus boni operis sed deficeret: dicente sancto
Bernardino in suo euangelio eterno. ser. x. q. si defi-
ceret verbum dei: deficeret etiam fides christi. Et de hoc factum
semine dicitur. Esa. j. Nisi dominus exercituum reliquisset
nobis semine: sicut Sodoma fuisset: et sicut gomorra-
siles essemus. Hoc est semine illud benedictum de quo dicitur
potest illud *Gen. xxiij.* In semine tuo benedicent omnes
gentes. Pertinet igitur ad plures spargere semine in
subditos: et ad quicquid predicatorum in primos et
extraneos quoniam potest. iuxta illud *Gen. xxiij.* Semina-
uit *Abraham* in gerara. Unde quilibet christianus marie re-
ligiosus debet diligenter seminare terram suam ac culti-
uare eam. scilicet animam: bonis operibus. Scriptum est enim *Pro-*
uer. xij. Qui operatur terram suam saturabitur panibus. Et
propter inquit sapiens *Ecce. xj.* Mane semina

semen tuum: et vesper non cesset manus tua. Qui
enim parce seminat parce et metet. *ad Corinth.*
ii. Bonus ergo faciens non deficiamus. Tempus
enim suo metemus. *ad Gala. vi.* Que enim se-
minauerit homo hec et metet: ut ibidem dicitur
Non debemus autem seminare nisi bona semina:
iuxta illud *Leui. xix.* Non seras agrum diuerso se-
mine. *et. viciis et fructibus.* Nec debemus plantare nisi
bonas plantas in hac terra anime nostre. quod videtur *Sap.*
ii. q. adulterine plantantes non dabunt radices al-
tas. Lauere enim debemus ne postquam bona semina
fructum in agro seminauerimus: superueniens dia-
bolus superseminet zizania viciis. sicut factum est
Matth. xij. Et ideo debemus facere bona sepes
possessioni nostre. scilicet boni regimini. quia videtur *Ecce.*
xxvj. ubi non fuerit sepes diripitur possessio. et
Ecce. x. Qui dissipat sepe mori debet cum coluber
Per sepe autem potest intelligi ordinationes in religi-
osis: quod sicut sepes defendit fructum agrorum ordi-
nationum observatio defendit religiosum a trans-
gressione voti sui. Debemus igitur euellere malas her-
bas nascentes. scilicet vicia et malas operationes. Unde
Matth. xij. d. Colligite primum zizania et alligas-
te ea in fasciculos ad comburendum. Item oportet ad
hoc ut terra nostra faciat fructum quod semine in ea factum
morietur. *But enim dominus Job. xij.* Nisi granum frum-
entis cadens in terram mortuum fuerit: ipsum solum manet
Si autem mortuum fuerit: multum fructum affert.
Oportet igitur nos mortuos esse mundo et concupi-
scentiis et mortificare nos ipsos: ut inquit apostolus ad
Col. iij. Et tunc in agro diuino et vinea christi quod est
anima nostra tantum fructificabimus quod de nobis poterit
dici illud *Ezech. xxxvj.* Terra illa in culta facta est
ut boreus voluptas. Et ab hac terra transferemur
ad illam de qua inquit *David psalm.* *lxxvj.* Eredo videre
bona domini in terra viuendum. Si enim in hac peregrina-
tione perposuerimus cultuauerimus terram hanc bonam
amicum et pacem nostram: verificabitur in nobis illud *psalm.* *lxxvj.*
Dominus dabit benignitatem. scilicet gratiam suam: et terra nostra
dabit fructum suum. Anima nostra faciet fructum bono-
rum operum: ita quod adimplebitur illud *Psalm.* *dicentis.* De
fructu operum tuorum satiabitur terra.

Potest autem patere potest quod sacra minor res
ligio est paradisus voluptas et boreus dei:
de qua exponitur potest illud *Gen. ij.* Plantauit
autem dominus deus paradisum voluptas a principio: in
quo posuit hominem quem formauerat. Sicut enim
Adams formatus fuit in agro damasceno in quo eter-
na rubra: et de illo traslatum est in paradisum volu-
ptatis secundum magister in. *q. iniaz. dist. xviij. et glossa*
in illud. al. dist. et in. l. assumptionis. ff. ad munic.
ita religiosus natus in mundo in quo est rubedo potest
traslatum est ad paradisum terrestris religionis. Sicut
enim in paradiso terrestris est diuersitas arborum Gen.
ij. Pro dicit deus omne lignum pulchrum visu: et ad ve-
scendum suum. ita in religione est diuersitas sanctorum
et martyrum: virginum: confessorum: predicatorum et ceterum.
Unde ipsa verificat illud *Ecce. xxiij.* Quali cedrus

creata sum in libano et ceterum. Quidam enim in ea sunt
aut cedrus per eminentem vitam. Alii ut opressus per
odoriferam famam. Alii ut palma per gloriam de deo
monito victoria. Alii ut oliua per misericordiam. Alii
ut platanus per fidem. et sic de singulis. In paradiso igitur
terrestri est lignum vite in medio: videtur *Gen. ij.* Et
in hac religione est obseruancia magis in principio
pio: medio: et fine. In ipso paradiso magis est locum
ditas riuulorum *Gen. ij.* flumines egrediuntur de loco
eo voluptatis ad irrigandum paradisum. Et in reli-
gione est abundancia aquarum spiritus sancti: quod copio-
sissime irrigat. iuxta illud *Ecce. ij.* Fons bono-
rum: pure aquarum viuendum: quod fluunt imperium dei
bano. Et *psalm.* *lxv. d.* flumines imperij lenificat cuius
tatem dei. religionem. de qua dicitur potest illud *Gen. xxiij.*
Non est hic aliud nisi domus dei et porta celorum. Sicut
autem fons paradisum irrigat diuinitatem in quatuor car-
pita *Gen. ij.* ita benignitas spiritus sancti religionem
cundans mittit vnum ramum ad preplantandos dis-
cis gratiam et deuotionem orationum ad actus
dans eis gratiam bene operandi et persequendi ad
plures dans eis gratiam bene perscrutandi alium ad
subditos dans eis gratiam obediendi. In paradiso
igitur terrestris auditur canit suauissimus animus et an-
gelorum. In religione vero per primum dei laudationes
verificat illud *Job. xxxij.* Cum me laudarent
astra marum: et iubilaret omnes filij dei. De reli-
gione igitur dicitur potest illud *Ecce. xxiij.* Beata eius
sic paradisus in benedictionibus. In hoc paradiso loquitur
cur religiosi cum deo: et deus cum illis. Unde quilibet eo-
rum dicere potest deo illud *Gen. ij.* Vocem meam au-
diui in paradiso. Beatus ille de quo dicitur potest illud
Ezechiel. xxiij. Cedri non fuerunt aliores illo in pa-
radiso dei. Et eius de libro. *et. xxiij.* In deliciis
paradisi dei fuisti. Sicut enim in paradiso erat
suauitas fructuum *Gen. ij.* ita in religione est su-
uitas spiritualium deliciarum. Unde religiosus in-
quit per beata *psalm.* *lxx.* Sustate et videte quoniam suauis
est dominus deus. Quid igitur felix et fortunatus ille secula-
ris: de quo adimplebitur illud *Ecce. xxiij.* Transi-
latus est in paradisum. Et illud. *q. ad Cor. xij.*
Raptus est in paradisum. Inquit enim saluator
de intrante religione *1. po. ij.* Dabo ei edere de
ligno vite: quod est in paradiso dei mei. Sicut
etiam videtur *Gen. ij.* de quo collocavit ante pa-
radisum voluptatis cherubin et flammeum gladium
atque insulam ad custodiendum ne quis introeat
Ita deputauit angelos ad defensionem religionis
ne aliqui eas dissipare et infringere possint. imo
ipse deus qui ignis dicitur ad *Deber. iij.* per se
ipsum custodit religionem et omnes bonos re-
ligiosos: iuxta illud *psalm.* *lxxvj.* Custodit dominus ani-
mas seruum suorum et ceterum. In ipso quoque religionis
paradiso verificat illud quod ait *Damascenus*
li. ij. dicentis. Paradisus in oriente posuit: et de
terra excelsior: regato ac tenuissimo et purissimo
aere fulgens: plenusque floridis comarum: ac dono
odore plenus: lumineque repletus. De quo dicitur *Bl.*

brevis de rosario in suo dictionario. in vbo pa-
radisus. q. fm. Catholico sic appellat q. si para-
disus. et est amoenissimus et mirificus in seipso:
et pulcherrimus plantarum: et fragrantissimus aro-
matibus: et vnanimo floribus: et reuerentissimis ro-
ribus: et moderatissimis vberibus: et ameni-
ssimis aquis: et purissimis fluminibus: et va-
lidissimis sepibus: et oculatissimis custodi-
bus. Decille. Religio enim dicitur similitudo in ordine gratie dei
et non in ordine peccati. Et ideo sanctus frater noster
angelus describit Apo. vii. venisse ab ortu solis.
Religiosus enim ait de Malach. iij. Vos amen-
tibus nomen meum: orietur sol iusticie. Una igitur religio
sa est excelsior omni alia: et parat animas ad visionem
civitatis sue. Unus ille quod deus creavit ad eminen-
tiam vite religiose potest dicere illud Apo. xij. Su-
stulit me in montem magnum et altum: et ostendit mihi
hierusalem civitatem sanctam habentem claritatem dei. Nec
igitur est aer purissimus serena conspectus. Veri enim religi-
osi potest dicere cum Paulo ad Heb. xij. Conspectus
bona habemus. Iste enim paradysus religionis est
plantarum sp. floridus comarum. q. in religione q. p. h.
vindictam dei appellat veritatem illud Hier. xviij.
Eni solus et viridit in te siccitas non erit solli-
citus: nec aliquis desinet facere fructus. In isto enim
horto et viridario sunt herbe virides et redolen-
tes. Iste et vites et devote meditantibus sunt etiam
flores. I. munde affectus. Ibi etiam crescunt arbor-
es folia viridia et fructus suaves vites. Per ar-
bores autem in altum se erigentes intelligunt sancti desi-
deria in altum tendentia. Per folia vero sancta et bona. et
per fructus bona opera. Ibi igitur reperiuntur flores. oim
virtutum. rosa patientie: viola castitatis: lilium virginis:
et odoramenta suavia et fragrantia oim bono-
rum exemplorum. Unus dicitur potest de religione illud Lani.
ij. Flores apparuerunt in terra nostra: ficus pru-
lit grossos suos: vinee florentes dederunt odorem
suum. Iste igitur paradysus religionis est plenitudo lumie-
ris est bonis illuminatus quibus deus dedit spiritum sapien-
tie et reuerentiam in agnitionem et illuminationem oculos
eorum: ut impleat apostolus ad Eph. i. In eo etiam descen-
dit ros spiritus sancti: et cum ipso gratia consolationis et degus-
tationis celestium: quod figuratum fuit Numer. xij. vbi
dicitur. Tu descenderis ros: descendebar pariter et man-
na. Et Ezo. xvi. dicitur. Suavis ros iacuit per arcum
tuum castrorum. Religiosus enim et monasteria dicuntur
castra dei. et de illis dicitur potest illud Gen. xxiij. La-
stra dei sunt hec. In eo igitur sunt moderatissimi vber-
es et flatus divinarum inspirationum. de quibus exponi
potest illud quod dicitur Lani. iij. Surge aquilo et veni
auster per flumina mea: et fluat aromata illi. In
ipso etiam sunt sepes regulam observationum. Et
ideo de beato patre nostro fratre scilicet dicitur potest illud
Matth. xij. Non per familiam plantavit vineam. i.
religionem suam: et sepe circumdedit eam regulam ob-
servantiam. Religio enim est vinea dei: iuxta illud
Esa. v. Vineam domini excrevit domus israel. Israel
enim secundum Hieronymum interpretatur videns deum. et si-

gnificat religionem in qua precepta deum. Ipse ergo
pater noster seraphicus frater noster potest dicere religionem
sive illud Hier. ij. Ego te plantavi vinea electarum
Deuocionibus autem eius dicitur in die iudicii illud
Esa. ij. Vos deuocionem estis vinea mea apsam enim
cum multis sudoribus fundavi. Unus de illo dicitur potest
illud Prover. vi. De fructu manuum suarum planta-
uit vineam: credens quod deberet verificari illud Zach.
ix. Vineam dabit fructum suum. Et illud eiusdem libri
xviij. ca. Creuit vinea latior. Ne autem illi si de ali-
quo dicere poterit illud Jobel. i. Posuit vineam meam
in deserto. et illud Hier. xij. Pastores multi de-
moluerunt vineam meam. Huius autem vinee per napa-
las plantator fuit filius dei. Unus illi dicere possumus illud
ps. lxxv. Vineam de egipto transtulisti et plantasti eam
plantasti radices eius et impleuit terram. Exerit pal-
mites suos usque ad mare: et usque ad flumen. ppa-
gines eius. Dicam igitur illi. Deus virtutem conuertere:
spice de celo et visita vineam istam: et percipe eam quam pla-
tauit dextera tua. Ipse vero dominus dicit de latibus illud
Matth. xx. Ite vineam meam et quod iustum fuerit da-
bo vobis. Et eiusdem euangelij ca. xxi. ait. Fili vade
operari vineam meam. O suavis operatio: o dulcis la-
bor: o melliflua cultura huius vinee: et quod colligit
illud vinum quod est exultatio anime et corporis. Ecce. xij.
In ista igitur vinea et in huius paradiso diligenter laboramus
fratres charissimi. Posuit enim deus bonis in para-
diso voluptatem ut operaretur et custodiret illi Gen. ij.
Religio igitur dicitur horti dei. Et de ipsa exponi potest il-
lud Esa. lviij. Eni quod horti voluptatis coram eo. et
illud Lani. iij. Hortus conclusus: fons signatus: emissio-
nes tue paradysus malorum punicorum cum pomorum
fructibus. Lipe enim nardo: et crocus cum fistula: et quoniam
nam omnia cum vniuersis lignis libant: myrrha et
aloes cum oibis pomis vnguent. Et per predicta signifi-
cant diuerse virtutes religiosorum: quas cum breuitatem
ad primum pertransco. Iste autem horti irrigat deus suis
gratiis: iuxta illud quod ipse ait Ecce. xxiij. Rigabo
hortum plantationum mearum: et inebriabo per me
fructus. Nec est illa terra benedicta de qua dicitur deo
ps. lxxij. Benedixisti domine terram tuam. et ps. lxxij.
Visitasti terram et inebriasti eam: multiplicasti locum
pletare eam.

Eligio etiam per eum figuratur. Ut enim inquit
sanctus Bonauentura. in. ij. di. ij. ar. ij. q. j. celi
empireum habet quatuor conditiones. Primo
enim est latissimum. quod est oim visibilium et invisibili-
um creaturarum contentum. Et similiter religio est latissi-
ma per charitatem. Unde quilibet bonus religiosus
potest dicere de deo illud ps. xvij. Educ me in
latitudinem salutis me fecit quoniam voluit me. De celo
etiam latissimo et mirabiliter excelsus dicitur ps. cxiij. Ex-
tendens celum sicut pellem et cetera. Sicut ergo pell-
em extendit ab una parte restringit ab alia. ita ille
qui vult extendi ad latitudinem celi debet restrin-
gi ab amore mundi. Celum quoque predictum
est super omnes alios celos clarissimum. Et
bec est secunda eius conditio. Et religiosi super

oia alios boies sunt scia et virtutibus dari. Unus de
illis dicitur potest illud Lu. ij. Claritas dei circumfulsit
illo. Et ipse in sacra scriptura appellatur celi ps.
xviij. Celi enarrant gloriam dei et cetera. Celi etiam empire-
um est quoniam summu: et bec tertia eius conditio. Et si in bo-
ni religiosi sunt inter se pacifici et quoniam seruantes illud
i. ad Thim. ij. Tranquilla et quietam vitam agamus
Quarto ipsum celum est vniiforme: et non variu sicut
stellari. Et si in religiosi sunt vniiformes in mori-
bus et obseruantis regularibus. Non enim debet esse
religionum instituta aranearum telis similia quod mu-
scas capiunt: sed maioribus animalibus transcurantibus in-
fringunt. Quinto celum est oim summum et altissimu
Et si in religiosi ac serui dei sunt alios boies emi-
nentiores iuxta illud Eccles. i. Excelsus altus excelsus
oritur et super bonos eminentiores sunt alij. Similis est
etiam religio celo cristallino. Nam ipsum celum licet sit
aqua formatum quod de sui natura sunt fluctantes: tamen
non fluit sed solidum permanet: ut dicitur in li. de ppi. re-
ru. Et si in religio licet sit adunata de bonis quod sunt
naturaliter fragiles et prout ad malum Gen. viij. et c.
oia erant corrupti. q. j. c. in iuuentute de ps. p. c. p. d. i.
v. x. q. ij. et c. si vero et c. in autem de mona-
stii psecratur stabilis et firma. Unus de ipsa dicitur potest
illud Ecce. i. Quasi vas auri solidum: ornatum: oim
lapide precioso. Similis igitur est celo stellato quod est de-
coratum stellarum varietate. Ecce. liij. Species celi
gloria stellarum. Et si in religio scriptorum numerositate et
claritate. Et sicut stella a stella differt in claritate:
et ut dicitur i. ad Cor. xv. ita vni religiosus ab alio
ipso vite pfectior et sanctior. Est etiam similis celis plane-
tarum. Nam sic illi celi non mouent oia eodem motu
proprio sed diuerso: et tamen motu firmamenti trabuntur
et mouentur sicut oia: ut dicitur in predicto li. de ppi. re-
ru. ita religiosi non mouent oia ad vnum eternum:
sed vni ad vnum particulare ut ad confessiones audi-
endas: vel ad predicationes: et alius ad aliud: et tamen
oia regle sue obseruantia trabuntur ad celum. B

Quibus oibus considerat et dicitur Bern. i. li.
q. de vera religione dicitur. O grata et iocun-
da dei seruus quod bono veraciter efficitur liber et
sanctus. O sacerdos religiosi famularum quod hominem
angelis reddit equalem: deo placabilem: et demonibus
terribilem. O amplectendum et sp. optandum seruimus:
quod summum promeretur bonum et gaudium acquirere sine fine
nec perire. Decille. Et ideo quilibet religiosus
expedit ab oibus curis seculi quod nudus potest cum nudo
hoste lucari et est positus in amenissimo viridario
religionis et extrahit a mundi turbinibus: potest dicere
anue sue illud Lani. ij. Jam viximus transierimus
obijt recessit. Surge amica mea et veni. ad vi-
tam eternam. Que oia considerat deuotus Bern. vbi dicitur
ait. Bonum est nos hic esse. in religione. quod bono vi-
uitur purus: cadit rari: surgit velociter: incedit cau-
tius: quod securus: irroas frequenter: purgat an-
imam: confidens: et promissis copiosus. Et propter predicta
et dicitur ad Hieronymum scribit. Eritis quidem
monasteria: multum a te per insulas dalmacie san-

ctorum numerus sustentat. Sed melius faceret
si et ipse sanctus cum sanctis viveret. Lanius igitur seruus
uir ille iuuenis quod religionem interius dicebat
Grata domus: genitorum: fratres: charique sodales
Et quondam preciosa mihi terrena valeat.
Sat me leniter mundus dulcedine luserit.
Sat tenuit me falsus amor: discendo solutus
Vix laqueis: securus iuuuaria claustra subire.
Nudus ab hoc pelago fugiens ad licet amenum
Te bone tpe seque: solus mihi sufficiens vnus.
O igitur fratres et sorores quibus dedit dominus bonam in-
spirationem intradi religionem nolite eam negligere:
sed ad ipsi seruam operate quod vos inuitat. Idcirco
dicitur. Tollite iugum meum super vos: et inuenietis
requiem animabus vestris. Iugum enim meum suauis est: et
onus meum leue. Ideo quidam religiosus exclamauit
in quodam metro suo di.

Quando considero meum statum
Dulcem felicem serenum et iocundum
Dico o male vadat traditor mundus
Quod tanto tpe me illo priuauit.
Et diuus Hieronymus in epistola ad Theodorum ait
Licet paruulus ex collo pedeat nepos. licet spar-
so crine et scissis vestibus vera quibus te numerat
mihi ostendat. licet in limine pater iaceat: paulatim
per patre: scilicet oculis ad ventillum crucis
la. Soli pietatis genitum est in hac re esse crudelis.

Paro secunda huius sermonis de imitatione
christi per assumptionem status penitentialis sicut
est ordo terra benedicta.

Secundum consilium quod vobis trado
de assumptione siue acceptionis. Ista
tua penitentialis. Ipse enim dominus Iesus
cum vestigia imitari debemus iuua-
uit: ut habet Matth. iij. et similiter alia opera pnie
et austeritatis fecit quod pnia non egebat. Quod quidem egit
vni ad pnam amaret. Et ideo si non vultis
taliter mundo abrenunciare per religionis stricte in-
gressum: seruando consilium christi dicens Mat-
th. xix. Si vis pfectus esse vade et vende omnia
que habes et da pauperibus et sequere me. saltem ter-
cum ordinem beati fratris scilicet suscipere si legi-
mo impedimento non estis prepediri. De regula
enim istius ordinis potest dici illud ad Gala. vi.
Quicumque hanc regulam secuti fuerint par super il-
los et misericordia et super israel dei. Predicti autem ordi-
nis institutio fuit figurata Gen. xix. vbi habet:
quod Lot volens euitare etradium sodomie cum
esset ab amicis quod non possit habitare in mon-
te ad quem ascendere fuerat ab angelo inuitatus
rogauit eum ut ipsum permetteret habitare in ciui-
tate segor: que erat media inter sodomiam et mon-
tem illum: ut in ipsa posset saluari: quod et obtinuit.
Unus in predicto consilium Sol egressus est super ter-
ram: et Lot ingressus est segor et cetera. Per mon-
tem enim significat religio stricte pfectionis ratio:
ne sue sublimitatis. Ad quem statum angelus
christus: siue angelus frater scilicet iuuuare omne

ascendere. Sed multi niment ne possint in eo p/ scuerare. et ideo debet ingredi segor. i. iterum. or/ dinc ipsi bñ frāscā. Segor em fm Diero. in/ torpeat minor siue paruulus: aut calēs vl meri/ dian. et significat istū ordinē q est minor: alijs duobz ordinibz ab ipso brō francisco institutis. Est q paruulus bñilitate: calēs charitate: et me/ ridian vire claritate. Egresso itaqz sole super ter/ rā. brō francisco nato ab ortu solis terrenos il/ lustrare p suā doctrinā: debet Loth q fm Diero nēmū interpretat declinare et fugere et aduū mo/ tis cñe ingredi segor: i. istaz saluberrimā so de/ tatē cui vira est media inf sodomā. i. vitā mūdi alēz monē. i. religionē stricā et altā. et est secu/ ra ad salutē. Quia igit a malo abstinere nō suf/ fiat nisi fiat qd bonū est. de. cupiētes. de penis. ideo seruare debet illō Pauli ad Pbī. iij. vbi ait. De ceto fratres q cūqz verā: q cūqz iustā: q cū qz scā: q cūqz pudicā: q cūqz amabilia: q cūqz bone fame: si q virt: si q laus disciplinē: bec co/ gitare et facite. Que oia in hac sacra regula tercij ordīs bñ frāscā pñent vtrāqz videbit. Quā/ propē vtrūqz mūdo seruītes desiderant m ali/ quā formā religiositatē vltra id qd est comune alioz xpianoz appbēdere: possint pseq intentū suū: esse de nūero eoz de qbz dicit aplūs. j. ad Cor. vij. Reliquū est vt q bñt vtorez sint tāqz nō habentes: et q flent tanqz nō flētes: et q gaudent tanqz nō gaudentes: et q emittunt tanqz nō possiden/ tes: et q vtunt b mūdo tanqz n vtant. Delibera/ ui aliqd de sublimitate istī ordīs eloq: de quo tria p ordinē pteplabimur. Primū dicet insti/ tutiois siue originatōis. Scdm pfectōis. Ter/ ciū qo exaltatōis siue dignificatōis.

¶ Qo ad pñm tria videnda sunt. i. insti/ tutiois hui⁹ regule auctoritas: tpalitas: et qūitas. i. qz inuenit bāc regulā: q tpe: et qūter fuit instituta. Circa pñm dico q hui⁹ re/ gule inuēto: res nō fuerūt fratres mior: es: nō ali/ qz ep̄s nō doctor: nō congregatio aliq. sed sora pbi⁹ frāscā spūscā pdocēte cā instituit: vt dī/ at Nicola⁹ qrtus in regule ipsi cōfirmatione q inapit. Sup mōrē: vbi ait. Ideo qz glīosus ipi cōfessor: bñs frāscā hui⁹ ordīs institutor: tē. et Clemēs qnt⁹ in de. cū et eo. de sen. eccō. vbi ait fratres et sorores de tercio ordīe quē bñs frā/ scā instituit: q continentes seu d pñia nuncupant. Quā qdem regulā scā mater ecclīa app: obauit vt infra patebit. Nisi em p sedē aplicā approbē qlibet ordo merito suspect⁹ et reprobandus ha/ beret. c. vnico. de religi. domi. li. vj. et de j. codē n. m. Hui⁹ aut regle institutio fuit pberali spū p/ nūciata: diuio qz orado reuelata: et papali testi/ monio cōmēdata. Primo spū pberali abbat Joachīm fuit pñūciata: q abbas vt refert mgt Bartholome⁹ pisan⁹ in pformitāto bñ frāscā sc. li. j. fructu j. et cōformitate. j. in. ij. pte. daruit spū pbenico: et a opa sunt ab ecclīa approbata

p̄ter libū quē cōposuit contra magistrū Petru/ lōbardū: de q habet in c. Damian⁹. de sūma. trī/ ni. et fi. ca. Et multa p̄dicit de brō francisco et de ordinibz ab eo instituendis. Quē p multa tpa añ naniuitatē suā fecit depingi Venetijs in ecclīa scī Marci sup portam sacristie ope mofsal eo cum stigmanbo. Die q. pba de tercio ordīe scī francisci loqns ait. Felix qui mūde colliget sectarios triginta et area. i. q cōiugalē castitatem cui daf fructus trigelūm illibata in hoc ordīe seruauerit.

¶ Secundo hui⁹ regule institutio fuit diuī/ s no oraculo reuelata. Oraculū aut est lo/ cūdo de diuinis. Un apud gēiles dice/ bat oraculū appollinis delphici: vbi fm eos di/ uina respōsa dabant: licet essent figmēta diabo/ li. De q orado inq Macrobi⁹ in li. de somnio Scipionis. Delphici voc hec fuit oradi zē. De brō autē frāscā refert scūs Bonauē. in legen/ da ei⁹ q cū semel istigāte se foriter spū intrasset ecclīam sancti Damiani extra Bñsiū causa ora/ tionis: q quidē ecclīa minabat p nimia vetusta/ te ruinā: cū pstrat⁹ añ imaginē crucifixi lachry/ mosis oculis intenderet in dñicā crucē: vocē de seipsa cruce ad se miro qd a mō dilapsas: corpo/ reis audiuit auribz ter dicentē. frāscā: vade re/ para domū meā q vt cernis tota destruit. Qd q dem mādant ipse brōs frāscā tunc intellexit. repara da materialis ecclīe domo: licet pñcipal intentio vbi ad eam ferret: quā christ⁹ acquisi/ uit sui sanguis p̄ioso cōmertio: sic cū spūssans crux edocuit: et ipse postmodū sibi familiaribz reuelauit. Nec Bonauē. In eo igit q trina voc/ facta est: tres regulas ab eo instituēdas signifi/ cauit. Cū em deus et natura nihil faciāt frustra: vt dicit j. de celo et mūdo. iij. de anima. et j. Pbi/ lico. suffecisset semel dicere: nisi p trinam vocem voluisset significare trinā ecclīe spūalis repa/ ratiōem. Sicut enā seraphin vt habet Esa. vj. da/ mabant. Sanctus sanctus sanctus dñs deus sabaoth: ad ostēdendā trinitatē psonarū. Pres/ dicta enā cōfirmat sanct⁹ Bonauē. vbi sup dī. Deuotione qz sibi assistente fidelitū: q p̄darā in viro dei tam ceperant nosse virtutē. nō solū san/ cū Damiani: vt enā pñcipis apostolor et virginis gloriose ruinosas et derelictas repara/ uit ecclīas: vt q p eum dñs in postez spūaliter opantus erat: sensibili foris ope mysterialiter psignaret. Nam instar reparare implīas fabrice ipsi sancti viri ducati fm datam ab eo formā regulā et doctrinā christi trifo: miter renouā/ da erat ecclīa: sicut et vor ad cū facta de cruce ter/ cio replicans de domus dei repaione manda/ tū: pambulū emiterat signū. et nūc in trīo ab eo institutis ordinibz cernim⁹ esse cōpletū. Nec ille. De qbz ordinibz canit ecclīa. Tres ordīes hic ordinat: pñm qz fratru nomiat minoz: paupe/ rumqz sic dominarum medius: sed penitētiū

tercius scū caput vtrūqz. Quia em bonū qnto est cōmuni⁹: cōto medius et diuini⁹ est. j. Erb. sic pater in sole q melior: dī luna et stellio. qz magis cōicat de luce et influētia sua. Bonū nanqz natu/ rali⁹ est suūp⁹ cōicatuū: vt inq Dionys. in li. de diu. no. Ideo optim⁹ frāscā dei gfa mediāte nō solū voluit orbi cōicere: et p ipm diffundere obseruātiā pñi et secūdi ordīs: sed enā scq. E

¶ Hoc figuratū fuit Scū. vij. in colūba et q ter a Noe fuit de archa nulla. Prima em vice nō inuenit vbi req̄sccret pes ei⁹ et ideo reuerfa est ad Noe: q extēdes manū suā: appbēdēs q illā intulit in archā. Scōa aut vice reuerfa est cū ramo virēti oliue. Tercia qo vice nō est reuerfa ad archā: sed p mūdū preit et vo/ lauit. Nec em colūba significat institutionē ordīs: colūbini frāscā: quē Noe. i. de ter emisit id est ad tres ordīes instituēdos destinauit. Pri/ ma aut vice hec colūba non inuenit vbi req̄sccret pes ei⁹. et significat institutionē pñi ordīs. qz paupculi fratres minores nihil hñtin pñcula/ ri neci cōmuni in cui⁹ possēsiōe possint req̄sccre/ re q ad spēs puidēdi sibi in futuro. et ideo reuer/ tant ad Noe. i. ad dei adiutorū. et Noe. i. deus eos appbēdit manu sue puidēti: et mittit in ar/ chā regulari obseruātiē scitatis pfecte. Scōa aut vice portauit hec colūba ramū virentis oli/ ue. qz instituit ordinē scī Elare amenissimū vir/ ginitatē locūditate. Tercia qo vice nō est reuer/ fa ad archā. qz instituit tercium ordinē cui q ad tria vota pñcipalia nō dedit regularē obseruan/ tiā: que p archā significat. sed volauit p mūdū: vndiqz diffundēs istū ordinē scām. Idē qz figu/ ratū fuit Scū. xl. vbi Joseph p̄iarcha vidit vis/ tē cū tribz ppaginibz florere. Nec em vis signifi/ cant bonū frāscā q fuit filius tpo: ita q de ipso dicit p̄r illud qd ait Job es euāgelista Apoē. j. Vidi silem filio hoīs. Qd qdē pbat mgt Bar/ tholome⁹ pisan⁹ in li. cōformitātū bñ francisci in q inf alias declarat qdraginta cōformitates ipse bñ francisci ad tpm. Ipse aut dñs Jesus de seipso ait Job. xv. Ego sum vis vera. Et sile bñs francisc⁹ dicere p̄r illud Eccl. xxiij. Ego qsi vñs fructificauit suauitatē odoris. et flores mei fructus honoris et honestatē. Nec em vñs scz sanctus frāscā emisit tres ppagines. id ē tres ordīes a quibz multi flores et fruct⁹ suāz uissimī emanarunt. De pmo em ordine emana/ uit post ipm scitissimū patrē tanqz flos ameni/ sumus et fructus saluberrim⁹ sanctus Anthoni⁹ us de Padua. et sanctus Ludouic⁹ filius pri/ mogeni⁹ regis sicilie: ad quē tria regna de iure pñnebāt: qui omnibz abrenunciātiō fact⁹ est fra/ ter minor. Item scūs Bonauē: tura cardinalis de balneo regio episcop⁹ Albanēsis. et sanctus Bernardin⁹ de Senis. et quinqz sancti marty/ res apud marochiū passi cum alijs q pluribz martyribz: de quoz martyrio tractat mgt Bar/

tholomeus pisanus vbi s. fructu. vij. et cōfor/ mitate. vij. pte. ij. Multos etiam pducit alios sanctos fratres vita et miraculis clarissimos q sunt qdāmodo inuicribiles. De quoz pluribz qui fuerunt ante sua tpa tractat p̄dicit fra/ ter Bartholomeus vbi sup. De illis qo qui fu/ erūt nō multis tēporibz elapsis: vt de brō Jo/ hanne de Capistrano: beato Alberto de samar/ no: beato Jacobo de marchia: brō Marco de bononia: beato Damiano de padua: brō Mi/ chaele de carcano de Mo q me ad ordīes re/ cepit: beato Liberubino despolito: brō Bernar/ dino feltrino: et multis alijs q maximis bonu/ scant p̄digijs nimis lōgū estz recitare. De secun/ do enā ordine pducit plurimos flores. scz san/ ctam Claram de assisio: cum beata Domulana matre ipsius sancte Clare: beata Agnēte eius sorore. Itē sancta Agnēte filia regis Bohemie que erat desponsata Federico secundo impatori: et sp̄cto suo sponso et regno intravit ordinē: ipm: ac mulē daruit p̄digijs. Item pducit san/ ctā Salome de domo regis polonie: et scāz De/ lenā de padua: beatāz Clarā de vitorbio: ac be/ atā Karberinā de bononia: cui apparebāt sepe illi scī de qbz officiū faciebat. Unde ipsa in suo breuiario qd ego vidi scribebat in festiuitatibz sanctorū de qbz dā eoz in particulari. quā ego vidi et cū ea locuta sum. Et b breuiariū ita glo/ satū ab aliq nō est visum nisi post mortē suam. Corp⁹ aut ei⁹ est palpabile: ductibile: ac integrē. Et si aliq ad illud visitādū vadit: est in mo/ tali p̄cō: faciem illi turbulētā ostendit. Si qo est in gfa dei: facē illi iocundissimā exhibet. Cū aut pater frater Bernardinus casmus ordinis nostri cum quo ego eram corpus eiusdēz beate sibi ostendi fecisset: et sibi de capillis ei⁹ dari pos/ tula flet qui qndie crescunt sicut et eius vngues. Dicēte abbanissa: si pon⁹ desiderabat habere de/ iam in alia: an qo veller q de nouo a capite ei⁹ p̄ciderent. Ipse respondit q potius volebat de illis quo s tunc habebat in capite: dūmō ipsi be/ ate nō displiceret. Cum aut ipsa abbanissa pade/ ret capillos eius p̄dita beata iocundā facē ex/ hibuit ita q ridere videbat. Et moniales dice/ runt. Ecce pater quō libenter vos videt ista bea/ ta. De q pluribz alijs beatis istī ordinis cau/ sa breuiatis non scribo. De tercio enā ordine pducit multos flores scz sanctum Ludouic⁹ regē francie: sanctū Elzeariū comitē arant: qui cum beata Delphina vtore sua in matrimonio seruauit ppetuam virginitatē. Itē sanctū Iuo/ nem vñs vñs qz doctores p̄s biterūqz et cōfess/ sores de Britania minoz: qui fuit magne deu/ otionis et cōtemplationis atqz miraculis daruit ac semel cum missam celebraret in eleuandē sa/ cramentū visus est globo ignē sup caput ei⁹. Itē beati Lucēsem siue Lucelūz de podio bonā/ cui⁹ caput ego in manibus habui et in loca

nostro q̄ est in tūcia sup montē impialē vbi est
cū corpus ei⁹. et monasteriū nostrū appellat
sancti Lucie siue Lucelū. Itē p̄dunt sancti
Lucii cōfessores qui fuit p̄mus sc̄us de isto ter
co ordine. et sancti Nicolai de senis: ac beatus
Jacobus de Laude sacerdos et miraculis dap.
et dñm Petrum romanū q̄ sub soldano fuit mar
tyrificatus. et sancti Bonauenti de vulterra. et dñm
Petrum de colle. ac dñm Alexandrum de gusio. et
dñm Leonē archiep̄m mediolani. et dñm Gual
terium ep̄m Tusi. et dñm Richardum ep̄m Fosi
somboni. ac dñm Alexandrum magistru theolo
gie. et dñm Karolū. ac beatū Landonē de mōte
felro. et dñm Jobanē de vrbino. ac dñm Jobā
nē de rauēna. et dñm Lorelū de pupio. ac beatū
Bartholū de sc̄o Seminiāno. et dñm Petru pe
ccinariū de senis. ac dñm Robertū dñm arimi
ni. et dñm Thomafunū de fulgineo. p̄betas ac
miraculis clarissimū. Simulr q̄ ad mulieres p
dunt sc̄am Elisabeth filiā regis Hūgarie q̄ fuit
viro: landegrauij ducis Lorboringie. Itē sc̄am
Rosam de viterbio. sc̄am Margaritā d̄ cor
thona. sc̄am Bonadonā de podio bonā: vtro
rē sc̄i Lucelū. brām emilianā de florēna. et bea
tā Clarā de montefalacie in cui⁹ corde inuē⁹ est
sc̄ulpe⁹ crucis: cum oibz mysterijs passiōis: et
tres parue pilei in ei⁹ pectorē repte sunt: q̄z vna
tam ponderat quantū ducit: et q̄ntū oēs tres sil
Et nō plus pōderit oēs tres simul q̄ vna sola
Per q̄d significat q̄ ipsa habuit p̄nuā memo
riā passiōis xp̄i et p̄fectā fidē vnitatis diuine essen
tiē et cōlūtiā mū psonarū diuinarū. Que oia ego
p̄p̄is oculis aspici. Itē brām Elisabeth impa
tricē romanoz: vtro: Karoli q̄m regis francoz.
et imp̄atoris: q̄ miraculis choruscavit. et beatā
Blanchā reginā frācie matrē sc̄i Ludouici re
gis francoz: q̄ signis et miraculis daruit. et brāz
Meam de senis. et brām Paschalīnā de fulgi
neo. et brām Nichelinā de p̄sauro. ac beatam
Angelā de fulgineo: q̄ duodecim annis q̄ndie
sumpsit dñicū corp⁹ nihil aliū māducās: sed
illo abo celesti refecta oratiōi et cōtēplationi va
cabat. Itē brām Beatricē de ruschoniū comi
nissam q̄ nostris t̄pibz fuit et ad septē annos atra
morua est multisq̄ miracul⁹ daruit: et est sepul
ta Mediolani in ecclia n̄ra sc̄i Angeli: vt etia
dicit m̄ḡ Bartholome⁹ pisanus vbi s̄. Itē or
do cōmēdari potest de nobilitate. Nā multi ma
gni hoīes de diuersis regnis christianitatis: co
mites: duces: p̄ncipes: barones: et nobiles tam
viri q̄ mulieres fuerūt de tercio ordine bñi frā
cisa. In q̄s vltra supius narratos fuit illa re
gina Hūgarie q̄ fecit monasteriū cāpi regis i au
stria. et alia regina hūgarie m̄ regis Ludouici.
Itē q̄s habuit induit q̄dā imp̄atricē cōstantino
polis. et vna regina cathalonie. et rex Jacobus
dur sargūdīe. et m̄ḡ magnificū dñm Jobis Ja
cobi de mullao. et dñs Bartholome⁹ de vigna

ter: cui⁹ paui fuerūt dñi ciuitas Laudētia. et dñs
Latalor⁹ d̄ Decio iur⁹ vtriusq̄ doctor: p̄missim⁹
ac lector in studio Papiensi: cui⁹ alq̄ quasi inuē
merabilibz.

¶ Erdo hui⁹ regule institutio fuit papali
et testimonio cōmēdara. Ut cū refert mas
gister Bartholome⁹ pisan⁹ in cōformis
tanto bñi frācisa li. j. fructu. ij. et cōformitate. ij.
pre. ij. dñs papa Gregori⁹ non⁹ q̄ bñm Franci
scū canonizauit in q̄dā p̄sa q̄ incipit Laput dra
conis: cū sic cōmēdat dī. Vtrū de xp̄i latere nos
uus legat⁹ m̄m̄ in cui⁹ sacro corpore venillū cru
cis cernit. frācise p̄nceps inclinis signū regale
bauiat et celebrat cōmuniū p̄ cūta mundi clima
ta. Contra draconis salsmata acies trinas ordi
nat expeditoz militiū ad fugādū exercitū: et tres
cathruas demonū q̄s draco sp̄ roborat.

¶ Uo ad secūdū p̄ncipale p̄me p̄tēplatio
q̄ nis. i. de inuētiōis hui⁹ ordis t̄p̄alitate
est sc̄edū fm m̄ḡm Bartholomeū p̄i
sanū vbi s̄. li. j. fructu. viij. et p̄formitate. viij. pre
ij. q̄ sc̄us frācise nō statim vt mūdo abrenūci
auit instituit p̄dictos ordines. Nā vt dicit legen
da mūi socioz p̄rio vilē habitū bereminiū nō
alicui⁹ religiōis: sed penitentialē circa duos an
nos portauit. et postea habitū quē fratribz suis
dedit assūpsit. Et sic anno ij. a sua p̄uersione or
dinē fratrū miorū ichoauit. viij. i. M. ccc. ij. die
xvi. aplis. Ordine h̄o sc̄e Clare instituit anno. vij.
a sua p̄uersione. Ordine autē tertiū anno. iij.
a cōuersione sua.

¶ St autē sc̄edū q̄ b. frācise fuit a deo di
rect⁹ in mūdū ad institūdū hos tres or
dines in agnōne sc̄i sigilli: vt ait sanct⁹
Bonauē. i. p̄logo maioris legēde ipsi⁹ bñi frā.
Qd̄ demonstrauit Jobes euāgelista Apo. vij. et
viij. vbi ait: q̄ in ap̄nōe sc̄i sigilli fuit a deo mis
sus angelus. i. angelic⁹ vir frācise bñs signū
dei viui. i. stigmata Jesu xp̄i. Et ipse dñs Jesus
reuelauit sc̄o Bonauēture q̄ bñs Jobes nō
intellexit in p̄dicta p̄phētia d̄ alio q̄ de sc̄o frā
cisco. et hoc affirmavit ipse sc̄us Bonauē. legēs
Paris⁹ et iurauit sic esse veritatē. Dicit autē m̄ḡ
Bartholome⁹ pisan⁹ vbi s̄. fructu. ij. et p̄formis
tate. ij. pre. ij. q̄ nouū testamētū i veteri testamēto
est sic rota in rota: iuxta visionē Ezechiel p̄phē
sui lib. i. ca. Quare quēadmodū in veteri testa
mēto fuerūt septē sigilla: ita et in nouo. id ē sc̄ito
tū t̄p̄s veteris testamēti p̄ septē circula voluit: ita
et t̄p̄s noui testamēti. In q̄z q̄libet et si plures
hoīes p̄fecti missi sint a deo q̄ p̄ oia t̄p̄a n̄ cessat
mittere sc̄os suos ad excolendā vineā suā. i. ec
clia et cōuertiendū p̄ccatores ad p̄niam. In oī m̄ etas
te inf̄ ipsos sc̄os sic destiatos fuit aliq̄s p̄cipue
missus ipi deo acceptissim⁹ et singular⁹. Primus
autē sigillū veteris testamēti fuit mūdial⁹ fabrica
tionis et p̄mordialis obliquatiōis. et incepit ab
Adā ac durauit vsq̄ ad Noc. Quo t̄p̄e licet sin

gularissimus fuerit Adā: q̄ m̄ p̄ncipiū fuit no
stre p̄uancationis: nō cōputat inf̄ decissimos
dei. fuerūt q̄s aliq̄ electi vt Abel: Seth: Enoch
q̄ incepit inuētare nomē dñi Gen. iij. Tū p̄ci
pu⁹ inf̄ eos fuit Enoch: de q̄ d̄ Gen. v. q̄ am
bulauit cū deo et nō apparuit: q̄ tulit cū de⁹. Et
Eccl. xliij. d̄ q̄ placuit deo et trāslat⁹ est in p̄adi
sum. et ipse Enoch debet venire t̄p̄e annichasti:
vt b̄ Apo. ij. Ad quē autē finē vsq̄ ad illud t̄p̄
pus seruat in paradiso t̄restri ponit Eccl. xliij.
vbi ost p̄dicta vba subdit. Ut d̄t genibz sapi
entia. i. vt p̄dicet t̄p̄m dei et t̄p̄e et sapias. Alia autē
lra habet. vt d̄t genibz p̄niam. i. vt hoīes ad pe
nitentiā cōuertant.

¶ Ecundū sigillū fuit hūanalis dedicatiō
et nis et infectiōis. et cepit a Noc et durauit
vsq̄ ad Abrahā: q̄ t̄p̄e oīs caro corrupe
rat viā suā vicio luxurie. p̄pter qd̄ misit de⁹ dilu
uiū q̄ oēs p̄miserat excepto Noe cum filiis suis et
vtribz eoz Gen. viij. In hoc autē t̄p̄e fuit vt sin
gularissim⁹ dei elect⁹ destinatus ipse Noe iusti
cie p̄co: de q̄ b̄ j. Pe. iij. Qui inuē⁹ est p̄fect⁹ et
iustus: et in t̄p̄e iracundie factus est reconciliatio
Eccl. xliij.

¶ Tercū sigillū fuit singular⁹ plebis electio
et nis. et incepit in Abrahā et durauit vsq̄
ad Moysen. Quo t̄p̄e deus p̄cipiēdo
Abrahā vt exiret de fra sua et iret in frā quā ei de
monstraret Gen. xij. ipm cū posteritate sua i p̄e
culiarē p̄plum suū elegit. Quo t̄p̄e licet aliq̄ fue
rint electi dei: vt Isaac Jacob et filij ei⁹: p̄cipue
m̄ ipse Abrahā singulariter fuit deo accept⁹: de
q̄ d̄ Eccl. xliij. Abrahā magn⁹ p̄ multitudinis
genuū. et nō est inuēnt⁹ similis illi in glia q̄ con
seruauit legē ereclsi.

¶ Quartū sigillū fuit diuinalis potentie de
monstratiōis. q̄ in t̄p̄e m̄lra educit de
us p̄plum suū israel de egypto: vt habet
in multis caplis Exodi. Et istud sigillū incepit a
Moysē et durauit vsq̄ ad Dauid. q̄ t̄p̄e licet fue
rint etiā aliq̄ electi dei vt Josue et Othoniel filij
Laleph: Iep̄e: Sālon: ac aliq̄ plures. tamē p̄ci
puus fuit ipse Moyses quē misit ad liberādū
p̄plum suū de manu p̄baronis: vt b̄ Exo. ij.
De q̄ Moysē d̄ Eccl. xlv. Dilect⁹ deo et hominibz
Moyses: cui⁹ memoria in bñdictōe est. similes
fecit illū in glia sanctoz et magnificauit eū in ti
more inimicoz: et in v̄bis suis monstra placā
uit. Glorificauit eū in cōspectu regū et ostēdit illi
glia suā. In fide et lenitate ipsi⁹ sc̄m fecit illū
et elegit eū ex oī carne. et dedit illi cor ad p̄cepta:
et legē vitē et discipline: docere Jacob testamen
tum suū et iudicia sua israel.

¶ Quintū sigillū fuit peculiar⁹ dñationis.
q̄ et incepit a Dauid et durauit vsq̄ ad De
liam. q̄ t̄p̄e licet m̄lra aliq̄ missi fuerint vt
Ezechias et Josias ac aliq̄ plures. m̄ ipse Dauid
fuit p̄cipuus q̄ erat vir fm cor dñi. Regū. iij.

qui fuit sicut lux aurore absq̄ nubibz nūllas q̄
Reg. iij. De q̄ d̄ Eccl. xlvij. Cum leonibz iuste
sicut cum agnis: et de⁹ in oī t̄p̄e dedit cōfessionē
sc̄o: q̄ de oī cor de laudauit deum. etideo crata
uit in eternū cornu illius.

¶ Sextū sigillū fuit p̄betalis irradiatiōis.
et incepit a t̄p̄e Dāie et durauit vsq̄ ad
trāsmigratiōē Babyloniā. Quo t̄p̄e li
cet m̄lra p̄betas missi fuerint vt Dāie: Eliaas
Hieremias: et aliq̄ q̄ plures. m̄ Dāias fuit p̄ci
puus. de q̄ d̄ Eccl. xlvij. q̄ surrexit q̄si ignis: et
vbi ipse q̄si facula ardebat. Qui tandem in
celū p̄ turbine ascendit. Reg. ij. Septimū
sigillū fuit generalis vocationis. et incepit a trā
smigratiōe populi iudati in babilonē vsq̄ ad
christū. Quo t̄p̄e p̄plū dei fuit m̄lra p̄lra affli
ctus. i. a rege babilonis: a rege ninue: a rege an
thiocho t̄p̄ore Machabē: et a multis alijs
Quo t̄p̄e licet multi electi fuerint a dño destina
ti vt Ezechiel: Daniel: Esdras: Neemias: et Lo
bias. p̄cipue m̄ missus fuit Simeon om̄e: de q̄
d̄ Eccl. l. q̄ fuit q̄si stella matutina in medio ne
bule. Et q̄b septem sigillis patet q̄ septē sin
gularissimos hoīes ad mūdū renouandū de
stinauit dñs de⁹. Quorū ad instar septē sigilla
ponunt in nouo testamento: de q̄b lex iā vt cre
dit transierūt: et septimū expectat iuiciā incepit.
Nec magister Bartholome⁹ pisanus vbi s̄. q̄
etiā subdit sic.

¶ Qui testamētū p̄mū sigillū fuit v̄lta
n lis m̄lratōis plenitudo. i. gr̄e. Quo t̄p̄e
pore de⁹ p̄ p̄pter nimis d̄antatē suā m̄
fir filij suū in similitudinē carnis p̄ci. Quo t̄p̄e et
si Jobānes baptista sit missus a deo Job. j. m̄
q̄ venit in testimonijū Jesu xp̄i ipse dñs Jesus
fuit ille singularissim⁹ et incōpabilis a deo p̄pare
missus ad mūdū renouādū et redimēdū: q̄ fu
it verus deus et homo potens in ope et sermo
ne. Luc. vi.

¶ Ecundū sigillū fuit apostolarū p̄dicatio
et nis. Et incepit ab aduētū sp̄s sc̄i in apo
stolos in die pentecostes et durauit vs
q̄ ad t̄p̄s p̄secutiōis t̄rānoz. Quo t̄p̄e licet m̄l
si fuerint oēs apli et discipuli christi q̄ p̄dicauē
runt p̄ vniuersum mūdū: fide ipsi⁹: iuxta illud
ps. xviij. In oēm terrā exiit son⁹ eoz: et in fines
orbis terra verba eoz. sicut eis imposuerat ipse
dñs Jesus Matth. et Mar. vi. Qui etiā sc̄p̄e
rūt euāgelia. Matthē cū sc̄p̄e in. xxiij. Mar
cus in. xlv. Lucas in. liij. Johannes v̄o in. lxxij.
anno dñi. In hoc etiā sigillo fuit Dionisi⁹ ario
pagina q̄ floruit in anno dñi. lxx. m̄ singularit
m̄lre dñs aplū Paulū q̄ fuit vas electiōis a
christo directū ad portādū nomē ei⁹ corā gen
tibus et regibz et filiis israel Bar. ii. Qui ap̄lo vo
cā segregat⁹ in euāgelij dei ad Ro. j. rapuit
fuit vsq̄ ad tertiū celū. q̄ ad Cor. ij. qui etiam
plus oibz laborauit. ad Cor. ij.

Etiam sigillū fuit victorialis mūpba/
nonis. Ipe martyrū. et incepit a persecu/
tione nonis: dominicanis: et aliorū. Inga/
roz. et duravit vsq; ad Cōstantinū puerionem.
Quo tpe missi fuerunt multi viri insignissimi.
sed papue sancti Siluester q; zelo martyriū fla/
grauit et alios ad martyriū anauit: atq; ipsum
Cōstantinū baptizauit: et fide christiana stabili/
uit. Qui postea mortuus est anno dñi. cccc. Et
nūc erat in flore Origenes et Lactā. Alij m̄ di/
cunt q; ille q; fuit tpe martyriū singulariter desti/
natus fuit sanctus Laurentius. In cuius signū ecclē/
sia ei⁹ martyriū honorabili⁹ alijs solēnat. R

Quintū sigillū fuit carnalis subiugatio/
nis. et incepit a baptismo Cōstantinū. et du/
rauit vsq; ad tpa bñi Benedicti. Quo tē/
pore floruerunt multi sancti homines q; mūdus
illustrauerūt vita et doctrina. s. Bon⁹ q; fecit li/
brū suū de p̄solatōe: cū esset in carceribus pa/
pie in. cccc. vj. anno dñi. Floruerunt etiā anno
ecclē. Eusebius solomus: Hilarius: Eusebius: et
Basilius q; mortu⁹ ē in. cccc. anno. Floruerūt
etiā in. cccc. anno Gregorius nazanzen⁹ et san/
ctus Martin⁹. et in. cccc. Ambrosi⁹: Micro/
nymus: et Augustin⁹. Mortuus est autē sanct⁹
Ambrosius in. cccc. Micro. in. cccc. vj. et Bug⁹. in
ccc. Mortu⁹ autē erat in flore in. cccc. anno. In/
fra tpe autē hui⁹ sigilli fuerūt illi scī patres i des/
serti: ieiunij: orationibus: vigilijs: disciplinis
alijsq; austeritatis carnē subiugantes ac morti/
ficantes. Quo tpe licet Paulus p̄mus heremi/
ta et alijs post eū plures scititate famosi fuerint: p̄/
ap⁹ m̄ fuit sanctus Antonius abbas pater q̄li/
om̄ monachorū et anchoritarū: magistri Pau/
li simplici: Nilarionis: Macharij: et m̄torū ali/
orū. Qui p̄ sup̄ationē demonū dicit tps. Quia
viriliter pugisti faciā te p̄ totū orbē noiari. Quo
noie m̄lā sūt ad scē pagendū inuitati. S

Quintū sigillū fuit mirabilis mūdi sub/
leuatiōis a p̄surijs q; erāt in orbe p̄ gen/
tes euandaloꝝ: gothoꝝ: lōgobardoꝝ:
et multoꝝ alioꝝ. Quo tpe missi sunt pbi viri p̄/
ut sanctus Greg. recitat in li. dialo. q; mirabilis mū/
dū signis et virtutibus subleuauerūt. Sed inf̄ eos
missus est singularissim⁹ vir re et noie Benedi/
ctus: cuius cōuersatio vita et doctrina q̄lis fue/
rit: bñs Greg. in. ij. li. dialo. darissime demon/
strat. Mortu⁹ ē autē sanctus Benedictus anno dñi
dccc. vj. Nocatū sigillū duravit vsq; ad temp⁹
Francisci. Infra qd tpe floruerūt multi excellē/
tissimi viri: marie sanctus Gregori⁹ papa q; mor/
tuus est anno dñi. dccc. Venerabilis vō Beda
floruit in. dccc. Ordo autē carthusien⁹ incepit in
M. xvj. Listeriensis vō in M. xvj. Floruit
autē Hugo de sacō victor: et in M. xvj. et sanct⁹
Bernardus in M. diij. Gratian⁹ vō et Pet⁹
libardus scripserunt libros suos in M. dccc. Ordo
autē p̄dicatoꝝ fuit p̄firmat⁹ p̄ papā No/
noziū in M. cq. Ordo vō minorū fuit cōfirma/
tus p̄mo p̄ Innocentiū terciū in M. ccc. sed sig/
nebullā. Postea vō Honor⁹ papa eundē cō/
firmavit cū bulla in M. ccc. vj.

Etiam sigillū fuit penitentialis et passiona/
lis crucis renouatiōis. et incepit a tpe bñi
Francisci vel a natiuitate ei⁹ q; fuit in M.
dccc. vj. vel a cōuersione eiusdē q; fuit in M. cc.
vi. Mortu⁹ est autē bñs Francisc⁹ in M. cccc. vj.
Sanctus vō dñi. i. M. cccc. an. seraphicu⁹ frā/
scu⁹ defunct⁹ est. Cōter m̄ tenet q; scēti sigillū
incepit a cōuersione scī Francisci. tpe Frederici
secūdi impatoris regis siciōi in M. ccc. vj. Qua
agnitiōe sigilli vt p̄dictū fuerat Apoc. vj. fact⁹ est
terremot⁹ magn⁹. s. p̄secutiōis ecclē. et sol fact⁹
est niger. i. dñs papa: q; tpe hui⁹ impatoris p̄/
eius p̄secutiōe fugit et nō inueniebatur. et tandē
reg⁹ est Venetijs in qdaz hospitali. Et luna sa/
cta est sanguinolēta. q; multi clerici eidē Frederico
nō adherētes occisi sunt. Stelle q; ceciderūt de
celo. q; m̄lā plati p̄ stellas designati ceciderunt
de celo militantes ecclē p̄ adhesionē ad ipm̄ Fre/
dericu⁹. Tpe em̄ hui⁹ Frederici romana ecclē
valde verabatur p̄ saracenos ab ipso ipatore ad
partes fidelium adductos: ita vt nullus auderet
papā aut romanā ecclē nomiare: nec tpm̄ v/
ap̄los seq. Sed vita xpi erat in cōtemptū p̄ de/
spectū paup̄tat⁹ et appetitū diuiniat⁹: et p̄ ambino/
nē sup̄bie. Tunc autē apto hoc sigillo vt Jobes
testat⁹ Apoc. vj. ab ortu solis. i. de ciuitate Babilij
in oriente posita: ascendit angelus. i. Francisc⁹
puritate et sanctitate angelis cōsimilis: direct⁹
a dño cū signo dei viui. i. cū stigmatibus iesu xpi
ad renouandā. s. p̄fectiōis semitā q; erat obliu/
rata et ad p̄dicandā p̄niam. Un̄ sanctus Bonauē.
in legēda ei⁹ ait de illo. Deniq; spūs xpi vi flam/
mea tot⁹ accessus cepit vt alter Melias virtutis
emulator existere. cepit et alijs ad iusticiam p̄/
ctam inducere. cepit et ceteros ad penitentiā in/
uitare. U

Uod autē Franciscus sita deo destinat⁹
q; ad p̄dicandā p̄niam: pater p̄rio Inno/
centij terciij testimonio: q; regulas appor/
bans dedit bñs Francisc⁹ ac socijs eius de p̄dicā/
da p̄nia mādanū: vt bñs i legēda ei⁹. Pater scōo
et institutiōe p̄mi ordi⁹ et secūdi q; oēs sunt in
maria austeritate fundati. Pater et terci⁹ et in/
stitutiōe terciij ordi⁹ quē de p̄nia nūcupauit. Et
in q̄t scūs Bonauē. in p̄logo maioris legēde.
fm̄ imitatoriā q; similitudinē p̄cursoris destiat⁹
a dño vt viā parās in deserto alacrisse paup̄ta/
tis tam exemplo q; verbo p̄niam p̄dicaret Nec
ille. Bñs igit⁹ Franciscus figuratus fuit p̄ illū
cui p̄cepit deus Ezech. it. vt signaret tabu super
frōtes viroꝝ gementiū et dolentiū: ne occiderat
tur ab angelo p̄cūiente. Venit em̄ ad imp̄men/
dā memoriā passionis xpi in cordib⁹ fidelium: vt

accepta cruce p̄nienō nūciant diaboli: nec p̄se/
cutiones annūnti p̄rie v̄turi. Dedit autē chris/
tus sua stigmata bñs Francisc⁹ tanq; vestime/
ta sua carcerario dilectissimo: et tanq; insignia
sua nūcio suo fidelissimo: et tanq; bulla sua p̄e/
coni maris: et tanq; arma sua militi strenuo: et
tanq; venillū suū valē capiteo: vt oēs cū se/
cure seq̄nt p̄ viā p̄nie. Un̄ canit ecclē. Dec⁹ mo/
rū dur minoz. Francisc⁹ tenēs brauiū tē. I

Uia vō de isto sigillo scōo iā p̄terierunt
q; anni. cccc. p̄fecto cōstat q; septimū et vlti/
mū sigillū aut iā aptum est: aut in p̄rio
ap̄ict⁹. s. tpe annūnti. In natiuitate em̄ ei⁹ ap̄ict⁹
Et iō q; tpe annūnti nō cognoscebat nec incipit p̄/
secutiōe suā nisi qñ habebit triginta annos a
fortasse istū est illi etiam p̄mus: et cōseq̄nt oēs
ent bñi mundi finis vltim⁹. U

Uo ad terciū in p̄ma cōtemplatione p̄n/
q; ap̄aliter videndū. s. q̄lter hēc regula su/
i instituta: respondet q; vt patet et cōn/
cis ordinis n̄i tripla medio fuit instituta. s. di/
uine inspiratiōis: seruicij p̄dicatiōis: et zeli chari/
tat⁹. Quo ad p̄mū dicit sanctus Bonauē. iij. p̄e/
legēde maioris: q; post religiōis approbatiōē
factā a dño Innocēto terci⁹ cepit bñs Fran/
scus tractare cum socijs: vñtū inf̄ boies conuer/
sari deberet: an ad loca solitaria se cōferre. Et cū
p̄ orationis instantiā diuine sup̄ hoc volūtat⁹
bñplacitū requisisset: sup̄ne reuelatiōis illustrat⁹
oraculo: intellexit se ad hoc missū a dño vt chris/
to lucraret anias q̄s diabolus conat⁹ auferre.
idō q; magi oib⁹ q; sibi soli viuere p̄legitū. p̄/
uocat⁹ exēplo q; vnus p̄ oib⁹ mori dignatus ē.
Un̄ se qdā tūgurio recollegit p̄e Basilij: vt
posset p̄ loco et tpe p̄lis p̄dicare. Uerū autē b tpe
bñs Francisc⁹ p̄dicaret: nō m̄ assidue vt postea
fecit. q; magi oib⁹ q; p̄dicatiōi vacabat: vt in/
quit m̄gr Bartholome⁹ pisan⁹ in. ij. li. cōso: mi/
rati. fructu. et. et p̄for: mirare. et habet etiā in. cro/
nicis ordinis n̄i. Anno autē a p̄uersiōe sua. xij.
fm̄ qd habet in legēda ei⁹ annū: et etiā ponit in
xij. p̄e legēde maioris: fuit in magna cuiusdā
dubitatiōis agonia. An videlicet oib⁹ vacaret
assidue. An p̄dicādo p̄ mundū discurreret: quā
terminandā p̄posuit suis socijs multis dieb⁹ ab/
oratiōe rediens. Et hāc dubitatiōē incurrebat
cogitādo bona oratiōis et p̄dicatiōis. Nā q; de/
beret eligere assidue eē in oratiōe iducebat p̄e/
mo: q; maiorē sibi videbat accepisse grām orā/
di q; p̄dicādi. fm̄ autē p̄hm. j. Polin. debemus
sp̄ vn̄ rebo ad id p̄pter qd daretur nob⁹ a sapien/
tissimo datore. Scōo ad hoc inducebat: q; in
oratiōe videt luerū et cumulatiōē grā. In p̄di/
catiōe vō distributiōe donoz celitus acceptoz.
Terci⁹: q; in oratiōe est purificatiō interior: affe/
ctū: vñtio ad vñū verū et summū bonū cū vi/
goratiōe vñti. In p̄dicatiōe vō spūaliū pulue/
rizatiōe pedū: distractiō circa m̄lā et relaxatiō di/
cipline. Quarto: q; in oratiōe deus alloq̄mur: et
ip̄e nos: et qñ angeli vñt agētes inter angē/
los cōuersamur. In p̄dicatiōe vō multis opoz
vñ cōdēfessionib⁹ bñis ad boiesant eos vñ/
uendo: bñia videt et cogitare: dicere et audire
Sed p̄ alia p̄ref. q; p̄dicatiōi pon⁹ debet inf̄/
sistere et vacare argumentū erat qd p̄ oib⁹ pōde/
rat apud deū. s. q; vñgiminas de filijs q; est sa/
piētia patris: p̄pter salutē aniaz dēcedat deus
nu patris vt suo mūdū informēs exēplo vñbz
salutē homib⁹ loq̄ret. q; sacri sanguis p̄cōo re/
dimeret et mūdāret lauacro ac poculo sustenta/
ret: nūbil sibi oib⁹ referans qd nō ad salutē
nostrā liberalit̄ erogaret. q; nos oia debemus
agere fm̄ exemplar eoz q; videm⁹ in ipso tanq;
in mōte sublimi: videt magis placitū deo q; in
termissa oratiōe q̄te fortis egrediat ad p̄dica/
tiōis laborē. Nōs q; argumentis ad p̄es eis/
stēto licet multa nōllet tam spū p̄bēno q; in/
radiatiōe diuina: m̄ hāc q̄stione ad liquidū dis/
soluere nō valebat deo sic p̄mitte vt p̄dicatiō/
nis sibi iniunctū officiū ponus diuina auctor/
tate q; bñia volūtatē dedararet assumptū ab/
ipso: et a deo sibi p̄ceptū et impositiū. Et igit⁹ hui⁹
millim⁹ esset: nō erubesceret a minorib⁹ parua
q̄rere q; magna didicerat a magistro sup̄remo.
Un̄ misit frat̄e Massē sociū suū ad frat̄e filij
uestrū: q; in mōte subasio illo de carcerib⁹ mo/
rabatur: erat tēte scitans et ḡe q; q̄qd in oratiōe
a deo p̄cebat statim exaudiebatur: et cū eo loque/
batur sicut amic⁹ cū amico. Et p̄terea scūs Fran/
scus magnā deuotiōē et fides habebat in eo.
P̄efato igit⁹ fratri Siluestro misit dicendo vt
suppliciter deū rogaret q̄n⁹ ei indicaret qd sibi
plus placeret: an q; alijs p̄dicaret: vel q; oratiōē
p̄nue vacaret. Et filij ad bñm Elaram misit vt
ipsa cum aliquib⁹ de magis purj et spūalib⁹ so/
rorib⁹ p̄ oratiōē diuinā bñplacitū sup̄ hoc po/
stularēt. Frater autē Massē loco assūpto p̄/
nit ad eos: et illis ambasciat⁹ fecit deū Francisc⁹.
Scitā q; bñs frater Siluester ad oratiōē p̄/
reueret in oratiōe diuinā responsū habuit. Et ad
frat̄e massēum etiā dicit. Nec dicit dñs vt de/
cas fratri Francisc⁹ q; ipm̄ nō p̄pter se solū vocā/
uit: sed vt fratrū faciat aiaz: et multos p̄ eius lu/
cref. Idē q; m̄dit bñs Elara: dicens se habuisse a
dño q; suū bñplacitū erat vt ad p̄dicandū eiret.
Reuerso igit⁹ fratre Massē bñs Francisc⁹ eis
in charitate recipiō illi pedes abluir et refectiōes
parauit. Deinde ab eo sup̄to cū vocauit ad siluā.
et nudato capite: m̄tib⁹ cācellat⁹ genuflex⁹ in/
terrogauit di. Quid iubet dñs mē? idus tps vt
faciā. Rndit autē frater Massē q; ita: scē Elare et
sororibus q; fratri Siluestro vna erat facta re/
sponsio Iesu xpi. scē q; volebat ei ire ad p̄dicā/
dū: q; ipm̄ nō vocauerat p̄ se m̄. sed enas p̄/
salutē alioꝝ. Et q̄bo pater p̄mū. s. q; ad p̄dicandū
p̄niam bñs Francisc⁹ induc⁹ fuit diuina inspira/
tiō

non tunc p[ro]p[ter] hoc. Et cōsequenter ad instituen-
dum ip[su]m ordinē de p[ro]p[ri]a.

Quādo instituit istū ordinē mediāte fer-
uore p[ro]p[ri]atione. Unde de illo ait sermo
Bonauē in a[n]g[eli]o. p[ro]p[ri]e legēde maiora. Fa-
ctus igit[ur] euāgelicus p[ro]p[ri]e ciuitates arcubatur et ca-
stra: nō in domo b[ea]t[ae] sapie verbi. sed in t[em]p[or]e
resp[icit] annūciatō regnū dei d[omi]ni dirigēte loq[ui]t[ur]
tem reuelationib[us] p[ro]p[ri]is: et sermonē cōfirmante
sequenti signis. Erant aut[em] ipsius eloq[ui]a t[em]p[or]e
spūssim plena: et medullas cordis penetrantia.
ita vt in vehemēte stupore audientes cōuerterent
et obstinatos mentes efficacia t[em]p[or]osa molliret.
Uñ p[ro]p[ri]ationis eius seruoze succēsi q[ui] plurimi
vniūsq[ue] sc[ilicet] in cōiugali pudicitia d[omi]no famulā-
tes: f[er]m[iter] forma a viro dei accepta: nouis se p[ro]p[ri]e
legib[us] vincēbāt. quoz ordinē t[em]p[or]is i p[ro]cessu fra-
trū de p[ro]p[ri]a v[er]i dei appellādū decreuit. Nec ille.

Erāo istum ordinē instituit: et
lo charitatē. Uñ in eius legēda d[icitur] q[uod] ba-
bita respōsione p[ro]p[ri]a a fratre Masseo
surgēs cōtinuo succurre senullaq[ue] p[ro]p[ri]us mo-
ra cōtracta dicit ip[su]m fratri Masseo. Eam[us]. Ip[su]s
sumq[ue] assumēs in so[ci]etate et fratre Angelū ibat cū
tanto seruoze vt diuini creq[ue] impius: tāq[ue] ce-
leriter p[ro]p[ri]etate ac si facta manu d[omi]ni sup[er] eū no-
uā induisset et celo virtutē. q[ui] eū fulgur i mpe-
tu spūis p[ro]gebat nō attendendo ad viā seu semitā.
Et sic cūdo deuenit ad q[ui]ddā castrū noie ca-
narū q[uod] est distās ab B[ea]t[is]io p[ro]p[ri]o: militaria
et est p[ro]p[ri]etate: et vulgaris d[icitur] canaio. In q[ui] d[icitur]
dem castro cū tanto seruoze p[ro]p[ri]etate q[uod] oēs t[em]p[or]is
viri q[ui] milites volebāt relicto castro ire post eū.
Scūs h[oc] francisc[us] dicit illis. Nō faciat[is]. q[uia]
ego ordinabo p[ro] salute vestra q[uod] agere debeat[is].
Et cūc[us] cogitauit facere ip[su]m t[em]p[or]is ordinē q[uod] d[icitur]
cōtinuū seu frat[er] et soror de p[ro]p[ri]a. P[ro]p[ri]etate
aut[em] cōfirmat[ur] mater eccl[esi]a que in officio
eius canit. Scūs francisc[us] p[ro]p[ri]is orationū stu-
d[io] q[uod] faciat instructus: nō sibi soli viuere: sed
alijs p[ro]ficere vult dei zelo ductus.

Quādo p[ro]p[ri]etate cōtemplatio circa istū
ordinē d[icitur] p[ro]p[ri]etate. P[ro]p[ri]o cuius expēdi-
tione est sciendū q[uod] ista regula est magne
p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate: eius observatio est magni
meriti. Uñ scūs Bonauē in legēda b[ea]t[is]i franci-
sci ait. Sicut in celū tendēdo p[ro]p[ri]e viā oib[us] cō-
stat esse cōm[un]is: sic et hic stat[us] d[icitur] d[icitur] et laicos: vir-
gines et cōiugatos in vtroq[ue] sexu admittēs q[ui] n[on]
sūt apud deū meriti: et plumb[us] p[ro]p[ri]e ip[su]s or-
patris miraculis innotescit. Nec ille. Dico igit[ur]
q[uod] in ista regula cōtinent[ur] duodecim p[ro]p[ri]etates de
sacro fonte euāgelij et veteri testamēto collecte:
q[ui] sunt tanq[ui] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e. Dicit[ur] in Apoc[alypsis] vi.

Primo aut[em] cōtinet fide. q[uia] oportet f[er]m[iter] te-
nere ip[su]m regule q[uod] h[ic] ordinē ingrediē-
tes sint fideles ac catholici et eccl[esi]e roma-
ne obediētes. et q[uod] p[ro]p[ri]e examinent de fide catho-

lica: ita q[uod] nullus hereticus in eo recipiat. et si fa-
lisset recepit expellat. quia fides est fundamētū
oim virtutis: iuxta illud ad Heb[reos] ij. fides est spes
randaz substantia rez. Et vbi nō est fudamētū
nō sup[er]edificari nō p[otes]t. cū Paul[us] ij. q. ij. Et sine
fide impossibile est placere deo: ad Heb[reos] ij. Et
hec p[ro]p[ri]etate sumpta est in euāgelio Job. x. vbi
ait d[omi]n[us]. Noli esse incredulus sed fidel[is]. et Eccl[esi]a ij.
d[icitur]. Qui timet d[omi]n[um] credite illi. et Apoc[alypsis] q. iij. ait do-
minus. Esto fidelis vsq[ue] ad mortem et dabo tibi
coronam vite.

Quādo p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate. q[uia] bonat[us] ad p[ro]p[ri]etate.
Promisit aut[em] de[us] in euāgelio vita etnā
penitēdo: d[icitur]. Matth. iij. P[ro]p[ri]am agite
appropinquabit eū regnū celoz. Ecce t[em]p[or]e est de
nō penitēdo: q[uod] d[icitur]. Lu. iij. Nisi p[ro]p[ri]am habu-
erit: oēs simul p[ro]p[ri]etate. Cum igit[ur] iste ordo sit de
p[ro]p[ri]a: ideo q[ui]libet ei[us] regulā obseruās p[otes]t sperare
re vitā etnā: et dicere deo cum p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a. In te
d[omi]n[us] sperauit: nō cōfundar in eternū.

Erāo p[ro]p[ri]etate charitatē. Nā p[ro]p[ri]etate recoali-
tationē cū p[ro]p[ri]o. Et hoc colligit ex euāge-
lio Mat. v. vbi saluator ait. Diligite inu-
micos v[ost]ros et. Et ibidē. Si offers mun[us] tuum
ad altare: et ibi recordat[ur] fuer[is] q[uod] frat[er] tu[us] habet
aliq[uod] aduersum te: dimitte ibi mun[us] tuū et vade
p[ro]p[ri]e recoaliari fratri tuo: et tūc veniens offeres
mun[us] tuū. De[us] aut[em] nō h[ab]et grata opa q[uod] facit ille q[ui]
est in discordia et odio cū p[ro]p[ri]o suo. Uñ inq[ui]t Bu-
gust. in li. de v[er]bis d[omi]ni. Nō p[otes]t cōcordiā h[ab]ere cū
ip[s]o q[ui] discors voluerit esse cū ip[s]iano. Debet[ur] g[itur]
remittere iniurias h[ab]is q[uod] vos offenderit: iuxta
illud Levi. iij. Ne memineris iniurie cuius mo-
rū. Et diligere p[ro]p[ri]etate: et nullū odio h[ab]ere. Hic aut[em]
d[omi]n[us] Matth. xij. Diliges p[ro]p[ri]etate tuū sic teip[su]m.
Nā nullus sine charitate p[otes]t saluari. c. null[us]. de
peni. dist. vij. Et id inq[ui]t ap[osto]l[us] i. ad Cor. xij. Si
linguis hoim loq[ui]t[ur] et angeloz: charitatē aut[em] nō
habeā nihil mihi p[ro]dest et. Itē post annū p[ro]p[ri]etate
tionis h[ab]et regulā p[ro]p[ri]etate v[er]it[as] seruare p[ro]p[ri]etate
dei. q[uod] p[ro]p[ri]etate ad dilectiōez: dicit[ur] d[omi]n[us] Job. iij.
Si diligis me mādāta mea seruare. Et p[ro]p[ri]etate
sanctificare si q[uod] p[ro]p[ri]etate fecerit. q[uia] Luc. xij. dicit[ur].
Seru[us] sc[ilicet] volūtatē d[omi]ni sui et nō faciēs: plag[us]
vapulabit multis. Et sic p[ro]p[ri]etate nō p[otes]t ampli[us]
redire ad habitū et vitā mūdānā. q[uia] ait d[omi]n[us] Lu-
te. Nemo mittens manū suā ad aratru[m] et respici-
ens retro ap[osto]l[us] est reg[is] dei. Sic aut[em] arans et retro
aspiciēs nō recte ambulat in ei[us] obsequio.

Quāto hec regula p[ro]p[ri]etate iusticiā. Vult
enim q[uod] ille q[ui] est obligatus alteri cōcordat
secu[us] soluēdo: fideiubēdo vel pign[us] dan-
do. Et hec est vera iusticia que vult vniūsq[ue] m[er]i-
bui q[uod] suū est. Iusticia. ff. de iusti. et iu. et iusti. co-
dē. in p[ro]p[ri]a. et si sed i leges. xij. q. ij. Et hoc colligit
ex euāgelio Matth. xvij. Redde q[uod] debes. et
Matth. xij. Reddite q[uod] sunt cesari cesari: et q[uod]

sunt dei deo. Sine hac aut[em] t[em]p[or]e nemo p[otes]t cō-
sequi vitā etnā. q[uia] f[er]m[iter] oēs theologos in a[n]g[eli]o. vi.
rv. quicunq[ue] iniuste possidet re alienā: v[er]d[um] iu-
sticiā dānificauit aliq[ui]e et nō vult restituere et sa-
nctificare: viuere in p[ro]p[ri]o mortali. Uñ d[icitur] in c. p[ro]p[ri]a.
de reg. iu. li. vj. Nō remittit p[ro]p[ri]a nisi restituatur
male oblātū. Quia enī f[er]m[iter] iusticiā nemo p[otes]t al-
teri obligare re q[uod] aliter est particulariter obliga-
ta. Et v[er]it[as] sint p[ro]p[ri]etate sub v[er]i p[ro]p[ri]etate: dicit[ur] d[omi]n[us]
p[ro]p[ri]e v[er]it[as] Gen. ij. Sub v[er]i p[ro]p[ri]etate et ipe d[omi]n[us]
v[er]it[as] tui. de q[ui] etnā h[ab]et in c. manifestū. et c. est ordo.
et c. hec imago. et c. cū caput. et c. mulier. et c. mu-
lier. xxiij. q. v. Ideo ordinauit hec regula q[uod] ma-
ritate nō possint istū ordinē intrare marit[us] inui-
tis. Et hoc colligit ex euāgelio Job. iij. vbi d[icitur]
q[uod] cū mulier samaritana p[er]tulerat ip[s]o aquā sa-
lutare de q[ui] locut[us] fuerat ipe d[omi]n[us]: dicit ei Iesus
Vade voca virū tuū. Nec enī aq[ui] salutar[is] signi-
ficat h[ab]et sanctā regulā.

Quāto hec regula cōtinet pietatē. Primo
q[uia] erga p[ro]p[ri]a aiaz iuxta illud Eccl[esi]a. xxi. Ad-
serere aie tue placēs deo. Et ideo ne cōs-
tingat ei inopinata morte inordinatū aliq[uod] relin-
qui et aliq[uod] dānari: vult vt q[ui]libet sic ordinat fa-
cta sua q[uod] sp[iritus] mōi sit parat[us]. Prop[ter] q[uod] statuit
q[uod] oēs q[ui] h[ab]et facionē testamētū: faciāt illud ifra-
tres m[er]ces ab ingressu ordinis: vt adueniente
morte possint libere vacare sacramētis eccl[esi]e su-
scipiēdis: et t[em]p[or]e de hac vita sine aliq[ui] t[em]p[or]alium
occupandē. Et hoc collectū fuit Esa. xxiij. vbi
d[icitur]. Dispone domui tue et. Itē p[ro]p[ri]etate pietatē et
ga. p[ro]p[ri]etate: d[icitur] p[ro]p[ri]etate vt orient p[ro]p[ri]etate et defunct[us].
Dicit aut[em] Aug[ustinus] in ser. ad h[er]e. Lupis vt n[on] mi-
seret[ur] d[omi]n[us]: fac vt p[ro]p[ri]etate miseret[ur]. Tantū aut[em] re-
cipies in alia vita q[ui]ntū facies in p[re]senti. Itē vult
vt soluat denari[us] v[er]it[as] massario deputato se-
mel in mēse q[uod] subueniat paup[er]i et infirmis. Et
si q[uod] cor infirmat: visitet a m[er]ito et ab alijs: vt
audire possint in die iudicij d[omi]n[us] eis dicere. In-
firm[us] erā et visitat[us] me Mat. xxv. Itē vult q[uod] si
aliq[ui]s ex ipsa societate moriat[ur]: aliq[ui] faciāt eū sepe-
liri et inter sint crequijs ei[us]. et q[uod] literat[us] p[ro]p[ri]a ip[su]s
suis dicant. i. psalmos. Alij v[er]o l. pater n[oster]. Et q[uod]
q[ui]libet anno p[ro]p[ri]etate et defunct[us] ip[su]s ordinis fa-
ciāt q[ui]libet cor. tres missas celebrari. Et q[uod] l[itte]r-
ari dicant psalteriū. aliq[ui] centū pater n[oster] p[ro]p[ri]etate
ei[us]. Ecce q[ui]nta pietas hui[us] regle. Vocat[ur] col-
ligit ex euāgelio Mat. x. Si q[uod] dederit vni ex
minimis et. et Mat. xxv. vbi d[omi]n[us] ait se dicat
in die iudicij suis elect[is]. Esurui et dedistis mihi
māducare et. et Mat. ac Lu. vij. et. xij. vbi
christus orauit p[ro]p[ri]etate. et Job. ij. vbi ora-
uit p[ro]p[ri]etate Lazaro mortuo.

Quāto cōtinet b[ea]t[is]it[ate] d[omi]ni ordinat[us] oēs
tam viri q[uam] mulieres induantur māt[er]i-
lis de panno vilibus in p[ro]p[ri]o et colore:
iuxta illud Hieronymi ad Rusticiū monachū
dicent[em]. Vilis tunica contemptū seculi p[ro]p[ri]etate

dumtatat ne animus tuus tunc tunc habitus
sermoq[ue] dissensat. Sicut hec regula p[ro]p[ri]etate oim
curiositatē et vanitatē in vestib[us]: in angulo et p[ro]p[ri]etate
lib[er]o: vt in oib[us] p[ro]p[ri]etate b[ea]t[is]it[ate] quam in corde
multo mag[is] h[ab]ere debent. Et hoc colligit Mat.
xj. vbi d[omi]n[us] ait. Disce a me q[uia] m[od]est[us] sum et humi-
lis corde. Continet etiam b[ea]t[is]it[ate] dum subq[ui]et
oēs ipsius ordis tā m[er]ito et alios correctiōi
et subiectiōi epi et visitatori. Papa aut[em] Sixt[us]
q[ui]ntus p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate suū q[uod] incipit Romani p[ro]p[ri]etate
ficia. p[ro]p[ri]etate. aut[em] t[em]p[or]is t[em]p[or]is aut[em] t[em]p[or]is
factū ego habeo subq[ui]et totaliter ip[su]m ordinem
visitatori et cō: correctiōi generalis et p[ro]p[ri]etate
m[er]ito et cō: vicarij et visitator[is] ab eis depu-
tato: ordis fratri m[er]ito et cō: inhibet q[ui]busq[ue]
placis eccl[esi]asticis ne de cetero vllaten[us] de ip[s]o
frat[er]i ac soror de p[ro]p[ri]a visitandē vel correctiōi
se intromittat vel p[ro]p[ri]etate fratres minores aliq[ui]
litter impediat in p[ro]p[ri]etate. concedens ip[s]is visita-
tori vt oia eccl[esi]astica sacramēta eis m[er]ito
q[ui] sibi videbit. Que oia fecit vt p[ro]p[ri]etate ordo me-
lius gubernet[ur] et regulat[ur] in maiori b[ea]t[is]it[ate] et
religiositate cōseruet[ur]. Nec aut[em] b[ea]t[is]it[ate] subiectio
est collecta de euāgelio Luc. ij. vbi de d[omi]no Iesu
d[icitur]. Et erat subditus illis.

Primo hec regula p[ro]p[ri]etate honestatē: d[icitur]
p[ro]p[ri]etate cōfessores suos in cōfessio p[ro]p[ri]etate
et p[ro]p[ri]etate mūdānis: cōfessio et cōfessio
tionib[us] iudis dissoluit: cōfessio et cōfessio
et b[ea]t[is]it[ate]. Et imponit vt q[ui]ntū in eis est totū fami-
liā suā ab h[ab]it[us] reuocet. quia Amos. viij. minas
d[omi]n[us] d[icitur]. Cōfessio festiuitates vestras in iudicij: et
oia cōfessio vestra in planctu. P[ro]p[ri]etate enī ta-
les cōfessio in loc[us] in b[ea]t[is]it[ate]: et cū p[ro]p[ri]etate tur-
pib[us]. q[uia] talis q[ui]s q[ui]s rep[ro]p[ri]etate q[ui]s in cōfessio vide-
tur. Luce apud labeonē. S. si q[uod] v[er]it[as] ff. de iura.
Itē hec regula rōne honestatis p[ro]p[ri]etate vt cūc[us]
a iuramēto māt[er]i illat[us]: et q[uod] nō recipiant iura-
mentū nisi p[ro]p[ri]etate et b[ea]t[is]it[ate]. Q[uod] acceptū ē ex euā-
gelio Mat. v. vbi d[omi]n[us] ait. Nolite iurare oino.
Sicut aut[em] ois f[er]m[iter] v[er]it[as] ē nō ē. Itē p[ro]p[ri]etate de
ferat arma nisi de m[er]ito licētia. q[uod] acceptum
est ex euāgelio Mat. xvi. vbi d[omi]n[us] ait. Petro
Mitre gladiū in locū suū. et Mat. v. Esto p[ro]p[ri]etate
nens aduersario mō dū es in via. Et. vj. ca. Ego
aut[em] dico vob[is] nō resistere malo. sed si q[uod] te p[ro]p[ri]etate
sentit in v[er]it[as] manillā: p[ro]p[ri]etate et alteri. Et si q[uod] vult
tunicā tuā tollere: dimitte ei et palliū.

Quāto hec regula p[ro]p[ri]etate sobrietatē et ab-
stinētiā. q[uia] vult vt sint p[ro]p[ri]etate bina refe-
ctiōe in die nisi forte laborib[us] sint p[ro]p[ri]etate
vt plurib[us] egant refectiōib[us]. Et v[er]it[as] anno in
die lune et mercurij nō comedant carnes nisi in
innere vel religioso: cōfessio: si q[uod] v[er]it[as] car-
nib[us]. Nā tūc indulget scūs frāctus q[uod] cū p[ro]p[ri]etate
cōfessio in cor[por]e domib[us]. Itē in infirmitatē
q[uod] medicoz p[ro]p[ri]etate sequit[ur]. Et in feboromias post
quā trib[us] dieb[us] carnes comedere possint: nisi ac

oidae dico a lege posita. p. b. b. i. m. a. ut dicitur v. n. c. i. aut vigilat. b. m. o. i. Si enī dico natalis dñi venienti die veni p. t. comedere carnes. c. c. p. l. i. can. de observa. i. i. u. n. g. et in illis festi. q. ponit re gula. Itē p. c. a. p. i. t. v. e. r. o. r. o. a. n. n. o. s. e. m. e. l. i. n. b. e. b. d. o. m. a. d. i. a. i. u. n. c. t. i. s. e. r. t. a. f. e. r. i. a. t. a. f. e. l. t. o. o. i. m. s. a. n. c. t. o. / r. u. v. i. s. q. a. d. p. a. s. c. a. a. d. d. a. t. i. c. i. u. m. d. i. e. m. e. r. c. u. r. i. j. E. t. q. a. s. c. t. o. M. a. r. t. i. n. o. v. i. s. q. a. d. n. a. t. a. l. e. dñi i. u. n. i. u. s. s. e. r. u. e. r. e. c. r. e. p. t. a. dñi. c. a. u. s. a. n. i. s. l. e. g. i. t. i. m. a. c. a. u. s. a. c. o. s. e. t. / c. u. s. e. t. a. i. c. i. u. n. i. o. Itē q. q. d. r. a. g. e. s. i. m. a. c. o. e. m. i. n. a. p. i. s. a. n. t. a. q. n. q. g. e. s. i. m. a. D. e. c. a. u. t. a. b. s. t. i. n. e. n. t. a. c. o. l. l. e. c. t. a. ē. L. u. c. i. j. v. b. i. a. u. t. dñs. B. e. n. e. d. i. c. i. t. n. e. f. o. r. t. e. g. r. a. u. e. n. t. u. r. c. o. r. p. a. v. i. s. a. c. r. a. p. u. l. a. t. e. b. i. e. t. a. r. e. t. c. u. r. j. b. u. i. u. s. s. e. c. u. l. i. c. a. M. a. r. t. i. n. j. c. r. e. p. l. o. r. p. i. i. c. i. u. n. a. n. s. q. d. r. a. g. i. n. t. a. d. i. c. t. o. t. q. d. r. a. g. i. n. t. a. n. o. m. i. b. o. c. a. L. e. c. t. i. c. c. x. v. j. v. b. i. d. i. N. o. l. i. a. m. i. d. u. s. e. s. s. e. i. n. o. i. c. u. l. a. n. d. e. t. c. 2

O. n. o. c. o. n. n. e. t. d. e. u. o. n. o. n. e. N. a. v. u. l. t. q. a. n. t. e. n. t. p. o. s. t. r. e. f. e. c. t. i. o. n. e. d. i. c. i. t. o. r. a. t. i. o. n. e. dñi. c. a. e. t. v. t. q. n. d. i. c. p. o. s. s. e. m. i. s. s. a. m. a. u. d. i. a. t. e. t. q. i. n. n. o. c. t. e. a. d. m. a. t. u. r. n. i. u. t. o. r. a. t. i. o. n. e. s. u. r. g. a. t. n. i. s. c. a. u. s. a. r. o. n. a. b. i. l. i. s. c. o. s. e. x. c. u. s. e. t. t. q. d. e. r. i. c. i. d. i. c. i. t. o. f. f. i. c. i. u. m. f. i. n. o. r. d. i. n. e. s. e. t. e. r. o. m. a. n. e. e. c. c. l. i. e. v. l. e. c. c. l. i. e. c. a. r. b. e. d. r. a. l. i. s. v. b. i. b. a. b. i. t. a. t. N. o. d. e. r. i. c. i. v. o. d. i. c. i. t. s. e. p. t. e. h. o. r. a. s. c. a. n. o. n. i. c. a. s. v. t. p. o. s. s. i. n. t. i. n. v. i. t. a. e. t. e. r. n. a. d. i. c. e. r. e. d. e. o. S. e. p. t. i. e. i. d. i. c. l. a. u. d. e. d. i. c. i. t. a. b. i. t. c. a. p. l. c. x. v. j. Q. u. a. s. h. o. r. a. s. d. e. b. e. t. d. i. c. e. r. e. b. m. o. v. i. s. p. m. a. n. u. i. n. o. d. u. o. d. e. c. i. m. p. a. t. e. r. n. r. p. s. i. n. g. u. l. i. s. a. u. t. h. o. r. i. s. c. a. n. o. n. i. c. i. s. s. e. p. e. t. a. d. d. i. t. o. i. n. p. r. i. m. a. t. c. o. p. l. e. t. o. r. i. o. M. i. s. e. r. e. r. e. t. c. r. e. d. o. D. e. c. a. u. t. c. o. l. l. e. c. t. a. s. u. n. t. D. e. u. s. v. j. e. t. M. a. r. t. i. n. j. v. b. i. d. i. Dñm d. e. u. m. t. u. u. a. d. o. r. a. b. i. s. e. t. i. l. l. i. s. o. l. i. s. e. r. u. i. / e. s. e. t. L. u. c. i. j. O. p. o. n. e. t. s. q. o. r. a. r. e. t. n. u. n. q. s. d. e. f. i. c. i. e. r. e. Itē q. v. a. d. a. t. a. d. e. c. c. l. i. a. s. d. e. u. m. l. a. u. d. a. n. t. u. r. Q. d. c. o. l. l. i. g. i. t. M. a. r. t. i. j. v. b. i. dñs. a. u. t. D. o. m. u. s. m. e. a. d. o. m. u. s. o. r. a. t. i. o. n. i. s. v. o. c. a. b. i. t. E. t. i. b. i. d. e. d. i. c. i. t. q. p. u. e. r. i. d. a. s. m. a. b. a. r. i. n. t. e. p. l. o. O. s. a. n. n. a. f. i. l. i. o. D. a. u. i. d. Itē p. a. p. i. t. v. t. c. o. n. f. i. t. e. a. n. t. t. c. o. i. c. e. n. t. s. a. l. t. e. r. i. b. v. i. a. b. o. i. n. a. n. n. o. s. e. j. In f. e. l. t. o. dñi. c. e. r. e. s. u. r. r. e. c. t. i. o. n. i. s. p. e. n. t. b. e. c. o. s. t. e. n. a. c. n. a. n. u. r. a. s. dñi. P. e. r. p. f. e. s. s. i. o. n. e. e. m. b. o. a. c. q. r. i. t. g. r. a. s. t. m. i. s. e. r. i. c. o. i. a. m. a. d. e. o. E. t. i. d. e. o. i. n. q. r. p. s. L. o. s. t. i. t. e. m. i. n. i. dñs. q. m. b. o. n. o. q. m. i. n. s. e. c. u. l. u. m. m. i. s. e. r. i. c. o. i. a. e. t. Itē p. e. r. c. o. f. e. s. s. i. o. n. e. a. p. i. u. n. t. p. o. r. t. e. p. a. d. i. s. i. e. t. i. d. e. o. a. u. t. i. d. e. m. p. p. b. a. p. l. c. a. t. I. n. t. r. o. i. t. e. p. o. r. t. a. s. a. p. i. n. c. o. f. e. s. s. i. o. n. e. D. e. c. o. i. o. n. e. a. u. t. d. i. c. i. t. dñs. J. o. b. v. j. Q. u. i. m. a. d. u. c. a. t. m. e. a. m. c. a. r. n. e. t. b. i. b. i. t. m. e. u. s. s. a. n. g. u. i. n. e. b. a. b. e. t. v. i. t. a. e. t. n. a. e. t. i. n. m. e. m. a. n. e. t. e. g. o. i. n. c. o. E. t. i. b. i. d. e. Q. u. i. m. a. d. u. c. a. t. b. u. c. p. a. n. e. v. i. u. t. i. n. e. t. e. m. u. s. P. r. o. p. t. q. d. d. e. l. a. u. s. d. a. b. i. l. i. p. l. u. r. i. t. u. d. i. n. e. o. r. d. i. n. i. s. n. o. s. o. l. u. c. o. f. i. t. e. n. t. t. a. c. c. i. p. i. u. n. t. c. o. r. p. i. p. i. i. l. l. i. s. m. i. b. v. i. a. b. o. q. p. o. n. u. n. t. i. n. r. e. g. u. l. a. s. e. d. e. n. a. p. l. u. r. i. b. o. a. l. i. q. s. i. n. a. n. n. o. 2

E. a. m. o. h. e. c. r. e. g. u. l. a. c. o. n. n. e. t. e. x. e. m. p. l. a. r. i. t. a. t. e. p. r. e. c. a. p. i. t. e. m. v. t. d. e. n. t. b. o. n. u. c. r. e. p. l. u. p. r. o. i. / m. i. s. v. t. s. i. n. t. f. o. r. m. a. r. e. d. i. g. i. o. s. i. t. a. t. i. s. d. o. c. r. i. / n. a. o. i. s. v. n. r. i. c. a. t. e. r. e. p. l. a. r. b. o. n. o. r. o. p. e. r. m. u. d. a. n. i. s. c. u. q. b. o. b. a. b. i. t. a. t. c. o. u. e. r. s. a. n. t. Q. d. c. o. l. l. i. g. i. t. M. a. r. t. i. j. v. b. i. dñs. a. u. t. U. o. s. e. s. t. l. u. c. m. u. d. i. s. i. c. l. u. c. e. a. t. l. u. c. v. e. s. t. r. a. c. o. r. a. b. o. i. b. o. v. t. v. i. d. e. a. t. v. i. s. a. b. o. n. a. o. p. a. t. g. l. o. r. i. f. i. c. a. n. t. p. a. t. r. e. v. e. s. t. r. u. q. i. n. c. e. d. i. s. e. s. t. Itē p. r. e. c. a. p. i. t. v. t. q. p. r. i. m. u. s. s. e. a. d. a. l. i. s. a. n. t. t. e. t. a. d. a. t. m. a. l. u. c. r. e. p. l. u. c. r. e. p. d.

l. a. n. t. d. e. s. o. c. i. e. t. a. t. e. f. a. c. t. a. m. i. n. a. a. d. m. o. n. i. t. i. o. n. e. q. d. i. c. i. t. dñs. M. a. r. t. i. n. j. v. j. U. e. b. o. m. i. i. l. l. i. p. q. u. e. s. e. a. d. a. l. i. s. v. e. n. i. t. E. t. i. t. e. r. e. q. u. i. s. e. a. d. a. l. i. s. a. u. e. n. i. t. v. n. u. d. e. p. u. s. i. l. l. i. s. i. l. l. i. s. q. i. n. m. e. c. r. e. d. i. t. e. x. p. e. d. i. t. i. l. l. i. v. t. s. u. s. p. e. d. a. t. m. o. s. l. a. a. s. i. n. a. r. i. a. i. n. c. o. l. l. o. c. i. u. s. t. e. d. e. m. e. r. g. a. t. i. n. p. f. u. n. d. u. m. m. a. r. i. o. t. c. 2

I. d. e. a. m. o. c. o. n. n. e. t. v. n. i. o. n. e. p. a. p. i. e. s. v. t. q. l. i. / v. b. e. t. m. e. s. e. c. o. u. e. n. i. a. n. t. i. n. v. n. u. a. d. a. u. d. i. e. n. d. a. r. e. g. u. l. a. Itē t. u. b. e. r. v. t. i. n. p. a. c. e. v. i. u. a. t. s. u. m. l. e. t. c. u. p. r. i. m. u. s. U. n. i. t. a. s. e. m. t. c. o. c. o. r. d. i. a. e. s. t. v. n. u. d. e. p. / a. p. u. i. s. b. o. n. u. s. q. i. n. c. o. g. r. e. g. a. n. d. i. b. o. t. o. r. d. i. n. i. b. o. e. s. s. e. p. n. t. d. i. c. e. n. t. p. p. b. a. p. l. c. a. t. t. r. j. E. c. c. e. q. s. b. o. n. u. t. q. s. i. o. c. u. n. d. u. t. c. 2 D. u. o. d. e. c. i. o. p. r. i. n. e. t. d. i. s. c. r. e. t. i. o. n. e. q. i. n. o. i. b. o. q. p. a. p. i. t. r. e. g. u. l. a. p. o. t. d. i. s. p. e. n. s. a. r. e. v. i. s. i. t. a. t. o. r. E. t. h. o. c. c. o. l. l. i. g. i. t. J. o. b. v. j. e. t. M. a. r. t. i. n. j. v. b. i. a. u. t. dñs. F. a. c. i. t. e. c. o. s. d. i. s. c. i. b. e. r. e. Q. d. p. o. t. i. n. t. e. l. l. i. g. i. d. i. c. i. u. v. i. s. i. t. a. t. o. r. i. b. o. c. u. v. i. d. e. r. i. n. t. n. e. c. e. s. s. i. t. a. t. e. v. e. l. r. o. n. a. b. i. l. e. c. a. u. s. a. m. O. i. a. e. m. p. n. i. a. d. e. b. e. t. e. s. s. e. d. i. s. c. r. e. t. a. q. d. d. i. s. c. r. e. t. i. o. e. s. t. m. i. s. o. i. m. t. u. r. c. i. j. d. e. o. f. f. i. c. i. u. s. t. o. t. c. p. l. e. n. / t. i. u. j. q. v. U. i. t. q. a. t. i. d. i. s. c. r. e. t. a. p. v. i. a. o. r. e. p. u. t. a. t. D. e. e. m. n. o. e. n. i. g. i. t. a. b. h. o. m. i. b. o. n. i. s. i. d. q. d. f. a. c. e. r. e. p. n. t. E. t. i. d. e. o. n. i. m. i. a. a. u. s. t. e. r. i. t. a. s. i. n. v. i. g. i. l. i. s. t. i. c. i. u. n. i. s. r. e. p. b. e. n. d. i. t. i. n. c. n. o. m. e. d. i. o. c. r. i. t. e. r. d. e. p. s. e. d. i. v. S. i. c. u. t. q. n. i. m. i. s. n. e. g. l. i. g. e. s. e. s. t. d. e. o. c. r. o. s. u. s. i. t. a. e. n. a. n. i. m. u. a. c. i. n. d. i. s. c. r. e. t. e. a. u. s. t. e. r. e. t. i. n. o. p. l. a. c. e. t. q. o. i. a. e. x. t. r. e. m. a. s. u. n. t. v. i. a. o. s. a. v. t. d. i. c. i. j. E. t. b. M. e. d. i. u. a. u. t. t. e. n. u. e. r. e. b. a. r. v. t. a. i. t. g. l. o. i. n. a. u. t. e. n. d. e. c. o. s. u. s. j. j. E. t. i. d. e. o. Q. u. i. d. i. q. m. e. r. b. a. m. o. i. n. q. d. I. n. t. e. r. v. i. t. r. u. q. s. t. e. n. e. m. e. d. i. u. m. t. u. a. s. s. u. m. i. b. i. s. B. i. a. q. s. d. i. s. c. r. e. t. i. o. n. e. c. o. n. n. e. t. h. e. c. r. e. g. u. l. a. s. e. q. m. i. s. t. r. i. i. b. a. c. s. o. c. i. e. t. a. t. e. n. o. p. o. s. s. i. n. t. e. l. i. g. i. a. d. v. i. t. a. s. e. d. a. d. t. e. p. v. t. o. e. s. b. i. e. p. o. s. s. i. n. t. s. u. a. p. t. e. m. o. n. e. r. e. t. b. o. n. o. r. i. s. t. v. n. o. n. o. s. p. g. r. a. u. e. t. t. a. l. i. o. n. e. r. e. O. f. f. i. c. i. a. e. m. t. b. o. n. o. r. e. s. e. g. l. i. e. d. e. b. e. t. d. i. u. i. d. i. i. n. c. i. u. i. t. a. t. e. l. q. o. r. i. g. i. n. e. s. p. s. e. s. s. t. d. e. m. u. n. e. t. b. o. n. o. E. s. t. q. s. a. l. i. a. d. i. s. c. r. e. t. i. o. b. u. i. r. e. g. u. l. e. U. i. l. t. e. m. N. i. c. o. l. a. q. u. i. t. u. s. q. i. p. s. a. m. r. e. g. u. l. a. c. o. n. f. i. r. m. a. u. i. t. q. n. u. l. l. u. s. p. e. c. c. e. t. m. o. r. t. a. l. i. t. e. r. t. r. a. s. g. r. e. d. i. e. n. d. o. a. l. i. q. d. d. e. b. i. s. q. i. n. e. a. p. n. n. e. t. u. r. O. s. u. m. a. c. o. s. c. i. e. q. e. s. E. t. i. d. e. o. i. n. q. d. dñs. M. a. r. t. i. j. T. o. l. l. u. e. i. u. g. u. m. m. e. u. s. s. u. p. v. o. s. t. i. n. u. e. n. i. e. r. e. q. e. d. e. s. a. i. a. b. o. v. i. s. i. s. J. u. g. u. m. m. e. u. s. s. u. a. u. e. e. s. t. t. o. n. m. e. u. s. l. e. u. e. L. i. c. e. t. a. u. t. c. o. i. t. e. r. v. o. n. u. d. e. s. u. i. n. a. t. u. r. a. o. b. l. i. g. a. t. a. d. s. e. r. u. a. d. u. p. m. i. s. s. u. s. s. u. b. p. e. n. a. p. e. r. i. m. o. r. t. a. l. i. s. m. i. v. o. n. u. q. d. f. i. t. i. n. p. f. e. s. s. i. o. n. e. b. u. i. r. e. g. u. l. e. n. o. o. b. l. i. g. a. t. n. i. s. a. d. v. e. n. i. a. l. e. q. v. o. u. e. n. t. e. s. n. o. i. n. t. e. n. d. u. t. s. e. o. b. l. i. g. a. r. e. n. i. s. f. i. n. q. d. o. b. l. i. g. a. n. t. e. t. p. r. e. c. e. p. t. o. r. e. g. u. l. e. f. i. n. v. o. l. u. n. t. a. t. e. s. u. m. i. p. o. n. t. i. f. i. c. i. p. s. a. m. r. e. g. u. l. a. a. p. p. r. o. b. a. t. N. e. i. g. i. t. d. u. o. d. e. c. i. m. p. f. e. c. i. o. n. e. s. u. n. t. d. u. o. d. e. c. i. s. f. l. o. r. e. s. p. u. l. c. e. r. r. i. m. i. d. u. o. d. e. c. i. m. q. s. t. e. l. l. e. p. a. r. a. d. i. s. i. q. i. n. b. a. c. r. e. g. u. l. a. c. o. n. t. i. n. e. n. t. Q. u. e. o. i. a. s. i. q. s. p. f. e. c. e. o. b. s. e. r. v. a. u. e. n. i. t. p. o. t. e. r. i. t. d. i. c. i. d. e. i. l. l. o. i. l. l. o. B. p. o. e. m. j. I. n. c. a. p. i. t. e. c. i. u. s. c. o. r. o. n. a. s. t. e. l. l. a. s. d. u. o. d. e. c. i. m. E. t. b. e. s. f. r. a. / a. l. s. c. o. i. n. s. t. i. t. u. t. o. r. i. b. u. i. r. e. g. l. e. i. l. l. u. d. p. l. c. x. P. o. s. u. i. s. s. i. t. i. n. c. a. p. i. t. e. e. i. c. o. r. o. n. a. d. e. l. a. p. i. d. e. p. a. d. o. s. o. D. e. c. a. s. c. a. r. e. g. u. l. a. e. s. t. i. l. l. a. q. o. b. s. e. r. u. a. t. o. r. e. s. s. u. o. s. c. o. r. o. n. a. t. i. n. c. e. l. i. s. E. t. i. d. e. o. p. f. i. t. e. n. n. u. b. e. s. e. a. p. m. i. n. i. s. v. i. t. a. e. t. n. a. d. u. r. e. a. p. i. e. n. s. c. o. s. a. d. p. f. e. s. s. i. o. n. e. d. i. c. i. t. a. u. l. i. b. e. t. c. o. r. E. t. s. i. h. e. c. o. b. s. e. r. u. a. u. e. r. p. m. i. t. t. o. n. b. i. v. i. t. a. e. t. e. r. n. a. I. p. s. a. q. s. e. s. t. s. e. p. e. s. a. d. d. i. u. i. n. a. m. a. d. a. t. a. s. e. r. u. a. d. a. E. s. t. e. n. a.

o. b. s. e. r. u. a. n. o. e. t. r. e. n. o. u. a. n. o. s. a. c. r. a. m. e. n. t. b. a. p. t. i. s. m. a. l. i. s. i. n. q. o. e. s. c. h. r. i. s. t. i. a. n. i. r. e. n. u. n. c. i. a. u. e. r. u. t. d. i. a. b. o. l. o. a. c. m. u. d. o. t. p. o. p. i. s. a. p. m. u. d. e. p. s. e. d. i. s. t. i. n. g. E. t. i. d. e. o. s. u. m. a. d. e. u. o. n. o. e. d. e. b. e. t. r. e. c. i. p. i. t. t. o. b. s. e. r. u. a. n. i. 2

U. o. a. d. t. e. r. c. i. a. p. n. a. p. a. l. e. c. o. n. t. e. m. p. l. a. t. i. o. n. e. s. c. a. l. t. a. n. d. i. o. s. t. d. i. g. n. i. f. i. c. a. t. i. o. n. i. s. b. u. i. r. e. g. u. l. e. D. i. c. o. q. v. a. l. d. e. s. u. b. l. i. m. a. t. a. e. s. t. p. p. e. n. o. u. e. m. d. i. g. n. i. t. a. t. e. s. q. s. b. a. b. u. i. t. P. r. i. m. o. p. p. e. b. u. l. l. a. t. i. o. n. e. s. N. a. a. d. o. s. t. e. n. d. e. n. d. a. e. x. c. e. l. l. e. n. d. a. i. s. t. i. o. r. d. i. n. i. s. t. r. e. g. u. l. e. c. h. r. i. s. t. u. s. i. n. s. i. g. n. i. u. r. i. n. s. t. i. t. u. t. o. r. e. i. p. s. i. s. i. g. i. l. l. o. s. u. e. p. a. s. s. i. o. n. i. s. U. n. i. p. s. e. a. i. t. a. d. B. a. l. v. j. E. g. o. e. n. i. s. t. i. g. m. a. r. a. dñi. J. e. s. u. i. n. c. o. r. p. e. m. e. o. p. o. r. t. o. Q. u. i. a. e. m. a. p. p. o. s. i. t. i. o. s. i. g. i. l. l. i. a. u. t. e. n. t. a. d. a. t. f. i. d. e. m. v. e. r. i. t. a. t. e. c. a. s. c. r. i. p. t. a. v. o. a. u. t. e. n. d. e. f. i. d. e. i. n. s. t. r. u. m. e. n. t. o. r. i. d. e. o. n. o. s. i. g. i. l. l. o. c. e. r. e. o. v. e. l. p. l. u. b. e. o. a. u. t. a. u. r. e. o. s. e. d. s. i. g. i. l. l. o. d. e. i. v. i. u. i. v. o. l. u. i. t. b. a. n. c. r. e. g. u. l. a. e. s. s. e. p. l. u. b. a. t. a. S. e. c. u. n. d. o. e. s. t. s. u. m. m. e. d. i. g. n. i. f. i. c. a. t. a. p. p. e. d. e. l. a. n. o. n. e. I. p. s. e. e. m. r. p. s. q. s. i. i. p. s. o. f. a. c. t. o. p. n. u. d. a. n. s. t. r. e. s. o. r. d. i. n. e. s. a. b. e. s. f. r. a. / a. l. s. c. o. i. n. s. t. i. t. u. e. d. o. s. d. e. u. l. i. t. i. n. d. u. m. e. n. t. u. c. o. l. o. r. i. s. b. i. r. / r. e. n. i. t. N. a. i. l. l. a. t. u. n. i. c. a. i. n. c. o. s. u. l. i. s. q. u. a. p. p. r. i. s. m. a. n. i. b. o. e. i. f. e. c. i. t. b. e. a. v. i. r. g. o. d. u. e. s. s. e. r. p. u. u. l. u. s. q. c. u. i. p. s. o. c. r. e. s. c. e. r. e. c. r. e. s. c. e. b. a. t. e. n. a. t. d. e. h. o. c. c. o. l. o. r. e. s. i. c. u. t. a. i. i. u. r. e. i. u. r. a. d. o. t. e. s. t. a. t. e. s. t. M. e. d. i. o. l. a. n. i. p. d. i. c. a. d. o. b. a. u. s. s. t. B. a. p. t. i. s. t. a. d. e. L. e. u. a. t. o. o. r. d. i. n. i. s. n. r. i. g. e. n. e. r. a. l. i. s. v. i. c. a. / r. i. u. s. q. a. f. f. i. r. m. a. u. i. t. e. a. v. i. d. i. s. s. e. i. n. q. d. a. c. a. s. t. r. o. v. b. i. o. s. t. e. n. d. i. t. t. c. o. s. e. r. u. a. t. a. i. m. a. r. i. a. v. e. n. e. r. a. t. i. o. n. e. E. t. i. d. o. n. o. e. s. t. d. e. d. e. c. a. s. s. e. d. m. a. r. i. a. g. l. i. a. p. o. r. t. a. r. e. t. a. l. e. b. a. s. b. i. n. i. q. u. e. s. i. l. l. o. d. e. i. d. e. n. u. l. i. t. e. t. r. e. g. i. n. a. c. e. l. o. r. p. m. i. t. u. s. a. d. i. n. u. e. n. i. t. t. f. e. c. i. t. E. t. e. s. t. v. e. n. i. s. s. e. q. e. n. i. s. i. p. a. t. a. l. i. c. o. l. o. r. e. i. n. d. u. i. v. o. l. u. i. t. v. t. b. u. i. l. i. s. s. i. m. a. e. x. i. s. t. e. n. s. b. u. i. l. i. s. s. i. m. o. f. i. l. i. o. s. u. o. e. s. s. e. t. e. n. a. s. i. n. b. a. b. i. t. u. c. o. s. o. r. m. i. s. s. i. c. u. t. e. r. a. t. i. n. v. i. t. a. E. a. p. r. o. p. t. e. r. d. i. c. e. r. e. p. o. t. dñs. i. l. l. o. B. a. / r. u. c. h. v. I. n. d. u. i. m. e. s. a. c. c. o. E. t. b. e. a. s. g. o. s. i. l. c. u. i. e. o. d. i. c. e. r. e. p. o. t. i. l. l. o. J. o. b. v. j. S. a. c. c. u. p. s. u. i. s. u. p. c. u. t. e. m. e. a. t. o. g. u. i. a. n. e. r. e. i. c. o. l. o. r. e. c. i. n. e. r. e. o. c. a. r. n. e. m. e. a. m.

E. r. a. o. s. u. b. l. i. m. a. t. b. i. c. o. r. d. o. p. p. t. e. r. a. p. p. r. o. b. a. t. i. o. n. e. A. l. i. q. d. e. m. r. e. d. d. i. t. a. u. t. e. n. t. a. u. e. t. a. d. f. i. d. e. s. p. p. t. e. r. a. f. f. i. r. m. a. t. i. o. n. e. t. e. s. t. v. e. r. i. d. i. c. i. c. a. i. s. u. p. c. a. u. s. a. d. e. t. e. s. t. i. S. u. m. a. u. t. p. o. n. t. i. f. e. r. N. i. c. o. l. a. q. u. i. t. u. s. b. a. c. r. e. g. u. l. a. e. s. s. e. s. a. l. u. b. e. r. r. i. m. a. a. f. f. i. r. m. a. u. i. t. e. t. i. p. s. a. m. r. e. g. u. l. a. a. p. p. r. o. b. a. u. i. t. t. c. o. n. f. i. r. m. a. u. i. t. E. t. p. u. i. l. e. g. i. u. i. n. a. p. i. t. S. u. p. m. o. n. t. e. c. h. a. r. o. l. i. c. e. f. i. d. e. i. E. t. s. i. l. l. e. L. e. l. e. s. t. i. n. q. u. i. t. u. s. t. A. l. e. x. a. d. e. r. q. u. i. t. u. s. t. L. e. m. e. s. q. u. i. t. u. s. J. o. b. a. n. e. s. v. i. c. e. s. i. m. u. s. s. e. c. u. d. u. s. i. n. e. x. t. r. a. / u. a. g. a. n. i. q. i. n. a. p. i. t. S. e. c. u. r. o. m. a. n. a. a. f. f. i. r. m. a. t. e. a. e. s. s. e. a. s. e. d. e. a. p. l. i. c. a. c. o. n. f. i. r. m. a. t. a. e. t. m. i. s. a. l. i. q. p. o. n. t. i. f. i. c. e. s. D. a. c. q. s. r. e. g. u. l. a. e. s. s. e. p. s. e. d. e. a. p. l. i. c. a. c. o. n. f. i. r. m. a. t. a. a. f. f. i. r. m. a. t. g. l. o. i. n. d. e. c. u. e. t. e. o. d. e. s. e. m. e. r. e. c. o. t. i. c. v. n. i. c. o. d. e. r. e. l. i. d. o. m. i. l. i. v. j. e. t. i. n. d. e. j. c. o. d. e. n. t. t. i. b. i. J. o. b. a. n. e. s. d. e.

ad p[re]sentem n[on] referat. Inter alios autem est fr[ater] scilicet
de platea in tractatu suo exco[m]municat[i]o[n]u[m]. s. xvj. vbi
culat. ubi allegat Paulu[m] Landulfu[m] et Z[e]l
idinu[m] tenentes q[uod] fratres et sorores t[er]cij ordi[n]is
b[ea]ti fr[ater] scilicet gaudet privilegio clericali. B[ea]ta q[ue]
frater Johannes de capistrano vbi d[icit] reprobat
opinionem Johis andree in de. xij. et eo. de sen. et
eo. et Laurentij doctoris antiquae seculi. et dicit
eos n[on] b[ea]ti considerasse regulam ipsi[us] t[er]cij ordi[n]is
Un ipse respondendo cor[am] argum[en]tis p[ro]bat q[uod] o[mn]es
t[er]cij ordi[n]is mulieres n[on] solum in matrimonio solunt sed
et in co[n]jugio viventes gaudet privilegio clericali
et in p[er]sonas ecclesiasticas numerant. q[uod] et n[on]
tenent a p[re]cepto v[er]o v[er]o p[er] aliq[ui]d dicit in septima
na abstinere: ut dicit Jobanes an. Et q[uod] condu
dit ipse b[ea]ta fr[ater] Jobanes capistran[us] q[uod] nec ipse
Jobanes and[reas] nec alii seque[n]tes tale regulam aspice
runt: q[uod] inconsiderate inducent et ip[s]i o[mn]i[u]m
cum sunt. et inter alia fundamenta sic arguit. Per
sonae annere ordi[n]i p[er] sedem aplicam approbato et
co[n]firmato dicunt ecclesiastice et religiose: gau
det privilegio ecclesiasticar[um] p[er]sonar[um]: ut in c. de re
li. domi. l. c. unico eod[em] n[um]ero. i. vj. Sed fratres et so
rores t[er]cij ordi[n]is b[ea]ti fr[ater] scilicet sunt b[ea]ti. s. zc.
Et co[n]firmat p[er] c. duo sunt genera xpianor[um]. xij. q.
j. ubi. Et deo deuo[n]i. l. co[n]versu[m]. Sec[un]do probat sic.
Deo co[n]versu[m] dicunt ecclesiastice p[er]sonae et deo deuo
n. dic. c. duo sunt genera. et xvij. q. iij. c. q[uod] quis.
et v[er]o b[ea]ta p[er] glo. Sed pat[et] q[uod] fratres et sorores
t[er]cij ordi[n]is b[ea]ti fr[ater] scilicet sunt deo deuo[n]i et ad deu[m]
co[n]versu[m] mutantes habitum et statu[m]: ac traditu[m] s[un]t
b[ea]ti regulam observantes. Ergo inter p[er]sonas eccle
siasticas nu[m]erant gaudere debent privilegio ecclesiasti
co: p[er] iura sup[er]ius allegata. Tercio probat sic.
Penitentes tanq[uam] ecclesiastice p[er]sonae gaudet pri
vilegio clericali: ut dicit glo. in d. c. q[uod] quis. et al
legat. xvij. q. i. c. aliud. vbi Leo papa d[icit]. Si q[ui]
penitens habet co[m]m[un]em qua[m] negligere forte n[on] debe
bat: melius expectat ecclesiasticu[m] q[uam] foris iudiciu[m].
et subdit Gratian[us]. Non aut[em] p[ro]pter criminale m[er]it[um].
sed generaliter p[ro]pter quilibet co[m]m[un]em t[ame]n civilem q[uam]
criminale intelligens. Et licet ibi glo. intelligat de
solenniter penitente: dico q[uod] fratres ipsi[us] t[er]cij ordi[n]is
magis merentur gaudere privilegio p[re]libato q[uam]
solenniter penitentes: q[uod] b[ea]ta p[er] p[re]sentia p[er] m[er]it[um] et
et mo[r]tali crimine q[uod] totam v[er]ba co[m]mouerit de
ceru[m] imponenda. xvij. q. vj. c. fi. et l. di. c. in capi
te q[uod] dragdime. Nec debet esse p[er]ioris co[n]dicio
q[uam] penitentialis: v[er]o licet co[n]m[un]ia p[er]a n[on] co[m]m[un]e
re q[uod] q[uod] sibi laborat p[er]na et criminibus co[m]missis
Sicut ceter[is] parib[us] n[on] debet esse p[er]ioris co[n]dicio
no[n]is ille q[uod] nunq[uam] peccauit: q[uod] aliq[ui]s peccauit
et v[er]o penitens est effect[us]: ut plene tractat Aug[ustinus].
sup[er] Luc[am]. vij. ca. s. zc. Quarto probat sic. Quen
tes in regula approbata p[er] sedem aplicam regularit[er]
ecclesiastico gaudet privilegio: et in ecclesiasticas p[er]
sonas nu[m]erant: ut in iurib[us] s. allegat et in canon

dubiu[m]. et c. et tenore. et c. parochianos. et c. cu[m] illoz
de sen. et sed p[re]dicti fratres et sorores sunt b[ea]ti
cum habeat approbatam regulam qua[m] seruauit. s. zc.
Regla. n[on] q[uod] s[un]t in fam[ilia] subiecta misceliaz est nor
ma et m[er]ita regis v[er]a et recte viuendi p[re]bent li
nea: disto[n]si p[ro]p[ri]a q[uod] corrigens et ad rectitudinem
reducens: s[un]t p[ro]p[ri]a. Inde s[un]t et religiosi dicunt
q[uod] tali regula s[un]t h[ab]ita: et regulares q[uod] s[un]t tale re
gula dirigunt et viuunt. P[re]dicti aut[em] fratres et
sorores viuunt s[un]t b[ea]ti regula[m] approbatam ut su
pra dictu[m] est. s. zc. Et nota q[uod] d[icit] viuentes regu
lariter zc. volens intelligere t[ame]n de p[re]fatis p[er] iura
p[re]dicta et p[er] c. monachi. de sen. et eo. q[uod] s[un]t nouitio:
ut in c. religioso. eod[em] n[um]ero. in. vj. Quinto probat sic.
Profiteres aliquam regulam approbatam suetudine
sue xp[ist]i: efficiunt p[er]sonae ecclesiastice. ut pat[et] per
c. porrectu[m]. et c. statu[m]. de reg. et c. n[on] solu[m]. et c.
co[n]stitutione. eod[em] n[um]ero. in. vj. Et t[ame]n nouitij eod[em] p[ri]
vilegio gaudet. dic. c. religioso. Fratres aut[em] et so
rores ipsi[us] t[er]cij ordi[n]is s[un]t b[ea]ti. s. zc. Sexto
probat sic. Profiteres in manib[us] episcopi aliquam
regulam approbatam: et remanens in domo sua au
toritate epi efficiat p[er]sona ecclesiastica et gaudet pri
vilegio clericali: ut pat[et] glo. solennis in c. insinuans
et extra q[uod] de. vel vo. et notat Archiep[iscopu]s c[on]si. vir. xvij
q. ij. et Inno. in d. c. porrectu[m]. Sed sicut ecclesia b[ea]ta
co[n]cessit ep[iscop]o ut dicit Archiep[iscopu]s in d. c. si vir. ita p[re]cede
re potuit m[er]itis ipsi[us] t[er]cij ordi[n]is: cum papa
habeat plenitudinem p[re]sentis. q. q. vj. c. decreto n[on] o
et c. q[uod] selet. Sicut et co[n]cessit Nicola[us] q[ui]ntus i[n] res
gula p[re]fata. s. zc. Septimo probat sic. Illud q[uod]
p[re]sentat de extremis censet esse de natura illius
us extremi cui magis assimilatur. q[ui]ntus b[er]mo
p[ro]ditiu[m]. ff. de sta. bo. vbi b[er]mophrodite[us] cen
set esse vir vel mulier s[un]t p[re]sentia sexus. et de b[er]
tina b[er]mophrodite[us]. q. iij. s. ut b[er]mophrodite[us]. et in si. de
resta. s. testes. Dico s[un]t q[uod] p[re]dicti fratres t[er]cij ordi
nis n[on] s[un]t p[ro]p[ri]i religiosi s[un]t strictu[m] significat
ni religiosor[um] q[uod] est t[ame]n substantialia regule p[re]f
terit se solenniter voto obligare ad obedientiam:
paupertatem et castitatem: ut in dic. c. porrectu[m]. et c. cu[m]
ad monasteriu[m]. de sta. mo. Nec t[ame]n s[un]t veri cler
ici s[un]t veru[m] significat[ur] clerici: s[un]t q[uod] eni[m] cas
racteris imp[er]ssio. xij. di. c. cleros. Licet regula ip[s]o
sor[um] speciale de clericis m[er]itione facere dinoscat
vbi agit de horis canonicis dicens. q[uod] clericus iura
clericor[um] ordi[n]e zc. Nec t[ame]n s[un]t laici s[un]t laicali
extremis: cu[m] mutent habitum et statu[m]. q[uod] faciunt
p[re]fessionem et seruant ea q[uod] in sua regula p[re]sentant. Er
go accedere debet ad naturam illi[us] status cui mag
is assimilant. sed patet q[uod] religiosi magis assimi
lant q[uam] secularib[us] t[ame]n in apparen[tia] q[uam] in castit[ate]
tia. Dico: in apparen[tia] p[ro]pter honestates habitus
que deferunt de b[ea]ti p[re]sentis in p[re]sentis et colore: non
p[ro]p[ri]us albo vel nigro zc. ut in cor[am] regula co[n]
tinet. In existetia s[un]t q[uod] regulariter viuunt et pe
nitentia[m] facit. Ergo gaudere etiam simul debent pri
vilegio clericor[um] et religiosor[um]. quia dignu[m] est ut

qui simile cum alijs vitam suscipiunt similem
et sentiant in legib[us] disciplinam. extra de sta. mo.
c. recolentes. vbi glo. vl. de. q[uod] id q[uod] aggregatur
aliq[ui] ip[s]ius naturam imitari debet. xvj. q. i. c. et p[ro]
p[ri]a. et c. extra. ne se. va. Recedat ad p[re]dicta ff.
de aqueduct. decernim[us]. et ff. de fabricen. l. sty
gmara. et c. xij. q. ij. c. et boapm. et c. si iudex lau
cus. de sen. et in. vj. et ff. de testib[us]. l. repetenda. s. fi.
et ff. de acq. re. do. l. q[uod] q[uod] s[un]t p[re]sentia. et ff. de
au. et ar. l. et si n[on] sit. s. fi. Octauo probat sic. Re
ligiones introducte s[un]t ab ecclesia varijs et di
uersis modis in corpore vniuersalis religionis
christiane. nec aliud habent q[uam] illud q[uod] singula
re p[ro]p[ri]o gradu ab ecclesia sic susceperunt. Et in
singulis religionib[us] militantes s[un]t et dicuntur
p[er]sonae ecclesiastice et gaudet privilegio clericali p[er]
iura sup[er]ius allegata. Ergo p[er] p[re]sentes suis termi
nis introducta religio t[er]cij ordi[n]is p[re]libat et
ab alijs regulis diuersis limitib[us] terminata gau
dere debet privilegio religiosor[um]: sicut ceteris suo
gradu. Nec ille. Tandem q[uod] opinionem tenet archi
episcopus florentinu[m] in suis c[on]sultis. c. lxxij. vbi al
legat Zenz. Guidone Lapu[m] et Bar. ita tenentes
fratres scilicet de platea i[n] suis exco[m]municat[i]o[n]ib[us]. s.
xv. s. sculo. iij. ides affirmat dicens. Bartolus
dicit se vidisse consilia plurimor[um] doctor[um] iuris
canonici et aulicor[um] dicens q[uod] isti a talib[us] exco[m]m
nib[us] s[un]t exempti. s[un]t eni[m] deo deuo[n]i. c. duo s[un]t
genera. xij. q. ij. P[ro] quo dico facit textus in c.
j. de immu[n]i. eccl[esi]e. vj. dum dicit p[er]sonis ecclesiastice.
Nam n[on] pot[est] negari q[uod] isti non s[un]t p[er]sonae eccle
siastice: licet non s[un]t clerici. Et hoc tenet Bar. in l.
semp. s. q[uod] bus d[icit]. ff. de iur. imu[n]i. Q[uod] intelligit ve
rum nisi assumptissim[us] illu[m] habitum in fraudem
oneru[m]. l. cura. ff. de mune. et bo. vbi glo. facit me
tionem de istis fratrib[us] de p[re]sentia. Nec ille. Possu
mus q[uod] dare aliam limitationem. si sua regula n[on]
seruarent: q[uod] habit[us] n[on] facit monachum sed religi
osa co[n]uersano. dic. c. porrectu[m]. de regu. et in aut[em].
de mona. s. j. et c. p[er]sultat. extra q[uod] de. vel vo. Qui
enim n[on] exerceat arte[m] licet sit descriptus in collegio
n[on] p[ro]pter hoc habet immunitatem. l. sub p[re]sentia. l. de
sacrosan. eccl[esi]e. Ecce ratio s[un]t multi decipiunt qui
erubescetes portare habitum t[er]cij ordi[n]is dicunt
q[uod] seruabunt regulam sicut fratres. et co[n]sequen[t]er habe
bunt easde[m] gra[n]das sicut ipsi fratres. q[uod] rident q[uod] sicut
scolar[um] n[on] deferens habitum scolasticu[m] n[on] gaudet
privilegio scolariu[m]: ut notat doct[or] in aut[em]. babi
ta. l. nefili[us]. p[er] p[re]f. Ita nec isti gaudet privilegio
ip[s]o[rum] frat[rum]. De p[re]dictis aut[em] n[on] est vllaten[us] dubi
tandu[m]. Na posito q[uod] nunq[uam] aliq[ui]d in iure co[n]iue
niet[ur] ep[iscop]u[m] de excep[ti]o[n]e p[re]dictor[um]: erat bulla
Sicut q[ui]t q[uod] inapit. Sacrosancta romana ecclesia
In q[uod] declarat o[mn]es fratres et sorores t[er]cij ordi[n]is
b[ea]ti fr[ater] scilicet esse p[er]sonas ecclesiasticas: et gaudere
privilegio s[un]t et p[er]sonae et rez: sicut p[er]sonae eccle
siastice. Licet postea dicat restrinxisse immunitatem re
ru[m] q[uod] ad illas p[er]sonas q[uod] similes viuunt in congrega

tionem. In mari magno co[n]cedit fratrib[us] mino
rib[us] ut eos easq[ue] ad diuina admittere possint
rpe interdici. Et in bulla q[uod] inapit. Sacri p[re]dica
toz et mino[rum] ordines: q[uod] aurea appellat co[n]cedit
p[re]dictis fratrib[us] et sororib[us] t[er]cij ordi[n]is et cora[m]
co[n]gregatoib[us] o[mn]es gra[n]das et privilegia que vnaq[ue] ip[s]is
fratrib[us] minorib[us] p[er] sedem aplicam s[un]t p[re]fata
dumodo cor[am] statui n[on] repugnent. sicut esset p[er]
dicare: confessiones audire: et b[ea]ti. Et co[n]sequen[t]er
gaudent privilegio o[mn]i[u]m fratri mendicantiu[m]: sicut
ipsi fratres minores: ut p[er] eandem bullam pat[et].
Et ideo dico vobis illud Baruch iij. Dic liber
m[er]itoz d[icit] lex que in eternum est. omnes q[uod]
tenent ea p[er]ueniunt ad vitam. Conterit Jacob et ap
p[re]hende illa: et ambula p[er] viam ad splendor[em] eius
De ea eni[m] potest dici illud Prouer. iij. Ugnum
vite est b[ea]ta qui app[re]hendunt eam: et q[uod] tenet
ne cam b[ea]ta.

Paro tertia huius sermonis de imitatione
t[er]cij mundi contemptu.

Et ad documentu[m] q[uod] vobis trado de
co[n]temptu. Scru[m] eni[m] sequi naturam
sui d[icit]. s. o[mn]i[u]m. in si. de nota. et corpus
sui capis. l. cum in diuersis. ff. de redi. et
sum. fu. et accessoriu[m] sui p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o. c. accessoriu[m].
de reg. iur. l. vj. et l. cu[m] p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o. ff. eod[em] n[um]ero. Et io
o[mn]es xpiani q[uod] s[un]t seru[us] et m[er]ita t[er]cij ordi[n]is b[ea]ti sui d[icit]
et capis vestigia seq[ui]. Ipse aut[em] co[n]temptu[m] m[un]du[m]
Nam cu[m] iuda vellent eu[m] facere regem fugit: ut b[ea]t[us]
Job. vj. d[icit] nobis exemplum ut m[un]du[m] p[re]ma
mus et o[mn]es eius sensualitates ac voluptates.
Inq[ui]t eni[m] ap[osto]lus ad Rom[anos]. vij. Si s[un]t carne[m] v[est]i
rentis moriemini. Si aut[em] sp[iritu] facta carnis mori
ficaueris vives. Quanta eni[m] mala faciat homi
nibus m[un]dus cum suis voluptatib[us] parato
ra sacra pagina discurrat. Na sensualitates faci
unt hominem sepe infirmari et mori. ideo d[icit]. Ecce
xv. Noli audis esse in oi epulacione[m] n[on] te
effundas sup[er] deo. In mult[is] eni[m] d[icit] eni[m] infirmu[m]
tas et auditas appropinquabit vsq[ue] ad colera[m]
P[ro]pter crapula[m] multi pierunt. Qui aut[em] absti
nens est adhaer[et] sibi v[er]a.

Et ad faciunt carne[m] rebellare sp[iritu]i. Unde
Prouer. xij. ait Salomo. Qui delicia
te a puericia nutrit seru[us] suu[m]: postea cu[m]
inueniet p[re]mace[m]. Ille q[uod] se dat sensualitatib[us]
m[un]di facit aniam suam seru[us] corp[or]is q[uod] debet esse
d[omi]na. Na dicit de b[ea]ti Gen. iij. Sub te erit appe
tuo tu[us] et tu d[omi]naberis illi. Quia et re inq[ui]t sc[ri]ba
Bonauen. in. q. dist. xvj. am. q. q. q. sic to
ta dispositio familie dep[en]det et co[n]sensu patris
mikas et m[er]ita familiaris: sicut tota dispositio ager
doz i[n] domo aie dep[en]det et p[er]sensu volutat[is] et ro
nis. Et p[er] b[ea]ta. Pol. de. B[ea]ta ronal in boie est re
gea: corp[us] v[er]o rectu[m]. Ille q[uod] sensualitate[m] p[re]mit
sibi p[ro]d[uc]it: amittit dignitate[m] hominis et chas[ti]t[ate]m
brui aial et b[ea]tia. vbi p[er] d[icit] inq[ui]t d[omi]n[u]s. D[omi]n[u]s
cum in honore esset n[on] intellexit comp[ar]at[ur] et in

mentis insipientibus et filio factus est illis. **Z**
Ergo voluptates mundi faciunt boies ob
livi et cor q agere debet. Ecce. v. No sa
na recordabitur dieru vite sue: qm de de
licijs occupat cor ei. Et alibi d: q delicie mundi
et ceteronem. dy. de. c. sic bq. Un Nid. in li. de
sumo bono ait. No pot ad pceptu deu mens
elicta q desiderijs bui mundi ibat. neq ei al
ta pspicere potit ocul q pulvis claudat. **B**

Quarto pma de boiem sapia. Job. xxxvii
Sapientia no inuenit in tra suauit vine
ni. Un d: Job. j. q mud ei no cogit.
Et ad Rom. ij. inq Pau. q carnalio no pnt
discere: cor q sur dei. Sicut q ad Luc. x. p
reg. ait. Nid ad philofophu obftrere diu
ne. Et Nicro ad Paulinu de inftitutiōe mona
chi. et b in c. socrates. xij. q. ij. inq. Socrates il
le edebat: bō qndā diuifimus: cū ad pbandū
arbenas pgeret magnum auri pōd abiecit nec
putauit fe pofle vtutes fil et diuitias pofidere.

Quinto pma pfolariōibz spūalibz. vñ de Ber.
in qdā ser. Delicata est diuina vifio et no daf ad
mimendo aliena. Et Lu. j. ait dñs vgo. Efurientes
ipleur bonis: diuites dimifirantes. Erō est.
q vtinqt Hop. Uniter feruit nemo duobz be
ris. vñ Grego. in qdā omel. ait. Taro vnusqz
a figno amore delu gñt. qnto ifer delectat. N
li q fup paupes in b mudo. i. sine voluptatibz
vanis recipit diuitias pfolariōes: iura illd p
lvq. Parasti in dulcedietua paugi de. Un vi
dem q paffores paupes d ppeuerit ad tpm
Lu. ij. Magi vō diuites et potentes de longe et
tardius Manb. ij. **B**

Ergo voluptates mundi cōmutant in pe
nā eternā. Job. xij. Tenet tympanū et cō
trabat: gaudet ad fonitū organi: ducit
in bonis dies fuos et in pūto ad iferna defen
dūt. Et Apo. xvij. d. Quān glificauit fer i de
licijs fuit tantū dare ei cor: mēu et lucū. et Sap.
vj. d: voluptuof. No rēde et cito appebit vob
iudiciū duriffimū. et potētes potēt cor: mēta pa
nem: et fornorio fornor: iftat cruciatio. Bre. vō
inq. Mōmētaneū est qd delectat: et nū qd cru
ciat. Etio Bug. in qdā ser. ait. Nulla maior ifa
nia q p delectatōe mōmētanea p dēre etna gau
dia et obligare fe ad etna fupplia. Ut em deuo
tus Bern. in qdā ser. inq. Qui in delicijs bui
mundi trāfir vite fūe curiculū: filio ē latroni q p
florida pta ducit ad fupplidū. Ecce vō fper
nātes mundū cū fuis voluptatibz ad celestia re
gna pueniūt: vt p. Mar. ait. Septio delide
mundi plene fūnt pōis et offēfioibz diuis. Un
j. Job. ij. d. Oē qd est in mudo: aut est cōcupia
carnis: aut cōcupifcētia oculor: aut fupbia vite.

Octauo q i delicijs viuit fub diabolo viuit q
pnceps bui mundi d: Job. xij. et cpudor. xij.
q. ij. Sed qd plura de vanitatibz mundi dicā: cū
tota fcriptura eas dectet. Un ad Epb. vij. dicit

Paulus q mundus est plenus pugnior: est enā
plen malignitate. j. Job. v. et est inep ad fup
fci fufceptōes. Job. iij. et ē dānā d. j. ad Rom.
ij. et est plen oi dolo et fallacia. Nicro. v. laboru
busq ac doloribz et igratia Sap. v. et Ecce. ij.
et est pugnior ac plen vicio et fclenbo Sap.
xij. Ofce enā. ij. d. No est vicio: nō ē mīfēdia
nō est fcia dei in tra. Nā maledictū mēdaciū
bonitaciū: furtū: adulteriū inundaui fup
terrā. Quā et re inq Job co cū gelifta fūe p me
canonice. ca. ij. Nolite diligere mundū neq ea q
in eo fūnt. **E**

Ico igit o fratres mei q debet cōtemne
re mundū cū oibz fuis voluptatibz. Et b
multiplici rōne. Prima qz d: acqfio
nis. i. vite celest. Natura em nra nos cōstringit
ad defiderandū fummū bonū: vt pbat Aug.
xij. de trini. ca. vij. et in. x. de ciui. dei. De aut
fummū bonū: vt enā pbat Aug. xij. de ciui. di.
reprobans opinionē anāqz pbōz. Sed q in
hoc mudo voluptatibz vacat: inimic dei effiaf
Jaco. iij. vbi d: Qui amic voluerit effe buius
mundi: inimic dei effiaf. Et j. Job. ij. Si qd di
ligit mundū: nō est charitas dei in illo. Sine cha
ritate aut nemo pōt faluari. c. nullus. d. peni. di.
vij. Et ad Roma. vij. ait Paul. Qui in carne
fūnt deo placere nō pnt. Mūdus em odio bāz
buit: chūftū: q ait difcipul fuis Job. xv. Si mū
dus vos odit: fciote q me pōz vob odio bāz
buit. Dicit aut q amic inimia inimic est: vt no
taf p Lmū et Baldū in. l. i. qd tefibz. L. de tefi.
et p Barro. in. l. fciendū. Si accufano. ff. de legā
no. et de b est glo. in. l. j. Si cū patron. v. fclio. c. c.
teff. de offi. ptec. vr. vbi dicit q vafallus q facit
ligā et p fcleratiōē: atqz amia cā ptabit cū in
mico dñi fū: p dicit feudū. et allegat. l. l. b. l. i. de
in offi. tefi. Cōtrabētes q amia cā cū mudo fa
ciunt inimia cā deo. et ideo puabunt etna
felicitate q de est. Alio qz fundamento potēst p
bari p dicitā veritas qd pōit p b. v. p b. i. di.
q nō acqrit termin ad quē nifi redeat a termin
a q. et patet p expiētiā q est magiftra oim. c. cū
fit. de etate et qlicare. Nā fi qd cūctōs Mediolā
ni velit puenire Romā: necēffe est q recedat a
Mediolano. Lū igit ad padifum pueniat p
viā amorio: qz vt ait Aug. xij. de ciui. dei. fic cor
pus pōdere: fic anim amor: et fert. qui nō recedit
ab amore terrenor: p affectū: nō poterit puenire
ad vitam eternam. Et ideo inquit Nicro. iij.
in epiftola ad Julianū. Difficile imo impoffibi
le est vt p fclenbus et futuris quā fruatur bonis
vt hic ventrem et illic mēte impleat: vt de deli
cijs tranfeat ad delicias: vt in vitro q fclio fup
mus: et in vitro q gliofus appareat. Ideo Au
gufin in fclerone epiphani inq. Nō vos im
pediāt terrena quibz parata fūnt celestia p chū
ftum dominum noftrum. Et quidam frat no
fcler v fclificator: ait

Maio: fraus nō mibi effe videt
Quā querere illud quod non regit
Et videt mibi fupia oēm aliam voluptatē
Illud quod nō potēst effe deguftare
Propterea ftultus effe ille: qui vcllet
Gaudere in mundo quo ad fpirat
Studere voluptatibz in omni vita fua
Epoft morē ingredi vitam piam
Si ftudendo delicia frater mi
Iref in celum: non mētiar
Non effe mortuus dei filius
Defpice igit mundū falsum et reum
Ifta est recta et verior via

Peruenire vbi est tuum defiderium **D**
Eaido debet mūdū cōtemnere rōne cō
fideratiōis. i. p fclen tpm. Ait em Ber. in
qdā fer. Vniuerfum tpm p fclen vite vigi
lia est qdā fclenitāt magner: et nī fclabā qd
pftolamur i glia. Sicut q in vigilijs fclōz ftul
ti effe voluptatibz infiftere: in qbz bā ieiunare
et a pōis abftinere debet. Sicut nos fi hāc vigi
lia et nī fclēti nō ieiunauerim a voluptatibz va
nis ftultiffimi erim: et fclēto puabimur. Quia q
nō vult fclēre in cōmōdū nō dber cōmōdū p fcl
q. arg. in. l. fclm naturā. ff. de reg. iu. Confidera q
o frat et fclōz: nō fclōtū qd nōb dātū ē ad agē
dā pnam: fed enā locū in q fclm. Nā et nī fclēti
mus i bac lachrymaz valle: vt canit ecclia. et cō
fclue morē expēctātes nēfclimus q fine p dūda
mur: vt patz p. l. j. ff. de cōdi. et demō. vñ d: Ecce
it. Sūt iufti atqz fclpientes: et opa eoz in manu
dñi: et nī nēfclat bā vtrū amore an odio digni fclit.
fed oia in futurū fcleruant incerta. Sicut q incar
cerat et capitalē fclniām expēctās nō rider nec io
cis vacat: fic nos nifi ftulticia laborēm: in hoc
mudo voluptatibz et diffclutiōibz vacare nō de
bem. Un exdamat qdā v fclificator vulgar d.
Moro venit multū dolorofa

Aspera crudelis fine pietate
Spargit fclagitas omnino venenatas
Ad cruciandam vitam anguftiofam
Magna fclā tēpftas fclpūfclule fcleremouat
Omnam carnē occidit et dilacerat
Et quis nō vult timere qn minaf
Ad faciendū diuinā offēfiam non fe mouet
Qui feruit Jefu chūfto nunq occidit
Semp b fclaris nō timet mortem
In faciendū bonū est robuftus et fortis
Amat multum: et illum amplect.

Ergo ratio qre debet mūdū ptenere d:
pue p ditiōis. Legit em in li. de vir p b o
nū q infrogat plato qn effe fugiēda ci
uitas: rñdit. Qn maior eo fclit expēfe luer: et i ca
mali fclm p fclen bonior: ac dñi terre fclit mēdaceo.
tūc em illa ciuitas effe relinqnda. Et illa ē inqre
da in q fclm oppofita p fclat. Sed ciuitas buius
mundi nō effe lucratia Lu. v. Per totā nocte la
borantes nihil cepim. Ifta vō q fclitū effe diui

tio abūdat. Job. vi. Mitte in dextrā nauig
rete et iuciet. Lince qz ifti mudi p maiori pte
fclm mali. Ecce j. Sclitōz infimū effe nūc. et
p fcl. iij. Oēs dedinauerūt fclitū fclm fclm
nō effe q faciāt bonū nō effe vq ad vñū. Sed in
fclpiori ciuitate oēs fclm boni. Jē illi q habiāt
fclm mēdaceo. p fcl. c. v. Omnis bō mēdat. Qui
vō in cel bābitat fclm pleni oi veritate. Ergo re
linqndo mudi affectū debem ad fclgnā patriā
anbelare: et dicere cū p b a p fcl. c. v. Letat fclm in
bys q dicit fclm mudiā domū dñi vñū. **F**

Quarto mundus est ptenend rōne dece
ptiōis. Oia em mūdāna fclit falfa vana
et duplicia fclue deceptoria. Prio em fclit
falfa. Un Nicro. xij. d. Vre mēdaciū pofclde
rūt p fclen nī. et Nicro. ait. Si mūdū cūctello vef
ritat agirefcl nihil in eo apparēret aliū q falftatē
q: qd in mudo effe: aut effe ptenit et iā non effe
aut effe fclm: et incertū effe: aut effe pñs et ifclabile
ac mōmētaneū effe. Sclō fclm vana et pte pnd
pñ: q defclnt facta. et ex pte mēdij: q mēta mu
tabilitat fclit fclubiecta. et ex pte fclm: q dñō trāfcl
tura. Etio Ecce. ij. d. Lūta fclubiacēt vanitatē
q ad mēdij. De fclā facta fclm oia: q ad pñpñ
Et in fclā pñfcl reuerfclnt: q ad finē vlamū. Tā
cio bñt duplicitatē et deceptiōē: p fcl qd mūd
ab oibz effe fugiēd fclit p dñor et fallat. qz vñū p
mēte mūd et aliū fclit. Prio mēte em amatoz
bus fclis tria. i. longēuitatē: fclnitatē: et fclauitātē
et q p mēte ille q dicebat Lu. xij. Bīa mea habeo
mēta bona repofclta i annos plimos. ecce qnta
lō gēuitas. Nūc q bibe et comedē. ecce qnta fclane
tas. reqfclce et epulare. ecce qnta fclauitatas. Sed
male attēdit qd p mēte qz dedit fclit breuitatē
et vacuitatē et acerbitatē. vñ fequit. Sclit: hac
nocte repēter. ecce qnta breuitas. aīam nūa et fcl.
dmonēs ad pūitēdū. ecce qnta acerbitas. Que
aut pgregafti cū erit. ecce qnta vacuitas. **B**

Quo ptened mūd rōne vifclificatiōis.
Nicro. iij. Aspēct fclā et fclā vacua erat et
nibili. Si ei p fcliderem bui mudi diuini
as nihil aliū fclit q fcler: incipiēdo ab auro. qd
em effe auz nifi fclerē. qd argenti gēmetoia me
tallaz nifi fcler et fclā coagulata. qd fcleritū nifi fcler
et vñū. qd pñt nifi lana belhaz. qd corines
qd pelles delicate nifi anialiū mortuor. qd do
mus pte. qd palatia. qd caltra. qd ciuitates et
oppida: nifi et fclā. qd frumēta: vna oleū et bñm
nōne et fclercoz et q ipingual fclā. qd gallinē: pō
et et bñm q et fclercoz et nutrimfcl. Ecce q o mūdā
ne qd dilig. Un Paul. bec cōfclētes oia mūdā
na noīe fclercoz appellauit dicēs ad Phil. ij.
Oia arbitrat fclm vt fclercoz vt tpm lucifclerē
Eap: opfcl nō fclō mūdāna fed enā mūdāna bā
fclercoz appellari p. Joel. j. Cōpūmētū vñū i
fclercoz fcluo. nec imerito: cū et fclercoz nūmāz
fclercoz pducit et in fclercoz ac fclercoz finalr puenit.
vñ Bern. in mēditiōibz fclis ait. Quid ē bō

si sperma fecerit: sicut stercoz: rubeo et esca et mui.
Post boiem et mui: post vermiferos et boiros.
et sic in nobis hominibus et in ovis et in boibus. Et ideo de An-
thiocho rege dicitur: Machab. 4. Ois glia et ster-
cus et vermis.

Etiam ceterum mundus est mundus ratione im-
munda. Nam boiem ad imaginem dei crea-
uit: qui est nobilissima creatura. I. iustissi-
me. cum glo. ff. de edili. edic. imutat in similitudinem ir-
rationalium animalium. hoc est in infantia efficitur et por-
cus: qui in immundicijs et fecibus se immergit. In pue-
ria et vespa: qui nunquam desat. In adolescentia et
versus rationem lasciuat. In iuuentute et leo rationem super-
bie. In senectute et alius rationem pigritie. In decre-
pitate et ut aucta propter motum annuum caput. Et
per varias infirmitates et causas sepe hoc efficitur
ut modum et valde deformis atque horribiliter ad vi-
dendum. De quo deformitate tractat i. c. h. d. corpo-
ra. et in c. q. de de. egro. De monstruositate et o-
mnino sunt liberi. ff. de sta. ho. et in c. q. in ple-
risq. de offi. or.

Ergo debet ceterum mundus ratione ele-
matis. Sicut est enim Phil. 1. 1. Top. q. de
duobus malis se minus diligendum. Quod enim
habet in c. i. i. i. dist. Et sicut idem philosophus dicit ibidem quod
de duobus bonis se maius est diligendum. Quod enim
habet in c. no. mediocriter. de p. se. d. i. v. Ponam et
go quod aliquid de hoc elemto: quod aut habeat et teneat
et unum denarium per spatium unum horum: et transacta il-
la hora puer ille denario et ovis alijs rebus in ppe-
tuit: ultra hunc gulam suspensat et inficiat. Si
et voluerit abstineret et stare sine illo denario per
horam: postea habeat centum milia aureorum. quod per decem
milia annorum possideat. Profecto nisi sit peni-
tus insanus potius diligit stare per horam sine ipso de-
nario: ut postea tanto tempore bona possideat: quam
habet et possidere illi denario tam breui tempore et postea
tot mala sustinere. Cum igitur omnia bona mundana
sint minus in comparatione bonorum celestium quam unum de-
narium in comparatione milium aureorum. cum dicant
astronomi quod terra cum ovis quod in ea sunt est sicut pu-
er respectu celi. Quod vita presentis respectu alteri-
us: videtur minor in comparatione quam una hora in com-
paratione decem milium annorum. Absque dubio quilibet
sapienter considerans vanitates mundi quod nihil aliud
sunt nisi sicut vulgariter dicitur: Mira: tira: e: boffa.
postquam non solum puabit ovis terrenis: sed etiam
ad eternam penuriam et egestatem mittet et morte prope-
tuam patietur: potius diligit stare sine illis et abstineret
ab eis in hac breuissima vita: ut in eternum consequi
possit eterna gaudia: quod mundum preternitum
dant: quam vellet hic puulo tempore gaudere et postea ef-
ficialiter tota metra sustinere.

Etiam preterea debet mundus ratione affli-
ctiois. Est enim plenus antientibus et angu-
stijs. Nam ut dicitur: Job. v. hoc ad laborem na-
scitur. Unum primum homini dicitur deus Gen. 1. In sudore
vultus tui vesceris pane tuo. Si ergo considerent

omnes etates: inueniemus quod in eis oportet hominem
multas afflictiones sustinere. Sicut et omnes homines
sunt pleni antientibus et periculis: ita quod si uno
quoque hominem mundano die per illud Eccles. 1. Quod
dies est plenus laboribus et erumis. Unum Beter.
in quodam sermone ait. Aspice genus humanum ab ortu
solis usque ad occasum: hoc mundi nuditas pany-
bulare: alios fauorabilis aure suauitate capta:
re: alios diuitias querere quod cum labore acquirunt: cum
timore possident: et cum dolore amittunt. The-
sauris et ignoras cum congregabis ea. Vide quoniam
cum labore perperitur diuitias assumptis. trans-
maria et alii ubi orbem apertum nauigando (sunt sapi-
entibus) digunt distas a morte. peris fugi: redin-
que pariter: filios nesci: diueller ab vroz: om-
ni necessitudine obliuiscuntur: et acquiras: acquiras ve-
rgetas: perdis ut doleas. Filij hominum ut quod diligunt
vanitatem et quoniam mendacium. Nec ille. Quis igitur in
hoc mundo est sine afflictione. Profecto nullus.
Si enim est pauper dolet de penuria. quod ut dicitur Eccles.
v. Omnes dies pauperis mali. Si est sapiens non est
sine labore. quod ut dicitur Eccles. 1. Qui addit scias ad-
dit labor. Et ut ait Aug. 1. 1. de ciuit. dei. ad-
discere non possumus nec enim remissa sine labore.
Si est diues et honoratus ac in prosperitate: spemmet
illius statum suum perdere: marie quod puerum morte expe-
tat et ubique sibi pericula imminet: ut ostendit Aug. 1.
ubi dicitur. Et ad hoc potest dari exemplum Dionisij tyranni re-
gis sicilie de quo legitur quod cum esset in maris prosperitate:
bus hunc multa regna inuicemque subam: videret
quod in maris triumphis absque vlla perditione: essetque
consolatus de vroz et filijs etc. a quod suo milite cui
nomen erat Dromedus fuit laudatus: quod in mundo
non erat ei filius quod sine aliquo malo et timore in tantis
delicijs viveret: quod super omnes homines erat felix et
gloriosus. Ipse autem Dionisius respondit quod non erat sic.
quod non poterat die transire sine maxima anxietate.
Cum autem ille miles nollet credere: voluit Dionisius
se experientia probaret. Quapropter cum omnia glia et
triumpho fecit solui suum regale perpari atque puerum
magnus: et cunctos nobiles tam masculos quam feminas
intrauit: ibique omnes generis armonice et cunctas
suauitates adesse precepit: omniaque perpari quod ad mundi
triumphum maximus spectabat. ipseque Dromedus
galibus indumentis vestitus super ipsum solui sedere se-
dit: et quod aurea in manu tenere. super solui autem appo-
dere fecit enssem filo serico sustentari acutissimus
et terribilis. Cum autem alij omnes comederent et conuiua-
rent atque canerent et tripudiarent: solus Drome-
des in anxietate remanebat. Unum aduersus perasce-
re: dicitur cum veniens Dionisius interrogauit quod
se haberet et an unquam exptus fuisset tanta iocundi-
tatem felicitatemque ac gloriam. Et ille. Deu beu quod
nunquam sensi sic amari: die et angustiosus sicut hodie
Dionisius et inquit. Et quod est quod dicit. Nonne ad vnum
omnia quod hic mundus dare potest habuisti. Et ille. Quid
perdest hec omnia habere cum puerum stererim et enim nunc
item expectans quod ille filius sericus rumpatur et

missa cadens super caput meum me occidat. Tunc
Dromedus ait. O Dromedus: sic se stat vita mea
et sic se pauca mea: quoniam super se videt dei finem
et iustitiam perdere: et continue expecto mortem ac da-
nationem. Ad predicta autem quod nullus in hoc mundo
sine angustia viuere facit dicitur Boetij i. q. de co-
sola. p. 1. ubi ait. Quis enim est tam compositus feli-
citas: ut non aliquid ex parte cum statum sui tranquillitatem
ref. Antia enim res est humanorum: conditio bonorum: et
quod vel nunquam tota pueniat: vel nunquam perpetua sub-
sistat. Tunc celsus exuberant: sed est pudori dege-
ner sanguis. Tunc nobilitas nomen facit: sed an-
gustia rei familiaris inclusus esse mallet ignorare.
Ille utroque circumdatus vitam celibe desit. Ille
nuptijs felix: orbo liber: alieno celsum nunc be-
redi. Alius plebs: filij filieque delicias mest
illachrymar. Idcirco nemo facile cum fortune sue
conditione peroratur etc.

Ona ratio quare mundus est contemendus
est: infantiis. Oia enim mundana non pre-
sentant sibi sanare appetitum. Et ideo est. quod in po-
tentia et obiectione debet esse propter: ut ipsa potentia
sancti per philosophum i. q. de ala. Si enim vnus surdus vi-
deat aliquem pulsare cytharam: non letabit de illo so-
no: nec poterit iudicare verum sit bonum aut non. quod
non est propter in potentia visum et sonum. Pro-
pter enim obiectionem visus est color. et propter obiectionem
audiri est sonus. q. de ania. Et ideo potentia visu-
da non potest sanari illo sono quod non est obiectionem suam
Cum igitur ut ait Aug. 1. q. 1. solus deus sit obiectionem
propter aniectionem: quod enim ait. i. q. de ciuit. dei. ca.
vi. q. Ania nostra corpore dei est imago quod capax est
cunctis particeps esse potest: sequitur quod ipsam animam
nostra nihil sanare potest nisi deus quod est infinitus et
eternus. et persequitur oia terrena quod sunt finita et temporalia
ipsam querere non preter. sicut vnus vas contentum esse
cum studio: vni: non potest vno studio impleri. Nec
horum mille modorum fructum contentum impleri
valet vno modio. Et ideo si deus diceret aniectionem
Ecce do vbi totum orbem terrarum: et oia quod in eo sunt:
aurum: argentum: gemmas: et chel auros: et facio te
dominam et impatricem oim. sed volo quod sis contenta per
dictis: et nihil aliud queras. ipsa moderet. O dñe de-
us: non possu i his sanari: quod si capax melioris
boni. Si et deus diceret. Ecce do vbi omnes celos:
et facio te dominam oim angelorum: vbi obediunt
omnes ipsa ite moderet. O dñe deus: oia ista sunt cre-
ata et non infinita. Ego et sum capax tue infiniti-
te maiestatis. Et ideo nunquam ero contenta nisi cum
tua infinita dulcedine ad eum ero.

Et mundanis quod rebus non esse melius curan-
du ostendit Aug. 1. q. de ciuit. dei. ca. vi. q. di.
Ista temporalia bona et mala bonis et malis
voluit deus esse contenta: ut nec bona cupidi appetere
rent que mali quod habere cernunt: nec mala turpiter
euitent quod et boni plerumque afficiunt. Et quod dicitur
potest dici responsio si quis arguere vellet per predicta
dicens sic. Illud quod est bonum est amandum: et

magis bonum magis amandum: et marie marime.
Sed bona mundi sunt opnia Gen. 1. Quid de-
cuncta quod fecerat et erat valde bona. sunt amanda
da in summo. Propterea illud est a nobis amandum
et quod redit ad vnum deseruit. Sed temporalia sunt
bona. dicitur Ambrosio in quodam omelia. Diuine
sicut impedimenta ipso: ita per bonis sunt adiu-
mentum et tunc. q. 1. 1. Itaque deus et natura nihil agere fra-
stra. de celo et mundo. Sed hoc est insertum homini a
natura quod nunquam vellet de mundo recedere. quod
tra naturam est mundum odio habere et illi contentere. quod
munda sunt Bleran. d. ales. an. q. presume. et sancti
Bonauentura. in. q. 1. 1. dist. 1. q. 1. in sacra scri-
ptura acapit multum modis. Aliquod enim acapit per
deo rationem summe mundicie: quod est exemplum oim quod
sunt in mundo. Unum vocat mundum archetypum. i.
exemplar. De quo Boetius i. q. 1. 1. sol. ait. Pulchrum pul-
cherrimus ipse. Mundum metem gerens illius imago
ne formans. Et hoc modo potest intelligi illud Job. 1.
In mundo erat. filius in patre: quod in principio
erat verbum et hoc erat apud deum. Et iste mundus
est summe diligendus. Deur. vi. 7. Memor. di-
liges dominum deum tuum et toto corde tuo etc. Aliquod
et acapit mundum per oia creatura visibili et inuisi-
bili. Et hoc modo acapit Job. 1. 2. Mundus per ipsum
factus est etc. Quod ecclesia dicitur explicat cunctas.
Creatore: celi et terre: visibili oim et inuisibili.
Et iste mundus est ordinatus amandus. Can. 1. O-
dinavit in me charitatem. ut infima minus amaret
quam suprema. Licet enim oia creata se sint valde bo-
na in suo genere: tamen in ordine ad nos alia sunt
alija meliora. et persequitur non sunt oia summe dili-
genda. Nec sunt amanda nisi in ordine ad finem.
per quem nobis sunt valia. Nec est verum quod finem
cui nature instinctu hoc se desideret manere se-
culo: sed hoc finem corruptionem nature et carnaliter de-
siderij. Unum Beter. i. moral. ponit amorem boni: sed
filia lute. quod ut hoc posset se bene dare delecta-
tione carnalibus vellet semper stare in hoc mundo.
Sed cum autem naturale desiderium recte ordinatur:
desiderat peruenire ad celum: dicens cum Paulo ad
Phil. 1. Cupio dissolui et esse cum christo. Et cum
per. Educ de custodia aniam meam. Et ideo iste
mundus non debet amari amore inordinato iura
illud Psal. Diuine si affluant nolite cor: appone-
re: quod esset per ipsum sic diligere. Et ita intelligunt
predicta de contemptu mundi: cum infra dicenda.
Unde seruati debet per filium Pauli. ad Corinth.
vi. dicitur. Tempus breue est: reliquum est ut quod boni
bent vroz: sint tanquam non habentes: et qui vult
hoc mundo tanquam non vult: et quod gaudet tanquam non
gaudet: et quod emittit tanquam non possidentem. Pro-
pter enim figura boni mundi. Et Greg. omelia. i. q. 1.
dicit. Non audemus vobis fratres dicere vrelli-
quas oia: sed si si vultis enim omnia retinendo
redinquitis: si sic temporalia geratis vroz mente ad
eterna tendat. Aliquod enim mundum acapit per bonum
qui dicitur microcosmus: id est minor mundus:

qui viginiduos reges orientales vt Porosus re-
fert superauerat. Julio cesare deuictus: cu fugisset
in Alexandria ad Ptolomeu regem egypti cui te-
ste Eutropio Pompeius a senatu tutor datus
fuerat. propter iuuenile etatem eius. cuius regnum
suma fide seruauerat et paterna pietate restitue-
rat. g. Scylla prefectu regni de voluntate regis q cre-
debat et boefacere rem gratia victori cesari: mi-
serabiliter o casus est. Florus aut dicit in. li. li.
Pompeius suo gladio traditus sub oculis
victoris suolibero: uis suorum moris. Iulius cesar
vt Suetonius narrat mortuo Pompeio in eodem
mensibus interfectus diebus: quinque triumphauit.
Primo de gallia et britania. Secundo de egypto.
Tercio de samace et ponto. Quarto de iuda et
africa. Quinto de hispania. Fuitq illi gloria
multa in usurpato impio annis tribus et mensibus
septem. Tandem Gaius cassius et Marco brutus cum
conspirando: princeps orbis viginimibz plagis
confossus occubuit anno erat sue. lviij. Marcus
anthoni nepos ipsius Iulij cesaris et sorore
Julia ab Octauiano augusto victus in Alexandria
ab eodem cesare obsessa fuit Plutarchu gladio se-
puit du annu ageret erat sue. lviij. Gaius galli
cula impator romanus tertius ab octauiano sec-
leratissimus: auarus: et libidinosus adeo vt du-
abus sororibus stuprum intulerit: crudelis oibo et
erosus Rome in palatio o casus est: vt beatus i cro-
nica martiniana: cu regnasset annis tribus et me-
sibus decem. Nero impator: quinquies ab Augusto q
natus est pmissis pedibus: vt scribit Plinius li. viij.
naturalis historie: viciostus: auarus: et lasciuus:
ac crudelissimus: fuit Eutropium expulsus a re-
gno anno. cxiij. impator sui: sapienter fecit. Domi-
tianus impator: fuit Suetoniu et Eutropiu a
cubicularijs suis septe vulneribus o casus est an-
no etatis sue. cxxvi. et cu dedecore sepultus est. Ne-
lus primus impator vulneribus obruncatus est
Mauricius impator: ob inuidiam o casus est cum
regnasset anno vno. Anthoni impator: tertio im-
perij sui anno interfectus est a tumultu militum
in Rome cu matre sua. Maximianus imperator:
cu impasset annis tribus apud aqlegiam deferen-
tibus cum militibus suis cu filio suo adhuc puero
o casus est. Gordianus imperator: sexto impator sui
anno postquam de Persis triumphauit veniens Ro-
ma prope urbem fraude Philippi o casus est. De-
cius impator: cu impasset annis duobus: in bel-
lo barbaro peremptus est. Valerius impator: a rege
Persarum deuictus in seruitute reductus est. Nam q
diu videretur qm ascendere volebat equum: pedes
ceruicibus ei imponebat. Aurelianus impator: frau-
de serui sui occidebat. Tacitus impator: septimo
mense impator subita morte p occupatus est. Pro-
bus impator: sexto anno imperij sui militari tu-
multu veratus est. Elarius impator: fulmine perijt.
Diodetianus impator: veneno extinctus est. Constans
impator: filius Constantini magnus du

abus fratris sui Constantij peremptus est. Iulianus
apostata impator: a sancto Mercurio milite
o casus est. Valens impator: quinto imperij sui an-
no a gothis in bello peremptus est. Proterius nunc
silento q plurimos reges: impatores et princi-
pes q similiter subitanea et crudeli morte perierunt
et in florida ac iuuenili etate: de quibus nostris scrip-
tus aliq fuerunt.

Erunt ergo illud qd dicitur Eccl. i. Dies pos-
tentatus vita breuis. Expropter Aug.
in li. de simbolo: tract. iij. exclamat dicens
Ecce ruinosus est mundus. ecce tantis calamita-
tibus repleuit deus mundum. ecce amarus est mundus
Et si sic amarus: qd facerem si dulcis esset. O mun-
de imunde tenebris as pariens: qd faceres si mane-
res. Quenon decipes dulcis si amarus alimenta
menaris. Et in epistola ad Armetianum et Paulinam
iter. ait. Mundus iste tanta rebus labe perditus est:
vt etiam speciem seductionis amiserit. Et ideo quoniam
illi laudandi atq predicandi sunt q dignati non
sunt cum mundo etiam florere florere tantum increpauit
di sunt et accusandi qd perire cum perire delectant.
Decille. Currit enim mundus quid ad finem: nec
eius gloria potest diu retineri. Vn cum hoc magis
credit gaudere cum eo: statim ipsum relinquit. Ad qd
adducta pot parabola cuiusdam faceti predicatoris
q dicebat q duo erant socij tantum amoris inuicem
ostendentes q vnus videbat non posse stare sine
alio. vnus sp insimul pgebant et vivebant. Semel
aut cum irent simul ad solaciu: contigit illos transi-
re p quiddam nemus. Et ecce q quidam visus val-
de terribilis cepit eos venire. Quenon videns alio-
ge vnus ex ipsis socijs q erat alio fortior: cepit
currere et ascendere super vnā arborē magnā et ali-
tā. Alius vero q erat debilio: rogabat eum vt se
expectaret et adiunxerit ad ascendendā arborē.
Quod ille facere negauit ei. Itā ita versus adest.
Ille igit sic destituit: deo inspirante recordatur est
q vt dicit visus non comedit de carne animalis p
se mortui. Vn statim cecidit in terram et simula-
uit se mortuum. Ursus vero adueniens et ipsum sic
mortuum repiens posuit os suū ad os illius vt
cognosceret an spiraret et esset viuus. Ille autem
tenebat flatum et non spirabat. Postea versus posu-
it os suum ad eius aures forte putans q etiam
ab illa parte exiret flatum. Videns aut q ille tota-
liter stabat immobilis et non spirabat: cu brachia
sua corpus illius reuoluit et picat forte p quatuor
brachia lōge: vt videret an moueret. Quo fir-
mo stante et pmittere se reuoluit ac si fuisset sac-
paleas: versus q erat famelicus cepit currere ad q
rendā predam. Cum aut iam longe esset a loco
ille q simulauerat se mortuum surrexit. Qui so-
lus qui erat super arborē et viderat oia que acaderat
dixit. O socium me habuisti ne timorē. Et ille. Tū-
cū certe q nunq habui scilicet. Ille autem iterum inquit
Et qd dixit tibi versus q posuit os suum ad au-
res tuas. Ipse aut respondit. Dixit tibi q am-

plius de te considerare non debeo. quia eo vnus ma-
gnus traditor et simulator. Nam ostendit te sic me
diligere: et tū ostendisti me in tā magna necessitate.
O: moraliter. Isti duo socij sunt homo et mundus
inter quos videtur esse maxima amicitia Sed tū
adueniente visio. i. morte mundus deserit hominem.
Et nullus debet considerare in isto mundo perditore
q quanto plura et maiora bona dat homini: tanto ci-
uius illa aufert ab eo. Verū est enim illud qd Lu-
canus canit in. j. li. di. Similesq negati stare diu.
Et ibidem. O faciles dare summa deos: cadēq tueri
difficiles. et Statius. et cetera. Forsitan et nobis
modo q fauere recedat. et Lucanus vbi est. In se
magna ruunt: leti hūc numina rebo. Et cetera. pos-
sunt modū: nec genibus vllis Commodat in psum-
terre pelagiq potentē Inuidia fortuna sua. Et
ideo dicit in. l. ij. s. sed qd diuine. Et dicit. tu. enu.
Humani iuris conditio semper in infirmitate decurrit
et nihil est in ea qd stare perpetuo possit. Multas
enim formas edere nata nouas depropar. Et i-
autem. de non alie aut pmutare. et. s. vt autē. dicit.
Quid erit stabile in istis hominibus cu ois noster status
sub perpetuo motu persistat. Et i autem. vt oēs obe-
iudi. s. hanc dicentes. scriptum est. Nihil penitus semper
ipso manet: sed currit natura nostra sp multas cuol-
uens mutationes qd neq pviderē facile est neq
predicare. Et in. l. penul. l. de usufructu. dicit impa-
tor. Multe et innumerabiles cause rebus acadiunt
mortalibus: propter qd homines qd habent iugiter res-
tinere non possunt. Et Claudianus li. j. exclamat dicens.
Veni veni q breuibus percutit ingenia causis. Desi-
nat clares qd considerare rebo. Gualfredus etiam in
poetria sua ad mundi contemptum exhortans ait.
Hoc vnū scire potes: quia nulla potestas
Esse morosa potestis vis exempla poras
Respice fortunas: emarcuit illa prius
Florida prosperitas: minos subuertit arboras
Ilion amides: magne tharaginis arces
Sapio: sed multi roma fuit alca fati
Tempore versa breui: breuis est distantia leti.
Ominis et mesti: nox est vicina dies
Nec aliena docent: et te tua fata docebunt.
Quidius qz in. ij. de tristitia. epistola. viij. dicit.
Dia ne referat: nil non mortale tenemus. Propter
ris exceptis: ingenijq bonis. O igit miser mundia-
les tū videatis oia mundana transire et finiri: de-
spicite illa: et seruate illud Lucani in. ij. dicens.
Consilite extremis angusto ipe rebo. Nihil enim
est adeo pulchrum et delectabile in hoc mundo qd
breui in tpe non deficiat. Ait enim Richardus poe-
ta in libro de nuptijs. ca. cxxv. Transiit bono: pe-
reunt formosa: iuuenta senescit. Deficiunt vires:
gloria queq perit. Et Quidius in. ij. de arte amā-
di dicit. Forma bonū fragile est: qntūq accedit
ad annos sit minor: et spacio carpit ipsa suo. Et
iterum in vltio de ponto. epistola. viij. canit. Tabi-
da consumit ferrum: lapideq vetustas. Nullaq
res maius tpe robur habet. Et i. xv. machinamoz:

ait tpe et vetustas. Dia destruit: videt qz den-
tibus cui. Paulatim lenta consumit oia mor-
te. Ideo qd sapiens dicebat. Natura humana p-
prie veluti ferru est. Si taceat pterit. si non erit
ceat rubigine consumit. O misera humana qd vnus
potentē mutare vilitatē et breuitatē mutant. Et
verum est illud Esopi fabula. dicit. Stare diu
nec vis: nec bono: nec forma: necetas Suffi-
at in mudo: plus tū ista placeat.

Is aut o homo scire miseriam tuam: audi
qd responderit quidam pbs qui interroga-
tus cum qd socijs sic dicit: respondit. Quā-
to qui cum assidue molestant. Nū sunt fa-
mosi: lino: somnus: calor: frigus: lassitudo: in-
firmas: et mors. Et ideo Diogenes ad Diogenem
rū scribit. Vbiq luctus: vbiq gemitus: et pluri-
ma mors: imago. Interrogatus secundo idem
pbs. vbi est dicit: respondit. In bello multiplici
et diuerso. Nam intra se habet bellum morde-
tis consuetudine. In proprio corpore habet bellum re-
bellionis carnis ad spiritum: ad Gal. v. Item pu-
gnam quatuor: demoz que semper pugnant ad
inuicem p contrarias quāitates. Habetq humo-
rem colericū: sanguineū: flegmaticū: et melancoli-
cum inter se contrarios. Et continue calor: natura-
lis consumit humidū radicale: propter quam con-
sumptionē sequitur mors ipsius corporis. Et ideo
dicit Scotus in. ij. sen. dist. xv. q materia prima
sp machinas ad destruendū composuit. Habet
etiam afflictionē quatuor passionū. scz gaudij:
doloris: spai: et timoris. Extra se aut habet bel-
lum rerum paupisabilium ac diaboli temp-
tationis. Interrogatus tertio quomodo se habet bo-
mo: respondit. Ut lucerna ad ventū que cito am-
guat. vt scintilla in mari que cito ab undis absor-
betur: vt spuma grauis que cito a pedis dissi-
git. vt fumus qui cito diffundit. Et ista tria im-
mediate predicta etiam ponit Salomō Sap. v.
addens. Et tanq memoria hospitis vni: dia p-
tercūnis. Interrogatus quarto. Qui similis est homo
respondit. Aeris nuius: q: vt aeris nuius mo-
dico calore cito in aqua de qua fuerat resolu-
sit: sic homo genitus de putredine: modica infirmi-
tate in eā reuertit. Silis est etiam homo flori pulch-
rimo: et rose matutine q dum colligit mane pul-
tra videt in sero aut marada inuenit. Sic homo
in iuuentute apparere floridus: sed in senectute mar-
cescit. Est qz silis virenti herbe que cito ardet et
succidit falce. Sicut enim prata virentia successe-
ne meminit: ita populi italie ac rotas mundi pestile-
ntis: bellis: fame: et diuersis infirmitatibus deuas-
tant. Et sicut qn pratu debet mē: ne uendo fal-
ces sit sonit: hoc igno: ante ipso prato. ita qd de-
vult exterminiu aliq mittere hominibz: prius so-
let facere. pdamari a suis pcomibz: et acut falces
vindictę ipsiis poplis predicator: verbis non am-
dando nec credendo. Et predicta similitudo cor-
firmat p illud qd dicit Esa. xl. Dia caro ferunt

et ois glia eius qm flos agri. Et cecidit est senus
et cecidit flos ei. Et ibide etiam dicit. Vere senus
est populus. et Ps. inq. Mane sicut herba tra
scar. voge decidat. induret et arefeat. Similis e
enā pmo nouo et rubenti: q dum in arbore pe
dens ad incrementū debuit puenire credit: sepe
modico verme interi? et toto corrodit et subito
corruens efficit inuile: v? enā aliquo vto seu
d. culi pculide aū maturitate ad terram deqat
Et similr bō in pueria sua vel adoleſcētia flo
ridus: sepius subita infirmitate puenit mori
et inuile efficit. vel ab hostibz suis pemptus
aut improvisa morte sublat? de mūdo tollitur
Quinto interroga. Quid est bō: mīdit. Māci
piū mori: bō spes loci: viator transiens. Man
cipiū enī moris dē: qz manū eius neqz euadere
Vos pes loci. quia recipit cū gaudio: sed mīto
obliuioni tradit. Tiaror? vō trāsienſ. qz dormi
ens et vigilās sedens ambulās et qd aliud fa
ciens: q ad mortē pperat. Un? Greg. dē. qz sicut
ille q est in nauī: sedendo: qſcedo: dormiendo:
bibēdo et comedēdo semp pēgū cūre nauē. ita
donec bō est in corpore semp curat ad morē: capſo
corpore semp ad corruptionē tendere. Salomon
aū Sap. v. introduat amatores mūdi in infer
no suspirātes et dicētes. Quid pfuit nob? super
bia: aut qd diuināz iactātia cōtulit nob? Trāsi
erunt oia illa tanqz vmbra: et tanqz nūciū p
currentia: et tanqz nauis q ptransit fluctuantem
aqua: cuius cum puenire non est vestigiū inue
nire neqz semitā carine illi? in fluctibz. aut auis
que trāsuolat in aere: cuius nullū inuenit argu
mentū inner? illi? sed nū sonitus alaz. vberas
leuem ventū et sandēs inner? aere: cōmor? alis
trāsuolauit et post se nullū signū inuenit inner?
illi?. Aut tanqz sagitta emissa in locū destinātū
diuisus aer panno in se reuersus est vtrigore
trāsitus illi?. Sic et nos nati cōtinuo delinim?
esse: et in malignitate nostra consumpti sumus.
Mūdus qz assimilāt tele cuius vna ps ē terra
et mī inuoluta manet: ac paz. de ea videt. Alia ē
terenda et nō videt. vñ solū illa ps videt in q la
borat. Et similr in hoc mūdo de vira nostra su
nura nihil videt. sed mī illō modicū de pſenti vi
ta in q diuersimodo laboramus et affligimur: et
ignoramus qne magnitudinis sit terenda tela
vite nſe: cū hoc in manu dei sit. Un? Esa. cxxvij.
dicebat rex Ezechias. Precisa est velut a terente
vita mea: dū ad buccā ordier succidit me: de ma
ne vsqz ad vespēram finies me. Paganī vō
volentes hui? mūdi miserā demonstrare depi
gebant res fatas seu furias: q in hoc versu cō
nunt. Etor colū baiulat lachrymā: antro
pos ochar. lēz hūanā vira. Que oia cōsiderans
Aug? in fīmone ad bere. exdama. di. Ne mī
ser quid sum. Vās sterq linij: concha putredis
plenus fetore et horrore. cecus: pauper: nudus:
plurimis necessitatibz subditus. ignorās intro

itum et cecum mei: miser et mortalis. cui? dies
sicut vmbra lunatica euascat. sicut flos in ar
bore crescit et statim marcescat: nūc floret et statim
areet. vita in qua mea fragilis: vira caduca: vira
que quanto magis pcedit rāto magis ad mor
tē accedit. vira fallax et vmbra tenebra: plena laqueis
multis. Nūc gaudeo: statim tristor. nūc vigeo
statim infirmor. nūc viuo: statim morior. nūc
felix appareo: statim aut miser. nūc rideo: nūc fleo.
Sicqz oia mutabilitati subiacent: vmbil vna
hora in eodez statu pmaneat. Vincimor: hinc
tremor: hinc fames: hinc sitis: hinc calor: hinc frī
gus: hinc lāguor: inde dolor et ubera. Sequit
hīs importuna mors q mille modis miseros
hoies quondie rapit. Nec ille. De quibz etiam
Quidius in. v. methamorphoseos aliqua tan
gūt dicens
Lunca fluunt: omnisqz vagās formāz imago.
Ipsa qz assiduo labunt tpa motu.
Non secus ac flumen: nec enī pſistere flumen
Nec leuis hora pōt: sed vt vnda ipellit vnda
Urgetqz eadē veniens vrgetqz priorē
Tpa sic fugiunt pariter: pariterqz sequunt.
Transit in eſtate post ver robustior annus
Sicqz valens iuuenis: nec enī robustior etas
Vlla nec vberior: nec q magis ardeat vlla est
Nec species sua cuiqz manet: rerūqz voramē.
Et alijs alias reparat natura figuras
Nil equidem durare diu sub imagine eadē
Crediderim: sic ad ferrū venistis ab auro
Secula: sic toties vſa est fortuna locor. R
De omnia considerās Bermo. an li. de cō
tempu mundi nos ad despiciendā mū
di glia mōrtē dicens. Fallax mundi
gloria digne respuit: flos senis ē vapor: ad mō
dicū parens. Eius enī qualiscunqz stat? nō
ne plus anxietatis qz iocunditatis habet. dum
vindictas: dum defendis: dum inuides: dū su
spicaris: dum semp ambis que nō habes: et nō
nullis adeptis: acqrendi ardor nō minuit. Que
ergo est requies in gloria tua. Si qua mī est: p
tentio cūditas nō reditura et remanet anxietas
nō relicta. Certa est nimirū temporalis b: cui
tas voluptatū et ipsius quoqz b: ciuitatis finis
incertus. sepe viuentē deserūt: nam morientem
nunqz sequunt. Nemo in hoc seculo nequā qd
vult habere potest. quia nec voluptuosus volu
ptate satiat: nec curiositate curiosus: nec ambi
tiosus inani gloria. Videat qz secularis aia et in
telligat: qm extrema gaudij luct? occupat. Die
est enī transitorie leticie finis: hic fruct? glie tem
poralis. Decille. O mūdane: si iste autoritates
te nō iſtāt ad cōtēpnēdas mundi volupta
tes: cōsidera illos q in hoc mundo felices vide
bant: qui oēs perierūt et delicias suas reliqūt.
Ubi enī nunc est Davidis Ioseph patriarche
Saul et Jonathe Daniel et sodor eius Abſalo
nū Narāsi Dapbebi Polidorū Hipolitiqz for

mositas. Ubi est Europe Meduse Jole Deia/
nire Argie Panthalee Polifene Helene La/
uine Didonis Kreuse Proserpie Lucretie La/
sandre Cleopatre pulchritudo. Lette non inue
nerūt fuci ad reparandā mortis turpitudinem
Ubi est Eue Sare Dine Thamar Noemi De
ster Judith Abigail Bersabee Abſaach et Su
sanne speciositas. De qbz in sacra scriptura dic
tur q erant pulchre nimis. a. valde. Profecto eo
rū delicata corpa sunt a vmbis corrosa et i ane
rem redacta. Ubi nunc Moyses Phoroneus
Mercur? Termegist? Solon Ligur? et Nu
mapompili? legū datores et institutores. Pro
fecto nō poterūt statuere aliquā legem q eos
a morte pſeruaret. Ubi ē Aleādrī magni Sa
pionis Lelariqz audacia: et rāte victorie. Lette
de ipsa mors mūphauit illosqz pstrauit. Ubi
Achillis Bias Thesa Nectonis Karoli ma
gni Rolandi Danesij Rainaldi Oliveri Bai
maguntini Falconer: aliorūqz pectū franco
rum fortitudo. Nō ponit cor robur cōtra mortē p
ualere. Ubi Samsonis Solahs Anba Ner
culis Abſantis Lidopū: atqz Menachim et fi
lior eius: aliorūqz gigantū ferocitas. Ubi nūc
Xerxis Nabuchodonosor: Bſueriqz potentia.
Nō inuenerūt turrē vel castrū eos a morte libe
rantē. Ubi Otaciani David Konſtāniiqz p
ſperitas. Ubi qso Vulpiani Acursij Bartholi
Baldi Lini Angeli pulini Albriqz legū ſciē
tia. Lette nō inuenerūt paragraphū aut legē eos
a morte defendentē: nec illis valuit aliqz appella
tio cōtra eā. Ubi miridatis Diocletiani Nero
nisqz crudelitas. Quos aliq timebant ipsi mor
tē formidant. Nunqā a morte eripuit Eſcula
pium Quicennā Galienū Hypocratē Jobānē
de mugo Konſtāntinū africanū Bordonium
aut Jobānem mēſue gina medicine. Profecto
nec ſirupū nec medianā a crudeli morte pſeruā
tē inuenire ſauerunt. Ubi Salomonis Tales
milesqz Jedu filij Sirach: et Eldre ſapia. Quid
pfuit Ulii Alcibiadi Danibaliqz ars bellica
Ubi Brantio Ptolome? Albertus Aliabrazel
Albumaſarqz astrologie inuētores. Ubi De
mosthenis Tullij Latonis cēſorini Appolonij
Nichonij Borgie Vermagore Tiani Quin
tiliani Leſie Dorensij Lactānqz rhetorica. Ni
hil pfecto eis profuit: nec mortis ſeuitiam aliqz
ornatu verborū ſedare poterūt. Ubi Pompei
Senacberib Anthiochibz iactantia. Nunquid
Priscianus Donatus Seruius Papias Du
guitio: auctor Lactolicon Aleāder theutonic?
Guarinuſqz grāmance pceptores: mortis iacu
la euadere poterūt. Ubi nunc Homerū Virgi
lij Lucanū Iuuenalis Oraziū Martialiſ Per
ſij Terentij Tibulli Lanilli Statij Claudiani
Prudentij Sedulij Lucenqz Menādri Aba
ſelij et Feriſ arqz Aratoris carminū diſciplina.
Ubi nunc est ille ſuperbus Quidius qui in ſi

ne vltimi libri Methamorph. ait
Janqz opus cregit: q nec Jouis ira vetuſtas
Nec poterūt ſeruire nec edat abolere nec ignes.
Ubi nunc est Aſculanus poeta franciſcus pe
trarcha Danielqz florentinus: cum alijs vulga
ribus vſificatoribus. Ubi nūc Blanon et Flo
pus cū fabulis ſuis. Ubi Poggi et Bocaci ſa
cenaz inuērio. Ubi Laurent? valla et Buguſ
ſtinus ſenſiſ cum ſuis degantia. Ubi Tar
ro et Petrus hispanus cū alijs dialecticis. Ubi
Linus theb? Zabius Amphion Tabal et Jo
pas cum ceteris muſicis. Ubi Nichomach? Apo
leius et Euclides cum alijs geometricis et arime
triciſ. Ubi nūc in quā Pythagoras Socrates
Plato Eſbilo Perander Pythais Bias Di
ogenes Zeno Empedocles Epicurus Anaxa
goras Democrit? Eradimus Leuapus et Se
neca: cum ceteris phiſ naturalibz et moralibus
Ubi Breſtordis Antij bari Buerroſqz ſubali
tis. Ubi nunc ſunt tot ſapientes doctores oim
liberaliū artium qui doctrinā ſuā buccis cō
crepantibz vtilitātē et per totū orbem nominā
ri affectabant. Profecto vt inqz Ps. perſe meſ
moria cor cum ſonitu: et dñs in æternū pma
net. Ubi nūc Titi Liuij Plinij Diodori Andro
nia Teruliani Eusebij Joſephū Juſtini Suet
tonij Eutropij Noroliſ Quin cūqz Solini
Dares phrigij Herodoti Lactij Valerij ma
ximi Plutarchiqz hiſtoriarū notitia. An forte
imortalitātē meruit Straboni Innoctij Voſti
enſis Archidiaconi Jobānis andree Dini Pa
no: mitaniqz decretorū intelligentia. aut Petri
lombardi et expoſitorū eius ſacre theologie ſcīa
Ubi Philiſologus Euar dia? Lapidari? Ba
ron Amordus et Thetel iudeus: q de nanis et
virtutibz petrarū ſcripſerunt. Ubi nūc Ucelli in
gluuiet et Uoracitas. Ubi Ledi diuine et Mar
ci craſſi romāi auaricia Sordanaſalliqz luru
ria. Quo abierunt omnes iſti. Et exdāmāz vo
ce magna dico. Ad mortē. Et hoc est quod in
quit qdam frater noſter vſificator dicens S
Eſar vbi pāmus: ibi erumqz æternū
c. beator.
Et pūc eneo: vbi nūc faciendus vltis.
Et gemini amideromane cōdito: vbi
Romulus: et totum qm de uictris orbem
Augustus. tantoqz potens vbi robore ſamſon
Nunc vbi ſilla ſero: vbi nūc tam forſ achilles.
Formoſaqz parſ facie: pncepſqz latini
Tullius eloquij: ſacraz gloria legum
Bartholus: et multo creſus diſſiliſmus auro.
Nunc ſalomonis vbi ſapientia: nunc vbi tanna
Quodā pompeius gaudēs ſapioqz mūphibz.
Nunc vbi pperidū ſplēdor vantiqz magiſter
Virgilius: vbi nūc armis et gente ſupb
Atqz opibus Xerxes: ne lōge crepla peramū.
Nūc vbi quo noſtris nullus pſtātor: annis
Ectit: armatas acies componere bellis
33

Clarus et in toto franciscana sortia mundo
Nunc ubi magnanimus galeas maria per oem
Tam iuuenis aug fama celeberrimus orbem.
Tunc alij petres: reges populiq; potentes
Erant in toto quicquid cunctis euo
Omnes populi forpsit mors turbida fato
Et tulit in cineres: nec tanti roboris vnq;
Quis fuit: horredo cui mors indulsit arcu.
Luriga falsas et inanes diligit auras.
Lurte lenfere mundus dulcedine ludit.
Nunc vides nostre q; paruula tpa vite.
Et misera in quanta iaccat tua vita periclis.
Ergo age: morbosas sedis iam respice sordes.
Vique venenati mortalia gaudia mundi.
Effuge terribiles berebi charissime penas
Conatus lucus: seuos sine fine dolores.
Perpetuam qras eterna in secula vitam.

Et idē vificato: i alia epistola etiā inq;
S Rudia celestes q post terrena triumphos
Speraret: stulto stultior ille foret.

Qui sequit vanos vite pcentes honores
Respir angelice pspirantis opes.
Nil mag' horribiles desert accheron ad yndas
Qua rez latus et popularis honor.
Et contra supas melius nil duat ad arces
Qua dñm stricta tam pauprate sequi.
Ecce q eternos diues damna ad ignes.
Et paup celi lazarus alta tenet.

Ille modo in penā fatue dulcedinis ardet.
Nec fructum sancte iam pauprans habet.
Neu nimis infelix: cecus: miserabilis ista
Plus cui celesti melle venena placent
Improbis iste suos sic pdit mundus amātes.
Et in innocuū gens tenebrosa putat.

Quo mag' amider mundus dulcisq; videt:
Ad mortē plures pparare solet.

Spem igit fictos mudi fallacis honores.
Nā modulans dulc' fistula carpit aues.
Quid tibi terrenis hīs cū mortalib; inquā
Que manēt in supis vita beata choris.

Quid cōfert croceis cōternū vestib; aurum.
Quid iuuat in numero plena cliente dom?

Splendida regali tua sint licet atria luxu.
An potens dire tela vitare necis.

Si lustris toto centū dominet in orbe
An folio parcat mors furibunda tuo.
Dardanidū fortē bello licet bectora vincas
Et tua deturpet musa maronis opus.

Si paridem forma supes: grauitate catonē.
Ledit et argutis qsq; sopbista tuis.
Si tibi qquid habet placidū fortuna repēdat.
An nō dimisso cōuenit orbe mori.

Quid tūc orbis opes: misere q; carnis amica
Quid tūc aurate fimbria larga roge.
Tunc quid fallaces poterūt pitare mūpb;
Quaue ferent mudi cuncta salus opem.

Et salomon populo quondā sapientior omni
Defunctus stiggs pparat aquis.

Sic et adonibezeth sub mēsa labere regeos
Sed denos faciens ossa relicta serio.
Ipse quoq; armigē: morit forissimus aiar.
Formaq; ledce vermibus esca datur.
Quine salutare nouit pfunda medele
Esculapio: mortis vulnere fixus obit.
Nec facie insignis: nec belliger herculis instat
Nec sapiens: leti nescius esse potest.
In cinerem cūcti redeunt: p meq; parenti
Quod tulit assignat mortua facta caro.
Tunc aurū: stultos tūc qsq; relinquit honores.
Et quas in toto tpe iunxit opes.

Ergo animis māsura pjs: celiq; petamus.
Memento et nostris sit pcul omne fugat.
Esculanus quoq; poeta inquit
Omne creati in tempore corūpū
Transcunt actus humani vrfumus
Qui tarde incedit: qui celeriter
De me spes cordi inimica

Et franciscus petrarcha in suis mūpb; ait
Prætereū vestri mūpb; et vestre pompe
Prætereū status et dñatus
Via mortalia tēpus interrumpit.

S Jate igit mibi o dilectores mudi Ubi
nunc sunt tot reges assiriorū Belus Nu
nus Semiramus Zamenus Arius Be
talius Xerxes Arametes Bolcus Kaleus Al
chadas Manucus Marbalenus Sperus
Manulus Sparethbus Amunites Boloth
Bolosparus Lampredes Sosozes Mitres
us Thantanes Thimeus Lupales Offrates
nes Bazepes et Sardanapallus: qui regnab
runt cum tanta gloria successiue fm Paulum
horosius annis. M. cl. vsq; ad Sardanapal
lum. Ubi sunt reges Atheniensiu: Cecros Bra
naus Amphitrion Erichonius Pandemon:
Erichus Pandion Egeus Thelus Mes
nestes Demophon Nichites Obfides Them
stes Medampus Ehodrus Archipus Them
sipus Fabrias Magetes Digenitus Agame
stor et Eschilles. Ubi sunt reges Lacedemonio
rum: Nerascheus Egis et Therratus Labor
tes Doristus Agelaeus Archilaus Thelus
et Kalchamenes: Agamenon ac Menelaus.
Ubi sunt reges sicamiorum: Bessippus Egi
alchus Europs Thelchinus Apis Egalcha
Thelshon Elgiorus Mesapus Erachus Dia
stus Orthopolus Marachus Polipus Sic
eron et Innachus. Ubi sunt reges egyptiorū
Torpharaones et ptolomei. Ubi ptolomeus
primus a quo fm Justinum alij reges postea
dicti sunt ptolomei ppter claritatem nominis
eius: sicut a Julio cesare alij imperatores appē
lati sunt cesares: et ab Octauiano augusto dicti
sunt augusti. Ubi est ptolomeus philadelphus
Euergetes Philopater Epiphanes Philome
tor Phiton Alexander et Dionysius. Ubi sunt
tot iudices iudeorū: Moyses Josue Orboniel

Ubi sunt tot reges assiriorū Belus Nu
nus Semiramus Zamenus Arius Be
talius Xerxes Arametes Bolcus Kaleus Al
chadas Manucus Marbalenus Sperus
Manulus Sparethbus Amunites Boloth
Bolosparus Lampredes Sosozes Mitres
us Thantanes Thimeus Lupales Offrates
nes Bazepes et Sardanapallus: qui regnab
runt cum tanta gloria successiue fm Paulum
horosius annis. M. cl. vsq; ad Sardanapal
lum. Ubi sunt reges Atheniensiu: Cecros Bra
naus Amphitrion Erichonius Pandemon:
Erichus Pandion Egeus Thelus Mes
nestes Demophon Nichites Obfides Them
stes Medampus Ehodrus Archipus Them
sipus Fabrias Magetes Digenitus Agame
stor et Eschilles. Ubi sunt reges Lacedemonio
rum: Nerascheus Egis et Therratus Labor
tes Doristus Agelaeus Archilaus Thelus
et Kalchamenes: Agamenon ac Menelaus.
Ubi sunt reges sicamiorum: Bessippus Egi
alchus Europs Thelchinus Apis Egalcha
Thelshon Elgiorus Mesapus Erachus Dia
stus Orthopolus Marachus Polipus Sic
eron et Innachus. Ubi sunt reges egyptiorū
Torpharaones et ptolomei. Ubi ptolomeus
primus a quo fm Justinum alij reges postea
dicti sunt ptolomei ppter claritatem nominis
eius: sicut a Julio cesare alij imperatores appē
lati sunt cesares: et ab Octauiano augusto dicti
sunt augusti. Ubi est ptolomeus philadelphus
Euergetes Philopater Epiphanes Philome
tor Phiton Alexander et Dionysius. Ubi sunt
tot iudices iudeorū: Moyses Josue Orboniel

Ubi sunt tot reges assiriorū Belus Nu
nus Semiramus Zamenus Arius Be
talius Xerxes Arametes Bolcus Kaleus Al
chadas Manucus Marbalenus Sperus
Manulus Sparethbus Amunites Boloth
Bolosparus Lampredes Sosozes Mitres
us Thantanes Thimeus Lupales Offrates
nes Bazepes et Sardanapallus: qui regnab
runt cum tanta gloria successiue fm Paulum
horosius annis. M. cl. vsq; ad Sardanapal
lum. Ubi sunt reges Atheniensiu: Cecros Bra
naus Amphitrion Erichonius Pandemon:
Erichus Pandion Egeus Thelus Mes
nestes Demophon Nichites Obfides Them
stes Medampus Ehodrus Archipus Them
sipus Fabrias Magetes Digenitus Agame
stor et Eschilles. Ubi sunt reges Lacedemonio
rum: Nerascheus Egis et Therratus Labor
tes Doristus Agelaeus Archilaus Thelus
et Kalchamenes: Agamenon ac Menelaus.
Ubi sunt reges sicamiorum: Bessippus Egi
alchus Europs Thelchinus Apis Egalcha
Thelshon Elgiorus Mesapus Erachus Dia
stus Orthopolus Marachus Polipus Sic
eron et Innachus. Ubi sunt reges egyptiorū
Torpharaones et ptolomei. Ubi ptolomeus
primus a quo fm Justinum alij reges postea
dicti sunt ptolomei ppter claritatem nominis
eius: sicut a Julio cesare alij imperatores appē
lati sunt cesares: et ab Octauiano augusto dicti
sunt augusti. Ubi est ptolomeus philadelphus
Euergetes Philopater Epiphanes Philome
tor Phiton Alexander et Dionysius. Ubi sunt
tot iudices iudeorū: Moyses Josue Orboniel

Ubi sunt tot reges assiriorū Belus Nu
nus Semiramus Zamenus Arius Be
talius Xerxes Arametes Bolcus Kaleus Al
chadas Manucus Marbalenus Sperus
Manulus Sparethbus Amunites Boloth
Bolosparus Lampredes Sosozes Mitres
us Thantanes Thimeus Lupales Offrates
nes Bazepes et Sardanapallus: qui regnab
runt cum tanta gloria successiue fm Paulum
horosius annis. M. cl. vsq; ad Sardanapal
lum. Ubi sunt reges Atheniensiu: Cecros Bra
naus Amphitrion Erichonius Pandemon:
Erichus Pandion Egeus Thelus Mes
nestes Demophon Nichites Obfides Them
stes Medampus Ehodrus Archipus Them
sipus Fabrias Magetes Digenitus Agame
stor et Eschilles. Ubi sunt reges Lacedemonio
rum: Nerascheus Egis et Therratus Labor
tes Doristus Agelaeus Archilaus Thelus
et Kalchamenes: Agamenon ac Menelaus.
Ubi sunt reges sicamiorum: Bessippus Egi
alchus Europs Thelchinus Apis Egalcha
Thelshon Elgiorus Mesapus Erachus Dia
stus Orthopolus Marachus Polipus Sic
eron et Innachus. Ubi sunt reges egyptiorū
Torpharaones et ptolomei. Ubi ptolomeus
primus a quo fm Justinum alij reges postea
dicti sunt ptolomei ppter claritatem nominis
eius: sicut a Julio cesare alij imperatores appē
lati sunt cesares: et ab Octauiano augusto dicti
sunt augusti. Ubi est ptolomeus philadelphus
Euergetes Philopater Epiphanes Philome
tor Phiton Alexander et Dionysius. Ubi sunt
tot iudices iudeorū: Moyses Josue Orboniel

Ubi sunt tot reges assiriorū Belus Nu
nus Semiramus Zamenus Arius Be
talius Xerxes Arametes Bolcus Kaleus Al
chadas Manucus Marbalenus Sperus
Manulus Sparethbus Amunites Boloth
Bolosparus Lampredes Sosozes Mitres
us Thantanes Thimeus Lupales Offrates
nes Bazepes et Sardanapallus: qui regnab
runt cum tanta gloria successiue fm Paulum
horosius annis. M. cl. vsq; ad Sardanapal
lum. Ubi sunt reges Atheniensiu: Cecros Bra
naus Amphitrion Erichonius Pandemon:
Erichus Pandion Egeus Thelus Mes
nestes Demophon Nichites Obfides Them
stes Medampus Ehodrus Archipus Them
sipus Fabrias Magetes Digenitus Agame
stor et Eschilles. Ubi sunt reges Lacedemonio
rum: Nerascheus Egis et Therratus Labor
tes Doristus Agelaeus Archilaus Thelus
et Kalchamenes: Agamenon ac Menelaus.
Ubi sunt reges sicamiorum: Bessippus Egi
alchus Europs Thelchinus Apis Egalcha
Thelshon Elgiorus Mesapus Erachus Dia
stus Orthopolus Marachus Polipus Sic
eron et Innachus. Ubi sunt reges egyptiorū
Torpharaones et ptolomei. Ubi ptolomeus
primus a quo fm Justinum alij reges postea
dicti sunt ptolomei ppter claritatem nominis
eius: sicut a Julio cesare alij imperatores appē
lati sunt cesares: et ab Octauiano augusto dicti
sunt augusti. Ubi est ptolomeus philadelphus
Euergetes Philopater Epiphanes Philome
tor Phiton Alexander et Dionysius. Ubi sunt
tot iudices iudeorū: Moyses Josue Orboniel

Ubi sunt tot reges assiriorū Belus Nu
nus Semiramus Zamenus Arius Be
talius Xerxes Arametes Bolcus Kaleus Al
chadas Manucus Marbalenus Sperus
Manulus Sparethbus Amunites Boloth
Bolosparus Lampredes Sosozes Mitres
us Thantanes Thimeus Lupales Offrates
nes Bazepes et Sardanapallus: qui regnab
runt cum tanta gloria successiue fm Paulum
horosius annis. M. cl. vsq; ad Sardanapal
lum. Ubi sunt reges Atheniensiu: Cecros Bra
naus Amphitrion Erichonius Pandemon:
Erichus Pandion Egeus Thelus Mes
nestes Demophon Nichites Obfides Them
stes Medampus Ehodrus Archipus Them
sipus Fabrias Magetes Digenitus Agame
stor et Eschilles. Ubi sunt reges Lacedemonio
rum: Nerascheus Egis et Therratus Labor
tes Doristus Agelaeus Archilaus Thelus
et Kalchamenes: Agamenon ac Menelaus.
Ubi sunt reges sicamiorum: Bessippus Egi
alchus Europs Thelchinus Apis Egalcha
Thelshon Elgiorus Mesapus Erachus Dia
stus Orthopolus Marachus Polipus Sic
eron et Innachus. Ubi sunt reges egyptiorū
Torpharaones et ptolomei. Ubi ptolomeus
primus a quo fm Justinum alij reges postea
dicti sunt ptolomei ppter claritatem nominis
eius: sicut a Julio cesare alij imperatores appē
lati sunt cesares: et ab Octauiano augusto dicti
sunt augusti. Ubi est ptolomeus philadelphus
Euergetes Philopater Epiphanes Philome
tor Phiton Alexander et Dionysius. Ubi sunt
tot iudices iudeorū: Moyses Josue Orboniel

Ubi sunt tot reges assiriorū Belus Nu
nus Semiramus Zamenus Arius Be
talius Xerxes Arametes Bolcus Kaleus Al
chadas Manucus Marbalenus Sperus
Manulus Sparethbus Amunites Boloth
Bolosparus Lampredes Sosozes Mitres
us Thantanes Thimeus Lupales Offrates
nes Bazepes et Sardanapallus: qui regnab
runt cum tanta gloria successiue fm Paulum
horosius annis. M. cl. vsq; ad Sardanapal
lum. Ubi sunt reges Atheniensiu: Cecros Bra
naus Amphitrion Erichonius Pandemon:
Erichus Pandion Egeus Thelus Mes
nestes Demophon Nichites Obfides Them
stes Medampus Ehodrus Archipus Them
sipus Fabrias Magetes Digenitus Agame
stor et Eschilles. Ubi sunt reges Lacedemonio
rum: Nerascheus Egis et Therratus Labor
tes Doristus Agelaeus Archilaus Thelus
et Kalchamenes: Agamenon ac Menelaus.
Ubi sunt reges sicamiorum: Bessippus Egi
alchus Europs Thelchinus Apis Egalcha
Thelshon Elgiorus Mesapus Erachus Dia
stus Orthopolus Marachus Polipus Sic
eron et Innachus. Ubi sunt reges egyptiorū
Torpharaones et ptolomei. Ubi ptolomeus
primus a quo fm Justinum alij reges postea
dicti sunt ptolomei ppter claritatem nominis
eius: sicut a Julio cesare alij imperatores appē
lati sunt cesares: et ab Octauiano augusto dicti
sunt augusti. Ubi est ptolomeus philadelphus
Euergetes Philopater Epiphanes Philome
tor Phiton Alexander et Dionysius. Ubi sunt
tot iudices iudeorū: Moyses Josue Orboniel

Ubi sunt tot reges assiriorū Belus Nu
nus Semiramus Zamenus Arius Be
talius Xerxes Arametes Bolcus Kaleus Al
chadas Manucus Marbalenus Sperus
Manulus Sparethbus Amunites Boloth
Bolosparus Lampredes Sosozes Mitres
us Thantanes Thimeus Lupales Offrates
nes Bazepes et Sardanapallus: qui regnab
runt cum tanta gloria successiue fm Paulum
horosius annis. M. cl. vsq; ad Sardanapal
lum. Ubi sunt reges Atheniensiu: Cecros Bra
naus Amphitrion Erichonius Pandemon:
Erichus Pandion Egeus Thelus Mes
nestes Demophon Nichites Obfides Them
stes Medampus Ehodrus Archipus Them
sipus Fabrias Magetes Digenitus Agame
stor et Eschilles. Ubi sunt reges Lacedemonio
rum: Nerascheus Egis et Therratus Labor
tes Doristus Agelaeus Archilaus Thelus
et Kalchamenes: Agamenon ac Menelaus.
Ubi sunt reges sicamiorum: Bessippus Egi
alchus Europs Thelchinus Apis Egalcha
Thelshon Elgiorus Mesapus Erachus Dia
stus Orthopolus Marachus Polipus Sic
eron et Innachus. Ubi sunt reges egyptiorū
Torpharaones et ptolomei. Ubi ptolomeus
primus a quo fm Justinum alij reges postea
dicti sunt ptolomei ppter claritatem nominis
eius: sicut a Julio cesare alij imperatores appē
lati sunt cesares: et ab Octauiano augusto dicti
sunt augusti. Ubi est ptolomeus philadelphus
Euergetes Philopater Epiphanes Philome
tor Phiton Alexander et Dionysius. Ubi sunt
tot iudices iudeorū: Moyses Josue Orboniel

Ubi sunt tot reges assiriorū Belus Nu
nus Semiramus Zamenus Arius Be
talius Xerxes Arametes Bolcus Kaleus Al
chadas Manucus Marbalenus Sperus
Manulus Sparethbus Amunites Boloth
Bolosparus Lampredes Sosozes Mitres
us Thantanes Thimeus Lupales Offrates
nes Bazepes et Sardanapallus: qui regnab
runt cum tanta gloria successiue fm Paulum
horosius annis. M. cl. vsq; ad Sardanapal
lum. Ubi sunt reges Atheniensiu: Cecros Bra
naus Amphitrion Erichonius Pandemon:
Erichus Pandion Egeus Thelus Mes
nestes Demophon Nichites Obfides Them
stes Medampus Ehodrus Archipus Them
sipus Fabrias Magetes Digenitus Agame
stor et Eschilles. Ubi sunt reges Lacedemonio
rum: Nerascheus Egis et Therratus Labor
tes Doristus Agelaeus Archilaus Thelus
et Kalchamenes: Agamenon ac Menelaus.
Ubi sunt reges sicamiorum: Bessippus Egi
alchus Europs Thelchinus Apis Egalcha
Thelshon Elgiorus Mesapus Erachus Dia
stus Orthopolus Marachus Polipus Sic
eron et Innachus. Ubi sunt reges egyptiorū
Torpharaones et ptolomei. Ubi ptolomeus
primus a quo fm Justinum alij reges postea
dicti sunt ptolomei ppter claritatem nominis
eius: sicut a Julio cesare alij imperatores appē
lati sunt cesares: et ab Octauiano augusto dicti
sunt augusti. Ubi est ptolomeus philadelphus
Euergetes Philopater Epiphanes Philome
tor Phiton Alexander et Dionysius. Ubi sunt
tot iudices iudeorū: Moyses Josue Orboniel

Ubi sunt tot reges assiriorū Belus Nu
nus Semiramus Zamenus Arius Be
talius Xerxes Arametes Bolcus Kaleus Al
chadas Manucus Marbalenus Sperus
Manulus Sparethbus Amunites Boloth
Bolosparus Lampredes Sosozes Mitres
us Thantanes Thimeus Lupales Offrates
nes Bazepes et Sardanapallus: qui regnab
runt cum tanta gloria successiue fm Paulum
horosius annis. M. cl. vsq; ad Sardanapal
lum. Ubi sunt reges Atheniensiu: Cecros Bra
naus Amphitrion Erichonius Pandemon:
Erichus Pandion Egeus Thelus Mes
nestes Demophon Nichites Obfides Them
stes Medampus Ehodrus Archipus Them
sipus Fabrias Magetes Digenitus Agame
stor et Eschilles. Ubi sunt reges Lacedemonio
rum: Nerascheus Egis et Therratus Labor
tes Doristus Agelaeus Archilaus Thelus
et Kalchamenes: Agamenon ac Menelaus.
Ubi sunt reges sicamiorum: Bessippus Egi
alchus Europs Thelchinus Apis Egalcha
Thelshon Elgiorus Mesapus Erachus Dia
stus Orthopolus Marachus Polipus Sic
eron et Innachus. Ubi sunt reges egyptiorū
Torpharaones et ptolomei. Ubi ptolomeus
primus a quo fm Justinum alij reges postea
dicti sunt ptolomei ppter claritatem nominis
eius: sicut a Julio cesare alij imperatores appē
lati sunt cesares: et ab Octauiano augusto dicti
sunt augusti. Ubi est ptolomeus philadelphus
Euergetes Philopater Epiphanes Philome
tor Phiton Alexander et Dionysius. Ubi sunt
tot iudices iudeorū: Moyses Josue Orboniel

Ubi sunt tot reges assiriorū Belus Nu
nus Semiramus Zamenus Arius Be
talius Xerxes Arametes Bolcus Kaleus Al
chadas Manucus Marbalenus Sperus
Manulus Sparethbus Amunites Boloth
Bolosparus Lampredes Sosozes Mitres
us Thantanes Thimeus Lupales Offrates
nes Bazepes et Sardanapallus: qui regnab
runt cum tanta gloria successiue fm Paulum
horosius annis. M. cl. vsq; ad Sardanapal
lum. Ubi sunt reges Atheniensiu: Cecros Bra
naus Amphitrion Erichonius Pandemon:
Erichus Pandion Egeus Thelus Mes
nestes Demophon Nichites Obfides Them
stes Medampus Ehodrus Archipus Them
sipus Fabrias Magetes Digenitus Agame
stor et Eschilles. Ubi sunt reges Lacedemonio
rum: Nerascheus Egis et Therratus Labor
tes Doristus Agelaeus Archilaus Thelus
et Kalchamenes: Agamenon ac Menelaus.
Ubi sunt reges sicamiorum: Bessippus Egi
alchus Europs Thelchinus Apis Egalcha
Thelshon Elgiorus Mesapus Erachus Dia
stus Orthopolus Marachus Polipus Sic
eron et Innachus. Ubi sunt reges egyptiorū
Torpharaones et ptolomei. Ubi ptolomeus
primus a quo fm Justinum alij reges postea
dicti sunt ptolomei ppter claritatem nominis
eius: sicut a Julio cesare alij imperatores appē
lati sunt cesares: et ab Octauiano augusto dicti
sunt augusti. Ubi est ptolomeus philadelphus
Euergetes Philopater Epiphanes Philome
tor Phiton Alexander et Dionysius. Ubi sunt
tot iudices iudeorū: Moyses Josue Orboniel

Ubi sunt tot reges assiriorū Belus Nu
nus Semiramus Zamenus Arius Be
talius Xerxes Arametes Bolcus Kaleus Al
chadas Manucus Marbalenus Sperus
Manulus Sparethbus Amunites Boloth
Bolosparus Lampredes Sosozes Mitres
us Thantanes Thimeus Lupales Offrates
nes Bazepes et Sardanapallus: qui regnab
runt cum tanta gloria successiue fm Paulum
horosius annis. M. cl. vsq; ad Sardanapal
lum. Ubi sunt reges Atheniensiu: Cecros Bra
naus Amphitrion Erichonius Pandemon:
Erichus Pandion Egeus Thelus Mes
nestes Demophon Nichites Obfides Them
stes Medampus Ehodrus Archipus Them
sipus Fabrias Magetes Digenitus Agame
stor et Eschilles. Ubi sunt reges Lacedemonio
rum: Nerascheus Egis et Therratus Labor
tes Doristus Agelaeus Archilaus Thelus
et Kalchamenes: Agamenon ac Menelaus.
Ubi sunt reges sicamiorum: Bessippus Egi
alchus Europs Thelchinus Apis Egalcha
Thelshon Elgiorus Mesapus Erachus Dia
stus Orthopolus Marachus Polipus Sic
eron et Innachus. Ubi sunt reges egyptiorū
Torpharaones et ptolomei. Ubi ptolomeus
primus a quo fm Justinum alij reges postea
dicti sunt ptolomei ppter claritatem nominis
eius: sicut a Julio cesare alij imperatores appē
lati sunt cesares: et ab Octauiano augusto dicti
sunt augusti. Ubi est ptolomeus philadelphus
Euergetes Philopater Epiphanes Philome
tor Phiton Alexander et Dionysius. Ubi sunt
tot iudices iudeorū: Moyses Josue Orboniel

Ubi sunt tot reges assiriorū Belus Nu
nus Semiramus Zamenus Arius Be
talius Xerxes Arametes Bolcus Kaleus Al
chadas Manucus Marbalenus Sperus
Manulus Sparethbus Amunites Boloth
Bolosparus Lampredes Sosozes Mitres
us Thantanes Thimeus Lupales Offrates
nes Bazepes et Sardanapallus: qui regnab
runt cum tanta gloria successiue fm Paulum
horosius annis. M. cl. vsq; ad Sardanapal
lum. Ubi sunt reges Atheniensiu: Cecros Bra
naus Amphitrion Erichonius Pandemon:
Erichus Pandion Egeus Thelus Mes
nestes Demophon Nichites Obfides Them
stes Medampus Ehodrus Archipus Them
sipus Fabrias Magetes Digenitus Agame
stor et Eschilles. Ubi sunt reges Lacedemonio
rum: Nerascheus Egis et Therratus Labor
tes Doristus Agelaeus Archilaus Thelus
et Kalchamenes: Agamenon ac Menelaus.
Ubi sunt reges sicamiorum: Bessippus Egi
alchus Europs Thelchinus Apis Egalcha
Thelshon Elgiorus Mesapus Erachus Dia
stus Orthopolus Marachus Polipus Sic
eron et Innachus. Ubi sunt reges egyptiorū
Torpharaones et ptolomei. Ubi ptolomeus
primus a quo fm Justinum alij reges postea
dicti sunt ptolomei ppter claritatem nominis
eius: sicut a Julio cesare alij imperatores appē
lati sunt cesares: et ab Octauiano augusto dicti
sunt augusti. Ubi est ptolomeus philadelphus
Euergetes Philopater Epiphanes Philome
tor Phiton Alexander et Dionysius. Ubi sunt
tot iudices iudeorū: Moyses Josue Orboniel

Ubi sunt tot reges assiriorū Belus Nu
nus Semiramus Zamenus Arius Be
talius Xerxes Arametes Bolcus Kaleus Al
chadas Manucus Marbalenus Sperus
Manulus Sparethbus Amunites Boloth
Bolosparus Lampredes Sosozes Mitres
us Thantanes Thimeus Lupales Offrates
nes Bazepes et Sardanapallus: qui regnab
runt cum tanta gloria successiue fm Paulum
horosius annis. M. cl. vsq; ad Sardanapal
lum. Ubi sunt reges Atheniensiu: Cecros Bra
naus Amphitrion Erichonius Pandemon:
Erichus Pandion Egeus Thelus Mes
nestes Demophon Nichites Obfides Them
stes Medampus Ehodrus Archipus Them
sipus Fabrias Magetes Digenitus Agame
stor et Eschilles. Ubi sunt reges Lacedemonio
rum: Nerascheus Egis et Therratus Labor
tes Doristus Agelaeus Archilaus Thelus
et Kalchamenes: Agamenon ac Menelaus.
Ubi sunt reges sicamiorum: Bessippus Egi
alchus Europs Thelchinus Apis Egalcha
Thelshon Elgiorus Mesapus Erachus Dia
stus Orthopolus Marachus Polipus Sic
eron et Innachus. Ubi sunt reges egyptiorū
Torpharaones et ptolomei. Ubi ptolomeus
primus a quo fm Justinum alij reges postea
dicti sunt ptolomei ppter claritatem nominis
eius: sicut a Julio cesare alij imperatores appē
lati sunt cesares: et ab Octauiano augusto dicti
sunt augusti. Ubi est ptolomeus philadelphus
Euergetes Philopater Epiphanes Philome
tor Phiton Alexander et Dionysius. Ubi sunt
tot iudices iudeorū: Moyses Josue Orboniel

Ubi sunt tot reges assiriorū Belus Nu
nus Semiramus Zamenus Arius Be
talius Xerxes Arametes Bolcus Kaleus Al
chadas Manucus Marbalenus Sperus
Manulus Sparethbus Amunites Boloth
Bolosparus Lampredes Sosozes Mitres
us Thantanes Thimeus Lupales Offrates
nes Bazepes et Sardanapallus: qui regnab
runt cum tanta gloria successiue fm Paulum
horosius annis. M. cl. vsq; ad Sardanapal
lum. Ubi sunt reges Atheniensiu: Cecros Bra
naus Amphitrion Erichonius Pandemon:
Erichus Pandion Egeus Thelus Mes
nestes Demophon Nichites Obfides Them
stes Medampus Ehodrus Archipus Them
sipus Fabrias Magetes Digenitus Agame
stor et Eschilles. Ubi sunt reges Lacedemonio
rum: Nerascheus Egis et Therratus Labor
tes Doristus Agelaeus Archilaus Thelus
et Kalchamenes: Agamenon ac Menelaus.
Ubi sunt reges sicamiorum: Bessippus Egi
alchus Europs Thelchinus Apis Egalcha
Thelshon Elgiorus Mesapus Erachus Dia
stus Orthopolus Marachus Polipus Sic
eron et Innachus. Ubi sunt reges egyptiorū
Torpharaones et ptolomei. Ubi ptolomeus
primus a quo fm Justinum alij reges postea
dicti sunt ptolomei ppter claritatem nominis
eius: sicut a Julio cesare alij imperatores appē
lati sunt cesares: et ab Octauiano augusto dicti
sunt augusti. Ubi est ptolomeus philadelphus
Euergetes Philopater Epiphanes Philome
tor Phiton Alexander et Dionysius. Ubi sunt
tot iudices iudeorū: Moyses Josue Orboniel

Aioth Sagar Delbora Barach Bedeon Abi
melech Tholla d isachar Nyair Saladites Je
pre Abellan Abilon Abdon Samson Deli et
Samuel. Ubi sunt reges qui regnauerūt in iu
dea: Saul David Salomo Roboam Abias
Asa Josaphath Joram Obodias Joas Joa
chan Amasias Ozias Achaz Eschias Ma
nasse Amon Joachim Sedechias Aristobo
lus Alexander et Herodes. Ubi sunt reges qui
regnauerūt in samaria: Jeroboā Nadab Ba
sa Nella Zamri Amri Achab Obodias Jorā
Obodias secundus: Men Joachaz Joas Je
roboam secundus: Zacharias Sellum Ma
naben fascera Facee et Osee. Ubi sunt reges la
tinorū: Janus Saturnus Picus Fraunus et
Lanius. Ubi sunt reges albanorū quorū pri
mus fuit Aschanus Ence filius: qui condidit
Albam fm Titum Iuliu: cui successerūt Postu
mus Silvius filius eius sic dictus: quia in sil
ua et venatōe nutritus est. Ence secundus Ti
berius qui suffocatus in abeni fluuii nomen
dedit: nam ante albula vocabat. Agrippa Sil
uius secundus: Arimulus Aueninus Pro
cas et Amulius. Ubi sunt reges romanorū: p
mus Romulus: secundus Numapompilius:
tercius Lullus Hostilius: quartus Ancus:
quintus Tarquinius priscus: sextus Seruius:
Lullus septimus: Tarquinius superbus. Ubi
sunt tot gloriosi senatores: cōsules: dictatores:
iustissimiq; duces qui floruerūt in romana vr
be: Brutus Lucius Tarquinius Lollatinus
Spurius Cassius Coriolanus Gaius flauus
Lucius verginius: Lucius quintus: Licinius
Furius Camillus Apius Claudius Quintus
cealius: Metellus Balcharius Scipio Asi
na Scipio africanus: Scipio emilianus: Lu
cius dentatus. Quintus fabius: Gaius flami
nius et ceteri. Ubi nunc est Sennacherib superbus q
regnavit in Ninive: et Assuerus qui regnavit ab
India vsq; Ethiopia sup centū viginti septē p
uincias: Belser. j. Ubi est Esdras rex psarum
qui faciebat se colit vt deum: vocatq; regem re
gem ac dñm dominatū: vt dicit in officio ecal
tationis sancte cruc. Ubi sunt tot summi pon
tifices iudeorū: totq; pontifices romani: cardina
les: patriarche: archiepiscopi: episcopi: abbates
prioris: ppositi: alijq; in dignitatis ecclesiasti
cis p vniuersum orbem exaltati. Et deniq; oēs
homines ab Adam vsq; ad hanc etatem: tam p
lati q; subditi. Certe cum iam de mudo circa se
ptem milia annorū trāsierint: a centū quinq; gin
ta annis supra omnes mortui sunt: et q nūc vi
tunt cito morient. Et ideo de hoc instabili mū
do non est curandū. Ad quod nos induat exē
plū Salomonis: qui vt ipse refert Ecclē. ij. vo
luit expiri vtrum in hoc mudo posset appetitus
suum satiare. Unde omnia que desiderauerūt
oculi sui nō negavit eis. Nec prohibuit cor suum

quin omni voluptate frueret. Et tamen vidit in
omnib; esse vanitatem et afflictionē spūs. Licet
enī Salomon existens pulcherrimus sit fac
rer adhuc vivente patre: vt habet. iij. Regū. j. et
vt dicit eiusdem libri. iij. c. regnauit sup oēm
israd: habens in ditione sua omnia regna a flu
mine terre Philistin vsq; ad terrā egypti: offer
rentū sibi munera: et seruientū sibi cunctis die
bus vite sue. Erat aut abus Salomonis p sin
gulos dies triginta chori similes: et quadragin
ta chori farinē: decem boues pingues: et viginti
boues pascuales: et centum anates: excepta ve
natione ceruorū et caprarū atq; bubalorū et aui
alium. Habebatq; quagraginta milia pscipia
equorū curialiu. et duo decim milia equestriu: vt
dicit in eodem ca. Et vt habet eiusdem li. c. ca. re
gina Saba attulit Salomoni centū viginti ta
lenta auri: et aromata multa nimis ac gemmas
preciosas. Erat aut pondus auri quod offerebat
Salomoni per singulos annos sexcentorū seta
ginta talentorū auri: excepto eo quod offere
bat viri qui erāt sup vectigalia: et negotiatores
et oēs reges arabie ducesq; terreata q argenti
non putabat alicui pccā in dieb; Salomonis.
Fecitq; Salomō vt tanta esset abundancia argē
ti in hierusalē quanta et lapidum. Magnifica
tusq; est rex Salomō super omnes reges terre
diuitijs et sapientia. Et vniuersa terra desidera
bat videre vultum Salomonis: vt audiret sa
pientia illius quam dederat de in corde eius.
Et singuli deferebant ei mūera: vasa aurea et ar
gentea. vestes et arma bellica: aromata quoq; et
equos ac mulos per annos singulos. Necibi.
Ut etiam dicit Ean. vij. habebat Salomō sexa
ginta reginas vxores: et octuaginta concubinas
et adolecentulas nō erat numerus. Et vt habe
tur Ecclē. ij. omnib; delicijs et solacijs que in
ueniri possunt in hac vita abundauit. Et tamē
videns omnia pretereire et caduca esse: exclama
uit. Vanitas vanitatum et omnia vanitas et c.
Ecclē. j. Propter quod Eberysostomus sup Jo
bannē inquit. Hunc versiculū si saperet qui in
potentia versant: in parienti suis omnib; et ves
tib; scriberent in domo: in foro: et in egressi
b; et ante omnia in conscientijs suis: vt temp
cum et oculis cernerent et corde sentirent. Quos
nā multe sunt rerum facies et imagines false q
deapiunt incautos: istud oportet quondā car
men salutare et in prandijs et in cenis et in omni
bus conuētib; libenter vniuersū a primo suo
audire. quia vanitas vanitatum et omnia vani
tas. Nec ille.

Ugo vo de scō victore in. j. de anima et
b clamat di. Dic mibi ubi sunt amatores
mudi qui ante pauca tpa nobiscum fue
runt. Nihil ex eis remansit nisi cineres et vms.
Domus fuerunt sicut tu. Comedisti cibum
ducerunt in bonis apparentib; diebus suis in

puncto ad inferna descendere. Vix caro eorum
vermibus illis anima eorum cineribus deputat suppli-
cia: donec rursus israeli collegio colligan sem-
piterna inuoluant incedere. Baruch quoque
de. Ubi sunt principes gentium et qui dominant
super terras terre que sunt super terram. qui ludunt
in aubus celi. qui argentum thesaurisunt et aurum
in quo confidunt boies: et non est finis acqui-
sitionis eorum. exterminati sunt et ad inferos de-
scenderunt. Ideo exclamat Aug⁹. ad hec. dicens
O munde pdis: cuncta bona pmitto: sed oia
mala pfero. Pro omnis vita sed donas morte.
Pro omnis gaudiu sed largiris merorez. pmit-
tis qerem: sed ecce turbatio. pmitto florem sed
cito vaneat. pmitto stercus sed cito recedis. No
ergo es diligendus: qm omnia transis: et concupi-
pu cenna tua vehit fumus euanesce. Et ibidem
O munde imunde fallax et pdis: nunquid no pe-
niculosis es blandus q molest⁹. Nunqd non
magis timendus dum allicis q dum spernis.
Nunqd no magis odicndus du diligere sumu-
las q dum odire te ostendis. O munde imunde
in te habitare et no dolere impossibile e. in te spe-
rare et no timere vanu est. in te tua amare et non
periclitari impossibile est. Et Berni. in li. de misere-
ra vita ait. O homo cōtemne omnia et habebis
omnia. Quid sollicitus es de regali edificio: cū
dñs deus tuus iaceat in psepio: et non sit ei lo-
cus in diuersorio. Quid cogitas de vestimēto.
Ecce christus saluator mudi inuolutus est vili
panniculo. Quid laboras de diuini colloquio
Ecce saluator tuus iacet cū boue et asino. Quid
anciar de dominio. Ecce rex glorie christ⁹ Ma-
rie et Joseph obedit imperio. Hieronymus qz
ad Heliodoru de morte Nepotiani inquit. De-
bem⁹ et nos animo meditari qd aliqui futuri su-
mus: et q videmus nolimus longi⁹ abesse non
pōtēst. Nam si non gētos vite excederemus an-
nos: vran diluuiū viuebat humanū genus: et
Nabusalē nobis tpa donarent: nūc nihil esset
petera longitudo que esse desisset. Erem⁹ qd inf-
illum qui vixit decem annis: et illum qui mille
postq idē finis vite aduenit et iccusabilis mor-
tis necessitas: nisi q magis sciret onusti⁹ peccas-
torz fasces pficiatur. Unde quidam inqt. Opti-
ma queqz dico miser⁹ mortalibz cui. Prima fu-
git: subeunt morbi: tristisqz senect⁹. Et labor: et
dire capit indementia mortis. O igit miser pec-
catores recordam illud quod inquit impator
L. de reponibz appell. l. q. scz. Non dubius sed no-
tus omnibz dico fatalis apparere. qz debeat eue-
nire. Et in autēco debere. et fal. §. vl. col. j. dicit
Oibus homibz terminus est vite mors. et in. §.
deinceps. in autēco de nuptijs. coll. iij. scriptu
est. Mors oia soluit. Cum ergo ambulatoria
sit hominis voluntas vsqz ad mortē vt dicit in. l.
cum hic statuo. §. j. ff. de dona. inter vi. et vro. et i
liq. ff. de adi. lega. Ideo licet bacen⁹ dedisti fue-

ritas sensualitatis et delicis spoliis: salte amos
do debens cōtemnere mudi voluptates in bre-
ui finituras et eligere seruiciū dei: vt ad vitā que
manis eternam Via em terrena relinquent vos
in morte.

U^onde legi⁹ de Alexandro magno q cum
mortuus esset: venerunt septem pbi ad
palatū eius: et vnus illoz dicit. O Ale-
xander: beni dñabar⁹ non mudo: et bodie mors
dñat mi. Secundus dicit. O Alexander: beni nō
sufficiebat tibi totus mūdus: bodie sufficit tibi
bi due vine terre. Terc⁹ dicit. O Alexander: be-
ri habebas comitatus dñoz: regum: pnapum
et dñi: ac famuloz: et bodie solus iaces in se-
pulchro. Quart⁹ dicit. O Alexander: beni te oēs
timebant: bodie te nullus mori nūc timet. Quint-
us dicit. O Alexander: beni vocem tuā omnes
libenter audiebāt: bodie morte deuict⁹ iaces in
sepulchro et nō vales loqui. Sext⁹ dicit. O Ale-
xander: beni tot regna habebas in tua potestate
bodie tenete mors i suo dominio. hec qz tras-
pulcer et decor⁹: bodie et o es turpis et horribil⁹
ad videndū. Septimus dicit. O Alexander: be-
ri comedebas tot cibaria delicata: bodie facus
es abusus et esca vermū. Legi⁹ quoqz q Dioge-
nes pbus ad sepulchru cuiusdā impatoris ro-
mani. pfectus: videns illū mortuū: postea disci-
pulis suis dicit. Inuitus sum cadauer celans
et vidi eum liuido colore coloratū: putredie dis-
cidatū: alui ei⁹ dirupit: et vermu: cateruas
p illud discurrētes. duo famelia pascebant in
foueis oculo: crines nō adhibebat capiti: den-
tes patebāt labijs cōsumpti: et dñi. Ubi est o ce-
sar chor⁹ puellaz: magnitudo diuinaz: catas
ua baronū: acies militū. Ubi sunt canes venan-
tes: equi veloces: aues rapaces: thalam⁹ depu-
tus: lect⁹ eburne⁹: argenti et aur⁹. Ubi sumus
ratoria vestimenta: diuersa cibaria: canticū stre-
o: organoz sonit⁹: odor aromaticus: te verebant
boies timebant pncipes: colebant vrbes. Ubi
est tanta potētia: itaqz pclara facta: et ita magni-
ficentia. Et respondit mibi. Nec oia defecerunt
in me qñ defecit in me spūs meus: et reliquerūt
me miserū in hoc sepulchro: circūdarū putredis
ne carnis mee. Ideo exclamat qdam vñicator
dicēs homini vano
Si tibi pulchra dom⁹: si splēdida mēsa: qd inde.
Si spēs auri: argēti qz massa: qd inde.
Si tibi sponsa decens: si sit generosa: qd inde.
Si tibi sint nati: si pda magna: qd inde.
Si fueris pulcher: foris: diues: quid inde.
Longus seruo: si scrutat or: do: qd inde.
Si doceas alios in qlibet arte: quid inde.
Si rideat mundus: si ppa cuncta: qd inde.
Si porraut abbas: si recti papa: qd inde.
Si rota fortune te tollat ad astra: qd inde.
Annis si felix regnes mille: qd inde.
Tam cito pterit bec oia q nihil inde.

Sola manet virtus qua glorificabimur inde.
Ergo deo serui: quia latuvi. puenit inde.
Quod fecisse voleo in tpe quo morier⁹.
Hoc facias iuuenis dum corpe sanus habes.
Quod nobis cōcedat deus nī Ame.

Dñica tercia post pascha de consilijs dñi vir-
ginibz ac viduis et alijs militibz Ser. xviij.

Secro vos ab

o stinere a carnalibz desiderijs que mi-
litant aduersus aiam: cōuersationes
vras it gētes hñtes bonā. j. Pe. q. et i epla occur-
rit dñice. Magna pfecto excellētia mulieribz
seruis apparer. Prio in magnitudine et fortitu-
dine regna in mulieribz. Et vt taceā de mulieribz
que vt bñ Lu. xiiij. seqbant dñm euntē ad passi-
onē plāgentes et lamētētes: et nō terrebant villa
armatoz militum furiosa seuita: nec ppter tene-
brosam noctis caliginē steterūt quin ad sepul-
chru eius pgerēt: vt pater Luc. xiiij. et Job. xx.
Vñ de illis potest dicere ipse dñs illud Boetij.
Has saltem nullus ponit pvincere terror. Ne
nostz comites psequerētur. Nā fugientibz apo-
stolis cum enā in cruce pendente comitate sunt
Mar. xv. Item de Iudith q caput holosemis
truncavit Iudith. xij. De Thamar massagera
rū regina q supauit Lrū regem maritū: vt re-
fert Iustin⁹. De Panthasilea regina amazonū
q in bello troianis pūndo egit stupēda: vt cō-
memorat Pbugi⁹ vates. De Semiramī assiri-
orū regina: q vt Valer⁹ asserit li. i. deficientes
Babilonē recupauit pulqz decorē capilloz in
ordinē redegit. Ad tot milia muliez cōuerterē
duo est anim⁹ q seculissima tormenta: crudelissi-
masqz cedes. p xpi amore patientissime tolerauit
re: vt pater de Ursula et vñdecim milibz puellis
eius. De Karberina Lucia Bgarba Bgnere Le-
alia et alijs q pluribz: ppter qz inqt scia ecclesia
in orandē vnus virginis et martir⁹. De q inf-
cetera potentie tue miracula: enas in secu fragili
victoriā martir⁹ cōtulisti et c.

o Eūdo apparer virtus muliez in pudici-
cia et honestate. Pater i Susanna q po-
n⁹ cōtēta erat occidi et quālibet ifamiā seu mor-
tē pan: qz libidinoso sembo pscire: Dan. xij.
De Eufrosina q domo patris relicta viriliqz bas-
bitu supro: vsqz ad mortē incognita manens in
monasterio: habitu monastico iduta: vñgita-
te vsqz ad mortē prudētissime pseruauit: vt po-
nit in vitali pami. Sed sup oēs alias glificauit
hūc secū mī dā et dñi nī Iesu xpi vgo vgnus
q ois mūdiciē et castitas speculum mūdissimū
fuit.

o Etia laus mulieribz ser⁹ est de demen-
tia et liberalitate: vt pami in regina Sa-
ba q venit a sinibz tre ad audiēdā sapias Salo-
monis et donauit ei. ccc. talēta auri: et aromata
milia nimis: gēmasqz piosas: vt bñ. iij. Rex. B

o Clara laus ipsaz ē de deuotionē et pietatē
re. Tpe nāq pscandis xpiānoz mulie-
res cōfessoribz scis et martiribz militas-
bāt necessaria vite: et eoz corpa sepeliebāt. vñ ec-
clesia dicit i officio sci Andree. Nam illa xpo
amabil⁹ tulit corp⁹ apli: oprio loco cū aromatis
bo sepeliuit. Nec maritima vxo: fuit egē q fece-
rat occidi scū andrea. Dufiana mī paupēz
Jobānē euāgelistā apō Epb dū hospicio deuot-
issime recipiebat. quā ipse scū a mortuis resu-
scitauit. Lucia romana corpus sci martir⁹ Se-
bastiani inuentū tradi pcurauit sepulture. Et
omnibz alijs mult⁹ q dici possent ilandē muli-
erū dñ: Mar. vi. q mulieres emerūt aromata vt
venientes vngerēt Iesū. Et q pater mag⁹ pietas et
deuotio q ē in mulieribz. Vñ est sciendū q sic aq
congelata facit liq⁹ modico calore: sic mulier
benignitate hūana ita cōpanit idigēt: demer-
nā atqz beniuolētā ei ostēdit. qz nascit f m p m
viij. d. aialibz. mulier ē maioris pietat⁹ q vir. Et
iō Eccl. xviij. dñ. Ubi nō est mulier igemūat eger
qd p cūponi nō solū de egroto corpali s; enā de
spūali iuuat illd. j. Cor. vq. Sanctificat⁹ ē vir infu-
delis p mulierē fidēlē. Et p dñca de muliez bñi-
gnitate nasci appoat sapiēs Eccl. x. di. Nō est
creata iracūdia narōi muliez. Plura enā bñficia
fecerūt mulieres xpo qz viri. Et vt omittā de mīe-
er⁹ q totā corpalē subas sine viri admīssō ei des-
dit: et oia mīscōie opa i illū cecurrit: pater de ma-
gdalena q ei⁹ pedes lauit vñxit et osculata ē Lu.
vij. Vñ ipse dñs inqt Simoni leproso. Intrani
domū tuā: aquā pedibz meis nō dedisti. Sile
martha cū benigne recepit hospicio et illi solli-
te seruauit Lu. x. Itē mulieres seqbant xpm p ani-
tates p dñcātē mīstrātes ei de fadranb suis Lu.
vij. Magn⁹ ē i celo erit nūc⁹ muliez q siml eoz
xpo gaudebūt i dñcis padis. Que vt mē⁹ pos-
sint in honore itat⁹ sui pmanere: vt dicunt vba
themans nī volo eas dare aliq pñtia. Et qz de
maritaz sup dñi⁹ mūc pmo loquim⁹ d v gabo. se-
cūdo de viduis. tercio de oibz pñcētibz et castita-
te seruare volētibz: ac de alijs mulieribz postea
in generali.

o Pars pma de virginitate. B
o Mnea stat⁹ muliez excedit v ginalis.
Vñ Piero. inqt ad nataliū. Tria pē-
pue sūt gētra in metallo: ferrū: argen-
tū: et aur⁹. Ferrū ē castitas pūgal. argēti ē vidui-
tas. aur⁹ vō ē v gitas. Virginitas ē vt regia. vñ
diuitas vt dñā. cōiugalitas vt analla. v ginitas
vt pñtia. viduitas vt portus. cōiugalitas vt pē-
lagus. virginitas ē summa gēmar bēlaur⁹ piosus
margarit⁹ refert⁹. i. replet⁹. Sicut qz aqila inf vo-
lucres: luaser inf stellas: et gēmma inf lapides:
ita excedit mīumoniū et viduitatē v gitas. et Bu-
gust. i. li. d. viduitate. Bona ē pudicia cōiugal-
melior vidual: et optia v gital. Cipan⁹ Quo vñ
nū sublimior est glia melior est vita. Cassian⁹ i

libro collationū. Maior est virtus castitatem tenere q̄ demonco expellere. Damascen^{us} li. iij. Quidam angelus homini est superior: ratio & ginitas est nuptia honorabilior: & Hiero. ait. Qui in mundicia luctu p̄fecte continentie subiacet sancti: David cecidit & fornicator: Salsone. et Bē. Virginitas est sicut lux solis: viduitas sicut lux lunae: et matrimonium sicut lux stellarum. Et iterum. Sol virginialis castitas est que in hoc mortalitatis loco & tpe statu quēdam immortalitatis & glorie reprēsentat. Nam qd̄ sancti habebūt in celo. s. interginitatē & mundiciā cor: p̄is & antebociā virginēs obdormiunt et ḡia in terra. Nec ille. Et ideo per rosam & ginitas figurat. Ut em̄ in q̄ Plin^{ius} i. speculo naturali. Ros rose inter oēs flores obdormiunt p̄ncipatū: stat^{us} virginialis est principalis inter oēs stat^{us} saluādoz. Hiero. In oī seculi & gradu virginialis pudicia obdormiunt p̄ncipatū. Ciprian^{us} li. de & ginitate. Virginitas ē soror angeloz: virtutis libidinis: regina & virtutis possessio oīm bonoz: que tenet in celo aureolā: & in terra p̄ncipatū. Ad p̄dicta etiā cōfirmāda adducit illud qd̄ dicit Mattheus. iij. q. qd̄am terra facit fructum singulū: p̄ quā s̄m theologos intelligit castitatem matrimonialis. Quedā facit fructū secage: simū: p̄ quā intelligit castitas vidualis. Et quedā facit fructū cēlestium: per quā intelligit castitas virginialis. Bone ergo sunt nuptie & bon^{us} ē status nuptiarum. sed melior est status viduarum. & optimus & ginitū. Un̄ Aug^{ustinus} in li. de virginitate ait. Cetera ratione & sacra scripturarū autoritate nec potū esse nuptias inueniri: nec eaz bonū bono & ginalis vel vidualis continēte cōf̄re p̄sumimus. Facit enū nuptiarum. xxv. q. j. Maius est ergo est meriti viduarum q̄ nuptiarū. Un̄ Iudith ex. cōmenda ip̄sa Iudith dū dicit a. Conforta mē est cor tuū: eo q̄ castitatem amaueris: & post virum tuum alterū nescieris. et ideo et benedicta in eternum.

Et q̄ bec sunt vera p̄bat^{ur} p̄mo rōne finis. n. alitatis. fundamentū aut^{em} ponit p̄bus dicit in. ij. p̄bū. & iij. Topi. Qui finis melior ip̄m q̄ mē. Quo p̄supposito certū est s̄m p̄bū. Et ibi. q̄ cū duplex sit vita. s. actua et cōtemplatiua: & p̄fectior sit s̄m eundē p̄bū ibides vita cōtemplatiua q̄ actua. unde Lu. x. dicit dñs Maria optimā p̄tem elegit q̄ nō auferet ab ea. et exponit Aug^{ustinus}. de vita cōtemplatiua. p̄fecto castitas virginialis & vidualis est p̄fectior: omni vīu matrimoniali. q̄ bec castitas oī dicit hominem ad finē vite cōtemplatiue. vīus aut^{em} matrimonialis ordinat ad bonū vite actiue: ut inq̄t Tho. ij. q. q. d. ar. ij. in corpore q̄stionis. Un̄ ap̄s. j. ad Corinth. xij. ait. Mulier innupta & ego cogitat qd̄ dei sunt ut sit s̄cā & corpe & spū. Que aut^{em} nupta est cogitat qd̄ sunt mūdi: quō placeat viro. Ergo p̄fectior est status vidualis & virginialis q̄ matrimonialis. Et p̄ hoc dicit Paul^{us} j. ad Cor.

vij. Qui matrimonio iungit & ginitē suā: bene facit. et qd̄ nō iungit melius facit. Nec ille. Nec em̄ cōiugati p̄ actu matrimonij nō peccāt mortalitē: tñ difficultatē carēnt veniali p̄pter ardorē cōcupiscentie. et licet possint deo seruire mundo corde: tñ nō mūdo corpe: nisi seruiant continentia. Hic aut^{em} tē dñs Apo. iij. Qui nō inq̄nauerūt vestimēta sua ambulabūt mecum in albis. Secundo idē p̄bat rōne cōformitatis. cui^{us} fundamentū ponit aug^{ustinus} in libro de causis dicens. Tanto aliqd̄ p̄fect^{ius} est q̄nto habet maiorē cōformitatem cū suo p̄ncipio. Et p̄bū. v. Verba. ait. Melius est simpliciter qd̄ p̄mo p̄ncipio. p̄pinq̄ est. Cū igit^{ur} de^{us} sit p̄ncipiu^m & finis oīm Apo. j. et ip̄s sit act^{us} simpliciter purissimus: ut ait p̄bū. xij. Verba. igit^{ur} castitas virginialis & vidualis q̄ est purior: omni actu matrimoniali p̄fectior est matrimonio: q̄ deo est cōformior: q̄ est ab oī libidine alienus. Tercio p̄bat idē rōne difficultatis. Fundamētū aut^{em} ponit p̄bus. ij. Et ibi. dicens. Vir^{ginitas} simpliciter p̄sistit circa bonū & difficile. Cū igit^{ur} maior sit difficultas abstinere ab oī delectatione actus venerei: sicut fit in & ginito & viduo: q̄ abstinere resolu^{tio} ab alijs delectationib^{us} extra matrimonium. ergo mag^{is} merent^{ur} virginēs & vidue q̄ maritate. Et hoc p̄bat optime scūs Tho. ij. q. d. ar. vij. maritima q̄ apl^{us} cōsulit & ginitatē tāq̄ melius bonū. j. ad Cor. vij. Item Rich. noster in. iij. dist. xxiij. ar. iij. q. ij. inquit. q̄ tpe leg^{is} ant^{ea} que q̄n oportebat multiplicari generationem hominū p̄pter multiplicandā fidē: mag^{is} meritor^{um} erat status matrimonialis q̄ virginialis. Nunc vō multiplicato hūano genere melior est stat^{us} abstinentiū. Sed p̄siderando statum & ginitū qui nunc est: et illoz q̄ tpe legis ant^{ea} vivebant s̄m legē matrimonij: vīus stat^{us} alteri nō p̄ferat. Un̄ Aug^{ustinus} in li. de bono cōiugali inq̄t. Nō est impar meritū continentie in Jobāne q̄ nullas expe^{ctat} ē nuptias: et Abrahā qui filios genuit. Nec Aug^{ustinus} in li. de ciuitate dei. c. l. q. d. p̄bū. v. ceterū. cl. q. d. p̄bū. di. ij. Et q̄to pater solutio ad argumentū qd̄ fieri poterat p̄ virginitatē: sic arguēdo. Omne qd̄ p̄teritū p̄cepto leg^{is} nature & diuine est malum. Sed castitas & ginalis & vidualis cōtrariā legi nature: cum dicat Brest. in li. de animalib^{us}. et in j. d. celo & mūdo. et in. ij. de anima. q̄ natura appetit generationē indiuiduoz ad p̄seruationē suarū specierū. Item p̄teritū legi diuine: cum p̄ceptū deus homini Bē. j. dicit. Cresce & multiplica min^{ime} & replete terrā. Et ideo dicebat Paul^{us} i. ad Thimo. v. Volo iuniorē nuberet filios p̄creare. Ut em̄ idē dicit. ad Thimo. ij. salua bit mulier per generationē filioz. ergo malum videt esse seruare virginitatem & castitatem. Quia respondet p̄mo quo ad p̄ceptum diuinū qd̄ lud factum est p̄pter multiplicationes faciendā: que cū facta sit: modo cessat illud p̄ceptum. vñ magis vult deus nos crescere in vita cōtemplatiua et virtutib^{us}: q̄ in multiplicatione hominū cū finis in fine mūdi. Tpe em̄ grātie nō generis successio sed vite p̄fectio queritur. & recurrat. s. hys ita. in si. xxiij. q. iij. Unde inquit Aug^{ustinus}. O q̄ dulces fructus castitatis. nam singulariter in eis reficiat dñs maieſtatis. Similiter natura plus appetit durationē eternā suoz indiuiduoz: & speciez q̄ sp̄alem. Nec aut^{em} duratio melius acq̄rit p̄ statum virginale & viduale q̄ multiplicat numerus saluādoz: q̄ per matrimonium. ergo tē. Unde Ambrosi^{us} in cōnupac. xxiij. q. j. inq̄t. Nuptie replent terram: virginitas paradisum. Hieronym^{us} quoq̄ ad Eustochiū in sermone assumptiois virginis Marię ait. Bñ angelus ad & ginitē mittit quia angelis semp est cōgnata virginitas. p̄fecto in carne p̄ter carnē viuere non terrena vita est sed celestis. Unde in carne celestem gl̄iam acq̄rere maioris est meriti q̄ habere. Ille em̄ angelum felicitatis est: esse vō virginē virtutis. dum hoc virib^{us} obtinere nititur cū grātia qd̄ habet angelus et natura. Et Ambrosi^{us} in libro de viduis inquit. Supgreſſit virginitas conditionē hūane nature p̄ quā homines angelis assimilant^{ur}. Maior tñ est virtutis virginū q̄ angeloz. Angeli em̄ sine carne viuūt. virginēs aut^{em} in carne triūphāt. Nec ille. Et Ebrystostomus sup Mattheū inq̄t. Licet omnes virtutes sint res angelice: specialiter tamen castitas angelica virtus est. Et Aug^{ustinus}. Que maior gloria sup terram: q̄ in carne corruptibili ducere vitā angelicā. Et iterum. Qui virginitatē seruāt: sicut angeli dei in terris sūt. imo & angelos transcendūt. Et bec ratio dici potest maioritatis.

Accedit etiam virginitas matrimonij loca litate et prioritate. quia primo virginitas instituta est in celo empireo in angelis in cōtaminat^{is} & virginib^{us} creans. Matrimonij vō postea in mūdo ordinatū est inter homines. in quibus etiā primo fuit virginitas in statu innocentie q̄ matrimonij. quia Adā fuit virgo formatus de terra virgine. Eva vō de Adā virgine formata est Bē. ij. Similiter quilibet mulier prius est virgo q̄ mater vel maritata et anteq̄ sit corrupta. imo si peccatū nō fuisset semper virginitas p̄mansisset. Unde inq̄t Aug^{ustinus}. cū de ciuitate dei. q̄ in statu innocentie potuisset virginitatē suam cognoscere salua pudoris integritate. Et in li. de fide ad Petrū ait. Si homo nō peccasset mulier pareret sine dolore & virgo etiā p̄maneret.

Accedit etiam virginitas matrimonij ratione p̄secrationis. q̄ a christo in p̄pria p̄sona cōsecrata est virginitas. Un̄ Leo papa in qd̄am sermone ait. Christus virginitatis est fili^{us}. verū sup omnia q̄ dici possunt hanc virtutē cōmendabilē reddit: q̄ ip̄s saluator humani generis de mūdissima & ginenasa voluit

et q̄ ip̄s virgo p̄mansit. et p̄ ceteris illum dñs pulū amant que virginē de nuptijs carnis abstrahit. In tantū em̄ a virginitas placuit q̄ specialis hospitio vterū virginale accepit: in quo sibi nature assumpte nuptias celebravit. Decil^{le}. Supgreſſit insup virginitas matrimonium rōne cōiugationis. q̄ mulier maritata cōiungitur homi corruptibili: ego vō christo suo sp̄s. so. incorruptio em̄ facit esse primū deo Sap. vj. Qui est speciosus forma p̄ filiū hominū. s. iij. et in quo sunt oēs thesauri sapientie & scientie dei: ad Cor. ij. et qui est rex regū & dñs domus nannum Apo. iij. Et ideo brā Agnes dicebat. Ip̄s sum desponsata cui angeli seruiunt: cuius pulcritudine sol & luna mirant^{ur}. et iterū. Anulo suo subarrauit me dñs meus Iesus christ^{us}: et tanq̄ sponsam decō: aut me corona. p̄terea matrimonij multiplicat homines mortales: & ginitas vō virtutes & gr̄as diuinas. Unde inquit Ciprianus in li. de & ginitate. Flos est em̄ virginis cōdiastia germis: decus atq̄ ornamētus gr̄e sp̄ualis: illustrior: p̄no dñia gregis. Ido dicit Esa. liij. Letare sterilis q̄ nō par^{it}: et vlt^{ima} q̄ nō parturit: quoniam mlti filij deſerūt magis q̄ eius q̄ habet virū.

Revertunt etiam virginitas matrimonio rōne alioquā. Nā in nuptijs mīmo nūq̄ semel christ^{us} fuit Job. q. Cū & ginito aut^{em} semp est: & ip̄s cum eo. Un̄ Apo. c. iij. dicit Virgines em̄ sunt. hys sequunt^{ur} agnum q̄mque ierit. Ideo ecclia decōrat christo. Quocūq̄ p̄s virgines sequunt^{ur}: atq̄ laudib^{us} post te canticis cursitant: hymnosq̄ dulces p̄sonant. Quācum vō diligit dñs virginēs ostendit Hiero. in ep̄stola ad Eustochiū dicens. Statim ut fili^{us} dei ingressus est mūdū: statim nouā sibi familiā instituit: ut q̄ in celis habebat angelos: haberet p̄tine in terris virginēs. Nec ille. Ip̄s q̄ & gico tpo suau^{is} canit in celo q̄ alij sancti. Un̄ Apo. cal. c. iij. d. de eis. Cantabāt q̄si canticū nouum ante sedē agni: et nemo poterat dicere canticū illud nisi hys q̄ cum mulierib^{us} non sunt cōiugati. Ip̄s em̄ sunt domicelle et ministre christi. Un̄ ibidē subdit. Sine macula em̄ sunt an̄ tibi o mū dei. Potest itaq̄ dicere quilibet virgo illud Eccl. c. iij. In habitandē sancta corā ip̄o min^{is} strauit. Non est aut^{em} mirū si christus sic honorat virginēs q̄ etiā infideles venerant^{ur} sunt. Unde Hiero. contra Iouinianū inquit. Roman^{us} populus in quanto honorē virginēs semp habuit: ibi apparet q̄ consules et imperatores & in currib^{us} triumphantes: et omnia dignitatis gēdūcia de via cedere solitis erat. Itē demonco virginitatem honorat: paruit Thobias. ij. de asmodeo qui occidit septem viros ad virginē sarum libidinosē accedere volentes. Item occidit diabolus filiū p̄fecti sancte Agnēti & ginitatē violare volentē. Bonus aut^{em} angelus & ginitatē

zelator ipsi sancte Agnē vestimentū preparauit: et
Ecclie coronā de paradiso attulit: ac Karben/
nā angelū in mōte linat sepeliet. Mariē aurez
honorat et amat virginitas a deo. Prover. xxiij.
Qui diligit cordis mundiciā habebit amicum re/
gem. Est etiā excellentior virginitas mīmonio
rōneratit. Nō oē rari est chap. et p. d. c. l. x. c. iij.
di. elegimus. Sed dices. et. s. sin. aut. in autem.
De cōsu. col. iij. Sed pauca virginatē et castitatē
seruat. ut d. in c. q. a. ma. scitās. l. dist. Ergo nō
est p. d. s. i. o. apud deum q. mīmonio: quāto a
pauca. i. o. p. d. a. amore custodit. De q. b. d. i. a. t.
Matth. x. Nō sunt vocati pauca et d. c. i. e. m.
Et ideo o. virginis sacre cōsulo vob. ut b. d. i. m. p.
ciabīlē margaritā virginatē b. n. p. s. e. r. u. e. t. Tanta
est em. c. u. s. excellētia ut de ea p. c. e. p. t. u. ecclia face/
rēt p. s. u. m. a. t. U. n. A. m. b. in c. integritas corp. p. s.
x. x. i. j. q. j. an. q. t. Sola est virginitas q. suaderi pōt:
impari nō pōt. Nec est illa v. r. u. s. q. cessante ma/
trimonio i. ecclia glia p. m. a. n. e. b. i. t. In regno em.
eccl. o. z. neq. nūb. n. e. q. nūb. e. n. t. u. r. Matth. x. i. j. et
Mar. i. j. ac Lu. x. i. j. Nec est illa v. r. u. s. cui. c. o. r. o.
na est christi filius dei. U. n. c. a. n. i. t. ecclia. Jesu co/
rona virginis. Ideo Hiero. s. Iouinianū dicit.
Nuptias q. d. e. r. e. a. p. i. m. u. s. sed virginatē nuptijs p.
ferim. s. i. c. u. t. r. a. m. o. p. s. e. r. u. n. t. p. o. m. a. et fruct. De q.
v. r. u. t. in. q. t. B. e. n. i. Virginitas est gēma virtutū
germana angelor. lux aīaz. Ipsa calcit libidī/
nē vīn. d. i. a. b. o. l. i. cōtēn. t. s. e. c. u. l. u. m. et dep. m. i. t. o. m. e.
p. i. c. u. l. u. m. Ipsa est lāpas ecclie et semita celest. p. r. i. e.
U. e. e. t. a. u. t. virginitas sit tāte p. e. m. i. n. e. n. t. i. a. si q. s. v. i. s.
deat se in p. i. c. u. l. o. t. r. a. s. g. r. e. s. s. i. o. n. i. s. c. i. o. m. e. l. i. o. e. s. t. n. u. b. e. r. e. q. t. a. l. i. d. a. n. a. t. i. o. n. i. s. p. i. c. u. l. o. s. u. b. i. a. c. e. r. e. Si em.
nupserit ego nō peccat. i. ad Ro. v. i. j. et c. si nup/
serit. x. x. i. j. dist. Ideo in. q. t. glo. sup. illud B. e. n. i.
n. e. In mōte saluū t. e. f. a. c. Virginitas al. mōs
est. ad quē angel. b. o. r. a. t. sed q. v. i. d. e. t. s. e. n. o. p. o. s. s. e.
a. s. c. e. d. e. r. e. m. a. n. e. a. t. in s. e. g. o. r. i. i. n. l. e. g. i. t. i. m. o. m. i. s. m. o.
n. i. o. q. m. e. l. i. o. e. b. o. n. o. m. e. d. i. o. c. r. i. v. i. t. q. p. a. b. r. u. p. t. a.
l. i. b. i. d. i. n. i. s. p. e. p. i. t. a. r. i. Et p. p. t. e. r. b. a. i. t. a. p. l. u. s. j. ad Ro.
m. i. i. b. v. i. j. Propter fornicationē. s. v. i. t. a. d. a. b. a. b. e. r.
at v. n. u. s. q. u. i. s. q. v. r. o. r. e. t. v. n. a. q. u. e. q. m. u. l. i. e. r. b. a. b. e. r.
at v. i. r. u. s. u. u. Sed b. p. s. i. l. i. u. nō intelligit de b. i. s. q.
v. o. u. e. r. u. n. t. c. a. s. t. i. t. a. t. e. De q. b. o. d. i. n. c. v. o. u. e. n. i. b. o. x. x. i. j.
dist. Nouit b. o. g. i. t. a. t. e. nō solū nūb. e. r. e. s. e. d. e. n. i. a. z.
v. e. l. l. e. d. a. n. a. b. i. l. e. e. s. t. S. e. r. u. a. n. i. g. d. e. b. e. t. v. o. t. u. virginatē:
ut d. i. n. c. a. n. t. e. r. r. o. g. a. s. t. i. t. i. n. c. s. e. r. u. a. n. d. u. m. c. a. d. e.
dist. q. i. m. a. g. i. e. s. t. m. e. r. i. t. o. r. i. a. virginitas seruata cu. z.
v. o. r. o. q. s. i. n. e. v. o. r. o. s. i. m. d. o. c. t. o. r. e. s. i. n. c. l. i. c. e. t. c. a. t. r. a. d.
v. o. r. o. et t. h. e. o. l. o. g. o. s. i. n. i. i. j. d. i. c. t. x. x. i. j. Nō solū a. u. t.
t. e. m. p. d. e. s. t. virginitas illam obseruantib. sed etiā
p. a. r. e. n. t. i. b. c. o. n. f. e. r. t. a. d. s. a. l. u. t. e. m. p. r. o. l. e. s. i. n. v. i. r. g. i. n. i. t. a.
t. e. p. s. e. u. e. r. a. n. s. c. a. n. u. c. s. a. l. u. a. b. i. f. x. x. i. j. q. v. De v. i. l. i.
t. a. t. e. a. u. t. e. a. m. s. e. r. u. a. n. t. i. b. d. i. S. a. p. i. j. f. e. l. i. t. s. t. e. r. i. l. i. s.
et i. n. c. o. i. n. q. u. i. n. a. t. a. q. u. e. n. e. s. c. i. u. n. t. t. h. o. r. u. z. i. n. d. e. l. i. c. i. t. o.
h. a. b. e. b. i. t. f. r. u. c. t. u. m. i. n. r. e. s. p. e. c. t. i. o. n. e. a. n. i. m. a. z. s. a. n. c. t. a.
r. u. m. et Eccl. x. x. i. j. O. m. n. i. s. p. o. n. d. e. r. a. t. i. o. nō e. s. t. cō.
d. i. g. n. a. a. m. i. c. cōt. i. n. e. n. t. i. s. Et p. c. o. n. s. e. q. u. e. n. s. c. i. u. s. m. e.

niam est maximū.

Deo Hieronymus ad Nataliū d. Vir/
ginitas purpura ē regalis: q. q. s. i. u. i. s. i. n. j.
durus fuerit dicitur eminetior: etia. Dama/
scenus li. iij. sic in. q. t. Quāto angelus hōie sup.
or. est: etia virginitas est nuptijs honorabilior.
Et Amb. in li. de virginatē ait. Pulchritudinem
nō pōt q. s. maiorē cōtinuare decore virginatē: que
amat a rege: p. b. a. t. a. i. u. d. i. c. e. d. e. d. i. c. a. t. a. d. i. o. n. e. cōs. e.
c. r. a. t. d. e. o. N. o. l. i. t. e. g. o. s. a. t. e. virginatē nō i. n. t. e. r. m. i. n. a. b. i. l. e.
t. h. e. s. a. u. z. p. d. e. r. e. q. r. e. a. p. a. r. i. nō pōt. S. c. r. i. p. t. u. s. e. s. t.
e. m. A. m. o. s. v. Virgo israel cecidit: nō ad. i. a. t. e. r. v. l.
t. r. a. v. t. r. e. s. u. r. g. a. t. U. n. d. e. H. i. e. r. o. a. d. E. u. s. t. o. c. h. i. u. s. s. c. r. i.
b. i. t. d. i. B. u. d. a. c. t. e. r. l. o. q. r. a. i. o. i. a. p. o. s. s. i. t. d. e. u. s. s. u. s. c. i. t. a.
r. e. nō p. o. t. e. s. t. virginatē p. o. s. t. r. u. i. n. a. v. a. l. e. t. q. d. e. m. l. i. b. e. z.
r. a. r. e. d. e. p. e. n. a. s. e. d. nō p. o. t. e. s. t. c. o. r. o. n. a. r. e. c. o. r. r. u. p. t. a. z.
x. x. i. j. q. v. c. s. i. p. a. u. l. u. s. et I. s. i. d. o. r. u. s. i. n. l. i. d. e. s. u. m. o.
b. o. n. o. i. n. q. t. O. p. e. n. i. p. n. i. a. m. r. e. c. i. p. i. t. v. u. l. n. e. z. s. a.
n. i. t. a. t. e. v. i. r. g. i. n. i. t. a. s. a. u. t. s. i. l. a. b. a. t. a. d. i. n. t. e. g. r. i. t. a. t. e. n. u. l.
l. a. p. n. i. a. r. e. p. a. r. a. t. Q. u. e. a. u. t. o. i. t. a. t. e. s. nō i. t. a. i. n. t. e. l. l. i.
g. u. n. t. q. d. e. nō p. o. s. s. i. t. r. e. p. a. r. e. i. n. t. e. g. r. i. t. a. t. e. m. e. n. t. e. t.
c. o. r. p. o. s. i. n. v. i. r. g. i. e. c. o. r. r. u. p. t. a. s. e. d. s. o. l. u. q. nō pōt f. a. c.
c. e. r. e. q. n. s. e. m. e. l. f. u. e. r. i. t. c. o. r. r. u. p. t. a. et s. i. c. p. r. e. m. i. a. r. e. c. i. d.
v. i. r. g. i. n. i. t. a. t. e. v. i. o. l. a. t. a. Nō e. m. pōt d. e. f. a. c. e. r. e. q. n. i. l.
l. u. d. q. d. s. e. m. e. l. e. s. t. f. a. c. t. u. m. nō f. u. e. r. i. t. f. a. c. t. u. m. E. t. i. a.
e. x. p. o. n. i. t. T. h. o. i. j. q. d. i. j. et i. n. v. s. u. o. q. d. l. i. b. e. r. a. q. i. j.
H. a. b. e. t. e. m. s. e. b. o. c. d. o. n. u. virginatē s. i. c. u. t. s. e. r. i. o. u. m.
q. d. c. i. i. n. l. u. t. u. s. e. m. e. l. c. a. d. i. t. n. u. n. q. s. p. s. e. c. t. e. a. b. l. u. i. t. u. e.
q. n. s. p. m. a. c. u. l. a. a. p. p. a. r. e. a. t.

Sciendū m. est q. si inuita violet: nō amī/
t. u. r. v. i. r. g. i. n. i. t. a. t. e. v. t. i. n. q. t. B. u. g. i. n. j. d. e. a. u. t. i.
d. e. i. et b. i. x. x. i. j. q. v. c. nō p. o. t. e. s. t. c. i. q. n. q. c.
s. e. q. u. i. t. i. b. o. Ideo b. i. a. L. u. c. i. a. d. i. c. e. b. a. t. P. a. s. c. a. s. i. o. S. i.
i. n. u. i. t. a. m. e. v. i. o. l. a. n. i. f. e. c. e. r. i. s. c. a. s. t. i. t. a. s. m. i. b. i. d. u. p. l. i. c. a.
b. i. f. a. d. c. o. r. o. n. a. Q. u. o. d. e. n. i. a. z. b. i. x. x. i. j. q. v. i. n. p. n. d. i.
N. o. c. a. u. t. l. i. c. e. t. v. e. z. s. i. t. q. d. a. d. d. e. u. m. i. n. s. i. c. c. o. r. r. u. p. t. a.
i. n. f. a. l. i. a. s. virginatē nō d. e. b. e. t. cōs. e. c. r. a. r. i. x. x. i. j. q. j. c. v. l.
e. r. i. b. i. g. l. o. et x. x. i. j. q. v. i. l. l. e. a. u. t. e. m. U. n. d. e. B. u. g. i. n. j. i. n.
l. i. d. e. v. i. r. g. i. n. i. t. a. t. e. a. i. t. U. i. r. g. i. e. s. q. u. e. c. o. r. r. u. p. t. e. s. u. n. t.
s. e. m. e. l. s. e. nō a. u. d. e. a. n. t. s. a. c. r. i. s. v. i. r. g. i. n. i. b. o. a. d. e. q. u. a. r. e.
U. t. e. m. i. n. q. u. i. t. g. l. o. i. n. d. i. c. t. o. c. I. l. l. e. a. u. t. t. i. m. e. r. e. d. e. s.
b. e. n. e. f. o. r. t. e. p. p. t. e. r. a. l. i. q. d. p. r. e. c. e. d. e. n. s. p. e. c. c. a. t. u. b. e. c.
v. i. o. l. e. n. t. i. a. c. i. s. a. c. c. i. d. e. n. t. a. r. g. x. x. i. j. q. j. c. s. i. q. u. d. i. b. e. t.
S. i. t. a. m. e. i. n. v. e. r. i. t. a. t. e. nō cōs. e. n. s. e. r. i. n. t. t. a. l. i. v. i. o. l. a. t. i. o. n. i.
r. e. c. i. p. i. e. n. t. a. u. r. e. o. l. a. v. i. r. g. i. n. i. t. a. t. i. s. v. t. t. e. n. e. n. t. t. h. e. o. l. o.
g. i. i. n. i. i. j. d. i. s. t. x. x. i. j. S. i. m. i. l. i. t. e. r. p. p. o. l. l. u. t. i. o. n. e. q. u. e.
e. u. e. n. i. a. t. cōt. r. a. v. o. l. u. n. t. a. t. e. m. v. i. r. g. i. n. i. s. s. i. u. e. v. i. g. i. l. a.
d. o. s. i. u. e. d. o. r. m. i. e. d. o. n. o. n. a. m. i. m. i. t. v. i. r. g. i. n. i. t. a. s. l. i. c. e. t.
c. a. r. o. d. e. l. e. c. t. a. t. i. o. n. e. m. s. e. n. t. i. a. t. et b. o. c. q. u. a. n. d. o. t. a. l. i. s.
p. o. l. l. u. t. i. o. a. c. c. i. d. i. t. et i. n. f. i. r. m. i. t. a. t. e. a. l. i. q. u. a. v. d. d. i. a. b. o.
l. i. s. u. g. g. e. s. t. i. o. n. e. a. u. t. s. i. m. i. l. i. c. a. u. s. a. v. t. i. n. q. u. i. t. T. h. o. s.
m. a. s. i. j. q. d. v. et t. h. e. o. l. o. g. i. i. n. i. i. j. d. i. s. t. x. x. i. j. S. i.
a. u. t. e. b. a. c. i. n. t. e. n. t. i. o. n. e. s. e. n. t. i. q. s. d. o. r. m. i. t. u. z. v. e. l. s. e. i. n. e.
b. r. i. a. u. e. r. i. t. a. u. t. q. u. i. d. c. o. m. e. d. e. r. i. t. v. t. e. i. t. a. l. i. s. p. o. l. l. u.
t. i. o. i. n. s. o. m. n. i. s. a. c. c. i. d. e. r. e. t. v. d. a. l. i. q. u. i. d. i. l. l. i. c. i. n. i. f. e. c. e. r. i.
t. i. t. v. r. p. u. t. a. c. o. g. i. t. a. n. d. o. v. i. d. e. n. d. o. v. e. l. t. a. n. g. e. n. d. o.
q. u. o. p. r. e. d. i. c. t. a. p. o. l. l. u. t. i. o. s. i. b. i. v. i. g. i. l. a. n. e. u. e. n. i. a. t. v. e. l.
e. t. i. a. m. s. i. s. i. n. e. c. a. u. s. a. e. u. e. n. i. e. n. t. e. i. p. s. a. p. o. l. l. u. t. i. o. n. e.

ipse in illā delectationē cōsensit: amicitia virginatē
tem ut inquit theologi vbi supra.

Sciendū q. s. est q. aliq. sunt virginatē fatue
q. cū sponso celesti nō intrabunt ad nupti/
as: de q. b. o. b. i. Matth. x. v. Ille em. nō
admitteat q. repient sine charitate dei et p. m. i. s. i.
n. e. q. o. p. a. n. r. a. nō sūt m. e. m. o. r. i. a. c. v. i. d. e. j. q. j. U. n.
B. e. n. i. i. n. q. d. a. e. p. l. a. i. n. q. t. Castitas sine charitate:
lāpas est sine oleo. subtrahit oleū lāpas nō lu/
cet. tolle charitatē: castitas nō placet deo. Et ideo
d. i. Matth. v. b. i. s. q. virginatē fatue acceptē lāpa/
dibus suis nō sumpserūt oleū secū. i. charitates
Ille etiā virginatē tanq. fatue repellent q. nō h. a.
b. e. b. u. n. t. o. l. e. u. b. i. l. i. t. a. t. e. A. u. t. e. m. B. u. g. i. n. j. s. u. p. Matth.
M. d. i. o. e. s. t. b. u. i. l. e. c. o. n. i. u. g. i. u. m. q. s. u. p. b. a. virginatē. et
i. t. e. z. N. o. n. p. d. e. s. t. c. u. i. i. n. e. s. t. cōn. e. n. t. i. a. s. i. d. i. c. e. t. s. u. p. e.
r. b. i. a. U. i. r. g. i. n. i. t. a. s. v. o. c. i. b. i. l. i. t. a. t. e. e. s. t. a. d. m. i. r. a. b. i. l. i. s.
et deo acceptabilis. x. x. i. j. d. i. c. b. e. c. s. c. r. i. p. s. i. m. Ideo
a. u. t. e. s. t. d. e. o. g. r. a. t. a. b. i. l. i. t. a. s. q. v. t. d. i. c. a. t. B. e. n. i. s. i. n. e.
c. a. virginatē s. u. e. m. a. t. r. i. c. i. nō p. l. a. c. u. i. s. e. r. e. t. n. e. c. e. a. z. i. n.
m. a. t. r. e. e. l. e. g. i. s. s. e. t. f. a. t. u. e. q. u. o. q. s. u. n. t. i. l. l. e. q. nō p. e. c.
c. a. n. t. t. i. m. o. r. e. v. e. l. v. e. r. e. c. u. d. i. a. m. a. n. i. o. p. s. e. n. s. u. n. t. p. r. o.
l. i. c. e. t. c. o. r. p. e. s. u. n. t. virginatē. A. u. t. e. m. I. s. i. d. o. r. u. s. i. n. l. i. d. e.
s. u. m. o. b. o. n. o. N. i. b. i. l. v. a. l. e. t. m. u. d. u. e. s. s. e. c. o. r. p. e. q. p. o. l.
l. u. t. e. s. t. m. e. t. e. Ideo i. n. q. t. H. i. e. r. o. i. n. l. i. p. r. a. J. o. u. i. n.
i. a. n. u. i. I. l. l. a. virginatē b. o. s. t. i. a. c. h. r. i. s. t. i. e. s. t. c. u. i. n. e. c.
m. e. n. t. e. c. o. g. i. t. a. n. o. n. e. c. c. a. r. n. e. l. i. b. i. d. o. m. a. c. u. l. a. t. I. l. l. a.
e. t. i. a. v. i. r. g. o. a. cōs. o. r. n. o. virginatē expellet q. d. e. l. i. d. e. r. a. t.
n. u. b. e. r. e. U. n. H. i. e. r. o. a. d. E. u. s. t. o. c. h. i. u. d. i. c. a. t. U. i. r. g.
i. n. i. t. a. s. d. i. f. f. i. n. i. t. i. o. e. s. t. s. e. n. t. i. e. s. s. e. c. o. r. p. e. t. s. p. i. u. q. c. a. r.
n. e. m. virginatē b. i. e. n. o. p. h. i. a. t. i. m. e. t. e. q. s. n. u. p. s. e. n. t. Et
i. d. e. o. B. u. g. i. n. j. i. n. l. i. d. e. virginatē i. n. q. t. F. e. l. i. c. i. o. m. i. b. i.
v. i. d. e. t. m. u. l. i. e. r. n. u. p. t. a. q. s. n. u. p. t. u. r. a. v. g. o. h. a. b. e. t. e. m.
i. l. l. a. q. d. i. s. t. a. c. u. p. i. t. S. i. l. i. o. s. a. g. v. i. r. g. i. n. i. t. a. s. e. s. t. i. l. l. a. q. e.
i. n. m. e. n. t. e. t. c. o. r. p. e. x. x. i. j. q. v. c. s. i. c. u. t. e. m. Ideo i. n. q. t.
B. u. g. i. n. j. i. n. l. i. d. e. v. i. r. g. i. n. i. t. a. t. e. U. i. r. g. i. n. i. t. a. s. e. s. t. i. n. c. a. r.
n. e. c. o. r. r. u. p. t. i. b. i. p. p. e. t. u. a. i. n. c. o. r. r. u. p. t. i. o. n. i. s. m. e. d. i. t. a. t. i. o.
Et q. b. o. p. a. t. e. r. q. i. l. l. e. s. u. n. t. f. a. t. u. e. virginatē q. nō h. a.
b. e. n. t. o. l. e. u. b. o. n. e. v. o. l. u. n. t. a. t. e. t. p. o. s. s. i. n. d. e. v. i. r. g. i. n. i. t. a. t. e.
s. e. r. u. a. n. d. a. I. t. e. m. i. l. l. e. q. nō h. a. b. e. n. t. o. l. e. u. b. o. n. e. i. n. t. e.
r. i. o. n. i. s. i. n. t. e. r. s. t. u. l. t. a. s. virginatē c. o. m. p. u. t. a. n. t. o. i. a. e. m.
d. e. n. o. i. a. n. t. a. s. i. n. e. q. d. e. a. i. a. I. l. l. e. e. m. s. u. n. t. f. a. t. u. e. v. i.
r. g. i. n. e. s. q. nō a. m. o. r. e. d. e. i. et c. a. s. t. i. t. a. t. e. s. e. d. p. g. l. i. a. b. u. s.
m. a. n. a. s. e. r. u. a. t. virginatē. A. u. t. e. m. B. u. g. i. n. j. i. n. l. i. d. e. v. i.
r. g. i. n. i. t. a. t. e. N. e. c. n. o. s. i. n. virginatē p. d. i. c. a. m. q. virginatē
s. u. n. t. s. e. d. q. d. e. o. d. i. c. a. t. e. p. r. i. n. e. n. t. i. a. virginatē s. e. r. u. a. t.
De v. i. r. g. i. n. i. b. o. a. u. t. v. a. n. e. g. l. o. r. i. o. s. i. s. d. i. q. t. p. e. a. d. n. e. s.
t. u. s. s. p. o. n. s. i. r. o. g. a. b. a. t. p. r. u. d. e. n. t. e. s. v. i. r. g. i. n. e. s. d. i. c. e. n. t.
r. e. s. D. a. r. e. n. o. b. i. s. d. e. o. l. e. o. v. e. s. t. r. o. q. l. a. p. a. d. e. s. n. i. f.
e. x. t. i. n. g. u. a. n. t. Q. u. i. b. o. i. l. l. e. r. e. s. p. o. d. e. r. i. t. N. e. f. o. r. t. e. nō
s. u. f. f. i. c. i. a. t. n. o. b. i. s. t. v. o. b. i. s. i. t. p. o. n. a. d. v. e. d. e. n. t. e. s. t.
e. m. i. t. e. v. o. b. i. s. Et d. u. z. i. r. e. n. t. e. m. e. r. e. v. e. n. i. t. s. p. o. s. u. s. e. t.
q. p. a. r. a. t. e. e. r. a. t. i. n. t. r. a. u. e. r. u. n. t. c. u. m. e. o. a. d. n. u. p. t. i. a. s. et
c. l. a. u. s. a. e. s. t. i. a. n. u. a. i. t. a. q. v. i. r. g. i. n. e. s. f. a. t. u. e. i. n. t. r. a. r. e. nō
p. o. t. e. r. a. n. t. a. d. n. u. p. t. i. a. s. v. t. b. i. Matth. x. v. Q. u. i. a.
a. u. t. i. p. s. e. nō h. a. b. e. b. a. t. b. o. n. u. o. l. e. u. m. r. e. c. t. e. i. n. t. e. n. d. i. s.
i. d. e. o. q. r. e. b. a. n. t. e. m. e. r. e. a. b. a. l. i. s. o. l. e. u. b. u. m. a. n. e. l. a. u.
d. i. s. q. d. a. r. d. e. r. e. nō pōt s. e. d. e. x. t. i. n. g. u. i. t. i. n. l. a. p. a. d. e. b. o.

ni opio. Per oleū em. q. d. q. r. e. b. a. n. t. i. s. t. e. f. a. t. u. e. v. g.
n. e. s. i. n. t. e. l. i. g. i. t. (v. t. i. n. q. t. B. u. g. i. n. j. i. n. q. d. a. f. m. o. n. e.) a. d. u.
l. a. n. o. t. l. a. u. s. b. i. a. r. t. a. I. d. e. o. c. a. n. i. t. ecclia d. e. t. a. l. i. v. i.
r. g. i. n. e. f. a. t. u. a. i. n. o. f. f. i. c. i. o. s. a. n. c. i. A. n. t. h. o. n. j. d. e. p. a. d. u. a.
F. r. u. s. t. r. a. v. i. r. g. o. f. a. t. u. a. g. l. o. r. i. a. n. o. i. n. a. l. t. e. r. o. q. u. e. r. e. t.
v. e. n. d. i. t. o. r. e. m.

Eruate igit o. virginatē ut inquit prudētes cō/
s. p. u. t. e. m. i. n. i. cōs. i. l. i. u. b. i. H. i. e. r. o. g. i. n. i. n. q. d. a. m.
o. m. e. l. s. u. p. Matth. i. i. n. e. x. p. o. s. i. t. i. o. n. e. p. a. r. a. s.
b. o. l. e. v. i. r. g. i. n. u. f. a. t. u. a. z. q. i. n. q. t. S. e. p. e. v. o. s. f. r. a. t. r. e. s.
c. h. a. r. i. s. t. i. m. i. a. d. m. o. n. e. o. p. r. a. u. a. o. p. a. f. u. g. e. r. e. m. u. d. i.
h. u. i. i. n. q. n. a. m. e. t. a. d. e. u. i. t. a. r. e. s. e. d. b. o. d. i. e. m. a. s. i. c. u. a.
g. d. i. j. l. e. c. t. i. o. n. e. cōp. e. l. l. o. d. i. c. e. r. e. v. t. z. b. o. n. a. q. u. e. a. g. i. s.
c. u. m. m. a. g. n. a. c. a. u. t. e. l. a. t. e. n. e. a. t. n. e. p. b. o. c. q. d. a. v. o. b.
r. e. c. t. i. g. e. n. t. f. a. u. o. r. g. r. a. b. i. a. n. a. r. e. q. r. a. t. n. e. a. p. p. e. n. t.
l. a. u. d. i. s. s. u. b. r. e. p. a. r. e. t. q. d. f. o. r. i. s. o. s. t. e. n. d. i. f. i. n. t. a. m. e. r.
c. e. d. e. c. u. a. c. u. e. t. E. c. c. e. e. m. r. e. d. e. m. p. t. i. o. n. i. s. v. o. c. e. d. e. c. e. m.
v. i. r. g. i. n. e. s. t. o. e. s. d. i. c. u. n. t. virginatē: t. i. i. n. t. r. a. b. e. n. i. d. i. s.
i. a. n. u. a. nō o. e. s. r. e. c. e. p. t. e. s. u. n. t. q. t. e. a. z. q. d. a. d. u. d. e. v. i.
r. g. i. n. i. t. a. t. e. s. u. a. g. l. i. a. m. f. o. r. i. s. e. x. p. e. n. i. u. n. t. i. n. v. a. l. i. s. s. u. i. s.
o. l. e. u. b. i. e. n. o. l. u. e. r. u. n. t. U. o. s. i. g. i. t. o. virginatē h. a. b. e. r. e. o. l. e.
u. m. v. e. r. e. b. u. m. i. l. i. t. a. t. e. d. e. q. S. a. p. v. j. d. i. c. t. U. n. g. e. c. a. s.
p. u. r. t. u. s. o. l. e. o. et Eccl. i. a. t. O. l. e. u. m. d. e. c. a. p. i. t. e. m. o. nō
d. e. f. i. c. i. a. t. I. n. q. t. e. m. A. m. b. s. u. p. L. u. c. a. d. e. c. e. t. v. t. q. n. v.
t. o. c. a. s. t. i. o. v. i. r. g. o. i. n. t. a. n. t. o. b. i. l. i. o. r. s. i. n. n. o. u. e. n. t. d. e. s. e. r.
r. e. s. e. n. i. o. r. i. b. o. s. i. t. m. a. g. i. s. t. r. a. b. i. l. i. t. a. t. i. s. i. n. q. u. a. e. s. t. p.
f. e. l. i. c. i. o. c. a. s. t. i. t. a. t. i. s. f. a. t. u. e. q. s. u. n. t. virginatē q. nō h. a.
b. e. n. t. o. l. e. u. b. o. n. e. cōs. c. i. e. q. u. o. d. l. e. n. t. i. c. a. i. a. m. q. u. i. a.
g. l. o. r. i. a. n. o. s. t. r. a. b. e. c. e. s. t. t. e. s. t. i. m

res a recto defuisse n̄ dubiū est. Tercū reme-
diū est vltus refrenatio. Scriptū est enī Eccl̄. ix.
Et circūspiciat mulier; cūcupiscētia q̄li exarde-
bit. Specie mulier; aliene mltā admirat repro-
bi facti sunt. Inq̄ etiā Leali⁹ firmā⁹ in li. de be-
ata vita. xxiij. Libido aspectu maritū cōstat. et
Quintilian⁹ in li. de declamationū. j. declamandē
dicit. Oculi sunt rota nostra futura; dū nos q̄
indie in oīa p̄cipiat viciā. Decille. O Eua q̄re i
deū peccasti. q̄ vidisti lignū pulcrū visu Schaij.
O gēgēas q̄re sic lūtuosi faciēstis et diluuiū
pergitis. q̄ vidistis filiās hoīm q̄ essent pulcre
Sen. vi. O Dina q̄re stuprata es. q̄ iusti vt vī-
deres mulieres regionis Gen. xxiij. O dauid
q̄re adulteriū cōmisisti. q̄ vidisti Bersabee nu-
dā lauante se. ij. Reg. ij. O holoserpes q̄re deca-
pirat⁹ es. q̄ Iudith pulcritudinē aspexisti Ju-
dith. xij. t. xij. Ideo o v̄gēs seruare illud qd̄ fa-
ciebat bēus Job dicens sui libri ca. xxi. Pēpigi
fedus cum oculis meis: vt nec qd̄ cogitare de
virgine.

¶ Quartū remediū est odoratus p̄seruatiō
q̄ Voies enī diabolici vnguentis odorife-
ris se inungunt: romāicaq; multa in ve-
stibus portant vt in eis delectent cā libidinis exi-
tande. De q̄bo d̄ Sap. ij. Dixerūt impij apud se
nō recte cogitantes. Venire fruamur bonis que
sunt: vnguentis nos repleam⁹: coronemus nos
rosis anteq̄ marcescant. Signū est q̄ meretricis et
lenonis talia odoramenta deferre q̄ ad libidines
puocāt. Ideo talib; minas dñs Esa. iij. dicens
Erit p̄ suauē odore feror.

¶ Quintū remediū est gustus regulatio: ne
q̄ in nimia comestione vlt potandē relata⁹
lucurie deserviat. Bit enī Laro i suis do-
cūmētis. Indulgere gula noli q̄ vērū amica ē. Et
Qualiter⁹ de castellione li. j. sui opis dicit
Si bacho v̄nētiq; vacas: q̄ cetera subdis.
Sub iuga venistuperij: delata vacantis
Libertas animi v̄nētiis flagrantē camino.
Mens habet interius: ritas et bella moueri
Impar et suaderētis vile sepulchriū
Educat: rigidos emouant hec duo mores.

Et Quid⁹ in. j. de arte amandi inq̄t
Mens erit apta capitūe cū latissima re. .
Ut seges in pingui lucuria humo.

Et Ildorus. ij. soliloq̄oz. ca. vij. dicit
Libor saturitas lucuriā generat. Saturitanti-
bido sp̄ aduicta ē. Ieiunio aut libido restringit.

¶ Sextū remediū est tact⁹ cūctatio
q̄ Debet enī cauere a tactu ipudicis et p̄-
cūctosus. q̄ vt d̄ Eccl̄. xij. qui tangerit p̄-
cūctinabit ab ea. Ideo Prover. vi. inq̄t Salo-
mon. Nunq̄d pōt hō in sinu suo ignē abscondē-
re vt vestimenta ei⁹ nō ardeant: et ambulare super
prunas ignis vt nō cōburant plantae ei⁹. q̄si d̄.
Nō. Jsi aut maledicti tact⁹ p̄cipue sūt in choe-
ris et impudicis. Ideo Ezech. xxi. minas dñs dī.

¶ Pro eo q̄ percussisti pede et plausisti manuā
circo cecidit sup te manu mea et p̄dā te de terra.
Lustodiēdi sunt q̄ diligēter oēs sensus corpis
ad oib; marie ab hīs q̄ v̄ginitatē seruare cōcu-
piscit et volūt esse castitudo solū corpis sed et mēte
q̄ ait p̄b. iij. de aia. nihil est in intellectu qn̄ p̄-
us fuerit in sensu. Sensus enī corpales sunt tā
q̄ fenestre p̄ q̄a mors p̄cti mortalis i animā in-
greditur: iuxta illud Hier. ix. Mors intrat p̄ fen-
estras nostras. De trib; aut sensib; loq̄ns Jas-
cobo benedictan⁹ sui libri. i. ca. ostendit quōd iducit
ad libidinem dicens. Visus et audit⁹ necnō et tact⁹
ei⁹ amoris. Nec aditū fulḡ b̄re solat.

¶ Septimū remediū ē dissolutiōis abdicatiō
q̄ no. Risib; enī vacas et recreatiōib; sup-
fluis: de facili incidit in laqueū diaboli
tēptat⁹ de lucina. Unde inq̄t Quid⁹ in. j. de arte
amandi. Peccata cū gaudent nec sūt amica dolo-
re Ipsa p̄cētib; blanda tūc subitarte ven⁹. Qua-
rum remediū est malay. so ceterū dimissio. In-
q̄t enī Hiero. in suo transitu. Ego puro si cum
viris femie habitauerint: viscarum diaboli nō
deerit. Et Bermo in q̄dā sermone dicit. Lū femie
et iuuenib; ipudicis cōuersari et hō peccare ma-
ius miraculū puro q̄ mortuos suscitare. Et is
inq̄t Paul⁹ j. ad Thim. v. Adolecētulas vidu-
as deuota. Albert⁹ q̄ in tractatu de v̄nūdo pol-
ticiis inq̄t. Nōne stult⁹ esset q̄ sicuti cōtingere vo-
lens sal comedere. Nōne etiā amens existere q̄
ignē extinguere volēs: ligna: picē et oleū adiūgo-
ret. Sic et p̄ oīa stult⁹ est q̄ cast⁹ esse volēs: mala
cōsoria: mala colloq̄a: mala opa: malosq; nō
declinat aspect⁹. Quōd pōt stipula cū igne serua-
ri et nō ab eo incēdi. Quōd p̄t manib; pōtāgi et
ab ea nō inq̄nari. Nunq̄d sine infectiōe manū
tāgere poterit hō plūbus. Quōd poterit leprosis
misceri et ab eis nō infici. Nunq̄d nō oīs mor-
bida gregis tot⁹ ē infectiua. Et hīs q̄ p̄tāq; q̄
mala p̄soria vitare nolunt p̄nere nō p̄nt. De-
ille. Nō solū aut extraneo: sed etiā p̄pinq̄ d̄bet
q̄ castitatē seruare vult suspecta p̄soria cūctare.
q̄ d̄ Hiero. ix. Unusq̄sq; se a p̄rio suo custodi-
at: et i oī fratre suo nō habeat fiduciā. q̄ oīs frater
supplātiis supplātabit: et oīs amicus fraudulē-
ter incedet.

¶ Octauū remediū est oculositatis remotiō.
q̄ cū enī ad libidinem puocare solat. Un-
de Ezech. xxi. d̄. Nec fuit inq̄tras sodomie abūdā-
tia p̄cis et v̄ni et oculū. iō Quid⁹ i. j. d̄ reme amoris
de q̄dā sacerdote idolo: q̄ erat p̄nēs et p̄t oī-
um fact⁹ et luculentus ait. Queris egist⁹ q̄re sūta
ei⁹ adulē In p̄optu cā ē desidiōsus erat. Quis
q̄ oculū est mī oīm viciōz et nouerca v̄nū: v̄nū
q̄ Bermo in q̄dā ser. et mltā mala docuit oculosi-
tas: siē scriptū est Eccl̄. xxiij. marie mala libidi-
idarco inq̄t Quid⁹ vbi s̄. O cū si tollas p̄tē ca-
pidis arc⁹. Lōtēptēq; iacēt et sine luce facies. et ne-
rū ibidē d̄. Desidiā puer ille seq̄ solat: o dī agēta

Ledit amor rebo: reo age tui⁹ eris. Inter oīa aut
exercitia nullū mēti⁹ est ad vincendā libidinem fer-
uenti oīone. Et is inq̄t Hiero. eplā. lxxv. Semp
in manib; tuis sit diuina laus: et taz crebre oīo-
neo: vt oīm cogitationū sagitte q̄bo adolecētia
p̄cuti soler h̄mōi dipeo repellantur.

¶ Decimū remediū est occasiōis remotiō. i.
q̄ loci: p̄p̄is et ceteraz causaz iducentiū ad
libidines. De q̄bo ait Qui. ij. de remedio
amoris. Et loca sepe nocēt fugite loca p̄soria vlt
Concubitus: causas illa doloris habent.

¶ Undecimū remediū ē sobria dormitio marie
de die. vñ inq̄t Laro in suis documentis. Plus
vigila semp nec somno dedit⁹ esto. Nam durur
na q̄e viciis alimenta ministrat. Maxime aut
carnalib; Jo. j. Petri. x. iq̄t Apl⁹. Sobriū esto
et vigilate: q̄ aduersari⁹ vester dyabol⁹ tanq̄
leo rugiēs circūit q̄rēs quē deuoret: cui resistite
fortes i fide. Eap: propter diē dñs Apo. xvi. Bea-
tus q̄ vigilat et custodit vestimenta sua. i. v̄ginita-
tis et aliaz v̄tutū. Jo admonet oīes xp̄ianos
marie v̄gines: apē saluator Luce. xxi. dicens. Vi-
gilate omni tpe orātes. Qui enī h̄z aliqd̄ i depo-
sito nō dormiat. Ut dicit i autē. de depoli. et de-
nū. inquit. col. vi. Qd̄ p̄niet ad v̄gines: q̄ the-
saurū v̄ginitatis habēt custodiēdū: et is q̄ ipm
p̄bitat in vasto siccilib; ij. ad Cor. iij. debēt cōte-
ris feruent⁹ in oīonib; vigilare.

¶ Dodecimū remediū est carnis mortifi-
catio scz disciplinādo illā et alijs penitētijs
affligēdo vt p̄tra sp̄s rebellare nō possit sic ma-
cerata et diuersis austeritatib; incentiuus libidi-
nū euacuata: atq; in varijs afflictionib; occupa-
ta a voluptuosis delectationib; refrigerat. Bit enī
Quidi. ij. de remedio amoris. Gradia p̄ millos
tenuant flumina: riuos: Secta: seducto stipite
flāma perit. Jo inq̄t Apost. ad Col. ij. Morti-
ficare mēbra vestra. i. vt v̄ginitatē obfuarē va-
leatis. de qua loq̄ns Hiero. in q̄dā sermone inq̄t
Qd̄ is libilla licet ēt pagana sp̄m credit rece-
pisse p̄p̄nētiū: q̄ v̄go erat. Propter hūc v̄tutē
excellentē multe v̄gines pōt⁹ voluerūt mori q̄s
v̄ginitatē suā amittere: licet gēntes eēt et paga-
ne: vt legi in histo: ijs romanoz. In q̄bo etiā d̄:
q̄ cū q̄dā virgo dec veste dedicata accusaret de
stupro: alla vt se v̄ginē ostēderet cū erib; ad nibe-
rim iuit atq; ip̄s aqua iplēuit: et vsq; ad capiti-
liū plenū tulit: quib; vas cōforamūdo plenū.
Et ibidē etiā d̄ q̄ fuit alia v̄go Rome q̄ ad p̄-
bandū q̄ erat virgo cingulo suo maximā nauē
sola tranit ad terrā: quā boiū mltitudo moue-
re nō poterat. Vtū q̄ b̄uani gener⁹ iūmē: rāto
terribiliores tēptatiōes v̄ginib; igerit: q̄nto eas
videt gloriosius d̄bere coronari: oportet eas ad

Jesu christi crucifigi pedes cū taliter tēptantur
recurrere: et cū lachrymis vna cū beato grifanto
orare et dicere sicut scriptū ē in legēda eius. Et
urge dñe in adiutorij mibi: dic aie mee sal⁹ tua
ego sum. Quis enī istā pugā a diabolo exata:
tam vincere p̄ualer nisi tua p̄ eo fuerit dectera
dimicata. Errat q̄ se putat castitatē p̄fectam su-
is posse n̄sib; obtinere. Nisi enī tuo imbre fue-
rit extinguita flāma libidinis nō pōt anim⁹ p̄cui
re quo pergit.

¶ Pars secūda hui⁹ sermōis de viduis. I
¶ Secundo vobis viduis tria volo largi
ri munera. Primū dices cōsolationis
vos enī cōsolatione intendo ostēdē q̄ ita-
tus vester ē deo accept⁹. Qd̄ p̄bat primo ratiōe
diuine visitatiōis: q̄ viduas graniosissime visi-
tauit. Un vt habet. ij. Reg. xvi. q̄e famis mī-
sus ē Delias ad viduā sareptanā q̄ postq̄ de-
dit comedere Delie: hydria farine eius nō defe-
cit miraculose. et lechit⁹ olei nō est imminuē oīi-
bus illis dieb; De Iudith etiā legi⁹ q̄ erat gra-
ta oīpotēti deo: cui vidue tantā gratiā contulit
deus: vt pplm suū ab impetu et furore inimicorū
liberaret. vt habet eusdē lib. xij. c. Lu. etiā
ij. d̄. q̄ erat anna p̄p̄nēssa vidua vsq; ad ānos
lxxiij. que vixerat cū viro suo annis septē avir-
ginitate sua: et hec nō discedebat de templo ieiū-
nijs et obsecrationib; suis deo die ac nocte. Nu-
tē p̄p̄s paul⁹ sicut et Simeoni p̄buit se videndū
illāq; dignat⁹ ē visitare: que cōfitebat dñō et lo-
quebat de illo oib; qui expectabāt redēptionē
israel. Luc. etiā. vij legi⁹ q̄ dñs iesus p̄solat⁹ est
viduā resuscitans eius v̄nigenitū filiū.

¶ Tercio dignitas vidualis apparet rō-
ne diuine acceptionis. Lu. nāq; xij. scri-
bit q̄rtū accepta fuit oblatio vidue pau-
perule: que offerēs duo minuta oīes locuple-
tes rōne sue sanctitat; in oblatiōe supauit deus
etiā exaudir oīones viduarū. Un Eccl̄. xxi. d̄.
Lachryme vidue ad matillā descendūt: et exda-
matio eius sup deducēt eas. B matilla enī asce-
dunt vsq; ad celum: et dñs exauditor: delectabi-
tor in illis. Et ideo d̄ in. c. fi. lxxij. di. q̄ vidue q̄
stipendio eccl̄ie sustentat debēt meritis et oratio-
nibus suis eccl̄ie adiuuare. Tercio cōmen-
dat viduitas rōne diuine p̄ceptiōis. Dedit nāq;
q̄ deus p̄ceptum oib; regibus: p̄ncipib; iudis
abus et aduocatis oib;q; boib; vt viduarū
causas tuerent: et ne illas opprimerēt vel mole-
starent. Un Esa. j. dñs ait. Querite iudiciū: sub-
uenite oppresso: iudicare pupillo: defendite vi-
duam. Et Ezo. ix. ait. Vidue et pupillo non no-
cebitis: si lēntis eos: vo cōfitebūt ad me: et ego
audia clamorē eorū et indignabit furor me⁹: p̄-
cutiaq; vos gladio: et erūt v̄tutes vestre vidue
filij v̄ri pupilli. Et p̄ Hiero. xxi. facite iudiciū
iusticiā: et liberate vi oppressum de manu calum-
niationis: aduenā pupillū: et viduā nolite contri-

flare: neq; opprimatis inique. Et iterū Dicit. v. dñs de his q; viduas spernit: et abijciit: sicut dñs. Propter hanc aut auctoritatē. Et ad ptem meū dñm laurentiū precessit quedā vidua q; habuerat sex viros perēs q; mantos posset mulier accipere salvo honore suo: ipse q; facetus erat mīdit q; vlt q; ad sepē. Ego sciebat em q; aliū virū deside- rabat accipere: sed verecūdia detinebat. Predicta q; pfirmās Bugj. sup illa vba apli. j. ad Cor. vij. Si dormierit vir eius nubat cui voluerit in dño: ait. Nō dicit p̄m vel secūd vel tertius: nec ergo nob diffiniendū est qd nō diffinit apls vñ nullas debeo dñare nuptias nec eis verecūdia inferre numerositate. hec ille. Ex ppter inquit apls vbi s. Dico aut in nuptiis et viduis q; bonū ē illis si sic pmaneāt sic et ego: qd si nō con- tineāt nubāt: meli⁹ ē em nubere q; vñ. Et Hiero. ad gerūtiā ait. Adolefcentula vidua q; p̄ne- re nō pōt maritū pot⁹ accipiat q; diabolus. Et in eadē eplā narrat de quodā Rome q; triginta viros habuerat q; sepelierat: et de muliere q; sepelierat viginiduos maritos: qui simul iūci sunt mīmonio et fuit magna expectatio ppli q; corū ferret alcey ad sepulcrū. Et tandē vidē ma- ritus: et añ feretū coronat⁹ incedēs cantabat et noīatim viros singulas noīabat. Et subiūgit Hieron. vbi s. Obsecro vt illa testimonia non nouerj q; incōtinētib; miseris subueniāt: s; po- tius lectores quib; pudicitia coronat. Facit in- sup ad viduitatis laudē qd et turtures illā ser- uant. vt em inqt Pbus in lib. de aialib;: et re- fert Albert⁹ magnus in tractatu de vtrūq; po- liticijs. Turtur sicut viuēte marito: nunq; alen- se cōiungit: sic eo mortuo nunq; secūdas nup- tias querit: sed sola incedit: siluas et mēta loca re- quirit: omne p̄sonū refugit: et ex mortui mariti memoria semp gemit. Ideo inqt Bmb. in era- meron. Disate mīeres q;tra sic viduitatis grā q; etiam in auib; p̄dicat.

Secundo dico q; laudabile ē seruare vi- duitatē ppter signū charitatis: vt. s. ostē- dat viro: q;trū amauerat virū suū. Vñ vt refert Virgili⁹ in. iij. Eny. dicebat Dido vi- dua. Ille meos p̄m q; me sibi iunxit amoris. Abstulit ille habet secum seruetq; sepulchro. et Hiero. in lib. cōtra Iovinianū scribit q; Vale- ria nobil⁹ romana que seruo viro suo mortuo nulli nubere volebat: cū rogaret secūdū virū accipere Rūdit se nō posse hoc facere: quia prim⁹ adhuc viuēbat. Quādiu em inq; virerō: vir me⁹ p amorē viuet i corde meo. Et iterū ibidē refert Hiero. q; maritū catonis filia cum noller nū- bere: sed virū defunctū semp lūgeret Interroga- ta quē diem vltimū haberet luctus. respondit Quam et vīce.

Terzio suadeo vobis seruare viduitatē: ppter beneficiū libertatis. Ait em Elop⁹ in suis documētis. Non sit alteri q; lu-

scitū mun⁹ qd vobis o vidue elargi- ri volo d; exhortatiōis. s. ad viduitatez suādā pot⁹ q; ad nubendū. Et b; pmo ppter iudiciū castitatis. Qñ em mulier nubit co- tiens signū ē magne incōtinētie. Vñ Hiero. cō- tra Iovinianū refert: et etiā romane narrant bi- storie: q; portia minor catonis filia cū laudaret apud eā quedā matrona q; cēt bñ monigera: q; tñ secūdū accepit virū: ait. Felix et pudica ma- trona: nunq; pter semel nubit. et Valer⁹ in. q. li. inqt. Qñ mulieres que vno fuerāt contente mīmonio corona pudicitie honorabant. Sci- endū tñ est q; secūdenuptie nō reprobant a deo imo approbant: et in vtroq; testamēto p̄mittū- tanq; licite. c. deus. xij. q. j. Ideo in. capenāt. caa

esse potest. Cum igit vidua sit sua dñā: et in pace viuat et si virū accipiat discrimini se exponat: vt forte inueniat. ritosum vel bestialē ac illā tribus lanternis: melius faciet in viduitate pmanendo. Ideo Hiero. cōtra Iovinianū narrat q; rome quedā nobilis vidua interrogata quare nubes- re noller mīdit: quia bonū habuit virū. Et si se- cūdū accipem aut esset bonus aut malus. Si bonus semp em in timore ne illū pderem. Si malus semp essem in dolore: et post virū bonū aliū malum sustinere nō possem: bis tñ nō ob- stantibus si qua vellet nubere. nubat libero aio. Nō em facit p̄ceptū dei vel ecclesie.

Sciendū q; licet fm ius ciuile mulier infra tēpus luctus. i. infra annū a mor- te viri nubens incurrat infamiā. vt. l. s. secūdis nup. l. j. tamē fm ius canonicū pōt ime- diate post mortē mariti nubere absq; nota infamie. c. sup illa. et c. cū secūdū. extra de secū. nup. Ille tñ mulieres que remanēt in viduitate: ma- gis et cōtes ad buciūenes demōstrāt q; cordi- alissimo amore suū virū diligebant. Ad quod facit illud stupendū et admirabile exemplū qd refert Hiero. in quadā eplā dicens: q; apō in- dos ler erat q; vñ quisq; plures posset habere viros. Erat quoq; decretū q; viro illa que pre- teritis fuisset viro chara: cū marito mortuo cres- mare. Tūc em defuncto corpa cremari sole- bāt. Quā ppter mortuo aliquo viro viros oēs inter se cōtendebāt: et quilibet se magis dilectūz fuisse iurabat: vt cum viro mortuo posset arde- re. Itaq; illa que vincebat: et probabat se magis dilectā: iuxta virū suū accubebat: illum de oscu- lans et amplexans: et ignes appositos penit⁹ cō- temnebat: ostendēs q; secūdas nuptias nulla- tenus affectabat: que cū suo primo marito mo- ri volebat.

Terziū mun⁹ quod vobis relinquo o de- uoce vidue dñat regulatiōis. Ter em regulas seruare debetis. Prima vt mor- tificationis. s. omniū sensualitatis et voluptatis carnalium. Ait em Paul⁹. j. ad Thimo. v. Vi- dua que in delictis et viuēs mortua est. Repbēs sibi ipsis itaq; sunt vidue que odio vacantes come- dunt et bibunt splendide: dormiunt supflue et delinose: poliunt cutē et ornant: licet se vidualib; induant vestimentis.

Secunda regula dñat cōuersatiōis. De- bent em cūtare p̄uersationē boīm q;trū possunt. Et dicere cū p̄s. Ecce elongaui fugiēs et mansi in solitudine. Quicula em terras fugiens est magis tuta q; laqueis nō capietur. Ideo vidue inqt Hiero. eplā. lxxv. Nō ambu- let iuxta te calamistrat⁹ pcurator: nō bistrio fra- ctus in feminā: nō cantoris diabolici venenata dulcedo: nō iuuenis cultus et nitidus: nihil ar- num scenicarū: nihil tibi in obsequio moleiun- gat et. Periculosa ē em mulierū ac viroū con-

uersatio: et nō p̄nt toto corde habitare cū deo q; talib; cōuersationib; delectant. et hospitoliū. et ij. di. Et ideo quilibet vidue dico illd Hiero. ad Eustochiū. Rarus tibi sit gressus in publicis. Item illud eiusdē Hiero. ad Saluinū. Lucto omnes suspiriōes et quicqd rōnabiliter fingi pōt ne fingat ante deum. Tertia regula dñat de uotionis. Debet em esse deuote et familie sue bñ p̄se. Quib; dicit apls. j. ad Thimo. v. Si q; vidua filios aut nepotes habet: discar p̄mum domū suam regere: hoc em acceptū est corā deo. Que aut vere vidua est et desolata speret in deū et instet obsecratiōib; et oratiōib; die ac nocte. Has regulas si seruaueris o vidua maximum in regno colorū premiū cōsequeris. Tales em viduas incāri extollit impator Iustinianus vt virginib; eas ausus fuerit comparare: sicut septū est in atencico de nō digēdo secūdo nubere. s. cū igit. vt. optimū itaq; ubi ait. Optimū itaq; est atq; laudabile dignū rōne: quaten⁹ que se md ad virū venerunt: seruāt inuolantū mortuū: tum thozū. Has em mulieres miramur pari- ter et laudamus: et nō procul a virginitate pon- mus. Qd em dñat debet fm p̄dicta de virgini- bus limitari quo ad retributionē diuinā. Pro cōdusione igit hui⁹ p̄ns: dico omib; viduis et alijs nō cōiugatis q; nubere nō pponunt: q; ser- uare debent illud quod suadet impator in au- tencico. de leno. s. sanctū. di. Sanctū omnes quidē fm q; possunt agere castitatem: que sola possibilis est deo cū fiducia boīm aias p̄sentare. De qua virtute loquēs Salomon ill⁹ pul- chritudinē admirans exclamat Sap. iij. di. O q; pulchra est casta generatio cū caritate. bo- norū operū. immortalis est memoria illius apud deū et boies: et in p̄petuū coronata triumphat. Et hoc ē quod p̄cepit dñs Luc. xij. dñs. Sine lumbi vestri p̄cincti et lucerne ardentes in ma- nibus vestris.

Para tertia hui⁹ f̄mōs de statu mulierū: et de vicis ac vtrūq; capz et de illarū ornatu.

Quarta mulieres mīta a diuersis do- ctoib; pferunt. Propter primā nōq; mulier primus homo peccauit et cie- crus est de paradiso. Gen. ij. Ideo in- quit Salomon Eccl. vij. Inueni amariorem morte mulierē: que laque⁹ venatorū est: sagena cor illius: vincula sunt man⁹ illius. Qui placet deo effugiet illā: qui aut p̄cor: ē capiet ab ea. Et Proverb. v. iterū dicit de muliere. Acuta ē qua- si gladi⁹ dīcep: quia scz occidit boiem in aia et in corpe. et Hiero. inquit. Gladi⁹ ingēs est spēs mulier. Berū. quoq; in quodam f̄mōe ait. Vox mulieris ē serpēis sibilus. Q mulieres de- dere sunt auaricie inqt Seneca in lib. declamati- onū dicens: q; auaricia ē mīliebre viciū. Et Bern. in lib. de improbande viciōib; c. vij. dicit. Pess- auaricie fragili viget in muliere. Qñ dñat q; nō

mine sunt sagaciores et avariores viri. l.ij. §. feminas. ubi glo. L. de his qui ve. era. impe. §. arce. i. si ego. in. f. ad. velle. gloria vero in loco. L. de his q. ve. era. impe. in verbo. o. caui. Deamo q. parat mulierē male berbe: eo q. mulier cito crescit sicut mala herba. Dicit enī glo. in. l.ij. §. de legi. q. rare sunt mulieres bonae: et q. p. minimo decerant. §. q. vero. in. autē. ve. sine p. bibinde ma. debi. Imparor: aut in. l. lex que tu. poros. §. lex. L. de admini. tuto. appellat mulieres imoderatas et inēptas. Mutabiles enī sunt. vii. Virgil. in. iij. Enēdos inq. Tantiū et mutabile q. femina. et Terent. ait. Mulieres ser. mere puen leui sententia sunt. Ideo. L. de spō. l. pater diaf. Plerūq. p. filium femine aduersus p.ia cōmoda iuenit laborare. Prouer. quo q. m. diaf. sapiēs. Circul. aureus in naribus suis mulier pulchra et fatua. et Jacobo benecūtan. c. r. q. sui libri ait. Nō bene secretū mlier tenet: imo reuat. Et. c. l. Nobile cor cūctis et mens est vana puelis. firmū ppositū femina nulla gerit. et Buian. p. mo apologio. femina qd iurat nō violare timet. Diaf. enī in puerbis merico. femina vas dmonū: rosa fetida: dulce venenū. Nam felle plenū vas est qd credis amenū. Quid leui? flamma. fulmen: qd fulmine. venē. Quid vento. mulier: quid muliere. nihil.

Propterea dicitur q. mulieres sunt incōstantes. l. filio. L. de inofficio testamē. De malicia aut mulier inq. Salomon Eccl. viij. Unum virū: scilicet bonū de mille reppit mulierē et oibus nō iuenit. s. bonā. et Eccl. xvj. Nō est caput nequius super caput colubri: et nō est ira super iram mulieris. Nequitia mulieris imurat faciē ei: et obsecat vultū suū tanq. vrsus: breuis ois malicia sup maliciā mulieris. Et itē ibidē scrip. ptū est. Mulier si p. matū habeat cōtraria ē viro suo. B muliere factū est ininū p. tū: et p. illā oīes morimur. et Bug. in qdā f. mone inq. O mulier iter malitiae: via mortis: disciplina serpēis: dyabolus cōsiliaria: fons deceptōis rubigo scōp. mu. sapula aiclaro cū vire: suavis mors: blāda p. cussio: interfectio lenis: p. nico dlicata: libens malū: lapida iugulatio et oīum calamitas rerū. Scōs aut p. bō ait. Mulier ē boia et fusio. In. sariabilis bestia: cōtinua sollicitudo: dom. cem. pestano: viri incōtinētiis naufragium: adulterij vas: aial pessimū: p. dūo grauissimū: asp. in. sanabilis: humanū mancipiū. indefinens p. gna: damnuū quodidianū: ianua diaboli: cau. da scōpionis: sepulchrū dealbatum: vuln. in. curabile. venenū in dulcedine latens: anime cor. ruptela: forma decipiēs: languor: suavis. in. f. eno cordis: et mors manifesta: euacuatio bur. sarum: doctrine impedimentū: perturbatio scola. rium: infamia sacerdotū: confusio religiosorū: honestatis infamia: culpe mater: radix viciorū: et cuiuslibet mali finis et p. natiū Dico. quo q.

in. c. hospitium. l. iij. d. inquit. Non pōt toto corde cū deo habitare: q. seminarū accessib. co. pulat. femina cōscientiā secū pariter habitatio. curit et. De femina aut dicit inq. Iuuenal. lib. ij. satira vnica. Intolerabile nūb. ē q. femi. na diues. Et Salomon Prouer. xij. de conten. tiosa muliere ait. Terra iugiter distillat lacrimas: oīsa mulier. Et Prouer. xij. iterū inq. Mdi. est habitare in terra deserta q. cū muliere litigio. sa et iracūda. Et Rich. in lib. de nuptijs ait. Est mulier rixosa viro pare moris amare. Nocte dieq. modis mille fatigat eum. De crudelitate mulieris ait Lbryf. in quodā f. mōc. Ego enī s. mo nullā ē in hoc mūdo bestia compabile ma. le mulieri. De proditiōe ei inq. Lato. Nā struit insidias lacrymis dū femina plozat. De loq. rate diaf. Pbus. iij. Politico. q. si mulier sit elo. quens nō est vrun alcribendū sed loquacitat. De ogibo ei inq. Esopus. femina femineū nō bñ finit op. Et Origenes sup illud Marb. xv. Ecce mulier ebananea ait. Mulier arma dia. boli: caput peccati: mater delicti: trāsgressio legi. diuine: expulsio paradisi. Et Petr. rauēnas in sermōe resurrectionis diaf. Mulier peccati cau. sa: mali anarū: via mortis: sepulchrū tūl. in. ferni ianua: lamenti necessitas. Lato vtiēdo vi. cebat. Si absq. femina posset ē mūdus cōuer. satio nra nō ēt absq. dijs. Et Cicero quest. q. reypo: ē repudiasset Rñ dū se n. posse vroniz p. bē losophie vacare. Un et Plato qui mulierē non cognouit: inter p. bōs plus de diuinis scripsit. De quo refert Lactanti. lib. iij. diu. inst. aduer. sus gentes: q. de quattuor agebat gratias deo. P. mo q. homo nat. ēt et nō aial b. uctū. Se. cūdo q. grec. pon. q. barbar. Tertio q. athen. is et tpe Socratis. Quarto q. mas pon. q. se. mina. De cui. femine p. ditionib. loquēs Blas. lanus poeta in. iij. lib. sui op. diaf. femina que fecit mendā: et que fert Radice: ramū: et fructū oīis mali Supba auara grossa et austera Venenū: que cor. p. cor. p. intoricanit. Uia iniqua: porta praua infernalis Qñ se pingit: pungit plus scōpione Dulce venenū: putrida senena Arma diaboli: et magnū flagellum Prompta ad malū: et p. fida assultantia Ideo inq. Bern. in doctrina p. ficientiā. Si xpm queris vultū fugias mulieris Ledere coneris fugiendo ne moriaris Si procul astabis animi tibi luera parabis Viuēs lege poli mulieres cernere noli Despice sicillas et magnas: atq. pusillas Ut nullā noscas: nec secū viuere poscas Lū secū loquēs tūc paucis vtterē verbis Sollicita mulcū: studeas auertere vultū Nō bñ munif qui p. spiat vnde scit femina formido sic semp vbiq. perico

Qui cupit eterna celestia regna supna. Sint quasi merore mulieres: sintq. timore Et quasi spinarū puncture visus eorum. femina p. clara facie quasi pestis amara. Et quasi caligo rubigo mortis origo Et p. p. p. d. in. c. derici. et in. c. sequenti. l. r. xi. di. q. derici et religiosi debent eorum confor. na cuitare.

Ed cōtra p. d. p. t. ad d. d. plures do. s. crores cōmēdantes statū mulierū: q. ne cessario fieri debuerūt in adiutorij viro rum. sicut declarat bñs Tho. in. i. p. te sūme. q. r. q. et ideo inq. deus Scñ. q. cū creasset Adam. Nō est bonū hoīem esse solū. faciam. ei. adiu. torium sile libi: et sic p. duxit mulierē. Cui. cred. lenna parer. Quia cū vir p. m. sit fac. de limo: ipa formata fuit de costa ade. et sic de materia di. gniori. Itē adā fuit factus extra paradysum: s. in agro damasceno: vt dicūt doctores sup Scñ. q. et glo. in. l. assumptio. ff. ad muni. et in. c. illud. xl. di. ep. sile hoc d. et ibidē p. glosam. Eva. v. o. in paradiso facta ē. vt in dicto. c. p. r. In laudē aut mulieris inq. Br. viij. de aialib. Mulier viro misericordior: ē. Et. ad. Cor. ij. ait. Paul. Mul. lier gloria ē viri. Et in. l. assiduis. L. q. poti. an pi. gno. ba. d. Quis mulierū nō misereat. p. p. t. ob. sequia que viris p. stant. p. p. t. p. t. p. t. p. t. ip. sam liberozū p. cationē. Et Eccl. xvj. Beat. q. habitat cū muliere sensata. Et. xvj. Mulier. bo. ne bñs vir. Et ibidē scriptū ē. Grana sup grām mulier sata et pudorata. Et Prouer. xij. Du. lier sapiēs edificabit domū suā. Et. vij. c. eius de. lib. Mulier diligēs corona ē viro suo. Et P. o. uerb. vi. diaf. Mulier timēs deū ipa laudabit. Ultimo in laudē mulieris scus refultat q. oī. potens de. de muliere natus ē. Supradicere igit auctoritates cōtra mulieres adducere intel. ligunt de malis feminis: que nō viuūt f. m. sta. rum carū: maxime aut. p. tra vana et dissolutas quarū multe bodieris regnāt t. p. b. q. b. m. i. na. dñs Esa. iij. dicō. P. o. co. q. eleuate sunt si. lie sion: et ambulauerūt exten. colloz nudibus oculorū ibant et plaudēbāt manib. et cōposito gradu incedebant: decalubabit dñs vertice filia. rum sion: et crimen carū nudabit. In die illa au. feret dñs ornatū caldametorū et lunulas: et tor. ques et monilia: et armillas: et mitras: et disci. minalia: et peribidides: et murenulas: et olfaro. riola: et anulos: et gēmas in fronte pendentes: et mutatoria: et palliola: et lintheamina: et acus: et specula: et sindones: et iberistra: et erit p. zona su. niculus: pro cispanti crine caluini: et p. fascia pectorali aliaū. Pulcherrimū quoq. viri tui ca. dent: et fortes tui in p. lio. hec ibi. Ea. p. p. t. diaf. Eccl. ij. Ne gloriaris in vestim. vnq. Nā pecca. tū fuit causa vestim. Sicut enī sol non eget vesti. mento: quia indur. ē suo splendore: dicente p. b. Amicus lumine sicut vestimēto. Nec liliū: q.

indutus ē candore. Marb. vj. Considerate lilia agri et. Sequit. Nec Salomon in omi gloria sua cooptus est sicut vnū existis. Nec ager: q. i. durus est suo virore. Lū. r. q. Si aut senū agri deus sic vestit et. Similiter bō ante peccatū nō egēbat vestimēto: quia instar solis idurus erat luce gratie. Instar lili candore innocentie: et in. star agri virore fructū. Sed p. d. tra innocentia ad. uenit verecūdia de nuditate. Et ideo deus fecit eis tunicas pelliceas. Scñ. iij. id est de pellicibus animalū: vt ostēderet bestialitatem ei. Quia aut homo p. peccatū fuerat vulneratus: et cecatus et in furto deprehensus: ideo tanq. vulnerato liga. rurā adhibuit: tanq. cecato velamē apposuit. Et tāq. furi cauteriū imp. s. l. Tale igit de pul. chritudine vestim. gloriari: quale ēt si aliquis vulneratus gloriaret de eo q. habet ligamē fert. cū. Vel cecatur. et eo q. habet velamē deauratū. Vel fur et eo q. habet pulchrū cauteriū. Unde Bern. ait. Qui gloriat de veste silis est furi qui gloriat de capistro. Quis enī latrone nō expro. briaret gloriante de signo p. latrocinio in fronte imp. s. l. Quo cōsideris bñs Job vilibus in. ducebat. qui ait. c. xvj. sui libri. Saccū confui su. per cutē meā: et similiter p. s. faciebat di. Posui vestimentū meū ciliciū. Sciebat enī q. vana or. namenta portantib. dictū est Esa. l. Sicut vesti. mentū sic comedēt eos vermes. et eiusdem libri xij. c. diaf. gloriāni de vestib. Operimentū tu. um erūt vermes. Itē nouerat q. homo vana vestibus ornat. est sicut caldare demigratū inte. rius: et serico decoratū exteriū. Et sicut sepul. chū depictū qd exteriū lucet et interi. f. t. vt diaf. Inno. de vilitate cōditionis humane. Et mulieres ornate sunt sicut idola in quib. demo. nes dant respōsa fallacia: et exten. radiant auro interius v. o. sunt vile lutum. Un merice diaf. Buri nobilitas lutea si vestiat ollā. Nō tñ hinc sequit. hāc minus esse lutum.

Sciendū tñ est q. mulier se potest ornare triplici ex causa. P. mo p. t. t. viri sui cō. placentiā s. hac intentō: vt marito suo placeat ne et incultu et despecto ornatu: p. t. becat marito suo occasione peccandi cui. alia. Et hoc est licitū si fiat cū moderaminib. de quibus in. fra: et hoc inquit B. plus. j. ad Rom. iij. xvj. dic. Mulier que nupta est cogitat que sunt mundi quō placeat viro suo. Et ita exponit Aug. de cō. secla. di. v. c. fucare. et beat. Tho. ij. q. d. r. ar. ij. di. q. p. t. t. hoc potest mlier aliquid superad. dere vltra decentiā sui status. Qd intelligendū est posse fieri qñ maritus appareret prouus ad adulteriū: vel nollet reddere debitū: et tali orna. tu verisimiliter p. uideret cōtra p. d. tra inconue. nientia: aliter cessante causa cessat effectus. cū cessante de ap. Et ideo inexcusabiles sunt viro. res: que se poliūt et ornant curiosit. licet hoc vide. ant displicere viro suo. Et m. l. ro magis si hoc

ad ipso pbeas. Apparet enim qd tunc sic se ornā
do imoderate facit et superbia seu ex libidine et
vanitate. Itē requirit qd sine suū nō ponat i bio
ornamento sicut faciunt que appetunt magis
placere viris suis qd deo: et maiore habent curā
de ornatu corporis qd aie. Sicut faciebat illa me/
renit de qua legit in vitasparrū qd cū quidā san
ctus epō vidisset eā; maximo ornatu redimitā
et poliray; cepit amarissime flere. Et interrogat de
causa tanti luctus rēdit. Quia ego nō ita studio
placere deo sicut illa hoibz: et nō habeo tantum
studium de ornatu aie: qm ipa de ornatu sui cor
poris. Itē requirit qd ppter tale ornātū nō illaque
ent aliq: et ipa p hoc in adulterium nō incat illabes
re cū aliq: qd non debet discoperiri vnū altare
ad cooperiendū aliud: vt dicit Greg. i. q. j. c. nō est
purāda. Nō em sunt facienda mala vt eueniant
bona: ad Ro. iij. Et solū debem in tātu iuuare
primū i nātū possum sine peccato: aliter nō. xij.
q. ij. c. faciat. Oportet ergo qd et tali ornatu nullū
vilium de peccati occasio: alias sine peccato fieri nō
pōt. Quia vt hō illi p quē scōdālū venit i Nar.
xvij. Et iō multe mulieres dānabunt que dicūt
qd ornāt se vt placeāt viris: qd sic ornate affectant
se videri ab alijs: et demorant i straz ac plateis:
vt sub colore obuiādi vni adulterio idueat mil
le adulteria saltē metalia. Si em haberēt volun
tatē solū placendi viris suis: talibz ornamentis
poterēt in domo vbi habitāt cū ipso mari
tis: qd extra domū vbi demorant cū extraneis et
ab ipis intruē. Cuius oppositū faciunt: et iō talis
ornat magis allicit alios qd viros suos ad amo
rē. De qd oibz patet ipe puniēt tanqz si illa cō
misissent. Quia qui causam dānt dat dānū des
dise videt. c. si. d. inu. et dā. dā. z. l. q. occidit. Sū
bac. ff. ad. l. aq. Et qua rōne cōcludit qd valde
peccat ille mulieres qd etiā solū in domo et tantū
modo causa placēdi viris suis tā lasciuo orna
tu vlt habitū se induit: qd ad nimīā cōcupiscētiā
illos allicit. Quia vt inqz Raymūd in sūma.
Beatus matrimonialis gestus causa saturande
libidinis: est mortale peccatum. D
Ecūdo pōt mulier se ornare causa oculi
tande alicuius fac turpitudinis et aliqua
causa pueniētiā: vt ex infirmitate vel bmo: vt in/
quit Tho. ij. q. ij. q. dicit. Hoc ei licitū: videt si fiat
solū ppter celandā illaz deformitatē. Sicut esset
morfea in facie: vlt nuditas capitis et defectu ca
pillorū et bmo. Quod videt pmittere aplo. j. ad
Lor. ij. di. Que putam ignobiliora mēbra esse
corporis: bio abundantiorē bonorē arcuamus
Tercio pōt mulier se ornare ppter sui statū exi
gētiā. Et b licet facere ppter fluctuandē aliā
mlier: bone cōfite que sunt eiusdē statū. c. d. q. o.
ij. di. Ut em inqz Bug. ij. cōf. Turpis est ois
pars vniuerso nō suo cōgruē. Itē i m dignitaz
tē viri sui: qd mulieres coruscant radice maritoz
rū. §. alia vero. in autē. de sena. Non aut excusat

tas mala cōsuetudo vanari mulierū: quia i m
rationabilis cōsuetudo nō debet accēdi. quod
nō rōne. ff. de legi. Tho inqz dno Leu. xviij. Ju
ra cōsuetudine terre egypti nō facietis. Moran/
dum quoqz qd licet mulier solū se ornare fm ap
probaram et bonā cōsuetudinē altari mulierū
sui statū cū eius ornatū est viciōsus: qm incēti
cuius est ad lasciuā pompā et bmo. Cum mala
intentiōe: nihil pōt esse licitū ac sine peccato.
l. c. v. di. c. nō satis. Et de sen. exco. c. cū volunta
te. Si igit mulier hac se intentiōe ornet vt viros
rum aspiciētū aia ad sui cōcupiscētiā allici
at: cū hoc sit cōtra charitatē dei et prime etiā
si nō sequat alicuius ruina mortaliter peccat: et b
est qd Hiero. in quadā epla inquit. Si vir vel
mulier se ornauerit: et si nullum inde sequatur
damnū iudiciū tū pariet eternum: quia veniē
attulit si fuisset qui biberet. Et idē ponit Lbr. ff.
sup Martiē. Ille aut mulieres que se ornant
nō vt cōcupiscant sed vt cōcupiscant sunt simi
les latroni qui nō vult p se piscari in piscina do
mini: nec venari in foresta eius: sed accōmo
dāt rebz suū latroni audentiōi. Ipe em accō
modant corpa sua diabolo ad pniem animas
rum. De talibus mulieribus ait Hiero. ad sa
cras virgines. Impudicissimū mulierū aspectū
semp in auro: semp in gemis: semp in ornamentis
extrinsecis gloriā ponit. Nō sufficit eis libi
do innata nature: sed occasione querunt exple
re libidinis. Affectant procububio vt oculi vi
rorū aurū cōtemplātes et gēmas tandē figāt
in faciem: vt fumū oculorū suoz: nubes:
facilius incat ad libidinosum incendiū. beclij
le. Si aut mulieres sic se ornāt ex quadā animi
leuitate vel vanitate p aliquā vanā gloriā est
veniale solū: qm talis ornat corū statui est cō
decens et bonest. Et solū ratione vaneleuatiōe vlt
leuitatis defectuosus. Secus aut si in illis glo
ria cōstituunt sine suū magis diligendo illaz
gloriā qd salutem anime: vel gloriā eternam:
vel parare essent facere cōtra pcepta dei vel eode
sic: vt possint consequi illam laudē. In bio em
et simili bz casibus est mortale peccat. vt dedare
beat Tho. ij. q. ij. q. dicit. Et qd patz qd ornat ma
lierū est viciōsus rōne prauē intentiōis. J
Ecūdo est repbēnsibilis rōne inbonesta
tis qm mulier pōrat vestimēta meretr
calia. de qua dicit Prover. vij. Ecce mu
lier occurrit illi ornatu meretricio parata ad ca
piendas aias. Et talis mulier est simulis spale
serpentis qui vt dicit Jsidor: tanta pfulget vari
etate doil: vt in sui admirationē inuenientes ido
cat: et quia piger est: quos cursu inuadere nōde
sui admiratiōe inuenientes rapit: et qm est magis
discolor tanto ē in veneno deterior. Et similis se
mina vanis ornamentis indura corda inueniē
ad se rabi et stupida ac insensata reddit: et sic p
cōcupiscētiā rapit: et veneno male delectat

nio extinguunt qm ē ornatio et pulchritudo tāto
est pniōsior. Talis aut ornat meretricio ē et
te diaboli ad capiendas aias: et ideo sume ē de/
testandū tanqz omīno illicitus ppter inbonesta
tem. Nihil em inbonestū pōt esse licitū cum bo
nestas sit vna de tribz pibus pncipalibz iusti
cie. ff. de iusti. et iu. i. iusticia. §. auri pcepta. Tho
vnū de excludentiō a regno celoz ē impudici
tia: vt refert Paulus ad Gal. v. Ille ergo habu
tus est inbonestū p quem mulieres ostēdunt bu
meros seu pectora qui ē habitū meretricius. vñ
Eccl. xij. dicit. Amicū corporis incessus hominis
et risus dentū enunciat de illo. De talibz mu
lieribus inboneste ornat loquit Hiero. ad ma
trem et filiā ostendēs maliciā qua vniū ad de/
monstrandā nuditatē suam. Et idē dicit. Pal
lolum interdū cadit: vt candidos nuda bume
ros. Et ad furā idē inqz de talibz. Lingua p/
sonat castitatē et totū corpus imundiciā pferit.
Arbitror ego nihil sic exonerare posse mulieres
sicut bonestatem. Et ideo ad Demetriādē virgī
nem ait. Illa sit tibi pulchra: illa amabilis. illa
habenda p socia que nescit se esse pulchrā: qd nes
cigit forme bonū: et pcedens ad publicū nō pe
cus et colla denudat: nec reuocato pallio ceruicē
ceas aperit: vt vno oculo qui vix est necessarius
patenter ingreditur. R
D inbonestates quoqz dicūt quidā per/
a tinere qd mulieres incedāt capite disco
operto. Dicit em aplo. j. ad Lor. iij. q. j.
Debet mulier habere velamē sup caput suū.
Et Bug. in epla ad Possidonū inquit. Capil
los nudare feminas quas et caput velare aplo
tubet nec maritatus decet. Dicit tū glo. super di
cta verba Pauli. et Tho. ij. q. ij. q. dicit. ar. ij. q. pos
sent alique excusari a peccato qm nō facerent ex ali
qua vanitate sed ppter cōtrariā cōsuetudinē: qm
uis nō sit laudabilis. Hoc aut limitat esse verū
quorū supplementū: qm ratiōe cōsuetudinis nō
videre possit dimitti sine scandalo reputabili.
et b agendo nullū dāt occasio scandali vel peccati.
Ex quibz apparet qd peccat ille mulieres: que ar
tificiose se aprant capillos crispantes: vel mo
re masculorū illos componētes et cesariē sibi fa
cientes. Contra quas et alias vanas et lasciuas
mulieres est apli pceptum. j. Pet. iij. dicentis.
Mulieres subdite sint viris suis: quarū nō sit
extrinsecus capillatura: nec arcuatio auri aut
indumenti vestimētorū cultus. L
Tercio repbēnsibilis ē talis ornat muli
erum ratiōe iniuriatiōis. Iniuriā nō
qz facit suo talis mulier que bio orna
mentis et fucandis aliter vult apparere qd sit a
deo creata: vt inquit sanctus Ciprianus: que res
fert beatus Bug. in. iij. de doctrina christiana.
Mulier em vana deū qui fecit illā quasi nō be
necesse cōtendit suis vanitatibz emēdare: qua
si diceret. Dile tu creasti me nigrā: ego me faciā

albā. fecisti parū ego me faciā magnā. Pau
cos mihi dedisti capillos ego addam multos.
dedisti nigros ego faciam albos. breues fecisti
ego longos faciā. tu sine canda me creasti ego fa
ciam me candatam et alarā. tu fecisti me pallidā
ego faciā me rubeā. Contra tales exdamat Esa.
xlv. c. di. Ne qui contradicat factori suo. Cum er
go dixerit dñs Mart. vj. qd nemo pōt capillū
vniū album facere aut nigrū vel addere ad ita
turam suā cubitū vniū: iste suis artificibz cō
nant cū mendacē demonstrare. Et idcirco cū
vultum qui se coloribz pingit nō cognoscit de
qui talem nō creauit. vnde Hieron. illi inquit.
Qua fiducia erigis ad celos vultū quos condi
tor nō cognoscit. Et idē est de portantibus ca
pillos artificiatos et vana gloria. Vñ legitur
qd quedā matrona diues et pulchra valde dele/
crabatur in ornatu vestium et capillorum: ppter
quē multū visitabatur: sed tū ipa nulla tur
pia audire volens omībz honeste respondebat.
factū est autē vt quociqz irer demonē horribi
lem videret sequeretur se. Ad quā visionē tremēta
eta sacerdoti pure confessa et ita qua bñdicta cre
bro se aspergens sed nō in toro fuit liberata licz
ad tempus cam demon dimiserit. Quia ppter ad
quendam sanctū beremita pterit qui facta ora
tione a deo illustrat p reudatione dicit illi. Si
demon ampliū ad te venerit dicas ei. O demon
quicqd in me habeo et inuenies de tuo tolle: et
amplius me nō sequaris. Apparet ergo demo
ni cū dicitur pdicta: statim demon cum furia
marima accipiens capillos cū tora cute capitis et
omī ornatu extrahit et cam semimortuā reliquit
Ex quo apparuit qd talia ornamenta sunt diabo
lica opa. Et ideo inquit Bler. de ales in. iij. pte
sūme in tractatu de eucharistia: qd ille mulieres
mortaliter peccant que coloribz artificianis vul
tum adornāt: vel crines adulterinos porrant si
ue mortuorū sine viuorū et alia bmo faciūt ad
maiorē lasciuā et pulchritudinē ostendendam.
Si vero tali artificio solum vterent ad cooperi
endum turpitudinē seu defectū possent excusari
fm Tho. vbi supra. Sed multe sunt que dicūt
se hoc facere ratiōe celande macule: et id agūt vt
formosiores appareant. de quo iquit Bug. ad
Possidonium. Fucare figmēto quo rubicun
dior vel candidior appareat adulterina fallada
ē: qua nō dubito etiā ipsoz maritoz se nolle de
cipi: quibz solis pmittere sunt semine ornari
fm veniā nō fm imperiū. c. fucare. de conse. di. v
vbi etiā dicit qd vera ornamenta christianorū et
christianarum sunt boni mores non vana figi
menta nec auri aut vestis vel gēmarū pompa
nec supstitio ligaturarum. M
Sic vane mulieres pingentes vultum
cto diuinū incurrunt iudiciū et vindictā
Si em aliquis magnificus impator ali
quā iuuenem in sponsam sibi depolauerit et alio
R R 4

ea adulterari faceret. pfecto illū magno suppli-
cio occidi videret. Quod ergo o mulier vana pu-
tas te vlnone cuadere diuinā que continuo tuo
lenocinio vanitatis nō vnā tēdū: sed multitudi-
nem animarū ipso christo regi regū despon-
satarū per fidē ad multiplicē fornicationem ad-
ducis. Si enī ille qui domū alicui⁹ incēdit de-
bet comburi. l. qui edes. ff. de incen. rui. z nau. z
eccōicari. c. pessimā. xxiij. q. viij. comburēs vero
templū dei: ē ipso facto excommunicat⁹. c. tua nos
desen. exco. Quid de te sciendū ē o lasciuia muli-
er que tot diuina templa quotidie incēdis. Tē-
pla enī dei sunt aīe christianoꝝ. q̄bo inq̄t Pau-
lus. j. ad Cor. iij. Templū dei sanctū est qd
estis vos. Diligit autē deus tale templū sup om-
nia corporalia mundi templa: quia p omībo mū-
di templis incarnat⁹ z passus nō fuisse: sic fe-
cit p aīa redimēda. O impudens mulier tu es
de illis de quibus inquit Dauid deo. Incende-
runt igni sanctuariū tuū in terra: polluerūt sa-
bernaculum noīs tuī. z. iij. Eldre. iij. diaf. Tē-
plum incenderūt idumei. i. sanguinei. s. mulie-
res rubicunde z sanguinolente que nō solūz in-
cendunt alios ppter vanitates suas sed etiaz se-
ipsas. iuxta illud Esa. v. Ecce vos accendentes
ignē in flāmis istis. Et sic incendūt templū dei:
cum sua z aliorū corpa. ppter lasciuā suam in-
flammat. Scriptū est enī. j. ad Cor. vj. Mem-
bra vestra templū sunt spūs sancti.

N Ed multe solent dicere q nō habēt hāc
corruptā intentionē. Quibz ego respon-
deo q cū dent opam rei illi: cū impura-
ri eis debent omnia mala que ex corū causa cuc-
niunt. argumētū in. c. cū qui. z. c. q̄trū. l. di. et qd
notat in. c. sicut dignū. de homic. Et confirman-
tur p dicta p illd qd legī de quadā deuora po-
mina: que in spīritu rapra vidit quadā magnā
comitissam que fuerat ei familiarissima: cuius
aīa portabat a demonibz ad infernū: z ipa eu-
lando plangebat dicens. Deus me infelicē: que
licet fuerim casta: abstīnēs: z misericors: tū dā-
nata sum z p nulla alia causa nisi ppter ornātū
vanū z supfluum quē asserēbā nimio affectu: z
nimia curam circa hoc addidit z admonita ces-
sare nolui. Quedā etiā mulier a paucis annis
attra veniēs ad mortē dixit se vidisse magis cor-
menta que in inferno insigunt vanis feminis.
Et ideo dī. Ezechiel. xx. Unusquisqz offensiones
oculorū suoz abijciat: z in idolis egypti. l. in va-
nis ornamentis nolite pollui.

Ouarto reprobandus ē ornāt⁹ vanaz mu-
lierū rōne trāsgressiōis. Sicut enī stel-
la a stella differt in dantate: vt dicit. j. ad
Cor. xv. ita in feminis debet esse diuersa orna-
menta sūm maiorē vel minorē dignitatem: z di-
uersos carū status. vt inquit Tho. ij. q. q. dicit.
ar. j. quia maiori dignitati maior compenē or-
natus. c. dicit officia. de vi. z ho. de. S3 bodi-

ernia tempore tanta in ornamentis trāsgressio ē
q popularēs z minores concedūt se eque maio-
ribz z pncipalioribz. Et intātū excreuit orna-
mentorū pompa: vt necesse sit magnas dotes si-
liabus dare. Ob quā causā ille q plures habz:
si nubat vnā alie in domo remanēt vsqz quo se-
nescant: vel nō propter deū sed quasi vi monias
les fiant. Taceo flagitia que ex his sequuntur.
De quibz inquit Hiero. ad Eustochiū. Pudet
dicere q quotidie q̄gines ruant: q̄tas de suo
gremio pdat mater ecclesia: ppter quod super se
dera supbus inimicus ponat thronū suū. Vi-
des plerasqz viduas anteqz nupcias: z infelices
conscientiā mentra tū veste ptegere quas nisi
tumo: vteri z infantū pro dicit vagit⁹ erecta
ceruice z ludentibz pedibz incedunt. bec illa. Ta-
les ergo mulieres excedēs status sui gradum
in ornamentis: quo ad supfluitatē vel curiosita-
tem: aut p̄ciositatē z hmoi faciūt contra p̄fessio-
nem quā fecerūt in baptismo in quo renūciaue-
rūt diabolo z pompis ei⁹. Et ideo carū infelices
cōditionē declarat brūo Ciprian⁹ in quodā ser-
mone di. Semine serico z purpura induere xpm
non possunt induere. Auro vel margaritis aut
monilibz exornate: ornamenta cor dīoz corporis
p diderunt. Ut aut inquit Greg⁹. sup Lucā. In
signū q iste vanarū mulierum ac virozū exas-
siuus ornāt⁹ sit damnable loquēs saluator d
diuine in inferno sepulcro dicit: q inducāt quo-
tidie purpura z bisso. Luc. xvj. In hoc aut appa-
ret dementia taliter ornantiū corp⁹: qd est pul-
uis z cinis. Sculptus enī esset qui cinerē z pul-
uerē veller in sacco serico custodire. Et ideo de p-
dicto diuine inquit Chrys⁹ in omel. Linerē z pul-
uerē purpura z bisso tegebat. Ea ppter dīc apls
j. ad Cor. ij. Volo mulieres ornare se habitu bo-
nesto: cū verecūdia z sobrietate: nō in toris ci-
nibus: aut auro aut margaritis: aut veste p-
osa sūm quod deceat mulieres.

Quinto reprobandus ē talis ornatus ra-
tione p̄ditionis. Omissio enī q ppter va-
les pompas p̄dant z consumant bona
temporalia: quia vt possit qd bene ornare vxorē
vendit p̄prietates: accipit ad vsurā z q̄nqz se p-
uat necessarijs ad vitā suā: sicut fecit quidā qui
vendidit vinū z bibebat aquā: vt emeret mani-
cas sericas vxori. Quod deteri⁹ est p̄dicitur ania
ppter tales vanitates. Nā vt eas habere qd va-
leat p vxore sua: facit rapinas z alios illicitos
cōtractus: ita q verificat illa p̄. sentētia. Abys-
sus abyssum inuocat. Abysus. s. vanitātū inuo-
cat abyssum malorū lucrorū. Talis ornatus ē
illa vestis leprosa: que Levit. xij. cōcremari iu-
betur. Et ideo de tali indumento scriptū ē Esa. lx.
Vestimentū admixtū sanguine. s. pauperū: erit
in cōbustionē. Et Hiero. q. quilibet tali mulieri
diaf. In alio tuis inuē⁹ est sanguis aīarū pau-
perū. Jcē vane mulieres nō solū damnant aīas

suas: sed etiā sunt causa dānationis virozū suoz.
q̄o ppter p̄dictas vanitates reddūt impotētes
ad retinendū male ablata z soluendū debita:
q si eis satisfacere nolint vel non possint: die ac
nocte eos molestat nec req̄scere p̄mittūt dīcē-
tes. Talis mulier habet talē vestem: z alia tales
manicas: z ego inter alias apparere nō possum.
Dicit etiā aliq. viri oēs magis diligūt vxores su-
as q̄ vos me. Si enī me amaretis nō pmittere-
tis me a vicijs nostris mibi inferioribz supari
in ornamentis. O insatiabilis mulier: tu es sicut
infernus qui nūqz dicit sufficit: z dilatat os su-
um absqz villo termino: vt dī. Esa. v. Propter p-
dicta z multas alias causas dicit Arcolus p̄b-
i lib. de nupcijs: q vir sapiēs qui vult p̄bie ope-
ram dare nō debet velle ducere vxorem. Et ibi
dem etiā inquit. Q̄ equ⁹: bos z asin⁹: vestis et
fu⁹ z cerera omnia: p̄us vident⁹ z p̄bant⁹ q̄ emā-
tur: sola vxor homini occultat ne forte ante dī-
spliceat q̄ ducatur.

Sexto reprobandus ē mulierū van⁹ or-
natus rōne amissionis. s. ep̄is. Scōm
enī Tho. ij. q. q. dicit. Nīmia sollicitudo
circa ornātū: z si nō sit deordinatio circa sineu
reddit eū illicitū. In hoc aut peccant mulieres
nri tempis: quondie multū temp⁹ amittentes
ad ornandū se z in speculis nīmū respicientes
ac se vagantes. Et cū sic ornate fuerint nō pnt in
domo remanere: sed instabiles z vage querunt
quō ire possint ad spectacula: corāsqz: vt suas
valeant vanitates demonstrare. De quibz diaf
Proverb. v. Pedes eius descendunt in mortē
z ad inferos gressus illi⁹ penetrāt: p semitā vite
nō ambulāt. Vagi sunt gressus ei⁹ z inuestiga-
biles. Et. vij. eiusdē lib. c. scriptū ē. Garrula: va-
ga: quicquid impatiēs: nec valens in domo consi-
llere pedibz suis: nūc foris: nūc in plateis: nunc
iuxta agulos insidiās. Videl⁹ q̄ta mulier hīc ca-
put plenū argēto vīuo: sic cōpertū fuit caput cu-
iusdā vane mulier⁹ dicto argēto repletū: qz cōvte-
bat infucādo vultū ex q̄ mortua ē. Jō tali muli-
eri vane dī. Hiero. xxxj. Vsqz delinqs dissolue-
ris. Tales mulieres sūt ille q̄s abominat⁹ de⁹ p̄p-
eaz lasciuā. Vn p̄. xxx. dī. Odisti obfucātes va-
nitates supuacue. De ist⁹ dissolutē semia p̄ dīc
illd. iij. Reg. xvj. puocātes deū i vanitatibz suis
Marie at ad irā p̄citāt deū iueniētes nouas z i-
usitatas adornatiōes vanas: p̄ferti illas i q̄bus
multū laborat: cū nulla vel pua vilitate. Non
solū enī illas portātes: s3 etiā faciētes z vedētes:
seu alio alienātes: dinam offensā incurrūt. vt dī
i sūma d vicijs. Et etiā a Ray. ponit i sūma li. ij.
ci. d nego. secu. De iduētibz ist⁹ vestes isolitas
inq̄t dñs Sopho. j. Vsiabo sup p̄napez sup
filios reg⁹: z sup oēs q̄ iduri sūt veste p̄grina.
Marie at exose sūt dō mulieres ille q̄ bitu virili
vrit. septū ē enī Deut. xxxj. Nō iduef mulier veste
virili: nec vir vtef veste feminea. Abominabilis est

apud deū est qui facit hoc. Taliter etiā indui p̄-
bibet mulieribz sub pena excoicationis. c. si qua
mulier. xxx. di. Jste in honeste delatiōes vestimen-
toz. pcedūt et inani glia v⁹ leuitate: dīcēte Gre-
gorio in quadā omelia sup Lucā. Nemo vesti-
menta precipua nisi ad inanē glām q̄rit: viddi
cet vt honorabilior ceteris videatur. Quod res
ipā testatur: quia nemo vult ibi p̄ciosis vesti-
bus indui: vbi ab alijs nō possit videri. z Ber-
nardus in apologia iquit. Vanū cor vanitatis
vitam ingerit corpori: z exterior supfluitas ite-
rioris vanitatis indicij est. Molliā vestimēta
molliāc animi indicant: nō enī tantū curaretur
corporis cultus: nisi prius neglecta esset mens
in cultra virtutibus. bec ille.

Re X predictis aut patz q̄ resp̄sibilis ē dī-
ca vestes nimia suptruositas. vt dīc Gre-
gorius sup Lucā. Unde legī in hīstorijs roma-
noz: q̄ ille qui p̄m⁹ apud illos purpura est in-
dutus: a fulmine percussus iterijt. Jcē curiositas
de qua Grego. vbi supra ait. Nemo existimet in
fluru z studio p̄ciosarū vestium pctm deesse: qz
si hoc peccatū nō esset nullo mō dñs Jobānem
de vestimenta sui aspirare laudasset zc. Jcē vesti-
mentoz supfluitas: ita q̄ a tincis demolunt⁹: z
Xps in paupibz nudus relinq̄tur. Unde Jaco-
bi. v. dī. Agite nūc diuites zc. Scq̄tur. Vestimē-
ta vestra a tincis comesta sūt. Et ideo Bernar-
ait. Clamāt nudi: clamāt famelici: nobis inq̄t
fame z frigore misabiliter laborāto: qd cōse-
rūt tot muratoria errēta in p̄ncis: vel plicata in
mannis. Nostrū ē qd effūdins: nobis crudeli-
ter subtrahit qd inaniter expēditis. z Ambrosi.
in. c. sic hī. dī. inq̄t tot vestes supfluas ha-
bēti. Viduaz indumentū est qd tu reducis. scilz
in capis. Nō solū autē in supfluitate z p̄ciosi-
tate vestis pōt esse defect⁹: sed etiā in vilitate. vñ
Bug. in li. de verbis dñi ait. Noueritis nō in so-
lo corpore: cap. rerum nitore atqz p̄pa: sed etiā in
ipīs soridibz z lutosiss esse posse iactantiā: z co-
p̄nulosiorē quo sub noīe futurus dei dāpit. vñ
Philosophus dicit in. iij. Etbi. q̄ supabundā-
tia z inordinatus defect⁹ ad iactantiā p̄tinet. Dī-
cit quoqz idem P̄b. vij. Etbi. q̄ viciū est trabe-
re vestimenta p terrā: sicut faciūt vane mulieres
portātes longas caudas: z plateas cū eis scopā-
tes. Marci aut carū vt facerent eis huiusmodi
caudas: scopauerūt bona pauperū rapinis: vsu-
ris: z stochis. Tales qz mulieres in hīeme cau-
dā p centū z lutū trahūt: z sic pānus inficiat z de-
struit: z oget tenere famulū v⁹ famulā ad pur-
gandam hmoi caudā: qui blaphemant sepe do-
minā suā: z interdū suscitāt rixē in domo si nō
sit bñ mūdara cauda. Et talis dñā est causa q̄
famuli v⁹ famle p̄dūt ip̄s dū occupant in pur-
gandē caude qd dberēt expēdere i op⁹ bonit⁹ z
vilit⁹. In estare at colligit pulices cum cauda z
ad domū portat. Jcē colligit pulices: z inde

generant emeo et tunc corrodentes panis. Itē p
cauda facit in via puluerē: et offendit alios gra
dientes q̄ carnet tale incensum porrigit mulier
vana tanq̄ cleric⁹ dyaboli. Per tale caudā vult
mulier assimilari vacis et alijs bestijs caudam
habentib⁹: et serpenti qui cundo facit viā tortuosā.
Et talis cauda est sella dyaboli. Un⁹ legat q̄ dū
sanctus Zeno semel iret post beatū Ambrosiū
vidit quādam mīserē cū longa cauda incedentē: et
cepit ridere. Reqsit autē a beo Ambrosio cur ris
sisset aut. Uidi q̄dā demones dormientes super
cauda talis mīseris: et dū ipa trāsiret p viam lu
rosam elevauit caudā: et demones in ea dormie
tes ceciderunt in lūm. Un⁹ alijs demones sequē
tes illā mīserē valde riserūt: et p̄terea nō. San
ctus autē Ambrosi⁹ orauit deum vt videret que
sanctus Zeno viderat: et exauditus a dño eadez
vidit. Sicut autē pauo habet gliam suā cauda
faciendo rotam: sic talis mulier in cauda maris
me gliatur. Et ideo dico vobis o deuote mulie
res illud. Reg. xij. Nolite dedinare post vana
que nō pderunt vobis. Sed fuare decretū Gre
gorij octauū in c. statum. d. vitat honesta. cleri.
dicens. Mulieres p̄iosis vestib⁹ et p̄prij corpis
longitudine excedentib⁹ amodo nō vtant: s; in
habitu honesto et moderato incedāt: qui nec la
sciuā nocent: nec iactantia vanitatis ondat. Et sic
gram dei habebitis in b̄ sclo et gliam in futuro

Eodē die post prandiu de documentis datis
militib⁹: magis et scolarijs: aduocatis et procu
ratorib⁹: iudicib⁹ ac notarijs: cōsiliarijs et medi
cis. Sermo vigesimū nonus.

Studium

vestrum ne
mo tollet a
vobis. Job. xvj. et i euāgelio occur
rens dñice. Inquit sapiens Eccl̄.
xxx. Iocunditas cordis ē vita hoīs
et Statius acerbis dōs li. j. ait. Dant gaudia vi
res. Eap̄pter Seneca i li. tragediarū exhortat
dicēs. Dum fata sinūt viuere leti. Proferat cur
sa vita citato. Volucresq̄ die rota p̄cipis voluēt
anni. Uter autē mīta sint que hoīem in hac vita
sine peccato lenificare possunt: tamē nihil est qd
maius gaudij causare i nostris cordib⁹ possit:
q̄ bene viuere et mandata dei obsequare. Ideo
Salomon Eccl̄. xij. inquit. Cognouit q̄ nō ēē
mel⁹ q̄ letari et facere bene in vita sua. et Eccl̄.
x. dicit. Vinū et musica lenificat cor: et super traq̄
dilectio sapientie. Quap̄pter vt habere valca
ris verum gaudij sapientie: qd in vita eterna
nemo auferre poterit a vobis: deliberant alijs
nouem statibus hominum in presenti sermone
diuine sapientie documenta tradere: militib⁹ vi
delicet magistrisq̄ ac scolarijs: necnō aduo
catis et procuratorib⁹: iudicibus et notarijs:
cōsiliarijs quoq̄ ac medicis.

De cōsilijs datis militib⁹.

2

Primo vobis militib⁹ ser consilia trado
Primo dicit iustificandis: vt scz nō acs
cedatis ad bellū iniustū. Que autē requi
rant ad hoc vt bellū sit iustū ponit Panoimic.
in. c. sicut. el. ij. d. iureu. Requirit autē q̄nq̄. s.
p̄sonas: reos: cōsiliarios: et auctores. Primo p̄sona
cui liceat bellare. s. seculari: non autē ecclesiastica
cui nō licet sanguinē fundere. xxiij. q. viij. c. deri
ci. nisi in necessitate inuitabili. Reo. s. vt fiat p
rebus recuperandis: vsq̄ q̄ fiat satisfactio de omī
damno iniuste ab hostib⁹ illato. argu. xxiij. q. ij
c. j. et q. iij. c. fortitudo. et q. viij. c. si nulla. Causa
scz necessaria p̄ defensio. extra de resti. spo. c. oli.
et q̄ causa sit licita. Et idē inq̄ Uegen⁹ lib. ij. de
re mili. q̄ iurare debēt milites quādo milite a
scribunt: se nō recusaturos mortē p̄ defensione
reipublice. Itē vt habet in vñbo seu. in titu. qui.
mo. seu. amir. in p̄n. tenet vasallus sub pena a
missionis feudi cū dño suo bellū ingredi et pro
cius defensione pugnare: qd intelligit fm glo.
de bello iusto. Bona est q̄ causa bellandi quaz
ponit Br. x. l. x. di. Bellam⁹ vt pacē ducam⁹.
Et Tullius in philippicis lib. vij. ait. Que cau
sa iustior est belli gerēdi q̄ seruitutis depulsiō.
Et idē in primo de officijs. c. xxxvj. dicit. Bellū
ita suscipiat vt nihil aliud nisi par questita vide
atur. Et idē habet in. c. noli. xxiij. q. j. S; m̄ malī
milites nollēt pacē: s; p̄tinue vellent esse bellum.
Und cum semel quidam ex fratrib⁹ nris obui
arent q̄busdā militib⁹: dixerūt eis. De⁹ det vob
pacem: que verba eis molestissima fuerūt. Pro
pter quā salutationē indignat⁹ sup̄ alios vius
et eis rñdit. Deus auferat vobis purgatorium
De qua rñsione ille interrogatus quid significā
care vellent rñdit. Sicut vos fame moreremini
nisi esset purgatoriu: p̄pter qd sunt vobis mul
te elemosine: vt orens p̄ aiab⁹ defunctorū: ita
nos male staremus nisi ēēt bella. Et ideo par
nobis est molestia. Isti autē nō sunt boni milites
sed illi q̄ seruāt illud Eccl̄. iij. vbi dicit. Pro ius
ticia agōnizare p̄ aia tua. Auctor quoq̄ libi q̄
d: facer⁹. c. x. ait. Quēq̄ decet patrias defendere
rpe belli. Si em̄ nō ēēt milites quā esset pacis
et securitatis cōsolatio. Un⁹ Uegen⁹ lib. iij. de re
mili. ait. Diuitiarū nō ē securā possessio nisi or
morū defensiōe seruet. Et iterū. Quis dubitat
artē bellicā omīb⁹ ēē ponere: p̄ quā libertas reti
net: et dignitas p̄uincie p̄pagat: et cōseruat impe
rium. Quarto ad bellū iustū requir̄ anim⁹ reo
vt nō ex odio vel affectuē vindicte: vel p̄pter cu
piditatem bellū fiat: sed ad correptionē vel p̄pter
charitatem: siue iusticiā et obedientiā. c. qd culpā.
et c. militare. xxiij. q. j. Quinto requir̄ auctori
tas superioris. xxiij. q. j. c. qd culpā. et q. ij. c. j. Dic
em̄ impator. L. vt armorū vsus infacio p̄nape
interdictus sit. l. j. lib. ij. Nulli proisus nob̄ in
scijs atq̄ incōsultis quorūlibet armorū motū
doriū copia tribuat. Dicit quoq̄ Hostiensis in

stima in ti. de penit. s. quib⁹. ver. quid de rapia.
q̄ bellum etiam potest fieri auctoritate ecclesie:
pura q̄: p̄cipue quādo pugnatur pro fide:
vel cōtra eum qui pro peccato mortali excomu
nicat⁹ nō vult parere. Qualiter autē possint bel
la mouere inferiores a p̄ncipe: et quā auctori
tate ponit Pano: miranus in dicto. c. sicut. de
iuramento.

Secundū documentū dicit miserandis.
Debetis em̄ seruare cōsiliū beati Jobis
baptiste qd dedit militib⁹. Luc. ij. dicens
Neminē cōuatiatio: neq̄ calūniā faciatis: et con
renti estote stipendijs vestris. Sed beu q̄ mul
ti regunt milites in quib⁹ verificata ē sententia
Lucani lib. x. di. Nulla fides pietasq̄ vñs q̄ ca
stra sequunt. Tertiū documentū dicit obediri
onis. Un⁹ dicit Uegen⁹ lib. ij. de re mili. q̄ milit
res q̄ ascribunt militie iurāt se oia strenue fa
ciuros que p̄cepit impator. Idē dicit in. li. ij. s.
in bello. ff. de re mili. q̄ trāsgredies mādara sui
impatoris debet capite puniri. Nō debet em̄ ali
quis obedire in his que sunt contra animā. ij.
q. iij. c. iulianus.

Quartū documentū dicit aggressiōis. De
betis em̄ milites audacter et animose ag
gredi pugnā: q̄ inq̄ Salust⁹ in carbi
linario. Semp in bello bis maximū est piculū
qui maxime timet. Audacia vō p̄ muro habet:
et Virgil⁹. ij. Enē. ait.
Una salus vñs nullā sperare salutē. Idē Gual
fredus in poetria dicit. c. xxx.
Si timor incuruet mentē simulatio vultum
Erigat: et clipeo vult⁹ succurre timor:
Uel si meno timeat: facies vult⁹ ipa timeri
Imo magis sperare vult⁹: monstratq̄ scrotem
Esse magis animū: si corp⁹ debile mens sit
Fortis: et erigat viros supplere memento
Spe gaudij. Sit em̄ Gualteri⁹ de castillione li.
bro. iij. Spes sane resuscitat egri agmē et i vul
tu victoria visa sedere. Virgil⁹ q̄q̄ in. x. Enē.
inquit. Audaces fortuna iuuat timidosq̄ repel
lit. Et idē p̄ceperat de⁹ Deur. x. q̄ q̄n popul⁹
israel pugnare debebat: duces tribuū prius ex
damarent audiente exercitu. Quis ē dō formi
dolosus et corde pauidus: vadat et reuertat in do
mū suā: ne pauere faciat corda fratru suoru sic
ip̄e timore p̄ternus ē. hec ibi. Sedm̄ autē cano
nes illi q̄ fugiūt a bello efficiunt infames. c. isaf
mes. v. q. j. et fm leges tanq̄ rei lese maiestatis
capite puniunt. L. omē delictū. s. qui in acie. ff. d.
re mili. Debetis q̄ o milites seruare illd Eccl̄. iij.
Usq̄ ad mortē certa p̄ iusticia.

Quintū documentū dicit morigerationis.
Debetis em̄ esse morigerati in oib⁹: ma
nente in domib⁹ in quib⁹ hospitamini: et
esse hospitib⁹ vestris fideles. Eū em̄ fides enaz
hosti seruanda sit. c. noli. xxiij. q. j. multo magis
amicis. Hoc documentū ponit Uegen⁹ de re

mili. lib. iij. di. Milites cui bellorū cōmittenda ē
fortuna morib⁹ debet excellere. Non est as em̄
idoneū milite facit. Sertū documentū dicit
missionis. s. voluptatis. Dicit em̄ p̄ dicit⁹ augor
vbi d. q̄ miles debet esse auster⁹: delinaz igna
rus: quo content⁹: atq̄ in laborū malorū coles
rantia enutrit⁹. Sit em̄ auctor libri qui dicit fa
cerus. c. r. Nil valet i bello q̄ viuere dēinosc. Nec
sine duricia bellica palma dat. vnde Paul⁹ in
quit. j. ad Cor. ic. Omis q̄ in agone cōtēdit ab
omībus se abstinere. Et ideo Deur. x. p̄cepe
rit deus vt q̄n incipiendū erat bellū: p̄ncipes
populi exdamarent in exercitu: et mandarent q̄
illi qui desponsauerant vxorem reuertentē ad
domum suam.

Ad beu quia multi milites nri tempis
pugnat cū ebrietatib⁹: vacat odio: luto
neq̄ spurciat⁹ sequunt. Cūq̄ ad cer
tamen accedunt: somerij corū nā ferro: s; vino:
nō lanceis sed castis: nō ensib⁹ sed verib⁹: nō ba
stis sed verub⁹ onerant quasi vadāt ad conui
uiū: nō ad bellum. Clipeos habent optime des
auratos scutiq̄ depictū et gēmis ornatū. Lus
tamē vt quidā Philo. inquit. Nō picturaxl au
rum: aut lapides p̄ciosi: sed scutū diuulsus: fra
ctaq̄ galca: et diruptus gladi⁹ ac facies vulne
rata cedat militib⁹ ad ornatū. Et ideo Bern. in
sermōe ad milites templi ait. Operius equos se
ricis pendulos nescio quos p̄niculos loridis
supinduis. Depingitis hastas clipeos et sel
las frena et calcaria auro et argento arcu ornat⁹
et tanta pompa ad mortē p̄paratis. Milita
ria nō sunt hec insignia: sed muliebricia poti⁹ or
namenta. Nunqd forte hostilis mucto reuer
bitur aurū: gēmis parceret: vel serica penetrare n̄
poterit. hec ille. Quāuis ergo militare nō sit pec
catum. xxiij. q. j. c. militare. tamē illi milites q̄ do
diernis temporib⁹ cum tantis facinorib⁹ mili
tiam exerceant: nō debent ad penitentiam admic
ti nisi tali militie renuntiet. c. falsas. de peniten.
dist. v. Contra vero boni milites placent deo.
Unde Aug⁹. ad Bonifaciū. et ponitur. xxiij. q. j.
c. noli. ait. Noli estimare neminem deo placere
qui armis bellicis ministrat. In his enim fuit
sanctus David. Qui dñs tam magnus testimo
nium perhibuit. In his etiam plurimi illi tem
poris iusti fuerunt vt Machabeus Judas et
fratres eius. In his erat ille Lencurio de quo i
quit dñs. Nō inueni tantā fidem in israel. Hoc
ergo primū cogita quādo armatis ad pugna:
quia virtus tua etiam ipa corporalis: donus dei
est. Si em̄ cogitaueris hoc esse de dono dei nō
facies contra dñm. hec ille.

De cōsilijs datis magistris.

Secundo vobis magistris quatuor
documenta trado. Primum quo
rum dicitur morigerationis. De quo
ia. i. magistris. L. de prof. et medi.

lit. dicitur. Magistros studiorum doctoresq;
excellere oportet moribus primum: deinde sa-
cundia. Qui ergo docere vult non repente nec
temere proficit ad hoc munus. Sed iudicio
ordinis pbat: decretum curialium mercatur
optior: conspirare consensu. beccidi. Scdm docu-
mentu d: cognitiois. Debet em vos pua bñ di-
scere q vultis alijs legere. Ut nq; inq; Bresto.
vj. Erbi. Docilis ois scia videt celi et cognitis
fiat. Et id repbendedi snt illi q cu sine ignoratco
psumunt alios instruere de his q ipi nesciunt. Et ve-
rificat in eis illud Saluatoris dictu Mat. xv.
Si ceco docuistis pster: abo i fouea cadut. cu
sit de tra. z q. va e em inia Quidq i. q. de tristibo
q ait. Qd q; pap noru nemo docere pot. z Uege-
ti. i. de re militari dicit. Que iuuenies q possit
docere qd ipe no didicit. Absurdū est q qd ve-
lit et alioz magi: q nūq bon fuit discipul. c. si
clericatus. xxvj. q. j. Tertiu documentu d: corre-
ctiois. Debet em diligēter discipulos vios erran-
tes corrigere. Sic em Lato. ij. c. sui li. Cu moncas
aliquē nec se velit ipe moueri. Si nbi sic charus
noli desistere cepis. Sz vt correctio via sit fru-
ctuosa: debet fuare dictu pdicti Latoris vbi. s.
q ait. Que culpate soles ca tu ne fecer ipe Tur-
pe ē doctore cum culpa redarguit ipm. Nec aut
correctio d: fieri cu; bñanitate. Sic em Ambro. i.
li. de officijs. Neq; monitio aspa sit neq; obiu-
gatio pumeliosa. Dicit q; i. l. j. z si quēq; i. fi.
ff. ad legē ad. q. leuis dūtaxat castigatio cōcessa
est docti. z i. l. pceptoz. cōdē titu. scriptū ē. Pcep-
toz nimia scuidia culpe anūerat z i. l. itē qñt.
s. idē iulian. ff. d. actio. em. d. Magistris leuis
castigatio ē cōcessa. De utilitate d: bñ correctio-
nis ait Salomon Prouer. xxiij. Stulticia allu-
gat i corde pueri qga discipline effugabit. De-
bet q; magi fuare documentu Hiero. ad Lister-
tiani di. Magi discipulū corrigat quē ardētio-
nis cernit ingenij. Nā medic si cessauerit curare
dīpat. Quam documentu d: instructiois Debet
em instruere vios discipulos doctrina vtili: z nō
vana z instructuosa. Un sicut grāmatice ac rēto-
rice pceptores legūt orōnes z eplas Tullij: ita
dbēt aliquē legere eplas Hieronymi z alia duo-
ta opa. Nec dñt legere tractatū vanos z lasciuos
amoz z bñdō: p qbo optebit eos postea penite-
re. Sic ei Iuuenal. li. iij. satira. j. Penituit mltos
vane sterilitq; cathedre. Et id scolares nō dbēt ad
tales pceptores accedere. Inq; nūq; Seneca li.
vj. eplaz. epla. iij. Magna demētia ē suguacua
discere in tanta ipis egēstare. Tales doctores q
sēp in curiosis z arduis fantasmātibz versant
ostendūt q nō sine aliquali stulticia sunt. Dicit
em Seneca in li. de tranquillitate animi. Nullū
magnu ingenij sine mixtura demētie fuit. Et in
his vificat illud Hiero. l. j. Stult factus est ois
bō a scia. Nec aut scia est eis nociua. Nā Eccl. o
j. dicit. In multa sapia multa indignatio: z qui

addit sciam: addit z laborē. De tali scia ait aplo
j. ad Cor. viij. Sciencia inflat. Dimissa ergo hac
superba scia docere discipulos vios necessaria z
vtilia. Nec em est doctrina dei qui inquit Esa.
xlvij. Ego dñs doceno te vtilia. sz ad salutem.
Nec sapientia est que mūdū in bono statu con-
seruat. Sap. vj. Multitudo sapientū sanitas ē
orbis terrarū. Tales autē doctores z magistri
multū merentur. Unde sicut de parentibz inq;
Hieron. ad Saluinu de morte Nembrodij:
q nō est parui apud deū meriti bene filios edu-
care. Ita nos dicere possumus idē de magi-
stris bene discipulos instructibz qui magnā
in celo obtinebunt gloriā. Dan. xij. Qui docti
fuerint fulgebunt sicut splendor firmamēti: z q
ad iusticiā erudiunt multos: quasi stelle in ppe-
tuas eternitates. Quod etiā affirmat saluator
Matth. v. di. Qui fecerit docuerit: hic magnū
vocabit in regno celorum.

J aut quera que scia sit dignior: me-
dicalis an legalis. rñder Aug. de an-
chona i lib. de pte ecclesiastica: q habet
se sic excedētia z excessa. Verū quia hec questio
est odibilis in determinādo: nec vsq; nūc bñ de-
cisa: iuxta illud Orati in poētia. Et adhuc sub
iudice lis ē. Un multis disputatiōibz contende-
runt inuicē sub duce Mediolani iuriste cū me-
dici. Ipi em iuriste elegerāt patrē meum dñm
Laurentiū p suo aduocato. Medici sō fratrē
eius. s. magistrū Martiū de busti. Quorum
vterq; multis argumētatiōibz pbare nitebant
excellētia sue sciētie. Et q pfectiores ei debent
pcedere professores alteri. Et nūc nūc dēterminis
natum fuit. Nisi q quidā bassian. hystrio loco
suo: interrogatus a dicto pncipe quid sibi vide-
retur: respondit q iuriste debebant pcedere z
medici eos sequi. Quia latro sēp pcedit quē
carnifer sequit. Ideo p nūc soluz dico q vtraq;
scia est a deo. De mediana em d: Eccl. xxvij.
Blissimū de terra creauit medianam: z vir pu-
dens nō abhorrebit eā. De legistis aut inq; de
Prouer. viij. Per me legū p dīto: res iusta decer-
nunt. Itē vtraq; scia ē valde necessaria hoibz
Mediana ad sanationē corporū: iura ad pad-
ficiū viciū hominū: vt d: in. s. sacre sunt leges. ij.
di. Et vtriusq; peritū multū debet ab hoibz bo-
norari. De scia em quili scptū ē in. l. j. s. pñdeff
de vari. z terra. co. Est qdē res sanctissima iuris
ciuilis sapia q p dō numario nō ē estimāda: nec
debonestāda. De medico aut p dīp Eccl. xxvij.
vbi d: Donora medicū: ppter necessitatē illum
em creauit altissim. z a deo ē ois meddā debet
q medicū z legiste fuare illō apli ad Ro. xij. No-
nore iurē pueniētes. Et nō alē alterz pmeret ir
De documēt. dat. scolaribz. D rñder.
Rimū documētū qd vob scolaribz tra-
do d: affectiois. s. ad addiscēdū. Ut em
d: in. l. apud iulianuz. ff. de fidecō. libe.

Lupiditas discendi est optima rō viuendi. Ubi
em nō ē sciētia nō ē bonū. Prouer. xvij. Et nihil
bñz rōnalis creatura quo a ceteris animalibz
differt: q vsum rōnis quo scit discernere inter
verū z falsum: z int bonū ac malū facere diffes-
rentiā. Itē aut rōnis vsum sine dirigēte z illu-
strante sciētia recte haberi nō pot. Et ideo scien-
tia que ē bonū spūssancit: vt pēz Esa. ij. qua ve-
lut lucerna lucidissima in obscuris tenebris hui-
terri seculi radiamur. que etiā est scitū contra re-
la diaboli: z armatura ecclie cōtra hereses: z fu-
ga ac exterminatio ignorātie. et tūc cōtra an-
tiqui hostis insidias: est oibz necessaria ad recte
ambulandū z pueniendū ad patriā. Qd pbat
quadruplici rōne. s. pfectionis: illustratiōis: ap-
petitiōis: z fructificatiōis. Fundamētū pme-
rōnis que d: pfectionis: ponit p b. ij. Mat. b.
dicēs: q humana natura ē multiplex ancilla: et
multis angustijs oppressa. Et id inuēta est ars
vt suppleat defectū nature. vj. Politi. Que ars
est habit. qdā cū rōne factū: vt habet. vj. etbi.
Et ideo imitatur naturā z rōne qñt pot. ij. Pbi.
z. Ladoprio. ff. de adop. Propterea diffinit na-
tura a pbo in. ij. Pbi. q est pncipiū mor. z qe-
tis ei in quo ē pmo z p se: z nō p accidēs. Qua-
si dicat. Ut pfecte quiescat natura: mouet ad ar-
tem. Et ideo Seneca dicit ad Lucillū scribens.
Doctes natura nos edidit. Et Hiero. in plogo
biblie comparat naturale ingenij molli cere q i-
diger artifice informāte. Et Tull. in tusc. l. q
iii. lib. ij. ait. Sicut ager qñtūq; fertilis absq;
cultura fructuosus ē: nō pnta sine disciplina ani-
mus z doctrina. Et Quidi. in. v. de tristibo in-
quit. Fertilis assiduo si nō renouet aratro Nō
nisi cū spinis germē habebit ager. Quia q ania
cū corpus intrat ē tanq; tabula rasa pfectibilis
p sciam: vt habet. iij. de aia. Et intellect. est i po-
tētia ad omia: z nō reduat ad actū eorum nisi
p sciam. ij. de aia. Que quidē sciētia ē pfectio aie:
vt ibidem dicit cōmentator. Averrois. z oīc im-
perfectū naturāl' appetit suā pfectionē. v. Des-
tha. z. ij. Pbi. ideo qlibet affectus sciam. Nam
vt multi pbi dixerūt z etiā mgi senten. in. ij. di. j.
Bia posita ē in corpe vt sciētia pfiat. ergo parz
ppositi. Scda rō d: illustratiōis Ambulātibz
em nobis in regiōe vmbre mortis necessaria est
illustratio quedā. Et b est ppter multa picula z
demonū insidias. Et in figurā hui. deus edu-
cens pplm israel de egypto pcedebat eū in nocte
in columna ignis. Exod. xij. Nec aut illustratio ē
scia ptra tenebrositatē ignorātie que ē mater cū-
ctozi errorū vt dicit conaliū toleranti in. c. j. xxx
viij. di. Ergo. zc.

Etia ratio d: appetitiōis. Deus em nō
dedisset boi naturāl' appetitū: nisi cēt re-
ducend. ad actū. Quia ipe deus z natu-
ra nihil agunt frustra. j. de celo z mundo. iij. de
aia. z. j. Pbi. Sed vt ait p b. j. Mat. b. Om-

nēs boies naturaliter scire desiderant. Qd etiā
dicit Tullius in tusc. quest. z Lactanti. in. j.
diuina. inst. Et ideo iuriscōsultus in di. l. apud
iulianū. ff. de fidecō. libe. dicit. Si pedē in fo-
uea habere ad huc addiscere qd velle. Et ratio ē
quia omēs res naturāl' bñt inclinationē ad p-
priā opationē in qua etiā delectant: vt aues ad
volādū: pisces ad natandū: z calidū ad calefaci-
endū zc. Sz ppiā boies opatio est intelligere vt
ait p b. in. ij. de aia. z. j. etbi. z Tullius in. j.
de offi. z Quinlian. in. j. de oratoria inst. In q
differt ab alijs animalibz. Sine scia em homo ap-
pellat animal brutū: dicente David ps. xlvij.
Homo cū in honore esset nō intelligitur. i. intelli-
gere neglexit. Comparatus ē iumentis insipientibz
z simili fact. est illis. Et idē ps. inquit. Noli
tesifici sicut equ. z mulus qbo nō est intellect.
Et Aug. ad here. ait. Quid em bō sine litteris
reputat. Nunquid nō bos vel asinus: nō equ.
vel mulus quibz nō ē intellect. Un interroga-
tus Solon arbeniensis quid esset diues sine lit-
teris respōdit. Quis aureo vellere. z Diogenes
videns diuitem litterarū ignarū sedentē super
lapidem dixit. Lapis sup lapidem sedet. Qui
dam aut alijs philosophis dixisse fert q tan-
tu m distat docti ab indoctis qñt boies a be-
stijs. Et Diogenes cum ascēdisset in locū eminē-
tem z damasset. Venire homines. multis detur-
ba irruētibz dixit. Nō vos vocani sed homines.
Nō em vos boies estis qui nō datis opam sci-
entie. De hoc appetitu sciendi loquit Hiero. in
prologo Biblie di. Legimus in hystoria vete-
ribz quosdā lustrasse provincias: trāsisse mō-
tes z nouos adijisse populos vt eos quos celi-
bzis nouerant palam coramq; viderent. Et ibi
loquitur de Pitagora z Platone z de Spol-
onio magno philosopho: ac de alijs multis q
predicta fecerunt discendi causa: licet in patria
sua essent aliorum pceptores z magistri. De b
etiā appetitu loquitur Lactantius in pncipi-
pio primi libri diuinarū instit. di. Magno et
excellēti ingenio viri cum se doctrine penitus
dedissent: quicquid laboris poterat impendi:
cōtempnis omnibus publicis z priuatis actio-
nibus: ad acquirēde veritatis studium se con-
tulerunt: existimantes multo esse pcedarius bu-
manarū diuinarumq; rerum inuestigare ac
scire rationem: q struendis opibus aut cu-
mulandis bonoribus inherere. beccille. Ut aus-
tem appetitus iste compleri possit oportet disce-
re cupientem intēto esse animo ad studium:
vt inquit Tullius in tusc. questio. libro. iij.
Et ideo Eccl. i. vj. dicitur. Si inclinaueris
ris tuam eripies doctrinam. z si dilexeris audi-
re sapiens eris.

Quarta rō d: fructificatiōis. Innere em
sūt scie utilitates. Facit em boies bonestū
z fructuosū. Un i. j. d. officijs inq; Tull.

Primum bonitas locum d in veri cognoscere colligitur: maxime natura attingit humana. Ite est bonum quod nobis autem non potest sed bonum sequitur quodque preterit: dicitur Boetius in .i. de solat. Duo sunt nullus potuit vincere terror. Ne nostrum comites preloquerent iter. Unde verteretur Valerius maximus: et Tullius in paradoxo li. i. Bis ad pbs d fuit vnus ex lepre sapientibus grecorum capta ad hostio patria sua alij copatriote a sua patescens pofa que habebat asportaret: et ipm ad ltr faciendū inuenerunt: ille rudit. Oia mea mecum porto. Nihil enim suū reputabat nisi scias et fructus. Et ideo Seneca ad Lucil. scribit. Lauda bonum in eo quod ad eo nūq̄ eripi potest: quod est p pui bonū inq̄ntū bō. Docuit est animus bñ illi: natus et rō plecta. Scia q̄ est illa p quā deo assimilamur. Ben. iij. Erunt sicut dī santes bonus et malus. et Tullius in li. de natura deorū inq̄. Nihil est q̄ quod magis dñs immortalitē assimilamur q̄ p ipm scire. Propter ipam aut sciam a deo amamur. vñ pbs. x. Erbi. dī q̄ de valde curat debis qui diligūt intellectū tanq̄ de suis amicis. O scia pamiada. Tu es illa de qua Brest. loq̄na ait. x. Erbi. q̄ homo p scire et intelligere coniungit deo et substantiis separatis. Et id nō est murti si omnes que effecit. Unūq̄q̄ oī naturalr desiderat pungi suo pncipio: dicitur Marimiano poeta. Ortus cūta suos reperit. et Boetius i. li. iij. de colo. Reperunt pncipios cūta recursum: reditūq̄ suo singula gaudet. Nec vllī manet stabili ordo. nisi huius interitū ortū. O vtilissima scia tu es finis p̄p̄ que creati sumus. Nā vt iqt Aug. in li. Endit. et m̄ḡ i. q̄. di. i. fecit de rōnalē creaturā vt sumū bonū intelligeret: intelligendo amaret: amando possideret: possidendo frueret. Et id cum oia desiderēt ptingere ad finē suū. q̄. x. vij. Phil. Nō est mirandū si ad oibz appetitis. Uidemus enim nunc p speculū in enigmate. tunc facie ad faciem. ad Lor. iij. Id est p te hic habemus alij qualē de deo cognoscit: s̄ in celo habebimus daram noticiā. O scia desiderabilis: tu es illa que facis homines nobilissimos. l. puidendū. L. de poltu. Unā stōia dicebat oēs sapiētes et doctos liberos esse. et Tullius in paradoxo inq̄. Nullus vir doctus suus aut ignobilis esse potest: nisi foris te voluntas viciorū fuerit infectus. Et in. i. lib. o de anima. Brest. ponit scientiā esse de numero bonorū honorabilis. Et in. i. Politiā dē pbs inquit: q̄ boies ratione et intellectu vigentes naturaliter sunt domini et rectores aliorū. Et ideo in pmo de officiis inquit Tullius. Omnes trahimur et duamur cognitionis scientiā: cupiditate in qua excellere pulchriū putamus. Refert q̄ Bulus gelius q̄ dum Brest. Alexandri magni pcepto: liberos de pbsico auditu publicaret: recepit ab ipso Alexandro epistolā in hec verba prorumpentem. Egredere q̄ ea que a te habuisti et didici in publicum proficere. Ego enim nō tam

cupio et delector opibz et potētia alioa excellere: q̄ntū litteris et doctrina p̄stare. hec ille. Propter qd pauca videmus q̄ in litterario cōsumit alij cedere velint. Sed vniūq̄q̄ est nō in cōsumma saltem in apparētia alioa excellere satagunt: q̄ alij doctos apparere. Unā Martialis ait. Dis uinas et opes frequens donabit amicus. Qui vdit ingenio cedere rarus erit. Salomon autē Sap. vij. de sapientia inquit. P̄p̄posui illas regis et sedibus et diuitias nihil esse dū in cōparatione illi: nec compari illi lapidē p̄iosum: qm̄ oīe aurū in cōparatione illius arena ē etis: quāt tanq̄ lutū etrimabilis argentū in conspectu eius. Et Prouerb. i. etiā ait. Doctrinā magis aurū eligite. Melior ē enim sapiētia cūctis opibz: et omnia que desiderant huiusmodi valēt comparari. Propter qd inq̄ Tullius in. q. de offi. Optima hereditas a patribus liberis tradit: et oīū patrimonio p̄stātor dignitas virtus. Lū ergo omnia bonū appetant: vt a pbs dial. i. cthi. j. Rbero. iij. Topi. i. iij. Metba. Ideo cū sciamus tam bona et vtilia ab oīibz desiderant. Ut enim inq̄ deus Tboim. q. q. d. lxxvij. art. v. Studia litterarū dirigūt et cōadiunāt boiz ad cōtemplandū diuinā: illuminādō intellectū. Ite auferūt ea que possunt nos impedire a statu salutis: sugando errores. Ite cōserūt ad cūctā carnīs lasciuia. Unde Hiero. ad Rusticum ait. Nunq̄ de manu tua et oīs ruis recedat liber. Ama scientiā scripturarū et carnis vicia nō amabis. Ite profunt ad auferendū cupiditatē diuinarū atq̄ auariciā. Hic enim Salustius in caribilibus nario. Auaricia pecunie studiū habet: quā nemo sapiēs cōcupiscit. hec ille. Ad adipiscendam ergo scientiā omnes ambulate. Hic enim Lactātiū in. j. diuinaz insti. Nullus ē aīe suauior cibo q̄ p̄p̄ta cognitio veritatis. Et pbs. x. cthi. inq̄. Pbsia habet admirabiles delectationes. Et in. q. Poli. dī: q̄ q̄ vult delectari sine tristitia ad pbsiam recurrat. Unā fran. p̄c. in suis triūphis dicebat. Alia delectationē q̄ discere nō regio. Et Tullius in. q. de offi. de pbsia loquēs ait. Sine delectatione q̄ntū anī: regēs q̄ curaz: becaro ē p quā eas res affecimur. Marimū enim solanū et lenū mē in aduersis p̄serūt studia līaz. Et Boetius in. de conso. dicit: q̄ pbsia ē summū lassiorū aniorū solamen. Et in. i. lib. ausdē ogis canit. Glia felis oīū olim viriditq̄ iuuentē. Solanū mēsti nunc mea fata semis et ē. Et Tullius ad Lucium lucanū scribit. Quod enim mihi poterat esse profugium spoliato forensibus et domesticis ornamentis nisi littere quibus assidue vtor. Et idem in epla ad Ballum. Unū est inquit refugium doctrina et littere quibus semp vti sumus. Que secūdis in rebus delectationem modo habere videbantur. Nūc q̄ oīa salutē. Et ideo oēs rogemus deī cum pbs. dicētes. Bonitatem et disciplinam et scientiā doce me. Ut enim sapiētissim⁹ Plato dicit

q̄s fuerat. Si sapie forma oculis corporis vi deri posset ad amorē sui maxie excitaret. Et secundū documentū d: bñlianōis. Ut nō dedignemini ab oībz discere: et a parvulis. c. null⁹. cxxvij. di. Exēplo sci Bug. q̄ nō dedignabatur a puulo nōdū anniculo docere vt ait pbs. q. Elen. vñ inquit Seneca li. v. eplaz. cplā. iij. Pars oībz ventas. Nōdū est occupata. Et mltā et illa etiā futur⁹ relictū est. La ppter mlti in ignorantia pmanēt: q̄ ab alijs discere nō curāt: credētes se alioz doctrina nō idigere: intra illō Seneca in li. d. trāq̄llitate anī: q̄ ait. Puto mltos ad sapiām puenire potuisse nisi putassent se peruenisse. Et tūc documentū dicit creditiōis: d quo inquit pbs. q. Elen. Oportet credere eiz qui addiscit. Hic enim. Ban sen. suis. Unicuiq̄ in arte et facultate sua petito credendū est. Et idē dicit Brest. j. Poste. Qd vt esse possit debet magis stri rōnabilia pponere: q̄ vt d: in. c. d. c. rales. et di. Quanto q̄ magis rōne nūstanto maioris auctoritatis et verba esse videntur. Et tūc documentū appellat mēoratiōis scz eoz q̄ legimus et audicimus p̄suādō ea in mēoria: q̄ a pbs in. iij. de aīa appellat archa diuinā speciez. et a Seneca in pemo d. damatio nū dicit res et oībz anī p̄tō marie delicata. vñ Goffredus in poetria canit. Cellula q̄ meminit est cellula deliciarū. et Tullius in. iij. rbero: ice appellat mēoria r̄baurariū iūctoz. Quia vero ipa mēoria est res ifirma. l. peregre. ff. de acq̄ ren. pos. et argumētū. ff. d. ad. l. c. l. filio. et est labilis. l. si arbiter. ff. d. proba. et l. iudem⁹. L. de testa. Unā dicit q̄ null⁹ obliuiscit p̄tō ē diuinū q̄ bñanū l. q. s̄ q̄ diuine. L. de vete. iu. enuc. et alij alle gāt. s̄. si qd aurē. Qd etiā nora p̄r glosam in. c. p̄rrecta. de cōfir. vti. vel iun. et in. c. cū a deo. de rescrip. et in. callud dñs. de de. et. mi. Ideo debemus illā erotare quotidie. Quia vt dicit Tullius in. j. rbero. Memoria nihil p̄dit nisi id ad qd nō sepe respicit. Ad istā autē memoratiōē respicere debemus exēplo beate virginis Marie de qua dicit Luc. q. Maria cōsuabat oia verba beci corde suo. s̄. que dicebant de filio suo. Specialiter autē p̄pue debet quisq̄ tradere memorie ea que sunt magis vtilia: q̄ ipaz fructu cōsiderato meli⁹ illa remnebit. Scripū ē enim in de. mēoria distigere remnebit donū aspiciat. Lōra qd facit mlti: dicitur Oratio in eplis. Discat enim anī: meminitq̄ libent⁹ illud Qd qd derider: q̄ qd pbat et venerat. Ut autē p̄dicta fuare valeatis: debetis facere illud qd ait Seneca lib. xj.

eplaz. di. Debemus apes imitari que vagant: et flores ad mel faciendū idoneos carpunt. Deinde quicq̄ d attulere disponunt: ac p̄ fauos dirigūt. Sic igit et nos debemus quicq̄ ex diuersa lecti one cōgessim⁹ separare. Melius enim distincta ser uant. Deinde adbibita ingenij nri cura et facultate in vñ sapore varia ista libamēta cōfunde re. hec ille. Et idē in lib. de bñficijs dat alijs documentū quod seruare debetis: si que didicistis memorie vultis retinere di. Solat plus p̄desse memorie vultis retinere di. Solat plus p̄desse si pauca p̄cepta sapiētie teneas: et illa in p̄mpta et vsu sint: q̄ si multa quidē didiceris. Sed illa nō habeas ad manū. Inquit etiā p̄dictus doctos in lib. de trāq̄llitate anī. Onerat discen tem turba librorū: nō instruit. Multo q̄ sancti us ē paucis auctoribz tradere: q̄ errare p̄ multos. Ut enim ait Salomon Eccl. xij. Faciēdi plures libros nullus est finis.

Quintū documentū dicit p̄seruationis et cōtinuatiōis. Ad qd hortat Lato in suis documentis di. Multa legas facito: p lectis plege multa. Et iterū. Discere ne cesses: cura sapiētia crescat. Ut enim inq̄ Salustius in cariblinario. Ubi intendis ingenij valet. Terenti⁹ quoq̄ ait. Nihil rā difficile ē q̄n inq̄redo inuestigari possit. De b̄ etiā habet exemplū de Br. de quo legit q̄ cū p multū tps stetit in studio: et nihil p̄fecisset: desperās se posse addiscere reuertebat ad patriā. Lūq̄ p̄pter pluuiā sub quodā tecto aliquādiu moraret: vidit aquā descendentem de tecto excauantē petrā. intra illud Ouidij in. iij. de ponto. Furta cauat lapidē nō vi s̄ sepe cadendo. Et tunc recogitauit in aīo suo: dicebatq̄ illō qd ponit idē Ouidius in. j. de arte amādi. Quid magis ē durū saro: quid molli⁹ vnda. Dura tñ molli sara cauant aqua. Quo exēplo reuersus ē ad studiū: sciens verū esse qd inquit Tullius in. iij. de oratore di. Nō est tāta in recto obscuritas: vt cā nō penit⁹ actis viri ingenium cernat: si modo aspexerit. Perseuerās igit Br. in studio: magister sup omes alios est effectus. Unde legit q̄ imago ipsius Arestorelis fuit de portata cuidam Philo sopho: qui nesciēs cui⁹ esset dixit. Homo iste est valde rudis ingenij et luxurie deditus. Quod cū dictum fuisset Arestoreli: ipse affirmauit sic se esse et sua naturali cōpletionē. Et admirantibz discipulis quare esset ita doctus et castus: respōdit. Continuum studium me fecit ingeniosum: abstinentia vero castum. Debent igit o scolares perseuerare: nec labore studij ab inceptis desistere. Quia vt legitur in cronica de nugis philosophorū. c. xviij. Aristotel. solitus erat dicere. Doctrinē quidem radices esse amaras: sed fructus dulces. Item interrogatus quid interesset inter doctos et indoctos rudit. Quātū interest inter viuos et mortuos. Ite dicebat. Doctrinā i p̄seruando et decorando aduersitando vō refugij. Jo Eccl. vi. iij.

quit sapiens. A iuuventute tua excipe doctrinā: et
vix ad canos iuuenio sapiennā. Quid ut melius
hanc possit debet scolares illud diligenter obfua
re qd merita dē. Sepe rogare: rogata tenere: re
nata docere. Decima discipulū facit: supare
magistrum.

Etū documētū dē bonorū dō. Debet
cū vīos mīros venerari. Inq̄t enī au
tor: libri rudīū lib. j. Quisq̄ vīcē dñi reci
net de iure magister. Dign⁹ bonorū ob b̄ qsq̄
magister erit. De hoc enī loquit Brj. viij. Ebi.
dicēs: q̄ magistro nō pōt equalēs reddi. Et id
debet q̄ de salario suo satisfacere. Quia vt ait
Dierō sup Mar. Dono: in scripturis nō tñū
in saluandis: et officiis deferēdis: q̄tum in de
mosynis ac muncy oblatōe sentiū.

Epimū documētū dē electōis. s. cui scie
pōt opam dare debeatis. Nā oīdo scis
entis opam dare pfecte ē ipossibile. Cū
vnaq̄q̄ requirat corū boīem: a q̄ enī tota papi
nō pōt: q̄ vīa ē brevis: ars autē longa: expimen
tum vero fallax. vt dicit pbs. Ideo legī q̄ cum
qdā scolaris nesciret cui pōt scie inherere debe
re: visum ē ei q̄ esset in maxima scola in q̄ erant
oēs scie in specie ornatissimaz: et pulcherrimaz:
mulierū: siue reginarū: que cū certatim singule
incitabāt vt eas pēligeret. Primo autē pcesserūt
septe scie liberales que ita appellant: quia antiq̄
tus soli nobiles et liberi studebāt in eis. Itē q̄
liberata curio mūdānis et a multis pēis. Itē
quia ordināt ad opa nī p aiām exercitādā. Itē
quia libere iformāt intellectū nīm sine magna
difficultate. Et ob hāc cām Metaphisica non
dē ars liberalis: q̄ est nimis eleuata. Nec pbsi
ca: q̄ est nimis imersa materie. Tres autē pēdi
cariū sciaz liberaliū pcedētes manibus se tene
bant. s. grāmatica: logica et rhetorica: que dicun
tur triuiales: quasi tribo vīs in vñū tendentes:
id ē in sermonē. Quia grāmatica cōsiderat de ser
mone cōgruo vel incōgruo: logica vō de fīmōe
vō vel falso: rhetorica autē de fīmōe ornatō vel
inornato. Aliē vero q̄truo: dicuntur quattuor
les: quasi quattuor vīs tendētes in cognitiōē
quāritatiōis. Quia Arithmetica ē de q̄ritate discre
ta nō cōtracta. Musica de q̄ritate discreta con
tracta ad sonū. Geometria de q̄ritate p̄tinua n̄
p̄tracta. Astrologia vō de q̄ritate p̄tinua cōtra
cta ad moriū. Post p̄dictas autē septe scias vene
runt alie. Primo ergo pcessit grāmatica etbor
rans p̄dictū scolarē vt ei opam daret: quia ē ori
go et fundamentū aliarū sciaz. Vñ ait Laffio .
lib. ix. eplārū. cplā. xij. Grāmaticorū scola ē fun
damentū pulcherrimum litteraz: et mater glori
osa faciēdie rē. At pbs. j. Ebi. Magnū istu
rum hīc p̄ncipia et auxiliū ad psequētia. Videl
ergo plus q̄ dimidiū totū esse p̄ncipiū: et milia
manifesta fieri corū que querunt p ipsū: bec il
le. Ille autē scolaris grāmaticē scie rñdit: est ars

difficilis et dubia ac p̄tinēdo multas falsitates:
ponēs cōtra euāgelii et dicta sanctorū. Nā p̄
scianus voluit q̄ virgo sit nī generis feminini
Cū tñ sancta mater ecclia in officio sancti Job.
euāgē. dicat. Virgine virgini cōmēdauit. Ideo
mel⁹ inq̄t doctrinale. Est cōis bō: pariter cū vir
gine latro. Itē dicit Priscian⁹ q̄ murmur ē neu
tri generis. Euāgelii autē dicit q̄ erat murmur
multus in p̄lo. Job. viij. et multa similia inue
niunt in grāmatica et sacra scripturā. Et ideo dē
q̄ valde indignū ē verba celestis oraculi siue sa
cre scripture restringi sub regulis grāmaticē vel
Prisciani. xxvij. di. c. indignū. et. j. q. j. c. marchē
on. Item Priscian⁹ fuit beretic⁹ et apostata Vñ
nō potuit bñ docere charitatē aut aliā v̄tutem.
Et solū docuit loqui et ornare linguā nō aiām.
Sed Paul⁹ ait. j. ad Cor. xij. Si linguis ho
minū loquar et angelorū. Charitatē autē nō ha
beam nihil sum. Itē bñ loqui et male viuere: nī
hil aliud est q̄ se sua voce damnare. vt ait Aug.
Secūdo logica hortata ē cū vt studio suo ope
ram daret: vt disceret p̄fundere oēs et discernere
verū a falso. Rñdit ei qd ait commentator. viij.
Pbsi. q̄ nulla amicitia est querēda cū logicis:
quia negant oēm p̄fectionē p̄biām: deum ac le
ges. Et ideo frater angelus ordinis nostri: q̄ fu
it prim⁹ minister in anglia: posito studio logice
cū audisset q̄ disputabāt. Utrūq̄ sic deus. dicit.
Nō plus fratres: nō plus: vt legī in cronis or
dinis nostri. Dierō. autē in. c. vno. xxvij. di. ait
q̄ dialecticorū argumēta nō tñ tēdūla sūt ap
pellanda: sed etiā fantasmata. i. vmbre quedā et
imagines que cito pereūt et resoluunt. Et c. legi
mus. eadē di. dē. Origenes anipbes et ranas q̄
bus egyptij sunt p̄culsi: vanā dialecticorū garru
lritatem et sophisticā argumēta intelligit Tercio
rhetorica cū poetria incitauit euz: vt suo studio
opam daret: quia ipa est scia loquēdi disposita
et ornate p̄suadendi. vt ait Tullius in. j. de ora
tore. Qui etiā in. j. lib. artis veteris in p̄mio in
quit. Existimo sapiennā sine eloquētia parū p̄
desse ciuitatibz. Et in. j. de ora. etiā ait. Quid tas
iocundū cognitu et auditu: q̄ sapientibz senten
tijs grauibzq̄ v̄bis ornata oīo et polita. Elo
quēdo autē orator in manu sua aīas hominū q̄
dāmodo habere videt. Unde Plutarch⁹ ait q̄
tanta fuit faciēdia Licronis q̄ cū oraret apud
Cesarē p̄ q̄nto ligario qui fuerat ei aduersari⁹:
facies ipsi⁹ cesaris versa est in plurimos colores
in signū mutandōis animi. Vñ ipse cesar victus
dula oratiōe cū liberauit. Idē quoq̄ Tull⁹ cū
speculatores a Marco antonio missi ad eū oēs
cidendum venissent: tāta facundia suasit eis vt
desistere vellent. S; vnus q̄ nō audierat q̄ ver
ba supueniens eū occidit. vt dicit Valer⁹ libro
viij. De arte quoq̄ poetica idē faciente ait Orid
tius in poetria. Ut pictura poesis erit q̄ si p̄
ficus te capiat rē. Rñdit eis q̄ sunt scie p̄p̄ntice

et adulatorie. Cū tñ dicat in. l. j. s. p̄suadere. ff. s.
seruo cor. q̄ nō debem⁹ laudando augere mali
ciam. Itē inq̄t Tull⁹ in. j. lib. artis veteris. Exi
stimo eloquētiā sine sapiētia nimis obesse plerū
q̄ ciuitatibz p̄desse nūq̄. Et in. j. de oratore idē
ait. Oratoris oīs actio opinionibz nō scia cō
tinet. De poetria autē dicit Fulgenci⁹ mitologia
rum lib. j. fabula. xviij. Poetica garrulitas sem
per de falsitate ornata ē. Vñ Orat⁹ in poetria
canit. Pictoribus atq̄ poetis q̄libet audendi
semp fuit equa p̄as. Et Ouidi⁹ lib. iij. sine ritu
lo ait. Exit in imensū locūda licētia variū. Oblis
gat historica nec sua verba fide. Et idē dicit La
ro. Nā miranda canūt: sed non credenda poete.
Dicit quoq̄ Jlis. in. c. idē. xxvij. di. Prohibe
tur epianis legere figmēta poetaz: q̄ p̄ oblecta
menta fabularū nimis mentē excitant ad inco
nua libidini rē. Arithmetica vō hortata est euz:
vt in addiscenda ipa intenderet q̄ docet oēs nu
meros et modū recte cōputandi. Ille autē respō
dit nō ē curandū de numeris s; de rebo. Geome
tria autē dicit se docere mēsuratiōē terrarū: et li
neam ac superficiem et corpis q̄ntitatē. Qui respon
dit. Nō esse curandū de mēsuris rerū quas tene
re nō possum⁹. Musica vō dicit. Ego ostēdas
tibi optime canere et sonare in oīi musico instru
mento que sunt valde delectabilia. Vñ Eccl. xl.
dicat. Tibi et psalteriū dulcē faciūt melodiam S;
sup vtrūq̄ lingua suauis. s. nō bene canēdo. Et
pbs. viij. Pol. ait. Oīiū hoībz ē delectabilis
simū canere. Habet enī musica delectationem
naturālē. Propter qd oīiūz erantibz et oībz mo
ribz vsus ipsi⁹ ē amīc⁹. Et Macrobi⁹ in libro
Sapientis dicit. Oīs aīa musicis sonis capis
Musica enī capit oīe qd vīuit. Et Boetius in
musica lib. j. inq̄t. Nulla ē oīiūz etas q̄ a canē
lene dulcis delectatiōe seūctā sit. Et Laffiodor⁹
lib. j. eplārū. cplā. xl. ait. Nihil efficiat⁹ inuentū
est ad p̄mouendū aīos: q̄ cōcane citbare blan
da resolutiō: hinc enī appellat⁹ extimam⁹ chor
dam: q̄ facile corda moueat. Rñdit autē scolar
illud Eccl. xl. Vinū et musica lenificat cor: S;
sup vtrūq̄ dilectio sapientie. Et illud Eccl. vij.
Cor sapientis vbi tristitia. Itē inq̄t. Nolo inten
dere sonis et cantibz: q̄ min⁹ dñs Amos. viij.
di. Lōu etiā festiuitates vestras in lucū: et oīia
cantica vestra in planctū. Itē ad p̄dictas tres sci
entias rñdit simul illud qd ait Dierō. in. c. l. j. q̄
xxvij. di. dicēs. Geometria: arithmetica ac musi
ca habēt in se v̄ritatē. sed nō sūt scie p̄ctas. Tūc
astrologia p̄misit ei cognitiōē planetarum: ac
cursus corū. Et p̄dicere futuros euētus. Scola
ris autē siliter ei sp̄cuit dicēs illud Amb. quod
recitat in. c. legim⁹. xxvij. di. s. q̄ astrologia nī
hil cōfert ad salutē aīe sed pon⁹ nutrit erroz et
Pbia autē naturalis p̄misit ostēdere ei rerū na
turas. Itē vō rñdit ei q̄ ipa cōtinet multas fal
sitates. Ut p̄z. iij. Pbi. Et q̄ multi p̄bilosophi

tenuerūt q̄ aīa q̄i sepat a corpore ingredit⁹ corpo
ra brutorū aīalū vel aliorū hoīm. Itē vt refert
fransc⁹ de maio. in. j. scilicet. d. iij. Pbi tenuerūt
deū necessitate naturali produere creaturas. q̄
oīia sunt falsa. Item in. c. nōne. xxvij. dist. ait
Dierō. q̄ ille in vanitate sensus et in obscuritas
te mentis ingredit⁹: q̄ p̄bilis⁹ p̄scrutator oculos
trans celos leuat: et vltra p̄fundū terre et abyssi
quod dā iane demergit. Et ad Lof. q̄ inq̄t Pau
lus. Videte ne quis vos decipiat p̄ p̄bilosophi
am. Pbia autē moralis dicit se docere mores et
gubernatiōē ac vīā politicā. Ille vō rñdit q̄
etiā ipa mltos cōtinet errores circa mores acti
dem. Et ideo sapia p̄horū sine vera fide reproba
tur a deo. Vñ inquit Paul⁹. j. ad Cor. iij. Sa
pientia hu⁹ mūdi stulticia ē apud deū. De ipis
autē p̄bis dicit Aug⁹. in oīel. quadā sup Job.
Fuerūt quidā pbi de v̄tutibz et vicijs subalia
multa tractātes: diuidentes: diffiniētes: ratioā
nantes: acutissimos sillogismos cōcludētes: li
bros implētes: suā sapiennā buccis cōcrepanti
bus ventlātes. Qui enī dicere auderēt hoībz
Nos seq̄mini. Sectā nī am tenere si vultis bene
viuere: sed nō intrabāt p̄ ostiū: p̄dere volebāt oc
cidere et mactare. s. aīas. Metaphisica at dicit
se cōsiderare rerū p̄ncipia et q̄dirates. Qui rñdit
q̄ etiā ipsa cōtinet multas falsitates. Nā metba
phisica nō intellexerūt p̄fecte originē rerū et creati
onem ipaz. et nibilo: dicēt q̄ ex nibilo nihil fit
j. Metba. et. iij. Pbsi. et in multis errauerūt cir
ca p̄dicta. Itē nō cognouerūt p̄fecte trinitatē p̄
sonarum diuinaz: que ē p̄ncipiū oīiū creatu
rarū. Itē nō habuerūt cognitiōē celi cristallini
nec etiā empirici sicut dicit Scotell⁹ sup p̄dica
mentis Brj. Medicina autē dicit se ēē valde ne
cessariā et vtilē. Unde Laffio. lib. vj. eplārū.
cplā. xix. ait. Inter vtilissimas artes q̄ ad sustē
randū humane fragilitatis indigentias diuina
tribuerūt: nulla p̄stare videt aliqd simile q̄ pōt
auxiliari medicina cōferre. Ipā enī morbo pe
ridicantibz magna grā semp assidue. Ipā contra
dolores p̄ nīa vilitate cōstigit. Et ibi nos nīl
subleuare vbi nulle diuinit: nullaq̄ pōt digni
tas subuenire. Nullus assidue iust⁹ legit q̄ qd
de humana salute tractauerit. hēc ille. Nec q̄q̄
scientia videt esse iuristis necessaria ad intelligē
dū an ex vulnere: an vero ex negligētia curandū
quis sit mortuus. Et ad cognoscendū q̄n grus
in vtero sit formatus: de quo tractat in. l. gall⁹
circa p̄ncipiū. ff. de libe. et postbu. et. v. di. an p̄nci.
Rñdit autē scolaris q̄ medicina a iuristis com
putat inter artes mechanicas. vt in. l. j. L. de ex
cusationibus artificū. lib. x. Itē ab ipis iuristis
medici appellant⁹ parabolani. l. placet. et. l. para
bolani. L. de epis et de. Itē ars medicine ē lon
ga et fallax. Et fīm Amb. contraria sunt diuine
conditiōis p̄cepta medicine. Nā sciuntia reuocāt
lugarē nō sinunt: et ab oīi actōe bone iustē

que per hanc demonstrationem quid est ad effectum
ad causam. Et hanc demonstrationem mathematicam
et hanc rationem sunt digniores quia sunt in pri-
mo gradu certitudinis. Et naturales sequuntur
eas. Et dicitur Licomnibus in 1. Postea. Autem
q. Metaphysica. Procedunt enim et principia et
dignitatem notioribus nobis. Abstrahunt enim
enim mathematicorum non est mendacium. q. Pbi.
Sed theologia hac ratione omnino alias scien-
tias excedit. Nam omnino alie scientie habet cer-
titudines et naturali lumine rationis humane.
Ipsa vero et superio lumine sapientie create que
errare non potest. j. Petri. j. Spiritus sancto illu-
minati locuti sunt sancti dei boies. Errare enim
non potest circa principia nec circa conclusiones.
Quia deus veritas est Job. xiiij. et est cōsuetu-
dine. et c. qui cōcepta. viij. di. Nihil autem veri-
tatis est qd a veritate pferat. Et ideo ppheta ait pbi.
cxv. Principium verborum tuorum veritas in eter-
nus omnia iudicia iusticie tue. Id est verba tua
procedunt a veritate tua que est veritas increata.
Et omnis veritas create regula. Et ideo sunt
stabilia ut dicit Thico. de lra. Mat. v. et Mat.
xiiij. ait saluator. Et dum et terra transibunt. ver-
ba autem mea non transibunt. Et hinc theologi pdu-
dunt in. iij. di. cxv. q. fidei nostre nihil potest sub
esse falsum. Si autem quis dicat q. etiam in. xij.
Metaphysica tractat de ipso deo. et de intelligen-
tijs separatis. ppter qd theologia non videtur nobi-
lior metaphysica. Et in. viij. Pbi. tractatur de
deo in quantum est primus motor. Respondetur
q. hoc est tantummodo quo ad ea que possunt in-
uestigari lumine naturali. Et in quantum ipse de-
us se habet secundum aliquam habitudinem ad ens qd
analogice dicitur de creatore et creaturis. Metaphysica
enim tractat de deo q. de ente secundum qd
est. videlicet velle pbi. iij. Metaphysica. et Quicquid
j. huc Metaphysica. c. j. Sed theologia tractat de deo
sub ratione nobiliori et mirabili. Quia ea que
non sunt nata cognosci de deo a creatura nisi per
revelationem mirabiliora sunt q. ea que possunt
cognosci de deo per investigationem naturali lumi-
ne factam. Nec p dicitur obstat si dicat q. certum-
do pnerit ad dignitatem scientie. Sed alique scien-
tiae certiores ut mathematice quia de earum
principijs dubitari non potest. ergo sunt nobiliores
theologia. q. in sacra scriptura pncipia non sunt
ita indubitalia. s. articuli fidei. Quia respondet
secundum Thomam ubi supra q. nihil prohibet illud
qd est certius secundum naturam. esse quo ad nos mi-
nus certum. Pbi. ubi dicit. Que sunt magis
nota nature sunt minus nota nobis. Et hoc ppter
debilitatem intellectus nostri q. se habet ad manifestis-
sima in natura sicut oculus noctue ad radios
solis. q. Metaphysica. Et tamen minimum qd potest habere
de cognitione re. alissimam desiderabilem est
qd certissima cognitio que habet de minimis re-
bus. ut dicit. q. de animalibus. Vel secundum Ric. ubi dicit.

Theologia est nobilior alia scientia simpliciter
id est in natura sua. quia omne alie scientie sunt
certiores secundum quid. s. p. companionem ad debili-
tatem intellectus nostri. Nam nihil prohibet alii
quid esse notius simpliciter. Minus tamen notius
quo ad nos. j. Pbi. Certitudo autem que est cer-
tutudo simpliciter reddit scientiam nobiliores
q. certitudo que est secundum quid. hoc est quo ad nos
Tercio pbat excellentia theologie ratione potioris
nisi salubrioris et nobilioris finis. Ubi notan-
dum est q. secundum Pbi. m. j. Metaphysica. Scientiarum q.
dam sunt speculative et quedam practice. finis specu-
lative est veritas. finis vero practice est actio.
Tanta autem est dignitas theologie q. necesse spe-
culativa scientia. sed etiam practica dici potest. ut
dicit Ricardus ubi supra. q. iij. Scientiarum vero
speculativarum nobilitas attendit per se nobili-
us obiectum atq. subiectum. et certior modus p-
cedendi. Atq. his duobus modis theologia exce-
dit omnes alias scientias ut dictum est. Practicarum
autem nobilitas secundum Pbi. m. j. Et b. c. attendit pe-
nes nobiliores et potiores finem. Quia tunc scien-
tia practica est dignior. q. etiam finis est nobilior.
Attendamus ergo fines omnium artium et scientia-
rum practicarum. et inveniemus nobiliores esse
finem theologie. Nam artium conditio finis est rei
publice de familiaribus providere. Sutorum de
vestibus. barbitonsorum de confura et rasura. et
mercatorum de meribus. medicorum de validitatis
ne corporum. principum et regum reipublica in pa-
ce conservare. Et hec omnia ad corpus pnerunt. vel ad
temporalem tranquillitatem et subventionem. Sed
finis theologie est caritas et eterna felicitas.
Quia ipsa theologia inserit virtutes. docet faci-
enda. et omnia ad salutem pnerunt. q. ad Thico.
iij. Omnis scriptura divinitus inspirata utilis est
ad docendum. arguendum. ad corripiendum. ad es-
rudicandum in iusticia. ut perfectus sit homo dei ad
omne opus bonum instructus. Item admonet
fugienda. et nominat tremenda. et dedarat spera-
da. ut homo ptingat ad felicitatem. Et ideo et p-
dictis sequitur q. est nobilior omnibus scientijs pra-
cticas. Nunc Prouerbia. it. dicit. q. misit anillos
suos vocare ad artem. s. alias scientias Vel hoc
ideo dicit. quia eis vult theologia ut anallis et
pedissequis suis. Et Bug. in. ij. epistola ad Volu-
stanum dicit. Tanta est christiano. ut pfunditas
literarum. q. in eis quotidie pfecteris si eas solas
ad incurre pueria usq. ad decrepitam senectutem
maximo studio sumo ocio et meliore inge-
nio conarer addiscere. Idem quoque in. xvij. de
auaritia dei. c. xij. ostendens necessitatem et vti-
litatem sacre scripture ait. Quid bene agat. ante
quo vel qua via ad beatitudinem pueniat homi-
na nescit infirmitas. si diuino non ducit auxilio
tas. Quarto pbat excellentia theologie ratio-
ne excellentioris doctoris. Ab excellentia enim
veritate doctoris dignificat scientia. Quod gram-

matica Palsiani est dignior et rhetorica Licet
mo apud latinos. et Demosthenis apud grecos.
Et poesis Maronis apud latinos. et Homerum
apud grecos. et philosophia Aristotelis. et sic de
alijs auctoritate dignioribus scientiarum de q. bo-
vica infra in sermone. c. xviij. p. vi. Sed tu o sa-
era theologia que doctoris habuisti. Sane non
Tullius. non Maronem. non Homerum. nec alium pu-
rum boiem quicquam docessimus. sed filium dei q.
est sapientia patris. in quo sunt omnes thesauri sa-
pientie et scientie dei absconditi. ad Col. ij. Qui om-
nia nota sunt. Ad Heb. iij. et c. deus. q. q. j. Qui
dicit moysi. Ego. iij. Ego ero in ore tuo. Et Die-
re. j. Ecce dedi verba mea in ore tuo. Et Job. xv.
Omnia quecumque audiui a patre meo nota feci vo-
bis. Et Luc. xij. ait apostolus. Ego dabo vobis os
et sapientiam cui resistere non poterunt omnes aduersa-
rij vestri. Nam autem legem non solum tradidit no-
bis deus per patriarchas et pphas et ppos apo-
stolos a spiritu sancto instructos. q. ait Mar-
x. Non enim vos estis q. loquimini. s. spiritus patris
vestri qui loquitur in vobis. Sed etiam voluit do-
cere per seipsum Marth. v. Apertis os suum doce-
bat eos. Un Claudius poeta ait illi. Impia tu
nostre domui crimina vire. Passus corpus
rea mundum vestire figura. Affariq. palam ppheta. le-
gemq. fateri. Et quibus pars dignitas sacre scri-
pture et theologie a tam excellentissimo doctore
tradite. Quinto apparet etiam excellentioris disci-
pularis pfectio. Nulli enim pborum. aut poterant
vel oratorum. aut aliorum magistrorum. ceterarum scien-
tiarum in magnis gymnasijs habuit tales discipu-
los. Nam Socrates habuit Platonem. Plato
Aristotelem. Aristoteles Alexander magnus. Pla-
tarchus Traianum. Seneca vero Neronem. Sacre
autem scripture discipuli sub deo pceptore et doctore
fuerunt Moyses. Samuel. David. et alij pro-
phete ac patriarche viri sanctissimi. In nouo quoque
testamento fuit Jobes baptista quo infans natus
mulierum non surrexit maior. Marth. xj. et aposto-
li ceterique discipuli ac fideles q. ut dicit ad He-
breos. xj. dignus non erat mundus. ergo etc. Se-
ptimo ratione generalioris pditionis. Iudei enim de-
cepti solum in synagogis pdebant. Macho-
metani quoque et alij infideles a synagogis suis
alios expellunt. Sacra vero theologia ppter sin-
ceritatem suam publice pducit et dilucidat. et ab ei-
auditione nec gentilis. nec hereticus. neque iude-
us excludit. c. epus. de cons. di. j. Nec excommuni-
catis nec interdictis interdicta sermo dei. c. respō-
so nostro. de sen. excō. Propterea Job. xviij. ait
saluator. Ego palam locutus sum mundo. Po-
test etiam pducari in omni loco et tempe. ut patet in
dem. dudum. de sepul. Et saluator ait Marth.
x. Quod in aure auditis pducate super tecta. Et
Prouerbia. xv. dicit. In plateis aquas lucis di-
uidite. ergo etc. Septimo idem pbat ratione gra-
uoris punitionis. In enim theologos tunc est equi-

ratio deus. q. nullus bonis irremuneratus redim-
quit. nec aliquod malum impunitum. Si ergo de-
pro aliquo puniri signum est q. illud est malum. S.
nunquam legimus deum punisse quēpiam. quia aliqua
artem mechanicam vel liberalem ignorauerit.
Sed ex negligentia audiendi verbum dei. et igno-
rantia diuine legis valde punit. Ut dicitur ps.
tuit in prima pte pncipali bus. opus. f. mōt. iij.
p. ij. ergo etc. Octavo idem pbat ratione com-
pensationis. Ut enim habet in. iij. Metaphysica.
Sub consideratione alicuius scientie cadunt omnia q.
habent attributionem ad subiectum eius. Unde in
consideratione medicine non solum cadit sanitas vel
corpus sanabile. sed etiam vrina inq. est sanita-
tis indicatua. Et potio inq. sanatur. Et dies
ta inq. conseruatur etc. Sed omnia creata ba-
bent attributionem ad deum qui est theologie et
sacre scripture subiectum. Ergo hec scientia con-
siderat omnia. Unde Eccl. xxiij. di. Nec omnia li-
ber vite et sapientie. Id est hec est que continet om-
nia et consequenter est omnium scientiarum ex-
cellentissima.

Ita autem a theologia sapienter deductio:
b ille scolasticus a spiritu sancto illustratus eas
p omni alia scientia diligendam cen-
suerat. q. ceteris omnibus dignior et salubrior
dixit. ut et p dicitis aptissime patet illi est scien-
tie studendum et inherendum que breuitat docet duo
scilicet deum et seipsum cognoscere. ac dei aliquid em-
pnam paritatem. Et ideo etiam docet deus diligere. et alia
necnon petitionibus agnoscere. Quia non
est scientia nobilior q. dei cognoscere voluntatem
Un Judo. in lib. de summo bono inq. Nihil p-
dest oem scire prudentiam cum ignorantia dei. Et ni-
hil obest scientia dei ignorantia seculi. Et Lac.
in. iij. diuina. inq. ait. Omnis sapientia boies in li-
bro vno est. ut deus cognoscat et colat. Hoc enim
dogma. hec nostra sententia est. Quanta et in q. vo-
ce possum testificor. prodamo et denuncio. Hoc
est illud qd pphete in tota vita sua quesierant.
Non ergo ideo nascimur ut ea que facta sunt vi-
deamus. Sed ut ipm factorem deum contemplantur
Si quis enim boies qui vera sapit introget cui-
rei causa sit natus. Rndebit intrepidus. Lolen-
dis se dei gratia natum. qui non ideo generauit
ut ei seruamus. Seruire autem deo nihil aliud est
q. bonis opibus rueri et seruare iusticiam. hec il-
le. Metrice autem dicit. Qui christum bene scit satis
est si plurima nescit. Sed veniamus ad practi-
cam. ut melius intelligat excellentia theologie
ac sacre scripture respectu omnium aliarum scientia-
rum. Nam grammatice ptes que sunt quattuor. scilicet
orthographia que est scripture scientia de linte-
ris et syllabis. Et himologia de virtute pui ora-
tionis. Dialintica de constructione et prosodia
de accidentibus. Quid finaliter intendunt nisi
instruere linguam. Sed theologia ac sacra scriptura

ra multo melior est que docet lingua refricare.
Quare verbo octo: mēdaciā: pūria: abonesto:
degradatōem: mēdaciā: pūria: abonesto:
vultu atq; ale saluberrimū loqui. Rhetorica
admodū est pūria: pūria: admodū est pūria:
aut. Sed melius hoc fit in illa sciētia q̄ docet q̄
licet debemus orare ante deū t̄ sanctos: t̄ cor i
dinare ad largiendū qd̄ petim⁹. Nō hoc habet
in Tullio: nō in Quintiliano tē. Tu aut̄ cū ora
ueris intra in cubiculū tuū: t̄ ora patrē tuū tē.
Et dic patrē noster tē. vt ostēdit saluator. Mat.
vi. O rhetorica officiosissima ore diuino reuda:
ta. Nec quoq; sciētia dialecticā pūria: nō vana
sed cū qua argumētis diaboli t̄ cū fallacijs sal
as respondere. atq; a^o astutias fraudulētijsq;
dissoluerit. Itē mathematica multo nobilior
pūria: t̄ ostēdit scz geometriā dū et magnitudie
creaturarū ostēdit creatoris potentia. Arithme
tica: dū et numerositate t̄ diuersitate carū crea
toris sapientiā pūria: t̄ nūmerz diuerz vite sue
hoiēm cōputare facit: vt letatē se ad morē ppa
ret. Itē musica dū ad creatoris laudes creatat.
Et astrologia dū calcūda t̄ pūria: cū cōfūta
terrena pūria: t̄ celestia appēda f̄m doctrinaz
Lactāci in. ij. diu. ist. i. viij. Philosophia quo
q; naturalē dū hōiez ad sui cognitiōē reducit:
vt ibi inueniat t̄ cognoscat q̄ sit ingratus erga
deū: q̄ sit miser t̄ vilis in seipō: t̄ quanta cor
menta meruit ppter peccata q̄bus deū offendit.
Et hoc est magis naturalis philosophia q̄ illa
que tractat de accidentibz t̄ pūria: natura
libz quā tradit Brecto. Item metaphisicā dū
deū omniū creatorē gubernatōrēq; dedarat: et
ei seruēdū pūria: Philosophia quoq; mora
lez siue sit monastica de sup̄ius regimine: siue
sit iconomica d̄ regimine sue familie: siue sit po
litica d̄ regimine ciuitatū. Ad quā philosophiā
pūria: leges t̄ iura canonica. quibz melius bec
sciētia instruit t̄ disponit. Item medicinā mul
to meliorē materiali t̄ corporalē siue sit pblica
siue cōgruētia. quia bec sciētia ostēdit corpus et
aiam cōseruare: dicit. Qui voluerit aiām suā
saluā facere tē. Job. xij. Luce. ix. Marc. viij. et
Mat. xij. Itē quia medicina corporalē so
lū in tpe valet. bec autē cōsulit in perpetuū. O igit̄
tur sciētia dignissima que omnes alias cōprehē
dit. t̄ ideo ab omibz cō appēda. Un Bug.
in. iij. eplā ad Volusianūz ait. Nec dicit philo
sophia quia omniū naturalis cause in deo sūt.
Nec arica. quia nō aliūde vita bōa t̄ honesta
melius format q̄ cū ea que diligēda sūt diligū
tur: q̄ de t̄ pūria. Nec logica: q̄ vīras lumēz
q̄ rōnis aie nō nisi de est. Nec reipublice sal:
q̄ ciuitas nō nisi fidei vinculo custodit. Meri
tō ḡ sciētia sciētiāz dicit. q̄ omne alia p̄fectio
nē cōprehendit. Nec ille.

Quā documentū qd̄ vobis scholaribz
trado dicit intencio. Debetis cū bono

sine studere. Unde notandum est q̄ Archidia.
in ca. Nōne. xxiij. di. inquit. q̄ ppter q̄nq; fines
homines addiscūt t̄ dant operā studio sciētie.
Primus est vt sciāt. t̄ ad hoc tendūt rhetorici
ff. de origi. iuris. l. ij. §. post hōs. in fine. Ipsorū
enī vt plurimū finis est vana glia. quia volunt
ab hoibz vocari t̄ videri rabbi. Argumentū
xliij. di. ca. Pantec. et. xlvj. di. ca. j. Secundus est
vt edificēt. Et ad hunc finē t̄ ad quēdā s̄ quo
infra tendūt theologi t̄ boni canoniste. ff. de in
sticia t̄ iure. l. j. Argumentū. xliij. di. §. Pro re
uerentia. et. xlvj. di. §. Ecce. in fine. Et istoz finis
est prudentia. quia sic in p̄senti operari debem⁹
vt in fine aliquid vtile colligere valeam⁹. xliij. q.
ij. ca. Tēpus. et de conse. di. j. §. Hinc ergo. Ter
tius finis est vt sciāt. Et ad hunc tendūt diale
ctici nūm ibi morantes. t̄ istoz finis est super
bia. Loquūtur enī grandia: t̄ totus sermo eoz
supbus est. de pe. di. ij. ca. Si enī. et. ij. q. viij. c. se
cū. Quartus est vt lucent. Et ad hūc cōiter tē
dunt legiste dicētes. q̄ sciētia ciuili nō finit ali
quē in pauprate viuere nec in necessitate mori:
vt in auren. de here. t̄ fal. §. vlt. col. j. Et tales nō
sunt vere philosophātes qui pecuniā contēnūt
t̄ abijcūt. cap. Socrates. alias crates. xij. q. ij. et
lin bononibus. §. philosophia. ff. de vaca. mu.
Istoz ergo finis est auaricia. Nec talibus tot⁹
mūdus est obolus. xliij. q. iij. ca. Quid dicam.
et. xlvj. di. c. Sicut bi. Quintus finis est vt edi
ficet. Cur faciūt boni magistri qui nō legūt ad
laudē humanā: sed dei. t̄ alios instruit vt ad vē
tā redeant veritatis. ca. Lū sit. de eta. t̄ qual. Si
aut Paulus qui fructū laboris sui nolebat reci
pere in p̄senti. c. Sacerdos. in fine. j. q. ij. Et isto
rū finis est charitas. quia p hoc dicunt dare ele
mosynā primo. ca. Due sunt. et ca. Tria sunt ge
nera. xlv. di. et ca. Inter opera. de spon. Ad b̄ au
tem tenent ex quo talentū sciētie credidit eis de
us: aliter eternā dānationē incurrūt. xliij. di. ca.
Dispensatio. et. xij. q. iij. ca. Nolite. Nec Archidia.
finis ergo vester ppter quē ad discere desidera
tis debet primo t̄ pūria: ad deū dirigi: scz
ad eius laudē t̄ vestram ac proximī salutē: t̄ ad
habendā propriā necessitatē. Licet autem ppter
sciētiāz credat quis debere decorari t̄ exaltari:
propter hoc nō est vituperandus si superbie fa
ctu nō moueat. quia sciētia exornat hominē
Scriptū est enī Eccl. xij. O namentū aureum
prudenti doctrina: et quasi brachiale in brachio
dextro. Propterea dicit q̄ sciētia facit homi
nes nobilissimos. l. prouidendū. L. de postulā
do. et. l. Laudabile. cum glosa. L. de aduoca. di
uer. iudicij. Item de sciētia inquit glosa. in. l.
Sin autē. §. si. ff. de rei vendica. q̄ non potest ab
homie tolli. t̄ ideo debet appeti: t̄ desiderari po
test sine peccato tanq̄ singulare donū: dei: qd̄
nobis auferri ab hominibus nequit. Item in
ca. Lum et inuento. extra de heretico. et cap. si.

de magistris dicitur. q̄ virotū sapientum do
ctrina mundus illuminatur. Ideo viris litera
tis maxime indiget ecclesia. cap. Lum et co. de
dec. libro. vj. Et quibus conduditur q̄ gratus
est deo bonus scholaris t̄ studiosus qui ad bo
num finem studeat. Et contra est de negligē
tibus: iura illud Prouerb. xliij. Acceptus ē res
gi minister intelligens: iracundia eius inuultu
sustinebit.

De filiis dicit aduocat. t̄ procuratoribz. P
Quarto vobis aduocat. octo documē
ta trado. Licet enī meritorū sit aduo
cat: maxime in p̄is causis: t̄ officij
vestrum sit laudabile prout scriptū est in. l. lau
dabile. L. de aduo. diuer. iudicij. vbi dicit. Lau
dabile vtiq; hominū necessariū aduocationis
officiū premijs oportet remunerari: tamen si
non fiat cum debitis circumstantijs in magnā
redundat animarū vestrarū detrimentū. Et
ideo primū consiliū quod vobis trado dicitur
exceptionis. Quattuor enī genera personarū
erapiūtur ab aduocationis officio: qui ab illo
debent abstinere. Primi propter defectū boni
tatis. Et ideo f̄m Ray. in summa. aduocari esse
non possunt heretici: pagani: nec excommunicati.
j. q. j. ca. j. Et de peni. di. j. ca. Nemo. Et. l. Nemo
L. de postula. et. l. Nemo. la. §. L. de epi. au. Et ex
tra d̄ heretico. ca. Excommunicamus. et. j. et. xij. q.
iij. ca. Excommunicatos. Et de excep. ca. Exceptio
nem. Similiter infantes persone nec procura
tores esse possunt: nec patroni causarum. ca. In
fames. iij. q. viij. Secundo erapiūtur aliqui ab
aduocatione propter defectum status. Et ideo
dicitur in ca. Placuit. xvj. q. j. q̄ monachi pbi
benē aduocare: possunt tamen esse aduocati in
causa sui monasterij. t̄ hoc abbate imperare. ca.
Monachi. xvj. q. j. et extra. de postula. ca. j. Ter
tio erapiuntur aliqui ab aduocando propter
gradū. Et sic sacerdotes t̄ clerici in sacris ordi
nibus constituti: et enī in minoribus beneficia
ti aduocari esse non possunt. et hoc coram iudi
ce seculari: vt dicit consiliū lateranense: nisi pro
pria causam vel sue ecclesie fuerint prosecuti:
aut pro miserabilibus personis. Et probantur
ista per cap. Clerici. et ca. Lum sacerdotes. extra
de postulat. et. lxxvij. di. ca. Deceuit. et. xliij. q.
v. ca. Deniq; et extra. Ne clerici vel monach. ca.
Sacerdotibus. et. xv. q. ij. ca. vnico. Addūt ali
qui q̄ possunt aduocare pro personis sibi con
iunctis quando habere non possunt alium ad
uocatum: vel non ita bonum. Et intelliguntur
persone coniuncte q̄tum ad hoc: vsq; ad quar
tum gradum. L. de episcopis t̄ clericis. autenti
ca Licentia. Et. L. de aduocatis diuer. iudi. l. pe
titionē. Intelligūtur autem miserabiles perso
ne pro quibus aduocare possunt ille que per se
proprias causas non pūria: ministrare: vt auxilio
ecclesiastico indigentes. lxxvj. di. c. si. et. lxxvij.

di. c. defensionis. et. L. q̄ impera. inter pupile
vidu. p. totū. In criminali t̄ cū corā iudice secu
lari nullo mō pūria: extra ne clerici vel mo. c. senten
tiam. et. xliij. q. viij. c. bis. a. q̄to et. l. de aliquā
tos. Quarto erapiunt aliq; ab aduocatione ppter
distinctionē officij. et sic in eadē causa nō pūria: ad
uocare iudex: vt assessor. iij. q. i. et. l. de q̄.
L. de postulat. Sicut t̄ alie p̄sonē q̄ nō pūria: ad
uocari. vt eccus: surd⁹: stentia t̄ furiosus. Itē ille
q̄ nō cōpūria: xviij. annū. Itē passus mulier
lez p̄tra naturā: nō violēt. Dānat⁹: q̄ de crimi
ne capitali: vt cū calūnie publici iudicij. Et q̄ dā
aliq; de q̄to oibz bi in. l. j. ff. de postu. et in. c. iura
mea. iij. q. viij. Prædicti ḡ oēs ab officio aduoca
tionis exceptuari dūt ab illo abstinere.

Secundū documentū d̄ cognitiōis. De
bet enī et iurisperit⁹ ille q̄ vult aduocare
et studuisse saltē p̄ q̄nq; ānos: t̄ iuramē
to doctorū pbarus: vt nō. Bar. in. l. j. ff. de va. et
extra. cogni. p. l. nemi. L. de aduo. diuer. iudi.
iurto. §. j. q̄ solitū. t̄ duabz aliq; in p̄mis d̄is
gestoz. Et id si aduocat⁹ et sua ignorantia omi
tū causam tenet restituere salariū t̄ satisfaccere
clientulo de oi dāno dato vt inq̄t Dost. i. sum.
in titu. de peni. §. q̄to. ver. qd̄ de aduocato. Brj
gumētū ad hoc insti. de obli. que et quasi deli
nas. in p̄ncipio. iūta glo. et in. c. ad aures. d̄ eta.
et quali.

Terū documentū d̄ vigilatiōis. scz ad
defendendū sollicitē causam. Inq̄t enī
Quid⁹ in eplis: eplā. xij. Optima nōq;
nullo cū tuente perit. Ideo Ray. in sum. et. Nos
stien. vbi sup̄ dicit q̄ aduocat⁹ q̄ negligentiā
suā vel imprudentia amittit cām: tenet vira a
missionē salarij de oi dāno qd̄ a^o diēs incurrit
Argumentū in. l. idē iuris. ff. ad. l. agl. Et idē
net Spe. i. ti. de aduocato. debet igit̄ f̄m q̄ inq̄t
Spe. vbi sup̄ q̄libet aduocat⁹ diligētē exami
nare cām quā suscipit. et cū dubitat d̄ alios p̄i
tos p̄sulere. q̄ qd̄ a pluribz q̄nq; facit⁹ inuocū.
c. de libellis. ij. di. Itē q̄ sepe reuelat minori qd̄
maior: ignorat. c. esto. xvj. di. Et veritas et agita
ta sepi⁹ magi splēdesat. c. graue. xvj. q. it. S
Quartū documentū d̄ discretiōis. debet
enī cū magna discretiōe dirigere causas
sui clientuli q̄to aduocat⁹: et esse maru
rū in vultu: gestu t̄ voce: nec cōmūdijs certa
re: nescit de illis de quibz dicit in. l. quisq; de
postulat. Si q̄s adeo p̄ocat fuerit vt nō ratione
probris pūria: esse certandū: opinionis sue mi
nutionem patietur. Debet ergo esse affabilis et
facundus in perorando causam suam. iura il
lud Quid⁹ in iij. de arte amandi. Is qui pro
fitebatur adsit facundus: causam sepe diu
tis agat.

Quintū documentū d̄ suscepiōis. scz so
lum iustarū causarū nō se impediendo
de iniustis. Sic enī Quid⁹ q̄ depono
21 4

ep̄la. q̄. Nō est cōfessi causa mēda rei. Eap̄pter
unde Mōnal. in sūma i. n. de restit. q̄ aduoca-
tus sōdet defendēs causāz inuistā tenet ad resti-
tundēs illi q̄ amittit siue p̄ maliciā: vel p̄ maliciā:
aut salutarē suā quo ad oē dānū: et etiā dicitur
lo suo q̄n cū decepti dānō ei intelligere q̄ b̄et iu-
stā causā: q̄n aliter nō lingasset. Argumētū. L.
de admī. l. nō ē ignoti. Si autē a p̄ncipio p̄u-
tauit causā iustā: hic error nō puenit ex culpa
sua: s̄ ex mala dīctūli iformandē: v̄l ex q̄litate
negocij: sicut sepe accidit. p̄cessu: q̄ causāz me-
rita partū assensu pandunt. c. cū ex luteris. d. i.
in re. restit. l. q̄. L. si p̄ vim: v̄l alio mō. tunc tenet
ei dimittere postq̄ co gnouit iusticiāz causā. l.
rem nō nouā. §. patroni. L. de iudi. Et in hoc cō-
cordat Tho. ij. q̄. q̄. lxxij.

U
Etū documentū dī defensiois. Scdm
cū b̄m Tho. vbi. s̄. et Nostr. i. sūma ac
Pano. in. c. j. de offi. iudi. et Bal. in. l. si furiosus
verū. Nota q̄ aduocari. L. de nup. et Spe. in. c. i.
de salarij. §. iij. Qui allegat. c. de solano. l. xxiij.
dicitur aduocari defēdere gratis: et sine salarij
p̄stare patrocinij paup̄ibz impotētibz solueret:
eo mō quo tenent oēs ad opa pietatis: lege diui-
na p̄cipiente Mat. xxiij. Diliges proximu tuu
sicut capsum.

X
Ep̄mū documentū dī moderatiois scz
salarij. Quāuis cū licet aduocato v̄s
dere suū patrocinij et iuriscōsulio suū iustū cō-
siliū. c. nō sanc. xij. q̄. v. et c. nō licet. xij. q̄. iij. nō tū
debet petere imoderatū. Unde est sciendūz f̄m
Ras. in sūma. q̄ mai⁹ et min⁹ salariū debet dari
cōsiderata scientia et facundia aduocati: et labo-
re aduocatiois ac q̄ntitate causē: et cōsuetudine
patrie. l. j. §. in honorarij. ff. de vari. et extra. cō-
gri. l. ij. q̄. vij. c. apud vrbē. et argumētū. xij. q̄. ij.
c. cōcesso. et de p̄ben. et digni. c. d. multa. Notādū
tū q̄ null⁹ aduocari⁹ vel p̄curator p̄t accipere sa-
lariū qd̄ excedat centū aureos in vna causa. dī-
cta. l. j. §. si cui. vers. licita autē. ff. de vari. et extra.
cogni. Et l. salariū et ibi glo. ff. man. Et tale sala-
riū recepit semel pater me⁹ i vna causa. Sciendū
quoq̄ q̄ nō licet aduocato vel p̄curatori facere
pactū de quora lina. l. si qui. L. de postu. et l. līre
L. de pecu. et l. j. §. si cui. ff. de vari. et extra. cogni.
Et. ij. q̄. vij. §. arcent. Itē post līre iceptū et nō dū
finiū nō p̄t facere aliquē contractū cū dīctū
lo. l. quisquis. L. de postu. et. ij. q̄. vij. §. p̄terea
vbi dīc̄. P̄terea nō licet aduocato vllū cōtra-
ctum inire vel vllam pactionē cōferre cū eo liti-
gatore quē in p̄p̄ia fidē recepit nec ex industria
iurgium perabere.

U
Ed querit nūq̄ aduocatus vel iuris-
cōsulatus qui sine labore et reuolutione
liberū p̄t dare patrocinij vel consiliū
puta: quia habet in p̄mptu materiā vel de pro-
ximo vidit: possit accipere salariū. Et responde-
tur q̄ q̄uis glo. in. c. non licet. xij. q̄. iij. dīcat q̄

nō: tū Nostr. in sūma tenet q̄ accipere possit ali-
ter sequeret q̄ peioris cōditionis esset mag⁹ p̄s-
ritus q̄ min⁹ perit⁹. Licet autē nunc nō laborer:
tū laborauit in p̄teritū et expendit in studio et.
Nemo autē de suo tenet facere beneficium. c. p̄e-
carie. x. q̄. ij.

Z
Ed iterū querit quid sciendū q̄n q̄ vult
litigare nō inuenit aliquē qui velit esse
eius aduocatus: puta p̄pter inopiaz vel
potentiā aduersē p̄is. Rndet Bosfredus et No-
str. in sūma q̄ iudex tenet ei dare vnu aduoca-
tum. l. nec quicq̄. ff. de offi. p̄ocō. Et si dīctus est
impotēs: cogere debet vt gratis aduocet. Si at
est potēs debet cōstituere aduocato competēs
salariū: vt etiam inquit Pano. mis. in. c. j. de of-
ficio iur. q̄ si talis aduocatus nō vult iudici obe-
dire potest et debet ei interdicare officiū aduoca-
tionis in p̄petuum. L. de postu. l. puidendum.
Et hoc p̄bat cap̄lo apud vrbē. §. si quis vero.
ij. q̄. vij. Argumentū in. l. moris ē. ff. de penis. et
in. l. j. ff. de offi. p̄. vi. et in. c. j. de offi. iudi. Lauere
etiam debet iudex ne potentior offendat aliam
grēz vt notat Bar. in. l. illicitas in. §. veritas. ff.
de offi. p̄esl.

B
Lauiū documentū qd̄ aduocatis modo
dī vitatiois. s. doli et fraudis. Nō q̄ debe-
tis iustruere dīctulos v̄ros vt neget vira-
tem vel vt falsum m̄deant: sic faciūt qd̄ dā de q̄ /
bus inq̄t glo. in. c. j. de p̄fē. lib. vj. et l. dī. c. sepe
Solēt aduocati dicere dīctulo. Si b̄ p̄teris
p̄des cām: nec dicunt p̄des aiam si negauer̄. ex-
tra de simo. c. Mattheus. Blij aduocati faciūt
sicut dīc̄t glo. in. c. statutum. §. si. sup. v̄bo. ex
pensas. de resē. lib. vj. que aut. Cōsueuerūt ad
uocati sua doloitate et imperitia nesciētes aliter
p̄tes iuuare dilatoēs iuris petere ad testes vltra
marinos: vel extra puincia p̄ducendos. ij. q̄. iij.
c. spaciū. Unde potest iudex si de malicia p̄esu-
mit. §. q̄ id fiat cā p̄trabēdi negociū sacramētū
exigere: sed antiq̄ si iurabat videbat dāda dila-
tio. Nūc vero p̄sueuerunt iudices aliter p̄roui-
dere f̄m formam decretalis de fideiul. capitulo
cōstitut⁹. s. ibi cōmittere receptioēz testiū recepra
cautioē ab illo: q̄ vadat vel mittat ad videndū
illos iurare: hodie puto meli⁹ p̄uisuz p̄ bāc līte-
rā. Si cū dīc̄t p̄s: habeo testes vltamarinos.
Iudex respōdebit: et ego parat⁹ sum illos citare
et expectare: s̄ depone salariū p̄ expensis testiūz
in cundo veniendo et stādo. Qd̄ si facere nollet
cām nō differet iudex: bec glo. vbi supra. Quid
dicem⁹ de illis aduocatis q̄ sequunt doctrināz
sachane positā a Specu. in. c. de aduocato. §. cō-
sequeret. et §. seq̄. et §. vtriusq̄. Ubi dīscribit cau-
telas q̄s debz habere aduocari⁹ dicens Nabeat
astutia serpentinam: et semp̄ stet in generalibus
ne eius intentio cognoscat. ff. d. iure fisci. l. ita si /
dei. Itē vtatur ambiguis et duplicibz f̄moni-
bus q̄ possunt trahi ad diuersos sensus. xxxvij.

di. c. relati. sicut dicit quidā. Regiā interficere
bonū est timere nolite. Et si oēs cōsenserint ego
nō cōtradio. Talis etiā fuit respōsio diaboli q̄
interrogat⁹ fuit a quodā capitaneo. Vtrū debe-
ret ire ad quēdā p̄ncipē q̄ ipm vocauerat: times-
bat em̄ ne cū mori faceret. Qui r̄ndit diabolus
vulgari sermōe dīcēs. Ibitis redibitis: nō eris
capti. Quibz v̄bis ille decept⁹ fuit dep̄bensus et
occisus. Talia verba duplicia p̄nt ad bonum et
ad malū retorqueri intellectu. Et idō accipiunt
f̄m intentionē et interpretationē aduocati p̄feren-
tis. ff. de iudi. l. si q̄s ambigua. et ff. de ver. obli. l.
inquit stipulante. §. j. Item caueat aduocari⁹ ne
alleger publice legē p̄ p̄te sua expresse facientem
sed cā iudici cū necessitas fuerit ad aurē dīcat: et
p̄ eam secrete ipm informet: ne aduersari⁹ cōtra
illam se valeat respōsionibz p̄munire. Quia ni-
hil tam indubitatū ē qd̄ nō recipiat quādā soli-
citam dubitationē. vt in auten. de tabel. §. si v̄o
col. iij. O diabolica doctrina q̄tos aduocatos
ad infernū deducit. Subiūgit quoq̄ idē Spe-
culator dīcēs. Aduocari⁹ aut rei debet q̄ntū p̄t
causam extenuare: fugere et differre. vt in auten.
de liti. §. oēm. col. viij. Sic tū fugiat: ne cōtra eū
ex nimia fuga iudex p̄sumat. ij. q̄. ix. c. decerni-
mus. Item die termini nō cōpareat manes: sed si
nat aduersariū puenire: et tādū expectare donec
redio affect⁹ recedat. Et tūc veniat vel saltē vlni-
ma hora dīci iudice p̄ tribunali sedente: quia to-
ra dies ei cedit: nisi dīctū sit vt hora certa dīci cō-
pareat. Insti. d. ver. obli. §. oīs stipulatio. ver. i.
diem. Et si viderit aduersariū absente p̄t tēpe-
stine venire: et cum iudici accusare: et p̄usq̄ vene-
rit recedere. Et semp̄ q̄n ip̄e tard⁹ venerit: debet
p̄missa aliqua excusatioē de mora ostēdere se vo-
luntarie cōparere: et paratū in causa p̄cedere et de
dilatione dolere: vt sic iudici placeat et nō p̄uo-
cet illum. Si v̄o actor instet: sedeat aduocari⁹ rei
et taceat et se dormire fingat: sicut sagaces sepe fa-
ciunt aduocati. Et cū iudex dīxerit ei. m̄ de obie-
ctis: tunc lente et pigre surgat quasi excitatus a
somnia: et supplicet iudici p̄ audientia benigna.
Deinde iudicē cōmendet et q̄ntū poterit blandia-
tur ei. Itē sit caut⁹ vt si timeat iniam p̄tra se fer-
ri: nō adsit eo tempe quo fert. Si autē videat q̄
aduocatus aduersarij cū superet in allegationi-
bus: vel q̄ sibi deficiat ius: vel ratio: vel creplū
quibz modis q̄s argumentari p̄t. vt extra de
iudicijs. c. nouit: tunc ne videat respōsionis p̄s-
nuria dīdinare certamē: prudenter cū illudat se
ad aliam materiā trāsferēdo: vt docet Origenes
in fili. dī. xliij. c. in mādanis. p̄t etiā si ille sit me-
lancolic⁹ aliqua indirecte et criminaliter dīceret:
p̄ que moueat ad irā. tūc em̄ si sic b̄n ordiare po-
terit suū sermonē. Quia ira impedit animū: ne
possit cernere verū. bec Speculator vbi supra.
Qui⁹ consiliū multū p̄uenit sequunt aduocati:
nō attendētes qd̄ ip̄e postea in fine bui⁹ doctrie

subiūnit dī. Nec tū doctrina saluti aīe non in-
format. imo sicut videt p̄. Qui malignat ex-
terminabunt. Unde cōsulo q̄ compareat in ter-
mino et fidditer se iuribz nō fraudibz mōuere
debet. Debet quoq̄ aduocatus esse fiddis et
entulo suo nec cum dedige. Sicut pleriq̄ faciūt
occulte aduersariū adiuvantes: qui dicunt p̄ua-
ricatores et p̄dicores: et sunt infames. q̄. q̄. c.
p̄uaricator. Aduocari causas desperatas fouet
contra cōscientiā. et in hoc gloriant tanq̄ magi
subtiles. Cōtra illud qd̄ scriptū est. q̄. q̄. c. q̄
consentit. Blij p̄rogatōes sup̄stias nūnt ob-
tinere ad hoc tū vt fugiant sententias: vel ma-
gis plongēt lūgū vt plus lucent: et sciant si
ne cā rōnabili faciūt dīctulū appellare.

B
Ed istis forte accidet qd̄ p̄ngit alteri ad-
uocato: de quo legit q̄ veniens ad mor-
tem damobat. Inducās: inducās: pro-
rogēs: proge. Et quis in causis sup̄stias indu-
cās postulauerat sibi necessarias obtinere nō
potuit: sed moriēs ad inferna descendit. Blij
aduocatus infirm⁹ cum a suis sollicitaret de cō-
fessione: consentire noluit: sed ait. Ego appello. et
sic expirauit vadens ad iudicē: sup̄nū a quo ap-
pellari nō p̄t. O quor aduocati inueniuntur
p̄curatores q̄ dīctulos suos decipiūt semper
eis dīcēs q̄ habebunt victoriā. Et sepe cū
aduocato aduersē p̄is intelligētiā habent
vt magis dīctulos frustrent nō p̄mittentes li-
tem terminari. Et p̄dīcta que dīctā sunt de fra-
dibus aduocatorū: inueniunt etiā sepe in p̄cu-
ratoribz causariū: qui aliqui appellant aduoca-
ti in. l. j. §. aduocatos. ff. de vari. et extra. cogni.
et. ij. q̄. vij. c. j. nondum em̄ sunt multi anni
in vna ciuitate lombardie duo p̄curatores lo-
bantur ad inuicem: et vnus dīc̄t alteri vulgari
sermōe. Decepe tu nū: ego decipiam meū. Qui
audiens vnus dīctulos intinuit aduersa-
rio suo dī. Jh̄ deceptores habent inter se intel-
lētiā: et querūt litem nostrā p̄rogari in
uersis terminis: vt nostras euacuent buras p̄-
cunij. Somus ergo nos ad tabernam et ibi e-
pendam⁹ in vno bono conuiuij quod vult
mus dare istis p̄curatoribz in proximo ter-
mino. Quod facientes ad cōcorādam simul deu-
nerunt. De quodam quoq̄ aduocato legit
qui cum accepisset bouem ab vno liganciu
et ab alio vacca: postea corā iudice tacebat. L.
dīc̄t ille qui dederat bouem. Bos loq̄re. Itē
se r̄ndit: Nō possum q̄ vacca nō p̄mitte. Et
p̄ neutro aduocauit. Tales aut aduocati et p̄-
curatores ad domū diaboli p̄fasciunt. Nam
gitur in cronica ordinis nostri: q̄ sciduo o-
dinis minor general fuit frat̄ Jobes parie
florentia. Nīc cū esset iudex et doctor in dīc̄t
castellana semel existens ad fenestrā dom⁹
respicientē in via publica: videbat cultū de p̄o-
corū porcos in stabulo claudere volūptarios

habetur quod munere gaudet. Ipse si accepit munere munus. Si notandum quod Gregorius inquit in c. servus. q. iiij. Quatuor modis humani iudicii guent. Timore: dum metu premo aliam veritatem quam primam. Cupiditate: dum premio aliam quam corripim. Odio: dum ira que libet aduersarii molimur. Amore: dum amico vel in quo credimus prestare auxilium. De quo meriti et de. Quatuor ista timor: odium: dilectio: celsus. Sepe solent homines rectos guentere sensus. De celsu laus dicta est. De timore autem Iheronimus. Qui in potestate virare oculat: eiusdem veritatis iram libi puocat: quod plus potestatem boies quam diuina trepidat maiestatem. De amore et odio dicit Iheronimus. Pater amor et odium rectum iudicium non cognoscit. Gregorius autem. Iudicare digne de subditis neque querit: quod in eo causis odium vel gram sequunt. Gregorius in c. q. iiij. q. iiij. inquit. Quicquid autem co sanguinitate: aut amicitia: vel hostili odio: vel inimicitia: in iudicando duas: guent iudicium ipse quod est iustitia: et fructus ipsius venit in amaritudo dicitur dicitur. beccille. Nemo igitur irat: de dare sententiam. vnde refert Iulianus quod cum archiepiscopus tharenus pertra seruus suus irat: esset autem illi. O infelix is de te supplicium sumere si irat: non essem. R

Ed p b daratione p dicitur: hic querit: nu quid iudex possit aliqd petere p labore in iudicando. Et rñdes q de iure canonico iudex ordinari: vel delegari ecclesiasticum nihil ppetere. Ut in c. cu ab oi. de vi. et bo. de. c. sta. tuim. §. Insup. de rescrip. li. vi. et ibi late p glosa. et Panor. ac Job. an. De hoc etiam est textus i. c. no licet. q. iiij. De iure vero civili ordinari: secularis perit spouitulas solu nec aliud petere potest: de quo habet in c. offerat. iiij. q. iiij. Quod spouitule sunt muneris lege non diffinita. Ut in autentica. generalr. l. de epis. et de. Delegat. et o a pncipe non bz nisi duos aureos in principio et duos in fine quia causa excedit centum aureos. q si non excedit nihil habebit. Ut in autentico. de iudici. §. ne aut labor. vbi dicit Beccillus in glo. q idem intelligit in quolibet alio iudice ordinario et delegato. Dicit autem Specus in ci. de salariis iudicium: q tam ordinarij q delegati fm fori pueritudine aliqd p salario poterit accipere: dum non sit imoderanti. Argu. in c. ad apostolicam. de sumo. qd vep credo qd non hnt sufficiens salarii deputati p officio suo: alio scilicet per rone capituli. cu ab oi. de vita. et bo. de. Sciedu m q qlibet iudex cu ecclesiasticus q secularis potest recipere de culera et poculera. i. comestibilia et potabilia si sint talia p ditione: q i pauca dicto possint psumi. Ut in dicto. c. statutu. §. Insup. de rescrip. li. vi. si ex mera liberalitate offerantur: cu q non sint magne quantitates: vt dicit glo. abid. Et hoc tolerat: q non est verisimile q ppter talia modica moueat animus iudicis. et si qstiones in fi. de sumo. Bliis aut oia pbibent oia iudices accipere. vt. ff. de offi. p. rescrip. l. i. c. de

solent. §. si. ff. de offi. p. rescrip. et notat glo. in l. i. c. de condi. ob tur. cau. Facit lex. i. c. de pena iudi. q male in. Si iudex habeat pfecta ex domia q lio potest petere expensas moderatas. vt in dicto. c. statutu. §. Insup. de rescrip. lib. vi. nisi aliter sibi ordinarie fuerit psum de expensis: quia tunc nihil debet recipere. vt in aut. vt nulli iudi. §. nulli. col. ii. Et si pauperes sint lingates tunc debz abstinere etia a sumptibus. vt in dicto. c. statutu. imo nec etia ordinarius secularis tunc debet hñe spoz tulas. vt in auten. de ma. pñ. §. si tibi q. q. l.

Ed hic querit quid scienduz de pecunia qua iudex accepit vt iudicaret iniq. Respondet Donal. in summa: q non tenetur dare ei q turpiter dedit: sed ei in cuius iniurijs accepit. q. i. c. iudem. Et argu. xvij. q. iiij. c. liq. in arrio. et ff. de calu. l. generaliter. §. alio. Et idem tenet Alexan. de Bles in aq. pte sume. in tractatu de pceptis iudicialibus. Et talis iudex qui dat in iustam finem scilicet quacuq de causa: siue corruptus pecunia: siue amore vel odio. tenet de o damno et interesse pñ lese. Et si causa est civilis vel tra p dicitur satisfactione pñit in implo. Si autem est criminalis post restitutione damnoruz patet confiscatione. vt in auten. vt lingan. ex or. li. i. u. §. si qd aut. Ideo dicit Lex. xxij. Beccillus qui erunt man suas ab omni munere. Si vero iudex det sententia iustis p pecunia grauiter peccat: quia non licet iudici vendere iustu iudicium. vt in c. non licet. xj. q. iiij. Et ideo inquit Gregorius in c. qui recte eade qstione. et ca. Qui recte iudicat et pmiu remuneracionis expectat: fraudem in deum ppetrat: quia iusticia qua gratis impetri debuit: accipit de pecunia vendidit. Bonis enim male vtunt: qui pro temporalis lucro iuste iudicant. tales quippe ad veritatem non iusticie defensionem: sed amoris pmiu puocat: quibus si spes numi subtrahit confestim a confessione iusticie reticefcit. Accipio enim muneru puaricatio vitatis e. beccille. Tenent q reddere qd acceperunt. vt in dicto. c. statutu. et c. erigit. de censu. lib. vi. Et dicit Alex. de alco vbi §. q si dñs talis pecunia bona habuit intentione: vt sibi seruaret ius et redimeret veracione sua debet ei restitui. Si vero dedit vt animu iudicis sibi inclinarer: et ita indirecte ipm corrumpere intendebat: debet paupibz erogari. argu. in c. cu tu. de vsu. Et talis dñs pecunia hac intentione p dicit ius psequedi in iudicio quod sibi debet. l. i. c. de pen. in ius. qui male iudi.

Ed iteru querit ad qd tenet iudex qui ex imprudentia vel negligetia seu ignorantia iniusta dedit sententia. Et rñdet Jo. an. in c. cu eterni. de re iudi. lib. vi. q tenet sanctus facere offenso ad arbitriu iudicis superioris. l. si. ff. de va. et extra. cogni. et l. ex maleficio. §. si iudex. ff. de acc. et obli. et l. si filius. ff. de iudi. et l. i. d. obli. que ex qua. de l. i. c. nas. in pñ. Et l. si. l. de pact. Facit ad hoc notata p glosam in c. qm contra

de pba. Si qd iudex sit deceptus p imprudentia assessoris q reputabat doctorem tenet ipse assessor fm Hostien. et Ray. in summa. de quo est textus in l. i. ff. qd quisq iuris.

Quintu documentu qd trado iudicio dicitur qd est equitatis. Na sicut sol equiter stat in medio planetarum: et lumen suu equit diffundit in eos: sic iudex debet esse medius persona inter reu et actore: amicu et inimicu: paru et magnu: pauperem et diuitem. Inter qd equiter debet diuiderelumen vitatis et iusticie: dicente dño Deur. j. Si ue ciuis sit siue pegrinu nulla erit distantia personaru ita magnu vt paru iudicabis. Debet q iudex fuare illud Esa. xj. Iudicabit in iusticia pauperes et arguet in equitate. Jo dicit q iudex debet p oculis sp habere equitate. ff. de eo qd certo loco. l. q si ephesi. §. si. et l. de iudi. l. placuit. No debet etia iudex esse nimis seuerus vel demens: vt. Lad. liul. de vi publica vel pri. l. seruos. in fi. Et i autem. de iudicio. §. oportet. col. vi. Jo oportet cu fuare documentu Gregorij in moral. q dicit. q iudex debet statere in manu gestare: iusticia qz et misericordia simul portare: ita q p iusticia puniat malos: et p misericordia copatias fragilitatibz. Sequens illud qd scriptu est in. ca. Prodest. xxiij. q. v. vbi dicit. Plectendo et ignoscendo b solu bene agit vt vita hominis corrigat. No debet q iudex ita esse remissus vt non audiat vel nolit punire peccatores. Scriptu est enim in ca. No est. ca. q. et ca. No est iniqtas sed ponit bñanitas cu qd ppterca est criminis plectore: vt sit hominis liberator. Tales timorati non debent esse iudices. Inq enim Ecclesiasticus. vj. ca. sui libri. Noli qrere fieri iudex nisi valeas vtute irrupe in iqtate: ne forte erimecas facie potes. Dicit etia pbs q cerui non pdeut i publicu: nisi habeat cornua sua loco armorum. Cornua autem sapientia iudicis et alios regentiu sunt sapientia ad gubernadu: et potestas ad corprimedu: sine qbo nemo debet se committere nec exercere facta publica: et maxime iudicia. Graui ter autem peccat iudex non puniens malos. qz facilis venie ientiu tribuit delinquedi. xxiij. q. iiij. ca. Est iusticia. Debet tñ cu bñanitate et misericordia p dñare non ptermittit iusticia: et ita infunde re oleu cu vino in vulneribz sanari: sicut bonu fecit samaritanus: vt dicit Luce. x. c. Na dicit in cap. Snt naq. xlv. dist. Vnu cu oleo misceat et repperet vt puma abo in peccatis seueritate peniten/ abo et o benignitate ostendat.

De documentis datis notarijs. Ria vobis notarijs documenta trado. Primu dicit obfurationis. i. iuramenti qd suscepistis: qd ad officiu tabellionat venistis. vt enim inq Hostien. que refert Joba. an. in nouella. sup. ca. Sicut te. extra. ne denavmona. solet tabellio se iurare. Primo q de his q videbit et audiet et requisit fuerit: sine diminutione fitear: vel committit falsitatem p fidei instrumentu

tu. An et dicit Hostien. Solet et qri tabellio b pena amissionis officij sui q p fidei instrumentu requirit. qd si non fecerit p iuris videt. et sic suis instrumentis postea non credet argan. ca. Testimoniu. de testi. Et hac requisitione qd de ppo facit repot. argumentu in. c. Relatu. d. q. de testa. Et ppter b dicit fu publicus vel persona publica. Secus do iurat q secreta sibi iniuncta celabit. Tertio q sup ptractu vsurario vel i fraudem vsuraz inueto non p fidei instrumentu sciet. Quarto q de oibus instrumentis q trader pbrocolla tenet. Quis to q fidelis erit illi a q p fidei. Et si fidei damnu suu tractari: p se vel p nunciu reuelabit. Sento q illud officiu sic sibi iniunctu cupiditate odio amore et timore remouit: p oia fm bona consuetudinem exequuntur.

Ed dñ documentu dicitur tractatio. No enim debent erigere imoderata salaria p officio vestro. Scriptu est enim i. c. Secutu. §. notariu. de rescrip. li. vi. Notariu vel notarij os vices sibi committas scribentes: q vt plurimu i exigendo salariu meras ronis excedunt: prudenter refrenet. Iudex. Vbi dicit glo. Quasi crimine pculsionis e rone officij ultra debitu erigere. q. viij. c. sanam. Et. Lad. liul. repe. l. vlt. Officiu et o iudicis et etia delegati e moderari salaria assessorum et notarioz. vt enim inq Specus in ci. de salarijs. §. q ad officiu iudicis pñet a grauaminito ptes releuare. de pe. di. j. c. nemo. et de officio dele. ca. Lute. et cura q lingatores ipediut emedare. j. q. j. c. emedant. et de officio dele. c. j. Et tales ipso bos tractatores punire. Lad officio pte. pte. affri. l. In noie dñi. Moderabit qd dñs p qlibz scriptura inspiciendo p ditione psonar et cause et p sue tudine loci. Et si videbit ei p alios fideles notarios: vel alijs viros et exptos: faciet rari. ff. de va. et extra. cogni. l. j. et extra de sumo. c. j. et iiij. q. vj. §. apd vrb. Nec glo. Tertiu documentu qd vobis trado dicitur vitandis. i. ois fraudis. No enim debet p fidei instrumenta: nec occultare scrip/ pturas alijs necessarias vel utiles vel alio modo vestris scriptur pmo dñu inferre. qz ad satisfactione ois dñi ex illis pcedentis tenentur. i. c. si. de iurij et dam. da.

De documentis datis piliarijs. Lepre q documenta piliarijs trado. Pñ mu dicit sagacitat et sapie. Aut enim Amban li. q. de offi. Quis se committat ei que non putat sage qntu ipse sapiat q qnt piliu. Necessario igitur vt pstantio: sit a q piliu penit q ipse q penit. Et Tob. iiij. dicit. Lofiliu sp a sapiente pquire. Eod tra et o dicit. Ecce. viij. Cu fatuis ne habeas piliu. No enim poterit diligere nisi q eis placet. Debet igitur piliarij prudens fulgere: q pñtoru rector dñes ac pmeditatos futura: pñentia recte disponeda diffinit. Et qz in antiq e sapia et prudentia: vt dicit Job. xij. Jo antiq et viri graues sunt maxime p silendi. Qñ Bress. in. vj. arbitrio. ar. Dpou 222

In animo letus esse. Cuique videtur diuites de sua
multa letantia aduertere dolus: piceat ei aux
sua et dent. Scipe auare pecunias tuas: et quo
eis illas inueni nunquid potui gaudere. Si quis
pecunias deposuit ad pristinum gaudium res
dixit.

E paupertate aut interrogatus secundus
pba quid esset ait qd est odibile bonum.
Iuramentis matercurarum remonit. si
ne errore semita. sapientie reparatur: negocius
sine dano. possessio absque calumnia. indetracta
bilis substantia et sine sollicitudine felicitas. De
ipsa et loquens Hilbertus magnus in tractatu de vir
tutibus policias dicit. qd pauperas est bonorum ope
ru causantia. Et ad hunc dicitur de fra. macra i
q melior efficit vinea et dulciora ac formosa na
scuntur viti et a corruptione amplius elongata qd in
terra pingui. Mores etiam qd sunt maiores qd
valles: in eis minus est de humore qd sit in val
le fructus. pducit meliores. saniores. lapidiores
et amplius conservabiles. qd humus si sit nimis ad
putrefactionem disponit. Dicit quoque idem doctor
ubi supra. qd pauperas est diaboli fugina. dano
creptus: qd serpens fugit boies nudus que impetit
vestitus. Ite dicit qd pauperas est suavis odor. fla
gratus dno creptus de cinnamomo qd ratio est me
lius quanto subtilius. Qd dno frangit qd dda de eo
ad modum nebule spiramentum emittit. Si scilicet qd
sola exteriora plderat: qd est grossius melius esse
potest cu qd nihil valeat. Subtile enim cinnamo
mum est in sapore acutum et qd dda dulcedine intermi
tum. Est etia notabile qd cinnamomum nunquid de se
odore mittit nisi postquam arefecit. qd tunc solum pau
peras est vera: postquam omni bnditate mundano
ru psumpta remanet ab omni terreno amore ar
ida. Scipe etia ad hoc creptus devite qd nisi putet
a supfluis: penitus sterilest. Et quantum a vite de
materia supflua collis magis: ratio plures fru
tus adducit. Dat qd creptus pferat doctor de pis
nu qd est arbor recta: pulchra: levis et alia dices:
q ratio plius arefecit in altu: quanto plures ramos i
fert perdit. Unus etiam terram ramis et absalio
plus etiam celum in coma se erigit. et sic p omnia in
paupertate est dicendum. Et est notabile qd diuiti
rat ista arbor: si a suis cornibus fuerit spoliata
Nla cornibus non abiectione fit et miculosa: et vermi
bus pparat rodenda. Nec ille. facit ad pdicta qd
pastores paupes de ape veniunt ad xpm Luc. ij.
sed magis diuites de longe Matth. ij.

Imiliter de paupertate dicit Esa. xlv. qd est ca
min purgans. pecta de pauperibus deus
cura habet. Unus etiam dicit. Libi dedit
est paup. In eos respicit Ps. x. Oculi eius i pau
perem respiciunt. Eos etiam dicit. Ps. xxiij. Pauper
damavit et dno etiam dicit. Et Eccl. xij. scptu
est. Depcano ex ore paupis vsq ad aures altissi
mi puenit. Eis dat dulcedine. ps. lxxij. Para
sti in dulcedine tua pauperi deus. Liberat eos.
ps. lxxij. Liberabit pauperem a potestate: et pauperem

cui non erat adiutor. Et Ps. cxvij. Abstine a de
tris pauperis: ut salua faceret a psequendo ani
ma eius. Nlo vult eos despici. Prover. xxvij. Qui
despiciat pauperem exprobatur factori suo. Vult eis
subueniri. Prover. xij. Qui obturat aurem suam
ne audiat clamorem paupis: et ipse clamabit et non
erudiet. Nlo vult eos ledi. Prover. xxiij. Non
facias violentiam pauperi nec pteras egenum in
porta. qd dno iudicabit causam eius et configet
eos qd affligerit alias ei. Roborat eos. Esa. xlv.
fortitudo paupis factus est dno. Erudit eos.
Unus etiam dicit. Ps. xxi. Pauperes euangelizant. Jo
Nero. hec plderant in quadam epla inqt. Qua
diu versamur in rebo seculi: et aia nostra posses
sionu ac redditu pcurande deuera est de deo li
bere cogitare non possumus. Aug. qd ait. Quid est
qd dicit Ego sum diues: ille pauper: nisi ego onera
tus ille levis. sardina tua commemoras: et podus
tuus laudas. Onerate. o ligare qd te laudas:
quid te iactas. solue vincula tua. minue de sard
na tua. da comiti tuo et illu adiuua: acce rdeua.
Predica etia pfirmas dicit Grego. in quodam
omel. Taro vnusquisque a supno amore disungit
quanto inferius delectat. Et Seneca ad Lucillum i
quit. Multis ad philosophandum obistere diui
ne: pauperas aut expedita secuta est. Et hoc est qd
ait Jacopon in laudibus suis.

O amor: paupertatis.

Regni tranquillitatis.

Paupertas vita secuta.

Nlo habet lite nec rancore.

De latrone non timeo.

Nec aliquam repestat.

Paupertas agio in pace.

Nullu testamentu facis.

Defens mundu vt iacet.

Et gentem concordet.

Nlo habes iudice nec notariu.

A curia non portas salariu.

Rides de auro.

Exstat in tanta anxietate.

Paupertas alta regina.

Restauratrix nostre ruine.

Virtus in te depdat.

Et possides securitate.

Paupertas alte sapietie.

Nulli subiacet.

In despectu possides.

Omes res creatas.

Que vilipendit que possides.

Possidendo non ledit.

Nulla spina coplecteris pede.

Qui non adimpleat sua dictam.

Qui desiderat est possessus.

Qui amat est venditus.

Si homo cogitat que habuerit.

Daret que habet et habiturus.

Deus non intrat cor strictu.

Qd ad diuitias habet affectu.

Paupertas habet adeo magni pectus.

Nulla rem amplius vult habere.

Et omnia possidere. Nec ille.

Jo Aug. in li. de vitiis dno inqt. Nlo nbi displice
at paupertas. Nihil ea dno poterit inuenire. Vis
sare qd locuples sit. Eclis erit. Quibus thesauris
pferri poterit: qd paupertati videtur indultu vt ad re
gnu celorum veniat. Bern. qd in sermone de omib
sanctis inqt. Vis obtinere regnu celorum: pauper
tatis vilitate amplectere et tuu erit. Regnu ei ce
lorum pauper est: ppter cuius paupertatis vilitate apli
relictis omib secuti sunt dno: vt dicit Matth. xix.
Et Luc. v. Ad amorem qd pauperu inuitat non
Jacobus aplus sue canonice. c. q. di. fratres mei
nolite in psonar acceptione habere fidem dno no
stri iesu xpi. Etiam si introierit in ppectu vestro
vir aureu anulū habes in veste candida. Introie
rit aut et pauper in sordido habitu: et intedatis in
eū qd induit est veste clara et dixerit. Tu sede hic
bene: pauper autē dixerit. Tu sta illic aut sede
sub scabello pedu meorum: nonne facti estis iudi
ces cogitationu iniquar. Breddite fratres mei
dilectissimi: nōne de elegit paupes in hoc mun
do: diuites in fide et heredes regni qd pmissit de
us diligentibus se. Pro p dulse igit huius argu
mentatio dico qd in die iudicii deus faciet mi
sericordiam pauperibus suis: eis tribuet eterna gau
dia paradisi. Et hoc est qd dicit Esa. xlix. Pauperus
suo miserebit deus.

Ro determinatione huius questionis di
co qd tam pauper qd diues bñ viuēs in
trabit in regnu celorum iuxta illud Ps.
xlvij. Simul in vnu diues et pauper. Unus Pro
uer. xxi. dicit. Diues et pauper obuenerit sibi:
et vnusquisque opator est dno. s. vt eos saluet. Et i co
muni puerbio dicit qd de fecit diuitie ppter pau
perem: et pauperem ppter diuitem: vt vnus sit causa salu
tis alteri. Alteri p clariori intelligentia sciendū ē
qd in triplici statu inueniunt homines. Alii sunt
pauperes: aliqui nec diuites nec pauperes. s. nō
habentes supflua: nec indigentes necessarijs. Alii
qd et sunt diuites. Primi scilicet paupes reperiunt in
duplici genere. Alii enim sunt voluntarij. aliq et in
voluntarij. Paupes voluntarij sunt illi qd spote p
xpm se paupes faciunt. De qd inqt dno Matth.
v. Beati paupes spiritu: id est voluntate: quonia
ipso est regnu celorum. Talis enim paupertas dicit
filia dei. Unde in figura legis de quodam rege qd
habuit duas filias. vnā pulcherrimā: et alia
turpem ad videndū. quā pulchra ab omnib
appetebat. de turpi et nemo curabat. Que flet
in conspectu regis et patris: fuit ab eo consolata.
Dixit enim ei. Noli flere. quia qui te accipere vo
luerit dabo ei regnu meum: et ipm constituā be
redem omnium bonorum meorum. Qui autem acceperit
sorem tuā nihil nisi pulchritudine secum ac
cipiet. Filia namq pulchra est bñius mudi abun
dantia. Filia vero turpis est paupertas attenuat

tasque qui accipit in sponsam habebit p dote vi
ta eterna: et regni celestis heres et rex est. dicit. Etia
de tali paupertate euangelica dicit scriptura poterit
noster frater scire i regula sua. Nec est illa cellis
rudo altissime paupertas: queros charissimos
fratres meos heredes et reges regni celorum. Instituit
paupes rebo fecit: virtutibus sublimauit. Nec sit
portio vna que pducit in terrā viuētiū. Qui di
lectissimi fratres totali inherentes: nihil aliud pro
noie dno nostri iesu christi in ppetuum sub celo
habere velut. Et qd sit digna ista paupertas appa
ret ex eo qd christus tam dedicauit: vt dicit in c.
Ella epi. ij. q. ij. Bñ am. Bñd: ois in quodam
fimine. Reuolue oem vira saluatoris a pta vir
ginit vsq ad patibulū crucis: et nō luones nisi
stigmata paupertatis. De tali igit paupeloquun
tur pncipalit argumēta in fauorē pauperis facta
Talis enim pauper dicitur ille qd amore dei se in nume
ro pauperum constituit: ita tanq pauper volū
tarius viuūt. i. q. ij. c. sacerdos. Et ideo a pauper
res voluntarij psecrate in vocandis: iuxta qua
pstitit ois pfectio dicente dno Matth. xix. Si
vis pfectus esse vade et vende oia que habes: et da
pauperibus et sequere me. Perfectus est ois omnia
propter christu cōtinere: qd paupio distibues
da fuare. ij. q. i. c. expedit. i. q. q. c. gloria epi
scopi. §. socrates. Ille igitur est verus pauper ius
pennis diuinijs potiturus: qui nihil qrit ppter
christu. ij. q. i. c. dicitur. Tales vero pauperes
voluntarij habent mundū ad dñandū. qd ad
Lorin. vi. Nihil habentes et oia possidentes. Na
bene deus ad hereditandū. Numeri. xxiij. In
terra coruū nihil possidebunt. Ego dno pare et
hereditas vestra: habent celū ad largiēdu Luc.
xvi. Facite vob amicos de māmōna iniquitatis
cū defeceritis recipiat vos in eterna tabernacula.
Habet etia regnu ad possidēdu Luc. xxi. Nolite
timere pusillū gregem: qm cōplacuit patri vno dare
vobis regnu. Et id saluator: Matth. v. dicit qd
ipso est regnu celorum: et nō dicitur: qd tā habent
ipm i spe eterna. Ad Roma. viij. Spe salui facti
sumus. Et ideo tales possunt appellari diuites.
Tres enim sunt species boium qd quis nihil ad
buc habeant in re. m hnt multa in spe. s. qui ad
magnā dignitatem electi sunt: et qui in loco tuo
aliquē thesaurū repositum: et qd sunt heredes pna
pi. Et tales sunt paupes voluntarij: qd a deo suc
ad alitudinē stat: euangelice paupertatis electi: et the
sauros suos spūales in celo reposituri qui a
nemine eis possunt auferri. Et facti sunt heredes
regni dei: vt dicit Jacobi. ij.

Ount vero aliq paupes si in voluntarij qd nō
spote se fecerunt pauperes: s. necessitate
te compulsi in paupertate viuere cogunt. Et illos
rum aliqui habent patientiam amore deo: et
ppter paupertatem aliquid mali faciunt. Et enā illos
paupertas valis est. Et ppter hoc dicit qd paupertas
nō est i nūero malorum: s. bonorum cōpūda. i. q. i.

Rex pedemontana et subaudia.
 Europa alia grecia et croia.
 Europa illa plaga.
 Nova est sardania coelica et crecia.
 Epia et multe pulchre insule.
 Totus mundi subiecti.
 Quamvis dicere non possum.
 Deus est ianensis.
 Venetia ferraria et mediolanensis.
 Venetia et ferraria.
 Mantua et albania.
 Medici periti clamati.
 Jacobi et nestorini.
 Strabi et ethiopes.
 Lu india et barbara.
 Bobeni hungari et armeni.
 Iudei tura et marrochini.
 Antiocheni et alexandrini.
 Litora saraceni.
 Terre berbe et cap. colores.
 Arbores fructus cum corp saponibus.
 Animalia mihi servientia.
 Omnia in meo dominio.
 Que flumina torrentes et mare.
 Omnes pisces et corp nature.
 Bues cum caru volatu.
 Omnes mihi faciunt ioculationes.
 Luna sol celum et stelle.
 Intra mea thesauros qui sunt momenti.
 Supra celum stat ille.
 Qui tenet mea modicia.
 Postquam habeo dei mei velle.
 Sum possessor omnium rerum.
 Omnes bone res et pulchre.
 Sunt in divinis meis.
 Postquam deo voluntate mea dedi.
 Sum domina omnis status.
 Et in ipso transformata.
 Sto in sua societate.
 Terre mee culte erunt.
 Vasalli quos conduri habent
 fructus donatos de anno in annum.
 Et mea liberalitate.
 Si tota me deo dedero.
 Id quod voluero semper faciam.
 Toti mundi dominabor.
 Nec sentiam melancoliam.
 Quia paupertas.
 O divitio sanitas.
 Frigus calidum o aduersitas.
 O aliqua malicia.
 Sitis famis pluvia o ventis.
 Injuria o verum cernamentum.
 De omni re ero contenta.
 Mittendo in cam voluptate mea.
 Quod nobis facere concedat qui in eternum vivit
 et regnat Amen.

Eadem die post predicationem de veritate Sermo xxxi.
 De cuius quibet per pot fieri vna predicatione. Et sic
 de multis alijs sermonibus huius operis.

Ocebitur om

ne veritate. Job. xvi. et in euangelio de
 currentis dicitur. Cum omnia aialia proprie
 tate alijs naturali decorantur. in cuius
 operatione gaudet et plurimum delectantur secundum Augustinum.
 sententia in. j. poli. Non immerito philosophi et sapientes ma
 gno studio quaerunt quod non esset prima hominis proprietate
 ad quam creatur esset: ut sequens natura ducere in ea
 fieri posset et letari. Et mirabile est quod citius sapiens
 cum numerus in vna determinatione pervenit: affertur
 maneritque prima esse hominis progeneris intelligere.
 Unum hominem autem est scia. Oratores quoque idem tenuerunt
 quod peripatetici. Quinilianus in principio primi libri
 de oratoria institutione dicit. Sicut aves ad vo
 landum: equi ad cursu: ad seuiam fere gignunt: ita
 nobis propria est mentis agitatio atque sollicitudo. Unum
 origo animi celestis creditur. Debetes vero et indo
 ciles non magis secundum naturam homines dicuntur quam per
 giosa aialia et monstris similia. Et Lactantius in
 iij. divini instituti. aduersus gentes ait. Naturam hominis de
 us veri adipsam cupitissimam fecit. Augustinus etiam
 in li. Enchiridii. et ponit in. ij. sen. dist. ij. inquit. Fecit
 deus rationale creaturam ut summum bonum intel
 ligeret et. Quod circa Bressio. in. j. merba. dicit. Si
 cur bonum est voluntatis obiectum ita verum intel
 ligente. Idem quoque philosophi in. j. et. ij. poli. et. j. Philo
 ac. ij. merba ait quod obiectum intellectus est verum.
 Cum ergo quilibet potentia naturaliter desideret obie
 ctum suum a quo recipit perfectionem suam: ut dicitur. ij. de
 aia. et. ij. et. bico. ideo omnis intellectus naturaliter incli
 natione ad veritatis cognitionem attrahitur ut inquit
 Tullius in primo de officiis et i. Tuscul. questionibus idem
 ait. Inest mentibus nostris insatiabilis quidam cupiditas
 veri videndi. Expropter Bressio. in. j. merba.
 dicit. Omnes homines natura scire desiderant. Tante
 autem voluptatis apud philosophos fuit investigatio ve
 ri ut ea rebus omnibus anteponeretur. Nam et commentator
 super. j. merba. ait. Si quis estimaverit delectatio
 nem quod est in sciendo omnem aliam premitteret. Unde et
 socrates thebanus omnia bona sua abiecit ut veritatem
 posset facilius persequari. c. socrates. xij. q. ij. Nullus
 enim est alicuiusmodi ab eo quod perfecta cognitio verita
 tis. ut testatur Lactantius in primo predicationis operis. qui in
 v. eiusdem libri perducit quod veritas est alicuiusmodi pabulum
 incredibili quidam loci dicitur persumum. Ideo fran
 cis petrarca in suis triumphis dicit. Aliam delectationem
 quam discere non reperio. Sed cum hec verita
 tis lucerna necessaria sit omnibus ambulanti in re
 gione umbrarum mortis: maxime cum illis expedire
 cognoscant quod non nisi seipos: sed etiam alios regere
 cogunt. Ideo theologus et divinus doctor perducit
 dunt quod principibus ac platis necessaria est scientia
 sine qua rex a populo de alius coronatus: et placus

sal infatuati appellantur. ij. q. vij. c. non oia. Qua
 er re Origenes dicebat: quod per regias et concubinas
 quas Salomon sibi assumptis describit: de
 quibus habet Laus. vij. significans peregrine scientie
 quod fraudavit veritatem quod est sponsa intellectus. Et
 de oia attendens quidam christianissimus atque
 q sapientissimus imperator sciensque ipsam ve
 ritatem esse bonum spiritus sancti. ut patet ex
 bis per themate nro assumptis. volens fugere igno
 rantiam quod est mater errorum. c. ignorantia.
 et. vij. di. habebat semper sapientem senatum sicut ha
 bere debet. ut de in. l. humanum. Et de legi. cum etiam
 habere debeat oia iura in scriptis pectoris. ut in
 loim. Et de testa. et. l. de his quod. ut in di. l. penulti.
 Sicut etiam papa. c. licet. de consuetudine. lib. vij. Et quod
 die ipse imperator illos audiebat in omni facultate
 disputantes. Dum ergo semel esset in quodam viri
 dario et incidisset primo de potentia Bleradri: que
 tamen modica veneni portio supavit: quasi a sa
 pientibus et antiquioribus quod ei assistebat tres quodstiones
 memoratu dignas. Prima quod sit in hoc mundo res omnis
 potentissima. Secunda que sit in hac vita res oppu
 gnatissima. Tertia quod sit in presenti seculo res omni
 triumphatissima. De quibus erit primo nro. Nam hec
 est valde utilis scia ut sciamus cui adherere et a quo
 defendi debeamus.

Primo prima quod veritas in hoc mundo est omnium
 potentissima.

Uo ad primum quod situm primum antiquo
 ru sapientium quod erat legista nro dicitur dices
 Tibi videtur quod imperator sit omnium potens
 tissimus cum dicat dominus mundi. l. de
 precario. ff. ad l. Ro. de iac. et. l. bene a Zenone.
 Et de quod dicitur per scriptum. et. c. adrianus. et. ij. vbi glo. l. iij.
 di. Quod intelligitur nro secundum glo. et doctores in primo
 phemij digestorum rone preteritis et iurisdic
 tionis. Omnia vero rerum sunt singulorum: sed ipse est prin
 cipis totius orbis de iure. vij. q. j. c. in apibus. et ipse
 est leges condere tollere ac corrigere. l. j. et. ij. Et de
 vere. iij. enu. vbi etiam dicitur pater legum cui sunt leges
 subiecte. ut in aut. de incestu nup. s. dubitari.
 et appellatur pater et aia legum. et nota. i. aut. de fide
 instru. in primo. et dicitur lex aia in terris. ut in aut.
 de consue. s. vlti. Item ipse imperator post deum deus
 omnium pater. ut aut. neque. vij. q. et dote. i. fi. col. vij.
 et in aut. de fide instru. s. j. dicitur quod ingius deo de
 celo constituit. Item ipse imperator ex causa potestatis trans
 ferre rerum dominia. ut nota in. l. et si verberatur.
 ff. de rei ven. et. c. p. bñani. de homi. lib. vij. Et illi
 omnes obedire debent in temporalibus. a quo iure. vij. di.
 Item imperator coronatur triplici corona. s. ferrea i
 o quis grani quam accipit ab archiepiscopo colonien
 si. et significat ei fortitudinem. Argentea ab archiepiscopo
 mediolanensi modocit: et significat ei mundiciam
 et puritatem. Et aurea Roma a papa in ecclesia sci
 Petri ad altare sancti Mauricii: et significat ei
 superioritatem et excellentiam super omnes reges: prin
 cipes gentes: et nationes. De quibus coronis ponit

in pastoralibus. et etiam habet per glo. in demetri. romani
 ni principes. de iuritu. que etiam ait. quod Henricus im
 perator accepit argenteam coronam Mediolani in
 ecclesia sancti Ambrosij. Et bis autem omnibus per excellen
 tiam et fortitudinem imperatoris maiestatis.

Et cum duo sapientes quod erat canonista dicit.
 Cum imperator sit potentissimus vincit tamen
 a papa cuius dicitur filius. et. vij. di. l. i. impe
 rator. Papa igitur est excellentior princeps huius mundi
 di qui debet magis quam quilibet terrenus imperator
 venerari. c. constantinus. eadem di. Bona enim non tam
 est potius plures quam regis potestate est ordo sa
 cerdotalis aliorum. c. duo quippe sunt. et. vij. di. Et cum
 imperator lunc comparatur papa assimilatur soli: et tan
 tum illum excedit quantum sol lunam. c. solit. de maio. et
 obe. Item potest imperatori instituire et deponere. c.
 ad apostolicam. de re iudi. lib. vij. et. xv. q. vij. c. alius. et. c.
 venerabilis. de dec. Unde apparet ibi quod imperator
 tulit imperium de grecis in vitramontanos. Papa
 quod ipse vicarius imperatoris et omnes prelatos et sub
 ditos ligare potest et solvere in terris. et. iij. q. j.
 c. ad deum. Infideles etiam cum faciunt contra naturam vel
 contra leges divinas punire potest. ut inquit Oldra.
 de lau. philio. xij. f. ad iur. notata per glo. et. vij. q. iij.
 c. constituit. et. et. vij. q. j. c. sepe. et per Jobem an. in
 christianos. de here. lib. vij. et Innocentius in. c. quod sup
 his. de voto. et Archidiaconus. q. j. c. multi. et per Baldum
 in phemio decretalium. Papa insuper condit et cor
 rigit leges ecclesiarum habet potestatem supra omnes
 positum. ut in. c. quod posuit. de coact. preben. Et bre
 viter concludendo non est disputandum de eius po
 tentia ac potestate. Item enim est summus inter omnes
 qui solus habet plenitudinem potestatis. ij. q. vij.
 c. qui se facit. Et propter sue dignitatis excellentiam
 debet osculari in pedibus secundum gloriam in. l. j. Et de do
 me. et. prec. lib. xij. vbi etiam dicitur per dicitur glo. quod i
 teris ei sordibus. Post pedum oscula beatorum. Et
 dicitur papa a pape que est interiectio admirantis:
 quasi admirabilis in terris: gerens vicem dei secundum
 glo. in phemio demetri. s. bec sane. in verbo papa.
 Unde et dicitur in papalibus. Papa stupor mundi.
 Et quod dicitur. Beatissime pater. et appellatur sanctissi
 mus. et. vij. di. c. victor. et. xij. q. iij. c. penul.

Et cum duo sapientes quod erat miles dicit. In di
 versis scripturis res fortissima exercitum
 comparatur. vnde de bea et gine Maria dicitur
 Laus. vij. q. terribilis est demonibus ut castrorum
 acies ordinata. In multis quod bystoris pater quod
 exercitum multos reges et imperatores sumosque po
 fices et erexit et deiecit. vnde romani totum sibi orbem
 armata manu subdidere. De quo loquitur
 Vegetius libro. j. de re mili. c. j. ait. Nulla alia rev
 demus populum romanum orbem subiugasse terrarum
 nisi armorum exercitio ac disciplina castrorum: sicut
 quod militie. De excellentia etiam artis bellice inquit Ju
 venalis libro ultimo satira fi.
 Quis numerare queat felicia premia gallie
 Militie: nam si subeant prospera castra.

fama nūc cū fama perit: Hoc vō nūc sum
ma laboro habet. Et idē iterū de. Sed fame
vigilare amat q̄ nō sit domus. Illius cernū
si tamē opus. Vno cū p̄ bonā famā viuit
in cernū. vt nō sit in s̄ filij aut iustij. de excu. rū.
et ad i. q. l. q. a. c. d. e. s̄ si quis i colluctatōe.
Ideo inq̄r ap̄s Eccl̄. l. i. Curā habet de bono
noī. Bonū cū nomē p̄manebit in eū. Et Ia
codus beneuolū⁹ sui l. i. q. a. i. Ille beatus erit
cū bona fama vigeat.

cui bona fama viger.
 Quatuordecim^o sapiens qui erat medicus
 inq^r. Sanctas mihi videt oibus huma
 nis rebus dignior ac p^rosolior esse, p^r qua
 recuperanda t^r impator: ingiu t^r papa papatu et
 diuites diuitias t^r docti scientia t^r milites artem
 bellici oisq^{ue} mundi delicias delinqueret. vt cu^m
 inq^r. p^rbus. i. latbi. cuq^{ue}. Desiderabilissimu^m est sa
 num esse. t^r in lib. eiusd^{em} opus. c. xxiij. itez de. Uⁿ
 ro sanu^m et optimu^m est: vt nobis videt. Quid ei p^r
 dest boi h^{ic} oia m^odi impia si infirmitate afflic^t
 in eis solari: gaudere noⁿ p^ot. Jo inq^r. Ecclesi^a
 thic^{us}. xij. c. Noⁿ est census sup^{er} celus: corpis. Qua
 erit ut Iuuenalis lib. v. satira. j. Quidu^m est vt
 sit mens sana in corpore sano. Et Latbo in suis
 documentis bonas dic^{it}. Corpis auxiliu^m medi
 co comitte fidei Sic tibi p^rapue: q^{uo}d p^rimu^m est
 cura salutis.

O:ū autē sapiētū dicta audies imparris:
 b t ip̄a q̄nto decimo loco allocuta est dī
 cēs. Quia vidi vificatā esse iniam O: a/
 tū lib. q. eplaz: epla. j. quī inq̄t. Qd̄ medico: um
 est p̄mittit medici: tractat fabulā fabri. Ideo
 ego q̄z meū volo agere op̄inōē. vides itaq̄ mī
 bi q̄ mulier sit oīm fortissima: vt em̄ in multis
 histo: ijs legis sup̄auit impatores regesq̄ ac pō
 nifices t̄ ceteros magnos: multos q̄z boies san
 ctos ac sapiētes deuicit. inter quos fuit Salo
 mon: David: t̄ Sālon. Ideo de milite dicitur
 puer. vij. Multos vulneratos dēdidit: t̄ fortis
 simi quiq̄ infecti sunt ab ea.

Udine ergo p̄dictis sapientū sententijs
a impator minifice delectat⁹ est: ⁊ cupiens
cer⁹ fieri de p̄posita questiōe: quenā op̄
nō p̄ualeret infrogauit quēdā rheologū in oī
bus diuinis s̄pturis eruditissimū vt secundo deci
mo loco suā sniam p̄ferret. Qui bñlī inopiēs
dicit. Nos habem⁹ i diuinis scriptur⁹. ij. Esdre
ij. c. hāc questionē ventilat⁹. vbi dicit q̄ cū Dari⁹
rer perlat⁹ fecisset cenam magnā m̄gratib⁹ suis
centū vigintiseptē puindaz: ⁊ post cenā obdoz
miser tres iuuenes q̄ custodiebāt corp⁹ regis:
quoz vn⁹ erat Zorobabel iude⁹: dixerūt ad in/
uicē. Dicam⁹ vnusq̄sq; sermonē que res p̄cellit
⁊ qui vicerit dabit ei rer dona magna: purpura
vestiri: ⁊ in auro bibere: ⁊ sup auru; dormire: ⁊
sup curru aureu incedere: ⁊ torquet aureā arca
collū portare: ⁊ secū dus post regē sedebit: ⁊ co/
gnatus Dari⁹ p̄pter sapiētiā suā vocabit⁹. Scri

psit ergo vn⁹. Forte est vinū. Alius. Fortior est
rer. Sed Zorobabel scripsit. Fortiores sūt mu-
liera. Sug oia aut vincit vitas. Et posuerunt
scripta sub cervicali regio. Cum igit euigilasset
rer et scripta legisset: congregauit oēs sapientes reg-
ni sui vt sciret qd pcelleret. Et laudauit p^mus
vinū: ostēdēs quō preualet oībus qui bibūt ill-
lud: quop seducit mentē et vanā eā facit: oēm q³
mentē tam regū q³ aliorū quorūcūq³ puerit in
securitate et iocūditate et nō meminit oēm tristi-
ciā vel debitu: et oīa pcor dia facit bonesta. et nō
timet ebrius regē vel magistratū: et oīa p salēra
loquit: et nō meminit cū biberit amicitie nec fra-
ternitatis: sed sumit gladiū. et cū a vino resurrex-
erit nō meminit q³ gessit. bec ille.

Et dū quis autē vebabē in sequenti. c. cepit
loqui de fortitudine regis q̄ terrā ⁊ ma-
re obtinēt oīa que in eis sunt. ad cuius
præceptū oēs tremunt. cīq; p̄ omīa obedūt. illiq;
tributa afferūt. Qui si dixerit. occidite. occidunt
īpeq; sol⁹ nemini subiect⁹. An delictis vīnēs. q̄d
cūq; sibi libuerit facit.

Eruius & o. f. Zorobabel dicit mulieres
e pcellere. que genuerunt reges & oēs ppos
& educauerunt eos q plantauerunt vineas
ex quibz vinū fit: & ipse faciūt stolas oīm boim:
& nō pūt boies ab eis separari. & eis quēcūq; p
ciola largiunt: aurū scz & gēmas. Relinqtes bo
mo patrē & matrē & uxōi sue adheret: eāq; plus
q; patrē aut matrē diligit: multis q; vite pericu
lis ppter mulieres homo se subijcit. & multi de
mētes facti sunt & serui ppter eas. & multi ppter
mulieres occisi sunt. Licet ergo magnus sit rex
videbā tamē inqt Zorobabel. Apemīc filiā be
racis cōcubinā regis sedētē iuxta regē ad dexte
rā & auferentē diadema de capite ei⁹ & imponē
tem sibi: & palmis cedebat regē de sinistra ma
nu: & sup hoc agro ore intuebat eā. & si ariserit
ei arideret: & si indignata fuerit ei blandit⁹ donec
recōaliet illi in grātiā. Fortiores ergo sunt mu
lieres. Ad hec autē vba Zorobabel rex & purpu
raci intuebant se mutuo. Sed postea cepit loq
de veritate dicēs. Magna tñ est vītas & fortior
pze oib⁹. Oīs em̄ terra vītatē inuocat: celū enā
ipam bñdicat: & oīa tremūt eā: & nō ē cū ea. q̄cūq;
iniquū. Iniqu⁹ rex inique mulieres: & iniq oēs
filij boiz: & iniqua oīa illozū opa si nō est in ipīs
vītas: vītas autē manet & iualet i cñū & viuūt
& obtinet in secula seculozū: nec est apud eā acci
pere psonas sed q iusta sunt facit oībus: & nō ē
in iudicio ei⁹ qd iniquū. Ip̄a est fortitudo regū
& p̄cis & maiestas oīm cuozū. Bñdicat⁹ de⁹ ver
tatis. & desit loquēdo. Et oēs ppli clamauerūt
dixerūt. Magna est vītas & pualet. Et surrexe
rer & osculat⁹ est eū & ait. Q: oībus inuēt⁹ es sa
piētior: primus mihi sedebis & cognat⁹ me⁹ vo
caberis. Dedit ergo ei dona plurima: & pmissit ei
q ascēderet in bīrlm cū magno comitatu ad re

edifică da clădire ac reple tribuço illi neçaria.

Ed bñ sciēdū est fm Lbo. in. xij. B
f suo qdli. q. xj. q. hūta nō sunt compabi
lia: q. nō sunt eiusdē gñis: q. tamē i hoc
cōueniūt q. habēt mutare cor: hōis: aliqūter cō
parari pñt. Quidū imutat vires corpales: mu
tāt vires sensitiuas. In practico magnā pñtē
habet rex: in speculatiuo vō potissima ē vīras
Quia igit vires corpales subiūcunt aīalibus:
ratiōales intellectuālib: practice q. speculatiuis
iō simplici vīras est dignior: ac excellēior: ac for
tior. Spūālī autē r. moralī p. iustōi iuuenū dis
crea intelligim⁹ diuersas opiniōes de bñtūdine
quas Boeci⁹ ponit in. iij. de cōsol. t. Arif. j. ethi.
Nā p. vīnū qd. fumositates ad cerebrū mittit re
pñentat vana glīa illorū q. de fortitudine co: po
ris aut formositate: vel de nobilitate gñis: mul
taq. sciētia: seu de honorib: ac diuitijs supbiē
tes in illis bñtūdine esse dicūt: q. eē nō pñt. B

Et primo i corporalibus bonis: quia beatitudo est ultimum finis. ut inquit Bress. i. ethi. Bonana autem corporalia non sunt ultima: quia ordinantur ad bona aiesicuta ad finem. ut ostendit theophilus. in. iij. di. xxiij. ergo in eis non est beatitudo. Quia cum semper id melius sit ad quod alia ordinantur: ut ait Philosophus in li. de bona fortuna: necesse est felicitatem quere inquit Bress. i. ethi. est optimum pulcherrimum ac delectabilissimum bonum: propter seipsum desiderari et non propter alia. ut ibidem Bress. concludit. et non ad alia referri sed oia alia ad ipsam. ut declarat Augustinus. in epistola ad Dioscorum. Item si beatitudinem habet excedit oia alia aialia: quia ipse solus est beatitudinis capax. ut pulchre probat Lactantius. in. iij. diui. insti. et etiam habet in. ij. sen. di. j. Cum igitur secundum bona corporis habet a multis aialibus superetur: ut ostendat Bress. in li. de aialibus. sic ab elephante in uirtute diuturnitate: a leone in fortitudine: a ceruo in velocitate: ab asere in auditu: a balena in magnitudine: a cane in odoratu: ab aquila in visu: et sic de alijs. Ergo aialia multa essent hominibus beatiora: si in corporalibus esset beatitudo: quod est impossibile. Ideo Seneca ad Luellum inquit. Si magnus es et arbores si fortis es et leones: si pulcher es et pauones: si uelox es et lepores. Et quo concludit quod in corporalibus potestatis non est felicitas. Et hoc etiam probat alio modo sic. Felicitas est perpetua ut ostendit Augustinus. xxiij. de ciuitate dei. Fortitudo autem et vigor corporis rade desiciunt iuxta illud Quidam in li. ij. de ponto. Omnia deficiunt tamen animus oia vincit. Ergo et cetera. Non etiam esse potest felicitas in formositate corporali. De qua quidam gloriani dicentes. Deus fecit pulchrum non fecit pauperem. Et Virgilius. v. Eneid. ait. Gratiores pulchro ueniens in corpore uir. Dicit enim puerum. vlti. Fallat gratia et uana est pulchritudo. Probatur autem hec ueritas sic. Felicitas non potest stare cum peccato. Ois enim peccator est infelix quo nihil infelicius. ut inquit Augustinus. xxiij. q. j. c. parat. Si uero beatitudo non potest esse causa peccati: sicut nec deus qui est

vera felicitas, ut ostendit Aug. in lib. lxxij. q. 1. 1.
nū. Sed formositas est causa fugiendi: plerūq;
q; formosi sunt fugi. terra illud Ouid. in. 1. de
fastis. Fastus inest pulchris sequiturq; fugia
forma. Et Pampili⁹ poeta in lib. 2. q. 8. Et. Con
cipit ingreſſo animos hūda forme. Inq; mox
du dominū nō sunt ei suū. Itē est causa latune
iuxta illud Iuuenalis lib. 4. Rara est concor
dia forme Brq; pudicie. Un. francisc⁹ petrar
cha in triūphis suis ait. Concordia est adeo rara
in mōdo: ut summa pudicia cū alma pulcritudine
Et Quidā⁹ in eplis inq;. Lūe est cū forma mai
gna pudicie. Item formositas est causa iuſdic
Unde ar. Metamorph. inq; Quidā. Lupus formo
sa videt: Et si qua est illic formosior: inuadet illi
Ergo itē. Item pulchritudo amantem iuxta illud
Quidā de medicamine faciet. formā popula
bitur eras Et placidus rāgio vultus arat⁹ erit
Et idē in. q. de arte amādī ait.
Forma bonū fragile est quūq; accedit ad ānos
Fit minor: et spacio carpit ipa suo
Nec ſemp violē: nec ſemp lilia floſcēt
Et niger amiſſa ſpina relicta roſa
Et nbi tā veniēt canī formoſe capilli.
Jam veniēt ruge que nbi corpūs arēt.
Et in. iij. de triſtibo iterū canit.
Iſta decēs facies longis viciabit annis
Rugaq; in antiqua fronte ſenilis erit
Lūq; aliq; dicit: fuit hec formoſa dolebia
Et ſpeculū mēdat eſſe hūere tuū.
Et Scalpuri⁹ in buccolicis ait.
Nō hec ſemp eris: perdūt et gramina flores itē.
Et quib; patet q; in formoſitate corpūs nō poſ
teſt eſſe felicitas.

n. Aliq se extollere de sanguinis nobilitate. De quibo dicit Osee. ix. Eia corum a partu et conceptu. Vera est enim snia Olinis quos dicit ptra Biasc in orde sacra p habedis armis Echillis. vt refert Quid. in. iiij. Verba dicens Na genus et proauos et que no fecim? ipsi Vir ca nra voto. t. in. j. de ponto idē poeta inq̃t. No cēsus nec clarū nomē auorū: Sed pbitas ma gnū ingenuūq̃ facit. Et Seneca in libro trage. ait. Qui gen^o laudar suū aliena laudar. Jō Ju uenalis libro. iij. satira. ij. canit.
 Strenua qd faciūt: qd pdest pōtice longo
 Sanguine censerī: pictorq; ostēdere vult^o
 Maiorū: et stātes in currib; emilianos
 Tota licet veteres exornēt vndiq; cret:
 Arria nobilitas sola est atq; vnica trua
 Usq; adeo miserū est aliene incubere fame
 Mallo pater tibi sit tersiteo dūmodo tu sis
 Lacide filio: vulcanaq; arma capiscas
 Quā te tersite similē pducas Echillo.
 Quidā tñ glīant de nobilitate cum sint ignobi
 les: qbo dicit pōt illud Junenaf. vbi ē. Maior
 p̃muā qsq̃ fuit ille vorū: Sur passor: fuit aut
 M. 5

id qd dicere nolo. Quanto aut maioris alicui
fuerit nobilitas tanto maius est vitupriū ei q
ad ea descendit q vniū se vilissimū facit. vt inqt
Iuuenalis vbi d. Et fuit inia Gaij marij prout
refert Salustius in Iurginio. vñ Claudianus
inqt. Degenerat domico vitio fūq; minorco.
Iō cuida romano gliani de maiorū suoz vñ
nō ait quida florentia. Doctō fecit de vt bo
nus videt. Nō igit gñis sed virtutū nobilitas
gratū deo facit z idoneū fūitōe. c. venerabilis.
de pben. z di. Nec est em indubitata nobilitas
que moribz cōp obaf. vt inqt Lallio do. i. eplis
Et Diero ad Edictū ait. Vera nobilitas est da
rum esse trūdo. Nō pōt igit esse beatitudo in
nobilitate sanguinis quā z mlti federatissimi
patres habēt q in eo statu sunt beatitudinis ica
paces. Und Iuuenalis lib. i. satira. iij. ait. Nemo
mal' felix. Beatitudo em est premiū virtutis. vt
ait Brest. i. etbi. qui etiā ibidē inqt. q felix est sine
vituprio: qd nō esset si haberet in se vitū qd ē vī
tuprabile. fm pbm lib. i. magnoz. moraliuz.
Null' ergo debet gliari de gñis nobilitate nec
sup alios extollitē ppter eā reputat alijs melio
rem. Inqt em boea. iij. de cōsol. c. iij. Omne bo
minū genus i terris sili surgit ab ortu. Quid
genus z proavos strepit' si p moridia nra: Au
torēq; dei spectas: nullus degener etat: Nī vī
tū piora fōnēa ppiū deserat ortū. becille. Iō
vulgariter d. Rustic' est rusticitatē facies. So
lam illā nobilitatē appetere atq; extimare de
bem': de qua inqt Ouidi' in lib. de vetula.
Nobilitas hominis mens z deitatis imago
Nobilitas hominis virtutū clara ppago
Nobilitas hominis humilē releuare iacentē
Nobilitas hominis mentē frenare furencē
Nobilitas hominis nisi curpia nulla timere
Nobilitas hominis terrenas temnere doctos
Nobilitas hominis celestia carpe regna.
Istamē vsus dicunt nō fuisse Ouidij sed al
ten' poetē. Et Gualteri' de castiliōe li. i. ait. No
bilitas sola est animū q moribz ornat. E
N mltā etiā scia hui' mūdi nō pōt cē fel
icitas: qd pbat multipliciter. Primo sic
Per illud nō pōt qd effici bñs p quod
efficiat mēdācolic' z subdit mltis laboribz. quia
vbi est felicitas ibi oportet q sit sūma iocundit
tas sine aliq afflictioe: vt dedarat Boea. iij. de
cōsol. Sed scia facit boiem melancolicū z cū la
bore affligit. q vt ait Brest. in libro pbleumati
parte. rrr. Oco excellētes viri fm pbliscā: aut po
liticā: aut poēsim: aut artez: vident mēdācolici
esse. Salomō q. Ecce i. c. inqt. Qui addit sciaz
addit z laborē. ergo in scia nō ē felicitas. Se
cūdo sic arguit. Illud nō pōt aliq facere bñm
qd ab eo pfecte possideri nō pōt. q nemo ē bea
tus donec ei aliq d de beatitudine deest. vt ostēdit
Boea. iij. de cōsol. z Aug. in libro de vera ino
cētia dicit. Beat' nō est nisi qui habet omnia que

vult. S; scia nō pōt in hoc mūdo ab aliqua
pfecte haberi: q vt est illō Lactārij in li. de tra
dei dicētia. Mercurij termegisti etat illa famo
sa inia. i. Maior po corp q sām est minima po
corp q ignoram'. Ergo in mūdāna scia nō est fe
licitas. Tercio sic in eo nō pōt esse beatitudo qd tā
a malis q a bonis papi pōt: vt dedarat Aug.
xij. de ciui. dei vbi ostēdit q beatitudo soluz a bo
nis pōt possideri: s; sciam mūdi tā malū q bonū
hāt. Imo mlti mali sunt sciētia etiā scia diuina
iuxta illud Mar. li. Undiq; suscepto. c. iij. Sūe
boies neq; bñ de virtute loqntes. Et mlti sunt
de qbz d. Niere. iij. c. Sapientes sunt vt faciunt
mala: bñ aut facere nesciūt. Ergo nō est felicitas
in scia: q cū beatitudo sit ens p se bonū: nō cōpa
tē scēbz aliq malū: vt dedarat bñs Tho. ij. q.
q. ij. Si em esset beatitudo in ipa scia que supbire
facit: dicēte aplo. i. ad Lor. viij. Scientia inflat.
sequeret q dyabol' eēt oibus hostibz beatior: qz
est sapiētiōr z doctior. Ut em inquit Isidor' in
viij. Etbi. dyabol' d: demon a scia: q: demō gre
ce. idē est qd sapiēs latine: vt etiā inqt glo. in. c. fir
miter. de sū. tri. z. fi. ca. i. vbo. dyabolus. Quarto
sic arguit: ppter illud nō fit bñ felix quo adepto
efficiat stultus: qz ad felicitatē req' rē sūma sapia
z pfectio intellect' fm pbm. j. z. r. Etbi. z. j. Mes
thaphi. S; Niere. ij. d. Stult' fac' est ois bñ
a scia sua. z Seneca in li. de trāqllitate animi ait.
Nullus magnū ingeniū sine mixtura dementie
fuit. Videm' qz q aliq habēt magnā sciētia: q
m nō habent naturale p duobz diebz v' bonis
in hebdomada. Et iō cōster dicit: q nō oēs scier
tes litteras sunt sapiētes. Unde de quodā boie
docto sed sine naturali dicebat qdaz. Iste habet
multū accidentale: s; naturale min' qz cucumer
Et ali' dicebat. Iste multū studuit in li. de par
uis naturalibz. Ergo zc. Quinto arguitur sic.
Propter illud nō pōt fieri aliquis beatus cum
quo pōt ad eternā descendere dānationē z ifeli
citatē. Aliter sequerē cum felicitas sit stat' eter
nus vt inquit Aug. xij. d. ciui. dei q in eodē tpe
qd possit esse felix z infelix: qd est impossibile: qz
duo cōtraria nō possunt cōcurrere in eodē subie
cto. ij. Topicoz. z. ij. Penber. S; cū mltā scia
pōt qd descendere ad infernū. s; sciētia nō facit ali
quē felice vel beatū. Cōsequētia pater z minor
pbat p ea que habent i legēda beati Augustini
vbi dicit q cum Pōrtian' ex affrica venies nar
rasset vitā z miracula illius magni Antonij: ex
damauit bñs Aug. aspiciendo Allippiū sociū
suū z d. rē. Surgūt idoci z apūit celuz: z nō o
cū nris doctrinis demergimur pfundū. f
N bonoribz etiā mūdānis nō pōt esse
beatitudo qd sic pbat. Nemo victosus
z sine virtute pōt beatitudinē cōseq: qz
sola virtus est ars pueniēdi ad finē idest felici
tatē: fm Augustinū in li. solilo. S; mlti victo
si z sine virtute habent honores. Ergo zc. imo ta

les sunt miseri z infelices: qz ipsos honores in
debite vsurpāt vel retinēt. Mal' em bonore nō
est dign'. iij. Etbi. Item vt inqt pbs in. j. Etbi.
Beatitudo est in illo q est bñs: bonor aut fm cū
de ibi nō est in bonorato s; in bonorate. In cui
arbitrio ē bonorē exhibere vel nō: s; in bonoribz
sūmū bonū nō pstitit. Et hec rō est pbi vbi sup.
Preterea in eo nō pōt esse felicitas: q habito bñ
subiacet mltis laboribz z piculis atq; insidijs.
Quia beatitudo est stat' qētissim' sine vllō labo
re atq; timore ac piculo: vt dedarat bñs Aug.
xij. de ciui. dei. S; habitis bonoribz hui' seculi
statim hñ subiacet multis laboribz: timoribz ac
periculis. Ergo zc. De laboribz inquit Mar
tialis vbi sup. c. ij. Queris onus magnū dū ma
gnū qris bonorē. Et idē. c. ij. ait. Sollicitudo
grauis est pparat' bonor. De insidijs aut ac picu
lis dicit Isidor' scōlo soliloquioz. c. ij. Litius
parz insidijs gliosus: glia em inuidiā parit. Inui
diā vō picula generat. bec ille. Preterea illd nō
pōt beatificare boiem qd nō est stabile: qz felicitas
est bonū stabilissimū. vt ait Brest. x. Etbi. Sed
honores mūdi nō sunt stabiles: qz hodie dant
vni z cras ab eo auferunt z dant alteri: iuxta il
lud puerbiū. Mundus factus est calceus q in
duit: qui eruit. vñ verificat illud Prover. xij.
Risus dolore miscbit: z extrema gaudij lux
occupat. Sic em ille q de diuitijs z dignitatibz
sōnat: quāto magis gaudet in sōno cū se bñm
habere putat: tanto plus tristat cū euigilans se
pdictis carentē videt: de qbz ad modicū in som
nis leticiā habuit. Ita homo q in pspicitatibz z
dignitatibz fuit: cū illas amittit valde cōtristat
qz eas p modicū tps: z quasi in somnis tenuit
qz omne mūdānū gaudiū quasi somniū transit.
Item hñ sp stat in timore illos amittēdi: imo d
altitudine bonoris sepe cadit i magnā ignomi
niā vitupatiōis. iuxta illud Martialis vbi sup
c. ij. Altiōr ascensus grauior: plerūq; ruina. et
Martian' ait. Et graui' sūmo culmine cella
ruunt. z Claudian' libro pmo in Ruffinū dicit
Tollunt in altū: Ne lapsu grauiore cadant. Et
Orat' in eplis inqt. Quē res plus nimio dele
trauere secūde: Mutare quatū. Ergo i cis nō
pōt cē felicitas: maxime quia honores mūdāni
non sunt veri honores: qd parz in morte: z post
mortē. Nā in morte deducūt ad suppeditatiōez
qz illi q alios suppeditabāt: tandē ab alijs sup
peditabunt: qñ s; trāseuntē boies: et bestie ac
serpentes sup eoz foueam gradient. Eccl. x. Lū
moriet homo hereditabit serpentes: et vermes:
ac bestias. Post mortē vero deducūt ad lacū in
fernalis pfunditatē Esa. xliij. Ad infernū detra
beris in pfundū lacū. Itē honores inducūt boi
tia mala. Primo obliuionē bñficioz recepto
rum sicut patuit Seneca. ij. in pincerna pbarao
nis qui succedentibz sibi prosperis oblitus est
Ioseph interpretis sui. Secundo inducunt cla

tionē. Und Greg. ait. Plerūq; si ad regiminis
culmen quis eruperit in dationē priorū cōmu
tarur. Sicut Saul q indignū se consideris res
gno prius fugerat: sed mor vt ipi' regni guber
nacula suscepit intumuit. Tercio inducūt in
cōpassionē. qz magnates parū vt plurimū sunt
paupibus cōpatientes. Unde Amos. vi. dicitur
Optimates populoz ingreditres pōpantē do
mū dñi nihil cōpantēbātur sup cōmōe dom'
Ioseph. Et pdictis ergo possum' etiā arguē
re sic. Beatitudine nō potest quis male vt fm
Aug. xij. de ciui. dei. sed bonoribz sepe homies
male vtunt. ergo zc. Itē illud beatū nō facit qd
piorē hominē reddit. vt pater ex pcedētibz sed
bonor piorē reddit: plerūq; boiem. dicit Brest.
in. ij. magno: vñ moralū. Honor: magn' factus
pioris facit. ergo zc. O igit magnate qui itas
in altitudine dignitatis scias q tanto maiores
in inferno patieris penas quāto maiores in s
seculo habueris dignitates: ppter illas sugbit
ris. Potētes em potēter cōmēta patient: Sa
piēte. vj. Trāsumptiue i. c. illd. vj. q. j. Scias
etiā q tibi deficit vnus dau' solus quo teneas
rotā fortune ne te in pfundū pūdat. Sicut dī
xit Uallafina quidā noie dño Bernabou vice
comiti: qui erat pnceps Mediolani. Idco inqt
Gualfred' in poetria. c. rrr.
Sub meliore statu semp priora caueto
Nulla fides rerū: sequit post mella venenū:
Et claudat nox atra dīc: nebuleq; serenū
Lū solēat homini feliciter oia verti
Maioni leuitate solēt aduersa reuerti.
Omīs ergo potentatus vita breuis. Eccl. x. Et
ideo esse felicitas in eo nō potest. S
Uod autē in omibz bonis tēporalibz et
q cōsolatiōibz seculi nō possit esse felicitas
quia nō durāt in eternū z nō possunt sa
tiare appetitū nostrū. que duo requiruntur ad
beatitudinē: diffuse pbat supra in fmo scōe
ferie post pascha parte. iij. Tamē q diuicie non
faciāt hominē felicē etiā pbo sic arguēdo. In
eo nō potest esse felicitas quod est impedimētū
sapientie z virtutis p quā acquirē ipsa felicitas.
quia illud impedio virtutē z illi cōtrariū esset
malū. ij. Etbi. Beatitudo aut est sūmū bonum
vt inqt Boea. iij. de cōsol. sed diuicie plerūq;
impediūt virtutē: dicēte Diero. cōtra Iovinio
nū. Legūt plurimi philosophoz diuicias nō
tñ cōtēpisse sed etiā abieciisse quasi impedimē
tum sapientie z virtutis. fecit hoc Socrates qui
oim philosophozū secretanq; sapientie z virtutis
vnicū fontē venerant. Ergo in ipis diuitijs est
felicitas nō potest. Itē inqt Brest. i. Etbi. q d
itas est vltim' finis humane nature: z q di
tū nō sunt vltimū bonū quod querit. Et ibidē
ait: q acqisio z amissio diuitiaz subiacet for
tunē: z idō in eis nō est beatitudo. z maxime qz
in morte deducunt boiem ad sūmā paupētiā
111 4

id qd dicere nolo. Quanto autem maiorem alicui
fuerit nobilitas tanto maius est vitium ei q
ad ea descendit q vniu se viliissimū facit. vt inqt
Iunianus vbi d. Et fuit inia Baij marij prout
refert Salustius in Iurginio. vñ Claudianus
injt. Degenerat homines vicia fūitq; minorco.
Tō cūda romano glianti de maiorū suor vñ
nō ait quidā florētū. Hoc nō fecit de vt bo
nus vñat. Nō igit gūis sed vñtum nobilitas
grati deo facit t idoneū fūitq; c. venerabilis.
de pben. t di. Dec est em in dubitata nobilitas
que moribz cōp obaf. vt inqt Lullio d. i. eplis
Et Diero ad Edmū ait. Vera nobilitas est da
rum esse tūmbo. Nō pōt igit esse beatitudo in
nobilitate sanguinis quā t mlti federatissimi
patres habēt q in eo statu sunt beatitudinis ica
paca. Unde Iunianus lib. i. satira. iij. ait. Nemo
mal' felix. Beatitudo em est premiū vñtis. vt
ait Brest. i. etbi. qui etiā ibidē inqt. q felix est sine
vitijs: qd nō esset si haberet in se vitiū qd ē vñ
tuperabile. fm p b m lib. j. magnoz moraliz.
Null' ergo debet gliari de gūis nobilitate nec
sup alios extollere ppter cō reputis alijs melio
rem. Injt em boea. iij. de cōsol. c. iij. Omne b o
minū genus i terris sili p surgit ab ortu. Quid
genus t proanos strepit' si p mor dia nra: Bu
torēq; deū spectat: nullus degenerat: Ni vñ
tis peiora fouēs. ppiū deserat ortū. becille. Tō
vulgariter dī. Rustic' est rusticatē facēs. So
lam ē illi nobilitatē appetere atq; extimare de
ben': de qua inqt Quid' in lib. de vetula.
Nobilitas hominis mens t deitatis imago
Nobilitas hominis vñtū clara p pago
Nobilitas hominis humilē releuare iacentē
Nobilitas hominis mentē frenare furentē
Nobilitas hominis nisi turpia nulla timore
Nobilitas hominis terrenas temere docet
Nobilitas hominis celestia carpe regna.
Istamē vñtis dicunt nō fuisse Quidij sed al
ten' poete. Et Gualter' de castiliē lib. j. ait. No
bilitas sola est animū q moribz ornat. E
N mlti etiā scia bñt' mūdi nō pōt cēfeli
ctas: qd pbat multipliciter. Primo sic
p' illud nō pōt qd effia bñs p quod
effia mēdicolie' t subdit mltis laboribz. quia
vbi est felicitas ibi oportet q sit sūma iocundis
tas sine aliā afflictioe: vt declarat Boea. iij. de
cōsol. Sed scia facit boiem mēdicolie' t cū la
boze affligit. q vt ait Brest. in libro pbleumari
parte. rrr. Oēs excellētes viri fm p bificia: aut po
litici: aut poe simi: aut artes: vidēt mēdicolie'
esse. Salomō dī. Ecce j. c. inqt. Qui addit sciaz
ad dit t laborē. ergo in scia nō ē felicitas. Se
cūdo sic arguit. Illud nō pōt aliqū facere bñm
qd ab eo pfecte possideri nō pōt. q nemo ē bea
tus donec ei aliq d de beatitudine deest. vt ostēdit
Boea. iij. de cōsol. t Aug. in libro de vera ino
cētia dicit. Beat' nō est nisi qui habet omia que

vult. Si scia nō pōt in hoc mūdo ad aliqua
pfecte haberi: qz vñ est illd Lactārij in li. de ira
dei dicit. Mercurij termogisti extat illa famo
sa snia. s. Maior pōt qz q sam' est minima pō
coz q ignoram'. Ergo in mūdāna scia nō est fe
licitas. Tercio sic in eo nō pōt esse beatitudo qd tā
a malis q a bonis papi pōt: vt declarat Aug.
xij. de ciui. dei vbi ostēdit q beatitudo soluz a bo
nis pōt possideri: s. sciam mūdi tā mali q boni
būt. Imo mlti mali sunt scia scia scia diuina
iura illud Mar. li. Undiq; suscepto. c. iij. Sūc
boies neq; bñ de virtute loqntes. Et mlti sunt
de qto dī. Niere. iij. c. Sapientes sunt vt faciant
mala: bñ aut facere nesciūt. Ergo nō est felicitas
in scia: qz cū beatitudo sit ens p se bonū: nō cōpa
rit scia: aliq d malū: vt declarat bñs Tho. ij. q.
q. ij. Si em esset beatitudo in ipa scia que supbire
facit: dicit aplo. j. ad Cor. vij. Scia mlti in
sequer' q dyabol' ēē oibus hoibz beatior: qz
est sapiētiō: t doctor. Ut em inquit Isidor' in
vij. Etbi. dyabol' dī: demon a scia: qz demō gre
ce. idē est qd sapiēs latine: vt etiā inqt glo. in. c. fir
miter. de sū. tri. t. fi. ca. i. vbo. dyabolus. Quarto
sic arguit: ppter illud nō sit bō felix quo adepto
effia stultus: qz ad felicitatē reqrit sūma sapia
t pfectio intellect' fm p b m. j. t. r. Etbi. t. j. Mes
thaphi. S; Niere. ij. dī. Stult' fac' est ois bō
a scia sua. t Seneca in li. de trāqllitate animi ait
Nullus magnū ingenii sine mixtura dementie
fuit. Videm' qz q aliq habēt magnā scia: q
m nō habent naturale p duobz diebz vñ bonis
in hebdomada. Et idē cōter dicit: q nō oēs scier
tes literas sunt sapiētes. Unde de quodā boie
docto sed sine naturali dicebat qdaz. Iste habet
multū accidentale: s. naturale min' qz cucumer
Et ali' dicebat. Iste multū studuit in li. de par
uis naturalibz. Ergo rē. Quinto arguitur sic.
Propter illud nō pōt fieri aliquis beatus cum
quo pōt ad eternā descendere dāntionē t isell
ctatē. Aliter sequer' cum felicitas sit stat' eter
nus vt inquit Aug. xij. d. ciui. dei q in eodē tpe
qd possit esse felix t infelix: qd est impossibile: qz
duo cōtraria nō possunt cōcurrere in eodē subie
cto. ij. Topicor. t. ij. Penber. S; cū mlti scia
pōt qd descendere ad infernū. s. scia nō facit ali
quē felice vel beatū. Cōsequētia patet t minor
pbat p ea que habent i legēda beati Augustini
vbi dicit q cum Pōrian' ex affrica venies nar
rasset vñs t miracula illius magni Antonij: ex
clamauit bñs Aug. aspiciendo Allippiū sociū
suū t dicit. Surgit idē t trapiūt eduz: t nō
cū nris doctrinis demergimur p fundū. f

Nō bonoribz etiā mūdānis nō pōt esse
beatitudo qd sic pbat. Nemo viciōsus
t sine virtute pōt beatitudinē cōseq: qz
sola virtus est ars pueniendi ad finē idē scia
tāt: fm Augustinū in li. solilo. S; mlti viciō
si t sine vñte habent bonores. Ergo rē. imo tā

les sunt miseri t infelices: qz ipsos bonores in
debite vsurpāt vel retinēt. Mal' em bonorē nō
est dign'. iij. Etbi. Item vt inqt p b m. i. Etbi.
Beatitudo est in illo q est bñs: bonor aut fm cū
de ibi nō est in bonorato s. in bonorate. In cui
arbitrio ē bonorē exhibere vel nō: s. in bonoribz
sūmū bonū nō pōt. Et bec rō est p b m. vbi sup.
Præterea in eo nō pōt esse felicitas: q habito bō
subiacet mltis laboribz t piculis atq; insidijs.
Quia beatitudo est stat' qenissim' sine vñlo labo
re atq; timore ac piculo: vt declarat bñs Aug.
xij. de ciui. dei. S; habitis bonoribz hñt' seculi
statim bō subiacet mltis laboribz: timoribz ac
piculis. Ergo rē. De laboribz inquit Mar
cialis vbi sup. c. ij. Quis onus magnū dū ma
gnū qris bonorē. Et idē. c. iij. ait. Sollicitudo
grauis est pparat' bonor. De insidijs aut ac picu
lis dicit Isidor' scō soliloquiorū. c. iij. Litus
parz insidijs gliosus: glia em iuidia parit. Inui
dia vñ picula generat. bec ille. Præterea illd nō
pōt bñficare boiem qd nō est stabile qz felicitas
est bonū stabilissimū. vt ait Brest. i. Etbi. Sed
bonores mūdi nō sunt stabiles: qz hodie dant
vñ t cras ab eo auferunt t dant alteri: iura il
lud puerbiū. Mundus factus est calceus q in
duir: qui etuit. vñ verificat illud. Prouer. iij.
Ritus dolore miscbit: t extrema gaudiū luct'
occupat. Sic em ille q de diuitijs t dignitatibz
sōnat: quāto magis gaudet in sōno cū se hñmōi
habere putat: tanto plus tristat cū euigilans se
p dicitis carentē videt: de qto ad modicū in som
nis leticia habuit. Ita homo q in pspicitatibz t
dignitatibz fuit: cū illas amittit valde cōtristat
qz eas p modicū tpe: t quasi in somnis tenuit
qz omne mūdānū gaudiū quasi somnū transit.
Item bō sp stat in timore illos amittēdū: imo d
altitudine bonoris sepe cadit i magnā ignomi
niā vituperatiōis iura illud Martialis vbi sup
c. ij. Altiō: ascensu grauiō: plerunq; ruina. et
Martian' ait. Et graui' sūmo culmine celsa
ruunt. t Claudian' libro pmo in Ruffinū dicit
Tollunt in altrū: t lapsu grauiore cadant. Et
Orat' in eplis inqt. Quē res plus nimio dele
trauere secūde: Mutare quantū. Ergo i eis nō
pōt cē felicitas: maxime quia bonores mūdāni
non sunt veri bonores: qd parz in morte post
mortē. Nā in morte deducit ad suppeditatiōes
qz illi q alios suppeditabāt: tandē ab alijs sup
peditabunt: qñ s; trāseuntē hoies: et bestie ac
serpentes sup eoz foueam gradiēf. Eccl. x. Lū
moriet homo hereditabit serpentes: et vermes:
ac bestias. Post mortē vero deducit ad lacū in
fernalis pfunditatē Esa. xij. Ad infernū detra
beris in p fundū lacū. Itē bonores inducūt boi
tria mala. Primo obliuionē bñficioz recepto
rum sicut paruit Seneca. in pincerna pbarao
nis qui succedentibz sibi prosperis obliuio est
Ioseph interpretis sui. Secundo inducunt cla

tionē. Unde Greg. ait. Plerūq; si ad regimē
culmen quis eruperit in dationē protin' cōmu
tatur. Sicut Saul q indignū se considerēs res
gno prius sugerat: sed mox vñp' regni guber
nacula suscepit inuolut. Tercio inducūt in
cōpassionē: qz magnates parz vt plurimū sunt
paupibus cōpantes. Unde Amos. vj. dicitur
Optimates populoz ingreditēs pēpante do
mū dñi nihil cōpantēbātur sup cōtrāde dom'
Ioseph. Et p dicitur ergo possim' etiā argue
re sic. Beatitudine nō potest quis male vñ fm
Aug. xij. de ciui. dei. sed bonoribz sepe homies
male vtunt. ergo rē. Itē illud beatū nō facit qd
peiorē hominē reddit. vt patet ex pcedētibz. sed
bonor: peiorē reddit plerūq; boiem. dicit Brest.
in. ij. magnorū moraliz. Bonor: magn' facit
peiores facit. ergo rē. O igit magnate qui stas
in altitudine dignitatis scias q tanto maiores
in inferno patiens penas quāto maiores in b
seculo habueris dignitates super illas supbie
ris. Potētes em potēter tormēta patiēf: Sa
piētes vñ. Trāsumptiōe i. c. illd. vij. q. j. Scias
etiā q tibi deficiat vnus dau' solus quo teneas
rotā fortune nere in p fundū pūdar. Sicut dī
pit Tullasina quidā noie dño Bernabou vice
comiti: qui erat pnceps Mediolani. Idē inqt
Gualfred' in poemā. c. rrr.

Sub meliore statu semp peiora cauto
Nulla fides rerū: sequit post mella venenū:
Et claudir nor atra diē: nebulęq; ferētū
Lū soleit homini felicitatē oia vñri
Maiorū lenitate solēt aduersa reuerti.
O mīs ergo potentatus vñta breuis. Eccl. x. Et
ideo esse felicitas in eo nō potest. S

Quod autē in omibz bonis rēpōtibz et
q cōsolatiōibz seculi nō possit esse felicitas
quia nō durāt in eternū t nō possunt sa
tiare appetitū nostrū. que duo requiruntur ad
beatitudinē: diffuset bonū supra in fmone scōe
ferie post pascha parte. iij. Tamē q diuine non
faciāt hominē felice etiā p b m sic arguēdo. In
eo nō potest esse felicitas quod est impedimētū
sapiētie t virtutis p quā acquirūt ipsa felicitas.
quia illud impediet virtutē t illi cōtrariū esset
malū. ij. Etbi. Beatitudo aut est sūmū bonum
vt inqt Boea. iij. de cōsol. sed diuine plerūq;
impediūt virtutē: dicitē Diero. cōtra Iovinianū
nū. Legūt plurimū philosophor diuitias nō
rū cōtēpisse sed etiā abieciisse quasi impedimē
tum sapiētie t virtutis. Fecit hoc Socrates quē
oim philosophorū secrete tanq; sapiētie t virtutis
vñcū fontē venerant. Ergo in ipis diuitijs esse
felicitas nō potest. Itē inqt Brest. i. Etbi. q fel
icitas est vñm' finis humane nature: t q diui
tias nō sunt vñmū bonū quod querit. Et ibidē
ait: q acqisitiō t amissio diuitiaz subiacet foz
tune: t idō in eis nō est beatitudo. t maxime qz
in morte deducunt boiem ad sūmā paupertē
111 4

denudatione. ut habet Job. xviij. post mortem
 de quo habet Luc. xvi. q. ad tantā penuriā de/
 uenit q. vñ solā aque guttū habere nō potuit.
 De quā etiā dicit Seneca ad Lucillū lib. ii. q.
 eplā. cpla. q. Diuine instant animos. iugbia
 parit. i. inuidiā cōtrahit. Et ideo nō possunt
 pñe appellari bona. quia vt habet in. i. bonoz.
 ff. de verbo. signi. Bona et eo dicuntur q. beant:
 id est beatorū faciūt. Diuine autē cruciāt. vñ Se/
 neca ad Lucillū ait. Maior tormēto pecunia
 possidet q. querit. et Brest. j. Ebi. in. q. Multis
 cōtingunt dominia et diuitijs: et quidā pñe
 pñe illas. Licet ergo diuine in qñ sunt creare
 a deo appellent bonetatem pñe eas nō potest
 dia homo felix. vñ Aug. in. j. f. mone de inno/
 centio dicit. Esto bon⁹ qui habes bona. bone
 sunt diuine: bonū est aurū: bonū est argētū: bo/
 ne familie: bone possessiones: omnia ista bona
 sunt: sed vñ defacias bonū nō que te faciant bo/
 nū. Nec ille. Seneca autē cōtra diuitias loqns
 ad Lucillū ait in quadā eplā. Diues quē tu feli/
 cem cūctis admirantib⁹ credis sepe dolet: sepe su/
 spirat: mlti illū comitant: vñ musce sequunt. ca/
 dauera lupt: frumētū formice: pñe sequit tur/
 ba ista nō boiem. diues est: qñ die potentū violē/
 tiā timet: suspectū semp habet familiarū fidem
 semp imminet pauper infidias cetero: vñ. nec ille.
 Sed de malis pñe dicit et diuitijs diffuse tra/
 ctat sup in f. mone pñe dicit. Et ideo in eis nō so/
 lum nō est felicitas sed sunt obstacula ad cōse/
 quēdā ipam beatitudinē. dicit dñs Mat. xix.
 Amen dico vobis q. diues difficile intrabit in
 regnū celoz. Et sic pñe reprobatio opinio illi⁹
 qui dicit vñ pñe dicit oib⁹ exponēdo morā/
 lū et dicit.

U. vñ dicit regē oib⁹ fortiorē repñe
 q. ut eos qui crediderūt beatitudinē cē in
 dominis et pñe dicit q. meli⁹
 est regere stultos q. regi a stultis: et esse caput la/
 cerre q. cauda leonis: et q. est qdā felicitas pos/
 se vivere in spū libertatis. Uñ benedixit Mo/
 ses populo israh Deut. xxiij. dicit. Constituet
 te dñs in caput et nō i. caudā: et eris semp supra
 et nō subter. Qd exponit glo. i. pñe: nō subdi/
 tus. Sed isti etiā errauerūt: quia beatitudo est
 perfectū bonum. vt ostēdit Boet. iij. de cōsol.
 Lum igit potestas sit maxime imperfecta quia
 ad aliū ordinata est. i. ad pacē respublice: et mul/
 tis periculis et calamitatib⁹ est subiecta: ergo in
 ea nō potest esse felicitas. Ideo Boet. iij. de cō/
 sola. ait. Pñe hūana sollicitudinū motus ex/
 pellere formidini: q. aculeos vitare neq. Et ista
 pñe dicit cōse qui satellites lat⁹ ambiūt: q.
 quos terret ipe pñe metuit. nec ille. Qui em pñe
 tem sibi assumit odiet. vt scriptū est Eccl. x. Et
 in cōi pñe dicit. Propter morsus delicatū
 mille panis dārima. Licet ergo dicit. j. ad Tbi

mo. v. Qui bene pñe duplici bonore digni sūt.
 tamē sepi⁹ accidit et verificat illd Eccl. viij. Do/
 minat homo bōi in malū suū. i. pñe tgalio.
 quia qñto grad⁹ altior tanto casus grauior est.
 Uñ in figura hui⁹ suspēsi sunt pñe pos/
 puli israh in pñe solē ambere domi/
 no Numeri. xxi. vbi dicit Grego. Nō si boies
 attenderet pñe nō ambirēt. Dñatur etiā
 homo bōi in malū suū culpe mortalis. q. nō
 solū habet culpā propriā: s. etiā pñe de cul/
 pa subditorū et sua negligentia cōmissa. Ideo
 dicit Eccl. viij. Nō alliges tibi pñe duplicia: ne/
 q. em eris in vno imunis. Dñatur etiā in malū
 suū pñe eternalis: iura illd Sap. vi. Iudiciū
 durissimū his qui pñe fieri. Graui⁹ em est pec/
 carū pñe q. subditi. d. di. c. homo ipian⁹. vñ
 Dicit. v. dicit. Magis bis simul cōfregit ius/
 gum et ruperūt vincula. Pñe q. de plurib⁹
 reddituri sunt rationē q. subditi. iura illd Lu/
 ce. xij. Qui plus cōmittit ab eo plus erigit. Itē
 cetero officio suo seipos pñe dñat dñs alios ius/
 dicat de his q. ipi cōmittūt. dicit Pau. ad Ro/
 ma. ij. In quo alium iudicas teipm condēnas.
 Item ab oib⁹ subditis iudicat. vñ dicere pñe
 illd Tren. iij. Posuit me dñs tanq. signum ad
 sagittā. Maius etiā scandalū et damnū sequit
 et peccato et malo exēplo pñe q. subditi. Uñ
 Seneca ad Lucillū inq. Graui⁹ est mor/
 bus qui a capite diffundit. et Greg. in pastoralē
 Lum pastor p abrupta graditur necesse est vt i/
 pñe pñe gret labat. Ideo dicit q. mal⁹ pñe
 tus multos suo malo exēplo trahit ad inferos.
 d. di. c. h. papa. Quapropter nihil apud deū mi/
 serabile: mlti⁹: ac dñabilius est q. mal⁹ plas/
 tus: vt scriptū est in. c. ante oia. cadē di. Et quis/
 bus oib⁹ cōdudi potest q. pñe est abitis/
 so sicut gladius quo seipm occidit proximū: et
 sicut laque⁹ quo se per gulā suspēdit: et sicut ves/
 nenū dulci melle circūdatū quo seipm pñe:
 et sicut oleū suauē in quo dñs sensualit nātare in/
 apit suffocat et perit. Et sic patet q. in pñe
 nō est felicitas: sicut credidit ille qui regē dicit cē
 fortiorē.

U. vñ mulieres dicit esse fortiores repñe
 q. sentatillos qui posuerunt beatitudinē
 in voluptatib⁹: que etiā esse nō potest: q.
 ad beatitudinē sequit delectatio pñe: et
 pñe bono sibi adeqto. q. beatitudo ē
 status oim bonozū aggregatiōe pñe. vt in/
 quit Boet. iij. de pñe. Delectatiōes vñ volu/
 ptatū sunt imperfectissime. Qui signū ē: q. bonū
 voluptatis nō apprehēdit nisi sensus: quoz
 delectatio in cōpātiōe delectatiōis aie q. est vñ
 versalis boni appbēnsia est mima. Uñ Sa/
 piēte. viij. dicit. Omne aurū in cōparatiōe illi⁹ are/
 na est erigua. Vñ Boet. in. iij. de cōsol. inq.
 Tristes esse voluptatū erit si q. reminiscit libi/
 dinū suarū volet intelligit. que si beatū efficere

possent: nihil etiā ē q. pecudes bre ē dicit
 Nec ille. Pñe corpales voluptates in morte
 corp⁹ in delicijs nutriti deducit ad vñ cō/
 mētiōē. Job. xxi. In puluere dormient et ver/
 meo opiet eo. Post mortē vñ deducit aiam
 ad eternā afflictionē. Apoc. xxiij. Quātū in deli/
 cijs fuit ratiū date ei tormētū et luctū. Et pñe i/
 ipis esse felicitas nō pñe. Arel. q. vñ. et bi. de mis/
 seria et dāno voluptatū loqns dñs. Lō cupiscēne
 carnales manifeste intellectu obnubilāt et ratiōz
 ipediūt. et Seneca in. j. de dationū ait. Nihil ē
 tā mortiferū ingenio q. luxuria. Si qdē ratiōz
 pñe: intellectu hebetat: mētiā enervat: ob/
 litiōē imittit: errorē infundit: ignorantiā indu/
 cit. et boies qñ bestia facit. Nā q. opinioē po/
 nentē beatitudinē i voluptatib⁹ reprobaui sup in
 pma pñe hui⁹ opio f. mone. iij. parte. ij.

U. vñ alie de beatitudine opinioes. vñ
 f. recitat Aug. x. de ciuit. dei. q. Marcus
 varro notauit dūctas octoginta opinio/
 nes de felicitate: q. pñe diuersimode habuerūt.
 De quib⁹ aliq. Lacti. in. iij. diu. insti. refert di/
 cēs. Epicur⁹ sūmū bonū in voluptate animi cē/
 cense. Aristip⁹ in voluptate corpis. Lalipton
 et Dinomac⁹ athenaici bonitatem cū voluptate iū/
 xerūt. Diodor⁹ in puatiōe doloris sūmū bonū
 posuit. peripatetici autē i bonis animi et corpis
 et fortune. Trilli sūmū bonū ē scia. Zenonis cū
 natura cōgruēter viuere. quorū dā stoicorū vñ
 tē seq. Areltores i bonitate ac tūte sūmū bo/
 nū collocant. nec ille. Quib⁹ opinioib⁹ pñe di/
 missis ad opinionē illi⁹ reuertamur q. dicit veri/
 tatē oib⁹ esse fortiorē: q. repñe eos q. cognitōe
 sūmū et veri dei dicit cōsistere felicitatē. et isti soli
 verū dicūt. Lū q. cōcordat. Quicūq. lib. x. lue
 Metaphisice. c. dicit q. felicitas ē cognitio
 pñe vñe q. est de⁹ et cōiunctio cū ipa vñe.
 Isti q. opinioē tenētes soli debēt a rege cēdi pñe
 mian et bñficiari. q. sequit doctrinā saluatoris
 Job. xviij. q. inq. Nec est vita cñare cognoscāt
 te verū deū et quē misisti iesum xpm. Expropter
 Tho. i. sūma q. gēiles dñs. O pñe vñmū finē vñ
 uerū cē bonū intellect⁹. hoc autē est vñe.

X. quib⁹ oib⁹ ait ille rheolog⁹. Ego cō/
 c. dudo o serenissime impator: q. vñe so/
 la est oim fortissimā potentissima: sine
 qua impator est tirān⁹. Et cū felix appat vñe
 postremo ostēdit cū misce. Et nō erubescit ipera/
 tor iūta vñe suas leges emēdare: vt ipse fice/
 in aut. de nup. §. j. vñ em. col. iij. vbi glo. dñs q.
 sapiētiā est mutare pñe. Papa sine vñe est
 atip⁹: et illā defendere dñs q. ad aiam et sagui/
 nē. c. sunt qdā. xvi. q. j. Exerit si p vñe nō pu/
 gnat cōfundet: et si aliqñ q. vñe obtinuerit vñ/
 etonā nō pñeabit diu⁹ in ea. q. nullū violē/
 tū durabile. Et cūta impia nemo cōtinuit diu:
 vt ait Seneca in li. trage. Itē exerit ad b est ordi/
 nat⁹ vt pñe vñe: vt notat quedā glo. in de

men. pastoralis de sen. et re. in. 20
 n. Stura insup cēdit vñe: vt patet in reli/
 giosis q. amore vñe vñe dñe seipos ab/
 negitēs suas naturales passioes: iura
 saluatoris pñe Mat. xvi. Et b agit amore
 Jesu xpi q. vñe vt ipse testat Job. xiiij. Scia
 vñ ad solā veritatē est ordinata: vt ostēdit Lacti/
 tius in pñe diu. insti. Et inquit impator
 in autē. vt defuncti seu funera in pñe colla. v.
 q. q. causas examinat: debet vñe examinare si
 nō volūt ad culpā venire. 21
 a. Mōitionē q. vñe in oib⁹ super dñs
 strāo cā dicit dñs q. qñto q. magis
 p cā ascendit ratiō plus impugnat: et dñabū/
 cadit. iura illd Seneca in li. tragediaz. Feriunt
 celso fulmina colles. Tū etiā q. talis ambitio
 si nūq. bñt pacē vt quietē dñe pñe i Lepi/
 gramati. Nec par solliat: nec mo⁹ ē cupidia.
 et Seneca in li. tragediaz. ait. Nūq. placidā sce/
 ptra qñt. Certumue sui tenuere dies. Itē q. oia
 que Ambrosius acquirat cito relinquit. Uñ de
 ipo dia pñe illud. Eia. iij. Ois glia c. qñ flos fe/
 ni. Felicitatē est senū et cēdit flos c. Et pñe
 ait. pñe. xvi. de ambrosio. Ascendunt vñe ad ce/
 los et descendunt vñe ad abyssos: iura cor i malis
 tabescebat. Turban sūt et mon sūt sic ebrius: et
 ois sapia cor deuorata ē. Et psal. xxiij. itē in/
 quit. Uidi impiū super altari et deuant super/
 cedros libani. Transiit: et ecce nō erat. Quisul/
 cum: et nō est inuentus locus ei⁹. Amicitia vero
 cum sit potens ei m pñe vñe: dicit Brest. j.
 Ebi. Amic⁹ Socrates: amicus Platon⁹: ma/
 gis amica veritas. Lūis ratio est: q. amicitia
 magis chara minus chara pñe: et dñe. Sed
 amicitia veritatis est magis chara: quia vt dicit
 Aug. in li. de vera religione. Domo amat pñe
 veritatē vite et doctrine. Lū ergo pñe vñe q.
 tale: et illd magis. j. Postea. et in. x. di. c. et in de/
 mētiā. si dominū. de reli. et re. san. Jo amicitia
 veritatis est pñe. Ea pñe pñe in. j. Ebi.
 ait. Sanctū est pñe veritatē. Veritas em
 ita est sancta et firma in bono: q. in nullo casu li/
 cet cum destruere mendacio voluntario: cum m
 in aliquo casu licitū sit homicidū voluntariū: q.
 hō dimissa in cētiā pñe esse pñe materia tu/
 ste destructio. Nō sic autē est de mendacio. 22

U. ad fatum fero et cōstellatiōes respō/
 q. detur: q. vere sapiēs dominabit astros.
 U. in cōmuni pñe dñe: et fuit sūa
 pñe dñe. Fortuna vero est cau/
 sa pñe secūdo pñe. Unde Lactian⁹
 in. iij. diu. insti. dicit. Fortuna est accidētium
 rerum subitus atq. inopinat⁹ cōuentus. De qua
 Claudian⁹ in principio libri in ruffinum mentem.
 Sepe mibi dubia traxit sententiam mentem.
 Luraret superi terras: an nūllus inesta
 Rector: et incerto fluere mitalia casu.
 Sed cum dispōsit quidē cō fēdera munda:
 n. j.

Proferatque maria sine amniq; meat?
Et nocte lucisq; vices tūc oīa rebar
Consilio firmata dei qui lege moueri
Sidera; q; fruges diuersi ore pōre nasci
Qui variā pōde obno mīsericordiā
Cōpiciat solq; suo pōre vndis
Lūcora; reddere medio libauit are. Nec ille.
Lū ergo felicitas sit causa p seip; scilicet si dicit
licet: patet in fortuna nō esse felicitatē. Iul' au
tem edissus pēra fortunā inq;. Fortuna plerūq;
eos quos plurimū beneficiis ornat ad duriorē
casum referuat. Et Aug. iij. de ciu. dei. ca. xviij.
ait. Fortuna pōe esse bonat mala; felicitas autē
si mala fuerit felicitas nō erit. Proterea non cu
rādo esse de fortuna cū sepe sit nocua; vt ostēdit
Seneca in puerb. dicēs. Fortuna quē nimis so
uat stultū facit. Dicit q; pbus in lib. de bona
fortuna. Vbi plurimū intellectus et ratio ibi mi
nima fortunat; vbi autē plurima fortuna ibi mi
nimus intellectus.

Conseruatio etiā postponēda est veritati
cū cōsuetudinē. et c. qui cōtēpta. et c. fra
stra. viij. di. Unde in c. cōsuetudo. ca. di.
dicat. Cōsuetudo sine veritate vtrūq; erroris
est. propter qd relicto errore sequamur veritatē.
Nec ibi. Talis cōsuetudo nō min' q; pernici
sa corrupebat vīda est. c. mala. viij. dist. Pec
unia vō misera est. et illud Salomōis dictū. Pe
cunie obediūt oīa. p; olatū fuit in psona stultorū
rum. sapientes em̄ nō obediunt pecunie sed solū
stultū. vnde Seneca in lib. de beata vita ait. Dī
uine apud sapientē in seruitute sunt; apud stul
tum in impio.

Eligiosū q; nū ambulat in veritate possi
mi sunt oīm. alij. dist. c. q; rēlibet. Ideo
Iohānes euāgelista inq; in iij. sua epla
Gaudeo sum valde veniēdo fratrib; et testio
nū perhibēdo veritati tue; sicut tu i veritate am
bulas. maiorē em̄ bonū non habeo gratiā q; vt
audis fratres meos in veritate ambulātes. Pro
pterea dicit q; veritas magis debet inq; a des
piciā q; vborū doq; nra. xxiij. di. c. sedulo. R

Onā autē fama nō habet durabilitatem
b nī in veritate q; beneficiat. iuxta illud
Quidū in iij. de fastio. Et memorē famā
qui bene gessit habet. Et idē Iohānes solobue
lis angl' in polibratone lib. vi. ait. Noctra
tes querēt qmōdo quis famā optimā compa
raret. si gesserit inq; optima et locut' fuerit pau
ca. Licet ergo qūq; aliqui magnā famā frustis
falsis vulgi opinioē habuerint; veritatē falsi
tas detrahit et illa gl'ia nō pdurat. Dicit em̄
in puerbio. Gloria vana floret sed nō pfor gra
na. Et hoc est qd inq; Job. x. sui lib. c. Gaudeū
hypocrite ad instar puncti. Et idē boniviri nō
curāt de vana fama; nec desperāt de vulgari
falsis diffamatioē iuxta illud Quidā. iij. di.

bus de fastio. Cōficia mēo recti fame mēdacia
ridet. Sicut em̄ verū esse sententiā francisci pe
trarche in lib. de remedio vtriusq; fortune dice
tio. Nulla promissio ad errorem atq; precipitiū via
est q; ire pervulgivestigia. Nā quicqd pene vul
gus laudat vitupio dignū est; et quicqd appo
bat malū est; et quicqd improbat bonum est; et
quicqd loquit falsum est. Et ideo Aug. in epla
ad Dioscorū ait. Felicitas vobis pendere nō de
bet ex hominū lingua. Nullus em̄ sapiētis pūlo
sophorū sine actionū suarū cōstituit in fama
vulgi vel in lingua hominū. beclle. Dicit em̄ beas
tus Ibo. in summa cōtra gentiles libro iij. c. xviij.
et iij. q. ij. art. ij. q. melius est esse dignū bono
re q; honorari; quia esse bonore dignū p suppo
nit vīdē inesse; honorari autē nō semper. Sepe
em̄ verificat illud p sal. dicētis. Laudat peccat
or in desiderijs aie sue; et iniqu' benedict. So
lum ergo debem' apperere laudē et honoratio
nem celestē. De qua ait Aug. xxiij. de ciu. dei.
c. penult. Ibi erunt' bonor qui nulli negabūt
digno; et nulli deferet indigno.

Sanctū vō corp' esse multonēs malā
infirmitatē bonā vīras ostēdit. q; mlti
sani ex corporis pspicitate in multis vī
tīs dilabūtur qui infirmi ad deū reuertuntur
Et in infirmitate fortiores fiunt. iuxta illd apli
q. ad Lbor. iij. Vir' in infirmitate perficiat. Et
in eodē. c. idē inq;. Lū infirmor tūc fortior sum.
trāsumptiue in c. nisi cū pridē. s. alia vō causa.
de renū. vbi dicit. Nōnunq; infirmitas corp'is
fortitudinē cordis augmētāt. Ideo Hieron. in
epla ad Palmachiū et Oceanū loquēs de die
iudicij ait. O quātis in die illa erpediūsser; si ex
sensu corp'is et viscerū vigore caruissent.

Uter etiā a veritate detegitur; et que pul
m chra videbat a veritate putredine quan
dā esse demonstrat. Nō em̄ potest cōtū tra
bere rugas vult' sui quin aliq; luter appareant.
Nā dicim magis crescūt ipa turpior; efficiuntur
et dicere potest illd poetā. Nō respōdet vīma
pmo. Vnd in puerbio dicit. Nō est ita pulcra
res et. Et ideo postea q; c' turpido appuit de
spiciat iuxta illd Iuvenal lib. ij.

Tres ruge subeāt et se curis arida lacer
fiant obscuri dēco; oculiq; minores;
Collige sarcinulas dicit libet' et cri
Tam grauis eo nobis; et sepe emūgeris eri
Daus et pperat; sicco venit altera naso. Nec ille.
Dicit em̄ ille qui tenuit concubinā in iuuentute
ipius cū videt eā senescere. Vnde meretur quia
iam scēs; et natus tu' videt instrumentū quo lā
bicat aqua cōis. vt em̄ experientia demonstrabit
illa dñā frōrosa q; vultū suū q; iudicē ornat et na
turalit' ē speciosa cito ex senectute effecta vetula
amittit oēs decōrē; et q;ro mag' facie fucabit dñō
turpior appēbit. Vera ē nāq; inia Quidā. iij. di.
Metamoz. di. Lūta fluit; oīs q; vagans for

matur imago. Et iterū ibidem. Nec species sua
cuiq; manet rēuq; viatrix. Et alijs alias repa
rat natura figuras. Nil equidē durare diu sub
immagine eadē Crediderim et. Et quib; oīdo da
rissime cōstat q; veritas oībus pualat. Nec miq;
q; de' est veritas. c. q; cōtēpta. viij. di. et oīa sua
opa i veritate facit. Idē illi inq; David psal. cxiij.
Principiū verborū tuorū veritas. et iterū. Omnia
mādata tua veritas; et oēs viē tue veritas. et psal.
cxiij. etiam ait. Veritas tua vīq; ad nubes. Nec
etiā illa vīras in medio cui' relescit de'. cui dī
xat pba psal. cxiij. Veritas tua in circuitu tuo.
Nec est illa margarita piosa quā in nobis res
quirit dñs. vt dicit psal. cxiij. Nec est illa q; per
durat in secula seculorū. psal. cxiij. Veritas dñi
manet eternū. Nec est vīras illa excellētissima
quā nobis ostēdere venit fili' dei. cui dicitur fuit
Matth. xxiij. Vīdē dei in veritate docēs. Idē et
clament' oēs cū pba psal. cxiij. Ne auferas de
ore meo verbū veritatis vīq; q; q;. O igit' veritas
beatiſſima; o regina potētissima; o dñatice em̄
nētissima; beat' qui p te vīq; ad mortē decem
bit. felix que te semper habere pcurabit. Qui em̄
te habet deū habet. Si autē de' p nobis q; con
tra nos. ad Ro. viij. Et ideo tu es illa q; sola ab
oībus diligētissime es pquirenda et pseruanda. c.
q; sunt. xxiij. di. et c. si quid vō. di. lxxvj. Et sic
patet cōclusio pme pñs quā sic deducit. q; vt in
quit Valer' maxim' li. iij. c. de paupere. Me
lius replentat aliqd psonis q; verbis. et impera
tor; isti. de gradib; s. si. dicit. Veritas mag' ocu
lata fide q; p aureo animis vobis insignit. et Ora
ti' in poēria canit. Segni' irritant animos de
missa p aureo Quā que sunt oculis subiecta fi
delibus.

Para scōa q; vīras ē oīs oppugnantissima. X
Ecūda cōclusio etiā deducta fuit ab
ipō theologo. Nā cū oēs a' sententiā
approbassent rogauerūt vt ipse sapiē
tior; ceteris determinaret alias q;stioēs
cepit ergo dicere. Lū veritas sit potētissima con
sequēs est vīras sit oīm oppugnantissima. iuxta
illud Orati' in odis li. ij. c. x. Sepi' vīras agitāt
ingēs pinnor; et esse grauiori casu scidūt turres
seriūtq; summa fulgura mōtes. Sed p maiori
dicēdorū intelligētia sciēdū est fm q; de Ibo. su
per. i. lib. p. ber. q; vīras habitat in reuē in sub
iecto efficiēt; et in fīone vt in manifestat; et in
mēte vt in cognoscente. Veritas em̄ vel falsitas
rei est causa vīras vel falsitatis q; est in vocē
i mēte. Quia vt habet in pñcamēto. c. de suba.
Ab eo q; res est vel nō est d; oratio vera vel fal
sa. Et Aug. de in lib. de vera religioe. Veritas est
id qd est. et vīras inq;. Veritas autēq; rei ē
ppietas sui esse qd stabilissimū ē ei. Oratio vō
cōcordans rei est veraz discordans falsa. vt ait
Aug. vbi. Et pōe oratio emūciatua q;dupli
ter variari. Affirmatiue. s. vera. vt dicēdo. Hic ē

alba. Et falsar vt dicēdo. Hic est nigra. Si nēq;
ganōe veraz dicēdo. Hic non est nigra. et falsa
vt dicēdo. Hic nō est alba. Sciēdū q; q; tūc res
vīras est in mēte q; intellect' iudicat rem esse q;
est; vel nō esse q; nō est. Et tūc est ver' quādo cō
cordat et adequat rē; q; facit cōponēdo vñā rē
cōueniētē alteri; et dicēdo res diuersas. Idē
dicit Scot' in. vj. sue metaphisice de mēte pñi
in. i. p. ber. q; veritas est adequatio rei ad intell
lectū. Et hoc sola que est in mēte est virtus. quia
virt' est habit' mēis. de ciu. dei. q. xvi. De bon' q;
habere veritatē in mēte cognoscēdo cam. vt bo
tanur dñs Job. viij. dicēs. Cognoscat' veritatē
Ite amādo eā quā em̄ sumoge diligit de'. cui
dicit David psal. l. Ecce em̄ veritatē dilexisti. De
bemus etiā habere veritatē in fīone nō augmē
do nec diminuēdo. sicut pñcip' Zach. viij. vbi
d; Loquimur veritatē vñū q; q; cū primo lo
uor. Veritatē q; rei cūstodire debemus sicut bonat
aplus. ad Ephe. iij. dicēs. Veritatē autē facien
tes in caritate crescām. vt em̄ inq; dñs Job. iij.
Qui facit veritatē venit ad lucē.

Ed heu quia hec regina nobilissimā vō
tas hodiernis rēpōito multis sagittis
quotidie vulnerat. Nā diabolus redita
veritate increata que est de' stānam cepit plegit
veritatē creatā; nec aliud intendit a pñcipio sue
ruine ipse serpens antiqu' q; est veritatis inimic'
et mēdaci pater. vt dicit Job. viij. Sic em̄ dece
pit pños parētes dicēs. Neq; mōiem. Se
nelio. iij. Et inde apud oēs statuo machinatus
est diuersimode veritatē vulnerare. Nam pñmo
apd plebeos et rudēs vulnerat eā falsitatē; cū
quis vīras negat ignorat; et est nimis piculo
sa. vt patet in. ca. sancta q; ppe rusticitas. q. q. vj.
Ignorātia em̄ est mater cuorū errorū. cigno
rantia. xxiij. dist. Talis est veritas difficilis.
Ideo exclamat Lactā' in q. diu. in. iij. dicēs
O q; difficilis est ignorādo veritas et q; facilis
sapientib;.

Ecūdo vulnerat veritas apud consilia
f nos raturitate cū quis au die falsitas
rem cuius opposita veritatē defendere te
natur. Nā fm Inno. et Panor. in. c. i. de bis que
fīa ma. par. ca. rācens habet p cōsentiente quan
do ex officio tenet cōsulere; hoc tam q; ad pñm
q; quo ad penā. Et facit text' in. l. de etate. s. qui
tacuit. ff. de inter. acti. Et in hoc casu verificat ill
lud qd scriptū est in. c. qui tacet. de regu. i. li. vi
vbi dicit. Qui tacet cōsentire videt. Cuius ratio
est; q; q; q; de vniuersitate debet vñū suū expi
mere in cōcernēdo factū et veritatē vniuersitatē
vt in dicto. c. i. Sed q; tenet loqui et tacet habet
p cōsentiente vel pro cōtradictōe; quatenus tenet
die in eius pñdiciū. vt in die. s. q; tacuit. et c. c. i.
post pñstū. de cōf. li. vj.

Et ideo vulnerat apd milites dupliat
quādo infidel' vñū ostēdit et aliud facit

b Edmofcio vulnerat apud curiales pna
pū adulatione. Adulatores at epī⁹ decet
et existens aduocatus. vait Brest. in li.
magnorū moralium. c. l. j. De qua adulatione lo
quens Tullius li. vltimo arto noue inq̃r. Na
t assentatio totūda pnapia: s̃ exitus amariss
os affert. Uñ d̃: in puerbio. Signū amicitia
rabie panis: qd̃ est spēs leguminis minor
lio. Adulatores em̃ iō blādiunt̃ 7 laudāt: vt
adulatores opes sibi attrahāt eosq̃ dēcipiāt: at
ad suā volūtātē in oibz illos edinent. vera est
inīa glose in l. j. §. psuadere. ff. de suo cor. di.
si laudat stultū facit ipm̃ currere multū. Jō
itur in proverbio. Lauda stultū 7 facit ipm̃

eu3 salutare. Hoc viciu3 marie i curijs vige3 i q3o
vt plurimu3 oēs adulari suis pnapib3 studēt. Et
raro aliq3 iueniū q3 eis audeat dicere vitarē. Un3
Seneca li. de bñficijs ait. Demōstrabo cui rei
labo3 ē3 inopia magnates: et qd oīa possidēdo
desit. Et subiungit. Qui eis dicat veritatē. Sepe
nū ipī eā nolūt audire. iuxta illud Iuuenalis li.
1. Nec cui3 erat q3 libera posset vba ai. pferre: z vi
tā ipēdere v3o. Et loq3 3 Nerone. Tales adula3
roces z timētes dicere vitarē debēt recordari q3
scrip3i ē i. c. nemo. el. iij. rj. q. iij. Meli3 ē p vitarē
pati suppliciu3 q3 p adulationē bñficiū. S3 mlti
timēt ne sibi accidat sic alteri evenir: s3 q3 d3 in q3
dā faceta parabola: q3 erāt duo socij q3 vn3 dice
bat vidi3: q3 oībo vitarē dicebat: alter v3o falsis
dic3 q3 nūq3 dicebat ver3 nisi per erro3 ē. Quadā
vlt die ābo duenerūt ad qndā regionē i q3 dñas
hant amē vna p3 alia dñas hant.

banſ ſimie: vnaq; alijs maior: erat regina q̄ ar-
cūſtātib; ſibi alijs ſedebat i throno. Interrogaſ
uitq; v̄dicū; quid ſibi videreſ de a^o dominio.
Qui r̄ndit q̄ oēs videbanſ ſibi eē ſimie. Propt̄
quā r̄ſione ſic cū dētib; ⁊ vnguib; aprauerūt:
q̄ videbaſ miles gatiſſo. Falſidic^o ſo iſterroga-
tus r̄ndit. Dominatio via mihi videt excellētiſſi-
ma ⁊ valde admirabilis: ppter quā adulanōem
oēs ſimie ei maximū bonorē fecerūt: dimittētes
v̄dicū a capite vſq; ad pedes vulneratū. **S**
Ecimo q̄ r̄ro vulneraſ v̄itas apd audito
rea v̄bi dei vanitate q̄ faciūt illd qd p̄di-
cit Paul^o. ſc. ad Tbi. ſc. in q̄cō. Erit em̄
t̄p̄s cū ſana doctrinā nō ſuſtinebūt: ſ; ad ſua de-
ſideria coaceruabūt ſibi mgroſ p̄uincētes aurib;
bus: ⁊ a v̄itate q̄ dē auditū a uertēt: ad fabulaſ

aut conuertent. Istis dicebat Apost. ad Gal. iiij.
Factus vob inimicus vitare loquo. Ubi glo. in
de illis Terenti in Andria. c. iij. Viras odiuz parit
se maloz q dicētibz eis vitare mala iferūt. Un
legit q Rome iuete sūt in qdā porta ciuitatē be
litere scripte. P. P. P. S. S. S. R. R. R. F.
F. F. nec i tota ciuitate inueniebat q sciret qd b hū
gnificaret. Miserū ē ad venerabilē Bedaz qui
illo tempore erat famosus iter sapiētes rogātes
cum rebui fna dīctōis

E veritate ho doctrine vel loq̃le est sciēdū
q̃ aliud ē a veritate dedinare aliū veritate
tacere: aliū q̃ veritate negare. Circa p̃mū
sciēdū est q̃ a veritate p̃ bñilitatē dedinare licet
occultādo ṽtutes et gr̃as. Sicut Jobus baptis-
ta dicit. Nō sum p̃p̃ba. Job. i. cū tamē esset: sed
ad cor̃ intētiōis m̃dit. Nabuc̃r̃ em̃ iudei p̃be-
rati q̃ aū ip̃s ṽturus erat Enoch: et Deluac̃io
dubitabāt an ip̃e eēt ṽr̃ cor̃ū. Idcirco ip̃e dicit
Nō sum. Ille p̃p̃ba de q̃ inēditiō et q̃r̃as ṽon.
Sic̃r̃ sc̃tiō Francis̃ cū dicebat. Ego sū maior
petr̃: totū mūdi: nō mētibat sed dedinabat a
veritate: abscõdēs thesaurum gr̃e quē habebat.
intelligēbat aut̃ sic sua ṽba q̃ si alteri q̃uis ma-
gno latroni dēno has gr̃as q̃s sibi dederat oēs
casset gratias: se esset. Vel q̃ eēt maior: petr̃ mū-
di si caderet a gr̃atia sibi cõcessa. q̃d erat verum.
Hierony. q̃s ad Pamachiū scribēs ait. Lau-
dam⁹ ṽginitatē sicut et colūbas laudam⁹: p̃p̃-
nis carcam⁹. Et tū ṽs scribis Linū⁹ b̃s Augu-
stino. Dico. fuit ṽgo purissim⁹. Nō q̃ dicit mē-
daciū sed p̃ bñilitatē dedinavit a veritate. Verba
em̃ ei⁹ etiā posico q̃ dixisset nō sum virgo: pote-
rāt intelligi de ṽginitate m̃tali q̃ amēni p̃ceser-
uat cor̃: p̃ali ṽginitate. vt ait ip̃e Hiero. in. ca. si-
paul⁹. Circa mediū. rrrj. q. v. Vel poterāt intelli-
gi de ṽginitate g̃nālī dicta q̃ amittit p̃ q̃dlibet
p̃ccm̃ mortale. vt ait Aug. in q̃dā s̃mone. R
Eūdo p̃tingit veritatē tacere et nō s̃q̃ mē-
ti. vñ Aug. in lib. 2. tra mēdaciū ait. Nō
est occultare veritatē. q̃d est p̃terire mēti
daciū. Quāuis em̃ ois qui mēti ṽdit zelare ṽs-
rū. nō tamē cõcētra. Tacēs em̃ verū occultat ta-
men semp nō mēti. Ubi nota q̃ in plerisq̃ casu-
bus tacēda est veritas. s. in casu p̃dēnatiōis. vel
violētē exto: s̃iōis: p̃fessiōis q̃s et turbatiōis. P̃-
mo casu cū q̃s etiā iuste dānas ad mortē ṽs ad
suppliciu: et iudex q̃rit plenas p̃batiōes: vt s̃m

forma iuris possit illi punire: nō scōs vitarē s;
nō req̃sūt a iudice tacere pōt Nemo cū tenet aliū
in iudicio accusare. v. in q̃ glo. i. c. q̃propt. q̃. q.
vij. Facit et. in. l. vnica. l. et nemo iur. 7. l. c. si
p̃mates. v. q̃. q̃. 7. glo. in. c. licet. in. fi. d. accu. Sec̃
si testis iurat? citaret: vel si q̃s pducet in testē
corā iudice p̃p̃orē cōp̃etū q̃ interrogaret d̃ his q̃
pōt interrogare fm̃ formā iur. ad q̃ ip̃e tenet r̃s̃
dere. Talis cū peccaret mortalit̃ tacēdo vitarē
fm̃ Panoz. i. c. j. de testi. co. post Arch. t̃m. q̃. ij.
Sūt q̃d d̃r. Nec aut̃ p̃b̃s p. c. ij. de maio. 7. obe.
7. ij. q̃. ij. c. q̃ resistit. 7. c. d̃ q̃s. Si vō interrogare
tur a iudice de his q̃ nō tenet dicere: vel q̃ in der
nō pōt cū de ip̃is interrogare: vel q̃ nō sequit̃ for
mā iur. In his casibz pōt veritatē tacere: 7. aliq̃
prudētī r̃s̃sōe ab illa d̃clinare. v. aut̃ Arch. vbi
d̃. 7. in. c. hoc videt̃. in. fi. r̃v. q̃. v. 7. Inno. i. d̃icē.
j. de testi. co. 7. Tho. in. iij. q̃ d̃ll. q̃. ij. 7.
v Trū aut̃ d̃nāduz req̃sūt de vitarē vel
beat illā dicere: 7. se p̃d̃rē: declarat̃ d̃icē

qđ de se nō ē pēnā mortale nō faciat illud mor-
tale vt declarat Ricb. in. iij. di. vij. m. fm bu-
mo opinionē i tali casu ei videt mortale rōne p-
cū. qđ ex tēta frōgnia qđ i pōssibile ē nō icurri.
Quarta p- dno d: stabilitas. scilicet. nō q
ira fragilis ē q licet bona itēde cōsare iapit: tū
nō erit qn ad libidinē mortale puocet: peccat
mortalit: aduētō de tali sua fragilitate t se i-
redo corā. Qui em amat pēculum pibit in illo
Eccl. iij. Qn inq: Dico. in qdā ome. Nō credo
viro q dicat se illeū euasile a talib: spectaculis
cū dāuid ex eo q vidit Berfabee lauātē se puo-
car: sū ad libidinē. Nec ille.

q Quinta cōditio d: spualitas. q nō hāt tpe
deuotōis t pūit: vt a septuagesima vsq
ad octauā pasce: q tū tpe pūit: nuptiaz solē
mias. et iij. q. iij. c. nō oportet. t mō capitulo
sequēdo. ab aduētū vsq ad epiphaniā. t a feriā
secūda aū afectionē dñi vsq ad scōz feriā post
octauā pēbecosten exclusiue. extra de ferijs. ca.
capellan. Et rōne assignat Tho. in. iij. di. cxxij.
q: animi nūmō i talib: dissolutiō. Siliter nec rē
pōit: iunior: t letanias. nec festiuo tpe. Qn f3
Ricb. i. iij. di. cxxvij. ar. q. iij. i. mīdē ad tētiū
argumētū: die festo cōsare ē mortale. Sicut ei
pōna sacra pūit: sic t rps sacri. Sciēdū ē q
fm Bb. vbi ē. q tps qto cōsando qā cōsac
sūt tria. nuptiaz: victorie habite de inimicis: t
dñi aduētiōis cū salute de fra lōginq.

Extra p- dno ē modalitas. q fūct mod^o
f bondi: t nō hāt vane ac dissolute gesticu-
lanōes t ac: ad libidinē iatētes. Dic em iuris/
cōsul: i. l. filio. ff. de p- d. i. n. i. q em ledūt pietatē:
estimationē t rēcūdiā nām. Et vt generaliter
dixerim p bono s mores sūt: nec nos posse face-
re credēdū ē. Nonētas em ē vñ iuris pēpnū.
iust. d. iust. t iu. s. iuris pēpta: et id est peccatū
mortale cōsare cū gesticulatiōib: puocantibus
ad lasciuia: vel cū tētib: ipudicijs aut ornamē-
tis lasciujs t ibonēstis. Nonēth^o aut cōsant
sacramēti q tpiant. Nā in terr. cor. cōsant sepa-
tim vin cū viris: t femine cū mulierib:.

Septima p- dno ē localitas. Loca em deo
dicata: pūit: religiosa ab his pseruari de-
bēt. Marc. xij. Dom^o mea dom^o oionis
vocabit. Qn videt mortale pēnā cōsare i loco
sacro. ar. in. c. de dec. de iuu. eccl. li. vj. Septū est
em i. c. oratorij. d. iij. di. Oratorij b sic vt nec ibi
q cōp gerat nisi qđ diuina laudib: pueniat.

Qūis aut fm p- dno doctores in aliq
casu corē sint pmissi: q multoz pō-
nū sūt i ducit: tōr: sūt virib: dissuadēde
ne paret via demonū fraudib: dissolutiōib: la-
sciujs t aiaz pēculis. Licet em bō sit fort: t du-
rus tāq: ferrū: vel naturalit: frigid^o tāq: lapis:
aut cōdid^o tāq: mur^o dealbat^o: tū nō debet cōfi-
dere de sua fortitudine: nec de sua frigiditate: nec
de sua firmitate. Si qđ ferrū in ignē positi: quol-
lidat: sū bōies firmos in suo pposito ignis cō-

cupiscētiē emollescit. Qn Dico. ait. fortas me-
tes libido domat. et pūit: de eis duoz lapidū
frigidū ignis excūnt. t sū ex nimia familiar-
tate viroz t mulier: licet a pncipio videant fr-
gidit: p pūit: cōpiscētiā sepe iustāmant. Quis ei fr-
gidior esse pōt q i cōtētiō laborat: t m vt re-
fert Greg. in dēal. q dā sacerdos laborāo i cōtē-
tiō dū ei q dā mulier facit appōināsser vt sc-
ret si adhuc spiraret: ille voce q pōuit cedamā:
uit. Recede mulier recede: tolle paleā adhuc vi-
get ignis. Dur^o etiā dealbat^o: qūis et cōde-
la nō cōburat: tū denigrat. Et sū qūis aliq nō
cōburat: et pūit: cōpiscētiā: tū ex nimia mulier-
familiaritate denigrat in fama: vel aliq mō i p-
ciā quā nō habēt apud deū sic sinceram. Sic em
Dico. Crede mihi: nō p cū deo toto corde am-
bulare q feminaz accessib: copulat. Jō d: Eccl.
i. lū salutarit: nō sis assidu^o: nec audias illaz:
ne forte pēas in efficacia illi. Et ibidē. Buerte fa-
ciē tuā a muliere cōpē: t ne circūspicias mulierē
rē alienā. p pūit: cōm mulier: multi perierūt: t
et b pūit: cōpiscētiā qū ignis cōardescit. Lōduden-
dū ē q ex pūit: q si corē fiat a psonis ecclīasti-
cis vel religiosis: pūit: publice cū mulieribus
vel si hāt tpiō nō pūit: at in locis sacris vel re-
ligioni dedicat: vel modis inbonēstis: dissolu-
tis t libidinosis: cū cōtētiō t sonis ad libidinē i-
dētib: vel intētiōe corrupta vt ad vanā gloriā
t ostētiōnē psonē: vel pūit: libidinē t pūit: cōpiscē-
tiā sine pōt exerceri nō pūit: multo min^o frequē-
tari: que certe oia nūc vt plurimū locū habēt in
corā hodierni tpiā.

Ecclīdū pncipale d: dissuasio. Nā multa
dissuadēt corā. Primo loci pūit: cōsideratō
Sum^o em in exilio: t id nob ē flendū nō gaudē-
dū: vt ait Bug. Et in hac valle miserie ois mun-
dana leticia debz nob esse importuna Eccl. cxxij.
Musica in lūcu iportuna narratio. Qn dicere
debem^o cū: pū. Quō cōtabim^o in terra aliena.
Secō pūit: cōsideratō tpiā pūit: vite: qđ nō est nisi q
dā cūsus ad mortē: vt Bern. ait. Ad quā omēs
vt dic Bug. pari motu vgenf. Scul^o em ille ef-
fer q ad mortis supplicij cū gaudij t solatio ire
vt dūc vellz. Tercō pūit: cōsideratō stat^o nū pūit: cōsoli-
dolorosi. q: qūqz nos tūm^o pūit: cōsoli-
tūm^o: t de oī vana leticia disticiā deo rōnem
reddicuri sum^o. Qn vt habet in vira patrū q dā
sentis pūit: vñ vane t dissolute ridēt dicit. Reddi-
turi sum^o rōnē d vira nra corā dō t oībz angel^o t
boib: t tu rideo. Jē q corē mōi dūcūt ad corē
as ierni: dicere Bug. qūbet sale^o q sit i corā ē sal-
tus i pūit: cōsoli-
bus festiuit: itādo ecclīas cordis būilitate t p-
adorat genib: fletis: sic isti de fra alce saltando
deludūt tpiō: q alre de fra ad crucē p eis moriē-
do saltant. Jē deuore man^o cōplectūt tpm col-
laudādo. t isti in opprobriū tpiō deludunt bra-
chia late extēdēdo: q p eis tpiōis manib: t bra-
chijs i crucē sūt clauat. Jē deuoti nudatis ca-

pūit: vel velat^o tpiō būilit: idēnt: t isti i densis
capita ferr: t coronis ac pēplis adornat: q p eis
spinea corona fuit coronat. Et id oīs debent se
subtrahere a talib: spectacul: sic faciebāt de. To-
bias dicit: sui libit. ca. iij. Nūq cū ludētib: mi-
sui mēneq: cū his q i leuitate abulāt pūit: cōp-
me pūit. Illi em q talib: corā delectant se pri-
uāt corā padis. de qbus canit ecclīa dñs iusu.
Qui pūit: iter lilia sepe^o corā t gūm. Qn refert
Greg. i dēal. de qdā puella romana noie musa
q cū corā nimis dedira cōtappūit: i nocte be-
ata t go maria cū choro t gūm pulcherrimū
t dicit ei q corā dimitteret: q cū ipis t gūm
ad corā celestes trigēsimā die pueniret: qđ et
factū ē. Insup curādas et corā pūit: pūit: mī-
tūit. Et pmo rōne auerfidiō: sic. O ē illis p qđ
a creatura rōnali collit dilectio dō debita: ē ma-
lū t iniquū. Hoc pūit: qđ illis qđ collit charitaz:
aduētiā dō. t b ē pūit: Marc. xij. Qui nō est
mecū pūit: dō d: etiā legis in. l. ecclīolaz
i fi. l. de iudicis. S; p corā bōit plurimū auer-
tis a dō. nā cū illū tēat sup oia diligere Marc.
xij. t cōsequē tēat oia vitare p q ipedit a tali
dilectiōe. Lū bō vel femia se cōpōit: corā ma-
xime frōgnatō: adeo i eis nascit qdā rabiosus
amor: t libidinosis: vel luxurie vel saltē ill^o de-
lectatiōis q ēi cōsando vt frōgnat obliuiscit
dū amorē quē debet hēc erga creaturē applicet
creature: ita vt plerūqz p amata plura pat^o sit fa-
cere t pati q p dō vel aia. Jē adeo his tpiālib^o
gaudij delectat vt plerūqz fiat berne^o nō cre-
dēs vitā etnā: nec mat^o bonū sūc delectationē re-
perit. Qn sepe dicit. Ego nescio pulchritudē p-
dū istū. ego sic pmanere vellē pperuor: mibi se-
mel dixit qdā iuuenis dissolut^o iquico. Teneat
de^o padis sūi: ego ei b mūdo bēo padis mē-
liorē. O stulte t ilensare qđ te b fac dicere nisi va-
nū b^o mūdi gaudij. q ex his pūit: dūit vitādas et
corā. q: boies a dō auerfuit t deuorōz pūit: cōm-
Qn Qui. i. q. d remediū amor^o ait. Eneruāt aios
cōstare lites quociqz. Erroret nūc: brachia mo-

Ecclīdo rōne pūit: cōsoli. Oē ita sūc. B
illis qđ pūit: pena etnā ē pūit: mortale: s;
iordinatū t dissolutū gaudij pūit: pena
etnā. q tē. Et b ē qđ de Sapies Prouerb. xij.
Rū^o dolore miscbit: t extrema gaudij lūc^o oc-
cupat. Ubi de glo. Luc^o i. pperu. In corā ar-
ē dissolutū gaudij: t nū dissolut^o q tē. Et bec
rō colligit a de. Tho. i. q. q. d. v. ar. iij. Qn nō
tādū f3 Bler. d. alce i. q. q. i. m. d. diuisione
pūit. vbi ait d ioculatiōib: ar. q mīnplex ē nū^o.
Quidā pūit: ex sermitate pūit: dulcedie spi-
rituū: t ille nō tū ē sine pūit: pūit: ad fru-
cū spirit^o q ē gaudij: vt d: ad Gal. v. Quidz
rūis cedit in pūit: Prouerb. vlt. Ridebit die
nouissimo. Glosa. id est gaudēbit in remburōe
regni etēstis: q dolebat in certamine vite pūit: cō-
Quidā ex tpiā nature mīuacudiz: bonū natu-

re determinat: nec b meriti: vel cōtra. Quia in
bis q a natura sūc nec laudamur: nec vituperā-
mur. q. Eccl. i. Quidā pūit: ex stulticia: vñ dicit
vulgari. Per nūm muliū potius cognoscere
stultū. t Eccl. iij. Faci^o in rīu exaleat rōē sūc:
vir aut sapiens vñ tacet ridebit. Quidā pūit:
ex imoderata t inepta leticiā: sic ē in pūit. Et b
hoc intelligi qđ sup d: Dine Jaco. iij. Rūis
vestit cōuētē i lūcū: t Prouerb. xvj. Rūis d
lōz i delictis pūit. Em mō mortale: vt veniale pec-
catū: fm excessū: fm Tho. t Bler. vbi sup. vnde
dñs Luc. vj. ait. Ut vob q rideat nūc qz lagabz
tio. vbi Nicola^o d iura exponit. Rideat qz ipe
leticiā: ad pūit: mortale deducit. De q pūit. q.
Letant cū maledicunt: t exultāt i rēto pūit: cō-
Nocuit sit in corā: q sūc deuandē. B

Ecclīdo rōne cōmūtiōis. Būit: dñs.
t Amos. vij. Cōuētā stultitaz: vñas in
lūcū: t oia cūca via in pūit: t idēnt
sup oē dōz: vñm facit: sup caput vñm caluiz
cū bīne Job. xij. d. Tēnt timpanū t arharit:
t gaudēt ad sonitū organi. Dūcūti bonis dñs
suos: t in pūit: ad iferna deducit. facunt em
illis qđ ait Bler. in li. d. naturis oībz de pūit:
mēna cūstēre i arborē: q si vidēt serpētē cūstēre
in radice arboris libilantē: cūstēre libido illoz: cū-
tādo p ramos deducit: spōt se deuorādo tras-
dit in os serpētis. Sic isti allecti suauitate talū
dissolutiōis: se tradūt i pūit: demonis.

Quarto rōne maledictiōis dicit dñs Marc.
q xviij. Uel. sin eternū boi illi q quē scāda-
lū veni. S; veniē modici: o sonatores
o tibicine. O saltatores: corāzates: vñi corēti
dissoluti: q scādala pper corāz cūmūt. Quot
boniciā: dissoluti: q scādala: o dia: blasphemie
dei t scād. O sentina maloz: o apotheca pūit:
o origo inqūatorū: q ebrietates. O tabernāq
q facis corāz vt vēdar vñs. Quot rapule:
quot zelosie: quot alia terribilia scādala cūnt:
O sonatores vos reddet rōnē de oībz malis et
cū via pūit: cōmūt. Quia q cū dñi dat dñi de-
dūit videt. cū culpa. de iu. t dā. dāro. Et id inf-
qđ deo pūit. Cōstūit sup cū pūit: t dūol^o ita
a dēntis a. Quos em corāz b; sup se pūit:
idēnt sonatores: q est pūit: t dūit pūit: cum sit cū
oībz maloz. Būit: em sonatores forte stabāt
in aliq loco magi emētē qz corāz. Drabol^o
t o stat a dēntis corāz. i. mīlter vana t pūit:
pūit: q ex oī pūit: emētē sagittas de abou i cor-
da boim. vñ Dico. ait. Gladi^o igne^o ē spēs mī-
litis: q ex oī pūit: sagittas emētē t pūit. Si ac
intelligat pūit: de drabolo: dico q mō modis
vulnerat boies. i. sagitta vñs a lōgēscēte col-
locūdiōis magi pūit: gladio sūc pūit: cō-
pūit: quillime. Que omnia in corāz cōmūt
vbi dicunt verba libitica t modulanōes sūc
cantū t sonoz. Ibi etiam est vñs faciem
t tactus manū ignitaz: t idēnt plurimū vñs
dō 4

nerit i malo pucila i istamant.

¶ Quid declaratio: eas esse dimittendas ro
ne queritis. Na vt inq̃t Rayan ſu. Qui
ſciēt vt enā pbabilis criſtiano aliqd vē
dit q̃ emētis abutit̃ peccat mortali. ⁊ oīa p̃cō q̃
ide ſequūt̃: vēdironi ipuāt̃: enā ſi talia ſe nō ef
ſent pbibita. vt ſi ego vedo nbi gladiū q̃ ſcio vel
pbabilis criſtimo. p̃p̃ ſigna p̃cedētia q̃ vidi te ali
que occuſup. Et p̃dicta pbāt p̃ ea q̃ habent i. ca.
fi. de inu. ⁊ dā. dā. S; habem⁹ regulā q̃ nūl ſ
vno d; qn d alio ſili dictū ē videret. c. m̃ſlato. d
p̃ſti. l. nō p̃nt. l. ⁊ iō. ff. d legib. l. a. ticio. ff. d vbo.
obli. q̃ tē. De armo aut̃ q̃uis d ſe nō ſint illicit
qn m̃ illis boīes abutunt̃ dic̃ Ibo. q̃. ij. q. d. dīr.
ar. ij. q. ſūt extirpāde. Et allegat Eb: yf. ſup̃ mat
theū. q̃ dē. Eas ſolas oportet vocare artes q̃ nu
trimētō ⁊ coz̃ q̃ p̃nēt vitā nra; ſūt nutritiue
vel p̃ſuatiue: ſi m̃ opib⁹ alicui⁹ art; vt plurimū
male boīes vterēt̃ q̃uis d ſe nō ſint illicit: ſūt
tū p̃ officiū p̃napiſ d cuitare extirpāde ſm̃ do
cūmēta platonis. Nec ille. Quāuis q̃ vt ſup̃ dī
ctū ē aliqñ corce poſſint fieri ſine p̃cō: tū qz nūc
vbiq; videm⁹ eas vetti i abuſū: ⁊ inde tot mala
orūt̃ ſūt ſūmo ſtudio cuitāde. E

Et rōne causandiōis. Illud qđ ē cā ma/
f l i z pē ē phibēdū. Un diē Alex. s ales i
ij. p. lū. q qđā sūē phibira nō qz s ē mala
s qz sūē cā mali z ruine. Facit illd qđ dē in c. z si
ips. extra s iuratu. Ubi glo. notat qđā phibēē
nō qz sūē mala: s qz ide pē seq malū. ar. ij. di. c.
deniq. xxvij. di. c. id. ij. q. ij. c. nolite. z. ij. q. vij. c.
psumūt. Un dñs Math. v. phibet iurare di.
Nolite iurare oino. Nō qz iurare sūē pām: s qz
assidua iuratio frēqnter iducit ad pūniū. Hinc
Eccl. xij. dē. Jurandi nō assuecas os tuū. ml/
ti em casus i illa. Et ifra. Vir multū iurās ipse/
bis iniquare z nō discedet a domo ei⁹ plaga. hec
ibi. Facto hoc fidamēto dico qz corc sūē qñ in
miserabiliū maloꝝ causatiue. Un scñs Ephrem
i smōe d iudicio ait. Ubi cōbare choriqz pstre/
pār: ibi mulier ac virozū obfuscatio diaboliqz
celebritas ē. Quid pdest dilectissimi ad momē/
tuz egis b corcas ducere ac festa celebrare: illuc
dō i cñū cruciari. Neqz ei possibile ē i pñi gau
deret palis: i futuro regre. Nec ille. Scedū est
ait qz sic a dō nūcrās z pmianf oēs passus qñ
xpiani faciūt ad bonū op⁹ pagēdū: vt habet i vi
talpatrū. Un Job. ij. c. sui libri dicebat. Nōne
cōsiderat ipe vias meas z cūctos gress⁹ meos di
nūerat. Ita oēs passus qñ faciūt cōstantes nō
solū i tripudiādo: s etā cūdo ad corcas z reuer
rēdo ab eis: nūcrant a diabolo ad pūtiēdū. Et
iō dē Aug. li. d 2 sūctū vitiōz. Lōp me ineptā et
inane lentiā. qz mūdū cuasisti penale erūnā. Ne
scim⁹ em q fine dau damur i mlio isto. Scim⁹
ait qz dñs inqz. Ne vob q nūc rideat. zc. Signū
ē ait qz vir siue mulier b: par gūitatio qñ vadit
ad cōfandū. qz cōfate ē acc⁹ stultoz. Si qñ ei

a lōge posu^t aspiciat tripudiātes ⁊ sonū nō au-
diar: nō tūc demētes s; inspirati videbunt et.
Ad conzādū etiā plenūq; pgiūt illi q; hnt caput
plenū vino ⁊ supfluo epulto. vñ. Leo. xxxij. 87.
Lepir ppl's māducare ⁊ bibere: ⁊ surrexerūt lu-
dere. Et iō nō ē mirū si postea ibi faciūt puerilia
⁊ stulta. Quis aut enarrare poterit mala q; fiūt i
corzib; . Saluā vel dissolu^t relinquit domū ci-
viroz ⁊ vadit ad festa: frequēter bibit ppter ca-
lorē ⁊ salt^u ac cursu; generaturq; ppter ea multe
ifirmitates adeo: vt mlti sepe moriūt sint. vnde
*Padue. ij. 455. post epiphanīā qdā nobilit mag-
no cu; apparatu adiuit maritū vno die dūco
⁊ p torā bebdomadā cōtinuo conzauit. Un fa-
ctū est vt ex salubz ⁊ cursu suppbensa infirmaret
⁊ sequenti die sabbati mortua est. ¶

c Um salutarē reuertat domū sepe ē turbat^r
irascit qđ vxore vł mife vł sororibz p quo
cūq; minimo qđ accidit qđ sibi nō placeat: blas
phemat: post qđa sepe venit ad vbera: et sic ro
ta familia turbat: bonū rñsum ab eo haberi nō
p̄r: nescit rñdere nisi cum opprobrijs: et si alicubi
op̄ter eū ire p necitate dom^u recusat dī. qđ ē adeo
lassus vt se mouere nō possit. Tota septimana
cogitat quō possit ire die dñico ad festa. Et si ali
qd lucrā expēdit circa meretrices. Taceo qđ se
pe die dñico p̄dit missa p̄dicationē et alia diuina
officia. Ne igrate p̄le vt qđ tātoꝝ maloz cāz
sustinetis. Nā lud^u nō^u in culpa ē. l. nā lud^u. ff.
ad l. aq. O Iohānes baptista nōne p̄ter coroz
as caput p̄didisti. Mar. vj. et Mar. xiiij. pu
elle saltā i gavit mater zc. Et p̄terea Iohānes
surget in iudicio p̄tra corizantes: et capitis eius
expetet vindictam de eis.

o Epinio deuotioe sunt corae rōne expositio-
nōis. Nā sūm Bona. i. ij. di. vij. ar. i. q. vi.
7 in. iij. di. xvj. 7 Tho. ibidē. di. xj. 7 Sco. i. iij.
di. xv. Quicūq; exponit se vlt. primū ad aliqd et
q̄ euidēt vel pbabilr possit seq̄ pīculū mortis
corpalis sine nēcitate peccat mortalr. Cum igit
aia sit nobilior corpē. xij. q. iij. c. si habeo. in fi.
Mlto magis peccat mortalr q̄cūq; se exponit
pīcō mortē spūalis. i. pēti mortalr. S; in corae
nulli dubiū sane p̄siderāti q̄ q̄niscūq; vadit vlt
coraeas vlt obfusas euidēt 7 exp̄sse se exponit
pīculo peccādi cū ibi p̄ueniāt puelle ornatu me-
ritido ornate ad capiēdas aias: q̄ peccat si eas
nō deuotio. vñ Alex. de ales. i. iij. pte sūmēti tra-
ctatu de eucharistia inq̄r. Si etiā mlier aliquā ra-
ro cū simplici intēdē: ignorās oīno aliqd pēti
et tali ludo puenire se iuitā imisceat bñdī corae
triabo: nō audeo illaz assecurare a pēto mortalī
cū ingerat se pīculo puocādi assistentes ad libi-
dinē: 7 videat sua pñcia viciū 7 p̄suetudinē corae
sādī approbare. Nā z si cant^o coraez nō sit mal^o
deserēti mal^o rōne cōcurrētiū q̄ sūt excitatio ad
lasciuā: puocatio ad libidīnē: p̄dimentū cult^o
dei: obediētia sabbati 7 aliā bñdī. peccille. D

E iō inquit Aug. in li. 3. pnia. Cohibear
se a ludis et spectaculis seculi q̄ pfecta vult
cōsequi gr̄a remissio. Nā si Dina se co
hibuisset: si inter suos remansisset ab extraneis
amarore corrupta nō esset. Et ad p̄dicta p̄t dari
exēplū de stipula que si igni appropinquat cōbunt
vñ. Eccli. xxi. 8. Stupa collecta synagoga pec
canū: et cōsumatio illorū flāma ignis. ait q̄s p̄
pheta psal. cvij. Si cū pueris pueris. O quot
fuerūt euntes ad corceas simplici intēde que et
q̄ reuersi sūt corrupta icētiōe ac volūtate. Tacco
de matribus q̄ sepe sūt leuonisse filias: q̄s sepe du
cunt ornatas vt videant ad corceas. O seditata
mater qū satisfacies p̄ tāto piculo filie. O quot
balestratas. i. e. valiste panes q̄ penetrabūt aiaz
adeo vt illa filia eride sp̄ maneat tēptata. Nō
bis ei illd. Die. it. Mors irat p̄ fenestras vias.
Vltus nāq; et audit ac ceteri sensus sūt fenestre
p̄ q̄s i corceis irat mors per i aiaz: vt ait Aug.
in fīnē de familiaritate extraneaz mlier. Ses
peru ē ip̄e luxuriose et coruelline filies. q̄ vtunt
suo cerebro p̄p̄ prudenti: dicūt mīto: deb duci
te me ad corceas: deb facite me modicū conzare.
O filie dyabolus: sfaciare dyabolice. Nullū p̄
signū vīe inonestatis et impudicitiē bēn p̄t. Et
iō Blet. de aloe in. iij. p̄sumēti tractatu de eu
charistia dicit: q̄ corceatrices quibz inotescūt ma
la q̄ ex vsu corceaz pueniūt vñ p̄p̄a industria: vñ
expiencia: vñ p̄dicandē: et nihilomin⁹ exercitiū bu
iusmodi bñt i p̄suetudine: dū p̄suecūt i p̄posito
exercēdi bñdī officiū nō debēt accedere ad sacrā
cōtōnē q̄ dū sibi et alijs laq̄os perī mortalitatis vo
luntarie p̄parant mortali p̄ccat. bec ille. J

Leauo diffundent rōne violationis. Naz
o q̄cunq; violat aliq̄d p̄ceptū dei v̄l ecclie
moralit̄ peccat. tūq. q. p. c. qd̄ p̄cipit. S;
p̄ceptū habem⁹ d̄s̄ sc̄rificatione sabbati. Ero. ix. t̄
in. c. p. d̄ ferijs. Co. re. 40 ē exp̄ssa violatio festoz.
q̄ est p̄m̄. N̄ aut̄ p̄ co. reas violat̄ festū parere
p̄ot̄ p̄ illd̄ qd̄ ait. Job. and. i. nouella. in. calma.
de sen. ecco. li. vj. dicēs. Festi dies sūt religiōis et
oc̄j. sola em̄ res diuina his dieb; fieri debet. De
quo est rect⁹ in. c. ieiunia. de p̄fecta. di. iij. vbi. d̄.
In die dnica nihil aliud agendū est nisi deo va/
candus: nulla opatio in illa die sancta agat̄ nisi
tū hymnis t̄ psalmis t̄ cāncis spirituales dico
illa transigat̄. S; i co. reas totū oppositū fit: q̄ t̄.
P̄opterea inq̄t Greg. in qdā omelia. Melius
est arare t̄ fodere die dnico: q̄ co. reas ducere. Et
Aug. in li. de dec̄ choriz. ai. Mel⁹ ē q̄ femi
ne i festo lana filaret: q̄ q̄toro die i co. reas ipudi
ce salarēt. Nunc p̄tra eos q̄ dicūt se b̄ mō sc̄rōs
bono: are aut̄ ecclia d̄ p̄se. di. iij. c. irreligiōsa. Irre
ligiōsa est p̄suetudo quā vulg⁹ p̄ sc̄rōz solēmita
tes agere p̄sueuit: ppli q̄ deberent officia diuina
attēdere saluandib; p̄strepūt. Que oia vt ab oib;
p̄uincijs depellant̄ sacerdotū t̄ iudicum aurea
sc̄rō p̄ alio cōmittit̄. be. ibi. Et q̄b; pars q̄ peccat

curant aliarū si auferentes p possibiles dissensiones
nos q; vt dicitur i. errorum di. Error cui nō res
stis approbat. Ecce p se mī qd euasissimas rōnā
b^a pūit coram deusdas et t fūctās. R.

Uod si forte dicatur. Quia qd vis defendere
q qd si sit pccm consistat p nullu e aliqui possit
labore aliquis capere recreatione iura illis
Inpone tuis iterdu gaudia car. Ut possis aio
quicuis sustinere labore. Ut inqt Laro i suis boi
cumet. Propterea q gaudet ad decorez ciuitat pte
fieri. l. j. l. d. spectra. li. ij. amo ea ipediet pumit
Inemo. eo. n. l. h. bee cedut ad bonore ciuitat t de
coie. g. te. Un i autē d dignit. col. vj. i pnanctis
peratoz. Quicqd ad vilitate t ornati respiciat a
do tradit nob respicere ad effectū sp deducet
re festinam. Ecce q pcedit ludos t recreationes.
Un tū i l. vnica. l. d. maiunia. li. t. de. Elēntie
nre placuit vt maiunie puicualibz licēna reddat
ita m vt fuer bonitas t veretudia casti moribz
pseueret. Nec ibi. Ubi dicit Baur. Maiunia est
licēna siue lud⁹ q fit i maio qū sūt regine cū ler
tis. vt Bononie t alibi. Ecce q quō permittit re
creatio. Rūdeco fm l. bo. q. q. dicit. ar. q. q. i la
dis t recreandibz licet iura regnū. Prio q hanc
debito loco. p. mō. psonis t intentioe rectae ac
alijs circūstācijs. Scōo q recreatio nō capiat i
bis et qbo aia t pccā maculari possit. Tertio ne
sit talis recreatio q toralis aie gūmas dissoluat
l. et coieas aie maculant t crimia sūt vt sup. g. lē
cūitade. Quis em eo ludos appelleret qbo cri
mina oriūt. §. alio v. o. i. p. mō. ff. Propterea l. bo.
i. q. q. rē. ar. q. q. q. nē an lege bñana pbibeat oia
vina. Et dicit q nō. q. lex bñana ponit multam
dini boim. an q maior pā ē ipsecor. t is q ei nō
pbibeat oia vicia a qbo vtuosi abstinent soluz
gūora a qbo possibile ē maiore grē mltitudinis
abstinere. t papue q sūt in nocumētū aliorū vt
homicidia. furta t sūcia. Nā lex bñana nō respici
at p suationē spūale s. ciuile t politica. Un dic
ter⁹ i. Luta vulnerat. i. f. ff. ad. l. a. q. l. Mita in le
ge ciuili s rōne disputādi p vilitate cōi recepta
ē inuicrabilitū rebo pbiat p. Nec ibi. S. lex cō
sue alit qdā pnapale ē inedit vt aia fuer illa
enā cū dāno rep. p. l. i. a. sic nō obstat oppositiū
Si autē qrat. qd aduenit coieas. rūdet. Lxxv.
q fuit diabol⁹ p. t dur ac iūctoz oim maloz vt
possit facit⁹ t apt⁹ adducere boies ad opa car
nalitaz. Nā ibi ē tps t cōmoditas loquēdi pal
pādit mltā alia lasouia faciēdi. t ide sequunt
mifumonia clādestina. fornicatores t adultera
diffamatores muliez t viroz. p. nialitatos. p. nio
neo. sepe p. coieas destruit. āplefamilie. castita
ciuitateo. puincie ac reg. Un dicebat q dā q dā
bol⁹ assūpta forma bñana p. nio ad babūdiū i
curia romana. t ibi letabaz vidē cōmū pccm
semonie ac sacrilegi t mltā alia. S. q dicitur
ibi officiū diuinū ac qdā alia bona opa habē
dūcessu t p. nio ad curiā ciuilem magnū impa

nois sine pncipia: et ibi letabatur videns: comitri
 totis domibus: opprobria pauper: blasphemias
 et huiusmodi: in postea videtur ibi fieri aliqui iusti
 nas recessit: ppter ad quedam magni mercatores
 q faciebant malos: et uisuras et deceptores: p
 pncipia: videns q: etia faciebant aliqui elemosinas
 recessit: ppter ad quedam molendinaria q su
 robat farina illis qbo molebatur: et videt q: etia
 dicebat p se n: et aut maria recessit: et iuit ad coram
 qua ipe adinuenerat cu diuersis instrumentis mu
 sicis: et plicatas q in ea nihil fere nisi malis: et de
 in ipa nullas habere partem: sed totum est ipius
 diaboli dicit. Nec requies mea i seculis seculi
 et id de consante ait David Ps. cxiij. Constitue
 sup cu pccat: et diabolus iter a dextera a.

Emu pncipale de coram videtur d: de
 t statio. Lege em bñana: canonica: pberica
 et ex plicatione practica deestant. Et
 pmo lege bñana. Nā lex oculis ppter bonore d
 festi dissolutio: pberica. O dissolute mūdane q
 sup allegabas p te lege oculis: audi qd dicit i
 perator in l. dice festos. L. d. feri. Dies festos d
 el maiestati altissime dedicatos: nullis volum
 voluptando occupari. Et infra. Nec tu becirrel
 glose diu oia relinquentes: obsecris quēq par
 mur voluptando deueniri. Nihil die festo libivē
 dicit seu a terralis sedes: aut circūde certamē: aut
 ferat lachrymosa spectacula. et in nostrū oia
 naralis nri celebranda solēntia iacerit: differat.
 Amissiones miline: pcriptiones: pmonij su
 finebit: qd vñq d die festo spectaculis inter
 esset: bec q lege statuta sunt crediderit temerari
 da. Decibi.

¶ Ldo idē pberica lex canonica i. c. mlires
 extra de iudi. l. i. v. di. Mulieres vagari
 nō puenit: nec viroz cento imisceri. q multo mi
 nus coram frequitare. nec retrabant male socie
 tates: s; multos ad consandū attrahit malis so
 cijs. de qbo Salomō Sap. ij. inq. Dixerit impij
 apd se nō recte cogitantes. Venite fruamur bōis
 q sibi vino paofo et vnguētis nos repleam: et
 non ptercat nos flos spūs: coronem nos rosas
 nōq marcescant: nullū prauū sit qd nō ptranscat
 lura nōstra: vbiq redinqm signa leticie: qm
 bec go nra ē. Tu vō pple mlires p siliū Salo
 monis Proverb. i. di. Fili si te laetauerine pō
 res ne acquiescas: si dixerit forte mitte nobiscū
 ne ambules cū eis: pberica pedē tuū a semine: cor
 pedes em cor ad malū currūt et festinant.

¶ Eritio lege pberica deestant coram. Scri
 ptū ē em Esa. iij. Pro eo q eleuare sūt fi
 lie spon et ambulauerūt cū eo collo: et nu
 nō oclor ibat et plaudēbat: et ambulabāt cōpo
 sito gdu: decalubāt dñs verticē filiarū sū: et cri
 nē eoz nudabit: et auferet ornamētū calciamen
 torū eoz: quoz et monilia: factoria: anulos et gem
 mas in fronte pedē eoz: mutatoria: ac et specula:
 vtiā et mītra: et erit p suauū odore sctorū: p 30.

na funicul: p crispāti crine caluitius: et p fascia
 pectorali alinū: meretur atq; lugēbūt et desola
 ta terra sedebit. Nec ibi. Jre Esch. xxi. di. p eo
 q plauisti manu: et percussisti pede: et gaudia eo
 toto affectu sup terrā: idcirco ostēdā manū meā
 sup te: et tradā te in direptionē gētiū: et p dā te de
 terra. Jre Sopd. i. inq. dñs. Visitabo sup oēs
 q induti sūt veste pegrina. s. in coram.

¶ Quarto ex plicatione practica ostēdit de
 q testādas ee coram. Nā legē Exo. xxiij. q
 ai moyses descēdisset d mōre synai et ap
 propinquasset ad castra filioz isrl. vidēs vinulum
 aureū et coram irat ē valde: et pccat d manu ta
 bulas testimonij: deinde assūp sēcu de filijs le
 ui interfecit. cxiij. milia hoim. Jre legē in cronis
 ordinis mioz: q volēte p dicare qdā nro p dica
 tore in qdā villa: ita fuit ppli idcuotio et lasca
 tia q cū audire noluerūt: s; alienari ab oī sensu
 dei in qdā pñā iuruerūt: et ibi consilare cepē.
 Mirabile dictu: ecce consilantibz illis audire sūt
 terribiles e celo voces dī. Ne vob miser q despici
 ois nūcios dei. ve vob dissoluti q p ditis aias
 vñas in bis lasciujs. vevob q psumis tpe iuue
 tutis vñe in tpalibz delectandibz. Quibz illi ter
 rin semianimes remāserūt. et sic cū lachrymis re
 uertētes ad p dicatorē rogauerūt vt oraret p eis
 et tūc d p pto illo tulerūt coram. T pbo etiā nris
 cū ff qdā ordinis nri i qdā ciuitate italie venis
 set p dicare in q p pto valde dedit erat coram: tu
 uenies veniebāt an facie p dicatoris se p man te
 nētes et dicebāt. Eam ad consandū. Ille aut in
 stabat vt desisteret: s; nō fuit dare remediū. Un
 consilabāt oēs valde libidinosi et seruēter. Vidēs
 aut ille p dicator: q nihil pficeret recessit. erat au
 tē tpe iunij et totū pplū erat san: et nullū signū
 erat malis: oēs leni consilabāt: et ordinauerāt inter
 se vt singulis festis irēt ad certa loca ad consan
 dū: et ibi p totū diē pmanerēt consilando. O bone
 de qntū punis pccatores. Ecce itrate septēbrī eo
 dē āno tā crudelis pestis i illā ciuitatē irauit vt
 tertia p cūiū mortua fuerit. O dissoluti iuue
 nes facite trufas de vñis p dicatoris: certe nō sūt
 ipi q loquūt s; spūs dī. Hoc post modicū tēp
 reuersus ē idē p dicator i eadē vñe: et iuenit po
 pulū curmatim i cinere et cilicio cū disciplina te
 tra ciuitatē p dēit ad qndā eccliaz clamando.
 Pccatores: et rogā audi nos. Ab ira tua: Liba
 nos dñe. Et nō cre seqnti audiebat voces plāgē
 nū. O fili mīvbi es tē. Nos domac ille pplū dī
 misit coram et ad p dicationē reuersus ē.

¶ Quinto ex plicatione practica ostēdit de
 i qntū duceret coram illā caritē p felijs tur
 bo rapuit: et i altū deferēs illā spūs malis
 gnus crudelr vulnerauit. ac qdē audiebat plimā
 s; videre nō poterāt ferire: et puellā audiebat i oē
 re damantē: q p modicū cecidit mortua nimis
 trembilis ad vidēdū. In tra olzinate q ē in monte
 Buac. ano. 458. in festo sancti Jobis baptis

na funicul: p crispāti crine caluitius: et p fascia
 pectorali alinū: meretur atq; lugēbūt et desola
 ta terra sedebit. Nec ibi. Jre Esch. xxi. di. p eo
 q plauisti manu: et percussisti pede: et gaudia eo
 toto affectu sup terrā: idcirco ostēdā manū meā
 sup te: et tradā te in direptionē gētiū: et p dā te de
 terra. Jre Sopd. i. inq. dñs. Visitabo sup oēs
 q induti sūt veste pegrina. s. in coram.

ste: cū duceret coram in q cras. cxiij. iuuenes: et q
 liber cū socia: accidit vt sacerdos in dextrā ad
 fun? cūdo cū cruce: quā illi coram incēti nō bono
 rauerūt. Sacerdos aut eos dire arguit. Quibz
 verbis p fusus sonato: cepit genuflectere. Et cū
 paululū desisteret pulsare ait q coram ducbar.
 Recape (pulsā in noie diaboli) qz tibi satisfacio
 ego: et nō dñs de. O supbū vñ: et ecce iudiciū
 dei. Nā tribz diebz pseuerāter consilando pulsaf
 sine cibo et potu. Et licet parētes conarent inde
 eos amouere nō poterūt. Post tres autē dies
 partim mori ceciderūt. et q supuiterunt iudi
 cio dei vsqz nūc p mūdū consilando vadunt: nec
 oimino stare possūt nisi cū dormiunt: nec aliqd
 facere valēt. Et ille pulator: cū genu flecto pulsā
 do vadit in dextrationē bus? vñ: et opoz q si
 cut puer ab alijs abet: et similiter alij. Un in ter
 ra gaudiū cū vnus et eis a quodā milite aba
 tus ē: voluit ipe miles facere illū sedere. et cum
 forte p pas noster sterisset damabat. Deu q nō
 possū hic stare. Et hoc narrauit dicit miles vñ
 nostro p dicatori.

¶ Sexto si de punit sic aspe hoc pccm: qz
 n impugnat oīa ecclastica sacramenta.

De em ipa sacramēta ad medianā et sa
 lutē aiaz instituit. diabolus vō coram adinuēit
 ad eaz p ditionē. Tāc em est malignitas ipaz
 q p eas offendunt oēs sancti: quoz solēntates
 vt sup vñū est violant p coram. Jre p ipas sic
 ptra oīa ecclie sacramēta. Et pmo ptra baptis
 mū. qz cū in ipō p miserint oīes abrenunciare
 et abrenūciauerint diabolo ac pōpis ei: et simi
 liter mūdō ac ei p pompis: p coram frāgūt pro
 missū sequētes diaboli ac pōpas ei: etiā mūdū
 vanitates. Secūdo ptra sacramētū pfirmatio
 nis. qz cū ipō susceperint signū cruce in signū
 q sūt redēpti sanguine xpi effuso in cruce. Ipse
 ponit sibi in capite et in corpe signū diaboli: s;
 namētū scz variū et lasciuū instigatōe diabolica
 Tercio ptra sacramētū ordinis. qz ordinā de
 ricā ad cantādū diuinū officiū in tēplo dei: et p
 pue in festis ad p solationē spūales populi. Ipse
 aut officiā in ecclia diaboli cantando in coram
 cāntenas ibonestas: et dicēdo verba lasciuia p q
 multi auertunt ab officijs diuinis et p dicatori
 bus. Quarto ptra sacramētū matrimonij. qz
 multa mala desideria papiunt cōtra fidē datā
 in ipō: nō p tēdo de vñe p pta: et cōtra. Qui
 to ptra sacramētū penitētie. qz totā p mitionē et
 cōpunctionē euacuāt in bñōi vanitatibz quā si
 bi i qdragēsimā acq sūt. Sexto ptra sacramē
 tū eucharistie. qz cū susceperint tpm i cōione pa
 scalapm equit extra ciuitatē aie ad crucifigen
 dū cū in sua p uersionē mūdā. Septimo cō
 tra extremā vnctionē. qz pedes q vncti sūt oleo
 sancto quo ad illos q iam receperūt: vel vnguē
 di sūt si ad vñ nō receperūt. et sūt man? mouēt
 ad offēsas dei et scōp. Un ipi consilantes nō ba

bebant deum p patorē nec aliquem sanctorū
 intercessorē.

¶ Ecce q p p pndomine. Ecce gēs lasciuia q
 graue atq; dēstabile est pccm tuū qd in
 bis dissolutis coram comitio. Jō dñs in cruce
 cōquerit dicēs fm Bernardū i qdā fmoe. Tu
 bō habes ferrū de floribz: ego dñs coronā spū
 nci. Tu geris rosas in manu: ego dñs de
 fros: tu i albis vestibz impudias: ego i veste
 alba p te derisus fui. Tu crulas et saltas cū pe
 dibo: ego pedibo meis salutē tuā operas labo
 rauit i coram brachijs et dñs i gaudiū: ego
 ea cōfesa habeo i cruce in opprobriū. Et qd oīo
 apparet offēnsio pccm coram: et illā antē ostē
 dentū: et coram sonantū: aut sonare ostēdentū
 cū diebz illi p dicitur crimia et coram p pterit.

¶ Eritio regis opatio ceteros defuicōvñ
 litari et necessitan: vt ē op agnditūre qd
 est ad vñā bñanā vñe et necessariū. Ne

em d: Prover. xxiij. Qui opat terrā suā reple
 bit panibz. Eribidē scriptū est. Egētatē opata ē
 man remissa. s. ad laborādū. Et cū. vñ. inquit
 sapiēs. Nō oderis laboriosa opera et rustioratē
 creatā ab altissimo. Nā de? cū instituit. Dicit em
 Gen. ij. Emisit dñs Adā de paradiso volupta
 tis: vt oparet terrā de q sumptū est. Et post dilu
 uū vt bñ Gen. ix. Nōc vir agricola cepit exercere
 terrā et plantauit vineā vvinū colligeret: qd pū
 ignorabat. S; vt ait Amb. Nec vñū suo pepit
 auaritia: sed ebrietas illius inasit sobrietates. di.
 pter. c. setto die. Agricole autē tpe agriculture
 nullo mō debēt molestari. L. nūq. C. de agri. t
 cen. l. ij. Imo letari debēt pgrā securitate. cū
 nouam. de treuga et pace vñ. seu. t. b. qz d coram
 sudoribz viuunt et ipi vitā nostram sustentant.
 Nos autē agricultores ita colligunt fructū vñe:
 vt nō rapiatis alienos nec i festis laborat: neq
 fructū vñe nimio pccō aut diminutis mēsuris:
 aut viciatos p sanis vñatis. Erit aliā terrā
 coline: pccō suā integrā parom reddere: et ita de
 terra illoz curā habere: ac etia ita bñ cultivare:
 sicut p pta esset studeana. Que si feceritis vñica
 bis de culturis vestris illis psal. De fructu opoz
 tuoz faciat bñ terra. Blit aut facientibz accidet
 illud qd minas dñs Gen. ij. Maledicta terra
 in opoz: spinas et tribulos germinabit ibi.
 Et illud Esa. v. Triginta modij semina facit
 modios tres. Et Egge. i. Seminauistis multum
 et intulistis parum. Et Dicere duodecimo
 Seminauerunt triticum: et messuerunt spinas
 Et si alios damificabitis: deus facit possessio
 nem et vineam vestrā deuastabit illa illis psal
 miste. Et vindemiabunt eam omnes qui poter
 grediuntur viam. Et qd Judicium. vñ. dicitur
 scilicet cūz seminauerit israhel ascendebat madian
 et amalech et sicut erant in verbis cuncta vñ
 bant. Et illud psalmiste. Exterminauit eaz opoz
 de silua et singularis seruo depast? est eaz.

placet facit litteram alteri campiori. Romae ut illi
deronagintaquing. Et dicit Archiepiscopus predictus
quod alios doctores dicitur: quod iste est contractus
innotat. De ut deus: de seruicio utilitati hominum
rationabiliter institutus: et potest licite accipi lu-
crum: ut patet Baldus in c. de plus peti. Et hoc
rōne laboris in scribendo et alijs expensis pēditijs
et multo pīculis multis quibus subiacet cam-
piores argan. l. pīculi. ff. de nauico. feno. Et i. l.
traiectio. in pī. ff. de acti. et obli. Et in l. q. romē.
§. ff. de vbo. ob. vñ licitū est lucrum: cū industria
necesse rei licite. l. si beres. ff. ad l. fal. Nemo enim
cogit de suo facere beneficium. q. q. c. pēditijs. vñ su-
is impēditijs militare: ut ait aplos. j. ad Lox. at.
De cetera nūcrami mihi deest: licet pacisci quod nō
reddā nisi nouēcū nō possit esse vsura minuire
sorem sed bñ augere. Lrogasti. §. si tibi dederō.
vbi est textus. nō ff. si cer. peti. Posset bene esse in
iusticia si peteret imoderatū lucrum. De cambijs
autē sicis q. diuersimode fiunt: et dicuntur sicca eo
quod in veritate sunt sicca a charitate primi et siccat
aiam a gra. dei. et ideo sūt pībīta fm cōiter do-
ctores: causa de iuratis pībīto: de qbo vide pa-
trē fratē Angdū vbi s. c. lūg.

Ro cōdusione ergo huius pī. dico quod bo-
nū est homini ponere aliquā licitā artē exerce-
re q. ocio vacare. Sic enim autor libri q.
dicit facit. Est pecus ut brutū penitus q. quis
carer artē. Ars hominem firmat nec sinit esse malū.
et pīpulus sui l. c. j. ait. Nam solet ars dñm se-
pe iuuare suū. Eridem cū. in q. Quod donare
nbi minime ponere parētes. Hoc exerceat iā da-
bit officiū. Ex quo pulcrā ducit solertia vitam.
Bisq. vigil nobis sepe mīstrat opes. Martime
autē cōgruit paupibz artē aliquā facere cuius mi-
nistrio viuere possint. Ut cū dicit pīdici potest
vbi s. Sepe suo paup pascat officiū. Verū licet
inueniant aliq. ita torpori dediti ut potius mise-
ria cōsumi velint q. aliqui exercitio insudare: tñ
paupz pīerūq. facit hominem laboribz se subde-
re iuxta illud Virgilij in. j. Geo. di. Labor oia
vincit Improbo et dur. vrgēs in rebo egestas. et
pīpulus cū. sui opis canit. Cōcipit ingētes
animos inanis egestas. Et facit bec hominem sepi-
us artificem.

Paro secunda huius sermonis q. s. pīmissi
omnē q. ars mercantie de se est licita et a lege
pīmissa.

Ro expeditio secunde pīis sciendū est
p. fm doctrinā Blesādi de Bles. in. iij. pre-
sume in tractatu de pīceptis iudicialibz. et
Inno. ac Panoz. in c. j. ne deri. vel mo. et Jo. an.
drec in eadem rubrica. et sancti Bonauē in sua
apologia. et magistri sententiarū in. ij. dist. lxxvij.
et etiam sancti Bonauē et Scoti in. iij. di.
xv. q. tria sunt opes hūanoz genera. Quedā q.
nō possunt male fieri: sicut diligere deū et virtu-
ose viuere. virtutes enim nō possunt esse male. q.

ait pīb. q. l. c. v. vñ est habitus mentis
bonus: qui habente pīat et opus eius bonus
reddat. Quedā sunt opera mala que bñ fieri nō
possunt: sicut blasphemare deū: odire pīimum
fornicari: et hīdī. Unde. iij. l. c. v. j. Bleso.
inquit. Quedā sunt que confestum nomiata cō-
uolunt sunt cum malicia. et exemplificat de fur-
to et similibz. Et. iij. l. c. v. j. dicit quod fm scām pra-
uum est mendacium et fugiendū. Quedā vō sunt
opera indifferētia que possunt bene et male fie-
ri: inter ista est mercantia que pōt esse iusta et
iniusta rōne diuersaz circūstanz. Ideo Bu-
gustinus l. iij. q. tione noui et veteris testamenti
ait. Fornicari hominibus nunq. licet. negocia-
ri autem aliquando licet: aliquando non licet.
Nec ille.

Uod autē ars mercantie de se sit licita pī-
q. banur lege nature: scripture: et grē. Pīo
est cōcessa lege nature: fm quod dicit Scotus
in. iij. dist. xv. Et hoc patet: quia diuersis ne-
cessitatibz hominū p. mercantia subuenit: et multū
reipublice cōmodis p. illam pūdet. Cōstat em
vni patrie vel vbi multa deficere que in altera
supabundant. Qui autē in colendis agris et in ce-
teris artibz mechanicis occupant: vel reipubli-
ce regimini aut iuste iusticie opam dant: ad res
quibz egent emēdas et deferēdas cōmode ire
nō possunt: nec sup. hoc omnes industriam ha-
bent et periciam. Qua ex re reipublice sanis cepe-
dit quod huic officio aliqui idonei manapent qbo
vniq. rōnabiliter p. emolūmēto aliqd. lucrum debe-
t. Omnis em labor iustus requirit suū pīmiū. §.
ne autē in autem. de iudi. Qd. igit. reipublice vni-
uersaliter et particulariter vñle est: id q. fieri po-
test et debet: nō parū laudādi sunt q. hac in-
tentione huic operi seruire inēdūt: licet inde ali-
qd. lucrum: cū industriam: sollicitudinē et labo-
res p. bono cōmuni ponant: et multū se pīculis
exponant.

Et cūdo lege scripture ostendit esse licitā
mercantia. Si em est mala: in aliq. parte
veteris vñ noui testamenti pībīteret: qd.
factum esse nō repitur: nisi in festis vñ locis deo-
dicatis et hīdī. sicut patet Marti. xij. de vedē-
tibz in templo a dño electis. Un. j. l. c. v. l. ca.
prohibent negociatores vedere in die sabbati.
Ex quo arguit quod alijs temporibz licitum est ne-
gociari.

Et cūdo ostendit licitā mercantia lege gra-
tie. Nā autoritas vniuersal. ecclesie mer-
catores sub congrua mēsurā lucrantes
minime dānat: imo in c. p. vestras. de dona. inf-
virū et vto. mercatores approbare videt: dū di-
cit p. cuiusdam vtoz causa dotes reponi de-
bere in manu cuiusdā mercatoris. Non obstat
autē huic illud qd. dicit Chrysost. sup. Marti. et
habet in c. c. i. c. deo. l. c. v. j. di. f. q. nullus xpīas
nūc debet esse mercator: q. mercator: nunq. pōt

deo placere: quod si quis voluerit esse mercator: debet
eius de ecclesia: quod fm Thoma. ij. q. lxxvij. est ite-
ligendū de hīs q. ponit finē suū vñmū in ac-
sione lucrum seu pecunie: vel de exercitio illi-
tas negociantes s. cū vsur: pīurjs: fraudibz et
hīdī. Alii eius dīcū non esse et seqndū. Et ideo
multa decreta illud caplm non hnt. Nā autē li-
mirationē videt. p. bare Lassi doctoris sup. illud
Psal. Quia nō cognoui negociatōes introibo
in potentias dñi: di. Negociatores illi abomia-
biles existimant q. iusticia dei minime pīderan-
tes: p. imoderatū pecunie ambitū merces suas
polluunt: plus opantes pīurjs q. pīis. et tales
eijat dñs d. tēplo. Nec ille. Que vba habent in
c. quid aliud. l. c. v. j. dist. Possunt ergo merca-
tores saluari si recte artē suam exerceant. Un. legi-
tur in vitasparrū de qdam mercatore: de q. reue-
lari fuit hīs Pānūno quod erat tantū meriti apud
deū quā in ipse scūs Pānūno. Sed vñ est quod
ille mercator totū lucrum suum dabat paupibz et
abstinebat ab oibz illicijs: et tpe suo cū magna
deuotionē vacabat diuinis officijs. Sed q. est
hic et laudabimus cū Lcā. xij.

Et cūdo est ergo fm sniam Bles. d. Bles
et bñ Thoma. vbi s. q. triplex cā repit licite
mercantis: q. Prima d. pīia sanis-
cio. s. vñ sibi ac familie sue possit fm statū sui cō-
decenā satisfacere. Secūda cā d. pietas: opano. s.
ut lucrum ad distribuendū paupibz: et vñ alia
pia opa lucrum expendat. Tercia cā d. reipubli-
ce auxiliatio. ne. s. res necessarie ad vitam defint
patrie et pīmis. licet em velit sui laboris debita
stipendia: licita est negociatio. ut enā dicit Inno-
cent. et Panoz. in d. c. j. Ne de. vel mo. Et b. innu-
it saluator: dū Marti. xij. assimilat regnū celo-
rū homini negociatori q. reni bonas margarinas
Licet autē mercantia sit pīmissa tñ est penulosa.
Ideo ait Leo papa in c. q. liras lucrum de pen. di.
v. Unius est dispēdia pati q. pīculis negocia-
tionis astringi. q. difficile est inter vendē. emē-
tisq. cōmētiū nō influere penm. Nec ille. Ma-
time autē hoc verū est hō diernis tpe in qbus
mercantie fiunt cū innūcrabilibz fraudulentijs
pīmo: cōtra illud apli. j. ad Thes. iij. Ne q. s.
in negocio circūueniat fratrem suū: hoc em pec-
catum est.

Paro tertia huius sermonis de offēsiōe q.
sepe cōmittit in artibz et mercātis.

Un. de causis reddis illiciis nego-
cio ita quod per eā offēdit de. Primo
rōne cause siue finis. s. q. pī cupidit-
tatē et auariciā congregandi diuitias
quis negociat: vel pīpter aliū malū finē. Cuius
em finis malus est: pīa q. opano mala est: fm
pībum. ij. de ania. Et alii mercantia est a deo re-
pīata: ut ait Blesan. de Bles. et scūs Thoma
vbi s. Illi ergo qui sunt diuites et habent ea que
sibi et familie sue p. decentia sunt: nō possunt mer-

cati causa cōgregandi maiores diuitias. Et cū
to minus si sunt diuites vñra status sui condu-
tionē: et habent supflua q. timent paupibz erogare.
c. sicut bñ. dñi. dist. Et ita intelligat illud dñi
cū Bluari nostri ordinis in li. de planctu eccle-
sie: qui in q. Tendere charus q. emere cupidit-
tatis causa: turpe lucrum est et graue peccatū. Item
illud quod scriptū est. cū. q. iij. c. q. cū. vbi
Julianus papa ait. Quicūq. tēpore melius et
vindemie nō necessitate sed pīpter cupiditatem
comparat annonā aut vinū: et cōseruat vñq. vñ
dā chari: hoc turpe lucrum dīcamus.

Et cūdo reprobat mercantia rōne nūmie
occupationis: q. aliquis licet non pos-
sit vñmū finē in lucro: tamen nūmis oc-
cupat circa negociatōes tēporales ita ut dimittat
spīuales: vel pīcipalms attēdit pecunias cō-
gregandis q. anie salutē et virtutibz acquēdis.
iuxta illud Oracij in eplis. O aues aues q. reni
da pecunia pīmiū est. Virtus post numos. Tas
les auari mercatores nunq. habent requiem sed
sp. cruciant nō solū in acq. dō sed enā in cōser-
uādo pecunias: aucta illō Iuuenal. Magnus
pata malis cura maiore metuq. Seruant: mi-
sera est magni custodia cēsus. Sed talibz sepe
accidit illud qd. in q. Martiā potest di.

Callidus afflata numos fur auferre: archa
pīosternat patrios impia flāma larcos
Debitor vsuram pariter cum sorte negabit.
Non reddet sterilis semina iacta fruges.
Dispensatorē fallat spoliabit amica.
Merito obstruatas obruet vnda rates.
Extra fortuna est q. equid donat amicus.

Quas dederis solas sp. habebis opes
Et cūdo reprobat mercantia rōne pīsonali-
tatis. Non em licet deris et vñis religi-
osis mercantia exercere. Sic em apls. ij.

ad Thimo. ij. Nemo militis deo implicat se ne-
gocijs secularibz. De hac autē pībītione habet
extra ne deri. vel mo. p. totū. et l. c. v. j. c. pī.
et c. negociari. et c. negociatōre. vbi Hieronymus
scribens ad Neponianū dicit. Negociatōre deri-
cū: et erinope diuites: et c. ignobili glosū effectū
q. q. dā pestē fuge. Et Aug. in c. fornicari. ca.
di. ait. Anteq. q. ecclesiasticus sit negociari licet
facto iam non licet. Simile habet. c. ij. q. iij. c. ore
do. et c. placuit. et c. aprianus. et c. bñ qui. Pena
autē dericorū qui negocia secularibz se immiscant
est: quod si senō correcerint debent depom. Un. q.
dist. c. dericorū. di. Qui vō p. emendo aliqd. in nū-
diis vel in foro deambulans ob officio suo re-
moueat vel degradet. Et extra ne de. vel mo.
c. fm. scptum est. Scdm instituta pīdecessorum
nostroz sub interminatione anathematis pīb-
bemus: ne derici vel monachi causa lucrum nego-
cient. Si q. autē oppositū huius cōstitutionis
fecerit depom. debet tñ q. religiosi stant. §.
ceteri puniant. Unde in c. sed nec. co. a. dist. Si

quis aut aduersus hoc venire temptauerit ab eo
delictum fiat ministerio alieno. Et infra. Qui
autem aut decernit pariendo si religiosus q
si aliquis aduersus iurum suum accipere. Et
aduersus est fin. Un. q. q. q. lxxv. am. n. q. q.
dena adhibere debent non solum a malis sed et
ab his que habent speciem mali. Nec autem conu
guntur negotiando implicari. Primo quia nego
tatio est ordinata ad lucrum cuius dena debet esse
obtemperans. Quia Dico. in qdam epistola ait. Lo
temus augere obtemperare et per quanto magis de
betu removere dena et religiosi. Secundo quia dis
tinctio potest sine aliquo peccato exerceri mercana: ma
tine delicto labiorum: ut dicitur. Eccl. xlvj. Sed dena
cui debet minus cauere a peccatis: iuxta illud ps.
Ambulas in via immaculata hic mihi ministrabat
Tercio quia negotiatio multum implicat mentem cu
ra secularibus: et persequens a spiritualibus retrahit.
habent enim frequenter vacare diuisi: nemo autem potest
spiritualibus simul et terrenis insistere: ut ait Amb. in
qdam epistola. Ubi enim dena? ubi prima communitio
ma: speoque ordinat ad necessitate vite emen
do vel vendendo: et si emerunt aliquid eius necessaria
ut victualia: liberos: et bimoi. deinde in percussu re
ponis indigere illis: deficiunt: possunt ea vende
re: cuius dicitur qd emerunt si per tempus: diuina: fa
cta sunt. ut dicitur. Docti. in summa. Similiter lic
tu est eis aliqua materia emere et postea ex ea ar
tificialia facere: sicut forum ut inde faciunt ligo
nes: et alia bimoi. dummodo ex hoc non dimittant
ecclesiastica officia: arg. in c. dena officia. de vita et bo
nest. de. facit. c. pmu de cele. missaz. Unde in q
glo. in c. canonu. n. q. q. q. q. emere carta pro li
bro: conscribendo vel conium pro seculari faciendo
et bimoi: ut sic clericus aliquid lucrif. pro victu: non
est negotiatio: sed artificiu quod clericus non prohibe
tur: dummodo sit circa honesta et pro necessitate. S

q^o p^onis. In dicto festiuis. Quilibet enim
debet talibus dicto abstinere ab opibz ser/
uilibz iuxta p^{re}ceptu^m dⁿⁱ Ero. xij. di. Omne op^{us}
seruile nō faciens in eo. Sed mercāna cōputat^{ur}
inter opa seruilia deo dicto festiuis fieri nō de/
bet. Expropter in c^o. de feri. p^{re}cipit vt mercatus
in die minime fiat neq^{ue} placu^m. Similit^{er} in die/
bus rogationū et q^{uod} dragdimalibz cōdeceat p^{ro}p^{ter}
ad p^{re}dicationem et ad officia cōuenire diuina q^{uod}
mercata facere arg. in c^o rogatione. de cōse. di.
iij. Vnū aut^{em} in nundinis liceat emere vel vende/
re in festis. R^{es}pondet Pet^{rus} de palu. in iij. et frā.
de magro in tractatu decem p^{re}cepto^{rum}: q^{uod} si audi/
as multis p^{ro}p^{ter} necessitate faciunt: puta q^{uod} non
alio loco vel tēp^{ore} et talia possent videri v^{el} eme/
re p^{ro} bono cōmunitatis: aut vt et lucro p^{ro}uideat
sibi et familie sue: v^{el} vt de mⁱⁿoribus: et q^{uod} p^{ro}u^{er}bi
sciunt et tolerāt excusant a mortali p^{ec}c^{ato} sic emē/
tes et vendentes. Secus si a p^{ro}p^{ri}is fuerit inter/
d^{ict}um.

dictum. vel si fiat solū vel principalit̃ ex lucri cupi
ditate: p̃ dictū c. j. de feri. Timorac in hoc p̃ frater
Angelus vbi d. in q̃bo ferie. §. iij. debere intellē
legi in fest̃ minoribz dñica. q̃a talis tolerātia p̃
laro: videt̃ derogare illi festo. Secus in maio
ribz. q̃ in illis nō licet nisi p̃ necessitate vel p̃iē
te. vrin c. fi. de feri. q̃uis plan nō interdicant. q̃a
nūc lo cū habet illud. Nō ita p̃ patiētiā tolerant
q̃ si in iudiciū deducerem̃ castitatem. c. cū is bu
dum. de p̃ben. Et illud quod p̃mimus nō ap
probam̃. c. hac rōne. iij. q. j. Sed minime mi
randū est si mercatores hodiernis tēpō ad nū
dinas cunctos. verbis de: missas et officia sacra
dimitāt. cū Eccl. iij. scriptū sit. Qui q̃rit lo cu
pletari auerit oculū suū. s. a iusticie via. Et sicut
in medio cōpaginis lapidū palus figit̃. sic in
mediū emptionis et vēditionis angustia bil pec
cane.

Quinto redditus negotiarum illicita ratione lo
q. a. s. cū sit in loco cultui diuino dedicato
Ideo dñs Math. xij. de tēplo viderēs
et emētes cieat. Eap: opter scptū est in c. decet d
imu. eccl. li. vj. Decet domus dñi scindō. Decet
vt cuius fact⁹ est in pace locus eius: cult⁹ sit des
bita veneratiōe pacificus: sitq; ad ecclias humi
lis ⁊ deuotus ingressus: sit in eis deuota cōuer
satio: deo grata ⁊ inspiciebdo placida. Et infra
In ecclēsia nul in bonestū: nilq; incōgruum fieri
debet. et recte illa loca venerāda sunt q̄bo aliquē
in bono: ē impendere maxima dei p̄dicio repu
tat. Nec ibi. Et Bern. in quodam sermone ait.
Omnino p̄dito: em se esse nouerit q̄cūq; est il
le qui vicia q̄libet in hanc domū conat inducere:
et templū dei speluncā vult facere demonum.
Bd hoc adduci potest exemplum Pompei ma
gni de quo refert Morosi⁹ in cronis suis: q̄ cū
viginnduos reges impiales supasset: sepeq; in
rebus bellicis triumphasset: ad vltimū hieroso
limā veniens templū obsedit: cōfugientesq; ad
illud cepit ⁊ interemit: et ibidē velut i suis atq; s
equos collocauit. Et quibus diuio iudicio fas
tum est vt qui ante in omnib; victor: erat: post
hoc cōfusibiliter atq; ifeliciater vinceret. Nec im
merito. In tēplis em res sacre collocant: sacra
menta ministrant: beneficia postulant ⁊ impe
trant. Et quid plura. Sacra tēpla diuina mai
estas inhabitantium illud Psal. Deus in tēplo
sancto mo. Un dei tēplū basilica dicit: a base de
on quod est rex vel impator. Un basilica idē est
q̄d palatium regis. Sic em ecclēsia; bñs Am
brosius nominat in c. cōuēnio: c. iij. q. viij. Sed
quo: sum bec tam lōgo repentina p̄nāpio: nisi vt
intelligam⁹ mercantias ⁊ secularia negotia mi
nime in ecclēsijs debere exerceri. Unde i d. c. des
cet. subinfert. Lessent i ecclēsijs ⁊ corꝝ amiseris
negotianōes: ⁊ p̄apue nūdinaz: ⁊ fori cuiuscu
q; tumultus: omnis in eis iudicioꝝ secularis
strepitus conquiescat. Et in c. in oratorio. diij.

biit. Gratianus inq. In oratione pter orbi et
psallendi cultu pene nihil agat: verbi nomi
et opa iugiter impensa pcedent. Ad idem q in
ecclesia negotian firilioni est tenuis in cad dec
rvj. q. viij. crin. nemo. L de sacrosan. ecclie. c. iij.
Baldus.

Etiam reddit illius negotio ratione appo-
nitionis. Pro quo sciendum est secundum Theodoricum
quod quilibet res que emptio videtur introducta
est pro communi utilitate versus alium dum vnus indi-
gat re alterius et conuerso sicut patet per philosophum in
Politico. Quod autem pro communi utilitate introductum
est non debet esse magis vniuus quam alteri. Et ideo
debet inter eos secundum quantitatē pretii instari. Quia
naturā autem rerū que in visu hominum veniunt mensurat
secundum pretium datum ad quod est inuentū numerata. Vi-
ditur Aristoteles ubi dicit. Et ideo si pretium excedat quanti-
tatem valoris rei vel e converso res excedat pretium
collis iustitiae equitas. Pro cuius maiori deduc-
tione est sciendum secundum dogma est subale Jobanē
Secundi in libro dist. xv. q. ij. q. valor aliquorum mul-
tipliciter considerari potest. Primo respectu transmuta-
tionis. Et hoc modo illa res que est nobis valiosior et pre-
ciosa in se de maiore valore sic ut bonus pa-
nis triticus quam ordeaceus et forma equus quam ali-
nus et bimotus. Secundo ratione raritatis: quoniam res ve-
nales et raritate et inveniendi difficultate nobis
magis sunt necessarie pro quanto earum penuria
maiore et ipsarum indigentia et minore facultate ha-
bendi habemus. Unde Hieronymus inquit. Oleraz.
charaz. rana. dist. c. legimus. et §. hoc oia in aurem. d.
consilium colligimus idem habet. Contra est de his qui
rui abundantia inueniunt. Ideo ait Marcellus libro
vndique suscepto. c. iij. Sic plerumque pretium preciosa
frequenter: usus et Elipus fabula. r. ij. de. De
boni pretii nimio vilescit in usu. Et quod est rarum
carius esse solet. Et hac ratione plus valet bladum
tempore carissime quam abundante. Sic quoque domina vi-
lionis pretii apud nos estimant propter eorum copiam
quam autem vel balsamum: quibus illa de se sunt nobis ma-
gis necessaria magis quare nostre valia. Tercio
estimatur valor: rei ratione complacibilitatis: ut quod ma-
gis nobis placet sicut apparatus equus ab armigeris
ro: et monile a milite. Hic premittitur dico quod licet
fuerint varie opiniones pro quo pretio possit res ven-
di vel emi: maxime legistaz in l. l. de episcopi. au-
di. et canonistaz in cum dilecti de emptio et ven-
tu saluo meliori iudicio tenenda est opinio theo-
logorum in augustinus dist. xv. f. q. res debet vendi vel emi
pro pretio que reputari potest valere secundum comitem estimationem
ne. ut dicitur in l. pretia regum in primum ff. ad l. fal. et notat
glossa in c. hoc iure. r. q. ij. et quod dicitur res tantum valet
quantum vendi potest l. i. §. si natus ff. ad l. rodi. de
fac. l. j. §. si beres ff. ad trebe. l. querebant ff. ad l.
fal. et l. si quis vero. i. §. vltim. ff. de furti intelligitur de iure
et non de facto: et secundum estimationem comitem: ut ait
Bartholomaeus de bumio in dic. c. cum dilecti. d. emp-
to et ven. Si tamen res communis estimatur valoris decet

[illegible]

1
 si quis res emat p. nunciu p. i. modica
 0 se q. valeat: repura cu. valeat duo denarij
 emat p. q. n. q. cu. dimidi. i. n. n. p. n. q. n. o
 solu p. legem canonica reprobatur sed etiam civil
 lem. l. q. l. de redd. ven. et. l. cum dilecti. s. emp.
 et ven. Est m. in potest. et emptioe vel iustu p.
 oum supplet: v. d. c. o. r. a. t. u. r. e. c. c. e. d. e. r. e. v. d. i. c. i. t. u. r.
 dicto l. cum dilecti. Similiter illud est negoti
 ano: q. n. l. e. g. i. s. i. n. o. q. u. e. r. a. t. u. r. p. e. c. c. a. t. u. r. n. o. s. i. t. i. n. m. o. d. i. c. a. t. u. r. e. s. t.
 m. in p. o. i. m. u. l. t. u. r. e. c. c. e. s. s. i. o. v. d. d. e. f. o. r. m. a. t. u. r. v. i. n. d. e.
 S. c. o. r. u. s. v. b. i. s. e. t. b. l. i. b. o. q. q. l. i. t. e. r. q. u. i. d. i. c. i. t. u. r. q. u. i. d. i. c. i. t. u. r.
 e. m. d. i. c. a. t. u. r. e. c. c. e. s. s. i. o. q. c. o. n. t. r. a. h. e. n. t. i. u. s. l. i. c. e. t. s. e. d. e. d.
 p. e. r. e. i. n. p. r. i. o. l. i. n. c. a. u. s. e. c. o. g. n. i. t. i. o. n. e. s. i. d. e. m. p. o. n. i. t. u. r.
 p. o. n. i. t. u. r. s. i. d. e. m. i. n. o. r. e. l. i. c. e. t. s. i. p. r. i. o. s. i. d. e. m. l. o. c. a. t. u. r.
 T. a. m. e. n. e. c. c. e. d. i. s. i. n. c. o. n. t. r. a. h. e. n. t. i. o. d. o. l. o. f. i. e. r. i. n. o. n. p. o. t.
 n. i. v. t. d. i. c. i. t. u. r. i. n. c. e. p. t. u. s. d. e. d. o. n. a. d. i. c. i. t. u. r.
 l. i. b. o. 7. S. c. o. r. u. s. v. b. i. s. u. p. 7. D. u. r. i. d. u. s. i. n. s. i. m. a.
 s. u. a. q. m. o. d. i. c. a. a. d. d. i. t. i. o. v. d. d. u. m. p. u. n. o. p. e. c. c. a. t. u. r. e. s. t.
 t. a. t. e. m. i. n. i. s. t. i. c. e. t. o. l. l. e. r. e. n. o. n. v. i. d. e. t. i. n. a. t. i. o. n. e. q. p. r. i. u. s.
 v. a. l. o. r. r. e. t. u. m. n. o. p. o. t. e. s. t. i. n. p. u. n. c. t. u. a. l. i. t. e. r. s. c. i. r. i.
 S. i. q. u. i. s. a. u. t. h. a. b. e. n. s. l. i. b. e. r. i. n. s. u. a. r. i. r. e. t. u. m. a. d.
 m. a. n. i. f. e. s. t. a. t. i. o. n. e. i. n. a. q. p. o. t. e. s. t. n. o. s. o. l. u. m. v. i. d. e. r. e. s. e. d.
 e. t. i. a. m. d. o. n. a. r. e. n. o. c. o. a. c. t. u. s. v. i. o. l. e. n. t. i. a. a. l. i. q. u. a. n. o. c.
 n. e. c. e. s. s. i. t. a. t. e. v. e. n. d. i. t. r. e. m. m. i. n. o. r. i. p. r. e. c. o. i. q. v. a. l. e. a. t.
 e. t. n. o. e. s. t. i. n. a. l. i. q. u. o. d. e. c. e. p. t. u. s. q. e. s. t. p. r. u. d. e. n. s. 7. s. o. l.
 e. n. s. v. a. l. o. r. e. m. r. e. d. i. c. e. n. d. u. s. e. s. t. q. e. m. p. o. t. e. s. t. s. i. n. e.
 p. e. c. c. a. r. o. q. u. i. a. v. t. d. i. c. i. t. i. u. r. i. n. c. o. n. s. u. l. t. u. s. i. n. l. i. c. e. n. t. i. o. v.
 d. e. f. i. s. d. e. r. e. g. i. u. N. e. m. o. v. i. d. e. t. f. r. a. g. e. r. e. c. o. s. q. s. o. l. u. t.
 7. c. o. n. s. e. n. t. i. n. t. E. t. i. t. a. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. i. l. l. u. d. q. u. o. d. d. i. c. i. t. u. r.
 l. i. n. r. e. m. a. n. d. a. t. a. l. m. a. n. d. a. t. i. s. s. i. q. i. n. r. e. s. u. a. q. u. i.
 l. i. b. e. r. e. s. t. m. o. d. e. r. a. t. o. r. 7. a. r. b. i. t. e. r. i. a. q. p. o. t. e. s. t. e. i. v. d.
 d. e. r. e. m. i. n. o. r. i. p. r. i. o. i. q. v. a. l. e. a. t. E. d. u. d. o. q. d. i. c. p. a. r.
 n. a. u. l. a. m. d. i. c. e. n. d. o. f. i. n. N. o. s. t. i. t. u. s. e. m. i. n. s. i. m. a. q. i. b.
 e. t. n. e. m. o. p. o. s. s. i. t. c. o. g. i. o. b. i. n. i. o. r. e. m. s. u. a. m. v. e. n. d. e.
 r. e. v. e. l. a. l. i. e. n. a. r. e. l. d. u. d. u. l. l. d. e. c. o. n. t. r. a. h. e. n. t. i. o. n. e. m. p. S.
 t. a. m. e. n. e. x. p. o. s. u. i. t. r. e. m. v. e. n. a. l. e. m. e. t. p. r. e. c. i. u. m. o. f. f. e. r.
 t. u. r. s. i. t. u. n. c. p. r. e. o. i. n. i. s. t. o. p. r. e. c. i. o. v. e. n. d. e. r. e. n. o. n. v. u. l. t.
 c. o. g. i. p. o. t. e. s. t. p. e. r. i. u. d. i. c. e. m. q. i. n. i. s. t. o. p. r. e. c. i. o. v. e. n. d. i. t.
 i. s. d. e. o. f. f. i. c. i. o. p. r. e. f. e. c. t. v. r. b. i. s. l. p. r. i. m. a. s. c. u. r. a. c. o. n.
 t. i. n. u. o.

Epimo reddidit illi negotio ratio-
ne cois dantificatio. Unde dicit Scotus
in iij. dist. xv. q. ij. q. tria sunt boim gene-
ra q. cum valere republice comode in merca-
tibus coiscent. Primi sunt mercu poutores
de vna patria in q. abundanti aliā in q. necessa-
rie sunt. Secūdi sunt mercu cōseruatores q. illi
illari nō modicā quantitatē emūt: v. illas postea
suis congruis tibus in totū vel paulatim ven-
dant. Nam mercādas de logiq. portantes nō
sine magno discrimine suo possent temp. illa vē-
dere: itē expectare. Tercij sunt mercu imutato-
res seu melioratores q. suo labore et industria il-
las meliorāt: vt de lana faciendo pannū: de co-
no sonlantes: de cera candelas et bmo. qui oēs
possunt licite lucrari: et sunt maxime viles rei-
publice eoz negotiādoes. Alij autē mercatores
vt plurimū possunt ponus appellari stramazato-
res. quia cum dāno primoz et republice mer-
cant: maxie illi q. inter se pugnāt vt vnus solus
vendat: vel q. nō vedať nisi sub certo modo vel
pāo. Nā tales hoc faciētes et auaricia et in dam-
nū patrie vel republice: valde peccāt. vt inquit
Juno. in c. significante. de apel. et debent puari
omibz suis bonis et p. p. tuo cilio puniri. l. vni-
ca. l. de mona. Simili q. modo valde peccat q.
oēs merces q. in terra aliq. sunt compar: vt ipse
solus in ea postea vedať suo modo: q. in dic. l.
p. b. d. dū monopolū detestat. **Z**

Epimo reddidit illi negotio ratio-
ne circūuentionis: q. n. aliqua fraude circū-
ueniūt emētē vel vendētē. inter q. sūt
illi qui transeuntibz et ignorātibz valorē rei:
char. vendunt q. discretis et pmanētibz vris.
Cōtra q. sūt dicit in c. placuit. de emp. et ven. P. e-
s. biteri moneāt plebes suas vt hospitales sint:
atq. non char. transeuntibz vendant q. in mer-
cato vēdere possent. In hoc defectu multū repe-
runt q. videntes simplices transeūtes iuxta apo-
thecas suas: postulat p. pāo alicuius rei triplū
plus q. valeat: vt postea eos saltē in duplo de-
cipiant: sicut faciunt q. dam bursinarij de q. b. di-
at. d. sec. q. Circūuenit me in negotiādoe ephra-
im. Ephraim autē credens interpretat: et significat
fraudulentū mercatōrē qui decipiēdo primos
i diuinijs credat. Tales q. mali mercatores dis-
famāt alioz merces mendaciē q. sūt graue pec-
catū: vt ait Aug. in li. de mendacio. Tales etiā
fraudulenter loquuntur: vt verba eoz ad plu-
res sensus possint applicari: vt melius decipiāt
emētes: qui nō solum deo sed etiā hominibz odibi-
les sunt. Scriptū est em. Eccl. xxxij. Qui sopbi-
stice loquitur odibilis est. Et hoc faciūt plerūq. p.
sonere q. ostendūt velle seruire ambabz p. b. b. s.
et tande vnū decipiūt: et q. q. ambobz. Sicut le-
gis de vno q. nūc emēt: nūc vendēt inuuebat
icū oculi vel pedis: vt cōtrac. emp. p. n. o. et vē-
ditiōis oino cōcluderet. Et ap. d. i. negotio: si

alter eoz de chara emptiōe v. de vili venditiōe
lamentabatur: respondebat. Propterea clam inu-
ebam nbi. Cōtra hoc viciū dicit Eccl. ij. De du-
plicia corde et labijs scelestis et p. cōti gradiēti sup-
per terrā duabz vijs. Et iij. eiusdē libri ca. septim.
est. Eoz ingrediēdo duabz vijs nō habebit succes-
sus. Circūueniētes em. et ipsi ab alijs tandē ar-
ciuent. Vñ legis q. q. dam caupo vinū vēdit:
q. et in vale positi corā hospibz epulātibz ma-
litosē effundere solebat: ostendēs hoc fortuina
factū in mīstrādo corā eis: et dicebat signū esse
future abundantiē: clamās abundātia: abundan-
tia. Sed hoc faciebat vt aliis emerēt. Qd. cogno-
scēs q. dam hospes dū ipse caupo in alijs occu-
patus esset spinaculo de vase extracto totum vi-
num q. sūt inuis erat effudit. et egresso vino excla-
mauit: abundātia: abundātia. Accusar. ergo a
caupone dū officiali illi. fraudulentiā detulisset:
nō sine cauponis matio rubore cuasit. **B**

Ono illi reddidit mercātia rōne oculi
rationis. i. q. n. res que venditur habet ra-
lem defectū q. emētis si illum sciret non
emeret: vel saltē non p. illo pāo. In quo defectu
sunt illi q. aliq. anial infirmū vendunt p. sano:
aut pannū defectuosum in colore vel aliter ven-
dūt p. p. fecto. sicut faciūt aliq. qui fenestras clau-
dunt ne defect. pāni pateat emētis: et in loco ob-
scuro ostēdunt illum. De quibz dicit Esa. v. Ue
qui dicit: malū bonū et. Trāssumptiue in c. ve
vobis. ij. q. ij. Tenet em. manifestare illū defe-
ctū: aliter tenet ad satisfaciendūz emētē de oī
damno: vt determinat Angelus in l. si q. cum
aliter. ff. de act. em. et p. n. o. in ca. iniustū. d. res
rū p. mu. et Sco. in. iij. dist. xv. et b. Tho. ij. q. q.
lxxvij. Et hoc p. b. a. p. l. i. in p. n. a. ff. de edil. edic.
vbi d. q. q. mancipia vendit tenet certiorare em-
ptōrē de moribz ac vicijs eoz: alio tenet ad satisf-
factionē damni. Ad idē est. l. i. §. venditor. ff. de
act. emp. vbi habet. q. si vēditōr: scit seruiri de
beri a p. d. i. o. venditor: emptor et hoc ignorāte tenet
tur emptori ad interest. i. ad oīa dāna q. occurr-
runt ex tali celatione. Deceptus ergo a venditorē
re sciēte defectū: habet actionē p. tra cum. l. i. iulij
anus. ff. de act. empr. Sed hec actio nō dāť nisi
p. annū a tpe venditiōis et morbi cogniti. l. scilicet
endū. et l. cū ser. ff. de edil. edic. Et hoc si velit tes-
nere rem emptā: et sibi satisfieri de dāno. Si v. o.
velit reddere rē defectuosam: habet solū ser. mēs-
ses vt in dictis iuribz. Si quis tñ venderet rem
habentē defectū patentē: vt equum carentē oculo
et bmo. non tenet manifestare illū. l. querit. §.
fi. ff. de edil. edic. Sed pone q. q. s. volens vēdes-
re equū dicit emptori. Vendo tibi hūc equus p.
vmbrioso: ceco: infirmo: et cū oībz malis q. habe-
re pōt aliq. equus: oculus pascit: vide eum.
equus autē habet vnum defectum secretū: quē
si emptor sciret nō emeret: vel nō daret dimidies
catem p. c. j. sed venditor sub hys verbis genera-

libz et sub noie multoz defectū voluit celare il-
lum defectū: v. etiā noiauit illū defectū cū aliq.
sed de ipso defectu nomiat: ap. cōstabat em-
ptori q. aliq. ille equus nō habebat: et q. pōt
rat credere q. necessūz habebat. Querit si talis
venditor excusar. quia dicit illū defectū in gene-
re vel in specie fraudulent. Et respondent. Sco-
tus et Tho. vbi s. q. nō imo valde peccauit. Et
hac esse veritatē. p. b. a. p. l. i. v. c. r. i. b. ff. de pac. vbi
d. q. p. c. i. o. s. obscurare vel ambigue debent no-
cere vēditōri. Et ibi dicit glo. q. obscuritas cau-
sat ex generalitate sermonis. Et b. est in casu no-
stro. Simili in l. ediles. ff. de edil. edic. p. p. i. s. vē-
ditōribz vt palam dicāt emptoribz singulos de-
fect. notabiles iūmēt vendit. aliter teneant em-
ptoribz satisficere. Et ideo cū in casu nostro q. n.
sub q. dam generalitate dicit illū defectū secretū
nō reuelauerit palam debet tenei. Q. si exp. sit
in specie sed fraudulent. i. dicēdo aliq. defect.
quos patebat equū nō habere: vt et istū habere
nō crederet: nō min. teneť ad restitutionē. Quia
non d. palā dicit q. s. ita dicit vt non crederet.
Quociq. em. modo vel fraude vēditōr decepit
emptorē occultādo defect. rei vendit. habet lo-
cum illud edictum. vt d. in. l. i. §. causa hui. edic.
et. ff. de edil. edic. Et maxie si decepit emptorē nō
p. n. u. c. d. o. palā et recte defect. ipsius rei vendi-
te: vt in q. iur. scōsule in dicta. l. i. in p. n. d. p. o. q. s.
fuit factū in casu nostro. q. nō recte p. n. u. c. a. u. i. t.
sed cum magna fraudulentia. **B**

Epimo reddidit mercātia illi rōne al-
terationis. i. q. n. vendit vna res p. altera
vt auricalchū p. auro et bmo. Et hec al-
teratio substantie rei et materie reddit cōtractus
nullū etiā de iure ciuili. l. in venditiōibz. ff. de cō-
trahen. emp. Et in hoc defectu vendendi vnam
rem p. alia repiunt aliq. macellarij q. vendūt q. n.
doq. vnam carnem p. alia: vt carnes birci pro
carne castran: vel carnes bouis p. carne vituli.
Sicut faciēbat q. d. s. tenēs in domo carnes pe-
coris: foris v. o. carnes castran. si autē aliquis ad
tū veniebat dicēs. Rogo hac vice mihi bñ serui-
as: q. hoc sero habeo facere cōuiniū q. b. u. d. a. m.
mēs amicus. Ille innuebat oculis vt expectaret
aliq. n. u. l. u. et postea in domū illā ducebat dicēs
secrete. Nabeo i domo carnes meliores q. s. ser-
uo p. episcopo ac magistratibz ciuitatis: sed volo
nbi de illis seruire: et aliq. plus dabis p. eis. et
sic dabat ei carnes pecoris sub mātello: dicēs
q. nō p. mitteret hoc ab aliq. sari. Et sic mītra de-
cipiebat. **L**

Epimo reddidit illi negotio ra-
tione corruptionis: q. n. res corrupta vē-
dit v. l. mitta et falsificata. In q. defectu re-
periunt q. dam aurifices et zoderij: q. lapides vi-
treos et falsos p. p. c. i. o. s. vendunt. et similis tor-
ques artificiatas q. vident aures vel argēte. Et
ideo p. tra tales dicit dñs Esa. j. Argenti tuū v. c.

sum est in scoria. vinū tuū mīstrū est aqua: et c. o. s.
quā ergo ad purū scoriā tuā: et auferā offic. itā-
nū. Scoria autē est ser. metalloz. Deus ergo q. s.
illiat acq. n. e. g. tales corruptores cito facit amē-
t. Sicut legis de q. d. a. mercatore vini q. illū mī-
scēbat aqua et multa lucrabatur. Vñ send castēs
in q. dam nauicū habere bursam plenā aureis
quedā sumia cā sibi arripuit et statim sub casu
mine arboris nauis abicōdit. Deinde extrahēs
aureos illos sigillatim in ore ponebat: et aliq.
reponēbat in bursa. l. licite acq. s. i. t. o. s. alioz v. o. q.
si sibi de aqua sagent in aqua maris p. q. d. a. t.
q. de aqua lucrati erāt. In hoc etiā defectu repi-
unt multū q. volentes vēdere vinū ostendunt
purū in vase vitreo: deinde dant limpharū. Jē
illi tabernarij q. ad alliciendū pplm de mane p.
pinant vinū bonū: ad vespas iam allecto dāt
de alio vino debiliore ac mīto. P. n. o. s. autē faci-
unt q. vt vinū appareat magis dulcē: vt v. d. u. l. s.
cedinē renneat: aut vt potēt. videat. in co. p. o. s.
nunt aliqua q. humanis corpibz sunt nocua.
In hoc etiā delinquit aromatarij q. dam qui
res corruptas vel ita veteres q. amiserūt vntē
suā: in medicinis: sirupis: et electuarijs ponunt
Et si aliq. nō habent ea que ad cōfectionem rei
medicinalis requirunt: alia ponūt cū mīto infir-
moz. detrimēto: et aliq. sunt eis causa moris.
Tribz q. nostris in q. dam ciuitate italīe q. dam
aromatar. vēdebat aquā putā p. aqua cōt. v. d.
saltē cum aq. cōi magna p. c. i. o. s. aque puti p. m. s.
seebat: quod est grande facin. et tales tenent ad
restitutionē de omni dāno dato. ar. in. l. an. rebo.
§. item q. scēs. ff. cōmo. **D**

Epimo reddidit illi negotio ratio-
ne pōderationis vel mensurationis aut nūc-
rationis iniq. Et q. tales mercatores et ar-
tifices dicit in c. mensure. de emp. et ven. Si q.
iustas mēsuras et iusta pondera mutare p. sum-
pserit: t. g. i. n. t. a. d. i. c. a. in pane et aqua p. m. i. t. e. a. t. Et
in l. annonom. ff. d. en. t. r. a. o. c. r. i. m. i. d. e. s. c. r. i. b. q. d.
Adrian. impator: cuius qui falsas mēsuras ha-
buit i. insulā relegauit. Et idē. ff. ad. l. cor. d. fal-
l. b. o. d. i. c. d. i. c. Si venditor mēsuras publicas
p. b. a. t. a. s. frumenti aut vini vel cuiuslibet rei: aut
emptor corrugit dolo: et venales fraudē fecerit
quānta res est eius dupli cōdemnet. Decretū
q. d. i. n. i. Adnani p. c. e. p. t. i. est eos in insulā relega-
ti q. pōdera falsa fecerint aut mēsuras. Decibz.
Sed grauis est offensio q. n. mercatores vel ar-
tifices vnā mēsurā tenent ad vendendū: et aliā
ad emēdū: cōtra illd. q. d. d. l. c. u. l. n. e. f. Nōlite fa-
cere iniquū aliq. d. in iudicio: an regla: in pondē-
re: in mēsurā: et in statera. Iusta et equa sint pon-
dera: iustus modus: equusq. sermō: ego deos
minus deus v. l. p. a. p. i. o. vobis. et Deus. r. v. Nō
habebis in sacculo tuo diuersa pōdera: m. a. t. e.
min. nec erit in domo tua modus maior: et mi-
nor: pōdus habebis iustum et v. e. r. i. t. mod. q. s.
p. p. 4

De t. vero erubet. David t. de talibz fallarij
in air in p. Quidam hujz boim mendaces in sta-
tione: ut decipiant de vanitate iudicij. et Ba-
lome. Prover. x. dicit. P. d. duo t. p. d. duo: m. d. u.
ra et m. d. u. r. v. r. q. abominabile est apud deum
Eribet inq. Statuta dolosa no est bona. ad
salutem sic. Et Amos. viij. d. Budite hoc q. p. r. i.
no pauper t. deficere facit. egenos terre dicitur
tes. Qui transibit melle t. vendidit melle m. r.
et agemus frumetu v. iminuimus m. r. u.
rit: augemus sicut t. supponam. Statuta do-
losa: possidamus in argito egenos et pau-
peres p. calumias t. e. Sequit. Juravit d. n. si
obtemperare fuero usq. ad finem opa eoz. et Michae
vi. scriptum est. Adhuc ignis est in domo impij:
abstulerunt iniquitatem t. m. d. u. r. a. m. i. o. r. e. p. l. e. n. a. t. i. t. a.
tra impietate: p. d. e. r. a. facella dolosa: in q. b. o. d. i. u. i.
tes eius repleti sunt iniquitate: t. habitantes in ea
loquebantur mendacia: lingua eoz fraudulenta
in ore ipsoz. Ecce ego cepi p. u. r. e. r. e. t. e. p. d. i. n. d. e. f. u.
per peccata tua. Tu comedas et no saturaberis:
appbedas t. no saluaberis: seminabis t. no metes
calcabis olivum t. no vngies oleo: calcabis mu-
llum t. no bibes vinum.

Albus q. de decando sunt illi q. ad decipiē-
dos p. r. i. m. o. s. m. e. r. c. e. s. b. u. m. e. c. a. t. i. t. u. r. s. i. c. u. t. f. i. c.
de pigez in siberi: cro colana t. filio: po-
nendo illa in locis humidis vel aliq. modo bu-
mido: ut et maiori p. d. e. r. a. m. a. t. u. r. l. u. c. r. u. r. e. p. o. r. t.
t. e. t. C. o. n. t. r. a. q. u. o. d. e. l. i. c. i. t. u. r. Q. u. a. s. i. l. u. p. i. r. a. p. i. e. n. t.
tes p. d. a. d. e. s. t. u. n. d. e. d. u. s. s. a. n. g. u. i. n. e. t. p. d. e. d. a. s. a. i. a. s.
et a. n. n. e. s. e. r. v. i. d. o. l. u. c. r. a. E. a. p. r. o. p. t. e. r. a. d. e. m. p. a. d. u. s.
hunc defectu fallit: p. d. e. r. a. d. i. c. i. t. M. i. c. r. o. n. i. m.
In c. n. o. a. f. f. e. r. a. m. u. s. c. i. i. q. q. j. N. o. n. a. f. f. e. r. a. m. i. f. a. r. e.
ras dolosas ut appedamus q. d. volum. p. a. r. b. i.
mo dicere: hoc graue: hoc leue est. S. e. d. u. s. m. i.
est f. m. T. h. o. i. j. q. q. l. r. v. i. j. a. r. j. q. q. v. b. i. r. e. s. a. b. u.
dant c. o. s. u. a. c. i. u. r. i. t. e. m. a. i. o. r. e. s. m. e. s. u. r. e. e. t. c. o. n. t. r. a.
p. n. n. e. r. a. d. r. e. a. o. r. e. s. t. e. r. r. a. z. d. e. t. e. r. m. i. a. r. e. d. e. m. o. m. e.
s. u. r. a. z. f. m. d. i. u. e. r. s. i. t. a. t. e. m. c. o. p. i. e. t. p. e. n. u. r. i. e. a. c. a. l. i. q. u. o.
a. r. c. i. t. a. n. t. i. o. l. e. g. i. t. i. m. i. s. p. e. s. a. t. i. q. u. o. s. e. r. u. a. r. e. p. o. s. t. e. a.
d. e. b. e. n. t. o. e. s. t. n. u. l. l. a. t. e. n. t. f. r. a. u. d. a. r. e. E. t. s. i. l. i. r. d. i. c. e. d. u. s.
est de n. u. e. r. a. t. i. o. n. e. E. t. n. o. f. a. c. i. t. e. s. i. c. u. t. i. l. l. e. c. a. p. s. o. r. a. d.
q. u. e. v. e. n. i. e. n. s. q. d. a. s. i. m. p. l. e. x. h. o. m. o. v. t. s. i. b. i. d. a. r. e. t. p. e.
c. u. n. i. a. v. i. n. u. s. d. u. c. a. n. a. u. r. u. i. l. l. e. c. e. p. i. t. n. u. m. e. r. a. r. e. d. i.
c. t. o. n. e. In n. o. i. e. d. e. i. t. v. i. r. g. i. n. i. s. M. a. r. i. e. t. t. o. n. t. c. u. s.
n. e. c. o. d. e. t. a. l. i. q. u. o. d. o. r. o. t. n. o. u. e. t. e. P. o. s. t. q. u. a. n. u.
m. e. r. a. n. o. n. e. i. l. l. e. s. i. m. p. l. e. x. h. o. g. l. e. n. u. e. r. a. u. i. t. t. i. u. e. n. i. e.
d. e. f. i. c. i. t. e. r. e. u. e. r. s. u. s. a. d. c. a. p. s. o. r. e. i. l. l. e. d. i. c. i. t. e. i. q. n. e.
s. a. c. i. d. a. n. u. e. r. a. r. e. E. t. c. e. p. i. t. i. l. l. e. c. a. m. p. s. o. r. i. t. e. p. n. u. e. r. a.
r. e. t. d. i. c. e. r. e. In n. o. i. e. d. e. i. t. e. t. i. t. a. f. e. c. i. t. a. p. p. a. r. e. r. e. i. t. e.
g. r. u. n. u. m. e. n. t. u. C. u. a. u. t. i. l. l. e. s. i. m. p. l. e. x. h. o. i. t. e. p. g. l. e. n. u.
m. e. r. a. l. l. a. t. e. d. e. f. i. c. i. t. e. i. n. u. e. n. i. s. s. e. r. u. e. r. s. u. s. a. d. c. a. m. p.
s. o. r. e. r. o. g. a. u. i. t. c. u. m. v. t. i. t. e. p. n. u. m. e. r. a. r. e. t. q. u. i. c. u. m.
v. e. l. l. a. i. n. o. p. e. r. e. In n. o. i. e. d. e. i. t. e. t. i. t. a. f. e. c. i. t. R. o. g. o. v. t.
n. o. n. o. m. i. a. s. d. e. i. n. e. q. s. a. d. a. E. t. i. t. a. i. n. u. e. r. a. e. s. t. i. l. l. i.
f. r. a. u. s. a. i. m. a. g. n. a. c. o. r. e. c. e. n. s. i. d. i. a. C. o. n. t. r. a. t. a. l. e. s. i. n. q. u. e.
d. e. l. i. a. l. r. v. N. u. e. r. a. b. o. c. o. s. i. n. g. l. a. d. i. o. e. t. o. e. s. i. n. c. e.

de corruptio. q. d. Non decipitis primu pecuni-
am falsenotando: et ego induci sup. vos b. n. g.
l. d. t. oportet ut vos n. u. e. r. a. r. e. a. m. i. g. e. r. p. e. c. u. n. i. a. s.
v. e. s. t. r. a. s. e. t. i. n. s. u. p. e. n. i. s. v. u. l. n. e. r. a. n. e. t. e. l. l. i. g. l. a. d. i. o. p.
p. i. e. r. p. e. c. c. a. t. a. v. o. s. t. r. a.

Amorcedo reddis mercantia illiata ra-
d. n. o. n. e. m. e. d. a. c. i. o. t. p. i. u. r. a. t. i. o. n. e. A. d. e. o. e. n. i. b. o.
d. i. a. m. a. d. i. e. c. o. r. r. u. p. t. a. e. s. t. a. r. o. m. e. r. c. a. n. t. e. v. t.
n. e. m. o. v. i. d. e. a. t. s. a. r. e. v. e. d. e. r. e. v. e. l. m. i. n. u. t. i. c. u. m. s. i. b. e. t.
m. e. r. c. a. s. a. b. s. q. m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. t. i. o. m. e. d. a. c. i. o. s. a. u. r. a. m. e. n. t.
a. n. q. p. i. u. r. i. s. U. n. B. u. g. s. u. p. e. r. i. l. l. u. d. P. s. a. l. m. i. s. t. e.
Q. u. i. n. o. c. o. g. n. o. u. i. n. e. g. o. c. i. a. n. o. n. e. a. i. r. N. e. g. o. c. i. a. r. o. z.
a. u. d. i. u. s. a. c. q. u. e. d. i. p. d. a. n. o. b. l. a. s. p. h. e. m. a. t. p. p. e. c. i. s. r. e.
r. u. m. e. n. a. n. t. t. p. i. u. r. a. t. s. e. d. b. e. c. v. i. a. b. o. i. s. l. u. n. t. n. o. n.
a. n. t. N. e. c. i. l. l. e. B. u. t. e. r. g. o. m. e. r. c. a. t. o. r. a. u. a. r. u. s. q. i. n. i. t. e.
e. t. i. n. i. s. t. e. l. u. c. r. a. r. i. d. e. l. i. d. e. r. a. t. P. e. r. f. i. d. e. m. e. a. t. a. n. t. i. u.
r. e. s. i. s. t. a. m. i. b. i. c. o. s. t. i. t. u. t. i. m. o. p. d. e. u. m. s. i. m. d. e. c. a. b. a. s.
b. e. r. e. p. o. n. i. a. t. a. s. a. l. u. e. r. d. e. a. i. a. m. m. e. a. s. i. c. u. t. v. e. r. i. t. a. t. e.
d. i. c. o. p. c. o. r. p. u. s. e. p. i. t. a. n. t. i. d. e. b. u. i. u. s. s. i. l. e. v. e. n. d. i. u. s.
f. u. i. t. I. d. e. o. L. h. r. i. s. t. o. s. t. o. m. s. u. p. M. a. r. i. b. e. i. t. t. b. a. b. e. t.
l. a. t. r. v. i. j. d. i. c. e. t. i. a. m. s. d. i. a. t. M. e. r. c. a. t. o. r. s. i. n. e. m. e. n. t.
d. a. c. i. o. e. t. p. i. u. r. i. o. e. s. s. e. n. o. p. o. r. E. t. l. o. q. u. i. t. d. e. a. u. a. r. o.
m. e. r. c. a. t. o. r. e. q. s. i. n. e. s. u. i. p. o. s. u. i. t. i. n. l. u. c. r. o. In q. q. d. e. z.
i. n. i. q. u. i. t. a. t. e. m. u. l. t. i. b. o. d. i. e. o. f. f. e. n. d. u. r. E. r. r. a. n. o. b. u. i. t. e. s. t.
q. v. t. a. u. t. P. o. n. o. e. s. t. n. i. m. o. r. d. e. i. a. n. o. c. u. l. o. s. c. o. r. u. s.
O. i. n. s. a. n. t. i. a. n. i. m. i. a. b. o. i. m. a. u. a. r. o. r. u. q. s. i. n. e. a. l. i. q. l. u. r.
o. q. d. s. e. p. e. p. n. g. i. t. i. t. i. n. i. q. o. f. f. e. n. d. u. r. d. e. u. De t. a. l. i. b.
b. u. s. a. i. r. P. o. S. e. p. u. l. c. h. r. u. p. a. r. e. n. s. e. s. t. g. u. m. u. r. c. o. z.
l. i. n. g. u. i. s. s. u. i. s. d. o. l. o. s. e. a. g. e. b. a. t. v. e. n. e. n. i. u. a. s. p. i. d. u. s. s. u. b.
l. a. b. q. s. c. o. z. E. t. P. r. o. u. e. r. e. t. M. a. l. u. s. e. s. t. m. a. l. u. s. e. s. t.
d. i. c. i. t. o. i. a. e. m. p. r. o. r. t. c. u. r. e. c. e. s. s. e. r. i. t. n. i. c. g. l. o. n. a. b. i. l. f. s.
d. e. c. e. p. i. t. e. p. r. i. m. u. m. d. u. p. l. i. c. a. t. a. n. t. i. o. t. m. e. d. a. c. i. o. s. s. u. s.
i. s. R. e. f. e. r. t. a. u. t. v. e. n. e. r. a. b. i. l. i. s. B. e. d. a. i. n. g. e. s. t. a. n. g. l. o.
r. u. l. i. j. c. a. r. v. i. j. q. q. d. a. m. s. a. u. s. e. p. s. n. o. i. e. f. o. r. s. u. s.
s. e. m. d. i. n. s. p. u. r. a. p. t. u. s. v. i. d. i. t. q. u. a. d. a. v. a. l. l. e. t. e. n. e. b. r. o. s.
s. a. m. i. n. i. m. o. p. o. s. i. t. a. m. b. a. b. e. n. t. e. z. t. r. e. a. i. g. n. e. s. g. r. a. n. s.
d. e. s. a. c. c. e. n. d. e. n. t. e. s. e. a. m. E. t. c. u. m. i. n. t. e. r. r. o. g. a. s. s. e. t. a. n. g.
g. e. d. u. q. u. i. d. b. o. c. s. i. g. n. i. f. i. c. a. r. e. t. I. l. l. e. r. e. s. p. o. d. i. t. T. r. e. a.
i. g. n. e. s. s. u. n. t. m. a. i. n. i. q. v. i. a. q. b. a. b. e. t. n. e. g. o. c. i. a. t. o. r. e. s.
a. c. c. e. n. d. e. n. t. e. s. t. c. o. s. u. m. e. r. e. s. t. o. n. i. m. u. n. d. u. P. r. i. m. o.
i. g. n. i. s. e. s. t. m. e. n. d. a. c. i. u. t. p. i. u. r. i. u. q. d. f. r. e. q. u. e. n. t. e. r. c. o. m. i. c.
e. s. t. i. n. v. e. n. d. i. n. o. e. t. e. m. p. n. o. e. S. e. c. u. n. d. u. s. e. s. t. a. u. a. r. i.
c. i. a. t. c. u. p. i. d. i. t. a. s. v. e. n. d. i. n. u. t. t. e. m. e. n. n. u. T. e. r. a. t. o. s.
e. s. t. i. m. p. i. e. r. a. s. f. r. a. u. d. i. s. t. d. o. l. i. R. e. c. i. t. a. t. e. n. a. L. e. f. a. r. i.
u. s. i. n. s. u. o. d. i. a. l. o. g. o. q. i. C. o. l. o. n. i. a. d. u. o. d. i. n. e. s. m. e. r.
c. a. t. o. r. e. s. v. e. n. e. r. u. t. a. d. c. o. f. e. s. s. i. o. n. e. e. t. i. n. e. a. l. i. a. d. i. c. e. r. u. t.
q. c. u. m. m. u. l. t. i. s. m. e. n. d. a. c. i. o. s. t. p. i. u. r. i. s. v. e. d. e. b. a. n. t. q. d. a.
a. l. i. e. v. e. d. e. r. e. n. o. p. o. t. e. r. a. t. Q. u. i. b. o. p. e. s. s. o. r. a. i. t. q. m. a. r.
n. i. m. u. e. r. a. t. p. e. c. u. n. i. a. t. e. t. d. e. i. p. e. c. e. p. t. u. s. t. i. p. o. s. u. i. t. e. i. s. n. e.
d. e. c. e. t. e. r. o. f. a. c. i. e. r. e. t. q. d. c. u. i. l. l. i. s. e. a. g. e. r. e. n. o. p. o. s. s. e. a. f. f. i. r.
m. a. r. e. t. n. i. s. i. v. e. l. l. e. t. a. m. e. r. c. a. n. t. i. a. d. e. f. i. c. i. e. r. e. t. o. t. a. l. i. t. e. r. C. o.
f. e. s. s. o. r. r. o. g. a. u. i. t. e. o. s. v. t. s. a. l. t. e. v. n. o. a. n. n. o. c. e. p. t. i. e. n. t. a. z.
f. a. c. i. u. s. e. s. t. a. u. t. p. e. u. r. a. t. e. d. e. i. m. o. n. e. q. c. u. m. i. l. l. i.
l. i. b. o. c. s. e. r. u. a. r. e. t. i. p. s. o. a. n. n. o. n. i. b. i. l. l. u. c. r. a. n. s. u. n. t. U. n.
p. o. s. t. a. n. n. u. r. e. u. e. r. s. i. a. d. c. o. f. e. s. s. o. r. e. d. i. c. e. r. u. t. e. i. P. a. t. e. r.
o. b. e. d. i. e. n. t. i. a. n. u. a. n. o. b. i. s. m. i. s. e. n. i. f. u. i. t. n. o. d. u. a. b. o. m. i. c. e. s.
e. n. i. a. n. o. b. i. s. f. u. g. i. u. t. t. s. i. n. e. m. e. d. a. c. i. o. a. c. p. i. u. r. i. o. n. i. s.
b. i. l. b. e. n. e. v. e. d. e. r. e. p. o. s. s. u. m. u. s. Q. u. i. b. o. s. a. c. c. e. d. o. s. a. i. t.

Nolite timere septuaginta vos deus sed p. s. e. r. a. t. e.
q. i. n. b. r. e. u. i. b. a. b. e. b. i. t. g. l. a. m. d. e. i. t. b. n. v. e. d. e. t. m. e. r.
c. e. s. v. e. s. t. r. a. s. I. l. l. i. e. r. g. o. c. r. e. d. e. n. t. e. s. e. i. d. e. l. i. b. e. r. a. u. e. r. u. t.
p. o. n. v. e. l. l. e. p. a. n. i. o. i. m. p. a. u. p. t. a. r. e. q. v. e. d. e. r. e. c. u. m. m. e. n.
d. a. c. i. o. s. v. e. l. a. l. i. q. d. f. a. c. i. e. r. e. c. o. n. t. r. a. d. e. i. p. e. c. e. p. t. u. m. U. n.
i. n. b. r. e. u. i. d. i. s. p. o. n. e. r. e. d. e. o. c. e. p. t. u. r. e. o. s. b. o. i. e. s. p. l. u. s.
c. a. r. i. s. f. r. e. q. u. e. n. t. a. r. e. v. n. b. o. n. o. s. t. i. n. t. o. s. a. c. s. a. n. c. t. o. s.
m. e. r. c. a. t. o. r. e. s. f. a. c. i. e. n. s. s. u. n. t. v. a. l. d. e. d. i. u. i. t. e. s. Q. u. i. a. d.
c. o. f. e. s. s. o. r. e. p. e. n. t. e. s. t. g. l. a. s. e. g. e. n. t. d. e. s. a. l. u. t. a. n. i. c. o. n.
s. i. l. i. o. r. e. o. q. p. e. c. u. n. i. m. a. r. i. m. u. s. c. u. s. m. o. n. i. t. i. s. c. u. i. t. a. n. e.
r. u. n. t. d. e. g. r. a. n. d. i. u. i. t. e. s. e. f. f. e. c. i. t. s. u. n. t.

Amorcedo reddis illiata negociatio rō-
ne diminutio. Ad cui. intelligentiā
est sciendū q. licet amelapsum p. m. i. p. a. s.
rentis. In statu innocētiā oia oibz essent cōmu-
nia ut inq. Clementis in c. dilectissimis. xij. q. i. n. i.
post lapsum a. d. i. u. i. s. i. o. r. e. p. r. o. n. a. b. i. l. i. t. e. r. f. a. c. i. a. e. s. t.
p. p. i. e. r. m. a. v. t. i. n. q. S. c. o. r. i. n. i. j. d. i. l. l. r. v. q. j. P. r. i. m. o.
a. d. e. c. c. u. d. e. n. d. a. n. e. g. l. i. g. e. n. t. i. a. c. o. q. a. g. n. t. s. e. c. e. r. e.
i. n. s. o. l. u. d. i. n. e. v. t. e. r. e. n. t. i. e. s. e. n. t. c. o. e. s. m. a. e. n. s. e. n. t.
c. o. e. c. o. l. e. r. e. t. s. e. m. i. a. r. e. U. i. d. e. n. t. o. n. p. a. r. e. n. t. e. r. p. i. m. e. s.
t. o. q. d. e. c. o. i. b. o. n. u. l. l. i. v. l. p. a. u. c. i. c. u. r. a. n. t. e. t. s. i. c. n. e. c. e. s. s. a.
r. i. a. b. o. i. m. s. u. s. t. e. n. e. r. a. n. o. a. r. o. d. e. f. i. c. i. e. r. e. S. e. c. u. n. d. o. f. a.
t. a. e. s. t. r. e. n. i. d. i. u. i. s. i. o. a. d. e. c. c. u. d. e. n. d. a. m. a. l. u. a. c. i. a. N. i.
s. i. o. i. a. e. s. s. e. n. t. c. o. m. u. n. i. a. s. e. p. e. p. a. r. r. e. p. o. r. t. e. t. A. c. c. i. d. e.
r. e. t. e. n. q. e. a. d. e. r. e. t. e. o. d. e. m. e. q. e. a. d. e. d. o. m. o. r. e. d. e. q.
a. g. r. o. p. l. u. r. e. s. v. e. l. l. e. n. t. e. o. d. e. t. p. e. v. n. e. t. s. i. c. m. a. g. i. s. c. u.
p. i. d. u. s. p. l. u. r. a. s. u. p. a. l. i. o. s. o. c. c. u. p. a. r. e. v. e. l. l. e. t. s. i. c. u. t. d. e.
N. a. m. r. o. t. h. B. e. n. e. l. e. g. i. t. q. c. e. p. i. t. e. r. o. b. u. s. t. v. e. n. a.
r. o. i. b. o. i. m. o. p. p. i. s. s. o. r. t. e. m. e. n. t. o. r. s. f. m. g. l. o. T. e. r. c. i. o.
f. a. c. i. a. e. s. t. d. i. u. i. s. i. o. r. e. n. i. a. d. e. c. c. u. d. e. n. d. a. m. a. l. u. a. c. i. a. c. o.
q. t. a. l. i. t. e. r. v. i. a. f. r. a. u. d. i. b. o. a. p. i. r. e. t. N. a. m. n. i. c. m. a. l. i. c. i. o. v.
i. n. p. u. n. i. r. i. n. o. p. o. s. s. e. n. t. q. a. l. l. e. g. a. r. i. t. s. e. n. o. r. a. p. e. a. l. i. e.
n. a. s. e. d. s. i. b. i. c. o. i. a. E. t. p. p. e. r. b. o. c. i. n. q. P. o. l. i. B. r. e. s. t. o.
t. e. l. e. s. r. e. d. a. r. g. u. i. t. S. o. c. r. a. t. e. t. P. l. a. t. o. n. e. d. e. c. o. i. v. i. s. u.
o. i. m. r. e. z. N. o. n. g. l. i. c. e. t. a. l. i. c. u. i. t. e. l. l. e. r. e. r. e. m. a. l. e. n. t. i. n.
t. o. t. o. n. e. c. i. n. p. a. r. t. e. s. i. c. u. t. f. a. c. i. u. t. q. d. a. z. m. e. r. c. a. t. o. r. e. s. e. t.
a. r. a. f. i. c. i. a. s. m. a. r. i. e. s. a. n. t. o. r. e. s. q. p. a. n. n. u. v. e. s. t. i. u. m. i. n. u. s.
u. n. t. t. i. p. s. a. s. v. e. s. t. e. s. s. t. r. i. c. t. i. o. r. e. s. f. a. c. i. u. t. a. c. i. l. l. u. d. s. u. s.
p. l. u. m. r. e. t. i. n. e. t. n. e. c. r. e. s. t. i. u. u. i. n. q. p. p. i. e. f. u. r. e. s. a. p. p. e. l.
l. a. n. p. i. e. Q. u. i. d. a. a. l. i. q. d. i. m. i. n. u. t. u. n. t. p. e. c. u. n. i. a. i. l. l. i. c. u. s.
i. u. s. e. s. t. f. a. l. s. e. n. u. e. r. a. n. d. o. m. a. r. i. e. c. a. p. s. o. r. e. s. q. a. l. i. q. u. i.
s. t. u. d. i. o. s. e. i. n. t. e. r. r. a. d. e. n. a. r. i. u. a. l. i. q. u. e. c. a. d. e. r. e. f. a. c. i. u. n. t.
v. t. i. n. d. i. n. e. s. i. l. l. e. c. u. i. n. u. e. r. a. n. t. a. d. c. a. p. i. e. n. d. u. d. e. n. a. r. i. u.
q. u. o. i. n. d. i. n. a. t. o. c. a. p. i. t. e. c. a. p. s. o. r. s. u. m. p. i. p. i. d. a. q. m. i. o. r.
s. o. l. i. d. o. s. a. u. t. q. n. q. s. d. e. p. e. c. u. n. i. a. n. u. m. e. r. a. t. a. C. o. n. t. r. a.
h. o. s. e. t. s. i. f. e. s. e. c. c. l. a. m. a. t. a. p. b. a. E. l. a. t. e. n. i. j. d. i. U. e. q. p.
d. a. r. i. o. m. o. n. e. t. t. u. p. d. a. b. e. r. i. s. c. u. m. c. o. s. u. m. a. u. e. r. i. d. e.
p. d. a. n. o. n. e. d. e. p. d. a. b. e. r. i. s. E. t. B. u. g. i. n. q. d. a. s. e. r. m. o. n. e.
a. i. r. U. e. i. l. l. i. s. q. v. i. u. u. t. v. t. a. u. g. e. a. n. t. r. e. o. p. i. u. r. a. s. v. n.
a. m. i. u. t. e. t. o. n. a. s.

Quinto decimo reddis illiata negociatio
q. rōne terminatio. q. n. i. s. m. e. r. c. a. t. o. r. e. s. a. n. a.
r. i. n. i. m. i. a. c. u. p. i. d. i. t. a. t. e. c. a. p. n. t. e. p. n. o. s. u. u. v. e. s.
d. e. r. e. p. s. u. m. i. t. p. p. e. r. t. e. r. m. i. n. u. d. a. n. i. a. d. s. o. l. u. e. d. u. s. p.
c. u. i. r. e. v. e. n. d. i. e. t. a. u. g. e. t. o. S. a. d. d. u. m. e. s. t. f. m. S. c. o.
r. u. m. v. b. i. o. t. R. i. c. h. i. s. u. o. q. d. l. i. b. e. r. q. e. n. i. j. a. r. a. j. q.
e. m. m. a. n. o. r. e. p. n. o. p. o. t. e. s. t. f. i. e. r. i. a. n. o. b. i. s. m. i. s. p. c. o. i. c.

marale t. p. b. a. b. i. l. e. o. p. i. n. i. o. n. e. t. d. e. b. e. t. f. i. e. r. i. f. m. i. s. t.
d. i. u. i. c. i. o. c. o. n. t. r. a. i. l. l. u. d. q. d. s. c. r. i. p. t. u. m. e. s. t. i. n. l. p. o. i. a. r. e. n. i.
f. f. a. d. l. f. a. l. s. e. s. p. o. e. c. i. a. r. e. z. n. o. e. t. a. f. f. e. n. d. e. s. i. n. g. l. o. r.
r. u. s. e. d. c. o. l. l. e. c. t. e. m. i. s. t. t. e. U. e. n. i. q. v. a. r. i. e. s. u. n. t. d. o. s.
m. i. n. u. s. v. o. l. u. n. t. a. t. e. t. o. p. i. n. i. o. n. e. s. L. q. p. o. t. e. r. a. t. f. a. d.
t. r. e. b. d. e. t. c. q. d. d. i. u. e. r. s. i. t. a. t. e. s. v. e. l. p. e. t. c. e. i. n. l. a. c. e. r.
d. e. p. l. e. d. i. s. t. i. n. g. I. d. e. o. e. a. d. e. r. e. s. p. o. t. d. i. u. e. r. s. i. s. p. e. c. i. s.
e. m. i. m. a. r. i. E. x. e. p. l. i. g. l. a. P. e. c. i. a. p. a. n. n. i. a. b. a. l. i. q. u. o. e. m.
m. a. s. d. e. c. e. t. e. t. i. t. a. e. s. t. e. m. i. m. a. n. o. p. i. a. p. e. m. p. t. o. r. e. A. b.
a. l. i. q. u. o. e. m. i. m. a. s. v. i. d. e. n. t. e. t. i. s. t. a. e. s. t. e. m. i. m. a. n. o. v. i. d. e. n. t.
t. a. p. e. m. i. t. e. t. v. e. d. e. r. e. A. b. a. l. i. q. u. o. t. o. e. m. i. m. a. s. d. u. o. d. e.
c. i. m. e. r. i. t. a. e. s. t. e. m. i. m. a. n. o. n. i. g. i. d. a. p. e. m. p. t. o. r. e. e. t. t. a.
u. o. r. a. b. i. l. i. s. p. v. e. d. i. t. o. r. e. q. s. e. e. t. e. n. d. i. t. v. i. s. q. a. d. v. i. s.
m. u. s. v. a. l. o. r. e. E. t. q. l. i. b. e. r. b. o

Eodem die post prandiu de consciencia bona
et de eius conseruatione et contrariatione Ser
mo. xxiij. R

Eligio munda

ro: quā a patre nostro recepimus: et in ea quidē
hic vinum habuimus. **E**xpropter Beniamin
dñs. **E**gredere de terra tua et de cognatione tua
et de domo patris tui: et vade in terrā quā mon
strauero tibi. **E**sa. **E**leij. **et** inquit. **E**gredimini
de babilone: fugite a chaldeis.

Secunda lex est q^d pegrin⁹ p rectā viā in
cedit⁹ q^{uo}nto diuenticula: ne forte non
amingat⁹ minū p errores vie. Et ideo se
pe inq^{ui}re de recta via vt nō plonger iter suū. Lū
igit⁹ via pegrinatōis n^{on} est ad celū: sūt lōga: iuxta
illud. iij. Regū. xij. Adhuc grādis viā restat⁹
bi. Et Esa. xij. dicit⁹ Ducet⁹ cū pedes ei⁹ longe
ad pegrinatōē: debem⁹ p rectā viā. Nūc iccedo
re: nō cūdo p obliqua viā: iⁿnera. sed p viā
mādato⁹ dei qua puenit⁹ ad celū. Matth. xij.
Si vis ad vitā ingredi: serua mādata. Ut pos
sim⁹ dicere deo cum p^{ro}p^{ter}. Viam mādato⁹ tu
rū cucurrit⁹ dilatasti cor meū. fuātes illō Deu
tero. v. Non declinabis neq^{ue} ad dexterā neq^{ue} ad
sinistrā: sed ibis p viā quā pcepit vobis dñs
de^{us} vester: vt viuatis & bene sit vobis. M

Erta lex pegrini est q non retrocedit cū
ceperit pegrinari. Sic nos qui a patria
carnis ⁊ vicij discessim⁹ nō debemus
retrocedere. q: vñ is saluator: Luc. ix. nemo mīg
tens manū ad aratrum ⁊ aspiciēs retro aprius est
regno dei. 11

Tanta let est q̄ pegrinus in terra sue pe
q̄ grinatiois nō subsistit. q̄ si ibi notabiliter
et vltimate subsisteret: nō pegrin⁹ sed
indigena reputāduſ esset: et nō aduena: cum tū
omnis pegrinus sit aduena: iuxta illud Psal⁹
miste Aduena sum ego apud te et pegrin⁹ sicut
oēs patres mei. Et ideo q̄ in terra pegrinatio
nis sue nō subsistebat: subdit. Remitte mihi vt
refrigerer priusq̄ abeam et ampli⁹ nō ero. Sic
ergo et aia fidelis nō debet subsistere in delecta
tione reip̄ hui⁹ mūdi in q̄ est pegrinatio: sed ad pas
triā festinare. q̄ vt d̄: ad Heb: et itiq̄. Non habemus
hic ciuitatē pmanentem: sed futuram in q̄
rimus.

Uita let est q pegrin^o amicitias nō q^o
q rit. q: ad amicos pūct pariter cōuersa/
rit: sibi inuicē cōicare: qd nō pōt facere
pegrinus. alit eo p amicitia z p pscqno pueris/
no forer ei no aua. Et ideo q: pegrini auxilio sūt
būano destinū: eos singulariter deus respicit.
Uñ Deut. x. d: q dñs amat pegrinū: z dat ei
viciū z vestitiū. Sic ē: z nos non debem^o in hac
pegrināōe q̄rere amicitia hoim mundanorū
et bui^o seculi voluptatibz deditō: ne nos ab in
nere nostro retardet. q: q tengerit picē inq̄nabit
ab ea Eccl. xij. Et inuicia boīs domestici eius
Matth. xi.

¶ Etia lex est q^d pegrin⁹ in terra peregrina
tiois delectatio eo nō appetit. q^d impossibi
le est aliquē pfecte delectari i motu existē. Sic

ergo et nos in hac vita delectationes sensuales non debemus appetere: quia extinguunt spiritualia cibis immixta. Ideo in huius figura dicit Hieronimus. q. Jonadab fili. Rechab precepit filiis suis ut vinum non biberent in terra peregrinationis sue: nec in ea domum edificarent aut plantarent vineam: vel aliis delectationibus insisterent. Q

Epithima lex est q̄ pegrin⁹ in terra pegrin⁹
 natiōis sue non querit hereditatē: q̄ est
 terra aliena ⁊ ibi nō vult habere requiē
 Sic ania nra cū pater eius nō sit de terra sed ce
 lestis: nō debet q̄rere hereditatē terrenā sed cele
 stem. De q̄ Ps̄. angt. Etē hereditas mea p̄cia
 ra est mihi. Et iteru. Dñs pars hereditatis mee.
 Qui aut vult in terrā hereditatem h̄re: ponēs in
 terrenis spem suā: iuste p̄uas hereditate sibi de
 bita in excelsis. De q̄ Eccl̄. iij. s̄. Nō cū mortu⁹
 fuerit hereditabit serpēs ⁊. demones: q̄rū vn⁹
 in specie serpentis p̄mū decepit parentē.

o *Lexua lex est q' pegrinus in tra sue pe-*
grinationis de negocijs suis nō se intro-
mittit. q' sicut est ignor' ita ei aliene pa-
trie facta sunt ignota. Nullus autē bene pōt de
ignota causa iudicare: et ideo pegrini nō consti-
tunt iudices. Un' Bēn. tū. dicebant sodomite
ad Lot. Ingressus es vr aduena: nunqd vr iu-
dices. Ita ergo ⁊ nos non debemus de alienis
factis mltū curare seu nos intromittere: sed pe-
grinationi nostre attendere. Quia vr air Bm-
brosi' in qdam sermone: q' curis terrenis se im-
plicata dno se sepat. S

¶ Una lex est q^d pegrin⁹ q^{ui}s nobilis sit:
n^{on} tñ in terra aliena nō extollit nec superbie
ne indigenas cōtra se puocat: sed bñilit^{er}
loquit^{ur}: sicut Ruth dicens sui lib^{er}i. q^{ui}. ca. Unā mī
hi hoc v^{er}u^m nolle me dignaretis pegrinam mulie
re. Sic ania nostra licet sit nobiliss^{ima}: q^{ui}a a no
bilissimo opifice deo creata: debet bñilis esse in
pegrinandō e hui⁹ seculi in q^{uo} est cor: rupribili cor
pori colligata p^{er} q^{uo}d aggrauat Sap^{er}. it. et mult^{is}
miserijs affligit Job. xij. Et ideo debet bñilia
ri sicut mulier nobilis ignobili viro sociata. ma
time q^{ui} sequens vicia ipsi⁹ carnis est bestijs cō
parata: iuxta illud Psal. Nō cū in bonore esset
nō intellexit: cōparatus est iumentis insipientib^{us}
et similis factus est illis.

D Eber aut pegrinus esse astutus ⁊ sibi p̄
cauere diligens ⁊ piculio: q̄ sepe p̄dit a
foas: occidit ab hospite ⁊ spoliatur a la
tronibz. Et similiter ania n̄ra facere debet q̄ a so
cia carne p̄dit: ⁊ ad mortē eternā ducta a mūdo
in q̄ hospitat: gladio p̄ci perneca: ⁊ a latronibz
id est demonibz oibz v̄runbz spoliat. Solēt au
tē pegrini aliqui cātare in itinere ad releuāduz
rediu pegrinatiois. Et sicut q̄libet nostruz debet
facere laudādo deū: ⁊ dicere cū p̄pheta ps. cxiij
Lantabiles mihi erant iustificaciones tue: in lo
co pegrinatiois mee. Item portat argentum in

scarfella: siue aurū p faciendis expensis in vias
et q̄ndie cōputant sumptus ne sibi deficiat: et cō
siderant quantum expenderūt. Et similiter nos in
hac peregrinando debemus semper habere in anis
ma nostra et nobisq̄ portare gram dei: de q̄ dicit
Prouerb. xij. Sup argenti et aur grā bo
na. ipsa em nobis faciet expensas in itinere. Vñ
Paulo inq̄ dicit^r vt hē. q. ad Cor. iij. Suffi
cienti Paulē grā mea. Debem^r inq̄ sum
ptus cōputare. qualiter vitā nostrā expenden
mus q̄ndie cogitare iuxta illō Seneca in. iij. de
ira dicimus. Quotidie anim^r noster ad rōnem
reddēdā vocē tē. Solē et iā peregrini insignia q̄
dam deferre vt boies puocant ad sibi benefaci
endū: et sint securiores ad arbulandū. Et simi
liter nos debem^r deferre insignia deuotionis et
scitāz q̄b et boies nob afficiat et demones ab
offensioe nra repellent: q̄b inq̄ dicit Ezech. ix.
Sup quē vidēti^r thau nō oca daria. TT

¶ **E**xtra lecta est q̄ pegrinus in domo re-
pit aliena. Ideo dicebat Job. tri. sui li-
bri ca. foris nō remasit pegrinus: et do-
mus mea viatori patuit. Sic ergo et aia nostra
debet reputare domū corpis in q̄ habitat alie-
nā: et sapiam ibi pegrinā et hospitem. Qd̄ esse ve-
paret. q̄ de domo sua nemo expellat inuitus ac
violēter. Ania vō nostra postq̄ in corpore fuerit
modico tpe hospitata expellat aī violētia tanq̄
de domo aliena. Et ideo sicut filia regis i domo
ignobili despōsata cupit ad domū patris redire
re: soluto vinculo matrimonij: ita aia debet de-
siderare ad domū patris celestis accedere post
corpis solutionē: iuxta illud Eccl̄. iij. Reverta-
tur pulvis in terrā suā vñ erant spūs redierat ad
Deum q̄ fecit illum. ¶

y **A**ldecima lex est q^d pegrinus sustinet in
 iunio t^o in comoda multa in peregrina
 none sua: t^o portat capellu ar q^d mærellu
 vt se defendat a sole t^o aq^d. Sic ne s in hac vita
 pegrini debemus sustinere opp^o: obria t^o q^dscunq³
 tribulatioes tpales: habentes capellu charitatis
 q^d opit^o multitudine pecc^o. Jo co. vl. et mærellum
 patientie t^o oēs aduersitates. et esse de illis de q^d
 bus dicit glo. in l. Papini. n^o. §. sed nec ipube
 ris. ff. de inoffici. testa. q^d ha'bent mærellu ad oē
 ventu. Ut aut^o possimus pleviare in itinere: de
 bemus sicut pegrin^o baculu: in manu portare
 id est in deo spem nostrā ponere: t^o dicere cū Da
 uid ps. cvij. Diligam te dñe formido meā: dñs
 firmamentū meū t^o refugiu meū t^o libator meus
 Possū^o q^d dicere q^d hic pegrin^o vniū baculū
 ad sustentatioes: ad flumini trāsdundes: t^o ad
 mala: bestiaz pculsioes. ita nos sber^o vti bac
 culo cruc^o ad sustentadu nos i afflictioib^o tribula
 tionū. q^d vt ait Gre. i mora. si passio dñi ad mei
 moria reuocet nihil ē adeo durū q^d n ēq^d aio to
 lere. Ideo ad Heb. xij. inq^d aplus. Recordare
 q^d tu es sustinens a pecc^o: ita aduersus te
 sustinens a pecc^o

ipm contradictionē: vñō sanxgemini anio vestri
dehinc. Scdo debem⁹ vñ baculo crucis ad
temporaliū dñi mudi t carnis mansuadā
nonē: vt possim⁹ dicere illis Gen. xxiij. In bacu
lo meo transiit iordanē istū. Tercio debem⁹ co
ra ad bestias. i. demonio pculsione. q: Esa. lxxv
d: B voce dñi paretur Assur virga pculsuo. Et
Chrys. ait. Ubicunq; demones baculi quo pla
gam acceperūt.

Orient aut pegrini mbo viabo itare bo
o spiritum in die. i. mane ad pcedendū. vt
spere ad cendendū t dormiendū ac qdē
dū: et merdie ad collationandū. Et similis nos
salutē in die debemus intrare hospitiū oratio
nis: in q̄ reficiamus. Primo mane dicēdo deo
cū Ps. Mane astabo tibi t videbo. Scdo ve
spere dicēdo deo cū eodes. Dirigat dñe oratio
mea sicut incensum in cōspectu tuo: eleuatio ma
nuū mearū sacrificiū vespiniū. Itē. In pace i id
ipm dormiā t req̄scā. Tercio debem⁹ intrare
hospitiū orationis in merdie et dicere tpo illud
Lan. j. Indica mibi quē diligas aia mea: vbi pa
scas: vbi cubes in merdie. Ista autēma hospiti
ta intrabat Dauid tanq; pegrinus expetens: q̄
in q̄ ps. lxxij. Vespere mane t merdie narrabo et
annuntiabo: et exaudiet vocē meā.

Uodecima lex est q̄ pegrin⁹ in terra pe
o gnanōis sp ad patriam redire anbedat
q: oia naturaliter appetunt locū suū. Et
ideo d: Gen. xxiij. q̄ Laban dixit Jacob. Ad tu
os redire cupiebas: t desiderio tibi erat dom⁹
patri tui. Sic ḡ t aia nra in hac lachrymarū
valle cōdusa debet sp ad patriā celestē anbedat
redicēs cū Paulo ad Phil. j. Cupio dissolui t
esse cum christo. Quia vñ bas pegrinorū leges
paua obseruāt: t solus dñs Iesus fac⁹ p nob
p incarnationē pegrin⁹ illas pfectissime obser
uauit: deo ei dictū fuit Lu. xxiij. Tu solus pē
grinus es in iherusalē. Cui si placere volumus
de bonis nos imaculatos custodire ab hoc se
culo: vt dicat vba pposita. Sup q̄b verbis de
mūdicia aie t bona cōscia tractare volētes: tres
cōsiderationes faciē⁹. Prima dicet declaratio
nis. Scda pseruatiois. Tercia ptranatiois.

Primo pma de glitatis pscie declaratio. Z
o Rimo in hac pte videnda est pscie
p diffinitio. Pro cui⁹ declaratio est scilicet
endū fm Tho. i. ij. scilicet. dist. xiiij. ar. iij
q̄ pscia bz ortū et naturalē iudicio ra
tionis: qd̄ dicitur intellect⁹: t ab eo est deducra
et deuata vt qd̄bz pculsio: verbigrā. fit em in
aia vt in mēte hois qdam sillogism⁹: cui⁹ ma
iorē pmitit sinderes dicēs. O malū est vitan
dū. Minorē vñ assumit rō supior dicēs. Adul
terū est malū q: a deo pibitū: rō aut inferior
idē affirmat esse malū: q: est iniustū t ibonestū
Et tūc pscia infert pculsionē di. Ergo adulterū

est vitandū. Propterea d: pscia q̄si cōcludens
scia: eoq; pscia rōne pculsionis. i. sinderes t rōne
fugionis t inferioris pculsionē infert.

St autē sinderesia vt diffinit Aug⁹ an li.
c d baptismo guulo pculsione innatū t aie
pcreantūq; dirigimur t mouemur ad fa
ciendū ea q̄ pnt ad vitationem culpe t pene t
adeptionē glie. Nec ille. Est ḡ sinderesia qdam
generalis habit⁹ siue cōnaturale lumē: cui⁹ acc⁹
vel officiū est a pto retrahere hoies murmurā
do t pām t inclinare ad bonū: vt ait b. Tho. in
pma pte sūme. q. xvi. ar. j. t in q̄stionib; disputa
tis de vitate. q. xvi. de sinderesi. ar. j. i corpe q̄stio
nis. et Blet. de ales. in. ij. pte sūme i tractatu de
sinderesi. Ratio vñ supior t inferior nō sūt dī
uerse potēcie: s; vna cadēq; potēcia q̄ fm diuers
sa officia t diuersos acc⁹ distinguit. vñ appellat
supior inq̄m discernit aliqd p respectū ad supi
ora t cēna: vt ait Aug⁹. ij. de ciui. dei. Dicit autē
inferior inq̄m discernit p respectū ad inferiora:
vt declarat b. Tho. j. pte sūme. q. lxxv. ar. i. i cor
pore q. t in q̄stionib; disputat de vitate. q. xv. de
rōne. ar. ij. t. iij. Qñ ḡ sinderesia aliqd i mēte p
ponit: t rō p respectū ad deū seu supna vel enas
inferiora illi assentit: t pscia cōcludit. vñ Dug
go d scō vic. ij. de aia dñi. Conscia est cordis scia
eritō d: q̄si cū alio scia. Papias aut put refert
Arch. i. c. statuti. s. assessor. d. resch. in. vj. ait. q̄
pscia est cogitatio cordis suū pscius.

Secundo de pscia videnda est ei⁹ opatio.
o Pro cuius declaratio est notandū fm
Tho. in. j. pte sūme. q. lxxv. ar. xij. et itē
in q̄stionib; disputat de vitate. q. xvi. ar. j. q. x. ar.
ar. v. q̄ triplex est acc⁹ pscie. Prim⁹ est testificari
de pterito inq̄m pscia pibet testimoniū sic illd
in q̄ septū est aliqd testificat de eo siue sit bonus
siue malū. Un apls ad Roma. ij. ait. Testimo
niū illis reddente pscia eo. Et Aug⁹. ij. q. iij. c.
custodi. dicit. Qñ deus iudex erit: alius test⁹ q̄
pscia tua nō erit. Inter iustū iudicē t psciam tu
am noli timere nisi cām tuam. Et Eccl. xij. dicit.
Ser pscia tua q̄ tu crebro maledixisti alijs. Et
Seneca in li. de morib; ait. Tuta scelera esse nō
possunt. quia et si latendi facilitatem habeāt: si
duciam nō habēt. Et ideo ibidē itē dicit. Nul
lum consiliū peccato t tuorū magis timueri q̄
reipsum. Alienū em potes fugere: te nunq̄. Cō
sciencia em est velut speculū quoddā in quō ra
tionis oculus tam qd̄ indecēs q̄ qd̄ decens est
potest speculari.

Et cū duo actus pscie est accusare t excu
o sare: ac repbēdere t remouere de malo
cōmissio et bono omisso: iura illud ad
Roma. ij. Inter se inuicē cogitationū accusan
tū aut defendētiū i die iudicij: cū iudicabit dñs
oculta. et Aug⁹. ij. q. iij. c. in cunctis. Quem pscia
em defendit liber est inf accusationes. et liber
siue accusatioe esse non potest si sola consciencia

intus accuset. Iste acc⁹ pōt dici examiatio cōscie
inq̄m pscia examinat ea q̄ iam facta sunt: an
sint bñ facta vel nō: vt dicit Tho. vbi s. D

Erans actus pscie est ligare vel soluere.
c Un inq̄ b. Tho. vbi s. q̄ sicut ligatus
corpalliter habet necessitā tē cōsistēdi i lo
co vbi est ligat⁹: t aufert ei pās ad aliū locū di
uertēdi: q̄ alibi nō potest ire: sic pscia ita ob
ligat volūtātē ad aliqd faciendū vel nō faciendū
q̄ nō pōt aliud sine pto facere vel omittēre q̄ il
lud qd̄ sibi dicitur ipsa pscia. Un ad Rom. xij.
ait apls. Omne qd̄ nō est ex fide pām est. Su
per q̄ verbo Ambrosi⁹ i glo. dicit. Omne qd̄ fit
etiā si in se t de se sit bonū: t m nō sit ex fide: cō
tra psciam: vt. i. credamus esse malum: pām est
Nec ille. Lur⁹ dicitur intelligi de eo qd̄ fit cōtra
cōsciencia pām mortalitatis: vt q̄ est pceptū facere
vel pibitū. sicut dicit glo. in comēs. s. et bñs.
xxvij. q. j. Un si pscia dicitur aliqd faciendū so
lū p modū pscij vel pscialitatis: nō obligaret ad
mortalitē: vt inq̄ Tho. in. ij. dist. lxxv. ar. iij. Di
cit ḡ bñs Bona. in. ij. dist. lxxv. ar. j. q. iij. q̄ con
sciencia aliqd dicitur aliqd faciendū qd̄ est fm lo
gē dei ad qd̄ bō tenet ex debito. et hoc est clarissi
mū q̄ cū astringit. Aliqd dicitur qd̄ est ptra legē
dei: vt facere vindictā: t bñm. et tūc nō obligat
ad faciendū: sed simplr ligat ad se deponendū.
q̄ talis erronea pscia contraria diuic legi tenet
hoiem extra statum salutis. Si em facultas qd̄
pscia dicitur: peccat mortalitē. q̄ facit ptra leges
dei. Si facit cōtra psciam: mortalitē etiā peccat
q̄ credit q̄ illd facere sit mortale pām t deo di
splicere: et sic facit in cōtemptū eius: q̄uis illud
forte deo placeat in se. Deus em non attendit fa
ctū solū: sed q̄ anio fiat. Aliqd vñ cōscia dicitur
aliqd qd̄ est pter legem dei: vt leuare festucā de
terra t bñm. t talis tenet aut ipsam cōsciencia
deponere: aut illd facere: aliter pām mortale in
currit. Et ita intelligi illud extra de simo. c. p tu
as. d. ij. t de resti. spolia. c. litteras. t de pscia. c. fi
nali. t. xxvij. q. j. c. oēs. s. et bñs. s. q̄ dē qd̄ fit cō
tra psciam edificat ad gebennā. Et hanc etiā sen
tentiā tenet b. Tho. vbi s. et in q̄stionib; disputa
tis de veritate. q. xvij. ar. j. q. iij. q. ar. vj.

Erans de cōsciencia vidēda est ei⁹ varia
c no. Pro cuius declaratione sciendū est
fm Bletādrū de Bles in. ij. pte sūme: q̄
multe sunt differēte hoim circa psciam suā: di
uersimode opinantū seu credentū. Dicebat autē
qd̄bz pculsio: q̄ caligari nō habēt: formas
solariū q̄t regunt forme pscia. Unusq̄
q̄ em format sibi cōsciencia suo modo. Sed de
pculsio cōscia: diuersitatis em alijs referem⁹
Primo em sunt aliqui qui sciūt certitudinalit
se nō habere bonā cōsciencia: vt bñ q̄ sciūt se esse
in mortali pto actu: vel in proposito non peni
tentes. Et istoz mala cōsciencia aliqd dicit cōin
quinata: iura illud ad Tho. j. Cōinquinatē sūt

eo: mens t consciencia. Aliquādo d: cautēria
ta. j. ad Thimo. iij. Dēbentes cautēriā cōscie
emā. i. corruptam pāua cogitāōe: et adultas
male cōcupiscēcie igne. Nam cautēriā est corru
ptio carnis et igne vel per ignem facta. Aliquā
do appellat pūbata cōsciencia. d: qua Sap.
xvij. dicit. Semp em psumit seua pūbata cō
sciencia. i. malū super se venire debere. sicut fecit
carn Gen. iij. dicens anteq; pūbaret a deo p nō
mōre. Vagus t pfugus ero sup terrā: omnis
qui videt me occidet me. Et Greg. in moralib;
inquit. Dum nulla bonorū operum cōfidentia
fulat animā: intueri in sūma trepidat q̄ ipsam
cōsciencia accusat. Nam amor qui in despera
tione inducit: et mala cōsciencia pūcit. Ideo
Chrysostom⁹ sup Mattheū dicit. Qui male cō
sciencie est: semp pusillanimus t timidus est. De
cōsciencia ista iniqua dicit Aug⁹ in libro de ves
ra innocētia. Nulle sunt grauiorē cruce in
vita ista q̄ mala cōsciencia. et Chrysostom⁹ sup
Mattheū ait. Consciencia rō semp in pena est.
Mens em mala semp consciencie pūcit stimul
laceratur.

Secundo aliqui putant se habere bonas
o cōsciencia t granā seu charitatem: nec
trum habent. Sicut sunt qdam christi
an repidi: qui nō lustrātes cōsciencia suā pu
tāt se esse i bono statu: t sūri pto mortali. et hoc
dicit cōsciencia erronea. Et peccat aut ex igno
rantia crassa de bñs q̄ homo tenet scire q̄ sunt
peccata mortalia: t illa cōmittēdo nō excusat: li
cet putet esse licita: vt declarat Tho. j. q. q. lxxvij
ar. iij. Et pbat per. i. liberos. s. notat. ff. de bñs
qui no. infra. Bñs peccat ex negligentia addiscen
di necessaria ad salutes. de qua Augustin⁹ in c.
fi. lxxvij. dist. inquit. Jilis omnino ignosca non
poterit qui habēs a q̄ discerent operam nō de
derunt. Bñs pūcit ex inordinata affectione: cū
sc̄ quis desiderat aliquid facere: et vitius inor
dinato affectu: format sibi suo modo cōsciencia
iura illud Seneca in puerbjs. Pūcit omnem
dicam cum res transit in affectum. Bñs excusat
nec fugiat: quando quis non humiliat intel
lectum suum ad credendū meliorib; t sapiēti
orib; maxime supiorib; suis in dubijs: sed
vult sequi suas certitudines et proprias opi
niones faciens legē de suo capite: ac spernendo
consilia t opiniones aliorū: contra cōmunita
tione. de consili. Quandoq; etiā causat talis er
ronea cōsciencia et obstinatio: sicut infidē
t heretici in sua secta obstinati psequētes veros
christianos putāt se bene facere t habere bonas
cōsciencia: iura illud saluatoris dictū Job. xvj
Venit hora vt omnis qui excusat vos: arboret
se obsequiū pscie deo. Aliqd pūcit ex temer
tate t psumptioe: sicut aliqd psumptuosū regunt q̄
cū mali sunt: estimāt se bonos: t credūt q̄ licet
furari vt ad vfurū mutare siue rapinas facere

videmus in fine. Et cum sint pleni peccatis: di-
cunt singuli: habeo ita bona. Etiam licet tales
fratres vel religiosi. De quo. Ezech. viij. di. Sicut
improbi qui secuti sunt. Et in istis. facta habent
Etiam dicunt habere conscientiam largam et rotundam:
non habentes stimulum de peccatis: vel habentes
non de minimis: sed magnis nihil metentes. Que
quidem conscientia assimilatur araneis: velis capient
indus paruas muscas: et magnas dimittendo.
Isti sunt filii pharisaei de quo de. Matth. iij.
q. decemabatur mentis et animum acutum: et oculus:
sed grauiora legibus percutiebatur. Tales faciunt
sicut Job dicitur vitulo: q. videmus paruos vitu-
los duo ad macellum ostendebat: et boiorem tale
spectaculum tanquam quod crudelis. et ipse de nocte per-
gens ad stabulum cadebat boues sine aliquo sti-
mulo. Sicut de alio legimus qui omnia in ludo
amittebat: conuincit aut sua de nocte ad lucernam
laborabat: et aliquid lucraret. Dum ergo ille a lu-
do reuertitur: et postulat forte centum aureos: tunc
necens vixit ad lucernam murmurabat: et dicebat
q. parui habebat conscientiam: ponens nimis grossos
stimulos ad lucernam. Cui illa respondit. Im-
posuisti grossos lichnos in lucernam. Quidam quod
regunt stimulan in ecclesia sperare q. postea nul-
lum aut paruum habent stimulum de primi detra-
ctione. Ecclesiario vero regunt aliquid qui solus pon-
derat peccata valde enormia: de alijs vero licet mor-
talibus parum curant: et minus de venialibus.
et istos conscientia est sicut rete habens larga fora:
mina in qua non comprehendunt nisi maiores pisces.
sed minores se euadunt.

¶ Erant alij sunt qui non bene sciunt vnu
habere bonam aut malam conscientiam: et isti
sunt scrupulosi: qui timet non timenda
fieri reum iudicium rationis: et se videt eis peccare: si-
ue quod faciunt: siue illud omittant: et semper sunt per-
pleti et vacillantes: de facili dicunt scrupulositate
bus assensum. Et isti bestiales stimuli vel proce-
dunt et leuitate cerebri: vel et cordis pusillanimitas
dant: vel et diaboli suggestio: et raptio. Et istos
conscientia est valde periculosa. Nam facit festucam
videntem: bonum malum: et leue peccatum apparere
grave. Et quod inducit ad desperationem. Ideo
damus parum. Non me demergat tempestas aqua
id est desperationis. Nec scrupulosa conscientia fa-
cit omittere multa bona opera propter timorem pec-
candi: iuxta illud. Psal. Illic trepidauerunt timore
vbi non erat timor. Et ideo bonitas apostoli. ad
Rom. x. dicit. Omne quod in macello venit ma-
ducantem interrogantes propter conscientiam. Nam
scrupulositas est vitanda. Iste de. et ab eo ni-
mum scrupulosa sunt. ff. de accusa. l. i. et de accu-
satione de sumo. et in c. inquisitioni. de sen. tales scrupu-
losi sepe se premunt ab inimicis suis demo-
nibus sub specie stimuli q. ad animam vulnerari. vbi
in buis figuram legimus. Machab. ij. q. quidam de so-
cietate Machabeorum videtur contra se venire bo-

stis in die sabbati: scrupulum habentes ne viola-
rent festum se defendendo et pugnando: propter
se ab hostibus occidi. Debent ergo tales scrupu-
losi rogare deum ut irradiet intellectum eorum: animum
dono vero cognitione agendo. et ipse dabit
illis sapientiam si deuote inuocauerint eum. sicut fe-
cit Salomoni q. de sapientia inquit Sap. viij. Inuo-
caui et venit in me spiritus sapientie. Debent etiam fidei
consilium sapientiam illas scrupulositates deponere
ut dicunt theologos in. q. dist. xxiij. q. si fuerint in
eos varie opiniones: seruet illud quod inquit. Nos
stent in. c. si vir. de cognatione spiritus. di. q. vbi sunt du-
ueria iura vel diuerse opiniones: buantior et eior
est preferenda. Facit ad hoc. l. q. bonis et pos. l. si.
et ff. de penis. l. maior. et. l. de fidelibus. liber. l. cum
inter. in. si. et de usuris. l. cum antiquitas. et ff. de reli-
sum. fu. l. sunt persone. et l. semper in dubijs. l. in re
dubia. l. in obscura. et l. quod dubia. ff. de reg. iur.
imo securior et tutior: per se debet eligi. c. ad audi-
entiam. de hominibus. c. iuratus. de spon. et. c. Mattheus
us de sumo.

¶ Iste autem deuitanda sit scrupulosa conscientia: non
desideranda est nimis. Dicit autem quod timo-
rata bene conscientiam quam non est presumptuosus: sed oia
cum amore domini facit: et astute precauit ne deum offe-
ndat. Et ita intelligitur illud. Reg. in cad. et. v. di. l.
Bonarum mentium estibi culpa timere vbi culpa non est.

¶ Vt repunt alij qui habent bonam
conscientiam vel saltem eam bene vtiliter opinantur
quam. in amore dei et primi radicant: muni-
da bene aniam a mortali peccato. De qua conscientia bene. ad
Thij. vbi ait apostolus. finis precepti est caritas de
corde puro et conscientia bona. Supra q. et de Aug.
Ille se ad id quod diligit peruenit: esse desperat: cui
male conscientia scrupulus inest. Ille autem sperat q. bo-
nam conscientiam gerit. Debent ergo talis operari ut non offe-
damus conscientiam: et non cogitantes nisi erunt bone: iux-
ta illud. Ezech. iij. Bona est substantia cui non est
peccatum in conscientia. Et ideo debent imitari Paulus
q. dicebat ut bene. Act. xij. Studet sine offendit
culo conscientiam bonam se bene ad deum et ad homines.
De hac etiam loquitur Seneca in li. de moribus inquit
Conscientia magis quam fama intendit: falli namque
poteris fama: conscientia vero nunquam. Bern. q. in
li. de consideratione inquit. Magne diuine sunt
bona et tranquilla conscientia. Et ad Rom. i. ait
Paulus. Gloria nostra hec est testimonium con-
scientie nostre.

¶ Pars secunda huius sermonis de bone con-
scientie conseruatione quod sit per gratiam dei.

¶ Iste super a declaratur est sermo. vi.
parte vltima: sine dei gratia adiuvante non
potest homo resurgere a peccato nec bene
operari. Et quod sequitur q. necessaria est ipsa
diuina gratia ad conseruandam bone conscientie
pro cuius meliori explanatione decem consi-
derationes de gratia dei faciemus. Prima est
de eius quidditate. Pro cuius declaratione est

sciendum quod duplex est gratia dei. scilicet gratia gratis
tunc gratia grati facies: ut dicunt theologos in. q.
di. xviij. Gratia grati data ideo sic dicitur. q. si non
grati daret non esset gratia. q. c. gratia. et originaliter
fuit datus: apostoli. q. ad Rom. ij. Et secundum Alcan. de
ales in. q. per summe. et theologos vbi dicitur. est donum
infusum rationali nature sunt meriti. Quod in se est
disponens ad salutem gratia vel aliter. Et hec gra-
tia potest esse cum peccato mortali. Et est oculus bonum ad-
dum bonis naturalibus: sicut gratia predicande prope-
tandis: facit miracula et bonum. ut dicunt theolo-
gi vbi dicitur. Gratia autem grati facies est duplex. Una
in creatura: hec est spiritus sanctus secundum theologos in. q.
dist. x. Alia est creata: de qua theologos in. q. di. xviij.
et in. q. di. xviij. et bonis Thij. q. q. c. et Alcan.
de ales in. q. per summe in tractatu de gratia: dicunt
q. est quidam habitus de nihilo a deo creatus: et animam
infusus: per quem anima fit filia: amica et sponsa dei di-
lecta. De qua gratia dicitur. Diffusa est gratia in la-
bys tuis: propterea benedixit deus in eternum. Bern.
autem in quidam sermone de gratia ait. Gratia est quidam
lucis splendor: anime in se infusa tanquam radi-
a sole iusticie descendens: animam arduaque pur-
gans: illustrans et deificans. Nec ille. Aug. autem
libro de moribus. dicit q. gratia est excellens dei donum:
quod solus diuidit in filios regni eterni et perdonis
eterni. Unde dicit frater. de magistro in. j. sermone pu-
rificandis bene virginis Marie. Sicut milia
cuiuslibet principis distinguit a milia sui hostis:
per solus illius principis signum. ita gratia est signum i anime
nostra per quod perfecte discernit quod sit de milia re-
gis eterni: vel de milia hostis eius q. est rex su-
per oculos filios subditos: sicut dicitur. Job. ch. Dicit quod
idei fratres de magistro in. q. sermone Jobis bap-
tiste q. gratia est vita spiritualis anime rationalis. Sicut enim
ait dar vita corpori et sua plenaria: et et sua absen-
tia mori. sic presente gratia anima vivit: et absente
mori. Et ideo in sacra scriptura viuientes sunt qui
habent gratiam: et mortui qui sunt in culpa: dicente
domino. Ipo. iij. Non me habes qui viuas et mortui
es. Quia autem gratia sit vita anime probatur per apostolum. ad
Rom. vi. dicentes. Gratia dei sum id quod sum. Et
hoc confirmat Hugo de sancto victore in li. de arra-
spole di. Scias anima mea q. gratia est vita mea. Hoc
quod probatur per locum ab oppositis. Vita enim et mors
sunt contraria: et gratia et culpa mortalis habent
contrarietatem secundum theologos in. j. di. xviij. Sed
peccatum mortale est mors anime ut ait. Dico. per illud
Ezech. xviij. Bona q. peccauerit ipsa morietur: et Sa-
pienne. xviij. Non per malitiam occidit anima sua. ergo
gratia est vita ipsius anime. Unde quidam dicunt q. anima
est sicut carbo ignis: cum habet gratiam. Carbo enim
ignis habet essentiam: splendor: et calorem: quod
si ponatur ad super ipsum carbonem: statim recedit ca-
lo: et splendor: ab ipso et remanet simplex essen-
tia carbonis tenebrosa: et tunc dicitur carbo non viu-
et ignis: sed mortuus. Sicut autem sit de anima q.
cum est in gratia habet in se splendor: et ipsius gratie

et calor: et amoris diuini. Adueniunt autem peccata
recedit totus splendor: et calor charitatis: et rema-
net sola essentia anime tenebrosa: et obscurata. et de-
est anima talis mortua propter defectum: et passionem
ipsius gratie. Quia est enim q. anima est immortalis
quo ad essentiam: ut probatur in. j. sermone. et per. q.
¶ Dico ergo spiritualis ipse anime est: et blando gratie diu-
ne. Cui ergo anima sit passibilis: oculus corporis et pa-
libus bonis. Iamque. l. de sacrosancta ecclesia. et
cui infirmitas. de peni. et romi. et c. solus de ma-
to. et obe. et c. sedulo. xviij. dist. Sequitur q. mi-
nus malum esset destructio totius mundi: et omnino
rui: q. omnes boie morerentur coepulati. q. q.
vna anima amaret gratiam dei: propter quam amili-
one ipsa anima mori spiritualiter. Unde dicit in. c. si
habes. xviij. q. iij. q. innumerabili mors corpori
rui mori vni anime non potest comparari.

¶ Etiam consideratio de gratia est de eius no-
mine. Sed quam admodum possunt et q.
dum in. j. sermone. vi. per vltima. Quibus
hic non recitamus: Dico q. sine gratia dei nemo potest
saluari. Quod sic probatur. finis anime est summum bo-
num et felicitas eterna secundum theologos in. q. dist.
j. et in. iij. dist. ch. Unde Aug. in li. de verbis do-
mini ait. finis noster est summum bonum omnium na-
turam excedens. Tunc sic. finis non potest ha-
ber nisi per medium: ut inquit per. q. q. probatur.
et. q. de reg. prin. Si ergo anima nostra debet huius
non suum consequi: oportet eam habere medium
ad ipsum. Hoc autem medium non est aliqua res ma-
dana aut naturalis. quia ut ait per. q. q. Meda-
ta que sunt ad finem debent esse proportionata ipsi
fini. Et ideo cum finis anime sit supernaturalis mor-
talis est et medium ad illum esse supernaturalis. hoc
autem medium est gratia creata que est similitudo glo-
rie: ut dicitur. Bler. de ales in. q. per summe in tra-
ctu de gratia. et Thomas. q. q. c. et sanctus.
Bonauentura in. q. dist. xviij. Quidam dicunt q.
ista gratia habet virtutem supernaturalis. et ideo ele-
uat potentiam anime supernaturalis. Et q. de ratione
ait per. q. q. ad id quod dicitur. Ergo necessa-
rio est ad id quod dicitur. gratia dei esse necessa-
ria ad salutem.

¶ Ad tertiam considerationem: de gratie
passibilitate et desiderabilitate est videndum
¶ Unde dico q. istius excellentis domini pro-
fuit et desiderabilitate declaratur quod generat
bonorum desiderabilium: ut ait frater. de magistro in. j.
sermone purificationis bene virginis. Quod pri-
mum est bonorum spiritualium: sicut sunt diuine amicitie
bonorum: et cetera huiusmodi quibus omni-
bus gratia est magis preciosa et desiderabilis. Et
ideo apostoli et alij sancti pro diuina gratia ob-
tinenda: christo vocante oia temporalia reliquerunt: dicit
per. Matth. ix. Ecce nos reliquimus oia et
Secundum est bonorum naturalium quales sunt corpus
pus et anima cum suis sensibus et potentia: quod
omne est magis preciosa et desiderabilis gratia.

Et ideo sancti martyres tradiderunt sua corpora propter deum gratiam. Item cum Augustinus plus est eligendus ipso dilecto mori quam offenso vivere. Et ideo dicebat dominus Dominus. Nolite timere eos qui occidunt corpus: animam vero non possunt occidere. quia scilicet non possunt eam gratiam perire. Ipseus grane pascit: cum cognoscebat beatus frater Leo Iohannes beatus frater alio qui cum laqueis et suspitione indicat rogabat dominum Iesum ut sibi gratiam suam daret. Cui apud patrem ipse dicit. Quid vis mihi dare pro ipsa gratia mea. Ille autem respondit. Dabo tibi lumen oculorum meorum. Erat enim contentus perire pro gratia: et semper esse cecus corporaliter: dominum gratiam dei habere et conservare mereretur. Non solum autem gratia est plus diligenda quam corpus: sed etiam plus quam anima: ut dicit Bernardus in libro. Cur deus deus et fratres alius de magistro. ubi dicit. Unus apostolus Paulus ut habet Bernardus. dicebat. Non enim facio animam meam preciosior: quam meo modo presumo ministerium. Quod accipio a domino Iesu Christo edificari: euangelium grane etiam. q. d. Si me totum expono pro divitiis gratia obtinenda qui sum melior: quam anima sola multo magis exponere ipsam animam debeo. pro ipsa gratia. Quapropter dicit Bernardus de magistro. ubi dicit quod liberius sum pro recti iudicii rationis potius vellet non solum corpus sustinere etiam animam annuere quam gratiam ea contentum pro mortale peccatum ab ipsa auferri. Tercium genus est bonorum: superna naturalium: quod dicunt esse spiritualia: sicut sunt virtutes cardinales: theologice: et morales et divini. quod omnino est gratia tanquam preciosior: magis desideranda. Quia illa omnia bona spiritualia sine gratia sunt inutilia: secundum apostolum. ad Cor. iiij. Gratia vero sine illis est optima. Quartum genus est bonorum: eternalium que consistunt in felicitate eterna: quia sunt fruuntur et visio divine essentie. quibus omnino videtur esse amabilior: gratia: ut inquit Bernardus de magistro. ubi super. Quia ut videtur sentire Bernardus: quilibet sanctus qui est in patria potius vellet esse in inferno cum divina gratia quam esse in paradiso sine illa vel in mortali peccato cum tota illa felicitate quas habet. Propter quod Eleazarus scriba in lege dei docuimus potius volebat in infernum descendere quam legem divinam transgrediendo dei gratiam dimittere: ut habet Bernardus in libro. Et ideo quod gratia dei est bonum super omnia bona creata desiderabile Bernardus ad Romanos. vi. ait. Gratia dei vita eterna. quod habet rationem ultimam finis desiderabilis. Expropter cum tantum bonum sit gratia: valde est miserabile quod pro nimia delectatione peccati mortalis ipsam deo voluntarie perdat.

Quarta consideratio est de gratie formositate. Pro cuius declaratione est sciendum: secundum Bernardum de magistro in libro. sermone beati Iohannis baptiste quod quatuor sunt creata a deo secundum ordinem decoris admiranda. Primum est sol ab inferioribus: qui est pulchrior nobis omnino visibilibus. Secundum est celus: empiricus quod transce-

dit pulchritudinem solis: sicut sol pulchritudinem stellarum. Tercium est anima rationalis que transcedit pulchritudinem solis quoniam videtur in sua natura plusque celum empiricum solan et cetera. Quartum est natura angelica cuius decor excedit alias sicut sol lunam. Sed gratia est pulchrior sole in sua natura: si respiciatur. quia sicut oculus nocturne respicit stellas et non potest respicere solem propter nimiam claritatem: sic nec oculus noster potest cernere naturam gratie propter pusillanimitatem suam. Unum cum sol sit minus clarus: animam ipsam illustrare non potest. sed bene gratia que est pulchrior: celo empirico: quod celum empiricum secundum sanctos doctores ornabit corporibus beatorum. et corpora ab aliis et anime a gratia que est pulchrior anime rationali: quod anima sine gratia deformis est: et cuius gratia formosissima: ut patet in canticis Salomonis. Et est pulchrior angelica natura. et minus minus angelus bonus est pulchrior: quam lucifer. quod divisi sunt boni angeli a malis sicut lux a tenebris Bernardus in libro. Et tunc secundum naturam pulchrior erat lucifer omnino aliis. Igitur gratia transcedit animam nostram in pulchritudine: cum naturalia remanserint splendida. et ideo pro gratia accipi potest illud Sap. viij. Nec est speciosior sole. Et ad intelligendam gratie pulchritudinem adducit Bernardus de magistro. ubi dicit. Tale exemplum dicitur quod aliqui puella diceret pulchra si propter suam formositate: cum parva dote vellet eam aliquis dives assumere in uxorem. sed pulchrior si cum nulla dote. sed pulcherrima si cum emeret. Tanta autem est speciositas anime gratia plene quod recitamus eam concupiscit et desponsat confederando et totum regnum suum pro dote. Et ideo ei dicit propheta psalmus. Bona filia et vide et sequi. Et concupiscit rerum decorum. Et pro eius decore ait sapiens Ecclesiastes. Pulchritudinem cadonis eius admirabilis oculus. Bernardus autem in sermone de gratia inquit quod talis gratia adeo pulchritat et decorat animam quod si posset talis anima videri in tali gratia adoraretur ab omni humano genere: nec videretur ullus possit videri cogitare deum esse pulchrior: illa anima in qua est talis lux gratie de novo creata de nihilo.

Quinta consideratio est de gratie nobilitate. Pro cuius declaratione dicit Bernardus de magistro in sermone. Iohannis baptiste quod magna nobilitas est esse de sanguine regio. et maior esse de cognatione deorum. Et ideo reges persarum ad excellentiam sue nobilitatis vocabant se consanguineos deorum. Anima autem nostra secundum naturam non solum est consanguinea: sed soror deorum. id est angelorum. Hoc enim non est nisi ipsa anima sit in gratia. quod tunc sunt consanguine matris sue patris consanguine. Dicit enim apostolus ad Galatas. quod illa que sursum est hierusalem est mater nostra. Ubi est intelligendum secundum eundem Bernardum sciam ubi supra quod tres sunt nobilitatis gradus anime. Primum quod est quod sit soror angelorum. Sed maior est quod sit filia dei: pro gratiam enim sit quod sit filia regis eterni. quod secundum apostolum ad Romanos. viij. omnes anime in gratia constituti sunt beredes dei. coheredes autem

Christi: et sequenter dei et filie. Ut enim ait apostolus ad Galatas si filius et heres pro deo. Hereditas nostra quod paternam primo et propriam debet filio. Item sit in filiis de herede. Item et dicitur. et autem in se coherede. Item suo et legum. Et predicta confirmantur per dictum salvatorem Iob. viij. ubi ait. Servus non manet in domo sed filius. Secundus gradus et maioris nobilitatis est quod sit soror Christi qui est verus deus: et hoc fit per gratiam. Et ideo ipse ipse animam constituit in gratia vocat sororem suam Lanna. iij. v. et viij. ca. quod ambo sunt vera felicitatis eterne matris. Tercius gradus est quod per gratiam efficiatur mater dei spiritualis. quod sicut mater dei in corpore suo pariendo habuit et facta mater dei in anima nostra quoniam est in gratia: ipsam habet in mente propter naturam illud apostoli ad Galatas. filio mei qui sit parturio. Unum Esai. lxxv. dicunt et stantes in gratia. Concepimus et parturimus spiritum salutis. Expropter de ipsis ait ipse Bernardus. Qui cum fecerit voluntatem patris mei qui in celis est: ipse me frater et soror et mater est. Dicit Bernardus: idem Bernardus. quod si ponat nobilitas luciferi et omnino angelorum cum ipso ruinatores ab una parte et ab alia nobilitas et bonitas unius anime habentis tale gratiam: maior erit incomparabilis dignitas et excellentia atque nobilitas ipsius anime: illud Ecclesiastes. viij. Melior est vultus meus deum quam mille viri ipsi. Ubi glo. dicit quod ibi ponitur numerus determinatus pro indeterminato. Et confirmat hoc veritas per Iob. iij. di. xviij. et ij. q. q. ciiij. ubi ait: quod nobilior est esse gratie quam nature: quod ubi dicitur est esse gratie. gratia facit: ubi est spiritus acceptio apud deum. sed non converso. Licet Bernardus angelus dicitur sine nobiliores natura quam ipsa anima. quod non sunt deo grati sicut anima beata gratia: ideo ipsa anima est omnino angelis predictis incomparabilis nobilior: ratione ipsius gratie. Et ideo ad Thimotheum. iij. et i. c. legimus. etiam. dist. et in c. ecce ego. di. xvj. de. Noli negligere gratiam que data est tibi. De qua ait apostolus ad Ephe. de gratificavit nos in dilecto filio suo. Dicit enim gratia a deo provenit: per litteras. Gratiam et gloriam dabit dominus. In quo ubi innotuit quod quatuor in hoc mundo habuerim de gratia dei gratiam facit: certantem habebimus in celo de gloria.

Etiam consideratio est de gratie utilitate: quod est multiplex. Prima de vivificationis: quod animam per peccatum mortuam vivificat. Ut ei supra dictum est: sicut corpus vivit per animam: ita anima per gratiam. Et ideo sicut discedente anima mortis corporis: ita discedente gratia mortis anime: quod discessio fit per peccatum et sequitur mors spiritualis anime. Et ideo ipse inquit iudeus Iob. viij. In peccato vestro moriemini. quod per peccatum morietur anima. et omnia opera que facit talis anima sine gratia sunt mortua. Sicut autem redire anima in corpore illud vivificavit: ita redire gratia: anima ad spirituale vitam resurgit. Unum apostolus ad Ephe. ij. ait. Cum essemus mortui peccatis: concitavit nos tempore cuius gratia salvati sumus et concitavit nos cum eo. Secunda utilitas de: adorationis. Gratia enim ponit a deo in anima per modum indumenti boni

nestantis: ut ait Bernardus de magistro in primo sermone purificationis virginis Marie. Sicut enim videtur talis est videre unam puellam nobilissimam: omnia nati talibus nudam et in medio viros solenni. ita est videre animam carentem divitiis gratia in medio angelorum: cum custodiuntur qui nudam et cernunt. Et ideo de tali anima dicit Ezechiel. xvi. Transi per te et vide: et eras confusio et plena. Item confusio non timet animam in conspectu dei et angelorum in peccato indurata: quod seipsum non considerat: et nudam se esse in conspectu dei et angelorum si cogitat. Cui dicit Bernardus. fratres meretur facta est nobilissima et erubescere. Sed quoniam habet gratiam tunc est instar virginis vestita candidis vestibus in throno suis. Et ideo Bernardus. de sponsa agnoscit: qualis est anima constituta in gratia quod datur est illi ut cooperat se dissimulo splendens et candido. Ille autem dissimulo est innotetina sicut iustificatio sanctorum quod non nisi per gratiam haberi potest. Et dicitur circo inquit Bernardus in libro de virtutibus dicitur quod anima salvanda debet esse sicut sponsa copulata quod vadit ornata ad sponsum suum. Vestimentum autem anime est gratia. de qua ait celestis spiritus Bernardus. Suadeo tibi ut vestimentis albis induar. Igitur appareat perfusio nuditas me et Ecclesiastes. di. Di tpe cadida sunt vestimenta tua. Et ideo rogabat David psalmus. deus dei. Lauabis me et super nivem dealbabor. De illo etiam qui habet gratiam dei potest dici illud David. viij. Vestimentum eius album sicut nix. Et tales sic vestiti erunt socii Christi in celo sicut ipse inquit Bernardus. di. Ambulabunt mecum in albis: quod digni sunt.

Tercia utilitas de: decorationis. Sicut enim aliqui domuscella de: tota deformis: quod caret aliquo condimento coloris vel morali ad eam decorum necessaria. ita anima quoniam caret gratia est tota deformis. quia secundum Bernardum. omnes virtutes que sunt in anima sine gratia sunt infirmos: et sicut corpus acrius. Unum de anima seipsum gratia spoliare dicit a domino Esai. lxxv. Demodasti turpitudinem tuam. Quoniam autem habet gratiam est valde pulchra et clara et delectabilis. Unum dicit Bernardus. sponsum celestem. Lanna. iij. Tota pulchra es amica mea: et macula non est in te. Et non solum de anima pulchritudine delectatur sed etiam omnes angeli et amoris glumino copulant. Et videtur illud Sap. viij. In amicitia illius dilectio bona. Quarta utilitas de: sanationis. Gratia enim sanat animam. Non enim constituta in peccato de: eger: sed in gratia de: sanus. Et ita intelligitur illud Bernardus. de. Non eger qui sanus sunt medico sed male habentes. Sicut Bernardus beatus sanus optime indicat de sapientibus: ut non placeat sibi amara nec displicet dulcia. ita homo deo gratia beatus animam sanam et rectum iudicium rationis audiat spiritualia esse optima et delectabilia: et mundana corporalia et corporalia esse vana: natura illud Ecclesiastes. i. Vanitas vanitatum et omnia vanitas. Item sicut homo sanus non perturbatur a febribus: ita ipse molestatur: ita anima constituta in gratia non movetur iniquitatem ab ipsius passionibus: ita molestatur. Sed quoniam caret gratia tunc constituta est infirma molestatur multipliciter a passionibus: ipsius vanitas.

ad modū febuit: ut pote ad irā: cōcupiscētia zc.
De q̄ infirmitate dicit apostolus. 1. ad Cor. 11. Inter
vos multū infirmi z imbecilles zc. Sed qñ ad-
uenit gl'ia: aia efficiat sana. Tñ oīe se disponēs
nā ad grām dicit de^o. Esa. 49. Tūc erumpet q̄si
manē lūmē tuū z sanitas tua cū^o oriet. Cap. 1.
per dē. Eccl. 11. Grām z spēnē dē dēderat oculus
s. aīe rōnalis tantas grātie valitatis intue-
tis. Quinta valitas quā ponit frāc^o dē mā-
re. In p̄mo s̄mone purificandis brē v̄gis Ma-
rie dē: exortandis. q̄ grā habet aīam a somno ne-
gligēte cecidit. Illi cū q̄ sunt in grā dicunt in
s̄p̄tura dēuina vigilātes: z illi qui sunt sine grā
dormiētes: de q̄to ait ap̄la 1. ad Cor. 11. Inter
vos dormiūt mlti. Sicut cū dormiētes nō ne-
gociant nūlī circa somnia q̄ sunt figmēta. ita ho-
mo sine grā occupat circa figmenta sensibilia z
vanitates hui^o mūdi q̄ delectant ad modū som-
nī nō saluāt: autē illō p̄s. Dormiētūr somnū
suū: nūlī inuenerūt oēs viri diuinaz ī mani-
bus suis. Quia cū aīa cūstēs in grā licet sit in
mūdo cōfopitā: cū vigilās ad aīam. ideo dī-
at Lantē. v. Ego dormio z cor meum vigilat.
Sexta valitas ē: munitionis siue robō: aīas
q̄: grā habet aīam munire z robotare ad mo-
dū armaturę p̄gine: ut dicit fran. vbi s̄. Sic
cū bō mouēs z uicinis nō potest resistere ini-
mijs accos supare: ita nec bō sine grā: imo sp̄
in rēpatione succūbit. Ecce tñ vō cūstēs in grā
facilē pōt aduersarios demones supare: ut ait
Aug^o in li. de libero ar. Et ideo demones sp̄ p̄-
mo q̄rūt aīam grāna p̄uā faceret sic armatu-
ra sua spoliare: ut possint ducere hoīem q̄cuq̄
vdiūt. Propter qd̄ bonat ap̄la ad Eph. 6. di.
Induite vos armatura dē ut possitis stare ad-
uersus insidias diaboli. Septima valitas dī-
at fecūdandis siue fructificandis. Grāna cū ba-
bet aīam fecūdare. Sicut cū terra ē sterilis:
nūlī imiget aq̄: ita aīa nra nūlī rotet grā. Quicq̄
q̄ cū aīa agit sine grā cūstēs totū ē infructu-
osum ad vitā aīam. Unde talis bō pōt dicere
deo cū p̄s. Aīa mea sicut terra sine aqua nūlī.
Qñ autē habet grām ē ita fecūda ut singula aī-
opa sine mentoria z condigna vice aīe. q̄ ad
Cor. 11. Potēs ē autē de^o oēm grām abundā-
re facere in vob: ut in oībo oēm sufficiens habē-
tes abundā: in oē op^o bonū. Et ideo q̄libet obet
dē an p̄dēre grā: q̄ ē adeo p̄iosa q̄ magi me-
ret q̄ opans cum ea in q̄libet actu t̄uoso: etiā
minimo p̄ momentū t̄p̄is: q̄ ali^o in p̄cō mortu-
lit: p̄sejnt sine grā in oībo t̄uosis z moralibz
actibz q̄ sunt infor: mē: etiā si in eis p̄seueraret p̄
milia annorū. Nā minim^o aīas t̄uosus facit
cū grā de p̄digno meret vitā aīam: ut dicit frā-
c^o de m̄stro. in p̄mo s̄mone purificandis vir-
ginis Marię. et theologi in 4. di. xviij. Si q̄
autē habet aīam nūmū ita p̄iosum q̄ cū eo possit dē
cōdigno emere vñū regnū terrēnū: certe illū cūz

manā diligētia custodirent. Et ideo summa cura
custodienda est grā que tamē est pōssa vt acq-
rere possit vitā eternā ⁊ felicitatē ppetuā. Dicit
enā fran. d. magro. vbi s. q. sicut arbor siluestri
libqpli educta facit fructū insipidū. Si tō ei in
scolā ramūsculus arboris domesticē facit fru-
ctus saporos. Ita aia nostra si in pūis natura-
libus dimittat. fructū eius sunt insipidi. q. ad felī-
citātē nō pfiūit. cū p solum liberū arbitriū non
possum. grām mereri citatē Pelagio. Si autē
ei grā ramūsculus scolā facit fructū optimos
et saluberrimos. Unde de grana pōt dici illud
Prover. iij. fructū eius pcosio: est cūq opibz
et oia q desiderant buic nō valēt cōpari. Oca-
ua vtilitas dī refrigeratiōis. Nam fm fran. de
magro. in. ij. fmone Jobis baptiste. grā assimi-
lat vtro refrigerari. Sicut enī spūs dat refriger-
niū ardoribz corpibz sic grā habet refrigerare an-
dorez mētē q sūt fm concupiscētiā nām ne cōtin-
guant aiam. Un aia que est in grā nō sentit talē
tor ista incōdia. Et ideo in figura bñ. iij. Reg. iij.
q i spū aie tenens veniebat dñs ad Teliā. No-
na vtilitas dī: cōmunionis. fm enī s. i. rāscū vbi
s. grā assimilaf aq viue refrigerant. q. sicut aq
habet ignis ardorē cōtingere ita q grā habet mētē
sinceritū refrigerare. Tā enī si abūdu est ap-
petū nī vt nō possit qerari in be. c. mundo: cū sp-
plus appetat naturalē. q. ista n. d. sufficiunt: sic
nec terra ad implēdū cōmūit. ai. se. vt paruit de
Alexandro magno qñ audiu. ⁊ opiniōē Deme-
trij de infinitate mūdōz. N. doluit q. nō pote-
rat subiugare nisi vnu: de q Juuenal ait. Un-
paleo iuueni nō sufficit o. r. b. s. Grana autē refrig-
allat hūc appetitū in nos. q. homies a deo acce-
pi sine in grā cōstituti. unt in vitā ptena. Unde
Paulus. i. ad Thim. vj. dicebat. Habentes ali-
menta ⁊ qbo regamur. hys cōtēti sumus. et ad
Heb. c. iij. ait. Sin ⁊ vestri mores sine auaricia
cōtēti psumus. Id eo de grā sua sub nomine aq
inquit saluator. Qui bibent et hac aq quā ege-
dabo ei nō siet v. eternū. Decima vtilitas dī
cū inflāmatiōis. Ut enī ait fran. vbi s. grā ass-
milaf flāme ardenti. q. sicut flāma cōsumit oēs
rubiginem ar. n. ⁊ purgat ipm ab oī macula: sic
grā qñ aia inflāmat que auro ppe excellētē sue
nature pfectionē cōparat ab oī inqnamēto pur-
gat. In cui⁹ figurā fuit pceptū Leui. ⁊ Nūc. c. iij.
vt qñ dīq vas auri esset paminatū purgaret p
flāma. Unde decima vtilitas dī: educatiōis. I. a pec-
cati amaritudine. Ut enī pisces de mari nunq
intrant dulcē aquā nisi pūs gapiat ipsi⁹ aq dul-
cedinē. Qua gustata: statim reducta amaritudie
maris. intrant dulcē aquā: ⁊ ibi morant. sic petōz
q dī morant in mari ppe amaritudinē ⁊ inqnamē-
tū ppe pccatē. Esa. lvij. Eoz impq qñ mare fer-
uēs qd qdēre nō pōt. nunq et b mari euadere
pōt: postq in eo scind submersus est nisi diuina
grā illū educerit. Un Ihs. ait in li. de sumo bo.

Postq̃ p̃cō obligauimus nos in operib⁹ dia-
boliciam nostra virtute surgere non valent⁹. sed
sicut nauis fracto gubernaculo illuc duat⁹ vbi
venit rēptas cū deuoluerit sic bō diuine gra-
tie auxilio p̃dit⁹: nō qđ vult agere sed qđ diabo-
lus p̃suadet: et nisi man⁹ christi ip̃m inde cura-
rent vsq; ad mortē in p̃cō: suoz sordib⁹ et in-
culis p̃manebat. Decille. Sed gustata dulcedi-
ne gressum aīa recedit ab amaritudine peccati.
Dec autē est illa dulcedo de q̃ dī: Proverb. xvi.
Dulcedo aīe sanctorū est cordis. Duodecima
vltimas dī illustrandō. Grana cū vt ait fran-
de magro. vbi s. et enā in sermone p̃mo purifica-
tionis brē virgō: assimilaf lūa refulgenti et ma-
nifestanti atq; ostendenti. Vñ de ip̃a dīa pōt il-
lud Job. 4. Et lux in tenebris lucet. Vñ sicut lux
est causa cognitiōis mutue int̃ amicos: ita gr̃a
reddat aīam familiārē et cognitāz deo et angelis.
Et cōtra est de nō habentib⁹ gr̃am quib⁹ dicit
christus in iudicio illud Matth. xxi. Amen
dico vob: nescio vos. Sicut enā luna qñ est co-
taliter opaca nō videt nec p̃gnoscat a n̄ro sensu
nec aliq̃ res posita in obscuro q̃ntum ad visū:
ita aīa qñ est sine gr̃a est a deo sp̃ūaliter incogni-
ta. qñ autē est in gr̃a est et notissima per approba-
tiōē. Unde illa dīat illud Ero. xxiij. Noui te et
noīe et inuenisti gr̃az corā me. Sicut enā crist⁹
in tenebris ignorat que circa se sūt. et potest esse
iuxta serpentes et in rebo sedis nec illas videbit.
Sed luce adueniēte visis p̃culis in q̃bus p̃ua-
erat inuolut⁹ magis pauet q̃ p̃ua. Ita crist⁹
in tenebris p̃cā nō papit eius aculeos nec feto-
res. Sicut lumia dormiens iuxta stipitē seu p̃lā
lignē aut faret⁹ cui alligata est nō sentit ei⁹ pon-
dus donec elonget⁹ ab ipsa. q̃a cū post se trahit.
Et sūp̃ p̃cō: non papit q̃nta sūt p̃cā miseria nisi
ipse diuina illustrat⁹ gr̃a elonget⁹ a p̃cō. Consi-
derat enā tunc ipsius p̃cā grauedinē et miseriaz.
Vñ Aug⁹ an soliloq̃o inq̃r. Eouersus vidi tene-
bras meas in q̃bo fuerā: et abissum tenebrōsam
in q̃ iacuerā: et dīa. Ve ve tenebris meis in q̃bo
iacui: ve ceccati illi in q̃ vez lumē celi videre nō
poteram. ve p̃mitte ignorantie in qua nō cogno-
scebā te dñe. Decille. Q

Ed p̄ maiori declaratiōe p̄dictorū dico
q̄ gra est luci solis simillima. Quia q̄ vt
dicūt p̄b̄i naturales sol habet mltos ef-
fectus: ideo aliq̄s et eis p̄cipuos p̄ēplabimur
ipsius gr̄e gratū faciēis effectibz p̄portionatos
p̄im⁹ d̄: illuminatiōis. De q̄ d̄: in c. nec quēq̄
de cōse. di. iij. Sicut sol eq̄li luce sup̄ oēs irrad-
at: sic gr̄a dei sine acceptiōe p̄sonaz eq̄lis in oibz
se diffundit. Si ipsi se disponāt: vt infra videb̄
De sole m̄a inq̄r Ambro: o. in q̄dā sermone. Sol
est oculus mūdi: acūditas dei: pulcritudo celi
mēsurā tēporis: virtus ⁊ decōr: oim nascēdum:
dñi planetaz: ⁊ p̄fectio oim stellarū. Et Plato
in chymico dicit. Iussit deus rerū cōditō: lucem

esse clarissima quā solem vīcamus: cuius splē-
dore celum illustrat et animā dīngunt. Nec
ille. Nāc ppteratē illuminādi aīam nostrā ba-
bet grā dei. Cum em̄ bō est in patō mortali didi-
tur esse cor obscurus et teneb: osus: iuxta illud
Prover. 19. Vīa impiorū teneb: osa: nesciunt
ubi cor: ruit. Et Sap. 11. Eccecauit eos malitia
cor: et Sopbo. 1. Ambulabūt vt cec: q: domio
peccauerūt. Quando sup:uenit in eū grā dei to-
tus illūinat. Un̄ glosa sup illud psalmi: vt cū
laret facie eius in oleo: ait. Grāa est nico: anie
ad recōstitandū scām amor: et Bern. in sermōe
de grā inq̄r. Grāa illūinat intellectū ad bñsa
ciendū: inlāmā affectū: et cor: roborat ad tūre
Jte grāa dei dat fidem et facit remissioē patō:
rū. de p̄se di. 119. c. grā. Et nō solū facit vitare ma-
lū sed etiā facere bonū. de p̄se. di. 119. c. placuit. et
c. seq̄nti. De ipsa aīam scām Bona. vbi s. dicit.
Grāa est īpūalis īnfluentia que mentis rōna-
les fontē lucē assimilāt et cōformāt. Secundus
effectus solis ē: viuificandōis. Sol em̄ cūtra q̄
in hyeme sicca videbant et moruati in vere et estā-
te pulchrescere et ridere faci. Sic grāa in hyeme
peti aridā aīa: et pūatā oībo bonis opib: in ve-
re et estate diuicē charitatē remouans viuificat: et
ad p̄stinū decorē reducit: amīosq: p̄ pām bō:
nōp. opē: fruct: et flores restituit: cūq: mira-
biliter floridā et decoram facit: et de morte reuo-
cat ad vitā. Ideo glo. sup eplā Pauli quā res-
fert scām Bona. vbi s. dicit. Grāa est perfecta
iustificatio impī et remissio patō. Un̄ Paul⁹
ad Ro. 19. dicit. Iustificat grā ipsius. Et ad Ro.
vī. et ad Trī. 19. ait. Grāa dei iustificamur. Trās
sumptiue in c. placuit. de conse. dist. 19. Terc⁹
solis effectus ē: purgandōis. Sol em̄ radiorū
suorū īmīssione subtiliat aerē: dīsgregat et consu-
mur vaporē īnficiatū et pestilentē. Un̄ qñ rēpus
est nebulosum multo tpe dīat. Jte aer est mor-
bidus. Sed īualescēto radīe solis cessat ta-
lis dīpositio. Sic grāa oēm peti fcorē ab aīa
expellit: etiā grātā et odoriferā: deo et boībo fa-
cit. Un̄ Bler. d. ales in. 19. pte sūme īn tractatu s
grā eā dīstīnit dī. Grāa ē qdā forma a deo da-
rāgū faciēs habēt et op⁹ a bonū reddēs. R
Quart⁹ solis effectus ē: decorandōis. Ut
q em̄ dicit Macrobi⁹ in li. Saturnaliū. sol
lis p̄stellandē boīes sūt pulc: et agiles
Un̄ annq̄ pingere solebant solē in forma adole-
scēns ceruleis crinib: flāmīsq: ocul: ac rubē-
tib: labīe: et genīs lacte et vino cōposīns. Ideo
ap̄s poetas appellat pb̄cto. i. pulc: de⁹. O grā
venustās: o grā pulcerrīma: o ornāmētū anīe
christīane: o veltīmētū auro p̄ctū: o grā spec-
osīssīma: tu flāmīe ocul: ad amorē tuū cūctos
attrahīs: tu veltīra charitate reg: cūcti thalamū
īntrare ad libīnū valeo. Ideo ad Heb. 19. Pau-
lus dicebat. Ad eam⁹ cū fiducia thronū grē o:
vt mīscōias p̄seq̄mur et grām ī cūctis op̄mōis

Quoniam solis effectus de coeliis. S
nomio. Nam sol virtutis suae poliarum corpi
bus aialiu qtuor: claudat: q. pter ptra
niet: r. repugnanti qua hnt inf se subiectu de
struementu solis influentia celesti adinuicē cō/
clarent. Sic gra diuina coeliat: r. pacificat cō/
focmā ad interiori bello: ne possint inualescere. r.
ei insidie demonū: r. mundi: nec eā vale
ant a statu saluū deicere. Un. Eccl. xviij. dicit.
Nō scis i iusticia manet sicut sol. Vel alio mō
gra de coeliat: quia vnt diuersa corda: r. facit
vnā esse mentē in diuersis cōpaginibz corporū.
Ideo sup pōita Eccl. vtrba inqt glo. Scis in
iusticia manet dū gra vntur ppter dū r. primū
dihgr en vntur facit. Eaprop in bui figuraz
Nau. q. scptū est. Ortus est sol r. auolauerūt lo
cūte: q. orto sole grē in ania auolat cogitatioes
imūsa demone cōtra primos.

Eritus effectus solis de demonstrationis
Per irradiationē nanq. ipsi coloris r.
terū spēs r. figure q in tenebris sunt cō/
fule discunt: r. illi psona ignota cognos
cant. Sic gra docet nos cognoscere r. probare
vnt spūs ex deo sunt: q. sepe malus angelus in
bonū se trāfiguratur. q. ad Lōz. ij. Et ideo q. gra
qdā sup naturalū lumē demonstrat homi ad sa/
lutē necessaria: dicitur fuit Paulo. q. ad Lōz. xij.
Sufficit vbi Paule gra mea.

Eritus effectus solis de fortificationis.
Solenāq. ascendit sup nostrū ortitōtē
virtutes aialiu fortiores fiūt: r. vsq. ad
mediū celū augmentant. Sed in a^o dedinatioe
vsq. ad occasum ppter a^o dōgatiōes debilitant
corpa suis virtutibz r. qsi in somno resoluunt: r.
parat mīa in floribz: q. in ortu solis apiunt et in
occasu marcescūt vcl palmeāt. Sic gra dei dū
est in ania oēs virtutes raborat et auget. Un. ad
Heb. vii. dicit Paulus. Optimū est gra stabili
luc cor. Ideo. Ili. an li. de sumo bo. inqt. In oi
opertus auxiliū dei posce: oia diuine grē ascri
benibz meritis tuis attribuas. deq. virtute tua
nihil psumas. Nam vt dicit in c. vi. de cōsc. dist. iij.
hinc gra dei mādara eius impleri nō pnt. Ideo
Paul. q. ad Lōz. x. dicebat. Grana dei sui id
qd sunt gra ei in me vacua nō fuit. Et ibidē in
quit. Abundant bñs oibz. Iaplis laborat: nō
aut ego: sed gra dei meū. Octau^o effectus de
decorationis. Delectabile est videre solis radi
os ac a^o lucē iuncta illud Eccl. ij. Dulce lumē
et delectabile est oculis videre solē: gra vō est il
la q. delectat aiam. Un. in qdam sermōe Lbrif.
ait. Grana est sanitas mēis r. decoratio cordis
Ideo David ps. iij. inqt. Signatū est sup nos
lumen vultus tui dñe: dedisti iocundam in corde
meo.

Omnis effectus solis de imutationis. Sol enī tē
pora imutat: q. descendens p signa au/
stralia r. septentrionalia: dico efficit bñs oibz:

et ascendens p eadem signa facit lōgiores. Itē
existens in nostro hemispherio diem facit: sed ex
istens in alio noctē inducit. In ariete existens fa
cit vō in ascēsu ad cancrum estare: ad librā au
gumtū: ad scorpionē vō cū venerit hēmē indu
cit. Et hoc in similitudine gra. Nam mutatio ho
minū: q. facit de pōtore iustū: de boie angelum:
de tereno celestē: de sensuali austerū: de luturi
oso castum: de supbo humilē: r. de seruo diab o
lūluū dei. Et ideo de hac diuine grē imutatioe lo
quē. Ps. inqt. Nec mutatio detre excelsi. De
am^o solis effectus de variationis. Sol enī ex
pōtia tēte vario modo in die se ostēdit. Nam ma
ne rubet: tera lucet: meridiē feruet: r. vespē pal
let. Unde fm poetas sol fingit hēc qtuor: eqs.
Primus est cric^o. i. rub^o. secundus arbuticus.
id ē splēdēs. terti^o lāpao. i. ardens. qtu^o pbilo
gus. i. amās. Et boe qtuor: eqs habet gratia
que pmo rubet in aduentu. q. pfundit pōtē: et
recordatioe ppter iniquitatē. Secūdo lucet p cōsa
entē serenitatē. Tercio feruet p donatā charitatē.
Quarto pallet p crucē meditationē. Un. qsi re
linquit corp^o in terra mortuū: r. aia sursum fort
p pteplationē. Et hoc ē qd inqt David ps. lxxij.
loquēs deo r. dicens. Bñs vir cui^o est auxiliū
abs terascensionē in corde suo disposuit i val
le lachrymarū in loco quē posuit.

Nec minus effectus solis de fructificationis.
v. Aliqñ enī repiunt aliq. valles ita p
funde q. ad ipsas nō pōt radi^o solis at
tingere. Et ideo bñficio solis puate: aut totaliter
sunt steriles: aut eo p fruct^o sunt insipidi. Et sil
ter aia existens in pfunda r. tenebrosa valle pec
cariorū ac radijs solis iusticie cōfusi puaat. i. a^o
gra: efficit sterilis: aut salte eius fruct^o id est ope
rationes sunt inuiles. Sap. iij. fruct^o eius inu
tiles r. ad nihilū apn. Sed si lux ista solar^o r. ve
ra que illūinat oēm hoīem venientē in hūc mū
dū terrā aspiciat o dō sue grē: statim sublata ste
rilitate pducet fructū abundantia. i. meritorū
Et ideo in bui figurā legi^o q. terra erat ianis et
vacua: et tenebre erat sup facē abyssi. Et dixit de
us. fiat lux: r. facta est lux. Et statim sequit q. de
us pcepit vt terra germinaret herbā virentē: r. li
gna pomifera fm gen^o suū: vt patet Gen. i. Est
igit vna ppter solis inter alias q. terre poros
apit r. latente virtutē in radiabz pducit ad actū:
et cūq. germinantibz virtutē fructificādi tribuit
Un. ait Bress. ij. de genera. q. si sol inferioribus
virtutē suā nō infunderet: terra non fructificaret.
Et hoc idē facit gra dei sine q. opus aliqd meri
torū ac fructuosum bō facere nō posset. Unde
Sap. viij. dicebat Salomō. Scio q. cōtinens
esse nō possum: nisi dñs dederit. Et Hier. x. dicit.
Scio dñe q. nō est hoīs via ei^o nec viri est vt di
ngat gressus suos. Et ad Rom. ix. ait Paul^o.
Nō est volēns neq. currēt: sed miserant^o est dei.
Et Bern. in li. de libero ar. dicit. Conat^o liberi arbi

trij cāssi sunt si a diuina gra nō adiuuant: r. nulli
si ab ea nō cedant. Et ad Rom. xij. iterū inqt
Paulus. Grana salui facit ei^o p fidē. r. vō
bis. Et Bñficio in li. de gra r. libero ar. vō de
Sicut terra spinas r. tribulos r. qsdaz herbas
nō necessarias p se germinat: vnt vō necessarias
nō nisi semē. sic bō p se pōt cogitare vana r. nō
cia. r. vō q. sunt salui: nō pōt sine gra. Qd
dictum originalit^o fuit Pauli. q. ad Lōz. iij. Et
subdit idem Bñficio vbi dicit. Grana r. liberi ar
bitriū ita se habent ad ea q. sunt saluū sicut pa
ter r. mater ad plē. Unde sicut sine patre r. ma
tre plēs nō pōt nasci: ita sine gra r. libero arbi
trio homo nō pōt saluari. Nanc aut gram pa
ratus est deus oibz clargiri: si ipsi se disponant
Un. Lepanus in epla ad Donatū ait. Proflu
ens largito: spūs nullis finibz pmissis nullis me
tarū spacijs frenat: manat in gēneratibz efflu
ent: nostrū nō pectus sinat vt pateat. Quamū
enī fidei capacitatis afferim^o: tantū grē mundā
tis baurimus. Nec ille.

Rana ergo diuina omnes suscipit. s. bñe
g. aut nob. an autem. de mona. Sed multi
sunt q. nō lūt eā recipere r. se ppare. Et ideo
si eā nō habent nō puenit et defectu grē largito
ris: sed indispositiōis suscipe debet. Quia ac^o
actiuoz nō sunt nisi in pante bñ dispositio. q. d
aia. Nam forma ignis introducti nō pot in ligno
nisi p calore pūs disponat. r. aia nō infundit
anteq. corp^o liniamēta habeat. etij. q. q. c. sicut
femia. Itē opoz pūs domū cōpaginari q. ba
bitatores introducti. q. d. vō. ea. q. r. cā. Et similē
oportet aiam pūs bñ disponi vt recipiat granā
spūs sancti. Nam natural^o remissio pōt pce
dit infusions grē. de peni. dist. ij. s. si aut. Unde
oportet aiam illā a pōtis mūdari que vult diui
na gra repleri. s. peni. di. ij. s. aliq. cōtra. Licet aut
gra dei nō sit in pte hoīs: tñ si qd eā nō recepit
ei imputabit^o. q. ponit illā hē si voluisset se di
sponere. Et pōt dari exemplū de sole q. nō est in
pate nostra: tñ si qd est in domo totalit^o clausa
sed radijs solis vndiq. arcūdata: si ipsa dom^o
nō illūinat merito ei imputat^o: q. ponit si volu
isset fenestras r. ostiū apere: q. facit actu illūtra
ta esset solari radio. Itē non est in pte agricole
q. crescant semia r. fructus. q. hoc est a virtute co
lestiā si ager nō fructificauerit ei imputabit^o: si
euz nō excoluit r. bñ purgavit ac disposuit. Itē
qn papa dat indulgētiā visitāti eccliam aliquaz
que indulgētia non est in pte mea. q. tñ ac^o s.
Itē ad ipsam eccliam que sequit indulgētia est
in potestate mea: si ipsam indulgētiā nō habu
ero: merito mihi imputabit^o r. nō pape. Et simi
liter est dicendū de gra quā deus parat^o est oibz
dare: qui ait Job. xij. Si qd sit veniat ad
me r. bibat. i. aq. gra. De qto enī Esa. lv. dicit
Omnes sitientes venite ad aq. Et Zach. iij. dicit
Erit fons patens domui David et habitantibz

hierusalem in ablutionē peccatorū r. ministrante
Per David enī q. interpret manu forte in medi
gunt aia. Per hierusalem vō q. interpret vltio
patis intelligunt cōtemplati. Nōc aut pōt
ris intelligunt illi q. bñ pte spūs alia. Per men
stratā vō illi q. bñ pte carnalia. Dē enī pōt
ei in fonte grē diuine bibere debet. Bñm vnt
plius roborant. Et cōtemplati vt dulcis ptem
plēnt. Et oēs pōtē vnt a solidibus mundan.
Quia aut aliqui vcl nō volunt de isto fonte bi
bere: vcl nolunt se ad bibēdū pparare: ideo ei
dulcedinē non pōt degustare. Et pōt ad pte
dari exemplū de sole q. licet vnt formet se habe
at in se q. ad organos suos: tñ rōne diuine cō
plenōis interior diuersos causas efficit. Nam
aliq. soli appōita liq. sunt. alia vō indurcunt.
Similiter sol lumē suū in oēs stellas vntor
muer diffundat: tñ vna stella est minus clara q.
alia: quod nō pcedit ei defectu solis: sed q. in
quale dispositiōne ipsaz stellas. Bñm aut grē
diuine est tante virtutis q. cōtingit suū oim mū
danorū: r. tante dulcedis q. in dulcedinē cōuer
nit supbia r. mētorū: ac tāt suauitat^o q. aia et
clar ad desideria supnoz. Q. enī eius vō cōtin
guat suū mūdanoz patitur in Magdalena in
q. cōtinat suū carnalis pōpiscēntie. et i. Mar
theo ac Zacheo: in qbo cōtinat suū auariciē et
in Paulo suū supbie r. mūdane glie ac in Ja
cobo r. Jobāne in qbo cōtinat amorē domestic
ci r. pui. Nam audia voce granosi magistrī vo
cans eos: statim reliquit oibz: r. enī relicto pas
tre in nauī vt patet Mat. iij. secuti sunt dñm
Jesum: nō seposos aut ppias volūntates. Un.
Aug^o inqt. Qui bibent de fluuiū padū cuius
gutta maior est oceano: restat vt in eo sine mū
di penitus cōtingat. Q. aut dulcedo eius tor
menta r. supbia vnt in dulcedinem patitur in
Stephano de q. canit ecclia. Lapidēs torrens
illi dulces fuerūt: et in Andrea cui supbia tra
dis cōuerit in gaudiū. Unde crucē alioq. dis
cebat. Securus r. gaudēs venio ad te. Item in
Laurentio q. dicit Deco. Disce miser q. carbo
nes tui mihi refrigerium prestāt. Et in aplis de
qbo dicit Bñ. v. Idat apli gaudentes a cōspectu cō
aliq. qm digni habiti sunt p noie Jesu pumidi
am pan. Q. vō eius suauitas faciat desiderare
celestia patitur Mat. xij. vbi Petrus ad spū
rituū sancti potatus et qdāmodo ebri^o effect^o: dicit.
Dñe bonum est nos hic esse: si vis faciam^o bic
ma tabernacula. Dicit aut tabernacula a taber
na. Volebat enī Pet^o q. ibi essent res taberne
in qbo vinū spūs sancti venderet. ita q. pater bñficus
am tabernā: filius suū: r. filr spūs sancti. In tab
na aut patris vendit vinum porcis. i. gra corro
borā q. habet aiam in bono cōfirmare. In ta
berna filij vendit vinū claz. i. gra illuminā q.
habet aiam in agendis dirigere r. illuminare. In
taberna aut spūs sancti vendit vinū dulcis. grana

dulcorans que habet animas celesti dulcedine adimplere. Duodecimus effectus grē quem nō habet sol materialis de glificandis. San vita eterna. Sic em p̄bēta p̄lctū. Gratia et glām dedit dñs. Un̄ Alēx. de ales in. q. p̄sumē in macula de gra inq. q. gratia est silicudo glorie Nam ad Roma. vi. dicit Paulus. Gratia dei vita eterna. et Prover. viij. gratia increata inq. Qui me inuenit inuenit vitam. et Job. iij. saluator inq. Qui biberit ex aq. quā ego dabo ei fiet in co. fons aq. salientis in vita eterna. Aqua em quantū descendit. tantū et ascendit. et ideo gra dā de celo descendēs et ad nos veniēs pducit et salire nos facit in celū. Si q̄s autē bas bētraqueducit pducere valentē cum ad celū: valde charpēderet illū ac ipm reparum teneret. Et ideo grām dei ad celum nos pducit chari pendere debem. ac oī diligētia p̄seruare. Nam de Eccl. d. S̄ra sicut padisus in benedictōibz: et misericōia in seculis pmanet. Et ad Tert. iij. dicit Paulus. Triuisti. can. gra ipsi bēre deos sumus fm spem vite eterne.

¶ De ad septimā cōsiderationē de grē ac quilibet dico q. septēs p̄sone describunt in sacra scriptura q. septēplac inuenerūt grām in oculis dñi. Prima fuit mater dei q. cā inuenit p viam humilitatis et obedientie. Un̄ ait Lu. i. Resperit humilitatē an alle sue et. Et angel. Gabriel ei dicit. Inuenisti grā apud deū. Secūda est p̄sona Pauli cui dictū fuit a dño. Sufficit tibi paulē grā mea. ij. ad Cor. iij. Et ipse inuenit eā p viam charitatis et amicitie. q. ipm ardentissime amabat: dicēs ad Roma. viij. Quis me separabit a charitate christi et. Ter cia p̄sona est Noe. de q. dicit Gen. vi. q. inuenit grām coram dño. Et ipse inuenit eā p viā puritatis et innocentie. q. solus inuēus est sine labe pēi tpe diluuij. et pater in eodē ca. Quarta p̄sona fuit Abrahā qui inuenit grām corāz dño in valle mōbie p viam veritatis et bñficientie: et pater Gen. xviij. Quinta p̄sona fuit Loth q. inuenit eā p viam honestatis et mundicie a p̄o sodo mor. et pater Gen. xix. Sexta p̄sona fuit moy ses q. inuenit grām corā deo: et pater Ero. xxiij. Et hanc inuenit p viā benignitatis et patientie. q. fuit vir mansuissimus oim qui erant in terra Nūci. iij. Septima p̄sona fuit Phinees q. inuenit eā p viam equitatis et iusticie: et pater Num. xxi. q. zelo dei interfecit sacrilegos et deliquentes: et ibidē b̄. Per q̄s vias et nos debemus ambulare si volum. grām dei b̄re: et dicit re a cū Ps. Vias tuas dñe demōstra mihi et. Nec autē gra auget in vobis mltiplicat fm frā cū de marro. in p̄mo sermone purificationis virginis Marie. maxime p bonoz op̄z. et cōsolationē. q. ut ait Aug. charitas meret augeri et aucta mereat et p̄tia. Mereri autē nulli cōue nit nisi p bonos actus. Item p sacramentoz di

minoz frequentationē: maxime in cōfessione et cōmunionē: et pater p Dionysiu. iij. c. celest. b̄is rarebit. Itē cōseruat multiplicat fm eundē frā cū cum ibidē. maxime p purgandōz patientē etiā a p̄o p̄o. q. sicut in vase argenteo paulatim rubigo cōtrahit q. macula nō itatim abstergit: ita paulatim cōtrahit in aia nostra si nō abstergat ab ea ventalis macula. q. successiue dilatat et q. q. transit ad rubiginē pēi mortalis. Nam sicut dicebat b̄ius Francis. si diabolus potest b̄re capillū de boie. cito facit et crescere in irabem. Et ideo d. Prover. xv. Aufer rubiginē de argēto: et egrediet vas purissimū. Cōseruat etiā p virtutē bñficientis. q. ut ait Greg. in mora. bñficus est oim v̄tutū custos. Item p custodiā cor dis et mundiciā. Prover. xxiij. Qui diligit cor: et mundiciā habebit amici reges. i. pmanebit in amicitia et grā summi regis eteri. Recupat autē grā fm Fran. xbi s. p. de cōsolationē et renūcia tione pēi ppter quod amissa est. quia si vnū est causa alicuius: oppositum est causa oppositi. j. Postea. et. Verba. Et pbat p. cum renūcia tur. xxiij. q. j.

¶ Tertia cōsideratio est de grē amissibili tate. Et breuit d. q. amittit p omne pec catū mortale qd est ei contrariū. Sicut em q. libet plaga mortalis p se aufert vitā a cor: porenta p̄m et culpa mortalis aufert grāz que est vitā aie ab ista: et ait Fran. de magro. xbi s. Et ideo d. Jaco. j. Cōcupiscētia cū cōcepit parit p̄m: et peccatū cum cōsummatū fuerit generat mortem.

¶ Quarta cōsideratio est de grē cognoscibili tate. Et dico fm Tho. i. ij. q. cxiij. ar. v. q. nemo pōt p certitudinē scire se esse i grā nisi hoc de reuēlet: nec p̄p̄a a nobis q. inerat in aiaz n̄az: nec q. erit ab ea grā diuina Job. ix. Si venerit ad me nō videbo eū Si abierit non intelligā. Cognoscere nō possum. p multas cō iecturas de q. dicit sup fmone. v. pte. v. q. bus cognoscere possum. si sum. in charitate. Nam oēs ille p̄ecture p̄t applicari ad grām. Dicit au tem Tho. xbi s. q. quis pōt cognoscere si est in gratia p q̄tuor signa p̄napalia. Prīmū est q. nō pūgit mortali crimie. Secūdu est q. nō af ficit mūdi culmie. Terciu q. nō p̄m̄ alieno ere. Quartū q. nō delectat dei dulcedine ac in dei amore: iuxta illud ps. iij. Signatū est sup nos lumē vul. tui dñe: dedisti leticiā in corde meo. Ad hāc q. cōsiderationē faciūt q. dicit infra ser/ mone. xxiij. parte. iij.

¶ Quinta cōsideratio est de grē pparatiōe scz q. licet ad eā recipiendā debem. ppara ri iuxta illud Amos. iij. Prepara te in occursum dei tui. et j. Reg. viij. Prepara cor da v̄ra dño. Et ad hāc applica ea q. dicit infra sermo ne. xxiij. pte. vj. R. R. arca mediū de mūdiciā habitaculi. et pte. vj. p totam.

¶ Para tertia huius sermonis de conscientie contrariatione.

¶ Ibi sic bene conscientie contrariat eāz offendit sicut p̄m mortale. Unde ad Hebr. ix. dicit Paulus. Sanguis christi q. p spūm̄ semēp̄m obtu lit imaculat deo emūdabit conscientiam nostram ab opibz mortuis. i. a p̄cia mortalibus. P̄m̄ em est morbo qdā qui de domo diaboli puenit ad occidendā aie p̄ciā: iuxta illud Sap. ij. In uidiā diaboli p̄m̄ intravit in mūdū et p̄m̄ moris. In hui. autē figurā d. ij. Regū. iij. q. Da uid dicit Joab q. de domo eius nō deficeret leprosus. Joab em interpretat inimic. q. d. domo inimici dei. i. diaboli non deficeret leprosus. i. pec caror. Pro cui. declaratiōe tria videbim. de leprosa. i. eius figuratiōe: variationē: et curationē. Quo ad p̄mū est sciendū q. p leprā figurat pec catū. q. sicut lepra p totū cor: p diffundit: sic pec catū p totū hoīem ad modū cancri vel morbi q. de lupa. Un̄ Nūc. iij. dicit Baron ad Moysen de Maria sorore sua q. percussa fuit lepra. Jam mediū carnis ei. deuorātū est. Ideo Treno. iij. d. Misericōia dñi q. nō sum. p̄sumpti. De p̄o. re em dicit p̄o illud Esa. j. A plāta pedis vsq. ad verticē capis nō remāsit in eo sanitas. Et q. patz q. p̄m̄ hoīem et p pedes ligat et capiti dñatur. De p̄mo d. Job. xviij. Misit in rete pedes suos et in maculis eius ambulat. vbi Greg. ait. Qui pedes in rete mittit: nō cum voluerit erit. sic q. in p̄m̄ se deiecit nō mor. cū voluerit surgit. Et q. in maculis res ambulat gressus suos ambulā do implicat. Et cū se expedire ad ambulandū nit. ne ambulet obligat. De secūdo autē. s. de do minatiōe capitis ait Aug. p̄o. seruus est tot dñoz q. viciōz. Unde legi de Diogene p̄o q. cū Alexander magn. diceret se dñato: em o. b̄is dicit ei. Nequa. q. es dñs sed seru. seruo. meo. rū. s. viciōz q. ego suppeditaui. sed ipsa vicia do minant nūi q. seqr. corū instinet. Itē sicut lepra sp. seqr. leprosum ut notat in. l. frat. a fratre. ff. de p̄di. inde ita p̄m̄ p̄o: em marie in morte et ad iudiciū vniuersale. Unde ei dicit fm Bern. Tu me fecisti: op. nūi sum: seqr. te q. cūq. ieris Itē lepra est cōtagiosa: alios inficiēdo. Et ideo fm legē Leui. xxiij. tangēs leprosum inficiat imū dus. Et similr facit p̄m̄ iuxta illud ps. xviij. Si cū malo: malus eris. Qd etiā notat in. s. cogitan dū. an auren. de mona. et in. l. ediles. la. ij. s. qd er go. ff. de edil. edic. et in. c. sepe. xxiij. q. j. dicit q. se pe maloz p̄oia etiā bonos corūpūnt. et Eccl. iij. septimū est. Qui cōcauerit supbo induet su pbiā. Et ideo moralis Lato inq. Lū bonis am bula. Nam sicut leprosus generat leprosus: ita vnus p̄o: facit aliu p̄o: et cōsocio. Dicit em Eccl. iij. Qui tengerit picem inquinabit ab eo. Propter qd p̄biuit dñs iudeis familiari tate cum eicis: iebusis: et chananeis Deut. xij.

ne accideret illud qd postea emittit. De q. inquit Ps. Lōm̄ sunt inter gētes: et didicerunt opa eoz. Et ideo inq. Paulus. i. ad Cor. v. Ne cō miscamini fornicarijs huius mūdici: aut auar. vel rapacibz. Item leprosus habet et anbedm̄ feri dū et inficiēte. et p̄o: est scidus p. et b̄a s̄c̄ris litans: detracōis et adulationis. Eccl. iij. Sicut eramentū eruginat neq̄ia ill. et Prover. xv. Lō: stultoz ebullit stulticiā. Et. i. ad Cor. xv. Corūpūt bonos mores colloq̄a mala. et Eccl. ix. Lolloqum ei. et ardet et q. ignis.

¶ Item leprosus sūm p̄m̄. Esa. v. Mul tudo eoz sūa etaruit. Nunq. et o. et s̄a nictas in peccato. Prover. xij. Uenit im pioz infatigabilis. Un̄ Micro. an qdam ep̄la ait Libido famē p̄m̄ sui. et Prover. xxiij. d. In feruus et p̄dino nunq. replent. et Eccl. v. Qua rus nō implebit pecunia. Sicut etiā lepra facit boīem estuare: sic p̄m̄. Eccl. iij. B̄ia calida sic ignis ardens: nō ctinguēt donec aliqd glūnat Et Judith. iij. d. Estuauit aia ei. et Apoc. xv. Estuauerūt boies estu magno. i. diueris cōcu piscantijs ppter p̄m̄. Itē leprosus abominabi lis est sanis: et p̄o: bonis inq̄tum talis. Unde Ps. ait. Iniquitatē odio habui et abominat. sum. et iter. Corrupti sunt et abominabiles facti sū in studio suis et. et Hugo in li. de bono p̄scit ait Tolerabilior est canis putridus ferēs homibz q. aia p̄o:is deo. et Osee. ix. d. Alieni sunt in cōfusione p̄o: et facti sunt abominabiles. Itē sicut leprosus feret: sic p̄o: p infamiā. Job. ix. Quasi sterq̄liniū i fine p̄o. et Deut. xxiij. P̄es cauerūt et nō filij eius in for. dibo. et Job. d. j. Lō putruerūt iumēta in sterco: et suo. Itē lepra videt et corūpūt oēs sensus corpis. et p̄m̄ impe dit oēs amē v̄tutes et sensus spūales. Nam de bilitat virtutē op̄aniam que est quasi man. aie facit em cā esse pigra ad bñ ogandū. Prover. xxiij. Abscōdit piger man. suas sub ascella sua Et eius dē libri. ij. Manus in manu nō erit ino cens manus. Oportet nāq. eos q. volūt salua ri facere sicut illi de q. bus d. Neemie. iij. q. vna manu faciebāt opus: et altera tenebāt gladium Debem. em vna manu p̄ra diaboli p̄dian: et alia bñ opari. quod q. nō faciūt pignatēo i in ferno habebūt manus ligatas. Matth. xxiij. Li gatis manibz et pedibz et. Sicut ergo leprosus amittit manus et pedes: ita peccator: bonas affe ctiones et op̄andōs. Et in figura hui. Judi. j. d. q. Adonib. ezech. q. interpretat doctoz: rep̄stas vel diabolus fulguris suos p p̄m̄ cremam: et du cens eos in p̄m̄ ad egestatē spūales: amputas uir septuaginta regibz summitates manuū et pe dū. Et. ij. Reg. ar. b̄i d. Miphibosetb: q. dauid vtroq. pede voluit venire ad Dauid et nō potuit. Itē sicut lepra aufert oculos: sic p̄m̄ p̄o: n̄o: dicere Ps. Supercaudit ignis. s. p̄m̄: et nō vi derūt solē. i. iusticiā xpm̄. Aufert em oculi fidei

et cognitionis dei. Sap. ij. Errecauit eos malitia eorum. Item amittere aurem facit lepra. Et eo-
dem modo potest tolli aurem ne legem dei patet audire
aut ne malitiam obediatur. et nareo: ne odor est
in et padisi sentiat. Ecce. xij. Nasum tuum et au-
res tuas padeat. ne sentias illi odor est
in et ebantans dei. De q. Ecce. xij. dicit sapien-
tia divina. Ego quasi libanus non inasus cuapo-
ram habitandem meam. Perde enim horret spualia
Ecce. xij. Audiet lumen suum et displicet ei. Item
padeat tolli lepra per odoratum ne possit esse de il-
lis q. dicit christo. Ean. j. In odor est vnguentorum
tuorum curram. Cu. an debet odorare suavitates
divinas: odorare facit carnalitates. Esa. iij.
Ere p suam odore fetor. Item tollit ei gustu al-
terado palatu. q. non sapiunt illi ea que dei sunt
i. ad. Ez. q. et. Prover. xvj. Si. Ania saturata
id est amore terrenorum replata: calcabit fauim
id est dulcem amorem celestium. et Esa. v. Ue q. dicit
bonum malum et malum bonum: ponentes lucem tene-
bras et tenebras lucem: et amarum in dulce et dulce
in amarum. Item leprosus barba amittit. et pecca-
tor virilitate boni agendi et operandi. cui inq. Ps.
Sicut novacula acuta fecisti dolu. et Eliae. vij.
dicit. In die illa rader dno in novacula acuta ca-
put et barba. i. gratia vel cogitantes et vires ope-
rationes. Item macula leprosus variis coloribus. et
perde diversis viciis. quia ut ait Greg. in mora.
perit q. p. penam non diluit mor suo pondere
ad aliud trahit. Item lepra q. nro rep. mit. striculus
tanto magis nocet. Et sic facit perit absconditus
Osee. xij. Perit eius absconditus: dolores par-
turiunt. vicia ei. et. Prover. xvj. Qui abscondit
seclera sua non diriget. Item leprosus iubeat ei
extra castra. Levi. xij. et. Nili. v. et sic perdit ob-
latio respuit a deo. cin. graub. iij. q. vij. Un. in
figura huius. Levi. xij. de hostia q. debet offerri
in sacrificio. Ois macula non erit in ea. Item le-
prosus portabat vestimenta disluta. i. facilia ad
inducendum: caput nudum et os veste precatu: et se-
paratus ab aliis habitabat: et se cotaminatum
et mundum clamabat: ut pater Levi. xij. Et simi-
liter castus in peccato mortali de hie vestimenta dis-
luta. i. facilia ad induendum. q. defacili se relacat
ad oia peccata. Sap. v. Laceratum sum in via perditiois
Item caput nudum. i. animam nudam vestimeto gra-
dei. Ania enim de caput boia. q. est eius pars pri-
cipalis: sicut caput corporis. cui dicit Ecce. xvj.
Nuda eras et confusione plena. Item habet os
corectum. quia non est speciosa lana in ore perditiois
Ecce. xv. Unde Ps. inq. Obstruendum est os lo-
quentium iniquum. Item cotaminatum et mundum se p
clamare debet dicere deo illis Job. xvj. Reptu-
ram fumum ut iumeta: et sordidum cor meum. Item
habitabat separatim. i. a sanctis et iustis participat
tione. q. de corp. meritis non participat. sicut me-
bris puritatem et sic non recipit corporis nummen-
tibus carnaliter erit separatus a consortio beatorum.

In cuius figura dicitur. Paral. xvj. q. Osee
ret fuit leprosus usque ad diem mortis sue: et ha-
bitavit in domo separata plenus lepra. ob quam
eietus fuerat de domo domini. Item lepra mutat
pellē et sic perit boia vita et psciam. Treno. iij.
Quod obscurum est aurum: mutat est color opus
mus. Item lepra morbo est incurabilis. sic pec-
cator q. nro in se est. Unde. Niere. x. Infana-
bilis est fractura tua: de peccato. Sicut et lepra
non curat nisi per miraculum: sic nec peccatum. Esa. xlvj.
Ego sum q. deleo iniquitates tuas propter me: dicit
dno. Un. Bug. sup. Job. inq. Ma. est de
impio facere pium: q. de nihilo creare celum et ter-
ram.

Uo ad secundum de variatione lepre est
sciendum q. dicit Archieps flor. in p.
hemio secunde p. sime sue: q. peccatum mortale
est q. dam lepra spualis q. inficit et maculat aiaz
collisq. decorē gratie. Et ideo i. sacra scriptura des-
signant septē per capitalia per septē leprosus.
Nam supbia figurat per lepra. Osee. q. p. sup-
bia et presumptione ei esset rex voluit officium sa-
cerdotis usurpare: nec sum offerendo in templo: p-
pter q. effectus est leprosus: ut de. q. Paral. xvj.
Avaricia figurat per lepra. Sicut q. p. avaricia
effectus est leprosus. iij. Reg. v. et. q. i. cum or-
dinaret. Luraria figurat in lepra impecta Jos-
ab. q. Reg. iij. cui dictum est. Non deficiat de do-
mo tua panis fluxu semis: et leprosus rē. Po-
test etia figurari per decē leprosus mundatos a
christo Lu. xvj. q. sunt decem spēs lurarie fm
eum. Item quia dictum fuit illis. Item ostendit
vos sacerdotibus. q. nullum vicium ita abscondit
ab hominibus in confessione sicut perit lurarie. In-
vidia figurat per lepra. Marie. Nili. xij. q. ex in-
vidia murmuraverat contra Moysen. et ideo le-
prosa facta est. Benedicta figurat per lepra. Moysen
q. cu in sinum manuum misisset: effecta est leprosa
Exo. iij. Sicut accidit os manū tener in sinu. i.
non boni operatur. Ira figurat per lepra. Naaman
cui cum dictum fuisset ex pte. Nili. q. irer ad ior-
danem et lavaret septies et ita mundaret a lepra
iratus est et indignatus recedebat. iij. Reg. v.
Bula figurat per q. nro: leprosus qui manebat
iuxta portam samarie q. accesserunt ad tentoria ini-
micorum ad comedendum et bibendum. iij. Reg. vij.
q. q. nro sunt modi gule: ut dicit Job. inq. cal-
sian in collationibus suis. Quia igit genus huius
manū erat infectum ois ista lepra: ideo de. Martb.
vij. q. descendente Jesu de morte. i. de celo: pmo
occurrit ei leprosus quem sanavit. Vera est sen-
tentia. Psalmiste dicit. Ois dedinaverunt simi-
in unles facti sunt. i. p. lepra perit. Aliq. nro ded-
nauerunt per nomianum. id est p. supbia: querentes
notari et exaltari. Aliq. p. genitum. i. p. lurariam.
Aliq. v. p. danum verberantes et offendentes p-
rimu et ira et cominantes illis et dicentes. Dabo
bitot p. cussuras cu baculo q. pugnare videbunt

tur tibi pira muscatella. Aliq. p. accusatum. i. per
invidiam accusantes et iniurias afflicentes pri-
mu. Aliq. aut p. vocatum. i. p. gulam p. qua emic-
it vor et organizat. Aliq. p. abianum. id est p. aua-
ricia aliena rapientes et iniuste auferentes. Aliq. v. o
in unles facti sunt p. in dedinabilitate. i. p. ois
tate: qui sunt ebriodini et anormali: et effecti sunt
leprosi et maridi p. ignavia et corpore.

Ergo hanc lepra peccati mortalis bo-
ne p. sic adversarias valeamus totaliter
eradicare est videndum tercio de eo cura-
tione. Unde notandum q. lepra multipliciter cu-
rari legimus. Primo p. ablutione: ut pater. iij.
Reg. v. in Naama. et significat lachrymarum et
fustione. Un. Ps. dicebat. Lauabo p. singulas
noces lectu meum lachrymis meis stratu meum ri-
gabo. Secundo p. ostensione ut in decem leprosis
Luc. xvj. q. christus dicit. Item ostendit vos
sacerdotibus. et significat puram confessionem. Sed
in via mundari sunt: q. de p. tunc p. trindis pec-
catoris mundari inter p. pusq. a sacerdote absolu-
tur et tunc. q. etia paruit in Lazaro quem dno su-
sanavit pusq. a discipulis solueret. Ideo inquit
David ps. xij. Dicit confitebor adversum me in-
iusticia mea dno et tu remisisti impietatem pecca-
ti mei. Dicit. i. firmiter statui. vbi Bug. ait. Ma-
gna est dei pietas ut ad solam p. missionem perit di-
mittat. Nodū p. nunciat ore et tu deus ias audit
in corde. Tercio p. separationem: sicut paruit Nili
ri. xij. in Maria sorore Moysi que septies dicto
separata fuit. et significat excommunicationes que instar
cauterij debet esse medicinalis: sicut pater. j. ad
Ez. v. de illo fornicario quem ap. l. excommunicavit
Ut aut q. q. leprosus possit sanari debet se sepa-
re a lepra. i. a peccato: servans illud Ecce. xij. Quasi
a facie colubri fuge perit. Dentes leonis dentes
ei: interficiētes aiaz hominum: et q. rompbca bis
acuta ois inq. ias. Et illud Niere. i. vbi dno ait
Recedite de medio babilonis ut salvet unusq.
q. animam suam. Qui enim nunc non se separabit a pecca-
to deus ei separi faciet a scōp. collegio. Mar-
tij. Erubunt angeli et sepabunt malos de medio
iustorum: et mittet eos in caminum ignis. Quarto p.
inductionem: sicut paruit Exo. iij. in manu Mo-
ysi que de sinu extracta apparuit leprosa: sed in si-
nu reposita munda fuit. et significat q. multi qui
in seculo leprosi erant p. perit viuentes carnaliter:
mundant spualiter q. religionem ingrediunt.
Quinto p. tactum: ut in leproso a christo mun-
dato Martb. vij.

Si aut triplex tactus. Unus pure corporalis
scilicet q. quod tangit et quod tangit est cor-
pus. et iste fuit in christo valde v. mofus
Lu. vij. Omnis turba q. rebat ei tangere: q. vir-
tus de illo erbat et sanabat omnes. Secundus
est partim corporalis et partim spualis: quan-
do quod tangit est corpus et quod tangit est spi-
ritus. Et iste est tactus tribulationis inflicte. Jo b

ij. Tange os eius et carnem rē. Tercius est po-
re spualis quando quod tangit et quod tangit
est spūs. et iste est tactus inspirationis interne. i.
Reg. x. Abijt cum Saul pars exercitus quos
rum tetigit deus corda. Deus ergo aliquos le-
prosus sanattactu corporali: sicut p. dicit lepro-
sum quando manus christi eius carnē tetigit et
mundavit. Notandum n. q. isti leproso mundas
to p. tactum christus mōdavit ut sacerdotibus se
representaret: et offerret munus q. p. p. Mo-
ses in testimoniu illis Spualiter ad confirma-
tionem p. dicit. de confessione sic potest exponi
videlicet q. tunc leprosus tangit et mundat q. n
peccatoris cor: compungit. et n. i. sacerdoti se re-
presentat q. n. sua peccata p. tendendo manifestat et
tunc sacrificium offert q. n. satisfactionem complet
Secundo aliqui sanant partim corporali et par-
tim spualiter. i. p. tribulationem et adversitates. q. n
in tpe tribulationis peccata dimittunt. Tobie. iij.
Aliq. v. o per tactum pure spualiter quando de
salubre p. positum eis infundit per internam in-
spirationem. Sap. xvj. Sermo meus domine sa-
nat omnia.

Ergo lepra curat per humilem sui recogni-
tionem: quod significatum est Lu. xvj.
in decem leprosis a christo mundatis q.
steterunt a longe. fm enim legem non audebant
leprosi stare cum sanis. et ideo a longe steterunt
Similiter et humilis peccator non audeat deo ap-
propinquare: sicut dicit Luc. xvj. q. publicanus
a longe stans non audebat oculos ad ces-
lum levare. Sed talis humilitas deo appropin-
quare facit dicente Ps. Resperit in orationem
humilium rē. Eructum. Ez. contritum et humi-
liatum deus non despicies. et Jacob. iij. dicit
Appropinquate deo. i. p. humilitatem: et appropin-
quabit vobis scs per benignam exauditionem.

Epimo curat lepra per accensum desir-
derio: et clamorofam orationem. Unde
dicit Lu. xvj. q. predici leprosi levave-
runt vocem dicentes. Jesu pceptor: miserere nri. Il-
le aut ad deum clamat q. sua desideria ad deum
levat: ut sicut prius desideraverat terram: sic post
modum desideret celestia. Quod desiderabat hie
n. b. i. Bug. dicens. O si possem exorare vos
mines et cum illis pariter exorari: ut tales esse-
mus amatores vite p. manens quales sunt vos
mines vite fugiens. Cu tali etia desiderio dama-
bat Ps. dicens. Clamavi in toto corde meo et
audi me domine. Aliqui enim clamant cum nulli
lo corde qui nullam habet devotionem nec at-
tentionem. Esaie. xlii. Populus dei labijs me
bonoravit: aut eius longe est a me. Et isti non
sanant a lepra sua. Aliq. aut clamant cum medio
corde: qui habent attentionem sed nullas devo-
tionem. Osee. x. Divisum est cor eorum: et nō
p. fect non sanantur. Aliq. v. o clamant cum toto

corde: q̄ in suis orandis bñ intellectū affectū
attentionē & deuotionē: sicut faciebat aplūs di-
uinus: ad cor. nūq. O: abo spū: orabo & mente
Ecclī p̄fecte sanant.

Orandū est enī q̄ p̄sūq̄ leprosi sanā-
rent: clamauerūt: & post sanandū ille q̄
reuerfus est ad Iesum itē: clamauit: na-
m: vbi ē q̄ vnus ex illis vt vidit q̄ mūdā: est:
reuerfus est cū voce magna magnificās deum
et cecidit in facie aī pedes eius grātas agens.
Per hoc aut̄ significatū est q̄ ad deū clamare
debemus vt sanemur & vt in sanitate conserue-
mur: & merito. Quamto: enī de causis bō al-
q̄n clamāt. B. facie ignis. a violentia furis. ab
imperu aquarū. & a terrore hostiū. In nobis au-
tē adhuc est ignis concupiscēcie. Job. xij. Ignis
est vsq̄ ad summationē deuorans. Sed felix
q̄ dicere potest illud Ecclī. In medio ignis nō sū
cōsumtus. Ecce hūc ignē debemus ad deū cla-
mare Jobel. j. Ad te dñe clamabo: q̄a ignis co-
medit speciosa deserti. Debem⁹ enī petere a quā
lacrīma: q̄ hūc ignē cōtingit. Ecclī. Ignis
ardente cōtingit aq̄. In nobis enī sūt fures. i.
oculi lasantia: iuxta illud Temoz. iij. Oculi me-
us dep̄datus est aīam meā. Et ideo debem⁹ ad
deū clamare: & cor custodias: petere & dicere cū
P̄. Buerte oculos meos ne videāt vanitates.
In nobis enī sunt aq̄ multarū tribulationum.
vñ P̄. clamabat di. Saluū me fac de⁹: qm̄ in
trauerūt aq̄ vsq̄ ad animā meā &c. Ideo debem⁹
clamare & dei cōsolationē petere: sicut fecer-
unt discipuli dicentes Marb. viij. Dñe salua
nos: p̄mus. & facta est tranquillitas magna. In
nobis est enī p̄tinuū bellū. Job. viij. Milina
est vita hoīs sup̄ terrā. Ideo debemus ad deū
clamare & ei⁹ adiutoriu postulare: sicut dama-
uit moyses cui ait dñs Exo. xij. Quid clamas
ad me. & tunc dñs P̄baronē cū suo exercitu in
manū submersit. Quia ad damorē nostrū dñs
vires diaboli & tot⁹ exercit⁹ sui frangit: & conces-
dit nobis sanitatē a lepra p̄ci mortalis. Quā vt
possimus curare: nouē regulas in ei⁹ cognitio-
nem nos dūcēs cōtemplabimur.

Prīmū autem sunt p̄ respectū opandis
p̄ curatōe: q̄z Prīmū ē charitatē oppo-
sino. Et ista est bñ Tbo. ij. q. q. lit. ar. iij.
et. q. c. xij. ar. ij. q. aut⁹ p̄ci mortale illud esse
dē q̄ p̄prie de se vñ charitatis opponit. Lūc⁹
rō in aperto est. q̄ fm̄ oīs theologos nulla grā
aut vñosa opatio sine charitate ad salutem p̄-
desse potest: vt supra p̄batū est fm̄one. v. parte. iij.
Omne igit q̄ est p̄ra charitatē dei vñ p̄mū ē
mortale p̄ci: nisi esset adeo leue q̄ q̄li p̄nibilo
amari possit. Quod enī minimū est p̄nibilo
a legib⁹ repurat. Quod dictū enī ponit beatus
Tbo. ij. q. q. lxxvj. ar. vj. vñ pura si q̄ accipit qd
modici nescientis illo cur⁹ est: p̄nibilo q̄ p̄parat
tūc rei nec dñi nec enī molestia illi inferat. Et

exemplificat ibi bñs Tbo. de acceptōe vnus
acus. Et ad cōfirmationē hui⁹ p̄ci adducit. l. ele-
ganter. §. vñ. ff. de dolo. vbi dicit: q̄ p̄ minima re
nō dāfacio de dolo. Et c. et si q̄stioes. de simo-
nia dicit: q̄ in modico nō cōmittit simonia. Si m̄
q̄ p̄ parom volūtate auferre putabat: vel causā
sa furādi abstulit: p̄ter paruitatē rei nō excusat
a p̄ci: vt ait Aug⁹. in li. de vero cultu. Nam fur
tū cōmittit enī in vno ouo: vt dicit glo. in. §. gal-
linaz. insti. de re. diui. Et hoc p̄bat p̄ rectū in c.
vñ. iij. q. vj. vbi dicit. Furtū nō solū in maiorib⁹
sed enī in minorib⁹ iudicat. Nō enī quid fur-
to ablatū est: sed mens furantis attendit. Unde
quantūcūq̄ quis abstulerit: sum crimē incur-
rit. Decibi.

Secūda regula est p̄cepti diuini trāsgressi-
o: que est mortale p̄ci. Ut enim dicit
Amb. in li. de paradiso: peccatū est p̄uaris
catio legis diuine & celestis inobediēcia manda-
torū. Et Aug⁹. in li. p̄ra Manichēi in q̄. P̄ci
est dictū aut factū vel concupitū contra legē dei.
Scitis q̄z Bonauē. in. ij. di. xij. dicit q̄ triplex
est lex. i. Nature: sc̄pturē: & grē. De p̄ma bñ Luce
vj. & Marb. viij. vbi dicit. Quicūq̄ vultis vñ facis
aut vobis hoīs: & vos eadē facite illis. Quod
enī habet in c. humanū genus. j. dist. Contra
quod faciens peccat mortaliter: vt ait Alan. s.
Ales in. iij. p̄e summe in tractatu de legib⁹. Nes-
ganue q̄z ponit hoc p̄ceptū. i. Quicūq̄ nō vult
vñ faciant vobis homines: hec nolite facere
illis. Tobie. iij. et Beati. xv. et. l. dist. i. c. ponde-
ret. et. q. q. vj. c. decreto. & c. q. j. c. placuit.

Secūda lex est scripturē. Unde sciendū
est fm̄ qd dicit Hugo in libro de sacras-
mentis. q̄ ea q̄ in lege naturali duob⁹ p̄-
ceptis clausa fuerant: per legem scriptam postea
septem p̄ceptis secunde tabule exp̄sa sunt. Decē
itaq̄ sunt p̄cepta diuine legis. sc̄ tria p̄me tabu-
le: que ordinant nos ad deum. et septē secun-
de tabule: que ordinant nos ad p̄mū. de quib⁹
bus diffusius tractauimus in prima parte hui⁹
opus. sermone. xvj. cū quattuor decim ser-
monib⁹ sequentib⁹. et ideo hic p̄rascō.

Prīmū est lex grē. i. euangelica. Quicūq̄
ergo trāsgredit̄ mandata vnus ex hīs
trib⁹ legib⁹ mortale p̄ci incurrit: & q̄s-
die ab ecclesia catholica maledicat̄: dū dicit in offi-
cio diuino illud P̄saluiste. Maledicti q̄ dedi-
nant a mādāt̄ nris dñe.

Prīmū est lex grē. i. euangelica. Quicūq̄
ergo trāsgredit̄ mandata vnus ex hīs
trib⁹ legib⁹ mortale p̄ci incurrit: & q̄s-
die ab ecclesia catholica maledicat̄: dū dicit in offi-
cio diuino illud P̄saluiste. Maledicti q̄ dedi-
nant a mādāt̄ nris dñe.

reg. dicit. Reddite q̄ sunt cesaris cesari. Et ap̄lo
ad Roma. xij. ait. Omnis anima potestantibus
sublimiorib⁹ subdita sit. Et infra. Reddite oib⁹
debita: cui tributū tributū: cui vectigal vectigal.
Et itē ibidē. Subdita est ore nō solu p̄pter irā:
sed enī p̄pter p̄sciam. Et. ad Tbi. vñ. dicit.
Quicūq̄ sunt sub iugo seruicij: dñs o suos oī
honore dignos arbitrent̄: ne nomē dñi blasphemē-
t̄. Si q̄ aut̄ alit̄ docet & nō acquiescat sano ser-
monib⁹ dñi nostri Iesu xp̄i: superbo est nihil sci-
ens &c. Quilibet q̄ subdit⁹ debet obseruare obe-
diētiā sui superioris: vt religiosus p̄lati: seruus
dñi: vñ: vñ: discipulus magistri: in rebo nō li-
gus & honest⁹ nū: aliter trāsgrediens obediētiā
sui superioris facit p̄ modū p̄cepti vel equalen-
tis & de hīs q̄ p̄ci p̄prie incurrit mortale p̄ci.
vt declarat bñs Bonauē. vbi dicit. Et hoc p̄bat p̄
c. q̄squis. iij. q. j. vbi dicit. Quisquis p̄ceptis nō
obtemperat⁹ est & debitor p̄ci. p̄cepto enī dñi
nō obedire p̄ci est. Et c. sequit̄ dicit. Qd̄ p̄cipitur
ingrat⁹: & qd̄ ingrat⁹ necesse est fieri: si non fiat pe-
nā habet: vbi consiliū dā offerens arbitrius est.
vbi p̄ceptū: necessitas seruient̄. Et c. si dñs. xj. q.
iij. dicit. Micro. Si dñs iubet ea q̄ nō sunt cō-
traria deo nec aduersa sacris sc̄pturis: subiacet
dñs seruus. Si vñ p̄ra p̄cipit: magis obedi-
at deo spūs q̄ corp⁹ dñs. Et infra. Si bonus
est qd̄ p̄cipit: ingrat⁹: iubet̄ ereq̄re volūtatem.
Si malus: responde Obedere oportet deo magis
q̄ hoī. hoc p̄m & de seruicij apud dños: & de
vñ: apud viros: & de filiis apud patres: q̄
in illis nō debeāt dñs vñ: & parētib⁹ esse sub-
iecti q̄ p̄ dā mādātā nō sunt. Nec illi. De muliere
q̄z Beati. dicit. Sub vñ potestate enī eripit
dñs ab eis. Et. p̄. Mulieres subdite sunt vñ
suis. De alijs vñ subditis dicit b. Tbo. ij. q.
q. diij. ar. ij. q̄ de lege nature est vt quibet seru⁹
subiacet dñs suo: minor: maior. De hoc enī
contempnōis p̄lati vñ: aut aplūs ad Rotm̄.
Qui p̄ra resistit: dei ordinatōi resistit. Qui aut̄
deo resistit: dñs nō sibi acquirit. Ideo Ray. in
sūma in. n. de sententijs p̄cepti. dicit q̄ subdit⁹ re-
net de necessitate obedire iusto p̄cepto p̄lati sui:
aliter peccat mortalit̄. Et hoc est vñ: enī si in p̄-
cepto fuerit apposta pena sp̄alis vñ corp̄alis: vt
ait dñs Job eo de Anania doctor bononiensis
in qdam suo cōsilio. nisi forte excuset enī ignorā-
tia. extra de cōsti. c. vt aniaz. li. vj. Marie aut̄ est
obediendū p̄lati sp̄alib⁹ p̄pter p̄ceptum dñi
Marb. xij. di. Oia q̄cūq̄ dixerint vobis ser-
uate & facite. p̄terea dicit Scot⁹ in. iij. dist. xv.
q̄ nō adimpleo p̄nam sibi a cōfessore iniunctā
peccat mortaliter. q̄ agit p̄ra mandatū ecclesie et
p̄fessoris q̄ est vicari⁹ dei in illo actu. Et quo in-
fert b. frater Michael de archano in qdragē-
mali de p̄ci: in sermōe dñce in ramis palmarū
pte. j. q̄ totiens qd̄ peccat mortalit̄ quorū sunt cō-
fessoris mādātā q̄ p̄termittit. Que in oia intelli-

gēda sūt q̄s cōfessor intēdit obligare ad p̄ci
mortale: mādātū ei⁹ est rōnabile.

Erū multo graui⁹ peccat q̄ p̄tergredit̄
vñ mādātā sc̄e matris ecclesie. q̄ Mar-
tini. dicit dñs. Si ecclesiam nō audierit
sit tibi sicut ethnic⁹ & publican⁹. Mandata aut̄
ecclesie sunt vt cōfitearis saltē semel in anno: & in-
iunctā p̄nam studeas p̄ vñbo adimplere. Et vt
in pascale recipias eucharisticā sacramentū. De q̄
bus p̄ceptis bñ in c. Omnis. de peni. & re. Item q̄
diebo festiuis audias missam. de q̄ mādātā ha-
bet in c. missas. et in c. oēs fideles. de p̄ci. di. j. & i.
c. vt dñs. extra de paroch. Itē vt vñmas vo-
luntates defunctorū tuorū ereq̄ris. c. vñmas. xij.
q. ij. Et marie soluēdo legata facta ecclesie. c. q̄
oblatōes. ca. q. & cā. Item vt obserues festiuita-
tes sc̄orū. c. p̄nunciandū. de p̄ci. dist. iij. & c. j. de
feri. Itē q̄ ieiunes totā qdragesimā. s. p̄ci. di. iij.
c. nō licet. et c. nō oportet. et c. placuit. et c. qdrage-
sima. de conse. di. v. Itē q̄mō: sp̄a. lxxvj. di. c. i.
iunij. et c. statumus. et c. de ieiunio. Itē vigili-
as oīm ap̄lorū: excepta vigilia Philippi & Jaco-
bi & Jobanis euāgeliste. c. consiliū. de obser. iei-
iū. Item in vigilia natiuitatē dñi. c. j. de obser. te-
tu. que si ve nent secta feria possunt hū q̄ nec vo-
to nec regula ad abstinentiā carnis: astringunt
ipso die natiuitatis carnis vñ: fm̄ cōsuetudinē
ecclesie generalis. c. explicat. co. n. Item in vigi-
lia P̄necostes. c. nosce credo. lxxvj. di. Itē vñ
gilia assumptionis vñs Marie. de obser. ieiū.
c. j. Et in vigilia bñ Jobis baptiste: et bñ Laure-
tij: ac oīm sc̄orū: fm̄ Inno. cen. & cōter doctores
in dicto c. j. Et hoc rōne cōsuetudinis approba-
te q̄ ligat. c. p̄suetudo. j. di. et c. cedat. & c. di. hū
ij. di. Unde dicit Rich. in. iij. di. vñ. ar. iij. q. vñ.
q̄ si in aliq̄ religione est aliqd̄ ieiunij p̄ciūm
qd̄ nō est p̄ceptum p̄ius positū: nihilomi-
nus est obseruandū ad existētib⁹ ibidē. Dicit
q̄z glosa in cilla aut̄. di. q̄ viatores tenentur
sequi cōsuetudines loci ad quem veniunt: per
tertium dicit c. In omnibus ergo ecclesie p̄ces
p̄ci tam quo ad ieiunia: q̄ quo ad alia quib⁹
bet non rationabiliter excusamus non obedire:
mortalis peccatū lepra incurrit. quod proba-
tur per c. nulli p̄bas. et c. sic oēs. ar. dist.

Tercia quoq̄ trib⁹ regulis venire possu-
mus in cognitionem peccati mortalis:
per respectum ad cōsiderationem ope-
rationis intrinsecę: quarū prima que est Quar-
ta in ordine dicit deliberata cōsentano. Nō enī
actus nū et opatio culpe mortalis: sed enī so-
la intentio firma peccādi est mortale peccatum.
Unde Marb. vj. ait dominus. Si oculus tu-
us nequā fuerit: totum corpus tuū tenebit⁹ osu-
rit. Ubi dicit glo. q̄ p̄ oculum intelligat intentio
De hoc enī oculo dicit Ecclī. xij. Mōnens
quoniam malus est oculus nequus: nam nequi-
us oculus qd̄ creat⁹ est. Marb. quoq̄. vñ. ar. iij.

in de saluato. Qui videt mulierē ad p̄cupiscē-
dam cōm mebat est eam in corde suo. Qd in-
telligit de consensu deliberato: de q̄ Bug. in. j.
de doctrina ip̄iana ait. Cogitatio cū p̄sensu etiā
sine ogecephano tanq̄ p̄m̄ mortale diuina le-
ge damna. et Sap. j. d. Peruerse cogitantes
separant a deo. vbi glo. dicit. Nihil a deo aniaz se-
parat p̄ter peccatum mortale. Matb. etiā. xv. et
Mar. vij. ait dñs. De corde creuit cogitationes
malefura: homicidia: rapine. et beclunt q̄ cor-
inquant animā. i. glia puant. Licet etiā quis alit
quod p̄m̄ per impotentia cōmittere nō valeat
actualiter: m̄ p̄ter malā voluntatē illō p̄petran-
di peccat mortale. Voluntas etiā etiā in malef-
cis p̄ op̄e iudicat. cōis iniquas. de peni. dist. j.
Sciendū m̄ est q̄ vt ait Bug. de peni. dist. j. c.
sicut m̄bo. et Greg. in cōtāmēnī. s. sed p̄san-
dū. vj. dist. m̄bo modis oē p̄m̄ cōplect. i. iugges-
tione: delectatione: cōsensu. In suggestiōe nō cō-
trahit p̄m̄: si illi temptatiōi nō cōsentiat: et non
p̄uenit et culpa tēptati. imo sepe p̄ illam q̄ val-
de meret. s. q̄ vniū resistit. Nanc aut suggesti-
onem hūc etiā vniū sancti. sicut Paulus. q. ij. ad
Cor. iij. dicebat. Datus est mibi stimulus car-
nis mee angelus sathan q̄ me collapset. Et
Diero. ad Eulstobiu scribens refert quō in illa
vasta solitudine maris panebat tēptationes.
Et subdit. Quia impossibile est in sensu hoīs si
inuere motū medullarū calore. Ille laudat: ille
p̄dicat bñs: q̄ statim vt ceperit cogitare interfi-
at cogitatus. In delectatione vō sine p̄sensu de-
liberato cōter solum est p̄m̄ veniale. In p̄sen-
su aut deliberato p̄trahit mortale p̄m̄. Un tot
sūt p̄m̄ mortalia q̄ fuerūt malī p̄sensu. U

Quinta regula dicit morosa delectatio.

Pro cuius declaratiōe querit Nunquid hō
mortalit̄ peccat in q̄cūq̄ delectatiōe. Et
responder bñs Bonauē. in. ij. di. xij. q. ij. ar. ij.
q. ij. et b. Tho. ij. ij. q. di. ij. ar. ij. q. sc̄ sunt dele-
ctatiōes. Prima naturalis: vt libēt̄ videre cre-
aturā pulcrā q̄ turpē. et hoc nō est p̄m̄. Scōa
est diuinalis: vt visa re pulcra deū laudare i cre-
aturā suā iuxta illud Ps. Delectasti me dñe in
factura tua. Sicut faciebat bñs Ambro. q̄ euz
obuiā habuisset q̄ndam formosissimā mulierē
stupefact̄ irruerbat. oclis illā aspiciēbat. de-
inde si cre cepit di. O q̄ formosus es de⁹ meus
a q̄ p̄cessit tanta pulcritudo. Tercia delectatio
est venialis: vt recordatio mulieris absq̄ p̄sensu
deliberato. Quarta est semiplena: vt vidēdo et
imaginādo d̄ turpi cogitatio: op̄m̄ p̄ficere nō
lendo. et hoc est mortale fm̄ Durandū nost̄ in
summa. Quinta est plena. s. nō solū delectari in
turpi cogitandē: sed etiā appetere opus p̄ficere. et
hoc est mortalissimū. Et si cētes in hora tali in-
tentiōe delectaret: centes peccaret mortaliter.
Sexta est delectatio morosa etiā absq̄ consensu
cū cognitiōe p̄culi: in q̄ si sc̄ter p̄seueret peccet

cat mortaliter: puta si agnito p̄culo aspect⁹ mu-
lieris non desinat ab illo: marie cognita inclina-
nde et fragilitate sua. vt cū d. Eccl. iij. qui amat
p̄culū p̄bit in illo. Et ideo q̄uis q̄s nollat vlti-
latenus peccare actualiter: m̄ si delectat cogita-
re loq̄ vel audire: vlt aliter quōcūq̄ delectet de
eo qd est p̄m̄ mortalis: vt in tactib⁹ impudiciis
vel aspectib⁹: aut gestib⁹ inbonestis: nō excusat
a mortali p̄m̄. Et rō est fm̄ Tho. ij. ij. q. di. ij. ar.
n. ij. q. nō potest esse sine graui offensa diuine
charitatis qñ qd delectat in eo qd deus abomi-
nat. Unde omel. xij. in q̄ Greg. Qui adhuc p̄-
licitate desideria desluindum p̄fecto nō diligit
q̄ ei in sua actiōe cōtradicit. Abominat aut de⁹
p̄m̄ mortalis cogitationē cum delectatiōe iuxta
illud Prouer. xv. Abominatiōes dñi cogita-
tiones male.

¶ Quinta regula cognoscēdi p̄m̄ mortale dē
p̄culosa expositio. Quoniam cū qd
se exponit p̄culo p̄m̄ mortalis peccat
mortaliter: vt declarat b. Tho. in. iij. di. xij. et fan-
ctus Bonauē. co. li. di. xvj. Verbi gr̄a. Mercator
p̄trahit cū aliq̄ de relicta quā dubitat illiq̄
tā: peccat mortaliter p̄bēdo: durante tali dubio
Itē vadens ad cōfessionē cū dubio p̄m̄ mortali
et nō p̄fiter illud: nō pōt excusari a mortali: etiā
si ip̄a res de q̄ dubitat nō sit mortale p̄m̄. Nu-
ius aut regl̄e rōnem ponit p̄dicti theologi vbi
s. et Scot. in. iij. dist. cc. quia si de q̄ min⁹ videt
in esse et inest: q̄ et de q̄ magi. ij. Topi. Sed si qd
sine iusta necessitate dicit et ex p̄pria culpa pone-
ret. primū in p̄culo mortis corp̄alis: multū of-
fenderet charitatē: et p̄sequenē peccaret mortalit̄
p̄ p̄m̄ā regulā. Et for⁹ delinq̄ret si aiā ipsi⁹ p̄-
niti p̄culo mortis eterne exponeret: q̄nto aia p̄-
ciosior est corpe. c. cum infirmitas. de peni. et re.
Cum q̄ qd magis obliget aie sue q̄ p̄rio: de pe-
ni. dist. ij. c. q̄ vult iuxta illud Eccl. x. Misere-
re aie tue placens deo. sequit q̄ mortalit̄ peccat
q̄ se p̄culo p̄m̄ mortalis exponit. Un dicit bea-
tus Tho. ij. ij. q. di. q. dum qd aduertit vinū po-
tens ad inebriandū et bibit et inebriat se: peccat
mortalit̄. q̄ voluntarie et sciēti p̄nuat se vīu rōi
nō q̄ vīutes op̄at et deuītat p̄m̄: et discrimi p̄-
candi mortaliter se exponit. Confirmat etiā p̄di-
cta regula. q̄ si ille q̄ vadit ad p̄culū mortis cor-
p̄oralis sine legitima necessitate cōmittit peccatū
mortalē. Et ideo ecclia phibet torneamēta et
bañtiludia. et ipsa excentes ac in eis morietes
puat ecclīastica sepultura. c. j. d. tornea. Multo
magis peccat exponens aiā suā discrimini
mortis sp̄ualis.

¶ Un q̄s alie tres regule cognoscēdi p̄m̄
mortale p̄ respectū ad p̄sideratiōes coope-
ratiōis alieni: q̄ p̄ma q̄ est Septima i
ordine dē culpe autiliano. Nō solū em̄ faciētes
mala p̄ncipalit̄ sed cooperatorē vlt auxiliatores
et p̄sentētes peccant iuxta illud ad Ro. j. Digni

sunt morte nō solū q̄ faciētes: sed etiā q̄ p̄sentit̄
faciētes. Qd etiā bñ. ij. q. j. c. notū sit. et xvj. q. di. ij.
c. oēs. et extra de offi. dele. c. j. vbi d. q̄ agētes et
p̄sentētes pari pena puniunt. Qd etiā notat in
litē mella. s. si alio. ff. ad. l. aq. Est aut q̄druplex
cōsensu. s. cor dñs: vt cōtētu: esse de aliq̄ p̄m̄
mortali cōmissio. Cōsiliū: vt aduocari q̄ docet tu-
telā causā falsis legibus agi. Buiū: vt cōmo-
dādo aleas ludere volēt: aut fornicare volētē
comitari. Medij: vt p̄ aliā p̄sonā faciēdo malū.
Qui em̄ p̄ aliū faciē p̄m̄ sapm̄ facere videt. c. q̄ p̄
aliū. de reg. in. li. vj. Ideo p̄p̄iens seruo vt p̄ci-
nat sacerdotē: vlt rati bñs noie suo faciā p̄cul-
sione est excōicā. c. cum quis. de sen. excō. li. vj.
Tanto aut ampli⁹ qd peccat quāto maiorē cau-
sam p̄m̄ tribuit: maiorēq̄ fauorem dedit: atq̄
magi in auiū ac aniauit delinquētē. Et graui-
us si aliquē peccare p̄cepit vel coegit. imo tales
dicunt magi peccare q̄ ipsi agētes. ij. q. di. c. qui
cōsensit. et xviij. q. di. c. q̄ alio. et extra de offi. de-
le. c. j. Glo. in vbo: pari. hoc adducit et declarat
qualiter intelligat.

¶ Sexta regula dē primis sc̄dalisano. Li-
cet em̄ mortali culpe qd nō cōsentiat nec
ipsa sibi placeat: m̄ si et indiscrētiōe ac la-
sciuia loq̄ndo: aut aliq̄ agēdo cām et occasiōes
peccandi p̄rio dat: peccat mortaliter: p̄ illā regu-
lā. Qui causam dñi dat: damnū dedisse videt.
de inu. et dā. da. c. si culpa. et. l. si occidit. s. in hoc
ff. ad. l. aq. Et ideo sepi⁹ ab eo qd sibi liatū est
qd abstinere tenet: ne sui causa prim⁹ peccet vel
scandalifet. Un ad Ro. iij. ait Paulus. Si p̄-
pter abū frat̄ tu⁹ sc̄dalisafiam nō fm̄ charita-
tē ambulas: noli abo tuo illū p̄dere. p̄ quo ip̄s
mori⁹ ē. Et iter. Noli p̄pter etiā destruere op⁹
dei: oia q̄dem mūda sunt. Sed malū est homi-
q̄ p̄ offendiculiū māducare. Bonū est nō mādu-
care carnē: nec bibere vinū in q̄ frater tu⁹ offen-
dit: aut scandalifet vel infirmat. imo quod forte
difficili⁹ videt fm̄ Tho. ij. ij. q. di. ar. vj. et Ale-
randrū de Bles in. ij. p̄te summe. in tractatu de
sc̄dalo. ar. vj. et Richardū in. iij. di. xvj. ar. i.
vln. q. ij. Ne prim⁹ sc̄daliset a bonis opib⁹ nō
qdem necessarijs ad salutē q̄q̄ abstinendū est
donec videlicet rōnib⁹ ostēdat q̄ de illis opib⁹
sc̄dalisari nō debet. Qd verū est si sc̄dalu p̄-
rimi puenit et infirmitate vel ignorātia. Tunc
em̄ si viliū est q̄ sc̄daliset mortalit̄: omissio
e⁹ erit sub p̄cepto. Sin aut p̄habile ē q̄ sc̄da-
liset venialiter: sic omissio e⁹ erit in p̄silio. Unde
Diero. in q̄dam eplā ait. Dimittēdū est p̄p̄ sc̄-
dalu oē qd p̄remiū pōt. q̄ in q̄ dñs Matb.
xviij. Qui scandalifauerit vñū de pusillis ist⁹ q̄
in me credidit: expedit ei vt suspēdā mola asina-
ria in collo ei⁹ et demergat in p̄fundū maris. Et
Deuter. xviij. d. Maledictus q̄ errare facit cecū
in innere suo. Si ille q̄ occidit aliquem a casu
et culpa sua pueniente homicida reputat. c. Jo-

bannes. et c. si. extra de homici. multo magis re-
putabit homicida ille q̄ occidit p̄ scandalū aut
mā alicuius. qd faciē mulierē vane suis inbo-
nestis ornamentis ac pompis et actib⁹ impudē-
tis. Quāuis aut prim⁹ et alter⁹ scandalū non
peccaret: m̄ ille q̄ cām p̄m̄ vel sc̄dalu dedit: pec-
cauit. q̄ q̄ntū in se fuit veniēti effudit: licet cum
nemo absorbuerit. Sed de hac reglā hic breui-
ter p̄trāseō. q̄ s. in. j. p̄rebuī op̄is i. et. ar. p. j. de
sc̄dalo actiuo et passiuo sufficiēti dicit.

¶ Prima et vltima reglā cognoscēdi p̄m̄
nō dē negligēs extirpādo. Nā q̄ p̄m̄ vt con-
uenit nō resistit qñ pōt mortaliter p̄cul-
dubio peccat. Un Bug. i. omel. tractat sc̄e post
terciā dñicā in. d. sup̄ illō Matb. xviij. Si pec-
cauerit in te frater tu⁹ et c. ait. Tibi non sufficit vt
iniuriā p̄rio meo donēs: sed si qd possum iniu-
riā salūtē fraternā correctione nō p̄curo: an pe-
iori et grauiori sua dānanōe incurro. Nocides
p̄bat p̄ c. facient. lxxvj. dist. et extra de homici.
sicut dignū. et c. qd p̄dest. lxxij. dist.

¶ Sed p̄ dāno: nō buī regule declaratiōe q̄
tuor de correctiōe fraternā videnda sūt.

¶ Primū eius obligatio. s. vt oēs teneat̄
tur ad illam faciendā. Et ad hoc rōderit q̄dam
solū p̄latos et sup̄iores ad corrigendū alios tes-
nen. s. suos subditos: p̄ c. sed illud. l. v. dist. vbi
Diero. ait. Sacerdotes studeāt adimplere illud
euangelij. Si peccauerit in te frater tu⁹ et c. Sed
noie sacerdotū cōsueuerūt significari p̄lati q̄ ci-
ram hūc alio. ergo p̄lati m̄ ad correctiōem fa-
ciendā tenent vident. Sed Tho. ij. ij. q. di. ar. vj. de
q̄ Hieronym⁹ nō intēdit dicere q̄ soli sacerdo-
tes seu p̄lati teneant ad illud. sed q̄ magi illi q̄
ceteri. Un in q̄ripse Tho. ibidē q̄ correctio frat̄
na oib⁹ est in p̄cepto. Nā in c. et sacerdotes. ij. q.
di. ar. vj. Tam sacerdotes q̄ reliq̄ fideles summā
debēt hūc curā de bñs q̄ p̄eunt: q̄nt⁹ eoz redar-
gutione aut corrigant: aut si incorrigibiles ap̄-
pareant ab ecclia legent. Et rō buī obligatiōis
est frāna charitas p̄p̄ quā vnusquisq̄ tenet p̄-
rimi sui p̄culis sp̄alib⁹: corp̄alib⁹: ac sp̄ualib⁹
obuiare iuxta illud Eccl. xviij. Vniūq̄ māda-
uit deus de primo suo. et. vj. q. j. c. in scripturis.
d. Qui pōt iuuare primū suū et non iuuat: con-
uincit summū nō amare pastorē. Ad hoc etiaz
p̄positū adduci pōt illud Tullij dictum in li. de
amiciā: q̄ ait. Non dēi sepe sūt amici et obui-
gandis: sic m̄ vt admonitiō acerbitate et obiurga-
tiō cōtumelia careat. Et iterū ibidem. Monere
et moneri p̄p̄ū est vere amicitie et alterū libere
facere: nō aspe alter. sed patientē recipere. Et Laco
in suis documentis dicit.

Cum moneas aliquē: nec se velit ipse moneri.
Si tibi sit charus: noli desistere ceptis.
Quod nosti faciū nō recte: noli silere.
Ne videre malos imitari vellet faciendo.
Vulnera dū sanas dolo: est mediana dolans

Ecce dñs pñcipaliter de correptione fraterna videtur et a^o modificatio. Debet enim sic in cū mō. s. cū mō cōditiōis. Prima dñs sollicitudo quā oñdit dñs dñi dñi. Nam qdā sollicitudo qdā cū pñcipaliter ad mō. vñ. ut dñs dñs in cōpñs. Lito succurrēdu est: ne mō. vñ. impunita mala cōualescat. Malus enī cū pñcipaliter augeat: remediabile bonum est pñcipaliter accedat correptione. Hoc autē matie conue nit pñcipaliter illis apli ad Ro. xij. Qui pñcipaliter i sol licitudine. Nam sicut videm⁹ q^o arbor in stipite mō. vñ. inordinatos et sugstuos ramūculos pñcipaliter mō. vñ. fructificare pñcipaliter nisi resandant ramūculos sugstui. Lito rō est: q^o bñs viscosus vñ fruct⁹ generant ibi sugstue emittit: et quo ar bor fructu pñcipaliter et rō dñs iherilis effiat. sic bñ di/ aus arbor: vñ nisi corrigat et gladio correptione/ nis purget a noquis et malis opib⁹: affectu cor dis nūq^o bñ ponit ad pñcipaliter dñs. sed sp in errore gmanes iherilis effiat: et nandē flāmus infomalib⁹ deputat. Et ideo qlibet debet statim cū pñcipaliter corrige et ab errorib⁹ suis reuo/ care: q^o vñ cū de bere. c. q^o alios. Qui alios ab errore nō reuocat cū pñcipaliter errare dñm straz. et in. l. vnica. L. de emendatione pñcipaliter dñs. Quos ad bonū decora exēpla nō reuocat: saltē correptionis medicina cōpellat. Secūda cōditiō dñs mō. vñ. sollicitudo. Ideo subdit dñs vñ s. Lito rō. vñ. cor. rape. vñ. blāde et dulcis arguas delin quāt. Nā pñcipaliter. et inq^o sapiēs. Lingua pla/ tabilis lignū vite: q^o autē imoderata ē pñcipaliter spm. Ideo ad Gal. iij. ait Paulus. Vos q^o spūales est⁹ instruite huiusmodi in spū lenitas et mō. vñ. rudinis. Ubi Bug⁹. inq^o. Quicqdā lacerato aio dicitis puniēti est iper⁹: nō charitas corrigit: dilige et dic qdā voles. Et pñcipaliter. ait. Supuenit mansuetudo et corripimur. Hiero. q^o inq^o. Si cur leuis fiat⁹ accēdit ignē: et nimis extinguit. sic et correptione lenis boiem suauiter instruit. ni mis aspa q^o deteriorē reddit. Nā lenis castiga/ tus reuerentia exhibet castiganti. Aspitas autē et nimis increpans nec correptione inducat nec sa/ lutē Necille. Qdā enī bñ in c. bñs. rly. dist. Sic ergo nimia benignitas nō debet resoluerē sub/ ditos ita nec nimia aspitās exterrare. rly. di. c. di sciplina q^o sincera. et cū nō nūq^o. et c. sūt nōq^o Idarco inq^o Jobānes cassian⁹ li. vj. de istī. mo na. c. v. Delinquēte fratre si necesse est ira cura/ refestinet ut dñs meddā lūori foris ita febricā la boiā pñcipaliter inferre nō semēpñm iras⁹ deterio ri morbo cecitas inuoluat. Necille. Scñs q^o francos⁹ in regula sua ca. vñ. ait. Lauere debēt ne irascant et cōturbent. pñcipaliter pñcipaliter alio. q^o ira et cōturbatio in se et in alijs impediūt charitatem. Et Seneca inq^o q^o iratus nihil nisi criminis di cit. Et ideo oportet q^o corrige volens primus habeat animū qm et nō turbatū vel funbūdū Inquit enī Lato. Ira impedit animū ne possit

cernere verū. Debet ergo seruari cōsiliū apli ad Gal. vj. dicēdo. Si pñcipaliter fuerit bñ in ali quo delicto: vos q^o spūales estis huiusmodi in struite in spū lenitas. Tercia pñcipaliter dñs sollicitudo. Unde subdit christus antec et ipm solus. Et hoc fieri debet ne pñcipaliter publice corrept⁹ cū se viderit ifamantū deterior: fiat et ne pñcipaliter a^o publi caro aliq^o exemplo ipsi⁹ ad simile puocent. Item ne aliq^o infamant. Aut enī Bug⁹. ad bñponentes. Cum de hñs q^o sanctū nomen pñcipaliter aliqd eris minis vel falsi insonuerant instant: ambūcāsa/ gunt ut de oib⁹ id credat. Et hoc autē trahit argu mentū q^o fraterna monitio debet pñcipaliter de/ nūciationē: ut ponit extra de iudi. c. nouit. et dñs mo. c. licet. et extra de accu. c. ij. et c. cū dilecti. et q. q. vñ. c. accusatio. et c. si q^o. et q. q. j. c. si peccauerit. et. rly. q. q. j. c. indigne. et. rly. q. vñ. c. omnes des ame. Nec est cōtra q^o Joseph accusauit fratres suos apud patrē de crimie pessimo: et tñ nō legi tur q^o pñcipaliter denūciationē secreta. q^o fm Tho mā in. iij. dist. xij. licet nō sit scptum: tamē credē/ dū est q^o pñcipaliter eos monuerit. vñ dñs pñcipaliter publicū erat inter fratres pñcipaliter. Q^o autē Petrus Ana niā et Saphirā occulte defraudantes pñcipaliter agri vendit: publice denūciavit detegēdo pñcipaliter cor/ sine monitione pñcipaliter Bc. v. hoc fecit ut crecu tor: dei cui oia peccata etiam occulta sunt notat: aut reuocandē Petrus pñcipaliter illud cognouit et puniuit. Ebrist⁹ enī cum pñcipaliter iude haberet ut publicū inqñtum de⁹: vñ et manifestare poterat tñ nō publicauit: sed verbis obscuris de peccat/ to cū admonuit: ut nobis exemplū pñcipaliter. q. q. j. c. vnus.

Sciendū tñ q^o triplex pñcipaliter esse pñcipaliter in pñcipaliter mo corrigibile: ut ait Rich. in. iij. di. rly. Prīmū est publicū. et hoc nō indiget se creta monitio. q^o ut dicit Isidor⁹ in li. de sumo bono. manifesta pñcipaliter nō sūt occulta correptione purganda: palam enī sunt arguēdi q^o palā no cēt. Un. j. ad Thm. v. ait Paulus. Peccantem corā oib⁹ argue: ut ceteri timorē habeant. Secū cundū pñcipaliter est pñcipaliter qdā q^o in mñitudi nis damnū: ut heresis: pñcipaliter: et similia. q^o reuo/ lari debent supiorib⁹ enī cū dāno sic peccant. quia ut scribit. vñ. q. j. c. scias. generalis vñlitas vñlitan pñcipaliter sp est pñcipaliter. Tercū pñcipaliter est occultū: quod scē cedit in damnū solius pec cantis. et in hoc debet fraterna monitio pñcipaliter re denūciationē: qñ verisimile est q^o et hac mo nitio nō debeat sequi mal⁹ malū: sed q^o admo/ nitio debeat emendari. Un Hiero. sup Mat⁹ theū dicit. Corripiedus est scorsum pñcipaliter: ne si publice corrept⁹ verecundia ac pudorē amisset nō pñcipaliter in pñcipaliter. Et Bug⁹. li. de vñs dñi inq^o. Studēs correptioni parcas pudorē. forte enī pñcipaliter verecundia incipit defendere pñcipaliter suū: et quem vis facere meliorē facit peiorē. Et Dñge. sup Le ui. ait. Solus vidisti: solus inter te et ipm corrip

pe. vñ. enī suari sibi mñsteriū viderit: seruabit et ipse emendandus pudorē: si vero enī diffamauerit: ilico ad negandū in duriciā pñcipaliter. Et nō solū pñcipaliter nō emendabit enī et duplicab. becille. L

Ergo pñcipaliter de correptione sñna viden da est a^o denūciatio. Un sciendū ē fm Tho. ij. q. q. lxxij. q^o ē differētia iter denū ciationē et accusationē: q^o i denūciationē accēditur correptione fris: i accusationē q^o pñcipaliter criminis. Un q^o pñcipaliter vñ in detrimētus reipublice dñs bñ sufficētes pñcipaliter: et alr nō valēs tali icō uenient obuiare: ipm dñs iniquitē accusare. Bit enī Hiero. sup Mat⁹. Nō ē misericordia peccare vñ et oēs in discriminē adducere. Si vñ pñcipaliter secreti mo/ nitio iter monēt et monitū solū: si est spes corre ptōis dñs adducere vñ vñ duos testes: et corā eis illum monere ut ait saluator Mat. xviij. Et iste vñ debet ēē platus a^o secreta denūciatio. Si autē se nō corripuerit: dñs dñs eccle. i. platus p denū ciationē publicā. Q^o si eccle. i. nō audierit: sit ei bi sic et hñc⁹ et publican⁹. Ethnie⁹ autē ait glo. in. c. qñta vallia. dñs iure iu. idē ē qdā gēnl. Debem⁹ enī talū incorrigibilū vitare cōsortiū. vñ Bug. in li. de verbis dñi ait. Sit tñ sic et hñc⁹ et pub lican⁹. i. noli illū iā deputare i nūero frat⁹ tuo. Licet autē dicat Eccl. vñ. Nemo pñcipaliter corrige re quē de⁹ desperatū q^o nō possum⁹ scire q^o sit pñcipaliter destinar⁹: et q^o pñcipaliter ad eternā dñationē: qdā diu hic sum⁹ nō debem⁹ cessare a sñna correptione. ut dicit Bug. in li. de correptione et grā. et bñs Tho. ij. q. q. lxxij. ar. vñ. suatis tñ bis que dicta sūt supra requiri ad correptionē. 22

q^o Varo dñs correptionis sñne fructificationē ē videndū: vñ de bñcūter dico q^o talis cor rigēs primū cōsequit tres fruct⁹ iter alios. Pri mus ē magni thesauri acqñsio: cui⁹ cōsideratio ne dñs qlibet animari ad corrīgēduz primū. Si enim mercator crederet posse lucrari de pecunia sua centū p centenario in aliq^o mercāia: pñcipaliter nō tardaret illā mercāiā facere. Uis q^o vñ doceā te facere mercāiā in q^o lucraberis plus q^o mille p cētenario: corrige fratrē tuū: q^o ut dicit saluator Mat. xviij. Si te audierit lucrat⁹ eo ipm: et cōs/ sequēter ut dicit Bug. aiām ei⁹ ab iferno liberaasti et saluari fecisti. Bñ vñ est pñcipaliter oī thesauro mūdī et oib⁹ corpaliū. i. sancim⁹. L. de sacrosan. eccle. c. si bñs. rly. q. ij. et c. solite. de maio. et obe. Matimū q^o thesaur⁹ lucrat⁹ q^o sua correptione ac/ quirat aiām pñcipaliter: que tñ pñcipaliter et extimandus ē: q^o xps fil⁹ dei p ea saluāda mori voluit. Si autē te nō audierit: nō pñcipaliter pñcipaliter cēntiale ac si cum emendasset: q^o talis bona voluntas apud deū p facto reputat. S. similr de pe. di. j. cū si. Et q^o part q^o graue sit pñcipaliter ill⁹: q^o cū possit corrigen/ do lucrari aiāz fris sui: pñcipaliter cū cadere i pñcipaliter mortale nolēs cū adiungere suis monitiō ne ca/ deret: vñ cū cecidit nō curat cū subleuare: cū pñcipaliter

quod qdā est graui⁹ pñcipaliter q^o si q^o aliquē mori pñcipaliter que posset a morte corpali iuste pie seruare: vel q^o si aliquē ifirmitate mortali labo rantē curare nollet cū posset eū sanare. Et idē dñs pñcipaliter. rly. q. ij. Erue eos q^o ducit ad mortē: et eos q^o trabunt ad interitū liberare ne cesses. qdā itē ligis nō tñ de morte et infirmitate corpali sed etia et multo mag⁹ de spūali. Secūd⁹ fruct⁹ est grē diuic infusio. Dicit enī pñcipaliter. rly. q. ij. Qui corri pic boiem grām postea inueniet. Ille enī q^o sua correptione est cū ut prim⁹ cōuertat: et pñcipaliter inue/ niet grām: pñcipaliter bñ diuina et ipse meret⁹ grām ob tinere. vñ Hiero. ait. Pro salute alteri⁹. La nob pñcipaliter: nobis q^o acquirat sal⁹. Tercius fru ctus est eterne vite adeptio. Q^o enī inq^o Jacobo sue eplē vñ. c. Si q^o errauerit cōuerterit quis cū scire dñs q^o q^o pñcipaliter fecerit pñcipaliter ab errore: vñ sue saluabit aiām ei⁹ a morte et opit multitudi nē pñcipaliter. Id talis exercēs tā magnū op⁹ pñcipaliter pñcipaliter sperare se habitū: magnā remuneratōz nō tñ in pñcipaliter vita sed pñcipaliter in celesti glia: q^o ut scriptū est. i. ad Th. iij. Pñcipaliter ad oia valet pñcipaliter nō bñs vite q^o nūc est et future. Lōrrafa/ ciēs autē scire pñcipaliter se nō ēē in charitate et nō bñc bonā pñcipaliter. Nec est enī vñ reglā cognoscēdi pñcipaliter mortale dimissio correptionis fratri: qdā a nobis auertat de⁹ nñ. Amen.

In ascēsiōe dñi quō xpus ascēdit in celum pñcipaliter vñ qdā draginta vñtū quas nobis oñdit exēplo suo. Sermo. rly. q. ij. De quo pñcipaliter potest per totā hebdomadā.

Scendit deus

a in iubilatione et dñs in voce tube psal. xlvj. Inq^o pñcipaliter pñcipaliter Bress. x. Verba. In oib⁹ generū specieb⁹ est deuenire ad vñ qdā sit meriti et mē/ sura oīm q^o sunt in eodē genere. Patet bñ in āge lis inf⁹ q^o creat⁹ fuit excellētiō: lucifer: inter pla netas autē sol: in elemēt⁹ ignis: inf⁹ metalla aur⁹. in qdā rupidib⁹ leo: in auiū aqla: in pisib⁹ sire/ na. et sic de alijs: de q^o bñ dñs in pñcipaliter pñcipaliter nñ marialis ser. vñ. p. j. in penul. col. In bñas na autē specie dñs nñ ielus xps pñcipaliter et caput nñ sup oēs pñcipaliter: et tñ. Qui ut inq^o scūs Bo nauen. in li. de imitatioē xpi. quāto magis assu/ milamur tāto pñcipaliter sum⁹: qui capropter inf⁹ boieo vñ ut salut⁹ vñ nob demōstraret. vñ ipse Job. xij. inq^o. Ego sum vñ vñas et vñas. Et idē a^o vñ imitari debet⁹. iura ill⁹ apli ad Ephe. v. Imitatores di estote sic filij charissimi. Dicit nāq^o Bug. in li. de vera religioē. Sūma religio/ sitas est imitari qdā colis. Ipse enī est lucidiss⁹ mū speculū et exēplar pñcipaliter: ad qdā sp in spie re debemus. De q^o dñs Sap. vñ. Lando: est lucē et speculū sine macula. Et idē nob bonatur de⁹ pñcipaliter loquēs Moysi p figurā Ezo. xvj. et ostē

dena qd facere dicitur fidelis dicens. Inspice et facis exemplar qd ubi i more mstratus est. i. i. xpo qd mōs rōne altitudinis et excellētie de q piamula ait. Mōs dei mōs pinguis: mōs in quo dñs placuit est deo dicere i eo. Ipe enim dñs nō oñdit nob viā qua puenit ad vīrū i mōre vir tūis fuit q docebat aplos suos ut dñs. Mac. v. Et id cū veller ascēdere in celū discipulos suos in mōre ascēdere fecit de quo fit mēio. Mac. vi. ve lē ostēderet eis qdragina vias qbo puenit ad edum. q quas ipse pēxit.

De prima via ducente ad celum: que dicitur humilitationis.

Rimo q: būlitas ē pūario oīuz vir tūis ut ait Alec. d. alca. i. i. q. p. sūme i tractatu d fide i formi. q. j. Dñs Jē^o oñdit nob viā humilitationis dñ. Mac. ij. Discite a me q: mīr sū t būlīs cor dēt i uenientia redēti glāto vīrū. Que vba exponēs Aug. i. qdā f mōe plurimū martyr in q. Nō dicit dñs. Discite a me mortuos suscitare: sup aq siccis pedibz ābula refq: mīris sūz t būlīs corde. Qd vt magis mēio boīm ipeimeret oībz suis gestis būlīs tūe seq t āpterari voluit. Nō ei voluit d regina nāsa vī iperatrice: s d paupcula v gic: q lēz nō būlito cōrta nāalibz: paupctas tū penuria vī lēz būlī: vt oñderet neminē se debere iactare d nobilitate gūis vel potētia parētū. Nobilitas ei nō pūstic i parētū vī p sanguinis: s i tūritio: vt ait Diero. in epla ad Celatā. Silr ad oñden dā būlitate noluit de nāsa in āpla civitate. Nūm: Romē vī Babilonē: s apd quā tēnigūā civitatē Berblē Mac. ij. Nō voluit enā nāsa in acro regio: s sub vili diuersorio. Nō reclinari i lecto auro vī eburneo: s i psepio. Noluit inol: ut linthcamībz pōsis: s valbz pāndis. Nō bñc mīlīrū dīnē fuoz sibi ministratū: s calefē: n flātibz duoz aīaliū Lucc. ij. Et ideo exclamat Bernard^o i epla ad Bā monachū dicens. Erubescē sup bē q es pulvis t cinis: de se būlīat: t tu te exaltas. Adipiscamur g būlīatē: d q inq̄ Diero. i qdā epla. Nihil ē qd boībz ita grātos ac deo faciāt q si vīte merito magni būlīrate si mus iūmī. Dñs aut nī Mac. xviij. ad būlīratē nos exhortās ait. Nisi būlīati fueritis t efficiā: minī hē pūli nō irābīs in regnū celoꝝ.

De secunda via que dicit obedientia.

Qdo oñdit nobis dñs viā obedientia. Uū d ipo dicit ad Pbli. ij. Xps factus est p nobis obediens vsq ad mortem: mortem autem crucis. Qd quidem fecit vt omnes pro eius amore obedi remus superioribus nostris: scrui dominis: s iū parentibus: discipuli magistris: subditi pēlariis: in omnibus licitis t honestis: iuxta illud apostoli ad Hebicos vltimo. Obedite pēposi tis vestris.

De tertia via que dicit dilectio.

Emo oñdit nob viā dilectiois dicens illd. Diero. xxi. In charitate ppetua dilecti te. Quapropter tenemur cu dilige re toto corde t affectu. Deuso. vi. z

Mac. xxi. Ipe em dñs nī amore suo erga nos supauit oēm amorē mūdānū. Et pmo supauit amorē frānalē socialē. Signū est em marimī amoris qū frāz mortē suscipit p fratre: vel soc^o p socio. dicere dñs Job. xv. Maiorē dilectionē nemo bz vt aiām suā ponat qd p amicis suis. Sed lz aliqz forte iuentiāz aliqū parat^o mortē sustinere p fratre suo: vel socio aut amico: null^o certe inueniē q b facere velit p iūmīco. Hoc autē pēgit nīo amore succensus saluator nī. de quo Paul^o ad Ro. v. ait. Lū adhuc iūmīci essemus tps p nobis mortu^o est. Scdo amor iūi i nos bis supauit amorē pānalē: s em dicat q null^o affect^o vīnat pānū. Lū furiosus. L. de cura. fu riosi. em null^o iueniret pī: q si haberet filiū lepro suz pmitteret totū suū sanguinē extrahi a corpe suo vt de ipo balneū fieret filio in q lauar^o cura ret a lepro: sed dñs nī iesus tps aiās nrās cer nēs pōd leprosas p nobis sanguinē suū fudit: vt in ei^o pīlana a vītiōz oīm macul mūdāmur De q Apoc. i. inq̄ Jobes aplo. Ipe dilexit nos t lauit nos a pētiā nīis in sanguine suo. Tertio amor iūi supauit amorē mānalē. s em sic māx ima dilectio mīis erga filium: vt dē glo. in. l. vī deam^o. ff. de in līc iurādo. nī nulla mī inueniē q tānū amēt filiū suū vt p ei^o būda mēoria cōtū nua nomē iūi^o scptū deponet in manibz suis. Hoc aut egit dñs nī q inq̄ Esa. xlii. Nūquid obliuisci pōt mī infantuli sui: t si illa oblita fue rit ego nō obliuiscar tū: ecce i manibz meis des scripsite. Scriptores fuerūt iudei t crucifixoꝝ ei^o: charitā vō ei^o purissima caro: attramētū ill^o sāguis pāosus: calami horribiles clauī: licere hui^o scpture plage t lūore: psalmi p nāpalco eius acarrices. Quarto supauit amorē mīmo nialē. Lēz em sic tāt^o amor vīri erga vroz suāz q dē Gen. ij. Relinq̄ bō pīēm t matrē suā t ad herēbit vroz suē: t erunt duo in carne vna: t si mulier cū alio viro adulterauerit t ad dedecus vīri sui turpitudinē opere: eā nūq̄ sicut pī^o dī liger. Nos qd q celestē sponsū nīz offendim^o cū vītiōz fo: nicatoꝝ nūq̄ ab eo derelicti sum^o s i p ad eū reuerterē in pīstīnā ei^o grāz acceptamur. ipo dñs dicere Diero. iij. vulgo dī. Si dimiserit vir vroz suā t recedēs ab eo durerit vīz alte rū: nūq̄ d reuertet ad eā vltia: nūq̄ d nō polluta t paminata erit mulier illa: tu aut fornicata es cū amatoribz multis: tū reuertere ad me t ego suscipiā te. Que oīa agit saluator: nī vt nos ad ei^o dilectionē amoris stimulo icitet: vt p illius amore pīmos nīos sic nosipos diligam^o i ca ritate t pace ac pēcordia cū ipso viuētes. Uū ipe ait Job. xv. Hoc est pēceptū meū vt diligat iūi cē sicut dilexi vos.

Xpiana

10

2

3

4

5

6

7

Deo inq̄ David psal. xxiij. Inq̄re pacē t psequere eā. Saluator ei nī i būc mūdū veniēs pacē attulit mōs. vñ i ei^o natiuita te decābat ā gēli. Bñā i credēis deo t i frā par boībz bonevolūat. Lūc. ij. p dīcari qz eā pēcepit dñ. Mac. t Lūc. i. In quācūq̄ domū intrauerit p mū dīcat: pax huic domui. Pacē enā tenuit i sua puerfāde etiā cū rīosio. Psal. cxi. Lū bis q oderūt pacē erā pacific^o tē. Lūm pīe suo nos pacificauit. ad Ephe. ij. Ipe em est pax nīra q fēz cū vītiōz vñū. Et id Breg. non^o in plogo decre talū appellat cū regē pacificū. Quotidie enām iūpirat nobis pacē ac cōcordiā. psal. lxxxiij. Au dīā qd loq̄ in me dñs de^o qm loquet pacē i ple bem suā. Uū. j. ad Eboz. vij. ait Paul^o. In pa ce vocauit nos de^o. Eā qz mādauit aplis dicens Mac. ix. Pacē habere iūf vos. eā nāq̄ venerat docere. tū. q. j. c. nīlī bella. t migratur^o et b mū do ipam suis discipul^o t fidelibz p modū testa mēti p magno thesauro reliq̄t dicens Job. xiiij. Pacē meā do vobis: pacē relinquo vobis. Uū etiā appellat pnceps pacis Esaie. ix. t Aggei. ii. dī. Loquet pacē gentibz. In sua qz resurrectōe oñ oīa alia eā aplis nūciāuit dicens Jobis. x. t Luce. xxiij. Pax vobis.

Qua qn qz pīderatōes facere possum^o

Prima qz dicit obligatōis. Scdo fru cificatōis. Tertia cōmēdatōis. Quar ta inductōis. Quinta vō oppositōis. Quo ad pīā qz vītrū tēneamur bñe pacē cū iūmīc noz stris t amare illos. Et pmo videtur q nō. quia Mac. v. dī. In lege dictū est antīqz. Diliges amicū tuū: t odio habebis iūmīcū. t rāssumptū ue in. c. cū in lege. xxiij. q. iij. Et sup illa verba dē Aug. Dīā q iūmīcū psequit tps amīc^o efficitur ergo tē. Prterea ad impossibile nemo tenet. l. ipossibilū. ff. de re. iū. sed ipossibile est verā esse amīcīā erga illū q me^o est iūmīc^o t me odit: qā ait Pb. ix. tibi. q ipossibile est verā cē amīcīā iūf eos q non ei^o dē gaudēt. g tē. Jē malicia dī odio habet: vt ait Pb. uo in li. de regi. pñ. Qui aut me odit ē mal^o. g cū dēco odire exēplo pbe David dīcētis. psal. cxviij. Inq̄s odio habui. qnīmo exēplo dei: cui inq̄ idē pba psal. v. O dī sti oēs q opant inīq̄ratē. vñ Malach. j. ipe de^o inq̄. Jacob dilexi: Esau aut odio habui. Sed p dīcra adduci pōt dictū Aug. in. ij. de doctrīa xpīana dīcētis. Lū pēcipit q pīm^o diligat etiā sub b pēcepto iūmīcū intelligi debet.

Solutio

Leo

10

2

3

4

5

6

qz i li. de vā inocētia ait. Sic diligēdi sūt boīes: vt eoꝝ nō diligant erroꝝes. Et sic pīz solutio ad argumēta pīa: qz loquunt de odio respectu ma licie nō nature. vī p iūmīcū odiedū intelligit dēa bol^o. fm Aug. Quāuis aut ipossibile sit iter me t iūmīcū meū cē verā amīcīā mutū: donec ille pseuerat in odio: tū et pte mei pōt cē erga illū be niuolētia t charitas. tū. q. iij. c. inter vba. t dī esse nō solū affectu s i effectū. Nā fm Ric. i. iij. dī. xxiij. Si qz iūmīcū suū videat i extrema necitā: te: obligat ei subuenire de necitāz si pī. Et b pā pīr dñs Mac. v. Diligite iūmīcos vīos. bñt ad te bñs q vos oderūt. t rāssumptū. i. s. et bñs. t i. d. c. cū i lege. xxiij. q. iij. Jē Prouer. xxi. t ad Ro. xij. t i. d. s. et bñs. dī. Si durerit iūmīc^o tu^o ābā illū. Si iūerit potū da illi. Hoc ei faciēs carbo nes ignis pgeres sup caput ei^o. Ubi expōit glo. carbonēs ignis. s. charitāz: qz vt dīat Quid^o in q. de arte amādī. Mītra crede mībi placāt boī mīnēqz dōs qz tē. t itē. Burea nūc vī sūt scāz plīmīs auro Venit bonos: auro pāliat amor. Dīc etiā Paul^o vbi. s. t rāssumptū. i. d. c. iūer vba Si fieri pōt qd ex vob^o ē: cū oībz boībz pacē bñtes nō vos mēpos defendētes charissimī: s datelo cū ire. vñ dīc Hugo i li. d. claustro aīc: qdā pbs inq̄ qtuor: cē bono viro necāria. Pīmūz vt oēs boīes sibi amīcos faciat si pī. Scdo: si nō pī facere amīcos: s alitē nō faciat iūmīcos. Tertiū si b nō pī: qz volūt cū oīno ledere: fugiat. Quar tū si lēsus fuerit: se nō vindict. Lōcludit g q de necitāte salur^o ē: pacē bñe t facere etiā cū iūmīcis Uū apls ait ad Heb. ix. Pacēz seqmīni cum oībz. S; p declaratiōe p dīctoꝝ est sciendū q tenemur diligere iūmīcos mīpl^o. s. cor. de ore et ope. Lōrdet s nō habēdo pīra eos odīū vī ran corē: s eos amādo. Dīc tū scūs Bona. in. ij. dī. xxi. q. j. q licet de necitāte salur^o tēneamur op tate bonū cū nū. s. bñtudinē iūmīcis nrīs: optare tū eis bonū t pāle t t rāssumptū: pīperitatē nō ē neq cessitatē: s pfectiōis: t supērogatōis: t ita intelli gīt illd Bmbrosij dīcētis. Sufficit q iūmīcos odio nō bēam^o: loquit em de mūdāna pspīrate quā eis appetere nō tenemur de necitāte. Tū de eo: u malis gaudere nō debemus. vñ Prouer. xxiij. dī. Lūm ceciderit iūmīc^o tu^o nō gaudeas: t Lēdi. ix. dī. Noli de mortuo iūmīco tuo gau dere. Scdo tenemur eos diligere ore s qz orādo p eis. Uū saluator post illa verba Mac. v. Dili gite iūmīcos tē. ait: t orate p psequētibz t calū niātibz vōs: vt sitis filij patris vīi q in celis ē: qui solem suū oriri facit sup bonos t malos: t pluit sup iustos t iūstos. Si em diligētis eos tū qui vōs diligūt: quā mercedē bēbītis. Nōne t publicāni b faciūt. Et si salutauerit frēs vīos tānū qd amplī^o faciet. Nōne t cūbīa hoc faciūt. Estote ergo pfecti sicut t pater vester q in celis ē pfectus est. bec ille. vñ Breg. ait. Lōditōis aūi bus illa oratio maxime cōmēdat: q p iūmīco RR 2

in dilectio

in dilectio

in dilectio

in dilectio

in dilectio

in dilectio

in dilectio

in dilectio

in dilectio

in dilectio

in dilectio

in dilectio

insedere nunt. Et de aut modo tenemur p in
mici orare quo tenemur eis bona appetere.
Opime aut saluato: nos hortat ad pacē et in
mici amorē ac subuentionē et similitudine dei
q: sicut patribus carnalibus est maxima consolatio
quando filij eis assimilantur: ita eterno patri val
de placitū est si pietate fuerim⁹ cōformēs dulce
dum sue. Quā Chrys. dicit. Nihil ita assimilatur
deo sicut iustitia faciendo indulgere. Licet autē
carnales filij culpabiles nō sint si patribus non
sunt iustos: q: in potestate eorū nō est suū figura
re corp⁹ spūales tamē filij nisi deo iustos fuerint
illoz: est culpa: quia in patre sua fuit effia viri
tuosus et sua culpa patris similitudinē piderūt.
beulle. Tercio tenemur diligere inimicos opere.
mā illud. j. Job. iij. Nō diligam⁹ verbo neq;
lingua. s. in mō: sed ope et veritate. Dicit tamen
scūs Bona. vbi. q. v. q. diligere in effectu ete
riori potest et dupliciter. aut quādo cūq; offert
se opportunitas rēpōis: et sic nō est de necessitate
telem⁹ inimicis subuenire sed solū est pfectio
ma. Aut quādo in cūbit eis necessitas: et sic ē de
obligatōe: aliter non sum⁹ in charitate. q: si q;
videt primū necessitates habere et claudie ab eo
victoria misericordie non est charitas dei in illo.
j. Job. iij. iij.

I

Ed notādū est q: triplex par reperitur. s.
i. inq̄nata: simulata: et ordinata. Prima est
illoz q: sunt in malo cōcordes: vt adul
teri et raptores inuicē qui nō habēt verā pacem.
fm q: dicit Aug. xix. de ciu. dei. Jē illi q: cū ma
lis cōuersant ac malo cōsentit vt pacē habeāt
exteriorē sed amaritudinē interiorē habēt cōtur
bāt p̄sē. Et d. hac Esa. xxxviii. d. In pace ama
ritudo mea amarissima. Et i. b. numero etiā cō
putant illi q: cum malis cōfēderāt quoz vitam
pus detestabant: et hoc qū videt eos bonis pre
ualuisse. Dicit em. Uiuat q: vincit. et morte cito
mā semp sequunt boni rēpus et p̄tinue gl̄ie
nauigare ad secūdā et sequi vētū qua ex p̄te gl̄ie
venit. et sic multa p̄ bonorē dei supportātes dis
cunt q: hoc agūt vt pacifice viuāt: qd rñ faciūt
vt suas abinēdes et sensualitates adimplere pos
sint. beaūt est par diaboli nō dei: q: etiā demo
nes sunt in malo p̄cordes. vt d. scūs Bona. in
q. di. vij. Et hāc malā pacē venit spūs dissipare
q: ait Mat. x. Nō veni pacē mittere in terrā: sed
gladiū. Nec q: par inq̄nata est qū aliqui sū cō
spirāt et iurandōs faciūt atq; cōuēcula p̄ bo
nos et fruosos: maxime p̄ platos suos: q: tamē
p̄hibent nō solū lege diuina et canonica s; etiā
cūili. vt p̄t in l. denūciām⁹. Cō bīs q: ad eode.
cōsu. et in. s. cōuēculas. et ibi glo. de pace iura.
firma. in vñ seu. Q: p̄o par inq̄nata maloz est
perania pacis bonoz. ad o fm Aug. et Nicro. sicut
desiderādū est q: boni habeāt pacē et concordia
inter se: ita est affectādū q: mali habeāt in se dis
cordia. Et malā cōp concordia et pacē dissipare

pacē nō est s; meriti: dicente p̄beta psal. lxxij.
Zelant sup inq̄o pacē p̄cordiū vidēo. vñ Paul⁹
posuit discordiā iter p̄banisēos et saduceos: et sic
cūasit manus illoz. vt p̄t. Actū. xxiij.

Qda par est simlata: de q: Dicit. ar. dicit
o. Ore suo pacē cū amico suo loq̄t et oculi
te ponit ei insidias. et psalmista ait. Lo
quū pacē cum primo suo: mala autē in cordib⁹
eorū. et Esop⁹ fabula. lxxij. ait. Pacis amatores
simulat se p̄dus hostis. Laun⁹ et vuln⁹ crinale
ferat. Et ista fuit par inde q: pacis oisō filiū dei
tradidit Mar. xvi. De hac etiā pace d. Dicit.
vii. Dicitēs par par: cū nō est par. Et id scriptū
est in. c. nō ois. q. q. vii. q. non ois q: dicit nobis:
par vobis: est sic colūba audiend⁹. Et in. c. q: q:
eadē. q. et cā d. q: ille q: dicit par vobis: plerūq;
nō colūba s; coruus reputat.

X

Etia par ordinata est illoz qui amicos
e. diligūt in deū: et inimicos diligunt p̄pter
deū: et hāc q̄libet b̄te tenet. Ad p̄bas sex
rōnib⁹. Prima q: d. violatiōis. s. legis natura
lis. Ut em in q̄t Alex. de al. in. iij. p̄t sumēi tra
ctatu de legib⁹. Agens p̄tra ius naturale peccat
mortaliter: et peior est bestia q: vt ait p̄ba. vij.
Erbī. Nō p̄rau⁹ deterior: ē oī bestia. S; fm eun
dez p̄bm in li. de regi. p̄n. Natura dicit vt vñū
qd q: sibi sile diligat. vt etiā b̄t Eccl. i. xij. Ergo
q: nō diligit primū s; cū eo i discordia atq; odio
p̄seuerat: peccat mortalit̄ p̄tra legē nature.

Ecūda rō d. acquisitiōis. s. diuine gr̄e. Nā
s. sine charitate nō p̄t haberi dei gr̄a. xxiij.
q. vij. c. quēadmodū. S; q: nō viuūt i pa
ce s; in odio et discordia nō est i charitate: ergo ē
ipossibile aliquē dei gr̄as acq̄rere nisi pacē faciat
cū inimicis suis. vñ Aug. in f̄mone marty. ait.
Si inimicos non dilexeris propitium deū habē
re non poteris.

Z

Ecūda rō d. dilectionis. s. fine. Nā vt d. j.
Job. iij. Qui nō diligit fr̄es suū in morte
manet. i. p̄tō mortalit̄: trāsumptiue in. c. alias. s.
ois q: de peni. di. j. S; oēs sum⁹ fr̄es p̄mo ex p̄te
spūali. s. deo de q: ait saluator. Mar. xxiij. Unus
em est p̄i vester q: est i celis. Cōo ex p̄te carnali
de q: Aug. i li. de disciplina xp̄iana inq̄t. Si pu
ramus nō ēē p̄mos nisi q: de eis dē parētib⁹ nā
seunt Aīas et Eūā attendam⁹ et oēs fr̄es sum⁹.
Sup oēs aut alios boīes sunt nobis fr̄es. p̄p̄n
q: oēs xp̄iani. vñ Aug. vbi. s. dicit Oēs q: dē fr̄es
fm q: boīes sum⁹: quāto magis ad id q: xp̄ia
ni sum⁹. Ad id q: bō es p̄i vñ fuit adā: vna m̄
fuit eua. Ad id q: xp̄ian⁹ eo vñ p̄i ē de⁹. Qui
igit nō h; pacē cū primo suo peccat mortalit̄
legē sine dilectiōis. Leul. xix. Mar. xxiij.

Quarta rō d. inexcusatiōis. Nā de m̄tia
q: pacis aliq̄l excusari poterim⁹ an deus. s.
et ignorātia: vel fragilitate: aut timore: et
b̄mō: s; de boenū q. vñ Aug. vbi. s. ait. De dī
gēdō inimicis fr̄es charissimī null⁹ vñq; i f̄ra

te se poterit excusare. Posset mihi aliq̄l dicere. nō
possum iunare: nō possum vigilare. nunq̄d p̄t
dicere. nō possum amare. P̄t mihi dicere nō pos
sum res meas totas paupib⁹ dare: et i monaste
rio deo fuisse. Nūq̄d p̄t dicere. Nō possum dilige
re. Si dixeris q: nō possum a vino vel a carnib⁹
abstinere credim⁹ tibi. Si aut dixeris q: nō pos
sum i te peccatib⁹ indulgere: oīno nō credim⁹ tē. Et
rō est q: nihil ē leu⁹ q: amare et ignoscere. Hoc
em p̄t fieri a diuine paup: infirmo: sano: magno
et puo: viro ac mliere tē. Nō ei requit de a nob
aurū: nō argentū: nō q: cam⁹ ad vltimas mūdi
p̄tes: s; vt diligam⁹ et ignoscām⁹. Et id iq̄t Aug.
vbi. s. Nulla nob remanet excusatio dū n de cel
lario s; de corde istā elemosynā implere iubemur:
vt per viam vite ad eternam patriam peruenire
mereamur.

B

Quinta rō d. occasiōis. Homicidiū em
spūale credit corpale. calle q. xxiij. q. v. q:
aīa ē melior corpē. c. si boīes. xxiij. q. iij. cū si. S;
q: odit fr̄em suū: vel ei detrahāt homicida est. c.
homicidiū. de pe. di. j. Ergo tē. Sicut ḡtene
mur vitare homicidiū corpale: ita etiā et m̄leo
magis obligamur relinq̄re odiū erga primū: et
tenemur cū eo facere pacē. Quātū em malū sit
odiū erga primos oīdit Aug. i li. de v̄bis dñi
di. Lin⁹ diligerē mihi mortē: imo et oībo creatur⁹:
q: odiū in secreto pectoris mei fuare vellē.

Ecūda rō d. p̄uiciōis. Dicit em cōmētator
o. Buerrois i p̄hemio. Nihil q: sic fit i na
turalib⁹ ita suo mō fieri d; i spūalib⁹ s;
in corpē hūano oīa mēbra sunt vnita et se inuicē
adiuāt. Ergo cū oēs xp̄iani sunt membra vñ⁹
corpis fm aplm ad Ro. xij. et j. ad Cor. xij. q: ait
Multi vñū corp⁹ sum⁹ in xp̄o. Singuli aut al
ter alter⁹ mēbra: q: caput ē xp̄s: vt d. ad Col. i.
Sicut cēt in cōueniēs q: vñū mēbrū p̄sequē relī
quū mēbrū: et q: man⁹ p̄derēt vñ vulnerarēt pe
des: p eo q: ipegerūt casu i via: et q: offense lūc:
vñ erraberēt dēre p eo q: casu momordit ligūā:
sic ē stult⁹ et crudelissim⁹ cēserē q: sibi manū ab
scideret: p eo q: cū lesit panē in cādēdo. Sic q: re
putand⁹ est ille q: de primo suo se vindicare vult
p eo q: cū lesit. Et id inq̄t iunscōsul⁹ i. li. ff. de
iusti. et iu. Cū em iter nos cognationē qndā na
tura cōstituerit: cōsequē ē boīem boī insidiari ne
phas ēē. Matrimū ē cōueniēs et p̄m q: vñ⁹
xp̄ian⁹ aliū p̄sequat: et cū illo sit i discordia et nō
in vnitāte pacē. Et id nō solū lex diuina p̄cepit pa
cē fuan et custodiri: s; et lex canonica: ponēs p̄
nas infligēdas illis q: cū nō fuāt s; cōturbant vt
p̄t i. c. q: p̄tra pacē. xxiij. q. j. vbi d. Qui cōtra pa
cē ecclie sunt: si dignitatē aut cingulū milite hñt
nudēt eis. Si aut puati s; q: dē nobiles sūt suaz
substantiaz. p̄scriptiōem pariant. Si aut igno
bilis: nō solū i corpē verberent: s; etiā crilio p̄pe
tuo castigent. Lex etiā ciuili idē mādāt. vñ Fre
dericus igator romanorū scribēs oībo p̄napib⁹:

comitib⁹: duab⁹ et marchionib⁹ dicit in vñ seu.
in ti. de pace tenenda. in p̄n. Nos tā diuinas q;
humanas leges in suo vigore manere cupiē
tes: et omib⁹ psonis ius suū p̄seruare volētes
pacē diu desideratā: toti orbi terre p̄ vniuersas
regni partes habēdā regia auctoritate indicām⁹.
Nec ille. Qui ibidē magnas penas violatorib⁹
pacis imponēdas esse decernit fm exigentiā de
licitorū. Dicit q: in. l. oīa. s. quies. ff. de offi. p̄fec.
vt. q: ad officiū p̄fecti v̄bis p̄tinet quietē popu
li tueri. Cassiodor⁹ q: lib. j. eplā. ait eplā. xxiij.
Decet regalīs apicis curā generaliter custodire
concordiā: qm ad laudē regnātis trahitur si ab
omnibus par amet. Quid em est quod p̄ncipē
medius predicit q: quiet⁹ populus concors se
nat⁹: et tota rēpublica morum honestate ve
stita. c. lib. ij. eplā. xxiij. etiā inq̄t. Regnātis ē glo
ria sub diroz odio trāq̄llitas. et li. q. eplā. xxiij.
dicit. Principis opinionē longe lateq; distēat
sub diroz custodia tranquilitas. et lib. v. eplā
xix. ait. Quies suauissima p̄li et dispositio trā
quilla regionū p̄conū. p̄bas esse regnātium.
Bndices q: dicit filio suo Eneer: vt refert Virgi
lius. vj. Eney. De tibi erunt arces pacis im
ponere morē et.

D

Uo ad secūdā p̄sideratiōē pacē que dis
citur fructificatiōis dico q: inf alias sūt
duodecim et vñitates. Quaz p̄ma d;
benedictiōis. Ait em Aug. in li. de v̄bis dñi. Si
q: habet pacē cū primo suo cogit ei tota trinit⁹
ras et celestis curia dare bñdictionē suā. Et idō
psal. cxxij. inq̄t David. Ecce q: bonū et q: iocū
dū habitare fr̄es in vñū. Qm illic dñs manda
uit benedictionē et vitā vsq; in seculū.

Ecūda vñitas dicit cōhabitatiōis. De
i. em scriptū est. j. Job. iij. De charitas est
et q: manet in charitate i deo manet et de⁹
in eo. Trāsumptiue in. cabijt. q. iij. vñ B. re.
ait. Ubi charitas et amor deus ibi est. et Mat.
xviij. d. dñs. Ubi fuerint duo vel tres cōgrega
ti in noīe meo ibi in medio eorū suz. et psal. lxxv.
d. Fac⁹ est in pace loc⁹ a⁹. Ideo. j. ad Lbo. xxiij.
d. Pacē habet dñs pacis erit vobiscū. O igit
tur magna pacis capacitas q: semp deū tenet et
recipit in suū habitaculū.

Ecūda vñitas dicit gratificatiōis. Pac
em est gratissima deo ita q: d. cō dilecta
et de ipa libēter cogitat. vñ ait Dicit. vij.
Ego cogito cogitatōes pacis. Et. j. ad Cor. xxiij.
de Paul⁹. Nō est dissensiōis deus sed pacis. et
Eccl. xxv. dicit sapiēs. In trib⁹ beneplacitū ē spī
ritui meo que sunt p̄bara coraz deo et boībus.
amor primoz: concordia fratrū: vir et vxor: sibi
bene p̄sentierēs. Et Prudenn⁹ in lib. de sicoma
chia. Par plenū virtutis opus: par sūma labo
rum. Par belli et acti p̄ciū: p̄ciumq; peritū.
Sydera pace vigēt: consistūt terrea pace. Nihil
placitū sine pace deo: nō mun⁹ ad arā Cum aq;
R R 3

Unfruct

tilian⁹ declamatio. viij. in q. Deest celeberrima
ma vire⁹ dec anm suscipienda moderatio: vire
ere irat: inf similitudo q3 memisse boia. Et
Socrates dicit. Si pace via belli mentione ne
fecer. Ad poetas etiam venientes adducere possu
mus vltra saginas allegata illis Quidq in. ij. de
tristi. Si qñs peccat boies sua fulmia mittat
Iupit: ex quo tempore nullus erit
Qui etiā in eodē lib. ait.
Dio precor: crepus regū minime cesar
fiat ab ingenio mollior: vnda tuo
Si nil peccassent: qd cōcedere posset
Mactens venie sors tibi nra dedit
Et in. ij. de arte amādī etiā canit.
Laudida par boies: trux decet ira feras.
Et in. ij. eiusdē opus dicit.
Dextera pāpue rapit indulgētia mētes
Asperitas odiū senaq3 verba mouet.
Et Elop⁹ ait. Vincere posse decet: vincere crimē
habet. Claudian⁹ canit.
Sic pius in pmiō: nā cū vincamur in omni
Munera: sola deos equat demētia nobis.
Prosper in li. epygrā. dicit.
Mundo in cūctis pulchra est cōcordia pacis
Spernitur mūdi pedia pace dei.
Et Prudent⁹ poeta in li. de sicomachia canit.
Merito: lū clausula par est.
Nō inflata tumet nō inuidet emula fratri
Nūq3 ppenit pātes atq3 oia credit.
Nūq3 lēda dolere cūctis offenditcula donat.
Occasum lucis venia pcurrere gestit.

Ad idē q3 ad pacē faciēda t ad remittē
das iniurias iduamur. Et pmo rōne na
turali. Ipā em natura nos ad b iducit
q3 dupliat. scilicet ppter naturale pceptū: naturale de
sideriū: naturale exēplū: ac naturale iudiciū.
O vtiā oēs adessēt q3 iniurias retinēt malefacti
in morte t diligētē audirēt q3 a spūssat: credo
ei q3 crudelitātē ac feritātē suā deponerēt. Quid
dicitur qd nō vis remittere iniurias: ecce q3
natura: et rō te cogit: et artat: et q3 oīno cōpē
lit ad ignoscēdū. S3 quō b pām audite. Lec
nature est Tobie. iij. septa: q3 etiā bī in. c. hūanū
gen⁹. i. di. t. lxxij. di. c. qñdā. t. ij. q. vj. c. decreto
t de maio. t obe. c. dilecti. t. xij. q. j. c. sup oia. di
cens. qd nō vultis vobis fieri alteri nolite facere
t cōtrario: q3 cūq3 vultis vt faciāt vobis boies
hec t vos facite illis. vt bī Mat. vij. Hoc autē
lex nature docet suadet t pāpiz q3 nō vult vt
alteri facias qd nbi ab alio n velle fieri: nisi q3
b ēit q3 charitatē: ptra hūanitatē: atq3 h oēm pie
tatē. Cur q3 dilectissimi nō remittitis iniurias a
pimis vobis factas cū optetis iniurias p vos
alio irrogatas vobis remitti. Ecce ergo q3 iu
riam remittere nolitis facitis cōtra pceptū legi
naturalis.

Quid q3 est pceptū naturale vt ab aliq
q3 nō veltm⁹ qd nobis pstare nō

pōt. q3 ad impossibile nemo est obligat⁹. l. impos
ibile. ff. de re. iu. t. c. nemo. co. ti. li. vj. Cū q3 ipos
sibile sit iniuriā illatā nō fuisse illatā: q3 tu vis
qd est impossibile. Vis autē qd ē impossibile qñ nō
vis iniuriā remittere: q3 b est velle q3 nūq3 tueri
facta: qd nō pōt de⁹ facere. l. q3 illd qd semel est
actū nō sit factū. vt ait Hiero. l. c. cū paul⁹. xxiij.
q. v. O igit mōstz insolitū: o inaudita nouitas
o cecitas tenebrosa: bō puluis t hūis: ac in bre
ui futur⁹ pueredo t hūis: bō vilis creatura nō
erubescit erigere qd impossibile est pstari. O inel
ix t miser⁹ hominō q3 expetis te vindicare de
iniuriis tuis cū de⁹ b tibi pbiuerit. non est tua
vltio: ad te nō pñet vindica: sed ad deū q3 sibi
hāc pnculānt resuauit. vt bī puerb. xvj. Ecce q3
iseliū creatura q3 dū nō vis remittere iniuriā ma
xime recognoscēti culpā suā agis impie q3 natu
rā diuinā sibi vsurpādo suā. ppteratē ac progas
tiū: t q3 naturā hūanā: q3 plus ab altero exi
q3 illi⁹ natura prestare sufficit. Natura insuper
semg eligit qd meli⁹ est ac illud desiderat. vt ait
Pbus. ij. de aia. t nos hominē eligit de duob
malis illd qd est min⁹. iij. Topic. Cū q3 sumere
vindictā nō sit melius q3 remittere iniuriā imo
pessima res: q3 addit malū malo. Neq3 enim si
interfec⁹ est pī vel frater tu⁹ tu inficiendo ipm
bomicidā posset illū resuātare: sed aliū pām
facis. pī cū⁹ rei cōsideratō: qdā vir sapiēs pe
perat illi q3 filiū suū occiderat. Tō natura da
mat t dr. Noli vindicā sumere de iniuriis tuis.
q3 qd factū est nō pōt n factū esse: t mltiplicare
in cōueniēs non est soluere. Cū etiā pati iniuriā
sue psumētiā aliqū sit min⁹ malum tpale q3
facere vindictā qd est pām mortale. fm Tbo. ij.
q. q. xviij. t. q. xviij. t. Bler. d. ales in. iij. pte sume
in tract. de pceptis legis euāgelice. in specialī p
fecto natura clamat dicens. Parce iniuriis tuis:
t ignosce tibi iniuriāntib: t noli te vltā ne des
ten⁹ malū incurras.

Ecūdo hoc idē dicitur naturale desiderū
scilicet pacis t qñtis. Ut em dr Pbo in. j. de
edo t mūdo. oia mor⁹ est ad qñtē. Et vt p dicit
Bug. in. xij. de ciui. dei. t Tbo. ij. q. ij. q. xxiij. art. ij.
nemo est q3 nō appetat qñtē t pacē: t sicut nemo
est q3 gaudere nolit: ita null⁹ ē q3 pacē nolit. t rō ē
q3 vt ait Pbus. vij. et bi. Natura sp fugit misse
appetit autē delectabile: imo vt ibidē bī: nullus
bene disposi⁹ eligeret sine amicitia viuere: q3 nī
bil pāsi⁹: nībil dulci⁹: nībil secun⁹: nībilq3 io
cūdi⁹ bī pōt in hac vita citra deū fidei amico:
vt bī Eccl. vij. Hoc q3 p supposito tunc sic. Cum
appetis vindictā t odio habes cū q3 te offendit
cor tuū pūrbatū est. q3 vt bī Esa. lvij. Lo: im
pī est q3 mare feruēs quod quiescere nō potest
Cum igit totū sit in motu: cū motū debeat
n dubiū non est q3 naturaliter appetit quietem
t pacem. Cū igitur par t animi tranquillitas nō
possit haberi ab eo qui odium in corde habet t

appetit vindictā fm Bug. in. quodā fm de ad
bere. sequit q3 natura q3 nos quotidie ad bonū
inuitat et incitat: vt ait Boet⁹ in. iij. de cōso. nō
desinit exhortari t inducere: vt iniuriā remitta
mus: t p bono pacis habēdo cū inimicis ad cō
cordiā veniam⁹ atq3 eis pcam⁹.

Ecūdo ad hoc nos iducit naturale exten
plum aialū irrationaliū: q3 vt sup dictū
est licet sint fera imitia vt leones: nigres et lupi:
m vt ait Bug. in. xij. de ciui. dei. Pacata feritate
cohabitāt simul t si aliqñ cōpēdere spū cōgredi
unt: illico māsuecunt t iniurias obliuiscunt: illa tō se
ua aialia sit pacifice viuūt t ad inices associant.
Et mltō magis b agūt aialia mansueta. O igit
bō q3 nobilissim⁹ oim creatura: vt bī in. l. au
tissime cū glo. ff. de edili. edic. Qui oib creatu
ris sublimior: eo: nunq3 bestio pior effia vis.
Nūquid imitior et crudelior illis ē deliberas.
Ecce em q3 si ad illos exēplū nō deponis furorē
t irā erga primū tuū q3 te offendit: pior imitior:
inferior: q3 illis p culdubio cūctis: q3 vt ait pbo i
j. Poli. Sicut bō vltō lege melior est oib aiali
bus: ita carēs lege est dterior. Qd cōfirmat Lac
in. v. de ira dei. c. xij. di. Religioe iusticia q3 derra
tar: vlt ad stulticiā pecudū amissa rōne deuoluit
mur: vlt ad imanitātē beluaz: imo vlt amplius
Siquidē bestie sui generis aianib pōit. Quid
q3 erit boies truculēt⁹. qd crudeli⁹. qd imitius. si
dempto metu supiorē vim legū euadere potue
rit: aut cōtēnere. hec ille. Qui etiā in. vj. diu. i. l. i.
c. xviij. oñdēs q3 sit a rōne alienū: t ab hūanitatē
te boies nō ignoscere: marie recognoscēti culpā
suā ait. Quid q3 bono viro pōt ē cū calamitosus
tāq3 pñiū: q3 ire frena latat: q3 illū n mō boni: s3
etiā boies appellatōe dispoliat. Si qdē noceri al
teri nō est fm boies naturā. Nā t pecudes si lace
scas: aut calce aut cornu repugnat: t serpentes
ac fere nīl psequis vt occidas negociū nō erib
bent. Et vt ad boium exēpla veniam⁹. Imperiū
q3 t insipiens si qñ accipit iniurias: cōco t irre
uocabuli furorē ducunt: t his q3 sibi nocēt vicē
rembuere conant. In q3 igit sapiēs t bon⁹ vir a
malis t insipiens differt: nisi q3 habeat iuriā pa
nētā q3 stultū carent. Nisi q3 regere se ac mitigare
penā suā nouit: quā illi q3 vult idigēt ferre nō
possūt. hec ille. Pudeat q3 te o bō q3 nō vis igno
scere: rōne spoliati: brutis assimilari: ac diuinā
in te imaginē fedare: t ab amenitate t cōmūdiū
me pacis tam feraliter separari.

Quarto ad ignoscēdū nos inducit natu
rale iudiciū: id est ratio naturalis. Ut
em ait Greg. in mora. t Nicolaus de lyra super
Gen. de⁹ creauit boiem: t sibi dedit corp⁹ vt ait
obediret t rōni. Qd cōfirmat scūs Bona. in. ij.
di. xviij. ar. ij. q. ij. dicens. Sicut tota dispositio
familie depēdet ex cōsensu pñisfamilias t mīis
familias: sic tota dispositio agendoz in domo
ait dependet ex cōsensu voluntatis ex rōnis. hec

ille. Dom⁹ autē ait est corp⁹ ergo rē. Et hoc idē
tenet Pbus. i. poli. dicens. Bīa rōnalis in boie
debet esse regēs corp⁹ vlt rectū. becaut est nobi
lio: corpe. xviij. di. c. sedulo. t de maio. t obe. c.
solite. t. c. cū infirmitas. de pe. t re. imo est pñā
tio: oib⁹ edis. dicitur Quid in. iij. Metamor.
Celo q3 anim⁹ pñātor: oim. Et ideo anima nobi
lio: corpe debet ipi dñari: t ad hoc est instituta
fm theol. in. ij. sen. t pñter debet ipi corpe: siue
monbo carnalib pñdere: easq3 refrenare si sint
irrōnabiles. Et binc est q3 appellat bō animal ra
tionale nō sensuale vt bura aialia. Hoc autē p
supposito tūctis. Qnāq3 res vlt actōe sibi p
pria: fm Pbm. j. Metor. t. iij. Et bi. vñ cōmēs
tator: it. Metor. de q3 vnum qd q3 sicut se habet
ad cōtinentē ita se habet ad opatōz. vt pñ in sole
lucido reducere: in melle dulcorare: t in igne cas
lesacere. Cū igit bō sit aial rōnale debet vt rōne
in viuēdo. Nā opatōes boies si rōne carēt opa
tōes quidē boies dīa pñt sed nō hūane. vt dicit
brūs Tbo. j. q. q. j. art. ij. Cū ergo bō semp depē
tur ad optima. vt ait Pbus. j. pñsi. caro vlt cō
trario. vt ait Paul⁹ ad Gal. v. concludit q3 bō
debet reprobatis suggestiōib carnis t sensua
litaris sequi instinctū rōnis vt merito possit dī
ci aial rōnale. q3 nomē d3 ē pñs rei. q3 est rōis.
insti. de dōa. cū sibi. Quid aut dr caro t sensua
litas qñ bō offendit: certe clamat dicit. Quid
ita vindicta mortā occidat. volo sit ei factū qd
mibi fecit vel facere voluit: nūq3 quiescat donec
me vindicauero de hac iniuria. Quid aut dr rō
t spūz iudiciū rectū rōnis: pfecto nō cessat da
mare. Parce: parce: ignosce indulge. Et q3. q3
vt inq3 Lactā. in. vj. diu. i. l. i. c. xviij. Nō min⁹
malū est iniuriā reserre q3 inferre. Clamat q3 rō cū
Pb. Define ab ira t relinque furorē. t cū Bpō
ad Ephe. iij. Sol nō occidat sup iracūdiā ves
strā. q3 ira bui⁹ secti mortē opat. q3 ad Lbor. vij.

Ecūda ratio pncipalis dr: irremis
siona bil. Nā illi q3 nō remittit iniuriā: s3 i
inimiciā t odio psequat cū primo de⁹
nō remittit sua pā t offensas q3 in cū cōmūit
Et b est valde equū. q3 qd quisq3 iuriis in alce
statuerit ipē eodē vti debet t idē sibi debet fieri
ff. qd q3q3 iuriis. p. totū. t. c. cū oēs. de cōstis. Qñ
Lato ait. Potere legē quā mīse mltis. Et idō
dēmpator: in. l. impalis. L. de nup. Impialis
beniuolenti b pñiū esse iudiciōes vt in oim tpe
subiectoz cōmoda tā iustigare q3 eis mederi p
curem⁹. Nā ita credim⁹ dei beniuolentiā t circa
gen⁹ hūanū diuinā demētiā qñtum nature nre
possibile est imitari: q3 qñdianio boim pāis dī
gnat ignoscere t pñiam suscipere nram: t ad me
liorē statū tā deducere. qd si circa nro subiectos
impio facere differam⁹ nulla venia digni esse iu
dicabimur. hec ille. Bug. aut in lib. l. omediani:
omētia. xliij. inq3. Nō quid sum⁹ vt vindictas
queram⁹. Si qñret illā de nobis de⁹ vbi rema

norem? Ille q̄ nūl noa leſit nō vult ſe vindica-
 re de nobis: nos q̄rim⁹ vindicari q̄ q̄ndie deū
 offendimus. In finē q̄ ad verecundū ait. Nec
 deū laudare: nec a deo exaudiri mereſ: qui o diū
 fuit in corde. Quia fr̄es q̄ affectu: q̄ deuotione
 potius veniā poſtulare ſi fr̄es tuū odio. Per⁹ q̄ nō
 bi dimittat ſic ⁊ tu dēbita dimitte. Crede mihi q̄
 ita tibi dimittat ſic ⁊ tu dimitto alii. hec ille. Et
 q̄to par⁹ q̄ ille q̄ cōdiſtatur in vindicare appetitio-
 nem: irremiſſioe humane nō eſt dign⁹ dicere oſonē
 dūcimet cū dicēdo nō impetrat veniā ſuoꝝ pec-
 catōꝝ. ait em̄ dñs Mat. vj. Si non dimiſeritis
 boiō perā eoꝝ: nec pater veſter celeſtis dimittet
 vobis perā v̄ra. ⁊ Eccl. xviij. ſi. Qui vindicari
 vult a dño iuueniendū dicit: ⁊ perā illi⁹ ſua ſua
 bit. Relinq̄ primo tuo nocēti tibi: ⁊ tūc deprecā-
 tibi perā ſoluent. Homo boi fuit iram: ⁊ a deo
 q̄rū medellā. In boiē ſilem ſibi nō bꝝ miſericor-
 diat de perā ſua deprecabit. Ip̄e dñs caro ſit irā
 reſuat: p̄nitentiē p̄nt a deo. Quis exorabit
 p̄ perā ſua. Memto nouiſſimoꝝ: ⁊ ſine ini-
 micari. Memorare teſtamētū: altiffimū: deſpice
 ignorantia primi. hec ibi. ⁊ Iſido. ait. Nō poſſūt
 perā dimitti et: q̄ in ſe peccāti dēbita nō dimittit:
 q̄ em̄ fr̄em ſuū ſibi tard⁹ recollat dñm ſibi tar-
 dius placat. Fruſtra em̄ ſibi p̄nitare deū q̄rē q̄
 deo placare ſe in primū negligit. ⁊ Aug. inquit.
 Unuſquiſq̄ talē indulgētiā acceptur⁹ eſt a deo
 qualē ⁊ ip̄e dederit primo ſuo. Jō dicit Micro.
 Quō de⁹ in t̄po oīa nobis perā n̄ra donauit: ita
 etiā nos bis q̄ i nos peccāt dimittam⁹. ⁊ Greg.
 inq̄. Ille recte ſui delicti veniā poſtulat: q̄ ſi q̄
 in ip̄o delinquit relatat: dimittam⁹ q̄ q̄ debet
 nobis: ⁊ dimittat q̄ debet a nobis. hec ille. Ait
 em̄ dñs Luce. vj. Dimitte ⁊ dimitte vob. Alit
 aut facientiū eueniet illud q̄ habet Matthei.
 xviij. de illo ſeruo cui cū dñs remiſiſſet omne de-
 bitū ⁊ ip̄e poſtea noluiſſet alteri cōſeruo ſuo reſ-
 mittere q̄ ſibi debebat: dixit ei dñs. Serue neſ-
 quā nōne ⁊ te optuit miſeri cōſui tu ſic et ego
 tui miſeruo ſum. Et iuſſit eum tradi tortoribꝝ
 ⁊ mitti in carcerē: donec redderet vniuerſū debi-
 tū. Et ſubdit ibi ſaluator. Sic faciet pater veſter
 celeſtis ſi nō remiſeritis fr̄i v̄ro de cordibꝝ v̄iſis.
 Remiſſio aut iniuriarū eſt magna ꝑſidentia im-
 petrandi gr̄am apud deū ⁊ cōtra eſt de irremiſ-
 ſiōe. Quis em̄ accedere auderet ad aliquē dñm
 ꝑ obtinenda aliqua gr̄a ab eo: q̄ ei⁹ fuit in carce-
 re detineret ⁊ abſoluere noller. Nonne metuere-
 ne diceret ſibi ille dñs. O bō peſſime: quā teme-
 ritate petis a me gr̄am q̄ fui: detines alligatū.
 Si viſ q̄ peris: ſolue pri⁹ fui meū: ⁊ tunc ve-
 nies accipies quicq̄ poſtulas. Aliter aut nūq̄
 a me aliquā gr̄am impetrabis.

q. Tod aut nō possint illi per dimiti qui
iniurias primo nō remittit: pba: rōne
formationis et oppositionis. Scdm em comē
tatorē in libro de substantia orbis: materia nō

potest simul recipere plures formas essentialis:
quia forma est que dare se potest. Et nota. 7. f.
de celo 7 mundo. 7 nihil potest habere plura esse
sed vnus rei vnus est esse in. q. de aia. vnus aliquid
non potest habere formas ignis 7 aque. Item duo
contraria non possunt in eodem subiecto coexistere
in eodem tempore. q. Topi. 7. ij. Penber. 7 hoc patet
in pariete qui non potest simul esse albus 7 niger.
Sicut ferrum non potest simul esse calidum 7 frigidum.
Cum ergo odium 7 peccatum discordie sit in anima
tamquam forma in subiecto: non poterit in ea simul
existere caritas 7 gratia dei qua remittuntur pec-

Eterna ratio principalis dicitur acceptio-
nis. Deus enim nunquam acceptum habet aliquis boni
nisi opus quod aliquis facit donec remiserit iniu-
riam primo. Unde ait saluator: Mat. v. Si offero
munus tuum ad altare et ibi recordatus fueris quod fra-
ter tuus habet aliquid aduersus te: relique ibi munus
tuum ante altare et vade prius reconciliari fratri tuo: et
tunc veniens offeres munus tuum. Quasi dicit aliter non erit
gratum deo. Non solum autem semel debet iniuria re-
mitti sed rotiens quoties illata fuerit. Nam Mar-
tha. xviij. Petro a saluatore interrogati et dicenti.
Si peccauerit in me frater meus dimittas ei usque
septies. respondit dominus. Non solum septies sed se-
tuagies septies. ubi dicit Nicolaus de lysa secundum quod
tota pars dicit Hieronymus. et Augustinus quod posuit numerum
in finem per infinitum. Quia si infinites (ut ita dicam) quo-
niam afficeret infinitos deberet perire. **¶**

¶ Carta ratio de remouandis. Ille enim qui
q non vult remittere iniuriam non solum statim
continuo peccat mortali tanto grauiori quanto
diutius permanet in illo odio: sed semper quando actualiter
recordatur de iniuria et deliberat facere vindictam
vel non parcere: committit nouum peccatum mortale: ut
tenet archiepiscopus florentinus in summa sua ubi tractat
de odio. Sciedum tamen secundum Durandum nostrum in summa
sua: quod licet odium et rancore iniurie remittere quilibet
teneat: potest tamen iuridice petere satisfactionem
damni illati et ipsa iniuria: et ad eius remissionem quod
non tenet nisi de perfectione. Dicit etiam Alex. de alio in
iij. parte summe: in tract. de preceptis legis euangelice
in speciali. q. vlti. quod iniuriatur et debito necita-
tis sine quo non est salus non tenet querere recedentia
tione: secundum Bug. in fine dicitur in more dicere. Non
veniam postulabis ab eo qui tibi fecit iniuriam licet enim
dimittas sicut tibi a domino dimitti cupis quod ipse
commiserit. De debito autem perfectionis tenet secundum
Chrysostomum super Mattheum. propter duplicem gratiam. scilicet
inimicis supplicare et humilitatis. hoc ille. Ad remissionem
igitur iniuriarum exhortatur Bug. in fine pluri
martyrum dicentis. Rogo fratres charissimi quod
dilectum dei potest. In potestate nostra posuit deus
quod licet in die iudicii iudicemur. Non enim dicit. Uas
de in orientem et quere ibi iusticiam: nauiga et in oc-
cidentem ut recipias indulgentiam. Sed quod ait. Di-
mitte inimico tuo et dimittet tibi indulget et idem

gebis nbi. Tibi a te entra te querit: ad teipsum
et ad consciētiā tuā de^o te dirigit. beuile. D

¶ **Q**uo ad quartā considerationē que b: oppo-
nitur habem⁹ videre debis que oppo-
nunt pact. s. de discordia: iracundia et par-
tialitatem: et de coru; malignitatis. Que inter
alias sunt sedecim. Quarū pma dicit induratiō
Lū cū boies ad odia et seductōes ac discordias
se cōuertūt: cōfessiones dimittūt: ecclesias vir itrac
p'dicatorēs deuicūt: et oim bonoru obliuiscunt.
stant sic indurati p'ncipiter p mēses et ānos. q:
vt ait Laro. Ira impedit animū ne possit cerne-
re verū. Et oia spūalia excrecia eis in abomina-
tionē veniūt ita q: de talib; adimplet illud qd
ait p'ba psal. cxi. Omne scā. spūalc aboiata
est aia eorū: trāsierūt vsq; ad portas mortis. P

Ecce dicit exultatio. s. demonu: q. sum
 (mope lerant de disco: dicit seditionib.
 Un. p. ba. ait psal. cxxij. Exultabunt. s. de
 monea: cu mor^o fuero. s. ad iracu dia z seditione
 atq. p. tialitate. Et hoc patuit p. illis qd habet in
 legeda sancti Fracisci. vbi dicit q. cu ipe sanct^o cu
 bro siluestro suo socio venisset Breui iuenit ro
 cam ciuitate bello intestino quassata z p. vlti
 mu excidiu. Cu aut essent hospitari i suburbio
 vidit scus pater exultantes demones sup mu
 ros ciuitatis ad mura cedē boies p. uocantes.
 Quapropter scus Fracisc^o dixit dicto socio q. iro
 ad porta ciuitatis: z ex pte ois p. tatis dei in t. tu
 re obediēte p. aperer demonib. vt festinant^o dis
 cederet a ciuitate. Ad qd pceptu oēs recesserunt
 z statim ciuitas ad pacē reducta est.

Erta malignitas dicitur inducio. Nam cum
diabolus inducit boies ad peccata et
discordias facit eos ducit ad oia alia
scelera horrenda. Un in huius figura dicitur Apoc.
xij. Vidi bestiam ascendere de mari habere capita
septem et cornua decem et super cornua decem diadema-
ta. Nec enim bestia sine sensu tropologicum signi-
ficat odium et iram bestialium hominum: quod ascendit de ma-
ri. id est de coram amaritate cordis: et habet septem capi-
ta: quod ex tali odio septem capitalia peccata inveni-
untur. Vicia generant sive causant. habet etiam decem
cornua. id est transgressionem decem preceptorum decalogi.
et super cornua decem diademata. id est gloriam de trans-
gressionibus ipsorum preceptorum iuxta illud Sap. ij. Qui le-
tant cum male fecerint et exultant in rebus pessimis.
Quis autem explicare posset quod peccata ex discordiis
procedunt: quod detractiones: susurrantes: contumelie:
blasphemie: depopulationes: perditiones: oppres-
siones bonorum: percussiones: vulnera et cedebat. De
quibus inferi aliquid tangemus.

9 Carta malignitas ē: dissipatio. s. bono-
rum. Nā sicut pars est causa multiplicatiōis
bonorum spaliū ⁊ spūaliū: vt ē paruit. ita
cōtrario discordia est cā dissipatiōis oīm. ⁊ tra-
rariū cō causas ⁊ trariū sūt effect⁹. viij. Verba.
Sicut ē p expieriā videm⁹ oīa naturalia qd diu

sunt in pace muna t concordiamanifestos pace
 deficiente oia desolant. Corpora nanq̃ demerara
 q̃ diu sunt in ip̃is demeta pacifica: t adequora
 ad iuice tã diu manet: p̃p̃ortione aut̃ huiusmo
 di t pace cessante et aliquo demeto p̃dominãe
 t in aliud agere necesse est ip̃m m̃m̃ corrumpti
 paulatim t tã de totũ deficiente: q̃ tria sũt corrup
 ptius inuicet. q̃. de celo t mudo: t ad destrucioẽ
 part̃ sequit̃ destructio totũ. vt ait Philo. j. Pos
 nit. Quapropter nõ inepit q̃daz philosophorũ
 vt d̃: in p̃bificis posuerũt pacẽ t amorẽ esse p̃nd
 p̃u oim rez naturaliu. Et similis est de corp̃e po
 lino t gregatõe seu cõitactũ. de boio eiusde re
 gni: vel ciuitatis seu domũ q̃ si pace habeat t cõ
 cordiaz sp̃ de bono in m̃diũ p̃ficiũt: vnũ et alio
 fornos redditi: q̃ virtus vnita fornos est disp̃at
 vt d̃: in li. de causis. t in. q̃. Met. Et ad b̃ p̃de
 dari exẽplũ illũ p̃is q̃ h̃is tres filios q̃ volebat
 ab inuicẽ separi accepit tres *gas q̃s siml iũgẽs
 dedit singulis eorũ vt frãgerẽt: q̃s cũ nõ possent
 rũpere simul iunctas: diuisit eas t dedit eis ad
 frangendũ: q̃to statũ ab eis ruptis: ille ait. Sic
 erit de vobis. Si em̃ siml vnini fueritis nõ pote
 ritis frãgi ab aduersarijs vris s̃ b̃ñ separi t di
 uisi. Et ad hoc facit illud q̃d ait Rich. in. iij. di.
 xij. ar. v. q. j. f. q̃ duorũ p̃cordantiũ in amõe q̃d
 libet forũ red dif p̃ sui cõiunctiõem cum alio: t
 Lbr̃is sup̃ Jo. iquit: q̃ si decẽ boies vnanimos
 brãuerint: vnũ est in decẽ: decẽ in vno: t vnũ
 q̃sq̃ eorũ decẽ aias h̃ere cõf̃et ac viginti manũ ac
 viginti brachia: viginti oculos: et viginti pedes
 Dicunt aut̃ decẽ aias h̃ere q̃ cõic̃t sibi sua desis
 deria t suas oñones vigintiq̃ oculos: q̃ cõic̃ant
 sibi sua cõalia t suas p̃uisiones: viginti manus
 q̃ cõic̃at sibi sua opa t suas defensionẽs: t viginti
 pedes: q̃ cõic̃at sibi sua onera t suas sup̃porta
 tiões. Econtrario *o c̃ si iter eos fuerit discordia
 et defecerit pax: ac vnitas: q̃ vt ait Philo. in. j.
 p̃rio. Qũ plura regunt ad vnũ cõstructionẽ:
 vnũ sufficit ad eã destructionẽ. Nã plures vnini
 cõstruũt patriã t vnũ discordans destruit eã. Et
 ad p̃dicta adduci p̃s̃nia Salustij in iugurtho
 dicẽs. Econtrario parue res crescũt: discor
 dia ma
 xime dilabunt. Qd̃ quidẽ c̃ verissimũ cõspicere
 possum: si cõsiderem: infortunia t calamitates
 multaz vbiũ: et discordia t p̃ualitudo destru
 itaz. O Italia q̃s tuaz ciuitatũ pulchritudinẽ
 obscurauit. O Janua regina maris: quare totũ
 eis tua alta t magna palatia subrupta t ad ter
 rã pietra sũt. O Mediolanũ: o Perusũ: o Pla
 cẽtia: o Bissidũ q̃re t vnũ p̃cesserũt tot destructionẽs
 meruisti et discor dia t maledict̃ p̃ualitudo. De
 rissima c̃ em̃ inia saluatoris nr̃i dicẽs illis Luc.
 ij. O c̃ regnũ in se diuisũ desolabit: t domũ sup̃
 domũ cadet. Et ad b̃ possit dari exẽplũ s̃ filio.
 Edippi regio thebaz. Oia em̃ est discordia inter
 polimitẽ: t abbero dẽ filios c̃ et q̃ vnũ atq̃ inter
 mit: t fuituri supposita c̃ ciuitas thebaz: plus

cognouerunt. Cetero. Ad nubilū deductio ita
tuo corū: tunc dicitur: miserat. Partitio em̄ ad
inuicē certatō corū meritis certatō: demoni
busq; incertatō ac deo permittēte vna pars pe
uatur p̄tra aliā: quam expellit. et illa vagādo dis
currit cū magno sui labore et in cōmodo: bona
q; eis auferunt. et laborē pauperis cruciant
edificia corū: distruant fructus dimittunt: arua
silo dicitur vinee p̄cidunt: adolecentes egessant cō
puli ad milia se recipiunt: iuuenes nō troianf
puelle inuicē expectat. Sed necdū finis ma
locū. Nā cū impleta fuerat vox conitrua in rota
id est iudiciorū dei in rota v̄salū: reuertunt illi
et expellit alios: et eode crudeliori crassant et ma
la multiplicat: implet illud Esa. xxiij. Man
da remādamāda remāda: expecta reexpecta:
modicū ibi et modicū ibi: vt vadāt et cadāt re
trofus et cōterent et illa quē et capiant. hec ibi.
Māda em̄ vna pars aliā expellēdo. aliā v̄o p̄
remāda eam quē se p̄scripserat expellendo.
Expectat pars expulsa suā reuersionē: et similē
alia emissa expectat suam regressum. Modis
cū ibi et modicū ibi: remanēt dōa p̄alia q; sibi
admittit occupat. sicq; vadūt ad mortē et cadūt
retrosum vt nō videat casū suū: et cōterunt in
pulvere miserat. et verificat illud Niere. lvi.
foris impigit in forē et ambo corruunt. Nā sa
cia diuisione inter tribū Juda et Bēiamin crvna
p̄tra decē aliarū tribuū ppli isrl et alia: q; duo
decim tribu p̄tra crūt vnite. Vna pars p̄tra aliā
multa mala fecit: et tandē dōe p̄tra in fuitutem
extraneorū deuenerūt. Nīc autē possent recitari
labores et afflictiones q̄a habuerunt romani ex
disco: dīs et p̄trialitibz marij illā: et cōtra: et
catheline cōtra Licronē. et cārio cōtra Pom
p̄tiū: et qua p̄p̄tiū occisus est a p̄tolomeo re
ge egypti. Cesar autē post mltas victorias inter
fecit fuita Bruto et Cassio romano. Et idō ad
collēdas disco: dias voluerūt romani q; roma
nū impiū deducere ad vnū et nō ad plures. ff.
de ori. l. i. q. nouissime. Bō qd facit. cin ap̄
bus. i. q. p̄scripmit de disco: dia o: ta inter ro
mulū et remū cōditores vrbis Rome q; nomie
appellarent eā. p̄tra quā Romul⁹ interem̄t. zc.
De quo habet in l. i. ff. de rerū di. vñd Lucan⁹
in. i. air. Grafo p̄mi maduerūt sanguine muri
Itē p̄scripmit de malis orf et disco: dia Mar
cantonij cōtra Octavianū: et Marcij contra
Cōstātinū: et de multis alijs.

B Equiduo labor et afflictio dicitur: crudelitas.
Nō cū iuenit rita crudelitas in aliq; ge
nere boim quāta in partialibz et sedicio
sis. Et est rō. Qz habitū odiū q; habet cōtra p̄
aduersam rā q; nobiles q; ignobiles: cō noxos
q; ignotos p̄tra p̄tra et futuros: aduers⁹
infantes et senes: et aliq; contra affines et eos q;
sibi seruierūt. Sed vltra odiū in corde retentū
q; valeat exp̄mere inane crudelitates q; cō

tra aliā partē exercēt: nā parit cōsanguinitati
nō amicitia: nō religio: nō etatis v̄sq; ad effu
sionē sanguinis deuēniūt: v̄dūt boies sic peco
ra: mlieres vi oppmūt et corūpūt: v̄ginē violāt
Aliq; fame: et alios de fenestris vel iuribz p̄ci
pitāt: alios v̄o p̄ gulā suspēdūt. Alios autē p̄bu
rūt v̄l alijs tormētis iterimūt. O insensata rabies:
o ceca et horrida crudelitas. O ip̄ia durities: q;
vos docebit fugere a ventura ira diuini iudicij.
Nā aliq; etiā i p̄senti v̄ita qd ip̄i i alios exerce
rūt eis similit̄ reddīt vt patuit de adonibezed re
ge hierusalē cui capto fuerūt absali pedes et ma
nus et p̄sē fuit sub mēsa comedētū sic canis:
q; mōzans sue crudelitatis p̄terite dicit. Reddī
dit mibi dē qd feci. Sexaginta em̄ reges absa
lis manibz et pedibz comedebāt sub mēsa mea
Judicum. i. Patuit etiam in crudeli rege p̄fari
aro q; delectabat effundere sanguinē humanū:
quē regina massageraz thamaris fecit decapit
rari: ac caput ei⁹ in ollam plenā sanguine mergē
dico. Sanguinē sinitis: sanguinē bibe.

Era labor et afflictio dicitur: fatuitas. Nam
et nō videt cō sub celo gēs stultior istis par
trialibz. Alij em̄ fatui boies bona trāficio
ria eternis p̄ponētes errāt i appetitōe alicuius
boni p̄trialis delectati aliq; lucro v̄l p̄solatiōe mū
diali. S; p̄trialis ifamit et appetitione et deside
rio mali: dū p̄trialitacē et diuisionē affectat ponē
tes in p̄culo substantiā suā p̄alē: cor p̄: p̄sanguī
neos: frēs et oia bona cor p̄: et aiām p̄p̄riā et suoz.
Et iō frenetis rōne p̄uatis propter b̄ p̄nt silēs
dici et quidā stulto q; cū baculū gestaret in via: et
aū cū p̄cederet vmbra putauit vmbra esse alter
boies: et cucurrit post vmbra q̄si cū boie pugna
tur: et cū currēdo eleuaret baculū vt cum p̄cutē
ret: et videret vmbra: baculi silr eleuati: timore
p̄terit⁹ fugere volēs caput suū cōtra mur p̄cu
tiēdo fregit. Et similē stulti p̄trialis pugnāt cum
vmbra nois p̄trialis: et tādē aie et corpis frāgūe
cap: tales stulti gues sunt ad sup̄positā dū. iuxta
illd Eccl. xxiij. Sup plūbz qd graui⁹. et qd illi
aliō nomē q; fatui⁹. Brenā et massaz ferri facili⁹ ē
ferre q; boiem ip̄udentē et fatuū et ip̄iū. Et iō cū
talibz stultis p̄trialibz nō est p̄uersandū: dicente
ecclesiastico vbi. d. Cū stulto ne mltū loqr̄: et cū
insensato ne abieris. Serua te ab illo vt nō mo
lestias habeas: et ne coinq̄neris in p̄tra illi⁹. De
flece ab illo et iuenies requiem. hec ibi.

Ultimo labor et afflictio dicitur: p̄fusionis. Vt em̄ tales
q; p̄trialis i extremis p̄nt deferebas p̄triali
tates et odia: q; si moriāt in tali statu sine
signis correctōis nō debent eis dari ecclesiastica
sacra nec sepultura i sacro: vt patz p̄ ea q; habent
in. c. qd. et in. c. nō extimem⁹. nū. q. ij. et in. c. paro
chiano. d. sepul. s; dōt i sterq̄linio aut in alio lo
co p̄phano more bestiarū sepeliri. iuxta illud
Niere. xxiij. Sepultura asini sepeliet. Et si q; se
peliēt erit ad cumulū dānatiōis cor. c. cū gūis.

et. ca. quibz. xij. q. ij. imo si corū corpa possint ab
alijs discerni debet exhumari et extrahi a sacro:
et in loco p̄phano p̄ci. c. sacris. de sepul. et amite
riū siue ecclesia vbi fuerūt debet recōsaliari. de p̄se.
ec. vel al. ca. p̄sultuisti. Silr p̄ ip̄is p̄trialibz sic in
sua p̄trialitate moriētibz nō debet fieri orōes vel
suffragia: s; m illd. j. Job. v. Est p̄tū ad mortē
nō dico vt p̄ co qd roger: imo peccarēt p̄ eis ro
gātes sicut si orarēt p̄ iudeo vel saraceno. extra
de sta. mo. c. i. et d. fur. c. ij. et xij. q. ij. c. p̄ obeūtibz
Que oia redūdāt ad maximā p̄triali p̄fusionē
et penā. Vñ d̄ ip̄is exponi p̄t illd Mat. ij. Voc
in rama audita est. Plorat⁹ et vlulat⁹ mult⁹ ra
chel plorās filios suos: et noluit p̄solari q; non
sunt. Rachel em̄. i. ecclesia: plorat filios p̄trialis. et
noluit cōsolari. s; orōibz et oblatiōibz fiddiū: q;
nō sunt. s; in statu salutis s; eterne dānatiōis. vt
infra dicitur.

Quartadecima malignitas dicitur: locutio. s.
iniqua. Nā talibz gūfiorū et gibellinorū
locutiōes dicunt colloq̄a praua. i. ad Lbor. xv.
Vñ Apo. i. x. d. De ore ip̄orū p̄cedebat ignis:
fum⁹ et sulphur. i. cōminaciōes ignite et iracū de:
seu v̄ba odiosa et cordiū iflamatiua. iuxta illd
Esa. i. Ecce vos accēdens ignē accinēti flāmis.
Ignē em̄ accēdunt q; v̄bis suis inē boies certa
scādala ponūt. Accinēti q; sunt flāmis q; semp
parati et p̄p̄ri sunt odia seminare. Sicut em̄ et
scintilla quā magn⁹ accēdit ignis: sic vn⁹ p̄triali
lis sua maledicta lingua totā patriā ad p̄trialita
tem et odiū accēdit. Per fumū autē p̄cedētem et
ore significat v̄ba vana: supbiāq; plena. Sic
em̄ fum⁹ in p̄ncipio videt magnū qd s; postea
aro euanesat: sic supbi partialis minant se ma
gna facturos s; statz euanesūt. et sepe qd alijs
infere credēbāt sup ip̄os venit. iuxta illd psal.
Parauerūt p̄tōres fouea et iciderūt in eā. Per
sulphur autē fetide et aboiabiles infamie intelli
gunt: mēdaciāq; et detractiones q; diffamāt p̄
rimos: qui aliq; et b̄ p̄scribunt v̄l occiduntur
O fetor: sulphure⁹ et talibz ore p̄cedēs q; mētes
audiētū v̄nenasti: q; innoctū notā criminis
ip̄osuit: quorū ciuitates ac patrias destruxisti.
Nec est lingua tertia de qua Eccl. xxiij. d. q;
multos cōmouit et displic illos de gēte in gēte
et ciuitates muratas diuētū d̄struit: et domos
magnatos: effudit: et v̄tutes p̄fiorū cōcidit. Et
iō talibz p̄trialibz p̄fortia debet euitari: q; corrum
pūt bonos mōres colloq̄a mala. i. ad Lbor. xij.
Vñ d̄: Eccl. xxiij. Discede ab iquo. i. p̄triali: et de
ficiet mala ab te. Et Bre. sup Lzēb. air. Infir
mi prauoz debēt sociatē declinare ne mala q;
frequēter aspiciūt et corrigere nō valent imitari
delectentur. Qz sicut aer mal⁹ assidue flatu tra
ctus occidit cor p̄: sic p̄uersa locutio assidue au
dit inficit animā.

Quintadecima malignitas dicitur: p̄sultatio. s.
iniqua. Vbi em̄ est p̄trialitas nō p̄t fas

cere rectū p̄trialis: q; boni nō se et pusillanimitate
nō audēt cōsulere bonū reipublice ne displiceat
potētibz alicui⁹ p̄tis q; solūmodo querūt bonū
p̄p̄riū et aliq; negāt v̄tū: ne statū seu officiū aliq;
in cōitate p̄dāt. Itē deficit bonū p̄trialis in ciuita
te p̄triali p̄tra iordinatū affectū quē b̄nt p̄trialis
suis cōplicitibz: q; vt ait Seneca ad Lucillū. Pe
rit oē iudiciū cū res trāsūt in affectū: quoniam si
vna p̄tra p̄ponit in p̄triali aliquid v̄ile reipublice:
aliq; d̄dicit licet cognoscāt illd cō bonū cōitatio:
et b̄ facit ne alia p̄s b̄at illū bonorē: qd tale bo
nū ex sua causa et iueniēdo puenit cōitati. O per
diti p̄trialis q; p̄tra filios vios et v̄sipos p̄feris
p̄trialis: dānū em̄ cōitatis d̄: dānū oium ciuū et
ciuitatū de ip̄a cōitate. Vñ glo. in l. i. s. b̄sdem
prudētibz. L. de iusti. co. cōfir. in v̄bo cōito: expo
nit cōito. i. p̄p̄riis singulorū. De q; m̄ dicit ibi per
doro. et in l. q̄nt⁹. ff. de au. et orle. et in l. illd. ff. d.
ritu nup. P̄terea i ip̄a ciuitate fuit sepentiō
p̄iuratiōes et p̄spiratiōes vni⁹ p̄tis p̄tra aliā etiā
cū iuramēto: qd pessimū crimē apud grecos d̄:
fraternia: qd qd est detestabile nō solū lege cano
nica: s; etiā ciuili et mūdana: et acriter debet talia
facientes puniri. vt patet in. c. cōspirationū. et c.
cōiurationum. et. q. ij.

Sextadecima malignitas dicitur: dānatio s; et
eterna p̄trialis: q; cōiter moriunt sine pe
nitētia. Null⁹ em̄ p̄trialis p̄t absolutā p̄tis nisi
cor: de ore et ore renūciat p̄tra: q; est p̄tū mortale
tenere p̄t vt infra declarabim⁹. Licet autē quidā
cōfiteant q; p̄trialitates eteraerūt operariūsimi
m̄ iueniūt q; dōcēt et ore p̄fiteant cū d̄bita p̄tri
nō se fuisse p̄trialis: et firmū. p̄positū b̄ant nūq;
tenēdi p̄tes nec se nōiandū: nec offcū p̄tra assu
mēdi: nec aliū op⁹ p̄trialit v̄nq; faciendi. Imo isti
p̄trialis ita sunt cecī q; etiā si sint alijs prudētes et
cōiti atq; docti: tū vt p̄t p̄suaderi q; tēneri ta
les p̄fci: et aliq; facere p̄triali p̄tū mortale. et
sic sine v̄a p̄nia decedētes etnālē dānāt. Nā vt
ait Aug. in li. d. igne purgatorij. Sicut p̄cordia
est etnē hereditatis acq̄situa: ita p̄trialitas est
ad etnām dānatiōē inductua.

Tercit⁹ idem Aug. Si qd senserit aliq;
d mortaliū p̄tra i se dānari: nisi p̄nias egēs
rit: etnā illū flāma cruciabit. hec ille. Et
p̄sequēter oēs p̄trialis q; stāt p̄tū i p̄tra mortā
li: q; nō b̄nt pacē et p̄cordiā cū p̄rio. Pro au
planiori declaratiōe est sciēdū q; discordia d̄: q̄si
diuersū cor: ab altero. Et iō ait p̄ba. viij. Ebi q;
amicitia facit vnū ex mltis. Discordia v̄o mltā
ex vno. Tull⁹ autē i. iij. tuscu. q̄si. dicit q; discor
dia est ira acerbior: imo odio in corde p̄tentat
ista p̄rie est discordia de q; i sup̄ioribz locuti su
mus q; oppom⁹ p̄cordie et charitatis s; m Lbo. ij.
q. xxiij. ar. j. Sciēdū tū q; aliq; iter se discor
dare: aliq; p̄t cō sine p̄tra v̄rius q; vt qd d̄dico
dāt circa aliq; qd nō ē manifeste bonū et m̄
lū: et v̄tq; itēdit bonorē d̄ v̄l p̄tra v̄ritatē.

vel habet alii bonū finē obiecto: sed vni videt
agendum vno mō et alteri eodē mō. Et ratio
non habiles sunt et vera q̄ p̄ter mlti sapientes
sunt et vera q̄ p̄ter. vel ē discordia talis in bonos
vires magne auctoritatis sicut fuit in Augusti
nū et Hieronymū de cessante legalium. vt refert
Bier. de alio in. q̄. p̄ter sume in tractatu de cessan
de legalium. et Scot. in. q̄. d. iij. Jte inter Bar
nabā et Paulū. vt habet Bar. xv. vbi dicit. Facta
est dissensio inter Barnabā et Paulū ita vt dis
cederent adinuicē. Ista cū discordia fuit inter
eos et diuina disposuit vt ex corū separandē se
queret maior utilitas ecclesie catholice. et vterq̄
tendebat ad bonū. Et filios discordie quādoq̄
eueniūt cū inter alios scōs viros. Jte si vnaz
opinionē falsam cōter omīs teneret non peccat
ret q̄ cognoscēs exp̄l̄e cōtrariū euerū si oppo
sitū teneret. Iura illud Erod. c. iij. Ne sequar
turbā in malū. Et ista p̄ter non diceret discor
dia. Quādoq̄ aut discordia est p̄ter veniale vt
quādo aliquis nimis credit suo sensui et discor
darat opinōe et sensu sapientiorū in bis tamen
quē nō sunt de necessitate salutis nec contra bo
norē dei vel primū. Peccat em̄ q̄ nimis de suo
sensu p̄sumit: cōtra illd quod dicit p̄ter. iij. et
in. c. de constit. si ne in iuratis prudētie tue pecca
ret aut mortalit̄ si discordaret a sentētia sapien
tiorū et cōmuni in bis que esset de necessitate sa
lutis tenēs falsam opinōē et p̄tinaciā sui sen
sus. et talis opinio teneat contra bonorē dei
vel primū utilitatē et b̄mōl. Grauiissimū aut pec
catū mortale est discordia partialis. Vñ apls
ad Gal. v. inter opa carnis cōnumerat inimid
dās: cōmitiones: emulandēs: iras: iras: dissen
siones: sectas. Et subdit. Quis talia agūt regnū
dei nō cōsequētur. Que quidē omnia inueniunt
in discordia partiali. Et ideo de idē apls. q̄. ad
Lkoz. v. iij. Jdē sapite pacē habere.

¶ Scia em̄ est firma cōclusio q̄ q̄cūq̄ cor
de consentit esse de vna p̄ter mortali p̄ter
cat: vt p̄bat multiplici beat⁹ frater Mich
chad de Larcano in suo p̄mo q̄dragēsimali de
p̄ter f̄mone. l. iij. parte. j. Et possum⁹ cam p̄ba
re beuif sic. Qū deus sit charitas. j. Job. iij.
ergo ille qui separat a charitate separat a deo. et
p̄ cōsequēs peccat mortalit̄ et aīa morit̄ spūa
liter: f̄m Bug. c. iij. de ciuit. dei. Nec p̄ter quis sine
charitate saluē cōsequi. c. null⁹. oc. p̄. d. iij. et. j. q̄. j.
et vide. et. c. iij. de reg. et de p̄. d. iij. et. j. q̄. j.
et. j. si charitatē. et de rē. c. nisi cū p̄dē. q̄. p̄pe.
Sed q̄cūq̄ corde cōsentit vni p̄ter: vt cōgredi
siue gibellin⁹ siue alteri⁹ p̄ter q̄cūq̄ noie vocet
separat a charitate et amore alteri⁹ p̄ter. Et is si
cut et separat aīa a corpe sequit̄ mors corpalis
ita et diuisione p̄ter sequit̄ mors spūalis aīa p̄
separationē ip̄am a charitate q̄ est vita aīa. Q̄ ac
p̄terales sunt sine charitate p̄ter: q̄ illi q̄ sūt in cha
ritate sūt oēs in sū vnū p̄ cōcordiā et pacē ac mu

tuā dilectiōis: iura illd. Bar. iij. Multitudinis
aut credenti erat cor vnū et aīa vna. Tales autē
nō sunt p̄terales: sed imo sunt separati et discordes
ab alia p̄ter. ergo tē. Jte corp⁹ xpi mysticū ē vnū
m̄: et omīs q̄ fideles sunt ei⁹ mēbra in sūmū in
ip̄o corpe p̄ charitatē vnita. vnde Aplos ait ad
Ephe. iij. Nos sum⁹ inuicē mēbra. et ad Col. iij.
iterū de. Sup oīa aut charitatē habere q̄ est vī
culū perfectiōis. Et par dei cūlter in cor dībo vt
istis in qua et vocati estis in vno corpe. Ad hoc
q̄ vt aliqd mēbrū ist⁹ corpe: mysticū sit vīuū
vita gr̄e op̄et q̄ sit aliqd oībus mēbris ip̄i cor
poris vniti seu p̄mū p̄ caritatē. S; tales nō
sunt p̄terales: q̄ sunt a m̄tis xpi mēbris separati
p̄ p̄teralit̄. Ergo sic si vnū mēbrū ab aliqd mē
bris corpe se separaret mortet̄: ita illi q̄ corde se
parant ab vna parte p̄ sensū in aduersariā p̄ter
spūalit̄ moriunt̄. Nec obstat p̄dici si p̄terales
dicat q̄ istā diuisionē cordis nō intēdūt nocē
re parti p̄ter. q̄ m̄des q̄ etiā si nō intēdāt actua
liter nocere dicte p̄ter intēdūt cū habitualit̄. et dā
to q̄ talis affect⁹ nō nocet illi nocet tū sibi ip̄si.
nā dū se a primo p̄ cōsensum p̄ter diuidūt et p̄
adūt: seip̄os spūalit̄ infimūt. sicut. j. Job. iij. dī.
q̄ q̄ odit fratrem suū homicida est. s. sup̄. Jte
talit̄ p̄sensu et affect⁹ in amore vni⁹ p̄ter defas
cili p̄ripit in plima et crudelissima nocumenta
alteri⁹ p̄ter. de q̄b sup̄ visum est. Et est radix et
fundamētū oīm p̄dicatorū malorū q̄ fiunt i ma
ledictis p̄teralib⁹. Ergo tē. Jti aut gibellini
l; origines habuerint et sic noiani sint a ciuitate
Bebel: et guesi a ciuitate Buel: vt ait rabbi Sa
lomō sup. iij. Reg. v. c. quē refert Nicola⁹ de l; s
ra. tū fm alios origines habuerit a duob⁹ demo
nib⁹: quoz vn⁹ appellat gibel et alter guesi: q̄ sūt
cōspirauerūt ad trahendū oēs aīas ad etnā dā
nationē peristas diabolicas p̄teralitates. R

¶ On excusat aītales diabolicos p̄terales
si dicat se iurasse temere talē partē vel su
os ab antiquo fuisse de tali parte et ita cō
suerū cē q̄ in oī ciuitate italie cē p̄ter et cōitates
regi p̄ter q̄ m̄des q̄ iuramētū i malis nō ob
ligat. c. si aliqd. et. c. vnus q̄s. et. c. in malis. c. iij.
q̄. iij. et de iure iu. ca. si q̄o. et de bis q̄ vt metusue
cau. si. c. cū dilect⁹. et de bis que fiūt a ma. p. ca. c.
cū in cūris. Iuramētū em̄ nō est ad hoc institū
tū vt esset iniquitatis vīculū. c. iij. q̄. iij. c. inter ce
tera. Vbi etiā h̄ q̄ iuramētū contra p̄ceptū dei
culpā et nō tenet. Jte cōsuetudo ē bonos mo
reo vel ē charitatē dei et primū: sic est ista: nō est
fūda sed vt magna abusus abborēda. c. flagi
tia. c. iij. q̄. v. et. c. mala. cū sc. c. l. q̄n. v. iij. dī. Et
ideo dī Eccl. v. iij. Nō pecces in m̄itudine ciuita
tis. Jte cōsuetudo p̄ter et diuturnitate p̄ter
nō alleviat crimē s; aggravat. c. nō lat. de limo.
et. c. v. de cōsue. cū cōcordantijs. Nullū ē iura
mētū nullaq; cōsuetudo tenet in p̄teralitatib⁹:
nec excusat ip̄os p̄terales. quia sunt contra chari

tatē dei et proximi: et ē republiā et bonū cōe. 2
Et etiā eos excusat si dicat q̄ b faciūt vt
se et suos atq; sua defendāt: q̄ nō est licitū
nō defendere se vel suos aut sua cū alteri⁹
iactura. l. iure nafali. ff. de re. iu. Nec faciēda sūt
mala vt eueniāt bona. ad Ro. iij. Nec sufficit be
ne facere nisi id ex bono fōte p̄cedat vt dī i. c. nō
satis. l. xvj. dī. vbi de glo. q̄ alr nō ē bonū. ar. ff.
mā. l. j. q̄. iij. et. l. si p̄curator. et. c. iij. q̄. v. c. sicut. nō
etiā excusat p̄terales si oēs i vna ciuitate vel terra
sint eiusdē p̄ter: q̄ nō tū suis ciuib⁹ et cōpatri
tis sed oībo boībo m̄di q̄tū in eis est debent cē
iūci p̄ charitatē et illos sic seip̄os amare. Mat
thei. c. iij. Et ideo ē tales dī Eccl. iij. Synagoge
sup̄borū nō erit sal⁹.

¶ On solū aut peccat mortalit̄ tenēs p̄ter
etiā q̄cūq; vbo sc̄ptō vel signo se p̄teret cē
guesi vel gibellinū seu alteri⁹ p̄ter. vt p̄bat bea
tus fr̄s Michael vbi s. q̄. iij. sic. Nā aut de verū
aut falsū. si de verū p̄ter et p̄dici q̄ peccat morta
liter p̄sentēdo p̄ter Si aut de mēdaciū: aut de b
et timore: aut et adulariō: vel et iocositare. Pri
mo mō q̄n q̄a hoc de et timore. vt puta q̄ inso
nat rumor et damor. q̄s vīuūt: q̄s vīuūt. et vna p̄ter
aedamāte. vīuūt guesi: vel vīuūt gibellini. et ali
q̄s timore mortis vel alteri⁹ p̄ter cōfiteat̄ asserit
se cē eiusdē p̄ter peccat mortalit̄: q̄ de mēdaciū
p̄teriosū ē dei p̄ceptū et caritatē primū. De q̄ b
c. iij. q̄. iij. c. p̄mū. Vñ David loquēs deo psal. v.
ait. Perdes oēs q̄ loquunt̄ mēdaciū. et Sap. j.
dī. Os q̄ mēnt occidit aīas suās. Similiter si hoc
mēdaciū de et adulariō: q̄ p̄ hoc puenit malū
exēplū ē charitatē dei et primū. et p̄bat p̄ dī. c. p̄
mū. Si vō hoc mēdaciū dicat et iocositare cū p̄
b sit p̄teriosū sc̄dali et mali exempli etiā est p̄ter
mortale. q̄ l; mēdaciū iocōsū de sui natura sit
solū veniale p̄ter cū accidit aliter p̄ter scanda
lū primū est p̄teriosum fm Blerā. de al. Vñ ait
saluator: Mat. v. iij. Qui sc̄dali: auerit vnū de
bis q̄ credūt in mercedē ei vt suspendat mo
la asinaria in collo ei⁹: et demergat in pfundum
maris. i. inferni. Et de bis duob⁹ mēdacijs vlti
mis. i. adulariō et iocoso p̄ter dari exemplū de
pulcherrima iuvene: que sedēs corā mltis p̄ter
adulariō: vel iocose dicit se cōcupiscere carnalit̄
cōmiseri cū tali pulcherrimo adolecēte Quod
q̄ multū credibile est et in scandalū aīarū: et nō
p̄ter cōspici intērio ei⁹: l; mēdaciū dicat tū mor
taliter peccat p̄ter sc̄dali et malū exēplū. et sūt
est i casu nfo. Et is dicit psal. xvj. Ecce loquūf
in ore suo et gladius in labijs eoz. qm̄ q̄s. i. ali
q̄s auduit. vñ. sc̄dali: est. Et tu dñe deri
debis eos: et ad nihilū deduces omēs gentes. i.
diuinas et p̄terales.

¶ Jte q̄s p̄dici⁹ beat⁹ frater Michael
vbi s. p̄ter. iij. q̄ q̄libet in aliq̄ ope sequē
partē absq; dubio peccat mortaliter. Et non so
lum quilibet partialit̄ assume⁹ ad officiū p̄ter

cat mortalit̄ officiū p̄dici⁹ taliter assumēdo: s; et
etiā mortalit̄ peccauerūt cū tali mō assumētes: s;
etiā in q̄libet actu partialit̄ facto cōmuni ab eo
p̄ter mortale. Oīa em̄ p̄teralitates opa sunt dra
bolica. Vñ q̄n fuit cedule cuiuslibet p̄ter p̄ter
q̄s distibuedis. postea ponit in capsa vt de in
de certis tēporib⁹ p̄ter extrahant tot de q̄libet
p̄ter: demoniū p̄ter in eadē capsa subintratimo
in illa cōitate tota inhabitat: et illa ciuitas vel terra
est circūdata: p̄ter et malicia. Vñ inq̄ p̄tera
p̄ter. l. iij. Tota die circūdabit eā sup muros ei⁹
iniquitas et labor: imediō eius et iniusticia. Et idē
est q̄n ille cedule oīum p̄ter simul miscet: et por
teat ad fortunā extrahunt tot q̄ debēt esse offici
diales: q̄ vltia p̄ter p̄teralitates b̄ iocōmies ac
cidit: q̄ aliq̄n eueniūt extrahi plures et vna p̄ter
q̄ et alia: tū cū aliqd accidit determinari. seu
fieri q̄ vni p̄ter displicat: sūt seditiones et tumultus
vel saltē murmuratiōes ab illa p̄ter dicte q̄
hoc factū est: q̄ p̄ter sūt et alia p̄ter q̄ q̄ et sua
in p̄terio tē. Sūt i illa terra i qua caporales siue
capita p̄ter: oī anno digūt aliq̄s officiales siue
p̄terarios seu rectores cōitates de sua parte: vñ
tra p̄ter mortale p̄teralitatē: aliq̄s iocōmies p̄ter
hoc euenit. s. q̄ tales digūt p̄sonas sibi talit̄ affe
ctionatas: q̄ nihil facit q̄ aliqd importet sine
suo cōsensu: et sic sciēt oīa secreta cōitates: et im
pediēt bonū cōitates si nō redūdet in suū bonū
p̄teralitate tē. Nō est etiā bona cōsuetudo illa vel
statutū. s. q̄ caporales vni⁹ p̄ter digūt officiales
alteri⁹ p̄ter: sub b̄ colore: q̄ s; digūt de meliori
bus a singlis p̄ter: et q̄ talit̄ decet a p̄teraria p̄ter
erūt ei fideles: res videntes q̄ b̄nt bonā fidē eis:
q̄ m̄des q̄ imo fiet oppositū. Nā ip̄i caporales
vel aliq̄ talit̄ diligentes stu debēt digere p̄sonas et
altera p̄ter tales q̄ possint eas vertere ad suū l;
bitū et volūtātē. i. m̄erito et tribus si sint pau
ges vel avari et male p̄ter: vel alia et causa. Et
dato q̄ digrēt de m̄tis malis: vel etiā de melio
rib⁹: q̄ m̄ raro accidit: p̄ter nō effugit p̄ter p̄
teralitates. Jte sepe accidit q̄ in vna terra pauci
sunt apri ad regimē et vna parte: et multi et alia
Unde si debent digi semp tot et vna parte quot
et alia: accidit q̄ multronēs oportebit iceptos p̄
ficere officijs ipsius cōmunicatis: q̄s erit cōtra
bonum republice.

¶ De m̄tis p̄ter ergo istas maledictas p̄
teralitates et cuitanda tot p̄ter que sunt
quotidie in multis terris: in quibus omnia sūt
unt per partes: videt bonū et laudabile q̄ fiat
statutū a p̄teripibus temporalibus vel spūalia
libo sub penis grauib⁹: q̄ nemo noiet p̄teralita
tes vel aliqd faciat p̄ter: et q̄ p̄ter vel eius gene
ralis vicarius in sua diocesi: se vel p̄ter alii p̄ter
vīrū simul cum cōmilitarijs ad hoc deputatis a
p̄ter religiosis in terris p̄teris vbi de h̄m de
bēt accepta diligen iormatōe dep̄terat sūt

omnia bonū dicitur ciuitatis vel terre eligat et illis
certū numerū dēo postea p̄ficiant singulū rē
p̄cedo cōsiderandū p̄tē s; p̄dicatoris et idoneitatis
et s; de iuramentū de fidelit̄ seruandō con cōitari
nō debita aliq̄ affectū ad aliquā grē: et mōdū
et vno aliq̄ subrogē eodē mō cū p̄dicto iuramē
to. Et hoc mō paulatim ad nibilū deueniēt par
tere noia eaz. De aut̄ p̄ncipib; si nō curēt erit
pare dētas p̄tes cupientes tales diuulsiōes et in
terris suis dicitur q̄ ipi nūc sūt maḡ securi q̄ n̄
cōcordadūt inuicē s; eos. Hoc est em̄ p̄tū tūā
notū q̄ querūt sua cōmoda cū dāno cōitari et
subditiōē et offēsa dei. Boni aut̄ p̄ncipes des
ne tractant p̄p̄os suos: et id sūt securi q̄ eos
nō rebelladūt et gaudēt qū eos vidēt in sil̄ con
cordantes: q̄ tūc erūt i suo adiutorio fortiores
et potiores.

P Edē igit̄ nō tū p̄ncipes s; etiā oēs p̄o
res et rectores terraz iludare ad eripē
das p̄ualitates et discordias. Un̄ dē q̄
p̄o nullaten̄ dē pari ad arma et rēas p̄cedere
illos q̄s p̄tē sua iurisdicōe cōpellere. ff. de rē
fū. l. equissimū. et l. p̄gruit. ff. de offi. p̄s. et q̄ dis
cordias sed ad dē dē p̄cipere q̄s solet cōis masia
eritare. l. cū p̄. §. dulcissimis. ff. de l. c. q̄. et q̄ nū
bil aliud agit p̄o: nisi p̄transfias dirimere: et
ratiō dēst eis iponere rēuocāt lūgātes. ff. de no
ui. op. nū. l. j. Ipi aut̄ p̄ncipes debet totalit̄ abre
nūciare p̄ualitatis fructus illō deus. et vbi aut̄
dē. Nō sūt in vobis radit germinās sē et amari
radices. i. discordias: que q̄dē radit est p̄ualis
tas. aut̄ aut̄ gl̄ber p̄ualis dicit i morte illō die
et. et. De mibi mater mea q̄re me genuisti virū
necolum et discor. dē.

Q On sufficit aut̄ facere pacē cū inimicis et re
nūciare p̄ualitatis et odijs nisi bene fiat
Sūtem mūlti q̄ dicūt s; p̄cedere inimicis et remie
tere odiū nec velle eis nocere s; nō p̄nt illos vide
re nec volūt cū eis loq̄ nō hūtes legitīmā causā
subtrahēdi loq̄lā vel p̄sentiā. sicut est: si timere
p̄ter b̄ malū: q̄ tūc licet subtrahere lo
quēdā vel p̄uersantes bono mō: s; m̄tē. in. an.
di. et. Et idē est dēdū i casib; siliib; in quib;
tū debet intinere rōnē faci intinēdo ad eū
dā materā sed dā. s; m̄tē q̄ de Ric. in p̄dicta dis.
Cōfirmat aut̄ p̄dicta Lbryf. in li. de cōpunctōe
cordis di. Si tūmō nō ledit cū q̄ te lesit: auer
tis aut̄ te ab eo neclibenter vides: sine dubio et
vult in pectore et dolor: lāguet in corde. Qd
si est nōdū vtiq̄ qd r̄p̄s mādant explet. Nūq̄d
rua via p̄p̄iū tibi dēi vñ nō rē q̄dē ledat: auer
tat tū se a te vt p̄tōrū ruoz mōdū teneat et vñ
dere nōlit. Igit̄ qualē vis erga te dēi cū de
licorū vniā posas talē exhibere debes b̄is q̄
delinquūt i te. bec ille. Cōtra eos aut̄ q̄ simulas
refacit pacē vt captato tpe faciant viciat̄ ore
dicūt q̄d p̄cordis in corde hūit veniū odij

et malivolentia. Aug. in li. de v̄bis dñi di. Ne
dicas in lingua ignosco et corde differas. Nouit
em̄ cui dicas: dimitte nobis debita n̄ra sicut et
nos dimittim⁹ debitorib; n̄ris. Vocem tuā bō
audiat: cōsaciā tuā de⁹ inspicit. Mdi⁹ est q̄ nō
damus ore q̄s q̄ sis blādus ore et crudelis i cor
de. bec ille. Seruadū est aut̄ ab illis q̄ volūt fas
cere bonā pacē illō qd inq̄ Lbryf. di. Si cogi
tatu offendi cogitatu recōciliare: si v̄bis ver
biacti factis factis. Nisi em̄ quē factis lesisti fa
ctis placaueris: sine cū oras ad deū: sine cū fac
elemosinā de rebo quib; alios expoliasti. Quid
em̄ p̄dest si vn⁹ p̄ te oras ad deū: et ali⁹ aduersū
te deū impellat. Pro p̄dusiōe aut̄ hūi⁹ p̄tis dis
co: q̄ vnusq̄sq; debet suare illō Job. xij. Nabe
ro pacē et p̄ hoc habebis fruct⁹ optimos.

R De hoc em̄ agēdū nobis exēplū dedit sal
uator: qū in dñica in ramis palmarū vo
luit turbā sibi obuiare cū palmis i ma
nib; vt dē Job. xij. Per palmā em̄ par significa
tur. vñ Lbryf. inq̄. Nō b; in circuitu sp̄lētētes
gladios: aut certe ornāmēta terribiliū armato
rū: s; ramos frondētes palmarū testionia pacē.
bec ille. Oia tū clemēta vñ l̄e palme xp̄ianū p̄h;
ad pacē et cordiā vocāt. Per. P. significat q̄ p̄
sto est remittēdū odiū et cōcordia faciēda. iuxta
illō Mat. vj. Esto p̄sennēs aduersario tuo cito
Per. B. q̄ cū amore et affectiōe diligēs⁹ ē inimī
cus. Per. L. v̄o lōgeuitas et p̄scurātia dilectio
nis. Per. M. aut̄ misericordia d̄ signat quā etiā
inimicis exhibere debem⁹. vñ. Amb. ait. Sine cū
ramū oliue porras q̄ opa misericordie nō habet.
Et hac etiā de cū in p̄dicta die sic p̄cessio oliuaz
q̄ etiā oliua significat pacē. Un̄ legatī romano
rū qū mittebant ad pacē faciēdā portabāt i ma
nu sua ramos oliuaz: vt dē J̄sid. in. xvij. et b̄m.
Per hac aut̄ p̄cessionē oliuarū vult ecclia om̄s
erhorari ad cōcordiā et pacē. q̄ nūbil meli⁹ pōt
repi in t̄p̄alib; Un̄. j. Machab. xij. dē de Si
mone machabeo. Fecit pacē sup̄ terrā et letat⁹ ē
isrl̄ leticia magna: et sedit vnusq̄sq; sub vite et si
culnea sua et nō erat q̄ eos terreret. defecitq; im
pugnāo eos sup̄ terrā et vnusq̄sq; colebat terrā
suā cū pace: et fra dabat fruct⁹ suos. Seniores
i p̄oris sedebāt oēs et de bonis terre tractabāt.
et iuuenes iduebāt se gl̄ia et ciuitatib; alimoiā
cōferebāt. bec ibi. Ecce q̄ta bona sequunt̄ ex pa
ce q̄ est optata cūctis mortalib; vt dē Nestor. n̄j.

S De q̄ta via q̄ dē puātiōis. s. rerū t̄p̄aliū. S
uarto ondit nobis dñs n̄r viā pu
tiōis. s. rerū t̄p̄aliū: saltē q̄ ad inordis
natū affectum. Quantū em̄ dilexerit
euāgelicū paup̄tātē i eo ondit q̄ nū
q̄ p̄tūā domū vel habitacōs h̄re voluit. Un̄ de
seip̄o inq̄ Mat. viij. et Lu. ix. Culpeo foucas ha
bēt: et volucres celi nidōs: fili⁹ aut̄ hoīs nō ha
bet vbi caput suū reclinet. In cruce q̄s mori nu
dus voluit vt nō: mādaret bis q̄ ad p̄fectionē

tendūt ne aliqd in hoc mūdo p̄tū possiderēt.
Quib; Lu. xij. dicit. Qui nō renūciauerit oib;
que possidet nō pōt me⁹ esse discipul⁹. Secula
rib; aut̄ et denudatōe sua ostēdit q̄lter p̄uacū
esse debēt iordinato terrenorū appetitū: iuxta
illō psal. Diuine si affluat nolite cor apponere.

T De q̄ta via que dē custodiōis. T
rimo demonstrauit nobis dñs n̄r
q̄ster viā custodiōis. s. virginitatis et
castitatis. De qua Micro. an. q̄dā eplā
ait. Lbryf⁹ virginē habuit matrē s; go
ip̄e mansur⁹. in se viris: in matrē feminis virgi
nitatis tribuēs exēplū. Ad quā quidē castitatē
nos erhorat impator: in. §. sanctim⁹. in aut̄. de
leno. di. Sanctim⁹ omēs quidē fm̄ q̄ p̄nt age
re castitatem: q̄ sola possibilis est deo cū fiducia
boīm aias p̄sentare. De v̄tute q̄s s; ginitatē scri
ptū est in. c. nuptie. xxxij. q̄. Nuptie replent ter
ram: s; ginitas paradysum.

U De sexta via que dē orōis. U
tuo ostēdit nobis viā orōis. Un̄ de
ip̄o dicitur Mat. xij. Ascendit in
montē sol⁹ orare. et Lu. vj. Erat p̄s
noctis in orōe dei. Ideo ip̄e nos hor
tatur Mat. xxvj. dicēdo. Vigilate et orate ne
intretis in tēptatōem.

X De septima via que dē cōuersatiōis. X
rimo ostēdit nobis viā cōuersatio
nis. s. cū quib; cōuersari debeamus
videt̄ cū bonis et religiosis viris: nō
aut̄ cū malis. iuxta illō Laronis. Lū
bonis ambula. Vera est em̄ snia psal. xvij. Lū
bono bon⁹ eris: et cū malo puerteris. Qd etiā
notat in. l. ediles. §. q̄d ergo. ff. de edili. edic. et in
§. cogitādū. in fin. aut̄. de mona. Ideo legitur
Luc. q̄. c. q̄ cū mater ei⁹ et Joseph q̄sissent euz p̄
tridū nō inuenerūt cū in cognatos et notos:
s; in medio doctorū interrogāt illos et audien
tem. Nō em̄ in tabernis inueniūt fili⁹ dei: nō i lu
dis: nō in dissolutiōib; sed in exercitijs sp̄ualis
bus. Sed p̄ declaratiōe p̄dictorū est sciendū q̄
multi querūt dñm iesum et nō inueniūt eū: vñ
dicere p̄nt illō Lān. xij. Quēstus illū et nō inueni
Et causa ē: q̄ nō q̄rūt cū suo t̄p̄e loco et modo.

Primo em̄ debet queri suo t̄p̄e. s. post tridū. i.
post tres p̄tes p̄ncip. s. cōmuniōis: cōfessiōis: et san
factiōis: q̄ sunt tres vie ducētes ad iesum. i. ad
salutē. Ero. v. Quam triū dierū ibim⁹ et sacrificia
bumus dñō deo n̄ro: vel suo t̄p̄e. i. in p̄senti vita
Esai. lv. Querite dñm dū inueniri pōt: q̄ post
hāc vitā nō inueniēt cū dānati ad salutē q̄ cū nō
q̄suerūt in vita: q̄ rēp⁹ querēdi trāsūt. Un̄ talit̄
q̄rētes cū sunt sicut q̄rētes ficus vel vūas extra
tēpus suū. Et id illis ait saluator Job. vij. Que
rentis me et nō inuenietis. Secūdo debet q̄ri suo
loco. Joseph em̄ et maria nō potuerūt cū inueni
re ap̄d seip̄os: nec in comitatu boīs mūdanoz
nec in cognatos et notos s; solūm i tēplo dei.

T Et em̄ q̄druplet amor: s. puar⁹: et
mūdano⁹: domestic⁹: et diuin⁹. Non pote
rāt igit̄ Joseph et maria cū inuenire ap̄d
seip̄os: q̄ nō inueniunt in amore p̄rior puaro La
lis em̄ amor: suūp⁹ est valde piculosus et mul
torū malorū causat⁹. q̄ ad Lbryf. Instabūt
t̄p̄a piculosa. et erūt boies sapos amātes cupi
di dāti et. Secūdo nō inueniunt in comitatu boīm
mūdanoz. i. in amore mūdano. q̄ mūd⁹ impe
dit ne inueniat. Job. xij. Sp̄m vitatis quem
mūdus nō pōt accipere et. et inueniūt q̄dē facit
q̄ est sicut lacus p̄sūs. Bgg. j. Qui merces
p̄gregauit posuit eas in lacu: p̄sūs. Tercio
nō inueniunt in cognatos et notos: q̄ nō inueniunt
i amore domestico. i. amore patris et p̄sanguis
neorū. vñ Bern. ait. Qūo bone iesu in cognat
ros meos et inueniūt q̄ in tuos mīmē es inueniūt.
Deut. xxxij. Qui dē p̄i suoz m̄i facit dōs vob;
et fratrib; suis ignoro vob; et q̄ nō dicitur filios
suos: b; custodierūt eloquiū tuū et pacē tuam
suauerūt. Et q̄b; sequit̄ q̄rūt. s. q̄ inueniunt in tē
plo dei. i. in amore sp̄uali et diuinō. Job. xij. Si
qd diligit me f̄mone meū suabit: et p̄ me dē
get eū: et ad eū veniunt et mōtionē ap̄d cū facit
mus. Primos aut̄ tres amores relinq̄ndos et
q̄rūt retinēdū admonet dñs Lu. xij. di. Si q̄s
venit ad me et nō odit patrē suū: qd refertur ad
amorem domesticū. parentes em̄ odiēdi sunt qū
sūt mali: vñ qū filios a fūitio dei auerūt. q̄ sūt
dē: Mat. x. Inimici boīs domestici ei⁹. Sequit̄.
Adhuc aut̄ et aiaz suā. qd refert ad amorem p̄uā
et puarū. Null⁹ em̄ dē diligere aiam suā. i. aialē
et carnalē vitā suā: s; cū odire. Job. xij. Qui odit
aiam suā in b̄ mūdo in vitā etnā custodit eam.
Sequit̄. Et q̄ nō bailat crucē suā. qd refert ad
amorem mūdanoz. Ille em̄ crucē suā bailat qui
crucifit⁹ ē mūdo et mūd⁹ sibi. ad Gal. vi. Mibi
aut̄ mūd⁹ crucifit⁹ ē et. Sequit̄. Et vñ post me.
qd refert ad amorem sp̄ualē et diuinū. Exponit cū
Venit post me nō amādo terrona s; desiderādo
ecclia: sicut ego amo et desidero. Nō sicut J̄dā
q̄ terrona diligit et ecclia deseruit. i. ad Lbryf. et.
Prim⁹ bō. s. J̄dā de terra terren⁹: secūd⁹ bō. s.
ip̄s de celo ecclia.

T Erno q̄rēdus est suo mō. Qui q̄dē mō
duas ē triplex. Primo em̄ debet q̄ri socia
liter. qd notat in eo q̄ dē a s; gine dei Lu. j. P̄
ru⁹ et ego. Joseph em̄ interpretat̄ augmētū et signi
ficat bona opa q̄ s; debent augeri. Maria vñ
interpretat̄ illuatiōē vel illuatiōē et significat hōē q̄
est illuatiō mēt̄. aut̄ potat̄ et stella mar⁹ et signi
ficat caritatē. sicut em̄ ceteris stellis occidēdo car
tas n̄ deficit. i. ad Log. n. Caritas nō occidēt.
Lū tali igit̄ societate t̄p̄s est q̄rēdus: et tūc inue
niūt. s. cū fide vera: oratōe sollicita: et caritate
cēsa. Si em̄ alterū illorū defuerit inueniunt
poterit. Nā sine fide opa nō sūt deo accepta. Ad

Tertio. Sine fide impossibile est placere deo. Sine opere autem fides mortua est. Iacobus. ij. Si deo deo et opera sine charitate sunt inutilia. i. ad deum. Si distribueris cibos pauperibus. et. B. Eundem debet queri lacrymabiliter quod non tantum ex eo quod beata ego dixit ubi. B. latus querebam? te. Triplex autem et causa beata virgo sic dolebat. Primo quod secundum Origene timebat ne ipsa descenderet ad celos ascendisset. Secundum timebat secundum aliquos non longe ad patrem remotas abisset ut aliquos nationibus predicaret. Tertio timebat secundum gloriam suam? successoris herodis decessisset. Et his tribus de causis scribit lacrymabiliter querit. Primo cum lacrymis deus? nonis quod fundit per sollicitudinem deorum? quod se ad tempus subtrahit et quodammodo eos deserens in celum ascendit. Quod reversionem desiderat dicentes eum propheta. Redde mihi letitiam salutaris tui. Secundo cum querit cum lacrymis commotis quas fundit propter peccata que aliqui commiserunt propter que se ab eis microrum elongavit. Proverbia. xv. Longe est dominus ab impiis. et. Psalms. lxxviii. Longe a peccatis sanctus. Tertio querit cum lacrymis compassione quod fundit per misericordiam et malitiam peccatorum quod iesus in manu herodis. i. demonis tradunt et quantum in eis est occidit. ad. Iob. vi. Rursus crucifigentes sub impis filium dei. **B**

Eritio debet queri desiderabiliter. quod notatur cum dicitur Querebam? te: et nihil aliud extra te. Ipsi enim beati in eo omnia possident. Sapientia. vii. Venerunt mihi omnia bona pariter cum illa. i. sapientia divina: que est filius dei. Fili autem qui voluit sine ipso habere divitias et delicias ac honores cum non inveniunt sed potius amittunt. Iob. xxi. Non inveniunt in terra suaviterviventium. i. carnalium et deliciarum. Abscessus dicitur. Non est in me. i. bona cupiditas quod fundum non habet. Quasi sicut dicitur. Ecclesiastes. v. Buar? non implebitur pecunia. Et mare loquitur. Non est mecum. i. rumen superbum. Superbum enim instar maris super per alios servat ac super inumescit ac est in motuurbationum. Esaias. lvii. Coripsum quasi mare servens quod desecare non potest. **L**

Via vero multi sunt quod perdunt idem ideo quod velle est scire ea quod ipsum perdunt ut eunt perat: velle est scire ea quod que perdit recuperat: custodit. Sicut autem quatuor per que tempus amittitur.

Primo per incepta leticia. quod notatur per hoc quod beata ego de terra sua expulsa in egyptum fugata ac in tanta tribulatione posita filium suum non perdidit: sed postquam ad festivitatem iuxta ipsum amittit. Per quod datur intelligi quod tempus sepe in adversitate custodit sed in prosperitate perdit. Unde David a Saul persecutus deum non deseruit quod postmodum in regno positus in adulterium et homicidium cecidit. Prosperitas enim mundana est sicut vinum purum quod cito inebriat: sed adversitas est sicut vinum mixtum quod sobrietatem generat. Sicut in magnis festis

ambo sepe idus perdit. Cum enim in festis fuerint ad ventum aiarum vani boies eas convertunt ad voluptatem corporis. Et tales festivitatem a deo reproban: qui ait Amos. v. Odi et picea festivitatem vestram. quasi dicitur. Vre sunt et non mecum ab ipso deo in quadam abominacione habent: qui etiam ait Malachias. i. Disperga super vultum vestrum stercus solennitatum vestrarum. et a demonibus deridetur. Tres novum. i. Viderunt cum hostes et deriserunt sababata eius. **D**

Ecundo amittit per distractionem nimiam. quod innuit ex hoc quod pariter cum amiserunt: et hoc quod a hirs recessit. Et turbis immiscuit. Qui enim recedit a tranquillitate cordis et datur se tumultui mundane occupationis defacili perdit se sum. Unde legitur. Regum. xvii. quod Helias manens in solitudine delicate pascebat a domino sed ad turbas transferens vir aqua et buccella panis obtrivit. quod quasi dicitur. Homo est in quiete interna delectatione pascat: sed manens in turbatione tali visitatione privatur. Dicitur etiam quod filius israel manna recipere non potuerunt nisi postquam mare transierunt. quod nullus potest recipere spirituale consolationem et dulcedinem nisi transierit mentis turbationem. **E**

Eritio amittit per vanam fiduciam. Unde ei ad festivitatem ibat secusum et milites secusum. Pueri autem poterant ire cum vitro quod pariter. et ideo Ioseph credebatur esse cum matre: et mihi credebatur quod esset cum Ioseph: et sic ipsum tali fiducia amiserunt. Quidam enim nimis perfidunt in suo sensu et sapientia: sed nemo Salomone sapientior: qui tamen deceptus fuit. Quidam vero nimis perfidunt in fortitudine et constantia sua: sed nemo Sansone fortior: nec Petro constantior: qui dixit Mattheo. xxvi. Domine te cum paratus sum et in carcere et in morte ire: et tamen uterque cecidit. Quidam autem nimis perfidunt in divitiarum temporalium et spiritualium opulentia: sed nemo divitiorum te illo quod quidam induerat purpura et bisso ditionis et nemo David spiritualiter locupletior: et tamen uterque cecidit. Quidam insuper nimis perfidunt in dei misericordia nihil cogitantes de iusticia: et tales sub spe venie multa peccata committunt. sicut Adas quod per se servitorem sue sub spe venie obtinere. Et oes tales dominus alloquitur dicens. Nere. ix. Non gliscis sapiens in sapientia sua quod ad peccatos: nec fortis in fortitudine sua quod ad secundos: nec dives in divitiis suis quo ad tertios. Sed in hoc gliscis quod gliscis scire et nosse me quod facio iudicium et iusticiam in terra quod ad quos quod debet ipsum cognoscere non tamen misericordiam sed etiam iustitiam iudicis. **F**

Quarto amittit per ignorantiam. quod notatur per hoc quod dicitur. Et non cognoverunt parentes eius. Si enim cognovissent nunquam cum amiserunt. Sic peccator sepe ipsum amittit: quod periculum suum non cognoscit. Esaias. v. Prospera captivum ducit et ipse me: quod non habuit scientiam. Nulla est periculosior infirmitas quam illa que non sentit. Peccator enim est infirmus usque ad mortem et tamen non cognoscit

sua egreditur. Omnis namque peccator est ignorans et excecatus tenebris peccatorum: et ideo modicum non quirit. Est enim sicut freneticus quod ridet et pariter plorans: et sicut peccator letatur et angelus contristatur. Esaias. lxxii. Angeli pacis amare flebunt. Et sicut leucargus cui iomus suus videtur suavis et dulcis et tamen est mortalis Iob. xx. Lux enim dulces fuerit in ore eius malum abscondit illi. et. Et tales sunt siles illi de quo legitur in historia Barlaam quod ad ramum arboris pendens et sub se baratrum hinc: comedatiori faui mellis de ramo pendens totum se dabat et de suo periculo non cogitabat. **B**

Ecundo dico quod sunt quatuor per quod Iesus amissus recuperabat per maria predicat. Primo enim recuperabat per mundani gaudij exclusionem: quod notatur per hoc quod dicitur. Dolere querebam? te. Sic enim incepta leticia facit ipsum perdere: sic salubris tristitia ipsum facit invenire. Unde Bernus ait. Quod invenias te bone Iesu in gaudio: quem mater dolens vir te invenit. et Iob. xi. dicitur. Maria stabat ad monumentum foris plorans: et quod ploravit: non invenit. Nere. vi. Lucem virginem fac nobis lucem amarum. Nullus speret se posse invenire ipsum gaudendo: quem mater invenit dolendo: Magdalenam lacrymadorum oes sancti tanquam virginem lugendo. **D**

Ecundo recuperat per cordis pacificationem: quod notatur per hoc quod in hierusalem quod interpretatur visio pacis redierunt. Qui enim ipsum amittit per cordis turbationem: recuperare cum potest per mentis pacificationem. De enim cum sit amator pacis non habitat nisi in corde pacato psalmista dicitur. Factus est in pace locus eius. Videmus etiam quod imago hominis non respicitur in aqua turbida vel commotam: in aqua limpida et tranquilla: et similiter deus non videtur a corde turbido sed pacifico et quieto. Et hinc est quod apostoli receperunt spiritum sanctum sedentes. i. a tumultibus quiescentes. **F**

Eritio recuperat per devotam orationem: quod notatur per hoc quod Maria filium recuperavit in templo quod erat domus orationis. Unde Mattheus. xxi. ait dominus. Domus mea domus orationis vocabitur: quod et beatus Iob. ij. Deus enim aliqui amittit per peccatum quod sit per ignorantiam: sic amiserat cum Paulus dicitur ad Thimotheum. Ignorans feci in incredulitate. Aliqui per peccatum quod sit per infirmitatem humanam: sicut amittit cum Petrus quod dum mori timuit ipsum negavit. Aliqui vero per peccatum quod sit per certam malitiam: sicut amittit cum David qui adulterium et homicidium commisit. Sed oes isti per orationem ipsum recuperaverunt. Nam Paulus diebus tribus ac noctibus oravit: Unde dicit dominus Ananie. Actuum. ix. Ecce enim oras. De petro autem dicit Mattheus. xvi. quod egressus foras fleuit amare David vero orationem in umbram fecit et misericordiam promeruit. et. Re. xii. dicitur. Peccavi. Quarto recuperat per completam satisfactionem: quod notatur per hoc quod ipsum post modum invenit. Prima ei dico est contritio: Secunda confessio. Tercia vero satisfactio: ut. dicitur est. **D**

Eritio dico quod sunt quodammodo per que tempus recuperat custodit ut se nobiscum inhabitare

dignetur. Ipse enim habitavit in deserto in nati: parat cum Maria et Ioseph Luc. ij. Et descendit cum illis et venit nazareth. et. habitavit quidem in deserto id est in valle humilitatis: Unde psalmista ait. Valles. i. humiles abundabunt frumento: illo scilicet de quo dicit Iob. xii. Nisi granum frumenti es dens in terra mortuum fuerit et. habitavit quod in nazareth. i. in flore puritatis. Psalms. cxi. dicitur. Tu autem in sancto habitas. Sanctum enim id est quod purum. Luc. ij. Ego flos campi. Ecce quia diligit florem puritatis: lilius convallium. Ecce quia diligit vallem humilitatis. Habitavit etiam cum sancto Ioseph: id est in illis in quibus est augmentum scientie. De quibus inquit psalmista. Ibi de virtute in virtute videbit deus deorum in syon. Habitat quod cum Maria. i. cum illis qui habent lucem fulgidam conversationis. quia Maria illuminata interpretatur. Unde Mattheus. v. dicitur. Sic luceat lux vestra coram hominibus et. et Iob. i. Deus lux est et tenebre in eo non sunt velle. Et ideo non habitat cum tenebrosus. quia lux cum tenebris stare non potest. ij. ad Ebor. vi. Que soletas lucis ad tenebras. Et ideo per nos creptum conversationis cum personis claris virtutibus. Ad Philip. ii. Nostra autem conversatio in celis est. i. cum personis celestibus spiritualibus. **L**

De octava via que dicitur superationis. **L**eano ostendit nobis viam superationis. i. demonum. De ipso enim legitur Mattheus. xii. Duce? est iesus a spiritu in desertum ut temptaretur a diabolo. hoc autem factum est ut demonum timor: auferretur a nobis imo ut nos animaret ad preliandum cum hostibus nostris demonibus. Sciebat enim verum esse sententiam apostoli ad Ephesios. vi. Non est nobis colluctatio adversus carnem et sanguinem: sed adversus principes et potestates adversus mundi rectores tenebrarum. Super omnes autem principes nos reliquos sumus in maiori prelio. Quilibet enim nostrus dicit Ecclesiastes. ij. sui libri. e. Fili accedes ad servitutem dei ista in iusticia et timore et preparas viam tuam ad reprobos. Sed sicut salvator noster in hunc usum superavit et eiecit dicens Mattheus. xii. Vasa de terro facta sunt. ita nobis spem de victoria contra illud tribuit dicens illud quod ponit in officio apostolus. Estote fortes in bello et pugnate cum antiquo serpente et accipietis regnum eternum. **M**

De nona via que dicitur tolerationis. **O**no ostendit nobis viam tolerationis. i. tribulationum. De ipso enim scriptum est. Petrus. ij. Christus pro nobis passus est vobis relinquens exemplum ut sequamini vestigia eius. Scias enim salvator noster velle esse illud quod scriptum est Beati. xii. Per multas tribulationes oportet nos intrare regnum celorum. vult ipse celestis medicus prius accipere medicum nam tribulationum qua peccata curant: ut non egredi illud non rejicerem. Et ideo non erubescit. **L**

ad patientiā in tribulandis et aduersitandis et
tenis inueniantur quibusdā dicens. In pa
tencia vestra possidebitis animas vestras. Magna
enim mors semper patientia vestra: ut ait Laco.

De decima via que dicitur mortificatio.

Erimo ostendit nobis viā mortificatio
nis. s. pnie et austeritatis. De ipso eni
legit Mat. iij. Qui ieiunauerit quod dragi
ta diebus et dragita noctibus postea clu
rit. Quo exemplo fideles suos exhortatus est ad
abstinentiā et sensu alitatu repulsionē: ut carnē in
seruiat spūs redigat: seruātes illō Gen. iij.
Sub te erit appetit tuus et tu dominaberis illi. Ali
ter enī faciendo nobis accidet illō puer. erit. Qui
delicte a puerina nuerit seruū suū postea cum
sentiet cōsumat. Si ergo volumus inuenire sapiē
tiā dei que ipso est debem⁹ a nobis oēs corporeas
sensualitates et supilitates abijcere: quod ut dicit
Job. xviij. Sapia si inuenit i fra suauit vīuētū

De undecima via que dicitur locutio.

Aldcio ostendit nobis viā locutio. s.
ut refrenātes linguā nra: a noxijs ser
monibus: de spūalib⁹ et pñinib⁹ ad sa
lutē sū colloqui delectemur. Un de
fmonib⁹ ipi scriptū ē Luc. iij. Mirabant oēs
de vbijs gre que pcedebat de ore ei⁹.

De duodecima via que dicitur accessio.

Duodecimo ostendit nobis viā accessio
nis. s. ad ecclesias et ad loca duom. De
ipso enī scriptū est Mat. xxi. Ingress⁹
iesus iherosolē i templū. et Luc. ij. d.
et inuenerit eū i templo. Quo exemplo nos iheros
olē ut seruātes sūm⁹ ad diuinū officiū in ecclesia
celebrādū et audiendū. dicente Dauid psal. lxxij.
In ecclesia bñdicat deo dñs de fontib⁹ iher. Ibi
beniamin adolefcentul⁹ in mētis excessu.

De tridecima via que dicitur veridictio.

Erimo decimo ostendit nobis viā veridictio
nis. s. ut nūq̄ mēdaciū loq̄mur. quod
scriptū est Sap. i. Quod quod mentis oēs
adit aiam suā. Ideo dñs nro dicebat
qdā Mar. iij. Nō scim⁹ quod verax es et viam
dei in veritate doces. Ut saluatorē nrm imite
mur debem⁹ fuare illō Eccl. xxxij. Ante omnia
opa tua vbi verax pcedat te.

De quatuordecima via que dicitur iudicatio.

Quatuordecimo ostendit nobis viā iudi
catis. s. ne de oculis et incertis ali
quē male iudicemus: et ne dubis i dēre
no: et pte accipiam⁹ sed in bonā. Unō
de sapo inq̄ Job. viij. Ego nō iudico quēq̄. Nō
debem⁹ ḡ inspicere vicia alior⁹ s. nra: fuātes il
lud Ber. in qdā fmoē. Nō ē aliene vite temes
ran⁹ iudex aut curiosus explorator. De talibus
enī inq̄ Tull⁹ i rustic. q̄stio. Propriū stulticie
est aliena vicia cernere: suorum obliuisci. Nec enī
nō intelligunt de his q̄b⁹ incubit regimē aiarū
q̄ seruare debet Salomōis pceptū puer. xxiij.

dicen. Diligēter agnosce vultū pecoris tui et gre
ges tuos cōsidera. Un enī dicit in. c. q̄uiv. de reg.
iij. Nō pōt iusta esse excusatio pastoris si lup⁹
oues cōdit et pastor nescit.

De quinquedecima via que dicitur discretio.

Quintodecimo ostendit nobis viā discre
tio. De cui⁹ prudentia scriptū ē Luc. ij.
Mirabant oēs sup prudentiā respō
sis ei⁹. Debem⁹ ḡ esse astuti et pruden
tes in oib⁹ actib⁹ nris. q̄ sicut sal in cōdiciōis d
bis necariū est: ita discretio i actib⁹ vtriusq̄. Et
ideo dicit mī oim vtrū. i. q. v. c. pñiū. et c. j. de of
f. culto. Ad quā vtrū nos hortat dñs Mat. x
dicen. Estote prudentes sicut serpentes: et simpli
ces sicut colūbe.

De sexdecima via que dicitur ostensio. s. bo
ni exempli.

Erimo decimo demonstrat nobis viā
ostensio. s. boni exēpli: ne scādalizem⁹
primos: s. eos bonor⁹ opē. claritas
te irradiem⁹. sicut ipse fecit q̄ ppter hoc
ait Job. viij. Ego sū lux mūdī. Id ipse saluator
nobis inq̄ Mat. v. Vos estis lux mūdī. sicut la
ceat lux vra corā hoib⁹ ut videāt opa vra bona
et glificēt patrē vrm q̄ in celis est. De scādalizan
tib⁹ aut pñmū dicit Mat. xxiij. Qui scādaliza
uerit vnū de pusillis istis q̄ i me credūt expedit
ei ut suspēdat mola asinaria i collo ei⁹ et demer
gat in pfundū maris. Ut mūdo a scādalio: ne
cesse est enī ut veniat scādala. s. ppe malū exēplū.
Venitū ve boi illi p quē scādalu venit.

De decima septima via que dicitur recordatio.

Erimo septimo ostendit nobis viā recor
datio. s. mōtis. cū dicit Mat. xxiij.
Tristis est aia mea vsq̄ ad mortem.
Que vba lz intelligi possint q̄ tantū
sciebat dolorē q̄ illa tristitia erat sibi q̄li mōs
tū aliter exponi pñt: q̄ a pñpio sue cōceptio
vsq̄ ad finē vite sue pñmū habuit mēoria mor
tis et terribiliū passionē q̄ passus erat: ut et nos
idē facerem⁹ quo oia pēta facili⁹ euitem⁹. Ideo
dicit qdā sapiēs. Sepe recorderis bone frafer q̄
mōris. Et Eccl. i. xxiij. vñ. sū l. c. ait. In oib⁹
opib⁹ tuis memorare nouissima tua et in eter
nū nō peccabis.

De decima octaua via que dicitur opatio.

Erimo octauo ostendit nobis viā opa
tio. s. ut semp aliqd boni opemur
oib⁹ cūctatib⁹. qd ut inq̄ Ber. in qdā
fmoē: est mī oim vtrū et nouerca
vtrū. Id de sapo inq̄ Job. v. p me vsq̄
mō opat et ego operor. Eapropier cūlibet nrm
dicit Nemo. illō ad Rusticiū. Semp aliqd boni
opis facito vtre diabol⁹ inueniat occupatū.

De decima nona via que dicitur platio.

Erimo nono ostendit nobis viā prela
tio. s. dicens de seipso Job. i. x. Ego
sum pastor bon⁹. Bon⁹ pastor aies

suam dat pro ouib⁹ suis: mercenarius autem
cui⁹ nō sunt oues. pñe videt lup⁹ veniētē et dis
mittit oues et fugit: et lup⁹ rapit et dissipat oues.
Debet ergo q̄libet plar⁹ bonā habere curā sub
ditoz et esse oibus sanctior: et melior: et omi vtu
te cminetior. vñ. q. j. c. lxx. ergo. Quia integritas
psidentū sal⁹ est subditoz. c. miramur. lxx. dñ.
et c. si alicui⁹. vbi glo. extra de elec. Languēte
vō capite cetera mēbra dolent. c. sunt plurimi. et
c. ex merito. xxi. q. j. Ideo q̄libet pastor et rector
oiaz debet imitari dñm iesum. de quo dicit ad
Heb. vij. Talis decebat ut esset nobis pontifex
sanct⁹: innocēs: impollut⁹: segregat⁹ a peccatib⁹
et celsior celis fact⁹. Qualis enī est rector ciuita
tis tales sunt et habitatores in ea. Eccl. i. x.

De vigesima via que dicitur sacrificatio.

Igesimo ostendit nobis viā sacrificatio
nis. Ipse enī dñs noster fuit scūs san
ctorū. sicut habet Dan. ix. Un de ipso
dicit Luc. iij. Iesus aut plen⁹ erat spū
sancto. Quocirca si eū volum⁹ imitari debem⁹
in oib⁹ cogitandis locutiōib⁹ et opib⁹ sci ei.
Ad qd nos idē dñs inuitat Luc. xxi. dicens.
Sācti estote qm̄ ego sanct⁹ sum.

De vigesima prima via que dicitur iustificatio.

Igesimo primo ostendit nobis viā iusti
ficatio. q̄ ut habet Job. ij. Vidēs
in tēplo vedētes oues et boues et nu
mularios sedētes zelo iusticie aia⁹ se
cit flagellū de funiculis et omēs cieat de tēplo et
numularioz effudit eos et mēlas subuertit dñe
q̄ eos redarguit. Unō recordati sunt discipulī
q̄ scriptū est de eo. Zelus dom⁹ tue cōdit me.
Quo exemplo incitatur ad iusticiā faciēda: quam
presmittere nō debem⁹ amor: evel odio: p̄io vel
timore: quib⁹ quatuor affectib⁹ rectū iudiciū
impediēdo dicit in. c. q̄tuor. xj. q. iij. Si enī iu
sticiā fecerim⁹ in celesti glia imensa pñia conse
quemur. ut dicit Sap. v. Iusti aut in perpetuū
viuēt: et apud dñm est merces eoz. Si aut ppter
executionē iusticie aliqd patimur gaudere debe
mus. q̄ dicit dñs Mat. v. Beati q̄ psecutiōz
patiuntur ppe iusticiā qm̄ ipoz est regnū celoz.

De vigesima secunda via que dicitur purificatio.

Igesimo secundo ostendit nobis viā
purificatio. s. ut simus purificati q̄
ad bonā cōscientiā cauētes ab omi
bus offensis diuinis: de quib⁹ pau
ci repēriunt cū dicat Salomō puerb. ix. Quis
potest dicere. mūdū est cor meū: purus sum a
peccatō. Hoc ac dicere poterat dñs noster: qui ait
Job. viij. Quis vestrū arguet me de peccatō. De il
lo q̄q̄ scriptum est. j. Petri. q. Qui peccatū nō
fecit nec inuēt⁹ est dolus in ore eius. Et ideo ad
eius imitationē nos hortat Esa. j. c. dicens. Lo
uamini mūdī estote.

De vigesima tertia via que dicitur misatio.

Igesimo tertio ostendit nobis viā mis
atio. s. cū de ipso dicit Mat. xxiij.

Vidēs aut iesus turbas mis⁹ est eis
Quo exemplo nos incitatur ad miseri
cordiā: ut primorū nrorū afflictionib⁹ cōparia
mur et subueniam⁹. Beati enī misicordes qm̄
ipi misicordiā cōsequuntur. Mat. v.

De vigesima quarta via que dicitur gratificatio.

Igesimo quarto ostendit nobis viā grati
ficatio: ut deo et hoib⁹ de accept⁹ be
neficijs gratias referam⁹. s. m. Laco
nis cōsiliū q̄ dicit. Beneficijs accepti
memor esto. et iterū. Erigū munus cū dat nob⁹
paup amē. Accipio placide: et plene laudare
memō. Quāto magis aut grās debem⁹ refer
re creatori nro a quo totū recipim⁹ qd habem⁹
De b aut nobis exēplū p̄buit saluator: q̄ i oib⁹
grās patri referebat dicens Job. ij. Grās tibi
ago pater. Tātū est enī viciū ingratitudinis ut
ppter ipas q̄s merca⁹ accepto bñfico p̄uari. L. h.
L. de reuodo. Qd enī naturali exēplo declarat
nā ut ait Albert⁹ mag. i. tract. de vtrūq̄ polinē
pellican⁹ duz filios mortuos a serpēte inuenit
sup eos in tāra copia sanguinē fundit: et eos vi
te restituit. Propter quā effusione sanguis ita
remanet debilitat⁹ ut abū q̄rere nō possit. qdā
ḡ filioz gran bñficijs nidū creāt abūq̄ q̄rere
marre pascit. alij vō ingratū de ea nō curat nec
abū dare pcurit. Qd illa diligēter attendit: vñ
viciū recuperans filios ḡtos suscipit atq̄ nutrit
igratos autē a se repellit nec vltra de eis aliquā
curā gerit.

De vigesima quinta via que dicitur lacrymatio.

Igesimo quinto ostendit nob viā lacry
matio. Dicit enī de eo Job. ij. La
crymat⁹ est iesus. s. de morte corporis
li Lazari. ut demonstraret q̄to magis
lacrymari debem⁹ de morte spūali et ne dñas
tio. Qd est ptra eos q̄ vacat impudis et disso
lutiōib⁹. quib⁹ dicit dñs Lu. vi. Ut vob q̄ ridetis
q̄ lugubris et flebitis. Debemus ḡ desicere pēa
nra in hoc mūdo: ne postea incōsolabilr plāga
mus in alio. Ad qd hortat dñs Mat. v. dñs
cēs. Beati q̄ lugēt qm̄ ipi cōsolabunt.

De vigesima sexta via que dicitur receptio.

Igesimo sexto ostendit nob viā receptio
nis. s. ut recipiam⁹ nobis necaria ad
vitā: nec credamus oī spū. Sepe enī
diabol⁹ trāfiguratur se in āgelū lucis. i.
ad Lbor. ij. iūctis nos ad tantū pñiam quā fer
re nō valeam⁹ vtrūq̄ in nob illō Nier. i. vñ
Q̄ pl⁹ fecit q̄ potuit idcirco perire. Dñs autē
iesus ipse voluit necaria vici⁹ recipere: cū scriptū sit
de eo Mat. xi. Uenit fili⁹ hois mūdiciōis et bibēs
ut ostenderet nō ē vici⁹ qd nature p̄bet necitari. et
ut nos ad rōnale pñiam inuiteret fuādo illud
apli ad Ro. xij. Rōnabile obsequiū vrm.

De vigesima septima via que dicitur glificatio.

Igesimo septimo ostendit nob viā glificatio.

puerum deficiat. Quare curioſo paula-
tim in manu pcedit t ſemp plus t pl^o pſuad^o
t ſe pcedit ad terminu opatu puenit. Et
quid ſunt ſicut leena q in pncipio pane mul-
tis carulo: deni pauciores: t ſine ſterilio effi-
ci. ſic em in pncipio ogio qd ſunt valde ſerue-
tes: deni tepſcunt t ſine totale definut t defi-
ciunt. hoc aut valde placet diabolo q ſup oia co-
natur facere ne bō in bono ope pſueret. vñ Be-
neſ. iij. ei dictū eſt. Tu inſidiaberis calcaneo ei^o
id eſt ſini. Sic em ſine ei opitū in vnaqua q
re. q. Verba. vñ aut cōmator: q q deſtruit ſi-
nem deſtruit omne bonū. Itē ſat q magis valet
vna bona in ſine bene viſſe q centū anis: t in
ſine male ſuſſe. t q vt de Ber. ſola pſuerātia ē
ſingularis filia ſūmi regis t heres eterni regni
Deſitione aut magnā facient demones de eo q
cepit bene facere t poſtea nō pſuerauit: dicētes
illō Luce. iij. Iſte homo cepit edificare t non
potuit pſicere.

Imme aut dolēt cōvidēt nos i inceptis
bonis operibz pſuerare. qz pſuerantie
ſunt multe utilitates. Prima ē: ipetra-
tio. ſ. diuinitz grātū: ſicut patz Luce. ij. de eo q
pſuerat pulſano q radē obtinuit quicqd pe-
tebat. ſ. ſibi cōmodari tres panes: p quos ſignifi-
cant bona co: palia ſpūalia t epalia q pſuerā-
tes in orōibz a deo impetrabūt. Dicit qz domi-
nus Matth. xv. Miſereor ſup turbā qz iā tri-
duo ſuſtinēt me tē. De Magdalena etiam ait
Breg. Quidem Magdalena pūa t mīme iueſ-
nit: pſuerat vt qret vñ cōigit vt iueniret.
Tobie qz. iij. habet q Sara deū orās t in orōi-
bus pſūtes eraudita fuit. Scōa utilitas ē
cuſtoditiōis. Sicut em ſe bz oppoſitū in oppo-
ſito ita ppoſitū in ppoſito. iij. Topi. t ppariaz
cauſaz ppariz ſunt effect^o. vij. Verba. Sicut
ſimpſuerātia deſtruit omne bonū. qz ſi qd ba-
beat merita bē t giniſ Marie t oim ſcōrū: et
nō pſuerat in eis oia amitteret. iuxta illō Ja-
cobi. ij. Qui totā legē ſuauerit offenderit aut in
vno ſcōr^o eſt oim reus. ſ. quo ad penā pparitiōis
grē moni t glie. Ita p locū ab oppoſitiōe pſue-
rantia eſt cū cuſtoditiōis ois bonoz. Un Aug.
inqt. Perſuerātia eſt magnū dei donū q cetera
bona pſeruant. t Bern. dr. Perſuerātia eſt
cōſumatio t tūctio: t ois boni ogio reptonū:
ſine qua null^o videbit deū. Tertia utilitas ē
diſpoſitiōis: quia via ſpūalia in pncipio diſſi-
cilio p aſſuefactionē t pſuerātia in bonis opibz
bū ſit ſuaſia: t ſemp ſic pſuerādo diſponitur
bō ad meli^o. Diuerſi em acc^o ppari t male opa-
tione diſponit ad malā cōſuetudinē t quandā
q ſi neccitāt malefaciēdi: vt ait Aug. vij. cōſel. et
Jū. li. ſolū. c. et inq. Aſſidua cōſuetudo i na-
turā vertit t ad peccādū cōstringit. Et frequenſ
na em accio generalis habet q diſſicili mobilia
eſubictio. q. et bi. Et ita cōtrario bone opatio

neō pſuante diſponit ad ſacile t ſuauiter ope-
randū. vñ Bern. in quadā epla ait. Subito p-
cedenti deymbia ad ſolē: de oio ad laborē: que
videt oē qd incipit. ſ. poſt qd ab his diſſuadere t
ad illa pauliſper aſſueſcere cepit: vñ tollit diſſi-
cultatē: iuenitqz ſacile eſſe qd diſſicile ante puta-
uit: dicēte pbo q ab aſſuetudine nō ſit paſſio: ſ. cō-
ra. t Quidi^o poeta inq. Fac tibi pſueſcat: nil cō-
ſuetudine mai^o. Quarta utilitas ē: pmutatiōis.
Magnū em pmiū datur t tūcti pſuerātie: qz
tūcti eſt circa bonū t diſſicile. q. Et bico. Et ideo
qnto diſſicili^o eſt opatio bona: tanto eſt mai^o
no pmiū meritoria. Lū ergo mltro ſit diſſicili^o pſ-
ficere qz velle t qz ſcīpe. Lūqz ſit diſſicili^o bñ opa-
ri p vñ annū pſuuiū qz p vñ diē tū: t p decē
annos qz p vñ ſolū: t mltro magis opari bene
vſqz ad vltimū vite: pater maximū dari premiū
ſit pſuerāti. vñ Seneca in epla. lxxv. ad Lucili-
lum ait. In excelſo es o vita beata pſuerāti pe-
netrabilis. Sicut q tūctio grauiora ſunt pāt qn-
to diu^o i eis pſuerat. c. h. d. pſueru. t. c. cū in ec-
cleſia. de ſimo t. c. cū bñet. de eo qui duxit in ma-
quā pol. p adul. Ita cōtrario tūctio ſit pſectiora
t maioris pmiū opa bona: qnto in eis diu^o
pſuerat. Tanto em bonū eſt maioris pſectioſ
nis qnto eſt pmanēt^o. vt d. i. iij. Pbiſi. Dicit qz
Jſido. in li. de ſūmo bono: q ſalus ſolūz pſueſ-
rātibz daf: nō em beat^o erit q bonū facit: ſ. q pſe-
uerāter facit. t Lbriſ. ait: q ſicut nulla utilitas ē
ſeminūz i pncipio flor: emū: niſi matureſcāt. Ita
nihil valet ad ſalutē bene iageſi nō pſūmē t in
eo pſueret. t Remigi^o ait: q nō ichoantibz ſed
pſuerātibz pmiū imbuūt. t Breg. ſup Ezechielē.
t ponit. xvij. q. j. c. qui bona ait. Qui bona agūt
t meliora agere deliberant: t poſt deliberata nō
faciūt: ſ. i bonis pōtibz pſuerēt: i cōſpectu em
dei ceciderūt. Itē etia. de renū. c. j. Blerā. iij. diē.
Indecē oino pbat: pūa ſoluere militie cingū-
lū: qz cedat victori a dactitav pūoz Aug. qz de
peni. di. iij. c. inanis. inq. Inanis eſt pnia quā ſe
quē coinquinat culpa. Quidi^o iteratū tardē ſa-
naſ. frequēter peccās t lugēs vit veniā meret:
nihil pſunt lamenta ſi replicant pāt: nihil valet
veniā de peis poſcere: t velle denno mala iterā-
re. pſiſte q in pſeſſiōe: eſto in paciētia fortiter pſir-
mar^o: vitā bonā quā cepiſti tenere non deſinas:
ppoſitū bone volūtatis pſua. bec ille. t Jſi. in li.
de ſūmo bono ait. Nō inchoantibz pmiū pmiū
ſ. pſuerātibz daf: vñ quēqz em de^o de ſuo ſine
nō de vita pſerita iudicat. Perſuerātia q i bo-
no eſt vtilis t valde neccaria: t ē donū dei: de pe.
di. q. ſ. euidenter. De q Bern. in qdā epla dicit.
Abſqz pſuerātia neqz qui pugnāt victoriā neqz
palma: victor: cōſeqt. Perſuerātia ē ductrix ad
meritū: mediatrix ad pmiū: ſoror: paciētiſ: filia
pſtante: amica paciō: amicitiaz modus: vñ
nō vineulū: pſectio ſciritatis. Tolle pſuerātia t
vit^o pmiū nō habebit. Aug. etia ad beremitaſ

ſcribit dīcō. Fratres mei: ſicut aplo ait: nō pōt
coronari niſi q legitime certauerit. Null^o aut le-
gitime certat niſi q in cāpo vſqz in ſine pſuerat
Nō eſt iſt magnū bonū qd bonū eſt ſed conti-
nuare ſ. ſolū pſectū eſt. Multi em magna ag-
grediunt ſed deſiciūt in via: multi creſcūt i deſer-
tū ſ. pauci deueniūt ad terrā pmiſſiōis. O frēs
mei non tedeat vob incipe magna: neccitadiat
tenere inchoata ſcietes q pſuerātia inſormat
mentū: t corroborat bonū ppoſitū: remunerat
currētē: coronat pugnātē: ducit ad brauiū: p du-
cit cūctas ad portū. Nec eſt tunica ſalaris ſancti
Joſeph vſqz ad ſinē ptingēs: bec ē tunica ſacer-
dotalis vſqz ad pedes pueniēs: bec ē cauda bo-
ſtie quā tenemur deo offerre t reddere: bec ē cal-
caneū bone volūtatis qd p ſerpētiſ morſum de-
bem^o obuiare: bec eſt tūcti q deū ligat: bec eſt q
oē bonū cōfirmat. Nec eſt pſuerātia qua lau-
reant martires: qua t gines coronant: qua ſas-
cerdotes limant t cōſellores. Nec eſt veſti ſine
ruga: tunica ſine macula: bonitas ſine malicia.
O monache q bñ cepiſti caue ne cadaſ: caue ne
ad tēp^o viſceſcas: t in tpe aſſictiōis marceſcas.
Nec ille. Ad quā tūcti iuitamur multis au-
toritatis ſacre ſcripture. Nā Bern. lxxv. dr. Ja-
cob abſqz itinere quo cepat: fueratqz ei obuiam
āgel^o dei. t Deuſ. lxxij. Sicut dies iuuentutis tue
ſtra t ſenect^o tua. t Job. xvij. Tenebit iuſt^o viam
ſuā: t mūdū manibz addet fortitudinē. t puer.
xxvij. dr. Sicut auis t rāſmigrās de nido ſuo:
ſic vir q relinqt locū ſuū. t Eccl. ij. Cōſide i dño
t manet in loco tuo. t xvij. Lūz pſūmauent bō
tūcti incipit. t xxx. c. Stultus vt luna mutabit.
t j. ad Lbōz. iij. Lū^o opus māſerit mercedē ac-
cipiet: cui^o vñ opus aſerit detrimētū patietur.
t ad Philip. j. Cōſido in vobis q q incipit in
vob opus bonū pſicet vſqz in diē iſu tpi. t q.
ad Tbeſ. ij. Qui tenet nūc teneat donec de meſ-
ſio fiat. t ad Heb. ij. Participes tpi effecti ſu-
mus ſi tūcti ſubſtātie ei^o vſqz ad ſinē firmū
teneam^o. t Bpoc. ij. ait dñs. Ecce venio cito: re-
ne qd habeo vt accipias coronā tuā. Sed bea-
qz vt d. in. ſ. euidenter. de pe. di. q. multi ſunt qui
in via ſciritatis quā ceperūt nō pſuerāt. t idem
ſcēptū in. c. ſi et bono. de pe. di. iij. Et iā Bern. in
quadā epla horrat nos ad pſuerādū in bono
dīcō q p pſuerātia cōſtituti bō reddat t ſaluti.
Et Micro. in epla ad Cellātiā ait. Bñ ſunt qui
ita expectāt: ita illū ſpeculant diē vt ſe ad cū qñ
die pparēt: qui nō de pſerita ſibi iuſticia blādiē-
tes: ſ. in opibz p dies ſingulos in tūcti renouā-
tur. Iuſticia em nō pderet a die qua iuſtus ē
deſerit. ſicut etiā inq nō nocet inqtrās a diē
qua ſe ab inqtrāte puerterit. Nec ſcītū q ſecur^o
eſſe d. qz diu in vite bui^o agōe verſat: nec deſpe-
rare pōt: q ſm p dīctā ſnias pbe vna diē iuſtū
ſe efficere pōt. Tōtū q q rēdiſ ſpaciū vite tue ſic
diſpēſa vt pagere poſſis iuſticiā: nec de pſerita

vita pſidēs remiſſior efficiat^o: ſ. ſicut dicit aplo
anteriora obliuiſcēs ad ea q poſteriora ſūt me-
credēs ad deſtinatū pſequor brauiū ſupne vo-
cātiōis: ſ. cū ſcriptū eſſe cordis iſpectorē deū q
ſatagit vt aiam mūdā habeat a pēo. Et idcirco
age vt ordines reliquū tpe vite tue ſine offeſ-
ſa vt poſſis ſecurē canere cū pbea. Perambulā-
lā in inoccētia cordis mei i medio dom^o mee.
qz nō inchoaſſe ſufficiat: ſ. pſecūſſe iuſticia eſt. bec
ille. Seneca aut i epla. l. ad Luciliū ait. Nō eſt
vir fortis ac ſtrenu^o qui laborē fugit. t Quinti-
lian^o li. iij. de oratoria. iſt. dicit. Perſuerandū
eſt poſt qz cepim^o: t ſi vires deſiciūt: aia tū pſue-
rem^o. Nihil lōguz videri neceſſe eſt: in quo quid
vltimū ſit certum eſt. Eſt aut habēda pſuerātia
in bono ppoſito pſeruādo. r. q. j. c. nos aut. Et
ne mala pſerita redeāt ſollicitate cauendo. ſ. peni.
di. q. ſ. querēdus. circa mediū. Dicit aut q illud
pſuerat qd ſit voluntariū: qd vñ neceſſitate dō
ſoluit: de cōſe. di. v. c. d. qd. Habēda eſt etiā pſe-
uerātia in toleratione tribulationū vſqz in ſinē.
v. q. j. c. ſuggeſtū. vñ inq Bern. Bonā vitam
ego puro mala pati t bona facere: t ſic vſqz ad
mortē pſuerare. Dicit qz Breg. li. q. magnū
mora. c. xvij. Perſuerantia marie i ſuſtinendo
miſticias t aſſictiōes cōmēdaſ. Et iō vt legiſ in
cronica de nugis pboz. c. v. Bias vñ de ſepē
ſapiētibz dicebat. Quicqd ppoſueris firmiter ſer-
uans pſuerat. vt em ait pbo. li. iij. Pol. c. vj.
In oibz ſcētis t artibz bonū maximū eſt finis
Jō Quidi^o in epla dicit. Eūct^o acta pbat. Et. iij.
Nebamoz. iterū canit: vltima ſp. Expectanda
dies boi: dicit qz bñs Ante obitū nemo ſuppre-
ma: ſ. funera d. Valer^o qz maximus diē li. vj.
Solon neminē dū ad buē viuere bñm diē arbi-
trabā: eo q ad vltimū vſqz ſati diem anapiri
fortune ſubiecti eſſemus. Eaptopter Gualfred^o
in poetria. c. iij. inquit. B caſu deſcribe diē: nō ſo-
lia ab ozu. Lūz totū ſe aſſe putas: laet anguiſ
in herba. Un i vulgari puerbio. dr. Noli lauda-
re diē ante veſperā. t Jſi. li. q. ſoliloqoz. c. l. in-
quit. In oi reſinit antēdiſ. Jō Martialis lib.
vndiqz ſuſcepto. c. ij. deridet qndā nō pſuerāte
in bono ope di. Incipit acunidea t tūcti ſepe ſtu-
dere. ſ. ſine fine paz pderit iape. Ait em Pro-
ſper in li. epigrāmā. epigrāmā. q. Palmaz q
capit glia finis bz. t Caſſiodor^o in epla. Perſe-
cū opus ſuū laudat auctorē. ſ. qz pſeo repē-
unt qui nō valēt vt p modicū in iſcepto bono p-
durare: qz applicari pōt illō vulgare puerbiū.
Nadiſatio aſini. i. der drab deo dīlo paz durat
Et aliud puerbiū. dicit. Mala terra bene ger-
minat malos ſpinas In talibus falſificat ſua
Pbi. q. Verba. di. Null^o conabit aliqd facere
ad terminū nō credēs venire. De tali nō pſuerā-
te inq dñs Luce. ix. Nemo mittit manū ad ara-
trū t aſpicit retro ap^o t regno dei. Ille aut dr
retro poſt aratū reſpicere q in iſcepto bono nō p-
II

Item illi qui non desunt in sacrificio non
desunt ei anima. Quia anima cum sit homo aialito
bonum qd bonum in se est. Et in fine vite sue in
bono ope gloriatur. **¶** Et qd forte obijciat dicit
q. Quod est possibile gloriari in bono ope ei
gloriatur. **¶** Responsum est q. dicitur qd dupliciter est p
gloriari. Una q est remuneratio i bono ope agito. Et
ad hoc nullus tenet qd impossibile est d agere. Et
ad possibile nemo tenet. **¶** Impossibile. ff. de reg.
jur. c. nemo pte. co. n. h. vj. Alia est gloriatura
q est fidei. proinde gloriari i bono ope p loco
et tpe. Et ad hoc dicitur tenet. Et d hac intelligit dicit
ei dicit. **¶** Item. Et hoc qd iugiter qd gloriarentur vsq
q in fine vite salu^r erit. Quia fin pparatione ai
q. qd de esse parat^r dicitur agitur p loco et tpe
bona ope meretur. Precepta omni affirmatiua cu
iustitiam est precepti de gloriando dicit obligat
se nō in obligat ad se. p loco et tpe oportuno
finitum. Bona in q. dicitur. i. q. dicitur. circa ista
et Bletan. de alio in. q. q. sume in. explanando
decalogi. c. Alia figura habet. **¶** Item. d. v. voce
Leob. que dicit in ista. salu^r versa est. q. post
egressum de societate malorum. **¶** Item. dicitur. nō p
seuerari i precepto angeli s. retro aspicit. Quia fi
gura dicit intelligi. qui cepit deū amare et p ipso
dū agatur dande retro aspicit ad mundanū se
conuerteret amorē a deo reprobatur. Tercia figura
habet. **¶** Apoc. iij. de quatuor aialito que erāt plena
oculis ante et retro qd nō habebant requiē die ac
noctis in igne damabāt. **¶** Sanct^r. sanct^r. sanct^r
dūs de^r ois portis. qui est et qui erat et qui vētur^r
est. Quia ista figura dicit intelligi qd qlibet deū ver^r
amari nō debet hīc requiē die ac nocte in opib^r
bus virtuosis vsq in finē vite sue. **¶** Item.

q. Tarto declarat similitudine necessitas p[er]se
uerant. Licet em[en] vt air p[er]b[er] in li. de celo
t[er] mundo celi superiores iugiter diuersio
monib[us] agens: sed n[on] superat q[uo]d nos dicim[us]
empireia nullo mouet: nec a sua q[ui]et[ur] turbat[ur]:
s[ed] s[ed] in sua imobilitate p[er]seuerat p[er]sistit. vt des
daretatis Bona in. q. di. q. ar. q. q. j. Sic ergo
a s[ed] quib[us] potencie inferiores t[ur]bentur sensus t[ur]b
bent v[er]o iordinat[ur] moueant[ur]: t[ur]bentur agens ad bona
sensibus capienda: n[on] r[ati]o cauere debet ne vnq[ue]
moueat[ur] t[ur]bentur a desiderio sugno[re]: t[ur]bentur ab op[er]i
bus v[er]u[m]os: quin pot[est] i c[on]tra vsq[ue] ad motu[m] im
mobilis p[er]seuerat. Alii similitudine habem[us] d[icitur] stel
lis. Illi quicunq[ue] stelle circa celi a[er]em t[ur]bentur card
ne moueant[ur] cardo n[on] ipe a sua quiete nullaten[us]
turbat[ur]: s[ed] s[ed] imobilis p[er]seuerat. Sic a simili
quantit[us] q[ui] p[er] sensuales v[er]o alijs v[er]puta: m[un]d[us]
s[ed] de a[er]e obuiet r[ati]on[is] tamen p[er]tinet vsq[ue]
in fine debet frui sua q[ui]et[ur]: videlicet diuini amo
ris. It[em] quantit[us] q[ui] terra t[ur]bentur aer inferior: co[m]p[ar]at[ur]
inferio: a pluujs t[ur]bentur t[ur]bentur p[er]turbent. nunq[ue]
n[on] co[m]p[ar]at[ur] p[er]turbatio p[er]turbat ad ed[uc]t[ur] v[er]o ad sugno[re]
p[er]turbat a[er]is. Quicunq[ue] p[er]turbat inferio: sic plena vaporu[m]
bus s[ed] ibi: n[on] p[er]turbat tamen sugno[re]: s[ed] s[ed] serena t[ur]bentur

*daragdurato q nullas nebulas vel vapores
 accendere possunt. Quod hoc mō philosophi phau-
 rūt. Nā monē olim⁹ tūc altitudinis alt fortē
 vt nullas vātes vel pluuias nullas terrēas cū-
 lantēto gubret. In hūc q̄ montē pbi p tēpore
 accēdebāt vt possent ibi de astris aliq̄ contempla-
 riles gner nūmā acf puntatē quo vegetari nō
 poterat spongiar aqua plenas ad natū scribāt
 Dū autē in mare essent ea q̄ de stellis viderāt de-
 giro in puluere terre scribēbāt. quā lrās sequē-
 ti āno cū illuc accēdebāt inueniebāt i nullo mu-
 ratas. ideo a fili ipi pbi afferebant q̄ in fugiori
 pcrōnis nulla debet vñq̄ libido vel cōcupisē-
 tia accendere sed iugiter vñq̄ ad montē vñq̄to
 moralitō adherere.*

a. *Uā ut dē Tullii* i scō a rhetorica. Si qđ in sua orđe faceret optimū cōsiliū: opti mā inuentionē: dispositiōē: eloquiā: narratiōē ac pñōciatiōē: t nō haberet bonā ac solidā cōditiōē: talis oratio oīno priuā: merito lau dis būane. Erō est qđ p̄clusio ut dē Tullii in .i. rhetorica: q̄ ars ut^r dicit^r est tot^a orōis cūm: oīnā: determinatio: atq; p̄fectio. Sic g̃ a sūfissi qđ haberet oīa fructū t nō haberet finē p̄suev rāne puabil^{is} sine dubio merito celestis gl̄ie. R

Qinto idē pbat creplis. Et pmo creplo
q naturali oim creaturaz: que omēs pfe
uerit in eo ad qd sūt ordinare. Nā cellū
z singuli oibz planctarū a suo motu z influē
tia nec p momētū cessant. Sol z luna z stelle illū
luminare nō desinūt. z vt dī. Iudiciū. v. semp in
suo cursu z ordine pmonēt. Ignis calefacere et
luere nō desinit: z aer bumectare: flūia qz ac fō
tes aquarū currere nō desinūt donec ad suū ter
minū pueniāt. Et terra fruct^o suis tpiō pducere
nō cessat. Cerere qz oīm creaturę suis sp sum
gunt officiō. De leone qz refert Alber. magn^o i
tract. de vtrūq policiā. q postq cepit predā
qrere a qredo nō cessat donec qd querit iuenire
cōtingat. Sed multi sunt hodie filies leopardo
q ad predā dimissus strenue aggredit: sed si in
tribū vel in qtuor salis qd inedit nō assequit
ampli^o currere post illā dedignat. Falco etia: si
mor de aue qua impetit nō trūphat dedignāo
vir illa die ad man^o redit: sz p acra vagus ince
dit. Qui filies sunt q i bonis ogibz nō pseuerat:
maxime in ozōibz si stari qd vult nō cōsequit
Sed vtinā tales attēderēt qd Chrys. in quodā
sermone inqz z expientia nobis ostendit. Nō em
piculosum z insolitū est in bello aliqui cadere: sz
est valde malū magnūqz piculū post casū nol
le resurgere. nō est insolitū bellantē aliqui vulne
rari: sed valde malū est nolle vulneri medicamē
tū adhiberi. Ad pseueratiā qz nos inducit exē
plū nature. q postq in mari naufragiū pcutit et
oia bona sua amittit: nō tamē quiescit sz iterum
se mari cōmittit quousqz recuperet quod pdidit.

Foliū

Exemplū enī habem⁹ arduū q̄ iugiter in ope
armis sue laborat: q̄ ad complerē deus
manet. Dicit q̄ Hilbert⁹ vbi. q̄ licet sit bonus ⁊
laudabile fundamentū dom⁹ sub terra facere:
⁊ sup̄ terrā firmare: atq; parietes sup̄ fūdamēto
posuere p̄iungere optimū m̄ ē cōstat tēti parie-
nti copulare. Tercio enī nō posito s̄ omissio: o-
m̄ est p̄dictū qd̄ est laboratū i domo. Nā sitentū
om̄nē q̄ ius cetera b̄ant finis tū minime ob-
tinet. Quē ad hūc finē dom⁹ vt docet p̄b̄: vt p̄
cū ab initio ⁊ causalem defendamur: q̄ p̄tēti
m̄ vt docet experientia obuenimus. Hec ille. Qui
enī ibidē subdit. Quid p̄dest bos vineā planta-
re: ⁊ in ea palos erigere si anteq̄ fruct⁹ faciat des-
inat eā recolere: ita vt nō possit de ea fructū p̄-
pere. Et qd̄ p̄dest homo t. rā sulcādo sēdere: ⁊
frumētū mō debito seminare: si postea negligat
tēmissis fructib⁹ colligere. Quid iuuat miles
fortiter arma aduenire hostē accipere ⁊ vinclū pu-
gnare: si postea nō dū obtento sine victoria p̄tin-
gat arma p̄icere. Quid p̄dest nauē p̄pericula
erigere: ⁊ flāto vētis mare sulcare: ⁊ nauē mē-
tib⁹ onerare: ac feliciter nauigare: si postea p̄tin-
gat nauē in portū perire: v̄l ad portū vltimo nō
venire. Cōstat ergo certissime q̄ res laus ⁊ boni-
tas oīs dependet a fine. hec Hilbert⁹ vbi sup̄. Ex
emplo q̄ gēnliū ad p̄seuerantiā aiuntur: p̄pue
Fabricij romani cui⁹ t̄uare Boem⁹ in. q̄. de. 160.
cōmēorat dī. Vbi nūc ossa fiddis Fabricij mas-
nēt. De b̄ enī Fabricio refert Eutropi⁹ li. q̄. cū
Pirrus rex epīrotaz venisset in subsidij t̄tēti-
nōz p̄tra romanos: cōpro q̄ Fabiū⁹ q̄ erat les-
gat⁹ romanorū paup̄ cēt: obuiū ei q̄ntam p̄tē-
gnū sui vt ad se trāsiret: ⁊ siml̄ cū b̄ magnā auri
quātitatē illi dare voluit si romanā p̄deret ciui-
tatē. Cui Fabrici⁹ dixit. Regnū tuū simul cū au-
ro tuo tanq̄ lūm despicio: certimās p̄seuerantiā
fidei erga patriā esse nobiliores ⁊ meliores oīs re-
gnis ⁊ auro mūdi. Tūceret pir⁹ admirās dicit
se ferre: q̄ ille Fabrici⁹ diffidit a p̄seuerantia sue
bonestatis: ⁊ fidei q̄ sol a suo cursu posset auerti
Refert q̄ Valer⁹ maxim⁹ q̄ cū Oran⁹ flaccus
edem Joui dedicaret: nūciariū ei fuisse mortuū ēē
filiū suū: q̄ b̄ audito nec ab icēpto ope cessauit:
nec vultū a publica religioe ad priuatū doloze
dilectis: si immobil⁹ p̄seuerauit. Quāto ḡ mag⁹ nos
xp̄iani in bonis opib⁹ p̄seuerare debem⁹. L

Ed omiſſis mltorū paganorū exemplis
 e qui ponus voluerūt p̄dere vitam: q̄i bo
 norū opez p̄ſeuerātiā: veniam^o ad ex
 empla ſanctorū. Et p̄termittēdo exempla quaſi
 innumerabiliū martirū. p̄pter eorū multitudinem
 capi am^o exempla beati Job. qui ſui lib. c. xxiij.
 dicit. Donc deficiā nūq̄ recedam ab innocētiā
 mea: iuſtificationē quā cepi tenere nō deſerā.
 Exemplū etiam habem^o pauli: qui. q̄. ad Ti.
 iij. ait. Bonū certamē certauī: curſū cōſummaui:
 fidē ſuam tē. Et iterū dicebat vt habet. 2. cor. x.

Tūc facta aliam mēis p̄doliōnē q̄ mēdōmō ma
lūmē carūm fūit: mōdōmō qđ exēpti a vno
iēso xpo. Et ad Ro. viij. dicitur. Quis nō sepe
rabit a dīuīzate xpi. tribulatio: an. lēgūtia: an.
fameia: an. gūlūtia: an. gladi⁹. Et cōducit q̄ nō
hūc cū poterat separe. De xpiis mōdō. Bed. q̄
cris oco vnanimē p̄scurata in oco. Pō. dō
dicitur. Indignū cor mēū ad faciliōs iustitias
caritōce mōe in carnē p̄ter rēbūtiōē. Opē
mū em̄ cēpū ē illoco qđraginta mōrti: qđ
fide xpi in flagitū ingridiūm gladiū p̄m fūit
rūc: quōq̄ vñ nō gēuērat cum dicit mōe de
flagitō vt in balnēū intrant: flari vt in gē bal
neū: mōrtu⁹ ē. Janitor: sūt flagiti alpiōis sup̄
cēpita mōrti: vnde trīgintanōē coronas au
fēas de cōo dēdiderit: miras⁹ dicit. Quōdā
ginta sunt vñ coronas vbi ē. Deinde in lēgē
vñ et illū cēpū ē cōm p̄ter ingēuēritatē
p̄didisse coronā: rēcōt vēmēta sua: dicit in
tra se. Ego qđragimā coronā obtinēbo. et ita
tim ingredito flagitū cū feruore qđragimā
coronā quā alius qđ gēuērat nōlūit p̄dide
re: habuit.

¶ Primo habemus triplicem saluationis nostrae
id est triplicem triginta tribus annis noluit vi-
sibiliter desistere a persecutione aie redemptionis
nec cessauit propter diabolicam temptationem non propter
iudeorum persecutionem nec propter ipsoz inuitationem
q. ut habet Mat. xxvij. horrabant eu. ut de cruce
descenderet: crederet ei. Tunc enim voluit cessare
propter aie: et corporis multimoda afflictionem non de-
niq. propter horribile ac vitiosam crucis passio-
nem: sed perseverauit vsq. ad mortem donec dixit
Job. xix. Consumatus est. S. opus beate redemp-
tionis. Et tunc emisit spm. dicens. In manus tuas dñe
commendo spm. meum. Quo triplo das intelligi q.
solu illoru aie celestis pater suscepit in regnum
eternae vite q. perseverat vsq. ad mortem in a. amo-
re ac bonis opibz. Ecce g. ipse mi. q. bñdict. sal-
uator: n. ascendit in celu. p. via. istaru. q. dragines
frustru. vi. ostenderet q. q. eade. est nobis incedenda.
Nec est illa scala quas vidit Jacob patriarcha
Gen. xxvij. que vsq. ad celu. pertingebat: p. quas
ascenderat angelus. i. angelica. vita. ducentes. Qd. age-
re concedat nobis ille benign. saluator: nostru.
post hui. vite. transitu. ad eterna. poloru. gaudia
cu. illo. ascendere. valeam. Amen.

Eodem die post prandium de sacchomano pa
radisi. Sermo. xxxv. 11

Principes po

p
puloſū aggreġan ſūt cū deo ſpē-
bam. Gendunt hec vba inſpē-
ſup. Uana hoim cōſilia moraliū
oē totiſtudiū ac diligētā erēdēt ī ſpēalidū
t ſmūtidis erēplis hoimū pūitōr t oīnēdōr
dō ſibi ī dūcto aſſumūt ac pūapōr t rēdōr
II 4

224

atq; mōtia, floo aut ad aliove filiū extolletes
oculos ignis aut ad videlicet calceos ardua
gēto atq; lapias idēdū gloriemur: filij dē
qui est sapia pñocēptū nobis pponam illūq;
sequamur: illūgamur: et in a^o exercitu ascribi
filiūm. Sic enī pñi duces suos secuti sunt.
Quidēdē Socrate: Platonem: Theophrastū:
Pitagorā: et Aristotē: Romani autē milites
suos principes dabunt Camillos: Fabios:
Sopionē: Claudios: Metellos: Catos: et augu-
stos: Carthaginiēses vō Asdrubalē amilbarē
atq; bāndalē. Grecis at Thebanis: melia
deus: Cymō: Tancip: epaminūdā: philipp^o alee-
ander magn^o: achilles et ambo ataces. Ioseph^o et
delamoni. Agamēnon et mendaus in bellis et
certaminibz retroces fuisse. Troiani vero: De-
cor: Paris: Troil^o: Daphēbo: Antenor: et Ene-
as. Ita nob sequda sunt illustria et pclarissima
gesta saluacionis nri dūcis idēdē: De q; psalmista
psal. cxiij. inq; dñs fortis et potēs dñs potēs
imphio. Ipse enī est ille q; ipia virtutē tāq; rex glie
sugne bierusalē altissima mentia penetravit. Un-
cū in ascēdēdē a^o angeli illū comitantes ianitoribz
paradisi dixerūt illi qd in p^odicto psal. bñ. f. Tol-
lit portas pñipes vias et eleuamini porte eter-
nales: et introibit rex glie. Interrogādo ipis ia-
nitoribz et dicēdo: qd est iste rex glie. Rēderūt
ipī angeli vt ibide bñ. Dñs virtutū ipse est rex glie
Jhs gūmētissimū pñipē nob capitaneū facias
mus: si paradisu arripe et vt ita dixerim sacbo-
manare volum^o. Lū ipō nāq; vt dicūt vba the-
manis nruōmē glīosi pñipes terre q; celeste re-
gnūm debellauerunt congregati sunt: et illius
milicie ascripti fuisse.

O E quo paradisi saccomāo: tria mysteria
cōtēplabimur. Prīmū dicit mōstratio-
nis. Scdm dimicatiois. Tertiū vō appellabit
pacificatiois: seu triūphatiois. Que qdē pñes el-
cūf et vñ dāuid pphete psal. cxiij. di. Sedebit
dñs rex i cñu. Dñs virtutū pñs suo dabit. Dñs
bñdixer pñs suo i pace. Sedebit enī rex cñ^o ad
respiciēdū p approbatiōē electos milites suos
sē psal. cxiij. di. O cñ dñi sup iusto s. ad ascri-
bēdū eos tāq; aptos ad militiā suā. Et de b cñā
di: psal. cxiij. De celo respicit dñs: vidit oēs fili-
os hoīm. De pparato bitaculo suo respicit sup
oēs q; bñatē terrā. Ecce monstrā. Dande de pu-
gna subdit. Dñs virtutū pñs suo dabit. s. ad for-
titer dimicandū: quia vt ait apls. q. ad Cor. iij.
Nō sum^o sufficientes cogitare aliquid a nobis
quali et nobis: sed oīs sufficientia nra et deo ē.
Et idēdē dāuid psal. iij. Dñi est sal^o. Tercio pa-
acificatio siue triūphatio post pugnā oñdū cum
diab. Dñs bñdixer populo suo in pace. Ad hoc
enī dar de^o militibz suis virtutē et fortitudinē in
bello: vt post pugnā ptingat ad triūphalē pacē.
Nam vt inq; Tull^o in. i. de offi. c. cxiij. et Aug.
in. c. noli. cxiij. q. i. Ideo bellū suscipitur: vt nūb

aliud nisi par q̄ sita videat. et Arist. x. ethic. c. viij.
ait. Bellum^o vt pacē ducam^o. et Uegen^o in. de
re milit. in pbemio dr. Qui desiderat pacē ppar-
ret bellū. Epitaph^o psal. cxiij. dr. David cūlibet
militi ipi. Inq;re pacē et persequere eā.

Prīmū mysteriū qd dñs monstratiois. **P**
Ira pñmū mysteriū ad cōtēplādūm
mētis oculos sustollamus: et hui^o
exercit^o electorū respiciam^o monstrā
In qua pñmo videbim^o descriptionē
electorū. Secūdo secretariorū et tubianū et vexillif-
ferū. Tercio capitaneorū. Quarto militū. Quin-
to armo:ū. Sexto autē equorū. Circa electorū
descriptionē querit: an oīs hoīes sint apti ad
b bellū et sacbomanū et cē milicie ipi. an de^o
velit oīs hoīes padisum dare: fm illud. Deus
vult oēs hoīes saluos fieri. s. ad Thij. de quo
hic pñs. q; exposui s fmone. cxiij. Pro pñi
autē speculandē dico q; fili^o eterni regis a patre
missus in mūdū ad colligēdū exercitū veniet tāq;
q; dñs de fortuna: seu vt vulgari^o dr. de virtura
q; vult in patriā itro ducere pñe electā et q̄tū in se
est vult oēs ad suā militiā ascribere. s; mlti nō
sunt apti. Un post suā passionē cū vexillo cru-
cis victor hostiū suorū descēdit ad inferos: et ibi
inuenit q̄tuor: carceres. s. sinū Abrahā: limbū:
purgatoriū: et infernū. et assumpsit aliq; bñ dis-
positos: aliq; in dūpositis et inceptis ad bellum
ibi dimissis. Uenit dr Uegen^o in li. de re mi. res-
pudiādi sunt inutiles ad militiā: et in locū corū
strenuissimū subrogādi. Deinde venit ad supe-
ros et ibi cōstipat^o agelis pñis militibz suis se-
cie ipse dñs capitaneus nri generalis dñs iesus
ips^o p suū cancellariū eos q; ab eterno descripti
erāt in libro vite. i. in eterna pdestinatōe diuina
ascribi in alio libro vite. s. in sacra scriptura. Et
b egit. q; vt inq; Uegen^o in. i. de re mi. c. cxiij.
Unil^o est erudire armis suos q; alienos merce
de pducere. Itē q; isti oēs tāq; boni milites res-
gnū celorū pugnādo acquirēt et saluabunt. iux-
ta illud dñi. xij. Saluabit pñs oīs q; inuē-
tus fuerit script^o in libro vite. et Esa. iij. scriptū est
Scribo vocabit oīs q; script^o est in vita in bñs.
Itē inq; dñs aplis Lu. x. Gaudete q; nō iavsa
scripta sunt in celis. et Apoc. xij. di. Nō intrabunt
in illā. s. celestē bñm: nisi bñ q; scripti sunt in libro
vite et agni. De q; libro inq; Aug. sup Ps. et i. re-
de ciui. dei. c. cxiij. Liber iste de pdestinatōe signi-
ficat eos q; bus eterna debet vita. Quare autē dis-
cat liber vite assignant theol. multas rōnes q; b-
bicitatis causa pñs: maxime Bler. de alce. in pma pte sūme i tract. de lib. vite. et bñs Bo-
nauē. in. iij. di. cxiij. pte. ij. ar. i. q. i. et bñs Tho-
mas in. i. pte sūme. q. cxiij. ar. i. et q. i. in q̄tū bñ^o
disputatis de veritate. de libro vite. ar. i. De hoc
enī libro vite bñ in. s. finis. et in. c. in domo pñis
ma. de pe. di. iij. De ipō enī libro inq; Paul^o
ad Philippē. iij. loquēs de q; bus dā discipulis

quorū nomia scripta sunt in libro vite. et Moys-
ses dicebat deo Exo. xxxij. Aut dimitte populo
huic nomia: aut dele me de libro quē scripsisti.
Sed sciēdū q; sicut reperit liber vite p elect^o: ita
reperit liber mortis p dñatā. Si enī est repe-
rire vñ cōtrariorū in natura ē repire et reliquū
vt ait Brest. v. Mēba. et q. de celo et mūdo. Itē
de bñs libris dñs dñi. vij. Sedit iudiciū et li-
bri aperti sunt. et Apoc. x. ait Jobes. Vidi mor-
tuos magnos et pusillos stātes i cōspectu throni
et libri aperti sunt: et iudicati sunt mortui ec-
cis que scripta erāt in libris fm opera corū. Li-
ber ergo mortis est liber in q; scripti sūt pñes
ad eternā dñationē qui nō sunt scripti in libro
vite. De quibz per Psal. dñs psal. lxxij. Dele-
tur de libro viuētū et cū iustis nō scribant^o.

O designādū autē q; fili^o dei venit i mūdū
ad faciendā descriptionē electorū:
suorū dñs Luce. ij. q; tēpore natiuitatis
eius erit edicū a Cesare augusto vt describere
tur vniuersus orbis. Sup quibz vñs inquit
Grego. in omelia. Quid est q; nascituro domi-
no mūdus describit^o nisi hoc qd apte monstra-
tur: q; ille veniebat i carne q; electos suos ascri-
beret in exercitū. Nec autē descriptio facta est
per pñm cancellariū regis eterni. s. Jobānē euā-
gelistā: q; Apoc. xij. dicit. Vidi supra montem
syon agnū stantē et cū eo centū q; draginta quat-
tuor milia habētes nomē ei^o et nomē pñis eius
scriptū in frontibz suis. Per montē syon q; in-
pñat speculatio: intelligit ecclesia militās: q; ere-
cta est ad speculādū celestia. iuxta illud apli ad
Philipp. iij. Nra autē conuersatio in celis est. In
isto ergo monte solo sit descriptio saluadorū:
q; extra ecclesiam catholicā non est sal^o. vt habet
extra de sūma trini. et si. ca. c. firmiter. s. vna vō.
Bgn^o iste cū quo describunt electi est dñs nri ie-
sus xps. De quo ait Jobes baptista Job. i. Ec-
ce agn^o dei tē. Itē agn^o est dñs et pñs
militie electorū: et ideo ipse se fecit scribi in pñi
pio bui^o libri vite. sicut i pñs ei^o di: psal. cxiij.
In capite libri scriptū est de me. Stat q; supra
montē syon. i. sup ecclesiam militatē iste agn^o ad ad-
iuuādos et roborādos milites suos pugnātes
Un bñs Stephan^o in agōis sui pugna dicit
Act. vñ. Video iesum stantē a dextris throni dei.
Secūdo autē loco scriptū est i hoc libro nomē ma-
tris dei. vñ Apoc. xij. ait Jobes. Apertū est tem-
plū dei in celo: et visa est archa dei in templo. Et
paulo infra di. Signū magnū apparuit in cel-
lo: mulier amicta sole tē. Lū hoc aut agno du-
centio dicunt esse centū q; draginta quatuor milia
signati. p quos oīs electorū numer^o designat^o
et ponit numer^o finitus p infinito quo ad nos
O igit beata gens cuius dñs de^o eius: pñs
quē elegit in hereditatē sibi. vt inq; David psal-
mo. cxxij. Per numer^o tamē centenariū q; ē nu-
merus pñes: q; cōstat ex numero cōpleto. s. de

nario in scipm multiplicato: designat perfecta
obediētia decē pñes decalogi. Per q; dñs
genariū vō qui est numer^o pñes: figuratur
deestatio pñes. Per quaternariū aut numerū
designat vera fides q̄tuor: euāgeliorū: vñ ex-
citatio et obseruātia q̄tuor: virtutū cardinaliū.
Per millenariū vō pñes consumatio omniū
altarū virtutū: tā theologicarū q; moralū.

Ide ergo si es signat^o et custo di signum
v tuū: q; si nō es signat^o procura signari.
q; aliter nō saluaberis. vade igit ad istū
sūmū cancellariū gemēs pñs tua facite signari.
Illi enī impat dñs noster dñs illud Ezech.
it. Signa thau sup frontes viroū gementiū et
dolentiū. Ecce tra vō de nō signatis dñs in co-
dē. c. terribile verbū. Ibi enī pñes idē dñs dē
cēs agelis suis. Percutite eos nō parcat ocul^o
vt neq; misereami. s. nē: adolecētulū: vñ genem:
parulū: et milites inficere vñs ad internitōes
oēm aut sup quē videritis Thau ne occidatis.
et a sanctuario meo incipite. i. a religiosi et deri-
cis. Per centū q; draginta quatuor milia signatos
significat oēs boni et veri xpiani qui p fidem
a q̄tuor euāgelistis p q̄tuor mūdū pñes pñes
tam et crediti bñt nomē agni et pñs sui scriptū in
frontibz. i. in mēto suis: digito dei viui. i. spūs
scti: cū sint baptizati in noie pñis et filij et spūs scti
cri. vt pñes dñs Mat. vlti. De b signo exulta-
bat David psal. iij. di. Signati est sup nos lu-
men vult^o tui dñs: dedisti leticiā in corde meo.
Per lumē enī intelligit nomē filij: p vultū nomē
pñis: p leticiā vō nomē spūs scti. Oēs ei boni xpiani
signati sūt signaculo totū trinitatis.

Ecce dñs dñs est i hac pte de secretariis
f isti magni dñs: et de tubianis et alijs
amicis suis. Dagime vō sunt in cōpis
necessarij et vñs tubiane. Bñ enī Boca^o in
musica li. i. c. i. Manifestū est in bello pugnan-
tiū aīos tubaz carnie accēdi. In alios aut tu-
bianas fuit maxim^o Jobes bap. cui dicit rex
etern^o illud Esa. lxxij. Elama ne cesses: q̄tū tuba
eraltra vocē tuā tē. Un ipse Jobes dicebat de se
ipō Job. i. Ego vor damāns i deserto: pace viā
dñi. Elamat q; Jobes: vt oīs se preparent ad
bellū: et sup montē syon veniant cū armis suis:
q; capitane^o noster vult rape celū et sacboman-
nare padisum: et diuidere predā militibz suis.
Alios duodeci magnos tubicias elegit. s. duo-
decim aplos q; p q̄tuor mūdū plagas misit dñs
illis Mat. vlt. Eūtes i mūdū vniuersū pñate
euāgelii oī creature. Seq. Qui crediderit ba-
ptizat^o fuerit salu^o erit. q̄tū dñs. Quocē et toto
corde credere i me voluerit ascribere milie mee
Illi vō p totū mūdū pñes psal. cxiij. In oēs cor-
biles ascribit. iuxta illud psal. cxiij. In oēs cor-
fuerit son^o cor: et in finis orbis terre vba eius.
fuerit alij. lxxij. discipuli tubiane nūmō dē
oēs ciuitates et tñas discurrentes solū loquunt^o

atq; magis. Non aut ad aliorum filia extollentes
oculos. Quia non videtur cultores ardua
gesta atq; sapia in idem gstruemur. filij dei
qui est sapia pueri. nobis pponam illi q
legumatur. illi ugamur. et in e exercitu ascribi
filiem. Sed eni pbi duces suos secuti sunt.
Quid dicit Socras. Platonem. Theophrastu.
Pythagora. et Bretonile. Romani aut milites
suos principes habuerunt. Camillos. Fabricios.
scipiones. claudios. metellos. Catos. et augu-
stos. Carthagineses. et Adrubale amilcare
atq; banibale. Grecis aut Themistocles. melia-
dos. Lemus. Lantus. epaminudas. philippus. alex-
ander magnus. achilles et ambo aiaceo. Iovle. et
thelamoni. Agamemnon et mendauis in bellis et
certaminibus rectores fuisse. Troianis vero. Ne-
stor. Paris. Troilus. Deiphobus. Buxenor. et Ene-
as. Ita nobis seipsum illustra et pclarissima
gesta saluacionis nre ducis idem. De q psalmista
psal. cxiij. inq. Dns fortis et potens dns potens
in phia. Ipe em est ille q pnia vtriusq; rex glie
supne hierusalem altissima menia penetravit. Un-
cu in ascensione angelu illu comitantes ianitoribus
paradisii diceret illis qd in pdicio psal. b. f. f. Tol-
lit portas pncipes vias et eleuamini porte eter-
nales. et introibit rex glie. Interrogando ipis ia-
nitoribus et dicendo. qd est iste rex glie. Raderunt
ipsi angeli et ibide b. f. Dns vtriusq; ipse est rex glie
Ista q inuicissum pncipem nob capitaneu facias
mus. paradisi arripe et vt ita dixerim saccho-
manare volum. Lu ipo naq; vt dicunt vba che-
mana nro omnes glioli pncipes terre q celeste re-
gnum debellauerunt congregati sunt. et illius
milicie ascripti fuere.

De quo paradisi saccomao: tria mysteria
coreplabimur. Primum dicit monstratio
nis. Secum dimicatio. Tertiu vo appellabit
pacificatio: seu triumphatio. Que qd ptes eli-
auf et v. b. dauid pphete psal. cxiij. di. Sedebit
dns rex i eternu. Dns vtriusq; ppo suo dabit. Dns
bndict ppo suo i pace. Sedebit em rex eternu ad
respiciendu p approbatione electos milites suos
sic psal. cxiij. di. O di dñi sup iustos. f. ad ascri-
bendu eos rāq; aptos ad militā suā. Et de b enā
di psal. cxiij. De celo respicit dñs: vidit oēs fili-
os hoim. De pparato bitaculo suo respicit sup
oēs q bitant terrā. Ecce monstrā. Dande de pu-
gna subdit. Dñs vtriusq; ppo suo dabit. f. ad for-
titer dimicandū: quia vt ait aplo. ij. ad Cor. iij.
Nō sumus sufficientes cogitare aliquid a nobis.
quasi ex nobis: sed ois sufficiencia nra ex deo ē.
Et id inq; dauid psal. iij. Dñs est salus. Tertio pa-
acificatio seu triumphatio post pugna oñdis cum
diab. Dñs bndict populo suo in pace. Ad hoc
enī dat de milibus suis virtutē et fortitudinē in
bello: vt post pugna ptingat ad triumphale pacē.
Nam vt inq; Tullius in. j. de offi. c. cxiij. et Aug.
in. c. noli. cxiij. q. j. Ideo bellū suscipitur: vt nūbil

aliud nisi pacē q sita videat. et Brest. x. et b. c. v. f.
ait. Bellum vt pacē ducam. et Uegen. ij. de
re milit. in pbemio di. Qui desiderat pacē ppar-
et bellū. Eapropē psal. cxiij. di. Dauid cuilibet
militi ipi. Inq;re pacē et persequere eā.

Primū mysteriū qd dicit monstratio. P
Ira pmiu mysteriū ad corepladum
mētis oculos sustollamus: et huc
eruat electorū respiciam monstrā

In qua pmo videbim descriptionē
electorū. Seco secretariorū et tubianū et vexillif-
feri. Tertio capitaneorū. Quarto militū. Quin-
to armorū. Sexto aut equorū. Circa electorū
descriptionē quent: an oīs boies sint apti ad
bellū et sacchomanū et cē milites xpi. an de
velit oīs boies padisum dare: fm illud. Deus
vult oēs boies saluos fieri. f. ad Th. ij. de quo
hic ptraeo. q; exposui s. f. mone. cxiij. Pro pñt
aut speculariōe dico q fili eterni regis a patre
missus in mūdū ad colligendū exercitū venit tā-
q; dux de fortuna: seu vt vulgare d. de vctura
q vult in patriā intro ducere pte electā et qstū in se
est vult oēs ad suā militiā ascribere. s. militi nō
sunt apti. Un post suā passionē cū vexillo cru-
cis victor hostiū suorū descendit ad inferos: et ibi
inuenit qtuor carceres. f. sinū Abrahā: lumbū:
purgatoriū: et infernū. rāsumpsit aliq; bñ di-
positos: aliq; in dispositis et inceptis ad bellum
ibi dimissis. Ut em de Uegen. in li. de remi. res-
pudiādi sunt inutiles ad militiā: et in locū corū
strenuissimi subrogādi. Deinde venit ad supe-
ros et ibi cōstipat agelis pmo militib; suis se-
at ipse dux capitaneus nri generalis dñs iesus
xps p suū cancellariū eos q ab eterno descripti
erāt in libro vite. i. in eterna pdestinatōe diuina
ascribi in alio libro vite. f. in sacra scriptura. Et
b egit. q; vt inq; Uegen. in. j. de remi. c. cxiij.
Unū est erudire armis suos q; alienos merce-
de pducere. Itē q; isti oēs rāq; boni milites res-
gnū celorū pugnādo acquirēt et saluabunt. ius-
ta illud Dauid. cxiij. Saluabit pplus ois q inue-
tus fuerit scrip. in libro vite. et Esa. iij. scptū est
Scitis vocabit ois q scrip. est in vita in bñl. f.
Jo inq; dñs aplis Lu. x. Gaudete q; nōis vna
scpta sunt in celis. et Apoc. cxiij. di. Nō intrabunt
in illā. f. celestē bñl. nisi bñ q scripti sunt in libro
vite et agni. De q libro inq; Aug. sup. ps. et i. c.
de ciui. dei. c. cxiij. Liber iste de pdestinatōe signē
ficat eos qbus eterna debet vita. Quare aut di-
cat liber vite assignant theol. multas rōnes q
breuitatis causa ptraeo: maxime Bler. de aleo.
in pma pte sūme i tract. de lib. vite. et bñs Bo-
nauent. in. iij. di. cxiij. pte. ij. ar. j. q. j. et bñs Tho-
mas in. j. pte sūme. q. cxiij. ar. j. et ij. in qstioib;
disputatio de veritate. de libro vite. ar. j. De hoc
enā libro vite bñ in. f. finis. et in. c. in domo pñs
ma. de pe. di. iij. De ipso enā libro inq; Paulus
ad Philipp. cxiij. loquē de qbusdā discipulis

quorū nomia scripta sunt in libro vite. et Moys-
ses dicebat deo Exo. xxxij. Aut dimitte populo
huic nomia: aut dele me de libro quē scripsisti.
Sed sciendū q sicut reperit liber vite p electi: ita
reperit liber mortis p dñario. Si em est repe-
rit vñ cōtrariorū in natura ē regere et reliquū
vt ait Brest. v. Metba. et ij. de celo et mūdo. Jo
de his libris dicit Dauid. vij. Sed et iudiciū et li-
bri aperti sunt. et Apoc. xx. ait Jobes. Vidi mor-
tuos magnos et pusillos stātes i cōspectu thro-
ni et libri aperti sunt: et iudicati sunt mortui ex
his que scripta erāt in libris fm opera corū. Li-
ber ergo mortis est liber in q scripti sūt prescri-
ad eternā dñationē qui nō sunt scripti in libro
vite. De quib; per psal. dicit psal. lxxij. Deleat-
tur de libro viuentiū et cū iustis nō scribant.

Designandū aut q fili dei venit i mūdū
ad faciendā descriptionē electorū
suorū dicit Luce. ij. q tempore natiuitatis
eius erit edic. i. a Cesare augusto vt describere-
tur vniuersus orbis. Sup quib; vbi inquit
Bregio. in omelia. Quid est q nascituro domus
nō mūdus describit nisi hoc qd apte monstra-
tur: q; ille veniebat i carne q electos suos ascri-
beret in eternitate. Nec autē descriptio facta est
per pmiu cancellariū regis eterni. f. Jobāne euā-
gelistā: q Apoc. cxiij. dicit. Vidi supra montem
syon agnū stantē et cū eo centū qdragintaquat-
tuor milia habētes nomē ei et nomē pñs eius
scriptū in frontib; suis. Per montē syon q in-
prietat speculariō: intelligit ecclesia militā: q ere-
cta est ad speculandū celestia. iuxta illud apli ad
Philip. iij. Nra aut conuersatio in celis est. In
isto ergo monte solo sit descriptio saluadorū:
q; extra ecclesiam catholicā non est salus. vt habet
extra de sūma trini. et fi. ca. c. firmiter. f. vna et o.
Bgn. iste cū quo describunt electi est dñs nri ie-
sus xps. De quo ait Jobes baptista Job. j. Ec-
ce agn. dei et c. Iste igit agnus est dux et pnceps
milicie electorū: et ideo ipse se fecit scribi in pñci-
pio bui libri vite. sicut i psona ei di psal. cxiij.
In capite libri scriptus est de me. Stat q supra
montē syon. i. sup ecclesiam militāre iste agn. ad ad-
iuuandos et roborandos milites suos pugnātes
Un bñs Stephan. in agōis sui pugna dixit
Act. vij. Video iesum stantē a dextris throni dei.
Seco aut loco scriptū est i hoc libro nomē ma-
tris dei. vñ Apoc. cxiij. ait Jobes. Apertū est tem-
plū dei in celo: et visa est archa dei in templo. Et
paulo infra di. Signū magnū apparuit in ce-
lo: mulier amicta sole et c. Cū hoc aut agno du-
centio dicunt esse centū qdragintaquatuor milia
signati. p quos oīs electorū numer. designat
et ponit numer. finitus p infinito quo ad nos
O igit beata gens cuius dñs de eius: pplus
quē elegit in hereditatē sibi. vt inq; Dauid psal-
mo. cxiij. Per numer. tamē centenariū q ē nu-
merus pfect. q; cōstat ex numero cōpleto. f. des-

nario in seipm multiplicato: designat perfecta
obediētia decē preceptorū decalogi. Per qdra-
genariū et ois qui est numer. pñciū: figuratur
deestario pñciū. Per quaternariū aut numerū
designat vera fides qtuor euāgeliorū: vt et ceteri
ceteri et obseruātia qtuor vñū cardinaliū.
Per millenariū et ois pfecta consumatio omniū
altarū vñū: et theologicarū et moralū. R

Ide ergo si es signat. et custo di signum
v tuū: q si nō es signat. procura signari.
q; aliter nō saluaberis. vade igit ad istū
sūmū cancellariū gemēs pñtā tua fac te signari.
Illi etem impat dux noster dices illud Ezech.
ix. Signa thau sup frontes viroū gementiū et
dolentiū. Ecōtra et ois de nō signatis dicit in eos
dē. c. terribile verbū. Ibi em pcepit idē dux di-
ces agelis suis. Percutite eos nō parcat ocul.
vt neq; misereami. senē: adolecentulū: et gēnem:
parulū: et mlires infante vsq; ad interitū:
oem aut sup quē videritis Thau ne occidatis.
et a sancuario meo incipite. i. a religiosi et cleri-
cis. Per centū qdragintaquatuor milia signatos
significat oēs boni et veri xpiani qui p fidem
a qtuor euāgelistis p qtuor mūdū ptes pñcia-
tam et creditā hnt nomē agni et pñs sui scptū in
frontib; i. in mētib; suis: digito dei vñi. i. spūs
scī: cū sint baptizati in noie pñs et filij et spūs scī
cū vt pcepit dñs Mar. vlti. De b signo et uita-
bat Dauid psal. iij. di. Signati est sup nos lu-
men vult. cui dñe: dedisti leticiā in corde meo.
Per lumē em intelligit nomē filij: p vultū nomē
pñs: p leticiā et ois nomē spūs scī. Oēs ei boni xpiani
signati sūt signaculo totius trinitatis.

Ecōdovide dñs est i hac pte de secretariis
f isti magni duces: et de tubianis et aliis
amicis suis. Tubicini vo sunt in cōpis
necessarij et viles tubiane. Sic enī Boca in
musica li. j. c. j. Manifestū est in bello pugnan-
tiū aios tubaz carnic accēdi. Inf alios aut tubi-
cianas fuit maxim. Jobes bap. cui dixit rex
etern. illud Esa. lxxij. Clama ne cesses: qsi tuba
et alia vocē tuā et c. Un ipse Jobes dicebat de ses-
ipo Job. j. Ego vor clamāns i deserto: pace vñ
dñi. Clamat q Jobes: vt oīs se preparant ad
bellū: et sup montē syon veniant cū armis suis:
q; capitane. noster vult rape celū et sacchoma-
nare padisum: et diuidere predā militib; suis.
Alios duodeci magnos tubicias elegit. f. duo-
decim aplos q; p qtuor mūdū plagas milit dices
illud Mar. vlt. Eūes i mūdū vniuersū pñciare
euāgelii ois creature. Seq. Qui crediderit ba-
ptizat. fuerit salu. erit. qsi dic. Quorū et toto
corde credere i me voluerit ascribit milicie mee
Illi et ois p totū mūdū pñciū mltos et qsi inuē-
tū son. et c. et in fines orbis terre et bñs
fuerit et ali. lxxij. discipuli tubicane minores q
oēs ciuitates et rās discurretes solui suū vñm

sum oide replicarunt: inuicem odo ad se qndā agnū immaculatissimū sup mōre spon: vbi parat ad ad expugnandū t violā dū gōdū.

Legit qd qtuor pncipales pthocācellas e noisecrarios. quoz vnus noiarus est Jobānes euangelista: cui vt canit ecclesia reuelata sūt secreta celestia. Et ipe habebat vnu tractatū: sive vt dicit d: incedunt in paradiso: t doc null' sciebat nisi capitane' t ipe: cui capis tanens nō reuelauit qū recubuit in cena sup pe eius a'. vt d' Job. xij. Ali' fuit Marthe': al' tuc Lucas: ali' vō Marc'. De quibz d: Apoc. iij. In medio sedis erat quattuor: aialia plena oculis aīz retro. t aial prīmū simile leoniz: t hic est Marc'. t secūdū aial simile virulo: t hic est Lucas. t tertiū aial habēs facie qū boīs: t hic ē Marthe'. t quartū aial simile aqle volāti: t b est Jobānes euangelista. Qui qtuor: euāgeliste qre in tali specie figurent declarāt scūs Nicro. t Nicola' de lera in ptemio suorū euāgeliorū vbi dicit qd Martheus depingit in facie boīs q: pncipalr versat circa hūanitatē xpi t pueria nonē a'. Marc' vō in facie leoniz: q: versatur pncipalr circa ipi' regnū. Leo em est rex aialū qdrupedū. Lucas aut in specie boīs qui erat aial imolantū in lege: q: pncipalr versat circa a' sacerdotū. Jobānes vō in specie aqle desuper ipoz qtuor: q: pncipalr versat circa notā dam diuinitatis. Vt q: Marthe' describit xpi generationē. Marcus a' resurrectionē. Lucas passionē. t Jobānes ascensionē. Licet em p dicta oia ab oibus euāgelistis tangant: tamē vn' eorū pncipalr t singulari' tractat. Isti aut pthocācellarij hnt sub se qtuor: pncipaliores scribas q designati sunt in qtuor: rotis. De qbo d: Ezech. i. Quqz abularit d' pta ambulabāt sūl' et rote iuxta ea: q: expōsuerūt sensum euāgeliorū. t isti sunt qtuor: doctores eccle: q: assignauit eis dux t capitane' celestis. Nā Hieronymus dicit qd Marc' qsi in leonica specie ē hereticos. de quo dicit pōt illud puerb. xviij. Just' qsi leo cōfides. Ambrosi' Lucē qsi bos corūpeta cōtra amianos huic cōuenire videt. q: euāgelium Lucē describit vngula luculētissime dclarauit Gregori' tot' in morali sensu hūan' Martheo satis cōformis est. Augustin' cōcēplatoe altissi ma Jobāne vt aqle imitat' a' euāgelii aquili no inuirta replanauit. Et hec oia dedarat scūs Bernardin' in sermonario de religione xpīa/ na f. mone. lviij.

U Lion qz subscibat t minores notarios a sub istis ordianit ppe multitudinē exercituo: t isti sunt ceteri doctores eccle: t p dicatores: quos misit t qndie mittit dux nō ad pgregandos milites suos. t isti designant per se minores. de qbo Apoc. iij. d: q stabat etia ipi in circuitu throni t laudabāt viuēte in secula seculū. Un' qlibet eoz pōt dicere illud p. sal. xliij.

Lingua mea calam' scribe velocit' scribētis. Et q: dedit eis plimā pecuniā t piosam. f. scā sag crāmēta: q volēto venire ad militiā suā p arra t ipstico dant. Ideo dicit etore sint fideles dispensatores. q: non vult ad militiā suā ascribi boies deditos carnalitatibz t scualitatibz. Jō dicit Marthe. vij. Nolite scribi dare comibo.

Ennēo aut iste dux nō celest' aliū ē ma/ gnū tubicinū q nolebat venire ad suum exercitū: imo ibat ad stipēdiā suorū sumi/ corū q vocabat Saulus: fecit eū vocari t ad se dūa ligatū t caligatē oculis t p quassatū. q au/ diens q durū erat illi t stimulū calcitrare pmi/ sit ei fidelitatē. t capitane' nō fecit signari in frō te a' nomē suū: t iposuit illi nomē Paul' t p cepit ei dicē. Vade t pinc tua alia tuba p oēs regēdes t cōuoca mibi exercitū copiosuz. De b tubicinatore ait ipe saluator: Act. ix. Vās electō mis est mibi iste vt portet nomē meū corā gētibz t regibz t filiis isrl'. Fuit g iste magn' tubicina tor Paul' cū alijs tubicinis in tonās t pincō aduersus aereas pates t vastatores aduersē pntis dicēs ex mādaro dei illd Apoc. vij. Nō te nocere terre t mari neqz arboribz qadusqz si/ gnemus fuos dei nri in frontibz corū.

Actis igit istis pclamatiōibz t signatis f oib' militibz reuerfi sūt tubicines ad ca pitaneū suū. Qui vidēs tāā multitudi/ nem expedito: rū militū fuisse suo pmo pthocan cellario Jobāni euangeliste vt oēs illos ascribe ret in libro suo: q p scribē Stephanū collateralē generalē t bulletariū suū atqz pncipalē signa/ torē fuissent pntat. Quibz oibz pntatis t in libro ascriptis: cōuocato consilio suo dicit capi tane'. Quis est dign' ferre vettilluz exercit'. cui dabim'. opret em q eligat de toto exercitu vn' fortissim' bellator q nō sit timid' sed audax in mūdo cōtra tāā potētiā. Et circūcūtes totū ex/ ercitū viderūt vnū paupculū male idurū t dis/ calciatū s; magnanimitū: q ppter ei' magnanimitatē spreuerat totū mūdū t oia dispserat dederat paupibz quicqd habebat. vñ dixerunt illi si volebat fuire capitaneus magno. Qui rñ dicit q erat parat' ponere vitā p eo: t relatū fuit capita neo Qui ad se adductū infrogauit quo noie o caref. Qui ille hūiliter rñ dicit. Dñe mi ego vocor frāscus. Qui dñs dicit. Ex quo vocaris frāscus qsi franc' stās: si vis venire meū faciam te meū vettilliferū: sed opret te mibi cōformari. Qui rñ dicit hūilis frāsc' q erat valde cōtē' et iam diu disposuerat sic facere. Tūc xpus dedit illi vettillū triūphātissime crucis: quā ipe liben/ tissime derulit in corpe suo. Et b ē qd d: Apoc. vij. Vidi alterū āgelū. i. frāscū: ascēdētē ab ois ru solis. i. ab assisio i oriēte posita habētē signū dēvitiū. i. stigmata iesu xpi. Et ita expōsuit beas tus Bona. legēs i studio parisiēsi iurās q xps sibi apparēs dixerat q illa verba dicta nō sunt

nisi de brō frāscio. b etiā p dicit Paul. ad Gal. vi. dicēs in psona bñ frāscī. Ego em stigma/ ta domini iesu in corpore meo porto. Nō em hec vba pnt intelligi de ipso paulo cū ipe nō fuerit stigmatizāt': sed de solo brō frāscio q recepit qnqz stigmata iesu xpi in suo corpe. Fecit g rex celestis beatū franciscū nō solū vettilliferū s; etiā caput pme cobortis: t posuit illū ad curā psonę sue: fecitqz eū pmi in secretarijs vt intrare posset cubiculū secretorū suorū: t sub eo dedit familiā multā: t pnapē eū cōstituit totū militie sue. Jō de ipso canit ecclesia in officio eiusdē. Dec' moruz dux minorū frāsc' tenēs brauiū. Est em gene ralis cōfalloner' portans insignia superni im peratoris.

Erto in hac pte est cōsiderādū q fuerint t electi capitanei exercit'. Fuerūt em duo/ decim de qbus hñ Apoc. vij. Prīm' ap pella' Judas: t iste est capitane' vastatorū t ex tirpantiū aduersarios reg'. Judas em fm Nic ro. cōfessio infpretat. p cōfessionē nāqz oia perā cūtraqz sedera destrunt atqz cōtminant. et de ist' cōmitiua pnt numerari oēs q cōfessi sunt perā suā: qz fuerūt vastatores perōz. In cuius aut figurā pcepit celestis capitane' huic duci t cuilibet suorū militum dicēs illud Josue. xviij. Trāsibis ad mōrē t succides tibi atqz purgab ad habitādū spacia: t poteris vltra pcedere cū subuerteris chananeū quē dicis ferreos habes re cur' t esse fortissimū. Chanane' interpretat demon zelās aīam. nā aīa que amat deū t p cō/ fessionē se purgat a peris dclādō a malo: t fa ciēdo bonū occidit chananeū. i. diabolu: t effi/ citur de militiā hui' capitanei pmi.

Ecūd' capitane' fuit Ruben q infpre/ tat fili' visidōis. t iste est capitane' vett/ illū balistis t arcubz: t de ist' cōmitiua sunt oēs viri docti t scēifici: grā marici: rboro/ ric: legiste: t canoniste: t sacre theologie pffeso/ res. De qbo Dan. xij. d. Qui autē docti fuerint fulgebūt qsi splēdor firmamēt. t q ad iusticias erudiūt multos qsi stelle in pperuas cōnitates. Isti igit balistarj sagittas suas ita rite t in me dio vitatis eijciūt q nūqz errāt in aliq falsitate imo corda ignorantiū feriūt iaculo vitat': sicut boni p dicatorēs faciūt q sunt de militiā ist' ca pitanei. In qz psona dē p. vidi puaricātes t tabescebā: qz eloqā tua nō custodierūt. Et no ta q ille q vult balista vñ: t bene eijcere sagittas claudit vñū oculū ad denotādū q si vis bene t directe emittere desideria tua ad deum opret te claudere vñū oculū. f. vanitatū t desiderij cupi ditatū hui' mundi. Esa. xxxij. Claudit oculos suos ne videat malū. t breuū oculū apertū tenē do ipm fixū in deū t hūdo ipm in omibz opibz suis p obiecto: t sic nūqz errabit.

Erto vō capitane' fuit Gad qui saccho manoz capitane' est. interpretat em accin ctus latrūcul': accincti qdē latrūculi sunt qlibz

cōingati seruantes iura matrimonij t honeste/ tates: t macie fuātes castitatē. De qbo saluator Mar. xij. inq. Sūt eunuchi q sepos castrauit ppter regnū edorū. s. p violentiā acquirētū et furādū. Isti etiā sacchomani sunt qdā bone vis ducac psonę simplices t deuore q sunt latrū culi t fures vite eterne: qz cū cōsuetudine sua bona simplici t pura furant idem xpi: sicut saccho mani multa incōmoda patiunt. De tali vidua furāte padisum inqz apls. i. ad Timo. v. Que vñ vidua est t desolata speret in deū.

Uart' capitaneus fuit Bser q interpretat q beūs vñ diuitias habēs: t iste est pnceps illoz diuitiū q p viā elemosinaz acqrit regnū edorū. Sicut pmit dñs Marthe. xij. di cēs elemosinā faciētibz. Lēruplū accipiet: t vñ tā eternā possidebitis. Et de hoc dicit Eccl. xxiij. Brūs est diues q inuenit est sine maculat qui post auz nō abiit nec sperauit i pecunie cōdau ris. Sub isto etiā capitaneo sunt illi q oia spe uerūt ppter xpm q sunt dñi oim que pedito cal/ cāt. De qbo dē apls. ij. ad Ebor. vi. Nihil hūtes t oia possidētes. Et idō cōbortat beūs p noster fran. in regula sua frēs suos ad hōc scripsimaz pauptatē dē. Nec est illa celsitudo altissime pau pertatis qvos charissimos frēs meos heredes t reges regni edorū instituit: paupes rēto fecit: t rēto sublimauit. becsit portio vñ q pducit in terrā viuētiū tē. Et isti q sūt de cōmitiua ist' capitanei sunt custodes vettillū.

Uinc' capitane' fuit Neptali quē sequū tur oēs religiosi medicātes. interpretat d dilatorē. Nō em nō solū fuat pcepta xpi s; etiā dilant ad fuāda pfilia: insug culm dei dilātāt. vñ dicere pnt illd. ij. ad Cor. vi. Cor nri dilatatū est. Sūt em dilatatī i charitate dei t p trimi. Cōmitiua g istius capitanei appellat vul gari sermōe fantaria. i. pedires. Sūt em veri fa muli celestis regis t pedestres incedunt non in eqs falleratis.

Erto capitane' d: Manasses q interpre/ tur abolitō sue obliuio. Et iste ē pnceps sacorū monachoz q viuūt secreti t incogniti qsi mortui mūdo t obliu oim que fiūt in eo. Tali/ bus em dictū est p. sal. xliij. q pberā. Obluiscet re p. sal. tuū t domū pīs tui. Monach' em d: a monos qd est vn': t achos qd est multus. debz em stare desolat' t sol'. c. placuit. xviij. q. i. t solū viuere deo. Isti sunt fortes bellatores. qz sp sūt i pntina militiā t carnē mūdū t diabolu. t isti vulgarit appellant lāceē sperate. t rēte.

Epim' dux appellat Simeō q interp/ tat audito vel obediētia. t de ist' cōmitiua sunt oēs boni filiū parētibz obedie tes: t subditi dñis fuātes sequētes p. sal. apli j. Petri. ij. dicentis. Serui subditi estote dñis: nō em bonis t modestis s; etiā discipulis t malis. Nec est em grā si ppter p. sal. dei sustinet qd. t ad Ephef. vi. filij obedite parentibz vñis in

do. Docem iusti est. De tali filio obediens
suo obsequio se dicere dñs eius illis psal. xvj.
In audent aut obediunt mihi. De continuo q̃
in capite sūt oēs boni xpiani diuina manda
ta sūtes et p̃r celū rapientes. Iuxta illud Mat.
xij. Si vis ad vitā ingredi sua m̃data. Et isto p̃
acces electa p̃pter numerositatem dicat d squadro
ne q̃li regula latine curua et ē et. xij. equito. S

De hui⁹ comitua sūt oēs plati t rectores
tam regales q̄s sp̄iales alioz: q̄ eos fm
deū bñ regūt t gubernāt q̄ in b̄ mūdo sūt assu-
pti ad gubernādos subditos. Deinde assumēt
ad cōs oeli triūphos. In hac q̄s comitua sūt
oēs boni sacerdotes t clerici q̄ ad diuinū cultū
sūt assumpti: q̄ dicūt milites xp̄i. vj. dl. c. q̄ pde/
rit t. j. q. ij. cl. saluator. t. p. glōfā i. c. militare. triū.
q. j. Et de b̄ ē b̄ i. c. j. de de. ego. t. i. c. degrada/
tio. de penis. in. vj. Et de q̄libet istorū d̄: deo per
p̄betā p̄fal. triū. Br̄s quē elegisti t assumpsisti:
habitabit i. actio. tua. 22

n On^o capitane^o est Isachar: qⁱ interpretat^r vir
mercedis. Et iste ē ductor: bonoꝝ artific^u
qⁱ laboratoroꝝ: qⁱ de arte sua viuūt ⁊ laboroꝝ: qⁱ p^{er}
q^ulibet iudicio audiet illō psal. cxxij. Labores
manuū tuarū q^u mēducabis: bñs es ⁊ bñ tibi
erit. Quia tō Isachar appellat^r Gen. xlii. asin^o
fortis. iō iste est capitaneus sup mulatarios ⁊
carratores campi.

d. Eam⁹ Zabulō: q̄ ē capitaneus igaroz
 regū: ducum: marchionū: comitū dñoz
 baronū: om̄q; nobiliū: suannū illd qd̄ de eoz
 officio d̄: L. regū. c. iij. q. v. Et oēs stipendiarij
 milites q̄ sūt cōtēti stipēdijs suis: ⁊ nemini vīs
 leniā faciūt: vt p̄cipit eis Luce. iij. sunt sub hoc
 duce. De istis q; familia sunt oēs boni iudices a
 iusticia nūq; dedinātes: s; cōstātes ⁊ fortes i ca
 administrāda. Zabulon em̄ interpretat habitacu
 lū fortitudinis. De talib; d̄: Sap. vi. Qui custo
 diūt iusticiā iustificabunt. Et isti q; iurib; p̄iāz
 defendūt sicut milites armis: vt patz i p̄benio
 insti. ⁊ in l. aduocari. L. d. aduo. diuer. iudicioz
 Et in l. laudabile. L. d. aduo. diuer. iudiciū. iō in
 numero armigeroz p̄putant. Et ista familia d̄:
 gens armatorum equitum.

v. Undecim^{us} ē Joseph: q̄ interpra^s aplia^r vel
augmen^tu^m. Et de hui^{us} cominua sūt oēs
boni mercatores q̄ nolūt facere vsuras nec ven-
dere p̄ pluri p̄cio: vedendo terminos ⁊ t̄p̄s: nec
falsificāt mercātiās: ⁊ custodiūt festa: nec vedūt
cū mēdacijs aut p̄iurij^s: ⁊ amplificāt diuicias
⁊ pon^{it} volūt p̄ce viuere: q̄ iustus abūdare op̄i-
bus. Et faciūt ⁊ a^{li}os iustos ⁊ sine aliq̄ frau-
de: ⁊ libēter fuūt p̄mo q̄n possunt. Un̄ p̄r q̄li^{us}
bet hor^{um} dicere illud psal. cxiij. Quā mēdatorū
ruo^m ⁊ cucurrit: cū dilatasti cor: meū. Magis enī
studuerūt aplianⁱ ⁊ frunbo q̄ i diuicijs. s̄ q̄bo p̄-
dicat p̄a. Ibiūt s̄ frute ⁊ frute: videbis de^o deo^m
in syon. ⁊ isti sunt capi p̄uifores.

Duodecim⁹ capitane⁹ est B⁹iamin: qui
 interpretat fili⁹ p⁹ruiti: Et de hui⁹ comiti-
 bus sunt om⁹ia p⁹ruositi: et marie & gine⁹ q⁹
 sequunt⁹ agn⁹ q⁹cuq⁹ ierit. vt d⁹ Apoc. xiiij. et i⁹
 B⁹iamin eti⁹ interpretat fili⁹ dextre. i. dei. Lasti-
 cas em⁹ ai⁹am ad dextra⁹ dei rep⁹ntat. q⁹. sancim⁹ i⁹
 aut. de leno. et icorruptio facit. primu⁹ deo. Sa-
 pientie. vj. Isti q⁹ milites s⁹nt valde g⁹nt et speciosi in
 p⁹spectu dei. iuxta ill⁹ Sap. iij. O q⁹ pulchra
 casta generatio cu⁹ claritate. In hac eti⁹ adie⁹ s⁹nt
 o⁹es diligentes deu⁹ toto corde: et i⁹ iste dux app⁹el-
 lat p⁹nceps sc⁹bi opereriu⁹ et b⁹barderio p⁹: vul-
 gari n⁹o b⁹rbuchsen v⁹n ander buchsen sc⁹buze
 Q⁹ sui milites sp⁹ igne⁹ diuini amor⁹ sec⁹u⁹ h⁹ntes
 ignita c⁹aritate desideria sua ad cel⁹u emittunt.
 D⁹es aut⁹ isti capitanei h⁹nt sub se duodeci milia
 signatos viros robustissimos. Et b⁹ est q⁹d ait
 ap⁹l⁹us Apoc. vij. di. de eis. Et tribu Juda duo-
 decim milia signati. Et tribu Rub⁹ duodecim
 milia signati. Et tribu Gad duodecim milia sig-
 nati. Et tribu Aser duodecim milia signati. Et
 tribu Neptali duodecim milia signati. Et tribu
 Manasse duodecim milia signati. Et tribu Si-
 meon duodecim milia signati. Et tribu Levi duo-
 decim milia signati. Et tribu I⁹saach duodecim
 milia signati. Et tribu Zabul⁹ duodecim milia
 signati. Et tribu Ioseph duodecim milia signati
 Et tribu B⁹iamin duodecim milia signati. Et q⁹
 vltra p⁹dictos special⁹r signatos sunt multi alij
 milites et diuersis m⁹di g⁹bu⁹ et gregarij. I⁹ sub-
 dit. Post hec vidi turb⁹ magn⁹ qu⁹ dinu⁹erare
 nemo poterat ex o⁹ib⁹ g⁹ntib⁹ et tribub⁹ et p⁹lis et
 linguis: st⁹ates an⁹ th⁹ronu⁹ i⁹ p⁹spectu agni amici
 stolis albis et palme in manib⁹ eor⁹. Hec aurez
 turba: vt ait be⁹us Bernardin⁹ vbi s⁹. p⁹ eo inue-
 rabilis dicta est: q⁹ nemini nota e⁹ nisi illi q⁹ nu-
 merat multitu⁹ din⁹ stellaru⁹: et o⁹ib⁹ eis no⁹ia voc-
 cat. vt d⁹ psal. cxvj. vno sedul⁹ poeta inquit ei.
 Qui stellas nu⁹eras: q⁹ru tu no⁹ia solus Signa-
 prates cursus loca t⁹pa nosti. N⁹ sunt ex o⁹ib⁹
 g⁹ntib⁹ eti⁹ barbaris ad xpm p⁹uersis: et tribub⁹
 gentiu⁹ et p⁹lis tribuu⁹ et linguis p⁹loz adunati
 In g⁹ntib⁹ em⁹ diuerse sunt tribu: i. tribub⁹ diuer-
 si sunt p⁹le: in p⁹lis diuerse sunt lingue. Et d⁹ o⁹
 bus istis eligit d⁹ns multos ad militi⁹ su⁹a. Dis-
 cunt aut⁹ amici stolis albis q⁹ ad puritatis can-
 dor⁹: et palme in manib⁹ eoru⁹ q⁹ ad triu⁹p⁹halem
 bonor⁹: palme em⁹ victorib⁹ dan⁹t. Hec sanctus
 Bernardin⁹ vbi s⁹.

q. Varto q̄ ad p̄ditōz militū electoz. q̄ de
eoz p̄ditōibz aliq̄ tetigi s̄ f̄mōe. xxvij. p̄
re. f. vbi posui leges militū sp̄aliū z sp̄ialiū. z ser
mone. xxi. p̄e. i. in qua posui ser p̄silia dara milit
libz. T̄s breuif̄ h̄ic loq̄ndo dico q̄ boni mili
tes debēt h̄re p̄les p̄ditōes q̄ notā in l. vlt. ff. ex
q̄bo cau. ma. z isti. de mili. testa. in glo. sup. rubr
cā. z in l. fi. l. loca. z in auct. de man. pu. §. si col
iq̄. sūt aut̄ iste. f. q̄ sic de ḡne militātiū q̄ vult mi
litare. l. ne iūctū. l. d̄ ne. gel. q̄ sic examiat̄. l. q̄

militare nō pos. l. j. q. in numero aliorū; militā
 sic ascript⁹. l. ex co tpe. ff. de mili. testa. q. bēat st⁹
 gma. l. notā publicā in brachijis; p. quā ab alijs
 distiguat⁹ t. co gīcat⁹; sicut nūc cognoscat⁹ p. calcia
 mēra t. calcaria. l. d. fabrice. l. ij. l. ij. Et sīr mi
 les spūalis dī distinguat⁹ ab alijs fuādo illud. j.
 Petri. ij. Cōuersatiōz vestrā in gētes bñtes bo
 nā tē. ita vt nō sit de illis de q. b. inqt. Luca. l. x.
 Nulla fides pierasq. vir⁹ q. castra sequunt⁹. Itē
 q. habeat animū deditū militie t. nō agricultur⁹
 re vī alijs nego. cīs. l. milites. ff. de re mi. q. ensc
 accingat⁹. l. pe. ff. d. mili. te. q. iuret nō vitare mor
 tē p. republica; t. q. pugnādo magis attēdat cō
 munē vtilitatē q. puatā. Et p. dicta tāgt. Ueges
 sius l. ij. de re mi. dicēs. Jurāt milites omia se
 strenue facturos q. p. p. p. ungato; nūq. deservu
 ros militiā; nec mortē recusaturos p. republica.
 Et ibidē n. xviij. itē. ait. Incōgruū videt⁹ impa
 toris militē q. ānonā publica pascit vtilitatib⁹
 vacare puatis. hec ille. Et in. c. fi. xiiij. q. j. dī Gre
 go. Sūma militie laus inter alia bona merita
 hec est. Obediētiā reipublice vtilitatib⁹ tribere
 t. q. cōd. sibi vtiliter ipetratū fuerit obtemperare. q.
 oia p. n. ad milites spūales referri.

Ep̃re q̃z alias cōditiōes habere d̃z miles
f bon°. Prima est q̃ sit puid° facie: z o-
culis circūspect°. Ec̃es. ij. Oculi sapiētis in
capite ei⁹ z erecti ad oēm modū positiōis. q̃z si i
terrā p̃spiceret sagitte volātes z alia instrumen-
ta bellica cū ferirer. Debet ḡ oculos leuare ac fu-
ros tenere ṽsus illā gr̃e qua sunt hostes: z ṽsus
arcē quā vult expugnare z cape: q̃z igit̃ aduerſa-
riū n̄rī demones cū q̃bo nobis est pugna. vt dici-
tur ad Ep̃hes. vj. in aere morant̃. Jō si volum⁹
liberari a sagitta volāte in die. de qua sit mētiō
psal. xc. z nō vulnerari ab hostib⁹ debem⁹ surſū
oculos erigere ad implorādū. s. diuinū auxiliū
sicut faciebat Dauid dicēs psal. cxxij. Ad te leua-
ui oculos meos q̃ habitas in celis. et dicere il-
lud Job. xvij. Pone me dñe iuxta te: z cui⁹ ṽ-
man⁹ pugnet p̃ me. Q̃z ṽo multi nō aspiciūt n̄-
sū i terrā terrenis incēti. De q̃bo Ps̃. ait. Oculos
suos statuisti declinare in terrā. id̃ sepe ab iūni-
dis vulnerant̃ z occidunt. Q̃z etiā ciuitas qua
cape opam⁹ est illa sup̃na hierl̃m. Ideo sp̃ deb-
emus celū oculis cordis speculari cogitare quā
illud cape possim⁹: z p̃ quā viā nobis it̃rare su-
nece. q̃z p̃ multas tribulatiōes optet nos it̃rare
in regnū celorū: vt d̃z Act. xiiij. Sc̃da milicie
conditio est q̃ habeat cor p̃ bene p̃portionatū z
cōpletionatū mēb⁹: aq̃z dura. Un̄ ad pugnādū
fortes sunt fabri: z alq̃ q̃ in z̃tinuis laborib⁹ sū
Illi aut̃ q̃ sunt debiles parū valēt ad pugnādū
corpali. Exercitiū em̄ armorū requirit aliū q̃ ex-
eratiū sciētie. Nā in sc̃ia molles carne apros m-
te dicim⁹: fm̄ Ps̃m. i. q̃. de aia. in armis aut̃ cō-
trariū est. Un̄ Vegeti⁹ in li. de re milit̃. Non
est dubitādū aptiorē armis esse rusticā plebē q̃

sub dñio ⁊ in labore nutrit: solis ardore patitur
vmbre negligē: balneorū nescia: deliciarū igna-
ra: simplici animo p̄o cōtēta: durans ad om̄i
malorū tolerantiā mēbria. cui gesserit ferrū: fos-
sam ducere: on⁹ terre cōsuetudo est. Et iterū dē.
Piscatores aucupes sonatores: ⁊ oēs q̄ tracia
revident ad muliebria p̄into lōge arbitros: p̄-
lēdos a castris. Fabros autē ferrarios: carpeta-
rios: ap̄iūq; venatores cōducit fodare milie.
Et Seneca ad Lucullū l. i. c. p̄larū: c. p̄la. i. c. cū
p̄dictis cōcordās: ait. Nullū laborē recusat ma-
nus que ad arma ab aratro trāsierit. Sicut ḡ
fabri stāt iuxta ignē ⁊ p̄curiūt ferrū: ita spūalia
miles dē stare iuxta xp̄s p̄ amorē: ⁊ p̄currere dia-
bolū insidiatorē: ⁊ cor suū durū ⁊ obstinatum.
Ad fortitudinē autē hāc spūalē hūda nos bo-
tatur sc̄a m̄s eccl̄ia i officio ap̄lorū dicēs. Esto-
te fortes in bello: ⁊ pugnate cū annō serpente ⁊
accipietis regnū eternū. Nō ergo hīc debemus
mēbria mollia. s. sensualia: ita vt inclinemur ad
opa carnalia ⁊ vana: vel ad diaboli blandicias
vt fecit Eua: Dauid: Salomō: ⁊ Sālon: ⁊ alij
multi. sed fortes esse debem⁹ cū brō Stephano
glossio xp̄i milite primo. De quo dī: Act. vi. Ste-
phan⁹ autē plenus gr̄a ⁊ fortitudine faciebat p̄-
dicia ⁊ signa magna in poplo.

Erta boni militis cōditio est q̄ sit aspe-
 cru ⁊ facie terribilis. vñ ait Uegen⁹ in li.
 de re mili. Si hō habet effigie leonis ve-
 rsi aut h̄mōi: seror ⁊ fortis est. Ratio est. q̄ vñ
 ait autor: in li. ser pñcipio: uia: aia cōiūta cor: por-
 imitat passioēs cor: pis. sicut p̄ expientia videt
 iuuenis q̄ in effigie mulier apparet cōiter ē q̄
 vñ a femella. Debem⁹ ḡ esse terribiles p̄ra pa-
 n̄a illa p̄ durā pñiam destruēdo: ⁊ cōtra dēmi-
 nes illis fortiter resistēdo, ⁊ sicut contra ḡs libe-
 tēptātes. Psal. lxxv. Tu terribilis es ⁊ q̄s resi-
 stet tibi. ⁊ nō facere sicut muliercule q̄ dā dicētes
 temprātib⁹ eas. de⁹ dimitte me ⁊ ē. Talib⁹ au-
 dicit Jacobi. iij. Resiste diabolo ⁊ fugiet a ve-
 bis. Itaq; audaces fortuna iuuat timidosq; re-
 pellit. x. Eny. Quarta p̄ditio est q̄ habeat p-
 ctus latū. q̄ si haberet strictū signū esset boni
 pusillanimitis. Itē debet habere brachia lōga
 nō breuia. q̄ h̄mōi cōiter sunt debiles. vñ dic-
 Uegen⁹ in li. de re mili. Sit adolescens mar-
 opī depurad⁹ vīgalātib⁹ oculis: erecta ceruicē
 ro pectore: bumeris musculosis: valētib⁹ digi-
 lōgionib⁹ brachijs: vātre modic⁹: callos: furis:
 crurib⁹ nō supflua carne distinctis sed neruorū
 dūcia collectis. Cū bec in tirone signa depre-
 hēderis: pccritatē nō magnope desideres. Ue-
 lius em̄ est fortes milites esse q̄ grā dea. Debe-
 mus ḡ ⁊ nos h̄re cor latū in charitate ⁊ i remi-
 tēdo iniurias: ⁊ brachia lōga illa extendēdo ad
 subuētiēdū oībo ita vt dicere valeam⁹ illud ad
 Philip. i. Testis est mihi de⁹ quō vos oēs cū
 piā in viscēbo iesu xpi. Et suare illud deus. v.

Propterea ubi ut agias manu tua egens et pau-
per. Propter. vlti. Manu sua aguit inopi: et
palmas suas extendit ad pauperes. Quinta co-
ditio militis e q no multu curet de cibo ac pos-
sit: lecto. non em debet assueci sensualibz deli-
cijs. Na vt inqt facit poeta li. iij. c. Nil valet
in bello q vinit deliciose. Nec sine duricia belli-
ca palma dat. Et Seneca ad Lucil. epist. iij. ait.
Nulli pde secura vita contingere q de pducenda
mimis cogitat. Jte d: miles a malo qd sustine-
re de. vt ait glo. in iij. d. mil. test. in rubrica. vbi
ait d: q miles ma d: q i numero millenario
eligat. vlti. l. i. d. milco. ff. de mil. testa. in qua. l.
ma b: q miles dicit a militia. i. a duricia quas
sustinet. Un coter dicit. Militibz panis dda-
reos et vinu bonu. Spualt aut p pane intelli-
git corp rpi. q de sapo inqt Job. vj. Ego sum
panis viu. qsi d: coedire et mducare vt sit for-
tes in pho: et no qrite delicata cibaria. De vino
ait ait p. Et vinu lenificat cor hois. Sagu-
em dñi lectos ac robustos reddit milites ad pu-
gnadu. Un Lbys. sup Joban. ait. Ut leones
flam spiritus de msa dñi recedim terribiles
demonibz facti.

P Etia p dno est q no fugiat videdo iimi-
cu: nec d: reculare morte subire p vtutes:
fm q inqt Brel. iij. c. Si g Victor: Diome-
des. et mlti ali pagani vira expofuerunt for-
mice: et iimicos expugnaret: mltro magi nos
illa ceponere debem: p rpo: et pon: morte sub-
ire q dñi offendere. cito ne. xxiij. q. v. No d: qz
miles semp stare firm: ne occidat: du ppe mor-
talitate sua est qsi signu ad sagitta. Debet autz
miles rpi sp esse in motu bone opationis et non
stare otiosus: qz aqua q no mouet mare scit et
generat vmeo: illa v o q mouet generat pisces.
Jo aut in festis pla petra comitit: qz boies stae
otiosi magis in illis diebz q in alijs. Ut em ait
Bern. an qda fmo. oculi est m oim vicioz. No
debz etia miles retro aspicere du pugnat ne ab
limio ferat. Sic qz facere debet rpi miles. cui
ide dñs ait. Luc. c. Nemo mittis manu ad ara-
ru et aspicio retro app: est regno dei. Q: vt ait
Bern. In via dei non pgredi retro gredi est. Et
p dno: h figura Ben. cit. in vtoze Lotb: que
retro aspicio in statu salu couersa est.

Q Eptima milie p dno est q sit bn arma-
tus. et b est qm qd erat videdu i hac gre-
sz qbz armis debet esse munit: ille qui
vult padisum oppbdere. Bma milie nre no
sunt carnalia sz spualia ad destrucioz iimicoz:
vt d: q ad Lboz. c. c. Oes q capitanei et milites
in toto corpe debet esse armati. Si em fuerint i
aliq parte corpi discoopti facilius ab inimico
suis ferient: et cu voluerint se defendere ab vna
gre vulnerabunt ab alia. Bene aut armati mi-
lites sunt audaciores. vñ Uegen. li. i. d. vere mi-
li. in q. Nece e vt a morie dimicadi sumat auz

daia q munit capite et corpe no timet vulnera.
Et ideo descibam armaturā gliosi militis in-
cipiendo a capite et descendo vsq ad pedes. Des-
bet g bon rpi miles habere in capite galea cu
noie Jesu in fronte. De caute significat filiale dei et
more q caput mēis a perōz icibz defendit. vñ
psal. cx. d. Inimū sapiētie timor dñi. Ecce galea
capitis: ecce elmet fortissim: ecce cellata ipenes
trabilis reiecta oēs icus perōz. Ideo Eccl. i.
scptum est. Timor dñi expellit perim. De caute
galea est bene tersa et burnita ac relucēs: et ideo si
lapide vel sagitta pcuriat mor lapis vel sagitta
santillado resilit sine offēde pculsi. qz si timor
dñi bene armauerit caput mēis nre ab icibus
malay cogitationū: suggestionū mīdi carnis
et diaboli nō poterit vulnerari: sz illesa pseruat
bis in gra dei. qz vt inqt glo. quedā sup psal. cx.
Janua pueris est mē. Jo sup illud psal. cxj.
Beat vir q timet dñm. dicit glo. Vis redire ad
amissā beatitudinē cōpēdiosa via est bec. i. timor
dñi. Nāc aut galea assumere boia Paulus ad
Ephe. vj. d. Et galea salut assume. qd expo-
nēs beus Bern. vbi s. ait. Id est: timor dñi: q
sal interpretat: suscipite. Habet etia viseria cū
mulis et foraminibz quis vt meli videat offen-
dica: et sciat qua gre se debeat tueri et euitare ice-
et pculsiones. Per qd fm bern Bernardi. vbi s:
significat veri intelligētia cū illuatiō: b multis
diuinit. Jo ppha cū d galea timoris dei dicit sz
Inimū sapie timor dñi. subdit de viseria illi d:
cōs. Intellect bon oibz faciendo cū. Qui em bz
intellectū illuatiū et timoratiū de deo stat sp in p-
posito vitā di pām: et cognoscēdo illud pviseriā
intellect illud effugit ab eo diuertit: atqz sug-
gestiones ei a se repellit: nec pmittit cōsciam suā
ab illo penetrari. Qui āe vadit ad plū sine hac
galea et viseria pōt expectare fractionē capis vel
detrucioz et nō vidēdo picula offendicōz pec-
cati pculsus mori sicut bestia. qz nō aspiciēdo
nec cōscēdo nescit illa vitare. Nñs aut hac ga-
lea cū sua viseria solliat e vitare oia picula. i. i
ita illd Eccl. vij. Qui timet dñm nihil negligit.
Pōt qz p viseriā que sursum eleuat et postea de-
pmis alijs significari. In eo em q erigit et eleua-
tur significat spes q sursum redit: deū et bona
celestia. bec em facit milie fortis dimicare. qz vt
ait Grego. in omelia paschali. Expectatio pmiū
minuit vim laboris. Erige ergo o rpi miles vis-
seriā spei: et contēplare eterna gaudia paradisi:
que pugnādo acquies et robustior efficiaris.
Ideo milites suos boia dñs Mar. xxiij. d.
Leuare capita vñ. Et psal. xxxvj. inqt David
culibet bono militi rpi. Spera in dño et fac bo-
nitatē. Quia ppe ipe cū esset bon miles dicebat
psal. iij. In te dñe spau nō pfudar in cñu. Per
viseriā et cū sursum eleuat significat q miles rpi
bz oēm pfidētiā victorie sue ponere in deū et dñi
crecū p. psal. xvij. Dñs fortitudo mea et re-

fugiu meū et liberator meus. et psal. cxvj. Dñs
mibi adiutor: si timebo qd faciat mibi bō Dñs
mibi adiutor: et ego despiciā inimicos meos. et
psal. cxvj. De meo adiutor me et sperabo i eū
et postea subdit. Persequi inimicos meos et cō-
prehēdā illos et nō couertar donec deficiāt. Ld-
fringā illos nec poterūt stare: cadēt subtus pe-
des meos. et psal. xxxvj. Si cōsistat aduersus me
castra nō timebit cor meū. Si erurgat aduersū
me peliū in b ego sperabo. Lū aut depmis vise-
ria significat q qñ miles rpi vanegloriat de vi-
ctoriosa pugna ytra demōes debet se depmere
p bilitatē cōsiderādo naturalē impotētiā suā.
Depme ergo viseria o vaneglorie et dic cū ppha
psal. cxj. Ego aut sur vñs et nō bō: obprobriū
hoim et abiectio plebis. Habet qz bon miles
rpi crista pēnarū diuersorū colorū galee infixa
et in alu eleuat: que significat intēde ad deū
in oī tpe nro diuersis bonis respectu decoratā.
Et bec multū decorat totā armaturā. qz Mar-
tbei. v. ca. inqt dñs. Si ocul tu simplex fuerit
totū corp tuū lucidū erit. Per oculū aut intel-
ligit intētiōē ansmi: qz sicut ocul corpalia di-
rigit corpales gressus: ita mēalis p rectā inten-
tiōē dirigit mēales. Et q intelligat de mēali
oculo p: qz de simplex. nō aut inqt san. Et de
malo oculo dicit nequā nō aut infirm: qz neq-
cia nō est nisi in corde. Per totū aut corpus q
erit lucidū intelligit q geris bonoz operū: q erit
bona si bona fiat intētiōe. De mala aut intētiōe
subdit. Si aut ocul tu nequā fuerit totū corp
pus tuū tenebrosū erit. i. si tua intētiō fuerit
mala oia opa tua mala erūt. qz vt dicit in cōp-
verbis. Quicqd agāt homies intentio iudicat
oēs. Sicut g ocul corpalia san videt oia sicut
sunt: sed lippus vel strabo aliqū videt vñ et ap-
parēt sibi duo: et alibi qz vbi res est cernere vide-
tur. ita ocul cordis nequā. i. mala intētiō et per-
uersus finis aciniq voluntas facit qñq malū
videri bonū: et cōtra. De opibz v o bona intētiōe
factis inqt ppha psal. cxvj. Penne colūbe de ar-
gēta: et posteriora ei. i. intētiō et finis in pallore
auri. p qd sapia designatur. qz bec est vera sapia
ppter deū opari. i. iura illd. i. ad Lboz. ij. Oia in
gliam dei facite.

R Abet qz milites in galea gurgitaculū. q
quod significat māsuetudo ad primū.
Solet em māsuetudo caput inclinare et flectere
collū volūtatē aliene. sicut creplū posuit christ
Mar. xj. d. Disce a me qz mitis sum et humil
corde. Et id miles rpi debet suare illd Eccl. xviij.
Lōgregatōi pauperū affabilē te facito et. Est ei
māsuetudo ornamētū vtutū et oibus gratum.
Jo inqt ppha psal. xxxvj. Māsueti aut heredita-
būt terrā et delectabunt in multitudine pacis.
Et Matth. v. ait saluator. Beati mites qñ ip-
si possidebūt terrā.

Ebet insup milites bñe corp armati. p
mo lorica. q quā designat iusticia q oēs
vtutes cōprehēdit fm p. h. v. c. b. Nāc
lorica pēpibat dñs induere aplos Mar. v. d.
cōs. Nisi abūdauerit iusticia vñ p qz scribat
et phariseoz nō irabit in regnū celoz. De hac
etiā lorica inqt Pau. ad Ephe. vj. Induit lori-
ca iusticie. Lōfiat aut lorica catendit et maglie
tis sit p glutinatio: ad significadu q vtutes sūt
cōcatenate. vt ait Alber. mag. in traf. d. vñbo
Dmar q debet e oibus vtutibz q regnū celoz
cape desiderat. Vñt qz milites coracē sive cora-
ciā vt vulgarit d: et significat fortitudinē et con-
stantiā in aduersis. Sicut em q habet coracē q
facta ē de laminis sive plastris ferreis et calicis
nō timet iacula nec ab eis penetrat: ita q bz ve-
rā paciētiā et animi cōstatiā nō timet aduersa ei
illata: imo oia super. Qz vt ait Lucanus poeta
Baudet paciētia duris. Sic em torat angit et
stringit ad corpus: ita paciētia circūdat aiām et
eā defendit. Un saluator Lu. xj. inqt. In paciē-
tia vñ possidebit aias vñs. et Pau. ad Heb.
xj. Per paciētiā curram ad ppositū nobis cer-
tamē. Jo David psal. cxvj. inqt deo. Et pānisti
me vtute ad bellū: et supplāstisti iurgites i me
sub me. Et iimicos meos dedisti mibi dorsū
et odiētes me disperdististi. Et cōtinuā eos vt
puluerē an faciēvēr vt lutū plateaz delebo eos
Decibi. Deapiunt em iimici nri demōes q per
tribulatiōes credūt nos debellare qñ p paciētiā
nrām qua nos pcingit de vidēt se eē pfusos et
supatos. Vñt etia milites militare vestē sup ar-
ma iacinthini color. bñc de ate retroqz volūtā-
tē: et significat excessiū dei amorē q nihil aliud
scire desiderat miles rpi: nihil qz cogitare vel loq
offecrat: nisi deū trinū et vñū et idūm rpi p nob
būanati crucifixū et mortuū. Quo etiā ebultēs
rotulqz feruore charitatis plenus cū Paulo et
clamat ad Ro. viij. Quis nos separabit a charita-
te rpi: tribulatio: an agustia: an psecutio: an fa-
meo: an nūditas: an piculū: an gladi. Et seqt.
Lert sum qz neqz mors: neqz vita: neqz qz ageli:
neqz pncipatus: neqz pētes: neqz vtutes: neqz
istātia: neqz futura: neqz fortitudo: neqz altitudo:
do: neqz pfūdū: neqz creatura alia potit nos se-
parare a charitate dei que est in christo iesu do-
mino nostro.

T Abet insup milites sup dictā vestē insti-
gnia. i. bandā albā cū cruce rubea. et
b significat mēoriā passiois rpi: quā sp bñe de-
bem i corde. Jo inqt dñs Lā. viij. Pone me
vt signaculū sup cor tuū. Rubee aut sūt cruce
ad recolēdu illd Apoc. i. Jpe dilexit nos et lavit
nos a peccis nris in sanguine suo. Nec itaqz m-
signia deferūt milites rpi ad denotādū q i o-
exercitu sunt a scripti. Inqt em Seminiū in c.
si iuder. de sen. et. lib. vj. qz deferō aliu officij
signū psumit esse illi officialis.

Ira armaturā vero dei dicitur p̄ hūc mili-
tē sp̄ualē q̄ significat tolerantiā mul-
tū laboris: nō cū pōt sine magno labo-
re acq̄ri magnū m̄p̄d̄ intra illd̄ p̄cū. B̄d̄ q̄
labore graui nō p̄t magna parari. vñ Greg. an-
omelia vii. m̄p̄d̄ in q̄t. Ad magna p̄mia p̄-
ueniri nō pōt nisi p̄ magnos labores. vñ Pau-
lus egregiū p̄dicatōr dicit. Nō coronabit nisi q̄
legitime certauerit. Delectat igit̄ mentē magni-
tudo p̄m̄p̄d̄: s̄ nō debeat certamē laborē. Ta-
lis ē de esse miles xp̄i: vt de ip̄o dici possit illud
Gen. xii. Isachar alin⁹ fore: supposuit humer-
suū ad portandū. Per sp̄ualē q̄ intelligi pōt
suppositio p̄m̄p̄d̄: iuxta illud ad Gal. vi. Alter
altrū onera portat: et sic adimplebitur legē xp̄i
Dabēt enī milites duo brachialia: vñ dextrū
aliud q̄ sinistrū: q̄ dō dā intelligi q̄ debēt dedica-
re a malo et facere bonū: vt d̄ ps. cxiij. b̄n̄ ē et
roboreas. i. manū rectas. i. v̄tōs et manichas
ferreas: p̄ q̄ significat practica b̄n̄ op̄d̄: et bo-
na p̄suetudo et mōse exercitacionis. de q̄ Ouidi.
in. ij. de arte amendi ait. fac tibi p̄suetudine mai⁹.
Dñt q̄ scuti siue dīp̄tū. ad re-
pellēdos it̄: p̄ q̄ significat fides firma et stabī-
lis. vñ ad Ephe. vi. ait Paul⁹. In oīdo sumētes
scutū fidei: i. q̄ possitis oīa tela inimici ignea et
tinguere: de q̄ enī in q̄t p̄b̄ta ps. xc. Scuto cir-
cundabit te v̄tas eius: nō timebis a timore no-
crumo. Sagitta volante i. dīca. negocio p̄m̄p̄d̄
bulat: i. tēd̄: ab iur̄s et demonio meridia-
no. et Sapie. x. d̄. Sumet scuto: i. expugnabile
eq̄tate. In hoc scuto depictū est l̄ris auris nō
m̄ dñi. Iesu cui⁹ p̄ntia defendit pugnās. iuxta
illd̄ ps. xv. Prouidebā dñm in p̄pectu meo sp̄
q̄m a dextris ē mibi ne cōmouear: cui⁹ enī v̄tute
inimici debellant. Jō i. illo q̄ tali scuto munit⁹ ē
v̄ficabit illud p̄b̄te psal. xc. Cadēt a laterē tuo
mille: et decē milia a dextris tuis: ad te aut̄ nō a-
propinquabit. Marie aut̄ nō appropinquabit b̄n̄i
scutū septēplīcē: s̄c̄ ille de q̄ ait Ouidi. cxiij. De
tamor. Quip̄ septēplīcis alar̄ tē. Debem⁹ enī
habere scutum fidei septēplīcatū: septem do-
nis sp̄rituallancū. **I**
b̄ Ab̄t i. sup̄ faldā q̄ circūcingit lūbos cū si-
anchalib⁹: ad significandū castitatē. Mil-
lites enī debēt ē casti. vñ d̄ i. l. q̄ cū vno. ff. de re
mili. Adulteri v̄l aliq̄ iudicio publice dānati in-
ter milites nō sunt recipiēdi. B̄t enī Seneca ad
laclū. Effeminat aīos amicitias nimia. et Vo-
len⁹ maxim⁹ dicit q̄ cōpana luxuriosa militē ba-
nibile iulcū armis suis illecebris āpletata vin-
cēdū romano militi tradidit. Ecōtra v̄o s̄ casti-
tate legi i. hīstōr̄s romanoz q̄ corneli⁹ sapie
legionē romanoz: q̄ q̄lī defluerat in hispanio
reparauit abq̄cēdo oīa delicata et ad libidinem
īducētia. Ea p̄pter in q̄t saluator. Luc. xij. Sine
lūbi vñ p̄ncipi: vbi Greg. dicit. Lūbos enī p̄n-
gim⁹ cū carnis luxuriā p̄ cōtinētiā coartam⁹. Et

ad Ephe. vi. ait Paul⁹. Stare q̄ succincti lum-
bos vestros.

Ab̄t q̄ milites duas ocreas ferreas tes-
gētes crura que coralia vulgariē nūcu-
pani siue arnesie: et significat duplicē vir-
tutē sustērantē sp̄m̄. i. vitē actiue et contemplatiue
quaz̄ quelibet est bona ad salutē aīe: vt ostēdit
Aug. i. omel. sup̄ illud Luce. x. Maria optimā
partē elegit tē. Dabēt enī armaturā tibiarū q̄
vulgariter scabeneria appellat⁹: et significat b̄n̄i-
tatem. q̄ sicut hec armatura defendit tibias ne
incidant: ita b̄n̄itas defendit et liberat aīas ne
a demonib⁹ vulnerē. iuxta illud psal. cxiij. Lu-
stodiens paruulos dñs: b̄n̄itātē sum et libera-
uit me. Et ideo i. i. h̄c armaturā accipiēdā bo-
tatur Ap̄ls a. a. Col. iij. dicit. Induite vos sicut
electi dei viscera misericordie: benignitatē: b̄n̄i-
tātē tē. Dabēt q̄ pedes ferreos. i. ferro circun-
datos: per q̄s significat p̄p̄tudo ad obediē-
dum et cōplendū mādara celestis impatoris: q̄a
miles q̄ capite suo inobediens est debet ca-
piti puniri. i. om̄e delictū. s̄. cōmōdia. ff. de re
mi. De hoc calciamēto pedū ait Paul⁹ ad Ephe.
vi. Calciam pedes in p̄paratōe euāgelij pacis
Jrē habēt anulū in manu ad significandā fidei-
tātē et sinceritatē: quā habere debēt deo et p̄ori-
mo. Et de his duob⁹ vltimis d̄ dñs iesus āge-
lis suis illd̄ Lu. xv. Date anulū in manu eius et
calciamēta in pedes ei⁹. Dabēt enī calcaria au-
rea ad pungēdū equos vt veloci⁹ vadat. q̄ sunt
timor inferni et desiderij paradisi: vt ait beatus.
Bern. vbi s̄. Prop̄tea de abob⁹ d̄: Ecō. ix. Ne
mo scit vtrū dign⁹ sit amore vel odio. Vel ē con-
sideratio vitē breuis et longi itineris. Dñt po-
stremo milites arma offensilia et defensilia. p̄m̄-
mo ensem vibrantē. i. gladiū sp̄s q̄d est verbū
dei: vt ait Paul⁹ ad Ephe. vi. Et ad Heb. iij. idē
d̄. Sermo dei est viu⁹ et efficit et penetrabi-
lior om̄i gladio āp̄t. Hoc ē ense d̄bet quisq̄
aīas suā et p̄m̄i penetrare. Vagina aut̄ huius
gladij est mēoria. Lū b̄ ense percussit xp̄s diabo-
lū dicit. et Mar. iij. Nō in solo pane viuit hō:
sed in oī v̄bo q̄d p̄cedit de ore dei. Vel per gla-
diū intelligit cōpassio de passiōe xp̄i. Luc. ij. Et
tuāp̄t animā p̄tāsit gladi⁹. Vel est ille de q̄
d̄: Deut. cxiij. Gladi⁹ gl̄ietur de⁹ tuus. facien-
do sicut agebat p̄p̄ba dicit psal. xv. Propone-
bā dñm in cōspectu meo sp̄: q̄m a dextris ē mi-
hi ne cōmouear. B̄ta q̄ dei est gladi⁹ āputans
caput diaboli: cui d̄ci pōt illd̄ Gen. iij. Ip̄a cō-
teret caput tuū. Vel ille de q̄ ait dñs Mart. x. Nō
veni pacē mittere i. terrā s̄ gladiū. Dñt enī
siccā siue pugionē vel dagā lateri adberētē qua
significat v̄l honōris dei. iuxta illd̄ Job. ij. Ze-
lus dom⁹ tue cōcedit me. Quo pugione p̄cūdo
diabolū fecit eū xp̄s cadere in abyssum dicit
vbi s̄. Nō reprobis dñm deū tuū. Dñt q̄ bacu-
lū ferrū q̄ maciā vulgariē noīat: et significat de-

uotionē erga beatā virginē: qua p̄cūdo demo-
nes sicut p̄d̄ctū fuit Numeri. cxiij. vbi d̄. Con-
surget v̄ga d̄ israel et p̄cutiet duces moab. Na-
bēt enī laccā lōgā: q̄ significat longā p̄seuerantiā
in bono a custodia matutina: v̄l q̄ ad noctē. i. a
pueritia v̄l q̄ ad mortē. Qui enī p̄seuerauerit
v̄l q̄ ad mortē b̄c salu⁹ erit Mar. x. lanceā q̄
pōt elemosina designari q̄ a lōge tenet aduersa-
rios n̄os ne nobis obesse possint: illosq̄ ip̄s
gnat. iuxta illud Eccl. xxi. Elemosina sup̄ scu-
tū potentis et sup̄ lanceā impugnat p̄ te inimi-
cos tuos. Et igit̄ milites xp̄i: ecce q̄ rer n̄ mō-
stram fieri p̄cepit. atq̄ adimplet illud apli ad
Ephe. vi. dicit. Lōforamini in dñō: et i. poten-
tia v̄tutis ei⁹ et induite vos armatura d̄: vt possi-
tis stare aduersus illidias dyaboli: q̄ nō est no-
bis colluctatio aduersus carnē et sanguinē. s̄. sed
aduersus mūdi rectores tenebrasq̄ barum: p̄tra
sp̄ualia neq̄tie i. celestis. P̄opterea accipite ar-
matūrā dei: vt possitis stare in die malo: et in oi-
bus p̄fecti stare. becille. **Z**

v Idere q̄ milites xp̄i: ne vobis aliquid
de p̄dictis armis deficiat et ne illa aliene-
tis v̄l amittatis: q̄ vt d̄ i. l. q̄ cōmō. s̄. arma.
ff. de re mili. Brima alienasse graue crimē est. et i.
l. defertorē. s̄. miles. eo. a. scriptum est. Miles q̄
in bello arma amittit. salicite f̄m̄ glosaz̄: v̄l alie-
navit capite puni. Sup̄ om̄ia aut̄ sagacite b̄te
arma v̄a bene polita et ornata: ne tāq̄ ignaui et
pusillanimes ejciamini de exercitu celestis ipe-
ratoris: pessimū enī est signū militis q̄ nō cu-
rat de armis. vñ Ueger⁹ in. ij. li. de re militari. c.
xij. ait. Plurimū terror! hostib⁹ splēdo: armo-
rū ip̄stat. Quis enī credat milite bellicosuz̄ cu-
sus dissimilantē et situ: ac rubigine arma fedant.
becille. Talia aut̄ erāt arma nōnullor̄ i. vna cū
uitate Italic i. qua cum isurrexisset bellū: et p̄gre-
garēt milites ad d̄scribēdā: quidā venerūt por-
tates i. capite gales siue celatā corā rubiginosaz̄:
et interrogati q̄lī ea tenuissēt. r̄d̄erūt q̄ tenuerāt
eā leguminib⁹ plenā. Ecōtra v̄o magna est glia
militis i. armis relucēdo et b̄n̄ frun̄tis. Accē-
dit q̄ o egregij milites ad mōstrā ita optime ar-
mati: vt verificet de vestris armaturis illud. i.
Macha. vi. c. Refulsit sol i. depeos aurcos et re-
splēduerūt mōtes ab eis: sic lapadeo ignis. B̄n̄
exercitū aut̄ vadūt rubicines cū rubis alafonis:
quaz̄ sonit⁹ lōge audīt et audietes ad bellandū
aiant: p̄ q̄s rubas significat bonū exēplū et bo-
na fama: q̄ longe distendit. quā b̄te debēt boni
milites xp̄i: iuxta illud. ij. ad Cor. vij. Prouide-
mus enī bona: nō solū corā deo: s̄ enī corā oīdo
hoib⁹: p̄ illā nāq̄ alq̄ ad b̄n̄ opandū incitant: iō
in q̄t saluator Mar. v. Sic luceat lux corāz̄
hoib⁹: vt videāt v̄a bona opa: et glorificent pa-
trem vestrum qui in celis est. **B**

s Exo et vltimo i. hac p̄te ē p̄siderāda d̄scri-
ptio eq̄z̄ bu⁹ admirā de miline. Nā q̄lī

bet miles bu⁹ exercitus eq̄t sup̄ cōdidit mū-
equū. Miles enī cuiuslibet eq̄ rationalis sp̄s est
equ⁹ aut̄ alb⁹ est inocēs corp⁹ ei⁹ i. b̄d̄n̄ ratioē
Qd̄ p̄t p̄ psal. psal. lxxij. Ut numerū fac⁹ sum
apud te et ego sp̄tēci. s̄. ad portandū onera man-
suerit: et cū p̄seuerantiā obediēs enī ad seq̄ndū in-
stinct⁹ ip̄i rōnis et ei⁹ ducati. Vñ in p̄dic. psal.
sequit. Tenuisti manū dexterā meā: et cū volun-
tate tua deduxisti me. **B**

Orādū enī q̄ i. sacra scriptura aliq̄ equ⁹
n accipit i. malā p̄t. vt in psal. cxiij. vbi d̄.
Nolite fieri sicut equ⁹ et mul⁹ q̄b⁹ nō est
intellect⁹. vbi d̄ q̄dā glo. Per equū sup̄b̄t mū-
lū p̄gni accipiunt. Et alia glo. d̄. Nolite fieri si-
cut equ⁹. i. nolite recalcitrare aduersus aīos: et
v̄m. De talib⁹ enī d̄ psal. cxiij. Nō cū i. bono
re ēt. i. ad imaginē dei: nō intellexit: cōp̄t ē i. u-
mētis insipientis et filis fac⁹ est illis. B̄n̄ q̄o
equ⁹ accipit in bonā p̄t. sicut Apoc. vi. ostēdēs
b̄n̄s Jobes resurrector̄ xp̄i ait. Uidet ecce equ⁹
alb⁹. quo significat corp⁹ xp̄i gl̄iosuz̄: f̄m̄ t̄p̄o
sitionē Petri iohannis. et q̄ sedebat sup̄ eū habet
bat arcū. i. crucē. v̄l p̄ arcū significat misericor-
dia iusticia xp̄i. iuxta illd̄ psal. lxxij. Misericor-
dia et v̄tas obuauerūt sibi. Per chorā enī q̄ fle-
cit intelligit misericor-
dia: p̄ lignū v̄o iusticia. Qd̄
v̄o chorā q̄s attrahit lignuz̄. p̄ b̄ significat
q̄ misericor-
dia supercalat iudiciū. Iaco. ij. Et da-
ta est ei corona. i. regni. f̄m̄ illd̄ Mar. xli. Data
est mibi oīs p̄as in celo et in terra. Dabēt aut̄
iste equ⁹ i. frōte armaturā: q̄ significat aīositas.
et nobilitas animi. q̄ bon⁹ miles erubescit tur-
piter fugere: imo desiderat in frōte p̄lq̄ p̄stere:
et v̄n̄l̄ decertare. Est enī magna glia militi si i
fronte sit vulnerat⁹: q̄ signū est q̄ tēga hostib⁹
nō venit. fugiēs aut̄ ab acie d̄ capite puniri. i.
oē delictū. s̄. q̄ in acie. ff. de re mili. Dabēt insup̄
habenā et retinaculū: q̄b⁹ significat prudētia et
simplicitas: q̄s in manib⁹ tenere p̄cepit dñs
ap̄ls dicit Mar. x. Estote prudētes sicut f̄p̄en-
tes: et simplices sicut colūbe. Debet enī corp⁹ p̄u-
dens p̄ rōnē regine si tāq̄ equ⁹ nimis velit asce-
dere p̄ nimij feruorē retro cadat: et si nimis ves-
lit ad sensualitates descēdere p̄p̄tē i. p̄fundū
Jō sup̄ illd̄ psal. cxiij. In chamo et freno manū-
las corū p̄stringe. ait glo. Para⁹ virtualia dan-
do voracitatē restringe. Et Basil⁹ in q̄dā sermo-
ne in q̄t. Sicut eq̄s frena sūt ip̄onēdā: ita corpa
sunt refrenanda ieiunijs. Bonū ē frenū b̄te d̄
equ⁹ militis xp̄i: et mōsū in ore p̄ quē significat
refrenatio lingue. De b̄ aut̄ loq̄ns Jacobi apls
sue canonice. iij. ait. Pōt enī freno circūducere
corū corp⁹: sicut equorū frenos in ora munit⁹
ad p̄tēdū nob: et oē corp⁹ illoz̄ circūferim⁹. Et
naues cū magnē sint et a v̄tis validis mōtū
circūferunt a modico gubernaculo vbi imp̄t
dirigētis voluerit. ita et lingua modici d̄mē
b̄t est et magna trahat. becille. **Q**

gere mūdā: nec ea q̄ in eo sūt tēq̄. Job. ij. Quop̄
exhortando illi aian impetu sacro p̄ra hostes
facit victoria reposita. Quia ut dicit Ne
gem. iij. de re mil. n. xviij. Para victoria ē mī
mici turbare anq̄ dimittere: t̄ cōi puerbis dē.
De assultu dimidians celsus ē. Lōculatio
deultis mīo aciebo mūdā oēs icēperūt iubilādo
clamare dicētes illd̄ Bpo. xviij. c. Ecce dicit: cecidit
cecidit babilō ciuitas magna: t̄ scā ē bitatio de
momoriā. Post victoria igit mūdā inq̄t magnā
t̄ victoriosissimā capitane illd̄ ad Lol. iij. Mōr
tificare mēbra vīa q̄ sunt sup̄ terrā. Additq̄ O
boni milites et victoriosi armigeri igrediamur
audacter scōm regnū q̄ suppeditemus eū. Et
sic dicit: aciebo t̄ explicato verillo: aggressi sunt
scōz regnū iestini. i. p̄ci. t̄ horrabat eos celest̄
capitane dīcō illd̄ Leui. xviij. Persequi iūm
eos vīos. i. sepe p̄tā mortalia: t̄ cadēt corā vob̄:
vī. i. corde p̄tē fugabit mille: t̄ duo. i. cor p̄tē
tū t̄ bīlanti: fugabit decē milia. Sic enī vnū
p̄tē trahit aliud p̄a destructio vī. est delectio
alteri. Cōfūdo q̄ cū p̄tē t̄ p̄posito apli nō
peccādi s̄ recte vīdē: obbellauerūt regnū p̄tē
mortalitū. Et ceperūt iubilando clamare. Victo
ria: victoria: q̄ sup̄ auitus duo regna: t̄ sumit
detraho mīp̄bimus. i. d̄y aboli. **L**

L aut fortiores eēt ad certā certamē. t̄
q̄ ut ait Cassio. iij. epl̄arū epl̄a. iij.
Disciplina nō p̄tē fuare iūm exercit̄ oēs
repperūt abū p̄fortitū corp̄is t̄ sanguis dñi
De q̄ rēfēre inq̄t David psal. xxiij. Parasti i cō
spectu meo mēlas aduersus eos q̄ tribulat me.
Uex q̄ vā ē snia Bug. in. x. de cui. dei. c. x. dī.
S̄ neq̄ scī t̄ fides vī. i. dī sūmīq̄ dītores:
ab eo. i. dīmonū fallaci t̄ mēlto: mī tēptatōe
secuti sūt. Lucifer enī vidēs boico d̄bere ascedē
re ad capiendū regnū a q̄ ipe dīcō est illis durissi
ma tēptationū plia p̄ se t̄ alios āgelos tenebra
rū cōmouet: marie bis q̄ q̄ sup̄ auit p̄ p̄tē
Juxta illd̄ psal. lxxvij. Immissiōes per angelos
malos: vbi glo. inq̄t. Drabol p̄tē b̄ in p̄tē
sicuti p̄tē p̄tē vīdēs capitane milites
suos b̄e armaturā nimis debile ad resistēdū t̄
terribilibus tēptationū t̄ q̄ ut inq̄t glo. sup̄
illd̄ Tre. q̄ mīfīcordie dñi tē. Nō p̄tē b̄ dīu ita
re p̄tē d̄y aboli nī mīfīcordia dñi adiūuē
eū q̄e sue armaturā et fortitudinē submīstrat
dīcō q̄d ponit Greg. i. omel. plurimū martirū.
Uos ad certamē accedat: t̄ ego sūz q̄ p̄tē p̄tē
p̄tē ut i oībo p̄tē iūocet nomē a: q̄ ut dē
Protier. xviij. c. Turris fortissima ē nomē dñi.
Cū illd̄ psalmi. elij. dīcūt boni milites xpi. In
noie dñi spem oēs isurgētes in nobis. Eos
q̄ horat ad fortis dimicandū dīcō ad Ephe.
ij. Nolite locū dare dyabolo. t̄ illd̄ Jacob. iij.
Resistite dyabolo t̄ fugiet a vobis: nec potēs
tū mētere: fidelis enī dē nō patiet vōs tēptari
sup̄ illd̄ q̄d potestis: s̄ faciet cū tēptatōe p̄tē

tū ut possitis sustinere. ut dē. i. ad Lol. x. Q: t̄ o
ut inq̄t Uegel. iij. de re mil. milites in expedite
speo t̄ p̄ma faciūt meliores. Jō subitū idē ca
pitane illd̄ Bpo. iij. dī. Qui vicere faciā cū sede
re in throno meo. Certatōes igit virilē t̄ oēs dia
boli tēptatōes sup̄antes exclamauerūt cū exul
tatiōe dicētes illd̄. i. ad Lol. x. Deo aut grāo
q̄ dedit nob̄ victoriā p̄ iesum xpm dñm nr̄. Re
sonātibz igit vndiq̄ tubis xpo exultāo de victo
ria suorū militū puocat om̄o societates suas t̄
videri si aliq̄o ex suis mortuis ē t̄ nullū regēs
mortuū videt si aliq̄o ē p̄cussus: t̄ oēs repertos
p̄cussos sua b̄ndictōe sanat. iuxta illud psal. cxi.
Qui sanat oēs infirmitates tuas. **M**

M tūc iocundissimo vultu illis inquit.
c Gaudete t̄ exultate o gliosi milites t̄ p̄
ceres victoriosi. hodie enī faciā oēs vōs
diuites: sed nihil aliud sup̄est nisi ut aggredia
mur arce sup̄ne ciuitatē: quā fundata videtis
i mōtibz alio q̄ oibz bonis plena ē. S̄ vndiq̄
sunt asprimi mōtes: t̄ trāsire op̄et fossas t̄ val
les aplissimas: t̄ est valde arduū ibi figere tēro
ria t̄ castrametari. Ad hāc autē ciuitatē pueniri
nō pōtēsi duabo vīs. De quibz Pō inq̄t psal.
xviij. Uniuerse vie domini mīfīcordia t̄ vīras
Utraq̄ enī valde laboriosa est: nā p̄ma l̄ sic pla
na est valde plura. Scōa vō est breuis s̄ valde
arta t̄ difficil. de q̄ Mat. vij. dī. Arta ē vīa que
ducat ad vitā t̄ pauci sunt q̄ ingrediunt p̄ eam.
Vīa q̄ mīfīcordie q̄ est maḡ plana p̄ cō ingre
diunt pueri t̄ paupes: debiles: ceci: claudē: vul
gusq̄ p̄mīscui generis: t̄ oēs q̄ faciūt sibi amī
cos de māmōna iniquitatis. Lu. xvi. q̄ b̄i mīfī
cor: deo qm̄ ipi mīfīcordiā p̄sequunt. Mat. v.
Per hāc vīa oīo munitio exercit̄ t̄ oīa fulcimē
ta t̄ vīctualia necnō t̄ carriagiaz oīa instrumēta
bellica dirigunt. Per vīa vō vīctualis q̄ est artissi
ma igredietur oēs viri bellatores robusti t̄ for
tes. S̄ ipe dur celestis incipit p̄ hāc vīa anteire
q̄ de sapo inq̄t Job. xiiij. Ego sū vīa vīctualis t̄ vī
ta. t̄ cepit facere t̄ docere. Act. j. Scitō aut frā
cīl capto verillo i manibz p̄ vīa breuiorē t̄ cel
stiorē atq̄ artissimā incedēs: q̄ secur̄ est vīa p̄
ctōis intrauit quādā scrupulosam vallē q̄ ap
pellat vallis violētē: p̄ quā trāsīt ad paradīsum
q̄ regnū celozū vīm patitur t̄ violētī rapit il
lud. Mat. x. **N**

N Utra istā vō vallē iuenit aliā q̄ appellat
vallis stricte: p̄ quā q̄ro q̄o minuo por
tatōe leui t̄ meli t̄ transit celū intrat: q̄ b̄i
paupes spū qm̄ ipoz est regnū celoz. Mat. v.
Q: aut b̄i frācīl erat paup̄im iō facilliter
dīcā vallē trāsīuit. vñ de illo canit eccl̄a. Paup̄
nud̄ egrediet celū diues ingredit. Inuenit enī
ibī vallē lachrymarū q̄ trāsīt ad cēnas p̄solatōes
q̄ b̄i q̄ lugēt qm̄ ipi cōsolabunt. Mat. v. t̄ ibi
sūt braui crucis: t̄ expectant donec vīniet
cū p̄gregat̄ exercit̄. Quo tādē adunato: q̄ ut

d̄ p̄ner. xiiij. Cū dispositōe mīfī bellū. iō celestis
capitaneus iubet arciangi ciuitatē t̄ obsideri.
Tēdunt igit papillōes p̄tectōis diuine: firmat
verilla exēptozū scōzū: t̄ oēs acies eq̄tū t̄ pedes
p̄ ordinē distinguunt: t̄ aduersus singulas po
tas singuli ordinant capitanei cū milibus suis.
Uenit inq̄t Uegel. i. de re mil. xviij. nīl maḡ
p̄dest in pugna q̄ ut milites in acie dispositos
ordīo seruet. Et q̄ ut inq̄t idē doctor i eo. li. ma
gna pars victorie est ipm locū in q̄ q̄o dimica
tur est possidere. Jō appropinquat vbi milites
securati t̄ clipeati lectisibz diuiaz septuraz. sub
sequuntur balistarij. s̄ illi q̄ extēsi i cruce mani
bus iacula suarū pentionū ad deū mittunt: re
plētq̄ celū sagittis suorū desiderioz ab imo ar
deris cordis emissis: q̄b̄ deū ac beatā virgīnez
scōzq̄ āgelos ferire conant. iuxta illd̄ psal. cxi.
Sagite potentis acutē cū carbonibz desolato
rū. Alij missilia speculationū celestū mīfīpli
care nō cessant sū cū spiculis planetarū p̄ctoz
consonū. Inde isurgūt fundibularij faciētes
oculorū fundis rotūdos lapides lachrymarū:
q̄b̄ oīpotentē vincūt t̄ cū regnū diripiūt: dicen
te Bern. in q̄dā ser. O lachryma tuū est regnū
tua est potētia: tu vincis inuincibilē: tu p̄cutis
magm̄ deū in p̄ctore. ita ut ipe saluator dicat
p̄ psal. Filij mīis mee p̄cusserūt me. Fundibu
larij igit nō cessant iacere lapides gemitū inu
merabilū: q̄b̄ nō solū de s̄ etā āgelī cū beatā
vīgīne suscipiūt crebra mīfīctionū vulnera. Uñ
ip̄a pia vīgo medullit̄ affectibz pietat̄ p̄fossa t̄
cordialit̄ p̄forata exclamat dīcō. Vulnerata sū
charitate: victa sūz t̄ p̄fossa iaculis deuore ge
nūflectōis t̄ āgelice salutandis illi p̄tē: t̄ nō
pōtē fieri q̄n parcat ei: me enī captiua ducit ante
deū ad rogādū p̄ eo. B̄iō aut Pet̄ claudē
celi q̄o manibz tenebat p̄cussit librariū Michā
elem t̄ statērā ad dēterā p̄tē cadere fecit: aggra
uatq̄ est bellū valde. S̄ sicut a talibz validis
pugnatoribz vulnerant celestes ciues: ita t̄ ipi
vulnerant dīctos vrbis sue oppugnatōes igni
tis iaculis diuini amoris. q̄b̄ maiorī desiderio
ad expugnādā ciuitatē celestē accēdunt. **O**

O Uterq̄ p̄stītuūtur bōbarde cordialit̄ ar
i doz atq̄ clamoz et feruore spūo emissio
rū: q̄ violētō impulsu p̄curiunt atq̄ p̄frin
gūt muros t̄ alta menia ciuitat̄. Applicant q̄z
muro vrbis machine cū multitudie māganoz
id est op̄ez p̄fectoz: q̄b̄ paradī porte dequunt.
Applicant postremo scale deuotissimaz oratō
nū: q̄b̄ veloci ascēsu milites scandūt se p̄visibi
lia ad iusibilia rapitētes. Hastarij q̄q̄ feruoribz
ip̄ortuntio audaci conatu subito ascendūt mu
ros p̄strepūt tubis diuinarū laudū. Omīq̄ ex
ercit̄ p̄clamat. Sacco: sacco: sacco ac totā ciui
tatē in admirationē t̄ stuporē adducit. Uidēs
aut b̄iō frācīl altissimā arcē vbi sunt archa
na dei: q̄ nō licet boi loqui. de q̄b̄ loquit Pau

lus. i. ad Lol. xij. Et q̄ nec oculi viderūt: nec auris
audiuit: nec in cor hoīs ascendit tē. ut dīcō. i. ad
Lol. iij. c. applicuit illuc cū suo vīllo: volēs de
predari thesauros absconditos deian illoz grā
uissimo cōflatu vulnerat̄: fuit q̄nq̄ plagio: s̄
t̄ p̄us vulnerat̄ fuerat cū capitane. De q̄ Lu
xviij. scriptū est. Oportuit xpm pati: ut ita in
ret in gl̄iaz suā. Profunda igit altitudine secre
toz celestū penetrata patefacitq̄ portis celestibz
bus. i. figuris enigmatibz declaratis intrat vñ
dīq̄ fortissimi milites xpi per plateas ciuitatis
altissimā voce clamātes. vīuat Iesus: vīuat Je
sus: vīuat fili dē. Post frācīl vñ igredi
unt reliq̄ penetralia diuini palacii t̄ intrāt anda
ces ad regē celestē ita ut dicere possit illud Job
xxx. Quali rupto muro t̄ apra ianua intrat su
p̄ me. Ingrediunt tandem in eterna gazophila
celestū thesauroz t̄ diuie sapie acie dē: t̄ vñ
q̄q̄ de diuinis illis rapit fm̄ capacitates sac
sui. i. charitatis t̄ bīlantis. B̄ vñ rapit fm̄
sapie: ali rapit fm̄ onē scie: ab altero rapit d̄
ab alto grā sanitarū: ab alto opa vīctualia ab al
p̄p̄tē: alter rapit discretionē spīritū: ab al
rapit genera linguaz: ab alto interpretatō fm̄
nū: de q̄b̄ b̄. i. ad Lol. xij. Ali rapit abstracti
ones: alē extasiz: ali rapit: alter reuelatōes: alim
visiones: ab isto rapit thesaur̄ sapie: ab illo d̄
saur̄ intellect̄: ab isto thesaur̄ cōsiliū: ab illo th
saur̄ fortitudis: ab isto thesaur̄ pietat̄: ab il
thesaur̄ timorē dñi. In talibz mō gaze ille ce
stū charismatū varia sorte a diuersis diripi

Tercium mystenū q̄d dicitur pacificationem
seu triumphanoma.

O Bechomanato itaq̄ celestis thesaur̄
vīctū p̄donibz oēs onusti spolia
ulcēt: sic victores rapta preda q̄ d
dūt spolia: nec p̄tē tātū enipere de illo thesaur̄
q̄n plus securat in erario dei. Uenit cū de
lamentaret de natura hūana q̄ illū tātope on
derat: t̄ insup̄ ausa fuisset talē sultū facere.
taci sup̄ne t̄ dirige regnū a. Ecce vero sa
frācīl vñ venillit cōquerebat q̄ fuerat q̄
plagio vulnerat̄: t̄ q̄ illo p̄fictu mīfī p̄ o
nēda illa victoria paradisi fuissent p̄cussit t̄ n
rui. B̄i virgo Maria plena pietate t̄ chari
se interposuit ad faciēdā pacē iter naturā diu
t̄ hūanā t̄ dixit primo deo p̄i. Pater eterne
petio hūani generis penā p̄tē vester t̄ me
lectus fili: q̄ boō oēs ad diripiendū celestē reg
nū. Placato igit deo p̄tē ad scīfī f
ascēu reuoluta dicit. Si tu o frācīl t̄ ali d̄
lironco tui passi estis in hoc p̄stītu: t̄ fili me
dñs Iesus p̄cussus fuit et occisus p̄tē t̄ lo
rui. Et sic facta cōpensandē mutua dolorū
nerū: t̄ laborū fuerunt cōcordes: q̄ natura de
na fieret vñ p̄p̄olū cū natura angelica t̄ diuina
t̄ cēnt mēbra q̄dē multa: vñ aut corp̄: de quo
b̄. i. ad Lol. xij. t̄ ad Ro. xij. Et sic fuit tempo
b̄. i. ad Lol. xij. t̄ ad Ro. xij. **Q**

ad boni cuius nola viti sui: dirigere. vñ Sel
nec ad Lucan. Considera sepulchra sic res
qñ mortuū obliuiscuntur: sicut expectat et
huius pñtēs tui. be ille. Qui gl'pe de morte
exspectat: sapienter: lucerna se obliuiscunt: sicut
de: habet boni vñtē: in morte illud. Ma
chab. 4. Ois gl'ia eius stertit: et tūcia. Qñ est
cū illis Job. 17. Nō potredo est: fili' domus
tūcia. vñ Greg. ait. filius boni tūcia dicitur: et
mortalis corporis: gaudet general. Qñ dicit
huc Domus plal. 13. Ego sum tūcia: et nō domo
Erit alio plal. dicitur deo. Nōc ait qñ sit mea
substantia. Inq. qñ boni Greg. Quid sit carnis
substantia: arctant sepulture. Magna siquidē
substantia est corp' suū ipinguat: et delicis expo
nere carnalib' qñ possimodū abo fuit: et veri
midos associatū spondu: et subiectū dētijs am
bulant. Itā cū triplici hereditate corpus ha
beret: est. tūcia ad coheredatū: serpentes ad
associatū: dētijs ad pñtē. Et c. Cum
mors dō hereditatē: serpentes dētijs: et tūcia.

Tercio mōtia mortis expedit parū auaricie
Null' cū sapiēs debet diuitias nimis appetē
re: cū ois de corp' sit nōd' agressor. Job. 1. Na
dos agressor sum de vico mīs me: nōd' re
spondet illis. Jē sacro: et alios regē. Job. 17.
Sicut cū in sup' car' mea. Jē oisus suis bo
nis spoliāt'. vñ Pā ait. Nē mueris cū diues
fac' sit dēt' cū multiplicata fuerit gl'ia domus
e'. Qñ cū mueris nō sumet oia: neq' dēcider
cū eo gl'ia dom' e'. Jē ois in vermē: et putredī
nem relinquit. Job. 17. Putredini dē: parer
me' oisū mea: et loco: mea tūcia. Jē ois in
puluerē relinquit. Job. 17. Qñ cū in cinerē
rueris. Et ideo Bern. inquit. Quid sapienter
poluit: et tūcia cū corp' culpa: nāsi mīse
ria: vñtē pñtē: mori agustia. De pñtē aū
tribus pñtis a quib' ruocat mōtia mortis rā
gunt. Et pñtis. vñ dē. Detracta est vñ: ad infel
rās sapienter: mōtia dē cadaver tūcia: sub te stē
ad mōtia: opmētū tūcia erit tūcia. Sugbō nō
appet' locū alū sed in morte detract' ad locū
infimū. Et ideo dē. Detracta est ad inferos super
bia tua. Bon' aut' mōtia in terra p amōtē: i
mōtia habebat sub terra p putredinē. et iō dē
Lōdēt caluaria tūcia. Luculentus vñ vult bñ
lectū carnalē: et dēdēsum: in morte habebit
lectū pñtē: et iō subdē. Sub te stēnt tūcia et
opmētū tūcia erit tūcia. Et ad pñtē facit illō
qñ in gl'ia Blerādri magni mortui dēst.

Et ego qñ totū mūdū certamine vidi
Dicit Blerādri vincit in bona vñtē.
Ois mōtia regnū cūctis dñabar in orbe
Nunc mōtia tūcia nec mūdū regna valēt
Reges stēntē mōtia durissīma stēnt
Ois mōtia mōtia: et ipse mīser
Ois mōtia mōtia: et ipse mīser
Nec tūcia rodēt mōtia in orbe sui.

Ois mōtia mōtia me tollit oia tollēs
Nulla tenet quoc puluis tūcia: et tūcia
Qñ sufficiens mūdū nō fuit vñtē
Nec docuit vñtē caput cui dēctis orbis erat
Et dēctis culmē grīssō mediātē penit
Nūc cū tartaris infima rāgo reuē.
Nec mare pñtē in vñtē testa pñtē
Sed nūc sum stīgus extruct' aquis
Cur homo qñ mōtia opas sublimē leuari
Lū plus lucratīs plura tenet cupis
Ois mōtia mōtia mōtia quocq' flōndavira
Lū magis ascēdit sum' ad ima ruis
Bipier me mīserū corp' cui cūcta fauchāt
Nūc dēctis in stīgus mōtia vñtē loco
Cur natura vñtē scāndēs sublimia gaudet
Lū graui' sumo culmine cēsa ruant
Si pñtē qñ cūctis mōtia parant.

Multa numeret dō que sibi tūcia putat
Magn' Blerādri dēctis in orbe nōn'
Quis sum qñ fragilis lēctus: et ipse vide.
Nō solū aut' mōtia pñtē facit cūctis mōtia
ria mōtia: et mōtia oia oia vñtē: dū recordat' dō
qñ parū est cū mōtia tūcia ad Ro. 1. et eterne
Ere. 17. Et ideo inq. Pā. Sicut gites qñ
boies sunt. mōtia. pñtē qñ peccare dēctis
Debem' gremiū illi' mōtia quā ponit Bern. i
qñ dēctis. Lēct' es o dō qñ mōtia: et ois
es mōtia: vñ quō: et qñ. Vñ. san ibi: et alibi
terra vel in mari. Quō: san in statu pñtē in
statu culpe: mōtia subitanea vñ nāsi aut vñ
lū. Qñ. san dēctis vel dēctis in mōtia: vel se
necut: bodie vel cras.

Et vñtē dēctis voluptatū dimissio. vñ
Greg. in qñ dēctis inq. Nihil sic valet
ad vñtē carnis edomāda qñ cogitare qñ futu
ra sit mōtia. et nū. l. mōtia: et ait. Qui cōst
derat qñ erit in morte sp pñtē: est in opatōe
nihil qñ mōtia appetit: cūctis vñtē pñtē dēctis
rāgo dēctis: et pñtē mōtia se pñtē: qñ mōtia
ruri se mōtia ignorat. Et pñtē habemus in vñtē
Barlā quā sepulchre dēctis: Jobes damascen'. vñ
habet qñ dēctis rēct in dēctis potēssim' bñs filiū no
mine Josaphat. statim quo nat' fuit fecit cū in
qñ dēctis includi: et ibi dēctis nutriti: mōtia
nec pñtē: et dēctis si cū alū pñtē loqret. Qui
ad etatē flōndā pñtē mirabāt qñ pñtē: et sic
rū mōtia indusū: et cūctis suo famulāri dēctis se
B egrefferit. Qñ audito pñtē fecit parari ejs cū
multa pōpa: et venire sonatores ois gener' mū
sici: et cōctis pñtē ac pñtē: pñtē: et ois
diligētē cauerēt ne fili' e' alū dēctis videret
Lū gremiū ille semel dēctis obuiat: cūctis
leni rugatū habent faciem: qñ erat sine dēctis ac
valde curū: ac baculo se sustinēbat vñtē qñ cedēs
re valebat. quā et re interrogauit pñtē qñ dō ille
sic dēctis: et debilis fac' est. Et audito qñ
semel multorū anno: interrogauit qñ dēctis
fuit' e' finis. Et mōtia: et serui e' qñ mōtia.

Thēctis itē interrogauit. Si tūctis alūctis boies mo
rēt: an vñ ois. Et au dēctis qñ null' mōtia tua
dēctis: cepit cōctis: et nullis blandicis
aut sonis poterat ad hilaritatē reduci. Et tūctis
deo opante a scō Barlā in fide tūctis: et
igno dēctis beronū pñtē: et deo fuit. Eage
Aug. in qñ dēctis. Bñs qñ boni mōtia: et
an oculos bñtē: ad mōtia dēctis se dēctis.
Si vidisti alūctis mōtia cogita qñ tūctis dēctis
trāctis. et iō cū mane facit puta te ad vñtē
nō pñtē: et cū sero ad dēctis: vñtē mōtia
ne tūctis nō audas polliceri. Sēctis pñtē: et
talit' vñtē nūctis: et mōtia iūctis: et mōtia
rāctis. be ille. Jēctis. qñ in l. de sū. bo. inq. O qñ se
lic est: et prudēctis qñ talis nūctis: et vñtē qñ opat
et in morte. Quarta vñtē dēctis: et pñtē dēctis
rū vñtēctis. de qua Senec. ad Lucan. ep. 1. 1. 1.
ait. Nihil eque nūctis pñtē ad dēctis ois mōtia
qñ frequēs cogitatio dēctis: et mōtia: et mōtia
et ideo qñ dēctis facit rēctis ad mōtia. be ille. Et
plūctis habent' et videm' dēctis in mōtia: qñ dēctis
sunt nihil de suo paupitō tribuūt. imo alūctis ra
pñtē. cū vñtē mōtia sentit aliena restituant: et
dēctis facit: et bñtē signū qñ dēctis erit
mōtia mōtia nōluerit. Jēctis in tēctis. et
damat dēctis. Si illū expectas dēctis: et mōtia ac
rudēctis in qñ nō solū de lūctis: et vñtē: et vñtē
sed cūctis de qñctis re cogitata opatēctis dēctis red
dēctis rōnē. cūctis mōtia: et mōtia de die
in dēctis mōtia pñtē ad dēctis: et mōtia nō
pñtē: et mōtia: et mōtia: et mōtia: et mōtia
currēs: et mōtia: et mōtia: et mōtia: et mōtia
corp' rūctis qñ tāta mōtia diligēctis expectat: et il
lud rōctis: quousq' itēctis pñtē: et mōtia: et mōtia
penas habeat infinitas. be ille. Quib' confide
ratis fuare debemus illud quod idē doctis in
plogo sup Josue inq. dēctis. Nos ad patriā fē
stināctis mōtia: et mōtia: et mōtia: et mōtia
mus aure pñtē. be ille. Considerare qñ debe
mus qñ oia mōtia sunt ois tūctis. Qñ dēctis
Blerādri magno legit qñ cū iūctis sua mōtia
tu' est ac cūctis ossa in vale aureo fuisse rōctis
ta: multi pñtē de dēctis mōtia gēctis cōctis
Quoz vñ dēctis. Vñctis facit dēctis: et mōtia
auro: bodie vñctis: et mōtia: et mōtia: et mōtia
dēctis. Vñctis nō sufficēctis: et mōtia: et mōtia
qñctis pñtē sepultura ē pñtē. Bñtē ait. Vñctis
sequēctis ois vñtē: bodie vñctis: et mōtia: et mōtia
rāctis. Blerādri dēctis. Vñctis potēctis ois qñ vñtē
bat a mōtia liberatēctis: bodie mōtia: et mōtia non
potuit cūctis Bñtē dēctis. Vñctis pñtēctis tēctis
bodie ar a terra pñtē ipse. Blerādri dēctis. Vñctis
iste mōtia habent' dēctis: et mōtia: et mōtia: et mōtia
et cōctis. Refert qñ Dierō. qñ Dierōctis pñtē et
tra vñtē in qñctis vase habitabat: et ipse in dēctis
dēctis soli opponēctis: et mōtia: et mōtia: et mōtia
lūctis volēctis. Lūctis semel Blerādri magno ante

ipm statet sicq' d' vmbas faceret ac d' dicitur
volēctis ut aliquid p se faceret: dicitur Diogenes.
Vñctis qñ mōtia nō auferet qñ mōtia dēctis nō pos
tes. Qñ impator intelligēs ad aliā pñtē se dēctis
tūctis dēctis se valde mirari qñ suā nō videbat tūctis
re potēctis. Et ille. Potēctis tuā nō tūctis: qñ aut
est pñtēctis aut pñtēctis aut futura. Potēctis non tūctis
mōtia: qñ iā nō est: futura nō pñtēctis: qñ iōctis ē
pñtēctis nō formido qñ est ois tūctis. Refert qñ
Quint' curūctis quēctis dēctis Blerādri. Si vñctis
habētūctis corp'ctis tūctis audiatūctis animi tūctis parēctis vo
lūctis mōtia: et nō capet: et vñctis manu ois: et al
tera vñctis pñtēctis occidēt. Dēctis triplici exēctis
oñctis qñ lūctis dēctis magno' cūctis dēctis potēctis sic
ri parūctis. Exēctis vñctis magne arboris qñ subito
eradicat. et exēctis boni in alūctis dēctis qñ subdēctis
to pñtēctis casum. et exēctis leonis qñ alūctis quozum
aiāctis ois efficit. Legit et in gēctis ipse Blerādri
dēctis qñ dēctis lapis ei missus fuit: qñ polūctis in vñctis
pñtēctis pñtēctis plus qñ oia alia posita in
altera pñtēctis. Puluerēctis autēctis modico posito
sup ipm lapidēctis mōtia pñtēctis qñ qñctis pos
ni posset in alia pñtēctis. Et tūctis vñctis pñtēctis dēctis Blerādri
dro. Jēctis lapis dēctis qñ tu nūctis pñtēctis pondēctis
ras qñctis mōtia: et te sustinēctis nō pñtēctis paruo
puluerēctis posito sup te mōtia: et mōtia: et mōtia: et mōtia
qñctis qñctis mōtia. Quarta vñctis dēctis bonoz fastidit
tio. De qua inq. Dierō. ad Paulinūctis. facile cōctis
rēctis oia qñ se pñtēctis mōtia: et mōtia: et mōtia: et mōtia
Et Aug. in qñctis. Timor dēctis futura mōtia
te mōtia: et mōtia: et mōtia: et mōtia: et mōtia
mōtia: et mōtia: et mōtia: et mōtia: et mōtia
mōtia: et mōtia: et mōtia: et mōtia: et mōtia
mus de rege qñ nūctis nōctis. qñctis posm sup in pñtē
ma pñtēctis pñtēctis opis pñtēctis pñtēctis vñctis
Jēctis dēctis Persius satira. v. Quae memoz leni sa
git bora tēctis. Et Virgilius. t. Enēctis ait. Statua
cuiq' dies hēctis et irēctis pñtēctis. Ois vñctis.
Quidāctis autēctis fūctis: et mōtia: et mōtia: et mōtia: et mōtia

Cur mūd' militat sub vana gl'ia
Lūctis pñtēctis est mōtia
Tam ois laborat ois potēctis
Quāctis vñctis que sunt fragilia.
Dic vñctis Salomōctis olim tā nobilis
Vñctis vñctis dēctis durissimodilis
Vñctis pulcher Bñctis valde mirabilis
Et dulcis Jonathas multū amabilis
Quo cēctis abqñctis cēctis impio
Vñctis dēctis splēctis totus in pñtēctis
Dic vñctis Tull'ctis darus eloquio
Vñctis Bñctis pñtēctis ingenio.
Tot dēctis pñtēctis rēctis spāctis
Tot ois pñtēctis: et mōtia: et mōtia: et mōtia
Tot magn' pñtēctis pñtēctis
In iōctis oculi dēctis oia.

Et vñctis est qñctis dēctis pñtēctis. Et
cūctis pñtēctis: et mōtia: et mōtia: et mōtia: et mōtia
et mōtia: et mōtia: et mōtia: et mōtia: et mōtia
nōctis ad dēctis opandū. vñctis Bñctis qñctis.

Valde se foliatat i bono oge q̄ sg cogitat de ex-
tremo fine. Talē cinerē se recognoscebat Abas/
bam dicens deo. Loqr ad dñm meū cū sim pul-
vis et cinis. Gen. xviij. Septima utilitas dē
futuroz dilectio. De q̄ Hiero. ad Eyprianū ait.
Memoro mortē tue ut nō peas. Qui em̄ se q̄t/
die recordat mortuū p̄tēnt p̄ntia t ad futura
festinat. Et idē Hiero. ad Eustoc. inq̄r. Egres-
dere paulisp de corpore p̄ntē laboris an̄ oculos
pinge mercedē: quā nec oculi vidit: nec auris au-
dit: nec i cor: boīs ascēdit. Cōtemplare q̄lis erit
illa dies cū maria mī dñi eboreas occurret co-
mitata sp̄gineis tē. vide s̄ ser. viij. p̄c. iij. Qui ei
meditat sp̄e de morte se ad illam p̄gat p̄ opera
fructū ut possit cū illis ad p̄ntiā eterni regis se-
curus accedere. Ad qd adducit exēplū cuiusdam
dñitres amicos habēt. de q̄bo duos dilexerat
tertiū vō nūq̄ amauerat. Lū aut a rege suo cō-
vocatū times ne aliqd mali sibi accideret: iuit
ad p̄mū amicu rogās cū ut ipm comitaret quo
securior esset. Qui rñdit. Sufficit q̄ dū mecum
stetit sui amī? tuus ac tibi fui: nūc autē nō
lo tecū venire. Scdm aut amicu quē mīn p̄mo
dilexerat cū de eodē rogasset: ille rñdit. Ego nō
lo venire ad regē: veni vīq̄ ad ianuā t ibi te
dimittā. Qua ex re accessit ad tertiu quē nō dile-
xerat dicens. Amice ego nūq̄ te dilexi: tū rogo q̄
digneris mecum venire ad regē: q̄ misit p̄ me. Il-
le vō rñdit. Doleo q̄ nō plus me dilexeris t plu-
ris precib feceris: tū vadas q̄cumq̄ volueris q̄
segrēte. Nota q̄ p̄m amī? est substantia t abū-
dantia diuitiaz: buī? mūdū: quā bō p̄ponit parē-
nto t amīco: q̄ in morte illū dēfuit nec sequit.
Secūdo vō est vīro: filij: sanguine t amīc q̄
sequitur cū vīq̄ ad sepulturā. Tertio aut amī-
cus est fr̄s: de qua paz curauit: q̄ morietē se-
quit vīq̄ ad cōspectū eterni regis rogās cū pro
illo ut sibi det eternā felicitatē. Sed pauci sunt
q̄ hec meditantē vel cogitēt de morte. Un̄ in q̄dā
ser. de sc̄is Bernardin: q̄ boīes sunt filij ca-
stratis. Nā q̄libet die veneris vī sabbati vadit
macellari ad stabulū t arripit alijq̄ ex eis p̄
pedes violētē extrahit: ut ad macellū pducatur
occidat. Bñ vō illos q̄ extrahunt comitāt vīq̄
ad ostiū vociferātes: balātes: clauso aut ostio
ad cōcedēdū reuertunt. et sic facit oī hebdoma-
da macellari sp̄ alijq̄ extrahēs donec oēs inte-
rimat ac mactet. Sic em̄ faciūt boīes ad quorū
alijq̄ mors venit: alij vō amīc eos sequit vīq̄
ad portā tumuli loquētes de cor de morte illi?
dñi eo sepulto ad p̄ntia reuertit: sic vñ post
aliū ad mortē trahit. Jō q̄libet mortuū supstici
boī dē illō Eccl. xxiij. Memoro iudiciū mei sic
em̄ erit tū. mibi benedicti bodie.
Pars tñs buī? fmōis d mortē gñalitate. A
Jōt Bern. in quodā fmōe. Quid in-
rebus būanis certū mortē: qd ier-
tuo hora mortis iuenit. Nō mīseret

inopie: nō reueret diuitias: nō sapiētē nō mort-
bus: nō erant deniq̄ paruit q̄ senibz moro ē i a-
nuis: iuuenibz vō in insidijs. hec ille. Jp̄a p̄cu-
rit papā: cardiales: ep̄os: reges: imperatores: du-
ces: comites t marchiones tē. Unde Bern. ait.
O mors crudelis t seu: tu inuadis minores:
arripis medios: cōculcas sublimēs: nec est i
filij boīm qui tue possit resistere ferro citati: qm̄
nec filio dei peere voluisti. Decille. Quilibet em̄
boī dia pōt illud Gen. ij. Morte morietis. Oēs
nāq̄ filij sum? ei? p̄pter cui? p̄ntiā moro itrauit
in mūdū. ut dī ad Ro. v. Et sic p̄ma cā nfe mor-
tis est p̄ntiā p̄pter qd statutu est omibz boibz ex
Adam p̄genitis semel mori. ut inq̄r Paul? ad
Heb. ar. Eccl. xj. dī. Judiciū mortis a dño oī
camī. t Salust? in iugur. ait. Oīa oīa occidit
Dicere ḡ possum? q̄ lex mortis totū humanus
gen? occupauit in lōgitudine: q̄ vīq̄ ad finē mōi
durabit. sed tūc in inferno solū remanebit. Esa.
xxv. Precipitabit dñs mortē i sempiternū. Jē
in latitudine: q̄ p totū mūdū a paruo vīq̄ ad
maximū se extendit. Ad Roma. v. In oēs boīes
moro p̄transit. Jē in altitudine: q̄ vīq̄ ad al-
tissimū dei filiū se erexit. vñ vbi dī dīat. Lūit?
p̄ impij mortu? est. Jē in p̄funditate: q̄ vīq̄
ad illū q̄ est in mīs vīro se immergit. Osee. ij.
Interficiā amarissimā vīro tui. Si autē dicat.
Postq̄ optet oēs boīes mori nōne mēd? cēt q̄
de? faceret eos decedere in infātia tāq̄ in melio-
ri statu. mēdē q̄ nō: p̄pter tria. P̄rio q̄ sic p̄iret
multiplicatio boīm si oēs moreretur an̄ temp?
pubertatis: t cōsequēter anteq̄ essent apti ad p̄-
creandū: t p̄ cōsequēs etiā hō fieret restauratio
ruine āgelice. Scdo q̄ libertas hominis frustra
esset si nūq̄ ad vsum bone vel male opatōis de-
duceret. Tertio q̄ boīes cū libero arbitrio be-
ne op̄ando vīq̄ ad senitū p̄nt p̄mereri magnaz
gl̄iam. Quo qdē bono p̄uaret būana natura si
oēs in infātia tolleretur.

B Secūda mortis causa ē p̄sumptio būidī
radicalis in quo vita cōsistit. Qd q̄ndie
p̄sumit paulatim a calido naturali? nu-
trimētali. qd ex abis comestis generat. zido nō
pōt p̄fecte manere. t sic optet tādē cōsumptionē
fieri. Un̄ Phua. j. de Gene. ponit exēplū de vī-
no qd ex vegete haunt t desup aqua infundit:
q̄ tādē sola aqua haunt. Sic em̄ hō accipit ci-
bum p̄ os t in siccitū vadit. Sed q̄ndie bumū
dū radicale minuit: q̄ p abū non pōt totalitē re-
staurari: t sic tādē totū p̄sumit. Et idē Senec. ad
Lucil. eplā. xvj. ait. Quotidie morimur: q̄ndie
demit aliq̄ pars vīte. Et tūc q̄z cū cōsām? vita
decreuit. Būicēna vō ponit exēplū de lampa-
de siue lucerna in qua est oleū ignis. nā q̄ndū
oleū durat tādū t lumē cōseruat: sed consumit
pro ab igne oleo lumē deficit. sic consumpro bu-
mido radicali p̄ actionē naturalis calorīs defi-
cit vita corporalis.

Tertia causa generalis mortis oīm est cō-
trarietas cōpositio. Omē em̄ cōpositū ex
contrarijs est corruptibile. Nā ait Phua. v.
phisi. Contraria adiuncte sunt corruptibilia. t. iij.
phisi. itē. dī. Oīa q̄ sunt t generant in tpe etiā
corrūpūt in tpe. Lū ḡ corpa nra sunt cōposita
ex q̄tuor: elementis seu ex q̄tuoribz q̄tuor: elemē-
torū q̄ sunt inuicē p̄ria necē est ut alterent t cor-
rūpant. Qz ut ait Phua. v. phisi. Omē corrupti-
bile necē est aliq̄ corrūpi. Et sic corrūpendo re-
soluit in ea ex q̄bo est cōpositū. nā oē cōpositum
diuidit in ea ex q̄bo cōponit. xij. Verba. Oīs ei-
res p̄ q̄s causas nascit p̄ easdē resoluit. c. oīs. d
re. i. u. t. l. nihil. ff. eo. ti. Et idē cū bō sit cōpositus
ex aia t corpore. q̄ de aia. necē est vñ ab altero se-
parari. Qz ut bī in li. de pomo t monte Bresto.
Mors nihil aliū est q̄ recessus aie a corpore. Et
cū corp? originē traxerit a terra optet illd in ter-
rā reuertit: maxie dictis q̄tuor: elementis q̄z vñ
est in corpore inuicē p̄trariātibz. Et idē inq̄r Scot?
i. iij. di. xv. Nā p̄ma sp̄ machinā ad destru-
tionē cōpositi. Et p̄dicta p̄firmat Marimian?
poeta di. Oīus cūtra suos repetit: matrēq̄ re-
quirūt. Et redit ad nihilū qd fuit an̄ nihil. D
Quarta cā mortis nfe ē loci inēgruentia.
q̄ Loc? em̄ p̄r? ut dī Phua. iij. phisico.
p̄tinet t p̄seruat locatū. Et idē res extra p̄-
p̄riū locū nō bñ cōsuant s̄z corrūpūt. Jē boīes
extra patriā p̄riā cito ifirmant. Un̄ boni medi-
ci solēt tales ifirmos ad p̄riū aerē mittere: ibi
sanent t p̄seruent. Lū igit mūd? iste nō sit p̄r?
loc? būani generis. iuxta illud Senec. in li. de se-
nec. Lōmōrādi nāsi diuersorū nobis nō habi-
tādi dīr. Jō necē ē q̄ b̄ alteret t corrūpat. Loc?
aut p̄r? boīs ep̄adis? in q̄ nō pōt corrūpi. Un̄
Hiero. ad Eusto. ait. Regio tua paradysus est. E
Quinta cā mortis nfe est mor? p̄ficiēs cir-
culū. Vita ei būana nō ē nisi qdā circū-
l? vñ Senec. ad Lu. oīdēs optere boīes
mori ait. Circul? nō est p̄fect? nisi in oī loco sui
p̄tingat p̄ncipiū cū fine. Et q̄ condu dīr q̄ bō de
terra facit tādē reuertit i terrā. Cap: optē Phua i
li. de gene. dī. q̄ oīs res suo p̄odo mēsurat. i. cir-
culū vel fine. Period? aut siue circū? vīte būa-
ne est nasci vel generari: t mori seu corrūpi. Nīc
aut period? alicui ē magn? t alicui ē parū. ma-
gnus fuit in lege nature quādo boīes multū vi-
uebāt. Un̄ ut bī Gen. v. Adam vīit ānis. 910.
Seth vō fili? ei? ānis. 912. Enos aut fili? ei?
905. S; Larnā fili? ei? vīit ānis. 900. Mala-
leel. vō fili? ei? 962. S; Enoch fili? eius. 366.
ambulauitq̄ cū deo t ampl? nō cōparuit: q̄
tulit eū dñs. sin paradysū terrestre ipm collocā-
do: ut exponit Nicola? de ly. Gen. v. vbi genera-
tōes p̄dicte ponunt. Marbusales vero filius
Enoch. vīit. 369. ānis: t filiter mortu? est cum
alij. ut ibidē habet. vbi postq̄ nūerati sūt eoz
āni. subdit de singulo eoz. Et mortu? est ecce

pro. f. Enoch q̄ mortē t ip̄ege āntēp̄. ut supra
dictū est fmone. xj. p̄c. iij.

Quartē autē istī cādū vīterine rōnes affligit
Nico. de lyra vbi s̄. Prima est p̄p̄ boni-
tatē cōplectōis p̄mōrū parentū: q̄ fuerit
immediate formati a deo: t idē optime cōplectōis.
t sic ad lōgiorē vitā erit dispositi. Et illa boni-
tas magis venit ad p̄p̄nq̄ q̄ ad remotos. Se-
cūda causa fuit tēperantia. q̄z boīes illi? tpe val-
de tēperate vīuebāt. vñ Boet. in. q̄. de consol. ait.
Felix nimis prius etas p̄ntia fiddibz aruit tē.
Tertia fuit bonitas nummētū: q̄z an̄ diluuiū
terrenascētia fuerit meliora. Aqua em̄ diluuiū
fuit p̄ maiorē p̄te ex aqua oceanī q̄ est salia. aq̄
autē salē inducit sterilitatē terre: facit tērena-
scentia esse peiora. fm Virgiliū in. q̄. Georgico.
Et quibz vita boīs breuiat. Quarta causa fuit
scia. q̄z Bda fuit format? in p̄fectiōe sciēt: t idē
cognouit ea q̄ faciūt ad p̄seruationē vīte t fructus
fructuū: lapidū: barbarū tē. quā sciētā tras-
didit posteris: t durauit in eis vīq̄ ad diluuiū.
Quinta fuit diuina dispositio q̄ tra ordinauit ut
p̄ longā boīm vitā cito multiplicaret gen? bu-
manū. Post diluuiū vō hic arcus? est valde di-
minut? q̄ pauci inueniunt q̄ vīit centū ānis
Un̄ ait David psal. lxxviij. Dies annoz nroū
in ip̄is septuaginta anni. Si aut in poterant
octuaginta āni: t amplius eoz labor t dolor.
Et ideo lōgissimū vīte boīs tēpus dīat cōmū
annoū. l. ut inē diuini. L. de sacrosan. ec. t. l. an
vīlstruat. ff. de vīstru. Jō dīat Eccl. xviij. Nū-
mer? dīrū boīm ut multū centū anni. q̄l gūte
aque maris deputati sunt in die cui.

Sexta igit istī q̄ tamdiū vīuebāt mortuī
c̄ sint: cur nos q̄ tā parū vīuim? ad mortē
nō p̄param? nos: cur nos mortuos nō
credim? Dehem? ḡ ut Hiero. inq̄r ad Deliod.
t nos p̄meditari qd aliq̄ futuri sum? t qd ve-
lim? nolim? abesse nō pōt. s̄. lxxviii. mortis
a quo null? exempt? est. Nā ut in vita scri Josa-
phat legi: dicit ei sc̄is Barlaam: q̄ vita nra ē
q̄l quedā arbor: cui? radices duo mures vnus
alb? t alter niger. i. dies t nos semp corrūdūt. t
ideo in breui finit. Et q̄ est tā breui vita būa-
nā: ideo cōsuetudo erat antiq̄s ut dī Jobānes
elemosinā: q̄ in die eadē qua impator eoz
nabab fragmēta marmorū diuersorū sibi ab ar-
tifiabz portabant q̄ dicebāt. De q̄ marmoreis
berimpator sibi fieri sepulchru. t eadē die qua
iponebat sibi corōa etiā p̄gabatur a sepultura
Nemo ē ei q̄ possit mortē euadere. In cui? loco
dīatur. Ego nomine moro vocor
ferio quē soro t̄git
Nō est homo a deo fortis
Qui me possit fugere.
Nōc aut p̄r dīlcorrido oēs stat? boīm. Cū. g.
Nōc aut p̄r dīlcorrido oēs stat? boīm. Cū. g.
Reg. iij. dī. Oēs morimur t sicut aqua dīl-
dimur sup terrā. t P̄s ait. Quis est bō q̄ vīit

et non videtur mori. Qui dicitur. Primo enim moriuntur potius dicitur: quare dicitur. Ecce. ois potius natus vita dicitur. et infra. bodie rex est et cras morietur. Quia legi in historiis romanorum: quod Octavia non tantum mundi imperator facta fuit statua bene in fronte sepebat. Cesar. quod nomen derivat a cedo et dicitur. sed statim fulgur percussit. statua deletur. Et ad illo noietur demulit scriptum est: quod derivatur ab edo edis. ad demoradum quod cito erat a timore devoratus post mortem quod in brevi creveretur. Non parat mors dicitur vel pnapibus: non regibus aut imperatoribus: non episcopis aut summis pontificibus: vel alijs gloriose quibus dignitate vel potestate resurgant. Nihil est enim in vno quod significari illud Seneca ad Lucil. dicitur. Eo idem quod ois dicitur: quod nbi noui est. ad hoc legem natum est: ppi tuo accidit hoc mri: b maioribus: b oibus an te. O igitur magnate noli b tua potestate crolla quod te a morte defendere non valetis: recogita sepe illud quod Berni. in qda ser. ait. Cur caro letat quod verum dicitur parat. Uile cadauer erit igitur super b medietate. Uile cadauer erit videtur quod nunc operis. Utra est quod finis quod dicitur significat: ponit dicitur.

Est commune mori mors nulli parat bonori. Est necesse mori iuveni simul atque minori. Mors dñm seruo: mors sceptrum lenonibus ege. Paupis et regis communis let mortedi. Un legi de Diogene pbo quod qda vice stas in ca nali pieno ossibus mortuorum stebat ossa vincit et interrogat ab Alexandro magno quod faceret: rñs dicit. Nō possum iuvenire quod volo. putabam enim iuvenire differens in ossa et cadauera diuitum et nobiliu nemō et pauper: sed nō regio: quod sunt oēs vni formet mors eos oēs equit. Secōdo moriuntur sapientes. Ecce. ij. Monit dicitur hñr et ido: cras: et vñ stultit sapientis erit occasus et iterum. Nō enim ad cuiusdā mori pderit sapientibus alle gare co dices legū aut canonū: non rñcos natu rales aut philosophica vel sophistica argumen ta. Jō David psal. lviij. in qd. Nō videbit iterum cū viderit sapientes morietes. Simul insipientes et stultit pñt. Tūc aut quod magi cruciat de mor te quod magis studet vitā plō gare. iuxta illud Se ne ad Lucil. epist. iij. dicitur. Illi pñt securā vitā ptingere quod de pducā illa nimis cogitat. et idē in li. de demētia ait. Crudeli est quod mori semp morietur.

Erro mortui fontes et robusti. Job. xij. Monit robusti et san. Nō enim gigātes vt Babilas et Hercules: Anteus et Karolus ma gnus: et alijs proceres potuerūt se a morte tueri. Jō de ipis pphetis Job vbi dicitur. Simul i puluere dormiēt et vñ opient eos. Et d viro forti ibidē ait. Jpe ad sepulchrū ducet: et in con gremio mortuorū vigilabit.

Quanto moriū diuites. Job. xij. Monit diuites felix. Nō enim pñt locupletari suis numis se a morte redimere: et alijs de

nauios secū portare. Jō David psal. clx. de. Ne numeris cū diues facit fuerit bō et cū mltiplica ta fuerit glia domi: quā cū inierit nō sumet oia: neque descendet cū eo glia ei. Et iterum ait. Rej linquet alienis diuitias suas: et sepulchra eorū domi illoz i eternū. O malū testamētū diuitū quod relinquit aiam diabolo: cor pñt vñmbo: et diui tias mdo. Et idē in psona diuitū dicebat Job. c. xvj. sui. li. Ego ille quod dā opulētū repēte cōtritū sum. Tenuit ceruicē meā et p fregit me. i. mors et diabolus. Eapit Amb. i. examerō in qd. Nudi oēs nascimur nudi morimur. Nulla ē discretio inē cadauera mortua nisi forte quod grauius ferēt diui tū corpa distēta lucuria. Salomon qd. Ecce. v. ait. Sic egressus est nudus de utero matris sue sic reuertet et nihil afferet secū de labore suo. apert oculos suos et nihil iueniet. Et Ecce. ij. dicit. Reli quer oia alijs. Nullū ē diuine poterūt a morte eripe. iuxta illud O: arij i eplis. Nō dormi aut fū dus: nō eris acerus et auri Egrotō dñi deducit corpe febreos.

Quinto moriū corpali morietur boni et scūs. Mors ei neminē reuertet: i. mors scōz sit illis saluifera: iuxta illud Bpo. iij. Bñ moriū quod i dño moriunt. quod redēcet a laboribz suis et. et Esa. xij. Dabit tibi dñs in illa die res quā a labore tuo: quē patiebantur: et a cōcussioe tua: et a fuiture tua qua an fuiisti. Redēcet enim a labore quē patiebant in b mdo. q. ad Lor. ij. In laboribz plimis et. B p cussioe quā patie bant a diabolo. Lu. xij. Ecce Satbā expetiuit vos vt erubaret sicut criticū: et a fuiture quā pas tiebant a corpe suo. Ro. viij. Jpā creatura libes rabat a fuiture coruptiois et. Et idē scī viri des siderāt exire de b mudo. Qd oñdit Lpianus ad fortunatū triplici exēplo. Primo: sicut nauta desiderat exire de naufragio. Mō enim p turban tur fluctibz cōcupiscētiarū et vñs diabolicarū tēptationū. Mar. viij. Ecce mori magnus facit in mari: quod ad vñcos tēptationū ita vt nauicula opiret fluctibz quod ad fluctū cōcupiscētiarū. Sed postea de in alia vitā sedat vñcos: et fluctus omis ei tranquillat. Un ibidē subdit: quod surgens iesus impauit vñcos et mari: et facta est tranquillitas mas gna. Scōm exēplū est de pegrino quod desiderat ex ire de exilio. Scī nāqz mō sunt peregrini. q. ad Lboz. x. Quādiu sumus i b corpe pegrinamur a dño. Et idē desiderāt exire d ista pegrinatō: et quod bñt vñs nimis lōgam. Un ppha ait psal. cxi. Deu mibi quod incolat me plongat est. Un de glo. quod hñc vitā breuis tñ celestia amātibz videt nimis lōga: et quod bñt domū tenebrosā. Et ideo subdit. Habituū cū habitātibz cedat: quod in ppe tas tenebra. Job. xxxvj. Nos qppe iuoluimur tenebz: et quod bñt vñs nimis aspera. Modica ei via si est nimis aspa videt et nimis lōga. Et idē subdit. Multū icola fuit aia mea. et quod habent bospitiū instabile. Unde fm vñā trāslationem

didit. Vicariū i tabernaculo cedar. Vbi dicit glo/ sa: quod tabernaculū dicit a taberna: sic etia dicit Mugitio: eo quod nō sit domus stabilis: sed ad tps du rās sic sit i nūditio. Scī aut viri dicit cū aplo ad Heb. xij. Nō bñm hic pmanētē diuitatē sed futurā inqrimus. Tū quod bñt soderatē puerā. Qd futurū cū subdit. Lū bis quod oderūt pacē etā pacifi notat cū subdit. Lū bis quod oderūt pacē etā pacifi cus. Vñt enim tres malos socios. i. mūdū: carnē et dyabolū. Mūdus eos p turbat p oppressionem Job. xvj. In mudo pssurā bēbitis. Caro p ipu gnationē ad Gal. v. Caro p cupiscat aduersi sps ritū. Et dyabolus imitēdo dissēsiōem Mar. xij. Venit inimicus et supseminauit zizaniam. Tercius exēplū est. sic desiderat bitator: exire de bospitio ruinoso de quo psalmista ait. Tanqz panem idē nato et macerie depulset: et aplos ad Heb. viij. Qd antiqz senescat ppe iterum et ex qd bñs bñ quod bitaculū corpi nñ ē bitaculū idinacū: depul sus et antiqz. Quia est d terra creatū. Jō est ver sus terra idinacū etāqz aro i terra casus. Et quod vt dicitur et ex qtuor elemētis pparatū compositiū et nullo tpmēto britudinis colligatū. Jō est etāqz maceria depulsa. Quia etāqz annqz et eo quod ab Bdā vsqz ad nos pparatū est: etāqz ē mōri viciū Quātū exēplū addere possumus sic icarcet et d carcere exire desiderat. Et idē psal. ait deo. Educ de custodia aia mea et. Primo enim scī deside rāt exire de carcere corpi p mortē vt alleqñt me tō iocūditatē eternā quod erat in pñua laudandē dei et iubilandē Esa. lj. Gaudū et leticia iueniet in ea gñz actio et vt laudis. et idē subdit. Ad cō fitendū noi tuo. Scōo vt alleqñt pñquorū et amico p societate bñi. xxv. Mortuū ē Abrahāz in senectute bona et appositus est ad pñm suū. Et idē subdit. Ne expectat iusti vt alleqñt bere dicitatē felicitatis eterne quā eis de retribuet p re munerandē. Un subdit: donec retribuas mibi. Et idē psalmista etā inqz deo. Tu es quod restitui es hereditatē meā mibi. i. post hanc vitā. Propē p dicitā ac etiam abbat Paulus ad Roma. viij. di. In felix ego. Quis me liberabit de corpe mori: bñi. et ad Phil. ij. dicebat. Lupto dissolui et esse cū tpo. Ad p dicitā etā adducit pñt illud quod legat de scō Jacobo iterato: qui desiderabat mori p tpo. Un cū ei pñz rer diceret vt sacrificaret idō lis ne qui morte pñt: ipse rñdit. Nec nō ē mors sed potius somnus est dicens: cū post modicū resur rectio tribuat. Lū cū diceret tñnua. Quomo do mors est somnus: cum etā magni pñapes timeant eam. Ille rñdit. Nos xpiani mortē non timem: quod de morte ad vitā trāslire speramus. Lōgrue ergo mors somno comparat. Unde de lazaro mortuo dicit dñs Job. ij. Lazarus ami cus noster dormit. Bpō quoqz. i. ad Theb. iij. appellat mortuos dormientes. Quod etia facit ecclesia in. c. habent. et in. c. qui diuina. xij. q. q. Quare aut mortui dicantur dormientes dicit supra f. j. pte. j. Et p dicitā pfirmant p ea que habent

Pñ. cxxvj. f. Lū dederit dilectis suis somnū: et ce hereditas dñi filij merces fructus vñcos. Inqz qd David ps. cxx. Preciosa i pñtū dñi mors scōz ei. Et Fran. petrar. in suis triūphis ait. Mors est finis ois pñone obscurus. Biabo nobilibz alijs nocet.

Qui fuerūt in luti oem corz curā. Et Larbo canit. Felices obcūt quoz sine crimibz ne vita est. Et Martine pota in bñstoria nobis. Justus obit nec obit: sed abit ab bospite migrat. Nāqz pete patriā deliciasqz patr. Et Sap. iij. di. Justus si morte p occupat fuerit in refrigerio erit. Et ibidē de bono i iuuetate moriet sub dit. Placēs deo facit est dilectus: et vñcos inter pñcos trāslatus est. raptus est ne malicia mu taret intellectū ei: aut ne ficio deciperet aia illi us. cōsumat in breui cōpleuit tps multa: placu ta enim erat deo aia illi. Propē b pparatū illuz educere de medio inqratū. Nec ibi. Bug. et in li. de doct. xpi. inqz. Vocant an tps boni ne diu tius verent a morte. Et Seneca in li. rage. ait. Mors sola potit erūnis dabit. Et Jsidorus. j. li. solilo. c. j. dicit. Mors calamitatē terminū pre bet. Oem enim calamitatē adimit. Et idē ait Boe. in. j. de pñs. Mors boim felix. i. scōz. Et Berni. in qda pñde dicit. Mors ē finis miserie: vñcos ria pugnet: i. anna vñ: ad pñs corone beatitudi nis plenū ingressus: inuñ refrigeriū: padu sca la quod ascedit in locū tabernaculi: admirabilē vsqz ad montes dei. Sed qd ex causa trāscit et hac vitā: certū est quod oēs moriunt. Si enim pñarche et pphete ac apli et doctores: et ceteri: sancti iūstis rābiles: imo et ipse dñs nñ iesus ipse dei filiū cui mñe sua mortui sūt. Quare o pñs stultit: o des mēs: o fatue nō cogitas te esse mortuū. Sedas p certo quod nō multo tpe vñcos. Utra ē enim sentē tia quā Martine pota sui libri ca. iij. ponit di. Est hac valle grauis cursus: vitā lubrica: iugis anniera: tps mobile: vitā breuis. Et Sene. ad Lucillū scribit. Fluūt dies: et irreparabilis vitā decurrit.

Erro mortui formosi et pulchri. Non enim mors par decori nec formositati viroū aut mulier. sed sicut sol arefacit rosam i cā po: sic infirmitas arefacit pulchritudinē. Unde David ps. cxxvj. ait. Fide sicut fenū tēto: et quod pusqz euellat eraruit. Et sicut pluma postea illud marcescere facit: sic mors corpa iā infirmi rate arefacta facit marcescere: ita quod de tita viroū ac mulier. pulchritudine nihil remanet nisi illud quod ait Hugo in li. de arra sponse di. Ad il los festino quod morte corpi bñc erūt. et cū corū corpa respicio: nō inuenio i eis nisi cinerē et vñs mēs: scōo ē b aeris. quod ego sū: illi fuerūt. et quod ipsi sunt: ego ero. Decille. Et vñs habet ille vt sus quē reatut glo. in. c. fucare. de pñ. dñ. v. Si vñū frōtis alieni fucus iacet. Olla frōtis obit tū color bospes abit. O igit dñs frōtis ipu. xx

neo facies eorū: et nō sūt cogniti in plateis scz qñ
post mortē eorū deportant ad sepulturā. Sed
cur ibat. Adhuc curio ossito eorū et aruitur fa-
cia eorū qñ lignū. Sed o destruit morā fortitudi-
ne. Imminet enim illa pedes nec ambulare: nec
eorū potare pñitū: hic tremūt: brachia decidūt
caput inclinat: pect⁹ anhelat: eorū oīto virito
delinquit: et anim⁹ languet: oculi caligāt et nō
vidēt lumen: aures surdescūt et audire nō possūt
nares replent putredine: gust⁹ guertit: tact⁹ nō
sentit: lingua palato adheret: labia nō possūt
se mouere. O superba hoīm fortitudo: cogita ad
hē miserā deuenies. certe verificabit in te illud
ps. Nūdiati ē in puluere vultus meus et glutina-
tus ē in terra venter mē. Et illud Job. 17. Vide-
būt oculi ei⁹ inspectionē suā. Tūc enī adimplebit
illud Dan. 12. Ecce quatuor vērī pugnabāt i ma-
ri magno. et quatuor bestie grādeo ascēdebant de
marī inter se diuerse. Isti enī vērī sūt quatuor vici
moros eorū: pñis. s. sanguine: choleric⁹: melanco-
lic⁹ et slegmatic⁹ tpe mortis inter se pugnant
ad destruidū eorū. Quatuor autē bestie sūt qe
nos affecūdus. s. dolor: amor: timor et spes que
ascēdūt d. maris. de eorū de amaricato monētis.
Cruciat enī illū dolor: infirmitatis: amor: tēpo-
raliū: timor: mortis et inferni: ac spes recuperande
sanitat⁹ quā desiderat: s. habere nō pōt. Ω

Erno destruit sanitatē. Dolēt cū in mor-
 te oia corpis mēbra: dolet caput: pectus:
 brachia: dētes: latera. Itomach⁹: vētrix:
 biepēdēs: vīscera: cūctūs interiora. sin arēt iñir-
 mus: mō estuat calore: t sudorē mortis emittit:
 itatimq; frigidat: ingemiscit: vīlulāt: lamētatur:
 Prope stat vros: t hñj ac filie: t sanguinea: ma-
 rime si diues fuerit. fient t tristatē ac se dolere
 demonstrāt. Adfunt media: t agūt brachia: respī-
 cūt vīna: pparāt srupos: medicinae: pfectio-
 nes: decoctua: picinias: a quā rosata: vinus: p
 manib; t pedib; refringerēt diē. sūt frictiōes: et
 cū his oib; nō pualdet infirm⁹: sed exeresat do-
 lor: reuoluūt p lectū t nō inuenit requiē. Un di-
 cere pñt astātes illud Ps. Dñs opēferat illi su-
 per lectū doloris eius vniuersū strātū eius ver;
 sūti in infirmitate ei⁹.

q. Tanta mortis terribilitas ē: extirpatio/
nis. Extirpat enī violētē aīam a corpore
trās cū oēs potēcias vt inqt Aug. in li. 8. spī
ritu t aīa. c. xvij. Et iō nō ē nec imaginari potest
maior dolor: in seculo q̄ sepatio aīe a corpē q̄
sup mortē. Et iō Bress. iij. ethicor. appellat mor
tē vltimū terribiliū: q̄ reddit corp⁹ exanime t ca
dauerfat. Ad p̄dicta ē ter. i. l. vltimū. ff. d. penis
O mors crudelis. o mors dira. o mors amara
o mors terribilis. tu es illa q̄ oēs mūdi crucia/
tus superas ita vt dicere possit moriēs. Dolores
isemi circūdederūt me p̄. xvij. Iō dicē Quincili
anus. v. li. de clama. O q̄ graue ē mori. Vñ mo
riē boie vñificat illud Mart. iij. In illo tpe

cōmota ē vniuersa ciuitas. Tpe em̄ mori com-
 mouet tot⁹ hō q̄ ē ad modū ciuitat. imo vocat
 a p̄bō. viij. p̄bū. microcosm⁹. i. mior. mūd⁹. La-
 mar ē moriet⁹ ⁊ dicit illud Ps. anq̄. Circūdede-
 rūt me dolores mortis. Et itē. Tribulationes
 ⁊ dolorē inueni. De hac auctoritate loq̄ns Lb. iij.
 i q̄dā fīnē ait. Magn⁹ timor: tūc fīes mei. ma-
 gnus tremor: qū se videt aīa separi a corp⁹. ma-
 gne hora angustie qū vor detinet: qū lingua ⁊
 bñ nudū cruciari nō valz. reuoluit oculos dicit
 inde frēq̄nter ⁊ assidētēs amicos ⁊ parentes et
 fīes nō cognoscat. aliqd̄ eis loq̄ nō pōt. filios la-
 chrymātes audit. ⁊ istū dolorem habēs recedit.
 Nec ille. Legit etiā ad p̄firmationē p̄dictorū q̄
 sanet⁹ Lazar⁹ postq̄s a mortuis fuit resuscitat⁹
 nūq̄ risit toto tpe vite sue. ⁊ interrogat⁹ de cā rī-
 dit. q̄ semel bibi calicē amare moris: ⁊ itē. cū
 bibere oportet. Itē q̄ sum in valle lachrymarū
 ⁊ miserie: ⁊ ideo nō habeo causam ridēdi. S

Quinta mortis terribilitas de timoratiōis.
 q. Lū em̃ p̃dicta adueniūt signa. tūc timor
 moriēdi iurguramentē occupat: cor ligat:
 intellectū beberat: mēoriā salutē sue alienat: et co
 rus tribulatiōibz ac pauporibz plen⁹ p̃cō rema
 ner. Uñ dicere p̃t̃ illud Ps. Timor et tremor
 venerūt sup me et p̃tererūt me tenebre. Et iterū
 Formido mortis cecidit sup me. Et iste timor est
 cā acceleratiōis mortis iuxta illud Marcialis. c.
 iij. Mortis paule timor tibi vice gaudia tollit.
 Nā morietis vivēs dū moriēdo peris. Et idō dī
 co vobis q̃ estis sani illud Lucani in. iij. Cōsus
 lite extremis angusto in tpe rebz: ne scz postea i
 pediti timore mortis: nō valeatis vobz puidere et
 p̃fulere in gravitate ifirmittatis. Dicit aut̃ mori
 ens itra se illud qd̃ ponit Chrys. añ qdā sermōe
 scz. Deu mibi quia iter pago extraneū qd̃ nūq̃
 ambulavi: in regiōē lōginquā quā nūq̃ vidi:
 et in seculū atrox amax. vñ null⁹ reuersus ē: et in
 māsīdes metuēdas ad q̃s null⁹ me comitat: et
 añ iudicē terribilē vbi nescio qd̃ mibi p̃tingat.
 Ecce q̃ro adiutorē et nō ē q̃ eripiar vel q̃ mibi cō
 patiat: et de gēto nō ē vir meū. Decille. Uñ re
 fert sc̃tus Bernardus i qdā s̃mōe. q̃ qdaz mā
 gnus dñs in trāsitu suo inq̃t. Deu mibi qz
 euz babeam tot castra et domos ac palatia. nescio q̃
 hac nocte ire debeat aut q̃s me hospitari debeat
 Timor p̃terea moriēis et horrore p̃cutit. qz horri
 biles demonū figuras videt. de q̃bo sc̃tus Lynl
 lus ad Bug. scribit. q̃ qdaz a brō Hieronymo
 refutatur⁹ dicebat. Adueniēte mortis mee hora
 tāta in loco illo in q̃ migratur⁹ iacebā nephā
 doz spiritūū aderat mltitudo. q̃ p̃ multitudie
 dinūcrari nō poterat. quoz species talis erat q̃
 nihil penos⁹: nihil horribil⁹ creogitari p̃t. Po
 n⁹ em̃ q̃libet hō in flāmā ardēte arsup se po
 neret qz eoz visioē tam oculi ponri. In cronici
 qz ordinis mīoz legat q̃ beat⁹ ff. Egidi⁹ iterro
 gavit sc̃m fr̃atiscū di. P̃ ē est ne aliqd̃ tā horri

bile et terribile quod homo donec diceret per non non pos-
set sustinere. Qui rñdic beat⁹ fr̃as̃c⁹. Diabolus
null⁹ posset sustinere respiciendo donec diceret
mediū per non: quā statim moreretur nisi diuio p̃fessi-
dio iuuaret. Quātus ē erit tremor: p̃ctōr⁹ mori-
entis q̃ innumerabiles videbit demōes ad capien-
dā aīam suā p̃paratos. B̃it em̃ Grego. vi. mortali.
Mortis antiqu⁹ ad rapiēdas p̃ctōr⁹ aīas tēpo-
re mort⁹ crudelitatē effrenat violētia. et q̃s viuēs
tes blāditia decepti: morietes scūsēs rapit. hec
ille. Exclamat ar̃ bo: ribilis demō citās aīaz pec-
catoris: et dic̃. Veni scelerata aīa ad cōparēdū co-
rā tremēdo iudice: receptura q̃ p̃nā eternā. O
quāta erit illi⁹ pūcti tribulatio quā transitura erit
aīa ex b̃ mūdo: de oībo etiā minimis p̃ctis corā
illo tribili iudice rōnē redditura. Morēdus ē cū
icidere i manu⁹ dei viuēs ad Heb. x. Et p̃p̃t p̃redi-
cta dicebat q̃ dā n̄ p̃dicato: nūc mori⁹: et in oī
sua p̃dicatiōe replicabat. Mors ē scarpellū ra-
biosū. q̃ cū magna difficultate et cū maximo n̄-
more trāsīt. et eo marie: q̃ nō p̃nt p̃ctōres oculi
tare p̃ctā sua ipsi iudici q̃ oculis cordis videt. c.
nouit. s̃ iudic̃. Itē q̃ a diabolo recipiunt cor⁹ sce-
lera et accusabūt: vt p̃ez Apoc. xij. Diabol⁹ accu-
sator ē fratrū rē. Itē q̃ accusabūt a p̃scia p̃p̃ia
ad Ro. ij. Testimonij illi reddere p̃scia cor⁹ rē.
Un̄ p̃s. ait. In opib⁹ manuū suarū cōp̃b̃sus est
p̃ctōr. Itē q̃ nesciūt an opa sua q̃ bona vīsa sūt
dō placuerint. Eccl̃a. ix. Sūt iusti atq̃ sapientes:
et opa cor⁹ i manu d̃it: tñ nescit hō vtrū amore
an odio dign⁹ sit: s̃ oīa i futuro resuāt icerta. et
i. ad Cor. iij. ait. Paul⁹. Nihil mihi p̃sc⁹ sū: tñ
in b̃ iustificat⁹ nō sū. Un̄ legit s̃ brō Agarbo ab-
bate q̃ moriens steris m̃bo dieb⁹ oculis age⁹ stu-
pēs. quē alloquētes fratres dixerūt. Ubi es p̃f
Quib⁹ rñdit. In p̃spectu diuini iudicij. Et illi.
Times ne p̃f. Quib⁹ dixit. Laboraui virtute q̃
potui: fuanq̃ mādāta deis: nescio si opa mea
dō placuerūt. Nā alia sūt iudicia d̃i q̃ hominū
Quid q̃ facies o p̃ctōr: sceleratissime quā hora ex-
amianōis tue inabit. O aīa isensata: q̃s tēue-
bit i illa hora tāte necessitatis: q̃s allegabit p̃te
cū egressa de corpore corā iustissimo iudice eterne
dānatiōis auditura sententiā p̃senaber̃. tūc an-
tere adducēt oīa scelera tua q̃ nullaten⁹ excusa-
re poteris: iuxta illud Eccl̃i. x. In fine boīs denu-
datio opeꝝ ei⁹. Et tūc dicere poteris illō p̃s. xvij.
Torretes iniquitat⁹ turbauerūt me. i. p̃ctā q̃ ipe
tu suo p̃cipitāt aīaz ad isernū. Un̄ B̃re. sup̃ Job
xvij. ait. Cū caro morit⁹: id ania videre cogit. q̃s
dū viueret p̃uidere p̃rēpsit. Tante q̃ erūt pugne
demonū: et tāta mēis alienatio peccatiōis aīe:
quin desperatiōis baratrū se p̃cipitabit. 2

Si possem⁹ audire lamēta aīe peccatricē
 ex hac vita migrāna, pfecto a lachrymo-
 sis gemitib⁹ tūcere nō possem⁹. Plāgie
 em̄ ⁊ suspirat ac lamētaī dicens
 Domine qd veni ad mortē

Hay me qualis pena angustiosa ⁊ fortis
 Me facit vitā miserā finire
 O acerba infortuna ⁊ gravis soris
 De ista trista vita relicta
 Hay me crudelis ⁊ subitanea mors
 Anima paupercula ancua
 Millez corp⁹ relinquas puenit
 Hay me q̄ p dolorē es strāgulata
 Hay me falsa spes qd retines
 Tu falle mūde nupia defraudator
 Hoc est tributū de te venies
 Hay me sentio rumore
 Spirituū malignoz catenatoz
 Qui animā mibi auferēt cū furore
 Hay me sensus sūt imutati
 Pulchritudo abijt: spūs deficit.
 Spirit⁹ vitales sūt infrigidati
 Uor rauca buccā meā angit
 Fortitudo magna abijt
 Corp⁹ tabefactū est ⁊ visus dealbat⁹
 Medi vnguētarij incōtatiōes
 Lapones: amuletz tibi dulces iucharad
 Nihil ampli⁹ huic malicie pferūt
 Oculi cū cōru saltu circūitu.
 Omnia mutant in amaritudinē.
 Hay me quātū pstat me gustasse
 O amici parētes o mee diuine.
 Palatū p̄ciosa supeller vestimēta ornat⁹
 O thesaure in arca: o rutilū au ⁊
 O vos q̄ circū me ploratis.
 Tidete quō obscura est mea facies.
 Fortitudo om̄is mea defecit
 Nulla erit vnq̄ q̄ mibi placebit
 Hāc carnē fetidā sepelire.
 Et mei post hac memoriā nō faciatis
 Quia corp⁹ marcescere videbinis
 Anima indusa inferno erit
 Ubi mala opa puniūtur
 Que ex ordine scripta in quaternō
 Sentētia lata est a rege iustissimo
 Ut in tormēto dūrem in eternū
 O me disgratiatū ⁊ infelicitissimū.
 Qdidi tēpus demēre.
 Ad natiuitatē thesaury pfectissimū
 P̄terijt tpo penitēte.
 Et venit illud faciēs vindictā
 Et reddere illud omne qd mutuo dasti
 Tideo p me venire furā cū celeritate
 Mūde ribalde quō me decepisti
 Et me ad viam tā arā pduxisti
 Hay me tristēm dolentē ⁊ infortunatū.
 Plenū peccatis ⁊ desperatiōe.
 Jā sum certus q̄ ero dānat⁹
 Vado habitare extraneā regionē
 Vado sedere in vmbra mortis
 Et beelzebub erit me⁹ patronus
 Ero clauis fixus in porta
 Ubi scorpiones: vipere ⁊ serpentes

de testamento ferretur sub conditione: et ante condi-
tioneis eventum moritur excommunicator: quia sic
expiratur: et non habet post mortem suam: sicut in Panor.
in eam ad hoc. de de. non res. Et quilibet etiam
alia talis sententia expirat: et quo non habuit effectum
in vita sententiam. facit. l. si. ff. de pe. p.

Non omnis ergo peccatus calidus: et in quibus
 bullit aliquid in quo sententia excommuni-
 cationis consistat esse nulla ipso iure: et co-
 nstat notorie de errore: et talis sententia sua-
 da non commendanda. Et ita intelligitur illud quod habetur
 in c. ceteris. Illucina. c. iij. q. iij. vbi dicitur. Illucina
 errorum: non non ledit cum qui notat: sed cum
 a quo notat. et. ij. q. iij. c. cui est illata. scriptum est
 Si iniusta est sententia tamen curare eam non de-
 bet: quanto apud deum et eius ecclesiam neminem potest
 gravare eius iniusta sententia. Quando vero non
 constat expresse de nullitate sententie: tunc quisque
 tenetur eam suare donec rationabiliter sedaverit sca-
 dalum: et notoria fecerit nullitatem sententie per legiti-
 mas causas. Quo facto non tenetur eam suare: quia
 tunc non erit amplius scandalum pusillorum: sed perari-
 leosus: ut ait Petrus de palude in. iij. sm. di. xviij.
 Interim autem debet se gerere pro excommunicato. Facit
 capitulum si episcopus in si. ij. q. iij. Aliter faciens
 et rationi fideius: ingreditur possit excommunicari
 fuisse propter preceptum. ij. q. iij. §. cum ergo. et §. huic
 Nam propter hoc peccat mortaliter: ut ait glossa in
 c. tuas. de sententia excommunicata. vbi etiam dicitur quod propter
 contemptum sententia alias iniusta teneretur. Ideo in
 summa pfectio libro. iij. si. c. iij. q. lxxij. ad finem
 dicitur: de mente Hostien. ac Tho. et Ray. quod talis
 excommunicatus debet se excommunicato presentare: et ostendere
 innocentiam suam: petere absolutionem: vel proponere
 compositionem coram superiore contra excommunicatum. c. sacro.
 de sen. exco. Interim autem talis iniuste excommunicatus
 inquit Bleran. de alio in. iij. pre sume licet ab homi-
 bus reputetur excommunicatus: tamen apud deum non est sepa-
 ratus ab unitate ecclesie quo ad spiritualia charismata.
 quod sicut per peccatum non est homo finis rei vitaris sed solum finis
 vocis: sic excommunicatio iniusta non est excommunicatio finis
 rei vitaris: sed solum finis vocis et apparentiis. Nec potest
 offendere innocentem iniusta et iniusta pastore inia-
 tu ipse talis condempnatus habet bonam coram deo consci-
 entiam. ut dicitur in c. quod. et i. c. temerarium. et c. quod obest.
 et c. si quis. et c. si ad res. et c. quod si quis. et c.

Ed hic qñt qñ sit excoicatio: qñ qñber sa-
cra qñ talē rēfuratus fuit: teneat sub pe-
na excoicatiois reuolare infra centū termi-
nū. de qñ excoicatioē habet in. c. a nobis. 8. sen. ex-
coi. Nūqd oēs aliqd scietes teneant reuolare: et
cui dicere debeāt. Et rñdēt Hostien. in sū. qñ scie-
tes nō tenent reuolare ipi dñū passio: sñ plato ce-
lesie: vel qñ deputato. c. xv. q. vi. c. p. s. in syno-
do. Sñ nec ipi plato debet reuolari publice si so-
lus reuolator: sñt 7 pbare nō pōt. q. q. vii. ca. ple-
nūq. Et ita tenet glo. in. c. sacerdos. de pe. di. vi.
7. vi. q. i. c. sup omnia. 7. q. ii. c. placuit. 7. q. i. ca.

*si peccauerit. facit. c. si sacerdos. b. offi. ordi. dñe
q̄ dicit q̄ fac intelligit de p̄abili sciētia. l. q̄ accu-
lare. C. de edē. facit. l. nostro. C. de calū. debet ra-
men secreta reuelari p̄lato tāq̄ patri vt possit p̄-
uidere. c. bo e videt. xij. q. v.*

Para quinta buíus sermão de excomuni-
cacionis malignitate. R.

Primo de excommunicatiōis minorⁱ ma
lignitate tractare volens p̄mittēdū du
xi. q. p̄ncipāo cū excom̄icato minorⁱ exco
municatiōe nō p̄trahit excom̄unicatiō
nē vel peccatū: si specificē nō p̄bibeat p̄ habentē
auctoritatē p̄bēdē. c. quoniam multos. ij. q. iij. Et
ideo dicitur doctorēs in p̄dicto ca. q. excom̄unica
tio maior: nō trāsīt in tertiā p̄sonā. Itē sciendū
est q. hec excom̄unicatio ut inq̄t Ray. in sūma. t
habet in sūma. 2 p̄f. li. ij. c. xxiij. q. lv. nō tñ po
test intelligi ab ep̄o: sed etiā a quocūq. iudice ec
clesiastico inferiorē. c. cū ab ecclesiā. de offi. ordi.
Et hoc siue p̄ p̄sumpta. v. q. ij. c. p̄sent. siue p̄
alijs culpis. facit. xvij. q. iij. c. miror. Itē p̄t in
telligi simpliciter: id est ad tēpus indeterminatū:
sic in. c. in actōe. 6 p̄. di. j. siue ad tēpus determī
nū: ut in. c. rōta. lxxvi. di. S

Roma autem malignitas huius excommuni-
p catiois q̄ dicitur separatio est: q̄ excommuni-
catū remouet ⁊ separat a sacramētis eccle-
siae: q̄ si ea p̄cipiat peccat mortaliter. ca. si cele-
briat. de elec. exco. mī. nō tñ incurrit irregularitatē
etiā si celebret vt in eodē ca. dī. Itē peccat p̄feren-
do alijs ecclesiastica sacramēta: ⁊ tñ ab eo licet col-
lata nō carēt effectū: vt ibidē dī. Scd̄ a ma-
lignitas appellat irritatio. selectiois de ipso fa-
cit. Un̄ inq̄ Grego. nonus i dicto. c. si celebret.
Si tñ sc̄iter talis elect⁹ fuerit: a⁹ ē electio irrita:
da: p̄ eo q̄ ad susceptionē eorū eligi: a fr̄uz p̄ce-
ptione a sanctis patribz est p̄uata. Sup̄ q̄ ver-
ba inq̄ glosa. q̄ si excoicatus minori excoicatio-
ne eligi etiā ignoratē nō valet electio. q̄ igno-
rancia eligenti nō facit ipm̄ babilem. Et si sc̄ez
ter talem eligere p̄uaretur tunc eligendi. c. cū
in cunctis. de elec.

Etia malignitas dicitur ingressiois. facit ei
 t. excommunicatio minor hominē indignū
 ingressu ecclesie adeo q̄ in dicit Hugo in c.
 si inimicus. xj. q. iij. q̄ ab ingressu ecclesie separatur
 ita q̄ nō debet talis excommunicatus intrare ecclesiam. S;
 Hostian. sū. dicit. q̄ licet talis tunc faceret nō in
 trado ecclesiam an q̄ sit absolutus. Si tñ intraverit
 causa oradi nō videt peccare. Et idē dicit Ray. in
 sūma addēs; maxime si ecclesia in quas intrat nō
 sit psecrata. Et assignat rōnē q̄re possit intrare scz
 q̄ nō ē remor⁹ a sacramētis. Un subdit dicens
 Immo forte pōt intrare ad bonas; dū tñ nō ad
 missas. sed p̄mū securius est. s. q̄ prius se faciat
 absolutū. Goffredus etia; in sūma dicit q̄ talis
 potest audire diuina p̄ter missam; sed secur⁹
 facit si ex deuotione abstineat. ca. ad ciu. v. dñ.

glo. do Ray. dicit. Credo sine p̄iudicio veri: q̄ z
misse potens iteresse: dū tñ ibi nō cōmunicet: q̄
minor excoicatio nō separat nisi a p̄ceptiōe sacra
mētōz: q̄ in sola p̄ceptiōe cōsistit. c. fi. de de. exco.
mī. Credo tñ q̄ bñdī excoicet̄ pacē nō debet re
cipere cū aliq̄ post agn̄ dei: q̄ osculū illud succe
dit loco eucharistie: hēcibi. q̄ oīa ponunt in sū.
ma. c. de. eodē libeo z n. q. 1. 69. U

m. Blignitates autē excoicationis maioris
 sunt viginti sex: q̄ p̄ma ē: sacramēto:
 exclusio. Excludit enī z separar boiez ab oibz sa-
 cramētis. c. engeltrudā. iij. q. iij. Quāta igit bo-
 na lucra ē q̄ digne suscipit sacramēta: rōta am-
 nt q̄ excoicationē inodā^r est. Un de grā que ac-
 rit p̄ sacramēta inq̄ Ric. in. iij. di. j. Grā in q̄
 rum p̄ sacramēti p̄fertur: directe z immediate o-
 dina^r ad sanandā aiām a morbo peccati. Ex-
 apparet q̄ excoicatio tollendo talē grām: auf-
 sanitatē aie: z dimittit eā ifirmā. Sed a malig-
 tas dicit elongatio diuinorū: q̄ nō pōt excoi-
 tus intra eccliam orare cum alijs aliter mor-
 peccat. Et iō sanct^o Ambrosi^o nō p̄misit. U-
 dosuū imperato: ē intrare eccliaz q̄ erat excoic-
 Non debet enī excoicari^r extra eccliam sic
 stare: q̄ audiat diuina. c. q̄ in te. d. peni. z rei.
 Qñ aut nō dicunt diuina p̄ eccliam sol^o itra-
 dū aliq̄ nō sūt ibi vt ait Jobānes de legnan-
 tractatu de cēsura eccliaistica. Et pōt interesse p̄
 cationē: q̄ audita statim d̄z exire eccliaz. c. mīse-
 sen. exco. Et ad b̄ admittit vt p̄uertat sic z ifi-
 lis. c. ep̄s. de cōse. di. j. Tercia malignitas el-
 nō p̄t p̄bere m̄fimonii sine p̄cō. Dicit enī J-
 nes de lignano vbi supra q̄ licet peccet mor-
 p̄bendo: renet tñ m̄fimonii p̄tractū: reddet
 debitū d̄: exigere t̄o nō debet. S̄ q̄ dā dīc-
 nō peccat mortal^r exigendo.

q. Quarta malignitas est q. excoīcat^o nō pē
ordinare nec ordinari q. ad executionem
etiā si ignoret. Un ordinari ab ipō etiā ignoran/
terā digēt dispensandē epī: q. ad executiōez ordi/
nā. c. ab excoīcatō. it. q. 1. Si vero sacer. i. digēt
dispensandē pape. c. si. de ordi. ab epō q. resi. epī.
v. excoīcato: q. executiōez pferre nō pē q. cā nō h3
i. q. 1. c. grā 7. c. statumus. ¶

q. Unra malignitas est q. licet credicar⁹ si
est denic⁹ teneat dicere officiu. nō p^r dic
re cū alio: s; debet dicere sol⁹: sine dñs vobiscū
fm. Posti. i. sūma: et hī in sūma: p^rfel. codē libro
7 n. q. i. > 4. Q. cū teneat dicere officiu: p^rba⁹ p
e. si q⁹ ep⁹. cū. c. se. ij. q. ij. Alaz cū sit obligat⁹ ad
hanc servitutē. c. j. de celebra. nuf. p. credicationē
non libera⁹ ab ipa. c. legi. xv. q. i.

ma q talis nō p̄t suscipi ad religionē nisi pua absoluat. Tenet in receptio et p̄fessio si fuerit recepta. L. de apostat. l. vi. q. sancti fratres alii p̄dicatores et minores p̄nt absoluerē regulares et seculares volētes ingredi suū or-

dine: Er hoc et speciali privilegio maris magni
vni Sum quam.

f. Septima maligna est q. talis suspensio ab
omni actu legitime. fm Rich. an. iij. di.
xviij. ar. xij. q. i. Lur. rō ē q. excoicatio ab ecclia
fidelium separat. xij. q. iij. c. audi. Sz separat ab ecclia
nullū p. actū legitimū exercere. q. ois talis actus
regit excoicatioes cū aliq. mēbro ecclie q. cōione
ē separat excoicatur. 7 id nō p. esse iudex nec accusa
tor aut testis. iij. q. iij. c. spiratores. 7 c. se. Nec
valet sentētia si vnus pluribus ferēdo sentētia sit
publice excoicatur. fm Joban. de lignano vbi
Admittit m. fm Rich. vbi sup. ad accusandū
crimē heretico: cur. rāta ē labes q. ad a. accusan
onē etiā serui aduersus dñm: 7 q. libet criminosi
7 ifames aduersus quēlibet admittit. ij. q. xij.
c. psumit. Itē nō p. p. stitui pcurator. c. post ces
sionē. d. pba. Nec pcuratorē p. stituere qn ē actor
c. si. de pcur. Sz qn ē reus bñ pōt p. stituere pcur
ratorē ad defendendū se. c. intelletm. d. iudicio.
Itē p. stituendū facit ab ipso vel etiā late ex man
dato a. sūt iure ipso iure 7 nūq. valebūt. c. ad
uersus. de iura. ecclie. Dicit m. Rich. vbi s. in so
lutione scđi argumētū p. dicta ē vera si ē excoicatur
publice. c. ad p. bādū. Et ibi glo. de sen. 7 re iudi.
Quia facta 7 iudicata p. occulte excoicatur valēt
rōne publici officij 7 cōis vtilitatis. fm Panor.
in. c. post cessionem. de pba. facit lex barbarus
ff. de offi. p. ro. Et id licz dicat nō valere: qd fit ab
excoicato. c. p. stitui. de appel. 7 c. rāta. de excessi.
pla. m. q. dñi tolerat 7 ē occulte excoicatus valēt
qd fit ab eo. Un si p. ulit bñficiū vel cōfirmat
electionē tenere videt. argu. ad b. viij. q. iij. c. nō
ne. cum m. erit post q. decreta fuerit excoicatio i
petrare dispensationē. Et hāc sentētia dicit Rich.
vbi s. ē rōnabiliorē: alii multi eēt d. suo statu
incerti. Et cadē rōne dicūt qdā tenere absolūti
nē in foro p. scie a tali occulto excoicato factū. Et
ad hoc allegant glosam in. c. exceptionē. d. excep
tio. Et argu. ad hoc in. ca. p. solationibz. de iure
patro. Nec obstat fm eos ca. ad p. bādū. d. sen.
7 re iudi. q. ibi loquit de decretalis quādo erat pu
blice excoimunicatus tpe quo sentētia tulit. Sz
p. tra hoc est rectus in. c. quid iur. xiiij. q. i. vbi
dicat. Hi qui vere extra eccliam sunt nec ligare
possunt nec soluere nec reconciliando eccliam
ce communioni reddere non possunt etiā excom
municatus publice aliquē i iudicio puenire. c.
cū inter. in fine. de excep. Quo vō ad p. tractus
uatos scz emptionis 7 veditiois: 7 similes licz m
n doctores dicūt ē nullo a. tenet m. Panor. i. a.
si vere. et ca. verificatio. de dolo 7 contumacia. q.
valent.

o *traua malignitas credicatiois ē. q. credu
dit a pueris et fidelibus scz in osculo salu
tationis in conspectu et ceteris que continet
in hoc versu. Quia orare vale communio mentis ne
gatur. Et hoc pbat per ca. Sicut q. 9. 11. Et*

in. l. bi q. sancti. C. de apost. Un dicit Alers. de
ales vbi sup. a beat. Bonau. in. iij. di. xviij. p.
q. ar. q. q. talis excoicatus tenet curare alios:
vt m. die Panos. in. c. nulli. de sen. exco. Et cor
nodo curare totos peccat mortaliter. facit ca. il
lud. de de. exco. m. Et ca. sicut. ij. q. iij. Un l. iij. ex
coicatus possint cu duntaxat in sustentandoe vite
enaz no expectata extrema necessitate necessaria
vite ministrari: vt alimenta: vestes et hospitium. ca.
qm. Et ibi glo. ij. q. iij. m. vestilia et alia istrumen
ta sine q. vivere pot no snt ei ministrada. So
lum q. in casu in q. d. ex pcepto charitat. tenet
coicare cu eo pot et ipe cu alijs puerari fm theo
logos in. iij. di. xviij. de q. videbim. in sequenti p.
te. Magna ergo est pena vivere inter homines et
no posse cu eis loqui.

Ena malignitas est q. tales excoicati snt
n pua suffragio eccle. vt inqt Rich. i. iij.
di. xviij. ar. viij. q. ij. vbi dicitur dices. q.
si alijs excoicatus p iniusta cu no excludit a suf
fragijs et orationibus eccle. q. no excoicatus q. ad ec
clesiam impubant nisi sit aliud qd obstat. c. et si ad
rep. q. q. iij. Si aut sit excoicatus p iusta causa et
peniter ac diligenter ab solutione sua pcurat:
parus facere qd in se est: et ena in isto statu va
lent sibi orationes eccle. q. p. m. c. s. sibi remissu
qm ad iudiciu eccle. triumphans. Si aut no pe
nitit s. in sua obstinatione p. s. s. diu i isto sta
tu est: quis aliq. m. sibi possint p. d. orationes
eccle. cu p. orationes b. enoz diuina misericordia vo
luntate penitendi mult. sedecanis inspirauerit. pos
sunt em fides facere orationes vt de p. uertat exco
municatos ab errore suo: vt ait Tho. in. iij. di.
xviij. m. l. oge min. p. s. t. ei q. alijs. q. q. m. et sua
p. indign. e. vt ei p. sint. Ecclesia ena ad tales ex
coicatos sua suffragia no intedit dirigere s. ad
no excoicatos. ij. q. iij. c. q. q. iij. irra. Oio aut ece
nis panis mag. p. d. illis ad q. s. speciale et d. i.
rect. dirig. q. alijs. No igit orat ecclesia p. excoi
catis: vt p. in orationibus q. s. i. die pasceum. vbi
licet orat solent p. diuersis statib. ena p. hereti
cis et schismaticis: et p. iudeis ac paganis et infidelib.
bus no orat m. p. excoicatis. Et p. hoc demonstrat
q. p. manentes in excoicatione snt infidelib. et omi
bus peccatoribus deteriores.

Duos excoicatos pua suffragio eccle. iustis suf
fragijs: et q. incurrit multa dana. Nam
suffragia eccle. vt inqt m. g. in. iij. di. xviij. val. p.
mo ad augm. g. s. vel ad m. d. eis q. no ha
bit. Et q. ad b. dicit m. g. q. g. a dei p. excoica
none subtrahit. Sedo val. ad p. c. c. d. i. ba
benda: licet de se dicebat p. s. Dns p. c. c. o. r. v. i. t.
mee a q. m. p. d. abo. Et q. ad b. dicit m. g. q. p.
rectio dei subtrahit omi excoicatos. q. videlicet p.
rectio filios eccle. spual. m. custodit. de q. inqt
p. s. Dns custodit o. o. diliget se et omes pec
catores disp. d. et di. xviij. q. iij. ca. ta. sacerdo
tes. q. excoicatio a deo separ. Tertio val. ad de

sendendu ab hostib. Et q. ad hoc dicit m. g. ex
Richar. vbi sup. q. diabolo maior potestas se
uendi dat in ipm corpaliter et spualiter. De hoc
en. ij. q. iij. c. m. b. l. et. ij. q. iij. c. audi. d. q. excoi
catis sathane tradit. Excoicatio ena est corpos
nis et aie detrimetu. ij. q. i. c. de manifesta. ij. q. iij.
c. audi. Et p. ea subuertit stat. boim. q. de eccle.
corpe tradit sathane. et est eterne mort. d. natio.
ideo timenda est sicut mors. et excoicatio p. mortu
is reputant. ij. q. iij. c. nemo ep. o. z. et no p. c. i. p. a. t.
de bonis opib. et meritis eccle. de qua p. c. i. p. a. s.
n. d. inqt p. s. Particeps ego su oim timentiu
re et custodiennu m. d. a. t. u. a. Decima maligni
tas est illa qua ponit Richar. in. iij. di. xviij. ar.
viij. q. i. in corpe questiōis circa fin. s. q. excoica
tus no pot eligere nec eligi. Et si secus facta fue
rit talis electio: nulla est ipso iure. c. cu dilectus.
de p. s. u. et. ij. q. i. c. nos in homine. Et ibi de glo
sa. q. si aliq. eligunt simul cu excoicatis vna de
ctio. Et addit Richar. vbi supra in solutione secū
di argum. q. si latet alijs excoicatus inter
esset electioni: et postea detegere eius excoicatio
ante p. firmatione electi: q. uis p. p. t. hoc no irri
taret electio: si electus alio habeat sufficientem nu
meru vocu: tamē vor sua reputabit nulla. Un
si necessaria fuit ad sufficientem numeru vocu des
ctio reputabit nulla. Et fm aliquos excoicatos
no pot eligi no solu ad dignitate spiritalē: sed
nec ad laicale vel secularē. Na no pot eligi i regē
vel impatorē. c. p. venerabilē. de elect.

Endecima malignitas ponit Richar. in
p. dicta di. ar. ij. q. i. ij. et. iij. dicens. Primo
q. milites no tenent obedire suis princi
pibus publice maiori excoicatione excoicatis. xv.
q. vi. c. nos sancto. et ca. se. et ca. grauē. de penia.
Et ibi glo. Excoicatio ei publica absoluit a iu
ramento fidelitatis. et hoc p. s. t. u. t. u. t. est in derecti
one criminis. Un vasalli no tenent d. n. s. q. diu
durat excoicatio: vt ait Panos. in. c. veritat. de
dolo et p. u. Si m. dubiu esset vtru p. n. c. p. s. s. esset
excoicatus vel no obedire teneret. q. in dubijs
superiorib. est obediendu. c. quid culpar. xxiij. q. i.
Et ibi glo.

Ecundo no tenent denici obedire suo epo
manifeste excoimunicato maiori excoica
tione. x. di. c. nulli. et. xviij. q. vlti. ca. sanc. L. i. r. a. z.
tio est: quia obedire e. quoddā cōmunicare. S. s.
denici tenent curare suu episcopu excoimunica
tu. ca. miratus. xxiij. di. ergo non debent ei obe
dire. Et similiter non tenentur monachi obedire
suo abbati manifeste excoimunicato. ca. sacerdo
tes. ij. q. viij. Et ibi glo. Immo abbas excoica
tus no solu no pot p. p. e. r. e. q. est p. u. a. t. u. s. a. c. t. i. o.
legitimus: sed nec alteri cōmittere vices suas: q.
uis si alicui cōmiserit ante excoicationē: ipso po
stea in excoicatione incidere potestas qua antea
cōmiserat no expirat. Argumetu a simili. in cap.
romana. de officio vica.

Dodecima malignitas e. q. talis excoica
tus nullu bnficiu ecclesiasticu pot acq. r. e.
et is collata no pot retinere nisi ex disp. e. n.
satiōe. c. postulasti. de de. exco. m. et. c. cu bone. i.
fi. de tra. et qua. Et id de bnficijs iam habitis dū
est in mora petendi absoluitōis: nihil pot p. p. e. e.
est in mora petendi absoluitōis: nihil pot p. p. e. e.
pastoralis. de appel. et. c. sacro de sen. exco. Ter
tiadecima malignitas est q. si excoicatus publice
baptizet soleniter: vel in foro p. n. i. c. absoluit sit ir
regularis. Qd p. b. a. t. p. c. p. s. b. y. t. e. r. u. xviij. di. Et p.
c. si q. s. p. s. b. y. t. e. r. u. d. d. e. r. i. exco. m. Et. c. cu mediana
lia. d. sen. exco. li. vi. vbi glo. Si tū baptizaret no
soleniter: sicut facit excoicatus in casu necessitatis: no
p. p. t. e. r. hoc irregularis fieret. vt inqt p. e. r. de pa
lud. in. iij. di. xviij. vbi ena d. r. q. excoicatus si cele
brat vel ordines recipit: sit irregularis nisi p. b. a.
bilis ignoratia e. z. excuset. c. p. p. l. i. c. e. de de. exco.
m. Et hoc siue suscipiat ordinē sacru siue no sa
crū. c. cu illoz. de sen. exco. Simul si i suo officio
ingerit se diuinis: vt puta: cōtando epistolā vel
euangelu in missa: excoicando officiu suu: efficit ir
regularis. d. c. p. p. l. i. c. e. Et no pot dispensari nisi
p. papam. d. c. cum medicinalis. et. c. cum eterni.
de sen. et re iudica.

Endecima malignitas ponit Job.
de lignano vbi sup. dices. q. si quis de
bet dare alicui i certo termino aliquā r. e. et ipe in
terim excoicatus: no tenet ei debitor solvere dū p. s. e.
uget in excoicatione: et allegat Bartholomeum
baticensem idē dicentē: s. debet deponere debitū
apud aliquē vt postea creditori ab excoicatione
absoluto reddat. Et hoc dicit tenere Job. an. l. i. z.
qdā cōtrariū dicat. Et hanc opinionē ena tenet
Hostien. et Ray. in sūma p. c. i. u. s. s. c. o. d. u. x. v. q. vi.
glosa vero Ray. ait q. talis debitor: no tenet sol
uere vel deponere q. diu est in excoicatione: q. sub
intelligit tacite in iuramento vel obligatiōe: si talis
p. m. a. n. s. e. r. i. t. cui liceat coicare. Argumentu in. c. ne
q. s. xxiij. q. i. Si m. ex auaricia no er zelo iusticie
differret solutiōem peccaret q. ad deu: licet no pu
nirēt q. ad ecclesiam. Sicut bebei qui ex cupidit
tate exponantur bona egyptio: peccauerūt: q.
aut p. p. t. e. r. o. b. e. d. i. e. n. t. i. a. s. fecerūt meruerūt. bec ille
Que ena ponunt in sūma p. s. e. l. vbi sup. q. xxiij.
No obstat aut huic p. d. u. s. i. o. n. i. c. i. n. t. e. r. a. l. i. a. de sen.
excoimu. vbi d. r. q. excoicatus tenet coicare illi qui
pus erant ei obligati ad familiare obsequiu: q.
r. i. d. e. t. Panos. ibi: q. illd est speciale in illis p. s. o.
nis de q. b. o. i. b. i. t. i. n. c. q. m. m. l. t. o. s. ij. q. iij. Ergo in
alijs est p. t. r. a. r. i. u. m. Et ideo ipe cōcludit q. talis de
bitor: no tenet soluere: s. sufficit deponere vt sup.
dictu est. Et idē tenet glo. in. c. i. u. r. a. t. o. s. x. v. q. vi.
Q. aut determinatio illius capituli iter alia sit
specialis pater p. r. o. n. e. i. n. t. e. r. u. a. s. s. i. g. n. a. t. a. d. u. d. i. a. t.
Lū. d. u. r. e. t. d. e. b. i. t. u. b. n. f. i. c. i. o. c. a. n. o. n. i. s. i. d. a. g. e. n. t. e. s. c. z. i.
illis p. s. o. n. i. s. d. q. b. o. i. p. o. c. q. m. m. l. t. o. s. J

Endecima malignitas est q. si ex
coicatus per annu pot pua omnibus

beneficijs si que habet. ij. q. iij. c. rursus. et. c. qui
cu q. s. q. b. l. i. m. i. t. a. t. g. l. o. s. a. i. n. c. c. u. p. r. u. m. a. d. a. d. e. b. e. r. e.
li. vi. et Inno. in dicto. c. u. z. b. o. n. e. d. e. e. t. a. z. q. u. a. l. i.
et Anto. de bu. in. c. i. de iudi. veru e. si excoimuni
catus fuit p. causa criminali. sec. si p. ciuili. q. si
stetisset p. mille annos excoicatus no possit p. u. a. r. i.
glosa e. singlar. in. c. p. r. i. g. i. t. d. e. d. o. l. o. et. c. o. r. u. R

Endecima malignitas est q. si excoicatus
ip. e. r. e. t. a. l. i. q. d. r. e. s. c. r. i. p. t. u. s. u. p. a. l. i. o. a. m. i. c. o. q. d.
a. p. p. e. l. l. a. t. i. o. n. i. s. v. e. l. e. x. c. o. i. c. a. t. i. o. n. i. s. n. i. b. i. l. v. a. l. i. z. c.
ip. o. i. u. r. e. d. e. r. e. s. c. r. i. p. l. i. b. v. j. Decimaseptima mali
gnitas est q. excoicatus notorie efficit infamia. c.
infames. v. j. q. i. Decima octaua malignitas e. q.
excoicatus notorie est susp. d. u. s. a. b. o. f. f. i. c. i. o. z. b. e. n. e. f. i. c. i. o.
c. p. a. s. t. o. r. a. l. i. s. d. e. a. p. p. e. l. l. a. Decimanona mali
gnitas est q. debet solvere p. singulo die vnum
grossu donec p. s. e. u. e. r. e. t. i. n. e. x. c. o. m. m. u. n. i. c. a. t. i. o. n. e. v. b. i. e. s. t.
s. t. a. t. u. r. u. c. p. a. l. e. s. d. e. t. e. r. m. i. n. a. s. q. d. l. i. c. e. t. q. b. u. s. d. a. v. i.
d. e. a. t. e. s. s. e. s. y. m. o. n. i. a. c. u. p. c. a. a. d. n. o. s. t. r. a. z. et. c. n. e. m. o.
de symonia. m. Hostien. et Jobes an. in. c. ad
aures. co. n. d. e. t. e. r. m. i. n. a. t. q. s. i. l. i. c. i. t. u. m. q. d. i. n. t. e. l. l. i. g. o.
v. e. t. s. i. s. i. t. i. n. p. e. n. a. z. v. t. a. n. t. u. s. q. r. a. t. a. b. s. o. l. u. t. i. o. n. e. s.
Vigesima malignitas ponit quidā dices: q.
excoicatus no pot testari. S. t. a. m. e. c. o. m. m. u. n. i. c. a. t. i. o. n. e. s.
n. e. t. q. p. o. s. s. i. t. v. t. n. o. r. a. t. A. l. b. r. i. c. u. s. i. n. l. i. j. C. d. e. b. e. r. e.
i. n. s. t. i. t. u. t. o. Et cardinalis in. c. q. s. q. d. e. r. i. u. l. i. b. v. j.
Et Panos. in. c. a. d. p. b. a. n. d. u. d. e. r. e. i. u. d. i. c. a. Vige
simaprima malignitas est q. excoicatus no p. ab
solui a p. r. i. s. n. i. l. i. p. u. s. a. b. s. o. l. u. t. u. s. f. u. e. r. i. t. a. b. e. x. c. o. i.
c. a. t. i. o. n. e. f. m. c. o. i. t. e. r. t. h. e. o. l. o. g. o. s. i. n. i. i. j. d. i. x. v. i. j. Et p.
b. a. t. p. c. a. q. d. i. q. s. xxiij. q. i. Vigesimasecunda mali
gnitas est q. talis p. excoicatione p. u. a. t. o. i. b. o. m. e. s.
r. i. t. i. s. s. u. i. s. a. n. a. c. q. s. i. n. i. s. e. n. a. s. i. a. n. e. x. c. o. i. c. a. t. i. o. n. e. b. a. s.
b. u. i. l. l. e. t. m. e. r. i. t. a. o. i. m. p. i. a. r. c. h. a. z. et. p. p. b. e. t. a. z. m. a. r. r. y.
r. u. g. z. a. p. l. o. r. u. z. et. b. o. c. p. b. a. t. p. c. a. i. q. s. a. c. a. t. h. o. l. i. c. a.
xviij. q. iij.

Vigesimatercia malignitas e. q. tales excoi
cati no debet i loco sacro sepeliri: nec pot
oblatio p. eis suscipi: fm Rich. i. iij. di. xviij. ar.
viij. q. iij. Ut ei d. i. n. c. q. d. i. q. s. xxiij. q. i. q. b. o. n. o. c. o. i.
c. a. m. v. i. u. i. s. n. e. c. m. o. r. t. u. i. s. c. o. i. c. a. r. e. d. e. b. e. m. Et idē
b. i. xxiij. q. i. c. d. o. s. i. o. n. e. z. e. t. r. a. d. e. p. u. i. l. c. a. d. b. e. c.
Dic glo. q. coicatos eis i morte iadit in excoica
tione. Et b. idē b. i. c. n. o. e. t. i. m. e. m. n. ij. q. i. Et idē f. s.
Rich. vbi s. si excoicatus i c. m. i. t. e. r. i. o. f. u. e. r. i. t. s. e. p. u. l.
t. i. d. e. d. e. b. e. t. e. i. q. z. e. t. r. a. l. o. c. u. s. a. c. r. u. s. s. e. p. e. l. i. r. i. t. u. r. a.
i. l. l. d. M. i. e. r. e. xxiij. Sepultura alicui sepeliet. i. e. x. c. o. i.
c. a. t. u. s. z. e. c. c. l. i. a. v. e. l. c. m. i. t. e. r. i. u. e. r. e. c. o. c. l. i. a. d. u. s. p. u. l. u. i.
i. l. l. d. p. s. e. e. c. v. e. l. a. l. q. d. i. n. t. e. l. l. i. g. e. d. u. e. s. i. o. s. s. a. c. o. r. u. p. n. i. c.
d. i. s. c. e. r. n. i. a. b. a. l. i. j. o. a. l. i. s. n. o. q. m. i. n. p. m. a. l. i. e. v. t. o. s. s. a.
e. x. c. o. i. c. a. t. o. z. r. e. m. a. n. e. a. t. i. c. m. i. t. e. r. i. o. q. s. q. i. d. e. e. i. q. d. s.
t. u. r. o. s. s. a. a. l. i. o. r. u. f. i. d. e. l. i. s. N. e. c. p. o. s. t. m. o. r. t. e. z. a. b. s. o. l. u. i.
a. b. e. x. c. o. i. c. a. t. i. o. n. e. d. e. b. e. t. s. i. i. n. s. u. a. o. b. s. t. i. n. a. t. i. o. n. e. p. s. t. u. e. r. i. t.
v. l. q. s. a. d. m. o. r. t. e. i. d. u. s. i. u. e. z. i. t. a. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. i. l. l. d. xxiij. q.
ij. c. l. e. g. a. l. v. b. i. d. r. q. p. o. i. l. i. g. a. t. i. o. n. e. d. e. f. i. c. i. u. m. n. i. q. d. i.
i. t. e. s. o. l. u. e. d. u. i. n. e. e. l. i. g. i. t. a. i. a. b. s. o. l. u. i. t. e. a. l. i. q. d. m. o. r. t. i.
t. u. o. s. i. e. r. r. o. r. e. s. e. c. v. o. e. s. i. o. n. d. i. t. s. i. q. p. r. e. c. o. i. c. a. t. i. o. n. e. i. m. o. r. t. i.
t. e. U. n. r. e. f. e. r. t. D. i. e. g. o. i. n. q. d. e. a. l. q. d. i. b. e. a. t. u. s. B. a.

dictus excommunicatus quidam monialis propter eam loquens
creatus quod dicebat officium videbant eum de se
paulatim et de ecclesiis cum eis absolueret deat
Benedictus ab excommunicatione amplius non fuit visus.
Unde cum erat puer et ideo potuerunt absol
ui: ut dicitur in sup. pte. ubi fuit monialis.

¶ Igitur ad ista malignitas excommunicationis est
viriatio. Oprobrium ei excommunicationis in tri
bus apparet. Primo quod cum canes expel
lunt de ecclesia propter vi. fons canes tunc. Non enim
sunt digni videre dei mysteria. Matth. v. Nolite
sanctum dare canibus: nec mittite margaritas ante
porcos: neque sunt digni fidelibus admisceri. Ecce
enim. Que communio boni sibi ad canem. Secunda vi
riatio seu oprobrium est quod magis quam saraceni et
iudei curant: et magis quam omnes peccatores cum quibus om
nibus etiam sceleratissimis hominibus atque infidelibus lo
qui possumus: non excommunicamus. ad Cor. v. Cum bu
lus infamis nec abum sumere tunc. Ubi dicit Aug. quod
Baptista ibi intelligit excommunicatum. quod aut dominus
Matth. xvi. Sic tibi sicut abominatus et publica
nus. Excommunicatus ab ecclesia. Ubi dicit Bilo. Dete
stabilior est quod nomine fidelium agit opera infidelium: quam ap
te infidelis. Tertia viriatio est quod excommunicatus vide
tur esse sine lege. Iudei enim suam legem habent licet non
sufficienter: etiam saraceni suam: et sicut christiani. Sed
cum excommunicatus sit extra christianitatem non erit iudaeus
nec saracenus nec christianus. Et de tali dicit Proverbia.
v. Non apostata vir in unum tunc. Et infra. Duce
exemplo veniet perditionis sua et subito periret: nec ha
beret ultra medicinam. si cito non faceret se absolutum
ab excommunicatione. Igitur ad ista malignitas est quod
excommunicationem homo deputat eternis mercedibus. cap.
omnis. q. i. q. ii. Et id in causa. nemo. ead. q. i. causa.
Libert. dicit. Nemo committit vincula ecclesiastica.
quod est homo qui ligat: sed ipse qui habet potestatem dedit sacer
dotibus et dominus fecit homines tanti honoris.

¶ Igitur ad ista malignitas est quod excludit
viriatio regno celorum. et ideo appellat anathema
quod idem est quod separatio. scilicet a celestibus gloriis: ad
quas nullus excommunicatus potest pervenire. c. q. i. q. ii. et
ca. q. i. q. ii. q. iii. et c. nemo. q. i. q. ii. Et quod appo
ret crudelitatem coram quod per quilibet minima re faciunt
fieri excommunicationes. Ite stulticia maxima illorum quod
non timet incurrere in eas. et cum excommunicatus fuerit non
procurat quod citius absoluit.

¶ Pars secunda huius sermonis de excommunicatione
nisi principatione.

¶ Cum excommunicatio non est perversandus. quod ex
communicatio est mortis praegiosus. Unde sicut
perversus et principatus cum leproso efficit le
prosum: sic perversus et principatus cum excommunicato efficit
excommunicatum. Et per quod illud quod legitur de quodam sancto
propter quod adiuvavit demonem ut sibi diceret quod esset il
lus pater per quod plures lucraret. Qui respondit quod esset
excommunicatus. quod videtur excommunicatus alios tota die pecca
re facit: dum eos ad principatum secundum inducit. Quia
igitur scriptum est. Ecce. q. i. et argumina demonstrat: quod

quod tetigerit peccatum in quibus ab eis. To oibo christiana
dicit ecclesia illud Numeri. xvi. Recedite a taber
naculis hominum peccatorum: et nolite tangere quod ad eos p
tinere ne involuamini in peccatis eorum. Cum excommunicatus
quod perversus et principatus peccat in seipsum. quod se
sedat et maculat excommunicatione. Ite in excommunicato: cum
cuius auctoritate continentur et persequens peccat in deum
quod ait Lucas. x. Qui vos spernit me spernit. Ite in
excommunicato cuius sanitas impeditur dum verecundia
et confusione quod aliquis est causa salutis ei aufert. Ecce
enim. Est confusio adducens gratiam et gloriam. Ite pec
cat in illum cuius occasio excommunicati sit. quod per hoc sa
tisfactione ei fienda impeditur. Cum ipse autem ex
communicatus non esse principatum demonstrari potest exem
plo quod recitat Jacobo de vitriaco di. quod fuit qui
dam in episcopatu Lincolniensi excommunicatus quod sententia illa
continebat. Et dum quodam die comederet cum sociis ve
nit ante eum porcus: cui excommunicatus proiecit panem suum
aut. Nunc apparebit si porcus iste de pane meo com
medet quod sit excommunicatus. Porcus vero panem odoratum
non tetigit eum. Tunc excommunicatus dedit vni sociis ve
darat porco: et etiam tunc nihil tangere voluit. Tunc
alii socii dederunt de pane eorum: quem porcus statim
comedit.

¶ Ad per meliori declaratione dicens. scilicet
est quod tripliciter potest quod principatus cum excommu
nicato. Primo principatus criminis. et hoc dupli
citer. Primo in crimine mortali per quod incurrit ex
communicatio maior: quam iudex vel canon excommunicat ali
quod cum oibo principando cum eo. Tunc enim dicitur est quod
omnes dantes ei auxilium vel consilium seu favorem vel quod
liber ei cooperando in crimine sunt excommunicati eadem
excommunicatione. de. si quod suadente. de penitus. Si autem non
est excommunicatus cum principando sibi: tunc principantes
cum eo in eodem crimine dantes consilium: auxilium vel fa
vorem sunt excommunicati: ut declarat Ricardus in. ii. dist.
xviii. ar. vi. q. i. et Thomas ab idem. p. ii. ar. iiii. q. ii. et be
atus Bonaventura in eadem di. ii. ar. i. q. v. Et ad hoc al
legat textum in. c. si cubine. et c. nup. de sen. exco.
Sed isti textus loquuntur quod ille cui principatus in cri
mine iam incidit in excommunicationes. Et id quidam
dicunt quod si antequam in ea incidat quod: cum eo principet
in illo crimine propter quod incidit in excommunicationes:
licet peccet mortaliter: tamen ipse non incurrit excommu
nicationem. Sed Panor. in d. ca. sup. ait sic. posset dici
quod ex alio capite quod incurrit excommunicationem iuribus: ut
si consular vel auxilium impeditur circa verberationem
denotat. Nam faciens et consentiens parti pena perstrin
git: ut dicitur in textu. et facit ea. mulieres. supra eo.
Nec ille. Et licet quodam dicat quod consulentes non inci
dunt excommunicationem: nisi quod non erat aliter facturum
allegantes ea. Sicut dignum. q. i. q. ii. de homi. car
me Inno. in d. ca. nup. cum quod videtur transire Anro. de
burnio. dicit idem esse: etiam si aliter non fuisset factu
rum. quod nihilominus principat in crimine: ut notat
in directoria iuris. li. ii. q. ii. q. iii. q. iv. Et idem videtur
tenere Johannes an. in ca. nullus. de regu. iur. li. vi. di
cto. quod in maleficiis indistincte quod tenet et consilium

lio. Et idem tenet Panor. in. c. sup. de sen. exco. dicit
enim quod quo ad penam quantitatem minus puniet consules
quam malefactor: erat oino illud factum: quod cum non
erat aliter factum: p. d. c. Sicut dignum. Secundo
modo potest quod principare in crimine mortali: sed non
in illo propter quod sit excommunicatus: et talis licet peccet
mortaliter principando: tamen non incurrit maiorem excommu
nicationem quam periculosos theologos sed tamen minorem. Ut
etiam notat Innocentius in dicto. c. nuper.

¶ Secundo principatus sit principatus cum excommu
nicato in divinis. scilicet recipiendo cum ad divina
officia: seu ecclesiastica sacramenta: vel ad
ecclesiastica sepultura. Et talis principatus licet non
sit irregularis ut dicitur in. c. i. qui. d. sen. exco. li. vi.
tamen peccat mortaliter: et est valde propinquus irregulari
tanti. Nam est ei interdictus ingressus ecclesie: nec ad
mittit ad ecclesiastica sacramenta: vel sepultura
ecclesiastica: nisi prius de transgressione huius satisfie
rent competenter ad arbitrium eius cuius in iurisdictione
c. ep. de p. i. li. vi. Et si postquam est ei interdictus
ingressus ecclesie igerat se divinis in suo officio sic
prius: efficit irregularis. Quamvis autem principans
cum excommunicato in divinis incurrat solum excommunicationem
minorem: tamen si talis excommunicatus sit a papa: incurrit ex
communicationem maiorem. ut patet in. c. significavit d. sen.
exco. Et licet quidam dicant: quod d. c. intelligit quod quod
est excommunicatus cum principando sibi: tamen ut notat in di
rectoria iuris cod. li. i. c. ii. f. m. rei d. i. tunc lo
quitur generaliter: ut patet ex lectione textus. Et ita tenet
dominus Hostiensis apparatu. Dicit tamen Antonius de bu
sup. dicto. c. quod requirit ad hanc excommunicationem incur
rendam: quod principans in divinis cum tali excommunicato a
papa sit clericus: et quod principet sponte et ex certa scia.
Et hoc idem tenet Hostiensis et Archidiaconus in. c. pla
cuit. x. q. ii. et Job. in. c. statum. de sen. exco. li.
vi. et intelligit siue ista principatio in divinis fiat in
ecclesia siue extra ecclesiam: ut dicitur in summa confessorum:
eodem libro et titulo. q. xxiij.

¶ Et hoc quod. Nam quid principans per metu
excommunicato: ut quod tyrannus cogit sacer
dotem celebrare metu mortis: excusetur ratione timoris.
Respondet Alexander. de alet. in. ii. q. i. pte. summe: tra
ctatu de excommunicationibus: quod per nullo metu debet quod
peccare mortaliter: nec principare cum excommunicato. Unde
si considerate et habita deliberatione dicat: peccat
mortaliter: quod huiusmodi excommunicatio non est sine contemptu.
Nam licet talis culpa aliquantulum attenuetur propter me
tum: non tamen excusetur. xxij. q. v. c. ita ne. Et dicit
Hostiensis quod beatus esset sacerdos si toleraret mortem
potius quam excommunicari: quod esset martyr. Si vero ex quadam
subreptione et inconsiderate: sine ulla deliberatione
quod metu mortis dicat: non peccat mortaliter. ut ait
Alexander. ubi sup. Guido tamen et Hugo dicunt quod me
tus qui caderet in instantem virum: excuset a morta
li ut dicitur in summa pte. li. ii. q. ii. q. iii. q. iv. et
Hostiensis dicit hanc opinionem esse humaniores
cum casus necessitate excuset in talibus. Et etiam
casus utilitatis quod minus est. Et hoc ponit in su

ma pte. eodem libro et ti. q. d. v. Securius tamen est
opinio Alexandri.

¶ Etiam principatus potest excommunicari cum excommu
nicato non in crimine: nec in divinis: sed in aliis
actibus humanis. Et hoc etiam prohibet in. c. cum excommu
nicato. x. q. ii. ubi patet quod primo non debet principari
cum eo ore. et loquendo. Ite non licet litteras excommunicati
recipere: vel ei mittere litteras vel nuncios: nisi in casu
su in quo liceret ei loqui ut inquit Hugo et Br
chidiaconus in. d. c. cum excommunicato. Ite non debet quod
excommunicatum salutare: vel salutante resalutare: aliter
incurrit excommunicationem minorem secundum Ricardum Bonam.
et Thomas in. ii. q. i. Si tamen faciat actum reverentie
sine locutione: ut assurgere ei vel idinare se: vel ei sa
lutanti movere labia quasi resalutans: secundum Br
chidiaconum ubi supra non incurrit excommunicationem: cum
pene sint restringende et non amplius de de p. di.
i. q. pene. In directoria autem iuris libro. ii. q. ii. q. iii.
q. vi. dicit quod homo loquitur non solum verbo: sed etiam
nunc et signis: per quod facit. xxv. q. vi. c. qui recedunt
ad si. Et licet non videntur per dicta posse fieri: tamen secun
dum erit abstinere. Sciendum autem secundum theologos
in. ii. q. i. q. ii. q. iii. q. si quod salutat ab excommunicato: potest
respondere de crimine mortis et huiusmodi. Non solum autem
est prohibendum loqui cum excommunicato: sed etiam orare cum
eo ut dicit Iudocus in. d. c. cum excommunicato. Et idem
habet in. c. excommunicatos. ca. q. i. causa. Unde dicit
Innocentius in summa quod si excommunicatus intrat eccle
siam: et ibi se firmat causa orationis: manifestum est illud esse
vel procurare quod ille creat: si manifestum est illud esse
excommunicatum. x. q. ii. c. sicut apostoli. et xxij. q. i. c. ois qui
Imo secundum theologos in per dicta di. quartum si erit
noluerit quod dicat officium divinum violenter per emitti
tamen si fieri potest sine sanguinis effusione: maxime de
mandato vel consensu sacerdotis. Argumentum in. c.
veniens de senen. exco. si vero non potest emitti debet
dimitti divinum officium quodque creat: et etiam missa si
non dum incepit canonem. Argumentum in dicto. c. omnis
Secus si incepisset: quod tunc de persequendo vel quod ad co
suetudinem: cum solo fuit: et reliqua oibo excommunicato: ut ait
Ray. in summa: et ponit in summa confessorum. ubi supra.
q. d. x. Et postea resolutum exundo in sacristias
dicere. ut dicitur theologo ubi supra. Incipit autem
canon. Te igitur secundum archidiaconum in. c. de huiusmodi.
de c. di. Sed Alexander vinctum in. c. cum
manet. de cele. missarum post Innocentium. Hostiensis
Panor. tenet quod incipit a verbis consecrationis.
Et hoc opinio videtur magis secunda quam ad dimissio
nem vel persequutionem missae in casu isto. Licet
aliqui dicant quod incipit immediate post offerro
rium. Si vero excommunicatio esset occulta tunc
illi qui sciunt debet erit secrete et cautela quod non
fiat manifestatio eius: aliter non erunt. vi. q. ii.
c. et si tantum. et c. cum non ab homine. de sen. exco.
Occulte enim excommunicatus occulte debet moneri ut
creat et non publicari: ut etiam dicunt per dictum theo
logo ubi supra: ubi etiam dicunt quod si aliquis ho
minis sit in aliqua domo: et fugaverit aliquis
et

publice credat: ponens se ad mensā tenet surgere a mensa non obdormire. Si vero ē excommunicatus occulte et non potest surgere sine alio notando tenet surgere: licet tamen in eadē camera cum excommunicato comedere sed non in eadē mensa: nec in eodē lecto iacere: ut dicitur p̄dicti theologi: et tamen canonice in dicto. c. cum excommunicato. et Innoc. in. c. nup. de sen. exco. tamen in summa cōfessio: h. i. q. i. c. xxiij. q. cxx. dicitur q. mense debet esse ita remote ut merito dici possit: q. simul non comedant. Si enim essent prope viderentur simul comedere.

¶ Tercio autē quidā dicunt q. p̄cipando cū excommunicato: semper incurrit p̄m̄ mortale: tamen Thoma in. iij. di. c. viij. de excom. ar. iij. q. iij. et Richard. in eadē di. et Jobes and. ac Johannes delignano et Brebidi. ac Panos. in. c. sicut. ij. q. iij. dicunt q. non incurrit peccatum mortale nisi in quatuor casibus. Primo p̄cipando in crimine. dicto. c. nup. §. in secunda. et. c. si p̄cubine. de sen. exco. Secundo si p̄cipat in p̄ceptis superioris. argu. in. c. q. de maio. et obedien. Et ideo peccat mortaliter si p̄cipat post q̄ a superiore canonice mortuus fuit ne p̄ciparet. c. statim. de sen. exco. et. c. si sacris. qd̄ merus casus. Tercio si p̄cipat in diuinis. ca. rogo. ij. q. iij. Et ibi Hugo. Quarto si p̄cipat et studio vel p̄ceptu reputans excommunicationē trusq. fm̄ Hostien. in. ca. q. in dubijs. de sen. exco. Et Jobanne et Brebidiaco. in dicto. c. rogo. Et ita intelligitur illud qd̄ dicitur in dicto. c. sicut apostoli. ij. q. iij. q. cū quis p̄ p̄ceptu p̄cipat cum excommuniato: vel cōtra prohibitionē superioris potest excommunicari: tunc enim peccat mortaliter. hoc dicit tamen p̄ extraneos Martini quinn: que incipit. Ad curandū scandala et multa peccata: nisi quis sit excommunicatus a iudice specialiter et expresse: non tenet aliquis cū vitare: et ideo potest p̄cipare cū excommunicato a iudice generaliter. et tamen cū omni excommunicato a canone: nisi talis sit excommunicatus pro sacrilega manu iniectione in personā ecclesiasticā: qd̄ adeo sit notoriū: ut nulla possit tergiversatione celari. Et dicit Brebidi episcopus florentinus in tractatu de excommunicationibus: q. bec decretalis fuit approbata ab omnibus qui erant in concilio Constantensi sub p̄dicto pontifice. Et tamen Eugenius q̄rtus in concilio Basiliensi: et p̄petua nisi reuocet. ¶ Quidā tamen est fm̄ theologos in. iij. di. c. viij. q. quidā persone possunt p̄cipare in quibusdā casibus cū excommuniato sine inquisitione excommunicationis minoris. de quibus habet in. ca. quoniam multos. ij. q. iij. et p̄tinet in hoc versu. Ut scilicet: humile: res ignorata: necesse. Nec anathema qd̄ facit ne possit obesse. Primo vult: id est propter vilitatem. et hoc dupliciter scilicet excommunicari: ut qd̄ quis loquitur ei de p̄ncipiis ad eius salutem

vel exhortat cū ad querendā absolutiōem: licet alia verba incidenter interponat ut magis p̄ficiat. Et ideo p̄dicatores et p̄fessores qui apud excommunicatos iudicantibus et p̄fessioibus quasi gerunt causas eorum qui ab ipso excommunicati fuerant possunt de mofenas licite accipere ab ipso excommunicato: p̄sertim si aliter in locis illis non valent sustentationē habere. c. cum voluntate. de sen. exco. Non est ergo p̄m̄ loq. cū excommunicato de vilitate ad salutem anime sue: p̄pter hoc admittunt ad p̄dicationē et responsio de senten. exco. mu. Secunda vilitas p̄esse et p̄re p̄cipantis in p̄pali vilitate. In temporalibus quidē: ut cum p̄cipat ab excommunicato qd̄ ei debet dare. c. si vere. extra codex. Unde si nolle dare: potest in iudicio conveniri: alias ex delicto suo cōmodū reportaret: extra de iudi. c. intellectus meus. Excommunicatus igit potest p̄ueniri licet ipse non possit cōtra alios agere: q. est separatim non solū a p̄p̄: sed et a cōione fidelium. iij. q. iij. c. si. et de sen. et. c. duobus vbi de hoc. et. c. a nobis. de excep. In p̄pali vilitate autē licet p̄re loqui de salute anime p̄p̄e si est necessitas: et non p̄t haberi recursus ad aliū q. p̄sular. Et hoc fm̄ Guibelmū: q. etiam dicit q. necessitate imminere p̄t p̄cipare ab excommunicato: etiam sup̄ p̄pali vilitate p̄ quanta autē necessitate vel vilitate licet hoc agere arbitrio boni viri limitandū dicit. Cuius dictū ponit in summa cōfessio. li. iij. c. xxiij. q. cxxij. Et hoc quātū ad cōsiliū. Secus autē est de p̄fessioe: q. etiam in casu necessitatis non licet p̄fiteri excommunicato ut notat in p̄dicta summa cōfessio. li. iij. c. xxiij. q. lxxij. Nec aliud sacrum ab eo recipere p̄ter baptismū morte interveniente et catholico deficiente ut notat in eodē libro n. c. xxiij. q. viij. Secus excommunicatus a p̄cipante let. s. matrimonij. Nā ut dicit Ricardus in. iij. di. c. viij. Uxor cōdicando cum marito excommunicato nullā excommunicationē p̄trahit: q. tenetur ei obedire. Et si qd̄ de matrimonio cōstat. c. qm̄ multos. ij. q. iij. Et non solum potest reddere debitum: sed etiam erigere. Argumētū in. c. tellerimus. de iudi. Et hoc etiam potest vir facere cum muliere excommunicata: fm̄ theologos in p̄dicta di. quā. quia iudicantur ad paria. c. gaudemus de diuor. Si vero aliquis eorum sit excommunicatus: et multo magis si uterq. p̄pter matrimonij illius dicit p̄tractū: non licet p̄cipare etiam in p̄tione vel redditione debiti. Ut dicit theologi in p̄dicta di. qm̄. Et canonice in dicto. c. qm̄ multos.

¶ Et si querat: nūquid cū aliquo cōiugis est excommunicatus p̄pter aliud q. p̄pter matrimonij: an alter possit cum eo p̄cipare. Respondet Hostien. Goffre. et Ray. ut ponit in summa cōfessio. eodē libro et. c. q. cxxij. q. v. excommunicatus p̄cipando cū viro excommunicato rōne subiectionis. Sed vir non excusat p̄cipando cum uxore excommunicata: q. p̄t eam cogere ut faciat se absolutum. Argumētū in. c. sicut. viij. q. i. Et idē dicit in dictione iuris libro n. §. cxxv. Aliqui tamen dicunt q. si vir cū debeat esse caput mulieris. c. xxiij. q. v.

hec imago. non inducit eā ad p̄tendā absolutiōem fm̄ q. debet et tenet: peccat mortaliter p. c. et. ror. et. c. p̄sentire cū s. lxxij. di. Et idē p̄cipando cū ea incurrit minorem excommunicationē. Secus quādo non p̄t eā cogere: et si non p̄ciparet cū ea efficeret p̄ior. Et bec opinio videt rōnabilis. Sed q. nūquid si vir vocet excommunicatū ad mensam possit vtrius simul comedere. Rndet Guibelm. ut ponit in summa cōfessio. li. iij. c. xxiij. q. cxx. q. nō: tamen poterit comedere in alia mensa in eadē domo: ita tamen remota q. merito possit dici q. non comedat s. l.

¶ Tertio excusat a p̄cipatione hūilitas et subiectionis vel futuri. Et sic filij q. sunt in p̄ia potestate: et etiam emācipati q. sūt cōmēsales patri: et ab eo necessaria recipiūt possunt cōdicare cū eo: dūmodo non p̄cipent in crimine. Alij q. filij non excusant s. p̄dictū Guibelm. ut ponit in summa cōfessio. vbi sup̄. q. cxxj. Et idē dicit Rodonensis in summa. et similiter dicit Hugo c. se dicēdū de patre respectu filij excommunicati: q. tenet cum vitare nisi ab eo recipiat alimēta. Qd̄ etiam tenet Innocentius et Ray. et Guibelm. ut ponit in summa cōfessio. vbi sup̄. Excusant q. monachi p̄cipando cū abbate excommunicato. q. quia de familia ei sunt ut inq̄t Guibelm. et ponit in summa cōfessio. li. iij. c. xxiij. q. cxi. Et dicitur cū ep̄o excommunicato possunt cōmunicare si sunt eius officio deputati sicut et alij seruientes: ut inq̄t Guibelm. vbi sup̄. et ponit in summa cōfessio. eodē libro. et. c. q. cxxij. alij autē dicit non fm̄ Hostien. in summa. Qd̄ p̄bat p. c. miratus. c. xij. di. Excusant etiam seruus et ancille et alij seruili p̄dictionis. Itē rustici ac laboratores agro et alij seruatores et subiecti: et similiter nutrices et alij ad seruiciū eius an te excommunicationē astricti. c. inter alia. de sen. exco. maxime si non possunt ab eo recedere sine detrimento p̄prio. argu. in. c. si vere. eo. n.

¶ Quarto p̄ncipaliter excusat p̄babilis ignorantia facti: ut puta q. qd̄ nescit aliquis de rāsse clerici vel aliud b̄m̄dū fecisse p̄p̄ qd̄ incurrit excommunicationē: vel nescit ipm̄ fuisse denunciātū in ecclesia: ut dicit Guibelm. p. c. aplice. de de. exco. mini. et. c. significauit. de sen. exco. Ignorantia autē iuris non excusat eos q. tenent iura s. c. et. c. iij. §. p̄stir. li. vj. vbi etiam p̄t q. ignorantia etiam sup̄ et sup̄ina non excusat.

¶ Quinto excusat necessitas tō excommunicatus: et q. p̄cipatio. Un p̄p̄grini viatores et filios possunt licite recipere ab excommunicato necessaria quādo aliter habere non possunt. c. qm̄ multos. ij. q. iij. Excommunicato quoq. potest aliqd̄ dari causa humanitatis quādo necessitates habet. Unde si petat hospitium non tenet quis expellere donec sit ab omnibus expulsus: ut inquit Guibelm. et ponit in summa cōfessio. vbi sup̄. q. diij. Unde p̄dudendū est q. vbi p̄pter necessitatem qd̄ cōmunicat cū aliquo excommunicato non peccat fm̄ cōter doctores in. c. si vere. et. c. inter alia.

de sen. exco. Et idē qd̄ p̄cipat cū excommunicato si in fauore ei aut cōmodū s. p̄ curando suo dāno: vel subleuanda sua necessitate non incidit excommunicationē. Argumētū in. c. p̄tatis. de dolo et p̄u. Et idē si qd̄ contrarie societate cū aliq̄ ita q. non p̄t abstinere ab ei p̄fortio sine suo detrimento p̄t p̄cipare fm̄ Hostien. et Bernardū in. d. c. inter alia. Et idē dñs p̄t cōdicare cū suo excommunicato recipiēdo debita obsequia. Et p̄lati cū suis subditis eadē rōne: et bec p̄bat p̄ dictum capitulū si vere.

¶ Pars septima huius sermonis de excommunicationis absolutiōne.

¶ Intellegere valeant a qd̄o excommunicati bus absolute possit quibet parochianus et alij filios confessores dedarare vobis i hac p̄tē iudicando: q. casus sunt ep̄o refuati et q. summo p̄ntifici. Illis tamen exceptis q. ip̄i summo p̄ntifici vel ep̄is p̄cularit̄ refuati: s. alijs oibz p̄nt parochiani absolutiōne ip̄ari. Notādū ē q. si ep̄o refuat sibi absolutiōne excommunicati ab eo vel ei auctoritate: non poterit talis absolui ab eodē superiore: ut a papa vel delegato aut etiam ab archiep̄o in casibus non p̄bibiis. de glo. notat in. c. p̄s. Rorialis. de offi. ordi. Solā autē cōter ep̄i refuati sibi absolutiōne excommunicati sp̄aliter et notatim exp̄ssis noibz. Si vero non refuat sibi absolutiōne talis excommunicatus tunc quibet ordinari p̄t absolui subditos suos. c. nuper. de sen. exco. vbi dicit. Quia tamen cōditio canonū ei absolutiōem sibi sp̄aliter non renuit: eo ip̄o cōcessisse videt facultates alijs relatiandis. De casibus qd̄o excommunicationis iuris q. absolutio ad ep̄os p̄tinet infra dicemus in declaratione casuū pape refuatoz. Sciendū est igit q. multi sūt casus i iure summo p̄ntifici refuati de quibus aliquos hic redarabimus alijs p̄termisissis causa breuitatis.

¶ Ico igit p̄mo q. oēs q. excommunicati sunt et oī anno denunciati excommunicati p̄ p̄cessum cuius rōne de qd̄o. s. dicit p̄t. ij. b̄m̄dū monis: non possunt absolui nisi p̄ summo p̄ntificē excepto mortis articulo. In quo etiam absolui non possunt nisi p̄us de stado mādatis ecclesie satisfactiōe vel cautiōe p̄stis. Oēs q. simoniaci et ordine vel b̄nficio et eorum mediatores sunt excommunicati excommunicatione papali ut dictum est sup̄ p̄t. ij. nec possunt absolui nisi a summo p̄ntificē p̄terq. in mortis articulo ut patet etiam p̄ extraneos Pauli. ij. q. iap̄t. Eū deestabile. Incēdiari ē ecclesie vel loci religiosi seu p̄uilegiati i arcibus ecclesie ip̄o iure excommunicati: si ante qd̄ sit denunciatus p̄t absolui ab ep̄o: postq. qd̄ est denunciatus siue notatim siue i generali: pura dicto. denunciatus excommunicatus oēs illos q. tale cōditiū fecerūt: isti absolutio excommunicationis ē refuata p̄p̄. c. tua nos. de sen. exco. Et similiter excommunicati cū expoliatiōe eaz similē excommunicationem incurrunt qua non nisi p̄ papā absolui p̄t poss de nūciatione. c. cōq̄st. extra. c. et ibi Panos. in de darat illū cōtū. Excommunicati etiam papali iurisdictione

insecutores cardinalium romane ecclesie hostiliter vel clericorum aut religiosorum familie pape vel cardinalium peditum: et percussores acceptores: corum: et locupletia facientium: et madamum: et quod factum rorum habuerunt vel plura dederunt vel fauore: et qui tales postea receperunt vel defensionem suam: et habet in. c. felix. de penis. li. vj. Et oia predicta non possunt absolui nisi a papa ut ibidem dicit. In eo de q. c. habet q. pncipes: senatores: pules: pncipes: res: rectores: sive alij dñi et eorum officiales q. infra mensem a die nominis habere de pñcto delicto non puniunt pñctos reos cu pñt fm tenore ipius capituli excoicatione incurritur qua m absolui poterit a suis ordinaris. Alij etia casu papale habet m. in. c. q. de sen. exco. li. vj. vbi dicit. Quicunq. p. co. q. i. reges et pncipes ac barones: nobiles ac q. c. co. q. ministros: aut q. c. q. alios excoicatione: suspensio seu interdicti fuerit sententia promulgata: licet alicui dederit occidendi: capiendi seu alio in pñtis seu bonis suis vel suor. q. u. di eos tales q. sententias pñtulerit: sive quoz sunt occasio: place: vel casu sententias obfuerit: seu taliter excoicatione coicare noluerit: nisi licentia ipaz re integra reuocauerint: vel si ad bono capto: ne occasio ipius licentia sit pñcti: nisi bona ipa fuerint infra octo dies spaciū restituta: aut satisfactio p ipis ipens: coipo facto sententia excoicatione incurrit. Eade q. sunt sententia innotari oia q. ausi fuerint pñcti licentia data uti vel aliqd pñcti: ad q. commenda dari licentia pñcti: aliis committere suo mortu. Qui aut in eade sententia pñcti: duo: mēsu spacio: etia ab ea non possunt nisi p sede apostolica absolui: nisi beneficiū obtinere. Alia excoicatione habet in de. i. de penis. vbi excoicatur q. libet q. iniuriose vel temere pñcti: cepit aut bñmerit aliquē epm: seu q. pñcti: mādauerit vel facta ab alijs rata habuerit vel loci fuerit in his faciendis: aut plura vel fauore dederit: vel defensionem eosdē: nec pñt absolui pñcti in articulo mortis nisi a papa. Et cum absoluit fuerit i articulo mortis: non valet absolui nisi pñcti caueat idonee q. parebit pñcti ipone det pñcti dñi auxiliare faciet. Itē ibidem excoimunicant oia officiales q. c. q. noie cēscant q. i. alij pñcti: fuerint culpabiles: nec valēt absolui nisi ut pñcti ē. Alia papalis excoicatione ē de. graue. de sen. exco. vbi excoicant oia dñi teporales etia si sint epī q. in terra vel locis eoz interdicto supposito cogit quolibet diuina officia cēscant: aut q. voce pñcti seu p capanaz: pulsatione ad officia eade audieda: alijs pñcti excoimunicatio sententia aut interdicti innotari: pñcti: vel q. excoicatione publice aut interdicti: pñcti: bñcti de eodē q. exco. dñi missaz: solentia agitur a celebrantibus moniti generaliter vel specialiter ut exco. Itē si excoicati publice et interdicti postq. moniti fuerint a celebrantibus ut exco. remanere pñcti: pñcti ipso facto sententia excoicatione incurrit

a qua solus p. papa possunt absolui. Et sic colligit q. bec pena est pñcti cogere audire diuina et euocare et pñcti exire de ecclesia: et contra exire nolentes. Itē dicit glo. sup. dicta de. q. vbi: quod libet exco. pñcti oem modū cōpulsiois reale vel pñcti: directū vel indirectū. ut puta pñcti sanguis neos vel ipso in pñcti aut rebo grauado. Itē dicit franciscus zambarella post Paulū ibidem q. qñ locus est interdictus incidit in hanc excoicatione enocare ad diuina etia non excoicatus nec interdictus q. dñcti pñcti stat p maxime. Itē dicunt ibidem pñcti doctores q. p diuina officia ibi intelligi missa. Alij casus excoicationis sunt i extraneis. Alexander q. m. q. i. cap. Et alio. vbi excoicatur illi qui libellos famulos aut carlenas vel ritmos faciunt: detinent vel publicat in infamiam stat ordinis minorum vel pñcti. Itē excoicatur pñcti dicant: doctores vel defensores q. pñcti rō ordinis frēs non sunt in statu pñcti: et q. nō licet eis de elemosinis viuere aut q. nō pñt pñcti care sive pñcti audire de licentia romani pontificis seu aliorum pñcti ordinarioz sine cōsensu curatoz. Itē excoicant facientes violētā dñabellē in locis pñcti ordinis. Et isti oia non possunt absolui nisi a sede apostolica aut a cōsuatoribus pñcti ordinis pñcti in articulo mortis.

Ed ne nimis longā pertraham hanc pñcti dñcti missis alijs excoicationibus papalibus: maxime q. in angelica et alijs sumis diffuse ponunt: q. vide ibi solū illā excoicatione declarā bim q. pñcti. xvij. q. iij. c. si q. suadere. vbi Innotat scōs dicit. Si q. suadere dyabolo bñcti sacrilegiū viciū vel crimē incurrit q. in clericū vel monachū man. violētā iniecerit: anathematizatio vinculo subiacet. Et nulli epoz illū pñcti ab soluere nisi mortis vrgēte pñcti donec aplico cōspiciat pñcti et ei mādant suscipiat: bec ibi. Ut sciendū est q. monachū ē nō clericū et canonice regularis: et nō sit clericū et cōuersus vel cōuersa cuiuslibet religionis gaudet bñcti pñcti ut cū pñcti sit excoicatur. c. nō dubiū. et. c. ad emendatā. et. c. q. illoz. de sen. exco. Itē moniales et religiose pñcti. c. de monialibus. et. c. veniens. eodē. Nouis q. q. cuiuslibet religionis approbare eodē gaudet pñcti. c. religioso. eo. n. li. vj. Quicunq. etia detinet aliquē ex pñctis i custodia publica vel pñcti ab alijs alia corpis lesioe vel intrudit i vincula est excoicatur ut i. c. nup. de sen. exco. Abbates q. vbi pñcti etia cōrectiois clericū vel monachū faciēs vberari pñcti secularē ē excoicatur si alij sit corrigibilis. extra. eo. c. vniuersitat. Et similr nō dēscit clericū cū ad ei offm pñcti: q. fauere videt q. cū possit manifeste facinorosi sinit obulare. c. quate. co. n. et. xij. q. v. c. administratores. Item vberari clericū q. pñcti offensa cōmisse ipore se subiacet vberari. c. pñcti. de sen. exco. Itē dñcti pñcti sapm aio iraro incidit i canonē. q. pñcti. xv. q. v. c. si nō licet. Hoc em pñcti q. dñcti

pñcti toti ordini clericali cui renūciare nō pñt ut ait Jobes de lignano in tractatu de cōtura cōclastica. Spūes etia in facie clericū vel ledens cū pede aut alia pñcti corpis aio iniuriadi. et silt et fundes aqua sup euz eodē aio: fm Hostien. in summa est excoicatur. Itē violēt detinens clericū pñcti vel pñcti equi ne libere trāseat est excoicatur fm Inno. in. c. nup. de sen. exco. Itē aufere violēt res de manu clericū: vel occidens equū cui insidet: aut lacerans vestes q. bus est indut: si bec facit ad ei iniuriā videt incidere in excoicationē fm Jobem de lignano vbi sup. facit. c. cōrigit. de sen. exco. Ut em ait Archi. sup. d. c. si q. suadere. De mēte pñcti canonis ē q. qñcti q. q. tagat pñcti clericū iniuriose incidit i canonē.

Sciendū m est q. in q. bus dñcti casibus nō incidit canonē pñcti clericū vel religiosum. Primus est: cū q. pñcti clericū icedē ē in habitu laicali quē ignorabat clericū ē: puta q. comā nutriebat: nec consurā deferebat: nec aliqd de clericatu ostendebat. c. si q. o. d. ij. de sen. exco. m. vbi dicit Inno. et Jobes an. q. etia si euz occideret nō incidit i penā. q. pñcti ignozia excoicatur ab excoicatione. Et silt dicit Hostien. et Inno. i. c. cū nō ab hoie. s. iudicis. et i. d. c. si q. o. q. etia si bēbat habitū clericale: pñcti euz nō videbat q. erat denotat: nō est excoicatur. q. opoz ter q. intradat pñcti clericū ut incidat i canonē. Etia dicit Jobes de lignano vbi sup.

Secundus casus est: cū q. pñcti clericū in habitu laicali incidit: nec aliqd de clericatu ostendit: tertio monitū et nō cōrectū q. licet sciat ipm clericū: nō ē excoicatur. c. pñcti d. ij. de sen. exco. Et sufficit q. admonitio fiat nō solus ab epō: s. etia a q. c. q. pñcti plato. extra. eo. can. audientia. vbi dicit generalit de plac. pñcti. et notat i directoria iur. li. ij. n. ij. s. liij.

Tercius casus est in clerico q. pñcti habitu clericali fert arma: et tertio admonitū nō se corripit. d. c. in audientia. Quinimo etiam si nō sit monitus s. imiscat se tyrānidit: ut in ca. cū nō ab hoie. s. iudi. Et hoc notat glo. ibi. Et Inno. in. c. nō dubiū. de sen. exco. vbi ibidem dicit de clerico seditionē et iniustū bellū faciēte. c. pñcti dñcti. extra. eodē. Et idem dicit Jobānes de Lignano vbi supra.

Quartus casus est in clerico exercere negotia secularia et pñcti. Nā si tertio admonitū nō desititerit: pñcti pñcti clericū: ut in. c. si. de vita et bone. de. Et idē habet in summa pñcti. li. ij. n. xxiij. q. xxiij. Et hoc etia probat pñcti sacerdotibus. extra. ne de vel mona. Quinque casus est in clerico iugato nō desistente habitu nec consurā. Nā sine alia monitioe oīe pñcti pñcti fm Jobem mona. et Archi. in ca. Jobānes. s. clericū iugant. de quo tertius est in. c. vnico. eodē. n. li. vj. Sextus casus est i pñcti clericū iocose: ut in. c. de sen. exco. Et ibi

doctores dicūt et Jobānes de Lignano vbi. q. debet pñcti qñcti loci: q. si hieret in derelicto: nē clericū vel vberatio esset gravis nō excusaret pñcti pñcti iocuz: ut dicit in summa pñcti. li. ij. n. xxiij. q. cc. Si aut fiat leuis pñcti fm qñcti loci nō incurritur excoicatio. Argumentū in. c. de pñcti pñcti.

Septimus casus est rōne cōrectiois: ut in magistro et dñi q. leuiter cū discipline vel cōrectiois pñcti pñcti. c. cū voluntate. s. si. et. c. tenore. de sen. exco. Et iō nō incidit i canonē si nō grauer pñcti. c. c. eodē. et. et similr pñcti vel pñcti pñcti pñcti pñcti cōrectiois leuiter pñcti clericū in mādūbo existēt. d. c. cū volūtat. facit lex silt. de patria pñcti. et. l. vnica. de emēda. pñcti. et. l. v. bi. s. necesse. ad. et. Et eodē modo pñcti pñcti vel alij officialis in ecclesia pñcti pñcti moderare clericos pñcti pñcti fm Innotat et Hostien. in. c. veniens. de sen. exco. Et etia de rici senes iuniores clericos i minoribus pñcti causa instructiois. d. c. cū volūtat. s. si. Et silt qñcti regēs familiā quā corrigere debet. c. duo ita. xxiij. q. iij. Octauus casus est qñ pñcti clericū goliardus aut buffo. i. ioculator q. pñcti annū tale exercitū fecit: vel etia si minoris tpe et tertio ad monitus nō desitit. c. clericū. de vita et bone. de. libro. vj.

Nonus casus est in eo q. i cōtinēt vim vel repellit cū moderamine iculpare turde. c. si q. o. de sen. exco. Itē si q. a clerico iudice secū gñiter pñcti et pñcti mori sine deliberatioe s. solū et surreptioe et vi dolozis repñcti etia graue nō incidit i canonē: fm Petru de perusio in. d. c. Et facit ad pñcti capitulū: si q. trar. q. q. iij. et l. si adulterū cū icestu. s. i. pñcti. ff. ad. l. iul. de adul. et. l. ij. ff. de diuoz. et. l. q. d. ff. de reg. iur. Verū quādo nō scit cernissime qñcti repñcti facta sit sine deliberatioe: solū et rebemētia doloz debet in hoc dubio pñcti absolutio. Per ea que habentur in. c. illd. de de. exco. m. et in. c. ad audientia. de homi.

Decimus casus est in eo q. i cōtinēt vim vel repellit cū moderamine iculpare turde. c. si q. o. de sen. exco. Itē si q. a clerico iudice secū gñiter pñcti et pñcti mori sine deliberatioe s. solū et surreptioe et vi dolozis repñcti etia graue nō incidit i canonē: fm Petru de perusio in. d. c. Et facit ad pñcti capitulū: si q. trar. q. q. iij. et l. si adulterū cū icestu. s. i. pñcti. ff. ad. l. iul. de adul. et. l. ij. ff. de diuoz. et. l. q. d. ff. de reg. iur. Verū quādo nō scit cernissime qñcti repñcti facta sit sine deliberatioe: solū et rebemētia doloz debet in hoc dubio pñcti absolutio. Per ea que habentur in. c. illd. de de. exco. m. et in. c. ad audientia. de homi.

Unde dicit Inno. sup. dictū capitulū. Si vero q. cū q. verberat clericū nō solū pro defensione sua: s. etia repñcti vel cap. pñcti pñcti qñcti iniuria sit: sicut vroz filij: fui et bñcti nō incidit i canonē. Argumentū in. c. nō iferēda. et in c. fornicudo. xxiij. q. iij. et bñcti etia Panos. in. c. oli. d. j. de resti. spo. p. d. c. et. c. dilect. de sen. exco. li. vj. et pñcti. ff. ad. l. corne. de sica. Et bec itelligunt qñcti alter nō pñcti verberis defedere se et sua ut notat Bar. in. dicta. l. fure. Tūc em excusatur vberari. et facit notata pñcti glo. in. s. i. xxiij. q. viij. dicit tñ Panos. in. dicto. colum. q. si verberans causa defensionis excederet aliquantulum modū in culpate turde nō ex. pñcti sed inaduerter et et surreptione: nō incidit i excoimunicatioe quia ad ipam incurrendā requiritur doloz fm omnes doctores in dicto. c. si quis iudicet. fa

capitales vel alias iustas excusationes propter quod non preest ad aplicem presentare. c. de cetero. r. c. q. de bis. de sen. excō. Et qd sit legitimū impedimētū ista bal ardimō boni viri. ff. s. vbo. ob. l. p. nu. s. cū. ita. r. extra de voto. c. q. sup. bis. Et de offi. dle. c. de causa. r. idem notat in summa confel. h. a. n. r. r. q. q. r. r. v. j.

¶ **E**rit casus est in hostiano q. p. c. t. u. officij d. c. n. q. u. i. n. o. g. u. i. t. n. e. c. e. r. p. o. s. i. t. o. v. l. m. a. l. i. c. i. a. l. e. i. t. e. s. t. v. o. d. e. s. e. n. e. x. c. o. Et idē de officiali q. arce do turbā nō ex p. o. s. i. t. o. s. i. t. n. cū aliq. culpa d. c. n. cū p. e. u. s. s. i. t. d. c. n. v. o. Quat. casus ē i. m. i. l. i. t. e. r. e. c. u. i. n. s. c. o. q. d. i. n. o. i. s. s. i. t. n. e. c. d. i. s. t. i. n. g. u. i. t. v. e. r. ū s. i. t. f. o. r. t. i. s. v. l. d. e. b. i. l. i. s. c. m. u. l. i. e. r. e. s. r. c. q. u. a. n. t. u. s. r. c. c. a. n. o. s. a. t. d. e. s. e. n. e. x. c. o.

¶ **Q**uint. casus ē in m. l. t. u. s. e. n. t. e. a. u. t. v. a. l. i. t. u. d. i. n. a. r. i. o. a. c. m. e. d. i. u. s. d. e. s. t. i. t. u. t. o. v. l. d. e. b. i. l. i. d. c. c. a. n. o. s. a. t. r. a. l. i. q. s. d. u. o. b. ū p. d. i. c. t. i. s. c. a. p. i. t. u. l. i. s. Et s. i. l. r. e. s. t. d. e. i. n. f. i. r. m. o. s. i. u. e. i. f. i. r. m. i. t. a. s. s. i. t. p. p. e. r. u. a. s. i. u. e. t. p. a. l. i. s. q. u. i. t. e. s. t. r. e. p. i. c. u. l. ū n. e. c. ū d. o. a. c. c. e. l. e. r. e. s. m. o. r. e. c. q. s. d. b. i. s. e. x. t. r. a. c. o. d. e. S. e. c. u. s. c. a. s. u. s. ē i. p. a. u. p. e. q. d. s. i. n. o. e. s. t. m. e. d. i. c. i. s. r. v. i. u. i. t. s. a. r. t. i. f. i. c. i. o. s. u. o. q. d. n. o. p. e. i. n. v. i. a. e. x. t. e. r. e. U. d. s. i. e. m. e. d. i. c. i. s. r. v. i. o. r. i. v. l. a. l. t. e. r. i. s. u. b. u. e. n. i. e. b. a. t. c. u. i. s. u. b. u. e. n. i. r. e. n. o. p. o. s. s. e. t. c. ū d. o. n. o. t. e. n. e. s. i. r. e. c. q. d. e. b. i. s. d. e. s. e. n. e. x. c. o. S. e. c. u. s. c. a. s. u. s. ē i. m. e. d. i. c. i. s. d. i. c. i. t. e. s. i. b. i. s. o. l. ū q. d. s. i. c. ū d. o. p. o. s. s. e. t. s. i. b. i. n. e. c. e. r. i. a. i. u. e. n. i. r. e. t. e. n. e. s. i. r. e. v. l. d. i. c. p. a. n. o. r. i. d. c. c. a. n. o. s. a. t. B.

¶ **E**rit casus ē in reglari p. c. u. i. t. e. r. e. r. e. g. u. l. a. r. e. m. c. m. o. n. a. c. h. i. r. c. c. u. i. l. l. o. r. d. e. s. e. n. e. x. c. o. v. b. i. b. i. q. p. r. a. b. s. o. l. u. i. a. p. p. r. i. o. p. e. d. a. r. o. S. i. t. o. p. e. u. s. s. i. t. r. e. g. u. l. a. r. e. a. l. t. e. r. n. o. d. a. n. i. s. t. r. i. a. b. s. o. l. u. e. s. p. p. l. a. r. ū s. u. o. r. p. l. a. r. ū i. l. l. i. q. p. e. u. s. s. u. s. e. s. t. d. c. c. u. i. l. l. o. r. S. i. a. u. t. e. p. e. u. s. s. i. t. d. e. r. i. c. ū s. e. c. l. a. r. e. a. b. s. o. l. u. e. s. a. b. e. p. o. c. r. e. l. i. g. i. o. s. o. c. o. d. e. n. l. i. v. j. s. i. m. i. l. i. t. d. e. r. i. c. ū q. c. o. i. t. e. r. v. i. u. i. t. s. u. b. v. n. o. t. e. c. t. o. d. o. m. i. u. t. r. i. e. a. d. e. d. e. d. o. m. o. v. e. s. s. e. u. n. t. p. ū t. a. b. s. o. l. u. i. a. b. e. p. o. c. q. m. s. v. i. r. b. o. d. e. Et s. u. p. d. i. c. t. a. o. i. a. s. ū t. i. n. t. e. l. l. i. g. e. d. a. d. e. p. e. u. s. s. i. o. n. e. n. o. e. n. o. r. m. u. q. s. i. c. e. r. e. n. o. r. m. i. s. v. l. q. p. e. c. c. ū s. ē a. d. m. u. l. t. a. t. i. o. n. e. v. l. m. a. g. n. a. e. f. f. u. s. i. o. n. e. s. a. n. g. u. i. n. i. s. v. l. m. a. n. u. i. c. e. r. i. n. t. i. n. p. l. a. n. i. v. l. b. i. n. d. i. t. u. c. o. p. e. r. e. t. r. e. c. u. r. r. e. r. e. a. d. s. e. d. e. a. p. l. i. c. a. d. c. c. u. i. l. l. o. r. d. e. s. e. n. e. x. c. o. r. c. c. a. n. o. n. i. c. a. c. o. n. v. b. i. m. a. s. i. l. l. r. i. m. i. t. a. t. q. d. i. f. r. a. d. i. c. t. d. e. f. r. i. b. o. s. a. c. i. J. o. h. a. n. i. s. M. o. n. i. a. l. e. s. q. s. p. e. u. i. c. i. e. s. s. e. i. u. i. c. e. v. l. p. u. e. r. i. a. s. s. u. a. s. a. u. t. d. e. r. i. c. o. s. p. ū t. p. e. p. m. a. b. s. o. l. u. i. c. d. e. m. o. n. i. a. l. i. b. o. d. e. s. e. n. e. x. c. o. J. t. e. m. f. r. a. t. r. e. s. s. a. n. c. t. i. J. o. h. a. n. i. s. b. i. c. r. o. s. o. l. u. i. t. a. m. p. o. s. s. ū t. a. b. s. o. l. u. i. a. s. u. o. p. o. r. e. s. a. c. e. r. d. o. t. e. c. a. n. o. n. i. c. a. c. o. n. B.

¶ **E**rit casus ē i. l. l. q. n. o. s. ū t. s. u. i. i. u. r. s. i. c. s. ū t. s. i. l. i. f. a. m. i. l. i. a. s. r. f. u. i. q. d. s. i. b. e. t. m. i. n. i. a. d. p. a. p. a. a. b. s. o. l. u. i. o. n. e. c. m. i. l. i. t. e. r. e. s. s. e. e. x. c. o. Q. d. i. n. t. e. l. l. i. g. e. d. ū e. s. t. q. u. i. b. e. r. i. m. a. g. n. ū p. i. u. d. i. c. ū p. i. o. v. l. d. ū i. v. l. n. i. s. i. p. e. p. i. v. l. d. ū i. o. e. t. i. n. c. u. l. p. a. v. l. e. x. c. ū s. e. e. n. o. r. m. i. s. N. ū p. e. c. u. i. a. d. ū s. e. c. d. a. l. ū o. p. e. r. t. m. i. t. t. e. r. e. t. a. l. e. a. d. s. e. d. e. a. p. l. i. c. a. c. r. e. l. a. t. ū. c. n. N. o. n. o. c. a. s. u. s. ē i. p. u. b. e. r. c. i. s. s. e. e. x. c. o. Et s. i. b. e. t. s. i. p. u. b. e. r. a. t. e. p. o. s. s. i. t. a. b. s. o. l. u. i. c. s. i. e. n. D. e. a. m. o. c. a. s. u. s. ē i. n. o. b. i. l. i. b. o. m. a. g. n. e. p. o. t. e. n. t. i. e. q. n. o. p. ū t. f. r. a. s. s. u. a. s. s. i. n. e. m. a. g. n. o. p. i. c. t. o. r. e. l. i. q. u. e. p. m. a. n. a. b. s. o. l. u. i. s. d. i. c. o. p. d. i. n. o. p. a. p. e. i. n. m. a. r. i. r. t. u. c.

¶ **E**rit casus ē i. n. i. l. i. u. a. b. s. o. l. u. i. n. i. s. i. s. i. t. p. i. c. u. l. ū i. m. o. r. a. c. m. i. l. i. t. e. r. e. s. s. i. d. e. s. e. n. e. x. c. o. U. n. d. e. c. a. m. c. a. s. u. s. a. d. d. ū t. q. d. a. i. n. v. i. r. o. q. i. n. f. r. a. u. d. e. v. r. o. n. i. s. r. i. n. l. i. b. e. r. t. o. q. i. n. f. r. a. u. d. e. p. a. t. r. o. n. i. p. e. u. s. s. i. t. d. e. r. i. c. ū. N. ū l. i. c. e. t. d. i. c. a. t. g. l. o. s. a. r. p. a. n. o. r. i. n. c. r. e. l. a. t. ū. d. e. s. e. n. e. x. c. o. q. c. ū b. o. c. e. d. i. g. n. ū s. i. t. p. h. i. b. i. t. o. r. i. ū n. o. e. x. t. e. d. i. t. n. i. s. i. a. d. e. x. p. i. s. s. e. e. x. c. e. p. t. o. s. c. c. u. i. l. l. o. r. d. e. s. e. n. e. x. c. o. T. ū N. o. s. t. i. e. n. i. n. d. c. a. r. e. l. a. t. ū. t. e. n. e. r. q. u. i. d. e. e. r. i. t. i. u. d. i. c. ū d. e. i. p. i. s. s. i. c. d. e. a. l. i. q. s. q. u. i. n. o. s. ū t. s. u. i. i. u. r. i. s. p. d. i. c. t. ū. c. m. u. l. i. e. r. e. s. q. ū s. e. z. p. a. t. r. o. n. u. s. v. e. l. v. r. o. r. g. r. a. u. e. d. a. n. ū p. a. t. e. r. e. s. p. p. t. e. r. e. o. r. ū a. b. s. e. n. t. i. a. a. r. g. a. n. c. r. e. l. a. t. ū. L. ū a. u. t. p. d. i. c. t. i. e. f. f. i. c. i. u. n. t. s. u. i. i. u. r. s. r. l. i. b. e. r. i. t. e. n. e. s. s. e. p. ū t. a. r. e. a. p. l. i. c. e. s. e. d. i.

¶ **U**odeam. casus est in inferendo denig. le uem iniuriā. c. p. u. e. n. i. r. d. e. s. e. n. e. x. c. o. v. b. i. d. i. c. i. t. J. o. h. e. s. a. n. i. n. n. o. u. e. l. l. a. s. u. p. d. c. q. i. s. t. a. d. e. c. r. e. t. r. a. l. i. s. p. a. n. e. t. i. u. s. c. o. e. v. t. i. n. l. e. u. i. i. n. i. u. r. i. a. p. o. s. s. i. n. t. e. p. i. q. ū s. i. q. s. p. s. o. n. a. s. a. b. s. o. l. u. e. r. e. J. n. m. e. d. i. o. c. r. i. v. o. s. o. l. ū p. s. o. n. a. s. p. u. i. l. e. g. i. a. t. a. s. d. e. q. b. ū s. u. p. i. n. e. n. o. r. m. i. a. u. r. e. n. u. l. l. o. s. n. i. s. i. i. n. c. a. s. i. b. o. i. n. q. b. u. s. p. a. p. a. n. o. p. ū t. a. d. i. r. e. c. u. i. l. l. o. r. c. o. n. v. b. i. e. x. e. p. l. i. f. i. c. a. t. d. i. E. n. o. r. m. i. s. e. s. t. s. i. e. f. f. o. d. i. a. t. o. c. u. l. o. s. s. i. q. s. v. u. l. n. e. r. e. s. s. i. i. n. t. h. e. a. t. r. o. v. e. l. i. n. f. o. r. o. v. e. l. i. n. c. ū s. p. e. c. t. u. i. u. d. i. c. i. s. p. e. u. i. a. t. Et m. l. t. o. f. o. r. t. i. u. s. s. i. i. n. c. y. m. i. t. e. r. i. o. v. e. l. d. o. r. m. i. t. o. r. i. o. v. e. r. b. e. r. e. s. s. i. q. u. o. c. ū q. m. e. d. i. o. m. u. l. t. e. s. s. i. a. d. e. f. f. u. s. i. o. n. e. s. a. n. g. u. i. n. i. s. g. r. a. u. e. e. t. g. r. a. u. i. i. c. t. u. p. u. e. n. i. e. n. t. e. p. u. e. n. i. a. t. s. i. i. n. e. p. m. a. b. b. a. t. e. v. e. l. d. e. r. i. c. ū s. e. c. u. l. a. r. e. v. l. r. e. l. i. g. i. o. s. ū m. a. n. u. s. i. n. q. i. a. t. s. i. e. t. m. a. n. u. i. n. i. c. i. a. d. e. s. c. a. d. a. l. ū o. r. i. a. t. u. r. J. t. e. s. i. i. n. p. r. i. o. r. e. s. u. i. u. a. b. b. a. t. i. s. l. o. c. ū t. e. n. e. r. e. m. a. n. u. s. i. n. i. c. i. e. r. e. Et d. i. c. i. t. N. o. s. t. i. e. n. i. d. e. i. n. t. e. l. l. i. g. e. d. ū q. n. e. s. i. n. f. e. r. i. o. r. r. s. u. b. d. i. t. i. n. s. u. p. i. o. r. e. s. u. i. u. m. a. n. u. s. i. n. i. c. i. e. r. Et p. b. o. c. v. i. d. e. s. s. o. l. ū i. q. ū s. i. o. d. e. m. o. n. a. c. h. o. q. a. b. s. e. n. t. e. a. b. b. a. t. e. p. e. u. s. s. i. t. v. i. c. a. r. i. ū q. u. e. a. b. b. a. s. d. i. m. i. s. e. r. a. t. i. c. l. a. u. s. t. r. o. a. l. i. ū t. a. m. e. d. a. u. s. t. r. a. l. e. D. e. c. i. l. l. e. P. e. t. r. u. s. e. t. i. a. d. e. p. e. r. u. s. i. o. s. u. p. d. c. p. d. i. c. t. a. p. o. n. i. t. r. s. p. e. c. i. a. l. i. t. e. r. b. o. c. q. s. i. a. b. b. a. s. s. e. a. b. s. e. n. t. a. d. o. l. o. c. o. s. u. i. d. i. m. i. t. t. a. t. a. l. i. q. u. e. v. i. c. a. r. i. ū i. n. q. i. a. s. i. n. e. ū m. a. n. u. s. r. e. p. u. r. a. t. e. n. o. r. s. m. e. m. i. n. i. u. r. i. a. i. n. t. u. l. i. s. s. e. v. t. a. b. s. o. l. u. i. n. o. p. o. s. s. i. t. c. i. t. r. a. s. e. d. e. a. p. o. s. t. o. l. i. c. a. Et i. n. d. i. r. e. c. t. o. r. i. a. i. u. r. i. s. d. i. c. q. p. d. i. c. a. r. o. r. e. s. e. t. m. i. n. o. r. e. s. i. n. b. i. n. d. i. s. e. n. o. r. m. i. b. o. i. n. i. u. r. i. s. s. e. u. p. e. u. s. s. i. o. n. i. b. o. i. a. d. e. t. e. r. e. v. i. g. o. r. e. s. u. o. r. p. u. i. l. e. g. i. o. s. r. ū p. o. s. s. ū t. a. b. s. o. l. u. i. a. s. u. p. i. o. r. i. b. o. o. r. d. i. n. i. s. s. u. i. Q. u. i. a. s. o. i. d. c. c. u. i. l. l. o. r. d. i. c. q. r. e. g. u. l. a. r. e. s. s. i. a. d. e. f. f. u. s. i. o. n. e. s. a. n. g. u. i. n. i. s. v. e. n. e. r. i. n. t. a. d. s. e. d. e. a. p. l. i. c. a. s. ū t. m. i. t. t. e. d. i. D. i. c. i. b. i. g. l. o. q. n. o. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. d. e. q. l. i. b. e. t. p. u. a. e. f. f. u. s. i. o. n. e. s. a. n. g. u. i. n. i. s. S. z. q. b. o. c. p. u. t. a. t. c. ū m. i. t. t. e. d. ū a. r. b. i. t. r. i. o. i. u. d. i. c. i. s. Et i. d. e. ē i. n. a. l. i. q. s. e. n. o. r. m. i. t. a. n. t. i. b. o. n. o. e. x. p. i. s. s. i. o. i. n. i. u. r. e. c. d. e. c. a. u. s. i. a. d. e. o. f. f. i. d. e. l. e. B. q. b. o. e. n. o. r. m. i. t. a. t. i. b. u. s. l. i. b. e. r. e. t. n. o. s. d. e. u. s. n. o. s. t. e. r. A. m. e. n.

In die Penthecostes de spūsanctio Sermo trigdimulocauus. De quo poterit p. d. i. c. a. r. i. p. e. r. t. o. t. a. b. e. b. d. o. m. a. d. a.

Epleti sūt oēs

spūscōs B. i. j. r. i. n. e. p. l. a. s. o. l. e. n. i. t. a. s. b. o. d. i. e. r. n. e. S. i. c. u. t. s. i. n. g. u. l. a. r. s. x. p. i. n. a. t. i. u. r. i. a. s. ē n. a. t. a. l. i. t. a. t. i. o. o. i. m. a. l. i. o. r. s. s. a. n.

cor. eminentior: r. p. d. a. r. i. o. r. i. t. a. b. o. d. i. e. m. a. f. e. s. t. i. u. i. t. a. s. ē o. i. b. o. a. l. i. q. s. q. d. e. i. p. s. o. d. ū o. i. e. s. u. v. e. n. e. r. a. m. u. r. i. n. t. e. r. r. i. o. s. p. e. c. i. a. l. i. q. d. a. s. u. e. d. i. u. i. n. i. t. a. t. i. o. n. e. o. s. t. e. n. d. i. t. g. l. i. o. s. i. o. r. a. r. q. p. ū t. a. n. o. r. Q. u. i. n. a. t. e. r. b. o. i. e. s. i. l. i. s. d. i. c. e. r. t. ū ē i. l. l. ū a. b. a. n. g. e. l. s. m. i. o. r. a. t. ū p. s. v. i. j. M. i. n. u. i. s. t. i. c. ū p. a. u. l. o. m. i. n. o. a. b. a. n. g. e. l. i. s. r. e. A. u. t. e. b. o. d. i. e. i. n. v. i. s. i. b. i. l. i. d. a. r. i. t. a. t. e. s. p. m. i. s. e. r. i. t. s. u. u. z. i. n. d. i. s. a. p. u. l. o. s. f. u. d. i. t. p. a. l. a. e. s. t. c. ū s. u. p. o. e. s. a. n. g. e. l. o. s. a. d. d. e. c. e. r. a. p. i. s. e. x. a. l. t. a. t. ū. Et i. d. e. b. e. c. s. o. l. e. n. i. t. a. s. f. e. s. t. i. u. i. s. ē l. a. u. d. i. b. o. c. e. l. e. b. r. a. d. a. q. d. e. q. d. g. e. s. t. ū ē i. n. h. a. c. d. i. c. t. o. r. i. ū p. ū t. a. t. e. s. s. e. d. i. u. i. n. ū. J. t. e. q. d. ū s. i. n. p. h. i. m. i. j. r. o. p. i. c. o. r. ū. s. i. n. i. s. s. i. c. m. e. l. i. o. r. o. i. b. o. q. s. i. n. t. a. d. s. i. n. e. N. e. c. e. r. a. q. s. f. i. n. a. l. i. s. s. o. l. e. n. i. t. a. s. p. r. i. c. u. l. a. n. t. i. b. o. ē g. a. u. d. i. s. r. e. c. o. l. e. d. a. J. ū e. i. d. ū s. i. e. s. u. s. i. n. c. a. r. n. a. t. ē v. t. p. g. r. u. o. p. o. s. t. m. o. d. ū t. p. e. n. a. s. c. e. r. e. s. t. A. u. t. e. n. a. t. v. t. p. m. o. r. t. e. s. u. a. b. ū a. n. a. s. a. l. u. t. e. m. o. p. a. r. e. s. m. o. r. t. ū s. o. ē v. t. d. e. u. i. c. t. a. m. o. r. t. e. r. e. d. e. p. r. o. b. o. i. e. a. m. o. r. t. u. i. s. t. e. r. n. a. d. i. e. r. e. s. u. r. g. e. r. e. t. R. e. s. u. r. r. e. x. i. t. a. u. t. e. v. t. q. d. r. a. g. e. s. i. m. o. d. i. e. g. l. i. o. s. u. s. p. p. r. i. a. t. u. r. e. a. s. c. e. d. e. r. e. t. i. n. c. e. l. ū. S. z. a. s. c. e. d. i. t. i. c. e. l. ū v. t. b. o. d. i. e. m. a. d. i. e. p. a. d. i. n. i. s. p. i. r. i. t. ū s. u. i. s. f. i. d. e. l. i. b. o. d. e. s. t. i. n. a. r. e. t. Q. u. i. b. u. s. d. i. c. e. r. a. t. J. o. h. x. v. j. E. g. o. v. e. r. i. t. a. t. e. d. i. c. o. v. o. b. i. s. e. x. p. e. d. i. t. v. o. b. i. s. v. t. e. g. o. v. a. d. a. s. i. e. n. n. o. a. b. i. e. r. o. p. a. d. i. t. n. o. v. e. n. i. e. t. a. d. v. o. s. s. i. a. u. t. e. a. b. i. e. r. o. m. i. t. t. a. c. ū a. d. v. o. s. L. ū s. i. u. s. p. m. i. s. s. i. o. b. o. d. i. e. m. a. d. i. e. c. ū p. l. e. t. a. ē. N. ū p. o. s. t. r. e. s. u. r. r. e. c. t. i. o. n. e. i. p. s. o. d. ū i. n. ū i. e. s. u. x. p. i. q. n. q. g. e. s. i. m. a. d. i. e. d. e. c. e. l. o. d. e. s. c. e. d. i. t. s. p. ū s. s. a. n. c. t. ū. Et s. ē q. d. d. i. n. e. p. l. a. o. c. c. u. r. r. e. n. t. D. ū c. ū p. l. e. r. e. n. t. d. i. e. s. P. e. n. t. h. e. c. o. s. t. e. s. i. d. ē q. n. q. g. i. n. t. a. a. p. e. n. t. a. q. d. ē q. n. q. z. t. c. o. s. t. e. s. q. d. ē d. e. s. e. c. e. N. o. c. a. u. t. e. m. y. s. t. e. r. i. ū q. n. q. g. e. s. i. m. a. d. i. e. m. e. r. i. t. o. s. u. i. t. c. e. l. e. b. r. a. t. ū. N. ū i. n. t. e. s. t. a. m. e. n. t. o. v. e. t. e. r. i. f. u. i. t. p. ū g. u. r. a. t. ū. S. i. c. u. t. e. n. i. q. n. q. u. a. g. e. s. i. m. a. d. i. e. p. o. s. t. q. s. m. o. s. e. s. e. d. u. n. t. f. i. l. i. o. s. i. s. r. a. e. l. d. e. e. g. y. p. t. o. d. e. s. c. e. d. i. t. d. e. i. n. i. g. n. e. i. n. m. o. r. t. e. s. e. n. a. t. v. t. p. a. t. e. r. E. x. o. x. i. t. s. i. c. z. q. n. q. u. a. g. e. s. i. m. a. d. i. e. p. o. s. t. q. s. x. p. o. s. t. r. a. x. i. t. s. a. n. c. t. o. s. p. a. t. r. e. s. d. e. l. i. m. b. o. d. e. s. c. e. d. e. r. e. d. e. b. u. i. t. s. p. ū s. s. a. n. c. t. ū i. n. l. i. n. g. u. i. s. i. g. n. e. i. s. s. u. p. d. i. s. a. p. u. l. o. s. e. i. u. s. S. i. c. u. t. e. n. i. i. n. i. u. b. i. l. e. o. r. e. m. i. t. t. e. b. a. n. t. d. e. b. i. t. a. i. q. n. q. u. a. g. e. s. i. m. o. a. n. n. o. L. e. u. i. t. x. v. s. i. e. p. s. p. i. n. s. a. n. c. t. ū q. n. q. u. a. g. e. s. i. m. a. d. i. e. i. n. a. p. l. o. s. d. e. s. c. e. n. d. e. n. t. e. p. e. t. a. r. e. m. i. s. s. a. f. u. e. r. e. V. i. r. t. u. t. e. e. n. i. s. p. ū s. s. a. n. c. t. ū e. n. i. z. n. o. m. e. r. i. t. i. s. b. o. i. m. r. e. m. i. t. t. ū s. p. e. t. a. c. v. t. e. u. i. d. e. n. t. e. r. j. q. j. Et s. i. c. u. t. i. n. i. l. l. o. i. u. b. i. l. e. o. s. e. r. u. i. d. o. n. a. b. ā. t. u. r. l. i. b. e. r. a. t. i. v. t. b. a. b. e. s. L. e. u. i. t. x. v. i. t. a. s. p. ū s. s. a. n. c. t. ū a. d. i. a. b. o. l. i. f. u. i. t. u. t. e. c. r. u. c. i. o. s. n. o. s. l. i. b. e. r. o. s. f. e. a. t. U. n. i. j. a. d. L. o. r. i. i. j. d. i. U. b. i. s. p. ū s. d. ū i. t. i. b. i. l. i. b. e. r. t. a. s. Et s. i. c. u. t. i. n. i. u. b. i. l. e. o. r. e. c. u. p. a. b. a. t. b. e. r. e. d. i. t. a. s. a. m. i. s. s. a. v. t. i. c. o. d. e. L. e. u. i. t. i. c. i. b. a. b. e. s. s. i. c. s. p. ū s. s. a. n. c. t. ū ē p. i. g. n. o. b. e. r. e. d. i. t. a. t. i. o. n. i. s. n. f. e. v. t. d. i. a. d. E. p. h. j. Et i. d. e. c. a. n. i. t. e. c. e. d. i. a. p. ū r. m. a. d. o. p. d. i. c. t. a. P. a. t. r. a. t. a. s. ū t. b. e. c. m. e. s. t. i. c. e. p. a. s. c. h. e. p. a. c. t. o. t. p. e. S. a. c. r. o. d. i. c. t. p. u. m. e. r. o. q. l. e. g. e. s. i. t. r. e. m. i. s. s. i. o. V. e. n. i. t. e. n. i. a. s. p. ū s. s. a. n. c. t. ū i. n. d. ū i. c. a. d. i. e. v. t. e. s. s. e. t. d. i. e. s. r. e. n. o. u. a. t. i. o. i. s. q. f. u. e. r. a. t. r. e. a. t. i. o. i. s. D. ū i. c. a. n. ū q. d. i. e. c. r. e. a. t. u. s. f. u. i. t. m. ū d. u. s. c. q. d. i. e. d. ū i. c. o. l. r. r. v. d. i. N. o. r. a. e. n. i. a. i. n. q. s. p. ū s. s. a. n. c. t. ū i. n. d. i. s. a. p. u. l. o. s. d. e. s. c. e. d. i. t. f. u. i. t. t. e. r. t. i. a. v. t. b. a. b. e. s. B. e. i. j. U. n. c. a. n. i. t. e. c. e. d. i. a. D. u. z. b. o. r. a. c. ū i. a. t. i. o. t. e. r. t. i. a. r. e. p. e. t. e. m. ū d. i. c. o. n. a. t. o. r. i. o. a. p. o. s. t. o. l. i. o. d. e. u. m. v. e. n. i. s. s. e. n. ū c. i. a. t. Et b. o. c. p. u. e. n. i. e. s. f. u. i. t. L. ū q. u. i. a. s. p. ū s. s. a. n. c. t. ū e. s. t. t. e. r. t. i. a. i. n. t. r. i. n. i. t. a. t. e. p. s. o. n. a. L. ū z. q. u. i. a. p. m. i. p. a. r. e. t. e. s. d. i. c. u. n. t. p. d. i. d. i. s. s. e. g. r. a.

p̄ p̄ intellectū suū cognoscat essentia suā esse in
 finite domitū: q̄ eā amat amore infinito. Sic
 q̄ s̄p̄m cognoscat cognitio est filiū: ita amor d̄
 s̄p̄m amat est sp̄s sanctus. S; p̄tra p̄dicta su
 irōp̄io B̄rry q̄ vt in q̄ sancto? Tho. in sūma 2
 gēnes li. iij. c. xvj. Docuit filius: t sp̄s sanctus ēē
 creaturæ: filiū t̄ maiorē sp̄s sc̄s: t minorē p̄c.
 Quē errorē q̄stū ad sp̄m sc̄m secut⁹ est macedo
 nius q̄ de p̄c t filio recte sensit q̄ vni⁹ ausdēq;
 substāte sint. S; hoc de sp̄s sc̄s credere noluit
 dīcēs illū ēē creaturā: t quādā p̄fectionē mētis
 accidētālē p̄cō t filij vt charitatē creatū t b̄mōi.
 Quā quidā vocāt macedonios semiarianos
 eo q̄ cū arrianis in p̄c cōueniūt: t i p̄c differūt
 ab eis d̄. Quos t̄ oēs p̄vincere possum⁹ t p̄o
 bare q̄ sp̄s sc̄s ē p̄sona p̄ se substātes: t est de⁹
 equalis patri t filio. Et hoc sc̄pturæ testimoniū
 dedaramus.

Am nulli tēplū p̄struatū ⁊ p̄secratū in ve
niri testamēto reperit nisi deo. Un̄ Ps. x.
ait Dauid. Dñs in tēplo scō suo. Sed tē
plū depurat spūscō dicēte Ap̄lo. i. ad Cor. vi.
An nescitis qm̄ mēbra vēstra tēplū sunt spūscō
ci. Ergo spūscō est deus. cuius tēplū fuerūt
oēs sancti a p̄ncipio mundi. p̄creati: ⁊ erunt oēs
alij electi vsq; ad finē mundi. p̄creādi. In sup̄ sa
re cuncta ⁊ cōp̄ndere oia. p̄tunda dei nō ē ali
cuius creature: iuxta illud Ap̄li ad Ro. ij. O al
tūdo diuinitat; sapientie ⁊ scientie dei q̄ in cōp̄hē
sibilia sunt iudicia ei⁹ ⁊ inuestigabiles vie eius.
Sed spūscō oia cognoscit ⁊ p̄cipiat: vt dicit
Sap. i. Et cōp̄ndit omnia p̄funda dei: dicente
Ap̄lo. i. ad Cor. ij. Spirit⁹ oia scrutat etiā pro
funda dei. Et ibidē. Que dei sunt nemo cogno
scit nisi spūs dei. q̄ nō est creatura s; deus verus.
q̄ oim absconditor⁹ ē cognitor. Dan. iij. Et cui
oia nota erāt anteq; crearent Eccl. xviij. Itē de
us reuelat mysteria Daniel. ij. vbi dī. Est de⁹ in
do reuelans mysteria. S; talis reuelatio ē pro
p̄rie opus spūscō. Un̄ dīc Ap̄lus. j. ad Cor. ij.
Nobis reuelauit de⁹ p̄ spūscōm. q̄ tē. Itē deus
locus est p̄phetas. Un̄ Numeri. xij. ait ip̄e de
us. Si q̄s fuerit inter vos p̄pheta dñi: in visioe
apparcho ei: v; p̄ somnū loq̄r ad illū. Sed sp̄ri
tus cōs locus est p̄phetas. q̄ est deus. Itē
Bai. j. scriptū est. Oportet impleri scripturā quā
p̄dicat spūscōs p̄ os dauid. Et ij. Ps. j. Sp̄i
ritus cōs inspirati locuti sunt sancti dei hoies. Itē
creare est sol⁹ dei: vt p̄bent theologi in. ij. sentē.
di. j. eo q̄ requirit potētiā infinitā p̄pter distāciā in
finitā de nihilo ad esse. q; creare est de nihilo ali
qd̄ facere. Et iō dī. Bēti. j. In p̄ncipio creauit de
us cēlū ⁊ terrā. S; spūscōs creat dicēte p̄phē
ta Ps. cūj. Emittet sp̄m suū ⁊ creabunt tē. Ubi
dīc glosa. q̄ duplex est effectus spūscō. Prim⁹
de nihilo aliquid facere: qd̄ ad solū deū p̄tinet
Et ideo dīc: Et creabunt. Secūdo est a culpa
iustificare: ⁊ hoc etiā solius dei est. q; fm̄ Aug.

sup. Iohem maius opus est impius iustificare
 q̄ celū z terrā d̄ n̄bilo creare. Et ideo subdit. Et
 renouabis faciē terre. Un̄ Cassio d̄. ait. Toties
 nos de^o spūaliter creat z renouat: quoties i nos
 un̄ hominē nos restaurare dignat. Itē sic amia
 est vita corpis: ita deus est vita aie cā uiuificāz:
 ut inquit Aug. sup. Ps. lxxij. z in. c. resuscitatus.
 de pe. di. j. Sed spūssanc^o est vita aie uiuificāz
 cā. Job. vi. Spirit^o est q̄ uiuificat. q̄ est de^o. Un̄
 saluator Job. iij. inquit. Spiritus est de^o. Ub̄
 Bern. ait. Spūssanc^o est deus: bonus: rectus:
 dulcis: fortis: infirma roborās: aspa planans:
 corda purificās. z quicqd̄ in hoc seculo neq̄ vī
 deū difficile z angustū: leue facit z latum: oppro
 briū gaudiū iudicat: despectionē exaltationē p
 suadet. Decille. Itē p̄p̄ū est dei inhabitatio cor
 diū. j. ad Cor. iij. Vos estis replū dei uiui. Sed
 spūssanc^o taliter inhabitat: dicere Ap̄lo ibidem
 Et spirit^o dei habitat in uobis. Sup. quo inq̄
 Aug. Dic aperte ostēdit Ap̄lus sp̄m̄ dei eē deū
 Item p̄p̄ū dei est sanctificatio hoim̄. Leuitici
 xij. Ego dñs q̄ sc̄ifico uos. Sed spūssanc^o
 sanctificat hominē fm̄ Ap̄stolū. j. ad Cor. vj.
 Un̄ debet uirgine reapiēte fluiū spūssanc^o dē
 Ps. xlv. fluminis imper^o lenificat auritatē dei
 sanctificauit tabernaculū suū m̄ altissim^o. q̄ zē.
 Insup̄ interius docere ē p̄p̄ū opus dei. d̄ quo
 Ps. ait. Qui docet hoim̄ scientiā. Sed hoc est
 opus spūssanc^o. q̄ est de^o. Nā Job. xij. ait do
 minus. Paradisus aurē spiritussanc^o quē mī
 tet pater in noīe meo: ille uos docebit oīa. P̄: c
 terea q̄z ē eadē opatio: op̄et eandē esse naturāz
 S; eadē est opatio fili; z spiritussanc^o. Nā xp̄s lo
 quit in sanctis: iuxta illud. ij. ad Cor. vi. An ex
 perimētū q̄ntis eius q̄ in me loquit ip̄s. Et sūt
 ter spiritussanc^o loquit i sanctis dicere domio
 Mat̄. x. Nō em̄ uos estis q̄ loq̄mini: s; spiri
 tus p̄is uestri q̄ loquit in uobis. Itē. j. ad Cor
 xij. dicit Paulus. Spūs loquit mysteria. q̄ ca
 dē est natura fili; z spūssanc^o. z p̄ p̄sequēs par
 tit ei saluator Job. x. Ego z p̄r vnū sum^o. Am
 pli^o esse ubiq̄ ē p̄p̄ū dei q̄ dicit. P̄ter. xij. Celū
 z terrā ego impleo. S; b̄ spūssanc^o p̄uenit fm̄ illud
 Sap. j. Spirit^o dñi repleuit orbē terrāz. q̄ ē de
 us. P̄terea Bar. v. dicit Petrus. Bnania: cur
 reptauit sathanas cor tuū mēiri te spūssanc^o. Et
 postea subdidit. Nō es mēiri hoibz: sed deo. er
 go spiritussanc^o ē de^o. Insup̄ qd̄ est causa oim̄
 p̄fectionū p̄ se subsistit p̄fectissime: z nō acciden
 taliter. S; spūssanc^o ē b̄mōi. Ergo est p̄sona p̄
 se p̄fectissime subsistens. Un̄. j. ad Cor. xij. inq̄
 Paul^o. Nō p̄ dicere dñs iesus nisi in spūssanc^o.
 Diuisione q̄o ḡraz sūt: idē aurē spirit^o. Et diu
 siōes ministratōnū sūt: idē ac dñs. Et diuisiōes
 opationū sūt: idē q̄o d̄o q̄ opat oīa in oībz. Alij
 qd̄ p̄ sp̄m̄ dat fm̄o sapie. alij autē sermo scie p̄z
 eūdē sp̄m̄. alteri fides i codē spū. alij ḡra sanita
 tum i vno spū. alij opatio p̄curum. alij p̄p̄etia.

alij discretio spirituum: alij generalitua: alij interpretatio sermonum. Nec autē oia opat vn⁹ atq; idē spūs diuidēs singulis. put vult. In q̄bo verbiā manifeste exprimit spūscm ēē deū. Et iō beatus Tho. in. j. di. xij. ar. j. diē. Verbū in diuinis pcedit vt p se subsistēs ⁊ pfectissime. Et filij spūs sanct⁹ q̄ pcedit p viā amoris p̄is ad filiū ⁊ econtra est psona p se subsistens ⁊ pfecta: ⁊ est de⁹ eq̄lis p̄i ⁊ filio. Vocaturē pbat p illud Apli. ij. ad Cor. ij. di. Dñs autē spūs est. Nā vt ait Hiero. de heb. aīc noib⁹. Ubicūq; in latino ponit istō nomē dñs: in hebreo ponit nomen dei tetragramaton. Nec etiā vitas pbat p dictū saluatoris Matth. vl. di. Eūtes docete oēs gētes: baptisātes eos in noīe p̄is ⁊ filij ⁊ spūsc̄i. Et. j. Joh. v. di. Tres sunt q̄ testimoniū dāt in celo. p̄i: v̄bus ⁊ spūsanct⁹ ⁊ bi tres vnū sūt. sc̄. coeterni ⁊ p̄sbitales atq; eq̄les. Un̄ diē Aug. in. xij. de trini. q. sic p̄tat filio cētiā sine vllō initio t̄pis ⁊ sine vllā mutatiōe generatio: ita spūsc̄o p̄cessio. Si autē q̄rat. q̄re p̄cessio pot⁹ attribuat spūsc̄o q̄ filio. Rñdē f̄m theologos in. j. di. x. ⁊ Alēx. de ales in. j. p̄e sūme. in tractatu de spūsc̄o: q̄ licet etiā fili⁹ p̄cedat a p̄e p modū generatiōis: t̄m p̄cessio p̄culariter attribuit emanatiōi spūsancti. q̄ ipse nō t̄m p̄cedit a nō p̄cedere ab alio: sc̄z patre sicut fili⁹: ⁊ etiā a p̄cedere ab alio sc̄z filio: q̄ mod⁹ p̄cedēdi nō cōpetit ipsi filio: q̄ t̄m a nō p̄cedere. sc̄. p̄e p̄cedit. Itē q̄ p̄cedere p modū generatiōis nō cōpetit ipsi filio: sc̄z t̄m spūsc̄o. Et iō ista emanatio p̄grue appellata ē p̄cessio.

Despirituallitati nominatione cōsideratio se-
cunda. R

q. Uo ad secundā considerationē. s. de nomina-
tione spūssancti est sciendū vt ait Alb. in cō-
pendio theologie : q. spūssanct⁹ multis
noib⁹ appellat⁹. ⁊ multo plurib⁹ appellari p̄t. Nā
vt dī in li. de causis lingue deficiūt a narratione
dī q̄ ē amor ai. Ubi glosa ait. Nullū nomē suffi-
cit ad exp̄mēdā diuinā p̄fectionē. Et rō est. q. vo-
ces ⁊ noia sūt signa intellectoz. s. p̄b̄m in .j. p̄ci-
berme. S; de⁹ a nobis in viā nō intelligit. q̄ non
pōt vno noie noiari. Vgnit⁹ autē in p̄ia vno no-
mine nomiabit⁹ iuxta illud Zach. xl. In illa die
erit dñs vn⁹. ⁊ nomē ei⁹ vnū. Verūm vt aliquo
mō diuina p̄fectio nob̄ innotescat duo decim mo-
dis terciā in trinitate p̄sonā p̄ncipaliter appella-
rā declarabim⁹. Primo em̄ vt inq̄t sc̄t⁹ Bona-
uē. in .j. di. x. appellat⁹ spūssanct⁹ duplici et causa
Primo p̄pter nature imaterialitatē. s. a spūalura-
te p̄tra corpulentia. ⁊ hoc nomē p̄uenit toti trini-
tati. q. vt dī Job. liij. Spūs est de⁹. Secundo
mō dī spūs a spirandē passiva. ⁊ sic amor vel af-
fectus p̄tis ad filiū. ⁊ eōtra dī spūs. ⁊ p̄pter cō-
ueniē illi p̄sone q̄ p̄cedit vt amor. ⁊ spirat a p̄e
⁊ filio. Addit autē sanct⁹. qd̄ idē est qd̄ mūd⁹ vel
firmus s. m. glosam in .s. sancte. in istis. de rerū di-
uī. ⁊ notat in .l. sanctū. ff. codē. Et p̄uenit ei nō sō

lū quo ad se: sed etiā in comparatōe quo ad nos.
Nā p̄ gratiā spūs sancti a peccatis mūdāmur et
in bono firmāmur. Beati autē Tho. in. i. dist.
xiiij. ar. iij. dicit. q̄ spūs sanctus ē a spiratōe duꝝ
plici rōne. Prima opatiōis in q̄ntū p̄ ipm̄ trahū
tur hoies a terrenis ad celestia. Un̄ p̄ceptores iē
poraliū spūsales vocant. Secūda vniōis. Per
spiritū naq; sanctū corda diuersa vniūtur. Et iō
hoc nōm̄ appellat. Beati em̄ Rich. de sancto vic.
in li. de trinitate. Illi dicunt vnū habere spm̄ qui
bus vnū est p̄sūm: idēq; p̄positū. qui idē amant
atq; idē affirmant: pariq; voto desiderant. Un̄
p̄b. ix. eccl̄icor. dicit. Propriū amicoꝝ est vnā
animā in duob; corpib; esse. Et hac rōne duꝝ
plici spūs appellat. Cui addit sanctus. q̄ p̄ ipsū
sanctificāmur. Et ideo canit eccl̄ia. Veni creator
spūs: mentes tuosq; visita: imple sup̄na grā: que
tu creasti pectora.

Ecundo appellat paradisus. id est solat
tor: vel aduocatus. Paradusum cum grece
idē est qđ solator: vel aduocat⁹ latine ve

inquit Grego. in omel. hodierna. Ubi etiam dicit
Spūs sanctus ideo solator vocat. q. de peccati p
petratione mercede dñi spem venie datat. afflict
one tristitie mens leuat. De aduocatione autē ei
inquit Paul⁹ ad Ro. viij. vbi etiā ponit de sol
latione ipsius di. Sicut autē et spūs adiuvat infir
mitatē nostrā. Nā qd orem⁹ sicut oportet nesci
mus. sicut ipse spūs sanctus postulat p nob gemis
tibz inenarrabilibz. Qui autē et scrutat corda scit
qd desideret spūs. q. fm deū postulat p sancti.
Dei ille. Ubi dicit glosa q. iō d. postulare p no
bis q. nos postulātes facit. Et Beda i ome. ait.
Paradit⁹ solator: interpretat⁹: q. corda fidelīū ne
inter hui⁹ seculi aduersa deficiāt: celestis vite de
siderio subleuat ac reficit. Dulcis ē magister co
gnosces discipulos suos et afflictos et merētes
de recessu suo. pmisit eis spm solatores dicens
Joh. xij. Eū venerit pacif⁹ quē ego mittas vob
a pie. Ubi glosa ait. Opposita aplōa ppter mun
dantes tribulationū fluctus nihil nisi spūs san
ctus releuare debuerat: vt quorū ventitas car
nis erat deposita: pacif⁹ spūs sanctificaret. ID

Erno ſi donuz ſi. Nā i multō et pālī ſpī-
rituſſet nō ſolū ipē ſpūſſanc^o dat: ſ; etia
dona ei^o offerunt. Vñ Paul^o ad Ro. v.
ait. Caritas ſi diffuſa ē i cordib^o nrīs p ſpūſā
cū q^o dat^o ē nob. Eſt igit ſpūſſanc^o p^omū donuz
q^o oīa alia donant nobis. ¶

q. Quarto dicitur: fons viuus. De quo predictus fuerat
Zach. xij. vbi dicitur: Erat fons paruos domus
uid. et habitantibus hierusalem et ablutiones per dicitur et me
struare. Per dauid qui interpretatur manu fortis, intelligitur
gus acutus. per hierusalem qui interpretatur visio pacis intelligitur
preplatum. noie ac per dicitur intelligitur illi qui hoc par
spu alia. per mestruaris. Et illi qui habet peccata car
nalitatis. Omnes enim isti in hoc fonte bibere debent
les a quibus et amplius roboretur. preplatum et am

pl^o p^opl^o p^opl^o. et o^o p^oerito^o v^o a for^o d^o m^o d^o d^o.
De hoc eni fonte seu flum^o sp^oss^o d^o L^oan. iij.
Fons er^oz: flum^o aqua^o v^oit^o q^o fluit im^o
peru de libano. Dicit aut^o L^ober^o. sup^o Jobanne.
q^o sp^oss^o flum^o vocat^o. q^o licet flum^o nec res
p^oerit nec stat s^o s^o currit. sic eni illi q^o habet sp^o
n^osan^o n^o reuertunt ad p^oerit. nec stat in o^oo:
s^o s^o currit ad for^ona. De isto eni flum^o d^o L^ober^o.
chie. iij. M^oflus est mille cubitos et tradunt
me p^o aqua^o vsq^o ad talos. rursum q^o m^oflus e^o mul^o
le: et perdunt me p^o aqua^o vsq^o ad genua. rursum
m^oflus est mille et p^odunt me p^o aqua^o vsq^o ad res
nes. De q^o eni flum^o d^o L^osa. iij. Sp^ous d^one
lur rores mundas vsq^o ad mediu^o colli. Quid^o
q^o in flum^o intro ducit vsq^o ad talos. et s^o il
li q^o p^o sp^oritu^o sac^o forteo s^ont ad supportadu^o ad
verba. Ps. iij. Et sp^ous o^ois a^o o^ois v^orus co^ou^o.
Et Ps. lxxij. Ego p^ofirmavi colunas eius. In
talio eni est corp^o supportatio. in genibus aut^o
est deambulatio. Et io illi q^o in flum^o sp^oss^o
en^o intro ducunt vsq^o ad genua s^ont illi q^o s^ont ma
gnanimes ad aggrediendu^o opa v^oruosa. Ezechie.
i. Ubi erat sp^ous illuc gradieb^o. Et Ps. lxxij.
Ib^our de v^ore in v^ore t^o. Illis v^oo q^o intro duc
unt vsq^o ad renes in q^oo viger^o p^ocupisc^ocia cr^ois
gu^oit o^oia desideria carnalia. Ps. lxxij. In flam
ma^o est cor me^o. sp^ous sancto et renes mei co^omu
tati s^ont. Et Greg. ait. Gustato sp^ou desipit o^ois ca
ro. Illi aut^o intro ducit vsq^o ad collu^o a q^o p^ocedit
verba q^o qui sp^oss^o eni instinetu loquuntur v^oba
v^olla. Mara. iij. No^o estis vos q^o loquimini: s^o
sp^oss^o eni t^o. Dicit aut^o ip^oe sp^oss^o fons si
ue flum^o v^orus: seu aqua v^ora: q^o sp^oss^o v^orus
p^oeruat. De q^o dicit Bpoc. xl. Ostendit mihi flus
v^orus aque v^orus spl^odidu^o tanq^o cristallu^o p^ocedens
t^o a sede d^oi et agni in medio platee hierusal^o. Et
q^obus verbis demonstrat q^o aqua sp^oss^o eni dat
beatis in celo satietate reuerent^o. Et io vocat^o flu
tius. De aqua eni m^odane p^osolatio d^o L^ober^o.
iij. Aqua ad m^osuru^o bibes. S^o in celo d^o beati
L^oan. x. Bibite am^o mei et inebriamini charis
simi. Ite iste flus sp^oss^o eni bab^o p^onuu^o eman
atione. Et io d^o aque v^orus q^o nu^oq^o deficit. m^o
dus v^oo est sicut cisterna p^oforata: q^o in breui de
ficit co^o suis p^oforatio. Hier. ij. De dereliq^o
runt fonte aque v^orus: fo^oderunt sibi cisternas dis
sipatas q^o p^ointet no^o valde aquas. Merito q^o co^o
solatio m^odane d^o cisterna p^oforata: q^o in breui
deficit. Job. ij. M^od^o m^ol^o et co^ocupisc^ocia a^o.
Sp^ous aut^o sancto d^o aq^o v^orus: q^o p^odurat. i. ad
L^oan. iij. Charitas nu^oq^o erodit. Ite iste flus
habet claritate spl^oditu^o. et io d^o spl^oditus ad
modu^o cristalli. Flus eni am^o or^o m^odi e^o turbidus.
et io facit aiam turbida^o et sedam. Hier. ij.
Quid n^obi in via egredi v^o bibas aqua^o turbida^o
flus aut^o aq^o sp^oss^o e^o clar^o. Et io facit aiaz cla
ra et pulchra. Sap. vj. Clara e^o et q^o nu^oq^o marce
scit. Et L^oan. iij. Implebit spl^oditu^o aiam tu^o

Jte habet suauitatem oi amaritudini ipmicit. et
 id d: pcedere de sede da t agni. de pteplatione
 diuinitat: t huauitatio xpi in q pssit tota felici-
 tas gaudi Job. xviij. Vel q: a patre t filio pcedit
 esse flum: diuine grs spussanc: q est sine omni
 amaritudine t plen: omi dulcedine. Sap. viij.
 Nō habz amaritudinē puerfatio illi. nec rediū
 pua: illi: s; leticiā t gaudiū. flum: aut mudi
 bz aqō amaras. Esa. xxiij. Amara erit potatio
 bibēdo eā. De spū aut scō dic deus Eccl. xxiij.
 Spūs me: sup mel dulcis: t hereditas mea su-
 per mel t fauū. Jte habet pscntiā assistentē. t fa-
 ciliter pōt capi de ei: aq. t id d: esse in medio pla-
 ce hierusalē. Mūdanc em p solatiōes acqruūt
 cū magno labore. Un Eccl. i. d: In his ē labor
 t afflictio spūs. Et. ij. eius dē lib. c. d: de mūda-
 nis dedito. Lūcā dies ei: pleni sunt laboribz et
 erūniis. flum: aut spūscū fluit ad ostiū volūta-
 tis nre. Apoc. iij. Ego sto ad ostiū t pulso: et iō
 qlibet pōt facilliter haurire. Un Deur. xxi. dicit.
 Mādant qd pcpio tibi iuxta te est valde in cor-
 de tuo vt facias illud. Df etiā spūscū: iona vi-
 uis. q: aiā pctō mortuaz viuificat remittēdo
 pctā. Ezechie. xxxvi. Effundā sup vos aquā mū-
 dā t mūdabimini ab oībz inqnamētis vestris. Et
 b maxime fit in baptismo. q: spūscū ē q ba-
 ptizat. Un d: Act. i. Vos aut baptisabimini spī-
 rituscō nō post multos hos dies. Et apertus
 Job. viij. clamabat iesus in tēplo in die festo dī.
 Qui credit in me flumina de vtre eius fluit aq
 vine. Que verba euāgelista glosat dī. Hoc autē
 dicit de spūscūto quē accepturi erant credētes
 in eū. Ja hūc fontes se immergere cupiebat sanct:
 ppheta David dices ei Ps. lxi. Quēadmodū de-
 siderat ceru: ad fōres aq: ita desiderat aia mea
 ad te de. Sitiuit aia mea ad deū fōrē viuū qñ
 ventā t appeto añ facies dei. De b etiā fōrē inqt
 Amb. in li. d spūscō. Liuitas dei illa hierl'ez cele-
 stis nō meatu alicui: fluiij terrestr' abluir: s; ex
 fōrē vite pcedens spūs cui: nos hreci saniamur
 hauitu ill' celestibz spiriibz redūdanti: videt af-
 fluere seprē: ruri spūaliū seruēs meatu. bectille.
 Tanto d: ignis ppter aspectū speciosū. O
 q tacē. q: spūscū ē lumē inextinguibile.
 Un Alb. magn: i cōmēto sup libru Dyo-
 nisy de ange. hierar. c. i. dicit. Ignis seruo: tria fa-
 cit. Primo recalificat: t sifr spūscū cor: qd se
 mel inflāmauit reflāmare n cessat. Secō refusa-
 rat. Quidē: em p expientā q ignis disponit ea
 lesacibile p formā color: t suscitāt i caliditatē si-
 milē sibi. t sifr spūscū inflāmādo aiā bñ dī
 possit eā sibi assilāt. Tertio ignis purgat. t sifr
 adueniēt spūscū i aia peccatrice sordē tollit: t
 purganissima fit mēt. acies. Un bñ d: Deur. xxiij.
 D'nt ignis ē. t Esa. xxiij. Ignis ei: in sion: t ca-
 min: i hierl'ez. De b etiā inqt Greg. i omel. bodi-
 cina. Spūscū ignis d: q: p hūc pctō: ū ruf-
 bigo consumitur. Bene ergo in igne apparuit.

q: ab omni corde qd replet corpore frigoris ex-
ci- et b desiderio sue eternitatis accedit. Jo sancta
mi ecclesia deprecatur di. Ure igne scripsit renes no-
stros et cor nostrum dñi: ut tibi casto corde sua-
mus et mundo corde placeamus.

Ecce de charitate p qua adoptamur in fi
lios dei: illi efficiamur heredes. fm illis
1. Job. iij. Videte qle charitate dedit nob
pfr filij dei nominemur 7 sim. Et ideo Pau
lus ad Ro. viij. ait. Accepistis spm adoptionis fi
lior dei in quo clamam abba pr. Ubi glo. Bu
gultini inq. Accepistis spm adoptionis filior dei
id est spm scm dator: oim bonor p quibz electi
adoptant 7 efficiunt filij dei. Q

Epri^{mo} dⁱ spiritualis vnctio: psecrari asp-
 [f] lide sanguinis xpi debet vngi oleo spūsa
 cil. Et bⁱ significari videt ex scto chrysmate
 te qd pfect ex balsamo ⁊ oleo. de q^o bndicunt scto
 tes baptismales. qd nō nisi in die cene dñi pfect
 debet. de pfe. di. iij. c. omi tpe ⁊ b sen. exco. c. qm.
 li. vj. Hoc em scto oleo in die cene dñi psecrato:
 id est in die q^o exaudim^{us} dñm clamāte ⁊ dicente
 illud Apoc. iij. Si q^{is} mihi aperuerit ianuā: in-
 trabo ⁊ illū ⁊ cenabo cū illo. Bndicunt scto
 baptismales lachrymar^{um} penitentie. q^{ia} secūdu ba-
 ptisma est lachryma p quā peccā abluuntur: sic p
 bat magdalene exēplū Luce. viij. De ista spūs vn-
 ctioe dⁱ Esa. lxi. Spūs dñi super me eo q^o vnct
 me. Et Ps. cliij. inqt David aie sanctificate. Un-
 xit te de^{us} de^{us} tu^{us} oleo lenticie. Hoc ē illud oleū de
 co:nu sumptū q^o David vnct^{us} ē in regē. Regi.
 xvj. O sctm oleū quo veri reges etni regni inun-
 gunt. o decm vnguētū cui^{us} odo: ⁊ tota cōsciente
 domus flagrat. o vnctio benedicta. q^{ia} cuncti cu-
 ratur caron.

Ego dicitur digitorum dei, quia sicut res temporales di-
 o digito demonstrantur ita per spiritum sanctum ostendun-
 tur res spirituales oculo spirituali. Item quia sicut
 in digito est virtus manus ita per virtutem spiritus sancti mi-
 racula operatur. Unde cum videret populum moysen per
 spiritum sanctum miracula facientem dicebat. Digitorum dei est
 hoc. Ego. viij. Et tempore se in spiritu sancto miracula fecisse
 testatur Luc. ij. di. Ego in digito dei hoc cunctis demo-
 strabo. Expropter sanctam matrem ecclesiam predicta omnia de spiritu
 sancto approbando cunctis dicit. Qui patitur dicere. do-
 num dei altissimi. fons viuus. ignis. charitas et spi-
 ritualis victio. Tu septiformis mittere. detre bis
 tu digitorum etc.

n Ono dicitur per pauperes. Un die quidam glo. sup
illo verbo Math. v. Beati pauperes spiritu. Be
ati sunt qui se habent spiritu sue paupertatis per quem moriuntur. quam
diuites sunt et admissi ad thesauros spiritus sancti ide
ficantes. per quem diuites sunt qui etiam pauperes apud se
sunt. Et etiam per aduocat⁹ pauperes. et ideo appellat⁹
gadic⁹ quod idem est quod aduocat⁹. ut ait Greg. i ome
bodierna. Ubi etiam inquit. Spiritus sanctus ideo aduoca
tus dicitur quia per errorem delinquentium apud iustitiam patris in
teruenit dum eos qui replet erroribus facit. **T**

Ecimo d: lumē cordiū. qv̄t aīc Bern. in
d f mōc bodiemo. Per sp̄m s̄m d oībo gē
nēdo ad salūē illustramur: ⁊ oēs m̄
sterior. celestiu nob reuēdā: iura illd. j. Job. q.
Unctio a^o docet vos de oībo. Er̄s dicebat pau
lus. j. ad Cor. q. Nobis reuēdauit deus p̄ sp̄m
s̄m. Sp̄s ḡ s̄m est splēdī^o ocul^o m̄r̄ n̄c
⁊ speculi sine macula Sap. vq. In q̄ videm^o ea
q̄ sunt sup̄ hūanā facultatē. Un̄ Bern. an. Que
sup̄ nos sūt nō s̄bo docent: sed sp̄s s̄m illustra
torē cordiū reuēdant. Qui^o rē testimoniū x̄p̄s p̄
biber. Job. xiiij. di. Paradī^o autē sp̄s s̄m quē
mittet p̄r in noīe meo ille vos docebit oīa: ⁊ sug
geret vobis oīa q̄cūq; dixerō vobis. Undecī
mo d: hospes aīc quā inhabitat p̄ gratis. qd̄ re
stat Ap̄ls. j. ad Cor. iij. di. Tēplū dei estis vos:
⁊ sp̄s s̄m habitāt in vobis. Et Job. xiiij. v̄;
tu ⁊ se dñs pollicet cū p̄er: ⁊ p̄sequet cū sp̄s s̄m
cto: vniūsq; sp̄s ad cū q̄ mādāt ei^o f̄uauent dē
cēs. Bō cū veniem^o ⁊ mōtionē ap̄s ei^o faciem^o.

Duo deo t vltio d: dulce refrigeriū. **O**
qđ Sapiēs exclamādo facit dī. Sap. cij
O qđ bon⁹ ⁊ suavis est dñe spūs tuus in
 nob. Et Eccl. cxiij. d. Spūs dñi sup mel dulc⁹
 Sup quo inqđ Berū. Quicqd amat videt vñ
 cno spūillanti dulce facit. Molest⁹ est qñq; pe
 nitēcie labor: corp⁹ afflictiō grauis: abstinēcia
 onerosa: in psalmis ⁊ vigilis dormitat aia no
 stra. nō ob aliud sane qđ ppter inopiā spūs. Ille
 em̃ si adesset faceret labore arq; penitēciā nrām:
 nō solū laboriosam seu molestā: s; etiā desiderā
 bilē ⁊ delectabilē. Adeo em̃ dulcis est q; mores
 facit dulcissimā ⁊ suauissimā. Et subdit Berū.
 ibidē. Spūs dñi bon⁹ ⁊ dulcis iherma roborat
 aspa planat: ⁊ qđd in b seculo difficile videt ⁊
 angustū: leue facit ⁊ larū. Et iō c⁹ aduētū sōta
 mi ecclia exoptās: ⁊ p̃dica p̃firmans dulcis de
 cācat dī. Veni scē spūs ⁊ emite odōr luc⁹ tue ra
 dii. Veni p̃ pauperū: veni dāto: muner: veni
 lumen cordium. Consolator optime dulcis bo
 spes anime: dulce refrigeriū. In labore requiesce
 in estu temperies: in fletu solaciū. O lux beatissi
 ma reple cordis intima tuoz fideliū. Sine tuo
 numine nihil est in homine nihil est innotium.
 Lana qđ est sordidū: riga quod est aridū: rege
 quod est deuū. Flecte quod est rigidū: foue
 quod est frigidū: sana quod est laeuū. Da tuis
 fidelibus in te confidēbus sacrū septimarium
 Da virtutis meritum: da salutis crum: da per
 enne gaudiū. Amen.

De spūſſcī cognitiōe & ſideratiōe terna. **I**
m Itē ſpūſſanctus in corda fideliū in-
 ſinibiliter ita vt nō percipiat ab his q̄
 ſens ſunt: ita illud Job. 32. Spūſ
 ubi vult ſpirat: & vocē ei⁹ audiō: & nō
 ſcīo vñ veniat aut q̄ vadat. Licet autē nō poſſit
 certū dinabitē ſcīrī qū q̄s habeat i ſe ſpūſſan-
 tū & cōſecuturū opinari pōt. Ad q̄s adducit pñe

in mea: speciosa mea: et veni colūba mea in fora
mundo perire. et tū vulnerib. Jo. Hiero. ad Lu
th. de seipso dicebat. Itaq; omni auxilio desti
tu: ad ista iacobā pedes: ingabā lachrymis: cri
ne tergebāt: repugnantē carnē deb domadatus
media subiugabā. Terno q; sicut colūba ba
det gemitū p caru: sic spūsanctus illos q; replet
gemitu facit: ita illud Esa. li. Rugiemus quā
li vti oēs: et quasi colūbe meditare: gememus
Et Paulus ad Ro. viij. inq; tpe spūsanctus po
tulat p nobis gemitu inenarrabili. Proprie
rea Hiero. de seipso dicebat vbi sup. O qñes in
heremo pstratus in illa vasta solitudine q; eru
sta solis ardore: horridus monachis pstat ba
bitaculū: putabā me romanis interesse delin
sedebā sol: q; amaritudine plen: etā. horrebāt
sacco mēbra deforimia. et squalida cuti: sicut erbi
opulē carnis obduerat. Quidie lachryme. quori
die gemit. et si qñ repugnantē me somn: immi
nēs opprēsser: humo vit ossa herētia collidebā.
Ad hoc enā adduci pōt illud exēplū Bressorelis
in li. de aialib. de digno q; in vita habet gemitu
p caru et in morte dulciter canit. Qd ecōtra facit
lirma. de q; vide sup in pnia pte pncipali huius
ogis fmōe. viij. gte. vi. Et iō Hiero. ad Julianū
inq; Felix et oi dign: beatitudine quē seneca: pō
occupat fuentē: quē extrema dicit saluatori iue
nit militatē. Qui nō pñdet cū loquet inimicis
suis in porta. Qui in introitu padisi dicet. Recce
pisti mala in vita tua. nūc aut letare. Nec ille.

Quarto spūsanctus in colūbe specie
q; sup rēm baptisatū visibiliter apparuit ad
significāda fecunditatē spūales q; est in ba
ptismo. Colūba enā est aial fecundissimū et mul
te geniture. et iō de grā spūsancti in baptismo pōt
dic illd Esa. xl. Parturit sion filios suos. Un
de ecclia catholica fecit da filijs grē dicit spūs
cō celestis Lant. vi. Una est columba mea et.
Quinto apparuit in specie colūbina ppter sim
plicitatē. Un Grego. in omel. bodierna ait. In
colūba spūsanctus mōstrat: q; oēs q; repleu
re simplices facit. Jo. Mart. x. inq; dñs. Esto
te simplices sicut colūbe. Sexto ad denūciā
dā pacē. Sicut enā Noe dū esset in arca emisit co
lūbā q; vt habet Gen. viij. ore suo detulit ramū
virētis olive in signū pacis dei erga hūanū ge
nus: sic spūsanctus i colūbina specie sup rēm ap
paruit q; est rex pacis: vt d; i pēmo decretaliū
ad insinādū q; est amicus et opator pacis. et sup pa
cificos venit. Ps. lxxv. Fac: et in pace loc: eius.
Septimo: q; sicut colūba gregatim volat et
extraneis sibi sociat: sic spūsanctus facit viuere sū i
fraterna charitate fm illud ad Ro. xij. Charitas
tē fraternitas: inuicē diligētes. Octauo q; sic
colūba nutrit pullos suos et alienos: sic ille qui
bz spūsancti cū primo fuit illud. i. ad Thes. ij.
faci sum: in medio vit tāq; si nutrit foueari
lios suos. Nono q; sic colūba bz pulchra

odōs: et inuē māsuet: sic ille i quo ē spūsanctus
bono oculo et nō toruo aspiciat sacra primi i me
liore pte dubia interpretado. Et iō illi pte dicit illud
Lant. j. et iij. c. Oculi tui colūbāz. Decimo q;
sicut colūba discernit grana comestibilia et mās
ducat. non aut carneo: sic spūsanctus tacti non pas
cunt carnib. detractionis: iuxta illud Prouer.
xij. Carnes ad vascendū pferūt. S; bonis cre
plis a primo acceptis pascunt: et in virtutib. cre
scit. Undecimo q; sicut colūba residet iuxta
aq; et ibi videt vmbra acipitris. et ab eo cauet.
Sic ille q; bz spūsancti regēat in grā dei signifi
cata p equā: et in ea videt repratiōes dyaboli ac
illas vincit. Et ideo de eo dicit pōt illud Lant. v.

Residet sup fluentia plenissima.
Dodecimo q; sicut colūba libēter stat i
fenestris Esa. lx. Quasi colūbe ad fene
stras suas. Sic ille in q; est spūsanctus de sensib.
suis corporalib. q; sunt fenestre aie curā bz ne p il
las morte itāce peat. iuxta illd Hiero. it. No
strat p fenestras nras. Tercio decimo q; sicut
columba sup petra nidificat. Sic ille q; bz spū
sancti in dura moraf pnia: et dicit illd Job. xix.
In nidulo meo moriar. Quarto decimo q; sic
colūbe libēter se lauāt i lacte. Ita spūsanctus aiaz
albā facit puritate. Un de hñib. illū dicit pōt illd
Lant. v. Sic colūbe q; lacte sūt lore: et iō Lant. iij.
dicit celestis spūs aie. Veni de libano colūba
mea. Liban: em fm Hieronymū i fmōe ad Lu
stochiū cādidatio interpretat. Quinto decimo q;
sicut colūba bz pedes pēnatos. Sic ille in q; est
spūsanctus ē velox ad op: bonū: ita vt de ipō dicit
possit illd psal. xvij. Volauit sup pēnas vētoz.
Das ac pēnas desiderabat ppheta psal. lxxij. dī.
Quis dabit mibi pēnas sicut columbe. Nō ait.
Sicut bz milu: aut accipiter. Ac sub dī. Et vo
labo. f. nō ad pda vt aues rapaces. S; ad regē.
Et iō addit. Et regēcam. Q; ille in q; bicat spū
sanctus bz regē et tranquillitatē pscit. et dicit cū Pau
lo. ij. ad Cor. j. Gloria nra hec est testimoniū pscie
nre. Sexto decimo q; sicut cornu de morte pa
scunt. Ita ecōtrario inocēs est vici: colūbe vt d;
in. c. n. ois. ij. q. vij. et colūba neminē rostro ledit.
Q; ille in q; est spūsanctus neminē offendit. Fuas
illd. ij. ad Cor. vj. Nemini dātes vllā offensioez.

Septimo aut Tho. i. iij. pte sūme. q. xxxij. ar. vj.
colligit septē ex pdiat. ppterantib. colūbe dī. q; si
gnificat septē dona spūsancti et ob id ipe spūsanctus
i colūbia spē appuit. nā pmo ex eo q; colūba sec
fluēta habitat vevitō acipit se imergat et euat
dat significat donū sapie. p qd sci sec: scripture
fluēta residet: iuxta dyaboli euadāt. Secō
et eo q; meliora grana eligit significat donū scie
quo sci inias sanas q; spūalr pascunt eligūt
Tercio dū alienos pullos pascit donū pñt de
signat quo sci eos q; pulli dyaboli fuerūt p pec
cati. sua doctrina nutrit et exēplo. Quarto dū
rostro nō lacerat donū itellec: significat quo sci

bonos nō puerit hereticos: more sacras lacerā
do et corrupendo scripturas malignis sensib. et
expositiōib. Quinto dū felle caret donū pietat
insinuat q; sci ira irrōnabili caret. Sexto dū in
cauernis petre nidificat donū fortitudinis de
signat q; sci i plagis mortis xpi q; ē petra firma
nidū ponūt in suū refugū et spē. Septimo dū
p caru bz gemitū donū timoris significat q; sci
delectant in gemitu p petra. hec ille.

Secundo missus ē spūsanctus in spē nubis
vñ Mar. xij. dī. Adhuc eo loquēte ecce
nubes lucida obumbravit eos. Qd fa
ctū fuit pmo. q; sic nubes a terra eleuat: sic spū
sanctus q; replet ab inordinato amore terrenorū
subleuat. Et iō Ezechie. viij. ait ppheta. Eleuauit
me spūs iter celū et terrā. Et educit me i bierusa
lem in visioe dei. O igit mūdī amatores. O terre
nar. rex dilectores. O carnalū delectationū in
q; sitores nōne videtis q; decepti estis. Q; hec oia
vobis nolētib. deficiat. Si q; vultis has bñe di
uitias et pñtatiōes acqñite in vobis spūsancti q;
terrenorū amore dimisso faciet vos amare cele
stia. vbi vere sunt pñtatiōes et gaudia sine fine.
Propterea Anselm: de pñtatiōe vite etne dicit.
Quid ei amas caro mea. Ibi ē q; qd amat. et q;
qd dñderat. si ei delectat pulchritudo: fulgebūt
iusti sic sol i aspectu dei. Si velocitas aut fort
itudo aut libertas corpis: nihil eis obfistere pos
terit. Erūt enā boies sci angel: dei filies. Si lon
ga et salubris vita: ibi est sana eternitas et eterna
sanitas: q; iusti in ppetuū viuēt: et sal: iustoz a
dñō. Si lacrimas: saturabunt cum apparuerit
glia dei. Si melodia: ibi angelozū chori sine fi
ne cōtinūt. Si q; libet nō imūda s; mūda volup
tas. torrēte voluptatē sue potabit illos de. Si
sapia: ipsa dei sapia oñdet eis sapiam. Si ami
cia: deū diligēt sic seipos: et deus diliget eos
plusq; illi seipos. Si pñtatiō. illis erit oib. vna
voluntas. Si pñtatiō: oipotētes erūt volūtātē sue
sic de. Q; sic illi nolent aliō q; ille: ita deus
volet q; qd illi volent. Si bonor et diuine: deus
suos suos bonos et fideles supra mltā pñtūet
bonatimo filij dei et diij vocabunt. Si va secū
ritas. certe securi erūt sibi illd nullaten: defectu
rū qd semel cōsequit bonū testimoniū xpi q; aie.
Gaudiū vñ nemo tollet a vobis. hec ille.

Secundo appuit in spē nubis: q; sicut nu
bes refrigerat: sic spūsanctus aiam ab
estu viciōz refrigerat purgat. Et iō dep
cat ecclia dī. Sancti spūs dñe cor da nra mun
det iustio: et sui rois inima aspersioe fecundet.
Per septē enā dona spūsancti septē petā moralia
ab aia expellunt. Nam cōtra supbiā dñs donū
timor: dei. Et iō David dicebat psal. cxvij. Lō
fige timor: tuo carnes meas. Cōtra auariciā
dñs itellec: p quē cognita sugnoz dulcedine cō
tinuit terrena. Iuxta illud Gregorij in omel.
xxxvij. Si considerem: frēs charissimi q; qñta

sunt que nobis pñtunt in celis vident aia
oia q; habent in terris et. Cōtra luxuriā dñs scia
p quā dū quis cognoscat miserā et penosā finē
luxurie: ipam fugit: iuxta illud Apli ad Eph. v.
Noc em satore q; omis fornicator: aut immun
dus nō habet hereditatē in regno xpi et dei. Cō
tra iuidiā dñs pietas p quā de bono primi gau
demus: iuxta illud Tullij in libro de amicitia
dicētis. Noc pñtū est animi bene pñtū et len
ri bonis reb. et dolere pñtū. Cōtra gulā dñs
sapientia p quā dū supernorū gustat dulcedo: gu
le vilipendit delectatio: dicēt Gregorio in qua
dā omelia. Gustato spū desipit omis caro. Cō
tra irā q; pñtūet opaf dñs pñtū quo pñtū
te negocia pagunt: iuxta illud Eccl. xxxij. Fili si
ne pñtū nūc facias: et post factū nō penitebis
Cōtra accidiā p quā quis accidiosus et impo
rens reddit ad bñ agēdū dñs fortitudo p quas
iocūdu et potēs ad bonū op: efficit: iuxta illud
Prouer. x. Man: formū diuitias parat. Jo. Se
gon: in qdā omel. de aplis ait. Mūdī em bus
pñtū pñtū nō pñtūet nisi eos sancti spūs
fortitudo solidasset. Sicq; spūsanctus ad tolerā
dū aduersa fortis reddit. Que oia pñtūet idē
Grego. xxxij. moral. dī. q; bis septē vicijs nos ca
ptos doliuit. Idcirco redēptor: noster ad spūale
liberatiōis nōstre pñtū spūitu septiformis gra
tie plenus venit.

Errio apparuit i nube. Quia sicut nubes
pluit: sic spūsanctus oculos flere facit: iuxta
illd Ps. Flabit spūs ei: et fluēt aq; f. la
chrymaz. De q; Bern. in li. de pñtū mundi
inq; Felices lachryme q; benigna man: pñtū
ris absterget. et bñ oculi q; in talib. liquēti dege
rūt. Et Chrys. sup Mart. b. ait. Sicut post rebe
mētes imbre mēdus aer et pur: efficit: ita post
lachrymarū pluias serenitas mēis sequit atq;
tranqllitas. Rogem: q; celestē pñtū vt nos hac
sca nube spūsancti obumbrat sicut obumbrat
brām et gñē: cū dñt angel: Luc. j. Spūsanctus
sugruent in te et vñs altissimi obumbrabit n:
bi. i. re ab omi estu viciōz refrigerabit. Grego.
aut dicit q; p ipam nubē lucidā significat et ef
fuso doctine pñtūet xpi. q; nubis lucide
est lumē spargere. Job. xij. Nubes spargūt lu
men suū.

Errio pncipalit missus ē spūsanctus i floz
tu. Un d; Job. xx. Nec cū dñt illi iustia
uit et dixit. Accipite spūsancti. Qd facit: sicut tri
plia de causa. Primo q; sicut flōr est velox: sic
spūsanctus eos q; replet veloces ab bñ opandū
facit: dicēt Amb. in qdā omel. Nescit tarda mor
limina spūsancti grā. Et Lant. v. d; Man: aia
sez in quo est spūsanctus cor nra: id est veloces
Propterea David spūsanctus plenus dicebat ps.
cxij. Paratū cor meū de: paratū cor meū. Su
per quo dicit Bern. Paratū ad sublimia parū
ad vniuersa q; q; pñtū. Et pñtūet libitas
22

mutacione et innotacione repentinā quā facit spī
ritus sanctus in eo in q̄ intrat dī. Ber. q. Factus est
repere de celo sonus tāq̄ aduentus spūs vehe
mentis. Subito em̄ intrat in cor et illud suaviter
mutat. Et id dī. Reg. iij. Post ignē libellus
aure tenetur: et ibi dī. Secundo dat̄ est in flatu
spūs sanctus. q̄ sicut flatus si attrahat ē calidus: et
attrahente calefacit: sic spūs sanctus illos a q̄b̄ recē
pit feruētes et ardētes in amore facit iuxta illud
Luc. xij. Ignē veni mittere in terrā: et qd volo
misi et ardet. Et Levit. vi. Ignis in altari meo
sp̄ ardeat. Jo Grego. in omē. bodierna ait. Dū
deū in ignis viside suscipiunt: amorē suū ar
deat. Et de hoc habem̄ exēplū sancti Frāncisci
q̄ interrogat̄ quō in magno frigore nō frigescē
ret: et calere rēdit. Si igne diuini amoris tāge
remur interi: frigus illud exteri: leuiter portā
rem̄. Tercio dat̄ ē in flatu. q̄ sicut flatus ē ne
cessarius ad respirādū: adeo q̄ si p̄ horā subtra
heret: statim hō moreretur: sic spūs sancto subtra
cto aīa in peccatō mortē plabit. Ps. dicente deo. Aue
re spm̄ cor: et deficiet: et in puluere suū reuertē
Iudeo Job. vi. dī. Spūs est q̄ vivificat: caro autē
nō p̄dest q̄q̄. Et Ezech. xxiij. ait dī. Dabo vo
bis spm̄ et vivetis. Glo. s. v. sup. x. c. evangelij
Job. dicit q̄ id dīa idus crucifixiuit et dicit. Be
ap̄re spm̄ sanctū et ostēderet ipm̄ padm̄ spm̄ nō
solū a p̄e pcederet: s. aīa a se p̄ grecos.

Quarto missus ē spūs sanctus in linguas ig
q̄ nō p̄mōt verba ignea p̄ferre. De qua
mirabili missiōe ait Aug. in fmo de pla
gia. Ip̄e ignis purgavit pot̄ q̄ cremavit. et su
per linguas refrigerio scificationis infudit. quia
ip̄e flāmas in camino restringit. Nouit em̄ spī
ritus sanctus ignē facere amēnū: q̄ addidit amēnū
rōtāte flāma caminū. Delectat em̄ attendere la
bia ap̄loz: et ora ignea stillāna puerorū. Ubiq̄
ei fecit linguas et sup ap̄los et sup pueros. Ip̄e
nāq̄ est q̄ scificat patres: et nobis fecit loq̄ cele
stia piscatores. Quis nō obstupuit ad ora pue
roz deambulantiū in placis flāmarū: et dīce
rent. Benedict̄ eo dīe deus patrū nroz. Sicut
puerit attonita cor da miratū labia caldeo: et
et organa innocētū in solilo mō cantantū: p̄fica
lingua p̄tenuit. Mip̄ erat in igne videre am
bulātes et laudātes spectaculū barbaricū p̄spe
culo faciētes. Delectat perlas attendere notos
biminos et audire: sicut mō delectat p̄nentes
et omī seculo nantes ap̄los linguas attendere:
et oīs sua labia recognoscere. q̄ spūs sanctus dī
uersis nouit facere vnitatē. attendebat vniūsq̄
linguā suā recognoscere: et ap̄los tōi sedō con
cordātes. Op̄tebat em̄ ut q̄ oīs erāt p̄dicant
ri gēto regnū edoz: oīm linguas gaudere fa
ceret nationū. Nec ille. Et Greg. ait. For̄ apparē
tibz linguis ignis: in q̄ facta sūt corda flāman
tia. Et itē. In linguis ignis apparuit spūs q̄
oīs q̄ replēt ardētes p̄ter et loq̄ntes facit. Ap̄

paruit secūdo spūs sanctus in lingua ignea et in flā
ma ut ostēderet q̄le linguagiu sit i celo. q̄ ibi nō
sūt nisi vba ignea et amor. De em̄ bz tres puin
ciae. s. celestis: terrestres et ifernales. et q̄libet puin
cia bz linguagiu suū. Est em̄ linguagiu puin
ciae celestis deū laudare et b̄ndicere: dicere Ps. B̄n̄
dixit in domo tua dīe in secula seculoz lau
dabūt te. Linguagiu v̄o puiniae terrestres ē dī ter
renis tractare et loq̄. Job. iij. Qui de terra est de
terra loquit̄. S. linguagiu puiniae ifernalis ē
maledicere ac blasphemare. Esa. viij. Cū dūrie
re irasceret et maledicet regi suo et dō suo. Logno
sat aut̄ q̄q̄ de q̄ puiniae sit a linguagio suo si
ue ex loq̄la sua. Un petro dictū fuit Mar. xxiij.
Salutē eo: nā et loq̄la tua manifestū te facit. Cū
ignē q̄ loq̄ vba laudis diuine et edificatiōis p̄
p̄m̄: signū ē q̄ ē de puincia celesti. Un dicebat
dīa Job. viij. Quare loq̄la mea nō cognoscis.
Un aut̄ q̄ loq̄ vba terrena: signū ē q̄ ē de pu
inā mūdiali et terrestri. Job. iij. Ip̄i de mūdo
sūt et de mūdo loquūt̄ et mūd̄ eos audit. Quā
do aut̄ aliq̄ loq̄ vba mēdaciū et blasphemie: si
gnū ē q̄ ē de puincia ifernali. q̄ b̄ est p̄m̄ lin
guagiu demōis ifernalis. Job. viij. Cū loquit̄
mēdaciū et p̄p̄e loquit̄. Mūlti aut̄ sunt q̄ nō
habēt linguā iflāmāte igne diuino spūs sancti: s. dī
abolico et ifernali. Jac. iij. Lingua p̄sternit i mē
bris nris q̄ maculat totū corp̄: et iflāmāte rocas
nauitatis nre iflāmāte a gebēna. Nō sic at̄ fuit
lingua ap̄loz: quā spūs sanctus iflāmāte re loq̄rē
tur vba celestia. Et ob b̄ eis apparuit in linguis
ignis ut denotaret q̄ dabat eis sciētiā oīm ne
cessariorū ad suā et primoz salutē: et feruore atq̄
p̄stātiā p̄dicādi. qd significatū est p̄ ignē q̄ luces
et ardet. Itē faciētiā ut sciret et possent ea q̄ intel
ligebat explicare. et b̄ significatū fuit p̄ linguas ap
parētes. De q̄ p̄dictū fuerat Sap. i. vbi dī. Sp̄s
rit̄ dñi repleuit orbē terraz: et b̄ qd p̄tinet omīa
scīaz bz vocē. Ip̄e em̄ hō q̄ bz p̄ticipatiōe cū oī
bus creaturis ut dicit Grego. in omē. paschali. b̄
appellat p̄ticipes oīa. In q̄bo vba Salomō pro
phetavit loq̄ns more p̄phetico de futuris tāq̄ de
p̄teritis. volēs ostēdere q̄ būana natura in ap̄lis
debebat reage spm̄ sanctū: q̄ mediante ip̄i ap̄li re
plerēt orbē terraz p̄dicatōe fidei xp̄iane: habem̄
tōi scīam oīm linguaz et vocū. De q̄ p̄dicatōe
Hierō. ad Paulinū in q̄. P̄barisa stupē i do
ctrina dñi: et mirant̄ in petro et iohāne quē scīat
legē cū lras nō didicerint. Quicqd̄ em̄ exēdēt
nō et q̄ndiana i lege meditatio tribuere solet. al
lis spūs sancti gr̄a suggererat: iuxta illud qd sc̄ptū
est. Spūs quē mitter p̄ i noīe meo: ille vos do
cebit oīa et suggeret vobis oīa q̄cūq̄ dixerō vo
bis. Nec ille. Exēplū etiā ad b̄ p̄r adducit de be
ato Frāncisco de q̄ sc̄ptū Bonauēan legēda tūc
dicit q̄ erāt ip̄ius eloquia nō inania: sed v̄tute
spūs sancti plenat medullas cordis penetrantē
et in vebemētē stuporē audientes p̄uēte. Et q̄

em̄ verbū illius velut ignis ardens. penetrans
inima cordis. oīm q̄ metes admiratōe replebat
becille. Tercio missus est spūs sanctus in lingua
ignea ut legē ignea p̄dicaret. s. amoris. vñ Bau.
q̄. ait glo. Spūs sanctus in lingua ignis venit: ut
linguis oīm gētiū vba ignea loq̄rent: et legē
ignea lingue ignee p̄dicaret. Et sunt vba Ber
nardi. Et id dicit tēp̄ ibi. Et apparuerūt illis dī
spertite lingue tanq̄ ignis: sed itaq̄ sup singlos
cor. et replati sunt oīs spūs sanctus: et ceperunt loq̄ va
rijs linguis. put spūs sanctus dabat eloq̄ illis. De
hoc it̄ in q̄ Greg. in omē. bodierna. In linguis
ignis apparuit spūs ut linguas igneas doctoz
reuēbant: dū deū amādo p̄dicat corda audientū
iflāmēt. Nā oīosus est fmo doctis si p̄bere
nō valer scēdiū amoris. becille. Quarto ap̄
paruit pot̄ in lingua q̄ in alio mēbro: q̄ ut dī
Jacobi. iij. lingua difficile regit̄. Et id p̄ ceteris
gr̄a spūs sancti idiget: ut refrenet. Q̄ mors et vita in
manu lingue Eccl. xviij. Et bona lingua nihil q̄
dāmō meli⁹ rep̄t: et mala nihil p̄i⁹ et dānosius.
Propter qd Jacobi. i. dī. Si quis putat se reli
giosum ēē nō refrenās linguā suā: sed seductio
co: suū bui⁹ vana est religio. B̄d. p̄positū aut̄ nō
strū adduci p̄t̄ exēplū elopi q̄n fecit cōuiniū: et
nō dedit aliū ad māducandū nisi linguas. R

Quinto p̄ncipalr missus est spūs sanctus in
q̄ specie ignis p̄pter septēplīcē aīa gr̄as. Nā
spūs sanctus ad modū ignis alta būliat p̄
donū timoris. emollit dura p̄ donum pietatis.
Illuminat obscura p̄ donū sciētie. Restringit
fluida p̄ donū cōsiliū. Consolidat mollia p̄ do
nū fortitudinis. Clarificat metalla tollendo ru
biginē p̄ donū intellectus. Sursum tendit p̄ do
nū sapie. Et id dī. Tēp̄. De excelsis milit ignē
i ossibz meis et erudit me. Et sunt vba sc̄re ma
tris ecclie cui⁹ ossa sūt ap̄li q̄ fuerūt exten⁹ dū
p̄ passionū tolerantiā Job. xxiij. Solidissimi q̄
ere fusi sūt. fuerūt em̄ solidi: q̄ minas nō time
bāt. et solidiores: q̄ vba cōtēnebāt. et solidissimi
q̄ mortē despiciēbāt. Inten⁹ aut̄ fuerūt medul
lis pleni p̄ deuotionē Job. xxi. Medullis ossa
illi im̄gatur. Medulla em̄ fm̄ rabanū dī: et eo
q̄ madefacit ossa. et est calide nature et dulcis sa
poris. Et sicut deuotio spūalis aīaz aridā mades
facit. frigidam accendit. et mūdū amaritudinē in
dulcedinē p̄uertit. Dentro aut̄ spūs sanctus i igne
apparuit q̄ ut dicit̄ ē sicut ignis alta būliat et
incinerat atq̄ annulat: sic spūs sanctus illos q̄ re
pler idinat inferi⁹ p̄ sui būliatē et p̄p̄tū: ut ait
Dion. i. li. de diu. no. Un psalmista ait ip̄i spūs
sc̄d. Aufere spm̄ cor. s. supbie. et deficiet. s. a se
ip̄is. Et in puluere suū reuertent̄. p̄ sui anibila
tiōe et cōtēptū Sicut etiā ignis bz v̄tute eleua
tiū q̄ sursum rēdit. Sic spūs sanctus nos eleuat su
per p̄ dīdentiū et noz. Ezech. viij. Eleuauit me
spūs iter celū: et trā: et duxit me i hierusalē i visio
nē dei. Sicut etiā ignis bz v̄tute adunatiū: q̄

fluida solidat et adunatiū spūs sanctus nos coad
unat p̄ concordia et vnitatem moz. B̄d Ep̄. iij.
Solliciti fuare vnitatē spūs in vinculo pacis.
Un⁹ nāq̄ ignis in hoc p̄siderat q̄ subternit si
bi oīa alia elemēta. s. terrā in carbonibz. aerē in
flāma. et aquā in balneo calido. Et sicut spūs sanctus
nos subternit sibi terrenā cupiditatē. Un⁹ Grego.
in omē. in q̄. Quia spūs sanctus ap̄los in tēte
celitudinis culmē erexit: qd aliud dicitur nisi
q̄ mēte terrenoz celos fecit. Itē ambrosius va
nitatē. Un⁹ Ps. ait. Qui emittit fōces in cōuallibz
bus: id ē gr̄as suā p̄stāt būlibz et vanitates mōz
danas dedināto. Itē voluptuosas carnalitatē
rē. ad Gal. v. Spūs ambulat: et dīdentiū carnis
nō p̄ficiat. Scīdū est aut̄ fm̄ doctores q̄ iste
ignis nō fuit carbo nec flāma s. lux. Carbo em̄
ē ignis in materia terrestri. Et id nō apparuit spūs
sanctus op̄lis q̄ ad p̄dicandū minere volebat
i materia carbonis. q̄ illos q̄ replēt nō facit p̄
dicare. p̄pter terrenū questū: s. p̄pter celestē p̄m̄
j. ad Cor. iij. Que ē em̄ merces mea cū euāgeliū
p̄dico nisi ut p̄ncips aīa efficiat tē. Nec apparuit
in specie flāme. q̄ flāma ē ignis in materia aeris.
Spūs aut̄ sc̄tus illos q̄ replēt nō facit p̄dicare
p̄pter fauorē būanū: s. p̄pter bonorē diuinū. B̄d
Gal. i. Si adduc hoībz placere xp̄i fu⁹ nō esse.
Apparuit q̄ in specie lucis q̄ ē purissima. q̄ q̄ re
plet facit p̄dicare et intēdē sincerā. s. p̄pter v̄tutē
tē p̄m̄ et bonorē dei. B̄d Ps. iij. Nō quē
ro dāti: sed quero fructū. R R

Ex isto aut̄ igne possunt cōsiderari duo. s.
d quō extinguit̄. et q̄nter cōfuit. Quo ad
p̄mū dico q̄ extinguit̄ p̄mō p̄ v̄tū super
bie. Job. i. Vetus veniens a regide deserti cōuul
sit q̄tuor angulos dom⁹. Quatuor em̄ angul
li dom⁹ spūalis sūt fides spes charitas et bona
opatio. Secōdo extinguit̄ p̄ lignoz sepanonē. i.
p̄ spm̄ discōrdie. Luc. x. De regnū in se diuisū
desolabit̄. Itē p̄ sepanonē a deo p̄ p̄m̄ mortis
te. Esa. lix. Iniquitates v̄re diuiserūt inf̄ vos et deū
vestrū. Et p̄ lignoz defecionē Prover. xxi. Cū
defecerint ligna extinguet̄ ignis. Per ligna aut̄
intelligunt̄ bona opera q̄bo ignis spūs sancti em̄
m̄ ut infra dicit̄. Tercio p̄ aquā luturē Eccl.
iij. Ignē ardētē extinguit aq̄. Lutra nāq̄ v̄na
nō oīno extinguit̄ igniculū cor: dīa q̄n aliquīd
remancat aliq̄ affectiōes bone volūtāt. Lutra
na v̄o adeo extinguit q̄ nihil spūale in corde re
linquit̄: s. tōtū b̄o caro efficit. Cōseruat aut̄ iste
ignis p̄mō p̄ lignoz appōndē. i. p̄ bonoz ope
rū multiplicatiōe. Eccl. xxiij. Secm̄ ligna sūt
ue sic ignis erardescet. Et Levit. vi. Ignis sp̄ ar
debit in altari meo quē nutrit facit oīs subda
ens ligna p̄ singulos dies. Et id ait dīa Ap̄o.
q̄. Nādeo aduersū repaica q̄ charitatē p̄m̄ re
liq̄ti. Secōdo p̄ fual p̄ oībz supponē. mor
tis meditatiōem. Eccl. x. Quid supbie cito et
puluio. Sicut em̄ ignis p̄ fual sub anore sc̄pi

rituallia? moris recordandē. et isto mō ipsius
pluribus Job dicitur sui libri. c. xvi. Operui cinē
re carne mea. Ut enim inquit Ambrosius in qdā sermone
Quid se sollicitum bono oge qd cogitat d et
tremo fine. Et idē Bp̄s. q. ad Cor. iij. reduc nos
bis ad memoriā fragilitatē nostrā di. Nābē
thēsaſ. s. sp̄s sc̄m in vasis fictilib. Vās ei si
enit ē corp⁹ mortale. Nō enī est vās ferreū. s. tan
q fragile senū qd cito licet. Esa. xl. Ois caro se
nā. Et tāq vās terreū qd cito frangitur. Ps. q.
Tāq vās figuli p̄fringet eos. Et tanq vās vi
treū qd cito cōminuit. Un Bp̄s. in li. omel. ait.
fragiliores sum⁹ q̄ sicuti elen⁹. Quē enī et
li fragile sicuti seruati diu durat. Et uenit cas
les calices ab autis et proavis facti in qbus bi
būt nepotes et p̄nepotes. Vita autē humana qn
tūq̄ seruē durare nō p̄t. Et isto mō p̄serua
bāt istū ignē romani imperatores q̄b v̄ legi iui
ta Jobis elemosinarij illa die q̄ coronabāt edi
ficatores monumētōz. afferebāt diuersa genera
lapidū interrogātes de q̄ marmore volebāt sibi
sepulcrū p̄parari. sc̄tes q̄ ois poterat⁹ vita bre
uis est. Eccl. x. Et sic eodē die q̄ ad imperij glia
sublimabāt. etiā sepultura eis parabāt. vt su
am miserā cognoscerēt. et se in b̄ilitate p̄serua
rēt. Eccl. vii. In oib⁹ opib⁹ tuis memoriare nō
uultima tua. et in eternū nō peccabis. Tercio cō
seruat ignis p̄ sufflationē. Sūt autē istius ignis
tres sufflatores. Prim⁹ est ip̄e b̄s q̄ debet i ip̄m
sufflare. seruēta desideria et suspiria cōpiēdo.
Eccl. xxi. Si sufflauero q̄s ignis et ardebit.
Secund⁹ est ip̄s q̄ in istū ignē sufflat. Job. ii.
Insufflauit et dixit. Accipite spiritū sanctū. Ter
ti⁹ autē est diabol⁹ q̄ in istū ignē sufflat. malāz
p̄cupiscentiā inflā mādō. Esa. lii. Ecce ego creauit
labiū sufflantē in ignē p̄uinas. Quarto custo
dit p̄ diligentē ab oī p̄trario custoditiōnē. quia
vt dictū est. Ignē ardētē extinguit aqua. Eccl.
i. et malicia seruat ignē sp̄s sc̄m. Sicut enī frigi
dam facit aqua. ita malicia animā. Die
renie. vi. Item p̄ malāz societātū vitatiōnē. Et
mala enī societate b̄s guernit in intellectu. q̄ntuz
ad cognoscendū. Prover. xix. Qui cū sapiētib⁹
gradat⁹ sapiēs erit. et amīc⁹ stultoz efficiet simīl.
Itē inq̄nat in affectu q̄ntū ad diligendū. Eccl. xix.
Qui tangit picē inq̄nabit ab ea. Itē mollescat
in effectu q̄ntū ad operandū. Dier. i. Recedite
de medio babilonis. ne forte emollescat cor. v̄s
istū. Quinto p̄seruat p̄ gratiarū eius occultā
nōnē. et exterior⁹ sensū reduciōnē. Sicut enim
vās plēnū balsamo apertū reliquū deo effundit.
sic balsamū gratie dei publicatū cito perdit. Ut
enī ait Grego. Deprecari desiderat qui thēsaſ
rum publice in via portat. Item ip̄s balsamū
odor per nimīā respiratiōnē euandat. Et simili
ter gratia spiritū sancti p̄ exteriorū sensū nimī
am occupatiōnē diminutionē sentit. Eccl. xx.
Stane famoz effūdēt. Sexto p̄ carnis mor

nificationē. Sicut carnes p̄seruant p̄ salis appo
sitionē. Marci. ix. Omnia uictima sale p̄dicuntur.
Aque enī stantes s̄m Ambrosiū putrescūt. s. p̄
diuersos lapides decurrētes in suo vigore per
sistūt. Et similiter anima stans in ocio putrescit
cito et peccato. Sed quando inter diuersos la
pides vigiliāz et ieiunioz frangit. in gratia p̄ser
uatur. Et s̄m Aug. in. xx. de ciuit. dei est quidā
fons qui in die frigidat et in nocte calescit. quia
ignis sp̄s sc̄m p̄spirare extinguit. sed in auste
ritate penitētiē p̄seruat. Septimo per diuini ei
monis adhibitiōnē. Sicut enī domus stare nō
potest si nō habet stabile fundamentū. et forte
tectū. sic nec gratia in anima si nō habet diuinū
timorē. X. timor sic rectus habetur Eccl.
xv. vbi dicit. Timor sup̄ omnia se supponit. q̄
vero sit fundamentū habet ausdē libri ca. xvi. vbi
dicit. Si nō in timore dñi instanter tenueris
te. cito subuertet domus tua. Timor enī ip̄e est
inimū salutis. Prover. i. Timor dñi p̄ncipiū sa
piētiē. Beatus igit ille qui oī custodit. p̄serua
bit in anima sua ignē sp̄s sc̄m. s. quo sc̄a ma
ter ecclesia decantat. Aduenit ignis diuinus nō
cōburnens sed illumināns. nō p̄sumens s. lucēs
et id est illustrās eos q̄ audiebāt uerba apostolo
rū. Aut enim Grego. in omel. bodierna. Nisi cor
da auditorū sp̄s sc̄m repleat. vox docētū
ad aures corpis incassū sonat. Iste autē ignis il
luminat ap̄los in cognitiōe oīm linguarum.
qd qdē necessariū fuit. Sicut enī gētib⁹ ad ido
latrā declinātib⁹ introducta ē diuersitas lin
guarū. Gen. x. ita quādo erāt gentes ad cultū
vni⁹ dei reuocande remediū adhiberi debuit
p̄ donū linguaz. Si autē querat quare sp̄s
sc̄m semp apparuit in creatura irrationali
et nūq̄ voluit apparere in forma creature rōnā
lis. Respōdet sanctus bonauē. et Tho. in. j. dis.
xv. et Alex. de alco in. j. p̄te sūme in tractatu de
miraculis. q̄ ad hāc apparitiōnē magis fuit cō
ueniēs creatura irrationalis q̄ rōnalis. ne forte
credet⁹ vnita et nō tñ significans. et ideo voluit
apparere in creatura irrationali. q̄ tñ haberet ali
quā rōnē significādi suas p̄prietates siue effect⁹
in hominē. Si autē querat. cur ante glorificati
ōnē xpi solū modo datus est inuisibiliter sp̄s sc̄m.
Respōdet Aug. in li. lxxix. questionū di.
Sp̄s sanctus latenter dabat ante xpi glorifica
tiōnē. Post manifestatiōnē autē diuinitatis ei⁹
manifestus datus est. Ante enī nondū apparue
rat sicut ei datus boīco faterent. Sicut enī dñs
nōdū erat clarificatus inter homines. sed tamen
clarificatio eius eterna nūq̄ destitit esse. Decil
le. In p̄mitia autē ecclesia datus est visibiliter
sp̄s sanctus credētib⁹ qui tamē bodiē nō dāt
eodē modo fidelib⁹. cuius rei assignāt theologi
duas rōnes iter alias. Prima est quia ordo na
turalis requirit vt ex visibilib⁹ ad inuisibilia
cognoscenda deueniat s̄m p̄bm. j. p̄bicoz. et q̄

De aia. et beatū Gregoriū in qdā omel. Et idē ip̄s
nūcia ecclesia adhuc rudib⁹ xp̄icolis p̄ueniens
fuit dari cognitiōnē sp̄s sc̄m p̄ signa visibilia. sed
mō tā innotescēte et publicata fide sufficit cogni
tiō ex inuisibilib⁹ signis q̄ sūt dona gratiaz. mē
tib⁹ infusa. Et exēplū de hoc videmus in natura
libus. q̄ plantule dū adhuc tenere sunt et noue
adaquant. sed postea illis tā ad p̄fectū deducit.
cessat illis fieri adaquatio et cetera h̄mōi. Secū
da ratio ē. q̄ illa signa et visibiles missiones fue
rūt quasi p̄firmātes fidei veritatē. Illius autē cu
ius p̄batio semel legitime facta est. nō oportet p̄
batiōnē iterari. sed ex suppositiōe p̄batiōis p̄batiōis
p̄cedi. Quia satis demonstrati frustra sic demon
stratio. l. j. in fi. ff. de dote p̄le. Et idē nō oportet q̄
p̄ noua signa mō fidei p̄firmet. sed p̄ ea q̄ facta
sūt. In p̄mitia autē ecclesia in q̄ erant pauci fide
les cōparatur. et q̄ seminaria plāratio toti⁹ eccle
sie ita vitas erat in ap̄lo. id est idēgebāt missiōe vi
sibili sp̄s sc̄m. sicut etiā miraculis quibus cō
firmata est fides catholica.

De donatiōe siue de donis spiritū sancti cō
sideratio quinta.

Ep̄s sūt dona sp̄s sc̄m de q̄b Esa. xj. dicit.
Requiesce super cū sp̄s dñi. sp̄s sapiet et
intellectus. sp̄s p̄siliū et fortitudinis. sp̄s
ritus sc̄e et pietatis. et replebit cū sp̄s
timoris dñi. De q̄bus donis hic breuiter me et
pediā. q̄ de ip̄is aliq̄ i superiorib⁹ declarauit. Sci
endū ē q̄ inq̄rbeat⁹ Tho. i. q. lxxv. ar. ij. q̄
dona sp̄s sc̄m sūt qdā boīa p̄secutiōes q̄bus b̄s
disponit ad hoc q̄ bene sequat⁹ instinctū diuinū.
Un in bis in q̄b nō sufficit instructio rōnis est
necessari⁹ instinct⁹ sp̄s sc̄m. de q̄ Esa. l. dicit. Dñs
aperuit mihi aurē ego autē nō p̄tradico. retrorsū
nō abij. Et p̄bus in lib. de bona fortuna inq̄r q̄
bis q̄ mouet p̄ instinctū diuinū nō expedit cōsi
liari s̄m rōnē b̄ianā. sed debet seq̄ interiorē illi
cū. q̄ mouet a meliori p̄ncipio q̄ sit rō buma
na. Et facit ad hoc illud dictum Bp̄i ad Gal. v.
Si sp̄s dei ducimini nō estis sub lege. Inf do
na autē sp̄s sc̄m sūmū videt esse sapiētiā. infimū
autē timorē. Vtrūq̄ enī boīa est necessariū ad salu
tē. q̄ de sapia dicit Sap. vii. Neminē diligit deus
nisi q̄ cū sapiētia inhabitat. et de timore dicit Eccl.
i. Qui sine timore ē nō poterit iustificari. De oī
bus autē donis sp̄s sc̄m inquit Grego. q̄ mo
ralium. Sp̄s sanctus dat sapiam contra stulti
ciā. intellectū p̄tra bebendū. p̄siliū p̄tra p̄ci
pitatiōnē. fortitudinē p̄tra timorē. sciētiā cō
tra ignorantiā. pietatē contra duriciā. et timorē
p̄tra superbiā.

Orandū q̄ est q̄ q̄n grā sp̄s sc̄m p̄cedit a
deo infundit. tunc ip̄e peccator nouit crea
ri dicitur. s̄m illud Iudith. xvi. Dixisti et
facta sunt. misisti spiritū tuū et creata sunt. Si
cut enī deus a p̄ncipio septē diebus mundū crea
uit ita sp̄s sc̄m minorē mūdū. id est boīem per

septē p̄cā mortalīa ad n̄bilū redactū. septē do
nos q̄s septē diebus p̄ sp̄s sc̄m recreat. s̄m illud. j.
Job. iij. In b̄ appuit filius dei vt p̄ sp̄s sc̄m dñs
soluat opa dyaboli. Pri⁹ q̄ die creauit de lucē.
vñ dicit Gen. i. Dixit de⁹ fiat lux. Quia nāq̄ in aia
peccatoris sunt tenebre videt. iuxta illud Sap.
vi. Una cathena tenebrarū erat oīs colligati. De
p̄cā p̄nece de p̄cā cogitatiōis. cōsensu. de le
cratiōis. opatiōis. cōsuetudinē et cōtēp̄ qdā
cathenā. Jo sp̄s sc̄m adueniēs i aia nouā lucē
creat i ea p̄ donū timoris. Et sic lima purgat fer
rū. et splendidū facit. sic timor dei purgat aiam
p̄ cognitiōē. p̄p̄e fragilitatis et uilitatis. p̄ciēt
seueritatē iudicij dei. iuxta illud Eccl. i. Timor
dñi expellit p̄cā. id est supbiā.

Secundo die creauit de⁹ firmamētū Gen. i.
Quia ergo in aia p̄cā est instabilitas.
qua modo deprimis p̄ aduersitatē. mō eleuas p̄
p̄speritatē Tren. i. Peccatū peccatū b̄itū. s̄m
p̄p̄e instabilis facta est. adeo sp̄s sc̄m adue
niēs in aia ip̄am i bono stabilit et firmat. et pro
pterea dicit ad Hebr. iij. Optimū est grā stabili
re cor. Et psalmista de p̄cā dicit. Lōfirma hoc de⁹
qd opar⁹ es in nobis. Nec autē firmitas creat in
nob p̄ donū pietatis. Eccl. iij. Ignē ardētē extin
git aq̄. et elemosyna resistit peccatis. et deus p̄s
cro: eius. et in rēpore casus sui iueniet firmamētū
rū. Per hoc autē opus dissoluit peccatū. mūdū
que gaudet de alienis malis et dolet de bonis.

Sed pietas subuenit eis.
Tercio die p̄ducit de⁹ herbam viuentē et li
gna fructifera Gen. i. Quia q̄ aia p̄cā
ante aduentū sp̄s sc̄m ē quasi arbor mortua
et arida sine humore grē. Un est apta incēdio in
fernaliū. iuxta illud Luc. iij. Omnis arbor q̄ nō
facit fructū bonū eradicet et in ignē mittet. Jo sp̄s
sc̄m adueniens in animā reddit ei hu
morem gratie. illūq̄ fructiferam facit. iuxta illud
Ps. Ego autem sicut oliua fructifera in domo
dei. Oliua enim in se est pinguis et alijs medi
cinalis. Et similiter anima uiuificata a spiritū san
cto est in se pinguis per deuotiōnē et alijs medi
cinalis per bonoz operum exemplaritatē. et
hanc fructificationē facit spiritū sanctus in ani
ma per donū sciētiē que docet hominē gratiā
se conuersari per mansuetudinē et patientiā tūz
primū. et sic dissoluit peccatū. ire que boīem ip̄e
dit ne alijs fructificet p̄ bonū opus. cōuersatio
nē eius odibile reddendū. iuxta illud Eccl. vii.
Spiritu ad irascendū faciem quō poterit suz
finere. Quarto die fecit deus luminaria ma
gna s̄z solem lunā et stellas Gen. i. Quia q̄ ante
aduentū spiritū sancti h̄z anima aliquādo bo
nū p̄positū p̄cipiat et aliqua opera de genere bo
noz faciat. tamē stans deficit et nō persistit i
bono. iuxta illud Luc. vii. Ad tempus credidit
et in tpe rēp̄ndit recedūt. Jo spiritū sanctū ad
ueniēs i aia fortificat et roborat ei⁹ bonū. In b̄.

¶ **P**rimo post receptionem spiritus sancti reputavit leue
morsus ipse. Et in pua negauerat ipse ad vocem
anale. Tunc autem gloriatur facit spiritus sanctus i aia
p domi fortitudinis iusto illud Job. vi. Sed
le mandos in ordine t cursu suo pto iisari pui
guocile. Per hoc autem dissolutus ptem accide q
meruit vices doie Propter. In merore aui
mi degoel spua. Et vq. ca. nudi de libi di. Spi
ritus mltis cecit offa.

¶ **Q**uarto die creauit de^o ex aqua t ira aues
t pices Gen. i. quia q an aduentu spiritus
lala coe ad etena deprimi p natus amocia iusto
illud Ps. Oculos suos stauerunt declinare in
terra. Jo spiritus aduentu in aia deuat coe a
etna ad celestia p pmpetadine obediene man
daro. De iusto illud Job. xxi. Ad pceptu tuu
creabit adland est coe nobile docti a spiritus.
Tunc aut pmpetadine facit spiritus in ania
p domi piliq. qd dicit. Uade t vede o mta q ba
des t de panguo t veni seque me Mart. xii.
Per hoc aut dissolutus ptem auaricie q est idolo
tu fuitur. Et ait Paul^{us} ad Eph. v. et ad Colos. i.

¶ **S**exto die creauit de^o deoem ad imaginem t simi
litudinem suam Gen. i. Quia q ante aduentu spi
ritus sancti in aia nudi dō cogitat nec cupit nisi i
mūdici laturie vt paruri pncipio mūdci. Oia
qpe caro corrugat via sua Gen. vi. Jo spiritus
eius aduentu in aia deuat ipam ad pceptio
ne etno p p domi intellectus. q: spūs oia ser
uati. ad Cor. q. Per hoc aut dissolutus ptem lu
sune. Job. xxi. Si dixerit ad deū coe suu:
spiritus illius t flatus coe se trahet t deficiet omis
caroid est carnalitas.

¶ **E**pino die creauit de^o ab omni opere qd
parrat Gen. i. Quia q an aduentu spi
ritus sancti in aia nō sapiūt ei bona celestia
q habear polari t gustu infectu in carnalitate
bueniura illud ad Phil. i. Quo p de vntē ē.
Jo spiritus aduentu in aia vocat ea ad quies
t pceptio diuinor aiora illud Spoc. iij.
Amodo em iā dicit spūs vt refectat a laborib^{us}
suis. t hoc fit p domi sapie q p gustat cma bnu
dus etno m illud ad Ro. viij. Qui fm car
ne sūt q carnis sūt sapiūt. q tō fm spū sūt: que
sūt spūs sapiūt. Per hoc aut dissolutus ptem gu
le qd facit boiem insensibile t inceptu celestibus
pceptioib^{us}. ad Cor. q. Anialis bō nō pcepit
ea q sūt spūs dei. Et qd oio p q p pmissam
aia pōis rēat. Et iō de illa dia potat illud
Gen. i. Ipe creauit illa in spiritus sancto.

¶ **D**e spiritus oparōe pūderano setta. R
¶ **Q**uā sit necessaria t vtilis spiritus gīa
pore pōt ex bis q dicit sup in sermone
mij. q. q. vbi de gīa di trahat. Pro
pcediōe m bu^o pīs duo impmias
rū sūt vidēda ad maiore elucidationē pūderā
t infor^o dīcōp. Primo quō venit spiritus i
discipulos. Secōdo qd opara sit eius mltis.

¶ **Q**uo ad pūm dico q venit pmo festindo. qd ē
qpla bodiema di. fact^o ē repēte tē. Uci Sap.
vi. di. Spiritus oio mobilis mobilior ē q
subito t in instāti tps opaf. Nā subito t repēte
corda aploz diuis charitate pūssa sūt: ita vt q
liber aia eo p dicere possit illud Lant. iij. Uul
nerata charitate ego sū. Subito em talivulnere
immutat eos in honos viros: t augmētatur in
eo habiti fidei. spū t charitatē. Et q tota ecclia
da lenificata ē. Un pūda inq^t Ps. xlv. Flumi
nis impet^o lenificat ciuitatē dei tē. De hac etiam
subito imutande ait Grego. in fmo de aploz. O
qūis est iste amfex spūs. nulla ad discēdū mō
ra agit. in oē qd voluerit mor vt tēgēre mētē
doz. solūq tēgisse docuisse est. Nā dūanū coe
subito illustrat t imutat. abnegat b repente qd
erat. t exidit repente qd nō erat. Secōdo venit
spiritus bodie sup aplos deuo coe. Et iō di
fact^o ē repēte de celo. vt se q illos ad celos eue
ret: id est ad celestia pcepta dā: imo vt ipos effice
ret celos ad glia: sua pūcāda. Un Ps. viij. di
Leli mātū glia dei tē. Et Job. xvi. seprū ē.
Spūs dñi ornauit celos. Ubi dicit Grego. q
ornamēta celoz sūt tūres pūcānū aploz. Leli
em dicunt apli qd celestia secreta reuelata sūt:
dño attestante q Job. xv. ait. Quicūq auduit a
pīe meo nota sūt vob. Qd fm Nico. de L. nō i
telligit simplr: s d oio pūcādo ad coe statū t
salutē ad fidei ac mox pūcādo. acclēq gub
natōz. Tertio venit spiritus sup aplos inco
nās. Et iō di q fact^o ē de celo son^o. Nā iō cū talē
sono stupescituo descendit spiritus in eos vt
debilitat creaturē t cellitudinē maiestatis sue
infūderet in illo armonico sono: atq: ex tūz ad
mūdici suauitate q exmēbat in illo sono oēs
in sapīs deficerēt: ac se in cū coraliter tūso: ma
rēt. Nā son^o iste qmō: pūcādo aptus ad for
titer exidū t surū agēdū t tūso: mādū bar
buille refert. Tū q: fuit subitissime inchoat^o qd
fact^o ē repēte. Tū q: fuit de surū missus: id ē de
celo irruo t descēdō. Tū q: fuit rapidissim^o:
id ē cū fortissima rapiditate irruens sup eos: qz
fuit vehemēs vt ifra dīcēt. Tū q: spūce forme:
seu vniuersaliter redūdō. Et pūcādo: corā do
mū replete. Et hoc em exidant apli ad pūcā
tendū t pūcāndū aduentū imense maiestatis
diuine: vt rēonantē t oīu suauitate redūdantē
atq: aie replemū. Quarto venit spiritus vī
sitans. Un di. factus est sonus tanq aduentū
eius spūs: id est aeris flatus. Et fm hūc sensu
lē rāq est nota veritatis: nisi forte son^o ille descē
derit absq oīu corpali motu t flatu. t tūc dīcēt
descēdū. q: sic fuit a deo fact^o ac si descēderet d
ipo celo. Si tō spūs sumat hūc pūcādo: it tū
q est nota sūstidinis figuratis. q: son^o ille t fla
t^o erat qdā scīpūs sūstidō t n spūctus. Tū
stīc tō vīsitantē spūctū discipulos in hac die
quādamodū flui^o curris vīsitat frā: iusta illō

¶ **P**a. fluminis impet^o tē. Inundatio em diuis
no: t charitatis a fonte spiritus emanantū lenifi
cant ciuitatē: sicut est eccliam in discipulis xpi
canit ciuitatē: sicut est eccliam in discipulis xpi
fundatā. Quiro venit tūso: id est tūso
fundatā. Quiro venit tūso: id est tūso
ad celestia. a
bono mētē discipulorū a terrenis ad celestia. a
bono cōmutabili ad icōmutabile: t a scīpīs ad
deū: imo in ipm xpm: vt qlibet eo p dicere possit
illud Bpī ad Gal. q. Tūc aut nō iā ego: vinit
vero in me ipa. Propterea dī sonus spūs vebe
mentis: id est mētē deuans. q: discipulorū mē
tes ab amore pūo eradicaunt: t in spūales ac dī
uinos ardores eueit. Secōdo venit abundā.
Un subdit. Et repleuit corā domū tē. Ut mēsu
ce designet q sicut repleuit corā domū: ita totū
repleat debeat ecclie corpus. t q discipuli sic fu
cū erāt deo pleni t charitanti: tūc q omia
mūdāna t tūso: fastidit. Scimus em q
q post plenitudinē stomachi t plenā saturitatē
ad comedendū pūcānt: qlibet oblata t apposi
ta fastidit. Addit aut. Ubi erāt sedentes: ne tu
multa aut strepit^o soni illi^o ex aliq discipulorū
tumultuoso strepitu venisse suspicet: aut ne sua
vis t armōia melodia illi^o soni p aliquē būs
nū strepitū impediret in auditu eo. Septi
mo venit faciūdō. q: faciūdant eos vt qd intel
ligebāt fari possent. Et iō subdit. Et apparuerūt
illis discente lingue. Qd factū fuit maxime ppter
qmō. Tū in signū q a verbo patris hoc donū
pcedebat. qd ad modū lingue mouet a verbo
cordis ad formādū t exmēdū sonū vocē. Tū
ad significandū q intimos gustus diuinorū:
vīq: gustatū ipoz discipulis dabat. Tū in
signū q faciūdā atq: linguaz sciētā eis do
nabat. Tū in signū q ad pūcāndā fidem xpi
eos destinabat. Et notat dī q apparuerūt lin
gue discente tūq ignis: id est quasi ab aliquo
magno igne p quādā pūalem diuisionē deriua
t: ad innuendū q fontalis plenitudo spiritus
cū cūctis in capite nostro xpo participant in
aploz t in os deriuat t qū pūaliter t sub dēter
minata distribuit mēsurā iusta illō. ad Cor.
xij. Diuīdēs grāz sunt: id est autē spūs. Et infra.
Nec omia opaf vnus atq: idē spūs diuīdēs
singulis pūcānt. Quarto venit inflāmā.
Et iō di. Tanq ignis. Per qd significatū est q
venit ad inflāmādū corda eo: t vt ignis ser
monib^{us} ceteros ad diuinū amorē incederēt: vt
ba ignea lingua eo p ignis pūcānto vt inq
glia sup eplam bodiērnā. Nono venit tran
sillans. Un subdit. Sed itaq sup singulos eo:
id est quiete pūcānt. q: fact^o est in pace loc^o dī
vt ait Ps. Nō em erāt geurbari ppter pūcādo
iudeoz: sed stabiles t maturi atq: in bono pū
sico firmi. Un p Psal. mltā dicit ipē spiritus
deo pū. In iplo graui laudabo tē: id ē in popu
lo ipoz discipulorū. Decimo venit inebrians
Et iō subdit. Repleti sunt oēs spūctō: id est in
ebriant amore diuino. de q pūcānt Ps. di. In

ebriabunt ab vbertate dom^o tūc t totū volu
ptatis tūc potabis col. Sicut em ebri^o nō curat
de obprobrio et irrisione: nec de peridiis aut
dānis rē: sicut de aplis amore diuino ebri^o
dīcēt. Act. v. Ibi apli gaudētes a pūcāto pūcā
qm digni habiti sunt p noie Iesu pūcānt pa
n tē. Un taliter ebri^o Paul^{us} damabat ad Ro.
viij. Quis q nos separabit a charitate xpi. Tri
bulatio an angustia an pūcāto: an fames: an
nuditas: an pūcāto: an gladius. Sicut in pūcāto
est: q: ppter te mortificamur tota die. Et mātū
sum^o sicut eue occasio. S: in bis oio sup
ramus ppter eum qui dilexit nos. Et car^o sum
q: neq: mors: neq: vita tē. Et sequit^o pūcāto:
potenti nos separare a charitate dei q est i xpo. Jes
u dño nro. Et ad pūcāto pūcāto explemū illi^o q
in monte flacono inebriat^o. postea pūcāto p vī
am obdormiuit in ipa: t supuenit nocte dēcē
dit magna multitudo nūis. S: vīq ad quat
ruoz brachia circa ipm ebriū nūc erat nūis qz
et flatu illi^o in aquis pūcāto cōuertebat. Alud
q: simile explemū legit de alio q ebri^o cūctis per
rent in flumē: t ab aquis sepe submersus est t
agit^o: s: tandem cūctis icolumus. Et iterog^o
quō potuisset viuere t stare sub aquis. Rndit.
Tūc vīc erat itū q aq nō potuisset viuere. Hoc
est vīc: dulcissimū. Eccl. i. xij. Spirit^o mens
super mel dulcis tē. Ad qd inuitamur Lant. v.
Bibite amia meoz: iebriamini charissimū. S:
vīc: dulce nō debet dari opulatis. Un oportet
hic venas largas pietatis t nō strictas tenacita
tis si iocūdari volumus hoc vīc melissimū. Et
ideo hortat Paul^{us}. q ad Corin. vj. dīcēt. Cor
nostrū dilatatū est: dilaramini t vos. Un itaq
mouit redundans s: pūcāto pūcāto:
q: vt dī Mart. xij. Et abundā cordis os lo
quit. Et ideo subdit. Et aperit loqui varijs lin
guis. Unde dicunt doctores q pūcāto domū
receptum apostoli sciētiam omnium lingua
rum t idiōmatū: t habilitatē atq: promptitudi
nem ad pūcāndū expedire ac pūcāto vō
ces t dīcōnes cūctis liguaz. Quādo autē
pūcāto vbi erāt diuerse nationes: virtute
spiritus sancti eorum verba singulis audito
videbantur esse sui linguaz. Unde in bodiē
na epistola dīcēt greco: t latini ac ali diuer
sarum linguarum de apostolis. Nonne bi oēs
debent sūt. et quomodo nos omnes audim^{us}
vīc linguam nostram in qua nati sumus. Et
hanc grāz habuit sanctus Antoni^{us} noster de
padua qui cum ro me pūcāto ab oībus natio
nibus intelligebatur t singulis videbat loqui
in lingua sua. Ideo autē dedit spiritus sanctus
apostolis omnium genera linguarum vōcē
deret q p eos volebat construere eccliam cas
tholicam: et omib^{us} gentibus t nationib^{us} adu
nandam. Duodecimo venit cōpōit^o s: ad
loquendū. Et iō subdit. Pūcāto spiritus

dabat eloqui illis. Et de b p dixerat David p s. cing. dices deo p s. M doria abudanc suauita tis me cruciabit: i iusticia tua cruciabit. Glo ria regni tui dicit: i potens tua loquens. Ut no ra faciat filio boim potens tua: i gliam magni facere regni tui. Jo ena d. Prouer ipuissat d d bar eloqui illis. qz p s os instruebat p nunc: qd qbus: vdr qn i quo loq deberet. Un verificati est bodierna die illud Ps. lxx. Suscipit mo res pacis p s o i colles iusticia. qz apli rati mon tes credi obo in scitrate emincio: res suscepit spm pacis ad sua i apli salutis: qz postea omes colles. i aliq credentes iustificati sunt. R R

Uo ad secudu in hac gre videdu dico q q munificetissim oim bonoz dator spm iusticia oimbo psonaz generibz diuer sa influit dona. Et pmo p dicitur influit logani mitatem illis diu ad penitentia expectado. Unde Sap. i. d. Benignus est sps sapiens. Et Amb. in quoda sermone ait. Copiositas loganimitatis dei est no ad bona: sed loga i p multa expectans rga. Et quatu. Lente vsq i senectute i seniu. i nos nec sero p uertimur: sed expectant dnm ptemi mus q nos bladios attrahere nunt. De hoc eni am inqt Paulus ad Ro. q. di. Diuitias bonitas nis ei: i panetie i loganimitatis ptemis: igno rans q benignitas di ad penitentia te adducit. fm dunda aut tua i impenitens cor thesaurisao nbitia in dicere. Secudo influit eis mudatio ne ab immundicia peccati. de q d. Thren. i. Sor des ei in pedibz ei. Na spuissatus aiam abluir. Et io inqt glofa sup Esa. iij. c. No imerito post lachrymas spuissatus purificat anias qz risus i moderate delectandis inqnauerat. Et d hac mu dicia ait Chrys. sup illud Matth. v. Facie tuaz laua. Facies aie pscia est. Quia sicut in cospe cu boim gratiofa est facies pulchra: sic in spe cu dei speciosa est pscia munda. Tertio influ it renouationez qua efflagitabat David Ps. l. di. Lor mudu crea in me de: i spiritui rectu inno uo in visceribz meis. Et Ps. xij. Emitte spiritui tuu i creabunt: i renouabis facie terre. Nota du est aut q ppheta volu petere gram spuissan ci in pallegato ps. l pmo petit sibi dari qddam ante ei aduentu. i cordis mudicia: cu dicit. Lor mudu crea in me de. Secudo aliqd in ei adue tu. i cordis inuouatione. Et io ait Et spiritui zc. Tertio aliqd post ei aduentu. i gre pfirmatione. Et io dicit. Et spu pncipali p firma me. Primo p petit cordis mudicia q necessaria est volen res opere spuissancti. qz ipe spuissatus est coluba ce lestia. Luce. ij. Descendit spuissatus sicut coluba i eu. i io non habitat in corde lutofo: i p peccatu mortale inqnatu. si aut nec coluba ponit pede in luto. Qd significatu fuit Gen. viij. Ubi cu Noe columba emississet: cu adhuc tota terra paludo sa esset no inuenies ipa coluba vbi requiesceret p s duo: reuersa est ad arca. Item e bospes boi

norabilia. i ideo requirit bonu hospitiu. Sap. xviij. Solem sine leura boni hospitij psumit. No eni vult habitare in hospitio pulueris peccatoz asperso. Et ideo inquit Grego. Tergat ergo sordeo prauo opetis qui deo pparat domuz mentis. Item est amicus dulcis. Sap. vij. In finitua est thesaurus boibus: quo qui vsi sunt p v cipeo facti sunt amici dei. i ideo vult habitare in loco florido: id est ameno p variay vrtutu adoratione. Un spsa dicit Lant. i. Lectulus noster floridus est. Item est balsamu liquor: sua uis. Eccl. xxiij. Quasi balsamu no mixtu odor meo. Et io vult reponi in vase solido p pscuerat na. i paofo p charitatez vera. Eccl. i. Quasi vas auri solidu ornatu omi lapide pscioso. In corde igitur inquinato no habitat spuissatus sed fugit ab eo. Sap. i. In malitiosa anima no introibit sapientia: nec habitat in corpe subdito pnia. i mortalibz. In corde vero puluere ptoz venia liu asperso habitat: sed no libeter. quia quoda modo a multitudine venialiu pntistat. Et io ait Paulus ad Eph. iij. Nolite pntistare spiritui sanctu. In corde aut florido i puro habitat delez tabilitate Prouer. viij. Delitit mee esse cu filijs hominuz. In corde vero solido i firmo habitat pscuerate Job. xiiij. Ad eu veniemus i mltioz ne apud eu faciemus. S

Secudo petit ppheta i aduentu spiritu sancti cordis inuouatione. Spus em sanctus est ignis dei quez saluator bodierna die misit in terra. sicut ipe p dixerat Luce. xij. Et io p ipm renouat homo instar argenti: deponendo scoria peccati Esa. i. Excoqua ad puru scoria m tuu. Item est fons dei. psalmista dicere ipi deo. Quia apud te est fons vite. i ideo p cu renouat mur ad instar aquile i cerui. Aquila naqz cru sta radio solari se in aqua pnat i verustates des ponit. Et ceruus pugnans cu serpente haurit v s nemo i fonte se pnat i venenu abijit: i postmo du iuuenescit. Et silr aia in forte spuissati renouat sic aqla noua puerlatione assumedo. Un Ps. ait Ps. cij. Renouabis vt aqla iuuet tua. i in star cerui venenu abijedo pnti: iuxta illud ps. Quodamodu desiderat ceru ad fortes aqz anta desiderat aia mea ad te de zc. Item est auster dei Lant. iij. Surge aqla i veni auster. Et io p cu re nouamur istar accipit: deponedo plumas ve rustas vitiuz: i induedo novas plumas vrtutu Job. xxxij. Nudq p sapientia tua plumescit acci piter alas suas ex pades ad austru. Item fac nos habitare in foraminibz petre. i in xpi vulneribz. Lant. ij. Surge ppera amica mea: coluba mea i veni i foramibz petre: i caueria macerie. Et io p cu renouamur istar spet: q trasico p forame an gustu deponit verusta pelle. Et silr aia habitans in xpi vulneribz p deuota meditatione deponit verusta puerlatione. Ad Eph. iij. Deponite fm pntia puerlatione veteris boim. S S

Tertio petit ppheta post spuissati aduentu gre pfirmatione dices. Et spu pncipali co firma me. S i sciendu est q spuissatus co firmat multipliciter. Primo em qz est aqua di uina. Job. iij. Aqua qua ego dabo ei zc. Jo sic aqua cofuat p decursu ara spuissancti gra p boi noz opep exeratu. Propter qd ait Bp s. ij. ad Lor. v. Noitamus vos ne in vacuu gratia dei recipiant zc. Secudo qz est sicut pupilla q bas ber boiem dirigere i illuminare ppheta dicente deo Ps. cxlij. Spus tu bonus deducet me in ter ra recta. Jo sicut pupilla p suat p palpebre ap positione: sic spuissancti gra p elemosynaz largi tionem. Eccl. xxiij. Elemosyna viri qli facit cu co z gram boi qli pupilla p suabit. Tertio est sic flama siue ignis habes aiam i flama ad amo re. Jo sicut ignis p suat p appositione lignoru: sic spuissancti p seruozez scroz desiderio. Eccl. xxiij. Secudo liq silue: sic ignis exardescit. Item qz est sicut lucerna illuminans ea q snt in domo aie. Jo sicut lucerna p suat p olei appositionem: sic gra spuissati p deuotione. q dde p olei signifi cat. qz facit aiam rebo mudi supenatare i celu ascedere. Job. iij. Fuit in co fons aque salientis in vita eterna. O igit peccator q imagin dei i te fedasti: curre ad renouatoze tuu spuissanctus vt verificet in te illud. i. ad Timoth. iij. Per reno uatione spuissancti zc. Hac em reformatione ac renouatione no pot aliq peccator p se facere: s i illo indiget auxilio. de q inqt Amb. in qdaz ser mone. No pot scipam imago reformare sed ve nire spuissato cunctorz reformatore: omia defor mata reformant. De ipa qz renouatoe a spiritu sancto imperranda ait Paulus ad Eph. iij. Res nouamini spu mentis vestre. Quarto spuissan ctus influit sup petores viuificatione a pto in quo erat mortui. qz vt d. Job. xij. Spus e q vi uificat. Jo Ezech. xxxvij. ait ppheta. A quatuor plas gis veni sps: i iussu sup interfectos istos vt reuiuifcat. Quatuor em mudi plage snt: aqla: auster: onies i occides. Primo naqz venit spm iusticia ab aqlone in mente ptois ddo ei d culpa sua cognitione i dolore. Et ad b applica ri pot illud Hier. i. Ab aqlone pades ocl malu. Et hinc est q aqla qli in turbine surgit. Secun do venit ab austro: iuxta illud Ps. dñs ab au stro venit i seris de more pbaru. i mittit gau diu de venia. Et io auster venit in flatu suauissi mo. Et hos vtros spsa desiderabat Lant. iij. di. Surge aquilo i veni auster. Tertio spuissan ctus venit ab oriente: ddo spem etnoz. qz sic sol cu onf terra illuminat: sic spuissancti mere clarifi cat. Et io habes spiritui sanctu pot dicere illud. i. Job. ij. Tenebre transierunt i lumē vtz iā luer. Quarto venit ab occidente du impmit efne pene p ptois debite meoria i recordatioz dices illud Eccl. xviij. Memero irei die psumatōis. Et bis qtuor veni flatu petoz meo viuificat. T

Secudo pncipaliter spuissatus influit in iustitias. Et pmo stabilitione i bono. Ezech. ij. Ingressus es in me sps postq locut i mibi: i statuit me sup pedes meos. Ubi Greg. inqt. Spuissatus nos iplet i leuat et sup pedes statuit: vt q pni in penitentia p culpa iacim: p bono ope postmodu stem. Et hac stabilitione desiderabat David dices Ps. l. Et spu pncipa li p firma me. Secudo influit in eis fructificati li i firma me. Sicut ergo fructus effectus ar trinitia i castitas. Sicut ergo fructus effectus ar boris: sic opa nra grata deo snt effectus spuissati opantis in nobis. Quoz ob nite rogare debem: cu Augustino i quadā epistola dices. In me spira o sps vt te cogit: copelle vt facia: suade vt diligat: p firma me vt te teneat: custodi me ne te p dam. Tertio influit in eos illuminatione ad in telligedu oia necessaria ad salutē. Un sciendu ē q in sacra scripture p celos aliq intelligunt sa ci i iusti. Et io Eccl. xxiij. dicit spuissanctus. Ego feci in celis vt oues lumē indefectis. De his etiā celis scriptu est Job. xviij. Spus dñi ornauit ce los. Et Prouer. xxi. Stabiluit celos prudentia. Spus em sanctus scroz animas omibz ornauit rumbz: atqz in fuitio dei stabiles facit: ac in fide pntes vt ea publice pnter no timeant. Un illa qba saluatoris dicens de spuissato. Ille testimo niu pnter de me: i vos testimoniū pnter de me in cordibz vestris i vos inuocabus vestris. Ille inspirando: i vos insonando. Adeo em facti snt stabiles i fortes ad testificandu de xpo q q pus timebant testificari in vna lingua postea testificati snt in omibz linguis. Et q pri in vno angulo no audebat testificari: postea tes tificati snt in toto mudo. i q pus timebat cofi teri voce: postea testificati snt etiā morte. Qd pa tuit in Petro q pus ad vocē vltissime mulieris negauit xpm. Na fm Greg. fuit psona vltis qz tu ad seru. qz no vir s femina. Vltior qstū ad p dē tōez. qz no libera s ancilla. i vltissima q ad offi ciū qz no thesauraria s ostiaria fuit. Qualis ē postea p spm sanctu fore. sic factus ē paulo ante ti muerat qba reqrētū: i q dille vocē reqrētū exa uit postea viros pnapū celū n timuit. bec ille. Si aut ei vas terrenū ē fragile: s igne decoctus effiat solidū: sic i apli an aduentu spuissati erant fragiles i tanqz moll ēra siue cera: s igne decoctus effiat facti snt sic testa fo re. Un an aduentu spuissati pos terat dicere qlibz eoz cu ps. factū ē cor meū sic cera liqscō. s p a receptoz aruit rati testa v mea. i io d ipis aplis d. Act. iij. Virtute mag reddebāt apli testimoniū resurrexerāt i dū xpi. i qn flagellabant dicebat Act. v. Obedire oportet

ter deo magis q̄ docto. Nec mirū si ordē sic stabi-
les. Sic enī Aug. Talis est gr̄a spūsali q̄ si mi-
litas inuenit dissolutū. si deinde m̄ gnosū p̄lu-
minali vō credidit m̄ obq̄it. Quarto inluit i-
ustus filianonē. q̄: eos facit filios dei. Ad Ro-
m. viij. Qui spū dei agunt bī filij dei sūt. q̄ si filij: t̄
heredes. Quinto inluit in eos transfigurationē
Quia per spūsalit̄m deo p̄figuramur: t̄ ḡ ipm̄
ad bñ opandū: habiles reddimur: t̄ ḡ eadē ad
benēdīcē nobis via parat. Quēma Bp̄lo insig-
natur. q̄ ad Cor. i. di. Om̄s nou de⁹: t̄ signatur:
t̄ dedit pign⁹ spūs in cor: dīto n̄sio. Et ad Eph.
i. i. Signati estis spū p̄missiois sc̄s q̄ est p̄-
gnus hereditatis n̄st̄e. De q̄ enī transfigura-
tōe loquit̄ idē Bp̄lo. q̄ ad Cor. iij. di. Non aūc
reuelata facie gl̄iam dñi speculātes in eadē ima-
ginē trāsfōemamur a claritate in claritatē tanq̄
a domini sp̄ritu.

Et tu insuui in iustis et solatione et iubi
 latione. quā desiderabar David Ps. l. di.
 Redde mihi lencia salutarē cui. Iusti em
 pleni spūsco a deo sūt solati ut videat eis iam
 habere arrā pāssī. de q̄ ad Ro. xij. di. Regnū
 dei est iustitia et pax et gaudiū in spūsco. Et ibi
 dicit p̄ter cū Aplo ad Pb. iij. Nostra p̄uersa
 tio in edis ē. Septimo insuui iustis sancti
 canōe. de q̄ Ps. cix. di. fluminis impet⁹ lenci
 cat aurē dei. sanctificauit tabernaculū suū
 altissimū.

Erno pncipaliter influat spūs crīs in ad
uētores sciētiāz: t artū nō solū fideles:
sed etiā infideles: oīm crī ē artifer Sap
vj. Nā vt ait beatus Thō. ij. q. ij. ar. vj. p: o
phete demonū nō sp loquūt et reuelant de mo
nū: sed inuēdū ē et inspiratōe diuina. sicut manī
feste legīt de Balā Num. xij. cui locus ē de
us: licet ipse esset demonū. q: de vñ etiā ma
lis ad vtilitatē de bono. Quā etiā scribitur multa ve
ra p dixerunt de rō. Quoties ē aliqz vez dicit
lud ē a spūs crīs: etiā si sit a demonio dicit vñ ait
Aug. sup Gen. ad lram. et Amb. in qdā smde
in i. J. Terras a qm qz dicit a spūs crīs ē Nicē ē
ille spūs q pmo docuit moysen ad inuocandū lra
m apud bebacon: ab: aā apō siron t caldeos.

z Ilum regina apud egyptios: q̄ pbenices do-
 cit ifas grecas. Un̄ Lucan⁹ ait: Pbenices pri-
 mi magno si creditaufu Mafura nudito vocē
 fignare figura. Nic est ille spūs fanat⁹ q̄ fuge-
 rit Dyoni⁹ lonius syllabarū nomē fingula-
 q̄formaf agriffimas fecit: ob id ftama bonora-
 tus ē Nic est ille spūs q̄ docente pefo: omia p̄m⁹
 Brelotcedo duas tradidit nomē ⁊ v̄bū. Dean;
 de Donat⁹ octo diffiniuit. Nic est ille spūs cui⁹
 ⁊ tute ftudiū carminū ⁊ metrorū Mofes apb
 beb: eos adinuēit. Echarr fuis apud grecos.
 feniadeo apud Syros. Nic est ille spūs q̄ do-
 cit fabulas Alanon cretonienfis p̄muo adin-
 uenit q̄ fabule ficta narratione ad veri fignific-

nonē deditur. **N**ic ē ille spūs q̄ suggerēte histo-
riā q̄ memoria tribuit rep̄ gestari p̄m^o morfeo
apud hebreos p̄scripsit. Apud grecos v̄o daret
p̄brigiū de grecis t̄ trojanis historiis edidit.
apud grecos autē erodorus. **N**ic est ille spūs
cui^o inspirandē rhetorica a grecis inuenta est v̄
delictē Boetia. Brestotele t̄ Hermagora. Trās
lata v̄o in latinū a tullio. Quintiliano t̄ nriano.
Nic est ille spūs q̄ docēte d̄yalectica ad regulas
quasdā t̄ argumēta p̄mus Brestoteles p̄dun-
demū eā Varro in octo libris diffinitis. **N**ic
ille spūs q̄ suggerēte p̄bica apud grecos p̄clu-
ratus est p̄mus Tales milesius v̄n^o et septē sa-
piēto q̄ ante alios celi causas atq̄ viā rep̄ na-
turaliū p̄p̄lar^o est. Quā q̄ dē p̄bica postmodū
Plato in q̄rtuo diffinitioes distribuit. **N**ic est
ille spūs q̄ docēte etica ad corrigēdos cōponē-
dosq̄ mores atq̄ ad b̄n̄ vivēdi studiū Socra-
tes instituit. **N**ic est ille spūs q̄ inspirante Aris-
teticā p̄m̄a apud grecos Pythagoras cōseri-
psit. Deinde Nicomach^o diffusius disposuit.
Apud latinos v̄o Apula^o t̄ Boca^o trāsulerūt.
Nic est ille spūs cui^o illuminandē geometria dē
saplinā p̄mo egyptū iuenerūt. inuicūq̄ terre di-
uidēde p̄ lineas t̄ mēsuras. **N**ic est ille spūs q̄
docēte musica Tubal q̄ fuit de stirpe Cain p̄m̄
mus reperit an̄ diluuiū. vt morfeo testat̄ Sen-
tiū. Greca v̄o Pythagorā dicūt bin^o artio iuēni-
se p̄m̄odia et metalloꝝ sonitu t̄ chordas. et ten-
sas p̄cussura. Blū Lini Tbebeus t̄ Zethum t̄
Amphion in musica arte p̄mos ferūt. **N**ic est il-
le spūs cui^o v̄rute astrologiā t̄ natiuitatis ob-
uantiā caldei p̄mo docuerūt. Astronomiā vero
p̄mus Bbras̄ egyptos docuit. vt Joseph^o testa-
tur. Senles v̄o dicūt hāc artē ab Atblante p̄us
exogitātā. idcoq̄ dic^o est sustinuisse celū. Pto-
lome^o autē rer̄ alerādrie apud grecos p̄cipuus
habet. **N**ic est ille spūs q̄ docēte medianā p̄m̄
apud grecos Apollo inuenit. Quā fili^o a^o Escu-
lapiū amplauit. S; postq̄ fulminis ictu Es-
culapi^o interijt. interdicta fertur medēdi cura. t̄
are simul cū auctore defecit. lauitq̄ p̄ ānos fe-
re q̄ngētos vsq̄ ad t̄p̄o Britaxerxis regi p̄fiaz.
Et tūc eā reuocauit in lucē Hypocras ab Ascle-
pio p̄tē genit^o in insula Eboos. **N**ic est ille spūs
q̄ suggerēte cronica ap̄ grecos p̄m̄ Eusebi^o ce-
sariēsis ep̄s edidit. t̄ Hieronym^o p̄b̄ter in lati-
nā linguā p̄uertit. **N**ic est ille spūs cui^o virtute
morfeo gen̄i hebreos p̄m̄ diuinas leges tradi-
dit. P̄boroneus v̄o rer̄ p̄m̄ grecis leges p̄stitu-
it. Mercur^o autē mimēgillus egyptio. ac So-
lon atbeniēsis. t̄ Licurgus lacedemōnib̄. Nū-
ma p̄puli^o v̄o q̄ Romulo successit i reḡ p̄mus
romanos leges dedit. **N**ic est ille spūs q̄ aperu-
it os asine cui insidebat dalaas. et q̄ loq̄dā dedit
Numeri. trās. **N**ic est ille spūs q̄ inspirat^o Adā
oib̄ rebo noia imposuit. Sen. ij. **N**ic ē ille spūs
q̄ dicātē Noe fabricauit arcē in q̄ saluati est ge-

nno hōanū Gen. vi. 7. vii. De quo etiā sit mēto
 Sop. xiiij. Et dēcedētes de Noe arē nauigadi
 iuenerūt exēplo ipsi⁹ arche q̄ ferebat sup aquas
 Gen. viij. **Hic** est ille spūs q̄ suggerente Joseph
 exposuēt sōnū pharaonis Gen. xliij. **Hic** est ille
 spūs q̄ pcedēbat Moysen t filios israel in colū
 na nubis p dīe: t in colūna ignis p noctes Ezo.
 xij. **Hic** est ille spūs q̄ pfortauit gedēonē de q̄ dī
 Judicū. vi. Spūs dñi repleuit gedēonē dī. Vade
 in hac fortitudine tua: t liberabis israel de ma
 nu madian. **Hic** est ille spūs q̄ dedit Samsoni
 fortitudinē lēptē capillis de q̄ dī Judicū. xiiij.
 Cepit spūs dñi ēē cū eo tē. **Hic** ē ille spūs q̄ oēs
 pphetas pstituit. De q̄ inqt Greg. i fmoē aploz.
 Liber oculos fidei t rure opificia hui⁹ attollere:
 atq; sparsim patres noui ac veteri testamēti p
 dērare. Et aplos oculos fidei David iamos: Da
 uidē: Petz: Paulū: t Martēu itueor: ac san
 ctū ille spūs q̄us sit artūser pūderare volo: s̄ i ipa
 mea pūderatiōe deficiō. Implet nāq; arbaredū
 puer: t psalmistā facit. Implet pastore armētā
 riū siccomoro ouellēcantē t pphētā facit. Implet
 abstinentē puerū t iudicē senū facit. Implet p
 scarore t p dīcatore facit. Implet pscutore: t do
 ctore gentiū facit. Implet publicanū t euangeli
 stā facit. hec ille. **Hic** est ille spūs d̄ q̄ ait ab dīas
 pphēta ad Uelām. Cum recessero a te spūs dñi
 asportabit te in locū quē ignoro. iij. Reg. xviij.
Hic est ille spūs belisei d̄ q̄ dicit Eccl. i. viij. q
 lei⁹ corp⁹ mortuus pphētauit. **Hic** ē ille spūs qui
 Hieremā in vētre mātis scripsit t in puericia
 pphētare docuit Hierē. **Hic** ē ille spūs q̄ dedit
 Danieli intelligētā diu: visionū t somnior. Cū
 ip̄s ait sui li. c. ij. Est dē⁹ i celis reuelās mēstria.
Hic ē ille spūs q̄ afflāt⁹ Esdras scriba regauit in
 censā legē cū iudei fuissent regressi in iherusalem
 post captiuitatē babilonicā. ij. Esdrē. vi. Quo ēē
 spūs Iesus fili⁹ Sirach renouauit sapiāz de cor
 de suo Eccl. i. Quo docēte p⁹ m⁹ lib: o: copā ro
 me aduenit Paul⁹ Emil⁹ deuictor p iē regē ma
 cedonū. Quo etiā suggerēte greci t iulci primus
 ferro i cēns scripserūt. Et chartarū vsum primo
 egypti ministravit ceptū apud mēpbitā vrbem
 egypti. Iuxta illud Lucani. Cōficiat bibula mē
 pbitic⁹ charta papir⁹. Quo cū istigāte pgomene
 reges cū charta indigerēt mēpbitas pmi excogi
 tauerūt. t Moyses pondera ac mensuras p⁹ m⁹
 ap̄s bebr̄eos iudē. Argu⁹ ar pōdēz rōnē p⁹ m⁹ in
 grecia cōstituit. t Esiod⁹ agnīdūrs ap̄s grecos
 apud romanos vō Lato p⁹ m⁹ instituit. Satur
 nus m̄ d̄: p⁹ m⁹ in italia agriculturā docuisse.
 Vōc spūs istigāte pma ceres cepit vti frugib⁹ in
 grecia: t b̄fē legētes trāstāt⁹ aliud de seminib⁹. De
 quo meminit Ouidi⁹ dī. Prima ceres vīco gle
 bā demonuit aratro. Prima dedit fruges: alimē
 taq; mīna terri. Noe vō p⁹ m⁹ vītis plācantē
 adinuenit Gen. ix. Greci vō iūtorē vītis liberū
 appellāt. **Hic** ē spūs q̄ docēte sathanā arē Lu

balchaim p̄mus iuenit: res bellicas exercuit:
scultraſq; op̄ez fabricauit. Gen. iij. In fabri-
cā autē arte gēiles Vulcanū auctore dicit. Nec
est ille spūs q̄ docēte fabricādi dom⁹ ante, apud
grecoſ Dedal⁹ p̄m⁹ adiuuenit. Et picturā egyptij
p̄mū recognouerūt vmbra hoīo lineis arcadu
tra. Carpentariā q̄o artē ac ferrē arcūq; vsum
quidā adolēſcē Perdicen p̄m⁹ iuenit. Poema
autē ſoro: Tubalchaim iuenit artē vane recturē.
Apud gēiles q̄o minerua. Hoc q̄ spūs iſtigāte
cerdoniā: artē Romul⁹ p̄m⁹ repperit: nēoib⁹
artē venādi Gen. x. Nec illa q̄q; erubet a t̄po
quādo mulier tēgit ſumbriam veſtimenta eius
Matthei. ar. XX

p Roper p̄dictos aut effect⁹: multos ip̄
trussit d̄: Sap. viij. Est enī illa. Scit⁹
nitare spūs intelligēte. Scit⁹: vnicus: m̄ simplex:
subtilis: mobilis: distans: incoīquar⁹: cer⁹: sua
uis: amās bonū actū: qui nullū vcrat bñfacere:
būanus: benign⁹: stabilis: securus: oēm habēs
v̄ritē et oīa p̄cipiēs. Dicit enī spūs intelligentes
q: oibus dat intelligentiā. Dicit aut vnic⁹: q: li
cet sit spūs p̄s et filij: enī est vn⁹ sol⁹ spūs. Vel q:
licet pater sit spirit⁹: et filij sit spūs: et similē spūs
scit⁹ enī in diuinitate nō ē nisi vnus spūs: q: tū
tertia in trinitate p̄sona particulari rōne ap̄elle
tur spūs. Vel iō sic dicit. q: fideles suos vnitos
facit in fide spe et charitate. sicut erāt credētes in
p̄missa ecclia post receptionē spūs sc̄i: vt patet
Act. iij. De q̄ vnione etiā tangit Ap̄ls ad Ep̄s.
iij. di. Solliciti seruire vnitate spūs in vinculo
paci⁹ tē. Vel q: vnit eos sibi. i. ad Cor. vj. Qui
adheret deo vn⁹ spūs ē enī eo. Dicit q: cer⁹. quia
nec fallit nec fallit: vt dicit glosa sup̄ p̄dicta v̄ba
Vel q: certificat hoīem de sua salute: sicut certi
ficauit Paulū vt patet ad Ro. viij. Vel q: remo
uet nūdē dubitanti⁹ et erroris ab intellectu. Itē
dicit incoīquar⁹. q: est sine macula: vt dicit glo
sa ibidē. Vel q: remouet maculā ab intencōe et
affectu. Vel q: in p̄senti nos a p̄senti p̄senti la
uat: et a futuro p̄senti. Itē d̄: mūdus p̄pter na
ture sue oīmodā mūdiciā. Vel q: in futuro nos
mūdabit ab oī miseria p̄ gliam. Dicit q: būan⁹
q: est oībo cōmunis: vt dicit glosa ibidē: hoc est:
sine p̄sonay. acceptiōe. Dicit etiā benign⁹ natu
re benignitate: vt dicit glosa vbi sup̄. Vel beni
gnus ab ignita bonitate. Vel nos benignus et
m̄suetos facit. Et similiter dicit amā bonus:
nō enī ip̄sēdē etiā q: nos facit bonū amare i. af
fectu et effectum: iuxta illud ad Ro. xij. Dilctio s̄
ne simulatiōe tē. Dicit quoq: subtilis et acutus
Tū q: penetrat cor: diū occultissima: s̄ Ap̄lm. i
ad Cor. ij. Tū q: facit nos acutos p̄ solū iustit
cie p̄tra p̄cā. Sicut enī in mathematicis d̄: acu
tus angulus et in his acutus accutus: et i natus
ralitō vel natus acutus ingenui: sicut moralitō
d̄: aliq̄ acutus p̄ solū iusticiam: iuxta illud Esa. xlv.

Posuit os meū q̄si gladiū acutū. Et ille ē gladi-
us spūs q̄ ē penetrabilior oī gladio āp̄in. Ad
Debr. iij. De q̄ gladio dī Bp̄o. j. Et ore ei⁹ pec-
debat gladius et vtraq; p̄e acut⁹. I. spūs sanctus a
patre et filio pcedēs q̄ ad modū gladij diuidit et
separat ab omni carnali affectione. Et facit spm̄
quē penetrat subtilē in intellectu et cognitiōe atq;
cōtemplatiōe celestī. Item dī: stabilis et mobilis.
Stabilis i natura sua: et mobilis in nos. Quia
ut ait Boc. in. iij. de p̄so. Stabilisq; manēs dat
cūta moueri. Dicit enī mobilis q; facit scōs vī-
nīl opari: ac in bono ope p̄ficere. Stabilis ē o
q; facit eos in scit̄ate p̄uocare. Et fortes in ad-
uersis et arduis q̄bulcūq; p̄sistere. Et ad mundi
delicias nec modicū flecti. Unī laudē Jobānis
baptiste inq̄ saluator: Mar. ij. Quid exitis in
desertū videre. Brūdinē vento agitatū. et ad De-
br. iij. ait apli. Optimū ē gr̄a stabilis cor. Lu-
c. xij. exēplū paruiti sc̄i Lucia quā tāto pōdere fuit
spūssus ut mille paria boū nō possent eā mo-
uere. Itē dī: suauis: q; boiem suauē et p̄uiz facit
atq; misericordē tribulatiōis. Sap. iij. O q; bon⁹
et suauis est dñe spūs tu⁹. Dicit etia securus: q;
tāq; fiducia tribuit ut nō valeat ille q̄ eo plen⁹
est nec cōminatiōib; nec penis terribilib; p̄terre-
ri. Imo ut dī: Prouer. xviij. Quali leo cōfidēs
absq; terrore p̄manet. Unō psal. xxiij. ait p̄b̄era
Verbo dñi celi firmati sūt: et spūs oīs eius oīs
virtus eorū. Itē dī: oīa p̄spiciēs: q; facit nos cōfi-
derare sine actū ut sic opa nostra meritoria fa-
ciam⁹. Eccl. j. Lustrās vniuersa in arcib; p̄git
spūs. Vel q; quos inhabitat p̄udētēs facit. j. ad
Cor. iij. Spūalis iudicat oīa. Dicit etia: mlti-
plex p̄pter mltiplicia dona que p̄stat. Et disert⁹
q; ut dī: Sap. i. Aperit os mutorū et linguas in-
fantum facit disertas. David q; psal. i. appellat
ipm̄ spm̄ rectū: q; ut inq̄ p̄b̄a. rectū si recto sup-
ponat. vndiq; tangit et tangit. Lurū: q; nō tā-
gī nisi in p̄uio. Et fm̄ hūc modū sc̄i et iusti ba-
bēto spm̄ sanctū totalit̄ tangunt: q; in oīb; opib;
suis p̄sentias rectas iusticie spūssus instinetu
dirigunt. Unde de ipis dicit p̄r illud. Execl. j.
Pedes eorū pedes recti. et Sap. i. dī. Iustū de-
dunt dñs p̄ vias rectas. et ostendit illi regnū dī et ē.

De spūssus dispositione cōsideratio se-
ptima et vltima.
q̄ Quia ut dicit iustice. xbi ē cadē rō dī esse
cadē dispositiō. I. a p̄o. ff. de verbo. obli.
t. l. j. Et de liber. p. v. et de filio idē est iudic-
quā nō possit. ff. de leg. et c. i. causa de re iudi.
ut etia dicit p̄b̄a. ij. Topi. Ideo conari debem⁹
hē illas dispositiōes in nobis q̄ sc̄i apli ba-
buere q̄ receperūt spm̄ sanctū: ut et in nos venire
dignē. P̄ia ergo dispositiō aplorū fuit q; erāt
alo quies. Et ideo q; ut ait p̄b̄a. ij. de oīa. Actus
actiōes sunt in p̄tēte bene dispositi. Ipī apli
et ceteri q; discipuli ipī tanq; vasa aurea munda et
bene disposita in se recipere poterunt carismata

spūssus. Unō de eis canit ecclia. Inuenit cor
da discipulorū receptacula munda. Erat autē i eis
quies mēt̄ sine q̄ spm̄ sanctū recipere nō p̄grue-
bat. Et hoc p̄bat rōne: autōritate: exēplo et figu-
ra. Fundamētū rōnis sumit a p̄b̄o. ij. de ania. et
x. et bicoz. vbi ait. q; nulla potētia p̄ficiat nisi a p̄-
prio obiecto. Nam potētia auditua nō p̄ficiat nisi
si a sono. visua a colore. intellectua ab intelligi-
bili et vero. volūta autē a bono. Quāto igit ob-
iectū fuerit mēdū: tāto potētia in eo mēdū quē
elicit. sed spūssus est sume bonus. q; in eo quies-
cere sume debuit mēt̄ aplorū: et p̄sequēs va-
care debuerāt ab omī alio ope q; dīstraherēt
ab illa quiete. Nec aliter bñ doceri poterāt. q; ut
dicit p̄b̄a. Sedēdo et quiescēdo hō efficit sapiēs
Secūdo est ad hoc autōritas. Esa. lviij. Super
quē requiescet spūs mē⁹ dicit dñs nisi sup̄ q̄etū
Et glosa sup̄ illud B̄a. ij. Dū cōplerent dico p̄-
thecostas. cōponit: id est quietis q; quies eterna
et nostra quiete et animi p̄satiōe acquirūt. Et
ad hoc facit exēplū qd̄ p̄uuo p̄culo disamus.
Plurib; iēt̄is mior ē ad singula sensus. Scru-
dere enī et negociari: orare et vagari nō se cōpor-
tant. igit nec vacare deo et creature. Unī bene sal-
uator: ait Mat. vj. Nemo pōt duob; dñis ser-
uire. Ecōtra ēo dī: B̄a. ij. de aplis q; receperūt
spm̄ sanctū sedēto: id est a sup̄fluis curis q̄
sc̄itēs. Quiēuerūt igit oculi aplorū a vanis aspe-
ctib; aureos a dissolutio sono: lingue a turpib; col-
loquiis: et solo aīo in deū tendebāt. Māgne
enī virtus est q̄es mēt̄is. De q̄ inq̄ Seneca i li.
tragediarū. Paucos nouit secura q̄es. Multū
enī possit ex quiete vtrūq; seculum possidere: et
neutrū habēt. q; in se habitare nequeat. et plurib;
bus occupati nec minū se habuisse tpe mor-
tis cernūt q; que saluari queāt. nec sibi blādiānt
q; peccata mortalia nō cōmittūt. q; ut dī: Bug.
Nullū est adeo veniale peccatū qn̄ fiat mortale dū
placet. s. criminis. xxi. di. Qd̄ enī intelligit dum
placet ut mortale. Et hoc qn̄q; accidit ei q; nō ca-
rat de venialib; ut instanti incēdat ei⁹ volūtas
in ipis peccis venialib; q; etia ea cōmitteret si es-
sent mortalia. Ad p̄dicta aut facit illud qd̄ legit
in li. de aialib; s. q; repit qd̄ dō aial forissimū:
qd̄ cetera n̄mēt. nec ab aliq; venatore capi potest
ei⁹q; cōmua secāt et scindūt tāq; enses obuias
qualq; iuenerit arborē q; plurimū gliatur: lu-
ditq; inter virgulas: intusq; implicat cōmua: et
inde erire nō valet. Unī sapm̄ caput p̄p̄is cōmū-
bus in virgulis: qd̄ arborē ingēto scindēbat
cōmū. Notate o filij mei exēplū hoc. Multū
enī sūt q̄ nō capūt luxuria: furtū vel rapina et ce-
tera h̄mōi magna vicia. Sed virtute scindūt hāc
magnas arborē. Cōmū aut implicat i pec-
cano minū p̄ q; veniūt i magna sedera. Qui-
scit igit agere puerse Esa. j. Et scurrilitate enī
p̄uocāt ad detractionē. et dulci et familiari mu-
liē colloquio et p̄uocatiōe veniūt ad fornicatiōē

nem. Unī glosa sup̄ prime allegatā autōritate:
Esa. ait. Quiesce enī illa agere que licet: neq;
puerse agatis et illa faciat que nō licet. Sup̄
q̄esēto igit aplis venit spūssus: et sedit sup̄
singulos eorū. i. quiescit in mēt̄is eorū. B̄a. ij.
Et p̄dicta de necessitate quietis et pacis mēt̄a
lis ad receptionē spūssus. p̄bat enī p̄ figu-
ram. Nam filij israel nō receperūt farinā egypti
fuerūt i egypto: et q̄diu habuerūt farinā egypti
et q̄diu nō transierūt mare egypti. Illi enī sunt
in egypto q; sunt in peccis et ideo nō p̄nt esse i q̄ete
Et al. lviij. Nō est par impijs dicit dñs. et Jobe
li. ij. Egypt⁹ in desolatiōe erit. et p̄sequēt nō
li. ij. Egypt⁹ in desolatiōe erit. et p̄sequēt nō
posunt habere spm̄ sanctū. Illi autē qui habēt
ad huc farinā egypti sunt illi q; ad huc retinēt de
lecaniōe et cogitatiōes peccis. et tales non sunt in
quiete. Job. xviij. Cogitatiōes mee dissipate sūt
tor: quēto cor meū. Illi ēo nō transierūt mare
egypti qui ad huc varijs p̄munt solitudinib;
mūt: et tales enī nō sunt in quiete. Job. i. xvi.
In mundo pressurā habebitis: in me aut pacē.
Et cōsequēt nemo p̄dicto p̄ habet spm̄ sanctū.
Job. xviij. B̄p̄issus dicit non est in me: et mare
loquit nō est meū. Qui ergo vult ut spūssus
sup̄ eū requiescat et quietē habere desiderat: erit
detentib; solitate peccati: et abijciat reliq̄as et oc-
calides peccis: ac deserat annas curas mundi. Si
lij enī israel receperunt māna in solitudine: et nos
acipim⁹ spūssus dulcedinē in mēt̄is quiete.
Libēt enī qlibet hospes ad illud hospitū di-
venit in quo quietē inuenire se credit: et ideo spī-
ritus sanctus ad hospitū dū in aīa quieta libēt
venit. Sicut enī Melias ut pater. ij. Reg. xviij.
in solitudine mane et vespe pane et carnib; pascē-
batur: veniēs autē ad ipsam vir bucellā panis
inuenit. et sicut hō in mēt̄is quiete diuinas cō-
solatiōes recipit: turbatiōe ēo fame inuenit. p̄

St autē scēdū q; in aliquib; spūssus
e nullo mō requiescit: i aliquib; ēo q̄d̄at
sed nō p̄fecte. nā in eis ē requies semple-
na et nō p̄fecta: in sanctis autē q; sunt in patria re-
quiescit p̄fecte: q; in ipis est requies p̄fecta. Qd̄ si
gurati fuit B̄a. viij. i. emissiōe colūbe de archa
nā Noe ter ipam emisit: et in p̄ma emissiōe cum
terra adhuc esset paludosa nullaten⁹ requieuit
sed ad archas rediit. Per quod dā intelligi q;
spūssus nō requiescit in peccis q; habēt cor
da imūda et in p̄uua pugna. Esa. lviij. Cor ipū
q̄si mare seruēs qd̄ quiescere nō pōt: et redūdāt
fluat⁹ eius in cōculcatiōe et luctū. Licet q; dica-
tur B̄a. ij. q; repleri sunt oēs spūssus. nō itē
ligit de aliq; peccis: peccis enī nō sunt s; nūero
vniuersi. Oīa enī enī aut habēt esse: aut viue-
re: aut sentire: aut rōinari: aut intelligere. peccis
res autē nō habēt esse: quia omī esse est a forma
que dat esse rei. vj. Met. ij. de aīa. et vj. P̄bi-
fico. Forma ēo ipī esse spūalis est charitas. iu-
sta illō ad Philip. iij. Obsuare eos q; nō ambu-

lant sic habentis formā n̄az. Quia igit peccis
nō hnt formā ēē spūalis. iō nō hnt ēē spūale. Unī
Job. xviij. dī. Dabit in tabernaculo illi⁹ socij
ei⁹ q; nō est. Itē nō hnt viuere. Duo enī sūt signa
vitē. s. sensus et mot⁹. Ipī autē nō hnt sensus dile-
ctiōis et cognitiōis diuine: nec motū opatiōis
bone. Unī de ipis dicere possum⁹ illō psalmiste.
Oculos hnt et nō videbūt. Et b̄ q; ad sensus diuine
dilectiōis et cognitiōis. Duo enī oculi sūt intellect⁹
et affect⁹. Pedes hnt et nō ambulabūt. Et b̄ q; ad
motū bone opatiōis. Itē nō hnt sentire. Nō enī
sentit dyabolicas reptatiōes. Ideo autē nō sens
tūq; cōsentit. Ille ei sentit q; dissētit. Prouer.
xviij. Verberauerūt me et nō sensi. Nō hnt etiam
rōinari: q; nō viuūt fm̄ rōnē: s; fm̄ sensualitatē
Et iō nō sūt rōnales: s; brutales. Unī psalmista
ait. Facti sunt sic equ⁹ et mul⁹ q; nō est intellect⁹
Itē nō hnt intelligere: q; ita intelligētia ē dū time-
ret et a malo recedere. puer. xviij. Ecce timor dñi
mim ipē sapiat: et recedere a malo intelligētia. Qd̄
aut fides i p̄minua ecclia habebat p̄dicta iō dī:
B̄a. i. Ecclia qd̄ crescebat et habebat pacē: et
edificabat ambulās i timore dñi. et p̄solatiōe spī-

ritus sancti replebatur.
b Anc igit p̄solatiōem nō possunt recipere
peccis q; delectant i mūdi cōsolatiōib;.
Job. iij. Spm̄ vitatis quē mūd⁹ nō p̄t accipe
id est amatores mūdi. In mūdo ei sūt tria peccā
magis cōia de q̄b; dī: j. Job. ij. Oē qd̄ est in mū-
do aut est p̄cupiscētia oculorū: aut p̄cupiscētia
carnis: aut supbia vitē. Que tria. s. luxuria: aua-
ritia et supbia ipediunt p̄solatiōē spūssus. P̄-
mo enī ea recipere nō possūt luxuriosi et carnales
j. ad Cor. ij. B̄ialis hō nō p̄cipit ea que sūt spūs
dei. Ipī enī circa cor suū faciūt fossatū plenū aq̄
turbida et fetida. i. carnali cōcupiscētia. Et iō ibi
itrare nō pōt inspiratiō diuina. Dicit. ij. Quid n-
bi vis i terra egypti: ut bibas aquā turbidā. Su-
pbi q; q; habēt cor durus sicut lapis. iō pluuia
diuine inspiratiōis licet qn̄q; eos tangat: nō itē
madefacere nequit. Unī dicere possunt deo cur
psalmista. Bis mea sic terra sine aqua nbi. Ipī
enī faciūt circa se murū lapideū id est animū ob-
stinatū ut diuina inspiratiō trāsire nō possit. Job.
xij. Cor ei⁹ indurabit q̄si lapis. Quā q; q; hnt
cor plenū aceto et felle curaz mundanaz nō p̄nt
sentire melleā dulcedinē spūssus. Et iō Bug. sup̄
illō psalmiste. Diligite dñm oēs sc̄i ei⁹ inq̄. Di-
scite nō diligere mundū ut discas diligere deum.
Quā enī faciūt circa cor suū acerū luteū. Et
ideo nō possunt trāsire ad aliq; bonū p̄positū.
Abachuc. ij. Ne q; p̄gregat et multiplicat nō sua
Usq; quo aggrauat p̄ra se lutū. Nō solū autē
spūssus in p̄dictis peccis requiescere nō pōt
qn̄mo si an̄ p̄m in eis erat: statim peccato ad-
ueniente discedit.

c Ria enī ut dicit Aug. et Iano. in. c. et si
in deo. de iude. sunt que male remuner-

rje holpures suas set mus in peraignis in sinu
 t serpens in gremio. Duo i pera est supbia i aia
 q oia bona spūalia comedit t corrodit Ezechie.
 vj. Nō recetollas i cogitanōe aie tue velut thau
 rus: ne forte elidat virtus tua p supbia; t folia
 tua comedat t fructus tuos pdat t relinqris ves
 lut lignū aridū i bere mo. Et pph̄s dicit Salut^r
 papa in. e. iustū. q. ij. Melior est i maleficijs
 bñlis pfectio: q i bonis supbia glorio. Ignis
 in sinu ē auaricia in affectu q oia bona spūalia
 que in aia inuenit amibulat t psumit Job. xxxj.
 Ignis est vlti ad cōsumptionē deuorās. et oia
 eradicās gremia tē. Ille est ille ignis de q dī
 Prover. xxi. Ignis nūq dicit sufficit. Serpens
 in gremio est luxuria in aia q ibi venenū diffun
 dit: vitā; gte ctinguit Prover. v. Fau^r disti
 lans labia meretricis. t. xxiij. Ingrediet blandē
 t i nouissimo mordebit vt coluber: t qū regul^r
 venena diffundet. Scōm enia; qdā dicit Sa
 lomoniā: t experiēcia tollē videt. aia sūeq expel
 lunt boiem de domo. s. fum^r. stilliciadiū ac mala
 vroz. Per fumū intelligit supbia q in altum ascē
 dit t cito deficit. Unde psalmista ait. Ascēdit fu
 mus in ira a^r: t ignis a facie ei^r exarsit. Ille autē
 fum^r supbie spūit aīē d corde expellit t ne reuer
 tat sp resistit Barū. viij. Dura ceruice t i arcuoli
 cordibz sp vos spūitās restitit. Per stilliciadiū
 autē intelligit auaricia: q sic stilliciadiū boiem in
 domo inquitat: sic auaricia varijs solitudi
 nibz diuinariū aīam suffocat. Iuxta illud Luce
 viij. B solitudiūibz suffocant. Tales enī spūi
 sum expellunt. Lū nū dicat. j. ad Thes. v. Spūi
 nolite ctinguere. Per malā; vrozē intelligit car
 nalis cōcupiscētia: q semp cum rōne lingat. Ad
 Gal. v. Caro cōcupiscit aduersus spūi. Et isti ta
 les spūi aīē t filiū dei pedibz imūdijs pculcāt
 t cōrumelia debonorāt. Ad Hebrēos. x. Quāto
 magis puratis breuora mereri supplicia q filiū
 dei cōculcauerit: t spiritui gte cōrumeliā fecerit.
 De hac vrozē sine p cupiscētia carnali dī ad Ro.
 viij. Prudētia carnis mors est. Voluptas enī;
 carnis ita tenet boies i delicijs tpalibz: q ad eter
 nas delicias puenire nō desiderat. Un i figurā
 bul^r dī. ij. Reg. xij. q Jeroboā fecit duos vitū
 los aureos. Unū in Dan. t alter i bēbel. ne po
 pū^r reuerteret in bierlm: s; ipos adoraret. Qui
 vituli sunt duplex lasciuia. s. voluptas carnis t
 vanitas mūdi qō tā dēia q laici mūdi adorant
 t ad celestē bierlm ire nō laborāt. Ad bñc aīē vi
 tulū pflanilē faciendū pph̄a israd. i aureos pēcit:
 q: qdqd bz bō piosum ad hoc erpēdit vt volu
 ptas vlt vanitas implicatur. Et sic voluptas car
 nis spiritum sanctum expellit.

q. Uia eo spūssūm nō pōt in pectōis bāz
bitare nō dyabolus in eis mōtiōē suā
ponit. Un sciendū q quāq vocat serpēs suā
corruē: et aliq pōt. Inquāti est serpēs habi
tat in boibz spinosiss: id est in auarīs. dyaboli em

spine dicunt. Lu. viij. Jnf istas em spinas blut
nap. serps infernalis latitat. s. ad Tbi. vj. Qui
volut diuites fieri incidunt in reptantes et in la
quos diaboli. et i desideria mra stulta et nona
q demergit boies in iterum et pditione. Inqntu
vo est coru? habitat in cadaueribz. i. in mdi bo
noribz. Cadauer em videt esse ho et no est. sed si
et aia conugetur tuc et ho dicet. et snt bonores
mudi no sunt veri qnto appareat in exterioribz
aic vo bono est charitas q ipam viuificat. cu
igit sunt veri bonores qn ad ipos suscipiedos
induct fratra charitas et no aliq obitio vel va
nitas. Inqntu aut est porc? habitat in luro. i. in
hoibz imudis et lurnosis. q. Petri. q. Suo lo
ca involutabz luri. et no em tale luru inhabitat
sed etia coculcat. Naum. iij. Intra in luru et cal
ca. Tales vo deberet clamare cu ps. et dicere.
Misere mei dne qm coculcauit me ho. Q: aut
membra diaboli sepe a suo capite denoiant. is ex
q diabol? e serps coru? et porc? pnt et ipi voca
ri serpenti coruini et porani. et q: sunt serpenti
ideo a deo maledicunt: dicte dne Gen. iij. ipsi
serpenti. Maledict? eris inf oia animaria et be
stias terre. Et tade maledicent maledictioe ppe
tua cu eis dicet in iudicio. Jre maledicti in igne
eternu. Mat. xxv. q: vo sunt coruini is vir aut
nqs ad archa. i. ad sancta ecciam p pnam res
uertunt. Gen. viij. Apicna Noe fenestra emisit
coru? q egrediebat et no reuertebat. Tales em
suaz persione pcrastinado differut clamare cu
coruo. Era: era. i. cras bnficia s; no mo. De qb?
Aug. ait. Remane foris cu voce coruina q no
lucit bfe gemu colubinu. Sopho. ij. Uor can
tans in fenestra et coru? in supluminari. Q: vo
sunt porani is in baratu inferni demergunt.
Mat. viij. Imperu abijt tot? grec porcor? p ps
ceps in mare et mortui sunt in aq. Jsta ocma
loca in qbo imud? sps diabolic? mansiones
atponut Job. xij. vbi d: Sub vmbra dormit
in secreto calami in loc? humento. Quiescat em
in hoibo vmbrosio. i. auano. et is d: Sub vm
bra dormit. Diuine em tqz vmbre cro trasit.
Sap. v. Transierut oia tqz vmbra. Quiescat et
in hoibo? subbia et vaneghlosia. et is subdit. In
secreto calami. Subi em exteri? vident? et nri
di s; interi? sunt vacui. in qbo diabol? quiescit.
Job. xij. Jpe em est rex sup omes filios subbie.
Quiescat qz in hoibo deliciois: et is d: In locis
humento. In loco em aridus. i. in scia vir ab
hui? mudi deliciois ariditas qescere no potest.
Mat. xij. Ambular p loca arida qreo requie et
no inuenit. et is in eis qescit sps illctus. qd signi
ficatu fuit p secundam emissionem colube de archa
qn sup olus qeuit. Olina em q in folijs habet
viros et i liqre dulcedine significat bonos spia
nos q hnt viros bone vite et dulcedine bone co
sictie: et snt viros bone creplanitatis et pingue
dine siue oleu opez pccatis. qd qd oleu habet

*ruet penetrantia d. dicite Ps. Intrauit sic oleu
 in ossibz meis. et ipinguantu d. eode ppba dicite.
 Impinguant in oleo caput meū. et lenificatiua:
 vñ itez ait. Ut tribulare facie ei in oleo. et eleua
 tiua: qz sup ceteros liqres eleuat. Per q datur
 intelligi q elemosina siue op^{er} pietatis diabolu
 penetrado vulnerat: cū sit lancea dei. Eccl. xxi.
 Sup scutu potētis et lācea ipugnabit p te iumi
 coo tuos. Itē aiam ipingūdo delectat cum sit
 adeps dei psal. lxxij. Sic adipe et pinguedine re
 pleat aia mea tē. Itē psciam lenificat cū sit vinū
 dei: qd lenificat cor hois fm Ps. Et idō de iusti
 pscia d: Job. xvj. Letet qsi olina pñctis florem
 Animū qz ad celestia eleuat cū sit vñus dei. Et
 hinc ē qz ipso de mōte oliueti ascēdit i celū ad in
 nuēdu qz ipa opa mifico: die aiaz ad celū dedu
 cū. j. ad Thb. iij. t. c. bospitalē. xlij. di. vbi dicit.
 Pietas ad omnia valet pmissioez bñs vite que
 nūc est et future. Licet aut spūscū in scis ad
 huc viuētibz req̄scat qz bñt pscie mūdiciā: non
 tñ plene qz adhuc a corpe bñt pugnā. vt patz p
 aplm ad Gal. v. Et ppter b significadū colūba
 postq est in scōa emissioē req̄scit sup oliuā itez re
 uersa est ad archā. Per tertiā tō emissioz qz vl
 tra ad archā nō redijt: significauit qz spūscū
 sup eos q sunt in patria pfecte req̄scatū i eorū
 cordibz sit pat plena et requies pfecta. Esa. xxij.
 Sedebit pplus me^{us} in multitudine pacis in re
 quie opulēta et in tabernaculo fiducie. BA
 rita
 ral
 ve
 p
 ra
 m
 B
 c
 sp
 n
 A
 l
 c
 i
 l
 ca

quie opulenta et in tabernaculo habitant.
 Ecce duo apostoli fuerunt dilectione uniti. Unus
 fuit ecclesia. Inuenit eos charitatem et cordes
 et illustrauit eos iundans gratia deitatis. Ve
 nit spiritus sanctus super apostolos congregatos ad deuota
 dum unitatem. cxiij. q. i. c. audiuim⁹. et notat i. c. cum
 ecclesia furrina. de cau. pos. et appi. Quod fuisse necesse
 non probat primo ratione scilicet auctoritate. et tertio ex
 plo. fundamētum rationis ponit Philo. vii. cxi. di.
 B. Quia quod remouet per diffinitionem remouet et ipsa
 diffinitum. Si enim a diffinitione hominis remoueat
 genus vel specifica differentia: ut animal vel rationale: non
 probabit diffinitum. Si charitas dei est summe neces
 saria ad habendum spiritum sanctum: et illa non potest haberi sine
 dilectione primi: quia ponit rationem per diffinitionem.
 Ut enim de magis in. iij. sen. di. cxxv. charitas est di
 lectio quam deus diligat pro se et primo propter deum vel i
 deo. ergo necessarium fuit ut ipsi apostoli essent inuicem co
 cordes si recipere volebant spiritum sanctum. Secundo est ad
 hanc auctoritatem et dicto Gregorio. qui in moral. angit. Pro
 amore primi amor deus acquirit et nutrit. et Aug.
 super Gen. ait. Et uno uoce oes progenies fuerunt tota
 mundi machina unum deum diligere: et unitatem amoris
 primi in stipite unitatem seruare. Tertio est ad
 hoc exemplum. Sicut enim anima non uiuificat illa membra
 quae corpori diuisa sunt: sic nec spiritus sanctus illos mem
 bra uiuificat qui diuisi sunt. Et sicut ignis ligno
 rum diuisione extinguitur: sic spiritus sanctus per diuisionem
 et dissensionem hominum effugatur. Et sicut unitas mentium
 de religione paradisum facit: sic diuisio infernum de

paradiso. Unitas cordium dñi ampliat : diu-
sio vñ d dñi suos. de ciuitate oppida facit.
Ad ostendendū qd qd ipi apli erāt pace vniti desce-
dit sup eos spūscñs i hierlm q interpretat visio
pacis. Irreuerb Job. rr. postq saluator apparē
discipulis obtulit eis pacē dī. Pax vobis infusi
flauit ⁊ dixit. Recipite spūscñm. Di itaqz Bar-
q. de aplis q crāt oēs pariter. Erātq. Multitudo
dinis at credētiū erat cor vñ ⁊ aia vna. ⁊ Aug.
in regula sua inquit. Erāt eis anima vna ⁊ cor
vñ in deo.

vnum in deo.
 t. Erro pncipalr dico: q fuerūt loco secre
 ri. Qd fuisse necessariū pbať rōne aucto
 ritate z exēplo. Fundamētū rōnis ponunt natu
 rales i libro de sensu z sensato dicētes. Necessē ē
 vt sensus mēti fūiat z rēpēndēt. Ad qđ facit illō
 pbi in tercio de aia. Necessē ē itelligēte fantasmas
 ta speculari. Si em pulebras videris imagines
 mulier. ille mēti iprimū z cōcupiscētiā generat
 Agnoscētes igit apli mūdanas vanitates eē p
 culosas stabāri loco remoto z secreto. ne veniēte
 spūs sō mens occupata eēt exterioribz imaginibz
 no. Scđo ē ad b auctoritas. Ait ei ipe spūs sctus
 No. Sec. ij. de aia quā vult replere. Ducā eaz in sol
 tudine z ibi loqr ad cor ei. Ubi glosa inq̃r. Zē
 lotip⁹ ē de⁹. nec spōsas suā mortaliū oculis vult
 offerri: cui donatur⁹ ē vitā imortalē: z dona que
 null⁹ auferet. z Tren. iij. dī. Sedebit solitari⁹: z
 leuabit se sup se. S; dicēdo qbusdā q solitudi
 nē pati nō pūt. rñdet Hiero. scribens ad Helio
 dop. Infima heremi vastitas fret: s; tu paradī
 sum mēte deābula. Quonēscunq; em illuc mēte
 cōscēderis. totiens i heremo nō eris. O solitudo
 btā in q illi nascūt lapideā s qbo vt i Apocalipsi
 dī. auitas regis magne extruit. O herem⁹ fami
 liari deo gaudēs z cetera. Itē q; Hiero. ad presb
 diū ait. Inruit⁹ ea i solitudine dū. Nup egypti de
 ferra vidisti angelicā vitā. Quāti ibi flores sunt
 q; spūalibz gēmis prata virētia. Vidisti fra qbo
 dñs coronat. Ille tibi i petro: e ignis cretuer: z
 illa qridie cogita tracta z pñdera. et qñ qdā car
 cere tenet⁹ exclama. Neū mibi q; plōngata ē pere
 grinatio mea. Et ifra. Habebis cellulā q te solū
 capiat: imo nō eris sol⁹. āgelica recū turba ver
 sabifit: tñbi erūt socij q̃r sci. Leges euāgelium.
 Fabulabif recū Iesus. Replicabis aplos vt p
 pberas. Nūqd poteris talē aliū tuis fñmibz hē
 sōre. Et idē i alia eplā dicit. Ubi ego suz z i ea
 q dego solitudine nō solū qd agat i patria: s; an
 ipa pñta sit igno: o. Tercio idē pbať exēplo. Nas
 abrahā dū sterit i uera caldeos nūq; fuit visitat⁹
 a deo: s; bēne postq; recessit ab eis Ben. iij. xv. z
 xvij. Jacob enā dū in turba z apđ frēm eēt deso
 latu: fugit recepit z solariōem Ben. xxvij. vñ
 dñ Hiero. ad rusticū ait. Tibi oppidū carcer
 est z solitudo padifua. Fugite igit puent⁹ mali
 gnitū: quia nō in pgregatiōibus magnis nō
 in cōiūgiō: nō in platiō. nō in spectaculis diuē

ne solaciones recipiunt si in angulis. i. ecclesia et
in solitudine. An qdā scitis tracter nū decārabat
Solā solacionē pulchre ac repperi. Sicut qd spōsa
viri recipiē alienū nō meret a spōso suo solaci
nisi flagellari. Sic aīa nō meret solacionē diuī
nā qd recipit aut qnē alienā. vñ Bern. ait. Delica
ta ē diuina visio. et nō dat admittentibz alienā.
Propter qd psal. inqt. Reuertē solari aīa mea
memor sui dei et delectat. Sum tē. Et id de aplis
dicitur Hierum. q. q. erant in eodem loco salicē
solacari a tumultibus. L

q. Quarto fuerit humilitate p̄dici. Quā trū-
te maxime eē ad recipiēdē spūsc̄i valde
vtilē p̄bat qd̄ auctoritas ⁊ creplū. Q̄damētū rō-
nis ponit qd̄ sapiēs dicens. Tēplū gr̄e norma
iustit̄ ⁊ ianua sapiē ē humilitas. Tūc sic. Quāto
tēplū fuerit capax. tāto illd̄ q̄ implet erit apl̄.
S; humilitas dilatat tēplū; cordis. ergo ubi ma-
ior humilitas ibi maior est gr̄a spūsc̄i replens
mentē. Un̄ p̄s. an̄q̄ deo. Qui emittis fōtes in cō-
uallib; .i. gr̄as; in eis q̄ deiecti sūt ap̄d se ⁊ hūiles.
⁊ Esa. lxxv. ait de⁹. Sup̄ quē req̄scent spūs me⁹
nisi sup̄ hūilē; spūs em̄ sc̄tus nō hīat in cordib;
sup̄b; .i. cū aut. xliij. q. i. Sc̄do ad p̄dicta ē au-
toritas. Nā Eccli. iij. d̄. Quāto maior es tanto
magis te hūilia i oib; ⁊ corā deo iuenies gr̄as. ⁊
Jacobi. iij. scriptū est. De⁹ iugb; resistit; hūilib;
aut̄ dat gr̄as. Quia em̄ q̄libet libent̄ hospitā in
illo hospicio in q̄ honoraf; nō spūsc̄us libēt̄ i
hūilī cum honorat̄e inhabitat Eccli. iij. Magna
portēna dei soli ⁊ ab hūilib; honoraf;. Vocat̄
figurat̄us fuit Gen. i. vbi d̄. Spūs dñi ferebat̄
sup̄ aq̄s. Nō em̄ fort̄ sup̄ terraz; q; nō req̄scent in
corde terrenis dedito; nec sup̄ aērē; q; nō req̄s-
cent in corde claro; nec sup̄ ignē; quia non requie-
scit in corde igne ⁊ concupiscētiē inflāmato. Sed sup̄
aq̄s; q; req̄scent in corde mansucto. Ecōtrario aut̄
spūs malign⁹ fers̄ sup̄ terrā; q; data est ei ad mā-
ducandū Gen. iij. Terrā comedēs cūcis dieb;
uite tue. Quia dr̄abolus terrenis sibi incorporat
Esa. lxx. Serpenti pulvis panis eius. Item su-
per aērē; quia datus est sibi ad habitandum.
Bd̄ Ep̄e. ij. Super principem potestatis hūi-
c̄is. Diabolus enim superbus inhabitat; qui
bus dominatur vt̄ dicitur Job. xij. Item super
ignem gehennē; quia datus est sibi ad combu-
rendum Matth. lxx. Ite maledicti in ignem
eternum qui parati est dr̄abolo et angelis ei⁹
Et super ignem concupiscētiē qui datus est ei
ad succendendum. Osee. xij. Omnes adulteran-
tes quasi dibanus succensus a coquente. Su-
per aquas autem non fertur; quia in corde hu-
mili et humili ac mansucto non moratur. sed ibi
contribulatur. psalmista dicente Contribulasti
capita draconum in aquis. Ibi quoq; submer-
gitur Erodi. lxx. Submersi sunt quasi plum-
bum in aquis vehementibus. Et ideo quia scri-
ptum est Sap. i. q; sp̄s sanctus corripit

Id est expellet: a superueniente iniqtate. I. supbia: q
iniqtas ppter diat. i. ineqlitas. Tuus em est ma
gis ineqlis q supbijs qui nullum vult habere
equalē. mo sicut de Plaur⁹ poeta. Natura sup
pbij est minores despiciere: maioribz inuidere: t
ab equalibz dissentire: debet vnusquisqz volēs
spm̄iantū in se recipere t cōseruare: a se effugare
supbiā t humilitatis floribz t suauibz odoribz
replere domū aie sue fm doctrinā Greg. dicen.
Ecce si domū nostrā quisqz diues ac ppotens
amic⁹ intraret: omī festinatōe dom⁹ tota mun
daret ne quicqz forte esset qd oculos amica itū
tis offenderet tē. Ad quā hūilitatis virtutē hor
tamur tertio xpi exēplo: q discipulis suis iquit
Matth. xi. Discite a me qz mitis sum t hūilis
corde. In ipso em saluatore nro quo ad hūanit
ratē fuit amplior: grā spūs sancti ppter maiore hū
mitatē. Itē exēplo brē Agniti Marie t Job
nis baptiste: q qto fuerūt hūiliores tāto maio
ri gratia spūs sancti repleti fuerūt. Ideo autē disci
puli xpi hūiles fuere: qz fructū hūc didicerant in
scola hūilīs magistri sui. vñ Be. ij. dicit. q erāt
sedētes. i. humiles. nā apli tūc erāt in orōe q nō
fuit sedēdo sed genuflero.

D

Uitro erat in oratione assiduus. Sicut enim
q cupiens colubas nutrire et pullos eius ha-
bere in domo propria parat sibi domicilium
et escam: alio coluba non veniret nec pullificaret ibi
Sic qui uult gratiam spualiter per colubam figuratam et
eius fructus recipere: debet sibi mundum a se domi-
cium preparare ut possit in eo nidum suum quiete pone-
re: ibi escas orationis et deuotionis apponere quibus
delectatur: alio ibi non habitaret. Et ideo de apostolis dicit
Act. 1. qui erant perseverantes in oratione. quia esse necessariae
ad receptionem spualiter perbat ratio: autoritas et ex-
emplum. Ratio fundamētum naturale: quod quod per se non
peruenit ad aures potentium preces fundunt. Nobis autem
uolentibus hospitium parare spualiter insidiat caro: mun-
dus et diabolus. Quibus resistere non valentes clas-
sare debemus ad dominum in oratione. unde Micro. ad salu-
tinam ait. Semp in manibus tuis diuina sit lectio
et tam crebre orationes ut ois cogitationem sagitte quibus
adolescentia perire solet bimus dipecto depellantur
Secundo ad hoc est autoritas. Dicit. Matthei. ubi ait
deus. Clama ad me et ego exaudiam te et annuntiabo
tibi gratia que nescis. Et Paulus ad Cor. 1. inquit
Non cessamus pro uobis orationes et postulantes ut im-
pleamini agnitione uoluntatis eius in omni sapientia et
intellectu spualiter: ut obuletis digne deo per omnia
placantes: in omni ope bono fructificantes etc. Et de
hoc gloriatur Salomō Sap. vii. dicens. Inuocaui
et uenit in me spiritus sapientie. De hac autem cognitione lo-
quens saluator: Luc. 11. ait de patre suo celesti. Da
bit spiritus bonum petentibus se. Ad ostendendum igitur quod de
sapientia tunc erat in oratione creatus et deuari receptionem
spiritus sancti in supiori cennaculo. unde glo. sup. Act. 1.
ait. Qui spiritum sanctum desiderat carnis domicilium
mentis contemplatione transcendat. Tertio patet hoc

exemplo ei⁹ qui emittit ex ore abelitu calidu⁹ ⁊ bu-
midu⁹ ac recedit: postea attrahit aurā. Nā sicut
emittētes orōes calidas ⁊ euoras ⁊ seruētes at-
trahūt spm̄ gracie refrigeratē a febre perī. Unde
psal. ca. viij. ait pph̄a. Os meum agui ⁊ attrahi
spm̄. Si autē nescis orare discē ab eo qui re⁹ est
⁊ cōdēnatus ad suspēdiū duat ligatis manib⁹
quō iudicē p̄cebo placare cōcedit. Apli igit in-
deorū p̄secutiōe p̄ccrūt: ⁊ p̄pter magni sui discē
sum afflicti: nemo: resq; facit p̄missiōis: humo
p̄strati spm̄ paraderūt vērurū etorabāt. De q̄bo
dicit in b̄pm̄ solēnitatis hodiernē. Orationib⁹
ap̄lis deū venisse nūciat. Et de hoc etiam habet
Bef. iij. vbi dicit. Cū orassent mor⁹ est loc⁹ vb
erāt p̄gregari ⁊ repleti sunt oēs spūsctō. Et me-
to. libenter em̄ q̄libet ad illud hospitū vadit a
q̄b⁹ iuitat. Orōes vō sunt inuitatiōes vt spūsctō
eruo ad nos mittat. Job. xij. Rogabo patrē
meū ⁊ aliū paderū dabit vobis. ⁊ ideo ip̄e spi-
tusctōs sic inuitat: libeter venit.

f. **E**xto fuerūt fidei armari. ⁊ hoc ideo quia
 futuri erāt m̃gr̃ ⁊ doctores gentiū quas
 fundare debebāt in soliditate fidei. Hoc
 aut̃ fuisse necanū p̃bat̃ siliter rōne: autoritate ⁊
 exēplo. Fundamētū rōnis ponit Ph̃. i. Elen.
 dicēs. Oportet ad discipulū credere. sed spūsanct⁹
 doctur⁹ erat discipulos xp̃i: vt dicit Job. i. xv.
 ergo illi credere debuerūt docti. Scriptū ē enī
 Job. xxxij. Spūs est in boībo ⁊ inspiratio oīpo
 tēns dat intelligētā. Scdō ad hoc habet̃ auto
 ritas apli ad Heb. ij. vbi ait. Sine fide ipossi
 bile est placere deo. ⁊ ad Ep̃. i. j. In quo creden
 tes signati estis spū p̃missionis sc̃s. ⁊ Job. vij.
 ait euāgelista. Hoc aut̃ dixit de spūsc̃s quē ac
 cepturi erāt credētes in eū. Tertiō habem⁹ exem
 plū illorū sup̃ quos venit spūsanct⁹. p̃pter eorū
 fidē. q̃bo dictū est Act. xviij. Spūsc̃m accepti
 stis credētes.

¶ **Q**uod si fieri debuisset pbat etiam ratio: au
toritate: et exēplo. Fundamentū ratiōis
ponit cōmētor: sup. ij. de aīa dicēs. Inter locū
et locatū debet esse pportio et cōueniētia. sed spī
ritus sanctus qui est flāma amoris locatū debebat
in mētibus aplosū. ergo corū corda tota flām
mea esse debebāt. Auctoritatē autē huius ponit sal
uator: Job. iij. dicēs. Si diligitis me mādāta
mea fuate: et ego rogabo patre et aliū paraderū
dabit vobis spīm veritatis etc. Ad idē qz est glo
sa sup illud Be. ij. Tāqz ignis. dicēs. In igne
spūs sanctus venit: qz purgat corda: vnt pccā: illu
minat ignorātiās: calefacit mētē: ro: potē igna
uit extirpat: incinerat p humilitatē: idurat p for
titudinē: se cōicac p mīsericordīā: et sursum tendit
p desiderīū eternorū. Exēplū autē huius habem
iij. Reg. ij. de Helīa qz assumptus est in curri
igneo et sicut rālarus est in paradysum.

• *Ex quo requiritur ad receptionem spiritus sancti quod*

cū aplis simus a simulationibz et malis cogita-
tōibz alieni. q. Sap. i. dicit. Spūscū discipuli
ne effugiet fictū: et auferet se a cogitatōibz q. sunt
sine intellectu. Ipse em̄ est spūs vīratis: vt dicit
Job. xvi. Veritas autē cū duplicitate et fictōe stā
re nō pōt. Itē q. carnalis cōcupiscētia facit ho-
minē esse bestialē sine intellectu. iuxta illō psal.
Cōparat⁹ est iuuenis insipientibz et filius fac⁹ est
illis. Jō spūs diuin⁹ q. ē spūs sciat⁹ Job. xiiij.
aufert se a cogitatōibz imūdis et carnalibz.

Nono requir⁹ q. sum⁹ in pnia austeri. Et ideo
Act. ij. dicebat Petr⁹. Pniam agite et baptizet⁹
vnusq. vestrū et accipietis donā spūscū. S.
heu q. hō diernis tēpibz multi sensuales credūt
accipe spūscū: cū tū dixerit beā virgo Luc. j.
Esuriētes impleuit bonis et diuites dimisit ianez
Talibz pario: est mēsa corpis q. mētis: dapibz
ventrē implet et mēte esuriūt: feruet coqna et mens
alget: bullit lebes et aia frigida est. p. p. tanto
hospite ē indigna. Deamo requir⁹ q. volēs re-
cipe spūscū sit attētus vbo dei et diligētē au-
diat illō. Scriptū est ei Act. x. Adhuc loq̄ntē pe-
tro vba hec cecidit spūscū sag om̄s q. audies
bāt vbu. Unde amo requir⁹ q. sit corde cōtri-
tus de peccatis. dicēte dño Esa. lviij. Ad quē respis-
ciā nisi ad paupē cōtriti spū et tremētē fīmōs
meos. Duodecimo requir⁹ q. sit paciētia robu-
stus. Nā Act. xij. scriptū est. q. creitauerūt iudei
psecutionē in Paulū et Barnabā: et decēte eos
de finibz suis: et illi cū discipulis suis replebant⁹
gaudio et spūscō. Tertio decimo requir⁹ q. sit ca-
stus volēs recipere spūscū. Nā dicente beā vgi-
ne Luc. j. Quōd fieri istud qm̄ virū nō cognosco
Rūdit angel⁹. Spūscū sugueniet in te et vir-
tus altissimi obūbrabit tibi. In luxuriosis er-
go nō residet nec morat⁹ spūscū sed diabolic⁹.
Vnde de aia luxuriosi dicit pōr illō Apoc. xviij. Fa-
cta est habitatiō spūs imūdi. Quarto decimo
requir⁹ q. sit obediēs mādatis dei et eius serui-
tū dedit⁹ q. spūscū recipere cupit. Vt em̄ de⁹ Jo-
belia. ij. Sup seruos meos et ancillas meas in-
dico illis effundā spū meū. Ne sunt serui: et
dicō cōditiōes quas si habueritis pculdubio
accipietis spūscū. Quē qdē q. libet sicut fa-
ciliter pōt habere. Quattuor em̄ sunt q. defacili
se diffundūt. scilicet dum attrahit: lux dūmō fene-
stra aperiat: aqua dūmō loca depressa inueniat.
tignis dūmō materiā pparatā habeat Et quia
spūscū vt ex predictis p. significat p. aerē lo-
cem: aqua et ignem. Ideo instat aeris se statim
diffundit dūmodo attrahat desiderio cordis:
sicut faciebat psalmista dicēs. Os meū aperui
et attraxi spiritū. Itē instat lucis dūmō aperiat
fenestra bone voluntatis. Apoc. iij. Ego sto ad
ostiu et pulso. Si q. mihi aperuerit ianuā intra-
bo ad illū et cenabo cū eo et ibe meū. Itē instat
aque dūmō inueniat cor depōsum. l. bumile et
māsuētū pōt dicēte deo. Qui emittit fontes in

portantio.

II

q Tam magna sit dei charitas et dilectio erga peccatores appet et a supposito. Et tunc p dicitur peccatores p gravissimis peccatis qd deo offenderent penam merent infinitam: ita qd digni essent puniri oib? sensu corporali. vix audiri: visu: gustu: p doram: tactu: ac motu. sicut etia spirituali. vix intellegi: memento: rone: ac merito: vix liberi arbitrii et effici sicut bestie. Itē mererent oib? bonis equalibus: ac tpe eis ad vivendū pcesso puniri. qd p? privilegii meret amittere qd pcessa sibi abunde pcessa. vbi ista. lxxij. dist. 2. c. privilegii. xj. q. iij. 2. c. tuaz. 2. c. v. privilegia. d. pui. mereret qd in corpore talia demergi in pssidū inferni: et nūq? supplicia cruciant: tū mifericors de? rigore iusticie sue in eos nō extenderet: qnimo dissimulat vltiōz lōgoz tpe illos supponat. Si em̄ qrat: quare p rōis peccatū facinoroso nō aperit terra degluties eos sicut fecit Dabā et abirō. vt b? Nume. xvj. m̄ det brūs Petr. ij. canonicē sue. iij. c. dices. Dñs pā nīter agit nolēs aliq̄s gire sed oēs ad pñiam reuerti. 2. Sap. ij. ait Salomō. Miferis omniū dñe qm̄ oia potes et dissimulas peccata hoīm ppter pñiam sed ve obstinatis et iduratis i peccō qz rāro maiora supplicia expectat qm̄ longiori tpe a deo fuerit supponari. Jō inq̄ Paulus ad Ro. ij. An diuinas bonitatis ei? et patiēcie et lōganimitatē cōcēsis: an ignoras qz benignitas dei ad pñiam te adducit: fm̄ duriciā autē tuā et cor: ipenitēs tēchaūzas nbi irā in die tre et reuelatōis iusti iudicij dei. et psal. xij. inq̄ David. Nisi pueri fueritis gladiū suū vibrabit: arcum suū tēdit et parit illū. Et qd igit o peccatores tāto vos tpe supponat de? cognoscere potestis qm̄ vob diligat: et iō conari debetis totis viscerib? cordis ad eū redire p verā pñiam.

De septimo signo diuini amoris qd dicit remissio.

p Ropono vob casum o peccatores. Quidā seru? cuiusdā magni pñcipis pcepta illi? nō solū supbe cōrepsit sed etia sigillū illi? maliciose falsificauit et ei? hostes p ditione in regnū ipi? introducere pcurauit: et qd pe? est illū veneno seu gladio inficere tēptauit. si pñceps ipse b cognito nullā de illo seruo vindictā faceret cū tū oimodā facultatem haberet cū puniēdi s? liberalit? oēm offensaz ei supplicatū dimitteret: et vltia b ipm̄ in pñtinā amicitia recipere magnāq? illi dōa tribueret: qd iudiciū eēt de tali dñō ac pñcipe: pfecto cense: rel q? maria charitas ac dilectio imēsusq? amor illi? dñi erga suū boz cōfuerit. Q igit pessimi peccatores ecce q? vos peccastis et deū pñape pñcipū ac regē regū et dñm dñoz: et qtuor grauissimas iniurias et cū fecistis. Primo em̄ ei? sacra impia et iusta pcepta supbe pēpsistis: qd mai? est qd oia mēgressio facta et oēs pñapes mēsi. qz vt dicit in. c. v. genio. extra de bere. longe graui? est

eternā q? tpālē ledere maiestatem. et ad idē eētē xvij. q. iij. c. sic qd eccliam. facit et ad b. l. manicheos. L. de be. Secūdo falsificastis sigillū nō cereū nō plūbeū sed sue sacissime imaginis et similitudinis iuxta illud Tren. iij. Denigrata ē sup carbōes facies eoz. Tertio introduxistis hostes suos in regnū ei?: qd est cor: būanū in q? p grām regnat et bitat. Job. xij. Propt? qd saluator ait Mar. ij. de diabolo. Bsumit sepe spūs neq̄ores se et ingressi habitāt ibi. Quarto cū infimere qm̄ in vob fuit pcurastis. dicite Bre. in qdā ser. Quid em̄ est pñm nisi venenū qdā seu gladi? q mēsi: nūl p? et fili? ac spūs sanctus. et h? tā graui? et multipliciter eū offenderitis tū cito et in instāti vobis oēs iniurias remittit: nō tū leues s? etiā graues nō solū nūero paucas s? etiā qm̄ infinitas et inumerabiles: nō tū in quo tpe s? etiā in lōgissimo pñctas. De q? in. c. talis. de pe. di. iij. ait Lxxij. Talis mibi crede est erga homines dei pietas q nūq? spernit pñias si ei sincere ac simplr offerat et si ad sūmū qd puenit maloz et inde tū velit reuerti ad deū et m̄tis viā: suscipit eū libet et āplectit de? hēc ille. Et Aug. in li. de pñia sic dicit. Quēq? necitas peccatores ad pñiam cogat neq? quantitas criminis nec breuitas tēpis nec enorimitas seditis nec boze extremitas: si pura fuerit volūtatē mutatio excludit a venia: s? in amplissimo sinu suo m̄ tūm charitas filios suos p dīgos suscipit reuertentes. Et Micro. de pe. di. j. c. qz diuinitatis. ait. Si qd post lapsum oīm peccōz ad pñiam se puerit cito a mifericorde iudice oīm peccatū suoz venia obtinebit.

De autē paruit in figura Lazari resuscitatus: et qd peccatores significant. De quo dicit Job. xj. qd habebat facē velatā et man? ligatas ac pedes: erat qm̄ triduan? ac scēto i mōi nūmero. Velatā qd ppe facē peccatō: bz cū nec deū quē offendit: nec penā quā incurrit nec bonā q p dicit cōsiderat. iuxta illud Psal. Noluit intelligere vt bñ ageret. Jō Esa. vij. dicit. Ecce cor: ppli hui? et aures ei? aggrata: ne forte oculis suis videat et corde suo intelligat et puerant et sanē eos. Et lix. ciul. li. c. dicit peccatores. Palpauim? sicut cecipariet: et qm̄ absq? oculis attractauim?: impesim? i meridie qm̄ in tenebris: et i caligiosis qm̄ mortui. et Tren. iij. scriptū est. Errauerūt cecī in plateis: polluti sunt sanguine. et de phariseis in qd dñs Mar. xvj. Ecce sunt et duces cecoz. et ad Ephe. iij. dicit Paul? Non ābulenā sicut gentes ābulāt i vanitate sensus sui tenebz: obscuratū būtes intellectū alienatū a viā dei p ignorantiā qd ē in illis ppter creaturē cordis ipoz. Secūdo Lazar? ligatus habebat man? et pedes: et sicut peccatores in oibus bonis opib? sunt impediti et ligati. iuxta illud Sap. xvj. Una carbena tenebz: oīm colligati erāt. Et iō dicit Esa. lviij. Si abstuler? de medio tui carbēnā oīes in tenebris lux tua: et tenebz tue erūt sicut merides et requie dabit tibi

dñs de? tunc sp? et replebit splēdonib? aīam tuā et ossa tua liberabit: et cū qm̄ ortus irrigu? et si cur fons aquaz: cū nō deficiat aque. Tercio lazar? qm̄ triduan? erat: et peccatō: qm̄ triduan? efficiat i pcuradine peccatō. Pñm em̄ dico ē delectatio peccatō. Secūdo? pñsus peccatō. Tercio est ille lapis qd supposit? Lazaro describit. Un? glosa sup illo? et bo: Et lapis supposit? erat ei: ait. Difficiliter surgit quē moles male pcuradine pñmit. Quarto Lazar? scēto erat: qz peccatō fecit apud deū et san? cros: iuxta illud Ps. Dispererūt in endor: faci sūt vt stercus terre. Endor: fm̄ glosam est sono delectatiōis carnalis. et merito facti sūt vt sterc? terre. qm̄ carnalitate dedit nihil aliud qd feditate carnalitate pducit. Ideo Eccl. ix. dicit. Ois mulier formicaria qm̄ stercus pculcabit in viā: et de peccatō: p dicit illud. j. Mach. ij. Glia ei? ster cū et vermio: bōs tū peccatores qd iū sūt in mundo diligit de?. Un? in supradicto Jobis capitulo dicit. Diligebat dñs Lazaro. i. peccatō p Lazarus figuratū. Et iō Aug. in. iij. de trinit. ait. Diligit nos dñe peccatores et scēdos: et tantū diligit vt la chymeniz: et spū turbatis. Jō valida spes ē mibi in te q? sanabis egrorū: reuificabis impiū: suscitabis mortuū: educēs sepulcrū et scēdū facies redolentes. Nec ille. Amat autē de? peccatores et eis penitētib? indulget: ac illos miferet cōsiderat fragilitatē būane p ditionis. Un? Job. vij. dicebat saluator. Misereor sup turbā: qz ecce iā tnduo sustinet mē nec habet qd māducet. Turba hēc peccatōz multitudinē significat. triduan? boīs facultatē ostendit. velle scire ac posse: qd in miferis peccatōribus deficiūt nisi suppleat pietas creatoris. quō em̄ mifer peccatō bonū facere vellet sciret ac posset nisi diuina eius pietas adiuuaret. nō em̄ volēto auecurrēt: s? miferētia est dei: vt ait Paul? ad Ro. ix. Quō aut in bonū opus eiret cū habeat ligatas man? ac pedes. certe ei? indigeret auxilio: qd Esaie. xij. inq̄. Ego dñs apphēdēs manū tuā ad cooperādū: ne timeas qz ego adiuui te: quō insup reuerti ad viā dei sciret: cū sic velaret facie nisi ab eo adiuuaret. de q? Ps. ait. Dñs illumina cecos. Q igit peccatō ingrat: certe tu in veritate dicere potes illud Ps. Nisi qd dñs adiuuit me paulomin? habitasset in inferno anima mea. Et itē. Quō miferet pñ filioz: mifer? est dñs i mētib? se. qm̄ ipse cognouit signm̄ nostrum recordat? est qm̄ puluis sumus et.

De septimo signo diuini amoris quod dicit bumiliatio.

Ro expeditione septimi signi diuine dilectionis peccatores et peccatores. Si fili? magni regis būliaret se ad pñabedū matrimonii cū vna paupcula ac ignobilissima: nun? qd et hoc cōfiteret q? vehemētissimo amore: ardētissimo q? dilectōe afficeret ei. daz? ē q? sic. Sed certe incōpabiliter maior: fuit amor: qd dei fili? et

celestis pñ peccatores dilexit dñs idē fili? dei de volūtatē pñs cātū se būliauit q? vestē nre carnis palatibilib? et mortalis assūpsit: et cū ea indissolubile matrimonii pñarit: dicente Aplo ad Phil. ij. Fratres: hoc em̄ sentite in vobis qd et in xpo iesu qd cū in forma dei esset et. Et scā mī ecclia de cārat. Qui ppter nos boīes et ppter nostrā salutē descendit de celis: et incarnat? est de spūs et carnia et gine et bō fact? ē. Qm̄ dei fili? fuerit i carnat? ppter amorē et salutē peccatōz pñ p dicitum Pauli. j. ad Timoth. j. di. Xpus iesus venit in būc mūdū peccatores saluos facere. Et Martb. ac ait dñs. Nō veni vocare iustos: s? peccatores ad penitētiā. Maxima ē fuit charitas filij dei et dilectio eius cuius euidēs indicij q? ppter salutē peccatōz naturā vilē in sui cōpatione atq? mortale assūpsit ob quā causā nō imerito oēs peccatores tenent iōris virib? peccatō relicto ad ipm̄ dei filiū confugere per amorem.

De octauo signo diuini amoris quod dicitur propagatio.

R Trauū signū diuine dilectionis erga peccatores appellat pparatio. Nā si fili? d peccatō mulieribus: videlicet Thamar. Ruth Moabit? et Berabee. q in genealogia sua memorant Martb. j. nasci voluit ad insinuatū amorē qd peccatōib? affiat. Un? Micro. sup dicto. ca. in qd. Nō dñi i genealogia saluatoris nullā scēp assumi mulier: sed eas tū qd scēpura repēdit: vt qd ppter peccatores venerat de peccatō tribu nascēs oīm peccatō deleret. Un? et in psequētib? Raab meretrix et Ruth moabit? ponit et Berabee vxor: Urie. Nec ille. Aliter tū sentit Nico. d. Lx. sup b passu quē breuitat? cō pñaseo

De nono signo diuini amoris quod dicit cōuiuatio.

S Cū pñi sententiā. ac et bicoz. amicitie si gnū apparat i amico in bono colloquio pñuio: atq? opatiōib? bonis. Uti igitur xps signū amicitie sue peccatōib? ostēderet cū ipis sepe māducavit. Propterea Martb. ix. dicebat scribe et pharisa discipulis ei?. Quare cū publicanis et peccatōib? manducat magister vester: quā si diceret. Deberet eos pñere sicut facim? nos: de qd pphetat pñ. di. Supbo o dñs et istas bilit corde cū bñ cōcedā. Quib? dñs m̄dit. Nō ē op? valēto medic? s? male būnto. Nō em̄ ibac xps ad pñuia vt gulositan opaz daret sic mlti bodicm̄s tēpib? facit: s? vt bono tēpib? suo et bñ pabulo peccatores pñerret et bonos meliores faceret. Un? Job. iij. discipulū cū rogāto vt māducaret: m̄dit. Ego aliū abū bō māducare quē vos nēciat. agre illū qd abū ei? pñcipal? cras luo peccatōz. Lo qd bñ ei? d samaritana: et samaritana qd pñerret d cernebat. Vocatur? etiā iobez ad celibatiū: nūtat? ad nuptias iurauit: et mact ei? vnacū discipulū suis: vt bñ Job. ij. Et tunc vidē Micro. arat iobez a nuptijs: et m̄mōio ad

Agnitio seruati. Sicut vocatur Martellus publicanus ad apostolatum voluit ut sibi pium paret in q nonnulli alij publicani et piores fuerit ut habet Martellus. Et sic creditur q ad penitentiam sunt pueri. Zachaeus q conuertendo dicit Luc. xix. Zachaeus festinans descende qz hodie in domo tua oportet me manere. et tunc cum eo manducauit et conuersus est. Denique ut habet Luc. xix. Magdalenam peccatricem in domo Simonis leprosi q ad pedem dñi inuitauerat simul cum ipso ad vespas amoris puerit. et q familiari colloquio et comestione cum pedito parit qntu diligebat illos salutem. Taceo q nunc etiam pedito pñib facramentis sui pñis corporis et sanguinis comunitat. Un Job. vi. dicit. Caro mea vere est cibus et sanguis meus et cetera pot. Iam et corpus oim bonorum et pñis pñis et refectio in signum dilectionis.

De decimo signo diuini amoris quod dicitur vocacionis.

Etiam signum diuine dilectionis appellatur vocacionis. Nō enim cessat oportet de pñis res multipliciter ad penitentiam vocare. Primo inspiracionis. Un Job. vi. saluator inquit. Nemo venit ad me nisi pater meus traxerit eum. q in inspiratione intrinseca. Ido David Ps. xliij. ait. Audi filia et vide et inclina aurem tuam. s. ad inspirationem diuinam. Et Job. i. dicit. q deus illuminat oēs homines venientes in hunc mundum. Ob hac autem causam Luc. x. dicit. q erat appropinquans ad iesum publicani et piores ut audirent eum: nō enim ei appropinquare potuissent nisi sicut calamitas eos ad se traxisset p intrinsecam inspirationem: et etiam p vocalē inuocationem. Un in cruce pendens vocabat piores dicens illud Job. xix. Sino. s. salutem peccatorum. Un etiam dicebat illud Martellus. q. Venite ad me oēs q laboratis. s. in peccatis et onerati estis iniquitate. et ego reficiam vos. s. pane gratie mee. Et pñes Berni. in fine de passionis ait. Ascendit iesus ipse dñs noster in altum crucis ut ab oibz videret: voce magna clamauit ut ab oibz audiret clamor lachrymas addidit: ut hō ei cōpateret. Qui etiam ad eius clamorem nō excitat: ad ei⁹ voces nō cōpungit: ad eius lachrymas nō cōterit: grauior est terra: durior petris: et scindior ipso sepulchro. Nec ille. Et qbus pater durida pñis obfignat: in sedulo suis: qz tunc benigna voce saluatoris: nō cōmouent ad penitentiam et amoris ipse.

De undecimo signo diuini amoris quod dicitur susceptionis.

Undecimum signum dilectionis diuine appellatur susceptionis. Posito enim casu q quidā vilissimus homo ex merito alicuius maleficii sui omnino suspēdendus esset ab aliquo in dicit vel dñs. Si filius alicui⁹ magni regis ut illi malefactoris suspēdio liberaret eum faceret: videlicet qz fuderet pñes ad dñm et iudicē. Item post pñes cordiales fuderet lachrymas: post lachrymas ipse p eo panibulo suspēdi eligeret:

qd iudicaretis o pñes de tali regio filio: pñis secro diceret qz maria fuerit ei⁹ dilectio et amor erga malefactorē illū crudeliter suspēdendū. S. decima o ingratū et indurati peccatores xps eterni regis fili⁹ p vobis fecit. Nā cū essetis eterna lacer suspēdendi in panibulo inferni ob demerita peccatorum a iustissimo iudice dō patre celesti pñis sumus dñs noster iesus xps pñis bñlitate suspēdendi adē patri ut vos ab eternis penis liberaret. Un Luc. xxiij. dicit qz orauit dicens. Pater dñs mitte illis. s. pñis pñis sua. Et Esa. liij. scptur est. Ipe multorum peccata tulit: et pñis pñis rosgauit ut nō periret. Secundo pñis suis pñis mas lachrymas et abūdanissimas adiecit. Nam fleuit amare in cruce pñis: ad hoc ut celestis pater pñis indulgeret. De q ad Heb. v. inquit Paul⁹. Lūdamore valido et lachrymis precor offerens et audire est p sua reuerētia. Tercio post pñes et lachrymas etiam sanguine fudit: vitar pñis didit: qz ut dicit ad Heb. ix. sine sanguine effusio nō fit remissio peccatorum. Et ideo saluator noster voluit nos sub sanguine redimere. S. d. hoc signo copiose dicit sup fine. r. pñis circa fine. De q dē signo dilectionis loqna Jobes aplos Apo col. i. ait. Ipe dilectiosos et lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Et ad pñis pñis predi cōp est notandū qz de ostēdit nobis suū amorē oim mō q amor demonstrari pñis: qz quadruplex. Primo enim ostēdit amor: qz bñ. Nā qñ cor ē plenū amore tūc os abūdat et redūdat in fine Luc. vi. Et abūdanā cor dñs os loquit. Secundo p collata bñficia. et istud est mai⁹ qz primū. Multi enim bona bñficia dicerent qz tñ de rebo suis nō seruiret. Et id Grego. ait. Probatio dilectionis exhibitio est opis. Tercio p obsequia personalia. et istud adhuc est maius. Nā multi de suis rebo seruiri ac de sua substantia: qz tñ nō seruiri de pñis sicut fecit Jacob q seruiri Labā auiculo suo de pñis sua qñuordecim annis pro Rachel et Lia vxoribus habendis. Scilicet. Quarto p aduersa. et istud est vltimū vltima qz nō inuenit maius. Multi enim daret pñis suā ad seruendū: qz tñ nō daret aiam suā ad moriendū p amico. Et ideo ait saluator Job. xv. Maior hac dilectione nemo habet ut aiam suā ponat qz p amico suo. Nam aut charitatē habebat Paul⁹ dicens. qz ad Cor. xij. Libentissime me impendā et supimpēdar ego ipse p aiaibus vestris. Ista autē qñuor signa amoris deus bñano generi ostēdit. Ipe enim legis et pñis ostēdit iūū amorē p verba. qz tñc homini documēta dedit qz ad vitā pñis potuit. Leuit. xxiij. Custodite leges meas atqz iudicia qz faciens homo viuet in eis. Et Baruch liij. dicit. Beati sumus israhel: qz que deo placet manifesta sūt nobis. Deinde ostēdit nobis amorē suū p bñficia. et hoc ante legem lege et post legē: qz oī tpe beneficia sua de dicit: pñis: cor pñis et spñalia. et pñis etiam dare

celestia. Martellus. vi. Nōne aia pl⁹ ē qz esca: et cor: pñis plus qz vestimentū. Quence q pñis regnū dei et omnia adqñent vobis. Noie aut aie intelligunt bona spñalia: et noie corporis bona corporalia: et noie vestimentū bona spñalia: et noie regni bona celestia. Est qz sensus. Nō sine solliciti quere: re nisi bona celestia. qz pater vester qz vult vobis dare bona celestia dabit bona spñalia: et multo magis corporalia et spñalia. Qui enim vult dare maiora: dabit et minora. Tādē xps ad nos venit in signū amoris: qd est p obsequia pñis: qd si gnū ostēdit qñ p triginta et tres annos pñis bñano generi deseruit infirmos curando: mortuos resuscitando et demones effugando. Bar. i. Qui pñis bñficia dō et sanando oēs oppñis a diabolo. qm de⁹ erat cū illo. Vltimo aut ostēdit signū amoris qd est p aduersa. qz fm Berni. p nobis passus est dura et bñ: duriora verbera et durissima crucis tormentā. Que qdē pñis nō solū p amicis: s. etiam p inimicis ad Ro. v. Cum adhuc inimici essem⁹ xps p nob mortuus est.

De duodecimo signo amoris diuini quod dicitur reputationis.

Undecimum et vltimū dilectionis diuine indicium appellatur reputationis. Cū ei xps dicit fili⁹ essec sanct⁹ sanctoꝝ Daniel. ait. Qui peccator nō fecit nec inuenit ē dol⁹ in ore ei⁹ Esa. liij. tñ ob amorē pñis tanqz pñis voluit reputari. Un ut habet Job. viij. quidā dicebat qz bon⁹ est alij aut nō sed seducturba. Itē cū esset coras pylato accusat⁹ dixerit scribe et pharisei. Si nō es hic malefactor: nō tibi tradidissim⁹ cū Job. xix. Erat mag⁹ bñ bñlitate in se ostēderet et amorē erga pñis voluit in medio duoz latronū crucifigi: ut habet Job. xix. Qd quidē fecerūt iudei ut ostēderet ipm nō solū dignū morte cōmuni: sed malefactorē: s. grauiorē tanqz esset pñis la tronu. Ido Martellus. xxiij. dicit. Tūc crucifigi sūt cū eo duo latrones. vn⁹ a dextris: et ali⁹ a sinistris. Taceo qz in signū dilectionis etiam libentissime pñis pñis penitentis et audire dū bñlitate ei offerunt. Un de pe. di. i. c. impo: rana. Vltimo ait. Impo: rana in euāgelio mulier chananea tādē meruit crucifigi: et clauso ostio cū seris: media licet nocte ab amico panes amic⁹ accepit. De⁹ etiam ipse q nulli⁹ in terra supari viris pñis publicani peccibus vinat et supat. Et Luc. x. saluator ait. Petite et accipietis et c. Ob quā causam Chrysostomus sup. d. c. Petentis negligentia reprobendit: vbi d. dā tis misericordia nō dubitat. O igit pñis ecce quātū vos diligit deus qz tot signa amoris vob ostēdit: adeo qz nō solū de infimis et mediocribus sed de oim genere maximoz pñis ad eternam gloriā eligit: ut nullus peccator desperet seu de salute sua diffidat: sed magis studeat cū oī spe et pñis corde pñis et humiliato ad creatorem suū redire. Quare multi magni peccatores ad eternā perueniunt et quicunqz sunt gliaz

ostendit saluatos Martellus. xxiij. dicens. Amē dō co vobis qz multi sūt magni peccatores venientes ab oriente: id est in sua iuuentute pñis et occidente: id est in sua senectute. et recumbēt cū abraam isaac et iacob in regno celoz. Et Martellus. xxiij. dicebat pharisei. Amē dico vobis qz publicani et meretrices pñis vob in regno celoz. Preterea hoc patet exemplo. Nā Petrus qz nega: uit principē apostolorum cōstruit et vicariū suū fecit in terra: cū et tradidit clauos regni celoz. Martellus. xxiij. Nōne et magdalene qz peccatrix fuit et demoniaca: ut habet Martellus vltimo primo apparuit post resurrectionē suā. Nonne Paul⁹ seculissimus pñis: xpi et totius ecclesie qz Scythianū lapidauit et lapidari fecit pñis vestimenta lapidantū illum: ut habet Bar. viij. c. d. de seipso dicit. i. ad Timotheum. i. Blasphemi⁹ xpi et pñis et pñis fuit: ad apicē apostolatus assumptus: et doctorē gentiū fecit: et vltim⁹ ad terrā celū subleuauit: ut ipse testat. qz ad Cor. xij. de qz ipse saluator ait Bar. x. Qas dilectionis ē mihi iste Nōne Martellus publicani et peccatores recitatz lū et pedagogy ad apostolatum recepit ut dicit Martellus. Nōne david adulter⁹ pñis et homicidam et mū pñis pñis: qz sup senec. i. sup alio pñis itelletur hūc ipse pñis. et vltim⁹ testat. d. Sup senec itelletur qz mōdora tua qñui. Nōne Zachaeus pñis: pñis publicanoz: raptoz et bonoz alioz fraus datorē. pñis qz Luc. x. dicit. Si quē defraudauit reddo qz druplū: ad amorē suū recepit et saluauit dicens. Hodie sal⁹ hūc domui a deo facta ē eo qz et ipse sit fili⁹ abrahe. Nōne Lathanū demoni⁹ icatatorē et magicā artē exercentē postmodū pñis in ecclesia dignissimū fecit. Nonne tres magos reges ad se adorandū ab oriente venire fec. d. qz bñ Martellus. Augustinus sup martellus et bereticū lasciuū et vanegloriosū ad pñis pñis Ambrosij ad se pñis et magist⁹ in ecclesia atqz doctorē ecclesiasticū fecit. nōne publican⁹ in ecclesia orans iustificari meruit Luc. xxiij. Nōne Julian⁹ pñis pñis penitentia sanctificatus est. Soror etiam moysi maria post qz lepra pñis est qz in moysen murmurauerat: acta penitentia a pñis mūdara est: et pñis gram pñis recepit Baro. qz post pñis virulū in iūmū sacerdotē pñis est: ut dicit in. c. h. post ordinationē. d. Nec pñis pñis puro Bonifacii adulteri et ebriosū qz in momēto p martyrū in ecclā assūpe. Et qz et pñis apparet maria benignitas saluatoris erga pñis. Et idē dicit David ps. cxiij. Quis sicut dñs de⁹ nō qui in alnis habitat: et humilia respicit in celo et in terra. Suscipias etiam inopē: et de stercore erigens pauperē. De colloqz cū cū pñis pñis pñis pñis ad dñm

Lucamini igit quēdo o pñis ad dñm vestri p penitentia: et nolite merere qñ saluamini. Remittimus dico ad patres vestros celestem patre pñis: patre dulcem et suauem

patre misericordie et totius consolationis. Reuer-
temini ad sponsū vestrū idūm q̄ amore aiarus
v̄saz attrahit de celo descendit et rāq̄ spūs p̄ces
des ad dēctā spōsaz vadēs ad vos ventura
illud p̄salmi. v̄saz rāq̄ spōsū p̄cedēs d̄ r̄bala
mo suo. Solat em̄ spōsū ad suam charissimā
spōsū p̄ces vestimentis induit colorat: caput
q̄q̄z ornare sctis: rosasq̄z i manibz aut flores
portare: v̄ba q̄z attractiva dicat: ac bursum ple-
nā pecuniā agat: ostendit: culciā mēta enā orna-
ta deferre: dinare insup caput: ac salutare illū: et
alia amoris signa facere. O igit p̄cedēs: ecce q̄
sponsus vester idūm ad amoris indicūz voluit
purpurco indui vestimēto atq̄ coronā spineaz
in caput gestare. Job. xii. vbi dicit. Erunt Jē-
p̄coras spine coronā: et purpureū vestimēto. ro-
sasq̄z vermiliās dīctas i manibz deferre: atq̄
dulcissima v̄ba ad mollificandū corda obstina-
ta p̄ferre: in signū liberalitatē: et largitio. Luc.
agū ostendere in pedibz q̄z p̄ calciamentis rubris
sanguinolēta vulnera sustinere: caput enā suū i
crucis vobis idinare: manū sup suas i cruce crē-
dido vobis porrigere. Currite q̄ ad illū: et tota
cordis affectōe illi adheret: et p̄lectis crucifitū
tuo oia peccatis ad dūm p̄uersa dic illud. Can.
q̄. dilecti me mibi: et ego illi. Jp̄e em̄ responsam
suā licet mltis fornicationibz p̄aminatā nō de-
spiciat ad se reuertit: q̄nimo benigne et suscipi-
ens: dabit vbi in p̄m ḡiaz suā: et futuro sculo
gliaz sempiternā. Amen.

Feria tertia post p̄bēcostem. De duodecim et
edictis diuini amoris. Sermo quadragesim⁹
et vltimus.

Go sum osti

um: p̄ me si quis irrolent saluabit
Job. x. et in euangelio occurrentis se-
rie. Inquit saluator n̄r Bp̄oc. iij. Suadeo vbi
enere a me aut ignitū: et p̄batū: vel cuples sis
as. Per aut it b̄ accipit diuin⁹ amor: et vni-
ca apotecha i toto mūdo in q̄ vendit b̄: et p̄iosa
mercētia ip̄i diuini amoris: et vni⁹ sol⁹ ē veditoz
scz de q̄ p̄ bono foro par⁹ ē oibz viderē. Licet em̄
istā p̄iosāz margaritā diuine dilectiōis deberet
qlibet bon⁹ negociator viderē: vniuersis q̄ bz cō-
pare. Mat. xij. m̄ de n̄ regne a nob mltū p̄uū
si tūmō cor pur: dīctō p̄ouer. xij. Fili pre-
be mibi cor tuū. Et si q̄ sit adeo paup q̄ nihil
aliū h̄at: p̄ nullo par⁹ ē dare. Ecl. lv. Oēs sunt
res venite ad aq̄a. Et q̄ nō habet: aut v̄l argētū
venit: p̄gate et emere. Si q̄ q̄ istā aq̄z diuine cha-
ritatē nō h̄t: culpa ē ip̄i: nō regere volent: nō aut
dei offeret. Si cū q̄nbi offerat ap̄bū aq̄ v̄l bos
ni vni: et tu n̄ velis os agere: v̄l si potrigat rosas
odonferā et nolis cū acapere: v̄l si sol ad fenestrā ir-
radiet et nolis cū agere: v̄l si q̄ ad ostiū pulset
v̄nbi munera mibuat et nō velis agere: tua erit

culpa et nō illi. Sic vbi ip̄utabit si hanc mercē-
tiā amoris diuini cū ḡose vbi oblatā noluerit cō-
pare. Qui vult ḡebatūz illū acquirere et regere d̄z
p̄ scitāt aium suū p̄gare. Ecl. ij. Qui timet do-
minū p̄gabūt corda sua: et cōspectu illi⁹ scitica-
būt aiaz suas. I. v̄t repleant diuina ḡia et amore.
Sic aut ille q̄ os negligit agere ad sumēdū obū
d̄z merito fame moriata q̄ a suadere mercatore
amor: h̄ac mercētiā negligit emere: et na egesta
te iuste d̄z p̄re. Et iō de q̄ p̄ psalmistā. Bp̄i os
ruū et adiplebo illud. Per os em̄ ip̄el facit m̄t
cor: dīban⁹ pane. Vni⁹ aut p̄gandis figura h̄t
iij. Reg. iij. de muliere vidua q̄ ad cōsiliū belisel
mlta vasa vacua accepit munio a vicinis. Et de
modico oleo q̄ habebat i lechito porrigēto fl
lq̄s suis vasa illa infundebat oleū et implebat vasa.
S̄z d̄ficiēto vasis oleū nō apli⁹ creuit: v̄t inuaf
q̄ deficiēte p̄gandē deficiat ḡia dei et amor: et ista
sus: q̄ iō auz d̄noiat: q̄ sic auz oim̄ thesauroz
cūctūq̄z rez p̄cū ēcū oia bec iseriosa venalia
p̄cio auri em̄mē. sic cūctis bois cogitandis: scz
monet et opatiōes in dei foro amoris p̄cio em̄
manē ac mēsurat. Nō em̄ p̄derat de op⁹ solūz
s̄z affectū: v̄t paret. aug. q. v. c. li. qd. et xij. q. v. c. q̄
giurare. et xij. q. i. c. odi. et xij. q. v. c. i. et di. xij.
c. q̄scam. Quāto igit purior i seruiciū amor
re q̄q̄z deo b̄nplacitū facim⁹: et to gran⁹ reddi
corā eo. M̄tū ē amor: p̄cios⁹: q̄ i cōspectu d̄ni
oia p̄iosa facit: nec solū auz ē amor: s̄z q̄ mirā-
bili⁹ ē aurea reddit q̄q̄z p̄rigit plūbz q̄ i auz
p̄ciosū p̄uenit: opa em̄ licet d̄ genere bonoz sine
si absq̄z charitate fuerint: q̄si plūbea et nulli⁹ vā-
lonis sūt. Cū aut fuerint et charitate: q̄si aurea: et
valde p̄iosa reddunt. p̄p̄terea. iij. Reg. v. d̄z. q̄
nihil erat i tēplo q̄ n̄ auro regeret: q̄ bona opa
et charitate facta q̄si aurea sūt q̄b̄ oia iusti oia
tur sic scriptū ē p̄sal. xliij. B̄stine regina a dextris
tuis i vestitu d̄aurato tē. Appellat ē amor: dei
aurū ignitū: q̄ sic ignis accēdit ligna: sic diuin⁹
amor: inflamat cor illi⁹ i quē igredit. Jste ē ignis
de q̄ inq̄ saluator: Luc. xij. Ignē veni mittere i
terrā: et qd volo nisi vt ardeat. d̄z q̄ auz p̄batū:
q̄ nihil adulterine cōmitionis secū parit verus
amor. Sic em̄ auz alchīmici si nisi ser p̄e susti-
nere decoctiones: in septima aut d̄ficiēte chari-
tas fiera ser fornaces sustinet: s̄z i septima alchē-
mie falsitas parz. p̄m⁹ nāq̄ fornace ignis sit i
corde: scdō sit i ore: tercio i op̄e: q̄n⁹ i inimicoz d̄-
lectiō: q̄n⁹ i ip̄oz subuētiō: scz i reata inēz
tione: septim⁹ i p̄seueranti p̄nuatione. hic aut
ficus p̄bat amor: quia si verus nō est euandē
Jdeo Mat. x. ait. d̄ns. Qui p̄seueraueritq̄z in
finem saluus erit: q̄ auz probare charitatis in-
se habuit: quo quidē auro mirū i modūz diuice
essiat. Ille em̄ cito dīctū au oēs mercētiē: oisq̄
venditiones: ac emptiones: ceteriq̄z contractus
lucrosi fiunt: diligētibz aut deum oia cooip̄at
in bonū: ad Roma. viij. Jdeo i p̄dictis verbis

subdit saluator. Ut cuples fias. I. diuini⁹ ces-
lestiū. Amor em̄ diuin⁹ est ostiū et introit⁹ et ne
salutis de q̄ p̄replabimur duo decim excellētiās
Prima dicit imp̄ssionis. Secunda p̄cessionis
Tercia magnificatiōis. Quarta app̄eciationis
Quinta purgatiōis. Sexta p̄specatiōis. Se-
ptima facilitatiōis. Octaua lenificatiōis. Nona
erectiōis. Decima dēficiatiōis. Undecima for-
tificatiōis. Duo decima et vltima appellabit cer-
tificatiōis.

De p̄ma diuini amoris excellētiā que dicit
imp̄ssionis.

Ante dignitatis ac excellētiē et nobilitatē
tāq̄z p̄uilegiū voluit diuina maiestas cē-
stare amoris q̄ oī creature taz sensibili
q̄ insensibili: tā rōnali q̄ irrōnālitz: dānare q̄
b̄nificare amorē imp̄ssit sue bonitatē: nec aliq̄ re-
p̄nt creatura cuiusq̄z p̄ditiōis existat siue in
celo siue in terra: siue in p̄adiso siue in inferno q̄
suo naturali instinctu nō diligit bonitatē d̄i crea-
toris sui. Et q̄ bonū q̄nto vniuersali⁹: tāto ē no-
bili⁹ atq̄z diuin⁹: vt d̄z. i. et b̄icor. b̄icor est q̄ hac
d̄ causa amor excellētissim⁹ d̄z. Q̄ aut amor ad
diuinā bonitatē et magna sui excellētiā et p̄oga-
tiua vniuersaliter sit et inueniat in oī creatura p̄-
bat q̄duplicat. I. auctoritate d̄ponit. iij. c. de di-
no. di. Amor diuin⁹ oia creata ad amorē cōuer-
te sup̄p̄. Boet. insup metro. vj. q̄m li. de p̄so.
ait. Nūc ē cūctis amor: repetitq̄z boni finē te-
nen. q̄ nō alie durare quōt n̄ p̄uerso rursus
amore refluat cause q̄ dedit cē. Et p̄b̄. j. et b̄. d̄z.
Bonū vniuersale q̄ ē de naturalitē ē diligibile
Et Aug. in q̄dā f̄mōe inq̄t. Audistis in oī solen-
tate q̄n legist. q̄m oia diligūt deū et. Secūdo
idē p̄bat rōne p̄uatiōis. Tercio em̄ p̄b̄. q̄. d̄ aia
Oē q̄ ē naturalitē desiderat p̄uatiōē sui cē: et
causa illi⁹ agit q̄cqd opat f̄m naturā vt dīctū ē
f̄mōe p̄cedēti. p̄c. q̄. Quo p̄cesso dico q̄ cū ois
p̄seruatio creaturaz dependat ab influxu p̄mē
cause vt ostēdū ē sup̄. Vñ quicūq̄. vj. sue mētibz
dīc. Causatū oē eger darore sui cē sp̄ et cessant q̄
diu bz cē. Nūc ē q̄ p̄p̄ talē p̄uatiōē naturali
instinctu eis innato oēs creature p̄mā causaz et
bonitatē d̄i creatā suo mō diligere dicunt. Ter-
tio b̄ p̄bat distinctiōē b̄i Tbo. ij. q̄. q̄. xvj. arti.
vj. et. i. q̄. q̄. iij. di. Cū q̄nt. v̄t b̄o sine ḡia ḡtū fa-
ciēte et s̄lū oia creata suo mō in pur⁹ naturalitē
diligere bonitatē dei sup̄ oia possint. R̄ndeo q̄
sic. Nā b̄o i statu nature iregre et origialis iusti-
cie poterat opari et nate sue nature oē q̄d natura
le ē atq̄z sup̄additōē ḡtūm donitē: nō absq̄ au-
nūc generali dei mouēt. Diligere aut deū ē q̄d
dā naturale boi: et enā cuiuslibet creature nō solū
rōnali: s̄z enā irrōnali et inaiate f̄m modū amo-
ris: q̄ vniūq̄z creature suo mō cōpetere p̄e. Lu-
ius rō est. q̄ vniūq̄z rei naturale ē q̄ appetat et
amet aliqd f̄m q̄d aptū natū ē cē. Vñ q̄d q̄z igit

tur mouet pur natum aptū est moueri: vt d̄z. q̄.
p̄b̄. i. Manifestū est aut q̄ bonū p̄mō est p̄pter
bonū rōnū. Vñ enā naturali appetitu v̄l amore
vnaqueq̄ res p̄icularis amat suū bonū p̄mōz
p̄pter bonū cōtōnū vniuersū q̄d est de⁹ p̄pter q̄d
dīc Dion. d̄. di. no. q̄ de⁹ p̄uenit oia ad amorē
suū: bec Tbo. Quarto idē p̄bo s̄litudine: quā
p̄dit Salomō Ecl. ij. di. Oia flumina intrāt mar-
re et mare nō redūdar. Ad locū vnde exiit flumē
na reuertunt: vt itēz fluant. Quā s̄litudine parz
q̄ sicut oia flumina redeūt ad mare: q̄d est cau-
satiū ip̄oz: et a quo egrediunt: sic oēs creature
suo naturali instinctu p̄ueniunt p̄ amorē et laudē
ad suū creatorē a quo habuerūt cē: et a quo p̄ser-
uant. P̄oinde Luc. iij. s̄litudine d̄z: q̄ ois
turba q̄rebat lesū: tāgere: q̄ etrus de illo eribat
et sanabat oēs. Si igit oēs creature enā insensī-
biles et irrōnāles suo mō bonitatē dei amāt: ac
laudāt etq̄ obēperāt: q̄nto magis deū diligere
debet et timere rōnālis creatura ad imaginē et
s̄litudinē dei facta. S̄z audi q̄d mirabili⁹ est o-
tu igrate p̄cedē: q̄ plus mūdū et cōcubina q̄ deū
diligis. Jp̄i em̄ maligni spūs et demōes: et sup̄
aic iam reprobat et dānare dei bonitatē diligūt
naturalitē loq̄nde: licet q̄dā p̄mōz p̄bare volue-
rūt tripl̄r. Primo auctoritate dei p̄ oēs p̄salin⁹
ste. di. retribuēt mibi mala p̄ bonis: et odiū p̄
dilectiōē mea. et itēz idē p̄salinista i q̄ deo. Sup̄
bia eoz q̄ te oderūt ascedit semp. et p̄ eundē aic
d̄ns. O d̄ns iniquo oderūt me. Scdō hoc p̄b̄at
rōne assimiliatiōis. B̄t em̄ p̄bo in li. d̄ sen. et sen.
Sicut se bz sensus ad sensibile: ita se bz intellect⁹
ad intelligibile: s̄z d̄ap est teste Aug. in q̄dā f̄mōe
et experientia: q̄ oculis egriis odiosa ē lux: que sa-
nis oculis d̄lectabilis ē vt d̄z. Ecl. ij. et palato
egro pena est abo: qui sano dulcis est. Jgit a s̄lī-
cum de⁹ sit lux i creatura et sp̄ualis: iusta illō sapie.
v̄q̄. Candor est lucis eterne. et Job. viij. dīct dei
fili⁹. Ego suz lux mūdū: de quo enā dīct Job. j.
Erat lux vera q̄ illuminat oēm boiez veniēre in
brute mūdū: sedq̄r ex boe et odio habet dei
bonitas a malignis sp̄itibz: et dānatio aiabus
omni charitate carentibz: p̄pter q̄d Job. iij. dīct
Omnis qui male agit odit lucē. Tercio hoc p̄-
bant effectū. teste em̄ auctore i libro de causis: et
effectibz causarū cognoscim⁹. Luz igit teste p̄bo
p̄mo giber. voces sint note earū q̄ sunt in aio pas-
sionū. p̄pter q̄d saluator Mat. xij. dīct. Et abū-
dantia cordis os loquit: et mal⁹ homo de malo
thesauro cordis sui p̄fert mala: et quo oēs p̄fati
deū iugiter blasphemant sic d̄z Bp̄oc. xvj. ergo
appet q̄ odio habet a⁹ bonitatē et effectū. Q̄
aut dānati blasphemant deū: et cōsequēti odio
habent declarat beatus Tbo. ij. q̄. q̄. iij. ar. iij.

in cor. q̄.

Ad bzq̄s argumētis nō obstantibz dico q̄
oēs demōes et dānati nullo pacto odio
b̄re p̄nt bonitatē sui creatoris: q̄n p̄mō cā natū

Amore diligunt: et plus q̄ sapio. Quā vira
adrupt p̄bo p̄mo auctoritate Augustini in
3da fmo dicit. Deū nulli p̄scia odisse p̄t de
est quē amar oē qd amare pōt sine scio: siue ne
scio. Seco p̄bo rōne p̄trariat. Sic em̄ p̄bo
q̄ de celo t̄ mūdo. viij. p̄bi. Sicut oppositi in
opposita p̄positi in p̄posito. qd em̄ notat i. l.
si et toto. ff. de lega. i. t̄ in. liij. §. si. t̄. liij. t̄. l. lega
tu. in. ff. de ad. lega. §. concessio. darū est q̄ ma
lū in q̄ntū malū nūq̄ ab aliq̄ diligūt naturalr: t̄
iō drabol' tanq̄ mal' nūq̄ diligūt etiā a malis.
Nā si inuicem gaudet aliq̄ bō mal' vtrū drabolū
diligunt: debet cū oī vebemētia t̄ execratione q̄
nō vtrū diligendo vna q̄z ipe ē occasio p̄ cō
sequē diligūt: q̄z imitationē vcluti crudelē t̄ p
uicium dūm. qd si sic est: q̄z cōtrario bonū in
quāntū bonū q̄ diligūt. Et igit̄ de' sit opamū t̄
infiniti bonū q̄ pōt rati ab angelis ac scis t̄ vir
mosis vris diligūt: et etiā ab ip̄is spiritib' ma
lignis: t̄ reproba' bōib' naturalr amaf. Ter
cio p̄bo diligunt de' b. Tbo. ij. q. xxiij. ar. j.
di. Cū querit̄ nō de' possit ab aliq̄ odio haberi
etiā reproba' t̄ dānato. mideo q̄ odii est qdaz
morus appetit: potētiē q̄ nō mouet nisi ab
aliq̄ obiecto q̄ p̄bēdo. de' aut̄ dupl'r app̄ehen
di t̄ cognoscē pot. Uno mō fm̄ seipm̄ vtrū cū
p̄tētia videt̄ t̄ cognoscit. Alio mō p̄ effect' su
os: ut sc̄z p̄ visibilia iuvisibilia dei intellecta p̄spici
unt vtrū ad Roma. j. de' aut̄ p̄ cētā suā est ip̄o
bonitas etiā in abstracto: quā nulli etiā demon
el mal' bō odio h̄re p̄t: q̄z de rōne boni est q̄ na
turalr amef: iō ip̄o possibile ē q̄ aliq̄s videt̄ deū
p̄tētiā: t̄ odio habeat siue naturalr siue deli
beratiue. p̄ter qd Dionys. iij. c. de di. no. dicit q̄
oib' amabile est t̄ diligibile p̄mū bonū t̄ pul
chritudo. Inquāntū aut̄ de' cognoscit t̄ intelligit p̄ ef
fect' suos sc̄dū est q̄ aliq̄ effect' dei sunt qui nō
possunt vcllo mō p̄trariari volūtati hūane p̄uere
est esse viuere atq̄ intelligere. qdlibet ei bōz oib' est
naturalr app̄ibile t̄ amabile. Un̄ fm̄ qd
app̄ehendit vtrū auctor bōz effectū. videlicet in
q̄ntū ē creator: bñfactor: vical t̄ bñdō: n̄ p̄ odio
bēti ab aliq̄ naturalr: s̄ pōt diligūt. Sū aut̄ qd
dā effect' dei q̄ repugnat iordinatē volūtati hūa
ne p̄ p̄mū dep̄auate sic iusticio p̄net t̄ cobertio
p̄dōz: t̄ bñdōz fm̄ bñc p̄sideratiōē p̄ de' deli
beratiue odio bēti t̄ a dñōib' q̄ ab aliq̄ dāna
tis. h̄c Tbo. Et qua distinctione patet respon
sio ad argumēta contraria. **L**
q̄ Vano b̄ idē p̄bo similitudine. nāz sic fur t̄
lacro nullo mō odit iudicē in q̄ntū ē bō:
q̄z b̄ cū naturā q̄ bonū naturalr diligūt: s̄ sim
pliciter illū odit in q̄ntū ē iudex t̄ toror. sic drabo
lū deū in q̄ntū ē creator t̄ gubnator: creaturā
nullo pacto odit: s̄ diligūt: s̄ solū cū odit cū cre
ris dānatis in q̄ntū est punitor: sup̄bie et aliorū
p̄dōz suoz. Ecce q̄ o dānati xp̄iani: q̄ ille q̄ deū

nō diligit detentor: ē inaniatō: bñdōz q̄z iudex
libo aialib'. q̄nimo etiāz demonib' t̄ dānatis: q̄
ampli' nō gaudet libertate diligēdi deū ex cha
ritate sic ipe. Tālis p̄fecto p̄ naturā t̄ rōnē facit
cū p̄m' ac' totū nature amor: sit: dicēte Tbo. in
j. p̄c. sūme. q. x. ar. j. Amor ē p̄m' ac' volūtātē ce
appetit. Un̄ oēs aliq̄ mor' app̄etibilis p̄suppo
nit amorē q̄si p̄mū rōnē. Null' em̄ desiderat q̄
si bonū amatū. Nec ille. De q̄ amore dī loquēdo
Bern. in libro de diligēdo deū ait. Inexcusabi
lis est oīs etiā infidelis si nō diligit dñm deū suū
toto corde: tota aia: tota q̄z vtrū sua. dānat nā
q̄ int' innata ei natura q̄z toto illū diligere de
beat cū se totū debere nō ignorat. Et idē qdā
fm̄ dicit. Valde p̄fecto a me amād' ē de
us p̄ quē suū viuo t̄ sapio: dign' plane est morie
etna: q̄ te dñe iesu xp̄e recusat amare. Ad istum
amore nos innuat exēpla sc̄rōz. de q̄bo Bug. in
li. de v̄bis dñi ait. Oē studiū: oīs q̄ diligētia: ac
solllicitudo sc̄rōz atq̄ sc̄rāz q̄ vira etna ad op̄ē
sūt i hac vira fuit vtrū dei bonitatē t̄ vebemēter dē
ligerent: bñlīter sicut decet venerantē.
De secūda excellētia diuini amoris que dicit̄
tur p̄cedentiōis. **D**
Rō meliori declaratiōe bñius gr̄is ē sc̄z
p̄ dū p̄mo q̄ amor dei immediate infundit̄ i
a ab ip̄o deo: t̄ p̄cedit ab illo. Seco q̄z
amor dī ē cū deo. Tercio q̄ amor dī ē directē p̄
ductū ac' ip̄m deū. P̄mo igit̄ dico q̄ amor dei
b̄z hoc p̄uilegium q̄ immediate infundit̄ t̄ p̄cedit
a deo. Qd p̄bat p̄mo auctoritate Bug. in. xy. de
trini. di. Amor est bonū dei excellētissimū. Et
sanct' Maxim' in fm̄ dē vni' martiris dī. Cha
ritas bōis nō est a seip̄o: sed salubriter donat̄ a
xp̄o: xp̄o illā donauit martirib' suis: q̄ illāz do
nauit fidelib' suis. Seco idē p̄bat rōne creatio
nis sic. Amor dei infusus ē meritorie diligūt est
qd creatū fm̄ theologos in. j. di. xviij. §. aliq̄d dī
nihilō creare solū p̄t de': vtrū p̄bat theologū in. ij.
di. §. amorē charitatis solū de' p̄t in aiaz infun
dere. Cū igit̄ de' sit infinite dignitatis apporet q̄
amor ab eo infusus est etiā infinite dignitatis t̄
excellētie h̄ito respectu ad eam a q̄ p̄cedit. **E**
Ostendat etiā p̄dicta veritas. s̄ q̄ amor
dei nō p̄t ab aliq̄ creatura p̄cedere: s̄z sol
lū a deo. Nā q̄ nō pōt facere qd mioris est
difficultatis: nō poterit etiāz facere qd est difficil
lius. arg. in. l. redegatoz. §. p̄r. ff. de interd. t̄ re
le. l. cui pacto. ff. de fuis expoi. t̄. l. q̄ indign'. ff.
de sena. facit ad illa regula topica. Si nō de
q̄ magi: q̄ nec de q̄ min'. q̄. topicoz. Qui em̄ nō
pōt dare denariū: multo min' poterit dare dus
cati. s̄z nulla creatura p̄t a seip̄a formare. Cū nā
bonā cogitationē sine deo: vtrū habet. q̄. ad. cor.
ij. Ergo nec nos nec aliq̄ creatura pōt i. n̄. b̄ for
mare habitū amoris diuini gratū faciēdo. Ter
cio b̄ idē p̄bo distinctionē. Nā Blex. de alco. in. ij.
p̄c. sūme di. xxiij. q. xxiij. ar. j. q. xxiij. ar.

viij. et sc̄s Bonauē. in. j. di. xviij. ar. j. q. iij. Item
Hugo de sc̄o vic. in libello q̄ iapit. Bcape frat
charissime: simul p̄corditer dicāt. q̄ q̄nq̄ sūt spe
cies diuersi amoris diuini. Prim' amor est na
turalis q̄ amat a q̄libet creatura vtrū sup̄ dictū ē.
S̄z iste amor cū simpliciter p̄cedat ab ip̄a natu
ra nō infundit̄ a deo nisi habito respectu ad cre
ationē creaturāz cū q̄bo siml' p̄creat. Qui amor
q̄z nō est electiuus nō est vtruosus nec meritori'
q̄z vtrū est habit' electiu' q̄. ethicoz. Et iō sicut
ignis cogit dare calorem: sic natura oīm creatura
rū suo mō t̄ naturali instinctu cogit amare cre
atorē suū. Et idcirco. ij. ethicoz. p̄ba dicit. q̄ ne
cessitas n̄ meret laudē nec vituperiū. Secūd'
amor dī rōnalis. Luz em̄ p̄bi p̄ rōne acq̄sitas
deū specialiter cognouerunt: put inq̄r magister
in. j. di. iij. c. sequēdo sententiā Aug. in li. de ciui.
dei. Nā arguebat sic. Si ē regere effectū t̄ motū:
est necessario regere causam effectiuā t̄ moticē:
q̄ est de'. Et ex hac cognitiōe diligebat deū sp̄ora
ne ac deliberatiua volūtate: t̄ talis dilectio nō
bilior est naturali t̄ vniuersali. S̄z hac dilectiōe
pōt deus diligi a multis sapientib': vtrū p̄bilo
p̄bis: legistis: canonicis: astrologis: poetis: ora
torib': theologis t̄ bñdō aliq̄s: etiam in mortali
petō existētib' q̄z amor nō est meritori'. q̄z sim
pliciter deū amat vtrū creatorē t̄ causāz causariū: s̄
nō vtrū redēptorē t̄ glorificatorē. Et de talib' an
tiq̄s p̄bis t̄ sapientib' ait sc̄s Bonauē. in. ij. di.
xviij. ar. Rich. in. iij. di. clir. ar. ij. q. v. q̄ licet deus
in vniuersali t̄ rōnabiliter cognosceret t̄ intelli
geret: t̄ in p̄culari cū p̄tēbat: p̄ponēdo amo
rē creature amoris sui creatoris: dicente p̄s. In
crassat' est dilect' t̄ recaltrauit. Et Esa. v. dicit
De q̄ sapientes cū in oculis vestris t̄c. Talis
amor: rōnalis: et si sit a deo: t̄ nō infundit̄ ab ip̄o
s̄z magis p̄ p̄p̄itū intellectū acq̄nit. et iō nō pōt esse
meritori' vite etne. **F**
Em' amor dī acq̄sit' t̄ nō p̄cedit natu
raliter nec p̄ rōnē sup̄ dictā: s̄z simpliciter p̄
quādā frequētiōne aliq̄z bonoz ope
rū moralū. Et d̄ talis amorē rep̄bēdebat Bern.
i qdā fm̄ dē qdā monachos q̄z cernebat p̄ suis
opib' inaniter se laudare t̄ extollere: sicut facie
bat pharise' put habet Luc. xviij. Nā asserēbat
se deū fortiter diligere. p̄ter multitudinē oīonū
t̄ elemosinarū t̄ bñdō. Et q̄ talis amor acq̄rat
p̄ opa t̄ nō infundit̄ a deo testat̄ p̄ba. ij. ethicoz.
rū di. Multū differt assuetudo sic vel sic. Quicun
q̄ em̄ assuet' fuerit in vicio vtruosus erit. t̄ q̄cūq̄
in vtrū vtruosus. Et. i. ethicoz. iterū dicit. Bo
nos nos fieri qdā existimāt: b̄ qdā a natura: b̄
a p̄suetudine: b̄ a doctrina. Et q̄bo p̄t q̄ ex
q̄dā bonoz ope p̄nuatiōe p̄trabit qdā acq̄si
tus amor t̄ dilectio inter boiem t̄ deū. Sed tal
amor cū habeat p̄ motū t̄ obiecto p̄suetudiez
egandi t̄ nō deū p̄p̄itū nō est meritori' etne sa
luis. Un̄ Aug. in li. de laude charitatis inquit.

Nō numerositas ope: nō diuinitas tēpōz:
sed maior amor: infusus: t̄ charitas augēt me
ritū. Quart' amor dī meritorius q̄ p̄cedit ex
p̄sideratiōe beneficiōz dī t̄ retributiōis ei': qui
etiā nō ē sufficiens ad salutē. q̄z vtrū dī. ar. ethi. ama
re ē velle bonū ali' ip̄o gr̄a. Et q̄ igit̄ tal' amor
p̄ncipaliter nō respicit bonitatē dei diligēdi: sed
pōt bñficia t̄ dona ip̄o: sequit̄ q̄ nō est vtrū
nec meritori' ad salutē. Nā t̄ canes t̄ asini hoc
amore diligūt bñfactores suos. P̄inde. viij.
ethicoz. ait idē p̄ba. Amicis existētib' p̄ter bo
nū vtile t̄ delectabile: cessantib' bñs cessat ami
cia. Tales vtrū deo t̄ nō fruuntur: t̄ fruūt res
bus q̄bo debēt vni. Propter qd inq̄r Bug. libro
lxxij. q. Sūma pueritas ē vtrū fruēdis: hoc est
amare deū veluti creaturā: t̄ frui vtrū dī. Ama
re creaturā sicut deū. Talū amāntū deū amor
re meritorius inueniunt multi in q̄z p̄sona ait
David p̄s. xviij. Indinaui cor meū ad facien
das iustificatiōes tuas in etnū p̄ter retribu
tiōē. Et iō inq̄r Bern in li. de diligēdo deo. Et
si sine p̄mio deo serui nō possit: tamen sine in
cūtu p̄mū seruendū est. **G**
Vint' amor dī gratuit' q̄ immediate a de
o aie infundit̄: t̄ iō appellat̄ infusus: t̄ facit
q̄ bō volūtate gratuita t̄ liberali diligit
bonitatē: sapientiā: iusticiā: potētiā: t̄ demētiā
sui creatoris. Quapropter est valde laudabilis
t̄ meritori'. q̄z finē b̄z p̄ncipalē: bonū in cōmūta
bile. Un̄ dicit bñs Tbo. ij. q. xxiij. ar. ij. q̄ tal'
amor: gratuit' t̄ infusus simpliciter est vtrū q̄z
fundat̄ sup̄ cōicandē bono p̄ sup̄naturalū. s̄. su
per dona gratuita. Et. ij. q. iij. ar. ij. ait. Ebori
tas siue infusus amor: diligit deū p̄ter bonita
tē suā sup̄ oīa em̄nētius q̄ natura t̄ oīs alia
dilectio. Et q̄bus patet q̄ iste amor: infusus: cū
p̄cedat a nobilissima causa t̄ infinita q̄ est de':
est indicibilis dignitatis t̄ meriti. **H**
Ecūdo p̄ncipaliter dico q̄ amor dei infu
sus s̄ est cū deo seu s̄ est vni' cū sp̄santi
cto. Nā amorē infusus s̄ comitat̄ sp̄santi
ctus nāq̄ suū singulare donū: ita q̄ vbi ē amor
infusus: ibi est s̄ sp̄santi p̄ vinculū amoris. O
dulcis societas: o suauissima amicitia: o iocun
dissima fraternitas. Nā amor iste infusus est si
cut qdā calamitas. Sic em̄ illa naturali virtutē
sua trahit ad se ferrū t̄ ip̄m sibi p̄iungit: sic amor
dei trahit sua vtrū p̄ gr̄az p̄sonā sp̄santi i aiaz
rōnalē: imo vtrū immediate dicit̄ totā sc̄ssimā trini
tatē. Dic mibi o aia deuota si aliq̄s illustrissim'
duxit vel impator: aut sumus pōnifer p̄sona
liter sua benignitate descēderet in domū tuā t̄ re
cū etiā t̄m semel in eadē mēsa t̄ cōuiuio comede
ret: nūq̄d sūme letaret: t̄ te reputaret ab illo re
cepisse maximū donū t̄ gr̄am. certū ē q̄ sic. Im
mo toties gauderet q̄nēs d̄ cūa bñlīter t̄ de
mētia illi' recordaret. S̄z p̄fecto o fidelis anima
amor dī mai' donū tibi tribuit deū facit p̄sonalr

gradum amoris. et per consequens ad maius
meritum.

¶ **E**rit autem amoris de servitute ut pura est
non facit actu servitutis quod puer fecerat ali
in viato: et tunc et tali actu servitute: et semper
angel amoris deus charitas in aia magis radica
tur. sicut enim et servitute: et tunc magis figurat
dau in ligno seu muro. et talis amor servitute semper
per angel ipso gradu meriti in vita eterna. Si
igitur in diu actu servitute amoris et charitatis non est
ad finem vita eterna: sed est meritum angel. qui recte
pbo. vi. copio. Tale additum talis facit magis talis
le. Considera o fidelis anima quod amoris dei possides
Sana erit felicitas tua et pmiu i eterna vita. Quar
to hoc pbo similitudine. Erit enim quod oia actus
inordinat amoris mundani et carnalis et superbie:
actibus fundat super mortale culpa meret de co
digno eterna pena in inferno: dicitur Basilio i li.
Lur deo bō. Nō dā aliqd deditur culpe sine de
coris iudice et pene. Et Apoc. xviij. d. Quam
glorificavit se et in delictis suis: tunc date illi ro
meriti et lucis. Et Deut. xvi. Sed: mensura de
liet erit et plagas modus. Lū g bonū sit potest
malore de i. et bico. sequit p oppositū q omis
ga amoris dei format meret de p digno infini
ti retributione in vita eterna. Aliā similitudinē ba
dem de arboris siluestri. Sicut enim arbor silue
stris subit delectata et non irrigata facit oēs fru
ctus siluestres et insipidos: cōtra et si ei israel
domesticus ramusculus alicui domesticus arboris: et
ei aq ifusa facit fructus domesticos dulces et sa
porosos: sic si aia qlibet in suis puris natu
ralibus dimittat et non irriget aq supne grē seu i
fusa amoris celestis vel ei domesticus ramusculus. i.
spū sanctus ab arboris puris et filij pcedēs nō israel
oēs fructus orationū suarū insipidi erūt et iuriles
ad etnā vitā pmerēdā. Si si aq seu ros spū sancti
ei vel ramusculus diuini amoris inferat cū libero
arbitrio et morali ope: pfecto oēs fructus reddi
dulces et suaves: felices ac imortales: cōfortati
uorū glorioz: beatorū et meritoriorū eterne vite.
¶ Proinde Job. xvi. saluator ait. Sicut palmeo
nō pōt facere fructū a semetipso nisi māsere in vi
tē: sic nec vos nisi in me māsere: ego suz vitis et
vos palmeos: q manet in me et ego i eo: hic fert
fructū multum. q sine me nihil potestis facere.
Si q i me nō māsere mittet foras sic palmeo
et arefer: et colliget eū et in ignē mittet et ardet. hec
ibi. Et qto oibz pē q nec angeli nec feli aliq: im
mo nec brā et go maria aliqd meruit: in acibo
suis sine hoc ramusculo amoris diuini et charita
tis. Et et b cognoscat secū valor ipi amoris di
uini q de so alio. Quia enim teste Dionisio in li.
de di. no. Bonū naturaliter est supi cōcitantū
Dūcē q cū charitas seu amor: dei iusus sit et
rūo optima singularitē cōcar bonitatis suā aliq
fructu. q sine ipa se sine merito cōnevit eū ipa
aūc pūat meret infini retributionē. qd pbat

autocitate Job. q. de su. bo. di. Sine amore cha
ritas: quia qd recte credat et fructuose vivat: ad
meritū m beatitudinis pervenire n valet. Et Aug.
sup Job. f. m. de. ar. di. Tota vita amoris et cha
ritas: ut si deest frustra habeant cetera. si aut ad
sic recte et meritorie habeant omnia.

¶ **E**rit valor diuini amoris de universalis.
¶ **E**rit q: universaliter facit nos participare de ois
bonis meritis ecclesie militantis et triumphantis
et etiā de meritis ipi. qd pbat pmo autocitate Au
gustini in qdā f. m. de di. Charitas est et qdā ne
minē spoliat: sed oia rapit. Oia enim aliorū bona
sua facit dū bonū qd in alio diligit diligēdo ac
qrit: et dū sua bona aliq cōcar: aliorū bona sua
facit. Secūdo b pbo rōne pūctiois. Teste ei pbo
in li. de regi. p. n. Si pūctio naturalis gaudet et
gncipat de eisdē bonis: ut per in mēbris bñanis
sicut dicit Apoc. i. ad Cor. xij. Lū igit amor di
fusus q de charitas. i. chara unitas pūgat om
nes eritales in grā tā de ecclesia militante q de triū
phante. seqt q facit eos de oibz aliorū bonis et me
ritis participare. Amicoz enim sūt oia cōia. ar. et bñ.
Cōtrariū aut pūctio nō habet in amore et chari
tate q nō gncipat de aliorū meritis: cōq mēbra ab
aliq pōla p pēti. q. q. viij. c. Quodamodū. et ex
tra de bere. c. firmissime.

De quinta excellentia diuini amoris que dicitur
pur purgandis.

¶ **Q**uia ut dedarāt theologi in. iij. di. xviij. nō
q pōt qdā in vitā eternā intrare nisi pūo fue
rit ab omni labe pēti mūdā. Jo scēdus ē
q amor dei infusus aiam purgat ab oibz imū
ditiis pōz. Qd pbat pmo autocitate Richar
di nri in suo qd. di. Solus amor dei sine chari
tas ifusa ab aia oia pēta expellit. Sicut et lux so
lis oēs tenebras et nebulas ab aere expellit: et sic
mediana pōitōata expellit a stomacho omnes
malos bñores. Greg. q. sup illa vba Deut. iij.
De nri ignis ē ait. Flāmis suis amor dei et cha
ritas mētes bñanas accēdit qd ei iplēuerit et ab
oim vitioz sordibz mūdā reddat: et pōz oim
rubiginē psumit. Et sup illa vba Luc. xij. Ignē
veni mittere in terrā: ait glosa. Sicut ignis ma
terialis psumit rubiginē ois metalloz: sic ignis
diuini amoris psumit rubiginē oim pōz. Se
cūdo hoc idē pbo rōne pūctiois. Teste ei pbo
in li. de genera. et cor. Et generatōe vniūsoz
me in subiecto necessario seqt corruptio alteri
forme pūctio pēcti. Nam et generatōe forme
ignis in ligno necessario corripit forma ipi i
gni. Lū g pēti et amor dei iusus sine charitas
sine directe opposita f. m. theologos i. q. di. xviij. et
Tho. q. q. c. xxiij. ar. iij. Cōtraria et o mudo s
expellat. et merba. seqt q intrare amore dei in aia
ipa pōt purgat ab oibz pētiā q ab ea expellit
Jo aie sic purgate inq et eterni spūs. Lant. iij.
Tota pulchra es amica mea et macula nō est in
te. Et Eccl. iij. dicit Sapiēs. Pulchritudinē a

admirabilis oculis. i. diuini. Tercio idē pbat f. m.
rudine. Nā Luc. xij. inquit saluator. Eū foris ar
matuū ē diabolus siue amor mūdānus cu
sto dit arriū suū: id ē cor peccatoris pōis pleni.
in pace sūt oia q possidat. Si aut foris illo su
peruenit: id est spū sanctus cum amore infuso:
vniuersa arma ei auferet in qd psidebat: et spo
lia eius distribuet. qz oia pēta pōnus dilget et
annullabit. Aliā similitudinē ponit beatus Thomas.
Bona. uen. in. iij. di. xviij. ar. q. q. dicit. Qsicut illu
minandē acrio tria simul in eodē instanti pūctio
runt scz influentia solario luminis: refulgencia
aeris: et expulsio caliginis atq tenebrarū: sic i m
stificatōe peccatoris que est quedā illuminatio
spūalis aie charitate informare tria simul pūctio
rūt in instanti. i. influentia luminis grē et amoris
dei in aia: refulgencia aie et expulsio oim pōz:
p vā pūctio quā amor dei in aia imittit. Un
glosa sup illud Tb. c. q. Magna est vltima ma
re contritio tua inquit. Quanto quis plus deū
diligit: tanto magis de eius offensā crudatur et
pōlet.

De sexta excellentia diuini amoris que dicitur
specificatiois.

¶ **E**rit amoris diuini excellentia appellat
specificatiois. Speciali enim amore dili
git deus diligentes se illosq charos ha
bet sup omnes alias creaturas. Qd pbat pmo
autocitate Augustini sup Job. dicens. Omnia
diligit deus q fecit: et inter ea magis diligit crea
turas rōnales que per maiore amore sūt mēbra
vniuersi sui. Item Proverb. xviij. inquit Salo
mon. Melior est vnus timens deū q mille vi
ri impij. Ubi glosa ait. Nihil est apud deū ama
bilius eo q diligit eū. Secūdo hoc idē pbat rōne
recapitulationis. Teste enim Seneca in li. de benefi
ciis. Quicūq nō reddit eqles vices p beneficio
vniū ingratitudinis incurrit. Si g deū dili
git sup omnia: sequit q etiā ipse deus illi amat
super omnia. Unde Proverb. viij. inquit domi
nus. Ego diligētes me diligo. Probat etiā hoc
rōne assimilationis. Nam Tho. i. q. q. xxiij. ar. q.
sic ait. Quando aliqui duo sūt similes quasi eū
dem formā habentes sunt quodammodo vnum
in forma illa sicut duo homines: immo plures
sunt idem in forma et specie humanitatis eo q
plures homines sunt vnus homo participatio
ne vnus species: et ideo affectus vnus cedit na
turaliter in aliū tanq in sapm: et sicut in vnum
sibi. Unde talis similitudo causat magnū amo
rem et beneuolentiā. Nec Thomas. Cum ergo
deus sit essentialiter charitas. i. Job. iij. sequit
q cum videt amore suū et charitatem in ali
quo alicuius est quasi videat aliū deū: non per
naturā: sed p participatiōē. et per cōsequē mag
is illum diligit q omnes simul creaturas in q
bus nō videt similitudinē sui amoris. Ex autē
diuino amoris transio: mer boiem in similitudi

nem dei et talis Aug. sup Job. dicit. Talis est
vniuersi q qualis est deus. Si terra diligit
terra. Si aut diligitur. Si deū diligit
deus. Si deū diligit deus. Ego deū deū. Probat
qz etiā rōne rōne rōne rōne. Teste
enim pbo. iij. Topicor. Bonū tanto melius et nobi
lius est: quanto est malo ingratius. pūctio dei regis. Nā
illud albi et calidus et qd et nigro et frigido ingratius
malo: et sanus et qd et minus de egritudine. Quo
pūctio pūctio q cū ois aie et vniuersi et oia
mortalia possint et i illis: et extra grā dei amor
aie dei iusus nō possit et nisi i eo q est i grā dei
abiq cōgāde plus diligit deū illū in q est amor
ei q ois alios in q nō diligit. etia repant cō
tere ois et vniuersi. Jo Aug. in li. de vā in oia dei
ar. Dūctio dei et pūctio est pūctio et spūalis vni
pūctio atq iudicatio ceteri vniuersi bonis et malis
possint et i ois. Et idē Aug. in. de mē. et ponit
in. c. licet. de regu. et de pē. di. q. q. et ois inquit.
Charitas est pūctio bonorū cui nō cōcar aliq
Et qd apparet q ai amor dei sit ingratius et se
parat ab oibz viciis magis facit diligere bñes
ab ipso deo q ois alios q bñ affectu iplēant
i mūdā pūctiois. Lū enim alia dona dei
virtutes dēt etiā in iudicio dei sic et carnis dan
oia et carnes pūctiois solus amor dei iusus nō
cōcar nisi bñ dispositiō tanq filius. Propter
Mat. viij. dicebat dñs. Nā ē bonū dare semini
nūbō nec mittere margaritas an porcōs. Et qd
vniuersi possint et cū pōt mortali excepta char
tate et amore dei: dedarāt. b. Tho. in qdlibet
spūat. de vniuersi. qdlibet de charitate ar. viij. an
etiā Aug. in li. de laude charitatis. bñe oia la
mēta et vniuersi et malū ē hoc et pūctio et am
dei et charitatis malū ē: b ois et nō pē. Tho
tas enim sine grā dei et spū sancto et nō pōt. Sicut
nec albedo sepā pēa mēnerō ab hoie. De
amore inq Dugo in libro de arra spūs. Se
aia mea q amor dei est vita tua et p pūctio ille
est nō pōt et mortu p peccatū.

¶ **E**rit pūctio pbat singularitatis
rōne dei erga illū q ipm diligit. Exple
Jobānis euāgeliste cui dilectissimū mēz in
ce cōmēdauit Job. ar. qua m nihil ei erat in
do can et hoc fecit in lignū imēse dilectiōis.
enim Jobānis amore dulci et cōceptu p
rō oibz aplis diligebat: et ab ipso dño dilige
put dicit. b. Bona. in. iij. di. xxiij. ar. vi. q. vi.
ideo de ipso canit ecclesia illud dicit venerab
Bede in quodā f. mone. Iste ē Jobānis q p
gio amoris pēpui ceteris aliis a dño merui
no: ari. O qntū gaudiū qntū leticiū qm
cunditū cor dñi habet secretū aut cubi
ritū alicui magni pūctiois aut pūctiois
videt se maiori et specialiori amore p am
ab ipso pūctio seu pūctio amari. Sed pū
cro mai gaudiū atq exultatiōē tē debet
dū videt se tantū diligi a tota sanctissima tri

Ad lectorem.

[illegible]

Lōpendū sermonū p̄dicabiliū: q̄s Rosariū
appellat: moniter editū p̄ fratrē Bernardinū de
Bustis: ordinis minoz Imp̄ssum ac diligēter
revisū exp̄sis sūpnibz q̄s p̄uidi Johānis Ry-
man: per industriā D̄n̄nicū Stan: in imp̄iali
oppido Nagenaw finit felic̄. Anno salut̄ n̄re
Millesimo q̄nḡtesimo. vii. die. m̄s̄ decēbris.

Duas civitates duo facit alicuius. Hierusalem facit amor dei. Babelon a facit amor leali. In-
terroget se quisque quid amet: et inveniet unde sit animus.
Ite. Bern. omel. ar. in cena dñi in q̄t. Diligentibz
deu nō p̄mittit de^o aux: nō argentū: nō gemas:
nō lapides p̄ciosos: nō celū: nō terrā: s̄ sēp̄ cre-
atore oim̄ z dñm̄ cūcroz. Hoc em̄ ē p̄miū amo-
ris diuini: z meritū tue dilectiōis q̄ dñm̄ iesū su-
p̄ oia diligis. Et. ij. ad Timoth. iij. dē Aplō. Bo-
nū certamē certauit: cursū p̄sumauit: fidē seruauit.
Derelicta reposita ē mibi corona iusticie quā red-
det mibi dñs i illa die iust^o iudex. Nō solū autē
mibi: s̄ z his q̄ diligūt aduentū ei^o. Itē sup̄ illa
s̄ba ad Eph. iij. In charitate radicati z c. inquit
glo. Eternā vitā charitas z amor dei app̄bendit.
Sc̄tus q̄z Bonauē. in. ij. di. xxviij. ar. ij. q. iij. in
cor. q̄stiois dicit. Bonū qd̄ ē informatū diuino
amore z grā ḡtū facere qd̄ sit euz sp̄s sc̄o meret̄
de p̄digno vitā etnā. Sc̄o idē p̄bat triplici rō-
ne. Prima s̄z dispositiois. fūdamētū cui^o ponit
p̄b. ij. de aia di. Ex p̄portioe potētie bñ disposi-
te cū suo obiecto necessario seq̄t̄ ip̄o obiecti app̄-
hētio. p̄z b. Lū ei obiectū potētie visus sit. color
v̄l corp^o coloratū vt dē. ij. d. aia Si oculi fuerit bñ
dispositi necario bonū iudiciū dāt d. coloribz. q̄
p̄cesso: cū obiectū bñficiatū rōnalis aie sit sup̄
naturalis visio dei: dicere dñō Job. xviij. Nec ē
vitā etnā vt cognoscāt te v̄z deu z c. seq̄t̄ q̄ cum
amor dei sit qd̄ dā habet^o a deo i aia ifusus vt sup̄
p̄batū ē excellētia sc̄ba. q̄ ania ē bñ disposita ad
vidēdū deu. talis p̄fecto habēs ip̄m̄ amores di-
uinū itro ducet cū angelis z sc̄is ad cōtēplādaz
eternā dei maiestātē. Et iō Osee. xj. amātibz cū i-
q̄t̄ ip̄e creator mūdi. Trābā vos ad me in vincu-
lis charitat̄. Sc̄ba rō s̄z p̄missiois. Nam dñs
Matth. v. p̄misit di. Bñ mūdo corde qm̄ ip̄s
deu videbūt. Lū igit̄ amor dei mūdet aiam ab
oibz pctis: vt sup̄ p̄batū ē excellētia. v. sequit̄ q̄
sine dubio talis amās deu in sup̄na p̄ia ip̄s vi-
debit etnāliter. Dñs em̄ iesus q̄ ē v̄itas (vt ip̄e te-
stāt Job. xiiij.) mēiri nō p̄t in suis p̄missioibz
Un̄ ip̄e inq̄t Matth. v. Amē dico vobis q̄ iora
v̄nū aut v̄n^o aper nō p̄teribit a lege donec om̄ia
hāt. Et. xxiij. c. itēz dicit. Celū z terra trāsibūt: &

ba autē mea nō p̄teribūt. Tertia rō s̄z p̄fectiois.
Lertū ē em̄ vt dicit be. Tho. ij. q. q. cxiij. q̄ p̄fectio
or̄ ē grā dei i suis effectibz q̄s ars z natura. Sed
clap̄ ē exp̄ientia teste q̄ licet ferrū de se sit graue:
m̄ naturali v̄tute adamātī naturalis i dita ferrū
sursū p̄ ip̄as trahit. Et b̄ idē facit magnes seu ca-
lūmita q̄ tenet i aere suspēsaz capsaz terrā i q̄ s̄z
cē corp^o machometi. Silr̄ videm^o q̄ v̄tute solis
vapores z p̄iores grossi z pōderosi attrahunt
a terrāz sup̄p̄ eleuant i aere. q̄ si b̄ facit natural
v̄t^o isensibilis: multo maḡ post mortē hois di-
uin^o amor trahit aiam sursū ad paradisū. Tercio
b̄ idēz p̄bat figura q̄ habet. iij. Reg. q. vbi dē.
Ecce curr^o igne^o z ascēdit belias p̄ turbine i celū.
p̄currū igneū itelligit̄ amor dei igne^o cū q̄ amo-
re ip̄e belias trāsāt^o ē in paradisū terrestre trāsferē-
dus post mortē in celestē: q̄ figurā dāt itelligi q̄
q̄ vult in celū ascēdere debet esse igneus diuino
amore. Sicut em̄ ignis ardens nō q̄scit iferi: s̄z
sp̄ sursū mouet v̄sq̄q̄ cōsequit̄ orizonta. iij. celū:
sic charitate z amore di accēsus nunq̄ q̄scit op-
nec ad celū ascēdat z cū amato iungat̄. Et iō in
q̄t̄ deo cū Aug. in. ij. p̄f. Inq̄tū ē cor meū dñe
donec redēscat in te. Et cū p̄lo ad Phil. j. Lu-
pio dissolui z cē cū xpo. Alia figurā ponit Sen-
xxviij. de scala quā vidit Jacōb: cui^o summas ce-
lū rāgebat: z angeli ascēdebāt z descēdebāt p̄ cā
cui dñs iberebat. Per scalā em̄ itelligit̄ scala di-
uini amoris z charitat̄: q̄ mediāte ascēdit ad celū
Per angelos ascēdētes itelligit̄ hoies i hac vi-
ta angelice viuētes z angelicū amorē in se habēs-
tes. Quos dñs innit^o scale: id ē amoris eoz i sus-
is dulcissimis amplexibz suscipit etnālē glori-
cādos. Qd̄ etiā nobis p̄cedere dignet̄ idē salua-
tor qui est benedictus in secula seculorū: Amen.

Lōpendiū sermonū p̄dicabiliū: qd̄ Rosariū
appellat: nouiter editū p̄ fratrē Bernardinū de
Busti: ordinis minoz Imp̄sum ac diligēter
reuisū exp̄sis sup̄tribusq̄ puidi Johānis Ryn-
man: per industriū Henricū Bran: in imp̄iali
oppido Nagenaw finit felicit̄. Anno salut̄ n̄re
Millesimo q̄ngētesimo. viij. die. mēf̄ decēbris.

Ad lectorem.

Suauissime lector habes in hoc volumine Rosariū sermonū p̄dicabiliū: a fratre Bernardino
de Busti: Mediolanensi: ordinis diui Francisci ad faciliores concionantiū vsum: accuratissime
congestū: Venetijs a se propalatū: iam characteribz Venetijs in imp̄iali oppido Nagenaw iterū
imp̄sum. Habes illud nedū castigatissimū: verū z laria vulgaria dictiona: sparsim p̄ auctore alle-
gata: in romanā linguam adamussim versa. Quid igit̄ euoluas: subtilisq̄ anceps emptor. Eme-
xere: exerte illam tuā vetulū numi crumenā: deprome quantū bibliopola deposcit. Nā si peniteat:
nisi a sacra theologia alienus sis) duplū vult rep̄dere. Sed em̄ atq̄ fauste vale.